Bundel - Besluitvormende Raad van 10 juni 2025

Agenda bijlagen

- Uitnodiging besluitvormende raadsvergadering
- Stemmingsoverzicht besluitvormende raadsvergadering 10 juni 2025

1 Opening en mededelingen

2 Vaststellingen

2.1 Vaststelling agenda raadsvergadering

2.2 Vaststelling besluitenlijst besluitvormende raadsvergadering d.d. 22 april 2025

- Concept besluitenlijst besluitvormende raad 22 april 2025

2.3 Vaststelling lijst ingekomen stukken

- Concept - Lijst ingekomen stukken voor de besluitvormende raadsvergadering van 10 juni 2025

3 A-STUKKEN (HAMERSTUKKEN)

3.1 Zienswijze begroting 2026 en jaarrekening 2024 GGD Gelderland-Zuid

De Gemeenschappelijke Regeling (GR) GGD Gelderland-Zuid vraagt de raad om haar zienswijze uit te brengen op haar begroting 2026 en jaarrekening 2024. Zowel de begroting 2026 als de jaarrekening 2024 kunnen worden voorzien van een positieve zienswijze. Het college vraagt de raad om een positieve zienswijze in te dienen.

- Raadsvoorstel Zienswijze begroting 2026 en jaarrekening 2024 GGD Gelderland-Zuid
- Raadsbesluit Zienswijze begroting 2026 en jaarrekening 2024 GGD Gelderland-Zuid
- Bijlage 1 - Zienswijzebrief
- Bijlage 2 - Concept begroting 2026
- Bijlage 3 - Concept jaarrekening 2024
- Bijlage 4 - brief raden conceptbegroting GGD GZ 2026 - 31.03.2025

3.2 Zienswijze voorgestelde wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland

De Gemeenschappelijke Regeling (GR) Werkzaak Rivierenland vraagt de raad om een zienswijze uit te brengen op het voornemen om haar GR te wijzigen. Reden voor de voorgestelde wijziging is het feit dat gemeente Neder-Betuwe vanaf 2026 graag volledig wil toetreden tot Werkzaak.
Het college stelt de raad voor om in te stemmen met de voorgenomen wijziging van de GR Werkzaak en hierop een positieve zienswijze uit te brengen.

- Raadsvoorstel Zienswijze voorgestelde wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland.
- Raadsbesluit Zienswijze voorgestelde wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland.
- Bijlage 1 - Zienswijzebrief
- Bijlage 2 - Aanbiedingsbrief zienswijze wijziging GR tekst
- Bijlage 3 - GR Werkzaak Rivierenland wijzigingen zichtbaar
- Bijlage 4 - Was wordt tabel wijziging GR tekst

3.3 Zienswijzen begroting 2026 en jaarrekening 2024 GR Werkzaak Rivierenland

De Gemeenschappelijke Regeling (GR) Werkzaak Rivierenland vraagt de raad om een zienswijze uit te brengen op haar begroting 2026 en op haar jaarrekening 2024. De inhoud van beide documenten zijn reden om positieve zienswijzen in te dienen.
Het college vraagt de raad om een positieve zienswijze in te dienen op zowel de begroting 2026 als de jaarrekening 2024 van GR Werkzaak Rivierenland.

- Raadsvoorstel Zienswijzen begroting 2026 en jaarrekening 2024 GR Werkzaak Rivierenland.
- Raadsbesluit Zienswijzen begroting 2026 en jaarrekening 2024 GR Werkzaak Rivierenland.
- Bijlage 1 - Zienswijzebrief begroting 2026 en jaarrekening 2024 GR Werkzaak Rivierenland
- Bijlage 2 - Aanbiedingsbrief begroting 2026
- Bijlage 3 - Conceptbegroting 2026
- Bijlage 4 - Aanbiedingsbrief Jaarrekening 2024
- Bijlage 5 - Concept jaarrekening 2024
- Bijlage 6 - Accountantsverslag 2024

3.4 Zienswijze op het concept AB voorstel Werkzaak om Cirtex in stand te houden

Werkzaak maakte een concept voorstel voor de vergadering van 10 juli voor het Algemeen Bestuur (AB) van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Werkzaak. Hierin vraagt Werkzaak haar AB straks om in te stemmen met extra financiële steun van Werkzaak aan Cirtex. Werkzaak vraagt nu aan alle raden van de deelnemende gemeenten, om hun zienswijze op dit AB voorstel te geven.
Buren heeft via Werkzaak géén belang in Cirtex. En loopt via de GR Werkzaak daarom ook geen financieel risico. Maar Buren neemt (naast de GR Werkzaak) óók deel aan de GR Avri, Via de Avri heeft Buren wél een financieel belang en loopt wel risico wat betreft Cirtex.
Vanuit onze Burense deelname aan de GR Avri, stelt het college de raad voor om Cirtex in stand te houden. En om een positieve zienswijze te geven op een soortgelijk AB voorstel van Avri over Cirtex. Met dit voorstel, sluit het college aan op dat voorstel. Want het is niet logisch dat het college onze raad voorstelt om (deels) geen, of verschillende zienswijzen uit te brengen op hetzelfde onderwerp.

Raadsvoorstel Zienswijze op het concept AB voorstel Werkzaak om Cirtex in stand te houden.
Raadsbesluit Zienswijze op het concept AB voorstel Werkzaak om Cirtex in stand te houden.
Bijlage 1 - Zienswijzebrief
Bijlage 2 - Brief van Werkzaak met verzoek zienswijze gemeenten op Cirtex
Bijlage 3 - Concept AB voorstel Werkzaak Cirtex voor zienswijzen
Bijlage 4 - Folder over Cirtex
Bijlage 5 - Brief 27 augustus 2024 Nadere toelichting financiële Coöperatie Cirtex

3.5 Zienswijze op ontwerpbegroting 2026 en ontwerpjaarstukken 2024 van Regio Rivierenland
Regio Rivierenland informeert de gemeenteraden over de ontwikkelingen, het beleid en de financiële consequenties voor 2026. Daarnaast presenteert de Gemeenschappelijke regeling een samenvatting van de financiële situatie van Regio Rivierenland over het jaar 2024. De gemeenteraden kunnen op deze begroting en jaarstukken een zienswijze indienen. Het college stelt de zienswijze over de Jaarstukken 2024 en Begroting 2026 ter vaststelling voor aan de gemeenteraad.

Raadsvoorstel Zienswijze op ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 van Regio Rivierenland
Raadsbesluit Zienswijze op ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 van Regio Rivierenland
Bijlage 1 A - Zienswijze gemeente Buren op ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 Regio Rivierenland - OUD
Bijlage 1 B - Zienswijze gemeente Buren op ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 Regio Rivierenland - NIEUW
Bijlage 1 C - Was-Wordt lijst - Zienswijzebrief gemeente Buren op ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026
Bijlage 2 Brief zienswijzen jaarstukken 2024 voor gemeenten
Bijlage 3 - Ontwerpjaarstukken Rivierenland 2024
Bijlage 4 - Visuele jaarrekening 2024
Bijlage 5 - Memo budgetverdeling contractgestuurde diensten (begroting 2026 en jaarrekening 2024)
Bijlage 6 - Brief zienswijzen programmabegroting 2026 voor gemeenten
Bijlage 7- Ontwerpprogrammabegroting 2026 Regio Rivierenland
Bijlage 8 - Visuele programmabegroting 2026
Bijlage 9 - Taken Regio Rivierenland (versie begroting 2026)
Bijlage 10 - Overzicht van ingekomen zienswijzen kaderbrief

3.6 Zienswijze conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
De concept jaarrekening 2024 en de ontwerpbegroting 2026 VRGZ worden jaarlijks ter beoordeling voorgelegd aan de gemeenteraad. De gemeente wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen

Raadsvoorstel zienswijze conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Raadsbesluit zienswijze conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Bijlage 1 A - Zienswijze conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid - NIEUW - (Samenvoeging addendum en zienswijze)
Bijlage 1 B - Zienswijze conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid - OUD
Bijlage 2 - Raadsbrief conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026
Bijlage 3 - Conceptjaarrekening 2024
Bijlage 4 - Ontwerpbegroting 2026
Bijlage 5 - Infographic
Bijlage 6 - Reacties gemeenteraden op Kaderbrief 2026
Bijlage 7 - Adviesrapport Adviesfunctie
Bijlage 8 - Bezuinigingsvoorstellen VRGZ
Bijlage 9 - Aanvullende brief VRGZ m.b.t. tot de Begroting 2026

Bijlage 10 - Addendum zienswijze conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

3.7 Zienswijze begroting 2026 en jaarrekening 2024 Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Archief Rivierenland
Het Regionaal Archief Rivierenland heeft de concept begroting 2026 en jaarrekening 2024 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Door het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren kenbaar maken wat de wensen zijn ten aanzien van het te voeren beleid van de GR. De gemeente Buren geeft een positieve zienswijze op de begroting 2026. Over de jaarrekening 2024 een positieve zienswijze uit te brengen waarbij wordt ingestemd met het uitkeren van een deel van het restant rekeningresultaat over 2024 aan de deelnemende gemeenten.

Raadsvoorstel zienswijze Begroting 2026 en Jaarrekening 2024 RAR
Raadbesluit zienswijze Begroting 2026 en Jaarrekening 2024 RAR
Bijlage 1 - Aanbiedingsbrief GR RAR begroting 2026
Bijlage 2 - Begroting RAR 2026
Bijlage 3 - Aanbiedingsbrief GR RAR Jaarrekening 2024
Bijlage 4 - Jaarrekening 2024 GR RAR
Bijlage 5- Zienswijzebrief Begroting 2026 en Jaarrekening 2024 RAR gemeente Buren

3.8 Zienswijze op het concept AB voorstel Avri om Cirtex in stand te houden
AVRI en Werkzaak willen het geprognosticeerde tekort voor de jaren 2025 en 2026 afdekken, zodat de pilot periode van 4 jaar kan worden afgerond.

Raadsvoorstel Zienswijze op het concept AB voorstel Avri om Cirtex in stand te houden
Raadsbesluit Zienswijze op het concept AB voorstel Avri om Cirtex in stand te houden
Bijlage 1 - Brief van Buren aan AVRI met zienswijze op het concept AB voorstel van Werkzaak
Bijlage 2 - Brief zienswijze gemeenten
Bijlage 3 - Concept AB voorstel
Bijlage 4 - Folder Cirtex
Bijlage 5 - Nadere toelichting financiële situatie

3.9 Zienswijze ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 Avri
AVRI informeert de gemeenteraden over de ontwikkelingen, het beleid en de financiële consequenties voor 2026. Daarnaast presenteert de Gemeenschappelijke regeling een samenvatting van de financiële situatie van AVRI over het jaar 2024. De gemeenteraden kunnen op deze begroting en jaarstukken een zienswijze indienen. Het college stelt de zienswijze over de Jaarstukken 2024 en Begroting 2026 ter vaststelling voor aan de gemeenteraad.

Raadsvoorstel Zienswijze ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 AVRI
Raadsbesluit Zienswijze ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 AVRI
Bijlage 1 - Zienswijzebrief Begroting 2026 en jaarstukken 2024 Avri
Bijlage 2 - Aanbiedingsbrief jaarstukken 2024
Bijlage 3 - Concept jaarstukken 2024
Bijlage 4 - Accountantsverslag
Bijlage 5 - Aanbiedingsbrief concept begroting 2026
Bijlage 6 - Begroting 2026
Bijlage 7 - Erratum op de Begroting 2026
Bijlage 8 - Bijgewerkte Begroting 2026 incl. erratum

3.10 Zienswijze ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 ODR
De Gemeenschappelijke regeling (hierna: GR) ODR is een samenwerking van verschillende gemeenten in het Rivierenland om gemeentelijke taken op het gebied van VTH beleid uit te voeren. ODR heeft de ontwerpbegroting 2026 en de ontwerpjaarstukken 2024 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op deze begroting en jaarstukken. Met het indienen van een zienswijze kan de gemeenteraad beter in positie worden gebracht.

Raadsvoorstel Zienswijze op de ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 ODR
Raadsbesluit Zienswijze op begroting 2026 en jaarstukken 2024 gemeenschappelijke regeling ODR
Bijlage 1 - Zienswijzebrief ODR begroting 2026 en jaarstukken 2024
Bijlage 2 - Aanbiedingsbrief jaarstukken ODR 2024 aan gemeenteraden april 2025
Bijlage 3 - Accountantsverslag 2024
Bijlage 4 - Milieujaarverslag 2024
Bijlage 5 - Ontwerp jaarstukken 2024
Bijlage 6 - Aanbiedingsbrief ontwerp begroting 2026
Bijlage 7 - Ontwerp programmabegroting 2026
Bijlage 8 - Reactie zienswijzen kaderbrief 2026

3.11 Verklaring van geen bedenkingen Eck en Wiel, Kalverlandseweg 3

Op 17 september 2024 heeft de raad een ontwerp verklaring van geen bedenkingen afgeven voor een ontwerp omgevingsvergunning. De ontwerpvergunning maakt het mogelijk om 89 recreatiewoningen toe te voegen bij de recreatievoorziening aan de Kalverlandseweg 3 in Eck en Wiel. De raad heeft de ontwerp verklaring van bedenkingen afgegeven onder het voorbehoud dat deze verklaring een definitieve verklaring kon worden, als er geen zienswijze zou worden ingediend. De ontwerp omgevingsvergunning met de ontwerpverklaring van geen bedenkingen zijn vanaf 12 november 2024 tot en met 23 december 2024 ter inzage gelegd. In deze periode is één zienswijze ingediend. Het college heeft de nota van zienswijze op 15 april 2025 vastgesteld. Indien de raad een verklaring van geen bedenkingen afgeeft, kan het college de omgevingsvergunning verlenen. Indien de beroepstermijn is verlopen, is de omgevingsvergunning onherroepelijk.

Raadsvoorstel Verklaring van geen bedenkingen Eck en Wiel, Kalverlandseweg 3
Raadsbesluit Verklaring van geen bedenkingen Eck en Wiel, Kalverlandseweg 3
Bijlage 1 - Nota van zienswijze
Bijlage 1.1 - Nota van zienswijze (zienswijze geanonimiseerd)
Bijlage 1.2 - Nota van zienswijze (adviesbrief geluid Omgevingsdienst Rivierenland)
Bijlage 1.3 - Nota van zienswijze (verkeerstabel)
Bijlage 2 - Ruimtelijke onderbouwing omgevingsvergunning
Bijlage 3 - Gepubliceerde ontwerp omgevingsvergunning

3.12 Verordening Nadeelcompensatie Gemeente Buren 2025
De nieuwe Omgevingswet kent geen Planschade meer maar een gewijzigde bredere vorm van Nadeelcompensatie. Door het inwerkingtreden van artikel 4.5 Awb is er een einde gekomen van de versnippering van nadeelcompensatie in de diverse wetten. Om verzoeken om nadeelcompensatie op grond van de Omgevingswet volgens een vaste procedure af te kunnen handelen is het nodig dat de raad een verordening nadeelcompensatie vaststelt die aansluit op de algemene wettelijke regeling uit de Awb.

Raadsvoorstel Verordening Nadeelcompensatie Gemeente Buren 2025
Raadsbesluit Verordening Nadeelcompensatie Gemeente Buren 2025
Bijlage 1 - Verordening Nadeelcompensatie Gemeente Buren 2025
Bijlage 2 - Verduidelijking bij het raadsvoorstel Nadeelcompensatie Gemeente Buren 2025

3.13 Vaststelling geactualiseerde opdrachtformulering RWG Omgevingswet
De gemeenteraad heeft eind 2023 een raadswerkgroep Omgevingswet ingesteld om alles rondom de monitoring en evaluatie van de Omgevingsvisie en de invoering en implementatie van de Omgevingswet in een breder perspectief te bekijken. De werkgroep heeft na een tussentijdse evaluatie kenbaar gemaakt om de opdrachtformulering te herformuleren met de aandacht gericht op de invoering en implementatie van de omgevingswet.

Raadsvoorstel Vaststelling geactualiseerde opdrachtformulering RWG Omgevingswet
Raadsbesluit Vaststelling geactualiseerde opdrachtformulering RWG Omgevingswet

4 B-STUKKEN (BESPREEKSTUKKEN)

4.1 Vitaal sportpark; vaststelling uitgangspunten voorlopig ontwerp + pilot quickscan
De gemeenteraad wordt gevraagd in te stemmen met de uitgangspunten in het voorlopig ontwerp Vitaal Sportpark Maurik. Alle sportparken binnen de gemeente Buren worden gescand op kansen en mogelijkheden om een bredere rol te kunnen vervullen in de wens tot een meer vitale samenleving.

Raadsvoorstel Vitaal Sportpark; instemming uitgangspunten voorlopig ontwerp + pilot quickscan
Raadsbesluit Vitaal Sportpark; instemming uitgangspunten voorlopig ontwerp + pilot quickscan
Bijlage 1 - Voorlopig ontwerp Vitaal Sportpark
Bijlage 2 - Kaders Vitaal sportpark
Bijlage 3 - Voorlopig Ontwerp - Raming Vitaal Sportpark Maurik
Amendement A1 - PvdD PvdA-GroenLinks D66 - Alle kernen

4.2 Startnotitie continuering PFO Ruimte van Regio Rivierenland
In het najaar van 2021 is het portefeuillehoudersoverleg (PFO) Ruimte als pilot opgestart. De regionale samenwerking op Ruimte is sindsdien telkens incidenteel geregeld bij besluit van 14 juli 2022. De uitkomst van de takendiscussie binnen Regio Rivierenland bevestigt dat regionale samenwerking op ruimtelijk gebied essentieel is. Daarom stelt het college de raad voor om de benodigde ondersteuning van de regionale samenwerking op ruimtelijk gebied structureel op te nemen in de begroting van Regio Rivierenland.

Raadsvoorstel Startnotitie continueering PFO Ruimte Regio Rivierenland
Raadsbesluit Startnotitie continuering PFO Ruimte Regio Rivierenland
Bijlage 1 - Notitie opdracht regionale opdracht Ruimte 2026 en verder V250207
Bijlage 2 - Afwegingskader
Bijlage 3 - Samenvatting taken door afwegingskader
Motie M1 - GB VVD CDA D66 - Evaluatie continuering PFO Ruimte

4.3 Verordening Starterslening gemeente Buren 2025

Mensen die voor het eerst een koopwoning kopen in de gemeente Buren kunnen daarvoor een starterslening krijgen. Daarvoor stelde de gemeenteraad in 2021 de ‘Verordening Starterslening gemeente Buren 2021’ vast. We zien dat die lening niet goed meer aansluit op de woningmarkt en stellen voor dit in een nieuwe verordening aan te passen, door: ☐
De maximale koopprijs om in aanmerking te kunnen komen voor een starterslening te verhogen van €300.000 naar de NHG grens. De maximale starterslening te verhogen van € 30.000 naar € 40.000

Raadsvoorstel Verordening Starterslening gemeente Buren 2025
Raadsbesluit Verordening Starterslening gemeente Buren 2025
Bijlage 1 - Verordening Starterslening gemeente Buren 2025
Beantwoording technische vragen PvdD
Amendement A2 - PCG GB CDA - Indexering maximale starterslening op basis van NHG-grens

5 Informatie-uitwisseling over niet-geagendeerde onderwerpen

6 Moties vreemd aan de orde van de dag

6.1 Motie Vreemd I - D66 GB PvdA-GroenLinks VVD - Meer straten in de gemeente vernoemen naar markante vrouwen

Motie Vreemd I - D66 GB PvdA-GroenLinks VVD - Meer straten in de gemeente vernoemen naar markante vrouwen (AANGENOMEN)

6.2 Motie Vreemd II - D66 PCG GB - Voorstel voor het instellen van raadscommissie ICT, automatisering en informatieveiligheid

Motie Vreemd II - D66 PCG GB PvdA-GL - Voorstel voor instellen raadscommissie ICT, automatisering en informatieveiligheid (AANGENOMEN)

7 Debatverzoeken

7.1 Debatverzoek GB - Mid term review
De fractie van Gemeentebelangen Buren heeft een debatverzoek ingediend met als onderwerp: 'Mid term review'.
***Duiding debatverzoek:*
***Op 7 juni 2022 heeft de raad van gemeente Buren in een bijzondere raadsvergadering het coalitieakkoord 2022-2026 van Gemeentebelangen Buren, PCG Buren en CDA Buren ‘Samen voor het Buren van Morgen’ vastgesteld. Met dit akkoord heeft de gemeenteraad de hoofdlijnen aangegeven voor deze bestuursperiode en is een uitvoeringskader meegegeven aan het college van burgemeester en wethouders. We zitten alweer dik over de helft van de huidige bestuursperiode. Het college heeft recent een tussentijdse evaluatie opgesteld over de uitvoering van het coalitieakkoord. De tussentijdse evaluatie leent zich uitstekend om in de gemeenteraad het debat te voeren over de zaken die zijn gerealiseerd, nog gerealiseerd moeten worden of vertraging hebben opgelopen en de mogelijkheid tot bijsturing. Voor de fractie van Gemeentebelangen Buren was het voorgaande aanleiding om een debatverzoek in te dienen bij de agendacommissie.*

Bijlage 1 - Raadinformatiebrief Mid term review (2)
Bijlage 2 - Mid term review coalitieakkoord en uitvoeringsprogramma gemeente Buren

7.2 Debatverzoek PvdD - Dualisme in raadsvergaderingen
De fractie van de PvdD heeft een debatverzoek ingediend met als onderwerp: 'Dualisme in raadsvergaderingen'.
***Duiding debatverzoek:*
***De Partij voor de Dieren vraagt zich af wanneer het dualisme, waarin de gekozen gemeenteraad het bestuur (college van burgemeester en wethouders) controleert, eindelijk ook gaat functioneren in Buren. Hier lijkt de uitslag van debatten in de besluitvormende raad vaak al op voorhand vast te staan. Hoe goed de argumenten van de oppositie soms ook zijn, hoe twijfelachtig sommige raadsvoorstellen, het maakt allemaal niets uit. Als er na urenlange discussie eindelijk wordt gestemd dan blijkt de uitslag steeds weer heel erg voorspelbaar. De coalitiepartijen steunen het raadsvoorstel, de oppositiepartijen stemmen tegen. Bijzonder frustrerend, niet alleen voor de oppositie, maar veel meer nog voor onze inwoners. Als de uitslag toch al van te voren vaststaat, waarom vergaderen we dan nog tot diep in de nacht? Kunnen we de eindeloze discussies dan niet beter helemaal achterwege laten? Snel even stemmen en na een uurtje kan iedereen weer naar huis. Slechts één keer in de 4 jaar is het echt spannend in Buren, als er verkiezingen zijn, en dat is niet zoals het in een democratie zou moeten zijn. De PvdD-fractie zou dit graag in een openbaar debat willen bespreken.*

Bijlage 1 - Stemmingsoverzicht 2024
Bijlage 2 - Stemmingsoverzicht 2025

8 Sluiting

Maurik, 27 mei 2025

ons kenmerk: Z.064526/D.203702

onderwerp: Uitnodiging besluitvormende raadsvergadering

Geachte raadsleden,

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 19 van de Gemeentewet en artikel 12 van het Reglement van Orde voor de gemeenteraad van Buren nodig ik u uit voor het bijwonen van de besluitvormende raadsvergadering op dinsdag 10 juni 2025. De raadsvergadering vangt aan om 19.30 uur in de raadzaal van het gemeentehuis (De Wetering 1, Maurik).

De concept-agenda met de bijbehorende stukken treft u bijgaand aan.

Hoogachtend,
de burgemeester van Buren,



H.M. Ostendorp

De Wetering 1 ● Postbus 23 ● 4020 BA Maurik ● Tel.: 14 0344 ● Fax: (0344) 579200 ● E-mail: gemeente@buren.nl ● KvK: 30278157
Bank Nederlandsche Gemeente IBAN nummer: NL05 BNGH 0285 0486 35 ● BTW: NL807287684B02

	Raadsbesluiten en Moties / Amendementen in de raad van 10 juni 2025	GB (9)	PCG (3)	VVD (3)	PvdA-GL (2)	CDA (2)	D66 (1)	PvdD (1)	Voor	Tegen	Aantal aanwezige raadsleden
	Legenda: I = initiatiefnemer of mede-indiener / V = Voor gestemd / T = Tegen gestemd	**9**	**3**	**3**	**2**	**2**	**1**	**1**			**21**
3.	A-STUKKEN (HAMERSTUKKEN)										
3.1.	Zienswijze begroting 2026 en jaarrekening 2024 GGD Gelderland-Zuid	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
3.2.	Zienswijze voorgestelde wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
3.3.	Zienswijzen begroting 2026 en jaarrekening 2024 GR Werkzaak Rivierenland	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
3.4.	Zienswijze op het concept AB voorstel Werkzaak om Cirtex in stand te houden	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
3.5.	Zienswijze op ontwerpbegroting 2026 en ontwerpjaarstukken 2024 van Regio Rivierenland	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
3.6.	Zienswijze op ontwerpbegroting 2026 en ontwerpjaarstukken 2024 van Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
3.7.	Zienswijze begroting 2026 en jaarrekening 2024 Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Archief Rivierenland	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
3.8.	Zienswijze op het concept AB voorstel Avri om Cirtex in stand te houden	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
3.9.	Zienswijze ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 Avri	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
3.10	Zienswijze ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 ODR	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
3.11.	Verklaring van geen bedenkingen Eck en Wiel, Kalverlandseweg 3	V	V	V	T	V	T	V	18	3	Aangenomen
3.12.	Verordening Nadeelcompensatie Gemeente Buren 2025	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
3.13.	Vaststelling geactualiseerde opdrachtformulering RWG Omgevingswet	V	V	T	V	V	V	V	18	3	Aangenomen
4.	B-STUKKEN (BESPREEKSTUKKEN)										
	A1 - PvdD PvdA-GroenLinks D66 - Alle kernen	T	T	T	V	T	V	V	4	17	Verworpen
4.1.	Vitaal sportpark; vaststelling uitgangspunten voorlopig ontwerp + pilot quickscan	V	V	T	T	V	T	T	14	7	Aangenomen
4.2.	Startnotitie continuering PFO Ruimte van Regio Rivierenland	V	V	V	V	V	V	T	20	1	Aangenomen
	M1 - GB VVD CDA - Evaluatie continuering PFO Ruimte	V	V	V	V	V	V	T	20	1	Aangenomen
	A2 - PCG GB CDA - Indexering maximale starterslening op basis van NHG-grens	V	V	V	T	V	T	T	17	4	Aangenomen
4.3.	Verordening starterslening gemeente Buren 2025	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
6.	MOTIES VREEMD										
6.1.	Motie Vreemd I - D66 GB PvdA-GroenLinks VVD - Meer straten in de gemeente vernoemen naar markante vrouwen	V	T	V	V	V	V	V	18	3	Aangenomen
6.2.	Motie Vreemd II - D66 PCG GB - Voorstel voor instellen raadscommissie ICT, automatisering en informatieveiligheid	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
7.	DEBATVERZOEKEN										
7.1.	Debatverzoek GB - Mid term review	-	-	-	-	-	-	-	-	-	n.v.t.
7.2.	Debatverzoek PvdD - Dualisme in raadsvergaderingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	n.v.t.

Besluitenlijst Besluitvormende Raad

Datum	22 april 2025
Tijd	19:29 - 23:22
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	H.M. Ostendorp
Aanwezigen	S. van Alfen, D.J. Bult, G. van Droffelaar, G.W. Hoek, G.J. Keller, L.M. de Koning, J.W. Lammers, P.A. Molleman, G.J.D. van Zetten (Gemeentebelangen) J.G. Keuken, C. de Lange, R. Prosman (PCG) J.K. van Blijderveen, S. Klein - de Jong, H.N. van Vierssen (VVD) W. van Blijderveen, P.D.J. van Dijk, C. de Lange (CDA) N. Michielsen, L. de Lange (PvdA-GroenLinks) A. van Zijl-Hoek (D66) J. de Jonge (PvdD)
Portefeuille-houders	W.G.M. Alink, E.M. de Bas, K.A. Maier, J.P. Neven
Afwezigen	-

1 Opening en mededelingen

Voorzitter Ostendorp opent de besluitvormende raad om 19.29 uur.

De raad is met eenentwintig leden voltallig aanwezig.
Het voltallige college en de griffier zijn aanwezig.

Er zijn geen mededelingen.

2 Vaststellingen

2.1 Vaststelling agenda raadsvergadering

Besluit:

Agendapunt 7.1 "Motie Vreemd - I - PvdD PvdA-GroenLinks - Bomenlijst" wordt aan de agenda toegevoegd.

Toelichting:

Raadslid De Jonge (PvdD) stelt mede namens raadslid De Lange (PvdA-GroenLinks) voor om een motie vreemd "Bomenlijst" van PvdD en PvdA-GroenLinks als agendapunt 7.1 te agenderen. De raad stemt hiermee in.

2.2 Vaststelling besluitenlijst besluitvormende raadsvergadering d.d. 18 maart 2025

Besluit:

de besluitenlijst van de besluitvormende raad van 18 maart 2025 ongewijzigd vast te stellen.

2.3 Vaststelling lijst ingekomen stukken

Besluit:

in te stemmen met gewijzigde wijze van afhandeling van de ingekomen stukken.

Wijzigingen
- De stukken van A7 (categorie: ter kennisname) "Vereniging Nederlandse Gemeenten - Ledenbrief 25/017 Gevolgen Cyberbeveiligingswet voor gemeenten" aan te passen naar C12 (categorie: In handen van het college ter advisering).

Toelichting:
Verzoeken:
Raadslid Van Zijl – Hoek (D66) verzoekt de stukken van A7 (categorie: ter kennisname) "Vereniging Nederlandse Gemeenten - Ledenbrief 25/017 Gevolgen Cyberbeveiligingswet voor gemeenten" aan te passen naar C12 (categorie: In handen van het college ter advisering). De raad stemt hiermee in.

3 Benoemingen

3.1 Benoeming en installatie nieuwe burgerleden

Besluit:
met terugwerkende kracht tot instelling van de commissie van de geloofsbrieven met de leden De Lange (voorzitter), Hoek en Keuken.

Toelichting:
Voorzitter Ostendorp doet met terugwerkende kracht een voordracht tot instelling van de commissie van de geloofsbrieven met de leden de leden De Lange (voorzitter), Hoek en Keuken. De raad stemt hiermee in.

Besluit:
te benoemen tot burgerraadslid voor De Volkspartij voor Vrijheid en Democratie: mevr. J.T. (Kim) van Bodengraven, geb. datum 5 juni 1991, wonende te Maurik.

Toelichting:
De commissie voor onderzoek van de geloofsbrieven rapporteert dat zij alle documenten heeft onderzocht en in orde heeft bevonden. Gebleken is dat mevr. Van Bodengraven aan alle in de Gemeentewet gestelde eisen voldoet en daarom adviseert de commissie tot haar toelating als burgerlid van de gemeente Buren.

Voorzitter Ostendorp heeft tijdens de raadsvergadering de belofte afgenomen bij mevr. C. Timmer.

Besluit:
te benoemen tot burgerraadslid voor het Christen-Democratisch Appèl: dhr. A.J. (Aron) van Doorn, geb. datum 5 november 1979, wonende te Eck en Wiel.

Toelichting:
De commissie voor onderzoek van de geloofsbrieven rapporteert dat zij alle documenten heeft onderzocht en in orde heeft bevonden. Gebleken is dat dhr. Van Doorn aan alle in de Gemeentewet gestelde eisen voldoet en daarom adviseert de commissie tot zijn toelating als burgerraadslid van de gemeente Buren.

Voorzitter Ostendorp heeft tijdens de raadsvergadering de eed afgenomen bij dhr. Van Doorn.

4 A-STUKKEN (HAMERSTUKKEN)

4.1 Rekenkamerrapport "Rapportage Klachtbehandeling gemeente Buren"

Besluit:

1. De conclusies en de aanbevelingen van de rapportage “Klachtbehandeling gemeente Buren” van 24 februari 2025 over te nemen.
2. Het college de opdracht te geven de aanbevelingen uit te voeren, de bestuurlijke reactie van het college daarbij te betrekken en de resultaten daarvan door middel van een raadsinformatiebrief aan de gemeenteraad terug te koppelen.

Toelichting:

Het raadsvoorstel "Rekenkamerrapport Rapportage Klachtbehandeling gemeente Buren" is aangenomen met met 21 stemmen voor (GB, PCG, VVD, PvdA-GL, CDA, D66 en PvdD) en 0 stemmen tegen.

4.2 Definitieve vvgb weigeringsbesluit Wal 1a Maurik

Besluit:

1. Een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) af te geven voor het weigeren van een omgevingsvergunning voor de bouw van een tweede woning aan de Wal 1a in Maurik.

Toelichting:

Het raadsvoorstel "Defintieve vvgb weigeringsbesluit Wal 1a Maurik" is aangenomen met met 21 stemmen voor (GB, PCG, VVD, PvdA-GL, CDA, D66 en PvdD) en 0 stemmen tegen.

5 B-STUKKEN (BESPREEKSTUKKEN)

5.1 Laadvisie 2025-2029

Amendement:

Het amendement "Stimuleren van laadinfrastructuur binnen de ‘ja, mits-cultuur" van de fracties PCG, CDA, D66 en GB is aangenomen met 21 stemmen voor (GB, PCG, VVD, PvdA-GL, CDA, D66 en PvdD) en 0 stemmen tegen.

Amendement:

Het amendement "Eisen concessiehouders en exploitanten v. betrouwbare en toekomstbestendige laadinfrastructuur" van de fracties PCG en CDA is verworpen met 9 stemmen voor (PCG, PvdA-GL, CDA, D66 en PvdD) en 12 stemmen tegen (GB en PCG).

Besluit:

In te stemmen met de laadvisie 2025-2029, met de volgende wijziging:

Hoofdstuk 6 te vervangen door de volgende tekst:
6. Laadgelegenheden: voorkeursuitgangspunten

Om de hoeveelheid objecten in de openbare ruimte zoveel mogelijk te beperken, hanteert de gemeente onderstaande uitgangspunten bij het plaatsen van laadinfrastructuur. De keuze voor het type laadvoorziening wordt als volgt gemaakt:

1. Waar mogelijk een innovatieve oplossing zoals laadlichtmast, laden via het wegdek of andere oplossing waarbij de openbare ruimte niet of zo min mogelijk wordt belast met extra objecten.

2. Indien deze opties niet haalbaar zijn, is er mogelijkheid van het plaatsen van een laadpaal, mits dit bijdraagt aan een toekomstbestendig en toegankelijk laadnetwerk.

De gemeente hanteert een integrale afweging waarin zowel de ruimtelijke inpassing als de noodzaak van voldoende laadinfrastructuur wordt meegewogen. In de huidige GO-RAL consessies worden uitsluitend laadpalen geplaatst.

Bij de afweging wordt niet alleen gekeken naar ruimtelijke kwaliteit, maar ook naar de kosten en technische mogelijkheden. De gemeente volgt waar mogelijk de bovenstaande stappen om integratie in bestaande objecten zoals lichtmasten en abri's te bevorderen.

Zolang de provinciale aanbesteding GO-RAL nog loopt wordt gewerkt met een combinatie van proactieve locaties en vraag gestuurd. Dit zijn gewone laadpalen. Innovatie is in deze aanbesteding minimaal opgenomen. Waar mogelijk wil de gemeente wel de twee-traps-ladder aanhouden om extra objecten in de openbare ruimte zoveel mogelijk te voorkomen.

Toelichting:
Het geamendeerde raadsvoorstel "laadvisie 2025-2029" is aangenomen met met 21 stemmen voor (GB, PCG, VVD, PvdA-GL, CDA, D66 en PvdD) en 0 stemmen tegen.

5.2 Biodiversiteitsplan en uitvoeringsplan

Amendement:
Het amendement "Verhoging budget biodiversiteit" van de fracties PvdD, PvdA-GL, D66 en GB is aangenomen met 13 stemmen voor (GB, PvdA-GL, CDA, D66 en PvdD) en 8 stemmen tegen (VVD en PCG).

Besluit:
In te stemmen met biodiversiteitsplan 2025-2032, met aanvullend besluitpunten 3 en 4.

1. in te stemmen met het biodiversiteitsplan 2025-2032
2. In te stemmen met het uitvoeringsplan biodiversiteit 2025-2028 met scenario Brons.
3. Het uitvoeringsplan jaarlijks te evalueren en waar nodig aan te passen waarbij ook het gekozen scenario kan worden gewijzigd en vervolgens deze voor te leggen aan de raad.
4. Het benodigde bedrag van € 98.000 te onttrekken aan de algemene reserve.

Toelichting:
Het geamendeerde raadsvoorstel "biodiversiteitsplan en uitvoeringsplan" is aangenomen met met 15 stemmen voor (GB, PvdA-GL, CDA, D66 en PvdD) en 6 stemmen tegen (PCG en VVD).

Motie:
De motie "Kapvergunning " van de fracties PvdD en PvdA-GL verworpen met 4 stemmen voor (PvdA-GL, D66 en PvdD) en 13 stemmen tegen (GB, VVD, PCG en CDA).

Motie:

De motie "Biologische aanplant" van de fracties PvdD en PvdA-GL verworpen met 4 stemmen voor (PvdA-GL, D66 en PvdD) en 13 stemmen tegen (GB, VVD, PCG en CDA).

Motie:

De motie "uiterwaarden" van de fracties PvdD en PvdA-GL verworpen met 4 stemmen voor (PvdA-GL, D66 en PvdD) en 13 stemmen tegen (GB, VVD, PCG en CDA).

5.3 Cultuurbeleid gemeente Buren 2025

Amendement:

Het amendement "Amateurmuziekbeoefening in verenigingsverband (AMVV)" van de fractie PvdA-GL is ingetrokken.

Besluit:

1. Nieuw cultuurbeleid voor gemeente Buren met de nota “Cultuurbeleid gemeente Buren 2025, vast te stellen.
Daarmee:
• kunst- en cultuurdeelname te bevorderen,
• cultuureducatie te borgen en waar mogelijk uit te breiden,
• cultureel erfgoed, materieel en immaterieel, zichtbaar te maken, waar nodig te beschermen en waar mogelijk in te zetten ter bevordering van economie, recreatie en toerisme.
2. De financiële consequenties, voor zover deze nog niet zijn opgenomen in de reeds vastgestelde begroting, te betrekken bij de discussie in de kadernota 2026. Te weten:
• structureel € 100.000,--.
• incidenteel 2026-2028 € 75.000,--

Toelichting:

Het raadsvoorstel "Cultuurbeleid gemeente Buren 2025" is aangenomen met met 18 stemmen voor (GB, PCG, PvdA-GL, CDA, D66 en PvdD) en 3 stemmen tegen (VVD).

6 Informatie-uitwisseling over niet-geagendeerde onderwerpen

Raadslid Van Zijl - Hoek doet een terugkoppeling over de "Netwerkbijeenkomst vrouwen in de politiek" van 4 april jongstleden.

7 Moties vreemd aan de orde van de dag

7.1 Motie Vreemd I - PvdD PvdA-GroenLinks - Bomenlijst

Moties:

De motie vreemd "Bomenlijst" van de fracties PvdD en PvdA-GL is ingetrokken.

Toezegging:

Wethouder Neven zegt toe in gesprek te gaan met de initiatiefnemers en de buren over de locatie van de woning op het perceel naast de Ommerenveldseweg 11A in Ommeren en te onderzoeken of de bomeneffectenanalyse onderdeel kan worden van de bouwvergunning.

Deadline: 18 maart 2026

8 Debatverzoeken

8.1 Debatverzoek VVD - Het uittreden uit werkgroepen van de gemeenteraad

8.2 Debatverzoek GB - Mid term review - Verplaatst naar 10 juni 2024

Besluit:
de agendering van het "Debatverzoek GB - Mid term review" te verplaatsen van de besluitvormende raadsvergadering van 22 april 2025 naar de besluitvormende raadsvergadering van 10 juni 2025.

Toelichting:
Raadslid Van Alfen (GB) verzoekt om de agendering van het "Debatverzoek GB - Mid term review " te verplaatsen van de besluitvormende raadsvergadering van 22 april 2025 naar de besluitvormende raadsvergadering van 10 juni 2025. De raad stemt hiermee in met 18 stemmen voor (GB, PCG, PvdA-GL, CDA, D66 en PvdD) en 3 stemmen tegen (VVD).

8.3 Debatverzoek PvdD - Dualisme in raadsvergaderingen - Verplaatst naar 10 juni 2024

Besluit:
de agendering van het "Debatverzoek PvdD - Dualisme in raadsvergaderingen" te verplaatsen van de besluitvormende raadsvergadering van 22 april 2025 naar de besluitvormende raadsvergadering van 10 juni 2025.

Toelichting:
Raadslid De Jonge (PvdD) verzoekt om de agendering van het "Debatverzoek GB - Mid term review " te verplaatsen van de besluitvormende raadsvergadering van 22 april 2025 naar de besluitvormende raadsvergadering van 10 juni 2025. De raad stemt hiermee in met 18 stemmen voor (GB, PCG, PvdA-GL, CDA, D66 en PvdD) en 3 stemmen tegen (VVD).

9 Sluiting

Notulen:
Voorzitter Ostendorp sluit de besluitvormende raad op 22 april 2025 om 23.22 uur.

LIJST VAN INGEKOMEN STUKKEN GEMEENTERAAD BUREN

10 juni 2025

A. Ter kennisname

	Afzender	Onderwerp	Datum	Registratie
1	Kinderhulp	Zet in op een toekomst zonder kinderarmoede in uw gemeente	03-06-2025	Z.069778/D.222364
2	Raad van State	Intrekking beroep procedure: Bestemmingsplan Lienden, Het Binnen	03-06-2025	Z.059876/D.222361
3	Stichting EHS	Informatie voor raadsleden over VN verdrag Handicap en elektrogevoeligen	02-06-2025	Z.06979/D.222420
4	Vereniging Nederlandse Gemeenten	Ledenbrief Lbr.25/027 Overwegingen voor een actief gemeentelijk grondbeleid	03-06-2025	Z.069771/D.222355
5	College van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen	Adhesiebetuiging eerlijke financiële compensatie en proportioneel beleid voor gemeentelijke taken gemeente Achtkarspelen	19-05-2025	Z.069370/D.220618
6	Vereniging Nederlandse Gemeenten	Ledenbrief Lbr.25/024 Uitnodiging ALV Algemene Ledenvergadering 18 juni 2025	21-05-2025	Z.069463/D.221010
7	Vereniging Nederlandse Gemeenten	Ledenbrief VNG 25/025 Invoering inkomensafhankelijke eigen bijdrage in de WMO	23-05-2025	Z.069534/D.221283
8	Vereniging Nederlandse Gemeenten	VNG Ledenbrief 25/026 Eerste nazending Algemene Ledenvergadering 18 juni 2025	28-05-2025	Z.069712/D.222038
9	Vereniging Nederlandse Gemeenten	VNG ledenbrief 25/021 ledenraadpleging Eindresultaat Cao aan de slag 2025	14-05-2025	Z.069264/D.220099
10	Landelijke Armoedecoalitie	Neem jij Armoedebestrijding ook mee in je verkiezingsplannen?	22-05-2025	Z.069499/D.221121
11	Alliantie Vrijwillige Schuldhulp	Koester de schulphulp door vrijwilligers	16-04-2025	Z.068680/D.217880
12	Vereniging Nederlandse Gemeenten	VNG Ledenbrief 25/022 Bekendmaking voorgedragen kandidaten VNG bestuur en commissies	14-05-2025	Z.069287/D.220269
13	FruitDelta Rivierenland	Raadsinformatiebrief RegioDeal Fruitdelta Rivierenland	16-05-2025	Z.069315/D.220353
14	INretail	Voorstel met het oog op gemeenteraadsverkiezingen 26 maart 2026	07-05-2025	Z.069077/D.219396
15	KinderpardonNU	Voorstel motie kinderpardon	25-04-2025	Z.068853/D.218549
16	Vereniging Nederlandse Gemeenten	Ledenbrief Lbr.25/023 Voorjaarsnota duiding financiële analyse en begrotingsadvies	21-05-2025	Z.069447/D.220928
17	Vereniging Nederlandse Gemeenten	VNG Ledenbrief 25/020 Plaatsing van trafohuisjes	14-05-2025	Z.069288/D.220271
18	Regioteam Energietransitie	Energietransitie-suggesties voor in het verkiezingsprogramma	22-05-2025	Z.069779/D.222368
19	Provincie Gelderland	Aanvulling begrotingscirculaire 2026	28-05-2025	Z.068804/D.221922

20	Vereniging Nederlandse Gemeenten	Ledenbrief 25/019 Ledenraadpleging eindresultaat CAO Gemeenten 2025-2027	24-04-2025	Z.068839/D.218463
21	Raad van State	Uitspraak voorlopige voorziening Rijnbandijk 6a, 10a, 10b en Schans 3, Eck en Wiel	15-05-2025	Z.055292/D.220294
22	Rekenkamer Rivierenland	Ontslagbrief lid Rekenkamer Rivierenland Adalie Elisabeth Bruine de Bruin	26-05-2025	Z.069659/D.221780
23	MantelzorgNL	Verkiezingspamflet mantelzorg voor gemeenteraadsverkiezingen	21-05-2025	Z.069571/D.221393
24	Vereniging Basisinkomen Nederland	Teksten inzake basisinkomen voor lokale verkiezingsprogramma's	01-05-2025	Z.069516/D.221222
25	Bibliotheek Rivierenland	Prestaties Bibliotheek Rivierenland gemeente Buren	23-04-2025	Z.069312/D.220335
26	FruitDelta Rivierenland	Jaarverslag Public Affairs & Lobby 2024	01-05-2025	Z.069170/D.219798
27	Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG)	Input t.b.v. verkiezingsprogramma's GR 2026	28-04-2025	Z.069169/D.219795
28	NOC NSF, KNVB e.a.	Input sportsector voor lokale verkiezingsprogramma's	17-04-2025	Z.069168/D.219793
29	Koninklijke Nederlandse Toeristenbond ANWB	Input Raadsverkiezingen 2026	23-04-2025	Z.069167/D.219789
30	P10 samenwerkingsverband plattelandsgemeenten	Jaarverslag 2024	07-05-2025	Z.069093/D.219495
31	Regio Rivierenland & FruitDelta Rivierenland	Voortgangsrapportage Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025	17-04-2025	Z.068714/D.218001
32	Vereniging Nederlandse Gemeenten	Stand van zaken overhedenoverleg	15-04-2025	Z.068635/D.217672
33	Rekenkamer Rivierenland	Jaarverslag 2024	28-04-2025	Z.068306/D.216461

B. In handen van het college ter afdoening

	Afzender	Onderwerp	Datum	Registratie
1	Inwoner	Zienswijze inzake bouw en kapvergunning op perceel Ommerenveldseweg 11A Ommeren	17-04-2025	Z.068695/D.217936
2	Inwoner	Zienswijze TAM omgevingsplan hoofdstuk 22B verzamelplan Buren spuitzone kavel in Asch tegenover Kerkstraat 1	21-05-2025	Z.069457/D.220989
3	Inwoners	Zienswijze ontwerp omgevingsplan verzamelplan Buren, Ommerenveldseweg 17-17a	22-05-2025	Z.069509/D.221155
4	Inwoners	Zienswijze Ontwerpwijzigingsbesluit omgevingsplan locatie de Hoeksteen	26-05-2025	Z.069527/D.221264
5	Diverse bewoners Hoekburgplein Langsstraat en Middelweg Rijswijk	Zienswijze woningbouwontwikkeling Rijswijk Zuid perceel MRK01-1-1216	01-05-2025	Z.068987/D.219072
6	Inwoner	Zienswijze reactie op brief 28 april voornemen handhavingsbesluit last onder dwangsom	09-05-2025	Z.069172/D.219803

7	Inwoner	Zienswijze m.b.t. plannen voor De Overbrugse Plas, Zoelen	24-04-2025	Z.068850/D.218545
8	Waterschap Rivierenland	Zienswijze op notitie reikwijdte en detailniveau gebiedsontwikkeling de overbrugse plas	23-04-2025	Z.068824/D.218401
9	Inwoner	Zienswijze Ommeren, Ommerenveldseweg 17 en 17a	02-05-2025	Z.069028/D.219204
10	Inwoner	Zienswijze ontwerp wijzigingsbesluit omgevingsplan transformatie voormalige schoolterrein De Hoeksteen naar een bijzondere woonvorm Kapelstraat Maurik	28-04-2025	Z.068959/D.218937
11	Inwoner	Zienswijze de Brei 1C Ingen toekennen bijgebouw	22-04-2025	Z.068766/D.218158
12	Inwoner	Zienswijze ontwerp wijzigingsbesluit omgevingsplan verzamelplan Buren	27-05-2025	Z.069611/D.221553
13	Inwoner	Zienswijze tegen omgevingsvergunning 15 glampingtenten Oost Kanaalweg 5, Zoelen	21-05-2025	Z.069465/D.221014
14	Inwoner	Zienswijze wijzigingsbesluit Omgevingsplan verzamelplan Buren Kapelstraat Maurik	22-05-2025	Z.069494/D.221103/ D.221272

C. In handen van het college ter advisering

	Afzender	Onderwerp	Datum	Registratie
1	Werkzaak Rivierenland	Jaarstukken 2024 Werkzaak Rivierenland	23-04-2025	Z.068879/D.218669
2	Afvalverwijdering Regio Rivierenland	Concept begroting 2026	28-04-2025	Z.069080/D.220580
3	Werkzaak Rivierenland	Zienswijze wijziging Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland	22-04-2025	Z.068869/D.218610

D. Betrekken bij raadsbehandeling

	Afzender	Onderwerp	Datum	Registratie	Betrekken bij raadsbehandeling

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
10 juni 2025	**D.219376** **Z.068180**

Portefeuillehouder	W. Alink
Begrotingsprogramma en taakveld	3. Sociaal Domein 6.4 Begeleide participatie

Onderwerp **Zienswijzen begroting 2026 en jaarrekening 2024 GGD Gelderland-Zuid**

Voorgesteld besluit

1. Een positieve zienswijze in te dienen op de begroting 2026 van GGD Gelderland-Zuid.
2. Een positieve zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2024 van GGD Gelderland-Zuid.
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Samenvatting van het voorstel
De Gemeenschappelijke Regeling (GR) GGD Gelderland-Zuid vraagt de raad om haar zienswijze uit te brengen op haar begroting 2026 en jaarrekening 2024. Zowel de begroting 2026 als de jaarrekening 2024 kunnen worden voorzien van een positieve zienswijze. Het college vraagt de raad om een positieve zienswijze in te dienen.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

Gemeenten in Nederland zijn wettelijk verplicht een basisgezondheidsdienst in stand te houden. Voor de gemeente Buren is dat GGD Gelderland-Zuid. De Wet publieke gezondheid (Wpg) is het kader waarbinnen de gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid de basistaken uitvoert. Naast deze wet van waaruit taken worden uitgevoerd, zijn Wet kinderopvang, Wet op de lijkbezorging, Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning en Wet veiligheidsregio's relevant. De taken en diensten die GGD Gelderland-Zuid uitvoert zijn:

- Bijzondere zorg
- Epidemiologie/onderzoek
- Forensische zorg
- Gezondheidsbevordering
- Infectieziektebestrijding
- Jeugdgezondheidszorg
- Medische milieukunde
- Reizigersvaccinaties
- Seksuele gezondheid
- Technische hygiënezorg
- Veilig Thuis

De gemeenteraad heeft het recht een zienswijze in te dienen op de begroting van een GR. Dit staat in (artikel 35) van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). GGD Gelderland-Zuid vraagt ons nu een reactie te geven op haar concept begroting 2026.

Met het indienen van zienswijzen op de begroting en jaarrekening kan de raad haar mening geven over het beleid van de GR. Het voorstel is om de raad voor te stellen om een positieve zienswijze uit te brengen op zowel de concept begroting 2026 als de concept jaarrekening 2024 van GGD Gelderland-Zuid.

2. Doel / meetbaar effect
We willen onze zienswijzen op de begroting 2026 en de jaarrekening 2024 van GGD Gelderland-Zuid kenbaar maken.

3. Argumenten
1.1. *Met het indienen van een zienswijze geeft de raad invulling aan haar kaderstellende rol.*
Met het indienen van een zienswijze wordt de raad in haar kaderstellende positie gebracht. Zo krijgt de raad meer grip op de gemeenschappelijke regelingen. Daarbij geven we invulling aan het in 2020 vastgestelde regionale informatieprotocol.

1.2. *De raden in regio Gelderland-Zuid stellen de zienswijzen vast*
De griffiers van deelnemende gemeenten hebben afgesproken dat de raden in regio Gelderland-Zuid de zienswijzen vaststellen.

1.3. *De begroting 2026 van GGD Gelderland-Zuid is reden voor een positieve zienswijze*
De conceptbegroting 2026 laat een besparing zien voor de gemeente Buren van €11.000.

1.4. *In de begroting 2026 is een verlaging van de gemeentelijke bijdrage verwerkt*
Meerdere gemeenten vroegen om verlaging van gemeentelijke bijdragen. De gemeente Buren gaat in 2026 €11.000 minder betalen dan in 2025.

2.1. *De jaarrekening 2024 is reden voor een positieve zienswijze*
De jaarrekening voldoet aan het Besluit begroting en verantwoording (Bbv). GGD Gelderland-Zuid heeft voor het merendeel de vooraf bepaalde doelen behaald.

4. Kanttekeningen
n.v.t.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën
De voorgestelde besparingen en het voorgestelde scenario 2 levert een besparing op van €1.085.000 voor regio Gelderland-Zuid. Dit scenario is een besparing van 3,4% exclusief indexatie t.o.v. de uniforme bijdrage o.b.v. inwoners 2025. De besparing in 2026 inclusief landelijke bezuiniging komt uit op 6,2%. De gemeente Buren gaat €11.000 minder betalen.

6. Communicatie
n.v.t.

7. Uitvoering en planning
Nadat de Raad de zienswijze op de begroting 2026 en jaarrekening 2024 heeft vastgesteld, worden de zienswijzen van de gemeente Buren bij GGD Gelderland-Zuid ingediend.

8. Participatie
n.v.t.

9. Duurzaamheid
n.v.t.

Bijlagen:
- Raadsbesluit
- Zienswijzebrief
- Concept begroting 2026
- Concept jaarrekening 2024

Inlichtingen bij:

Portefeuillehouder	W. Alink
Domein	Sociaal Domein

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
10 juni 2025	**D.219376**	**D.219381** **Z.068180**

Onderwerp **Zienswijzen begroting 2026 en jaarrekening 2024 GGD Gelderland-Zuid**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d.13 mei 2025;

besluit:

1. Een positieve zienswijze in te dienen op de begroting 2026 van GGD Gelderland-Zuid.
2. Een positieve zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2024 van GGD Gelderland-Zuid.
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 10 juni 2025.

burgemeester en wethouders van Buren,

de secretaris, de burgemeester,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}} {{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

H. Verhoef H.M. Ostendorp

GGD Gelderland-Zuid
Postbus 1120
6501 BC NIJMEGEN

uw brief van: Maurik, 11 juni 2025
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.068180/D.219359
behandeld door: Jellema
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijzebrief begroting 2026 en jaarrekening 2024 GGD

Geacht bestuur,

Op 31 maart 2025 ontvingen wij van u de Jaarrekening 2024, ontwerpbegroting 2026 GGD Gelderland-Zuid (met bijgevoegde notitie met voorstellen voor kostenbesparingen) en de meerjarenbegroting 2027 – 2029. Dank voor de gelegenheid om onze zienswijze te geven op de jaarrekening 2024, de ontwerpbegroting 2026 en de meerjarenbegroting 2027–2029 van GGD Gelderland-Zuid. In deze brief treft u onze reactie aan.

Jaarrekening 2024
Het resultaat van de jaarrekening komt uit op een negatief saldo van € 81.000 vanwege kantoorautomatisering. Dit zorgt ervoor dat de algemene reserve onder de streefwaarde terecht komt. Wij blijven graag het komende jaar met u in gesprek over mogelijkheden om de algemene reserve weer op het gewenste niveau te brengen

Onderdeel Veilig thuis heeft een positief resultaat behaald van € 71.000 vanwege personele gevolgen. Wij stemmen in met de teruggave aan de gemeenten.

Ontwerpbegroting 2026
Ieder vier jaar wordt de begroting opnieuw opgebouwd en keuzes gemaakt met betrekking tot het basistakenpakket, uren inzet, tarieven etc. In 2024 heeft een herziening plaatsgevonden van deze afspraken en is het basistakenpakket voor vier jaar vastgesteld. De ontwerpbegroting 2026 past dan ook volledig binnen deze afspraken en de gehanteerde indexatie. Op basis hiervan brengt de gemeenteraad van Buren een positieve zienswijze uit op de ontwerpbegroting 2026 en de meerjarenbegroting 2027 – 2029.

Aandachtspunten
Naast de positieve zienswijze, willen we u ook punten van aandacht meegeven. De verantwoording van prestaties achten wij op onderdelen ontoereikend; wij verzoeken om een scherpere onderbouwing van behaalde resultaten en geleverde inspanningen. Ook zou het helpen om explicieter te maken dat helderheid gewenst is over het niveau waarop taken worden uitgevoerd (huidig vs. minimaal gewenst niveau), en dat monitoring en tussentijdse evaluatie van maatregelen belangrijk zijn. We zien graag een vergelijking met andere

Gemeenschappelijke Regelingen en dat de voorgestelde maatregelen goed worden gemonitord en tussentijds worden geëvalueerd.

Daarbij willen wij u bedanken voor de moeite die u heeft genomen om te komen tot een besparing en op deze manier een bijdrage levert aan de besparingsopgave van gemeenten. Wij waarderen de inzet van de GGD in deze uitdagende tijden en wensen u veel succes toe bij de uitvoering van uw taken, nu en in de komende jaren.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Buren,

de secretaris,	de burgemeester,
{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}}	{{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}
H. Verhoef	H.M. Ostendorp

GGD Gelderland-Zuid

Programmabegroting 2026



uitgave	GGD Gelderland-Zuid	ons kenmerk	GGD/N/DIR2716/25/MP
datum	31-03-2025	versie	Programmabegroting 2026
afdeling	Directie	status	Concept

Inhoudsopgave

1 INLEIDING 4

1.1 KADERBRIEF 4
1.2 PROCEDURE 4
1.3 OPZET BEGROTING 4

2 GEZONDHEID IN GELDERLAND-ZUID 7

2.1 GEZONDHEIDSSITUATIE IN GELDERLAND-ZUID 7
2.2 INSPIREREND KADER EN MEERJARENSTRATEGIE GGD GELDERLAND-ZUID 9
2.3 RELEVANTE MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN 11

3 PROGRAMMA GGD 16

3.1 OVERZICHT PROGRAMMA 16
3.2 UNIFORME TAKEN DIE VANWEGE DE WET PUBLIEKE GEZONDHEID (WPG) OF ANDERE WETTEN ZIJN BELEGD BIJ DE GGD 18
3.3 UNIFORME TAKEN DIE DOOR DE GEMEENTEN VANWEGE BELEIDSMATIGE KEUZES ZIJN BELEGD BIJ DE GGD .. 32
3.4 WERKVELDSPECIFIEKE OPDRACHTEN (FACULTATIEF) 44
3.5 BEDRIJFSVOERING 52

4 PARAGRAFEN 64

4.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING 64
4.2 KENGETALLEN 68
4.3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN 68
4.4 FINANCIERING 69
4.5 ORGANISATIE EN BEDRIJFSVOERING 71
4.6 VERBONDEN PARTIJEN 71

5 FINANCIËN 73

5.1 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (INCL. TOELICHTING) 73
5.2 UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE 78

6 BIJLAGEN 80

6.1 INVESTERINGSPLANNING 80
6.2 VERLOOPOVERZICHT VOORZIENINGEN EN RESERVES 81
6.3 BIJDRAGE PER GEMEENTE 82
6.4 BIJDRAGE MOOK EN MIDDELAAR 102
6.5 THEMATABEL 103
6.6 FINANCIËLE SPELREGELS 104

7 LIJST VAN AFKORTINGEN 110

1

Inleiding

1 Inleiding

Voor u ligt de concept-programmabegroting GGD Gelderland-Zuid 2026. GGD Gelderland-Zuid werkt voor 14 gemeenten in Rivierenland en Rijk van Nijmegen. Daarnaast voert de GGD voor gemeente Mook en Middelaar de volgende taken uit: JGZ 0-18, Toezicht Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), Toegang Beschermd Wonen, Bijzondere Zorg/Openbare Geestelijke Gezondheidszorg en Veilig Thuis.
In de begroting zijn uniforme en facultatieve taken opgenomen; deze laatste voor zover deze door gemeenten zijn aangegeven voorafgaand aan het opstellen van deze begroting.

1.1 Kaderbrief

Op 14 oktober 2024 heeft het Dagelijks Bestuur (DB) de Kaderbrief 2026 gestuurd aan de raden van de deelnemende gemeenten. Hiermee informeerde het Dagelijks Bestuur de raden in hoofdlijnen over de ontwikkelingen voor het jaar 2026 van GGD Gelderland-Zuid, de financiële uitgangspunten en de risico's voor 2026. Alle 14 gemeenten hebben een zienswijze gestuurd. Deze zienswijzen hebben wij verwerkt in voorliggende begroting.

1.2 Procedure

Conform de Gemeenschappelijke Regeling (GR) GGD Gelderland-Zuid wordt de conceptbegroting 2026 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten voor zienswijze. Het Algemeen Bestuur zal de begroting 2026 begin september 2025 vaststellen.

1.3 Opzet begroting

De onderhavige Programmabegroting GGD 2026 is opgesteld op basis van de indeling:
1. Uniforme taken die vanwege de Wet publieke gezondheid (Wpg) of andere wetten zijn belegd bij de GGD.
2. Uniforme taken (afkomstig uit andere wetten) die door de gemeenten (in Gelderland-Zuid) vanwege beleidsmatige keuzes zijn belegd bij de GGD.
3. Facultatieve taken op grond van bepaalde wensen/behoeften van de gemeenten.
   Deze taken worden uitgevoerd op grond van een opdrachtbrief van gemeenten op basis van een offerte van de GGD.
4. Interne dienstverlening.
   Conform wet- en regelgeving uit het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is het verplicht om een aparte paragraaf Bedrijfsvoering op te nemen.

Naast bovenstaande indeling wordt in de financiële tabellen niet alleen het begrotingsjaar (t) en de drie opvolgende jaren (meerjarenraming) opgenomen maar ook de voorgaande begroting (t-1) en de realisatie van de meest recente jaarrekening (t-2).

Uniforme taken
GGD Gelderland-Zuid draagt zorg voor het uitvoeren van taken die vanwege de Wpg of andere wetten zijn opgedragen aan GGD Gelderland-Zuid alsmede taken (afkomstig uit andere wetten) die vanwege beleidsmatige keuzes van de deelnemende gemeenten na besluitvorming in het Algemeen Bestuur zijn opgedragen aan de GGD. Deze taken tezamen worden aangeduid als uniforme taken (zie boven bij 1 en 2).
Uniforme taken zijn structurele taken van de GGD die (in principe) voor elke gemeente gelijk worden vormgegeven (qua uitvoering en kwaliteit). Voor de OGGZ/Wvggz zijn Maasdriel en Zaltbommel uitgezonderd.

Verrekening/financiering gebeurt veelal naar rato van inwoneraantallen. Hierbij ligt een solidariteitsprincipe aan ten grondslag. Andere vormen van verrekening vinden plaats op basis van factuur:
- Op basis van afname (P x Q). Voorbeeld: toezicht kinderopvang.
- Op basis van werkelijke lasten. Voorbeeld: huisvesting consultatiebureaus.

Facultatieve taken
Daarnaast kunnen gemeenten ook extra opdrachten geven (facultatieve taken) afhankelijk van hun behoefte en de 'couleur locale' van de betreffende gemeente. Facultatieve taken kunnen selectief door gemeenten worden afgenomen. De dienstverlening en de prijs wordt op maat afgestemd met de gemeenten. Financiering gebeurt op basis van subsidieverlening of op basis van factuur.
De facultatieve taken zijn opgenomen in de conceptbegroting 2026 voor zover we er nu (dd. 31 maart 2025) zicht op hebben; dit kan nog wijzigen.

Uniforme en facultatieve taken in begroting 2026
GGD Gelderland-Zuid werkt integraal vanuit verbindende thema's. Binnen de uniforme taken onderscheiden we een GGD-breed programma Onderzoek Informatie en Advies (OIA) waar meerdere afdelingen in samenwerken in lijn met de Meerjarenstrategie 2024-2027 (zie paragraaf 2.2) en producten die per werkveld zijn aangegeven.
Facultatieve taken worden per werkveld aangegeven. Facultatieve taken zijn opgenomen in de begroting 2026 als deze bij het opstellen van de begroting al bekend zijn. Subsidieverstrekking voor facultatieve opdrachten vindt echter door het jaar heen plaats.

Overzicht per gemeente inclusief taakvelden
Dit jaar is wederom per gemeente een overzicht opgenomen van de bijdrage 2026 inclusief de wijzigingen per gemeente ten opzichte van begroting 2025.

Conform wet- en regelgeving uit het BBV is de GGD verplicht te rapporteren naar taakvelden. Gemeenten hebben deze informatie nodig voor eigen rapportages. Voorheen was dit overzicht op totaalniveau van de GGD opgenomen. Gemeenten moesten daardoor het aandeel zelf berekenen. Met ingang van de begroting 2021 wordt dit overzicht opgenomen per gemeente, zodat gemeenten dit niet meer zelf hoeven te berekenen.

Dit wordt weergegeven in de paragraaf 6.3.

2

Gezondheid in Gelderland-Zuid

2 Gezondheid in Gelderland-Zuid

2.1 Gezondheidssituatie in Gelderland-Zuid

De levensverwachting in Gelderland-Zuid (81,2 jaar) ligt iets lager dan het landelijke gemiddelde (81,6 jaar). De coronapandemie zorgde tijdelijk voor een daling. Vrouwen worden gemiddeld ouder (81,2 jaar) dan mannen (79,8 jaar), maar leven even lang in goede gezondheid[1][2]. Door de dubbele vergrijzing neemt het aantal ouderen met chronische ziekten toe. Ruim een kwart (27%) van de 18-64-jarigen heeft een langdurige aandoening, bij de 65-plussers is dat 47%.

Verschillen in gezondheidskansen
Veel inwoners voelen zich gezond en gelukkig, maar er zijn duidelijke verschillen in gezondheidskansen, afhankelijk van de sociaaleconomische achtergrond. Binnen Gelderland-Zuid had 18% van de volwassenen in het afgelopen jaar moeite met rondkomen; bij jongvolwassenen (16-25 jaar) heeft 26% moeite om alles te betalen wat moet. Dit is een onderschatting van de werkelijkheid; inwoners met (gezondheids)problemen vullen minder vaak een vragenlijst in. Financiële problemen gaan vaak samen met een ongezonde leefstijl en een verhoogd risico op stress en psychische problemen (zie verder op Inwoners in kwetsbare situaties).
In onze regio zien we grote verschillen in stedelijkheid, religie, politieke kleur en opleiding. De meest recente landelijke cijfers laten zien dat het verschil in levensverwachting tussen de opleidingsniveaus bij mannen 6 jaar is en bij vrouwen bijna 5 jaar[3].

Mentale gezondheid
De mentale gezondheid van jongeren en jongvolwassenen heeft aandacht nodig. Uit de Gezondheidsmonitor Jeugd en de monitor Jongvolwassenen blijkt dat er bij jongeren sinds de coronaperiode geen verbetering is, terwijl er bij jongvolwassenen een lichte verbetering zichtbaar is. Langdurige stress komt veel voor: 48% van de jeugd en 42% van de jongvolwassenen ervaart vaak stress, vooral door school of studie. Prestatiedruk is voor velen een probleem: 34% van de jeugd en 55% van de jongvolwassenen ervaart dit regelmatig. De druk komt vanuit henzelf, maar ook vanuit anderen.
Eenzaamheid is een risicofactor voor mentale klachten. Van de jeugd voelt 9% zich vaak eenzaam, bij jongvolwassenen is 20% sterk eenzaam en bij volwassenen 13%. Daarnaast heeft 4% van de jeugd en jongvolwassenen suïcidegedachten gehad in het afgelopen jaar. 2% van de jongvolwassenen deed een poging tot zelfdoding. Onder volwassenen (18+) heeft 11% serieus nagedacht over suïcide.
Veerkracht is een nieuw speerpunt in beleid en sluit aan bij het concept Positieve Gezondheid. Veerkrachtige mensen vinden het minder moeilijk om zich door stressvolle gebeurtenissen heen te slaan en veren na een moeilijke periode meestal snel en gemakkelijk weer terug. Van de volwassen inwoners heeft 15% een lage veerkracht. Bij de jeugd is dit 20%.
Uit verdiepend onderzoek blijkt dat meiden vaker mentale problemen rapporteren dan jongens. Waaronder een slechtere relatie met ouders, eenzamer voelen, het hebben van suïcidale gevoelens, stress en prestatiedruk. In het algemeen zien we dat het mentaal welzijn bij jongeren sinds 2019 slechter wordt. Dit is sterker bij meiden dan bij jongens (zie verder op Verschillen tussen jongens en meiden).

Leefstijl
Een gezonde leefstijl is een belangrijke pijler binnen positieve gezondheid. Overgewicht en roken blijven grote risicofactoren voor ziekten. Overgewicht neemt toe met de leeftijd: 15% van de jongeren, 26% van de jongvolwassenen, 46% van de 18-65 jarigen en 58% van de 65-plussers

[1] https://gezondheidincijfers.ggdgelderlandzuid.nl/mosaic/thema-s/bevolking
[2] https://www.vzinfo.nl/levensverwachting/regionaal/bij-geboorte#levensverwachting-ggd
[3] https://www.vzinfo.nl/levensverwachting/opleiding

heeft overgewicht. Het nicotinegebruik stijgt door de populariteit van vapes. Eén op de drie jongvolwassenen rookt of vapet. Bij de jeugd rookt 9% en 9% vapet minstens wekelijks.
Bij volwassenen daalt het percentage rokers: van 23% in 2012 naar 14% nu. Daarnaast drinkt slechts vier op de tien volwassenen (16+) niet of maximaal één glas alcohol per dag en voldoet hiermee aan de huidige richtlijn.
Ook bewegen en voeding zijn onderdeel van een gezonde leefstijl. Na een dip tijdens de coronaperiode, sporten en bewegen inwoners weer meer. Maar vaak nog niet genoeg. Ook voeding verdient aandacht: van de inwoners (18+) eet 44% dagelijks groente, 39% dagelijks fruit en 12% eet dagelijks vlees[4]. Duurzamer eten en de eiwittransitie blijven belangrijke aandachtspunten.
Bijna de helft van de seksueel actieve jeugd en jongvolwassenen gebruikt niet altijd een condoom. Daarnaast gebruikt 4% van de jongvolwassenen geen of een onbetrouwbare anticonceptiemethode.

Sociale veiligheid
In de Meerjarenstrategie 2024-2027 van de GGD staat 'Alle inwoners verdienen een gezond en veilig leven', en 'We monitoren sociale veiligheid'. Uit ons onderzoek blijkt dat ruim een derde van de jongvolwassenen te maken heeft gehad met mishandeling of ongewenste seksuele ervaringen. Onder vrouwen (16-25 jaar) is dit 32%, onder mannen 9%. Daarnaast neemt de acceptatie van LHBTIQA+ personen onder jongeren af. In 2019 vond 71% het normaal dat twee mannen of vrouwen op elkaar verliefd zijn; in 2023 is dit gedaald naar 46%. Het aantal jongeren dat het verkeerd vindt, is gestegen (2019: 6%, 2023: 20%). Jongens zijn minder tolerant dan meiden.

Leefomgeving
De leefomgeving kan de gezondheid positief beïnvloeden, als er ruimte is voor bewegen, ontspannen of ontmoeten. Geluid, hitte en luchtverontreiniging hebben een negatief effect op de gezondheid. Door klimaatverandering komen er meer zeer warme dagen. In Gelderland-Zuid kan 20% geen verkoeling vinden bij extreme hitte, wat vooral problematisch is voor kwetsbare groepen.

Kinderen
Kinderen groeien over het algemeen gezond op, maar kansenongelijkheid ontstaat al vroeg. Roken en stress tijdens de zwangerschap kunnen invloed hebben op de ontwikkeling van het kind. Financiële stress maakt gezond opgroeien moeilijker.
De vaccinatiegraad bij kinderen daalt. Door de invoering van informed consent is er geen compleet beeld meer van alle vaccinaties. In Gelderland-Zuid heeft 8% van alle 2-jarigen geen enkele vaccinatie uit het RijksVaccinatieProgramma (RVP) gehad, in Nederland is dit 6,7%. In onze regio zijn er grote verschillen tussen de gemeenten onderling, te zien op ons dashboard Vaccinatiegraad.

Vitaal ouder worden
Er is een daling in het aantal inwoners dat regie heeft over het eigen leven, wat leidt tot meer zorgconsumptie. Eenzaamheid en psychische problemen spelen een grote rol bij vitaal ouder worden. Een sterk sociaal netwerk maakt informele zorg en mantelzorg mogelijk.

Volksgezondheidstoekomstverkenning
Het RIVM beschrijft in de Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV-2024) vijf grote opgaven voor 2050:

- Aandacht voor vergrijzing
- Gezondheidsverschillen verkleinen
- Investeren in fysieke en mentale gezondheid van jongeren
- Goede zorg leveren
- Gezonde leefomgeving.

Ook in Gelderland-Zuid zijn dit de opgaven voor de toekomst.

[4] https://gezondheidincijfers.ggdgelderlandzuid.nl/mosaic/dashboard/leefstijl-2

2.2 Inspirerend Kader en Meerjarenstrategie GGD Gelderland-Zuid

2.2.1 Inspirerend Kader

Voorafgaand aan de meerjarenstrategie presenteren we het Inspirerend Kader van GGD Gelderland-Zuid, waarin de missie van de GGD is geconcretiseerd in beloften die we doen aan onze inwoners, medewerkers, gemeenten en samenwerkingspartners. In de meerjarenstrategie 2024-2027 beschrijven we op welke manier we de komende vier jaar vorm en inhoud en inhoud geven aan dit Inspirerend Kader.

Alle inwoners van Gelderland Zuid verdienen een gezond en veilig leven.
De GGD is er voor alle inwoners van Gelderland-Zuid, zonder uitzonderingen. Door onze inzet en deskundigheid, verkleinen we de gezondheidskloof. En vergroten we de kans op een gezond en veilig leven voor jong en oud. Mensen met een kwetsbaarheid krijgen onze extra aandacht. Hiermee bedoelen wij mensen die, om welke reden dan ook, het verst afstaan van een gezond en veilig leven. Zij hebben ons namelijk het hardst nodig.
Wij monitoren de gezondheid en sociale veiligheid van alle inwoners. Zo weten wij waar onze inzet het meest nodig is. En zo kunnen wij onze preventiemaatregelen richten op specifieke groepen inwoners. Met als doel dat iedereen kan meedoen en zo gezond en veilig mogelijk kan leven.

Onze belofte aan de inwoner
Wij zijn er voor alle (tijdelijke) inwoners van Gelderland-Zuid, ook voor jou. We ondersteunen je graag op een manier die bij jou en jouw situatie past. We vinden het belangrijk dat jij zo lang mogelijk zelf je eigen gezondheid en veiligheid bepaalt. We kijken ook naar de omgeving waarin je leeft. Deze proberen we zo in te richten dat gezond en veilig gedrag normaal en natuurlijk is.
Wij willen voor jou een herkenbaar en vertrouwd aanspreekpunt zijn. Ons hogere doel is om jou te ondersteunen zo lang mogelijk een gezond en veilig leven te leiden. Daar zetten wij ons maximaal voor in.

Onze belofte aan de medewerker
Wij vragen van jou om te werken vanuit jouw drijfveren, talenten en motivatie. Zodat je bijdraagt aan een gezonder en veiliger leven voor de inwoners van Gelderland-Zuid. Samen bouwen we aan een stimulerende en ondersteunende werkomgeving waarin je kunt groeien.
Wij bieden een werkplek waar je jezelf kunt ontwikkelen op het gebied van kennis, vaardigheden, houding en gedrag. Wij zijn duidelijk in wat we van jou verwachten en geven aan binnen welke kaders jij jouw werk kunt uitvoeren. Wij willen dat jij de regie op jouw eigen werk en werkgeluk kunt vergroten. Wij geven leiding vanuit vertrouwen. En staan voor een veilig werkklimaat waarin we het beste in elkaar naar boven halen.
Dat betekent dat we het geven en ontvangen van feedback aanmoedigen. Dit draagt bij aan jouw persoonlijke en professionele groei en het continu verbeteren van onze organisatie. Zo maken we samen een omgeving waarin iedereen zich gehoord en gewaardeerd voelt. En waarin je jezelf kunt zijn.

Onze belofte aan de gemeenten
Samen met jullie werken wij aan een sterke publieke gezondheid in Gelderland-Zuid. Wij ontwikkelen samen met de gemeenten de financiële en kwalitatieve kaders die ons in staat stellen om ons maximaal in te zetten voor gezonde en veilige inwoners.
Ons werk sluit altijd aan op gemeentelijk beleid. We pakken kansen en luisteren goed naar de behoeften van inwoners, gemeenten en samenwerkingspartners.
We zijn laagdrempelig en werken vanuit vertrouwen. We streven naar open en reflectieve dialogen, om samen tot opdrachten te komen die ertoe doen. Hierbij werken we informatiegestuurd en van daaruit geven we gevraagd en ongevraagd deskundige en betrouwbare adviezen. Om deze te kunnen geven, bouwen we expertise en specialisme op vanuit de laatste wetenschappelijke inzichten.
Ook in crisissituaties kunnen jullie op ons rekenen. We zijn flexibel en doelgericht, bewegen mee en anticiperen op de omgeving.

Onze belofte aan de samenwerkingspartners
Wij geloven dat we samen meer bereiken dan alleen. We beseffen dat gezondheid, preventie en veiligheid niet alleen thema's van de GGD zijn. Het zijn belangrijke thema's waar meer organisaties zich hard voor maken.
Ons belangrijkste doel is altijd de inwoner verder helpen. Daarom stellen we het belang van de inwoner boven het belang van organisaties. Je zult ons zien samenwerken in alle situaties waarbij dit van meerwaarde is voor onze inwoners.
Werk je met ons samen? Dan kun je verwachten dat wij werken vanuit een gezamenlijk doel en onze deskundigheid maximaal inzetten, om het voor onze inwoners gezonder en veiliger te maken.

2.2.2 Meerjarenstrategie 2024-2027

De geactualiseerde meerjarenstrategie 2024-2027 is in april 2024 vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Met de meerjarenstrategie geeft de GGD inzicht in de focus, ambities, leidende principes en strategische thema's voor de periode 2024–2027.

Als professionele organisatie staan we voor geborgde kwaliteit en een doelmatige en doeltreffende organisatie. De bestuursopdracht om een ondernemende GGD te zijn, uit zich in oog hebben voor ontwikkelingen, innovatie en kansen. Hierbij is over de grenzen heen werken met andere organisaties belangrijk om daadwerkelijk (gezamenlijk) effect te kunnen bereiken. In onze praktijk geven we invulling aan onze kernwaarden kwaliteitsgerichtheid, ondernemingszin en omgevingsbewustzijn.

De GGD is als gemeentelijke gezondheidsdienst van de 14 gemeenten in Gelderland-Zuid het gezicht van de publieke gezondheid in onze regio. De publieke gezondheidszorg richt zich op het bevorderen van gezond en vitaal leven van haar inwoners, het verminderen van risico's, het bieden van ondersteuning en bescherming aan kwetsbare groepen. Deze taken sluiten aan bij de maatschappelijke opgave waar gemeenten voor staan. Uit de landelijke, regionale en lokale preventieakkoorden, het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is er veel aandacht voor het bevorderen van de volksgezondheid. Er is een steeds groter besef van het belang van preventie en een integrale aanpak voor een gezonde leefstijl en leefomgeving met aandacht voor onderliggende factoren, zoals armoede, werk en inkomen, en laaggeletterdheid. Ook staan vraagstukken rond zorg en sociale veiligheid steeds prominenter op de agenda. Hiervoor is een aanpak vereist met een andere benadering doordat veel oorzaken buiten het individuele domein en zorgdomein liggen.

Voor de uitvoering van de taken, werkt de GGD daarom vanuit twee leidende principes:
1. Aansluiting bij de gemeenten, waarbij gemeenten zowel opdrachtgever zijn als netwerkpartner. De GGD is de gezondheidsdienst van en voor gemeenten, waarbij lokale nabijheid een vereiste is.
2. Netwerkaanpak, waarbij verbinden van kennis en samenwerking met partners, op lokaal, regionaal en landelijk niveau, centraal staat. De netwerkaanpak kan leiden tot het samen organiseren van dienstverlening (netwerkorganisatie) om kwaliteit en integraliteit voor de inwoners te verhogen en/of dienstverlening te kunnen borgen.

De maatschappelijke opgave van gemeenten, de gezondheidssituatie van onze inwoners, de lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen en het takenpakket van de GGD vormen de uitgangspunten voor de meerjarenstrategie 2024-2027.

De strategische thema's waar de GGD in de periode 2024 - 2027 op inzet zijn:
1. Informatiegestuurde aanpak als basis voor betrouwbare advisering.
2. Adviseren over preventie en vormgeven groepsgerichte preventie.
3. Versterken samenwerking zorg en veiligheid ten behoeve van betere inwonerondersteuning.
4. Gezondheidsbescherming en -bevordering in het sociale en fysieke domein.

Ad. 1.
Dit strategisch thema is in de Programmabegroting GGD 2026 met name uitgewerkt in het programma Onderzoek Informatie en Advies (OIA). Dit programma wordt beschreven in het onderdeel 'Uniforme taken die vanwege de Wet publieke gezondheid (Wpg) of andere wetten zijn belegd bij de GGD'.

Ad. 2.
Dit strategisch thema is in de Programmabegroting GGD 2026 voornamelijk uitgewerkt in de paragrafen Gezond Leven (GL) en Jeugdgezondheidszorg (JGZ) in het onderdeel 'Uniforme taken die vanwege de Wet publieke gezondheid (Wpg) of andere wetten zijn belegd bij de GGD'.

Ad. 3.
In de Programmabegroting GGD 2026 is dit strategisch thema met name uitgewerkt in de paragrafen Bijzondere Zorg (BZ) en Veilig Thuis (VT), te vinden in het onderdeel 'Uniforme taken die door de gemeenten vanwege beleidsmatige keuzes zijn belegd bij de GGD'

Ad. 4.
Dit strategisch thema is in de programmabegroting GGD 2026 uitgewerkt in paragrafen Algemene gezondheidszorg (AGZ) en Gezond Leven (GL), in het onderdeel 'Uniforme taken die vanwege de Wet publieke gezondheid (Wpg) of andere wetten zijn belegd bij de GGD'.

2.2.3 Operationalisering en implementatie van de meerjarenstrategie: online magazine

De meerjarenstrategie geeft de ontwikkelrichting aan van de GGD voor de jaren 2024-2027. De operationalisering van de meerjarenstrategie zal worden bepaald door prioritering binnen de budgettaire mogelijkheden. Deze budgettaire mogelijkheden bepalen de mate waarin resultaten kunnen worden behaald.

Er is een online magazine beschikbaar over de meerjarenstrategie 2024-2027.
In dit magazine brengen we via verhalen van medewerkers in beeld hoe we – in de praktijk - werken aan de (leidende principes en de strategische thema's uit de) meerjarenstrategie. De komende jaren wordt het online magazine verder gevuld zodat we over vier jaar een beeld hebben van de ontwikkelingen en resultaten die we met elkaar hebben doorgemaakt en bereikt.

2.3 Relevante maatschappelijke ontwikkelingen

Relevante maatschappelijke ontwikkelingen

Landelijke bezuinigingen op het takenpakket van GGD Gelderland-Zuid
De aangekondigde bezuinigingen van het Ministerie van VWS zullen een grote impact hebben op de continuïteit van de GGD en op de dienstverlening aan inwoners. Dit betreft zowel de directe landelijke bezuinigingen (in totaal € 893.500 voor GGD Gelderland-Zuid) van het Kabinet Schoof op gelden die VWS verstrekt aan de GGD'en ten behoeve van het versterken van de infectieziektebestrijding, pandemische paraatheid, de informatie-infrastructuur en werkzaamheden op seksuele gezondheid, als de middelen die het Rijk via de gemeentelijke SPUK's (10% korting) inzet om effectieve preventieve aanpakken in de regio te stimuleren. Deze laatste landelijke bezuinigingen raken naast afdeling AGZ ook de afdelingen Gezond Leven en JGZ.
In deze begroting is voor 2026 het bedrag van € 893.500 verwerkt, maar de bezuinigingen lopen op over een aantal jaren; dit is verwerkt in de meerjarenbegroting. Door de bezuiniging van circa 9 ton zal de GGD minder activiteiten uitvoeren op de bovengenoemde inhoudelijke werkvelden. Concreet betekent dit dat hierdoor in totaal circa 8 fte. binnen de GGD verloren gaat en medewerkers (m.n. artsen en verpleegkundigen) hierdoor hun baan verliezen.

Deze landelijke bezuinigingen houden ook een risico in voor de GGD (en dus ook voor gemeenten). De landelijke bezuinigingen kunnen namelijk leiden tot (incidentele) frictiekosten, bv. WW-kosten, als werknemers werkloos worden. Dit kan tot gevolg hebben dat maatregelen niet tijdig tot bezuinigingen leiden en pas later geëffectueerd kunnen worden. Dit risico geldt ook voor de bezuinigingen binnen het uniforme GGD-takkenpakket door de gemeenten (zie hieronder).

Gemeentelijke bezuinigingen op het takenpakket van GGD Gelderland-Zuid
In 2026 stopt een uitkering van 3 miljard euro die het Kabinet jaarlijks aan gemeenten uitkeerde. Het financiële tekort dat hierdoor bij gemeenten ontstaat, dwingt gemeenten en ook hun GGD om strategische keuzes te maken en uitgaven kritisch te evalueren. Vandaar dat het Dagelijks Bestuur in deze begroting 2026 de keuze maakt dat er geen ruimte is voor uitzettingen. De GGD-begroting 2026 gaat uit van de nullijn, excl. de loon- en prijsindexatie. M.a.w. de loon- en prijsindexatie vormt de enige autonome uitzetting in deze conceptbegroting van de GGD voor 2026. Daarnaast heeft het Dagelijks Bestuur in bijgaande begroting 2026 een aantal (structurele) kostenbesparingen / bezuinigingen doorgevoerd op de terreinen:

- Bundelen vaccinatiewerkzaamheden jeugd en volwassenen (€ 200.000).
- Forensische geneeskunde (€ 50.000).
- Jeugdgezondheidszorg, incl. aanbesteding digitaal kinddossier (€ 400.000).
- Informatievoorziening (€ 150.000).
- Opleidingsbudget (€ 50.000).

Door de financiële rekenregels m.b.t. de formatiebegroting Veilig Thuis is er in 2026 een incidentele meevaller van € 235.000 (excl. indexatie 2026).

Rijksvaccinatieprogramma (RVP)
Het Rijksvaccinatieprogramma blijft zich ontwikkelen met nieuwe vaccins, groeiende kennis en aandacht voor nieuwe infectieziekten. Er zullen in de komende jaren nieuwe vaccinaties aan het programma worden toegevoegd. Extra financiering wordt verstrekt voor de uitbreiding en monitoring van het programma via het gemeentefonds, terwijl het RIVM de kosten van de vaccinaties dekt. Vanaf 2024 wordt de vaccinatie tegen het rotavirus aangeboden aan alle pasgeborenen. En vanaf het najaar 2025 wordt de vaccinatie tegen het RS-virus aangeboden aan alle baby’s in het eerste levensjaar. De vaccinaties tegen meningokokken B zullen ook in de toekomst worden beoordeeld en er blijft aandacht voor andere vaccinaties. Voortschrijdende kennis maakt het mogelijk om tegen steeds meer ziekten te vaccineren. Zo kunnen infectieziekten en de gevolgen hiervan nog verder worden teruggedrongen.
Vanaf 2025 is het vaccinatieschema veranderd. Na advies van de Gezondheidsraad heeft de Staatssecretaris van VWS besloten om alle vaccinaties te behouden en een aantal vaccinatiemomenten te verschuiven, zodat kinderen nog beter beschermd zijn. Het implementeren van de wijzigingen gebeurt over een periode van 5 jaar, onder andere vanwege het verplaatsen van de difterie, tetanus, poliovaccinatie (DTP) van 9 jaar naar 14 jaar, het verplaatsen van de bof, mazelen en rodehond (BMR) van 9 jaar naar 3 jaar en het organiseren van inhaalcampagnes voor tussenliggende cohorten. Deze omvangrijke implementatie vereist veel inspanning van de JGZ. Per 2030 zal het nieuwe RVP-schema volledig in werking zijn getreden.

Uitbreiding GGD-takenpakket met JGZ 4- Rivierenland
Santé Partners stopt per 1 januari 2026 met JGZ 4- in zes gemeenten in de regio Rivierenland, te weten in Buren, Culemborg, Maasdriel, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel. Deze zes gemeenten hebben de GGD eind 2024 de opdracht gegeven voor het uitvoeren van een verkenning naar de uitbreiding van de dienstverlening JGZ 0-4 jaar voor de bovengenoemde zes gemeenten, incl. de financiële consequenties voor deze gemeenten. Voorjaar 2025 hebben de zes Rivierenlandse gemeenten, naar aanleiding van de verkenning, de opdracht gegeven voor de implementatie ten behoeve van een zo geruisloos mogelijke overdracht van de JGZ 4- van Santé Partners naar de GGD per 1 januari 2026.

Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV-2024)
In de Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV-2024) beschrijft het RIVM vijf grote opgaven op weg naar 2050. Ook schetst de VTV-2024 een aantal mogelijke maatregelen om deze opgaven aan te pakken. De VTV-2024 maakt duidelijk dat Nederland nog niet goed is voorbereid op deze opgaven. De VTV laat ook zien dat de opgaven met elkaar samenhangen, en dus gezamenlijk moeten worden aangepakt. Kiezen voor een gezonde toekomst betekent dat beleid lange tijd wordt volgehouden. De komende jaren is daarom een standvastig gezondheidsbeleid nodig, met concrete doelen.
De vergrijzing is en blijft de belangrijkste maatschappelijke ontwikkeling voor de volksgezondheid. De grote gezondheidsverschillen in Nederland vormen de tweede opgave. Als derde hebben jongeren een steeds ongezondere leefstijl. Ook zullen jongeren steeds vaker problemen met hun mentale gezondheid hebben. Aangezien de jeugd de toekomst is, is het belangrijk te investeren in hun gezondheid. De vierde opgave is hoe goede zorg geleverd kan worden, ook bij een grotere vraag naar zorg en steeds grotere personeelstekorten. De vijfde opgave gaat over een gezonde inrichting van de leefomgeving, om beter voorbereid te zijn op de gevolgen van klimaatverandering. Hoogstwaarschijnlijk komen deze opgaven terug in de (komende) landelijke nota Gezondheidsbeleid 2024-2027.

Integraal Zorg Akkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)
In september 2022 ondertekende het Kabinet met zorgverzekeraars, zorgpartijen en de VNG het Integraal Zorg Akkoord (IZA) om de zorg goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. In het IZA is onder andere vastgelegd dat gemeenten en zorgverzekeraars een regiobeeld en -plan opstellen.
Eind 2024 is de VNG uit het Integraal Zorgakkoord (IZA) gestapt. Redenen waren (1) de ongelijkwaardige positie van de VNG ten opzichte van VWS en de zorgverzekeraars en (2) de financiële positie van de gemeenten om mee te kunnen doen in het akkoord. Begin 2025 zijn de gemeenten weer teruggekeerd aan de onderhandelingstafel. De VNG heeft (in afstemming met GGD GHOR Nederland en Sociaal Werk Nederland) een ‘bod’ op tafel gelegd. Deze gaat uit van

1. een stevige basis van het sociaal domein, het publieke gezondheidsdomein en de sociale basis, als randvoorwaarde voor de doelen en ambities in de akkoorden.
2. de verschuiving van middelen van de zorg (2%) naar het gemeentelijk domein om een aantal basisfunctionaliteiten te kunnen garanderen.
3. versnelling door innovatie en opschaling van activiteiten met een aangetoond (maatschappelijk en financieel) rendement.

Gezien de toenemende druk op de Voorjaarsnota 2025 van het Kabinet, is het echter de vraag of en in welke mate de beoogde beweging van ‘zorg naar gezondheid en preventie’ zal worden ondersteund.

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is in februari 2023 ondertekend en omvat afspraken over hoe het preventief gezondheidsbeleid kan worden versterkt en duurzaam kan worden geborgd ten behoeve van een gezonde generatie in 2040. Gemeenschappelijke doelen in het GALA zijn onder andere het verminderen van gezondheidsachterstanden, het creëren van een gezonde fysieke leefomgeving, het versterken van de sociale basis en het bevorderen van een gezonde leefstijl. Het GALA benadrukt de rol van GGD als kennispartner en coördinator van regionale samenwerking. Ten aanzien van GALA ondersteunt GGD Gelderland-Zuid de gemeenten veelvuldig op het terrein van de 5 ketenaanpakken, te weten op het terrein van 1. Overgewicht jeugd, 2. Overgewicht volwassenen, 3. Valpreventie, 4. Kansrijke Start en 5. Welzijn op recept. De gezondheidsmakelaars van de GGD zijn in nauw contact met de verschillende gemeentelijke beleidsambtenaren over een invulling hiervan en eventuele GGD-ondersteuning hierbij.

Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming
In opdracht van de VNG, de Ministeries van J&V en VWS is in 2021 een toekomstscenario voor een nieuwe inrichting voor de Nederlandse jeugd en gezinsbescherming ontwikkeld. Het plan is dat over vijf tot tien jaar: a) het Lokaal Team hulp verleent aan kind en gezin, b) functies van de Gecertificeerde Instellingen, Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming zijn samengebracht in een Regionaal Veiligheidsteam, en c) dat er één vaste vertrouwde professional is die de gezinnen helpt. Het scenario betekent een grote innovatie en verandering in de jeugdbeschermingsketen, waarbij wordt overgestapt naar een gezinsgerichte benadering en een teammodel tussen organisaties.
Een belangrijk onderdeel van het Toekomstscenario is de inrichting van Regionale Veiligheidsteams (RVT's). De ontwikkelrichting is dat de meeste functionaliteiten van de Veilig Thuis-organisaties en de gecertificeerde instellingen opgaan in het Regionaal Veiligheidsteam, evenals een aantal jeugdbeschermingstaken van de Raad voor de Kinderbescherming. Het is de bedoeling dat het Regionaal Veiligheidsteam zich richt op onveiligheid van zowel kinderen als volwassenen ('0 tot 100'). Gezien de aard van dit takenpakket valt de keuze van het Rijk (de Ministeries J&V en VWS) en de VNG op een publiekrechtelijke organisatie, waarbij zeer nauwe samenwerking met de lokale teams en met organisaties in het zorg- en veiligheidsdomein een belangrijke voorwaarde is.
Uitgangspunt is verder dat er 25 RVT's georganiseerd worden in Nederland op de schaal van de Veiligheids- en GGD-regio's. Verder is het idee dat de aansturing verloopt door gemeenten, waarmee de RVT's passen in het decentraal georganiseerde sociale domein.
In Gelderland wordt ervaring opgedaan met het werken volgens het toekomstscenario in twee proeftuinen in Nijmegen Dukenburg en Zaltbommel, waarbij Veilig Thuis ook betrokken is.

Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028
De Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 heeft als doel om knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken. Daarnaast heeft de agenda tot doel om het jeugdzorgstelsel financieel houdbaar te maken voor de toekomst.
De Hervormingsagenda Jeugd bevat een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Er zal structureel worden geïnvesteerd in de landelijke kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp. Ook komt er een aanpassing van de Jeugdwet, waardoor duidelijker wordt waarvoor kinderen en ouders hulp kunnen krijgen. Gemeenten worden verplicht bepaalde specialistische zorg regionaal in te kopen om beschikbaarheid en continuïteit van zorg beter te organiseren. Daarnaast zullen wijkteams worden versterkt en moet betere samenwerking met bijvoorbeeld het onderwijs ervoor zorgen dat kinderen en jongeren meer met collectieve voorzieningen worden ondersteund en dat uithuisplaatsingen zoveel mogelijk worden voorkomen.

Kansrijke Start
Kansrijke Start is een landelijk actieprogramma, waarin gemeenten en het Rijk samen met medewerkers van wijkteams, welzijnswerk, volwassen-ggz, geboortezorg en GGD'en werken aan een kansrijke start voor zoveel mogelijk kinderen. Kansrijke Start doet een beroep op gemeenten en alle professionals in het sociale en medische domein om het belang van de eerste 1000 dagen uit te dragen en er actief op in te zetten.
Inmiddels werken alle gemeenten in de regio Gelderland-Zuid - samen met de GGD en andere partners uit het medische en sociale domein - aan een Kansrijke Start. Kansrijke Start maakt onderdeel uit van het GALA (zie boven). Binnen Kansrijke Start kunnen verschillende interventies worden ingezet om (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie te helpen. Interventies, zoals Voorzorg, Nu Niet Zwanger, Rookvrije Start, Prenataal Huisbezoek, groepsconsulten met zwangeren, oudercafé's etc.

Nieuwkomers
Door de inval van Rusland in Oekraïne kwam een grote vluchtelingenstroom op gang. Daarnaast steeg ook het aantal asielzoekers. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de opvang van de (Oekraïense) vluchtelingen. De GGD verzorgt de publieke gezondheidszorg voor de vluchtelingen en asielzoekers.

3

Programma GGD

3 Programma GGD

3.1 Overzicht programma

UNIFORM

Uniforme taken die vanwege de Wet publieke gezondheid (Wpg) of andere wetten zijn belegd bij de GGD

- Programma Onderzoek, Informatie en Advies (OIA)
- Algemene Gezondheidszorg
- Gezond Leven
- Jeugdgezondheidszorg

Uniforme taken die door de gemeenten vanwege beleidsmatige keuzes zijn belegd bij de GGD

- Algemene Gezondheidszorg
- Bijzondere Zorg
- Veilig Thuis

FACULTATIEF

Werkveldspecifieke opdrachten (Facultatief)

- Algemene Gezondheidszorg
- Bijzondere Zorg
- Gezond Leven
- Jeugdgezondheidszorg
- Veilig Thuis

BEDRIJFSVOERING

Bedrijfsvoering

- Arbo
- Communicatie
- Informatiemanagement
- Kwaliteit
- Juridische Zaken
- Bedrijfsvoering

Vier pijlers van betrouwbare publieke gezondheid

De minister van VWS heeft in 2014 verschillende pijlers van de GGD benoemd voor een robuuste vormgeving van de publieke gezondheid. Deze vier taken acht de minister "voor het fundament van de publieke gezondheid van zo essentieel belang, dat zij op een uniforme wijze moeten worden geborgd. Ze vragen een gespecialiseerde deskundigheid met een hoge mate van continuïteit en duidelijke aanspreekpunten (zowel voor de lokale als de landelijke overheid). Deze taken dienen daarom bij de GGD'en te worden belegd en vormen de vier pijlers van iedere GGD. Rijk en gemeenten moeten, vanuit ieders eigen verantwoordelijkheid, de kwaliteit van deze pijlers gezamenlijk verankeren". De vier pijlers zijn in de brief van de minister in onderstaande figuur verbeeld.



Deze vier pijlers komen in de begroting van de GGD terug bij de uniforme taken (professioneel geborgde uitvoering van wettelijke taken), maar kennen ook een facultatieve component die per gemeente (of groep van gemeenten) wordt afgenomen.

3.2 Uniforme taken die vanwege de Wet publieke gezondheid (Wpg) of andere wetten zijn belegd bij de GGD

3.2.1 Programma Onderzoek Informatie en Advies (OIA)

Wat houdt het in?

Binnen het Programma Onderzoek Informatie en Advies (OIA) verzamelen, bestuderen en vergelijken wij gegevens over de gezondheid en veiligheid van inwoners uit Gelderland-Zuid. We analyseren ook de factoren die hiermee kunnen samenhangen.
Het programma OIA wordt ingezet om data uit o.a. registratiesystemen, gezondheidsmonitoren en/of openbare data beschikbaar te maken, te verwerken tot informatie en verder te verdiepen. Hiermee maken we inzichtelijk wat we vanuit de GGD voor welke groepen inwoners doen. Door samen met inhoudsdeskundigen de cijfers te duiden, versterken we onze advisering en uitvoering binnen de gezondheidspreventie.

In onze rol als proactieve kennispartner geeft informatiegestuurd werken de GGD beter inzicht in samenhangende gezondheidsgegevens. Bij inwoners in een kwetsbare situatie stapelen de gezondheidsproblemen zich vaak op. Informatiegestuurd werken biedt mogelijkheden om te begrijpen wie wel of niet bepaalde ondersteuning/zorg van de GGD nodig heeft en helpt de aandacht op de juiste groepen te richten. Dit helpt de gezondheidsmakelaars bij het adviseren van gemeenten en het organiseren van preventie in het sociale domein. Het ondersteunt de gemeenten bij het maken van keuzes in het lokale (preventieve) gezond- en veiligheidsbeleid. Ook gemeenten zijn bezig met data- en informatiegestuurd werken.

Voor onder andere gemeenten levert de GGD voor veel gezondheidsthema's cijfers uit de gezondheidsmonitors. Deze informatie wordt vanuit OIA verder geanalyseerd en verrijkt met andere data. Hiervoor worden open data verwerkt, maar ook kunnen registratiedata vanuit de Jeugdgezondheidszorg, Bijzondere Zorg, Veilig Thuis, of data van gemeenten ontsloten worden. Door vanuit de inhoudsdeskundigen samen met gemeenten en/of samenwerkingspartners op te trekken, kunnen we thematisch relevante data combineren. Denk bijvoorbeeld aan gegevens over de gezondheid/eenzaamheid van ouderen koppelen aan kenmerken van een wijk en aan de inzet van een casemanager dementie. Of door verwijzingen vanuit onze jeugdartsen te koppelen aan inzichten van jeugdhulpverlening en jeugdzorg en aan inkoopgegevens van de gemeente. Vanuit de GGD willen we met cijfers uit deze werkvelden aansluiten op de inzichten vanuit de gemeente(n) om kwetsbare groepen eerder in beeld te krijgen.
Samenhang tussen verschillende factoren kunnen we ook op regionaal niveau met behulp van geavanceerde analysetechnieken bestuderen. Zo kunnen we bijvoorbeeld de relaties tussen gebiedstype/huishoudenstype en resultaten uit de gezondheidsmonitoren bestuderen, zoals we eerder een analyse hebben uitgewerkt gericht op kwetsbare gezinstypen en gericht op inwoners die aangeven moeite met rondkomen te ervaren.

Om data goed te kunnen benutten hebben we een goed ingerichte, veilige en overzichtelijke data infrastructuur nodig. Met dataspecialisten en gerichte datatooling zetten we bestaande data om naar relevante inzichten (rapportages en dashboards). Deze zijn ondersteunend aan de ontwikkeling, uitvoering en monitoring van het gezondheids- en veiligheidsbeleid. De GGD en gemeenten krijgen hiermee structurele inzichten. Deze kunnen naar wens verder worden toegepast en verdiept.
Met in achtneming van wetgeving gebruiken we data om de gezondheidssituatie van inwoners in Gelderland-Zuid steeds gedetailleerder voor iedereen in beeld te brengen op de website https://gezondheidincijfers.ggdgelderlandzuid.nl.

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2024-2027

Het programma Onderzoek, informatie en Advies geeft de eerste pijler vorm uit de meerjarenstrategie 2024-2027: *'Informatiegestuurde aanpak als basis voor betrouwbare advisering'*. Dit is een toekomstbestendige, wendbare manier van werken. Dashboards geven informatie, overzicht en sturingsmogelijkheden en kunnen beleidsbeslissingen ondersteunen.
In toenemende mate wordt binnen de verschillende werkvelden van de GGD gewerkt op basis van actuele informatie en onderzoek. Onze informatiegestuurde aanpak wordt op deze manier gezien als ondersteuning van het uitvoerende werk door professionals en stimuleert integraliteit.
Het dient als basis voor de uitvoering van vraagstukken rondom (groepsgerichte) preventie (strategisch thema 2), de verbinding tussen de domeinen zorg en veiligheid (strategisch thema 3) en gezondheidsbescherming in het sociale en fysieke domein (strategisch thema 4). Informatiegestuurd werken helpt ons om een speerpunt als 'verkleinen van de kansenongelijkheid op gezondheid' te monitoren en om handelingsperspectieven te signaleren om vanuit ons netwerk verbeteracties/interventies in te zetten. Hetzelfde geldt voor het verbinden van de domeinen 'Zorg en Veiligheid'. Juist door de verschillen en overeenkomsten inzichtelijk te maken, kunnen we betere keuzes maken. Met als uitkomst dat we kwetsbare doelgroepen beter in beeld krijgen, zorg en advisering op maat te kunnen leveren en efficiënt het werk kunnen organiseren.

Ontwikkelingen

Externe ontwikkelingen, zoals het Integraal Zorg- en WelzijnsAkkoord (IZWA), Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Nationaal Preventieakkoord tonen aan dat de GGD een belangrijke rol heeft als proactieve kennispartner. Om deze rol goed te kunnen vervullen, is informatiegestuurd werken essentieel waarmee we beter inzicht in samenhangende regionale en lokale gezondheidsgegevens kunnen realiseren.

Naast een betrouwbare en gestructureerde dataverzameling wordt het toegangsniveau en de presentatievorm van data steeds belangrijker. We werken toe naar een single point of truth, en digitoegankelijke informatie. Iedere werknemer, bestuurder, ambtenaar en burger zou de mogelijkheid moeten hebben om (afhankelijk van het autorisatieniveau) gebruik te maken van actuele data. Buiten de GGD biedt dit de mogelijkheid om op gedetailleerd niveau informatie in te winnen. Binnen de GGD zorgt het voor 'spiegelinformatie' t.b.v. eenduidige registratie en registratiekwaliteit en kan het de bewustwording van het nut van data en de data-volwassenheid van de organisatie laten groeien.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
Meer verdieping brengen aan inzichten over publieke gezondheid.	In afstemming met lijnafdelingen en hun samenwerkingspartners inzichten realiseren om een thema of (kwetsbare) doelgroep beter in beeld te krijgen op de website HTTPS//Gezondheid in cijfers - GGD Gelderland-Zuid.	Geanalyseerde en gepubliceerde resultaten van de Kindermonitor. Verdiepende statistische analyses t.b.v. inzichten op wijk/gemeente of doelgroepniveau vanuit de Volwassen- en Ouderenmonitor.
	Rapportages op afdelingsniveau (door)ontwikkelen t.b.v. onderbouwing/evaluatie beleid. Uitbreiding van beschikbare informatie, optimaliseren datakwaliteit en vaststellen definities.	Rapportages ten behoeve van kennisontwikkeling voor de GGD-taakvelden, samenwerkende partijen en gemeenten.
Toewerken naar een meer informatiegestuurde GGD	Een structurele en veilige data-infrastructuur continu optimaliseren.	Verbetering van infrastructuur en gegevensmanagement, zodat data t.b.v. onderbouwing beleid en voor verdiepend onderzoek beschikbaar is.
	Door de GGD verzamelde en geanalyseerde data leveranciersonafhankelijk en veilig beschikbaar stellen aan gemeenten en ketenpartners.	Optimalisatie van bestaande infrastructuur, waaronder toepassing AI binnen BI processen (op basis van verkenning in 2025).
	Groei in datavaardigheid: Dashboards maken deel uit van leer- en verbetercyclus van de lijnafdelingen.	Binnen de lijnafdelingen geborgde producten, die worden geraadpleegd voor accurate cijfers en voor verbeteringen in de datakwaliteit.
	Informatiegestuurd adviseren voor effectieve en efficiënte gezondheidsbevordering en preventie.	Toegepaste inzichten uit de dashboards in de advisering binnen gezondheidsbevordering en preventie.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Wettelijke taken opgedragen aan de GGD						
Onderzoek, Informatie en Advies	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	634	683	711	711	711	711
Baten	-644	-683	-711	-711	-711	-711
Resultaat na belasting	**-10**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.2.2 Algemene Gezondheidszorg (AGZ)

3.2.2.1 Gezondheidsbescherming

Wat houdt het in?

Gezondheidsbescherming richt zich op het beschermen van de gezondheid van inwoners van Gelderland-Zuid tegen infectieziekten in binnen- en buitenland, ongunstige milieufactoren en seksuele gezondheidsrisico's. Doel is onder andere om te voldoen aan de eisen die wet- en regelgeving stelt aan gemeenten (Wet publieke gezondheid, Wet veiligheidsregio's en subsidieregeling publieke gezondheidszorg). Gezondheidsbescherming is één van de pijlers van de publieke gezondheidszorg.

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2024-2027

Gezondheidsbescherming en -bevordering in het sociale en fysieke domein is één van de vier strategische thema's in de Meerjarenstrategie 2024-2027. Gezondheidsbeschermende maatregelen, zoals vaccineren en het voorkomen van infecties door preventie, zijn van groot belang voor de volksgezondheid.
Gezondheidsbescherming is één van de belangrijkste wettelijk verplichte taken in de Wet publieke gezondheid. Belangrijke aandachtspunten in dit kader zijn:

- Integrale advisering gezonde leefomgeving: hierdoor levert de GGD een betrouwbare bijdrage aan een veilige en gezonde leefomgeving.
- Infectiepreventie en bestrijding antibiotica-resistentie: aandacht voor kwetsbare groepen en het voorkomen dat één van de grootste bedreigingen binnen de gezondheidszorg in Nederland onbeheersbaar wordt.
- Integrale organisatie seksuele gezondheidszorg: hierbij focust de GGD nog meer op preventie en sluit zo goed als mogelijk aan bij de behoefte van de inwoners.

Ontwikkelingen

Belangrijke ontwikkelingen betreffen:

- Aanhoudende dreiging en onvoorspelbaarheid van infectieziekten, opkomende zoönosen en gevaar van infecties door bacteriën die (multi)resistent zijn tegen antibiotica.
- Pandemische paraatheid, inclusief extra inzet infectieziektebestrijding mede op het terrein van testen, vaccineren, bron- en contractonderzoek, etc.
  De hoogte van de medefinanciering vanuit VWS met betrekking tot de pandemische paraatheid is nog onzeker; waarschijnlijk wordt in april 2025 een besluit genomen door de Minister van VWS.
- Toenemende aandacht voor het onderwerp seksueel grensoverschrijdend gedrag in de samenleving; de netwerkaanpak seksueel geweld blijft hierop aansluiten.

- Korting van 10% op de landelijke financiering voor Aanvullende Seksuele Gezondheid (ASG) en PrEP vanuit het Rijk. In 2025 wordt er al voorgesorteerd op deze bezuiniging.
- Blijvende toename van vragen (door meer bewustwording) van burgers, gemeenten en instellingen op het gebied van milieuthema's, zoals luchtkwaliteit, geluidshinder en geurhinder. Daarnaast wordt er ook meer informatie en adviezen gevraagd op het gebied van de grote maatschappelijke opgaven vanuit klimaatadaptatie, de energietransitie en de woningbouwopgave.
- Het bundelen van vaccinatiewerkzaamheden voor jeugd en volwassenen.
- Er is nog geen toezegging en besluit genomen op het voortzetten van de coronavaccinatie en financiering vanuit VWS voor 2026.
- Naar verwachting zullen de reizen naar landen buiten Europa toenemen, waardoor de advisering voor vaccinaties complexer kan gaan worden.

Wat willen we bereiken?		**Wat gaan we ervoor doen?**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
Gezondheidsbescherming van inwoners tegen infectieziekte in binnen- en buitenland, ongunstige milieufactoren en seksuele gezondheidsrisico's (Wpg).	Voorkomen en bestrijden van infectieziekten en TBC, vroegtijdig signaleren hiervan en adequaat voorbereid zijn op uitbraken.	• Surveillance. • Monitoring RVP-vaccinatiegraad Gelderland-Zuid. • Verwerking van meldingen conform Wpg. • Beleidsadvisering. • Preventie. • Bron- en contactopsporing / screening. • Epidemiologisch onderzoek. • Netwerksamenwerking. • Vangnet. • Uitbraakmanagement. • Onderzoek. • Behandeling en begeleiding. • Extra taken in het kader van de pandemische paraatheid (voorbereid zijn op grootschalig testen, vaccineren, bron- en contactonderzoek, etc.) die door de Minister van VWS bij de GGD zijn of kunnen worden belegd. • Het bundelen en slimmer organiseren van vaccinatiewerkzaamheden voor jeugd en volwassenen. • Verdere implementatie van landelijke traject Elektronisch Voorschrijven (EVS), voor zowel TBC, IZB, reizigers als SG.
	Preventie en bestrijding van niet te behandelen infecties veroorzaakt door resistente bacteriën (Antibiotica Resistentie - ABR).	• Adviesfunctie voor de uitvoering van de aanpak ABR met de ketenpartners Gelderland-Zuid. • Deelname aan het Gelders Antibiotica & Infectiepreventie Netwerk (GAIN). • Deelname aan projecten en onderzoeken.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
	Technische hygiënezorg bij risico-instellingen en evenementen (Wpg) en toezicht en vergunningverlening bij tattoo- en piercing-shops (Warenwet).	• Inspecties bij risicovolle situaties en instellingen waar meer risico's op infecties te verwachten zijn zoals: ○ Grote evenementen. ○ Seksinrichtingen. ○ Opvangvoorzieningen. • Toezicht en vergunningverlening bij tattoo- en piercingshops.
	Integrale seksuele gezondheidszorg (Wpg).	• Implementatie van EPD voor seksuele gezondheidszorg (het betreft hier een landelijke ontwikkeling / systeem). • Uitgevoerde Wpg-taken seksuele gezondheidszorg (in samenhang georganiseerd met aanvullende seksuele gezondheidszorg Gelderland-Zuid): ○ Netwerksamenwerking en deskundigheidsbevordering seksuele gezondheid in de keten. ○ Preventie-activiteiten met betrekking tot onder andere: - Voorlichting aan kwetsbare groepen (preventie van soa, seksueel geweld en ongewenste zwangerschap). - Bevorderen van seksuele vorming. - Nu Niet Zwanger: bespreekbaar maken van kinderwens, seksualiteit en anticonceptie ter voorkoming van onbedoelde zwangerschap (onderdeel van het landelijke programma Kansrijke Start).
	Voorkomen of beperken van gezondheidsschade ten gevolge van bloot-stelling aan ongunstige milieufactoren (MMK, Wpg).	• Advisering over de (negatieve) invloeden van milieufactoren op de gezondheid van inwoners. Te denken valt aan adviezen over houtstook, geuroverlast en koolmonoxide. • Voorlichting aan gemeenten, instellingen en inwoners. • (Oriënterend) onderzoek naar blootstelling aan milieufactoren en gezondheidsproblemen. • Signalering van ongewenste ontwikkelingen. • Verwerking van meldingen, vragen en klachten. • Preventie.

3.2.2.2 Toezicht Kinderopvang

Wat houdt het in?

Toezicht Kinderopvang richt zich op het ondersteunen van gemeenten en het Rijk bij het borgen van de kwaliteit van de kinderopvang.

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2024-2027

Toezicht kinderopvang draagt bij aan veilige en kwalitatieve opvang voor alle kinderen in de regio Gelderland-Zuid. Dit sluit aan bij het strategische thema 'Gezondheidsbescherming en -bevordering in het sociale en fysieke domein'.

Ontwikkelingen

De Tweede Kamer heeft ingestemd met het wetsvoorstel om de kwaliteit van gastouderopvang beter te waarborgen. Als ook de Eerste Kamer instemt, gaan de nieuwe kwaliteitseisen naar verwachting per 1 juli 2026 gelden. De wetswijziging leidt tot extra activiteiten (en meerkosten) voor toezicht en handhaving op de gastouderopvang. Het is de bedoeling dat de duur van een inspectie bij een voorziening voor gastouderopvang en bij een gastouderbureau structureel wordt uitgebreid. Daarnaast zal er waarschijnlijk ook ondersteuning plaatsvinden van gemeenten en GGD'en bij de implementatie van de nieuwe regels.

Daarnaast ligt er een wetsvoorstel m.b.t. een wijziging van de Wet kinderopvang in verband met het invoeren van een meldplicht van ernstige incidenten binnen de kinderopvang. Het wetsvoorstel regelt dat de kinderopvangorganisaties en gastouders een ernstig incident waar een kind bij betrokken is, zo snel mogelijk melden aan de toezichthouder (= de GGD). De verwachting is dat deze wet in werking zal treden per 1 januari 2026. Op dit moment is het nog onduidelijk op welke manier deze taakuitbreiding wordt vormgegeven en wat dit betekent voor de begroting.

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) is voornemens om toezicht op de proceskwaliteit en kwaliteitszorg van voorschoolse educatie in 2027 over te dragen van de Onderwijsinspectie naar de gemeenten/GGD'en. Nu is dit toezicht nog signaalgestuurd; straks moet het structureel toezicht worden. Als deze ontwikkeling doorzet, dan betekent dit dat de GGD zich in 2026 moet voorbereiden op deze overname.

Toezicht kinderopvang heeft een registratie- en archiveringssysteem nodig. Momenteel doet het team Kinderopvang onderzoek naar een passend registratiesysteem.

Wat willen we bereiken?		**Wat gaan we ervoor doen?**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie/ Resultaat 2026**
Bijdragen aan veilige en kwalitatieve kinderopvang.	Toezicht houden op kwaliteit kinderopvang (Wet kinderopvang en Wet IKK).	• Inspectie bij 100% van alle locaties voor kinderopvang. • Inspectie bij 50% van alle gastouderlocaties.

3.2.2.3 Publieke gezondheid bij crises en rampen

Wat houdt het in?

De publieke gezondheidszorg bij crises en rampen richt zich op het borgen van de inzetcapaciteit van de GGD bij calamiteiten en crises, zodat wordt voldaan aan de eisen die zowel de Wet publieke gezondheid als de Wet veiligheidsregio's stelt. Publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crises is benoemd als één van de vier pijlers van de GGD. Dit product is ondergebracht bij AGZ, desalniettemin blijft de inzet hiervan GGD-breed.
Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen (PSHi) is als apart facultatief product opgenomen in de begroting van de GGD. De regie voor de PSHi is altijd een verantwoordelijkheid van gemeenten. Indien gemeenten GGD-inzet vragen voor PSHi wordt dit gezien als facultatieve taak en vindt verrekening op factuurbasis plaats (zie facultatieve producten).

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2024-2027

Een van de belangrijkste GGD-rollen betreft die van crisisorganisatie. Met het sub programma Publieke gezondheid bij crisis en rampen, wordt deze rol ingevuld en wordt voldaan aan de wettelijke eisen op dit gebied. Het biedt het kader voor alle GGD-medewerkers om zich voor te bereiden op hun rol in een crisissituatie of ramp. Daarbij geven we extra aandacht aan kwetsbare groepen ten tijde van een crisis, ramp of ingrijpende gebeurtenis.

Ontwikkelingen

Belangrijke ontwikkelingen zijn:
- subsidiekaders van NZa/AZO voor OTO-middelen 2026;

Wat willen we bereiken?		**Wat gaan we ervoor doen?**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
Borgen publieke gezondheid bij crisis en rampen (Wpg in relatie tot Wvr).	(Kunnen) uitvoeren van GGD-taken IZB, MMK, GZO en PSH in opgeschaalde situaties.	• Actueel GGD-integraal crisisplan met daarin opgenomen de aandachtspunten m.b.t. een langlopende crisis. • Oefenen, trainen en opleiden conform deze plannen. • Voorzien in piketfuncties publieke gezondheid voor VRGZ-/GHOR-crisis-organisatie. • Borgen inzet GAGS voor de GHOR.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Wettelijke taken opgedragen aan de GGD						
Algemene Gezondheidszorg	**Realisatie 2024**	**Gewijzigde begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Raming 2027**	**Raming 2028**	**Raming 2029**
Lasten	4.496	6.023	5.974	5.777	5.579	5.382
Baten	-4.533	-6.023	-5.974	-5.777	-5.579	-5.382
Resultaat na belasting	**-37**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.2.3 Gezond Leven: Gezonde wijk/gemeente en Gezonde School

Wat houdt het in?

Gezondheidsbevordering
Het productenboek Gezondheidsbevordering beschrijft de basistaken die worden uitgevoerd door de gezondheidsmakelaars School en Jeugd en de gezondheidsmakelaars Volwassenen.
De uren uit het basispakket van de uniforme begroting worden door gezondheidsmakelaars volwassenen en school/jeugd o.a. gebruikt voor het op peil houden van de minimale preventie-en kennisinfrastructuur. Deze infrastructuur vormt het fundament van het gemeentelijk gezondheidsbeleid. Gezondheidsmakelaars voeren in dit kader de volgende taken/werkzaamheden uit:

- Adviseren over gezondheidsbeleid gemeenten en scholen o.a. aangaande de invulling van het IZA en GALA.
- Netwerk onderhouden in gemeente/wijk/school met sport-, zorg- en welzijnspartners
    - (mede zorgdragen voor versterken sociale basis).
- Dragen zorg voor vertaling van gezondheidsdata naar gemeenten en scholen en de evaluatie op effectiviteit van interventies en aanpakken.
- Borging van kennis over gezondheidsbevordering en specifieke thema's.
- Uitvoeren/coördineren van 1 lokaal project.

Gemeenten hebben goede ervaringen met gezondheidsmakelaars van de GGD om daadwerkelijk in samenwerking met bewoners en professionals concreet, effectief en efficiënt aan de slag te gaan met gezondheidsbevordering en preventie in de wijk en/of gemeente.
Omdat de vragen en vraagstukken in iedere gemeente/wijk anders zijn, zal ook de inhoudelijke inzet van de lokale gezondheidsmakelaars op maat zijn. Daarom gaan wij ieder jaar met de gemeente in gesprek om samen de focus van onze lokale en regionale inzet te bepalen. Deze inzet is gericht op lokaal maatwerk, aansluitend bij lokale netwerken en gericht op het realiseren van een gezonde(re) leefomgeving. Daar waar dat de effectiviteit en/of efficiency ten goede komt, wordt gezocht naar mogelijkheden om regionaal tot synergie te komen.

Gezonde Kennis
Team Gezonde Kennis is verantwoordelijk voor de epidemiologische taak, zoals beschreven in de Wet publieke gezondheid (art. 2). Zij verwerven, op epidemiologische analyse gebaseerd, inzicht in de gezondheidssituatie van de bevolking in Gelderland-Zuid. Zij signaleren trends/ontwikkelingen in kansen en bedreigingen voor de gezondheid van onze inwoners en voeren periodiek GGD-gezondheidsmonitors uit. Deze onderzoeksgegevens geven een beeld van de (ontwikkeling van) gezondheid van de inwoners in ons werkgebied. Het vormt de basis van preventieve acties, beleidsadvisering en gezondheidsbevordering. Het team Gezonde Kennis werkt nauw samen met gezondheidsmakelaars (zie boven) en draagt bij aan het Programma Onderzoek Informatie en Advies (OIA) van de GGD. De monitors worden in samenwerking met het RIVM, het CBS en andere GGD 'en uitgevoerd.

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2024-2027

Vanuit de Wet Publieke Gezondheid (Wpg) heeft de GGD de wettelijke verplichting tot het beschermen, bewaken en bevorderen van gezondheid. Zoals in de meerjarenstrategie staat beschreven, heeft de GGD meerdere taken en rollen welke samenkomen in wijk, buurten, dorpskernen, gemeenten of regionaal. Dit product sluit naadloos aan op de meerjarenstrategie, waarbij zorg en ondersteuning dicht bij de burger worden georganiseerd. Hierbij gaat extra aandacht naar kwetsbare groepen.

Gezond Leven werkt volgens de leidende principes uit de meerjarenstrategie: Gezond Leven sluit aan bij (behoeften en vragen vanuit) gemeenten en werkt nauw samen met netwerkpartners (netwerkaanpak). Daarnaast vult Gezond Leven grotendeels het strategisch thema 'Adviseren over

preventie en vormgeven van collectieve preventie' in. Daartoe heeft de afdeling Gezond Leven een belangrijke rol in het GGD brede programma "Samen impact maken voor gezonde inwoners". Dit programma heeft tot doel alle bij preventie betrokken GGD-medewerkers domein overstijgend te laten samenwerken om zo meer impact te hebben op de gezondheid van inwoners.
Om preventie zo te organiseren dat het daadwerkelijk effect heeft, werkt de GGD aan een preventieve infrastructuur. Hieronder verstaan we de structuur waarin partijen in een regio, gemeente of wijk samenwerken aan het voorkomen van gezondheidsproblemen en waar iedereen een bijdrage levert om dit op te lossen.

Ontwikkelingen

Gezond en Actief Leven Akkoord
Met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) bouwen gemeenten, GGD'en, zorgverzekeraars en het Ministerie van VWS aan het fundament voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. Dit door schotten te doorbreken en domein overstijgend te werken vanuit samenhang, om zo bij te dragen aan de beweging naar 'de voorkant' waarin een gezonde samenleving centraal staat. De gezondheidsmakelaars ondersteunen gemeenten bij deze ontwikkelingen.

Integraal Zorg- en WelzijnsAkkoord
De opvolger van het Integraal Zorg Akkoord (IZA), het Integraal Zorg- en WelzijnsAkkoord (IZWA) beoogt de samenwerking tussen het sociaal en het medisch domein verder te versterken om zodoende zorg te voorkomen. Daarbij wordt ingezet op preventie en demedicalisering. Hiertoe zijn inmiddels regiobeelden en -plannen en regionale samenwerkingsafspraken gemaakt op basis van de bestaande werkstructuur tussen zorgverzekeraars en gemeenten. De GGD zet zich in om een positieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming en uitvoering van deze verschillende regiobeelden en -plannen en regionale samenwerkingsafspraken.
De precieze financiële en inhoudelijk afspraken uit het IZWA zijn op dit moment onbekend. Meer duidelijkheid wordt verwacht in april 2025. De verwachting is dat IZWA zal voorzien in het beschikbaar houden/komen van middelen voor gemeenten om de ingezette beweging van zorg naar gezondheid en welzijn te ondersteunen. Zodat de verdere implementatie kan plaatsvinden van de 5 ketenaanpakken (Gecombineerde leefstijlinterventie (GLI) volwassenen, Kind naar Gezond Gewicht, Valpreventie ouderen, Welzijn op recept en Kansrijke start) en dat er aanvullende inzet komt op thema's als mentale gezondheid, stoppen met roken/vapen en gezond ouder worden.

Wat willen we bereiken?		**Wat gaan we ervoor doen?**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
Het bevorderen van de gezondheid van inwoners van het werkgebied door het versterken van een preventieve infrastructuur in gemeenten en de regio (Wpg).	De aanpak en het beleid van volksgezondheidsproblemen wordt versterkt.	Per gemeente: (uitvoering en evaluatie van) een uitvoeringsplan op maat op basis van de lokale en regionale prioritering. Per gemeente: een verantwoordingsverslag ter evaluatie, waarin wordt beschreven welke resultaten in het uitvoeringsplan zijn behaald en op welke punten gezondheidsaanpakken zijn versterkt.
Het verkrijgen van gegevens en inzichten in de gezondheid van de inwoners van 0-100 jaar per gemeente en per wijk/dorp/school	Het krijgen van inzicht in de gezondheid van kinderen, jongvolwassenen en 18+.	Dataverzameling van de kindermonitor in 2026. Analyse, rapportage over en presentatie van de resultaten van de monitor.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
(Wpg).		

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Wettelijke taken opgedragen aan de GGD						
Gezond Leven	**Realisatie 2024**	**Gewijzigde begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Raming 2027**	**Raming 2028**	**Raming 2029**
Lasten	1.989	2.124	2.212	2.212	2.212	2.212
Baten	-2.043	-2.124	-2.212	-2.212	-2.212	-2.212
Resultaat na belasting	**-54**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.2.4 Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

- JGZ voor -9 mnd-18 jaar
- JGZ voor 4-18 jaar

Wat houdt het in?

Met de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) levert de GGD een bijdrage aan het lichamelijk, psychisch en sociaal gezond en veilig opgroeien van de jeugd. De JGZ zet in op een gezonde, kansrijke start en ontwikkeling voor de jeugd van Gelderland-Zuid, de ondersteuning bij het gezond en veilig opgroeien, het bieden van ondersteuning aan ouders bij de opvoeding en het stimuleren van een gezonde omgeving voor de jeugd.

De doelgroep Jeugd
De JGZ monitort de gezondheid van alle kinderen in Gelderland-Zuid. Dit doet zij door alle kinderen op gezette leeftijden te screenen op risico's en aandoeningen en uit te nodigen bij de logopedist, de doktersassistente, de jeugdverpleegkundige dan wel de jeugdarts. Deze professionals zijn bekwaam in het normaliseren; ze stellen gerust, geven informatie, bieden ondersteuning of verwijzen indien nodig door.
De doelgroep Jeugd valt in te delen in drie categorieën:

- Veerkrachtige kinderen.
- Kwetsbare kinderen.
- Beschadigde kinderen.

Veerkrachtige kinderen
De veerkrachtige kinderen omvatten 80% van het totaal; zij hebben beperkt ondersteuning nodig. Het is met name van belang om ervoor te zorgen dat het met de 80% jeugd waarmee het goed gaat, ook goed blijft gaan. De JGZ verliest dan ook geen enkel kind uit beeld, wel zet zij lichtere monitoringsvormen in bij veerkrachtige kinderen dan bij de overige twee categorieën.

Kwetsbare en beschadigde kinderen
20% van de jeugd vergt meer aandacht van met name de jeugdhulpverlening (15%) en zeer intensieve hulpverlening (5%). Bij deze categorieën zet de JGZ zwaardere monitoringsvormen in en blijft zij actiever in beeld om ervoor te zorgen dat de juiste, effectieve ondersteuning geboden wordt.

Bij alle drie de categorieën bezien we samen met de gemeente of er extra aandacht besteed dient te worden aan specifieke kwetsbare doelgroepen. Veelal worden dan collectieve oplossingen gevonden op school. Tevens wordt op wijkniveau samengewerkt met netwerkpartners uit bijvoorbeeld het welzijnswerk.

Preventie
Zowel bij veerkrachtige kinderen als kwetsbare kinderen als bij beschadigde kinderen dient oog te zijn voor preventie. Per categorie verschilt echter de toepassing. Bij de veerkrachtige kinderen ken je enkel preventie ter voorkoming van zorg; hulpverlening vindt daar nog niet plaats. Bij kwetsbare kinderen en beschadigde kinderen is hulpverlening veelal al aanwezig en dient preventie gericht te zijn op het voorkomen van een verergering van de klachten.
De GGD zet zich in om hardnekkige maatschappelijke problemen (zoals schoolverzuim, kindermishandeling en (gezondheidsklachten door) armoede) te lijf te gaan. Ze volgt hierin de landelijke preventieagenda, zoals onderstreept door ActiZ Jeugd, GGD GHOR Nederland en het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ). De landelijke preventieagenda bestaat uit vier pijlers:

1. *Verstevigen ouderschap*
   Elk kind verdient de best mogelijke start van zijn leven en een optimale kans op een gezonde en veilige ontwikkeling. Dit vraagt krachtig ouderschap waarin interactie tussen ouder en kind en tussen ouders onderling centraal staat.
2. *Veilige hechting ondersteunen*
   Een veilige hechtingsrelatie is van wezenlijk belang voor een gezonde ontwikkeling van een kind. Wanneer een kind een veilige hechtingsrelatie opbouwt met zijn ouders vergroot dat de kans op een ongestoorde, met name sociale en emotionele, ontwikkeling.
3. *Bekrachtigen goede gezondheid*
   Alle kinderen worden gescreend op de grootste gezondheidsrisico's en interventies worden gericht ingezet, waarbij de eerste focus is om te normaliseren. Hierbij wordt, naast fysieke en mentale aspecten van gezondheid, ook gelet op kwaliteit van leven, participeren in de samenleving, goed dagelijks functioneren en zingeving.
4. *Versterken weerbaarheid*
   De weerbaarheid van kinderen en jongeren wordt vergroot door een gezonde leefstijl te stimuleren en expliciet aandacht te besteden aan mentale gezondheid en (vroegtijdig) schoolverzuim. Om dit te bereiken is het zichtbaar en aanwezig zijn op scholen een voorwaarde.

De GGD draagt zo bij aan de preventieve basis van de gezondheid van kinderen. Bij de inzet van preventie beoordeelt de GGD steeds wat de meest effectieve wijze is om de gezondheidswinst te bereiken. Sommige preventiedoelstellingen lenen zich uitstekend om via collectieve interventies te bereiken en bij andere onderwerpen is individuele aandacht of een combinatie vereist. Op deze manier wordt gezondheidswinst bereikt waardoor inwoners beter kunnen participeren in de maatschappij en meer zelfredzaam zijn.
Vormgeven aan preventie doet de GGD vanzelfsprekend niet alleen; we werken onder meer samen met de afdeling Gezond Leven, het lokale jeugdnetwerk, de gemeenten, de 1e en 2e lijnszorg en de jeugdhulpverlening.

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2024-2027

Jeugdgezondheidszorg (JGZ) werkt vanuit de leidende principes genoemd in de Meerjarenstrategie 2024-2027. En de JGZ is belangrijk bij de invulling van de strategische thema's 'Adviseren over preventie en vormgeven van groepsgerichte preventie' en 'gezondheidsbescherming en-bevordering in het sociale en fysieke domein'. Daarnaast is JGZ actief betrokken bij meerdere onderwerpen, die in de Meerjarenstrategie 2024-2027 genoemd staan. Zo werkt de JGZ mee aan Kansrijke Start, een landelijk actieprogramma, waarin gemeenten en het Rijk samen met medewerkers van wijkteams, welzijnswerk, volwassen-ggz, geboortezorg en GGD'en werken aan een kansrijke start voor zoveel mogelijk kinderen. Ook voor de nieuwkomers doet de JGZ veel: kinderen van nieuwkomers worden gescreend en voorzien van publieke gezondheidszorg (zie hoofdstuk 3.4 Werkveld specifiek

(facultatief)). JGZ werkt en denkt actief mee in de IZA- en GALA-activiteiten, zoals mentale gezondheid en kansengelijkheid. En als laatste is de JGZ, als uitvoerder van het landelijk Rijksvaccinatie-programma (RVP), vanzelfsprekend betrokken bij het bundelen van vaccinatiewerkzaamheden voor jeugd en volwassenen.

Ontwikkelingen

In het speelveld van de JGZ is een aantal relevante ontwikkelingen en trends waarneembaar.

Uitbreiding Rijksvaccinatieprogramma (RVP)
Om infectieziekten en de gevolgen hiervan terug te dringen, worden regelmatig nieuwe vaccinaties aan het RVP toegevoegd. Voor de uitvoering en de monitoring wordt extra geld gestort in het gemeentefonds. De vaccinaties zelf worden bekostigd door het RIVM. Er staan meerdere wijzigingen voor het RVP op de rol om, mede n.a.v. het advies van de Gezondheidsraad om het Nederlandse RVP meer in lijn te brengen met het vaccinatieprogramma van de World Health Organisation. Het implementeren van de wijzigingen gebeurt over een periode van 5 jaar.
Per 2028 zal het nieuwe RVP-schema volledig in werking zijn getreden.

Het landelijk professioneel kader Jeugdgezondheidszorg
De kern van het basispakket Jeugdgezondheidszorg bestaat uit het:

- systematisch volgen en beoordelen van de ontwikkeling van jeugdigen
- tijdig signaleren van problemen en vroegtijdig opsporen van specifieke stoornissen
- geven van preventieve voorlichting, advies, instructie en begeleiding; ontzorgen en normaliseren
- beoordelen of extra ondersteuning, hulp of zorg nodig is en direct de juiste zorg of hulp erbij halen, samenwerken en adviseren.

Binnen het basispakket JGZ beschrijft het landelijk professioneel kader (LPK) de JGZ-contacten voor de verschillende ontwikkelingsfasen van een jeugdige, zoals die het beste aangeboden kunnen worden. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) toetst op een correcte uitvoering van het LPK. We weten dat de huidige invulling van JGZ Gelderland-Zuid niet geheel voldoet aan het LPK Gezien de financiële situatie van gemeenten kiest het Dagelijks Bestuur om de huidige situatie van 'niet voldoen aan het LPK' te laten bestaan.

De geactualiseerde versie van het LPK uit september 2022 legt vooral de nadruk op het bieden van passende zorg: aansluiten bij waar behoefte aan is en doen wat nodig is. Binnen JGZ gaan we de focus aanbrengen op zorg op maat. Dit betekent dat per kind de juiste afweging gemaakt wordt op basis van weerbaarheid en kwetsbaarheid, beschikbare (wetenschappelijke) kennis en praktijkervaringen van de professionals. Dit wordt gecombineerd met de ervaringen, wensen en behoeften van de jeugdige en de ouder zelf. Zo wordt er samen beslist.

Nieuwe aanbesteding digitaal kinddossier
De JGZ gaat het digitaal kinddossier aanbesteden. In het digitaal kinddossier staan gegevens over de gezondheid en ontwikkeling van het kind, waaronder lengte, gewicht, ziekten, medicijngebruik, maar ook veranderingen in gezinssituatie, verstandelijke en motorische ontwikkeling en gedrag. We vermoeden dat we hiermee aan kwaliteit kunnen winnen en kosten kunnen besparen.

Jeugdgezondheidszorg (JGZ) -9 mnd - 4 jaar in Rivierenland
De gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Tiel, West-Betuwe en Zaltbommel hebben de GGD gevraagd om een verkenning te doen om met ingang van 1 januari 2026 de -9mnd tot 4-jarigenzorg uit te voeren voor deze gemeenten en te integreren in de overige JGZ-activiteiten van de GGD. De JGZ 4- voor deze gemeenten wordt nu geleverd door Santé Partners.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
Een bijdrage leveren aan het lichamelijk, psychisch en sociaal gezond en veilig opgroeien van de jeugd (Wpg).	Systematisch volgen, beoordelen van de ontwikkeling, tijdig signaleren, ontzorgen en normaliseren.	• Uitvoering Basispakket -9 maanden tot 18 jaar. • Risicosignalering -9 maanden tot 18 jaar. • Uitvoering RVP.
	Preventieve voorlichting, advies, instructie en begeleiding.	• Ouderbegeleiding bij kwetsbare zwangere. • Ondersteuning bij • opvoeding en ouderschap -9 maanden tot 18 jaar. • Gezondheidsbevordering / het versterken van een gezonde leefstijl 4-18.
	Samenwerken met interne en externe ketenpartners	• Interne GGD-brede samenwerking. • Netwerkversterking met ketenpartners 0-4. • Netwerkversterking op en rond scholen. • Samenwerking met en binnen gemeenten op het terrein jeugd.
	Adviseren van gemeenten en scholen. Monitoren.	• Monitoring en oplevering bruikbare gegevens t.b.v. advisering en verantwoording. • Advisering.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Wettelijke taken opgedragen aan de GGD						
Jeugdgezondheidszorg	**Realisatie 2024**	**Gewijzigde begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Raming 2027**	**Raming 2028**	**Raming 2029**
Lasten	14.957	15.413	15.403	15.403	15.403	15.403
Baten	-14.679	-15.413	-15.403	-15.403	-15.403	-15.403
Resultaat na belasting	**278**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.3 Uniforme taken die door de gemeenten vanwege beleidsmatige keuzes zijn belegd bij de GGD

3.3.1.1 Forensische geneeskunde

Wat houdt het in?

De gemeenten hebben de rol in het kader van de Wet op de lijkbezorging beleidsmatig bij de GGD belegd. Met de invulling van deze rol ondersteunt de GGD gemeenten, Rijk en netwerkpartners bij het borgen van de kwaliteit van de forensische geneeskunde.
Er is een groot tekort aan forensisch geneeskundigen ontstaan door hoge uitstroom wegens pensionering en lage instroom van nieuwe artsen. Om de taken van de GGD toekomstbestendig te maken, werkt GGD Gelderland-Zuid bovenregionaal samen met andere GGD'en in de regio Oost-Nederland en met name met de Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM).

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2024-2027

Gemeenten worden geholpen om te borgen dat de (kwetsbare) gebruikers van de betreffende voorzieningen erop kunnen vertrouwen dat de geboden diensten en zorg van goede kwaliteit zijn en dat er continuïteit is in de dienstverlening van Forensische Geneeskunde.

Ontwikkelingen

Belangrijke ontwikkelingen:

- Er is een grote schaarste aan forensisch geneeskundigen. Het lukt de GGD nog maar moeizaam om dienstroosters voor forensisch geneeskundigen rond te krijgen. De IGJ, OM en Politie zijn in eerdere jaren gewaarschuwd dat dit op enig moment niet meer lukt (‘code zwart’). Ook in 2026 blijft dit risico aanwezig.
- De samenwerking op forensisch gebied wordt in 2025 verder vormgegeven. De samenwerking (in een SLA vastgelegd) met Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) is geïntensiveerd en deze samenwerking is verder geoptimaliseerd, zodat de het risico op discontinuïteit afneemt en de kosten voor Forensische Geneeskunde met ongeveer € 50.000 dalen in 2026.
- Daarnaast zal er worden gewerkt aan een intensieve bestuurlijke samenwerking binnen de regio Oost-Nederland. Dit zal moeten leiden tot een uniforme aanpak van onze dienstverlening aan gemeenten met als doel het ondervangen van kwetsbaarheden in de beschikbaarheid van deskundig personeel en het verder beheersbaar maken van de kosten. Aan het uitwerken van deze (bestuurlijke) samenwerking zijn incidentele kosten verbonden.
- De schaarste aan forensisch artsen zorgt net als in 2025 voor een aanzienlijk financieel risico. Vooral de opdrijvende werking die deze schaarste op de tarieven voor ZZP’ers heeft, speelt hierin een grote rol.

Wat willen we bereiken?		**Wat gaan we ervoor doen?**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
Bijdragen aan kwaliteitsborging forensische opsporing.	Bieden van continue beschikbaarheid en inzet van forensisch geneeskundige expertise voor lijkschouw (Wet op de lijkbezorging).	• Uitvoering van lijkschouwen bij vermoeden van niet-natuurlijk overlijden en euthanasie. • Versterkte samenwerking binnen werkgebied 1, met VGGM, met als doel de kwetsbaarheid van personeel te ondervangen en ‘code zwart’ te voorkomen. • Versterkte samenwerking in de KON-regio met als doel werkwijzen op elkaar afstemmen om te komen tot een integrale aanpak op gebied van

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
		forensische geneeskunde.

3.3.1.2 Toezicht Wmo

Wat houdt het in?

De gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor de kwaliteit van de geboden ondersteuning in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo). Voor de uitvoering van het toezicht hierop hebben de gemeenten van de regio Gelderland-Zuid (inclusief Mook en Middelaar) GGD Gelderland-Zuid aangewezen. Wmo-toezicht is daarmee een onderdeel in een bredere keten gericht op kwaliteit, rechtmatigheid en handhaving.

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2024-2027

Mensen met een kwetsbaarheid krijgen onze extra aandacht. Het goed uitvoeren van Wmo-toezicht heeft daarin een belangrijke rol. Iedere inwoner die afhankelijk is van Wmo-ondersteuning, heeft het recht op veilige en kwalitatief goede ondersteuning. Wij zien erop toe dat zorgaanbieders de kwaliteitsnormen die in de Wmo en door de gemeenten zijn gesteld, naleven zodat kwetsbare inwoners de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. Daarnaast stimuleren we aanbieders om optimaal te leren van calamiteiten en geweldsincidenten. Hiermee draagt Wmo-toezicht bij aan het versterken van samenwerking zorg en veiligheid ten behoeve van een betere inwonersondersteuning.

Door de ontwikkeling van een monitor sluit Wmo-toezicht aan bij het strategische thema 'Informatiegestuurde aanpak als basis voor betrouwbare advisering'. Op basis van de informatie in de monitor kan Wmo-toezicht een stevigere signalerende rol richting de gemeenten innemen en kan gericht advies worden geven over gemeentelijk beleid en preventieactiviteiten.

Ontwikkelingen

Wmo-toezicht heeft een registratie/archiveringssysteem nodig. Momenteel doet het team Wmo-toezicht onderzoek naar een passend registratiesysteem.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie/ Resultaat 2026**
Bijdragen aan veilige en kwalitatieve ondersteuning in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015).	Erop toezien dat zorgaanbieders de kwaliteitsnormen die in de Wmo en door de gemeenten zijn gesteld naleven, zodat kwetsbare inwoners de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben.	• Toezicht naar aanleiding van meldingen van calamiteiten en geweldsincidenten. • Signaalgestuurd toezicht.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Werkveld beleidsmatig belegd bij de GGD						
Algemene Gezondheidszorg	**Realisatie 2024**	**Gewijzigde begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Raming 2027**	**Raming 2028**	**Raming 2029**
Lasten	937	1.347	1.355	1.355	1.355	1.355
Baten	-1.001	-1.347	-1.355	-1.355	-1.355	-1.355
Resultaat na belasting	**-63**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.3.2 Bijzondere Zorg

Wat houdt het in?

De afdeling Bijzondere Zorg bestaat uit twee onderdelen:

1. Het Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ), inclusief het Interventieteam, biedt ondersteuning aan sociaal kwetsbare mensen, die niet direct om zorg vragen, maar deze wel nodig hebben: De zogenaamde Oggz-doelgroep (Openbare geestelijke gezondheidszorg). Het werkgebied is de regio Gelderland-Zuid en de gemeente Mook en Middelaar, behalve de gemeenten Zaltbommel en Maasdriel. Dit betreft een uniforme taak van de GGD. MBZ heeft daarnaast meerdere facultatieve taken. Deze worden beschreven bij de werkveld specifieke taken.
2. De Centrale toegang voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang (BW/MO). Dit betreft een facultatieve taak voor alle gemeenten in Gelderland-Zuid en de gemeenten Mook en Middelaar en Gennep (Gennep alleen maatschappelijke opvang), behalve de gemeenten Zaltbommel en Maasdriel. Deze wordt beschreven bij de werkveld specifieke taken.

De wettelijke grondslag voor de taken van Bijzondere Zorg is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en voor een klein deel de Wet verplichte GGZ (Wvggz).

In het productenboek Bijzondere Zorg wordt nader toegelicht wat de werkzaamheden inhouden.

Samenhang met meerjarenstrategie 2024-2027

De afdeling Bijzondere Zorg werkt (conform GGD-breed beleid) voor de uitvoering van de taken vanuit de twee leidende principes uit de meerjarenstrategie: aansluiting bij de gemeenten en de netwerkaanpak. Daarnaast geeft de afdeling Bijzondere Zorg uitvoering aan de strategische thema's:

1. Informatiegestuurde aanpak als basis voor betrouwbare advisering;
2. Versterken samenwerking zorg en veiligheid ten behoeve van een betere inwonerondersteuning.

Voor MBZ en Centrale toegang BW/MO betekent dat het volgende:

- MBZ en de Centrale toegang BW/MO hebben per gemeente of wijk (voor gemeente Nijmegen) een aandacht functionaris die de verbinding maakt met het lokale netwerk.
- MBZ opereert op het snijvlak van zorg en openbare orde en veiligheid:
  - Extern: door samenwerking met lokale netwerken en zorg- en veiligheidspartners kunnen sociale veiligheidsproblemen van inwoners vroegtijdig worden gesignaleerd en aangepakt.
  - Intern door de samenwerking tussen MBZ en Veilig Thuis te intensiveren. We noemen Bijzondere Zorg en Veilig Thuis 'geëscaleerde zorg' binnen de GGD. Het uitgangspunt is dat elke aanmelding, traject of onderzoek bij deze afdelingen één traject te veel is. Onveilige en geëscaleerde situaties willen we te allen tijde zien te voorkomen.
- MBZ investeert in een goede aansluiting tussen de geestelijke gezondheidszorg en het sociaal domein, waaronder de openbare geestelijke gezondheidszorg.

- De monitors van MBZ en de Centrale toegang BW/MO bieden informatie over de doelgroep en de trajecten van de afdeling Bijzondere Zorg (zie ook het Programma Onderzoek, Informatie en Advies (OIA)).

Op basis van de informatie in de monitors heeft Bijzondere Zorg een signalerende rol richting de gemeenten en kan gericht advies worden geven over gemeentelijk beleid en preventieactiviteiten.

Ontwikkelingen

Stijging aantal trajecten bij Meldpunt Bijzondere Zorg
In de afgelopen jaren is het aantal trajecten dat MBZ uitvoert fors toegenomen.

Tabel Aantal trajecten MBZ uniform

Uniforme trajecten MBZ	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Consultatie en advies	245	229	325	787	948	1021	1009
Bijzondere Zorg-trajecten incl. trajectregie	497	810	1.117	624	569	508	529
Totaal	**742**	**1.039**	**1.442**	**1.411**	**1.517**	**1.529**	**1.538**

Sinds 2021 is melding gemaakt van de stijging van de werkzaamheden van MBZ. De hiermee gepaard gaande gestegen kosten zorgden voor een tekort van circa € 500K. Met de structurele bijdrage van € 300K met ingang van 2025 is het tekort gedaald tot € 200K. Hiervoor is nog geen structurele oplossing; dit blijft een risico voor de gemeenten.

MBZ heeft in maart 2023 regionale samenwerkingsafspraken gemaakt met de gemeenten, met als doel om een afname van trajecten bij MBZ te bewerkstelligen. De afspraken leiden tot korte lijnen en betere samenwerking tussen de gemeentelijke sociale teams en MBZ. Het aantal uniforme trajecten is tot dusver gestabiliseerd, maar niet substantieel verminderd.

Uitbreiding opdracht Toegang beschermd wonen
Met ingang van 2025 heeft centrumgemeente Nijmegen aan Toegang beschermd wonen de opdracht gegeven voor een aantal nieuwe taken:
- Het uitvoeren van de toegang voor beschermd wonen voor de doelgroep LVB 18+ (Licht verstandelijke beperking, per 1 april 2025);
- Het uitvoeren van plaatsingsregie gedurende het onderzoek naar een passende niet-gecontracteerde zorgaanbieder (per 1 juli 2025);
- Het intercollegiaal toetsen van de adviezen voor het afgeven van een maatwerkovereenkomst, de zogenaamde 'poortwachtersfunctie' (per 1 januari 2025).
- Een aantal kleinere nieuwe taken dat samenhangt met de nieuwe contractering beschermd wonen (per 1 januari 2025).

In 2026 worden deze nieuwe taken geëvalueerd.

Pilot 'Verbreden doelgroep beschermd wonen'
Een van de voorwaarden voor beschermd wonen is het beschikken over aantoonbare en/of recente diagnostiek. Medio 2025 start een regionale pilot waarbij inwoners die onplanbare zorg nodig hebben, maar niet beschikken over aantoonbare en/of recente diagnostiek, toegang kunnen krijgen tot Beschermd Wonen. Door middel van de pilot wil centrumgemeente Nijmegen onderzoeken in hoeverre beschermd wonen een passende oplossing is voor deze doelgroep en wat de omvang en kenmerken van deze doelgroep zijn. In de pilot kunnen maximaal 30 cliënten tegelijkertijd aanspraak maken op beschermd wonen. De pilot duurt tot medio 2027. Aan het einde van de pilot wordt op basis van een evaluatie het vervolg bepaald.

Recht op maatschappelijke opvang voor EU-burgers
Er is al lange tijd veel onduidelijkheid over het recht op opvang voor EU-burgers, zowel landelijk als regionaal. Daarom heeft de Rijksoverheid in afstemming met de VNG een checklist ontwikkeld, die

helpt te bepalen of er sprake is van recht op gelijke behandeling en of een EU-burger dus mogelijk voor een Wmo-voorziening in aanmerking komt. Centrumgemeente Nijmegen heeft de Centrale toegang BW/MO gevraagd om uitvoering te geven aan een pilot. Het doel is om te onderzoeken of de Centrale toegang door het gebruik van de checklist helder krijgt welke rechten een EU-burger heeft opgebouwd, om vervolgens te kijken of iemand recht heeft op maatschappelijke opvang.
De pilot moet ook inzicht geven in de consequenties van deze beleidswijziging voor bijvoorbeeld het perspectief van herstel van de cliënt, de werkzaamheden van de Centrale toegang BW/MO en voor het aantal opvangplekken.

Nationaal en regionaal actieplan dakloosheid-Eerst een thuis
In het Nationaal actieplan dakloosheid word de focus verlegd van opvang naar wonen (met begeleiding). Dakloosheid voorkomen en oplossen gaat naast huisvesting ook over bestaanszekerheid, preventie en een toegankelijke overheid. In 2024 is een start gemaakt met de regionale uitwerking van de landelijke actielijnen in een regionaal actieplan. Afhankelijk van de invulling kan dit actieplan consequenties hebben voor de werkzaamheden van de afdeling Bijzondere Zorg.

Pilot 'Politie en Meldpunt Bijzondere Zorg samen erop af'
In maart 2025 start in de stad Nijmegen de pilot 'Politie en Meldpunt Bijzondere Zorg samen erop af'. De pilot houdt in dat de politie en MBZ gezamenlijk op pad gaan als er bij de politie een melding wordt gedaan van een persoon met verward of onbegrepen gedrag. Zo kan bij het eerste contact met de persoon direct een inschatting worden gemaakt of er inzet nodig is vanuit veiligheid of zorg, of beide. Voor de persoon over wie een melding wordt gedaan is het prettig dat direct de juiste partij betrokken is en dat er in het eerste contact breed bekeken wordt wat er aan de hand is en wat deze persoon nodig heeft. De pilot duurt een jaar en wordt gefinancierd met subsidie van ZonMw.

Buitenslapers zoeken bij erg koude gevoelstemperatuur
Het in de avond zoeken van buitenslapers bij een erg koude gevoelstemperatuur was altijd (volgens het protocol winteropvang) een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle netwerkpartners. Maar de netwerkpartners kunnen dit in de praktijk niet goed samen organiseren. Met ingang van winterperiode 2024-2025 heeft MBZ daarom een formele opdracht gekregen van de centrumgemeente Nijmegen. MBZ voert de zoekrondes in Nijmegen samen met het Rode Kruis uit. Ze bieden mensen die buitenslapen eten, drinken en warme/droge kleren of sheltersuits. Ook wijzen ze hen op de opvangplekken in de regio.

Wijk GGD
Sinds april 2022 voeren Ixta Noa en MBZ de Wijk GGD uit in de gemeenten Berg en Dal, Heumen en Mook en Middelaar. Door de Wijk GGD sluit MBZ intensiever en laagdrempeliger aan op de vragen en zorgen van inwoners en het lokale netwerk. De drie gemeenten hebben de dienstverleningsovereenkomst verlengd voor de jaren 2025 tot en met 2027.

Doordecentralisatie beschermd wonen
Onderdeel van de doordecentralisatie van beschermd wonen van centrumgemeenten naar alle gemeenten is de invoering van het woonplaatsbeginsel. Deze ontwikkeling heeft een flinke impact op de werkwijze van de Centrale Toegang BW/MO. Het wetsvoorstel is ingediend, maar het is onduidelijk wanneer de Wet woonplaatsbeginsel ingaat.

Netwerk Sluitende Aanpak
In het najaar 2023 is de Samenwerkplaats Sluitende Aanpak gestart. Het betreft een leerprogramma van 4 jaar voor heel Gelderland-Zuid over thema's in de netwerksamenwerking tussen de GGZ, de eerste lijn en het sociaal domein. Er wordt o.a. een transformatieplan opgesteld voor de inrichting van een mentaal gezondheidsnetwerk om de toegang tot de GGZ goed te organiseren. MBZ is partner in het netwerk Sluitende Aanpak en neemt actief deel aan verschillende leeractiviteiten in de Samenwerkplaats. Financiering van de Samenwerkplaats is geborgd met ZonMw gelden,

cofinanciering door gemeenten en zorgverzekeraars en door in kind-deelname van de I-GGZ partners.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
Het doelmatig en doeltreffend uitvoeren van de Oggz-taken (Wmo).	Het voorkomen en verminderen van sociale uitsluiting van kwetsbare mensen, die vaak meervoudige problemen hebben (Oggz), door vroegtijdig signaleren en beïnvloeden van risicofactoren en beschermende factoren (Wmo).	• Aanname van meldingen (meldpunt). • Consultatie en Advies. • Triage van de melding: beoordelen van de gezondheids-, zorg- en overlastsituatie. • Uitvoering van trajecten en toeleiding naar reguliere zorg.
	Sluitend netwerk organiseren voor kwetsbare mensen.	• Coördinatie Interventieteams (IVT). • Deelname medewerkers Bijzondere Zorg aan IVT.
	Dakloze mensen gedurende de winterperiode op een verantwoorde wijze opvangen.	• Monitoring van de gevoelstemperatuur in de periode van 1 november tot 1 mei. • Start en beëindiging van de winteropvang op basis van de gevoelstemperatuur en communicatie met ketenpartners hierover. • Stimulering van het samenstellen en bijhouden van de buitenslaperslijst. • Het zoeken van buitenslapers bij erg koude gevoelstemperatuur (fase 2 protocol winteropvang).
	Systematisch volgen van kwetsbare groepen, beoordelen van de ontwikkeling, tijdig signaleren en bijstellen. Het in kaart brengen van de omvang van kwetsbare groepen. Het verstevigen van de signalerende en adviserende rol van MBZ aan gemeenten zodat gemeenten meer/beter kunnen inzetten op preventie.	• Bijdrage aan de uitvoering en doorontwikkeling van de BZ-monitor. • Informatie en advies over kwetsbare groepen aan de gemeenten.

Het doelmatig en doeltreffend uitvoeren van de taken in het kader van de Wvggz	Het bieden van een hoorfunctie voor personen bij wie het voornemen is om een crisismaatregel te nemen.	• 24/7 bereikbaarheid t.b.v. het horen.
	Gemeenten met een Verkennend Onderzoek adviseren over het al dan niet aanvragen van de zorgmachtiging.	• Aanname en triage van meldingen Wvggz. • Uitvoering van Verkennende Onderzoeken en advisering gemeenten binnen de wettelijke termijn.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Werkveld beleidsmatig belegd bij de GGD						
Bijzondere Zorg	**Realisatie 2024**	**Gewijzigde begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Raming 2027**	**Raming 2028**	**Raming 2029**
Lasten	2.813	2.941	3.069	3.069	3.069	3.069
Baten	-2.781	-2.941	-3.069	-3.069	-3.069	-3.069
Resultaat na belasting	**32**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.3.3 Veilig Thuis

Wat houdt het in?

Veilig Thuis Gelderland-Zuid is het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en Huiselijk geweld, zoals beschreven in hoofdstuk 4 van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).
Als er sprake is van (vermoedens van) kindermishandeling of huiselijk geweld, dan is Veilig Thuis er 24/7 om meldingen aan te nemen of adviezen te geven. Dit kan via het landelijk telefoonnummer (0800-2000) overdag, dan wel buiten kantoortijden via een bereikbaarheidsdienst die op Gelders niveau is vormgegeven door de drie Veilig Thuis-organisaties. Veilig Thuis richt zich op het snel stoppen van het huiselijk geweld, de kindermishandeling of ouderenmishandeling en het bijdragen aan duurzame oplossingen. Veilig Thuis biedt zelf geen hulp. Veilig Thuis neemt de melding aan, beoordeelt deze en organiseert vervolgens de hulp die nodig is. Soms is snel duidelijk welke problemen er zijn en welke hulp nodig is. Dan wordt advies gegeven aan de melder over te nemen stappen of er wordt geadviseerd om de situatie bij het wijkteam onder de aandacht te brengen.

Samenhang met Meerjarenstrategie 2024-2027

Veilig Thuis werkt vanuit het Inspirerend Kader, de besturingsfilosofie en de twee leidende principes van de GGD, zoals genoemd in de Meerjarenstrategie 2024-2027. Daarnaast vult Veilig Thuis, samen met Bijzondere Zorg, voor een groot deel het strategisch thema 'Versterken samenwerking zorg en veiligheid ten behoeve van een betere inwonersondersteuning' in. Bij Veilig Thuis en Bijzondere Zorg komen de politiemeldingen van de regio Gelderland-Zuid binnen. Veilig Thuis zal zich de komende jaren richten op verdere samenwerking tussen het zorg en veiligheids-domein binnen de GGD. We geloven dat dit verbeteringen oplevert voor de inwoners van onze gemeenten. Om structurele onveiligheid zoveel mogelijk te voorkomen is blijvende investering nodig in de samenwerking en afspraken met netwerkpartners in de zorg-straf keten, met politie, justitie, jeugdzorg, veiligheidshuis, reclassering en gemeentelijke sociale wijkteams.

Via ons dashboard, beschikbaar gesteld voor alle gemeenten in Gelderland-Zuid, dragen we bij aan informatiegestuurde aanpak als basis voor betrouwbare advisering.

Ontwikkelingen

Toekomstscenario voor de Gezins- en Jeugdbeschermingsketen
In opdracht van de VNG, de Ministeries van J&V en VWS is in 2021 een toekomstscenario voor een nieuwe inrichting voor de Nederlandse jeugd- en gezinsbescherming ontwikkeld. Het plan was dat vanaf 2026-2031 een Regionaal Veiligheidsteam hulp verleent aan kind en gezin. In dit regionale veiligheidsteam worden de functies van de Gecertificeerde Instellingen, Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming samengebracht. Uitgangspunt is dat er een vaste vertrouwde professional is die de gezinnen helpt. Er zijn verschillende varianten beschreven voor de inrichting van het Regionaal Veiligheidsteam. In 2025 komt hier meer duidelijkheid over.
In Gelderland-Zuid wordt in de proeftuinen in Nijmegen Dukenburg en Zaltbommel ervaring opgedaan met het werken volgens het Toekomstscenario. Deze proeftuinen laten zien dat een andere manier van samenwerken vruchten afwerpt. Er ontstaat in de uitvoering een vroegtijdige collectieve verantwoordelijkheid voor inwoners en gezinnen. Beide proeftuinen worden ook in 2025 gecontinueerd en in Nijmegen wordt uitgebreid naar twee andere Nijmeegse wijken.
De uitgangspunten en realisatie van het Toekomstscenario en het Regionaal Veiligheidsteam zullen organisatorische consequenties hebben voor GGD/Veilig Thuis (en de andere deelnemende partijen). Verder is er ook nog geen zicht op de impact van het toekomstscenario t.a.v. kwaliteit van dienstverlening, transitieperiode en kosten. Ook de invloed van het toekomstscenario op de Programmabegroting GGD 2026 is op dit moment niet bekend.

Continu tevredenheidsonderzoek
Sinds 2024 voert Veilig Thuis een jaarlijks terugkerend tevredenheidsonderzoek uit: onder ketenpartners, direct betrokkenen en medewerkers. Op basis van de resultaten van deze onderzoeken zijn in 2024 drie thema's geselecteerd waarop verbeterprojecten zijn gestart, te weten: Verwachtingen bij ketenpartners, Aanspreekcultuur en Veiligheid bij huisbezoeken en op kantoor. Per thema is een groepje medewerkers aan de slag gegaan met concrete verbeterpunten. Op deze manier blijft Veilig Thuis zijn dienstverlening continue verbeteren.

Continue aanpak werkvoorraad
In 2024 is Veilig Thuis van start gegaan met de 3-fasen aanpak van de werkvoorraad. Succesvolle bestanddelen, zoals de versnelde afsluiting bij niet-urgente casussen zal continu worden ingezet. Met de voor de regio nieuwe triagetafel wordt in 2025 proef gedraaid. Gezocht wordt naar die werkwijze en maatregelen waardoor de werkvoorraad op een acceptabel laag niveau komt en ook blijft.

1. Structureel sneller behandelen en afsluiten van laag complexe casussen. Veilig Thuis pakt alle eenmalige meldingen uit de werkvoorraad op, voert de veiligheidsbeoordeling uit en stuurt een brief naar de direct betrokkenen. Het triagebesluit is dat er geen vervolgstappen bij VT nodig zijn, óf dat VT overdracht naar het gezin/huishouden.
2. In een multidisciplinaire overleg structureel sneller behandelen en afsluiten van casussen die langer dan een bepaalde tijd op de werkvoorraad staan, uitgevoerd door de zogenaamde Taskforce. Op deze manier kan Veilig Thuis beter doseren, het reguliere proces wordt niet verstoord en indien nodig kan bij worden gestuurd.
3. De Triagetafel is een werkwijze die bij VT Zuid-Limburg met veel succes wordt beproefd. Veilig Thuis gaat met deze werkwijze in 2 gemeenten proefdraaien, en indien succesvol uitbreiden naar andere gemeenten.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / resultaat 2026**
Een veilig thuis voor iedereen, jong en oud	Veilig Thuis is goed bereikbaar en goed te vinden, ook op social media.	• Up-to-date informatie op de website van Veilig Thuis Gelderland-Zuid en op de socials.
	Versterken lokaal veld door meer expertise over (on)veiligheid; daardoor minder druk op Veilig Thuis.	• Optimale samenwerking met het lokale veld, door zoveel mogelijk samen op te trekken, en te werken met vaste contactpersonen.
	Verminderen handelings-verlegenheid in wijkteams en onderwijs.	• Voorlichting aan sociale wijkteams en onderwijs. • Prolongeren van de leerbijeenkomsten met de uitvoerend medewerkers van Veilig Thuis en het lokaal veld. • Samen optrekken in de Triagetafels.
Kwalitatief goede en effectieve dienstverlening in samenwerking met de keten	Uitwerking van het Toekomstscenario en leren van het beproefde in de twee huidige Toekomsttuinen Nijmegen en Zaltbommel: welke bestanddelen zijn helpend om echt het verschil te maken vanuit meer eenvoud en intensievere samenwerking.	• Kennis hoe we problemen gezinsgericht en vanuit het teammodel met alle betrokken veiligheidspartners en wijkteams beter en efficiënter kunnen oppakken, en met herkenbare regie. • Aansluiting bij nieuwe proeftuinen in onze regio.
	Focus op de lange termijn en duurzaamheid. Door middel van heldere doelen die periodiek geëvalueerd zullen worden.	• We houden vinger aan de pols door middel van kernindicatoren, zoals instroom meldingen en adviezen, wachtlijst en wettelijke termijnen. • Het ziekteverzuim bij VT is op een acceptabel niveau (7%).
	Sturen op doorstroom en uitstroom.	• Wachtlijst, bestaande uit max. 150 casussen. • Uitvoering diensten 70% binnen wettelijke termijn. • Via ons dashboard dragen we bij aan informatiegestuurde aanpak als basis voor betrouwbare advisering.

	Zicht op tevredenheid van de medewerkers, direct betrokkenen en ketenpartners.	• Uitvoering structureel tevredenheidsonderzoek onder medewerkers, direct betrokkenen en ketenpartners. De resultaten leveren input t.b.v. de strategische speerpunten voor Veilig Thuis.
	Verder uitbouwen van onze deskundigheid en expertisegroepen. Meer aandacht voor de vijf gezinsprofielen achter het geweld (Bron: Verwey-Jonker Instituut).	• Er is landelijk al veel aandacht voor het onderwerp 'Intieme terreur'; dit valt onder één van de vijf gezinsprofielen. Dit zal in de toekomst verder uitgerold worden binnen de VT-organisaties.
	Versterkte samenwerking in de keten van zorg en veiligheid in het Regionaal Netwerk Zorg- en straf.	• Onderzoek naar verbreding van de pilot 'Samen Op In Acuut' van de regio Noordoost-Gelderland naar Gelderland-Midden en -Zuid en indien mogelijk voorbereiding van deze verbreding in nauw overleg met de politie. Het gaat om een samenwerking tussen Veilig Thuis, Jeugdbescherming en de politie in het geval van acuut onveilige crisissituaties voor inwoners van 0-100 jaar.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Werkveld beleidsmatig belegd bij de GGD						
Veilig Thuis	**Realisatie 2024**	**Gewijzigde begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Raming 2027**	**Raming 2028**	**Raming 2029**
Lasten	8.488	8.260	7.976	7.976	7.976	7.976
Baten	-8.577	-8.260	-7.976	-7.976	-7.976	-7.976
Reserve	18	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**-72**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

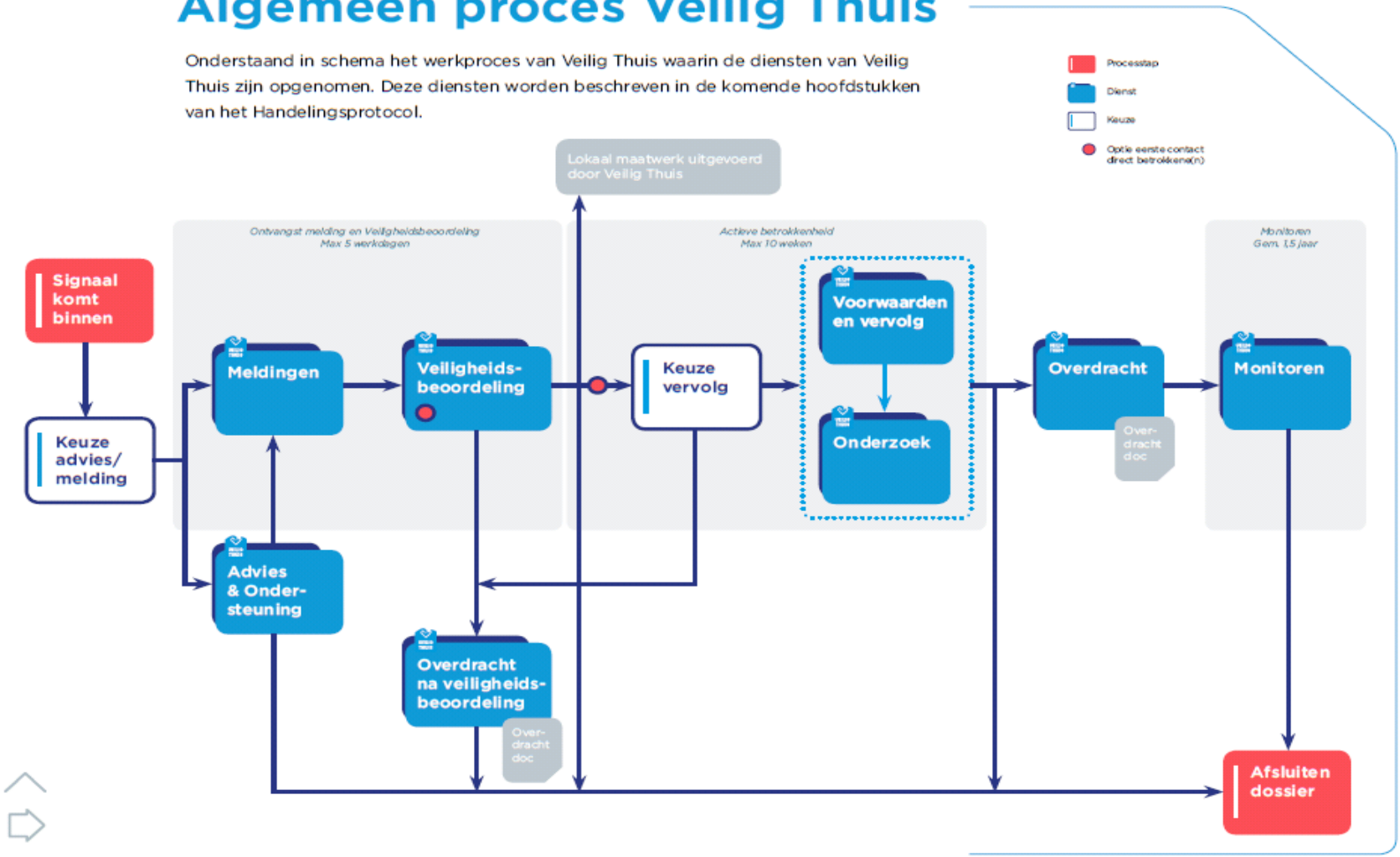
Vanaf 2024 werkt Veilig Thuis met een formatie-begroting. Dat is besloten door het Algemeen Bestuur op 15 maart 2023, conform het advies van de 'Werkgroep begrotingssystematiek VT'. Voor de begroting 2025 is conform de gemaakte afspraken gerekend met de gemiddelden van de afgelopen drie jaar (2022-2024 zie onderstaande tabel).

Diensten	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Gem. 3 jaar *	Normtijd per dienst	Benodigde fte
Adviezen & Ondersteuning	7.523	6.939	6.359	6.940	2,00	10,29
Meldingen met veiligheidsbeoordeling	2.901	2.500	2.853	2.751	4,00	8,14
Overdracht na veiligheidsbeoordeling/ actieve betrokkenheid	2.247	2.105	2.079	2.144	4,55	7,23
Bemoeienis VT						
Onderzoek	197	215	220	211	40,30	6,30
Voorwaarden en vervolg**	325	281	234	280	33,30	6,91
Monitoren	435	397	320	384	15,00	4,27
Overige diensten						
Huisverboden uitvoering				54	40,00	1,60
Huisverboden screenings				76	10,00	0,56
Voorlichting				40	5,00	0,15
VTO naar RVDK				23	6,70	0,11
VTB				43	13,40	0,43
Deelname aan expertise beraad op verzoek van gemeente				240	6,00	1,07
						47,06

*Berekening gemiddelden geldt alleen voor de diensten Veilig Thuis die onder het handelingsprotocol van Veilig Thuis horen. De overige diensten zijn vastgestelde aantallen.
**in de diensten Voorwaarden en Vervolg 2024 zijn 45 casussen opgenomen voor de niet gefinancierde werkzaamheden in de proeftuinen.

Algemeen proces Veilig Thuis

Onderstaand in schema het werkproces van Veilig Thuis waarin de diensten van Veilig Thuis zijn opgenomen. Deze diensten worden beschreven in de komende hoofdstukken van het Handelingsprotocol.



3.4 Werkveldspecifieke opdrachten (facultatief)

In deze paragraaf worden de facultatieve werkvelden van de GGD nader toegelicht. Deze bestaan voor een groot deel uit facultatieve taken voor gemeenten waarbij er een keuzemogelijkheid bestaat om werkvelden af te nemen. Daarnaast worden in deze paragraaf diensten aan derden nader toegelicht. De facultatieve taken zijn opgenomen in de conceptbegroting 2026 voor zover we er nu (dd. 31 maart 2025) zicht op hebben; dit kan nog wijzigen.

3.4.1 Algemene gezondheidszorg

Wat houdt het in?

Algemene gezondheidszorg (AGZ) heeft onder andere gezondheidsbescherming ten doel. Gezondheidsbescherming richt zich op het beschermen van de gezondheid van inwoners van Gelderland-Zuid tegen infectieziekten in binnen- en buitenland, ongunstige milieufactoren en seksuele gezondheidsrisico's. Doel is onder andere om te voldoen aan de eisen die wet- en regelgeving stelt aan gemeenten (Wet publieke gezondheid, Wet veiligheidsregio's en subsidieregeling publieke gezondheid).

Aanvullende seksuele gezondheidszorg, reizigersadvisering en -vaccinatie, ondersteuning bij de Omgevingswet zijn facultatieve producten die bijdragen aan gezondheidsbescherming in Gelderland-Zuid.

Aanvullende seksuele gezondheidszorg (ASG) is een taak die op basis van een landelijke specifieke uitkering (SPUK) wordt uitgevoerd. De financiering loopt (vooralsnog) via een SPUK-regeling vanuit het Ministerie van VWS onder aansturing van het RIVM naar de GGD-regio's. Het plan is om deze SPUK via de gemeente te laten verlopen met een korting van 10%. GGD Gelderland-Zuid blijft de coördinerende GGD voor de ASG voor Oost-Nederland.

Met financiering van het Rijk en gemeenten worden in het kader van seksuele gezondheidszorg extra facultatieve taken uitgevoerd, zoals de coördinatie van het Kennisnetwerk in Sekswerk en Seksualiteit en de coördinatie van de regionale netwerkaanpak seksueel geweld.

Reizigersadvisering en -vaccinatie is een markttaak. Deze taak wordt uitgevoerd in samenhang met markttaken t.a.v. beroepsvaccinaties en vaccinaties op maat. De GGD organiseert de uitvoering van deze vaccinaties in toenemende mate in samenhang met de uitvoering van de RVP-vaccinaties, zoals de vaccinatie tegen maternale kinkhoest (22-wekenprik) en HPV voor 18-26-jarigen en met de uitvoering van de coronavaccinaties. Ook ontwikkelt de GGD relevante externe netwerken in dit kader. Doelstelling is om te komen tot het bundelen van vaccinatiewerkzaamheden voor jeugd en volwassenen.

Gemeenten kunnen taken ten aanzien van 'registratie en lichte handhaving' kinderopvang aan de GGD overdragen, in de vorm van een opdracht per gemeente. Vooralsnog hebben 6 gemeenten dit gedaan.

Forensisch medisch onderzoek is een deeltaak van de Forensische geneeskunde, dat in opdracht van de politie wordt uitgevoerd. Er is een intensieve samenwerking met VGGM gestart op dit gebied.

Afdeling AGZ verzorgt tevens de uitvoering van de Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA) die in opdracht van het COA wordt geboden. Daarbij wordt een verbinding gemaakt met de ondersteuningsbehoefte van gemeenten op gezondheidsgebied in het kader van de nieuwe Wet Inburgering die per 1.1.2022 van kracht is.

Tenslotte is Psychosociale Hulpverlening bij incidenten (PSHi) een facultatieve taak. De regie voor de PSHi is altijd een verantwoordelijkheid van gemeenten. Indien gedurende het jaar GGD-inzet wordt gevraagd, zal deze op factuurbasis bij de betreffende gemeente(n) in rekening worden gebracht.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
Gezondheids-bescherming van inwoners tegen infectieziekten in binnen- en buitenland, seksuele gezondheidsrisico's en ongunstige milieufactoren.	Bevorderen van de seksuele gezondheid en beschermen tegen risico's op dit gebied.	• Aanvullende seksuele gezondheidszorg (ASG) voor Gelderland-Zuid: ○ Preventie en bevordering seksuele gezondheid. ○ Voorkomen van verdere verspreiding van Soa's gericht op risicogroepen. ○ Continuering van de inzet op 'outreach' om risicogroepen buiten de GGD te bereiken. • Coördinatie organisatie ASG voor regio Oost-Nederland. • Uitvoering PrEP-regeling: voorkomen van HIV-verspreiding gericht op risicogroepen. • Coördinatie PrEP-regeling regio Oost. • Netwerksamenwerking en deskundigheidsbevordering seksuele gezondheidszorg Gelderland-Zuid. • Ondersteuning van onderwijs met uitvoering stimuleringsregeling gezonde relaties en seksualiteit (i.s.m. GGD-afdeling Gezond Leven). • Preventie-activiteiten met betrekking tot onder andere: ○ Keuzehulp en nazorg bij onbedoelde zwangerschap. ○ Kennisnetwerk in sekswerk en seksualiteit (KiSS). ○ Netwerkaanpak Seksueel Geweld.
	Beperking van gezondheidsrisico's van reizigers en specifieke groepen en infectie-risico's van inwoners in Gelderland-Zuid.	• Advisering en vaccinatie van reizigers ter voorkoming van infectieziekten en andere gezondheidsproblemen tijdens (verre) reizen. • Het voorkomen van 'import' van infectieziekten. • Vaccinatie van cliënten met een beroepsrisico en medisch risico. • Uitvoering van vaccinaties op maat. • Vaccinatie van inwoners tegen overige gezondheidsrisico's (22-wekenprik zwangere, etc.). • Bundelen van vaccinatiewerkzaamheden met afdeling JGZ. • Onderzoek naar de mogelijkheden om het aanbod voor mensen met prikangst te vergroten.
	Voorkomen of beperken van gezondheidsschade ten gevolge van bloot-stelling aan ongunstige milieufactoren. Gezondheid is onderdeel van	• In opdracht van (individuele) gemeenten of Omgevingsdienst, bijdrage aan de invulling van de Omgevingswet op het gebied van Gezondheid in de fysieke en sociale leefomgeving.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
	toepassing van de bevoegdheden van gemeenten op grond van de Omgevingswet.	
Bijdragen aan kwaliteitsborging kinderopvang.	Uitvoeren van registratie en lichte handhaving bij kinderopvang.	• Uitgevoerde registraties en lichte handhaving voor 6 gemeenten.
Bijdragen aan forensische opsporing.	Bieden van continue beschikbaarheid en inzet van forensisch geneeskundige expertise voor forensisch medisch onderzoek.	• Forensisch medisch onderzoek (FMO) in opdracht van de politie door forensische teams van de GGD'en in Regio Oost. • Forensisch medische expertise voor kinderen (FMEK) door forensische teams van de GGD'en in Regio Oost.
Gezonde opvang van vluchtelingen en asielzoekers.	Borgen van gezonde opvang van asielzoekers in een AZC en hen ondersteunen bij inburgering t.a.v. gezondheid.	• Publieke gezondheidzorg aan vluchtelingen, zodat de gezondheidsrisico's voor deze doelgroep afnemen. • Publieke gezondheidszorg aan asielzoekers (PGA) in AZC's in opdracht van het COA en GGD GHOR Nederland, exclusief PGA-JGZ (is sinds 2023 apart product binnen begroting JGZ).
PSHi: voorkomen en beperken van gezondheidsschade van burgers als gevolg van ingrijpende gebeurtenissen.	Het, onder regie van gemeente(n), inzetten van hulpverlening bij ingrijpende gebeurtenissen, zodat maatschappelijke onrust zo klein mogelijk blijft en herstel wordt bevorderd. Adviseren gemeenten, lokale teams, scholen en (zorg)partners bij ernstige incidenten.	Indien gevraagd (op factuurbasis): • Hulpverlening bij ernstige gebeurtenissen. • Consultatie en advies aan netwerkpartners met GGD-brede expertise.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Werkveld specifiek (facultatief)						
Algemene Gezondheidszorg	**Realisatie 2024**	**Gewijzigde begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Raming 2027**	**Raming 2028**	**Raming 2029**
Lasten	10.166	8.413	8.399	8.399	8.399	8.399
Baten	-10.228	-8.413	-8.399	-8.399	-8.399	-8.399
Resultaat na belasting	**-62**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.4.2 Bijzondere Zorg

Wat houdt het in?

Het facultatieve deel van de afdeling Bijzondere Zorg bestaat uit de Centrale toegang beschermd wonen en maatschappelijke opvang (BW/MO) en een aantal specifieke producten van het Meldpunt Bijzondere Zorg. Deze facultatieve producten worden op verschillende wijzen gefinancierd.

In het productenboek Bijzondere Zorg wordt nader toegelicht wat de werkzaamheden inhouden.

Wat willen we bereiken?		**Wat gaan we ervoor doen?**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
Het doelmatig en doeltreffend uitvoeren van de taak Centrale toegang beschermd wonen en maatschappelijke opvang (Wmo)	Adviseren over passende ondersteuning, opvang en/of een woonvoorziening, die de cliënt met psychische problematiek en/of LVB de hoogst haalbare vorm van herstel/participatie/zelfredzaamheid biedt.	• Consultatie en advies. • Screening ontvangen meldingen. • Uitvoering van onderzoek. • Advies. • Aanvraag beschikking. • Selectie van de kandidaten voor de zorgwoningen, Housing First en andere bijzondere woonvormen. • Organisatie ketenoverleg en deelname plaatsingsoverleg beschermd wonen. • Uitvoering plaatsingsregie beschermd wonen. • Poortwachter maatwerkovereen-komsten beschermd wonen. • Deelname pilot Verbreden doelgroep beschermd wonen.
	Systematisch volgen, beoordelen van de ontwikkelingen en tijdig signaleren en adviseren.	• Advies aan gemeenten op basis van de monitor, analyses en signalen. • Structureel overleg met centrumgemeente Nijmegen
	Afstemming met aanbieders van onder andere beschermd wonen, GGZ en maatschappelijke opvang en samenwerking met (lokale) organisaties zoals sociale (wijk)teams.	• (Structureel) overleg met zorgaanbieders. • Afstemming met- en overdracht casuïstiek aan sociale (wijk)teams en zorgaanbieders.
Het doelmatig en doeltreffend uitvoeren van de Oggz-taak door het bieden van	Het voorkomen en verminderen van sociale uitsluiting van kwetsbare mensen, die vaak meervoudige problemen hebben, door vroegtijdig	• Housing First: Coördinatie. • Praktijk Buitenzorg: consulten.

aanvullende dienstverlening in opdracht van gemeenten en derden (Wmo).	signaleren en beïnvloeden van risicofactoren en beschermende factoren.	• Nazorg ex-gedetineerden: Re-integratietrajecten en aansluiting overleg Zorg- en Veiligheidshuis.
	Vergroten zelfredzaamheid, verminderen van overlast en aanbieden van laagdrempelige medische zorg aan kwetsbare inwoners.	• Begeleide Herkansing: Trajectregie.
	Het mogelijk maken van een doorbraak in vastgelopen casussen.	• Inzet doorbraakbudget
	Het voorkomen dat mensen die verward of onbegrepen gedrag vertonen in de problemen komen, dat de situatie escaleert of er maatschappelijke onrust ontstaat.	• Uitvoering Wijk GGD in de gemeenten Berg en Dal, Heumen en Mook en Middelaar.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Werkveld specifiek (facultatief)						
Bijzondere Zorg	**Realisatie 2024**	**Gewijzigde begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Raming 2027**	**Raming 2028**	**Raming 2029**
Lasten	2.209	2.222	2.714	2.714	2.714	2.714
Baten	-2.198	-2.222	-2.714	-2.714	-2.714	-2.714
Resultaat na belasting	**11**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.4.3 Gezond Leven

Gezond Leven voert ook in 2026 voor de gemeenten een aantal extra taken uit boven op de uniforme taken die uit de inwonerbijdrage worden betaald. Voor ieder van deze taken is een aparte subsidieaanvraag ingediend waarin de doelen en de werkzaamheden uitgebreid zijn beschreven. Op basis daarvan hebben gemeenten een beschikking afgegeven.
Voor de meeste van deze taken betreft het een uitbreiding van de werkzaamheden die vanuit de uniforme taken per gemeente worden geleverd, zoals de inzet van gezondheidsmakelaars of aandacht voor specifieke thema's als aanvulling op de werkzaamheden in een gemeente.

In 2026 staat de financiering van het facultatieve takenpakket op het terrein van gezondheidsbevordering en preventie onder druk als gevolg van de krappe financiële situatie van gemeenten. In de facultatieve begroting van de afdeling Gezond Leven voor 2026 zal het niveau van de facultatieve begroting 2025 - als basis - worden aangehouden. Op deze manier wordt gezorgd voor:

- Het continueren van de regionale implementatie van de 5 ketenaanpakken waarvoor in 2024 en 2025 de basisvoorwaarden zijn gecreëerd.
- Het behouden van de opgebouwde preventieve kennis- en infrastructuur in relatie tot IZA en GALA doelstellingen.
- Het anticiperen op de introductie van het IZWA. Hierbij is de verwachting dat geld beschikbaar blijft/komt voor het verder (regionaal) implementeren van de 5 ketenaanpakken en aanvullende inzet op thema's als mentale gezondheid, stoppen met roken/ vapen, gezond ouder worden en een gezonde leefomgeving.
- Het anticiperen op geld dat in de loop van 2025/2026 beschikbaar komt in het kader van het introduceren van de wet suïcidepreventie (en mentale gezondheid), de ZonMw aanvraag voor het opschalen effectieve preventieve aanpakken en de VEZN aanvraag voor leefstijlloketten.
- Het maken van keuzes voor de lange termijn, zodat de beweging van zorg naar gezondheid en welzijn ook in de jaren na 2026 kan worden gecontinueerd en bemenst.

Wat is meegenomen in de facultatieve begroting Gezond Leven 2026?
De afdeling Gezond Leven heeft in de facultatieve begroting van 2026 rekening gehouden met:

- Een heroriëntatie op het al dan niet uitvoeren van administratieve taken voor gemeenten door de GGD in het kader van facturatie bij ketenpartners en zorgaanbieders (de zogenaamde materiele component).
- Het maken van de afweging om als gemeente minder maatwerk-projecten af te nemen. Daarnaast kunnen door het slimmer/efficiënter organiseren van projecten mogelijkheden ontstaan om facultatieve middelen slimmer in te zetten. Concreet wil dat zeggen: regionaliseren en standaardiseren (minder op maat). Door als gemeenten meer gezamenlijk op te trekken kunnen kosten worden bespaard (de potentie hiervan is wisselend per gemeente).

Tijdige afstemming over hoogte facultatieve middelen 2026:
In de maanden maart en april van 2025 zal de afdeling Gezond Leven het gesprek aangaan met alle gemeenten die facultatieve diensten afnemen, zodat in gezamenlijkheid met gemeenten kan worden vastgesteld wat de hoogte van de facultatieve dienstverlening in 2026 zal zijn. Dit gesprek wil Gezond Leven graag voeren vanuit de vastgestelde meerjarenstrategie 2024-2027 en het afwegingskader van de GGD (gevolgen voor inwoners).

In het schema hieronder geven we puntsgewijs aan om welke activiteiten het gaat die door gemeenten extra gefinancierd worden.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
Het bevorderen van de gezondheid van inwoners van het werkgebied en het versterken van een preventieve infrastructuur in gemeenten en de regio (Wpg).	Extra inzet in alle gemeenten door gezondheidsmakelaars, op scholen en/of in de wijken/gemeenten.	Extra activiteiten in alle gemeenten t.b.v. versterking van de aanpak en beleid van volksgezondheidsproblemen. (Deze activiteiten maken deel uit van het uitvoeringsplan op maat (zie uniforme inzet Gezond Leven)).
	Versterken van de 5 regionale ketenaanpakken: Kansrijke start, Kind naar Gezond Gewicht, Gecombineerde Leefstijl Interventies volwassen, Valpreventie en Vitaal ouder worden en Welzijn op recept.	De 5 ketenaanpakken zijn geïntroduceerd binnen gemeenten.
	Versterking kennis en adviesfunctie in kader van IZWA en de doelen uit het regioplan. Versterking kennis infrastructuur in het kader van de IZWA en de doelen uit het regioplan.	Borging leernetwerk en een regionale en landelijke kennisagenda.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Werkveld specifiek (facultatief)						
Gezond Leven	**Realisatie 2024**	**Gewijzigde begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Raming 2027**	**Raming 2028**	**Raming 2029**
Lasten	3.088	2.338	2.706	2.706	2.706	2.706
Baten	-3.061	-2.338	-2.706	-2.706	-2.706	-2.706
Resultaat na belasting	**26**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.4.4 Jeugdgezondheidszorg

Wat houdt het in?

De Jeugdgezondheidszorg voert op verzoek van de gemeenten op basis van vraag/behoefte een aantal facultatieve taken uit boven op de uniforme taken die uit de inwonerbijdrage worden betaald. Hiervoor wordt een aparte subsidieaanvraag ingediend waarin de doelen en de werkzaamheden zijn beschreven. Op basis daarvan hebben diverse gemeenten een beschikking afgegeven.

Veelal is het facultatieve gedeelte gericht op het versterken van de eigen kracht van ouders/jeugd en daarmee het voorkomen van inzet van zwaardere zorg. Daarnaast draagt het bij aan het versterken van de samenwerking in de keten van de jeugd. Voorbeelden zijn de inzet van videohometraining, de interventies Voorzorg, Samen Starten, Nu niet Zwanger en Stevig Ouderschap, indiceren voor VVE (voor- en vroegschoolse educatie), extra inzet in attentiewijken, vergroten mentale weerbaarheid en het voorkomen van suïcide bij leerlingen in het voortgezet onderwijs (project STORM), advisering leerplichtontheffing en Preventie Schoolziekteverzuim.

JGZ voor asielzoekers in opdracht van het COA en GGD GHOR Nederland
GGD Gelderland-Zuid voert in opdracht van het COA en GGD GHOR Nederland de jeugdgezondheidszorg uit voor de kinderen die wonen in een asielzoekerscentrum in (een gemeente in) Gelderland-Zuid.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Werkveld specifiek (facultatief)						
Jeugdgezondheidszorg	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten	2.100	1.803	1.597	1.597	1.597	1.597
Baten	-2.070	-1.803	-1.597	-1.597	-1.597	-1.597
Resultaat na belasting	**30**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.5 Bedrijfsvoering

3.5.1 Arbo

Wat houdt het in?

Voor GGD Gelderland-Zuid zijn passende arbeidsomstandigheden belangrijke voorwaarden voor gezond en veilig werken. Werkgever en werknemer zorgen samen voor het verbeteren van de arbeidsomstandigheden. De werkgever is uiteindelijk verantwoordelijk maar overleg met de werknemers is verplicht. Ieder heeft daarin zijn eigen taak.
Werkgever brengt de risico's van het werk in kaart en maakt een plan van aanpak met verbeter voorstellen en evalueert het gevoerde beleid: de RI&E (risico-inventarisatie & -evaluatie).

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2024-2027

Een gezonde en veilige werkomgeving stelt de medewerkers in staat de meerjarenvisie uit te voeren. Goed welzijn van de medewerkers zal het ziekteverzuim verminderen.

Wat willen we bereiken?		**Wat gaan we ervoor doen?**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
Zorgdragen voor goede arbeidsomstandigheden en veiligheid voor alle medewerkers en derden in de organisatie.	Veiligheid voor medewerkers.	• Uitvoeren actiepunten uit plan van aanpak RI&E, locaties Nijmegen en Tiel. • Uitvoeren Arbo rondgangen nieuwe GGD locaties. • Evalueren en vaststellen meerjarenbeleid keuring elektrische apparaten middels NEN 3140.
	Gezonde, fitte en vitale medewerkers.	• Arbo-verantwoorde inrichting (thuis-) werkplek. • Aanbieden van activiteiten, georganiseerd vanuit Groen Gezond en In Beweging.
	Bevorderen van het welzijn van de medewerkers.	• Uitvoeren Periodiek ArbeidsGezondheidskundig Onderzoek (PAGO). • Aandacht voor vitaliteit en verzuim in de organisatie middels vitaliteitsbeleid.

3.5.2 Communicatie

Wat houdt het in?

Communicatie heeft als strategisch doel het versterken van de communicatiekracht op organisatie- en medewerkersniveau.
De pijlers in onze aanpak zijn:
- Meerjarenstrategie en visie GGD communiceren
- Zichtbaarheid GGD-taken vergroten; vertrouwen opbouwen
- Communicatief versterken medewerkers (t.a.v. cliënt en samenwerkingspartners)
- Toegankelijke informatie en voorlichting publieksgroepen
- Pers- en crisiscommunicatie.

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2024-2027

Implementatie Meerjarenstrategie (en Inspirerend Kader)
In de Meerjarenstrategie 2024-2027 zijn 2 leidende principes en 4 strategische thema's benoemd waar de GGD op inzet. Communicatie ondersteunt intern de implementatie van de Meerjarenstrategie en verbindt de uitgangspunten van de Meerjarenstrategie zoveel mogelijk in alle interne en externe communicatie-uitingen.
Het online magazine Meerjarenstrategie laat met verhalen de beloofde ontwikkeling zien. De verhalen delen we binnen en buiten de GGD. Dit doen we intern via ons sociale intranet en naar buiten via de website, nieuwsbrieven en onze sociale mediakanalen.

Communicatiestrategie
Communicatie maakt jaarlijks een beknopt strategisch communicatieframe. De strategische uitgangspunten voor communicatie zijn gebaseerd op de uitgangspunten van de Meerjarenstrategie. Vanuit het communicatieframe worden plannen van aanpak opgesteld op afdelings-, team- en projectniveau.

Ontwikkelingen

- Het hybride werken maakt onderdeel uit van de huidige werkcultuur, ook bij onze GGD. Communicatie blijft intern communicatiemiddelen inzetten om medewerkers verbonden te houden met elkaar en de organisatie.
- De krapte in de arbeidsmarkt blijft toenemen. Ook de GGD heeft moeite sommige vacatures in te vullen. Team Communicatie maakte daarom in 2024 een arbeidsmarktcommunicatieplan. Dit plan wordt ook in 2026 uitgevoerd met als doel om het GGD-werk zichtbaarder te maken en vacatures beter onder de aandacht te brengen bij werkzoekenden.
- In de samenleving is meer aandacht voor diversiteit en inclusie. Communicatie ondersteunt bij het communiceren in de juiste aanspreekvorm en met boodschappen en uitstraling waarin meerdere doelgroepen, ontvangers en culturen zich herkennen.
- Mensen willen informatie snel kunnen consumeren. Communicatie levert zoveel mogelijk 'short-form' content (korte teksten en video's) om boodschappen over te brengen aan verschillende doelgroepen.
- Begin 2026 vindt de overgang naar een nieuw sociaal intranet plaats. Communicatie levert een bijdrage aan een soepele overgang en introductie en bewaakt de gebruiksvriendelijkheid en toegankelijkheid voor medewerkers.
- Begin 2026 komen jeugdgezondheidsmedewerkers 0-4 vanuit Santé Partners naar de GGD. Communicatie ondersteunt via uitvoerig van een communicatieplan, zodat zij zich thuis voelen en zijn voorzien van voldoende informatie.
- Restyling huisstijl en systeem voor huisstijldragers/sjablonen t.b.v. 'communicatief versterken medewerkers'.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
Het versterken van de communicatiekracht op organisatie en medewerkers niveau.	Communicatieplan voor de implementatie meerjarenstrategie 2024-2027 uitvoeren.	• Een door de organisatie en medewerkers gedragen Meerjarenstrategie. • Medewerkers voelen zich verbonden met de Meerjarenstrategie. • Interne en externe communicatie-uitingen van de GGD, waarin de uitgangspunten van de meerjarenstrategie herkenbaar zijn. • Nieuwe verhalen in het online magazine.
	Vergroten van de zichtbaarheid van wat de GGD doet/opbouwen vertrouwen	• Ondersteuning afdelingen, GGD-projecten en externe samenwerkingsprojecten met advies & uitvoering.
	Communicatief versterken van GGD-medewerkers.	• Aandacht voor externe verbinding: Delen verhalen waarin netwerkfunctie en lokale samenwerking centraal staan, o.a. in MJS-magazine, nieuwsbrieven, jaarverslag, sociale media • Aandacht voor interne verbinding: o.a. door informatie en vlogs op intranet en informatieve bijeenkomsten. • Doorontwikkeling en het zichtbaar maken van communicatietools, waarmee medewerkers zelf aan de slag kunnen.
	Toegankelijke informatie op website, sociale media en in voorlichtingsmateriaal.	• Actuele en (digi)toegankelijke interne- en externe communicatiemiddelen: website, sociale mediakanalen, (nieuw) intranet, voorlichtingsmateriaal. • Aandacht voor actuele ontwikkelingen. • Gedeelde en van een reactie voorziene relevante ontwikkelingen binnen en buiten de GGD.
	Pers- en crisiscommunicatie	• Advies en uitvoeren reactief en proactief persbeleid. • Advies en uitvoering communicatie bij incidenten en crisis.

3.5.3 Informatievoorziening

Wat houdt het in?

Informatievoorziening (IV) heeft als belangrijkste taak de ontwikkelingen en ambities van de GGD te vertalen in oplossingen op het terrein van informatiemanagement, informatiebeheer (archief), functioneel beheer en informatiebeveiliging. IV wordt strategisch, tactisch en operationeel geborgd door de vraag vanuit de GGD-afdelingen te vertalen naar passende oplossingen aangeboden door VRGZ-ICT, haar onderaannemers, softwareleveranciers en GGD-GHOR Nederland. De informatiemanager, CISO, informatieadviseurs en functioneel beheerders vervullen hierin ieder hun rol.

In de dynamische wereld waarin we leven richt IV zich ook op de toekomst: hoe grijpen wettelijke, maatschappelijke en technologische ontwikkelingen in op de GGD-processen? Wat moeten we doen om ook in de toekomst die processen optimaal te ondersteunen? Hierbij bewaakt IV dat er een samenhangend, flexibel informatielandschap ontstaat dat ondersteund wordt door de diverse applicaties. De wettelijke eisen ten aanzien van privacy, informatiebeveiliging en archivering worden hierbij geborgd.

Daarnaast investeert IV steeds meer in de verbinding met de collega's van het programma Onderzoek, Informatie en Advies (OIA), de verschillende afdelingen en andere informatiespecialisten binnen en buiten de GGD. Het thema 'informatie' staat centraal voor de te leggen verbindingen en voor de strategische ontwikkeling van de organisatie. Het slim inzetten van alle beschikbare informatie ten behoeve van preventie en versterking van de zelfredzaamheid van de burger is hierbij het primaire doel.

Samenhang met het Inspirerend Kader en de Meerjarenstrategie 2024-2027

In het Inspirerend Kader en Meerjarenstrategie 2024 – 2027 is een aantal belangrijke onderdelen beschreven die impact hebben op de toekomst van onze informatievoorziening:

- Wij ondersteunen onze inwoners op een manier die bij hen en hun situatie past. Onze informatievoorziening moeten we daarom inrichten op de behoeften van onze inwoners, bijvoorbeeld door het verbeteren en verruimen van onze digitale dienstverlening en aansluiting op landelijke standaarden, zodat er een eenduidigheid voor onze inwoners ontstaat.
- Wij geloven dat we samen meer bereiken dan alleen en hanteren hiervoor een netwerkaanpak. Samen met onze medewerkers, gemeenten en samenwerkingspartners delen we kennis en ervaringen op het gebied van informatievoorziening. Maar ook voeren we gezamenlijk projecten uit en werken we aan een stevige, eenduidige, transparante en kosteneffectieve landelijke informatievoorziening binnen de publieke gezondheidszorg.
- Wij hanteren een informatiegestuurde aanpak als basis voor betrouwbare advisering. Onze informatievoorziening speelt hierin een centrale rol. We borgen betrouwbare applicaties, data- en registratiekwaliteit, beschikbaarheid en beveiliging, zodat er betrouwbare output aangeleverd kan worden als stuurinformatie en ter advisering.
- Wij adviseren over preventie en geven vorm aan groepsgerichte preventie. Nieuwe innovaties als eHealth en Artificial Intelligence (AI), digitale triage, maar ook regie door de cliënt op de eigen gezondheidsgegevens ontsloten via een Persoonlijke Gezondheidsomgeving (PGO), maken dat we preventie dichter bij de cliënt kunnen brengen.

Ontwikkelingen

Op het terrein van informatievoorziening spelen voor 2026 de volgende relevante ontwikkelingen:

- Het inzetten op meer digitale dienstverlening waar dit past bij de behoefte van de cliënt.
- Het automatiseren/robotiseren van repeterende en administratieve processen.
- De implementatie van nieuwe Wet- en regelgeving, zoals de Wet digitale overheid (Wdo), de Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg (Wegiz) en de Wet Digitale authenticatie en identificatie in de zorg (Wet Diaz).

- Het onderbrengen van actieve monitoring in het kader van NEN7513 op onze cliëntapplicaties bij een Security Operations Center (SOC).
- De verplichte aansluiting op de Generieke Digitale Infrastructuur om via één bronsysteem, één gestandaardiseerd uitwisselingssysteem en één waarheid te werken, waardoor efficiëntie en effectiviteit binnen onze werkprocessen bevorderd wordt.
- Participeren in landelijke samenwerkingstrajecten, zoals het aansluiten op Persoonlijke Gezondheidsomgevingen (PGO's) en de implementatie van een Pandemisch Paraat informatievoorzieningslandschap.

Wat willen we bereiken?		**Wat gaan we ervoor doen?**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
Versterken van de digitale dienstverlening.	Aanmeld, triage en communicatieprocessen van de verschillende afdelingen/teams bevatten een digitaal kanaal waar dit past bij de cliëntbehoefte.	• Alle aanmeld- en triageprocessen kennen een digitaal beveiligd kanaal waar cliënten 24-7 toegang toe hebben. • Verdere implementatie van een (AI) chatrobot (bij een succesvolle pilot in 2025).
Verminderen administratieve lasten	Repeterende en administratieve processen worden (waar mogelijk) geautomatiseerd /gerobotiseerd.	• Geautomatiseerde/gerobotiseerde administratieve taken van diverse afdelingen.
	AI wordt toegepast bij processen die zich hiervoor lenen.	• Implementatie en verdere uitrol van een AI-tool om: ○ Spraak naar tekst om te zetten. ○ Automatisch te notuleren en verslaglegging mogelijk te maken.
Compliancy aan zorgspecifieke normen en Wet- en regelgeving	Organisatieprocessen in brede zin voldoen aan de wettelijke eisen op het gebied van archivering, informatiebeveiliging, privacy en transparantie.	• Het behoud van certificering voor NEN7510 en voldoen aan de vereisten van NEN7513 (logging), NIS2 en CER. • Implementatie van de Wet digitale overheid (Wdo), de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv), de Wet Digitale identificatie en authenticatie in de zorg (Wet Diaz), de Wet open overheid (Woo) en de Archiefwet 2024.
	De landelijke implementatiekalender voor de Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg (Wegiz) en de Wet digitale overheid wordt uitgevoerd.	• Aansluiting op het Landelijk SchakelPunt voor medicatieoverdracht (organisatiebreed) en de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI). • Samen met GGD GHOR Nederland, Stichting MedMij en VWS realisatie van een Dienstverlener Aanbieder (DVA)-

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
		aansluiting bij GGD GHOR Nederland voor alle GGD'en ten behoeve van ontsluiting van onze dossiers in de landelijk beschikbare PGO's.
De informatiegestuurde GGD	Door de GGD verzamelde en geanalyseerde data leveranciersonafhankelijk en veilig beschikbaar stellen aan gemeenten en ketenpartners.	• Optimalisatie van bestaande infrastructuur, waaronder toepassing AI binnen BI processen (op basis van verkenning in 2025)
Duurzaam borgen informatiebeveiliging en privacy		• Aansluiting op een Security Operations Center (SOC) voor continue beveiligingsmonitoring van de applicaties in het primaire proces. • Vergroting informatiebeveiligings- en privacybewustzijn mede door middel van eLearningsoftware.

3.5.4 Kwaliteit

Wat houdt het in?

GGD Gelderland Zuid is gecertificeerd op basis van het normenkader Publieke Gezondheidszorg HKZ 2019 en NEN 7510. HKZ-certificering geldt voor alle onderdelen van de GGD. Voor sommige afdelingen geldt dat zij ook bezocht worden door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en /of vindt periodieke visitatie plaats.
Het Kwaliteitsmanagementsysteem (KMS) bestaat uit verschillende onderdelen en instrumenten die onderling met elkaar in verbinding staan. Door middel van interne en externe audits, halfjaarlijkse managementreviews en de jaarlijkse directiebeoordelingen wordt de werking van het KMS getoetst en waar nodig bijgesteld.

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2024-2027

Het KMS draagt bij aan continu verbeteren van de kwaliteit van de zorg- en dienstverlening van GGD Gelderland-Zuid ten gunste van cliënten, ketenpartners, opdrachtgevers en medewerkers.
Uitkomsten van interne en externe audits, van ervaringsonderzoeken, meldingen ter verbetering en klachten worden gebruikt om de kwaliteit van primaire en ondersteunende processen te verbeteren.

Ontwikkelingen

Externe toetsing van het KMS blijft onverminderd doorgaan. Het Kwaliteit Informatie Punt (KIP) is continu in ontwikkeling ten behoeve van het beschikbaar stellen van actuele data vanuit kwaliteitsinstrumentaria op laagdrempelige wijze voor medewerkers binnen de organisatie. Management en functionarissen met een kwaliteitstaak kunnen (bij)sturen op actuele informatie.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
Continuering van een effectief en gedragen kwaliteitsmanagementsysteem dat ondersteuning biedt aan de werkprocessen, informatie biedt over de geleverde zorg- en dienstverlening, stimuleert tot verbetering en aansluit op de organisatie als netwerkorganisatie.	Binnen de organisatie worden kwaliteitsinstrumenten conform PDCA-methodiek toegepast. Hiermee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het leveren van een goede kwaliteit van zorg- en dienstverlening.	• Continering van een effectief en gedragen kwaliteits-managementsysteem dat voldoet aan het kwaliteitsbeleid van GGD GZ en het normenkader HKZ 2019 en NEN 7510.
	Cliënt en medewerkers gerelateerde incidentmeldingen leiden tot verbeteringen in de zorg en dienstverlening voor onze cliënten/ketenpartners en dragen bij aan een veilig werkklimaat voor medewerkers.	• Het onverminderd, door MTV-functionarissen, aandachtsfunctionarissen kwaliteit en (team)managers, vragen van aandacht van medewerkers om (bijna) incidenten te melden. Het betreft incidenten in cliëntencontact, agressie-, Arbo- en informatiebeveiligings-incidenten.
	Zicht op cliënt- en ketenpartnerervaring draagt bij aan de (verbetering van) kwaliteit van zorg- en dienstverlening	• In beeld gebrachte ervaring van cliënt- en ketenpartner door afdelingen en teams.
	Resultaten vanuit kwaliteitsinstrumenten leiden (waar nodig) aantoonbaar tot (verbetering van) de kwaliteit van zorg- en dienstverlening	• Laagdrempelige beschikbare actuele data vanuit KIP (MTV-incidentmeldingen, audits, risico-inventarisaties, klachten, leveranciersbeoordelingen en ervaringsonderzoek), die worden gebruikt als stuurinformatie door aandachtfunctionarissen kwaliteit en (team)managers.
	Risico's binnen kritische processen zijn bekend en beheerst.	• Prospectieve en retrospectieve risicoanalyses en het treffen van beheersmaatregelen.
	Er is zicht op de kwaliteit van de primaire en ondersteunende processen	• Uitgevoerde GGD brede interne audits.

3.5.5 Juridische zaken

Wat houdt het in?

Juridische zaken heeft als taak het adviseren van de GGD in juridische kwesties. Dit gebeurt op zowel casuïstisch als beleidsmatig niveau en zowel proactief als reactief.

De wet- en regelgeving verandert in hoog tempo. De overheid ontwikkelt nieuwe wetten en bestaande wet- en regelgeving is onderhevig aan aanpassingen. De veranderingen die hieruit voortvloeien moeten geïmplementeerd worden in de organisatie. Daarnaast dient de GGD bestaande wet- en regelgeving na te leven.

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2024-2027

In de meerjarenstrategie 2024-2027 staan diverse ontwikkelingen genoemd die juridische expertise vragen:

- Veranderende wet- en regelgeving;
- De genoemde strategische thema's en beleidsmatige ontwikkelingen, waaruit beiden (juridische) vraagstukken voortkomen.

Ontwikkelingen

Het uitgebreide takenpakket van de GGD leidt tot veel vragen waarbij juridische expertise nodig is. De beoogde toevoeging van de taak JGZ 4- voor Rivierenland aan GGD Gelderland-Zuid in 2026 zal leiden tot een toename van medewerkers. Dit zal leiden tot meer juridische vragen.

Daar komt bij dat het stelsel van rechten en rechtsbescherming uitvoerig is. Burgers, inwoners en organisaties kunnen een veelheid aan verzoeken indienen en diverse juridische procedures aanwenden. Om dit in goede banen te leiden, risico's te signaleren en te beperken en adequaat vertegenwoordigd te zijn, is juridische ondersteuning noodzakelijk.

In de publieke dienstverlening en het zorgdomein vindt steeds meer samenwerking plaats. De samenwerkingen worden verankerd in convenanten en overeenkomsten en vereisen duidelijke afspraken. Het opstellen en toetsen van deze afspraken is van groot belang, mede met het oog op een adequate uitvoering en mogelijke risico's.

Wat willen we bereiken?		**Wat gaan we ervoor doen?**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
Naleven van wet- en regelgeving.	Processen voldoen aan wet- en regelgeving, mede op het gebied van bestuursrecht, gezondheidsrecht, personen- en familierecht en privacy.	• Advisering m.b.t. (juridische) vraagstukken en ondersteuning bij de uitvoering in de praktijk. • Opgestelde en gecontroleerde overeenkomsten. • Op de hoogte blijven van wet- en regelgeving, tijdige signalering van veranderingen en zorgvuldige implementatie binnen de organisatie.
Signaleren en beperken van risico's en verbeteren van processen.	Juridische procedures conform geldende wet- en regelgeving. Samenwerkingen monitoren.	• Advisering juridische procedures, zoals klachten, bezwaar- en beroep, aansprakelijkheidstellingen, tuchtzaken en dagvaardingen. • Voorbereiding en uitvoering

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
		juridische procedures, indien nodig. • Ondersteuning en/of vertegenwoordiging van de organisatie, indien nodig. • Opgestelde en gecontroleerde overeenkomsten.

3.5.6 Bedrijfsvoering

Wat houdt het in?

De taken op het gebied van Huisvesting, ICT, Inkoop, Informatiebeheer, HRM en Financiën en Inkoop heeft de GGD belegd bij de afdeling Bedrijfsvoering van de VRGZ. De dienstverlening is vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst.

Samenhang met de Meerjarenstrategie 2024-2027

De sector Bedrijfsvoering adviseert, organiseert, faciliteert de uitvoerende afdelingen van de GGD om de doelen voor de publieke gezondheid en de strategische thema's in de meerjarenstrategie te realiseren en de organisatie effectief en efficiënt te laten opereren. Dit gebeurt door:

- integrale advisering over bedrijfsvoering;
- mede zorgdragen voor een goede organisatieontwikkeling en –inrichting;
- goede en efficiënte huisvesting en ICT-voorzieningen;
- instrumenten en advisering waardoor de organisatie in control kan zijn.

Ontwikkelingen

Naast een betere betrokkenheid van de sector Bedrijfsvoering bij de (meer)jarenplannen van de GGD ingestoken op een betere definitie van de door de sector Bedrijfsvoering geboden diensten, en de daarmee samenhangende kosten.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
Organisatieontwikkeling	HRM-beleid en instrumenten die het mogelijk maken dat we nu en straks: • De juiste mensen weten aan te trekken. • De mensen die we in huis hebben ontwikkelen in het belang van de organisatie en van henzelf. Daar waar persoonlijke en organisatiedoelen niet meer matchen we zorgvuldig afscheid nemen.	• Verder uitwerking op de strategische HR thema's: • Leiderschap(sontwikkeling): Leidinggevenden geven leiding vanuit de beloftes uit het Inspirerend Kader. • Vitaliteit en Verzuim: Een meer preventieve proactieve aanpak van gezondheid. Strategische Personeelsplanning: Dit instrument vormt de basis om inzichtelijk te maken wat nodig is om toekomstige opgaven (2-3 jaar) kwantitatief en kwalitatief uit te kunnen (blijven) voeren.
Organisatie is in control	Inkoop conform geldende Wet- en Regelgeving op het gebied van Aanbesteden en Inkopen	• Op rechtmatigheid en doelmatigheid getoetste inkooptrajecten.

Wat willen we bereiken?		Wat gaan we ervoor doen?
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie / Resultaat 2026**
Beheer vastgoed	Vastgoed dat aansluit bij behoeften van cliënten, medewerkers en partners	• Huisvesting consultatiebureau nieuwe locatie Mozaïek Wijchen • Mogelijk: ○ Gebruik maken van bestaand pand (de Klif Oosterhout) voor het huisvesten van een consultatiebureau. Opties worden bekeken voor mogelijk een andere locatie, afhankelijk van de technische mogelijkheden. ○ Consultatiebureau Opheusden, zal in overeenstemming met de gemeente Opheusden waarschijnlijk op een nieuwe locatie worden gehuisvest. • Verduurzaming vastgoed/uitvoeren duurzaam meerjarig onderhoudsplan

3.5.7 Openbaarheidsparagraaf

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo regelt het recht op informatie over alles wat de overheid doet. De Woo kent daartoe drie pijlers, te weten 1) actieve openbaarmaking, 2) passieve openbaarmaking en 3) verbetering van de informatiehuishouding. Ingevolge artikel 3.5 Woo besteedt een bestuursorgaan in de jaarlijkse begroting aandacht aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo en doet in de jaarlijkse verantwoording verslag van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. In deze openbaarheidsparagraaf doen wij hiervan op hoofdlijnen verslag.

Actieve openbaarmaking
De Woo noemt een aantal informatiecategorieën die wij actief openbaar moeten maken. Het overgangsrecht van de Woo regelt dat de start van de actieve openbaarmaking van deze categorieën wordt geregeld in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Daarin is bekend gemaakt dat de categorieën niet allemaal tegelijk openbaar gemaakt behoeven te worden, maar dat daar een fasering in wordt aangebracht. Conform deze fasering heeft GGD Gelderland-Zuid de eerste vijf informatiecategorieën openbaar gemaakt en zullen de komende jaren de overige categorieën openbaar gemaakt worden.

Om de actieve openbaarmaking volgens de Woo te ondersteunen is er een verwijsindex, de ‘Woo-index’, gekomen, en een zoekfunctie op overheid.nl. De GGD is al gestart met actieve openbaarmaking. Denk aan beleidsregels en organisatiegegevens. Daarnaast publiceert de GGD al langer bestuur stukken op de website. Dit zal de komende jaren uitgebreid worden.

Tevens wordt aandacht besteed aan de informatiehuishouding, onder meer om de actieve en passieve openbaarmaking te vergemakkelijken.

Wat kost het?

Bedragen x € 1.000,-

Overhead GGD						
Overhead GGD	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten						
Lasten	715	826	728	728	728	728
Baten	-655	-726	-728	-728	-728	-728
Mutaties reserve	-60	0	0	0	0	0

4

Paragrafen

4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf komen de normering van de algemene reserve, het weerstandsvermogen en de weerstandscapaciteit aan de orde. Daarnaast worden de risico's van de GGD beschreven. Voor het beleid omtrent weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt verwezen naar de bijlage Financiële spelregels.

Algemene reserve, weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit

De streefwaarde op basis van de begroting 2026 is als volgt:

Berekening streefwaarde Algemene reserve Bedragen x €1.000,-		Begroting 2026
Bedrag per medewerker	€ 1.000,00	438
Percentage over opgenomen gelden (leningen)	0,5%	
Percentage totale uitgaven	1,0%	528
Percentage over inkomsten niet zijnde uniforme bijdrage	3,0%	514
Streefwaarde Algemene reserve		**1.480**

Bestemde reserves worden niet meegenomen in deze toetsingstabel van het eigen vermogen.

Het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering d.d. 4 juli 2024 ingestemd met de toevoeging van het resultaat van 2023 (€ 167.000) De algemene reserve bedroeg inclusief toevoeging € 2.387.000. De vermelde streefwaarde van de algemene reserve in de jaarrekening 2023 was € 1.750.000. Het AB heeft tevens besloten de overwaarde van de algemene reserve , € 637.000 uit te keren aan de deelnemende gemeenten.

Het resultaat 2024 bedraagt € 80.600 negatief, inclusief uitbetaling overschot bijdrage aan Veilig Thuis van € 71.600. De onttrekking aan de algemene reserve is € 152.200. De stand van de algemene reserve bedraagt op 31 december 2024 €1.669.000.

Weerstandscapaciteit Bedragen x € 1.000,-	Verwachting* 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Norm algemene reserve	1.483	1.480	1.480	1.480	1.480
Eigen vermogen einde jaar	1.669	1.569	1.569	1.569	1.569
Verwacht resultaat	-100	0	0	0	0
Verwacht algemene reserve	1.569	1.569	1.569	1.569	1.569
Algemene reserve in % van de norm	106%	106%	106%	106%	106%

* in de kolom verwachting 2025 is uitgegaan van de resultaatbestemming conform jaarrekening 2024

Risico's

In onderstaande tabel is een samenvatting van de risico's met financiële omvang opgenomen. Bij de bepaling van de noodzakelijke risicocapaciteit is rekening gehouden met de weging van de verwachtingswaarde van de kans dat de risico's zich voordoen.

Benodigde weerstandscapaciteit (bedragen *€ 1.000,-)	Verwachte financiële gevolgen	Benodigde weerstands-capaciteit
Nieuwe wet- en regelgeving en politiek bestuurlijke risico's	1.825	658
Maatschappelijke risico's	625	263
Economische risico's	5.000	2.550
Middelen, organisatie medewerkers en efficiency	2.280	794
Totaal	**9.730**	**4.264**

Om een concreter beeld te geven van de risico's die de GGD GZ loopt, staan in onderstaande tabel de tien grootste risico's. De grootste risico's betreffen:

Nr.	Risico en omschrijving	Bedrag	Kans	Risicobedrag	Beheersmaatregelen
1	**Inkomsten, bezuinigingen overheid en gemeentes** Het betreft hier het risico dat niet kan worden voldaan aan de kwaliteitseisen door bezuinigingen van de overheid en de gemeentes op zowel uniforme als factulatieve taken. Maatregelen van het huidige kabinet door met € 330 mln te bezuiningen op gezondheidszorg versterkt dit risico.	3.250.000	50%	€ 1.625.000	* Tijdig signaleren en actie ondernemen * Werken met flexibelere schil * Strenger sturen op contractafspraken * Alert zijn op subsidiemogelijkheden * Facultatieve werkzaamheden financieren uit uniform budget waar mogelijk * Voorstel bestuur CAO- en prijsstijging indexaties niet te budgetteren * Personeel laten afvloeien waar nodig
2	**CAO / prijsindex** Het betreft hier de toekomstige stijgingen door een nieuwe CAO die boven de indexcijfers uitkomen die door de adviescommissie zijn meegegeven en zijn opgenomen in de begroting. Het risico is dat de gemeenten onvoldoende compenseren om dit op te vangen.	1.000.000	70%	€ 700.000	* Tijdig het gesprek voeren met gemeenten * Bij vacatureruimte afwegen of invulling noodzakelijk is
3	**Niet naleven van de Wet en Regelgeving** De GGD dient te voldoen aan diverse wetten en verordeningen. Het bewust of onbewust overtreden van wet- en regelgeving kan mogelijk schadeclaims of boetes tot gevolg hebben.	1.125.000	50%	€ 562.500	* Personeel bewust maken van wet en regelgeving van hun vakgebied * Huisjurist aanwezig, landelijke richtlijnen worden gevolgd en regelgeving redelijk stabiel * Taakafbakening waar is de GGD van en waarvan ook niet * Meer ingezet op juist naleven van privacy wetgeving
4	**Prijsstijgingen** Het betreft hier de toekomstige stijgingen van o.a.inkoop, onderhoud, inhuur, die boven de indexcijfers uitkomen die door de adviescommissie zijn meegegeven en zijn opgenomen in de begroting. Het risico is dat de gemeenten onvoldoende compenseren om dit op te vangen.	750.000	30%	€ 225.000	* Tijdig bespreken met gemeenten (procesvoorstel is reeds voorgelegd aan het AB) * GGD landelijke inkoop organiseren * Kwaliteitseisen verlagen * Uitstellen of afzien van aanschaf/inhuur

Nr.	Risico en omschrijving	Bedrag	Kans	Risicobedrag	Beheersmaatregelen
5	**Ziekteverzuim & arbo** Het risico van langdurig ziekteverzuim is aanwezig en daarmee de kans op relatief dure vervanging van personeel. Een aantal functies hebben te maken met extra risico's van verbale of fysieke agressie.	375.000	50%	€ 187.500	* Extra inzet op positieve werkplek * Managers opgeleid om personeel beter te monitoren, gesprek aangaan, oplossingen aanbieden voordat probleem ontstaat. * Managers verantwoordelijk stellen voor hoogte verzuim * Tevredenheidsonderzoeken onder personeel regelmatig uitvoeren * Mogelijkheden interne re-integratie uitwerken, re-integratie plan per afdeling optuigen zodat per soort re-integreerder een passende oplossing (ook buiten eigen afdeling) geboden kan worden * Actief arbobeleid * Training omgaan met agressie en geweld
6	**(toekomst) Veilig Thuis** Er is nog geen uitsluitsel over het toekomstscenario gezins- en jeugdbescherming 'samen voor kind en gezin' als vervolg op de contouren zoals geschetst in de Kamerbrief Perspectief voor de Jeugd. Er zullen regionale veiligheidsteams komen vanuit een nieuwe publiekrechtelijke organisatie. Dit heeft naar verwachting consequenties voor de organisatorische inbedding van Veilig Thuis. Verder is nog niet duidelijk hoe de nieuwe financieringssystematiek eruit komt te zien en wat dit eventueel aan invoed heeft qua personeelsverloop.	375.000	50%	€ 187.500	* Volgen van ontwikkelingen en tijdig actie ondernemen * Samenwerking Bijzondere Zorg en Jeugdgezondheidszorg om efficiëntie te verhogen
7	**Epidemie** Kosten van uitval en andere of extra inzet van personeel, waardoor taken tijdelijk niet worden uitgevoerd of extra moet worden ingehuurd. Het betreft dan het risico op de kosten die niet worden vergoed door derden. Tevens risico dat huidige systeem niet kan voldoen aan eisen, waardoor nieuw systeem ontwikkeld zal moeten worden.	375.000	50%	€ 187.500	* Continuiteitsplan eigen organisatie * Dit risico hoort bij de primaire taak van de organisatie en wordt daarom geaccepteerd * Financiering nieuw systeem opgenomen in budget, continuering beheer systeem vanuit overheid nog onzeker.
8	**Cybercriminaliteit en beveiligingsincidenten** Beveiligingsincident is een inbreuk op de beveiliging, waarbij de beschikbaarheid, de integriteit of de vertrouwelijkheid van informatie (en persoonsgegevens) in gevaar is of kan komen. Cybercriminaliteit brengt risico's op bedrijfscontinuïteit, losgeldeisen, valse betalingsverzoeken, etc. met zich mee. De GGD is NEN gecertificeerd. Hiermee is de basis van de beveiliging op orde, maar het risico blijft aanwezig. Daarnaast is er een verhoogd risico op verstroring van de samenleving en organisatie als gevolg van oorlogs- en terroristische dreigingen waarbij de infrastructuur verstoord kan worden. Waaronder risico op uitval van systemen en servers: ● Stroomuitval (in- of extern) ● Bedrijfscontinuïteit in gevaar ● uitval van noodzakelijke applicaties ● Imagoschade	500.000	30%	€ 150.000	● Aanwezigheid CISO, FG en PO en uitbreiding functioneel beheer ● Continuïteitsplan in werking ● Opnieuw aanbesteden kantootautomatisering ● Strengere controles inrichting automatisering ● Inzet AI gestuurde monitoring software ● Verhogen bewustwording binnen de organisatie ● Tactisch- en strategisch plan om te voldoen aan wet- en regelgeving ● Back up en restore ● Verwerkersovereenkomsten en contracten conform inkoopvoorwaarden GGD ● Ketensamenwerking ● Prospectieve risico-analyse ● Continuïteitsplan ● Noodstroomagregraten

Nr.	Risico en omschrijving	Bedrag	Kans	Risicobedrag	Beheersmaatregelen
9	**Arbeidsmarktkrapte** Door vergrijzing, krapte op de arbeidsmarkt en toenemende taken wordt het steeds moeilijker goed gekwalificeerd personeel (op korte termijn) aan te trekken. Dit geldt voor bijna alle taken, maar bij de beschikbaarheid van forensische artsen en vertrouwensartsen (VT) is dit het grootste probleem.Hierdoor kan de 24/7 beschikbaarheid van een vertrouwensarts niet worden gegarandeerd op Gelders niveau.	375.000	30%	€ 112.500	* Samenwerking met VGGM * Gezonde balans privé/werk * Automatiseren repeterende taken * Digitale kennis personeel verbeteren (incl. zelfredzaamheid) * Verkenning mogelijkheden AI mbt o.a. chatbots, gespreksverlagen, planning, indicatiestellingen, etc. * Eventueel tijdelijk opvangen met inhuur
10	**Toenemende en veranderende vraag** Bevolkingsgroei en toenemende taken GGD, aantal casussen stijgt. Veranderde vraag van gemeente en inwoners.	125.000	50%	€ 62.500	* Sturen op afspraken * Tijdig signaleren en aankaarten * Werkgroep om inwoners mee te laten tellen in begrotingen (pas in 2027)
	Totaal van de 10 grootste risico's (noodzakelijke risicocapaciteit)			**€ 4.000.000**	
	Overige (noodzakelijke risicocapaciteit)			**€ 264.000**	
	Totale noodzakelijke risicocapaciteit			**€ 4.264.000**	

Frauderisico analyse

In 2021 heeft de GGD beleid opgesteld over het voorkomen van fraude en is een frauderisicoanalyse uitgevoerd. De analyse wordt periodiek geactualiseerd en is betrokken bij het risicomanagement. Ook komt dit onderdeel in de jaarrekening 2024 terug bij de rechtmatigheidsverklaring via het criterium misbruik en oneigenlijk gebruik.

4.2 Kengetallen

Onderstaande kengetallen zijn opgenomen conform bepalingen BBV (Besluit Begroting en Verantwoording).

	Realisatie	Begrotings-wijziging	Begroting	Raming	Raming	Raming
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Netto schuldquote	32,0%	32,5%	30,4%	29,4%	27,6%	27,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	32,0%	32,5%	30,4%	29,4%	27,6%	27,5%
Solvabiliteitsratio	6,3	6,1	6,0	6,1	6,3	6,3
Structurele exploitatieruimte	-0,1	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Toelichting

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de GGD ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de GGD in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Hierdoor ontstaat inzicht in de structurele exploitatieruimte.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Materiele vaste activa

Activeren en afschrijven
Conform het BBV worden alle materiële vaste activa geïnvesteerd. Investeringen worden lineair afgeschreven na het jaar van ingebruikname. Als uitgangspunt voor het activeren geldt dat dit plaatsvindt vanaf € 10.000,- per object.

Investeringen in gebouwen
De GGD had ultimo 2025 twee panden in eigendom (locatie Tiel en Nijmegen). De consultatiebureaus worden gehuurd door de GGD. Investeringen in gebouwen die geen eigendom van de GGD zijn, komen voor rekening van de betreffende verhuurder. Investeringen in gebouwen die eigendom zijn van de GGD, worden bij de GGD geactiveerd. De kapitaallasten zijn opgenomen in de begroting.

Investeringen in overige kapitaalgoederen
Ten aanzien van de investeringen in overige kapitaalgoederen (inventaris en installaties, automatisering, vervoersmiddelen en materiaal) hanteert de GGD een meerjarig investeringsplan welke periodiek wordt geactualiseerd. In de begroting is een constant bedrag opgenomen voor kapitaallasten gebaseerd op de verwachte kapitaallasten van het betreffende begrotingsjaar. De werkelijke kapitaallasten fluctueren.

Meerjarig wordt gestuurd op een sluitende investeringsbegroting. Dit laatste staat onder druk vanwege de inflatie en additionele duurzaamheidseisen waardoor prijzen verder oplopen.

Een overzicht van de geplande en gerealiseerde investeringen is opgenomen in de bijlagen bij deze begroting. In zijn algemeenheid worden kapitaalgoederen van de GGD onderhouden en vervangen na afloop van de economische levensduur.

Onderhoud

Onderhoud gebouwen en installaties
Op basis van het onderhoudsplan (MJOP) wordt jaarlijks het onderhoud uitgevoerd. Het huidige hoofdkantoor aan de Groenewoudseweg wordt minimaal onderhouden (alleen hoogstnoodzakelijke onderhoudswerkzaamheden).

Uitgangspunten beleid
- Het MJOP actualiseren we jaarlijks en wordt een keer in de vijf jaar volledig herzien door een externe partij. In 2024 heeft de herziening plaatsgevonden. Het onderhoud wordt met ingang van 2024 conform het nieuwe plan uitgevoerd.
- De GGD middelt de lasten van het onderhoud over een periode van 10 jaar.
- Voor het meten en bewaken van de onderhoudsstaat wordt de landelijke NEN-norm 2767 (Nederlands Normalisatie-instituut) voor gebouwen gehanteerd.

Het onderhoud vertoont in absolute zin, als gevolg van werkelijk uit te voeren onderhoud, in de verschillende jaren fluctuaties. Via de voorziening MJOP vertoont de feitelijke belasting van de begroting een stabiel beeld.

De kosten voor het beheer en onderhoud van de gehuurde panden zijn voor rekening en risico van de gemeenten of externe partijen. De GGD draagt bij in de servicelasten.

Onderhoud materieel
Het onderhoud van materieel wordt grotendeels in eigen beheer uitgevoerd of uitbesteed via de afdeling Vastgoed- & Facilitymanagement van de VRGZ.

4.4 Financiering

4.4.1 Beleid ten aanzien van risicobeheer en financieringsportefeuille

Risicobeheer
Het is de GGD niet toegestaan om leningen te verstrekken en rente en aflossing van leningen te garanderen.

Financieringsportefeuille
De hoeveelheid geld die nodig is voor de uitvoering van de verschillende taken van de organisatie wordt beheerd door de treasuryfunctie. Werkwijze, taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in het treasurystatuut. Dit statuut is op 27 juni 2019 door het Algemeen Bestuur (AB) vastgesteld.

De GGD voert een risicomijdend beleid en voldoet aan wet- en regelgeving. Voor de GGD geldt het schatkistbankieren voor decentrale overheden. Dit houdt in dat tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse Staat minder geld hoeven lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen.

In 2020 heeft de GGD een lening aangetrokken ter financiering van het nieuw te bouwen pand in Nijmegen.

4.4.2 Rente en treasury

In onderstaand renteschema worden de rentelasten, de toerekening aan taakvelden en het renteresultaat weergegeven:

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2026
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	102
b. De externe rentebaten	0
Totaal door te rekenen externe rente	102
c. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	102
d1. Rente over eigen vermogen	0
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	102
e. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	102
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	0

Kasgeldlimiet

Het Ministerie van Financiën geeft aan welk bedrag mag worden gefinancierd met kortlopende geldleningen: de kasgeldlimiet. Als de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden moet de kortlopende schuld worden omgezet in een langlopende schuld. Op basis van onderstaand schema blijkt dat de GGD binnen de norm voor de kasgeldlimiet zal blijven.

Kasgeldlimiet Bedragen x € 1.000,-	
Omvang begroting per 01-01-2026	52.843
In procenten van de grondslag	8,2%
Toegestane kasgeldlimiet	4.333
Totaal netto vlottende schuld	3.197
Toegestane kasgeldlimiet	4.333
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	**1.136**

Renterisiconorm
Om ongewenste financiële gevolgen van rentewijzigingen te beperken geeft het ministerie ook een renterisiconorm aan. Deze renterisiconorm geeft de omvang van de schuld weer die in een jaar maximaal voor renteconversie in aanmerking mag komen.

De uitkomst hiervan mag niet overschreden worden zodat een spreiding van de opgenomen leningen, looptijden en rente-aanpassingsdata en een eventueel hieruit voortvloeiende rentewijziging ontstaat. De GGD blijft binnen de norm van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido).

Renterisico vaste schuld in relatie tot renterisiconorm				
Bedragen x € 1.000,-	2026	2027	2028	2029
1. Renteherziening	0	0	0	0
2. Aflossingen	375	375	375	375
3. Renterisico (1+2)	375	375	375	375
4.Renterisiconorm	10.569	10.529	10.490	10.450
5a. Ruimte onder renterisiconorm	10.194	10.154	10.115	10.075
5b. Overschrijding renterisiconorm	0	0	0	0
Berekening renterisiconorm				
4a. Begrotingstotaal begroting 2026	52.843			
4b. Percentage regeling	20%			
Renterisiconorm (4a x 4b)	10.569			

4.5 Organisatie en Bedrijfsvoering

Zie paragraaf 3.5 Interne dienstverlening voor de informatie over de bedrijfsvoeringstaken binnen de GGD.

4.6 Verbonden partijen

Er is sprake van een verbonden partij als er bestuurlijk en financieel belang is waarbij de begrippen ‘bestuurlijk’ en ‘financieel’ in het BBV nader worden gedefinieerd (de GGD heeft geen relatie met organisaties die aan deze definitie voldoen).

5

Financiën

5 Financiën

5.1 Overzicht van baten en lasten (incl. toelichting)

Een specificatie per gemeente van de uniforme bijdrage gemeenten en subsidie gemeenten voor 2026 is opgenomen in paragraaf 6.3.

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Baten						
Bijdrage deelnemende gemeenten	29.783	31.792	31.855	31.855	31.855	31.855
Bijdrage deelnemende gemeenten o.b.v. factur	3.053	3.702	3.847	3.847	3.847	3.847
Subsidies Rijk	6.522	6.630	5.776	5.578	5.381	5.183
Subsidies Gemeenten	7.702	5.645	6.216	6.216	6.216	6.216
Overige opbrengsten	5.802	4.183	4.810	4.810	4.810	4.810
Acquisitiedoelstelling	0	340	340	340	340	340
Totaal baten	**52.862**	**52.291**	**52.843**	**52.646**	**52.448**	**52.251**
Lasten						
Personeelskosten	38.812	37.690	37.948	37.754	37.560	37.366
Huisvestingskosten	2.345	2.290	2.367	2.367	2.367	2.367
Kantoormiddelen	86	168	171	171	171	171
Medische kosten	1.282	1.214	1.191	1.191	1.191	1.191
Communicatieapparatuur	1.998	2.091	1.887	1.887	1.887	1.887
Vervoermiddelen	47	81	52	52	52	52
Afschrijvingen	372	1.267	1.281	1.281	1.281	1.281
Algemene kosten	4.447	3.107	3.345	3.341	3.338	3.334
Inkoop ondersteunende diensten VRGZ	4.204	4.159	4.392	4.392	4.392	4.392
Voorlichting	34	41	36	36	36	36
Rentebaten en -lasten	-632	283	173	173	173	173
Totaal lasten	**52.993**	**52.391**	**52.843**	**52.646**	**52.448**	**52.251**
Totaal saldo van baten en lasten	**-130**	**-100**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toevoegingen reserves	-18	0	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	60	0	0	0	0	0
Resultaat voor vennootschapsbelasting	**-88**	**-100**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	-8	0	0	0	0	0
Resultaat na vennootschapsbelasting	**-81**	**-100**	**0**	**0**	**0**	**0**

5.1.1 Verloopstaat

Op de volgende pagina is het verloop van de gewijzigde begroting 2025 naar de begroting 2026 weergegeven (bedragen x € 1.000,-). Aan het einde van deze paragraaf is de berekening van de index opgenomen.

Gewijzigde Begroting 2025 **Bedragen x € 1.000,-**	**-100**
Lasten	
Personele lasten	**258**
- besparingen fte 2026	-740
- besparingen opleidingsbudget 2026	-50
- daling overige taken	-1.045
- stijging salariskosten indexering 2026	1.433
- daling overige personeelskosten	-15
- stijging Personeel niet in loondienst (facultatieve taken)	676
Materiële lasten	**195**
Besparingen 2026:	
- Bundelen van vaccinatiewerkzaamheden	-100
- Nieuwe aanbesteding electronisch kinddossier	-125
- Informatievoorziening	-70
Overige mutaties	
Afschrijvingen	
- lagere afschrijvingskosten huisvesting	-3
- lagere afschrijvingskosten automatisering	17
Huisvestingslasten	
- hogere huisvestingskosten kantoorpanden	138
- Consultatiebureaus huisvestingslasten (zie ook opbrengsten)	39
Kantoormiddelen	
- hogere kosten voor kantoormiddelen	4
Automatisering	
- afname licenties	-9
Medische zaken	
- reizigersvaccinaties, vaccinatiecentrum en andere medische artikelen (staan opbrengsten tegenover)	-21
Inkoop ondersteunende diensten	
- Indexering Bedrijfsvoering (verrekenpercentages)	233
Financiële baten en lasten	
- mutatie rentelasten	-110
Algemene kosten en Inhuur derden	
- hogere inhuurkosten facultatieve taken	135
- indexering algemene kosten	65
Onvoorzien (0,50% van de totale lasten, zie financiële spelregels)	3
Totaal lasten	**454**

Baten	
Uniforme bijdrage	**63**
Indexering uniforme bijdrage 2025	1.545
Besparingen	
- Bundelen van vaccinatiewerkzaamheden	-200
- Forensisch geneeskunde	-50
- 0-4 Jeugdgezondheidszorg	-275
- Nieuwe aanbesteding elektronisch kinddossier	-125
- Informatievoorziening en functioneel beheer	-150
- Opleidingsbudget	-50
- Afname diensten Veilig Thuis	-235
- Veilig Thuis indexering als gevolg van formatiebegroting	-397
Uniforme bijdrage obv facturen	**145**
- Huisvesting JGZ	39
- Rijksvaccinatieprogramma	65
- Nu niet zwanger (indexering)	12
- Inspecties kindercentra	29
Rijksbijdrage	**-854**
- Landelijke Functie Infectieziektebestrijding	-29
- Structurele uitbreiding Infectieziektebestrijding	-300
- Covid-19 vaccinaties	-300
- Seksuele Gezondheidszorg	-220
- Jong Leren Eten	-10
- Cohorten rijksvaccinaties	5
Subsidies gemeenten:	**571**
- Facultatieve taken GL IZA Gala	-45
- Facultatieve taken AGZ	62
- Facultatieve taken JGZ (met name Oekraïense kinderen)	-282
- Facultatieve taken GL	355
- Facultatieve taken BZ (Wijk GGD , uitbreiding TBW/CTMO)	481
Toename overige opbrengsten	**629**
- Afname detacheringen	-15
- toename reizigersadvisering en vaccinaties	125
- Overige dienstverlening	519
Totaal baten	**554**
Programmabegroting 2026	**0**
Resultaat 2026	**0**

Meerjarige mutaties
In het hoofdlijnenakkoord is opgenomen dat de bijdrage Infectieziekte bestrijding voor pandemische paraatheid vanaf 2026 in vijf jaar wordt afgebouwd. Deze afbouw is in de meerjarenraming van deze begroting verwerkt.

De indexering is als volgt berekend (conform vastgestelde methodiek door het Algemeen Bestuur):

Indexering 2026	**GGD**

Rekenmethodiek	**GGD**
Weginsfactor loon	0,78
Weginsfactor materieel	0,22
Totaal	**1,00**

Voorcalculatie 2026		**Factor**	**GGD**
Loonindex	3,40%	0,78	2,65%
Materiële index	2,60%	0,22	0,57%
Totaal voorcalc. 2026			**3,22%**

Nacalculatie 2024	**Factor**	**GGD**
Loonindex	0,78	4,68%
Opgenomen in B2023 (BRN 2023)	0,78	-3,04%
Materiële index	geen nacalculatie	
Totaal nacalc. 2024		**1,64%**

Index begroting 2026	**4,86%**

5.1.2 Beleidsindicatoren

Bedragen x € 1.000,-	Resultaat 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	0,68	0,62	0,60	0,59	0,59	0,59
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	0,64	0,62	0,60	0,59	0,59	0,59
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	93	87	87	87	87	87
Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen)	8%	4%	6%	6%	6%	6%
Overhead (% van totale lasten)	14%	24%	25%	24%	24%	24%

5.2 Uiteenzetting financiële positie

In onderstaande tabel is de verwachte ontwikkeling van de balanspositie opgenomen.

ACTIVA Bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Vaste Activa						
Materiële vaste activa	21.689	21.193	20.207	19.521	18.566	18.557
Vlottende activa						
Voorraden	143	143	143	143	143	143
Uitzetting met rentetypische looptijd < 1 jaar						
Overlopende activa	203	203	203	203	203	203
Vorderingen op openbare lichamen	2.109	2.109	2.109	2.109	2.109	2.109
Vorderingen op Rijk	21	21	21	21	21	21
Uitzettingen Rijks schatkist	6.718	6.718	6.718	6.718	6.718	6.718
Overige vorderingen	574	574	574	574	574	574
	9.625	9.625	9.625	9.625	9.625	9.625
Liquide middelen	61	61	61	61	61	61
Totaal Activa	**31.518**	**31.022**	**30.035**	**29.349**	**28.395**	**28.385**

PASSIVA Bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Vaste Passiva						
Algemene reserve*	1.750	1.669	1.569	1.569	1.569	1.569
Bestemde reserve frictiekosten huisvesting	227	227	227	227	227	227
Egalisatiereserve Veilig Thuis	380	424	424	424	424	424
Gerealiseerd resultaat	-81	-100	0	0	0	0
Eigen vermogen	2.276	2.220	2.220	2.220	2.220	2.220
Vaste schulden met rente typische looptijd > 1 jaar						
Langlopende schulden	13.500	13.125	12.750	12.375	12.000	11.625
Voorzieningen	2.616	2.110	2.039	1.966	2.031	2.109
	16.116	15.235	14.789	14.341	14.031	13.734
Netto vlottende schuld met rente typische looptijd < 1 jaar						
Overige schulden	6.279	6.720	6.179	5.941	5.297	5.584
Overige vooruitontvangen bedragen	6.847	6.847	6.847	6.847	6.847	6.847
	13.126	13.567	13.026	12.788	12.144	12.431
Totaal Passiva	**31.518**	**31.022**	**30.035**	**29.349**	**28.395**	**28.385**
EMU saldo **	**-630**	**396**	**915**	**614**	**1.019**	**87**

* Uitgangspunt is dat het voorstel voor (toekomstige) resultaatbestemming door het Algemeen Bestuur wordt goedgekeurd. De standen zijn vanaf de kolom begroting 2025 bijgewerkt op basis van de jaarrekening 2024 tenzij andere gegevens voorhanden zijn.

** Conform model berekening CBS.

6

Bijlagen

6 Bijlagen

6.1 Investeringsplanning

In onderstaand overzicht is de meerjarige investeringsplanning opgenomen.

Bedragen x € 1.000,-	Uit JR 2024	Begroting 2025	Budget 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Gebouwen							
Datalijnen	50	10	60	10	10	75	10
Nieuwbouw GGD *	0	0	0	0	0	0	0
Stelpost verbouwing	75	25	100	25	25	27	27
Overige materiële vaste activa (automatisering)							
Audiovisuele middelen	30	10	40	10	10	10	120
Laptops	0	30	30	30	30	30	750
Docking stations	80	10	90	10	10	10	150
Beeldschermen	39	236	275	50	20	25	25
Mini-PC	90	10	100	10	10	10	50
Smartphones	10	10	20	10	350	10	10
Telefooncentrale	80	0	80	0	0	0	0
Netwerkcomponenten	26	160	186	10	0	0	0
WiFi	85	5	90	5	5	5	5
Stelpost hard- en software	50	50	100	50	50	50	50
Overige materiële vaste activa (inventaris)							
Gehoorscreening	84	0	84	0	0	0	0
Echo apparaat + nierapparaat	30	0	30	0	0	0	0
Meubilair/inventaris	162	75	237	75	75	75	75
Vervoermiddelen							
Voertuig	30	140	170	0	0	0	0
Totaal GGD Gelderland-Zuid	**921**	**771**	**1.692**	**295**	**595**	**327**	**1.272**

* In verband met onvoorziene vertragingen kunnen uitgaven later in de tijd plaatsvinden.

6.2 Verloopoverzicht voorzieningen en reserves

Voorzieningen

Bedragen x € 1.000,-	Boekwaarde 31-12-2025	toevoeging 2026	onttrekking 2026	boekwaarde 31-12-2026	verwachte boekwaarde per 31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Onderhoud kantoorpanden	195	149	56	288	294	359	437
Niet actief personeel	328	0	316	12	0	0	0
Spaarverlof	1.587	216	64	1.739	1.672	1.672	1.672
Totaal	**2.110**	**365**	**436**	**2.039**	**1.966**	**2.031**	**2.109**

Onderhoud kantoorpanden: de dotatie onderhoud kantoorpanden betreft het kantoorpand aan de Kersenboogerd in Tiel en de professor Bellefroidstraat in Nijmegen. Voor de Kersenboogerd is door een externe partij een nieuwe schouw uitgevoerd in 2024. De resultaten hiervan zijn verwerkt in het meerjarenonderhoudsplan en de benodigde dotatie is in lijn gebracht met de verwachte uitgaven (€ 83.250,-). Voor het kantoorpand in Nijmegen vindt in 2025 een schouw plaats. Op basis van inschatting is rekening gehouden met een dotatie van € 65.000,-.

Niet-actief personeel: de voorziening voor niet-actief personeel is gevormd voor de verwachte uitgaven van WW- en wachtgelduitkeringen. De vrijval ontstaat doordat de gevormde voorziening voor een aantal medewerkers niet volledig noodzakelijk is gebleken. De GGD begeleidt medewerkers actief naar een andere werkgever.

Het is mogelijk voor personeel om de bovenwettelijke verlofuren om te zetten in verlofsparen. Verlofsparen vervalt niet na een aantal jaar maar blijft beschikbaar voor het personeel totdat deze hier gebruik van maakt. Derhalve is voor verlofsparen een voorziening getroffen.

Reserves

Bedragen x € 1.000,-	Boekwaarde 31-12-2025	toevoeging 2026	onttrekking 2026	boekwaarde 31-12-2026	verwachte boekwaarde per 31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Bestemde reserve frictiekosten huisvesting	227	0	0	227	227	227	227
Egalisatiereserve Veilig Thuis	424	0	0	424	424	424	424
Totaal	**651**	**0**	**0**	**651**	**651**	**651**	**651**

Eind 2019 heeft het Algemeen Bestuur besloten een bestemde reserve frictiekosten huisvesting te vormen. Deze is gefinancierd uit de vrijval van de egalisatiereserve groot onderhoud van het hoofdkantoor aan de Groenewoudseweg.

Het AB heeft besloten om een *egalisatiereserve Veilig Thuis* op te bouwen vanaf 2023 met een maximum van 5% van de laatst vastgestelde jaarrekening, waarbij een eventueel overschot terug zal vloeien naar de gemeenten in Gelderland-Zuid en een eventueel tekort van Veilig Thuis (egalisatiereserve is 0) aangevuld wordt door de gemeenten. De egalisatiereserve wordt gebruikt voor fluctuaties in instroom, afwijkingen van de prijs en om in te kunnen spelen op incidentele vragen en ontwikkelingen. Dit in tegenstelling tot de *algemene reserve* van de GGD, die bedoeld is om risico's t.a.v. de bedrijfsvoering op te vangen.

6.3 Bijdrage per gemeente

In deze paragraaf worden de bijdragen per gemeente weergegeven.
Algemene uitgangspunten:

- Voor de begroting 2026 zijn besparingen ter hoogte van € 1.085.000 na indexering van de uniforme bijdrage 2025 opgenomen.
- De besparing Veilig Thuis zonder indexering bedraagt € 235.000 ten opzichte van formatiebegroting 2025. Inclusief indexering is de bezuiniging € 632.293.
- In onderstaande tabel wordt op totaalniveau weergegeven tussen de begroting 2025 en de begroting 2026. Vervolgens is er een overzicht per gemeente met de wijzigingen ten opzichte van de gewijzigde begroting 2025
- Voor uniforme bijdragen op basis van factuur geldt dat in de begroting inschattingen worden opgenomen. Indien aantallen of tarieven afwijken wordt dit met individuele gemeenten afgerekend.
- Het tarief voor Toezicht en Handhaving kinderopvang bedraagt in 2026 € 130,-. Het aantal inspecties per gemeente wijzigt per jaar.
- In paragraaf 6.3.2 is een gedetailleerde berekening van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) opgenomen.

				Mutaties 2026								
Bijdrage uniforme taken op basis van inwoners	**Taak veld**	**Omschrijving Taakveld**	**Begroting 2025**	**Indexering**	**Geïndexeerde bedragen**	**Bundelen vaccinaties**	**JGZ 0-4**	**Forensische geneeskunde**	**Nieuw Elektronisch KindDossier**	**Veilig Thuis***	**Informatie-voorziening**	**Opleidings-budget**	**Begroting 2026**
				4,86%									
Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	7.1	Volksgezondheid	9.344.110	454.124	9.798.234	-128.285	-275.000		-80.178		-50.117	-16.705	9.247.949
Jeugdgezondheidszorg 4 - 18	7.1	Volksgezondheid	3.334.299	162.047	3.496.346	-71.715			-44.822		-17.883	-5.961	3.355.965
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	176.728	8.589	185.317						-948	-316	184.053
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	3.202.147	155.624	3.357.771						-17.175	-5.725	3.334.871
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	311.455	15.137	326.592						-1.670	-557	324.365
Toezicht WMO Centrum gemeente	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	315.882	15.352	331.234								331.234
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	715.330	34.765	750.095			-50.000			-3.837	-1.279	694.979
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	1.993.310	96.875	2.090.185						-10.691	-3.564	2.075.930
Bijzondere Zorg Centrum gemeente	7.1	Volksgezondheid	916.990	44.566	961.556								961.556
Veilig Thuis	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	6.083.138	295.640	6.378.778					-632.293	-32.627	-10.876	5.702.982
Veilig Thuis Centrum Gemeenten	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	2.091.617	101.653	2.193.270								2.193.270
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	2.123.766	103.215	2.226.981						-11.391	-3.797	2.211.793
OIA	7.1	Volksgezondheid	682.595	33.174	715.769						-3.661	-1.220	710.888
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	500.888	24.343	525.231								525.231
Totaal begroting			**31.792.255**	**1.545.104**	**33.337.359**	**-200.000**	**-275.000**	**-50.000**	**-125.000**	**-632.293**	**-150.000**	**-50.000**	**31.855.066**

Berg en Dal	Taak veld	Omschrijving Taakveld	Begroting 2025	Mutaties 2026									Begroting 2026	Verschil tov begroting 2025
				Inwoners	Indexering	Bundelen vaccinaties	JGZ 0-4	Forensische geneeskunde	Nieuw Elektronisch KindDossier	Veilig Thuis	Informatie-voorziening	Opleidings-budget	Verhouding inwoners	
				35.515	**4,86%**									
Uniforme taken obv inwoners														
Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	7.1	Volksgezondheid	899.599	377.222	43.721	-12.078	-25.891	0	-7.549	0	-4.718	-1.572	-20.829	870.683	-28.916
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	13.378	478.792	650	0	0	0	0	0	-70	-23	-283	13.652	274
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	197.145	588.098	9.581	0	0	0	0	0	-1.037	-346	-3.952	201.391	4.246
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	19.175	588.098	932	0	0	0	0	0	-101	-34	-384	19.588	413
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	44.040	588.098	2.140	0	0	-3.019	0	0	-232	-77	-882	41.970	-2.070
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	135.958	531.220	6.608	0	0	0	0	0	-715	-238	-2.826	138.787	2.829
Veilig Thuis	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	374.517	588.098	18.202	0	0	0	0	-38.184	-1.970	-657	-7.508	344.400	-30.117
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	130.753	588.098	6.355	0	0	0	0	0	-688	-229	-2.622	133.569	2.816
OIA	7.1	Volksgezondheid	42.025	588.098	2.042	0	0	0	0	0	-221	-74	-842	42.930	905
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	30.838	588.098	1.499	0	0	0	0	0	0	0	-619	31.718	880
Totaal Uniforme taken obv inwoners			**1.887.428**		**91.730**	**-12.078**	**-25.891**	**-3.019**	**-7.549**	**-38.184**	**-9.752**	**-3.250**	**-40.746**	**1.838.690**	**-48.738**
Uniforme taken obv facturen															
Huisvesting Consultatiebureaus	7.1	Volksgezondheid	124.193											125.446	1.253
Vaccinatieprogramma*	7.1	Volksgezondheid	92.316											94.865	2.549
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	68.448											73.125	4.677
Nu Niet Zwanger	7.1	Volksgezondheid	15065											15.495	430
Totaal Uniforme taken obv facturen			**300.022**											**308.931**	**8.909**
Facultatieve taken															
Videohometraining / Lichte hulp	7.1	Volksgezondheid	9.476											6.826	-2.650
VVE en indicatiestelling	7.1	Volksgezondheid	2.395											2.465	70
Informatie en Advies	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	13.169											9.127	-4.042
Gezondheidsbevordering II	7.1	Volksgezondheid	13.560											9.828	-3.732
Gezondheidszorg Oekraïnse kinderen	7.1	Volksgezondheid	30.668											11.901	-18.767
Wijk GGD	7.1	Volksgezondheid	0											86.112	86.112
Maatwerk Gezonde School	7.1	Volksgezondheid	16.950											31.590	14.640
JOGG Regiseur	7.1	Volksgezondheid	53.675											55.575	1.900
Oriëntatie GGD plan SPUK IZA/Gala	7.1	Volksgezondheid	5.100											0	-5.100
Totaal facultatieve taken			**144.993**											**213.424**	**68.431**
Totaal bijdrage uniform en facultatief			**2.332.443**											**2.361.044**	**28.601**

'* Besparing Veilig Thuis bestaat uit € 235.000 berekening formatiebegroting en indexering bijdrage 2025.

				Mutaties 2026										
Beuningen	**Taak veld**	**Omschrijving Taakveld**	**Begroting 2025**	**Inwoners**	**Indexering**	**Bundelen vaccinaties**	**JGZ 0-4**	**Forensische geneeskunde**	**Nieuw Elektronisch KindDossier**	**Veilig Thuis**	**Informatie-voorziening**	**Opleidings-budget**	**Verhouding inwoners**	**Begroting 2026**	**Verschil tov begroting 2025**
				26.725	**4,86%**										
Uniforme taken obv inwoners															
Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	7.1	Volksgezondheid	668.012	377.222	32.465	-9.089	-19.483	0	-5.680	0	-3.551	-1.183	-6.303	655.188	-12.824
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	146.393	588.098	7.115	0	0	0	0	0	-780	-260	-921	151.547	5.154
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	14.239	588.098	692	0	0	0	0	0	-76	-25	-90	14.740	501
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	32.703	588.098	1.589	0	0	-2.272	0	0	-174	-58	-206	31.582	-1.121
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	100.958	531.220	4.907	0	0	0	0	0	-538	-179	-711	104.437	3.479
Veilig Thuis	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	278.104	588.098	13.516	0	0	0	0	-28.733	-1.483	-494	-1.749	259.161	-18.943
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	97.093	588.098	4.719	0	0	0	0	0	-518	-173	-610	100.511	3.418
OIA	7.1	Volksgezondheid	31.206	588.098	1.517	0	0	0	0	0	-166	-55	-197	32.305	1.099
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	22.899	588.098	1.113	0	0	0	0	0	0	0	-144	23.868	969
Totaal Uniforme taken obv inwoners			**1.391.607**		**67.633**	**-9.089**	**-19.483**	**-2.272**	**-5.680**	**-28.733**	**-7.286**	**-2.427**	**-10.931**	**1.373.339**	**-18.268**
Uniforme taken obv facturen															
Huisvesting Consultatiebureaus	7.1	Volksgezondheid	67.367											70.430	3.063
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	68.551											71.386	2.835
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	80.265											71.955	-8.310
Nu Niet Zwanger	7.1	Volksgezondheid	11.187											11.660	473
Totaal Uniforme taken obv facturen			**227.370**											**225.431**	**-1.939**
Facultatieve taken															
Videohometraining / Lichte hulp	7.1	Volksgezondheid	32.548											28.301	-4.247
Gezondheidszorg Oekraïnse kinderen	7.1	Volksgezondheid	22.383											8.686	-13.697
Lichte Handhaving en registratie	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	22.479											23.114	635
Buurtsportcoaches	7.1	Volksgezondheid	38.219											10.530	-27.689
Oriëntatie GGD plan SPUK IZA/Gala	7.1	Volksgezondheid	3.300											0	-3.300
Kind naar gezond gewicht	7.1	Volksgezondheid	0											18.486	18.486
SchoolsOut	7.1	Volksgezondheid	0											10.455	10.455
Totaal facultatieve taken			**118.929**											**99.572**	**-19.357**
Totaal bijdrage uniform en facultatief			**1.737.906**											**1.698.342**	**-39.564**

Buren	Taak veld	Omschrijving Taakveld	Begroting 2025	Mutaties 2026									Begroting 2026	Verschil tov begroting 2025
				Inwoners	Indexering	Bundelen vaccinaties	JGZ 0-4	Forensische geneeskunde	Nieuw Elektronisch KindDossier	Veilig Thuis	Informatie-voorziening	Opleidings-budget	Verhouding inwoners	
				27.896	**4,86%**									
Uniforme taken obv inwoners														
Jeugdgezondheidszorg 4 - 18	7.1	Volksgezondheid	440.663	210.876	21.416	-9.487	0	0	-5.929	0	-2.366	-789	440	443.948	3.285
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	10.353	478.792	503	0	0	0	0	0	-55	-18	-59	10.724	371
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	152.568	588.098	7.415	0	0	0	0	0	-815	-272	-709	158.187	5.619
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	14.839	588.098	721	0	0	0	0	0	-79	-26	-69	15.386	547
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	34.082	588.098	1.656	0	0	-2.372	0	0	-182	-61	-157	32.966	-1.116
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	105.216	531.220	5.113	0	0	0	0	0	-561	-187	-568	109.013	3.797
Veilig Thuis	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	289.834	588.098	14.086	0	0	0	0	-29.992	-1.548	-516	-1.347	270.517	-19.317
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	101.188	588.098	4.918	0	0	0	0	0	-540	-180	-471	104.915	3.727
OIA	7.1	Volksgezondheid	32.523	588.098	1.581	0	0	0	0	0	-174	-58	-152	33.720	1.197
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	23.865	588.098	1.160	0	0	0	0	0	0	0	-111	24.914	1.049
Totaal Uniforme taken obv inwoners			**1.205.131**		**58.569**	**-9.487**	**0**	**-2.372**	**-5.929**	**-29.992**	**-6.320**	**-2.107**	**-3.203**	**1.204.290**	**-840**
Uniforme taken obv facturen															
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	18.974											21.174	2.200
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	60.686											63.635	2.949
Nu Niet Zwanger	7.1	Volksgezondheid	11.658											12.171	513
Totaal Uniforme taken obv facturen			**91.318**											**96.980**	**5.662**
Facultatieve taken															
Facultatief Jeugdgezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	12.897											13.305	408
Gezondheidszorg Oekraïnse kinderen	7.1	Volksgezondheid	20.762											8.056	-12.706
Oriëntatie GGD plan SPUK IZA/Gala	7.1	Volksgezondheid	3.900											0	-3.900
Totaal facultatieve taken			**37.559**											**21.361**	**-16.198**
Totaal bijdrage uniform en facultatief			**1.334.007**											**1.322.631**	**-11.376**

				Mutaties 2026											
Culemborg	**Taak veld**	**Omschrijving Taakveld**	**Begroting 2025**	**Inwoners**	**Indexering**	**Bundelen vaccinaties**	**JGZ 0-4**	**Forensische geneeskunde**	**Nieuw Elektronisch KindDossier**	**Veilig Thuis**	**Informatie-voorziening**	**Opleidings-budget**	**Verhouding inwoners**	**Begroting 2026**	**Verschil tov begroting 2025**
				30.196	**4,86%**										
Uniforme taken obv inwoners															
Jeugdgezondheidszorg 4 - 18	7.1	Volksgezondheid	474.365	210.876	23.054	-10.269	0	0	-6.418	0	-2.561	-854	3.235	480.552	6.187
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	11.145	478.792	542	0	0	0	0	0	-60	-20	1	11.608	463
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	164.236	588.098	7.982	0	0	0	0	0	-882	-294	188	171.230	6.994
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	15.974	588.098	776	0	0	0	0	0	-86	-29	20	16.655	681
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	36.689	588.098	1.783	0	0	-2.567	0	0	-197	-66	41	35.684	-1.005
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	113.263	531.220	5.505	0	0	0	0	0	-608	-203	45	118.002	4.739
Veilig Thuis	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	312.000	588.098	15.163	0	0	0	0	-32.465	-1.675	-558	356	292.821	-19.179
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	108.927	588.098	5.294	0	0	0	0	0	-585	-195	124	113.565	4.638
OIA	7.1	Volksgezondheid	35.010	588.098	1.701	0	0	0	0	0	-188	-63	41	36.501	1.491
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	25.690	588.098	1.249	0	0	0	0	0	0	0	29	26.968	1.278
Totaal Uniforme taken obv inwoners			**1.297.299**		**63.049**	**-10.269**	**0**	**-2.567**	**-6.418**	**-32.465**	**-6.842**	**-2.282**	**4.078**	**1.303.584**	**6.285**
Uniforme taken obv facturen															
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	20.425											22.920	2.495
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	73.513											75.140	1.627
Nu Niet Zwanger	7.1	Volksgezondheid	12.550											13.174	624
Totaal Uniforme taken obv facturen			**106.488**											**111.234**	**4.746**
Facultatieve taken															
Facultatief Jeugdgezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	26.675											14.300	-12.375
Gezondheidszorg Oekraïnse kinderen	7.1	Volksgezondheid	2.888											1.122	-1.766
Lichte handhaving en registratie kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	20.181											20.748	567
Gezondheidsmakelaar	7.1	Volksgezondheid	3.390											0	-3.390
Valpreventie	7.1	Volksgezondheid	0											35.813	35.813
Oriëntatie GGD plan SPUK IZA/Gala	7.1	Volksgezondheid	3.700											0	-3.700
															0
Totaal facultatieve taken			**56.834**											**71.983**	**15.149**
Totaal bijdrage uniform en facultatief			**1.460.621**											**1.486.801**	**26.179**

Druten	Taak veld	Omschrijving Taakveld	Begroting 2025	Mutaties 2026									Begroting 2026	Verschil tov begroting 2025
				Inwoners	Indexering	Bundelen vaccinaties	JGZ 0-4	Forensische geneeskunde	Nieuw Elektronisch KindDossier	Veilig Thuis	Informatie-voorziening	Opleidings-budget	Verhouding inwoners	
				19.776	**4,86%**									
Uniforme taken obv inwoners														
Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	7.1	Volksgezondheid	493.377	377.222	23.978	-6.725	-14.417	0	-4.203	0	-2.627	-876	-3.680	484.827	-8.550
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	108.122	588.098	5.255	0	0	0	0	0	-578	-193	-464	112.142	4.020
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	10.516	588.098	511	0	0	0	0	0	-56	-19	-45	10.907	391
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	24.154	588.098	1.174	0	0	-1.681	0	0	-129	-43	-105	23.370	-784
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	74.565	531.220	3.624	0	0	0	0	0	-398	-133	-376	77.282	2.717
Veilig Thuis	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	205.400	588.098	9.982	0	0	0	0	-21.262	-1.097	-366	-883	191.774	-13.626
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	71.710	588.098	3.485	0	0	0	0	0	-383	-128	-308	74.376	2.666
OIA	7.1	Volksgezondheid	23.048	588.098	1.120	0	0	0	0	0	-123	-41	-99	23.905	857
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	16.913	588.098	822	0	0	0	0	0	0	0	-73	17.662	749
Totaal Uniforme taken obv inwoners			**1.027.805**		**49.951**	**-6.725**	**-14.417**	**-1.681**	**-4.203**	**-21.262**	**-5.391**	**-1.799**	**-6.033**	**1.016.245**	**-11.560**
Uniforme taken obv facturen															
Huisvesting Consultatiebureaus	7.1	Volksgezondheid	51.743											54.163	2.420
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	50.630											52.824	2.194
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	38.149											40.950	2.801
Nu niet Zwanger	7.1	Volksgezondheid	8.262											8.628	366
Totaal Uniforme taken obv facturen			**148.784**											**156.565**	**7.782**
Facultatieve taken															
Videohometraining / Lichte hulp	7.1	Volksgezondheid	8.970											4240	-4.730
Expertiseteam Jonge Kind	7.1	Volksgezondheid	4.120											4290	170
VVE	7.1	Volksgezondheid	8.961											9434	473
STORM	7.1	Volksgezondheid	0											11660	11.660
Gezondheidszorg Oekraïnse kinderen	7.1	Volksgezondheid	14.057											5.459	-8.598
Lichte handhaving en registratie kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	12.808											13.168	360
Maatwerk Gezonde School	7.1	Volksgezondheid	23.730											0	-23.730
Oriëntatie GGD plan SPUK IZA/Gala	7.1	Volksgezondheid	2.600											0	-2.600
Kansrijke start	7.1	Volksgezondheid	3.955											7.605	3.650
Welzijn op recept	7.1	Volksgezondheid	0											6.435	6.435
Valpreventie	7.1	Volksgezondheid	0											7.722	7.722
Gezondheidsmakelaars	7.1	Volksgezondheid	0											24.570	24.570
Totaal facultatieve taken			**79.201**											**94.583**	**15.382**
Totaal bijdrage uniform en facultatief			**1.255.790**											**1.267.394**	**11.604**

				Mutaties 2026											
Heumen	**Taak veld**	**Omschrijving Taakveld**	**Begroting 2025**	**Inwoners**	**Indexering**	**Bundelen vaccinaties**	**JGZ 0-4**	**Forensische geneeskunde**	**Nieuw Elektronisch KindDossier**	**Veilig Thuis**	**Informatie-voorziening**	**Opleidings-budget**	**Verhouding inwoners**	**Begroting 2026**	**Verschil tov begroting 2025**
				16.936	**4,86%**										
Uniforme taken obv inwoners															
Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	7.1	Volksgezondheid	424.003	377.222	20.607	-5.760	-12.347	0	-3.600	0	-2.250	-750	-4.701	415.202	-8.801
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	6.305	478.792	306	0	0	0	0	0	-34	-11	-56	6.510	205
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	92.919	588.098	4.516	0	0	0	0	0	-495	-165	-738	96.037	3.118
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	9.038	588.098	439	0	0	0	0	0	-48	-16	-72	9.341	303
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	20.757	588.098	1.009	0	0	-1.440	0	0	-110	-37	-165	20.014	-743
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	64.080	531.220	3.114	0	0	0	0	0	-341	-114	-556	66.183	2.103
Veilig Thuis	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	176.519	588.098	8.579	0	0	0	0	-18.209	-940	-313	-1.402	164.234	-12.285
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	61.627	588.098	2.995	0	0	0	0	0	-328	-109	-490	63.695	2.068
OIA	7.1	Volksgezondheid	19.807	588.098	963	0	0	0	0	0	-105	-35	-158	20.472	665
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	14.535	588.098	706	0	0	0	0	0	0	0	-115	15.126	591
Totaal Uniforme taken obv inwoners			**889.590**		**43.234**	**-5.760**	**-12.347**	**-1.440**	**-3.600**	**-18.209**	**-4.651**	**-1.550**	**-8.453**	**876.814**	**-12.776**
Uniforme taken obv facturen															
Huisvesting Consultatiebureaus	7.1	Volksgezondheid	35.460											39.928	4.468
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	43.511											45.238	1.727
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	43.412											43.550	138
Nu Niet Zwanger	7.1	Volksgezondheid	7.100											7.389	289
Totaal Uniforme taken obv facturen			**129.483**											**136.105**	**6.621**
Facultatieve taken															
Lichte hulp	7.1	Volksgezondheid	4.233											4.038	-195
Gezondheidszorg Oekraïnse kinderen	7.1	Volksgezondheid	9.713											3.769	-5.944
VVE	7.1	Volksgezondheid	1.372											0	-1.372
Wijk GGD	7.1	Volksgezondheid	0											64.584	64.584
Gezondheidsmakelaar / Buurtsportcoaches	7.1	Volksgezondheid	10.396											10.764	368
Oriëntatie GGD plan SPUK IZA/Gala	7.1	Volksgezondheid	1.800											0	-1.800
Kind naar gezond gewicht	7.1	Volksgezondheid	0											11.817	11.817
Totaal facultatieve taken			**27.514**											**94.972**	**67.458**
Totaal bijdrage uniform en facultatief			**1.046.588**											**1.107.891**	**61.303**

				Mutaties 2026											
Maasdriel	**Taak veld**	**Omschrijving Taakveld**	**Begroting 2025**	**Inwoners**	**Indexering**	**Bundelen vaccinaties**	**JGZ 0-4**	**Forensische geneeskunde**	**Nieuw Elektronisch KindDossier**	**Veilig Thuis**	**Informatie-voorziening**	**Opleidings-budget**	**Verhouding inwoners**	**Begroting 2026**	**Verschil tov begroting 2025**
				26.278	**4,86%**										
Uniforme taken obv inwoners															
Jeugdgezondheidszorg 4 - 18	7.1	Volksgezondheid	414.586	210.876	20.149	-8.937	0	0	-5.585	0	-2.228	-743	957	418.199	3.613
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	9.741	478.792	473	0	0	0	0	0	-52	-17	-43	10.102	361
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	143.539	588.098	6.976	0	0	0	0	0	-767	-256	-480	149.012	5.473
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	13.961	588.098	679	0	0	0	0	0	-75	-25	-46	14.494	533
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	32.065	588.098	1.558	0	0	-2.234	0	0	-171	-57	-107	31.054	-1.011
Veilig Thuis	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	272.683	588.098	13.252	0	0	0	0	-28.253	-1.458	-486	-911	254.827	-17.856
Veilig Thuis Centrum gemeenten	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	68.323	246.378	3.320	0	0	0	0	0	0	0	0	71.643	3.320
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	95.200	588.098	4.627	0	0	0	0	0	-509	-170	-318	98.830	3.630
OIA	7.1	Volksgezondheid	30.598	588.098	1.487	0	0	0	0	0	-164	-55	-101	31.765	1.167
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	22.453	588.098	1.091	0	0	0	0	0	0	0	-75	23.469	1.016
Totaal Uniforme taken obv inwoners			**1.103.149**		**53.612**	**-8.937**	**0**	**-2.234**	**-5.585**	**-28.253**	**-5.424**	**-1.809**	**-1.125**	**1.103.394**	**245**
Uniforme taken obv facturen															
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	17.851											19.946	2.095
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	67.109											67.600	491
Nu Niet Zwanger	7.1	Volksgezondheid	10.969											11.465	496
Totaal Uniforme taken obv facturen			**95.929**											**99.011**	**3.082**
Facultatieve taken															
Integrale Vroeghulp	7.1	Volksgezondheid	1656											2.145	489
Gezondheidszorg Oekraïnse kinderen	7.1	Volksgezondheid	22.910											8.888	-14.022
Gezondheidsmakelaar / Buurtsportcoaches	7.1	Volksgezondheid	52.275											43.875	-8.400
Oriëntatie GGD plan SPUK IZA/Gala	7.1	Volksgezondheid	3.700											0	-3.700
Kind naar gezond gewicht	7.1	Volksgezondheid	0											11.700	11.700
Valpreventie	7.1	Volksgezondheid	0											16.467	16.467
Totaal facultatieve taken			**80.541**											**83.075**	**2.534**
Totaal bijdrage uniform en facultatief			**1.279.619**											**1.285.480**	**5.861**

				Mutaties 2026											
Neder-Betuwe	**Taak veld**	**Omschrijving Taakveld**	**Begroting 2025**	**Inwoners**	**Indexering**	**Bundelen vaccinaties**	**JGZ 0-4**	**Forensische geneeskunde**	**Nieuw Elektronisch KindDossier**	**Veilig Thuis**	**Informatie-voorziening**	**Opleidings-budget**	**Verhouding inwoners**	**Begroting 2026**	**Verschil tov begroting 2025**
				25.965	**4,86%**										
Uniforme taken obv inwoners															
Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	7.1	Volksgezondheid	640.489	377.222	31.128	-8.830	-18.929	0	-5.519	0	-3.450	-1.150	2.817	636.556	-3.933
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	9.525	478.792	463	0	0	0	0	0	-51	-17	61	9.981	456
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	140.362	588.098	6.822	0	0	0	0	0	-758	-253	1.064	147.237	6.875
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	13.652	588.098	663	0	0	0	0	0	-74	-25	105	14.321	669
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	31.355	588.098	1.524	0	0	-2.208	0	0	-169	-56	238	30.684	-671
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	96.798	531.220	4.704	0	0	0	0	0	-523	-174	662	101.467	4.669
Veilig Thuis	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	266.646	588.098	12.959	0	0	0	0	-27.916	-1.441	-480	2.023	251.791	-14.855
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	93.092	588.098	4.524	0	0	0	0	0	-503	-168	707	97.652	4.560
OIA	7.1	Volksgezondheid	29.921	588.098	1.454	0	0	0	0	0	-162	-54	227	31.386	1.465
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	21.956	588.098	1.067	0	0	0	0	0	0	0	166	23.189	1.233
Totaal Uniforme taken obv inwoners			**1.343.795**		**65.308**	**-8.830**	**-18.929**	**-2.208**	**-5.519**	**-27.916**	**-7.131**	**-2.377**	**8.071**	**1.344.264**	**469**
Uniforme taken obv facturen															
Huisvesting Consultatiebureaus	7.1	Volksgezondheid	75.498											77.847	2.349
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	65.726											69.356	3.630
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	69.998											70.200	202
Nu Niet Zwanger	7.1	Volksgezondheid	10.726											11.328	602
Totaal Uniforme taken obv facturen			**221.948**											**228.731**	**6.783**
Facultatieve taken															
Maatwerk Jeugdgezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	81.628											72.928	-8.700
Gezondheidszorg Oekraïnse kinderen	7.1	Volksgezondheid	23.750											9.216	-14.534
Gezondheidsmakelaar / Buurtsportcoaches	7.1	Volksgezondheid	23.956											24.804	848
Oriëntatie GGD plan SPUK IZA/Gala	7.1	Volksgezondheid	3.600											0	-3.600
Valpreventie	7.1	Volksgezondheid	0											10.764	10.764
Totaal facultatieve taken			**132.934**											**117.712**	**-15.222**
Totaal bijdrage uniform en facultatief			**1.698.677**											**1.690.707**	**-7.970**

				Mutaties 2026											
Nijmegen	**Taak veld**	**Omschrijving Taakveld**	**Begroting 2025**	**Inwoners**	**Indexering**	**Bundelen vaccinaties**	**JGZ 0-4**	**Forensische geneeskunde**	**Nieuw Elektronisch KindDossier**	**Veilig Thuis**	**Informatie-voorziening**	**Opleidings-budget**	**Verhouding inwoners**	**Begroting 2026**	**Verschil tov begroting 2025**
				189.500	**4,86%**										
Uniforme taken obv inwoners															
Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	7.1	Volksgezondheid	4.652.019	377.222	226.088	-64.445	-138.148	0	-40.279	0	-25.177	-8.391	44.103	4.645.770	-6.249
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	69.182	478.792	3.362	0	0	0	0	0	-375	-125	802	72.846	3.664
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	1.019.476	588.098	49.547	0	0	0	0	0	-5.534	-1.845	12.936	1.074.580	55.104
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	99.159	588.098	4.819	0	0	0	0	0	-538	-179	1.257	104.518	5.359
Toezicht WMO Centrum gemeente	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	315.882	189.500	15.352	0	0	0	0	0	0	0	0	331.234	15.352
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	227.742	588.098	11.068	0	0	-16.111	0	0	-1.236	-412	2.889	223.940	-3.802
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	703.066	531.220	34.169	0	0	0	0	0	-3.814	-1.271	8.388	740.538	37.472
Bijzondere Zorg Centrum gemeente	7.1	Volksgezondheid	916.990	189.500	44.566	0	0	0	0	0	0	0	0	961.556	44.566
Veilig Thuis	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.936.708	588.098	94.124	0	0	0	0	-203.742	-10.512	-3.505	24.572	1.837.645	-99.063
Veilig Thuis Centrum gemeenten	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.944.340	246.378	94.495	0	0	0	0	0	0	0	2	2.038.837	94.497
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	676.149	588.098	32.861	0	0	0	0	0	-3.670	-1.223	8.579	712.696	36.547
OIA	7.1	Volksgezondheid	217.319	588.098	10.562	0	0	0	0	0	-1.180	-393	2.758	229.066	11.747
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	159.468	588.098	7.750	0	0	0	0	0	0	0	2.025	169.243	9.775
Totaal Uniforme taken obv inwoners			**12.937.500**		**628.763**	**-64.445**	**-138.148**	**-16.111**	**-40.279**	**-203.742**	**-52.036**	**-17.344**	**108.311**	**13.142.470**	**204.969**
Uniforme taken obv facturen															
Huisvesting Consultatiebureaus	7.1	Volksgezondheid	505.573											523.947	18.374
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	477.388											506.178	28.790
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	388.889											366.145	-22.744
Nu Niet Zwanger	7.1	Volksgezondheid	77.903											82.678	4.775
Totaal Uniforme taken obv facturen			**1.449.752**											**1.478.948**	**29.195**

				Mutaties 2026											
Nijmegen	**Taak veld**	**Omschrijving Taakveld**	**Begroting 2025**	**Inwoners**	**Indexering**	**Bundelen vaccinaties**	**JGZ 0-4**	**Forensische geneeskunde**	**Nieuw Elektronisch KindDossier**	**Veilig Thuis**	**Informatie-voorziening**	**Opleidings-budget**	**Verhouding inwoners**	**Begroting 2026**	**Verschil tov begroting 2025**
Facultatieve taken															
Voorzorg	7.1	Volksgezondheid	57.680											113.208	55.528
VVE en Indicatiestelling	7.1	Volksgezondheid	15.450											15.900	450
Inzet arts	7.1	Volksgezondheid	100.073											103.202	3.129
Maatwerk attentiewijken	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	184.028											189.473	5.445
Kijk op Kleintjes	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	229.690											154.654	-75.036
Sociaal medische indicatie	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	5.150											5.300	150
Versterking ZAT ROC Nijmegen	6.72	Samenkracht en burgerparticipatie	86.417											78.056	-8.361
Schoolverzuim	7.1	Volksgezondheid	44.022											45.617	1.595
STORM	7.1	Volksgezondheid	70.143											39.962	-30.181
Gezondheidszorg Oekraïnse kinderen	7.1	Volksgezondheid	85.136											33.037	-52.099
Lichte handhaving en registratie kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	110.448											113.568	3.120
Kennisnetwerk in Sekswerk en Seksualiteit (KISS)	7.1	Volksgezondheid	144.450											148.590	4.140
Regionaal netwerkaanpak Seksueel Geweld	7.1	Volksgezondheid	53.675											55.575	1.900
Algemene Gezondheid Oekraïners	7.1	Volksgezondheid	0											50.000	50.000
Sluitende Aanpak	7.1	Volksgezondheid	11.662											23.325	11.663
Buitenzorg	7.1	Volksgezondheid	62.602											55.575	-7.027
Begeleiden ex-gedetineerden	7.1	Volksgezondheid	17.628											18.252	624
Housing First	7.1	Volksgezondheid	53.675											64.818	11.143
2eFase buitenslapers	7.1	Volksgezondheid	0											36.270	36.270
Flexibel Budget	7.1	Volksgezondheid	60.000											60.000	0
Centrale Toegang maatschappelijke opvang	6.81a/b	Beschermd Wonen / Maatschappelijke	1.668.028											1.957.590	289.562
Gezondheidsmakelaar	7.1	Volksgezondheid	749.529											776.061	26.532
Gezondheidsmakelaar/Buurtsportcoaches	7.1	Volksgezondheid	94.855											69.030	-25.825
Kind naar gezond gewicht	7.1	Volksgezondheid	0											98.985	98.985
Kansrijke Start	7.1	Volksgezondheid	23.270											23.950	680
Schoolsout	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	207.099											213.750	6.651
Beweeg je Fit	7.1	Volksgezondheid	81.120											82.330	1.210
Gezond Ouder Worden	7.1	Volksgezondheid	153.970											222.036	68.066
Oriëntatie GGD plan SPUK IZA/Gala	7.1	Volksgezondheid	27.274											0	-27.274
Totaal facultatieve taken			**4.397.074**											**4.848.114**	**451.040**
Totaal bijdrage uniform en facultatief			**18.784.327**											**19.469.532**	**685.204**

				Mutaties 2026											
Tiel	**Taak veld**	**Omschrijving Taakveld**	**Begroting 2025**	**Inwoners**	**Indexering**	**Bundelen vaccinaties**	**JGZ 0-4**	**Forensische geneeskunde**	**Nieuw Elektronisch KindDossier**	**Veilig Thuis**	**Informatie-voorziening**	**Opleidings-budget**	**Verhouding inwoners**	**Begroting 2026**	**Verschil tov begroting 2025**
				42.600	**4,86%**										
Uniforme taken obv inwoners															
Jeugdgezondheidszorg 4 - 18	7.1	Volksgezondheid	680.065	210.876	33.051	-14.487	0	0	-9.055	0	-3.613	-1.203	-6.805	677.953	-2.112
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	15.978	478.792	777	0	0	0	0	0	-84	-28	-267	16.376	398
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	235.454	588.098	11.443	0	0	0	0	0	-1.243	-415	-3.671	241.568	6.114
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	22.901	588.098	1.113	0	0	0	0	0	-121	-40	-357	23.496	595
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	52.598	588.098	2.556	0	0	-3.622	0	0	-278	-93	-819	50.342	-2.256
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	162.377	531.220	7.892	0	0	0	0	0	-857	-286	-2.651	166.475	4.098
Veilig Thuis	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	447.293	588.098	21.738	0	0	0	0	-45.801	-2.363	-788	-6.973	413.106	-34.187
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	156.161	588.098	7.589	0	0	0	0	0	-825	-275	-2.435	160.215	4.054
OIA	7.1	Volksgezondheid	50.191	588.098	2.439	0	0	0	0	0	-265	-88	-782	51.495	1.304
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	36.830	588.098	1.790	0	0	0	0	0	0	0	-574	38.046	1.216
Totaal Uniforme taken obv inwoners			**1.859.848**		**90.388**	**-14.487**	**0**	**-3.622**	**-9.055**	**-45.801**	**-9.649**	**-3.216**	**-25.334**	**1.839.072**	**-20.776**
Uniforme taken obv facturen															
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	29.283											32.335	3.052
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	94.606											104.650	10.044
Nu Niet Zwanger	7.1	Volksgezondheid	17.992											18.586	594
Totaal Uniforme taken obv facturen			**141.881**											**155.571**	**13.690**
Facultatieve taken															
Logopedisch spreekuur	7.1	Volksgezondheid	67.431											64.954	-2.477
Gezondheidszorg Oekraïnse kinderen	7.1	Volksgezondheid	14.222											5.522	-8.700
Lichte handhaving en registratie kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	23.930											24.606	676
Sluitende Aanpak	7.1	Volksgezondheid	11.662											0	-11.662
Gezondheidsmakelaars/buurtsportcoaches	7.1	Volksgezondheid	35.821											114.524	78.703
Oriëntatie GGD plan SPUK IZA/Gala	7.1	Volksgezondheid	6.400											0	-6.400
Totaal facultatieve taken			**159.467**											**209.606**	**50.140**
Totaal bijdrage uniform en facultatief			**2.161.195**											**2.204.250**	**43.054**

West Betuwe	Taak veld	Omschrijving Taakveld	Begroting 2025	Mutaties 2026									Begroting 2026	Verschil tov begroting 2025
				Inwoners	Indexering	Bundelen vaccinaties	JGZ 0-4	Forensische geneeskunde	Nieuw Elektronisch KindDossier	Veilig Thuis	Informatie-voorziening	Opleidings-budget	Verhouding inwoners	
				53.306	**4,86%**									
Uniforme taken obv inwoners														
Jeugdgezondheidszorg 4 - 18	7.1	Volksgezondheid	838.747	210.876	40.763	-18.128	0	0	-11.330	0	-4.521	-1.507	4.309	848.333	9.586
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	19.706	478.792	958	0	0	0	0	0	-106	-35	-32	20.491	785
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	290.393	588.098	14.113	0	0	0	0	0	-1.557	-519	-153	302.277	11.884
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	28.245	588.098	1.373	0	0	0	0	0	-151	-50	-16	29.401	1.156
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	64.871	588.098	3.153	0	0	-4.532	0	0	-348	-116	-34	62.994	-1.877
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	200.265	531.220	9.733	0	0	0	0	0	-1.073	-358	-255	208.312	8.047
Veilig Thuis	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	551.661	588.098	26.811	0	0	0	0	-57.312	-2.957	-986	-291	516.926	-34.735
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	192.598	588.098	9.360	0	0	0	0	0	-1.032	-343	-103	200.480	7.882
OIA	7.1	Volksgezondheid	61.903	588.098	3.008	0	0	0	0	0	-332	-111	-32	64.436	2.533
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	45.425	588.098	2.208	0	0	0	0	0	0	0	-25	47.608	2.183
Totaal Uniforme taken obv inwoners			**2.293.814**		**111.480**	**-18.128**	**0**	**-4.532**	**-11.330**	**-57.312**	**-12.077**	**-4.025**	**3.368**	**2.301.259**	**7.444**
Uniforme taken obv facturen															
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	36.115											40.461	4.346
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	152.464											177.125	24.661
Nu Niet Zwanger	7.1	Volksgezondheid	22.190											23.257	1.067
Totaal Uniforme taken obv facturen			**210.769**											**240.843**	**30.074**
Facultatieve taken															
Videohometraining / Lichte Hulp	7.1	Volksgezondheid	23.276											24.052	776
Gezondheidszorg Oekraïnse kinderen	7.1	Volksgezondheid	30.479											11.825	-18.654
Valpreventie	7.1	Volksgezondheid	0											28.020	28.020
Gezonde School	7.1	Volksgezondheid	39.550											0	-39.550
Gezondheidsmakelaar / Buurtsportcoaches	7.1	Volksgezondheid	71.868											39.312	-32.556
Kind naar gezond gewicht	7.1	Volksgezondheid	0											10.112	10.112
Oriëntatie GGD plan SPUK IZA/Gala	7.1	Volksgezondheid	6.800											0	-6.800
Totaal facultatieve taken			**171.973**											**113.321**	**-58.652**
Totaal bijdrage uniform en facultatief			**2.676.556**											**2.655.422**	**-21.135**

West Maas en Waal	Taak veld	Omschrijving Taakveld	Begroting 2025	Mutaties 2026									Begroting 2026	Verschil tov begroting 2025
				Inwoners	Indexering	Bundelen vaccinaties	JGZ 0-4	Forensische geneeskunde	Nieuw Elektronisch KindDossier	Veilig Thuis	Informatie-voorziening	Opleidings-budget	Verhouding inwoners	
				20.524	**4,86%**									
Uniforme taken obv inwoners														
Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	7.1	Volksgezondheid	507.152	377.222	24.648	-6.980	-14.962	0	-4.362	0	-2.727	-909	1.305	503.165	-3.987
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	111.141	588.098	5.401	0	0	0	0	0	-599	-200	641	116.384	5.243
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	10.810	588.098	525	0	0	0	0	0	-58	-19	62	11.320	510
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	24.828	588.098	1.207	0	0	-1.745	0	0	-134	-45	143	24.254	-574
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	76.647	531.220	3.725	0	0	0	0	0	-413	-138	384	80.205	3.558
Veilig Thuis	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	211.135	588.098	10.261	0	0	0	0	-22.066	-1.139	-380	1.218	199.028	-12.106
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	73.712	588.098	3.582	0	0	0	0	0	-398	-133	426	77.189	3.477
OIA	7.1	Volksgezondheid	23.692	588.098	1.151	0	0	0	0	0	-128	-43	138	24.810	1.118
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	17.385	588.098	845	0	0	0	0	0	0	0	100	18.330	945
Totaal Uniforme taken obv inwoners			**1.056.502**		**51.345**	**-6.980**	**-14.962**	**-1.745**	**-4.362**	**-22.066**	**-5.596**	**-1.867**	**4.417**	**1.054.685**	**-1.816**
Uniforme taken obv facturen															
Huisvesting Consultatiebureaus	7.1	Volksgezondheid	55.289											54.865	-424
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	52.043											54.822	2.779
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	64.871											64.220	-651
Nu Niet Zwanger	7.1	Volksgezondheid	8.493											8.955	462
Totaal Uniforme taken obv facturen			**180.696**											**182.862**	**2.166**
Facultatieve taken															
Video Home Training / Opvoedcoach	7.1	Volksgezondheid	9.064											2.544	-6.520
VVE	7.1	Volksgezondheid	2.884											2.862	-22
STORM	7.1	Volksgezondheid	0											2.332	2.332
Gezondheidszorg Oekraïnse kinderen	7.1	Volksgezondheid	18.743											7.274	-11.469
Maatwerk Gezonde School	7.1	Volksgezondheid	11.300											11.700	400
Gezondheidsmakelaars/Buurtsportcoach	7.1	Volksgezondheid	14.125											0	-14.125
Kansrijke start	7.1	Volksgezondheid	0											14.625	14.625
Oriëntatie GGD plan SPUK IZA/Gala	7.1	Volksgezondheid	2700											0	-2700
Totaal facultatieve taken			**58.816**											**41.337**	**-17.479**
Totaal bijdrage uniform en facultatief			**1.296.013**											**1.278.883**	**-17.130**

				Mutaties 2026										
Wijchen	**Taak veld**	**Omschrijving Taakveld**	**Begroting 2025**	**Inwoners**	**Indexering**	**Bundelen vaccinaties**	**JGZ 0-4**	**Forensische geneeskunde**	**Nieuw Elektronisch KindDossier**	**Veilig Thuis**	**Informatie-voorziening**	**Opleidings-budget**	**Verhouding inwoners**	**Begroting 2026**	**Verschil tov begroting 2025**
				42.281	**4,86%**										
Uniforme taken obv inwoners															
Jeugdgezondheidszorg 0 - 18	7.1	Volksgezondheid	1.059.458	377.222	51.490	-14.379	-30.823	0	-8.987	0	-5.617	-1.871	-12.712	1.036.558	-22.899
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	232.177	588.098	11.284	0	0	0	0	0	-1.235	-412	-2.055	239.759	7.582
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	22.583	588.098	1.098	0	0	0	0	0	-120	-40	-201	23.320	737
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	51.866	588.098	2.521	0	0	-3.595	0	0	-276	-92	-459	49.965	-1.901
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid	160.118	531.220	7.782	0	0	0	0	0	-851	-283	-1.538	165.228	5.110
Veilig Thuis	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	441.069	588.098	21.436	0	0	0	0	-45.458	-2.346	-782	-3.906	410.013	-31.055
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	153.987	588.098	7.484	0	0	0	0	0	-819	-273	-1.363	159.016	5.029
OIA	7.1	Volksgezondheid	49.493	588.098	2.405	0	0	0	0	0	-263	-88	-438	51.109	1.616
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	36.318	588.098	1.765	0	0	0	0	0	0	0	-322	37.761	1.443
Totaal Uniforme taken obv inwoners			**2.207.068**	**5.025.128**	**107.265**	**-14.379**	**-30.823**	**-3.595**	**-8.987**	**-45.458**	**-11.527**	**-3.841**	**-22.994**	**2.172.730**	**-34.339**
Uniforme taken obv facturen															
Huisvesting Consultatiebureaus	7.1	Volksgezondheid	96.011											103.764	7.753
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	108.721											112.938	4.217
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	76.676											84.630	7.955
Nu Niet Zwanger	7.1	Volksgezondheid	17.742											18.447	705
Totaal Uniforme taken obv facturen			**299.150**											**319.780**	**20.630**
Facultatieve taken															
VHT / LH / VVE / Komeetoverleg	7.1	Volksgezondheid	29.870											19.610	-10.260
Schoolverzuim	7.1	Volksgezondheid	10.074											0	-10.074
STORM	7.1	Volksgezondheid	0											18.232	18.232
Gezondheidszorg Oekraïnse kinderen	7.1	Volksgezondheid	19.105											7.413	-11.692
Valpreventie	7.1	Volksgezondheid	0											15.795	15.795
Gezondheidsmakelaars/Buurtsportcoach	7.1	Volksgezondheid	22.600											35.100	12.500
Welzijn op recept	7.1	Volksgezondheid	0											13.338	13.338
Kansrijke Start	7.1	Volksgezondheid	18.645											15.678	-2.967
Oriëntatie GGD plan SPUK IZA/Gala	7.1	Volksgezondheid	5.300											0	-5.300
Totaal facultatieve taken			**105.594**											**125.166**	**19.572**
Totaal bijdrage uniform en facultatief			**2.611.812**											**2.617.675**	**5.863**

				Mutaties 2026											
Zaltbommel	**Taak veld**	**Omschrijving Taakveld**	**Begroting 2025**	**Inwoners**	**Indexering**	**Bundelen vaccinaties**	**JGZ 0-4**	**Forensische geneeskunde**	**Nieuw Elektronisch KindDossier**	**Veilig Thuis**	**Informatie-voorziening**	**Opleidings-budget**	**Verhouding inwoners**	**Begroting 2026**	**Verschil tov begroting 2025**
				30.600	**4,86%**										
Uniforme taken obv inwoners															
Jeugdgezondheidszorg 4 - 18	7.1	Volksgezondheid	485.874	210.876	23.613	-10.406	0	0	-6.504	0	-2.595	-865	-2.136	486.981	1.107
Preventieve Logopedie	7.1	Volksgezondheid	11.415	478.792	555	0	0	0	0	0	-61	-20	-126	11.763	348
Algemene gezondheidszorg	7.1	Volksgezondheid	168.221	588.098	8.176	0	0	0	0	0	-894	-298	-1.685	173.520	5.299
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	16.362	588.098	795	0	0	0	0	0	-87	-29	-164	16.877	515
Forensisch Dienstverlening	1.2	Openbare orde en veiligheid	37.579	588.098	1.826	0	0	-2.602	0	0	-200	-67	-375	36.161	-1.418
Veilig Thuis	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	319.570	588.098	15.531	0	0	0	0	-32.900	-1.698	-566	-3.198	296.739	-22.831
Veilig Thuis Centrum gemeenten	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	78.952	246.378	3.837	0	0	0	0	0	0	0	0	82.789	3.837
Gezond Leven	7.1	Volksgezondheid	111.569	588.098	5.422	0	0	0	0	0	-593	-198	-1.116	115.084	3.515
OIA	7.1	Volksgezondheid	35.859	588.098	1.743	0	0	0	0	0	-190	-63	-360	36.989	1.130
Bijdrage huisvesting	7.1	Volksgezondheid	26.314	588.098	1.279	0	0	0	0	0	0	0	-264	27.329	1.015
Totaal Uniforme taken obv inwoners			**1.291.715**	**5.052.732**	**62.777**	**-10.406**	**0**	**-2.602**	**-6.504**	**-32.900**	**-6.318**	**-2.106**	**-9.423**	**1.284.233**	**-7.482**
Uniforme taken obv facturen															
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid	20.921											23.226	2.305
Toezicht en handh. Kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	64.362											69.485	5.123
Nu Niet Zwanger	7.1	Volksgezondheid	12.855											13.351	496
Totaal Uniforme taken obv facturen			**98.138**											**106.062**	**7.924**
Facultatieve taken															
Gezondheidszorg Oekraïnse kinderen	7.1	Volksgezondheid	7.722											3000	-4.722
Lichte handhaving en registratie kinderopvang	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	17.488											17.982	494
Valpreventie	7.1	Volksgezondheid	0											16.584	16.584
Gezondheidsmakelaar / Buurtsportcoaches	7.1	Volksgezondheid	43.888											32.292	-11.596
Kind naar gezond gewicht	7.1	Volksgezondheid	0											11.700	11.700
Oriëntatie GGD plan SPUK IZA/Gala	7.1	Volksgezondheid	4.000											0	-4.000
Totaal facultatieve taken			**73.098**											**81.558**	**8.460**
Totaal bijdrage uniform en facultatief			**1.462.951**											**1.471.853**	**8.902**

	Berg en Dal	Beuningen	Buren	Culemborg	Druten	Heumen	Maasdriel	Neder-Betuwe	Nijmegen	Tiel	West Betuwe	West Maas en Waal	Wijchen	Zaltbommel
Inwoners per 01-01-2024 (conform BRN Richtlijn)														
Uniform	35.515	26.725	27.896	30.196	19.776	16.936	26.278	25.965	189.500	42.600	53.306	20.524	42.281	30.600
Uniform Gezondheid van de jeugd -9 mnd – 18 jaar	35.515	26.725			19.776	16.936		25.965	189.500			20.524	42.281	
Uniform Gezondheid van de jeugd 4 jaar – 18 jaar			27.896	30.196			26.278			42.600	53.306			30.600
Uniform Bijzondere Zorg	35.515	26.725	27.896	30.196	19.776	16.936		25.965	189.500	42.600	53.306	20.524	42.281	
Uniform logopedie	35.515		27.896	30.196		16.936	26.278	25.965	189.500	42.600	53.306			30.600
Uniforme bijdrage zorgtaken														
Jeugdgezondheidszorg	884.336	655.188	454.672	492.159	484.827	421.712	428.301	646.537	4.718.616	694.329	868.824	503.165	1.036.559	498.744
Algemene gezondheidszorg	262.949	197.869	206.539	223.568	146.419	125.392	194.560	192.242	1.734.272	315.406	394.672	151.958	313.044	226.559
Bijzondere Zorg	138.787	104.437	109.013	118.002	77.282	66.183	0	101.467	1.702.095	166.475	208.312	80.205	165.228	0
Veilig Thuis	344.401	259.161	270.517	292.821	191.774	164.234	326.469	251.791	3.876.482	413.106	516.926	199.028	410.013	379.528
Gezond Leven	133.569	100.511	104.915	113.565	74.376	63.695	98.830	97.652	712.696	160.215	200.480	77.189	159.016	115.084
IO&A	42.930	32.305	33.720	36.501	23.905	20.472	31.765	31.386	229.066	51.495	64.436	24.809	51.109	36.989
Totaal zorgtaken	**1.806.972**	**1.349.471**	**1.179.376**	**1.276.616**	**998.583**	**861.688**	**1.079.925**	**1.321.075**	**12.973.227**	**1.801.026**	**2.253.650**	**1.036.354**	**2.134.969**	**1.256.904**
Bijdrage huisvesting	**31.718**	**23.868**	**24.914**	**26.968**	**17.662**	**15.126**	**23.469**	**23.189**	**169.243**	**38.046**	**47.608**	**18.330**	**37.761**	**27.329**
Totaal uniforme bijdrage obv inwoners	**1.838.690**	**1.373.339**	**1.204.290**	**1.303.584**	**1.016.245**	**876.814**	**1.103.394**	**1.344.264**	**13.142.470**	**1.839.072**	**2.301.258**	**1.054.684**	**2.172.730**	**1.284.233**
Huisvesting Consultatiebureaus	125.446	70.430			54.163	39.928		77.847	523.947			54.865	103.764	
Vaccinatieprogramma	94.865	71.386	21.174	22.920	52.824	45.238	19.946	69.356	506.178	32.335	40.461	54.822	112.938	23.226
Toezicht en handh. Kinderopvang	73.125	71.955	63.635	75.140	40.950	43.550	67.600	70.200	366.145	104.650	177.125	64.220	84.630	69.485
Nu Niet Zwanger	15.495	11.660	12.171	13.174	8.628	7.389	11.465	11.328	82.678	18.586	23.257	8.955	18.447	13.351
Totaal uniforme bijdrage obv factuur	**308.931**	**225.431**	**96.980**	**111.234**	**156.565**	**136.105**	**99.011**	**228.731**	**1.478.948**	**155.571**	**240.843**	**182.862**	**319.779**	**106.062**
Totaal uniforme bijdrage	**2.147.620**	**1.598.770**	**1.301.270**	**1.414.818**	**1.172.810**	**1.012.919**	**1.202.405**	**1.572.995**	**14.621.418**	**1.994.643**	**2.542.101**	**1.237.546**	**2.492.509**	**1.390.295**

	Berg en Dal	Beuningen	Buren	Culemborg	Druten	Heumen	Maasdriel	Neder-Betuwe	Nijmegen	Tiel	West Betuwe	West Maas en Waal	Wijchen	Zaltbommel
Facultatieve taken														
Productgroep: Jeugdgezondheidszorg (JGZ)														
Facutltatieve taken JGZ	28.246	28.301	13.305	14.300	13.674	4.038	2.145	72.928	15.900	64.954	24.052	5.406	19.610	
Attentiewijken									189.473					
Inzet arts									103.202					
Kijk op Kleintjes									154.654					
Toets sociaal medische indicatie kinderopvang									5.300					
Schoolverzuim					4.290				45.617					
Versterking ZAT ROC Nijmegen									78.056					
Voorzorg									113.208					
STORM					11.660				39.962			2.332	18.232	
Jeugdgezondheidszorg Oekraïnse kinderen	11.901	8.686	8.056	1.122	5.459	3.769	8.888	9.216	33.037	5.522	11.825	7.274	7.413	3.000
	40.147	**36.987**	**21.361**	**15.422**	**35.083**	**7.807**	**11.033**	**82.144**	**778.409**	**70.476**	**35.877**	**15.012**	**45.255**	**3.000**
Productgroep: Algemene Gezondheidszorg (AGZ)														
Lichte handhaving en registratie kinderopvang		23.114		20.748	13.168				113.568	24.606				17.982
Kennisnetwerk in Sekswerk en Seksualiteit (KISS)									148.590					
Regionaal netwerkaanpak Seksueel Geweld									55.575					
Algemene gezondheidszorg Oekraïners									50.000					
	0	**23.114**	**0**	**20.748**	**13.168**	**0**	**0**	**0**	**367.733**	**24.606**	**0**	**0**	**0**	**17.982**
Productgroep: Bijzondere Zorg (BZ)														
Sluitende aanpak									23.325					
Housing First									64.818					
Begeleiding ex-gedetineerden									18.252					
Buitenzorg									55.575					
2e Fase buitenslapers									36.270					
Flexibel Budget									60.000					
Wijk GGD	86.112					64.584								
Centale Toegang Maatschappelijke Opvang									1.957.590					
	86.112	**0**	**0**	**0**	**0**	**64.584**	**0**	**0**	**2.215.830**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

	Berg en Dal	Beuningen	Buren	Culemborg	Druten	Heumen	Maasdriel	Neder-Betuwe	Nijmegen	Tiel	West Betuwe	West Maas en Waal	Wijchen	Zaltbommel
Productgroep: Gezond Leven (GL)														
Valpreventie				35.813	7.722		16.467	10.764			28.020		15.795	16.584
Gezondheidsmakelaar / buurtsportcoaches									776.061					
Gezonde School	31.590											11.700		
JOGG regiseur	55.575													
Gezondheidsmakelaar / buurtsportcoaches overig		10.530			24.570	10.764	43.875	24.804	69.030	114.524	39.312		35.100	32.292
Kind naar gezond gewicht		18.486				11.817	11.700		98.985		10.112			11.700
Welzijn op recept					6.435								13.338	
Kansrijke start					7.605				23.950			14.625	15.678	
Schoolsout		10.455							213.750					
Beweeg je Fit									82.330					
Gezond Ouder Worden									222.036					
	87.165	**39.471**	**0**	**35.813**	**46.332**	**22.581**	**72.042**	**35.568**	**1.486.142**	**114.524**	**77.444**	**26.325**	**79.911**	**60.576**
Totaal facultatieve taken	**213.424**	**99.572**	**21.361**	**71.983**	**94.583**	**94.972**	**83.075**	**117.712**	**4.848.114**	**209.606**	**113.321**	**41.337**	**125.166**	**81.558**
Totaal bijdrage per gemeente	**2.361.044**	**1.698.342**	**1.322.631**	**1.486.801**	**1.267.393**	**1.107.891**	**1.285.480**	**1.690.707**	**19.469.532**	**2.204.249**	**2.655.422**	**1.278.883**	**2.617.675**	**1.471.853**

6.3.1 Rijksvaccinatieprogramma (RVP)

De berekening van het Rijksvaccinatieprogramma voor 2025 is als volgt.

Tarieven		2026
Op Consultatiebureau		
DkTP/Hib/ Hep B	€	17,50
BMR	€	17,50
MenACWY	€	17,50
Pneu	€	17,50
DKTP Booster	€	17,50
Rotavirus	€	19,92
Grootschalig		
BMR	€	15,12
DTP	€	15,12
HPV	€	24,29
MenACWY	€	26,98
vaccinatiebericht	€	0,56

Jeugd 4 tot 18 jarigen	Geboorte jaar	aantal	Opgeroepen	Totaal opgeroepen	opkomst	Totaal te vaccineren		Bedrag
BMR	0	1	0	0	0%	0	€	-
DTP	0	1	0	0	0%	0	€	-
HPV	2016	2	5.687	11.374	61%	6.938	€	168.553
MenACWY	2012	1	6.222	6.222	61%	3.795	€	102.408
Vaccinatiebericht						10.734	€	5.992
Jeugd 0 tot 4 jarigen								
Oproepen op het consultatiebureau								
DkTP/Hib/ Hep B	2026	4	848	3.390	82%	2.780	€	48.652
DkTP/Hib/ Hep B	2026	3	2.543	7.628	82%	6.255	€	109.467
Pneu	2026	3	3.390	10.170	82%	8.339	€	145.955
Rotavirus	2026	2	3.390	6.780	55%	3.729	€	74.276
BMR	2024	1	3.430	3.430	83%	2.847	€	49.826
MenACWY	2024	1	3.430	3.430	84%	2.881	€	50.427
DKTP Booster	2020	1	5.603	5.603	75%	4.202	€	73.547
BMR	2023	1	3.600	3.600	83%	2.988	€	52.296
			0	0	0%	0	€	-
Kinderen van asielzoekers								
DkTP/Hib/ Hep B/BMR/MenACWY/Pneu		11	50		100%	550	€	9.626
DKTP/DTP/MenACWY		3	50		100%	150	€	2.625
HPV		2	100		100%	200	€	4.859
vaccinatiebericht		1				34.921	€	19.493
Maternale Kinkhoest vaccinatie (22 weken)								
Maternale Kinkhoest vaccinatie (22 weken)				3.847	75%	2.885	€	78.624
Vaccinatiebericht						2.885	€	1.610
Inhaalcohort BMR								
Cohort	2021	1	**5.609**	5.609	83%	4.655	€	81.480
Cohort	2018	1	**5.694**	5.694	83%	4.726	€	82.714
vaccinatiebericht						9.381	€	5.237
							€	**1.167.668**

DKTP Booster wordt vanaf 2026 gegeven aan 5,5 jarige

6.4 Bijdrage Mook en Middelaar

Bedragen x € 1,-	BBV Code	Omschrijving BBV Code	Aantal inwoners 2025	Begroting 2025	Begrotingswijziging 2025	Gewijzigde begroting 2025	Index 2026	Besparingen 2026	Verhouding inwoners	Begroting 2026
Inwoners per 1/1/2023 (conform BRN Richtlijn)			**8.134**				4,86%			
JGZ algemeen	7.1	Volksgezondheid		203.712		203.712	9.900	-11.866	-2.334	199.413
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid		12.359	0	12.359				12.261
Logopedie	7.1	Volksgezondheid		3.029		3.029	147	-21	-28	3.127
Veilig Thuis	6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen		84.809		84.809	4.122	-9.420	-30	79.480
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)		4.342		4.342	211	-31	97	4.522
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid		30.319		30.319	1.474	-218	212	31.786
Totaal uniforme taken obv inwonersbijdragen				**338.570**	**0**	**338.570**	**15.854**	**-21.557**	**-2.083**	**330.589**
Huisvesting JGZ Totale kosten huisvesting (= op basis van verwachte huisvestingskosten)	7.1	Volksgezondheid		14.375		14.375				14.962
Nu Niet Zwanger	7.1	Volksgezondheid		3397		3.397	165		-13	3.549
Totaal uniforme taken obv facturen				**17.772**	**0**	**17.772**	**165**	**0**	**-13**	**18.511**
Facultatieve taken										
Maatwerk Lichte hulp	7.1	Volksgezondheid		1.350		1.350				1.124
VVE	7.1	Volksgezondheid		875		0				530
Gezondheidszorg Oekraïnse kinderen	7.1	Volksgezondheid		2463		0				960
Totaal facultatieve taken				**4.688**	**0**	**1.350**				**2.614**

6.5 Thematabel

Onderstaand is de bijdrage per product opgenomen conform nieuwe indeling.

Begroting 2026	Wettelijke taken opgedragen aan de GGD					Werkveld beleidsmatig belegd bij de GGD			Werkveld specifiek (facultatief)						Overhead GGD	Totaal
	OIA	AGZ	JGZ	HV JGZ	GL	AGZ	BZ	VT	OIA	AGZ	BZ	JGZ	GL	VT		
Baten																
Bijdrage deelnemende gemeenten	711	3.335	12.788	0	2.212	1.351	3.037	7.896	0	0	0	0	0	0	525	31.855
Bijdrage deelnemende gemeenten o.b.v. facturen	0	1.629	1.168	1.050	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.847
Subsidies Rijk	0	799	105	0	0	0	0	0	0	4.835	0	0	37	0	0	5.776
Subsidies gemeenten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	467	2.367	1.198	2.184	0	0	6.216
Overige opbrengsten	0	56	277	15	0	5	32	79	0	3.097	302	399	345	0	202	4.810
Acquisitiedoelstelling	0	155	0	0	0	0	0	0	0	0	45	0	140	0	0	340
Totaal baten	**711**	**5.974**	**14.338**	**1.065**	**2.212**	**1.355**	**3.069**	**7.976**	**0**	**8.399**	**2.714**	**1.597**	**2.706**	**0**	**728**	**52.843**
Lasten																
Personeelskosten	480	3.976	10.261	0	1.549	569	2.153	5.402	0	5.641	2.607	1.573	2.550	0	1.187	37.948
waarvan overhead	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1.821	-761	-459	-745	0	3.786	0
Kapitaallasten	0	0	19	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1.261	1.281
Huisvestingskosten	35	291	201	1.046	113	42	157	395	0	594	0	0	0	0	-506	2.367
Materiële kosten	33	358	542	20	24	552	28	345	0	2.162	107	24	157	0	6.457	10.808
Rentebaten en -lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	173	173
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	265	265
Overhead GGD	163	1.349	3.314	0	526	193	731	1.833	0	1.821	761	459	745	0	-11.896	0
Totaal lasten	**711**	**5.974**	**14.338**	**1.065**	**2.212**	**1.355**	**3.069**	**7.976**	**0**	**8.399**	**2.714**	**1.597**	**2.706**	**0**	**728**	**52.843**
Saldo baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen reserve	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen reserve	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat voor vpb	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na vpb	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

N.B.: in de regel huisvestingslasten worden ook de kapitaallasten (690K) die betrekking hebben op huisvesting doorbelast aan de diverse producten waardoor in de kolom overhead een negatief bedrag staat).

6.6 Financiële spelregels

In dit document beschrijven we de spelregels en grondslagen die de GGD op gebied van financiën hanteert. Het doel hiervan is om in aanvulling tot de regels en afspraken die in wet- en regelgeving staan kaders te bepalen omtrent het opstellen van een begroting(swijziging) en de wijze waarop omgegaan wordt met (algemene) reserves.

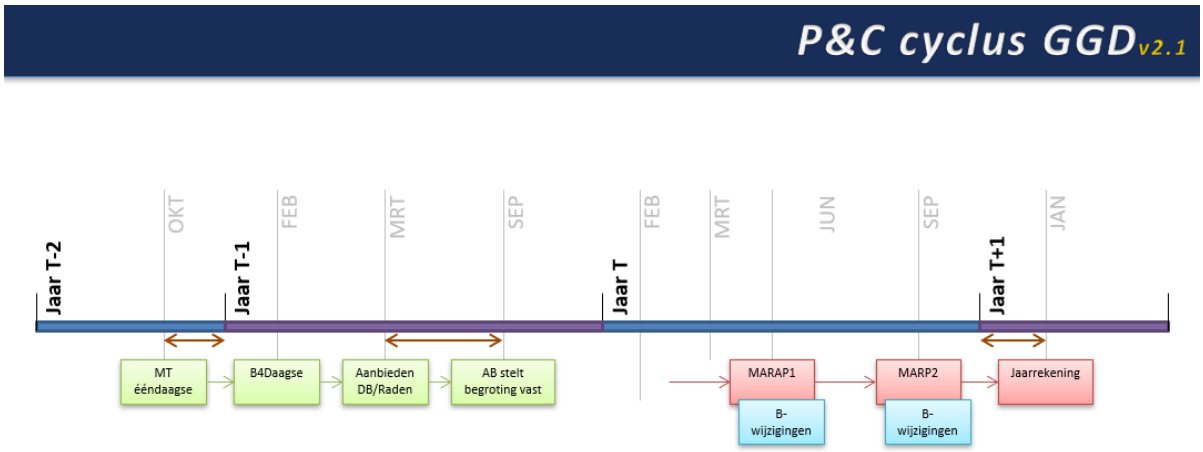
1. Spelregels

Bij het budgethouderschap zoals bij de GGD is ingericht, horen een aantal spelregels die een richtinggevende werking hebben op de handelingswijze bij inhoudelijke en financiële vraagstukken. Deze spelregels zijn hieronder verkort opgenomen.

A) Begroten

Bij het opstellen van de begroting hanteert de GGD de volgende uitgangspunten:

P&C-cyclus
De planning vanaf het opstellen van de begroting tot en met het afleggen van verantwoording via de jaarstukken ziet er bij de GGD als volgt uit:



Relatie beleid-financiën
De GGD besteedt in de begroting veel aandacht aan een goede inhoudelijke toelichting. We beogen daarmee goede onderbouwing te geven voor de bijdragen die we van de gemeenten daarvoor vragen. Daarnaast is het doel met de focus op de inhoud te bereiken dat:

- het voor bestuurders mogelijk is en blijft om politiek-bestuurlijke discussies te voeren die niet alleen over geld gaan maar vooral over de inhoud;
- dit het management van de GGD helpt om met de portefeuillehouders, leden van het Algemeen Bestuur en de raden inzicht te geven en betrokkenheid te behouden;
- bestuurders invulling kunnen geven aan hun rollen en taken binnen het Algemeen Bestuur en daarbuiten in de colleges en raden.

Structureel sluitende begroting
De meerjarenbegroting is structureel sluitend, het laatste van de vier jaarschijven is altijd structureel sluitend. Daarbij gaan we bij het begroten uit van:

- behoedzame, reële ramingen;
- tegenover structurele uitgaven kunnen geen incidentele inkomsten of incidentele meevallers staan.

Reguliere jaarlijkse indexering van de gemeentelijke bijdrage
De indexering van de gemeentelijke bijdrage wordt vastgesteld aan de hand van een tweetal indexen; een loonindex en een materiële index. Een voorbeeld van de normering voor 2023 is hier onder weergegeven. Gezien de bijzondere omstandigheden in 2023 met de sterk oplopende prijzen en hogere cao stijgingen dan voorzien heeft voor deze elementen een begrotingswijziging plaatsgevonden in 2023.

Loonindex
Voor de loonindex wordt het Centraal Economisch Plan (CEP), gepubliceerd in maart 2021, gebruikt als basis voor indexering. Het gaat dan om het CEP 2021 bijlage Middelen en Bestedingen 2023. Uit deze bijlage wordt genomen: "beloning werknemersoverheidssector, prijsmutatie uit de kolom bestedingen" als indexering voor het loondeel.

Er wordt eenmalig na gecalculeerd aan het einde van het begrotingsjaar. De nacalculatie is gebaseerd op de werkelijke lastenontwikkeling zoals deze volgt uit:

- De cao voor gemeenteambtenaren.
- De pensioenpremies vanuit het ABP (Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds).
- De sociale premies vanuit het Rijk (loonbelasting en premies volksverzekeringen).

Het verschil tussen de voorcalculatie en werkelijke ontwikkeling wordt ten gunste of ten laste van de algemene reserve gebracht.
Daarnaast wordt de werkelijke ontwikkeling verwerkt in de eerstvolgende begroting (vanaf t+2).

Materiële index
Ook voor de materiële index wordt het centraal economisch plan (CEP), bijlage Middelen en Bestedingen 2023, gepubliceerd in maart 2021 gebruikt als basis. Uit deze bijlage wordt 'Bruto Binnenlands Product marktprijzen, prijsmutatie' gebruikt als indexering voor de materiele lasten.

Verhouding loonindex / materiële index GGD 78/22.

Prijspeil
Prijspeilaanpassingen worden budgettair neutraal behandeld, dus binnen de ruimte die door de indexering van de gemeentelijke bijdrage ontstaat.

Uitzettingen
Er zijn drie typen uitzettingen van de begroting die in aanmerking komen voor een voorstel tot een extra bijdrage van gemeenten:

- Nieuwe beleidsvoorstellen o.a. in relatie tot de uitwerking van onze meerjarenstrategie en beleidsontwikkelingen binnen gemeenten.
- Buitengewone prijsstijgingen; prijsstijgingen waar de GGD geen invloed op heeft en niet opgevangen kunnen worden binnen de reguliere indexering.
- Autonome ontwikkelingen; niet door de GGD beïnvloedbare stijgingen (zoals wet- en regelgeving) die voortkomen uit bestaand beleid.

Onvoorzien
Uit de post 'onvoorzien' worden géén structurele uitgaven gedaan. De GGD begroot de post onvoorzien op 0,50% van de omzet.

Verantwoording kosten bedrijfsvoering
We berekenen bij de begroting alle kosten van de bedrijfsvoering op basis van ingeschatte uren en prijzen door naar de primaire producten waarbij de overhead apart inzichtelijk gehouden wordt (conform BBV). Dit heet de voorcalculatie. Bij de jaarrekening wordt geen nacalculatie gedaan. Het verschil met de begrote kosten bedrijfsvoering wordt als één saldo verantwoord bij de post directie.

Toerekening overhead
Onder de post overhead worden alle overhead-elementen verantwoord die conform de definitie van de commissie BBV in de Notitie Overhead van juli 2016 benoemd zijn. De interpretatie van de term overhead die door de GGD toegepast wordt is ruimer van begrip dan de definitie van het BBV. Dat komt doordat een aantal afdelings(overstijgende)budgetten zoals ziektevervangingsbudgetten en bepaalde software niet direct verantwoord worden op het primaire proces maar via de doorrekening. GGD rekent deze overheadlasten toe op basis van een aantal parameters:

1. GGD-brede overhead wordt op basis van omzet minus materiële lasten omgeslagen.
2. Waar de GGD een kassiersfunctie heeft wordt die omzet geëlimineerd.

B) Tussentijdse begrotingswijzigingen

Gezien de financiële risico's die we lopen en onzekere toekomstige ontwikkelingen, willen we behoedzaam om blijven gaan met financiële mee- en tegenvallers. Daarom blijven wij ons inspannen om ons bestaande financiële beleid zorgvuldig na te leven en jaarlijks bij de jaarrekening een zo gunstig mogelijk financieel resultaat te behalen. Dat houdt in een kostenbewuste houding en bijbehorend gedrag.
Via tussentijdse rapportages wordt over de voortgang en besteding van de middelen gerapporteerd aan het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur.
Substantiële afwijkingen worden via een begrotingswijziging kenbaar gemaakt; de bepalingen met betrekking tot begrotingswijzigingen zoals vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling van de GGD vormen daarbij het uitgangspunt.

Er zijn twee typen uitzettingen in de vorm van tussentijdse begrotingswijziging die in aanmerking komen voor een voorstel tot een extra bijdrage van gemeenten:

- Buitengewone prijsstijgingen; prijsstijgingen waar de GGD geen invloed op heeft en niet opgevangen kunnen worden binnen de reguliere indexering.
- Autonome ontwikkelingen; niet door de GGD beïnvloedbare stijgingen (zoals wet- en regelgeving) die voortkomen uit bestaand beleid.

Resultaatbestemming
Als in de jaarrekening sprake is van meevallers door hogere baten of lagere lasten, kan het Algemeen Bestuur besluiten om een bestemmingsreserve te vormen ten laste van dit resultaat. Daarna wordt het weerstandsvermogen aangevuld tot de streefnorm (zie volgende paragraaf). Wat daarna resteert, wordt aan de gemeenten terugbetaald.
Bij een negatief resultaat wordt eerst het weerstandsvermogen aangesproken. Mocht dit onvoldoende zijn wordt een beroep gedaan op de gemeenten. Dit wordt hierna uitgewerkt.

C) Risicomanagement, weerstandsvermogen en reservepositie

Risico's
In 2014 is door de GGD de nota 'Risicomanagement, voorzieningen en weerstandsvermogen' opgesteld. Het Algemeen Bestuur nam hierover besluiten in 2015.
Elk jaar worden bij de verschillende organisatieonderdelen de risico's in kaart gebracht. Deze risico's zijn gerubriceerd en gewaardeerd.

In de begroting en jaarrekening wordt een cijfermatige samenvatting van de risico-inventarisatie opgenomen inclusief een tabel met de 10 grootste risico's. Daarnaast worden de risico's in relatie gebracht met het weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen is de mate waarin de benodigde capaciteit wordt gedekt door de beschikbare capaciteit. Als het weerstandsvermogen ontoereikend is om de risico's af te dekken en naarmate de gecalculeerde risico's zich voor doen, zal de GGD hiervoor bezuinigingsmaatregelen treffen of wordt de bijdrage van gemeenten hoger.
De bestuurlijke vraag is dat we een ondernemende GGD zijn. Voor een deel van onze begroting zoeken we externe financiering voor nieuwe ontwikkelingen en samenwerking met andere partijen. Daarbij hoort ook dat we soms risico's moeten nemen. Daar is een buffer voor nodig.
Het weerstandsvermogen bij de GGD is bedoeld voor:

A. Het kunnen opvangen van incidentele financiële tegenvallers in de eigen bedrijfsvoering en onze extern gefinancierde activiteiten zonder direct ingrepen in de begroting te hoeven doen.
B. Het kunnen opvangen van de eerste klap van structurele financiële tegenvallers, waardoor we tijd creëren om een zorgvuldige afweging te kunnen maken hoe we de structurele doorwerking een plek kunnen geven.

Omvang algemene reserve
Als de algemene reserve hoger is dan de streefnorm, wordt het meerdere teruggestort naar de gemeenten. Als de algemene reserve onder de streefnorm komt ten gevolge van:

A. Extra uitgaven in verband met hogere productie of nieuwe taken, vragen we tussentijds of uiterlijk bij de jaarrekening aan de gemeenten aanvulling zodat de algemene reserve intact blijft.
B. Bedrijfsmatige oorzaken (wijze van bedrijfsvoering door de GGD), zal de GGD inspanningen doen deze aan te vullen tot de streefnorm.

In het geval dat de algemene reserve onder 0 komt, zal de gemeenten gevraagd worden om het vermogen aan te vullen tot 0.

Geredeneerd vanuit bovenstaande zienswijze zien wij alleen de algemene reserve als weerstandsvermogen.
Voor de omvang van de algemene reserve wordt als streefwaarde genomen:

- € 1.000,- per medewerker.
- 0,5% van opgenomen gelden in verband met renterisico's.
- 1% van de totale uitgaven.
- 3% van de inkomsten, niet zijnde inwonerbijdrage en factuurbijdrage uniforme taken.

In tussentijdse rapportages wordt gerekend met de streefwaarde uit de begroting.

2. GRONDSLAGEN

A) Grondslagen

De begroting en jaarrekening worden opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten daarvoor geeft. Het overzicht van baten en lasten van de GGD omvat het totaal van alle activiteiten die de GGD heeft uitgevoerd.

De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders vermeld, tegen nominale waarde.

Grondslagen van resultaatbepaling
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Voor de GGD geldt de vennootschapsbelastingplicht (VpB) voor overheidsinstellingen. Jaarlijks verzorgt de GGD in samenwerking met een belastingadviseur de VpB-aangifte.

Aangezien het niet is toegestaan voorzieningen te vormen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Het gaat dan om aanspraken op een overbruggingsperiode, levensloop en versterkt ouderdomspensioen. Voor jaarlijks terugkerende arbeid gerelateerde kosten zonder (naar verwachting) een jaarlijks vergelijkbaar volume, is een verplichting opgenomen. Voor het verlofsparen is een voorziening opgenomen.

B) Toelichting op balansposten

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op de verkrijgingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs. Activa met een verkrijgingsprijs van meer dan >€ 10.000,- worden geactiveerd. Er wordt gestart met afschrijven vanaf het eerstvolgende boekjaar.
Indien de GGD investeringsbijdragen van derden ontvangt wordt dit expliciet toegelicht.
Investeringen die volledig zijn afgeschreven maar nog wel in eigendom zijn, worden middels desinvestering overgebracht naar de staat van eigendommen.

Afschrijvingstermijnen

Gebouwen	40 jaar	2,5%
Verbouwingen / installaties	20 jaar	5%
Inventarissen, stoffering, aanpassing gebouw, meubilair en bekabeling	10 jaar	10%
Hardware: beeldschermen, telefooncentrale met toestellen	7 jaar	14%
Algemene en specifieke softwareapplicaties	5 jaar	20%
Telefooninstallaties	5 jaar	20%
Overige bedrijfsmiddelen	5 jaar	20%
Hardware: laptops, thin clients, desktop	5 jaar	20%
Smartphones	4 jaar	25%

Voorraden
Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Vorderingen
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.

Liquide middelen
Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekeningcourantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Eigen vermogen
Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het nog te bestemmen saldo van de rekening van baten en lasten over het boekjaar. De algemene reserve dient primair als weerstandsvermogen om incidentele tegenvallers in de exploitatie op te vangen. De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan een bepaalde bestemmingsrichting is meegegeven.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd voor, op grond van de BBV, in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten.

- De voorziening grond onderhoud heeft betrekking op de komende 10 jaar en is nominaal gewaardeerd. De informatie voor de onderbouwing van de voorziening wordt verkregen van het herzien Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) dat door een externe partij is opgesteld.
- De voorziening voor niet actief personeel is gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.
- De voorziening verlofsparen is gevormd voor de opbouw van opgespaarde bovenwettelijke vakantie-uren. Deze uren kunnen in de toekomst worden ingezet op een manier die aansluit bij de persoonlijke levens- en carrièreplanning en het vitaliteitsbeeld van medewerkers en leiden derhalve tot een verplichting met een niet voorspelbare op- en afbouw.

Er wordt geen rente toegerekend aan de voorzieningen.

Schulden
Schulden worden opgenomen tegen nominale waarde.

7 Lijst van afkortingen

Afkorting	Betekenis
AB	Algemeen Bestuur
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
ABR	Antibioticaresistentie
AGZ	Algemene Gezondheidszorg
AI	Artificial Intelligence
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
ASG	Aanvullende seksuele gezondheidszorg
AZC	Asielzoekerscentrum
AZO	Acute Zorgregio Oost
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BW	Beschermd Wonen
BZ	Bijzondere Zorg
CBS	Centraal Bureau voor de statistiek
CEP	Centraal economisch plan
CISO	Chief Information Security Officer
COA	Centraal orgaan opvang asielzoekers
CTMO	Centrale Toegang Maatschappelijke Opvang
DB	Dagelijks Bestuur
DIAZ	Wet Digitale identificatie en authenticatie in de zorg
DVA	Dienstverlener Aanbieder
EPD	Elektronisch Patiënten Dossier
EVS	Elektronisch Voorschrijven
Fido	Financiering decentrale overheden
FMEK	Forensische Medische Expertise voor Kinderen
FMO	Forensisch Medisch Onderzoek
GAGS	Gezondheidsadviseur Gevaarlijke stoffen
GAIN	Gelders Antibiotica en infectiepreventie netwerk
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GDI	Generieke Digitale Infrastructuur
GGD NOG	GGD Noord-Oost Gelderland
GGD GZ	Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GL	Gezond Leven
GLI	Gecombineerde Leefstijl Interventie
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GZO	Gezondheidsonderzoek
HPV	Humaan apillomavirus
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IGJ	Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
IKK	Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang
ISO	Information Security Officer
IV	Informatievoorziening
IVT	Interventieteam
IZA	Integraal Zorg Akkoord
IZWA	Integraal Zorg en Welzijn Akkoord
IZB	Infectieziekten bestrijding
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht
KIP	Kwaliteit Informatie Punt

Afkorting	Betekenis
KISS	Kennisnetwerk in Sekswerk en Seksualiteit
KMS	Kwaliteitsmanagementsysteem
KON	Kring Oost-Nederland
LPK	Landelijk Professioneel Kader
LVB	Licht Verstandelijke Beperking
MBZ	Meldpunt Bijzondere Zorg
Ministerie van J&V	Ministerie van Justitie en Veiligheid
Ministerie van VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MJS	Meerjarenstrategie
MMK	Medische Milieukunde
MTV	Melden Ter Verbeteren
NCJ	Nederlands Centrum voor Jeugdgezondheidszorg
NNZ	Nu Niet Zwanger
NZa	Nederlandse Zorgautoriteit
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OIA	Onderzoek Informatie en Advies
OM	Openbaar Ministerie
OTO	Opleiden, trainen en oefenen
PAGO	Periodiek Arbeidsdeskundig Onderzoek
PGA	Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers
PGO	Persoonlijke Gezondheidsomgeving
PrEP	Pre-Expositie Profylaxe
PSH	PsychoSociale Hulpverlening
PSHi	PsychoSociale Hulpverlening bij incidenten
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RI&E	Risico-Inventarisatie en -Evaluatie
RVP	Rijksvaccinatieprogramma
RVT	Regionale veiligheidsteams
SG	Seksuele Gezondheid
SLA	Service Level Agreement
SOA	Seksueel Overdraagbare Aandoening
SOC	Security Operations Center
SPUK	Specifieke Uitkering
TBC	Tuberculose
TBW	Toegang Beschermd Wonen
TWMO	Toezicht op de Wet Maatschappelijke Ondersteuning
VEZN	Versterking Eerstelijn Zuid-Nederland
VGGM	Veiligheid- en Gezondheidsregio Gelderland Midden
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VRGZ	Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
VT	Veilig Thuis
VTV	Volksgezondheid Toekomst Verkenning
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
WDO	Wet digitale overheid
Wegiz	Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
Woo	Wet openbare openheid
Wpg	Wet publieke gezondheid

Afkorting	Betekenis
Wvggz	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
WW	Werkloosheidswet
ZonMw	ZorgOnderzoek Nederland en het gebied Medische Wetenschappen
ZZP	Zelfstandigen zonder personeel

GGD Gelderland-Zuid

Jaarstukken 2024



Inhoudsopgave

4. Paragrafen 44
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 44
4.1.1 Algemene reserve 44
4.1.2 Risico's 45
4.1.3 Kengetallen 48
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen 49
4.3 Financiering 50
4.4 Bedrijfsvoering 52
4.4.1 Openbaarheidsparagraaf 52
4.4.2 Arbo 52
4.4.3 Communicatie 52
4.4.4 Informatievoorziening 53
4.4.5 Kwaliteit 54
4.4.6 Juridische zaken 55
4.4.7 Bedrijfsvoering 56
4.4.8 Samenstelling personeelsbestand 58
4.5 Verbonden partijen 58
5. Jaarrekening 60
5.1 Balans per 31 december 2024 60
5.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar 62
5.2.1 Grondslagen van resultaatbepaling 63
5.2.2 Grondslagen van waardering 63
5.2.3 Activa 63
5.2.4 Passiva 64
5.2.5 Rechtmatigheidsverantwoording 65
5.3 Toelichting op de balans 66
5.4 Toelichting baten en lasten 76
5.5 Rechtmatigheidsverantwoordinganalyse en begrotingsrechtmatigheid 83
5.5.1 Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid 83
5.6 Specifieke uitkeringen (SiSa) 85
5.7 Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen (WNT) 89
5.8 Taakvelden 91
5.9 Opgave meerkosten COVID-19 2024 93
5.10 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 94
6. Bijlagen 102
6.1 Begrotingswijzigingen 102
6.2 Geplande en gerealiseerde investeringen 103
6.3 Afname Mook en Middelaar 104
6.4 Afrekening huisvesting locaties Jeugdgezondheidszorg 105
6.5 Organogram GGD Gelderland-Zuid 106
6.6 Bijdrage per gemeente gespecificeerd 107
6.7 Thematabel resultaat GGD 2024 110
6.8 Dienstenoverzicht Veilig Thuis 111
6.9 Beleidsindicatoren 112
6.10 Overzichten naar thema's 113
6.11 Verantwoording subsidies op basis van voorschotten 116

6.12 Bestuur en vaststelling jaarrekening 118
7. Verklaring van afkortingen 120

4

Paragrafen

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Elk jaar worden bij de verschillende organisatieonderdelen de risico's in kaart gebracht. Deze risico's zijn als volgt gerubriceerd en gewaardeerd:

- in de begroting en jaarrekening wordt een cijfermatige samenvatting van de risico-inventarisatie opgenomen met de berekening van het weerstandsvermogen (zie paragraaf 4.1.2 Risico's);
- bij het uitbrengen van de financiële rapportages (begroting, jaarrekening en de tussentijdse cijfers) worden nieuwe of verdwenen risico's als mutatie gemeld in de paragraaf Risico's;
- de frequentie van de rapportage over risico's wordt groter als daar aanleiding voor is;
- voor de omvang van de algemene reserve wordt de streefwaarde gehanteerd op basis van een aantal uitgangspunten. Deze zijn in de tabel hieronder opgenomen.

De jaarrekening is met inachtneming van bovenstaand beleid opgesteld.

Berekening streefwaarde Algemene reserve (bedragen x € 1.000,-		
Aantal medewerkers (in dienst)		554
Opgenomen gelden (leningen)		13.500
Totale lasten *		52.993
Totale baten (excl.inwonersbijdrage en factuurbijdrage uniforme taken) *		20.027
* o.b.v. realisatie 2024		
Bedrag per medewerker	€ 1.000	554
Percentage over opgenomen gelden (leningen)	0,5%	68
Percentage totale lasten	1,0%	530
Percentage over totale baten	3,0%	601
Streefwaarde Algemene reserve		**1.753**

4.1.1 Algemene reserve

In onderstaande tabel is het verloop van de algemene reserve in 2024 weergegeven. Bij de gepresenteerde cijfers wordt ervan uitgegaan dat de voorstellen voor bestemming van het resultaat 2024 door het Algemeen Bestuur worden overgenomen. In de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 wordt een geactualiseerd meerjarig beeld van de algemene reserve geschetst.

De GGD realiseerde in 2024 een negatief resultaat van € 80.600, inclusief een overschot, € 71.500, op de bijdrage Veilig Thuis.
Wij stellen voor het resultaat als volgt te bestemmen:

1. Onttrekking aan de algemene reserve € 152.100.
2. Uitbetaling overschot resultaat Veilig Thuis € 71.500 (zie thematabel in de bijlagen).

Indien positieve resultaten worden behaald, geldt als uitgangspunt dat een toevoeging plaatsvindt aan de algemene reserve tot de bestuurlijk vastgestelde streefwaarde. Indien het bestuur bovenstaande voorstellen aanneemt zakt de algemene reserve onder de vastgestelde streefwaarde van € 1.753.000. De hoogte van de algemene reserve bedraagt na onttrekking resultaat inclusief uitbetaling overschot Veilig Thuis € 1.598.000.

Omvang algemene reserve (bedragen *€ 1.000,-)	**Realisatie 2024**
Algemene reserve begin boekjaar	1.750
Resultaat 2024	-81
Algemene reserve einde boekjaar	**1.669**

De benodigde weerstandscapaciteit is het resultaat van de gewogen risicocapaciteit van de geïnventariseerde risico's (zie paragraaf 4.1.2). De beschikbare weerstandscapaciteit is gelijk aan de algemene reserve.
Het weerstandsvermogen is de mate waarin de benodigde capaciteit wordt gedekt door de beschikbare capaciteit. Zoals uit tabel in paragraaf 4.1.2 blijkt, is het weerstandsvermogen ontoereikend om de risico's af te dekken. Naarmate de gecalculeerde risico's zich voordoen zullen hiervoor extra bezuinigingsmaatregelen moeten worden getroffen of wordt de bijdrage van gemeenten hoger.

Benodigde weerstandscapaciteit (bedragen *€ 1.000,-)	Realisatie 2024
Totaal noodzakelijke weerstandscapaciteit na weging (zie hieronder)	4.264
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit einde boekjaar	1.669
Mate waarin de capaciteit de risico's kan afdekken (=weerstandsvermogen)	39%

4.1.2 Risico's

In onderstaande tabel is een samenvatting van de risico's met financiële omvang opgenomen. Bij de bepaling van de noodzakelijke risicocapaciteit is rekening gehouden met de weging van de verwachtingswaarde van de kans dat de risico's zich voordoen.

Benodigde weerstandscapaciteit (bedragen *€ 1.000,-)	Verwachte financiële gevolgen	Benodigde weerstands-capaciteit
Nieuwe wet- en regelgeving en politiek bestuurlijke risico's	1.825	658
Maatschappelijke risico's	625	263
Economische risico's	5.000	2.550
Middelen, organisatie medewerkers en efficiëncy	2.280	794
	9.730	**4.264**

Alle risico's zijn in 2024 opnieuw beoordeeld en de waarde en de kans dat ze zich voordoen daarop aangepast.

Om een concreter beeld te geven van de risico's die de GGD GZ loopt, staan in de tabel op de volgende pagina's de tien grootste risico's beschreven, inclusief de berekening.

Nr.	Risico en omschrijving	Bedrag	Kans	Risicobedrag	Beheersmaatregelen
1	**Inkomsten, bezuinigingen overheid en gemeentes** Het betreft hier het risico dat niet kan worden voldaan aan de kwaliteitseisen door bezuinigingen van de overheid en de gemeentes op zowel uniforme als faculatieve taken. Maatregelen van het huidige kabinet door met € 330 mln te bezuinigen op gezondheidszorg versterkt dit risico.	3.250.000	50%	€ 1.625.000	* Tijdig signaleren en actie ondernemen * Werken met flexibelere schil * Strenger sturen op contractafspraken * Alert zijn op subsidiemogelijkheden * Facultatieve werkzaamheden financieren uit uniform budget waar mogelijk * Voorstel bestuur CAO- en prijsstijging indexaties niet te budgetteren * Personeel laten afvloeien waar nodig
2	**CAO / prijsindex** Het betreft hier de toekomstige stijgingen door een nieuwe CAO die boven de indexcijfers uitkomen die door de adviescommissie zijn meegegeven en zijn opgenomen in de begroting. Het risico is dat de gemeenten onvoldoende compenseren om dit op te vangen.	1.000.000	70%	€ 700.000	* Tijdig het gesprek voeren met gemeenten * Bij vacatureruimte afwegen of invulling noodzakelijk is
3	**Niet naleven van de Wet en Regelgeving** De GGD dient te voldoen aan diverse wetten en verordeningen. Het bewust of onbewust overtreden van wet- en regelgeving kan mogelijk schadeclaims of boetes tot gevolg hebben.	1.125.000	50%	€ 562.500	* Personeel bewust maken van wet en regelgeving van hun vakgebied * Huisjurist aanwezig, landelijke richtlijnen worden gevolgd en regelgeving is redelijk stabiel * Taakafbakening waar is de GGD van en waarvan ook niet * Meer ingezet op juist naleven van privacy wetgeving
4	**Prijsstijgingen** Het betreft hier de toekomstige stijgingen van o.a. inkoop, onderhoud, inhuur, die boven de indexcijfers uitkomen die door de adviescommissie zijn meegegeven en zijn opgenomen in de begroting. Het risico is dat de gemeenten onvoldoende compenseren om dit op te vangen.	750.000	30%	€ 225.000	* Tijdig bespreken met gemeenten (procesvoorstel is reeds voorgelegd aan het AB) * GGD landelijke inkoop organiseren * Kwaliteitseisen verlagen * Uitstellen of afzien van aanschaf/inhuur
5	**Ziekteverzuim & arbo** Het risico van langdurig ziekteverzuim is aanwezig en daarmee de kans op relatief dure vervanging van personeel. Een aantal functies hebben te maken met extra risico's van verbale of fysieke agressie.	375.000	50%	€ 187.500	* Extra inzet op positieve werkplek * Managers opgeleid om personeel beter te monitoren, gesprek aangaan, oplossingen aanbieden voordat probleem ontstaat. * Managers verantwoordelijk stellen voor hoogte verzuim * Tevredenheidsonderzoeken onder personeel regelmatig uitvoeren * Mogelijkheden interne re-integratie uitwerken, re-integratie plan per afdeling optuigen zodat per soort re-integreerde een passende oplossing (ook buiten eigen afdeling) geboden kan worden * Actief arbobeleid * Training omgaan met agressie en geweld

Nr.	Risico en omschrijving	Bedrag	Kans	Risicobedrag	Beheersmaatregelen
6	**(toekomst) Veilig Thuis** Er is nog geen uitsluitsel over het toekomstscenario gezins- en jeugdbescherming 'samen voor kind en gezin' als vervolg op de contouren zoals geschetst in de Kamerbrief Perspectief voor de Jeugd. Er zullen regionale veiligheidsteams komen vanuit een nieuwe publiekrechtelijke organisatie. Dit heeft naar verwachting consequenties voor de organisatorische inbedding van Veilig Thuis. Verder is nog niet duidelijk hoe de nieuwe financieringssystematiek eruit komt te zien en wat dit eventueel aan invoed heeft qua personeelsverloop.	375.000	50%	€ 187.500	* Volgen van ontwikkelingen en tijdig actie ondernemen * Samenwerking Bijzondere Zorg en Jeugdgezondheidszorg om efficiëntie te verhogen
7	**Epidemie** Kosten van uitval en andere of extra inzet van personeel, waardoor taken tijdelijk niet worden uitgevoerd of extra moet worden ingehuurd. Het betreft dan het risico op de kosten die niet worden vergoed door derden. Tevens risico dat huidige systeem niet kan voldoen aan eisen, waardoor nieuw systeem ontwikkeld zal moeten worden.	375.000	50%	€ 187.500	* Continuïteitsplan eigen organisatie * Dit risico hoort bij de primaire taak van de organisatie en wordt daarom geaccepteerd * Financiering nieuw systeem opgenomen in budget, continuering beheer systeem vanuit overheid nog onzeker.
8	**Cybercriminaliteit en beveiligingsincidenten** Beveiligingsincident is een inbreuk op de beveiliging, waarbij de beschikbaarheid, de integriteit of de vertrouwelijkheid van informatie (en persoonsgegevens) in gevaar is of kan komen. Cybercriminaliteit brengt risico's op bedrijfscontinuïteit, losgeldeisen, valse betalingsverzoeken, etc. met zich mee. De GGD is NEN gecertificeerd. Hiermee is de basis van de beveiliging op orde, maar het risico blijft aanwezig. Daarnaast is er een verhoogd risico op verstoring van de samenleving en organisatie als gevolg van oorlogs- en terroristische dreigingen waarbij de infrastructuur verstoord kan worden. Waaronder risico op uitval van systemen en servers: • Stroomuitval (in- of extern) • Bedrijfscontinuïteit in gevaar • uitval van noodzakelijke applicaties • Imagoschade	500.000	30%	€ 150.000	• Aanwezigheid CISO, FG en PO en uitbreiding functioneel beheer • Continuïteitsplan in werking • Opnieuw aanbesteden kantoorautomatisering • Strengere controles inrichting automatisering • Inzet AI gestuurde monitoring software • Verhogen bewustwording binnen de organisatie • Tactisch- en strategisch plan om te voldoen aan wet- en regelgeving • Back up en restore • Verwerkersovereenkomsten en contracten conform inkoopvoorwaarden GGD • Ketensamenwerking • Prospectieve risicoanalyse • Continuïteitsplan • Noodstroomagregraten
9	**Arbeidsmarktkrapte** Door vergrijzing, krapte op de arbeidsmarkt en toenemende taken wordt het steeds moeilijker goed gekwalificeerd personeel (op korte termijn) aan te trekken. Dit geldt voor bijna alle taken, maar bij de beschikbaarheid van forensische artsen en vertrouwensartsen (VT) is dit het grootste probleem. Hierdoor kan de 24/7 beschikbaarheid van een vertrouwensarts niet worden gegarandeerd op Gelders niveau.	375.000	30%	€ 112.500	* Samenwerking met VGGM * Gezonde balans privé/werk * Automatiseren repeterende taken * Digitale kennis personeel verbeteren (incl. zelfredzaamheid) * Verkenning mogelijkheden AI mbt o.a. chatbots, gespreksverslagen, planning, indicatiestellingen, etc. * Eventueel tijdelijk opvangen met inhuur
10	**Toenemende en veranderende vraag** Bevolkingsgroei en toenemende taken GGD, aantal casussen stijgt. Veranderde vraag van gemeente en inwoners.	125.000	50%	€ 62.500	* Sturen op afspraken * Tijdig signaleren en aankaarten * Werkgroep om inwoners mee te laten tellen in begrotingen (pas in 2027)
	Totaal van de 10 grootste risico's (noodzakelijke risicocapaciteit)			**€ 4.000.000**	
	Overige (noodzakelijke risicocapaciteit)			**€ 264.000**	
	Totale noodzakelijke risicocapaciteit			**€ 4.264.000**	

Frauderisico analyse

In 2021 heeft de GGD beleid opgesteld over het voorkomen van fraude en is een frauderisicoanalyse uitgevoerd. De analyse wordt periodiek geactualiseerd en is betrokken bij het risicomanagement. In de jaarrekening 2024 komt dit onderdeel terug bij de rechtmatigheidsverklaring via het criterium misbruik en oneigenlijk gebruik.

4.1.3 Kengetallen

Onderstaande kengetallen zijn opgenomen conform Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De kengetallen zijn berekend zoals aangegeven in de Ministeriële Regeling juli 2015.

Kengetallen	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
Netto schuldquote	32,0%	31,1%	13,5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	32,0%	31,1%	13,5%
Solvabiliteitsratio	7,2	6,6	7,8
Structurele exploitatieruimte	0,0	0,0	1,2

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de GGD ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. In de begroting 2024 is een extra lening begroot voor de gestegen kosten voor de nieuwbouw van het hoofdkantoor van de GGD Gelderland-Zuid in Nijmegen. De GGD is voldoende liquide gebleken om de gestegen kosten te betalen. Er is geen nieuwe lening aangetrokken.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de GGD in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Hierdoor ontstaat inzicht in de structurele exploitatieruimte.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Materiële vaste activa

Activeren en afschrijven
De materiele vaste activa zijn gewaardeerd op de verkrijgingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs. Activa met een verkrijgingsprijs van meer dan >€ 10.000 worden geactiveerd. Er wordt gestart met afschrijven vanaf het eerstvolgende boekjaar.
Indien de GGD investeringsbijdragen van derden ontvangt wordt dit expliciet toegelicht.
Investeringen die volledig zijn afgeschreven maar nog wel in eigendom zijn, worden middels desinvestering overgebracht naar de staat van eigendommen.

Investeringen in gebouwen
De GGD heeft ultimo 2024 twee panden in eigendom, Het nieuwe hoofdgebouw in Nijmegen en het pand in Tiel. De consultatiebureaus worden gehuurd door de GGD. Investeringen in gebouwen die geen eigendom van de GGD zijn, komen voor rekening van de betreffende verhuurder.
Investeringen in gebouwen die eigendom zijn van de GGD, worden bij de GGD geactiveerd. De kapitaallasten zijn opgenomen in de begroting.

Investeringen in overige kapitaalgoederen
Ten aanzien van de investeringen in overige kapitaalgoederen (inventaris en installaties, automatisering, vervoersmiddelen en materiaal) hanteert de GGD een meerjarig investeringsplan wat periodiek wordt geactualiseerd. In de begroting is een constant bedrag opgenomen voor kapitaallasten gebaseerd op de verwachte kapitaallasten van het betreffende begrotingsjaar. De werkelijke kapitaallasten fluctueren.

Meerjarig wordt gestuurd op een sluitende investeringsbegroting. Dit laatste staat onder druk vanwege de inflatie en additionele duurzaamheidseisen waardoor prijzen verder oplopen.

Onderhoud

Onderhoud gebouwen en installaties
Op basis van het onderhoudsplan (MJOP) wordt jaarlijks het onderhoud uitgevoerd. Voor het hoofdgebouw in Nijmegen wordt een nieuw MJOP opgesteld.

Uitgangspunten beleid
- Het MJOP wordt jaarlijks geactualiseerd en een keer in de vijf jaar volledig herzien door een externe partij. In 2024 is de herziening opgestart, de resultaten zijn medio 2024 bekend.
- De GGD middelt de lasten van het onderhoud over een periode van 10 jaar.
- Voor het meten en bewaken van de onderhoudsstaat hanteren wij de landelijke NEN-norm 2767 (Nederlands Normalisatie-instituut) voor gebouwen.

Het onderhoud vertoont in absolute zin, als gevolg van werkelijk uit te voeren onderhoud, in de verschillende jaren fluctuaties. Via de voorziening MJOP vertoont de feitelijke belasting van de begroting een stabiel beeld.

De kosten voor het beheer en onderhoud van de gehuurde panden zijn voor rekening en risico van de gemeenten of externe partijen. De GGD draagt bij in de servicelasten.

Onderhoud materieel
Het onderhoud van materieel wordt grotendeels in eigen beheer uitgevoerd of uitbesteed. via de afdeling Vastgoed & Facilitymanagement van de VRGZ.

4.3 Financiering

Risicobeheer
Het is de GGD niet toegestaan om leningen te verstrekken en rente en aflossing van leningen te garanderen.

Financieringsportefeuille
De hoeveelheid geld die nodig is voor de uitvoering van de verschillende taken van de organisatie wordt beheerd door de treasuryfunctie. Werkwijze, taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in het treasurystatuut. Dit statuut is op 27 juni 2019 door het Algemeen Bestuur (AB) vastgesteld.

De GGD voert een risicomijdend beleid en voldeed in 2024 aan wet- en regelgeving. Voor de GGD geldt het schatkistbankieren voor decentrale overheden. Dit houdt in dat tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse Staat minder geld hoeven lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen.
In 2020 heeft de GGD een lening aangetrokken ter financiering van het nieuw te bouwen pand in Nijmegen. In onderstaand renteschema worden de rentelasten, de toerekening aan taakvelden en het renteresultaat weergegeven.

(bedragen *€ 1.000,-)	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
a. De externe rentelasten over korte en lange financiering	97	108	106
b. De externe rentebaten	-729		
Totaal door te rekenen externe rente	**-632**	**108**	**106**
c. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend			
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend			
Saldo door te rekenen externe rente (a+b+c)	**-632**	**108**	**106**
d1. Rente over eigen vermogen			
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)			
De aan taakvelden toe te rekenen rente	**-632**	**108**	**106**
e. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	-632	108	106
f. Renteresultaat op het taakveld treasury			

Kasgeldlimiet

Het Ministerie van Financiën geeft aan welk bedrag mag worden gefinancierd met kortlopende geldleningen: de kasgeldlimiet. Als de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden moet de kortlopende schuld worden omgezet in een langlopende schuld.

In 2024 is de GGD in de eerste 2 kwartalen 2024 binnen de limiet gebleven. In het derde en vierde kwartaal is door afname van liquide middelen, oorzaak de afbouw van het nieuwbouw pand, is de kasgeld limiet overschreden. De verwachting is dat in 2025 de overschrijding weer wordt opgeheven.

Kasgeldlimiet **(bedragen *€ 1.000,-)**				
Omvang begroting per 1-1-2024 (=grondslag)				46.217
In procenten van de grondslag				8,20%
Toegestane kasgeldlimiet				3.790
	1e kwartaal	**2e kwartaal**	**3e kwartaal**	**4e kwartaal**
Totaal nettovlottende schuld	4.213	-1.683	-7.897	-7.085
Toegestane kasgeldlimiet	3.790	3.790	3.790	3.790
Ruimte	**8.003**	**2.107**	**-4.107**	**-3.296**

Renterisiconorm

Om ongewenste financiële gevolgen van rentewijzigingen te beperken geeft het ministerie ook een renterisiconorm aan. Deze renterisiconorm geeft de omvang van de schuld weer die in een jaar maximaal voor renteconversie in aanmerking mag komen.

De uitkomst hiervan mag niet overschreden worden zodat een spreiding van de opgenomen leningen, looptijden en rente-aanpassingsdata en een eventueel hieruit voortvloeiende rentewijziging ontstaat.

In 2024 bleef de GGD binnen de norm van de Wet Fido[1].

Renterisiconorm **(bedragen * € 1.000,-)**	**2024**
1 Renteherziening op lening o/g	0
2 Betaalde aflossingen	375
3 Renterisico (1+2)	375
4 Begrotingstotaal 2024	52.993
Bij Min. Regeling vastgestelde %	20%
5 Renterisiconorm	10.599
Toets renterisiconorm (5-3)	
6 Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	10.224

[1] Wet Financiering decentrale overheden

4.4 Bedrijfsvoering

4.4.1 Openbaarheidsparagraaf

In 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Op basis van de Woo dienen bestuursorganen in hun jaarverslag en begroting een openbaarheidsparagraaf op te nemen. Deze openbaarheidsparagraaf beschrijft op hoofdlijnen de activiteiten die zijn uitgevoerd in het kader van de Woo.

Actieve openbaarmaking
In de Woo staan 11 informatiecategorieën die wij actief openbaar moeten maken. Deze 11 categorieën hoeven niet allemaal tegelijk openbaar gemaakt te worden, maar de wetgever heeft bepaald dat dit gefaseerd kan gebeuren. Conform deze fasering heeft GGD Gelderland-Zuid de eerste 5 informatiecategorieën openbaar gemaakt.

Woo-index
Om de actieve openbaarmaking volgens de Woo te ondersteunen is er een verwijsindex, de 'Woo-index', en een zoekfunctie op overheid.nl. We zijn al gestart met actieve openbaarmaking van bijvoorbeeld beleidsregels en organisatiegegevens. Daarnaast publiceren we al langer bestuur stukken op de website.

Woo-verzoeken
In 2024 ontving GGD Gelderland-Zuid geen Woo-verzoek.

4.4.2 Arbo

Veiligheid voor medewerkers
De Risico-Inventarisatie en –Evaluatie (RI&E) van GGD Gelderland-Zuid is actueel. Het plan van aanpak wordt door de Arbo commissie gemonitord.

Gezonde, fitte en vitale medewerkers
Medewerkers met fysieke klachten hebben na een werkplekonderzoek aanpassingen gekregen voor een Arbo-verantwoorde inrichting van hun (thuis-)werkplek.
Vanuit het Project Samen Gezond Werken zijn door het jaar heen activiteiten georganiseerd om aandacht te geven aan de (fysieke en mentale) vitaliteit van de medewerkers.

Bevorderen van het welzijn van medewerkers
In 2024 is een nieuwe BHV coördinator aangesteld.
De alarmeringsapp is aangeschaft, maar in 2024 nog niet gebruikt. Met behulp van de app kan een medewerker in een noodsituatie hulp inroepen. Voor de verschillende alarmeringssituaties zijn opvolgingsprotocollen gemaakt.
In afstemming met de afdelingen BZ en VT is een nieuwe inhoud opgezet voor de fysieke weerbaarheidstraining.

Vanuit het team Arbo/BHV is ondersteuning geboden bij de inrichting van de nieuwbouw volgens Arbo-eisen. Aandacht voor Psychosociale arbeidsbelasting is doorgeschoven naar 2025.

4.4.3 Communicatie

Meerjarenstrategie 2024-2027
Voor de Meerjarenstrategie 2024-2027 is een nieuw digitoegankelijk online magazine gemaakt. Hierin laten wij opnieuw door middel van praktijkverhalen met medewerkers en samenwerkingspartners zien hoe wij werken aan wat afgesproken is in de meerjarenstrategie. De geplaatste verhalen zijn via onze website, nieuwsbrieven, social-mediakanalen en ons intranet breed gedeeld.

Vergroten zichtbaarheid activiteiten GGD
Team Communicatie adviseert en ondersteunt bij projecten en taken, intern en met samenwerkingspartners. Op deze manier ondersteunen we bij het zichtbaar maken van wat de GGD doet. Wij hebben een rol bij het betrokken houden van medewerkers bij de organisatie. Dit jaar redigeerden en plaatsten wij ruim 200 berichten op intranet. We maakten 20 vlogs waarin onze directeur met medewerkers in gesprek gaat over een ontwikkeling, taak of project. Vanwege de krappe arbeidsmarkt is er een arbeidsmarktcommunicatieplan gemaakt en uitgevoerd.

Website en social media
De GGD-website trok dit jaar bijna 300.000 bezoekers (in 2023: 180.000) die samen 600.000 pagina's bekeken. De website van Veilig Thuis is bezocht door 16.000 bezoekers (in 2023: 7.000) die samen 30.000 pagina's bekeken.
Dit jaar waren wij erg actief op onze sociale media en daardoor nam het bereik toe. Het aantal mensen dat we bereikten via Facebook was 250.000 (in 2023: 185.000) en via Instagram 215.000 (in 2023: 70.000). Via LinkedIn zijn onze berichten 260.000 keer (in 2023: ruim 250.000) gezien.

Pers
Team Communicatie hield zich dit jaar bezig met ruim 100 perscontacten. Het ging om het begeleiden van reacties op landelijke, regionale en lokale persvragen. En om het zelf naar buiten brengen van inhoudelijke informatie vanuit de GGD.

4.4.4 Informatievoorziening

Archiefwet- en regelgeving en bijbehorende KPI's
We voldoen aan de wet- en regelgeving. Door uitstel van de inwerkingtreding van de nieuwe Archiefwet is de definitieve nieuwe inrichting van informatiebeheer nog niet opgepakt, want deze moet in lijn zijn met de nieuwe Archiefwet.
De inventarisatie van alle processen in het kader van het Documentair Structuurplan (DSP) is afgerond. We wachten op het live brengen door de leverancier (Q1 2025).
Voor BZ, VT en JGZ is het taakarchief conform de landelijke archiefvereisten geborgd in de betreffende taakapplicaties. Voor landelijke AGZ-applicaties gaat dit mee in de landelijke aanbestedingen.

Zorg specifieke normen en wet- en regelgeving
In april 2024 is een nieuw NEN7510 certificaat voor de periode 2024-2027 verkregen. Daarnaast hebben we doorlopend geïnvesteerd in het veiligheidsbewustzijn van onze medewerkers.
Alle leveranciers zijn op de hoogte gebracht van de eisen van NEN7513 voor logging. Leveranciers die niet zijn/worden aanbesteed in 2024-2025 voldoen er al aan. Voor andere leveranciers is dit opgenomen als eis in het Programma van Eisen (PvE).
Livegang van de NIS2 is uitgesteld tot medio 2025. De voorbereidingen zijn gestart, maar we verwachten dat dit weinig impact zal hebben omdat wij al gecertificeerd zijn voor NEN7510. BIO was onderdeel van het harmonisatieplan met de VRGZ. Het plan is door de VRGZ uitgesteld wegens andere prioriteiten.

Gegevensuitwisseling
Gegevensuitwisseling
Door een beleidswijziging bij VWS hoeven UZI-certificaten niet vervangen te worden door de GGD.
Gegevensuitwisseling 'Medicatieoverdracht' loopt via een landelijke project, onder regie van GGD GHOR Nederland.
Gegevensuitwisseling 'Babyconnect' is on-hold gezet door VWS in verband met 2 lopende landelijke pilots en de evaluatie hiervan in Q3 2025. Gegevensuitwisseling 'Basisdataset' is geïmplementeerd.
Gegevensuitwisseling 'Beeldbeschikbaarheid' is geïmplementeerd door aan te sluiten op het landelijke stelsel TWIIN.
De JGZ is nu aangesloten op Toegangsverleningservice (TVS), waardoor cliënten toegang hebben tot hun medisch dossiers of dat van hun kind(eren). Aansluiting op TVS voor andere domeinen

wordt niet doorgezet door de komst van PGO's (Persoonlijke Gezondheidsomgeving). We gaan niet aansluiten op leveranciersafhankelijke cliëntportalen maar op de landelijke basisvoorzieningen.

Datagedreven GGD
Binnen een cloud-based Azure omgeving is de infrastructuur ingericht zodat onze gegevens veilig vanuit de registratiesystemen van verschillende leveranciers benut kunnen worden.

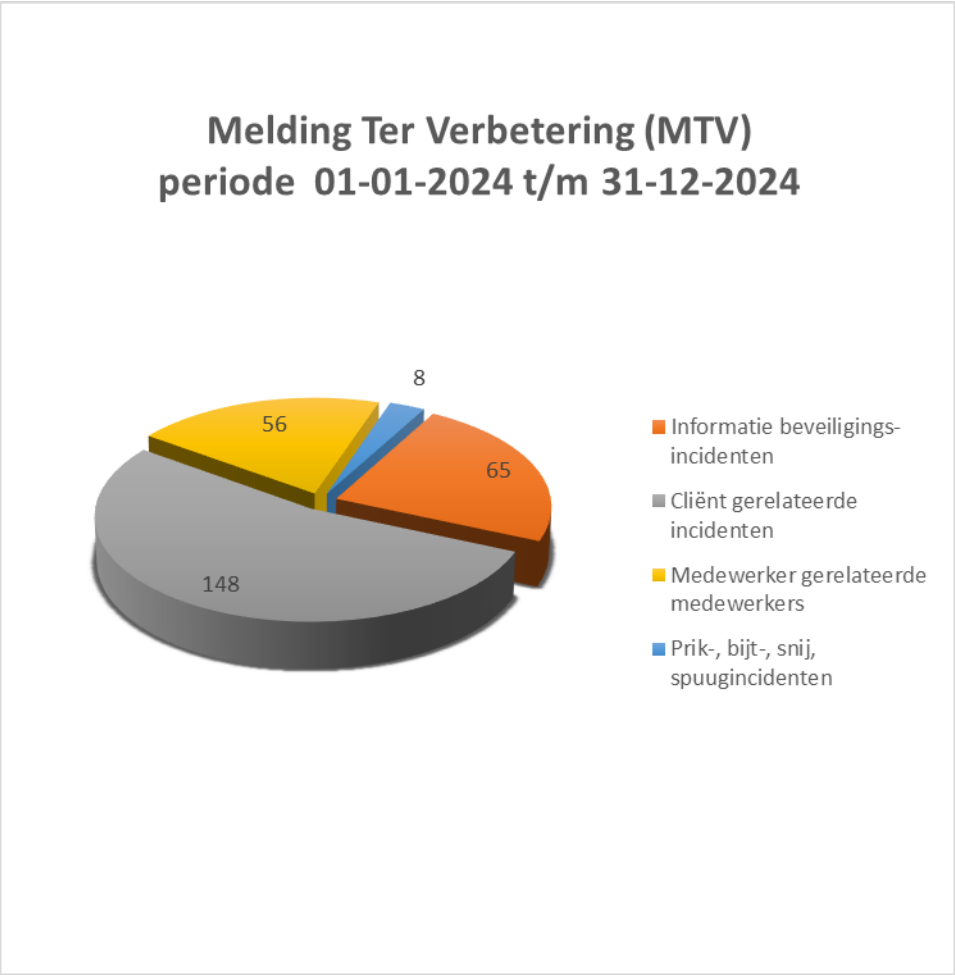
Standaardisering en uniformering van informatievoorziening
Zorg AB (Zorg AdresBoek) is in 2024 geïmplementeerd. MITZ is landelijk on hold gezet en alleen nog als pilot beschikbaar voor academische ziekenhuizen en de GGZ-zorg (sinds Q4 2024). Aansluiting op PGO's wordt standaard als eis meegenomen bij aanbestedingen.

4.4.5 Kwaliteit

Kwaliteitsmanagementsysteem
Het kwaliteitsmanagementsysteem (KMS) is op basis van de Harmonisatie Kwaliteit Zorginstellingen (HKZ) 2019 en het NEN7510 normenkader gecertificeerd. In 2024 vond de externe HKZ her-certificeringsaudit plaats. Deze verliep succesvol.

Kwaliteitsinformatiepunt
Het kwaliteitsinformatiepunt heeft zijn meerwaarde bewezen door te zorgen voor actuele resultaten van kwaliteitsinstrumenten, zoals interne audits, ervaringsonderzoeken, leveranciersbeoordelingen en Meldingen Ter Verbeteringen. (Team)managers en medewerkers met bijzondere kwaliteitstaken zijn goed in staat om actuele data uit het KMS te generen en hierop te sturen.

Melding ter verbetering (MTV)
Medewerkers van alle afdelingen worden gestimuleerd om (bijna)-incidenten te melden via de zogenaamde Melding Ter Verbetering procedure. Meldingen worden decentraal geanalyseerd op verbeterpotentieel. Periodiek worden meldingen besproken in de GGD-brede MTV-commissie. Via dashboards is er continu zicht op het aantal, de aard en trends van de meldingen op team-, afdeling- en GGD-niveau. Het aantal meldingen in 2024 is 277 (283 in 2023 en 228 in 2022).



Risicobeheersing
In 2024 zijn de risico's van de meeste kritische processen opnieuw in kaart gebracht. Waar dat nodig was, zijn beheersmaatregelen getroffen.

Ervaring in beeld
Op verschillende afdelingen is ervaringsonderzoek gedaan. Voorbeelden hiervan zijn ervaringsonderzoeken onder medewerkers en ketenpartners van de afdeling Veilig Thuis en cliëntervaringsonderzoek bij de afdeling Jeugdgezondheidszorg.

Klachten
De klachtenfunctionarissen ontvingen in 2024 54 klachten (56 klachten in 2023).
In 2024 ontving de onafhankelijke klachtencommissie 4 klachten (2 in 2023).

4.4.6 Juridische zaken

Juridische Zaken heeft in 2024 de organisatie vertegenwoordigd in meerdere juridische procedures (tuchtklacht, kortgedingprocedure, beroepsprocedure, bezwaarschriften, klachtenprocedures, aansprakelijkstellingen en een procedure bij de Geschillencommissie Zorg).
Ook heeft Juridische Zaken (JZ) relevante wet- en regelgeving voorbereid en geïmplementeerd. Het beleid invloed zorgverleners en het aangiftebeleid zijn door JZ opgesteld. Ook was JZ betrokken bij het opstellen en wijzigen van meerdere beleidsdocumenten, zodat deze documenten in lijn zijn met de huidige wet- en regelgeving. JZ heeft ook geadviseerd bij de ontwikkelingen rondom schijnzelfstandigheid en de wet DBA.

Daarnaast zijn medewerkers ad hoc geadviseerd in casussen. Dat ging bijvoorbeeld over patiëntenrechten, gegevensdeling, dossiervoering, vorderingen vanuit justitie, wettelijke bevoegdheden van toezichthouders, klachten en gezagskwesties. Ook zijn diverse contracten, dienstverleningsovereenkomsten en samenwerkingsovereenkomsten opgesteld en gecontroleerd.

4.4.7 Bedrijfsvoering

In 2024 is de afstemming tussen de Veiligheidsregio en GGD op het gebied van Bedrijfsvoering verder doorontwikkeld.

Interne beheersing

In 2024 zijn opnieuw grote stappen gezet in de ontwikkeling van het proces om te komen tot de rechtmatigheidsverantwoording. Hiervoor is op basis van een risicoanalyse een intern controleplan opgesteld, zijn de verordeningen aangepast en door het bestuur vastgesteld en zijn interne controlewerkzaamheden uitgevoerd en vastgelegd. Belangrijkste aandachtspunt uit eerdere rapportages is de rechtmatigheid over inkopen. In 2024 is een aantal EU-dossiers getoetst. Hierbij zijn geen bijzonderheden geconstateerd. Voor het verbeteren van de inkoopfuncties is een verbeterplan opgesteld. De uitvoering loopt volgens planning.

Vastgoed

Nieuwbouw Hoofdkantoor

In 2024 is de nieuwbouw van het hoofdkantoor gerealiseerd. Het hoofdkantoor (op 6 januari 2025 officieel geopend) is een duurzaam gebouw dat optimaal aansluit bij de behoeften van de cliënten, medewerkers en partners van GGD Gelderland-Zuid. Daarnaast is het een transparant gebouw waarin het aangenaam werken is.
Ook zijn in 2024 de afspraken over het aangrenzende parkeerterrein uitgevoerd en is het terrein in gebruik genomen. Het terrein is in eigendom van de GGD en het naastgelegen bowlingcentrum. De behoefte aan parkeerruimte van beide partijen is groot, maar wel op verschillende momenten. Door deze samenwerking kan er op een effectieve wijze geparkeerd worden.



JGZ-locaties

Het beheer van de 19 consultatiebureaulocaties is volgens afspraak uitgevoerd en hierover is financiële verantwoording afgelegd aan de gemeenten.
In april 2024 is door Vastgoed VRGZ en Gebouwbeheer van de Gemeente Opheusden geconstateerd dat de huisvesting in die gemeente niet voldoet aan het Programma van Eisen,

ondanks de verbouwing die daar heeft plaatsgevonden. Over een vervangende locatie is nog geen besluit genomen.

HRM

Organisatieontwikkeling

In het kader van aantrekkelijk werkgeverschap is in 2024 het Inspirerend Kader opgesteld. Hierin wordt de missie van de GGD concreet in beloften aan onze inwoners, medewerkers, gemeenten en samenwerkingspartners. Het Inspirerend Kader is onderdeel van de meerjarenstrategie 2024-2027, die op 11 april 2024 door het Algemeen Bestuur vastgesteld.

Strategische Personeelsplanning

Als voorbereiding op strategische personeelsplanning is in 2024 een dashboard beschikbaar gekomen waarin de kwantitatieve gegevens inzichtelijk zijn.

Arbeidsmarktcommunicatie

In het kader van arbeidsmarktcommunicatie heeft HRM bijgedragen aan een "Werken bij" pagina op de website. Daar staan alle vacatures en de arbeidsvoorwaarden en het sollicitatieproces is duidelijk toegelicht. Daarnaast zijn de vacatureteksten herzien om ze beter te laten aansluiten bij de huidige arbeidsmarkt.

Introductieprogramma nieuwe medewerkers

In 2024 zijn 52 vacatures gesteld en verwerkt door HRM. Hiervan waren 5 vacatures voor (team)managersfuncties. Er zijn vier introductiebijeenkomsten georganiseerd waaraan 77 nieuwe medewerkers hebben deelgenomen. Alle aanwezigen hebben aansluitend aan de bijeenkomst de eed/belofte afgelegd.

Reiskostenregeling en activiteit-gericht werken

In aanloop naar de verhuizing naar het nieuwe pand is nieuw parkeerbeleid opgesteld en is de reiskostenregeling aangepast. Daarnaast is ingezet op het meenemen van mensen in het activiteit-gericht werken, o.a. door een animatiefilm (geplaatst op intranetIP).

Leiderschapsontwikkeling

Vanuit leiderschapsontwikkeling zijn de managers en teammanagers in 2024 gecoacht en begeleid door bureau Berkeley Square. Dat ging onder meer over het meenemen van de organisatie in het Inspirerend Kader en over wat het betekent om dit daadwerkelijk zelf uit te dragen.

Rechtmatigheid

Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. Er zijn in 2024 geen afwijkingen geconstateerd boven de rapportagegrens (80% van het grensbedrag, zie paragraaf 5.2.5).

De over- en onderschrijdingen van de kosten zijn, voor zover voorzien, in de tussentijdse financiële rapportages gemeld aan het Algemeen Bestuur dat hiermee heeft ingestemd. Deze vallen binnen het bestaande beleid en de reguliere bedrijfsuitoefening waardoor de begrotingsonrechtmatigheid als acceptabel is aangemerkt (zie tabel in paragraaf 5.2.5).

4.4.8 Samenstelling personeelsbestand

In onderstaande tabel zijn een aantal gegevens opgenomen over de opbouw van het personeelsbestand.

	2024	2023	2022	2021
Aantal medewerkers	**AFAS**	**AFAS**	**AFAS**	**Ultimo**
Aantal medewerkers in dienst (excl. stagiaires en inhuur)	505	477	460	450
Aantal medewekers coronabestrijding		211	467	1.018
Aantal Pnil*	26			
Totaal medewerkers GGD	531	688	927	1.468
Aantal FTE				
Fte in dienst	391	372	358	347
Fte inhuur	7	14	33	12
Overige indicatoren				
Gemiddelde leeftijd	46	46	46	47
Verhoudingen %:				
Man	11,9	10,8	11,1	10,2
Vrouw	87,9	89,0	88,7	89,8
Non-binair	0,2	0,2	0,2	
Ziekteverzuim %	6,4	6,3	6,5	8,0

Peildatum 31 december 2024

* Personeel niet in loondienst

4.5 Verbonden partijen

De GGD werkt samen met Veiligheidsregio Gelderland-Zuid op het gebied van bedrijfsvoering. Er is geen sprake van een verbonden partij in die zin dat de GGD risico's draagt die door de andere partij worden veroorzaakt. Wel zijn er kosten gemoeid met het eventueel verbreken van de samenwerking.

5

Jaarrekening

Algemeen bestuur d.d. 04 juli 2024

5. Jaarrekening

5.1 Balans per 31 december 2024

ACTIVA				
(bedragen x € 1.000,-)	**31-12-2024**		**31-12-2023**	
Vaste Activa				
Materiële vaste activa	21.689		11.815	
		21.689		**11.815**
Vlottende activa				
Vlottende activa				
Voorraden				
Voorraden	143		108	
		143		**108**
Uitzetting met rentetypische looptijd < 1 jaar				
Openbare lichamen Rijk	21		189	
Openbare lichamen Gemeenten	1.628		2.310	
Openbare lichamen Overige	481		752	
Uitzettingen Rijks schatkist	6.718		15.443	
Overige vorderingen	203		82	
		9.051		**18.775**
Liquide middelen				
Kassaldi	4		5	
Banksaldi	57		58	
		61		**63**
Overlopende activa				
Nog te ontvangen subsidies Rijk	46		290	
Nog te ontvangen subsidies gemeenten	30		123	
Overige nog te ontvangen bedragen	499		914	
		574		**1.327**
Totaal		**31.518**		**32.088**

PASSIVA				
(bedragen x € 1.000,-)	**31-12-2024**		**31-12-2023**	
Vaste Passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	1.750		2.220	
Bestemde reserve frictiekosten huisvesting	227		287	
Bestemde reserve VT	380		362	
Gerealiseerd resultaat	-81		275	
		2.276		**3.144**
Voorzieningen				
Voorzieningen verplichtingen, verliezen, risico's	2.380		1.508	
Voorzieningen ter egalisering van kosten	237		161	
		2.616		**1.669**
Langlopende schulden				
Schuld met rentetypische looptijd > 1 jaar				
Langlopende schulden	13.500		13.875	
		13.500		**13.875**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schuld met rentetypische looptijd < 1 jaar				
Crediteuren	1.755		2.835	
Overige schulden	3.412		3.179	
		5.166		**6.014**
Overlopende passiva				
Overige nog te betalen bedragen	1.113		1.317	
Overige vooruit ontvangen bedragen	6.847		6.070	
		7.960		**7.387**
Totaal		**31.518**		**32.088**

Gewaarborgde leningen	**0**	**0**
Garantiestelling	**0**	**0**

5.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

De primaire begroting 2024 is op 7 september 2023 door het Algemeen Bestuur goedgekeurd. Op 5 september 2024 is de begrotingswijziging zoals deze wordt gepresenteerd in deze jaarrekening goedgekeurd.

bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2024	Primaire begroting 2024	Realisatie 2023
Baten				
Bijdrage deelnemende gemeenten	29.783	29.783	29.783	27.028
Bijdrage deelnemende gemeenten o.b.v. facturen	3.053	3.194	3.125	2.924
Subsidies Rijk	6.522	4.090	3.979	10.122
Subsidies Gemeenten	7.702	5.467	5.467	6.392
Overige opbrengsten	5.802	3.243	3.242	6.246
Acquisitiedoelstelling	0	340	340	0
Totaal baten	**52.862**	**46.117**	**45.936**	**52.713**
Lasten				
Personeelskosten	38.812	33.095	32.914	37.830
Huisvestingskosten	2.345	2.062	2.062	2.862
Kantoormiddelen	86	177	177	102
Medische kosten	1.282	1.106	1.106	1.297
Communicatieapparatuur	1.998	1.723	1.723	1.834
Vervoermiddelen	47	34	34	68
Afschrijvingen	372	703	703	397
Algemene kosten	4.447	3.618	3.618	4.733
Inkoop ondersteunende diensten VRGZ	4.204	3.566	3.566	3.484
Voorlichting	34	26	26	38
Rentebaten en -lasten	-632	108	108	-539
Totaal lasten	**52.993**	**46.217**	**46.036**	**52.107**
Totaal saldo van baten en lasten	**-130**	**-100**	**-100**	**605**
Reserves				
Toevoegingen reserves	-18	0	0	-362
Onttrekkingen reserves	60	0	0	40
Resultaat voor vennootschapsbelasting	**-88**	**-100**	**-100**	**283**
Vennootschapsbelasting				
Vennootschapsbelasting	-8	0	0	8
Resultaat na vennootschapsbelasting	**-81**	**-100**	**-100**	**275**

Grondslagen van resultaatbepaling en waardering

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. Het overzicht van baten en lasten van de GGD omvat het totaal van alle activiteiten die de GGD heeft uitgevoerd. De cijfers worden nader gepresenteerd en toegelicht in het overzicht baten en lasten.

Voor de GGD geldt de vennootschapsbelastingplicht (vpb) voor overheidsinstellingen. Jaarlijks verzorgt de GGD in samenwerking met een belastingadviseur de vpb-aangifte.

5.2.1 Grondslagen van resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De lasten worden bepaald op basis van historische kosten met inachtneming van de vermelde grondslagen van waardering van activa en passiva en toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Aangezien het niet is toegestaan voorzieningen te vormen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Voor jaarlijks terugkerende arbeid gerelateerde kosten zonder (naar verwachting) een jaarlijks vergelijkbaar volume is een verplichting opgenomen.

5.2.2 Grondslagen van waardering

Alle activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders is vermeld. De belangrijkste posten worden hieronder nader toegelicht.

5.2.3 Activa

Materiële vaste activa met economisch nut

Onder materiële vaste activa worden activa verstaan die bedoeld zijn om de bedrijfsuitoefening duurzaam te dienen. De materiële vaste activa (met een aanschafwaarde > € 10.000,-) worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs of vervaardigingskosten verminderd met een lineaire afschrijving gebaseerd op economische levensduur of tegen lagere bedrijfswaarde. Indien de GGD investeringsbijdragen van derden ontvangt wordt dit expliciet toegelicht. Investeringen die volledig zijn afgeschreven maar nog wel in eigendom zijn, worden middels desinvestering overgebracht naar de staat van eigendommen.

De bouw van het nieuwe hoofdkantoor van GGD Gelderland-Zuid in Nijmegen is in 2024 afgerond. De afschrijving van dit gebouw begint op 1 januari 2025. Het gebouw wordt in 40 jaar afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingspercentages van de materiële vaste activa

Gebouwen	40 jaar	2,5%
Verbouwingen / installaties	20 jaar	5%
Inventarissen, stoffering, aanpassing gebouw, meubilair en bekabeling	10 jaar	10%
Hardware: beeldschermen, telefooncentrale met toestellen	7 jaar	14%
Algemene en specifieke softwareapplicaties	5 jaar	20%
Telefooninstallaties	5 jaar	20%
Overige bedrijfsmiddelen	5 jaar	20%
Hardware: laptops, thin clients, desktop	4 jaar	25%
Smartphones	3 jaar	33%

Voorraden
Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar
Deze zijn gewaardeerd op nominale waarde, voor zover nodig rekening houdend met mogelijke oninbaarheid. De voorziening oninbaarheid wordt bepaald op basis van de ouderdom van de openstaande posten per balansdatum (dynamische methode).

Overige activa
Alle overige activa in de balans zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

5.2.4 Passiva

Eigen vermogen
Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het nog te bestemmen saldo van de rekening van baten en lasten over 2024. De algemene reserve dient primair als weerstandsvermogen om incidentele tegenvallers in de exploitatie op te vangen. De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan een bepaalde bestemmingsrichting is meegegeven.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd voor, op grond van artikel 44 BBV, in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten. Voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde.

De voorziening onderhoud kantoor Kersenboogerd te Tiel heeft betrekking op de komende jaren en wordt op nominale waarde berekend. De informatie voor de onderbouwing van de voorziening wordt verkregen uit een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) van een externe partij.

De voorziening voor niet-actief personeel is gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De gevormde voorzieningen worden toegelicht in het hoofdstuk Toelichting op de balans (paragraaf 5.4).
Er wordt geen rente toegerekend aan de voorzieningen.

De voorziening verlofsparen is gevormd voor de opbouw van opgespaarde bovenwettelijke vakantie-uren. Deze uren kunnen in de toekomst worden ingezet op een manier die aansluit bij de persoonlijke levens- en carrièreplanning en het vitaliteitsbeeld van medewerkers en leiden derhalve tot een verplichting met een niet voorspelbare op- en afbouw.

Voor zover niet anders vermeld zijn passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

5.2.5 Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening, de kadernota rechtmatigheid en het normenkader.

Dat betekent dat de rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;

De financiële rechtmatigheid omvat:

Voorwaardencriterium

1. het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgevingen en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.
2. het Dagelijks Bestuur biedt het Algemeen Bestuur jaarlijks uiterlijk op 31 december ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het Algemeen Bestuur op 14 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Begrotingscriterium

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door het Algemeen Bestuur geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen;
2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door het Algemeen Bestuur is geautoriseerd;
3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaal bedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
4. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
   a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
   b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
   c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.
   d. Er is sprake van een overschrijding van lasten welke past binnen het bestaande beleid maar wordt veroorzaakt door een feit/gebeurtenis dat zich voordoet op een moment dat er geen begrotingswijziging meer door het Algemeen Bestuur kan worden vastgesteld.
   e. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van het Algemeen Bestuur (zoals volgt uit d.), worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

1. Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van gelden en eigendommen bij financiële beheershandelingen.
2. Het Dagelijks Bestuur zorgt voor en legt de regels vast voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen en eigendommen.

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening en normenkader. Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 1% (zijnde € 529.000) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- Een rapportagetolerantie van 80% is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen;

5.3 Toelichting op de balans

Bedragen x € 1.000,-

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

De boekwaarde van de materiële vaste activa met economisch nut per ultimo huidig boekjaar ten opzichte van vorig boekjaar, bestaat uit de volgende onderdelen:

Materiële vaste activa	31-12-2024	31-12-2023
Gebouwen		
Gebouwen	19.828	1.040
Onderhanden investeringen	0	10.296
*Bijdrage derden**	-1.242	-899
Overige materiële vaste activa		
Automatisering	1.495	673
Inventaris	1.587	667
Overige bedrijfsmiddelen		
Vervoermiddelen	21	38
	21.689	**11.815**

* De gemeente Nijmegen levert een bijdrage in de kosten voor de grond van het nieuwbouwpand.

Afschrijving per categorie	Gebouwen	Automatisering	Inventaris	Overige bedrijfsmiddelen	Totaal
Aanschafwaarde per 1 januari	1.397	2.498	2.738	139	6.773
Cumulatieve afschrijving per 1 januari	-356	-1.825	-2.072	-102	-4.355
Onderhanden investeringen	10.296	0	0	0	10.296
Bijdrage derden	-899	0	0	0	-899
Boekwaarde per 1 januari	**10.438**	**673**	**667**	**38**	**11.815**
Investeringen	8.564	1.024	1.001	0	10.589
Afschrijvingen	-72	-203	-80	-16	-372
Onderhanden investeringen	0	0	0	0	0
Bijdrage derden	-343	0	0	0	-343
Desinvesteringen	0	0	0	0	0
Afschrijving desinvesteringen	0	0	0	0	0
Boekwaarde per 31 december	**18.586**	**1.495**	**1.587**	**21**	**21.689**
Aanschafwaarde per 31 december	19.014	3.523	3.739	139	26.416
Cumulatieve afschrijving per 31 december	-428	-2.028	-2.152	-118	-4.726
Boekwaarde 31-12-2024	**18.586**	**1.495**	**1.587**	**21**	**21.689**

Vlottende activa

Voorraden	31-12-2024	31-12-2023
Vaccins	143	108
	143	**108**

Uitzettingen met rente typische looptijd < 1 jaar

Debiteuren	31-12-2024	31-12-2023
Debiteuren	171	82
Openbare lichamen Rijk	21	189
Openbare lichamen Provincie	0	0
Openbare lichamen Gemeenten	1.628	2.310
Openbare lichamen Overige	514	752
	2.334	**3.332**

Uitzettingen Rijks schatkist	31-12-2024	31-12-2023
Uitzettingen Rijks schatkist	6.718	15.443
	6.718	**15.443**

Het saldo in de Rijks schatkist is ten opzichte van 2023 gedaald. Dit komt door de uitgaven ten behoeve van het nieuwe gebouw van de GGD. Middelen opnemen uit de schatkist kan per dag tot het bedrag van de intradaglimiet van € 3.500.000,-. Over middelen die in de schatkist worden aangehouden wordt dezelfde rente vergoed als de rente die het Rijk anders op de geld- en kapitaalmarkt had betaald. Voor saldi op de rekening-courant wordt de daggeldrente (Eonia) vergoed.

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
Buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	71	31	34	43
Ruimte onder het drempelbedrag	929	969	966	957
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

Het drempelbedrag is € 1.000.000,-. Het hele jaar is het drempelbedrag niet overschreden. Dit is een gevolg van het feit dat de bankrekeningen gekoppeld zijn aan de rekening van Rijks schatkist. Dit blijkt ook uit bovenstaande tabel.

Overige vorderingen	31-12-2024	31-12-2023
Nog te ontvangen bedragen	574	1.327
	574	**1.327**

Specificatie nog te ontvangen bedragen	31-12-2024	31-12-2023
Rijk	46	290
Gemeenten	30	123
Overig	499	914
	574	**1.327**

Waarvan	31-12-2023	Toevoeging	Ontvangen bedragen	31-12-2024
Rijk				
Hielprik	5	7	5	7
Jong Leren Eten	11	0	0	11
PrEp	7	0	7	0
Meerkosten coronabestrijding incl. vaccinaties	260	0	260	0
Extra cohort Maternale kinkhoest	7	15	7	15
Implementatie HPV	0	13	0	13
Totaal Rijk	**290**	**35**	**279**	**46**
Gemeenten				
Afrekening Consultatiebureaus	94	24	94	24
CB Molkenboer	19	0	19	0
Detachering	2	0	2	0
Kennisnetwerk in sekswerk en seksualiteit	4	0	4	0
Samenwerkplaats sluitende aanpak	5	5	5	5
Totaal Gemeenten	**123**	**30**	**123**	**30**

Liquide middelen

Liquide middelen	31-12-2024	31-12-2023
ING bank	0	0
Kas	4	5
Rek. courant BNG-bank	57	57
Rek. courant Rabo-bank	0	0
	61	**63**

Liquide middelen staan ter vrije beschikking. Overtollige middelen worden, rekening houdend met het drempelbedrag van € 1.000.000,-, aangehouden in de schatkist van het Rijk (zie uitzettingen met een rente typische looptijd <1 jaar).

Eigen vermogen

Het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering d.d. 5 september 2024 ingestemd met de toevoeging van het resultaat van 2023 (€ 167.000) De algemene reserve bedroeg inclusief toevoeging € 2.387.000. De vermelde streefwaarde van de algemene reserve in de jaarrekening 2023 was € 1.750.000. Het AB tevens besloten de overwaarde van de algemene reserve, € 637.000 uit te keren aan de deelnemende gemeenten.

Egalisatiereserve Veilig Thuis

In 2024 is het resultaat van Veilig Thuis € 89.460. Conform de regels van de nieuwe begrotingssystematiek wordt een deel, voorzover dit niet tot een overschrijding leidt van het gestelde maximum van 5% van de lasten Veilig Thuis in voorgaand boekjaar, aan de egalisatiereserve toegevoegd.

Lasten Veilig Thuis 2023	€ 7.597.923
Maximale hoogte egalisatiereserve 2024	€ 379.896
Opgebouwde egalisatiereserve in 2023	€ 362.000
Toevoeging egalisatiereserve 2024	€ 17.896

Resultaat 2024

In 2024 bedraagt het resultaat € 81.000,- negatief. Indien positieve resultaten worden behaald, geldt als uitgangspunt dat een toevoeging plaatsvindt aan de algemene reserve tot de bestuurlijke norm. Dat is in 2024 niet aan de orde. Het positief resultaat Veilig Thuis minus de toevoeging aan de egalisatie reserve, € 71.462, wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten.

Eigen vermogen	31-12-2024	31-12-2023
Algemene reserve	1.750	2.220
Bestemde reserve frictiekosten huisvesting	227	287
Bestemde reserve VT	380	362
Gerealiseerd resultaat	-152	167
Uit te betalen resultaat VT	72	108
	2.276	**3.144**

Verloop reserves 2024

Mutaties eigen vermogen	Saldo 01-01-2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Terugbetaling deelnemende gemeenten	Stand 31-12-2024
Algemene reserve	2.495	0	0	745	1.750
Bestemde reserve frictiekosten huisvesting	287	0	60	0	227
Bestemde reserve VT	362	18	0	0	380
Gerealiseerd resultaat	0	-81	0	0	-81
	3.144	**-63**	**60**	**745**	**2.276**

Het resultaat 2023 is conform besluit van het Algemeen Bestuur verwerkt.

Voorzieningen

Voorzieningen	31-12-2023	Storting	Besteding	Vrijval	31-12-2024
Onderhoud kantoorpanden	161	83	-7	0	237
Niet actief personeel	137	941	-103	-183	792
Verlofsparen	1.371	216	0	0	1.587
	1.669	**1.241**	**-110**	**-183**	**2.616**

Onderhoud kantoorpanden: de dotatie onderhoud kantoorpanden betreft het kantoorpand aan de Kersenboogerd in Tiel. Voor de Kersenboogerd is door een externe partij een nieuwe schouw uitgevoerd in 2023. In 2024 is het MJOP hierop aangepast. Vanaf 2025 wordt het MJOP voor het pand in Nijmegen hieraan toegevoegd.

Niet-actief personeel: de voorziening voor niet-actief personeel is gevormd voor de verwachte uitgaven van WW- en wachtgelduitkeringen. In 2024 zijn een aantal medewerkers met veel dienstjaren uit dienst gegaan. Dit heeft de hoge storting in de voorziening tot gevolg. De vrijval ontstaat doordat de gevormde voorziening voor een aantal medewerkers niet volledig noodzakelijk is gebleken. De GGD begeleidt medewerkers actief naar een andere werkgever. In 2024 is een aantal voorzieningen vrijgevallen doordat de medewerkers een andere werkgever hebben gevonden.

Het is mogelijk voor personeel om de bovenwettelijke verlofuren om te zetten in verlofsparen. Verlofsparen vervalt niet na een aantal jaar maar blijft beschikbaar voor het personeel totdat deze hier gebruik van maakt. Derhalve is voor verlofsparen een voorziening getroffen.

Langlopende schulden

Netto vlottende schuld met een rente typische looptijd > 1 jaar

Ter financiering van de uitgaven voor de nieuwbouw van het kantoorpand van de GGD in Nijmegen is in 2020 een lening van € 15.000.000,- opgenomen. Deze lening wordt in 40 jaar afgelost. Voor de meerkosten van de nieuwbouw is geen nieuwe lening aangetrokken. Deze kosten konden door de liquiditeit van de GGD worden opgevangen.

Leningen	31-12-2023	Aangetrokken lening	Aflossing	31-12-2024
BNG Lening	13.875	0	-375	13.500
	13.875	**0**	**-375**	**13.500**

Vlottende passiva

Netto vlottende schuld met een rente typische looptijd < 1 jaar

Crediteuren	31-12-2024	31-12-2023
Crediteuren Openbare Lichamen Rijk	140	129
Crediteuren Openbare Lichamen Gemeenten	56	95
Crediteuren Openbare Lichamen Overige	688	147
Overige Crediteuren	871	2.463
	1.755	**2.835**

De daling van de overige crediteuren is het gevolg van de afronding van de werkzaamheden voor het nieuwe hoofdkantoor van de GGD.

Belastingen en sociale premies	31-12-2024	31-12-2023
Nog te betalen omzetbelasting	87	66
Nog te betalen loonbelasting	2.421	2.179
Nog te betalen sociale lasten/pensioenpremies	458	403
Nog te betalen vennootschapsbelasting	0	0
	2.966	**2.648**

De te betalen belastingen en sociale premies hebben betrekking op de salarisverwerking over de maand december. Deze worden in januari betaald.

Nog te betalen personele rechten	31-12-2024	31-12-2023
Nog te betalen salarissen	46	55
Reservering verlofuren	400	476
	446	**531**

Het saldo nog te betalen salarissen betreft salarissen die na balansdatum zijn berekend maar in het boekjaar 2024 horen. De reservering verlof uren betreffen verlofuren die nog niet aan het spaarverlof zijn toegevoegd.

Overlopende passiva	31-12-2024	31-12-2023
Vooruit ontvangen bedragen	6.847	6.070
Nog te betalen bedragen	1.113	1.317
	7.960	**7.387**

Specificatie van vooruit ontvangen / terug te betalen bedragen	31-12-2024	31-12-2023
Rijk	5.753	4.659
Gemeenten	914	1.106
Overig	1.293	305
	7.960	**6.070**

Vooruit ontvangen Bedragen	31-12-2023	Toevoegingen	Bestedingen	31-12-2024
Rijk				
Coördinatie ASG	59	0	0	59
Schoolsout (via RIVM)	5	0	0	5
Afkoopregeling frictiekosten meerkostenregeling Corona	0	22	5	17
Vervolg impuls Implementatie RVP	0	150	0	150
Vervolg impuls versterking kennisfunctie GGD GZ	0	16	0	16
Egalisatiereserve Seksuele Gezondheid 2024	0	188	0	188
Egalisatiereserve Seksuele Gezondheid Regio Oost	0	42	0	42
Stimuleringsregeling Technologie in Ondersteuning en zorg	0	20	0	20
Totaal Rijk	**64**	**439**	**5**	**498**
Gemeenten				
Berg en Dal Beweegstimulerende CB's	7	0	7	0
Beuningen kind naar gezond gewicht 2025	0	13	0	13
Culemborg Valpreventie meerjarig	35	0	0	35
Heumen Kind naar gezond gewicht 2025	0	15	0	15
Maasdriel Valpreventie Bommelerwaard meerjarig	50	0	37	13
Nijmegen 2e Fase buitenslapers	0	21	0	21
Nijmegen Additionele taken WMO Toezicht	39	0	39	0
Nijmegen Coördinatie regionaal netwerkaanpak seksueel geweld	0	16	0	16
Nijmegen Eergerelateerd Geweld	128	0	128	0
Nijmegen Gezond ouder worden	19	0	19	0
Nijmegen Gezond ouder worden Valpreventie	3	0	3	0
Nijmegen Advisering gezonde leefomgeving	13	0	13	0
Nijmegen Kanaalzone Omgevingsweg	0	9	0	9
Nijmegen Ouderenmishandeling	111	0	111	0
Nijmegen SchoolsOUT	204	4	204	4
Nijmegen Voel je goed Dukenburg! Meerjarig	3	0	3	0
Nijmegen Voorzorg	0	121	0	121
West Betuwe Leefstijlspreekuur	35	18	23	30
West Betuwe Valpeventie	95	100	95	100
Zaltbommel Valpreventie Bommelerwaard meerjarig	50	0	36	13
	791	**316**	**716**	**391**

Terug te betalen bedragen	31-12-2023	Toevoegingen	Bestedingen	31-12-2024
Rijk				
Spuk covid-19 vaccinaties	4.413	534	0	4.948
Spuk Pandemische Paraatheid	140	278	140	278
PrepSubsidie	0	29	0	29
SG Cliëntenzorg	42	0	42	0
Totaal Rijk	**4.595**	**841**	**182**	**5.255**
Gemeenten				
Afrekening CB kantoren	6	42	6	42
Beuningen Facultatieve taken JGZ	0	6	0	6
Berg en Dal Beweegstimulerende CB's	0	1	0	1
Berg en Dal Kansrijke Start	2	0	2	0
Berg en Dal Gezonde School	0	2	0	2
Culemborg valpreventie	0	13	0	13
Neder-Betuwe Facultatieve Taken JGZ	13	11	13	11
Nijmegen Advisering gezonde leefomgeving	0	36	0	36
Nijmegen Beweeg je fit	6	13	6	13
Nijmegen Chatgesprekken	10	0	10	0
Nijmegen Coördinatie Zorgwoningen	1	0	1	0
Nijmegen CT BW & MO	49	48	49	48
Nijmegen Eergerelateerd geweld	23	38	0	61
Nijmegen Doorbraak budget	55	44	55	44
Nijmegen Gezond ouder worden	0	4	0	4
Nijmegen Gezondheidmonitor GM20	2	0	0	2
Nijmegen Gezondheidsmakelaars	35	0	35	0
Nijmegen Kennisnetwerk in Sekswerk en Seksualiteit	2	0	2	0
Nijmegen Ketenaanpak in Valpreventie en gezonde voeding	0	131	0	131
Nijmegen Aanpak Gezonde Jeugd en Jongeren	0	6	0	6
Nijmegen Kijk op Kleintjes	30	0	30	0
Nijmegen Kansrijke start 2024	0	1	0	1
Nijmegen Pilot Kind naar gezond gewicht	0	23	0	23
Nijmegen Kinderrechten Nu	5	0	0	5
Nijmegen Ouderenmishandeling	29	26	0	55
Nijmegen Schoolsout	10	0	0	10
Nijmegen Schoolverzuim VO	15	0	15	0
Nijmegen Valpreventie	15	0	15	0
West Betuwe Valpreventie	0	7	0	7
West Betuwe JGZ Facultatief	0	2	0	2
Zaltbommel Buurtsportcoach	3	0	3	0
	315	**453**	**244**	**523**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

De GGD Gelderland-Zuid is met Gemeente Nijmegen een huurovereenkomst aangegaan voor de huur van het pand aan de Groenewoudseweg 275 te Nijmegen. De huurovereenkomst is opgezegd en loopt nog tot 1 maart 2025. De huur bedraagt circa € 471.500,- per jaar en wordt jaarlijks geïndexeerd.
De GGD huurt het pand tot verhuisdatum. Eventuele tijdelijke dubbele lasten worden gedekt uit de gevormde bestemde reserve frictiekosten huisvesting.

De GGD Gelderland-Zuid is met meerdere verhuurders huurovereenkomsten aangegaan voor de dependances: in totaal 18 locaties. De verplichting op basis van de opzegtermijn bedraagt € 539.370,-. Zie onderstaande specificatie:

(bedragen x € 1,-)	Huur per jaar	Looptijd tot	Opzeg termijn
Hoofdlocaties			
Groenewoudseweg 275	471.500	01-03-2025	n.v.t.
Consultatiebureau			
Beek - MFA Kultuurhus (Roerdompstraat)	17.568	31-12-2026	12 mnd
Beuningen (Leigraaf 4)	56.531	30-06-2028	12 mnd
Beneden Leeuwen (van Heemstraweg)	20.577	31-12-2027	6 mnd
Druten - Waalstaete (Kerkeland 9)	26.615	31-12-2028	6 mnd
Groesbeek (Op de Paap)	32.272	31-12-2030	12 mnd
Malden - Maldensteijn (Kerkstraat)	17.665	31-12-2026	12 mnd
Millingen (Heerbaan)	16.595	31-12-2028	12 mnd
Molenhoek (de Grote Lier)	4.179	01-11-2025	12 mnd
Nijmegen - (Aldenhof)	23.126	31-07-2025	6 mnd
Nijmegen - Hatert (Zijpendaalstraat)	22.152	31-07-2025	6 mnd
Nijmegen - Horstacker (Nieuw Lindenholt)	66.495	11-03-2026	12 mnd
Nijmegen - Lent (Thermionpark)	51.060	01-02-2031	12 mnd
Nijmegen - Oosterhout (Pijlpuntstraat)	22.795	onbepaalde tijd	12 mnd
Nijmegen - Titus Brandsma (2e Oude Heselaan)	42.787	onbepaalde tijd	6 mnd
Nijmegen - Willemskwartier (Thijmstraat)	30.211	onbepaalde tijd	12 mnd
Ochten (L.v.Ingenstraat 6)	22.062	onbepaalde tijd	12 mnd
Opheusden (Vuurdoornstraat 2)	16.662	onbepaalde tijd	6 mnd
Wijchen (Kruisbergseweg)	50.019	14-07-2026	12 mnd

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum.

5.4 Toelichting baten en lasten

In onderstaande toelichting wordt een vergelijking gemaakt tussen de gewijzigde begroting en de realisatie in 2024 en worden de afwijkingen groter dan € 25.000,- toegelicht. De gewijzigde begroting is vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 5 september 2024.

Algemeen

Het resultaat is in 2024 positiever uitgevallen dan begroot. In onderstaande tekst worden de grootste verschillen per afdeling van de GGD kort toegelicht.

- JGZ: In 2024 is het overschot aan personeel dat is ontstaan na de beëindiging van de HPV cohorten zoveel mogelijk afgeschaald. JGZ had ook uitdagingen op het gebied van ziekteverzuim waardoor afschaling van personeel moeilijk bleek. Het resultaat JGZ voor het totale takenpakket is € 308.000 negatief.
- Veilig Thuis: Het resultaat op de uniforme taak Veilig Thuis bedraagt in 2024 € 90.000 positief. Hiervan wordt € 18.000 in de reserve gestort en 72.000 uitgekeerd aan de gemeenten van regio Gelderland-Zuid.
- Het aantal consulten en advies blijft ook in 2024 ver boven de norm (2018) van 245 trajecten. De extra werkdruk is dit jaar opgevangen door het personeel uit te breiden. In 2024 drukken deze medewerkers deels op de kosten omdat zij gedurende het jaar zijn aangenomen. Het resultaat van BZ bedraagt in 2024 € 41.000 negatief.

Uniforme trajecten MBZ	2018	2021	2022	2023	2024
Consultatie en advies	245	787	948	1021	1009
Bijzondere Zorg-trajecten incl. trajectregie	497	624	569	508	529
Totaal	**742**	**1.411**	**1.517**	**1.529**	**1.538**

- GL: in 2024 was de vraag naar facultatieve dienstverlening op het gebied van preventie fors hoger. Totaal resultaat Gezond Leven € 28.000,- positief
- AGZ: Het positieve resultaat van AGZ, € 162.000 is voor een groot deel te danken aan meevallende kosten voor forensische geneeskunde. Er zijn dit jaar nieuwe tarieven met de politie afgesproken, waaronder ook een vergoeding van € 100.000 voor beheerskosten. Dit was niet in de begroting opgenomen. De inzet voor de SPUK Versterking GGD'en heeft tot gevolg dat de inzet voor de uniforme taak Infectieziektebestrijding lager is geweest.
- Het resultaat op overige taken bedraagt € 11.000,-.

Bedrijfsopbrengsten

Bedragen x € 1.000,-

Bijdrage deelnemende gemeenten	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2024	Primaire Begroting 2024	Realisatie 2023
Uniforme taken	29.783	29.783	29.783	27.028
Uniforme taken o.b.v. facturen	3.053	3.194	3.125	2.924
	32.836	**32.977**	**32.908**	**29.952**

Uniforme taken op basis van facturen **-142**

- De inspecties kindercentra zijn € 95.000,- lager uitgevallen dan begroot. De jaarlijkse inspecties zijn 100% uitgevoerd. In de begroting zijn teveel incidentele inspecties opgenomen. In de begroting 2026 kunnen deze inspecties reëler worden ingeschat.
- De kosten voor huur en onderhoud consultatiebureaus vallen € 47.000,- lager uit dan begroot door het plaatsen van een consultatiebureau in het oude hoofdkantoor van de GGD.

Overige opbrengsten	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2024	Primaire Begroting 2024	Realisatie 2023
Subsidie rijk	6.522	4.090	3.979	10.122
Subsidies gemeenten	7.702	5.467	5.467	6.392
Overige opbrengsten	5.802	3.243	3.242	6.246
Acquisitiedoelstelling	0	340	340	0
	20.027	**13.140**	**13.028**	**22.761**

Subsidies Rijk **2.432**

- SPUK COVID-19 vaccinaties 2.356
- Doorlopende verplichtingen coronabestrijding 46
- Extra cohorten RVP -45
- Seksuele Gezondheid 44
- Algemene gezondheidszorg 24

Subsidies gemeenten **2.235**

In totaal is er in 2024 € 2.235.000,- meer subsidies toegekend door gemeenten dan in de begroting opgenomen. Dit bedrag bestaat uit:

▪ Versterking JGZ in kwetsbare wijken	-/-109
▪ Oekraïne vluchtelingen	290
▪ JGZ op ROC/Yuverta	145
▪ Voorzorg	103
▪ Verkenning JGZ 0-4 Rivierenland	80
▪ Overige taken JGZ	27
▪ Valpreventie	544
▪ Gezondheidsmakelaars/buurtsportcoaches	132
▪ Diverse gezondheidsbevordering programma's	368
▪ Kind naar gezond gewicht	143
▪ Overige facultatieve taken Gezond Leven	65
▪ WMO Toezicht doorgeschoven vanuit 2023	39
▪ Omgevingswet	78
▪ Algemene gezondheidszorg Oekraïners	144
▪ Overig AGZ	48
▪ Coördinatie zorgwoningen	30
▪ Wijk GGD	135
▪ Overig facultatief BZ	60
▪ Centrale Toegang Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang	82
▪ Ouderenmishandeling /eergerelateerd geweld	-62
▪ Proeftuinen Dukenburg / Zaltbommel	-/-107

Overige opbrengsten **2.559**

De overige opbrengsten in 2024 zijn € 2.559.000 hoger dan begroot. De extra opbrengsten bestaan uit:

▪ Facultatieve taken JGZ	160
▪ Versterking GGD'en	87
▪ Seksuele gezondheid	90
▪ Reizigersadvisering en vaccinaties	646
▪ HPV 18+	184
▪ COVID-19 vaccinaties	15
▪ Forensisch geneeskundige diensten politie	404
▪ Vluchtelingen	38
▪ Overige facultatieve taken AGZ	294
▪ Samenwerkplaats sluitende aanpak	129
▪ Facultatieve taken BZ	30
▪ Facultatieve taken Gezond Leven	386
▪ Detachering personeel naar derden	121
▪ Overige	-/-5

Acquisitiedoelstelling **-340**

In de begroting 2024 is een acquisitiedoelstelling van € 340.000,- opgenomen.

De werkelijke toename bedraagt	6.745.000
Hier staan de volgende directe uitgaven tegenover:	
• Personeel niet in loondienst voor COVID-19 vaccinaties	1.519.000
• Inhuur derden voor pijler 3 Pandemische paraatheid	537.000
• Inhuur forensisch artsen	543.000
De werkelijke toename bedraagt bruto	4.146.000
Dit is netto	1.244.000

ter dekking extra overheadskosten (denk aan uitzendkrachten) en overige personeelskosten, ondersteunende diensten, kosten voor werkplekken, licenties en overige ICT kosten, vaccins (reizigers) en kosten huur extra locaties (SPUK COVID-19 vaccinaties).

Bedrijfskosten

Bedragen x € 1.000,-

Personele kosten **5.717**

De lonen en salarissen / uitzendkrachten zijn beduidend hoger dan begroot.
Dit wordt vooral veroorzaakt door:

- uitvoering van meer taken (zoals beschreven onder opbrengsten paragraaf 5.5) Voor de SPUK COVID-19 vaccinaties worden voornamelijk uitzendkrachten ingehuurd zodat voor deze taak het WW risico zoveel mogelijk beperkt blijft.
- om ziekteverzuim boven de begrote 5% op te vangen zijn er meer personele kosten gemaakt. Het ziekteverzuim is in 2024 lager dan in 2023.
- Sinds 2022 mogen medewerkers gebruik maken van het verlofsparen. Dit drukt ook extra op de overige personele kosten.

Personeelskosten	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2024	Primaire Begroting 2024	Realisatie 2023
Lonen en salarissen	34.889	31.517	31.517	30.990
Personeel niet in loondienst	2.759	770	589	5.909
Opleidingen	504	546	546	339
Overige personeelskosten	660	261	261	592
	38.812	**33.095**	**32.914**	**37.830**

FTE	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2024	Primaire Begroting 2024	Realisatie 2023
Aantal fte dat werd verloond via de GGD	388,60	341,37	341,23	363,79
Becijferd aantal fte voor personeel niet in loondienst	25,92	0,00 *	0,00 *	26,23
	414,52	**341,37**	**341,23**	**390,02**

* De externe krachten worden in de begroting niet vertaald naar fte.

Afschrijvingen **-332**

De verwachte investeringen vallen fors lager uit dan in de begroting opgenomen. Oorzaak is het uitstellen van diverse vervangingsinvesteringen in verband met de nieuwbouw zoals de telefooncentrale, meubilair en netwerkcomponenten.

Afschrijvingen	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2024	Primaire Begroting 2024	Realisatie 2023
Gebouwen	72	71	71	72
Inventaris	80	123	123	80
Automatisering	203	487	487	230
Overige bedrijfsmiddelen	16	22	22	16
	372	**703**	**703**	**397**

Overige bedrijfskosten

Overige bedrijfskosten	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2024	Primaire Begroting 2024	Realisatie 2023
Huisvestingskosten	2.345	2.062	2.062	2.862
Kantoormiddelen	86	177	177	102
Medische kosten	1.282	1.106	1.106	1.297
Communicatieapparatuur	1.998	1.723	1.723	1.834
Vervoermiddelen	47	34	34	68
Algemene kosten	4.447	3.618	3.618	4.733
Inkoop ondersteunende diensten VRGZ	4.204	3.566	3.566	3.484
Voorlichting	34	26	26	38
	14.441	**12.311**	**12.311**	**14.419**

Huisvestingskosten **282**

- COVID-19 vaccinaties 320
- Overige huisvestingskosten -38

Kantoormiddelen **-91**

Door digitalisering wordt de behoefte aan traditionele kantoormiddelen minder.

Medische kosten **177**

De uitzetting medische kosten komt voort uit:

- Kosten laboratoriumonderzoek -83
- Vaccinkosten 220
- Overige medische kosten 40

Communicatieapparatuur **274**

De uitzetting in kosten communicatieapparatuur bestaat uit:

- Implementatie nieuw clientvolgsysteem Clavis (Veilig Thuis) 34
- COVID-19 vaccinaties 49
- Applicaties JGZ 101
- ICT werkbudget 108

Algemene kosten **829**

De algemene kosten zijn € 829.000,- hoger dan begroot. De grootste kostenpost is inhuur derden. Deze post bestaat uit onderstaande onderdelen:

- Accountantskosten 69
- Versterking GGD'en (gedekt uit subsidie versterking GGD'en) -/-471
- JGZ onder andere capaciteitsmanager, planner, projectleider CB 158
- BZ Samenwerkplaats sluitende aanpak 87
- Veilig Thuis bereikbaarheidsdienst -/-35
- GL: samen gezond/versterking kennis en infrastructuur (subsidie) 191
- GL: Gezondheidsmonitors 175
- GL: valpreventie 249
- FG: hogere kosten inhuur ZZP 48
- AGZ: meer AIOS (Arts In Opleiding tot Specialist) en inhuur verpleegkundigen 81
- AGZ: meer inzet ten behoeve van COVID-19 vaccinaties 52
- Nieuwbouw hoofdkantoor Nijmegen 190
- Overige 35

Inkoop ondersteunende diensten VRGZ 638

De kosten voor de inkoop van ondersteunende diensten zijn hoger dan begroot. Dit heeft enerzijds te maken met de toenemende omzet (en daarmee het aandeel) van de GGD. Anderzijds draaien er binnen ICT en Inkoop diverse grote projecten, waarvoor extern personeel is ingehuurd.

Vanaf 2024 worden de ondersteunende diensten voor COVID-19 vaccinaties door de VRGZ uitgevoerd. De kosten, € 215000 hiervan worden vergoed door de SPUK COVID-19 vaccinaties.

Financiële baten en lasten -740

Financiële baten en lasten	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2024	Primaire Begroting 2024	Realisatie 2023
Rentekosten	93	100	100	90
Rentebaten	-729	0	0	-633
Bankkosten	4	8	8	4
	-632	**108**	**108**	**-539**

De financieringskosten vallen in 2024 € 740.000 lager uit dan begroot.

- Rentebaten saldo schatkistbankieren -729

Reserveringen 322

Reserveringen	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2024	Primaire Begroting 2024	Realisatie 2023
Toevoegingen reserves	18	0	0	362
Onttrekkingen reserves	-60	0	0	-40
	-42	**0**	**0**	**322**

De toevoeging reserve betreft de bestemde reserve voor Veilig Thuis. Deze is in 2024 voor het eerst gevormd conform de afspraak in de notitie nieuwe begrotingssystematiek Veilig Thuis (zie Toelichting op de balans, paragraaf Eigen Vermogen).
De onttrekking reserve betreft de verhuiskosten van het pand aan de Groenewoudseweg naar de nieuwbouw, conform AB besluit d.d. 12 december 2019.

Vennootschapsbelasting -8

Vennootschapsbelasting	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2024	Primaire Begroting 2024	Realisatie 2023
Vennootschapsbelasting	-8	0	0	8
	-8	**0**	**0**	**8**

De in 2023 opgenomen Vennootschapsbelasting is in 2024 ongegrond gebleken.

5.5 Rechtmatigheidsverantwoordinganalyse en begrotingsrechtmatigheid

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik -criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik -criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming zijn met door het bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en de verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het bestuur op 12 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 529.000.

Begrotingscriterium	x €1 miljoen
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door het Algemeen Bestuur vastgesteld autorisatieniveau).	7
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten).	0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties <veelal zijn dit ook fouten voor het getrouwe beeld van de jaarrekening die het Algemeen Bestuur in de jaarrekening kan aanpassen>.	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan het Algemeen Bestuur zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verorderning art. 212 van de gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverhevelingen etc.).	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**7**
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	7
Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	
De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtsmatigheidsverantwoording en in paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	0
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering).	0
M&O criterium	
Geen bevindingen	0
Totaal onrechtmatigheden	**7**
Waarvan acceptabel	**7**
Waarvan niet-acceptabel	**0**

Bevinding
Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen.

De begrotingsafwijkingen die geconstateerde rapportagegrens > €529.000 hebben overschreden zijn:

- SPUK versterking GGD'en (ter voorbereiding op een pandemie).
- SPUK COVID-19 vaccinaties.
- Inhaal vaccinaties HPV 18+ via GGD GHOR NL.
- Reizigersvaccinaties.
- Toevoeging voorziening niet actieven.
- Rentebaten.
- Inkoop ondersteunende diensten

In paragraaf 4.3 Bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het Dagelijks Bestuur ook beschreven welke actie zij onderneemt om eventueel hierboven vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

5.6 Specifieke uitkeringen (SiSa)

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VWS	**H3**	**Regeling specifieke uitkering aanvullende seksuele gezondheidzorg**	Aantallen consulten met soa-diagnostiek (jaar T) in het verzorgingsgebied, met uitzondering van periodieke diagnostiek ten behoeve van PrEP-zorg *Aard controle D1* *Indicator: H3/01*	Aantal gevonden SOA's (jaar T) in het verzorgingsgebied, met uitzondering van gevonden soa bij periodieke diagnostiek ten behoeve van PrEP-zorg *Aard controle D1* *Indicator: H3/02*	Aantallen consulten seksualiteitshulpverlening zonder soa-diagnostiek bij jongeren onder 25 jaar (jaar T) in het verzorgingsgebied *Aard controle D1* *Indicator: H3/03*	Besteding (jaar T) soa-zorg en seksualiteitshulpverlening en de coördinatie daarvan, met uitzondering van periodieke diagnostiek ten behoeve van PrEP-zorg *Aard controle R* *Indicator: H3/04*	Stand Egalisatiereserve voor soa-zorg en seksualiteitshulpverlening met uitzondering van periodieke diagnostiek ten behoeve van PrEP-zorg per 31 december (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H3/05*	
			19.451	4.630	732	€ 5.713.303	€ 636.077	
VWS	**H5**	**Regeling specifieke uitkering PrEP**	Aantal intakeconsulten *Aard controle R* *Indicator: H5/01*	Aantal vervolgconsulten *Aard controle R* *Indicator: H5/02*	Aantal geïnde eigen bijdragen van de gebruiker van € 7,50 per dertig pillen *Aard controle R* *Indicator: H5/03*			
			78	1.953	4.569			

VWS	H29	Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en		Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/01*	Naam van de pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/02*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H29/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – Inclusief verantwoording tussen medeoverheden *Aard controle D2* *Indicator: H29/04*	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/05*	Toelichting - verplicht als bij H29/05 "Nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/06*
			1	1045615	Kwetsbaarheden wegnemen	€ 637.195	€ 1.269.140	ja	
			2	1045615	Versterken wetenschappelijke kennisinfrastructuur	€ 742.055	€ 1.209.855	ja	
			3	1045615	Versneld opleiden	€ 85.828	€ 156.359	ja	
			4	1045615	Landelijke Functie opschaling Infectieziektebestrijding (transitiecapaciteit)	€ 149.978	€ 149.978	ja	
				Kopie Beschikkingsnummer / kenmerk Aard controle n.v.t. Indicator: H29/07	Kopie Naam van de pijler Aard controle n.v.t. Indicator: H29/08	Zelfstandige uitvoering? (Ja/ Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H29/09	Eindverantwoording? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H29/10		
				1045615	Kwetsbaarheden wegnemen	ja	ja		
				1045615	Versterken wetenschappelijke kennisinfrastructuur	Nee	ja		
				1045615	Versneld opleiden	ja	ja		
				1045615	Landelijke Functie opschaling Infectieziektebestrijding (transitiecapaciteit)	ja	ja		

VWS	**H29B**	**Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en** **SiSa tussen medeoverheden**	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die GGD invullen Aard controle n.v.t. Indicator: H29B/01	Naam van de pijler Aard controle n.v.t. Indicator: H29B/02	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: H29B/03	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/Nee/Nvt) Aard controle n.v.t. Indicator: H29B/04	Toelichting - verplicht als bij H29B/04 "Nee" is ingevuld Aard controle n.v.t. Indicator: H29B/05	
			1 50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Verstevigen (boven) regionale monitoring en surveillance	€ 66.000	ja		
			2 50520 Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg	Versterken wetenschappelijke kennisinfrastructuur	€ 103.483	Ja		
VWS	**H33**	**Regeling specifieke uitkering COVID-19-vaccinatie**	Besteding (jaar T) COVID-19-vaccinaties conform basiscapaciteit *Eerste halfjaar* *Aard controle R* *Indicator: H33/01*	Heeft u de infrastructuur ingericht ten behoeve van de basiscapaciteit covid-19-vaccinatie? (Art. 3, lid 1, onder b) (ja/nee) *Eerste halfjaar* *Aard controle D1* *Indicator: H33/02*	Besteding (jaar T) inzake voorbereidende werkzaamheden (Art. 3 lid 1, onder c) Eerste halfjaar *Aard controle R* *Indicator: H33/03*	Heeft u (na schriftelijke mededeling aan de minister van VWS) de infrastructuur die specifiek voor COVID-19-vaccinaties is opgezet, ingezet voor andere activiteiten die vallen onder de wettelijke taak op grond van artikel 6, eerste lid van de Wpg? (Ja/Nee) *Eerste halfjaar* *Aard controle D2* *Indicator: H33/04*	*Besteding (jaar T) ten behoeve van alternatieve activiteiten (verplicht als bij voorgaande indicator 'Ja' is geselecteerd)* *Eerste halfjaar* *Aard controle D2* *Indicator: H33/05*	
			€ 269.776	Nee	103403	Nee		
			Besteding (jaar T) COVID-19-vaccinaties *Tweede halfjaar* *Aard controle R* *Indicator: H33/06*	Heeft u (na schriftelijke mededeling aan de minister van VWS) de infrastructuur die specifiek voor COVID-19-vaccinaties is opgezet, ingezet voor andere activiteiten die vallen onder de wettelijke taak op grond van artikel 6, eerste lid van de Wpg? (Ja/Nee) *Tweede halfjaar* *Aard controle D2* *Indicator: H33/07*	Besteding (jaar T) ten behoeve van alternatieve activiteiten (verplicht als bij voorgaande indicator 'Ja' is geselecteerd) *Tweede halfjaar* *Aard controle D2* *Indicator: H33/08*			
			€ 2.241.618	Nee				

VWS	H36	**Specifieke uitkering aanvullende seksuele gezondheidszorg**	Aantal Start-consulten PrEP-zorg (jaar T, vanaf 1 augustus 2024) in het verzorgingsgebied *Aard controle R* *Indicator: H36/01*	Aantal vervolgconsulten PrEP-zorg (jaar T, vanaf 1 augustus 2024) in het verzorgingsgebied *Aard controle R* *Indicator: H36/02*	Aantal gevonden soa (jaar T vanaf 1 augustus 2024) in het verzorgingsgebied bij periodieke diagnostiek ten behoeve van PrEP-zorg *Aard controle R* *Indicator: H36/03*	Besteding PrEP-zorg en de coördinatie daarvan en periodieke diagnostiek ten behoeve van PrEP-zorg (jaar T vanaf 1 augustus) in het verzorgingsgebied *Aard controle R* *Indicator: H36/04*	*Stand Egalisatiereserve voor PrEP-zorg en de coördinatie daarvan en periodieke diagnostiek ten behoeve van PrEP-zorg per 31 december en opgebouwd vanaf 1 augustus 2024 (jaar T)* *Aard controle R* *Indicator: H36/05*	
			271	1.301	327	€ 362.457	€ 9.693	
AenM	**M29B**	**Bekostigingsregeling eerste opvang ontheemden Oekraïne door Regionale openbare lichamen (SiSa tussen medeoverheden)** SiSa tussen medeoverheden	Naam regionaal openbaar lichaam, provincie of gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M29B/01*	Naam kostensoort *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M29B/02*	Besteding per kostensoort (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M29B/03*			
			060268 Gemeente Nijmegen	Meerkosten zorgkosten	€ 144.403			
			Aard controle n.v.t. *Indicator: M29B/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: M29B/05*				
			Nee	Gemeente Nijmegen is penvoerder				

5.7 Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op GGD Gelderland-Zuid van toepassing zijnde regelgeving.

Het bezoldigingsmaximum in 2024 voor GGD Gelderland-Zuid is € 233.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van het Algemeen Bestuur: dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

Naast de hieronder vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2024 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2024 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

Toezichthoudende topfunctionarissen 2024		
Frans Houben	Beuningen	AB-lid
Monique Bettink-Pierik	Buren	AB-lid (t/m 17 novemer 2024)
Vacant	Buren	AB-lid (vanaf 18 november 2024)
Mischa Peters	Culemborg	AB-lid
Gérard de Wildt	Druten	AB-lid/DB lid
Irma van de Scheur	Berg en Dal	AB-lid/DB lid
Rob Engels	Heumen	AB-lid
Anita Sörensen	Maasdriel	AB-lid
Herma van Dijkhuizen	Neder-Betuwe	AB-lid
Cilia Daemen	Nijmegen	Voorzitter AB / Voorzitter DB
Carla Kreuk	Tiel	AB-lid/DB lid
Rob Reuvers	West Maas en Waal	AB-lid
Bea Schouten	Wijchen	AB-lid
Karima Bouchtaoui	Zaltbommel	AB-lid
Frank Dillerop	Mook en Middelaar	agendalid AB
Jan de Geus	West Betuwe	Vice Voorzitter AB en DB
Peter Seesing	Extern adviseur	extern lid DB (t/m 20 februari 2024)
Bas Disco	Extern adviseur	extern lid DB (vanaf 10 oktober 2024)

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13de maand van de functievervulling.

Gegevens 2024 **(bedragen x € 1)**	**M.N. Pieters**
Functiegegevens	**Directeur Publieke Gezondheid**
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€155.759
Beloningen betaalbaar op termijn	€23.379
Subtotaal	*€179.138*
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€233.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terug ontvangen bedrag	€0
Bezoldiging	€179.138
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t. / bedrag
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
Gegevens 2023 **(bedragen x € 1)**	
Functiegegevens	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€155.351
Beloningen betaalbaar op termijn	€22.547
Subtotaal	*€177.899*
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€223.000
Bezoldiging	€177.899

5.8 Taakvelden

Op de volgende pagina is een overzicht opgenomen van de baten en lasten per taakveld. In de tabel hieronder zijn de activiteiten van de GGD toebedeeld aan de taakvelden. De lijst is niet uitputtend. Vanwege de leesbaarheid zijn kleine activiteiten (in euro's) niet opgenomen. In de tabel op de volgende pagina zijn alle activiteiten opgenomen.

Algemene Gezondheidszorg	**Taakvelden**
Infectieziektenbestrijding	Volksgezondheid
Tuberculosebestrijding	Volksgezondheid
Technische Hygiënezorg	Volksgezondheid
Toezicht inspectie kindercentra	Samenkracht en burgerparticipatie
GGD Rampenopvangplan	Volksgezondheid
Toezicht WMO	Maatwerkvoorziening (WMO)
Forensische geneeskunde	Openbare orde en veiligheid
Medische milieukunde	Volksgezondheid
Jeugdgezondheidszorg	
Preventie Logopedie	Volksgezondheid
Jeugdgezondheidszorg	Volksgezondheid
Bijzondere Zorg	
Bijzondere Zorg / OGGZ	Volksgezondheid, Toegang en eerstelijnsvoorzieningen
Centrale toegang beschermd wonen & maatschappelijke opvang	Beschermd Wonen (WMO)
Gezond Leven	
Gezondheidsbevordering	Volksgezondheid, Onderwijsbeleid en Leerlingzaken
Veilig Thuis	
Veilig Thuis	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Taakvelden		Primaire begroting 2024				Gewijzigde Begroting 2024				Realisatie 2024			
Bedragen x €1.000		Baten	Lasten	Reserve	Saldo	Baten	Lasten	Reserve	Saldo	Baten	Lasten	Reserve	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning													
0.4	Overhead	-470	570	0	100	-470	570	0	100	-655	707	-60	-8
0.9	Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	8
1. Veiligheid													
1.2	Openbare orde en veiligheid	-494	494	0	0	-494	494	0	0	-899	714	0	-185
4.3 Onderwijsbeleid en Leerlingzaken													
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-203	203	0	0	-203	203	0	0	-200	205	0	5
6. Sociaal domein													
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.494	1.494	0	0	-1.494	1.494	0	0	-1.399	1.371	0	-29
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-9.232	9.232	0	0	-9.232	9.232	0	0	-9.130	9.045	18	-68
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-461	461	0	0	-461	461	0	0	-517	517	0	0
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.81a	Beschermd Wonen (WMO)	-1.498	1.498	0	0	-1.498	1.498	0	0	-1.582	1.579	0	-3
7. Volksgezondheid en milieu													
7.1	Volksgezondheid	-32.084	32.084	0	0	-32.266	32.266	0	0	-38.487	38.846	0	359
Saldo van Baten en lasten		**-45.936**	**46.036**	**0**	**100**	**-46.117**	**46.217**	**0**	**100**	**-52.870**	**52.993**	**-42**	**81**

5.9 Opgave meerkosten COVID-19 2024

In onderstaande tabel treft u de totale kosten die in het kader van meerkosten COVID-19 in 2024 zijn uitgegeven. Bij het Ministerie van VWS zijn tot en met juni voorschotten ter hoogte van € 40.000,- gedeclareerd. Het nog te ontvangen bedrag wordt na goedkeuring van de jaarrekening door VWS vergoed.

Bijlage 1: Format verantwoording meerkosten 2024		
Verantwoording meerkosten COVID-19 2024		
Kostenspecificatie (kosten incl. BTW opgegeven)	**Kosten 2024**	
Periode 1 januari 2024 t/m 31 december 2024 doorlopende verplichtingen	**€**	**41.378,49**
Salarissen, transitievergoedingen en WW	€	36.312,90
Overige personeelskosten	€	65,59
Kosten locaties	€	-
Overige meerkosten	€	5.000,00
Periode 1 januari 2024 t/m 31 december 2024 kosten Icam-claimen	**€**	**4.818,50**
Kosten Icam	€	4.818,50
Juridische kosten		
Totaal	**€**	**46.196,99**

Deze verantwoording is opgesteld in overeenstemming de Verantwoordings- en controle instructie 2024 meerkosten COVID-19 GGD. Toelichting van de grondslagen zo nodig aanvullen - indien relevant voor (het begrip van) de verantwoording - met gehanteerde uitgangspunten voor toerekening, minder kosten en gehanteerde uitwerking van het normenkader en de definities ingeval van aspecten die judgemental van aard zijn

5.10 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

6

Bijlagen

6. Bijlagen

6.1 Begrotingswijzigingen

Toelichting bij de begrotingswijzigingen 2024

De begrotingswijziging is door het Algemeen Bestuur vastgesteld op 5 september 2024.

bedragen x € 1.000,-	Primaire begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024
Baten			
Bijdrage deelnemende gemeenten	29.783	0	29.783
Bijdrage deelnemende gemeenten o.b.v. facturen	3.125	70	3.194
Subsidies Rijk	3.979	110	4.090
Subsidies Gemeenten	5.467	0	5.467
Overige opbrengsten	3.242	2	3.243
Acquisitiedoelstelling	340	0	340
Totaal baten	**45.936**	**181**	**46.117**
Lasten			
Personeelskosten	32.914	181	33.095
Huisvestingskosten	2.062	0	2.062
Kantoormiddelen	177	0	177
Medische kosten	1.106	0	1.106
Communicatieapparatuur	1.723	0	1.723
Vervoermiddelen	34	0	34
Afschrijvingen	703	0	703
Algemene kosten	3.618	0	3.618
Inkoop ondersteunende diensten VRGZ	3.566	0	3.566
Overhead GGD	0	0	0
Voorlichting	26	0	26
Rentebaten en -lasten	108	0	108
Bankkosten	0	0	0
Totaal lasten	**46.036**	**181**	**46.217**
Totaal saldo van baten en lasten	**-100**	**0**	**-100**
Reserves			
Toevoegingen reserves	0	0	0
Onttrekkingen reserves	0	0	0
Resultaat voor vennootschapsbelasting	**-100**	**0**	**-100**

6.2 Geplande en gerealiseerde investeringen

Investeringen *Bedragen x € 1.000,-*	Vanuit 2023	Begroting 2024	Totaal te besteden 2024	Realisatie 2024	Verschil 2024	Door schuiven naar 2025
Gebouwen						
Datalijnen	68	10	78	0	78	50
Nieuwbouw	5.982	3.404	9.386	8.220	1.166	0
Verbouwingen	50	25	75	0	75	75
Overige materiële vaste activa (automatisering)						
Nieuwbouw automatisering	0	0	0	210	-210	0
Audiovisuele middelen	27	10	37	7	30	30
Laptops	544	200	744	744	0	0
Docking stations	80	100	180	0	180	80
Beeldschermen	19	20	39	0	39	39
Mini PC	80	10	90	0	90	90
Smartphones	0	10	10	0	10	10
Telefooncentrale	179	0	179	12	167	80
Netwerkcomponenten	78	0	78	52	26	26
WiFi	80	5	85	0	85	85
Stelpost hard- en software	60	50	110	0	110	50
Overige materiële vaste activa (inventaris)						
Gehoorscreening	107	0	107	23	84	84
Echo- en nierapparaat	0	30	30	0	30	30
Meubilair	100	75	175	2	173	162
Nieuwbouw inrichting	0	0	0	977	-977	0
Vervoermiddelen						
Auto	30	0	30	0	30	30
Totaal	**7.484**	**3.949**	**11.433**	**10.246**	**1.188**	**921**

Toelichting

- In 2024 is het nieuwbouwpand opgeleverd. In de post Nieuwbouw zijn ook investeringen voor automatisering en inrichting opgenomen. Vanwege de verschillende afschrijvingstermijnen zijn de investeringen in bovenstaand overzicht apart weergegeven. In totaal is het budget met € 11.000 overschreden. De overschrijding is op het doorgeschoven budget voor meubilair verminderd.
- De geplande vervanging van laptops is in 2024 geheel uitgevoerd.
- Voor vervanging van overige ICT onderdelen is door de werkzaamheden voor het nieuwbouwpand deels uitgevoerd. Daarom worden deze budgetten (deels) doorgeschoven naar 2025.
- Onderzoek naar juiste gehoorscreening apparatuur loopt nog. Hierdoor schuift het restant van het budget door naar 2025.
- Echo- nierapparaten hoeven nog niet vervangen te worden. Budget wordt doorgeschoven naar 2025.

6.3 Afname Mook en Middelaar

Dit overzicht wordt apart gepresenteerd omdat de gemeente Mook en Middelaar geen deelnemende gemeente in gemeenteschappelijke regeling Gelderland-Zuid is.

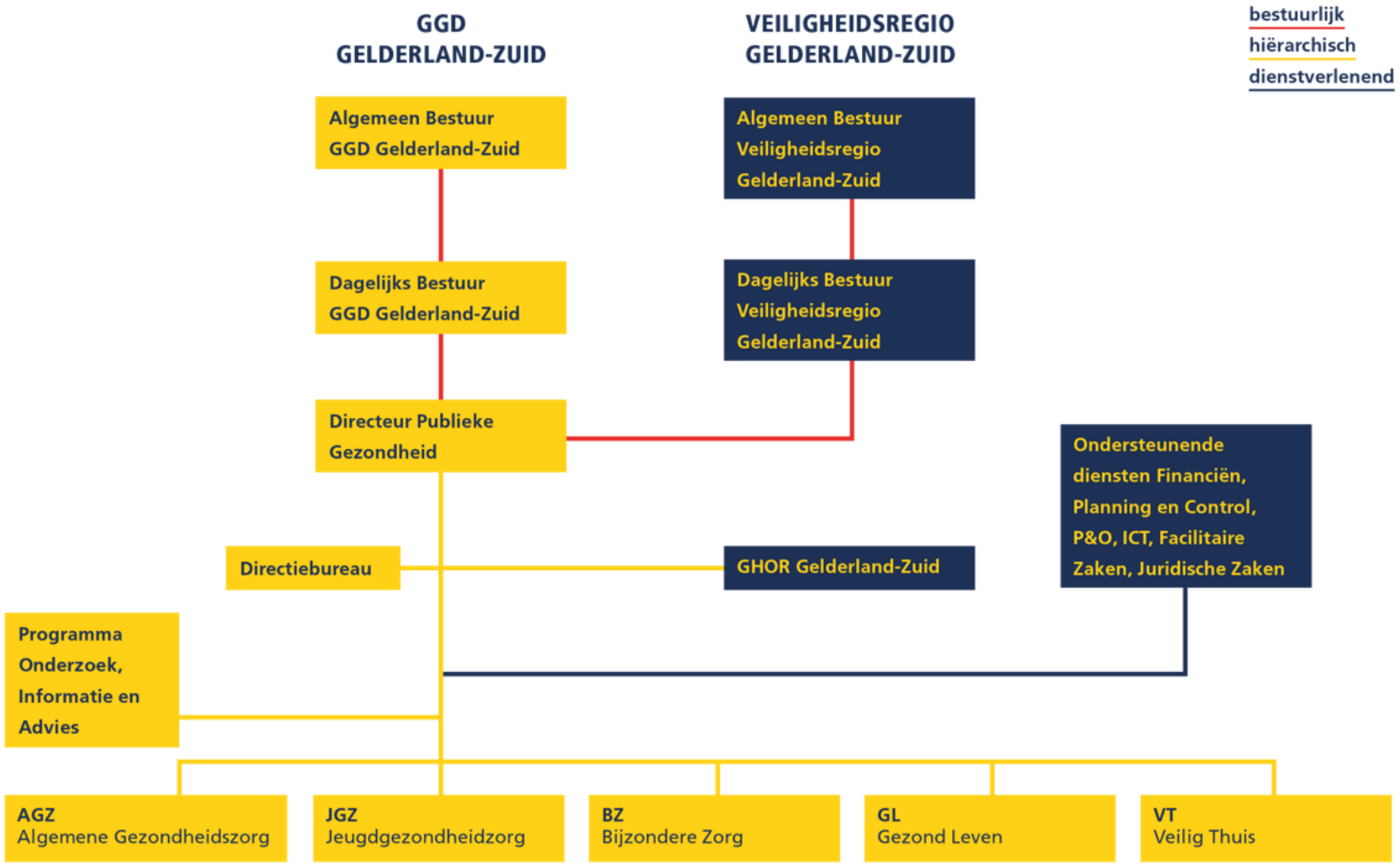
Bijdragen Gemeente Mook en Middelaar	BBV Code	Omschrijving BBV Code	Aantal inwoners	Gewijzigde Begroting	Realisatie	Gefactureerd	Nog af te rekenen
Bedragen x € 1,-			2024	2024	2024	2024	2024
Inwoners per 1/1/2024 (conform BRN Richtlijn)			**7.998**				
JGZ algemeen	7.1	Volksgezondheid		192.128	192.128	192.128	0
Vaccinatieprogramma	7.1	Volksgezondheid		13.823	13.823	13.823	0
Logopedie	7.1	Volksgezondheid		2.846	2.846	2.846	0
Totaal JGZ obv inwoners				**208.797**	**208.797**	**208.797**	0
Overige taken op inwonersbijdragen							
Veilig Thuis	6.6	Toegang eerstelijnsvoorzieningen		90.100	90.100	90.100	0
Toezicht WMO	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)		3.125	3.125	3.125	0
Bijzondere Zorg	7.1	Volksgezondheid		23.801	23.801	23.801	0
Totaal bijdrage op basis van inwoners				**325.823**	**325.823**	**325.823**	**0**
Huisvesting JGZ	7.1	Volksgezondheid		13.844	13.328	13.844	-516
Totaal bijdrage op basis van facturen				**13.844**	**13.328**	**13.844**	**-516**
Maatwerk Lichte hulp / VHT	7.1	Volksgezondheid		1.350	3.940	3.940	0
VVE	7.1	Volksgezondheid		875	900	900	0
Leerplichtontheffingen	7.1	Volksgezondheid		0	408	408	0
Wijk GGD	7.1	Volksgezondheid		0	40.260	40.260	0
Wijk GGD bijdrage kosten IXTA No	7.1	Volksgezondheid		0	494	494	0
Vluchtelingen Oekraïne	7.1	Volksgezondheid		0	2.218	2.218	0
GGD plan SPUK/GALA	7.1	Volksgezondheid		0	850	850	0
Kind naar gezond gewicht	7.1	Volksgezondheid		0	9.653	9.653	0
Nu niet zwanger	7.1	Volksgezondheid		3.285	3.285	3.285	0
Totaal				**345.177**	**401.158**	**401.674**	**-516**

6.4 Afrekening huisvesting locaties Jeugdgezondheidszorg

Gemeente	Gewijzigde begroting	Realisatie	Verschil
Bedragen x € 1.000,-	2024	2024	2024
Beuningen	64.659	64.153	-506
Druten	48.246	49.657	1.411
Berg en Dal	112.963	115.543	2.579
Heumen	35.070	33.256	-1.814
Neder-Betuwe	69.980	73.073	3.093
Nijmegen	472.473	424.732	-47.742
West Maas en Waal	55.935	49.887	-6.048
Wijchen	88.979	90.592	1.613
Subtotaal	**948.306**	**900.893**	**-47.413**
Mook en Middelaar *	13.844	13.328	-516
Totaal	**962.150**	**914.221**	**-47.929**

* De Gemeente Mook en Middelaar is vanaf 1 januari 2013 uit de gemeenschappelijke regeling getreden maar blijft onder andere Jeugdgezondheidszorg afnemen.

6.5 Organogram GGD Gelderland-Zuid



De GGD beschikt conform de WOR over een Ondernemingsraad (OR)

6.6 Bijdrage per gemeente gespecificeerd

	Berg en Dal	Beuningen	Buren	Culemborg	Druten	Heumen	Maasdriel	Neder Betuwe	Nijmegen	Tiel	West Betuwe	West Maas en Waal	Wijchen	Zaltbommel
Facultatieve taken														
Productgroep: Jeugdgezondheidszorg (JGZ)														
Facultatieve taken JGZ	51.500	25.485	4.384	27.988	19.834	8.950	4.712	67.052		67.386	20.404	11.930	39.378	
Verkenning JGZ 0 - 4 jarigen Rivierenland			10.573	11.381			9.947			16.317	20.124			11.658
Attentiewijken									173.452					
BSOT									97.756					
Kijk op kleintjes									223.000					
Schoolverzuim VO									57.800					
Versterking in kwetsbare wijken									100.392					
Voorzorg	11.311								91.581					
VVE									15.000					
SMI									5.968					
Leerplichtontheffingen	204		510	578	476	816	1.530	952	10.506	1.088	306	306	1.054	476
Storm aanpak									52.710					
JGZ op ROC/Yverta									145.496					
JGZ Vluchtelingen Oekraïne	27.535	20.093	18.648	2.597	12.622	8.726	20.574	21.333	76.447	12.782	27.360	16.824	17.145	6.931
	90.550	**45.578**	**34.115**	**42.544**	**32.932**	**18.492**	**36.763**	**89.337**	**1.050.108**	**97.572**	**68.194**	**29.060**	**57.577**	**19.065**
Productgroep: Algemene Gezondheidszorg (AGZ)														
Nu Niet Zwanger	14.310	10.764	11.193	12.000	7.908	6.804	10.550	10.349	73.736	17.259	21.324	8.042	16.822	12.357
Kennisnetwerk in Sekswerk en Seksualiteit (KISS)									140.950					
Regionale netwerkaanpak Seksueel Geweld									59.084					
Lichte handhaving en registratie kinderopvang		22.098		19.884	12.616				108.576	23.525				17.191
WMO Toezicht							13.461		275.255					
Gezonde Leefomgeving		1.164	1.936	6.050			4.235		63.256				2.040	
Voorlichting Vluchtelingen	1.176	639			1.786	224			3.960				1.141	5.445
Algemene gezondheidszorg ontheemden Oekraïne									144.403					
	15.486	**34.665**	**13.129**	**37.934**	**22.310**	**7.028**	**28.246**	**10.349**	**869.220**	**40.784**	**21.324**	**8.042**	**20.003**	**34.993**
Productgroep: Bijzondere Zorg (BZ)														
Samenwerkplaats Sluitende aanpak (cofinanciering)									23.326					
Housing First									74.640					
Risicobudget									0					
Coördinatie zorgwoningen									30.377					
Begeleiding ex-gedetineerden									17.160					
Buitenzorg									55.250					
2e Fase buitenslapers									7.233					
Flexibel budget									15.999					
Wijk GGD	82.764					51.896								
Centrale Toegang BW en MO									1.579.393					
	82.764	**0**	**0**	**0**	**0**	**51.896**	**0**	**0**	**1.803.377**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

	Berg en Dal	Beuningen	Buren	Culemborg	Druten	Heumen	Maasdriel	Neder Betuwe	Nijmegen	Tiel	West Betuwe	West Maas en Waal	Wijchen	Zaltbommel
Facultatieve taken														
Productgroep:Veilig Thuis (VT)														
Ouderenmishandeling									84.720					
Eergerelateerd geweld									90.284					
Proeftuin Dukenburg/Nijmegen									157.135					
Proeftuin Zaltbommel														17.380
	0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**332.139**	**0**	**0**	**0**	**0**	**17.380**
Productgroep: Gezond Leven (GL)														
Beweegstimulerende consultatiebureaus	6.040													
Valpreventie gezond ouder worden									19.326					
Valpreventie				37.948	7.260	16.500	36.577	10.120			87.787		13.750	36.472
Welzijn op recept					6.050								12.540	
Gezond en Actief				13.200										
Volwassenen- en ouderenmonitor	8.106	571	940		692		1.674	3.009	9.000	5.097	2.729		6.358	
Gezondheidsmakelaar / buurtsportcoaches									739.000					
Nijmegen Voel je goed Dukenburg! Meerjarig									3.022					
Gezonde school	68.750										38.500	11.000		
Gezondheidsmakelaar / buurtsportcoaches overig		9.900			23.100	10.120	24.255	18.700					33.000	30.360
Brede Spuk West Betuwe											17.518			
Ketenaanpak overgewicht volwassenen											16.500			
Leefstijlspreekuur										35.200	5.060			
Nijmeegse aanpak Gezonde jeugd en jongeren									59.070					
Kind naar gezond gewicht		17.380				8.411	8.800		70.711		27.198			11.000
Procesbegeleider transformatieplan									38.051					
Programma samen impact maken voor gezonde inwoners	5.544	3.507	4.160	3.972	2.765	1.924	3.984	3.902	68.980	83.503	7.334	2.899	5.728	4.289
Kansrijke start					3.080			2.420	21.343			13.750	14.520	
Schoolsout		10.000							200.250					
Beweeg je Fit									48.501					
Gezond Ouder Worden									78.603					
Ketenaanpak valpreventie bewegen en gezonde voeding									278.087					
	88.440	**41.358**	**5.100**	**55.120**	**42.946**	**36.955**	**75.290**	**38.151**	**1.633.942**	**123.800**	**202.624**	**27.649**	**85.896**	**82.121**
Totaal facultatieve taken	**277.240**	**121.602**	**52.344**	**135.598**	**98.188**	**114.372**	**140.299**	**137.837**	**5.688.787**	**262.156**	**292.142**	**64.751**	**163.476**	**153.559**
Totaal bijdrage per gemeente	**2.292.172**	**1.618.011**	**1.250.071**	**1.427.894**	**1.190.256**	**1.058.390**	**1.268.456**	**1.593.271**	**18.954.118**	**2.122.125**	**2.631.018**	**1.192.727**	**2.475.946**	**1.463.435**

Totale bijdrage per gemeenten

Gemeenten	Uniforme bijdragen				Facultatieve taken					Totaal
	o.b.v. inwoners	Huisvesting Consultatie-bureaus	Toezicht en handh. KDV	Rijks-vaccinatie programma	Jeugd gezondheids-zorg	Algemene Gezondheids-zorg	Bijzondere Zorg	Veilig Thuis	Gezond Leven	
Berg en Dal	1.758.434	115.545	61.264	79.690	90.550	15.486	82.764	0	88.440	2.292.172
Beuningen	1.313.253	64.154	58.873	60.130	45.578	34.665	0	0	41.358	1.618.011
Buren	1.127.750	0	53.109	16.868	34.115	13.129	0	0	5.100	1.250.071
Culemborg	1.209.064	0	65.147	18.084	42.544	37.934	0	0	55.120	1.427.894
Druten	964.773	49.657	33.599	44.038	32.932	22.310	0	0	42.946	1.190.256
Heumen	836.152	33.256	36.717	37.893	18.492	7.028	51.896	0	36.955	1.058.390
Maasdriel	1.049.425	0	57.989	20.743	36.763	28.246	0	0	75.290	1.268.456
Neder-Betuwe	1.271.778	73.074	57.791	52.791	89.337	10.349	0	0	38.151	1.593.271
Nijmegen	12.103.313	424.731	326.654	410.634	1.050.108	869.220	1.803.377	332.139	1.633.942	18.954.118
Tiel	1.738.893	0	95.067	26.008	97.572	40.784	0	0	123.800	2.122.125
West Betuwe	2.148.435	0	158.307	32.134	68.194	21.324	0	0	202.624	2.631.018
West Maas en Waal	981.183	49.887	52.119	44.787	29.060	8.042	0	0	27.649	1.192.727
Wijchen	2.052.428	90.592	75.767	93.684	57.577	20.003	0	0	85.896	2.475.946
Zaltbommel	1.228.141	0	63.114	18.621	19.065	34.993	0	17.380	82.121	1.463.435
Totale bijdrage 2024	**29.783.022**	**900.896**	**1.195.517**	**956.103**	**1.711.888**	**1.163.514**	**1.938.037**	**349.519**	**2.539.393**	**40.537.890**

6.7 Thematabel resultaat GGD 2024

Jaarrekening 2024	Wettelijke taken opgedragen aan de GGD					Werkveld beleidsmatig belegd bij de GGD			Werkveld specifiek (facultatief)							Overhead GGD	Totaal
	OIA	AGZ	JGZ	HV JGZ	GL	AGZ	BZ	VT	OIA	AGZ	BZ	JGZ	GL	VT	Corona		
Baten																	
Bijdrage deelnemende gemeenten	644	2.921	12.133	0	2.004	719	2.758	8.487	0	0	0	0	0	0	0	117	29.783
Bijdrage deelnemende gemeenten o.b.v. facturen	0	1.196	956	901	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.053
Subsidies Rijk	0	15	251	0	0	0	0	0	0	6.162	0	0	35	0	46	12	6.522
Subsidies gemeenten	0	233	80	0	38	275	0	0	0	655	1.938	1.632	2.501	350	0	0	7.702
Overige opbrengsten	0	168	346	13	0	6	24	90	0	3.411	260	438	525	4	0	518	5.802
Acquisitiedoelstelling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	**644**	**4.533**	**13.765**	**914**	**2.043**	**1.001**	**2.781**	**8.577**	**0**	**10.228**	**2.198**	**2.070**	**3.061**	**354**	**46**	**647**	**52.862**
Lasten																	
Personeelskosten	429	2.814	9.652	0	1.251	373	1.940	5.653	0	7.113	2.099	2.072	2.392	355	41	2.629	38.812
waarvan overhead	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-2.242	-624	-611	-708	-105	0	4.290	0
Kapitaallasten	0	9	12	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	349	372
Huisvestingskosten	34	218	265	896	100	33	146	439	0	323	0	0	1	0	0	-109	2.345
Materiële kosten	18	448	954	18	178	377	55	373	0	2.729	110	28	695	2	5	6.107	12.097
Rentebaten en -lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-632	-632
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overhead GGD	155	1.007	3.159	0	460	154	672	2.023	0	2.242	624	611	708	105	0	-11.919	0
Totaal lasten	**634**	**4.496**	**14.043**	**914**	**1.989**	**937**	**2.813**	**8.488**	**0**	**10.166**	**2.209**	**2.100**	**3.088**	**356**	**46**	**715**	**52.993**
Saldo baten en lasten	**10**	**37**	**-278**	**0**	**54**	**63**	**-32**	**89**	**0**	**62**	**-11**	**-30**	**-26**	**-2**	**0**	**-68**	**-131**
Onttrekkingen reserve	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	60	60
Toevoegingen reserve	0	0	0	0	0	0	0	-18	0	0	0	0	0	0	0	0	-18
Resultaat voor vpb	**10**	**37**	**-278**	**0**	**54**	**63**	**-32**	**71**	**0**	**62**	**-11**	**-30**	**-26**	**-2**	**0**	**-8**	**-89**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-8	-8
Resultaat na vpb	**10**	**37**	**-278**	**0**	**54**	**63**	**-32**	**71**	**0**	**62**	**-11**	**-30**	**-26**	**-2**	**0**	**0**	**-81**

6.8 Dienstenoverzicht Veilig Thuis

Dienstenoverzicht Veilig Thuis

	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil t.o.v. begroting 2024	%
Wettelijke diensten					
Adviezen & Ondersteuning	6.939	7.069	6.359	-710	-10%
Meldingen met veiligheidsbeoordeling	2.500	2.768	2.853	85	3%
Overdracht na veiligheidsbeoordeling	2.105	2.115	2.079	-36	-2%
Onderzoek	215	226	220	-6	-3%
Voorwaarde en vervolg*	281	429	234	-195	-45%
Monitoring	397	521	266	-255	-49%
Huisverboden uitvoering	46	54	52	-2	-4%
Huisverboden screenings	61	76	69	-7	-9%
Overige diensten					
VTO naar RVDK	21	23	7	-16	-70%
VTB	44	58	19	-39	-67%

*In de aantallen Voorwaarde en vervolg zijn 45 casussen opgenomen die berekend zijn voor de niet vergoede inzet van medewerkers Veilig Thuis voor de proeftuinen Dukenburg/Nijmegen en Zaltbommel.

6.9 Beleidsindicatoren

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	0,68	0,60	0,70
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	0,64	0,59	0,66
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	93	77	64
Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen)	8%	2%	5%
Overhead (% van totale lasten)	14%	24%	24%

6.10 Overzichten naar thema's

Hieronder zijn de thematabellen weergegeven. Positieve bedragen betekenen een negatief resultaat, negatieve bedragen betekenen een positief resultaat.

Wettelijke taken opgedragen aan de GGD				
Onderzoek, Informatie en Advies	**Realisatie**	**Primaire begroting**	**Gewijzigde begroting**	**Realisatie**
	2023	**2024**	**2024**	**2024**
Lasten	583	644	644	634
Baten	-604	-644	-644	-644
Resultaat na belasting	**-20**	**0**	**0**	**-10**

Wettelijke taken opgedragen aan de GGD				
Algemene Gezondheidszorg	**Realisatie**	**Primaire begroting**	**Gewijzigde begroting**	**Realisatie**
	2023	**2024**	**2024**	**2024**
Lasten	3.746	4.484	4.484	4.496
Baten	-3.906	-4.484	-4.484	-4.533
Resultaat na belasting	**-159**	**0**	**0**	**-37**

Wettelijke taken opgedragen aan de GGD				
Gezond Leven	**Realisatie**	**Primaire begroting**	**Gewijzigde begroting**	**Realisatie**
	2023	**2024**	**2024**	**2024**
Lasten	1.538	2.144	2.144	1.989
Baten	-1.819	-2.144	-2.144	-2.043
Resultaat na belasting	**-282**	**0**	**0**	**-54**

Wettelijke taken opgedragen aan de GGD				
Jeugdgezondheidszorg	**Realisatie**	**Primaire begroting**	**Gewijzigde begroting**	**Realisatie**
	2023	**2024**	**2024**	**2024**
Lasten	13.808	14.450	14.631	14.957
Baten	-13.863	-14.450	-14.631	-14.679
Reserve	-40	0	0	0
Resultaat na belasting	**-95**	**0**	**0**	**278**

Werkveld beleidsmatig belegd bij de GGD				
Algemene Gezondheidszorg	**Realisatie**	**Primaire begroting**	**Gewijzigde begroting**	**Realisatie**
	2023	**2024**	**2024**	**2024**
Lasten	1.098	955	955	937
Baten	-913	-955	-955	-1.001
Resultaat na belasting	**185**	**0**	**0**	**-63**

Werkveld beleidsmatig belegd bij de GGD				
Bijzondere Zorg	**Realisatie**	**Primaire begroting**	**Gewijzigde begroting**	**Realisatie**
	2023	**2024**	**2024**	**2024**
Lasten	2.262	2.781	2.781	2.813
Baten	-2.276	-2.781	-2.781	-2.781
Resultaat na belasting	**-14**	**0**	**0**	**32**

Werkveld beleidsmatig belegd bij de GGD				
Veilig Thuis	**Realisatie**	**Primaire begroting**	**Gewijzigde begroting**	**Realisatie**
	2023	**2024**	**2024**	**2024**
Lasten	7.598	8.577	8.577	8.488
Baten	-7.706	-8.577	-8.577	-8.577
Reserve	0	0	0	18
Resultaat na belasting	**-108**	**0**	**0**	**-72**

Werkveld specifiek (facultatief)				
Algemene Gezondheidszorg	**Realisatie**	**Primaire begroting**	**Gewijzigde begroting**	**Realisatie**
	2023	**2024**	**2024**	**2024**
Lasten	10.699	6.197	6.197	10.166
Baten	-10.633	-6.197	-6.197	-10.228
Resultaat na belasting	**66**	**0**	**0**	**-62**

Werkveld specifiek (facultatief)				
Coronabestrijding	**Realisatie**	**Primaire begroting**	**Gewijzigde begroting**	**Realisatie**
	2023	**2024**	**2024**	**2024**
Lasten	3.638	0	0	46
Baten	-3.638	0	0	-46
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**

Werkveld specifiek (facultatief)				
Bijzondere Zorg	**Realisatie**	**Primaire begroting**	**Gewijzigde begroting**	**Realisatie**
	2023	**2024**	**2024**	**2024**
Lasten	2.052	1.732	1.732	2.209
Baten	-2.052	-1.732	-1.732	-2.198
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**11**

Werkveld specifiek (facultatief)				
Programma Onderzoek, Informatie en Advies	**Realisatie 2023**	**Primaire begroting 2024**	**Gewijzigde begroting 2024**	**Realisatie 2024**
Lasten	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**

Werkveld specifiek (facultatief)				
Gezond Leven	**Realisatie 2023**	**Primaire begroting 2024**	**Gewijzigde begroting 2024**	**Realisatie 2024**
Lasten	2.103	1.467	1.467	3.088
Baten	-2.032	-1.467	-1.467	-3.061
Resultaat na belasting	**71**	**0**	**0**	**26**

Werkveld specifiek (facultatief)				
Jeugdgezondheidszorg	**Realisatie 2023**	**Primaire begroting 2024**	**Gewijzigde begroting 2024**	**Realisatie 2024**
Lasten	1.996	1.516	1.516	2.100
Baten	-1.917	-1.516	-1.516	-2.070
Resultaat na belasting	**79**	**0**	**0**	**30**

Werkveld specifiek (facultatief)				
Veilig Thuis	**Realisatie 2023**	**Primaire begroting 2024**	**Gewijzigde begroting 2024**	**Realisatie 2024**
Lasten	465	519	519	356
Baten	-463	-519	-519	-354
Resultaat na belasting	**2**	**0**	**0**	**2**

Overhead GGD				
Overhead GGD	**Realisatie 2023**	**Primaire begroting 2024**	**Gewijzigde begroting 2024**	**Realisatie 2024**
Lasten	521	570	570	715
Baten	-521	-470	-470	-647
Reserve	0	0	0	-60
Vennootschapsbelasting	8	0	0	-8
Resultaat na belasting	**8**	**100**	**100**	**0**

6.11 Verantwoording subsidies op basis van voorschotten

Subsidie: JGZ	Restant uit 2023	Beschikking	Realisatie	Restant naar 2025	Terug betaald	Terug te betalen
Nijmegen Attentiewijken	0	173.452	173.452	0	0	0
Nijmegen Kijk op Kleintjes	0	223.000	223.000	0	0	0
Nijmegen Inzet BSOT en extra inzet jeugdarts	0	97.756	97.756	0	0	0
Nijmegen Schoolverzuim	0	57.800	57.800	0	0	0
Nijmegen Voorzorg	0	91.581	91.581	0	0	0
Nijmegen Voorzorg (6 extra trajecten, uitvoering 2025)	0	121.482	0	121.482	0	0
Nijmegen Jeugdarts en verpleegkundige onderwijs ROC	0	133.120	133.120	0	0	0
Nijmegen Jeugdarts en verpleegkundige onderwijs Yverta	0	12.376	12.376	0	0	0
Nijmegen Versterking in kwetsbare wijken	0	100.392	100.392	0	0	0
Nijmegen Kinderrechten Nu! (2021)	5.277	0	0	0	0	5.277
Berg en Dal Kansrijke Start	0	34.500	34.500	0	0	0
Berg en Dal Informatie en Advies	0	17.000	17.000	0	0	0
Beuningen Kind naar gezond gewicht 2025	0	13.390	0	13.390	0	0
Beuningen JGZ Facultatieve taken	0	31.600	25.485	0	0	6.115
Heumen Kind naar gezond gewicht 2025	0	14.881	0	14.881	0	0
Neder-Betuwe facultatief JGZ	12702	78.040	67.052	0	-12.702	10.988
Tiel Logopedie	0	67.386	67.386	0	0	0
West Betuwe facultatief JGZ	0	22.800	20.404	0	0	2.396
	17.979	1.290.556	1.121.304	149.753	-12.702	24.776

Subsidie: AGZ	Restant uit 2023	Beschikking	Realisatie	Restant naar 2025	Terug betaald	Terug te betalen
Nijmegen Kennisnetwerk in Sekswerk en Seksualitei	2.241	140.950	140.950	0	-2.241	0
Nijmegen Regionaal netwerkaanpak Seksueel Gewel	0	75.000	59.084	15.916	0	0
Nijmegen Nu niet zwanger	0	73.736	73.736	0	0	0
Nijmegen Toezicht WMO	38.567	236.688	275.255	0	0	0
Gezonde Leefomgeving	12.728	91.960	60.231	8.789	0	35.668
	53.536	618.334	609.256	24.705	-2.241	35.668

Subsidie: BZ	Restant uit 2023	Beschikking	Realisatie	Restant naar 2025	Terug betaald	Terug te betalen
Nijmegen Centrale Toegang MO & BW	49.400	1.627.848	1.579.393	0	-49.400	48.455
Nijmegen 2e Fase buitenslapers	0	28.050	7.233	20.818	0	0
Nijmegen Nazorg ex-gedetineerden	0	17.160	17.160	0	0	0
Nijmegen Housing First	0	74.640	74.640	0	0	0
Nijmegen Buitenzorg	0	55.250	55.250	0	0	0
Nijmegen Coördinatie Zorgwoningen	1.431	36.960	30.377	0	-8.014	0
Nijmegen Doorbraak Budget	55.122	60.000	15.999	0	-55.122	44.001
	105.953	1.899.908	1.780.052	20.818	-112.536	92.456

Subsidie: GL	Restant uit 2023	Beschikking	Realisatie	Restant naar 2025	Terug betaald	Terug te betalen
Berg en Dal Gezonde School	0	17.600	16.100	0	0	1.500
Berg en Dal Beweegstimulerende consultatiebureaus	6.670	0	6.040	0	0	630
Beuningen Kind naar gezond gewicht	0	17.380	17.380	0	0	0
Culemborg Valpreventie	35.284	50.704	37.948	35.284	0	12.756
Maasdriel Valpreventie Bommerlerwaard	50.000	0	36.577	13.423	0	0
Nijmegen Beweeg Je Fit	6.188	61.092	48.501	0	-6.188	12.591
Nijmegen Gezond Ouder Worden (2021 - 2024)	19.279	63.692	78.603	0	0	4.368
Nijmegen Ketenaanpak Valpreventie bewegen en ge	0	408.918	278.087	0	0	130.831
Nijmegen Gezondheidsmakelaars	35.354	739.000	739.000	0	-35.354	0
Nijmegen Kansrijke start	0	22.700	21.343	0	0	1.357
Nijmegen Nijmeegse aanpak gezonde jeugd en jong	0	65.000	59.070	0	0	5.930
Nijmegen Pilot Kind naar gezonder gewicht	0	66.120	43.191	0	0	22.930
Nijmegen Projectleider Kind naar gezonder gewicht	0	16.000	16.000	0	0	0
Nijmegen SchoolsOut (2022 - 2025)	0	203.915	200.250	3.665	0	0
Nijmegen SchoolsOut (2020)	9.761	0	0	0	0	9.761
Nijmegen gezondheidsmonitor GM20 (2020)	2.405	0	0	0	0	2.405
Nijmegen Valpreventie gezond ouder worden stad	17.609	0		0	-17.609	0
Nijmegen Voel je goed Dukenburg! Meerjarig	3.022	0	3.022	0	0	0
West Betuwe Leefstijlspreekuur	35.200	17.600	22.660	30.140	0	0
West Betuwe Valpreventie 2023/2024	95.000	99.500	87.787	99.500	0	7.213
Zaltbommel Valpreventie Bommerlerwaard	49.895	0	36.472	13.423	0	0
	365.667	1.849.221	1.748.028	195.435	-59.151	212.274

Subsidie: VT	Restant uit 2023	Beschikking	Realisatie	Restant naar 2025	Terug betaald	Terug te betalen
Chat 2021	10400	0	0	0	-10.400	0
Eergerelateerd Geweld	23.461	127.848	84.720	0	0	66.589
Ouderenmishandeling	29.338	110.727	90.284	0	0	49.781
	63.199	238.575	175.005	0	-10.400	116.369

Op deze pagina's worden alleen subsdies weergegeven die op basis van voorschotten zijn gefinancieerd, en waar op basis van realisatie een afrekening moet plaatsvinden over het boekjaar 2024.

6.12 Bestuur en vaststelling jaarrekening

Algemene gegevens

GGD Gelderland-Zuid is de gemeentelijke gezondheidsdienst voor: Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, Zaltbommel, West-Betuwe, West Maas en Waal en Wijchen. Ook voor Mook en Middelaar verzorgen wij enkele diensten. De gemeenschappelijke regeling is gevestigd te Nijmegen.
Als verlengstuk van deze gemeenten werken wij aan publieke gezondheid. Onze hoofdtaak is het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van inwoners op alle leeftijden (-9 maanden tot 100+ jaar). Speciale aandacht gaat hierbij uit naar kwetsbare groepen. Onze dienstverlening organiseren wij zo laagdrempelig mogelijk in samenwerking met burgers en partners in de zorg, veiligheid, het onderwijs en welzijn.

Het takenpakket van de GGD is divers en dus ook de expertise die wij bieden. De meeste GGD-taken liggen vast in de Wet Publieke Gezondheid. Andere relevante wetten voor de taken die wij uitvoeren zijn de Wet Kinderopvang, Wet op de Lijkbezorging, Jeugdwet en Wet Maatschappelijke Ondersteuning.

Directie

Per 31 december 2024 is mevrouw M. Pieters Directeur Publieke Gezondheid (DPG). De directie verklaart hierbij dat de jaarrekening 2024 naar waarheid en in overeenstemming met de richtlijnen, zoals deze in 2024 van toepassing waren, is opgesteld.

Goedkeuring jaarrekening

De planning is dat de jaarstukken 2024 in de vergadering van 3 juli 2024 door het Algemeen Bestuur worden vastgesteld.

Per 31 december 2024 is samenstelling van het Algemeen Bestuur als volgt:

AB/DB leden		
Frans Houben	Beuningen	AB-lid
Vacant	Buren	AB-lid (vanaf 18 november 2024)
Mischa Peters	Culemborg	AB-lid
Gérard de Wildt	Druten	AB-lid/DB lid
Irma van de Scheur	Berg en Dal	AB-lid/DB lid
Rob Engels	Heumen	AB-lid
Anita Sörensen	Maasdriel	AB-lid
Herma van Dijkhuizen	Neder-Betuwe	AB-lid
Cilia Daemen	Nijmegen	Voorzitter AB / Voorzitter DB
Carla Kreuk	Tiel	AB-lid/DB lid
Rob Reuvers	West Maas en Waal	AB-lid
Bea Schouten	Wijchen	AB-lid
Karima Bouchtaoui	Zaltbommel	AB-lid
Frank Dillerop	Mook en Middelaar	agendalid AB
Jan de Geus	West Betuwe	Vice Voorzitter AB en DB
Bas Disco	Extern adviseur	extern lid DB (vanaf 10 oktober 2024)

7

Verklaring van afkortingen

7. Verklaring van afkortingen

Afkorting	Betekenis
AB	Algemeen Bestuur
ABR	Antibioticaresistentie
AGZ	Algemene GezondheidsZorg
AIOS	Arts In Opleiding tot Specialist
ASG	Aanvullende Seksuele Gezondheid
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCI	Bureau Crisistoewijzing Intramuraal
BCO	Bron- en ContactOnderzoek
BHV	BedrijfsHulpVerlening
BZ	Bijzondere Zorg
Cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
CISO	Chief Information Security Officer
CNO	CrisisNoodOpvang
CTMO	Centrale Toegang Maatschappelijke Opvang
DB	Dagelijks Bestuur
DPG	Directeur Publieke Gezondheid
DUTO	Duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie
EPD	Elektronisch Patiëntendossier
EPDS	Edinburgh Postnatal (postpartum) Depression Scale
GAGS	Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGIB	Groen, Gezond en in Beweging Nijmegen
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GIZ	Gezamenlijk Inschatten Zorgbehoefte
GOR	Gezondheidsonderzoek bij Rampen
HBV-vaccinatie	Hepatitis B-vaccinatie
HIS	Huisarts Informatie Systeem
HKZ	Harmonisatie Kwaliteit Zorginstellingen
HPV	Humaan papillomavirus
HRM	Human Resource Management
ICAM	Initiatieven Collectieven Acties Massaschade
ICT	Informatie Communicatie Technologie
IKB	Individueel KeuzeBudget
IV	InformatieVoorziening
IVT	Interventieteam
JGZ	JeugdGezondheidsZorg
JOGG	Voorheen: Jongeren op gezond gewicht. Nu: gezonde jeugd, gezonde toekomst.
JZ	Juridische Zaken
KD+	Kinddossier+
KIP	Kwaliteitsinformatiepunt
KIS	Kennis in Sekswerk
KMS	Kwaliteitsmanagementsysteem
LPA	Lokaal Preventieakkoord
MBTO	MedewerkerBetrokkenheid-TevredenheidsOnderzoek
MBZ	Meldpunt Bijzondere Zorg
MDA++	MultiDisciplinaire Aanpak
MIC	Melding Incidenten Cliënten
MIM	Melding Incidenten Medewerkers
Ministerie van VWS	Ministerie van Volksgezondheid en Sport
MJOP	MeerJarenOnderhoudsPlan

MMK	Medische MilieuKunde
MT	Managementteam
MTV	Melding Ter Verbetering
NEN	Nederlands Normalisatie-Instituut
OGGZ	Openbare Geestelijke GezondheidsZorg
OI&A	Onderzoek Informatie en Advies
OTO	Opleiden, Trainen, Oefenen
PGA	Publieke Gezondheid Asielzoekers
PGB	Persoonsgebonden Budget
PGO	Persoonlijke Gezondheidsomgeving
PrEP-zorg	Zorg voor mensen met hoog risico om hiv op te lopen
PSHi	Psychosociale Hulpverlening bij incidenten
RAM	Random Access Memory
RAO	Regionaal Ambtenaren Overleg
RBT	Regionaal BeleidsTeam
RGG	Rivierenland Gezond Gewicht
RI&E	Risico-Inventarisatie en -Evaluatie
RIVM	RijksInstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RNZS	Regionaal Netwerk Zorg en Straf
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
ROO	Register van Overheidsorganisatie
ROT	Regionaal Operationeel Team
RVP	RijksVaccinatieProgramma
SG	Seksuele Gezondheid
SiSa	Single information, Single audit
SPUK	Specifieke Uitkering
TBV	Toegang Bescherm Wonen
TOC	Territoriaal Operatie Centrum
TTP	Trusted Third Party
VGV	Vrouwelijke Genitale Verminking
VIC	Verbijzonderde Interne Controle
VIR	Verwijsindex Risicojongeren
VIP	Voorbereiding Infectieziektebestrijding Pandemische paraatheid
VO	Voorontwerp
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRGZ	Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
VSV	VerloskundigSamenwerkingsVerband
VT	Veilig Thuis
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VWS	(Ministerie van) Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wet Fido	Wet financiering decentrale overheden
Wabpvz	Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg
Wdo	Wet digitale overheid
Wegiz	Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg
WGR	Wet Gemeenschappelijke regelingen
Wmebv	Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer
WKR	Werkkostenregeling
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet normering topinkomens
Woo	Wet Open Overheid
Wpg	Wet publieke gezondheid
WvGGZ	Wet verplichte GGZ
WW	Werkloosheidswet
ZAT	Zorg Advies Team
Zzp	Zelfstandigen zonder personeel

Gelderland-Zuid

De raden van de gemeenten die participeren in de
Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid

Ons kenmerk: GGD/DIR/2025/2720/MP
Uw kenmerk: -
Datum: 31 maart 2025
Onderwerp: Conceptbegroting GGD 2026

Afdeling: Directie
Contactpersoon: Moniek Pieters
Telefoon: 088 - 144 71 44
e-mail: GGDdirectie@ggdgelderlandzuid.nl

Geachte Raad,

Overeenkomstig artikel 31 lid 1 van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid, stuurt het Dagelijks Bestuur u hierbij de concept Programmabegroting GGD 2026.

De concept Programmabegroting GGD 2026 (zie bijlage 2) beschrijft de ontwikkelingen, doelstellingen en speerpunten voor de verschillende productgroepen van de GGD voor het jaar 2026, inclusief de financiële vertaling daarvan. De indeling van de begroting is ten opzichte van de vastgestelde begroting 2025 niet gewijzigd[1].

Op 14 oktober 2024 heeft het Dagelijks Bestuur (DB) de Kaderbrief 2026 gestuurd aan de raden van de deelnemende gemeenten. Hiermee informeerde het DB de raden in hoofdlijnen over de inhoudelijke ontwikkelingen voor het jaar 2026 van GGD Gelderland-Zuid, de financiële uitgangspunten en de risico's voor 2026. Alle deelnemende gemeenten (14) hebben, naar aanleiding van de Kaderbrief 2026, een zienswijze gestuurd. Deze zienswijzen hebben wij verwerkt in voorliggende begroting. Een overzicht van de zienswijzen per gemeente is opgenomen in bijlage 3. Hierin is ook te lezen op welke manier het DB de zienswijze heeft verwerkt in de concept Programmabegroting GGD 2026.
Een voorbeeld hiervan is dat een groot aantal gemeenten in hun zienswijze aangeeft om de JGZ-dienstverlening niet te wijzigen en niet in overeenstemming te brengen met het Landelijk Professioneel Kader JGZ, vanwege de financiële uitzetting die dit met zich mee zou brengen. Het DB kiest ervoor om, mede naar aanleiding van de zienswijzen, in de conceptbegroting 2026 niet te voldoen aan het Landelijk professioneel kader JGZ.

1. Programmabegroting GGD 2026

De (concept) Programmabegroting GGD 2026 is sluitend. In de bijgevoegde conceptbegroting 2026 is uitgegaan van:

[1] De facultatieve taken zijn opgenomen in de conceptbegroting 2026 voor zover we er nu (dd. 31 maart 2025) zicht op hebben; dit kan nog wijzigen.

1. De nullijn, geen uitzettingen, behalve de loon- en prijsstijgingen (= de index). Met andere woorden: voor de conceptbegroting 2026 is uitgegaan van de uniforme bijdrage op basis van inwoners door gemeenten 2025, plus de loon- en prijsindex.
2. Een pakket aan gemeentelijke bezuinigingen van in totaal € 1.085.000. Dit bedrag staat gelijk aan 3,4% van het uniform deel van de begroting. De besparing is 6,2% als de landelijke bezuinigingen van € 893.500 worden meegenomen.
3. Een risico van € 200.000 bij Bijzondere Zorg in verband met de stijgende instroom bij het Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ).

De wijzigingen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2025 worden hieronder weergegeven.

1.1 Indexering

De uniforme bijdrage is geïndexeerd met 4,86% conform vastgestelde methodiek door het Algemeen Bestuur[2]. De volledige berekening is opgenomen in de begroting.

Totaal stijging lasten € 1.545.104.

1.2 Bezuinigingen

De DPG heeft - in afstemming en samenwerking met de gemeenten - aan het Dagelijks Bestuur een voorstel geleverd voor kostenbesparingen en bezuinigingen ten behoeve van de GGD-begroting 2026, n.a.v. de opdracht van het DB (zie Kaderbrief 2026). Hieronder geven wij, als Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid, aan welke keuzes wij gemaakt hebben t.a.v. het GGD-voorstel 'kosten-besparingen en bezuinigingen ten behoeve van de GGD-begroting 2026'[3]. Deze keuzes worden hieronder kort verwoord en zijn opgenomen in de conceptbegroting 2026. Het betreft een totaalpakket aan bezuinigingen van € 1.085.000[4].

Op de volgende onderdelen kunnen kosten bespaard worden; deze zijn opgenomen in de conceptbegroting 2026:

Bundelen vaccinatiewerkzaamheden jeugd en volwassenen

Het voorstel van het DB is om de vaccinaties voor volwassenen (incl. de coronavaccinaties) en de vaccinaties, die gegeven worden door de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) zoveel mogelijk te bundelen en slimmer te organiseren onder de voorwaarde dat dit niet leidt tot gezondheidsverlies voor inwoners. Dit betekent dat we één loket voor inwoners organiseren waar ze terecht kunnen voor advisering en vaccinaties. Door krachten te bundelen zou dit ook de kwaliteit van dienstverlening kunnen bevorderen.

Bij de afdelingen AGZ en JGZ worden veel vaccinaties gegeven. Afdeling AGZ levert o.a. vaccinaties voor reizigers en de coronavaccinaties. De afdeling JGZ voert het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) uit. Door efficiëntere organisatie van vaccinaties qua locaties en personeel, een gezamenlijk call-centrum en gezamenlijke planning, kunnen we zowel efficiencywinst behalen als de klantgerichtheid en eenduidigheid naar de klant verbeteren.

Naar verwachting levert dit kostenbesparingen op door:

1. Minder personele inzet m.b.t. callcentrum en planning.

---

[2] Bij vaststelling van de (financiële spelregels in) Programmabegroting GGD 2020.
[3] Ten behoeve van de transparantie is de gehele notitie bijgevoegd (bijlage 4).
[4] De in de notitie genoemde besparingsbedragen zijn inschattingen, onder andere afhankelijk van de uitkomst van aanbestedingen (waaronder digitaal dossier JGZ, intranet, kantoorautomatisering) etc.

2. Robuust en flexibele inzet van personeel m.b.t. de uitvoering van de vaccinaties, waardoor de productiviteit kan toenemen.
3. Het (in samenwerking/afstemming met gemeenten) optimaliseren van gebruik van locaties waardoor huur- en overheadkosten dalen. Gemeenten kunnen hieraan mogelijk bijdragen door mee te denken in beschikbaarheid van passende locaties, zoals leegstaande panden van gemeenten of andere (keten)partners.

Kostenbesparing: € 200.000.

Consequenties voor de inwoners:
1. Bevordering van kwaliteit van dienstverlening (door integratie van de processen).
2. De reisafstand naar een vaccinatielocatie zou groter kunnen worden; dit kan drempelverhogend werken voor het halen van een vaccinatie en hierdoor kan de vaccinatiegraad gaan dalen. Mocht dit het geval zijn, dan zal er overleg plaatsvinden met de gemeente.
   Voorop staat dat de GGD te allen tijde het risico op daling van de vaccinatiegraad wil voorkomen.

Forensische geneeskunde
Doordat GGD Gelderland-Zuid steeds intensiever gaat samenwerken binnen Oost-Nederland (5 GGD'en) kunnen door schaalvoordelen de personele capaciteit geoptimaliseerd worden ingezet. Concreet betekent dit dat we door de schaalvergroting (gecombineerde artseninzet samen met de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)) minder fte forensisch artsen nodig hebben om het dienstrooster sluitend te krijgen. Het DB verwacht hiermee € 50.000 te kunnen besparen.

Kostenbesparing: € 50.000.
Consequenties voor de inwoners: geen.

Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
Het is bekend dat de JGZ Gelderland-Zuid momenteel niet voldoet aan het Landelijk Professioneel Kader (LPK)[5]. Om te voldoen aan het LPK dienen het gezondheidsonderzoek 6-jarigen en het gezondheidsonderzoek 11-jarigen (in volle breedte) te worden afgenomen en daarnaast het contact met school- en netwerkpartners te worden verbeterd. In de Kaderbrieven 2024 en 2025 is een richtinggevend bedrag genoemd van € 750.000 om de GGD te laten voldoen aan het LPK. In de Kaderbrief 2026 heeft het Dagelijks Bestuur aangegeven het niet voldoen aan het LPK te laten bestaan.

Ondanks dat de GGD niet voldoet aan het LPK JGZ 4+, ziet het DB toch mogelijkheden om binnen de JGZ te bezuinigen door te differentiëren in het aantal contactmomenten in de JGZ 4- (de consultatiebureaus). Door middel van de GIZ-methode[6] zou - in overleg met de ouders - gedifferentieerd kunnen worden in het aantal contactmomenten in de JGZ 4-. Het DB kan zich voorstellen dat bij kinderen uit een gezin met sociaal redzame ouders met een hoge SES[7] er minder contactmomenten kunnen worden ingepland en dat deze alleen worden opgeroepen voor de

[5] Het LPK beschrijft de JGZ-contacten voor de verschillende ontwikkelingsfasen van een jeugdige, zoals die het beste aangeboden kunnen worden. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) toetst op de uitvoering van het LPK.
[6] De GIZ-methodiek is een inschattingsmethodiek om in dialoog met (aanstaande) ouders, kinderen en jongeren ontwikkel- en zorgbehoeften efficiënt, effectief en adequaat in kaart te brengen en samen te beslissen over passende ondersteuning. De GIZ-methodiek combineert de ervaringen van gezin en kind met de deskundigheid van de professional.
[7] Sociaal Economische Status.

vaccinatie-contactmomenten in het kader van het RVP (n = 10). Bij kwetsbare gezinnen gaan we uit van het volledige aantal contactmomenten (n = 14).

Het DB wil benadrukken dat bij dit voorstel de GGD netwerkpartner in de regio blijft op het terrein van jeugd- en volksgezondheidbeleid en dat de GGD er altijd is om mogelijke vragen van (individuele) ouders en hun kinderen te bespreken (vangnet). Dit voorstel, waarbij zelfredzaamheid van en keuzevrijheid bij ouders centraal staan, zien we bij meerdere GGD'en ontstaan in het kader van de besparingen t.b.v. de begroting 2026.

Kostenbesparing:
De bovengenoemde differentiatie levert gemiddeld een bezuiniging op van één contactmoment per jaar. Dit is gelijk aan € 275.000[8].

Consequenties voor de inwoners:
Kinderen kunnen door differentiatie in de contactmomenten minder of later in beeld komen bij de GGD/JGZ. Hierdoor daalt de vroegsignalering en kunnen de risico's op gezondheidsproblemen en schoolverzuim toenemen.
Omdat de GGD verwacht deze risico's redelijk te kunnen overzien en omdat andere netwerkpartners ook een signalerende rol kunnen spelen, denkt de GGD dat differentiatie van contactmomenten kan leiden tot een passende bezuiniging gezien het dringende vraagstuk van het herverdelen van schaarse middelen.

Nieuwe aanbesteding digitaal kinddossier
De JGZ gaat het digitaal kinddossier aanbesteden. In het digitaal kinddossier staan gegevens over de gezondheid en ontwikkeling van het kind, waaronder lengte, gewicht, ziekten, medicijngebruik, maar ook veranderingen in gezinssituatie, verstandelijke en motorische ontwikkeling en gedrag. Het DB vermoedt dat met een nieuwe aanbesteding we aan kwaliteit kunnen winnen en tussen € 100.000 en € 150.000[9] aan kosten kunnen besparen[10].

Kostenbesparing: circa € 125.000.
Consequenties voor de inwoners: geen.

Informatievoorziening
Door kritisch te kijken naar de aanbesteding van ons sociaal intranet kan € 30.000 bespaard worden. Daarnaast kan er € 45.000 bespaard worden door het GGD-applicatielandschap te optimaliseren. Omdat veel applicaties beheerd gaan worden door GGD GHOR Nederland treedt er efficiencywinst op en kan er bezuinigd worden op een functioneel beheerder (voordeel: € 80.000).

Kostenbesparing: € 150.000.
Consequenties voor de inwoners: geen.

Opleidingsbudget
In het Inspirerend Kader (opgenomen in de Meerjarenstrategie 2024-2027) doet de GGD de belofte aan de medewerker dat de medewerker een werkplek wordt geboden waar hij/zij zichzelf kan ontwikkelen op het gebied van kennis, vaardigheden, houding en gedrag. Hiertoe heeft de GGD een opleidingsbudget. Het budget voor de professionalisering van de medewerkers (binnen dit opleidingsbudget) willen we laten bestaan, ook vanwege de krapte op de arbeidsmarkt. Naast dit

[8] Deze besparing geldt alleen voor de gemeenten die in 2025 de JGZ voor de 0 tot 4-jarigen zorg afneemt van de GGD, te weten de gemeenten in het Rijk van Nijmegen, Neder-Betuwe en West Maas en Waal.
[9] Na gunning (voorjaar 2025) weten we het besparingsbedrag zeker.
[10] De evt. uitbreiding van taken van de GGD op het terrein van de JGZ 4- voor Rivierenland kan van invloed zijn op de ingangsdatum van deze kostenbesparing.

budget, bestemd voor het individuele opleidingen, heeft de GGD een organisatie-opleidingsbudget; vanaf 2026 wordt dit verlaagd met € 50.000.

Kostenbesparing: € 50.000.
Consequenties voor de inwoners: geen.

Veilig Thuis
Het onderstaande bedrag is geen besparing, maar een financiële meevaller voor 2026. Het onderstaande bedrag kan (incidenteel voor 2026) ingeboekt worden, omdat Veilig Thuis vanaf de begroting 2024 een formatiebegroting heeft binnen de Programmabegroting GGD Gelderland-Zuid. Het is dan ook van een andere categorie dan de andere voorstellen in deze notitie. Omdat het feitelijk in 2026 een kostenverlaging betreft is het in deze notitie opgenomen. Echter, de verlaging van gemeentelijke kosten betreft meer een financieel technische uitwerking van de afspraken die het AB gemaakt heeft in 2023 ten behoeve van de begroting 2024 en verder. De verlaging van de kosten in 2026 is incidenteel.

De formatiebegroting Veilig Thuis is voor een groot deel gebaseerd op het gemiddelde aantal meldingen en adviezen van de afgelopen drie jaren. Hierdoor kunnen we nu aangeven dat de begroting Veilig Thuis 2026 (t.o.v. de begroting 2025) wordt verlaagd met € 235.000[11] (excl. indexatie). Daarnaast stuurt VT erop dat de politie 'overige zorgmeldingen' niet meer stuurt naar VT (maar dit effect zal pas op langere termijn zichtbaar worden; nog niet in 2026).

Kostenbesparing: € 235.000.
Consequenties voor de inwoners: geen.

Op de volgende pagina zijn de bezuinigingen overzichtelijk in een tabel samengevat.

[11] Op basis van gerealiseerde diensten t/m december 2024.

Samengevat: *Bezuinigingen, opgenomen in de conceptbegroting 2026*

Onderdeel	Besparing	Opgenomen in de conceptbegroting 2026
Bundelen van vaccinatie werkzaamheden	€ 200.000	Is doorgevoerd in de conceptbegroting 2026; geen tot beperkt risico voor de inwoners
Forensische geneeskunde	€ 50.000	Is doorgevoerd in de conceptbegroting 2026; geen tot beperkt risico voor de inwoners
Jeugdgezondheidszorg	€ 275.000	Is doorgevoerd in de conceptbegroting 2026 Gezien het dringende vraagstuk van het verdelen van schaarse middelen, kan in overleg met de ouders, dit worden doorgevoerd Door differentiatie van de doelgroep, ziet de GGD niet alle kinderen meer evenveel
Nieuwe aanbesteding digitaal kinddossier	€ 125.000	Is doorgevoerd in de conceptbegroting 2026; geen tot beperkt risico voor de inwoners
Informatievoorziening	€ 150.000	Is doorgevoerd in de conceptbegroting 2026; geen tot beperkt risico voor de inwoners
Opleidingsbudget	€ 50.000	Is doorgevoerd in de conceptbegroting 2026; geen tot beperkt risico voor de inwoners
Veilig Thuis	€ 235.000	Is doorgevoerd in de conceptbegroting 2026; geen tot beperkt risico voor de inwoners De formatiebegroting VT heeft een egalisatiereserve; hierdoor kan personeel aangetrokken worden ingeval van stijgende meldingen
TOTAAL DALING LASTEN	**€ 1.085.000**[12]	

N.B. De bovengenoemde besparingsbedragen zijn inschattingen, onder andere afhankelijk van de uitkomst van aanbestedingen (waaronder digitaal dossier JGZ, intranet, kantoorautomatisering) etc.

Bezuinigingen (landelijke bezuinigingen, korting op het uniform pakket en eventuele bezuinigingen op de facultatieve dienstverlening) houden een risico in voor de GGD (en dus ook voor gemeenten). De bezuinigingen kunnen namelijk leiden tot (incidentele) frictiekosten, bv. WW-kosten, als werknemers werkloos worden. Dit kan tot gevolg hebben dat maatregelen niet tijdig tot bezuinigingen leiden en pas later geëffectueerd kunnen worden.

[12] Dit bedrag is gelijk aan 3,4% van het uniform deel van de GGD-begroting.

1.3 Risico 'Stijgende instroom bij Bijzondere Zorg'

In paragraaf 4.1 van de bijgesloten conceptbegroting 2026 staat een tabel weergegeven met daarin de 10 grootste risico's van GGD Gelderland-Zuid. Daarbovenop kunnen we het risico 'stijgende instroom bij Bijzondere Zorg' noemen.
In de afgelopen jaren is het aantal uniforme trajecten dat Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ) uitvoert (met name Consultatie en advies) fors toegenomen.

Tabel Aantal trajecten MBZ uniform

Uniforme trajecten MBZ	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Consultatie en advies	245	229	325	787	948	1021	1009
Bijzondere Zorg-trajecten incl. trajectregie	497	810	1.117	624	569	508	529
Totaal	**742**	**1.039**	**1.442**	**1.411**	**1.517**	**1.529**	**1.538**

Sinds 2021 is melding gemaakt van de stijging van de werkzaamheden van het MBZ. De hiermee gepaard gaande gestegen kosten zorgden voor een tekort van € 500.000. Met de structurele bijdrage van € 300.000 met ingang van 2025 is het mogelijk tekort gedaald tot € 200.000. Hiervoor is nog geen structurele oplossing; dit blijft een risico voor de gemeenten. In 2025 blijven gemeenten en MBZ zich inspannen om een afname van trajecten bij MBZ te bewerkstelligen. In de zienswijzen op de Kaderbrief 2026 (zie bijlage 3) wordt door een groot aantal gemeenten gewezen op dit risico. Deze gemeenten geven aan dat, hoewel het DB in de Kaderbrief aangeeft geen uitzettingen voor te stellen voor het jaar 2026, het risico zeer groot is dat de stijging van het aantal BZ-trajecten zal leiden tot kostenuitzetting in 2026.

Het DB kiest ervoor om dit risico van € 200.000 in de conceptbegroting van 2026 te handhaven, te meer omdat de gemeenten en MBZ zich in 2025 blijven inspannen om een afname van trajecten bij MBZ te bewerkstelligen. Concreet betekent dit dat als de realisatie bij BZ hoger is dan begroot, de gemeenten de werkzaamheden zullen bijbetalen tot een maximumbedrag van € 200.000.

1.4 Samenvatting conceptbegroting 2026

De indexering van de uniforme bijdrage leidt tot een stijging van de lasten van € 1.545.104.
Het pakket aan bezuinigingen leidt tot een daling van lasten van € 1.085.000.
Dit resulteert in een stijging van lasten van begroting 2026 t.o.v. de begroting 2025 van € 460.104.

Aangezien bij de berekening van de formatiebegroting 2026 voor VT wordt gerekend met de geïndexeerde loonsom en bedragen voor materiële kosten, is er sprake van een dubbele indexering voor het aandeel VT. Daarom wordt het bedrag van de indexering van Veilig Thuis, € 397.293, nog op het bovenstaand bedrag in mindering gebracht.

De totale stijging uniforme bijdrage op basis van inwoners in de Programmabegroting GGD 2026 bedraagt € 62.811. In bijlage 1 (zie onder) is een verloopstaat van de gemeentelijke bijdrage opgenomen.

1.5 Proces

Wij leggen de concept Programmabegroting 2026 GGD Gelderland-Zuid nu aan u voor. Graag ontvangen wij uw zienswijze over de conceptbegroting het liefst vóór 23 juni a.s.[13]. Met inachtneming van uw zienswijze kan de begroting 2026 in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 4 september worden vastgesteld.

De Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen regio Nijmegen zal haar advies over deze Programmabegroting GGD 2026 eind april aan u kenbaar maken.

De GGD verzorgt op:

- Maandagavond 14 april van 19.30 tot 20.30 uur een toelichting op de concept jaarstukken 2024 en de conceptbegroting 2026 in het GGD-gebouw in Tiel (Kersenboogerd 2, 4003 BW Tiel).
- Dinsdagavond 6 mei een toelichting op de concept jaarstukken 2024 en de conceptbegroting 2026. Deze bijeenkomst voor de raden wordt georganiseerd door de griffie van gemeente Nijmegen in het stadhuis van Nijmegen. De gegeven toelichting op de concept jaarstukken 2024 en de concept begroting 2026 wordt opgenomen en vanaf 7 mei beschikbaar gesteld via: Vergaderingen Nijmegen - iBabs Publieksportaal.

Daarnaast verzorgt de GGD op 15 april een toelichting op de concept jaarrekening 2024 en concept begroting 2026 voor het RAO en de financieel ambtenaren.

De GGD is graag bereid om in uw raad of in een raadscommissie nadere toelichting te geven op de conceptbegroting 2026. U kunt hiervoor contact opnemen met het directiesecretariaat van de GGD (zie pag. 1 voor de contactgegevens).

Met vriendelijke groet,
namens het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid,

Cilia Daemen
Voorzitter

dr. ir. Moniek Pieters
Secretaris / Directeur Publieke Gezondheid

Bijlagen:
1. Overzicht bijdrage per gemeente / verloopstaat gemeentelijke bijdrage 2026
2. Concept Programmabegroting 2026 GGD Gelderland-Zuid
3. Overzicht opmerkingen gemeenten n.a.v. Kaderbrief 2026
4. Notitie 'Voorstellen voor kostenbesparing t.b.v. de Programmabegroting 2026 GGD Gelderland-Zuid'.

[13] Op deze manier kan het Dagelijks Bestuur in de vergadering van 3 juli 2025 uw zienswijze bespreken en hiermee de vergadering van het Algemeen Bestuur van 4 september voorbereiden. Mocht de raad 23 juni niet halen voor de zienswijze, dan is het verzoek om z.s.m. na 23 juni de zienswijze in te dienen bij de GGD. In uiterste geval kan de raad de zienswijze meegeven aan het betreffende AB-lid t.b.v. besluitvorming in het AB van 4 september 2025.

Bijlage 1: Programmabegroting 2026 GGD; verloopstaat gemeentelijke bijdrage 2026

Gemeenten	Begroting 2025	Indexering	Besparingen Bundelen vaccinaties	JGZ 0-4	Forensische geneeskunde	Nieuw Elektronisch KindDossier	Veilig Thuis obv formatie-begroting	Veilig Thuis indexering	Informatie-voorziening	Opleidings-budget	Verhouding inwoners	Totaal
Berg en Dal	1 887.428	91.730	-12 078	-25 891	-3.019	-7 549	-14 192	-23 992	-9 752	-3.250	-40 746	1.838 690
Beuningen	1 391.607	67.633	-9 089	-19 483	-2.272	-5 680	-10 679	-18.054	-7.286	-2 427	-10.931	1.373.339
Buren	1 205.131	58 569	-9 487	0	-2 372	-5 929	-11 147	-18 845	-6 320	-2 107	-3 203	1 204 291
Culemborg	1 297.299	63.049	-10 269	0	-2 567	-6 418	-12 066	-20.399	-6 842	-2 282	4 078	1 303 584
Druten	1 027.805	49 951	-6 725	-14.417	-1 681	-4 203	-7 902	-13.360	-5 391	-1.799	-6 033	1 016.245
Heumen	889.591	43 234	-5.760	-12.347	-1 440	-3 600	-6 768	-11 441	-4 651	-1.550	-8.453	876.815
Maasdriel	1 103.149	53.612	-8 937	0	-2 234	-5 585	-10.501	-17 752	-5 424	-1.809	-1 125	1 103.393
Neder-Betuwe	1.343.795	65.308	-8 830	-18 929	-2 208	-5.519	-10.375	-17 541	-7.131	-2.377	8.071	1 344.264
Nijmegen	12 937.499	628.763	-64 445	-138 148	-16 111	-40.279	-75.723	-128 020	-52.036	-17.344	108.311	13 142 464
Tiel	1 859 849	90 388	-14 487	0	-3 622	-9.055	-17 023	-28 778	-9 649	-3.216	-25 334	1 839 074
West Betuwe	2.293.814	111 480	-18 128	0	-4 532	-11.330	-21 301	-36 011	-12 077	-4.025	3.368	2.301.259
West Maas en Waal	1.056 502	51 345	-6.980	-14 962	-1.745	-4.362	-8 201	-13.865	-5 596	-1.867	4.417	1.054 685
Wijchen	2.207 068	107 265	-14.379	-30 823	-3.595	-8.987	-16.895	-28 563	-11 527	-3.841	-22 994	2.172 729
Zaltbommel	1.291 715	62 777	-10.406	0	-2 602	-6.504	-12.228	-20.672	-6.318	-2 106	-9 423	1.284 233
Totale bijdrage 2026	**31.792.255**	**1.545.104**	**-200.000**	**-275.000**	**-50.000**	**-125.000**	**-235.000**	**-397.293**	**-150.000**	**-50.000**	**3**	**31.855.066**

GGD Gelderland-Zuid
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www ggdgelderlandzuid.nl
info@ggdgelderlandzuid.nl

Bezoekadres regio Nijmegen
Professor Bellefroidstraat 22
6525 AE Nijmegen
T 088 - 144 71 44

Bezoekadres regio Rivierenland
Kersenboogerd 2
4003 BW Tiel
T 088 - 144 73 00

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
10 juni 2025	**D.218925** **Z.068869**

Portefeuillehouder	Mw. E.M. de Bas
Begrotingsprogramma en taakveld	3. Sociaal Domein 6.4 Begeleide Partipatie

Onderwerp **Zienswijze voorgestelde wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland.**

Voorgesteld besluit

1. Een positieve zienswijze uit te brengen op de voorgestelde wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland.
2. De zienswijzebrief vast te stellen.

Samenvatting van het voorstel

De Gemeenschappelijke Regeling (GR) Werkzaak Rivierenland vraagt de raad om een zienswijze uit te brengen op het voornemen om haar GR te wijzigen. Reden voor de voorgestelde wijziging is het feit dat gemeente Neder-Betuwe vanaf 2026 graag volledig wil toetreden tot Werkzaak.
Het college vraagt de raad om in te stemmen met de voorgenomen wijziging van de GR Werkzaak en hierop een positieve zienswijze uit te brengen.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

Werkzaak Rivierenland is een Gemeenschappelijke Regeling (GR) die de volgende regelingen uitvoert voor acht gemeenten in Regio Rivierenland:
- De Participatiewet en aanverwante regelingen voor zes gemeenten:
  Culemborg, Maasdriel, Tiel, West-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel
- De Wet sociale werkvoorziening (Wsw) voor zeven gemeenten:
  Culemborg, Maasdriel, Tiel, West-Betuwe, Zaltbommel, Neder-Betuwe en Buren.

West Maas en Waal neemt dus alleen deel in de GR Werkzaak voor de Participatiewet.
Neder-Betuwe en Buren nemen dus alleen deel voor de Wsw. De Participatiewet wordt voor Neder-Betuwe en Buren uitgevoerd door Buren in eigen beheer.

Neder-Betuwe zegde per 2026 de ‘Dienstverlening overeenkomst (DVO) Participatiewet’ met Buren op. Want Neder-Betuwe wil vanaf 2026 ook voor de Participatiewet toetreden tot de GR Werkzaak.
We informeerden uw raad hierover op 2 juli 2024 met de raadsinformatiebrief Z.061180 / D.191811.

Voordat Neder-Betuwe volledig kan toetreden tot Werkzaak moet de GR worden gewijzigd.
Een voorgenomen wijziging van een GR moet voor een zienswijze aan de deelnemende gemeenteraden worden voorgelegd. Want dat staat in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Met het indienen van een zienswijze kan de raad haar mening geven over het beleid van de GR.
Het college stelt nu de raad voor om een positieve zienswijze uit te brengen op de voorgenomen wijziging van de GR Werkzaak.

2. Doel / meetbaar effect

We willen onze zienswijze op de voorgestelde wijziging van de GR Werkzaak kenbaar maken.

3. Argumenten

1.1. *Met het indienen van een zienswijze geeft de raad invulling aan haar kaderstellende rol.*
Want met het indienen van een zienswijze kan de raad in positie gebracht worden. Zo krijgt de raad meer grip op de gemeenschappelijke regelingen. Daarbij geven we invulling aan het in 2020 vastgestelde regionale informatieprotocol.

1.2. *Zonder GR wijziging kan Neder-Betuwe niet volledig toetreden tot Werkzaak*
Want daarvoor moet eerst artikel 4 lid 7 in de GR definitief worden gewijzigd.
Alle deelnemende gemeenten moeten hiermee instemmen.

1.3. *De GR wijziging heeft geen enkel gevolg voor de deelname van Buren in Werkzaak*
Want in de GR Werkzaak zijn de kosten en baten van de Participatiewet en de Wsw strikt gescheiden. Deelnemers Participatiewet delen op basis van het solidariteitsprincipe in de mogelijke voor- of nadelen. Buren neemt in Werkzaak alleen deel voor de Wsw.

1.4. *Naast de wijziging van artikel 4 lid 7 stelt Werkzaak nog een paar wijzigingen voor*
Maar die zijn heel beperkt. Zo wordt er meteen een fout in de nummering van de paragrafen gecorrigeerd. Evenals wat taal en grammaticafouten. En in artikel 4 is toegevoegd wat de definitie is van KP4.

4. Kanttekeningen

1.1. *We brengen een zienswijze aan Werkzaak uit, terwijl we daarbij geen belang hebben*
Want Buren heeft geen aandeel in de Participatiewet van Werkzaak. Maar onze wethouder heeft wel een volledige stem in het AB Werkzaak. Die stem willen we niet verloren laten gaan.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Er is geen financieel gevolg voor Buren (zie ook argument 1.3).
Mogelijk zijn er wel financiële consequenties voor de deelnemers Participatiewet in Werkzaak. Maar hiervan is nu (nog) geen beeld. Als daarvan wel een beeld is, meldt Werkzaak dat in haar haar stukken van de Planning & Control cyclus.

6. Communicatie

De zienswijze wordt toegezonden aan het Dagelijks Bestuur van de GR Werkzaak Rivierenland.

7. Uitvoering en planning

Conform de Wgr worden de wijzigingen in de GR twee keer aan de deelnemende raden voorgelegd. Namelijk (nu) een keer voor een zienswijze op de voorgenomen wijzigingen.
En daarna voor een tweede keer om definitief in te stemmen met de wijzigingen.

De zienswijzen van de deelnemende gemeenten aan de GR Werkzaak worden (volgens planning) behandeld in de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) van Werkzaak op 10 juli 2025.
Werkzaak vroeg ons om (binnen de wettelijk bepaalde termijn van 8 weken) een zienswijze uit te brengen voor 1 juli.
We sturen Werkzaak onze zienswijze toe voor 1 juli. Maar pas nadat uw raad hierover een besluit heeft genomen op 10 juni.

8. Participatie

Dit voorstel leent zich niet voor burgerparticipatie.

9. Duurzaamheid

Dit voorstel draagt niet bij aan de doelstellingen van duurzaamheid.

Bijlagen:

- Raadsbesluit
- Zienswijzebrief
- Aanbiedingsbrief zienswijze wijziging GR tekst
- GR Werkzaak Rivierenland wijzigingen zichtbaar
- Was wordt tabel wijziging GR tekst

- De Wet op de gemeenschappelijke regelingen:
  wetten.nl - Regeling - Wet gemeenschappelijke regelingen - BWBR0003740 (overheid.nl)
- De Gemeentewet
  wetten.nl - Regeling - Gemeentewet - BWBR0005416 (overheid.nl)
- De gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland:
  Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland (overheid.nl)

Inlichtingen bij:

Portefeuillehouder	Mw. E.M. de Bas
Domein	Sociaal Domein

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
10 juni 2025	**D.218925**	**D.218926** **Z.068869**

Onderwerp **Zienswijze voorgestelde wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland.**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d.13 mei 2025;

besluit:

1. Een positieve zienswijze uit te brengen op de voorgestelde wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland
2. De zienswijzebrief vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 10 juni 2025.

namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier, de voorzitter,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}} {{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

R. Kuipers H.M. Ostendorp

Werkzaak Rivierenland
T.a.v. Mw. E. Boer
Postbus 321
4190 CH GELDERMALSEN

uw brief van:
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.068869/D.218928
behandeld door: J.M.B. Terberg
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijze voorgestelde wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland.

Maurik, 12 juni 2025

Geachte mevrouw Boer,

Wij ontvingen de voorgestelde wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Werkzaak Rivierenland.
U vroeg onze raad om hierop voor 1 juli 2025 haar zienswijze te geven.

De gemeenteraad van Buren nam kennis van de voorgestelde wijziging van de GR Werkzaak. Zij besloot op 10 juni jl. om hiermee in te stemmen / hierop een positieve zienswijze uit te brengen.

Met vriendelijke groet,

namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier, de voorzitter,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}} {{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

R. Kuipers H.M. Ostendorp

Talent werkt voor Rivierenland

Aan de Raden van de gemeenten die
deelnemen aan Werkzaak Rivierenland,
t.a.v. de griffier

POSTADRES
Postbus 321
4190 CH Geldermalsen

T 088 93 75 000
E info@werkzaakrivierenland.nl
I www.werkzaakrivierenland.nl

KvK 63247380
IBAN NL42 BNGH 0285 1661 15

DATUM 22 april 2025
KENMERK
ONDERWERP Zienswijze wijziging Gemeenschappelijke Regeling

Geachte griffier,

Hierbij ontvangt u de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland. De wijzigingen zijn op 17 april 2025 behandeld door het Dagelijks Bestuur van Werkzaak Rivierenland.

Gemeenten kunnen conform de Wet gemeenschappelijke regeling hun zienswijze op de voorgestelde wijzigingen kenbaar maken. Wij verzoeken u de reactie van uw raad uiterlijk 30 juni 2025 in pdf-formaat te e-mailen naar secretariaat@werkzaakrivierenland.nl.

De gemeente Neder-Betuwe heeft het Algemeen Bestuur van Werkzaak op 29 oktober 2024 verzocht om de uitvoering van de Participatiewet met ingang van 1 januari 2026 volledig onder te brengen bij Werkzaak Rivierenland. Met de voorgestelde wijzigingen kan Werkzaak voor de inwoners van de gemeente Neder-Betuwe de Participatiewet uitvoeren.

Conform de Wet gemeenschappelijke regeling worden de wijzigingen twee keer aan u voorgelegd. Één keer voor zienswijze en één keer voor toestemming.

We zien uw reactie met belangstelling tegemoet. Uiteraard is Werkzaak Rivierenland graag bereid tot een nadere uitleg en het beantwoorden van vragen.

Met vriendelijke groet,

Het Dagelijks Bestuur van Werkzaak Rivierenland,

De secretaris,

ValidSigned door Elfriede Boer
op 22-04-2025

Mevrouw E. Boer MBA

De voorzitter,

ValidSigned door Anita Sørensen
op 22-04-2025

Mevrouw drs. J.H.A. Sørensen

Bijlagen:
- Gewijzigde gemeenschappelijke regeling
- Was/wordt tabel

Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland

Intitulé

Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland
De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel,

gezien het besluit van de onderscheiden gemeenteraden waarbij toestemming is verleend voor het wijzigen van deze regeling;

gelet op de bepalingen van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

hebben besloten:

Hoofdstuk I: algemene bepalingen

Artikel 1 – Begripsbepalingen

1. In deze gemeenschappelijke regeling wordt verstaan onder:

a. deelnemer: het bestuursorgaan dat deze regeling heeft getroffen;

b. het samenwerkingsgebied: het grondgebied van de deelnemende gemeenten;

c. het openbaar lichaam: het openbaar lichaam zoals bedoeld in artikel 2;

d. het personeel: het personeel in dienst van het openbaar lichaam;

e. werkzoekende: een persoon in een werktraject en/of als ontvanger van een uitkering via het openbaar lichaam;

f. de WGR: de Wet gemeenschappelijke regelingen;

g. Gedeputeerde Staten : Gedeputeerde Staten van Gelderland.

2. Onder deelnemer wordt tevens begrepen de publiekrechtelijke rechtspersoon waarvan de deelnemer bestuursorgaan is.

Artikel 2 – Het openbaar lichaam

1. Bij deze regeling wordt ingesteld een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam, genaamd: “Werkzaak Rivierenland”.

2. Het openbaar lichaam is gevestigd in Tiel.

3. Het rechtsgebied van het openbaar lichaam omvat het grondgebied van de gemeenten waartoe de deelnemers behoren.

Artikel 3 – Belang

1. De regeling is getroffen voor gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers in het kader van het streven naar een zo hoog mogelijke arbeidsparticipatie van de inwoners van de gemeenten waartoe de deelnemers behoren en, indien nodig, het verstrekken van uitkeringen aan deze doelgroep voor de kosten van levensonderhoud.

2. De deelnemers achten het ook hun belang de taken die zij als gevolg van de in artikel 4 genoemde regelgeving moeten uitvoeren zo efficiënt en effectief mogelijk in te richten. Daarom streven zij ernaar hun beleid en verordeningen, die zij als gevolg van de invoering van die regelgeving zullen vaststellen, zo veel mogelijk op elkaar af te stemmen, tenzij het bevoegde bestuursorgaan op grond van politiek-bestuurlijke overwegingen anders beslist.

Artikel 4 – Taken

1. De deelnemers dragen aan het openbaar lichaam over: de uitvoering van alle taakonderdelen van de Participatiewet (inclusief de individuele studietoeslag en de bijzondere bijstand voor levensonderhoud), het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, de Wet sociale werkvoorziening en de SUWI-wet.

2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid worden de volgende taakonderdelen van overdracht uitgezonderd: de niet op toeleiding naar werk gerichte begeleiding van werkzoekenden uit klantgroep 4 (werkzoekenden zonder arbeidsvermogen) en de niet in het eerste lid genoemde taakonderdelen van de bijzondere bijstand.

3. De deelnemers dragen aan het openbaar lichaam hun bevoegdheden over op grond van de in het eerste lid genoemde regelgeving.

4. Voorts is het openbaar lichaam belast met:

a. de uitvoering van algemene maatregelen van bestuur en de uitvoeringsregelingen van de in het eerste lid genoemde regelgeving;

b. de uitvoering van nieuwe wet- of regelgeving die in de plaats treedt van of samenhangt met de in het eerste lid genoemde regelgeving;

c. het voorbereiden van beleid en verordeningen voortvloeiend uit de in lid 1 genoemde taken en taakonderdelen, inclusief het daarbij behorende overleg met een regionale cliëntenraad;

d. de taak en bevoegdheid om te besluiten op bezwaarschriften die in het kader van de uitgeoefende taken worden ingediend;

e. de behandeling en afhandeling van klachten op basis van de door het algemeen bestuur vast te stellen interne en externe klachtenregeling;

f. het oprichten, exploiteren en in stand houden van activiteiten voor industriële werkzaamheden, facilitaire dienstverlening, detacheringen en trajectbegeleiding, gericht op het behouden dan wel bevorderen van de arbeidsbekwaamheid van de ~~cliënt~~werkzoekende, mede met het oog op het kunnen (gaan) verrichten van (betaalde) arbeid onder normale omstandigheden.

5. Ten behoeve van een deelnemer aan deze regeling kan, op verzoek van die deelnemer, de taak als genoemd in het eerste lid niet volledig worden uitgevoerd. In deze regeling wordt opgenomen voor welke deelnemer en voor welke taak dit geldt.

6. Indien op grond van het bepaalde in het vijfde lid deze taak voor een deelnemer niet wordt uitgevoerd, worden, in afwijking van het bepaalde in artikel 32, de kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van deze taak, niet ten laste van deze deelnemer gebracht.

7. De taak genoemd in het eerste lid wordt door het openbaar lichaam niet volledig uitgevoerd voor de gemeenten Buren~~, Neder-Betuwe~~ en West Maas en Waal. Voor Buren ~~en Neder-Betuwe~~ wordt alleen de taak Wet sociale werkvoorziening uitgevoerd en voor West Maas en Waal alle taken behalve de Wet sociale werkvoorziening.

Artikel 5 - Overige taken (pluspakket)

1. Ter behartiging van het belang genoemd in artikel 3 kan een deelnemer, na voorafgaande toestemming van de overige deelnemers, één of meer van de volgende taken onderbrengen bij het openbaar lichaam: - de uitvoering van schuldhulpverlening; - de voorbereiding van beleid en verordeningen op het terrein van schuldhulpverlening; - de uitvoering van minimaregelingen; - de uitvoering van bijzondere bijstand; - de voorbereiding van beleid en

verordeningen op het terrein van minimaregelingen en bijzondere bijstand;- de uitvoering van de niet op toeleiding naar werk gerichte begeleiding van werkzoekenden uit klantgroep 4.

2. Over het uitvoeren van de taken bedoeld in het eerste lid worden afzonderlijke overeenkomsten voor de duur van een of meerdere tijdvakken van 5 jaar gesloten tussen de deelnemer die het aangaat en het openbaar lichaam.

3. Na vijf jaar is het algemeen bestuur, na voorafgaande toestemming van de deelnemers, bevoegd om al dan niet op verzoek van een deelnemer de uitvoering van taken als bedoeld in het eerste lid terug te leggen bij de deelnemer.

4. Het algemeen bestuur bepaalt de voorwaarden waaronder de taken als bedoeld in het eerste lid worden ingebracht, respectievelijk van uitvoering van taken als bedoeld in het derde lid wordt afgezien.

5. Als de deelnemers ermee instemmen, verleent het openbaar lichaam op verzoek van gemeenten buiten het samenwerkingsgebied prestaties op het eigen werkterrein. De prestaties worden verleend tegen een overeen te komen prijs.

Hoofdstuk II: bestuursbepalingen

Paragraaf 1 - bestuursorganen

Artikel 6 – Organen

Het bestuur van het openbaar lichaam bestaat uit:

a. het algemeen bestuur;

b. het dagelijks bestuur;

c. de voorzitter;

d. ~~bestuurs~~commissies als bedoeld in artikel 19.

Artikel 7 – Verdeling bevoegdheden

Voor zover hiervan niet in deze regeling of in de Wgr~~et gemeenschappelijke regelingen~~ is afgeweken, worden ter uitvoering van deze regeling de taken en bevoegdheden van de deelnemers gedelegeerd aan het openbaar lichaam ~~gedelegeerd~~.

Paragraaf 2 – Algemeen bestuur

Artikel 8 – Samenstelling van het algemeen bestuur

1. Het algemeen bestuur bestaat uit één lid per deelnemende gemeente.

2. Het lid wordt door en uit de colleges, de voorzitter inbegrepen, aangewezen. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur is onverenigbaar met een dienstverband als personeelslid van het openbaar lichaam of van een daaraan verbonden rechtspersoon.

3. De aanwijzing van de leden van het algemeen bestuur geschiedt voor dezelfde periode als de raden worden benoemd. De colleges wijzen naast ieder lid ~~ook~~ een plaatsvervangend lid aan.

Artikel 9 – Zittingsduur

1. De leden van het algemeen bestuur treden af op de dag waarop de nieuw aangewezen leden van het algemeen bestuur in functie treden.

2. De leden van het algemeen bestuur treden af op het moment dat zij ophouden lid van het college te zijn.

3. Een tussentijds aangewezen lid treedt af op het tijdstip waarop degene in wiens plaats hij is benoemd, zou hebben moeten aftreden.

Artikel 10 – Bevoegdheden algemeen bestuur

1. Alle taken en bevoegdheden in het kader van deze regeling en de WGR, welke niet aan het dagelijks bestuur of de voorzitter zijn opgedragen behoren aan het algemeen bestuur.

2. Het algemeen bestuur kan indien hij daartoe besluit, aan het dagelijks bestuur hem toekomende bevoegdheden overdragen met inachtneming van de bepalingen van de Gemeentewet en artikel 33a, tweede lid, van de Wgr, met uitzondering van:

a. De vaststelling van de begroting en wijzigingen(en) daarvan, en;

b. De vaststelling van de rekening;

c. Het liquidatieplan;

d. De financiële verordening (artikel 212 Gemeentewet) en wijziging daarvan;

e. Het deelnemen van het openbaar lichaam in een andere rechtspersoon.~~;~~

Artikel 11 – Voorzitter en plaatsvervangend voorzitter

1. Het algemeen bestuur wijst uit zijn midden een voorzitter en plaatsvervangend voorzitter aan.

2. De voorzitter van het algemeen bestuur is tevens voorzitter van het dagelijks bestuur.

Artikel 12 – Reglement van orde

1. Het algemeen bestuur stelt voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden een reglement van orde vast.

2. Dit reglement, alsmede de daarin aangebrachte wijzigingen, wordt~~en~~ aan de deelnemers gezonden.

Artikel 13 – Vergaderingen

1. Het algemeen bestuur vergadert tenminste tweemaal per jaar en voorts zo vaak de voorzitter of het dagelijks bestuur dit nodig oordeelt, of indien tenminste twee van de leden, met opgave van redenen, daarom schriftelijk verzoeken.

2. De directeur van het openbaar lichaam woont de vergaderingen bij en heeft daarin een adviserende stem.

3. Ook anderen kunnen worden uitgenodigd de vergaderingen van het algemeen bestuur bij te wonen.

4. Het algemeen bestuur maakt de agenda, de vergaderstukken en verslagen uit eigen beweging openbaar, met inachtneming van hoofdstuk 5 van de Wet open overheid.

Artikel 14 – Besluitvorming

1. Het algemeen bestuur kan beraadslagen en besluiten wanneer de gewone meerderheid van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.

2. Indien de meerderheid van het aantal zitting hebbende leden niet aanwezig is, belegt de voorzitter een nieuwe vergadering. De oproepingsbriefjes tot deze vergadering melden de te behandelen zaken. In deze nieuwe vergadering wordt een besluit genomen door de dan tegenwoordige leden.

3. Elke deelnemer heeft één stem. Besluiten worden genomen met gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

4. Indien bij het nemen van een besluit door geen van de leden stemming wordt gevraagd, wordt het voorstel geacht te zijn aangenomen. Als de stemmen staken, wordt het voorstel geacht te zijn verworpen.

5. Een lid van het algemeen bestuur neemt niet deel aan de stemming over een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken. Een benoeming gaat iemand persoonlijk aan, wanneer hij behoort tot de personen tot wie de keuze door een voordracht of bij een herstemming is beperkt.

6. Bij staken van stemmen over personen tot wie de keuze door een voordracht of bij een herstemming is beperkt, wordt in dezelfde vergadering een herstemming gehouden. Staken bij deze stemming de stemmen opnieuw, dan beslist het lot.

7. Het algemeen bestuur legt naast de verplichte besluiten die in de WGR of in deze regeling worden genoemd, de besluiten die een aanzienlijk politiek of financieel belang hebben voor de deelnemers ter zienswijze voor aan de gemeenteraden en algemeen besturen van de deelnemers. Hiervoor geldt een termijn van acht weken.

8. Het algemeen bestuur stelt in een verordening vast ten aanzien van welke besluiten ingezetenen van de deelnemende gemeenten en andere belanghebbenden bij de taakuitvoering door Werkzaak Rivierenland betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het beleid op grond van deze regeling en de wijze waarop participatie plaatsvindt. Het algemeen bestuur kan in de verordening bepalen dat een andere procedure dan bedoeld in afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht wordt gevolgd.

Artikel 15 – Openbaarheid vergaderingen

1. De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar.

2. De deuren worden gesloten wanneer tenminste drie van de aanwezige leden daarom verzoeken of de voorzitter hierom verzoekt. Het algemeen bestuur beslist vervolgens of met gesloten deuren zal worden vergaderd.

3. In een besloten vergadering van het algemeen bestuur kan niet worden beraadslaagd of besloten over:

a. het vaststellen en wijzigen van de begroting en het vaststellen van de rekening;

b. het vaststellen, wijzigen of intrekken van verordeningen;

c. het vaststellen, wijzigen of intrekken van rechtspositieregelingen voor het personeel van het openbaar lichaam;

d. het toetreden tot, of uittreden uit, wijzigen of opheffen van de regeling;

e. het treffen, wijzigen, verlengen of opheffen van een gemeenschappelijke regeling tussen het openbaar lichaam en andere lichamen, alsmede het toetreden tot en uittreden uit een dergelijke regeling;

f. het oprichten van of deelnemen in stichtingen, maatschappen, vennootschappen en coöperatieve en andere verenigingen dan wel het ontbinden daarvan of het beëindigen van deelneming daaraan.

Paragraaf 3 – dagelijks bestuur

Artikel 16 – Samenstelling van het dagelijks bestuur

1. Het dagelijks bestuur bestaat, naast de voorzitter, uit twee leden, die worden benoemd door en uit het algemeen bestuur.

2. Degene die ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn, houdt tevens op deel uit te maken van het dagelijks bestuur.

Artikel 17 – Taken en bevoegdheden dagelijks bestuur

1. Naast de uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van het in de Wgr~~GR~~ en elders in deze regeling bepaalde, is het dagelijks bestuur belast met en bevoegd tot:

a. het voorbereiden van al hetgeen aan het algemeen bestuur ter overweging en beslissing zal worden voorgelegd;

b. het uitvoeren van de besluiten van het algemeen bestuur;

c. de zorg, voor zover deze niet aan anderen toekomt, voor de controle op het financieel beheer en de boekhouding;

d. het houden van toezicht op het functioneren van het openbaar lichaam;

e. het aangaan van geldleningen binnen de kaders van de taakuitoefening van deze regeling;

f. het behartigen van de belangen van het openbaar lichaam bij andere overheden, instellingen, bedrijven of personen.

2. Buiten de in deze regeling of bij of krachtens de Wgr~~GR~~ bepaalde gevallen zijn er geen besluiten van het dagelijks bestuur waarvoor aan de raden vooraf zienswijze als bedoeld in artikel 10, vijfde en zesde lid, van de Wgr~~GR~~ wordt gevraagd.

Artikel 18 – Vergaderingen

1. Het dagelijks bestuur vergadert tenminste viermaal per jaar en voorts zo vaak de voorzitter dit nodig oordeelt. De vergaderingen zijn niet openbaar.

2. De besluitvorming vindt plaats bij gewone meerderheid.

3. De directeur van het openbaar lichaam woont de vergaderingen bij en heeft daarin een adviserende stem.

4. Ook anderen kunnen worden uitgenodigd de vergaderingen van het dagelijks bestuur bij te wonen.

5. Het dagelijks bestuur kan een reglement van orde vaststellen voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden en zendt dat ter kennisneming aan het algemeen bestuur.

6. Het dagelijks bestuur maakt de agenda's en de besluitenlijsten uit eigen beweging openbaar, met inachtneming van hoofdstuk 5 van de Wet open overheid.

Paragraaf ~~4~~5 – commissies

Artikel 19 – Commissies

1. Het algemeen en dagelijks bestuur kunnen, met inachtneming van het bepaalde in artikel 24 en 25 van de WGR, voor zover daartoe bevoegd, bestuurs- en adviescommissies instellen.

2. Bij de instelling van een commissie wordt een reglement vastgesteld waarin de taken, samenstelling en bevoegdheden en werkwijze van de commissie wordt vastgelegd alsmede een vergoedingsregeling.

3. Een bestuurscommissie bestaat voor tenminste de helft uit vertegenwoordigers van de deelnemers.

4. Op voorstel van de raden van de gemeenten gezamenlijk stelt het ~~A~~algemeen ~~B~~bestuur overeenkomstig artikel 24a van de Wgr een gemeenschappelijke adviescommissie in.

Paragraaf ~~6~~5 – de voorzitter

Artikel 20 – De voorzitter

1. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur en draagt er zorg voor dat de besluiten van genoemde besturen worden uitgevoerd.

2. De voorzitter tekent met de directeur de stukken die van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur uitgaan.

3. De voorzitter vertegenwoordigt het openbaar lichaam in en buiten rechte.

4. In gedingen of bij rechtshandelingen met de gemeente, tot welk bestuur de voorzitter behoort, wordt het openbaar lichaam vertegenwoordigd door de plaatsvervangend voorzitter.

5. De voorzitter kan de vertegenwoordiging, na overleg met het dagelijks bestuur, aan een door hem schriftelijk aan te wijzen gemachtigde toevertrouwen.

6. Buiten de in deze regeling of bij of krachtens de WGR bepaalde gevallen zijn er geen besluiten van de voorzitter waarvoor aan de raden vooraf zienswijze als bedoeld in artikel 10, vijfde en zesde lid, van de WGR wordt gevraagd.

Paragraaf ~~7~~6 – de directeur

Artikel 21 – De directeur

1. Het openbaar lichaam heeft een ambtelijk apparaat, aan het hoofd waarvan een directeur staat.

2. Het dagelijks bestuur benoemt, schorst en ontslaat de directeur.

3. Het dagelijks bestuur stelt in een statuut nadere regels over de verantwoordelijkheden en de bevoegdheden van de directeur vast.

4. De directeur vervult in het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur de functie van secretaris.

5. De directeur is bestuurder in de zin van de Wet op de Ondernemingsraden.

6. De directeur is verantwoording verschuldigd aan het dagelijks bestuur.

7. Het dagelijks bestuur regelt de vervanging van de directeur in geval van diens afwezigheid.

8. Alle stukken van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur worden door de directeur medeondertekend.

Paragraaf ~~8~~7 – inlichtingen, informatie, verantwoording en ontslag

Artikel 22 – Inlichtingen, verantwoording en ontslag leden algemeen bestuur

1. Een lid van het algemeen bestuur geeft aan de raad van zijn gemeente alle inlichtingen die door één of meer leden van die raad worden verlangd op de in die gemeente gebruikelijke wijze.

2. Een lid van het algemeen bestuur kan door de raad van zijn gemeente op de in die gemeente gebruikelijke wijze ter verantwoording worden geroepen voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid.

3. Indien een lid van het algemeen bestuur niet meer het vertrouwen geniet van de raad of college van zijn gemeente, kan het college hem als zodanig ontslaan.

Artikel 23 – Informatieverschaffing door bestuursorganen

1. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en~~,~~ de voorzitter geven aan de raden van de deelnemers ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is.

2. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter verstrekken aan de raden van de deelnemers alle inlichtingen die door één of meer leden van die raden worden verlangd.

3. Het reglement van orde voor het algemeen bestuur regelt de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het in de vorige leden bepaalde. Daarbij wordt aangesloten bij het informatieprotocol dat door het algemeen bestuur en de colleges wordt vastgesteld.

Artikel 24 – Inlichtingen en verantwoording door (leden) dagelijks bestuur

1. De leden van het dagelijks bestuur geven, tezamen dan wel afzonderlijk, ongevraagd aan het algemeen bestuur alle inlichtingen die voor een juiste beoordeling van het door het dagelijks bestuur te voeren en gevoerde bestuur nodig zijn, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.

2. Zij geven, tezamen dan wel afzonderlijk, aan het algemeen bestuur, wanneer dit bestuur of één of meer leden daarvan hierom verzoekt, alle gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.

3. Zij zijn, tezamen en ieder afzonderlijk, aan het algemeen bestuur verantwoording verschuldigd voor het door hen gevoerde bestuur.

4. Het reglement van orde voor het dagelijks bestuur regelt de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het in de vorige leden bepaalde.

Artikel 25 – Recht van onderzoek en rekenkameronderzoek

De raden van de gemeenten kunnen gezamenlijk op voorstel van een van hen een onderzoek instellen naar het gevoerde bestuur en voor dat doeleinde een onderzoekscommissie instellen. De artikelen 155g en 155h van de Gemeentewet zijn van toepassing. Een en ander onverminderd de bevoegdheid van de rekenkamers van gemeentes op grond van artikel 184 Gemeentewet.

Hoofdstuk III: personeel

Artikel 26 – Personeel

1. Bij het openbaar lichaam is personeel werkzaam.

2. De benoeming, schorsing en het ontslag van het personeel geschiedt door het dagelijks bestuur.

Artikel 27 – Bezoldiging en rechtspositie

1. Op de medewerkers in dienst in een dienstbetrekking conform artikel 2, eerste lid van de Wet sociale werkvoorziening zijn de arbeidsvoorwaarden van de Collectieve arbeidsovereenkomst sociale werkvoorziening van toepassing alsmede de door het dagelijks bestuur vast te stellen algemene voorschriften en bepalingen geldende voor deze medewerkers.

2. Het algemeen bestuur stelt de arbeidsvoorwaarden en bijbehorende uitvoeringsregelingen voor het overige personeel van het openbaar lichaam vast.

Hoofdstuk IV: het beleidsplan en het uitvoeringsprogramma

Artikel 28 – Beleidsplan en uitvoeringsprogramma

1. Het algemeen bestuur stelt op voorstel van het dagelijks bestuur minimaal één maal per vier jaar een beleidsplan vast voor een periode van vier jaar.

2. Het algemeen bestuur stelt jaarlijks op basis van het beleidsplan voor ieder jaar een uitvoeringsprogramma vast, waarin de activiteiten voor elk jaar worden aangegeven met vermelding van de daarvoor benodigde financiële en personele middelen.

3. Het beleidsplan en het uitvoeringsprogramma komen tot stand conform de begrotingsprocedure als beschreven in artikel 30.

Hoofdstuk V: financiële bepalingen

Artikel 29 – Financiële administratie

1. De geldmiddelen van het openbaar lichaam worden afzonderlijk beheerd.

2. Het dagelijks bestuur stelt voorschriften vast voor het financiële en administratieve beheer en het geldverkeer van het openbaar lichaam.

3. Ten aanzien van de controle op het geldelijk beheer en de administratie is het bepaalde in artikel 213 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing.

4. Aan de deelnemers zal de stand van zaken over de uitvoering van de begroting worden gerapporteerd in de bestuursrapportage.

5. Het algemeen bestuur wijst een accountant aan als bedoeld in artikel 393 lid 1 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, belast met de controle van de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van de bevindingen.

Artikel 30 – Begroting

1. Tot de grondslag van het financiële beheer van het openbaar lichaam strekt een jaarlijkse begroting van inkomsten en uitgaven, die telkens uiterlijk 15 september van het jaar, voorafgaande aan het kalenderjaar waar zij voor geldt, door het algemeen bestuur wordt vastgesteld en zo nodig in de loop van het kalenderjaar kan worden gewijzigd.

2. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerpbegroting tenminste twaalf weken voordat deze ter vaststelling aan het algemeen bestuur wordt aangeboden maar uiterlijk 15 april, toe aan de raden van de deelnemers. Deze raden worden in de gelegenheid gesteld bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren te brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.

3. Het dagelijks bestuur stelt de gemeenteraden voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze, bedoeld in het tweede lid, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

4. Het dagelijks bestuur biedt de ontwerpbegroting, met alle bijbehorende bescheiden en de zienswijzen van de raden van de deelnemers, jaarlijks vóór 15 juli ter vaststelling aan het algemeen bestuur aan.

5. Het algemeen bestuur onderzoekt de begroting en stelt haar vast.

6. De begroting kan zo nodig in de loop van het kalenderjaar worden gewijzigd.

7. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling, doch in ieder geval voor 15 september van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan Gedeputeerde Staten.

8. Terstond na de vaststelling zendt het algemeen bestuur de begroting aan de raden van de deelnemers.

9. Het bepaalde in dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de besluiten tot wijziging van de begroting.

10. In de praktijk worden voor de verschillende termijnen afspraken vastgelegd in een informatieprotocol, vast te stellen door de colleges en het dagelijks bestuur.

Artikel 31 – Jaarrekening

1. Tot de grondslag van het financiële beheer van het openbaar lichaam strekt een jaarlijkse jaarrekening, die telkens uiterlijk 14 juli van het jaar, volgend op het kalenderjaar waar zij voor geldt, door het algemeen bestuur wordt vastgesteld. De rekening moet zijn vergezeld van een verslag van het onderzoek naar de betrouwbaarheid van de jaarrekening ingesteld door de overeenkomstig artikel 213 van de Gemeentewet aangewezen deskundigen en van hetgeen het dagelijks bestuur voor zijn verantwoordingstaak verder dienstig acht.

2. Het dagelijks bestuur zendt de voorlopige jaarrekening voor 30 april, toe aan de raden van de deelnemers. Deze raden worden in de gelegenheid gesteld bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de voorlopige jaarrekening naar voren te brengen. De termijn hiervoor is acht weken. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de voorlopige jaarrekening, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.

3. Het dagelijks bestuur biedt de voorlopige jaarrekening over het afgelopen kalenderjaar, met alle bijbehorende bescheiden en de zienswijzen van de raden van de deelnemers, jaarlijks vóór 1 juli ter vaststelling aan het algemeen bestuur aan.

4. Het algemeen bestuur onderzoekt de jaarrekening en stelt haar vast.

5. Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening met bijbehorende accountantsverklaring binnen twee weken na vaststelling, doch in ieder geval voor 15 juli van het jaar volgend op het kalenderjaar waar zij voor geldt, aan Gedeputeerde Staten.

6. Vaststelling van de jaarrekening strekt het dagelijks bestuur tot decharge behoudens later in rechte gebleken valsheid in geschrifte of andere onregelmatigheden.

7. Terstond na de vaststelling zendt het algemeen bestuur de jaarrekening en bijbehorende accountantsverklaring ter kennisname aan de raden van de deelnemers.

8. Een batig of nadelig saldo op de specifieke uitkeringen met een specifieke bestedingsverplichting zal worden toegevoegd of onttrokken aan een daarvoor gecreëerde reserve/voorziening. Het overige batige of nadelige saldo zal aan de gemeenten worden uitgekeerd of in rekening worden gebracht, conform de verdeelsleutels, zoals bepaald in artikel 32.

9. Het vrije vermogen (weerstandsvermogen) van het openbaar lichaam zal een bedrag gelijk aan 3% van de jaarlijkse exploitatielasten niet te boven gaan.

10. In de praktijk worden voor de verschillende termijnen afspraken vastgelegd in een informatieprotocol, vast te stellen door de colleges en het dagelijks bestuur.

Artikel 32 – Bekostiging

1. In de begroting staat welke bijdrage elke gemeente verschuldigd is ter dekking van alle kosten van het openbaar lichaam. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de deelnemers er steeds zorg voor zullen dragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

2. Deelnemers betalen een bijdrage voor de Wet sociale werkvoorziening gelijk aan het saldo van de kosten en de opbrengsten van Werkzaak Rivierenland die aan de Wet sociale werkvoorziening kunnen worden toegerekend.

3. Voor de financiering van de niet Wsw gerelateerde taken geldt het volgende:

a. financiering vindt plaats vanuit gemeentelijke bijdragen;~~.~~

b. de bijdrage per deelnemer wordt als volgt vastgesteld:

i. deelnemers brengen hun specifieke budgetten in, die zij voor de Participatiewet ontvangen op basis van de stand septembercirculaire jaar ‘t’.

ii. deelnemers brengen de middelen in die zij ontvangen via het gemeentefonds en specifiek aan de Participatiewet kunnen worden toegerekend op basis van de stand septembercirculaire jaar ‘t’.

iii. Het verschil tussen de begroting en de inbreng vanuit specifieke budgetten en de aan de Participatiewet toe te rekenen middelen in het gemeentefonds wordt verdeeld naar rato van het aantal cliënten. Het aantal cliënten wordt berekend door het aantal bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies bij elkaar op te tellen (stand septembercirculaire jaar ‘t’ gemeentefonds).

iv. deelnemers die klantgroep 4 nog niet hebben overgedragen aan Werkzaak Rivierenland betalen 95% van het participatiebudget.

c. In jaar ‘t+1’ vindt de definitieve afrekening plaats op basis van de realisaties in jaarrekening jaar ‘t’.

- **4.** De deelnemers betalen maandelijks, uiterlijk de 15e, op basis van de in de begroting bepaalde bedragen hun bijdrage aan het openbaar lichaam.
- **5.** Indien aan de orde kan in afwijking van de in lid 3 onderdeel b genoemde septembercirculaire de decembercirculaire gehanteerd worden.

Met opmerkingen [JA1]: Bullet weg.

Met opmaak: Superscript

Met opmerkingen [JA2]: Bullet weg.

Hoofdstuk VI: archief

Artikel 33 – Archief

1. Het dagelijks bestuur is belast met de zorg voor de archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam, overeenkomstig een door het algemeen bestuur vast te stellen archiefregeling, die aan gedeputeerde staten moet worden medegedeeld.

2. De zorg voor de archiefbescheiden die ontstaan uit hoofde van de door de deelnemende organen gemandateerde taken berust bij deze organen.

3. Voor de bewaring van de over te brengen archiefbescheiden is aangewezen de archiefbewaarplaats van het Regionaal Archief Rivierenland.

4. Nadat de in het derde lid bedoelde archiefbescheiden zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats, worden deze beheerd door de archivaris van het Regionaal Archief Rivierenland.

5. De directeur is belast met het beheer van de archiefbescheiden, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

6. Bij opheffing van het openbaar lichaam worden alle onder beheer van de directeur staande archiefbescheiden overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

7. De archivaris van het Regionaal Archief Rivierenland is belast met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Hoofdstuk VII: geschillen

Artikel 34 – Geschillenregeling

Indien een geschil zich voordoet, is het bepaalde in artikel 28 van de WGR van toepassing.

Hoofdstuk VIII: toetreding, uittreding, wijziging en opheffing

Artikel 35 – Toetreding

1. Toetreding tot de regeling, dan wel toetreding tot een taak kan plaatsvinden indien alle deelnemers daartoe unaniem besluiten.

Met opmerkingen [JA3]: Kan toetreding op elk willekeurig moment van het jaar?

2. Een verzoek tot toetreding dient schriftelijk bij het algemeen bestuur te worden ingediend, dat aan de deelnemers een advies uitbrengt over de toetreding en de eventueel daarbij te stellen voorwaarden.

3. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen van de toetreding.

Met opmerkingen [JA4]: Ik vind 'regelt' een understatement.

Artikel 36 – Uittreding

1. Uittreding van een of meer deelnemers is gedurende een periode van vijf jaar na toetreding niet mogelijk.

2. Na de in het eerste lid genoemde periode kan een deelnemer uittreden door toezending van de daartoe strekkende besluiten van de bestuursorganen aan het algemeen bestuur.

3. De uittreding kan slechts plaatsvinden op 1 januari van ieder jaar met inachtname van een opzegtermijn van 2 jaar.

4. Het algemeen bestuur stelt een voorstel op voor de financiële, personele en overige gevolgen van de voorgenomen uittreding voor Werkzaak Rivierenland. Het college dat voornemens is uit te treden neemt op basis van het voorstel, bedoeld in het vierde lid, een definitief besluit, onverminderd het bepaalde in

artikel 1, tweede en derde lid, van de wet. De kosten voor het maken van het voorstel komen voor rekening van het college dat voornemens is uit te treden.

5. Ten behoeve van het voorstel voor de financiële, personele en overige gevolgen, bedoeld in het vorige lid, ~~schrijven~~ wordt een in overleg met de uittredende deelnemer aan te wijzen onafhankelijke registeraccountant opdracht verleend ~~een~~ de genoemde gevolgen in kaart te brengen. De opdracht wordt verstrekt door het dagelijks bestuur. Voorafgaand aan de opdrachtverstrekking wordt de uittredende deelnemer in de gelegenheid gesteld een reactie te geven op de opdracht.

6. Het voorstel bedoeld in het vierde lid wordt definitief vastgesteld door het algemeen bestuur nadat de uittredende deelnemer in de gelegenheid is gesteld een zienswijze te geven. Voor de zienswijze geldt een termijn van acht weken voor vaststelling. Alsdan zijn de daarin voor de uittredende deelnemer omschreven financiële verplichtingen bindend. Het definitieve voorstel wordt vastgesteld uiterlijk acht kalendermaanden nadat de deelnemer zijn voornemen tot uittreding overeenkomstig het vorige lid bekend heeft gemaakt.

7. Werkzaak Rivierenland en de uittredende deelnemer en de blijvende deelnemers spannen zich gezamenlijk in om frictiekosten en desintegratiekosten zo laag mogelijk te houden.

8. Het voorstel bedoeld in het vierde en zesde lid vermeldt de verdeling van desintegratiekosten en frictiekosten. Financieel uitgangspunt voor de bepaling van kosten en prijzen vormt de meest recente vastgestelde jaarrekening op dat moment. Bij de verdeling komen in ieder geval, maar niet uitsluitend, de volgende aspecten aan de orde:

a. overname door deelnemers van geactiveerde goederen dan wel vergoeding wegens niet overnemen;

b. overname van contractuele verplichtingen jegens leveranciers, dan wel vergoeding wegens niet overname;

c. overname door deelnemers van personeelsleden, dan wel vergoeding wegens niet overname;

d. eventuele nadelige financiële consequenties ten gevolge van de liquidatie;

e. eventuele fiscale consequenties in verband met omzetbelasting en/of vennootschapsbelasting.

9. Nadat het voorstel overeenkomstig het zesde lid is vastgesteld is de uittredende deelnemer gehouden om binnen zes maanden de daarin voor de uittredende deelnemer omschreven financiële verplichtingen aan Werkzaak Rivierenland te voldoen. Werkzaak Rivierenland stelt de uittredende deelnemer desgewenst in de gelegenheid door de overname van personeel, materieel, activa, passiva de hoogte van de desintegratiekosten te verminderen.

10. De gevolgen van de uittreding worden, op basis van het voorstel, bedoeld in het zesde lid, bij gelijkluidend besluit vastgesteld door de colleges.

11. Bij geschillen over het naar aanleiding van de vorige leden, is de geschillenregeling van artikel 28~~34~~ van de WGR van overeenkomstige toepassing.

Artikel 37 – Wijziging

1. Het algemeen bestuur of de bestuursorganen van één van de deelnemers kunnen een voorstel indienen tot wijziging van deze regeling.

2. Deze regeling kan slechts gewijzigd worden indien alle deelnemers daartoe unaniem besluiten.

Artikel 38 – Opheffing

1. Een voorstel aan de deelnemers tot opheffing van de regeling kan worden gedaan door het algemeen bestuur of door de bestuursorganen van één van de deelnemers.

2. De deelnemers besluiten unaniem tot opheffing van de regeling.

3. Het algemeen bestuur stelt, nadat hij de bestuursorganen van de deelnemers om zienswijzen heeft gevraagd, een liquidatieplan vast en regelt de vereffening van het vermogen. Het liquidatieplan voorziet in ieder geval in de verplichting van de deelnemers alle rechten en verplichtingen van het openbaar lichaam over de deelnemers te verdelen op een in het plan te bepalen wijze.

4. Het liquidatieplan voorziet in de gevolgen die de opheffing heeft voor het personeel.

5. Het dagelijks bestuur is belast met de uitvoering van de liquidatie.

6. De bestuursorganen van de gemeenschappelijke regeling blijven ook na het tijdstip van opheffing in functie, totdat de liquidatie is voltooid.

Artikel 39 – Toezending van besluiten

1. Het college van de gemeente Tiel maakt de regeling en de wijziging van de regeling in het door het college uitgegeven gemeenteblad bekend.

2. Werkzaak Rivierenland voegt in het register, bedoeld in artikel 136, eerste lid, van de Wgr de gegevens toe, bedoeld in artikel 136, tweede lid, van de Wgr.

Hoofdstuk IX: slotbepalingen

Artikel 40 Evaluatie

Deze regeling wordt op verzoek van drie of meer van de gemeentes geëvalueerd, met dien verstande dat evaluatie niet vaker plaatsvindt dan eens in de drie jaar. Het algemeen bestuur beslist over de evaluatiecriteria en legt deze ter zienswijze voor aan de raden van de gemeenten. Voor de zienswijze geldt een termijn van acht weken. Het algemeen bestuur beslist over inhoud, proces en werkwijze van een evaluatie.

Artikel 41 – Inwerkingtreding

Deze wijziging treedt in werking de dag na bekendmaking en geldt voor onbepaalde tijd.

Artikel 42 – Citeertitel

De regeling kan worden aangehaald als “Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland”.

Ondertekening

Aldus vastgesteld door:

Het college van burgemeester en wethouders van Buren op ~~24 juni~~ 2024~~4~~5;

Het college van burgemeester en wethouders van Culemborg ~~2 juli~~ 2024~~4~~5;

Het college van burgemeester en wethouders van Maasdriel op ~~20 juni~~ 2024~~4~~5;

Het college van burgemeester en wethouders van Neder-Betuwe op ~~13 juni~~ 2024~~4~~5;

Het college van burgemeester en wethouders van Tiel op ~~24 juni~~ 2024~~4~~5;

Het college van burgemeester en wethouders van West Betuwe op ~~24 juni~~ 2024~~4~~5;

Het college van burgemeester en wethouders van West Maas en Waal op ~~30 mei~~ 2024~~4~~5;

Het College van burgemeester en wethouders van Zaltbommel op ~~25 juni~~ 2024~~4~~5.

Artikel	Was	Wordt	Toelichting
1.1.g	;	.	Grammatica
4.2	In afwijking van het bepaalde in het eerste lid worden de volgende taakonderdelen van overdracht uitgezonderd: de niet op toeleiding naar werk gerichte begeleiding van werkzoekenden uit klantgroep 4 en de niet in het eerste lid genoemde taakonderdelen van de bijzondere bijstand.	In afwijking van het bepaalde in het eerste lid worden de volgende taakonderdelen van overdracht uitgezonderd: de niet op toeleiding naar werk gerichte begeleiding van werkzoekenden uit klantgroep 4 (werkzoekenden zonder arbeidsvermogen) en de niet in het eerste lid genoemde taakonderdelen van de bijzondere bijstand.	Definitie klantgroep 4
4.4.b		;	Grammatica
4.4.f	Het oprichten, exploiteren en in stand houden van activiteiten voor industriële werkzaamheden, facilitaire dienstverlening, detacheringen en trajectbegeleiding, gericht op het behouden dan wel bevorderen van de arbeidsbekwaamheid van de cliënt, mede met het oog op het kunnen gaan verrichten van arbeid onder normale omstandigheden.	Het oprichten, exploiteren en in stand houden van activiteiten voor industriële werkzaamheden, facilitaire dienstverlening, detacheringen en trajectbegeleiding, gericht op het behouden dan wel bevorderen van de arbeidsbekwaamheid van de werkzoekende, mede met het oog op het kunnen (gaan) verrichten van (betaalde) arbeid onder normale omstandigheden.	Tekstueel
4.7	De taak genoemd in het eerste lid wordt door het openbaar lichaam niet volledig uitgevoerd voor de gemeenten Buren, Neder-Betuwe en West Maas en Waal. Voor Buren en Neder-Betuwe wordt alleen de taak West sociale werkvoorziening uitgevoerd en voor West Maas en Waal alle taken behalve de Wet sociale werkvoorziening.	De taak genoemd in het eerste lid wordt door het openbaar lichaam niet volledig uitgevoerd voor de gemeenten Buren en West Maas en Waal. Voor Buren wordt alleen de taak West sociale werkvoorziening uitgevoerd en voor West Maas en Waal alle taken behalve de Wet sociale werkvoorziening.	Dit is de kern: met deze wijziging wordt de taak van het openbaar lichaam ook voor Neder-Betuwe volledig uitgevoerd.
6d	Bestuurscommissies als bedoeld in artikel 19.	Commissies als bedoeld in artikel 19.	Tekstueel
7	Voor zover hiervan niet in deze regeling of in de Wet gemeenschappelijke regelingen is afgeweken, worden ter uitvoering van deze regeling de taken en bevoegdheden van de	Voor zover hiervan niet in deze regeling of in de Wgr is afgeweken, worden ter uitvoering van deze regeling de taken en bevoegdheden van de	Tekstueel

	deelnemers aan het openbaar lichaam gedelegeerd.	deelnemers gedelegeerd aan het openbaar lichaam.	
8.3	De aanwijzing van de leden van het algemeen bestuur geschiedt voor dezelfde periode als de raden worden benoemd. De colleges wijzen naast ieder lid ook een plaatsvervangend lid aan.	De aanwijzing van de leden van het algemeen bestuur geschiedt voor dezelfde periode als de raden worden benoemd. De colleges wijzen naast ieder lid een plaatsvervangend lid aan.	Tekstueel
10.2.a		;	Grammatica
10.2.b		;	Grammatica
10.2.c		;	Grammatica
10.2.d		;	Grammatica
10.2.e	;	.	Grammatica
12.2	Dit reglement, alsmede de daarin aangebrachte wijzigingen, worden aan de deelnemers gezonden.	Dit reglement, alsmede de daarin aangebrachte wijzigingen, wordt aan de deelnemers gezonden.	Grammatica
17.1	Naast de uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van het in de WGR en elders in deze regeling bepaalde is het dagelijks bestuur belast met en bevoegd tot:	Naast de uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van het in de Wgr en elders in deze regeling bepaalde, is het dagelijks bestuur belast met en bevoegd tot:	Grammatica
17.2	Buiten de in deze regeling of bij of krachtens de WGR bepaalde gevallen zijn er geen besluiten van het dagelijks bestuur waarvoor aan de raden vooraf zienswijze als bedoeld in artikel 10, vijfde en zesde lid, van de WGR wordt gevraagd.	Buiten de in deze regeling of bij of krachtens de Wgr bepaalde gevallen zijn er geen besluiten van het dagelijks bestuur waarvoor aan de raden vooraf zienswijze als bedoeld in artikel 10, vijfde en zesde lid, van de Wgr wordt gevraagd.	Grammatica
	Paragraaf 5 - commissies	Paragraaf 4 - commissies	Nummering
19.4	Op voorstel van de raden van de gemeenten gezamenlijk stelt het Algemeen Bestuur overeenkomstig artikel 24a van de Wgr een gemeenschappelijke adviescommissie in.	Op voorstel van de raden van de gemeenten gezamenlijk stelt het algemeen bestuur overeenkomstig artikel 24a van de Wgr een gemeenschappelijke adviescommissie in.	Grammatica
	Paragraaf 6 - de voorzitter	Paragraaf 5 - de voorzitter	Nummering
	Paragraaf 7 - de directeur	Paragraaf 6 - de directeur	Nummering

	Paragraaf 8 - inlichtingen, informatie, verantwoording en ontslag	Paragraaf 7 - inlichtingen, informatie, verantwoording en ontslag	Nummering
23.1	Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, de voorzitter geven aan de raden van de deelnemers ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is.	Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter geven aan de raden van de deelnemers ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is.	Tekstueel
23.2	Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur de voorzitter verstrekken aan de raden van de deelnemers alle inlichtingen die door één of meer leden van die raden worden verlangd.	Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter verstrekken aan de raden van de deelnemers alle inlichtingen die door één of meer leden van die raden worden verlangd.	Tekstueel
32.1		.	Grammatica
32.3.a		;	Grammatica
32.3.b.iii	Het verschil tussen de begroting en de inbreng vanuit specifieke budgetten en de aan de Participatiewet toe te rekenen middelen in het gemeentefonds wordt verdeeld naar rato van het aantal cliënten. Het aantal cliënten wordt berekend door het aantal bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies bij elkaar op te tellen (stand septembercirculaire gemeentefonds).	Het verschil tussen de begroting en de inbreng vanuit specifieke budgetten en de aan de Participatiewet toe te rekenen middelen in het gemeentefonds wordt verdeeld naar rato van het aantal cliënten. Het aantal cliënten wordt berekend door het aantal bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies bij elkaar op te tellen (stand septembercirculaire jaar 't' gemeentefonds).	Verduidelijking
32.4		Bullet verwijderen	Lay out
32.4	De deelnemers betalen maandelijks op basis van de in de begroting bepaalde bedragen hun bijdrage aan het openbaar lichaam.	De deelnemers betalen maandelijks, uiterlijk de 15e, op basis van de in de begroting bepaalde bedragen hun bijdrage aan het openbaar lichaam.	Verduidelijking, bestaande prakijk
32.5		Bullet verwijderen	Lay out
35.2	Een verzoek tot toetreding dient bij het algemeen bestuur te worden ingediend, dat aan de deelnemers een advies uitbrengt over de toetreding en de eventueel daarbij te stellen voorwaarden.	Een verzoek tot toetreding dient schriftelijk bij het algemeen bestuur te worden ingediend, dat aan de deelnemers een advies uitbrengt over de toetreding en de eventueel daarbij te stellen voorwaarden.	Verduidelijking

36.5	Ten behoeve van het voorstel voor de financiële, personele en overige gevolgen, bedoeld in het vorige lid, schrijven wordt een in overleg met de uittredende deelnemer aan te wijzen onafhankelijke registeraccountant opdracht verleend een de genoemde gevolgen in kaart te brengen. De opdracht wordt verstrekt door het dagelijks bestuur. Voorafgaand aan de opdrachtverstrekking wordt de uitredende deelnemer in de gelegenheid gesteld een reactie te geven op de opdracht.	Ten behoeve van het voorstel voor de financiële, personele en overige gevolgen, bedoeld in het vorige lid, wordt een in overleg met de uittredende deelnemer aan te wijzen onafhankelijke registeraccountant opdracht verleend de genoemde gevolgen in kaart te brengen. De opdracht wordt verstrekt door het dagelijks bestuur. Voorafgaand aan de opdrachtverstrekking wordt de uittredende deelnemer in de gelegenheid gesteld een reactie te geven op de opdracht.	Tekstueel en grammatica
36.11	Artikel 34.	Artikel 28.	Verkeerde verwijzing

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
10 Juni 2025	**D.218916** **Z.068407**

Portefeuillehouder	E.M. de Bas
Begrotingsprogramma en taakveld	3. Sociaal Domein 6.4 Begeleide Partipatie

Onderwerp **Zienswijze begroting 2026 en jaarrekening 2024 GR Werkzaak Rivierenland.**

Voorgesteld besluit

1. Een positieve zienswijze in te dienen op de begroting 2026 van GR Werkzaak Rivierenland.
2. Een positieve zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2024 van GR Werkzaak Rivierenland.
3. De zienswijzebrief vast te stellen.

Samenvatting van het voorstel

De Gemeenschappelijke Regeling (GR) Werkzaak Rivierenland vraagt de raad om een zienswijze uit te brengen op haar begroting 2026 en op haar jaarrekening 2024. De inhoud van beide documenten zijn reden om positieve zienswijzen in te dienen.
Het college vraagt de raad om een positieve zienswijze in te dienen op zowel de begroting 2026 als de jaarrekening 2024 van GR Werkzaak Rivierenland.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

Werkzaak Rivierenland is een Gemeenschappelijke Regeling (GR) die de volgende regelingen uitvoert voor acht gemeenten in Regio Rivierenland:
- De Participatiewet en aanverwante regelingen voor zes gemeenten: Culemborg, Maasdriel, Tiel, West-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel
- De Wet sociale werkvoorziening (Wsw) voor zeven gemeenten: Culemborg, Maasdriel, Tiel, West-Betuwe, Zaltbommel, Neder-Betuwe en Buren.

West Maas en Waal neemt dus alleen deel in de GR Werkzaak voor de Participatiewet. Neder-Betuwe en Buren nemen dus alleen deel voor de Wsw. De Participatiewet wordt voor Neder-Betuwe en Buren uitgevoerd door Buren in eigen beheer.
Binnen de GR Werkzaak zijn de kosten en baten van enerzijds de Participatiewet (en aanverwante regelingen) en anderzijds de Wsw strikt gescheiden. Op 1 januari 2025 werkten er 53 inwoners van de gemeente Buren met begeleiding in een beschermde omgeving via / bij de Sociale werkvoorziening Werkzaak.
De gemeenteraad heeft het recht een zienswijze in te dienen op de begroting van een GR. Dit staat in (artikel 35) van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Werkzaak vraagt ons nu een reactie te geven op haar concept begroting 2026.
In de Wgr is niet opgenomen dat de raad ook het recht heeft een zienswijze in te dienen op de jaarrekening. Maar in de GR Werkzaak (artikel 30 lid 2) staat dat dit wel mag. Werkzaak vraagt ons ook om een reactie te geven op de concept jaarrekening 2024.
Met het indienen van zienswijzen op de begroting en jaarrekening kan de raad haar mening geven over het beleid van de GR. Het college stelt nu de raad voor om een positieve zienswijze uit te brengen op zowel de concept begroting 2026 – als de concept jaarrekening 2024 van Werkzaak.

2. Doel / meetbaar effect

We willen onze zienswijzen op de concept begroting 2026 en de concept jaarrekening 2024 van Werkzaak kenbaar maken

3. Argumenten

1.1. *Met het indienen van een zienswijze geeft de raad invulling aan haar kaderstellende rol.*
Want met het indienen van een zienswijze kan de raad in positie gebracht worden. Zo krijgt de raad meer grip op de gemeenschappelijke regelingen. Daarbij geven we invulling aan het in 2020 vastgestelde regionale informatieprotocol.

1.2. *De raden in regio Rivierenland stellen de zienswijzen vast*
Want dat hebben alle gemeenschappelijke regelingen zo afgesproken met de griffiers van alle deelnemers.

1.3. *De begroting 2026 van Werkzaak is reden voor een positieve zienswijze*
Want de concept begroting laat een positief beeld zien. De begroting is volledig en de taken voor de Wsw (het deel waar Buren in deelneemt) zijn in de begroting opgenomen. Het weerstandsvermogen is voldoende voor mogelijke risico's. Deze risico's zijn 100% afgedekt met het eigen vermogen van Werkzaak. De hoogte van de algemene reserve is € 2,5 mln.

1.4. *In de begroting 2026 is een verlaging van de gemeentelijke bijdrage verwerkt*
Want dit vroegen meerdere deelnemers in hun zienswijze op de kaderbrief 2026 aan Werkzaak. De bezuiniging voor 2026 ligt nu op 1,5%. Maar het Algemeen Bestuur (AB) vroeg aan Werkzaak om meer opties te onderzoeken. Dit om op een bezuiniging van 3% te komen. We benadrukken dat nog eens in onze zienswijzebrief aan Werkzaak.

2.1. *De jaarrekening 2024 is reden voor een positieve zienswijze*
De jaarrekening voldoet aan het Besluit begroting en verantwoording (Bbv). Werkzaak heeft voor het merendeel de vooraf bepaalde doelen behaald. De accountant heeft een goedkeurende verklaring gegeven.

2.2. *Onze Rijksbijdrage voor de Wsw lonen was meer dan de loonkosten Wsw*.
Want we kregen hiervoor € 1.976.100,-- van het Rijk voor 2024. Dit terwijl de netto Wsw last € 1.889.700,-- was. Werkzaak wist de Wsw last te beperken door een goede Wsw omzet.

4. Kanttekeningen

1.1. *Werkzaak heeft nauwelijks invloed op het aantal Wsw medewerkers*
Want zij werken nu in een speciale, beschermde werkomgeving. De kans dat zij uitstromen naar regulier werk is vanwege hun arbeidsbeperking(en) vrijwel nihil. Er is geen instroom meer in de Wsw. Sinds 2015 valt die nieuwe instroom onder de Participatiewet.

1.2. *We vragen Werkzaak om alleen te bezuinigen op haar kosten bedrijfsvoering.*
Want we willen niet dat Werkzaak gaat bezuinigen op haar grootste kostenpost. Namelijk de lonen van onze Wsw inwoners. Bovendien zijn de loonafspraken van mensen die werken in de Sociale werkvoorziening vastgelegd in een Collectieve arbeidsovereenkomst (Cao).

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Begroting Buren 2024	Jaarrekening Werkzaak 2024	Begroting Buren 2025	Begroting Buren 2026	Begroting Werkzaak 2026
€ 2.103.900	€ 2.118.939	€ 2.0281.800	€ 2.021.800	€ 2.073.300

De jaarrekening 2024 van Werkzaak laat een (relatief klein) negatief verschil zien van € 15.039,-- ten opzichte van onze Burense begroting 2024.
Onze (meerjaren)begroting 2025 laat (nu nog) een negatief verschil zien van € 51.500,--.
Dat komt door een salarisverhoging van de Wsw medewerkers door een gewijzigde Cao.
Hoeveel de Rijksbijdrage Wsw hierdoor naar boven wordt bijgesteld is nu nog niet bekend. En daarom (nu ook) nog niet verwerkt in onze (meerjaren)begroting.
We verwachten dat met de (hogere) Rijksbijdrage 2026, er ook weer een overschot ontstaat op de loonkosten van de Wsw ten opzichte van die Rijksbijdrage (net zoals in 2024).

6. Communicatie

De zienswijze wordt toegezonden aan het Dagelijks Bestuur van de GR Werkzaak Rivierenland.

7. Uitvoering en planning

De zienswijzen van de deelnemende gemeenten aan de GR Werkzaak worden (volgens planning) behandeld in de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) van Werkzaak op 10 juli 2025.
Werkzaak vroeg ons om (binnen de wettelijk bepaalde termijn van 8 weken) een zienswijze uit te brengen voor 27 juni.
We sturen Werkzaak onze zienswijze toe voor 27 juni. Maar pas nadat uw raad hierover een definitief besluit heeft genomen op 10 juni.

8. Participatie

Dit voorstel leent zich niet voor burgerparticipatie.

9. Duurzaamheid

Dit voorstel draagt niet bij aan de doelstellingen van duurzaamheid.

Bijlagen:

- Raadsbesluit
- Zienswijzebrief
- Aanbiedingsbrief begroting 2026
- Concept begroting 2026
- Aanbiedingsbrief jaarrekening 2024
- Concept jaarrekening 2024
- Accountantsverslag jaarrekening 2024

- De Wet op de gemeenschappelijke regelingen:
  wetten.nl - Regeling - Wet gemeenschappelijke regelingen - BWBR0003740 (overheid.nl)
- De Gemeentewet
  wetten.nl - Regeling - Gemeentewet - BWBR0005416 (overheid.nl)
- De gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland:
  Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland (overheid.nl)

Inlichtingen bij:

Portefeuillehouder	Mw. E.M. de Bas
Domein	Sociaal Domein

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
10 juni 2025	**D.218916**	**D.218918** **Z.068407**

Onderwerp **Zienswijze begroting 2026 en jaarrekening 2024**
GR Werkzaak Rivierenland

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d.13 mei 2025;

besluit:

1. Een positieve zienswijze in te dienen op de begroting 2026 van GR Werkzaak Rivierenland
2. Een positieve zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2024 van GR Werkzaak Rivierenland
3. De zienswijzebrief vast te stellen

Vastgesteld in de openbare vergadering van 10 juni 2025 .

namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier, de voorzitter,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}} {{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

R. Kuipers H.M. Ostendorp

Werkzaak Rivierenland
T.a.v. Mw. E. Boer
Postbus 321
4190 CH GELDERMALSEN

uw brief van:
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.068407/D.218922
behandeld door: J.M.B. Terberg
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijze begroting 2026 en jaarrekening 2024
GR Werkzaak Rivierenland

Maurik, 12 juni 2025

Geachte mevrouw Boer,

Wij ontvingen de concept begroting 2026 en de concept jaarrekening 2024 van de GR Werkzaak Rivierenland. U vroeg onze raad hierop haar zienswijzen uit te brengen voor uiterlijk 27 juni 2025. Onze raad besloot op 10 juni het volgende.

Begroting 2026
Onze raad nam kennis van de begroting 2026 en brengt een positieve zienswijze uit.

Meerdere deelnemers vroegen u in haar zienswijze op de kaderbrief 2026 om tot een bezuiniging te komen. Dit met 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025. En oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028.

Wij vragen u om hieraan ook gehoor te geven voor de kosten van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Maar dan niet voor het deel van onze bijdrage voor de kosten van de Wsw salarissen van onze inwoners. Maar wél voor het deel van de kosten van de bedrijfsvoering / de uitvoering van de Wsw.

Jaarrekening 2024
Onze raad nam kennis van de jaarrekening 2024 en brengt een positieve zienswijze uit.

Met vriendelijke groet,

namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier, de voorzitter,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}} {{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

R. Kuipers H.M. Ostendorp

Talent werkt voor Rivierenland

Aan de Raden van de gemeenten die
deelnemen aan Werkzaak Rivierenland,
t.a.v. de griffier

POSTADRES
Postbus 321
4190 CH Geldermalsen

T 088 93 75 000
E info@werkzaakrivierenland.nl
I www.werkzaakrivierenland.nl

KvK 63247380
IBAN NL42 BNGH 0285 1661 15

DATUM 4 april 2025
KENMERK
ONDERWERP Zienswijze conceptbegroting 2026 van Werkzaak Rivierenland

Geachte griffier,

Hierbij ontvangt u de conceptbegroting 2026. De conceptbegroting inclusief meerjarenperspectief 2027-2029 is op 3 april 2025 behandeld door het Dagelijks Bestuur (DB) van Werkzaak Rivierenland.

Gemeenten kunnen conform de gemeenschappelijke regeling Werkzaak Rivierenland hun zienswijze op dit concept kenbaar maken. Wij verzoeken u de reactie van uw raad uiterlijk 25 juni 2025 in pdf-formaat te e-mailen naar secretariaat@werkzaakrivierenland.nl.

Onze ambitie is: Iedereen doet mee in de samenleving. Daar gelooft Werkzaak Rivierenland in. We begeleiden mensen bij het vinden en behouden van werk. Want iedereen verdient een kans. Wij versterken werkzoekenden, medewerkers en werkgevers bij het ontdekken, benutten en vergroten van talenten. We luisteren aandachtig en bepalen samen de beste route naar werk. Dat zorgt voor een win-win-win: voor werkzoekenden, werkgevers en de gemeenten.

We delen uw zorgen over de uitdagingen waar de gemeenten voor staan. In de zienswijzen op de concept Kaderbrief 2026 is gevraagd om een verlaging van de gemeentelijke bijdrage. In de conceptbegroting 2026 is de gevraagde verlaging van de gemeentelijke bijdrage verwerkt.

Met de begroting 2026 doen we enerzijds recht aan het doorontwikkelen van het werkontwikkelbedrijf naar de toekomst én anderzijds aan de vraag van de gemeenten om kritisch te kijken naar onze organisatie om de gemeentelijke bijdrage te verlagen.

We zien uw reactie met veel belangstelling tegemoet. Uiteraard is Werkzaak Rivierenland graag bereid tot een nadere uitleg en het beantwoorden van vragen over onze begroting.

Investeren in mensen loont en dat ziet u terug in bijgaande begroting. We zijn er trots op.

Met vriendelijke groet,

Het Dagelijks Bestuur van Werkzaak Rivierenland,

De secretaris,	De voorzitter,
ValidSigned door Elfriede Boer op 03-04-2025	ValidSigned door Anita Sorensen op 04-04-2025
Mevrouw E. Boer MBA	Mevrouw drs. J.H.A. Sørensen

Bijlage:

- Conceptbegroting 2026 Werkzaak Rivierenland



WERKZAAK RIVIERENLAND

Begroting 2026

meerjarenraming 2027-2029

Talent werkt voor Rivierenland

Colofon

Werkzaak Rivierenland

Postbus 321

4190 CH Geldermalsen

088 9375000

info@werkzaakrivierenland.nl

werkzaakrivierenland.nl

Tekst en redactie

Kiki van Amelsfort - Poldermans

Vormgeving

Idem Design, Frank Merkes

Inhoud

	Inhoudsopgave	3
1	Voorwoord	5
2	Managementsamenvatting	6
3	Doelstellingen	12
4	Programma's	15
	4.1 Programma bestuur en beleid	15
	4.2 Programma participatie	19
	4.3 Programma Wet sociale werkvoorziening	22
	4.4 Programma beschut werk	24
	4.5 Programma inkomensvoorziening	27
	4.6 Overhead	31
	4.7 Algemene dekkingsmiddelen	33
5	Financiële begroting	34
	5.1 Uitgangspunten begroting	35
	5.2 Vennootschapsbelasting	38
	5.3 Onvoorzien	38
	5.4 Geprognosticeerde balans	39
	5.5 Reserves en voorzieningen	40
	5.6 Meerjareninvesteringsoverzicht	40
	5.7 Incidentele baten en lasten	41
6	Paragrafen	42
	6.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	42
	6.2 Financiering	50
	6.3 Bedrijfsvoering	52
	6.4 Verbonden partijen	54
	Bijlage 1: Bijdragen gemeenten	58
	Bijlage 2: Begroting per taakveld	62
	Bijlage 3: Lijst met afkortingen	63

Succesverhalen

Zakaria leert voor meubelmaker bij DN Design	14
Patrick hoeft 'geen dag te werken' als fietsenmaker bij Mantel	26
Elke schrijft een eigen boek	37
Patricia werkt volledig thuis voor DOEN congressen en evenementen	56

Werkzaak Rivierenland versterkt talenten en opent deuren naar werk voor iedereen „

1 Voorwoord

Beste lezer,

In het voorwoord van deze begroting 2026 begin ik met een terugblik naar 2016. Wat een jaar! *Als iemand mij ooit had verteld, toen ik klein was, je mag een bedrijf opstarten, had ik dat nooit geloofd. En toch was ik erbij.* Dit was de zin waarmee ik het eerste jaarverslag opende. En nu … 2026. De tijd gaat snel en er is veel gebeurd.

De afgelopen 10 jaar zijn er veel inwoners bemiddeld en uitgestroomd naar werk door goede begeleiding en instrumenten zoals onze leerwerkroutes. Mensen zijn trots op de certificaten die ze hebben behaald. Dit doet Werkzaak heel goed. We hebben werkgevers kunnen helpen die behoefte hadden aan werknemers. We luisteren goed naar wat zij nodig hebben en hebben onze mensen opgeleid. Detacheren of in dienst bij de werkgever, allebei kan. Hierdoor hebben we de afgelopen jaren voor de gemeenten miljoenen euro's bespaard aan uitkeringsgelden.
De wetten waar we als Werkzaak mee te maken hebben, hebben zich doorontwikkeld. We plaatsen nu bijvoorbeeld inwoners naar werk met een loonkostensubsidie. We bieden een beschutte werkplek voor ruim 150 medewerkers en dit aantal stijgt.

Werkzaak kijkt vanaf de start naar de inwoners zelf. Al die labels - beschut, verminderde loonwaarde, SW - wat doet het er eigenlijk toe? Het is een inwoner die tijdelijk of blijvend ondersteuning nodig heeft richting werk of om aan het werk te blijven. Investeren in mensen loont, dat heeft Werkzaak de afgelopen jaren aangetoond. We maken zaak van werk en we bieden werk als een zaak.

Zoals mijn vader en moeder vroeger zeiden: 'we gaan naar de zaak'. Als kind wist ik dat ze gingen werken met en voor hun collega's. Ik begrijp ze nog beter dan toen. Ik spring ook mijn bed uit om juist met mijn team te doen wat goed is: zaak maken van werk.

We kunnen niet uitrusten. Vanuit het Rijk zijn er voor de komende jaren gelden beschikbaar gesteld, specifiek om de doorontwikkeling van de werkontwikkelbedrijven vorm te geven. Het Rijk heeft tijdens coronatijd gezien dat werkontwikkelbedrijven een belangrijke rol hebben in onze samenleving. Gelukkig maar.

We zijn in gesprek met het bestuur en gemeenteraden om vorm te geven aan Werkzaak van de toekomst en hebben samen met u mogelijke lijnen uitgezet:

- Meerdere (nieuwe) doelgroepen bedienen.
- Verkennen of Werkzaak zelf mensen uit de Participatiewet zonder indicatie beschut in dienst kan nemen.
- Verkennen van de uitbreiding van ondernemerschap.

De concrete uitwerking van deze keuzes is nog niet verwerkt in deze begroting. Maar ik heb het volste vertrouwen dat u wilt investeren in de toekomst van uw inwoners. Werk is lonend voor onze inwoners en de maatschappij. Tuurlijk zijn er risico's; dat was bij de start van Werkzaak ook. Maar ik heb vertrouwen in het team Werkzaak. Samen bouwen en verbinden was mijn slogan in 2016 en deze is nog steeds geldig.

Verder kan ik het niet laten. Elfriede is Elfriede niet als de ambitie niet nog verder ligt. Taken als inburgering, bestaanszekerheid en schuldhulpverlening zijn taken die gemeenten, samen met Werkzaak, integraler kunnen oppakken. Het zijn ondersteunende diensten die essentieel zijn in het begeleiden van inwoners naar werk. Hoe kunnen we hier in gezamelijkheid concrete doelstellingen op formuleren en wat kan het opleveren? Juist nu in voor gemeenten zware financiële tijden.

Ik dank u voor de afgelopen 10 jaar: het vertrouwen, het kritische meedenken, het gedoe, de goede gesprekken en de uitdagingen. Samen hebben we dit bedrijf groot gemaakt.

Houdt ambitie, bouw door en blijf in verbinding.

Een warme groet,
Elfriede Boer
directeur Werkzaak Rivierenland

2 Managementsamenvatting

Iedereen doet mee is onze ambitie

Onze ambitie is: Iedereen doet mee in de samenleving. Daar gelooft Werkzaak Rivierenland in. We begeleiden mensen bij het vinden en behouden van werk. Want iedereen verdient een kans. Wij versterken werkzoekenden, medewerkers en werkgevers bij het ontdekken, benutten en vergroten van talenten. We luisteren aandachtig en bepalen samen de beste route naar werk. Dat zorgt voor een win-win-win, voor werkzoekenden, werkgevers en de gemeenten.

We delen de zorgen over de uitdagingen waar de gemeenten voor staan. In de zienswijzen op de concept Kaderbrief 2026 is gevraagd om een verlaging van de gemeentelijke bijdrage van 1,5 % voor 2026 en 2027. Voor Werkzaak behelst dit een bedrag van 400.000 euro. In de voorliggende conceptbegroting is de gevraagde verlaging van de gemeentelijke bijdrage gerealiseerd. Dit wordt weergegeven in de tabel bedrijfsvoeringsresultaat.

Met voorliggende begroting doen we recht aan het doorontwikkelen van het werkontwikkelbedrijf naar de toekomst met het doel om onze werkzoekenden en medewerkers goed te begeleiden en ontwikkelen én de vraag van de gemeenten om kritisch te kijken naar de organisatie om de gemeentelijke bijdrage te verlagen.

Er zijn binnen het Algemeen Bestuur strategische gesprekken gaande over dit onderwerp. De thema's uit ons meerjarenbeleidsplan sluiten hier goed op aan. We hebben drie lijnen gekozen, namelijk:

- Meerdere (nieuwe) doelgroepen bedienen.
- Verkennen of Werkzaak zelf mensen uit de Participatiewet zonder indicatie beschut in dienst kan nemen.
- Verkennen van de uitbreiding van ondernemerschap.

Dit leidt tot concrete voorstellen in het voorjaar van 2025, die nog niet zijn opgenomen in de voorliggende begroting 2026. Wij gaan hierover graag met u in gesprek.

Belangrijke onderwerpen waar we in 2026 aan gaan werken, doorontwikkelen of continueren worden hieronder samengevat.

Stabiele financiële basis

In samenwerking met de gemeenten is het thema bestaanszekerheid opgepakt. Er is een werkconferentie gehouden en hierin zijn actielijnen benoemd om binnen onze gezamenlijke kaders en mogelijkheden bij te dragen aan een betere bestaanszekerheid van kwetsbare inwoners.

En dit is slechts een greep uit alle activiteiten die we het afgelopen jaar gedaan hebben om werkzoekenden aan het werk te helpen en te houden en werkgevers hierbij te ondersteunen en bestaanszekerheid te bieden aan mensen die niet in staat zijn werk te verrichten waarmee ze in hun bestaan kunnen voorzien.

In juni 2024 is het wetsvoorstel Participatie in Balans aan de Tweede Kamer aangeboden. We verwachten dat de nieuwe wet in 2026 wordt ingevoerd.

Kwetsbare mensen versterken met werk en samenwerking

Met diverse initiatieven willen we in 2026 kwetsbare mensen nog beter te ondersteunen. Een van deze initiatieven is het inzetten van het integratief gedragsmodel (IGM), waarmee Werkzaak een helder beeld krijgt van de werkzoekende. Op basis van dit beeld stellen we samen een plan van aanpak op, waarbij we gebruikmaken van ons instrumentarium, wetenschappelijke inzichten, professionele expertise én van ervaringen van werkzoekenden. We monitoren de voortgang van dit plan samen met de werkzoekende nauwgezet en stellen het plan zonodig bij.

Verder krijgt in 2026 het Werkcentrum Rivierenland verder invulling, inclusief de dienstverlening aan werkgevers. Ook blijven we de samenwerking met scholen en het doorstroompunt verbeteren om de begeleiding van jongeren te optimaliseren.

Het aantal mensen met psychische kwetsbaarheid groeit. In 2022 zijn we de samenwerking met de GGZ gestart. Samen hebben we mooie doelstellingen behaald en dit breiden we in gezamenlijkheid verder uit. Werk is een bewezen krachtig medicijn in het herstel om zo zelfstandig mogelijk te kunnen functioneren in de samenleving.

Nieuwe economie

We willen een arbeidsmarktregio waar inclusief ondernemen vanzelfsprekend is en waar plek is voor iedereen die kan en wil werken. Daarom stimuleren en participeren we in projecten binnen de circulaire economie. Denk hierbij aan Cirtex en het circulaire ambachtscentrum in Tiel. Verder zijn we betrokken bij het living lab "Werklandschap van de Toekomst" in Zaltbommel, waar we circulariteit, duurzaamheid en inclusie verbinden.

Financiële resultaten

De totale lasten van Werkzaak in 2026 zijn als volgt opgebouwd

- 57.715.000 euro voor BUIG, LKS, bijzondere bijstand en BBZ (zie bijlage 1 Gemeentelijke bijdrage regels 1 tot en met 6)
- 20.613.200 euro voor SW (zie bijlage 1 Gemeentelijke bijdrage regel 7)
- 7.399.300 euro voor het participatiebudget (zie bijlage 1 Gemeentelijke bijdrage regel 8)
- 935.300 euro voor de DVO's (zie bijlage 1 Gemeentelijke bijdrage regel 9)
- 20.675.800 euro voor bedrijfsvoering (zie bijlage 1 Gemeentelijke bijdrage regel 10)

De volgende tabellen geven de subsidieresultaten en het bedrijfsvoeringsresultaat weer.

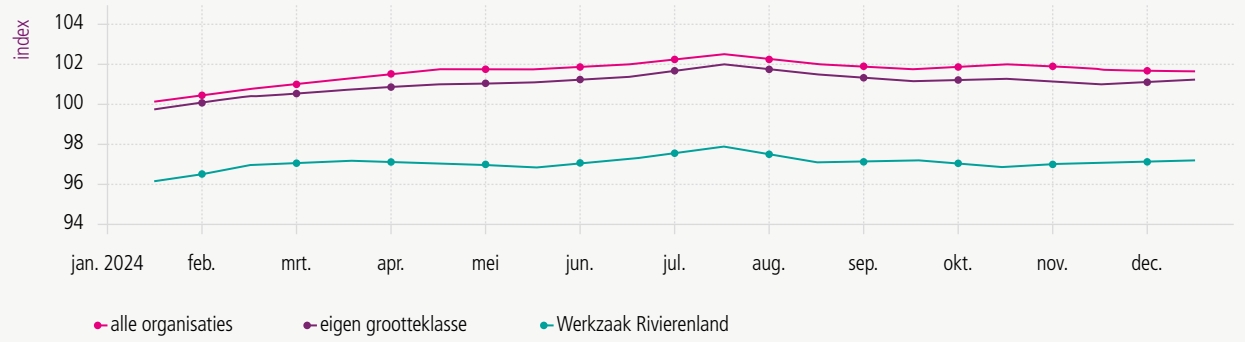
Subsidieresultaat

Subsidieresultaat (in €)						
	Jaarrekening 2024	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
BUIG	3.909.100	3.792.700	2.880.100	2.830.400	3.211.700	3.211.700
BBZ	67.500	250.000	32.000	32.000	32.000	32.000
Bijzondere bijstand	-67.800	-60.000	-74.500	-74.500	-74.500	-74.500
SW	1.993.400	1.614.400	1.689.900	2.490.300	3.112.800	3.331.400
Herverdeling BUIG	-2.931.800					
Totaal	**2.970.400**	**5.597.100**	**4.527.500**	**5.278.200**	**6.282.000**	**6.500.600**
Stelpost BUIG	-	3.792.700	2.880.100	2.830.400	3.211.700	3.211.700
Subsidieresultaat	**2.970.400**	**1.804.400**	**1.647.400**	**2.447.800**	**3.070.300**	**3.288.900**

Net als voorgaande jaren, laat ook deze begroting 2026 een positief subsidieresultaat zien. Dit doet recht aan de efficiënte werkwijze waarop we de begeleiding van onze uitkeringsgerechtigden en doelgroepmedewerkers SW uitvoeren. Dit levert daarmee ruimte op om te investeren in de medewerkers vanuit de overige doelgroepen, om voor hen ook een goede begeleiding te kunnen bieden. Daarmee willen we voor deze doelgroepen de bestaanszekerheid en bijdrage aan de maatschappij verbeteren.

Ook uit de benchmark van Divosa blijkt dat Werkzaak het goed doet ten opzichte van alle (intergemeentelijke) sociale diensten in Nederland en ten opzichte van vergelijkbare (intergemeentelijke) sociale diensten als het gaat om de ontwikkeling van het bestand. Onderstaande grafiek laat de ontwikkeling van het BUIG bestand zien over het jaar 2024 (basis is december 2022). Ons BUIG bestand is structureel lager dan bij andere (vergelijkbare) organisaties. Daarnaast was in 2024 de stijging van het BUIG bestand minder groot.

Volume BUIG index t.o.v. december 2022



BUIG

De basis van de berekening voor de aantallen is de stand op 31-12-2024. Deze zijn lager dan meegenomen in de begroting 2025. Voor de begroting 2026 sluiten we voor het aantal werkzoekenden aan bij de Macro Economische Verkenning tot met 2029 van het CPB (september 2024). Hierin wordt eerst een lichte stijging van de aantallen verwacht voor 2025 en daarna een kleine daling. De lasten en de rijksbijdrage zijn voor 2026 geïndexeerd conform de kaderbrief 2026.

De Rijksbijdrage is 57.672.590 euro, terwijl de uitkeringslasten naar verwachting 54.792.500 euro zijn. De Rijksbijdrage is hoger dan waarmee we eerder rekening hielden. Dat omdat in de begroting 2025 is gerekend met een verwachte stijging van het wettelijk minimumloon, de werkelijke stijging was hoger.

De uitgaven zijn hoger dan verwacht. Dat komt deels door een verschuiving in de verhouding gehuwden en alleenstaanden. Daarnaast hebben we de berekening van de gemiddelde prijs verbeterd, om dichter op de werkelijke lasten te komen. De basis van de berekening voor de gemiddelde prijs per dossier zijn de betaalde uitkeringen in de 2e helft van het jaar 2024 inclusief vakantiegeld. Voorgaande jaren werd die berekend over de gemiddelde prijs over het gehele jaar inclusief vakantiegeld. Als laatste is in de begroting 2025 gerekend met een verwachte stijging van het wettelijk minimumloon, de werkelijke stijging was hoger.

De Rijksbijdrage is gebaseerd op het voorlopig BUIG-budget 2025. Het subsidieresultaat komt 912.600 euro lager uit dan de begroting 2025. Dit komt omdat het voorlopig BUIG budet uitgaat van een schatting op de aantallen en de gemiddelde uitkering van het lopende jaar, in dit geval 2024.

Als we de verwachte aantallen hanteren voor het begrotingsjaar 2026 en de in het voorlopig BUIG budget gehanteerde gemiddelde uitkering indexeren conform de Kaderbrief 2026, stijgt het BUIG resultaat voor 2026 ongeveer met 700.000 euro. Uit voorzichtigheid hebben we (nog) dezelfde methodiek aangehouden als voorgaande jaren.

Bijstand voor zelfstandigen (Bbz)
Het bedrag wat hier is opgenomen, is gebaseerd op de verwachte kredietverstrekkingen en aflossingen. We verwachten lagere verstrekkingen ten opzichte van de realisatie 2024, waardoor we het resultaat hebben verlaagd. Het verschil levert een bedrag op dat gemeenten aan Werkzaak moeten betalen of ontvangen. De rijksbijdrage die gemeenten betalen of terugontvangen aan het Rijk is niet opgenomen, omdat we die niet opvragen vanuit de bestuurlijke agenda. Daarom is er geen directe relatie meer met deze bedragen. Bij de bestuursrapportage en de jaarrekening nemen we deze wel mee in de bijlage gemeentelijke bijdrage.

Bijzondere bijstand
De bijzondere bijstand is in lijn met de bedragen zoals in de realisatie 2024 en begroting 2025.

Wet sociale werkvoorziening (Wsw)
De basis van de berekening voor de aantallen is de stand op 31-12-2024. Deze zijn lager dan meegenomen in de begroting 2025. Bij de Wsw is rekening gehouden met een bestandsafname van 6% per jaar.

De Rijksbijdrage is 22.303.100 euro, terwijl de lasten naar verwachting 20.613.200 euro zijn. De Rijksbijdrage is hoger dan waarmee we eerder rekening hielden. Dat is het gevolg van de in de septembercirculaire 2024 toegevoegde compensatie van het per 2025 vervallen lage inkomensvoordeel. De uitgaven zijn hoger dan eerder verwacht en dat is het gevolg van hogere gemiddelde salarislasten dan waar in de begroting 2025 rekening mee is gehouden. Dit vanwege de aansluiting op de werkelijke salarislasten van het 2e half jaar 2024.

Samen met gemeenten werken we aan een betere bestaanszekerheid voor kwetsbare inwoners„

Het resultaat SW stijgt in de jaren 2027 tot en met 2029. Dit komt omdat we in de huidige werkwijze de lasten per persoon niet indexeren in de jaren 2027 tot en met 2029, terwijl de Rijksbijdrage per persoon wel stijgt. Dit geeft een vertekend beeld ten opzichte van de ontwikkeling van de SW doelgroep.

Bedrijfsvoeringsresultaat

Naar aanleiding van de uitdaging waar gemeenten voor staan en het verzoek voor een verlaging van de gemeentelijke bijdrage, zijn scenario's uitgewerkt en besproken met het Algemeen Bestuur. Twee scenario's zijn verwerkt in de begroting voor de jaren 2026 t/m 2029. Hiermee voldoen we aan het verzoek bij de reacties op de kaderbrief 2026 van de gemeenten om de gemeentelijke bijdrage voor 2026 en 2027 te verlagen met 1,5 % ten opzichte van de bedrijfsvoeringslasten. De resterende verlaging, oplopend tot 3% vanaf 2028, zal later verwerkt worden als vanuit het algemeen bestuur besloten is welke scenario's hiervoor gebruikt worden. Het gaat om de volgende twee scenario's:

- **Gebruikmaking van AI:** **verlaging 100.000 euro**
  Door gebruik te maken van AI, verwachten we onze processen efficiënter uit te voeren, wat een besparing oplevert op de formatie.
- **Verhoging van de tarieven:** **verlaging 300.000 euro**
  Werkzaak heeft het prijsbeleid in 2025 geactualiseerd (routekaart Eerlijke prijs). Dit leidt tot een verhoging van de omzet.

Bedrijfsvoeringsresultaat voor verwerking scenario's (in €)

	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Organisatiekosten	21.956.600	24.660.500	24.900.800	25.051.800	24.885.500	24.696.400
Kosten doelgroepprofessionals	331.600	293.000	318.500	318.500	318.500	318.500
Omzet versus inleenvergoeding	-4.916.200	-4.006.400	-4.140.400	-3.677.800	-3.196.600	-2.710.400
Subtotaal	**17.372.000**	**20.947.100**	**21.078.900**	**21.692.500**	**22.007.400**	**22.304.500**
Herverdeling BUIG	-2.931.800	-	-	-	-	-
Totaal	**14.440.200**	**20.947.100**	**21.078.900**	**21.692.500**	**22.007.400**	**22.304.500**

Bedrijfsvoeringsresultaat na verwerking scenario's (in €)

	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Organisatiekosten	21.956.600	24.660.500	24.800.800	24.951.900	24.785.600	24.596.500
Kosten doelgroepprofessionals	331.600	293.000	318.500	318.500	318.500	318.500
Omzet versus inleenvergoeding	-4.916.200	-4.006.400	-4.440.400	-3.973.200	-3.486.800	-2.993.300
Subtotaal	**17.372.000**	**20.947.100**	**20.678.900**	**21.297.200**	**21.617.300**	**21.921.700**
Herverdeling BUIG	-2.931.800	-	-	-	-	-
Totaal	**14.440.200**	**20.947.100**	**20.678.900**	**21.297.200**	**21.617.300**	**21.921.700**
Besparing bedrijfsvoeringsresultaat*			**400.000**			

*De besparing van 400.000 euro is ook in de meerjarenraming 2027 tot en met 2029 verwerkt.

In onderstaande tabellen is voor het bedrijfsvoeringsresultaat 2026 zichtbaar wat de impact is van deze scenario's op de gemeentelijke bijdrage. De toelichting op de ontwikkeling van het bedrijfsvoeringsresultaat is gebaseerd op het bedrijfsvoeringsresultaat na verwerking van de scenario's.

Organisatiekosten

Ten opzichte van de realisatie 2024 stijgen de bedrijfsvoeringslasten met 2.844.200 euro. Deze stijging wordt veroorzaakt door de indexering voor de jaren 2025 en 2026 en in 2024 lagere ambtelijke salarislasten door het later invullen van vacatures.

De salariskosten stijgen door de loonindexering conform de kaderbrief 2026. Het scenario Gebruikmaking van AI levert een verlaging van de salariskosten op van 100.000 euro. Hierdoor stijgen de salariskosten uiteindelijk met 835.000 euro.

De overige kosten dalen met 85.400 euro. We indexeren de lasten conform de kaderbrief 2026. Daarnaast dalen de afschrijvingskosten en verwachten we een hogere rentevergoeding op het schatkistbankieren dan waar we in de begroting 2025 van uit zijn gegaan.

Het participatiebudget stijgt met 610.000 euro. Voor de baten zijn we uitgegaan van de septembercirculaire 2024. In de meicirculaire 2024 zijn extra middelen voor de financiering van beschut werk opgenomen. Dit naar aanleiding van het rapport van Significant APE (februari 2023). De conclusie was dat de kostprijs van een werkplek beschut fors hoger is dan de beschikbare financiering. Het budget is geïndexeerd conform de kaderbrief 2026.

Doelgroepprofessionals

Ten opzichte van de begroting 2025 stijgen de kosten voor doelgroepprofessionals met 25.500 euro. Dit komt door de indexering van de lasten conform de kaderbrief 2026.

Omzet vs inleenvergoeding

Ten opzichte van de begroting 2025 stijgt de omzet. De contracten worden jaarlijks geïndexeerd volgens het prijsbeleid. Door de daling van het aantal mensen uit de Wet sociale werkvoorziening en een toename van met name de doelgroep beschut werk, stijgen de lasten voor inzet van de doelgroepmedewerkers.

In 2024 is het prijsbeleid geactualiseerd. Hiermee wordt een betere aansluiting gevonden naar de eerlijke prijs die we voor onze werkzaamheden willen vragen. Daardoor stijgt de omzet met 300.000 euro, wat aansluit bij het scenario 'Verhoging van de tarieven'.

Per saldo stijgt hierdoor de omzet met 434.000 euro ten opzichte van de begroting 2025.

3 Doelstellingen

Instroompercentage = **doel 50%**

Het percentage aanvragen dat onder de Participatiewet valt, verandert gedurende het jaar. We proberen inwoners zo goed mogelijk te helpen met andere voorzieningen, onderwijs of werk. Als het percentage lager is, betekent dit dat meer inwoners naar andere voorzieningen gaan of direct naar werk gaan. Zij hebben geen bijstand nodig.

Detacheringen = **doel 425**

Het aantal plaatsingen, op detacheringsbasis. Dit aantal verandert gedurende het jaar.

Loonkostenplaatsingen = **doel 425**

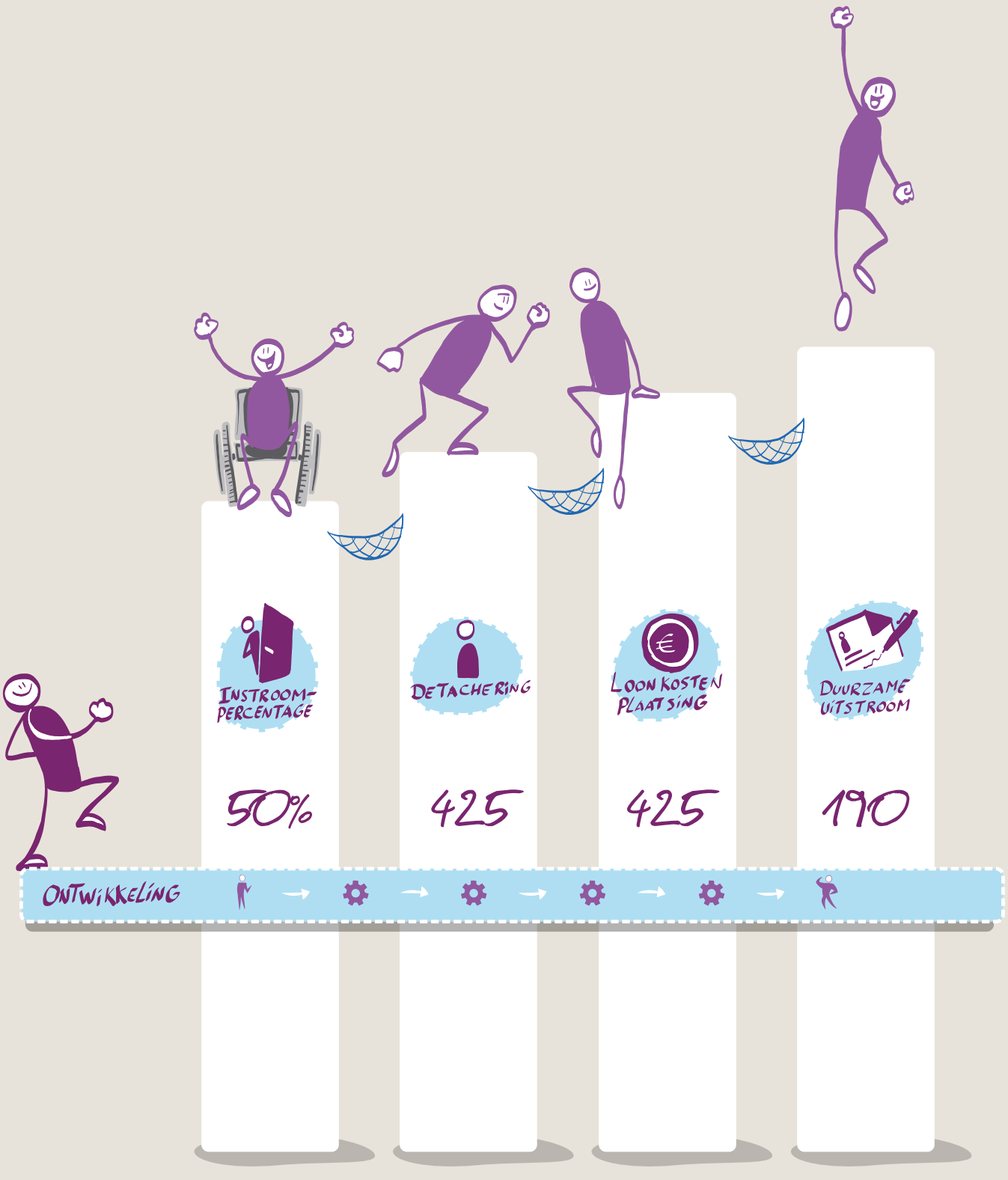
Het aantal banen met een loonkostensubsidie (lks) bij een andere werkgever dan Werkzaak. Werknemers met een arbeidsbeperking kunnen niet altijd het minimumloon verdienen. Bijvoorbeeld als ze minder productief zijn dan anderen. Met lks krijgt de werknemer het normale salaris. De overheid betaalt de werkgever voor de lagere productiviteit. Het aantal lks-dienstverbanden verandert gedurende het jaar.

De kpi's detacheringen en loonkostensubsidies hangen samen. Mensen uit een detachering kunnen doorstromen naar een baan met lks.

Duurzame uitstroom = **doel 190**

Werkzoekenden zijn uitgestroomd als ze een baan vinden of voor zichzelf beginnen. Dit aantal groeit gedurende het jaar. Vanwege administratieve redenen (meestal drie maanden) kan dit getal achteraf nog stijgen gedurende het jaar. Dit is een bewuste keuze. We volgen werkzoekenden drie maanden voordat we het dossier sluiten. Zo voorkomen we dat mensen die onverhoopt hun baan snel verliezen, weer de hele aanvraagprocedure moeten doorlopen. Dit helpt om te voorkomen dat mensen zonder inkomen in armoede komen of schulden krijgen.

We zien door de jaren heen een kleine daling in het aantal mensen dat vanuit een bijstandsuitkering aan het werk gaat. Sommige mensen in de Participatiewet hebben moeite met vinden van werk. Meer dan een miljoen Nederlanders kunnen geen baan vinden, ondanks de krapte op de arbeidsmarkt. Het gaat om mensen met een beperking of kwetsbaarheid: fysiek, verstandelijk, psychisch of sociaal. Ook migranten, ouderen en langdurig werklozen hebben het lastig. Zij hebben een groter risico om lang zonder werk te blijven. Veel mensen willen werken, maar kunnen dat niet onder de huidige omstandigheden.


INSTROOM-
PERCENTAGE
50%
DETACHERING
425
LOONKOSTEN
PLAATSING
425
DUURZAME
UITSTROOM
190
ONTWIKKELING



Zakaria leert voor meubelmaker bij DN Design

Zakaria, een vluchteling uit Syrië, heeft door zijn enorme doorzettingsvermogen en met steun van zijn werkgever een betaalde baan gekregen bij meubelmakerij DN Design in Dreumel.

Toen hij aankwam in Nederland, sprak hij nog geen Nederlands en moest hij het vak van meubelmaker leren. Via vrijwilligers en zijn werkcoach bij Werkzaak kwam hij in contact met DN Design en startte hij met een werkervaringsplek. Dit bood zowel Zakaria als het bedrijf de mogelijkheid om te zien of ze bij elkaar pasten.

> Ik voel me welkom. André en mijn collega's staan altijd klaar om me te helpen„

Inmiddels heeft Zakaria een vaste baan en is hij erg trots dat hij zijn gezin zelfstandig kan onderhouden zonder afhankelijk te zijn van een uitkering.

Voor Zakaria betekent werken meer dan inkomen: "Werken is mijn troost." Zijn verhaal toont de kracht van samenwerking en doorzettingsvermogen.

4 Programma's

4.1 Programma bestuur en beleid

Wat willen we bereiken?

In 2026 werken we aan meer samenwerking met werkgevers, aan strategische partnerschappen. Het doel is duurzaam werk tegen een eerlijke prijs. Daarnaast versterken we de samenwerking met regionale partners om een sluitend dienstverleningsaanbod te realiseren. Het is belangrijk om een duidelijk beeld te hebben van werkzoekenden en medewerkers in onze doelgroep. We helpen hen richting werk met methoden die bewezen goed werken en maken slim gebruik van technologie om dit proces te ondersteunen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Onze organisatie helpt de inwoners van Rivierenland om mee te doen en zich te ontwikkelen. Investeren in mensen is belangrijk. Met de juiste hulp kunnen mensen meedoen en zich ontwikkelen. Hierdoor worden ze minder afhankelijk van een uitkering en van de overige dienstverlening van de gemeente en de samenleving. Dit zorgt voor gebruik van arbeidspotentieel en minder druk op zorg en welzijn. Elk jaar zetten we onze strategische thema's om in concrete strategische doelen. Hieronder leggen we per strategisch doel uit het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 de belangrijkste plannen toe.

Kwetsbare mensen versterken met werk

In 2026 werken we aan verschillende acties om kwetsbare groepen te helpen:

Methodisch werken. We gebruiken het integratief gedragsmodel (IGM) om een duidelijk beeld te krijgen van de situatie van de werkzoekende. Samen maken we een plan van aanpak, dat we steeds aanpassen aan de voortgang. We blijven onze hulpmiddelen verbeteren en vernieuwen, door gebruik te maken van wetenschap, ervaring van werkzoekenden en de kennis van professionals.

Doelgroepen. Een belangrijke bestuurlijke opdracht is het onderzoeken van nieuwe doelgroepen voor Werkzaak. Dit speelt in op situaties waarin mensen tussen wal en schip dreigen te vallen en onnodig langer afhankelijk blijven van een uitkering. Deze opdracht verbinden we aan de ontwikkeling van het Werkcentrum Rivierenland en de wetgeving rond jongeren (Van School Naar Duurzaam Werk). Een deel van de uitvoering hiervan vindt naar verwachting plaats in 2026.

Mensen in dienst. We onderzoeken of het aannemen van mensen met een Participatiewet-uitkering past bij de ambitie van Werkzaak. Als in 2025 een positief besluit wordt genomen, start de uitvoering deels in 2026.

Kwetsbare mensen versterken door samenwerking

Organisaties op de arbeidsmarkt hebben hun eigen aanbod en werkwijze. Daarom werken we regionaal samen om dienstverlening beter op elkaar aan te sluiten. In 2026 wordt het Werkcentrum Rivierenland, dat sinds begin 2025 actief is, verder ontwikkeld, inclusief dienstverlening aan werkgevers.

We werken intensiever samen met scholen en doorstroompunten om jongeren beter te begeleiden. We bieden met Leren op Locatie jongeren van VSO-PRO of praktijkonderwijs een stageplek. Samen met gemeenten en aanbieders van dagbesteding maken we de overstap tussen de Wmo en de Participatiewet (Simpel Switchen) makkelijker.

Het aantal mensen met een psychische kwetsbaarheid groeit. De wachtlijsten in de GGZ zijn lang en zonder begeleiding gaat hun situatie achteruit. Daarom werken we meer samen met GGZ-partijen. In een nieuw experiment willen we IPS-begeleiding aanbieden via de huisarts of praktijkondersteuner (POH). Zo kunnen we veel sneller werken aan herstel en voorkomen dat mensen in een neerwaartse spiraal belanden omdat de behandeling en/of begeleiding nog niet mogelijk is.

Inclusief werkgeverschap voor een inclusieve arbeidsmarkt
Door de krappe arbeidsmarkt ontstaan er meer kansen voor mensen met een kwetsbare positie. Tegelijkertijd wordt hun situatie vaak ingewikkelder. Werkzaak verschuift haar rol van vacature-matching naar het geven van strategisch advies over procesoptimalisatie, jobcarving, begeleiding op de werkvloer, Leven lang ontwikkelen en technologische oplossingen. Daarnaast ondersteunen we de integratie van SROI in aanbestedingen en inkoop, en gaan we in 2026 met de regionale partners de monitoring op de naleving van SROI door ontwikkelen.

Leven lang ontwikkelen op en voor de werkvloer
Om de kansen op werk te vergroten, is het belangrijk om jezelf te blijven ontwikkelen. Werkzaak helpt mensen om 21e-eeuwse vaardigheden te leren, zoals kritisch denken, communicatie en samenwerken. Dit doen we op de werkplek en in het Leerlab. Daar is ook aandacht voor werknemersvaardigheden, vakkennis, digitale vaardigheden, taal voor nieuwkomers en hulp bij laaggeletterdheid.

Innovatie & Technologie en AI
Technologie maakt moeilijk werk makkelijker en helpt mensen zich te ontwikkelen. Ook professionals hebben hier voordeel van, omdat technologie hun werk sneller en beter maakt. Bovendien draagt technologie bij aan een efficiënte bedrijfsvoering. We onderzoeken hoe AI hierbij kan helpen.

Stabiele financiële basis
Door ingewikkelde regels en onduidelijke voorwaarden weten inwoners niet altijd wat hun rechten en plichten zijn. Dit kan er voor zorgen dat ze geen gebruikmaken van regelingen, geld moeten terugbetalen en schulden krijgen. Angst voor financiële onzekerheid houdt mensen tegen om aan het werk te gaan. Omdat armoede een obstakel is voor duurzame werkhervatting, werkt Werkzaak actief samen met gemeenten om inkomensondersteuning te verbeteren.

Nieuwe economie is circulair en inclusief
Onze dienstverlening richt zich steeds meer op ondernemers die een maatschappelijke bijdrage willen leveren en kansen bieden aan werkzoekenden met een kwetsbaarheid. In een complexe arbeidsmarkt is werk niet voor iedereen vanzelfsprekend. Sociale bedrijven met innovatieve oplossingen zorgen voor meer mogelijkheden voor zinvol werk.

Werkzaak stimuleert projecten binnen de circulaire economie en helpt bij functiecreatie, inclusieve werkplekken en gebruik van technologie. Ook helpen we sociale ondernemers bij het maken van duurzame bedrijfsmodellen die zowel sociaal als economisch succesvol zijn.
Grote bedrijven zijn op dit moment verplicht om over de onderdelen Environment (milieu), Social (maatschappij) en Governance (bestuur) te rapporteren, de impact van de activiteiten van Werkzaak op de maatschappij maar ook de impact van de maatschappij op Werkzaak.

De verwachting is dat Werkzaak over een aantal jaren hier ook toe verplicht is. Daarom zijn we in 2025 gestart met het opstellen van uitgangspunten voor deze rapportage en verwachten we in de loop van 2026 een eerste (interne) rapportage te kunnen opleveren.

In 2026 evalueren we de pilot Cirtex. We onderzoeken of de combinatie tussen beschut werk en gewone werkgevers in de regio kan blijven bestaan. Dit doen we met een brede maatschappelijke businesscase, die een mogelijke definitieve vestiging op het circulair ambachtscentrum in Medel (Tiel) onderbouwt.

Daarnaast realiseren we de eerste fase van het circulair ambachtscentrum in Tiel. Hier werken werkzoekenden aan het sorteren van grondstoffen en in de maakindustrie, zoals meubels opknappen, productie van plastic buitenmeubilair, bouwmaterialen hergebruiken, fietsen repareren en elektrische apparaten recyclen.

We zijn ook betrokken bij het living lab 'Werklandschap van de toekomst' op bedrijventerrein De Wildeman in Zaltbommel. Hier verbinden we circulariteit, duurzaamheid, biodiversiteit en inclusie. In dit project gebruiken we circulaire (textiel)producten in de openbare ruimte en begeleiden we medewerkers met extra hulpvragen naar werk bij de ondernemers op dit terrein.

Projectsubsidies

Om onze dienstverlening beter en vernieuwd te maken, gebruiken we verschillende subsidieregelingen. We krijgen subsidies voor projecten via:

- ESF - voor begeleiding van mensen met kwetsbaarheid (o.a. bij Cirtex en leerwerkroutes)
- Regiodeal - voor het circulair ambachtscentrum
- Gelrepact ('bovenregionaal en regionaal project Rivierenland') - voor technologie en inclusie
- Werklandschap van de toekomst (De Wildeman Zaltbommel).

Deze subsidies helpen bij het bekostigen van onze projecten. Daarnaast blijven we zoeken naar andere manieren om geld te krijgen voor innovatieve projecten. We kijken continue naar de mogelijkheden en gebruiken een externe subsidiezoeker om deze kansen optimaal te benutten.

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren						
Gemeente	Netto Arbeidsparticipatie	Aantal bijstandsuitkeringen op de1000 inw.	Werkloze jongeren	Kinderen in uitkeringsgezin	Lopende re-integratie-voorzieningen op de 1000 inw.	Banen (afgezet tegen beroepsbevolking)
Culemborg	74,1%	28,9	2%	4%	9,0	741,4
Maasdriel	75,4%	12,1	1%	2%	5,0	645,4
Tiel	72,9%	38,0	1%	6%	14,4	892,3
West Betuwe	76,0%	13,5	1%	2%	7,1	884,1
West Maas en Waal	74,4%	14,9	1%	4%	7,2	596,2
Zaltbommel	76,2%	17,1	1%	3%	7,1	876,1
Werkzaak Rivierenland	**74,8%**	**21,5**	**1%**	**3%**	**8,7**	**804,5**
Nederland	**73,1%**	**34,4**	**2%**	**6%**	**18,9**	**836,6**

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl ; Lokaal Bestuur; BBV (15-01-2025)
Bron: www.waarstaatjegemeente.nl ; Gemeentelijke monitor; Sociaal Domein (15-01-2025)

In het kader van het Besluit begroting en verantwoording zijn we verplicht de beleidsindicatoren per gemeente op te nemen. Deze beleidsindicatoren geven inzicht in de gemeentelijke kengetallen ten opzichte van het landelijke beeld en komen van de website waarstaatjegemeente.nl. De intensieve begeleiding door eigen medewerkers en (daardoor) beperkte inzet van externe instrumenten leidt tot duurzame uitstroom. Een voorbeeld van een succesvol intern instrument zijn de leerwerkroutes. De relatief lage ratio voor lopende re-integratievoorzieningen heeft te maken met deze bewuste keuze van Werkzaak om begeleiding door eigen werkcoaches te laten uitvoeren en zelf instrumenten te ontwikkelen. Dat in tegenstelling tot gemiddeld in het land waar meer trajecten worden ingekocht.

Wat mag het kosten?

Programma bestuur en beleid (in €)						
	Rekening 2024	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Meerjarenraming 2027**	**2028**	**2029**
Lasten	93.400	120.400	124.400	124.400	124.400	124.400
Baten	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	**-93.400**	**-120.400**	**-124.400**	**-124.400**	**-124.400**	**-124.400**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Mutatie reserves	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**-93.400**	**-120.400**	**-124.400**	**-124.400**	**-124.400**	**-124.400**

Uitgangspunten

De kosten voor accountants, de cliëntenraad en vergaderingen zijn geïndexeerd conform de kaderbrief 2026. Voor de meerjarenbegroting blijven de kosten hetzelfde.

Een inclusieve arbeidsmarkt is de toekomst – iedereen die kan en wil werken verdient een plek„

4.2 Programma participatie

Wij behandelen iedereen gelijk in onze hulp, ongeacht hun achtergrond. De doelstellingen van dit programma lijken op de doelen van de Wet sociale werkvoorziening (4.3) en Beschut werken (4.4). Daarom gebruiken we dezelfde programmatekst en verwijzen we in andere programma's naar deze tekst.

Wat willen we bereiken?

Werkzaak blijft Rivierenland ondersteunen met personeel via groepsplaatsingen. Dit biedt ook een kans op werk voor mensen die langdurig niet hebben gewerkt. Bij groepsplaatsingen zorgen we voor begeleiding dicht bij het werk en direct naast medewerkers die extra hulp nodig hebben.

We willen een inclusieve arbeidsmarkt waarin onze werkzoekenden zo normaal mogelijk aan het werk gaan. Voor een deel van onze doelgroep is het belangrijk om werk en leren te combineren. Zo kunnen ze vaardigheden en kennis opdoen om langdurig aan het werk te blijven.

Onze plannen voor 2026 zijn om meer samen te werken met werkgevers (strategische partners) aan leerwerkplekken en doorgroeimogelijkheden naar betaalde banen. Ook blijven we leerwerkroutes verbeteren, aangepast aan de kansen en wensen en mogelijkheden van werkzoekenden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Werkzoekenden die een uitkering aanvragen en kunnen werken, helpen we aan betaald werk bij een van onze partners. Onze werkcoaches en praktijkbegeleiders geven ondersteuning op de werkvloer en helpen bij de arbeidsontwikkeling.
Werkzaak neemt het werven en selecteren van personeel uit handen van werkgevers en onderzoekt regelmatig hun behoefte aan werknemers. Zo maken we nieuwe kansen op de arbeidsmarkt in Rivierenland mogelijk. Samen met onze partners kijken we waar technologie kan helpen om een duurzame en passende werkplek te creëren, ook voor de meest kwetsbare medewerkers.

We investeren in vaste werkplekken en stimuleren ontwikkeling, zodat iedereen zo normaal mogelijk kan werken. Veel werkzoekenden kunnen in het begin beperkt werken qua uren en tijd. Dit vraagt om flexibele instroom in productieprocessen en betrokkenheid van werkgevers.

Binnen Speciaal Facilitair betekent dit onder meer dat we schoonmaak overdag uitvoeren in plaats van in de vroege ochtend. Ook helpen we bij uitdagingen rond kinderopvang en vervoer, zodat iedereen mee kan doen op een manier die bij hen past. Door de inzet van digitale werkinstructies kan de medewerker op ieder gewenst moment leren en zien wat de gewenste aanpak is.

Werkzaak biedt op dit moment leerwerkroutes in acht sectoren: Bouw, Techniek, Logistiek, KCC, Horeca, ICT, Zorg en Schoonmaak. We werken hierin nauw samen met werkgevers en opleiders. Een traject op het vergroten van de werknemersvaardigheden vooraf vergroot de kans op succes.

We gebruiken leerwerkroutes als er zowel een opleiding als extra ondersteuning nodig is om werkzoekenden naar werk te begeleiden. Dit geldt vaak voor werkzoekenden met een Participatiewet-uitkering, maar ook Nuggers en Sw-medewerkers die zich verder willen ontwikkelen.

Welke relevante marktontwikkelingen zijn er te verwachten?

De krapte op de arbeidsmarkt wordt in veel sectoren groter. Voor medewerkers in groepsplaatsingen blijft er genoeg werk. We bekijken regelmatig de afspraken met klanten en passen deze aan als het nodig is, zodat medewerkers niet overvraagd worden door personeelstekorten.

In 2026 blijven er veel vacatures in de sectoren Zorg en Horeca. De Leerwerkroutes Zorg en Horeca sluiten hier goed op aan en worden uitgebreid met voorbereidende trajecten om meer mensen aan het werk te krijgen. In de Bouw en Techniek ontstaan er veel banen op middelbaar niveau. Daarom regelen we extra opleidingen, zodat deelnemers met de juiste scholing bij werkgevers kunnen werken.
De sector ICT blijft een grote vraag naar goed opgeleid personeel hebben. Veel vacatures vragen om een hoger opleidingsniveau dan wat de meeste deelnemers aan leerwerkroutes aankunnen. Daarom richten we ons op duidelijke uitstroomprofielen en samenwerken met strategische partners die passende (leer)werkplekken kunnen bieden.

Leerwerkroutes blijven een flexibel middel dat zich aanpast aan de verandering op de arbeidsmarkt. In 2026 richten we ons op het in kaart brengen van kansen op de arbeidsmarkt voor werkzoekenden. Als de marktvraag verandert, bekijken we of we leerwerkroutes kunnen toevoegen, stoppen of optimaliseren om aan de vraagt te blijven voldoen.

Dienstverbanden Participatiewet

Aantallen dienstverbanden per 1-1					
	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming 2027	2028	2029
Dienstverbanden P-wet	112	94	93	92	92
Dienstverbanden WIW	3	4	4	4	4
Totaal	**115**	**98**	**97**	**96**	**96**

Voor de begroting 2026 baseren we het aantal werkzoekenden op bij de Macro Economische Verkenning tot en met 2029 (MEV) van het CPB van september 2024. Hierbij zijn we uitgegaan van de realisatie 2024. Deze ligt lager dan het aantal dienstverbanden die in de begroting 2025 als uitgangspunt zijn genomen.

Wat mag het kosten?

Programma Participatie (in €)						
	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming 2027	2028	2029
Lasten	9.207.400	9.270.000	9.439.700	9.318.600	9.327.200	9.352.400
Baten	7.907.700	7.458.000	8.042.100	7.939.100	8.011.700	8.123.300
Saldo van baten en lasten	**-1.299.700**	**-1.812.000**	**-1.397.600**	**-1.379.500**	**-1.315.500**	**-1.229.100**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	35.100	-	-	-	-	-
Mutatie reserves	**35.100**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**-1.264.600**	**-1.812.000**	**-1.397.600**	**-1.379.500**	**-1.315.500**	**-1.229.100**

Uitgangspunten
Het participatiebudget is 95% van de bijdrage van de overheid in het gemeentefonds volgens de septembercirculaire 2024, exclusief uitkeringsfactor. Voor het berekenen van de middelen voor begeleiding en re-integratie gebruiken we de rekentool van Berenschot.

In de bestuurlijke agenda 2020 is afgesproken de algemene uitkering voor het cluster Participatie exclusief uitkeringsfactor over te dragen aan WZR. Hierdoor, en door hogere gewichten in de septembercirculaire 2022, ontstaat een verschil tussen de middelen die de deelnemende gemeenten hebben ontvangen en overdragen aan WZR. Dit betekent echter ook dat de loon- en prijsontwikkeling niet wordt meegenomen en dit kan in de toekomst betekenen dat we opnieuw naar dit uitgangspunt moeten kijken.

De kosten zijn geïndexeerd conform de kaderbrief 2026. In deze paragraaf staat een uitleg over de omzet en de vergoedingen voor inleen onder het kopje Omzet en inleenvergoedingen. Een uitleg over de salarissen staat in het programma Overhead.

Voor projecten rond Technologie en Inclusie is in de begroting 100.000 euro gereserveerd. Dit zijn succesvolle projecten en innovaties uit het verleden, die een vaste plek in de organisatie krijgen. Deze projecten hebben de afgelopen jaren positief geholpen om de doelgroep aan het werk te krijgen. Het is belangrijk dat we hier mee doorgaan.

Omzet, inleenvergoeding en loonkostensubsidies

Omzet (in €)						
	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Gefactureerde omzet						
Participatie	1.180.800	1.202.700	1.495.300	1.474.300	1.449.800	1.435.700
Beschut	1.289.000	1.503.300	1.624.700	1.871.700	2.107.400	2.328.600
SW	6.542.500	6.091.400	6.252.500	5.874.900	5.504.100	5.141.100
Totaal	**9.012.200**	**8.797.400**	**9.372.500**	**9.220.900**	**9.061.300**	**8.905.400**

Het behalen van omzet is geen doel op zich, maar draagt bij aan duurzame plaatsing van werkzoekenden. In de omzet houden we ook rekening met de interne omzet voor professionals uit de doelgroep.

De netto omzet daalt nog steeds. Dit komt door de daling van het aantal Wsw-ers met 6% per jaar én doordat de afstand tot de arbeidsmarkt van werkzoekenden uit de Participatiewet groeit én het aantal mensen in de beschutregeling steeds groter wordt. We mogen tot nu toe de mensen vanuit de Participatiewet niet in dienst nemen. Om hen naar een vaste werkplek bij een werkgever te begeleiden, is een goede begeleiding nodig. Dit zorgt voor hogere kosten, die deels doorberekend kunnen worden en leiden tot een hogere bruto omzet.

Voor de inleenvergoeding gaan we uit van een loonwaarde van ongeveer 50%-60% voor de mensen uit de Participatiewet. Als werkzoekenden een dienstverband krijgen, bespaart dit kosten in het programma Inkomen omdat de uitkeringslasten lager worden. Het overige deel van de loonkosten komt als loonkostensubsidie terug in het programma Inkomen.

4.3 Programma Wet sociale werkvoorziening

Wat willen we bereiken?

Werk bij Werkzaak is bedoeld om mensen te ontwikkelen en als opstap naar de arbeidsmarkt. Het werk is daarom meestal tijdelijk. Wanneer het kan, worden medewerkers gedetacheerd of geplaatst bij reguliere werkgevers.

Wat gaan we daar voor doen?

We bieden werk waarin medewerkers zich kunnen ontwikkelen. De activiteiten staan in het programma Participatie (4.2).

Overzicht van de ontwikkeling van de aantallen.

Aantallen dienstverbanden per 1-1					
	Begroting	**Begroting**	**Meerjarenraming**		
	2025	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Dienstverbanden Wsw	568	524	493	464	435
Dienstverbanden LKS Wsw	83	78	73	69	65
Totaal	**651**	**602**	**566**	**533**	**500**

Hierbij is rekening gehouden met een daling van 6% van het aantal werknemers. We zijn daarbij uitgegaan van de realisatie 2024. Deze ligt lager dan het aantal dienstverbanden die in de begroting 2025 als uitgangspunt zijn genomen.

Wat mag het kosten?

Programma Wet sociale werkvoorziening (in €)						
	Rekening	**Begroting**	**Begroting**	**Meerjarenraming**		
	2024	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Lasten	25.585.000	25.940.200	26.322.900	25.162.100	23.999.500	22.906.600
Baten	27.713.500	26.520.800	26.865.700	25.251.300	23.717.900	22.262.000
Saldo van baten en lasten	**2.128.500**	**580.600**	**542.800**	**89.200**	**-281.600**	**-644.600**
Toevoeging aan reserves	700.000	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Mutatie reserves	**-700.000**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**1.428.500**	**580.600**	**542.800**	**89.200**	**-281.600**	**-644.600**

Uitgangspunten
Bij de lasten van de Wsw is rekening gehouden met een daling van 6% in het aantal werknemers. Ook is een indexering van 1,92% per 1 juli 2025 (door de stijging van het WML) en 3,80% vanaf 1 januari 2026 op de loonkosten meegenomen. Vanaf 2025 vervalt het lage inkomensvoordeel (LIV). Hiervoor is in de septembercirculaire 2024 een compensatie toegevoegd aan de financiering voor de Sociale werkvoorziening.

De overige kosten zijn voor 2026 geïndexeerd conform de kaderbrief 2026. De aanpassing is ook toegepast op de rijksbijdrage uit de septembercirculaire 2024.

Het saldo van baten en lasten laat in de meerjarenraming een daling zien, waarbij het een negatief saldo wordt. Dit komt omdat we het bedrijfsvoeringsresultaat verdelen op basis van de inzet van het ambtelijk personeel op de verschillende programma's. Voor komende jaren zal dit verschuiven, omdat de inzet op het programma SW daalt door daling van het aantal personen in de SW.

Het subsidieresultaat wordt toegelicht in de paragraaf Afspraken bestuurlijke agenda en is iets gestegen in vergelijking van 2025.

Een uitleg over de omzet en de inleenvergoedingen staat in het programma Participatie onder Omzet en inleenvergoedingen. Informatie over de salarissen is te vinden in het programma Overhead.

In de bestuurlijke agenda is afgesproken dat de werkelijk gemaakte kosten voor de doelgroep Wsw worden meegerekend naar de deelnemers. In het overzicht hieronder zijn de verwachte kosten voor de doelgroep vergeleken met de vergoeding van de overheid. Dit laat het resultaat van de subsidie voor de Wsw zien. De bedrijfsvoeringskosten zijn hierin niet meegenomen. Deze berekening heeft de geeft het volgende beeld.

Wet sociale werkvoorziening Subsidieresultaat (in €)					
	Begroting	**Begroting**	**Meerjarenraming**		
	2025	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Dienstverbanden Wsw	20.296.000	20.613.200	19.376.400	18.213.800	17.120.900
Rijksvergoeding Wsw	21.910.400	22.303.100	21.866.700	21.326.600	20.452.300
Totaal	**1.614.400**	**1.689.900**	**2.490.300**	**3.112.800**	**3.331.400**

4.4 Programma beschut werk

Wat willen we bereiken?

Beschut werk is bedoeld voor mensen die in een aangepaste omgeving kunnen werken. Dit zijn mensen die met begeleiding en/of aanpassing(en) kunnen werken. Werkzaak gebruikt haar eigen infrastructuur om deze mensen te helpen met passend werk of om hen te begeleiden naar meer zelfstandigheid.

Voor de doelgroep beschut ontvangen we, via de gemeenten, een rijksvergoeding die gebaseerd is op de taakstelling voor deze doelgroep. Iedereen met een indicatie hebben we in beeld. Als ze nog geen betaald werk hebben, helpen we hen naar een plek binnen of buiten de organisatie.

Wat gaan we daar voor doen?

We zorgen voor werk waarin medewerkers zich kunnen ontwikkelen. De activiteiten hiervoor staan beschreven in het programma Participatie (4.2).

De doelgroep beschut groeit de komende jaren en hebben we goed in beeld. Een gedeelte van de afname van de Wet sociale werkvoorziening wordt opgevangen door de groei in de doelgroep beschut. We verwachten dat de groep beschut groeit naar de taakstelling op 1 januari 2026 en daarna met twee personen per maand blijft toenemen Deze groei beïnvloedt de baten en lasten. De inzet van interne medewerkers verschuift van de Wsw-doelgroep naar beschut en heeft effect op het resultaat van het programma.

In februari 2023 is door Significant APE een rapport gepubliceerd in opdracht van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De conclusie was dat de kostprijs van een werkplek beschut fors hoger is dan de beschikbare financiering. Hierop is vanuit het Rijk een extra structurele bijdrage beschikbaar gesteld voor de komende jaren. Door de verhoging van de begeleidingsvergoeding vanuit het Rijk voor de medewerkers beschut, is de dekking voor de begeleiding van deze doelgroep verbeterd, maar nog steeds onvoldoende. De loonkosten voor deze groep worden betaald met loonkostensubsidies en de omzet die deze groep realiseert. Dit laatste zorgt voor een tekort, maar wordt gecompenseerd door een voordeel op BUIG.

Hieronder een overzicht van de ontwikkeling van de aantallen.

Aantallen dienstverbanden per 1-1					
	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming 2027	2028	2029
Beschut	157	174	198	222	246
Totaal	**157**	**174**	**198**	**222**	**246**

Wat mag het kosten

Programma Beschut werk (in €)						
	Rekening	**Begroting**	**Begroting**	**Meerjarenraming**		
	2024	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Lasten	3.084.700	3.562.400	4.003.900	4.387.200	4.748.700	5.110.600
Baten	2.690.100	2.520.700	3.354.000	3.722.200	4.077.500	4.420.000
Saldo van baten en lasten	**-394.600**	**-1.041.700**	**-649.900**	**-665.000**	**-671.200**	**-690.600**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Mutatie reserves	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**-394.600**	**-1.041.700**	**-649.900**	**-665.000**	**-671.200**	**-690.600**

Uitgangspunten
Het participatiebudget voor beschut werk is 95% van de integratie-uitkering Participatie, zoals vastgesteld in de septembercirculaire 2024. In de meicirculaire 2024 zijn de extra middelen opgenomen voor de financiering van beschut werk. Vanaf 2025 vervalt het lage inkomensvoordeel (LIV). Hiervoor is in de septembercirculaire 2024 een compensatie toegevoegd aan de Integratie-uitkering Participatie.

De kosten zijn voor 2026 geïndexeerd conform de kaderbrief 2026.

Het negatieve saldo van baten en lasten laat zien dat de Rijksvergoeding voor de doelgroep Beschut onvoldoende is.

Een uitleg over de omzet en de inleenvergoedingen staat in het programma Participatie onder Omzet en inleenvergoedingen. Informatie over de salarissen staat in het programma Overhead.

Met strategische keuzes en samenwerking bouwen we aan de toekomst van werk”



Patrick hoeft ‘geen dag te werken’ als fietsenmaker bij Mantel

Patrick heeft van zijn hobby zijn werk gemaakt en werkt nu met veel plezier als fietsenmaker. Al 20 jaar knapt hij thuis in zijn schuurtje fietsen op, puur voor de lol, en is een vertrouwd adres in zijn buurt. Zijn eerdere banen in distributiecentra en de bouw gaven hem geen voldoening.

Via de Leerwerkroute Techniek greep Patrick de kans om een opleiding tot fietsenmaker te volgen. Met doorzettingsvermogen en steun van zijn werkcoach Sanne slaagde hij erin om zich om te scholen. “Je bent nooit te oud om te leren,” zegt Sanne trots.

Patrick ziet dit als een nieuwe fase in zijn leven: “Ik ga elke dag met plezier naar mijn werk.”

Zijn verhaal laat zien dat het nooit te laat is om je passie te volgen.

> Alle opleidingen die ik nog kan doen, wil ik doen„

4.5 Programma inkomensvoorziening

Wat willen we bereiken?

De afstand tussen een ingewikkelde samenleving en kwetsbare inwoners wordt steeds groter. Voor veel mensen is het steeds moeilijker om mee te doen. Gelukkig is er in ons land en in onze regio steeds meer aandacht voor bestaanszekerheid. Samen met de gemeenten proberen we de dienstverlening en regelingen beter op elkaar af te stemmen. We houden hierbij rekening met de situatie van iedere inwoner door maatwerk te bieden. Het zou Werkzaak en de gemeentelijke organisaties helpen als hier smart doelstellingen worden afgesproken zodat dit door de raad beter controleerbaar is.

Wij bieden bestaanszekerheid aan mensen die niet genoeg kunnen verdienen om van te leven. Dit doen we met een uitkering of loonkostensubsidie. Een uitkering geven we voor een lange tijd bij vrijstelling van de arbeidsplicht of tijdelijk als overbrugging. Mensen die parttime werken, krijgen een aanvullende uitkering. Voor sommige mensen blijkt vrijwilligerswerk het maximaal haalbare.

Wat gaan we daarvoor doen?

Onze inkomensdienstverlening is verbeterd door een nieuwe visie, geïnspireerd door de Participatiewet in balans. In 2026 starten we met de uitvoering hiervan, onder andere via het project Intakefase. Samen met de gemeenten brengen we op ten minste één domein in kaart of de ondersteuning van inwoners beter kan door nauwere samenwerking. We werken aan een stabiele financiële basis voor werkzoekenden.

We richten ons op een eenvoudige en snelle toegang tot hulp. Dit doen we door een geprofessionaliseerde diagnose en intake te combineren met een aanpak om problemen te voorkomen. Digitale dienstverlening speelt hierin een grote rol, zoals het maken van één proces voor het aanvragen van levensonderhoud. Ook zorgen we voor duidelijke informatie, te beginnen bij rechten en plichten voor alle uitkeringsgerechtigden.

Methodisch Werken wordt verder uitgebreid. We gebruiken praktijkvoorbeelden om dienstverlening beter te maken. We werken klantgerichter, met als doel aanvragen binnen drie weken af te handelen en blokkades binnen drie maanden op te lossen. De samenwerking met ketenpartners wordt versterkt. Er komt een gestructureerde aanpak om signalen van werkzoekende beter op te pakken en gesprekken met hen centraal te stellen. Hierbij houden we rekening met ieders situatie en behoeften.

Ook wordt handhaving als instrument breed binnen de organisatie ingezet, door het hanteren van de menselijke maat in gesprekken en uitvoering van de wetgeving. Daarnaast maken we processen efficiënter om terugvorderingen zoveel mogelijk te voorkomen en zetten we in op het volledig digitaliseren van inkomstenformulieren.

Indicatoren

Indicatoren		
Concrete doelstelling	**Activiteiten**	**Doel**
Rechtmatige en doelmatige verstrekking van bijstand en salaris aan mensen die hier recht op hebben	Werkzoekenden met recht op Participatiewetuitkering die per 1ste van de maand voldoen aan de verplichtingen, ontvangen uitkering uiterlijk 10de van de maand	100%
Instroompercentage	Actief inzetten op het toeleiden van mensen naar werk en hen de inkomensvoorziening of uitkering laten ontvangen waarop ze recht hebben (zoals WW)	50%
Besparing realiseren op inkomensdeel uit opgegeven inkomsten	Zoveel mogelijk werkzoekenden met een PW/IOAW- uitkering (gedeeltelijk) aan het werk helpen. Het resultaat is besparing op BUIG-gelden.	1,5 miljoen
Onterecht verstrekte bijstand, al dan niet door gepleegde fraude terugvorderen	Terugvordering van te veel en ten onrechte verstrekte uitkeringen	0,6 miljoen

Overzicht van de ontwikkeling van de aantallen.
Voor de begroting 2026 baseren we het aantal werkzoekenden op bij de Macro Economische Verkenning tot en met 2029 (MEV) van het CPB van september 2024.

Aantallen werkzoekenden per 1-1					
	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming 2027	2028	2029
Aantal werkzoekenden	2.491	2.436	2.402	2.369	2.369
Totaal	**2.491**	**2.436**	**2.402**	**2.369**	**2.369**

Door de koppeling aan de rijksvergoeding en maandelijkse controle van het proces verwachten we goed overzicht te houden. Voor het verschil tussen de rijksvergoeding en de kosten nemen we een stelpost op in de begroting om de impact te verminderen. Ons doel is om minstens zo te presteren als het landelijk gemiddelde.

BUIG bedragen (in €)						
	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming 2027	2028	2029
Lasten BUIG	43.667.800	45.578.300	48.532.200	47.857.000	47.519.500	47.519.500
Loonkostensubsidies	5.323.300	6.155.900	6.260.300	6.172.900	6.129.100	6.129.100
Nettolasten BUIG	**48.991.100**	**51.734.200**	**54.792.500**	**54.029.900**	**53.648.600**	**53.648.600**
Rijksvergoeding BUIG	46.845.800	48.028.900	50.217.900	49.510.600	49.510.600	49.510.600
RIjksvergoeding Loonkostensubsidies	6.054.400	7.498.000	7.454.700	7.349.700	7.349.700	7.349.700
Rijksvergoeding totaal	52.900.200	55.526.900	57.672.600	56.860.300	56.860.300	56.860.300
Saldo BUIG	**3.909.100**	**3.792.700**	**2.880.100**	**2.830.400**	**3.211.700**	**3.211.700**
Stelpost BUIG		3.792.700	2.880.100	2.830.400	3.211.700	3.211.700
Resultaat BUIG	**3.909.100**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Om beter aan te sluiten bij de gemiddelde bedragen voor 2025 en 2026, wordt vanaf dit moment rekening gehouden met de loonkosten van het tweede halfjaar van het vorige kalenderjaar, in dit geval 2024.
De kosten van BUIG, loonkostensubsidies en de rijksvergoeding zijn voor 2026 geïndexeerd conform de kaderbrief 2026.

Het effect hiervan op de gemiddelde uitkeringsbedragen en loonkostensubsidies is in tabellen hieronder weergegeven.

Gemiddelde loonkostensubsidie (in €)

	Rekening 2024	Bergroting 2025	Bergroting 2026
Participatiewet (WWA/Flex)	10.238	10.660	11.942
Beschut	10.027	12.680	11.223
Loonkostensubsidie Participatiewet	9.747	9.300	11.716

Gemiddeld uitkeringsbedrag (in €)

	Rekening 2024	Bergroting 2025	Bergroting 2026
IOAW	17.658	18.580	19.951
IOAZ	17.234	16.980	18.730
Bijstand	16.833	18.150	19.142
BBZ	7.733	9.110	11.191
Studietoeslag	4.258	0	5.093

Aantallen loonkostensubsidies per 1-1

	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming 2027	2028	2029
Participatiewet (WWA/Flex)	112	94	93	92	92
Beschut	157	174	198	222	246
Loonkostensubsidie Participatiewet	296	300	296	292	292
Totaal	**565**	**568**	**587**	**606**	**630**

Voor de ontwikkeling van de aantallen volgen we de Macro Economische Verkenning van september 2024.
Voor Beschut verwachten we een stijging met 2 personen per maand.

Wat mag het kosten

Programma Inkomensvoorziening (in €)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming 2027	2028	2029
Lasten	57.508.800	64.777.100	67.204.700	66.506.700	66.506.700	66.506.700
Baten	53.418.500	57.206.500	59.302.600	58.490.300	58.490.300	58.490.300
Saldo van baten en lasten	**-4.090.300**	**-7.570.600**	**-7.902.100**	**-8.016.400**	**-8.016.400**	**-8.016.400**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	14.900	-	-	-	-	-
Mutatie reserves	**14.900**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**-4.075.400**	**-7.570.600**	**-7.902.100**	**-8.016.400**	**-8.016.400**	**-8.016.400**

Uitgangspunten

De kosten van de BUIG, loonkostensubsidies voor 2026 geïndexeerd conform de kaderbrief 2026. De indexering is ook toegepast voor 2026 op de rijksbijdrage uit de septembercirculaire 2024.

De directe kosten voor inkomen blijven de komende jaren waarschijnlijk gelijk. De kosten voor het innen van bedragen, juridische hulp en externe adviezen zijn aangepast volgens de richtlijnen uit de kaderbrief 2026. Een uitleg over de salarissen staat in het programma Overhead.

Werk is een krachtig medicijn – samen bouwen we aan herstel en zelfstandigheid„

4.6 Overhead

Wat willen we bereiken?

We ondersteunen de uitvoering van de eerdere programma's. Dat doen we door richting te geven (zoals het maken van een begroting en beleid), advies geven (bijvoorbeeld over de keuzes voor applicaties en inrichting applicaties) en te controleren (met interne controle om er voor te zorgen dat alles volgens de regels en efficient gebeurt).

Wat gaan we daarvoor doen?

We richten onze dienstverlening in zodat die past bij wat werkzoekenden, werkgevers en gemeenten nodig hebben. Onze drie groepen klanten kunnen rekenen op onze constante inzet om de dienstverlening te verbeteren. We maken gebruik van de ervaringen van deskundigen, professionals en de wetenschap. We doen wat werkt (methodisch werken) voor werkzoekenden, werkgevers en gemeenten. We blijven investeren in mensen, omdat het steeds weer goed uitpakt voor iedereen.

Onze focus voor 2026:

- Werkzoekenden versterken: We werken mensgericht, met vertrouwen, en gebruiken een methodische aanpak voor resultaten.
- Een inclusieve arbeidsmarkt bouwen: We werken met werkgevers die duurzaamheid en inclusie in hun bedrijf vorm geven.
- Samenwerken met gemeenten verbeteren: We richten ons op thema's zoals zekerheid in het dagelijks leven en betere, gezamenlijke hulp.

Welke relevante ontwikkelingen zijn er te verwachten?

Onderstaande ontwikkelingen beïnvloeden onze strategie:

Technologie

Door de snelle ontwikkeling verdwijnt werk, verandert werk en komt er nieuw werk bij. Vooral de snelle groei van artificial intelligence (AI) vraagt om nieuwe kennis en het toepassen ervan, als dit onze missie kan ondersteunen.

Demografie

De arbeidsmarkt blijft krap, wat kansen biedt voor mensen die begeleiding nodig hebben om actief mee te doen. Door de conflicten in de wereld blijven er statushouders naar Nederland komen.

Economie

- Nederland wil in 2060 een circulaire economie zijn. Dit zorgt voor meer werk van demontage- en sorteerwerk.
- Hoge inflatie zet de bestaanszekerheid van mensen onder druk, zeker van hen met een uitkering of laag inkomen.

Sociale ontwikkelingen

Psychische problemen nemen toe en zijn meer zichtbaar. Meer mensen vallen buiten 'het systeem' door verschillende oorzaken.

Regelgeving

De Participatiewet in balans wordt stap voor stap ingevoerd en zorgt voor grote veranderingen. Het draait hierbij om vertrouwen, eenvoud en aandacht voor de menselijke maat. Het vertrouwen in de overheid is relatief laag.

Financiering vanuit het Rijk is onzeker. In 2026 krijgen gemeenten waarschijnlijk te maken met grote financiële uitdagingen.

Wat mag het kosten?

Programma Overhead (in €)						
	Rekening 2024	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Meerjarenraming 2027**	**2028**	**2029**
Lasten	10.665.000	11.183.500	11.488.100	11.540.200	11.498.600	11.507.000
Baten	15.952.800	20.947.100	20.678.900	21.297.200	21.617.300	21.921.700
Saldo van baten en lasten	**5.287.800**	**9.763.600**	**9.190.800**	**9.757.000**	**10.118.700**	**10.414.700**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	47.300	124.500	84.400	83.100	34.400	34.400
Mutatie reserves	**47.300**	**124.500**	**84.400**	**83.100**	**34.400**	**34.400**
Totaal	**5.335.100**	**9.888.100**	**9.275.200**	**9.840.100**	**10.153.100**	**10.449.100**

Uitgangspunten

De materiële kosten zijn voor 2026 geïndexeerd conform de kaderbrief 2026.

De totale salarissen voor 2026 zijn voor 2026 geïndexeerd conform de kaderbrief 2026. Sinds de begroting van 2025 is er een structurele dekking vanuit de ESF-subsidie om de salariskosten te betalen. We gaan ervan dat wij deze subsidie, net als eerder jaren, steeds opnieuw kunnen aanvragen.

Beleidsindicatoren

In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn beleidsindicatoren vastgesteld. Deze moeten verplicht opgenomen worden in programma's en programmaverantwoordingen. De wettelijke verplichte beleidsindicatoren op bedrijfsvoering zijn:

Beleidsindicatoren					
Indicator	**Omschrijving**	**Toelichting**	**Jaarrekening 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**
1	Formatie	FTE per 1.000 inwoners	0,95	1,03	1,04
2	Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	0,89	1,03	1,04
3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 107,29	€ 114,16	€ 120,85
4	Externe inhuur	Kosten als % van de totale	9,41%	0%	0%
5	Overhead	loonsom + totale kosten inhuur	10,09%	9,78%	9,52%

4.7 Algemene dekkingsmiddelen

Dit onderdeel gaat over schatkistbankieren (treasury). Uitgangspunt is dat de structurele lasten worden gedekt door structurele baten.

Programma Algemene dekkingsmiddelen (in €)						
	Rekening	**Begroting**	**Begroting**	**Meerjarenraming**		
	2024	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Lasten	50.900	46.500	46.500	46.500	46.500	46.500
Baten	636.200	166.500	346.500	346.500	346.500	346.500
Saldo van baten en lasten	**585.300**	**120.000**	**300.000**	**300.000**	**300.000**	**300.000**
Toevoeging aan reserves	32.700	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Mutatie reserves	**-32.700**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**552.600**	**120.000**	**300.000**	**300.000**	**300.000**	**300.000**

Uitleg

Omdat de rente bij het schatkistbankieren hoger is dan vorig jaar, zijn er meer rente inkomsten opgenomen.

5 Financiële begroting

Dit onderdeel laat de financiële situatie zien voor het begrotingsjaar 2025 en de jaren daarna. De tabel geeft een overzicht van de baten en lasten, waarvoor het bestuur toestemming geeft. Hiermee wordt het vastgelegde beleid, dat is opgenomen in de programma's, uitgevoerd.

Programma overzicht (in €)						
	Rekening	**Begroting**	**Begroting**	**Meerjarenraming**		
	2024	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Lasten						
Bestuur en beleid	93.400	120.400	124.400	124.400	124.400	124.400
Participatie	9.207.400	9.270.000	9.439.700	9.318.600	9.327.200	9.352.400
Wet sociale werkvoorziening	25.585.000	25.940.200	26.322.900	25.162.100	23.999.500	22.906.600
Beschutregeling	3.084.700	3.562.400	4.003.900	4.387.200	4.748.700	5.110.600
Inkomensvoorziening	57.508.800	64.777.100	67.204.700	66.506.700	66.506.700	66.506.700
Algemene dekkingsmiddelen	50.900	46.500	46.500	46.500	46.500	46.500
Overhead	10.665.000	11.183.500	11.488.100	11.540.200	11.498.600	11.507.000
Onvoorzien	-	44.000	44.000	44.000	44.000	44.000
Totaal lasten	**106.195.200**	**114.944.100**	**118.674.200**	**117.129.700**	**116.295.600**	**115.598.200**
Baten						
Bestuur en beleid	-	-	-	-	-	-
Participatie	7.907.700	7.458.000	8.042.100	7.939.100	8.011.700	8.123.300
Wet sociale werkvoorziening	27.713.500	26.520.800	26.865.700	25.251.300	23.717.900	22.262.000
Beschutregeling	2.690.100	2.520.700	3.354.000	3.722.200	4.077.500	4.420.000
Inkomensvoorziening	53.418.500	57.206.500	59.302.600	58.490.300	58.490.300	58.490.300
Algemene dekkingsmiddelen	636.200	166.500	346.500	346.500	346.500	346.500
Overhead	15.952.800	20.947.100	20.678.900	21.297.200	21.617.300	21.921.700
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	**108.318.800**	**114.819.600**	**118.589.800**	**117.046.600**	**116.261.200**	**115.563.800**
Saldo van baten en lasten*	**2.123.600**	**-124.500**	**-84.400**	**-83.100**	**-34.400**	**-34.400**
Toevoeging aan reserves	732.700	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	97.300	124.500	84.400	83.100	34.400	34.400
Mutatie reserves	**-635.400**	**124.500**	**84.400**	**83.100**	**34.400**	**34.400**
Resultaat	**1.488.200**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

*In de begroting 2025 en 2026 en meerjarenraming 2027 tot en met 2029 staat een negatief saldo van baten en lasten. Door de onttrekking van reserves is dit saldo 0 euro. Dit komt vanwege inzet van de bestemmingsreserves.

5.1 Uitgangspunten begroting

Voor de financiële begroting zijn de formatie, indexatie en vertaling van de kosten voor bedrijfsvoering belangrijk.

Formatie

Voor de begroting 2026 wordt de formatie vastgesteld op basis van de personeelsformatie in februari/maart 2025 en nieuwe wetten. Dit is grotendeels bepaald door de intensiteit van de dienstverlening en het aantal klanten per medewerker (caseload).

Projectfinanciering

We gebruiken (externe) financieringen om projecten te betalen die onze doelen en ambitie ondersteunen. Met de financieringen kunnen we tijdelijk extra personeel aannemen en benodigde middelen aanschaffen. Dit heeft geen invloed op het resultaat van de bedrijfsvoering.

Salariskosten

De personeelskosten berekenen we op basis van het hoogste bedrag binnen de salarisschaal. Het budget voor vervanging bij ziekte en andere afwezigheid, zoals ouderschapsverlof, valt hier ook onder.

Indexering

De prijsontwikkeling is een belangrijk uitgangspunt van de begroting. We proberen zoveel mogelijk aan te sluiten bij de werkelijke ontwikkelingen. De percentages stemmen we af met de gemeenschappelijke regelingen in Rivierenland. We maken onderscheid in de indexcijfers tussen:

- Loonkostenontwikkeling
- Prijsontwikkeling goederen en diensten

Omzet

Bij de omzet prognostisering wordt gerekend met de CBS indexering van 7,15% en een daling van de aantal werkzoekende met 4%.

Loonkostenontwikkeling

We voldoen aan de eisen van de cao's en volgen de prijsontwikkeling binnen het wettelijk minimumloon. Het wettelijk minimumuurloon is gebaseerd op een 36-urige werkweek

Cao-afspraken en raming salariskostenstijging

De gemeenschappelijke regelingen hebben afspraken gemaakt over hoe salariskostenstijgingen in de begroting worden verwerkt en beter op elkaar afgestemd. Het is afgesproken dat de stijging van lonen wordt gebaseerd op de voorspelling van het CPB, zoals gepubliceerd in de septembercirculaire 2024.

Indexering salarissen

De lonen worden gebaseerd op de cao's voor gemeenten en SGO vanaf 1 januari 2024 tot en met 31 maart 2025. Voor de loonontwikkeling wordt aangesloten bij de voorspelling van het CPB (loonvoet sector overheid), zoals opgenomen in de septembercirculaire 2024. De verwachting is dat de sociale lasten en pensioenpremies niet stijgen.

Loonkostenindexering	
	2026
Correctie 2025	
Loonindex begroting 2025 (conform kadernota 2025)	5,80%
Loonvoet sector overheid (septembercirculaire 2024)	4,70%
Correctie prijsindex 2025	**-1,10%**
Index 2026	
Loonvoet sector overheid (septembercirculaire 2024)	3,80%
Totale prijsindex 2026	**2,70%**

Prijsindexering kostenbudgetten

Volgens de cijfers van het CPB in de septembercirculaire 2024 passen we een algemene prijsindexering toe van 3,3 %. Dit percentage bestaat uit een prijsindex voor overheidsconsumptie netto materieel (IMOC) van 2,2 % en een correctie van 1,1 % over 2025. Dit is afgesproken met de controllers van de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen tijdens het controllers overleg van 1 oktober 2024. Dit algemene indexeringspercentage wordt ook door andere gemeenschappelijke regelingen gebruikt in de begroting 2026.

Prijsindex	
	2026
Correctie 2025	
Prijsindex begroting 2025 (conform kadernota 2025)	1,60%
Prijs overheidsconsumptie (IMOC) 2025	2,70%
Correctie prijsindex 2025	**1,10%**
Index 2026	
Prijs overheidsconsumptie (IMOC) 2026	2,20%
Totale prijsindex 2026	**3,30%**



Elke schrijft een eigen boek

Elke verwezenlijkte haar droom om een boek te schrijven met de hulp van het Leerlab van Werkzaak Rivierenland. Na een workshop ‘Verhalen schrijven’ tijdens het Taalfestival, begon ze met begeleiding aan haar eerste kinderboek.

Dit gaf haar zoveel motivatie dat ze nu verschillende trainingen volgt en werkt aan haar tweede boek.

Elke werkt in de productiehallen van Werkzaak, waar ze onderdelen voor zonnepanelen maakt.

> Ik droom ervan dat mijn boek straks in de boekhandels komt te liggen”

Ze geniet van haar werk en de fijne collega’s. “Schrijven is mijn passie. Daar wil ik voor gaan en meer over leren,” zegt ze. Na een half jaar presenteerde ze trots haar boek ‘Nikki en de magische wereld’ en droomt ze ervan dat het in de boekhandel komt te liggen. Haar verhaal toont hoe motivatie en ondersteuning persoonlijke groei mogelijk maken.

Bijdrage bedrijfsvoering

Door de loon- en prijsindexatie stijgt de bijdrage bedrijfsvoering. De gemeenten worden voor deze stijging gecompenseerd in het gemeentefonds. In totaal werkt Werkzaak binnen de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen. De verdeling van de kosten vindt plaats op basis van de afspraken uit de bestuurlijke agenda.

Voor het gedeelte bedrijfsvoeringslasten en -baten dat specifiek aan de Wsw kan worden toegerekend, wordt een vergoeding in rekening gebracht naar rato van het aantal Wsw-ers. Daarnaast betalen de gemeenten die niet voor de Participatiewet participeren een toeslag van jaarlijks nominaal 1.000 euro per Wsw-er. Ook brengen deelnemers die participeren in de Participatiewet het basisbedrag voor de uitvoering in dat zij ontvangen van het Rijk. Dit ontvangen de gemeenten via het cluster inkomen en participatie in de algemene uitkering. Het verschil wordt verdeeld naar rato van het aantal bijstandsgerechtigden en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet.

Risico's versus de algemene bedrijfsreserve

Op dit moment zijn de gewogen bedrijfsvoeringsrisico's gelijk aan de algemene reserve van Werkzaak. Het weerstandsvermogen bedraagt 100 %. De beleidsrisico's worden door de gemeenten afgedekt.

Bestandsontwikkeling

We schatten het aantal werkzoekenden dat we begeleiden op basis van de Macro Economische Verkenning van het CPB.

Pluspakket

Het pluspakket is opgenomen in de begroting en wordt apart met de gemeente(n) afgerekend.

5.2 Vennootschapsbelasting

Met ingang van de begroting 2017 werd de vennootschapsbelasting apart vermeld in het overzicht van baten en lasten. Volgens de huidige verwachtingen zal er de komende jaren geen vennootschapsbelastingheffing worden geheven.

5.3 Onvoorzien

Op advies van de toezichthouder is in de begroting een reservepost opgenomen van 44.000 euro binnen de bedrijfsvoeringskosten.

Onvoorzien (in €)

	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	-	44.000	44.000	44.000	44.000	44.000
Baten	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	**-**	**-44.000**	**-44.000**	**-44.000**	**-44.000**	**-44.000**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Mutatie reserves	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**-**	**-44.000**	**-44.000**	**-44.000**	**-44.000**	**-44.000**

5.4 Geprognosticeerde balans

De geprognosticeerde balans laat zien hoe de balansposten veranderen tijdens de periode van de meerjarenbegroting.

Geprognosticeerde balans per 31 december (bedragen * € 1.000)						
	Rekening	**Begroting**	**Begroting**	**Meerjarenraming**		
	2024	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Activa						
Materiële vaste activa	7.126	6.535	6.052	5.602	5.193	4.776
Financiële vaste activa	821	821	821	821	821	821
Totaal vaste activa	**7.947**	**7.356**	**6.873**	**6.423**	**6.014**	**5.597**
Uitzettingen	11.015	9.947	10.378	10.634	10.978	10.366
Liquide middelen	530	530	530	530	530	530
Overlopende activa	5.480	5.480	5.480	5.480	5.480	5.480
Totaal vlottende activa	**17.025**	**15.957**	**16.388**	**16.644**	**16.988**	**17.376**
Totaal activa	**24.972**	**23.313**	**23.261**	**23.067**	**23.002**	**22.973**
Passiva						
Reserves	4.742	4.617	4.533	4.450	4.416	4.382
Saldo van de rekening	1.488					
Voorzieningen	569	628	765	759	833	943
Vaste schulden	3.360	3.255	3.150	3.045	2.940	2.835
Totaal vaste passiva	**10.159**	**8.500**	**8.448**	**8.254**	**8.189**	**8.160**
Vlottende schuld	2.499	2.499	2.499	2.499	2.499	2.499
Overlopende passiva	12.314	12.314	12.314	12.314	12.314	12.314
Totaal vlottende passiva	**14.813**	**14.813**	**14.813**	**14.813**	**14.813**	**14.813**
Totaal passiva	**24.972**	**23.313**	**23.261**	**23.067**	**23.002**	**22.973**

5.5 Reserves en voorzieningen balans

De geprognosticeerde balans laat zien hoe de balansposten veranderen tijdens de periode van de meerjarenbegroting.

Reserves & Voorziening per 31 december (bedragen * € 1.000)						
	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Reserves						
Algemene reseve	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Reserve innovatiefonds	288	288	288	288	288	288
Reserve personeel	199	99	49	-	-	-
Reserve afschrijvingen	833	808	774	740	706	672
Reserve projecten	222	222	222	222	222	222
Reserve ontwikkeling infrastructuur						
Soc. Ontwikkelbedr.	700	700	700	700	700	700
Totaal Reserves	**4.742**	**4.617**	**4.533**	**4.450**	**4.416**	**4.382**
Voorzieningen						
Voorziening Personeel	95	95	95	95	95	95
Verlies Cirtex	-	-	-	-	-	-
Verlofsparen	237	237	237	237	237	237
Onderhoud pand	237	296	433	427	501	611
Totaal Voorzieningen	**569**	**628**	**765**	**759**	**833**	**943**
Totaal Reserves en Voorzieningen	**5.311**	**5.245**	**5.298**	**5.209**	**5.249**	**5.325**

5.6 Meerjareninvesteringsoverzicht

De volgende nieuwe en vervangingsinvesteringen zijn opgenomen in de meerjarenbegroting.

Meerjareninvesteringsoverzicht					
Nieuwe en vervangingsinvesteringen	**Afschrijvingstermijn**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Investeringen					
Vervanging meubilair	10	63.000			
Vervanging hardware	5	45.000	328.100	53.900	6.000
Telefonie	5		79.500	-	
Totaal investeringen		**108.000**	**407.600**	**53.900**	**6.000**
Afschrijvingen					
Automatisering		-	9.000	65.620	76.400
Afschrijvingen nieuwe investeringen		**-**	**9.000**	**65.620**	**76.400**

5.7 Incidentele baten en lasten

In augustus 2021 hebben de provincies een richtlijn voor incidentele baten en lasten gepubliceerd. Op basis van deze richtlijn is de definitie aangescherpt. Het uitgangspunt is dat in principe alle baten en lasten structureel zijn. De onderbouwing van incidentele baten en lasten is hierbij belangrijk. Ze moeten van tijdelijke aard zijn, een duidelijk einde hebben en van materiële omvang zijn.

Incidentele baten en lasten	Begroting	Meerjarenraming		
	2026	2027	2028	2029
Programma Overhead				
Lasten				
Personele knelpunten	50.000	-	-	-
Baten				
Onttrekking reserve personeel	-48.700	-	-	-
Totaal programma Overhead	**1.300**	**-**	**-**	**-**
Saldo incidentele baten en lasten	**1.300**	**-**	**-**	**-**

Voor onbekende WW-kosten is een reserve gemaakt (zie ook paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing). Voor bekende kosten is een voorziening getroffen. Het is de verwachting dat de reserve in 2026 volledig op is.

Structurele mutaties reserves

Structurele mutaties reserves	Begroting	Meerjarenraming		
	2026	2027	2028	2029
Jaarlijkste storting in de reserve	-	-	-	-
Jaarlijks onttrekking aan reserve kapitaallasten	-34.400	-34.400	-34.400	-34.400
Saldo structurele mutaties reserves	**-34.400**	**-34.400**	**-34.400**	**-34.400**

6 Paragrafen

Paragraaf		
		Actie
1.	Lokale heffingen	n.v.t.
2.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	Opgenomen
3.	Financiering	Opgenomen
4.	Onderhoud kapitaalgoederen	Opgenomen
5.	Bedrijfsvoering	Opgenomen
6.	Verbonden Partijen	Opgenomen
7.	Grondbeleid	n.v.t.

6.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft een duiding van het risicoprofiel, de risico's en het gewenste weerstandsvermogen.

6.1.1 Risicoprofiel

De hoogte van het weerstandsvermogen is gebaseerd op de relatie tussen de risico's waar geen specifieke maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit van mogelijkheden die er zijn om de geraamde kosten op te vangen (Bbv art. 11). De risico's dekt Werkzaak zoveel mogelijk af met maatregelen zoals het afsluiten van verzekeringen, het vormen van reserves en voorzieningen en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle.

Wij vinden het noodzakelijk om de risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering inzichtelijk te maken en daar waar mogelijk beheersmaatregelen te treffen. Door inzicht in de actuele risico's kunnen wij op verantwoorde wijze besluiten nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie. Bij de jaarrekening en begroting presenteren we de geactualiseerde risico's.

In 2026 werken we vanuit ons meerjarenbeleidsplan 2024-2027, gaan we verder met het optimaliseren van onze bedrijfsprocessen en het implementeren van innovaties en nieuwe wet- en regelgeving.

Risico's zijn complex en met elkaar verweven. Een datalek heeft bijvoorbeeld financiële gevolgen en gevolgen voor de bedrijfsvoering en de reputatie. Maar ook het risico van het niet behalen van de omzetdoelstelling kan een relatie hebben met het risico op bedrijfsonderbreking of krapte op de arbeidsmarkt. Het is daarom cruciaal dat organisaties risico's multidisciplinair te lijf gaan en ook nieuwe tactieken verkennen voor de aanpak ervan. De ambitie van Werkzaak is om kansen- en risicomanagement te integreren in de dagelijkse gang van zaken.

Bedrijfsrisico's

Een risico is de kans op een onzekere gebeurtenis met een effect op het behalen van je doelstellingen. Vanuit bedrijfsvoeringsperspectief zijn risico's gesignaleerd die gevolgen kunnen hebben voor de bedrijfsvoering en voor beleid. De belangrijkste risico's staan in de tabel. Het netto risico is het bruto risico te min de ingeschatte effecten van de beheersmaatregelen. Alle bedragen zijn een zo goed mogelijke inschatting van het management.

Risicomatrix (bedragen * € 1.000)				
Omschrijving	Bruto-risico	Netto-risico	Beleid	Bedrijfsvoering
1. Verandering van rijkswetgeving en beleid	900	900	900	0
2. Conjunctuurgevoeligheid (BUIG-budget)	1.500	0	0	0
3. Robotisering en digitalisering	800	200	0	200
4. Kwetsbaarheid rondom ICT infrastructuur	1.200	800	0	800
5. Toename problematiek en meer multiproblematiek bij de doelgroep	700	300	0	300
6. Omzetdoelstelling niet gehaald	1.200	600	400	200
7. Eigen risicodrager WW	450	0	0	0
8. Krapte op de arbeidsmakrt	700	400	0	400
9. Bedrijfsonderbreking	900	600	0	600
Totaal	**8.350**	**3.800**	**1.300**	**2.500**

Door samenwerking en maatwerk creëren we kansen voor iedereen, ongeacht achtergrond of uitdaging „

1. Verandering van (Rijks)wetgeving en/of verandering beleid van gemeenten.

Toelichting Er komen veel nieuwe wetten of wetswijzigingen aan. Het gaat bijvoorbeeld om het wetsvoorstel 'Participatiewet in Balans' en de versoepeling van de terugvorderingsbepalingen en het realiseren van een regionaal Werkcentrum. Maar er ook komt er veel nieuwe wetgeving aan op het gebied van gebruik van data zoals (NIS2/BIO2). We kunnen dus geen uitspraak doen over de gevolgen voor de uitvoering.
We zien dat wetgevingen steeds meer op elkaar ingrijpen. Zoals bijvoorbeeld de uitvoering van de Wet inburgering. Daardoor wordt Werkzaak steeds meer onderdeel van netwerken en van samenwerkingen binnen deze netwerken. Het risico dat we dragen voor uitvoering of resultaten krijgt daarmee een gedeelde of een getrapte verantwoordelijkheid. Dit vergroot het risico op juiste uitvoering van taken en behalen van doelstellingen.

Bruto risico 900.000 euro

Maatregelen Ontwikkelingen volgen en daarop flexibel anticiperen. De eigen bedrijfsvoering op orde hebben voor een goed imago. Goede resultaten op strategische doelstellingen laten zien.

Netto risico 900.000 euro

---

2. Conjunctuurgevoeligheid (BUIG-budget)

Toelichting Gevoeligheid voor onzeker economische ontwikkelingen. Werkgevers haken af bij laagconjunctuur. Het vertrek van grotere werkgevers in combinatie met conjunctuur maakt plaatsen moelijker. Historisch gezien kampen wij in onze regio met een na-ijl effect. Daarbij dreigt de toenemende inflatie zowel werk, bedrijfskosten (energie) als investeringen fors duurder te maken.

Bruto risico 1.500.000 euro

Maatregelen Tijdens hoogconjunctuur ook maatregelen treffen voor laagconjunctuur. Bij laagconjunctuur net wel durven investeren en vangnet- en springplankfunctie in stand houden. Zorg voor voldoende spreiding over meerdere werkgevers. Limiteer het aantal werknemers per bedrijf. Hou contractvoorwaarden en prijsbeleid tegen het licht. Zet in op mobiliteitscentrum. Werk met scenario's. Anticiperen op compensatie via Buig gelden en loon- en prijsindexatie en zet in op extra financiering door bijvoorbeeld subsidies.

Netto risico 0 euro (door voor verwacht resultaat een stelpost in te zetten)

---

3. Robotisering en digitalisering (disruptieve technologie)

Toelichting Veranderen van werkprocessen, ontwikkelen van AI en meer behoefte aan hoger opgeleid personeel waardoor onze doelgroep minder plaatsbaar is. Dit kan, mede ingegeven door het inmiddels meer ingeburgerde werken op afstand, versneld gaan optreden.

Bruto risico 800.000 euro

Maatregelen Strategische keuze maken bij accountmanagement (categorisering klanten en inzetten op sociaal ondernemerschap) en het (intern) opleiden en ontwikkelen. Onder meer door over te stappen naar meer duurzame werkgevers zoals beschreven bij arbeidsmarktbeleid (strategisch partnership). Programma technologie en inclusie (zoals virtual reality en augmented reality) inzetten om werkzoekenden op te leiden voor de toekomst. We spelen in op de krapper wordende arbeidsmarkt.

Netto risico 200.000 euro

---

4. Kwetsbaarheid rondom ICT-infrastructuur/cybersecurity

Toelichting Computercriminaliteit is één van de grootste risico's geworden. Veilige en betrouwbare ICT is essentieel voor onze organisatie. Een moedwillige of een onopzettelijke verstoring door technische, menselijk of natuurlijke oorzaken kan leiden tot uitval van de ICT-infrastructuur. Kans op grote financiële verliezen.

Bruto risico 1.200.000 euro

Maatregelen Onze ICT-infrastructuur is ondergebracht in een extern datacentrum bij een professionele ICT-dienstverlener met een gecertificeerd uitwijk- en backupsysteem. Wij voldoen aan DigiD- en Suwinet-audits. Er is een informatiebeveiligingsbewustwordingscampagne voor de medewerkers. Met ICT-leveranciers dekken we informatiebeveiliging af in de SLA's.
Onze (mobiele) hardware voorzien we van de beveiligingsinstellingen en updates. Acties voor informatiebeveiliging en privacy staan in jaarplannen. Deze sluiten aan op het Informatiebeleidsplan waarvan de geactualiseerde versie in 2024 is vastgesteld. Wij werken aan rolgebaseerde autorisaties.

Netto risico 800.000 euro

---

5. Toename problematiek en meer multiproblematiek bij de doelgroep

Toelichting De eisen van de werkgevers nemen toe en de huidige doelgroep heeft multiproblematiek. Dit vraagt een forse tijdsinvestering van onze organisatie mede door afstemming met andere organisaties. Steeds meer mensen hebben psychische klachten en de ernst van deze klachten neemt toe. Door het dalende bestand Wet sociale werkvoorziening (Wsw) raken we de opgebouwde infrastructuur voor Wsw kwijt. Steeds meer niet-uitkeringsgerechtigden en vso pro jongeren doen een beroep op de dienstverlening van Werkzaak. Voor deze mensen is geen toereikende financiering. Ook zijn er steeds meer mensen (zoals voormalig Wajongers) die met hogere loonwaarde kunnen werken als er duurzaam begeleiding is.
De verwachte toenemende schuldenproblematiek maakt de stap naar werk groter én kan intern tot meer kosten leiden (zoals loonbeslag).

Bruto risico 650.000 euro

Maatregelen Goed opleidingsapparaat en inzet van effectieve instrumenten die de kansen van deze groep vergroten. Instrumentarium aanpassen (Keuzehulp instrumenten Eva) en regie zoveel mogelijk in eigen hand organiseren (onder andere monitoring ontwikkeling caseload). Om in de toekomst als sociaal ontwikkelbedrijf even effectief te blijven, moet de infrastructuur vanuit de Wsw blijven. Monitoren en bijsturen inzet participatiebudget. In kaart brengen en beter inrichten van de informatievoorziening rondom groei niet uitkeringsgerechtigden en vso pro jongeren en (financiële) businesscase met gemeenten gaan bespreken.

Netto risico 250.000 euro

---

6. Omzetdoelstelling wordt niet gehaald onder meer door de actualisering prijsbeleid.

Toelichting De mogelijkheden om omzet te genereren staan onder druk doordat de afstand tot de arbeidsmarkt van de zittende doelgroep toeneemt. Ook het aantal dienstverbanden daalt. Dit zet de kwaliteit van de dienstverlening (groepsdetacheringen en schoonmaak) onder druk. De gecontracteerde diensten kunnen niet geleverd worden waardoor de omzet daalt. Ook de stijging van de (loon)kosten kan ervoor zorgen dat leveranciers afhaken. Ook de schaarste van grondstoffen zorgt er voor dat er vertraging optreedt in het productieproces. Het toenemend aantal faillissementen vergroot de kans dat onze facturen niet betaald worden. Daarnaast is er een kans dat ondernemers afhaken door het invoeren van een eerlijke hogere prijs in een kort tijdsbestek (actualisering van het prijsbeleid).

Bruto risico 1.200.000 euro

Maatregelen De concurrentiepositie verbeteren, het prijsbeleid actualiseren en stringenter toepassen en effectievere begeleiding met als doel efficiëntere productie. Inzetten van innovaties uit het programma Technologie en inclusie. Investeren in achterstallig onderhoud en verdere vervanging van oude machines met de extra toegekende gelden. Aandacht voor het landelijk project Simpel switchen in de participatieketen. Strategisch partnerschappen (zoals Cirtex) aangaan met werkgevers om samen risico's te spreiden. Het debiteurenbeheer is al aangescherpt.

Netto risico 600.000 euro

---

7. Krapte op de arbeidsmarkt

Toelichting Er is blijvende krapte op de arbeidsmarkt onder meer door meer vergrijzing en ontgroening. Het wordt moeilijker om (ambtelijke) vacatures goed in te vullen en personeel te behouden. We moeten mogelijk langer en vaker personeel inhuren. Krapte op de markt leidt tot prijsverhoging en concurrentie. Dit kan ook leiden tot te hoge werkdruk en meer ziekteverzuim.

Bruto risico 700.000 euro

Maatregelen Profileren op prettige werkbeleving, ontwikkel- en omscholingsmogelijkheden, aantrekkelijk werkgeverschap en onderzoek naar (digitale) kansen en ontwikkelingen. Daarnaast monitoren van salarisontwikkelingen in de markt en waar nodig daarop bijsturen.

Netto risico 350.000 euro

---

8. Bedrijfsonderbreking

Toelichting	Door verschillende oorzaken en de verwevenheid ervan lopen we steeds meer kans op bedrijfsonderbrekingen. We moeten leren leven met een nieuwe werkelijkheid waarvan Corona of andere ziekten, cybercrime, rampen, energiecrisis, haperende energie- en watervoorziening, recessie en gevolgen van klimaatveranderingen deel uit maken. Verliezen als gevolg hiervan kunnen volgens experts tot 45% meer kosten dan de materiële schade door dergelijke incidenten. Tegenwoordig zijn de (grondstof)toeleveringsketens van veel bedrijven veel meer geïntegreerd, dus de financiële impact van een bedrijfsonderbreking wordt steeds groter.
Bruto risico	1.000.000 euro
Maatregelen	De ontwikkelingen blijven volgen en beoordelen welke gevolgen de nieuwe situatie heeft. Alert blijven op mogelijke andere oorzaken die tot bedrijfsonderbreking kunnen leiden en daar waar mogelijk op anticiperen (denk aan scenarioanalyses).
Netto risico	700.000 euro

We onderkennen naast de hierboven gekwantificeerde risico's ook risico's zoals imagoschade. Gezien de aard hiervan verbinden we er geen bedragen aan. De belangrijkste beheersmaatregel is het streven naar kwaliteit en transparantie.

Onvoorzien

Het is wettelijk voorgeschreven dat er een post onvoorzien moet worden opgenomen in de begroting voor het opvangen van onvermijdbare en onuitstelbare kosten die ten tijde van het opstellen van de begroting niet zijn voorzien. Wat de hoogte van deze post zou moeten zijn is echter niet verplicht. In de begroting 2026 van Werkzaak is hiervoor een bedrag opgenomen van 44.000 euro per jaar.

Frauderisico

Wij onderkennen mogelijke frauderisico's op verschillende gebieden zoals cybercrime, inkoop, en uitkeringen. Voor preventie werken wij met functiescheiding, mandaatregeling en andere relevante normenkaders. Aanvullende maatregelen zijn een zorgvuldig personeelsbeleid, een jaarlijkse gesprekscyclus en wij verwachten van ons management een voorbeeldfunctie. Voor het proces uitkeringen zijn zoveel beheersmaatregelen genomen dat we het frauderisico laag inschatten. Denk aan een GBA-koppeling, ingebouwde proces- en ICT-controles, normeringen, functiescheiding, raadplegen Suwinet en inzet sociale recherche. Er is een formeel vastgestelde frauderisicoanalyse die periodiek geactualiseerd wordt.

Stille reserve

Tegenover de risico's staan ook stille reserves. Werkzaak heeft in 2024 de aandelen Dariuz verkocht en daardoor is er geen stille reserve meer aanwezig.

6.1.2 Beschikbare weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

Op grond van wettelijke voorschriften kan Werkzaak verplicht worden voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en verliezen. Het beleid voor de vorming van het weerstandsvermogen staat in de gemeenschappelijke regeling Werkzaak Rivierenland. Als het resultaat op het Programma bedrijfsvoering het toelaat mag tot een plafond van 3% van de jaarlijkse exploitatielasten worden toegevoegd aan het weerstandsvermogen. Op basis van de begrote lasten over 2024 is het plafond bepaald op circa 3,561 miljoen euro.

Het weerstandsvermogen dat nodig is om de netto risico's af te dekken is 2,5 miljoen euro. Op de balansdatum is het weerstandsvermogen (Algemene reserve) 2,5 miljoen euro. Dit betekent een ratio van 1 ten opzichte van het benodigde weerstandsvermogen als afdekking van de risico's.

Vermogen (bedragen * € 1.000)	
	2026
Beschikbare weerstandscapaciteit	2.500
Benodigde weerstandscapaciteit (risico's)	2.500
Ratio weerstandsvermogen	**1,00**

6.1.3 Financiële kengetallen

Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) bepaalt dat een basisset van financiële kengetallen moet worden opgenomen in de begroting en jaarrekening. Deze kengetallen hebben als doel om een gemakkelijk meer inzicht te geven in onze financiële positie.

Het gaat om de volgende kengetallen:

- Netto schuldquote
- Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)
- Solvabiliteitsratio
- Structurele exploitatieruimte

Financiële kengetallen						
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Netto schuldquote	1,06%	1,80%	1,33%	1,04%	0,66%	0,24%
Netto schuldquote (gecorrigeerd voor leningen)	0,30%	1,10%	0,64%	0,34%	-0,05%	-0,47%
Solvabiliteitsratio	24,95%	17,98%	19,49%	19,29%	19,20%	19,07%
Structurele exploitatieruimte	1,33%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van onze schuldenlast tegenover onze eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, maken wij bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid tussen het kengetal inclusief en exclusief de doorgeleende gelden. Dat maakt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dat betekent voor de schuldenlast.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn om aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio verstaan wij het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Ons eigen vermogen bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (algemene- en bestemmingsreserve) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting onderscheiden we structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt uitgedrukt in een percentage. Het bestaat uit het saldo van structurele baten en lasten en het saldo van structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten.

Circulaire economie en inclusie versterken elkaar – samen werken we aan een duurzame toekomst„

6.2 Financiering

Algemene ontwikkelingen

Werkzaak Rivierenland hanteert een gedegen en verantwoord financieel beleid. We bewaken onze financiële situatie goed en nemen geen onnodige risico's. Net zoals een huishouden zijn uitgaven plant, beheren wij onze begroting met focus op stabiliteit en efficiëntie.

De treasuryfunctie van Werkzaak valt onder wettelijke regels, zoals de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido), de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) en het verplicht schatkistbankieren.

Interne ontwikkelingen

Volgens de financiële regels van 2023 blijft Werkzaak de geldstromen zorgvuldig beheren. We zetten middelen slim in en houden onze uitgaven scherp in de gaten. Ons beleid richt zich op:

- Optimalisatie van interne financieringsmiddelen.
- Beperking van externe financieringsrisico's.
- Handhaving van een solide liquiditeitspositie.
- Korte termijn liquiditeitsplanning met een looptijd tot één jaar.

Externe ontwikkelingen

Economische veranderingen en wijzigingen in wet- en regelgeving kunnen invloed hebben op onze financiële situatie. We volgen deze ontwikkelingen goed en spelen hier proactief op in. Door de bestaande langlopende huisvestingslening heeft Werkzaak geen aparte rentevisie.

Risicobeheer

Werkzaak werkt aan financiële stabiliteit en transparantie. Onze kasgeldlimiet zorgt ervoor dat we niet afhankelijk worden van kortlopende leningen. Ook houden we de risico's van rentewijzigingen goed in de gaten.

Kasgeldlimiet

- Percentage voor 2026: 8,5% van de begroting.
- Begrotingsomvang: actueel te bepalen.
- Geen gebruik van kasgeldleningen gepland.

Renterisico

- Renterisiconorm: maximaal 20% van het begrotingstotaal.
- Jaarlijkse aflossing: voorlopig geraamd op 105.000 euro.

Renteschema (* € 1)	2026	2027	2028	2029
Externe rentelasten	46.500	46.500	46.500	46.500
Externe rentebaten	-	-	-	-
Saldo rentebaten en rentelasten	**46.500**	**46.500**	**46.500**	**46.500**
Rente van projectfinanciering	-	-	-	-
Taakveld toerekenen externe rente	46.500	46.500	46.500	46.500
Rente over voorzieningen	-	-	-	-
Rente over eigen vermogen	-	-	-	-
Aan taakveld toe te rekenen rente	-	-	-	-
Renteomslag 0%	-	-	-	-
Totaal	**46.500**	**46.500**	**46.500**	**46.500**

Werkzaak blijft de kredietrisico's minimaliseren door:

- Continue monitoring van financiële posities.
- Adequate voorzieningen.
- Beperking van uitzettingen van geldmiddelen.

Frauderisico

Het beheersen van frauderisico's is een belangrijk onderdeel van onze financiële processen. We richten ons vooral op risico's met bancaire middelen. Onze risicoanalyse kijkt naar kwetsbaarheden zoals:

- Ongeautoriseerde financiële transacties.
- Manipulatie van betaalprocessen.
- Mogelijke interne en externe fraudemechanismen.

Om deze risico's te verkleinen, gebruiken we strikte beheersmaatregelen:

- Vier-ogenprincipe bij financiële goedkeuringen.
- Periodieke interne controles en audits.
- Functiescheiding binnen financiële processen.

Dankzij deze maatregelen worden de frauderisico's als 'laag' gekwalificeerd. We blijven elke keer evalueren en onze controlesystemen aanscherpen.

Financieringsbehoefte

Werkzaak voert een solide en evenwichtige financieringsstrategie. We gebruiken onze eigen reserves zo goed mogelijk en maken alleen gebruik van externe financiering als dat nodig is.

Onze vaste activa worden gefinancierd met lang vermogen. Dit gebeurt deels via een langlopende lening bij de BNG en deels met eigen vaste financieringsmiddelen (reserves). Onze financiële situatie is sterk, en de financieringsverhoudingen op basis van de verwachte balans zijn gezond.

Lening portefeuille (bedragen * € 1.000)

	Oorspr. hoofdsom	Rente	Looptijd (jaren)	Afgelost in	Stand per 31-12-25	Stand per 31-12-26
Lening BNG	4.200	1,40%	40	2056	3.255	3.150
Totaal	**4.200**				**3.255**	**3.150**

Financieringsbehoefte (bedragen * € 1.000)

	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2026
Totaal te financieren kapitaalgoederen	**7.356**	**6.873**
Eigen vaste financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen)	5.186	5.102
Langlopende lening (BNG)	3.255	3.150
Totaal financieringsmiddelen	**8.441**	**8.252**
Financieringstekort/overschot	**1.085**	**1.379**

6.3 Bedrijfsvoering

Talent werkt voor Rivierenland
Bij Werkzaak Rivierenland werken we vanuit onze kernwaarden: meedoen, verbinden en ontwikkelen. Deze waarden zijn onze leidraad bij dagelijkse keuzes en beslissingen op lange termijn. We werken volgens de bedoeling van de wet en gebruiken systemen en regels als hulpmiddel om onze ambitie te bereiken: Elk talent in Rivierenland zien en benutten. Hierbij bieden we maatwerk waar dat nodig is.

Interne controle
In 2026 maken we onze interne controle sterker. Dit doen we door technologie, verbeterde processen en gerichte professionalisering. We gebruiken data om risico's sneller en nauwkeuriger te herkennen en zetten automatische hulpmiddelen in om processen te controleren. We verbeteren onze processen verder met een nieuw systeem om onnodige stappen weg te halen.

Ook breiden we onze controles op IT uit. Hierdoor kunnen we risico's in IT-systemen beter aanpakken. Onze audits kijken naar hele processen in plaats van losse taken. Dit geeft ons meer inzicht en een sterkere manier om te controleren.

We letten ook meer op zaken zoals cultuur en eerlijk gedrag binnen de organisatie, de zogenaamde 'soft controls'. Tegelijk zorgen we dat we voldoen aan wetten, klantgericht blijven en efficiënt werken. Zo dragen we bij aan de doelen van de organisatie.

Informatiebeveiliging en privacy
Het beschermen van informatie is heel belangrijk. We zorgen dat gegevens veilig blijven en niet ongewenst worden veranderd of gebruikt. Ook maken we informatie betrouwbaar beschikbaar. Omdat onze cliënten niet naar een andere dienstverlener kunnen, hebben wij de taak om hun vertrouwelijke gegevens goed te beschermen. Daarom werken we continu aan informatieveiligheid, privacy en gegevensbescherming binnen onze organisatie.

Cybercriminaliteit, zowel in Nederland als daarbuiten, neemt toe. Dit betekent dat we onze systemen en regels steeds moeten aanpassen en versterken. Nieuwe ontwikkelingen, zoals de NIS2-richtlijn en het gebruik van AI, vragen om goede controle en verbetering van onze beveiliging. Daarnaast geven we voorlichting aan medewerkers, door middel van bewustwordingscampagnes, zodat zij de risico's begrijpen en verantwoordelijk omgaan met gegevens.

ICT en informatiemanagement
Onze doelstellingen voor ICT en informatiemanagement staan in het informatiebeleidsplan 2024-2027. In 2026 richten we ons op de verdere invoeringen van de Moderne Werkplek, het overzetten van applicaties naar de cloud en het opnieuw bekijken en moderniseren van ons ERP- en financiële systeem. We gebruiken AI-oplossingen alleen als deze veilig, privé en ethisch verantwoord zijn.

Inkoopbeleid

In 2026 wordt een deel van onze software aanbesteed. Hiernaast worden op basis van de inkoopkalender en nieuwe inkoopbehoeftes, contracten herzien of wordt een nieuwe rechtmatige inkoopprocedure gestart. Vanuit inkoop wordt niet alleen vanuit noodzaak, doelmatigheid en rechtmatigheid gestuurd. Ook efficiëntie, partnerschap en gezamenlijke waarde creatie zetten we in zodat de inkoop zoveel mogelijk bijdraagt aan onze maatschappelijke doelen; zoals sociale werkplekken, de lokale economie en duurzaamheid. Wij zoeken bij het vergroten van de SROI actief de samenwerking met onze gemeenten en de markt.

Bedrijfsvoeringsresultaat 2026 (in €)							
	Totaal	Inkomen	SW	Beschut	SW LKS	Participatie	Overhead
Lasten							
Salarissen	24.474.600	7.315.800	4.569.700	1.379.200	294.400	5.521.200	5.394.300
Doelgroepprofessionals	318.500	25.000	-	-	-	-	293.500
Kosten hallen Poppenbouwing	1.033.100	-	484.300	205.100	-	85.500	258.200
Materiele kosten	4.676.200	-	-	-	-	-	4.676.200
Directe kosten Inkomen	536.300	536.300	-	-	-	-	-
Inleenvergoeding	3.886.400			2.278.800		1.607.600	
Projecten	-	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	**34.925.100**	**7.877.100**	**5.054.000**	**3.863.100**	**294.400**	**7.214.300**	**10.622.200**
Baten							
Participatiebudget	5.919.400			1.383.400		4.536.000	
Netto omzet	8.326.800		5.681.200	1.624.700		1.021.000	
Reserve							
Totaal baten	**14.246.200**	**0**	**5.681.200**	**3.008.100**	**0**	**5.557.000**	**0**
Saldo van baten en lasten	**20.678.900**	**7.877.100**	**-627.200**	**855.000**	**294.400**	**1.657.300**	**10.622.200**
Verdeling overhead		3.922.300	2.700.400	846.500	157.300	2.995.700	-10.622.200
Totaal	**20.678.900**	**11.799.400**	**2.073.200**	**1.701.500**	**451.700**	**4.653.000**	**0**

6.4 Verbonden partijen

Stichting Flex & Zeker	
Omschrijving	
Vestigingsplaats	Geldermalsen
Rechtspositie	Stichting
Doel en openbaar belang	Arbeidsbemiddeling
Zeggenschap	Directeur Werkzaak Rivierenland
Bestuurlijk Belang	100% eigenaar
Betrokkene	GR Werkzaak Rivierenland
Risico's	Deze komen voor rekening van GR Werkzaak Rivierenland
Relatie met programma's	Arbeidsparticipatie en Begeleide participatie
Eigen Vermogen	per 31-12-2023 € 0 per 31-12-2024 € 0
Vreemd vermogen	per 31-12-2023 € 0 per 31-12-2024 € 0
Financieel resultaat	€ 0
Risico's	Vanwege de fiscale eenheid komen de risico's voor GR Werkzaak Rivierenland
Veranderingen in het jaar	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan
Ontwikkelingen	Er zijn geen ontwikkelingen

Stichting Werkzaak Plus	
Omschrijving	
Vestigingsplaats	Geldermalsen
Rechtspositie	Stichting
Doel en openbaar belang	• Het voorzien in de flexibiliteitsbehoefte van werkgevers door medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt en overige werkzoekenden onder begeleiding van mentoren in de gelegenheid te stellen werkzaamehden te verrichten voor werkgevers. • Het zijn van de formele werkgever voor een deel van het staf- en kaderpersoneel
Zeggenschap	Deelnemende gemeenten van GR Werkzaak Rivierenland
Bestuurlijk Belang	100% eigenaar
Betrokkene	GR Werkzaak Rivierenland
Risico's	Geen
Relatie met programma's	Inkomensondersteuning, Arbeidsparticipatie, Begeleide participatie en Bestuur en Ondersteuning
Eigen Vermogen	per 31-12-2023 € 0 per 31-12-2024 € 0
Vreemd vermogen	per 31-12-2023 € 0 per 31-12-2024 € 0
Financieel resultaat	€ 0
Risico's	Vanwege de fiscale eenheid komen de risico's voor GR Werkzaak Rivierenland
Veranderingen in het jaar	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan
Ontwikkelingen	Er zijn geen ontwikkelingen

Coöperatie Circulair Textiel Rivierenland U.A.	
Omschrijving	
Vestigingsplaats	Geldermalsen
Rechtspositie	Coöperatie
Doel en openbaar belang	De Coöperatie heeft ten doel te voorzien in de stoffelijke behoeften van haar Leden door met hen deelnemersovereenkomsten te sluiten in het na te noemen bedrijf dat zij te dien einde ten behoeve van haar leden uitoefent of doet uitoefenen, te weten: a. het voor en met haar leden opzetten en het exploiteren van een (circulair) textielsorteer-centrum waarbij het ingezamelde textiel wordt gesorteerd, bewerkt en verkocht, al dan niet tezamen met samenwerkingspartners, hoofdzakelijk in maar niet beperkt tot de regio Rivierenland. b. het bijdragen aan de maatschappelijke ondersteuning van onder meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en van hun netwerk in de samenleving ten behoeve van een zo zelfstandig mogelijke economische positie en hun participatie op de arbeidsmarkt; c. het bijdragen aan een sociaal, economisch en ecologische maatschappij voor een duurzame toekomst op basis van een circulair, inclusief en maatschappelijk verantwoord businessmodel.
Zeggenschap	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)
Bestuurlijk Belang	Mede invloed aanwenden op circulaire en inclusieve arbeidsmarkt en samenleving.
Betrokkene	GR Werkzaak Rivierenland
Risico's	Voorziene exploitatietekorten eerste jaren (Wel garantstelling dekking tot een maximum van 240.000 euro door Werkzaak) en het verstrekken van de lening van 350.000 euro voor de financiering van de inrichting van het sorteercentrum door Avri. Overige relevante risico's zijn prijsinstabiliteit resttextiel, realisatie bemensing.
Relatie met programma's	Sociaal ondernemerschap, circulaire economie
Eigen Vermogen	per 31-12-2022 € 0 per 31-12-2023 € 0
Vreemd vermogen	per 31-12-2022 € 0 per 31-12-2023 € 0
Financieel resultaat	Verlies over 2023: € 0,-
Risico's	
Veranderingen in het jaar	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan.
Ontwikkelingen	In 2024 is de circulaire Textielmarkt ingestort. Dit heeft invloed op omzet en het resultaat van Cirtex. Hierop zijn door de moedermaatschappijen ingrepen gedaan.


Patricia werkt volledig
thuis voor DOEN
congressen en evenementen



Patricia combineert haar rol als mantelzorger met een baan bij DOEN congressen en evenementen. Toen haar zoon weer vaker naar school kon, besloot ze te werken, zoveel mogelijk vanuit huis. Tijdens een proefplaatsing bleek het een perfecte match, en inmiddels heeft ze een contract. Patricia is de rechterhand van eigenaar Astrid Potjes en regelt praktische zaken zoals inschrijvingen voor congressen.

Ze plant haar werktijden flexibel, waardoor ze zowel kan werken als voor haar gezin kan zorgen. "Deze baan geeft me energie. Het is fijn om weer iets van mezelf te hebben," zegt Patricia.

Ze geniet van de samenwerking en de balans tussen werk en privé. Haar verhaal laat zien hoe belangrijk een goede werkplek is voor persoonlijke groei en welzijn.

Bijlage 1: Bijdragen gemeenten

Bijdrage 2026	Buren	Culemborg	Maasdriel	Neder-Betuwe	Tiel	West Betuwe	West Maas en Waal	Zaltbommel	Totaal
Netto lasten BUIG	-	8.866.900	3.889.500	-	18.246.200	8.796.500	3.328.200	5.404.900	48.532.200
Stelpost BUIG	-	-350.800	468.700	-	1.588.000	-305.600	-61.200	346.600	1.685.700
Netto lasten BUIG LKS	-	756.000	621.800	-	2.302.700	1.246.700	520.800	812.300	6.260.300
Stelpost LKS	-	68.800	42.600	-	409.600	426.300	189.900	57.200	1.194.400
Lasten BBZ	-	-	-3.100	-	-7.600	-12.200	-1.500	-7.600	-32.000
Lasten Bijzondere bijstand	-	13.600	5.700	-	28.600	13.200	5.200	8.200	74.500
Lasten SW	1.778.100	3.247.700	1.383.000	1.019.200	7.396.000	3.021.400	-	2.767.800	20.613.200
Lasten Participatiebudget	-	1.066.900	750.700	-	2.740.000	1.151.600	725.600	964.500	7.399.300
Lasten DVO's	42.200	-	-	42.200	-	-	850.900	-	935.300
Lasten bedrijfsvoering	267.200	3.466.200	1.687.600	177.600	7.806.500	3.508.000	1.296.800	2.469.000	20.678.900
Totale lasten begroting	**2.087.500**	**17.135.300**	**8.846.500**	**1.239.000**	**40.510.000**	**17.845.930**	**6.854.700**	**12.822.900**	**107.341.800**
Bijdrage gemeenten voor DVO's	42.200	-	-	42.200	-	-	850.900	-	935.300
Rijksvergoeding BUIG	-	8.516.100	4.358.200	-	19.834.200	8.490.900	3.267.000	5.751.500	50.217.900
Rijksvergoeding LKS	-	824.800	664.400	-	2.712.300	1.673.000	710.700	869.500	7.454.700
Bijdrage gemeenten BBZ en bijz bijstand	-	13.600	2.600	-	21.000	1.000	3.700	600	42.500
Rijksvergoeding SW	1.868.400	3.526.200	1.422.100	1.074.700	8.397.100	3.172.100	-	2.842.500	22.303.100
Rijksvergoeding participatiebudget	-	1.066.900	750.700	-	2.740.000	1.151.600	725.600	964.500	7.399.300
Bijdrage gemeenten bedrijfsvoering SW	210.400	407.400	166.200	139.800	900.400	345.400	-	355.400	2.525.000
Bijdrage toeslag SW	51.000	-	-	32.000	-	-	-	-	83.000
Bijdrage gemeenten bedrijfsvoering gemeentefonds	-	1.405.700	680.300	-	3.145.600	1.405.900	579.900	941.400	8.158.800
Bijdrage gemeenten bedrijfsvoering p-wet	5.800	1.653.100	841.100	5.800	3.760.500	1.756.700	716.900	1.172.200	9.912.100
Totale bijdragen van gemeenten	**2.177.800**	**17.413.800**	**8.885.600**	**1.294.500**	**41.511.100**	**17.996.630**	**6.854.700**	**12.897.600**	**109.031.700**
Subsidieresultaat SW	90.300	278.500	39.100	55.500	1.001.100	150.700	-	74.700	1.689.900
Totaal subsidieresultaat	**90.300**	**278.500**	**39.100**	**55.500**	**1.001.100**	**150.700**	**-**	**74.700**	**1.689.900**

Bijdrage 2027									
	Buren	Culemborg	Maasdriel	Neder-Betuwe	Tiel	West Betuwe	West Maas en Waal	Zaltbommel	Totaal
Netto lasten BUIG	-	8.742.900	3.835.600	-	17.992.100	8.674.700	3.281.700	5.330.000	47.857.000
Stelpost BUIG	-	-346.700	461.200	-	1.562.700	-303.400	-60.700	340.500	1.653.600
Netto lasten BUIG LKS	-	745.400	613.000	-	2.270.800	1.229.300	513.400	801.000	6.172.900
Stelpost LKS	-	67.800	42.000	-	403.300	420.200	187.300	56.200	1.176.800
Lasten BBZ	-	-	-3.000	-	-7.700	-12.200	-1.500	-7.600	-32.000
Lasten Bijzondere bijstand	-	13.600	5.700	-	28.600	13.200	5.200	8.200	74.500
Lasten SW	1.671.400	3.052.800	1.300.000	958.000	6.952.300	2.840.100	-	2.601.800	19.376.400
Lasten Participatiebudget	-	1.099.600	779.400	-	2.831.800	1.183.800	756.800	998.200	7.649.600
Lasten DVO's	42.200	-	-	42.200	-	-	850.900	-	935.300
Lasten bedrijfsvoering	297.200	3.560.500	1.736.300	193.800	8.031.100	3.612.800	1.315.500	2.550.000	21.297.200
Totale lasten begroting	**2.010.800**	**16.935.900**	**8.770.200**	**1.194.000**	**40.065.000**	**17.658.500**	**6.848.600**	**12.678.300**	**106.161.300**
Bijdrage gemeenten voor DVO's	42.200	-	-	42.200	-	-	850.900	-	935.300
Rijksvergoeding BUIG	-	8.396.200	4.296.800	-	19.554.800	8.371.300	3.221.000	5.670.500	49.510.600
Rijksvergoeding LKS	-	813.200	655.000	-	2.674.100	1.649.500	700.700	857.200	7.349.700
Bijdrage gemeenten BBZ en bijz bijstand	-	13.600	2.700	-	20.900	1.000	3.700	600	42.500
Rijksvergoeding SW	1.846.300	3.438.900	1.357.600	1.083.900	8.308.200	3.067.700	-	2.764.100	21.866.700
Rijksvergoeding participatiebudget	-	1.099.600	779.400	-	2.831.800	1.183.800	756.800	998.200	7.649.600
Bijdrage gemeenten bedrijfsvoering SW	243.500	468.400	193.000	158.100	1.041.800	402.400	-	404.900	2.912.100
Bijdrage toeslag SW	48.000	-	-	30.000	-	-	-	-	78.000
Bijdrage gemeenten bedrijfsvoering gemeentefonds	-	1.400.600	679.300	-	3.136.300	1.404.500	579.100	940.300	8.140.100
Bijdrage gemeenten bedrijfsvoering p-wet	5.700	1.691.500	864.000	5.700	3.853.000	1.805.900	736.400	1.204.800	10.167.000
Totale bijdragen van gemeenten	**2.185.700**	**17.322.000**	**8.827.800**	**1.319.900**	**41.420.900**	**17.886.100**	**6.848.600**	**12.840.600**	**108.651.600**
Subsidieresultaat SW	174.900	386.100	57.600	125.900	1.355.900	227.600	-	162.300	2.490.300
Totaal subsidieresultaat	**174.900**	**386.100**	**57.600**	**125.900**	**1.355.900**	**227.600**	**-**	**162.300**	**2.490.300**

Bijdrage 2028									
	Buren	Culemborg	Maasdriel	Neder-Betuwe	Tiel	West Betuwe	West Maas en Waal	Zaltbommel	Totaal
Netto lasten BUIG	-	8.680.900	3.808.600	-	17.864.800	8.614.000	3.258.600	5.292.600	47.519.500
Stelpost BUIG	-	-284.700	488.200	-	1.690.000	-242.700	-37.600	377.900	1.991.100
Netto lasten BUIG LKS	-	740.200	608.800	-	2.254.500	1.220.600	509.800	795.200	6.129.100
Stelpost LKS	-	73.000	46.200	-	419.600	428.900	190.900	62.000	1.220.600
Lasten BBZ	-	-	-3.000	-	-7.700	-12.200	-1.500	-7.600	-32.000
Lasten Bijzondere bijstand	-	13.600	5.700	-	28.600	13.200	5.200	8.200	74.500
Lasten SW	1.571.100	2.869.700	1.222.100	900.500	6.535.100	2.669.700	-	2.445.600	18.213.800
Lasten Participatiebudget	-	1.128.200	804.500	-	2.911.800	1.209.500	785.200	1.027.100	7.866.300
Lasten DVO's	42.200	-	-	42.200	-	-	850.900	-	935.300
Lasten bedrijfsvoering	319.600	3.606.600	1.760.900	205.600	8.144.700	3.666.900	1.318.700	2.594.300	21.617.300
Totale lasten begroting	**1.932.900**	**16.827.500**	**8.742.000**	**1.148.300**	**39.841.400**	**17.567.900**	**6.880.200**	**12.595.300**	**105.535.500**
Bijdrage gemeenten voor DVO's	42.200	-	-	42.200	-	-	850.900	-	935.300
Rijksvergoeding BUIG	-	8.396.200	4.296.800	-	19.554.800	8.371.300	3.221.000	5.670.500	49.510.600
Rijksvergoeding LKS	-	813.200	655.000	-	2.674.100	1.649.500	700.700	857.200	7.349.700
Bijdrage gemeenten BBZ en bijz bijstand	-	13.600	2.700	-	20.900	1.000	3.700	600	42.500
Rijksvergoeding SW	1.757.600	3.347.500	1.269.500	1.052.000	8.195.500	3.044.900	-	2.659.600	21.326.600
Rijksvergoeding participatiebudget	-	1.128.200	804.500	-	2.911.800	1.209.500	785.200	1.027.100	7.866.300
Bijdrage gemeenten bedrijfsvoering SW	269.100	515.600	213.900	172.100	1.151.700	446.900	-	443.100	3.212.400
Bijdrage toeslag SW	45.000	-	-	28.000	-	-	-	-	73.000
Bijdrage gemeenten bedrijfsvoering gemeentefonds	-	1.394.800	677.700	-	3.125.200	1.401.900	577.800	938.500	8.115.900
Bijdrage gemeenten bedrijfsvoering p-wet	5.500	1.696.200	869.300	5.500	3.867.800	1.818.100	740.900	1.212.700	10.216.000
Totale bijdragen van gemeenten	**2.119.400**	**17.305.300**	**8.789.400**	**1.299.800**	**41.501.800**	**17.943.100**	**6.880.200**	**12.809.300**	**108.648.300**
Subsidieresultaat SW	186.500	477.800	47.400	151.500	1.660.400	375.200	-	214.000	3.112.800
Totaal subsidieresultaat	**186.500**	**477.800**	**47.400**	**151.500**	**1.660.400**	**375.200**	**-**	**214.000**	**3.112.800**

Bijdrage 2029									
	Buren	Culemborg	Maasdriel	Neder-Betuwe	Tiel	West Betuwe	West Maas en Waal	Zaltbommel	Totaal
Netto lasten BUIG	-	8.680.900	3.808.600	-	17.864.800	8.614.000	3.258.600	5.292.600	47.519.500
Stelpost BUIG	-	-284.700	488.200	-	1.690.000	-242.700	-37.600	377.900	1.991.100
Netto lasten BUIG LKS	-	740.200	608.800	-	2.254.500	1.220.600	509.800	795.200	6.129.100
Stelpost LKS	-	73.000	46.200	-	419.600	428.900	190.900	62.000	1.220.600
Lasten BBZ	-	-	-3.000	-	-7.700	-12.200	-1.500	-7.600	-32.000
Lasten Bijzondere bijstand	-	13.600	5.700	-	28.600	13.200	5.200	8.200	74.500
Lasten SW	1.476.800	2.697.500	1.148.700	846.500	6.143.000	2.509.500	-	2.298.900	17.120.900
Lasten Participatiebudget	-	1.160.800	832.800	-	3.003.000	1.240.400	816.000	1.060.300	8.113.300
Lasten DVO's	42.200	-	-	42.200	-	-	850.900	-	935.300
Lasten bedrijfsvoering	343.100	3.650.200	1.783.900	218.800	8.252.400	3.717.400	1.319.800	2.636.100	21.921.700
Totale lasten begroting	**1.862.100**	**16.731.500**	**8.719.900**	**1.107.500**	**39.648.200**	**17.489.100**	**6.912.100**	**12.523.600**	**104.994.000**
Bijdrage gemeenten voor DVO's	42.200	-	-	42.200	-	-	850.900	-	935.300
Rijksvergoeding BUIG	-	8.396.200	4.296.800	-	19.554.800	8.371.300	3.221.000	5.670.500	49.510.600
Rijksvergoeding LKS	-	813.200	655.000	-	2.674.100	1.649.500	700.700	857.200	7.349.700
Bijdrage gemeenten BBZ en bijz bijstand	-	13.600	2.700	-	20.900	1.000	3.700	600	42.500
Rijksvergoeding SW	1.688.000	3.201.200	1.279.600	1.060.300	7.834.300	2.888.400	-	2.500.500	20.452.300
Rijksvergoeding participatiebudget	-	1.160.800	832.800	-	3.003.000	1.240.400	816.000	1.060.300	8.113.300
Bijdrage gemeenten bedrijfsvoering SW	295.700	564.300	235.500	186.400	1.265.100	492.800	-	482.300	3.522.100
Bijdrage toeslag SW	42.000	-	-	27.000	-	-	-	-	69.000
Bijdrage gemeenten bedrijfsvoering gemeentefonds	-	1.392.500	677.800	-	3.121.900	1.402.600	577.800	938.800	8.111.400
Bijdrage gemeenten bedrijfsvoering p-wet	5.400	1.693.400	870.600	5.400	3.865.400	1.822.000	742.000	1.215.000	10.219.200
Totale bijdragen van gemeenten	**2.073.300**	**17.235.200**	**8.850.800**	**1.321.300**	**41.339.500**	**17.868.000**	**6.912.100**	**12.725.200**	**108.325.400**
Subsidieresultaat SW	211.200	503.700	130.900	213.800	1.691.300	378.900	-	201.600	3.331.400
Totaal subsidieresultaat	**211.200**	**503.700**	**130.900**	**213.800**	**1.691.300**	**378.900**	**-**	**201.600**	**3.331.400**

Bijlage 2: Begroting per taakveld

Bedragen (in €)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming 2027	2028	2029
Lasten						
0.1 Bestuur	93.400	120.400	124.400	124.400	124.400	124.400
0.4 Overhead	10.665.000	11.183.500	11.488.100	11.540.200	11.498.600	11.507.000
0.5 Treasury	50.900	46.500	46.500	46.500	46.500	46.500
0.8 Overige baten en lasten	-	44.000	44.000	44.000	44.000	44.000
0.9 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Subtotaal 0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	**10.809.300**	**11.394.400**	**11.703.000**	**11.755.100**	**11.713.500**	**11.721.900**
6.3 Inkomensregelingen	57.508.800	64.777.100	67.204.700	66.506.700	66.506.700	66.506.700
6.4 Begeleide participatie	34.992.500	29.592.500	30.349.900	29.548.200	28.723.200	27.967.900
6.5 Arbeidsparticipatie	3.084.700	9.180.100	9.416.600	9.319.700	9.352.200	9.401.700
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-	-	-	-	-	-
Sub-Totaal 6 SOCIAAL DOMEIN	**95.586.000**	**103.549.700**	**106.971.200**	**105.374.600**	**104.582.100**	**103.876.300**
Totaal lasten	**106.395.300**	**114.944.100**	**118.674.200**	**117.129.700**	**116.295.600**	**115.598.200**
Baten						
0.1 Bestuur	-	-	-	-	-	-
0.4 Overhead	15.952.800	20.947.100	20.678.900	21.297.200	21.617.300	21.921.700
0.5 Treasury	636.200	166.500	346.500	346.500	346.500	346.500
0.8 Overige baten en lasten	-	-	-	-	-	-
0.9 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Subtotaal 0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	**16.589.000**	**21.113.600**	**21.025.400**	**21.643.700**	**21.963.800**	**22.268.200**
6.3 Inkomensregelingen	53.418.500	57.206.500	59.302.600	58.490.300	58.490.300	58.490.300
6.4 Begeleide participatie	35.821.200	34.706.000	35.841.400	34.347.300	32.914.100	31.546.600
6.5 Arbeidsparticipatie	2.690.000	1.793.500	2.420.400	2.565.300	2.893.000	3.258.700
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-	-	-	-	-	-
Sub-Totaal 6 SOCIAAL DOMEIN	**91.929.700**	**93.706.000**	**97.564.400**	**95.402.900**	**94.297.400**	**93.295.600**
Totaal baten	**108.518.700**	**114.819.600**	**118.589.800**	**117.046.600**	**116.261.200**	**115.563.800**
Saldo van baten en lasten	**2.123.400**	**-124.500**	**-84.400**	**-83.100**	**-34.400**	**-34.400**
Reservemutaties						
0.10 Toevoeging aan reserves	732.700	-	-	-	-	0
0.10 Onttrekking aan reserves	97.300	124.500	84.400	83.100	34.400	34.400
Saldo reservemutaties	**-635.400**	**124.500**	**84.400**	**83.100**	**34.400**	**34.400**
0.11 Resultaat van baten en lasten	**1.488.000**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Bijlage 3: Lijst met afkortingen

BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
Bbz	Besluit bijstandverlening zelfstandigen
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
GR	Gemeenschappelijke Regeling
IPS	Individuele Plaatsing en Steun
IOAW	(Wet) Inkomensvoorziening oudere of gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	(Wet) Inkomensvoorziening oudere of gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
Kp4	Klantprofiel 4
LKS	Loonkostensubsidie(s)
Pro	Praktijkonderwijs
RIBW	Regionale Instelling voor Beschermd en Begeleid Wonen
RW-POA	Regionaal Werkbedrijf en Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt
Sisa	Single informatie, Single audit
Suwinet	(Wet) Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen
SW	Sociale werkvoorziening
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Tozo	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers
vso	Voortgezet speciaal onderwijs
Wsw	Wet sociale werkvoorziening



WERKZAAK RIVIERENLAND
Talent werkt voor Rivierenland

Aan de Raden van de gemeente die
deelnemen aan Werkzaak Rivierenland,
t.a.v. de griffier

POSTADRES
Postbus 321
4190 CH Geldermalsen

T 088 93 75 000
E info@werkzaakrivierenland.nl
I www.werkzaakrivierenland.nl

KvK 63247380
IBAN NL42 BNGH 0285 1661 15

DATUM 22 april 2025
KENMERK
ONDERWERP Zienswijze jaarstukken 2024 van Werkzaak Rivierenland

Geachte griffier,

Hierbij ontvangt u de concept jaarstukken 2024 van Werkzaak Rivierenland. De concept jaarstukken zijn op 17 april 2025 behandeld door het Dagelijks Bestuur (DB) van Werkzaak Rivierenland.

Gemeenten kunnen conform de gemeenschappelijke regeling Werkzaak Rivierenland hun zienswijze op dit concept kenbaar maken. Wij verzoeken u de eventuele reactie van uw raad uiterlijk 26 juni 2025 in pdf-formaat te mailen naar secretariaat@werkzaakrivierenland.nl.

Aandelen Dariuz
De aandelen Dariuz zijn op 19 december 2024 verkocht en verwerkt volgens de memo die in het Algemeen Bestuur is behandeld op 10 oktober 2024. De terugbetaling aan de Lander-gemeenten heeft al plaatsgevonden.

Financieel
Subsidieresultaat

Subsidieresultaat	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
BUIG	4.535.300	-738.700	3.796.600	3.909.100	112.500	V
BBZ	50.000	12.500	62.500	67.500	5.000	V
Bijzondere Bijstand	-281.000	241.000	-40.000	-67.800	-27.800	N
SW	1.559.600	268.500	1.828.100	1.993.400	165.300	V
Totaal	**5.863.900**	**-216.700**	**5.647.200**	**5.902.200**	**255.000**	**V**
Stelpost BUIG	4.535.300	-4.535.300	-	-	-	-
Subsidieresultaat	**1.328.600**	**4.318.600**	**5.647.200**	**5.902.200**	**255.000**	**V**
Resultaat BUIG ingroeimodel 75 %	**-**	**2.847.450**	**2.847.500**	**2.931.800**	**84.300**	**V**
Subisideresultaat na ingroeimodel BUIG	**1.328.600**	**1.471.150**	**2.799.700**	**2.970.400**	**170.700**	**V**

Voor 2024 laat het subsidieresultaat een voordelig resultaat zien van 255.000 euro in vergelijking met de bestuursrapportage.

Bedrijfsvoeringsresultaat

Bedrijfsvoeringsresultaat	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
Organisatiekosten	23.648.900	279.100	23.369.800	21.956.600	1.413.200	V
Kosten doelgroepprofessionals	350.000	57.000	293.000	331.600	-38.600	N
Omzet vs inleenvergoeding	-4.635.000	-115.000	-4.520.000	-4.916.200	396.200	V
Bedrijfsvoeringsresultaat	**19.363.900**	**221.100**	**19.142.800**	**17.372.000**	**1.770.800**	**V**
Herverdeling resultaat BUIG	-	2.847.600	-2.847.600	-2.931.800	84.200	V
Bedrijfsvoeringsresultaat incl. res. BUIG	**19.363.900**	**3.068.700**	**16.295.200**	**14.440.200**	**1.855.000**	**V**
Afrekening bedrijfsvoeringsres. SW en toeslag	-1.818.500	407.800	-2.226.300	-1.858.700	-367.600	N
Totaal bedrijfsvoeringsresultaat Participatiewet	**17.545.400**	**3.476.500**	**14.068.900**	**12.581.500**	**1.487.400**	**V**

Voor 2024 laat het bedrijfsvoeringsresultaat een positief resultaat zien van afgerond 1,771 miljoen euro in vergelijking met de bestuursrapportage. Dit is exclusief het voordelig resultaat van de herverdeling van het subsidieresultaat BUIG en de al meegenomen afrekening bedrijfsvoeringsresultaat voor de deelnemers aan de Wsw. Hiermee resteert een saldo voor bedrijfsvoering voor deelnemers aan de Participatiewet van 1,487 miljoen euro.

Het bedrijfsvoeringsresultaat voor de deelnemers aan de Participatiewet wordt conform de afspraken gemaakt in de bestuurlijke agenda terugbetaald aan de gemeenten op basis van het aantal bijstandsgerechtigden en aantal loonkostensubsidies. Dit resulteert in de volgende verdeling:

Gemeente	Bedrag
Culemborg	250.600
Maasdriel	125.700
Tiel	567.200
West Betuwe	261.800
West Maas en Waal	107.200
Zaltbommel	174.900
Totaal	**1.487.400**

Een toelichting op de resultaten is opgenomen in de bestuurlijke samenvatting van onze jaarrekening en in de programma's.

We zien de behandeling van onze concept jaarstukken in de gemeenteraden met veel belangstelling tegemoet. Uiteraard is Werkzaak Rivierenland graag bereid tot een nadere uitleg en het beantwoorden van vragen.

Investeren in mensen loont en dat ziet u terug in bijgaande jaarrekening. We zijn er trots op.

Met vriendelijke groet,

Het Dagelijks Bestuur van Werkzaak Rivierenland,

De secretaris,

ValidSigned door Elfriede Boer
op 22-04-2025

Mevrouw E. Boer MBA

De voorzitter,

ValidSigned door Anita Sørensen
op 22-04-2025

Mevrouw drs. J.H.A. Sørensen

Bijlagen:

- Concept jaarrekening 2024 Werkzaak Rivierenland
- Accountantsverslag 2024

WERKZAAK RIVIERENLAND

Talent werkt voor Rivierenland



Jaarrekening

2024

Talent werkt voor Rivierenland

Colofon

Werkzaak Rivierenland

Postbus 321

4190 CH Geldermalsen

088 9375000

info@werkzaakrivierenland.nl

werkzaakrivierenland.nl

Tekst en redactie

Kiki van Amelsfort - Poldermans

Vormgeving

Idem Design, Frank Merkes

Inhoud

Inhoud 3
1 Voorwoord 5
2 Bestuurlijke samenvatting 6
3 Leeswijzer 14
4 Programma verantwoording 17
4.1 Programma bestuur en beleid 17
4.2 Programma Participatie 24
4.3 Programma Wet sociale werkvoorziening 27
4.4 Programma Beschut werk 29
4.5 Programma Inkomensvoorziening 31
4.6 Overhead 33
4.7 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 35
5 Paragrafen 36
5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 36
5.2 Financiering 44
5.3 Onderhoud kapitaalgoederen 47
5.4 Bedrijfsvoering 48
5.5 Verbonden partijen 52
6 Jaarrekening 2024 56
6.1 Balans per 31 december 56
6.2 Toelichting op de balans 58
6.3 Waarderingsgrondslagen 66
6.4 Overzicht van baten en lasten 69
6.5 Toelichting op de baten en lasten 70
6.6 Investeringskredieten 87
6.7 Projecten 2024 87
6.8 Incidentele baten en lasten 88
6.9 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserve 89
7 Wet normering topinkomens 90
8 Rechtmatigheidsverantwoording 92
9 Bijlagen 96
9.1 Sisa Verantwoording 96
9.2 Gemeentelijke bijdrage bedrijfsvoering 98
9.3 Aantallen per 31 december 2024 99
9.4 Effect balans inkomensdebiteuren 100
9.5 Overzicht naar taakveld 101
9.6 Verdeling bedrijfsvoeringskosten 102
10 Jaarrekening 2024 Stichting Werkzaak Plus 103
10.1 Bestuursverslag 103
10.2 Waarderingsgrondslagen en bepaling van het resultaat 104
10.3 Balans per 31 december 2024 106
10.4 Resultatenrekening 2024 107
10.5 Toelichting op de balans per 31 december 2024 107
10.6 Toelichting op resultatenrekening 2024 109
11 Jaarrekening 2024 stichting Flex & Zeker 111
11.1 Bestuursverslag 111
11.2 Waarderingsgrondslagen en bepaling van het resultaat 112
11.3 Balans per 31 december 2024 114
11.4 Resultatenrekening 2024 115
11.5 Toelichting op de balans per 31 december 2024 115
11.6 Toelichting op resultatenrekening 2024 117
12 Lijst met afkortingen 119

Succesverhalen

Zakaria leert voor meubelmaker bij DN Design 18
Sam wordt heftruckchauffeur 30
Elke schrijft een eigen boek 55
Patricia werkt volledig thuis voor DOEN congressen en evenementen 94

Werkzaak Rivierenland versterkt talenten en opent deuren naar werk voor iedereen „

1 Voorwoord

Beste lezer,

Een presentatie door Josse de Voogd over zijn **Atlas van afgehaakt Nederland** zorgde ervoor dat ik een aantal nachten wakker lag. De parlementaire democratie werkt op dit moment niet voor iedereen even goed en een deel van Nederland dreigt af te haken of is al afgehaakt. Verschillende onderzoeken laten zien dat politiek-maatschappelijk onbehagen, of 'afhaken', sterk samenhangt met inkomens- en opleidingsniveau. Hoger opgeleiden, jongeren en mensen met een bovenmodaal inkomen, hebben veel meer vertrouwen in regering en parlement dan ouderen en lager opgeleiden. Dit is ondermijnend voor de democratie en het vertrouwen in de overheid.

Denk aan het onderzoek rondom de Toeslagenaffaire. Denk aan het nieuwe belastingstelsel dat voor mensen met een deeltijdbaan en een minimum inkomen negatief uitpakt. Men houdt letterlijk € 34 minder over per maand. Het kabinet vertelde dat iedereen erop vooruit zou gaan. Het kabinet zegt: "Werken moet lonen". Nu loont het niet. De branche is gestart met de petitie #IkVerdienHetOok. De politiek laat tienduizenden medewerkers, waaronder medewerkers van Werkzaak, met een ondersteuningsvraag in onzekerheid. Ik nodig u graag uit om de petitie ook te tekenen.

SCAN ME

Dit alles zorgt ervoor dat inwoners steeds minder het gevoel hebben dat de overheid er voor hun is. Dat er zorg is om iedereen mee te laten doen en hen te betrekken bij het maken van beleid en beslissingen op hun eigen pad. Voor mij en mijn team is dit vreselijk zorgwekkend. Ik ben er namelijk voor de meest kwetsbaren, om hen (weer) hoop en ruggensteun te bieden. Een toekomstperspectief omdat we dat gewoonweg schatplichtig zijn aan elkaar.

Afgelopen jaar zijn alle prijzen gestegen: huur, eten, energie. De inwoners die we een uitkering verstrekken of een minimumloon verdienen bij Werkzaak komen gewoonweg niet meer rond. Medewerkers stonden letterlijk aan mijn bureau met vragen over hoe ze rond kunnen komen met hun inkomen. Het hebben van geen ontbijt, geen geld voor verwarming, voor een zorgverzekering, zorgt voor stress. Dat betekent geen ruimte voor ontwikkeling van de inwoner. Denk aan de piramide van Maslow.

We hebben in 2024 samen met de gemeenten in Rivierenland de handen in elkaar geslagen om bestaanszekerheid vorm te geven. Ik doe hier een oproep om met elkaar, in 2025, mooie ambities te benoemen met duidelijke resultaten zodat het thema bestaanszekerheid concreter wordt en meer impact heeft voor de inwoners. Juist het aanpalende beleid aan Werk en Inkomen is voorwaarde scheppend om te kunnen leren en aan het werk te gaan.

Terugkijkend naar de opdracht aan Werkzaak. Vanuit werk en inkomen zijn we aangesloten bij scholen voor het voorkomen van schooluitval. Werkzaak begeleidt VSO-PRO jongeren naar werk. Niet uitkeringsgerechtigden begeleiden we naar school en/of werk. Allemaal zaken waar mijn team interventies verricht om te laten zien dat de overheid zorg- en actieplicht heeft. We zijn er voor hun. Sommige taken komen voort uit wetgeving en sommige taken zie ik als zorgtaak van Werkzaak. Voorkomen dat de jongeren geen startkwalificatie halen en in de toekomst een uitkering aanvragen. Nu al handelen en niet afwachten. Een fiets verstrekken omdat iemand daarmee naar zijn werk kan komen.

We hebben met elkaar mooie resultaten behaald in 2024. Op allerlei fronten. Laten we met elkaar kijken hoe we ervoor kunnen zorgen dat inwoners met een lager inkomen, een lager opleidingsniveau niet afhaken, vertrouwen houden in de overheid en zelfs actief mee willen doen aan de parlementaire democratie.

Laten we er met elkaar voor zorgen dat inwoners zich een gelijke voelen en weer mee willen doen, in werk en ontwikkeling én in de democratie omdat men gehoord wordt.

Ik wens u tot slot veel leesplezier van het jaarverslag 2024.

Met vriendelijke groet,
Elfriede Boer
directeur Werkzaak Rivierenland

2 Bestuurlijke samenvatting

Iedereen moet kunnen werken en meedoen in de maatschappij. Ook mensen met een ondersteuningsbehoefte. Wij begeleiden mensen in en naar werk, die daar ondersteuning bij nodig hebben. We zorgen dat ze zich kunnen ontwikkelen in werk en door het bieden van scholing. Ook bieden we zelf werkplekken. Nog liever plaatsen we mensen, waar nodig met ondersteuning vanuit ons, bij reguliere werkgevers.

Een greep uit onze activiteiten in 2024

We hebben de samenwerking met een aantal strategische partners verstevigd door te analyseren wat de behoefte en mogelijkheden bij een werkgever zijn. We stemmen onze aanpak af op de behoefte van de werkgever. Hiervoor maken we gebruik van innovatieve oplossingen en maatwerkprogramma's die passen bij de werkgever. Het afgelopen jaar heeft Werkzaak bijvoorbeeld speciale software ontwikkeld voor **digitale werkinstructies.** We zijn gebruik gaan maken van een heftrucksimulator voor een realistische rijervaring. Bij Itho Daalderop is een succesvol operator support system geïmplementeerd. Dit ondersteunt medewerkers van Werkzaak bij het foutloos samenstellen van onderdelenpakketten.

We spelen in op de krapte op de arbeidsmarkt door werkzoekenden optimaal voor te bereiden door middel van opleiding, training, aanpassingen in instructies en bijvoorbeeld door faciliteiten op de werkplek. Ook passen we de leerwerkroutes aan aan de vraag vanuit de markt.

> Werk maakt sterker. Iedereen verdient de kans om mee te doen, zichzelf te ontwikkelen en een plek te vinden waar talent kan bloeien–met de juiste begeleiding, wanneer nodig „

Sterk door Werk Rivierenland is een samenwerking tussen Werkzaak Rivierenland, UWV, gemeenten in Rivierenland en GGZ-partners om inwoners met een onderkende psychische of psychiatrische aandoening aan het werk te krijgen en te houden. Dit doen we met **IPS-methodiek** (Individuele plaatsing en steun). Er zijn in totaal 148 voortrajecten gestart waarvan 73% leidt tot een IPS-traject. Er zijn 100 IPS-trajecten gestart. Aan het einde van een IPS-traject was 65% van de deelnemers aan het werk en was 43% van de deelnemers uit de nog lopende trajecten ook aan het werk. Dit wordt gedaan met een regionaal team met daarin twee trajectbegeleiders vanuit Werkzaak. We behalen hiermee dus prachtige resultaten.

We hebben een verbeterd inzicht gekregen in de mogelijkheden van medewerkers met een indicatie beschut doordat een praktijk- en werkcoach samen met de medewerker over ontwikkeling in gesprek gaan.

Om de intake voor uitkeringen efficiënter en effectiever te maken, voeren we een pilot uit waarbij de intaker en werkcoach gezamenlijk het intakegesprek voeren. Dit sluit aan bij onze methodische werkwijze en versnelt de stap naar werk. Door gebiedsgericht te werken versterken we de samenwerking met ketenpartners binnen het sociaal domein. Dit zorgt voor betere afstemming en integrale aanpak.

Ook zijn digitale aanvragen voor uitkeringsgerechtigden en Bbz verbeterd en doorontwikkeld.

Vanuit de ondersteunende afdelingen is de visie op de dienstverlening herijkt en zijn er verdere stappen gezet naar de moderne werkplek. Er is een start gemaakt met het naar de cloud brengen van applicaties. Verder is het prijsbeleid en de daarbij behorende calculatietool geactualiseerd.

Ook is in samenwerking met de gemeenten het thema bestaanszekerheid opgepakt. Er is een werkconferentie gehouden en hierin zijn actielijnen benoemd om binnen onze gezamenlijke kaders en mogelijkheden bij te dragen aan een betere bestaanszekerheid van kwetsbare inwoners.

En dit is slechts een greep uit alle activiteiten die we het afgelopen jaar gedaan hebben om werkzoekenden aan het werk te helpen en te houden; werkgevers hierbij te ondersteunen; en bestaanszekerheid te bieden aan mensen die niet in staat zijn werk te verrichten waarmee ze in hun bestaan kunnen voorzien.

Doelstellingen

Binnen Werkzaak gebruiken we vier meetpunten (kpi's) om te zien hoe werkzoekenden zich ontwikkelen. Deze meetpunten zijn door het Algemeen Bestuur, bij het ontstaan van Werkzaak, gekozen.

Instroompercentage

Doel 2024: <50% | Resultaat: 43,3%

Het percentage van de aanvragen dat instroomt in de Participatiewet. Dit percentage verandert door het jaar heen. We verwijzen de inwoners zo goed mogelijk door naar andere voorzieningen en werk. Hoe lager het percentage, hoe meer werkzoekenden naar een andere voorziening worden verwezen of niet in de bijstand terecht komen. **Doelstelling gehaald.**

Detacheringen

Doel 2024: 520 | Resultaat: 446

Het aantal plaatsingen, op detacheringsbasis. Dit aantal verandert door het jaar heen. De kpi's detacheringen en loonkostensubsidies beïnvloeden elkaar. Vanuit detacheringen stromen mensen door naar een lks-baan.

Doelstelling niet gehaald. De volgende oorzaken spelen een rol:
Meer doorstroom van detachering naar loonkostenplaatsing of naar volledig reguliere uitstroom dan verwacht. Daarnaast grotere uitstroom (vergrijzing/pensioen) dan instroom van werkfitte kandidaten en de tarieven detachering met extra overhead maken het voor werkgevers minder interessant om te detacheren (zij kiezen dan eerder voor loonkostenplaatsing).

Loonkostenplaatsingen

Doel 2024: 400 | Resultaat 405

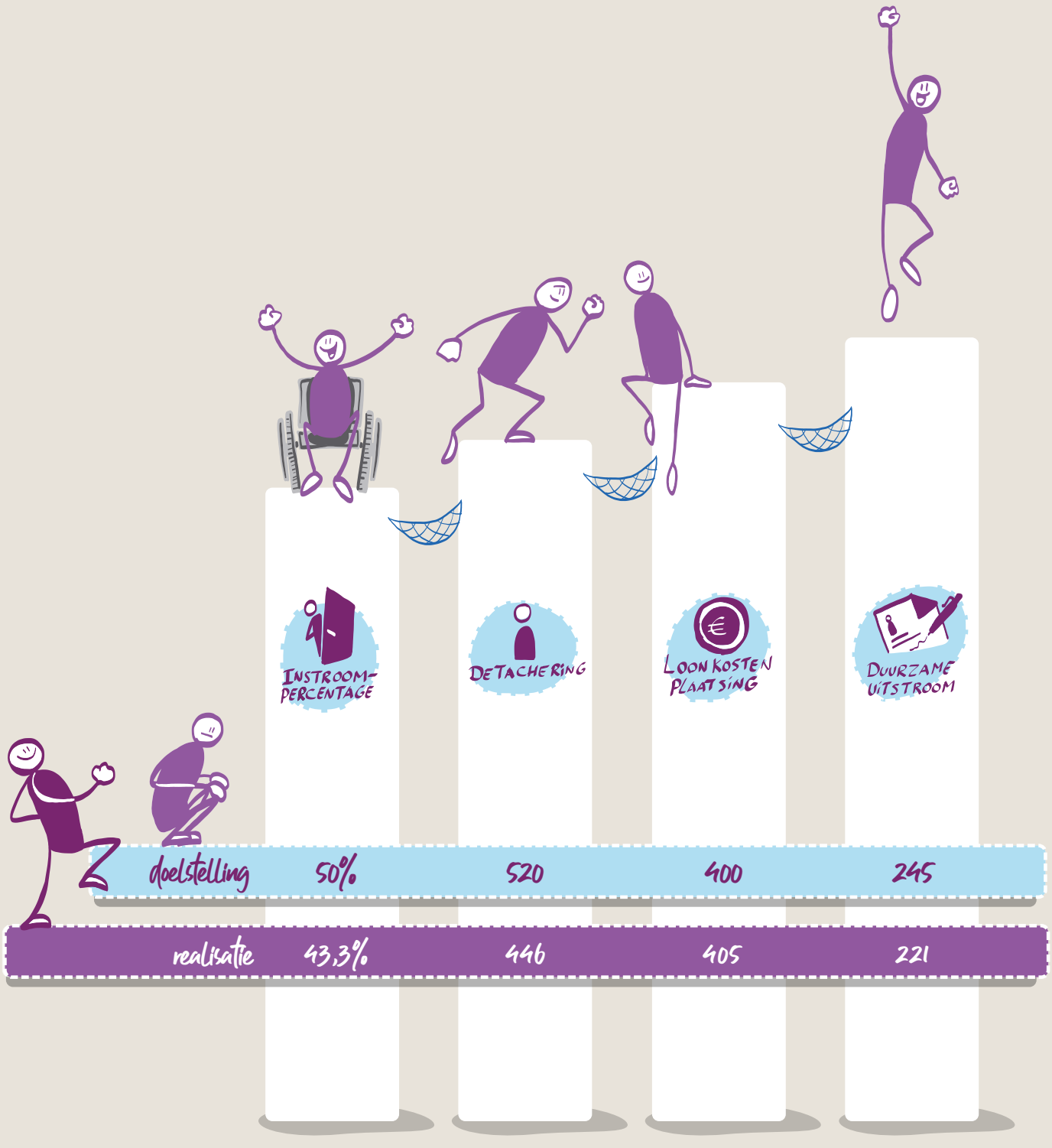
Het aantal banen met een loonkostensubsidie (lks) bij een andere werkgever dan Werkzaak. Werknemers met een arbeidsbeperking kunnen niet altijd het minimumloon verdienen. Bijvoorbeeld als de werknemer minder productief is, dan een werknemer zonder een handicap. Met lks krijgt de werknemer het normale salaris. De overheid betaalt de werkgever voor de lagere productiviteit. Het aantal lks-dienstverbanden verandert gedurende het jaar. **Doelstelling gehaald.**

Duurzame uitstroom

Doel 2024: 245 | Resultaat 221

Werkzoekende is uitgestroomd omdat hij een baan heeft gevonden of voor zichzelf is begonnen. Dit aantal neemt toe gedurende het jaar. Vanwege administratieve redenen (meestal drie maanden) loopt het getal nog op met terugwerkende kracht gedurende het jaar n+1. Dit is een bewuste keuze van ons. Omdat we mensen die aan het werk gaan, eerst drie maanden volgen voordat we de uitkering definitief afsluiten. Dit doen we om te voorkomen dat mensen die de stap zetten om aan het werk gaan en 'terugvallen' per direct de uitkering kunnen hervatten. Zo hoeven ze niet opnieuw de hele aanvraagprocedure te doorlopen. Dit voorkomt dat mensen zonder inkomen in armoede komen of schulden krijgen.

Doelstelling niet gehaald. We zien over de jaren heen een kleine daling in het aantal mensen dat aan het werk gaat. Dit is ook het landelijke beeld. De daling was sterker dan we ingeschat hadden. Ruim een miljoen Nederlanders komen niet aan een baan, zelfs nu niet, ondanks de krapte op de arbeidsmarkt. Het gaat om mensen met een beperking of kwetsbaarheid, zowel fysiek, verstandelijk, psychisch of sociaal. Denk aan migranten, ouderen of langdurig werklozen. Zij lopen het risico om langdurig zonder werk te blijven. Mensen willen vaak werken, maar kunnen dat niet onder de huidige omstandigheden.


INSTROOM-
PERCENTAGE
DETACHERING
LOONKOSTEN
PLAATSING
DUURZAME
UITSTROOM
doelstelling
50%
520
400
245
realisatie
43,3%
446
405
221

Financieel

Subsidieresultaat

In het subsidieresultaat zien we wat het financiële resultaat is van onze investeringen in de ontwikkeling van werkzoekenden en het bieden van een voorziening ten behoeve van bestaanszekerheid. Dit ten opzichte van het geld dat gemeenten hiervoor ontvangen van de overheid.

Voor 2024 laat het subsidieresultaat een positief resultaat zien van afgerond 255.000 euro in vergelijking met de bestuursrapportage.

Subsidieresultaat						
	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
BUIG	4.535.300	-738.700	3.796.600	3.909.100	112.500	V
BBZ	50.000	12.500	62.500	67.500	5.000	V
Bijzondere Bijstand	-281.000	241.000	-40.000	-67.800	-27.800	N
SW	1.559.600	268.500	1.828.100	1.993.400	165.300	V
Totaal	**5.863.900**	**-216.700**	**5.647.200**	**5.902.200**	**255.000**	**V**
Stelpost BUIG	4.535.300	-4.535.300	-	-	-	-
Subsidieresultaat	**1.328.600**	**4.318.600**	**5.647.200**	**5.902.200**	**255.000**	**V**
Resultaat BUIG ingroeimodel 75 %	**-**	**2.847.450**	**2.847.500**	**2.931.800**	**84.300**	**V**
Subisideresultaat na ingroeimodel BUIG	**1.328.600**	**1.471.150**	**2.799.700**	**2.970.400**	**170.700**	**V**

Hieronder verklaren we de significante verschillen per onderdeel.
Een totale financiële analyse presenteren we in de verschillende programma's.

Resultaat BUIG

In de begroting 2024 gingen we uit van een positief resultaat ten opzichte van de rijksbijdrage van 4,535 miljoen euro, de opgenomen stelpost is hieraan gelijk. In de bestuursrapportage stelden we dit bij naar een positief resultaat van 3,796 miljoen euro. Bij de jaarrekening is dit positieve resultaat uiteindelijk 3,909 miljoen euro geworden. Dit verschil is veroorzaakt door een hoger gemiddeld uitkeringsbedrag door een verschuiving in de verhouding gehuwden en alleenstaanden en een te lage indexering. Daarnaast zien we iets lagere aantallen dossiers dan waarmee rekening is gehouden in de bestuursrapportage. Het nadeel op de lastenkant wordt gecompenseerd door de hogere rijksbijdrage waardoor we per saldo uitkomen op een voordelig resultaat van 112.500 euro in vergelijking met de bestuursrapportage

Resultaat Bbz en Bijzondere bijstand

Bij de bestuursrapportage 2024 zijn de uitgaven flink naar beneden bijgesteld doordat er in 2023 en tot april 2024 veel minder aanvragen waren. Er zijn toch weer wat meer aanvragen gekomen in de 8 maanden erna dan verwacht. Dit levert een nadeel op van 27.800 euro in vergelijking met de bestuursrapportage. De Bbz heeft een voordelig resultaat van 5.000 euro in vergelijking met de bestuursrapportage.

Resultaat Wet sociale werkvoorziening (Wsw)
Het subsidieresultaat voor de Wsw laat een voordelig subsidieresultaat zien van 165.300 euro ten opzichte van het te verwachten subsidieresultaat bij de bestuursrapportage 2024. De kosten binnen het programma waren lager dan verwacht. Dit komt voornamelijk door ontvangsten van andere gemeenten of werkbedrijven voor medewerkers uit de doelgroep SW die gedurende 2024 in dienst zijn gekomen bij Werkzaak. Daarnaast zien we lagere salarislasten en overige werkgerelateerde kosten maar ook hogere lasten voor de verstrekte loonkostensubsidies.

Resultaat BUIG ingroeimodel
Het resultaat BUIG ingroeimodel is het gevolg van de afspraken in het Algemeen Bestuur, die vastgelegd zijn in de bestuurlijke agenda. Het ingroeimodel is in het leven geroepen om in een periode van vier jaar (2022 tot en met 2025) de omschakeling te maken van de afrekening op basis van werkelijke lasten en baten per gemeente naar een afrekening op basis van (volledige) solidariteit op de BUIG. Dat betekent dat uiteindelijk tekorten en overschotten van de individuele gemeenten ten laste of ten bate komen van alle gemeenten waar Werkzaak de Participatiewet voor uitvoert. Daarom wordt het resultaat gecorrigeerd op het subsidieresultaat en verwerkt in het bedrijfsvoeringsresultaat. De berekening van de bijdragen op basis van solidariteit is in de periode van vier jaar als volgt. 2022: 25% / 2023: 50% / 2024: 75% / 2025: 100%.

Bedrijfsvoeringsresultaat

Voor 2024 laat het bedrijfsvoeringsresultaat een positief resultaat zien van afgerond 1,771 miljoen euro in vergelijking met de bestuursrapportage. Dit is exclusief het voordelig resultaat van de herverdeling van het subsidieresultaat BUIG en het al meegenomen bedrijfsvoeringsresultaat voor de deelnemers aan de Wsw. Hiermee resteert een saldo voor bedrijfsvoering voor deelnemers aan de Participatiewet van 1,487 miljoen euro in vergelijking met de bestuursrapportage.

Bedrijfsvoeringsresultaat (in €)

	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
Organisatiekosten	23.648.900	279.100	23.369.800	21.956.600	1.413.200	V
Kosten doelgroepprofessionals	350.000	57.000	293.000	331.600	-38.600	N
Omzet vs inleenvergoeding	-4.635.000	-115.000	-4.520.000	-4.916.200	396.200	V
Bedrijfsvoeringsresultaat	**19.363.900**	**221.100**	**19.142.800**	**17.372.000**	**1.770.800**	**V**
Herverdeling resultaat BUIG	-	2.847.600	-2.847.600	-2.931.800	84.200	V
Bedrijfsvoeringsresultaat incl. res. BUIG	**19.363.900**	**3.068.700**	**16.295.200**	**14.440.200**	**1.855.000**	**V**
Afrekening bedrijfsvoeringsres. SW en toeslag	-1.818.500	407.800	-2.226.300	-1.858.700	-367.600	N
Totaal bedrijfsvoerings-resultaat Participatiewet	**17.545.400**	**3.476.500**	**14.068.900**	**12.581.500**	**1.487.400**	**V**

Hieronder verklaren we de verschillen per onderdeel. Cijfermatig onderbouwen we dit in de verschillende programma's.

Organisatiekosten
Voor 2024 is een voordelig resultaat zichtbaar van 1,413 miljoen euro ten opzichte van de bestuursrapportage. Dit voordeel zit in nagenoeg alle posten die hier onder vallen, de huisvestingskosten zijn wel hoger. Dit komt door hogere energiekosten door een eindafrekening over een termijn van drie jaar en door een incidentele verwerking van servicekosten 2023 in dit jaar.

Verder hadden we minder telefoniekosten, licentiekosten, onderhoud software, hardware, consultancy en lagere kosten door de omschakeling naar elektrische auto's. Daarnaast was er een voordeel op het participatiebudget en personeelslasten. De gemiddelde bezetting ten opzichte van de formatie daalde in 2024. De arbeidsmarkt wordt steeds krapper en de doorlooptijd van het invullen van (tijdelijke) vacatures is langer geworden. Dit heeft weer effect op de werkdruk die medewerkers ervaren en de hoogte van het ziekteverzuim. In onze arbeidsmarktcommunicatie onderzoeken we welke oplossingen we voor dit probleem kunnen vinden met als doel op ieder moment zowel in kwaliteit als in kwantiteit voldoende personeel te hebben.

Een uitsplitsing per bedrag en uitgebreide toelichting is te vinden onder 6.5 Toelichting op de baten en lasten.

Kosten doelgroepprofessionals
Deze kosten zijn in 2024 hoger dan verwacht door een stijging van de salariskosten en een aanpassing van de calculatietool.

Omzet vs. inleenvergoeding
De personeelslasten van voormannen e.d. zijn lager uitgevallen door openstaande vacatures. Voor de productie van dakliggers voor zonnepanelen voor het bedrijf Sunbeam gold in 2024 dat deze achterliep op basis van de begrote groei. Daarmee zijn de benodigde materialen lager dan begroot. Tot slot hebben lagere lasten voor inleenvergoedingen een positieve bijdrage geleverd aan het resultaat. Het positieve resultaat geeft een goed beeld van zowel de operationele prestaties als de kostenbeheersing binnen de verschillende programma's.

Herverdeling resultaat BUIG
Dit is het bedrag dat als resultaat BUIG ingroeimodel wordt herverdeeld naar het bedrijfs-voeringsresultaat. Hiermee wordt invulling gegeven aan het solidariteitsbeginsel en dragen de gemeenten, waar Werkzaak de Participatiewet voor uitvoert, gezamenlijk de lasten en baten voor de BUIG. Het bedrag wordt toegelicht in het onderdeel Resultaat Ingroeimodel BUIG bij het subsidieresultaat.

Bedrijfsvoeringsresultaat Wsw en toeslag
Dit is de afrekening van de bijdragen van de gemeenten die deelnemen aan de Wsw. Deze is al verwerkt in de cijfers van de jaarrekening zoals in andere jaren maar nu apart inzichtelijk gemaakt. Het resultaat bedrijfsvoering is het bedrag dat de deelnemende gemeenten voor de Participatiewet ontvangen.

Financiële afrekening gemeenten
In de bestuurlijke agenda is afgesproken dat we de bedrijfsvoeringskosten en opbrengsten (omzet) voor de doelgroep Wsw afrekenen op basis van de aantal Wsw-ers. De overige bedrijfsvoeringskosten worden verdeeld onder de gemeenten die meedoen aan de Participatiewet. Gemeenten brengen het basisbedrag voor uitvoering in en het verschil wordt verdeeld op basis van het aantal bijstandsgerechtigden en het aantal loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet.

De loonkosten en loongerelateerde kosten van Wsw-ers worden per gemeente afgerekend.

Voor het verstrekken van de uitkeringen ontvangen de gemeenten een rijksbijdrage, het BUIG-budget. Hiermee worden bijstandsuitgaven bekostigd. Per saldo ontstaat een overschot of tekort ten opzichte van dit BUIG-budget. Als een gemeente meer kosten heeft dan de rijksbijdrage die ze ontvangen dan wordt dit tekort door alle gemeenten samen gedragen op basis van solidariteit. In 2024 had één gemeente een tekort voor de BUIG, terwijl alle andere gemeenten een overschot hadden.

In het overzicht hieronder is te zien hoe de verschillende resultaten zich over de jaren 2016 tot en met 2024 hebben ontwikkeld en hoe deze zich verhouden tot de rijksbijdragen die de gemeenten ontvangen. In de tabel is te zien dat Werkzaak in 2024 minder middelen nodig heeft dan de bijdragen die de gemeenten ontvangen voor de taken die Werkzaak uitvoert.

Financieel Resultaat	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
BUIG									
Netto kosten BUIG	41.429.000	42.211.000	40.780.000	39.165.800	41.127.300	41.063.600	40.212.400	44.677.400	48.991.200
Rijksvergoeding BUIG	37.242.000	39.519.000	41.041.400	40.077.600	46.076.000	45.422.600	44.349.700	48.658.500	52.900.200
Rijksvergoeding BUIG vangnet	2.018.000	550.000							
Resultaat BUIG	**-2.169.000**	**-2.142.000**	**261.400**	**911.800**	**4.948.700**	**4.359.000**	**4.137.300**	**3.981.100**	**3.909.000**
WSW									
Netto lasten WSW	27.364.000	24.732.000	22.115.000	22.725.200	22.168.200	20.457.900	20.011.700	20.102.700	21.036.000
Rijksvergoeding WSW	26.283.000	24.064.000	22.045.900	22.247.500	21.757.700	21.336.500	21.261.600	21.753.600	23.029.400
Resultaat WSW	**-1.081.000**	**-668.000**	**-69.100**	**-477.700**	**-410.500**	**878.600**	**1.249.900**	**1.650.900**	**1.993.400**
Participatiebudget									
Lasten werkzaak	2.193.500	2.869.000	3.625.000	4.003.500	4.821.400	4.251.400	4.732.600	6.155.400	6.768.000
Rijksvergoeding Participatiebudget	2.193.500	2.869.000	3.625.000	4.003.500	4.821.400	4.251.400	4.732.600	8.167.800	9.980.100
Correctie rijksbijdrage 5%								-408.400	-598.806
Resultaat Participatiebudget	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1.604.000**	**2.613.294**
Bedrijfsvoering									
Netto bijdrage bedrijfsvoering	8.512.000	9.071.000	9.996.000	11.235.600	12.991.300	13.994.100	14.771.900	15.318.100	17.372.000
Rijksvergoeding gemeentefonds	9.538.693	9.944.587	10.831.550	11.782.502	12.191.225	12.610.246	13.531.400	11.811.700	11.098.200
Resultaat bedrijfsvoering	**1.026.693**	**873.587**	**835.550**	**546.902**	**-800.075**	**-1.383.854**	**-1.240.500**	**-3.506.400**	**-6.273.800**
Totaal saldo	**-2.223.307**	**-1.936.413**	**1.027.850**	**981.002**	**3.738.125**	**3.853.746**	**4.146.700**	**3.729.600**	**2.241.894**

Afgelopen jaren is gebleken dat het samenvoegen van bovenstaande taken enorm lonend is voor de inwoners en de deelnemende gemeenten.

3 Leeswijzer

In de begroting 2024 hebben de gemeenten de plannen voor 2024 vastgelegd. In deze jaarstukken geven wij hierover verantwoording. Volgens artikel 24 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten bestaan de jaarstukken uit het jaarverslag en de jaarrekening.

Het jaarverslag bestaat uit:
- Programmaverantwoording
- Paragrafen

De jaarrekening bestaat uit:
- Balans en toelichting
- Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting
- Rechtmatigheidsverantwoording
- Overzicht van de bijdragen van de deelnemende gemeenten (bijlage 9.2)
- Overzicht naar taakveld (bijlage 9.5)

Het jaarverslag

De programmaverantwoording geeft inzicht in het gerealiseerde programmabeleid en welke acties daaraan bijdroegen. De programmaverantwoording bestaat uit:

1 Bestuur en beleid
2 Participatie
3 Wet sociale werkvoorziening
4 Beschut werk
5 Inkomensvoorziening
6 Overhead
7 Algemene dekkingsmiddelen

Elk programma heeft deze opbouw:
- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost? Je leest hier een weergave op hoofdlijnen. In de jaarrekening vind je de verdieping.

Iedere paragraaf een ander perspectief

De paragrafen geven een overzicht van de financiële aspecten van de begroting en de jaarstukken. Iedere paragraaf beschrijft het vanuit een ander perspectief. Je leest welke beleidslijnen voor beheersmatige aspecten grote financiële gevolgen kunnen hebben of belangrijk zijn voor het uitvoeren van de programma's.

De jaarrekening

De jaarrekening geeft per programma inzicht in de opbouw van het jaarresultaat. Via een gezuiverd exploitatieresultaat vóór bestemming leidt dit tot een jaarresultaat na bestemming. Een gezuiverd exploitatieresultaat is een resultaat zonder de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Andere onderdelen van de jaarrekening zijn:

- Balans met een toelichting op de balansposten
- Overzicht van incidentele baten en lasten
- Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (bijlage 9.1)

De bedragen in de tabellen onder de kolom verschil bij de programma's en de jaarrekening geven het verschil aan ten opzichte van de begroting na wijziging. De kolom voordeel/nadeel geeft het voordelig (V) of nadelig (N) verschil.

Innoveren, samenwerken en ondersteunen– voor een inclusieve arbeidsmarkt waarin iedereen zijn plek kan vinden, met behulp van de juiste kennis en technologie „



Zakaria leert voor meubelmaker bij DN Design

Zakaria, een vluchteling uit Syrië, heeft door zijn enorme doorzettingsvermogen en met steun van zijn werkgever een betaalde baan gekregen bij meubelmakerij DN Design in Dreumel.

Toen hij aankwam in Nederland, sprak hij nog geen Nederlands en moest hij het vak van meubelmaker leren. Via vrijwilligers en zijn werkcoach bij Werkzaak kwam hij in contact met DN Design en startte hij met een werkervaringsplek. Dit bood zowel Zakaria als het bedrijf de mogelijkheid om te zien of ze bij elkaar pasten.

> Ik voel me welkom. André en mijn collega's staan altijd klaar om me te helpen„

Inmiddels heeft Zakaria een vaste baan en is hij erg trots dat hij zijn gezin zelfstandig kan onderhouden zonder afhankelijk te zijn van een uitkering.

Voor Zakaria betekent werken meer dan inkomen: "Werken is mijn troost." Zijn verhaal toont de kracht van samenwerking en doorzettingsvermogen.

4 Programma verantwoording

4.1 Programma bestuur en beleid

Het programma bestuur en beleid richt zich op de beleidsontwikkelingen en de bestuurlijke verantwoording van de planning- en controlcyclus. De indeling van deze paragraaf is nog gebaseerd op ons meerjarenbeleidplan 2020 - 2023, omdat ook de begroting 2024 daarop gebaseerd was.

Wat hebben we bereikt?

Iedereen doet mee in de samenleving. Daar gelooft Werkzaak Rivierenland in. We begeleiden mensen bij het vinden en behouden van werk. Als dat nodig is, bieden we inkomensondersteuning of werk in een aangepaste omgeving. Want iedereen verdient een kans. Wij versterken werkzoekenden, medewerkers en werkgevers bij het ontdekken, benutten en vergroten van talenten. We luisteren aandachtig en bepalen samen de beste route naar werk. Dat zorgt voor een win-win-win: voor werkzoekenden en medewerkers, werkgevers en gemeenten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Technologie

Werkzaak blijft voortdurend onderzoeken, innoveren en implementeren om mensen met een ondersteuningsbehoefte succesvol te laten deelnemen bij werkgevers. Dit doen we in nauwe samenwerking met werkgevers, onderwijsinstellingen en onderzoekers. Onze digitale technohub, www.tint-rivierenland.nl, heeft in 2024 verdere vorm gekregen.
Om deelname, ontwikkeling en verbinding te bevorderen, hebben we afgelopen jaar de volgende innovatieve technologieën ingezet:

DIWI - Werkzaak heeft speciale software ontwikkeld voor digitale werkinstructies in het sociaal domein. Deze software biedt gebruiksvriendelijke ondersteuning via een tablet en helpt medewerkers bij assemblagewerkzaamheden en het werken met digitale hulpmiddelen. Duidelijke instructies met afbeeldingen en video's in verschillende talen maken complexe taken toegankelijker. Dit verhoogt de efficiëntie, vermindert de begeleidingsbehoefte en vergroot de tevredenheid en het zelfvertrouwen van medewerkers.

3D-printer - Onze 3D-printer stelt ons in staat om maatwerkoplossingen te printen die het werk van medewerkers makkelijker, sneller en efficiënter maken. Dit leidt tot kostenbesparing en verhoogde productiviteit.

Heftrucksimulator - Deze virtual reality trainingsomgeving simuleert realistische rijervaringen en stelt medewerkers en werkzoekenden in staat om hun vaardigheden en verkeersinzicht te verbeteren. De simulator helpt hen bij het ontwikkelen en monitoren van hun voortgang.

Operator support system - Bij Itho Daalderop is succesvol een operator support system geïmplementeerd. Dit systeem ondersteunt medewerkers van Werkzaak bij het foutloos samenstellen van onderdelenpakketten. Dankzij deze technologie wordt de kans op fouten gereduceerd en kunnen medewerkers zelfstandig en efficiënt werken.

Inzet AI - In 2024 hebben we de eerste verkenningen afgerond naar het gebruik van AI, met name chatbots, binnen onze sector. Privacy- en beveiligingsaspecten vereisen hierbij een zorgvuldige aanpak. Dit onderzoek krijgt een vervolg in 2025.

Sociaal ondernemerschap en circulaire economie

Cirtex

Bij Cirtex, het circulair textielcentrum in Rivierenland, werken dagelijks gemiddeld 50 medewerkers of ontwikkelen zich richting werk. Om dit te realiseren, zijn we nieuwe samenwerkingen aangegaan met bestaande en nieuwe consortiumpartners van Cirtex 2.0. Het initiatief om kledingvouchers vanuit Cirtex aan minima te verstrekken, heeft geen vervolg gekregen bij de gemeenten.

De Verschilmakerij

De Verschilmakerij in Varik inspireert publieke en private partijen om hernieuwbare grondstoffen te gebruiken bij productontwikkeling. Waar mogelijk wordt hierbij het talent van Werkzaak ingezet. Zo hebben we al diverse producten gedemonteerd voor recycling en geassembleerd voor hergebruik, zoals Infrawal, rijstvliesborden en meubilair voor de openbare ruimte. Daarnaast hebben we in opdracht van Van Doorn 350 led-verlichtingsarmaturen uit de Westerscheldetunnel gerefurbished voor hergebruik in de parkeergarage van Ahoy. Dit project was zo succesvol dat inmiddels een vergelijkbare nieuwe opdracht is gestart en er meer volgen.

Welvaartverdeling en geluk

Samenwerking rond schulden en bestaanszekerheid

We werken samen met gemeenten om de dienstverlening rond schulden verder te ontschotten. We nemen deel aan het armoedepact in Tiel en organiseerden gezamenlijk een middag over schulden en bewindvoering voor ketenpartners. Ook sluiten we aan bij overlegmomenten in diverse gemeenten, zoals Maasdriel en Culemborg. Op 3 september 2024 organiseerden we een werkconferentie voor bestuurders, beleidsmedewerkers en leden van de cliëntenraad. Met sprekers zoals Arjan Vliegenthart (Nibud) en lokale deskundigen was dit een inspirerende bijeenkomst. Daarnaast stond het laatste Werkzaakcafé van 2024 in het teken van bestaanszekerheid, waarmee we dit thema organisatiebreed onder de aandacht brachten.

Financiële educatie en begeleiding

De module ‘Tel je geld’ werd dit jaar door drie medewerkers doorlopen. Deze module wordt ingezet bij individuele hulpvragen en bestaat uit acht sessies van één uur. Daarnaast faciliteerden we de cursus ‘Geldzaken’ van MEE, een zes maanden durende training in het Leerlab. Deelnemers krijgen hierbij een budgetbuddy die hen helpt het geleerde in de praktijk te brengen. Vier medewerkers uit de hallen nemen deel.
Het Leerlab verzorgde in januari 2024 drie groepsbijeenkomsten over budgettering, in samenwerking met een werkcoach uit de hallen. Acht medewerkers namen hieraan deel. Daarnaast organiseerden we op 16 mei 2024 het Financieel Fit Festival voor onze doelgroepmedewerkers.

Versterking werkcoaches en werkgevers

Werkcoaches volgden trainingen in motiverende gespreksvoering en het herkennen van laaggeletterdheid. Deze vaardigheden dragen bij aan vroegtijdige signalering van financiële problemen en betere doorverwijzing. Daarnaast integreerden we armoede en schulden in de training Mentorwijs, die vier keer binnen Werkzaak en twee keer extern werd aangeboden. Hoewel deze onderwerpen niet expliciet geagendeerd waren, kwamen ze wel aan bod vanwege hun impact op de werkvloer.

Begeleiding ondernemers met financiële problemen

In 2024 zochten we actief contact met ondernemersorganisaties in verschillende gemeenten. Tijdens voorlichtingsbijeenkomsten lichtten we het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) toe. Hierdoor schakelen gemeenten sneller met Werkzaak bij problematische schulden onder ondernemers.

Sterk door Werk Rivierenland

IPS-methode

Individuele Plaatsing en Steun (IPS) helpt mensen met een (ernstige) psychische aandoening om werk te vinden en te behouden. IPS is effectiever dan andere re-integratiemethoden. Een IPS-trajectbegeleider ondersteunt maximaal drie jaar bij werk zoeken, vinden en behouden. Ook mensen met psychische problemen op het werk kunnen een IPS-traject volgen.

Sterk door Werk Rivierenland is een samenwerking tussen Werkzaak Rivierenland, UWV, gemeenten in Rivierenland en GGZ-partners. Vertrouwen, expertise-uitwisseling en samenwerking staan centraal. Ons IPS-team bestaat uit trajectbegeleiders van Iriszorg, Pluryn, Reinier van Arkel, RIBW en Werkzaak Rivierenland. Dit team verzorgt intervisie, casuïstiekbesprekingen en kennisdeling en heeft voldoende capaciteit om de vraag naar IPS in de regio op te vangen. Ook worden IPS-trajecten uitgevoerd voor GGZ-organisaties zonder eigen IPS-aanbod.

Waarde van IPS - voor de inwoner:

- Meedoen in de samenleving
- (Dag)structuur en zingeving
- Toename eigenwaarde en sociaal netwerk
- Ontwikkeling van talenten
- 36% verbetering mentale gezondheid in twee jaar
- 47% toename geluk in twee jaar

Waarde van IPS - voor de werkgever:

- Groter aanbod personeel in krappe arbeidsmarkt
- Meer diversiteit op de werkvloer
- SROI en goed werkgeverschap
- Loyale medewerkers
- Aantrekkelijk werkgeverschap

Waarde van IPS - voor gemeenten en samenleving:

- Gezondere en gelukkigere inwoners
- Lagere uitkeringslasten en zorgkosten
- Voorkomen van overlast en neerwaartse spiralen

Resultaten en trots

- 148 voortrajecten gestart, waarvan 73% leidt tot een IPS-traject
- 100 IPS-trajecten gestart
- 65% aan het werk bij einde IPS-traject, 43% in lopende trajecten
- Regionaal team met ook twee trajectbegeleiders vanuit Werkzaak
- Landelijke erkenning voor onze regionale aanpak, met ondertekening van het landelijk convenant bij Werkzaak

Dichterbij Dan Je Denkt met IPS

Met de subsidie 'Dichterbij Dan je Denkt' zijn we 14 IPS-trajecten gestart die buiten de landelijke regeling vallen. Zo bieden we IPS aan mensen met een SW-indicatie of indicatie beschut werk. Ook zetten we IPS in als de GGZ (nog) niet betrokken is, waarbij de huisarts, POH of psycholoog van Werkzaak tijdelijk de zorgverbinder is. In Q1 2025 volgt een tussenevaluatie.

Leven lang leren

Strategisch blijft Werkzaak Rivierenland investeren in leren en ontwikkelen. Zo vergroten we de kansen van werkzoekenden op een baan en verkleinen we de kans dat medewerkers opnieuw begeleiding of bijstand nodig hebben. Door te investeren in vaardigheden en ontwikkeling versterken we de zelfstandigheid op de arbeidsmarkt.

Leerlab: dé plek voor groei en ontwikkeling

In juni 2024 is het nieuwe Leerlab opgeleverd: een inspirerende leeromgeving waar werkzoekenden en medewerkers van de productielocatie individueel en in groepsverband ondersteuning krijgen. Het Leerlab biedt een breed scala aan cursussen en trainingen, van taalvaardigheid en digitale vaardigheden tot sollicitatietrainingen en omgaan met geld. De focus ligt op het ontdekken, benutten en vergroten van talent, met als doel zelfredzaamheid en duurzame inzetbaarheid op de arbeidsmarkt of in het onderwijs.

Het Leerlab is gevestigd op het terrein van Werkzaak in Geldermalsen. Met twee leslokalen, twee spreekruimtes en een gezellige ontvangstruimte met koffiecorner biedt het een ideale setting voor leren en ontwikkelen. De inrichting bestaat grotendeels uit hergebruikte materialen, waaronder vilt gemaakt van oude kleding die bij Cirtex is gesorteerd en verwerkt.

Versterken van werkzoekenden

Werkzoekenden krijgen trainingen aangeboden op zowel onze locatie Poppenbouwing als in Tiel. In 2024 zijn we gestart met intakegesprekken om samen een leerplan op te stellen. De voortgang wordt nauwlettend gemonitord en waar nodig bijgestuurd. Het aanbod is divers en richt zich onder andere op:

- Taalvaardigheid, rekenen en digitale vaardigheden
  Binnen het Leerlab is een Taallab ingericht, mogelijk gemaakt door een subsidie van 125.000 euro van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De belangrijkste resultaten:
  - Ontwikkeling van een methodische aanpak voor taaltrainingen
  - Ontwikkeling van lesmaterialen en oefenprogramma's
  - Training 'herkennen van laaggeletterdheid' voor professionals
  - Organisatie van een taalfestival op de Poppenbouwing
  - Deelname aan een effectmeting binnen de integrale aanpak laaggeletterdheid Rivierenland, uitgevoerd in samenwerking met professor dr. Maurice de Greef (Unesco Leerstoel volwasseneneducatie). Hieruit bleek:
    - 66% van de deelnemers heeft een betere taalbeheersing
    - 40 - 60% heeft een betere maatschappelijke positie
    - 15 - 45% heeft een betere arbeidsmarktpositie
  - Conclusie: investeren in taaltraining en het aanpakken van laaggeletterdheid draagt aantoonbaar bij aan duurzame arbeidsparticipatie en doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt.
- Werknemersvaardigheden
  In deze trainingen leren werkzoekenden over gedrag op de werkvloer, feedback geven en ontvangen, voor jezelf opkomen en de Nederlandse werkcultuur (voor statushouders). De impact van deze trainingen wordt versterkt wanneer werkgevers tegelijkertijd deelnemen aan Mentorwijs, een training voor leidinggevenden op de werkvloer.
- Vinden van werk
  Werkzoekenden worden ondersteund met sollicitatietrainingen, cv-trainingen en loopbaantrainingen. Steeds vaker zetten we technologie in, zoals VR-brillen, om de trainingen interactiever en effectiever te maken.

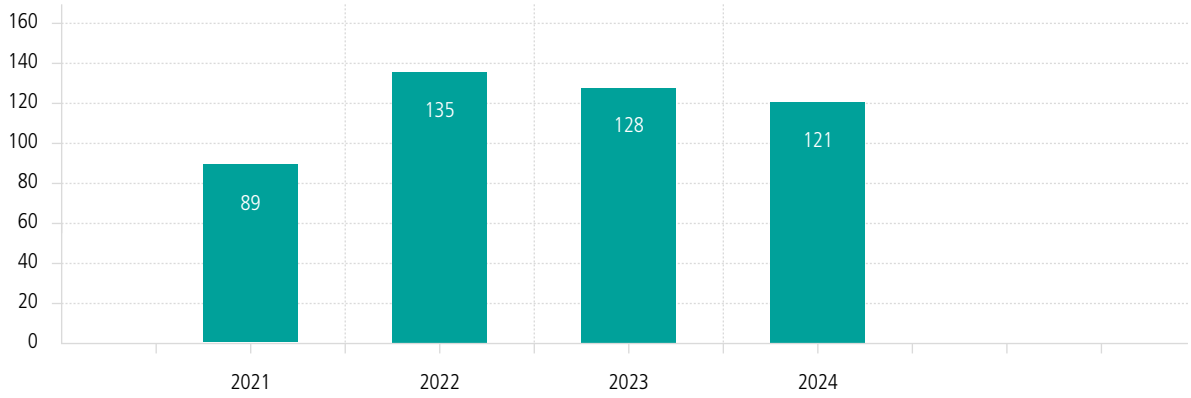
- Vakvaardigheden
  - Binnen de leerwerkroutes leiden we werkzoekenden op met als doel een mbo-diploma, deelcertificaten of praktijkverklaringen te behalen. Dit gebeurt in samenwerking met regionale roc's en werkgevers, die leerwerkplekken aanbieden om te leren in de praktijk.
  - Buiten de leerwerkroutes bieden we eveneens trainingen in vakvaardigheden, zoals werken met een heftrucksimulator.
  - Samen met Avri organiseren we trainingen waarin werkzoekenden en Avri-medewerkers deelnemen. Dit versterkt de samenwerking en uitwisseling van kennis en vaardigheden.

Met het Leerlab investeren we in mensen en hun toekomst. Door het aanbieden van gerichte trainingen en ondersteuning vergroten we de kansen op duurzame arbeid en ontwikkeling.

Migratie

De instroom van het aantal statushouders is de afgelopen twee jaar licht gedaald. Door achterstanden bij IND en door onvoldoende huizen voor statushouders verblijven zij langer in een AZC en stromen minder snel in.

Instroom statushouders in de uitkering



We zijn betrokken bij de regionale overleggen over inburgering en we kunnen de problemen en uitdagingen die wij tegenkomen in ons dagelijks werk daar bespreken. Ook zijn we deelnemer aan de CoP (community of practice) Inburgering van Divosa in de regio. Hierin overleggen we over hoe we gezamenlijk de dienstverlening aan de statushouders en migranten kunnen verbeteren.

Het afgelopen jaar hebben we succesvol een aantal trajecten voor hoogopgeleide statushouders opgezet in de richting van onderwijs, IT en ingenieur. Deze trajecten richten zich op een specifieke groep hoogopgeleide statushouders met een achtergrond in dit vakgebied met als doel om binnen afzienbare tijd uit te stromen met een baan in het onderwijs, de IT of als ingenieur.

Onze voorschakeltrajecten Taal en Werk hebben we in 2024 voortgezet. Bij het voorschakeltraject Werk laten wij statushouders kennismaken met de Nederlandse arbeidsmarkt, organiseren we bedrijfsbezoeken ter oriëntatie, ondersteunen we bij het inzetten van hun netwerk, het schrijven van brieven en CV en bemiddeling naar een eerste werkplek. Ook geven we extra Nederlandse les. Dit doen we samen met het ROC.

We ontwikkelden extra interne ontwikkelplekken bij de afdeling Onderzoek & Ontwikkeling om werkzoekenden een veilige eerste stap te laten zetten en daarnaast taalcoaching op de werkvloer aan te bieden.

Vanuit de gelden die naar de regio zijn gekomen voor de verbinderstatushouders hebben we een jobhunter aan kunnen stellen voor de groep statushouders. Deze jobhunter zoekt vanuit het talent van de werkzoekenden gericht naar werkplekken. Vooral ook buiten ons bestaande netwerk van werkgevers. Ook is een cultuurverbinder actief vanuit Werkzaak.

Terugblik op relevante ontwikkelingen in 2024

Participatiewet in balans

De Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening en oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen werkloze werknemers (IOAW) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) zouden in 2024 op onderdelen meer in balans worden gebracht tussen bestaanszekerheid, re-integratie en handhaving. Deze aanpassingen zijn door het kabinet uitgesteld naar 2025. In 2024 zijn we wel vast gestart met een herijking van onze visie op dienstverlening om meer te werken vanuit vertrouwen en meer maatwerk te kunnen toepassen. We maken hier een duidelijke verbinding met methodisch werken.

Regionaal Werkcentrum

In april is er een kwartiermaker gestart die samen met de partners in de regio verschillende scenario's heeft ontwikkeld voor het Regionale Werkcentrum Rivierenland. Op 17 oktober is een voorkeursscenario gepresenteerd aan het Bestuurlijk Overleg van de arbeidsmarktregio. De bestuurders hebben ingestemd met het scenario. Een implementatiemanager zal samen met de partners aan de slag om het voorkeursscenario verder te concretiseren en te implementeren in het transitiejaar 2025.

Versoepeling terugvorderingsbepalingen

De beoogde wijzigingen op het gebied van terugvordering vallen allemaal onder het wetsvoorstel Participatiewet in Balans en zijn nog niet doorgevoerd door het kabinet. Wij hebben onze beleidsregels al aangepast op de nieuwe wet. In 2024 hebben we actiever gekeken naar vorderingen waarbij de aflostermijn van drie jaar was bereikt. Het restant op de vordering is dan kwijtgescholden.

Wet Inburgering en Breed Offensief

Geen relevante ontwikkelingen te melden over deze wetten.

Nieuwe Archiefwet

De ingangsdatum van de Nieuwe Archiefwet is verschoven van 1 januari 2025 naar 1 januari 2026.

Beleid, bezwaar en beroep

Het aantal van 36 bezwaren in 2024 is gelijk aan dat van 2023. Ook het aantal klachten is nagenoeg gelijk (17). Ongeveer 45% van de bezwaren wordt informeel opgelost.
In 2024 zijn de beleidsregels Terugvordering en beleidsregels Re-integratie vernieuwd. In 2024 is in samenwerking met gemeenten gestart met het inventariseren van verbetermogelijkheden rondom bestaanszekerheid en de overdracht naar klantprofiel 4 naar klantprofiel 3 en andersom.

Aantal zaken						
	2019	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Bezwaren	79	114	62	43	36	36
Klachten	27	34	15	14	16	17
Beroep	9	5	5	5	2	4
Hoger beroep	2	2	1	0	0	2

Beleidsindicatoren

De volgende beleidsindicatoren komen van de website www.waarstaatjegemeente.nl.

Gemeente						
	Netto arbeidsparticipatie	**Aantal bijstandsuitkeringen op 1000 inw.**	**Werkloze jongeren**	**Kinderen in uitkeringsgezin**	**Lopende reintegratie-voorzieningen op 1000 inw.**	**Banen (afgezet tegen beroepsbevolking)**
Culemborg	74,1%	28,9	2%	4%	9,0	741,4
Maasdriel	75,4%	12,1	1%	2%	5,0	645,4
Tiel	72,9%	38,0	1%	6%	14,4	892,3
West Betuwe	76,0%	13,5	1%	2%	7,1	884,1
West Maas en Waal	74,4%	14,9	1%	4%	7,2	596,2
Zaltbommel	76,2%	17,1	1%	3%	7,1	876,1
Werkzaak Rivierenland	**74,8%**	**21,5**	**1%**	**3%**	**8,7**	**804,5**
Nederland	**73,1%**	**34,4**	**2%**	**6%**	**18,9**	**836,6**

In onze regio zijn ondanks de beschikbaarheid van minder banen minder mensen aangewezen op een uitkering ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Het relatief lage ratio lopende re-integratievoorzieningen heeft te maken met de bewuste keuze van Werkzaak om zwaarder in te zetten op begeleiding door werkcoaches en het gebruik van een zelf ontwikkeld instrumentarium zoals leerwerkroutes. Dat in tegenstelling tot gemiddeld in het land waar meer trajecten extern worden ingekocht.

Wat heeft het gekost?

Bestuur en beleid (in €)							
	Jaarrekening 2023	**Begroting 2024**	**Begrotings-wijziging 2024**	**Begroting na wijziging**	**Jaarrekening 2024**	**Verschil**	**Voordeel / Nadeel**
Lasten	89.700	110.100	-8.400	118.500	93.400	25.100	V
Baten	-	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	**-89.700**	**-110.100**	**8.400**	**-118.500**	**-93.400**	**25.100**	**V**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	50.000	-50.000	-	-	-	-
Mutatie reserves	-	50.000	-50.000	-	-	-	-
Totaal	**-89.700**	**-60.100**	**-41.600**	**-118.500**	**-93.400**	**25.100**	**V**

Voor de analyse verwijzen we naar hoofdstuk 6.5.

4.2 Programma Participatie

Wij maken geen onderscheid in de dienstverlening op basis van achtergrond van de doelgroep. De doelstellingen voor dit programma en de programma's Wet sociale werkvoorziening en Beschut Werk komen daarom overeen. De programmatekst nemen we op in dit programma; bij de overige programma's verwijzen we hiernaar.

Wat hebben we bereikt?

We hebben de samenwerking met een aantal strategische partners verstevigd. Dit resulteert in een grotere en stabielere hoeveelheid werk. Hierdoor kunnen we meer mensen structureel werk bieden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Strategisch partnerschap

Werkzaak Rivierenland zoekt verbinding met werkgevers die medewerkers met een ondersteuningsbehoefte met behulp van werkplekaanpassingen of begeleiding op de werkplek werk bieden. Dit is soms een uitdaging waarbij we analyseren wat de behoefte en mogelijkheden bij een werkgever zijn om tot een duurzame en inclusieve samenwerking te komen. We stemmen onze aanpak af op de specifieke behoefte van de werkgever. We ontwikkelen innovatieve oplossingen en maatwerkprogramma's die passen bij de werkgever. Voorbeelden van strategische partners zijn Cirtex, Itho Daalderop, MCI, Sunbeam en De Verschilmakerij.

Itho Daalderop is producent van duurzame, energiezuinige oplossingen op het gebied van koelen en verwarmen, ventilatie en warm water. Samen met ons team Technologie en Inclusie hebben we meer mensen ontwikkeld om in te zetten op de werkpakketten van Itho Daalderop. Ook hebben we een technologische toepassing (beamertafel) op locatie Tiel van Itho Daalderop geplaatst zodat meer medewerkers aan het werk kunnen.

MCI (Motion Controls Internationals) zit in de automotive industrie. Wij assembleren al jaren op onze locatie Poppenbouwing in Geldermalsen vrachtwagenspiegels voor MCI.

Sinds 2023 produceren we voor Sunbeam, producent van montagesystemen voor zonnepanelen. Die samenwerking is in 2024 verstevigd. We hebben nu een stabielere, beter planbare hoeveelheid werk. Of dat ook zo blijft, is wel afhankelijk van de marktontwikkelingen en van de verkopen die de klant zelf realiseert in de markt.

Cirtex en De Verschilmakerij zijn toegelicht in hoofdstuk 6.1 onder het kopje Sociaal ondernemerschap en circulaire economie.

We zijn er in geslaagd, ondersteund door de Lean-methodiek Obeya, om beter inzicht te krijgen in de hoeveelheid en de diverse kwaliteit van de beschikbare interne uren. Dat is uiteraard geen vast gegeven, want er stromen mensen in en uit. Maar op hoofdlijnen helpt het bij de acquisitie van nieuwe klanten/relaties.

Duurzaam aan het werk

Door de krapte op de arbeidsmarkt zien we in een aantal sectoren (Agribusiness, Logistiek & transport, Techniek, Zorg) een groeiende vraag naar geschoolde medewerkers. Door opleiding en training in afstemming met werkgevers proberen we onze werkzoekenden optimaal voor te bereiden op deze kansen. Aanpassingen in instructie, functiecreatie en faciliteiten op de werkplek worden ingezet om werkzoekenden direct te laten instromen op een werkplek. Mentorwijs training geeft de teamleider op de werkvloer handvatten om een diverse groep medewerkers aan te sturen.

Veel werkgevers hebben weinig ervaring met het aan de slag houden van mensen met een beperkte loonwaarde. Samen met het UWV en de Gemeente Buren is het Werkgevers Service Punt (WSP) opgesteld, waar de werkgevers terecht kunnen met vragen. Naast begeleiding op het werk, hebben de betrokken medewerkers vaak belemmeringen in de privésfeer, bijvoorbeeld op sociaal of medisch terrein. Het wegnemen van deze belemmeringen of het ondersteuning bieden bij de manier waarop hiermee kan worden omgegaan, behoort tot de taken van de werkcoach. De werkcoach heeft als taak om ondersteuning te bieden, zodat mensen zo lang en zo goed mogelijk hun werk kunnen blijven doen en terugval in werkloosheid en een uitkering wordt voorkomen.

Leerwerkroutes
Het doel van de leerwerkroutes is mensen op de werkplek in kansrijke sectoren te ontwikkelen. En dan uitstroom naar werk met een mbo-diploma of een praktijkcertificaat.
We hebben op dit moment acht leerwerkroutes: Techniek, Bouw, Logistiek & Transport, Zorg, ICT, Schoonmaak (interne LWR), Horeca (Smaakzaak - interne LWR) en KCC (interne LWR). In 2024 is de leerwerkroute Groen gestopt.

We passen de leerwerkroutes aan de vraag van de markt aan en aan de wensen en kansen van de werkzoekenden. Het afgelopen jaar hebben wij een evaluatie op het instrument leerwerkroute gedaan. Hieruit zijn mooie ontwikkelpunten naar voren gekomen die in 2025 worden opgepakt.

Jongeren
De jongeren (tot 27 jaar) die Werkzaak in begeleiding heeft, zijn meestal niet zelfredzaam op de arbeidsmarkt. Ze komen vaak van het voorgezet speciaal onderwijs of praktijkonderwijs. We bieden deze jongeren persoonlijke aandacht en zetten instrumenten in om hen naar werk te begeleiden. Denk aan instrumenten als de leerwerkroute, praktijkonderzoek en een beroepskeuzetest. We werken waar mogelijk preventief en zoeken samen met de jongere naar een passende en duurzame werkplek.
Om jongeren in de regio een stabiele basis te geven werken we samen met netwerkpartners. We doen dit op verschillende niveaus. Zo werken we bijvoorbeeld beleidsmatig samen aan de invoering van het nieuwe wetsvoorstel Van School Naar Duurzaam Werk. En worden er op operationeel niveau in het kernteam jongeren, onderdeel van de regionale aanpak jeugdwerkloosheid, door collega's signalen besproken en witte vlekken ontdekt. Deze signalen worden regionaal opgepakt en opgelost.

Begeleiding werkzoekenden met een ondersteuningsbehoefte
Voor West Maas en Waal voert Werkzaak de gehele dienstverlening uit voor de uitkeringsgerechtigden in klantprofiel 4. Dat zijn mensen die ontheven zijn van de arbeidsplicht en zijn aangewezen op participatie en/of zorg. Tot 2024 was dit een pilot. De pilotfase is in 2024 afgerond. Dit betekent dat er geen projectleider meer is. De uit te voeren werkzaamheden worden aangestuurd door de betrokken teammanagers.
Samen met de gemeenten werken we aan de optimalisering van de dienstverlening aan de inwoners in KP4. We maken gebruik van elkaars expertise en hebben kennis van elkaars instrumenten.

Jobcoaching
Jobcoaching is een essentieel onderdeel van de wet Breed Offensief. Jobcoaching is bij Werkzaak ingevoerd per 1 juli 2024. Een jobcoach ondersteunt door middel van persoonlijke begeleiding en praktische ondersteuning op de werkvloer mensen met een ondersteuningsbehoefte om hun plek te vinden en te behouden op de arbeidsmarkt.
Jobcoaching biedt persoonlijke begeleiding, waardoor mensen zich gesteund voelen en gemotiveerd blijven. Jobcoaching draagt bij aan de duurzame inzetbaarheid van mensen met een arbeidsbeperking.

Marktontwikkelingen
De verwachting is dat de krapte op de arbeidsmarkt de komende jaren blijft, ook in Rivierenland. Vooral sectoren als techniek, zorg en transport kennen structurele personeelstekorten. De mismatch blijft In gesprek met werkgevers zoeken we naar manieren om matches te kunnen blijven maken. Door de inzet op technologie en digitalisering kunnen processen soms efficiënter gemaakt worden. Maar ook wordt het door inzet hiervan soms mogelijk om werk uit te laten voeren door medewerkers die dat voorheen niet konden. Denk aan inzetten van digitale werkinstructies die mensen ondersteunt bij het uitvoeren van werkzaamheden.

De markt biedt zeker ook kansen door de ontwikkeling en aandacht voor duurzaamheid en de energie transitie. Wetgeving gaat ons mogelijk helpen. Vanaf 2024 geldt voor sommige (vooral grotere) bedrijven namelijk de CSRD-richtlijn. Deze werkgevers worden hiermee verplicht om te rapporteren over hoe duurzaam ze zelf zijn, én de keten waar ze deel van uitmaken.

De industrie van in- en ompakwerk is onzekerder. De prijzen van artikelen staan onder druk en materiaal is duur(der) waardoor soms andere keuzes gemaakt worden. Dat kan van invloed zijn op de hoeveelheid productiewerk dat beschikbaar blijft voor onze doelgroepcollega's die op onze eigen locatie werken. Met behulp van technologie zetten we in op hoogwaardiger assemblagewerk.

Projectsubsidies
Voor een overzicht van de projecten wordt verwezen naar paragraaf 6.7 De projecten worden grotendeels gefinancierd met subsidies of externe bijdragen.

Dienstverbanden
De ontwikkeling van de plaatsingen met dienstverbanden en loonkostensubsidies is als volgt:

Aantallen	december 2023	Begroting 2024	Stand bij berap 2024	december 2024
Participatie				
Dienstverbanden P-wet	109	136	112	95
Dienstverbanden WIW	4	4	4	4
Loonkostensubsidie	287	387	293	299
Totaal	**400**	**527**	**409**	**398**

Wat heeft het gekost?

Participatie (in €)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
Lasten	13.029.000	11.978.300	2.896.600	9.081.700	9.207.400	-125.700	N
Baten	8.040.800	7.457.900	-112.000	7.345.900	7.907.700	561.800	V
Saldo van baten en lasten	**-4.988.200**	**-4.520.400**	**-3.008.600**	**-1.735.800**	**-1.299.700**	**436.100**	**V**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	237.800	50.000	50.000	100.000	35.100	-64.900	N
Mutatie reserves	237.800	50.000	50.000	100.000	35.100	-64.900	N
Totaal	**-4.750.400**	**-4.470.400**	**-2.958.600**	**-1.635.800**	**-1.264.600**	**371.200**	**V**

Voor de analyse verwijzen we naar hoofdstuk 6.5.

4.3 Programma Wet sociale werkvoorziening

Wat hebben we bereikt?

Het aantal Wsw-dienstverbanden blijft dalen. Op basis van de realisatie in de afgelopen jaren hebben we rekening gehouden met een daling van de Wsw met 6 procent. Landelijk wordt uitgegaan van een daling van ongeveer 5 procent van de Wsw. Hieronder staat de verwachte ontwikkeling van het bestand.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De activiteiten zijn opgenomen in het programma Participatie.

Aantallen

	december 2023	Begroting 2024	Stand bij berap 2024	december 2024
Sociale Werkvoorziening				
Dienstverbanden SW	604	595	591	558
Loonkostensubsidie	88	88	88	83
Totaal	**692**	**683**	**679**	**641**

Wat heeft het gekost

Wet Sociale Werkvoorziening (in €)

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
Lasten	21.022.200	24.959.600	-905.000	25.864.600	25.585.000	279.600	V
Baten	26.978.000	26.091.400	1.688.200	27.779.600	27.713.500	-66.100	N
Saldo van baten en lasten	**5.955.800**	**1.131.800**	**2.593.200**	**1.915.000**	**2.128.500**	**213.500**	**V**
Toevoeging aan reserves	-	-	-700.000	700.000	700.000	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-	-
Mutatie reserves	-	-	700.000	-700.000	-700.000	-	-
Totaal	**5.955.800**	**1.131.800**	**3.293.200**	**1.215.000**	**1.428.500**	**213.500**	**V**

Voor de analyse verwijzen we naar hoofdstuk 6.5.



Sam wordt heftruckchauffeur

Sam, een energieke 18-jarige, ontdekte zijn liefde voor logistiek bij Werkzaak, waar hij begon met inpakwerk. Zijn interesse groeide toen hij collega's zag werken met elektrische pallettrucks. Dit motiveerde hem om de leerwerkroute Transport en Logistiek te volgen, en nu navigeert hij vol trots door het magazijn. "Ik geniet enorm en krijg uitstekende begeleiding. Mijn droom is om heftruckchauffeur te worden," deelt Sam enthousiast.

Bij Werkzaak draait alles om mogelijkheden. Ondanks fysieke beperkingen – zoals een verminderde armfunctie en zicht in één oog – kan Sam dankzij gerichte ondersteuning groeien.

> Ik geniet enorm en krijg uitstekende begeleiding„

Werkcoach Sanne benadrukt: "Met onze begeleiding kan Sam zijn doelen verwezenlijken. Zijn motivatie is inspirerend."

Sam behaalde certificaten voor hef- en reachtrucks via het Leerlab en werkt nu aan een praktijkverklaring als Logistiek Medewerker. Werkzaak gelooft in kansen voor iedereen en helpt talenten hun mogelijkheden te benutten, zodat ze waardevolle teamleden worden.

4.4 Programma Beschut werk

Wat hebben we bereikt?

Het aantal dienstverbanden nieuw beschut is in 2024 gestegen naar 128. Daarnaast hebben 22 personen met een indicatie beschut een dienstverband met loonkostensubsidie bij een reguliere werkgever. De groep die met een indicatie beschut bij een werkgever aan de slag kan groeit gestaag.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We zien een verbeterd inzicht in de mogelijkheden van de medewerkers doordat praktijk- en werkcoach samen met de medewerker over ontwikkeling praten. Het indicatieverzoek beschut wordt meer vanuit werkcoaches bij UWV aangevraagd. Het instrument praktijkonderzoek is verbeterd en maakt gebruik van kennis van de medewerker, wetenschappelijke informatie uit onderzoeken en de kennis van de professional. Het leren op locatie, stageplekken voor vso/pro-leerlingen, ondersteunt een verbeterd uitstroom profiel van de leerling. De succesvolle samenwerking tussen de scholen is geborgd. De mogelijkheden van O&O en andere afdelingen voor stageplekken zijn uitgebouwd.

De overige activiteiten zijn opgenomen in het programma Participatie.

De ontwikkeling van de dienstverbanden en plaatsingen met loonkostensubsidies is als volgt:

Aantallen	december 2023	Begroting 2024	Stand bij berap 2024	december 2024
Dienstverbanden Beschut	119	118	120	128
Loonkostensubsidie Beschut	17	17	17	22
Totaal	**136**	**135**	**137**	**150**

Taakstelling beschut werken

De taakstelling beschut werken was eind december 2024 117.97 fte. Op 31 december 2024 realiseerden we 113,77 fte. Dit is 96,44 procent van de taakstelling.

Verdeling over de werkplekken	in aantallen stand 31-12-2024	in FTE stand 31-12-2024	in percentage stand 31-12-2024
Dienstverbanden intern	70	51,08	44,90%
Individuele detachering externe werkgever	7	5,17	4,54%
Groepsdetachering externe werkgever	51	39,29	34,53%
Loonkostensubsidie externe werkgever	22	18,23	16,02%
Totaal	**150**	**113,77**	**100,00%**

Wat heeft het gekost?

Beschutregeling (in €)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
Lasten	1.638.800	3.058.900	-426.500	3.485.400	3.084.700	400.700	V
Baten	1.971.600	2.350.700	205.800	2.556.500	2.690.100	133.600	V
Saldo van baten en lasten	**332.800**	**-708.200**	**632.300**	**-928.900**	**-394.600**	**534.300**	**V**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-		-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-		-	-
Mutatie reserves	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	**332.800**	**-708.200**	**632.300**	**-928.900**	**-394.600**	**534.300**	**V**

Voor de analyse verwijzen we naar hoofdstuk 6.5.

Voor iedereen een stevige basis: we zorgen voor bestaanszekerheid en bieden ondersteuning op maat, van aanvullende uitkeringen tot begeleiding richting werk of dagstructuur „

4.5 Programma Inkomensvoorziening

Wat hebben we bereikt?

We bieden bestaanszekerheid aan mensen die niet in staat zijn werk te verrichten waarmee ze volledig in hun bestaan kunnen voorzien. Dit gebeurt in de vorm van een uitkering of als loonkostensubsidie. Het verstrekken van een uitkering gebeurt langdurig bij een vrijstelling van de arbeidsplicht of tijdelijk als overbrugging. Degene die parttime werken ontvangen een aanvullende uitkering. Mensen die nog ver van de arbeidsmarkt staan begeleiden we richting werk. Voor sommige mensen is vrijwilligerswerk, dagstructuur het maximaal haalbare.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In de intakefase van een uitkeringsaanvraag brengen we samen met de werkzoekende snel in kaart of er voorliggende voorzieningen zijn. Een voorliggende voorziening is een andere regeling dan de bijstandsuitkering. Ons doel blijft om, waar mogelijk, direct perspectief op werk te bieden.
Om de intake efficiënter en effectiever te maken, voeren we een pilot uit waarbij de intaker en werkcoach gezamenlijk het intakegesprek voeren. Dit sluit aan bij onze methodische werkwijze en versnelt de stap naar werk.

Bij de melding van een uitkeringsaanvraag houden we rekening met de persoonlijke omstandigheden van de werkzoekende. We hanteren een ruimere reactietermijn waar nodig, waardoor er meer maatwerk mogelijk is.

Door gebiedsgericht te werken, versterken we de samenwerking met ketenpartners binnen het sociaal domein. Dit zorgt voor betere afstemming en een integrale aanpak.

De aanvraag voor een Bbz-uitkering verloopt digitaal en wordt verder doorontwikkeld. Zo werken we aan een vooringevuld formulier, zodat de aanvraag sneller en eenvoudiger kan worden ingediend.
De digitale dienstverlening is verbeterd. Het indienen van inkomstenformulieren via Mijn Werkzaak is gedigitaliseerd, waardoor dit proces gebruiksvriendelijker is geworden. Uit het klanttevredenheidsonderzoek blijkt dat deze verbetering gewaardeerd wordt met een 8.

De doelstelling om de uitkering uiterlijk op de 10e van de maand uit te betalen, is ook in 2024 gehaald. Daarnaast is de voorlichtingsbijeenkomst voor nieuwe uitkeringsgerechtigden verbeterd. In het proces van terugvordering zetten we in op persoonlijk contact, zodat we beter rekening kunnen houden met de situatie van de betrokkene. We denken actief mee over afbetalingsmogelijkheden en maken het betalen van terugvorderingen eenvoudiger. In 2024 is voor het eerst gewerkt volgens de nieuwe beleidsregels terugvordering. Tot slot hebben we het taalgebruik in de meeste brieven aangepast naar B1-niveau, zodat onze communicatie voor iedereen begrijpelijker is.

Indicatoren			
Concrete doelstelling	**Activiteiten**	**Doel**	**Realisatie**
Rechtmatige en doelmatige verstrekking van bijstand en salaris aan mensen die hier recht op hebben	Werkzoekenden met recht op Participatiewet-uitkering die per 1ste van de maand voldoen aan de verplichtingen, ontvangen uitkering uiterlijk 10de van de maand	100%	100%
Instroompercentage	Actief inzetten op het toeleiden van mensen naar werk en hen de inkomensvoorziening of uitkering laten ontvangen waarop ze recht hebben (zoals WW)	50%	43%
Besparing realiseren op inkomensdeel uit opgegeven inkomsten	Zoveel mogelijk werkzoekenden met een PW/IOAW- uitkering (gedeeltelijk) aan het werk helpen. Het resultaat is besparing op BUIG-gelden.	1,7 miljoen	2,44 miljoen
Onterecht verstrekte bijstand, al dan niet door gepleegde fraude terugvorderen	Terugvordering van te veel en ten onrechte verstrekte uitkeringen	0,8 miljoen	0,885 miljoen

Aantallen uitkeringen				
	december 2023	**Begroting 2024**	**Stand bij berap 2024**	**december 2024**
Aantal uitkeringsgerechtigden (reguliere bijstand, IOAW, IOAZ)	2.411	2.398	2.449	2.430
Totaal	**2.411**	**2.398**	**2.449**	**2.430**

Wat heeft het gekost?

Inkomensvoorziening (in €)							
	Jaarrekening 2023	**Begroting 2024**	**Begrotings-wijziging 2024**	**Begroting na wijziging**	**Jaarrekening 2024**	**Verschil**	**Voordeel / Nadeel**
Lasten	50.552.500	57.616.800	732.000	56.884.800	57.508.800	-624.000	N
Baten	48.348.000	52.828.900	-3.111.300	49.717.600	53.418.500	3.700.900	V
Saldo van baten en lasten	**-2.204.500**	**-4.787.900**	**-3.843.300**	**-7.167.200**	**-4.090.300**	**3.076.900**	**V**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	14.900	14.900	14.900	-	-
Mutatie reserves	-	-	14.900	14.900	14.900	-	-
Totaal	**-2.204.500**	**-4.787.900**	**-3.828.400**	**-7.152.300**	**-4.075.400**	**3.076.900**	**V**

Voor de analyse verwijzen we naar hoofdstuk 6.5.

4.6 Overhead

Overhead bestaat uit kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de inhoudelijke programma's. Een toelichting staat in de paragraaf bedrijfsvoering.

Wat hebben we bereikt?

We verzorgen voor de programma's Werk en inkomen een rechtmatige, doelmatige en doeltreffende beleids- en informatievoorziening.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Als logische uitwerking van ons meerjarenbeleidsplan, hebben we belangrijke beleidsthema's opgepakt. Bijvoorbeeld het herijken van de visie op dienstverlening, waarbij we uitgaan van vertrouwen en handelen naar de menselijke maat. Dit is in lijn met de uitgangspunten van de Participatiewet in balans. In onze besturingsfilosofie omarmen we waardegedreven en methodisch werken, dat heeft positief bijgedragen aan het werken in de geest van de wet.
Verder hebben we, in samenwerking met de gemeenten, het thema bestaanszekerheid opgepakt. Tijdens een werkconferentie zijn actielijnen benoemd om binnen onze gezamenlijke kaders en mogelijkheden bij te dragen aan het bieden van een betere bestaanszekerheid aan kwetsbare inwoners.

De planning en control cyclus is verdergaand gestandaardiseerd en geoptimaliseerd conform de wensen van de gemeenten. In 2024 hebben we opnieuw een goedkeurende verklaring ontvangen van onze accountant, waarbij het aantal bevindingen weer verder is geminimaliseerd. Dit is het resultaat van procesoptimalisaties waarin klantgerichtheid, efficiency en rechtmatigheid hand in hand gaan.
Planning en control is het afgelopen jaar actief geweest met het opzetten en uitwerken van maatschappelijke businesscases en het actualiseren van het prijsbeleid en een daaraan gekoppelde calculatietool. Hiermee maken we inzichtelijk te maken welke tarieven we hanteren bij het detacheren van onze werkzoekenden. En om integraal en dus verdergaand dan uitsluitend het domein van werk en inkomen in beeld te brengen wat de opbrengsten zijn van het aan het werk helpen en houden van inwoners.

In het afgelopen jaar hebben we verdere stappen gezet naar de moderne werkplek. Er is een start gemaakt met het naar de cloud brengen van applicaties.

Wat heeft het gekost?

Overhead (in €)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
Lasten	12.876.100	10.473.600	-349.800	10.823.400	10.665.000	158.400	V
Baten	15.826.400	19.288.900	-146.100	19.142.800	15.952.800	-3.190.000	N
Saldo van baten en lasten	**2.950.300**	**8.815.300**	**203.700**	**8.319.400**	**5.287.800**	**-3.031.600**	**N**
Toevoeging aan reserves	400.000	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	237.200	149.500	35.000	184.500	47.300	-137.200	N
Mutatie reserves	-162.800	149.500	35.000	184.500	47.300	-137.200	N
Totaal	**2.787.500**	**8.964.800**	**238.700**	**8.503.900**	**5.335.100**	**-3.168.800**	**N**

De financiële effecten van overhead zijn onderdeel van het bedrijfsvoeringsresultaat en worden verantwoord in de paragraaf bedrijfsvoering. Voor de analyse verwijzen we naar hoofdstuk 6.5.

Beleidsindicatoren

In het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) zijn beleidsindicatoren vastgesteld, die verplicht in programma's en de programmaverantwoording opgenomen moeten worden. De wettelijk verplichte beleidsindicatoren voor overhead zijn:

Beleidsindicatoren				
Indicator	**Omschrijving**	**Toelichting**	**Begroting 2024**	**Jaarrekening 2024**
1	Formatie	FTE per 1.000 inwoners	0,92	0,95
2	Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	0,97	0,89
3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 118,40	€ 107,29
4	Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur	6,77%	9,41%
5	Overhead		9,67%	10,04%

4.7 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Onder de algemene dekkingsmiddelen vallen de onderdelen treasury, vennootschapsbelasting en de post onvoorzien. Treasury richt zich op het renteresultaat en dividend.

Wat heeft het gekost?

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien (in €)							
	Jaarrekening 2023	**Begroting 2024**	**Begrotings-wijziging 2024**	**Begroting na wijziging**	**Jaarrekening 2024**	**Verschil**	**Voordeel / Nadeel**
Lasten	57.400	97.900	6.000	91.900	50.900	41.000	V
Baten	409.600	77.900	130.600	208.500	636.200	427.700	V
Saldo van baten en lasten	**352.200**	**-20.000**	**124.600**	**116.600**	**585.300**	**468.700**	**V**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	32.700	-32.700	N
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-	-
Mutatie reserves	-	-	-	-	-32.700	-32.700	N
Totaal	**352.200**	**-20.000**	**124.600**	**116.600**	**552.600**	**436.000**	**V**

De resultaten op dit onderdeel bestaan uit ontvangen dividend, rente en gemaakte bankkosten en de post onvoorzien. Voor de analyse verwijzen we naar hoofdstuk 6.5.

5 Paragrafen

Voor Werkzaak zijn niet alle verplichte paragrafen uit het Besluit begroting en verantwoording van toepassing. We benoemen de paragrafen die van toepassing zijn voor onze organisatie.

Paragraaf		
		Actie
1.	Lokale heffingen	n.v.t.
2.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	Opgenomen
3.	Financiering	Opgenomen
4.	Onderhoud kapitaalgoederen	Opgenomen
5.	Bedrijfsvoering	Opgenomen
6.	Verbonden Partijen	Opgenomen
7.	Grondbeleid	n.v.t.

5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf duidt het risicoprofiel, de risico's en het gewenste weerstandsvermogen.

5.1.1 Risicoprofiel

De hoogte van het weerstandsvermogen is gebaseerd op de relatie tussen de risico's waar geen specifieke maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit van mogelijkheden die er zijn om de geraamde kosten op te vangen (Bbv art. 11). De risico's dekt Werkzaak zoveel mogelijk af met maatregelen zoals het afsluiten van verzekeringen, het vormen van reserves en voorzieningen en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle.

Wij vinden het noodzakelijk om de risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering inzichtelijk te maken en daar waar mogelijk beheersmaatregelen te treffen. Door inzicht in de actuele risico's kunnen wij op verantwoorde wijze besluiten nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie. Bij de jaarrekening en begroting presenteren we de geactualiseerde risico's.

- In 2024 werkten we vanuit ons meerjarenbeleidsplan 2024-2027 met het verder implementeren van technische innovaties en het gefaseerd optimaliseren van onze belangrijkste (deel)processen.
- In 2024 is er een textielcrisis ontstaan waardoor een lagere verwachte omzet bij onze samenwerkingspartner Cirtex is ontstaan.
- We hebben te maken gehad met phishing mails, maar deze zijn tijdig ondervangen.
- We hadden in het eerste half jaar te maken met leegloop in de hallen, doordat de vraag naar zonnepanelen minimaal was en door het niet tijdig kunnen aanleveren van onderdelen. Hierop zijn acties ingezet waardoor de gevolgen beperkt zijn gebleven.
- Ook het afgelopen jaar was het lastig om ontstane vacatures in te vullen. Het boeien en binden van personeel wordt steeds belangrijker.

Risico's zijn complex en met elkaar verweven. Een datalek heeft bijvoorbeeld financiële gevolgen en gevolgen voor de bedrijfsvoering en de reputatie. Het is belangrijk dat de verschillende teams binnen de organisatie samen kijken naar de risico's en de aanpak ervan. De ambitie van Werkzaak is om kansen- en risicomanagement te integreren in de dagelijkse gang van zaken.

Bedrijfsrisico's

Een risico is de kans op een gebeurtenis met een effect op het behalen van de doelstellingen. De belangrijkste risico's voor de bedrijfsvoering en het beleid staan in de tabel. Het netto risico is het bruto risico verminderd met de ingeschatte effecten van de beheersmaatregelen. Alle bedragen zijn een zo goed mogelijke inschatting van het management.

Risicomatrix (bedragen * € 1.000)				
Omschrijving	Bruto-risico	Netto-risico	Beleid	Bedrijfsvoering
1. Verandering van rijkswetgeving en beleid	900	900	900	0
2. Conjunctuurgevoeligheid (BUIG-budget)	1.500	0	0	0
3. Robotisering en digitalisering	800	200	0	200
4. Kwetsbaarheid rondom ICT infrastructuur	1.200	800	0	800
5. Toename problematiek en meer multiproblematiek bij de doelgroep	650	300	0	300
6. Omzetdoelstelling niet gehaald	1.200	600	400	200
7. Krapte op de arbeidsmarkt	700	400	0	400
8. Bedrijfsonderbreking	1.000	600	0	600
Totaal	**7.950**	**3.800**	**1.300**	**2.500**

1. Verandering van (Rijks)wetgeving en/of verandering beleid van gemeenten.

Toelichting Er komen veel nieuwe wetten of wetswijzigingen aan. Het gaat bijvoorbeeld om het wetsvoorstel 'Participatiewet in Balans' en de versoepeling van de terugvorderingsbepalingen en het realiseren van een regionaal Werkcentrum. Maar er ook komt er veel nieuwe wetgeving aan op het gebied van gebruik van data zoals (NIS2/BIO2). We kunnen dus geen uitspraak doen over de gevolgen voor de uitvoering.
We zien dat wetgevingen steeds meer op elkaar ingrijpen. Zoals bijvoorbeeld de uitvoering van de Wet inburgering. Daardoor wordt Werkzaak steeds meer onderdeel van netwerken en van samenwerkingen binnen deze netwerken. Het risico dat we dragen voor uitvoering of resultaten krijgt daarmee een gedeelde of een getrapte verantwoordelijkheid. Dit vergroot het risico op juiste uitvoering van taken en behalen van doelstellingen.

Bruto risico 900.000 euro

Maatregelen Ontwikkelingen volgen en daarop flexibel anticiperen. De eigen bedrijfsvoering op orde hebben voor een goed imago. Goede resultaten op strategische doelstellingen laten zien.

Netto risico 900.000 euro

---

2. Conjunctuurgevoeligheid (BUIG-budget)

Toelichting Gevoeligheid voor onzeker economische ontwikkelingen. Werkgevers haken af bij laagconjunctuur. Het vertrek van grotere werkgevers in combinatie met conjunctuur maakt plaatsen moelijker. Historisch gezien kampen wij in onze regio met een na-ijl effect. Daarbij dreigt de toenemende inflatie zowel werk, bedrijfskosten (energie) als investeringen fors duurder te maken.

Bruto risico 1.500.000 euro

Maatregelen Tijdens hoogconjunctuur ook maatregelen treffen voor laagconjunctuur. Bij laagconjunctuur net wel durven investeren en vangnet- en springplankfunctie in stand houden. Zorg voor voldoende spreiding over meerdere werkgevers. Limiteer het aantal werknemers per bedrijf. Hou contractvoorwaarden en prijsbeleid tegen het licht. Zet in op mobiliteitscentrum. Werk met scenario's. Anticiperen op compensatie via Buig gelden en loon- en prijsindexatie en zet in op extra financiering door bijvoorbeeld subsidies.

Netto risico 0 euro (door voor verwacht resultaat een stelpost in te zetten)

---

3. Robotisering en digitalisering (disruptieve technologie)

Toelichting Veranderen van werkprocessen, ontwikkelen van AI en meer behoefte aan hoger opgeleid personeel waardoor onze doelgroep minder plaatsbaar is. Dit kan, mede ingegeven door het inmiddels meer ingeburgerde werken op afstand, versneld gaan optreden.

Bruto risico 800.000 euro

Maatregelen Strategische keuze maken bij accountmanagement (categorisering klanten en inzetten op sociaal ondernemerschap) en het (intern) opleiden en ontwikkelen. Onder meer door over te stappen naar meer duurzame werkgevers zoals beschreven bij arbeidsmarktbeleid (strategisch partnership). Programma technologie en inclusie (zoals virtual reality en augmented reality) inzetten om werkzoekenden op te leiden voor de toekomst. We spelen in op de krapper wordende arbeidsmarkt.

Netto risico 200.000 euro

---

4. Kwetsbaarheid rondom ICT-infrastructuur/cybersecurity

Toelichting	Computercriminaliteit is één van de grootste risico's geworden. Veilige en betrouwbare ICT is essentieel voor onze organisatie. Een moedwillige of een onopzettelijke verstoring door technische, menselijk of natuurlijke oorzaken kan leiden tot uitval van de ICT-infrastructuur. Kans op grote financiële verliezen.
Bruto risico	1.200.000 euro
Maatregelen	Onze ICT-infrastructuur is ondergebracht in een extern datacentrum bij een professionele ICT-dienstverlener met een gecertificeerd uitwijk- en backupsysteem. Wij voldoen aan DigiD- en Suwinet-audits. Er is een informatiebeveiligingsbewustwordingscampagne voor de medewerkers. Met ICT-leveranciers dekken we informatiebeveiliging af in de SLA's. Onze (mobiele) hardware voorzien we van de beveiligingsinstellingen en updates. Acties voor informatiebeveiliging en privacy staan in jaarplannen. Deze sluiten aan op het Informatiebeleidsplan waarvan de geactualiseerde versie in 2024 is vastgesteld. Wij werken aan rolgebaseerde autorisaties.
Netto risico	800.000 euro

---

5. Toename problematiek en meer multiproblematiek bij de doelgroep

Toelichting	De eisen van de werkgevers nemen toe en de huidige doelgroep heeft multiproblematiek. Dit vraagt een forse tijdsinvestering van onze organisatie mede door afstemming met andere organisaties. Steeds meer mensen hebben psychische klachten en de ernst van deze klachten neemt toe. Door het dalende bestand Wet sociale werkvoorziening (Wsw) raken we de opgebouwde infrastructuur voor Wsw kwijt. Steeds meer niet-uitkeringsgerechtigden en vso pro jongeren doen een beroep op de dienstverlening van Werkzaak. Voor deze mensen is geen toereikende financiering. Ook zijn er steeds meer mensen (zoals voormalig Wajongers) die met hogere loonwaarde kunnen werken als er duurzaam begeleiding is. De verwachte toenemende schuldenproblematiek maakt de stap naar werk groter én kan intern tot meer kosten leiden (zoals loonbeslag).
Bruto risico	650.000 euro
Maatregelen	Goed opleidingsapparaat en inzet van effectieve instrumenten die de kansen van deze groep vergroten. Instrumentarium aanpassen (Keuzehulp instrumenten Eva) en regie zoveel mogelijk in eigen hand organiseren (onder andere monitoring ontwikkeling caseload). Om in de toekomst als sociaal ontwikkelbedrijf even effectief te blijven, moet de infrastructuur vanuit de Wsw blijven. Monitoren en bijsturen inzet participatiebudget. In kaart brengen en beter inrichten van de informatievoorziening rondom groei niet uitkeringsgerechtigden en vso pro jongeren en (financiële) businesscase met gemeenten gaan bespreken.
Netto risico	250.000 euro

---

6. Omzetdoelstelling wordt niet gehaald onder meer door de actualisering prijsbeleid.

Toelichting De mogelijkheden om omzet te genereren staan onder druk doordat de afstand tot de arbeidsmarkt van de zittende doelgroep toeneemt. Ook het aantal dienstverbanden daalt. Dit zet de kwaliteit van de dienstverlening (groepsdetacheringen en schoonmaak) onder druk. De gecontracteerde diensten kunnen niet geleverd worden waardoor de omzet daalt. Ook de stijging van de (loon)kosten kan ervoor zorgen dat leveranciers afhaken. Ook de schaarste van grondstoffen zorgt er voor dat er vertraging optreedt in het productieproces. Het toenemend aantal faillissementen vergroot de kans dat onze facturen niet betaald worden. Daarnaast is er een kans dat ondernemers afhaken door het invoeren van een eerlijke hogere prijs in een kort tijdsbestek (actualisering van het prijsbeleid).

Bruto risico 1.200.000 euro

Maatregelen De concurrentiepositie verbeteren, het prijsbeleid actualiseren en stringenter toepassen en effectievere begeleiding met als doel efficiëntere productie. Inzetten van innovaties uit het programma Technologie en inclusie. Investeren in achterstallig onderhoud en verdere vervanging van oude machines met de extra toegekende gelden. Aandacht voor het landelijk project Simpel switchen in de participatieketen. Strategisch partnerschappen (zoals Cirtex) aangaan met werkgevers om samen risico's te spreiden. Het debiteurenbeheer is al aangescherpt.

Netto risico 600.000 euro

---

7. Krapte op de arbeidsmarkt

Toelichting Er is blijvende krapte op de arbeidsmarkt onder meer door meer vergrijzing en ontgroening. Het wordt moeilijker om (ambtelijke) vacatures goed in te vullen en personeel te behouden. We moeten mogelijk langer en vaker personeel inhuren. Krapte op de markt leidt tot prijsverhoging en concurrentie. Dit kan ook leiden tot te hoge werkdruk en meer ziekteverzuim.

Bruto risico 700.000 euro

Maatregelen Profileren op prettige werkbeleving, ontwikkel- en omscholingsmogelijkheden, aantrekkelijk werkgeverschap en onderzoek naar (digitale) kansen en ontwikkelingen. Daarnaast monitoren van salarisontwikkelingen in de markt en waar nodig daarop bijsturen.

Netto risico 350.000 euro

---

8. Bedrijfsonderbreking

Toelichting	Door verschillende oorzaken en de verwevenheid ervan lopen we steeds meer kans op bedrijfsonderbrekingen. We moeten leren leven met een nieuwe werkelijkheid waarvan Corona of andere ziekten, cybercrime, rampen, energiecrisis, haperende energie- en watervoorziening, recessie en gevolgen van klimaatveranderingen deel uit maken. Verliezen als gevolg hiervan kunnen volgens experts tot 45% meer kosten dan de materiële schade door dergelijke incidenten. Tegenwoordig zijn de (grondstof)toeleveringsketens van veel bedrijven veel meer geïntegreerd, dus de financiële impact van een bedrijfsonderbreking wordt steeds groter.
Bruto risico	1.000.000 euro
Maatregelen	De ontwikkelingen blijven volgen en beoordelen welke gevolgen de nieuwe situatie heeft. Alert blijven op mogelijke andere oorzaken die tot bedrijfsonderbreking kunnen leiden en daar waar mogelijk op anticiperen (denk aan scenarioanalyses).
Netto risico	700.000 euro

We onderkennen naast de hierboven gekwantificeerde risico's ook risico's zoals imagoschade. Gezien de aard hiervan verbinden we er geen bedragen aan. De belangrijkste beheersmaatregel is het streven naar kwaliteit en transparantie.

Onvoorzien

Het is wettelijk voorgeschreven dat er een post onvoorzien moet worden opgenomen in de begroting voor het opvangen van onvermijdbare en onuitstelbare kosten die ten tijde van het opstellen van de begroting niet zijn voorzien. Wat de hoogte van deze post zou moeten zijn is echter niet verplicht. In de begroting van Werkzaak is hiervoor een bedrag opgenomen van 44.000 euro per jaar. In het jaar 2024 is de post onvoorzien niet ingezet en vrijgevallen in het jaarrekeningresultaat.

Frauderisico

Wij onderkennen mogelijke frauderisico's op verschillende gebieden zoals cybercrime, inkoop, en uitkeringen. Voor preventie werken wij met functiescheiding, mandaatregeling en andere relevante normenkaders. Aanvullende maatregelen zijn een zorgvuldig personeelsbeleid, een jaarlijkse gesprekscyclus en wij verwachten van ons management een voorbeeldfunctie. Voor het proces uitkeringen zijn zoveel beheersmaatregelen genomen dat we het frauderisico laag inschatten. Denk aan een GBA-koppeling, ingebouwde proces- en ICT-controles, normeringen, functiescheiding, raadplegen Suwinet en inzet sociale recherche. Er is een formeel vastgestelde frauderisicoanalyse die periodiek geactualiseerd wordt.

Stille reserve

Tegenover de risico's staan stille reserves. Werkzaak heeft in 2024 de aandelen Dariuz verkocht en daardoor is er geen stille reserve (het verschil tussen boekwaarde en de marktwaarde) meer aanwezig.

5.1.2 Beschikbare weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

Vermogen (bedragen * € 1.000)	
Beschikbare weerstandscapaciteit	2.500
Benodigde weerstandscapaciteit (risico's)	2.500
Ratio weerstandsvermogen	**1,00**

Op grond van wettelijke voorschriften kan Werkzaak verplicht worden voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en verliezen. Het beleid voor de vorming van het weerstandsvermogen staat in de gemeenschappelijke regeling Werkzaak Rivierenland. Als het resultaat op het Programma bedrijfsvoering het toelaat, mag tot een plafond van 3% van de jaarlijkse exploitatielasten worden toegevoegd aan het weerstandsvermogen. Op basis van de begrote lasten over 2024 is het plafond bepaald op circa 3,036 miljoen euro.

Het weerstandsvermogen dat nodig is om de netto risico's af te dekken is 2,5 miljoen euro. Op de balansdatum is het weerstandsvermogen (Algemene reserve) 2,5 miljoen euro. Dit betekent een ratio van 1 ten opzichte van het benodigde weerstandsvermogen als afdekking van de risico's.

5.1.3 Financiële kengetallen

Het Besluit begroting en verantwoording bepaalt dat een basisset van financiële kengetallen moet worden opgenomen in de begroting en jaarrekening. Deze kengetallen hebben als doel om meer inzicht te geven in onze financiële positie.

Het gaat om de volgende kengetallen:

Kengetallen			
	realisatie 2023	**begroting 2024**	**realisatie 2024**
Netto schuldquote	0,84%	5,31%	1,06%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	0,04%	6,15%	0,30%
Solvabiliteitsratio	27,27%	32,52%	24,95%
Structurele exploitatieruimte	0,66%	1,13%	1,33%

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van onze schuldenlast tegenover onze eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, maken wij bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid tussen het kengetal inclusief en exclusief de doorgeleende gelden. Dat maakt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dat betekent voor de schuldenlast.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn om aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio verstaan wij het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Ons eigen vermogen bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (algemene- en bestemmingsreserve) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting onderscheiden we structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt uitgedrukt in een percentage. Het bestaat uit het saldo van structurele baten en lasten en het saldo van structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten.

Conclusie
Onze netto schuldquote, als kengetal voor de leningen, is ruim voldoende. De eigen middelen zijn hoger dan de schuldenlast. Voor solvabiliteit is het percentage voldoende (groter dan 20%). De structurele exploitatieruimte schommelt rond de een procent, wat logisch is voor een gemeenschappelijke regeling.

5.2 Financiering

Algemene ontwikkelingen

U leest hier de belangrijkste interne en externe ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de treasuryfunctie en de wettelijke kaders van de Wet financiering decentrale overheden (wet Fido), de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) en het verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Interne ontwikkelingen

Werkzaak voldoet bij de uitvoering van de treasuryfunctie aan de wet- en regelgeving. Bij wet van 15 december 2013 tot wijziging van de Wet Fido is het een verplichting geworden om overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist van het Rijk. Er mag een bedrag ter hoogte van 2,00% met een ondergrens van 1.000.000 euro van het jaarlijkse begrotingstotaal buiten de schatkist gehouden worden voor de uitvoering van dagelijkse taken.

Externe ontwikkelingen

De belangrijkste externe ontwikkelingen zijn (internationale) economische indicatoren met invloed op de geld- en kapitaalmarkt en wijzigingen in wet- en regelgeving. Werkzaak kent geen zelf ontwikkelde rentevisie omdat er geen financieringsbehoefte meer is nadat er een langlopende lening voor de huisvesting is aangetrokken.

Rentebeleid

Door het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) zijn banken verplicht om rente te betalen aan de ECB. Hierdoor is BNG Bank vanaf 1 juli 2023 genoodzaakt om een negatieve rente in rekening te brengen over het saldo in rekening courant boven een bedrag van 500.000 euro. Dit heeft geleid tot een extra rentelast die we beperken door het saldo binnen deze grens te houden.

Treasurybeheer

Het treasurybeheer is de (beleids)uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van de financiële verordening vastgelegd. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Met de invoering van schatkistbankieren is de aandacht voor het volgen en bewaken van de banksaldi en de mutaties in 's Rijksschatkist verder geïntensiveerd.

Risicobeheer

Kasgeldlimiet

Door een permanente financieringsbehoefte, kunnen fluctuaties in de rentelasten risico's met zich meebrengen. Om de risico's zoveel mogelijk te beperken, is de kasgeldlimiet ingesteld. De kasgeldlimiet stelt grenzen aan de mate waarin de financieringsbehoefte wordt afgedekt met kortlopende leningen, korter dan een jaar. De kasgeldlimiet is uitgedrukt in een percentage van de omvang van de begroting. Voor 2024 bedraagt dit, bij ministeriële regeling vastgestelde percentage, 8,2 procent. Op basis van de omvang van de begroting van 107.190.300 euro bedraagt deze 8,79 miljoen euro. Werkzaak maakt geen gebruik van kasgeldleningen.

Renterisico

Om het risico van renteaanpassing en herfinancieren bij langlopende leningen (langer dan een jaar) te beperken is de renterisiconorm ingesteld. Deze norm is bij ministeriële regeling bepaald en houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossing en renteherziening niet meer mag bedragen dan 20 procent van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal bedraagt 107.190.300 euro. De renterisiconorm is dan 21,438 miljoen euro. De jaarlijkse aflossing is 105.000 euro. Dit betekent dat er nog voor 21,333 miljoen euro aan ruimte is.

Kredietrisicobeheer

Werkzaak loopt geen risico's bij het uitzetten van geldmiddelen, behoudens het verstrekken van leningen en hypotheken. Omdat dit onderdeel, gecorrigeerd met een voorziening op de balans van gemeenten staat is dit risico niet aanwezig.

Frauderisico

We voeren bij Werkzaak inventarisatie van frauderisico's binnen de financiële processen uit. Het doel van deze frauderisicoanalyse is vast te stellen hoe het staat met de kwaliteit van beheersing van frauderisico's binnen onze organisatie en welke beheersingsmaatregelen er eventueel nog genomen moeten worden ter voorkoming van eventuele fraude. Fraude met bancaire middelen is het belangrijkste frauderisico in deze categorie. Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen en de frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd.

Financieringsbehoefte

De aanwezige vaste activa zijn met lang vermogen gefinancierd, deels via een langlopende lening bij de BNG en deels met eigen vaste financieringsmiddelen (reserves). De financiële positie is goed en de financieringsverhoudingen op basis van de geprognosticeerde balans zijn gezond.

Financieringsverhoudingen bedragen * € 1.000

	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2024
Totaal kapitaalbeslag in vaste activa	**7.815**	**7.947**
Financiering is als volgt		
Eigen vaste financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen)	4.582	5.311
Langlopende lening (BNG)	3.465	3.360
Totaal passiva	**8.047**	**8.671**
Financiering met vlottende activa	**-232**	**-724**

De leningportefeuille is op 31 december 2024 is als volgt:

Lening portefeuille bedragen * € 1.000

	Oorsprong. Hoofdsom	Rente	Looptijd (jaren)	Wordt afgelost in	Stand per 31-12-2023	Stand 31-12-2024
Lening BNG	4.200	1,40%	40	2056	3.465	3.360
Totaal	**4.200**				**3.465**	**3.360**

Jaarlijks wordt 105.000 euro afgelost en de rentebetaling was 48.500 euro (1 augustus 2023 tot 1 augustus 2024).

Renteschema

Het renteschema laat zien dat de rentelasten worden toegerekend aan projectfinanciering. Immers de lening is aangetrokken voor een specifiek doel (huisvesting Poppenbouwing). Dit betekent dat de renteomslag 0 procent bedraagt. In onderstaand overzicht staat dit toegelicht.

Renteschema (bedragen * € 1.000)	
	Renteschema
Financiering is als volgt:	
Externe rentelasten	51
Externe rentebaten	497
Saldo rentebaten en rentelasten	**446**
Rente van projectfinanciering	49
Aan taakveld toe te rekenen externe rente	-
Rente over eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen	-
Aan taakveld toe te rekenen rente	-
Renteomslag	0%

Flexibel en toekomstgericht: met sterke bedrijfsvoering en een heldere visie bouwen we aan een organisatie die klaar is voor verandering, waarbij digitalisering, informatiebeveiliging en goed leiderschap centraal staan „

5.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Het onderhoud van de kapitaalgoederen legt een beslag op de financiële middelen. Werkzaak kent de volgende kapitaalgoederen:

- pand Poppenbouwing 18 in Geldermalsen
- pand Leerlab Poppenbouwing 18 in Geldermalsen.

In deze paragraaf wordt hier dieper op ingegaan.

Beleidskader

Het beleidskader voor de uitvoering van het planmatig onderhoud aan het gebouw Poppenbouwing is het opgestelde beheerplan. Het goedgekeurde beheerplan is opgesteld voor de jaren 2023-2043. Hierin wordt inzichtelijk gemaakt welk jaarlijks en planmatig onderhoud noodzakelijk is. Het planmatig onderhoud egaliseren we in een voorziening die gebaseerd is op kosten voor de komende twintig jaar.

Financieel beslag

In 2024 is een jaarlijkse storting van 151.200 euro toegevoegd aan de voorziening en zijn de kosten voor planmatig onderhoud conform het opgestelde beheerplan voor een bedrag van 8.100 euro verwerkt op de voorziening. De stand van de voorziening per 31-12-2024 is 236.700 euro.

Ontwikkeling

Het Leerlab is in 2024 gerealiseerd. De bouwkosten zijn binnen de daarvoor opgestelde begroting gebleven. Het meerjarenbeleidsplan zal in 2025 worden aangepast voor het planmatig onderhoud van het Leerlab.

5.4 Bedrijfsvoering

Werkzaak wil optimaal inspelen op veranderingen. Een goede bedrijfsvoering is daarvoor essentieel. Onderstaand wordt ingegaan op de visie van Werkzaak op de organisatie, op de medewerkers, op leiderschap en op de werkzoekenden. Ook wordt ingegaan op onderdelen van de bedrijfsvoering: digitalisering, automatisering, privacy en informatiebeveiliging, huisvesting, inkoop, interne controle, planning & control, personeel en budgetten.

Interne controle
In 2024 zijn de interne controlewerkzaamheden uitgevoerd volgens het controleplan en de bijbehorende detailplanning. Daarnaast zijn we gestart met procesgerichte audits, waarbij we kritisch kijken naar de effectiviteit en efficiëntie van onze processen. Voor deze audits hebben we een handleiding ontwikkeld om een gestructureerde en uniforme werkwijze te borgen.
De samenwerking met de accountant verliep opnieuw goed, wat heeft bijgedragen aan een soepel controleproces en een zorgvuldige verantwoording.

Rechtmatigheidsverantwoording (RMV)
In afwachting van de definitieve wetgeving rondom de rechtmatigheidsverantwoording (RMV) hebben we ons voorbereid op de verdere implementatie. In 2024 hebben we voor het tweede jaar een RMV afgegeven, waarmee we aantonen dat we in control zijn.

Procesmanagement en Procesondersteuning
Om het procesmanagement verder te professionaliseren, hebben we besloten een procesmanagementtool aan te schaffen. Dit voorstel is door het MT goedgekeurd, en de implementatie staat gepland voor 2025. Daarnaast hebben we proceseigenaren actief ondersteund bij het opstellen van procesbeschrijvingen. Dit heeft gezorgd voor beter inzicht in processen en de onderlinge verbinding tussen collega's versterkt. Hierdoor zijn mooie verbeteringen gerealiseerd, en we willen deze aanpak in de komende jaren voortzetten.

Focus op tisicomanagement en de gouden griehoek
In 2024 hebben we procesondersteuning geboden aan proceseigenaren, met speciale aandacht voor kansen en risicomanagement. Hierbij stond de 'gouden driehoek' centraal, bestaande uit drie kernaspecten: klantwaarde, efficiëntie en rechtmatigheid.
Door onze focus op samenwerking, interne controle, procesgerichte audits, procesmanagement en risicomanagement blijven we bouwen aan een toekomstbestendige organisatie, waarin kwaliteit, efficiëntie en rechtmatigheid hand in hand gaan.

Automatisering en informatisering
Ons informatiebeleidsplan is geactualiseerd en gaat nu ook over de periode 2024-2027 net zoals het meerjarenbeleidsplan. De DigiD- en Suwinet-audit hebben we weer behaald. Onze servers zijn gemigreerd naar Windows 2019. Twee applicaties (Corsa en Compas) zijn overgegaan naar cloud-software. We leren hoe we AI kunnen gebruiken.
ICT heeft in 2024 veel energie gestoken in de voorbereidingen van de moderne werkplek. De hele werkomgeving en apparatuur is voorbereid voor moderne beveiliging en office 365. Dit kan in 2025-2026 verder uitgerold worden. Zaak- en archiefsysteem Corsa is voorbereid voor een migratie naar de cloud. De inkoop van een nieuwe ERP is stopgezet vanwege voorziene ongewenst hoge kosten. Daarom gaan we in 2025-2026 een strategische heroriëntatie doen op het bredere softwarelandschap.

Informatiebeheer

Informatiebeheer heeft in 2024 bij alle inkomende, interne en uitgaande documenten dossiervorming uitgevoerd en ondersteunt daarmee de organisatie in het duurzaam gebruik van informatie. Aansluitend bij de aanbevelingen van de archiefinspecteur van het RAR is Informatiebeheer bezig met de volgende 3 thema's:

- Doorontwikkeling van de beleidsproducten, een kwaliteitssysteem, handboek informatie beheer en vervanging
- Inzicht in de informatiehuishouding van processen, applicaties en email. Werkzaak gaat hiervoor het Document Structuur Plan (DSP) systeem integraal inrichten met ook informatie processen in andere applicaties
- Werkzaak heeft diverse initiatieven genomen en gepland zodat de status van alle dossiers duidelijk is zodat men kan gaan archiveren, overdragen of vernietigen

Het dagelijks bestuur is geïnformeerd over de aanbevelingen van het RAR en de concrete uitgevoerde en geplande maatregelen van Informatie Beheer.

Wet Open Overheid

Er is een formele Woo-functionaris aangewezen binnen Werkzaak. Deze taak is nu formeel belegd bij de jurist. Het Woo-proces is volledig ingericht in Corsa inclusief instructiekaarten per taak die afgehandeld moet worden.

Per 1 november 2024 moeten de eerste 5 informatiecategorieën van de Wet open overheid (Woo) verplicht openbaar gemaakt worden. Hier voldoet Werkzaak aan en we liggen dus op schema. Het budget wordt meegenomen naar volgend jaar.

Privacy en informatiebeveiliging

Elk kwartaal hebben we bewustwordingstrainingen gehouden in samenwerking met team Opleiden. We gebruiken nu Zivver voor beveiligde mail.

Het tactisch informatiebeveiligings- en privacybeleid Werkzaak Rivierenland 2024 – 2027 is opgesteld, vastgesteld en geïmplementeerd. Het beleid is in lijn met relevante landelijke en Europese wet- en regelgeving. Werkzaak Rivierenland is verplicht om een up-to-date informatiebeveiligingsbeleid en privacybeleid te hebben.

Het beveiligingsplan gebruik Suwinet 2024 - 2027 is opgesteld, vastgesteld en geïmplementeerd.

Huisvesting en Inkoop

Vanuit Inkoop zijn diverse aanbestedingstrajecten ondersteund zoals onderhoud, opleidingen, catering, bedrijfskleding en software. Bij de inkoop wordt naast efficiënte inkoop en de rechtmatigheid ook actief social return en duurzaamheid meegenomen. In 2024 zijn budgethouders en budgetbeheerders opgeleid om de rechten en plichten bij inkoop te kunnen naleven.

Begrotingscriterium

Inleiding

Onderstaand volgt een toelichting op de onder- en overschrijdingen van de baten en lasten op de programma's. Een overschrijding van de lasten is onrechtmatig. Als een onderschrijding van de lasten of overschrijding van de baten onrechtmatig is, is deze opgenomen in de rechtmatigheidsverklaring.
De onderschrijding van de lasten of de onder- of overschrijding van de baten volgt uit een aanpassing van de kadernota rechtmatigheid van november 2024.

Programma Participatie

Op dit programma zit een overschrijding van de lasten van 325.700 euro. Dit is voor 92.200 euro een overschrijding van de re-integratiemiddelen (participatiebudget), de lasten voor projecten 159.100 euro en lasten bedrijfsvoering 104.200 euro. Hiertegenover staan voordelen op de baten een hogere rijksbijdrage participatiebudget van 290.200 euro, subsidies en bijdragen voor projecten van 225.200 euro en hogere bijdragen en vergoedingen voor detachering, overige bijdragen voor personeelskosten en een doorbelasting van kosten voor het werkgeversservicepunt van 206.600 euro. Resteert een voordeel van 45.400 euro op de netto omzet. En hiermee dus acceptabel volgens de financiële verordening 2024.

Programma inkomensvoorziening

Op dit programma zit een overschrijding van de lasten van 624.100 euro. Hiervan is 828.000 euro een overschrijding op de middelen voor BUIG, bijzondere bijstand en Tozo. Hiertegenover staat een rijksbijdrage of gemeentelijke bijdrage. Daarnaast betreft het openeinderegelingen (m.u.v. Tozo). Daarnaast staat tegenover de lasten van de DVO voor bijzondere bijstand van West Maas en Waal een doorbelasting van de kosten aan deze gemeente. Resteert een voordeel van 145.100 euro op de lasten en hiermee acceptabel volgens de financiële verordening 2024.

Kredieten

De kredieten zijn niet overschreden.

Voorwaardencriterium

Er hebben zich geen onrechtmatigheden voorgedaan.

M&O criterium

Fraudevorderingen

Binnen het M&O-criterium is de nota M&O-beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat misbruik pas als onrechtmatigheid wordt aangemerkt, worden dergelijke gevallen – mits in combinatie met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens – opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Uit onze gegevens blijkt dat fraudesignalen conform het M&O-beleid zijn opgepakt. Alle besluiten over uitkeringsfraude in 2024 zijn hierin meegenomen, wat heeft geresulteerd in de volgende correcties:

Oorspronkelijk saldo fraudevordering:	73.700 euro.
Huidig saldo fraudevordering:	64.200 euro.

Gezien het relatief lage resterende saldo wordt verdere specificatie alleen verstrekt op verzoek van de gemeente.

5.4.1 Analyse bedrijfsvoeringskosten

Bedrijfsvoeringskosten					
	Begroting 2024	Burap 2024	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
Personeelskosten	22.586.200	22.330.400	21.908.400	422.000	V
Doelgroepprofessionals	350.000	293.000	331.600	-38.600	N
Materiële kosten	5.632.200	5.490.600	5.021.900	468.700	V
Uitvoeringskosten inkomen	606.200	544.900	530.300	14.600	V
Projecten	-	10.600	9.400	1.200	V
Inleenvergoeding	3.358.800	3.506.200	3.284.000	222.200	V
Totaal lasten	**32.533.400**	**32.175.700**	**31.085.600**	**1.090.100**	**V**
Participatiebudget	5.175.700	5.006.700	5.513.500	506.800	V
Omzet	7.993.800	8.026.200	8.200.200	174.000	V
ingroeimodel Buig	-	2.847.600	2.931.800	84.200	V
Totaal Baten	**13.169.500**	**15.880.500**	**16.645.500**	**765.000**	**V**
Saldo	**-19.363.900**	**-16.295.200**	**-14.440.100**	**1.855.100**	**V**
Waarvan WSW	**1.731.500**	**2.133.300**	**1.765.700**	**-367.600**	**N**
Toeslag	**87.000**	**93.000**	**93.000**	**-**	**-**
Waarvan bedrijfsvoering PW	**-17.545.400**	**-14.068.900**	**-12.581.400**	**1.487.500**	**V**

5.5 Verbonden partijen

In deze paragraaf gaan we in op samenwerkingsverbanden met een bestuurlijk of financieel belang voor Werkzaak Rivierenland.

- Een bestuurlijk belang houdt in dat Werkzaak Rivierenland zeggenschap heeft, of door een zetel in het bestuur van de organisatie, of uit hoofde van een stemrecht.
- Er is een financieel belang wanneer Werkzaak Rivierenland middelen ter beschikking heeft gesteld en die verliest bij een eventueel faillissement van de verbonden partij.

Werkzaak kent de volgende vier verbonden partijen:

Stichting Flex & Zeker	
Omschrijving	
Vestigingsplaats	Geldermalsen
Rechtspositie	Stichting
Doel en openbaar belang	Arbeidsbemiddeling
Zeggenschap	Directeur Werkzaak Rivierenland
Bestuurlijk Belang	100% eigenaar
Betrokkene	GR Werkzaak Rivierenland
Risico's	Deze komen voor rekening van GR Werkzaak Rivierenland
Relatie met programma's	Arbeidsparticipatie en Begeleide participatie
Eigen Vermogen	per 31-12-2023 € 0 per 31-12-2024 € 0
Vreemd vermogen	per 31-12-2023 € 0 per 31-12-2024 € 0
Financieel resultaat	€ 0
Risico's	Vanwege de fiscale eenheid komen de risico's voor GR Werkzaak Rivierenland
Veranderingen in het jaar	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan
Ontwikkelingen	Er zijn geen ontwikkelingen

Stichting Werkzaak Plus	
Omschrijving	
Vestigingsplaats	Geldermalsen
Rechtspositie	Stichting
Doel en openbaar belang	• Het voorzien in de flexibiliteitsbehoefte van werkgevers door medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt en overige werkzoekenden onder begeleiding van mentoren in de gelegenheid te stellen werkzaamehden te verrichten voor werkgevers. • Het zijn van de formele werkgever voor een deel van het staf- en kaderpersoneel
Zeggenschap	Deelnemende gemeenten van GR Werkzaak Rivierenland
Bestuurlijk Belang	100% eigenaar
Betrokkene	GR Werkzaak Rivierenland
Risico's	Geen
Relatie met programma's	Inkomensondersteuning, Arbeidsparticipatie, Begeleide participatie en Bestuur en Ondersteuning
Eigen Vermogen	per 31-12-2023 € 0 per 31-12-2024 € 0
Vreemd vermogen	per 31-12-2023 € 0 per 31-12-2024 € 0
Financieel resultaat	€ 0
Risico's	Vanwege de fiscale eenheid komen de risico's voor GR Werkzaak Rivierenland
Veranderingen in het jaar	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan
Ontwikkelingen	Er zijn geen ontwikkelingen

Dariuz	
Omschrijving	
Vestigingsplaats	Eindhoven
Rechtspositie	Besloten Vennootschap
Doel en openbaar belang	Organisaties binnen de sociale zekerheid te ondersteunen bij het realiseren van duurzame deelname van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
Zeggenschap	Deelnemende gemeenten van GR Werkzaak Rivierenland
Bestuurlijk Belang	3.420 van de 18.948 geplaatste aandelen (18,1%)
Betrokkene	GR Werkzaak Rivierenland
Risico's	Deze komen voor rekening van GR Werkzaak Rivierenland
Relatie met programma's	Inkomensondersteuning, Arbeidsparticipatie, Begeleide participatie en Bestuur en Ondersteuning
Eigen Vermogen	per 31-12-2022 € 769.483 per 31-12-2023 € 760.966
Vreemd vermogen	per 31-12-2022 € 284.348 per 31-12-2023 € 313.671
Financieel resultaat	Dividend over 2023 in 2024 ontvangen: € 58.662,-. Verkoopopbrengst van onze aandelen was € 361.000,-, waarvan € 324.900,- is verdeeld onder de voormalige Lander-gemeenten.
Risico's	Geen
Veranderingen in het jaar	De aandelen Dariuz zijn verkocht in december 2024.
Ontwikkelingen	De aandelen Dariuz zijn verkocht in december 2024.

Coöperatie Circulair Textiel Rivierenland U.A.	
Omschrijving	
Vestigingsplaats	Geldermalsen
Rechtspositie	Coöperatie
Doel en openbaar belang	De Coöperatie heeft ten doel te voorzien in de stoffelijke behoeften van haar Leden door met hen deelnemersovereenkomsten te sluiten in het na te noemen bedrijf dat zij te dien einde ten behoeve van haar leden uitoefent of doet uitoefenen, te weten: a. het voor en met haar leden opzetten en het exploiteren van een (circulair) textielsorteer-centrum waarbij het ingezamelde textiel wordt gesorteerd, bewerkt en verkocht, al dan niet tezamen met samenwerkingspartners, hoofdzakelijk in maar niet beperkt tot de regio Rivierenland. b. het bijdragen aan de maatschappelijke ondersteuning van onder meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en van hun netwerk in de samenleving ten behoeve van een zo zelfstandig mogelijke economische positie en hun participatie op de arbeidsmarkt; c. het bijdragen aan een sociaal, economisch en ecologische maatschappij voor een duurzame toekomst op basis van een circulair, inclusief en maatschappelijk verantwoord businessmodel.
Zeggenschap	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)
Bestuurlijk Belang	Mede invloed aanwenden op circulaire en inclusieve arbeidsmarkt en samenleving.
Betrokkene	GR Werkzaak Rivierenland
Risico's	Voorziene exploitatietekorten eerste jaren (Wel garantstelling dekking tot een maximum van 240.000 euro door Werkzaak) en het verstrekken van de lening van 350.000 euro voor de financiering van de inrichting van het sorteercentrum door Avri. Overige relevante risico's zijn prijsinstabiliteit resttextiel, realisatie bemensing.
Relatie met programma's	Sociaal ondernemerschap, circulaire economie
Eigen Vermogen	per 31-12-2022 € 0 per 31-12-2023 € 0
Vreemd vermogen	per 31-12-2022 € 0 per 31-12-2023 € 0
Financieel resultaat	Verlies over 2023: € 0,-
Risico's	
Veranderingen in het jaar	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan.
Ontwikkelingen	In 2024 is de circulaire Textielmarkt ingestort. Dit heeft invloed op omzet en het resultaat van Cirtex. Hierop zijn door de moedermaatschappijen ingrepen gedaan.



Elke schrijft een eigen boek

Elke verwezenlijkte haar droom om een boek te schrijven met de hulp van het Leerlab van Werkzaak Rivierenland. Na een workshop ‘Verhalen schrijven’ tijdens het Taalfestival, begon ze met begeleiding aan haar eerste kinderboek.

Dit gaf haar zoveel motivatie dat ze nu verschillende trainingen volgt en werkt aan haar tweede boek.

Elke werkt in de productiehallen van Werkzaak, waar ze onderdelen voor zonnepanelen maakt.

> Ik droom ervan dat mijn boek straks in de boekhandels komt te liggen”

Ze geniet van haar werk en de fijne collega’s. “Schrijven is mijn passie. Daar wil ik voor gaan en meer over leren,” zegt ze. Na een half jaar presenteerde ze trots haar boek ‘Nikki en de magische wereld’ en droomt ze ervan dat het in de boekhandel komt te liggen. Haar verhaal toont hoe motivatie en ondersteuning persoonlijke groei mogelijk maken.

6 Jaarrekening 2024

6.1 Balans per 31 december

Activa	31-12-2023	31-12-2024
Vaste activa		
Immateriële vaste Activa		
Materiele vaste activa		
Investeringen met economisch nut	7.006.800	7.126.200
	7.006.800	**7.126.200**
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	3.400	-
Overige langlopende leningen	805.200	820.800
	808.600	**820.800**
Totaal vaste activa	**7.815.400**	**7.947.000**
Vlottende Activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	5.473.700	233.600
Uitzetingen in 's Rijks schatkist	3.366.100	9.328.300
Overige vorderingen	1.222.400	1.452.800
	10.062.200	**11.014.700**
Liquide middelen		
Banksaldi	336.300	530.200
	336.300	**530.200**
Overlopende activa		
Van overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotten die ontstaan zijn door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	319.100	250.600
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	5.018.100	5.230.000
	5.337.200	**5.480.600**
Totaal vlottende activa	**15.735.700**	**17.025.500**
Totaal generaal	**23.551.100**	**24.972.500**

Passiva	31-12-2022	31-12-2023
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	2.500.000	2.500.000
Bestemmingsreserves	1.606.700	2.242.100
Gerealiseerd resultaat	2.383.600	1.488.000
	6.490.300	**6.230.100**
Voorzieningen		
Verplichtingen, verliezen en risico's	475.600	569.300
	475.600	**569.300**
Vaste schulden		
Binnenlandse banken en overige fin. Instellingen	3.465.000	3.360.000
	3.465.000	**3.360.000**
Totaal vaste passiva	**10.430.900**	**10.159.400**
Vlottende passiva		
Netto vlottende schuld met een rentetypische looptijd < 1jaar		
Rekening-courant met niet-financiële instellingen	2.100.500	1.989.200
Overige schulden	483.200	510.000
	2.583.700	**2.499.200**
Overlopende passiva		
Verplichtingen opgebouwd in begrotingsjaar en in volgend begrotingsjaar tot betaling gekomen	10.293.400	12.213.300
Van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten in volgende begrotingsjaren	206.400	82.300
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen.	36.700	18.300
	10.536.500	**12.313.900**
Totaal vlottende passiva	**13.120.200**	**14.813.100**
Totaal generaal	**23.551.100**	**24.972.500**

6.2 Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

Het verloop van de afzonderlijke posten.

Verloop afzonderlijke posten (bedragen in €)	Gronden en terreinen	Bedrijfsgebouwen	Vervoermiddelen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2024	**1.036.700**	**4.004.000**	**-**	**1.430.300**	**535.800**	**7.006.800**
Investeringen		597.500		42.800		640.300
Desinvesteringen						0
Afschrijvingen	500	157.900		190.000	172.600	521.000
Bijdragen van derden						0
Duurzame waardevermindering						0
Boekwaarde per 31 december 2024	**1.036.200**	**4.443.700**	**-**	**1.283.100**	**363.200**	**7.126.200**

Naast de reguliere afschrijvingen is er een reachtruck en een wikkelmachine aangeschaft. Daarnaast is de bouw van het Leerlab afgerond in 2024.

Financiële vaste activa

Een overzicht van de financiële vaste activa.

Verloop financiële vaste bedragen (bedragen in €)	Deelnemingen	Zelfstandigen (BBZ)	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2024	**3.400**	**805.200**	**808.600**
Investeringen / kredietverstrekking		115.000	115.000
Desinvesteringen / buiten invordering	3.420		3.420
Afschrijvingen en aflossingen		-36.100	-36.100
Bijdragen van derden			0
Duurzame waardevermindering / dubieus		-63.300	-63.300
Boekwaarde per 31 december 2024	**-**	**820.800**	**820.800**

De deelnemingen betreft een in 2008 verworven minderheidsaandeel in het mede door GR Lander opgerichte Dariuz B.V. Deze aandelen zijn in december 2024 verkocht en de opbrengst is grotendeels terugbetaald (na correctie boekwaarde) aan de deelnemers van de GR Lander (324.900 euro). Een klein deel (32.700 euro is gestort in de reserve innovatiefonds volgens besluit van het Dagelijks Bestuur op 7 oktober 2024.

De post Zelfstandigen (Bbz) zijn verstrekte leningen. Het is een bruto saldo van 827.800 euro aan verstrekte leningen aan zelfstandigen voor inkomensondersteuning. Het oninbare deel van de leningen is 7.000 euro. Het netto-saldo is 820.800 euro.

Vlottende activa

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar

Onder de post vorderingen op openbare lichamen op de balans staan de op de balansdatum openstaande vorderingen op overheidsorganisaties (233.600 euro). Dit betreft voor 60 procent vorderingen op deelnemers van de gemeenschappelijke regelingen, daarnaast ook vorderingen op andere samenwerkingspartners binnen onze regio en vorderingen op andere sociale werkbedrijven.

De overige vorderingen bestaan voor 1,5 miljoen euro uit debiteuren. Dit zijn voornamelijk debiteuren waar Werkzaak medewerkers uit de verschillende doelgroepen geplaatst heeft.

In 2013 is het verplicht schatkistbankieren zonder leenfaciliteit ingevoerd voor onder andere gemeenschappelijke regelingen. Dit heeft een positief effect gehad op de omvang van de staatsschuld. Werkzaak regelt het betalingsverkeer via de eigen bank. Aan het einde van een werkdag wordt een eventueel negatief saldo op haar bankrekening aangezuiverd vanaf de rekening-courant die Werkzaak heeft bij het ministerie van Financien. Andersom wordt een positief saldo op deze bankrekening aan het einde van de dag juist afgeroomd ten gunste van het rekening-courant.

Werkzaak ontvangt van het ministerie van Financiën over 2024 per kwartaal een rentevergoeding over het in de schatkist aangehouden bedrag. De rentevergoeding is gelijk aan de EuroSTR-fixing.
(bron: https://www.dsta.nl/schatkistbankieren/rentestanden-schatkistbankieren/rentestanden-decentrale-overheden) Tot 2 procent van het begrotingstotaal (drempelbedrag) mag de gemeente/gemeenschappelijke regeling aan eigen middelen aanhouden. Boven dit bedrag worden overtollige middelen automatisch afgeroomd. In 2024 heeft Werkzaak het drempelbedrag niet overschreden. Onderstaande tabel toont dit.

Het saldo op schatkistbankieren op 31 december 2024 is 9,3 miljoen euro.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)					
Verslagjaar 2024					
(1)	**Drempelbedrag**	**2.166**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**625**	**683**	**746**	**828**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.541	1.483	1.420	1.338
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	108.295			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	108.295			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotings-totaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotings-totaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	2.166			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	56.901	62.114	68.631	76.135
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	625	683	746	828

Liquide middelen

Onder deze post zijn de banksaldi opgenomen van Werkzaak.

Nog te ontvangen voorschotbedragen voor specifiek bestedingsdoel

Nog te ontvangen voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel (bedragen in €)	ESF 4	ESF Leerlab	ESF 3	Tint	Regiodeal	Totaal
Rekening 2023	**-**	**-**	**293.400**	**6.400**	**19.300**	**319.100**
Ontvangen 2024	-	-	293.400	9.200	19.300	321.900
Besteed 2024	209.600	41.000	-	2.800		253.400
Rekening 2024	**209.600**	**41.000**	**-**	**-**	**-**	**250.600**

Onder de van overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotten die ontstaan zijn door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel zijn opgenomen de nog te ontvangen subsidies ESF (250.600 euro).

Overlopende activa

Overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Inkomensdebiteuren	5.576.600	4.596.100
Dubieuze debiteuren	-3.040.500	-2.132.400
Totaal debiteuren uitkering admistratie	**2.536.100**	**2.463.700**
NTO bijdragen deelnemende gemeenten	774.200	536.900
Te vorderen BCF	1.044.900	1.167.300
Te ontvangen premies	11.500	20.400
Verrekende abonnementsgelden	9.100	2.900
Fietsplan	13.100	18.100
Nog te ontvangen bedragen	480.200	831.100
Vooruitbetaalde bedragen	144.700	170.500
Overig	4.300	19.100
Totaal	**5.018.100**	**5.230.000**

Onder de overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen, is de grootste post de inkomensdebiteuren met een bedrag van 4.569.100 euro. Hierop is een voorziening oninbaarheid van 2.132.400 euro in mindering gebracht. Hiertegenover is een niet invorderbare rekening-courant opgenomen voor de schuld vanuit Werkzaak richting de deelnemende gemeenten. De vordering wordt in het kader van de rijksregelgeving (BUIG, Bbz) verrekend met de desbetreffende gemeente op het moment van daadwerkelijke ontvangst vanuit de inkomensdebiteur.

Onder de nog te ontvangen bijdragen van deelnemende gemeenten is opgenomen de nog te ontvangen bedragen van gemeenten zoals de afrekening van de bestuursrapportage, het bedrijfsvoeringsresultaat SW en de rijksbijdragen volgens de septembercirculaire.

Onder de nog te ontvangen bedragen staan de nog te ontvangen loonheffing, creditrente schatkistbankieren, facturatie omzet en IPS, Liv en overige bijdragen.

Onder de overlopende activa staat verder nog opgenomen de nog te vorderen doorschuif-btw (1.167.300 euro). Op vooruitbetaald staan met name de van kosten licenties en verzekeringen. Verder zijn het wat kleinere posten zoals abonnementen, premies, fietsplan en overig. Onder overig is de grootste post de voorschotten voor bijstandsuitkeringen.

Vaste Passiva

Reserves

De ontwikkeling en samenstelling van de reserves zijn als volgt gespecificeerd:

Reserves (bedragen in €)

	Algemene reserve	Reserve innovatiefonds	Reserve personeel	Reserve regiodeal	Reserve afwikkeling Tozo 2020	Reserve noodzakelijke investeringen	Reserve projecen	Reserve ter dekking kapitaal-lasten	Reserve ontw. Infra-structuur soc. Ont-wikkelb.	Saldo van de rekening	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2024	**2.500.000**	**187.300**	**198.700**	**103.000**	**14.900**	**35.000**	**222.200**	**845.700**	**-**	**2.383.600**	**6.490.400**
Toevoeging/onttrekking											
resultaatbestemming voorgaand boekjaar		102.900		-103.000						-2.383.600	-2.383.700
Mutatie saldo voorgaand boekjaar	**-**	**102.900**	**-**	**-103.000**	**-**	**-**	**-**	**-**		**-2.383.600**	**-2.383.700**
Toevoegingen 2024	-	32.700	-	-	-	-	-	-	700.000	1.488.000	2.220.700
Onttrekkingen 2024	-	-35.100	-		-14.900	-35.000	-	-12.300	-	-	-97.300
Verminderingen ter dekking											
van afschrijvingen	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-
Mutaties exploitatie en saldo 2024	**-**	**-2.400**	**-**	**-**	**-14.900**	**-35.000**	**-**	**-12.300**	**700.000**	**1.488.000**	**2.123.400**
Boekwaarde 31 december 2024	**2.500.000**	**287.800**	**198.700**	**-**	**-**	**-**	**222.200**	**833.400**	**700.000**	**1.488.000**	**6.230.100**

De algemene reserve dient als buffer voor het tijdelijk opvangen van negatieve exploitatieresultaten en van onvoorziene ontwikkelingen. De ondergrens wordt bepaald door het minimaal benodigde weerstandsvermogen, dat jaarlijks wordt bepaald met een risico-inventarisatie. Het benodigde weerstandsvermogen is in 2024 gelijk gebleven.

In 2017 is de reserve innovatiefonds gevormd door het Algemeen Bestuur. De reserve is bedoeld om Werkzaak de mogelijkheden te bieden om vanuit haar primaire opdracht nieuwe initiatieven te ontwikkelen. Ook was de gedachte dat deze reserve revolverend zou zijn, dat baten die voortkomen uit deze innovaties zouden kunnen terugvloeien naar deze reserve waardoor er weer nieuwe innovaties uit gefinancierd zouden kunnen worden. In de praktijk blijkt het lastig om deze baten direct te kunnen toewijzen aan deze reserve en loopt de beslissing om iets toe te kunnen voegen aan deze reserve altijd via het Algemeen Bestuur. Zoals opgenomen in de resultaatbestemming 2023 is het saldo van de reserve regiodeal gestort in de reserve innovatiefonds. Verder is er 32.700 euro vanuit de verkoop van de aandelen Dariuz in deze reserve gestort. Voor innovatieprojecten ontwikkelatelier en buddyapp is 35.100 euro onttrokken aan deze reserve in 2024.

De reserve personeel is bij de resultaatbestemming 2018 gevormd om WW-verplichtingen op te vangen. In 2024 is niets onttrokken aan deze reserve.

De reserves afwikkeling Tozo en Noodzakelijke investeringen (beide gevormd in 2020) zijn vrijgevallen in het resultaat van de jaarrekening 2024.

Bij de resultaatbestemming 2021 is de reserve projecten gevormd. In 2024 heeft er geen onttrekking plaatsgevonden.

De reserve ter dekking van kapitaallasten is in 2022 gevormd voor de dekking van (een gedeelte) van de kapitaallasten van het Leerlab en het nieuwe dak. In 2023 is een bedrag van 12.300 euro onttrokken voor het dak. Vanaf volgend jaar worden ook de kapitaallasten voor het Leerlab hieraan onttrokken.

In de bestuursrapportage van 2024 is een reserve gevormd uit de door het rijk beschikbaar gestelde middelen voor de financiële uitdagingen rondom de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven (700.000 euro). Deze reserve is bedoeld voor de bestendiging van de infrastructuur.

Voorzieningen

De ontwikkeling en samenstelling van de voorzieningen zijn als volgt gespecificeerd:

Voorzieningen (bedragen in €)

	Voorziening personeel	Verlies Cirtex	Voorziening verlofsparen	Voorziening onderhoud pand	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2024	**9.400**	**200.000**	**172.600**	**93.600**	**475.600**
Toevoegingen 2024	95.200		64.900	151.200	311.300
Ten gunste van baten en lasten vrijgevallen bedragen	-9.400				-9.400
Aanwendingen 2024		-200.000		-8.100	-208.100
Boekwaarde 31 december 2024	**95.200**	**-**	**237.400**	**236.700**	**569.300**

In 2024 zijn de personele verplichtingen opgenomen die bij het opstellen van de jaarrekening bekend zijn voor de komende jaren. Het bedrag wat was opgenomen voor 2024 is vrijgevallen.

Het resterende bedrag vanuit de voorziening Cirtex is in 2024 volledig ingezet. Door de textielcrisis zijn de opbrengsten beduidend lager.

De voorziening verlofsparen is gevormd om te voldoen aan de wettelijke verplichting. Er is in 2024 een bedrag van 64.900 euro toegevoegd aan deze voorziening.

In 2024 is een bedrag van 151.200 euro toegevoegd zoals opgenomen in de meerjaren-onderhoudsbegroting gebouwen. Kosten voor planmatig onderhoud zoals opgenomen in deze begroting zijn direct op de voorziening in mindering gebracht. In 2024 betrof dit 8.100 euro.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer

Per 1 september 2016 is eer een lening afgesloten van 4,2 miljoen euro bij de BNG met een rente van 1,4 procent per jaar en een looptijd van 40 jaar. Deze lening is bestemd voor de financiering van de renovatie en nieuwbouw van het pand Poppenbouwing. De betaalde rente in het jaar 2024 bedraagt 48.510 euro (2023: 49.980 euro), de aflossing 105.000 euro.

Vlottende Passiva

Vooruit ontvangen voorschotbedragen voor specifiek bestedingsdoel

Vooruit ontvangen voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel (bedragen in €)		
	Sterk door werk	Totaal
Rekening 2023	**206.400**	**206.400**
Ontvangen 2024	-	-
Besteed 2024	124.100	124.100
Rekening 2024	**82.300**	**82.300**

Onder de van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten in volgende begrotingsjaren, is opgenomen een bijdrage voor sterk door Werk (IPS) van 82.300 euro. Dit betreft ambulantiseringsgelden.

Overlopende passiva

Overlopende passiva		
	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2024
Rekening-courant debiteuren inkomensvoorziening	3.341.300	3.284.400
Verplichtingen	-	1.808.300
Netto te betalen uitkeringen	2.565.200	2.819.300
Af te dragen loonheffing uitkeringen	920.900	997.900
Af te dragen BTW	313.500	342.400
Nog te betalen lonen	21.200	1.600
Nog af te dragen premies	126.000	125.900
Nog af te dragen loonheffing	982.600	924.800
Personele verplichtingen uit hoofde verlof/vakantietoeslag	154.800	163.300
Nog te betalen loonkostensubsidies	1.372.500	1.228.900
Verrekende voorschotten gemeenten	3.100	-
Nog te betalen bedragen	408.900	516.400
Kruisposten	-	100
Vooruitontvangen bedragen (zie vooruitbetaald)	36.700	18.300
Overige kosten	83.600	-
Totaal	**10.330.300**	**12.231.600**

Onder de overlopende passiva die zijn opgebouwd in het begrotingsjaar en in een volgend jaar tot betaling komen staat op de balans een bedrag van 11.676.400 euro. En is er een vooruit ontvangen bedrag opgenomen van 18.300 euro. Dit bedrag bestaat voor 3.284.400 euro uit een niet opeisbare rekening-courant voor de debiteuren inkomensvoorziening.

Onder de verplichtingen zijn opgenomen de terug te betalen bedragen aan gemeenten zoals de afrekening van de bestuursrapportage, het bedrijfsvoeringsresultaat SW en de rijksbijdragen volgens de septembercirculaire.

De balanspost netto te betalen uitkeringen, af te dragen loonheffing uitkeringen, af te dragen BTW, no te betalen lonen, premies, loonheffing, personele verplichtingen uit hoofde van verlof/vakantietoeslag en nog te betalen loonkostensubsidies spreken voor zich. Onder de nog te betalen bedragen staan in 2025 nog te ontvangen facturen zoals de huur van het gebouw in Tiel, energie, IPS, het centraal inkoopbureau enz. Onder vooruit ontvangen bedragen een bijdrage vanuit SBCM voor het project Ontwikkelatelier.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Overeenkomstig de bepalingen van het BBV wordt in deze paragraaf gerapporteerd over de belangrijke financiële verplichtingen waaraan Werkzaak de komende jaren is verbonden (niet uit de balans blijkende verplichtingen). Deze verplichtingen zijn:

Contracten (bedragen per €)	Totale contractwaarde	Contractwaarde 2024	Resterende looptijd na 2024 (mnd)
Outsourcing van de ICT-omgeving en applicaties	2.420.233	100.843	2,5
ICT-Applicaties	1.585.792	495.711	24
Salarisverwerking	381.535	218.020	24
Huisvesting	4.352.548	870.510	24
	8.740.108	**1.685.084**	

Werkzaak kent naast bovenstaande contracten voor de bedrijfsvoering ook abonnementscontracten waar wordt afgerekend op basis van gebruik en contracten die jaarlijks opzegbaar zijn.

6.3 Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgesteld conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het bestuur op 4 november 2024 de uitgangspunten voor het financiële beleid en de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

6.3.1 Algemene grondslagen

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Activa wordt gewaardeerd op basis van verkrijging- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Op de balans worden de activa onderscheiden in vaste en vlottende activa, al naar gelang zij zijn bestemd voor de uitoefening van de werkzaamheden van de organisatie duurzaam te dienen.

Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd, als de marktwaarde lager is dan de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, als de restwaarde lager is dan de boekwaarde. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, nemen wij op indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

6.3.2 Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 19 september 2024 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld;
  - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het Algemeen Bestuur zijn gemeld.
  - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
  - Een verantwoordingsgrens van 3% (3.207.000 euro) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
  - Een rapporteringstolerantie van 100.000 euro is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

6.3.3 Grondslagen activa en passiva

Hieronder is bij de diverse onderdelen van de activa en passiva een toelichting gegeven.

Vaste activa

Materiële vaste activa

Alle investeringen worden voor het bedrag van de investering geactiveerd verminderd met eventuele bijdragen van derden die in directe relatie staan met de investering.

Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven. Een uitzondering wordt gemaakt voor eventuele verbeteringen aan terreinen (bijvoorbeeld: hekwerk en bestrating). Voor het overige vindt afschrijving plaats op basis van de historische aanschafprijs volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. De afschrijvingstermijn gaat in op het moment van ingebruikname van het actief.

De materiële vaste activa wordt lineair afgeschreven in relatie tot de economische levensduur. In de financiële verordening zijn de afschrijvingstermijnen voor deze afzonderlijke soorten activa als volgt vastgesteld.

Gehanteerde afschrijvingstermijnen (in jaren)

	afschrijvingstermijn
Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	40
Bedrijfsgebouwen	40
Vervoermiddelen	5
Machines, apparaten en installaties	10
Hardware (ICT)	5
Software (ICT)	5
Overige materiële vaste activa	5 (inventaris)

Financiële vaste activa

In de balans worden onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen: kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen; leningen aan woningbouwcorporaties, deelnemingen, overige verbonden partijen en overige langlopende leningen; overige uitzettingen met een rente-typische looptijd van één jaar of langer. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van de leningen verrekend.

Vlottende activa

Vorderingen

Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van de vorderingen verrekend. Het onderscheid tussen vorderingen en financiële vaste activa wordt gevormd door de looptijd, vorderingen hebben een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen en omvatten bank- en kassaldi.

Onder de overlopende activa zijn opgenomen vooruitbetaalde bedragen voor nog te ontvangen goederen of diensten.

Vaste Passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd, op basis van de meest actuele berekeningen voor:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste schulden

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een renteypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

Vlottende schulden

De netto vlottende schulden bestaan uit kasgeldleningen, bank- en girosaldi en overige schulden met een rentetypische looptijd van korter dan een jaar.

Overlopende passiva

Onder de overlopende passiva worden verplichtingen opgenomen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van aan jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Tot de overlopende passiva horen ook de van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Grondslagen voor resultaatbepaling en resultaatbestemming

Bij de bepaling van het resultaat wordt het stelsel van baten en lasten gehanteerd. Verliezen worden verantwoord op het moment dat deze voorzienbaar zijn. Winsten worden verantwoord nadat deze zijn gerealiseerd. De afschrijvingen worden berekend conform de onder de vaste activa genoemde criteria.

Resultaatbestemming

Bij de resultaatbestemming wordt onderscheid gemaakt tussen vooraf, in de begroting, bepaalde toevoegingen aan en onttrekkingen uit reserves en de bestemming van het jaarrekeningresultaat.
De vooraf bepaalde mutaties worden in de reserves verwerkt en het jaarrekeningresultaat wordt afzonderlijk op de balans gepresenteerd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen te vermelden gebeurtenissen na balansdatum die financiële gevolgen hebben voor de jaarrekening 2024. Voor de toekomst is wel onduidelijk is wat de impact gaat zijn van de energiecrisis. De financiële impact is op dit moment niet te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend.

6.4 Overzicht van baten en lasten

Als vergelijkende cijfers zijn de Jaarrekening 2023 en de Begroting 2024, inclusief begrotingswijzigingen, opgenomen. Door afronding kunnen in de financiële tabellen geringe verschillen ontstaan.

Totaal Baten en lasten (bedragen in €)

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
Lasten							
Bestuur en beleid	89.700	110.100	-8.400	118.500	93.400	25.100	V
Participatie	13.029.000	11.978.300	2.896.600	9.081.700	9.207.400	-125.700	N
Sociale werkvoorziening	21.022.200	24.959.600	-905.000	25.864.600	25.585.000	279.600	V
Beschut werk	1.638.800	3.058.900	-426.500	3.485.400	3.084.700	400.700	V
Inkomensvoorziening	50.552.500	57.616.800	732.000	56.884.800	57.508.800	-624.000	N
Algemene dekkingsmiddelen	57.400	47.900	-	47.900	50.900	-3.000	N
Overhead	12.876.100	10.473.600	-349.800	10.823.400	10.665.000	158.400	V
Onvoorzien	-	50.000	6.000	44.000	-	44.000	V
Totaal lasten	**99.265.700**	**108.295.200**	**1.944.900**	**106.350.300**	**106.195.200**	**155.100**	**V**
Baten							
Bestuur en beleid	-	-	-	-	-	-	-
Participatie	8.040.800	7.457.900	112.000	7.345.900	7.907.700	561.800	V
Sociale werkvoorziening	26.978.000	26.091.400	-1.688.200	27.779.600	27.713.500	-66.100	N
Beschut werk	1.971.600	2.350.700	-205.800	2.556.500	2.690.100	133.600	V
Inkomensvoorziening	48.348.000	52.828.900	3.111.300	49.717.600	53.418.500	3.700.900	V
Algemene dekkingsmiddelen	409.600	77.900	-130.600	208.500	636.200	427.700	V
Overhead	15.826.400	19.288.900	146.100	19.142.800	15.952.800	-3.190.000	N
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	**101.574.400**	**108.095.700**	**1.344.800**	**106.750.900**	**108.318.800**	**1.567.900**	**V**
Totaal gerealiseerd saldo van baten en lasten	**2.308.700**	**-199.500**	**-600.100**	**400.600**	**2.123.600**	**1.723.000**	**V**
Reservemutaties							
Toevoeging aan reserves	400.000	-	-700.000	700.000	732.700	-32.700	N
Onttrekking aan reserves	474.900	199.500	-99.900	299.400	97.300	-202.100	N
Saldo reservemutaties	**74.900**	**199.500**	**600.100**	**-400.600**	**-635.400**	**-234.800**	**N**
Resultaat	**2.383.600**	**-**	**-**	**-**	**1.488.200**	**1.488.200**	**V**

6.5 Toelichting op de baten en lasten

Programma bestuur en beleid

Bestuur en beleid (bedragen in €)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
Lasten							
Clientenraad	5.800	16.300	200	16.500	6.600	9.900	V
Accountantskosten	83.900	76.500	8.000	84.500	86.800	-2.300	N
Representatie en vergaderkosten	-	17.300	200	17.500		17.500	V
Totaal lasten	**89.700**	**110.100**	**8.400**	**118.500**	**93.400**	**25.100**	**V**
Baten							
	-	-	-	-		-	-
Totaal baten	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-89.700**	**-110.100**	**-8.400**	**-118.500**	**-93.400**	**25.100**	**V**
Reservemutaties							
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	50.000	-50.000	-	-	-	-
Saldo reservemutaties	**-**	**50.000**	**-50.000**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat	**-89.700**	**-60.100**	**-58.400**	**-118.500**	**-93.400**	**25.100**	**V**

Analyse verschillen

We hebben op het Programma bestuur en beleid een voordelig resultaat van 25.100 euro.

Dit wordt veroorzaakt door:

• De representatie- en vergaderkosten zijn geboekt onder overhead	17.500 euro	**V**
• De kosten voor de cliëntenraad vallen lager uit	10.000 euro	**V**
• De accountantskosten vallen iets hoger uit	2.400 euro	**N**
Totaal	**25.100 euro**	**V**

Programma Participatie

Totaal Baten en lasten (bedragen in €)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
Lasten							
Participatiebudget	1.250.000	1.089.300	-16.200	1.073.100	1.165.300	-92.200	N
Inleenvergoeding	1.795.600	2.054.600	-230.300	1.824.300	1.808.600	15.700	V
inkoopkosten omzet	198.200	586.400	-395.800	190.600	178.900	11.700	V
Projecten	1.431.800	514.000	392.900	906.900	866.000	40.900	V
DVO KP4	144.700	152.000	6.900	158.900	156.400	2.500	V
Doelgroepprofessionals	-	14.000	-14.000	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	8.208.700	7.568.000	-2.640.100	4.927.900	5.032.200	-104.300	N
Totaal lasten	**13.029.000**	**11.978.300**	**-2.896.600**	**9.081.700**	**9.207.400**	**-125.700**	**N**
Baten							
Participatiebudget rijksbijdrage	5.158.200	5.446.500	-386.900	5.059.600	5.349.800	290.200	V
Participatiebudget terugontv en ov baten	5.200	41.300	-41.300	-	24.300	24.300	V
Inleenvergoeding	87.200	77.100	2.200	79.300	85.900	6.600	V
Omzet	1.195.400	1.277.000	-25.200	1.251.800	1.263.200	11.400	V
Projecten	1.194.000	464.000	332.300	796.300	821.500	25.200	V
DVO KP4	144.700	152.000	6.900	158.900	156.400	-2.500	N
Bedrijfsvoering	256.100	-	-	-	206.600	206.600	V
Totaal baten	**8.040.800**	**7.457.900**	**-112.000**	**7.345.900**	**7.907.700**	**561.800**	**V**
Totaal gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-4.988.200**	**-4.520.400**	**2.784.600**	**-1.735.800**	**-1.299.700**	**436.100**	**V**
Reservemutaties							
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-		-	-
Onttrekking aan reserves	237.800	-	100.000	100.000	35.100	-64.900	N
Saldo reservemutaties	**237.800**	**-**	**100.000**	**100.000**	**35.100**	**-64.900**	**N**
Resultaat	**-4.750.400**	**-4.520.400**	**2.884.600**	**-1.635.800**	**-1.264.600**	**371.200**	**V**

Analyse verschillen

Participatiebudget

Het Participatiebudget is onderverdeeld in twee programma's: Beschut werk en Participatie. De verdeling van dit budget weerspiegelt onze strategische keuze om primair te investeren in eigen medewerkers die zich bezighouden met re-integratieondersteuning van werkzoekenden. Van het totale budget wordt 80% aangewend voor de salariskosten van deze medewerkers. Deze bewuste keuze stelt ons in staat om maximale regie te houden op zowel de kwaliteit van dienstverlening als de bejegening van onze inwoners.

De resterende 20% van het budget wordt ingezet voor externe ondersteuning en trajecten zoals opleidingen, sociale activering en vergoedingen voor begeleiding op de werkvloer.

Lasten:

• re-integratiemiddelen	92.200 euro	**N**

Baten:

• Een hogere rijksvergoeding vanuit het rijk van	290.200 euro	**V**
• Bijdrage derden	24.300 euro	**V**
Totaal	**314.500 euro**	**V**

In het afgelopen jaar zagen we op het programma Participatie een nadeel ten opzichte van de begroting voor deze externe kosten maar op het programma Beschut Werken een voordeel. Er kan niet altijd gesplitst geboekt worden naar de twee programma's waardoor dit hier een nadeel oplevert. Wel zien we dat de vergoedingen aan de werkgever voor begeleiding op de werkvloer stijgen. Tegenover deze kostenstijging staat echter een hogere rijksvergoeding en aanvullende bijdragen van derden, waardoor de financiële impact werd gecompenseerd.

Door het grootste deel van het budget te investeren in eigen medewerkers, waarborgen we niet alleen continuïteit in de dienstverlening, maar kunnen we ook snel en flexibel inspelen op de specifieke behoeften van onze werkzoekenden.

Inleenvergoedingen

Lasten:

• Lagere salarislasten doelgroep	15.700 euro	**V**

Baten:

• een hogere rijksvergoeding vanuit het rijk van	6.600 euro	**V**

Het programma Participatie laat een positief resultaat zien op het onderdeel Inleenvergoedingen. Dit voordelige resultaat wordt zowel aan de lasten- als aan de batenkant gerealiseerd, wat resulteert in een totaal positief resultaat. Deze uitkomst is het gevolg van verschillende ontwikkelingen in zowel het personeelsbestand als de gemiddelde kosten per aantallen.

De belangrijkste factor is de verschuiving in de aantallen, waarbij we een toename zien in de aantallen van 7,58 binnen Participatie, terwijl er bij Flex en Zeker een afname is 1,77. Daarnaast zien we een kosteneffect door verschillen in de gemiddelde prijs per persoon. Bij WWA is sprake van een lagere gemiddelde prijs per persoon, wat positief bijdraagt aan het resultaat. Daarentegen zien we bij zowel Flex en Zeker als WIW een hogere gemiddelde prijs per persoon. Dit komt doordat de indexering te laag is meegenomen (is hoger geweest als WML), doordat het basisbedrag gebaseerd wordt op het gehele voorgaande jaar waardoor de verhoging van de CAO (WML) per 1 juli van dat jaar iets te laag wordt meegenomen in de basisprijs maar ook doordat soms medewerkers verschuiven in de loonschaal.

Deze verschillende bewegingen in zowel het personeelsbestand als de gemiddelde kosten per persoon hebben per saldo geleid tot het gerealiseerde voordelige resultaat op de inleenvergoedingen.

Omzet

In onderstaande tabel is overzicht gegeven van de opbouw van de omzet welke verwerkt is in de programma's Participatie, Wet sociale werkvoorziening en Beschut werk.

Bedragen (bedragen in €)	Begrotings 2024	Berap 2024	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
Participatie	1.062.000	1.185.700	1.192.600	6.900	V
Beschut	1.327.500	1.272.000	1.278.000	6.000	V
WSW	6.460.500	6.510.700	6.541.600	30.900	V
Bruto-omzet	**8.850.000**	**8.968.400**	**9.012.200**	**43.800**	**V**
Kosten omzet	868.500	942.200	812.000	130.200	V
Netto-omzet	**7.981.500**	**8.026.200**	**8.200.200**	**174.000**	**V**
Inleenvergoeding					
Participatie	1.965.200	1.745.000	1.722.700	22.300	V
Beschut	1.381.300	1.761.200	1.561.300	199.900	V
Totaal inleenvergoeding	**3.346.500**	**3.506.200**	**3.284.000**	**222.200**	**V**
Netto-netto-omzet	**4.635.000**	**4.520.000**	**4.916.200**	**396.200**	**V**

We hebben een voordelig resultaat op de omzet van 396.200 euro op de diverse programma's. Dit wordt veroorzaakt door:

Lasten:

• Lagere inzet door meewerkend voormannen (vacatures) en door lagere inkoopkosten (en lagere omzet) bij Sunbeam	130.200 euro	**V**
• Lagere lasten inleenvergoedingen	222.200 euro	**V**
Totaal	**352.400 euro**	**V**

Baten:

• Een hogere interne omzet doelgroepprofessionals (ook hogere last)	38.600 euro	**V**
• Overig verschil omzet	5.200 euro	**V**
Totaal	**43.800 euro**	**V**

Per programma:

Participatie	45.400 euro	**V**
Wet sociale werkvoorziening	126.300 euro	**V**
Beschut Werk	224.500 euro	**V**
Totaal	**396.200 euro**	**V**

De programma's Participatie, Wet sociale werkvoorziening en Beschut werk laten gezamenlijk een positief resultaat zien op het onderdeel omzet. Deze gunstige ontwikkeling is het resultaat van verschillende factoren die elkaar beïnvloeden.

De personeelslasten voor de voormannen zijn lager uitgevallen door openstaande vacatures die niet direct konden worden ingevuld. Voor de productie voor Sunbeam gold in 2024 dat deze achterliep op basis van de begrote groei. Daarmee zijn ook benodigde materialen lager dan begroot. Tot slot hebben lagere lasten voor inleenvergoedingen een positieve bijdrage geleverd aan het resultaat. De voor- en nadelen op inleenvergoedingen zijn in de programma's apart toegelicht.

Er is een hogere interne omzet van doelgroepprofessionals. Het aantal personen is wel gedaald maar de doorbelaste omzet gebaseerd op de calculatietool kwam hoger uit. Hierbij moet worden opgemerkt dat tegenover deze hogere omzet ook hogere lasten staan. De netto impact op het resultaat is daardoor nihil. Het positieve resultaat geeft een goed beeld van zowel de operationele prestaties als de kostenbeheersing binnen de verschillende programma's.

Projecten en reserves

Lasten projecten	40.900 euro	**V**
Baten projecten	25.200 euro	**V**
Lagere inzet reserves voor projecten	64.900 euro	**N**
Resultaat projecten	**1.200 euro**	**V**

Dit voordelige verschil komt door lagere lasten op het project technologie en inclusie. De overige verschillen op baten en lasten zijn projecten waarbij een subsidie of bijdrage is ontvangen voor de uitvoering van deze projecten per saldo neutraal. Zie ook paragraaf 8.7 projecten.

Dienstverleningsovereenkomst West Maas en Waal Klantprofiel 4
De lasten waren 2.500 euro lager dan begroot. Omdat we deze kosten een op een doorbelasten aan de gemeente West Maas en Waal conform de met elkaar overeengekomen DVO, zijn de baten ook lager.

Bedrijfsvoering
Lasten:

• Hogere salarislasten	91.800 euro	**N**
• Hogere bedrijfsvoeringslasten werkgeverservicepunt	12.500 euro	**N**
Totaal	**104.300 euro**	**N**

Baten:

• Hogere vergoedingen voor salarislasten	185.000 euro	**V**
• Bijdrage kosten Werkgeversservicepunt	21.600 euro	**V**
Totaal	**206.600 euro**	**V**

We zien binnen dit programma een stijging in de salarislasten vooral doordat er meer is ingehuurd. Deze inhuur wordt gecompenseerd door de hogere baten op dit programma. Dit zijn vergoedingen voor detachering van personeel en bijdragen van derden zoals een bijdrage van RW-Poa voor de uren van senior werkcoaches. Daarnaast waren de lasten en baten voor het werkgeverservicepunt hoger. Het werkgeverservicepunt heeft kosten voor bijvoorbeeld PR-activiteiten en wervingsadvertenties. Tegenover deze lasten staat een hogere bijdrage van de deelnemers aan het werkgeversservicepunt.

Programma Wet sociale werkvoorziening

Sociale Werkvoorziening (bedragen in €)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
Lasten							
Kosten WSW	20.102.700	19.845.900	655.400	20.501.300	20.427.400	73.900	V
Omzet	917.500	231.900	519.700	751.600	633.100	118.500	V
Bedrijfsvoering	2.000	4.881.800	-270.100	4.611.700	4.524.500	87.200	V
Totaal lasten	**21.022.200**	**24.959.600**	**905.000**	**25.864.600**	**25.585.000**	**279.600**	**V**
Baten							
Bijdragen gemeenten	20.102.700	19.845.900	1.355.400	21.201.300	21.127.400	-73.900	N
Omzet	6.875.300	6.245.500	332.800	6.578.300	6.586.100	7.800	V
Totaal baten	**26.978.000**	**26.091.400**	**1.688.200**	**27.779.600**	**27.713.500**	**-66.100**	**N**
Totaal gerealiseerd saldo van baten en lasten	**5.955.800**	**1.131.800**	**783.200**	**1.915.000**	**2.128.500**	**213.500**	**V**
Reservemutaties							
Toevoeging aan reserves	-		700.000	700.000	700.000	-	-
Onttrekking aan reserves	-		-			-	-
Saldo reservemutaties	**-**	**-**	**-700.000**	**-700.000**	**-700.000**	**-**	**-**
Resultaat	**5.955.800**	**1.131.800**	**83.200**	**1.215.000**	**1.428.500**	**213.500**	**V**

Analyse verschillen

Kosten Wsw en Bijdragen Gemeenten

Lasten:

• lagere salarislasten dan begroot, door een lager werkelijk aantal, maar een hogere gemiddelde prijs per persoon, wat uiteindelijk leidt tot een voordelig resultaat	178.200 euro	**V**
• hogere lasten op verstrekte loonkostensubsidies, door een hogere gemiddelde prijs per persoon terwijl aantal gelijk bleef	146.800 euro	**N**
• lagere lasten aan verstrekkingen in de werkkostenregeling en overige kosten	42.500 euro	**V**
Totaal	**73.900 euro**	**V**

Baten:

• hogere gemeentelijke bijdrage door SW medewerkers die gedurende 2024 in dienst kwamen vanuit andere gemeenten	91.400 euro	**V**
• lagere benodigde bijdrage	165.300 euro	**N**
Totaal	**73.900 euro**	**N**

De salarislasten voor de doelgroep SW vielen lager uit dan begroot. Hoewel de gemiddelde prijs per medewerker hoger lag dan verwacht, werd dit meer dan gecompenseerd door een lager aantal medewerkers, wat per saldo resulteerde in lagere kosten.

Bij de loonkostensubsidies zien we een tegengestelde beweging. Hier waren de lasten hoger dan begroot, voornamelijk door een hogere gemiddelde prijs per persoon. Het aantal personen dat gebruik maakte van deze regeling bleef wel stabiel.

Er is minder uitgegeven binnen de overige kosten, dit zit vooral in de verstrekkingen die vallen binnen de werkkostenregeling.

In 2024 hebben we rijksbijdragen ontvangen van ingestroomde SW-medewerkers vanuit andere gemeenten/werkbedrijven gedurende 2024. Deze ontwikkeling was niet voorzien in de oorspronkelijke begroting.

Tegenover de bovenstaande verschillen staat de rijksbijdrage SW. Deze verwachte benodigde bijdrage is daarom lager dan begroot.

Bedrijfsvoering

Lasten:

- Lagere salarislasten 87.200 euro **V**

In totaal over alle programma's heen is er een voordeel op de salarislasten van 421.900 euro. Dit komt voornamelijk door het later invullen van vacatures in verband met de krapte op de arbeidsmarkt.

Blijven inspelen op externe ontwikkelingen: met oog voor economische indicatoren en wetgeving, en een solide financiële basis na de langlopende huisvestingslening „

Programma Wet sociale werkvoorziening

De omzet is toegelicht in het programma participatie.

Programma resultaat

De ontwikkeling van het subsidieresultaat in 2024 is als volgt:

Subsidieresultaat (bedragen in €)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
Subsidieresultaat Wsw	-1.650.900	-1.559.600	-1.828.100	-1.993.400	165.300	V

Programma Beschut Werk

Beschut (bedragen in €)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
Lasten							
Participatiebudget	162.900	204.700	193.300	398.000	147.300	250.700	V
Inleenvergoeding	1.475.900	1.381.300	379.900	1.761.200	1.636.300	124.900	V
Bedrijfsvoering	-	1.472.900	-146.700	1.326.200	1.301.100	25.100	V
Totaal lasten	**1.638.800**	**3.058.900**	**426.500**	**3.485.400**	**3.084.700**	**400.700**	**V**
Baten							
Participatiebudget	997.200	1.023.200	395.000	1.418.200	1.418.200	-	-
Participatiebudget terugontv baten en ov baten	22.100	-	-	-	33.900	33.900	V
Inleenvergoeding	50.200	-	-	-	75.000	75.000	V
Omzet	902.100	1.327.500	-189.200	1.138.300	1.163.000	24.700	V
Totaal baten	**1.971.600**	**2.350.700**	**205.800**	**2.556.500**	**2.690.100**	**133.600**	**V**
Totaal gerealiseerd saldo van baten en lasten	**332.800**	**-708.200**	**-220.700**	**-928.900**	**-394.600**	**534.300**	**V**
Reservemutaties							
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-	-
Saldo reservemutaties	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat	**332.800**	**-708.200**	**-220.700**	**-928.900**	**-394.600**	**534.300**	**V**

Analyse verschillen

Participatiebudget

Zoals al toegelicht in het programma Participatie wordt 80% van het budget aangewend voor de salariskosten van medewerkers die zich bezighouden met re-integratieondersteuning van werkzoekenden.

-De resterende 20% van het budget wordt ingezet voor externe ondersteuning en trajecten zoals opleidingen, sociale activering en vergoedingen voor begeleiding op de werkvloer. Het participatiebudget is verdeeld over twee programma's Beschut werk en Participatie.Hiervan is 80% voor de dekking van salarissen en 20% voor overige kosten.

Lasten:

- Een lagere doorbelasting van participatiekosten 250.700 euro **V**

Baten:

- Verhaal en bijdragen van derden 33.900 euro **V**

In het afgelopen jaar zagen we op het programma Participatie een nadeel ten opzichte van de begroting voor deze externe ondersteuning maar op dit programma juist een voordeel. Er kan niet altijd gesplitst geboekt worden naar de twee programma's Ook was de verdeling 80/20 was onjuist verwerkt in de bestuursrapportage binnen dit programma. Daarnaast zien we dat de lasten voor re-integratiemiddelen achterblijven op de bestuursrapportage. Bij deze doelgroep wordt ook vooral gebruik gemaakt van intensieve begeleiding, dit is belangrijk om deze groep te laten meedraaien in de maatschappij.

Inleenvergoedingen

Lasten:

- Lagere aantallen (12 personen) en een hogere gemiddelde prijs per persoon 124.900 euro **V**

Baten:

- Verhaal en bijdragen van derden 75.000 euro **V**

Bij de inleenvergoedingen zien we enerzijds een lagere instroom dan begroot (12 personen) en anderzijds een hogere gemiddelde prijs per persoon. Dit volgt uit lagere verstrekte loonkostensubsidies, indexering, de methodiek van berekenen van een gemiddelde prijs (zie hiervoor het programma Participatie) en soms doordat medewerkers verschuiven in de loonschaal.

Omzet

De omzet is toegelicht in het programma participatie.

Bedrijfsvoering

Lasten:

- Lagere salarislasten 25.100 euro **V**

In totaal over alle programma's heen is er een voordeel op de salarislasten van 421.900 euro. Dit komt voornamelijk door het later invullen van vacatures in verband met de krapte op de arbeidsmarkt.

Programma Inkomensvoorziening

De taken die bij Werkzaak zijn belegd voor het ondersteunen in de inkomensvoorziening zijn verwerkt in het programma Inkomensvoorziening. Binnen de BUIG gelden zijn de loonkostensubsidies verwerkt en staan de directe kosten verwerkt binnen het programma.

Inkomensvoorziening (bedragen in €)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
Lasten							
Participatie BUIG	44.707.100	47.170.600	1.699.600	48.870.200	49.675.300	-805.100	N
Buig stelpost	-	4.535.300	-4.535.300	-		-	-
BBZ	60.000	300.000	-200.000	100.000	55.000	45.000	V
Bijzondere bijstand	17.100	281.000	-241.000	40.000	105.300	-65.300	N
TOZO	-28.700	-	-	-	2.600	-2.600	N
Doelgroepprofessionals	23.500	14.000	9.000	23.000	16.700	6.300	V
DVO bijz. bijstand, schuldhulpverlening	1.605.300	542.000	165.400	707.400	648.500	58.900	V
Directe kosten inkomen	599.700	606.200	-61.300	544.900	530.300	14.600	V
Bedrijfsvoering	3.568.500	4.167.700	2.431.600	6.599.300	6.475.200	124.100	V
Totaal lasten	**50.552.500**	**57.616.800**	**-732.000**	**56.884.800**	**57.508.900**	**-624.100**	**N**
Baten							
Bijdrage BUIG	46.697.700	51.705.900	-3.552.700	48.153.200	51.922.800	3.769.600	V
Verhaal van bijstand en lks	-	-	-	717.000	684.300	-32.700	N
BBZ	60.000	300.000	-200.000	100.000	55.000	-45.000	N
Bijzondere bijstand	17.100	281.000	-241.000	40.000	105.300	65.300	V
TOZO	-28.800	-	-	-	2.600	2.600	V
DVO bijz. bijstand, schuldhulpverlening	1.605.300	542.000	165.400	707.400	648.500	-58.900	N
Directe kosten inkomen	-3.300	-	-	-		-	-
Bedrijfsvoering	-	-	-	-		-	-
Totaal baten	**48.348.000**	**52.828.900**	**-3.828.300**	**49.717.600**	**53.418.500**	**3.700.900**	**V**
Totaal gerealiseerd saldo van baten en lasten	**-2.204.500**	**-4.787.900**	**-3.096.300**	**-7.167.200**	**-4.090.400**	**3.076.800**	**V**
Reservemutaties							
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-		-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	14.900	14.900	14.900	-	-
Saldo reservemutaties	**-**	**-**	**14.900**	**14.900**	**14.900**	**-**	**-**
Resultaat	**-2.204.500**	**-4.787.900**	**-3.081.400**	**-7.152.300**	**-4.075.500**	**3.076.800**	**V**

Analyse verschillen

Participatie Buig

Lasten:

• Hogere lasten door een hogere gemiddelde prijs en lagere aantallen	805.100 euro	**N**

Baten verhaal van bijstand en LKS:

• Verhaal van bijstand en terugvorderingen loonkostensubsidies	32.700 euro	**N**

In het afgelopen jaar zien we in de bijstand een stijging van het gemiddeld uitkeringsbedrag. Er heeft een verschuiving plaatsgevonden in de samenstelling van ons uitkeringsbestand: het aandeel alleenstaanden is met 2% toegenomen ten opzichte van 2023, terwijl het aandeel gehuwden met 3% is afgenomen. Deze verschuiving heeft een direct effect op de totale uitkeringslasten, aangezien de uitkeringsnorm voor alleenstaanden per persoon hoger uitvalt dan het bedrag per persoon binnen een gehuwdenuitkering. Het aantal alleenstaande ouders is stabiel gebleven ten opzichte van 2023. Daarnaast is er gerekend met een te lage indexering voor de berekening van het gemiddeld uitkeringsbedrag. De hogere last wordt gecompenseerd door een hoger BUIG-budget van 950.900 euro (onder kopje bijdrage BUIG).
In voorgaande jaren werden de aantallen dossiers voor studietoeslag meegenomen in de aantallen uitkeringen bijstand, IOAW en IOAZ. We zien hierdoor ook een verlaging van de aantallen bij het aantal uitkeringen. Bij elkaar opgeteld, zoals verwerkt in de bestuursrapportage, is er een verschil van 3 dossiers.

Bijdrage BUIG:

Het BUIG-budget is een belangrijk instrument in het gemeentelijk sociaal domein. Dit budget wordt door het Rijk aan gemeenten verstrekt voor de bekostiging van uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004).

• De definitieve rijksvergoedingen voor bijstand en LKS zijn hoger door hogere indexering	950.900 euro	**V**
• Subsidieresultaat 75% blijft als bijdrage staan, gaat mee naar bedrijfsvoering volgens afspraken in de bestuurlijke agenda	2.931.700 euro	**V**
• Verschil subsidieresultaat berap en jaarrekening	112.500 euro	**N**
Totaal	**3.769.700 euro**	**V**

Bbz Kredieten

Er zijn minder kredieten verstrekt en er is minder afgelost. Deze betaalde en ontvangen bedragen worden rechtstreeks doorbelast naar de gemeenten. Zie ook de bijlage 9.4.

Bijzondere bijstand

Bij Bijzondere bijstand is nu voor het eerst terugvordering apart weergegeven (i.p.v. gesaldeerd met de betaalde lasten). Verstrekt 105.300 euro, teruggevorderd 37.500 euro. Het verschil met de bestuursrapportage is 65.300 euro nadelig. Er is meer verstrekt. De bijdrage van de gemeenten is hierdoor ook hoger.

Doelgroepprofessionals

Het aantal personen binnen de doelgroepprofessionals is gedaald maar de doorbelaste omzet gebaseerd op de calculatietool kwam hoger uit. Hierbij moet worden opgemerkt dat tegenover deze hogere omzet ook hogere lasten staan. Binnen dit programma echter iets lagere lasten van 6.300 euro.

DVO West Maas en Waal

De salarislast was volgens begroting, overhead was 16.600 euro voordeliger en de uitbetaalde bijzondere bijstand was 42.300 euro lager dan begroot. Hierdoor daalt de gemeentelijke bijdrage met 58.900 euro. Per saldo neutraal.

Directe kosten Inkomen

Bij de directe kosten voor inkomen blijven de kosten voor Sociale recherche en licenties gelijk aan de begroting. De kosten voor invordering waren 6.800 euro voordeliger, die voor externe adviseurs 6.300 euro voordeliger, juridisch advies 4.000 euro voordeliger. De overige kosten doelgroep vielen 3.500 euro hoger uit. Het totale resultaat op directe kosten Inkomen is 14.600 euro voordeliger.

Bedrijfsvoering

Lasten:

- Lagere salarislasten 124.100 euro **V**

In totaal over alle programma's heen is er een voordeel op de salarislasten van 421.900 euro. Dit komt voornamelijk door het later invullen van vacatures in verband met de krapte op de arbeidsmarkt.

Programma resultaat

De ontwikkeling van het subsidieresultaat in 2024 is als volgt:

Subsidieresultaat (bedragen in €)

	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
Resultaat BUIG	3.981.100	0	3.796.600	3.909.100	112.500	V
Stelpost BUIG	-	4.535.300	-		-	-
Resultaat BBZ	233.500	50.000	62.500	67.500	5.000	V
Resultaat Bijzondere bijstand	-17.100	-281.000	-40.000	-67.800	-27.800	N
Subsidieresultaat inkomen	**4.197.500**	**4.304.300**	**3.819.100**	**3.908.800**	**89.700**	**V**

Programma Overhead

De taken die bij Werkzaak zijn belegd voor het ondersteunen in de inkomensvoorziening zijn verwerkt in het programma Inkomensvoorziening. Binnen de BUIG gelden zijn de loonkostensubsidies verwerkt en staan de directe kosten verwerkt binnen het programma.

Hier worden alle kosten beschreven die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces Het doel van dit aparte programma is om:

- De overhead inzichtelijk te maken
- Gemeenten onderling beter te kunnen vergelijken
- Meer transparantie te creëren in de kostenopbouw
- Een betere sturing op de bedrijfsvoering mogelijk te maken.

Kosten die direct toe te rekenen zijn aan het primaire proces (zoals directe loonkosten van medewerkers die met werkzoekenden werken) worden niet onder overhead gerekend maar bij de betreffende taakvelden/programma's verantwoord.

Overhead (bedragen in €)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
Lasten							
Bedrijfsvoering	7.760.500	5.607.200	-502.400	5.104.800	5.059.700	45.100	V
Huisvesting Tiel	621.400	712.800	7.800	720.600	916.400	-195.800	N
Huisvesting Geldermalsen	968.200	1.051.600	35.800	1.087.400	1.111.400	-24.000	N
Facilitair/ICT	2.265.300	2.116.100	719.000	2.835.100	2.493.100	342.000	V
Doelgroepprofessionals	356.800	322.000	-52.000	270.000	314.900	-44.900	N
Communicatie	69.800		-			-	-
HRM	556.300	562.800	4.900	567.700	639.800	-72.100	N
Advieskosten en bezwaar en beroep	99.400	176.000	-13.200	162.800	129.700	33.100	V
Administraties	62.300	-	-	-	-	-	-
Overige kosten	116.100		-			-	-
Projecten	-	-75.000	150.000	75.000	-	75.000	V
Totaal lasten	**12.876.100**	**10.473.500**	**349.900**	**10.823.400**	**10.665.000**	**158.400**	**V**
Baten							
Bedrijfsvoering	21.500	-	-	-	14.600	14.600	V
Huisvesting	1.200	-	-	-	2.400	2.400	V
Facilitair/ICT	16.100	-	-	-	7.700	7.700	V
HRM	15.300	-	-	-		-	-
Administraties	1.800	-	-	-		-	-
Bijdrage bedrijfsvoering	15.770.500	19.288.900	-146.100	19.142.800	15.928.100	-3.214.700	N
Totaal baten	**15.826.400**	**19.288.900**	**-146.100**	**19.142.800**	**15.952.800**	**-3.190.000**	**N**
Totaal gerealiseerd saldo van baten en lasten	**2.950.300**	**8.815.400**	**-496.000**	**8.319.400**	**5.287.800**	**-3.031.600**	**N**
Reservemutaties							
Toevoeging aan reserves	400.000	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	237.200	149.500	35.000	184.500	47.300	-137.200	N
Saldo reservemutaties	**-162.800**	**149.500**	**35.000**	**184.500**	**47.300**	**-137.200**	**N**
Resultaat	**2.787.500**	**8.964.900**	**-461.000**	**8.503.900**	**5.335.100**	**-3.168.800**	**N**

Analyse verschillen

Bedrijfsvoering

Lasten:

- Lagere salarislasten 87.100 euro **V**
- Hogere lasten voor bedrijfsvoeringskosten, zoals zakelijke reiskosten, advieskosten, PR-kosten en advertenties, vergaderkosten en representatie (budget op beheer en beleid voordeel 17.500 euro) 42.000 euro **N**

Totaal **45.100 euro** **V**

Baten:

- Diverse bijdragen ontvangen voor de bedrijfsvoering voor gegeven cursussen, compensatie voor salarisverwerking e.d. 14.600 euro **V**

In totaal over alle programma's heen is er een voordeel op de salarislasten van 421.900 euro. Dit komt voornamelijk door het later invullen van vacatures in verband met de krapte op de arbeidsmarkt.

Huisvesting (Tiel en Geldermalsen)

Lasten:

• In de bestuursrapportage is uitgegaan van lagere servicekosten dan werkelijk is gefactureerd en het 4e kwartaal 2023 was niet meegenomen als nog te betalen in 2023	195.800 euro	**N**
• Hogere energiekosten voor de locatie Geldermalsen	13.900 euro	**N**
• Lagere onderhoudskosten inventaris en installaties dan in de Bestuursrapportage opgenomen	11.100 euro	**V**
• Overige verschillen zoals afschrijvingskosten, schoonmaakkosten, aanschaf kantoorbenodigdheden, aanschaf laadpalen en klein inventaris	21.200 euro	**N**
Totaal	**219.800 euro**	**N**

Baten:

- subsidie voor energie ontvangen 2.400 euro **V**

Eind 2024 is er een naheffing van energie ontvangen over de afgelopen drie jaren van afgerond 50.000 euro.

Facilitaire kosten en ICT

Lasten:

• Lagere telefoniekosten, licenties, internet, privacy en onderhoud software	140.500 euro	**V**
• Hogere kosten voor het onderhoud en aanschaf van hardware	53.200 euro	**N**
• Lagere kosten op consultancy en doorbelaste salariskosten	95.300 euro	**V**
• Lagere uitgaven op kantoorbenodigdheden, abonnementen en contributie	24.900 euro	**V**
• Schoonmaakkosten (te hoog opgenomen)	109.300 euro	**V**
• Lagere kosten voor de informatievoorziening door verlaagde portokosten	16.900 euro	**V**
• Hogere verzekering- en beveiligingskosten	26.500 euro	**N**
• Lagere kosten door omschakeling van de auto's in eigen beheer naar leaseauto's, vanwege lagere leasekosten en brandstofkosten, vanwege de omschakeling naar elektrische auto's	34.800 euro	**V**
Totaal Facilitaire kosten en ICT	**342.000 euro**	**V**

Baten:

- Berkoop van een auto die al was afgeschreven 7.700 euro **V**

Doelgroepprofessionals
Het aantal personen binnen de doelgroepprofessionals is gedaald maar de doorbelaste omzet gebaseerd op de calculatietool kwam hoger uit. Hierbij moet worden opgemerkt dat tegenover deze hogere omzet ook hogere lasten staan. Binnen dit programma daardoor hogere lasten van 44.900 euro.
Dit betreffen kosten van medewerkers uit de doelgroep die in de interne dienstverlening werkzaam zijn, bijvoorbeeld voor administratieve taken.

HRM

- Hogere uitgaven voor opleidingen, werving en selectie en arbokosten en overige WKR uitgaven 72.100 euro **N**

De afgelopen jaren is er voor opleidingen altijd minder uitgegeven dan begroot. Dit jaar zien we meer aanvragen en is de kostprijs van opleidingen gestegen. Voor het boeien en binden van medewerkers is het belangrijk om dit te blijven aanbieden.

Advieskosten en bezwaar en beroep
In 2024 is een voordelig resultaat van 33.100 euro zichtbaar. Dit komt voornamelijk door lagere advieskosten en minder bezwaren die tot een betaling leiden.

Projecten
De gelden voor het project Wet open overheid (Woo) zijn nog niet ingezet, de verwachting is dat deze in 2025 wel nodig zijn. Hierdoor is de reserve niet ingezet (75.000 euro).

Bijdrage bedrijfsvoering
De bijdrage bedrijfsvoering is lager door de verwerking van de bestuursrapportage, septembercirculaire en afrekening van de SW.

Reserves
Naast de reserve voor de Woo, was er geen dekking nodig vanuit de reserve ter dekking van de kapitaallasten van het Leerlab. Deze onttrekking start in 2025 en levert hier een nadeel op van 12.200 euro. Uit de reserve personeel was geen onttrekking nodig, een nadeel van 50.000 euro. Omdat met deze baten uit de reserves rekening gehouden was in de begrote cijfers levert het een nadeel op ten opzichte van de begroting, hiertegenover staan lagere lasten.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien (bedragen in €)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
Lasten							
Treasury	57.400	47.900	-	47.900	50.900	-3.000	N
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-		-	-
Onvoorzien	-	50.000	-6.000	44.000	-	44.000	V
Totaal lasten	**57.400**	**97.900**	**-6.000**	**91.900**	**50.900**	**41.000**	**V**
Baten							
Treasury	409.600	77.900	130.600	208.500	636.200	427.700	V
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-		-	-
Onvoorzien	-	-	-	-		-	-
Totaal baten	**409.600**	**77.900**	**130.600**	**208.500**	**636.200**	**427.700**	**V**
							-
Totaal gerealiseerd saldo van baten en lasten	**352.200**	**-20.000**	**136.600**	**116.600**	**585.300**	**468.700**	**V**
Reservemutaties							
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	32.700	-32.700	N
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-		-	-
Saldo reservemutaties	**-**	**-**	**-**	**-**	**-32.700**	**32.700**	**V**
Resultaat	**352.200**	**-20.000**	**136.600**	**116.600**	**552.600**	**436.000**	**V**

Analyse verschillen

Lasten:

• Ongebruikte post onvoorzien	44.000 euro	**V**
• Meer betaalde rente	3.000 euro	**N**
Totaal	**41.000 euro**	**V**

Baten:

• Saldo verkoop aandelen Dariuz	32.700 euro	**V**
• Meer dividend ontvangen van Dariuz	18.100 euro	**V**
• Meer renteontvangsten schatkistbankieren	376.900 euro	**V**
Totaal	**468.700 euro**	**V**

Ondanks de verhoging van de renteontvangsten bij de bestuursrapportage is er fors meer ontvangen.

Reserve

Storting saldo verkoop aandelen Dariuz in reserve innovaties	32.700 euro	**N**

6.6 Investeringskredieten

Hieronder volgt per programma een overzicht van alle af te sluiten en nog lopende kredieten.

Overzicht lopende en nieuwe kredieten							
	Krediet	Boekwaarde 1/1	Uitgaven	Restant-krediet	Besluit	Afschr. Termijn	Afgesloten
Leerlab Poppenbouwing	972.000	372.900	597.500	1.600	Berap '21 en '22, AB 220523	40 jaar	Ja
Implementatie ERP	222.600	0	0	222.600	Berap'22	5 jaar	Nee
Wikkelmachines	25.000	0	22.500	2.500	Berap'24	10 jaar	Ja
Reach heftruck	25.000	0	20.300	4.700	Berap'24	10 jaar	Ja
Totaal	**1.244.600**	**372.900**	**640.300**	**231.400**			

6.7 Projecten 2024

In 2024 zijn er diverse projecten uitgevoerd ter ondersteuning van de doelstellingen van Werkzaak. Hiervoor wordt hoofdzakelijk externe financiering geworven. De projecten vallen binnen het programma participatie m.u.v. de Wet Woo.

Projecten				
	Begroting	Lasten	Baten	Saldo
ESF 4	0	209.576	209.576	0
Wet open Overheid	75.000	0	0	-75.000
Sterk door Werk (IPS)	0	276.722	276.722	0
ESF voor Leerlab	0	40.997	40.997	0
Technologie voor inclusie	10.600	9.449	0	-1.151
CircuLeren	0	17.155	17.155	0
Cirtex	0	114.404	114.404	0
Voorschakelen is doorschakelen	0	26.370	26.370	0
Regionaal verbinder statushouders	0	68.112	68.112	0
Tel mee met Taal	0	36.725	36.725	0
Innovatie bruisboxen	0	13.850	13.850	0
Tint	0	2.816	2.816	0
Sturen op kwaliteit	0	18.070	18.070	0
Innovatieprojecten	100.000	35.080	0	-64.920
Projecten Participatie	**185.600**	**869.326**	**824.798**	**-141.071**
Reserve voor innovatieprojecten	-175.000	0	35.080	139.920
Totaal	**10.600**	**869.326**	**859.878**	**-1.151**

6.8 Incidentele baten en lasten

In de onderstaande paragraaf staan de incidentele lasten en baten opgesomd.

Incidentele baten en lasten		
	Lasten	Baten
Programma Participatie		
Projecten lasten en bijdrage derden/subsidies	869.300	824.800
Inzet reserves voor projecten		35.100
Totaal programma Participatie	**869.300**	**859.900**
Programma Sociale Werkvoorziening		
Reserve sociaal ontwikkelbedrijf	700.000	700.000
Totaal programma Sociale Werkvoorziening	**700.000**	**700.000**
Programma Inkomen		
Energietoeslag	30.400	30.400
Vrijval reserve Tozo		14.900
Totaal programma Inkomen	**30.400**	**45.300**
Programma Overhead		
Vrijval reserve noodzakelijke investeringen		35.000
Totaal programma Overhead	**0**	**35.000**
Totaal	**899.700**	**940.200**
Saldo		40.500
Totaal jaarrekeningsaldo		**1.488.000**
Structureel rekeningsaldo	**-**	**1.447.500**

6.9 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserve

Structurele mutaties reserves		
	Lasten	Baten
Jaarlijkse onttrekking aan reserve ter dekking van kapitaallasten	0	12.313
Totaal	**0**	**12.313**

7 Wet normering topinkomens

Onderstaande tabellen verantwoorden de gegevens per bestuurder.

Leidinggevende topfunctionarissen, met dienstbetrekking

Gegevens 2024 (bedragen x € 1)	**E.Boer**
Functiegegevens	**Directeur**
Aanvang en einde dienstvervulling in 2024	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deelfactor in FTE	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	150.201
Beloningen betaalbaar op termijn	22.992
Subtotaal	**173.193**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	**173.193**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom al dan niet is ontstaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2023 (bedragen x € 1)	**E.Boer**
Functiegegevens	**Directeur**
Aanvang en einde dienstvervulling in 2023	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deelfactor in FTE	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	153.618
Beloningen betaalbaar op termijn	22.488
Subtotaal	**176.107**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	**176.107**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom al dan niet is ontstaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Topfunctionarissen met een bezoldiging vanaf 2.100 euro of minder.

Topfunctionarissen				
Functiegegevens	**Functie**	**Gemeente**	**Van**	**Tot en met**
Mw. J.H.A. Sørensen	Voorzitter	Maasdriel	01-01	31-12
Mw. E.M. de Bas	Bestuurslid	Buren	01-01	31-12
Mw. D. Bijvoet	Bestuurslid	Culemborg	01-01	31-12
Mw. W.E.A. van Dijkhuizen	Bestuurslid	Neder-Betuwe	01-01	31-12
Dhr. D. Verbeek	Bestuurslid	Tiel	01-01	31-12
Dhr. J. de Geus	Bestuurslid	West-Betuwe	01-01	31-12
Dhr. R.A.N. Reuvers	Bestuurslid	West Maas en Waal	01-01	31-12
Mw. K. Bouchtaoui	Bestuurslid	Zaltbommel	01-01	31-12

8 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid Dagelijks Bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het Algemeen Bestuur op 19 september 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op 3.207.000 euro. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het Dagelijks Bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen 1 miljoen euro bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van 3%. Van niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorden baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het Dagelijks Bestuur een bedrag van 1 miljoen acceptabel op basis van door het Algemeen Bestuur vastgestelde afspraken in de financiële verordening en overig beleid.

Geconstateerde afwijkingen	
Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door het bestuur vastgesteld autorisatieniveau)	€ 1,0 mln
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 0,0 mln
2. Ongeautoriseerde reservemutaties (veelal zijn dit ook getrouwe beeld fouten, die in de jaarstukken aangepast kunnen worden)	€ 0,0 mln
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het bestuur zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling etc.).	€ 0,0 mln
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**€ 1,0 mln**
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 1,0 mln
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 0,0 mln
M&O criterium	**€ 0,0 mln**
6. M&O criterium geen bevindingen	€ 0,0 mln
Totaal van onrechtmatigheden	**€ 1,0 mln**
Waarvan acceptabel	€ 1,0 mln
Waarvan niet acceptabel	€ 0,0 mln

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het Algemeen Bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het Dagelijks Bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.


Patricia werkt volledig
thuis voor DOEN
congressen en evenementen



Patricia combineert haar rol als mantelzorger met een baan bij DOEN congressen en evenementen. Toen haar zoon weer vaker naar school kon, besloot ze te werken, zoveel mogelijk vanuit huis. Tijdens een proefplaatsing bleek het een perfecte match, en inmiddels heeft ze een contract. Patricia is de rechterhand van eigenaar Astrid Potjes en regelt praktische zaken zoals inschrijvingen voor congressen.

Ze plant haar werktijden flexibel, waardoor ze zowel kan werken als voor haar gezin kan zorgen. "Deze baan geeft me energie. Het is fijn om weer iets van mezelf te hebben," zegt Patricia.

Ze geniet van de samenwerking en de balans tussen werk en privé. Haar verhaal laat zien hoe belangrijk een goede werkplek is voor persoonlijke groei en welzijn.

9 Bijlagen

9.1 Sisa Verantwoording

9.1.1 Sisa Verantwoording 2024

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G2B	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_deel openbaar lichaam 2024** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) algemene bijstand Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2B/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/05*	
			1 060216 Gemeente Culemborg	€ 7.690.827	€ 94.723	€ 365.046	€ 16.835	€ 106.692	
			2 060263 Gemeente Maasdriel	€ 3.263.521	€ 83.131	€ 155.310	€ 841	€ 85.573	
			3 060281 Gemeente Tiel	€ 16.214.577	€ 194.753	€ 380.779	€ 0	€ 30.373	
			4 060297 Gemeente Zaltbommel	€ 4.779.549	€ 80.481	€ 192.354	€ 1.859	€ 32.703	
			5 060668 Gemeente West Maas En Waal	€ 2.893.308	€ 45.964	€ 88.578	€ 0	€ 10.103	
			6 061960 Gemeente West Betuwe	€ 7.163.028	€ 77.028	€ 338.690	€ 1.859	€ 60.960	
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/08*	Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/09*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/10*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/11*	
			1 060216 Gemeente Culemborg	€ 0	€ 66.037	€ 9.098	€ 0		
			2 060263 Gemeente Maasdriel	€ 57	€ 24.923	€ 1.238	€ 0		
			3 060281 Gemeente Tiel	€ 0	€ 104.959	€ 27.501	€ 0		
			4 060297 Gemeente Zaltbommel	€ 0	€ 111.245	€ 1.208	€ 0		
			5 060668 Gemeente West Maas En Waal	€ 0	€ 48.229	€ 4.719	€ 0		
			6 061960 Gemeente West Betuwe	€ 200	€ 114.707	€ 12.878	€ 0		
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/13*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/14*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (in jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2B/15*	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2B/16*		
			1 060216 Gemeente Culemborg	€ 609.995	€ 1.184	€ 0	€ 0		
			2 060263 Gemeente Maasdriel	€ 503.677	€ 2.439	€ 0	€ 0		
			3 060281 Gemeente Tiel	€ 1.975.721	€ 14.023	€ 0	€ 0		
			4 060297 Gemeente Zaltbommel	€ 673.967	€ 3.389	€ 0	€ 0		
			5 060668 Gemeente West Maas En Waal	€ 481.886	€ 5.938	€ 0	€ 0		
			6 061960 Gemeente West Betuwe	€ 1.108.056	€ 3.052	€ 0	€ 0		
SZW	G3B	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_ deel openbaar lichaam 2024** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Deel openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3B/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/03*	Besteding (jaar T) Bob Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/05*	
			1 060216 Gemeente Culemborg	€ 0	€ 11.883	€ 6.889	€ 0	€ 0	
			2 060263 Gemeente Maasdriel	€ 0	€ 1.611	€ 15.380	€ 0	€ 0	
			3 060281 Gemeente Tiel	€ 15.000	€ 6.300	€ 18.639	€ 0	€ 0	
			4 060297 Gemeente Zaltbommel	€ 5.000	€ 3.593	€ 20.458	€ 0	€ 0	
			5 060668 Gemeente West Maas En Waal	€ 30.000	€ 11.610	€ 2.457	€ 0	€ 0	
			6 061960 Gemeente West Betuwe	€ 5.000	€ 12.282	€ 11.420	€ 0	€ 0	
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Deel openbaar lichaam Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/09*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/10*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in(jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/11*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3B/12*	
			1 060216 Gemeente Culemborg	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 060263 Gemeente Maasdriel	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 060281 Gemeente Tiel	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 060297 Gemeente Zaltbommel	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 060668 Gemeente West Maas En Waal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 061960 Gemeente West Betuwe	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	G4B	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_ deel openbaar lichaam 2024** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Welke regeling betreft het? Vul in Tozo 1, 2, 3, 4 of 5 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/02*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/03*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/04*	Baten (jaar T) levensonderhoud Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/06*	
			1 060216 Gemeente Culemborg	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 900	€ 0	
			2 060263 Gemeente Maasdriel	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 060281 Gemeente Tiel	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 1.891	€ 5.279	
			4 060297 Gemeente Zaltbommel	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 1.944	€ 1.200	
			5 060668 Gemeente West Maas En Waal	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.136	
			6 061960 Gemeente West Betuwe	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 1.027	€ 4.874	
			7 060216 Gemeente Culemborg	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 300	€ 2.440	
			8 060263 Gemeente Maasdriel	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 0	€ 9.166	
			9 060281 Gemeente Tiel	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 630	€ 12.534	
			10 060297 Gemeente Zaltbommel	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 648	€ 1.559	
			11 060668 Gemeente West Maas En Waal	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.343	
			12 061960 Gemeente West Betuwe	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 342	€ 3.004	
			13 060216 Gemeente Culemborg	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 65	€ 0	
			14 060263 Gemeente Maasdriel	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 0	€ 600	
			15 060281 Gemeente Tiel	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 753	€ 6.251	
			16 060297 Gemeente Zaltbommel	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 1.686	€ 142	
			17 060668 Gemeente West Maas En Waal	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.882	
			18 061960 Gemeente West Betuwe	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.511	
			19 060216 Gemeente Culemborg	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			20 060263 Gemeente Maasdriel	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			21 060281 Gemeente Tiel	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			22 060297 Gemeente Zaltbommel	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			23 060668 Gemeente West Maas En Waal	Tozo4	€ 863	€ 0	€ 0	€ 0	

			24	061960 Gemeente West Betuwe	Tozo4	€ 1.706	€ 0	€ 1.075	€ 0
			25	060216 Gemeente Culemborg	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			26	060263 Gemeente Maasdriel	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			27	060281 Gemeente Tiel	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 187	€ 0
			28	060297 Gemeente Zaltbommel	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			29	060668 Gemeente West Maas En Waal	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 750	€ 0
			30	061960 Gemeente West Betuwe	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01 In de kolommen hiemaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/07*	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1,2, 3, 4 of 5) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/08*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/09*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/10*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/11*	
			1	060216 Gemeente Culemborg	*Tozo1*	€ 0	0	0	
			2	060263 Gemeente Maasdriel	*Tozo1*	€ 0	0	0	
			3	060281 Gemeente Tiel	*Tozo1*	€ 50	0	0	
			4	060297 Gemeente Zaltbommel	*Tozo1*	€ 0	0	0	
			5	060668 Gemeente West Maas En Waal	*Tozo1*	€ 39	0	0	
			6	061960 Gemeente West Betuwe	*Tozo1*	€ 119	0	0	
			7	060216 Gemeente Culemborg	*Tozo2*	€ 141	0	0	
			8	060263 Gemeente Maasdriel	*Tozo2*	€ 258	0	0	
			9	060281 Gemeente Tiel	*Tozo2*	€ 620	0	0	
			10	060297 Gemeente Zaltbommel	*Tozo2*	€ 0	0	0	
			11	060668 Gemeente West Maas En Waal	*Tozo2*	€ 108	0	0	
			12	061960 Gemeente West Betuwe	*Tozo2*	€ 264	0	0	
			13	060216 Gemeente Culemborg	*Tozo3*	€ 0	0	0	
			14	060263 Gemeente Maasdriel	*Tozo3*	€ 0	0	0	
			15	060281 Gemeente Tiel	*Tozo3*	€ 90	0	0	
			16	060297 Gemeente Zaltbommel	*Tozo3*	€ 0	0	0	
			17	060668 Gemeente West Maas En Waal	*Tozo3*	€ 131	0	0	
			18	061960 Gemeente West Betuwe	*Tozo3*	€ 17	0	0	
			19	060216 Gemeente Culemborg	*Tozo4*	€ 0	0	0	
			20	060263 Gemeente Maasdriel	*Tozo4*	€ 0	0	0	
			21	060281 Gemeente Tiel	*Tozo4*	€ 0	0	0	
			22	060297 Gemeente Zaltbommel	*Tozo4*	€ 0	0	0	
			23	060668 Gemeente West Maas En Waal	*Tozo4*	€ 0	0	0	
			24	061960 Gemeente West Betuwe	*Tozo4*	€ 0	0	0	
			25	060216 Gemeente Culemborg	*Tozo5*	€ 0	0	0	
			26	060263 Gemeente Maasdriel	*Tozo5*	€ 0	0	0	
			27	060281 Gemeente Tiel	*Tozo5*	€ 0	0	0	
			28	060297 Gemeente Zaltbommel	*Tozo5*	€ 0	0	0	
			29	060668 Gemeente West Maas En Waal	*Tozo5*	€ 0	0	0	
			30	061960 Gemeente West Betuwe	*Tozo5*	€ 0	0	0	
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01 In de kolommen hiemaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/12*	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1,2, 3, 4 of 5) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4B/13*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kindeorpvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/14*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kindeorpvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle D2* *Indicator: G4B/15*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kindeorpvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4B/16*	
			1	*060216 Gemeente Culemborg*	*Tozo1*	0	0	0	
			2	*060263 Gemeente Maasdriel*	*Tozo1*	0	0	0	
			3	*060281 Gemeente Tiel*	*Tozo1*	0	0	0	
			4	*060297 Gemeente Zaltbommel*	*Tozo1*	0	0	0	
			5	*060668 Gemeente West Maas En Waal*	*Tozo1*	0	0	0	
			6	*061960 Gemeente West Betuwe*	*Tozo1*	0	0	0	
			7	*060216 Gemeente Culemborg*	*Tozo2*	0	0	0	
			8	*060263 Gemeente Maasdriel*	*Tozo2*	0	0	0	
			9	*060281 Gemeente Tiel*	*Tozo2*	0	0	0	
			10	*060297 Gemeente Zaltbommel*	*Tozo2*	0	0	0	
			11	*060668 Gemeente West Maas En Waal*	*Tozo2*	0	0	0	
			12	*061960 Gemeente West Betuwe*	*Tozo2*	0	0	0	
			13	*060216 Gemeente Culemborg*	*Tozo3*	0	0	0	
			14	*060263 Gemeente Maasdriel*	*Tozo3*	0	0	0	
			15	*060281 Gemeente Tiel*	*Tozo3*	0	0	0	
			16	*060297 Gemeente Zaltbommel*	*Tozo3*	0	0	0	
			17	*060668 Gemeente West Maas En Waal*	*Tozo3*	0	0	0	
			18	*061960 Gemeente West Betuwe*	*Tozo3*	0	0	0	
			19	*060216 Gemeente Culemborg*	*Tozo4*	0	0	0	
			20	*060263 Gemeente Maasdriel*	*Tozo4*	0	0	0	
			21	*060281 Gemeente Tiel*	*Tozo4*	0	0	0	
			22	*060297 Gemeente Zaltbommel*	*Tozo4*	0	0	0	
			23	*060668 Gemeente West Maas En Waal*	*Tozo4*	0	0	0	
			24	*061960 Gemeente West Betuwe*	*Tozo4*	0	0	0	
			25	*060216 Gemeente Culemborg*	*Tozo5*	0	0	0	
			26	*060263 Gemeente Maasdriel*	*Tozo5*	0	0	0	
			27	*060281 Gemeente Tiel*	*Tozo5*	0	0	0	
			28	*060297 Gemeente Zaltbommel*	*Tozo5*	0	0	0	
			29	*060668 Gemeente West Maas En Waal*	*Tozo5*	0	0	0	
			30	*061960 Gemeente West Betuwe*	*Tozo5*	0	0	0	
SZW	**G12B**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_deel openbaar lichaam 2024** Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden). Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12B/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12B/02*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12B/03*			
			1	060216 Gemeente Culemborg	€ 0	€ 0			
			2	060263 Gemeente Maasdriel	€ 0	€ 0			
			3	060281 Gemeente Tiel	€ 0	€ 0			
			4	060297 Gemeente Zaltbommel	€ 0	€ 0			
			5	060668 Gemeente West Maas En Waal	€ 0	€ 0			
			6	061960 Gemeente West Betuwe	€ 0	€ 0			
VRO	**J75B**	**Regiodeals 3e tranche** SiSa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen emaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75B/01*	Kenmerk/ beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75B/02*	Betreft pijler Een pijler per regel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75B/03*	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J75B/04*	Cofinanciering per pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J75B/05*	
			1	050026 Regio Rivierenland	20.001693	Inclusief	€ 0	€ 0	
				Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator J75B/01 In de kolommen hiemaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75B/06*	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J75B/07*	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J75B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75B/09*		
			1	*050026 Regio Rivierenland*	€ 170.579	€ 785.515	Vorig jaar al eindverantwoording		
				Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75B/10*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J75B/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J75B/12*			
				€ 0	€ 18.102	Ja			

9.2 Gemeentelijke bijdrage bedrijfsvoering

Bijdrage 2024	Buren	Culemborg	Maasdriel	Neder-Betuwe	Tiel	West Betuwe	West Maas en Waal	Zaltbommel	Totaal
Netto lasten BUIG	-	8.107.900	3.444.100	-	16.508.700	7.585.400	2.989.600	5.032.200	43.667.900
Netto lasten BUIG LKS	-	608.800	501.300	-	1.961.700	1.105.000	475.900	670.600	5.323.300
Ingroeimodel Buig	-	-436.100	445.300	-	2.051.000	508.100	126.200	237.200	2.931.700
Netto lasten BBZ	-	-18.800	-17.000	-	-9.900	-18.700	15.900	-19.100	-67.600
Lasten Bijzondere bijstand	-	8.100	15.000	-	49.100	6.800	-22.500	11.300	67.800
Tozo	-	-3.900	-10.000	-	-28.300	-11.500	-7.500	-7.200	-68.400
Lasten SW	1.889.900	3.088.200	1.426.500	1.071.600	7.610.700	3.028.200	-	2.920.900	21.036.000
Lasten Participatiebudget	-	984.700	679.200	-	2.512.000	1.247.200	464.600	880.300	6.768.000
Lasten DVO's	43.600	-	-	35.400	-	-	779.000	-	858.000
Lasten bedrijfsvoering (incl verlaging ingroeimodel)	213.100	2.682.700	1.297.100	131.500	6.029.700	2.675.500	1.005.700	1.892.300	15.927.600
Totale lasten	**2.146.600**	**15.021.600**	**7.781.500**	**1.238.500**	**36.684.700**	**16.126.000**	**5.826.900**	**11.618.500**	**96.444.300**
Rijksvergoeding BUIG	-	7.465.400	3.999.500	0	19.002.300	8.009.100	3.056.600	5.312.900	46.845.800
Rijksvergoeding LKS	-	669.900	539.600	0	2.202.800	1.358.800	577.200	706.100	6.054.400
Bijdrage gemeenten BBZ	-	-18.800	-17.000	-	-9.900	-18.700	15.900	-19.100	-67.600
Bijdrage gemeenten Bijzondere bijstand	-	8.100	15.000	-	49.100	6.800	-22.500	11.300	67.800
Tozo	-	-3.900	-10.000	-	-28.300	-11.500	-7.500	-7.200	-68.400
Rijksvergoeding SW	1.976.700	3.657.600	1.491.600	1.151.200	8.565.900	3.124.200	-	3.062.200	23.029.400
Rijksvergoeding participatiebudget	-	984.700	679.200	0	2.512.000	1.247.200	464.600	880.300	6.768.000
Bijdrage gemeenten bedrijfsvoering SW	149.400	285.200	117.700	92.800	636.100	228.500	-	256.000	1.765.700
Bijdrage toeslag SW	59.000	-	-	34.000	-	-	-	-	93.000
Bijdrage gemeenten voor DVO's	43.600	-	-	35.400	0	-	779.000	-	858.000
Bijdrage gemeenten bedrijfsvoering gemeentefonds	-	1.413.000	678.400		3.153.900	1.399.700	578.400	937.800	8.161.200
Bijdrage gemeenten bedrijfsvoering p-wet 75%/25%	4.700	984.500	501.000	4.700	2.239.700	1.047.300	427.300	698.500	5.907.700
Totale bijdragen van gemeenten	**2.233.400**	**15.445.700**	**7.995.000**	**1.318.100**	**38.323.600**	**16.391.400**	**5.869.000**	**11.838.800**	**99.415.000**
Voorschotten	2.020.400	15.747.900	7.519.900	1.198.000	37.275.300	16.386.900	6.058.100	11.508.000	97.714.500
Te betalen/te ontvangen*	**-126.200**	**726.300**	**-261.600**	**-40.500**	**590.600**	**260.900**	**231.200**	**-110.500**	**1.270.200**
Subsidieresultaat BUIG 25% ingroeimodel	-	-145.400	148.400	-	683.700	169.400	42.100	79.100	977.300
Subsidieresultaat SW	86.800	569.400	65.100	79.600	955.100	96.000	-	141.300	1.993.300
Totaal subsidieresultaat	**86.800**	**424.000**	**213.500**	**79.600**	**1.638.800**	**265.400**	**42.100**	**220.400**	**2.970.600**
Rijksbijdrage BBZ*	**-**	**5.700**	**-1.300**	**-**	**-22.100**	**1.200**	**100**	**-53.800**	**-70.200**

* min is te betalen, plus te ontvangen

9.3 Aantallen per 31 december 2024

Aantallen	Buren	Culemborg	Maasdriel	Neder-Betuwe	Tiel	West Betuwe	West Maas en Waal	Zaltbommel	Totaal
Participatiewet									
Dienstverband P-wet	-	9	2	1	55	5	15	8	95
Dienstverband WIW	1	2	-	1	-	-	-	-	4
Loonkostensubsidie	-	32	41	-	82	31	63	50	299
Subtotaal	**1**	**43**	**43**	**2**	**137**	**36**	**78**	**58**	**398**
Inkomensondersteuning									
Regulier	-	423	179	-	899	163	412	256	2.332
IAOW	-	19	10	-	18	3	19	9	78
IOAZ	-	5	5	-	2	2	3	3	20
BBZ	-	-	2	-	5	1	8	5	21
Studietoeslag	-	19	7	-	15	1	16	4	62
Subtotaal	**-**	**466**	**203**	**-**	**939**	**170**	**458**	**277**	**2.513**
Subtotaal (excl. TOZO)	**-**	**466**	**203**	**-**	**939**	**170**	**458**	**277**	**2.513**
Nieuw Beschut									
Dienstverbanden	2	21	8	-	54	7	26	10	128
Loonkostensubsidie	-	4	3	-	7	2	4	2	22
Subtotaal	**2**	**25**	**11**	**-**	**61**	**9**	**30**	**12**	**150**
Sociale Werkvoorziening									
Dienstverbanden	47	88	39	26	204	-	83	71	558
Loonkostensubsidie	6	15	4	8	26	-	7	17	83
Subtotaal	**53**	**103**	**43**	**34**	**230**	**-**	**90**	**88**	**641**
Correctie uitkeringen	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Verdeling klantprofiel									
Profiel 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Profiel 2	-	23	2	-	29	3	7	4	68
Profiel 3	-	226	117	-	412	97	262	138	1.252
Profiel 4	-	192	72	-	460	66	159	117	1.066
Niet toebedeeld	-	25	12	-	38	4	30	18	127
Totaal	**-**	**466**	**203**	**-**	**939**	**170**	**458**	**277**	**2.513**

9.4 Effect balans inkomensdebiteuren

Totaal debiteuren	Culemborg	Maasdriel	Tiel	West Maas en Waal	West-Betuwe	Zaltbommel	Totaal
Inkomensdebiteuren							
Administratieve boete	34.166	511	18.077	7.555	2.893	698	63.900
BBZ	196.937	197.665	879.778	96.420	152.355	584.089	2.107.244
Cessie	-	-	-	-	-	-	-
Geldlening	2.786	24.244	23.721	124.428	28.588	1.725	205.493
Krediethypotheek	103.539		179.603	41.872	265.591	31.741	622.347
Terugvordering	492.770	90.484	1.121.094	143.457	235.671	176.442	2.259.918
Verhaal	119.568	3.315	15.034	794	19.352	4.294	162.357
Overig	450	70	1.306	210	600	-	2.636
Subtotaal debiteuren	**950.217**	**316.289**	**2.238.613**	**414.736**	**705.050**	**798.989**	**5.423.894**
Totaal dubieus (*)							
Administratieve boete	12.828	153	7.822	686	691	-	22.180
BBZ	42.326	12.491	225.434	-	-	311.902	592.153
Cessie	-	-	-	-	-	-	-
Geldlening	-	-	2.785	4.271	-	-	7.056
Krediethypotheek	-	-	-	-	-	-	-
Terugvordering	358.888	51.401	674.984	58.508	133.455	125.042	1.402.277
Verhaal	112.051	-	-	-	-	3.200	115.251
Overig	-	-	215	360	-	-	575
Subtotaal dubieus	**526.092**	**64.045**	**911.240**	**63.825**	**134.146**	**440.144**	**2.139.492**
Netto debiteuren	**424.125**	**252.244**	**1.327.373**	**350.911**	**570.904**	**358.845**	**3.284.402**
Vorderingen	1.226.287	421.582	2.557.314	436.316	836.575	935.044	6.413.118
Dubieus	759.832	98.622	1.243.569	104.964	218.517	646.335	3.071.840
Declaratie BBZ	116.522	139.450	354.571	50.193	123.510	97.632	881.879
Declaratie TOZO	14.739	39.179	102.985	30.100	32.120	36.064	255.187
Stand 01-01-2024	**335.195**	**144.330**	**856.188**	**251.059**	**462.428**	**155.013**	**2.204.212**
Vorderingen	950.217	316.289	2.238.613	415.127	704.660	798.989	5.423.895
Dubieus	526.092	64.045	911.240	63.825	134.146	440.144	2.139.492
Declaratie BBZ	109.368	128.797	446.448	56.781	124.489	183.194	1.049.077
Declaratie TOZO	10.709	30.434	73.562	24.735	20.124	31.903	191.467
Stand 31-12-2024	**304.047**	**93.013**	**807.364**	**269.785**	**425.901**	**143.748**	**2.043.859**
Vorderingen	-276.070	-105.293	-318.701	-21.189	-131.915	-136.055	-989.223
Dubieus	-233.739	-34.577	-332.329	-41.139	-84.372	-206.191	-932.348
Declaratie BBZ	-7.154	-10.653	91.876	6.588	979	85.562	167.198
Declaratie TOZO	-4.030	-8.745	-29.424	-5.365	-11.996	-4.160	-63.720
Effect gemeenten	**-31.147**	**-51.317**	**-48.824**	**18.727**	**-36.527**	**-11.265**	**-160.353**

9.5 Overzicht naar taakveld

Overzicht naar taakveld (bedragen in €)	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begrotings-wijziging 2024	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2024	Verschil	Voordeel / Nadeel
Lasten							
0.1 Bestuur	89.700	110.100	8.400	118.500	93.400	25.100	V
0.4 Overhead	12.876.100	10.473.600	349.800	10.823.400	10.665.000	158.400	V
0.5 Treasury	57.400	47.900	-	47.900	50.900	-3.000	N
0.8 Overige baten en lasten	-	50.000	-6.000	44.000	-	44.000	V
0.9 Vennootschapsbelasting	-		-			-	-
Totale lasten 0 Bestuur en organisatie	**13.023.200**	**10.681.600**	**352.200**	**11.033.800**	**10.809.300**	**224.500**	**V**
Lasten							
6.3 Inkomensregelingen	50.534.300	57.616.800	-732.000	56.884.800	57.508.800	-624.000	N
6.4 Begeleide participatie	29.855.400	36.937.900	-1.991.600	34.946.300	34.992.500	-46.200	N
6.5 Arbeidsparticipatie	5.834.500	3.058.900	426.500	3.485.400	3.084.700	400.700	V
6.71 Maatwerkdienstverl. 18+	18.200		-			-	-
Totale lasten 6 Sociaal domein	**86.242.400**	**97.613.600**	**-2.297.100**	**95.316.500**	**95.586.000**	**-269.500**	**N**
Totale lasten	**99.265.600**	**108.295.200**	**-1.944.900**	**106.350.300**	**106.395.300**	**-45.000**	**N**
Baten							
0.1 Bestuur	-	-	-	-	-	-	-
0.4 Overhead	15.826.400	19.288.900	-146.100	19.142.800	15.952.800	-3.190.000	N
0.5 Treasury	409.600	77.900	130.600	208.500	636.200	427.700	V
0.8 Overige baten en lasten	-		-			-	-
0.9 Vennootschapsbelasting	-		-			-	-
Totale baten 0 Bestuur en organisatie	**16.236.000**	**19.366.800**	**-15.500**	**19.351.300**	**16.589.000**	**-2.762.300**	**N**
Baten							
6.3 Inkomensregelingen	48.329.800	52.828.900	-3.111.300	49.717.600	53.418.500	3.700.900	V
6.4 Begeleide participatie	34.764.600	33.549.300	1.576.200	35.125.500	35.821.200	695.700	V
6.5 Arbeidsparticipatie	2.225.800	2.350.700	205.800	2.556.500	2.690.000	133.500	V
6.71 Maatwerkdienstverl. 18+	18.200		-			-	-
Totale baten 6 Sociaal domein	**85.338.400**	**88.728.900**	**-1.329.300**	**87.399.600**	**91.929.700**	**4.530.100**	**V**
Totale baten	**101.574.400**	**108.095.700**	**-1.344.800**	**106.750.900**	**108.518.700**	**1.767.800**	**V**
Saldo lasten en baten	**2.308.800**	**-199.500**	**600.100**	**400.600**	**2.123.400**	**1.722.800**	**V**
Reservemutaties							
Toevoeging aan reserves	400.000	-	700.000	700.000	732.700	32.700	N
Onttrekking aan reserves	474.900	199.500	99.900	299.400	97.300	-202.100	N
Saldo reservemutaties	**74.900**	**199.500**	**-600.100**	**-400.600**	**-635.400**	**-234.800**	**N**
Resultaat	**2.383.700**	**-**	**-**	**-**	**1.488.000**	**1.488.000**	**V**

9.6 Verdeling bedrijfsvoeringskosten

Verdeling bedrijfsvoeringskosten	Totaal	Wsw	Wsw Iks	Beschut	Participatie	Inkomen	Overhead
Lasten							
Salariskosten	21.908.400	4.261.400	263.100	1.301.100	4.834.700	6.460.200	4.787.900
Doelgroepprofessionals	331.600	-	-	-	-	16.700	314.900
Huisvesting Poppenbouwing	1.061.800	553.000	-	162.200	81.100	-	265.500
Materiële kosten	3.960.100	-	-	-	-	-	3.960.100
Directe kosten inkomen	530.300	-	-	-	-	530.300	-
Inleenvergoeding	3.284.000	-	-	1.561.300	1.722.700	-	-
Projecten	9.400	-	-	-	9.400	-	-
Totaal lasten	**31.085.600**	**4.814.400**	**263.100**	**3.024.600**	**6.647.900**	**7.007.200**	**9.328.400**
Baten							
Netto-omzet	8.200.200	5.953.000	-	1.163.000	1.084.200	-	-
Participatiebudget	5.513.500	-	-	-	5.513.500	-	-
ingroeimodel 25% P-wet	2.931.800	-	-	-	-	2.931.800	-
Totaal baten	**16.645.500**	**5.953.000**	**-**	**1.163.000**	**6.597.700**	**2.931.800**	**-**
Saldo lasten en baten	**14.440.100**	**-1.138.600**	**263.100**	**1.861.600**	**50.200**	**4.075.400**	**9.328.400**
Verdeling overhead	**-**	**2.504.300**	**136.900**	**761.200**	**2.557.000**	**3.369.000**	**-9.328.400**
Totaal	**14.440.100**	**1.365.700**	**400.000**	**2.622.800**	**2.607.200**	**7.444.400**	**-**
Stand bestuursrapportage	**-**	**1.721.000**	**412.300**	**-**	**-**	**-**	**-**
Afrekening		**-355.300**	**-12.300**				

10 Jaarrekening 2024 Stichting Werkzaak Plus

10.1 Bestuursverslag

Dit is de jaarrekening 2024 van de stichting Werkzaak Plus.

Voor u ligt de jaarrekening 2024 van de stichting Werkzaak Plus. Werkzaak Plus fungeert als steunstichting voor de activiteiten van de gemeenschappelijk regeling Werkzaak Rivierenland (GR). Het bestuur van de stichting wordt statutair gevormd door het bestuur van de GR. Statutair is bepaald dat de voorzitter van de GR tevens voorzitter is van de stichting; de zittingsperiode van het bestuur is zoveel mogelijk gelijk aan die van de GR.

Het doel van de stichting is het mede uitvoeren van regelingen voor gesubsidieerde arbeid in ruimste zin. Daaronder valt ook het bieden van mogelijkheden aan werknemers met aansluitproblemen om werkzaamheden binnen de GR uit te voeren. De stichting heeft geen winstoogmerk.

Vanaf 2002 heeft de stichting (en de voorloper hiervan) zich ontwikkeld tot een werkgeversorganisatie ter ondersteuning van de GR. De stichting treedt op als werkgever voor nadien in dienst getreden semiambtelijk personeel en voor doelgroepwerknemers. In 2014 is besloten om de activiteiten uit te breiden door nieuwe Sw-arbeidscontracten onder te brengen binnen de stichting. De GR is verantwoordelijk voor de uitvoering van de werkzaamheden. In het boekjaar 2024 heeft de stichting geen andere activiteiten ontplooid.

De voorliggende jaarrekening bevat de financiële verantwoording van de activiteiten die de stichting in haar werkgeversrol heeft verricht. De werknemers van de stichting worden binnen de GR en vanaf 1 januari 2014 bij het Werkgevers Adviespunt Rivierenland (WAPR) ingezet voor het verrichten van werkzaamheden. Hiervoor ontvangt de stichting een inleenvergoeding op basis van de kostprijs (brutoloon en overige personeelskosten), onder aftrek van (eventuele) loonkostensubsidies. De organisatie kosten, zoals die van de accountant en verzekeringen, komen voor rekening van de GR. De exploitatie kent een nihil-resultaat. Het uiteindelijke bedrijfsrisico wordt gedragen door de GR. Logischerwijs is er geen activiteitenverslag opgesteld. Hiervoor wordt verwezen naar het integrale jaarverslag van de GR.

De jaarrekening is opgesteld volgens de vereisten van het Burgerlijk Wetboek.

Opgemaakt te Geldermalsen
10 juli 2025

Vastgesteld te Geldermalsen
10 juli 2025

Directeur
E. Boer MBA

Bestuursvoorzitter
Mw drs J.H.A. Sørensen

10.2 Waarderingsgrondslagen en bepaling van het resultaat

Algemeen
De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Werkzaak Plus fungeert als steunstichting voor de activiteiten van de GR Werkzaak Rivierenland (GR). Het doel van de stichting is het mede uitvoeren van regelingen voor gesubsidieerde arbeid in ruimste zin. Daaronder valt ook het bieden van mogelijkheden aan werknemers met aansluitproblemen om werkzaamheden binnen de GR uit te voeren. De stichting heeft geen winstoogmerk.

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van de stichting zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen Balans

Algemeen
Voor zover niet anders vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde. De gehanteerde grondslagen zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vorderingen
De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen
De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de onderneming.

Kortlopende schulden
De kortlopende schulden betreffen de schulden met een looptijd van korter dan een jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen
De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten van het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten zijn verantwoord in het jaar waarin de prestaties zijn verricht. Verliezen die hun oorsprong vinden in het verslagjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Kosten

De kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden genomen in het jaar deze voorzienbaar zijn

10.3 Balans per 31 december 2024

Balans (bedragen in €)		
Activa	**31-12-2023**	**31-12-2024**
VASTE ACTIVA		
Materiele vaste activa	-	
Financiële vaste activa	-	
Totaal vaste activa	**-**	**-**
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden	-	-
Vorderingen	2.033.616	1.886.110
Liquide middelen	139.841	61.858
Overlopende activa	196.417	557.958
Totaal vlottende activa	**2.369.874**	**2.505.926**
Totaal generaal	**2.369.874**	**2.505.926**

Balans (bedragen in €)		
Passiva	**31-12-2023**	**31-12-2024**
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen		
Eigen vermogen	-	-
Gerealiseerd resultaat	-	-
Voorzieningen	132.444	201.986
Vaste schulden	-	-
Totaal vaste passiva	**132.444**	**201.986**
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden		
Overige schulden	601.530	642.608
	601.530	**642.608**
Overlopende passiva	**1.635.900**	**1.661.332**
Totaal vlottende passiva	**2.237.430**	**2.303.940**
Totaal generaal	**2.369.874**	**2.505.926**

10.4 Resultatenrekening 2024

Exploitatieresultaat (bedragen in €)		
	31-12-2023	**31-12-2024**
Netto omzet	**21.196.797**	**23.415.752**
Salariskosten	20.530.201	22.740.444
Vervoerskosten woon-werk	525.503	585.901
Overige personeelskosten	70.573	72.346
Reis- en verblijfskosten	-	
Rentekosten	-	
Belastingen en verzekeringen	-	
Algemene kosten	70.520	17.061
Totaal kosten	**21.196.797**	**23.415.752**
Bedrijfsresultaat	**-**	**-**
Incidenteel resultaat	-	-
Totaal generaal	**-**	**-**

10.5 Toelichting op de balans per 31 december 2024

ACTIVA

Vorderingen (bedragen in €)		
	31-12-2023	**31-12-2024**
Handelsdebiteuren	-	
Kortlopende vorderingen	-	
Vordering op verbonden partijen	-	
Pensioenfonds	-	
RC Werkzaak	2.033.616	1.886.110
Totaal	**2.033.616**	**1.886.110**

Het genoemde bedrag bij Kortlopende vorderingen is een vordering op GR Werkzaak Rivierenland (rekening-courant).

Liquide middelen (bedragen in €)		
	31-12-2023	**31-12-2024**
Totaal	**139.841**	**61.858**

Dit betreft het saldo van de BNG en is vrij besteedbaar.

Overlopende activa (bedragen in €)		
	31-12-2023	**31-12-2024**
Te vorderen BTW	-	-
Overige	196.417	557.959
Totaal	**196.417**	**557.959**

PASSIVA

Overige schulden (bedragen in €)		
	31-12-2023	**31-12-2024**
Voorzieningen	132.444	201.986
Totaal	**132.444**	**201.986**

Voor Stichting Werkzaak Plus er in 2023 een voorziening opgesteld voor verlofsparen om te voldoen aan de wettelijke verplichting. Daar is in 2024 een bedrag van 69.542 euro aan deze voorziening toegevoegd.

Overige schulden (bedragen in €)		
	31-12-2023	**31-12-2024**
Crediteuren	3.032	7.863
Rekening-Courant Werkzaak	-	-
Nog te betalen vakantiegeld	598.497	634.745
Totaal	**601.529**	**642.608**

Overlopende passiva (bedragen in €)		
	31-12-2023	**31-12-2024**
Te betalen loonheffing	1.017.718	1.101.484
Te betalen pensioenpremie	147.297	178.697
Te betalen lonen	122.615	3.199
Te verrekenen BTW	-	-
Af te dragen premie	20.720	19.896
Te betalen vakantietoeslag	327.550	358.056
Totaal	**1.635.900**	**1.661.332**

10.6 Toelichting op resultatenrekening 2024

Omzet (bedragen in €)	31-12-2023	31-12-2024
Inleenverg. doelgroep GR Werkzaak	5.325.582	5.437.981
Loonkostensubs. doelgroep GR Werkzaak	3.732.043	3.906.220
Inleenverg. (semi)-ambt.	12.072.379	14.034.902
Vergoeding kosten	66.794	36.649
Totaal	**21.196.797**	**23.415.752**

De omzet omvat de aan de vergoedingen vanuit de GR voor doelgroepmedewerkers en ambtenaren. De ontvangen loonkostensubsidies hebben betrekking op doelgroep medewerkers, niet vallende onder de SW, in loondienst van Werkzaak Plus.

Salariskosten (bedragen in €)	31-12-2023	31-12-2024
Bruto lonen doelgroepmedewerkers	7.678.551	7.767.109
Sociale lasten doelgroepmedewerkers	1.397.191	1.443.656
Pensioenen doelgroepmedewerkers	598.658	633.341
LIV	-182.913	-82.679
Terugontvangst salarissen	-574.677	-667.996
Salaris doelgroepmedewerkers	**8.916.809**	**9.093.431**
Bruto lonen (semi-)ambtenaren	9.015.321	10.614.320
Sociale lasten (semi-)ambtenaren	1.597.769	1.878.749
Pensioenen (semi-)ambtenaren	1.192.703	1.433.502
Overige personeelkosten	-	
Terugontvangen salarissen	-192.401	-279.559
Salaris (semi-)ambtenaren	**11.613.392**	**13.647.012**
Totaal	**20.530.201**	**22.740.443**

Kosten per fte doelgroep medewerkers	31-12-2023	31-12-2024
Gemiddeld aantal medewerkers (in fte)	281,7	273,2
Gemiddelde salariskosten per fte	**31.654**	**33.285**

Kosten per fte (semi-)ambtenaren	31-12-2023	31-12-2024
Gemiddeld aantal medewerkers (in fte)	157,1	174,8
Gemiddelde salariskosten per fte	**73.924**	**78.072**

Nieuw in dienst getreden (semi-)ambtelijke medewerkers komen in dienst bij de stichting Werkzaak Plus. De salariskosten voor de (semi-)ambtenaren zijn licht gedaald ten opzichte van 2024.

Vervoerskosten woon-werk (bedragen in €)		
	31-12-2023	**31-12-2024**
Ambtenaren	261.230	319.530
Doelgroep	264.273	266.371
Totaal	**525.503**	**585.901**

Overige personeelskosten (bedragen in €)		
	31-12-2023	**31-12-2024**
Reiskosten zakelijk ambtenaren	64.678	68.494
Reiskosten zakelijk doelgroep	5.895	3.852
Overige personeelskosten	-	-
Totaal	**70.573**	**72.346**

Algemene kosten (bedragen in €)		
	31-12-2023	**31-12-2024**
Bankkosten	682	676
Abonnementen/vakbladen	-	-
Incassokosten	-	-
Contributies	280	650
Salarisverwerking	55.981	891
(Afrondings)verschillen	175	4.050
Overige kosten	13.402	10.793
Mutatie verlof verplichting	-	-
Totaal	**70.520**	**17.060**

11 Jaarrekening 2024 stichting Flex & Zeker

11.1 Bestuursverslag

Dit is de jaarrekening 2024 van de stichting Flex & Zeker.

Flex & Zeker heeft als doel te voorzien in de flexibiliteitsbehoefte van werkgevers. Medewerkers met een ondersteuningsbehoefte en andere werkzoekenden worden onder begeleiding van mentoren in de gelegenheid gesteld werkzaamheden te verrichten bij deze werkgevers. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder de reikwijdte van de cao van de uitzendbranche. De Stichting is een erkende uitzendorganisatie onder de regeling Algemene Bond Uitzendondernemingen (ABU).

Het bestuur van de stichting wordt benoemd door het bestuur van de GR Werkzaak Rivierenland (GR). Een bestuurder van Flex & Zeker dient lid te zijn van het dagelijks bestuur van de GR. Statutair is bepaald dat de voorzitter van de GR tevens voorzitter is van de stichting; de zittingsperiode van het bestuur is gelijk aan die van de GR.

Stichting Flex & Zeker is op 16 juli 2015 statutair opgericht. De stichting treedt op als werkgever voor flexibele uitzendkrachten. In het boekjaar 2024 heeft de stichting geen andere activiteiten ontplooid.

De voorliggende jaarrekening bevat de financiële verantwoording van de activiteiten die de stichting in haar werkgeversrol heeft verricht. De werknemers van de stichting worden binnen de GR ingezet voor het verrichten van werkzaamheden. Hiervoor ontvangt de stichting een inleenvergoeding op basis van de kostprijs (brutoloon en overige personeelskosten). De organisatie kosten, zoals die van de accountant en verzekeringen, komen voor rekening van de GR. De exploitatie kent een nihil-resultaat.

Het uiteindelijke bedrijfsrisico wordt gedragen door de GR. Logischerwijs is geen activiteitenverslag opgesteld. Hiervoor wordt verwezen naar het integrale jaarverslag van de GR.

De jaarrekening is opgesteld volgens de vereisten van het Burgerlijk Wetboek.

Opgemaakt te Geldermalsen
10 juli 2025

Vastgesteld te Geldermalsen
10 juli 2025

Directeur
E. Boer MBA

Bestuursvoorzitter
Mw drs J.H.A. Sørensen

11.2 Waarderingsgrondslagen en bepaling van het resultaat

Algemeen
De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Stichting Flex & Zeker fungeert als steunstichting voor de activiteiten van de GR Werkzaak Rivierenland (GR). Het doel van de stichting is het mede uitvoeren van regelingen voor gesubsidieerde arbeid in ruimste zin. Daaronder valt ook het bieden van mogelijkheden aan werknemers met aansluitproblemen om werkzaamheden binnen de GR uit te voeren. De stichting heeft geen winstoogmerk.

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van de stichting zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen balans

Algemeen
Voor zover niet anders vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.
De gehanteerde grondslagen zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vorderingen
De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen
De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de onderneming.

Eigen vermogen
Het eigen vermogen kan bestaan uit de bestemmingsreserve scholing Flex & Zeker en wordt gewaardeerd tegen de nominale waarde. De stichting Flex & Zeker kent geen algemene reserve.

Kortlopende schulden
De kortlopende schulden betreffen de schulden met een looptijd van korter dan een jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten van het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten zijn verantwoord in het jaar waarin de prestaties zijn verricht. Verliezen die hun oorsprong vinden in het verslagjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Kosten

De kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden genomen in het jaar deze voorzienbaar zijn.

11.3 Balans per 31 december 2024

Activa	31-12-2023	31-12-2024
VASTE ACTIVA		
Materiele vaste activa	-	
Financiële vaste activa	-	
Totaal vaste activa	**-**	**-**
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden	-	
Vorderingen	-	
Liquide middelen	28.662	11.433
Rekening courant	66.899	103.033
Totaal vlottende activa	**95.562**	**114.466**
Totaal generaal	**95.562**	**114.466**

Passiva	31-12-2023	31-12-2024
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen		
Eigen vermogen	-	
Gerealiseerd resultaat	-	
	-	-
Voorzieningen	**-**	
Vaste schulden	**-**	
Totaal vaste passiva	**-**	**-**
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden		
Overige schulden	1.250	1.222
	1.250	**1.222**
Overlopende passiva	**94.312**	**113.244**
Totaal vlottende passiva	**95.562**	**114.466**
Totaal generaal	**95.562**	**114.466**

11.4 Resultatenrekening 2024

Exploitatieresultaat (bedragen in €)		
	31-12-2023	**31-12-2024**
Netto omzet	**688.569**	**782.761**
Salariskosten	649.127	740.775
Vervoerskosten woon-werk	17.516	19.626
Overige kosten	21.926	22.360
Totaal kosten	**688.569**	**782.761**
Bedrijfsresultaat	**-**	**-**
Incidenteel resultaat	-	-
Totaal generaal	**-**	**-**

11.5 Toelichting op de balans per 31 december 2024

ACTIVA

Vorderingen (bedragen in €)		
	31-12-2023	**31-12-2024**
Handelsdebiteuren	-	-
Kortlopende vorderingen	-	-
Vordering op verbonden partijen	-	-
Totaal	**-**	**-**

Liquide middelen (bedragen in €)		
	31-12-2023	**31-12-2024**
Totaal	**28.662**	**11.433**

De liquide middelen betreffen de aangehouden middelen bij de BNG per 31 december 2024 en is vrij besteedbaar.

Rekening courant (bedragen in €)		
	31-12-2023	**31-12-2024**
Totaal	**66.899**	**103.033**

De rekening-courant is een verrekening met de GR.

PASSIVA

Eigen vermogen (bedragen in €)		
	31-12-2023	**31-12-2024**
Eigen vermogen	**-**	**-**

Stichting Flex & Zeker kent geen eigen vermogen en voorzieningen.

Overige schulden (bedragen in €)		
	31-12-2023	**31-12-2024**
Belastingen	-	-
Pensioenen	-	-
Personeel	-	-
Crediteuren	1.250	1.222
Nog te betalen vakantie toeslagen	-	-
Totaal	**1.250**	**1.222**

De overige schulden bestaan volledig uit de post Crediteuren.

Overlopende passiva (bedragen in €)		
	31-12-2023	**31-12-2024**
Te betalen loonheffing	13.198	16.385
Te betalen pensioenpremie	2.733	2.087
Te betalen lonen	39.073	47.274
Te betalen verlofuren	15.973	21.739
Te betalen vakantietoeslag	23.334	25.759
Totaal	**94.311**	**113.244**

Betreft het uit te betalen vakantiegeld in de maand mei 2024 (25.759 euro), de waarde van de opstaande verlofuren per 31-12-2024 (21.739 euro), de te betalen loonheffing (16.385 euro), de te betalen pensioen-premie (2.087 euro) en de te betalen lonen (47.274 euro).

11.6 Toelichting op resultatenrekening 2024

Omzet (bedragen in €)	31-12-2023	31-12-2024
Inleenverg. doelgroep GR Werkzaak	342.811	414.723
Loonkostensubs. Doelgroep GR Werkzaak	327.504	351.039
Vergoeding kosten	18.883	16.998
Totaal	**689.198**	**782.760**

De omzet bestaat uit ontvangen inleenvergoedingen, loonkostensubsidies en vergoeding voor kosten. De omzet wordt verrekend met de gelieerde partij GR Werkzaak.

Salariskosten (bedragen in €)	31-12-2023	31-12-2024
Bruto lonen doelgroepmedewerkers	493.352	571.295
Sociale lasten doelgroepmedewerkers	141.168	150.661
Pensioenen doelgroepmedewerkers	14.608	18.818
Totaal	**649.128**	**740.774**

Dit betreft de loonkosten van de medewerkers in dienst bij Flex & Zeker.

Kosten per fte doelgroep medewerkers	31-12-2023	31-12-2024
Gemiddeld aantal medewerkers (in fte)	13,7	15,0
Gemiddelde salariskosten per fte (in €)	**47.382**	**49.385**

De gemiddelde salariskosten zijn gebaseerd op de gemiddelde fte in 2024.

Vervoerskosten woon-werk (bedragen in €)	31-12-2023	31-12-2024
Vervoerskosten woon-werk	17.516	19.626
Totaal	**17.516**	**19.626**

Algemene kosten (bedragen in €)		
	31-12-2023	**31-12-2024**
Salarisverwerking	10.608	9.801
Licenties	3.641	3.803
Algemene kosten	7.677	8.756
Totaal	**21.926**	**22.360**

De algemene kosten bestaan uit hoofdzakelijk de salarisverwerkingskosten (9.801 euro) en licenties (3.803 euro).

12 Lijst met afkortingen

BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
Bbz	Besluit bijstandverlening zelfstandigen
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
GR	Gemeenschappelijke Regeling
IPS	Individuele Plaatsing en Steun
IOAW	(Wet) Inkomensvoorziening oudere of gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	(Wet) Inkomensvoorziening oudere of gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
Kp4	Klantprofiel 4
LKS	Loonkostensubsidie(s)
Pro	Praktijkonderwijs
RIBW	Regionale Instelling voor Beschermd en Begeleid Wonen
RW-POA	Regionaal Werkbedrijf en Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt
Sisa	Single informatie, Single audit
Suwinet	(Wet) Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen
SW	Sociale werkvoorziening
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Tozo	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers
vso	Voortgezet speciaal onderwijs
Wsw	Wet sociale werkvoorziening





Accountantsverslag

Werkzaak Rivierenland
Boekjaar 2024

bakertilly

Aanbiedingsbrief

Aan het algemeen bestuur van Gemeenschappelijke regeling
Werkzaak Rivierenland
Postbus 321
4190 CH Geldermalsen

Onderwerp: Accountantsverslag 2024

Geachte leden van het algemeen bestuur,

In overeenstemming met de opdracht tot de controle van de jaarrekening 2024 van gemeenschappelijke regeling Werkzaak Rivierenland, zoals overeengekomen in onze opdrachtbevestiging d.d. 18 juli 2024, bieden wij u hierbij het accountantsverslag aan. Het accountantsverslag bevat de bevindingen en conclusies naar aanleiding van onze werkzaamheden. De bevindingen in dit verslag zijn besproken met een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Wij zijn voornemens om u, onder voorbehoud van de afwikkeling van de review, op 18 april 2025 te machtigen om onze goedkeurende controleverklaring op te nemen in uw jaarrekening 2024.
Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.



Drs. B. Smeenk RA



Inhoud

1. Bestuurlijke samenvatting
2. Opdracht, scope en uitkomsten
3. Financiële positie
4. Belangrijkste bevindingen
5. Overige onderwerpen
6. Bijlagen

1 Bestuurlijke samenvatting



Bestuurlijke samenvatting

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2024 een goedkeurende verklaring te verstrekken.

Het jaarverslag is cf. NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet in materiële zin aan de laatste actuele voorschriften.

Het Besluit Begroting en Verantwoording is in alle opzichten nageleefd in 2024. Werkzaak Rivierenland heeft er voor gekozen de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening en de toelichting hierop in de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel te laten zijn van het jaarverslag, ondanks dat dit conform de BBV in formele zin nog niet verplicht is. Op deze wijze heeft Werkzaak Rivierenland, gelijk aan voorgaand jaar, invulling gegeven aan de aanbeveling van het Rijk om de verantwoording op te nemen. Ook wordt op deze wijze invulling gegeven aan de lokale afspraken tussen het dagelijks bestuur en algemeen bestuur, zoals opgenomen in de aangepaste verordeningen. Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording getrouw is weergegeven. Er is geen sprake van rechtmatigheidsbevindingen die de controletolerantie overstijgen.

Uit onze controle met betrekking tot ons getrouwheidsoordeel blijkt een beperkt aantal controleverschillen/tekstuele aanpassingen. Met uitzondering van de presentatiecorrectie ten aanzien van de verkoopopbrengst Dariuz zijn deze gecorrigeerd in de jaarrekening. Wij constateren dat de jaarrekening van Werkzaak Rivierenland een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2024 als van de activa en passiva per 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en gemeenten.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2024 in overeenstemming is met de Wet normering topinkomens (WNT) en dat dejaarrekening 2024 van Werkzaak Rivierenland voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

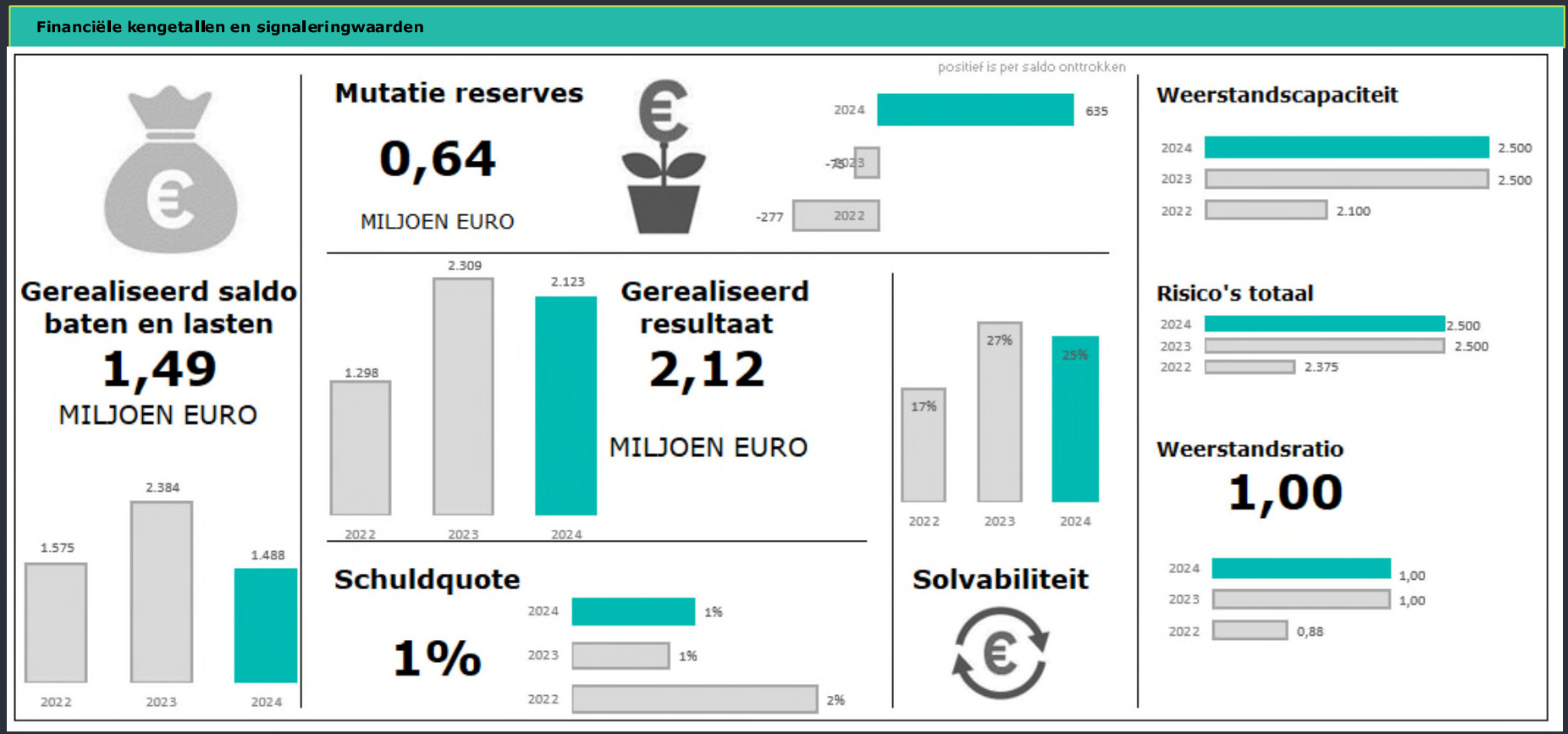
Wij hebben bij de controle geen ongecorrigeerde financiële controleverschillen geconstateerd. Wel is één presentatiecorrectieniet doorgevoerd. Deze correctie ziet op het verkoopresultaat van Dariuz die ten onrechte niet via de exploitatierekening is verantwoord. Deze bevindingen hebben geen impact op het resultaat na bestemming. Daarnaast signaleren wij enkele aanbevelingen die toegelicht zijn in hoofdstuk 4. De belangrijkste aanbeveling ziet op de ‘nog te betalen loonkostensubsidie’ over de afgelopen jaren. Wij constateren dat op deze post slechts beperkt aanspraak gemaakt wordt, waardoor de verplichting afgelopen jaar hetzelfde is gebleven. Ondanks dat bedrijven tot 5 jaar terug declaraties kunnen indienen, is het mogelijk dat dit saldo niet wordt aangesproken en de verplichting te hoog is opgenomen inde jaarrekening.

Uw organisatie heeft aangegeven acties in te zetten, waardoor de verwachting is dat deze verplichting wel gaat leiden tot eenuitbetaling. Wij kunnen ons vinden in dit standpunt, maar adviseren u het verloop van deze verplichting en de uitkomsten van de acties wel te blijven volgen en indiennodig de verplichting komend jaar bij te stellen.

We hebben vanuit onze zijde ervaren dat het controleproces soepel is gelopen, waarbij op een prettige en constructieve wijzemet de ambtelijke organisatie is samengewerkt. In lijn met voorgaand jaar nemen we in de evaluatie met de organisatie de verbeterpunten van beide kanten mee om zodoende onze dienstverlening verder te verbeteren.

Samenvatting

Financiële kengetallen en signaleringswaarden



2 Opdracht, scope en uitkomsten



2. Opdracht, scope en uitkomsten

Reikwijdte van de controle

De jaarstukken van uw gemeenschappelijke regeling bestaan uit:

- Het jaarverslag (programmaverantwoording + paragrafen).
- De jaarrekening.
- Bijlagen.

Met de opdrachtbevestiging van d.d. 18 juli 2024 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2024. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Overzicht toleranties

De materialiteit bij de uitvoering van onze controle is € 1.069.000. Deze materialiteit sluit aan op het door de gemeenschappelijke regeling op 19 september 2024 vastgestelde financiële verantwoording over boekjaar 2024.

	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 1.069.000
Goedkeuringstolerantie onzekerheden	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 3.207.000
Rapporteringstolerantie	5% van de goedkeuringstolerantie	€ 53.450

De toleranties voor de rechtmatigheidsverantwoording, zoals vastgelegd in uw financiële verordening, wijken beperkt af van de toleranties voor de controle op de getrouwheid. Dit leidt ertoe dat de door het bestuur opgestelde rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de volgende toleranties:

	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 3.207.000
Rapporteringstolerantie	Conform afspraak in de financiële verordening	€ 100.000

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Kernpunten en significante risico's in de controle

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen, onder andere met betrekking tot de volgende kernpunten van de controle:

- De getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording;
- Prestatielevering inkopen;
- Onterechte betalingen;
- Nauwkeurige verstrekking van uitkeringslasten; en
- Risico dat het management van de gemeenschappelijke regeling de procesafspraken doorbreekt, hetgeen een standaard risico is vanuit onze beroepsregels. Dit risico ziet bij uw gemeenschappelijke regeling met name toe op de afgrenzing van de overlopende posten.

Uitkomsten

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2024 een goedkeurende verklaring te verstrekken voor de getrouwheid van de jaarrekening. De geconstateerde controleverschillen zijn gecorrigeerd in de definitieve versie van de jaarrekening.

Er zijn geen onzekerheden geconstateerd tijdens onze controle.

Interne beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de interne beheersing inclusief de IT-omgeving, voor zover van belang voor de jaarrekeningcontrole, beoordeeld. Naar aanleiding van onze werkzaamheden hebben wij een managementletter geschreven.

Onze werkzaamheden zijn niet gericht op het geven van een oordeel over de interne beheersing van de organisatie als geheel. De rapportage bevat daardoor niet alle onvolkomenheden in de interne beheersing, die bij een eventueel uitgebreid en hierop specifiek gericht onderzoek naar voren zouden kunnen komen.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Wij merken op dat de jaarrekeningcontrole niet specifiek gericht is op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen. In onze managementletter hebben wij een aantal attentiepunten ten aanzien van de IT-omgeving opgenomen. U heeft aangegeven hieraan opvolging te willen geven.

Inzet controleteam

In onderstaande tabel geven wij inzicht in de geplande en gerealiseerde urenbesteding van het controleteam. De uren zijn uitgesplitst naar functieniveau.

Functie	Budget uren	Realisatie uren
Partner	30	32
Manager	50	60
Overige teamleden	480	455
IT audit	70	85
Totaal	**630**	**632**

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Naleving wet- en regelgeving

Wij informeren de gemeenschappelijke regeling over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin het algemeen bestuur in staat is haar taken te vervullen.

Corruptie en omkopingsrisico's

Uw gemeenschappelijke regeling maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeenschappelijke regeling te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking "Corruptie, werkzaamheden van de accountant" verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid. Werkzaak Rivierenland beschikt over beschreven procedures ten aanzien van de samenwerking met derden en een intern inkoop- en aanbestedingsbeleid aangevuld met trainingen voor de juiste mindset van de medewerkers.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- Werkzaak Rivierenland heeft zelf werkzaamheden uitgevoerd om te controleren dat de aanbestedingen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed. Wij hebben steekproefsgewijs een deel van deze werkzaamheden gecontroleerd.
- Door middel van een steekproef vaststellen of voor inkopen welke in rekening zijn gebracht aan de gemeenschappelijke regeling ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.

3 Financiële positie

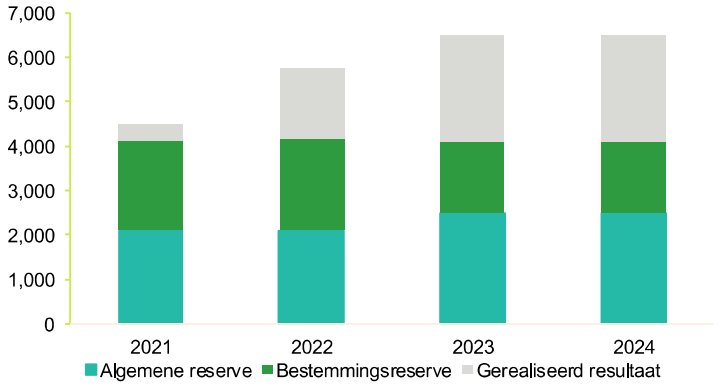


3. Ontwikkelingen in de jaarcijfers

Verloop van het eigen vermogen van uw gemeenschappelijke regeling

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per 31 december 2024 volgens de jaarrekening € 6,5 miljoen.

Grafiek ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)



Van de totale reserves ter hoogte van € 4,7 miljoen is € 2,5 miljoen opgenomen als algemene reserve. Het saldo van deze algemene reserve is ten opzichte van voorgaand jaar gelijk gebleven. Per saldo is gedurende 2024 € 635.400 gedoteerd aan de bestemmingsreserves. Het resultaat in 2024 bedraagt € 1,5 miljoen.

In 2024 is besloten om het resultaat van 2023 terug te betalen aan de deelnemers.

Analyse van het resultaat

Het resultaat voor mutaties in de reserves laat een positief saldo zien.
Het gerealiseerde saldo van baten en lasten bedraagt afgerond € 2,1 miljoen positief. In de gewijzigde begroting was rekening gehouden met een resultaat van € 0,4 miljoen negatief.

In de toelichting op de programma's wordt een gedetailleerde verklaring gegeven voor de afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging. Als onderdeel van de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2024 wordt overzichtelijk aangegeven welke baten en lasten als incidenteel zijn aan te merken.

Een groot deel van afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting kon niet in een eerder stadium voorzien worden, enkele afwijkingen ons inziens mogelijk wel. We adviseren u, in lijn met de aanbevelingen van de commissie BBV om blijvend aandacht te hebben voor afwijkingen op baten en lasten, niet zijnde begrotingsoverschrijdingen. Het advies is de afwijkingen nader te analyseren waarom deze pas bij het opstellen van de jaarrekening inzichtelijk waren, zodat voordelen eerder richting het algemeen bestuur gemeld kunnen worden.

3. Financiële positie

Weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar
worden bezien.

Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling) uw financiële positie.

Hieronder hebben wij de ontwikkelingen in uw kengetallen en een relatie naar de landelijke ontwikkelingen weergegeven:

Kengetallen	Gemeenschappelijke regeling Werkzaak	
	2023	2024
Netto schuldquote	0,84%	1,06%
Netto schuldquote gecorrigeerd	0,04%	0,3%
Solvabiliteit	27,3%	24,9%
Structurele exploitatieruimte	0,66%	1,33%

De solvabiliteit daalt naar 24,9% in 2024. De VNG hanteert een signaalwaarde als de solvabiliteit onder de 20% komt. Hiermee voldoet u wel) aan de minimale waarden die de VNG hanteert.

Op basis van het kengetal “structurele exploitatieruimte” blijkt dat de structurele begrotingsruimte is gestegen in 2024. Hierdoor is er meer ruimte om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen.

Dit kengetal wordt berekent door de totale exploitatie af te zetten tegen het eigen vermogen en wordt daardoor beïnvloed doordat ook alle uitkeringslasten hierin meegewogen worden.

De schuldquote is ten opzichte van voorgaand jaar licht gestegen, voornamelijk omdat de eigen middelen (het eigen vermogen) gedaald is ten opzichte van voorgaand jaar.

3. Financiële positie

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" in het jaarverslag is een toelichting opgenomen op de weerstandscapaciteit van de gemeenschappelijke regeling. Op basis van de inventarisatie van de geïdentificeerde risico's, waarbij rekening wordt gehouden met kans op voordoen en financiële impact, wordt berekend welk bedrag benodigd is ter dekking van de geïdentificeerde risico's. Hierbij wordt verondersteld dat alle risico's zich nooit tegelijk voordoen. Wij kunnen ons vinden in dit uitgangspunt.

Hieronder is het verloop over de afgelopen 4 jaar weergegeven inclusief een kwalificatie van de weerstandsratio. De weerstandscapaciteit is voornamelijk opgebouwd vanuit de algemene reserve. De weerstandsratio kwalificeert als "voldoende".

De grootste door uw gemeenschappelijke regeling geïdentificeerde risico ten aanzien van de bedrijfsvoering zijn:
- Kwetsbaarheid rondom ICT Infrastructuur
- Bedrijfsonderbreking

In de paragraaf weerstandsvermogen en risico beheersing heeft de organisatie deze risico's verder toegelicht. Aangezien de deelnemende gemeenten risicodragers zijn voor de lasten van de BUIG en de WsW zijn deze risico's niet meegenomen in de berekening van de weerstandsratio van Werkzaak Rivierenland.

	2024	2023	2022	2021
Weerstandscapaciteit	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.100	€ 2.100
Risico's	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.375	€ 2.800
Weerstandsratio	**1,00**	**1,00**	**0,88**	**0,75**

Weerstandsratio	Betekenis
>= 2.0	Uitstekend
1.4 < 2.0	Ruim voldoende
1.0 < 1.4	Voldoende
0.8 < 1.0	Matig
0.6 < 0.8	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

4 Belangrijkste bevindingen



4. Bevindingen

Loonkostensubsidie voorgaande jaren

Wij constateren dat in de jaarrekening een bedrag van € 1,2 miljoen opgenomen is als ‘nog te betalen loonkosten’. Dit bedrag bestaat uit een verplichting van € 0,2 miljoen uit hoofde van loonkostensubsidies verstrekt in 2024 en voor € 1,0 miljoen uit loonkostensubsidies uit 2022 en eerder.
Wij constateren dat de verplichting 2023 bijna geheel is afgelopen.
Voor de schulden over 2023 en eerder constateren wij dat er gedurende 2024 slechts voor € 7.000 aan verplichtingen betaald is.

Wettelijk is vastgelegd dat tot 5 jaar na afloop van de periode aanspraak gemaakt kan worden op de toegezegde loonkostensubsidie. Uw organisatie is echter voor het opstellen van de jaarrekening wel verplicht een inschatting te maken van de reële verplichting. Aangezien afgelopen jaren sprake was van een beperkte afloop heeft het management besloten om hier in 2025 de bedrijven hierop te aan te spreken. Voor de schuld loonkostensubsidie die betrekking had op begeleid werken heeft reeds een nabelactie plaatsgevonden dat geresulteerd heeft in een hogere declaratiegraad. Hiermee heeft uw organisatie voldoende onderbouwd dat het schattingselement van deze post niet materieel is.

Wij vragen u dit proces kritisch te volgen en bij het opstellen van de jaarcijfers 2025 te evalueren of het nog steeds reëel is dat de volledige verplichting zal worden voldaan.

Verkoop Dariuz

In opdracht van de voormalige Lander gemeenten heeft uw organisatie in 2024 besloten de aandelen van Dariuz te verkopen. Het verkoopresultaat van € 361.000 is voor een bedrag van € 324.900 conform afspraken terugbetaald aan de voormalige Lander gemeenten, waardoor dit voor Werkzaak slechts geleid heeft tot een resultaat van € 36.100.

Omdat Werkzaak deze keuze tot verkoop heeft gemaakt en ook juridisch eigenaar is van de aandelen, moeten ook deze opbrengsten ad € 324.900 verantwoord worden als bate. Dit is niet op deze wijze verantwoord in de jaarrekening.

Aangezien besloten is dit bedrag te betalen aan de voormalige Lander gemeenten leidt dit op het zelfde moment ook tot een onttrekking uit de Algemene reserve, waardoor dit per saldo geen impact op het resultaat. Deze bevinding is niet gecorrigeerd in de jaarrekening en heeft geen impact op ons oordeel.

Voorziening Cirtex

Twee jaar geleden heeft uw organisatie ten behoeve van de opstart van Cirtex een garantie afgegeven om de continuïteit van Cirtex te waarborgen. Vanwege o.a. uitdagingen in de textielindustrie heeft u inmiddels de volledige garantstelling aan Cirtex overgemaakt. Wij constateren dat er op dit moment nog een vordering van € 127.000 openstaat van Cirtex.

Uw organisatie heeft geen nieuwe garantstelling toegezegd aan Cirtex, wel is in de begroting 2025 en 2026 bijdrage aan Cirtex opgenomen.

Mede gezien de ontwikkelingen in deze industrie adviseren wij jullie kritisch de ontwikkelingen van Cirtex te blijven volgen, zodat tijdig kan worden bepaald of vorderingen op Cirtex inbaar zijn.

4. Bevindingen

Voorziening groot onderhoud

Sinds vorig jaar heeft uw organisatie een voorziening voor groot onderhoud ingesteld. Hiervoor is een onderhoudsplan opgesteld. Tijdens de controle constateerden wij dat zowel voorgaand jaar als het huidige jaar minder onderhoud is uitgevoerd dan gepland. Hierdoor sluit de huidige financiële positie in de jaarrekening niet meer volledig aan op het plan.

Conform de vereisten van de BBV moet de onderhoudsvoorziening onderbouwd zijn middels een actueel plan, waarbij het van belang is dat de financiële positie in de jaarrekening herleidbaar is naar het onderhoudsplan. Om die reden adviseren wij u kritisch te kijken naar de verwachte onderhoudskosten voor komende jaren en hier het onderhoudsplan op te actualiseren.

Analyse vorderingen inkomensdebiteuren

Wij constateren dat uw organisatie periodiek monitoring uitvoert op de openstaande debiteuren. Hierbij worden periodiek herbeoordelingen uitgevoerd om o.a. de inbaarheid van terugvorderingen te beoordelen. Bij de controle constateren wij dat onderbouwingen hiervan soms meerdere jaren oud zijn en de toelichting of de situatie gewijzigd is, danwel onderbouwing dat de terugvorderingen nog steeds conform verwachting wordt terugbetaald niet altijd aanwezig is. In 2024 is er onterecht een te hoge voorziening van € 100.000 opgenomen, wat ervoor zorgt dat het resultaat in dat jaar € 100.000 lager uitvalt. Overigens heeft de organisatie in het voorjaar van 2025 zelf reeds geconstateerd dat deze voorziening niet benodigd was en is deze voor boekjaar 2025 al gecorrigeerd.

Dit leidt in onze controle niet tot een materiële bevinding of onzekerheid, wel willen wij u erop attenderen dat er jaarlijks een analyse moet plaatsvinden om de toereikendheid van de voorziening te onderbouwen.

4. De rechtmatigheidsverantwoording

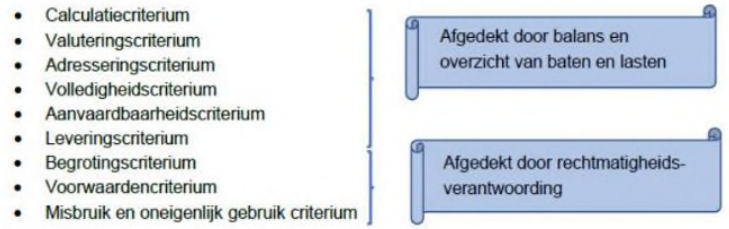
Inleiding

Met het goedkeuren van een aanpassing van de Gemeentewet door de Eerste Kamer op 27 september 2022 is de verplichting voor de accountant om een oordeel te geven over rechtmatigheid uit de wet gehaald. Sinds voorgaand jaar wordt een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in de jaarrekening.
In deze rechtmatigheidsverantwoording legt het dagelijks bestuur zelf verantwoording af over rechtmatigheid. Dit doet het dagelijks bestuur door zelf een oordeel te geven of de totstandkoming van de lasten, de baten en de balansmutaties in overeenstemming is met de door het algemeen bestuur vastgestelde kaders. Deze kaders liggen vast in de begroting en de gemeentelijke verordeningen alsook in bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

De gedelegeerde regelgeving die relevant is voor het opstellen van de jaarrekening en voor de uitvoering van de accountantscontrole en oordeelsvorming in de controleverklaring is echter nog altijd niet aangepast. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) bevatten nog niet de verplichting tot het opnemen van de rechtmatigheidsverantwoording. De organisatie heeft er evenwel voor gekozen de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening en de toelichting hierop in de paragraaf bedrijfsvoering onderdeel te laten zijn van het jaarverslag. Dat is ook zo vastgelegd in de financiële verordening (ex artikel 212 Gemeentewet) d.d. 19 september 2024. Op deze wijze heeft de gemeente invulling gegeven aan de aanbeveling van het Rijk om de verantwoording op te nemen, zoals de wetgever had beoogd. Bovendien wordt zo invulling gegeven aan de lokale afspraken tussen het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur, zoals opgenomen in de aangepaste verordeningen. Tevens kunnen de toezichthouder en het Rijk gebruik maken van de opgenomen verantwoording.

Alle rechtmatigheidsafwijkingen (individueel en/of cumulatief) boven de door u als algemeen bestuur vastgestelde verantwoordingsgrens (€ 3.207.000) worden in de rechtmatigheidsverantwoording benoemd.
Ons getrouwheidsoordeel over het getrouwe beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten, lasten als van de activa en passiva ziet ook toe op de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording en daarmee op de juistheid en volledigheid van de in de rechtmatigheidsverantwoording vermelde rechtmatigheidsfouten.

Bij het verantwoorden over de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening zijn negen rechtmatigheidscriteria van toepassing. Zes criteria (kunnen) direct van invloed zijn op de posten in de balans en de staat van baten en lasten (zien toe op getrouwheidsaspecten inzake grootte en de samenstelling van zowel de baten en de lasten als van de activa en passiva) en drie criteria zien uitsluitend toe op specifieke rechtmatigheidsaspecten van de baten, lasten en balansmutaties en raken niet de grootte en samenstelling. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor alle negen criteria; in de jaarrekening van het dagelijks bestuur worden deze afgedekt langs de volgende lijnen:



4. De rechtmatigheidsverantwoording

Op grond van Kadernota rechtmatigheid wordt over de criteria die direct van invloed zijn op de verslaggeving c.q. het getrouwe beeld van de jaarrekening niet gerapporteerd in de rechtmatigheidsverantwoording. In de rechtmatigheidsverantwoording komen dus alleen de drie rechtmatigheidscriteria tot uitdrukking die aanvullend zijn op de criteria die ook gelden voor getrouwheid, te weten: het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en misbruik en oneigenlijk gebruik.

Begrotingscriterium

De rechtmatigheidsverantwoording bevat belangrijke informatie voor het (politieke) verantwoordingsdebat van het algemeen bestuur met het dagelijks bestuur. U stelt als algemeen bestuur met het vaststellen van de begroting de budgettaire kaders voor de uitgaven, investeringen en reservemutaties vast. Met het vaststellen van de geactualiseerde financiële verordening heeft u vastgelegd op welke wijze binnen uw gemeente om moet worden gegaan met begrotingsoverschrijdingen en welke begrotingsonrechtmatigheden als acceptabel worden beschouwd (dus wel onrechtmatig, maar acceptabel).

In de Kadernota rechtmatigheid beveelt de commissie BBV daarnaast aan dat het de afwijkingen op het begrotingscriterium nader toelicht in de paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag. Er is sprake van een begrotingsonrechtmatigheid als het dagelijks bestuur bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten de door het algemeen bestuur vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringsbudgetten overschrijdt (1), toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves doorvoert die niet door het algemeen bestuur zijn vastgesteld (2) en als bij onderschrijdingen van lasten of investeringsbudgetten en/of lagere of hogere baten dan begroot de begroting niet tijdig met begrotingswijzigingen is aangepast (3).

Wij hebben vastgesteld er geen lasten overschrijdingen ten opzichte van de geautoriseerde begroting zijn die de controletolerantie overschrijden. Er zijn geen overschrijdingen op kredieten en de bevindingen inzake het voorwaardencriterium en het Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium, de verantwoordingsgrens niet. De rechtmatigheidsverantwoording is derhalve leeg op dit onderdeel.

Wij hebben vastgesteld er geen lasten overschrijdingen ten opzichte van de geautoriseerde begroting zijn die de controletolerantie overschrijden. Er zijn geen overschrijdingen op kredieten. Wij constateren dat de organisatie in de jaarrekening een toelichting heeft gegeven op de over- en onderschrijdingen van de baten en lasten en constateren dat deze passen binnen het beleid van Werkzaak.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium ziet toe op voorwaarden die gelden voor de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Deze voorwaarden komen voort uit externe- en interne regelgeving en hebben betrekking op aspecten zoals: doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur voor zover deze relevant zijn voor de financiële rechtmatigheid. In het door u vastgestelde normenkader is een inventarisatie van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving opgenomen. Het niet in acht nemen van de geldende voorwaarden bij *financiële beheershandelingen* leidt tot een onrechtmatigheid die het dagelijks bestuur moet toelichten in de rechtmatigheidsverantwoording als de verantwoordingsgrens (op basis van individuele en/of cumulatieve onrechtmatigheden) wordt overschreden.

4. De rechtmatigheidsverantwoording

Een belangrijk onderdeel van het voorwaardencriterium is de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Europese aanbestedingswetgeving is complexe materie en het blijkt in de praktijk moeilijk volledig te beheersen. De gemeenschappelijke regeling heeft dit ook onderkend en heeft derhalve een spendanalyse uitgevoerd.

Uit de controle op de rechtmatigheid van de inkopen blijkt dat alle contracten zijn ingekocht conform de juiste procedure. Wij hebben de controlewerkzaamheden van Werkzaak inhoudelijk beoordeeld en delen deze conclusie.

Er zijn tot slot ook voorwaarden waar geen mogelijke financieel gevolg aan is verbonden. Dan is er sprake van een formele rechtmatigheidsfout.
Deze situatie doet zich ook voor bij het niet naleven van de Kasgeldlimiet en Renterisiconorm van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Maar ook bij bijvoorbeeld het niet naleven van de termijnen van de subsidieverordening. Volgens een stellige uitspraak van de Commissie-BBV betreffen deze afwijkingen van het voorwaardencriterium formele rechtmatigheidsfouten die in de paragraaf bedrijfsvoering worden gerapporteerd. Ten aanzien van de naleving van de renterisiconorm, het kasgeldlimiet en de naleving schatkistbankieren merken wij op dat de gemeenschappelijke regeling zich aan de wettelijke normen heeft gehouden, zoals ook toereikend is toegelicht in de paragraaf financiering respectievelijk de jaarrekening. Een toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering is dus hiervoor niet noodzakelijk.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O)

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het inrichten van effectieve maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsregels om overheidssubsidies en bijdragen te ontvangen dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen.
Deze maatregelen hangen veelal samen met de interne beheersing ter borging van het voorwaardencriterium.

Uw heeft in de processen waarborgen gebouwd om misbruik te signaleren en (indien nodig) uitkeringen terug te vorderen, danwel “sancties” op te leggen. Wij constateren dat dit beleid in 2024 is uitgevoerd en dit tot terugvorderingen geleid heeft. De bedragen die hiermee samenhangen zijn niet materieel en hoeven om die reden niet toegelicht te worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

Volledigheidshalve melden wij dat het voorgaand jaar was het verplicht deze bedragen te rapporteren in de paragraaf bedrijfsvoering, omdat zowel de terugvordering als de eventuele ‘naheffing’ als onrechtmatig aangemerkt moesten worden. Dit is in 2024 gewijzigd en leidt (bij juiste uitvoering van de procedure) niet meer tot een rechtmatigheidsfout.

Toelichting paragraaf bedrijfsvoering

Ten aanzien van de toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering constateren wij dat er enkele acties voor de organisatie beschreven zijn die naar aanleiding van de VIC opgevolgd moeten worden.

Verbijzonderde interne controle

Wij constateren dat u organisatie een VIC uitvoert om te onderbouwen of er gedurende het jaar rechtmatig gehandeld is. Wij constateren dat deze VIC de belangrijkste processen toetst en de bevindingen op systematische wijze vastlegt en rapporteert. Deze rapportering kan ons inziens nog verder aangescherpt worden door bij bevindingen te evalueren of deze bevinding impact heeft op de rechtmatigheids en/of de getrouwheid en of deze bevindingen verdere consequenties hebben voor de uit te voeren controles.

4. Jaarverslag

Jaarverslag

In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. De paragrafen maken deel uit van het jaarverslag en vallen dus niet onder de controle van de jaarrekening. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening, waaronder het overzicht van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting, zoals in de jaarstukken 2024 is opgenomen.

Voor de accountantscontrole onderzoeken wij het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720 is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Wij hebben geen strijdigheden geconstateerd tussen de in het jaarverslag opgenomen informatie en het beeld van de jaarrekening en geen materiele afwijkingen gesignaleerd.

Verbonden partijen

Tijdens onze controle besteden wij specifieke aandacht aan de transacties met verbonden partijen van gemeenschappelijke regeling Werkzaak Rivierenland. In het kader van onze controle hebben wij vastgesteld dat:

- ❑ De (significante transacties met) verbonden partijen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en paragraaf verbonden partijen.
- ❑ Geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen, welke indicaties geven voor fraude.
- ❑ Geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

Hieronder zijn onze conclusies en aanbevelingen inzake het jaarverslag opgenomen:

Element jaarverslag	Onze waarneming
Vereisten BBV	Uw jaarverslag bevat de vereiste informatie op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en 26 BBV.
Verenigbaar	Uw jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
Overeenstemming	Wij hebben vastgesteld dat de informatie in het jaarverslag overeenstemmen met de resultaten van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.
Paragrafen	Alle verplichte paragrafen zijn opgenomen en zijn kwalitatief van voldoende niveau.
Informatiewaarde	De toelichtingen zijn goed leesbaar en geven een adequate analyse tussen het uitgevoerde beleid en de financiële gevolgen.
Incidentele baten en lasten	De toelichting op de incidentele baten en lasten voldoet aan de in de BBV gestelde vereisten.
Fraude	Wij constateren dat in de paragraaf ‘Weerstandsvermogen en risicobeheersing ook aangegeven is welke frauderisico’s de organisatie onderkent en hoe met deze risico’s wordt omgegaan.

4. SiSa-bijlage en WNT

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is.
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is.
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door uw gemeenschappelijke regeling samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

WNT verantwoording

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd. De topfunctionaris is in loondienst. Er hebben zich gedurende 2024 geen wijzigingen voorgedaan.

Voor topfunctionarissen geldt naast de maximering van de bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging van het dienstverband een publicatieverplichting in de jaarrekening. Deze publicatieverplichtingen geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum (naar rato van de omvang van het dienstverband) overschrijdt.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2024 niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wij willen benadrukken dat de naleving van de anticumulatiebepaling (het nagaan of topfunctionarissen van uw gemeenschappelijke regeling betrokken zijn bij andere organisatie c.q. nevenactiviteiten hebben welke onder de WNT vallen) overigens geen onderdeel uitmaakt van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

5 Overige onderwerpen



5. Overige onderwerpen

Bevestiging onafhankelijkheid

Wij zijn van mening dat wij onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming niet is aangetast, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta).

Kwaliteitsborging

Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om haar onafhankelijkheid en die van haar medewerkers te waarborgen.

Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners, professionals en ondersteunende stafdiensten
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder de beoordeling of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten
- In- en extern kwaliteitsonderzoek
- Twee registeraccountants betrokken bij wettelijke controleopdrachten
- Reviews door partners die niet betrokken zijn bij de opdracht ter waarborging van een deugdelijk / deskundig oordeel

Op deze controleopdracht zijn twee registeraccountants betrokken om de onafhankelijkheid en kwaliteit te waarborgen.

5. Overige onderwerpen

Controleaanpak en uitvoering

Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2024 onderkend, deze zijn weergegeven op pagina 8 van dit verslag.

Samenwerking met interne accountantsdienst/andere accountants

Voor de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Werkzaak Rivierenland maken wij geen gebruik van werkzaamheden die door diverse verbonden partijen/gemeenschappelijke regelingen en uitvoeringsorganisaties zijn uitgevoerd.

Inschakeling van interne / externe deskundigen

Wij hebben in het kader van onze controle geen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van interne en/of externe deskundigen.

Schriftelijke bevestigingen

Wij hebben aan het management schriftelijke bevestigingen gevraagd in het kader van onze controle. Deze bevestigingen hebben betrekking op de verantwoordelijkheid van het management voor het opstellen van de jaarrekening, voor het volledig verantwoorden van transacties en voor het aan ons verschaffen van alle relevante informatie. Daarnaast hebben wij geen specifieke schriftelijke bevestigingen opgevraagd.

Wij hebben de schriftelijke bevestigingen van het management verkregen.

6 Bijlagen



Bijlage A: SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2025 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout, onzekerheid of formele onrechtmatigheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
SZW G2B	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_deel openbaar lichaam 2022			
SZW G3B	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_deel openbaar lichaam 2022			
SZW G12B	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_deel openbaar lichaam			
VRO J75B	Regiodeals 3e tranche (SiSa tussen medeoverheden)			
G4B	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen			
G4B	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen			
G4B	Tozo 2			
G4B	Tozo 3			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring)	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout, onzekerheid of formele onrechtmatigheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4B	Tozo 4			
G4B	Tozo 5			
G4B	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T			
G4B	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T			
G4B	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen			
G4B	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen			
G4B	Tozo 2			
G4B	Tozo 3			
G4B	Tozo 4			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring)	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage B: Ongecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het dagelijks bestuur en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het dagelijks bestuur besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door het dagelijks bestuur moeten worden gecorrigeerd, echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van het dagelijks bestuur om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. De geconstateerde fouten en onzekerheden ten aanzien van getrouwheid zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van 1% respectievelijk 3% van de totale lasten. Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat.

Aard van de controleverschillen	Resultaat	Vorderingen	Presentatie correctie
Presentatiecorrectie verkoopopbrengst Dariuz			€ 324.900
Te hoge voorziening inkomensdebiteuren (wordt uiteindelijk afgewikkeld met gemeenten)	€ 100.000	€ 100.000	
Totaal gecorrigeerde controleverschillen	**€ 100.000**	**€ 100.000**	**€ 324.900**

Bijlage C – Gecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel bevat alle afzonderlijk geïdentificeerde en gecorrigeerde controleverschillen boven de door ons gehanteerde rapporteringstolerantie van € 53.450

Aard van de controleverschillen	**€**
Reclass vorderingen en schulden aan deelnemende gemeenten	538.000
Totaal gecorrigeerde controleverschillen	**538.000**

Contact

drs. B. (Barry) Smeenk RA
Director Audit
b.smeenk@bakertilly.nl

E.D. (Linda) de Vries MSc RA
Senior Manager Audit
l.devries@bakertilly.nl

Kantoorgegevens
Baker Tilly Breda
Bijster 39
Postbus 3814
4800 DV BREDA
T +31 (0) 76 525 00 00

Baker Tilly (Netherlands) N.V. trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
10 juni 2025	**D.216455** **Z.068077**

Portefeuillehouder	Mw. E.M. de Bas
Begrotingsprogramma en taakveld	3. Sociaal Domein 6.4 Begeleide Partipatie

Onderwerp **Zienswijze op het concept AB voorstel van Werkzaak om Cirtex in stand te houden.**

Voorgesteld besluit

1. Een positieve zienswijze uit te brengen op het concept AB voorstel van Werkzaak om Cirtex in stand te houden.
2. De zienswijzebrief vast te stellen.

Samenvatting van het voorstel

Werkzaak maakte een concept voorstel voor de vergadering van 10 juli voor het Algemeen Bestuur (AB) van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Werkzaak. Hierin vraagt Werkzaak haar AB straks om in te stemmen met extra financiële steun van Werkzaak aan Cirtex. Werkzaak vraagt nu aan alle raden van de deelnemende gemeenten, om hun zienswijze op dit AB voorstel te geven.

Buren heeft via Werkzaak géén belang in Cirtex. En loopt via de GR Werkzaak daarom ook geen financieel risico. Maar Buren neemt (naast de GR Werkzaak) óók deel aan de GR Avri, Via de Avri heeft Buren wél een financieel belang en loopt wel risico wat betreft Cirtex.

Vanuit de Burense deelname aan de GR Avri, wordt aan uw raad voorgesteld om Cirtex in stand te houden. En om een positieve zienswijze te geven op een soortgelijk AB voorstel van Avri over Cirtex. Deze ‘zienswijze Werkzaak’ sluit aan op de zienswijze over het voorgenomen concept AB besluit van Avri over Cirtex. Want het is niet logisch dat uw raad of (deels) geen, of verschillende zienswijzen uitbrengt op hetzelfde onderwerp.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

Werkzaak Rivierenland is een Gemeenschappelijke Regeling (GR) die de volgende regelingen uitvoert voor acht gemeenten in Regio Rivierenland:

- De Participatiewet en aanverwante regelingen voor zes gemeenten: Culemborg, Maasdriel, Tiel, West-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel
- De Wet sociale werkvoorziening (Wsw) voor zeven gemeenten: Culemborg, Maasdriel, Tiel, West-Betuwe, Zaltbommel, Neder-Betuwe en Buren.

West Maas en Waal neemt dus alleen deel in de GR Werkzaak voor de Participatiewet. Neder-Betuwe en Buren nemen dus alleen deel voor de Wsw.

Werkzaak heeft de wettelijke taak om mensen met een Participatiewet uitkering (zoveel als mogelijk) te laten uitstromen naar betaald werk. Daarnaast wil de textielbranche haar vervuilende industrie verduurzamen en wil de Avri meer grip krijgen op de afvalverwerking.
De Avri, Werkzaak en kringloopwinkels 2Switch richtten daarom samen in 2022 het Circulair Textielcentrum Rivierenland op: Cirtex. De Provincie Gelderland gaf hiervoor 1,5 miljoen subsidie.

Het doel van Cirtex is om gebruikt textiel in te zamelen en te sorteren. Om het daarna weer te verkopen of te gebruiken om er wat nieuws van te maken. Avri levert de ingezamelde textiel. Werkzaak zorgt met mensen uit de Participatiewet voor de personele invulling. En 2Switch levert kennis over sortering en verkoop van kleding in haar kringloopwinkels.

Er wordt voor Cirtex over 2025 en 2026 een negatief financieel resultaat verwacht. Dit ondanks de investeringen van zowel Provincie Gelderland, de Regiodeal Rivierenland, de Avri, Werkzaak, kringloopwinkels 2Switch. En de subsidies die zijn aangevraagd en nog worden verwacht.

Werkzaak wil daarom in 2025 € 400.000,-- en de daarop volgende jaren (2026 en 2027) nog eens € 600.000,-- per jaar extra investeren in Cirtex. Dit met het geld afkomstig uit het (pas verhoogde) Participatiebudget voor 2025 en 2026. Maar dat extra geld van het Rijk is eigenlijk bedoeld om de begeleiding van werkzoekenden meer aan te wakkeren.
De zes regiogemeenten die de Participatiewet wél hebben ondergebracht bij Werkzaak, dragen dat budget één op één over aan Werkzaak. Want dat is zo afgesproken in de GR Werkzaak. Daarom hoeft Werkzaak haar begroting niet te wijzigen. En zo wordt er door Werkzaak geen extra gemeentelijke bijdrage aan die gemeenten gevraagd.

Werkzaak heeft nu een concept voorstel gemaakt voor de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) van Werkzaak in juli 2025. Werkzaak gaat dan aan het AB vragen om in te stemmen met de extra financiële steun van Werkzaak aan Cirtex. Werkzaak vraagt nu aan alle raden om hun zienswijze op dit concept AB voorstel te geven.

Binnen de GR Werkzaak zijn de bedrijfsvoeringen van de Participatiewet en de Wsw strikt gescheiden. Cirtex valt volledig onder de bedrijfsvoering (en het bedrijfsrisico) Participatiewet. Buren neemt alleen deel in de GR Werkzaak voor de Wsw. Daarom heeft Buren in de GR Werkzaak ook geen belang in Cirtex. En loopt via Werkzaak daarvoor ook geen financieel risico.

In het AB Werkzaak hebben alle acht deelnemers één volledige stem. Dit ongeacht de grootte van hun aandeel in Werkzaak. En ook ongeacht of zij wel of niet volledig meedoen aan de Wsw en/of de Participatiewet. Het aandeel van Buren in de GR Werkzaak is met 2,2% klein. Maar Buren heeft wel een stem in het AB van 12,5%.

Financieel aandeel van de 8 deelnemende gemeenten in Werkzaak in 2024	
Buren	2,2 %
Culemborg	15,5 %
Maasdriel	8,0 %
Neder-Betuwe	1,3 %
Tiel	38,6 %
West Betuwe	16,6 %
West Maas en Waal	5,9 %
Zaltbommel	11,9 %
Totaal	100,0 %

Maar Buren neemt (naast Werkzaak) ook deel aan de GR Avri, Via de Avri heeft Buren wél een financieel belang en risico wat betreft Cirtex. Ook Avri wil de komende jaren extra geld investeren in Cirtex. En vraagt uw raad nu ook om haar zienswijze geven op het AB voorstel Avri over Cirtex. Daarom is het belangrijk dat Buren ook voor Werkzaak wel een zienswijze Cirtex geeft.

Het raadsvoorstel ‘Zienswijze Cirtex Avri’ wordt nu tegelijk aan uw raad aangeboden in combinatie met dit raadsvoorstel.

2. Doel / meetbaar effect

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) kunnen gemeenteraden hun zienswijze op de stukken van Werkzaak kenbaar maken. Met dit voorstel vragen we uw raad om haar zienswijze te geven op het voorstel van Werkzaak voor extra financiële steun aan Cirtex.

3. Argumenten

1.1. *De raad is bevoegd een zienswijze te geven.*
Want dit staat in de Wgr. De raad is niet verplicht een zienswijze te geven. Maar met het indienen van een zienswijze geeft de raad invulling aan haar kaderstellende rol. We geven daarmee ook invulling aan ons vastgestelde regionale informatieprotocol uit 2020.

1.2. *We stemmen in met het concept AB voorstel van Werkzaak.*
En hiermee volgen we de instemming van uw raad met het raadsvoorstel ‘Zienswijze Cirtex Avri’ over het in stand houden van Cirtex. Want het is niet logisch dat uw raad of (deels) geen, of verschillende zienswijzen uitbrengt op hetzelfde onderwerp.

4. Kanttekeningen

1.1. *We brengen een zienswijze uit, terwijl we geen belang hebben bij het onderwerp*
Want vanuit Werkzaak heeft Buren geen aandeel in Cirtex. Maar onze wethouder heeft wel een volledige stem in het AB van Werkzaak. Die stem willen we niet verloren laten gaan.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Dit besluit heeft wat betreft onze deelname in de GR Werkzaak geen financieel gevolg.

6. Communicatie

Na vaststelling van dit voorstel door de raad maken we onze reactie kenbaar aan Werkzaak.

7. Uitvoering en planning

Werkzaak Rivierenland stuurde op 24 maart een brief. Hierin vroeg Werkzaak aan uw raad om een zienswijze uit te brengen op het AB voorstel ‘Cirtex’ voor uiterlijk 1 juni 2025.
Gezien de doorlooptijd van onze bestuurlijke planning, kon / kan uw raad niet eerder dan 10 juni haar definitieve zienswijze geven. Maar ook vrijwel alle andere Werkzaak gemeenten lukt dat niet.

Het onderwerp Cirtex ligt politiek gevoelig bij de gemeenten die (via de Participatiewet) wél een belang hebben. De meeste gemeenten sturen daarom Werkzaak niet alvast vooraf hun concept zienswijze toe. Buren sluit hierbij aan. We laten Werkzaak weten dat uw raad pas op 10 juni haar definitieve zienswijze uitbrengt.
Het concept AB voorstel Cirtex staat ter bespreking gepland in het AB Werkzaak op 10 juli 2025.

8. Participatie

Dit onderwerp is niet relevant voor burgerparticipatie vanuit Buren.

9. Duurzaamheid

Cirtex draagt bij aan duurzaamheid. Zo draagt Cirtex bij aan de landelijke doelstelling tot hergebruik en recycling van textiel. Er wordt in onze regio door Cirtex minder textiel verbrand of gestort. Dit bespaart CO2. Als Cirtex stopt heeft dit een negatief gevolg voor de duurzaamheid.

Bijlagen:

- Raadsbesluit
- Zienswijzebrief
- Brief van Werkzaak met het verzoek zienswijze gemeenten op Cirtex
- Concept AB Voorstel Werkzaak Cirtex voor zienswijzen
- Folder over Cirtex
- Brief 27 augustus 2024 ‘Nadere toelichting financiële Coöperatie Cirtex’
- Antwoorden op de lijst van vragen over Cirtex uit de bestuurlijke route

- De Wet op de gemeenschappelijke regelingen:
  wetten.nl - Regeling - Wet gemeenschappelijke regelingen - BWBR0003740 (overheid.nl)
- De Gemeentewet
  wetten.nl - Regeling - Gemeentewet - BWBR0005416 (overheid.nl)
- De gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland:
  Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland (overheid.nl)

Inlichtingen bij:

Portefeuillehouder	Mw. E.M. de Bas
Domein	Sociaal Domein

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
10 juni 2025	**D.216455**	**D.216456** **Z.068077**

Onderwerp **Zienswijze op het concept AB voorstel Werkzaak om Cirtex in stand te houden.**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d.13 mei 2025;

besluit:

1. Een positieve zienswijze uit te brengen op het concept AB voorstel van Werkzaak om Cirtex in stand te houden.
2. De zienswijzebrief vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 10 juni 2025 .

namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier, de voorzitter,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}} {{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

R. Kuipers H.M. Ostendorp

Werkzaak Rivierenland
T.a.v. Mw. E. Boer
Postbus 321
4190 CH GELDERMALSEN

uw brief van:
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.068077/D.216458
behandeld door: J.M.B. Terberg
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijze op het concept AB voorstel Werkzaak om Cirtex in stand te houden.

Maurik, 12 juni 2025

Geachte mevrouw Boer,

Wij ontvingen het concept voorstel van Werkzaak voor het Algemeen Bestuur (AB).
Met dat voorstel gaat u het AB van Werkzaak vragen om Cirtex in stand te houden.
U vroeg onze raad om hierop voor 1 juni 2025 haar zienswijze te geven. Gezien onze bestuurlijke planning was dat niet mogelijk.

De gemeenteraad van Buren nam kennis van het voorstel. Zij besloot op 10 juni jl. om een positieve zienswijze uit te brengen op het AB voorstel om Cirtex in stand te houden.

Met vriendelijke groet,

namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier, de voorzitter,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}} {{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

R. Kuipers H.M. Ostendorp

Aan: de gemeenteraadsleden van de deelnemende gemeenten aan Werkzaak en Avri

Datum: 19 maart 2025

Onderwerp: zienswijze op het voorgenomen besluit.

Geachte raadsleden,

De Algemeen Besturen van Werkzaak Rivierenland en Avri hebben in november 2022 gezamenlijk besloten tot oprichting van Cirtex en na een pilot van vier jaar (2023-2026) te bezien of en hoe Cirtex kan voortbestaan. In het 2e halfjaar van 2024 ontstond een wereldwijze textielcrisis. Cirtex heeft hier geen directe invloed op maar het betekent wel een flinke -onverwachte- impact op de oorspronkelijke businesscase.

In de bijlage vindt u een concept voorstel voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van Werkzaak van 10 juli 2025, samen met een folder waarin het verhaal van Cirtex wordt verteld.

Voorgenomen besluit

Wij verzoeken u uw zienswijze met betrekking tot het voorgenomen besluit om het geprognosticeerde tekort voor de jaren 2025 en 2026 af te dekken, schriftelijk aan ons kenbaar te maken **voor 1 juni 2025**. Definitieve besluitvorming in het algemeen bestuur van Werkzaak is dan mogelijk in de maand juli 2025.

Mocht uw raad behoefte hebben aan een nadere toelichting op dit voorgenomen besluit, dan zijn we uiteraard bereid hierover een presentatie te geven in uw raad. Op 7 april 2025 is er bovendien een platformbijeenkomst voor raadsleden gepland waar Avri-gerelateerde onderwerpen besproken worden. Daar kunt u vragen stellen over dit voorgenomen besluit rondom Cirtex.

Het Dagelijks Bestuur van Werkzaak Rivierenland en van Avri,

De secretaris,

Werkzaak Rivierenland,

Mevrouw E. Boer, MBA

De voorzitter,

Werkzaak Rivierenland,

Mevrouw drs. J.H.A. Sørensen

Avri,

De heer W. Brouwer

Avri,

De heer J.P. Neven

Concept AB-VOORSTEL

AB20250327 – 4a 2 -

WERKZAAK RIVIERENLAND
Talent werkt voor Rivierenland

ONDERWERP
Cirtex, overbrugging pilotperiode

BESLISPUNTEN
1. In te stemmen met tijdelijke financiële ondersteuning van Cirtex
2. De hiervoor aan te wenden middelen halen uit de staande begroting, dus zonder verhoging van de gemeentelijke bijdrage

Opgesteld door: CH vd Wetering Datum: 13-3-2025

Akkoord manager: E Boer

Vertrouwelijke behandeling: nee

Behoort bij het besluit van

Aldus besloten in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van 10 juli 2025

Het algemeen bestuur voornoemd,
de secretaris, de voorzitter,

mevrouw E. Boer MBA mevrouw drs. J.H.A. Sørensen

CONCEPT

Aanleiding

In 2021 zijn Avri, 2Switch en Werkzaak gestart met een textielsorteercentrum in onze regio, Cirtex. De missie van Cirtex is om binnen onze regio te komen tot een sluitende circulaire textielketen, waarbij de bemensing van het sorteercentrum zo inclusief mogelijk is. Vanaf 2023 is Cirtex een feit.

We weten dat het een uitdagende opdracht is omdat dit construct uniek is in Nederland. Uniek omdat we binnen Cirtex mensen met een ondersteuningsbehoefte (doelgroep Werkzaak) naar werkelijke loonwaarde betalen en niet, zoals op alle andere plekken in het land met soortgelijke initiatieven, met staatssteun of gemeentelijke subsidies. En uniek vanwege de samenwerking met partners die met innovaties de grondstoffen uit textiel tot nieuwe producten maken en zich bewegen in een niche markt.

Cirtex voorziet voor een specifieke groep werkzoekenden in een behoefte. In de productiehallen in Geldermalsen werken mensen met een loonwaarde van 30-35%, terwijl de gemiddelde loonwaarde van gedetacheerde doelgroepmedewerkers bij reguliere bedrijven ongeveer 60% bedraagt. De mensen die bij Cirtex werken hebben een loonwaarde tussen de 40 en 45%. Juist voor deze groep biedt Cirtex een springplank naar werk bij reguliere werkgevers.

Er zijn de afgelopen jaren mooie resultaten geboekt door Cirtex:

- Inclusie: Cirtex is een hybride werkomgeving tussen de beschutte werkplaats in Geldermalsen en reguliere bedrijven. Tot nu toe zijn er meer dan 70 mensen geplaatst in werk- en ontwikkelplekken bij Cirtex. Van hen zijn er 16 duurzaam uitgestroomd naar reguliere werkgevers.
- Circulariteit: Cirtex heeft stappen gezet om de landelijke doelstelling van 25% hergebruik en recycling van textiel in 2025 in eigen regio te realiseren. Cirtex is heel snel van afvalbedrijf opgeschoven naar grondstoffenleverancier en heeft inzicht in de afzet van textiel. We verbranden of storten in onze regio geen textiel meer en besparen daardoor een aanzienlijke hoeveelheid CO_2.
- Regionale uitstraling: Cirtex is een Publiek Private Samenwerking (PPS Cirtex 1.0 en 2.0) aangegaan met regionale bedrijven en heeft haar verantwoordelijkheid genomen in de textielketen van inzameling tot afzet van circulaire producten. Ook ontwikkelt Cirtex met steun van de regio (Regiodeal) en provincie Gelderland (ESF) nieuwe innovaties zoals textielplaten als alternatief voor de buitenlandse afzet.
- Financieel: In 2023 heeft Cirtex een financieel resultaat geboekt van in totaal € 402.000,-- Dit is opgebouwd uit een positief resultaat van Cirtex van € 52.000,-- en een besparing op uitkeringen en detacheringsvergoeding voor de plaatsing van mensen vanuit de doelgroep van Werkzaak van € 350.000,--

Realisatie Cirtex brede businesscase	2023
Resultaat Cirtex	**€ 52.000**
Besparingen uitkeringen en detacheringsvergoeding (Werkzaak)	€ 350.000
Totaal	**€ 402.000**

Probleemstelling

In het 2e halfjaar van 2024 ontstond een wereldwijze textielcrisis. De afzet van textiel naar Oost-Europa en Afrika is stil komen te liggen. De oorzaak hiervan ligt in het aanbod van goedkope textiel

via websites als Shein en Temu. Het gevolg is dat afnemers van ingezameld en gesorteerd textiel een veel lager tarief betalen en zelfs een bedrag in rekening brengen. Cirtex heeft hier uiteraard geen directe invloed op maar de financiële impact is enorm.

Het bestuur van Cirtex heeft een aantal maatregelen getroffen om de financiële impact zoveel mogelijk te beperken (zie als bijlage de in het AB van 19 september 2024 geagendeerde brief).

Het totale financiële resultaat in 2024 is met € 285.000,-- nog steeds positief maar wel lager dan in 2023. Zeker als in ogenschouw wordt genomen dat ter dekking de volledige garantstelling is aangewend.

Realisatie Cirtex brede businescase	2024
Realisatie Cirtex	**-€ 300.000**[1]
Besparingen uitkeringen en omzet (Werkzaak)	€ 345.000
Totaal	**€ 45.000**

In de jaren 2025 en 2026 verwacht Cirtex een groter tekort als de textielcrisis ongewijzigd voortduurt. Dankzij ingrepen bij moederorganisaties 2Switch en Avri wordt het tekort beperkt:

- In de exploitatie voor 2025 en 2026 betaalt 2Switch een substantieel hogere marktprijs per kilo voor de A kwaliteit (herdraagbare kleding), die in de kringloopwinkels in onze regio wordt verkocht. Naarmate de medewerkers van Cirtex meer A kwaliteit weten te sorteren tegen een hogere prijs heeft dit een direct positief effect op het voorziene exploitatietekort.
- Avri is bereid de inzamelvergoeding voor textiel niet bij Cirtex in rekening te brengen, waardoor het voorziene exploitatietekort met € 252.000,- vermindert.

Financieel geeft dit voor 2025 en 2026 het volgende beeld:

Begroting Cirtex brede businesscase	2025	2026
Realisatie Cirtex	**-€ 635.000**	**-€ 635.000**
Besparingen inzamelvergoeding textiel (Avri)	€ 252.000	€ 252.000
Resultaat Cirtex	**-€ 383.000**	**-€ 383.000**
Besparingen uitkeringen en omzet (Werkzaak)	€ 423.000	€ 423.000
Totaal	**€ 40.000**	**€ 40.000**

Hoewel dit per saldo nog steeds een positieve businesscase is, is specifiek voor Cirtex het verwachte resultaat in 2025 en 2026 negatief.

Beoogd effect

Behoud van een infrastructuur die voor een substantieel deel van onze werkzoekenden in de regio noodzakelijk is om als springplank te fungeren voor doorstroom naar werk bij reguliere werkgevers.

Argumenten

1.1. Het voortzetten van Cirtex is essentieel voor de werkzoekenden met een loonwaarde van 40-45% die Werkzaak begeleid. Cirtex biedt voor deze groep een springplank naar werk bij reguliere werkgevers. Er is geen andere vergelijkbare voorziening waar deze mensen kunnen worden

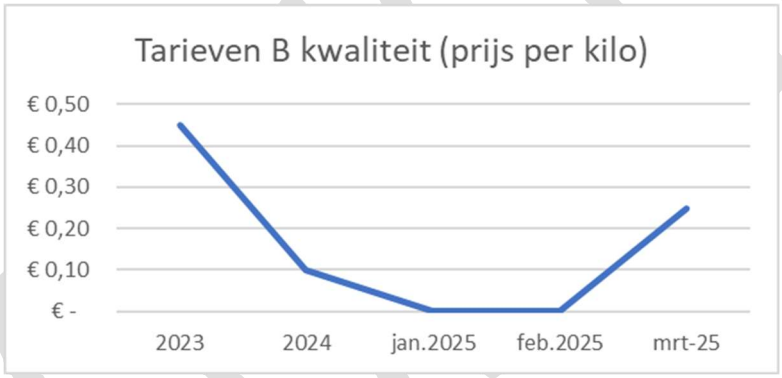
[1] Dit tekort is voor het grootste gedeelte afgedekt door de garantstelling van Werkzaak (€ 240.000).

geplaatst. Hun loonwaarde is nog te laag om bij reguliere werkgevers te worden geplaatst maar te hoog om terug te vallen in het vangnet van de productiehallen van Werkzaak. Het gaat om een substantiële groep, getuige de meer dan 70 mensen die bij Cirtex aan het werk zijn geweest de afgelopen 2 jaar.

1.2. Cirtex draagt bij aan het voorkomen van verbranding van textiel en ongewenste dump in oceanen en woestijnen. Verder is een forse investering gedaan om partners aan Cirtex te verbinden die innovatieve oplossingen bieden voor het hergebruik van materialen uit textielafval. Die partijen en samenwerking met hen zijn voorwaardelijk om te slagen in onze missie om een sluitende textielketen te realiseren.

1.3. Het perspectief is gunstig. De wereldwijde textielmarkt is grimmig en fluctueert door de jaren heen. De huidige crisis en prijsschommelingen zijn naar verwachting tijdelijk van aard. We zien de eerste tekenen van herstel[2].

- UPV Textiel: sinds kort is een inzamel- en sorteervergoeding van kracht voor sorteerbedrijven zoals Cirtex. Dit is de uitgebreide producenten verantwoordelijkheid (UPV Textiel). Deze vergoeding helpt om de huidige infrastructuur te behouden, en heeft direct een positief effect op het voorziene exploitatietekort. De verwachting is dat deze vergoedingsregeling ongeveer € 100.000,- per jaar voor 2025 en 2026 oplevert.
- Aantrekkende tarieven voor B kwaliteit: in de oorspronkelijke businesscase is gerekend met de tarieven van 2023, de afgelopen tijd waren de tarieven € 0. Inmiddels trekken deze weer aan. Dit heeft een positief effect op de prognoses voor 2025 en 2026.



- Subsidie (incidenteel): Cirtex ontwikkelt in de publiek private samenwerking (Cirtex 2.0) innovaties die een alternatief bieden voor de buitenlandse afzet van textiel. Begin maart 2025 heeft de provincie Gelderland een positief advies afgegeven over een subsidie aanvraag van € 2 miljoen aan de 10 consortiumpartners. Het definitieve subsidie bedrag wordt nog vastgesteld op basis van een financiële toets, die in het 2e kwartaal plaatsvindt. Deze subsidie heeft uiteraard een dempend effect op het voorziene exploitatietekort Cirtex.

Argumenten tegen (kanttekeningen, risico's)

De recente ontwikkelingen doen vermoeden dat de textielcrisis door het ergste dal heen is. Of dat zo is, zal de toekomst uitwijzen. Gelet op de nadelige impact van stoppen met Cirtex (voor mens, milieu en gemeentelijke portemonnee) en het gegeven dat ondersteuning door Werkzaak kan

[2] Er is bewust voor gekozen deze ontwikkelingen nog niet te verwerken in de begroting Cirtex 2025 en 2026. De financiële effecten zijn immers nog onzeker.

worden geboden binnen de kaders van de begroting, is het realistisch gedurende de restant pilotjaren (2025 en 2026) financiële ondersteuning te bieden.

Advies

Financieel

Voor Werkzaak is de negatieve financiële impact groot als Cirtex niet wordt voortgezet, namelijk € 423.000,-- Dat heeft te maken met het wegvallen van de omzet (de inleenvergoeding die Cirtex betaalt aan Werkzaak voor de detachering van mensen). Verder kan Cirtex dan niet meer worden gebruikt als voorziening voor het opdoen van werkervaring. Dit zal moeten worden ingekocht bij andere partijen. Tot slot wordt aan de andere kant een besparing gerealiseerd vanwege de bijdrage in de huur die Werkzaak betaalt aan Cirtex voor het gebruik van de infrastructuur.

Financiële gevolgen Werkzaak bij stoppen Cirtex	
Verlies omzet uit detacheringen	-€ 471.000
Kosten werkervaringsplekken	-€ 52.000
Wegvallen kosten infrastructuur	€ 100.000
Totale financiële impact bij stoppen Cirtex voor Werkzaak	-€ 423.000

Gelet op:

- het belang voor de werkzoekenden en specifiek de mensen met een loonwaarde van 40-45% die voor hun ontwikkeling en perspectief op plaatsing bij reguliere werkgevers afhankelijk zijn van de infrastructuur van Cirtex;
- het gegeven dat het niet voortzetten van Cirtex negatieve financiële gevolgen heeft voor Werkzaak;
- de onderbouwde aanname dat de crisis op de textielmarkt tijdelijk van aard is en de eerste tekenen van herstel zichtbaar zijn, adviseren we aan u als AB Werkzaak voor de jaren 2025 en 2026 een bedrag van maximaal € 383.000,-- per jaar beschikbaar te stellen ter dekking van het geprognosticeerde tekort van Cirtex (dit bedraagt naar verwachting € 383.000,-- zoals vermeld in de tabel op pagina 3).

Dekking voor dit bedrag kan Werkzaak vinden binnen het Participatiebudget. In de meicirculaire 2024 is geëffectueerd dat het Participatiebudget structureel wordt verhoogd met € 600.000,-- . Het is niet nodig de begroting van Werkzaak en de gemeentelijke bijdrage te verhogen, dekking vindt plaats binnen de verhoging van het Rijksbudget dat is bedoeld voor de begeleiding van werkzoekenden. Per saldo komt er in 2025 en 2026 nog steeds extra budget beschikbaar voor de totale groep werkzoekenden die Werkzaak begeleidt.

Dekking binnen begroting Werkzaak	2025	2026	2027 e.v.
Toevoeging Particpatiebudget (structureel)	**€ 400.000**	**€ 600.000**	**€ 600.000**
Onttrekking tbv voortbestaan Cirtex (maximaal)	-€ 383.000	-€ 383.000	€ 0
Restant toe te voegen aan beschikbaar budget	**€ 17.000**	**€ 217.000**	**€ 600.000**

Juridisch / Beleid

Voor dit voorstel is een zienswijzeprocedure van toepassing.

Communicatie

Cirtex heeft een website en organiseert raadsinformatie avonden om u mee te nemen in de ontwikkelingen.

Uitvoering, borging en evaluatie

Cirtex is gestart met de intentie om in onze regio structureel een textielsorteercentrum te hebben waar mensen met een ondersteuningsbehoefte werkzaam kunnen zijn. De jaren 2023 tot en met 2026 gelden als pilot. In 2026 zal een evaluatie worden gedaan en een vooruitblik worden gemaakt om te bepalen of Cirtex zonder substantiële financiele ondersteuning door gemeenten, Avri en Werkzaak bestaansrecht heeft.

Routing na besluitvorming AB

Terugkoppelen van het AB besluit aan:
- gemeenteraden
- Cirtex

Bijlagen

1. Brief Cirtex (ter informatie ingebracht op 19-9-2024 in AB Werkzaak)
2. Zienswijzebrief gemeenteraden
3. Magazine Cirtex

CONCEPT



AB VOORSTEL

CIRTEX

CIRCULAIR TEXTIEL CENTRUM RIVIERENLAND

Circulair, Inclusief, Onmisbaar

WERKZAAK RIVIERENLAND
Talent werkt voor Rivierenland

SWITCH

Avri



Inleiding

Cirtex heeft sinds 2021 de missie om binnen de regio Rivierenland te komen tot een sluitende circulaire keten waarbij de bemensing zo inclusief mogelijk is. Werkzaak betaalt hier de werkelijke lonen voor mensen uit de doelgroep met een loonwaarde van 40-45%.

Cirtex is van afvalbedrijf opgeschoven naar grondstofleverancier en werkt samen met lokale partners aan innovaties en producten om de keten te sluiten.

Voor het voorbestaan van Cirtex in een wereldwijde crisisperiode vragen we het AB in te stemmen met tijdelijke financiële ondersteuning van Cirtex.

INCLUSIE CIRCULARITEIT

Onze resultaten

Inclusie

70 mensen geplaatst in werk- en ontwikkelplekken.
16 mensen duurzaam uitgestroomd naar reguliere werkgevers.

Circulariteit

Cirtex werkt aan de landelijke doelstelling 25% hergebruik en recycling in 2025. Door geen verbranding of storting besparen we aanzienlijk op CO2 in de regio.

Regio

Samenwerking van regionale bedrijven en daarmee meer zicht en controle op de textielketen.

Financieel

In 2023 een positief resultaat van Cirtex van € 52.000 en een besparing op uitkeringen en detacherings-vergoeding van € 350.000

De Textielcrisis: Een Storm van Buitenaf

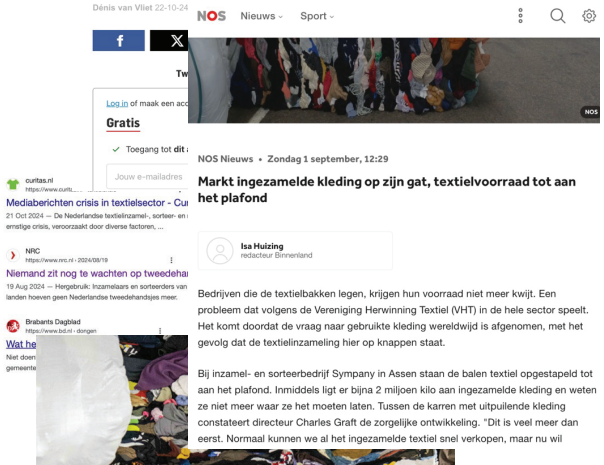
In het 2e halfjaar van 2024 ontstond een wereldwijze textielcrisis. De afzet van textiel naar Oost-Europa en Afrika is stil komen te liggen. De oorzaak hiervan ligt in het aanbod van goedkope textiel via websites als Shein en Temu. Het gevolg is dat afnemers van ingezameld en gesorteerd textiel een veel lager tarief betalen en zelfs een bedrag in rekening brengen.

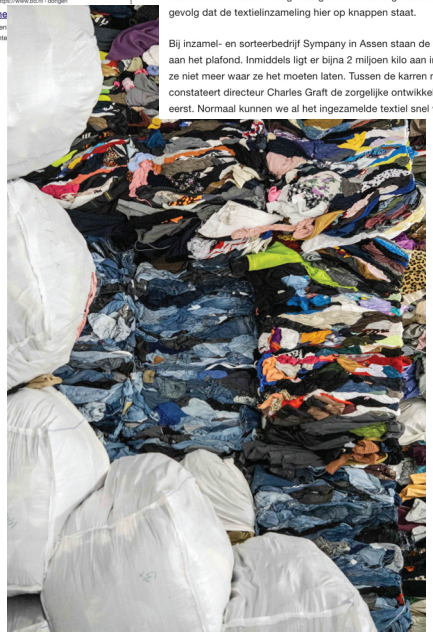












Financiële gevolgen

Cirtex heeft hier uiteraard geen directe invloed op maar de financiële impact is enorm.
Het totale financiële resultaat in 2024 is met € 45.000 nog steeds positief maar wel lager dan in 2023.
In de jaren 2025 en 2026 verwacht Cirtex een groter tekort als de textielcrisis ongewijzigd voortduurt. Dankzij ingrepen bij moederorganisaties 2Switch en Avri wordt het tekort beperkt en is dit de verwachte begroting.

Begroting Cirtex brede businesscase	2025	2026
Realisatie Cirtex	-€ 635.000	-€ 635.000
Besparingen inzamelvergoeding textiel (Avri)	€ 252.000	€ 252.000
Resultaat Cirtex	-€ 383.000	-€ 383.000
Besparingen uitkeringen en omzet (Werkzaak)	€ 423.000	€ 423.000
Totaal	€ 40.000	€ 40.000

Hoewel dit per saldo nog steeds een positieve businesscase is, is specifiek voor Cirtex het verwachte resultaat in 2025 en 2026 negatief.

Voortbestaan

Het behoud van een hybride infrastructuur tussen de beschutte werkplekken in Geldermalsen en reguliere werkgevers is noodzakelijk voor onze werkzoekenden om als springplank te fungeren voor doorstroom naar werk bij reguliere werkgevers.

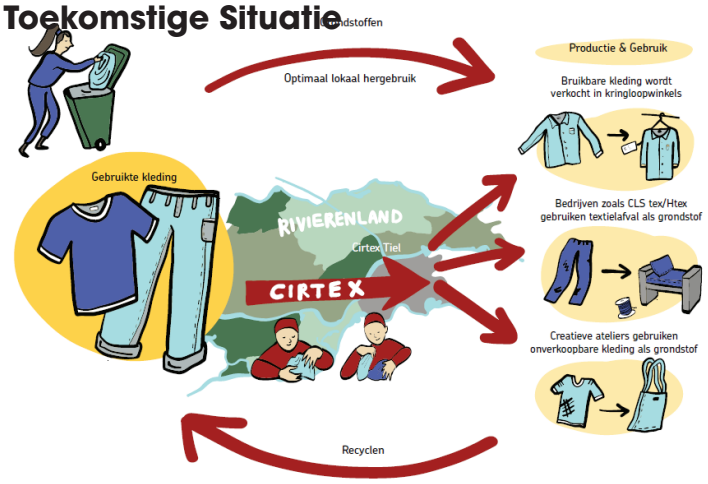




Huidige Situatie



Toekomstige Situatie



Belang behoud van Cirtex

Het voortzetten van Cirtex is essentieel voor de werkzoekenden met een loonwaarde van 40-45% die Werkzaak begeleidt. Cirtex biedt voor deze groep een springplank naar werk bij reguliere werkgevers. Er is geen andere vergelijkbare voorziening waar deze mensen kunnen werken.

Cirtex draagt bij aan het voorkomen van verbranding van textiel en ongewenste dump in oceanen en woestijnen.

Verder is een forse investering gedaan om partners aan Cirtex te verbinden die innovatieve oplossingen bieden voor het hergebruik van materialen uit textielafval. Die partijen en samenwerking met hen zijn voorwaardelijk om te slagen in onze missie om een sluitende textielketen te realiseren.



Consequenties

Als Cirtex niet wordt voortgezet heeft dat gevolgen voor de ontwikkeling van mensen die nu aan de slag zijn bij Cirtex. Voor Werkzaak is de negatieve financiële impact groot als Cirtex niet wordt voortgezet, namelijk €423.000. Dat heeft te maken met het wegvallen van de omzet.

Vanuit circulariteitsoogpunt is stoppen met Cirtex een aderlating voor de gemeentelijke opdracht aan Avri.

Werkzaak neemt verantwoordelijkheid in de keten

Op 12 maart 2025 heeft het DB van Werkzaak ermee ingestemd om de tijdelijke dekking van het exploitatietekort van Cirtex over 2025 en 2026 voor zienswijze aan de gemeenteraden voor te leggen. Dit bedrag kan Werkzaak vinden binnen het Participatiebudget. In de meicirculaire 2024 is geëffectueerd dat het Participatiebudget structureel wordt verhoogd met € 600.000.

Het is niet nodig de begroting van Werkzaak en de gemeentelijke bijdrage te verhogen, dekking vindt plaats binnen de verhoging van het Rijksbudget dat is bedoeld voor de begeleiding van werkzoekenden. Per saldo komt er in 2025 en 2026 nog steeds extra budget beschikbaar voor de totale groep werkzoekenden die Werkzaak begeleidt.

Dekking binnen begroting Werkzaak	2025	2026	2027 e.v.
Toevoeging Participatiebudget (structureel)	**€ 400.000**	**€ 600.000**	**€ 600.000**
Onttrekking t.b.v. voortbestaan Cirtex (maximaal)	-€ 383.000	-€ 383.000	€ 0
Restant toe te voegen aan beschikbaar budget	**€ 17.000**	**€ 217.000**	**€ 600.000**

Vraag aan het AB

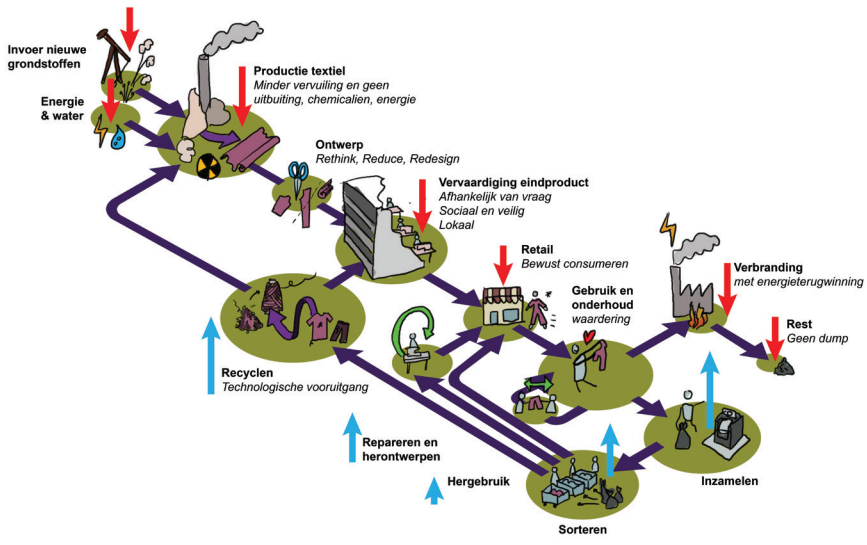
In het Algemeen Bestuur van 10 juli 2025 ligt het voorstel tot onttrekking van middelen uit het Participatiebudget voor om de voortgang van Cirtex te borgen. Voorafgaande aan deze besluitvorming worden zienswijzen gevraagd van de gemeenteraden op het concept AB voorstel. Deze kunt u betrekken bij uw besluitvorming.



Toekomst van Cirtex

Het perspectief is gunstig. De huidige crisis en prijsschommelingen zijn naar verwachting tijdelijk van aard. We zien de eerste tekenen van herstel.

- Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV)
- Aantrekkende tarieven voor B-kwaliteit textiel
- Subsidie voor innnovatie Cirtex



Plaats in het Circulair Ambachtscentrum

Cirtex is goed op weg om middels innovatie en goede samenwerkingspartners een sluitende textielketen te realiseren. Na de pilotfase moet dit op eigen kracht.

Het vooruitzicht is om ons aan te sluiten bij het Circulair Ambachtscentrum in Medel waar nog meer ruimte ontstaat voor samenwerking en doorontwikkeling naar een hoogwaardig grondstoffen leverancier en producent van circulaire producten met oog voor onze pijlers: circulariteit en inclusie.







CIRTEX
CIRCULAIR TEXTIEL CENTRUM RIVIERENLAND

Sorteercentrum
www.cirtex.nl
Morsestraat 41
4004 JP Tiel

CIRTEX
CIRCULAIR TEXTIEL CENTRUM RIVIERENLAND

Leden van de Raad van Toezicht Cirtex

POSTADRES
Postbus 321
4190 CH Geldermalsen

T 06 50228312
E info@cirtex.nl
I www.cirtex.nl

KVK 88449947
IBAN

DATUM 27 augustus 2024
KENMERK
ONDERWERP Nadere toelichting financiële situatie Coöperatie Cirtex

In de vergadering van uw Raad van Toezicht d.d. 29 mei 2024 is de financiële situatie van Coöperatie Cirtex besproken aan de hand van de (concept) jaarrekening 2023 (in aanwezigheid van de accountant) en de financiële voortgangsrapportage tot en met april 2024. Toegelicht werd dat de definitieve jaarrekening nog niet kon worden opgemaakt, omdat er nog baten (in de vorm van een subsidie) werden verwacht. De definitieve jaarrekening 2023 zal hierdoor met een klein positief resultaat kunnen worden afgesloten, waardoor er ook geen aanspraak hoeft te worden gemaakt op het garantstellingsbudget van Werkzaak. De accountant gaf aan over de definitieve jaarrekening 2023 een samenstelverklaring af te geven.

De financiële voortgangsrapportage tot en met april 2024 laat een kwetsbare financiële situatie zien. In de vergadering hebben we een reeks aan maatregelen genoemd, waarmee we hebben geïntervenieerd in de bedrijfsvoering waarmee wij de situatie in positieve zin kunnen ombuigen. U heeft uw zorgen uitgesproken over de financiële situatie, maar heeft tevens aangegeven blij te zijn om te vernemen dat we reeds maatregelen hebben genomen. Wel wenst u nadrukkelijk de effecten van de benoemde maatregelen te monitoren, waarop is afgesproken om een extra vergadering hiertoe te beleggen (de datum voor deze extra RvT-vergadering is inmiddels gepland op 16 oktober aanstaande). Voorts werd afgesproken om deze zaken – positief resultaat 2023, zorgelijke financiële situatie eerste kwartaal 2024 – mondeling toe te lichten bij de betreffende agendapunten in de algemene ledenvergadering van 12 juni 2024.

Op 12 juni heeft de heer Dijkstra, lid van uw RvT, tijdens de algemene ledenvergadering Cirtex een brief ingebracht ter bespreking. In deze brief vraagt de heer Dijkstra aan ons als bestuur welke maatregelen we treffen om te komen tot een gezonde financiële situatie. Wij hebben zijn verzoek daarbij zo opgevat dat hij de maatregelen, welke we mondeling hebben toegelicht in de RvT-vergadering van 29 mei, op schrift gesteld wil zien en aan uw Raad van Toezicht kenbaar gemaakt. Bijgaand treft u deze uiteenzetting aan.

Om te beginnen willen we stellen dat we uw bezorgdheid over de huidige financiële situatie bij Cirtex delen. Dat we in de pilotjaren (2023 t/m 2026) met aanloopverliezen te maken hebben was vooraf bekend. In de oorspronkelijke businesscase is rekening gehouden met aanloopverliezen tot maximaal €240.000,- waarvoor het Algemeen Bestuur van Werkzaak Rivierenland garant staat.
Aanvankelijk leek het nodig om €40.000,- te onttrekken uit deze voorziening ten behoeve van de jaarrekening 2023, maar deze onttrekking bleek niet meer noodzakelijk, aangezien we nog extra

subsidie van Cirtex 1.0 hebben ontvangen, waardoor de jaarrekening Cirtex 2023 sluit met een positief saldo van afgerond €55.000,-. Binnenkort ontvangt u de goedgekeurde jaarrekening van de accountant, waaruit dit blijkt. De totale garantstelling van €240.000,- is dus nog beschikbaar voor de jaren 2024 t/m 2026.

Uit de financiële voortgangsrapportage t/m april 2024 bleek dat er een tekort van €146.000,- was. Uit de voortgangsrapportage t/m juni 2024 blijkt dat dit tekort is teruggebracht tot een tekort van €138.000,-. Dit lagere tekort volgt uit een positief resultaat in de maanden mei en juni en is te relateren aan de getroffen maatregelen waarover het bestuur u tijdens de algemene ledenvergadering op hoofdlijnen heeft geïnformeerd. Deze zetten we voor de volledigheid uiteen:

1. Wij hebben uitvraag gedaan bij 11 partijen in de afzetmarkt van textiel om een jaarcontract af te sluiten met vaste prijzen voor de kwaliteiten: origineel, B- en C-kwaliteit. Inmiddels hebben wij met Sympany deze prijzen contractueel vastgelegd. Hiermee is de onzekerheid van dagprijzen in de basis afgewend en zijn de huidige marktontwikkelingen op de wereld textielmarkt in 2024 beperkter van invloed op Cirtex. Dit heeft een positief effect op het bedrijfsresultaat.
2. Wij hebben per 1 mei 2024 een andere bedrijfsleider aangesteld met ervaring in Lean Management. Dit is nodig om werkprocessen te analyseren, zodat er noodzakelijke verbeteringen kunnen worden doorgevoerd in het sorteerproces. We zien nu al dat zijn aanpak (duidelijkheid en structuur) een positief effect heeft op de productie en kwaliteit van het te sorteren textiel door de doelgroep. We zien de productie in mei toenemen en de hoeveelheid A en B kwaliteit procentueel oplopen. Dit heeft een positief effect op het bedrijfsresultaat.
3. De bedrijfsleider meet vanaf 1 mei ook de productie en kwaliteit van de sortering door de doelgroep medewerkers. Hiermee krijgen we een betrouwbaarder beeld van de gemiddelde loonwaarde en weten we beter hoeveel medewerkers we moeten inzetten op de te sorteren hoeveelheden textiel. We constateren dat de gemiddelde loonwaarde rond de 40% ligt, hetgeen beduidend lager is dan bij de start van Cirtex (50%) is ingeschat. Om die reden zijn we met Werkzaak in gesprek gegaan om Cirtex te zien als een verlengde infrastructuur tussen de beschutte werkplekken op de Poppenbouwing en reguliere werkgevers in de regio. Op basis van marktconforme detacheringstarieven, het ontwikkelperspectief en goede kansen op in, door en uitstroom naar regulier werk heeft Werkzaak aanvullende participatiemiddelen ingezet voor de businesscase van Cirtex. Dit heeft een positief effect op het bedrijfsresultaat van Cirtex.
4. Trots zijn we erop dat op dit moment al 50 mensen vanuit de doelgroep werkzaam zijn binnen Cirtex. Uniek aan Cirtex is de ambitie van inclusie en het nagenoeg uitsluitend werken met mensen met verminderde loonwaarde in combinatie met het bieden van een eerlijke prijs (op basis van het minimumloon). Bij andere textielsorteercentra en vergelijkbare projecten is sprake van verkapte subsidie omdat daar uurtarieven gelden van 3 tot 4 euro per uur. Dat is heel fors onder het minimumloon. Dat doet in onze ogen geen recht aan onze mensen en ook al komt de businesscase in dat geval uit, het maatschappelijke resultaat is dan veel lager. Ook in geld omdat er sprake is van verkapte subsidie dat door de Werkzaak-gemeenten zou worden betaald.
5. We zoeken nog naar de optimale balans tussen inzet van doelgroep medewerkers en regulier personeel om de hoofddoelstellingen van Cirtex (circulariteit met zoveel mogelijk inclusie) waar te maken in relatie tot een duurzame businesscase. Geconcludeerd wordt dat dit soort projecten zoals Cirtex moeten worden bezien vanuit een brede businesscase, waarbij de

besparing op uitkering en de omzet die Werkzaak realiseert moet worden meegenomen.

6. Wij hebben het Algemeen Bestuur van Avri aangeschreven om de kwaliteit van het ingezamelde textiel te verbeteren, door de hoeveelheid afval erin te verminderen. Avri staat garant voor een maximale vervuiling van 14% in 2024, afbouwend tot 12% in 2026. Dit zal een positief effect hebben op het bedrijfsresultaat van Cirtex.
7. 2Switch staat garant voor afname van de A-kwaliteit (= herdraagbaar en verkoopbaar) textiel voor een bedrag van € 4,10 per kilo in 2024 en oplopend naar € 4,50 per kilo in 2026. Daarnaast heeft 2Switch de opdracht aangenomen om 2 kringloopwinkels in ons werkgebied (Zaltbommel en Culemborg) te openen om meer A kwaliteit Textiel te kunnen afzetten. Deze afspraken zullen een positief effect hebben op het bedrijfsresultaat.
8. Wij hebben de gemeenten verzocht uitvoering te geven aan het oorspronkelijke idee om kledingvouchers te verstrekken aan de Minima in de gemeenten. Daartoe is een concept collegevoorstel aan de gemeenten ter besluitvorming aangeboden. Positieve besluitvorming door de gemeenten heeft een direct positief effect van € 40.000,- op de businesscase Cirtex.
9. Inmiddels hebben we ook een nieuwe subsidie aanvraag Cirtex 2.0 bij de provincie Gelderland ingediend, met intentieverklaringen door een aantal gemeenten, zodat we extra subsidie mogen verwachten voor de pilotjaren 2024 t/m 2026. Zodra deze subsidie wordt toegekend kan hiervan een deel worden ingezet om het huidige exploitatietekort te verlagen. Ter indicatie; we hebben met Cirtex en haar moederorganisaties gezamenlijk een bedrag van €600.000 aan subsidie te verwachten. Aan cofinanciering zetten we de uren van de doelgroep medewerkers in welke binnen Cirtex worden gemaakt. Dit vraagt dus geen extra investering vanuit de businesscase Cirtex. Tegelijkertijd leidt het bij toekenning van de subsidie wel tot een forse positieve impuls voor de businesscase.
10. Van de terugbetalingsverplichtingen over de lening van Avri wordt door Avri in oktober 2024 de 1e termijn in rekening gebracht bij Cirtex.

In de businesscase hebben we de maatschappelijke meerwaarde van Cirtex inmiddels in beeld gebracht op het gebied van circulariteit en inclusie. Deze brede businesscase wordt met u gedeeld in de eerstvolgende RvT (in oktober). Vooruitlopend daarop kunnen we vast melden dat de businesscase op gebied van inclusie, die uitgaat van besparing op bijstandsverstrekking en ontvangen van detacheringsvergoedingen, een voordelig saldo laat zien van ruim €200.000,--. Dat voordeel loopt de komende jaren verder op en compenseert vanuit gemeentelijk perspectief een eventueel nadelig resultaat bij Cirtex.

Ook bespreken we in het overleg op 16 oktober 2024 de financiële maandrapportage t/m augustus 2024 met daarbij een prognose tot en met het einde van het jaar.
Op basis van dat overleg zullen wij een bijgestelde begroting 2025 t/m 2026 (op basis van de brede maatschappelijke impact) opmaken en ter vaststelling voorleggen aan uw RvT en – als u daarmee kunt instemmen – de algemene ledenvergadering in december 2024.

De brief van de heer Dijkstra aan ons bestuur heeft hij ingebracht in een algemene ledenvergadering. Dit maakt dat ook de leden – wellicht eerder dan de volgende ledenvergadering van december – kennis willen nemen van de maatregelen, zoals we deze hier op schrift hebben gesteld. En mogelijk willen de vertegenwoordigende leden de informatie ook doorspelen aan de bestuursorganen van de moederorganisaties (AB Werkzaak, AB Avri en RvT 2Switch). Dit kan door deze brief met hen te delen, maar mocht u daarover andere ideeën of wensen hebben, dan horen we dat graag. Inmiddels is de

voorzitter van ons bestuur in elk geval al gevraagd om in de DB-vergadering van Werkzaak d.d. 9 september aanstaande een toelichting te geven op de financiële situatie van Cirtex.
Naast het informeren van de bestuurders van de publieke moederorganisaties willen we aan het einde van het jaar ook de raadsleden van de gemeenten informeren over de doelen (circulariteit en inclusie) en huidige stand van zaken Cirtex. De vorm waarin we dit willen doen wordt nog nader uitgewerkt.

Met het op schrift stellen van de eerder mondeling verstrekte informatie hopen wij u inzicht te hebben gegeven in de wijze waarop we de businesscase Cirtex willen versterken om ingezameld textiel zo circulair en inclusief als mogelijk te sorteren en vermarkten. In oktober praten we u graag bij over de bevindingen en prognoses voor de rest van het kalenderjaar. Maar mocht u eerder al meer informatie wensen, dan zijn wij uiteraard graag bereid u deze te geven.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van Cirtex,

De heer W. Brouwer,
Voorzitter

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
10 juni 2025	**D.218171** **Z.068544**

Portefeuillehouder	H.M. Ostendorp
Begrotingsprogramma en taakveld	5. Inwoners, bestuur en veiligheid 0.1 Bestuur

Onderwerp **Zienswijze op ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 van Regio Rivierenland**

Voorgesteld besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 van Regio Rivierenland met de volgende onderwerpen:
   Ontwerpjaarstukken 2024:
   - Resultaat
   - Instemmen met teruggave jaarrekeningresultaat
   - Verzoek om inzicht per gemeente

   Ontwerpbegroting 2026:
   - Lagere gemeentelijke bijdrage
   - Kwantificeren van de risico's
   - Inzicht in de bestuurlijke besluitvorming
   - Blijvend in gesprek
2. Bijgevoegde zienswijzebrief vast te stellen.

Samenvatting van het voorstel
Regio Rivierenland informeert de gemeenteraden over de ontwikkelingen, het beleid en de financiële consequenties voor 2026. Daarnaast presenteert de Gemeenschappelijke regeling een samenvatting van de financiële situatie van Regio Rivierenland over het jaar 2024. De gemeenteraden kunnen op deze begroting en jaarstukken een zienswijze indienen. Het college stelt de zienswijze over de Jaarstukken 2024 en Begroting 2026 ter vaststelling voor aan de gemeenteraad.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding
De Gemeenschappelijke regeling (hierna: GR) Regio Rivierenland is een samenwerking van verschillende gemeenten in het Rivierenland om gemeentelijke taken en regionale processen op te pakken. Hiervoor werkt zij samen met overheden, bedrijfsleven en andere maatschappelijke partners.

Regio Rivierenland heeft de ontwerpbegroting 2026 en de ontwerpjaarstukken 2024 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op deze begroting en jaarstukken. Met het indienen van een zienswijze kan de gemeenteraad beter in positie worden gebracht.

2. Doel / meetbaar effect
Door het indienen van een zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 en ontwerpjaarstukken 2024 kunnen gemeenten meer invloed uitoefenen op de besluiten van het algemeen bestuur rondom het vaststellen van de stukken. Bij het presenteren van de ontwerpbegroting dient het bestuur van Regio Rivierenland kenbaar te maken op welke manier de zienswijzen zijn verwerkt.

3. Argumenten

1.1. *Meer inzicht in contractgestuurde dienstverlening is belangrijk om grip op de GR te houden.*
Een groot deel van het werk van Regio Rivierenland is contractgestuurde dienstverlening, waar dienstverleningsovereenkomsten voor zijn opgesteld. Tot nu toe is er geen inzicht in de uitgaven per gemeente. Een inzicht hierin leidt tot een betere invulling van de kaderstellende rol van de gemeenteraden. Als bijlage is bij deze jaarrekening 2024 de Memo budgetverdeling gecontractgestuurde dienstverlening meegestuurd.

1.2. *Regio Rivierenland voldoet aan de taakstelling om te bezuinigen.*
Regio Rivierenland presteert een sluitende begroting voor 2026, waarbij een lagere financiële bijdrage kan worden gerealiseerd van 4,6% in 2026. Na indexaties van salarissen en prijzen komt dit uit op een besparing van 1,76% op de gemeentelijke bijdrage. Wij constateren dat het algemeen bestuur ervoor heeft gekozen om één scenario voor te leggen. Het voorstel bestaat uit een verlaging van de HR capaciteit, een verhoging van de onttrekking reserves afschrijvingslasten conform de bestemmingsreserve en het opnemen van de renteopbrengst. Hiermee voldoet de GR aan de gevraagde taakstelling.

2.1 *De zienswijze is regionaal opgesteld en afgestemd.*
De conceptzienswijze is opgesteld door de ambtelijke adviesgroep, bestaande uit een gemeentesecretaris, griffier, concerncontroller en regiocoördinator van verschillende gemeenten. Doordat iedere gemeente deze zienswijze als concept gebruikt ontstaan er geen tegengestelde wensen en is duidelijk waar de prioriteiten liggen voor de Gemeenschappelijke regeling om mee aan de slag te gaan.

2.2 *Aandachtspunten van de gemeente Buren zijn opgenomen in de regionale conceptzienswijze.*
In overleg tussen de portefeuillehouder, de accounthouder en de financieel adviseur zijn enkele zaken benoemd die voor de gemeente Buren belangrijk zijn. Dit zijn bijvoorbeeld het door de GR aanleveren van een jaarplanning, het verzoek om bij een lager uitvallende renteopbrengst een andere bezuiniging voor te stellen en het opnemen van de lasten van de PFO Ruimte bij de meerjarenbegroting (indien de gemeenteraden instemmen). Deze punten zijn vervolgens opgenomen in de regionale conceptzienswijze.

4. Kanttekeningen

1.1. *De bijlage memo budgetverdeling contractgestuurde dienstverlening biedt weinig inzicht.*
Als bijlage is bij de jaarrekening 2024 de memo budgetverdeling gecontractgestuurde dienstverlening meegestuurd. Deze bijlage biedt nog weinig inzicht in de verdeling tussen gemeenten. In de zienswijze is het verzoek opgenomen om dit de volgende P&C cyclus uitgebreider mee te nemen.

1.2. *Als bezuiniging is gekozen voor enkele maatregelen die onzeker kunnen zijn.*
Het voorstel bestaat uit een verlaging van de HR capaciteit, een verhoging van de onttrekking reserves afschrijvingslasten conform de bestemmingsreserve en het opnemen van de renteopbrengst. Hiermee voldoet de GR aan de gevraagde taakstelling. Bij een lage renteopbrengst en het structureel instellen van het PFO Ruimte, indien de gemeenteraden hiermee instemmen, is onduidelijk hoe het bezuinigingspercentage lager uitvalt dan nu het geval is.

2.1 *Gemeente Buren neemt niet deel aan de adviesgroep.*
De regionale conceptzienswijze is opgesteld door een adviesgroep, waarin Buren niet deelneemt. Gemeente Buren heeft echter ambtelijk wel aandachtspunten meegegeven die zijn opgenomen in deze zienswijze. Ook kan de gemeenteraad van Buren voldoende invloed uitoefenen door het vaststellen van de zienswijze en waar nodig het indienen van een amendement.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Het jaarrekeningresultaat komt uit op een positief saldo van €347.000. Dit positief resultaat komt voornamelijk door rente-opbrengsten van externe financiering zoals de Regio Deal en subsidies op

het gebied van duurzaamheid. Voorgesteld wordt om dit bedrag volledig uit te keren aan de gemeenten. Voor onze gemeente gaat dit om een bedrag van € 42.700. In het voorstel wordt voorgesteld om in te stemmen met de bestemming van uw jaarrekeningresultaat en de teruggave aan de gemeenten.

Vanwege de sterk verminderde inkomsten die gemeenten ontvangen vanuit het Rijk (circa 5%) hebben wij als kader een lagere gemeentelijke bijdrage gehanteerd oplopend over komende jaren. In de kaderbrief op de Programmabegroting 2026 heeft de gemeenteraad het volgende verzoek gedaan: ‘Bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario’s voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario’s aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek.’

Regio Rivierenland presteert een sluitende begroting voor 2026, waarbij een lagere financiële bijdrage kan worden gerealiseerd van 4,6% in 2026. Na indexaties van salarissen en prijzen komt dit uit op een besparing van 1,76% op de gemeentelijke bijdrage. Wij constateren dat het algemeen bestuur ervoor heeft gekozen om één scenario voor te leggen. Het voorstel bestaat uit een verlaging van de HR capaciteit, een verhoging van de onttrekking reserves afschrijvingslasten conform de bestemmingsreserve en het opnemen van de renteopbrengst. Hiermee voldoet de GR aan de gevraagde taakstelling.

6. Communicatie
Na het vaststellen van de zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 en de ontwerpjaarstukken 2024 zal de brief worden verstuurd naar Regio Rivierenland.

7. Uitvoering en planning
De gemeenteraden hebben de ontwerpbegroting 2026 en de ontwerpjaarstukken 2024 op 10 april 2025 ontvangen. Na het besluit van de gemeenteraad van Buren op 10 juni 2025 wordt de zienswijze toegezonden aan de Gemeenschappelijke regeling. In de vergadering van het algemeen bestuur van 2 juli 2025, worden de conceptbegroting en de zienswijzen besproken. Tijdens deze vergadering worden ook de jaarstukken 2024 vastgesteld. Tijdens de algemeen bestuursvergadering van 3 september 2025 wordt de programmabegroting vastgesteld.

8. Participatie
Regio Rivierenland heeft teruggekoppeld aan de gemeenteraden, hoe de zienswijzen op de kadernota’s verwerkt zijn in de conceptbegroting 2026, onder andere middels het toevoegen van een bijlage. Dit zal ook gebeuren voor de zienswijzen op de ontwerpbegroting 2026.

9. Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Bijlagen:
- Raadsvoorstel
- Raadsbesluit
- Zienswijze gemeente Buren op ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 van Regio Rivierenland
- Bijlage 1. Brief Zienswijzen jaarstukken 2024 voor gemeenten
- Bijlage 2. Ontwerpjaarstukken Regio Rivierenland 2024
- Bijlage 3. Visuele jaarrekening 2024
- Bijlage 4. Memo Budgetverdeling contractgestuurde diensten (begroting 2026 en jaarrekening 2024)
- Bijlage 5. Brief zienswijzen programmabegroting 2026 voor gemeenten
- Bijlage 6. Ontwerpprogrammabegroting 2026 Regio Rivierenland
- Bijlage 7. Visuele programmabegroting 2026
- Bijlage 8. Taken Regio Rivierenland (versie begroting 2026)
- Bijlage 9. Overzicht van ingekomen zienswijzen kadernota

Inlichtingen bij:

Portefeuillehouder	H.M. Ostendorp
Domein	Staf

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
10 juni 2025	**D.218171**	**D.218175** **Z.068544**

Onderwerp **Zienswijze op ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 van Regio Rivierenland**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d.13 mei 2025;

besluit:
1. Een zienswijze in te dienen op de Ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 van Regio Rivierenland met de volgende onderwerpen:

Ontwerpjaarstukken 2024:
- Resultaat
- Instemmen met teruggave jaarrekeningresultaat
- Verzoek om inzicht per gemeente

Ontwerpbegroting 2026:
- Lagere gemeentelijke bijdrage
- Kwantificeren van de risico's
- Inzicht in de bestuurlijke besluitvorming
- Blijvend in gesprek

2. Bijgevoegde zienswijzebrief vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 10 juni 2025 .

namens de gemeenteraad van Buren,
de griffier, de voorzitter,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}} {{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

R. Kuipers H.M. Ostendorp

Regio Rivierenland
Postbus 137
4000 AC TIEL

uw brief van: Maurik, 11 juni 2025
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.068544/D.217372
behandeld door: C.L. Witting
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijze op ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 Regio Rivierenland

Geacht bestuur,

Namens de gemeente Buren willen wij onze zienswijze kenbaar maken over de ontwerpbegroting 2026 en ontwerpjaarstukken 2024 van de Gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland. Deze documenten zijn behandeld in de raadsvergadering van 10 juni 2025. Daaruit is de volgende zienswijze uitgekomen waarin wij reageren op verschillende onderdelen:

Ontwerpjaarstukken 2024
*Resultaa*t
Wij hebben kennisgenomen van uw jaarstukken over het jaar 2024. Het afgelopen jaar hebben we met elkaar weer mooie resultaten geboekt. Voorbeelden zijn het Field-Lab Betuwe, stappen op het gebied van inburgering en de ontwikkeling van een groen-blauw raamwerk voor Rivierenland. Ook hebben we samen gewerkt aan de toekomstbestendigheid van de gemeenschappelijke regeling. Bij alle taken is gekeken of deze passend zijn en is een afwegingskader ontwikkeld voor toekomstige taken. Voor een aantal taken waaronder het inkoopbureau is het besluit genomen om deze taak niet meer te beleggen bij de GR en wordt in 2025 afgebouwd. Daarnaast is de regio Rivierenland het afgelopen jaar sterker op de kaart gezet.

Instemmen met teruggave jaarrekeningresultaat
Het jaarrekeningresultaat komt uit op een positief saldo van €347.000. Dit positief resultaat komt voornamelijk door renteopbrengsten van externe financiering zoals de Regio Deal en subsidies op het gebied van duurzaamheid. Voorgesteld wordt om dit bedrag volledig uit te keren aan de gemeenten. Voor onze gemeente gaat dit om een bedrag van € 42.700. Wij stemmen in met de bestemming van uw jaarrekeningresultaat en de teruggave aan de gemeenten.

Graag gaan wij het komend jaar in gesprek op welke manier we in de toekomst om willen gaan met een positief jaarrekeningresultaat in relatie tot mogelijk extra gevraagde financiering in een komend jaar. Hierbij is het van belang om de afweging voor eventueel extra middelen in het totaal van de GR af te wegen (inclusief DVO's).

Verzoek om inzicht per gemeente
Een groot deel van het werk van de Regio Rivierenland ligt binnen het programma Contractgestuurde Dienstverlening. Hiervoor liggen er diverse Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) ten grondslag waarin afspraken zijn gemaakt over de inzet van de GR per gemeente. U heeft inmiddels toegezegd om in de volgende P&C

producten (jaarstukken en begroting) hier per gemeente inzicht in te geven. Dit draagt bij aan de transparantie in uw werk zodat wij als gemeenteraad (nog) beter onze kaderstellende rol kunnen invullen.

Ontwerpbegroting 2026

Lagere gemeentelijke bijdrage

Naar aanleiding van de kadernota 2026 van uw gemeenschappelijke regeling hebben wij een inhoudelijke zienswijze ingediend, voortkomend uit de financiële situatie van onze gemeenten. Het betrof onderstaande collectieve zienswijze, van de gemeenten in de regio Rivierenland.

Vanwege de sterk verminderde inkomsten die gemeenten ontvangen vanuit het Rijk (circa 5%) hebben wij als kader een lagere gemeentelijke bijdrage gehanteerd oplopend over komende jaren. Daarbij hebben wij het volgende verzoek gedaan: 'Bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We verzoeken u vóór het afronden van de ontwerpbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de ontwerpbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek.'

Allereerst willen wij onze dank uitspreken voor de gedegen aanpak die we bij de gemeenschappelijke regelingen terug zien om te komen tot besparingen. Het laat ons zien dat ook de gemeenschappelijke regelingen meewerken aan de financiële uitdagingen waar we voor staan.

De invulling van onze zienswijze is verschillend per gemeenschappelijke regeling. Zo is er een gemeenschappelijke regeling die relatief eenvoudig tot de gevraagde besparing kan komen, tot een uitgebreid scenario onderzoek. Het uitgangspunt van een lagere taakstelling in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een nog lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028 blijft het uitgangspunt van onze zienswijze. Hieronder geven wij aan wat onze reactie is op de begroting voor uw gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland.

Regio Rivierenland presteert een sluitende begroting voor 2026, waarbij een lagere financiële bijdrage kan worden gerealiseerd van 4,6% in 2026. Na indexaties van salarissen en prijzen komt dit uit op een besparing van 1,76% op de gemeentelijke bijdrage. Wij constateren dat het algemeen bestuur ervoor heeft gekozen om één scenario voor te leggen. Het voorstel bestaat uit een verlaging van de HR capaciteit, een verhoging van de onttrekking reserves afschrijvingslasten conform de bestemmingsreserve en het opnemen van de renteopbrengst. Hiermee voldoet de GR aan de gevraagde taakstelling. Hierbij willen we nog wel de volgende punten meegeven:

- Indien de renteopbrengst tegenvalt verzoeken wij om via een andere bezuiniging aan de taakstelling te voldoen.
- Aandacht voor de taakstelling voor een lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2027, omdat de lasten voor het structureel instellen van het PFO Ruimte nog niet zijn meegenomen in de berekening. De besluitvorming over de structurele financiering PFO Ruimte wordt in onze gemeente meegenomen bij de kadernota 2026 en apart voorgelegd en is uiteraard nog niet verwerkt in de voorliggende ontwerpbegroting van de GR Regio Rivierenland.

Kwantificeren van de risico's

In paragraaf 1 van de ontwerpbegroting beschrijft u de risico's, maar ontbreekt een kwantificering. Deze kwantificering is van belang om de hoogte te bepalen van de weerstandscapaciteit. Dit belang is nu nog groter omdat er met de Regio Deal 6e tranche de (financiële) risico's groter zijn. Ook hier heeft u inmiddels toegezegd om dit in een volgend P&C product door te voeren.

Inzicht in de bestuurlijke besluitvorming

Daarnaast willen wij u verzoeken om bij het aanbieden van de kaderbrief op de programmabegroting 2027 en de daarop volgende jaren een jaarplanning aan te leveren. Dit stelt de gemeenteraden in staat om aandachtspunten aan het college van B&W mee te geven, die de aandachtspunten mee kunnen nemen naar de PFO's en algemeen

bestuursvergaderingen. Daarnaast wordt helder welke besluitvorming door de gemeenteraden wordt verwacht.

Blijvend in gesprek
De laatste jaren ontvangt de Regio ook van diverse andere partijen financiering. Het beste voorbeeld hierbij is de Regio Deal 6e tranche, dat door inzet van vele betrokkenen is toegekend. Dit is een goede ontwikkeling waarbij de cofinanciering grotendeels wordt gedragen door andere partijen dan uitsluitend de gemeenten. We willen benadrukken dat het van belang is dat de uitvoering in nauwe samenwerking met gemeenten moet gaan plaatsvinden. De uitvoering vindt namelijk plaats in de diverse gemeenten en hiermee kunnen we elkaar versterken. Daarom roepen wij dan ook op om regelmatig in gesprek te blijven over de voortgang en de voorliggende keuzes.

Ten slotte
Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Indien u nog vragen of opmerkingen heeft, dan kunt u contact opnemen met Rosan Kuipers via telefoonnummer 140344 of griffie@buren.nl.

Met vriendelijke groet,
namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier,	de voorzitter,
{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}}	{{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}
R. Kuipers	H.M. Ostendorp

Regio Rivierenland
Postbus 137
4000 AC TIEL

uw brief van: Maurik, 11 juni 2025
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.068544/D.217372
behandeld door: C.L. Witting
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijze op Ontwerpjaarstukken 2024 en Conceptbegroting 2026 Regio Rivierenland

Geacht bestuur,

Namens de gemeente Buren willen wij onze zienswijze kenbaar maken over de Begroting 2026 en Jaarstukken 2024 van Regio Rivierenland. Deze documenten zijn behandeld in de raadsvergadering van 10 juni 2025. Daaruit is de volgende zienswijze uitgekomen waarin wij reageren op verschillende onderdelen:

Ontwerpjaarstukken 2024
*Resultaa*t
Wij hebben kennisgenomen van uw jaarstukken over het jaar 2024. Het afgelopen jaar hebben we met elkaar weer mooie resultaten geboekt. Voorbeelden zijn het Field-Lab Betuwe, stappen op het gebied van inburgering en de ontwikkeling van een groen-blauw raamwerk voor Rivierenland. Ook hebben we samen gewerkt aan de toekomstbestendigheid van de gemeenschappelijke regeling. Bij alle taken is gekeken of deze passend zijn en is een afwegingskader ontwikkeld voor toekomstige taken. Voor een aantal taken waaronder het inkoopbureau is het besluit genomen om deze taak niet meer te beleggen bij de GR en wordt in 2025 afgebouwd. Daarnaast is de regio Rivierenland het afgelopen jaar sterker op de kaart gezet.

Instemmen met teruggave jaarrekeningresultaat
Het jaarrekeningresultaat komt uit op een positief saldo van €347.000. Dit positief resultaat komt voornamelijk door rente-opbrengsten van externe financiering zoals de Regio Deal en subsidies op het gebied van duurzaamheid. Voorgesteld wordt om dit bedrag volledig uit te keren aan de gemeenten. Voor onze gemeente gaat dit om een bedrag van € 42.700. Wij stemmen in met de bestemming van uw jaarrekeningresultaat en de teruggave aan de gemeenten.

Graag gaan wij het komend jaar in gesprek op welke manier we in de toekomst om willen gaan met een positief jaarrekeningresultaat in relatie tot mogelijk extra gevraagde financiering in een komend jaar. Hierbij is het van belang om de afweging voor eventueel extra middelen in het totaal van de GR af te wegen (inclusief DVO's).

Verzoek om inzicht per gemeente
Een groot deel van het werk van de Regio Rivierenland ligt binnen het programma Contractgestuurde Dienstverlening. Hiervoor liggen er diverse Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) ten grondslag waarin afspraken zijn gemaakt over de inzet van de GR per gemeente. U heeft inmiddels toegezegd om in de volgende P&C producten (jaarstukken en begroting) hier per gemeente inzicht in te geven. Dit draagt bij

aan de transparantie in uw werk zodat wij als gemeenteraad (nog) beter onze kaderstellende rol kunnen invullen.

Ontwerpbegroting 2026

Lagere gemeentelijke bijdrage

In februari 2025 hebben wij een inhoudelijke zienswijze ingediend op uw Kadernota Programmabegroting 2026. Wij hadden hierin het verzoek gedaan om scenario's voor te leggen om te kunnen voldoen aan een lagere gemeentelijke bijdrage in 2026 en 2027 ten opzichte van 2025, oplopend naar een nog lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028. Dit komt voort uit de financiële situatie van onze gemeenten.

Allereerst willen wij onze dank uitspreken voor de gedegen aanpak die we bij de gemeenschappelijke regelingen terug zien om te komen tot besparingen. Het laat ons zien dat ook de gemeenschappelijke regelingen meewerken aan de financiële uitdagingen waar we voor staan.

De invulling van onze zienswijze is verschillend per gemeenschappelijke regeling. Zo is er een gemeenschappelijke regeling die relatief eenvoudig tot de gevraagde besparing kan komen, tot een uitgebreid scenario onderzoek. Hieronder geven wij aan wat onze reactie is op de begroting voor uw gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland.

Regio Rivierenland presteert een sluitende begroting voor 2026, waarbij een lagere financiële bijdrage kan worden gerealiseerd van 4,6% in 2026. Na indexaties van salarissen en prijzen komt dit uit op een besparing van 1,76% op de gemeentelijke bijdrage. Wij constateren dat het algemeen bestuur ervoor heeft gekozen om één scenario voor te leggen. Het voorstel bestaat uit een verlaging van de HR capaciteit, een verhoging van de onttrekking reserves afschrijvingslasten conform de bestemmingsreserve en het opnemen van de renteopbrengst. Hiermee voldoet de GR aan de gevraagde taakstelling. Hierbij willen we nog wel de volgende punten meegeven:

- Indien de renteopbrengst tegenvalt verzoeken wij om via een andere bezuiniging aan de taakstelling te voldoen.
- Aandacht voor de taakstelling voor een lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2027, omdat de lasten voor het structureel instellen van het PFO Ruimte nog niet zijn meegenomen in de berekening. De besluitvorming over de structurele financiering PFO Ruimte wordt in onze gemeente meegenomen bij de kadernota 2026 en is uiteraard nog niet verwerkt in de voorliggende ontwerpbegroting van de GR Regio Rivierenland.

Kwantificeren van de risico's

In paragraaf 1 van de ontwerpbegroting beschrijft u de risico's, maar ontbreekt een kwantificering. Deze kwantificering is van belang om de hoogte te bepalen van de weerstandscapaciteit. Dit belang is nu nog groter omdat er met de Regio Deal 6e tranche de (financiële) risico's groter zijn. Ook hier heeft u inmiddels toegezegd om dit in een volgend P&C product door te voeren.

Inzicht in de bestuurlijke besluitvorming

Daarnaast willen wij u verzoeken om bij het aanbieden van de kaderbrief op de programmabegroting 2027 en de daarop volgende jaren een jaarplanning aan te leveren. Dit stelt de gemeenteraden in staat om aandachtspunten aan het college van B&W mee te geven, die de aandachtspunten mee kunnen nemen naar de PFO's en algemeen bestuursvergaderingen. Daarnaast wordt helder welke besluitvorming door de gemeenteraden wordt verwacht.

Blijvend in gesprek

De laatste jaren ontvangt de Regio ook van diverse andere partijen financiering. Het beste voorbeeld hierbij is de Regio Deal 6e tranche, dat door inzet van vele betrokkenen is toegekend. Dit is een goede ontwikkeling waarbij de co-financiering (grotendeels) wordt gedragen door andere partijen dan uitsluitend de gemeenten. We willen benadrukken dat het van belang is dat de uitvoering in nauwe samenwerking met gemeenten moet gaan plaatsvinden. De uitvoering vindt namelijk plaats in de diverse gemeenten en hiermee kunnen we elkaar versterken. Daarom roepen wij dan ook op om regelmatig in gesprek te blijven over de voortgang en de voorliggende keuzes.

Ten slotte
Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Indien u nog vragen of opmerkingen heeft, dan kunt u contact opnemen met Rosan Kuipers via telefoonnummer 140344 of griffie@buren.nl.

Met vriendelijke groet,
namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier,	de voorzitter,
{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}}	{{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}
R. Kuipers	H.M. Ostendorp

Was	Wordt
Ontwerpbegroting 2026 *Lagere gemeentelijke bijdrage* Naar aanleiding van de kadernota 2026 van uw gemeenschappelijke regeling hebben wij een inhoudelijke zienswijze ingediend, voortkomend uit de financiële situatie van onze gemeenten. Het betrof onderstaande collectieve zienswijze, van de gemeenten in de regio Rivierenland. Vanwege de sterk verminderde inkomsten die gemeenten ontvangen vanuit het Rijk (circa 5%) hebben wij als kader een lagere gemeentelijke bijdrage gehanteerd oplopend over komende jaren. Daarbij hebben wij het volgende verzoek gedaan: 'Bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We verzoeken u vóór het afronden van de ontwerpbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de ontwerpbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek.' Allereerst willen wij onze dank uitspreken voor de gedegen aanpak die we bij de gemeenschappelijke regelingen terug zien om te komen tot besparingen. Het laat ons zien dat ook de gemeenschappelijke regelingen meewerken aan de financiële uitdagingen waar we voor staan. De invulling van onze zienswijze is verschillend per gemeenschappelijke regeling. Zo is er een gemeenschappelijke regeling die relatief eenvoudig tot de gevraagde besparing kan komen, tot een uitgebreid scenario onderzoek. Het uitgangspunt van een lagere taakstelling in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een nog lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028 blijft het uitgangspunt van onze zienswijze. Hieronder geven wij aan wat onze reactie is op de begroting voor uw gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland.	**Ontwerpbegroting 2026** *Lagere gemeentelijke bijdrage* In februari 2025 hebben wij een inhoudelijke zienswijze ingediend op uw Kadernota Programmabegroting 2026. Wij hadden hierin het verzoek gedaan om scenario's voor te leggen om te kunnen voldoen aan een lagere gemeentelijke bijdrage in 2026 en 2027 ten opzichte van 2025, oplopend naar een nog lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028. Dit komt voort uit de financiële situatie van onze gemeenten. Allereerst willen wij onze dank uitspreken voor de gedegen aanpak die we bij de gemeenschappelijke regelingen terug zien om te komen tot besparingen. Het laat ons zien dat ook de gemeenschappelijke regelingen meewerken aan de financiële uitdagingen waar we voor staan. De invulling van onze zienswijze is verschillend per gemeenschappelijke regeling. Zo is er een gemeenschappelijke regeling die relatief eenvoudig tot de gevraagde besparing kan komen, tot een uitgebreid scenario onderzoek. Hieronder geven wij aan wat onze reactie is op de begroting voor uw gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland.

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten van Regio Rivierenland
t.a.v. de secretaris

Aan de raden van de gemeenten van Regio Rivierenland
t.a.v. de griffier

Datum	10 april 2025
Uw kenmerk	
Ons kenmerk	25.0000198
Inlichtingen bij	M. Imthorn, mimthorn@regiorivierenland.nl
Onderwerp	Zienswijzen jaarstukken 2024 van Regio Rivierenland
Pagina	1/3

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u de concept jaarstukken 2024 van Regio Rivierenland ten behoeve van de bespreking in uw college en raad. De raden kunnen bij het Dagelijks Bestuur hun zienswijze over de jaarstukken naar voren brengen. Wij vragen u uiterlijk 23 juni 2025 de gemeentelijke zienswijzen bij ons in te dienen, zodat alle reacties meegenomen kunnen worden in de vergadering van het Algemeen bestuur van 2 juli 2025, waarin de jaarstukken 2024 worden vastgesteld.

Inleiding
Regio Rivierenland voert taken uit in opdracht van gemeenten. Die taken zijn vermeld in de gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland. Voor iedere taak ontvangt de Regio het noodzakelijke budget van de gemeenten. De gemeentelijke bijdrage die in 2024 in rekening is gebracht bij de deelnemende gemeenten bedraagt € 2.306.000.

Het jaar 2024 is voor Regio Rivierenland in financiële zin afgesloten met een positief rekeningresultaat van € 347.000. Voorgesteld wordt het gerealiseerde rekeningresultaat volledig uit te keren aan de gemeenten.

FSV Accountants en Adviseurs heeft de controle van de jaarrekening 2024 nog niet afgerond. De controle van de jaarrekening wordt in april/mei afgerond. In mei verwachten wij het accountantsverslag met de uitkomsten van de accountantscontrole.

Rekeningresultaat
Het rekeningresultaat in 2024 komt uit op een positief saldo van € 347.000.

De samenstelling van het rekeningresultaat is als volgt:
- Programma 1 Regionale samenwerking € 72.000 voordelig.

Verklaring: Bij Programma 1 Regionale samenwerking hebben wij de taken uitgevoerd binnen de budgettaire kaders van de begroting en een overschot gerealiseerd van € 72.000. Dit resultaat is te verklaren uit een onderbesteding van € 41.000 op de personeelskosten, € 15.000 op het beheer en

uitvoering van RSF, € 11.000 op de Algemene bestuursondersteuning en € 6.000 op het werkbudget Wonen. Dit resultaat zal worden uitgekeerd aan de gemeenten.

- Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening, per saldo € 145.000 voordelig.

Verklaring: Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening heeft het boekjaar 2024 afgesloten met een positief resultaat van € 145.000. De gerealiseerde overschotten en tekorten zijn afgestort naar de reserves, behalve bij Wmo/Jeugd en inburgering.
Het Inkoopbureau was in 2024 wederom verlieslatend, omdat de oorzaken die hieraan ten grondslag liggen structureel van aard zijn. Het Algemeen Bestuur heeft op 11 december 2024 besloten om te stoppen met het Inkoopbureau bij Regio Rivierenland. Het tekort over 2024 bedraagt € 134.000. Dit is lager ten opzichte van de bestuursrapportage.
Voor Wmo/Jeugd is het resultaat € 179.000 (incl. overhead). Dit is tot stand gekomen doordat het uitvoeringsbudget niet volledig is ingezet, er extra inkomsten waren voor het afsluiten van maatwerkovereenkomsten en lagere personeelslasten. Het resultaat wordt uitgekeerd aan de gemeenten.
Het onderdeel Inburgering heeft per saldo een tekort van € 4.000 (incl. overhead) door hogere inhuurkosten. Dit wordt verrekend bij de uitkering van het jaarrekeningresultaat.
Bij Versis wordt het vervoer afgerekend op basis van daadwerkelijk gebruik, doordat meer gebruik is gemaakt van het vervoer waren zowel de baten als de lasten hoger ten opzichte van de bestuursrapportage.
Het resultaat bij het Doorstroompunt is positief. Dit is het gevolg van lagere overhead, lagere overige personeelskosten (zoals reiskosten) en een hogere ureninzet vanuit het Doorstroompunt binnen het Regionaal programma Voortijdig Schoolverlaten, wat leidt tot lagere personeelslasten.
Ook bij Leerplicht is het resultaat positief maar door hogere personeelskosten voor vervanging van ziekte en uitval is het voordeel lager dan bij de Bestuursrapportage was verwacht.

- Programma 3 Algemene baten en lasten € 130.000 voordelig.

De lasten bestaan hoofdzakelijk uit de kosten van overhead. Deze zijn € 94.000 lager dan begroot, door lagere arbo- en opleidingskosten en minder personeelskosten bij bedrijfsvoering. Daarnaast hoefde het budget voor onvoorziene uitgaven niet te worden ingezet, een voordeel bij de lasten van € 10.000. De hogere baten hebben betrekking op de hogere rente inkomsten à € 39.000, lagere inkomsten van derden voor dekking van onze overheadkosten à € 7.000 en lagere onttrekking reserves à € 5.000.

Na toerekening van de overhead uit programma 3 aan programma 1 en 2 is het uit te keren bedrag aan de gemeenten als volgt verdeeld:
- Gemeentelijke bijdrage € 172.000
- Wmo/Jeugd € 179.000
- Inburgering € -4.000

Een uitgebreide toelichting van het resultaat is in de jaarstukken opgenomen bij de toelichting op het overzicht van baten en lasten op de pagina's 57 t/m 58.

Bezoekadres: Burg. van Lidth de Jeudelaan 3, 4001 VK Tiel
Postadres: Postbus 137, 4000 AC Tiel
E: info@regiorivierenland.nl
T: 0344 63 85 55
IBAN NL55 BNGH 0285 028723

Wij nemen aan u met dit schrijven voldoende te hebben geïnformeerd.

Wij zien de reactie van uw gemeente met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,
het Dagelijks Bestuur van Regio Rivierenland,

de secretaris,	de voorzitter,
Mr. J.W.A. Hakkert	Drs S. Stoop

Bijlage(n):
- Conceptversie Jaarstukken 2024
- Visuele jaarrekening 2024
- Memo budgetverdeling contractgestuurde diensten (begroting 2026 en jaarrekening 2024)

Een afschrift van deze brief zenden wij ook naar uw gemeentelijk vertegenwoordiger in het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland.

Bezoekadres: Burg. van Lidth de Jeudelaan 3, 4001 VK Tiel
Postadres: Postbus 137, 4000 AC Tiel
E: info@regiorivierenland.nl
T: 0344 63 85 55
IBAN NL55 BNGH 0285 028723

Regio Rivierenland



Jaarstukken 2024

Jaarverslag en jaarrekening van Regio Rivierenland over 2024

Wat vindt u in de jaarstukken 2024?

Wat vindt u in de jaarstukken 2024? 2

Leeswijzer en toelichting op programma-indeling 3

De jaarstukken samengevat 5

Besluitvorming over de jaarstukken 9

Jaarverslag: de programmaverantwoording

Per programma brengen we in beeld wat we bereikt hebben en welke kosten dit met zich meebracht.

Programma 1 – Regionale samenwerking 10

Programma 2 – Contractgestuurde dienstverlening 22

Programma 3 – Algemene baten en lasten 30

Jaarverslag: de paragrafen

In de paragrafen maken we een dwarsdoorsnede van de jaarstukken over de thema's die voor onze regio relevant zijn.

Paragraaf 1 – Weerstandsvermogen en risicobeheersing 33

Paragraaf 2 – Onderhoud kapitaalgoederen 37

Paragraaf 3 – Bedrijfsvoering 38

Paragraaf 4 – Financiering 43

Paragraaf 5 – Verbonden partijen 47

Jaarrekening

De jaarrekening geeft een totaaloverzicht van de gerealiseerde baten en lasten. Daarnaast brengen we onze financiële positie in beeld.

Overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop 48

De balans per 31 december 2024 59

Stand van zaken investeringskredieten 71

Bijlagen
Bijlage 1: Overzicht gemeentelijke bijdrage 72
Bijlage 2: SiSa verantwoording 74
Bijlage 3: Controleverklaring 77

Meer informatie kunt u vinden op onze website:www.regiorivierenland.nl

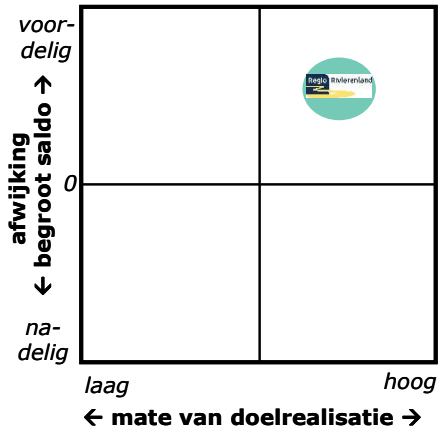
Opzet van de jaarstukken

Deze jaarstukken gaan in op de realisatie van de doelstellingen uit de programmabegroting 2024 van Regio Rivierenland. Tevens geven we een financiële verantwoording.

Op 16 oktober 2024 is de Bestuursrapportage 2024 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Daarin hebben we de op peildatum 1 juli 2024 verwachte uitkomsten aan het einde van het jaar gerapporteerd en afwijkingen toegelicht. Per programmaonderdeel zijn daarin de volgende vragen ten aanzien van resultaat, tijd en middelen gesteld:

1. Resultaat: Lukt het om de beleidsinhoudelijke afspraken te realiseren?
2. Tijd: Is het gewenste (deel)resultaat eind 2024 gerealiseerd?
3. Middelen: Zijn de toegekende middelen toereikend?

Door middel van kleuren hebben we de antwoorden op die vragen aangegeven en vervolgens toegelicht. In de programmaverantwoording van het jaarverslag staan we stil bij de situatie per 31 december 2024. Per programma geven we met behulp van een matrix zoals hieronder weergegeven de eindbalans van de gerealiseerde doelstellingen aan.



Het bolletje geeft de eindbalans van het desbetreffende programma aan. Des te verder het bolletje naar rechts staat (op de horizontale as), des te hoger is de mate van doelrealisatie (de mate waarin de beleidsinhoudelijke afspraken gerealiseerd zijn). Hoe verder het bolletje in de matrix (op de verticale as) van de 0-lijn afstaat, hoe groter de financiële afwijking ten opzichte van het begrote saldo voor bestemming. Per programma geven we een beknopte toelichting op de gepresenteerde eindbalans. Met betrekking tot de middelen presenteren we in een tabel de afwijkingen van het totale programma ten opzichte van de begroting na wijziging.

Vervolgens geven we een overzicht van het neergezette inhoudelijk resultaat per programmaonderdeel. Daarbij maken we een vergelijking met onze prognose bij de bestuursrapportage 2024. De betekenis van de kleuren bij die prognose was:

Inhoudelijk resultaat bestuursrapportage: Lukt het om de beleidsinhoudelijke afspraken te realiseren?

Ja, dit gaat zeker lukken Niet zeker of dit gaat lukken Nee, dit gaat niet lukken

Per programmaonderdeel geven we nu aan of het per 31 december 2024 geheel (groen), grotendeels wel (geel) of grotendeels niet (rood) gelukt is om de in de programmabegroting 2024 opgenomen doelstellingen te realiseren.

Principieel gezien betekent 'grotendeels gehaald' een rode score. Aangezien dit geen recht doet aan de bereikte resultaten is door middel van de kleur geel een nuancering aangebracht. De afwijking op tijd komt niet meer terug, aangezien het er om gaat of we de doelstellingen in 2024 hebben gehaald. Vertraging betekent niet gehaald. De inhoudelijke en financiële afwijkingen worden bij ieder programma afzonderlijk toegelicht samen met eventuele wijzigingen in de risico's.

Schematisch overzicht programma-indeling

Begroting/Jaarrekening 2024
Programma 1 Regionale samenwerking
Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening
Programma 3 Algemene baten en lasten

Toelichting programma-indeling

In de programma's wordt een onderscheid gemaakt tussen de bestuurlijke en beleidsmatige ondersteuning van de Regio (Programma 1. Regionale samenwerking) en het uitvoerende (dienst)onderdeel van de Regio (Programma 2. Contractgestuurde dienstverlening).
De kosten van de regionale samenwerking zijn opgenomen in programma 1.
In programma 2 zijn de kosten van de uitvoeringstaken bij Contractgestuurde dienstverlening verantwoord. In programma 3 zijn de overheadkosten verantwoord, die op grond van wettelijk voorschrift niet aan de programma's mogen worden toegerekend. Daarnaast zijn in programma 3 de centrale budgetten opgenomen voor onvoorziene uitgaven en vennootschapsbelasting alsmede het onderdeel treasury.

De jaarstukken samengevat

Terugblik op 2024 – Inhoudelijk

Met trots presenteren wij de jaarrekening 2024, een jaar waarin we samen grote stappen hebben gezet. Dit positieve resultaat weerspiegelt niet alleen een gezonde financiële basis, maar ook onze gezamenlijke inzet om onze regio toekomstbestendig en zichtbaar te maken.

2024 stond in het teken van ontwikkeling. We hebben gewerkt aan een volgende stap voor deze gemeenschappelijke regeling, zodat deze ook in de toekomst haar waarde blijft bewijzen. We hebben daarbij met een kritische blik gekeken naar de toekomstbestendigheid van onze gemeenschappelijke regeling (GR). In financieel uitdagende tijden voor veel gemeenten hebben we zorgvuldig beoordeeld welke taken passend zijn binnen onze GR. Dit heeft geleid tot belangrijke keuzes, waaronder het besluit van het Algemeen Bestuur om de taak Inkoop geleidelijk af te bouwen. Hiermee spelen we in op de veranderende behoeften en zorgen we ervoor dat onze GR zich richt op de taken met de meeste toegevoegde waarde voor de regio.
Daarnaast hebben we onze regio actief onder de aandacht gebracht bij onder andere het Rijk, de provincie en ondernemers, met als doel nog betere samenwerkingen en het verzilveren van kansen voor de toekomst.

Deze kansen liggen onder meer op het terrein van ondernemerschap en innovatie. Via het Regionaal Stimuleringsfonds zijn inspirerende projecten van ondernemers van de grond gekomen, die bijdragen aan de economische ontwikkeling in onze regio. Onze Economic Board heeft deze initiatieven met enthousiasme ondersteund en onderstreept het belang van investeringen in duurzame en innovatieve bedrijvigheid.

Samenwerking stond centraal, niet alleen in bestuurlijke zin, maar ook met onze partners. Op het gebied van Inburgering hebben we belangrijke stappen gezet om nieuwkomers een stevige start te bieden in onze regio door het sluiten van een nieuwe dienstverleningsovereenkomst. Door krachten te bundelen, hebben we ervoor gezorgd dat inburgering niet alleen een verplichting is, maar vooral een kans op een succesvolle toekomst. De aansluiting bij FoodNL zorgt ervoor dat 4 voedselregio's gezamenlijk de grootste aaneengesloten en meest innovatieve voedselproductieregio van Europa vormen. Voeding & gezondheid en eiwitinnovatie staan daarin centraal.

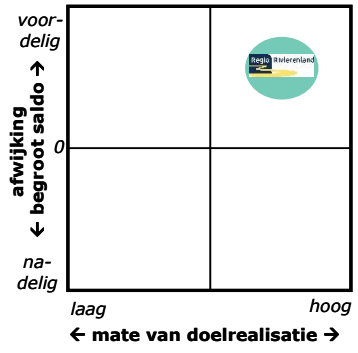
Binnen het thema Ruimte zetten we stappen rondom de toekomstige inrichting van onze regio. Zo is een groen-blauw raamwerk voor Rivierenland ontwikkeld en is onderzoek gedaan naar Rivierenland in 2120.

Hoewel we geld overhouden, zeilen we strak aan de wind. We zijn zeer kritisch op onze uitgaven en zoeken continu naar manieren om slimme, duurzame keuzes te maken. Daarbij verdienen we onszelf deels terug door onder meer subsidies binnen te halen voor onze opdrachtgevers, waarmee we extra middelen genereren voor de regio. Hierbij kan worden gedacht aan LEADER, mobiliteitsgelden en de Regio Deal.

Dankzij de betrokkenheid en inzet van velen kijken we met vertrouwen vooruit. Samen bouwen we verder aan een (veer)krachtige regio!

Janneke Hakkert
Secretaris/directeur

Hieronder presenteren we per programma de eindbalans over 2024. In de leeswijzer is de opzet ervan toegelicht. In de programmaverantwoording geven we een nadere toelichting op de prestaties die we in 2024 hebben neergezet. Onder elke eindbalans vindt u een paginaverwijzing.

1. Regionale samenwerking	2. Contractgestuurde dienstverlening	3. Algemene baten en lasten
		
Meer informatie vanaf pagina 10	*Meer informatie vanaf pagina 22*	*Meer informatie vanaf pagina 30*

Terugblik op 2024 – Financieel en organisatorisch

Resultaten en ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

- Het begrotingsjaar 2024 is afgesloten met een positief rekeningresultaat van € 347.000.

- Bij Programma 1 Regionale samenwerking hebben wij de taken uitgevoerd binnen de budgettaire kaders van de begroting en een overschot gerealiseerd van € 72.000. Dit resultaat is te verklaren uit een onderbesteding van € 41.000 op de personeelskosten, € 15.000 op het beheer en uitvoering van RSF, € 11.000 op de Algemene bestuursondersteuning en € 6.000 op het werkbudget Wonen. Dit resultaat zal worden uitgekeerd aan de gemeenten.

- Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening heeft het boekjaar 2024 afgesloten met een positief resultaat van € 145.000.
  Het Inkoopbureau was in 2024 wederom verlieslatend, omdat de oorzaken die hieraan ten grondslag liggen structureel van aard zijn. Het Algemeen Bestuur heeft op 11 december 2024 besloten om te stoppen met het Inkoopbureau bij Regio Rivierenland. Het tekort over 2024 bedraagt € 134.000. Dit is lager ten opzichte van de bestuursrapportage.
  Voor Wmo/Jeugd is het resultaat € 179.000. Dit is tot stand gekomen doordat het uitvoeringsbudget niet volledig is ingezet, er extra inkomsten waren voor het afsluiten van maatwerkovereenkomsten en lagere personeelslasten. Het resultaat wordt uitgekeerd aan de gemeenten.
  Het onderdeel Inburgering heeft per saldo een tekort van € 4.000 inclusief overhead door hogere inhuurkosten. Dit wordt verrekend bij de uitkering van het jaarrekeningresultaat.
  Bij Versis wordt het vervoer afgerekend op basis van daadwerkelijk gebruik, doordat meer gebruik is gemaakt van het vervoer waren zowel de baten als de lasten hoger ten opzichte van de bestuursrapportage.
  Het resultaat bij het Doorstroompunt is positief. Dit is het gevolg van lagere overhead, lagere overige personeelskosten (zoals reiskosten) en een hogere ureninzet vanuit het Doorstroompunt binnen het Regionaal programma Voortijdig Schoolverlaten, wat leidt tot lagere personeelslasten.
  Ook bij Leerplicht is het resultaat positief maar door hogere personeelskosten voor vervanging van ziekte en uitval is het voor deel lager dan bij de Bestuursrapportage was verwacht.

- Programma 3 Algemene baten en lasten heeft een resultaat van € 130.000 voordelig. De lasten bestaan hoofdzakelijk uit de kosten van overhead. Deze zijn € 94.000 lager dan begroot, door minder kosten voor personeelsbeheer en minder personeelskosten bij bedrijfsvoering. Daarnaast hoefde het budget voor onvoorziene uitgaven niet te worden ingezet, een voordeel bij de lasten van € 10.000. De hogere baten hebben betrekking op de hogere rente inkomsten à € 39.000, lagere inkomsten van derden voor dekking van onze overheadkosten à € 7.000 en lagere onttrekking reserves à € 5.000.

- Na toerekening van de overhead uit programma 3 aan programma 1 en 2 is het uit te keren bedrag aan de gemeenten als volgt verdeeld:
  - Gemeentelijke bijdrage € 172.000
  - Wmo/Jeugd € 179.000
  - Inburgering € -4.000

- In de Bestuursrapportage 2024 is een gemeentelijke bijdrage opgenomen van € 2.306.000. Dit bedrag hebben wij gefactureerd aan de gemeenten en is als realisatie in de jaarrekening 2024 verwerkt.

Financiële kerncijfers 2024

Resultaat jaarrekening 2024 *Bedragen x € 1.000*	**Resultaat voor mutaties van reserves**		**Resultaat na mutaties reserves**
	Begroot t/m AB dec	Rekening 2024	Rekening 2024
1. Regionale samenwerking	1.360	1.432	1.432
2. Contractgestuurde dienstverlening	1.471	1.682	1.742
3. Algemene baten en lasten	-3.047	-2.912	-2.827
Totaal van de programma's	**-216**	**202**	**347**
Overige resultaatposten			
Resultaat	**-216**	**202**	**347**

Relatieve afwijking jaarrekening t.o.v. begroting t/m AB december *Bedragen x € 1.000*	Lasten	Baten	Gem. bijdrage
1. Regionale samenwerking	-5,7%	-3,5%	Ja
2. Contractgestuurde dienstverlening	0,6%	1,9%	Nee
3. Algemene baten en lasten	-2,9%	6,3%	Ja
Totaal van de programma's	**-1,4%**	**0,4%**	

De werkelijke lasten zijn in totaal € 328.000 lager dan begroot, een budgetonderschrijding bij de lasten met -1,4%. De grootste afwijking is bij programma 1 Regionale Samenwerking gerealiseerd, namelijk € 308.000 lagere uitgaven dan begroot. Dit heeft voornamelijk te maken met lagere realisatie van projecten en subsidies dan bij de Bestuursrapportage verwacht was.
De totale afwijking bij de baten voor alle programma's samen bedraagt € 90.000 hogere baten met een afwijking van 0,4%. De baten in programma 1 zijn door de lagere uitgaven van projecten en subsidies ook lager gerealiseerd. De baten in programma 2 en 3 zijn hoger dan begroot. Voornamelijk door hogere (DVO-)opbrengsten bij Versis, Inkoop en WMO/Jeugd en meer ontvangen rentebaten.

In onderstaand overzicht zijn de bedragen opgenomen, die in de jaarrekening 2024 zijn verwerkt als mutatie bij de reserves. Voor een meer uitvoerige beschrijving wordt verwezen naar de toelichting op de balansposten bij het onderdeel vaste passiva.

Mutaties reserves in de jaarrekening 2024	
Mutaties reserves bij Programma 1 Regionale samenwerking	-
Mutaties reserves bij programma 2 Contractgestuurde dienstverlening, per saldo een onttrekking i.v.m. de gerealiseerde tekorten	-61
Inzet bestemmingsreserves programma 3 voor dekking van overhead	-84
Mutaties reserves, per saldo een onttrekking van	**-145**

De mutaties van reserves per programma zijn als volgt:

Mutaties reserves in programma 2	
Inzet risicoreserve CgD voor de uitvoeringstaken van Contractgestuurde dienstverlening waarbij verliezen zijn gerealiseerd	-137
Reservering in de risicoreserve CgD van het gerealiseerde overschotten bij de verschillende uitvoeringstaken van Contractgestuurde dienstverlening	76
Mutaties reserves in programma 3	
Inzet reserve Herhuisvesting	-44
Inzet reserve Desintegratiekosten ontvlechtingen (ICT-ontvlechting en vernieuwing ICT-infrastructuur)	-41

De jaarrekening op pagina 48 en verder biedt uitgebreide financiële informatie en toelichtingen.

Besluitvorming over de jaarstukken

Januari-maart 2025 Ambtelijke voorbereiding



24 maart 2025 Behandeling concept jaarstukken door Dagelijks Bestuur



2 juli 2025 Vaststelling jaarstukken door Algemeen Bestuur



Het gerealiseerde resultaat bedraagt € 347.000 voordelig.

Het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland is bevoegd een besluit te nemen over de bestemming van het rekeningoverschot, na consultatie van de gemeenten via de zienswijzen. Het overschot is in de balans opgenomen onder het eigen vermogen als 'Nog te bestemmen resultaat'.

Voorstel met betrekking tot de vaststelling en resultaatbestemming

Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland,
gezien het voorstel van het Dagelijks Bestuur tot vaststelling van de jaarstukken 2024,

BESLUIT:

1. De programmarekening 2024 vast te stellen conform voorliggend ontwerp.
2. Het gerealiseerde positieve rekeningresultaat ter grootte van € 347.000 uit te keren aan de gemeenten.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 2 juli 2025.

De secretaris, De voorzitter,

J.W.A. Hakkert S. Stoop

Totaaloverzicht resultaten 2024

Eindbalans gerealiseerde doelstellingen 2024



Beknopte toelichting

Er zijn voor programma 1. Regionale samenwerking op gebied van samenwerkingsvraagstukken meerdere inspanningen en successen te benoemen. Zo is er vanuit het Regionale Economisch Ambitiedocument bij de VNG namens partners een aanvraag ingediend en toegekend om te komen tot een kennisagenda 'Bodem'. Ook is er na verkenning een deelname aan de alliantie Food NL, een samenwerking van vier voedselregio's, tot stand gekomen. Het is in 2024 ook gelukt om de informatieborden van de Cultuurhistorische Landmarks te realiseren. Voor en achter de schermen is er bestuurlijk en ambtelijk hard gewerkt en gelobbyd om te zorgen dat het Rijk middelen beschikbaar hield voor het breed *Mobiliteits*pakket van het Programma A2 Deil-Vught. Daarnaast is er door de Regio met RWS en Zuid-Holland succesvol samengewerkt om zoveel mogelijk hinder rondom het groot onderhoud van de A15 te voorkomen. In 2024 hebben de gemeenten en initiatiefnemers verder gewerkt aan de realisatie van het eerder afgesproken Rivierenlandse *RES*bod. Vanuit de regionale samenwerking rond *Ruimte* is er met de KARregio het project Groenblauw Raamwerk Rivierenland opgezet. Tevens hebben 21 partijen uit de regio hun een intentie voor een leefbare en klimaatbestendige regio uitgesproken. Vanuit de *Gebiedsagenda FruitDelta Rivierenland* is er een drukbezocht regionaal congres over het financieren van gebiedsontwikkeling georganiseerd.
Met ieder van de acht gemeenten hebben zogenaamde productiekameroverleggen *Wonen* plaatsgevonden. Ook is de regionale Woonmonitor, in samenwerking met de SWR, geactualiseerd.

Voor wat betreft het genereren van grotere geldstromen heeft het *Regionaal StimuleringsFonds* gediend als vliegwiel en cofinanciering voor de Europese subsidie *LEADER.* Er is in 2024 bovendien met vereende krachten een gedragen aanvraag *Regio Deal FruitDelta Rivierenland 6e tranche* bij het Rijk ingediend.
Dit alles is ondersteund door een intense inzet op *Public affairs en Lobby.* Denk hierbij aan bijwonen commissiedebatten, werkbezoeken voor kamer- en statenleden en een regioreis naar Den Haag.

Zie voor een uitgebreidere toelichting op alle resultaten activiteiten van alle programma's en ambitieversnellers het hoofdstuk 'Successen in beeld'.

Toelichting op successen en afwijkingen vindt u op de komende pagina's.

Programma 1 *Bedragen x € 1.000*	**Begroting 2024**		**Rekening 2024**	**Afwijking**	
	Primitief	t/m AB dec			
Lasten	1.989	5.430	5.122	-308	V
Baten	832	4.273	4.037	-236	N
Subtotaal	**-1.157**	**-1.157**	**-1.085**	**72**	V
Gemeentelijke bijdrage	2.747	2.517	2.517	-	
Saldo van baten en lasten	**1.590**	**1.360**	**1.432**	**72**	V
Onttrekkingen reserves	-	-	-	-	
Stortingen reserves	-	-	-	-	
Gerealiseerd resultaat	**1.590**	**1.360**	**1.432**	**72**	V

Toelichting programma 1:
Programma 1 Regionale samenwerking heeft het boekjaar 2024 afgesloten met een positief resultaat van € 72.000.

Voor 2024 zijn de lasten voor programma 1 € 308.000 lager uitgevallen. Dit is grotendeels toe te schrijven aan de Afronding van de Regio Deal 3e tranche waarvan de subsidies in 2024 zijn vastgesteld en voor € 220.000 lager zijn gerealiseerd. Verder zijn de lagere lasten te verklaren door lagere realisatie voor Mobiliteit (€ 148.000) en door hogere inkomsten vanuit provinciale subsidies voor Wonen te benoemen (€ 53.000).

De baten vallen € 236.000 lager uit ten opzichte van begrote baten in de bestuursrapportage. Dit is te verklaren vanuit de lagere lasten voor Mobiliteit door vertraging in de projecten (- € 148.000), de lagere subsidievaststellingen van de Regio deal 3e tranche (- € 219.000) en hogere lasten door meer inhuur voor projectrealisatie (+ € 47.000). Er is een lagere overheadtoerekening van - € 50.000.

Programma 1 kent voor 2024 een positief/overschot resultaat op de gemeentelijke bijdrage van € 72.000. Dit resultaat is te verklaren uit een onderbesteding van € 41.000 op de personeelskosten, € 15.000 op het beheer en uitvoering van RSF, € 11.000 op de Algemene bestuursondersteuning en € 6.000 op het werkbudget Wonen.

Dit positieve resultaat/overschot wordt aan de gemeenten uitgekeerd.

Een gedetailleerde financiële verschillenanalyse per programma, inclusief de impact van de afwijkingen op de gemeentelijke bijdrage, vindt u bij het onderdeel ‘Overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop’ vanaf pagina 48.

Realisatie per programma onderdeel						
		Inhoudelijk resultaat		Middelen x € 1.000		Gewijzigde risico's
		Prognose Berap	Realisatie	Lasten	Baten	
1.	Besluitvormingsprocessen en bestuursvergaderingen binnen Regio Rivierenland					-
2.	Informatieuitwisseling en kennisdeling op de regiomiddagen					-
3.	Bijdrage leveren aan samenwerkingsvraagstukken					-
4.	Monitoren van de uitvoering van het Regionaal Ambitiedocument 2022-2025					-
5.	Genereren van geldstromen en subsidies					-
Totaal				**5.122**	**6.554**	

Toelichting bij de tabel
De baten en lasten worden in de financiële administratie niet afzonderlijk geregistreerd op basis van de opsomming in bovenstaande tabel. De financiële administratie is op andere wijze ingericht. Daarom is alleen een totaalbedrag vermeld van de baten en lasten.

Het resultaat van programma 1 is als volgt opgebouwd.

Opbouw resultaat Programma 1 *Bedragen x € 1.000*	
Gerealiseerde baten	6.554
Programmalasten (exclusief overhead)	5.122
Onttrekkingen reserves	-
Stortingen reserves	-
Resultaat	**1.432**

Het programma sluit met een overschot, omdat overeenkomstig BBV-voorschrift de overheadkosten niet meer bij de programma's worden opgenomen, maar (zonder toerekening aan taakvelden) centraal verantwoord worden bij programma 3 Algemene baten en lasten.
De aan de uitvoering van Programma 1 Regionale samenwerking toe te rekenen overhead komt in werkelijk uit op € 1.310.000 (begroot: € 1.360.000).

Successen in beeld



Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025

Alle acht gemeenteraden in Regio Rivierenland hebben in 2021 het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025 vastgesteld. De vaststelling is op 12 januari 2022 door het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland bekrachtigd. Met de uitvoering van dit ambitiedocument wordt in de jaren 2022-2025 gericht samengewerkt aan het creëren van een optimale balans tussen economische groei en de brede welvaart in de Regio Rivierenland. Hierbij ligt de focus op 3 speerpunten:

- AgriBusiness
- Logistiek & Vestigingsklimaat bedrijven
- Recreatie & Toerisme



Agribusiness

In april is gestart met het Field Lab Betuwe. Doel van dit project is een ontwerp te maken voor een Field Lab Betuwe dat mogelijkheden laat zien voor toekomstbestendige bedrijfssystemen voor fruitteelt en laanboomteelt die bijdragen aan de gebiedsopgaven. Dit ontwerp moet leiden tot een aanvraag van landelijke en Europese subsidies. In 2025 wordt hiervoor een aanvraag ingediend.

2024 heeft tot de landelijke verkiezingen in het teken gestaan van het Vitaal Landelijk Gebied Gelderland (VLGG). Na de verkiezingen is dit traject min of meer on hold gezet totdat het Rijk meer duidelijkheid geeft over het toekomstig beleid.

Door Tree Center Opheusden is in het kader van een RSF-haalbaarheidsstudie de kenniswerkplaats laanbomen verkend. Uit deze haalbaarheidsstudie is gebleken dat de bodem essentieel is voor de teelt. Op basis van deze haalbaarheidsstudie is door Regio Rivierenland als penvoerder een aanvraag ingediend bij de VNG. De VNG heeft een subsidie van € 25.000 verstrekt, als mede ondersteuning om te komen tot een kennisagenda Bodem. Samen met TCO en diverse partners is in het najaar van 2024 aan de contouren van deze kennisagenda gewerkt.

Eind 2024 is, na een inhoudelijke verkenning, besloten om per 1 januari 2025 aan te sluiten bij de alliantie Food NL. Food NL is een samenwerking van vier regio's - AgriFood Capital, FruitDelta Rivierenland, Greenport Venlo/Crossroads Limburg en Regio Foodvalley- op het gebied van voedselgerelateerde onderwerpen. Door krachten te bundelen, kunnen de regio's beter opkomen voor regionale en economische belangen. Zo biedt FOOD NL meer kansen om in aanmerking te komen voor Europese subsidiefondsen.

Logistiek & Vestigingsklimaat bedrijven

Het Regionaal Economisch Ambitiedocument (REA) bevat voor L&V een achttal opgaven. Samen met gemeenten en netwerkorganisaties als Arbeidsmarktregio Rivierenland (voorheen RW-POA) en ketenpartners als Logistics Valley Rivierenland en VNO-NCW Rivierenland werken we aan deze opgaven.



In 2024 is opdracht gegeven aan de herijking van het Regionaal Programma Werklocaties (RPW). Het ontwikkelen van bedrijventerreinen blijft lastig door onder andere de stikstofdiscussie en energiecongestie. Met name de gevolgen van de recente uitspraak van 18 december 2024 van de Raad van State over stikstof moeten in kaart worden gebracht welke gevolgen dit heeft voor de ontwikkeling van onder andere bedrijventerreinen.
Samen met VNO-NCW en provincie Gelderland heeft een inventarisatie plaats gevonden van de organisatiegraad op bedrijventerreinen. Een organisatiegraad is een voorwaarde om de opgave voor toekomstbestendige bedrijventerreinen aan te pakken. Deze ontwikkeling sluit daarom aan op de opgave toekomstbestendige bedrijventerreinen. Naar aanleiding van deze inventarisatie zijn door het Rijk spuk-gelden beschikbaar gesteld. Via de provincie Gelderland is opdracht gegeven aan VNO- NCW om voor 18 bedrijventerreinen in het Rivierengebied de organisatiegraad te verbeteren.
In het kader van de opgave kennisclusters is in 2024 de HAN HUB (HBO) gestart. In 2024 zijn de eerste 19 projecten gestart.
In het kader van de opgaven circulariteit en impact ondernemen is een bijeenkomst georganiseerd voor inkoop- en aanbestedingsbeleid (MVOI).

Recreatie & Toerisme



In 2024 is gewerkt aan verwezenlijking van de ambitie voor recreatie en toerisme in Rivierenland door gericht te werken aan de vijf regionale opgaven, te weten; Rivierbeleving & Recreatieplassen, Gastvrije Binnensteden, Agrotoerisme, Cultuurhistorische Landmarks en Regiopromotie. Voor elke opgave zijn opgavefiches voor de periode 2023 t/m 2025 opgesteld waarin de concrete tussen- en eindresultaten staan benoemd. In de samenwerking met Bureau Toerisme worden binnen deze opgaven gericht taken bij hen belegd om resultaten te boeken. Daarnaast worden ondernemers gestimuleerd (ook financieel via het Regionaal Stimuleringsfonds) om met projecten bij te dragen aan de beoogde resultaten binnen de vijf opgaven. Door de samenwerking is in 2024 onder andere gewerkt aan de realisatie van de informatieborden van de Cultuurhistorische Landmarks. De onthulling van de borden staat begin 2025 gepland. Daarnaast is de Toolbox voor promotie van de Gastvrije Binnensteden ontwikkeld en er werd toegewerkt naar de afronding van het regionale routeprogramma.

Het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF) als ambitieversneller

Het Regionaal StimuleringsFonds (RSF) draagt bij aan realisering van de regionaal economische ambities en de brede welvaart. Het fonds vormt daarmee een ambitieversneller, een financieringsinstrument voor het Regionaal Economisch Ambitiedocument.

Het hebben van RSF als publiek fonds van 8 gemeenten is noodzakelijk om deuren te openen naar grotere fondsen en subsidies voor de regio. Zo is het RSF al meerdere malen als cofinanciering ingezet, bijvoorbeeld bij de Regio Deal en het subsidieprogramma LEADER om zo geld met geld te maken en bij te dragen aan brede welvaart. Het AB heeft in 2024 een budgetoverheveling van het RSF naar LEADER van € 275.309 vastgesteld. Zo is de verplichte cofinanciering vanuit de acht gemeenten in een keer meerjarig geregeld en drukt de verplichting niet op de gemeentelijke (toekomstige) begrotingen. Met deze cofinanciering komt er bedrag van € 1.196.997 vrij voor projecten in het subsidieprogramma LEADER.

Leden van de triple-helix Economic Board FruitDelta adviseren elke ronde het Algemeen Bestuur over ingediende RSF-projecten. In 2024 zijn er 18 projectaanvragen (5 haalbaarheidsonderzoeken en 13 uitvoeringsprojecten) ingediend. Daarvan zijn er 13 toegekend.
In 2023 zijn er voor het eerst in de geschiedenis van het RSF (en de voorloper RIF) drie inloopavonden op verschillende plekken in de regio georganiseerd. Zowel de initiatiefnemers als de Economic Board-leden hebben deze avonden als succesvol beschouwd. Daarom hebben er ook in 2024 nieuwe inloopavonden plaatsgevonden.

LEADER als ambitieversneller

Vanuit de opgaven benoemd in het Regionaal Ambitiedocument is in 2023 het proces opgestart om LEADERregio te worden en dit is sinds 2024 gelukt!

LEADER is een Europees programma voor plattelands- ontwikkeling 'van onderaf', ofwel vóór en dóór inwoners. Het is een unieke werkwijze waarbij publiek-private samenwerking centraal staat en die al ruim 30 jaar wordt gebruikt in de gehele Europese Unie. Kern van de LEADER-aanpak is dat elk gebied zelf een lokale ontwikkelingsstrategie (LOS) opstelt, uitgaande van de specifieke uitdagingen van dat gebied. Initiatieven die in aanmerking komen voor ondersteuning vanuit LEADER, zijn vernieuwende initiatieven van bewoners, ondernemers en organisaties die meerwaarde hebben voor het gebied en die bijdragen aan de thema's en doelen van de LOS.

In 2024 is de Lokale Actie Groep (LAG) als LEADERcommissie ingesteld. Er een drukbezochte startbijeenkomst georganiseerd, waar bijna 100 aanwezigen waren. Er zijn communicatiemiddelen (webpagina, folder) ontwikkeld en inloopavonden georganiseerd.
47 initiatieven hebben zich gemeld en zijn door de coördinator van informatie voorzien. Daarvan hebben 25 initiatieven een voorstel uitgewerkt en ter bespreking/ meedenken voorgelegd aan de LAG.

	Twee initiatieven hebben in 2024 een daadwerkelijke subsidieaanvraag ingediend. Deze zijn goedgekeurd door de LAG en voor administratief technische beoordeling nu in behandeling bij Stimulus (namens provincie Gelderland). 13 initiatieven zijn door de LAG (onder voorwaarden) als kansrijk gezien voor een subsidiebijdrage maar hebben nog geen formele aanvraag ingediend.



Mobiliteit

In 2024 is verder gewerkt aan het realiseren van de doelen van het Uitvoeringsplan Mobiliteit 2023–2026. Mobiliteit is en blijft randvoorwaardelijk voor de verschillende opgaven van de regio, en er dient bovenregionaal samengewerkt te worden om de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de regio te borgen en te vergroten.

Op het gebied van het wegennet hebben er ontwikkelingen plaatsgevonden rondom de A2 en A15. Zo is na het Bestuurlijk Overleg MIRT Zuid-Nederland op 6 november jl. € 54 miljoen beschikbaar gesteld door de minister voor het breed mobiliteitspakket (BMP) van het Programma A2 Deil-Vught, afkomstig uit het restbudget van de verbreding van de A2. Deze inleg van het Rijk wordt toegevoegd aan het gereserveerde budget van Brabant en Gelderland, waardoor € 108 miljoen beschikbaar komt. Met dit geld worden verschillende maatregelen genomen om de negatieve gevolgen van de pauzering van de verbreding van de A2 te beperken. Het pakket bevat bijvoorbeeld maatregelen om sluipverkeer te voorkomen, wegaansluitingen richting de A2 te verbeteren en investeringen te realiseren in fietsinfrastructuur en openbaar vervoer. Deze maatregelen dragen bij aan het behouden en verbeteren van de leefbaarheid, veiligheid en bereikbaarheid van het hele gebied rondom de A2 tussen Deil en Vught. De Regio heeft zich ook ingezet voor het zo veel mogelijk beperken van de hinder voortkomend uit het groot onderhoud van de A15 in de zomer van 2024. Samen met RWS en Zuid-Holland is intensief samengewerkt; er is ingezet deelfietsen op stations, tools voor logistieke bedrijven, vormen van communicatie en kortingsacties samen met Riveer en Slot Loevenstein. Met positief resultaat; files bleven beperkt tot gemiddeld 25 minuten, veel lager dan de doelstelling van maximaal 60 minuten.

Verder is in het najaar samen met de provincie het gesprek gevoerd met kamerleden en collega's van I&W omtrent bereikbaar wonen. Dit om met elkaar te bespreken welke maatregelen noodzakelijk zijn om Rivierenland voor de toekomst duurzaam in te richten. In het verlengde van duurzaamheid is ook de werkgeversaanpak verder uitgevoerd. Het bedrijvennetwerk is vergroot, diverse fiets acties zijn aangeboden, waardoor steeds meer werknemers in Rivierenland op een duurzame manier naar hun werk gaan.

Tenslotte zijn er ook activiteiten verricht met betrekking tot verkeersveiligheid en spoor. Zo is in 2024 een fatbike campagne uitgevoerd, welke zich richtte op de financiële gevolgen van fatbike-incidenten voor ouders. Deze campagne heeft een grote overperformance gerealiseerd. Daarnaast is samen met de Groene Metropoolregio een

	studie gedaan voor de spoorverbinding Arnhem-Tiel-Geldermalsen, met maatregelen voor het robuuster en betrouwbaarder maken van deze verbinding voor de toekomst.

	Public affairs & Lobby Wij vinden het belangrijk, mede met het oog op onze regionale opgaven, dat wij zichtbaar(der) zijn bij de provincie Gelderland, in Den Haag (bij departementen en bij de Tweede Kamer) en in Brussel, onze netwerken versterken en uitbreiden én activiteiten ontplooien om beleids- en besluitvormingsprocessen te beïnvloeden. Wij gaven in 2024 actief uitvoering aan het eind 2023 door het Algemeen Bestuur vastgestelde 'Public Affairs- en Lobbybeleidsplan FruitDelta Rivierenland'. De conclusie is gerechtvaardigd dat wij vorig jaar zichtbaarder zijn geworden en onze regio in het algemeen en onze regionale opgaven in het bijzonder onder de aandacht hebben kunnen brengen. Een greep uit onze activiteiten in 2024: *…in en met Den Haag* • Wij waren aanwezig bij verschillende commissiedebatten, zoals over het spoor, over de gewasbeschermingsmiddelen en regio's en grensoverschrijdende samenwerking. • Wij organiseerden in Nieuwspoort een ontbijt voor leden van de Vaste Kamercommissie I&W. Wij vroegen daar aandacht voor de aanpak van de stalen spoorbruggen over de Waal en de Maas. Wij waren ook – met het oog op de verbreding van de A2 – aanwezig bij het Notaoverleg MIRT. • Wij organiseerden werkbezoeken voor Tweede Kamerleden en vertegenwoordigers van een aantal departementen. • Wij organiseerden – voor de eerste keer – een bestuurlijke regioreis naar Den Haag en spraken er met vertegenwoordigers van BZK, VNO-NCW & MKB Nederland, VNG, I&W en ANWB. • Wij deden mee aan het Rondetafelgesprek over Regio Deals. *…in en met Arnhem* • Wij organiseerden werkbezoeken voor Provinciale Staten van Gelderland (als geheel) en voor Statenfracties in het bijzonder (SGP en ChristenUnie). • Wij bezorgden Provinciale Staten iets lekkers ter gelegenheid van de begrotingsbehandeling in november. • Wij waren gastregio voor de Dag van Gelderland die werd gehouden in Van der Valk Tiel. *…in en met Brussel* • Wij bezochten, samen met AgriFood Capital, Greenport Venlo en Regio Foodvalley, de Grüne Woche in Berlijn (januari) en de European Week of Regions and Cities (in oktober). Wij organiseerden in FoodNL-verband met het oog op de Europese Parlementsverkiezingen een verkiezingsdebat. • Wij bezochten een netwerkbijeenkomst voor alle landbouwattachés van het Ministerie van LVVN in Bunnik.

	• Wij haalden de banden aan met de Euregio Rijn-Waal en verkenden de mogelijkheden om gebruik te maken van de Interreggelden. *…en overige activiteiten* • zoals de jaarlijkse Nationale Kersenparty (hét netwerkevent van FruitDelta Rivierenland voor bestuurders en ondernemers), ditmaal in en om het Laanboomhuis in Opheusden) en het Fruitcorso in Tiel. Wij informeerden bestuurders en andere betrokkenen bij de regio maandelijks over de Public Affairs- en Lobbyactiviteiten door middel van een Nieuwsflits.

Regio Deal FruitDelta Rivierenland als ambitieversneller

De Regio Deal is een samenwerking tussen Rijk en Regio om de kracht van de regio te versterken. Grote maatschappelijke opgaven vragen om een regionale aanpak. Het vorige kabinet heeft daarom in totaal bijna 1 miljard in de Regio Deals geïnvesteerd.

De Regio Deal FruitDelta Rivierenland 2020 –2023 (3e tranche) heeft in de vorm van 31 projecten de brede welvaart in de regio op sociaal, ecologisch en economisch gebied verbeterd. De projecten van de 3e tranche zijn in 2023 al afgerond, maar in 2024 zijn alle verplichte administratieve handelingen zo goed als verwerkt en verantwoord.

Nieuwe aanvraag!
Door het succes van de 3e tranche en vanwege de ontwikkelingen rondom de Gebiedsagenda, is besloten om in 2024 een aanvraag te doen voor de 6e tranche van de Regio Deal (2025-2029). Deze aanvraag is dan ook samen met partners opgesteld en in oktober 2024 ingediend bij het Rijk. De gebiedsagenda vormt de inhoudelijke kapstok. Het opstellen van de aanvraag is een tijdrovend proces geweest. Bij een gunning blijft de kans voor onze Regio bestaan om in de vorm van financiële middelen, experimenteerruimte en expertise te krijgen. Op 31 januari van 2025 besloot het kabinet onze aanvraag te honoreren en wil € 22,5 miljoen bijdragen aan het versterken van de brede welvaart.

Regionale Energiestrategie: naar een regionaal energiesysteem

De klimaatafspraken die meerdere landen in Parijs hebben afgesproken, zijn in Nederland uitgewerkt in een Klimaatakkoord. Onderdeel van het Klimaatakkoord is het opstellen van een regionale energiestrategie in 30 regio's, waaronder FruitDelta Rivierenland. Op 1 juli 2021 heeft de stuurgroep RES FruitDelta Rivierenland, na vaststelling in gemeenteraden, AB Waterschap Rivierenland en PS van Gelderland, de RES 1.0 FruitDelta Rivierenland aangeboden bij het Nationaal Programma RES (NPRES).

	Hierin is vastgelegd dat in 2030 in Rivierenland 1,2 TWh duurzame energie wordt opgewekt met wind en zon (grote daken en zonnevelden). Iedere twee jaar wordt een voortgangsrapportage opgesteld. De eerstvolgende wordt op 1 juli 2025 ingediend bij NPRES. Sinds de indiening van het Rivierenlandse RESbod werken gemeenten en initiatiefnemers aan de realisatie van dit bod. Ook op het gebied van warmte is er een grote behoefte om met elkaar samen te werken aan collectieve warmteoplossingen. Deze zijn vaak ingewikkelder dan individuele oplossingen, zoals de warmtepomp, die vanwege het elektriciteitsgebruik weer extra druk geeft op de netcongestie. Uitgangspunt binnen de warmtesamenwerking is daarom 'collectief waar het kan en individueel waar het moet' (bijvoorbeeld in buitengebieden). Ook qua communicatie is er een intensieve en constructieve samenwerking tussen gemeenten, regio en andere partners. De RES-krant die in het najaar van 2024 uit kwam is daar mooi voorbeeld van. Netcapaciteit is in toenemende mate een belemmerende factor voor allerlei ontwikkelingen. Niet alleen bij de opwek van elektriciteit van wind en zon, maar ook bij de omschakeling van aardgas naar andere warmtevoorzieningen en bij nieuwe plannen voor wonen en werken. Het gesprek op de verschillende REStafels (landelijk, provinciaal, regionaal) wordt daarom steeds breder gevoerd: hoe ziet het energiesysteem van de toekomst eruit? Zo ook in de Stuurgroep RES en de Energyboard Gelderland waar provincie, regio's en netbeheerders nauw met elkaar samenwerken. In december 2024 is er een interbestuurlijke samenwerkingsagenda energiesysteem vastgesteld door VNG, IPO, UvW en het ministerie van KGG. Hierin wordt ook het belang van regionale samenwerking via de RES of energieregio's benoemd. In het eerste half jaar van 2025 wordt deze agenda nader uitgewerkt.



Ruimte

In 2024 heeft Regio Rivierenland de regionale samenwerking op ruimtelijk gebied op verzoek van colleges en provincie verder versterkt. Via de Brede opgavetafel Ruimte is de afstemming tussen overheden (gemeenten, provincie en waterschap) en ketenpartners geïntensiveerd. In nauwe samenwerking met de klimaatregio Klimaat Actief Rivierenland is het project Groenblauw Raamwerk Rivierenland opgezet, gericht op het versterken van de biodiversiteit, klimaatrobuustheid en landschappelijk kwaliteit. Tevens hebben 21 partijen uit de regio een intentieverklaring ondertekend, waarmee regiogemeenten, Waterschap Rivierenland, provincie Gelderland en diverse maatschappelijke organisaties een gezamenlijke ambitie hebben uitgesproken voor een klimaatbestendige en leefbare regio. Samen met de provincie en andere regio's zijn stappen gezet in de doorontwikkeling van het Regioarrangement FruitDelta Rivierenland richting gebiedsprogrammering. Enerzijds is gestart met twee concrete pilots om hieruit lering te trekken, anderzijds wordt gewerkt aan een robuust traject voor de langere termijn. Daarnaast is er nauw samengewerkt met de provincie in het kader van het Vitaal Landelijk Gebied Gelderland (VLGG), de stikstofaanpak en de actualisatie van de provinciale Kadernota Agrifood. Deze integrale aanpak op ruimte zorgt voor een stevige positionering van de regio in de ruimtelijke opgaven. De incidentele inzet op het ruimtelijke domein wordt ook in 2025 voortgezet.



Wonen

2024 stond in het teken van de uitvoering van Woondeal Rivierenland. Tegelijkertijd worden de bestaande Woondealafspraken geactualiseerd en aangevuld met een afsprakenkader Ouderenhuisvesting. Voor de actualisatieronde is aangesloten bij de provinciale Primos prognose. Om te komen tot een geactualiseerd regionaal woningbouwprogramma heeft internsief overleg plaatsgevonden met rijk, provincie, gemeenten, woningcorporaties en andere stakeholders.

Enkele belangrijke mijlpalen uit 2024:

- Met ieder van de acht regiogemeenten hebben zogenaamde productiekamer overleggen plaatsgevonden. Dit zijn ambtelijk/bestuurlijke werksessies waarin het woningbouwprogramma kritisch tegen het licht is gehouden en onderzocht is of extra woningbouw tot en met 2030 en/of daarna mogelijk is.
- De pilot 'versnelling woningbouw' is succesvol afgerond in 2024. De pilot is uitgevoerd door het versnellingsteam van de provincie Gelderland in samenwerking met de regio Rivierenland. De pilot omvatte projecten in de gemeenten Buren, Tiel, Zaltbommel en West-Betuwe.
- Er is een extern advies opgesteld voor de doorontwikkeling van de regionale Versnellingstafel Rivierenland. De versnellingstafel is in 2024 tweemaal bij elkaar gekomen.
- De regionale Woonmonitor is, in samenwerking met de SWR, geactualiseerd. Begin 2025 wordt deze openbaar gemaakt.
- Voor gemeenten die extra ondersteuning kunnen gebruiken bij de uitvoering van woningbouwprojecten is de portal 'Bouwstroom Rivierenland' ingericht, in samenwerking met de provincie Gelderland. Via deze portal kunnen gemeenten in Rivierenland een beroep doen op een pool van woningmarktexperts. https://www.fruitdelta.nl/themas/wonen/bouwstroom-rivierenland/
- Er is een regiocoördinator 'huisvesting aandachtsgroepen en ouderen' aangesteld. Hij heeft de volgende resultaten bereikt:
    - Verdiepende kennismaking en versterking van de samenwerking tussen de domeinen wonen, zorg en welzijn (o.a. domeinoverstijgende kennismaking op 29 augustus 2024);
    - Afsprakenkader ouderenhuisvesting (vastgesteld 12-12-2024);
    - Masterclass huisvestingsverordening en urgentieregeling (uitvoering 16-01-2025).



Gebiedsagenda

Alle bovenstaande opgaven, programma's en projecten komen samen in de integrale Gebiedsagenda FruitDelta Rivierenland. Deze agenda bevat een werkwijze om de complexe opgaven in onze regio integraal aan te kunnen pakken. Dat doen wij in samenwerking met ondernemers, organisaties, onderwijs/onderzoek, ondernemende inwoners en overheden (de 5 o's). De Begeleidingsgroep FruitDelta Gebiedsagenda, bestaande uit bestuurders van deze 5 o's, faciliteert de uitvoering van de agenda. Deze is in 2024 'van papier' gehaald. Zo vond in het voorjaar een regionaal congres plaats over het financieren van gebiedsontwikkeling waarbij verschillende o's aanwezig waren, is er hard gewerkt aan een nieuwe aanvraag Regio Deal 6e tranche waar de Gebiedsagenda de kapstok voor vormt en de partners input voor hebben gegeven, is de samenwerking tussen coöperaties en gemeenten voor het realiseren van de energietransitie door diverse bijeenkomsten verstevigd en lag er eind 2024 een Visie op een Groen Blauw raamwerk waar de diverse o's aan hebben meegewerkt. Ook zijn jongeren betrokken bij de opgaven uit de Gebiedsagenda via onder andere een voorstelling waarbij een cabaretier met hen hierover in gesprek ging.
Het samenwerken tussen de o's om gebiedsontwikkeling te realiseren vraagt bestuurlijke innovatie. De Erasmus Universiteit gaf hierover eind 2024 een workshop aan de Begeleidingsgroep en levert hierover in 2025 een essay met aanbevelingen op. Hier pakken we in 2025 op door, samen met een nieuwe toegekende Regio Deal voor de periode eind 2025 - eind 2029 om de regionale samenwerking verder te versterken.

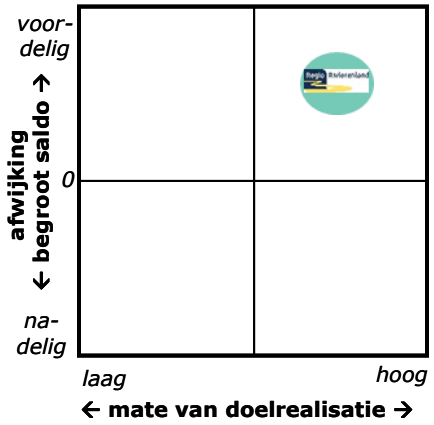
Achtergronden bij dit programma

Producten
Tot dit programma behoren de volgende producten:
- Algemene bestuursondersteuning
- Speerpunten (speerpuntberaden & beleidsondersteuning) en projecten, waaronder begrepen de Regio Deal projecten en het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF)

Meer informatie is te vinden op onze websites www.regiorivierenland.nl en www.fruitdeltarivierenland.nl

Totaaloverzicht resultaten 2024

Eindbalans gerealiseerde doelstellingen 2024



Beknopte toelichting
Gestelde doelen zijn voor het overgrote deel behaald. Tevens is voor het overgrote deel gewerkt binnen de bestaande budgetten en heeft geen overschrijding plaatsgevonden. Daar waar overschrijding of onderschrijding heeft plaatsgevonden geldt dat hiervoor een oorzaak te duiden is.

Toelichting op successen en afwijkingen vindt u op de komende pagina's.

Programma 2 *Bedragen x € 1.000*	**Begroting 2024**		**Rekening 2024**	**Afwijking**	
	Primitief	t/m AB dec			
Lasten	13.820	14.293	14.377	84	N
Baten	15.173	15.764	16.058	295	V
Subtotaal	**1.352**	**1.471**	**1.682**	**211**	V
Gemeentelijke bijdrage	-	-	-	-	
Saldo van baten en lasten	**1.352**	**1.471**	**1.682**	**211**	V
Onttrekkingen reserves	101	174	137	-37	N
Stortingen reserves	-	47	76	29	N
Gerealiseerd resultaat	**1.453**	**1.597**	**1.742**	**145**	V

Toelichting programma 2:
Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening heeft het boekjaar 2024 afgesloten met een positief resultaat van € 145.000.

Doorstroompunt: ten opzichte van de bestuursrapportage komen de lasten in 2024 € 13.000 lager uit. Dit is het gevolg van lagere overige personeelskosten (zoals reiskosten) en een hogere ureninzet vanuit het Doorstroompunt binnen het Regionaal programma Voortijdig Schoolverlaten, wat leidt tot lagere personeelslasten. De baten zijn in 2024 € 21.000 lager. Door extra uitgaven in het Regionaal programma Voortijdig Schoolverlaten is er € 29.000 meer subsidiegeld gebruikt, echter door de hierboven genoemde lagere lasten en een lagere overhead zijn er € 50.000 minder reguliere Rijksmiddelen gebruikt. Deze zijn toegevoegd aan de 'Nog te besteden gelden van derden' op de balans.

Leerplicht: de lasten in 2024 komen ten opzichte van de bestuursrapportage € 19.000 hoger uit. Dit is het gevolg van langdurige ziekte en uitval. Om dit op te vangen is enerzijds een beroep gedaan op ureninzet vanuit een ander team en deze kosten zijn intern doorbelast en anderzijds zijn extra uren ingehuurd. Daarnaast zijn de kosten overhead lager dan opgenomen in de bestuursrapportage. Het

resultaat van Leerplicht is positief, een bedrag van € 37.000 wordt toegevoegd aan de reserve Contractgestuurde dienstverlening. Dit is € 10.000 minder dan in de bestuursrapportage was opgenomen.

Het Inkoopbureau was in 2024 wederom verlieslatend, omdat de oorzaken die hieraan ten grondslag liggen structureel van aard zijn. Het Algemeen Bestuur heeft op 11 december 2024 besloten om te stoppen met het Inkoopbureau bij Regio Rivierenland. Het tekort over 2024 bedraagt € 134.000. Dit is lager ten opzichte van de bestuursrapportage, omdat er met name meer inkomsten zijn gegenereerd uit de verrichte inkooptrajecten en een achterstallige factuur alsnog is voldaan.

Bij Versis wordt het vervoer afgerekend op basis van daadwerkelijk gebruik, doordat meer gebruik is gemaakt van het vervoer waren zowel de baten als de lasten hoger ten opzichte van de bestuursrapportage. Door de bonusmalusregeling voor de uitvoerende partijen zit er een verschil in deze afwijking tussen de lasten en de baten. Dit resulteert in een storting van € 39.000 in de reserve Contractgestuurde Dienstverlening.

Voor Wmo/Jeugd is het resultaat € 179.000. Dit is tot stand gekomen doordat het uitvoeringsbudget niet volledig is ingezet, er extra inkomsten waren voor het afsluiten van maatwerkovereenkomsten en lagere personeelslasten. Het resultaat wordt uitgekeerd aan de gemeenten.

Bij Inburgering zijn de baten € 25.000 hoger en de lasten € 27.000 hoger gerealiseerd door de betaling en facturatie van een nagekomen rekening uit 2023 voor inburgeringsvoorzieningen. Dit resulteert per saldo, door hogere inhuurkosten, in een tekort van € 4.000 inclusief overhead, dat wordt verrekend bij de uitkering van het jaarrekeningresultaat.

Een gedetailleerde financiële verschillenanalyse per programma vindt u bij het onderdeel ‘Overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop’ vanaf pagina 48.

Realisatie per programma onderdeel						
		Inhoudelijk resultaat		Middelen x € 1.000		Gewijzigde risico's
		Prognose Berap	Realisatie	Lasten	Baten	
1.	Uitvoering van de begeleiding, monitoring en terugplaatsing van jongeren zonder startkwalificatie van 18 jaar t/m 22 jaar.					-
2.	Initiëren van projecten gericht op de doelgroep van Doorstroompunt					-
3.	Uitvoering van (een gedeelte van) de leerplichtfunctie voor de deelnemende regiogemeenten					-
4.	Preventieve en repressieve werkzaamheden sociale zaken voor de regiogemeenten (Sociale Recherche)					-
5.	Inkoopondersteuning en advies voor de regiogemeenten					-
6.	Participeren en waar mogelijk initiëren van acties op het gebied van samenwerking en shared services en het initiëren van projecten					-
7.	Coördineren en beheren van de uitvoering van Versis					-
8.	Ondersteuning van 6 gemeenten op het gebied van WMO/Jeugd					-
9.	Uitvoer (van een gedeelte) van de Wet Inburgering voor de regiogemeenten.					
Totaal				**14.377**	**16.058**	

Toelichting bij de tabel
De baten en lasten worden in de financiële administratie niet afzonderlijk geregistreerd op basis van de opsomming in bovenstaande tabel. De financiële administratie is op andere wijze ingericht. Daarom is alleen een totaalbedrag vermeld van de baten en lasten.

Het resultaat van programma 2 is als volgt opgebouwd

Opbouw resultaat Programma 2 *Bedragen x € 1.000*	
Gerealiseerde baten	16.058
Programmalasten (exclusief overhead)	14.377
Onttrekkingen reserves	137
Stortingen reserves	76
Resultaat	**1.742**

Het programma sluit met een overschot, omdat overeenkomstig BBV-voorschrift de overheadkosten niet meer bij de programma's worden opgenomen, maar (zonder toerekening aan taakvelden) centraal verantwoord worden bij programma 3 Algemene baten en lasten. De aan de uitvoering van programma 2 Contractgestuurde dienstverlenging toe te rekenen overhead komt in werkelijk uit op € 1.567.000 (begroot: € 1.597.000).

Successen in beeld



Leerplicht en Doorstroompunt

In 2024 zijn met alle deelnemende gemeenten gesprekken gevoerd over de inzet en uitbreiding van Leerplicht. Het cluster Leerplicht is vervolgens uitgebreid en klaar voor de doorontwikkeling vanaf januari 2025. De Leerplichtambtenaar po/vo krijgt meer focus en ruimte voor de preventieve aanpak. Voorlichting en advies op zowel basisscholen als vo-scholen worden toegevoegd aan het takenpakket. Ook ouders en andere ketenpartners kunnen voor advies bij Leerplicht terecht. De nieuwe rol Leerplichtambtenaar mbo gaat gemeente overstijgend werken in nauwe samenwerking met het Doorstroompunt, de mbo-scholen zowel binnen als buiten onze regio en Werk en Inkomen. De doorontwikkeling van Leerplicht Regio Rivierenland richt zich ook op nog meer inzetten vanuit de ontwikkeling en het recht op onderwijs.
Verder is het proces met betrekking tot het opstellen van een nieuw Regionaal Programma 2026-2029 gestart en zijn de eerste werksessies hiervoor geweest. Zowel Leerplicht als het Doorstroompunt geven hun input op basis van signalen uit de regio en het werkveld, uitdagingen en knelpunten.

Bij het cluster Doorstroompunt is het leveren van maatwerk in 2024 verder toegenomen. Het Doorstroompunt heeft bij complexere casuïstiek vooral de rol van regievoering en beweging creëren. In goede samenwerking en met korte communicatielijnen met ketenpartners. De inzet van het Doorstroompunt binnen de projecten Actietafel Kwetsbare jongeren en de Sluitende aanpak kwetsbare jongeren is in 2024 intensief en heel waardevol gebleken.
De wetswijziging Van School naar Duurzaam Werk is opgeschoven en staat nu gepland voor 1-1-2026. Daarmee lopen de projecten uit het huidige vsv-programma door in 2025. Alle projecten zijn in 2024 geëvalueerd. Veel projecten zijn nog altijd heel waardevol voor onze regio en hiervan wordt geadviseerd deze ook onder te brengen in het nieuwe Regionaal programma vanaf 2026. Het project Ouderbetrokkenheid wordt na 2024 afgerond en overgedragen aan de deelnemende scholen.



Sociale Recherche

De werkzaamheden van het Sociale Recherche bestonden ook in 2024 uit het voorkomen en opsporen van uitkeringsfraude. Het team heeft fraudezaken opgespoord zoals zwartwerken, verzwijgen van vermogen, woon- en zorgfraude.

In het totaal zijn 34 onderzoeken afgerond, waarbij in een aantal onderzoeken fraude is vastgesteld. De daadwerkelijk afhandeling hiervan ligt bij de opdrachtgevers. Naast de reguliere onderzoeken bij de Sociale Recherche zijn in 2024 nog 91 meldingen over vermoedelijke fraude met bijstandsuitkeringen afkomstig van andere instanties binnengekomen.

De Sociale Recherche heeft daarnaast geparticipeerd in het Intergemeentelijk Projectteam (IGP) en deelgenomen aan integrale controles. Daarnaast zijn er minder verzoeken vanuit gemeente geweest voor de inzet vanuit de Sociale Recherche in het kader van zorgfraude.



Inkoopbureau

In 2024 was de ondersteuning van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen bij inkoopvraagstukken en de begeleiding van aanbestedingstrajecten vergelijkbaar met het voorgaande jaar. Het ging hierbij zowel over individuele als gezamenlijke aanbestedingen.

Hoewel de taken van het Inkoopbureau zich uitermate goed lenen voor een regionale aanpak, laat de praktijk de afgelopen jaren een andere ontwikkeling zien. Gemeenten organiseren steeds vaker hun eigen aanbestedingstrajecten en hebben inkoop gedeeltelijk in eigen huis of bij een bedrijfsvoeringsorganisatie georganiseerd. De dienstverlening kan de afgelopen jaren niet kostendekkend worden aangeboden vanuit de GR. Het Algemeen Bestuur heeft op 11 december 2024 besloten om het Inkoopbureau bij Regio Rivierenland per 1-5-2025 geleidelijk af te bouwen. De dan lopende inkooptrajecten worden nog wel afgerond. Het betekent dat het Inkoopbureau binnen onze organisatie gaat stoppen.



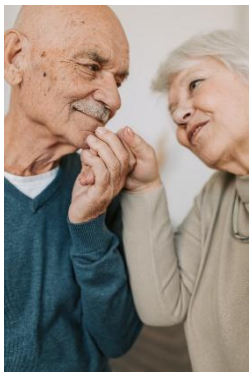
Versis

Regio Rivierenland organiseert Versis namens en in samenwerking met de gemeenten. In 2024 waren het sociaal recreatief Wmo-vervoer voor 8 gemeenten en het leerlingen- en jeugdvervoer voor 5 gemeenten in Versis ondergebracht.

De daadwerkelijke kosten van het vervoer worden maandelijks doorbelast aan de gemeenten. Ruim 4.350 inwoners met een gemeentelijke indicatie (8 gemeenten) maakten met het sociaal recreatief vervoer samen ongeveer 1.200.000 reiskilometers.

Elke schooldag gingen ongeveer 730 kinderen met het leerlingenvervoer (5 gemeenten) van/naar school en er reisden 75 jeugdigen van/naar zorg.

De kwaliteit van Versis is goed: reizigers geven het vervoer gemiddeld een 8,1 (Wmo-vervoer, gemiddeld 2024) of 7,5 (leerlingen- en jeugdvervoer, mei 2024). De gevolgen van personeelskrapte was in 2024 nog steeds merkbaar, wat soms resulteerde in langere wachttijden.



Uitvoering Wmo -Jeugd

De nieuwe inkoop Wmo-Jeugd is op 1 juli 2023 ingegaan. Echter, om te zorgen dat de zorg voor inwoners zo constant en goed mogelijk bleef doorlopen was een overgangsregeling tot 1 juli 2024 van toepassing. Vanuit onze organisatie zijn gemeenten en zorgaanbieders hierbij ondersteund en hebben we toegezien op een goede overgang naar het nieuw gecontracteerde aanbod.

Daarnaast is met de nieuwe inkoop een nieuw gecontracteerd veld ontstaan en liggen nieuwe afspraken en verplichtingen ten grondslag aan deze samenwerking. Hierin hebben we prioritering aangebracht om zo snel als mogelijk goed inzicht en grip hierop te krijgen. Met het afsluiten van de nieuwe dienstverleningsovereenkomst per 1 juli 2023 tussen de gemeenten en Regio Rivierenland is de ontwikkeling van contractmanagement naar leveranciersmanagement in gang gezet. Om dit verder te concretiseren is dit jaar het uitvoeringsplan opgesteld.

De taken rondom de Jeugdbeschermingstafel, het Regionaal Expertiseteam en het beleidsadvies maakten in 2024 nog tijdelijk onderdeel uit van de werkzaamheden van onze organisatie. Per 1-1-2025 zijn deze taken en de betrokken medewerkers overgegaan naar de gemeente Tiel.



Uitvoering Wet Inburgering

In 2024 is een doorstart gemaakt van de uitvoering van Wet Inburgering met 5 gemeenten: Buren, Culemborg, Neder-Betuwe, Tiel en West Maas en Waal. Er is een nieuwe DVO opgesteld en aangegaan door de 6 partijen met daarin afspraken die passen bij de inburgeringspraktijk zoals deze zich ontwikkeld heeft in de afgelopen jaren.

Op dit moment worden ongeveer 600 inburgeraars door ons begeleid bij het behalen van hun inburgering. Dit is een toename ten opzichte van vorig jaar. Die toename is te verklaren, omdat er nog geen inburgeraars uitstromen. De inburgeringstermijn is 3 jaar en dat wil zeggen dat de uitstroom pas recent op gang is gekomen. Ongeveer een vijfde deel van de inburgeraars behoort onder de categorie ‘gezinsmigrant’. Dit betreft personen die in Nederlands zijn komen wonen, omdat zij getrouwd zijn met een Nederlands burger. Het overgrote deel van de caseload bestaat uit inburgeringsplichtingen die via een procedure op het AZC in een van de gemeenten is komen wonen. Deze doelgroep wordt tevens financieel ontzorgd en gecoacht: dit doen de financieel ontzorgers van de regio. Met deze vorm van ondersteuning wordt ingezet op het voorkomen van schulden en het zo snel mogelijk participeren.

In 2024 is tevens een stabiel team gerealiseerd waardoor continuïteit in de werkzaamheden is geborgd: door te investeren in de onderlinge samenwerking intern en extern zijn er regionale afspraken gemaakt over de uitvoeringspraktijk waardoor het proces versoepeld is. Omdat de begeleiding van inburgeraars naar tevredenheid verloopt, is er een stap gezet richting ontwikkeling en (ambtelijke) samenwerking. Er is een Community of Practice opgestart met alle partners en gemeenten, om met elkaar te leren en te blijven ontwikkelen. Hierbij worden de deelnemers ondersteund door Divosa. Verder zijn er belangrijke stappen gezet op het gebied van automatisering: het client-volgsysteem voorziet in de verantwoording richting het CBS, alle correspondentie (brieven) zijn

	geautomatiseerd en er is een start gemaakt met het ontwikkelen van een module voor het registreren van SPUK uitgaven voor de gemeenten (voor de SiSa verantwoording).

Beleidsindicatoren

De wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren binnen programma 2 Contractgestuurde dienstverlening hebben betrekking op vroegtijdig schoolverlaters en onderwijsverzuim.

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie MBO
Realisatie % VSV-ers 12 t/m 22 jaar schooljaar 2022-2023

Gemeente	Aantal deelnemers	VSV-ers	VSV-%	Landelijk VSV-%
Buren	644	24	3,73%	6,42%
Culemborg	617	46	7,46%	6,42%
Maasdriel	562	42	7,47%	6,42%
Neder-Betuwe	742	30	4,04%	6,42%
Tiel	1.063	64	6,02%	6,42%
West Betuwe	1.355	64	4,72%	6,42%
West Maas en Waal	431	18	4,18%	6,42%
Zaltbommel	818	39	4,77%	6,42%
Totaal	**6.232**	**327**	**5,25%**	

Bron: VSV-verkenner/DUO (definitieve cijfers schooljaar 2022-2023). De cijfers over schooljaar 2023-2024 zijn op het moment van opstellen van de jaarstukken nog niet vrijgegeven.

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie VO
Realisatie % VSV-ers 12 t/m 22 jaar schooljaar 2022-2023

Gemeente	Aantal deelnemers	VSV-ers	VSV-%	Landelijk VSV-%
Buren	1.370	3	0,22%	0,61%
Culemborg	1.649	10	0,61%	0,61%
Maasdriel	1.272	0	0,00%	0,61%
Neder-Betuwe	1.456	5	0,34%	0,61%
Tiel	2.067	16	0,77%	0,61%
West Betuwe	2.987	7	0,23%	0,61%
West Maas en Waal	946	6	0,63%	0,61%
Zaltbommel	1.760	7	0,40%	0,61%
Totaal	**13.507**	**54**	**0,40%**	

Bron: VSV-verkenner/DUO (definitieve cijfers schooljaar 2022-2023). De cijfers over schooljaar 2023-2024 zijn op het moment van opstellen van de jaarstukken nog niet vrijgegeven.

Bovenstaande beleidsindicatoren met betrekking tot vroegtijdig schoolverlaters geven het nettoresultaat weer van de uitvalscores. De definitieve vsv-cijfers over het schooljaar 2022-2023 laten zien dat 381 jongeren (vo en mbo) uit Regio Rivierenland zijn uitgevallen. Daarnaast zijn er nog 10 vavo-leerlingen voortijdig van school geraakt. In totaal komt het voorlopig vsv-percentage van Regio Rivierenland op 1,97%, dat zijn 391 jongeren. In onze regio is het percentage vsv licht gestegen, landelijk zien we een lichte daling. Het percentage vsv ligt in onze regio nog altijd onder het landelijk gemiddelde. De drie grootste oorzaken dat jongeren vroegtijdig van school raken zonder startkwalificatie zijn verkeerde schoolkeuze, niet meer gemotiveerd zijn en/of willen gaan werken. Ook de toename van complexe problematiek en mentale gezondheid spelen een rol.

De hierna opgenomen cijfers over schoolverzuim geven wél het effect van de verrichte inspanningen weer.

Absoluut verzuim *Realisatie schooljaar 2023-2024, leerlingen 5 t/m 17 jaar*			
Gemeente	Aantal leerlingen	Absoluut verzuim	Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen
Buren	3.745	64	17,1
Neder-Betuwe	4.421	57	12,9
West Betuwe	7.715	97	12,6
West Maas en Waal	2.509	42	16,7
Zaltbommel	4.608	92	20,0
Totaal	**22.998**	**352**	**15,3**

Bron: JVS-Jeugdvolgsysteem/DUO

Relatief verzuim *Realisatie schooljaar 2023-2024, leerlingen 5 t/m 17 jaar*			
Gemeente	Aantal leerlingen	Relatief verzuim	Relatief verzuim per 1.000 leerlingen
Buren	3.745	194	51,8
Neder-Betuwe	4.421	192	43,4
West Betuwe	7.715	456	59,1
West Maas en Waal	2.509	141	56,2
Zaltbommel	4.608	344	74,7
Totaal	**22.998**	**1.327**	**57,7**

Bron: JVS-Jeugdvolgsysteem/DUO

Intensievere inzet op preventie en relatief verzuim, resulteerden in het schooljaar 2023-2024 in een daling van het aantal absoluut verzuim. Dat is een positief resultaat. Het aantal relatief verzuim is toegenomen, maar dat is niet negatief. Wanneer scholen goed en tijdig melden, is Leerplicht vroegtijdig betrokken. Met tijdig de juiste aanpak en inzet, wordt erger en uitval voorkomen.
De toename van relatief verzuim wordt met name veroorzaakt door gebrek aan motivatie en/of willen gaan werken, maar ook een toename multi-problematiek. Leerplicht wordt meer en beter gevonden door scholen, ouders en ketenpartners bij zorg en voor advies. Leerplicht is de verbinder, voert waar nodig de regie en zorgt voor beweging in het proces, waarbij het recht op onderwijs en ontwikkeling van het kind centraal staat.

Achtergronden bij dit programma

Meer informatie over Contractgestuurde dienstverlening kunt u vinden op onze website www.regiorivierenland.nl

Totaaloverzicht resultaten 2024

In dit programma worden de overheadkosten, die niet meer toegerekend worden aan taken/activiteiten, centraal begroot en verantwoord. Alleen de kosten die een directe relatie hebben met het primaire proces worden aan de programma's toegerekend.

Naast de overheadkosten worden binnen dit programma ook de resultaten uit Treasury en de centrale budgetten voor onvoorziene uitgaven en vennootschapsbelasting begroot en verantwoord.

Programma onderdelen programma 3 Algemene baten en lasten		
A	Overhead	Taakveld 0.4 uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
B	Treasury	Het renteresultaat zoals opgenomen in taakveld 0.5 uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
C	Onvoorziene uitgaven	Het centrale budget voor onvoorziene uitgaven maakt deel uit van taakveld 0.8 'Overige baten en lasten' uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
D	Vennootschapsbelasting	Het centraal begrote bedrag voor de heffing van vennootschapsbelasting wordt opgenomen in taakveld 0.9 'Vennootschapsbelasting' uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.

Programma 3 *Bedragen x € 1.000*	**Begroting 2024**		**Rekening 2024**	**Afwijking**	
	Primitief	t/m AB dec			
Lasten	3.415	3.546	3.442	-104	V
Baten	282	710	742	31	V
Subtotaal	**-3.133**	**-2.836**	**-2.701**	**135**	V
Gemeentelijke bijdrage	-	-211	-211	-	
Saldo van baten en lasten	**-3.133**	**-3.047**	**-2.912**	**135**	V
Onttrekkingen reserves	90	90	84	-5	N
Stortingen reserves	-	-	-	-	
Gerealiseerd resultaat	**-3.043**	**-2.957**	**-2.827**	**130**	V

Toelichting programma 3:
Programma 3 Algemene baten en lasten heeft het boekjaar 2024 afgesloten met een positief resultaat van € 130.000.

De lasten zijn € 104.000 lager dan begroot. Dit als gevolg van minder kosten bij verzuimbegeleiding en de salarisadministratie en minder uitgaven op het opleidingsbudget. Dit resulteert in een voordeel van € 60.000. Ook zijn de lasten bij de ondersteuning € 54.000 lager geweest dan begroot als gevolg van minder uitgaven op inhuur van personeel, minder advieskosten en een ontvangen transitievergoeding. Daarnaast hoefde het budget voor onvoorziene uitgaven niet te worden ingezet, hetgeen resulteert in een voordeel bij de lasten van € 10.000. Bij directie en management waren de lasten € 25.000 hoger.
De baten zijn € 31.000 hoger dan begroot. Deze hogere baten komen door een hoger rente-inkomsten (€ 39.000) en een lagere vergoeding voor het Traineeship (-€ 7.000). Tot slot is er een lagere onttrekking uit de reserve (-€ 5.000) door lagere kosten voor ICT.

Overhead

Overhead heeft betrekking op ondersteunende taken die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of het externe product. De algemene definitie luidt als volgt: *overhead heeft betrekking op alle kosten die samenhangen met de sturing en de ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.*

In onderstaand overzicht is een specificatie opgenomen van de overhead, waarbij voor het onderscheid naar de verschillende kostencomponenten aansluiting is gezocht bij de definitie en opsomming uit de Notitie Overhead van de BBV-commissie. De inrichting van onze administratie sluit hierop aan. Met onderstaand overzicht geven we inzicht in de kosten van onze bedrijfsvoering.

Overhead *Bedragen x € 1.000*	**Begroting 2024**	**Bestuurs-rapportage 2024**	**Rekening 2024**	**Wijze van verdeling en toerekening van de overhead**
Lasten				
Directie en management primair proces	916	978	1.003	percentages en fte's
Concernondersteuning en bestuursondersteuning	1.591	1.540	1.486	percentages en fte's
Huisvesting	244	261	262	vaste bedragen en fte's
Personeelszaken en organisatie	224	288	227	percentages en fte's
Informatievoorziening en automatisering	338	360	353	fte's
AVG (FG-functionaris)	102	107	110	fte's
Totaal lasten	**3.415**	**3.534**	**3.441**	
Baten				
Vergoeding overheadkosten via erfpachtcanon	133	133	133	
Inkomsten uit detachering	-	165	165	
Overige ontvangen bijdragen in de overheadkosten	149	189	182	
Totaal baten	**282**	**487**	**480**	
Saldo van baten en lasten	**3.133**	**3.047**	**2.961**	
Mutaties reserves				
Onttrekking bestemmingsreserve	90	90	84	
Storting bestemmingsreserve	-	-	-	
Totaal mutaties reserves	**90**	**90**	**84**	
Resultaat taakveld 0.4 Overhead	**3.043**	**2.957**	**2.877**	

In onderstaand overzicht zijn de lasten gespecificeerd van overhead en apparaatskosten.

Specificatie *Bedragen x € 1.000*	**Overhead**	**Apparaatskosten**
Totaal lasten overhead	3.441	3.441
Organisatiekosten uitvoeringsteams Contractgestuurde dienstverlening		4.155
Organisatiekosten speerpunt- en beleidsondersteuning en projecten		1.703
Totaal lasten	**3.441**	**9.299**
Percentage van de totale lasten	**15%**	**41%**
Bedrag per inwoner	**€ 13,51**	**€ 36,51**

Treasury

Volgens de gewijzigde BBV-voorschriften worden alle rentelasten en rentebaten begroot en verantwoord op het taakveld Treasury. In de paragraaf Financiering is een renteschema opgenomen, dat inzicht geeft in de rentebaten, rentelasten en het begrote renteresultaat. Het saldo en de samenstelling van het resultaat uit treasury is in onderstaand overzicht samengevat.

Specificatie *Bedragen x € 1.000*	**Treasury**
Rentelasten externe financiering (BNG-leningen)	-
Rentebaten	301
Saldo van baten en lasten	**-301**
Af: toerekening rente aan gronden die in erfpacht zijn uitgegeven (projectfinanciering)	-
Totaal van de aan taakvelden toe te rekenen rente	**-301**
De aan taakvelden toegerekende rente (o.b.v. renteomslagpercentage van 1,5%)	-
Resultaat taakveld 0.5 Treasury (voordelig)	**301**

Onvoorziene uitgaven

In de begroting 2024 is een centraal budget voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 10.000. Het budget hoefde in 2024 niet ingezet te worden.

Vennootschapsbelasting

Regio Rivierenland is vanaf 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.
Bij de taken die als ondernemersactiviteit worden aangemerkt moet over de behaalde (fiscale) winst vennootschapsbelasting worden afgedragen, tenzij één van de in de wet opgenomen vrijstellingen van toepassing is.

Achtergronden bij dit programma

Meer informatie is te vinden op onze website www.regiorivierenland.nl.

Zijn er nieuwe of gewijzigde risico's?

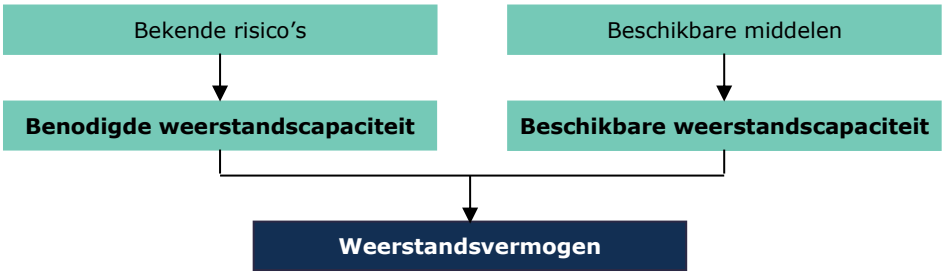
- Bij Contractgestuurde dienstverlening werken we met dienstverleningsovereenkomsten. Aan het werken met dienstverleningsovereenkomsten zijn financiële risico's verbonden. De financiële risico's en eventuele tekorten bij de uitvoering van taken voor gemeenten kunnen worden opgevangen door inzet van de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening.
- In het verleden is een integrale inventarisatie uitgevoerd van de financiële risico's, waarbij tevens een koppeling is gelegd met de saldi van reserves en voorzieningen. De in de balans opgenomen algemene reserve van € 474.000 wordt voldoende geacht voor het afdekken van de financiële risico's.
- In aanvulling op de uitgevoerde risico-inventarisatie is een vervolgonderzoek uitgevoerd, specifiek gericht op frauderisico's. Frauderisico's kunnen (latent) aanwezig zijn zowel op het gebied van onttrekking van geld of goederen aan de organisatie als ook met betrekking tot de financiële verantwoording. Doel van de frauderisico-analyse is vast te stellen hoe het staat met de kwaliteit van beheersing van frauderisico's. Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen binnen het Regiokantoor van Regio Rivierenland en de frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd.

Toelichting op het begrip weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de benodigde weerstandscapaciteit – de ingeschatte risico's – en de beschikbare weerstandscapaciteit – de middelen die beschikbaar zijn om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. Het weerstandsvermogen wordt gevormd door de aanwezige middelen om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen.

Het gaat bij het weerstandsvermogen met name om risico's die *niet* via verzekeringen of voorzieningen kunnen worden ondervangen.

In onderstaand schema is dit weergegeven:



De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door:
- de verwachte impact van de aanwezige risico's;
- de gewenste mate van zekerheid dat de risico's kunnen worden opgevangen;
- de mate waarin de risico's al op andere wijze zijn afgedekt.

De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen en mogelijkheden waarover de regio kan beschikken om eventueel optredende niet begrote kosten af te dekken, zonder invloed op de uitvoering van taken.
De middelen die we tot de beschikbare weerstandscapaciteit rekenen zijn:
- de vrije aanwendbare reserves;
- de stille reserves;
- de post onvoorzien in de begroting.

Beleid omtrent weerstandscapaciteit

Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling die taken uitvoert in opdracht van acht gemeenten. Het weerstandsvermogen van de regio wordt gevormd door het weerstandsvermogen van de afzonderlijke gemeenten. Niettemin zijn er redenen om ook binnen de Regio financiële weerstand op te bouwen. Op grond van wettelijke voorschriften is de regio verplicht voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en verliezen. Daarnaast is het wenselijk om voor bepaalde activiteiten een reserve te hebben om te voorkomen dat bedrijfsresultaten en onvoorziene omstandigheden grote afwijkingen veroorzaken in de jaarlijks geraamde gemeentelijke bijdragen en tarieven. De afgelopen jaren is de vaste gemeentelijke bijdrage van de gemeenten deels omgezet naar dienstverleningsovereenkomsten. Het leveren van maatwerk en flexibiliteit heeft als nadeel dat er meer (financiële) risico's in de bedrijfsvoering ontstaan. Om deze risico's op te kunnen vangen heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met de vorming van reserves.

Overzicht van weerstandscapaciteit en risico's bij de verschillende programma's

Om het inzicht te versterken in de bestaande en toekomstige financiële risico's en de mate waarin deze zijn afgedekt door reserves heeft het Regiokantoor in het verleden een onderzoeksrapport 'Risico's bij Regio Rivierenland' op laten stellen. In algemene zin kan gesteld worden dat er geen (grote) risico's zijn bij het Regiokantoor die om directe aanpassing in de bedrijfsvoering vragen.

Toelichting bij de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening
Voor het opvangen van tekorten (en overige financiële risico's) bij de uitvoering van contractactiviteiten (programma 2 Contractgestuurde dienstverlening) is een risicoreserve gevormd. Deze reserve is bedoeld om tegenvallende resultaten en/of wegvallende vraag op flexibele taken op te kunnen vangen. Een reserve van maximaal 30% van de totale uitgaven bij Contractgestuurde dienstverlening wordt voldoende geacht om de bedrijfsvoeringrisico's op te kunnen vangen (Besluit van het Algemeen Bestuur uit april 2011). De flexibele taken van Contractgestuurde dienstverlening bevatten risico's voor Regio Rivierenland, waarbij te denken valt aan ziekte en inhuur van personeel en fluctuaties in de vraag naar diensten/producten. Ook zijn er risico's op het gebied van vraag en aanbod. Hiertegenover staat dat de gemeenten betalen voor de gevraagde diensten. In het uiterste geval zijn gemeenten als eigenaar van de Regio Rivierenland verantwoordelijk voor tekorten die niet kunnen worden gedekt uit de gevormde reserves.

Onvoorziene uitgaven
In de begroting 2024 is een bedrag van € 10.000 opgenomen voor onvoorziene uitgaven.
Het budget onvoorzien hoefde in 2024 niet aangewend te worden.

Maatregelen op het gebied van risicobeheersing en risicomanagement

We hebben verzekeringen afgesloten voor onze eigendommen en voor het personeel. We hebben verzekeringen op het gebied van brand/opstal + inventaris/goederen, computerverzekering, aansprakelijkheid, rechtsbijstand en goed werkgeverschap. Eventuele financiële risico's en kosten van schades kunnen veelal via verzekeringspolissen worden gedekt.

De werkorganisatie en de werkprocessen zijn zodanig ingericht, dat voldoende (controle-) procedures en beheersmaatregelen functioneren om financiële risico's en frauderisico's te voorkomen of in ieder geval te beperken. We werken met (meerjarige) contracten, bijvoorbeeld op het gebied van huisvesting/onderhoud om de risico's ten aanzien financiële verplichtingen te reduceren. Ook voor de inkomsten geldt, dat we contractafspraken maken met onze klanten (bijvoorbeeld via dienstverleningsovereenkomsten). Het beheer van subsidiegelden en de bewaking van subsidievoorwaarden en -verplichtingen is voldoende ingebed in de organisatie.

Ten aanzien van de geldmiddelen wordt opgemerkt dat de organisatie geen eigen kas heeft. Alle geldstromen lopen via de bank, waardoor geen risico's bestaan ten aanzien van vervreemding of verduistering van kasgelden. De banktegoeden zijn ondergebracht bij de schatkist, waardoor ook ten aanzien van het onrechtmatig gebruik van banktegoeden de financiële risico's grotendeels zijn afgedicht, omdat voor het ontvreemden van gelden extra stappen ondernomen moeten worden. Bovendien zijn in het proces van bankbetalingen meerdere controlestappen aangebracht.

Voor wat betreft de gemeentelijke bijdrage zijn in de Regeling Regio Rivierenland bepalingen opgenomen, waardoor financiële risico's worden beperkt, in ieder geval voor de korte termijn.

Financiële kengetallen

Kengetallen zijn momentopnamen. Gewijzigde omstandigheden kunnen een behoorlijk effect hebben op de ratio's met betrekking tot onze liquiditeits- en solvabiliteitspositie en de uitkomsten van de exploitatie. In deze paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing is een opsomming gegeven van een aantal financiële risico's, die hun impact kunnen hebben op onze financiële positie en de uitkomsten van de berekende kengetallen.

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de (ontwikkeling van de) financiële positie. De uniforme kengetallen bieden de mogelijkheid om onderling cijfers te vergelijken. Daarmee dragen deze kengetallen bij aan de controlerende en kaderstellende rol van het bestuur.
Hierna nemen wij de kengetallen op, die verplicht in de programmaverantwoording moeten worden opgenomen.

Voor Regio Rivierenland zijn de volgende kengetallen relevant:
- netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- solvabiliteitsratio;
- structurele exploitatieruimte.

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de baten. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Regio Rivierenland heeft geen leningen verstrekt aan derden.
De uitkomst van de gecorrigeerde netto schuldquote is daardoor gelijk aan de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserves als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.
In het algemeen wordt een getal tussen de 25 en 40% als een gezonde positie gezien.
Regio Rivierenland heeft een gezonde solvabiliteitspositie, ondanks het feit dat de solvabiliteitsratio is gedaald tot onder de 25%. De daling van de solvabiliteitsratio in de jaarrekening 2024 wordt veroorzaakt door de aanzienlijk toename van het balanstotaal, omdat we omvangrijke bijdragen ontvangen voor de realisatie van velerlei projecten in de komende jaren (zoals rijksbijdragen en provinciale subsidies). De nog te besteden projectgelden zijn ondergebracht bij 's Rijks Schatkist.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal 3 jaar voordoen. Om de structurele lasten en baten te bepalen worden de incidentele lasten en baten van de totale lasten en baten afgetrokken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Een ruimte van meer dan 1% geeft voldoende ruimte om structurele tegenvallers op te vangen.

Kengetallen	Raming 2024	Rekening 2024
Netto schuldquote	-10,0%	-9,4%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-10,0%	-9,4%
Solvabiliteitsratio	19,0%	18,1%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	1,5%

Toelichting bij de tabel met kengetallen:
- De netto schuldquote komt uit op een lager percentage dan geraamd, omdat het saldo van de totale schuldenlast (kortlopend + langlopend) op 31 december 2024 niet in hoge mate uitstijgt boven het saldo van de vlottende activa. We hebben derhalve voldoende vorderingen en overige uitzettingen < 1 jaar om de schuldenlast te kunnen dragen.
- De solvabiliteitsratio is t.o.v. de jaarrekening 2023 licht gestegen tot het niveau van 18,1%. Dit wordt veroorzaakt door het hogere jaarrekeningresultaat van 2024.
- De structurele exploitatieruimte komt in de begroting uit op 0%, omdat we uitgaan van structureel evenwicht in de begroting. De realisatie in de jaarrekening 2024 komt uit op + 1,5% en is als volgt opgebouwd: een structureel resultaat van + € 355.000 (exclusief incidentele baten en lasten en incidentele mutaties van reserves) ten opzichte van een totaalbedrag van € 23.143.000 aan gerealiseerde baten.

Beleidskader

Het onderhoudsbeleid ligt vast in het meerjarenonderhoudsplan

Het beleidskader ligt vast in de beleidsnotitie Onderhoud gebouwen. Uitgangspunt is dat ons bedrijfspand op langere termijn op een adequate wijze wordt onderhouden. Renovaties en nieuwbouw moeten hiervan los worden gezien. Hiervoor dienen afzonderlijk middelen beschikbaar te worden gesteld door het Algemeen Bestuur. Begin 2016 is door een daartoe gespecialiseerd bureau een meerjarig onderhoudsplan, doorgerekend voor een periode van 20 jaar, opgesteld.

Financiële consequenties en vertaling daarvan in de jaarrekening

Onderhoudsvoorziening pand Burg. Van Lidth de Jeudelaan
In 2019 is in het kader van de herhuisvesting aanzienlijk geïnvesteerd en daarbij zijn geplande/voorzienbare onderhoudswerkzaamheden gecombineerd uitgevoerd met de aangebrachte vernieuwingen en verbeteringen aan en in ons pand. Als gevolg van deze uitgevoerde verbouwingen en renovaties hoefde de onderhoudsvoorziening de voorgaande jaren niet ingezet te worden.

Als gevolg van de prijsstijgingen waren we genoodzaakt het meerjarenonderhoudsplan in 2024 te actualiseren en indexeren om daarmee een actuele grondslag te hebben voor de storting aan de onderhoudsvoorziening in de begroting. Het algemeen Bestuur heeft op 3 juli 2024 het aangepaste meerjarenonderhoudsplan vastgesteld.

In 2024 is de dotatie (€ 15.546) aan de onderhoudsvoorziening uitgevoerd conform de begroting. In 2024 is er € 6.228 onttrokken voor onderhoud aan de trap, € 3.095 aan de koelinstallatie van de serverruimte, € 14.500 aan onderhoud van de klimaatinstallatie en € 16.100 aan schilderwerkzaamheden aan de buitenzijde van het pand. Daarmee bedroeg de totale onttrekking € 39.923 per saldo een mutatie van € 24.377 op de voorzieningen.

Het verloop van de onderhoudsvoorziening in 2024 was als volgt:

Onderhoudsvoorziening gebouwen Burg. Van Lidth de Jeudelaan *Bedragen x € 1.000*	
Stand onderhoudsvoorziening 31-12-2023	**108**
Dotatie onderhoudsvoorziening gebouwen in 2024	16
Onttrekkingen onderhoudsvoorziening gebouwen in 2024	-40
Stand onderhoudsvoorziening 31-12-2024	**84**

Belangrijke ontwikkelingen

Algemeen

Onze organisatie is voortdurend in verandering door de dynamiek in het openbaar bestuur en de ontwikkelingen in de samenleving. Verandering zal de constante factor zijn voor onze organisatie. Dat vraagt een organisatie die daarmee om kan gaan en kwaliteit blijft leveren. Het afgelopen jaar is veel tijd besteed aan het proces om te komen tot de volgende stap van de Gemeenschappelijke Regeling Regio Rivierenland (takendiscussie). Tijdens de bespreking van de begroting 2024 is geconcludeerd dat het nodig is (huidige) taken en besluitvorming daarover meer bewust af te wegen. Dit leidde tot een opdracht aan de ambtelijke organisatie om helderheid te bieden met betrekking tot:

1. Afwegingskader: Een framework te ontwikkelen om te bepalen welke taken regionaal of lokaal worden uitgevoerd.
2. Taken en governance: Helderheid te bieden over de uitvoering, rollen en verantwoordelijkheden van taken binnen de GR.
3. Bedrijfsvoering: Een berekeningssystematiek te ontwikkelen om bij op- en afschaling van taken de bedrijfsvoering proportioneel in te richten.

In 2024 is over deze onderwerpen meerdere malen gesproken in en met het Algemeen Bestuur. Zo zijn toekomstscenario's voor de GR verkend en is geconcludeerd dat we doorbouwen op de huidige organisatie. Dit niet met de intentie deze te laten groeien maar goed na te denken over toekomstbestendigheid, manier van organiseren en bewuste keuzes maken ten aanzien van taken. Op basis hiervan zijn ideeën en voorstellen geformuleerd.

Over deze ideeën en voorstellen is ook in en met de colleges van Burgemeester & Wethouders gesproken. Daarnaast is met alle gemeenteraden individueel gesproken om aan de voorkant input op te halen. Ook hebben we via regionale raadsinformatieavonden informatie gedeeld en vragen beantwoord. Dit alles heeft geleid tot concrete voorstellen die aan het Algemeen Bestuur zijn voorgelegd. Op 11 december 2024 heeft het Algemeen Bestuur een besluit genomen over de voorstellen waarvoor zij bevoegd gezag is en besloten de overige voorstellen richting de gemeenteraden door te geleiden.

De organisatie van de Gemeenschappelijk Regeling Regio Rivierenland bestaat uit drie onderdelen:

1. Programma's en projecten (programma 1):
Dit onderdeel richt zich op de procesmatige facilitering van regionale samenwerking op bijvoorbeeld de thema's wonen, economie (Logistiek & Vestigingsklimaat bedrijven, Agribusiness en Recreatie & Toerisme), energie en mobiliteit.

2. Contractgestuurde Dienstverlening (programma 2):
Dit onderdeel voert 7 gemeentelijke taken uit: leerplicht, doorstroompunt, inkoop, wmo-jeugd, inburgering, sociale recherche en versis (doelgroepen- en leerlingenvervoer).

3. Algemene baten en lasten (programma 3):
Dit onderdeel bestaat uit HR, Financiën, ICT, Informatieveiligheid en privacy (FG), Facilitair, Juridische Zaken, Informatiebeheer, Communicatie en het secretariaat. Dit onderdeel is gericht op de bedrijfsvoering van de GR Regio Rivierenland en de interne dienstverlening en bedrijfsprocessen die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's 1 en 2 te realiseren.

Programma's en projecten (Programma 1)

De samenwerking tussen de gemeenten wordt gefaciliteerd door meerdere programmamanagers en projectleiders voor diverse beleidsvelden/opgaven. Zij faciliteren de samenwerking tussen de gemeenten (en tussen gemeenten en samenwerkingspartners) op een hoogwaardig procesmatig

niveau en anticiperen daarbij op de wensen van de gemeenten en maatschappelijke ontwikkelingen (veranderingen, bedreigingen en kansen voor de gemeenten).
Samen met de gemeenten zetten we in op het transparant maken en houden van de onderwerpen die op regionaal niveau spelen en opgepakt worden, zodat de gemeenten(raden) het overzicht behouden en de inhoudelijke richting kunnen blijven bepalen.

Contractgestuurde dienstverlening (Programma 2)

Bij de Contractgestuurde Dienstverlening ontzorgen we de gemeenten op maat in de uitvoering van gemeentelijke taken omdat gemeenten meerwaarde zien om die taken op regionaal schaalniveau op te pakken. Die meerwaarde zit in robuustheid (medewerkers kunnen elkaar vervangen), efficiëntie (werkzaamheden kunnen optimaal verdeeld, niet per definitie per gemeente) en kostenbesparing (gemeenten profiteren van schaalvoordelen).

Algemene baten en lasten (Programma 3)

De ondersteunende diensten (HR, Financiën, ICT, Informatieveiligheid en privacy (FG), Facilitair, Juridische Zaken, Informatiebeheer, Communicatie en het secretariaat) staan direct ten dienste van het primair proces van de organisatie, zijnde de taken uit programma 1 en 2.
Ten behoeve van de instandhouding van de regionale samenwerking zelf, zijn op concernniveau werkzaamheden nodig. De concernondersteuning is gericht op:
Het werkgeverschap (arbeidsvoorwaarden (inclusief facilitaire zaken en ICT-faciliteiten), personeelsregelingen, OR).

- De planning- en controlcyclus, monitoring en financieel advies.
- Control (interne controle en algemene financiële control).
- Organisatie-inrichting (treasury, budgetbeheer, mandatering, organisatieregelingen).
- Juridische control (gemeenschappelijke regeling en interne reglementen en verordeningen).
- Archief (centrale archiefverantwoording en -wetgeving).
- Concerncommunicatie (website, intranet, nieuwsuitingen, folders).
- Bestuursondersteuning (faciliteren bestuursvergaderingen, regiomiddagen, regionale agendacommissie en bijeenkomsten).

Onderstaand zijn voor de verschillende bedrijfsonderdelen aanvullende toelichtingen opgenomen.

Communicatie
In 2024 is er een arbeidsmarktcommunicatieplan opgesteld en is een contentstrategie ontwikkeld voor diverse kanalen zoals LinkedIn, nieuwsbrieven en de website. Daarnaast heeft er gerichte communicatie plaatsgevonden rondom de Regio Deal, het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF) en de contractgestuurde dienstverlening.

Financiën
De jaarplanning van financiën wordt voor een belangrijk deel bepaald door de P&C-cyclus en de wettelijke termijnen die gelden voor de begroting en de jaarstukken in combinatie met de binnen de regio gemaakte afspraken over de data van aanbieding van de programmabegroting en de jaarrekening door gemeenschappelijke regelingen aan de gemeenten. Het financiële beheer voeren wij niet alleen uit voor Regio Rivierenland, maar ook voor Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR) en voor Arbeidsmarktregio Rivierenland. In 2024 is de gehele financiële administratie overgebracht naar een ander financieel pakket (AFAS) en is een workflow ingericht voor het goedkeuren van facturen.

ICT:
In 2024 zijn de vorig jaar aangeschafte laptops uitgerold in de organisatie en in gebruik genomen. Ook zijn belangrijke stappen gezet in de digitale veiligheid van de organisatie door de installatie van de software op laptops in beheer bij ICT onder te brengen. Dit zorgt voor een betere grip op het gebruik van veilige en up-to-date software binnen de organisatie.

AVG/FG-functionaris:
In 2024 hebben we 2 geregistreerde datalekken gehad, welke adequaat zijn afgehandeld zonder verdere schade en 2 inzage verzoeken welke binnen de gestelde termijnen zijn afgehandeld.

Juridische Zaken
In 2024 is veel tijd besteed aan juridische ondersteuning bij de Regio Deal, de openbaarmaking van verplichte categorieën als gevolg van de invoering Wet open overheid en de wijzing van de GR-tekst naar aanleiding van de gewijzigde wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Facilitair
Het afgelopen jaar zijn de plastic wegwerpbekers vervangen door een duurzaam alternatief en zijn de repromachines vervangen door modernere machines waardoor het printen en scannen makkelijker is worden en de kans op onbedoeld achtergebleven printopdrachten is verkleind.

HR
Vanuit HR (samen met het management) is het afgelopen jaar een strategische personeelsplanning opgezet. Tevens is er een onboarding programma opgetuigd voor het vlot en goed wegwijs maken van nieuwe medewerkers in de organisatie en is het keurmerk 'Great Place to Work' behouden. Ook is in 2024 de salarisadministratie bij een andere verwerker ondergebracht.

Beleidsindicatoren

Met de wetswijziging van maart 2016 in het kader van de Vernieuwing van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn een aantal beleidsindicatoren vastgesteld, die verplicht in de programma's en programmaverantwoording opgenomen moeten worden.
De wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren zijn in het hierna opgenomen overzicht

Beleidsindicator	Rekening 2024
Personele formatie (fte per 1.000 inwoners)	0,359
Personele bezetting (fte per 1.000 inwoners)	0,306
Externe inhuur (percentage van de totale salariskosten)	22%
Overhead (percentage van de totale lasten)	15%
Apparaatskosten (bedrag per inwoner)	€ 36,51

Toelichting bij de beleidsindicatoren

Personele formatie en personele bezetting
De personele formatie is gebaseerd op het formatie- en bezettingsoverzicht van eind 2024, dat gebruikt is voor de ramingen in de bestuursrapportage 2024.

Specificatie	Personele formatie	Personele bezetting
Directie en management primair proces	7,00	7,00
Concern- en bestuursondersteuning, ICT, AVG en administratie	17,67	14,59
Speerpunt- & beleidsondersteuning en projecten	9,17	8,78
Uitvoeringstaken Contractgestuurde dienstverlening	44,80	39,56
Traineeship	10,00	6,00
Arbeidsmarktregio Rivierenland	2,67	2,00
Totaal fte	**91,31**	**77,93**
Totaal fte per 1.000 inwoners	**0,359**	**0,306**

De werkelijke bezetting ligt lager dan de personele formatie. Dit heeft hoofdzakelijk te maken met openstaande vacatures en de inhuur op vacatureruimte.

Recapitulatie van de personele lasten

Specificatie *Bedragen x € 1.000*	**Personele lasten**
Bruto salariscomponenten	5.721
Pensioenpremies en overige sociale lasten	1.605
Totaal van de salarislasten van de 'eigen' medewerkers	**7.326**
Betaalde personele uitkeringen (UWV-WW + transitieverg.)	27
Ontvangen personele uitkeringen (UWV-Wazo + loonsubsidies)	-74
Totale kosten van ingehuurd personeel	2.033
Totale personele lasten	**9.312**

De kosten van ingehuurd personeel kwamen in 2024 uit op 22% van de totale personele lasten (2023: 35%).

Toelichting:
In 2024 hebben we voor inhuur van personeel een totaalbedrag van € 2.033.000 gerealiseerd. De meeste inhuur heeft in 2024 plaatsgevonden bij het Inkoopbureau, Inburgering en WMO-Jeugd. Ook heeft inhuur van extern personeel plaatsgevonden bij projecten, die hoofdzakelijk een tijdelijk karakter hebben en waarvoor geen vaste formatie wordt aangesteld (zoals bij de Regionale Energie Strategie, Ruimte en Wonen). Tot slot hebben we tijdelijk extern personeel ingezet ter vervanging bij ziekte en zwangerschapsverlof en bij vacatures na vertrek van medewerkers. De inhuurkosten konden worden gedekt ten laste van de begrote (salaris)budgetten en project-gerelateerde inkomsten.

Ziekteverzuim
We hebben in 2024 bij verschillende teams te maken gehad met (langdurig) ziekteverzuim en daarmee noodzakelijke vervanging via inhuur. De langdurige ziektegevallen hebben veelal te maken met niet werk gerelateerd verzuim.

Het ziekteverzuimpercentage is ten opzichte van 2023 met een ruime procentpunt gedaald naar 6,54%. Dit percentage bevat veelal niet werkgerelateerd langdurig verzuim. Wel zien we een toename van de werkdruk in de volle breedte van de organisatie wat effect kan hebben op de ontwikkeling van de ziekteverzuimcijfers. Hierover is het management continue met medewerkers in gesprek. Daarnaast gaan we in 2025 een beleidsplan vitaliteit opstellen om middels de uitvoering het ziekteverzuim te verlagen.

Specificatie	**Totaal verzuim percentage**	**w.v. lang verzuim percentage**
2024	6,54%	5,59%
2023	7,81%	6,55%
Mutatie ten opzichte van 2023	**-1,27%**	**-0,96%**

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid het Dagelijks Bestuur
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijkse Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het Algemeen Bestuur op 11 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.
Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 699.480. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding
Het Dagelijks Bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 458.337 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 699.480. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het Dagelijks Bestuur overigens een bedrag van € 0 acceptabel op basis van door de Algemeen Bestuur vastgestelde afspraken. In de door het Algemeen Bestuur vastgestelde afspraken (het protocol Rechtmatigheid) is namelijk geen bedrag als acceptabel opgenomen voor de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties.

Beleidskader: het Treasurystatuut van de regio

In het Treasurystatuut staan de uitgangspunten en doelstellingen voor het treasurybeleid vermeld. De uitvoering en ontwikkelingen worden in deze paragraaf toegelicht. Daarnaast is aan het eind van deze paragraaf een toelichting opgenomen over de ontwikkeling van de liquiditeitspositie.

Onderdelen die achtereenvolgens aan bod komen in deze paragraaf:
- Algemene ontwikkelingen
- Treasurybeheer
- (Krediet) Risicobeheer
- Financiering
- Ontwikkeling liquiditeitspositie

Algemene ontwikkelingen

Dit onderdeel schetst de belangrijkste interne en externe ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de treasuryfunctie, alsmede de wettelijke kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet Fido), de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de wet Hof en het verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Interne ontwikkelingen
Regio Rivierenland voldoet bij de uitvoering van de treasuryfunctie aan de wet- en regelgeving.
Bij wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Wet financiering decentrale overheden is het een verplichting geworden om overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist van het Rijk. Gelden tegen gunstige rentetarieven uitzetten op spaarrekeningen of deposito's bij andere financiële instellingen is met de invoering van Schatkistbankieren niet meer toegestaan.
Er mag een bedrag ter hoogte van 2,00% (met een ondergrens van € 1.000.000) van het jaarlijkse begrotingstotaal buiten de schatkist gehouden worden voor de uitvoering van dagelijkse taken.
Wij hebben de drempelwaarde vastgelegd op € 450.000, omdat bij een banksaldo boven € 500.000 een rentevergoeding aan de BNG betaald moet worden.

Externe ontwikkelingen, rente-ontwikkelingen
De belangrijkste externe ontwikkelingen zijn (internationale) economische indicatoren en de invloed hiervan op de geld- en kapitaalmarkt, alsmede wijzigingen in wet- en regelgeving.
Regio Rivierenland kent geen zelf ontwikkelde rentevisie. Zij volgt de marktgegevens en rente-ontwikkelingen via publicaties van gerenommeerde financiële instellingen.

Treasurybeheer

Het treasurybeheer is de (beleids) uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van het huidige treasurystatuut. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en hieraan verbonden risico's.
Met de invoering van Schatkistbankieren is de aandacht voor het volgen en bewaken van de banksaldi en de mutaties in 's Rijks Schatkist geïntensiveerd.

Risicobeheer

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een wettelijke limiet en bepaalt de maximale omvang van de externe kortgeldpositie in enig jaar. De zogenaamde netto vlottende schuld mag maximaal 8,2% bedragen van het begrotingstotaal. Daarboven moet lang geld worden aangetrokken.

De kasgeldlimiet is gelijk aan 8,2% van het begrotingstotaal van de oorspronkelijke begroting en bedroeg € 1.576.000 in 2024. Omdat de vlottende middelen hoger zijn dan de vlottende schulden is het saldo negatief. In 2024 is voldaan aan de vereisten uit de Wet fido met betrekking tot de kasgeldlimiet.

Kasgeldlimiet *Bedragen x € 1.000*	**Q1 2024**	**Q2 2024**	**Q3 2024**	**Q4 2024**
Grondslag voor norm: omvang oorspronkelijke begroting	19.225	19.225	19.225	19.225
Kasgeldlimiet o.g.v. wet Fido: 8,2% van grondslag	**1.576**	**1.576**	**1.576**	**1.576**
Gemiddelde vlottende schulden	1.294	1.099	1.075	1.087
Gemiddelde vlottende middelen	10.089	9.220	10.268	11.995
Gemiddelde netto vlottende schulden	**8.795-**	**8.122-**	**9.193-**	**10.908-**
In percentage t.o.v. begroting	-46%	-42%	-48%	-57%
Ruimte (+) / overschrijding (-)	10.371	9.698	10.770	12.484

Renterisico

De renterisiconorm is ook een wettelijke limiet en beperkt de vaste schuld die in enig jaar voor aflossing of renteherziening in aanmerking komt tot 20% van het begrotingssaldo.
Regio Rivierenland heeft geen vaste schulden of leningen. Derhalve is er geen renterisico op bestaande leningen.

Kredietrisicobeheer

Regio Rivierenland loopt geen risico's bij het uitzetten van geldmiddelen. De gelden zijn belegd conform de voorwaarden genoemd in het treasurystatuut.

Frauderisico

We hebben bij het Regiokantoor een inventarisatie van frauderisico's uitgevoerd. Het doel van deze frauderisico-analyse is vast te stellen hoe het staat met de kwaliteit van beheersing van frauderisico's binnen onze organisatie en welke beheersingsmaatregelen er eventueel nog genomen moeten worden ter voorkoming van eventuele fraude. De belangrijkste frauderisico's hebben betrekking op fraude met bancaire middelen, kantoorvoorraden en onrechtmatig gebruik van subsidiegelden. Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen binnen het Regiokantoor van Regio Rivierenland en de frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd.

Financiering

De aanwezige vaste activa zijn gefinancierd met eigen vaste financieringsmiddelen (reserves). De financiële positie is goed en de financieringsverhoudingen op basis van de balans per 31-12-2024 zijn gezond, zoals onderstaand overzicht laat zien:

Financiering *Bedragen x € 1.000*	**31-12-2023**	**31-12-2024**
Totale kapitaalbeslag in vaste activa	**764**	**661**
Financiering als volgt:		
Eigen vaste financieringsmiddelen (reserves)	2.418	2.273
Vaste schulden (langlopende BNG-leningen)	0	0
Financiering met vlottende passiva, per saldo	0	0
Totaal	**2.418**	**2.273**

De bestemmingsreserves worden de komende jaren afgebouwd en ingezet voor de bekostiging van de herhuisvesting (verbouwingsinvesteringen) en het ICT-plan (modernisering ICT-infrastructuur en vervanging kantoorautomatisering).

Regio Rivierenland heeft geen langlopende BNG-leningen meer. Deze zijn in 2022 aan Avri overgedragen bij verkoop van de gronden en beëindiging van de erfpachtconstructie.

Wettelijke kaders

In de Notitie Rente 2017 van de BBV-commissie zijn voorschriften opgenomen voor de wijze waarop de rente verwerkt moeten worden in de begroting. Alle rentelasten en rentebaten uit hoofde van financieringen moeten bij Treasury worden verantwoord. Er mag een rentevergoeding over eigen financieringsmiddelen (reserves) worden berekend, maar deze rentevergoeding is gemaximeerd tot het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de rentelasten over de externe financiering (langlopend én kortlopend). De omslagrente moet op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele vaste activa. Het in de begroting voorgecalculeerde omslagpercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond.
De BBV-commissie doet de aanbeveling om het Renteschema uit de Notitie Rente 2017 op te nemen in de paragraaf Financiering van de begroting.

In de jaarrekening 2024 hebben we de rentepercentages toegepast die in onderstaand overzicht zijn opgenomen.

Rentepercentages	
Langlopende financiering (leningen BNG)	n.v.t.
Rentevergoeding over eigen vaste financieringsmiddelen	0,0%
Omslagrentepercentage	0,0%

De bespaarde rente met betrekking tot eigen financieringsmiddelen komt in de begroting en jaarrekening ten gunste van de exploitatie en maakt onderdeel uit van het resultaat uit Treasury.

Hierna is het renteschema opgenomen uit de Notitie Rente van de BBV-commissie, waarmee inzicht wordt gegeven in de rentelasten, de rentebaten, het renteresultaat en de wijze van toerekening van de rente aan investeringen.

Renteschema

Financiering *Bedragen x € 1.000*	**Rekening 2024**
Rentelasten externe financiering (BNG-leningen)	-
Rentebaten	301
Saldo baten en lasten	**-301**
Af: toerekening rente aan gronden die in erfpacht zijn uitgegeven (projectfinanciering)	-
Totaal van de aan de overige vaste activa toe te rekenen externe rente	**-301**
Rente over het eigen vermogen (niet van toepassing, geen externe rente)	-
Totaal van de aan de overige vaste activa toe te rekenen rente	**-301**
De aan de overige vaste activa toegerekende rente (omslagpercentage 0%)	-
Gerealiseerd renteresultaat (voordelig)	**-301**

Toelichting bij het renteschema:
Het resultaat uit Treasury (opgenomen in programma 3) komt uit op € 301.000 (voordelig) en bestaat volledig uit rentebaten: € 301.000 aan ontvangen rente.

Ontwikkeling liquiditeitspositie

Op basis van de Wet Fido zijn decentrale overheden verplicht hun financiële middelen onder te brengen bij het Ministerie van Financiën (in de schatkist). Ook Regio Rivierenland heeft haar banktegoeden boven het bij de BNG-bank vastgelegde drempelbedrag van € 450.000 ondergebracht bij 's Rijks Schatkist. Dagelijks worden overtollige geldmiddelen afgeroomd naar de schatkist. Op basis van de actuele liquiditeitsbehoefte worden naar behoefte opnames uit 's Rijks Schatkist gedaan.

Het saldo in 's Rijks Schatkist op 31 december 2024 bedraagt € 8.021.000 en is € 1.893.000 hoger dan het saldo op 31 december 2023.

Het saldo van de uitzettingen bij 's Rijks Schatkist is gestegen met € 1,9 mln. Dit heeft te maken met hogere ontvangst dan uitgaven aan ontvangen subsidies en rijksbijdragen in 2024 en door eerdere facturatie zijn de inkomsten eerder ontvangen en is de vordering op gemeenten gedaald.

Paragraaf 5 – Verbonden partijen

Visie en beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee Regio Rivierenland een bestuurlijke en financiële band heeft. In de begroting en jaarstukken wordt aandacht besteed aan de verbonden partijen. Dit is vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en risico's die samenhangen met verbonden partijen. In de financiële verordening is bepaald dat nieuwe verbonden partijen en wijzigingen in bestaande verbonden partijen of eventuele problemen en beëindiging van bestaande verbonden partijen in deze paragraaf behandeld dienen te worden.

Verbonden partijen en risico's

Verbonden partijen waarmee Regio Rivierenland een bestuurlijke en financiële band heeft, kunnen risico's met zich meebrengen. Doel is deze risico's te beperken.
Bij de verschillende toelichtingen worden de risico's aangegeven, voor zover van toepassing.

Deelname in samenwerkingsverbanden

Regio Rivierenland heeft geen bestuurlijke en/of financiële belangen in andere samenwerkingsverbanden.

Totaaloverzicht baten, lasten en reservemutaties per programma

Rekening baten en lasten *Bedragen x € 1.000*		Begroting 2024		Rekening 2024	Afwijking
		Primitief	t/m AB dec		
Lasten					
1. Regionale samenwerking		1.989	5.430	5.122	-308
2. Contractgestuurde dienstverlening		13.820	14.293	14.377	84
3. Algemene baten en lasten		3.415	3.546	3.442	-104
Totaal lasten		**19.225**	**23.269**	**22.941**	**-328**
Baten					
1. Regionale samenwerking		832	4.273	4.037	-236
2. Contractgestuurde dienstverlening		15.173	15.764	16.058	295
3. Algemene baten en lasten		282	710	742	31
Totaal baten		**16.287**	**20.747**	**20.837**	**90**
Gemeentelijke bijdrage					
1. Regionale samenwerking		2.747	2.517	2.517	-
2. Contractgestuurde dienstverlening		-	-	-	-
3. Algemene baten en lasten		-	-211	-211	-
Totaal gemeentelijke bijdrage		**2.747**	**2.306**	**2.306**	**-**
Saldo van baten en lasten		**-190**	**-216**	**202**	**418**
Mutaties reserves					
1. Regionale samenwerking	Onttr.	-	-	-	-
	Stort.	-	-	-	-
2. Contractgestuurde dienstverlening	Onttr.	101	174	137	-37
	Stort.	-	47	76	29
3. Algemene baten en lasten	Onttr.	90	90	84	-5
	Stort.	-	-	-	-
Totaal mutaties reserves		**190**	**216**	**145**	**-71**
Gerealiseerd resultaat		**-**	**-**	**347**	**347**

Algemene toelichting op het overzicht van baten en lasten

De jaarrekening 2024 sluit een overschot van € 347.000 De samenstelling/opbouw van het rekeningresultaat is als volgt.

Opbouw rekeningresultaat *Bedragen x € 1.000*	Begroot resultaat	Gerealiseerd resultaat	Afwijking
Programma 1 Regionale samenwerking	1.360	1.432	72
Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening	1.597	1.742	145
Programma 3 Algemene baten en lasten	-2.957	-2.827	130
Totaal	**-**	**347**	**347**

In het op de volgende pagina opgenomen overzicht zijn de afwijkingen ten opzichte van de begroting per programma gespecificeerd/toegelicht.

Afwijkingen per programma *Bedragen x € 1.000*	**Afwijking**	
Programma 1		
Lagere kosten algemene bestuursondersteuning	11	V
Lagere uitvoeringskosten (o.a. salarislasten), per saldo	41	V
Lagere realisatie werkbudgetten, per saldo	20	V
Totaal afwijkingen Programma 1	**72**	**V**
Programma 2		
Doorstroompunt: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat door lagere overhead	-8	N
Leerplicht: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat door lagere overhead	-9	N
Sociale recherche: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat door lagere overhead	-5	N
Inkoopbureau: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat door lagere overhead	-6	N
Versis: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat door lagere overhead	-2	N
WMO/Jeugd: afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat	178	V
Inburgering afwijking werkelijk resultaat t.o.v. begroot resultaat	-3	N
Totaal afwijkingen Programma 2	**145**	**V**
Programma 3		
Lagere kosten en lagere gerealiseerde baten bij de overhead	80	V
Resultaat uit treasury	40	V
Het budget voor onvoorziene uitgaven hoefde niet ingezet te worden	10	V
Totaal afwijkingen Programma 3	**130**	**V**
Totaal afwijkingen	**347**	**V**

Toelichting Programma 1

Programma 1 heeft een positief resultaat van € 72.000. De werkelijke overhead kosten voor programma 1 zijn € 50.000 lager dan begroot . Als rekening gehouden wordt met de werkelijke overheadkosten (die verantwoord zijn bij programma 3, conform BBV-voorschrift) komt het resultaat bij programma 1 uit op een gerealiseerd overschot van € 122.000. Dit bedrag wordt vanuit de gemeentelijke bijdrage uitgekeerd aan de gemeenten.

Toelichting Programma 2

Programma 2 heeft een positief resultaat van € 145.000. De werkelijke overhead kosten voor programma 2 zijn € 30.000 lager dan begroot . Als rekening gehouden wordt met de werkelijke overheadkosten (die verantwoord zijn bij programma 3, conform BBV-voorschrift) komt het resultaat bij programma 2 uit op een gerealiseerd overschot van € 175.000. Deze wordt uitgekeerd aan de gemeenten vanuit Wmo/Jeugd voor € 179.000 en vanuit Inburgering wordt een tekort van € -4.000 verrekend.

Toelichting Programma 3

Na toerekening van de overhead aan programma 1 en 2 resteert er een gerealiseerd overschot van € 50.000 in programma 3. Deze is veroorzaakt door de hogere ontvangen rente op de tegoeden bij de schatkist en het niet inzetten van het budget onvoorzien. Dit bedrag wordt vanuit de gemeentelijke bijdrage uitgekeerd aan de gemeenten.

Specifieke toelichtingen bij projecten en activiteiten waarvoor het Rijk meerjarig financiële middelen beschikbaar heeft gesteld

De gerealiseerde baten en lasten in 2024 van de coördinatie en uitvoering van de volgende projecten/activiteiten worden hierna verantwoord/toegelicht:

- Doorstroompunt rijksmiddelen en regionale aanpak VSV
- Transformatiefonds
- Arbeidsmarktregio Rivierenland (voorheen RW-POA)

Doorstroompunt rijksmiddelen en regionale aanpak VSV (tijdvak 2021 t/m 2025)

In 2024 hebben we € 1.286.513 aan baten opgenomen inzake Doorstroompunt en VSV. Dit bedrag bestaat uit onderstaande posten:

- € 297.099 ontvangen gelden vanuit de gemeente Tiel inzake vsv-projecten 2024.
- € 68.749 in voorgaande jaren ontvangen gelden vanuit de gemeente Tiel inzake vsv-projecten.
- € 2.878 ontvangen gelden vanuit ROC Rivor inzake vsv-projecten 2024.
- € 46.952 in voorgaande jaren ontvangen gelden vanuit de gemeente Tiel inzake Aanpak Jeugdwerkloosheid.
- € 870.834 ontvangen gelden vanuit de gemeente Tiel inzake Doorstroompunt -taken 2024.

In 2024 hebben we € 1.286.513 aan lasten opgenomen. Dat bedrag bestaat onderstaande posten:

- € 368.726 vsv-projecten, waarvan € 2.878 niet SiSa plichtig
- € 46.952 Aanpak Jeugdwerkeloosheid.
- € 306.766 kwalificatieplichtgelden
- € 564.069 personeelskosten, Jeugdvolgsysteem, overige kosten en overhead

In onderstaand overzicht zijn de gerealiseerde bestedingen opgenomen inzake vsv-projecten.

Omschrijving projectonderdeel	Besteding in 2024	waarvan besteding in 2024 door contactschool (ROC Rivor)
Programmacoördinatie VSV	24.744	
1 Faciliteren maatwerktrajecten	49.240	
2 Innovatiebudget VO	9.642	
3a Overstap VO-MBO	35.821	700
5b Aanpak kwetsbare jongeren	140.653	
6 Leerwerkbedrijf	60.000	60.000
7 Ouderbetrokkenheid	23.324	
Oriëntatie vso-mbo	4.500	4.500
Pilot jongerenwerk ROC Rivor	6.600	
Procesbegeleiding wetswijziging	14.203	
Totaal	**368.727**	**65.200**
Financiering t.l.v. rijksbijdrage VSV (Regio Riv.)	365.849	
Financiering t.l.v. rijksbijdrage VSV (ROC-Rivor)	2.878	

Transformatiefonds

Voor de doelgroep kwetsbare jongeren zijn uit het Transformatiefonds financiële middelen beschikbaar gesteld voor een regionale aanpak om te komen tot vernieuwing en verbetering van de Jeugdhulp in Rivierenland. Voor de periode van 2019 t/m 2021/2022 hebben wij in totaal een bedrag van € 1.612.590 ontvangen (doorbetaling rijksbijdrage via gemeente Tiel, 3 keer een bedrag van € 537.530), waarmee maatregelen worden gefinancierd gericht op verbetering van de ketensamenwerking voor jeugdigen. Dit gebeurt via verschillende actielijnen. Uitbetaling van de toegekende rijksmiddelen loopt via de gemeente Tiel.

In 2024 is in totaal een bedrag van € 25.345 gerealiseerd (in 2023: € 105.434). Het saldo op 31 december 2024 van het niet bestede deel van de bijdrage uit het Transformatiefonds bedraagt € 85.138. Dit bedrag wordt in 2025 ingezet voor de financiering van maatregelen voor de doelgroep. Het nog niet bestede deel van de rijksbijdrage is in de balans als verplichting opgenomen bij de post 'Nog te besteden gelden van derden' met als omschrijving 'Transformatiefonds'. Vanaf 2025 is de gemeente Tiel verantwoordelijk voor het transformatiefonds, de nog te besteden gelden worden in 2025 aan hen overgedragen.

In onderstaand overzicht zijn de gerealiseerde bestedingen opgenomen overeenkomstig de indeling van de actielijnen/projecten zoals opgenomen in het Transformatieplan Regio Rivierenland.

Omschrijving projectonderdeel	Besteding in 2024
Actielijn 1 Toekomstgericht (samen)werken	25.345
Actielijn 2 Aansluiting onderwijs - zorg	-
Actielijn 3 Actietafels voor jongeren	-
Opleidingen en bijeenkomsten	-
Infographics	-
Monitoring en evaluatie	-
Totaal	**25.345**

Arbeidsmarktregio Rivierenland (voorheen RW-POA)

Regio Rivierenland is kassier voor Arbeidsmarktregio Rivierenland.
Het programmabureau coördineert de activiteiten en projecten op het gebied van Onderwijs en Arbeidsmarkt samen met andere werkpartners voor het de hele Regio Rivierenland.
De financiële middelen komen van het Rijk, de provincie en uit Europese fondsen. De geldstroom loopt grotendeels via Centrumgemeente Tiel. Sommige projecten worden financieel ondersteund door instellingen en marktpartijen. Hierna zijn overzichten opgenomen van de gerealiseerde baten en lasten in 2024.

Baten:	
Rijk – Uitkering Versterken Arbeidsmarktregio	400.077
Rijk – Dichterbij dan je denkt	-
Rijk – Aanpak Jeugdwerkloosheid	233.579
Rijk – Regionale verbinder statushouders	136.659
Provincie – subsidie Organiserend vermogen/Gelrepact/Techniekpact	249.398
ESF subsidies	502.976
Derden – HBO Hub	50.000
Totaal inkomsten	**1.572.689**
Lasten:	
Uitvoeringslasten Programmabureau Arbeidsmarktregio Rivierenland	397.419
Dichterbij dan je denkt	331.075
Aanpak Jeugwerkloosheid	296.124
Regionale verbinder statushouders	68.112
Project Organiserend Vermogen/Gelrepact/Techniekpact	2.639
ESF subsidies	293.400
Overige projectuitgaven	108.179
Totaal gerealiseerde lasten	**1.496.948**
Saldo inkomsten minus lasten	**75.741**

Het saldo van de inkomsten (€ 1.572.689) en de gerealiseerde lasten (€ 1.496.948) geeft een overschot ter grootte van € 75.741. Dit komt door het vooruit ontvangen van inkomsten voor projecten die meerjarig uitgaven hebben. Dit overschot is opgenomen in de balanspost 'Nog te besteden gelden van derden' met als omschrijving 'Arbeidsmarktregio Rivierenland en dient ter dekking van projectuitgaven in komende jaren.

Regionaal Mobiliteitsteam (RMT Rivierenland)

We hebben in 2024 van het UWV een voorschot van de rijksbijdrage voor RMT Rivierenland ontvangen van € 322.720. De rijksbijdrage RMT wordt ingezet voor de financiering van de lasten bij RMT Rivierenland. In 2024 is in totaal een bedrag van € 276.642 gerealiseerd. In het geval de rijksbijdrage niet volledig wordt besteed, moet het surplus worden terugbetaald. Afrekening vindt plaats in 2025. Het nog niet bestede deel van de rijksbijdrage voor RMT van € 46.078 is in de balans als verplichting opgenomen bij de post 'Nog te besteden gelden van derden'.

Incidentele baten en lasten

Op grond van artikel 28 lid c van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn in onderstaand overzicht de incidentele baten en lasten in het resultaat per programma gespecificeerd. We beschouwen de inkomsten en uitgaven voor de diverse projecten die we uitvoeren voor de gemeenten niet als incidenteel, ondanks het vaak kortlopende karakter van deze projecten. Het voorbereiden, faciliteren en uitvoeren van projecten is voor Regio Rivierenland een structurele en duurzame activiteit, die niet het karakter heeft van een incidentele werkzaamheid.

Programma *Bedragen x € 1.000*	**Omschrijving**	**Baten**	**Lasten**
Programma 1	Inhuur ziektevervanging		47
Programma 2	Detacheringen van personeel	62	
Programma 2	Vrijval voorziening dubieuze debiteuren	19	
Programma 2	Vergoeding frictiekosten	98	
Programma 2	Personeelskosten		340
Programma 3	Detacheringen van personeel	143	
Programma 3	Inhuur- en advieskosten		45
Kostenplaatsen	nvt		
Totaal saldo incidentele baten en lasten		**323**	**433**
Programma 1	nvt		
Programma 2	Storting reserve CgD		76
Programma 2	Onttrekking reserve CgD	137	
Programma 3	Onttrekking reserve Desintegratiekosten ontvlechtingen	41	
Effect op resultaat jaarrekening 2024		**501**	**509**
		voordeel	nadeel

Toelichting bij het overzicht van incidentele baten en lasten

In het gerealiseerde resultaat in de jaarrekening 2024 van € 347.000 zijn incidentele posten opgenomen voor een bedrag van € 501.000 aan incidentele baten en onttrekkingen aan reserves en € 509.000 aan incidentele lasten en stortingen in reserves. Het structurele resultaat in de jaarrekening bedraagt daardoor € 355.000.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Op grond van artikel 28 lid d van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn in onderstaand overzicht de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves in de jaarrekening 2024 opgenomen. Mutaties van reserves zijn in principe incidenteel van aard tenzij het een bestemmingsreserve is ter dekking van kapitaallasten.

Programma *Bedragen x € 1.000*	**Structurele mutaties reserves in 2024**	**Structurele toevoegingen reserves**	**Structurele onttrekkingen reserves**
Programma 1	nvt		
Programma 2	nvt		
Programma 3	Inzet bestemmingsreserve Herhuisvesting		44
Totaal structurele mutaties reserves		**-**	**44**

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 heeft Regio Rivierenland te maken met de gevolgen van de Wet Modernisering vennootschapsbelasting overheidsondernemingen. Over de gerealiseerde (fiscale) winst van ondernemingsactiviteiten moet in 2024 maximaal 25,8% (tot € 200.000: 19%) vennootschapsbelasting worden betaald, tenzij een vrijstelling van toepassing is.

Veel van activiteiten van Regio Rivierenland worden niet als ondernemingsactiviteit aangemerkt, omdat bij de meeste activiteiten geen sprake is van een winststreven. Voor zover wel sprake is van een onderneming geldt in het algemeen een vrijstelling voor de vennootschapsbelasting.
Regio Rivierenland kan gebruik maken van de volgende vrijstellingen:
- Vrijstelling voor samenwerkingsverbanden (bij taakuitvoering voor participanten)
- DVO-vrijstelling (bij overheidstaken)
- Deelnemingsvrijstelling (bij meer dan 5% aandelenparticipatie)

Over het boekjaar 2024 is geen vennootschapsbelasting verschuldigd.

Melding in het kader van de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Met ingang van het begrotingsjaar 2013 is de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sector rechtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen. Binnen Regio Rivierenland is er geen sprake van medewerkers die boven het wettelijke normbedrag uitkomen. De Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) schrijft voor dat voor topfunctionarissen in de zin van de WNT de bezoldigingsgegevens openbaar worden gemaakt in de jaarrekening. In de hierna opgenomen overzichten zijn de openbaar te maken bezoldigingsgegevens opgenomen.

Naam bestuurder	Functie	Periode	Bezoldiging
J.W.A. Hakkert	Secretaris	1-1-2023 t/m 31-12-2023	€ 139.762
J.W.A. Hakkert	Secretaris	1-1-2024 t/m 31-12-2024	€ 155.463

Het algemene WNT-bezoldigingsmaximum bedraagt in 2024 € 233.000 op jaarbasis. In 2023 bedroeg het algemene WNT-bezoldigingsmaximum € 223.000 op jaarbasis.

Toelichting bij J.W.A. Hakkert
Per 1 september 2021 is J.W.A. Hakkert benoemd tot secretaris-directeur van Regio Rivierenland.

De functie van secretaris betreft een fulltime dienstverband en de bezoldiging van € 139.762 in 2023 is als volgt opgebouwd:
- Beloningen € 121.249
- Premies voor pensioenregelingen en regelingen voor vervroegde uittreding € 18.513
- Belaste (variabele) onkostenvergoedingen € 0

De functie van secretaris betreft een fulltime dienstverband en de bezoldiging van € 155.463 in 2024 is als volgt opgebouwd:
- Beloningen € 136.039
- Premies voor pensioenregelingen en regelingen voor vervroegde uittreding € 19.394
- Belaste (variabele) onkostenvergoedingen € 30

Naam bestuurder	Functie	Periode	Bezoldiging
F. van der Meijden	AB lid	15-2-2024 t/m 31-12-2024	Onbezoldigd
H.M. Ostendorp	AB-lid	1-1-2024 t/m 31-12-2024	Onbezoldigd
G.J. van Grootheest	AB-lid	1-1-2024 t/m 31-12-2024	Onbezoldigd
A. Walraven	AB-lid	27-6-2024 t/m 31-12-2024	Onbezoldigd
A.J. Kottelenberg	AB-lid	1-1-2024 t/m 31-12-2024	Onbezoldigd
S. Stoop	AB-lid	1-1-2024 t/m 31-12-2024	Onbezoldigd
S. Stoop	DB-lid	1-1-2024 t/m 31-12-2024	Onbezoldigd
V.M. van Neerbos	AB-lid	1-1-2024 t/m 31-12-2024	Onbezoldigd
V.M. van Neerbos	DB-lid	7-10-2024 t/m 31-12-2024	Onbezoldigd
M. Bakermans	AB-lid	1-8-2024 t/m 31-12-2024	Onbezoldigd
M. Bakermans	DB-lid	7-10-2024 t/m 31-12-2024	Onbezoldigd

Bovenstaand overzicht geeft het lidmaatschap per 31-12-2024 weer.

Toelichting op de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage

De volgende begrotingswijzigingen hebben gezorgd voor aanpassing van de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van de primitieve begroting.

Nr	Omschrijving	Bedrag *x € 1.000*	I/S *	Dekking	Datum besluit
Gemeentelijke bijdrage programmabegroting 2024		**2.747**			
	Geen mutaties 1e halfjaar 2024				
Bijgesteld gemeentelijke bijdrage begroting 2024		**2.747**			
	Bestuursrapportage 2024:				
1	Programma 1 - Regionale samenwerking: Actualisatie van de uitvoeringskosten, inclusief bijstelling van de salarislasten en kosten- en projectbudgetten.	0	I	Gemeentelijke bijdrage	16-10-2024
2	Programma 1 - Regionale samenwerking: Bijstelling overhead toerekening in samenhang met de onderdelen van Contractgestuurde Dienstverlening.	-230	I	Gemeentelijke bijdrage	16-10-2024
3	Programma 2 - Contractgestuurde dienstverlening: Bijstelling inkomsten van het Rijk en uitgaven kwalificatieplichtgelden en personeelskosten Doorstroompunt.	*	I	Van derden ontvangen bijdragen	16-10-2024
4	Programma 2 - Contractgestuurde dienstverlening: Bijstelling budgetten van de inkomsten en uitgaven bij Leerplicht.	*	I	DVO-bijdrage	16-10-2024
5	Programma 2 - Contractgestuurde dienstverlening: Bijstelling budgetten van de inkomsten en uitgaven bij Sociale Recherche.	*	I	DVO-bijdrage	16-10-2024
6	Programma 2 - Contractgestuurde dienstverlening: Bijstelling budgetten van de inkomsten en uitgaven bij Versis voor het doelgroepenvervoer.	*	I	DVO-bijdrage	16-10-2024
7	Programma 2 - Contractgestuurde dienstverlening: Bijstelling budgetten van de inkomsten en uitgaven bij Inkoopbureau.	*	I	DVO-bijdrage	16-10-2024
8	Programma 2 - Contractgestuurde dienstverlening: Bijstelling budgetten van de inkomsten en uitgaven bij Inburgering.	*	I	DVO-bijdrage	16-10-2024
9	Programma 2 - Contractgestuurde dienstverlening: Bijstelling budgetten van de inkomsten en uitgaven bij WMO/Jeugd.	*	I	DVO-bijdrage	16-10-2024
10	Programma 3 - Algemene baten en lasten: Resultaat uit treasury door ontvangen rente.	-211	I	Gemeentelijke bijdrage	16-10-2024
11	Programma 3 - Algemene baten en lasten: Actualisatie van de overheadkosten en baten.	0	I	Gemeentelijke bijdrage & DVO-bijdrage	16-10-2024
Gemeentelijke bijdrage bestuursrapportage 2024		**2.306**			

I=Incidenteel; S=Structureel

* Deze begrotingswijzigingen hebben geen effect op de gemeentelijke bijdrage.

Verschillenanalyse per programma

Voor elk programma is een verschillenanalyse gemaakt. In aanvulling op hetgeen in de programmaverantwoording al is genoemd, geeft deze verschillenanalyse een helder overzicht van de belangrijkste financiële afwijkingen per programma.

Op de volgende pagina's zijn per programma in detail de afwijkingen tussen begroot en werkelijk toegelicht, met een uitsplitsing van de afwijkingen bij de lasten, baten en gemeentelijke bijdrage.

1. Regionale samenwerking *Bedragen x € 1.000*	**Begroting 2024** t/m AB dec	**Rekening 2024**		**Verschil**
Lasten	**5.430**	**5.122**	**->**	**-308**
Alle producten	Lagere uitvoeringslasten, waaronder salarislasten, per saldo.			-34
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	De projectuitgaven op verschillende beleidsterreinen, zoals Mobiliteit, Ruimte en de Gebiedsagenda zijn in 2024 lager dan begroot, en lopen door naar 2025. Ook de realisatie van de projectinkomsten is daardoor lager dan begroot.			-72
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	Hogere uitgaven bij de RIF- en RSF-projecten door meer afgeronde projecten en uitbetaalde voorschotten. Lagere uitgaven bij het beheerbudget van RSF.			18
Projectuitgaven Regio Deal FruitDelta Rivierenland	De uitbetaalde slottermijnen bij de vaststellingen Regio Deal subsidies zijn lager dan begroot. Ook de realisatie bij de baten is hierdoor lager dan begroot.			-219
Baten	**4.273**	**4.037**	**->**	**-236**
Algemene bestuursondersteuning	Hogere inkomsten uit doorbelasting Lobby & Branding activiteiten			24
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	De projectuitgaven op verschillende beleidsterreinen, zijn lager dan begroot en lopen door naar 2025.			-73
Speerpuntberaden, beleidsondersteuning en projecten	Hogere realisatie bij de RIF- en RSF-projecten. Zie de toelichting bij de lasten.			33
Projectuitgaven Regio Deal FruitDelta Rivierenland	Lagere realisatie bij de Regio Deal projecten. Zie de toelichting bij de lasten.			-220
Gemeentelijke bijdrage	**2.517**	**2.517**	**->**	**-**

2. Contractgestuurde Dienstverlening *Bedragen x € 1.000*	Begroting 2024 t/m AB dec	Rekening 2024		Verschil
Lasten	**14.293**	**14.377**	**->**	**84**
Doorstroompunt	Lagere lasten door lagere reiskosten en hogere inzet van personeel binnen het Regionaal programma Voortijdig Schoolverlaten.			-42
Doorstroompunt vsv-projecten	Hogere lasten door hogere ureninzet vanuit het Doorstroompunt binnen het Regionaal programma Voortijdig Schoolverlaten.			29
Leerplicht	Hogere lasten door hogere personeelskosten voor vervanging van langdurige ziekte en uitval.			19
Sociale recherche	Hogere lasten door hogere personeelskosten voor diensttijduitkering en verlofvoorziening.			8
Inkoopondersteuning	Hogere lasten door hogere personeelskosten voor inhuur personeel en opnemen van verlofvoorziening.			29
Basismobiliteit (Versis)	Hogere lasten door meer gebruik van leerlingen- en jeugdvervoer en lagere lasten door bonusmalusregeling voor de uitvoerende partijen.			129
Wmo/Jeugd	Lagere lasten door niet volledig inzetten van uitvoeringsbudget en lagere personeelskosten door vacatureruimte.			-116
Inburgering	Hogere lasten door hogere kosten voor inhuur personeel.			3
Inburgering - voorzieningen	Hogere lasten door facturatie van onderwijsroute uit 2023.			25
Baten	**15.764**	**16.058**	**->**	**295**
Doorstroompunt	Lagere baten door lagere inzet van rijksmiddelen doorstroompunt.			-50
Doorstroompunt vsv-projecten	Hogere baten door hogere inzet van subsidiegelden van het Regionaal programma Voortijdig Schoolverlaten.			29
Leerplicht	Geen afwijking			-
Sociale recherche	Geen afwijking			-
Inkoopondersteuning	Hogere baten door voldoen van achterstallige factuur en meer gegenereerde inkomsten uit inkooptrajecten.			63
Basismobiliteit (Versis)	Hogere baten door hogere facturatie van vervoerskosten.			166
Wmo/Jeugd	Hogere baten dan begroot door detachering en vergoedingen voor afsluiten van maatwerkovereenkomsten.			63
Inburgering	Hogere baten dan begroot door de hogere facturatie van de inburgeringsvoorzieningen aan de gemeenten.			25
Gemeentelijke bijdrage	**-**	**-**	**->**	**-**

3. Algemene baten en lasten *Bedragen x € 1.000*	Begroting 2024 t/m AB dec	Rekening 2024		Verschil
Lasten	**3.546**	**3.442**	**->**	**-104**
Overhead	Lagere kosten voor overhead door lagere kosten voor verzuimbegeleiding, salarisadministratie en opleidingen en lagere kosten voor inhuur en advies.			-93
Onvoorziene uitgaven	Het budget voor onvoorziene uitgaven hoefde in 2024 niet ingezet te worden.			-10
Treasury	Lagere kosten bij treasury			-1
Vennootschapsbelasting	Geen afwijkingen			-
Baten	**710**	**742**	**->**	**31**
Overhead	Lagere ontvangen inkomsten bij onze overhead.			-8
Treasury	Hogere ontvangen inkomsten bij treasury.			39
Gemeentelijke bijdrage	**-211**	**-211**	**->**	**-**

De balans per 31 december 2024

Activa *Bedragen x € 1.000*	**31-12-2023**	**31-12-2024**
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Investeringen met een economisch nut	764	661
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	-	-
Totaal vaste activa	**764**	**661**
Vlottende activa		
Uitzettingen korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	6.512	5.077
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	6.129	8.021
Overige vorderingen	274	270
Liquide middelen	454	453
Totaal vlottende activa	**13.369**	**13.821**
Totaal activa	**14.133**	**14.482**

Passiva *Bedragen x € 1.000*	**31-12-2023**	**31-12-2024**
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	845	784
Bestemmingsreserves	1.574	1.489
Nog te bestemmen resultaat	108	347
Vreemd vermogen		
Voorzieningen	175	226
Onderhandse leningen binnenlandse banken en fin. instellingen	-	-
Totaal vaste passiva	**2.699**	**2.845**
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden korter dan één jaar		
Overige schulden	2.026	1.240
Overlopende passiva		
Nog te besteden gelden van derden	8.459	8.831
Overige overlopende passiva	949	1.565
Totaal vlottende passiva	**11.434**	**11.636**
Totaal passiva	**14.133**	**14.482**

Algemene toelichting op de balans

Activabeleid

Het beleid ten aanzien van investeringen en afschrijvingen is vastgelegd in de nota activabeleid. De nota is primair bedoeld als instrument voor de kaderstellende rol van het Algemeen Bestuur en sluit aan bij het bepaalde in de gemeentewet (artikel 212) en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de nota activabeleid zijn algemene regels vastgelegd o.a. met betrekking tot het afschrijven in het jaar van aanschaf, de systematiek van lineair afschrijven en een indicatieve afschrijvingstabel.

Waarderingsgrondslagen

Onder investeringen worden verstaan uitgaven ter verwerving van een goed of ter bereiking van een doel waaraan een nuttigheid kan worden toegekend die langer duurt dan een jaar.
Investeringen worden verantwoord op de balans onder de post vaste activa.
Onder de vaste activa worden conform het BBV de volgende vaste activa onderscheiden:
- Materiële vaste activa
- Financiële vaste activa

Activa wordt gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Materiële vaste activa

Met als uitgangspunt het BBV worden twee soorten materiële vaste activa onderscheiden (artikel 35), te weten:
- Investeringen met een economisch nut (vergelijkbaar met het bedrijfsleven, waarbij het meerjarig economisch nut meeweegt in de activeringsgronden).
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijke nut.

Investeringen met een economisch nut zijn alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn. Dit betekent onder andere dat alle gebouwen een economisch nut hebben.
In het BBV is opgenomen dat activa met een meerjarig economisch nut geactiveerd moeten worden. Daarnaast mag er op deze investeringen niet resultaatafhankelijk (extra) worden afgeschreven. Met andere woorden, activa met een meerjarig economisch nut moeten eenduidig worden geactiveerd en vervolgens dient er op consistente wijze te worden afgeschreven.

In de jaarrekening van Regio Rivierenland worden alleen investeringen geactiveerd met een economisch nut. Waardering vindt plaats tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen.

Afschrijvingstermijnen
Afschrijvingen vinden lineair plaats op basis van de volgende afschrijvingstermijnen:

Gronden	geen afschrijvingen
Bedrijfsgebouwen	tussen de 10 en 30 jaar
Machines, apparaten, installaties	tussen de 4 en 15 jaar
Overige materiële vaste activa	tussen de 5 en 10 jaar

De gronden en terreinen hebben betrekking op:

- De grond van de kantoorgebouw Burgemeester Van Lidth de Jeudelaan in Tiel.
- De gronden van milieustraten en het Avri-terrein in Geldermalsen die in erfpacht zijn uitgegeven aan Avri (Deze zijn verkocht in 2022).

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs.

Vlottende activa
Onder vlottende activa zijn opgenomen:
- Vorderingen
- Uitzettingen in 's Rijks Schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
- Overlopende activa
- Liquide middelen

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.
In de gevallen waarin de invordering niet mogelijk blijkt te zijn, wordt tot afboeking wegens oninbaarheid overgegaan. De voorziening dubieuze debiteuren is ter dekking van het risico dat openstaande vorderingen op de balansdatum oninbaar blijken te zijn.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva
De voorzieningen, de vaste schulden, de vlottende schulden en de overlopende passiva zijn eveneens opgenomen tegen nominale waarde.

Toelichting op de balansposten - vaste activa

Investeringen met een economisch nut

Materiële vaste activa *Bedragen x € 1.000*	**Gronden en terreinen**	**Bedrijfs-gebouwen**	**Machines, apparaten en installaties**	**Overige materiële vaste activa**	**Totaal**
Boekwaarde 31-12-2023	**-**	**445**	**261**	**58**	**764**
+ Investeringen	-	-	-	-	-
- Desinvesteringen	-	-	-	-	-
- Afschrijvingen	-	-50	-43	-10	-103
Boekwaarde 31-12-2024	**-**	**395**	**218**	**47**	**661**
Cumulatieve afschrijving	-	927	281	58	1.266
Aanschafwaarde	-	1.323	500	105	1.927

In 2024 zijn er geen investeringen gedaan.

Toelichting op de balansposten - vlottende activa

Vorderingen op openbare lichamen

Vorderingen op openbare lichamen *Bedragen x € 1.000*	**31-12-2023**	**31-12-2024**
Te ontvangen subsidies	212	50
Vordering op gemeenten	6.279	4.764
Overige vorderingen	21	263
Totaal	**6.512**	**5.077**

Toelichting bij de vorderingen op openbare lichamen

De vordering inzake subsidies heeft betrekking op nog te ontvangen subsidiebedragen van lopende (subsidie-)projecten. In het algemeen verstrekt de provincie een subsidievoorschot van 80% en bij de afwikkeling en subsidievaststelling wordt de slottermijn uitbetaald. De in de balans opgenomen subsidievordering heeft op toegezegde provinciale subsidies voor Wonen en Regionale Energie Strategie.

Het bedrag van de vorderingen op gemeenten is relatief hoog, omdat in december 2024 en in januari 2025 voor diverse onderdelen de bijdrage voor het vierde kwartaal 2024 is gefactureerd. Bijvoorbeeld de afrekeningen van Basismobiliteit/Versis, Doorschuif BTW, Inburgeringsvoorzieningen, Traineeship, WMO/Jeugd en nota’s van Inkoopondersteuning.

Het bedrag van de overige vorderingen op openbare lichamen bestaat uit het saldo van vorderingen en schulden op bijvoorbeeld het UWV en de Belastingdienst.

Een voorziening voor mogelijke oninbaarheid wordt niet nodig geacht gezien de ouderdom van de openstaande debiteuren.

Uitzettingen in 's Rijks Schatkist

Ultimo 2024 hadden we een bedrag van € 8.021.000 uitstaan bij de schatkist.
In het begrotingsjaar 2024 hebben we maximaal € 450.000 buiten de schatkist gehouden. Dat is binnen de wettelijke kaders van het toegestane drempelbedrag (2,00% van de begroting met een ondergrens van € 1.000.000). Dagelijks wordt van het banksaldo bij de BNG het surplus boven € 450.000 afgeroomd en afgestort naar 's Rijks Schatkist.

Overige vorderingen

Overige vorderingen *Bedragen x € 1.000*	**31-12-2023**	**31-12-2024**
Vorderingen op derden	274	270
Voorziening dubieuze vorderingen	0	0
Totaal	**274**	**270**

Vorderingen op derden (€ 270.000)
De vorderingen op derden bestaat uit:
Rente 4e kwartaal 2024: € 68.000
Vooruitbetaalde bedragen: € 104.000
Nog te ontvangen bedragen van derden: € 79.000
Debiteuren derden: € 19.000

Liquide middelen

Liquide middelen *Bedragen x € 1.000*	**31-12-2023**	**31-12-2024**
Bank	454	453
Totaal	**454**	**453**

Het drempelbedrag voor schatkistbankieren bedraagt € 1.000.000. Wij hebben bij de BNG de drempel voor afstortingen naar 's Rijks Schatkist vastgelegd op € 450.000, omdat deze drempel voor ons toereikend is.

Toelichting op de balansposten - vaste passiva

Algemene reserves en bestemmingsreserves

Overzicht reserves *Bedragen x € 1.000*	31-12-2023	Toevoegingen 2024	Onttrekkingen 2024	31-12-2024
Algemene reserves				
Risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening	371	76	137	310
Algemene reserve Regiokantoor	474	0	0	474
Subtotaal algemene reserves	**845**	**76**	**137**	**784**
Bestemmingsreserves				
Reserve Doorstroompunt	283	0	0	283
Speerpuntberaden	45	0	0	45
Communicatie	9	0	0	9
Herhuisvesting	858	0	44	814
Desintegratiekosten ontvlechtingen	353	0	41	312
Revolverend fonds Contractgestuurde dienstverlening	25	0	0	25
Subtotaal bestemmingsreserves	**1.574**	**0**	**84**	**1.489**
Totaal	**2.418**	**76**	**221**	**2.273**

Toelichting bij de reserves

Risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening

Doel	De reserve is bedoeld om risico's in de bedrijfsvoering op te vangen welke kunnen ontstaan als gevolg van het leveren van maatwerk in de vorm van dienstverleningsovereenkomsten.
Aard	Algemene reserve
Maximum/plafond	30% van de uitgaven (door het Algemeen Bestuur in april 2011 vastgestelde maximum)
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	In 2024 zijn de resultaten bij de uitvoeringstaken van CgD verwerkt in de reserve (stortingen van in totaal € 76.000 en onttrekkingen van in totaal € 137.000). De risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening heeft op 31 december 2024 een saldo van € 310.000 gelijk aan 2% van de uitgaven van programma 2 Contractgestuurde dienstverlening en blijft daarmee ver onder het vastgestelde maximum van 30%.

Algemene reserve Regiokantoor

Doel	De reserve is bedoeld als buffervermogen voor het opvangen van financiële risico's en tekorten. De reserve wordt ingezet bij tekorten of als door het afbouwen of verdwijnen van taken overheadkosten niet meer binnen de begroting gedekt kunnen worden en frictiekosten ontstaan.
Aard	Algemene reserve
Optimum	Niet nader bepaald
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing

Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	De omvang van de algemene reserve is voldoende voor het afdekken van de geïdentificeerde risico's. De reserve heeft een saldo van € 474.000.

Reserve Doorstroompunt

Doel	De reserve wordt gevoed uit jaarlijkse rijksbijdragen in de algemene taakstelling en door incidentele rijksbijdragen voor specifieke activiteiten om het aantal voortijdige schoolverlaters te verminderen. Voor zover er overschotten zijn worden deze aan de reserve toegevoegd, terwijl de tekorten eruit worden gedekt. Het overschot is bedoeld om eventuele risico's bij het beëindigen van de taak op te vangen. In de Doorstroompunt-taak worden geen gemeentelijke bijdragen ontvangen.
Aard	Bestemmingsreserve
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	Afhankelijk van de duur van de Doorstroompunt-taak
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	In 2024 is er geen bedrag gemuteerd in de Doorstroompunt-reserve. De reserve heeft op 31-12-2024 een saldo van € 283.000.

Reserve Speerpuntberaden

Doel	De reserve kan worden ingezet voor de financiering van uitgaven die gerelateerd zijn aan de speerpuntberaden en de uitvoering van het Ambitiedocument, alsmede uitgaven voor activiteiten op het gebied van Lobby & Branding.
Aard	Bestemmingsreserve
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	De reserve heeft op 31 december 2024 een saldo van € 45.000. Er zijn geen mutaties geweest in 2024.

Reserve Communicatie

Doel	De reserve wordt ingezet voor de financiering van maatregelen gericht op verbetering van de communicatie.
Aard	Bestemmingsreserve
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	De reserve heeft op 31 december 2024 een saldo van € 9.000. Er zijn geen mutaties geweest in 2024.

Reserve Herhuisvesting

Doel	Het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland heeft op 11 juli 2018 ingestemd met het plan voor de herhuisvesting, waarbij Regio Rivierenland (RR) en Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) hebben geruild van pand. RR heeft het pand JS de Jongplein verkocht aan ODR en de gerealiseerde boekwinst wordt de komende jaren ingezet voor de bekostiging van de investeringsuitgaven. Daartoe is in 2018 de gerealiseerde boekwinst van € 971.000 afgestort naar de reserve.
Aard	Bestemmingsreserve
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	2039 (bij een afschrijvingsduur van 20 jaar)
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	De reserve wordt de komende jaren ingezet en valt vrij gelijk aan de afschrijvingstermijnen van de verbouwingsinvesteringen die zijn gerealiseerd in het pand Burg. van Lidth de Jeudelaan. In 2024 is een bedrag van € 44.000 ingezet. De reserve heeft op 31 december 2024 een saldo van € 814.000.

Reserve Desintegratiekosten ontvlechtingen

Doel	De reserve wordt ingezet voor de financiering van de desintegratiekosten (kosten van achterblijvende overhead), die een direct gevolg zijn van ontvlechtingen van bedrijfsonderdelen. De reserve is gevoed uit ontvangen bijdragen in het kader de ontvlechting van GGD Gelderland-Zuid in de periode van 1.7.2013 t/m 31.12.2015.
Aard	Bestemmingsreserve
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	GGD Gelderland-Zuid heeft in de jaren 2013, 2014 en 2015 een vergoeding voor desintegratiekosten betaald. Deze bedragen zijn afgestort in de reserve. De reserve wordt aangewend voor de bekostiging van de vernieuwing van de ICT-Infrastructuur en vervanging van kantoorautomatisering. De nieuwe ICT-omgeving is medio 2019 geoperationaliseerd en in gebruik genomen. In 2024 is een bedrag van € 41.000 onttrokken aan de reserve. De reserve heeft op 31 december 2024 een saldo van € 312.000.

Revolverend fonds Contractgestuurde dienstverlening

Doel	De reserve is in 2014 ingesteld voor de financiering van kosten die noodzakelijk zijn om nieuwe activiteiten voor de gemeenten te ontwikkelen of de uitvoering van bestaande taken te verbeteren.
Aard	Bestemmingsreserve
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	De reserve heeft op 31 december 2024 een saldo van € 25.000. Er zijn geen mutaties geweest in 2024.

Toelichting bij de Voorzieningen

Overzicht voorzieningen *Bedragen x € 1.000*	**31-12-2023**	**Toevoegingen 2024**	**Onttrekkingen 2024**	**31-12-2024**
Voorziening onderhoud gebouw Tiel	108	16	40	84
Voorziening Bovenwettelijk verlof	40	72	0	112
Voorziening Verlofsparen	26	3	0	29
Totaal	**175**	**91**	**40**	**226**

Voorziening onderhoud gebouwen

Doel	Voor het bedrijfsgebouw Burg. van Lidth de Jeudelaan in Tiel is een voorziening gevormd voor de periodieke uitgaven van groot onderhoud en renovaties. Jaarlijks wordt vanuit de exploitatie een bedrag aan de voorziening toegevoegd.
Aard	Egalisatievoorziening
Optimum	Op basis van geactualiseerd (meerjarig) onderhoudsplan
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	Het onderhoudsplan is geïntegreerd met het verbouwingsplan uit 2019 van de herhuisvesting. In 2024 is een bedrag van € 16.000 gedoteerd aan de voorziening en een bedrag van € 40.000 onttrokken. De voorziening heeft op 31 december 2024 een saldo van € 84.000.

Voorziening Bovenwettelijk verlof

Doel	Medewerkers kunnen verlofuren sparen om, met behoud van salaris, een langere periode vrij te nemen. Dat legt een latente claim op onze organisatie. De verslaggevingsrichtlijnen schrijven voor dat hiervoor een voorziening getroffen dient te worden. Elk jaar zal de hoogte van de voorziening opnieuw worden beoordeeld aan de hand van het bovenwettelijk verlof.
Aard	Egalisatievoorziening
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing
Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	In 2024 is een bedrag van € 72.000 aan de voorziening toegevoegd. De voorziening heeft op 31 december 2024 een saldo van € 112.000.

Voorziening Verlofsparen

Doel	Medewerkers kunnen bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens-en carrièreplanning. Deze vakantie-uren verjaren niet. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd worden.
Aard	Egalisatievoorziening
Optimum	Niet van toepassing
Laatste jaar aanwending	Niet van toepassing

Beoordeling omvang en toelichting toevoegingen en onttrekkingen	In 2024 is een bedrag van € 3.000 aan de voorziening toegevoegd. De voorziening heeft op 31 december 2024 een saldo van € 29.000.

Vaste schulden langer dan één jaar

Regio Rivierenland heeft geen langlopende geldleningen.

Toelichting op de balansposten - vlottende passiva

Overige schulden

Overzicht overige schulden *Bedragen x € 1.000*	**31-12-2023**	**31-12-2024**
Overige schulden	2.026	1.240
Totaal	**2.026**	**1.240**

De balanspost "overige schulden" bestaat uit het saldo van crediteuren (€ 744.000), te betalen loonheffing (€ 483.000), vooruit ontvangen bedragen (€ 5.000), nog te betalen salaris (€ 5.000), pensioenpremies (€ 2.000).

Overlopende passiva

De 'Nog te besteden gelden van derden' zijn in onderstaand overzicht gespecificeerd.

Overheidsuitkeringen met een specifiek bestedingsdoel *Bedragen x € 1.000*	**31-12-2023**	**Inkomsten 2024**	**Bestedingen 2024**	**31-12-2024**
Doorstroompunt - Regionale aanpak VSV	110	300	369	41
Doorstroompunt - Aanpak Jeugdwerkloosheid	47	-	47	-
Doorstroompunt - Rijksmiddelen	2	921	871	52
Projecten Regionaal Investeringsfonds (RIF)	251	34	-	286
Projecten Regionaal Stimuleringsfonds (RSF)	724	509	911	322
Gebiedsagenda	329	-	298	31
Wmo/Jeugd Beschermingstafel	10	-	10	-
Wmo/Jeugd GVJB & JeugdZorgPlus	9	-	9	-
Transformatiefonds	110	28	53	85
Transities Wmo/Jeugd	2	-	2	-
Scheidingsmiddelen	95	140	193	42
Regionaal Expert Team	-	40	27	13
Regionale Energie Strategie (RES)	329	306	277	358
Netcapaciteit	-	371	6	365
Ecologie en biodiv. hernieuwbare energie	-	462	-	462
Nationaal Programma Lokale Warmte (NPLW)	-	505	82	424
Energie Expertiseteam Rivierenland	30	-	30	-
Woonagenda/werkkapitaal Wonen	56	6	-	62
Woningbouwprojecten	56	23	79	-
Uitvoeringsagenda Woondeal proces en uitvoering	-	367	62	305
Leefbaarheid	3	-	-	3
Mobiliteitsfonds	484	255	79	660
Mobiliteitsagenda/werkbudget Mobiliteit	7	-	7	-
Mobiliteit Slim en Schoon	-	257	166	91
Regio Deal FruitDelta Rivierenland	2.741	-	1.378	1.363
LEADER	-	522	87	435
Perspectief op Werk (PoW-1)	60	-	-	60
Perspectief op Werk (PoW-2)	173	-	-	173
Regionaal Mobiliteitsteam (RMT)	102	958	695	366
Arbeidsmarktregio Rivierenland	2.728	1.573	1.470	2.830
Totaal	**8.459**	**7.577**	**7.204**	**8.831**

Overige overlopende passiva

Dit betreft de nog te betalen kosten over 2024 die in 2025 gefactureerd worden voor een totaalbedrag van € 1.565.000.

Toelichting op de balansposten - overig

Borgstellingen en garantstellingen

Regio Rivierenland heeft geen borgstellingen en/of garantstellingen.

Niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen

Onderstaande tabel geeft een beeld van de meerjarige financiële verplichtingen waar Regio Rivierenland aan verbonden is. De bedragen in de kolom "bedrag" betreffen de totale financiële verplichting tot het einde van het contract. De verlofdagenverplichting betreft de stand op 31 december die niet in de voorzieningen is opgenomen.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen *Bedragen x € 1.000*	**Bedrag**	**Einde contract**
Schoonmaak	85	4-7-2027
Canon repromachines	27	1-4-2029
Beveiliging, alarmopvolging pand	16	31-12-2025
Leaseverplichtingen auto's	80	Diverse einddata
Salarisadministratie	10	31-12-2025
Verlofdagenverplichtingen 31-12-2024	186	n.v.t.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen plaats gevonden na balansdatum.

Investeringen

Overige investeringen Regiokantoor *Bedragen x € 1.000*	Jaar van investeren	Krediet	Stand 1-1-2024	Uitgaven 2024	Stand 31-12-2024	Status
ICT-infrastructuur + kantoorautomatisering	2019/2020	200	64	0	0	gereed
Totaal		**200**	**64**	**0**	**0**	

In 2024 zijn er geen investeringen gedaan.

Bijlage 1: Overzicht gemeentelijke bijdrage

Overzicht gemeentelijke bijdragen *Bedragen x € 1.000*	Primitieve Begroting 2024	Mutaties Berap 2024	Mutaties Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2024	Buren	Culemborg	Maasdriel	Neder-Betuwe	Tiel	West Betuwe	West Maas en Waal	Zaltbommel	Totaal
Aantal inwoners Regio Rivierenland op 1-1-2023	254.660			254.660	27.725	29.729	26.020	25.448	42.604	52.720	20.065	30.349	254.660
Algemene bestuursondersteuning	1.023.839	-138.067	-39.386	846.386	92.147	98.807	86.480	84.579	141.598	175.220	66.688	100.868	846.386
Speerpunten, beleidsondersteuning en projecten	1.723.448	-92.265	-82.414	1.548.769	168.615	180.803	158.246	154.767	259.105	320.628	122.030	184.574	1.548.769
Programma 1 Regionale samenwerking	2.747.287	-230.332	-121.800	2.395.155	260.762	279.610	244.726	239.346	400.704	495.848	188.717	285.442	2.395.155
Treasury (rente)	-10.000	-211.087	-39.570	-260.657	-28.378	-30.429	-26.633	-26.047	-43.607	-53.961	-20.537	-31.064	-260.657
Onvoorziene uitgaven	10.000	0	-10.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	0	0	-48	-48	-5	-6	-5	-5	-8	-10	-4	-6	-48
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Programma 3 Algemene baten en lasten	0	-211.087	-49.618	-260.705	-28.383	-30.435	-26.638	-26.052	-43.615	-53.971	-20.541	-31.069	-260.705
Totaal gemeentelijke bijdrage	**2.747.287**	**-441.419**	**-171.418**	**2.134.450**	**232.379**	**249.176**	**218.088**	**213.294**	**357.088**	**441.876**	**168.176**	**254.372**	**2.134.450**
Gefactureerde gemeentelijke bijdrage					251.042	269.186	235.603	230.424	385.766	477.362	181.682	274.800	2.305.865
Gerealiseerd resultaat jaarrekening			**-171.418**		**-18.663**	**-20.010**	**-17.515**	**-17.130**	**-28.678**	**-35.486**	**-13.506**	**-20.428**	**-171.416**

Verdeling teruggave jaarrekeningresultaat per onderdeel en per gemeente

Teruggave jaarrekeningresultaat 2024	Buren	Culemborg	Maasdriel	Neder-Betuwe	Tiel	West Betuwe	West Maas en Waal	Zaltbommel	Totaal
Gemeentelijke bijdrage	€ -18.663	€ -20.010	€ -17.515	€ -17.130	€ -28.678	€ -35.486	€ -13.506	€ -20.428	€ -171.416
Inburgering	€ 753	€ 808		€ 692	€ 1.158		€ 545		€ 3.956
WMO-Jeugd	€ -24.790	€ -26.582	€ -805	€ -22.754	€ -38.094	€ -47.139	€ -17.941	€ -939	€ -179.044
Totaal	**€ -42.700**	**€ -45.784**	**€ -18.320**	**€ -39.192**	**€ -65.614**	**€ -82.625**	**€ -30.902**	**€ -21.367**	**€ -346.504**

Bijlage 2: SiSa verantwoording

Regio Rivierenland: SiSa C75 – Regio Deal

Volgt.

Ten behoeve van gemeente Tiel: SiSa D11, D12, D12a – RMC en VSV

OCW	**D11**	**Regeling specifieke uitkering extra financiele middelen RMC-functie** Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contact gemeente *Aard controle R* *Indicator: D11/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D11/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D11/03*		
			46.952	118.870	Ja		
OCW	**D12**	**Regionale meld- en coördinatiefunctie** **Beluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** Regeling voor vsv voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contact gemeente *Aard controle R* *Indicator: D12/01*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D12/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12/03*		
			870.834	2.480	Nee		
OCW	**D12a**	**Regionaal programma voortijdig schoolverlaten** **Beluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten** Regeling voor vsv voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contact gemeente *Aard controle R* *Indicator: D12A/01*	Besteding aan contactschool (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D12A/02*	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12A/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12A/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D12A/05*
			300.648	65.200	365.848	110.124	Nee

Ten behoeve van gemeente Culemborg: SiSa – Nationaal Programma Lokale Warmte

VRO	J95	**Regeling specifieke uitkering regionale structuur Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J95/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/02*	Activiteiten verricht conform aanvraag (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/03*	Eventuele toelichting - verplicht als bij de vorige indicator “nee” is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J95/05*	
			81.798	81.798	Ja	n.v.t.	Nee	

Bijlage 3: Controleverklaring

Volgt.

Regio Rivierenland



Visuele jaarrekening 2024

In de gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland slaan gemeenten de handen ineen. We ondersteunen en coördineren regionale beleidsprocessen om iedereen in onze regio prettig te laten blijven wonen, ondernemen en leven. Dat doen we in het samenwerkingsplatform FruitDelta. Ook voeren wij gemeentelijke werkzaamheden uit op het gebied van het sociaal domein, onderwijs, inkoop en inburgering. Hiermee helpen we jongeren, inburgeraars en andere inwoners verder.

Regio Rivierenland bestaat uit drie onderdelen:

1. Programma's en projecten:
Deskundige facilitering van regionale samenwerking op verschillende thema's

2. Contractgestuurde Dienstverlening:
Gedegen uitvoering van gemeentelijke taken

3. Algemene baten en lasten:
Nauwkeurige interne dienstverlening en bedrijfsvoering van de organisatie

Inkomsten
(afgerond in duizendtallen)

2.306	+	14.625	+	1.634	+	2.908	+	965	+	926	=	23.364
Gemeentelijke bijdrage		DVO bijdrage gemeenten		Projectbijdrage gemeenten		Rijksbijdrage		Subsidies		Overige inkomsten		

Uitgaven
(afgerond in duizendtallen)

Uitgaven 23.018

347
Resultaat
(afgerond in duizendtallen)

Programma 1
Regionale samenwerking

1. Algemene bestuursondersteuning	120
2. Speerpuntberaden en Beleidsondersteuning	967
3. Regionaal Stimuleringsfonds	543
4. Wonen	216
5. Mobiliteit	425
6. Regionale Energiestrategie	364
7. Gebiedsagenda	298
8. Ruimte	128
9. Traineeship	518
10. Regio Deal	1.456
11. LEADER	87
	5.122

Programma 2
Contractgestuurde dienstverlening

1. Doorstroompunt	1.094
2. Leerplicht	751
3. Sociale recherche	396
4. Inkoopbureau	665
5. Versis/Basismobiliteit*	7.630
6. WMO/Jeugd	1.973
7. Inburgering	1.945
	14.453

*vervoerskosten: € 7.319, beheerkosten € 311

Programma 3
Algemene baten en lasten

1. Overhead	3.441
2. Treasury	1
3. Onvoorziene uitgaven	-
4. Vennootschaps-belasting	-
	3.442

Regio Rivierenland

NOTITIE

Aan : Algemeen Bestuur

Van : Dagelijks Bestuur

Datum : 9 april 2025

Betreft : Budgetverdeling over contractgestuurde diensten

Toelichting
In het regiocoördinatoren overleg van 1 april 2025 is verzocht om aanvullend inzicht te verschaffen op de verdeling van de begrootte bedragen bij de contractgestuurde diensten in de begroting 2026 en de resultaten van de contractgestuurde diensten in de jaarrekening 2024. Daar waar mogelijk wordt ook graag inzicht verkregen in wat dit voor de individuele gemeenten betekent.

Jaarrekening 2024
De jaarrekening laat bij programma 2 zien dat er € 14.453.000 (excl. overhead; incl. reserves) is uitgegeven aan de uitvoering van de contractgestuurde diensten die in opdracht van gemeenten worden uitgevoerd. Dit betreffen de diensten; Doorstroompunt, Leerplicht, Sociale recherche, Inkoopbureau, Versis, WMO-Jeugd en Inburgering. De resultaten (positief en negatief) van Leerplicht, Sociale recherche, Inkoopbureau en Versis worden ten laste gebracht van de reserve contractgestuurde dienstverlening en de resultaten van WMO-Jeugd en Inburgering worden verrekend met de deelnemende gemeenten. In de jaarrekening zijn de onderstaande resultaten voor de verschillende contractgestuurde diensten opgenomen:

Doorstroompunt

Doorstroompunt	**Begroting 2024**	**Jaarrekening 2024**	**Verschil**
Uitgaven excl. overhead	€ 1.106.326	€ 1.093.600	€ 12.726
Overhead	€ 201.211	€ 192.912	€ 8.299
Uitgaven incl. overhead	€ 1.307.537	€ 1.286.512	€ 21.025
Inkomsten (incl. overhead)	€ -1.307.537	€ -1.286.512	€ -21.025
Resultaat (incl. overhead)	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Per saldo is er t.o.v. de begroting een voordelig resultaat van € 21.000 gereserveerd op de balans voor besteding van de rijksmiddelen in latere jaren (het doorstroompunt wordt niet door gemeentelijke bijdragen bekostigd maar door Rijksmiddelen).

Leerplicht

Leerplicht	**Begroting 2024**	**Jaarrekening 2024**	**Verschil**
Uitgaven excl. overhead	€ 694.405	€ 713.195	€ -18.790
Overhead	€ 222.565	€ 213.386	€ 9.179
Uitgaven incl. overhead	€ 916.970	€ 926.580	€ -9.610
Inkomsten (incl. overhead)	€ -963.998	€ -963.998	€ -
Resultaat (incl. overhead) - toevoeging aan reserve CgD	**€ -47.028**	**€ -37.418**	**€ -9.610**

Door hogere lasten en lagere overhead wordt er per saldo € 10.000 minder toegevoegd aan de reserve contractgestuurde dienstverlening dan begroot.

Bezoekadres: Burg. van Lidth de Jeudelaan 3, 4001 VK Tiel
Postadres: Postbus 137, 4000 AC Tiel
E: info@regiorivierenland.nl
T: 0344 63 85 55
IBAN NL55 BNGH 0285 028723

Regio Rivierenland

NOTITIE

Sociale recherche

Sociale recherche	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Verschil
Uitgaven excl. overhead	€ 387.677	€ 395.657	€ -7.980
Overhead	€ 112.963	€ 107.776	€ 5.187
Uitgaven incl. overhead	€ 500.640	€ 503.433	€ -2.793
Inkomsten (incl. overhead)	€ -500.640	€ -500.640	€ -
Resultaat (incl. overhead) - onttrekking aan reserve CgD	**€ -**	**€ 2.793**	**€ -2.793**

Door hogere lasten en lagere overhead wordt er per saldo € 3.000 onttrokken aan de reserve contractgestuurde dienstverlening om het tekort te dekken.

Inkoopbureau

Inkoopbureau	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Verschil
Uitgaven excl. overhead	€ 635.620	€ 664.839	€ -29.219
Overhead	€ 125.002	€ 119.262	€ 5.740
Uitgaven incl. overhead	€ 760.622	€ 784.101	€ -23.479
Inkomsten (incl. overhead)	€ -587.036	€ -649.815	€ 62.779
Resultaat (incl. overhead) - onttrekking aan reserve CgD	**€ 173.586**	**€ 134.286**	**€ 39.300**

In totaal is er € 134.000 onvoldoende omzet gegenereerd ter dekking van de lasten. Het tekort is echter lager dan begroot en per saldo is er € 39.000 minder onttrokken uit de reserve contractgestuurde dienstverlening dan begroot.

Versis

Versis	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Verschil
Uitgaven excl. overhead	€ 7.461.583	€ 7.590.700	€ -129.117
Overhead	€ 49.850	€ 47.561	€ 2.289
Uitgaven incl. overhead	€ 7.511.433	€ 7.638.261	€ -126.828
Inkomsten (incl. overhead)	€ -7.511.433	€ -7.677.339	€ 165.906
Resultaat (incl. overhead) - toevoeging aan reserve CgD	**€ -**	**€ -39.078**	**€ 39.078**

Per saldo is er t.o.v. de begroting een voordelig resultaat van €39.000 (als gevolg van ontvangen bonusmalusvergoedingen en lagere overhead) dat wordt toegevoegd aan de reserve contractgestuurde dienstverlening.

WMO-Jeugd

WMO-Jeugd	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Verschil
Uitgaven excl. overhead	€ 2.089.457	€ 1.973.472	€ 115.986
Overhead	€ 453.979	€ 453.428	€ 551
Uitgaven incl. overhead	€ 2.543.436	€ 2.426.900	€ 116.536
Inkomsten (incl. overhead)	€ -2.543.436	€ -2.605.944	€ 62.508
Resultaat (incl. overhead) - teruggave aan gemeenten	**€ -**	**€ -179.044**	**€ 179.044**

Per saldo is er t.o.v. de begroting een voordelig resultaat van € 179.000 gerealiseerd door lagere personeelskosten en lagere uitvoeringskosten. Dit wordt conform de verdeling zoals opgenomen in de jaarrekening (bijlage 1, bladzijde 74) teruggegeven aan de gemeenten.

Bezoekadres: Burg. van Lidth de Jeudelaan 3, 4001 VK Tiel
Postadres: Postbus 137, 4000 AC Tiel
E: info@regiorivierenland.nl
T: 0344 63 85 55
IBAN NL55 BNGH 0285 028723

Inburgering

Inburgering	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Verschil
Uitgaven excl. overhead	€ 1.918.041	€ 1.945.423	€ -27.382
Overhead	€ 431.633	€ 432.759	€ -1.127
Uitgaven incl. overhead	€ 2.349.674	€ 2.378.183	€ -28.509
Inkomsten (incl. overhead)	€ -2.349.674	€ -2.374.227	€ 24.553
Resultaat (incl. overhead) - betalen door gemeenten	**€ -**	**€ 3.955**	**€ -3.956**

Per saldo is er t.o.v. de begroting een nadelig resultaat van € 4.000 door hogere kosten als gevolg van inhuur van personeel. Dit wordt conform de verdeling zoals opgenomen in de jaarrekening (bijlage 1, bladzijde 74) in rekening gebracht bij de gemeenten.

Begroting 2026

In de programmabegroting is binnen programma 2 € 12.709.000 (excl. reserves en overhead) begroot voor de uitvoering van de contractgestuurde diensten die in opdracht van gemeenten worden uitgevoerd. Dit zijn de diensten; Doorstroompunt, Leerplicht, Sociale recherche, Versis, WMO-Jeugd en Inburgering. Het Inkoopbureau is niet meer in de begroting 2026 opgenomen maar als er nog trajecten doorlopen/afgerond moeten worden, zijn er mogelijk nog wel kosten die doorbelast moeten worden.

Conform de aankondiging in de kaderbrief geldt dat bij alle onderdelen de overhead gewijzigd is door de harmonisering van de overhead toerekening. Dit heeft geresulteerd in een eenduidige manier van toerekenen waarbij elk onderdeel hetzelfde overheadbedrag per fte dient te financieren. Voor een aantal onderdelen betekent dit een stijging van de overhead per fte en voor een aantal een daling van de overhead per fte ten opzichte van de begroting 2024.
Bij sommige contractgestuurde diensten wijzigt naast het bedrag per fte ook de hoogte van de formatie. Bij een stijging van de formatie stijgt de totale overhead en bij een daling van de formatie daalt de totale overhead van de betreffende contractgestuurde dienst.

In de begroting zijn de onderstaande bedragen voor de verschillende contractgestuurde diensten opgenomen:

Doorstroompunt

Doorstroompunt	Begroting 2026
Uitgaven excl. overhead	€ 1.208.231
Overhead	€ 285.505
Uitgaven incl. overhead	€ 1.493.736
Inkomsten (incl. overhead)	€ -1.493.736
Resultaat (incl. overhead)	**€ -**

Gefinancierd vanuit Rijksmiddelen.

Bezoekadres: Burg. van Lidth de Jeudelaan 3, 4001 VK Tiel
Postadres: Postbus 137, 4000 AC Tiel
E: info@regiorivierenland.nl
T: 0344 63 85 55
IBAN NL55 BNGH 0285 028723

Leerplicht

Leerplicht	Begroting 2026	
Uitgaven excl. overhead	€	848.229
Overhead	€	311.567
Uitgaven incl. overhead	€	1.159.796
Inkomsten (incl. overhead)	€	-1.159.796
Resultaat (incl. overhead)	**€**	**-**

Dit begrootte bedrag is op dit moment niet goed uit te drukken in een bijdrage per gemeenten omdat de begroting 2026 niet representatief is voor wat we exact gaan factureren in 2026. Dit komt omdat op het moment van factureren in 2026 de kosten worden bijgewerkt op basis van de meest recente leerlingenaantallen.

Sociale recherche

Sociale recherche	Begroting 2026	
Uitgaven excl. overhead	€	417.192
Overhead	€	160.836
Uitgaven incl. overhead	€	578.028
Inkomsten (incl. overhead)	€	-394.223
Resultaat (incl. overhead) - onttrekking aan reserve CgD	**€**	**-183.805**

Dit begrootte bedrag is niet goed uit te drukken in een bijdrage per gemeenten omdat in 2026 voor wat betreft de participatiewet alleen nog de gemeente Buren apart participeert en de overige gemeenten via Werkzaak en het nog onzeker is wat er in het kader van de aanpak zorgfraude aan onderzoeken/ werkzaamheden. Daarom is nog niet duidelijk wat er in 2026 per gemeente gefactureerd zal worden.

Versis

Versis	Begroting 2026	
Uitgaven excl. overhead	€	8.063.406
Overhead	€	80.418
Uitgaven incl. overhead	€	8.143.824
Inkomsten (incl. overhead)	€	-8.143.824
Resultaat (incl. overhead)	**€**	**-**

Dit begrootte bedrag is niet goed uit te drukken in een bijdrage per gemeenten omdat de begroting 2026 niet representatief is voor wat we exact gaan factureren in 2026. Dit komt omdat de werkelijke (vervoers-)kosten worden doorbelast.

WMO-Jeugd

WMO-Jeugd	Begroting 2026	
Uitgaven excl. overhead	€	1.213.328
Overhead	€	353.839
Uitgaven incl. overhead	€	1.567.167
Inkomsten (incl. overhead)	€	-1.567.167
Resultaat (incl. overhead)	**€**	**-**

De kosten per gemeente voor uitvoering van de afspraken uit het DVO kunnen worden gedeeld, mogelijk wijzigt de verdeling per gemeente nog wel als de maatstaven (waaronder het aantal gecontracteerde zorgaanbieders) geactualiseerd worden. De extra kosten (aanvullende afspraken naast DVO) en

Bezoekadres: Burg. van Lidth de Jeudelaan 3, 4001 VK Tiel
Postadres: Postbus 137, 4000 AC Tiel
E: info@regiorivierenland.nl
T: 0344 63 85 55
IBAN NL55 BNGH 0285 028723

maatwerktrajecten zijn afhankelijk van werkelijke kosten en die zijn nu nog niet in de begroting 2026 opgenomen. De verdeling van de kosten voor de uitvoering van de DVO geeft om die reden geen totaalbeeld van wat er gefactureerd zal worden.

Inburgering

Inburgering	**Begroting 2026**	
Uitgaven excl. overhead	€	958.952
Overhead	€	408.564
Uitgaven incl. overhead	€	1.367.516
Inkomsten (incl. overhead)	€	-1.367.516
Resultaat (incl. overhead)	**€**	**-**

In de begroting 2026 wordt de nieuwe DVO verwerkt. In het nieuwe DVO is een evaluatiemoment met gemeenten opgenomen, hetgeen kan leiden tot wijzigingen in de begroting. Om die reden is op dit moment de verdeling per gemeente nog niet met zekerheid te geven.

Bezoekadres: Burg. van Lidth de Jeudelaan 3, 4001 VK Tiel
Postadres: Postbus 137, 4000 AC Tiel
E: info@regiorivierenland.nl
T: 0344 63 85 55
IBAN NL55 BNGH 0285 028723

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten van Regio Rivierenland
t.a.v. de secretaris

Aan de raden van de gemeenten van Regio Rivierenland
t.a.v. de griffier

Datum	10 april 2025
Uw kenmerk	
Ons kenmerk	25.0000199
Inlichtingen bij	M. Imthorn, mimthorn@regiorivierenland.nl
Onderwerp	Zienswijzen programmabegroting 2026 van Regio Rivierenland
Pagina	1/3

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u de programmabegroting 2026 van Regio Rivierenland ten behoeve van de bespreking in uw college en raad. De raden kunnen bij het Dagelijks Bestuur hun zienswijze over de begroting naar voren brengen. Wij vragen u uiterlijk 23 juni 2025 de gemeentelijke zienswijzen bij ons in te dienen, zodat alle reacties meegenomen kunnen worden in de vergadering van het Algemeen bestuur van 2 juli 2025, waarin de programmabegroting 2026 en de zienswijzen inhoudelijk worden behandeld. In de vergadering van het Algemeen bestuur van 3 september 2025 wordt de programmabegroting vastgesteld.

Uitgangspunten voor de begroting
De uitgangspunten voor de programmabegroting 2026 zijn in de Kaderbrief Programma-begroting 2026 opgenomen, die het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland in november 2024 heeft vastgesteld. In de Kaderbrief zijn ook de toepasselijke indexeringspercentages van de begrotingsbudgetten opgenomen.

Zienswijzen op de Kaderbrief
Na het opstellen van de Kaderbrief 2026 hebben gemeenten gelegenheid hun zienswijze kenbaar te maken. De gemeenten hebben een inhoudelijke reactie gegevens op de kaderbrief. In de bijlage treft u een overzicht van deze zienswijzen aan, inclusief een reactie hierop in relatie tot de begroting.

Op basis van de oproep van gemeenteraden in de reactie op de kaderbrief 2026 om voorafgaand aan het voorleggen van de conceptbegroting 2026 aan het AB, scenario's voor doorvoering van de taakstelling voor te leggen, is op 12 maart een voorstel aan het AB voorgelegd.

Het voorstel behelst een verlaging van salarisbudget HR (€ 28.500), verhoging van onttrekking reserves voor afschrijvingslasten conform bestemmingsreserve (€ 49.500) en het opnemen van de renteopbrengst (€ 120.000). We ontvangen de rente op de tegoeden die we hebben vanuit de (provinciale) subsidies en rijksbijdragen die we ontvangen. Het treffen van deze maatregelen tasten de omvang en kwaliteit van dienstverlening richting opdrachtgevers niet aan.

Met deze maatregelen besparen we structureel meerjarig vanaf 2026 4,6% op de gemeentelijke bijdrage uit de begroting 2025. We realiseren dus al 2 jaar eerder een grotere besparing dan de gevraagde bezuiniging van 3% in 2028.

Belangrijkste wijzigingen in Begroting 2026

- Het bedrag van de lasten in de begroting 2026 is met € 496.000 gestegen t.o.v. de begroting 2025. Het bedrag van de baten (excl. de gemeentelijke bijdrage) is gestegen met € 317.000. Belangrijkste oorzaak van deze stijging is hogere baten en lasten door het opnemen van projecten en subsidies in programma 1 (€ 1.243.000), lagere baten en lasten voor het pauzeren van de bijdrage van het RSF-fonds in 2026 (€ 511.000), en lagere baten en lasten voor Inkoopbureau (€ 516.000) wegens het beëindigen. Daarnaast zijn in alle programma's de begrote lasten toegenomen door de indexering van de salariskosten en indexering van de overige kostenbudgetten.

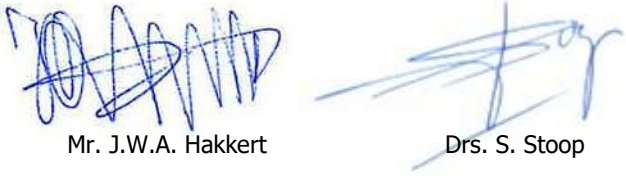
- De in de begroting opgenomen gemeentelijke bijdrage komt uit op een bedrag van € 11,27 per inwoner en dat komt neer op een daling van € 0,27 per inwoner t.o.v. de begroting 2025 (een daling van het bedrag per inwoner met 2.3%). In totaal daalt de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van de begroting 2025 met € 52.000. Deze daling is als volgt opgebouwd:
    - Indexatie van materiële en personele budgetten conform kaderbrief: + € 36.000
      Conform de kaderbrief zijn de materiële budgetten geïndexeerd met 3,3% en zijn de salarissen geïndexeerd met een correctie op de indexatie van 2025 (-1,1%) en een verwachte stijging van 3,8% voor 2026 (in totaal 2,7%, conform kaderbrief).
    - Rente-inkomsten € 120.000
      In de begroting wordt vanaf 2026 een jaarlijkse opbrengst uit rente-inkomsten opgenomen van € 120.000. Deze opbrengst in het product Treasury verlaagt de gemeentelijke bijdrage met € 110.000 door een verlaging van de toegerekende rente met € 10.000.
    - Toegenomen overheadkosten: + € 22.000
      Als gevolg van mutaties in programma 3 stijgen de overheadkosten. De mutaties betreffen o.a. indexatie van materiële en salarisbudgetten en verlaging van formatie bij HR.

- De begroting is opgesteld inclusief een geprognosticeerde inzet van (bestemmings-)reserves van in totaal € 317.000. De reserves worden ingezet voor de gerealiseerde vernieuwing/modernisering van de ICT-Infrastructuur (€ 51.000) en de verbouwingsinvesteringen voor de herhuisvesting (€ 83.000). De inzet van de bestemmingsreserve Herhuisvesting eindigt op het moment dat de verbouwingsinvesteringen volledig zijn afgeschreven. Hierdoor krijgen we niet te maken met een situatie van doorlopende kapitaallasten op het moment dat de bestemmingsreserve volledig is ingezet, en komt het structureel en reëel sluitend zijn van de (meerjaren)begroting niet in gevaar. Er is ook een onttrekking uit de reserve Contractgestuurde Dienstverlening begroot van € 184.000 voor het verwachte tekort bij het onderdeel Sociale Recherche.

Wij nemen aan u met dit schrijven voldoende te hebben geïnformeerd.

Wij zien de reactie van uw gemeente met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,
het Dagelijks Bestuur van Regio Rivierenland,
de secretaris, de voorzitter,



Mr. J.W.A. Hakkert Drs. S. Stoop

Bijlage(n):
- Concept Programmabegroting 2026 van Regio Rivierenland
- Bijlage 1 - Taken Regio Rivierenland (versie begroting 2026)
- Visuele programmabegroting 2026
- Overzicht van ingekomen zienswijzen kaderbrief 2026
- Memo budgetverdeling contractgestuurde diensten (begroting 2026 en jaarrekening 2024)

Een afschrift van deze brief zenden wij ook naar uw gemeentelijk vertegenwoordiger in het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland.

Bezoekadres: Burg. van Lidth de Jeudelaan 3, 4001 VK Tiel
Postadres: Postbus 137, 4000 AC Tiel
E: info@regiorivierenland.nl
T: 0344 63 85 55
IBAN NL55 BNGH 0285 028723

Regio Rivierenland



Begroting 2026

Beleid en financiën van Regio Rivierenland voor het jaar 2026

Wat vindt u in de begroting 2026?

Inhoud

Wat vindt u in de begroting 2026	0
De opbouw van de begroting	1
De begroting 2026 samenvatting & ontwikkelingen	3
Besluitvorming over de Begroting 2026	6
Programma 1 – Regionale samenwerking	7
Programma 2 – Contractgestuurde dienstverlening	14
Programma 3 – Algemene baten en lasten	22
Paragraaf 1 – Weerstandsvermogen en risicobeheersing	25
Paragraaf 2 – Onderhoud kapitaalgoederen	29
Paragraaf 3 – Bedrijfsvoering	30
Paragraaf 4 – Financiering	33
Paragraaf 5 –Verbonden partijen	36
Overzicht van baten en lasten en gemeentelijke bijdrage	37
Uiteenzetting financiële positie	44
Meerjarenraming 2026-2029	47
Bijlage 1: Overzicht gemeentelijke bijdrage	51

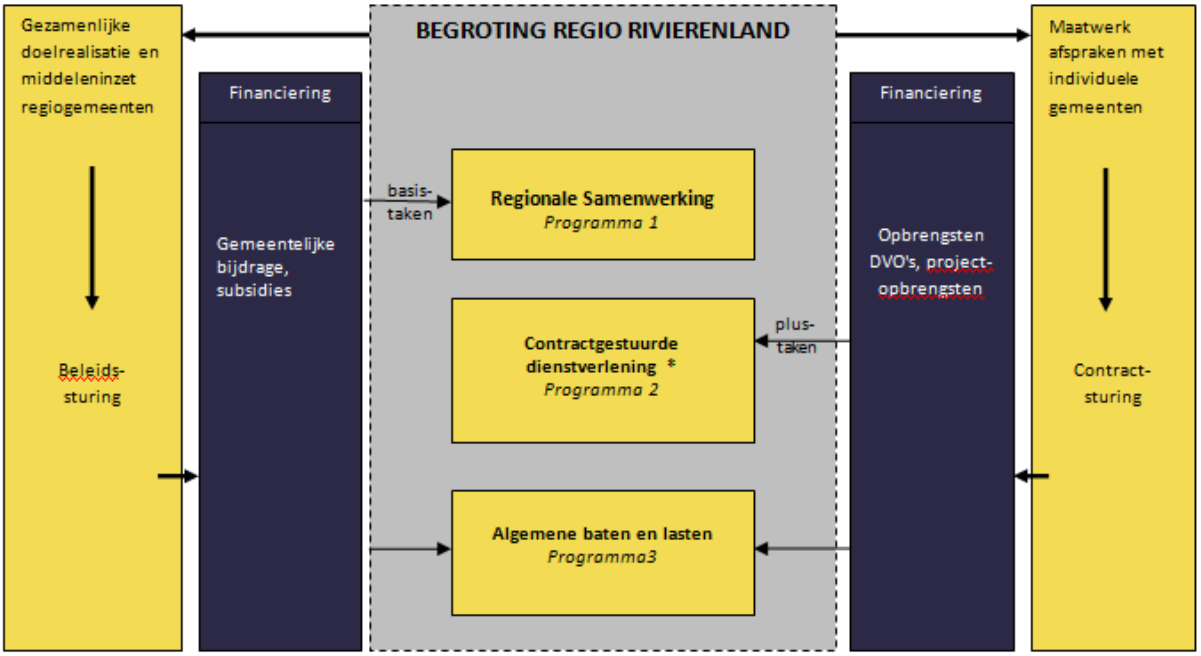
Opzet en inrichting van de begroting

Op verzoek van gemeenten wordt de begroting van Regio Rivierenland zo compact mogelijk gehouden met de focus op financiële verantwoording van de activiteiten die door de Regio worden uitgevoerd voor de aangesloten gemeenten. De programmabegroting geeft een totaalbeeld van de activiteiten van de Regio, de belangrijkste ontwikkelingen, de middelen die met de uitvoering zijn gemoeid en de financiële positie. Bestuurders krijgen met de informatie zoals opgenomen in deze programmabegroting voldoende mogelijkheden voor sturing en controle, zeker nu in programma 3 Algemene Baten en Lasten een goed inzicht wordt gegeven in de algemene dekkingsmiddelen en de overheadkosten.

De programmabegroting 2026 bestaat uit drie programma's. Programma 1 Regionale samenwerking en Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening en programma 3 Algemene baten en lasten.

Door de nadruk die ligt op de financiële verantwoording wordt voor de inhoud - waar dat van toepassing is - verwezen naar de programma's en opgestelde plannen van de (dienst)onderdelen van de Regio. Zo worden dubbelingen voorkomen. In de programma's, jaarplannen en bedrijfsplannen is uitgebreide (inhoudelijke) informatie beschikbaar. De gemeenten verantwoorden de beleidsdoelen en de daarmee gemoeide (al dan niet externe) middelen in hun eigen planning & controlcyclus.

Het bovenstaande is in onderstaand schema samengevat, waarbij tevens de financieringsbronnen zijn aangegeven:



De taken op het gebied van begeleiding, monitoring en terugplaatsing van voortijdig schoolverlaters door het Doorstroompunt (voorheen: Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)) maken onderdeel uit van de taken die in de begroting bij programma 2 Contractgestuurde dienstverlening zijn opgenomen. Aangezien de taken van het Doorstroompunt volledig gefinancierd worden door bijdragen van het Rijk is het Doorstroompunt niet afzonderlijk in het schema opgenomen. De regiogemeenten betalen niets aan de uitvoeringskosten van het Doorstroompunt.

Basistaken en plustaken

In deze begroting worden de baten en lasten op een heldere manier gepresenteerd bij de verschillende (dienst)onderdelen van de Regio. Daarbij worden basistaken en plustaken onderscheiden. Basistaken worden voor alle lid gemeenten collectief uitgevoerd vanuit de solidariteitsgedachte. Financiering vindt plaats door gemeentelijke bijdrage, Rijks- en provinciale uitkeringen en subsidies.

Plustaken worden door Contractgestuurde dienstverlening vraag gestuurd uitgevoerd naar behoefte van (één of meerdere) individuele gemeenten. Hiervoor worden dienstverleningsovereenkomsten per taak afgesloten met (één of meerdere) lid gemeenten afzonderlijk. De gemeenten zijn voor de taken zelfstandig opdrachtgever. Contractgestuurde dienstverlening is opdrachtnemer. Financiering vindt plaats door bijdragen vanuit de individuele gemeenten. Deze geldstromen maken geen deel uit van de gemeentelijke bijdrage.
Gemeenten waarmee dienstverleningsovereenkomsten zijn afgesloten ontvangen informatie op maat over de voortgang en realisatie van de afspraken. Dit valt buiten het kader van deze begroting.
Dienstverleningsovereenkomsten kunnen ook met niet-lidgemeenten en overige organisaties worden afgesloten. Waar dit aan de orde is, wordt dit toegelicht in de bedrijfsplannen.

Inrichting van de programma's van de begroting

In de programma's wordt een onderscheid gemaakt tussen de bestuurlijke ondersteuning en procesfacilitering vanuit de Regio (Programma 1 Regionale Samenwerking) en het uitvoerende (dienst)onderdeel van de Regio (Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening). Dit sluit aan bij de inrichting van de organisatie van de Regio. In programma 1 worden de kosten van de regionale samenwerking verwoord. In programma 2 zijn de kosten van de contractactiviteiten in beeld gebracht. In deze twee verschillende programma's komt ook het onderscheid in basistaken en plustaken tot uitdrukking. In programma 3 Algemene baten en lasten zijn de overheadkosten verantwoord, die conform BBV-voorschrift niet aan de programma's worden toegerekend. Daarnaast zijn in programma 3 de centrale budgetten opgenomen voor onvoorziene uitgaven en vennootschapsbelasting (voor zover van toepassing) alsmede het onderdeel Treasury.

Opzet en inrichting van programma 1 Regionale samenwerking

De regionale bestuurlijke samenwerking via Regio Rivierenland wordt via afstemmingsoverleggen tussen wethouders – genaamd portefeuilleoverleggen (pfo's) en speerpuntberaden- georganiseerd. Deze vormen van overleg zijn ingericht als adviserend aan het bestuur van Regio Rivierenland.

De speerpuntberaden richten zich op de procesmatige aansturing en facilitering van onze drie regionale economische speerpunten. De overige pfo's richten zich op de opgaven en programma's als mobiliteit, ruimte en wonen. Pfo's nemen geen besluiten over beleidsinhoudelijke keuzes en de financiële gevolgen. Hierover wordt besloten in de colleges en/of gemeenteraden. Binnen elk pfo wordt afstemming gezocht door de afgevaardigde collegeleden op basis van hun collegemandaat.

Dit doen zij aan de hand van een meerjarenprogramma, het regionale Economisch ambitiedocument. Dit document omschrijft welke ambities we op de speerpunten en andere programma's willen realiseren. Het is aan een portefeuilleoverleg om de uitvoering te volgen en te monitoren. Een essentiële taak hierbij is het maken van afspraken over hoe het betreffende programma wordt uitgedragen naar andere overheden en maatschappelijke partners. Aspecten als public affairs en lobby, integraliteit in visies en aanpak, stimuleren van de (boven)regionale samenwerking en subsidieverwerving zullen dan ook vaak aan bod komen. Hierbij wordt uitdrukkelijk de verbinding met het bedrijfsleven, maatschappelijke partijen, onderwijs- en onderzoeksinstellingen en ondernemende burgers gezocht**. Zo zijn er regionale platforms van gemeenten en andere stakeholders actief welke procesmatig worden gefaciliteerd, zoals de stuurgroep Regionale Energie Strategie en de Arbeidsmarktregio Rivierenland (voorheen RW-POA.**

De facilitering van een structureel programma of project beleggen via GR Regio Rivierenland komt tot stand op basis van een idee ergens tussen gemeente(raad) en de regio.
Als eerste stap wordt een initiatiefvoorstel (startnotitie) opgesteld. In dit voorstel worden o.a. de doelstellingen, te bereiken (maatschappelijke) effecten en de reikwijdte van het project bepaald. Daarnaast worden de volgende vragen beantwoord: hoe haken andere gemeenten aan, wie doen en betalen mee, wie leveren inzet, wat is de ondersteunende rol van het Regiokantoor. Het initiatiefvoorstel waar regionaal mee aan de slag wordt gegaan gaat naar de raden. De essentie is dat het programma op regionaal niveau betekenis heeft.

De begroting 2026 samenvatting & ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkelingen	1. Regionale samenwerking
Wat zien we gebeuren? De verwachte daling van het Gemeentefonds, de noodzaak tot structureel sluitende begrotingen en de druk om gemeentelijke bijdragen te beperken, vragen om een kritische blik op uitgaven en efficiëntie. Toch biedt deze context ook kansen. Juist in tijden van financiële krapte ontstaat ruimte voor innovatie en creativiteit. Door slimmer samen te werken en nieuwe technologieën, zoals kunstmatige intelligentie (AI), in te zetten, kan Regio Rivierenland effectiever opereren. Daarnaast nodigt de huidige situatie uit om de samenwerking tussen overheden, ondernemers en maatschappelijke organisaties te intensiveren. Innovatieve financieringsmodellen, gedeelde infrastructuren en digitale transformaties kunnen bijdragen aan een veerkrachtige en toekomst-bestendige publieke dienstverlening. Hoewel de financiële druk onvermijdelijk is, ligt de sleutel tot succesvolle aanpassing in een combinatie van strategisch inzicht, creatief denken en technologische innovatie. Door deze elementen slim te benutten, kunnen we niet alleen de uitdagingen van 2026 het hoofd bieden, maar ook nieuwe kansen creëren voor de toekomst. Onze overtuiging is dat samenwerking loont. Het draagt bij aan het maken van slimmere, toekomstbestendige keuzes, het versterkt de (bestuurlijke) gemeenschap in het gebied, maar samenwerking zorgt ook voor kostenefficiëntie bij de individuele partners. Hiermee worden zowel inhoudelijke als financiële doelstellingen gerealiseerd. De uitvoering van de Regio Deal draagt hieraan zeker bij. Op basis van de oproep van gemeenteraden in de reactie op de kaderbrief 2026 om voorafgaand aan het voorleggen van de conceptbegroting 2026 aan het AB, scenario's voor doorvoering van de taakstelling voor te leggen, is op 12 maart een voorstel aan het AB voorgelegd. Het voorstel behelst een verlaging van salarisbudget HR (€ 28.500), verhoging van onttrekking reserves voor afschrijvingslasten conform bestemmingsreserve (€ 49.500) en het opnemen van de renteopbrengst (€ 120.000). We ontvangen de rente op de tegoeden die we hebben vanuit de (provinciale) subsidies en rijksbijdragen die we ontvangen. Het treffen van deze maatregelen levert geen risico's op én tasten de omvang en kwaliteit van dienstverlening richting opdrachtgevers niet aan. **Wat betekent dit voor de begroting 2026?** Er kan een sluitende begroting voor 2026 gepresenteerd worden. Wij zijn ons terdege bewust van de financiële uitdagingen waarvoor gemeenten staan. Door scherp te zijn op de inzet van de aan ons toebedeelde middelen en op zoek te gaan naar andere vormen van financiering en deze mogelijk te maken leveren wij onze bijdrage in deze inhoudelijk en financieel uitdagende tijd.	**Te bereiken effect(en)** Het zorgen voor sterk samenwerkende overheden, ondernemers en overige partners met het doel de onderlinge relaties te versterken, de samenwerking te ondersteunen en regionale ambities en lokale opgaven te realiseren. **Anders in 2026** In 2026 lopen een aantal meerjarige programma's door, maar zullen een nieuw Regionaal Economisch Ambitiedocument worden vastgesteld door de raden, loopt het Mobiliteitsplan af en gaan we in de regio starten met de uitvoering van de Regio Deal 6e tranche. Ook in 2026 vragen de complexe opgaven en de behoefte aan meerjarige Kansenagenda's en regionale investeringsagenda's vanuit regio's van ons allemaal een stapje extra. Extra in die zin dat het integraal, domeinoverstijgend benaderen van opgaven nu meer dan ooit tevoren noodzakelijk is om ze het hoofd te bieden. Juist een overkoepelende benadering en werkwijze is in tijden van afnemende structurele middelen voor gemeenten nodig om investeringen – publiek, privaat en gemeenschappelijke - naar de regio te trekken. Niet alleen voor periode's van 5 jaar, maar langdurig richting 2025. **Belangrijkste aandachtspunten** In 2026 besteden wij aandacht aan het verwelkomen en inwerken van nieuwe raadsleden en eventueel nieuwe bestuurders na de gemeenteraadsverkiezingen. Ook hebben we aandacht voor de implementatie van de uitkomsten van de takendiscussie. **Effecten/gevolgen voor de begroting 2026** Voor wat betreft de opsomming onder de kop 'belangrijkste aandachtspunten' is er geen budgettair gevolg.
	Meer informatie over programma 1 op pagina 7

2. Contractgestuurde dienstverlening	3 Algemene baten en lasten
Te bereiken effect(en) Vraaggerichte en efficiënte dienstverlening aan gemeenten en andere instanties door het leveren van kennis en producten op basis van een goede prijs-/prestatieverhouding. **Anders in 2026** • *Doorstroompunt* Vanaf 1 januari 2026 zal de wetswijziging Van School naar Duurzaam Werk in werking treden voor het Doorstroompunt. De doelgroep van het Doorstroompunt wordt daarin verbreed van 23 naar 27 jaar en de doelgroep en inzet van het nieuwe Regionaal programma wordt verbreed naar 27 jaar en de aansluiting op de arbeidsmarkt. • *Inkoopbureau* Het regionaal Inkoopbureau is per 1-5-2025 geleidelijk afgebouwd en wordt niet meer vanuit Regio Rivierenland georganiseerd. Het maakt daarom geen onderdeel meer uit van de begroting in 2026. • *Wet Inburgering* De nieuwe DVO Wet Inburgering is met terugwerkende kracht vastgesteld per 2024 en wordt verwerkt in de begroting 2026. **Belangrijkste aandachtspunten** 1. Bevordering van de realisatie van een kostendekkende uitvoering van de contractactiviteiten, met daarbij de Sociale Recherche als voornaam aandachtspunt. 2. Een verdere professionalisering van de taakuitoefening voor gemeenten en andere (markt-)partijen op basis van de vraagbehoefte. **Effecten/gevolgen voor de begroting 2026** • Doorstroompunt; de wetswijziging vanaf 1 januari 2026 heeft gevolgen voor de formatie en de baten/lasten. • DVO Inburgering; vaste formatie verwerkt voor team inburgering van 9 FTE.	**Algemene toelichting bij het programma** In dit programma zijn de overheadkosten opgenomen, die (conform BBV-voorschrift) niet meer aan de programma's toegerekend worden. Ook de centrale budgetten voor onvoorziene uitgaven, de heffing van vennootschapsbelasting en het resultaat uit Treasury zijn in dit programma verantwoord. **Anders in 2026** • Realisatie van de 1,5% taakstelling op de gemeentelijke bijdrage. **Belangrijkste aandachtspunten** 1. Sturen op een efficiëntie- en digitaliseringsslag binnen bedrijfsvoering met een overhead die in balans is met de taken in de programma's 1 en 2. **Effecten/gevolgen voor de begroting 2026** • Opname van de rente-inkomsten (als gevolg van binnengehaalde subsidies) in de begroting om de gemeentelijk bijdrage te verlagen. • Verlaging van de formatie bij HR met 0,22 fte conform de vastgestelde op- en afschaling berekeningssystematiek. • Harmonisering van de overhead toerekening over de verschillende taken in programma 1 en 2. • Een reguliere toename van de begrote overheadlasten in de begroting als gevolg van indexering van salariskosten en overige kostenbudgetten.
Meer informatie over programma 2 op pagina 14	*Meer informatie over programma 3 op pagina 22*

De belangrijkste financiële ontwikkelingen en aandachtspunten

Ontwikkeling lasten en gemeentelijke bijdrage in de begroting 2026

Besparing gemeentelijke bijdrage
Op basis van de oproep van gemeenteraden in de reactie op de kaderbrief 2026 om voorafgaand aan het voorleggen van de conceptbegroting 2026 aan het AB, scenario's voor doorvoering van de taakstelling voor te leggen, is op 12 maart één voorstel (in plaats van meerdere scenario's) aan het AB voorgelegd.
Het voorstel behelst een verlaging van salarisbudget HR (€ 28.500), verhoging van onttrekking reserves voor afschrijvingslasten conform bestemmingsreserve (€ 49.500) en het opnemen van de renteopbrengst (€ 120.000). We ontvangen de rente op de tegoeden die we hebben vanuit de (provinciale) subsidies en rijksbijdragen die we ontvangen. Met deze maatregelen besparen we structureel meerjarig vanaf 2026 4,6% op de gemeentelijke bijdrage uit de begroting 2025. Na indexaties van salarissen en prijzen realiseren we in 2026 nog altijd een besparing van 1,76% op de gemeentelijke bijdrage. We realiseren dus al 2 jaar eerder (namelijk in 2026 al 4,6%) een grotere besparing dan de gevraagde bezuiniging van 3% in 2028.

De voorgestelde maatregelen passen binnen het voorstel dat in de kaderbrief is aangekondigd. Het zou zonde zijn als we nu voorstellen taken te schrappen of met een lagere kwaliteit uitvoeren en straks in jaarrekening moeten constateren dat er een positief resultaat door rente-inkomsten is. Wij zijn verlengd lokaal bestuur en willen de taakstelling realiseren op een wijze die geen afbreuk doet aan de dienstverlening richting de gemeenten.

Belangrijkste wijzigingen in Begroting 2026

- Het bedrag van de lasten in de begroting 2026 is met € 496.000 gestegen t.o.v. de begroting 2025. Het bedrag van de baten (excl. de gemeentelijke bijdrage) is gestegen met € 317.000. Belangrijkste oorzaak van deze stijging is hogere baten en lasten door het opnemen van projecten en subsidies in programma 1 (€ 1.243.000), lagere baten en lasten voor het pauzeren van de bijdrage van het RSF-fonds in 2026 (€ 511.000), en lagere baten en lasten voor Inkoopbureau (€ 516.000) wegens het beëindigen. Daarnaast zijn in alle programma's de begrote lasten toegenomen door de indexering van de salariskosten en indexering van de overige kostenbudgetten.

- In de begroting 2026 is het budget voor onvoorziene uitgaven gelijk gehouden aan het budget dat in de begroting 2025 is opgenomen (€ 10.000).

- De in de begroting opgenomen gemeentelijke bijdrage komt uit op een bedrag van € 11,27 per inwoner en dat komt neer op een daling van € 0,27 per inwoner t.o.v. de begroting 2025 (een daling van het bedrag per inwoner met 2.3%).
  In totaal daalt de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van de begroting 2024 met € 52.000. Deze daling is als volgt opgebouwd:
  - Indexatie van materiële en personele budgetten conform kaderbrief: + € 36.000
    Conform de kaderbrief zijn de materiële budgetten geïndexeerd met 3,3% en zijn de salarissen geïndexeerd met een correctie op de indexatie van 2025 (-1,1%) en een verwachte stijging van 3,8% voor 2026 (in totaal 2,7%, conform kaderbrief).
  - Rente-inkomsten € 120.000
    In de begroting wordt vanaf 2026 een jaarlijkse opbrengst uit rente-inkomsten opgenomen van € 120.000. Deze opbrengst in het product Treasury verlaagt de gemeentelijke bijdrage met € 110.000 door een verlaging van de toegerekende rente met € 10.000.
  - Toegenomen overheadkosten: + € 22.000
    Als gevolg van mutaties in programma 3 stijgen de overheadkosten. De mutaties betreffen o.a. indexatie van materiële en salarisbudgetten en verlaging van formatie bij HR.

- De begroting is opgesteld inclusief een geprognosticeerde inzet van (bestemmings-)reserves van in totaal € 317.000. De reserves worden ingezet voor de gerealiseerde vernieuwing/modernisering van de ICT-Infrastructuur (€ 51.000) en de verbouwingsinvesteringen voor de herhuisvesting (€ 83.000). De inzet van de bestemmingsreserve Herhuisvesting eindigt op het moment dat de verbouwingsinvesteringen volledig zijn afgeschreven. Hierdoor krijgen we niet te maken met een situatie van doorlopende kapitaallasten op het moment dat de bestemmingsreserve volledig is ingezet, en komt het structureel en reëel sluitend zijn van de (meerjaren)begroting niet in gevaar. Er is ook een onttrekking uit de reserve Contractgestuurde Dienstverlening begroot van € 184.000 voor het verwachte tekort bij het onderdeel Sociale Recherche.

Besluitvorming over de Begroting 2026

Besluitvorming over de begroting

Februari/maart 2025 Ambtelijke voorbereiding

24 maart 2025 Behandeling concept begroting door het Dagelijks Bestuur

Indienen van gemeentelijk zienswijzen

Gemeenten kunnen conform de wettelijke termijn schriftelijk hun zienswijze indienen bij het Dagelijks Bestuur.

Tot 2 juli 2025 Beoordeling gemeentelijke zienswijzen

De ingediende zienswijzen worden behandeld in de vergadering van 2 juli 2025.

3 september 2025 Vaststelling begroting door het Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland,

gezien het voorstel tot vaststelling van de programmabegroting 2026,

BESLUIT:

1. De programmabegroting 2026 vast te stellen conform het ontwerp.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur in 3 september 2025.

De secretaris, De voorzitter,

J.W.A. Hakkert S. Stoop

Het programma in beeld

Te bereiken effect
Het ondersteunen van de samenwerking tussen de gemeenten en met de provincie, andere overheden en maatschappelijk partners.

Deeleffect
Het versterken van de relaties met gemeentebesturen en met andere regio's in Gelderland.
Het bijeen brengen, verbinden en voeden van overheden, ondernemers en overige partners.

Effectdoelstelling
De bestuurs- en adviesorganen zijn tevreden over de geboden ondersteuning.

Nieuwe of gewijzigde activiteiten:
- Facilitering en ondersteuning van het dossier Ruimte, onder meer in het kader van stikstof, het Regionale programma behorend bij het Ruimtelijk Arrangement

Reguliere activiteiten:
Bestuurders en gemeentelijke vertegenwoordigers ondersteunen bij:
1. Besluitvormingsprocessen en bestuursvergaderingen binnen Regio Rivierenland.
2. Informatie-uitwisseling en kennisdeling, onder andere op de regiomiddagen.
3. Bijdrage leveren aan samenwerkingsvraagstukken.

Deeleffect
Gemeenten en samenwerkende partners ondersteunen met programma's
(faciliteren en procesregie) om regionale en lokale opgaven te realiseren + gemeenten versterken in hun regierol op realisatie van regionale opgaven en doelstellingen en afspraken waaronder die uit het nog op te stellen Regionaal Economisch Ambitiedocument.

Effectdoelstelling
Gemeenten en bestuurders faciliteren in hun gezamenlijke beleidsmatige activiteiten op o.a. de drie Speerpunten Agribusiness, Economie & Vestigingsklimaat en Recreatie & Toerisme.

Nieuwe of gewijzigde activiteiten:
- Vaststellen Regionaal Economisch ambitiedocument door de raden
- Uitvoering starten van de Regio Deal 6e tranche als ambitieversneller

Reguliere activiteiten:
1. Uitvoering van het nog vast te stellen Regionaal Economisch Ambitiedocument voor de periode vanaf 2026 en agenda's op het gebied van Mobiliteit, Regionale Energie Strategie, Ruimte en Wonen.
2. Genereren van grotere subsidies en geldstromen om complexe opgaven en bijbehorende programma's te realiseren.

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2026

Beleidskaders

We houden rekening met onderstaande beleidskaders, die in de afgelopen periode geïntroduceerd of gewijzigd zijn:

Naam	Essentie ervan
Regeling Regio Rivierenland	De regeling op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen voor de inrichting en werking van het samenwerkingsverband.
Ambitiedocument Regio Rivierenland	In 2021 is het Regionaal Economisch Ambitiedocument Regio Rivierenland (REA) voor de periode 2022-2025 opgesteld. In 2025 is het REA en de benoemde opgaven, programma's en projecten en het Regionaal Stimuleringsfonds geëvalueerd. In 2026 wordt na de gemeenteraadsverkiezingen een nieuw economisch ambitiedocument aangeboden aan de raden. Het economisch ambitiedocument is een van de bouwstenen voor de integrale regionale Kansenagenda en regionale investeringsagenda FruitDelta Rivierenland.

Concretisering van onze activiteiten in prestatieafspraken

Bij het onderdeel *Het programma in beeld* is een aantal activiteiten benoemd. Daaraan hebben we de onderstaande prestatieafspraken gekoppeld:

Effectdoelstelling	
Activiteit	**Prestatieafspraak**
1. Besluitvormingsprocessen en bestuursvergaderingen binnen Regio Rivierenland.	- Bestuursadvisering gericht op besluitvorming om programma's en projecten te realiseren. - Advisering en ondersteuning van de regionale portefeuillehoudersoverleggen die zijn ingesteld door het Algemeen en Dagelijks Bestuur. - Frequent overleg met de voorzitters van de portefeuillehoudersoverleggen. - De aard en de frequentie van de overleggen zijn gerelateerd aan de te realiseren opdracht. - Voor de agendering en het proces met de raden vindt er vier keer per jaar een Regionale AgendaCommissie plaats.
2. Informatie-uitwisseling en kennisdeling.	Organiseren van besprekingen over actuele thema's en bieden van inspiratie/innovatie. Creëren van een optimaal samenwerkingsklimaat. - Organiseren van Collegedagen en Regiomiddagen - Regionale raadsinformatiebijeenkomsten voor de raden
3. Bijdrage leveren aan samenwerkingsvraagstukken rondom Economie, Mobiliteit, Regionale Energietransitie en energie-infrastructuur en Ruimte.	Het faciliteren van de regionale samenwerking tussen gemeenten en andere organisaties (onderwijs, ondernemers en overheden) in hun samenwerkingsopgaven. Vanuit het licht van de regionale belegde opgaven en programma's helpen wij samenwerkingsverbanden met steunverklaringen of treden wij op als aanvrager van subsidies voor bijvoorbeeld kenniswerkplaatsen.
4. Uitvoering van het Regionaal Economisch Ambitiedocument	Door monitoring maken we inzichtelijk wat de effecten zijn van de beleidsvoornemens en de invulling daarvan.
5. Genereren van geldstromen en subsidies om nieuwe projecten te realiseren.	- We zetten de middelen die beschikbaar zijn op lokaal, regionaal, provinciaal, landelijk en Europees niveau zo optimaal mogelijk in om de doelen van de regionale opgaves en programma's t te realiseren. - We genereren subsidies als Regio Deal en LEADER om programma's te financieren.

Effectdoelstelling	
Activiteit	**Prestatieafspraak**
	- Verantwoording van ingezette middelen.

Regionaal Economisch Ambitiedocument 2026 en verder: in ontwikkeling

In 2025 wordt het regionaal Ambitiedocument 2022-2025 geëvalueerd. Om gericht accenten te leggen in een vervolg vinden er in 2025 onderzoeken plaats naar de huidige status en samenstelling van de economische structuur in relatie tot de brede welvaart. Zijn er nog ontwikkelingen binnen economische sectoren die een bepaalt perspectief vragen van het economisch ambitiedocument vanaf 2026? Wat is de rol van de overheid wel en niet in de economische ontwikkelingen? Ten tijde van het opstellen van de begroting van 2026 kunnen we nog niet gericht aangeven hoe het document is opgebouwd. Wel wordt er uiteraard voortgebouwd op het eerdere economische ambitiedocument.
De overkoepelende economische ambitie voor de periode na 2025 zal hoe dan ook gericht zijn op stimuleren van toekomstbestendigheid en verzilveren van meerwaarde op de economie, als de aanjagers van de brede welvaart (welzijn) in de regio. Waar de ambitie in de voorgaande periode op economische groei lag, ligt deze nu bij het creëren van een optimale balans tussen economische groei en draagkracht van de omgeving (leefomgeving, arbeidsmarkt en onderwijs, mobiliteit, verduurzamen).
In 2026 loopt het huidige ambitiedocument door tot het nieuwe document wordt vastgesteld door de gemeenteraden. Samen met stakeholders zetten we ons in 2026 in voor de realisatie van de economische opgaven en de ambities in combinatie met andere opgaven.

Public affairs & Lobby

Public affairs & Lobby is als een opgave geformuleerd in het eerste regionale economische ambitiedocument 2016-2020. Het Algemeen Bestuur heeft in december 2023 het 'Public affairs- en lobbybeleidsplan Regio FruitDelta Rivierenland 2024-2028' vastgesteld. Dit plan vormt de basis voor het werken met evenementen, werkbezoeken, inhoudelijke lobbyactiviteiten richting provincie Gelderland, het Rijk en de Europese Unie. FruitDelta Rivierenland wil het platform zijn waar men (de O's) elkaar vindt, samenwerkingen aangaat en waar mooie projecten worden gerealiseerd, zodat de regio uitbloeit tot een regio met brede welvaart voor iedereen die er woont, werkt, onderneemt en leert. FruitDelta Rivierenland zorgt ervoor dat de regio, door de inzet van haar ondernemerschap, tot bloei komt in brede welvaart. We staan voor de uitdaging om inhoudelijke lobbyopgaven te formuleren samen met de O's om beleid en projecten effectief te kunnen uitvoeren in onze regio en zo bij te dragen aan onze maatschappelijke opgaven. De urgentie om public affairs & lobby in te zetten neemt toe. Zo moeten we investeren in lobbyactiviteiten richting Den Haag om te zorgen dat er aandacht is voor urgente regiospecifieke opgaven rondom bijvoorbeeld agribusiness, energietransitie, mobiliteit en wonen. De versterkte inzet op public affairs & lobby heeft al zichtbaar effect gehad. Zo zijn er in de Tweede Kamer moties ingediend op basis van (in ieder geval deels) onze inbreng en hebben fracties en leden van de Tweede Kamer en Provinciale Staten meerdere werkbezoeken aan onze regio afgelegd. Ook worden er door de versterkte inzet sinds eind 2023 structureel bestuurdersreizen naar de internationale evenementen als 'European Week of Regions and Cities' en 'Grune Woche' voorbereid. De succesvolle inzet op lobby en public affairs leidt weer tot nieuwe lobbyactiviteiten. Sinds de versterkte inzet op Public Affairs en Lobby is FruitDelta Rivierenland zichtbaar in Den Haag.

Gebiedsagenda/Kansenagenda FruitDelta Rivierenland

Hoe halen de vijf o's samen grote subsidies, uitkeringen en fondsen naar de regio FruitDelta Rivierenland, juist in tijden van een mogelijk structurele daling van gemeentelijke inkomsten via de Gemeentefonds? Hoe komen we tot een regionale investeringsagenda (RIA)? Dit is een van de vijf pijlers van de Gebiedsagenda FruitDelta Rivierenland die via GR gefaciliteerd wordt. Inmiddels is er een landelijke roep, ook vanuit het Rijk om als regio een regionale Kansenagenda inclusief meerjarige regionale investeringsagenda (RIA) te ontwikkelen en op te stellen. We bouwen hierbij voort op de eerder opgestelde gebiedsagenda FruitDelta Rivierenland.
In de gebiedsagenda FruitDelta Rivierenland zijn acht integrale opgaven gedefinieerd waarin een integrale aanpak noodzakelijk is omdat de opgaven niet sectoraal zijn te realiseren. De gebiedsagenda heeft de basis gelegd voor een werkwijze waarin we samen met partners de beste en slimste oplossingen identificeren en uitwerken voor de complexe integrale opgaven. We gaan aan de voorkant met onze partners in gesprek. Zo boeken we sneller resultaat, kunnen we gerichter lobbyen richting Rijksoverheid en Europa en kunnen we makkelijker financiering krijgen voor de aanpak van onze opgaven.

In 2023 is de werkwijze van de Gebiedsagenda ontwikkeld, gebruikmakend van bestaande overleggen, stuurgroepen en de begeleidingsgroep 'Gebiedsagenda FruitDelta Rivierenland'. Tevens is er een tijdelijk uitvoeringsteam opgericht om de integrale aanpak en werkwijze verder in de praktijk te brengen en samen met regionale partners de eerste stappen richting een regionale investeringsagenda (RIA) te zetten. Dit is een

langdurig proces. In 2025 heeft er een nadere verkenning plaatsgevonden naar hoe zo'n regionale kansenagenda en meerjarige investeringsagenda, gelet op de ontwikkelingen, eruit kan komen te zien. Ook is er een pilot 'strategische Board gestart. Samen met de Regio Deal 6e tranche als vliegwiel zal in 2026 uitvoering worden gegeven aan de pilot en het voortbouwen op de uitkomsten van de verkenning naar de regionale Kansenagenda en RIA. Eerder is in de Kaderbrief van 2025 is benoemd dat structurele ondersteuning noodzakelijk wordt geacht. De noodzaak en urgentie staat nog steeds overeind, gelet op de doorontwikkeling richting een regionale kansenagenda en bijbehorende investeringsagenda. Maar de verkenning naar de Kansenagenda/RIA is bij het opstellen van de begroting 2026 nog niet afgerond. Daarmee is ook nog niet inzichtelijk wat dit vraagt aan capaciteit, de bijdragen van de verschillende regionale partners. Om deze reden is een eventuele startnotitie voor de raden op dit moment nog niet aan de orde.

Regionaal Stimuleringsfonds

De afgelopen jaren is het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF) het financiële instrument geweest dat in belangrijke mate bijdraagt aan het realiseren van onze ambities zoals die verwoord staan in het Regionaal Economisch Ambitiedocument. Met het RSF investeren wij in projecten van ondernemers en ondernemende inwoners uit onze eigen regio. Deze projecten moeten direct bijdragen aan het realiseren van de gestelde opgaven bij de economische speerpuntsectoren, zoals vastgelegd in het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025. De initiatiefnemers moeten niet alleen goede projectplannen hebben, maar ook eigen kapitaal/ andere financieringsbronnen inbrengen om de projectbegroting rond te krijgen.

Voor verstrekkers van grotere, regionale subsidies en andere middelen– denk aan een Regio Deal- werkt de RSF als een zichtbare multiplier. De aanwezigheid is soms zelfs nodig om aan te tonen als regionale cofinanciering en als tastbaar bewijs dat de gemeenten in Rivierenland bereid zijn om te investeren in regionale ontwikkelingen.

Het Algemeen Bestuur stelt vanuit zijn vergadering van 12 maart voor om voor 2026 een pauzejaar (pauzeknop) in te lassen. Dit betekent dat in 2026 geen gemeentelijke bijdrage zal worden gevraagd. De jaren 2025/2026 zullen worden gebruikt om de ontwerpprincipes van het RSF te heroverwegen in relatie tot het nieuwe Economisch Ambitiedocument. Het is daarom wenselijk dat het RSF vanaf 2027 in de meerjarenbegroting blijft staan.

Mobiliteit

De regio Rivierenland ligt centraal in Nederland en is daardoor in trek bij bedrijven en (potentiële) inwoners. De unieke ligging tussen de rivieren geeft de regio haar identiteit, maar het brengt ook uitdagingen met zich mee. De mobiliteitsopgaven voor onze regio zijn divers, gemeente- en regiogrensoverschrijdend en vragen om een verscheidenheid aan oplossingen. We hebben regionaal onze krachten gebundeld en werken samen met andere regio's, provincies en het Rijk. Dit met één gezamenlijk doel voor ogen: goede en veilige oplossingen voor een duurzaam bereikbare, vitale regio. Dankzij de bijdrage van de gemeenten kunnen wij ook in 2026 gezamenlijk aan de slag met het de doelstelling uit het Uitvoeringsplan Mobiliteit 2023-2026. In 2026 wordt het uitvoeringsplan Mobiliteit geëvalueerd.

Het wegennet en de spoorverbindingen zijn de ruggengraat van onze regio. Samen met het Rijk, provincies Gelderland en Brabant en gemeente Den Bosch werken wij samen aan een betere doorstroming op de A2 Deil-Vught. Gegeven de huidige stikstofcrisis en beleidskeuzes laat de verbreding nog op zich wachten. We zetten ons in op het realiseren van diverse regionale (verkeers-)maatregelen met oog op de doorstroming, leefbaarheid en veiligheid rondom de A2. Ook blijven we ons inzetten voor het in de toekomst verbreden van de A15. De laatste jaren nemen de knelpunten enorm toe en daarom worden ook in 2026 de nodige activiteiten verricht om dit bij het Rijk onder de aandacht te blijven brengen, al dan niet samen met de betrokken provincies Gelderland en Noord-Brabant.

In toenemende mate zal onze mobiliteit beïnvloed worden door de energietransitie, technologische ontwikkelingen en de regionale woningbouwopgave, dit biedt knelpunten, maar ook kansen om de beschikbare ruimte en infrastructuur slimmer te benutten. Samen met de provincie proberen we het mobiliteitsvraagstuk integraler te benaderen. Spitsmijden, hybride werken, deelmobiliteit of samen reizen, bieden kansen om de beperkte ruimte beter te benutten en de CO_2-uitstoot te verminderen. Door nu te investeren in fiets-gerelateerde oplossingen wordt direct bijgedragen aan het verduurzamen van onze mobiliteit en de leefbaarheid van ons landelijk gebied. Leefbaarheid is vaker een issue en het geen uitvoering geven aan cruciale wegenprojecten vraagt om meer samenwerking met het Rijk op andere vormen van vervoer. Flexibel openbaar vervoer kan daarbij een oplossing bieden. Ook zetten we ons in voor het in de vaart houden en het verduurzamen van de veerponten in ons gebied. Deze oeververbindingen zijn essentieel voor onze schoolgaande jeugd, forenzen of biedt recreanten een aangename manier om van de vele rivieren in onze regio te genieten.

Wonen

In 2025 heeft er een actualisatie van de eerder gesloten Woondeal Rivierenland (2023), een bestuursakkoord tussen Rijk, provincie en gemeenten, plaatsgevonden Daar wordt in 2026 verder uitvoering aangegeven door onder meer door uitvoering middels een uitvoeringsagenda. Zo wordt er verder handen en voeten gegeven aan de regionale Versnellingstafel sociale huur Rivierenland en huisvesting aandachtsgroepen. Ook regiospecifieke randvoorwaarden zoals netcapaciteit en spuitzonering worden uitgewerkt.
Voor gemeenten in Rivierenland vormde de Regionale Woonagenda Rivierenland 2020-2030 de basis voor totstandkoming van de regionale Woondeal. Dit gezamenlijke product van zowel de acht gemeenten in Rivierenland alsook de provincie Gelderland bevatte namelijk al afspraken over de woningbouwopgave voor de komende 10 jaar. Zowel kwantitatief alsook kwalitatief. De Woondeal heeft eraan bijgedragen dat de regionale ambities nu nader zijn uitgewerkt in concrete woningbouwafspraken met medeoverheden. Bovendien heeft het intensieve proces van de totstandkoming geleid tot versterking en verbreding van de samenwerking met Woonpartners in Rivierenland.

Op landelijk niveau is er aan de invoering van de wet 'Versterking Regie op Volkshuisvesting' gewerkt. De wet geeft vorm en inhoud aan de wens om de regie op de volkshuisvesting te hernemen. Hiermee verankert de regering de volkshuisvestelijke taak van alle overheden in de regelgeving en wordt het instrumentarium van overheden versterkt om regie te kunnen voeren. De uiteindelijke invoering van de wet zal onder meer op de provinciale en gemeentelijke verordeningen een impact hebben en voorbereid dienen te worden.

Regionale Energiestrategie (RES)

In het landelijke Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt over hoe Nederland haar klimaatdoelen kan realiseren. Een van deze afspraken is dat er regionale plannen worden gemaakt voor wind op land, grootschalig zon en warmte. Naast deze onderwerpen richt de RES-en zich in toenemende mate op het leggen van de verbinding met andere thema's die een relatie hebben met CO_2-reductie zoals duurzame woningbouw en mobiliteit en/of van belang zijn voor het slagen van de energietransitie zoals netcapaciteit, arbeidsmarkt en innovatie.

Alle regio's in Nederland hebben een regionale energiestrategie opgesteld, waaronder FruitDelta Rivierenland. Op 1 juli 2021 is de RES 1.0 FruitDelta Rivierenland ingediend bij het Nationaal Programma RES (NPRES), na vaststelling in alle gemeenteraden, PS en AB Waterschap Rivierenland. In 2025 is er een voortgangsrapportage RES tot stand gekomen.

Bij de totstandkoming van de regionale energiestrategie in Rivierenland spelen regionale en lokale stakeholders een belangrijke rol. Ook op Gelders en landelijk niveau werken de RES-regio's en stakeholders nauw samen.

Energiesysteem van de toekomst

Het Nationaal plan energiesysteem (NPE) brengt in kaart hoe het energiesysteem van de toekomst eruit moet zien en wat nodig is om daar te komen. De inzet is een meer sturende rol voor de Rijksoverheid op het gebied van energieaanbod, energie-infrastructuur, ruimte, verdeling en besparing. In het NPE wordt een cruciale rol geschetst voor provincies en gemeenten om op lokaal en regionaal niveau de transitie nader vorm te geven in samenwerking met de netbeheerders en de Rijksoverheid. Dat betekent in samenhang ontwerpen, plannen en uitvoeren. Het kabinet wil hiervoor nieuwe interbestuurlijke afspraken maken. Hierdoor wordt het NPE verbonden aan de opgaven in de verschillende regio's, waar deze effect hebben op het energiesysteem op lokaal of regionaal niveau.
Al ruim voordat het NPE eind 2023 werd vastgesteld werd in Gelderland al samenwerking gezocht rondom het energiesysteem. Directe aanleiding was netcongestie en de noodzaak om tijdig vooruit te kijken. In 2022 stelde provincie Gelderland hiervoor het beleidskader Gelderse Energie Infrastructuur (GEIS) vast, gericht op op 3 sporen:

1. Snelle realisatie geplande uitbreidingen
2. Integraal programmeren
3. Beter benutten netcapaciteit

Binnen GEIS wordt nu samengewerkt via de RES-structuur omdat in de RES betrokken partijen zoals gemeenten, provincie en netbeheerders al meerdere jaren met elkaar samenwerken. De Stuurgroep RES faciliteert het verbreden van dit vraagstuk naar andere regionale opgaven (mobiliteit, wonen, ruimte, EZ en logistiek).

Deze samenwerking vertaalt zich ook in de financiële ondersteuning van de RES door rijk (procesfinanciering), provincie (expertpool warmte, versnellingsteam vergunningverlening) en gemeenten (programmamanager) en capaciteitsinzet van Stuurgroeppartners. De procesfinanciering voor de RES door het Rijk is geborgd tot eind 2030.

Ruimte

Het ruimtelijke domein is sinds tenminste 2021 volop in beweging, mede door urgente opgaven en plannen van de rijksoverheid om de regie op Ruimtelijke Ordening te herpakken en de realisatie van deze opgaven te versnellen. Tegelijkertijd is de personele capaciteit bij gemeenten beperkt. Het is daarom zaak om als regio en

gemeenten kennis uit te wisselen en waar mogelijk samen op te trekken en keuzes te maken op basis van een zorgvuldige afstemming van initiatieven.

De ontwikkelingen en opgaven binnen het ruimtelijk domein zijn de komende jaren enorm én zeer urgent. Denk hierbij aan: de verkenning naar een ruimtelijk ontwikkelperspectief, het interbestuurlijke regioprogramma dat voort moet gaan vloeien uit de afspraken tussen Rijk-provincie in het Ruimtelijk Arrangement, de bijbehorende uitwerking van de agenderende opgaven en het komen tot gebiedsprogrammering, het aanhaken op en lobbyen voor de de investeringen en subsidiemogelijkheden. Dit vraagt de komende jaren strategische en organiserend vermogen inzet en organiserend vermogen.
Gemeenten kunnen deze ruimtelijke vraagstukken niet alleen oppakken. Regionale samenwerking is, bij deze veelal gebiedsoverstijgende opgaven, noodzakelijk. Het vraagt om een gecoördineerd proces, een gezamenlijke aanpak en kennisuitwisseling. Het regionale portefeuillehoudersoverleg Ruimte bewaakt inhoudelijk de integraliteit tussen thema's waar het ruimtebeslag betreft. De taak en zorg is het proces om te komen tot een zorgvuldige, kwalitatieve en effectieve toedeling van functies aan locaties
Vanuit Regio Rivierenland wordt hierin samen opgetrokken met gemeenten, provincie, Waterschap en andere samenwerkingspartners. In de Kaderbrief van 2025 is benoemd dat structurele ondersteuning van het portefeuilleberaad noodzakelijk wordt geacht. De noodzaak en urgentie staat nog steeds overeind. De startnotitie voor gemeenteraden volgde uit het proces van de 'Regionale ambitie & doorontwikkeling GR Regio Rivierenland' dat in 2025 is afgerond. Ten tijde van het opstellen van de begroting 2026 is de behandeling van de startnotitie Ruimte door de gemeenteraden nog niet afgerond. De eventuele impact van de startnotitie is daarom niet verwerkt in de onderliggende begroting 2026.

Logistics Valley Rivierenland (LV-R)

Gelderland werkt en bouwt aan een Logistics Valley als internationale toplocatie voor logistiek in Nederland. Logistiek stopt niet bij de grens en in Logistics Valley werken drie regionale hotspots daarom samen: Rivierenland, Nijmegen en Liemers/Achterhoek. De speerpunten van het uitvoeringsprogramma zijn onder meer optimalisering van de regionale infrastructuur, arbeidsmarkt, duurzaamheid en innovatie.

In het 'Meerjarenprogramma 2025 t/m 2028 *D.O.O.R. (Duurzaam, Ondernemersgedreven, Overheid & Onderwijs faciliterend en Resultaatgericht)* met logistiek in Gelderland Logistics Valley' zijn de ambities uitgewerkt in doelstellingen, die zich richten op een duurzame, veilige en betrouwbare Gelderse Corridor als belangrijke schakel in de Europese Rhine-Alpine Corridor, die loopt van Rotterdam naar Genua in Italië.

De organisatiekosten voor Logistics Valley Rivierenland bedragen jaarlijks € 120.000.
De provincie subsidieerde afgelopen jaren altijd 75% van deze kosten voor elke hotspot gelegen aan de Gelderse Corridor. De Gelderse corridor is genoemd in het coalitieakkoord. De bijdrage aan deze bovenregionale samenwerking met behulp van Logistics Valley vanuit onze regio is, wanneer de provincie 75% subsidieert, beperkt tot een bedrag van € 30.000 per jaar (25% van de kosten). Dit bedrag is opgenomen in deze begroting. Het meest bekende project van het Gelderse samenwerkingsverband is de jaarlijkse Dag van de Logistiek.

De financiën van dit programma

Financiële aandachtspunten

Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de financiën van dit programma. Hieronder volgen de belangrijkste financiële aandachtspunten:

- De gemeentelijke bijdrage bij programma 1 'Regionale samenwerking' bedraagt € 3.009.000 en bestaat uit de bijdrage voor de volgende producten/activiteiten:
  * Algemene Bestuursondersteuning € 1.090.000.
  * Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning € 1.919.000
- Voor programma 1 vindt er een stijging van de gemeentelijke bijdrage (€ 58.000) plaats door de indexatie van het reguliere formatiebudget (€ 27.000), prijsindexatie van de reguliere werkbudgetten (€ 9.000) en de toegerekende overhead (€ 22.000).
- Het traineeprogramma waar Regio Rivierenland als werkgever optrad namens de gemeenten is beëindigd. De baten (daling van € 72.000) en lasten (daling van €72.000) worden daarom niet langer opgenomen in de begroting.
- Het voorstel om de pauzeknop in te drukken voor het Regionaal StimuleringsFonds zorgt voor 511.000 euro minder baten en lasten voor de begroting.
- Verder zijn er voor de programma's Wonen (€ 367.000), Mobiliteit (€ 100.000) en RES (€ 603.000) toegekende subsidies en rijksbijdragen toegevoegd. Ook voor LEADER als meerjarige ambitieversneller geldt dat er een verhoging in de baten en lasten plaatsvindt in 2026 (€ 172.000).
- In de begroting is geen inzet van reserves geraamd.

Programma 1 *Bedragen x € 1.000*	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**
Lasten	5.122	2.442	3.111
Baten	4.037	1.120	1.781
Subtotaal	**-1.085**	**-1.322**	**-1.331**
Gemeentelijke bijdrage	2.517	2.951	3.009
Saldo van baten en lasten	**1.432**	**1.630**	**1.679**
Onttrekking reserve	-	-	-
Storting reserve	-	-	-
Resultaat	**1.432**	**1.630**	**1.679**

Toelichting bij de tabel:
Het begrote resultaat van € 1.679.000 (voordeel) is gelijk aan het bedrag van de overheadkosten, die conform BBV-voorschrift niet meer aan het programma worden toegerekend, maar integraal (bij programma 3) worden verantwoord.

Producten

Tot dit programma behoren de volgende producten:

- Algemene bestuursondersteuning;
- Speerpunten (speerpuntberaden), beleids- en projectondersteuning
- Regionaal Stimuleringsfonds (RSF)

Meer informatie is te vinden op onze website www.regiorivierenland.nl/ en www.fruitdeltarivierenland.nl.

Het programma in beeld

Te bereiken effect
Vraaggerichte en efficiënte dienstverlening aan gemeenten en andere instanties door het leveren van kennis en producten op basis van een goede prijs-prestatie verhouding.

Deeleffect
Dienstverlening aan de gezamenlijke gemeenten op basis van collectieve/individuele afspraken met gemeenten.

Effectdoelstelling
Gemeenten voeren op basis van gezamenlijkheid taken uit en zijn tevreden over de kwaliteit en kosten van de geleverde taken.

Nieuwe of gewijzigde activiteiten:

- Het regionaal Inkoopbureau is per 1-5-2025 geleidelijk afgebouwd en wordt niet meer vanuit Regio Rivierenland georganiseerd. Het maakt daarom geen onderdeel meer uit van de begroting in 2026.

Reguliere activiteiten:
Uitvoeren basistaken op het gebied van:

1. Uitvoering van de begeleiding, monitoring en terugleiding van jongeren zonder startkwalificatie van 18 jaar tot en met 22 jaar. En monitoren en begeleiden van Jongeren in Kwetsbare positie van 16 tot en met 22 jaar. Vanaf 1 januari 2026 wordt de wettelijke uitvoeringstaak tot 27 jaar. (Doorstroompunt).
2. Initiëren van projecten gericht op de doelgroep van het Doorstroompunt.
3. Uitvoering (van een gedeelte) van de leerplichtfunctie en preventieve inzet voor de gemeenten Buren, Culemborg, West Betuwe, Neder-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.
4. Preventieve en repressieve werkzaamheden op het gebied van de Participatiewet en de Wmo- en Jeugdwet voor de regiogemeenten (Sociale Recherche).
5. Participeren en waar mogelijk ontwikkelen van acties op het gebied van samenwerking en shared services en initiëren van projecten.
6. Het coördineren en beheren van de uitvoering van Basismobiliteit (Versis).
7. Contractbeheer en leveranciersmanagement op het gebied van Wmo/Jeugd.
8. Uitvoeren (van een gedeelte) van de Wet Inburgering voor de gemeenten Buren, Culemborg, Neder-Betuwe, Tiel en West Maas en Waal.

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2026

Concretisering van onze activiteiten in prestatieafspraken

Bij het onderdeel *Het programma in beeld* is een groot aantal activiteiten benoemd. Daaraan hebben we de onderstaande prestatieafspraken gekoppeld:

Effectdoelstelling basistaken	
Activiteit	Prestatieafspraak
1. Uitvoering van de begeleiding, monitoring en terugleiding van jongeren zonder startkwalificatie van 18 jaar tot en met 22 jaar. Monitoren en begeleiden van Jongeren in Kwetsbare positie van 16 tot en met 22 jaar (Doorstroompunt). Vanaf 1-2026 wordt de wettelijke taak van het Doorstroompunt uitgebreid naar inzet op jongeren tot 27 jaar. 2. Initiëren van projecten gericht op de doelgroep van Leerplicht en het Doorstroompunt, jongeren van 12 tot en met 22 jaar. Vanaf 1-2026 wordt de inzet van het Regionaal programma uitgebreid naar jongeren tot 27 jaar en aansluiting op de arbeidsmarkt.	- Op hoofdlijnen staan de volgende punten centraal: • Uitvoeren van trajecten en projecten voor jongeren tot 27 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs hebben verlaten. Het creëren van een sluitende aanpak in de ketensamenwerking. Communicatie en systeem gereed voor uitvoering nieuwe wettelijke taak voor doelgroep tot 27 jaar. • Voorkomen van verzuim en schooluitval bij jongeren die nog bij het onderwijs ingeschreven staan (preventie). • Het monitoren en in samenwerking met keten-partners ondersteunen en begeleiden van Jongeren in Kwetsbare positie (vanaf 16 jaar). • Jaarlijks wordt de effectrapportage vsv opgesteld en ingediend bij het ministerie OCW. • Beleid opstellen incl. uitvoeringskader gericht op de nieuwe wet Van School naar Duurzaam Werk. • Opstart en coördinatie van een nieuw Regionaal Programma 2026-2029 in samenwerking met ketenpartners onderwijs en arbeidsmarktregio.
3. Uitvoering (van een gedeelte) van de leerplichtfunctie en preventieve inzet (LP) voor de gemeenten Buren, Culemborg, West Betuwe, Neder-Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.	- LP: Na afloop van het verslagjaar wordt een jaarverslag opgesteld en begin oktober de wettelijke rapportage (Artikel 25), met daarin een overzicht van de resultaten en de voortgang per gemeente. - LP: Minstens één keer per jaar vindt een evaluatiegesprek plaats met de opdrachtgever over de (kwaliteit van de) dienstverlening. - LP: In 2026 koersen we op uniformiteit en één lijn in dienstverlening en formatie volgens Ingrado-norm voor alle deelnemende gemeenten. - SR: uitvoeren van toezichthouderschap in het kader van de Participatiewet en de Wmo- en Jeugdwet. - Alle activiteiten worden tegen een marktconforme kostprijs aangeboden die voor alle gemeenten gelijk is. - Dienstverlening kan plaatsvinden aan alle aangesloten gemeenten. Ook kan dienstverlening worden aangeboden aan andere (non-profit) partijen.
4. Preventieve en repressieve werkzaamheden op het gebied van de Participatiewet en Wmo- en Jeugdwet voor de regiogemeenten (Sociale Recherche/SR).	
5. Participeren en waar mogelijk ontwikkelen van acties op het gebied van samenwerking en shared services en initiëren van projecten.	Continu wordt in samenwerking met de gemeenten bezien of en zo ja, op welke onderdelen verdergaande samenwerking mogelijk is.
6. Het coördineren en beheren van de uitvoering van Basismobiliteit (Versis)	Coördinatie en beheer van het regionaal vervoersysteem: - contract- en relatiebeheer - maandelijkse facturering - periodieke monitoring, verantwoording - kwaliteitsmeting en doorontwikkeling van het vervoersysteem
7. Contractbeheer en leveranciersmanagement op het gebied van Wmo/Jeugd.	- Leveranciersmanagement en contractbeheer - Toetsing van en handhaving op het nakomen van de in de overeenkomst en het Programma van Eisen vastgelegde bepalingen - Informatie- en data-gedreven werken

Effectdoelstelling basistaken	
Activiteit	Prestatieafspraak
	- Informatievoorziening en communicatie naar zes gemeenten, leveranciers en andere stakeholders - Bijdragen aan innovatie en zorgvernieuwing in samenwerking met gemeenten en zorgaanbieders - Aan de gemeenten periodieke en jaarlijkse verantwoording afleggen over de uitvoering en de resultaten van de hiervoor staande hoofdtaken. Voor de gemeenten Maasdriel en Zaltbommel worden deze taken alleen uitgevoerd voor een aantal specifieke vormen van zorg en begeleiding.
8. Uitvoer (van een gedeelte) van de Wet Inburgering voor de regiogemeenten.	Door het team Inburgering worden taken uitgevoerd met betrekking tot het Plan Inburgering en Participatie, de brede intake van de inburgeringsplichtige en wanneer noodzakelijk de handhaving daarvan. Daarnaast wordt ondersteuning aan de inburgeraars gegeven door een financieel ontzorger. Verder worden gemeenten door Regio Rivierenland geadviseerd op het gebied van Wet Inburgering en geadviseerd om de inzet van inburgeringsvoorzieningen.

Doorstroompunt

Het Doorstroompunt voor Voortijdig Schoolverlaten zet zich in voor jongeren tussen de 18 en 23 jaar die verzuimen, zonder startkwalificatie dreigen van school te raken of al van school geraakt zijn. We zien dat uitval en complexe problematiek toenemen. Hierbij is meer maatwerk en arbeidsintensieve begeleiding nodig, waar nodig aangevuld met zorghulp of de hulp van andere ketenpartners. We signaleren, initiëren en verbinden binnen de ketensamenwerking. Er is behoefte aan een helder (uitvoerings)kader zowel intern als extern richting ketenpartners en een duidelijke positionering binnen de regio.
Vanaf januari 2026 zal de nieuwe wet Van School naar Duurzaam Werk van kracht gaan. Dit betekent een intensievere samenwerking tussen het Doorstroompunt, het mbo, Werk en Inkomen en de arbeidsmarktregio. De doelgroep van het Doorstroompunt en het nieuw Regionaal Programma wordt verbreed van 23 naar 27 jaar. Er worden hernieuwde samenwerkingsafspraken gemaakt met mbo, Werk en Inkomen en de Arbeidsmarktregio. Het Doorstroompunt stelt beleid op hoe zij hun rol gaan invullen, zich positioneren binnen de regio en gaan aansluiten op de ketenpartners. De Doorstroompuntregio is verantwoordelijk voor het tot stand brengen, samenwerken met de genoemde ketenpartners en de coördinatie van dit nieuwe Regionaal programma.

Leerplicht

De nieuwe Ingrado-norm is doorberekend naar Leerplichtformatie en voor de meeste deelnemende gemeenten zijn de formatie-uren inmiddels uitgebreid en ingevuld. Het doel in 2026 is voor alle deelnemende gemeenten dezelfde lijn te hanteren en geen maatwerk meer te leveren in de dienstverlening. Dit betekent dat nog één gemeente naar volledige Ingrado-norm moet uitbreiden en één gemeente de volledige Leerplichttaak bij Regio Rivierenland neerlegt of volledig in eigen beheer gaat uitvoeren. Hierover wordt het gesprek verder gevoerd om tot samenwerkingsafspraken te komen.
We zien het aantal verzuimmeldingen en complexe casussen verder toenemen. Ook het leveren van maatwerk en intensieve inzet van Leerplicht neemt verder toe. Leerplicht signaleert en verbindt en is als regiehouder en adviseur al vroegtijdig betrokken. Ook gaan we preventief adviseren en voorlichting geven op basisscholen, voortgezet onderwijsscholen en mbo-instellingen binnen de regio. Met deze preventieve rol zal tijdig signaleren en inzetten en een sluitende aanpak, erger doen voorkomen. Met de uitbreiding van de formatie is deze preventieve aanpak én het kwalitatief goed uitvoeren van de wettelijke taak mogelijk. Door uniformiteit en één lijn in dienstverlening vanuit Regio Rivierenland kunnen robuustheid, kwaliteit en efficiency gegarandeerd blijven.

Sociale Recherche

De Sociale Recherche blijft haar kennis en expertise inzetten in de opsporing van fraude zoals zwartwerken, het verzwijgen van vermogen, woonfraude, fraude met persoonsgebonden budget (PGB) en andere vormen van zorgfraude. De Sociale Recherche levert ook inzet en een bijdrage aan het Interventieteam de Waarden (IDW). In dit projectteam werken ketenpartners integraal en gemeenteoverstijgend samen om ondermijnende activiteiten waarbij mogelijk sprake is van fraude aan te pakken. Ook wordt in samenwerking met Wmo/Jeugd en in opdracht van gemeenten signalen van (mogelijke) fraude bij zorgaanbieders onderzocht. In de afgelopen jaren zien we een afname in het beroep dat met name vanuit de participatiewet op de Sociale Recherche wordt gedaan. We gaan hierover met de opdrachtgevers in gesprek om te komen tot een toekomstbestendige dienstverlening.

Versis
Versis voert in 2025 voor 8 gemeenten het Wmo-vervoer en voor 5 gemeenten het leerlingen- en jeugdvervoer uit. In onze organisatie is het beheerbureau van Versis ondergebracht. De primaire taak valt uiteen in de inkoop, het contractbeheer en de financiële afhandeling van alles rondom het vervoer. Marktpartijen verzorgen in opdracht van ons de daadwerkelijke uitvoering van het vervoer. De kosten van dit vervoer worden 1-op-1 doorbelast richting de gemeenten.

Wmo/Jeugd
De taken en werkzaamheden vanuit Wmo/Jeugd spitsen zich toe op het contractbeheer en leveranciersmanagement. Vanuit het contractbeheer en leveranciersmanagement bewaken we de contractuele afspraken met aanbieders en werken we samen met gemeenten en aanbieders aan het verbeteren van de kwaliteit van de geleverde zorg én het financieel houdbaar houden van het zorglandschap. We voeren contractgesprekken met het gecontracteerde veld en organiseren samen met de gemeenten ontwikkeltafels om het zorglandschap door te ontwikkelen.

Inburgering
Regio Rivierenland voert de inburgering uit voor vijf gemeenten. Sinds 2024 is de hernieuwde samenwerking vastgelegd in een nieuwe Dienstverleningsovereenkomst (DVO), die met terugwerkende kracht is ingegaan en in 2026 voor het eerst wordt verwerkt in de begroting.
De primaire taak van het team Inburgering is het begeleiden van inburgeraars en hun financiële ontzorging. Dit blijft de kern van onze dienstverlening. Daarnaast ondersteunt en adviseert Regio Rivierenland gemeenten binnen de nieuwe DVO bij hun contracten met aanbieders van inburgeringsvoorzieningen. Een nieuwe administratieve taak is toegevoegd om de ingezette voorzieningen te controleren.
De ontwikkelingen rondom asiel en huisvesting worden nauwgezet gevolgd. In samenwerking met gemeenten wordt geanticipeerd op de mogelijke impact hiervan op de uitvoering van de inburgering.

Beleidsindicatoren

De wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren binnen programma 2 Contractgestuurde dienstverlening hebben betrekking op vroegtijdig schoolverlaters en onderwijsverzuim.

Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten.
Een startkwalificatie is een havo- of vwo-diploma of minimaal een mbo 2- diploma.
Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers aan het begin van het schooljaar.

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie MBO
Definitieve *% VSV-ers 12 t/m 22 jaar schooljaar 2022-2023*

Gemeente	Aantal deelnemers	VSV-ers	VSV-%	Landelijk VSV-%
Buren	644	24	3,73%	6,42%
Culemborg	617	46	7,46%	6,42%
Maasdriel	562	42	7,47%	6,42%
Neder-Betuwe	742	30	4,04%	6,42%
Tiel	1.063	64	6,02%	6,42%
West Betuwe	1.355	64	4,72%	6,42%
West Maas en Waal	431	18	4,18%	6,42%
Zaltbommel	818	39	4,77%	6,42%
Totaal	**6.232**	**327**	**5,25%**	

Bron: VSV-verkenner/DUO (definitieve cijfers schooljaar 2022-2023).

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie VO
Definitieve % VSV-ers 12 t/m 22 jaar schooljaar 2022-2023

Gemeente	Aantal deelnemers	VSV-ers	VSV-%	Landelijk VSV-%
Buren	1.370	3	0,22%	0,61%
Culemborg	1.649	10	0,61%	0,61%
Maasdriel	1.272	0	0,00%	0,61%
Neder-Betuwe	1.456	5	0,34%	0,61%
Tiel	2.067	16	0,77%	0,61%
West Betuwe	2.987	7	0,23%	0,61%
West Maas en Waal	946	6	0,63%	0,61%
Zaltbommel	1.760	7	0,40%	0,61%
Totaal	**13.507**	**54**	**0,40%**	

Bron: VSV-verkenner/DUO (definitieve cijfers schooljaar 2022-2023).

De definitieve vsv-cijfers over het schooljaar 2022-2023 laten zien dat 381 jongeren (vo en mbo) uit Regio Rivierenland zijn uitgevallen. Daarnaast zijn er nog 10 vavo-leerlingen voortijdig van school geraakt. In totaal komt het voorlopig vsv-percentage van Regio Rivierenland op 1,97%, dat zijn 391 jongeren. Het landelijk vsv-percentage is 2.34%. In de regio zien we een forse toename van het aantal vsv'ers mbo4. Vergeleken met landelijk, ligt het totaal vsv-percentage van Regio Rivierenland lager.
Van gemeente Tiel en gemeente Culemborg ligt het totaal vsv-percentage boven het landelijk en regionaal percentage. Van gemeente Maasdriel ligt het mbo vsv-percentage boven het landelijk en regionaal gemiddelde. Het totaal aantal vsv'ers in onze regio is licht gestegen ten opzichte van het schooljaar daarvoor. Landelijk zien we een lichte daling in vergelijking met het schooljaar daarvoor. Vanwege de wetswijziging Van School naar Duurzaam Werk is het huidige Regionaal programma vsv verlengd tot eind 2025. Vanaf januari 2026 moeten we met de regionale ketenpartners een nieuw programma opstellen waarmee we inzetten op het terugdringen van uitval, een goede aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt en een toename van terug begeleiden van vsv'ers (12 tot 27 jaar) binnen één jaar naar onderwijs en/of de arbeidsmarkt.

Absoluut verzuim *Realisatie schooljaar 2023-2024, leerlingen 5 t/m 17 jaar*			
Gemeente	Aantal leerlingen	Absoluut verzuim	Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen
Buren	3.745	64	17,1
Neder-Betuwe	4.421	57	12,9
West Betuwe	7.715	97	12,6
West Maas en Waal	2.509	42	16,7
Zaltbommel	4.608	92	20,0
Totaal	**22.998**	**352**	**15,3**

Bron: JVS-Jeugdvolgsysteem/DUO

Relatief verzuim *Realisatie schooljaar 2023-2024, leerlingen 5 t/m 17 jaar*			
Gemeente	Aantal leerlingen	Relatief verzuim	Relatief verzuim per 1.000 leerlingen
Buren	3.745	194	51,8
Neder-Betuwe	4.421	192	43,4
West Betuwe	7.715	456	59,1
West Maas en Waal	2.509	141	56,2
Zaltbommel	4.608	344	74,7
Totaal	**22.998**	**1.327**	**57,7**

Bron: JVS-Jeugdvolgsysteem/DUO

De in bovenstaande overzichten opgenomen aantallen met betrekking tot absoluut en relatief verzuim sluiten aan op het jaarverslag, dat door Leerplicht is opgesteld. De cijfers geven de inspanningen weer die zijn gedaan op het gebied van verzuimcontrole en -reductie (verzuimpreventie, toezicht & handhaving). Uit de cijfers van het relatief verzuim blijkt, dat t.o.v. het vorige schooljaar 2022-2023 meer relatief verzuim is binnengekomen en opgepakt. De cijfers van het Absoluut verzuim laten een daling zien t.o.v. het vorige schooljaar 2022-2023. Dit is een positieve ontwikkeling. Meer en betere melding van relatief verzuim en de vroegtijdige betrokkenheid van Leerplicht, resulteert in een afname van het aantal leerlingen zonder schoolinschrijving.

De financiën van dit programma

Financiële aandachtspunten
Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de financiën van dit programma. Voor alle onderdelen geldt dat de overhead gewijzigd is door de harmonisering van de overhead toerekening. Dit heeft geresulteerd in een eenduidige manier van het toerekenen waarbij elk onderdeel hetzelfde overheadbedrag per fte dient te financieren. Voor een aantal onderdelen betekent dit een stijging van de overhead en voor een aantal een daling van de overhead. Hieronder volgen per onderdeel de belangrijkste financiële aandachtspunten:

Doorstroompunt
Vanwege de wetswijziging Van School naar Duurzaam Werk zijn er nog veel onduidelijkheden met betrekking tot de baten en lasten van het Doorstroompunt. Het is nog onduidelijk wat de rol van het Doorstroompunt wordt voor de nieuwe doelgroep, welke inzet vanuit het Doorstroompunt binnen het nieuwe Regionaal programma nodig is en wat dit betekent voor de formatie van het Doorstroompunt. In 2025 ontvangt het Doorstroompunt eenmalig extra rijksmiddelen voor het overgangsjaar. Deze middelen mogen besteed worden tot eind 2026 en hebben mogelijk ook effect op de financiën van 2026. De rijksmiddelen Doorstroompunt vanaf 2026 zijn anders opgebouwd en bevat geen budget 'Kwalificatieplichtgelden' meer. Momenteel worden hier binnen de regio afspraken over gemaakt om de overgang met een afbouwscenario vorm te geven.

Leerplicht
Formatie Leerplicht is bijgesteld naar Ingrado-norm, waarbij de salariskosten zijn geïndexeerd en het meest recente leerlingenaantal (peildatum 1-10-2024) is gehanteerd. Ook de kosten van het JeugdVolgSysteem zijn geïndexeerd. De lasten voor Leerplicht zijn € 21.000 lager. De lasten voor de leerplichtadministratie vallen lager uit. Door efficiency voordelen wordt een gedeelte van de administratieformatie niet ingevuld. Door het niet invullen van deze formatie, heeft Leerplicht minder fte formatie en worden er ook € 5.000 minder overheadkosten aan Leerplicht doorberekend.
De baten van Leerplicht zijn € 26.000 lager, omdat dit efficiency voordeel is doorberekend in een korting aan alle deelnemende gemeenten.

Sociale recherche
In de afgelopen jaren zien we een afname in het beroep dat met name vanuit de participatiewet op de Sociale Recherche wordt gedaan. Met ingang van 2026 neemt de gevraagde inzet vanuit Werkzaak verder af en ontstaat hierdoor een financieel tekort en is een onttrekking uit de reserves noodzakelijk. We gaan hierover met de opdrachtgevers in gesprek om te komen tot een toekomstbestendige dienstverlening.

Versis
Marktpartijen verzorgen in opdracht van ons de daadwerkelijke uitvoering van het vervoer. De kosten hiervan worden 1-op-1 doorbelast richting de gemeenten. Dit betreft de kosten op basis van het daadwerkelijke gebruik. Op basis van het huidige gebruik van het vervoer is de inschatting dat de lasten lager zullen zijn. Omdat we deze kosten 1-op-1 doorbelasten zijn daarom voor onze organisatie ook de baten lager.

Wmo/Jeugd
Het uitvoeringsbudget en de salariskosten zijn geïndexeerd. Eind 2025 verwachten we meer zicht te hebben op de structureel benodigde inzet van het uitvoeringsbudget en bekijken we of bijstelling nodig/mogelijk is. Daarnaast valt de overhead voor Wmo/Jeugd lager uit dan in de DVO is opgenomen.

Inburgering
De nieuwe Dienstverleningsovereenkomst (DVO) Inburgering is verwerkt in de begroting, waarbij de kosten voor de uitvoering zijn geïndexeerd voor 2026. Het tarief voor overhead blijft, na harmonisering op organisatieniveau, in lijn met de doorgevoerde verlaging in 2025. Daarnaast worden de kosten voor de tolkendienst opgenomen in de begroting. Dit is een inburgeringsvoorziening die door gemeenten wordt gefinancierd vanuit de SPUK Inburgering. Regio Rivierenland zal deze kosten volgens afspraak doorbelasten aan de gemeenten.

Programma 2 *Bedragen x € 1.000*	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**
Lasten	14.377	13.133	12.709
Baten	16.058	14.757	14.126
Subtotaal	**1.682**	**1.625**	**1.417**
Gemeentelijke bijdrage	-	-	-
Saldo van baten en lasten	**1.682**	**1.625**	**1.417**
Onttrekking reserve	137	-	184
Storting reserve	76	-	-
Resultaat	**1.742**	**1.625**	**1.601**

Toelichting bij de tabel:
Het begrote resultaat van € 1.601.000 (voordeel) is gelijk aan het bedrag van de overheadkosten, die conform BBV-voorschrift niet meer aan het programma worden toegerekend, maar integraal (bij programma 3) worden verantwoord.

Producten

Tot dit programma behoren de volgende producten:
- Doorstroompunt (voorheen RMC)
- Leerplicht
- Sociale Recherche
- Coördineren en beheren van de uitvoering van Basismobiliteit (Versis)
- Uitvoeringsondersteuning Wmo/Jeugd
- Wet Inburgering

Achtergronden bij dit programma

Meer informatie over Contractgestuurde dienstverlening is te vinden op onze website: www.regiorivierenland.nl.

Programma 3 – Algemene baten en lasten

In dit programma worden de overheadkosten centraal begroot en verantwoord, die niet meer toegerekend worden aan taken/activiteiten. Alleen de kosten die een directe relatie hebben met het primaire proces worden aan de programma's toegerekend.

Naast de overheadkosten worden binnen dit programma ook de resultaten uit Treasury en de centrale budgetten voor onvoorziene uitgaven en vennootschapsbelasting begroot en verantwoord.

Resumerend zijn in programma 3 Algemene baten en lasten de volgende onderdelen opgenomen:

Programma onderdelen programma 3 Algemene baten en lasten		
A	Overhead	Taakveld 0.4 uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
B	Treasury	Het renteresultaat zoals opgenomen in taakveld 0.5 uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
C	Onvoorziene uitgaven	Het centrale budget voor onvoorziene uitgaven maakt deel uit van taakveld 0.8 'Overige baten en lasten' uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.
D	Vennootschapsbelasting	Het centraal begrote bedrag voor de heffing van vennootschapsbelasting wordt opgenomen in taakveld 0.9 'Vennootschapsbelasting' uit de Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden.

De financiën van dit programma

Financiële aandachtspunten

Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de financiën van dit programma. Hieronder volgen de belangrijkste financiële aandachtspunten:

- De overhead toerekening over de verschillende taken in programma 1 en 2 is geharmoniseerd.
- De lasten bestaan hoofdzakelijk uit de kosten van overhead. De totale lasten bij programma 3 zijn t.o.v. de begroting 2025 per saldo met € 250.000 gestegen. De baten zijn gestegen met € 178.000.
- De mutaties in de lasten bestaan uit hogere kosten door prijsindexatie (€ 29.000), hogere kosten door salarisindexatie (€ 74.000), hogere kosten door bijstelling inschaling (€ 40.000), lagere lasten door een verlaging van de formatie P&O (- € 28.500) en hogere lasten door detachering (€ 136.000).
- In het bedrag van de begrote baten van in totaal € 436.000 is een bijstelling van de opbrengsten uit dienstverleningsovereenkomsten opgenomen (€ 32.000), de opbrengst uit detachering verwerkt (€ 136.000) en zijn de verwachtte rente-inkomsten (€ 120.000), als gevolg van binnengehaalde subsidie opgenomen. Dit leidt tot een verlaging van de gemeentelijke bijdrage van € 110.000 door het wegvallen van de toegerekende rente van € 10.000.
- De inzet van de reserves is begroot op € 133.000 en bestaat uit de inzet van de reserve Herhuisvesting (€ 82.500) en de inzet van de reserve Desintegratiekosten voor de financiering van de lasten van het ICT-plan, waarmee we de vernieuwing/modernisering van de ICT-Infrastructuur hebben gerealiseerd (€ 50.500).

Na de samenvattende cijfertabel is een gedetailleerde specificatie opgenomen van de overheadkosten per onderdeel, waardoor de kosten van onze bedrijfsvoering transparant en inzichtelijk zijn vastgelegd in de begroting. Bovendien wordt daarmee een betere sturing en control gerealiseerd.

Programma 3 *Bedragen x € 1.000*	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**
Lasten	3.442	3.599	3.848
Baten	742	258	546
Subtotaal	**-2.701**	**-3.341**	**-3.303**
Gemeentelijke bijdrage	-211	-	-110
Saldo van baten en lasten	**-2.912**	**-3.341**	**-3.413**
Onttrekking reserve	84	86	133
Storting reserve	-	-	-
Resultaat	**-2.827**	**-3.255**	**-3.279**

Overzicht van de kosten van overhead

Conform wettelijk voorschrift (BBV) nemen we in een apart overzicht de kosten van de overhead op in het programmaplan, zodat via de programmabegroting inzicht wordt gegeven in de kosten van de overhead voor de gehele organisatie. Overhead heeft betrekking op ondersteunende taken die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of het externe product. De algemene definitie luidt als volgt: *overhead heeft betrekking op alle kosten die samenhangen met de sturing en de ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.*

In onderstaand overzicht is een specificatie opgenomen van de overhead, waarbij voor het onderscheid naar de verschillende kostencomponenten aansluiting is gezocht bij de definitie en opsomming uit de Notitie Overhead van de BBV-commissie. De inrichting van onze administratie sluit hierop aan.

Overhead *Bedragen x € 1.000*	**Begroting 2026**	**Wijze van verdeling en toerekening van de overhead**
Directie en management primair proces	1.058	percentages en fte's
Bedrijfsvoering	1.985	percentages en fte's
Huisvesting	261	percentages en fte's
Personeelszaken en organisatie	275	percentages en fte's
Informatievoorziening en automatisering	259	percentages en fte's
Totaal lasten	**3.838**	
Vergoeding overeenkomst desintegratiekosten Avri	133	
Overige ontvangen bijdragen in de overheadkosten	292	
Totaal baten	**426**	
Saldo van de baten en lasten bij Overhead	**3.413**	
Mutaties reserves		
Onttrekking reserve Herhuisvesting	83	
Onttrekking reserve Desintegratiekosten	51	
Totaal mutaties reserves	**133**	
Saldo/resultaat taakveld 0.4 Overhead	**3.279**	

Op basis van de in bovenstaande tabel weergegeven verdeelsleutels bedraagt de overhead voor programma 1 Regionale samenwerking € 1.679.000 en voor programma 2 Contractgestuurde dienstverlening € 1.601.000. Voor de uitvoeringsteams van Contractgestuurde dienstverlening komt dat neer op een gemiddeld bedrag van € 40.800 per fte (dat is nu inclusief de kosten voor het teammanagement).

Overhead en apparaatskosten

In onderstaand overzicht zijn de lasten gespecificeerd.

Specificatie *Bedragen x € 1.000*	**Overhead**	**Apparaatskosten**
Totaal lasten overhead	3.838	3.838
Uitvoeringsteams Contractgestuurde dienstverlening		3.911
Speerpunt- en beleidsondersteuning en projecten		1.163
Totaal lasten	**3.838**	**8.913**
Percentage van de totale lasten	**19,5%**	**45,3%**
Bedrag per inwoner	**€ 15,01**	**€ 34,86**

De overhead, uitgedrukt als percentage van het totaal van de begrote lasten, is t.o.v. de begroting 2025 gestegen met 0,7% punten (van 18,8% naar 19,5%). De procentuele stijging in de begroting 2026 heeft te maken met de daling van de lasten binnen programma 2, Contractgestuurde Dienstverlening.

Treasury
De investeringen en overige activiteiten hebben we met eigen middelen (voornamelijk reserves) gefinancierd. Hierdoor realiseren we in de begroting een positief resultaat uit treasury, dat we via de gemeentelijke bijdrage teruggeven aan de gemeenten.

Alle rentelasten en rentebaten worden begroot en verantwoord op het taakveld Treasury.
In de paragraaf Financiering is een renteschema opgenomen, dat inzicht geeft in de rentebaten, rentelasten en het begrote renteresultaat. Het saldo en de samenstelling van het resultaat uit treasury is in onderstaand overzicht samengevat.

Specificatie *Bedragen x € 1.000*	**Treasury**
Rentebaten	-120
Rentelasten externe financiering (BNG-leningen)	-
Rentelasten overig	-
Saldo rentelasten en rentebaten	**-120**
Af: toerekening rente aan gronden die in erfpacht zijn uitgegeven (projectfinanciering)	-
Totaal van de aan de overige vaste activa (taakvelden) toe te rekenen rente	**-120**
De aan de overige vaste activa (taakvelden) toegerekende rente	-
Begroot resultaat taakveld 0.5 Treasury	**-120**

Per saldo resteert een begroot positief resultaat uit treasury van € 120.000, dat via de gemeentelijke bijdrage wordt teruggegeven aan de gemeenten.

Onvoorziene uitgaven

In de begroting 2026 is een centraal budget voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 10.000. Financiering gebeurt via de gemeentelijke bijdrage.

Vennootschapsbelasting

Regio Rivierenland is vanaf 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.
Bij de taken die als ondernemersactiviteit worden aangemerkt moet over de behaalde (fiscale) winsten vennootschapsbelasting worden afgedragen, tenzij één van de in de wet opgenomen vrijstellingen van toepassing is. Voor het begrotingsjaar 2026 wordt geen heffing van vennootschapsbelasting verwacht.

Producten

Tot dit programma behoren de volgende taakvelden/producten:
- Overhead
- Treasury
- Onvoorziene uitgaven
- Vennootschapsbelasting

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2026

De weerstandscapaciteit van de regio is voldoende om de risico's die we lopen op te vangen.
We zetten het beleid ongewijzigd voort.

Toelichting bij de financiële risico's

Onderstaande risico's zijn relevant voor de begroting 2026:

- Bij Contractgestuurde dienstverlening werken we met dienstverleningsovereenkomsten.
- Aan het werken met dienstverleningsovereenkomsten zijn financiële risico's verbonden. De financiële risico's en eventuele tekorten bij de uitvoering van taken voor gemeenten kunnen worden opgevangen door inzet van de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening.
- Voor de uitvoering van het vervoer zijn overeenkomsten gesloten met een regiecentrale en een aantal vervoerders. Financiële risico's bestaan bij een eventueel faillissement van een van de partijen. Daarnaast bestaan risico's bij onenigheid tussen opdrachtgever en uitvoerende ondernemers, wat uiteindelijke financiële gevolgen kan hebben. Tot slot kunnen er financiële risico's zijn op het gebied van personele verplichtingen, als de uitvoering van Versis door de Regio wordt beëindigd. De gevolgen van financiële risico's en tekorten kunnen worden gefinancierd vanuit de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening.
- In het verleden is een integrale inventarisatie uitgevoerd naar de financiële risico's bij het Regiokantoor van Regio Rivierenland, waarbij tevens een koppeling is gelegd met de saldi van reserves en voorzieningen om de risico's te kunnen dekken. De in de balans opgenomen algemene reserve van € 474.000 wordt voldoende geacht voor het afdekken van de financiële risico's.
- Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen binnen het Regiokantoor van Regio Rivierenland. De frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd.

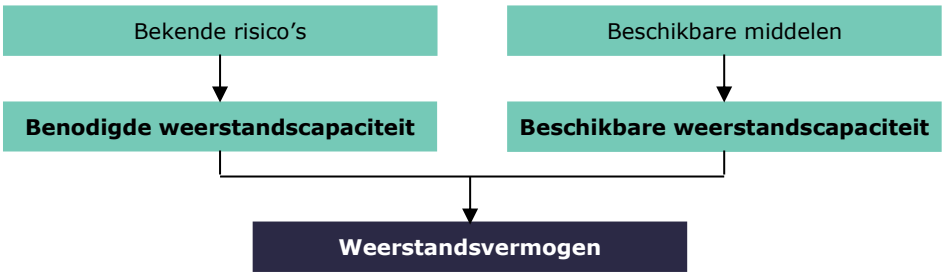
De uitvoeringsaspecten van risicomanagement en de daarmee samenhangende ontwikkelingen in de organisatie worden hierna in deze paragraaf toegelicht.

Toelichting op het begrip weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de benodigde weerstandscapaciteit – de ingeschatte risico's – en de beschikbare weerstandscapaciteit – de middelen die beschikbaar zijn om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen. Het weerstandsvermogen wordt gevormd door de aanwezige middelen om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen.

Het gaat bij het weerstandsvermogen met name om risico's die *niet* via verzekeringen of voorzieningen kunnen worden ondervangen.

In onderstaand schema is dit weergegeven:



De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door:

- de verwachte impact van de aanwezige risico's;
- de gewenste mate van zekerheid dat de risico's kunnen worden opgevangen;
- de mate waarin de risico's al op andere wijze zijn afgedekt.

De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen en mogelijkheden waarover de regio kan beschikken om eventueel optredende niet begrote kosten af te dekken, zonder invloed op de uitvoering van taken.
De middelen die we tot de beschikbare weerstandscapaciteit rekenen zijn:

- de vrije aanwendbare reserves;
- de stille reserves;
- de post onvoorzien in de begroting.

Beleid omtrent weerstandscapaciteit

Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling die taken uitvoert in opdracht van acht gemeenten. Het weerstandsvermogen van de regio wordt gevormd door het weerstandsvermogen van de afzonderlijke gemeenten. Niettemin zijn er redenen om ook binnen de regio financiële weerstand op te bouwen. Op grond van wettelijke voorschriften is de regio verplicht voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en verliezen. Daarnaast is het wenselijk om voor bepaalde activiteiten een reserve te hebben om te voorkomen dat bedrijfsresultaten en onvoorziene omstandigheden grote afwijkingen veroorzaken in de jaarlijks geraamde gemeentelijke bijdragen en tarieven. De afgelopen jaren is de vaste gemeentelijke bijdrage van de gemeenten deels omgezet naar dienstverleningsovereenkomsten. Het leveren van maatwerk en flexibiliteit heeft als nadeel dat er meer (financiële) risico's in de bedrijfsvoering ontstaan. Om deze risico's op te kunnen vangen heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met de vorming van reserves.

Overzicht van weerstandscapaciteit en risico’s bij de programma's Regionale samenwerking en Contractgestuurde dienstverlening

Om het inzicht te versterken in de bestaande en toekomstige financiële risico's en de mate waarin deze zijn afgedekt door reserves heeft het Regiokantoor in het verleden een onderzoeksrapport 'Risico's bij Regio Rivierenland' op laten stellen. Mede op basis van de uitkomsten van de risico-inventarisatie en de in het onderzoekrapport opgenomen adviezen is een algemene reserve gevormd van € 474.000 als extra buffer voor het afdekken van (financiële) risico's.

In algemene zin kan gesteld worden dat er geen (grote) risico's zijn bij het Regiokantoor die om directe aanpassing in de bedrijfsvoering vragen.
Risico bij Contractgestuurde dienstverlening in de afgelopen jaren aanzienlijk gedaald.

Onze inspanningen zijn gericht op een reëel en structureel sluitende begroting bij de contractactiviteiten (programma 2) in de (meerjaren)begroting vanaf 2023. De sturing op kosten is geïntensiveerd en verbeterd en streven we naar een financieel sluitende exploitatie.

Toelichting bij de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlenin4
Voor het opvangen van tekorten (en overige financiële risico's) bij de uitvoering van contractactiviteiten (programma 2 Contractgestuurde dienstverlening) is een risicoreserve gevormd. Deze reserve is bedoeld om tegenvallende resultaten en/of wegvallende vraag op flexibele taken op te kunnen vangen. Een reserve van maximaal 30% van de totale uitgaven bij Contractgestuurde dienstverlening wordt voldoende geacht om de bedrijfsvoeringrisico’s op te kunnen vangen (Besluit van het Algemeen Bestuur uit april 2011). De flexibele taken van Contractgestuurde dienstverlening bevatten risico’s voor Regio Rivierenland, waarbij te denken valt aan ziekte en inhuur van personeel en fluctuaties in de vraag naar diensten/producten. Ook zijn er risico’s op het gebied van vraag en aanbod. Hiertegenover staat dat de gemeenten betalen voor de gevraagde diensten. In het uiterste geval zijn gemeenten als eigenaar van de Regio Rivierenland verantwoordelijk voor tekorten die niet kunnen worden gedekt uit de gevormde reserves.

Onvoorziene uitgaven
In de Nota reserves en voorzieningen is ten aanzien van de weerstandscapaciteit van de programma's Regionale samenwerking en Contractgestuurde dienstverlening bepaald dat er een post ‘onvoorzien’ in de begroting opgenomen kan worden voor incidentele tegenvallers.
In de programmabegroting 2026 is een bedrag van € 10.000 opgenomen voor onvoorziene uitgaven.

Maatregelen op het gebied van risicobeheersing en risicomanagement

We hebben verzekeringen afgesloten voor onze eigendommen en voor het personeel. We hebben verzekeringen op het gebied van brand/opstal + inventaris/goederen, computerverzekering, aansprakelijkheid, rechtsbijstand en goed werkgeverschap. Eventuele financiële risico's en kosten van schades kunnen veelal via verzekeringspolissen worden gedekt.

De werkorganisatie en de werkprocessen zijn zodanig ingericht, dat voldoende (controle-) procedures en beheersmaatregelen functioneren om financiële risico's en frauderisico's te voorkomen of in ieder geval te beperken. We werken met (meerjarige) contracten, bijvoorbeeld op het gebied van huisvesting/onderhoud om de risico's ten aanzien financiële verplichtingen te reduceren. Ook voor de inkomsten geldt, dat we contractafspraken maken met onze klanten (bijvoorbeeld via dienstverleningsovereenkomsten). Het beheer van subsidiegelden en de bewaking van subsidievoorwaarden en -verplichtingen is voldoende ingebed in de organisatie.

Ten aanzien van de geldmiddelen wordt opgemerkt dat de organisatie geen eigen kas heeft.
Alle geldstromen lopen via de bank (BNG), waardoor geen risico's bestaan ten aanzien van vervreemding of verduistering van kasgelden. De banktegoeden zijn ondergebracht bij de schatkist, waardoor ook ten aanzien van het onrechtmatig gebruik van banktegoeden de financiële risico's grotendeels zijn afgedicht, omdat voor het ontvreemden van gelden extra stappen ondernomen moeten worden. Bovendien zijn in het proces van bankbetalingen meerdere controlestappen aangebracht.

Voor wat betreft de gemeentelijke bijdrage zijn in de Regeling Regio Rivierenland bepalingen opgenomen, waardoor financiële risico's worden beperkt, in ieder geval voor de korte termijn. Overige getroffen maatregelen betreffen voornamelijk organisatorische maatregelen, passend bij de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering en de dynamiek van het werken in een gemeentelijke (politieke) omgeving. Er wordt geïnvesteerd in personeel via training, opleidingen en loopbaanbegeleiding. Daarnaast is er aandacht voor de kwaliteit, betrouwbaarheid en continuïteit van (ICT-)systemen en de hiermee samenhangende activiteiten op het gebied van databeheer en informatiebeveiliging.

Overige financiële risico’s

Op grond van de wettelijke voorschriften mogen in de balans geen arbeidskosten gerelateerde verplichtingen worden opgenomen met een jaarlijks gelijkblijvend volume. Dit heeft onder meer betrekking op de verplichting verlofdagen. Als gevolg van de toegenomen werkvoorraad en werkdruk zien we een groei in het verlofsaldo bij medewerkers. De lasten daarvan worden gerealiseerd op het moment dat het verlof wordt opgenomen of uitbetaald. Voor de latente verlofverplichtingen is geen budget in de begroting opgenomen en daarmee vormt de verplichting voor verlofdagen (in de jaarrekening 2024 een bedrag van € 186.000) een belangrijke financiële risicopost.

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2026

We zetten het beleid ongewijzigd voort.

Beleidskader

Het beleid ligt vast in het meerjarenonderhoudsplan

Het beleidskader ligt vast in de beleidsnotitie Onderhoud gebouwen. Uitgangspunt is dat op langere termijn ons bedrijfspand op een adequate wijze wordt onderhouden. Renovaties en nieuwbouw moeten hiervan los worden gezien. Hiervoor dienen afzonderlijk middelen beschikbaar te worden gesteld door het Algemeen Bestuur. Het onderhoudsplan is doorgerekend voor een periode van 16 jaar. Jaarlijks wordt nagegaan of de voorziening een toereikend saldo heeft en of het meerjarenonderhoudsplan bijstelling behoeft.

Financiële consequenties en vertaling daarvan in de begroting

Onderhoudsvoorziening pand Burg. van Lidth de Jeudelaan
In 2024 is door het algemeen bestuur een nieuw meerjarenonderhoudsplan vastgesteld. We hebben in de begroting 2026 de storting in de onderhoudsvoorziening vastgelegd op € 15.546, gelijk aan het geraamde bedrag in de begroting 2025.

Het geplande/geraamde verloop van de onderhoudsvoorziening meerjarig is als volgt.

Onderhoudsvoorziening gebouwen Burg. Van Lidth de Jeudelaan *Bedragen x € 1.000*	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Stand 1 januari	**47**	**63**	**76**	**92**
Dotatie voorziening	16	16	16	16
Onttrekking voorziening	0	2-	0	34-
Stand 31 december	**63**	**76**	**92**	**74**

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2026

Algemeen
De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's 1 en 2 te realiseren.

Onze organisatie is voortdurend in verandering door de dynamiek in het openbaar bestuur en de ontwikkelingen in de samenleving. Verandering zal de constante factor zijn voor onze organisatie. Dat vraagt een organisatie die daarmee om kan gaan en kwaliteit blijft leveren. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor een adequate bedrijfsvoering. Het Algemeen Bestuur heeft hierbij een kaderstellende en controlerende taak.

De organisatie van de Gemeenschappelijk Regeling Regio Rivierenland bestaat uit drie onderdelen:

1. **Programma's en projecten (programma 1)**:
   Dit onderdeel richt zich op de procesmatige facilitering van regionale samenwerking op bijvoorbeeld de thema's wonen, economie, energie en mobiliteit. Daarmee worden de opgaven uit programma 1 van de begroting verwezenlijkt.
2. **Contractgestuurde Dienstverlening (programma 2)**:
   Dit onderdeel voert 6 gemeentelijke taken uit: leerplicht, doorstroompunt (RMC), wmo-jeugd, inburgering, sociale recherche en versis (leerlingenvervoer). Daarmee worden de opgaven uit programma 2 van de begroting gerealiseerd.
3. **Algemene Baten en Lasten (programma 3)**:
   Dit onderdeel bestaat uit HR, Financiën, Informatievoorziening & Automatisering, Informatieveiligheid en privacy (FG), Facilitair, Juridische Zaken, Informatiebeheer, Communicatie en Secretariaat. Dit onderdeel is gericht op de bedrijfsvoering van de GR Regio Rivierenland en de interne dienstverlening en bedrijfsprocessen die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's 1 en 2 te realiseren.

Programma's en projecten (Programma 1)
De samenwerking tussen de gemeenten wordt gefaciliteerd door programmamanagers en projectleiders voor diverse beleidsvelden/opgaven. Zij faciliteren de samenwerking tussen de gemeenten (en tussen gemeenten en samenwerkingspartners) op een hoogwaardig procesmatig niveau en anticiperen daarbij op de wensen van de gemeenten en maatschappelijke ontwikkelingen (veranderingen, bedreigingen en kansen voor de gemeenten). Samen met de gemeenten zetten we in op het transparant maken en houden van de onderwerpen die op regionaal niveau spelen en opgepakt worden, zodat de gemeenten(raden) het overzicht behouden en de inhoudelijke richting kunnen blijven bepalen.

Contractgestuurde dienstverlening (Programma 2)
Bij de Contractgestuurde Dienstverlening ontzorgen we de gemeenten op maat in de uitvoering van gemeentelijke taken omdat gemeenten meerwaarde zien om die taken op regionaal schaalniveau op te pakken. Die meerwaarde zit in robuustheid (medewerkers kunnen elkaar vervangen), efficiëntie (werkzaamheden kunnen optimaal verdeeld, niet per definitie per gemeente) en kostenbesparing (gemeenten profiteren van schaalvoordelen).

Bedrijfsvoering (Programma 3)
De ondersteunende diensten (HR, Financiën, Informatievoorziening & Automatisering, Informatieveiligheid en privacy (FG), Facilitair, Juridische Zaken, Informatiebeheer, Communicatie en Secretariaat) staan direct ten dienste van het primair proces van de organisatie, de taken uit programma 1 en 2. Ten behoeve van de instandhouding van de regionale samenwerking zelf, zijn op concernniveau werkzaamheden nodig. De concernondersteuning is gericht op:

- Het werkgeverschap (arbeidsvoorwaarden (incl. facilitaire zaken en ICT-faciliteiten), personeelsregelingen, OR).
- De planning- en controlcyclus, monitoring en financieel advies.
- Control (interne controle en algemene financiële control).
- Organisatie-inrichting (treasury, budgetbeheer, mandatering, organisatieregelingen).
- Juridische control (gemeenschappelijke regeling en interne reglementen en verordeningen).
- Informatiebeheer (centrale archiefverantwoording en –wetgeving, beveiliging (persoons)gegevens).
- Concerncommunicatie (website, intranet, nieuwsuitingen, folders).
- Bestuursondersteuning (faciliteren bestuursvergaderingen, regiomiddagen, regionale agendacommissie en bijeenkomsten).

Doorontwikkeling bedrijfsvoering
In 2026 gaan we de taakstelling van 1,5% op de gemeentelijke bijdragen realiseren door verlaging van het salarisbudget bij HR, verhoging van de onttrekking uit reserves voor afschrijvingslasten (dit conform de bestemmingsreserve) en het opnemen van de verwachte renteopbrengst in de begroting. We ontvangen de rente op de tegoeden die we hebben vanuit de (provinciale) subsidies en rijksbijdragen die we ontvangen. Met deze maatregelen voldoen we aan de oproep van de gemeenten en kunnen we ook onze budgetten indexeren.

We zullen in 2026, middels de vastgestelde op- en afschaling berekeningssystematiek, sturen op het behouden van balans in de capaciteit bij bedrijfsvoering in relatie tot de taken in het primaire proces. Concreet betekent dit een verlaging van de formatie bij HR met 0,22 fte. Daarnaast investeren we enerzijds in kennis, competenties en behoud van medewerkers en anderzijds door interne bedrijfsprocessen te automatiseren en te digitaliseren.

De complexiteit van de opgaven neemt steeds verder toe. Als gevolg hiervan wordt de samenwerking met partners en het gezamenlijk maken van keuzes en bedenken van slimme integrale oplossingen steeds belangrijker. Om gemeenten goed van dienst te blijven én de toekomstige ambities te realiseren, vraagt dit in snel tempo iets van de ontwikkeling van medewerkers, zowel in kennis als in competenties en vaardigheden. Daarbij komt dat de krapte op de arbeidsmarkt sterk toeneemt in vrijwel alle sectoren. Om medewerkers te blijven binden aan de organisatie en om nieuwe medewerkers te werven, zullen wij een aantrekkelijke werkgever moeten blijven. Om goed werkgeverschap meer vorm en inhoud te geven, blijven wij onder andere inzetten op het concept van Great Place To Work.

Het door ontwikkelen van de organisatie vraagt naast de verdere ontwikkeling van medewerkers en goed werkgeverschap, ook om automatisering en digitalisering van interne processen. Wanneer de bedrijfsprocessen niet verder geautomatiseerd worden, vergen reguliere interne processen onnodig veel tijd en capaciteit en leidt dit tot een te hoge werkdruk met de daaraan gekoppelde risico's van verminderde vitaliteit en uitval. Deze doorontwikkeling (efficiëntieslag) is dan ook noodzakelijk om de dienstverlening naar de gemeenten kwalitatief goed te continueren.

Beleidsindicatoren

Met de wetswijziging van maart 2016 in het kader van de Vernieuwing van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn een aantal beleidsindicatoren vastgesteld, die verplicht in de programma's en programmaverantwoording opgenomen moeten worden.
De wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren binnen programma 3 zijn in het hierna opgenomen overzicht benoemd en toegelicht.

Beleidsindicator	Begroting
Personele formatie (fte per 1.000 inwoners)	0,290
Personele bezetting (fte per 1.000 inwoners)	0,271
Externe inhuur (percentage van de totale salariskosten)	1,1%
Overhead (percentage van de totale lasten)	19,5%
Apparaatskosten (bedrag per inwoner)	€ 34,66

Toelichting bij de beleidsindicatoren

Personele formatie en personele bezetting
De personele formatie is gebaseerd op het actuele formatieoverzicht , waarin ook de vacatures en formatie gerelateerde begrotingswijzigingen zijn meegenomen. In onderstaand overzicht zijn de besluiten met betrekking tot de personele formatie en aanstellingen tot 1 februari 2025 zijn verwerkt.

Specificatie	Personele formatie (incl. vacatures)	Personele bezetting
Directie en management primair proces	7,00	7,00
Concern- en bestuursondersteuning, ICT, AVG en administratie	17,28	14,81
Speerpunt- & beleidsondersteuning en projecten	8,67	7,89
Uitvoeringstaken Contractgestuurde dienstverlening	38,92	38,10
Traineeship	-	-
Proces-/programmamanager Arbeidsmarktregio Rivierenland*	2,67	2,00
Totaal fte	**74,54**	**69,80**
Totaal fte per 1.000 inwoners	**0,290**	**0,271**

*) *De proces-/programmamanager Arbeidsmarktregio Rivierenland (voorheen RW-POA) zijn op 1 maart 2020 bij Regio Rivierenland in dienst gekomen.*

De personele bezetting is per saldo 2,61 fte lager dan de personele formatie. Het verschil bestaat uit formatieplaatsen die tijdelijk ingevuld zijn met externe inhuur en medewerkers met een tijdelijke aanstelling op basis van projectgelden (geen formatieplaatsen).

Externe inhuur
De in de salarisbegroting opgenomen budgetten voor externe inhuur komen in de begroting 2026 uit op een bedrag van € 88.000. Dat is 1,1% van het salariskostenbudget in de begroting. De inhuurbudgetten hebben betrekking op de teams Versis en Bedrijfsvoering.

In het geval we voor (tijdelijke) projecten extern personeel inhuren, worden de lasten hiervan gefinancierd uit de projectopbrengsten. De eventuele inhuurkosten voor projecten zijn niet in de salarisbegroting meegenomen.

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten in 2026

We zetten het beleid ongewijzigd voort.

Beleidskader: het Treasurystatuut van de regio

In het Treasurystatuut staan de uitgangspunten en doelstellingen voor het treasurybeleid vermeld.
De uitvoering en ontwikkelingen worden in deze paragraaf toegelicht.

Onderdelen:
- Algemene ontwikkelingen
- Treasurybeheer
- (Krediet) Risicobeheer
- Financiering
- Ontwikkeling liquiditeitspositie

Algemene ontwikkelingen

Dit onderdeel schetst de belangrijkste interne en externe ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de treasuryfunctie, alsmede wijzigingen in de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet Fido), de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de wet Hof en het Verplicht Schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Interne ontwikkelingen
Regio Rivierenland voldoet bij de uitvoering van de treasuryfunctie aan de wet- en regelgeving.
Bij wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Wet financiering decentrale overheden is het een verplichting geworden om overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist van het Rijk. Gelden tegen gunstige rentetarieven uitzetten op spaarrekeningen of deposito's bij andere financiële instellingen is met de invoering van Schatkistbankieren niet meer toegestaan.
Er mag een bedrag ter hoogte van 2,00% (met een ondergrens van € 1.000.000) van het jaarlijkse begrotingstotaal buiten de schatkist gehouden worden voor de uitvoering van dagelijkse taken.
Wij hebben de drempelwaarde vastgelegd op € 450.000, omdat bij een banksaldo boven € 500.000 een rentevergoeding aan de BNG betaald moet worden.

Externe ontwikkelingen, rente-ontwikkelingen
De belangrijkste externe ontwikkelingen zijn (internationale) economische indicatoren en de invloed hiervan op de geld- en kapitaalmarkt, alsmede wijzigingen in wet- en regelgeving.
Regio Rivierenland kent geen zelf ontwikkelde rentevisie. Zij volgt de marktgegevens en renteontwikkelingen via publicaties van gerenommeerde financiële instellingen.
We verwachten dat de rente op de geld- en kapitaalmarkt in de komende periode op het huidige niveau zal blijven.

Treasurybeheer

Het treasurybeheer is de (beleids) uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van het huidige treasurystatuut. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en hieraan verbonden risico’s.
Met de invoering van schatkistbankieren is de aandacht voor het volgen en bewaken van de banksaldi en de mutaties in 's Rijks schatkist verder geïntensiveerd.

Risicobeheer

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet is een wettelijke limiet en bepaalt de maximale omvang van de externe kortgeldpositie in enig jaar. De zogenaamde netto vlottende schuld mag maximaal 8,2% bedragen van het begrotingstotaal van € 19.669.000. Daarboven moet lang geld worden aangetrokken.
De kasgeldlimiet voor Regio Rivierenland bedraagt voor 2026 € 1.613.000
In de meerjarenraming is geen overschrijding van de kasgeldlimiet voorzien

Kasgeldlimiet *Bedragen x € 1.000*	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Grondslag voor norm: omvang oorspronkelijke begroting	19.225	19.173	19.669	20.652	21.198	21.742
Kasgeldlimiet o.g.v. wet Fido: 8,2% van grondslag	**1.576**	**1.572**	**1.613**	**1.693**	**1.738**	**1.783**
Gemiddelde vlottende schulden	1.240	1.240	1.240	1.240	1.240	1.240
Gemiddelde vlottende middelen	13.821	12.227	11.706	11.686	11.656	11.594
Gemiddelde netto vlottende schulden	**-12.581**	**-10.987**	**-10.466**	**-10.446**	**-10.416**	**-10.355**
In percentage t.o.v. begroting	-65%	-57%	-53%	-51%	-49%	-48%
Ruimte (+) / overschrijding (-)	-14.158	-12.559	-12.079	-12.140	-12.154	-12.137

Renterisico
De renterisiconorm is ook een wettelijke limiet en beperkt de vaste schuld die in enig jaar voor aflossing of renteherziening in aanmerking komt tot 20% van het begrotingssaldo
Derhalve is er geen renterisico gezien Regiorivierenland geen leningen heeft.

Kredietrisicobeheer
Regio Rivierenland loopt geen risico's bij het uitzetten van geldmiddelen. De gelden zijn belegd conform de voorwaarden genoemd in het treasurystatuut.

Frauderisico
We hebben bij het Regiokantoor een inventarisatie van frauderisico's uitgevoerd. Het doel van deze frauderisico-analyse is vast te stellen hoe het staat met de kwaliteit van beheersing van frauderisico's binnen onze organisatie en welke beheersingsmaatregelen er eventueel nog genomen moeten worden ter voorkoming van eventuele fraude. De belangrijkste frauderisico's hebben betrekking op fraude met bancaire middelen, kantoorvoorraden en onrechtmatig gebruik van subsidiegelden. Er functioneren voldoende controle- en beheersingsmaatregelen binnen het Regiokantoor van Regio Rivierenland en de frauderisico's worden als 'laag' gekwalificeerd.

Financiering

De aanwezige vaste activa zijn volledig met eigen middelen betaald.
Sinds de overname van de BNG leningen door Avri verloopt de financiering enkel nog via eigen reserves.

Financiering *Bedragen x € 1.000*	**Prognose 1-1-2026**
Totale kapitaalbeslag in vaste activa	**564**
Eigen vaste financieringsmiddelen (reserves)	2.187
Vaste schulden (Leningen BNG)	-
Totaal van de langlopende financiering	**2.187**

Er is een surplus aan langlopende financieringsmiddelen. Dat heeft voor een groot deel te maken met de verkoop eind 2018 van het pand JS de Jongplein. Het overschot aan kortlopende middelen hebben we ondergebracht bij 's Rijks Schatkist.

De financiering van onze eigen bedrijfsactiviteiten en investeringen gebeurt uit eigen middelen (voornamelijk reserves). Een belangrijk voordeel van de financiering met eigen financieringsmiddelen (reserves) is, dat geen rentelasten betaald hoeven te worden.

De reserves worden de komende jaren afgebouwd en ingezet voor de bekostiging van de herhuisvesting (verbouwingsinvesteringen) en het ICT-plan (modernisering ICT-infrastructuur en vervanging kantoorautomatisering). In meerjarig perspectief wordt de inzet van de bestemmingsreserves jaarlijks

afgebouwd, waardoor we ook in de toekomst een reëel en structureel sluitende begroting realiseren.

Wettelijke kaders

In de Notitie Rente van de BBV-commissie zijn voorschriften opgenomen voor de wijze waarop de rente verwerkt moeten worden in de begroting. Alle rentelasten en rentebaten uit hoofde van financieringen moeten bij Treasury worden verantwoord. Er mag een rentevergoeding over eigen financieringsmiddelen (reserves) worden berekend, maar deze rentevergoeding is gemaximeerd tot het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de rentelasten over de externe financiering (langlopend én kortlopend). De omslagrente moet op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele vaste activa. Het in de begroting voorgecalculeerde omslagpercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond.
De BBV-commissie doet de aanbeveling om het Renteschema uit de Notitie Rente op te nemen in de paragraaf Financiering van de begroting.

In de begroting 2026 hebben we de rentepercentages toegepast die in onderstaand overzicht zijn opgenomen.

Rentepercentages	
Langlopende financiering	n.v.t.
Rentevergoeding over eigen vaste financieringsmiddelen (reserves)	0%
Omslagrentepercentage	0,0%

Op de volgende pagina is het Renteschema opgenomen uit de Notitie Rente van de BBV-commissie, waarmee inzicht wordt gegeven in de rentelasten, de rentebaten, het renteresultaat en de wijze van toerekening van de rente aan investeringen.

Renteschema

Renteschema *Bedragen x € 1.000*	
Rentebaten	-120
Rentelasten externe financiering (BNG-leningen)	-
Rentelasten overig	-
Saldo baten en lasten	**-**
Af: toerekening rente aan gronden die in erfpacht zijn uitgegeven (projectfinanciering)	-
Totaal van de aan de overige vaste activa toe te rekenen externe rente	**-**
Rente over het eigen vermogen (niet van toepassing, geen externe rente)	-
Totaal van de aan de overige vaste activa toe te rekenen rente	**-**
De aan de overige vaste activa toegerekende rente (omslagpercentage 1,5%)	-
Gerealiseerd renteresultaat	**-**

Het resultaat uit Treasury (opgenomen in programma 3) komt uit op € 120.000 (voordelig) en is als volgt opgebouwd:

- Begrote rentebaten uit ontvangen rente: € 120.000

Paragraaf 5 –Verbonden partijen

Visie en beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee Regio Rivierenland een bestuurlijke en financiële band heeft.

Deelname in samenwerkingsverbanden

Regio Rivierenland heeft geen bestuurlijke en/of financiële belangen in andere samenwerkingsverbanden.

Totaaloverzicht

Overzicht baten en lasten *Bedragen x € 1.000*		Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten				
1. Regionale samenwerking		5.122	2.442	3.111
2. Contractgestuurde dienstverlening		14.377	13.133	12.709
3. Algemene baten en lasten		3.442	3.599	3.848
Totaal lasten		**22.941**	**19.173**	**19.669**
Baten				
1. Regionale samenwerking		4.037	1.120	1.781
2. Contractgestuurde dienstverlening		16.058	14.757	14.126
3. Algemene baten en lasten		742	258	546
Totaal baten		**20.837**	**16.135**	**16.452**
Gemeentelijke bijdrage				
1. Regionale samenwerking		2.517	2.951	3.009
2. Contractgestuurde dienstverlening		-	-	-
3. Algemene baten en lasten		211-	-	-110
Totaal gemeentelijke bijdrage		**2.306**	**2.951**	**2.899**
Saldo van baten en lasten		**202**	**-86**	**-317**
Mutaties reserves				
1. Regionale samenwerking	Onttr.	-	-	-
	Stort.	-	-	-
2. Contractgestuurde dienstverlening	Onttr.	137	-	184
	Stort.	76	-	-
3. Algemene baten en lasten	Onttr.	84	86	133
	Stort.	-	-	-
Totaal mutaties reserves		**145**	**86**	**317**
Resultaat		**347**	**-**	**-**

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage *Bedragen x € 1.000*	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Programma 1 Regionale samenwerking	2.517	2.951	3.009
Programma 2 Contractgestuurde dienstverlening	-	-	-
Programma 3 Algemene baten en lasten	-211	-	-110
Totaal	**2.306**	**2.951**	**2.899**
Procentuele stijging		**28,0%**	**-1,8%**

De gemeentelijke bijdrage in de begroting 2026 komt uit op een bedrag van € 11,27 per inwoner. De mutaties worden hierna toegelicht.

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

De ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage geeft het volgende beeld:

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Gemeentelijke bijdrage programma's 1 t/m 3	2.134.450	2.951.344	2.899.303
Aantal inwoners	254.660	255.655	257.163
Bedrag per inwoner	**€ 8,38**	**€ 11,54**	**€ 11,27**

In de gemeentelijke bijdrage is niet de (project)bijdrage begrepen, die gemeenten betalen voor zaken zoals het Regionaal Investeringsfonds (RSF) en voor Mobiliteit. Deze bijdragen worden separaat gefactureerd.

De stijging van de gemeentelijke bijdrage in de begroting 2026 is in onderstaand overzicht gespecificeerd.

Mutaties gemeentelijke bijdrage *Bedragen x € 1.000*	**Afwijking**	
Gemeentelijke bijdrage begroting 2025	**2.951**	
Indexatie materiële en personele budgetten conform kaderbrief.	36	N
Hogere overheadskosten als gevolg van mutaties binnen programma 3.	22	N
Voordelig resultaat op Treasury uit begrote rentebaten	-110	V
Gemeentelijke bijdrage begroting 2026	**2.899**	

Gemeentelijke bijdrage begroting 2025

Overzicht besluiten Algemeen Bestuur na vaststelling programmabegroting 2025.

Nr.	Omschrijving	Bedrag *x € 1.000*	I/S*	Dekking	Datum besluit
Gemeentelijke bijdrage programmabegroting 2025		**2.951**			
	Geen begrotingswijzigingen t/m AB maart 2025				
Actueel saldo gemeentelijke bijdrage begroting 2025		**2.951**			
	De begrotingswijzigingen vanaf april 2025 worden in de Bestuursrapportage 2025 verwerkt				
Gemeentelijke bijdrage begroting 2025		**2. 951**			

I=Incidenteel; S=Structureel

Verschillenanalyse per programma

1. Regionale samenwerking *Bedragen x € 1.000*	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**		**Verschil**	**Impact op gem. bijdrage**
Lasten	**2.442**	**3.111**	**->**	**670**	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Bijstelling Mobiliteitsfonds aan het aantal inwoners per 1-1-25 Mobiliteitsfonds van € 1,- per inwoner.			2	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	In 2026 wordt eenmalig geen bijdrage voor het Regionaal Stimuleringsfonds geleverd ivm overgangsjaar REA.			(511)	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Toevoegen van projecten en subsidies van Wonen, Mobiliteit, RES en LEADER. Dit werd eerder bij de Bestuursrapportage in de begroting opgenomen.			1.215	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Door beëindiging traineeprogramma in 2025 gaat dit uit de begroting van 2026.			(72)	
Alle producten	Indexatie materiële en personele budgetten conform kaderbrief.			36	36
Overhead	Een hoger bedrag voor de aan het programma toegerekende overheadkosten. De kosten van overhead zijn overeenkomstig wettelijk voorschrift (BBV) afzonderlijk verantwoord (bij programma 3); het effect op de gemeentelijke bijdrage is wel bij programma 1 verantwoord.				22
Baten	**1.120**	**1.781**	**->**	**661**	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Bijstelling Mobiliteitsfonds aan het aantal inwoners per 1-1-25 Mobiliteitsfonds van € 1,- per inwoner.			2	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	In 2026 wordt eenmalig geen bijdrage voor het Regionaal Stimuleringsfonds geleverd ivm overgangsjaar REA.			(511)	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Toevoegen van projecten en subsidies van Wonen, Mobiliteit, RES en LEADER. Dit werd eerder bij de Bestuursrapportage in de begroting opgenomen.			1.243	
Speerpuntberaden & beleids- en projectondersteuning	Door beëindiging traineeprogramma in 2025 gaat dit uit de begroting van 2026.			(72)	
Gemeentelijke bijdrage	**2.951**	**3.009**	**->**	**58**	**58**

2. Contractgestuurde Dienstverlening *Bedragen x € 1.000*	Begroting 2025	Begroting 2026		Verschil	Impact op gem. bijdrage
Lasten	**13.133**	**12.709**	**->**	**-423**	
Doorstroompunt	Het personeels- en materiële budget is geïndexeerd conform de kaderbrief. Bijstelling budgetten op basis van de verwachte rijksmiddelen. Per saldo resulteert dat in een stijging van de lasten van € 219.000.			219	
Leerplicht	Het personeels- en materiële budget is geïndexeerd conform de kaderbrief. In 2026 wordt rekening gehouden met lasten op basis van de ingrado-norm. Daarnaast is er een effinciency voordeel bij de leerplichtadministratie. Per saldo betekent dit een verlaging van de lasten van € 21.000.			-21	
Sociale Recherche	Het personeels- en materiële budget is geïndexeerd conform de kaderbrief. Daarnaast zijn een aantal materiële budgetten omlaag bijgesteld. Per saldo betekent dit geen wijziging in de hoogte van de lasten.			0	
Inkoopbureau	Het regionaal Inkoopbureau is per 1-5-2025 geleidelijk afgebouwd en wordt niet meer vanuit Regio Rivierenland georganiseerd. Het maakt daarom geen onderdeel meer uit van de begroting in 2026.			-516	
Basismobiliteit (Versis)	De beheerskosten en vervoerskosten worden bijgesteld op basis van de prognoses. Dit resulteert in een verlaging van de lasten van € 411.000.			-411	
Ondersteuning WMO/Jeugd	De personele en materiële budgetten geïndexeerd conform de kaderbrief. Per saldo betekent dit een stijging van de lasten van € 30.000.			30	
Inburgering	De financiële afspraken van de nieuwe DVO Inburgering zijn verwerkt in de begroting. Daarnaast zijn de personele en materiële budgetten geïndexeerd conform de kaderbrief. Per saldo betekent dit een stijging van de lasten van € 276.000.			276	
Overhead	Een lager bedrag voor de aan het programma toegerekende overheadkosten na harmonisering van de toerekening. De kosten van overhead zijn overeenkomstig wettelijk voorschrift (BBV) afzonderlijk verantwoord (bij programma 3); het effect op de DVO-opbrengsten, een afname met € 24.000, is wel bij programma 2 verantwoord (verwerkt bij de DVO-opbrengsten).				
Baten	**14.757**	**14.126**	**->**	**-631**	
Alle producten	In de begroting 2026 zijn de tarieven bijgesteld conform de stijging van de salariskosten. Hierdoor zijn de geraamde DVO-opbrengsten voor de uitvoeringstaken gestegen t.o.v. de begroting 2025. De stijging van de opbrengsten is hierna per uitvoeringstaak gespecificeerd.				
Doorstroompunt	Bijstelling van de verwachte rijks- en projectbijdragen.			273	
Leerplicht	De baten van Leerplicht zijn € 26.000 lager, omdat dit efficiency voordeel is doorberekend in een korting aan alle deelnemende gemeenten.			-26	
Sociale recherche	Bijstelling van de verwachte DVO-opbrengsten op basis van de afname van de dienst. Hierdoor ontstaat een financieel tekort en is een onttrekking van de reserve nodig.			-161	
Inkoopondersteuning	Door beëindiging inkoopbureau in 2025 gaat dit uit de begroting van 2026.			-664	
Basismobiliteit (Versis)	Bijstelling raming DVO-opbrengsten door de lagere verwachte vervoerskosten.			-392	
Ondersteuning WMO/Jeugd	Bijstelling raming DVO-opbrengsten.			9	
Inburgering	De financiële afspraken van de nieuwe DVO Inburgering zijn verwerkt in de begroting. Evenals de bijstelling van de toegerekende overhead voor Inburgering. Per saldo betekent dit een stijging van de baten van € 331.000.			331	
Gemeentelijke bijdrage	**-**	**-**	**->**	**-**	

3. Algemene baten en lasten *Bedragen x € 1.000*	Begroting 2024	Begroting 2025		Verschil	Impact op gem. bijdrage
Lasten	**3.599**	**3.848**	**->**	**250**	
Overhead	Indexatie materiële en personele budgetten conform kaderbrief.			103	
Overhead	Verlaging formatie en salarislasten P&O conform kaderbrief			(29)	
Overhead	Hogere salarislasten door bijstelling inschaling functies.			40	
Overhead	Opnemen detachering in begroting 2026			135	
Treasury	n.v.t.			1	
Baten	**258**	**546**	**->**	**288**	
Overhead	Bijstelling opbrengsten uit DVO door indexatie.			-32	
Overhead	Opnemen detachering in begroting 2026			-136	
Treasury	Opnemen verwachte rente inkomsten in begroting			-120	-110
Gemeentelijke bijdrage	**-**	**-110**	**->**	**-110**	**-110**

Uitgangspunten programmabegroting 2026

De uitgangspunten voor de programmabegroting 2026 zijn vastgesteld in de Kaderbrief Programmabegroting 2026.

Algemeen
Basis vormt het bestaande beleid zoals geformuleerd en geraamd in de Programmabegroting 2025 inclusief de begrotingswijzigingen tot en met de besluitvorming in het Algemeen Bestuur t/m maart 2025. Nieuwe ontwikkelingen die relevant zijn voor de begroting 2026 worden eveneens meegenomen.

Aantallen inwoners
Voor de vaststelling van de aantallen inwoners per gemeente worden, conform de in de gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland opgenomen bepalingen, de openbaar gemaakte bevolkingscijfers van het CBS aangehouden naar de stand van 1 januari van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. Voor 2026 worden de voorlopige inwoneraantallen op 1 januari 2025 gehanteerd.

Prijsindexering kostenbudgetten
Overeenkomstig kaderbrief passen we een algemene prijsindexering toe van 3,3%. Alleen indien voor specifieke kostencategorieën andere indexeringspercentages gelden, wordt afgeweken van het algemene indexeringspercentage en worden de marktconforme kostenstijgingen in de begrotingscijfers verwerkt.

Meerjarenbegroting
In de meerjarenbegroting wordt de actuele bedragen geraamd, waarbij rekening gehouden wordt met de bekende meerjarige aanpassingen, zoals mutaties op het gebied van salarissen, prijsindexeringen, actualisatie van werkbudgetten en kapitaallasten.

Salariskosten
Algemeen uitgangspunt is, dat de personele formatie en de bijbehorende salariskosten voor de begroting 2026 worden geraamd op basis van de actuele personele formatie in februari/maart 2025. De Cao-afspraken per januari 2024 zijn verwerkt in de salariskosten met daarnaast, conform kaderbrief, een verwachte indexatie voor 2,7% op basis van de door het CPB gepubliceerde cijfers in de septembercirculaire 2024.
In de jaarrekening worden de werkelijke salariskosten verantwoord.

Rente investeringen en reserves
Basis vormt hiervoor de nota “reserves en voorzieningen”. Voor de rentevergoeding over eigen financieringsmiddelen (reserves) hanteren wij in de begroting 2026 een rente van 0%. Omdat er geen sprake is van externe financiering kan er geen interne rente gehanteerd worden.
Voor de toerekening aan vaste activa/investeringen hanteren we een omslagrente van 0%

Vennootschapsbelastingplicht
De invoering van de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsbedrijven per 1 januari 2016 heeft gevolgen voor Regio Rivierenland. Bij de taken die als ondernemersactiviteit worden aangemerkt moet over de behaalde (fiscale) winsten vennootschapsbelasting worden afgedragen, tenzij één van de in de wet opgenomen vrijstellingen van toepassing is.

BTW
De begroting van de lasten bij de programma's Regionale samenwerking, Contractgestuurde dienstverlening en Algemene baten en lasten is exclusief de compensabele en de verrekenbare BTW.

Meerjarenbegroting
In de meerjarenbegroting wordt rekening gehouden met de bekende meerjarige aanpassingen, zoals mutaties op het gebied van salarissen en eventuele prijsontwikkelingen.

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten ten aanzien van de financiële positie zijn:
- Een stijging van de salarissen en premies voor pensioenen en werknemersverzekeringen in de begroting 2026 met de vastgestelde CAO voor 2024 met daarnaast, conform kaderbrief, een verwachte indexatie voor 2,7% op basis van de door het CPB gepubliceerde cijfers in de septembercirculaire 2023.
- De (bestemmings)reserves voor Herhuisvesting en Desintegratiekosten worden de komende jaren afgebouwd en ingezet voor de dekking van lasten waarvoor ze zijn gevormd. Gevolg hiervan is een geleidelijke verschuiving van financiering met eigen financieringsmiddelen (reserves) naar externe financiering. Indien en voor zover hiervoor additionele bancaire financiering noodzakelijk is, krijgen we te maken met nieuwe (externe) rentelasten.

Personeelskosten
Het totaal van de geraamde salarislasten (inclusief sociale lasten) in de begroting 2026 bedraagt € 8.242.000. In dit bedrag zijn ook budgetten voor externe inhuur opgenomen en de salarissen van de proces-/programmamanager Arbeidsmarktregio Rivierenland (voorheen RW-POA). Hierbij wordt de kanttekening geplaatst, dat de salarislasten van Arbeidsmarktregio Rivierenland niet ten laste van onze eigen begroting komen, maar worden gefinancierd uit de financiële middelen van Arbeidsmarktregio Rivierenland zelf.

In het geval we voor (tijdelijke) projecten extern personeel inhuren, worden de lasten hiervan gefinancierd uit de projectopbrengsten. De eventuele inhuurkosten voor projecten zijn niet in de salarisbegroting meegenomen.

Investeringen Regiokantoor
Via deze begroting worden geen kredieten gevraagd voor nieuwe investeringen in 2026.
Eventueel nieuwe investeringskredieten worden via separate bestuursvoorstellen geformaliseerd en in de administratie verwerkt.

Reserves en voorzieningen

Reserves
In het navolgende overzicht is de verwachte stand van de reserves opgenomen de vermeerderingen en verminderingen en de verwachte eindstand op 31 december 2026.
De berekening is gebaseerd op de werkelijke standen per 1 januari 2025 en de geraamde mutaties in 2025 en 2026.

Overzicht reserves *Bedragen x € 1.000*	31-12-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	31-12-2026
Algemene reserves				
Risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening	310	-	184	126
Algemene reserve Regiokantoor	474	-	-	474
Subtotaal algemene reserves	**784**	**-**	**184**	**600**
Bestemmingsreserves				
Doorstroompunt (voorheen RMC)	283	-	-	283
Speerpuntberaden	45	-	-	45
Communicatie	9	-	-	9
Herhuisvesting	781	-	83	698
Desintegratiekosten ontvlechtingen	259	-	51	209
Revolverend fonds Contractgestuurde dienstverlening	25	-	-	25
Subtotaal bestemmingsreserves	**1.403**	**-**	**133**	**1.270**
Totaal	**2.187**	**-**	**317**	**1.870**

Toelichting bij de reserves:
Algemene reserves / risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening
In de begroting 2026 is een inzet van € 184.000 uit de risicoreserve Contractgestuurde dienstverlening (CgD) geraamd voor het verwachte tekort van Sociale Recherche.

Bestemmingsreserves
De actuele verwachting is dat van de bestemmingsreserves in 2026 een bedrag van € 133.000 wordt ingezet. De bestemmingsreserves worden ingezet overeenkomstig de doelstellingen waarvoor de reserves zijn gevormd.

Structurele inzet van de (bestemmings)reserves proberen we te beperken om te voorkomen, dat met het afbouwen van deze reserves financiering van een deel van de doorlopende (structurele) lasten binnen onze begrotingskaders niet meer mogelijk is.

Voorzieningen

Overzicht voorzieningen *Bedragen x € 1.000*	31-12-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	31-12-2026
Voorziening onderhoud gebouwen Tiel	10	16	-	26
Voorziening Bovenwettelijk verlof	29	-	-	29
Voorziening Verlofsparen	112	-	-	112
Totaal	**152**	**16**	**-**	**167**

Toelichting bij de voorzieningen:
De toevoegingen en onttrekkingen zijn afgeleid uit het meerjarig onderhoudsplan van ons bedrijfspand in Tiel aan de Burg. van Lidth de Jeudelaan. Deze is door het Algemeen Bestuurd geaccordeerd bij de behandeling van de Begroting 2025. Daarnaast zijn er voorzieningen opgenomen voor het bovenwettelijk verlof en verlofsparen.

Geprognosticeerde balans

Activa *Bedragen x € 1.000*	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Totaal vaste activa	661	564	467	371	288	223
Totaal vlottende activa	13.821	12.411	11.706	11.686	11.656	11.594
Totaal activa	**14.482**	**12.975**	**12.173**	**12.057**	**11.944**	**11.818**

Passiva *Bedragen x € 1.000*	31-12-2023	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Eigen vermogen	2.620	2.187	1.870	1.739	1.611	1.503
Voorzieningen	226	152	167	181	197	178
Vaste schulden langer dan één jaar	-	-	-	-	-	-
Totaal vaste passiva	**2.845**	**2.339**	**2.037**	**1.920**	**1.808**	**1.681**
Totaal vlottende passiva	11.636	10.636	10.136	10.136	10.136	10.136
Totaal passiva	**14.482**	**12.975**	**12.173**	**12.057**	**11.944**	**11.818**

Financiële kengetallen

Op 15 mei 2015 is een besluit tot wijziging van het BBV vastgesteld. Deze wijziging heeft betrekking op het opnemen van een uniforme set financiële kengetallen in de begroting, waaronder de volgende, die relevant en toepasselijk zijn voor Regio Rivierenland:
- netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- solvabiliteitsratio;
- structurele exploitatieruimte.

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de (ontwikkeling van de) financiële positie. De uniforme kengetallen bieden de mogelijkheid om onderling cijfers te vergelijken. Daarmee dragen deze kengetallen bij aan de controlerende en kade stellende rol van het bestuur.
Hierna nemen wij de kengetallen op, die verplicht in de programmabegroting moeten worden opgenomen.

Netto schuldquote
De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de baten. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Regio Rivierenland heeft geen leningen verstrekt aan derden.
De uitkomst van de gecorrigeerde netto schuldquote is daardoor gelijk aan de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserves als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Om de structurele lasten en baten te bepalen worden de incidentele lasten en baten van de totale lasten en baten afgetrokken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Tabel met kengetallen:

Kengetallen	Realisatie 2024	Raming 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Netto schuldquote	-9,4%	-9,3%	-8,1%	-7,6%	-7,2%	-6,7%
Solvabiliteitsratio	18%	17%	15%	14%	13%	13%
Structurele exploitatieruimte	1,5%	0,0%	-1,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Toelichting bij de tabel met kengetallen:

- De netto schuldquote daalt jaarlijks naar een niveau van ca. -6,7%. Een negatief percentage is gunstig, omdat dit betekent dat we meer vlottende activa (uitzettingen < 1 jaar + liquide middelen) hebben dan schulden.
- De solvabiliteitsratio daalt licht door de geraamde inzet van reserves.
- De structurele exploitatieruimte komt vanaf 2027 op 0%. De inzet van de reserve van de reserve desintegratiekosten is aangemerkt als incidentele mutatie evenals de bijbehorende incidentele lasten. De structurele lasten worden gedekt door structurele baten. De raming voor 2026 komt eenmalig onder de 0% wegens de begrote inzet van de Contractgestuurde Dienstverlening reserve voor het tekort bij Sociale recherche. We kunnen het (structurele) budget voor onvoorziene uitgaven inzetten voor het opvangen van tegenvallers binnen de exploitatie.

Kengetallen zijn momentopnamen. Gewijzigde omstandigheden kunnen een behoorlijk effect hebben op de ratio's met betrekking tot onze liquiditeits- en solvabiliteitspositie en de uitkomsten van de exploitatie. In de paragraaf 'Weerstandvermogen en risicobeheersing' is een opsomming gegeven van een aantal financiële risico's, die hun impact kunnen hebben op onze financiële positie en de uitkomsten van de berekende kengetallen.

Belangrijke ontwikkelingen en aandachtspunten

De belangrijkste ontwikkelingen in de gemeentelijke bijdrage voor de jaren 2026 en verder zijn naar verwachting:
- Voor de jaarlijkse stijging van de salarissen, pensioenlasten en indexering van kostenbudgetten zijn indicatieve percentages opgenomen. In de jaarlijkse Kaderbrief bij de Programmabegroting worden de definitieve percentages vastgesteld.
- De stijging van de uurtarieven bij Contractgestuurde dienstverlening in de (meerjaren)begroting houdt gelijke tred met de ontwikkeling van de salariskosten en overige mutaties in kostenbudgetten.

Meerjarenraming

Overzicht baten en lasten *Bedragen x € 1.000*	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Lasten				
1. Regionale samenwerking	3.111	3.612	3.660	3.710
2. Contractgestuurde dienstverlening	12.709	13.091	13.483	13.888
3. Algemene baten en lasten	3.848	3.950	4.068	4.176
Meerjarige aanpassingen				
Vrijval kapitaallasten		-	-14	-32
Treasury-resultaat (rente)		-	-	-
Totaal lasten	**19.669**	**20.652**	**21.198**	**21.742**
Baten				
1. Regionale samenwerking	1.781	2.241	2.249	2.256
2. Contractgestuurde dienstverlening	14.126	14.739	15.182	15.637
3. Algemene baten en lasten	546	554	563	573
Meerjarige aanpassingen				
Totaal baten	**16.452**	**17.535**	**17.994**	**18.466**
Gemeentelijke bijdrage				
1. Regionale samenwerking	3.009	3.096	3.186	3.278
2. Contractgestuurde dienstverlening	-	-	-	-
3. Algemene baten en lasten	-110	-110	-110	-110
Totaal gemeentelijke bijdrage	**2.899**	**2.986**	**3.076**	**3.168**
Saldo van baten en lasten	**-317**	**-131**	**-128**	**-108**
Mutaties reserves (storting (+) en onttrekking (-)				
1. Regionale samenwerking	-	-	-	-
2. Contractgestuurde dienstverlening	-184	-	-	-
3. Algemene baten en lasten	-133	-131	-128	-108
Totaal mutaties reserves	**-317**	**-131**	**-128**	**-108**
Gerealiseerd resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**

Gemeentelijke bijdrage

Gemeentelijke bijdrage *Bedragen x € 1.000*	**Rekening 2024**	**Begroting 2025**	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Gemeentelijke bijdrage	2.306	2.951	2.899	2.986	3.076	3.168
Totaal	**2.306**	**2.951**	**2.899**	**2.986**	**3.076**	**3.168**
Mutatie t.o.v. voorgaand jaar		**28,0%**	**-1,8%**	**3,0%**	**3,0%**	**3,0%**

Toelichting bij de in de meerjarenraming opgenomen gemeentelijke bijdrage:
In de begroting 2026 is een eenmalige daling van 1,8% te zien in de gemeentelijke bijdrage door de verwerkte maatregelen om de gevraagde besparing op de gemeentelijke bijdrage te realiseren. De in de meerjarenraming opgenomen stijging van de gemeentelijke bijdrage ná 2026 bedraagt gemiddeld 3% per jaar en is het gevolg van de reguliere kostenstijgingen bij de salarissen en de overige kostenbudgetten en een voortzettende daling van het resultaat uit treasury.

Uitgangspunten bij de meerjarenraming

Algemeen
De meerjarenraming geeft een indicatie van de verwachte begrotingssaldi in de periode 2027 t/m 2029. De uitgangspunten komen overeen met de Kaderbrief programmabegroting 2026.

Salarissen
Voor de meerjarenraming zijn we uitgegaan van een stijging van de salarissen en pensioenpremies ná 2026 van gemiddeld 3,0% per jaar. Dit is slechts een raming. Als de werkelijke salariskostenstijging in enig jaar anders uitvalt, wordt de begroting hierop aangepast. Dit wordt vastgelegd in de Kaderbrief, die elk jaar opnieuw wordt vastgesteld bij de start van het begrotingsproces.

Prijsontwikkelingen
In de meerjarenbegroting worden de actuele bedragen geraamd, waarbij rekening gehouden wordt met de bekende meerjarige aanpassingen, zoals mutaties op het gebied van salarislasten, prijsindexeringen, vrijval van kapitaallasten en actualisaties van werkbudgetten en treasuryresultaten.

Kapitaallasten
In de meerjarenbegroting zijn de kapitaallasten voor 2027 en verder vastgesteld op het niveau van 2026 waarbij rekening is gehouden met de meerjarige mutaties, zoals vrijval van kapitaallasten op het moment dat investeringen volledig zijn afgeschreven.

Inzet reserves
De inzet van bestemmingsreserves bij programma 3 heeft te maken met de financiering van de extra (kapitaal)lasten van de herhuisvesting (inzet reserve Herhuisvesting) en de lasten van de gerealiseerde modernisering ICT-infrastructuur/vervanging kantoorautomatisering (inzet reserve Desintegratiekosten). De inzet van de bestemmingsreserve Herhuisvesting eindigt op het moment, dat de verbouwingsinvesteringen volledig zijn afgeschreven. De kapitaallasten van de verbouwingsinvesteringen vallen over enige jaren vrij in de begroting, en dat gebeurt op het moment, dat de reserve Herhuisvesting geen saldo meer heeft. Hierdoor behouden we een reëel en structureel sluitende begroting in meerjarig perspectief.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Op grond van artikel 23 lid c van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn in onderstaand overzicht de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves volgens de (meerjaren)begroting 2026-2029 opgenomen.

Overzicht structurele reservemutaties *Bedragen x € 1.000*		**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Reservemutaties					
Inzet reserve CgD (progr. 2)	Onttr.	-184	-	-	-
Inzet reserve Herhuisvesting (progr. 3)	Onttr.	-83	-83	-83	-65
Inzet reserve Desintegratiekosten (progr. 3)	Onttr.	-51	-48	-46	-43
Totaal reservemutaties		**-317**	**-131**	**-128**	**-108**
Waarvan structureel					
Inzet reserve CgD (progr. 2)	Onttr.	-	-	-	-
Inzet reserve Herhuisvesting (progr. 3)	Onttr.	-83	-83	-83	-65
Inzet reserve Desintegratiekosten (progr. 3)	Onttr.	-	-	-	-
Totaal structurele reservemutaties		**-83**	**-83**	**-83**	**-65**
Waarvan incidenteel					
Inzet reserve CgD (progr. 2)	Onttr.	-184	-	-	-
Inzet reserve Herhuisvesting (progr. 3)	Onttr.	-	-	-	-
Inzet reserve Desintegratiekosten (progr. 3)	Onttr.	-51	-48	-46	-43
Totaal incidentele reservemutaties		**-234**	**-48**	**-46**	**-43**

Toelichting bij het overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Reserve Contractgestuurde Dienstverlening:
Deze reserve wordt ingezet voor de financiering van het verwachte tekort bij Sociale recherche door afname van de dienstverlening. Dit tekort wordt als incidenteel gezien omdat er maatregelen genomen worden om dit in de latere jaren te voorkomen.

Reserve Herhuisvesting:
Deze reserve wordt ook ná 2029 nog jarenlang ingezet voor de financiering van de (kapitaal)lasten van de verbouwingsinvesteringen van de in 2019 gerealiseerde herhuisvesting. De reserve heeft toereikend saldo voor de structurele dekking van deze lasten.

Reserve Desintegratiekosten:
Deze reserve wordt ingezet voor de financiering van de lasten van de gerealiseerde vernieuwing/modernisering van de ICT-Infrastructuur. De reserve heeft op 31 december 2029 een verwacht saldo van € 72.000. Dit saldo wordt toereikend geacht voor de geraamde inzet ná 2029. Een en ander is mede afhankelijk van de ontwikkeling van de ICT-kosten in de komende jaren.

Incidentele baten en lasten

Op grond van artikel 23 lid b van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn in onderstaand overzicht de incidentele baten en lasten in het resultaat per programma gespecificeerd. We beschouwen de inkomsten en uitgaven voor de diverse projecten die we uitvoeren voor de gemeenten niet als incidenteel, ondanks het vaak kortlopende karakter van deze projecten. Het voorbereiden, faciliteren en uitvoeren van projecten is voor Regio Rivierenland een structurele en duurzame activiteit, die niet het karakter heeft van een incidentele werkzaamheid.

Aanvullende toelichting bij het overzicht van incidentele baten en lasten

Onze begroting is gebaseerd op bestaand beleid, waarbij we in principe alleen posten met een structureel karakter meenemen. Tegenover de inzet van de reserve desintegratiekosten staan echter wel incidentele lasten gezien het incidentele karakter van de reserve desintegratiekosten. Deze incidentele lasten bestaan uit incidentele lasten voor de ICT-voorzieningen voortkomend uit de vernieuwing/modernisering van de ICT-Infrastructuur.
In de begroting 2026 zijn er bij programma 3 incidentele lasten en geen incidentele baten vastgelegd. Dat is zichtbaar gemaakt in onderstaande tabel.

Overzicht incidentele baten en lasten *Bedragen x € 1.000*	**Begroting 2026**	**Begroting 2027**	**Begroting 2028**	**Begroting 2029**
Incidentele lasten				
1. Regionale samenwerking				
2. Contractgestuurde dienstverlening				
3. Algemene baten en lasten	51	48	46	43
Totaal incidentele lasten	**51**	**48**	**46**	**43**
Incidentele baten				
1. Regionale samenwerking				
2. Contractgestuurde dienstverlening				
3. Algemene baten en lasten				
Totaal incidentele baten	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo van de incidentele baten en lasten	**-51**	**-48**	**-46**	**-43**

Bijlage 1: Overzicht gemeentelijke bijdrage

Overzicht gemeentelijke bijdrage *Bedragen x € 1.000*	**Primitieve Begroting 2026**	**Buren**	**Culemborg**	**Maasdriel**	**Neder-Betuwe**	**Tiel**	**West Betuwe**	**West Maas en Waal**	**Zaltbommel**	**Totaal**
Aantal inwoners Regio Rivierenland op 1-1-2025	257.163	27.978	30.281	26.289	25.781	42.575	53.253	20.594	30.412	257.163
Algemene bestuursondersteuning	1.089.936	118.579	128.340	111.421	109.268	180.446	225.703	87.284	128.895	1.089.936
Speerpunten, beleidsondersteuning en projecten	1.919.367	208.817	226.006	196.211	192.420	317.764	397.460	153.706	226.984	1.919.367
Programma 1 Regionale samenwerking	3.009.303	327.397	354.346	307.632	301.687	498.210	623.163	240.990	355.879	3.009.303
Treasury	-120.000	-13.055	-14.130	-12.267	-12.030	-19.867	-24.849	-9.610	-14.191	-120.000
Onvoorziene uitgaven	10.000	1.088	1.178	1.022	1.003	1.656	2.071	801	1.183	10.000
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Programma 3 Algemene baten en lasten	-110.000	-11.967	-12.953	-11.245	-11.028	-18.211	-22.779	-8.809	-13.009	-110.000
Totaal gemeentelijke bijdrage	**2.899.303**	**315.429**	**341.394**	**296.387**	**290.660**	**479.998**	**600.384**	**232.181**	**342.870**	**2.899.303**

Regio Rivierenland



Visuele begroting 2026

In de gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland slaan gemeenten de handen ineen. We ondersteunen en coördineren regionale beleidsprocessen om iedereen in onze regio prettig te laten blijven wonen, ondernemen en leven. Dat doen we in het samenwerkingsplatform FruitDelta. Ook voeren wij gemeentelijke werkzaamheden uit op het gebied van het sociaal domein, onderwijs, inkoop en inburgering. Hiermee helpen we jongeren, inburgeraars en andere inwoners verder.

Regio Rivierenland bestaat uit drie onderdelen:

1. Programma's en projecten:
Deskundige facilitering van regionale samenwerking op verschillende thema's

2. Contractgestuurde Dienstverlening:
Gedegen uitvoering van gemeentelijke taken

3. Algemene baten en lasten:
Nauwkeurige interne dienstverlening en bedrijfsvoering van de organisatie

Inkomsten
(afgerond in duizendtallen)

2.899	+	12.787	+	367	+	2.378	+	529	+	709	=	19.669
Gemeentelijke bijdrage		DVO bijdrage gemeenten		Projectbijdrage gemeenten		Rijksbijdrage		Subsidies		Overige inkomsten		

Uitgaven
(afgerond in duizendtallen)



Programma 1
Regionale samenwerking

1. Algemene bestuursondersteuning	113
2. Speerpuntberaden en Beleidsondersteuning	1.201
3. Regionaal Stimuleringsfonds	-
4. Wonen	383
5. Mobiliteit	357
6. Regionale Energiestrategie	884
7. Gebiedsagenda	-
8. Ruimte	-
9. LEADER	172
	3.111

Programma 2
Contractgestuurde dienstverlening

1. Doorstroompunt	1.208
2. Leerplicht	848
3. Sociale recherche	417
4. Versis/Basismobiliteit*	8.063
5. WMO/Jeugd	1.213
6. Inburgering	959
	12.709

*vervoerskosten: € 7.764, beheerkosten € 299

Programma 3
Algemene baten en lasten

1. Overhead	3.838
2. Treasury	-
3. Onvoorziene uitgaven	10
4. Vennootschaps-belasting	-
	3.848

Regio Rivierenland

Taken Regio Rivierenland

'Krachtige gemeenten werken samen'

Programma's & Projecten (Programma 1)

Gebiedsagenda/kansenagenda

Wonen

_____

Regionale Woon-agenda

Economie

_____

Regionaal Economisch Ambitie-document

L&V – Agri - R&T

Fonds: RSF Leader

Duurzaam-heid

_____

Regionale Energie Strategie

Mobiliteit

_____

Regionale Mobiliteits-agenda

Fonds: Mobiliteits-fonds

Onderwijs Arb.markt

_____

Regionale agenda Onderwijs Arbeids-markt

Ruimte

_____

Public Affairs

_____

Jaarplan

RegioDeal

Contractgestuurde Dienstverlening (Programma 2)

Leerplicht

_____

Voor 5 gemeenten + 1 gemeente admin.

RMC + vsv-programma

_____

Wettelijke taken plus coördinatie voor 8 gemeenten

Sociale Recherche

_____

Voor werkzaak + 1 gemeenten

Versis

_____

Wmo vervoer voor 8 gemeenten

En

Leerlingen-vervoer voor 5 gemeenten

WMO/ jeugd

_____

Voor 8 gemeenten

Inburgering

_____

Voor 5 gemeenten

Samenvatting zienswijzen Kaderbrief 2026

Gemeente	Inhoud	Verwerking Begroting 2026
Algemeen - meerdere zienswijzen		
Buren; Culemborg; Neder-Betuwe; Maasdriel; Tiel; West Betuwe; West Maas en Waal	De inkomsten die gemeenten vanuit het Rijk ontvangen worden met miljarden structureel verminderd (ca 5%). Dat terwijl de uitdagingen op verschillende beleidsterreinen fors zijn en de prijzen van materiaal en personeel stijgen. Als gemeenten bereiden we daarom ombuigingen voor. Voor deze ombuigingen wordt ook naar taken en middelen van verbonden partijen gekeken. We beseffen daarbij dat vermindering van de middelen niet strookt met de ontwikkeling van de afgelopen jaren waarin er een steeds groter beroep op u is gedaan. We gaan over deze ontwikkeling en de gevolgen graag met u in gesprek, waarbij we oog houden voor een veerkrachtige en toekomstbestendige regio. Daarbij hanteren we als kader een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028. Ons verzoek aan u is: bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We realiseren ons dat vermindering van de middelen gevolgen heeft voor de dienstverlening, zeker nu er steeds meer een beroep wordt gedaan op gemeenten en verbonden partijen. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek.	Met de in de kaderbrief aangekondigde maatregelen kunnen we de gewenste beparing op de gemeentelijke bijdrage (t.o.v. 2025) realiseren. Dit betreft een verlaging van HR capaciteit voor 0,22 fte en het opnemen van een verwachte opbrengst uit rente. Wij gaan er daarbij vanuit dat we eerst de besparing realiseren van 1,5% en 3% ten opzichte van de gemeentelijke bijdrage van Begroting 2025 en vervolgens wel jaarlijks onze budgetten kunnen indexeren. Wat betreft de gevolgen en risico's van de maatregelen, de verlaging van de HR capaciteit past binnen de vastgestelde berekeningssystematiek op- en afschaling bedrijfsvoering door het wegvallen van taken voor Traineeship en Inkoopbureau. De verlaging wordt een jaar eerder gerealiseerd dan volgens de berekeningssystematiek vastgesteld is. Het opnemen van de renteopbrengst in de begroting brengt een risico met zich mee doordat de werkelijke opbrengst afhankelijk is van het saldo op de schatkistrekening en het werkelijke rentepercentage. We zijn nu uitgegaan van het minimale saldo dat we de afgelopen jaren hebben gehad en een lager rentepercentage dan we nu ontvangen. Wanneer ons saldo of het rentepercentage nog verder daalt ontvangen we minder rente dan begroot en stijgt de benodigde gemeentelijke bijdrage. Hierover wordt gerapporteerd in de Bestuursrapportage 2026.
Specifiek per gemeente		
Buren	Takendiscussie Het afstoten van niet-wettelijke taken is een discussie die nu plaatsvindt en die positieve financiële gevolgen zou kunnen hebben voor de gemeenten. Dit wordt de volgende stap in de GR Regio Rivierenland (takendiscussie) genoemd. Wij staan achter het proces dat plaatsvindt. We ontvangen van u de uitkomsten met betrekking tot het afwegingskader. Graag worden wij in de gelegenheid gesteld om aansluitend onze visie op de uitkomsten te geven. Wij spreken de wens uit dat het afwegingskader zal bijdragen aan een andere verdeling van taken, zodat een belangrijke volgende stap in het proces wordt gerealiseerd. Daarnaast willen wij vragen om aandacht te hebben voor de noodzaak van een nieuwe governance, zodat de raden meer grip hebben op de regionale samenwerking. Dat geldt speciaal voor de wijze waarop gemeenteraden – aan de voorkant – een verbinding kunnen maken met de portefeuillehoudersoverleggen (PFO).	Deze punten worden meegenomen in het implementatieplan als gevolg van de vaststelling van de uitkomsten van de volgende stap in de GR Regio Rivierenland (takendiscussie).

Culemborg	Voordat wij ingaan op de kaderbrief willen wij eerst onze waardering uitspreken voor het werk van de Regio Rivierenland. De samenwerking die wij hebben is voor ons van groot belang, omdat we hiermee taken op een betere manier voor onze inwoners en ondernemers kunnen uitvoeren. Zoals ook eerder is aangegeven, hebben we te maken met een negatief financieel perspectief door verminderde inkomsten van het rijk. Wij worden als gemeente hiermee geconfronteerd en zijn dan ook helaas genoodzaakt om te bekijken welke gevolgen dit heeft voor onze GR'en. Wij vinden dit een vervelende boodschap, maar zien helaas geen andere mogelijkheid. Overige punten Op dit moment worden er gesprekken gevoerd over het takenpakket van de Regio Rivierenland. Ook in onze gemeenteraad hebben wij hier het gesprek over gevoerd. In uw kaderbrief gaat u in op deze ontwikkelingen. Vooralsnog is het onduidelijk welke keuzes er gemaakt worden en de financiële gevolgen. Het verzoek is om de financiële gevolgen van de keuzes die voorgesteld worden te betrekken bij de besluitvorming. Daarnaast willen wij u wijzen op de Motie afschaffen RSF die onze gemeenteraad bij de behandeling van de begroting 2025 heeft aangenomen. De motie geeft aan dat Culemborg per 2026 stopt met de bijdrage voor het regionaal stimuleringsfonds.	De besluitvorming over het takenpakket is nog niet gereed. Zodra het proces is afgerond zullen we eventuele financiële gevolgen verwerken in het eerstvolgende P&C product. De bijdrage van € 2 per inwoner voor het RSF van de gemeente Culemborg is uit de (meerjaren)begroting gehaald.
Neder-Betuwe	We zijn benieuwd naar de startnotities voor de samenwerking op het ruimtelijk vraagstuk en de doorontwikkeling van de regionale gebiedsagenda naar een regionale kansenagenda en bijbehorende regionale investeringsagenda (RIA).	De besluitvorming over de startnotitie Ruimte en het takenpakket is nog niet gereed. Zodra het proces is afgerond zullen we eventuele financiële gevolgen verwerken in het eerstvolgende P&C product.
Maasdriel	U bent in de kaderbrief ingegaan op mogelijke besparingsscenario's en dit kunnen we waarderen, maar we zien ze ook graag gekoppeld aan de kwaliteit en dienstverlening van de taakuitvoering. We zien, waar mogelijk, de verwerking vervolgens terug in de conceptbegroting 2026. Herijking takenpakket Het is begrijpelijk dat het proces om te komen tot een toekomstbestendig GR Regio Rivierenland zorgvuldig moet gebeuren. Het is namelijk van belang dat we het proces goed doorlopen en dat er focus wordt aangebracht voordat er bezuinigingsmaatregelen worden genomen.	Zie eerste antwoord.
Tiel	Namens de gemeenteraad willen wij u bedanken voor de uitgebreide kaderbrief. Het biedt ons de mogelijkheid om het Dagelijks Bestuur al in een vroeg stadium de door ons gewenste koers mee te geven. We vertrouwen erop dat de Regio Rivierenland onze zienswijze verwerkt in haar conceptbegroting 2026.	-
West Betuwe	Wel zien we op HR al een eerste concrete besparing van 28.000 euro opgenomen in de kaderbríef. Daarnaast zouden we graag de optie verminderen formatie programmamanagement vanuit de takendiscussie uitgewerkt willen zien. Ook hierover gaan we graag met u in gesprek.	De besluitvorming over het takenpakket is nog niet gereed. Zodra het proces is afgerond zullen we eventuele financiële gevolgen verwerken in het eerstvolgende P&C product.
West Maas en Waal	geen extra opmerkingen	-
Zaltbommel	Wij hebben geen concreet bezuinigingsdoel geformuleerd maar vragen u om een aantal toekomstscenario's te ontwikkelen waarin bestuurlijke keuzes zijn uitgewerkt en in samenhang worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Deze scenario's moeten inzicht gaan geven in de mogelijke besparingen, investeringen en de gevolgen voor de kwaliteit en dienstverlening van de taakuitvoering. U bent in de kaderbrief ingegaan op mogelijke besparingsscenario's en dit kunnen we waarderen, maar we zien ze ook graag gekoppeld aan de kwaliteit en dienstverlening van de taakuitvoering. We zien, waar mogelijk, de verwerking vervolgens terug in de conceptbegroting 2026. Herijking takenpakket Het is begrijpelijk dat het proces om te komen tot een toekomstbestendig GR Regio Rivierenland zorgvuldig moet gebeuren. Het is namelijk van belang dat we het proces goed doorlopen en dat er focus wordt aangebracht voordat er bezuinigingsmaatregelen worden genomen.	Zie eerste antwoord.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
10 juni 2025	**D.219086** **Z.068072**

Portefeuillehouder	H.M. Ostendorp
Begrotingsprogramma en taakveld	5. Inwoners, bestuur en veilheid 1.1. Crisisbeheersing en brandweer

Onderwerp **Raadsvoorstel zienswijze conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid**

Voorgesteld besluit

1. De zienswijzebrief op de conceptjaarrekening 2024 en de ontwerpbegroting 2026 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid vast te stellen (bijlage 1).
2. Een risico naar rato van de deelnemersbijdrage op te nemen in de risicoparagraaf van de gemeentelijke begroting 2026 voor zover dit de algemene reserve overstijgt.

Samenvatting van het voorstel
De concept jaarrekening 2024 en de ontwerpbegroting 2026 VRGZ worden jaarlijks ter beoordeling voorgelegd aan de gemeenteraad. De gemeente wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

De gemeente Buren is deelnemer van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ). Het is een organisatie voor brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Dit regionale samenwerkingsverband heeft 14 deelnemende gemeenten.

Op 24 maart 2025 heeft het Dagelijks Bestuur van de VRGZ de conceptjaarrekening 2024 en de ontwerpbegroting 2026 verstuurd. De zienswijzen op de Kaderbrief heeft de VRGZ meegenomen in uitwerking van de begroting. De VRGZ heeft ook een infographic opgesteld. De raad krijgt de mogelijkheid om voor 16 juni 2025 zijn zienswijze kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur (DB) van de VRGZ. De zienswijze is één van de gemeentelijke sturingsinstrumenten richting de Gemeenschappelijke Regelingen (GR) en is gebaseerd op het adviesrapport van de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen in de Regio Nijmegen. Zij beoordelen de jaarstukken en begroting en adviseren regiogemeenten hierover.

2. Doel / meetbaar effect

Door het jaarlijks beoordelen van de jaarrekening en begroting van de VRGZ houdt onze gemeente zicht op de stand van zaken bij deze gemeenschappelijke regeling. Met het voorleggen van onze zienswijzebrief verzoeken wij het Algemeen Bestuur van de VRGZ om rekening te houden met onze zienswijze bij de vaststelling van de jaarrekening en de begroting.

3. Argumenten

Conceptjaarrekening 2024

1.1. In de zienswijzebrief verzoekt de raad om in het vervolg een onderbouwing toe te voegen voor een bestemde reserve.

In 2024 is voorgesteld om het positieve resultaat van het programma Crisis- en Rampenbestrijding (C&R), na aanvulling van de algemene reserve tot de norm, toe te voegen aan een nieuwe reserve 'Duurzaamheid huisvesting' (€ 610.000,-). Zoals de Adviesfunctie in haar rapportage benoemt ontbreekt in de jaarstukken op dit moment een concreet uitvoeringsplan, tijdspad of onderbouwing van de benodigde investeringsomvang. De VRGZ heeft wel in een oplegnotitie beschreven aan de Adviesfunctie wat de noodzaak is van deze bestemde reserve, namelijk om in de komende jaren de mogelijke kansen van verduurzaming van panden aan te pakken. Daarmee is dit acceptabel geeft de Adviesfunctie aan. De raad vraagt wel aandacht voor het verkrijgen van inzicht om desinvesteringen te voorkomen.

1.2. En pleit de raad voor meer samenhang tussen risico's en reserves.

De Adviesfunctie beschrijft dat bij het opstellen van de risicoparagraaf risico's zijn opgenomen over de verduurzaming van het vastgoed en kapitaallasten vastgoed. Deze twee risico's hebben in de loop van 2025 een andere wending gekregen en zijn nu in zwaarte afgenomen, vanwege het afgeronde onderzoek waar de raad over is geïnformeerd via een raadsinformatiebrief. De VRGZ heeft aan de Adviesfunctie toegezegd dat deze in de programmabegroting 2026 zijn geactualiseerd. Het is wenselijk dat er meer samenhang is tussen meerjarige financiële risico's en de vorming of inzet van reserves. Hierdoor kunnen gerichte keuzes worden gemaakt in plaats van generieke reserveringen.

Ontwerpbegroting 2026

1.3. Met de zienswijzebrief wordt een reactie gegeven op de bezuinigingsvoorstellen.

De VRGZ heeft in de ontwerpbegroting een taakstelling opgenomen van €1.182.000,-. Dit bedrag bestaat uit:
(1) taakstelling n.a.v. besluitvorming in het AB (€150.000,-)
(2) de door het Rijk voorgenomen korting van 10% op de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) (€1.032.000,-).
De VRGZ heeft geen taakstellingen opgenomen die de gemeentelijke bijdrage laten afnemen. Wel biedt de VRGZ een lijst met bezuinigingsvoorstellen waaruit keuzes gemaakt kunnen worden om de taakstelling te realiseren (zie bijlage 8). De bezuinigingsvoorstellen gaan over oefenavonden vrijwilligers (€100.000,-), Reanimatie: AED/BLS (€130.000,-), brandweerboot (€239.000,-), Veiligheidsinformatie Knooppunt/informatiegestuurde veiligheid (€200.000,-), ondersteuning gemeenten evenementenveiligheid (€60.000,-), netwerkmanagement (€160.000,-), Multidisciplinaire oefeningen (€160.000,-) en piketten Regionaal Operationeel Team (€290.000,-). In de zienswijzebrief wordt benoemd dat deze voorstellen niet reëel zijn en de mogelijke risico's niet wenselijk zijn, zoals de bedreiging van de duurzaamheid van eerder opgebouwde structuren en resultaten.

1.4. Daarbij wordt opgeroepen ambities bij te stellen in het kader van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding in plaats van te snijden in primaire dienstverlening.

De BDuR-middelen (Brede Doeluitkering Rampenbestrijding) worden door het Ministerie van Justitie en Veiligheid verstrekt aan veiligheidsregio's om hen te ondersteunen bij hun taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Deze middelen zijn bedoeld om de slagkracht van veiligheidsregio's te vergroten en hen in staat te stellen effectief te reageren op complexe en langdurige crises. In 2023 heeft de veiligheidsregio een plan en uitvoeringsprogramma uitgewerkt over de besteding van deze middelen. De raad verzoekt in haar zienswijze om aanpassing van het plan en uitvoeringsprogramma waarbij ambities zijn afgeschaald.

1.5. De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om een zienswijze vast te stellen.

De gemeenteraad kan in zijn zienswijze aangeven wat hij van de conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 vindt en deze reactie kan de VRGZ verwerken in haar plannen. De VRGZ benoemt in haar raadsbrief dat de gemeenteraden de mogelijkheid krijgen om een zienswijze in te dienen en in de Gemeenschappelijke Regeling staat beschreven dat de gemeenteraad deze bevoegdheid heeft.

2.1 Hiermee vangt de raad dit financiële risico in de begroting op.
De VRGZ beschrijft in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in haar conceptjaarrekening en ontwerpbegroting de omvang van de risico's welke de VRGZ loopt. Niet alle risico's kunnen door de VRGZ worden opgevangen, daarom adviseert de Adviesfunctie in haar rapportage dat gemeenten het overige risico opneemt in haar risicoparagraaf. De VRGZ komt met een herziene paragraaf of weerstandsvermogen.

4. Kanttekeningen

1.1. Een zienswijzebrief biedt geen garantie dat het bestuur van de VRGZ de input van de raad opvolgt in het vaststellen van de conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026.
Met een zienswijzebrief geeft de raad een reactie op de conceptjaarrekening 2024 en de ontwerpbegroting 2026. Het Dagelijks Bestuur geeft een reactie op de zienswijze, maar het Algemeen Bestuur is bevoegd om de conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 vast te stellen. Zij kunnen ervoor kiezen om de input uit de zienswijze niet mee te nemen. Als meerdere gemeenten hetzelfde standpunt innemen, is de kans groter dat het Algemeen Bestuur de geuite zorgen en aanbevelingen in de zienswijze meeneemt in haar stukken.

1.2. De bevindingen van de accountant zijn nog niet getoetst.
Er is nog geen controleverklaring van de accountant afgegeven over de conceptjaarrekening 2024. De VRGZ heeft wel het concept van het accountsverslag 2024 op 24 april 2025 aangeleverd. De afwezigheid van een definitieve accountantsverklaring is later dan voorgaande jaren. Uit het concept blijkt dat de accountant voornemens is een goedkeurende verklaring voor het getrouwe beeld af te geven.

1.3. De bezuinigingsvoorstellen zijn mogelijk niet nodig.
In de voorjaarsnota wordt duidelijkheid gegeven of de korting op de BDuR-middelen wordt teruggedraaid. De inhoud van de voorjaarsnota is nog onbekend. Als de korting wordt teruggedraaid, zijn de bezuinigingsvoorstellen niet meer nodig en is dit deel van de zienswijze niet relevant. Tegelijkertijd is het noodzakelijk om het signaal – dat de korting niet ten laste mag komen van gemeenten – te delen.

1.4. Het Rijk stelt mogelijk extra middelen beschikbaar voor gemeenten.
De gesprekken met het kabinet zijn nog niet afgerond en de exacte bedragen zijn nog onbekend. We gaan daarom uit van de huidige financiële situatie en houden vast aan bezuinigingen.

1.5 Geen structurele bezuiniging, maar uitvoering wettelijk minimum.
Afwijkend van de regionale zienswijze vanuit Regio Rivierenland, wordt niet opgeroepen tot structurele extra bezuinigingen, maar het uitvoeren van wettelijk minimum qua taken.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

<u>Conceptjaarrekening 2024</u>
De inbreng van de gemeente Buren voor uitvoering van de VRGZ-taken was in 2024 begroot en gerealiseerd op €2.601.685,-. Het daadwerkelijke programma is gerealiseerd binnen de begroting.

Het gerealiseerde resultaat voor de VRGZ is €224.000,- positief en bestaat uit:

- *C&R €622.000,- positief*
  Het resultaat van het programma C&R is conform verwachting zoals gemeld in de tussentijdse rapportage t/m augustus. Uit een analyse van het resultaat ten opzichte van de begroting blijkt dat het positieve resultaat incidenteel van aard is. De structurele componenten zijn per saldo negatief (circa € 702.000,-). Dit heeft deels te maken met prijsstijgingen (zoals onderhoud vastgoed, huisvestingslasten en energie) en stijging van de kosten voor Arbo en werving (hoger verloop, krapte arbeidsmarkt, terugdringen ziekteverzuim). Deze onderwerpen zijn

geadresseerd in de begrotingswijziging 2024 en/of de begroting 2025. Het positieve resultaat (€ 622.000,-) is 0,97% van het totaal van de opbrengsten.

- *RAV €398.000,- negatief*
  Het resultaat van het programma RAV is minder negatief dan in de tussentijdse rapportage van augustus werd verwacht (- € 398.000,-). Dit laatste wordt onder andere veroorzaakt door een lagere stijging van de kosten voor bedrijfsvoering dan in de tussentijdse rapportage is geprognosticeerd. Daarnaast is de verrekening voor de samenwerking op het gebied van scholing en de meldkamer met Gelderland-Midden per saldo hoger uitgevallen dan was verwacht.

Voor de programma C&R en RAV wordt het volgende voorgesteld:

Voorstel bestemming resultaat 2023	C&R	RAV
Gerealiseerd resultaat	€622.000,-	-€398.000,-
Toevoegen aan algemene reserve C&R	€12.000,-	
Toevoegen aan bestemde reserve duurzaamheid huisvesting	€610.000,-	
Onttrekken aan reserve aanvaardbare kosten RAV		-€398.000,-
Totaal	€0,-	€0,-

Algemene reserve C&R
Bij positieve resultaten is het bestuurlijk uitgangspunt dat eerst wordt toegevoegd aan de algemene reserve tot het niveau van de bestuurlijke norm van 5% van de baten. Omdat de omzet binnen het programma C&R in 2024 is gestegen, is het aandeel van de algemene reserve in verhouding afgenomen. Het gerealiseerde overschot maakt het mogelijk om € 12.000,- toe te voegen aan de algemene reserve, waarmee de norm van 5% opnieuw wordt bereikt.

Bestemde reserve duurzaamheid huisvesting
Het resterende resultaat van € 610.000,- binnen C&R wordt voorgesteld toe te voegen aan een nieuw te vormen bestemde reserve 'duurzaamheid huisvesting'. Deze reserve is bedoeld om toekomstige investeringen in het kader van energietransitie, verduurzaming van panden en noodzakelijke aanpassingen aan het vastgoed mogelijk te maken. Uitgangspunt hierbij is het wettelijk verplichte, zoals naar voren is gekomen in de uitwerking van scenario's in het onderzoek huisvesting.

Reserve aanvaardbare kosten RAV
Het programma RAV sluit 2024 af met een negatief resultaat van € 398.000. Voorgesteld wordt om dit tekort ten laste te brengen van de reserve aanvaardbare kosten. Door deze onttrekking daalt het weerstandsvermogen van de RAV naar 7%, wat onder de bestuurlijke norm van 10% ligt.

Ontwerpbegroting 2026
De deelnemersbijdrage voor 2026 voor onze gemeente is in de voorliggende begroting van de VRGZ als volgt opgebouwd:

	VRGZ	Gemeente Buren
Gemeentelijke bijdrage 2025	**€51.843.587,-**	€ 2.766.168,-
Bij: index 2026(4,66%)	€2.401.931,-	€ 128.157,-
Gewijzigde gemeentelijke bijdrage 2026	€53.945.518,-	€2.878.319,-

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage gemeente Buren
In de Kaderbrief 2026 VRGZ zijn ontwikkelingen geschetst die op de VRGZ afkomen. Deze ontwikkelingen en onderwerpen zijn (inhoudelijk en financieel) geconcretiseerd in de begroting. Daarbij zijn de afspraken rond de financiën zoals deze zijn vastgesteld door het bestuur VRGZ, in acht genomen en is met het oog op de financiële onzekerheid bij gemeenten en mogelijke bezuinigingen waar de VRGZ mee te maken kan krijgen een beleidsarme begroting opgesteld. In de begroting 2026 van de VRGZ staat enkel een hogere gevraagde deelnemersbijdrage vanwege de reguliere indexering (4,66%).

6. Communicatie

N.v.t.

7. Uitvoering en planning

De zienswijze wordt op 10 juni 2025 besluitvormend aangeboden aan de raad.
Onze zienswijze is ambtelijk afgestemd met de andere regionale opdrachtgevers. Wij zullen dit voorstel voorleggen aan de gemeenteraad door bijgevoegd raadsvoorstel.

8. Participatie

N.v.t.

9. Duurzaamheid

N.v.t.

Bijlagen:

- Bijlage 1: Zienswijzebrief
- Bijlage 2: Raadsbrief conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 inclusief bijlagen
- Bijlage 3: Conceptjaarrekening 2024
- Bijlage 4: Ontwerpbegroting 2026
- Bijlage 5: Infographic
- Bijlage 6: Reacties gemeenteraden op Kaderbrief 2026
- Bijlage 7: Adviesrapport Adviesfunctie
- Bijlage 8: Bezuinigingsvoorstellen VRGZ
- Bijlage 9: Raadsvoorstel zienswijze op conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
- Bijlage 10: Raadsbesluit zienswijze op conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Inlichtingen bij:

Portefeuillehouder	H.M. Ostendorp
Domein	Bedrijfsvoering

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
10 juni 2025	**D.219086**	**D.219125** **Z.068072**

Onderwerp **Raadsbesluit zienswijze conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d.13 mei 2025;

besluit:

1. De zienswijzebrief op de conceptjaarrekening 2024 en de ontwerpbegroting 2026 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid vast te stellen.
2. Een risico naar rato van de deelnemersbijdrage op te nemen in de risicoparagraaf van de gemeentelijke begroting 2026 voor zover dit de algemene reserve overstijgt.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 10 juni 2025 .

namens de gemeenteraad van Buren,
de griffier, de voorzitter,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}} {{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

R. Kuipers H.M. Ostendorp

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Dagelijks bestuur
Postbus 1120
6501 BC NIJMEGEN

uw brief van: Maurik, 2 juni 2025
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.068072/D.217343
behandeld door: M.S. Barneveld-Grootenboer /A. Barten
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijze gemeente Buren op conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Geachte heer/mevrouw,

Wij hebben uw brief ontvangen met de conceptjaarrekening 2024 en de ontwerpbegroting 2026. U geeft de raad van de gemeente Buren de mogelijkheid om een mening te geven over de plannen naar aanleiding van de jaarrekening en de begroting. Wij sturen u hierbij onze zienswijze.

Zienswijze op bestemmingsvoorstellen conceptjaarrekening 2024
We hebben de conceptjaarrekening 2024 en de voorstellen gelezen. We vinden de plannen over het algemeen goed. Wij merken wel op dat er nu geen duidelijk plan, tijdlijn of onderbouwing is voor de reserve ‘duurzame huisvesting’. U heeft in een notitie aan de Adviesfunctie uitgelegd waarom deze reserve nodig is en daarmee is deze reserve acceptabel. Zo kunt u de komende jaren investeren in het verduurzamen van gebouwen. Die notitie is echter niet openbaar. We vragen u om in de toekomst meer uitleg te geven over het doel van reserves en hoe deze passen bij de financiële risico’s. Zo kunt u betere keuzes maken en desinvesteringen voorkomen.

Zienswijze op de ontwerpbegroting 2026
Wij hebben de begroting voor 2026 gelezen. U heeft een taakstelling van €1.182.000 opgenomen. Dit bedrag bestaat uit twee delen:
1) €150.000, dat voortkomt uit besluitvorming in het Algemeen Bestuur (AB).
2) €1.032.000, dat het Rijk wil korten op de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR).

Om deze taakstelling te halen, heeft u voorstellen gedaan om €1.339.000 te besparen. Wij vinden deze voorstellen niet realistisch en de risico’s ervan zijn niet wenselijk. Van ons kan niet worden verlangd daar een keuze uit te maken.

Het Rijk geeft u jaarlijks extra geld voor rampenbestrijding, om de crisisbeheersing, informatiepositie en informatie-uitwisseling te verbeteren (de BDuR-middelen). Dit zijn extra middelen die u rechtstreeks, zonder tussenkomst van de gemeenten, van het Rijk ontvangt. U heeft hiervoor in 2023 een plan gemaakt dat elk jaar wordt aangepast. We vragen u om dat plan te herzien en de ambities te verlagen, zodat u de taakstelling kunt halen zonder grote bezuinigingen. De voorgestelde bezuinigingen gaan namelijk in tegen de doelen van het Rijk en kunnen de dienstverlening schaden.

Andere veiligheidsregio's gaan ervan uit dat de korting van 10% op de extra middelen vooral door de regio zelf wordt opgevangen. Dit betekent dat de gemeenten niet de volledige last dragen. Het is belangrijk dat de lasten eerlijk verdeeld blijven.

Tot slot willen we benadrukken dat u, vanwege de financiële druk op gemeentes, moet zorgen dat u enerzijds alleen de wettelijke taken uitvoert. Dit zoals ook verwoord in onze zienswijze op uw kaderbrief. Door anderzijds de geopolitieke dreiging die op dit moment heerst, is verdere bezuiniging niet wenselijk. Ook willen we dat u zich houdt aan de afspraken dat er geen kazernes worden gesloten en dat de bestaande kazernes worden vervangen volgens planning.

Update
Op 13 mei 2025 heeft u ons een update gestuurd over de conceptjaarstukken 2024 en de ontwerpbegroting 2026. In uw update staat dat:

- Er een herziening komt van de bestemming van €610.000 uit de resultaten over 2024.
- Er wordt €422.000 uit de reserve gehaald.

Deze bedragen worden gebruikt om het tekort te dekken dat ontstaat door de korting op de BDuR-gelden voor de conceptbegroting 2026.

In deze zienswijze op de jaarstukken staat dat we ons zorgen maken over de bezuinigingen. We waarderen het dat u geen structurele veranderingen doorvoert en dat u het tekort voor 2026 kunt betalen uit de resultaten over 2024 en uit de algemene reserve. Wij kunnen ons daarom vinden in uw voorstel tot dekking van het ontstaan tekort door de korting op de BDuR-gelden.

We willen graag dat u ons informeert zodra er meer duidelijkheid is over of de bezuinigingen van het Rijk structureel zijn of niet, en wat dat betekent voor 2027 en later.

Verzoek
Wij verzoeken u onze zienswijze bij de verdere uitvoering en besluitvorming te betrekken. We vertrouwen erop dat u onze zienswijze in behandeling neemt en een gedegen reactie daarop formuleert.

Vragen
Heeft u vragen over deze brief? Neem dan contact op met Mariet Barneveld. U kunt haar bellen op 140344 of mailen naar mbarneveld@buren.nl.

Met vriendelijke groet,
namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier,	de voorzitter,
{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}}	{{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}
R. Kuipers	H.M. Ostendorp

Dagelijks bestuur
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Postbus 1120
6501 BC NIJMEGEN

uw brief van: Maurik, 11 april 2025
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.068072/D.217343
behandeld door: M.S. Barneveld-Grootenboer /A. Barten
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijze gemeente Buren op conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Geachte heer/mevrouw,

Wij hebben uw brief ontvangen met de conceptjaarrekening 2024 en de ontwerpbegroting 2026. U geeft de raad van de gemeente Buren de mogelijkheid om een mening te geven over de plannen naar aanleiding van de jaarrekening en de begroting. Wij sturen u hierbij onze zienswijze.

Zienswijze op bestemmingsvoorstellen conceptjaarrekening 2024
We hebben de conceptjaarrekening 2024 en de voorstellen gelezen. We vinden de plannen over het algemeen goed. Wij merken wel op dat er nu geen duidelijk plan, tijdlijn of onderbouwing is voor de reserve ‘duurzame huisvesting’. U heeft in een notitie aan de Adviesfunctie uitgelegd waarom deze reserve nodig is en daarmee is deze reserve acceptabel. Zo kunt u de komende jaren investeren in het verduurzamen van gebouwen. Die notitie is echter niet openbaar. We vragen u om in de toekomst meer uitleg te geven over het doel van reserves en hoe deze passen bij de financiële risico’s. Zo kunt u betere keuzes maken en desinvesteringen voorkomen.

Zienswijze op de ontwerpbegroting 2026
Wij hebben de begroting voor 2026 gelezen. U heeft een taakstelling van €1.182.000 opgenomen. Dit bedrag bestaat uit twee delen:
1) €150.000, dat voortkomt uit besluitvorming in het Algemeen Bestuur (AB).
2) €1.032.000, dat het Rijk wil korten op de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR).

Om deze taakstelling te halen, heeft u voorstellen gedaan om €1.339.000 te besparen. Wij vinden deze voorstellen niet realistisch en de risico’s ervan zijn niet wenselijk. Van ons kan niet worden verlangd daar een keuze uit te maken.

Het Rijk geeft u jaarlijks extra geld voor rampenbestrijding, om de crisisbeheersing, informatiepositie en informatie-uitwisseling te verbeteren (de BDuR-middelen). Dit zijn extra middelen die u rechtstreeks, zonder tussenkomst van de gemeenten, van het Rijk ontvangt. U heeft hiervoor in 2023 een plan gemaakt dat elk jaar wordt aangepast. We vragen u om dat plan te herzien en de ambities te verlagen, zodat u de taakstelling kunt halen zonder grote bezuinigingen. De voorgestelde bezuinigingen gaan namelijk in tegen de doelen van het Rijk en kunnen de dienstverlening schaden.

Andere veiligheidsregio's gaan ervan uit dat de korting van 10% op de extra middelen vooral door de regio zelf wordt opgevangen. Dit betekent dat de gemeenten niet de volledige last dragen. Het is belangrijk dat de lasten eerlijk verdeeld blijven.

Tot slot willen we benadrukken dat u, vanwege de financiële druk op gemeentes, moet zorgen dat u enerzijds alleen de wettelijke taken uitvoert. Dit zoals ook verwoord in onze zienswijze op uw kaderbrief. Door anderzijds de geopolitieke dreiging die op dit moment heerst, is verdere bezuiniging niet wenselijk. Ook willen we dat u zich houdt aan de afspraken dat er geen kazernes worden gesloten en dat de bestaande kazernes worden vervangen volgens planning.

Verzoek
Wij verzoeken u onze zienswijze bij de verdere uitvoering en besluitvorming te betrekken. We vertrouwen erop dat u onze zienswijze in behandeling neemt en een gedegen reactie daarop formuleert.

Vragen
Heeft u vragen over deze brief? Neem dan contact op met Mariet Barneveld. U kunt haar bellen op 140344 of mailen naar mbarneveld@buren.nl.

Met vriendelijke groet,
namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier,	de voorzitter,
{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}}	{{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}
R. Kuipers	H.M. Ostendorp

Gemeenteraadsleden gemeenten
Gelderland-Zuid

Dagelijks Bestuur VRGZ
p/a Prof. Bellefroidstraat 11
6525 AG Nijmegen
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

Datum: 24 maart 2025
Betreft: Raadsbrief Jaarstukken 2024
Ontwerpbegroting 2026
Bijlage(n): Div
Briefnummer: VRGZ/DIR/7227/25/MvD/svp

Contactpersoon
Susan van Petten
088-457 50 00
bestuurvrgz@vrgz.nl

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u gelijktijdig de concept-jaarrekening 2024 en de ontwerpbegroting aan voor het jaar 2026 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. In deze aanbiedingsbrief lichten wij de hoofdlijnen uit de conceptjaarrekening 2024 toe. Vervolgens beschrijven wij de hoofdlijnen uit de ontwerpbegroting 2026. Daarbij besteden wij ook aandacht aan de wijze waarop wij de op de Kaderbrief ingebrachte zienswijze hebben verwerkt.

Onwenselijke en onverantwoorde bezuinigingen
In september 2024 heeft het kabinet aangekondigd dat er vanaf 2026 een korting van 10% zal worden toegepast op de BDuR-gelden, de bijdrage die de veiligheidsregio's van het Rijk ontvangen. Deze korting houdt voor de VRGZ een bezuiniging in van ongeveer € 1.100.000 op het programma Crisis- en Rampenbestrijding vanaf 2026.

Daar bovenop heeft een meerderheid van de gemeenten de oproep gedaan om daarnaast te kijken naar mogelijkheden tot besparingen op de gemeentelijke bijdrage vanaf 2026. Wij realiseren ons terdege dat bij gemeenten financiën onder druk staan, zeker vanaf het jaar 2026.

Het inboeken van bezuinigingen vinden wij als Dagelijks Bestuur onwenselijk en onverantwoord. Met het voornemen om te bezuinigen op de BDuR, dwingt het kabinet de veiligheidsregio's om te snijden in de uitvoering van cruciale taken op het gebied van brandweerzorg en crisisbeheersing. Dit staat haaks op het belang dat het kabinet hecht aan veiligheid en de oproep van het Veiligheidsberaad om juist, gegeven de toenemende veiligheidsrisico's en de maatschappelijke weerbaarheidsopgave, extra te investeren in de veiligheidsregio's. Nu bezuinigen betekent het afbreken van structuren en capaciteiten waar we juist met de versterkingsgelden in hebben geïnvesteerd en die we morgen nodig hebben.

Indien gemeenten hun verzoek tot bezuinigingen doorzetten heeft dit als gevolg dat we nog verder moeten snijden in onze operatie. Sluiten van kazernes, het verkopen van materiaal, het terugbrengen van aantallen vrijwilligers en medewerkers sluiten wij daarbij niet uit. Met alle consequenties van dien voor de dienstverlening aan onze inwoners en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Als dagelijks bestuur vinden wij dit absoluut onwenselijk. De gemeentelijke bezuinigingstaakstelling is daarom nu niet meegenomen in de ontwerpbegroting omdat dit gewoonweg niet verantwoord is. Sterker nog, wij vinden als dagelijks bestuur dat in deze tijd er juist geld te kort is om aan de taken en verwachtingen te kunnen voldoen die wij van de Veiligheidsregio vragen.

De ongewenste en onverantwoorde korting op de BDuR wordt hopelijk (deels) hersteld met de vaststelling van de voorjaarsnota. Dat is echter op het moment van opstellen nog onduidelijk en moet daarom worden ingecalculeerd in de Ontwerpbegroting 2026 van de VRGZ.

Zoals eerder aangegeven heeft de VRGZ geen ruimte in de begroting om bezuinigingen op te vangen zonder dat er structurele en impactvolle keuzes gemaakt worden. Onderzoeksbureau Berenschot heeft in 2022 de overheadkosten (onder andere bedrijfsvoering) van de VRGZ vergeleken met 15 andere Veiligheidsregio's. In de VRGZ bedragen de kosten van de overhead 18% van de totale kosten. Dat is 20% minder dan het landelijk gemiddelde. Dit staat gelijk aan een bedrag van rond de 2 miljoen.

Daarnaast zijn er in het verleden op verzoek van de gemeenteraden al bezuinigingen doorgevoerd binnen onze veiligheidsregio en is er voor zo'n 4 miljoen aan structurele kosten zelf opgevangen binnen de begroting. Waardoor er geen efficiencyvoordelen, dan wel financiële dekking in de marge te behalen vallen door nog verder operationele taken en voertuigen te schrappen, zonder dat dit serieuze consequenties heeft voor de kwaliteit van ons optreden.

Als bijlage bij de begroting is een overzicht uitgewerkt voor de bezuinigingen die oorsprong hebben in de eerder door het bestuur opgelegde taakstelling van € 150.000, vanaf begroting 2025, en de 10% korting op de BDuR-gelden door de Rijksoverheid. Als het Rijk gezien de maatschappelijke weerbaarheidsopgave de bezuinigingen op de veiligheidsregio's terugdraait, dan zouden we het als dagelijks bestuur onwenselijk en onverantwoordelijk vinden dat gemeenten, gezien de huidige situatie in de wereld, bezuinigingen in deze omvang op crisisbeheersing en brandweerzorg, oftewel de veiligheidsregio wel zouden doorvoeren.

Verzoek om zienswijze
Conform de Wet op de gemeenschappelijke regelingen stellen wij u hierbij in de gelegenheid voorafgaand aan besluitvorming door het Algemeen Bestuur een zienswijze bij het Dagelijks Bestuur in te dienen. Wij verzoeken u daarbij uw zienswijze voor 16 juni 2025 kenbaar te maken. Voor nadere informatie over de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid verwijzen wij u naar https://vrgz.nl/bestuurlijk/voor-gemeenteraden/

Jaarrekening 2024

In de Jaarstukken 2024 blikken wij terug op de activiteiten die in de begroting 2024 werden aangekondigd en geven we inzicht in de financiële consequenties hiervan voor de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Daarnaast beschrijven we de operationele prestaties van de VRGZ en de ontwikkelingen die zich dit jaar hebben voorgedaan en die voor onze regio van belang zijn nu en in de toekomst, zoals de toegenomen geopolitieke dreiging, de landelijke versterking van crisisbeheersing en informatiemanagement; de ontwikkeling naar toekomstbestendige brandweerzorg maar ook ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de financiële uitdagingen voor de toekomst.

De jaarrekening 2024 laat zien dat we in het afgelopen jaar onze middelen conform planning hebben ingezet. Toch kunnen we niet ontkennen dat de financiële ruimte steeds kleiner wordt. Daarom zullen we, samen met alle betrokkenen, in 2025 en met name richting 2026 extra inspanningen leveren om scherpe keuzes te maken.

Dit jaarverslag belicht het Programma Crisis- en Rampenbestrijding (C&R) en het programma Regionale Ambulancevoorziening (RAV). In de eerste hoofdstukken worden de beleidsmatige resultaten van beide programma's uiteengezet en daarna is de financiële jaarrekening opgenomen. Deze oplegnotitie richt zich op de belangrijkste financiële onderwerpen en de beslispunten.

Programma Crisis- en Rampenbestrijding

Het resultaat van het programma C&R is conform verwachting zoals gemeld in de tussentijdse rapportage t/m augustus. Uit een analyse van het resultaat ten opzichte van de begroting blijkt dat het positieve resultaat incidenteel van aard is. De structurele componenten zijn per saldo negatief (circa € 702.000,-). Dit heeft deels te maken met prijsstijgingen (zoals onderhoud vastgoed, huisvestingslasten en energie) en stijging van de kosten voor Arbo en werving (hoger verloop, krapte arbeidsmarkt, terugdringen ziekteverzuim). Deze onderwerpen zijn geadresseerd in de begrotingswijziging 2024 en/of de begroting 2025. Het positieve resultaat (€ 622.000,-) is 0,97% van het totaal van de opbrengsten.

Programma Regionale Ambulancevoorziening

Het resultaat van het programma RAV is minder negatief dan in de tussentijdse rapportage van augustus werd verwacht (- € 398.000). Dit laatste wordt onder andere veroorzaakt door een lagere stijging van de kosten voor bedrijfsvoering dan in de tussentijdse rapportage is geprognosticeerd. Daarnaast is de verrekening voor de samenwerking op het gebied van scholing en de meldkamer met Gelderland-Midden per saldo hoger uitgevallen dan was verwacht.

bedragen x € 1.000,-	Programma C&R	Programma RAV
Resultaat gewijzigde begroting 2024	-942	0
Mutaties bestemde reserves	842	0
Resultaat gewijzigde begroting na mutatie reserves	**-100**	**0**
Resultaat 2024	-118	-398
Mutaties bestemde reserves	740	0
Gerealiseerd resultaat 2024	**622**	**-398**
Verschil realisatie t.o.v. de begroting	**722**	**-398**
Resultaat in % van de opbrengsten	**0,97%**	**-1,11%**

Tabel: overzicht van de resultaten per programma.

Voorstel resultaatbestemming

In de jaarstukken wordt ten aanzien van de bestemming van bovengenoemde resultaten het volgende voorgesteld (onder de tabel worden de voorstellen nader toegelicht):

Nadere uiteenzetting nog te bestemmen resultaat naar programma	
Vanuit het jaarresultaat 2024 programma RAV wordt voorgesteld om:	
Te onttrekken aan de reserve aanvaardbare kosten RAV	398
Totaal programma RAV	**398**
Vanuit het jaarresultaat 2024 programma Crisis- en Rampenbestrijding wordt voorgesteld om:	
Toe te voegen aan de algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding tot 5% van de baten	12
Toe te voegen aan de bestemde reserve duurzaamheid huisvesting	610
Totaal programma Crisis- en Rampenbestrijding	**622**

Het resultaat van het programma RAV dient te worden onttrokken aan de reserve aanvaardbare kosten. Na deze onttrekking komt deze reserve uit op 7% van de opbrengsten. Daarmee is de minimale norm van 10% nog niet bereikt. Afgesproken is de reserve niet aan te vullen vanuit de gemeentelijke bijdragen, maar alleen vanuit het resultaat op het programma RAV.

Het programma C&R realiseerde in 2024 een positief resultaat van € 622.000,-. Het voorstel voor resultaatbestemming is als volgt:

- Indien positieve resultaten worden behaald geldt als uitgangspunt dat een toevoeging plaatsvindt aan de algemene reserve tot de bestuurlijke norm. Door toevoeging van € 12.000,- aan de bestaande algemene reserve wordt de bestuurlijke norm van 5% bereikt.
- Aan het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld een nieuwe bestemde reserve ad € 610.000 te vormen voor de kosten voor het uitvoeren van duurzaamheidsaanpassingen die voortkomen

uit het Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan (DMJOP). Dit resultaat biedt een kans om onze organisatie verder toekomstbestendig te maken, gezien de wettelijke eisen op het gebied van duurzaamheid en de noodzaak om vastgoed te verduurzamen. Daarnaast stelt het de VRGZ in staat om uitvoering te geven aan het Regionaal Beleidsplan (*uitvoeren duurzaam meerjarig onderhoudsplan*).

Mutatie bestemde reserves

Voor 2024 was een vrijval uit de bestemde reserves begroot van € 842.000,-. In 2024 valt een bedrag van € 967.000,- daadwerkelijk vrij en vindt een toevoeging aan de bestemde reserves plaats van € 227.000,-:

- voor de bestemde reserve in het kader van duurzaamheid was in 2024 een vrijval begroot van € 308.000,- ten behoeve van de schuimvormende middelen (€ 183.000,-) en voor de DME (€ 125.000,-). Zoals toegelicht in de jaarrekening (paragraaf 5.6.2) schuift een deel van de werkzaamheden door naar 2025 en valt een deel van de reserve vrij (€ 203.000,-). Het resterende deel van de reserve schuift door naar 2024 (€ 105.000,-).
- Het Algemeen Bestuur heeft op 4 juli 2024 ingestemd met het voorstel om het positieve resultaat over 2023 op te nemen in een bestemde reserve herziening meerjarenonderhoudsplan. Hierdoor kan de stijging van de dotatie aan de Voorziening groot onderhoud de komende jaren uit deze reserve worden gecompenseerd zonder uitzetting van de gemeentelijke bijdrage (€ 619.000,-).
- Als gevolg van de eerdergenoemde temporisering van de extra middelen voor de versterking van crisisbeheersing en informatievoorziening waardoor dit jaar minder wordt uitgegeven dan begroot hoeft de hiervoor gevormde bestemde reserve niet vrij te vallen (€ 389.000,-). Als gevolg van die temporisering is ook een deel van de extra middelen die voor 2024 waren toegekend niet besteed. Deze worden toegevoegd aan de bestemde reserve (€ 227.000,-).

Ontwerpbegroting 2026

De begroting voor het jaar 2026 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid treft u hierbij aan. Op hoofdlijnen zijn de activiteiten en belangrijke ontwikkelingen voor 2026 reeds genoemd in de Kaderbrief 2026 VRGZ. Een belangrijke ontwikkeling die grote impact zal hebben op de activiteiten en de dienstverlening is de korting op de Rijksbijdrage (BDuR-middelen) die ten laste komt van het programma Crisis- en Rampenbestrijding. Het programma regionale ambulancevoorziening wordt gefinancierd door zorgverzekeraars en valt hier dan ook buiten.

De leidraad voor de activiteiten is het regionaal beleidsplan voor de periode 2024-2027 zoals vastgesteld door uw bestuur. Zoals aangekondigd in de Kaderbrief 2026 VRGZ zijn de beschreven ontwikkelingen en onderwerpen (inhoudelijk en financieel) geconcretiseerd in bijgevoegde begroting. Daarbij zijn de afspraken rond de financiën zoals deze zijn vastgesteld door het bestuur VRGZ, in acht genomen en is met het oog op de financiële onzekerheid bij gemeenten en mogelijke bezuinigingen waar de VRGZ mee te maken kan krijgen een beleidsarme begroting opgesteld.

In de begroting worden beschreven:

- De kernactiviteiten van de VRGZ, de landelijke ontwikkelingen en de stand van zaken met betrekking tot het Regionaal Beleidsplan 2024-2027
- Programma Crisis- en Rampenbestrijding (uitvoering door Brandweer en sector Crisisbeheersing)
- Programma Regionale Ambulancevoorziening (RAV, uitgevoerd door Ambulancezorg VRGZ)
- Activiteiten bedrijfsvoering.

Verwerking zienswijzen gemeenteraden Kaderbrief VRGZ 2026

De gemeenteraden hebben de gelegenheid gehad hun zienswijzen op de Kaderbrief uit te brengen. De VRGZ heeft deze zienswijzen meegenomen in de uitwerking van de begroting.

Centraal in de zienswijzen van de gemeenten stond de oproep oog te hebben voor de financiële situatie van gemeenten nu en de komende jaren. Deze oproep is meegenomen in de begroting; de begroting bevat daarom geen nieuw beleid. De VRGZ presenteert alleen noodzakelijke uitzettingen aan gemeenten die gebaseerd zijn op autonome ontwikkelingen zoals prijsstijgingen en ontwikkeling van wet- en regelgeving.

Bijna alle gemeenten vragen om scherp te kijken naar mogelijkheden tot besparingen en daarbij onderscheid te maken tussen wettelijke en niet-wettelijke taken van de VRGZ. De gemeenten Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel en West Betuwe hebben daarnaast aangegeven als kader aan te houden een afname van de gemeentelijke bijdrage aan de VRGZ van 1,5% in 2026 oplopend tot 3% in 2028. De gemeente Druten heeft gevraagd om een bezuinigingstaakstelling op te nemen van 6%.

Als bijlage bij de begroting is een overzicht uitgewerkt voor de bezuinigingen die oorsprong hebben in de eerder door het bestuur opgelegde taakstelling van € 150.000, vanaf begroting 2025, en de 10% korting op de BDuR-gelden door de Rijksoverheid. Ook is een overzicht opgenomen van de wettelijke en afgeleiden taken zoals opgenomen in de Gemeenschappelijke regeling VRGZ. Zoals aangegeven bij de inleiding, vinden wij als dagelijks bestuur een taakstellende bezuiniging vanuit het Rijk en de gemeenten, onwenselijk en onverantwoord.

Tenslotte geven raden in hun zienswijze aan geschrokken te zijn van het gemelde geweld tegen hulpverleners. Dit heeft onze volle aandacht en wij zoeken hierbij nadrukkelijk samenwerking met politie en OM en ondersteunen onze medewerkers hierin.

Begrotingswijziging 2025

De begrotingswijzigingen 2025 opgenomen in hoofdstuk 8.3 van de Ontwerpbegroting 2026 betreffen kostenneutrale verschuivingen en mutaties in de bestemde reserves die voortvloeien uit de realisatie 2024.

Begroting 2026

In de begroting 2026 is uitvoering gegeven aan het verzoek vanuit het bestuur om geen nieuw beleid op te nemen en oog te hebben voor de financiële situatie van gemeenten. Wij hebben hieraan gehoor gegeven door de gemeentelijke bijdrage alleen te laten stijgen met de reguliere indexering van de gemeentelijke bijdrage (conform Begrotingsrichtlijnen regio Nijmegen) en autonome ontwikkelingen conform bestuurlijke afspraken. De reguliere indexering bedraagt 4,66% (€ 2.402.000,-).

In de begroting is geen nieuw beleid opgenomen. Wij zien ons op sommige fronten geconfronteerd met autonome ontwikkelingen waar wij geen invloed op hebben, maar die wel financiële gevolgen hebben. Deze autonome ontwikkelingen worden conform bestuurlijke afspraken als uitzetting in de begroting opgenomen. De financiële impact van sommige autonome ontwikkelingen is op het moment van het opstellen van de begroting nog niet duidelijk. Dit gaat bijvoorbeeld over de landelijke PTSS-regeling en de mogelijke vitaalverklaring van veiligheidsregio's en over de stijgende digitalisering die vraagt om voortdurende investeringen in IT-infrastructuur, cyberveiligheid, softwarelicenties en opleidingen. Het opvangen van deze ontwikkelingen vraagt op termijn om extra middelen of een herprioritering van taken om te voorkomen dat vernieuwingen worden vertraagd of zelfs geheel achterwege blijven. Wij zullen deze ontwikkelingen en de impact hiervan scherp onder de aandacht houden en voorstellen aan het Algemeen Bestuur voorleggen indien dit om keuzes vraagt.

RAV: Verwachte financiële ontwikkeling 2026 en verder

Het verwachte resultaat voor het programma Regionale Ambulance Voorziening is nul. In de ramingen is uitgegaan van de afspraken die gemaakt zijn met de verzekeraars voor 2025. De onderhandelingen voor 2026 zijn nog niet opgestart; dit gebeurt in het najaar van 2025.

Risico’s

In paragraaf 6.1.2 worden de ontwikkelingen geschetst die in de toekomst financiële risico’s met zich mee kunnen brengen. De omvang van deze risico’s is nu nog niet exact bekend. Indien het Algemeen Bestuur instemt met de resultaatbestemming uit de jaarrekening 2024 is de algemene reserve conform de bestuurlijke gewenste norm van 5%. De verwachte beschikbare weerstandscapaciteit is niet toereikend om de geïnventariseerde en gecalculeerde risico’s (zie paragraaf 6.1.2) te dekken. Naarmate de gecalculeerde risico’s zich daadwerkelijk voordoen zal de VRGZ hiervoor vanuit de deelnemende gemeenten gecompenseerd dienen te worden om zodoende de continuïteit van haar kerntaken te borgen dan wel vanuit het Algemeen Bestuur een opdracht krijgen tot een taakstelling die zoals de afgelopen jaren al kenbaar is gemaakt de kerntaken zal raken.

Procedure

Wij leggen de conceptjaarstukken 2024 en de ontwerpbegroting 2026 aan u voor. Daarbij vragen wij u uw zienswijze kenbaar te maken:

- Op de resultaatsbestemming zoals voorgesteld in de conceptjaarrekening 2024.
- Op de conceptbegroting 2026

Wij verzoeken u om uw zienswijze over deze onderwerpen vóór 16 juni 2025 aan ons kenbaar te maken via bestuurvrgz@vrgz.nl. Na afloop van deze termijn zal het Dagelijks Bestuur VRGZ u in kennis stellen van het oordeel over de zienswijzen. Met in achtneming van uw zienswijzen zullen de Jaarstukken 2024 en begroting 2026 in de vergadering van 3 juli 2025 aan het Algemeen Bestuur ter vaststelling worden voorgelegd.

Het Dagelijks Bestuur,
namens deze,

de voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

de secretaris

M. van Dalen MSc.

Bijlagen:

- Bijlage 1 bij deze raadbrief: Reacties gemeenteraden op kaderbrief VRGZ
- Bijlage 2 bij deze raadsbrief: Overzicht bezuinigingen
- Bijlage 3 bij deze raadsbrief: Infographic Concept jaarrekening 2024 en Ontwerpbegroting 2026 VRGZ
- Jaarstukken 2024
- Ontwerpbegroting 2026

Jaarstukken 2024



Colofon

Versienummer:	0.5
Datum:	20-03-2025
Status:	Vastgesteld door DB d.d. 20-03-2025
Omslagfoto:	VRGZ Beeldbank

Inhoudsopgave

Voorwoord **5**

Leeswijzer **6**

1 Inleiding en ontwikkelingen **8**

1.1 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid 8

1.2 Activiteiten Regionaal Beleidsplan 2024-2027 8

1.3 Regionale ontwikkelingen 9

1.4 Landelijke ontwikkelingen 10

1.5 Specifieke risico's 12

2 Programma Crisis- en Rampenbestrijding **16**

2.1 Resultaten beleidsmatige ontwikkelingen Brandweer 16

2.2 Operationele prestaties brandweer 16

2.3 Resultaten beleidsmatige ontwikkelingen Crisisbeheersing 20

3 Programma Regionale Ambulance Voorziening (RAV) **24**

3.1 Urgentieklassen herindeling 24

3.2 CZO Flex Level 24

3.3 Digitale gegevensuitwisseling 24

3.4 Personeel 25

3.5 Schaarste materiaal en materieel 25

3.6 Doorontwikkeling zorgcoördinatiecentra 25

3.7 Prestaties 26

4 Paragrafen **29**

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 29

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen 36

4.3 Financiering 37

4.4 Organisatie en bedrijfsvoering 39

4.5 Verbonden partijen 45

4.6 Wet open overheid 46

5 Jaarrekening **48**

5.1 Balans vóór resultaatbestemming per 31 december 48

5.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar 50

5.3 Grondslagen van resultaatbepaling en waardering 51

5.4 Toelichting balans 56

5.5 Overzicht baten en lasten programma Crisis- en Rampenbestrijding 64

5.6 Toelichting programma Crisis- en Rampenbestrijding 66

5.7 Overzicht baten en lasten programma Regionale Ambulance Voorziening 76

5.8 Toelichting programma Regionale Ambulance Voorziening 78

5.9 Rechtmatigheidsverantwoording 84

5.10 SiSa-bijlage bij de jaarrekening 87

5.11 Publicatie in het kader van de Wet Normering Topinkomens (WNT) 89

5.12 Taakvelden 91

5.13 Overige gegevens: Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 94
6 Bijlagen 96
6.1 Budgetopbouw aanvaardbare kosten ambulancedienst 96
6.2 Budgetopbouw aanvaardbare kosten meldkamer ambulancedienst 98
6.3 Verloop nog in tarieven te verrekenen financieringstekort/-overschot 99
6.4 Specificatie van het financieringstekort/-overschot 100
6.5 Investeringen 101
6.6 Leningen 106
6.7 Bijdrage deelnemende gemeenten 107
6.8 Beleidsindicatoren 108
6.9 Bestuur en vaststelling jaarrekening 109
7 Verklaring van afkortingen 113

Voorwoord

Geachte lezer,

Voor u ligt de jaarrapportage over 2024. 2024 is het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode. De uitgevoerde activiteiten zijn gebaseerd op het Regionaal Beleidsplan van 2024-2027, dat beschrijft welke beleidsactiviteiten de komende jaren uitgevoerd worden op basis van externe en interne ontwikkelingen, risico's en veiligheidsthema's die voor de gemeenten, crisispartners en andere regio's belangrijk zijn. In het beleidsplan zijn het werken aan een sterk netwerk, aan een weerbare organisatie en het versterken van informatiemanagement, als speerpunten benoemd.

In dit verslag rapporteren wij over de voortgang van de in 2024 uitgevoerde activiteiten. Daarnaast beschrijven we de operationele prestaties van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) en de ontwikkelingen die zich dit jaar hebben voorgedaan en die voor onze regio van belang zijn nu en in de toekomst, zoals de toegenomen geopolitieke dreiging, de landelijke versterking van crisisbeheersing en informatiemanagement; de ontwikkeling naar toekomstbestendige brandweerzorg maar ook ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de financiële uitdagingen voor de toekomst.

2024 was een jaar waarin we opnieuw konden rekenen op de samenwerking tussen onze hulpdiensten, gemeenten en andere partners. We hebben effectief gereageerd op zowel grote incidenten als de dagelijkse, vaak onzichtbare, veiligheidstaken.

De jaarrekening 2024 laat zien dat we in het afgelopen jaar onze middelen conform planning hebben ingezet. Toch kunnen we niet ontkennen dat de financiële ruimte steeds kleiner wordt. Daarom zullen we, samen met alle betrokkenen, in 2025 en met name richting 2026 extra inspanningen leveren om scherpe keuzes te maken.

De keuzes die we in de komende tijd maken, zullen van invloed zijn op hoe we als organisatie kunnen blijven functioneren en welke prioriteiten we stellen. Als veiligheidsregio blijven we vastberaden in onze missie om de veiligheid van onze regio te waarborgen, maar we zullen dit moeten doen met een scherp oog voor de beschikbare middelen.

Het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.
Maart 2025

Leeswijzer

In de jaarstukken van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid rapporteren wij over de operationele dienstverlening van de VRGZ. Daarnaast rapporteren wij over de ontwikkelingen in 2024 en over de activiteiten die op basis van de doelstelling uit het beleidsplan zijn opgenomen in de begroting en zijn uitgevoerd in 2024. Daarnaast wordt, als onderdeel van de jaarstukken, in de jaarrekening een financieel overzicht gepresenteerd, waarbij ook gerapporteerd wordt over de substantiële afwijkingen ten opzichte van de begroting 2024.

De jaarstukken 2024 zijn als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk	Inhoud
1	Een algemene inleiding met de belangrijkste ontwikkelingen in 2024 en de belangrijkste resultaten gerelateerd aan het beleidsplan 2024 – 2027.
2	Een beschrijving van de beleidsmatige en operationele resultaten van het programma Crisis- en Rampenbestrijding: Brandweer en Crisisbeheersing.
3	Een beschrijving van de beleidsmatige en de operationele resultaten van het programma Regionale Ambulancevoorziening (RAV).
4	Een financieel-technisch hoofdstuk: de voorgeschreven paragrafen van verantwoording: ▪ weerstandsvermogen en risicobeheersing; ▪ onderhoud kapitaalgoederen; ▪ financiering; ▪ organisatie en bedrijfsvoering; ▪ verbonden partijen.
5	De balans en baten en lasten over het jaar 2024: de financiële resultaten van beide programma's met een analyse van de totstandkoming hiervan. Tevens een beschrijving van de samenstelling van het bestuur van de VRGZ en de portefeuilleverdeling hierbinnen.
6	Bijlagen.
7	Verklaring van de gebruikte afkortingen.

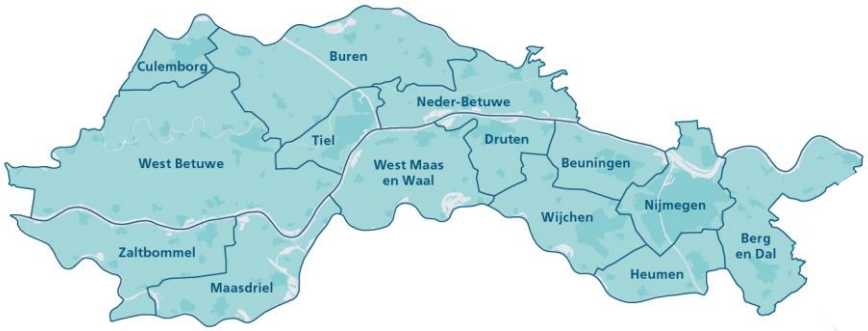
1

Inleiding



1 Inleiding en ontwikkelingen

1.1 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid



Figuur 1.1: geografische omvang VRGZ

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is een regionaal samenwerkingsverband voor brandweer- en ambulancezorg, geneeskundige hulpverlening, meldkameractiviteiten en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. De VRGZ draagt hiermee bij aan een veilige regio waarin de inwoners en bedrijven kunnen rekenen op snelle en goede geneeskundige hulpverlening, brandweerzorg, advisering bij bouwplannen en evenementen en waarin rampen en crises zo goed mogelijk voorkomen en bestreden worden. Dit doet de VRGZ samen met de deelnemende gemeenten, de politie en andere lokale, regionale en landelijke partijen.

Deze dienstverlening moet betrouwbaar en adequaat zijn. Dit vormt het bestaansrecht van de gemeenschappelijke regeling waar inwoners en bedrijven van Gelderland-Zuid op moeten kunnen vertrouwen.
Dit regionale samenwerkingsverband van veertien gemeenten[1] is gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de Wet veiligheidsregio's (Wvr). De samenwerking in deze regio is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

In dit jaarverslag wordt teruggeblikt op de activiteiten die in de begroting 2024 werden aangekondigd en relevante ontwikkelingen die zich in 2024 voordeden.

De beschreven activiteiten zijn gerelateerd aan de hoofdtaak van de VRGZ: de operationele dienstverlening op de terreinen van brandweerzorg, ambulancezorg, meldkamer en de voorbereiding van de crisis- en rampenbestrijding. Daarnaast zijn activiteiten uitgevoerd op basis van het Regionaal Beleidsplan zoals hieronder beschreven.

1.2 Activiteiten Regionaal Beleidsplan 2024-2027

2024 was het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode met activiteiten zoals vastgesteld in het Regionaal Beleidsplan 2024-2027 van

[1] In alfabetische volgorde: Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Dit meerjarig beleidsplan beschrijft welke beleidsactiviteiten de komende jaren, tot en met 2027, uitgevoerd gaan worden op basis van externe en interne ontwikkelingen, risico's en veiligheidsthema's die voor de gemeenten, crisispartners en andere regio's belangrijk zijn en voor zover deze in 2023 bij het opstellen van het beleidsplan bekend waren. In het beleidsplan worden 35 beleidsdoelstellingen genoemd voor de komende vier jaar die zijn geclusterd in drie speerpunten:

- sterk netwerk;
- weerbare organisatie;
- informatiemanagement.

Het beleidsplan is opgesteld in 2023. Sindsdien zijn er veel ontwikkelingen geweest. Zo is er een toename geweest van conflicten in de wereld met een effect op de dreiging voor Nederland. Dit heeft ertoe geleid dat mogelijk een groter beroep op veiligheidsregio's gedaan wordt, ook al is hierover nog veel onduidelijk. Tegelijk hebben veel gemeenten vanaf 2026 te maken met een moeilijkere financiële situatie. Dit kan effect hebben op de bijdrage van gemeenten aan de veiligheidsregio. Dit valt samen met een korting op de BDuR-gelden: de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding, die als specifieke uitkering aan de veiligheidsregio wordt uitgekeerd.

De VRGZ was al voornemens het regionale risicoprofiel in 2025 te herijken met een nieuwe landelijke methodiek. Bij deze herijking zullen dan ook nieuwe ontwikkelingen zoals de geopolitieke dreiging en toenemende zorg rondom maatschappelijke weerbaarheid worden meegewogen; deze kunnen daarmee ook leiden tot een herziening van het regionaal beleidsplan.

1.3 Regionale ontwikkelingen

In 2024 zijn twee onderzoeken gestart naar de kostenverdeelsystematiek en het onderzoek naar de ontwikkeling van de huisvesting. Beide trajecten kunnen een financiële impact hebben voor gemeenten.

Kostenverdeelsystematiek

Het Algemeen Bestuur heeft in 2024 opdracht gegeven tot een onderzoek naar de methodiek van de verdeling van de kosten van de VRGZ over de gemeenten. Dit onderzoek richt zich op een nadere analyse van de huidige verdeelmethodiek en de mogelijke aanpassingen daarvan. De financiële consequenties van keuzen van het bestuur met betrekking tot deze methodiek zullen geen impact hebben voor de begroting van de VRGZ maar wel voor de begrotingen van individuele gemeenten. Dit onderzoek is gestart in 2024 en loopt door in 2025. Gezien het tijdspad zullen de financiële consequenties in de gemeentelijke begrotingen van 2027 pas hun effect hebben.

Huisvesting

De constatering dat er een sterke stijging van de kosten met betrekking tot het vastgoed van de VRGZ zou komen, is aanleiding geweest voor het bestuur om een onderzoek naar de toekomst van het vastgoed te starten. Er zijn meerdere oorzaken voor de stijging van deze kosten:

- Onderhoud van de panden is door stijgende prijzen duurder geworden.
- Het vastgoed moet verduurzaamd worden om tegemoet te komen aan de klimaatwetgeving.

- Veel panden zijn, gezien hun leeftijd, toe aan vernieuwing, nieuwbouw of levensverlengend onderhoud. Dit heeft effect op de kapitaallasten.

Deze stijging van kosten wordt niet gedekt door de huidige begroting. In de Programmabegroting 2024 en Meerjarenraming 2025-2027 VRGZ is hier aandacht voor geweest. Hierop heeft een meerderheid van de gemeenten gevraagd om met een uitgewerkt voorstel te komen omtrent de ontwikkelingen van de vastgoedportefeuille en de financiële consequenties daarvan. In 2024 is het onderzoek gestart om te kijken naar mogelijkheden om de stijging van kosten te dempen. Op basis van verschillende scenario's zal het bestuur verschillende opties overwegen. De besluitvorming voor dit traject wordt voorzien voor tweede kwartaal 2025.

Regiogrensoverschrijdende samenwerking

Op verschillende wijze wordt tussen de veiligheidsregio's de afgelopen jaren veel samengewerkt. Vanwege alle nieuwe ontwikkelingen is de samenwerking in de landelijke vakraden en de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) verstevigd door op verschillende inhoudelijke thema's gezamenlijk op te trekken. Samenwerking vindt landelijk plaats maar ook tussen regio's. Zo is de VRGZ aangesloten bij de samenwerking op natuurbrandbeheersing met de Provincie Gelderland en de Veiligheidsregio's Noord- en Oost-Gelderland en Gelderland-Midden en wordt in het kader van de Meldkamer intensief samengewerkt tussen de 5 veiligheidsregio's in Oost-Nederland (Oost-5). Mede hierdoor hebben we een inhoudelijke bijdrage kunnen leveren op verschillende onderwerpen waarin we als 25 veiligheidsregio's of als Oost-5 samen optrekken.

Ook bestaat er samenwerking over de landsgrenzen heen. Een voorbeeld hiervan is het ERMWIC-project: Euregional Rhine-Meuse-Waal Incident Response and Crisismanagement. Dit project bundelt de krachten van de Nederlandse Veiligheidsregio's Limburg-Noord, Gelderland-Midden, Gelderland-Zuid en Noord- en Oost-Gelderland evenals de Duitse Kreise Viersen en Kleve en de Bezirksregierung van Düsseldorf. Het doel is om de internationale samenwerking op het gebied van brandbestrijding, civiele bescherming, reddingsdiensten, rampenbestrijding en crisismanagement te versterken.

1.4 Landelijke ontwikkelingen

Nieuwe wet crisisbeheersing en brandweerzorg

Per 1 januari 2026 zal naar verwachting de eerste tranche van de herziening van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) in werking treden. De formele start van de consultatie van het wetgevingstraject staat gepland voor het eerste kwartaal van 2025. Conceptwetteksten zijn in juli 2024 voor advies (preconsultatie) aangeboden aan partners, waaronder de veiligheidsregio's. In de eerste tranche gaat het onder andere over de inrichting van het stelsel als geheel en het versterken van de verbinding tussen het lokale, regionale, bovenregionale en nationale niveau, evenals tussen de algemene en functionele ketens. Het Algemeen Bestuur (AB) van de VRGZ heeft in november 2024 haar advies over de eerste tranche in het preconsultatietraject aan het Veiligheidsberaad gegeven.

Grote Werken

Gelijktijdig met het herzien van de wetgeving zijn de veiligheidsregio's gezamenlijk aan het werk aan een aantal grote opgaven. Aanleiding

hiervoor waren de ambities geformuleerd in de evaluatie Wet veiligheidsregio's en enkele langlopende vraagstukken.
De grootste thema's waar de landelijke samenwerking tussen veiligheidsregio's zich mee bezighouden worden 'de Grote werken' genoemd. Deze thema's gaan onder meer over crisisbeheersing, informatievoorziening, onderwijs en de organisatie van toekomst bestendige brandweerzorg en werkgeverschap. Hier wordt in navolgende paragrafen dieper op ingegaan.

Landelijke Agenda Crisisbeheersing

In juni 2024 is de Landelijke Agenda Crisisbeheersing vastgesteld. Deze agenda zet de koers uit voor crisisbeheersing voor de jaren 2024-2029, met daarbij drie ambities:

- versterken voorbereiding en paraatheid;
- versterken van een weerbare samenleving;
- bevorderen van kwaliteit en professionaliteit.

De agenda vormt de leidraad voor de inspanningen van Rijk en veiligheidsregio's rond landelijke vraagstukken. Zowel Rijk als veiligheidsregio's moeten hun activiteiten richten op het realiseren van de ambities door deze op te nemen in hun beleidsplannen. Bij de toekenning van de extra BDuR-gelden voor versterking crisisbeheersing en informatiemanagement is aangegeven dat deze ook zijn ter uitvoering van de ambities van de landelijke agenda. Op dit moment sluiten de ambities 'versterken voorbereiding en paraatheid' en 'bevorderen van kwaliteit en professionaliteit' al goed aan bij de speerpunten van de VRGZ zoals deze zijn opgenomen in het Regionaal Beleidsplan 2024-2027. Realisatie hiervan liep in 2024 op schema. In september 2024 heeft het kabinet aangekondigd een 10% bezuiniging door te voeren op de BDuR-gelden, waaronder de versterkingsgelden vanaf 2026. De exacte effecten hiervan op onder andere de ambities uit de landelijke agenda en daaruit voortvloeiende activiteiten zijn bij het opstellen van deze rapportage nog onzeker. Gezien de onduidelijkheid over deze mogelijke bezuinigingen is de VRGZ wel al terughoudend met het inzetten van structurele versterking en structurele ontwikkelingen. In de voorjaarsnota 2026 wordt meer duidelijkheid over het al dan niet definitief zijn van deze korting verwacht. De effecten op structurele bestedingen zijn echter dus wel al merkbaar.

Informatievoorziening

In opdracht van het Veiligheidsberaad werken de 25 veiligheidsregio's samen aan een toekomstbestendige informatievoorziening voor een veilig en veerkrachtig Nederland. We bouwen aan uniforme informatievoorzieningen en we maken gezamenlijke afspraken over het verzamelen, opslaan, verwerken en delen van data. We doen dus alles wat nodig is om van data, informatie te maken voor de professional zodat deze daardoor beschikt over de juiste kennis. Dit betekent ook werken aan informatieveiligheid. Dat doen we vanuit de huidige informatiebeveiligingsnormen en tevens met oog op een mogelijke vitaal verklaring van veiligheidsregio's. Naast de doorontwikkeling van alle landelijke voorzieningen stond 2024 in het teken van het uitbouwen van het Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk (KCR2) als collectieve ondersteuning voor gezamenlijke informatievoorziening en landelijke operationele coördinatie.

Verbeteren onderwijsstelsel voor veiligheidsregio's

In april 2024 is het Koersplan Onderwijs Onderweg vastgesteld. In het koersplan staat beschreven hoe de verbetering van het onderwijsstelsel de komende jaren wordt aangepakt. Het doel is te werken naar een goed werkend onderwijsstelsel met praktijkgericht, flexibel en actueel onderwijs voor alle brandweer- en crisisprofessionals werkzaam in, voor of met de veiligheidsregio's. Het stelsel staat ten dienste van de duurzame vakbekwaamheid van vrijwilligers en beroepsmedewerkers. Het moet leiden tot goed opgeleide vakmensen die zich op een veilige, efficiënte en effectieve wijze kunnen inzetten voor een veilige samenleving. De opleidingsinstituten samen zorgen voor een passend onderwijsaanbod. We volgen de landelijke ontwikkelingen op de voet en participeren hierin actief.

Toekomstvaste brandweerzorg en toekomstvast werkgeverschap

VRGZ werkt vanuit verschillende sporen aan een toekomstbestendige en adaptieve brandweerzorg. Bovengenoemde ontwikkeling van opleidingen is er één van. Een andere pijler waarin geïnvesteerd is door VRGZ is het borgen van de jeugdbrandweer in de organisatie. Het boeien en binden van brandweermensen start bij de jeugd. Jeugdbrandweer helpt bij het waarborgen van toekomstige bezetting van eenheden en is daarmee een investering in toekomstige paraatheid en slagkracht.
In het verlengde hiervan is in 2024 ook gestart met het traject VLAM 2.0. Hiermee wordt het traject dat in 2021 is uitgevoerd opnieuw ingezet als optimalisatie methode voor de processen die verband houden met de brandweer vrijwilligers.

1.5 Specifieke risico's

Hybride en militaire dreiging en weerbare samenleving

Er is steeds meer aandacht voor hybride en militaire dreiging en onder meer het risico op langdurige uitval van systemen en grote maatschappelijke impact in Nederland. In 2024 hebben we de aandacht hiervoor op allerlei vlakken en in het maatschappelijk debat sterk zien toenemen. In het regeerakkoord staat dat, gegeven de huidige omstandigheden, de overheid sterker gaat inzetten op adequate voorbereidingen en versterking van de weerbaarheid van overheid, bedrijven en burgers. De versterking op crisisbeheersing wordt genoemd als belangrijke component hierbij, evenals het verhogen van de weerbaarheid en continuïteit van de vitale en andere belangrijke processen in de maatschappij. Bestaande landelijke crisisplannen worden geactualiseerd in het licht van de veranderende dreigingen en waar nodig worden nieuwe landelijke crisisplannen opgesteld, waaronder het Landelijk Crisisplan Militaire Dreigingen.

In 2024 zijn veel veiligheidsregio's hiermee aan de slag gegaan. Dit betekende met name dat veel besturen in gesprek zijn geweest over deze ontwikkeling; zo ook in Gelderland-Zuid. In november 2024 stond het onderwerp ter verkenning op de bestuurlijke agenda van het AB VRGZ. Daarbij waren centrale vragen: wat wordt verstaan onder weerbaarheid en wat is er nodig om tot een weerbare maatschappij te komen. Wat is de rol van de gemeenten en welke taak ligt er voor de veiligheidsregio? Zowel ambtelijk als bestuurlijk zijn wij als regio aangesloten bij landelijke overleggen hierover. De veiligheidsregio's zullen gezamenlijk en met hun besturen moeten verkennen welke rol zij hierin kunnen spelen.

In een vervolgbijeenkomst in 2025 moeten hierover nadere bestuurlijke afspraken worden gemaakt.

In het kader van het toenemend risico op langdurige stroomuitval wordt door de Brandweer VRGZ reeds onderzoek gedaan naar de noodstroomvoorziening van de brandweerkazernes met als doel de bedrijfscontinuïteit voor langere perioden te kunnen waarborgen. Daarnaast wordt gewerkt aan een continuïteitsplan waarbij het uitgangspunt is dat de diensten van de VRGZ 4 dagen operationeel moeten blijven. Dit plan wordt in 2025 opgeleverd.

Cyber

Naast dat we ons richten op onze eigen cyberveiligheid (hoe gaan wij om met onze eigen en ontvangen informatie en zijn deze veilig opgeslagen), kijkt de VRGZ ook naar cyberrisico's in ons werkveld. Voor cybergevolgbestrijding (welke effecten treden op bij cyberincidenten en hoe kunnen wij ons én onze omgeving hierop voorbereiden) zijn de belangrijkste processen en crisispartners in beeld gebracht. Ook worden er periodiek intern en extern oefeningen gehouden met digitale incidenten.

Klimaatverandering

Klimaatverandering heeft een effect op ons werk door bijvoorbeeld extremere lage en hoge waterstanden en toegenomen risico's van natuurbranden mede als gevolg van verdroging van natuurgebieden, met een grotere kans op gelijktijdigheid van (grote) natuurbranden met impact op de omgeving. Daarnaast jaagt klimaatverandering ontwikkelingen aan zoals verduurzaming en ander gebruik van energiebronnen die enerzijds investeringen vragen en daarnaast op hun beurt weer nieuwe risico's met zich meebrengen.

De VRGZ neemt deel aan het landelijke programma Klimaatveiligheid van alle veiligheidsregio's. Het programma Klimaatveiligheid heeft tot doel om (beter) zicht te hebben op de mogelijkheden en onmogelijkheden voor een veilige en weerbare samenleving bij klimaatverandering nu en in de toekomst. Dit doen we door onderzoek en kennisontwikkeling, professionalisering, samenwerken en netwerkvorming. De aandachtsgebieden zijn: klimaatveiligheid, waterveiligheid en natuurbrandveiligheid. In 2024 is onder andere gewerkt aan een handreiking veilige klimaatadaptatie en zijn met netwerkpartners aan de hand van scenario's de knelpunten in de responsfase gedistilleerd.

Veilige energietransitie

De overgang naar nieuwe technieken en vormen van energiegebruik is in volle gang. Hierbij zien we toenemend gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen (zoals waterstof en ammoniak) via water, weg en spoor, met name in havengebieden en industrieën. Daarnaast zijn er particuliere veranderingen zoals een toename van zonnepanelen en alle andere aanpassingen in en rond woningen aangaande energie en stroomverbruik. Dit levert nieuwe risico's op. De brandweer heeft in 2024 reeds een aantal risico's in kaart gebracht en is op basis daarvan gestart met een verdieping op de aanpak van incidenten met (elektrische) voertuigen in parkeergarages. Landelijk wordt hier ook al veel op ontwikkeld. Waar mogelijk wordt aangesloten bij bestaande projecten.

In 2025 wordt een themasessie met het Algemeen Bestuur over de Veilige Energietransitie gehouden. Doel van dit gesprek is om met elkaar de

risico's van de energietransitie te doorgronden en passende maatregelen te treffen.

Natuurbrandbeheersing

De VRGZ neemt deel aan het gezamenlijke project Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing van de Provincie Gelderland en de Veiligheidsregio's Gelderland-Midden, Noord- en Oost-Gelderland en Gelderland-Zuid.

In 2024 is een adviseur geworven voor de lokale aanpak van risicovolle objecten in de natuurgebieden. Voor de vier betrokken gemeenten (Berg en Dal, Heumen, Nijmegen en Wijchen) is een plan van aanpak opgesteld dat in uitvoering is. In deze gezamenlijke aanpak met de gemeenten zijn de ambtenaren Openbare Orde en Veiligheid betrokken. In het najaar van 2024 is een grote oefening watertransport uitgevoerd gezamenlijk met Veiligheidsregio Limburg-Noord. Onder regie van de Provincie Gelderland wordt daarnaast uitvoering gegeven aan het compartimenteren van natuurgebieden door brandwerende vegetatie langs paden en wegen aan te leggen.

Parallel hieraan is onderzoek gedaan naar de optimale inzet van de vanuit het Rijk en provincie beschikbaar gestelde financiën ten aanzien van het verbeteren van de bluswatervoorzieningen in natuurgebieden. Deze financiën worden via het gemeentefonds aan de vier betrokken gemeenten uitgekeerd om van daaruit zowel de realisatie als het onderhoud te organiseren. Hiermee wordt voorzien in een groot deel van de benodigde bluswatervoorziening voor de natuur. De realisatie hiervan is in 2024 gestart en loopt door in de volgende jaren. Aan de gemeenten zal nog een aanvullende inspanning gevraagd worden binnen het traject van de gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing.

Dit project past in de landelijke Visie Natuurbrandbeheersing die het Veiligheidsberaad in december 2023 heeft onderschreven.
Voor de realisatie van de landelijke visie natuurbrandbeheersing is het Uitvoeringsplan Natuurbrandbeheersing opgesteld. Dat plan heeft het Veiligheidsberaad in maart 2024 vastgesteld en wordt landelijk nader uitgewerkt. Het Rijk bekostigt het grootste deel hiervan. Of dit tot kosten voor de veiligheidsregio's gaat leiden is nog een punt van bespreking tussen het Rijk en het Veiligheidsberaad.

2

Programma Crisis- en Rampenbestrijding



2 Programma Crisis- en Rampenbestrijding

In dit tweede hoofdstuk wordt verslag gedaan van het programma Crisis- en Rampenbestrijding dat wordt gevormd door de sector Crisisbeheersing en de sector Brandweer. In de sector Crisisbeheersing zijn ook de taken en verantwoordelijkheden van de GHOR ondergebracht.
In de eerste twee paragrafen worden de beleidsmatige en operationele resultaten van de sector Brandweer beschreven, in de derde paragraaf die van de sector Crisisbeheersing.

2.1 Resultaten beleidsmatige ontwikkelingen Brandweer

Operatie VLAM

Het Project VLAM staat voor: Vrijwilligheid is van Levensbelang van ons Allemaal voor nu & (over)Morgen. Dit traject is in 2021 opgestart en richt zich op het optimaliseren van de processen die verband houden met het ondersteunen van de brandweer vrijwilligers. In 2024 is gewerkt aan de voorbereiding van een volgende tranche in dit traject, omdat het vinden, binden en boeien van vrijwilligers continu aandacht vraagt.

Jeugdbrandweer

In 2024 is geïnvesteerd in het borgen van de jeugdbrandweer in de organisatie. De jeugdbrandweer biedt al jaren een goede voedingsbodem voor het waarborgen van toekomstige bezetting van eenheden.

Investeren in de jeugdbrandweer is daarmee een investering in toekomstige paraatheid en slagkracht in de regio.

Dekkingsplan 2024-2027

Het Algemeen Bestuur van de VRGZ heeft op 25 april 2024 het Dekkingsplan 2024-2027 vastgesteld. In november 2024 is de implementatie hiervan voltooid. De posten zijn opgeleid, materieel is verplaatst en de inrichting van de alarmeringen is gereed.
Ook is er gestart met het uitvoeren van een procesevaluatie dekkingsplan die in het eerste kwartaal van 2025 wordt opgeleverd, zoals ook met het AB VRGZ is afgesproken.

2.2 Operationele prestaties brandweer

2.2.1 Cijfers incidenten

Het aantal incidenten voor branden, hulpverleningen en loze meldingen over 2024 is als volgt:

Resultaten	2022	2023	2024
Aantal branden	1.587	1.317	1.320
Aantal hulpverleningen	2.522	2.086	2.046
Aantal loze meldingen	608	500	441

Tabel 2.1: aantal incidenten

Het totaal aantal branden laat een lichte stijging zien ten opzichte van vorig jaar. Oorzaak daarvan is het hoger aantal ‘overige brandmeldingen’, ook het aantal gebouwbranden is hoger.

De daling van het aantal hulpverleningsincidenten is afgezwakt. Wel is er een verschuiving waarneembaar in de incidenttypen. Het aantal gezondheid gerelateerde incidenten laat een sterke stijging zien.

Hieronder zijn de cijfers van branden en hulpverleningen uitgesplitst in de belangrijkste categorieën:

Resultaten	2022	2023	2024
Branden			
(Bij-)Gebouwen	342	328	333
Buitenbranden	854	596	503
Overig (kleine branden)	391	393	484
Hulpverleningen			
Ongevallen	632	545	577
Gezondheid	475	480	550
Leefmilieu	811	556	512
Overig	604	505	407

Tabel 2.2: aantal incidenten uitgesplitst (zonder loze meldingen)

2.2.2 Gebiedsgerichte opkomsttijden

Het dekkingsplan 2024-2027 is opgesteld conform de handreiking "landelijk uniforme systematiek dekkingsplannen". Een belangrijke wijziging in de presentatie van de operationele prestaties van de brandweer hangt samen met de nieuwe systematiek van gebiedsgerichte opkomsttijden, zoals aangegeven in het Dekkingsplan 2024-2027 en waarover voor het eerst in TR1 en TR2 op deze manier is gerapporteerd.

De prestaties 2024 gaan over de maatgevende incidenten (prio-1 gebouwbranden). Onderstaande cijfers geven inzicht in het aantal meldingen dat valt onder deze richtlijn. Gerapporteerd wordt op de volgende categorieën:

- Sneller dan prognose;
- Conform prognose;
- Trager dan prognose.

Gebiedsgerichte opkomsttijd	2024	
	Aantal	Aandeel
Maatgevende incidenten	224	100%
Sneller dan prognose	5	2%
Conform prognose	200	89%
Trager dan prognose	19	9%

Tabel 2.3: gebiedsgerichte opkomsttijd

2.2.3 Risicobeheersing

Veilig Bouwen

In 2024 zijn 1.774 adviezen gegeven; van adviezen m.b.t. omgevingsvergunning bouw tot aan het uitvoeren van bouwinspecties. Na jaren van stijgende aanvragen zien we momenteel dat deze gestabiliseerd is. Door het gefaseerd toevoegen van capaciteit aan de

afdeling Veilig Bouwen in 2024 en 2025, is er inmiddels voldoende capaciteit is om de hoeveelheid aanvragen binnen termijn te behandelen.

Toezicht en Handhaving
Binnen Toezicht en Handhaving zijn totaal 712 inspecties uitgevoerd en zijn er 73 handhavingszaken opgestart. Hierbij zijn er 1949 overtredingen geconstateerd op brandveiligheid. Daarnaast is er geparticipeerd in diverse integrale projecten zoals de aanpak van ondermijnende criminaliteit op bedrijventerreinen en Platform Veilig Ondernemen.

Brandveilig Leven
De brandpreventieweek stond in 2024 in het teken van veilig laden van e-bikes en e-scooters in samenwerking met de fietsbranche. Hierbij is gebruik gemaakt van onder andere (social)media, met als doel het creëren van bewustwording en het sturen van gedrag.

Vanuit de afdeling Brandveilig Leven is in 2024 een business case gestart waarin de mogelijkheid van een Risk Factory binnen Gelderland-Zuid wordt onderzocht. Een Risk Factory is een centrum waar diverse doelgroepen zoals ouderen en jongeren verschillende risico's daadwerkelijk kunnen ervaren. Ook wordt een handelingsperspectief geboden hoe met een dergelijk risico kan worden omgegaan. Deze business case was begin 2025 bijna afgerond. Vanwege de krappe financiële situatie zal de Risk Factory op dit moment niet worden voorgelegd als nieuwe activiteit. Wel heeft de business case nuttige inzichten opgeleverd waar mogelijk in de toekomst mee verder gegaan kan worden.

De afdeling Brandveilig Leven heeft verder de volgende activiteiten uitgevoerd:

- 33 voorlichtingen op scholen;
- 4.884 keer contactmomenten/persoonlijke voorlichting/publieksvragen;
- 222.228 social-media-berichten onder de aandacht van gebruikers gebracht.

Omgevingsveiligheid
In 2024 zijn gemeenten vanuit de omgevingswet gestart met gemeentelijke omgevingstafels. Aan die tafels participeren 6 medewerkers van risicobeheersing als adviseur omgevingstafel. Er werden 43 adviezen gerelateerd aan de omgevingstafel afgehandeld. Daarnaast werken 13 medewerkers van risicobeheersing als frontofficemedewerkers risicobeheersing voor een dagdeel per week op kantoor bij de bevoegde gezagen ODR, ODRN, Tiel, de werkorganisatie Druten Wijchen en Nijmegen. Dit doen we voor een verbetering van de samenwerking en om laagdrempelig vragen uit te zetten en te kunnen beantwoorden.

De afdeling Omgevingsveiligheid heeft in 2024 in totaal 555 adviezen gegeven, onderverdeeld in de volgende adviesvormen:

Adviesvorm	Aantal adviezen
Evenementenadvisering	297
Advisering industriële veiligheid	183
Advisering ruimtelijke veiligheid	75
Totalen	**555**

Tabel 2.4 adviesvormen

- De adviezen evenementen zijn een optelsom van A-, B- en C-adviezen, terrasvergunningen en overige adviezen op basis van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen;
- De adviezen industriële veiligheid zijn een optelsom van de adviseringen op milieu, Seveso, voorheen BRZO (Besluit risico's zware ongevallen), vuurwerk en explosieven en de ontheffing vervoer gevaarlijke stoffen;
- De adviezen ruimtelijke veiligheid zijn een optelsom van de adviseringen externe veiligheid, instrument ruimtelijke veiligheid en overige adviezen op het gebied van bestemmingsplannen.

Het aantal aanvragen op het gebied van de Milieubelastende activiteiten (MBA) waarbij de veiligheidsregio's een adviserende taak hebben, is achtergebleven bij de verwachte aantallen. Hierover heeft de VRGZ intensief contacten met de ODR en ODRN. Ook zij merken een terugloop in de aanvragen. Een mogelijke verklaring is dat gewijzigde wetgeving zorgt voor onbekendheid met de meldingsplicht bij bedrijven en ondernemers. De omgevingsdiensten verwachten in de toekomst meer in te moeten gaan zetten op zowel de voorlichting hierover als het toezicht hierop.

2.2.3 Advisering brandweer

Op dit moment is onduidelijk op welke manier de advisering vanuit de brandweer een rol zal spelen bij de implementatie van de wet kwaliteitsborging.

Dit geldt ook voor de nieuwe meldingsplicht voor woningen met zorg. Hierin wordt geconstateerd dat de aanvragen uitblijven en daarmee de advisering achter blijft. Dit vraagt een intensivering voor de komende jaren om extra aandacht voor te geven. Nog onduidelijk is of de meldingsplicht op de woningen met zorg in stand gehouden blijft.

Daarnaast is de participatie binnen het *landelijk netwerk bouwen en gebruik* geïntensiveerd om mee te kunnen bewegen in de ontwikkelingen binnen de advisering op het gebied van risicobeheersing brandweer in de volle breedte.

2.3 Resultaten beleidsmatige ontwikkelingen Crisisbeheersing

De sector Crisisbeheersing vormt samen met de sector Brandweer het programma Crisis- en Rampenbestrijding. In de sector Crisisbeheersing zijn ook de taken en verantwoordelijkheden van de GHOR ondergebracht.

Vanaf 2023 heeft de veiligheidsregio Gelderland-Zuid extra middelen van de Rijksoverheid ontvangen voor versterking van crisisbeheersing, informatiemanagement en de aansluiting op het Knooppunt Coördinatie Regio Rijk (KCR2). Bij de toekenning van de BDuR-gelden in juni 2024 is aangegeven dat de toekenning van de BDuR-bijdrage over 2025 ook bedoeld is om de ambities van de landelijke agenda crisisbeheersing te realiseren. Jaarlijks wordt middels een uitvoeringsprogramma uitvoering gegeven aan de regionale en landelijke ambities op het gebied van versterking crisisbeheersing en informatiemanagement.
Inmiddels is in juli 2024 bekend geworden dat op specifieke uitkeringen, waaronder ook de BDuR, met ingang van 2026 een budgetkorting van 10% zal plaatsvinden. Hierdoor wordt opnieuw naar de ambities en bestedingsplannen gekeken. In afwachting van duidelijkheid over de financiële consequenties van deze maatregel wordt daarom terughoudend ingezet op structurele maatregelen.

2.3.1 Het voorkomen of bestrijden van langdurige en/of bovenregionale crises

Om beter voorbereid te zijn op nieuwe en ongekende crises en rampen met mogelijk een langere tijdsduur en de gevolgen daarvan zijn in 2024 verschillende activiteiten ondernomen:

- Flexibilisering van de crisisorganisatie: op basis van het nieuwe Regionaal Crisisplan Gelderland-Zuid is de regionale crisisorganisatie (flexibel) ingericht. Een nieuwe crisisroutekaart geeft de verschillende opschalingsmogelijkheden weer. Naast de klassieke crisisorganisatie is dit een ‘voorbereidend team’ en een flexibele projectorganisatie. In 2024 is zowel bij oefeningen als in de praktijkervaring opgedaan met deze crisisroutekaart.

- Onderzoek langdurige crisis: In 2024 is een onderzoek gestart naar ‘Veerkrachtige inzetbaarheid bij langdurige crisis’. Hiermee kunnen kwetsbaarheden in beeld komen van een langdurige inzet bij de crisisorganisatie versus reguliere dienstverlening. Het doel is ook het creëren van heldere kaders en verantwoordelijkheden om continuïteit van de dienstverlening te borgen. Het regionale onderzoek wordt in 2025 voortgezet.

- Samenwerking openbare orde en veiligheid en veilige leefomgeving: Ook in 2024 heeft er nauwe samenwerking plaatsgevonden tussen o.a. politie, gemeenten en de VRGZ op het snijvlak van openbare orde en veiligheid en fysieke veiligheid zoals op evenementenadvisering en bijvoorbeeld de voorbereiding van de jaarwisseling.

- Bevorderen van kwaliteit en professionaliteit: In 2024 is door de veiligheidsregio en haar gemeenten geïnvesteerd in het versterken van de paraatheid binnen verschillende kolommen van de regionale crisisorganisatie. O.a. door het ontwikkelen van diverse multimediale leermaterialen. Daarbij is ook aandacht voor nieuwe type crises en langdurige crises.

2.3.2 Versterking netwerkrol

In 2024 is wederom gewerkt aan de versteviging van het netwerk. Zo is er een nieuw overzicht gemaakt van huidige en potentiële netwerkpartners en wordt er gewerkt aan een gezamenlijke netwerkstrategie. Eén van de activiteiten van 2024 was de Crisis Experience Special 2024 in Kesteren waar meer dan 200 crisisfunctionarissen en ketenpartners samen kwamen om elkaar beter te leren kennen, ervaringen te delen en kennis op te doen.

2.3.3 Doorontwikkeling informatiemanagement/Informatiegestuurde Veiligheid

Veiligheid Informatie Knooppunt (VIK)

Het VIK bekleedt inmiddels een belangrijke rol bij het inventariseren van risico's en dreigingen.

- Bij de wereldwijde storing van computerbeveiligingsbedrijf CrowdStrike in juli 2024 en de landelijk netwerkstoring bij Defensie in augustus 2024 bracht het VIK de effecten voor onze regio snel in kaart.
- Het VIK had een coördinerende rol gespeeld rondom de jaarwisseling 2024-2025. Op basis van informatie van gemeenten, politie, GHOR en brandweer is een veiligheidsbeeld opgesteld en konden 'hotspots' worden bepaald. Tijdens de jaarwisseling heeft het VIK een actieve rol gehad in het monitoren van de situatie.
- De afgelopen maanden zijn nadere afspraken gemaakt over het verwerken en delen van informatie binnen het netwerk van betrokken crisispartners. Daarnaast is gewerkt aan de aansluiting van het VIK op het landelijke Knooppunt Regio Rijk (KCR2).

Kennisontwikkeling en innovatie

Met de lancering van het Informatiegestuurde veiligheids-portaal (IGV) hebben medewerkers van de regionale crisisorganisatie en de IGV-organisatie 24/7 toegang tot een actueel en accuraat veiligheidsbeeld van de regio. De komende jaren wordt het gebruik uitgebreid naar medewerkers van gemeenten en externe partners. In de toekomst kunnen gebruikers ook geïnformeerd worden met een push notificatie vanuit het IGV-portaal.

De afgelopen jaren hebben de VRGZ, de gemeente Nijmegen, de politie, de organisatoren van de Vierdaagsefeesten en -marsen en een aantal private partners gewerkt aan een zogenaamd 'Fieldlab Grootschalige Evenementen'. Dit fieldlab richt zich op het organiseren van een gemeenschappelijke informatievoorziening rondom evenementen, met als doel evenementen veilig(er) te maken en te houden. In 2024 hebben we tijdens de Vierdaagse alle veiligheidsregio's en enkele gemeenten uit het land uitgenodigd om deze werkwijze ook landelijk te delen. Het fieldlab wordt de komende tijd verder uitgerold naar andere regio's en evenementen.

2.3.4 GHOR

Het Zorgrisicoprofiel is bestuurlijk vastgesteld en er is een start gemaakt met de vertaling naar een werkagenda. Op basis hiervan werkt GHOR samen met de zorgpartners risicogericht aan verbetering van de voorbereiding op rampen en crises. Voor de doorontwikkeling van de methodiek wordt zoveel mogelijk de landelijke lijn gevolgd.

Samen met de Acute Zorgregio Oost en de andere betrokken GHOR-regio's Gelderland-Midden en Noord- en Oost-Gelderland zijn op basis

van de landelijke handreiking 'Samenwerking ROAZ-DPG' vijf voorstellen geformuleerd die in gezamenlijkheid opgepakt gaan worden om daarmee op bovenregionale schaal de voorbereiding en de inzet van geneeskundige hulpverlening te verbeteren.

Op het gebied van informatiemanagement trekt de GHOR samen op met de GHOR-collega's in het samenwerkingsverband Oost 5. Afgelopen jaar lag de focus op de aansluiting op het VIK, zodat op een zo uniforme wijze de input en duiding voor het thema Gezondheid binnen het VIK geleverd wordt.

2.3.5 Intensivering van gemeentelijke samenwerking

Eind 2023 is door de gemeenten het Meerjarenprogramma Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie 2024-2027 vastgesteld. Met het meerjarenprogramma willen we de regionale samenwerking tussen gemeenten en veiligheidsregio verder versterken. In april 2024 is daartoe ook een samenwerkingsovereenkomst ondertekend, na vaststelling door de colleges van B&W. In de samenwerkingsovereenkomst zijn afspraken opgenomen over de inzet van gemeentelijke functionarissen in de regionale crisisorganisatie, bereikbaarheid en beschikbaarheid en vakbekwaamheid.

In 2024 is op basis van het meerjarenprogramma een jaarplan vakbekwaamheid opgesteld en uitgevoerd voor gemeentelijke crisisfunctionarissen. Ook is een advies opgesteld over het inrichten en borgen van nazorg aan eigen personeel van gemeenten en veiligheidsregio. In 2025 wordt daar uitvoering aan gegeven.

In 2024 zijn 33 CoPI-, 6 ROT- en 7 GBT[1] oefeningen uitgevoerd. Deze stonden in het teken van risico's voortkomende uit de Veilige Energietransitie (vrijkomen gevaarlijke stoffen) en risico's uit het Regionaal Risicoprofiel 2024-2027: scheepvaartincident met gevaarlijke stoffen, een brand met brandbare/explosieve stof bij een Seveso-inrichting[2] en overstroming door hoogwater en dijkdoorbraak. De jaarlijkse systeemtest 'Nemisis' (onverwachte alarmerings- en opkomsttest van de gehele crisisorganisatie) stond in juni in het teken van een maatschappelijk onrust-scenario nabij een gebouw met verminderd zelfredzame personen.

2.3.6 GRIP-incidenten

In 2024 hebben zich de volgende GRIP-incidenten voorgedaan:

Datum	Incident	Plaats	GRIP
11 januari	Brand industrie	Zaltbommel	1
31 maart	Brand Radboud UMC	Nijmegen	1
16 april	Brand industrie	Kerkdriel	1
28 augustus	Landelijke storing Defensienetwerk	Landelijk	0
18 september	Luchtvaartongeval parachutisten	Overasselt	1

Tabel 2.5: GRIP-incidenten

3

Programma Regionale Ambulance Voorziening



3 Programma Regionale Ambulance Voorziening (RAV)

Onder de Veiligheidsregio valt ook de Regionale Ambulancevoorziening. Dit programma wordt uitgevoerd door Ambulancezorg Gelderland-Zuid (AZGZ). AZGZ is een erkende gezondheidszorginstelling en voert haar werkzaamheden uit op grond van de door de ministerie van VWS verstrekte 'aanwijzing' in het kader van de Wet ambulancezorgvoorzieningen (1 januari 2021). Het Kwaliteitskader Ambulancezorg dat per 1 januari 2020 geïmplementeerd is in de sector, heeft een belangrijke plaats gekregen binnen de nieuwe Wet ambulancezorg. De responstijd van 15 minuten bij spoedurgentie is formeel nog steeds de maatgevende norm. Daarnaast is er een sectorale kentering gaande waarbij de kwaliteit van zorg breder getoetst wordt ook op andere thema's zoals patiënt waardering of onafhankelijke externe toetsing op basis van de HKZ (ISO) normering waar de RAV aan dient te voldoen.

In 2024 hebben, los van de onderwerpen die in de begroting zijn opgenomen, nog een aantal onderwerpen gespeeld die voor de toezichthoudende taak van het bestuur van de VRGZ van belang zijn:

- Behalen certificaat NEN7510: in 2024 is de audit voor informatiebeveiliging geweest. Deze is met positief resultaat afgerond.
- Inspectie IGJ: in 2024 heet de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd de AZGZ geïnspecteerd. De inspectie ziet toe op de continuïteit, kwaliteit van zorg en op goed bestuur. Uit het rapport zijn geen bijzonderheden voor de AZGZ naar voren gekomen.

3.1 Urgentieklassen herindeling

Voor de juiste inzet van de verschillende vormen van ambulancezorg op de steeds grotere diversiteit aan zorgvragen en voor betere afstemming met de huisartsensector, is de juiste urgentiebepaling van groot belang. De ontwikkeling van een landelijk eenduidige en optimale urgentieclassificatie is afgerond. Deze nieuwe classificatie is in 2024 ook bij AZGZ geïmplementeerd.

3.2 CZO Flex Level

In 2023 is CZO Flex Level geïntroduceerd. Voor een passend aanbod aan (vervolg)opleidingen heeft CZO Flex Level een nieuw opleidingsstelsel ontwikkeld. Doelstelling van het programma was het ontwikkelen van een toekomstbestendig opleidingsstelsel. In 2024 is dit programma bij AZGZ geïmplementeerd.

3.3 Digitale gegevensuitwisseling

Om de zorg zoveel mogelijk op elkaar aan te laten sluiten, wordt veel geïnvesteerd in digitale gegevensuitwisseling tussen ketenpartners. In 2024 is de 'Digitale Feedback' tussen de ambulances en de spoedeisende hulp van het Radboud UMC Ziekenhuis operationeel geworden. Hiermee koppelt de spoedeisende hulp van het ziekenhuis waar de patiënt gebracht is de uiteindelijke diagnose aan het ambulancepersoneel terug.

3.4 Personeel

AZGZ heeft net als de gehele gezondheidszorg in Nederland te maken met een moeilijke en een toenemend krappe arbeidsmarkt. AZGZ heeft zich in 2024 volop ingezet om nieuwe medewerkers te werven, op te leiden en te binden, maar de capaciteit blijft schaars. Daardoor blijft het moeilijk om de bezetting op orde te houden. Dit geldt voor vrijwel alle onderdelen binnen AZGZ. Hierover wordt uitgebreider gerapporteerd in hoofdstuk 5.

3.5 Schaarste materiaal en materieel

Het risico op schaarste in materiaal en materieel blijft bestaan en wordt nauwlettend in de gaten gehouden. In 2024 zijn alle bestelde auto's geleverd.

3.6 Doorontwikkeling zorgcoördinatiecentra

In 2023 heeft de meldkamer de transitie gemaakt van Arnhem naar de meldkamer Oost-Nederland in Apeldoorn. Parallel daaraan zijn een aantal deelprocessen ondergebracht in het beoogde Zorg Coördinatie Centrum in Arnhem. Dit paste destijds in het ingezette beleid van het Ministerie van VWS om te komen tot regionale Zorg Coördinatie Centra. Medio 2024 bleek dat de scheiding van de ambulancezorg processen (Apeldoorn en Arnhem) bij medewerkers tot ongewenste druk leidt. Daarnaast blijken ketenpartners niet langer te willen participeren in de beoogde Zorg Coördinatie Centra, maar afkoersen op samenwerking in Spoedzorgpleinen in de ziekenhuizen. Hierin heeft de meldkamerfunctie weinig aandeel. Dit alles maakt dat samen met de Landelijke Meldkamer Samenwerking gekeken wordt hoe de processen die momenteel vanuit de locatie Arnhem worden uitgevoerd terug te brengen naar de meldkamer in Apeldoorn.

3.7 Prestaties

Wat	Norm	Gerealiseerd in 2023	Gerealiseerd in 2024
Operationele prestaties			
A0-ritten ambulance	-	-	179
A0-ritten binnen 15 minuten	95%	-	96,5%
A0-ritten gemiddelde meldtijd (min:sec) *	Max.02:00	-	02:09
A0 ritten gemiddelde opstarttijd (min:sec)	Max.01:00	-	00:55
A0-ritten gemiddelde rijtijd (min:sec)	Max.12:00	-	06:18
A0-ritten gemiddelde responstijd (min:sec)	Max.15:00	-	09:17
A1-ritten ambulance	10.000	13.328	12.719
A1-ritten binnen 15 minuten	95%	90,1%	91,0%
A1-ritten gemiddelde meldtijd (min:sec)	Max.02:00	02:26	02:41
A1 ritten gemiddelde opstarttijd (min:sec)	Max.01:00	00:58	00:59
A1-ritten gemiddelde rijtijd (min:sec)	Max.12:00	07:22	07:13
A1-ritten gemiddelde responstijd (min:sec)	Max.15:00	10:46	10:42
A2-ritten ambulance	8.000	8.384	8.126
A2-ritten binnen 30 minuten	98%	97,5%	97,5%
MCA-ritten ambulance	10.000	8.605	8.654
Eerste hulp geen vervoer[2]	-	10.018	10.577
Vakbekwaamheid			
Medewerkersbekwaamheids-verklaring	100%	100%	100%

Tabel 3.1: prestatiecijfers Ambulancezorg Gelderland-Zuid

** Maximale normtijden voor de A0 en A1-ritten zijn vooralsnog hetzelfde totdat de wet dit aanpast.*

Het aantal A0- en A1-ritten en het aantal Eerste Hulp Geen Vervoer (EHGV)-ritten is toegenomen. Het thuis kunnen laten van patiënten zonder te vervoeren naar een ziekenhuis draagt bij aan de kwaliteit van zorg voor patiënten, maar kost verhoudingsgewijs op locatie meer tijd. Hierdoor zijn ambulances soms langer bezig. Dit maakt de kans op gelijktijdige zorgvragen groter hetgeen kan betekenen dat een ambulance voor een gelijktijdige zorgvraag van verder moet komen.

[2] Ambulance verleent wel eerste hulp ter plaatse maar hulpverlening leidt niet tot vervoer

Op het declarabel A2-vervoer en middencomplexe ambulancezorg (MCA)-vervoer is een afname te zien van het aantal ritten. Deze laatste trend houdt gelijke tred met de landelijke lijn.

Wat	Aantal 1-1-2024	Aantal 31-12-2024
Eenheden		
Posten/ standplaatsen	9	9
A-ambulances en B-ambulances	30	30
Mobiele Intensive Care Unit (MICU)	2	2
Rapid Responder voertuigen	3	3

Tabel 3.2: kerngegevens Ambulancezorg Gelderland-Zuid

4

Paragrafen



4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

4.1.1 Beleid weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit

Elk jaar worden bij de verschillende organisatieonderdelen de risico's in kaart gebracht. Deze risico's zijn als volgt gerubriceerd en gewaardeerd:

- In de begroting en jaarrekening wordt een cijfermatige samenvatting van de risico-inventarisatie opgenomen met de berekening van het weerstandsvermogen (zie paragraaf 4.1.2 Risico's).
- Bij het uitbrengen van de financiële rapportages (Begroting en de Tussentijdse rapportages) werden nieuwe of verdwenen risico's als mutatie gemeld in de paragraaf Risico's. Vanaf de jaarrekening 2022 worden voortaan de tien grootste risico's opgenomen in de rapportage.
- De frequentie van de rapportage over risico's wordt groter als daar aanleiding voor is.
- Voor de omvang van de algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding wordt 5% van de baten genomen als streefwaarde.
- Voor de omvang van de reserve aanvaardbare kosten RAV wordt 10% van de baten genomen als minimumnorm en 15% als streefwaarde.

De jaarrekening is met inachtneming van bovenstaand beleid opgesteld.

Programma Crisis- en Rampenbestrijding

Omvang algemene reserve (Bedragen * € 1.000,-)	Realisatie 2024
Norm 5% van de baten programma C&R	3.197
Algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding	3.197
Percentage eigen vermogen van de baten	5%

Tabel 4.1: omvang algemene reserve

Bestemde reserves worden niet meegenomen in deze toetsingstabel van het eigen vermogen.

Bij de gepresenteerde cijfers wordt ervan uitgegaan dat de voorstellen voor bestemming van het resultaat 2024, zoals uiteengezet in paragraaf 5.4, door het Algemeen Bestuur worden overgenomen. Vanuit het positieve resultaat over 2024 van € 622.000,- is de reserve aangevuld tot de norm van 5% van de baten. In de Begroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2029 zal een geactualiseerd meerjarig beeld van de algemene reserve worden geschetst.

Weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit (Bedragen * € 1.000,-)	Realisatie 2024
Benodigde weerstandscapaciteit	4.095
Beschikbare weerstandscapaciteit	3.197
Weerstandsvermogen	78%

Tabel 4.2: weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit C&R

De benodigde weerstandscapaciteit is het resultaat van de gewogen risicocapaciteit van de geïnventariseerde risico's (zie paragraaf 4.1.2). De beschikbare weerstandscapaciteit is gelijk aan de algemene reserve. Het weerstandsvermogen is de mate waarin de benodigde capaciteit wordt gedekt door de beschikbare capaciteit. Zoals uit tabel 4.2 blijkt, is het weerstandsvermogen ontoereikend om de risico's af te dekken. Naarmate de gecalculeerde risico's zich voordoen zullen hiervoor extra bezuinigingsmaatregelen moeten worden getroffen of wordt de bijdrage van gemeenten hoger.

Programma RAV

De reserves van de AZGZ zien er als volgt uit:

Omvang reserve aanvaardbare kosten RAV (Bedragen * € 1.000,-)	Realisatie 2024
Minimale norm is 10% van de baten	3.592
Streefwaarde is 15% van de baten	5.388
Reserve aanvaardbare kosten RAV	2.547
Percentage eigen vermogen van de baten	7%

Tabel 4.3: reserve aanvaardbare kosten RAV

AZGZ heeft over 2024 een negatief resultaat behaald van € 398.000,-. Met het bestuur is afgesproken dat de minimale omvang van het eigen vermogen 10% van de baten is. Voor 2024 komt dat uit op een benodigde reserve van € 3.592.000,-. De reserve bedraagt per eind 2024 € 2.547.000,- (na resultaatbestemming 2024).

Het percentage eigen vermogen ten opzichte van de baten komt uit op 7% ten opzichte van de minimale bestuurlijke norm van 10%. Afgesproken is de reserve niet aan te vullen vanuit de gemeentelijke bijdragen, maar alleen vanuit het resultaat op het programma RAV.

In de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 zal een geactualiseerd meerjarig beeld van de reserve aanvaardbare kosten worden geschetst.

Weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit (Bedragen * € 1.000,-)	Realisatie 2024
Benodigde weerstandscapaciteit	1.156
Beschikbare weerstandscapaciteit	2.547
Weerstandsvermogen	220%

Tabel 4.4: weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit RAV

De beschikbare weerstandscapaciteit is toereikend om de geïnventariseerde en gecalculeerde risico's te dekken.

4.1.2 Risico's

In tabel 4.5 is een samenvatting van de risico's met financiële omvang opgenomen. Bij de bepaling van de noodzakelijke risicocapaciteit is rekening gehouden met de weging van de verwachtingswaarde van de kans dat de risico's zich voordoen.

Bedragen x € 1.000,-	Verwachtings-waarde	Noodzakelijke risico capaciteit VRGZ	Noodzakelijke risico capaciteit AZGZ	Noodzakelijke risico capaciteit C&R
Nieuwe wet- en regelgeving en politiek bestuurlijke risico's	1.750	525	45	480
Maatschappelijke risico's	550	100	12	88
Economische risico's	2.505	953	191	762
Bedrijfsvoering	8.925	3.673	908	2.765
Totaal	**13.730**	**5.251**	**1.156**	**4.095**

Tabel 4.5: samenvatting risico's

Alle risico's worden periodiek beoordeeld en de waarde en de kans dat ze zich voordoen zijn daarop aangepast. Hierdoor zijn risico's verdwenen, bestaande risico's samengevoegd of juist uitgesplitst en nieuwe risico's toegevoegd.

De economische risico's zijn aanzienlijk toegenomen ten opzichte van 2023. Dit is met name toe te schrijven aan een nieuw risico dat voortvloeit uit de geplande bezuinigingen op de BDuR en de gemeentelijke bijdrage. Er bestaat een reële mogelijkheid dat deze bezuinigingsdoelstellingen niet volledig of niet tijdig worden gerealiseerd.

Daarnaast is de financiële impact verhoogd van het risico dat de cao-indexeringen hoger uitvallen dan de in de begroting opgenomen indexering conform BRN. De organisatie heeft tevens op meerdere terreinen nog steeds te maken heeft met aanzienlijke prijsstijgingen, daardoor blijft dit risico gehandhaafd.

Binnen de risico's rondom de bedrijfsvoering is het risico met betrekking tot PFAS in kaart gebracht, waarbij sprake is van een verwachte hoge impact, maar vooralsnog een lage kans van optreden.

Om een concreter beeld te geven van de risico's die de VRGZ loopt, worden in de onderstaande tabel de elf grootste risico's weergegeven.

Nr.	Risico en omschrijving	Bedrag x kans	Risico bedrag	Beheersmaatregelen
1	Verduurzaming vastgoed Om te voldoen aan de duurzaamheidseisen (o.a. klimaatakkoord, energiebesparing) zijn extra investeringen nodig in bestaande en nieuwe panden. Dit betreft een afweging tussen de ambities, planning en financiële middelen.	1.950 x 0,7	1.365	▪ Onderzoek en advies verduurzaming van panden ▪ Toekomstvisie huisvesting bespreken met bestuur ▪ Onderzoek toekomstbestendigheid Multipost
2	Arbeidsmarktkrapte ▪ vergrijzing van personeel en doelgroep ▪ schaarste zorgpersoneel ▪ niet halen afspraken zorgverzekeraars (incl. vertrouwen) ▪ diensten niet op de weg ▪ langere omlooptijden door sluiting SEH ▪ geen doorstroom van ambu-medewerkers naar meldkamer a.g.v. consequenties FLO Vergrijzing en schaarste van personeel, meer investeren om personeel te behouden en nieuwe mensen te werven	750 x 0,6	450	▪ Tijdig bespreken met zorgverzekeraars ▪ Zorgcoördinatie ▪ Tijdig schakelen met ketenpartners (ziekenhuizen) om met elkaar de keten sterk te houden ▪ Automatiseren van repeterende taken, inzetten van chatbots, maken van gespreksverslagen, inzet AI-tools. ▪ Aanpassing arbeidsvoorwaarden ▪ Inzet externe wervingsbureaus ▪ Extra inzet op arbeidsmarktcommunicatie ▪ Extra formatie t.b.v. werving en selectie ▪ Bevorderen duurzame inzetbaarheid ▪ Extra aandacht voor binden en boeien van medewerker (o.a. richtlijn bewust belonen)
3	Bezuinigingen Dit risico komt voort uit de voorgenomen bezuinigingen op de BDuR en de gemeentelijke bijdrage. Er bestaat een kans dat niet volledig of tijdig aan deze bezuinigingsdoelstellingen wordt voldaan.	1.500 x 0,3	450	▪ Tijdig het gesprek voeren met gemeentes ▪ Bij vacatureruimte afwegen of invulling noodzakelijk is

Nr.	Risico en omschrijving	Bedrag x kans	Risico bedrag	Beheersmaatregelen
4	CAO/ Loonontwikkelingen Het betreft hier de toekomstige stijgingen door een nieuwe CAO die boven de indexcijfers uitkomen die door de NZa/adviescommissie zijn meegegeven en zijn opgenomen in de begroting. Het risico is dat de zorgverzekeraars/gemeentes onvoldoende compenseren om dit op te vangen.	630 x 0,5	315	▪ Tijdig het gesprek voeren met zorgverzekeraars/ gemeentes ▪ Bij vacatureruimte afwegen of invulling noodzakelijk is ▪ Aanspreken van algemene reserve
5	Cybercriminaliteit/beveiligingsincident Cybercriminaliteit, beveiligingsincidenten en verstoringen van de organisatie en samenleving	1.000 x 0,3	300	▪ Aanwezigheid CISO, FG en PO en uitbreiding functioneel beheer ▪ Continuïteitsplan in werking ▪ Vitaal verklaring bij voldoen aan Cyberbeveiligingswet ▪ Opnieuw aanbesteden kantoorautomatisering ▪ Strengere controles inrichting automatisering ▪ Verdere verbetering ISO/ NEN certificering ▪ Inzet AI gestuurde monitoring software ▪ Verhogen bewustwording binnen de organisatie ▪ Tactisch- en strategisch plan om te voldoen aan wet- en regelgeving ▪ Back up en restore ▪ Verwerkersovereenkomsten en contracten conform inkoopvoorwaarden VRGZ ▪ Ketensamenwerking ▪ Prospectieve risicoanalyse

Nr.	Risico en omschrijving	Bedrag x kans	Risico bedrag	Beheersmaatregelen
6	Kapitaallasten vastgoed Bij de regionalisering zijn panden zonder of met geringe boekwaarde overgegaan naar de VRGZ. Hiervoor zijn dus geen of weinig kapitaalslasten gebudgetteerd terwijl deze in de komende jaren aan vervanging toe zijn. Dit betekent een extreme stijging in de kapitaalslasten t.o.v. de huidige situatie. Het risico bestaat dat hiervoor niet/onvoldoende wordt gecompenseerd.	1.000 x 0,3	300	▪ Regionaal huisvestingsonderzoek ▪ Uitstellen van vervanging ▪ Onderzoek naar grootte vastgoedportefeuille en spreiding opnieuw beoordelen ▪ Egalisatiereserve gebruiken
7	WNRA Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) Het is nog onduidelijk of de volledige werkgeverslasten moeten worden berekend voor de brandweervrijwilligers i.p.v. de 7% van nu. Ook is niet bekend wat dit betekent voor de animo voor vrijwilligers.	900 x 0,3	270	▪ Landelijke ontwikkelingen volgen: onderzoek SEmFire Universiteit Maastricht ▪ Pilot fit voor het vak ▪ Geen kazernering/consignatie (bouwsteen 1) ▪ Afbouwregeling consignatievergoeding gereed
8	Klimaatverandering C&R Gevolgen van klimaatverandering en energietransitie op Repressie brandweer. Dit kan leiden tot langere- en complexere uitrukken en toename in aantal uitrukken. Ook kan dit leiden tot anders- of meer opleiden en nieuwe vereisten materieel.	375 x 0,7	263	▪ Volgen landelijke ontwikkelingen ▪ Project gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing
9.	PFAS De rijksoverheid wil inzicht krijgen in hoeverre er in Nederland PFAS vervuiling is. Zodra op onze locaties een significante hoeveelheid PFAS in de bodem wordt gevonden, kan dit resulteren tot maatregelen die kosten met zich meebrengen voor de VRGZ en/of de individuele gemeenten.	2.000 x 0,1	200	▪ PFAS-vrije blusmiddelen ▪ Volgen landelijke ontwikkelingen ▪ Uitvoeren bodemonderzoeken ▪ Saneringsplannen

Nr.	Risico en omschrijving	Bedrag x kans	Risico bedrag	Beheersmaatregelen
10	Prijsstijgingen Prijsstijgingen en veel grote kostenuitzettingen waar geen dekking voor is: ▪ huisvesting Nijmegen ▪ meldkamerkosten en -ontwikkelingen. ▪ stijging oefencentra ▪ doorbelasting kosten VRGZ aan RAV	375 x 0.5	188	▪ Langetermijn afspraken maken ▪ Tijdig bespreken met zorgverzekeraars ▪ Uitstellen of afzien van aanschaf/inhuur
11	Meldkamer Er is sprake van vergrijzing en schaarste van personeel. De samenvoeging van de meldkamers in Oost 5 kan het werk ook minder aantrekkelijk maken, waardoor mensen vertrekken of moeilijker aan te trekken zijn. Het opleiden van nieuwe medewerkers kan ten koste gaan van het bemensen tafels met als gevolg langer wachten op triage of geen triage en extra inhuur.	375 x 0,5	188	▪ Zorgcoördinatie ▪ Oost 5 samenwerking ▪ Arbeidsvoorwaarden ▪ Wervingscampagnes ▪ Landelijk aandacht via brancheorganisatie ▪ Taakdifferentiatie ▪ Routeren
	Totaal van de 11 grootste risico's (noodzakelijke risicocapaciteit)		**4.289**	
	Overige (noodzakelijke risicocapaciteit)		962	
	Totale noodzakelijke risicocapaciteit		**5.251**	

Tabel 4.6: overzicht 11 grootste risico's

Frauderisico analyse

De VRGZ heeft beleid opgesteld over het voorkomen van fraude en is een frauderisicoanalyse uitgevoerd. De analyse wordt periodiek geactualiseerd en is betrokken bij het risicomanagement. Dit is tevens onderdeel van rechtmatigheidsverklaring via het criterium misbruik en oneigenlijk gebruik.

4.1.3 Kengetallen

Onderstaande kengetallen zijn opgenomen conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Kengetallen	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2024	Realisatie 2023
Netto schuldquote	47%	62%	49%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	47%	62%	49%
Solvabiliteitsratio	12%	5%	13%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	3%

Tabel 4.7: kengetallen

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de VRGZ ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Deze is lager dan begroot door het lagere investeringsvolume.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de VRGZ in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Hierdoor ontstaat inzicht in de structurele exploitatieruimte.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Materiele vaste activa

Activeren en afschrijven

Conform het BBV wordt alle materiële vaste activa geïnvesteerd. Investeringen worden lineair afgeschreven vanaf 1 juli van het jaar van ingebruikname. Als uitgangspunt voor het activeren geldt dat dit plaatsvindt vanaf € 10.000,- per object.

Investeringen in gebouwen

De VRGZ heeft ultimo 2024 34 brandweerkazernes en 4 ambulanceposten in eigendom. De overige kazernes en ambulanceposten zijn in eigendom van de gemeenten en worden gehuurd door de VRGZ. Investeringen in gebouwen die eigendom van de gemeenten zijn komen voor rekening van de betreffende gemeenten. Investeringen in gebouwen die eigendom zijn van de VRGZ worden bij de VRGZ geactiveerd. De kapitaallasten zijn opgenomen in de begroting.

Investeringen in overige kapitaalgoederen
Ten aanzien van de investeringen in overige kapitaalgoederen (inventaris en installaties, automatisering, vervoersmiddelen en materiaal) hanteert de VRGZ een meerjarig investeringsplan dat jaarlijks wordt geactualiseerd.

Onderhoud

Ambitieniveau
VRGZ is een organisatie die sterk afhankelijk is van de inzet van haar materieel. Uitval kan niet worden gepermitteerd. Het is daarom noodzakelijk om het risico van deze uitval te beperken door garanties en zekerheden te stellen. Eén van de zekerheden wordt ontleend aan het meerjarig in beeld brengen van de onderhoudskosten van het operationeel houden van de onderhoudsobjecten. Er mag geen sprake zijn van achterstallig onderhoud.

Onderhoud gebouwen en installaties
Op basis van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) wordt jaarlijks het planmatig onderhoud uitgevoerd.

Uitgangspunten beleid

- Het MJOP wordt jaarlijks geactualiseerd en een keer in de vijf jaar volledig herzien door een externe partij.
- De VRGZ middelt de lasten van het onderhoud over een periode van 10 jaar.
- Voor het meten en bewaken van de onderhoudsstaat hanteert de VRGZ de landelijke NEN-norm 2767 voor gebouwen.

Het onderhoud vertoont in absolute zin, als gevolg van werkelijk uit te voeren onderhoud, in de verschillende jaren fluctuaties. Via de voorziening groot onderhoud vertoont de feitelijke belasting van de begroting een stabiel beeld.

Conform besluit worden de meerkosten van € 619.000 per jaar tot en met 2027 volledig gefinancierd uit de daarvoor bestemde reserve herziening MJOP.

De kosten voor het beheer en onderhoud van de gehuurde panden zijn voor rekening en risico van de gemeenten. De VRGZ draagt bij in de servicelasten.

Onderhoud materieel
Het onderhoud van materieel wordt grotendeels in eigen beheer uitgevoerd via het organisatieonderdeel Materieel Techniek (servicecentrum) of uitbesteed.

4.3 Financiering

4.3.1 Beleid t.a.v. risicobeheer en financieringsportefeuille

Risicobeheer

Het is de VRGZ niet toegestaan om leningen te verstrekken en rente en aflossing van leningen te garanderen.

Financieringsportefeuille

De hoeveelheid geld die nodig is voor de uitvoering van de verschillende taken van de organisatie wordt beheerd door de treasuryfunctie. Werkwijze, taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in het treasurystatuut. De VRGZ voert een risicomijdend beleid en voldeed in 2024 aan wet- en regelgeving.
Voor de VRGZ geldt het schatkistbankieren voor decentrale overheden. Dit houdt in dat tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse Staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen.

In 2022 zijn een drietal nieuwe leningen afgesloten met stortingsdata in 2023, 2024 en 2025. Alle leningen zijn ter vervanging van aflopende leningen afgesloten en met het oog op stijgende rentepercentages. Het leningenverloop is weergegeven in paragraaf 6.6.

4.3.2 Rente en treasury

	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
a. De externe rentelasten over korte en lange financiering	878	923	877
b. De externe rentebaten	-372	-	-303
Totaal door te rekenen externe rente	**506**	**923**	**574**
c. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-	-	-
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-	-	-
Totaal c	**-**	**-**	**-**
Saldo door te rekenen externe rente (a+b+c)	**506**	**923**	**574**
d1. Rente over eigen vermogen	-	-	-
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	-	-	-
De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente	**506**	**923**	**574**
e. De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	772	1.454	725
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	**-266**	**-531**	**-151**

Tabel 4.8: renteschema

Kasgeldlimiet

Het Ministerie van Financiën geeft aan welk bedrag mag worden gefinancierd met kortlopende geldleningen; de kasgeldlimiet. Als de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden moet de kortlopende schuld worden omgezet in een langlopende schuld. Uit tabel 4.9 blijkt dat de VRGZ binnen de norm voor de kasgeldlimiet is gebleven.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000,-)				2024
Omvang begroting per 01-01-2024 (grondslag)				96.186
In procenten van de grondslag				8,20%
Toegestane kasgeldlimiet				7.887
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Totaal netto vlottende schuld	721	2.474	4.092	148
Toegestane kasgeldlimiet	7.887	7.887	7.887	7.887
Ruimte	**7.166**	**5.413**	**3.795**	**7.739**

Tabel 4.9: kasgeldlimiet

Renterisiconorm

Om ongewenste financiële gevolgen van rentewijzigingen te beperken geeft het ministerie ook een renterisiconorm aan. Deze renterisiconorm geeft de omvang van de schuld weer die in een jaar maximaal voor renteconversie in aanmerking mag komen. De uitkomst hiervan mag niet overschreden worden zodat een spreiding van de opgenomen leningen, looptijden en rente-aanpassingsdata en een eventueel hieruit voortvloeiende rentewijziging ontstaat.

In 2024 bleef de VRGZ binnen de norm van de Wet Financiering decentrale overheden (Fido).

	Renterisiconorm (bedragen x € 1.000,-)	2024
1	Renteherziening op lening o/g	0
2	Betaalde aflossingen	500
3	Renterisico (1+2)	500
4	Begrotingstotaal 2024	96.186
	Bij Min. Regeling vastgestelde %	20%
5	Renterisiconorm	19.237
Toets renterisiconorm (5-3)		
6	Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	18.737

Tabel 4.10: renterisiconorm

4.4 Organisatie en bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de taken waarvoor binnen de begroting geen afzonderlijke programma's zijn opgenomen. Het gaat om de wijze waarop de bedrijfsvoering plaatsvindt en een korte beschrijving van de ontwikkelingen die daarop van invloed zijn.

4.4.1 Ambtelijke organisatie

De VRGZ wordt geleid door een directie bestaande uit twee leden: een directeur Brandweer en Ambulancezorg en een directeur Crisisbeheersing en Bedrijfsvoering. De GHOR (onderdeel van de sector Crisisbeheersing) wordt aangestuurd door de Directeur Publieke Gezondheid (DPG) die tevens directeur is van GGD Gelderland-Zuid (GGD GZ).

4.4.2 Besturing

De manager van de sector Bedrijfsvoering opereert als integraal manager voor de bedrijfsvoering van zowel de VRGZ als GGD GZ en is onder de eindverantwoordelijkheid van de directeur Crisisbeheersing en Bedrijfsvoering integraal verantwoordelijk voor alle ondersteunende taken van het primaire proces.

De afdelingsmanagers van de bedrijfsvoeringafdelingen: HRM, Informatievoorziening, Financiën & Inkoop en Vastgoed & Facility Management, zijn integraal verantwoordelijk voor zowel de inhoud van hun beleidsterreinen en de onderlinge afstemming hierover, als voor de budgetbeheersing om hun taken uit te voeren voor zowel VRGZ als GGD GZ.

Dit alles wordt uitgevoerd binnen de door het bestuur en de directie vastgestelde (financiële) beleidskaders. De directie ziet erop toe dat de ambtelijke organisatie integer handelt en de bestuursbesluiten goed uitvoert. Ook bevordert de directie de onderlinge samenwerking en samenhang tussen de sectoren en de samenwerking met de externe partners ten behoeve van integrale advisering aan het bestuur en de operationele taakuitvoering.

Binnen de vastgestelde kaders opereren de managers van de sectoren en afdelingen met een grote mate van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid, waarbij medewerkers de vrijheid hebben om als professionals te opereren. Leidinggevenden stimuleren en ondersteunen hen in de ontwikkeling van hun professionaliteit.

4.4.3 Bedrijfsvoering

De sector Bedrijfsvoering adviseert en faciliteert het primaire proces en bewaakt hierin de samenhang. Zij wil wendbaar inspelen op in- en externe ontwikkelingen die effect hebben op onze organisatie. In 2024 is de druk op de sector verder toegenomen als gevolg van aanvullende eisen door onder andere uitgebreide wet- en regelgeving en een noodzakelijke professionaliseringsslag. Denk hierbij aan aanvullende eisen op het gebied van privacy en stijgende dreigingen rondom cyber, wat aanvullende investeringen in mens en middelen tot gevolg heeft. De incidentele middelen zijn dit jaar gericht op personeels- en kennisvlak om toekomstgericht te organiseren. Daarnaast wordt meer beleids- en procesmatig gewerkt, waardoor de doelen die zijn vastgesteld in het Regionaal Beleidsplan 2024-2027 beter kunnen worden gerealiseerd.

HRM

Het *versterken van het personeelsbeleid* is een van de doelstellingen uit het RBP 2024-2027. Daar heeft de afdeling HRM in 2024 uitvoering aan gegeven op de volgende thema's:

Leiderschapsontwikkeling
In 2024 zijn we gestart met een leiderschapstraject onder begeleiding van een gespecialiseerd bureau. Leidinggevenden spelen een grote rol in het creëren van een prettige en veilige werkomgeving, waarin oog is voor het welzijn en individuele ontwikkeling van medewerkers. Willen wij onze opgaven realiseren, dan vraagt dit een ontwikkeling van onze leidinggevenden.

Strategische Personeelsplanning (SPP)
Door middel van strategische personeelsplanning zorgen wij ervoor dat ons personeelsbestand kwalitatief en kwantitatief op orde is, nu en in de toekomst. Dit is cruciaal om in te spelen op alle ontwikkelingen en uitdagingen op het gebied van in-, door- en uitstroom. In 2024 zijn we gestart met SPP binnen de VRGZ en we zetten dit voort in 2025.

Transitie naar een preventieve en proactieve aanpak van gezondheid
In januari 2024 heeft de VRGZ een nieuwe Arbodienst gecontracteerd, Human Capital Care. We zijn positief over de samenwerking en zien zelfs dat het verzuimpercentage gedaald is met 0,65%. In 2024 heeft de Arbodienst een organisatiescan uitgevoerd, in 2025 gaan we aan de slag met de verbeterpunten.

Gedrag en integriteit
Omdat we veel waarde hechten aan een prettige en veilige werkomgeving stond 2024 ook in het teken van bewustwording en versterking van gedrag en integriteit onder alle medewerkers van de VRGZ. In 2024 hebben nagenoeg alle medewerkers de workshop Gedrag en integriteit gevolgd. Hiermee hopen we dat medewerkers zich meer bewust zijn geworden van enerzijds respectvol gedrag en anderzijds elkaar kunnen aanspreken bij ongewenst gedrag.

Arbeidsmarktcommunicatie
Met overtuigende en moderne arbeidsmarktcommunicatie willen we de juiste doelgroepen bereiken en onze vacatures (jaarlijks circa 100) invullen met de juiste mensen. In 2024 hebben we hiervoor onze processen en communicatiemiddelen verbeterd. We moeten, door alle concurrentie, een sterk verhaal hebben op de arbeidsmarkt. Dit vraagt om een heldere verbinding tussen enerzijds onze identiteit en doelstellingen en anderzijds onze uitstraling als werkgever en onze arbeidsvoorwaarden.

Mentale weerbaarheid en PTSS
De mentale gezondheid van onze medewerkers heeft de hoogste prioriteit. Dit is nodig; we zien toenemende assertiviteit en agressiviteit richting hulpverleners. In 2024 is van een aantal incidenten aangifte gedaan. Samen met de politie en het OM wordt bekeken hoe we dit proces soepel kunnen laten verlopen. Wij ondersteunen ons personeel hierin.

Wij hebben onze processen inzake de psychosociale ondersteuning voor de sectoren Ambulancezorg en de Brandweer geactualiseerd. Bij de sector Crisisbeheersing is gewerkt aan de implementatie van psychosociale ondersteuning na een inzet voor CoPI-functionarissen.

De aanpak van Posttraumatische stressstoornis (PTSS) is een belangrijk aandachtspunt voor ons. In 2024 heeft het Veiligheidsberaad ingestemd met de Regeling erkenning en aanspraken PTSS als beroepsziekte, onder

voorbehoud van een akkoord met de vakbonden. Op landelijk niveau vindt overleg plaats tussen de vakbonden, Veiligheidsberaad en het Rijk over de wijze van financiering van de nieuwe regeling. Een toolbox is ontwikkeld voor alle veiligheidsregio's. De VRGZ heeft verschillende processen in kaart gebracht en het beleid herijkt, onder andere op basis van deze landelijke toolbox.

Informatievoorziening
De afdeling Informatievoorziening voerde in 2024 de volgende activiteiten uit:

Versterken van digitale Infrastructuur
In 2024 is gestart met het aanbestedingstraject voor kantoorautomatisering en IT-infrastructuur. Dit project verloopt volgens planning. Onderdeel van de overeenkomst is het versterken van de digitale infrastructuur. Een moderne Cloud-gebaseerde werkplek is gerealiseerd en daarnaast zijn diverse optimalisaties doorgevoerd op het gebied van digitale infrastructuur en geautomatiseerd autorisatiebeheer.

Vitaliteitsbeoordeling processen
Met het oog op een mogelijk 'vitaal' verklaring krijgen we een belangrijke taak in het beschermen van vitale processen. Daarom is het van belang dat we zicht hebben in risico's en hier voldoende beheersmaatregelen tegen nemen. In 2024 is gestart met het in kaart brengen van risico's en verdere uitwerking volgt in aankomende jaren.

Continuïteitsplan
In 2024 is gewerkt aan het inventariseren van processen met oog op de continuïteit van de organisatie. Er is vastgesteld wat nodig is om het VRGZ-brede Continuïteitsplan te voltooien. Hierbij is rekening gehouden met een mogelijke vitaliteitsverklaring. In 2025 wordt dit verder vorm gegeven.

Cybercriminaliteit – verhoging bewustwording
In 2024 is intern beperkt ingezet op het vergroten van bewustwording op cybercriminaliteit. Eind 2024 hebben we de eerste afspraken gemaakt vanuit Informatiebeveiliging en Privacy. Deze afspraken bestaan er onder meer uit dat we in 2025 een awareness-campagne gaan starten.

Opstellen en uitvoeren plan Informatiebeveiliging om te voldoen aan wet- en regelgeving
Er zijn verschillende wetten en richtlijnen ontworpen om organisaties te ondersteunen bij het verminderen van cyberrisico's, waaronder de Europese NIS2-richtlijn, die wordt omgezet in de Cyberbeveiligingswet (Cbw). Hoewel de VRGZ in 2024 nog niet onder de reikwijdte van de Cbw viel, is het essentieel om te anticiperen op toekomstige naleving van deze wetgeving. In 2024 is een strategisch informatiebeveiligingsbeleid opgesteld, dat verder is uitgewerkt in een uitvoeringsplan. Dit plan, dat in 2025 wordt geïmplementeerd, houdt rekening met de eisen van de Cbw. In 2025 zal de organisatie stappen moeten zetten om te voldoen aan de geldende wet- en regelgeving.

Als zorginstelling moet de ambulancezorg voldoen aan de NEN 7510 normen, deze stelt eisen en geeft handvatten aan organisaties m.b.t. informatiebeveiliging in de zorg. De norm beschrijft de eisen en een set aan maatregelen om veilig en adequate wijze met persoonlijke gezondheidsinformatie om te gaan. In 2024 is een audit uitgevoerd

conform de norm uit de NEN7510 op de Ambulancezorg Gelderland-Zuid. Deze is met positief resultaat voor eind 2024 afgesloten.

Vastgoed & Facility Management

Verduurzaming vastgoed

Het verduurzamen van het vastgoed en de uitvoering van het duurzaam meerjarig onderhoudsplan (DMJOP) kan niet eerder uitgevoerd worden dan wanneer het AB VRGZ het besluit heeft genomen over de duurzaamheidsambitie en het onderzoek naar het vastgoed van de VRGZ is afgerond.

Uitvoering MJOP

Het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) is niet volledig volgens planning uitgevoerd. De redenen zijn:

- Tekort eigen personeel: door het vertrek van een aantal collega's in het team konden opdrachten niet opgepakt worden. Via externe inhuur is het team tijdelijk aangevuld, maar zijn alsnog niet alle opdrachten uitgevoerd;
- De kwaliteit en kwantiteit van de aannemers bleek onvoldoende om onze plannen tot uitvoering te brengen.

Als gevolg hiervan vallen de uitgaven uit de voorziening groot onderhoud lager uit dan gebudgetteerd in 2024. Er zijn keuzes gemaakt welke werkzaamheden de hoogste prioriteit hadden. De vertraagde werkzaamheden zullen in de aankomende jaren alsnog worden uitgevoerd. Het uitstellen van deze werkzaamheden heeft geen directe impact op de staat van de panden.

Vastgoedonderzoek en stijging huisvestingskosten

De komende jaren zullen de kosten met betrekking tot ons vastgoed sterk stijgen. Hiervoor zijn meerdere oorzaken: door gestegen kosten is onderhoud van de panden duurder geworden. Daarnaast moet het vastgoed verduurzaamd worden om tegemoet te komen aan de klimaatwetgeving. Ook zijn veel panden toe aan vernieuwing (nieuwbouw of levensverlengend onderhoud) vanwege de leeftijd van deze panden. Deze stijging van kosten wordt niet gedekt door de huidige begroting en vraagt dan ook om een oplossing. Het Algemeen Bestuur heeft opdracht geven de mogelijkheden te onderzoeken om een stijging van de kosten te dempen. Naar verwachting volgt het tweede kwartaal 2025 besluitvorming op het onderzoek.

Arbo

De afgelopen periode zijn meerdere RI&E's (Risico-Inventarisatie en Evaluatie) uitgevoerd. Dit leidt tot diverse aanbevelingen ten behoeve van veilig en gezond werken. Op drie locaties waar een servicecentrum operationeel is, is geconcludeerd dat ruimtes niet geschikt zijn om veilig, gezond en schoon te werken, ook zijn er bouwkundige en installatietechnische problemen geconstateerd. Deze resultaten zijn meegenomen in het onderzoek naar het vastgoed.

Communicatie

Team Communicatie heeft in 2024 een strategisch communicatieplan, inclusief prioritering van werkzaamheden, opgesteld.

Ambitietraject VRGZ

Onder begeleiding van een communicatie-adviesbureau is in 2024 begonnen met het ontwikkelen van het relevante verhaal van VRGZ,

inclusief missie, visie en kernwaarden. Dit is de basis voor onze meerjarenkoers, onze jaarplannen en ook onze interne en externe communicatie en werving van nieuw personeel en het behouden van ons personeel. In 2025 ronden we dit traject af, onder meer met video's om de merkidentiteit van de VR, brandweer, crisisbeheersing en ambulancedienst optimaal te kunnen uitdragen.

Digitaal toegankelijk maken van de VRGZ-website
De nieuwe website van VRGZ is in november 2024 live gegaan. Daarmee zijn grote stappen gezet op het gebied van externe communicatie, specifiek met het liveblog voor crisiscommunicatie. Dit zorgt ervoor dat mensen in Gelderland-Zuid up-to-date informatie krijgen wanneer zich een ramp of crisis voordoet. Met betrekking tot de digitale toegankelijkheid van de site blijven een aantal aandachtspunten over. Die nemen we in 2025 mee om aan de minimumeisen ten aanzien van landelijke wet- en regelgeving te voldoen.

Financiën & Inkoop
Structurele kosten structureel dekken
Het vaste uitgangspunt is dat structureel terugkerende lasten niet gedekt mogen worden uit incidentele baten. Dit uitgangspunt is structureel ingebed in onze besluitvorming.

Doorontwikkeling Inkoopproces
Deze doelstelling is gericht op de periode 2024-2027. In 2024 hebben we gewerkt aan de totale inkoopfunctie, door onder andere de contractbeheermodule te implementeren. Daarnaast zijn we gestart met de inkoop pakketstrategie op flexibele arbeid. Hiermee geven we invulling aan het vastgestelde inkoopverbeterplan.

Rechtmatigheid
Het Dagelijks Bestuur (DB) is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. Er zijn in 2024 geen afwijkingen geconstateerd boven de rapportagegrens, zie ook paragraaf 5.9).

De over- en onderschrijdingen van de kosten zijn, voor zover voorzien, in de tussentijdse financiële rapportages gemeld aan het Algemeen Bestuur dat hiermee heeft ingestemd. Deze vallen binnen het bestaande beleid en de reguliere bedrijfsuitoefening waardoor de begrotingsonrechtmatigheid als acceptabel is aangemerkt (zie ook paragraaf 5.9.1).

Samenstelling personeelsbestand

In onderstaande tabel zijn een aantal gegevens opgenomen over de opbouw van het personeelsbestand.

	2023	2024
Aantal medewerkers VRGZ		
Aantal dienstverbanden (excl. brandweervrijwilligers/inhuur)	661	697
Aantal brandweervrijwilligers	752	757
Totaal dienstverbanden VRGZ	1.391	1.454
Totaal medewerkers VRGZ excl. dubbele dienstverbanden*	1.254	1.277
Aantal FTE (excl. brandweervrijwilligers)		
FTE in dienst	568	589
FTE inhuur	36	39
Gemiddelde leeftijd		
Inclusief vrijwilligers	44	44
Exclusief vrijwilligers	47	47
Verhouding man-vrouw (%)		
Inclusief vrijwilligers	81 – 19	82 – 18
Exclusief vrijwilligers	67 – 33	66 – 34
Ziekteverzuim (%)		
Ziekteverzuim (excl. vrijwilligers)	5,36%	4,68%

Tabel 4.11: opbouw personeelsbestand

** combinatie vrijwilligersfunctie met kantoorfunctie*

4.5 Verbonden partijen

GGD Gelderland Zuid

De VRGZ werkt intensief samen met de GGD Gelderland-Zuid op het gebied van de bedrijfsvoering (geleverd door de afdelingen Vastgoed & Facility Management, HRM, Informatievoorziening en Financiën & Inkoop).

Meldkamer Oost- Nederland

Voor de Meldkamer Oost-Nederland (MKON) is een construct Kosten Gemene Rekening (KGR) opgezet. Kern van een dergelijk construct is dat gezamenlijk het risico gedragen wordt en dat geen btw in rekening gebracht hoeft te worden over de dienstverlening. Het personeel is in dienst gekomen van de VNOG. De VRGZ draagt op basis van een verdeelsleutel bij.

Er is in beide gevallen geen sprake van een verbonden partij in die zin dat de VRGZ risico's draagt die vanuit de andere partij worden veroorzaakt anders dan vanuit de inhoudelijke samenwerking. Wel zijn er kosten gemoeid met het eventueel verbreken van het samenwerkingsverband.

4.6 Wet open overheid

In 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Op basis van de Woo dienen bestuursorganen in de jaarlijkse begroting een openbaarheidsparagraaf op te nemen, waarbij aandacht wordt besteed aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet. In de jaarlijkse verantwoording doet het bestuursorgaan verslag van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

Actieve openbaarmaking

Een belangrijk onderdeel van de Woo is de verplichting tot actieve openbaarmaking van 17 informatiecategorieën door alle bestuursorganen. Deze 17 categorieën hoeven niet allemaal tegelijk openbaar gemaakt te worden, maar de wetgever heeft bepaald dat dit gefaseerd (per informatiecategorie) kan gebeuren. Per 1 november 2024 moeten bestuursorganen de eerste vijf informatiecategorieën in de Wet open overheid (Woo) actief openbaar maken. Het gaat dan om de volgende informatiecategorieën:

- wetten en algemeen verbindende voorschriften,
- overige besluiten van algemene strekking,
- informatie over de organisatie en werkwijze,
- bereikbaarheidsgegevens en
- vergaderstukken van de Staten-Generaal.

Woo-index

Om de actieve openbaarmaking volgens de Woo te ondersteunen is er een verwijsindex, de ‘Woo-index’, en een zoekfunctie op overheid.nl. De VRGZ is al gestart met actieve openbaarmaking van bijvoorbeeld informatie over organisatie en bereikbaarheidsgegevens (vermeld in het Register van Overheidsorganisaties). De Woo-index verwijst voor wat betreft de categorie wetten en algemeen verbindende voorschriften en de categorie overige besluiten van algemene strekking naar officielebekendmakingen.nl. Daarnaast publiceert de VRGZ ook tal van stukken op de eigen VRGZ-website.

Woo-verzoeken

In 2024 ontving VRGZ Gelderland-Zuid een viertal Woo-verzoeken. Eén verzoek bleek bij navraag een AVG-verzoek te zijn in plaats van een Woo-verzoek. De andere drie Woo-verzoeken zijn in behandeling genomen en afgehandeld. Ook is in 2024 de basis gelegd voor de inrichting op de openbare website van de VRGZ, zodat burgers hier in 2025 hun Woo-verzoeken via een webformulier kunnen indienen.

Jaarrekening

5

Dagelijks Bestuur d.d. 20 maart 2025



5 Jaarrekening

5.1 Balans vóór resultaatbestemming per 31 december

ACTIVA				
Bedragen x € 1.000,-		**2024**		**2023**
Vaste Activa				
Materiële vaste activa met een economisch nut	63.865		63.115	
		63.865		**63.115**
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
Debiteuren	3.368		4.139	
Debiteuren openbare lichamen	454		162	
Uitzettingen Rijks schatkist	9.396		3.950	
Nog in tarieven te verrekenen	0		223	
Vorderingen op openbare lichamen	3.388		2.353	
Overige vorderingen	389		335	
		16.995		**11.162**
Liquide middelen				
Kassaldi	5		4	
Banksaldi	74		122	
		79		**126**
Overlopende activa				
Overige nog te ontvangen/vooruitbetaald	1.252		1.000	
		1.252		**1.000**
Totaal		**82.191**		**75.403**

Tabel 5.1: balans - activa

PASSIVA				
Bedragen x € 1.000,-		**2024**		**2023**
Vaste Passiva				
Eigen vermogen				
Reserve aanvaardbare kosten RAV	2.945		2.631	
Algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding	3.185		2.978	
Bestemde reserve herziening MJOP	1.936		0	
Bestemde reserve duurzaamheid	105		308	
Bestemde reserve uitgestelde werkzaamheden	0		145	
Bestemde reserve versterking crisisbeheersing	1.240		1.013	
	9.411		**7.075**	
Gerealiseerd resultaat	224		3.076	
		9.635		**10.151**
Voorzieningen				
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.298		3.180	
Voorzieningen ter egalisatie van kosten	3.411		2.877	
		7.709		**6.057**
Vaste schuld met rentetypische looptijd > 1 jaar				
Onderhandse lening van openbare lichamen		**51.650**		**47.150**
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
Crediteuren	3.115		2.448	
Crediteuren openbare lichamen	229		481	
Nog in tarieven te verrekenen	13		0	
Belastingen en sociale premies	5.486		4.398	
Overige schulden	1.048		1.039	
		9.891		**8.366**
Overlopende passiva				
Nog te betalen bedragen	3.018		3.398	
Vooruitontvangen rijksoverheid	288		281	
Vooruitontvangen overigen (niet overheid)	0		0	
		3.306		**3.679**
Totaal		**82.191**		**75.403**
Gewaarborgde geldleningen		**0**		**0**
Garantstellingen		**0**		**0**

Tabel 5.2: balans – passiva

5.2 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie	Gew.begr.	Begroting	Realisatie
	2024	2024	2024	2023
Budget aanvaardbare kosten	32.797	32.851	32.895	30.751
Aanpassing budget voorgaande jaren	-70	0	0	-6
Subsidies Rijk	12.283	9.864	9.419	13.123
Bijdrage deelnemende gemeenten	48.761	48.761	48.761	45.620
Opbrengsten bedrijfsvoering	3.962	3.987	3.916	3.432
Overige opbrengsten	2.128	723	763	2.652
Som der bedrijfsopbrengsten	**99.861**	**96.186**	**95.754**	**95.572**
Personeelskosten	74.376	71.343	70.795	67.240
Kapitaallasten	7.687	8.619	9.164	6.953
Overige bedrijfskosten	18.572	17.131	16.474	19.137
Rentebaten	-1.143	-909	-1.454	-1.027
Rentelasten	885	944	944	901
Som der bedrijfskosten	**100.377**	**97.128**	**95.923**	**93.204**
Totaal saldo baten en lasten	**-516**	**-942**	**-169**	**2.368**
Toevoegingen reserves	227	0	0	1.013
Onttrekkingen reserves	967	842	69	1.721
Gerealiseerd resultaat VR	**224**	**-100**	**-100**	**3.076**

Tabel 5.3: overzicht van baten en lasten VRGZ

Bovenstaand overzicht wordt toegelicht in twee programma's: programma Crisis- en Rampenbestrijding (paragraaf 5.5 en 5.6) en programma Regionale Ambulancevoorziening (RAV) (paragraaf 5.7 en 5.8).

5.3 Grondslagen van resultaatbepaling en waardering

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. Het overzicht van baten en lasten van de veiligheidsregio omvat het totaal van alle activiteiten die de VRGZ heeft uitgevoerd. De cijfers worden nader gepresenteerd en toegelicht in het overzicht baten en lasten programma Crisis- en Rampenbestrijding en het programma RAV.

Onderlinge verrekeningen tussen beide programma's zijn opgenomen in het overzicht van baten en lasten per programma. In het overzicht van baten en lasten op het niveau van de totale VRGZ (paragraaf 5.2) zijn de onderlinge verrekeningen geëlimineerd.

5.3.1 Grondslagen van resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Bij het programma RAV wordt afgeweken van deze regel, omdat dit een zorggefinancierde taak is. Hiervoor is aansluiting gezocht bij de regelgeving voor zorginstellingen.

De lasten worden bepaald op basis van historische kosten, met inachtneming van de vermelde grondslagen van waardering van activa en passiva en toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Aangezien het niet is toegestaan voorzieningen te vormen voor jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Het gaat dan om aanspraken op een overbruggingsperiode, levensloop en versterkt ouderdomspensioen. Voor jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde kosten zonder een jaarlijks vergelijkbaar volume is een verplichting opgenomen.

5.3.2 Grondslagen van waardering

Alle activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders is vermeld. De belangrijkste posten worden hieronder nader toegelicht.

5.3.3 Activa

Materiële vaste activa met een economisch nut

Onder materiële vaste activa worden activa verstaan die bedoeld zijn om de bedrijfsuitoefening duurzaam te dienen. De materiële vaste activa (met een aanschafwaarde > € 10.000,-) worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs of vervaardigingskosten, verminderd met een lineaire afschrijving gebaseerd op economische levensduur of tegen lagere bedrijfswaarde. Aan de materiële vaste activa wordt rente toegerekend tegen een percentage van 1,25%.
Indien de VRGZ investeringsbijdragen van derden ontvangt wordt dit expliciet toegelicht.

	Afschrijvingstermijn[3]
Persoonlijke beschermingsmiddelen en werkkleding	
Bluskleding en beschermingsmiddelen (bluspakken, gaspakken etc.)	5 / 8 / 10
Ademlucht (toestel, cilinder, gelaatstuk etc.)	10 / 15
Automatisering	
Hard- en software	3 / 4 / 5 /7
Telefonie	10
ICT-infrastructuur	15 / 30
Communicatie- en verbindingsmiddelen	
Alarmontvanger	5
Mobiele Data Terminal (MDT)	5
Communicatienetwerksysteem (C2000/P2000)	5 / 7
Signalering kazerne	10
Gebouwen en inventaris	
Installaties en testapparatuur ademluchtwerkplaats	8 / 15
Inventaris/meubilair/aggregaat	10 / 15
Verbouwing	10 / 20
Semi-permanente unit	20
Gebouw / kazerne	30 / 40
Medische inventaris	
Medische apparatuur (o.a. defibrillatoren, autopulse, AED)	5 / 7
Brancards	7
Vaartuigen	
Blusboten	30
Motorboot	10 / 15
Hulpboot en trailer	20
Midlife update	10
Bepakking vaartuigen	
Reddingsvest	5
Bepakking overig	10 / 15
Voertuigen	

[3] bij een aantal genoemde activa zijn meerdere afschrijvingstermijnen weergegeven. Dit komt doordat onder de genoemde hoofdrubrieken een aantal subcategorieën vallen waarvan het te ver voert ze allemaal hier te vermelden.

Ambulance en Rapid responder	5
MICU-voertuig	10
Tankautospuit, redvoertuig en hulpverleningsvoertuig	12 / 15
Schuimblus- en haakarmvoertuig	20
Haakarmbak	15 / 20
Overige voertuigen (vervoer van personen en materiaal)	5 / 7 / 8 / 10
Midlife updates van de diverse voertuigen	4 / 7 / 8 / 10
Inventaris en bepakking voertuigen	
Inventaris tankautospuit	15
Inventaris overige voertuigen	7
Werken op hoogte	7
Hydraulisch redgereedschap	8 / 15
Pneumatisch gereedschap / hefkussen	10
Meetapparatuur (explosiegevaar-, CO2-meter etc.)	5 / 10 / 15
Oppervlakteredding (redbord, redsets e.d.)	10
Watertransportsysteem	15 / 20
Kettingzaag	10
Overdrukventilator	10
Draagbare motorspuit	10
Warmtebeeldcamera	7
Vakbekwaamheidsmiddelen	
Oefenaanhanger en oefencontainer	15
Oefenmiddelen (PPMO)	5 / 8
Simulatiecontainer	3
Oefenterrein	20

Tabel 5.4: afschrijvingstermijnen

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Deze zijn gewaardeerd op nominale waarde voor zover nodig rekening houdend met mogelijke oninbaarheid. De voorziening oninbaarheid wordt bepaald op basis van de ouderdom van de openstaande posten per balansdatum (dynamische methode).

Overige activa

Alle overige activa in de balans zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

5.3.4 Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van het programma Crisis- en Rampenbestrijding bestaat uit een algemene reserve voor Crisis- en Rampenbestrijding en een aantal bestemde reserves. Het eigen vermogen van het programma RAV bestaat uit de reserve aanvaardbare kosten RAV. Het eigen vermogen bestaat daarnaast uit het nog te bestemmen resultaat over het laatste boekjaar.

Voorzieningen

De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake zijn geformuleerd.

De voorziening niet-actief personeel is gevormd voor de afdekking van kosten voor niet-actief personeel. De kosten van niet-actief personeel in verband met FLO (functioneel leeftijdsontslag) kunnen worden gedeclareerd en maken derhalve geen onderdeel uit van deze voorziening. Dit geldt voor beide programma's. De voorziening verlofsparen is gevormd voor de opbouw van opgespaarde bovenwettelijke vakantie-uren. Deze uren kunnen in de toekomst worden ingezet op een manier die aansluit bij de persoonlijke levens- en carrièreplanning en het vitaliteitsbeeld van medewerkers en leiden derhalve tot een verplichting met een niet voorspelbare op- en afbouw.

De voorzieningen zijn nominaal gewaardeerd. Er wordt geen rente toegerekend aan de voorzieningen.

Voor zover niet anders is vermeld zijn passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

5.3.5 Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening, de kadernota rechtmatigheid en het normenkader.

Dat betekent dat de rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;

De financiële rechtmatigheid omvat:

Voorwaardencriterium

1. het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgevingen en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

2. het Dagelijks Bestuur biedt het Algemeen Bestuur jaarlijks uiterlijk op 31 december ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien.

Begrotingscriterium

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door het Algemeen Bestuur geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen;
2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door het Algemeen Bestuur is geautoriseerd;
3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaalbedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
4. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
   a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
   b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
   c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.

Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

1. Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van gelden en eigendommen bij financiële beheershandelingen.
2. Het Dagelijks Bestuur zorgt voor en legt de regels vast voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen en eigendommen.

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening en normenkader. Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves (zijnde € 1.006.000,-) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- In de paragraaf Bedrijfsvoering de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan € 50.000,- nader worden toegelicht.

5.4 Toelichting balans

Vaste activa

Bedragen x € 1.000,-

VASTE ACTIVA							
Verloopoverzicht materiële vaste activa met economisch nut:							
	Stand 01-01-2024	**Investering**	**Mutatie onderhanden activa**	**Desinvestering**	**Afschrijving desinvestering**	**Afschrijving**	**Stand 31-12-2024**
Gebouwen	27.118	533	-159	0	0	1.534	25.958
Grond en terreinen	4.255	0	0	0	0	0	4.255
Voertuigen en bepakkingen	25.181	5.702	-1.943	72	36	3.378	25.526
Inventaris	2.527	242	0	0	0	489	2.280
Verbindingsmiddelen	579	240	348	0	0	352	815
Automatisering	1.044	1.219	285	0	0	410	2.138
Vakbekwaamheidsmiddelen	292	10	0	0	0	43	259
Persoonlijke beschermingsmiddelen	2.119	1.224	0	0	0	709	2.634
	63.115	**9.170**	**-1.469**	**72**	**36**	**6.915**	**63.865**

Tabel 5.5: verloopoverzicht MVA

Voor een toelichting op de investeringen wordt verwezen naar het investeringsoverzicht (paragraaf 6.5 Investeringen).

Aansluiting afschrijvingskosten en kapitaallasten 2024	
Afschrijvingskosten	6.915
Berekende rentelasten over investeringen	772
Totaal kapitaallasten	**7.687**

Tabel 5.6: aansluiting afschrijving en kapitaallasten

Vlottende activa

VLOTTENDE ACTIVA		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	**Stand 01-01-2024**	**Stand 31-12-2024**
Debiteuren	4.189	3.424
Voorziening dubieuze debiteuren	-50	-56
Debiteuren openbare lichamen	162	454
Uitzettingen Rijks schatkist	3.950	9.396
Nog in tarieven te verrekenen	223	0
Vorderingen op openbare lichamen	2.353	3.388
Overige vorderingen	335	389
Totaal	**11.162**	**16.995**

Tabel 5.7: balans vlottende activa

Alle uitzettingen hebben een looptijd < 1 jaar. Alle overtollige liquide middelen boven het drempelbedrag van € 1.924.000,- (2% van het begrotingstotaal) worden uitgezet bij het Rijk. De uitzettingen Rijksschatkist zijn per saldo toegenomen.

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Middelen buiten 's Rijksschatkist	101	81	98	93
Drempelbedrag	1.924	1.924	1.924	1.924
Ruimte onder het drempelbedrag	1.823	1.843	1.826	1.831
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

Tabel 5.8: drempelbedragen

Voor wat betreft de middelen buiten de Rijksschatkist heeft gedurende het hele jaar 2024 geen overschrijding van het drempelbedrag plaatsgevonden.

Liquide middelen	Stand 01-01-2024	Stand 31-12-2024
Kas	4	5
Rekening courant Rabobank	21	19
Rekening courant BNG-bank	101	55
Totaal	**126**	**79**

Tabel 5.9: liquide middelen

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking van de VRGZ. Overtollige middelen worden in de Rijksschatkist aangehouden (zie Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar).

Overlopende activa	Stand 01-01-2024	Stand 31-12-2024
Nog te ontvangen bedragen	296	248
Vooruitbetaalde bedragen	704	1.004
Totaal	**1.000**	**1.252**

Tabel 5.10: overlopende activa

De post Nog te ontvangen bedragen bestaat uit de nog te ontvangen rente over de middelen in de Rijksschatkist over het 4e kwartaal van 2024 en de nog te ontvangen, door het netwerk Acute Zorgregio Oost toegekende gelden 2024 voor opleiden, trainen en oefenen (OTO). De vooruitbetaalde bedragen betreffen met name vooruitbetaalde onderhoudscontracten, verzekeringspremies, licenties en abonnementen.

VASTE PASSIVA						
Eigen vermogen	**Stand 31-12-2023**	**Bestem-ming 2023**	**Stand 01-01-2024**	**Toevoe-ging**	**Onttrek-king**	**Stand 31-12-2024**
Reserve aanvaardbare kosten RAV	2.631	314	2.945	0	0	2.945
Algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding	2.978	207	3.185	0	0	3.185
Bestemde reserve uitgestelde werkzaamheden	145	0	145	0	145	0
Bestemde reserve duurzaamheid	308	0	308	0	203	105
Bestemde reserve herziening MJOP	0	2.555	2.555	0	619	1.936
Bestemde reserve versterking crisisbeheersing	1.013	0	1.013	227	0	1.240
Totaal	**7.075**	**3.076**	**10.151**	**227**	**967**	**9.411**

Tabel 5.11: verloop eigen vermogen

Het Algemeen Bestuur heeft op 4 juli 2024 besloten om uit het jaarresultaat € 2.555.000,- te onttrekken voor een nieuw te vormen bestemde reserve herziening MJOP, een bedrag van € 207.000,- toe te voegen aan de algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding en € 314.000,- toe te voegen aan de reserve aanvaardbare kosten RAV.

Nadere uiteenzetting nog te bestemmen resultaat naar programma	
Vanuit het jaarresultaat 2024 programma RAV wordt voorgesteld om:	
Te onttrekken aan de reserve aanvaardbare kosten RAV	398
Totaal programma RAV	**398**
Vanuit het jaarresultaat 2024 programma Crisis- en Rampenbestrijding wordt voorgesteld om:	
Toe te voegen aan de algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding tot 5% van de baten	12
Toe te voegen aan de bestemde reserve duurzaamheid huisvesting	610
Totaal programma Crisis- en Rampenbestrijding	**622**
Totaal voorstel voor resultaat 2024	**224**

Tabel 5.12: nog te bestemmen resultaat

Resultaatbestemming

Het programma Crisis en Rampenbestrijding (C&R) realiseerde in 2024 een positief resultaat van € 622.000,-. Indien positieve resultaten worden behaald, geldt als uitgangspunt dat een toevoeging plaatsvindt aan de algemene reserve tot de bestuurlijke norm. Door toevoeging van € 12.000,- aan de algemene reserve wordt de bestuurlijke norm van 5% bereikt. Na deze toevoeging resteert een positief resultaat van € 610.000,-. Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan een nieuw te vormen bestemde reserve duurzaamheid huisvesting ten behoeve van de uitvoering van duurzaamheidsmaatregelen aan de panden (zie ook paragraaf 4.4.3). Voor het programma RAV wordt voorgesteld het negatieve resultaat van € 398.000,- te onttrekken aan de reserve aanvaardbare kosten RAV.

Voorzieningen

De VRGZ heeft drie voorzieningen: een voorziening voor niet-actief personeel, verlofsparen en een voorziening voor groot onderhoud.

Voorzieningen					
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**Stand 01-01-2024**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Vrijval**	**Stand 31-12-2024**
Voorziening niet-actief personeel	111	709	69	-1	752
Voorziening verlofsparen	3.069	477	0	0	3.546
Totaal	**3.180**	**1.186**	**69**	**-1**	**4.298**
Voorzieningen ter egalisatie van kosten					
Voorziening groot onderhoud	2.877	1.952	1.418	0	3.411
Totaal voorzieningen	**6.057**	**3.138**	**1.487**	**-1**	**7.709**

Tabel 5.13: voorzieningen

De voorziening voor niet-actief personeel is gevormd voor de verwachte uitgaven inzake WW-uitkeringen. Met ingang van juli 2024 maken voor het eerst medewerkers gebruik van de Regeling Vervroegde Uittreding (RVU). De RVU-verplichting is ook aan deze voorziening toegevoegd. In 2024 heeft derhalve nieuwe instroom in de voorziening plaatsgevonden voor zowel WW- als RVU-verplichtingen (€ 709.000,-). De aanwending uit de voorziening voor de lopende dossiers bedraagt € 69.000,-. In 2024 is als gevolg van het eindigen van de uitkeringstermijn een dossier van een oud-medewerker afgesloten, waardoor het resterende bedrag is vrijgevallen (-€ 1.000,-).

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit verlofsparen kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, is hiervoor een voorziening gevormd. In 2024 is de voorziening verlofsparen toegenomen met € 477.000,-. Een deel van de dotatie is het gevolg van de aankoop van verlofspaaruren (€ 220.000,-, zie ook toelichting Personeelskosten paragraaf 5.6.2).

In 2023 heeft een herziening van het MJOP plaatsgevonden. Voor het meten en bewaken van de onderhoudsstaat wordt de NEN 2767 gehanteerd. Bij bepaling van de jaarlijks benodigde dotatie wordt gerekend met een planningshorizon van 10 jaar. Om te kunnen voldoen aan het overeengekomen onderhoudsniveau voor de periode 2024-2033 is de dotatie vastgesteld op € 1.952.000,- per jaar. In afwachting van het regionale huisvestingsonderzoek is geen structurele toevoeging aan de gemeentelijke bijdrage aangevraagd voor de nieuwe benodigde dotatie. De komende jaren wordt dit jaarlijkse tekort (€ 619.000,-) gefinancierd uit de bestemde reserve herziening MJOP.

In 2024 is € 1.418.000,- aangewend uit de voorziening groot onderhoud. Dat is minder dan wat gepland is in het huidige meerjarenonderhoudsplan (€ 2.586.000,-). Bij het opstellen van de begroting 2024 is nog uitgegaan van het vorige MJOP (zie ook *uitvoering MJOP* in paragraaf 4.4.3).

Vaste schuld met rentetypische looptijd > 1 jaar

Vaste schuld met rentetypische looptijd > 1 jaar				
Onderhandse leningen	**Stand 01-01-2024**	**Opname**	**Aflossing**	**Stand 31-12-2024**
Verloopoverzicht langlopende leningen	47.150	5.000	500	51.650
	47.150	**5.000**	**500**	**51.650**
Totale rentelast van alle vaste schulden				878

Tabel 5.14: vaste schuld

Met het oog op de financieringsbehoefte en de oplopende rente zijn eind 2022 meerdere leningen aangetrokken met uitgestelde stortingsdata in 2023, 2024 en 2025. In december 2024 is een lening gestort met een hoofdsom van € 5.000.000,-.

Vlottende passiva

VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	**Stand 01-01-2024**	**Stand 31-12-2024**
Crediteuren	2.448	3.115
Crediteuren openbare lichamen	481	229
Nog in tarieven te verrekenen	0	13
Nog te betalen loonbelasting	3.698	4.577
Nog te betalen sociale lasten/pensioenpremies	651	688
Nog te betalen omzetbelasting	49	221
Nog te betalen aan personeel	777	722
Nog te ontvangen inkoopfacturen	262	326
Totaal	**8.366**	**9.891**

Tabel 5.15: vlottende passiva

Het saldo van de vlottende passiva is eind 2024 met € 1.525.000,- toegenomen ten opzichte van vorig jaar. Deze toename wordt onder andere veroorzaakt door een hogere af te dragen loonbelasting dan voorgaand boekjaar (€ 879.000,-). Daarnaast is het bedrag van de nog te betalen inkoopfacturen aan crediteuren € 415.000,- hoger dan vorig jaar.

Verloop van nog in tarieven te verrekenen	Stand 01-01-2024	Fin. verschil boekjaar	Correctie voorgaande jaren	Verrekend met zorg verzekeraars	Stand 31-12-2024
Nog in tarieven te verrekenen	-223	-7.487	70	7.652	13
Totaal	**-223**	**7.487**	**-70**	**-7.652**	**13**

Tabel 5.16: verloop van nog in tarieven te verrekenen

Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar paragraaf 6.3 en 6.4.

Overlopende passiva	Stand 01-01-2024	Stand 31-12-2024
Vooruitontvangen inkomsten	281	288
Nog te betalen aan personeel	727	1.530
Nog te betalen bedragen	2.671	1.488
Totaal	**3.679**	**3.306**

Tabel 5.17: overlopende passiva

De overlopende passiva zijn in 2024 met € 373.000,- gedaald. Deze daling wordt onder andere veroorzaakt door de terugbetaling van de rekeningcourant-verhouding Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO) € 557.000,- en een lager bedrag aan nog te ontvangen inkoopfacturen 2024. Daartegenover staat een hoger nog te betalen bedrag aan personeel vanuit de levensloopregeling (€ 795.000,-).

De vooruitontvangen inkomsten hebben betrekking op	Stand 01-01-2024	Toename	Afname	Stand 31-12-2024
Rijksoverheid				
Rijksoverheid (25KV bovenleiding)	131	138	131	138
Rijksoverheid (uitwerkingskader meldkamer)	150	0	0	150
Totaal	**281**	**138**	**131**	**288**

Tabel 5.18: vooruitontvangen inkomsten

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Vakantiegeldverplichting
Als gevolg van de invoering van het Individueel Keuzebudget (IKB) is de vakantiegeldverplichting voor het programma C&R komen te vervallen. Voor het programma RAV bedraagt de bruto verplichting € 679.000,-.

Inkopen en aanbesteden
In onderstaande tabel is het percentage Europese aanbestedingstrajecten opgenomen dat rechtmatig tot stand is gekomen.

	Voorgenomen	Gerealiseerd
Rechtmatige inkopen gerealiseerde aanbestedingsprojecten	100%	100%

Tabel 5.19: inkopen en aanbesteden

Huur dependances
De VRGZ is met meerdere verhuurders huurovereenkomsten aangegaan voor dependances op 6 locaties. De huurovereenkomsten zijn gesloten voor bepaalde tijd en hebben een looptijd van maximaal 5 jaar of worden jaarlijks verlengd. De opzegtermijn varieert van 3 tot 12 maanden. De totale jaarlijkse huurprijs bedraagt € 345.000,-.

Locatie	Huurprijs per jaar	Looptijd tot
Looptijd < 1 jaar		
Elsenpas 11, te Beuningen	€ 10.000	31-12-2025
Van Heemstraweg 95, te Beuningen	€ 22.000	31-12-2025
Triosingel 34 te Culemborg	€ 217.000	31-12-2025
Nieuwe Rijksweg 1 te Ubbergen	€ 26.000	31-12-2025
Steenweg 20 te Waardenburg	€ 55.000	31-12-2025
Dalwagen 45b te Dodewaard	€ 15.000	31-12-2025
Totaal bedrag per jaar	**€ 345.000**	

Tabel 5.20: huurcontracten dependances

Afgesloten leningen met uitgestelde stortingsdata
Met het oog op de financieringsbehoefte en de oplopende rente is eind 2022 de volgende lening aangetrokken met stortingsdatum in 2025: NWB lening 1-0031761, bedrag € 5.000.000,-, ingangsdatum 1 december 2025, looptijd 50 jaar, rentepercentage 2,310%.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum met een materiële impact op de Jaarrekening 2024.

5.5 Overzicht baten en lasten programma Crisis- en Rampenbestrijding

In deze paragraaf wordt uiteengezet wat de activiteiten van het programma Crisis- en Rampenbestrijding, zoals beschreven in hoofdstuk 2, hebben gekost en hoe dit is gefinancierd.

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie	Gew.begr.	Begroting	Realisatie
	2024	2024	2024	2023
Subsidies Rijk	9.719	9.579	9.134	12.649
Bijdrage deelnemende gemeenten	48.761	48.761	48.761	45.620
Opbrengsten bedrijfsvoering	3.962	3.987	3.916	3.432
Overige opbrengsten	1.501	613	653	1.996
Som der bedrijfsopbrengsten	**63.943**	**62.940**	**62.464**	**63.697**
Personeelskosten	45.119	44.997	44.449	42.884
Kapitaallasten	6.408	7.057	7.558	5.891
Overige bedrijfskosten	12.792	11.793	11.136	12.994
Rentebaten	-1.143	-909	-1.454	-1.027
Rentelasten	885	944	944	901
Som der bedrijfskosten	**64.061**	**63.882**	**62.633**	**61.643**
Totaal saldo baten en lasten	**-118**	**-942**	**-169**	**2.054**
Toevoegingen reserves	227	0	0	1.013
Onttrekkingen reserves	967	842	69	1.721
Gerealiseerd resultaat C&R	**622**	**-100**	**-100**	**2.762**

Tabel 5.21: baten en lasten programma C&R

5.5.1 Begrotingswijzigingen programma Crisis- en Rampenbestrijding

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2024	Verschuivingen	Mutaties bestemde reserves	Gewijzigde begroting 2024
Subsidies Rijk	9.134	445	0	9.579
Bijdrage deelnemende gemeenten	48.761	0	0	48.761
Opbrengsten bedrijfsvoering	3.916	71	0	3.987
Overige opbrengsten	653	-40	0	613
Som der bedrijfsopbrengsten	**62.464**	**476**	**0**	**62.940**
Personeelskosten	44.449	277	271	44.997
Kapitaallasten	7.558	-501	0	7.057
Overige bedrijfskosten	11.136	155	502	11.793
Rentebaten en -lasten	-510	545	0	35
Som der bedrijfskosten	**62.633**	**476**	**773**	**63.882**
Totaal saldo baten en lasten	**-169**	**0**	**-773**	**-942**
Toevoegingen reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	69	0	773	842
Gerealiseerd resultaat C&R	**-100**	**0**	**0**	**-100**

Tabel 5.22: begrotingswijzigingen programma C&R

Verschuivingen

Dit betreft budgettair neutrale verschuivingen van budgetten ten behoeve van een betere allocatie en presentatie.

Mutaties bestemde reserves

In 2023 is minder uitgegeven aan het project Digitaal centraal (optimalisatie van archiefbeheer). Hierdoor is in 2024 zowel het budget voor personeelslasten als de bestemde reserve € 76.000,- hoger dan oorspronkelijk begroot. Ook is in 2023 minder uitgegeven aan de transitie naar fluorvrije schuimblusmiddelen (€ 184.000,-) en aan de aanpassingen om te voldoen aan de aangescherpte wettelijke normen voor dieselmotoremissie (€ 124.000,-) waardoor de budgetten van respectievelijk Wagenpark en Werkmaterieel en Huisvestingskosten met deze bedragen zijn opgehoogd en de begrote vrijval van de bestemde reserve duurzaamheid in 2024 € 308.000,- bedraagt.
Daarnaast is in 2023 een bestemde reserve gevormd voor de toegekende extra BDuR-middelen ten behoeve van de versterking van crisisbeheersing. Beoogd was een deel van deze middelen in te zetten in 2024 (€ 389.000,-).

5.6 Toelichting programma Crisis- en Rampenbestrijding

Algemeen

In onderstaande toelichting wordt een vergelijking gemaakt tussen de gewijzigde begroting en de realisatie in 2024 en worden de afwijkingen groter dan € 25.000,- en andere relevante afwijkingen toegelicht.

BDuR-middelen ter versterking crisisbeheersing

Op 26 augustus 2022 heeft de Rijksoverheid besloten om aan de veiligheidsregio's via de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) een structureel budget toe te kennen, bestemd voor de versterking van crisisbeheersing, informatiemanagement en de ontwikkeling van KCR2.
Omdat deze extra middelen pas in september 2023 formeel door het Algemeen Bestuur beschikbaar konden worden gesteld, zijn veel activiteiten behoudend of met vertraging gestart. De Rijksoverheid heeft aangegeven dat er geen terugvordering zal plaatsvinden op een onderuitputting en dat de gelden beschikbaar blijven voor de VRGZ. Deze gelden zullen in een dergelijke situatie niet terugvloeien in de algemene middelen, omdat het gaat om geoormerkt geld. De doelstellingen zoals door de Rijksoverheid zijn bepaald, blijven van toepassing. Dit betekent dat het geld ook bij overheveling van een overschot naar een volgend jaar, besteed moet worden aan de versterking van crisisbeheersing, informatiepositie en informatie-uitwisseling. Het Algemeen Bestuur heeft daarom in 2023 ingestemd met de vorming van een bestemde reserve voor het deel van de extra BDuR-middelen dat niet ingezet is.

Het budget voor 2024 is niet volledig benut. De reden hiervoor is dat met name de investering op informatiemanagement achterblijft bij de ambities in 2024. Ook zijn een aantal functies pas later ingevuld, na het vaststellen van het regionaal ambitieniveau. Tenslotte zijn niet alle gereserveerde uitvoeringsbudgetten voor bovenregionale samenwerking en informatievoorziening benut.

Inmiddels is in juli 2024 bekend geworden dat op specifieke uitkeringen, waaronder ook de BDuR valt, met ingang van 2026 een budgetkorting van 10% zal plaatsvinden. Dit kan ertoe leiden dat wellicht opnieuw naar de ambities en bestedingsplannen moet worden gekeken. In afwachting van duidelijkheid over de financiële consequenties van deze maatregel wordt daarom terughoudend ingezet op structurele maatregelen.

5.6.1 Bedrijfsopbrengsten

Bedragen x € 1.000,-

BEDRIJFSOPBRENGSTEN	Realisatie 2024	Gew. begr. 2024	Realisatie 2023
Bijdragen Rampenbestrijding			
Subsidies Rijk	9.719	9.579	12.649
Totaal bijdragen Rijk	**9.719**	**9.579**	**12.649**
Bijdrage deelnemende gemeenten	48.761	48.761	45.620
Totaal opbrengsten	**58.480**	**58.340**	**58.269**

Tabel 5.23: bedrijfsopbrengsten

Bijdragen Rampenbestrijding **140**

Als gevolg van de loon- en prijscompensatie is de BDuR in 2024 € 68.000,- hoger uitgevallen dan begroot. De indexering van de vergoeding voor de 25KV-lijnen is € 65.000,- hoger dan begroot. De afwijking van de opbrengsten ten opzichte van 2023 wordt veroorzaakt door de in 2023 ontvangen bijdragen voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne en de crisisnoodopvang voor asielzoekers. In 2024 heeft nog een afrekening plaatsgevonden van de gemaakte kosten in 2022 en 2023 voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne van € 7.000,-.

De gemeentelijke bijdrage voor 2024 is conform de gewijzigde begroting gefactureerd. De stijging ten opzichte van 2023 is voornamelijk veroorzaakt door de vastgestelde indexering en een extra bijdrage voor vrijwilligersvergoedingen en adviesaanvragen.

	Realisatie 2024	Gew. begr. 2024	Realisatie 2023
Overige opbrengsten			
Opbrengsten bedrijfsvoering	3.962	3.987	3.432
Overige opbrengsten	1.501	613	1.996
Totaal	**5.463**	**4.600**	**5.428**

Tabel 5.24: overige opbrengsten

Overige opbrengsten **863**

De overige opbrengsten zijn in 2024 hoger dan begroot. In 2024 is sprake van een extra opbrengst voor FLO van € 250.000,-. Hier staan ook extra kosten tegenover en verloopt voor de VRGZ per saldo kostenneutraal (zie toelichting Personeelskosten). De verkoop van afgeschreven materieel heeft dit jaar € 216.000,- meer opgeleverd dan begroot. Voor het ERMWIC-project (zie paragraaf 2.3.5) is een bijdrage ontvangen van € 15.000,-.

Voor de vaccinatiecampagne van de COVID-19-vaccinaties heeft de veiligheidsregio de bedrijfsvoeringstaken uitgevoerd voor de GGD. Voor de meerkosten van deze inzet van personeel en middelen is een vergoeding van de GGD ontvangen van € 215.000,-.

In 2024 heeft een vrijval plaatsgevonden van een balanspositie met betrekking tot de Landelijke Meldkamer Organisatie (€ 157.000,-).

De doorbelasting van de reguliere bedrijfsvoeringstaken aan de GGD is lager uitgevallen dan begroot (€ 25.000,-). Dit wordt veroorzaakt door lagere kapitaallasten en de onderuitnutting van de loonsom, als gevolg van het tijdelijk niet in kunnen vullen van vacatures van bedrijfsvoeringsonderdelen.

Een mix van over- en onderschrijdingen leidt per saldo tot extra opbrengsten van € 35.000,-.

5.6.2 Bedrijfskosten

Bedragen x € 1.000,-

BEDRIJFSKOSTEN			
	Realisatie 2024	Gew. begr. 2024	Realisatie 2023
Personeelskosten			
Lonen en salarissen	29.021	31.908	27.371
Sociale lasten	3.622	3.787	3.344
Pensioenpremies	3.373	4.041	3.514
Uitkeringen	-183	0	-132
Opleidingen	3.752	2.862	3.194
Overige personeelslasten	2.482	1.609	2.171
	42.067	**44.207**	**39.462**
Detachering en uitzendkrachten	3.052	790	3.422
Totaal	**45.119**	**44.997**	**42.884**

Tabel 5.25: personeelskosten

Personeelskosten **122**

De personeelskosten zijn hoger uitgevallen dan begroot. De volgende oorzaken liggen hieraan ten grondslag:

Formatie en loonkosten:

- In 2024 is een deel van de formatie niet of niet volledig ingevuld. Een aantal functies blijkt moeilijk ingevuld te kunnen worden als gevolg van specifiek benodigde kennis en schaarste op de arbeidsmarkt. Om de operationele werkprocessen te kunnen waarborgen is waar nodig extern personeel ingehuurd (zie toelichting Detachering en uitzendkrachten).

- De vrijwilligersvergoedingen vallen in 2024 € 298.000,- (7%) lager uit dan begroot. Ten opzichte van 2023 is het aantal inzetten gedaald. Jaarlijks is echter een fluctuerend verloop te zien in het aantal en soort incidenten. Mede als gevolg van de toegenomen complexiteit van incidenten en de veranderende wijze van bestrijding hiervan stijgt de gemiddelde inzetduur. Deze stijging heeft een structureel karakter. Een relatief klein aantal meer of minder incidenten kan dus leiden tot een grote fluctuatie in de uitbetaalde vergoedingen.
- De pensioenlasten vallen incidenteel lager uit dan begroot. Dit komt doordat in de grondslag voor de berekening van de pensioenlasten in de begroting de op dat moment bekende premiepercentages en franchisebedragen zijn meegenomen. De werkelijke percentages en franchisebedragen voor 2024 zijn echter lager wat een incidenteel voordeel oplevert van € 208.000,-.
- Als gevolg van gewijzigde wet- en regelgeving op het gebied van FLO zijn de kosten hiervoor de afgelopen jaren gestegen. In de begroting 2024 is echter nog steeds uitgegaan van de oude systematiek gebaseerd op lagere kosten. De werkelijke kosten voor 2024 waren € 250.000,- hoger dan begroot. Deze extra kosten worden vergoed door de Gemeente Nijmegen en verloopt voor de VRGZ per saldo kostenneutraal (zie ook toelichting Opbrengsten).
- Vanuit het UWV is € 183.000,- aan uitkeringen ontvangen voor zwangerschaps- en ouderschapsverlof. Deze ontvangst was niet begroot.
- Als gevolg van de mogelijkheid tot verlofsparen worden jaarlijks meer verlofuren gekocht. Dit leidt tot een hogere dotatie aan de voorziening dan begroot (zie toelichting Overige personeelslasten), maar ook tot een lagere loonsom (€ 220.000,-).

Opleidingen:

- Als gevolg van uitstroom en de splitsing van de piketten voor de Hoofdofficier van dienst (HOvD) en de Adviseur Gevaarlijke Stoffen (AGS)-ers moeten meer medewerkers worden opgeleid om deze piketten te kunnen vullen. Dit heeft incidenteel tot extra opleidingskosten geleid (€ 225.000,-).
- Er is een groter verloop onder vrijwilligers en de gemiddelde periode dat een vrijwilliger in dienst is daalt. Hierdoor ligt het aantal nieuw gestarte cursusgroepen voor de brandweer hoger dan begroot. Daarnaast zijn als gevolg van het in 2024 vastgestelde dekkingsplan specialismes ondergebracht bij andere posten die daarvoor extra zijn opgeleid. Verder zijn oefenprogramma's voor de basis en specialistische functies van de vrijwillige brandweerposten uitgerold en opgestart. Dit om te voldoen aan de branchestandaarden van blijvende vakbekwaamheid. Hierdoor vallen de opleidingskosten voor de vrijwilligers in totaal € 316.000,- hoger uit dan begroot.
- In 2024 is gestart met de uitvoering van een strategische personeelsplanning om de toekomstbestendigheid van de organisatie te borgen. Op basis hiervan is extra geïnvesteerd in de kwaliteit van medewerkers om ook een professionaliseringsslag van de organisatie te bewerkstelligen (zie ook paragraaf 4.4.3). Hierdoor is in 2024 € 349.000,- meer uitgegeven aan kosten voor opleidingen en ontwikkeling van medewerkers.

Overige personeelskosten:

- In 2024 heeft ten behoeve van nieuwe instroom in de voorziening niet-actief personeel een dotatie plaatsgevonden van € 316.000,-. Deze instroom bestaat enerzijds uit een WW-verplichting en anderzijds uit een RVU-verplichting (zie ook toelichting Voorzieningen).
- In 2023 is een nieuw contract afgesloten met een nieuwe arbodienstverlener. Hierbij is gekozen voor een bredere aanpak met verbetering van de inzetbaarheid van personeel en verlaging van het ziekverzuim. Er vindt advisering plaats over inzetbaarheid op individueel niveau. Daarnaast wordt ingezet op begeleiding van leidinggevenden op casusniveau, vaardigheden bij verzuimgesprekken en het voorkomen van verzuim. Deze bredere aanpak leidt tot een overschrijding van de begroting van € 94.000,-. Deze aanpak heeft in 2024 wel bijgedragen aan een daling van het ziekteverzuim (zie ook toelichting paragraaf 4.4.3).
- Als gevolg van gewijzigde wet- en regelgeving is het met ingang van 2022 mogelijk om extra verlof te sparen. Hiervoor is in 2022 een voorziening getroffen. De dotatie aan deze voorziening bedraagt in 2024 € 370.000,-, dat is € 270.000,- hoger dan begroot. Deze extra dotatie wordt echter gecompenseerd door lagere loonkosten als gevolg van de aankoop van verlofuren.
- Door de schaarste op de arbeidsmarkt blijven vacatures langer openstaan of moeten meerdere malen worden uitgezet. Als gevolg daarvan wordt extra ingezet op werving & selectie. Dit leidt tot een overschrijding van het budget van € 90.000,-. Om de werving te versterken is vanaf 2025 extra formatie hiervoor beschikbaar gesteld.
- Als gevolg van de overschrijding van de vrije ruimte in de werkkostenregeling bedraagt de eindheffing over 2024 € 56.000,-.
- Een mix van over- en onderschrijdingen in de overige personeelskosten leidt per saldo tot € 47.000,- hogere kosten.

Detachering en uitzendkrachten:

Naast het opvangen van de onderschrijding op de formatie om de continuïteit te kunnen waarborgen heeft voor de volgende onderdelen extra inhuur plaatsgevonden:

- Voor invulling van de benodigde formatie van de afdeling Veilig Bouwen is ook in 2024 extra capaciteit ingehuurd (€ 163.000,-). Vanaf 2025 is 1 extra fte hiervoor beschikbaar gesteld.
- Ten behoeve van informatiebeveiliging en de ontwikkeling van dashboards ter ondersteuning van het informatiegestuurd werken is extra capaciteit ingehuurd (€ 220.000,-). Daarnaast is extra capaciteit ingehuurd voor de implementatie van de nieuwe kantoorautomatisering (€ 84.000,-) en voor zwangerschaps- en ziektevervanging op cruciale functies binnen dit onderdeel (€ 114.000,-).
- Voor de benodigde inzet op het werkveld communicatie is een adviseur ingehuurd als aanvulling op het team Communicatie en voor de uitwerking van de communicatiestrategie (€ 155.000,-).
- Voor de najaarsronde van de COVID-19-vaccinaties was extra capaciteit nodig die mede als gevolg van de onderbezetting niet binnen de bestaande formatie kon worden opgevangen. Hiervoor is extra capaciteit ingehuurd (€ 200.000,-). Hier staat een vergoeding vanuit de GGD tegenover (zie ook toelichting Opbrengsten).

	Realisatie 2024	Gew. begr. 2024	Realisatie 2023
Kapitaallasten			
Gronden en terreinen	0	0	0
Gebouwen en verbouwingen	1.899	2.072	1.833
Voertuigen en bepakkingen	2.992	3.203	2.902
Inventaris	136	129	126
Verbindingsmiddelen	338	346	198
Automatisering	415	585	295
Persoonlijke beschermingsmiddelen en werkkleding	628	722	537
Totaal	**6.408**	**7.057**	**5.891**

Tabel 5.26: kapitaallasten

Kapitaallasten **-649**

De kapitaallasten zijn lager dan begroot. Een deel van de investeringen die waren gepland voor 2024 schuiven door naar 2025 en verder (zie ook bijlage 6.5 Investeringen). Daarnaast zijn in afwachting van het regionaal huisvestingsonderzoek alle nieuwbouwplannen on hold gezet. Dit betekent dat de geraamde investering van een tweetal locaties in 2024 niet heeft plaatsgevonden. Al deze uitgestelde investeringen hebben ervoor gezorgd dat de kapitaallasten over 2024 lager uitvallen dan begroot. Dit wordt nog eens versterkt doordat een deel van de investeringen oorspronkelijk al in 2023 zou worden uitgevoerd. In de begroting 2024 is voor deze doorgeschoven investeringen rekening gehouden met een kapitaallast van een heel jaar. Over investeringen die in 2024 plaatsvinden wordt echter slechts een half jaar aan kapitaallasten in de exploitatie meegenomen. Door te anticiperen op deze doorschuivingen met het herverdelen van materieel over de regio en het tijdig uitvoeren van onderhoud hebben deze doorschuivingen op dit moment geen invloed op de dienstverlening van de veiligheidsregio. Dit kan echter wel leiden tot een overschrijding op de onderhoudskosten van het materieel en vastgoed zoals ook in 2024 het geval is geweest.

Bij vervangingen wordt altijd gekeken of de technische levensduur van het materieel het toelaat om de investering veilig uit te stellen, waardoor er altijd een kans is dat er een onderbesteding plaatsvindt in een gegeven jaar. Dit is tijdelijk en varieert per kapitaalgoed van jaar tot jaar.

In verband met de overgang naar nieuwe apparatuur voor het Mobiele Operationele Informatiesysteem (MOI) vindt in 2024 een versnelde afschrijving plaats. Dit heeft een negatieve impact op het resultaat van 2024 maar brengt toekomstige financiële voordelen met zich mee.

	Realisatie 2024	Gew. begr. 2024	Realisatie 2023
Overige bedrijfskosten			
Huisvestingskosten	5.088	4.054	4.386
Kantoormiddelen	309	295	268
Communicatieapparatuur	3.070	3.109	3.035
Wagenpark en werkmaterieel	2.686	2.507	2.196
Dienstverlening door derden	2.902	2.828	2.395
Interne doorbelastingen	-2.497	-2.314	-2.126
Algemene kosten	1.234	1.096	2.840
Onvoorzien	0	218	0
Totaal	**12.972**	**11.793**	**12.994**

Tabel 5.27:overige bedrijfskosten

Huisvestingskosten **1.034**

- De begin 2024 opgeleverde herziening van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) leidt tot een niet begrote hogere dotatie aan de voorziening van € 619.000,-. Voor deze toegenomen kosten is een bestemde reserve gevormd waaruit deze stijging de komende jaren wordt gecompenseerd.
- Als gevolg van het nieuw afgesloten contract met de energieleverancier en de gestegen energie- en belastingtarieven vallen de energielasten voor 2024 € 150.000,- hoger uit dan begroot.
- Prijsstijgingen, inbraken, reparaties en storingen aan de deuren en poorten als gevolg van schades, en de leeftijd van panden hebben ervoor gezorgd dat de onderhoudskosten in 2024 € 95.000,- hoger uitvallen dan begroot. Hiervan is naar verwachting € 75.000,- structureel.
- De gladheidsbestrijding en groenonderhoud, het nieuwe schoonmaakcontract en de gestegen kosten voor gemeentelijke belastingen en heffingen hebben gezorgd voor een overschrijding van in totaal € 140.000,-.
- Ten behoeve van het verbeteren van de werkplekomgeving op de multipost zijn diverse aanpassingen doorgevoerd (€ 75.000,-).
- Vanwege de geplande verbouwing in 2025 van de betreffende locatie schuiven de geplande werkzaamheden van aanpassingen in het kader van dieselmotor emissie (DME) door naar 2025 (€ 75.000,-).
- Daarnaast heeft een mix van kleine onder- en overschrijdingen per saldo geleid tot een overschrijding van € 30.000,-.

Communicatieapparatuur **-39**

De kosten voor de doorontwikkeling van de ICT-infrastructuur, kantoorautomatisering, informatiegestuurd werken en informatiebeveiliging zijn de afgelopen jaren sterk gestegen. Een deel hiervan wordt gecompenseerd door optimalisatie op andere gebieden zoals (vaste) telefonie.

Dit leidt in 2024 per saldo tot een overschrijding van het budget van € 167.000,-. Als gevolg van het ontbreken van een landelijke ambitie op het gebied van informatiegestuurde veiligheid (IGV) en de samenwerking op dit gebied in Oost 5-verband is minder uitgegeven aan de doorontwikkeling van het VIK (€ 206.000,-).

Wagenpark en werkmaterieel **179**

De onderhoudskosten voor het wagenpark en het werkmaterieel zijn in totaal hoger dan begroot. Als gevolg van de vertraagde levering van materieel wordt langer gebruik gemaakt van financieel reeds afgeschreven materieel. Dit leidt tot hogere onderhoudskosten. Om te voldoen aan strengere wet- en regelgeving en kritische processen te kunnen waarborgen en daarbij niet afhankelijk te zijn van wachttijden en levertijden van externe partijen is daarnaast extra geïnvesteerd in het op voorraad hebben van cruciale onderdelen en brandweerinventaris (€ 89.000,-).

Als gevolg van de lagere brandstofprijzen zijn de brandstofkosten in 2024 lager dan begroot (€ 56.000,-).

De transitie naar fluorvrij schuimvormend middel (SVM) is in 2024 nagenoeg volledig afgerond. Alle voertuigen zijn inmiddels voorzien van fluorvrij SVM, met uitzondering van de blusboten. In 2025 zal de transitie hiervoor worden afgerond. Dit betekent dat € 30.000,- minder is uitgegeven dan begroot. Dit bedrag zal dus in 2024 nog niet vrijvallen uit de daarvoor bestemde reserve.

Om uitvoering te geven aan het vergroten van de kennis voor repressieve taken zijn ten behoeve van de pilot voor natuurbrandbeheersing twee quads aangeschaft en is tijdelijk een elektrische tankautospuit gehuurd (in totaal € 163.000,-, zie ook paragraaf 1.5).

Daarnaast heeft een mix van kleine over- en onderschrijdingen per saldo geleid tot een overschrijding van € 13.000,-.

Dienstverlening door derden **74**

Voor diverse projecten, waaronder de implementatie van een nieuwe website, arbeidsmarktcommunicatie en de onderzoeken naar kostenverdeelsystematiek en regionale huisvesting, is zowel projectbegeleiding als projectondersteuning ingehuurd (€ 236.000,-).

Ten behoeve van een prettige en veilige werkomgeving is in 2024 een leiderschapstraject opgestart en hebben alle medewerkers een workshop Gedrag en integriteit gevolgd (zie ook paragraaf 4.4.3). De kosten hiervoor bedroegen in totaal € 201.000,-.

In samenwerking met de Provincie Gelderland en drie andere veiligheidsregio's is in 2024 het project *Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing* gestart (zie paragraaf 1.5). De niet begrote projectbijdrage voor 2024 bedroeg € 144.000,-.

Ten behoeve van diverse onderzoeken en casussen is in 2024 extra juridische advisering ingehuurd (€ 71.000,-). Met ingang van 2025 is extra formatie voor een juridisch adviseur beschikbaar gesteld.

Als gevolg van de aangekondigde korting op de BDuR-gelden van 10% met ingang van 2026 is een pas op de plaats gemaakt met structurele bestedingsdoelen. Mede hierdoor is een deel van de extra toegekende BDuR-middelen niet ingezet (€ 288.000,-).

De kosten van de Meldkamer Oost-Nederland worden op basis van een vaste verdeelsleutel door de VNOG in rekening gebracht bij de deelnemende veiligheidsregio's. De in rekening gebrachte kosten hiervoor vallen € 245.000,- lager uit dan begroot.

Een mix van overige bijstellingen heeft daarnaast per saldo geleid tot een onderschrijding van € 45.000,-.

Interne doorbelastingen **-183**

De doorbelasting aan de AZGZ is hoger dan begroot (€ 183.000,-). Dit wordt onder andere veroorzaakt door de gestegen dienstverlening voor ICT-gerelateerde onderwerpen, inhuur van personeel, huisvesting en de doorontwikkeling op beleidsmatig werken.

Algemene kosten **138**

Als gevolg van een stijging van het aantal controledossiers en de ondersteuning ten behoeve van de verantwoording inzake rechtmatigheid is in 2024 meer uitgegeven aan accountantskosten dan begroot (€ 91.000,-). In deze overschrijding zit ook een nagekomen afrekening uit 2023.
De toegenomen drukte in de bedrijfskantine heeft ertoe geleid dat door de cateraar extra personeel is ingezet. Dit heeft geleid tot een overschrijding van de hiervoor begrote kosten (€ 62.000,-). Een mix van overige bijstellingen heeft daarnaast per saldo geleid tot een onderschrijding van € 15.000,-.

Onvoorzien **-218**

De post onvoorzien is niet ingezet. Hierdoor ontstaat een verschil ten opzichte van de begroting van € 218.000,-.

Rentebaten en -lasten **-293**

Het renteresultaat is € 293.000,- positiever uitgevallen dan begroot. De rentebaten zijn enerzijds hoger omdat er weer rente wordt ontvangen over spaartegoeden (€ 372.000,-), maar als gevolg van het doorschuiven van een deel van de investeringen zijn de naar de sectoren doorbelaste rentelasten lager dan begroot (€ 137.000,-).

De rentelasten zijn lager als gevolg van een lagere financieringsbehoefte (€ 44.000,-). Ook dit is mede het gevolg van het doorschuiven van een deel van de investeringen voor 2023. Daarnaast is in 2024 ook minder uitgegeven aan bankkosten dan begroot (€ 14.000,-).

Mutatie bestemde reserves **102**

Het Algemeen Bestuur heeft op 4 juli ingestemd met het voorstel om het positieve resultaat over 2023 op te nemen in een bestemde reserve herziening meerjarenonderhoudsplan. Hierdoor kan de stijging van de dotatie aan de Voorziening groot onderhoud de komende jaren uit deze reserve worden gecompenseerd zonder uitzetting van de gemeentelijke bijdrage (€ 619.000,-).

Als gevolg van de eerdergenoemde temporisering van de extra middelen voor de versterking van crisisbeheersing en informatievoorziening waardoor dit jaar minder wordt uitgegeven dan begroot hoeft de hiervoor gevormde bestemde reserve niet vrij te vallen (€ 389.000,-). Als gevolg van die temporisering is ook een deel van de extra middelen die voor 2024 waren toegekend niet besteed. Deze worden toegevoegd aan de bestemde reserve (€ 227.000,-).

Voor de bestemde reserve in het kader van duurzaamheid was in 2024 een vrijval begroot van € 308.000,-, waarvan € 183.000,- ten behoeve van de schuimvormende middelen en € 125.000,- voor de DME. Zoals in de toelichting op de Huisvestingskosten en de kosten voor Wagenpark en werkmaterieel is aangegeven schuift een deel van de werkzaamheden door naar 2025 en valt, in tegenstelling tot wat was aangegeven in de begroting, een deel van de reserve vrij (€ 203.000,-). Het resterende deel van de reserve schuift door naar 2025 (€ 105.000,-).

5.6.3 Overzicht van incidentele baten en lasten

OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN			
Incidentele baten en lasten	**Realisatie 2024**	**Gew. begr. 2024**	**Realisatie 2023**
Incidentele baten	0	0	0
Incidentele lasten	0	0	0
Totaal	**0**	**0**	**0**

Tabel 5.28: incidentele baten en lasten

5.7 Overzicht baten en lasten programma Regionale Ambulance Voorziening

In deze paragraaf wordt uiteengezet wat de activiteiten van de RAV, zoals beschreven in hoofdstuk 3, hebben gekost en hoe dit is gefinancierd.

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie	Gew.begr.	Begroting	Realisatie
	2024	2024	2024	2023
Budget aanvaardbare kosten	32.797	32.851	32.895	30.751
Aanpassing budget voorgaande jaren	-70	0	0	-6
Subsidies Rijk	2.564	285	285	474
Overige opbrengsten	627	110	110	656
Som der bedrijfsopbrengsten	**35.918**	**33.246**	**33.290**	**31.875**
Personeelskosten	29.257	26.346	26.346	24.356
Kapitaallasten	1.279	1.562	1.606	1.062
Overige bedrijfskosten	5.780	5.338	5.338	6.143
Som der bedrijfskosten	**36.316**	**33.246**	**33.290**	**31.561**
Totaal saldo baten en lasten	**-398**	**0**	**0**	**314**
Toevoegingen reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat RAV	**-398**	**0**	**0**	**314**

Tabel 5.29: baten en lasten programma RAV

5.7.1 Begrotingswijzigingen programma RAV

Bedragen x € 1.000,-	Begroting 2024	Verschuivingen	Gew.begr. 2024
Budget aanvaardbare kosten	32.895	-44	32.851
Subsidies Rijk	285	0	285
Overige opbrengsten	110	0	110
Som der bedrijfsopbrengsten	**33.290**	**-44**	**33.246**
Personeelskosten	26.346	0	26.346
Kapitaallasten	1.606	-44	1.562
Overige bedrijfskosten	5.338	0	5.338
Som der bedrijfskosten	**33.290**	**-44**	**33.246**
Totaal saldo baten en lasten	**0**	**0**	**0**
Toevoegingen reserves	0	0	0
Onttrekkingen reserves	0	0	0
Gerealiseerd resultaat RAV	**0**	**0**	**0**

Tabel 5.30: begrotingswijzigingen RAV

Verschuivingen

Dit betreft budgettair neutrale verschuivingen van budgetten ten behoeve van een betere allocatie en presentatie.

5.8 Toelichting programma Regionale Ambulance Voorziening

Algemeen

In onderstaande toelichting wordt een vergelijking gemaakt tussen de gewijzigde begroting en de realisatie in 2024 en worden de afwijkingen groter dan € 25.000,- toegelicht.

5.8.1 Bedrijfsopbrengsten

Bedragen x € 1.000,-

BEDRIJFSOPBRENGSTEN	Realisatie 2024	Gew. begr. 2024	Realisatie 2023
Budget aanvaardbare kosten			
Budget aanvaardbare kosten	32.797	32.851	30.751
Aanpassing budget voorgaande jaren	-70	0	-6
Totaal	**32.727**	**32.851**	**30.745**

Tabel 5.31: budget aanvaardbare kosten

Budget aanvaardbare kosten **-124**

Het budget aanvaardbare kosten (BAK) voor 2024 is lager dan begroot. Dit heeft onderstaande oorzaken.

Door de overgang naar de LMS-locatie meldkamer in Apeldoorn is het aantal geleverde diensten voor de meldkamer gewijzigd. Bij het opstellen van de begroting is een groter aantal diensten opgenomen dan nodig bleek. Nu de inrichting op de meldkamer helder is blijkt dat er minder diensten gerealiseerd worden. Dit heeft ertoe geleid dat de vergoeding hiervoor € 283.000,- lager uitvalt. De personele kosten vallen hierdoor lager uit (zie toelichting Personeelskosten).
De nieuwe locatie van de meldkamer in Apeldoorn brengt meerkosten met zich mee. Dit gaat over aanvullende arbeidsvoorwaarden als gevolg van extra reistijd en krapte in de formatie. Het definitieve budget vergoedt alleen de werkelijk gemaakte kosten. Hierdoor valt het budget € 60.000,- hoger uit.

Het aantal gereden kilometers is lager dan begroot. Door dit lagere aantal is het budget voor brandstof en kilometervergoeding materieel verlaagd met € 216.000,-. Hier staat tegenover dat het wagenparkbudget toegenomen is. Dit heeft te maken met een uitbreiding in het aantal voertuigen van 33 naar 36. Door deze uitbreiding van het wagenparkbudget past het budget bij het werkelijke aantal voertuigen. Het budget stijgt door deze uitbreiding met € 224.000,-.

De ontwikkelingen op de meldkamer en de rijdende diensten leiden ook tot veranderingen binnen de lijn-staf organisatie. Om deze veranderingen te kunnen maken is het budget voor de lijn-staf organisatie toegenomen met € 167.000,-. Overige onderdelen die onder de restvergoeding vallen, zoals afschrijving huisvesting en de opleidingsvergoeding zorgen voor een toename van het budget van € 184.000,-.

Een vergoeding voor ondersteuning van nieuwe ontwikkelingen, zoals de implementatie van de nieuwe urgentieclassificatie en de nazorg voor het zelfroosteren, zorgen voor een stijging in het budget van € 75.000,-.

De definitieve index is lager dan begroot. Dit zorgt voor een verschil van € 265.000,- ten opzichte van de begroting. Een correctie van het definitieve budget 2023 verklaart € 70.000,-.

	Realisatie 2024	Gew. begr. 2024	Realisatie 2023
Subsidies Rijk			
Subsidies Rijk	2.564	285	474
Totaal bijdragen	**2.564**	**285**	**474**

Tabel 5.32: subsidies Rijk

Subsidies Rijk **2.279**

De afwijking ten opzichte van de begroting komt door de uitkering van FLO-gelden. Voor de FLO-gelden is meer uitgegeven dan begroot. Door een bijstorting in het fonds is deze subsidie hoger dan voorgaande jaren. Alle kosten worden voor 95% vergoed. Daardoor is ook de vergoeding vanuit de Rijksoverheid € 2.279.000,- hoger dan begroot.

	Realisatie 2024	Gew. begr. 2024	Realisatie 2023
Overige opbrengsten			
Overige opbrengsten	627	110	656
Totaal	**627**	**110**	**656**

Tabel 5.33: overige opbrengsten

Overige opbrengsten **517**

De overige opbrengsten zijn in 2024 hoger dan begroot. Dit is een gevolg van de samenwerking tussen AZGZ en Ambulancezorg Gelderland-Midden (AZGM) op het gebied van scholingen en de gezamenlijke meldkamer. Om kosten te delen worden hiervoor facturen gestuurd (€ 440.000,-). De kosten die bij deze opbrengsten horen vallen onder de personeelskosten (zie ook toelichting Personeelskosten en Dienstverlening door derden).

De verkoop van materieel heeft geleid tot een opbrengst van € 77.000,-.

5.8.2 Bedrijfskosten

Bedragen x € 1.000,-

BEDRIJFSKOSTEN	Realisatie 2024	Gew. begr. 2024	Realisatie 2023
Personeelskosten			
Lonen en salarissen	19.215	18.875	15.972
Sociale lasten	2.393	2.251	2.166
Pensioenpremies	2.349	2.904	2.197
Uitkeringen	-192	-40	-127
Opleidingen	854	696	660
Overige personeelslasten	1.386	1.055	1.006
	26.005	**25.741**	**21.874**
Uitzendkrachten en detachering	3.252	605	2.482
Totaal	**29.257**	**26.346**	**24.356**

Tabel 5.34: personeelskosten

Personeelskosten **2.911**

De totale personeelskosten zijn hoger uitgevallen dan begroot. De volgende oorzaken liggen hieraan ten grondslag.

- In 2024 is minder formatie ingezet dan begroot. Om diensten in te vullen is een beroep gedaan op uitzendkrachten en hebben medewerkers extra gewerkt. Op de meldkamer zijn minder diensten ingezet dan begroot. Dit zorgt voor een lagere inzet van eigen personeel. De lagere inzet van personeel en de extra inhuur van uitzendkrachten leveren per saldo een nadeel op (€ 238.000,-).
- Naast de hiervoor genoemde inhuur van uitzendkrachten is de afdeling lijn-staf, na het vertrek van twee managers, aangestuurd door een interimmanager en ondersteund door inhuur. Dit zorgt voor een overschrijding van € 492.000,- van het budget.
- Er is meer betaald aan FLO (€ 2.399.000,-). Hier staan extra opbrengsten tegenover (zie Subsidies Rijk).
- De pensioenlasten vallen lager uit dan begroot. Dit komt doordat in de grondslag voor de berekening van de pensioenlasten in de begroting de op dat moment bekende premiepercentages zijn meegenomen. De werkelijke percentages zijn lager, wat een incidenteel voordeel oplevert van € 555.000,-.
- Vanuit het UWV zijn uitkeringen ontvangen voor zwangerschaps- en ouderschapsverlof. Deze ontvangsten zijn € 152.000,- hoger dan begroot.
- Er is meer opgeleid dan begroot vanwege uitbreidingen in meldkamercentralisten en de stijgende kosten van trainingen. De kosten zijn daardoor € 158.000,- hoger dan begroot.

- De reiskosten vallen € 33.000,- hoger uit dan begroot vanwege het groter aantal reisbewegingen naar de meldkamer in Apeldoorn. Hierdoor zijn de overige personeelslasten hoger dan begroot.
- In 2024 heeft ten behoeve van nieuwe instroom in de voorziening niet-actief personeel een dotatie plaatsgevonden van € 393.000,-. Deze instroom bestaat enerzijds uit een WW-verplichting en uit een RVU-verplichting (Regeling Vervroegde Uittreding).
- Afgelopen jaar zijn minder verlofuren gespaard. De reservering voor deze uren is daarom lager dan begroot. Het voordeel ten opzichte van de begroting is € 118.000,-.
- De werkkleding is € 23.000,- hoger dan begroot mede door het aantrekken van nieuw personeel.

	Realisatie 2024	Gew. begr. 2024	Realisatie 2023
Kapitaallasten			
Gebouwen en verbouwingen	18	18	18
Gronden en terreinen	0	0	0
Voertuigen en bepakkingen	732	925	603
Inventaris	383	402	286
Repressieve kleding	111	142	4
Verbindingsmiddelen	21	27	39
Automatisering	14	47	112
Totaal	**1.279**	**1.562**	**1.062**

Tabel 5.35: kapitaallasten

Kapitaallasten **-283**

De kapitaallasten voor de RAV vallen per saldo lager uit dan begroot. Omdat er minder is geïnvesteerd is de toegerekende rente lager. De lagere kapitaallasten worden met name veroorzaakt door leveringsproblemen van de ambulances. Door de latere levering van de ambulances worden deze later geactiveerd en wordt niet over het volledige jaar afgeschreven. Dit zorgt voor een lagere afschrijving van € 283.000,-.

	Realisatie 2024	Gew. begr. 2024	Realisatie 2023
Overige bedrijfskosten			
Huisvestingskosten	2	5	8
Kantoormiddelen	9	7	8
Medische zaken	712	723	656
Communicatieapparatuur	417	511	691
Wagenpark en werkmaterieel	1.340	1.145	1.468
Dienstverlening door derden	605	356	1.006
Interne doorbelastingen	2.497	2.314	2.126
Algemene kosten	198	277	180
Totaal	**5.780**	**5.338**	**6.143**

Tabel 5.36: overige bedrijfskosten

De realisatie van huisvestingskosten, kantoormiddelen en medische zaken verliepen conform begroting en worden niet nader toegelicht. De afwijkingen in de overige categorieën worden hierna beschreven.

Communicatieapparatuur **-94**

De kosten van communicatieapparatuur zijn in 2024 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door lagere licentie- en softwarekosten (€ 49.000,-). Daarnaast zijn de kosten voor dataverbruik lager uitgevallen dan voorzien (€ 28.000,-) en zijn er minder kleine ICT- en communicatiemiddelen aangeschaft wat ertoe leidt dat de kosten € 12.000,- lager zijn dan begroot. Daarnaast zijn de kosten voor dataverbruik lager uitgevallen dan voorzien (€ 28.000,-) en zijn er minder kleine ICT- en communicatiemiddelen aangeschaft wat ertoe leidt dat de kosten € 12.000,- lager zijn dan begroot. Overige kleine afwijkingen zorgen voor € 5.000,- lagere kosten dan begroot.

Wagenpark en werkmaterieel **195**

De uitgaven voor het wagenpark en werkmaterieel zijn vooral hoger dan begroot door de hogere kosten voor onderhoud van de ambulances (€ 221.000,-). De kosten voor schade (€ 20.000,-) en wegenbelasting (€ 13.000,-) zijn ook hoger dan begroot.
Door gewijzigde premies als gevolg van veranderde voorwaarden (hoger eigen risico) zijn de verzekeringskosten voor vervoersmiddelen € 74.000,- lager dan begroot. Het overige verschil van € 15.000,- wordt verklaard door procentueel kleine afwijkingen op andere posten, zoals brandstof.

Dienstverlening door derden **249**

AZGZ heeft in 2023 een project doorlopen om zelfroosteren te implementeren. Dit project is afgerond in 2024. De kosten die hiervoor gemaakt zijn € 7.000,- hoger dan begroot. Daarnaast is

ondersteuning nodig geweest op het roosterbureau, onder andere om een bijdrage te leveren aan de implementatie van het project zelfroosteren. De kosten hiervoor zijn € 91.000,-.

In verband met de drukte op de meldkamer en de krappe personele bezetting is gekeken hoe de werkdruk verlaagd kan worden. De inhuur van een personeelsplanner heeft € 28.000,- gekost en was niet begroot.

Daarnaast is een interim teamleider aangesteld om een eigen teamleider tijdelijk te vervangen. Deze was niet voorzien en zorgt voor een overschrijding van € 63.000,- op de begroting. Dit geldt ook voor een interim beleidsmedewerker. De kosten hiervoor zijn € 36.000,-. Overige procentueel kleine verschillen veroorzaken de overige € 24.000,-.

Interne doorbelastingen **183**

De doorbelasting vanuit bedrijfsvoering is hoger dan vooraf begroot (€ 183.000,-). Dit wordt onder andere veroorzaakt door de gestegen dienstverlening voor ICT-gerelateerde onderwerpen, inhuur van personeel, huisvesting en de doorontwikkeling op beleidsmatig werken.

Algemene kosten **-79**

De algemene kosten zijn lager dan begroot. Dit komt doordat de dotatie oninbare vorderingen € 62.000,- lager is dan begroot. De oorzaak is dat AZGZ meer gebruik kan maken van landelijke regelingen voor compensatie van deze kosten. AZGZ hoeft hierdoor minder rekeningen die niet betaald (kunnen) worden af te schrijven omdat deze vergoed worden via regelingen. Daarnaast zijn de overige algemene kosten (€ 8.000,-) en de lidmaatschapskosten (€ 12.000,-) lager dan begroot. Overige procentueel kleine verschillen zorgen voor de resterende € 3.000,-.

5.8.3 Overzicht van incidentele baten en lasten

Bedragen x € 1.000,-

OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN			
Incidentele baten en lasten	**Realisatie 2024**	**Gew. begr. 2024**	**Realisatie 2023**
Incidentele baten	0	0	0
Incidentele lasten	0	0	0
Totaal	**0**	**0**	**0**

Tabel 5.37: incidentele baten en lasten

5.9 Rechtmatigheidsverantwoording

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik -criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik -criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, in overeenstemming zijn met door het bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en de verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het bestuur op 19 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.006.000,-.

Bedragen x € 1.000,-

Rechtmatigheidsverantwoording	
Begrotingscriterium	**Bedrag**
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door het Algemeen Bestuur vastgesteld autorisatieniveau)	3.249
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & control cyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling etc.).	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**3.249**
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid. (zie paragraaf 5.9.1 Rechtmatigheidsverantwoording)	3.249
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	0
Voorwaardencriterium	**0**
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	0
Misbruik & oneigenlijk gebruik criterium	
Geen bevindingen	

Bevinding

Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. Er zijn geen afwijkingen geconstateerd boven de rapportagegrens.

In paragraaf 4.4.3 Bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het Dagelijks Bestuur ook beschreven welke actie zij onderneemt om eventueel hierboven vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

5.9.1 Analyse begrotingsrechtmatigheid

Programma Crisis- en Rampenbestrijding

De lasten van het programma Crisis- en Rampenbestrijding zijn in 2024 hoger dan in de begroting werd aangenomen.

Bedrijfskosten C&R Bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2024	Gew. begr. 2024	Verschil
Personeelskosten	45.119	44.997	122
Kapitaallasten	6.408	7.057	-649
Overige bedrijfskosten	12.792	11.793	999
Rentebaten en -lasten	-258	35	-293
Totale bedrijfslasten C&R	**64.061**	**63.882**	**179**

Tabel 5.38: bedrijfskosten programma C&R

De hogere bedrijfslasten worden onder andere veroorzaakt door hogere kosten voor huisvesting. Dit is het gevolg van de gestegen dotatie van de voorziening groot onderhoud. Hiervoor is door het Algemeen Bestuur een bestemde reserve gevormd die deze uitzetting van € 619.000,- voor de komende jaren compenseert. Daarnaast zijn als gevolg van een nieuw afgesloten contract met de energieleverancier en de gestegen energie- en belastingtarieven de kosten voor energie € 150.000,- hoger dan begroot. Met ingang van 2025 is deze stijging opgenomen in de gemeentelijke bijdrage. Als gevolg van nieuwe instroom in de voorziening niet-actieven heeft een extra dotatie plaatsgevonden van € 316.000,-. De kapitaallasten vallen lager uit als gevolg van de doorschuiving van een deel van de investeringen naar 2025 en de niet-begrote rentebaten zorgen voor een positief renteresultaat. Deze over- en onderschrijdingen van de kosten zijn, voor zover voorzien, in de tussentijdse financiële rapportages gemeld aan het Algemeen Bestuur dat hiermee heeft ingestemd. Deze vallen binnen het bestaande beleid en de reguliere bedrijfsuitoefening waardoor de begrotingsonrechtmatigheid als acceptabel is aangemerkt.

Programma Regionale Ambulance Voorziening

Bedrijfskosten RAV Bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2024	Gew. begr. 2024	Verschil
Personeelskosten	29.257	26.346	2.911
Kapitaallasten	1.279	1.562	-283
Overige bedrijfskosten	5.780	5.338	442
Totale bedrijfslasten RAV	**36.316**	**33.246**	**3.070**

Tabel 5.39: bedrijfskosten programma RAV

De lasten van het programma Regionale Ambulance Voorziening zijn in 2024 hoger dan in de gewijzigde begroting werd aangenomen. De personeelskosten zijn hoger dan in de begroting is opgenomen. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door een bijstorting in het fonds voor de FLO-gelden, waarvan 95% vergoed wordt via subsidies. Daarnaast is de formatie op de meldkamer niet op het benodigde niveau om het rooster te vullen. Hierom is gebruik gemaakt van inhuurkrachten. Door uitgestelde leveringen en de daarmee lagere toegerekende rente zijn de kapitaallasten lager dan begroot. Hierdoor zijn de overige bedrijfskosten hoger, omdat er meer onderhoud plaatsgevonden heeft aan bestaand materieel. De kostenoverschrijdingen zijn vastgesteld door het Algemeen Bestuur op basis van de tussentijdse rapportages en vallen binnen het bestaande beleid en de reguliere bedrijfsuitoefening waardoor de begrotingsonrechtmatigheid als acceptabel is aangemerkt.

5.10 SiSa-bijlage bij de jaarrekening

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa - d.d. 07-01-2025								
JenV	A2	**Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)** **Besluit Veiligheidsregio's artikelen 8.1 t/m 8.3**	Besteding 2024 *Aard controle R* *Indicator: A2/01*					
		Veiligheidsregio's	€ 9.303.066,-					
JenV	M18	**Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's**	Naam Kostensoort *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M18/01*	Besteding per kostensoort (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M18/02*	Cumulatieve besteding per kostensoort (t/m jaar T inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023) *Aard controle R* *Indicator: M18/03*			
			Meerkosten coördinerende gemeenten	€ 0,-	€ 0,-			
			Hotels/centra	€ 0,-	€ 0,-			
			Overige specifieke meerkosten	€ 0,-	€ 276.410,-			
			Overige meerkosten	€ 0,-	€ 2.229.756,-			

			Berekening totale besteding (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T Som indicator 02 *Aard controle n.v.t* *Indicator: M18/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M18/05*	Eventuele toelichting als bij de vorig indicator "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M18/06*			
			€ 0,-	Ja	n.v.t.			

tabel 5.40: SiSa-verantwoordingsinformatie

5.11 Publicatie in het kader van de Wet Normering Topinkomens (WNT)

De verantwoording is opgesteld op basis van de op de VRGZ van toepassing zijnde regelgeving. Het bezoldigingsmaximum in 2024 is voor de VRGZ € 233.000,-. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering op dit maximum is het WNT-maximum voor de leden van het Algemeen Bestuur; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

Naast de hierna vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2024 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Bedragen x € 1,-	D.M. van Zanten	M. van Dalen
Functiegegevens	**Directeur Brandweer en ambulancezorg**	**Directeur Crisisbeheersing**
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,11	1,11
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 184.253	€ 188.540
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.417	€ 23.402
Subtotaal	€ 207.670	€ 211.942
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 233.000	€ 233.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0
Bezoldiging	**€ 207.670**	**€ 211.941**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2023	D.M. van Zanten	J.A.P. van Kastel	M. van Dalen
Bedragen x € 1,-			
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 – 31/12	01/01 – 30/09	01/06 – 31/12
Omvang dienstverband 2023 (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 158.405	€ 123.534	€ 92.604
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.569	€ 16.886	€ 13.144
Subtotaal	€ 180.974	€ 140.420	€ 105.748
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 166.792	€ 130.745
Bezoldiging	**€ 180.974**	**€ 140.420**	**€ 105.748**

Tabel 5.41: bezoldiging topfunctionarissen met dienstbetrekking

Toezichthoudende topfunctionarissen

Toezichthoudende topfunctionarissen	Vertegenwoordiger van de gemeente	Functie
Dhr. M. Slinkman	Berg en Dal	Lid AB
Mevr. D.A. Bergman	Beuningen	Lid AB
Dhr. H.M. Ostendorp	Buren	Lid AB
Dhr. G.J. van Grootheest	Culemborg	Lid AB
Mevr. S. Sengers	Druten	Lid AB
Dhr. J. Minses	Heumen	Lid AB
Dhr. J.L. Geurts Dhr. A. Baars Dhr. A.A.M.J. Walraven	Maasdriel	Lid AB tot 15-03-2024 Lid AB van 15-03-2024 tot 27-06-2024 Lid AB vanaf 27-06-2024
Dhr. A.J. Kottelenberg	Neder-Betuwe	Lid AB en DB
Dhr. H.M.F. Bruls	Nijmegen	Voorzitter AB en DB
Dhr. F.L.J. van der Meijden	Tiel	Lid AB vanaf 15-02-2024
Dhr. S. Stoop	West Betuwe	Lid AB, plv vz AB en lid DB
Dhr. V.M. van Neerbos	West Maas en Waal	Lid AB
Mevr. R. Helmer- Englebert	Wijchen	Lid AB en DB
Dhr. P.C. van Maaren Dhr. M. Bakermans (wnd.)	Zaltbommel	Lid AB tot 01-08-2024 Lid AB vanaf 01-08-2024

Tabel 5.42: bezoldiging toezichthoudende topfunctionarissen

Alle leden van het bestuur zijn onbezoldigd.

5.12 Taakvelden

VRGZ totaal bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2024			Gewijzigde begroting 2024			Realisatie 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	50.472	44.740	5.732	49.718	44.870	4.848	47.958	42.894	5.064
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	6	5	1	0	0	0	3.359	3.361	-2
7.1 Volksgezondheid	35.918	31.731	4.187	33.246	28.578	4.668	31.875	27.826	4.049
0.5 Treasury	0	-258	258	0	35	-35	0	-126	126
0.7 Algemene uitkeringen	9.303	0	9.303	9.235	0	9.235	8.901	0	8.901
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.4 Overhead	4.162	24.159	-19.997	3.987	23.645	-19.658	3.479	19.249	-15.770
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**99.861**	**100.377**	**-516**	**96.186**	**97.128**	**-942**	**95.572**	**93.204**	**2.368**
0.10 Mutaties bestemde reserves	967	227	740	842	0	842	708	0	708
Resultaat	**100.828**	**100.604**	**224**	**97.028**	**97.128**	**-100**	**96.280**	**93.204**	**3.076**

Tabel 5.43:taakvelden VRGZ totaal

Programma Crisis- en Rampenbestrijding bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2024			Gewijzigde begroting 2024			Realisatie 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	50.472	44.740	5.732	49.718	44.870	4.849	47.958	42.894	5.064
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	6	5	1	0	0	0	3.359	3.361	-2
7.1 Volksgezondheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.5 Treasury	0	-258	258	0	35	-35	0	-126	126
0.7 Algemene uitkeringen	9.303	0	9.303	9.235	0	9.235	8.901	0	8.901
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.4 Overhead	4.162	19.574	-15.412	3.987	18.977	-14.990	3.479	15.514	-12.035
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**63.943**	**64.061**	**-118**	**62.940**	**63.882**	**-942**	**63.697**	**61.643**	**2.054**
0.10 Mutaties bestemde reserves	967	227	740	842	0	842	708	0	708
Resultaat	**64.910**	**64.288**	**622**	**63.782**	**63.882**	**-100**	**64.405**	**61.643**	**2.762**

Tabel 5.44: taakvelden Programma Crisis- en Rampenbestrijding

Programma Regionale Ambulance Voorziening (RAV)									
bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2024			Gewijzigde begroting 2024			Realisatie 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	35.918	31.731	4.187	33.246	28.578	4.668	31.875	27.826	4.049
0.5 Treasury	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.7 Algemene uitkeringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.4 Overhead	0	4.585	-4.585	0	4.668	-4.668	0	3.735	-3.735
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**35.918**	**36.316**	**-398**	**33.246**	**33.246**	**0**	**31.875**	**31.561**	**314**
0.10 Mutaties bestemde reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**35.918**	**36.316**	**-398**	**33.246**	**33.246**	**0**	**31.875**	**31.561**	**314**

Tabel 5.45: taakvelden Programma RAV

5.13 Overige gegevens: Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de accountant wordt opgenomen in de definitieve versie van de jaarstukken.

Bijlagen

6



6 Bijlagen

6.1 Budgetopbouw aanvaardbare kosten ambulancedienst

Budget aanvaardbare kosten 2023	Para-meter	Parameter waarde	Index	Budget kasbasis	Nacal-culatie	Herrekend budget
Loonkosten						
S&B vergoeding		17.045.045	1,0636	18.129.110	0	18.129.110
S&B flex		0	1,0636	0	0	0
Vergoeding ouderenbeleid		497.422	1,0636	529.058	0	529.058
Opleidingsvergoeding		628.576	1,0636	705.222	0	705.222
Overige loonkosten		667.657	1,0636	710.120	0	710.120
Overige kosten		331.279	1,0636	352.349	0	352.349
Wagenpark						
Wagenparkvergoeding	33	1.502.991	1,0702	1.608.501	-42.625	1.565.876
Productie						
Km-vergoeding brandstof	1.696.540	0,29	1,0702	493.048	5.582	498.630
Km-vergoeding materieel	1.696.540	0,35	1,0702	599.574	0	599.574
Productievergoeding rit	40.335	23,1	1,0702	900.900	30.839	931.739
Productievergoeding afhijsing	219			56.980	-5.418	51.562
Vrije marge						
Vrije marge		815.810	1	815.810	-68.714	747.096
Rest vergoeding						
Afschrijving huisvesting		870.302		870.302	0	870.302
Materiële kosten huisvesting		0		0	0	0
Vergoeding piketauto's		24.286	1,0702	25.991	0	25.991
Directie en administratie		1.327.028	1,0661	1.414.755	0	1.414.755
Rente vreemd vermogen		136.210	1,0702	145.772	0	145.772
Inzet door derden		0		0	0	0
Controleprotocol		3.237	1,0702	3.465	0	3.465
Afschrijving dubieuze debiteuren		150.000		150.000	0	150.000
Overige kosten (initiële opleidingsvergoeding)		912.265	1,0702	976.306	0	976.306
Vergoeding AED gebruikskosten		0		0	4.048	4.048
BVPP		33.400	1,0661	35.608	0	35.608
ZCC pilot		0		0	0	0
Overige kosten (brancards corona)		0		12.793	0	12.793
Corona (apart via min. VWS)		0		0	0	0
Totaal aanvaardbare kosten 2023				**28.535.664**	**-76.288**	**28.459.376**

Tabel 6.1: BAK ambulancedienst 2023

Budget aanvaardbare kosten 2024	Para-meter	Parameter waarde	Index	Budget kasbasis	Nacal-culatie	Herrekend budget
Loonkosten						
S&B vergoeding		17.876.871	1,0600	18.949.483	0	18.949.483
S&B flex		0	1,0600	0	0	0
Vergoeding ouderenbeleid		529.058	1,0600	560.801	0	560.801
Opleidingsvergoeding		695.410	1,0600	737.135	0	737.135
Overige loonkosten		710.119	1,0600	752.726	0	752.726
Overige kosten		352.349	1,0600	373.490	0	373.490
Wagenpark						
Wagenparkvergoeding	36	1.785.353	1,0310	1.840.699	0	1.840.699
Productie						
Km-vergoeding brandstof	1.651.603	0,30	1,0310	499.973	0	499.973
Km-vergoeding materieel	1.651.603	0,36	1,0310	601.787	0	601.787
Productievergoeding rit	40.787	23,68	1,0310	971.387	0	971.387
Productievergoeding afhijsingen brandweer	259			60.139	0	60.139
Vrije marge						
Vrije marge		719.346	1	719.346	0	719.346
Rest vergoeding						
Afschrijving huisvesting		921.885		921.885	0	921.885
Materiële kosten huisvesting		0		0	0	
Vergoeding piketauto's		25.991	1,0310	26.796	0	26.796
Directie en administratie		1.578.237	1,0490	1.655.539	0	1.655.539
Rente vreemd vermogen		145.771	1,0310	150.290	0	150.290
Inzet door derden		0		0	0	0
Controleprotocol		37.070	1,0310	38.000	0	38.000
Afschrijving dubieuze debiteuren		150.000		150.000	0	150.000
Overige kosten (initiële opleidingsvergoeding)		1.024.969	1,0490	1.075.172	0	1.075.172
Vergoeding AED gebruikskosten		0		3.727	0	3.727
BVPP		35.609	1,0490	37.353	0	37.353
ZCC pilot		0		0	0	0
Overige kosten (brancards corona)		0		12.793	0	12.793
Corona (apart via min. VWS)		0		0	0	0
Totaal aanvaardbare kosten 2024				**30.138.522**	**0**	**30.138.522**

Tabel 6.2: BAK ambulancedienst 2024

6.2 Budgetopbouw aanvaardbare kosten meldkamer ambulancedienst

Budget aanvaardbare kosten 2023	Para meter	Parameter waarde	Index	Budget kasbasis	Nacal-culatie	Herrekend budget
Loonkosten						
Loonkosten	1	1.883.770	1,0636	2.003.578	242	2.003.820
Materiële kosten						
AVLS-GIS	1		1,0702	10.702	0	10.702
Triagesysteem	1		1,0702	35.959	0	35.959
Landelijk beheer ICT	1		1,0702	33.979	0	33.979
Rittensturing en -analyse software	1		1,0702	26.755	0	26.755
Verbindingskosten	1		1,0702	86.686	0	86.686
Overige materiële kosten	1		1,0702	17.551	0	17.551
Totaal aanvaardbare kosten 2023				**2.215.210**	**242**	**2.215.452**

Tabel 6.3: BAK MKA 2023

Budget aanvaardbare kosten 2024	Para meter	Parameter waarde	Index	Budget kasbasis	Nacal-culatie	Herrekend budget
Loonkosten						
Loonkosten	1	2.302.107	1,0600	2.440.234	0	2.440.234
Materiële kosten						
AVLS-GIS			1,0310	0	0	0
Triagesysteem			1,0310	53.305	0	53.305
Planmodule B-ritten			1.0310	25.000	0	25.000
Landelijk beheer ICT			1,0310	53.612	0	53.612
Rittensturing en -analyse software			1,0310	27.585	0	27.585
Verbindingskosten			1,0310	40.230	0	40.230
Overige materiële kosten			1,0310	18.096	0	18.096
Totaal aanvaardbare kosten 2024				**2.658.061**	**0**	**2.658.061**

Tabel 6.4: BAK MKA 2024

6.3 Verloop nog in tarieven te verrekenen financieringstekort/-overschot

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Regionale Ambulance Voorziening (RAV)				
Saldo per 1 januari	-741	-811	-524	223
Bij/af: financieringsverschil boekjaar	2.989	4.976	6.483	7.487
Bij/af: correcties voorgaande jaren	160	52	-2	-70
Bij/af: verrekend met zorgverzekeraars	-3.219	-4.741	-5.734	-7.653
Saldo per 31 december[4]	**-811**	**-524**	**223**	**-13**

Tabel 6.5: verloop nog in tarieven te verrekenen

Het financieringstekort/-overschot bestaat uit het verschil tussen de daadwerkelijk gefactureerde ritopbrengsten in een jaar en het budget waar de ambulancedienst volgens de rekenstaat recht op heeft. Het saldo van dit tekort of overschot wordt in volgende jaren verrekend middels afrekeningen met zorgverzekeraars waar beschikkingen van de Nederlandse Zorgautoriteit aan ten grondslag liggen.

[4] -/- is te betalen; + is te ontvangen van zorgverzekeraars

6.4 Specificatie van het financieringstekort/-overschot

Bedragen x € 1.000,-

	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024
Regionale Ambulance Voorziening (RAV)				
Wettelijk budget aanvaardbare kosten	25.934	28.406	30.751	32.797
Berekende nacalculatie	0	0	0	0
Herrekend budget aanvaardbare kosten	**25.934**	**28.406**	**30.751**	**32.797**
Vergoedingen				
Basis tarief A-vervoer	16.136	17.255	18.225	18.815
Basis tarief B-vervoer	3.412	3.258	3.212	3.300
Basistarief MICU	958	453	493	823
Kilometers beladen	2.440	2.468	2.332	2.365
Tarief voorgaande jaren	-1	-4	6	7
Totaal vergoedingen	**22.945**	**23.430**	**24.268**	**25.310**
Financieringstekort / -overschot RAV	**2.989**	**4.976**	**6.483**	**7.487**

Tabel 6.6: specificatie van het financieringstekort/-overschot

6.5 Investeringen

Investeringen (bedragen x € 1.000,-)		Gew. begr. 2024	Realisatie 2024	Verschil	Doorschuiven naar 2025
Brandweer					
Inventaris		0	0	0	0
Verbindingsmiddelen en communicatietechnologie	*1*	971	106	865	837
Vakbekwaamheidsmiddelen	*2*	65	10	55	0
Persoonlijke beschermingsmiddelen					
Ademlucht	*3*	331	287	44	153
Repressieve kleding	*4*	945	937	8	83
		1.276	1.224	52	236
Voertuigen en bepakkingen					
Voertuigen	*5*	5.110	2.763	2.347	235
Bepakkingen voertuigen	*5*	726	535	191	168
Vaartuigen	*5*	0	94	-94	0
Bepakkingen vaartuigen		0	0	0	0
Containers		0	0	0	0
		5.836	3.392	2.444	403
Totaal Brandweer		**8.148**	**4.732**	**3.416**	**1.476**
Crisisbeheersing					
Inventaris	*6*	36	0	36	0
Automatisering	*6*	145	0	145	40
Totaal Crisisbeheersing		**181**	**0**	**181**	**40**

Investeringen (bedragen x € 1.000,-)		Gew. begr. 2024	Realisatie 2024	Verschil	Doorschuiven naar 2025
Ambulancevoorziening					
Automatisering	*7*	158	0	158	158
Verbindingsmiddelen en communicatietechnologie	*8*	67	134	-67	0
Repressieve kleding	*9*	300	0	300	300
Inventaris		0	0	0	0
Inventaris medisch	*10*	386	167	219	213
Verbouwingen		0	0	0	0
Voertuigen en bepakkingen	*11*	2.814	2.310	504	610
Totaal Ambulancevoorziening		**3.725**	**2.611**	**1.114**	**1.281**
Directie en staf					
Voertuigen en bepakkingen	*12*	50	0	50	0
Totaal Directie en staf		**50**	**0**	**50**	**0**
Bedrijfsvoering					
Automatisering	*13*	1.671	1.219	452	545
Inventaris	*14*	157	75	82	82
Vastgoed					
Verbouwingen	*15*	699	269	430	20
Gebouwen	*15*	3.805	196	3.609	0
Grond en terreinen	*15*	1.455	68	1.387	0
Inventaris		0	0	0	0
Totaal Bedrijfsvoering en Vastgoed		**7.787**	**1.827**	**5.960**	**647**
Totaal veiligheidsregio		**19.891**	**9.170**	**10.721**	**3.444**

Tabel 6.7: totaal investeringen VRGZ

Toelichting

In de kolom Realisatie 2024 zijn alle investeringen meegenomen die in dit jaar in gebruik zijn genomen. Investeringen die wel zijn uitgevoerd maar nog niet in gebruik zijn genomen worden verantwoord als onderhanden activa. De mutatie in de onderhanden activa is zichtbaar in de tabel 5.5 verloopoverzicht MVA.

Als gevolg van de gestegen aanschafprijzen van materieel is de realisatie op een aantal onderdelen hoger dan begroot. Dit wordt echter niet altijd zichtbaar in de kolom realisatie omdat een deel van de investeringen vanwege aanbestedings- en leveringsproblemen doorschuift naar 2025. Bij deze onderdelen wordt hierdoor een hoger bedrag doorgeschoven dan in de verschillenkolom is aangegeven. Investeringen die doorschuiven naar 2026 en verder, worden niet opgenomen in de kolom doorschuivingen, maar worden in de investeringsbegroting 2026 opnieuw opgevoerd.

Sector Brandweer

1. De voor 2024 begrote aanschaf van de pagers maakt onderdeel uit van een (landelijke) aanbesteding die in 2025 plaatsvindt. Deze aanschaf schuift daarom door naar 2025 (€ 458.000,-). De investeringen in de C2000 fallback zijn gerealiseerd met uitzondering van de voertuigladers, deze schuift door naar 2025 (€ 45.000,-). De nieuwe tablets voor de MOI zijn eind 2024 geleverd. Deze worden momenteel geïmplementeerd en geïnstalleerd en in het eerste kwartaal van 2025 in gebruik genomen (€ 334.000,-). De aanschaf van de nieuwe verbindingsmiddelen ten behoeve van Crisisbeheersing wordt interregionaal aanbesteed en zal waarschijnlijk in 2026 plaatsvinden (€ 29.000,-).

2. Voor 2024 stond de vervanging van diverse fitnessapparatuur begroot. Als gevolg van de vervanging van de sportregeling in een duurzaaminzetbaarheidsregeling zullen de fitnesslocaties op een aantal posten worden ontmanteld. De vervanging van de apparatuur komt daardoor te vervallen.

3. De aanschaf van de compressoren en vulbalken ten behoeve van de ademlucht-werkplaats is duurder uitgevallen dan begroot (€ 109.000,-). In afwachting van het toekomstige huisvestingsplan hebben in 2024 alleen de noodzakelijk begrote investeringen in de werkplaatsinrichting plaatsgevonden, de rest schuift door naar 2025 (€ 153.000,-).

4. Als gevolg van gestegen prijzen is de aanschaf van de nieuwe uniformkleding hoger uitgevallen dan oorspronkelijk begroot (€ 86.000,-). De begrote investering in de bluspakken schuift deels door naar 2025 (€ 72.000,-). De huidige chemiepakken zijn niet meer leverbaar, er wordt momenteel gezocht naar een goed alternatief. Deze investering schuift door naar 2025 (€ 12.000,-).

5. De 4 nieuwe TS-en die voor 2024 waren begroot zijn reeds in 2023 geleverd (€ 1.992.000,-). In 2024 zijn nieuwe blusmonitoren aangeschaft voor de blusboten; deze waren niet begroot (€ 94.000,-). In 2024 zijn de bestaande PM-voertuigen vervangen. Deze waren al eerder in de begroting opgenomen maar zijn ten onrechte niet doorgeschoven naar 2024 (€ 455.000,-).

De inventaris van de oude HOvD-voertuigen is zoveel mogelijk hergebruikt in de nieuwe voertuigen wat een voordeel heeft opgeleverd van € 43.000,-.

De begrote vervanging van het PM-voertuig ten behoeve van het gaspakkenteam wordt doorgeschoven naar 2025 (€ 93.000,-). Jaarlijks wordt de staat van de voertuigen en bepakkingen beoordeeld en bekeken of een midlife-update moet plaatsvinden. Een deel van de voor 2024 geplande updates kan worden doorgeschoven naar 2025 (€ 273.000,-). De landelijke aanbesteding van de geplande investering in de warmtebeeldcamera's zal naar verwachting in 2025 worden afgerond (€ 37.000,-). De aanbesteding van de begrote aanschaf van de dienstvoertuigen voor de OvD's en directie zal in 2026 plaatsvinden (€ 555.000,-).

Sector Crisisbeheersing

6. In 2024 zijn, in lijn met de organisatiebrede ICT-investeringen, nieuwe laptops aangeschaft voor het Regionaal Crisiscentrum. Deze investering is verantwoord onder de sector Bedrijfsvoering. Voor 2025 staat de vervanging van overige apparatuur gepland, met een geraamde investering van € 40.000,-.

Sector Ambulancezorg

7. De geplande aanschaf van iPads is doorgeschoven naar 2025. De investeringen op het gebied van automatisering zijn om deze reden € 158.000,- lager.

8. In 2024 zijn toestellen aangeschaft voor Push to Talk. Het aantal benodigde toestellen is hoger dan in de begroting is opgenomen. De kosten van deze investering zijn € 67.000,- hoger dan voorzien.

9. De aanschaf voor repressieve kleding is volledig doorgeschoven naar 2025. Dit veroorzaakt het verschil van € 300.000,-.

10. De voor 2024 begrote aanschaf van defibrillatoren schuift door naar 2025 en mogelijk 2026 (€ 175.560,-). De aanschaf van perfusorpompen is lager uitgevallen dan begroot (€ 65.000,-). Daarnaast zijn 2 brancards besteld, waarvan er slechts één geleverd is in 2024. Dit betekent dat er € 55.000,- minder geïnvesteerd is dan begroot.

11. De aanschaf van 5 piketauto's (4 niet repressief + 1 repressief, totaal € 250.000,-), een logistiek voertuig (€ 80.000,-) en een MICU/ALS-voertuig (€ 200.000,-) is uitgesteld naar 2025.

Sector Directie en staf

12. In 2023 heeft de aanschaf van een nieuw directievoertuig plaatsgevonden. Het investeringsbudget is benut in 2023 en komt daarmee te vervallen in 2024.

Sector Bedrijfsvoering

13. In 2024 is gestart met de vervanging van netwerkcomponenten. Vanwege capaciteitsgebrek, in combinatie met de verhuizing naar het nieuwe pand van de GGD in Nijmegen, is de implementatie en bijbehorende investering van € 358.000,- door de Veiligheidsregio doorgeschoven naar 2025. Daarnaast is een deel van het investeringsbudget (€ 187.000,-) voor beeldschermen, docking stations en mini-pc's doorgeschoven naar 2025 voor de vervanging van defecte apparatuur. Alle medewerkers zijn in 2024 voorzien van nieuwe laptops, waarbij de afschrijvingstermijn is verlengd om de gestegen kostprijs te compenseren. Tevens is in 2024 een nieuwe website ontwikkeld, waarvan de kosten zijn geactiveerd.

14. Binnen de afdeling Vastgoed & Facility Management hebben diverse personele wijzigingen plaatsgevonden in 2024. Hierdoor zijn niet alle geplande activiteiten uitgevoerd. Het resterende budget van € 82.000,- wordt doorgeschoven naar 2025 en zal worden ingezet voor noodzakelijke vervangingen van inventaris.

15. Bij de brandweerpost in Zaltbommel zijn diverse onderhoudswerkzaamheden en kleine verbouwingen uitgevoerd, met aandacht voor verduurzamingsmogelijkheden. Gezien het minimale duurzaamheidsbudget is gestreefd naar een optimale inzet van middelen om maximale duurzame impact te realiseren. Als gevolg van gewijzigde planvorming is de verbouwing aan de AZ-locatie in Beuningen uitgesteld. Naar verwachting vindt het vervolgonderzoek plaats in 2025.

    In afwachting van het regionaal huisvestingsonderzoek zijn alle nieuwbouwplannen uitgesteld. Dit betekent dat de geraamde investering van een tweetal locaties in 2024 niet heeft plaatsgevonden. Tevens is de aankoop van een bestaande locatie uitgesteld in afwachting van het huisvestingsonderzoek.

    Voor de nieuwe AZ-locatie in Tiel heeft in 2024 een eindafrekening plaatsgevonden van € 186.000,-.

    Ten behoeve van de bereikbaarheid en extra parkeergelegenheid zijn in Nijmegen en Beneden Leeuwen gronden aangekocht voor een bedrag van € 68.000,-. Daarnaast is voor € 10.000,- aan ontwikkelkosten geïnvesteerd.

6.6 Leningen

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de langlopende leningen van de VRGZ. Alle leningen zijn afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Met het oog op de financieringsbehoefte voor de komende jaren en de verwachte rentestijgingen zijn in 2022 drie nieuwe leningen aangetrokken met uitgestelde stortingsdata in 2023, 2024 en 2025. De leningen met de stortingsdatum in 2023 en 2024 zijn in onderstaand overzicht opgenomen.

Bedragen * € 1.000,-

Lening nr.	Startdatum	Rente %	Aflossing per jaar	Looptijd*	Restant looptijd	Hoofdsom	Stand 01-01-24	Storting 2024	Aflossing 2024	Restant 31-12-24	Rente 2024
40.109.522	15-12-2014	1,99%	Aflossingsvrij	20 jaar	11 jaar	10.000	10.000	0	0	10.000	199
40.109.743	28-04-2015	1,02%	Aflossingsvrij	15 jaar	7 jaar	1.000	1.000	0	0	1.000	10
40.109.744	28-04-2015	1,10%	Aflossingsvrij	20 jaar	12 jaar	9.500	9.500	0	0	9.500	105
40.109.745	07-05-2015	0,83%	Aflossingsvrij	10 jaar	2 jaar	3.150	3.150	0	0	3.150	26
40.110.043	01-12-2016	2,26%	Aflossingsvrij	20 jaar	13 jaar	4.000	4.000	0	0	4.000	90
40.115.696	11-05-2022	2,07%	Aflossing lineair	20 jaar	19 jaar	10.000	9.500	0	500	9.000	197
40.116.190	01-12-2023	2,49%	Aflossingsvrij	50 jaar	50 jaar	10.000	10.000	0	0	10.000	242
40.116.191	03-12-2024	2,36%	Aflossingsvrij	49 jaar	49 jaar	5.000	0	5.000	0	5.000	9
Totaal						**52.650**	**47.150**	**5.000**	**500**	**51.650**	**878**

* De rentevaste periode is gelijk aan de looptijd van de lening

Tabel 6.8: leningen

6.7 Bijdrage deelnemende gemeenten

In onderstaande tabel is de bijdrage van gemeenten weergegeven.

Gemeenten	Inwoners aantallen	Bijdrage 2023	Reserve prijsstijging	Indexering (5,1%)	Vrijwilligers vergoeding	Toename advies aanvragen	Bijdrage 2024
Berg en Dal	35.320	2.636.242	15.602	135.244	25.426	5.201	2.817.715
Beuningen	26.568	1.602.908	9.487	82.232	15.460	3.162	1.713.249
Buren	27.628	2.434.125	14.406	124.875	23.477	4.802	2.601.685
Culemborg	29.620	2.229.826	13.197	114.394	21.506	4.399	2.383.322
Druten	19.518	1.229.221	7.275	63.061	11.856	2.425	1.313.838
Heumen	16.795	1.373.277	8.128	70.452	13.245	2.709	1.467.811
Maasdriel	26.040	2.003.540	11.858	102.785	19.324	3.953	2.141.460
Neder-Betuwe	25.545	1.845.942	10.925	94.701	17.803	3.641	1.973.012
Nijmegen	182.000	15.847.006	93.789	812.981	152.841	31.263	16.937.880
Tiel	42.600	3.015.853	17.849	154.719	29.087	5.950	3.223.458
West Betuwe	52.633	4.503.558	26.654	231.041	43.436	8.885	4.813.574
West Maas en Waal	19.850	1.638.701	9.698	84.068	15.805	3.233	1.751.505
Wijchen	41.522	2.899.542	17.161	148.752	27.966	5.720	3.099.141
Zaltbommel	30.500	2.360.684	13.971	121.107	22.768	4.657	2.523.187
Totaal	**576.139**	**43.620.425**	**270.000**	**2.340.412**	**440.000**	**90.000**	**48.760.837**

Tabel 6.9: bijdrage deelnemende gemeenten

6.8 Beleidsindicatoren

Programma Crisis- en Rampenbestrijding[5]	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	0,64	0,64	0,64
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	0,64	0,64	0,64
Apparaatskosten (kosten per inwoner * € 1)	111	109	108
Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen)	7%	3%	8%
Overhead (% van totale lasten)	24%	22%	19%

Tabel 6.10: beleidsindicatoren programma Crisis- en Rampenbestrijding

Programma Regionale Ambulance Voorziening (RAV)	Realisatie 2024	Begroting 2024	Realisatie 2023
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	0,43	0,43	0,42
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	0,38	0,37	0,39
Apparaatskosten (kosten per inwoner * € 1)	63	58	56
Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen)	11%	2%	10%
Overhead (% van totale lasten)	13%	14%	12%

Tabel 6.11: beleidsindicatoren programma RAV

[5] in deze indicatoren zijn de vrijwilligers van de Brandweer niet meegenomen

6.9 Bestuur en vaststelling jaarrekening

6.9.1 Algemene gegevens

De Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid bestaat uit de Sectoren Brandweer, Ambulancezorg, Bedrijfsvoering en Crisisbeheersing.

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid was in 2024 werkzaam voor de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel. De Gemeenschappelijke Regeling is gevestigd in Nijmegen.

Bij wet is voorgeschreven dat het bestuur van de VRGZ bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Zij vormen het Algemeen Bestuur. Binnen dit bestuur is een aantal portefeuilles met thematische verantwoordelijkheden verdeeld. Hiermee zijn geen formele besluitvormende bevoegdheden overgedragen. Elke portefeuille- of themahouder agendeert onderwerpen in het Dagelijks Bestuur en/of Algemeen Bestuur voor besluitvorming.

In algemene zin zorgt het Dagelijks Bestuur voor de voorbereiding van besluitvorming voor het Algemeen Bestuur. Het Dagelijks Bestuur fungeert als agendacommissie voor het Algemeen Bestuur. Zij beoordeelt of de aangereikte voorstellen geschikt zijn voor besluitvorming in het Algemeen Bestuur.

Voorzitter van de VRGZ is de burgemeester van Nijmegen. Plaatsvervangend voorzitter is de burgemeester van West Betuwe.

In 2024 was de samenstelling van het Algemeen Bestuur als volgt:

Organisatie	Naam		
Gemeente Berg en Dal	Dhr. M. Slinkman	01-01-2024	31-12-2024
Gemeente Beuningen	Mevr. D.A. Bergman	01-01-2024	31-12-2024
Gemeente Buren	Dhr. H.M. Ostendorp	01-01-2024	31-12-2024
Gemeente Culemborg	Dhr. G.J. van Grootheest	01-01-2024	31-12-2024
Gemeente Druten	Mevr. S. Sengers	01-01-2024	31-12-2024
Gemeente Heumen	Dhr. J. Minses	01-01-2024	31-12-2024
Gemeente Maasdriel	Dhr. J.L. Geurts	01-01-2024	14-03-2024
	Dhr. A. Baars	15-03-2024	26-06-2024
	Dhr. A.A.M.J. Walraven	27-06-2024	31-12-2024
Gemeente Neder-Betuwe	Dhr. A.J. Kottelenberg	01-01-2024	31-12-2024
Gemeente Nijmegen	Dhr. H.M.F. Bruls	01-01-2024	31-12-2024
Gemeente Tiel	Dhr. F.L.J. van der Meijden	15-02-2024	31-12-2024
Gemeente West Betuwe	Dhr. S. Stoop	01-01-2024	31-12-2024
Gemeente West Maas & Waal	Dhr. V.M. van Neerbos	01-01-2024	31-12-2024
Gemeente Wijchen	Mevr. R. Helmer-Englebert	01-01-2024	31-12-2024
Gemeente Zaltbommel	Dhr. P.C. van Maaren	01-01-2024	31-07-2024
	Dhr. M. Bakermans	01-08-2024	31-12-2024

Tabel 6.12: samenstelling Algemeen Bestuur

Portefeuilleverdeling per 31-12-2024		
Voorzitter Algemeen Bestuur	1.	Dhr. H.M.F. Bruls (Nijmegen)
Plv. voorzitter Algemeen Bestuur	2.	Dhr. S. Stoop (West Betuwe)
Brandweer	1.	Dhr. M. Slinkman (Berg en Dal)
	2.	Dhr. H.M. Ostendorp (Buren)
Crisisbeheersing (inclusief Bevolkingszorg)	1.	Dhr. V.M. van Neerbos (West Maas en Waal)
	2.	Dhr. G.J. van Grootheest (Culemborg)
Ambulancevoorziening en GHOR	1.	Mw. S. Sengers (Druten)
	2.	Dhr. A. Walraven (Maasdriel)
Meldkamer Oost Nederland	1.	Mw. D.A. Bergman (Beuningen)
	2.	Dhr. J. Minses (Heumen)
Informatiegestuurd werken/informatievoorziening	1.	Dhr. F.L.J. van der Meijden (Tiel)
	2.	Mevr. D.A. Bergman (Beuningen)
Financiën		Dhr. A.J. Kottelenberg (Neder-Betuwe)
Auditcommissie	1.	Dhr. A.J. Kottelenberg (Neder-Betuwe)
	2.	Dhr. J. Minses (Heumen)
	3.	Dhr. H.M. Ostendorp (Buren)
Personeelszaken en Organisatie		Mw. R.D. Helmer-Englebert (Wijchen)
Gelderse commissie Veiligheid Grote Rivieren	1.	Dhr. J. Minses (Heumen)
	2.	Dhr. M. Brakelmans (Zaltbommel)

Tabel 6.13: verdeling portefeuilles

6.9.2 Goedkeuring jaarrekening

De jaarrekening 2024 wordt goedgekeurd door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid nadat de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid zijn gesteld om hun zienswijze naar voren te brengen. De jaarrekening is door het Algemeen Bestuur vastgesteld op 3 juli 2025.

Verklaring van afkortingen

7



7 Verklaring van afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AED	Automatische Externe Defibrillator
AGS	Adviseur Gevaarlijke Stoffen
ARBO	Arbeidsomstandighedenwet
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AZGM	Ambulancezorg Gelderland-Midden
AZGZ	Ambulancezorg Gelderland-Zuid
BAK	Budget Aanvaardbare Kosten
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BDuR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
C&R	Crisis- en Rampenbestrijding
Cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
Cbw	Cyberbeveiligingswet
CISO	Chief Information Security Officer
CoPI	Commando Plaats Incident
DB	Dagelijks Bestuur
DME	Diesel Motor Emissie
DMJOP	Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan
DPG	Directeur Publieke Gezondheid
EHGV	Eerste Hulp Geen Vervoer
ERMWIC	Euregional Rhine-Meuse-Waal Incident Response and Crisismanagement
FG	Functionaris Gegevensbescherming
Fido	Wet Financiering decentrale overheden
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
FTE	Fulltime-equivalent
GBT	Gemeentelijk beleidsteam
GGD GZ	Gemeentelijke gezondheidsdienst Gelderland-Zuid
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure
HOvD	Hoofd Officier van Dienst

HRM	Human Resource Management
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IGV	Informatie Gestuurde Veiligheid
IKB	Individueel keuzebudget
ISO	International Organization for Standardization
IV	Informatievoorziening
KGR	Kosten Gemene Rekening
KCR2	Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk
LMO	Landelijke Meldkamer Organisatie
LMS	Landelijke Meldkamersamenwerking
MCA	Middencomplexe Ambulancezorg
MDT	Mobiele Data Terminals
MICU	Mobiele Intensive Care Unit
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MKA	Meldkamer Ambulancezorg
MKON	Meldkamer Oost-Nederland
MOI	Mobiele Operationele Informatiesysteem
MVA	Materiële vaste activa
NEN	Nederlandse Norm
NIS2	Network and Information Security directive
ODR	Omgevingsdienst Rivierenland
ODRN	Omgevingsdienst Regio Nijmegen
Oost-5	Samenwerking 5 veiligheidsregio's in Oost-Nederland
OTO	Opleiden, Trainen en Oefenen
OvD	Officier van Dienst
PFAS	Per- en polyfluoralkylstoffen
PO	Privacy Officer
PM	Personeel/materieel
PPMO	Periodiek Preventief Medisch Onderzoek
PTSS	Posttraumatische stressstoornis
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
RCDV	Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's
RI&E	Risico-Inventarisatie en Evaluatie
ROAZ	Regionaal Overleg Acute Zorgketen

ROT	Regionaal Operationeel Team
RVU	Regeling voor vervroegde uittreding
SEH	Spoedeisende hulp
SiSa	Singel Information, Single Audit
SPP	Strategische Personeelsplanning
SVM	Schuimvormend middel
TS	Tankautospuit (ook wel TAS)
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VIK	Veiligheidsinformatieknooppunt
VLAM	Vrijwilligheid is van Levensbelang voor ons Allemaal voor nu en (over)Morgen
VNOG	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRGZ	Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
WNRA	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
WNT	Wet normering topinkomens
Woo	Wet open overheid
Wvr	Wet veiligheidsregio's
WW	Werkloosheidswet

Tabel 7.1: verklaring van afkortingen

Programmabegroting 2026

Meerjarenraming 2027-2029



Colofon	
Versienummer:	0.4
Datum:	20-03-2025
Status:	Ontwerp begroting vastgesteld door DB d.d. 20-03-2025
Omslagfoto:	VRGZ beeldbank

Inhoudsopgave

Voorwoord 4

1 Inleiding 6

1.1 Leeswijzer begroting 6

2 Kerntaken en speerpunten Regionaal Beleidsplan 2024-2027 8

2.1 Kernactiviteiten 8

2.2 Speerpunten Regionaal Beleidsplan 2024 – 2027 8

3 Programma Crisis- en Rampenbestrijding 11

3.1 Een sterk netwerk 11

3.2 Een weerbare organisatie 13

3.3 Informatiemanagement 17

3.4 Landelijke ontwikkelingen 18

4 Programma Regionale Ambulancevoorziening 20

4.1 Ambulancezorg Gelderland-Zuid 20

4.2 Zorgcoördinatie 20

4.3 Schaarste materiaal en materieel 21

4.4 Arbeidsmarktproblematiek 21

4.5 Kerngegevens ambulancezorg 22

4.6 Streefwaarden ambulancezorg 22

5 Bedrijfsvoering 24

5.1 Inleiding 24

5.2 Verbonden partijen 29

5.3 Wet open overheid 29

6 Paragrafen 32

6.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 32

6.2 Onderhoud kapitaalgoederen 38

6.3 Financiering 40

7 Financiële begroting 43

7.1 Baten en lasten Veiligheidsregio Gelderland-Zuid 43

7.2 Baten en lasten Crisis- en Rampenbestrijding 44

7.3 Baten en lasten Regionale Ambulancevoorziening 49

7.4 Uiteenzetting financiële positie 52

7.5 Stand en verloop voorzieningen en reserves 54

7.6 Incidentele baten en lasten en structureel evenwicht 55

7.7 Investeringsplanning 56

8 Bijlagen 59

8.1 Bijdragen deelnemende gemeenten* 59

8.2 Baten en lasten per taakveld 62

8.3 Begrotingswijzigingen 2025 68

8.4 Beleidsindicatoren 71

8.5 Financiële spelregels 72

8.6 Begrippenlijst 81

8.7 Verklaring van afkortingen 82

Voorwoord

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) werkt aan optimale dienstverlening in de regio op het gebied van Brandweer, Ambulancezorg, Rampenbestrijding en Crisisbeheersing. Naast de dagelijkse uitvoer van deze activiteiten zijn er landelijke en regionale ontwikkelingen en uitdagingen met consequenties voor onze regio zoals de toenemende geopolitieke dreiging en de gevolgen van klimaatverandering en de energietransitie. Wij proberen hierop zo goed mogelijk te anticiperen door op verschillende niveaus goed betrokken en vertegenwoordigd te zijn bij landelijke gremia, maar ook door actief de samenwerking op te zoeken met onze partners en met onze gemeenten.

Het jaar 2026 stelt ons hierin nu voor belangrijke uitdagingen. Terwijl we als Veiligheidsregio Gelderland-Zuid trots terugkijken op het werk dat we hebben verzet om de veiligheid en het welzijn van onze inwoners te waarborgen, staan we nu voor een periode die gekenmerkt wordt door zowel onzekerheid als noodzakelijke keuzes door de huidige financiële situatie. Zo heeft het Algemeen Bestuur de VRGZ vanaf 2025 een structurele taakstelling van € 150.000,- opgelegd. Daarnaast hebben we vanaf 2026 te maken met een korting van 10% op de middelen die de VRGZ vanuit de Rijksoverheid ontvangt, de zogenaamde Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR). Deze korting op de BDuR is opgenomen in de rijksbegroting maar wordt mogelijk (deels) hersteld met de vaststelling van de voorjaarsnota, dat is echter op het moment van opstellen nog onduidelijk en moet daarom op dit moment worden ingecalculeerd.

Tegelijkertijd vragen onze gemeenten, gezien de eigen financiële situatie, de VRGZ scherp te kijken naar besparingen. Hierbij geven enkele gemeenten aan ook de gemeentelijke bijdrage omlaag te willen brengen.

Onze taak als veiligheidsregio is om een vangnet te bieden voor onze inwoners en onze gemeenten, zowel in tijden van crisis als in de dagelijkse veiligheidszorg. Of het nu gaat om brandweerzorg, ambulancezorg, rampenbestrijding of het coördineren van de hulpverlening bij noodsituaties: onze medewerkers staan dagelijks paraat om het verschil te maken. Het verminderen van middelen dreigt echter onze capaciteit en wendbaarheid in gevaar te brengen. En wanneer we niet goed in staat zijn om adequaat in te grijpen, heeft dat directe gevolgen voor de veiligheid en de zorg die wij bieden, maar ook voor het moreel van onze medewerkers en het vertrouwen van onze inwoners in de veiligheidsregio. In de bijgaande discussienota leest u welke impact de bezuinigingen kunnen hebben op de dienstverlening van de veiligheidsregio en, breder, op de veiligheid van de regio Gelderland-Zuid.

Als bestuur staan wij voor de uitdaging om een balans te vinden tussen noodzakelijke bezuinigingen en het behoud van de veiligheid en kwaliteit van leven voor de inwoners van Gelderland-Zuid. Ik doe dan ook een beroep op ons allen om samen, met creatieve oplossingen en gedegen keuzes, de veiligheid van onze regio te blijven waarborgen.

Het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Namens deze,

H.M.F. Bruls
Voorzitter
Maart 2025

1

Inleiding



1 Inleiding

In deze begroting is geen nieuw beleid opgenomen en geen uitzettingen, behoudens de indexering en autonome ontwikkelingen conform afspraken met het Algemeen Bestuur VRGZ. Dit met het oog op de financiële onzekerheid van gemeenten en mogelijke bezuinigingen waar de VGRZ mee te maken kan krijgen. Als bijlage bij deze begroting zijn bezuinigingsvoorstellen opgenomen. Met deze voorstellen worden de effecten van kortingen zichtbaar en wordt het mogelijk voor het Algemeen Bestuur om richting te geven aan de mogelijke ongewenste besparingen.

1.1 Leeswijzer begroting

De begroting is als volgt opgebouwd:

- De kernactiviteiten van de VRGZ, de landelijke ontwikkelingen en de stand van zaken met betrekking tot het Regionaal Beleidsplan 2024-2027
- Crisis- en Rampenbestrijding (sector Brandweer en sector Crisisbeheersing)
- Regionale Ambulancevoorziening (RAV) (sector Regionale Ambulancevoorziening)
- Bedrijfsvoering

In het tweede hoofdstuk wordt beschreven wat de kernactiviteiten zijn, worden de landelijke ontwikkelingen geschetst die doorwerking zullen hebben in onze veiligheidsregio en worden de speerpunten belicht die voortvloeien uit het Regionaal Beleidsplan 2024 – 2027. In het derde en vierde hoofdstuk worden de activiteiten op basis van het beleidsplan van de twee programma's van de veiligheidsregio weergegeven: Crisis- en Rampenbestrijding (sector Brandweer en sector Crisisbeheersing) en de Regionale Ambulancevoorziening. In het vijfde hoofdstuk worden de activiteiten van Bedrijfsvoering op basis van het beleidsplan weergegeven. In de hoofdstukken zes en zeven volgen de paragrafen en de financiële uiteenzetting.

2

Beleidsplan



2 Kerntaken en speerpunten Regionaal Beleidsplan 2024-2027

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) is een regionaal samenwerkingsverband van de veertien gemeenten in onze regio, op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De VRGZ is de organisatie voor de voorbereiding op en coördinatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing, voor de brandweerzorg, ambulancezorg en geneeskundige hulpverlening en meldkamer.

2.1 Kernactiviteiten

De Wet veiligheidsregio's (Wvr) en de Wet ambulancezorgvoorzieningen vormen de basis voor de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden van de veiligheidsregio. Behalve het instellen van brandweer, GHOR en meldkamer, gaat het daarbij om het adviseren van het bevoegd gezag over risico's en over het voorkomen, beperken en bestrijden van branden, rampen en crises, het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en om informatiemanagement. Ambulancezorg Gelderland-Zuid (AZGZ) verleent zorg op grond van een spoedeisende urgentie of verleent niet-spoedeisende zorg op woon- of verblijfadres of door vervoer.

Daarmee is Veiligheidsregio Gelderland-Zuid op het terrein van fysieke veiligheid de partner voor onze gemeenten en andere instellingen. De veiligheidsregio verleent haar diensten aan iedereen die woont, verblijft of werkt in de regio Gelderland-Zuid. Deze dienstverlening moet betrouwbaar en adequaat zijn.

De VRGZ heeft de ambitie de komende beleidsperiode bovenstaande reguliere basistaken voor brandweerzorg, ambulancezorg, meldkamer, GHOR, informatievoorziening, rampenbestrijding en crisisbeheersing te continueren. Dat geldt ook voor de wettelijke adviestaken op het gebied van fysieke veiligheid. We zien daar echter op dit moment risico's ontstaan. In de afgelopen jaren is een beweging gaande waarbij steeds meer voor diverse taken naar veiligheidsregio's gekeken wordt met name bij nieuwe onbekende crises, hier dragen landelijke en internationale ontwikkelingen toe bij. Op hetzelfde moment neemt de financiële krapte voor de veiligheidsregio's toe door kortingen vanuit het Rijk en een mogelijk lagere gemeentelijke bijdrage. Dit alles maakt dat de uitvoering van taken onder druk komt te staan wat weer vraagt om het maken van keuzes in taken en onze dienstverlening. De ambities van het beleidsplan zijn opgesteld in een periode dat met name de financiële krapte nog niet geheel in zicht was. Het beleidsplan bevat dan ook ambities die met het maken van keuzes zullen moeten heroverwogen. Omdat de mate van bezuinigingen nog onduidelijk is, geven we de ambities in deze begroting weer zoals gepland. Op basis van de keuzes van het bestuur van de VRGZ worden deze bijgesteld of geherprioriteerd.

2.2 Speerpunten Regionaal Beleidsplan 2024 – 2027

In december 2023 heeft het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, na consultatie van de gemeenteraden in onze regio en de

partners met wie wij als regio verbonden zijn, het nieuwe regionaal beleidsplan voor de periode 2024-2027 vastgesteld.

Dit plan is gebaseerd op het Regionale Risicoprofiel 2024 en beschrijft externe en interne ontwikkelingen, de risico's en de veiligheidsthema's die voor de gemeenten, crisispartners en andere regio's belangrijk zijn. In het beleidsplan worden 35 beleidsdoelstellingen genoemd voor de komende vier jaren, geclusterd in drie speerpunten:

1. Een sterk netwerk
2. Een weerbare organisatie
3. Informatiemanagement

In deze begroting voor het jaar 2026 zijn de beleidsdoelstellingen uit het Regionaal Beleidsplan 2024-2027 vertaald naar activiteiten voor 2026 voor zover daar geen extra middelen voor nodig zijn. Deze activiteiten zijn terug te vinden in hoofdstuk 3 Programma Crisis- en Rampenbestrijding, hoofdstuk 4 Programma Regionale Ambulancevoorziening en hoofdstuk 5 Bedrijfsvoering.

Zoals afgesproken wordt in 2025 gestart met het actualiseren van het Regionaal Risicoprofiel 2024 op basis van de nieuwe landelijke handreiking. Op deze manier kunnen we ons blijvend prepareren op actuele risico's, kunnen we hiervoor passend beleid ontwikkelen en daarin keuzes maken.

3

Programma Crisis- en Rampenbestrijding



3 Programma Crisis- en Rampenbestrijding

De sector Crisisbeheersing geeft samen met de sector Brandweer invulling aan het programma Crisis- en Rampenbestrijding (C&R). In de sector Crisisbeheersing zijn ook de taken en verantwoordelijkheden van de GHOR ondergebracht.

Het programma C&R voor het begrotingsjaar 2026 is uitgewerkt conform de drie speerpunten uit het Regionaal Beleidsplan 2024-2027: een sterk netwerk, een weerbare organisatie en informatiemanagement. In deze drie paragrafen staat centraal wat de sectoren Brandweer en Crisisbeheersing in 2026 gaan realiseren. In de vierde paragraaf wordt nader ingegaan op landelijke ontwikkelingen welke mogelijk invloed hebben op de VRGZ in 2026.

De tabel met het overzicht van baten en lasten van het programma C&R en een toelichting op de verschillen staat in paragraaf 7.2.

3.1 Een sterk netwerk

3.1.1 Programma Netwerkmanagement

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid heeft zich de afgelopen jaren doorontwikkeld als de samenwerkings- en netwerkpartner op het gebied van met name fysieke veiligheid. De afgelopen jaren is gebleken dat de schaalgrootte van de veiligheidsregio een goed platform is om crises en andere vraagstukken die de veiligheid in de regio raken, samen met het netwerk aan te pakken. De veiligheidsregio treedt hierbij op als verbinder en brengt kennis, ervaring, capaciteit van ketenpartners en (maatschappelijke) partijen bij elkaar.

Wat willen we per beleidsuitgangspunt bereiken?

Met de doorontwikkeling van de VRGZ als netwerkorganisatie beogen wij de samenwerking op het gebied van incidentbestrijding en risico- en crisisbeheersing te versterken door crisispartners en (maatschappelijke) organisaties actief te betrekken in de voorbereiding op (dreigende) incidenten en crisis. Doordat we crisispartners en (maatschappelijke) organisaties in de koude fase al in beeld hebben, kunnen we elkaar tijdens incidenten en crisis sneller vinden en waar nodig veerkrachtig en flexibel gezamenlijk optreden.

Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

- Gezamenlijke risico-inventarisatie en risicoanalyse per dreigingsthema en op basis daarvan benaderen van nieuwe netwerkpartners (keuze voor thema's is afhankelijk van het opstellen van een nieuw Regionaal Risicoprofiel in 2025);
- Onderhouden van ons huidige netwerk door het voeren van accountgesprekken en actualiseren van samenwerkingsafspraken;
- Netwerkpartners betrekken bij vakbekwaamheidsactiviteiten en de evaluatie daarvan;
- Netwerkpartners betrekken bij het opstellen van (boven)regionale planvorming;
- Organiseren van een jaarlijks netwerkevent voor bestuurders, crisisfunctionarissen en netwerkpartners.

3.1.2 Programma GHOR

De GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio) coördineert en leidt de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises en adviseert over risicobeheersing. De GHOR vormt een cruciale schakel tussen gezondheidszorg, veiligheid en openbaar bestuur.

Wat willen we bereiken?

Het Zorgrisicoprofiel is in 2023 vastgesteld om de voorbereiding op rampen en crises risicogericht te verbeteren. Met de systematiek van het zorgrisicoprofiel willen we de samenwerking met en de voorbereiding van het zorgnetwerk versterken. We willen de informatiepositie van de GHOR verstevigen door de aansluiting op het VeiligheidsInformatieknooppunt (VIK) te borgen.

Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

- Samen met Acute Zorgregio Oost en de betrokken GHOR-regio's de voorbereiding (boven)regionaal verder vormgeven;
- Organiseren van een bijeenkomst voor de zorgpartners;
- Opstellen en uitvoeren van een jaarplan vakbekwaamheid GHOR-crisisfunctionarissen;
- Actualiseren van bestaande samenwerkingsafspraken;
- Doorontwikkelen van de systematiek van het Zorgrisicoprofiel;
- Thema Gezondheid in het VIK in Oost-Nederland verder uitbouwen;
- Bijdragen aan VRGZ-programma's met een relatie met de GHOR.

3.1.3 Programma Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie (gemeenten)

Gemeenten hebben als openbaar bestuur een algemene zorgplicht voor hun inwoners en vervullen daarmee een belangrijke rol in de crisisbeheersing. Onze 14 gemeenten zijn dan ook vanaf het eerste moment in een crisis uitvoerend betrokken.

Gemeentelijke crisisbeheersing omvat alle opgeschaalde werkzaamheden van een gemeente ten tijde van een incident, ramp of crisis. Het deel van deze werkzaamheden dat is georganiseerd binnen de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing vindt plaats onder de noemer Bevolkingszorg en/of Crisiscommunicatie, zoals omschreven in het Besluit veiligheidsregio's.

Wat willen we bereiken?

Op basis van het vastgestelde Meerjarenprogramma Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie 2024-2027 willen we de regionale samenwerking tussen gemeenten en veiligheidsregio verder versterken, alsook de vakbekwaamheid en flexibele inzetbaarheid van gemeentelijke functionarissen met een rol in de lokale en regionale crisisorganisatie. In een samenwerkingsovereenkomst tussen gemeenten en VRGZ zijn daartoe afspraken opgenomen over de inzet van gemeentelijke functionarissen in de regionale crisisorganisatie, bereikbaarheid en beschikbaarheid en vakbekwaamheid.

Met het meerjarenprogramma willen we de komende jaren ook nafase en herstel versterken door het inrichten en borgen van nazorg aan eigen personeel en een betere voorbereiding van de overdracht van

werkzaamheden van de crisisorganisatie naar de vaste organisatie van de gemeente(n).

Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

- Organiseren van een verbindingsdag over samenwerking op het gebied van veiligheid;
- Opstellen en uitvoeren van een jaarplan vakbekwaamheid gemeentelijke crisisfunctionarissen;
- Actualiseren van bestaande samenwerkingsafspraken met landelijke en regionale netwerkpartners, waaronder Omroep Gelderland (calamiteitenzender), Stichting Salvage, omgevingsdiensten en de dierenambulances in de regio;
- Gerichte aandacht voor de voorbereiding op de nafase door het implementeren van een nieuwe regionale werkwijze en formats.

3.1.4 Bovenregionale en landelijke samenwerking

De komende jaren ligt er een grote opgave voor de veiligheidsregio's individueel en collectief om te komen tot een toekomstgerichte brandweerzorg en risico- en crisisbeheersing. Dit vraagt om samenwerking, om commitment en om verdere harmonisering van een aantal processen.

De afgelopen jaren is zowel in de landelijke vakraden (samenwerking tussen veiligheidsregio's) als binnen Oost-Nederland al intensief samengewerkt. Mede hierdoor hebben we een inhoudelijke bijdrage kunnen leveren op verschillende onderwerpen waarin we als 25 veiligheidsregio's of als Oost-Nederland (Oost 5) samen optrekken.

Wat willen we per beleidsuitgangspunt bereiken?

We willen efficiëntie en effectiviteit vergroten door landelijke ambities uit de Landelijke Agenda Crisisbeheersing en de Strategische agenda van het Veiligheidsberaad, alsook andere strategische thema's als veiligheidsregio's gezamenlijk op te pakken en zorg te dragen voor harmonisatie en/of uniformiteit. Vanuit het collectief van de 25 veiligheidsregio's kan gestuurd worden op die doelen die gezamenlijk moeten worden vormgegeven.

Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

- Leveren van een bijdrage aan de uitvoering van jaarplannen van diverse landelijke vakraden en netwerken op het gebied van brandweerzorg, risico- en crisisbeheersing en bedrijfsvoering;
- Het koppelen van de VRGZ-beleidsontwikkeling aan de landelijke ontwikkelingen;
- Het verder versterken van data- en risicogericht werken binnen de VRGZ;
- Het verder versterken van de bovenregionale samenwerking met partners en buurregio's.

3.2 Een weerbare organisatie

3.2.1 Risicogericht werken en risicobeheersing

Risicogericht werken betekent dat je de focus legt op risico's die ertoe doen en deze risico's op een adequate wijze beïnvloedt. Dat beperkt zich niet tot het toepassen van regels, maar vraagt ook om het scherp in beeld brengen en afwegen van risico's op basis van heldere doelstellingen.

Risicogericht werken is onlosmakelijk verbonden met informatiegestuurd werken en informatiemanagement. Het werken aan valide data en aan beschikbaarheid van informatie zal ook in 2026 een belangrijke taak zijn.

De noodzakelijke voorbereiding op incidenten en crisis vraagt van publieke en private crisispartners dat zij hun inspanning ten aanzien van de gezamenlijke risico-inventarisatie, analyse en voorbereiding verder intensiveren en harmoniseren. Dit betekent onder meer dat partijen elkaar frequent opzoeken, aanhaken en betrekken bij zowel de inventarisatie en analyse van risico's en dreigingen, als voorbereiding op de respons.

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB) staat landelijk op de politieke agenda. Er is een eerste evaluatie in de maak die van invloed zal zijn op het vervolgproces. Dit maakt het noodzakelijk dat gemeenten, omgevingsdiensten en de VRGZ goed in verbinding staan. De dienstverleningsovereenkomst (DVO) uit 2024 waarin procesafspraken zijn gemaakt over informatiedeling, advisering, toezicht en handhaving zal opnieuw onder de aandacht gebracht worden.

Wat willen we bereiken?

- Doorontwikkelen van risicogericht werken binnen de VRGZ;
- Proactief anticiperen op ontwikkelingen WKB;
- Actualiseren DVO met de omgevingsdiensten, gemeenten en provincie.

Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

- Actief participeren in het landelijke netwerk Risicogericht werken;
- Organiseren van beeldvormende sessies met stakeholders;
- Adviseren en ondersteunen gemeenten op het gebied van evenementenveiligheid;
- Implementeren van de geactualiseerde handreiking evenementenveiligheid;
- Volgen van ontwikkelingen rond de WKB;
- Onderhouden van het netwerk met gemeenten en de omgevingsdiensten.

3.2.2 Versterking voorbereiding en paraatheid

Om toekomstige rampen en/of crises beter en effectiever het hoofd te kunnen bieden streven we naar meervoudige bemensing en paraatheid op sleutelposities. We willen bereiken dat crisisfuncties waarbij 24/7 paraatheid gewenst is, enkelvoudig worden ingevuld. We willen ons richten op vakbekwaamheid van de functionarissen, zodat de juiste mensen met de benodigde competenties op de juiste plek zitten. Om paraatheid en slagkracht te kunnen waarborgen nu en in de toekomst is het van belang dat het strategisch personeelsbeleid ook mee ontwikkelt om het weerbaarheidsvermogen van de VRGZ op langdurige crises en incidenten te ondersteunen. Ook wordt bij de Brandweer het traject VLAM 2.0 geïmplementeerd. VLAM staat voor Vrijwilligheid is van Levensbelang van ons Allemaal voor nu en (over)Morgen) en gaat over het vinden, boeien en binden van vrijwilligers aan de organisatie

Wat willen we bereiken?

- Doorontwikkelen en professionaliseren van de regionale crisisorganisatie zoals reeds ingezet;

- Paraatheid op basis van gezamenlijke planvorming en capaciteitsplanning;
- Stimuleren van het boeien, binden en verbinden van vrijwilligers;
- Vernieuwen van het strategisch personeelsbeleid (zie ook HRM);
- Versterken van de regionale dekking;
- Versterken van de regionale paraatheid en slagkracht.

Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

- Implementeren van de aanbevelingen uit de regionale en landelijke onderzoeken met betrekking tot langdurige crisis en veerkracht (2025);
- In gezamenlijkheid ontwikkelen en opstellen of actualiseren van landelijke en (boven)regionale planvorming;
- Het in de praktijk oefenen van deze plannen met de betrokken netwerkpartners;
- Implementeren van traject VLAM 2.0;
- Implementeren van dashboards met sturingsinformatie;
- Updaten van het regionaal bluswaterbeleid.

3.2.3 Bevorderen van kwaliteit en professionaliteit

Hulpverleners en crisisfunctionarissen worden door de VRGZ opgeleid om vakbekwaam te worden en te blijven. Dit doet de VRGZ door mens-, vraag- en competentiegericht aanbod aan te bieden en een veilige lerende omgeving te creëren. Een wisselend aanbod, online en fysiek, stelt de crisisfunctionaris in staat om kennis, vaardigheden en attitudes (competenties) aan te leren en/of te trainen. De VRGZ biedt hiervoor een veilig leerklimaat, met ruimte voor het opdoen en delen van kennis, reflectie op ervaringen en leren.

We evalueren niet alleen ‘omdat het moet’ maar vooral om nog beter te worden in het monodisciplinair en/of multidisciplinair samenwerken tijdens grote incidenten. Iedereen heeft daarin een eigen rol, bijdrage en verantwoordelijkheid. Van het durven benoemen van tips en tops, tot het eigen maken van relevante leerpunten.

Evalueren zorgt daarnaast voor de verbinding tussen theorie in de koude en lauwe fase (risicobeheersing en voorbereiding) en praktijk (de uitvoering tijdens oefeningen en incidenten). Daarmee zorgen we er samen voor dat we als brandweer en als regionale crisisorganisatie blijven leren en verbeteren. Er wordt optimaal geleerd, wanneer op basis van nieuw opgedane kennis (organisatorische) maatregelen worden genomen en/of processen, werkwijzen, vaardigheden en gedrag worden aangepast.

Wat willen we per beleidsuitgangspunt bereiken?

- Vakbekwame hulpverleners en crisisfunctionarissen op basis van landelijk of regionale vakbekwaamheidskwalificaties;
- Continu verbeteren van de monodisciplinaire en multidisciplinaire samenwerking;
- Actuele plannen, inzetprocedures en werkwijzen;
- Ondersteunen van het vereenvoudigen van het brandweeronderwijs;
- Vergroten van het adaptieve vermogen van de brandweerorganisatie.

Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

- Uitvoering geven aan multidisciplinaire en monodisciplinaire jaarplannen vakbekwaamheid;
- Ontwikkelen van multimediale leermaterialen, waarbij er ook aandacht voor nieuwe type crises en langdurige crises;
- Monitoring, toetsing en registratie van vakbekwaamheid;
- Inrichten en uitvoeren van evaluaties van oefeningen en incidenten;
- Organiseren van leertafels na elk GRIP-incident;
- Registratie en monitoring van leer- en verbeterpunten;
- Geselecteerde business cases worden vertaald in het innovatieplan voor de brandweer als onderdeel van het faciliteren van toekomstgerichte brandweerzorg.

3.2.4 Versterken van een weerbare samenleving

De noodzaak voor het versterken van de weerbaarheid van de samenleving wordt inmiddels breed besproken in het publieke debat. Dit heeft te maken met de geopolitieke dreiging die leidt tot grotere risico's op maatschappelijke ontwrichting door een hybride of militair conflict. Ook andere ontwikkelingen zoals netcongestie en bijvoorbeeld veilige energietransitie doen een beroep op onze inwoners. De veiligheidsregio's zullen gezamenlijk en met hun besturen moeten verkennen welke rol zij hierin willen en kunnen spelen ook met het oog op de belangrijke, nog niet verder gespecificeerde rol die door de rijksoverheid wordt toebedeeld aan veiligheidsregio's in deze periode van geopolitieke dreigingen, cyberdreigingen en klimaatverandering en gezien de mogelijk beperkte beschikbare middelen.

Wat willen we bereiken?

Vergroten van de aandacht voor weerbaarheid door middel van publiekscommunicatie en het gericht betrekken van de samenleving bij de voorbereiding op crisis.

Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

- Samen met andere overheden en maatschappelijke partijen geven we uitvoering aan publiekscommunicatie, gericht op de activering van de samenleving en de eigen verantwoordelijkheid van burgers bij de voorbereiding en aanpak van crises;
- Samen met andere overheden en maatschappelijke partijen geven we uitvoering aan een online informatie- en adviescentrum voor slachtofferregistratie, informatievoorziening en dienstverlening aan slachtoffers, nabestaanden en andere geïnteresseerden na een ramp of crisis;
- Faciliteren van het ambtelijk en bestuurlijke gesprek over de ambities en de rol van de veiligheidsregio op dit vraagstuk.

3.2.5 Versterken van een weerbare organisatie

In 2025 wordt de continuïteit van de VRGZ als organisatie in het kader van het dreigingsbeeld nader onderzocht. Op basis van deze analyse wordt een programma opgesteld en ingevoerd. We willen ervoor zorgen dat wij als operationele dienst een minimaal aantal dagen kunnen blijven opereren om zodanig de rol als hulpverlener zoveel mogelijk te kunnen blijven vervullen in een crisissituatie.

Wat willen we bereiken?

- De VRGZ-organisatie is in staat om meerdere dagen te kunnen opereren als zij getroffen wordt door uitval van vitale infrastructuur;
- De VRGZ kan haar netwerk- en operationele rol als voorspelbare partner blijven continueren.

Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

- Implementeren van maatregelen ter verhoging van de continuïteit van de organisatie;
- Continue aandacht voor de eigen weerbaarheid en continuïteit;
- Onderzoeken hoe brandweerkazernes een rol kunnen vervullen als lokaal steunpunt voor burgers en bestuur vanuit het gegeven dat de brandweer in staat is om gedurende meerdere dagen om te gaan met uitval van infrastructuur.

3.3 Informatiemanagement

Informatiegestuurde veiligheid (IGV) draagt bij aan een veiliger en weerbaarder Nederland, want informatie ondersteunt de besluitvorming en is de basis van het handelen en de samenwerking. Door het realiseren van een goede informatiepositie in het netwerk ontstaat er een realtime beeld van kwetsbaarheden en dreigingen die tot incidenten kunnen leiden. De informatiepositie is essentieel om effectief en efficiënt op te treden bij incidenten, rampen, crisis en bij de voorbereiding hierop. Daarnaast is het terugdringen van risico's en het sturen en verantwoorden daarop ook mogelijk bij een goede informatiepositie. Om informatiegestuurd werken mogelijk te maken is het van belang dat er informatie-uitwisseling plaatsvindt binnen de veiligheidsregio, met partners en landelijk, met andere veiligheidsregio's en met de Rijksoverheid.

Het VIK is de plek binnen de VRGZ waar veel informatie wordt ontsloten. Die informatie komt van de eigen organisatie en van partners; het VIK brengt deze samen. Hiermee vult de veiligheidsregio haar rol als informatie gestuurde netwerkregisseur.

Wat willen we bereiken?

- Robuuste en betrouwbare informatiedeling en verwerking, zodat de professional beschikt over de juiste kennis.

Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

- VIK verder uitbouwen als collectieve ondersteuning voor gezamenlijke informatievoorziening binnen Gelderland-Zuid;
- Afspraken maken over het verzamelen, opslaan, verwerken en delen van vertrouwelijke informatie binnen het netwerk van crisispartners;
- Verder uitbouwen witte informatiebron Oost-Nederland, waarmee permanente monitoring van het geneeskundig beeld en van de actuele beschikbaarheid van acute zorg mogelijk wordt;
- Verder werken aan aansluiting VIK op Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk (KCR2) als landelijke voorziening;
- 24/7 Risico-monitoring en -duiding;
- Werken aan het op orde brengen en houden van actuele cijfers over brandweerzorg en crisisbeheersing;
- Samenwerken met partners om de beschikbaarheid van operationele brandweerdata te faciliteren ten behoeve van incidentbestrijding.

3.4 Landelijke ontwikkelingen

3.4.1 Nieuwe Wet Crisisbeheersing en Brandweerzorg

Per 1 januari 2026 zal naar verwachting de eerste tranche van de herziening van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) in werking treden. In de eerste tranche gaat het onder andere over de inrichting van het stelsel als geheel en het versterken van de verbinding tussen het lokale, regionale, bovenregionale en nationale niveau, evenals tussen de algemene en functionele ketens.

In 2026 staat naar verwachting de consultatie van het wetgevingstraject van de tweede tranche van wijzigingen gepland. De tweede tranche zal zich richten op onder andere:

- Adviesfunctie algemeen bestuur voor brandveiligheid en risicobeheersing;
- Positie en taken GHOR in het stelsel;
- Verbetering brandweer- en crisisonderwijsstelsel;
- Raamwerk voor presterend vermogen veiligheidsregio en brandweer;
- Bevolkingszorg (gemeentelijke werkzaamheden ten tijde van een incident, ramp of crisis);
- Financieringssystematiek.

In de Kaderbrief 2027 zullen we nader ingaan op de voorgenomen wijzigingen en wat dit betekent voor de VRGZ.

Wat gaan we hiervoor doen in 2026?

- Monitoren van de voorgenomen wijzigingen in de Wet Veiligheidsregio's en het adviseren van het bestuur over de mogelijke impact voor de VRGZ.

4

Programma Regionale Ambulancevoorziening



4 Programma Regionale Ambulancevoorziening

De eerdergenoemde speerpunten van het regionaal beleidsplan zijn ook van toepassing op het programma Regionale Ambulancevoorziening (RAV). Dit programma wordt uitgevoerd door Ambulancezorg Gelderland-Zuid (AZGZ). AZGZ is een erkende gezondheidszorginstelling en voert haar werkzaamheden uit op grond van de door het Ministerie van VWS verstrekte aanwijzing in het kader van de Wet ambulancezorgvoorzieningen.

Hieronder lichten we de ontwikkelingen toe die specifiek voor de ambulancezorg gelden.

4.1 Ambulancezorg Gelderland-Zuid

De ambulancesector kent de komende jaren verschillende uitdagingen. Door demografische ontwikkelingen neemt het aantal en de complexiteit bij zorgvragers de komende jaren toe, wat ook de kosten doet toenemen. Tegelijkertijd wil de politiek die stijgende zorguitgaven drukken. Veranderingen in het (acute) zorgsysteem zullen als gevolg daarvan de komende jaren noodzakelijk zijn. De overheid zal moeten overwegen hoe de beschikbaarheid en toegankelijkheid van de zorg ook in de toekomst gewaarborgd kan worden. De focus van AZGZ ligt op de continuïteit van de ambulancezorg en de ontwikkelingen die hieraan bijdragen.
AZGZ is breed betrokken bij- en werkt graag samen met (keten)partners binnen de acute zorgverlening. AZGZ is zowel met het Regionaal Overleg Acute Zorgketen (ROAZ) als samen met ketenpartners bezig om via verschillende oplossingsrichtingen te bekijken hoe de acute zorg beschikbaar en bereikbaar te houden. Hiervoor is samenwerking met al onze partners van essentieel belang. AZGZ is vertegenwoordigd in lokale, regionale en landelijke samenwerkingsverbanden, met als primair doel de juiste zorg op de juiste plaats op het juiste moment. Hieronder worden de speerpunten voor 2026 besproken.

4.2 Zorgcoördinatie

AZGZ ziet zorgcoördinatie als een intensivering van samenwerking tussen de (acute)zorgaanbieders. Bij zorgcoördinatie wordt in een regio de in-, door- en uitstroom van en naar acute zorg door verschillende zorgaanbieders gezamenlijk en gecoördineerd ingericht. Uiteindelijke doel is om de juiste zorg bij de juiste persoon op het juiste moment te kunnen blijven verlenen. Het gaat om alle activiteiten gericht op het regisseren, afstemmen en bewaken van de organisatie en de uitvoering van de zorgverlening aan de patiënt met een acute zorgvraag. Dit zal niet meer op één fysieke locatie zijn; AZGZ investeert in digitale vormen van samenwerking door systemen te koppelen hetgeen beter inzicht geeft in elkaars processen.

Wat willen we bereiken?

Het doel van AZGZ is om de juiste zorg bij de juiste persoon op het juiste moment te kunnen blijven verlenen.

Wat gaan we doen in 2026?

AZGZ spant zich in om goed aangesloten te blijven bij ontwikkelingen en neemt verantwoordelijkheid om de implementatie en samenwerking in het kader van zorgcoördinatie in de regio verder uit te voeren. De exacte vorm waarin dit moet gaan plaatsvinden is continu onderwerp van dialoog.

4.3 Schaarste materiaal en materieel

Het risico op schaarste in materiaal en materieel wordt nauwlettend in de gaten gehouden. In de afgelopen jaren is het een aantal keer voorgekomen dat er schaarste dreigde bij met name brandstof en medicatie. Met name de vertraagde levering van bepaalde materialen kan tot knelpunten leiden. Voorbeelden hiervan zijn het (tijdig) opleveren van nieuwe voertuigen, de levering van medicatie en medische verbruiksartikelen en de levering van batterijen voor medische apparatuur. Verwacht wordt dat deze schaarste in 2026 nog steeds aan de orde zal zijn.

Wat gaan we doen in 2026?

- Periodiek monitoren van beschikbaarheid per middel zodat op tijd geëscaleerd kan worden.
- AZGZ wil onderzoeken hoe middelen verduurzaamd kunnen worden door circulaire materialen aan te schaffen.
- AZGZ wil investeren in multi-inzetbaarheid van voertuigen. Een voorbeeld is een Speciality care voertuig dat voor meerdere doeleinden inzetbaar is zoals voor Advanced Life Support (ALS) en spoed Intensive Care (IC) transport.

Het gebruik van het C2000-communicatiesysteem zal op termijn stoppen en vervangen worden. Doorontwikkeling van het huidige Push-to-talk communicatiesysteem zal hier een oplossing voor zijn. AZGZ is daarom gestart met het gebruik van Push-to-talk voor de midden-complexe ambulancezorg. Op geleide van de ervaringen zal dit vervolgens uitgerold worden naar de overige eenheden van de ambulancezorg. Hiermee sorteert AZGZ voor op de toekomst mocht C2000 langdurige uitval gaan kennen.

4.4 Arbeidsmarktproblematiek

De krapte op de arbeidsmarkt is in de gezondheidszorg merkbaar. Ook de ambulancezorg heeft op onderdelen steeds meer moeite om vacatures goed in te vullen. Zo heeft de meldkamer ambulancezorg extra moeten investeren om personeel te werven, te selecteren en op te leiden. Hiervoor heeft AZGZ een wervings- en opleidingsplan gerealiseerd. Dit heeft resultaat opgeleverd, maar vergt een doorlopende inspanning en genereert hogere kosten. De meldkamer verwacht medio 2026 weer op formatie te zijn. Het werven van ambulancezorgprofessionals voor de rijdende dienst gaat nu nog goed, maar ook daar verwachten we dat het moeilijker wordt om vacatures in te vullen.

Wat willen we bereiken?

We willen meer zorg op maat aanbieden in samenwerking met ketenpartners door nadere samenwerking met ketenpartners te zoeken en innovaties te stimuleren.

Wat gaan we doen in 2026?

AZGZ zal ook in 2026 inzetten op een intensieve samenwerking met ketenpartners en bijdragen aan de ontwikkelingen van innovaties binnen de zorgketen.

4.5 Kerngegevens ambulancezorg

Kerngegevens	
Eenheden	**Voorgenomen**
Opkomstlocaties	4
Voorwaardenscheppende locaties	9
A-ambulances en B-ambulances	30
Mobiele Intensive Care Unit (MICU)	2
Rapid Responder voertuigen	3

Tabel 1: kerngegevens ambulancezorg

4.6 Streefwaarden ambulancezorg

Streefwaarden	
Operationele inzetprestatie	**Verwacht**
A0 en A1-ritten ambulance	ca. 12.000
A0 en A1-ritten binnen 15 minuten	95%
A0 en A1-ritten gemiddelde meldtijd	max. 1:40
A0 en A1-ritten gemiddelde opstarttijd	max. 0:45
A0 en A1-ritten gemiddelde rijtijd	6:30
A0 en A1-ritten gemiddelde responstijd	8:55
A2-ritten ambulance	ca. 9.000
A2-ritten binnen 30 minuten	98%
Vakbekwaamheid	
Medewerkers met bekwaamheidsverklaring	100%

Tabel 2: streefwaarden ambulancezorg

**Maximale normtijden voor de A0 en A1-ritten zijn vooralsnog hetzelfde totdat de wet dit aanpast.*

5

Bedrijfsvoering



5 Bedrijfsvoering

5.1 Inleiding

De VRGZ wordt geleid door een directie bestaande uit de directeur Brandweer en Crisisbeheersing en de directeur Ambulancezorg en Bedrijfsvoering, tevens secretaris van het bestuur. De GHOR (onderdeel van de sector Crisisbeheersing) wordt aangestuurd door de Directeur Publieke Gezondheid (DPG) die ook directeur is van GGD Gelderland-Zuid (GGD GZ).
De sector Bedrijfsvoering voert ondersteunende taken uit ten behoeve van primaire proces van de VRGZ en bestaat uit de afdelingen HRM, Informatievoorziening, Financiën & Inkoop, Vastgoed & Facility Management en Communicatie. De GGD neemt dienstverlening van de sector Bedrijfsvoering af.

Ontwikkelingen die invloed hebben op de veiligheidsregio kennen ook financiële gevolgen. Daarnaast hebben we te maken met autonome ontwikkelingen, zoals prijsstijgingen en nieuwe wet- en regelgeving of aanpassingen hiervan. Deze autonome ontwikkelingen worden conform bestuurlijke afspraken als uitzetting in de begroting opgenomen. Op dit moment is de exacte financiële uitwerking bij sommige ontwikkelingen nog niet helder. Wij beschrijven dit hieronder. De VRGZ volgt deze ontwikkelingen en zodra deze duidelijkheid er wel is, zal het bestuur hierover worden geïnformeerd en worden concrete voorstellen uitgewerkt.

De belangrijkste algemene ontwikkelingen die we nu zien zijn:

1. Doorontwikkelingen binnen de organisatie
Om te blijven voldoen aan de veranderende eisen en verwachtingen van stakeholders, wordt de organisatie continu doorontwikkeld. Dit omvat het versterken van interne processen, het verbeteren van de bedrijfsvoering en het investeren in kennis en vaardigheden van medewerkers. Deze ontwikkelingen zijn noodzakelijk voor de continuïteit en kwaliteit van onze dienstverlening.

2. Nieuwe wet- en regelgeving
De invoering van nieuwe wet- en regelgeving brengt operationele en financiële consequenties met zich mee. Voorbeelden hiervan zijn de landelijke PTSS-regeling en de mogelijke vitaalverklaring. Deze verplichtingen leiden mogelijk tot extra investeringen en administratieve lasten, aanpassingen in werkwijzen en software en de inzet van aanvullende expertise. Zowel voor PTSS als de vitaalverklaring is nog niet duidelijk wat de exacte financiële consequenties zijn (zie ook 5.1.1 en 5.1.2). Voor de regeling PTSS ligt nu een aanvraag bij het Rijk, want zonder Rijksbijdrage is deze regeling onbetaalbaar. Op dit moment is voor nieuwe wet- en regelgeving geen extra financiering opgenomen in de begroting. Als financiële effecten concreet worden en om uitzettingen vragen, worden deze aan het bestuur voorgelegd. De VRGZ monitort dit scherp.

3. Stijgende eisen privacy en security
De steeds grotere rol van data gaat gepaard met strengere eisen van privacy en security die impact hebben op de bedrijfsvoering van de VGRZ. Een adequate inrichting van systemen en processen vraagt voortdurend om investeringen in IT-infrastructuur, cyberveiligheid, softwarelicenties en opleidingen.

Het opvangen van deze ontwikkelingen vraagt op termijn om extra middelen of een herprioritering van taken om te voorkomen dat vernieuwingen worden vertraagd of zelfs geheel achterwege blijven. Wij houden deze ontwikkelingen en de impact hiervan scherp onder de aandacht.

5.1.1 HRM

Het versterken van het personeelsbeleid is een van de doelstellingen uit het Regionaal Beleidsplan 2024-2027. Daar geeft de afdeling HRM in 2026 uitvoering aan op onder andere de thema's Leiderschapsontwikkeling en Strategische Personeelsplanning.

Leiderschapsontwikkeling

De ontwikkeling van leiderschap binnen de VRGZ is een doorlopend proces. Het beoogde resultaat is een versterkte eenheid en uniformiteit in leiderschapsstijl binnen alle sectoren van de VRGZ. Dit draagt bij aan meer eigenaarschap en een sterkere voorbeeldfunctie binnen de organisatie.

Strategische personeelsplanning

Met strategische personeelsplanning willen we ons personeelsbestand kwantitatief en kwalitatief beter laten aansluiten op toekomstige ontwikkelingen. Het beoogde resultaat is een goed opgeleide en toekomstbestendige organisatie die klaar is om in te spelen op de veranderende arbeidsmarkt en sectorale ontwikkelingen. Dit is extra belangrijk in deze krappe arbeidsmarkt. We doen dit met een integrale aanpak, waarin zowel een opleidingsplan als een plan van aanpak worden ontwikkeld om de personele inzet structureel te versterken. Het opleidingsbudget bedraagt 1,5% van de loonsom. Echter, de verwachting is dat dit budget onvoldoende zal zijn om alle benodigde opleidingen en trainingen te bekostigen, waardoor aanvullende financiering of interne keuzes noodzakelijk zijn. Gezien de onzekerheid zijn hiervoor geen extra activiteiten of middelen opgenomen. Zodra hierover concretere voorstellen opgesteld zullen worden, zullen deze separaat worden voorgelegd.

Mentale weerbaarheid en PTSS-beleid

Het afgelopen jaar is veel ingezet op mentale weerbaarheid en hebben we de psychosociale ondersteuning van onze medewerkers verstevigd. Wij willen huidige en voormalige medewerkers passende ondersteuning bieden op het gebied van mentaal welzijn.

Op dit moment wordt gewerkt aan een landelijke PTSS-regeling. Het doel hiervan is om het ontstaan van PTSS te voorkomen en anderzijds om medewerkers met PTSS-gerelateerde klachten adequaat te begeleiden. Er is een landelijke toolbox beschikbaar gesteld, die binnen de VRGZ wordt geïmplementeerd. De VRGZ heeft met hulp van de toolbox de interne processen rondom PTSS in kaart gebracht.

Op landelijk niveau wordt overlegd tussen de Veiligheidsberaad, het Rijk en de veiligheidsregio's over de landelijke regeling. De minister is gevraagd bij te dragen aan de collectieve kosten voor uitvoering van de regeling. Als de regeling met terugwerkende kracht wordt toegepast en het ministerie geen geld toekent, zullen alle inspanningen en de daaruit voorvloeiende financiële consequenties op dit gebied door de veiligheidsregio waar de medewerker in dienst is of was, door de VRGZ moeten worden gedragen. Dit kan leiden tot hoge kosten waar op dit moment geen dekking voor is.

5.1.2 Informatievoorziening

Digitale infrastructuur versterken

Het contract met RAM-IT voor support voor IT Infra en systeembeveiliging voor VRGZ en GGD eindigt in december 2025. Daarvoor heeft in 2024 een aanbesteding plaatsgevonden. In 2025 zal in samenwerking met de geselecteerde leverancier de implementatie worden gerealiseerd. Dit kan een uitloop hebben van een jaar in verband met de transitie van de overnemende partij waaraan het beheer wordt overgedragen. De kosten van de nieuwe leverancier zijn op het moment van schrijven nog niet in beeld. Gezien de prijsontwikkelingen in de markt kunnen de kosten hoger uitvallen. Hier staat op dit moment nog geen financiële dekking tegenover. Indien dit het geval is zullen hiertoe concrete voorstellen worden opgesteld.

Uitbreiden BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid)

Er zijn diverse wetten en richtlijnen om organisaties te helpen het cyberrisico te verminderen, waaronder de Europese NIS2-richtlijn, die wordt omgezet naar de Cyberbeveiligingswet (Cbw). Hoewel de VRGZ nog niet onder deze Cbw viel, is het voor de toekomst wel van belang dat we voldoen aan de eisen vanuit de Cbw, aangezien de BIO al geldend is voor de veiligheidsregio en dezelfde vereisten (of zwaarder) van toepassing zullen zijn door het vitaal verklaren van veiligheidsregio's zoals hieronder beschreven.

Vitaalverklaring

De verwachting is dat de VRGZ 'vitaal' verklaard wordt. Dit houdt in dat de VRGZ aangemerkt wordt als organisatie waarvoor geldt dat bij verstoring, uitval of manipulatie van een proces of dienst dermate ernstige gevolgen kunnen optreden dat deze de nationale veiligheid kunnen schaden. Als vitale aanbieder krijgen we daarmee een belangrijke taak in het continueren van vitale processen, zoals crisesbestrijding en uitoefenen van brandweertaken. Daarom is het van belang dat we zicht hebben op risico's en hier voldoende maatregelen tegen nemen: strakkere processen, meer controles, meer specifieke kennis en vaardigheden alsook hardware en software. De druk op het redundant uitvoeren van systemen en processen zal een nog grotere rol gaan spelen en ook dit zal een investering vereisen. Wat de exacte consequenties zijn van het vitaal verklaard worden is op dit moment nog niet helder. Dat betekent ook dat de benodigde financiële investeringen op dit moment nog niet volledig kunnen worden ingeschat.

Omdat de cyberdreiging blijvend is en de impact van een cyberaanval groot kan zijn zal cybersecurity een hoge prioriteit hebben in 2026. Vanuit het landelijke versnellingsplan Informatieveiligheid wordt gewerkt aan het versterken van de cyberweerbaarheid van de veiligheidsregio's. Daar sluit de VRGZ bij aan. Voor onze interne organisatie betekent dit dat er extra eisen worden gesteld aan security (extra monitoring).

Privacy

Het blijvend voldoen aan (nieuwe/herziene) wet- en regelgeving en normenkaders, stelt de VRGZ voor uitdagingen. Ondertussen blijven de huidige verplichtingen van kracht. Het op de juiste manier voldoen aan de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming op een toegankelijke manier, zoals deze verwacht wordt van de overheid, zorgt in een dynamische organisatie voor behoorlijke dilemma's. Omdat voor de VRGZ slechts 0,5 fte Privacy Officer beschikbaar is moeten we keuzes maken welke risico's wel of niet worden verkleind of beheerst. En dit niet

alleen voor ons als organisatie, maar voor alle partners, verwerkers, leveranciers e.d. die namens ons en met onze gegevens werken.

Nieuwe archiefwet
De Rijksoverheid wil de Archiefwet 1995 moderniseren zodat deze beter aansluit bij de praktijk van het digitale informatiebeheer. De verwachting is dat deze wet ingaat op 1 januari 2026. Wij verwachten hiervoor andere en mogelijkerwijs duurdere software aan te moeten schaffen. Daarnaast moet de dienstverleningsovereenkomst met archiefbeheerder Regionaal Archief Nijmegen worden aangepast.

5.1.3 Financiën en Inkoop

Structurele kosten structureel dekken
Een financieel gezonde veiligheidsregio is essentieel om de uitdagingen die op de inwoners, gemeenten en de veiligheidsregio afkomen het hoofd te bieden. Financieel gezond betekent onder andere structurele kosten, structureel dekken. Een voorbeeld is het besluit van het Algemeen Bestuur in 2025 over een toekomstbestendige vastgoedinrichting. Aanleiding is de onderwaardering van het vastgoed in de huidige opbouw van de kapitaallasten, veroorzaakt door het feit dat de kazernes bij overdracht van onze gemeenten aan de VRGZ in 2014 tegen de (lagere) boekwaarde zijn overgedragen en niet tegen de (hogere) marktwaarde. Naast de uitdaging op vastgoed is de ondersteuning door Bedrijfsvoering een belangrijke component voor een toekomstbestendige veiligheidsregio. De verwevenheid tussen Bedrijfsvoering en het primair proces is steeds groter. De opdracht aan de veiligheidsregio kan niet uitgevoerd worden zonder goede ondersteuning op het primair proces. Dit raakt alle afdelingen binnen Bedrijfsvoering.

Doorontwikkeling inkoopproces
In 2026 worden de laatste onderdelen van het Inkoopverbeterplan afgerond. In 2025 is gestart met het deelproject purchase-to-pay, met als doel het eenvoudiger maken van bestellingen en betalingen. Daarnaast wordt in 2026 het HRM-deelproject afgerond. Het doel van dit project is om de inkoopkennis in de organisatie te verbeteren en te borgen dat betrokkenen bij inkoop hun taak goed uit kunnen voeren.

Kostenverdeelsystematiek
Het Algemeen Bestuur heeft in 2024 opdracht gegeven tot een onderzoek naar de gehanteerde methodiek om de kosten van de VRGZ over de gemeenten te verdelen. Dit onderzoek richt zich op een analyse van de huidige verdeelmethodiek en de mogelijke aanpassingen daarvan. De financiële consequenties van keuzen van het bestuur hierin zullen geen impact hebben voor de begroting van de VRGZ maar mogelijk wel voor de begrotingen van individuele gemeenten. De uitkomsten van deze besluiten worden naar verwachting verwerkt in de gemeentelijke begrotingen van 2027.

5.1.4 Vastgoed- & Facility Management

Verduurzaming vastgoed/uitvoeren duurzaam meerjarig onderhoudsplan
Het herziende Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) wordt in 2026 uitgevoerd. Daarnaast moeten de panden van de VRGZ voldoen aan de wettelijke duurzaamheidseisen. Dit vraagt om substantiële investeringen,

wat een kostenverhogend effect heeft. Momenteel is er nog geen budget beschikbaar, terwijl cruciale installaties aan vervanging toe zijn. In de resultaatbestemming voor 2024 is voorgesteld een bestemde reserve te vormen om de extra lasten die deze duurzaamheidsaanpassingen met zich meebrengen de komende jaren uit deze reserve te bekostigen.

Het onderzoek naar de toekomst van de huisvesting van de VRGZ loopt nog. Als de definitieve besluiten door het Algemeen Bestuur zijn genomen, wordt een implementatieplan gemaakt om het vastgoed de komende jaren toekomstbestendig te maken. De financiële consequenties hiervan worden naar verwachting verwerkt in de begroting van 2027.

Elektrificatie wagenpark

Ook ons wagenpark moet voldoen aan de duurzaamheidseisen die zijn afgesproken in het klimaatakkoord. Onderdeel daarvan is de elektrificatie van het wagenpark. Deze vereist aanvullende investeringen in de aanleg van elektrische laadvoorzieningen op diverse locaties. Een uitdaging hierbij vormt de beperkte capaciteit vanuit netbeheerder Liander. Het aanhoudende probleem van netcongestie blijft een onzekere factor, omdat Liander niet altijd kan voldoen aan de groeiende stroomvraag. Dit risico wordt nauwlettend gemonitord en waar mogelijk in de planning meegenomen.

PFAS-onderzoek

In opdracht van de Provincie Gelderland zijn onderzoeken uitgevoerd naar de aanwezigheid van PFAS op VRGZ-percelen. De resultaten van deze onderzoeken worden rechtstreeks aan de provincie gerapporteerd. Op dit moment zijn er nog geen uitslagen bekend. Voor negen locaties zijn bodemmonsters genomen, waarvan bij vier locaties een herhalingsonderzoek heeft plaatsgevonden. De verdere aanpak en mogelijke consequenties worden in afstemming met de provincie bepaald.

5.1.5 Communicatie

Team Communicatie werkt organisatiebreed en sectoroverstijgend. De veranderende wereld leidt ook in Veiligheidsregio Gelderland-Zuid tot nieuwe risico's (klimaatadaptatie, energietransitie) en taken. Dit vraagt om een slagvaardig team Communicatie dat professioneel en daadkrachtig inspeelt op de actualiteit zonder de communicatiebehoefte van brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing uit het oog te verliezen, steeds ten behoeve van inwoners, bedrijven, crisis- en netwerkpartners.

De formatie van team Communicatie in Gelderland-Zuid is ten opzichte van de overige 24 veiligheidsregio's smal georganiseerd, terwijl de communicatieve ondersteuning bij het uitvoeren van wettelijke taken hetzelfde vraagt als elders in het land. De in 2025 ingezette koers van het bundelen van communicatiekracht en -budget, met noodzakelijke verbeterprocessen, zoals het communicatiever maken van de eigen organisatie, wordt in 2026 voortgezet.

Daarnaast zal VRGZ in een gepast tempo meegaan in noodzakelijke aanpassingen op basis van de landelijke wet- en regelgeving, bijvoorbeeld op het gebied van digitale toegankelijkheid, informatieveiligheid en Woo. Ook worden landelijk (RCDV) inspanningen gevraagd op het gebied van risicocommunicatie (weerbare samenleving), regionaal (Oost 5) op het gebied van informatiegestuurde veiligheid en intern op het gebied van

arbeidsmarktcommunicatie, zodat VRGZ zowel met (vrijwillige) brandweer als ambulancedienst een aantrekkelijke werkgever blijft.

5.2 Verbonden partijen

GGD Gelderland Zuid

De VRGZ werkt intensief samen met de GGD Gelderland-Zuid op het gebied van de bedrijfsvoering (geleverd door de afdelingen Vastgoed & Facility Management, HRM, IV en Financiën & Inkoop).

Meldkamer Oost- Nederland

Voor de Meldkamer Oost-Nederland (MKON) is een construct Kosten Gemene Rekening (KGR) opgezet. Kern van een dergelijk construct is dat gezamenlijk het risico gedragen wordt en dat geen btw in rekening gebracht hoeft te worden over de dienstverlening. Het personeel is in dienst gekomen van de VNOG. De VRGZ draagt op basis van een verdeelsleutel bij.

Er is in beide gevallen geen sprake van een verbonden partij in die zin dat de VRGZ risico's draagt die vanuit de andere partij worden veroorzaakt anders dan vanuit de inhoudelijke samenwerking. Wel zijn er kosten gemoeid met het eventueel verbreken van het samenwerkingsverband.

5.3 Wet open overheid

In 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Op basis van de Woo dienen bestuursorganen in de jaarlijkse begroting een openbaarheidsparagraaf op te nemen, waarbij aandacht wordt besteed aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet. In de jaarlijkse verantwoording doet het bestuursorgaan verslag van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

Actieve openbaarmaking

Een belangrijk onderdeel van de Woo is de verplichting tot actieve openbaarmaking van 17 informatiecategorieën door alle bestuursorganen. Deze 17 categorieën hoeven niet allemaal tegelijk openbaar gemaakt te worden, maar de wetgever heeft bepaald dat dit gefaseerd (per informatiecategorie) kan gebeuren. Per 1 november 2024 moeten bestuursorganen de eerste vijf informatiecategorieën in de Wet open overheid (Woo) actief openbaar maken. Het gaat dan om de volgende informatiecategorieën:

- wetten en algemeen verbindende voorschriften;
- overige besluiten van algemene strekking;
- informatie over de organisatie en werkwijze;
- bereikbaarheidsgegevens;
- vergaderstukken van de Staten-Generaal.

Mogelijk worden in de loop van 2025 en 2026 aanvullende informatiecategorieën verplicht die actief openbaar gemaakt moeten worden. De exacte planning en details hiervan worden op een later moment door de wetgever bekendgemaakt.

De ontwikkelingen rondom de Woo worden nauwlettend gevolgd om tijdig voorbereidingen te treffen voor de toekomstige verplichtingen tot actieve openbaarmaking.

Woo-index

Om de actieve openbaarmaking conform de Woo te ondersteunen is er een verwijsindex, de ‘Woo-index’, en een zoekfunctie op Overheid.nl. De VRGZ is al gestart met actieve openbaarmaking van bijvoorbeeld informatie over organisatie en bereikbaarheidsgegevens (vermeld in het Register van Overheidsorganisaties). De Woo-index verwijst voor wat betreft de categorie Wetten en algemeen verbindende voorschriften en de categorie Overige besluiten van algemene strekking naar officielebekendmakingen.nl. Daarnaast publiceert de VRGZ ook tal van stukken op de eigen VRGZ-website.

Woo-verzoeken

In 2024 is de basis gelegd voor de inrichting op de openbare website van de VRGZ, zodat burgers hier vanaf 2025 hun Woo-verzoeken via een webformulier kunnen indienen.

6

Paragrafen



6 Paragrafen

6.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf komen de normering van de algemene reserve, het weerstandsvermogen en de weerstandscapaciteit aan de orde. Daarnaast worden de risico's van de VRGZ beschreven. Voor het beleid over weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt verwezen naar bijlage 8.5 Financiële spelregels.

6.1.1 Algemene reserve, weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit

Programma Crisis- en Rampenbestrijding

Algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding Bedragen * € 1.000,-	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Norm eigen vermogen (5% van de baten)	3.457	3.457	3.484	3.488
Algemene reserve rampenbestrijding	3.097	3.097	3.097	3.097
Percentage eigen vermogen van de baten	4,48%	4,48%	4,44%	4,44%

Tabel 3: algemene reserve C&R

Bestemde reserves worden niet meegenomen in deze toetsingstabel van het eigen vermogen.

Het saldo van de algemene reserve is lager dan de norm van 5%. Indien positieve resultaten behaald worden geldt als uitgangspunt dat dit resultaat toegevoegd wordt aan de algemene reserve tot de bestuurlijke norm.

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de benodigde capaciteit wordt gedekt door de beschikbare capaciteit (algemene reserve rampenbestrijding). De verwachte beschikbare weerstandscapaciteit van het programma C&R is niet toereikend om de geïnventariseerde en gecalculeerde risico's (zie paragraaf 6.1.2 Risico's) te dekken. Naarmate de gecalculeerde risico's zich daadwerkelijk voordoen treft de VRGZ hiervoor bezuinigingsmaatregelen of wordt de bijdrage van gemeenten hoger.

Programma RAV

De reserve van de RAV ziet er als volgt uit:

Reserve aanvaardbare kosten RAV Bedragen * € 1.000,-	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
De minimale norm is 10% van de baten	3.736	3.736	3.736	3.736
De streefwaarde is 15% van de baten	5.604	5.604	5.604	5.604
Reserve aanvaardbare kosten RAV	2.547	2.547	2.547	2.547
Percentage eigen vermogen van de baten	7%	7%	7%	7%

Tabel 4: reserve aanvaardbare kosten RAV

Cijfermatig haalt de AZGZ de minimale norm van 10% van de baten niet. Dit wordt veroorzaakt doordat de AZGZ de afgelopen jaren niet in staat is geweest structureel positieve resultaten te behalen.

De verwachte beschikbare weerstandscapaciteit (reserve aanvaardbare kosten RAV) is toereikend om de geïnventariseerde en gecalculeerde risico's te dekken (zie paragraaf 6.1.2 Risico's).

6.1.2 Risico's

In tabel 5 is een samenvatting van de risico's met financiële omvang opgenomen. Bij de bepaling van de noodzakelijke risicocapaciteit is rekening gehouden met de weging van de verwachtingswaarde van de kans dat de risico's zich voordoen.

Bedragen *€ 1.000,-	Verwachtingswaarde afzonderlijke risico's	Noodzakelijke risicocapaciteit VRGZ	Noodzakelijke risicocapaciteit RAV	Noodzakelijke risicocapaciteit C&R
Nieuwe wet- en regelgeving en politiek bestuurlijke risico's	1.750	525	45	480
Maatschappelijke risico's	550	100	12	88
Economische risico's	2.505	953	191	762
Middelen, organisatie, medewerkers en efficiency	8.925	3.673	908	2.765
Totaal	**13.730**	**5.251**	**1.156**	**4.095**

Tabel 5: samenvatting risico's

Om een concreter beeld te geven van de risico's die de VRGZ loopt, worden in tabel 6 de elf grootste risico's weergegeven.

Wijzigingen ten opzichte van het overzicht in de jaarrekening

Ten opzichte van de jaarrekening zijn geen wijzigingen aangebracht aan de beschreven risico's.

Frauderisicoanalyse

De VRGZ heeft beleid opgesteld over het voorkomen van fraude en er is een frauderisicoanalyse uitgevoerd. De analyse wordt periodiek geactualiseerd en is betrokken bij het risicomanagement. Dit is tevens onderdeel van de rechtmatigheidsverklaring via het criterium Misbruik en oneigenlijk gebruik.

Nr	Risico en omschrijving	Bedrag x kans	Risico bedrag	Beheersmaatregelen
1	**Verduurzaming vastgoed** Om te voldoen aan de duurzaamheidseisen (o.a. klimaatakkoord, energiebesparing) zijn extra investeringen nodig in bestaande en nieuwe panden. Dit betreft een afweging tussen de ambities, planning en financiële middelen.	1.950 x 0,7	1.365	▪ Onderzoek en advies verduurzaming van panden ▪ Toekomstvisie huisvesting bespreken met bestuur ▪ Onderzoek toekomstbestendigheid Multipost
2	**Arbeidsmarktkrapte** ▪ vergrijzing van personeel en doelgroep ▪ schaarste zorgpersoneel ▪ niet halen afspraken zorgverzekeraars (incl vertrouwen) ▪ diensten niet op de weg ▪ langere omlooptijden door sluiting SEH ▪ geen doorstroom van ambu-medewerkers naar meldkamer a.g.v. consequenties FLO Vergrijzing en schaarste van personeel, meer investeren om personeel te behouden en nieuwe mensen te werven	750 x 0,6	450	▪ Tijdig bespreken met zorgverzekeraars ▪ Zorgcoördinatie ▪ Tijdig schakelen met ketenpartners (ziekenhuizen) om met elkaar keten sterk te houden ▪ Automatiseren van repeterende taken, inzetten van chatbots, maken van gespreksverslagen, inzet AI tools. ▪ Aanpassing arbeidsvoorwaarden ▪ Inzet externe wervingsbureaus ▪ Extra inzet op arbeidsmarktcommunicatie ▪ Extra formatie t.b.v. werving en selectie ▪ Bevorderen duurzame inzetbaarheid ▪ Extra aandacht voor binden en boeien van medewerker (o.a. richtlijn bewust belonen)
3	**Bezuinigingen** Dit risico komt voort uit de voorgenomen bezuinigingen op de BDuR en de gemeentelijke bijdrage. Er bestaat een kans dat niet volledig of tijdig aan deze bezuinigingsdoelstellingen wordt voldaan.	1.500 x 0,3	450	▪ Tijdig het gesprek voeren met gemeentes ▪ Bij vacatureruimte afwegen of invulling noodzakelijk is

Nr	Risico en omschrijving	Bedrag x kans	Risico bedrag	Beheersmaatregelen
4	**CAO / Loonontwikkelingen** Het betreft hier de toekomstige stijgingen door een nieuwe CAO die boven de indexcijfers uitkomen die door de NZa/adviescommissie zijn meegegeven en zijn opgenomen in de begroting. Het risico is dat de zorgverzekeraars/gemeentes onvoldoende compenseren om dit op te vangen.	630 x 0,5	315	▪ Tijdig het gesprek voeren met zorgverzekeraars / gemeentes ▪ Bij vacatureruimte afwegen of invulling noodzakelijk is ▪ Aanspreken van algemene reserve
5	**Cybercriminaliteit/beveiligingsincident** Cybercriminaliteit, beveiligingsincidenten en verstoringen van de organisatie en samenleving	1.000 x 0,3	300	▪ Aanwezigheid CISO, FG en PO en uitbreiding functioneel beheer ▪ Continuïteitsplan in werking ▪ Vitaal verklaring bij voldoen aan Cyberbeveiligingswet ▪ Opnieuw aanbesteden kantoorautomatisering ▪ Strengere controles inrichting automatisering ▪ Verdere verbetering ISO / NEN certificering ▪ Inzet AI gestuurde monitoring software ▪ Verhogen bewustwording binnen de organisatie ▪ Tactisch- en strategisch plan om te voldoen aan wet- en regelgeving ▪ Back-up en restore ▪ Verwerkersovereenkomsten en contracten conform inkoopvoorwaarden VRGZ ▪ Ketensamenwerking ▪ Prospectieve risico-analyse

Nr	Risico en omschrijving	Bedrag x kans	Risico bedrag	Beheersmaatregelen
6	**Kapitaallasten vastgoed** Bij de regionalisering zijn panden zonder of met geringe boekwaarde overgegaan naar de VRGZ. Hiervoor zijn dus geen of weinig kapitaalslasten gebudgetteerd terwijl deze in de komende jaren aan vervanging toe zijn. Dit betekent een extreme stijging in de kapitaallasten t.o.v. de huidige situatie. Het risico bestaat dat hiervoor niet/onvoldoende wordt gecompenseerd.	1.000 x 0,3	300	▪ Regionaal huisvestingsonderzoek ▪ Uitstellen van vervanging ▪ Onderzoek naar grootte vastgoedportefeuille en spreiding opnieuw beoordelen ▪ Egalisatiereserve gebruiken
7	**WNRA** Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) Het is nog onduidelijk of de volledige werkgeverslasten moeten worden berekend voor de brandweervrijwilligers ipv de 7% van nu. Ook is niet bekend wat dit betekent voor de animo voor vrijwilligers.	900 x 0,3	270	▪ Landelijke ontwikkelingen volgen: onderzoek SEmFire Universiteit Maastricht ▪ Pilot fit voor het vak ▪ Geen kazernering/consignatie (bouwsteen 1) ▪ Afbouwregeling consignatievergoeding gereed
8	**Klimaatverandering C&R** Gevolgen van klimaatverandering en energietransitie op Repressie brandweer. Dit kan leiden tot langere- en complexere uitrukken en toename in aantal uitrukken. Ook kan dit leiden tot anders- of meer opleiden en nieuwe vereisten materieel.	375 x 0,7	263	▪ Volgen landelijke ontwikkelingen ▪ Project gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing
9.	**PFAS** De rijksoverheid wil inzicht krijgen in hoeverre er in Nederland PFAS vervuiling is. Zodra op onze locaties een significante hoeveelheid PFAS in de bodem wordt gevonden, kan dit resulteren tot maatregelen die kosten met zich meebrengen voor de VRGZ en/of de individuele gemeenten.	2.000 x 0,1	200	▪ PFAS-vrije blusmiddelen ▪ Volgen landelijke ontwikkelingen ▪ Uitvoeren bodemonderzoeken ▪ Saneringsplannen

Nr	Risico en omschrijving	Bedrag x kans	Risico bedrag	Beheersmaatregelen
10	**Prijsstijgingen** Prijsstijgingen en veel grote kostenuitzettingen waar geen dekking voor is: ▪ huisvesting Nijmegen ▪ meldkamerkosten en -ontwikkelingen. ▪ stijging oefencentra ▪ doorbelasting kosten VRGZ aan RAV	375 x 0.5	188	▪ Langetermijn afspraken maken ▪ Tijdig bespreken met zorgverzekeraars ▪ Uitstellen of afzien van aanschaf/inhuur
11	**Meldkamer** Er is sprake van vergrijzing en schaarste van personeel. De samenvoeging van de meldkamers in Oost 5 kan het werk ook minder aantrekkelijk maken, waardoor mensen vertrekken of moeilijker aan te trekken zijn. Het opleiden van nieuwe medewerkers kan ten koste gaan van het bemensen van tafels met als gevolg langer wachten op triage of geen triage en extra inhuur.	375 x 0,5	188	▪ Zorgcoördinatie ▪ Oost 5 samenwerking ▪ Arbeidsvoorwaarden ▪ Wervingscampagnes ▪ Landelijk aandacht via brancheorganisatie ▪ Taakdifferentiatie ▪ Routeren
	Totaal van de 11 grootste risico's (noodzakelijke risicocapaciteit)		**4.289**	
	Overige (noodzakelijke risicocapaciteit)		962	
	Totale noodzakelijke risicocapaciteit		**5.251**	

Tabel 6: overzicht 11 grootste risico's

6.1.3 Kengetallen

Onderstaande kengetallen zijn opgenomen conform Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De structurele exploitatieruimte in onderstaande tabel is in 2024 t/m 2029 nihil doordat de resultaten in de exploitatie incidenteel van aard zijn. Incidentele lasten en vrijval van de bestemde reserves worden niet meegenomen in de berekening van de kengetallen.

Kengetallen	Realisatie 2024	Gew. Begr. 2025	Begro-ting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Netto schuldquote	47%	49%	49%	49%	52%	55%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	47%	49%	49%	49%	52%	55%
Solvabiliteitsratio	12%	10%	9%	9%	8%	8%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Tabel 7: kengetallen

6.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Materiële vaste activa

Activeren en afschrijven

In overeenstemming met het BBV wordt alle materiële vaste activa geïnvesteerd. Investeringen worden lineair afgeschreven vanaf 1 juli van het jaar van ingebruikname. Als uitgangspunt voor het activeren geldt dat dit plaatsvindt vanaf € 10.000,- per object.

Investeringen in gebouwen

De VRGZ heeft ultimo 2023 34 brandweerkazernes en 4 ambulanceposten in eigendom. De overige kazernes en ambulanceposten zijn in eigendom van de gemeenten en worden gehuurd door de VRGZ. Investeringen in gebouwen die eigendom van de gemeenten zijn komen voor rekening van de betreffende gemeenten. Investeringen in gebouwen die eigendom zijn van de VRGZ worden bij de VRGZ geactiveerd. De kapitaallasten zijn opgenomen in de begroting.

Investeringen in overige kapitaalgoederen

Ten aanzien van de investeringen in overige kapitaalgoederen (inventaris en installaties, automatisering, vervoersmiddelen en materiaal) hanteert de VRGZ een meerjarig investeringsplan dat periodiek wordt geactualiseerd. In de begroting is een verwachting opgenomen voor kapitaallasten gebaseerd op de verwachte kapitaallasten van het betreffende begrotingsjaar. De werkelijke kapitaallasten fluctueren.

Meerjarig wordt gestuurd op een sluitende investeringsbegroting. Dit laatste staat onder druk vanwege inflatie en additionele duurzaamheidseisen waardoor prijzen verder oplopen.

Onderhoud

Ambitieniveau

VRGZ is een organisatie die sterk afhankelijk is van de inzet van haar materieel. Uitval kan niet worden gepermitteerd. Het is daarom noodzakelijk om het risico van deze uitval te beperken door garanties en zekerheden te stellen. Eén van de zekerheden wordt ontleend aan het meerjarig in beeld brengen van de onderhoudskosten van het operationeel

houden van de onderhoudsobjecten. Er mag geen sprake zijn van achterstallig onderhoud.

Onderhoud gebouwen en installaties
Op basis van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) wordt jaarlijks het planmatig onderhoud uitgevoerd.

Uitgangspunten beleid

- Het MJOP wordt jaarlijks geactualiseerd en een keer in de vijf jaar volledig herzien door een externe partij.
- De VRGZ middelt de lasten van het onderhoud over een periode van 10 jaar.
- Voor het meten en bewaken van de onderhoudsstaat hanteren wij de landelijke NEN-norm 2767 (Nederlands Normalisatie-instituut) voor gebouwen.

Het onderhoud vertoont in absolute zin, als gevolg van werkelijk uit te voeren onderhoud, in de verschillende jaren fluctuaties. Via de voorziening groot onderhoud vertoont de feitelijke belasting van de begroting een stabiel beeld.

De kosten voor het beheer en onderhoud van de gehuurde panden zijn voor rekening en risico van de gemeenten. De VRGZ draagt bij in de servicelasten.

Herziening meerjarenonderhoudsplan
Het MJOP van de VRGZ wordt elke vijf jaar herzien door een onafhankelijke partij. In 2023 heeft Heijmans Energie Services inspecties uitgevoerd in alle panden van de VRGZ en is de benodigde jaarlijkse dotatie vastgesteld. Conform besluit worden de meerkosten van € 619.000,- per jaar tot en met 2027 volledig gefinancierd uit de daarvoor bestemde reserve herziening MJOP.

De kosten voor het beheer en onderhoud van de gehuurde panden zijn voor rekening en risico van de gemeenten. De VRGZ draagt bij in de servicelasten.

Onderhoud materieel
Het onderhoud van materieel wordt grotendeels in eigen beheer uitgevoerd via het organisatieonderdeel Materieel Techniek (servicecentrum) of uitbesteed.

6.3 Financiering

6.3.1 Beleid t.a.v. risicobeheer en financieringsportefeuille

Risicobeheer

Het verstrekken van leningen en garanderen van rente en aflossing van leningen is niet toegestaan.

Financieringsportefeuille

De hoeveelheid geld die nodig is voor de uitvoering van de verschillende taken van de organisatie wordt beheerd door de treasuryfunctie. Werkwijze, taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in het treasurystatuut. De VRGZ voert een risicomijdend beleid.

Voor de VRGZ geldt het schatkistbankieren voor decentrale overheden. Dit houdt in dat tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse Staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen.

6.3.2 Rente en treasury

In onderstaand renteschema worden de rentelasten, de toerekening aan taakvelden en het renteresultaat weergegeven (bedragen x € 1.000,-).

Renteschema (bedragen * €1.000,-)	2026
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.065
b. De externe rentebaten	0
Saldo rentelasten en -baten	**1.065**
c. De rente die aan taakvelden moet worden doorberekend/toegerekend	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	1.065
d1. Rente over eigen vermogen	0
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**1.065**
e. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag) (1,25%)	805
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	-260

Tabel 8: renteschema

Kasgeldlimiet

Het Ministerie van Financiën geeft aan welk bedrag mag worden gefinancierd met kortlopende geldleningen: de kasgeldlimiet. Als de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden moet de kortlopende schuld worden omgezet in een langlopende schuld. Op basis van navolgend schema lijkt de VRGZ niet binnen de norm voor de kasgeldlimiet te blijven en zullen op het moment dat de investeringen worden gerealiseerd langlopende leningen moeten worden aangetrokken.

Kasgeldlimiet (bedragen * € 1.000,-)	1e kwt 2026	2e kwt 2026	3e kwt 2026	4e kwt 2026
Omvang begroting per 1 januari (is grondslag)	106.508	106.508	106.508	106.508
1 Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
- in bedrag	8.734	8.734	8.734	8.734
2 Omvang vlottende korte schuld (+/+)				
- opgenomen gelden < 1 jaar	13.200	13.200	13.200	13.200
- schuld in rekening courant	0	0	0	0
- gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
- ov.geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
3 Vlottende middelen (-/-)				
- contante gelden in kas	79	79	79	79
- tegoeden in rekening-courant	0	0	0	0
- overige uitstaande gelden < 1 jaar	1.252	1.252	1.252	1.252
Toets kasgeldlimiet				
4 Totaal netto vlottende schuld (2 - 3)	11.869	11.869	11.869	11.869
Toegestane kasgeldlimiet (1)	8.734	8.734	8.734	8.734
Ruimte (+)/ Overschrijding (-) (1 - 4)	-3.135	-3.135	-3.135	-3.135

Tabel 9: kasgeldlimiet

Renterisiconorm

Om ongewenste financiële gevolgen van rentewijzigingen te beperken geeft het ministerie ook een renterisiconorm aan. Deze renterisiconorm geeft de omvang van de schuld weer die in een jaar maximaal voor renteconversie in aanmerking mag komen. De uitkomst hiervan mag niet overschreden worden zodat een spreiding van de opgenomen leningen, looptijden en rente-aanpassingsdata en een eventueel hieruit voortvloeiende rentewijziging ontstaat. De VRGZ blijft binnen de norm van de Wet Fido[1].

Renterisiconorm (bedragen * € 1.000,-)		Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
1	Renteherziening	0	0	0	0
2	Aflossingen	500	500	500	500
3	Renterisico (1+2)	500	500	500	500
4	Renterisiconorm	21.301	21.301	21.409	21.425
5a	Ruimte onder renterisiconorm	20.801	20.801	20.909	20.925
5b	Overschrijding renterisiconorm	0	0	0	0
Berekening renterisiconorm					
4a	Begrotingstotaal (lasten + stortingen reserves)	106.508	106.508	107.048	107.127
4b	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
	Renterisiconorm (4a x 4b)	21.301	21.301	21.409	21.425

Tabel 10: renterisiconorm

[1] Wet Financiering decentrale overheden

7

Financiële begroting



7 Financiële begroting

In hoofdstuk 7 wordt aan de hand van de balans en de overzichten baten en lasten uiteengezet wat voor 2026 tot en met 2029 verwacht wordt. Ook wordt het verloop van de reserves en voorzieningen uiteengezet en de meerjareninvesteringsplanning weergegeven.

7.1 Baten en lasten Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten van de VRGZ weergegeven.

Overzicht baten en lasten VRGZ (x € 1.000,-)	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Baten						
Budget aanvaardbare kosten	32.727	35.838	36.589	36.589	36.589	36.589
Rijksbijdragen	12.283	10.663	9.997	9.997	9.997	9.997
Gemeentelijke bijdragen	48.761	51.544	53.946	53.946	54.486	54.565
Opbrengsten bedrijfsvoering	3.962	4.159	4.249	4.249	4.249	4.249
Overige opbrengsten	2.128	1.391	1.727	1.727	1.727	1.727
Totaal baten	**99.861**	**103.595**	**106.508**	**106.508**	**107.048**	**107.127**
Lasten						
Personeelskosten	74.376	77.319	80.864	80.864	80.864	80.864
Kapitaallasten	7.687	8.845	9.014	9.014	9.014	9.014
Wagenpark en werkmaterieel	4.026	3.613	3.611	3.611	3.611	3.611
Communicatieapparatuur	3.487	4.031	3.630	3.630	3.630	3.630
Huisvestingskosten	5.090	5.004	5.046	5.046	5.046	5.046
Overige bedrijfskosten	5.969	5.358	5.615	5.615	5.615	5.615
Onvoorzien	0	239	242	242	242	242
Rentebaten	-1.143	-825	-805	-805	-805	-805
Rentelasten	885	985	1.092	1.092	1.092	1.092
Te realiseren taakstelling	0	-150	-1.182	-1.182	-1.182	-1.182
Totaal lasten	**100.377**	**104.419**	**107.127**	**107.127**	**107.127**	**107.127**
Saldo van baten en lasten	**-516**	**-824**	**-619**	**-619**	**-79**	**0**
Toevoegingen reserves	227	0	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	967	724	619	619	79	0
Geraamd resultaat	**224**	**-100**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 11: overzicht baten en lasten veiligheidsregio

7.2 Baten en lasten Crisis- en Rampenbestrijding

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten weergegeven van het programma Crisis- en Rampenbestrijding.

Overzicht baten en lasten Programma C&R (x € 1.000,-)	Realisatie 2024	Gew begr 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Baten						
Rijksbijdragen	9.719	10.378	9.712	9.712	9.712	9.712
Gemeentelijke bijdragen	48.761	51.544	53.946	53.946	54.486	54.565
Opbrengsten bedrijfsvoering	3.962	4.159	4.249	4.249	4.249	4.249
Overige opbrengsten	1.344	1.211	1.242	1.242	1.242	1.242
Totaal baten	**63.786**	**67.292**	**69.149**	**69.149**	**69.689**	**69.768**
Lasten						
Personeelskosten	45.465	48.680	51.193	51.193	51.193	51.193
Kapitaallasten	6.408	7.168	7.217	7.217	7.217	7.217
Wagenpark en werkmaterieel	2.686	2.460	2.462	2.462	2.462	2.462
Communicatieapparatuur	3.070	3.339	3.132	3.132	3.132	3.132
Huisvestingskosten	5.088	4.999	5.087	5.087	5.087	5.087
Overige bedrijfskosten	1.948	1.221	1.330	1.330	1.330	1.330
Onvoorzien	0	239	242	242	242	242
Rentebaten	-1.143	-825	-805	-805	-805	-805
Rentelasten	885	985	1.092	1.092	1.092	1.092
Te realiseren taakstelling	**0**	**-150**	**-1.182**	**-1.182**	**-1.182**	**-1.182**
Totaal lasten	**64.407**	**68.116**	**69.768**	**69.768**	**69.768**	**69.768**
Saldo van baten en lasten	**-621**	**-824**	**-619**	**-619**	**-79**	**0**
Toevoegingen reserves	277	0	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	967	724	619	619	79	0
Geraamd resultaat	**119**	**-100**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 12: overzicht baten en lasten programma C&R

7.2.1 Toelichting verschillen begroting 2026 en de gewijzigde begroting 2025

Hierna volgt een toelichting op de verschillen tussen de gewijzigde begroting 2025 en de begroting 2026. De meeste afwijkingen zijn een gevolg van de toegepaste indexering conform de BRN. Daar waar de afwijking een andere oorzaak heeft, lichten we dit toe.

De toelichting die leidde tot de gewijzigde begroting 2025 is opgenomen in bijlage 8.3.1 Begrotingswijzigingen Crisis- en Rampenbestrijding.

Rijksbijdragen **-666**

In juli 2024 is bekend geworden dat op specifieke uitkeringen, waaronder ook de BDuR valt, met ingang van 2026 een budgetkorting van 10% zal plaatsvinden (€ 1.032.000,-). De precieze details hierover zijn nog niet bekend. In deze begroting is ervan uitgegaan dat de korting plaatsvindt naast de ophoging van de extra BDuR-middelen ter versterking van crisisbeheersing en informatiemanagement, wat per saldo naar verwachting zal leiden tot een daling van de BDuR van € 702.000,-. Het resterende verschil wordt veroorzaakt door de indexering van de vergoeding voor de 25KV-lijnen.

Gemeentelijke bijdrage **2.402**

De gemeentelijke bijdrage stijgt met € 2.402.000,- ten opzichte van de gewijzigde begroting 2025. Deze stijging wordt veroorzaakt door de indexering. Deze bedraagt 4,66%[2] conform de door het bestuur vastgestelde rekenmethodiek (zie ook paragraaf 8.5 Financiële spelregels).

Opbrengsten bedrijfsvoering **90**

De VRGZ verzorgt de ondersteunende dienstverlening aan de GGD. In 2026 stijgt de doorbelasting hiervan met € 90.000,-. Dit wordt veroorzaakt door de indexering (€ 190.000,-) en de vrijval van de incidenteel doorbelaste kosten voor het implementatietraject van de kantoorautomatisering (€ 100.000,-).

Personeelskosten **2.513**

De stijging van de personeelskosten wordt grotendeels veroorzaakt door de indexatie van de lonen conform de vastgestelde rekenmethodiek in de financiële spelregels (zie paragraaf 8.5 Financiële spelregels). De besteding van de extra toegekende BDuR-middelen voor de versterking van crisisbeheersing voor 2026 moet nog definitief worden vastgesteld door het Ministerie van Justitie en Veiligheid. In afwachting daarvan zijn de middelen opgenomen onder personeelslasten (€ 330.000,-).

[2] *Een gewogen percentage op basis van personele index (3,4%) en materiële index (2,6%) + de nacalculatie over 2024 (1,5%)*

Dit kan mogelijk nog verschoven worden. Ook heeft er een verschuiving plaatsgevonden van overige bedrijfskosten naar personeelskosten: inhuurbudget is omgezet in vaste formatie.

Kapitaallasten **49**

Doordat de afgelopen jaren investeringen zijn uitgesteld als gevolg van leveringsproblemen, langere doorlooptijden bij aanbestedingstrajecten en een kritische beoordeling van de technische levensduur, waardoor een deel van de economisch volledig afgeschreven activa nog niet is vervangen stijgen de kapitaallasten minder hard dan de index.

De toegerekende rente wordt berekend over de gemiddelde boekwaarde van de activa. Als gevolg van de daling van de gemiddelde boekwaarde van de activa daalt ook de toegerekende rente. Deze lagere rentetoerekening leidt tot een lager renteresultaat en verloopt per saldo budgettair neutraal (zie toelichting Rentebaten en -lasten verderop in deze paragraaf).

De prijsstijgingen op voertuigen, materieel en vastgoed zijn merkbaar in de laatste aanbestedingen en blijken uit aanzeggingen van leveranciers. Als gevolg van de uitgestelde investeringen heeft deze prijsstijging nog een beperkte invloed op de stijging van de kapitaallasten in de begroting 2026. Zodra de geplande vervangingsinvesteringen zullen plaatsvinden zullen de kapitaallasten hierdoor echter aanzienlijk gaan stijgen.

Communicatieapparatuur **-207**

In 2024 en 2025 is extra budget opgenomen ten behoeve van de aanbesteding en implementatie van de nieuwe kantoorautomatisering. Dit extra budget valt in 2026 weer vrij (€ 150.000,-). In de begroting 2025 was ten behoeve van de doorontwikkeling van het VIK extra budget opgenomen. Deze kosten werden gefinancierd uit de extra BDuR-middelen. Omdat als gevolg van de samenwerking binnen Oost 5 de kosten hiervoor lager uitvallen is het budget voor 2026 hiervoor verlaagd (€ 187.000,-). Ten behoeve van informatieveiligheid en informatiegestuurde veiligheid en als gevolg van de stijging van het aantal licenties op basis van het aantal gebruikers stijgen de kosten voor software met € 43.000,-. Het resterende verschil is het gevolg van de toegepaste indexering € 87.000,-.

Huisvestingskosten **88**

De prijsstijging van een aantal grote contractpartners leidt tot hogere kosten voor onder andere schoonmaak, preventief en correctief onderhoud (€ 75.000,-). Ook vallen de kosten voor gemeentelijke belastingen en heffingen hoger uit (€ 40.000,-).

In 2024 en 2025 was een incidenteel budget opgenomen voor de aanpassingen in het kader van de gewijzigde wettelijke normen voor diesel motor emissie (DME). Omdat deze kosten geen onderdeel meer uitmaken van de begroting 2026 leidt dit tot een positief verschil van € 75.000,-.

Het resterende verschil wordt veroorzaakt door indexering en een mix van kleine aanpassingen van diverse budgetten, waaronder huur en servicelasten.

Overige bedrijfskosten **109**

De doorbelasting naar de AZGZ stijgt ten opzichte van 2025 met € 121.000,-. Dit is grotendeels het gevolg van indexatie. Een deel van het budget voor de inhuur voor expertise op het gebied van inkoop is met ingang van 2026 ingezet voor de uitbreiding van de formatie met een Contractmanager (€ 120.000,-).

Als gevolg van een stijging van het aantal controledossiers en de ondersteuning ten behoeve van de verantwoording inzake rechtmatigheid stijgen de accountantskosten (€ 45.000,-). Ook stijgen de kosten voor het lidmaatschap NIPV ten opzichte van de begroting 2025 (€ 100.000,-).

Ten behoeve van de versterking van crisisbeheersing worden de budgetten ten behoeve van netwerkmanagement en risicocommunicatie opgehoogd (€ 115.000,-). Ook wordt een extra budget opgenomen ten behoeve van het Fieldlab digitale stad (€ 20.000,-). Deze uitzettingen worden gefinancierd uit de extra BDuR-middelen die specifiek zijn toegekend voor de versterking van crisisbeheersing en informatiemanagement.

De resterende stijging is het gevolg van indexatie.

Rentebaten en -lasten **127**

Conform het BBV worden rentelasten toegerekend aan de activa tegen het bestuurlijk vastgestelde percentage van 1,25%. De tegenboeking hiervan wordt verantwoord als een opbrengst in het renteresultaat. Als gevolg van de lagere boekwaarde door uitgestelde investeringen valt de intern doorbelaste rente lager uit (zie toelichting Kapitaallasten). Hierdoor daalt het renteresultaat met € 20.000,-. Daarnaast stijgen als gevolg van nieuw afgesloten leningen de rentelasten ten opzichte van de begroting 2025 met € 107.000,-.

Te realiseren taakstelling **-1.032**

I**n** juli 2024 **is** bekend geworden dat op specifieke uitkeringen, waaronder ook de BDuR valt, met ingang van 2026 een bezuiniging van 10% zal plaatsvinden. Deze bezuiniging komt boven op de bezuinigingstaakstelling van € 150.000,- die door het bestuur vanaf 2025 is opgelegd.

Mutaties bestemde reserves **-619**

Ten laste van het positieve resultaat van 2023 is een bestemde reserve gevormd om de uitzetting van de dotatie aan de voorziening onderhoud voor de komende jaren te compenseren. De jaarlijkse vrijval hieruit bedraagt € 619.000,-.

Meerjarige mutaties

De in 2023 uitgevoerde herziening van het meerjarenonderhoudsplan leidt tot een stijging van de jaarlijkse dotatie aan de voorziening groot onderhoud van € 619.000,-. Hiervoor is een bestemde reserve gevormd om deze uitzetting de komende jaren te dekken. Begin 2028 resteert in deze reserve echter nog een bedrag van € 79.000,- (zie ook paragraaf 7.5), het resterende gedeelte van de uitzetting van de dotatie zal vanaf dat moment aan de gemeentelijke bijdrage worden toegevoegd (€ 540.000,- in 2028). Met ingang van 2029 zal het volledige bedrag van € 619.000,- onderdeel uit gaan maken van de gemeentelijke bijdrage.

GHOR

De GHOR is een onderdeel van de begroting van de VRGZ onder leiding van de DPG (Directeur Publieke Gezondheid). Het deel in de VRGZ-begroting 2026 dat voor de GHOR aangemerkt wordt is € 2.043.487,-.

7.3 Baten en lasten Regionale Ambulancevoorziening

Overzicht baten en lasten Programma RAV (x € 1.000,-)	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Baten						
Budget aanvaardbare kosten	32.727	35.838	36.589	36.589	36.589	36.589
Rijksbijdragen	2.564	285	285	285	285	285
Overige opbrengsten	627	180	485	485	485	485
Totaal baten	**35.918**	**36.303**	**37.359**	**37.359**	**37.359**	**37.359**
Lasten						
Personeelskosten	29.257	28.639	29.627	29.627	29.627	29.627
Kapitaallasten	1.279	1.677	1.797	1.797	1.797	1.797
Wagenpark en werkmaterieel	1.340	1.153	1.149	1.149	1.149	1.149
Communicatieapparatuur	417	692	498	498	498	498
Huisvestingskosten	2	5	3	3	3	3
Overige bedrijfskosten	4.021	4.137	4.285	4.285	4.285	4.285
Totaal lasten	**36.316**	**36.303**	**37.359**	**37.359**	**37.359**	**37.359**
Saldo van baten en lasten	**-398**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toevoegingen reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	**-398**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 13: baten en lasten programma RAV

7.3.1 Toelichting verschillen begroting 2026 en de begroting 2025

Hierna volgt een toelichting op de verschillen tussen de begroting 2026 en de gewijzigde begroting 2025. De toelichting die leidt tot de gewijzigde begroting 2025 is opgenomen in bijlage 8.3.2 Begrotingswijzigingen RAV. De RAV wordt gefinancierd via zorgverzekeraars. Dat betekent dat in het najaar 2025 het budget voor het volgende jaar afgesproken wordt. Dit heeft ook invloed op de lopende begroting, in dit geval 2025, en geeft een voortschrijdend inzicht voor de begroting 2026. Als gevolg van de afspraken die gemaakt worden met de zorgverzekeraars worden mogelijk aanpassingen gedaan in de begroting. Omdat dit geen invloed heeft op gemeenten, worden alleen budgettair neutrale begrotingswijzigingen doorgevoerd, de overige ontwikkelingen worden verwerkt in de tussentijdse rapportages.

Budget aanvaardbare kosten (BAK) **751**

De stijging van het BAK in de begroting 2026 met € 751.000,- wordt veroorzaakt door de indexering op de personele en materiële kosten.

Voor de begroting 2026 is uitgegaan van een indexering van 5% op de personele kosten en 2% op de materiële kosten. In de begroting 2025 is gerekend met een personele index van 10%, om de cao-stijgingen van tweemaal 5% gedurende 2024 op te vangen, en een materiële index van 2,8%. Inmiddels zijn de voorlopige indexcijfers voor 2025 vastgesteld op 4,18% voor de personele kosten en 1,82% voor de materiële kosten. In het BAK voor 2026 zijn deze gewijzigde indexcijfers verwerkt. De stijging van tweemaal 5% was opgenomen, omdat de begroting 2025 vooruitliep op de cao-stijgingen, hierdoor stijgt het BAK in 2026 weinig door. De stijging van € 751.000,- is het gevolg van de aanpassing van de index voor 2025 en de toepassing van de indexpercentages voor 2026.

Overige opbrengsten **305**

In de overige opbrengsten zijn de opbrengsten uit de samenwerking met Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) opgenomen. Dit is een samenwerking op het gebied van scholingen en de gezamenlijke meldkamer. Door het opnemen van de opbrengsten van deze samenwerking zijn de overige opbrengsten gestegen met € 305.000,-.

Personeelskosten **988**

De personeelskosten stijgen naar verwachting met 5% als gevolg van indexatie voor 2026. Nu de inrichting van de Meldkamer Oost-Nederland (MKON) duidelijk is geworden qua aantal diensten voor AZGZ, is de formatieruimte hiervoor bijgesteld. De begroting is aangepast op het aantal diensten dat AZGZ zal leveren in 2026. De wijzigingen in het dienstrooster van de meldkamer en het toepassen van de index op de gehele ambulancezorg leiden tot een stijging van de personele kosten met € 953.000,-.

Daarnaast zijn de opleidingskosten voor de samenwerking met Gelderland-Midden verhoogd met € 25.000,-. Hier staan opbrengsten tegenover onder de post Overige bedrijfsopbrengsten. Tot slot zijn de kosten voor maaltijden en consumpties aangepast aan de realisatie van 2023 en 2024 en daarom verhoogd met € 10.000,-.

Kapitaallasten **120**

De kapitaallasten zijn in 2026 € 120.000,- hoger dan in de begroting 2025. Dit komt door de aanschaf van nieuwe voertuigen in 2026. De kapitaallasten van die investeringen landen in 2026 maar voor 6 maanden in dat jaar. Daarnaast zijn de geplande investeringen voor repressieve kleding vooruitgeschoven. Hierdoor dalen de afschrijvingskosten voor persoonlijke beschermingsmiddelen.

Communicatieapparatuur **-194**

De daling van de uitgaven aan communicatieapparatuur wordt veroorzaakt door een daling van het aantal softwarepakketten en -licenties en verminderde kosten voor dataverbruik. De kosten voor licenties en software dalen in de begroting 2026 met € 47.000,- ten opzichte van de begroting 2025. Het dataverbruik neemt af met € 147.000,-.

Overige bedrijfskosten **148**

De kosten voor doorbelastingen vanuit Bedrijfsvoering stijgen (€ 121.000,-), dit wordt veroorzaakt door een uitbreiding op de afdeling Communicatie en de indexering. Overige verschillen, als gevolg van indexering, zorgen voor een stijging van € 27.000,-.

7.4 Uiteenzetting financiële positie

In onderstaande tabel is de verwachte ontwikkeling van de balanspositie opgenomen.

Activa	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Vaste Activa						
Materiële vaste activa	63.865	64.544	63.965	63.132	66.729	70.094
Vlottende activa						
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Debiteuren	3.368	3.369	3.369	3.369	3.369	3.369
Debiteuren openbare lichamen	454	455	455	455	455	455
Uitzettingen Rijksschatkist	9.396	9.396	9.396	9.396	9.396	9.396
Overige vorderingen	3.777	3.778	3.778	3.778	3.778	3.778
Nog in tarieven te verrekenen	0	0	0	0	0	0
Sluitpost (incl. rekening-courant)	0	2.515	626	7	0	0
Liquide middelen	79	79	79	79	79	79
Overlopende activa	1.252	1.252	1.252	1.252	1.252	1.252
Totaal	**82.191**	**85.387**	**82.919**	**81.467**	**85.056**	**88.422**

Passiva	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Vaste Passiva						
*Eigen vermogen**						
Res. aanvaardbare kosten RAV	2.945	2.547	2.547	2.547	2.547	2.547
Subtotaal programma RAV	**2.945**	**2.547**	**2.547**	**2.547**	**2.547**	**2.547**
Algemene reserve C&R	3.185	3.097	3.097	3.097	3.097	3.097
Duurzaamheid	105	0	0	0	0	0
Versterking crisisbeheersing	1.240	1.240	1.240	1.240	1.240	1.240
Herziening MJOP	1.936	1.317	698	79	0	0
Duurzaamheid huisvesting	0	610	610	610	610	610
Subtotaal programma C&R	**6.466**	**6.263**	**5.644**	**5.025**	**4.946**	**4.946**
Resultaat	224					
Totaal Eigen vermogen	**9.635**	**8.809**	**8.190**	**7.571**	**7.492**	**7.492**
Voorzieningen						
Groot onderhoud	3.411	1.884	745	424	229	753
Niet-actieven	752	457	147	35	0	0
Verlofsparen	3.546	3.646	3.746	3.846	3.946	4.046
	7.709	**5.987**	**4.638**	**4.305**	**4.175**	**4.799**
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van > 1 jaar						
Langlopende leningen	51.650	58.000	57.500	57.000	56.500	56.000
Vlottende Passiva						
Vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Sluitpost (incl. rekening-courant)	0	0	0	0	3.689	6.930
Kortlopende schulden	9.891	9.893	9.893	9.893	9.893	9.893
Overlopende passiva	3.306	3.307	3.307	3.307	3.307	3.307
Totaal	**82.191**	**85.997**	**83.529**	**82.077**	**85.056**	**88.421**
EMU-saldo **	**-56.673**	**-3.224**	**-1.389**	**-119**	**-3.806**	**-2.741**

Tabel 14: verwachte balanspositie

* Uitgangspunt is dat het voorstel voor (toekomstige) resultaatbestemming door het Algemeen Bestuur wordt goedgekeurd. De standen zijn vanaf de kolom begroting 2025 bijgewerkt op basis van de jaarrekening 2024 tenzij andere gegevens voorhanden zijn.

** Conform model berekening CBS

7.5 Stand en verloop voorzieningen en reserves

Reserves							
Bedragen * € 1.000,-	**Stand eind 2025**	**Storting 2026**	**Onttrekking 2026**	**Verwachting ultimo 2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Algemene reserve C&R	3.097	0	0	3.097	3.097	3.097	3.097
Reserve aanvaardbare kosten	2.547	0	0	2.547	2.547	2.547	2.547
Bestemde reserve versterking crisisbeheersing *	1.240	0	0	1.240	1.240	1.240	1.240
Bestemde reserve herziening MJOP	1.317	0	619	698	79	0	0
Bestemde reserve duurzaamheid huisvesting *	610	0	0	610	610	610	610
Totaal reserves	**8.809**	**0**	**619**	**8.190**	**7.571**	**7.492**	**7.492**

Tabel 15: stand en verloop reserves

* De onttrekkingen uit deze bestemde reserves kunnen niet vooraf nauwkeurig worden bepaald, waardoor deze niet als onttrekking in de bovenstaande tabel zijn opgenomen.

Voorzieningen							
Bedragen * € 1.000,-	**Stand eind 2025**	**Storting 2026**	**Onttrekking 2026**	**Verwachting ultimo 2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Voorziening groot onderhoud	1.884	1.953	3.092	745	424	229	753
Voorziening niet actieven	457	0	310	147	35	0	0
Voorziening verlofsparen	3.646	200	100	3.746	3.846	3.946	4.046
Totaal voorzieningen	**5.987**	**2.153**	**3.502**	**4.638**	**4.305**	**4.175**	**4.799**

Tabel 16: stand en verloop voorzieningen

7.6 Incidentele baten en lasten en structureel evenwicht

Het BBV definieert incidentele baten en lasten als volgt: Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben.

Incidentele baten en lasten VRGZ Bedragen * € 1.000,-	2026	2027	2028	2029
Totaal incidentele baten	0	0	0	0
Totaal incidentele lasten	0	0	0	0

Tabel 17: incidentele baten en lasten VRGZ

7.7 Investeringsplanning

Bedragen * € 1.000,-	Vanuit JR 2024	Begroting 2025	Gew. begr. 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Sector Brandweer							
Automatisering	0	0	0	0	0	0	0
Inventaris	0	0	0	0	0	0	0
Verbindingsmidd. & comm.techn.	837	0	837	990	1.100	0	1.073
Vakbekwaamheidsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0
Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)							
Ademlucht	153	276	429	0	0	0	2.467
Repressieve kleding	83	2.145	2.228	160	170	135	450
Totaal PBM	236	2.421	2.657	160	170	135	2.917
Voer- en vaartuigen							
Voertuigen	235	1.113	1.348	2.098	3.791	9.446	5.617
Bepakkingen voertuigen	168	288	456	355	964	965	103
Vaartuigen	0	0	0	750	70	0	0
Bepakkingen vaartuigen	0	52	52	0	0	0	0
Containers	0	0	0	0	0	0	0
Totaal voertuigen	403	1.453	1.856	3.203	4.555	10.411	5.270
Totaal sector Brandweer	**1.476**	**3.874**	**5.350**	**4.353**	**5.825**	**10.609**	**9.260**
Sector Crisisbeheersing							
Inventaris	0	0	0	0	0	0	0
Automatisering	40	20	60	0	26	20	15
Totaal sector Crisisbeheersing	**40**	**20**	**60**	**0**	**26**	**20**	**15**

Bedragen * € 1.000,-	Vanuit JR 2024	Begr 2025	Gew. begr. 2025	Begr 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Sector RAV							
Automatisering	158	0	158	0	0	0	0
Verbindingsmidd. & comm.techn.	0	0	0	80	0	0	70
Repressieve kleding	300	0	300	0	400	0	0
Inventaris	0	0	0	0	0	0	0
Inventaris medisch	213	0	213	60	0	0	1.500
Verbouwingen	0	0	0	0	0	0	0
Voertuigen	610	130	740	2.078	493	1.100	493
Totaal sector RAV	**1.281**	**130**	**1.411**	**2.218**	**893**	**1.100**	**2.063**
Ondersteunende diensten							
Automatisering	545	480	1.025	489	570	487	1.064
Inventaris	82	125	207	128	131	133	136
Vastgoed							
Verbouwingen	20	190	210	244	147	149	152
Gebouwen *	0	0	0	0	0	0	0
Terreinen *	0	0	0	0	0	0	0
Inventaris	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Bedrijfsvoering	**647**	**795**	**1.442**	**861**	**848**	**769**	**1.353**
Staf							
Voertuigen	0	0	0	0	0	60	0
Totaal Staf	**0**	**0**	**0**	**50**	**0**	**0**	**0**
Totaal investeringsplanning	**3.444**	**4.819**	**8.263**	**7.432**	**7.591**	**12.558**	**12.690**

Tabel 18: investeringsplanning

** De investeringen in brandweerkazernes worden separaat behandeld binnen het regionaal huisvestingsonderzoek en zijn tot besluitvorming uit de investeringsplanning verwijderd.*

8

Bijlagen



8 Bijlagen

8.1 Bijdragen deelnemende gemeenten*

Gemeenten	Aantal inwoners**	Bijdrage 2025***	Index 2025 (4,66%)	Bijdrage 2026
Berg en Dal	35.515	2.978.520	138.799	3.117.319
Beuningen	26.725	1.811.023	84.394	1.895.417
Buren	27.896	2.750.162	128.157	2.878.319
Culemborg	30.196	2.519.337	117.401	2.636.738
Druten	19.776	1.388.817	64.719	1.453.536
Heumen	16.936	1.551.579	72.304	1.623.883
Maasdriel	26.278	2.263.670	105.487	2.369.157
Neder-Betuwe	25.965	2.085.610	97.189	2.182.799
Nijmegen	189.500	17.904.515	834.350	18.738.865
Tiel	42.600	3.407.419	158.786	3.566.205
West Betuwe	53.306	5.088.282	237.114	5.325.396
West Maas en Waal	20.524	1.851.463	86.278	1.937.741
Wijchen	42.281	3.276.006	152.662	3.428.668
Zaltbommel	30.600	2.667.184	124.291	2.791.475
Totaal	**588.098**	**51.543.587**	**2.401.931**	**53.945.518**

Tabel 19: overzicht gemeentelijke bijdrage 2026

* De verdeling is gebaseerd op de huidige kostenverdeelsystematiek d.d. februari 2025
** Bron: inwonersaantallen uit de Begrotingsrichtlijnen 2026 voor gemeenschappelijke regelingen in de regio Nijmegen (BRN)
*** De in 2025 opgelegde bezuinigingstaaktelling van € 150.000,- is reeds verwerkt in de gemeentelijke bijdrage van 2025

Gemeenten	Aantal inwoners*	Gemeentelijke bijdrage 2026	Gemeentelijke bijdrage 2027	Herziening MJOP	Gemeentelijke bijdrage 2028	Herziening MJOP	Gemeentelijke bijdrage 2029
Berg en Dal	35.515	3.117.319	3.117.319	31.205	3.148.524	4.565	3.153.089
Beuningen	26.725	1.895.417	1.895.417	18.973	1.914.390	2.776	1.917.166
Buren	27.896	2.878.319	2.878.319	28.812	2.907.131	4.215	2.911.346
Culemborg	30.196	2.636.738	2.636.738	26.394	2.663.132	3.861	2.666.993
Druten	19.776	1.453.536	1.453.536	14.550	1.468.086	2.129	1.470.215
Heumen	16.936	1.623.883	1.623.883	16.255	1.640.138	2.378	1.642.516
Maasdriel	26.278	2.369.157	2.369.157	23.716	2.392.873	3.469	2.396.342
Neder-Betuwe	25.965	2.182.799	2.182.799	21.850	2.204.649	3.197	2.207.846
Nijmegen	189.500	18.738.865	18.738.865	187.578	18.926.443	27.442	18.953.885
Tiel	42.600	3.566.205	3.566.205	35.698	3.601.903	5.222	3.607.125
West Betuwe	53.306	5.325.396	5.325.396	53.308	5.378.704	7.799	5.386.503
West Maas en Waal	20.524	1.937.741	1.937.741	19.397	1.957.138	2.838	1.959.976
Wijchen	42.281	3.428.668	3.428.668	34.321	3.462.989	5.021	3.468.010
Zaltbommel	30.600	2.791.475	2.791.475	27.943	2.819.418	4.088	2.823.506
Totaal	**588.098**	**53.945.518**	**53.945.518**	**540.000**	**54.485.518**	**79.000**	**54.564.518**

Tabel 20: overzicht gemeentelijke bijdrage 2026 - 2029

Toelichting op de wijzigingen

Index 2026

Indexering van de gemeentelijke bijdrage vindt plaats op basis van de in de financiële spelregels genoemde rekenmethodiek (zie paragraaf 8.5).

Herziening MJOP

De in 2023 uitgevoerde herziening van het meerjarenonderhoudsplan heeft geleid tot een stijging van de jaarlijkse dotatie aan de voorziening groot onderhoud van € 619.000,-. Ten laste van het positieve resultaat van 2023 is een bestemde reserve gevormd om deze uitzetting de komende jaren te dekken. Begin 2028 resteert in deze reserve echter nog een bedrag van € 79.000,- het resterende gedeelte van de uitzetting van de dotatie (€ 540.000,-) zal vanaf dat moment aan de gemeentelijke bijdrage worden toegevoegd. Met ingang van 2029 wordt de bijdrage verhoogd met € 79.000,- zodat vanaf 2029 het volledige bedrag van € 619.000,- onderdeel uitmaakt van de gemeentelijke bijdrage.

8.2 Baten en lasten per taakveld

8.2.1 Baten en lasten per taakveld VRGZ

bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Crisisbeheersing en brandweer	50.472	44.740	5.732	53.139	48.091	5.048	55.609	49.895	5.714
Samenkracht en burgerparticipatie	6	5	1	0	0	0	0	0	0
Volksgezondheid	35.918	31.731	4.187	36.303	31.166	5.137	37.359	32.002	5.357
Algemene uitkeringen	9.303	0	9.303	9.994	0	9.994	9.292	0	9.292
Treasury	0	-258	258	0	160	-160	0	287	-287
Overhead	4.162	24.159	-19.997	4.159	25.001	-20.842	4.249	24.943	-20.694
Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**99.861**	**100.377**	**-516**	**103.595**	**104.534**	**-939**	**106.507**	**107.126**	**-619**
Mutaties reserves	967	227	740	724	0	724	619	0	619
Resultaat	**100.828**	**100.604**	**224**	**104.319**	**104.419**	**-100**	**107.126**	**107.126**	**0**

Tabel 21: baten en lasten per taakveld VRGZ

8.2.2 Baten en lasten per taakveld VRGZ meerjarig

bedragen x € 1.000,-	Begroting 2026			Raming 2027		Raming 2028		Raming 2029	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Crisisbeheersing en brandweer	55.609	49.895	5.714	55.609	49.895	56.149	49.895	56.228	49.895
Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Volksgezondheid	37.359	32.002	5.356	37.359	32.002	37.359	32.002	37.359	32.002
Algemene uitkeringen	9.292	0	9.292	9.292	0	9.292	0	9.292	0
Treasury	0	287	-287	0	287	0	287	0	287
Overhead	4.249	24.943	-20.694	4.249	24.943	4.249	24.943	4.249	24.943
Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**106.507**	**107.126**	**-619**	**106.507**	**107.126**	**107.047**	**107.126**	**107.126**	**107.126**
Mutaties reserves	619	0	619	619	0	79	0	0	0
Resultaat	**107.126**	**107.126**	**0**	**107.126**	**107.126**	**107.126**	**107.126**	**107.126**	**107.126**

Tabel 22: baten en lasten per taakveld VRGZ meerjarig

8.2.3 Baten en lasten per taakveld Crisis- en Rampenbestrijding

bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Crisisbeheersing en brandweer	50.472	44.740	5.732	53.139	48.091	**5.048**	55.609	49.895	5.714
Samenkracht en burgerparticipatie	6	5	1	0	0	**0**	0	0	0
Algemene uitkeringen	9.303	0	9.303	9.994	0	**9.994**	9.292	0	9.292
Overhead	4.162	19.574	-15.412	4.159	19.865	**-15.706**	4.249	19.586	-15.338
Treasury	0	-258	258	0	160	**-160**	0	287	-287
Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	**0**	0	0	0
Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	**0**	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**63.943**	**64.061**	**-118**	**67.292**	**68.116**	**-824**	**69.149**	**69.768**	**-619**
Mutaties reserves	967	227	740	724	0	839	619	0	619
Resultaat	**64.910**	**64.288**	**622**	**68.016**	**68.116**	**-100**	**69.768**	**69.768**	**0**

Tabel 23: baten en lasten per taakveld Crisis- en Rampenbestrijding

8.2.4 Baten en lasten per taakveld Crisis- en Rampenbestrijding meerjarig

bedragen x € 1.000,-	Begroting 2026			Raming 2027		Raming 2028		Raming 2029	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Crisisbeheersing en brandweer	55.609	49.895	5.714	55.609	49.895	56.149	49.895	56.228	49.895
Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene uitkeringen	9.292	0	9.292	9.292	0	9.292	0	9.292	0
Overhead	4.249	19.586	-15.338	4.249	19.586	4.249	19.586	4.249	19.586
Treasury	0	287	-287	0	287	0	287	0	287
Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**69.149**	**69.768**	**-619**	**69.149**	**69.768**	**69.689**	**69.768**	**69.768**	**69.768**
Mutaties reserves	619	0	619	619	0	79	0	0	0
Resultaat	**69.768**	**69.768**	**0**	**69.768**	**69.768**	**69.768**	**69.768**	**69.768**	**69.768**

Tabel 24: baten en lasten per taakveld Crisis- en Rampenbestrijding meerjarig

8.2.5 Baten en lasten per taakveld Regionale Ambulancevoorziening

bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volksgezondheid	35.918	31.731	4.187	36.303	31.166	5.137	37.759	32.002	5.357
Algemene uitkeringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overhead	0	4.585	-4.585	0	5.137	-5.137	0	5.357	-5.357
Treasury	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**35.918**	**36.316**	**-398**	**36.303**	**36.303**	**0**	**37.359**	**37.359**	**0**
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**35.918**	**36.316**	**-398**	**36.303**	**36.303**	**0**	**37.435**	**37.435**	**0**

Tabel 25: baten en lasten per taakveld Regionale Ambulancevoorziening

8.2.6 Baten en lasten per taakveld Regionale Ambulancevoorziening meerjarig

bedragen x € 1.000,-	Begroting 2026			Raming 2027		Raming 2028		Raming 2029	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Volksgezondheid	37.359	32.002	5.357	37.359	32.002	37.359	32.002	37.359	32.002
Algemene uitkeringen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overhead	0	5.357	-5.357	0	5.357	0	5.357	0	5.357
Treasury	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**37.359**	**37.359**	**0**	**37.359**	**37.359**	**37.359**	**37.359**	**37.359**	**37.359**
Mutaties bestemde reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**37.359**	**37.359**	**0**	**37.359**	**37.359**	**37.359**	**37.359**	**37.359**	**37.359**

Tabel 26: baten en lasten per taakveld Regionale Ambulancevoorziening meerjarig

8.3 Begrotingswijzigingen 2025

In onderstaande paragrafen zijn de wijzigingen verwerkt die zich hebben voorgedaan nadat de begroting 2025 is vastgesteld. Het betreft kostenneutrale verschuivingen en mutaties in de bestemde reserves die voortvloeien uit de realisatie 2024.

Verschuivingen

De verschuivingen hebben plaatsgevonden ten behoeve van een beter inzicht en een betere presentatie en zijn budgettair neutraal.

Mutaties bestemde reserves

In 2024 is minder uitgegeven aan de aanpassingen om te voldoen aan de aangescherpte wettelijke normen voor diesel motor emissie (€ 75.000,-) en zijn de kosten voor de transitie naar fluorvrij SVM voor de blusboten doorgeschoven naar 2025, waardoor in 2025 de budgetten van respectievelijk Huisvestingskosten en Wagenpark en werkmaterieel met deze bedragen zijn opgehoogd en de begrote vrijval van de bestemde reserve duurzaamheid in 2025 € 105.000,- bedraagt.

8.3.1 Begrotingswijzigingen Crisis- en Rampenbestrijding

bedragen x € 1.000,-	Begroting 2025	Verschui-vingen	Mutaties bestemde reserves	Gewijzigde begroting 2025
Baten				
Rijksbijdragen	10.378	0	0	10.378
Gemeentelijke bijdragen	51.544	0	0	51.544
Opbrengsten bedrijfsvoering	4.159	0	0	4.159
Overige opbrengsten	1.191	20	0	1.211
Totaal baten	**67.272**	**20**	**0**	**67.292**
Lasten				
Personeelslasten	48.822	-142	0	48.680
Kapitaallasten	7.154	14	0	7.168
Wagenpark	2.422	8	30	2.460
Communicatieapparatuur	3.328	11	0	3.339
Huisvestingskosten	4.924	0	75	4.999
Overige bedrijfskosten	1.092	129	0	1.221
Onvoorzien	239	0	0	239
Rentebaten en -lasten	160	0	0	160
Bezuinigingstaakstelling	-150	0	0	-150
Totaal lasten	**67.991**	**20**	**105**	**68.116**
Saldo van baten en lasten	**-719**	**0**	**-105**	**-824**
Toevoegingen reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	619	0	105	724
Resultaat	**-100**	**0**	**0**	**-100**

Tabel 27: begrotingswijzigingen 2025 C&R

8.3.2 Begrotingswijzigingen RAV

bedragen x € 1.000,-	Begroting 2025	Verschuivingen	Gewijzigde begroting 2025
Baten			
Budget aanvaardbare kosten	35.838	0	35.838
Rijksbijdragen	285	0	285
Overige opbrengsten	180	0	180
Totaal baten	**36.303**	**0**	**36.303**
Lasten			
Personeelslasten	28.595	44	28.639
Kapitaallasten	1.677	0	1.677
Wagenpark	1.153	0	1.153
Communicatieapparatuur	692	0	692
Huisvestingskosten	49	-44	5
Overige bedrijfskosten	4.137	0	4.137
Totaal lasten	**36.303**	**0**	**36.303**
Saldo van baten en lasten	**0**	**0**	**0**
Toevoegingen reserves	0	0	0
Onttrekkingen reserves	0	0	0
Resultaat	**0**	**0**	**0**

Tabel 28: begrotingswijzigingen 2025 RAV

8.4 Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren programma Crisis- en Rampenbestrijding						
	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Formatie	0,64	0,66	0,66	0,66	0,66	0,66
Bezetting	0,64	0,61	0,61	0,61	0,61	0,61
Apparaatskosten	112	117	119	119	119	119
Externe inhuur	7%	3%	2%	2%	2%	2%
Overhead	24%	23%	22%	22%	22%	22%

Tabel 29: beleidsindicatoren programma Crisis- en Rampenbestrijding

Beleidsindicatoren programma RAV						
	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Formatie	0,43	0,42	0,41	0,41	0,41	0,41
Bezetting	0,38	0,38	0,36	0,36	0,36	0,36
Apparaatskosten	63	62	64	64	64	64
Externe inhuur	11%	3%	3%	3%	3%	3%
Overhead	13%	14%	14%	14%	14%	14%

Tabel 30: beleidsindicatoren programma RAV

8.5 Financiële spelregels

In deze paragraaf zijn de spelregels en grondslagen opgenomen die de VRGZ hanteert op het gebied van financiën.

8.5.1 Spelregels

Bij het budgethouderschap zoals bij de VRGZ is ingericht horen een aantal spelregels die een richtinggevende werking hebben op de handelingswijze bij inhoudelijke en financiële vraagstukken. Deze spelregels zijn hieronder opgenomen.

Begroten

Bij het opstellen van de begroting hanteert de VRGZ onderstaande uitgangspunten.

P&C-cyclus

De P&C-cyclus van de VRGZ bestaat uit een vooraf opgestelde begroting. De verantwoording vindt plaats via twee tussentijdse rapportages en een jaarrekening.

Relatie beleid-financiën

De VRGZ heeft de ambitie om bij het begroten het zicht op de relatie tussen de inhoud en het budget te kunnen bieden:

- Dit stelt het Algemeen Bestuur, colleges van burgemeester en wethouders en gemeenteraden, met respect voor ieders verantwoordelijkheid, beter in staat om politiek-bestuurlijke discussies te voeren die niet alleen over geld gaan, maar vooral over de inhoud.
- Dit betekent dat het management van de VRGZ verbinding zal zoeken met de portefeuillehouders, leden van het Algemeen Bestuur en de raden om hierbij inzicht en betrokkenheid te creëren.
- Daardoor kunnen bestuurders invulling geven aan hun rollen en taken binnen het Algemeen Bestuur en daarbuiten in de colleges en raden.

Structureel sluitende begroting

De meerjarenbegroting is structureel sluitend, de laatste van de vier jaarschijven is altijd structureel sluitend. Daarbij wordt bij het begroten uitgegaan van onderstaande punten.

- Behoedzame, reële ramingen.
- Tegenover structurele uitgaven kunnen geen incidentele inkomsten of incidentele meevallers staan.

Reguliere jaarlijkse indexering van de gemeentelijke bijdrage

De indexering van de gemeentelijke bijdrage wordt vastgesteld aan de hand van een tweetal indexen; een loonindex en een materiële index. Een voorbeeld normering:

- **Loonindex**

Voor de loonindex wordt het Centraal Economisch Plan (CEP) gepubliceerd in maart 2018 gebruikt als basis voor indexering. Het gaat dan om het CEP 2018 bijlage Middelen en Bestedingen 2020. Uit deze bijlage wordt genomen: 'beloning werknemersoverheidssector, prijsmutatie uit de kolom bestedingen' als indexering voor het loondeel.

Er wordt eenmalig nagecalculeerd aan het einde van het begrotingsjaar. De nacalculatie is gebaseerd op de werkelijke lastenontwikkeling zoals deze volgt uit:

- de CAR (UWO) Veiligheidsregio's;
- de pensioenpremies vanuit het ABP;
- de sociale premies vanuit het Rijk (loonbelasting en premies volksverzekeringen).

Het verschil tussen de voorcalculatie en werkelijke ontwikkeling wordt ten gunste of ten laste van de algemene reserve gebracht, daarnaast wordt de werkelijke ontwikkeling verwerkt in de meerjarenraming.

- **Materiële index**

Ook voor de materiële index wordt het Centraal Economisch Plan (CEP), bijlage Middelen en Bestedingen 2020 gepubliceerd in maart 2018, gebruikt als basis. Uit deze bijlage wordt 'Bruto Binnenlands Product marktprijzen, prijsmutatie' gebruikt als indexering voor de materiele lasten.

- **Verhouding loonindex/materiële index**

De VRGZ houdt een verhouding van 70/30 aan.

Prijspeilaanpassingen

Prijspeilaanpassingen worden budgettair neutraal behandeld, dus binnen de ruimte die door de indexering van de gemeentelijke bijdrage ontstaat.

Uitzettingen

Er zijn drie typen uitzettingen van de begroting die in aanmerking komen voor een voorstel tot een extra bijdrage van gemeenten:

- nieuwe beleidsvoorstellen o.a. in relatie tot de uitwerking van onze meerjarenstrategie en beleidsontwikkelingen binnen gemeenten;
- buitengewone prijsstijgingen: prijsstijgingen waar de VRGZ geen invloed op heeft en niet opgevangen kunnen worden binnen de reguliere indexering;
- autonome ontwikkelingen: niet door de VRGZ beïnvloedbare stijgingen die voortkomen uit bestaand beleid. Bijvoorbeeld wet- en regelgeving of noodzakelijke uitzettingen in verband met toename van het inwoneraantal in de regio.

Onvoorzien

Uit de post Onvoorzien worden geen structurele uitgaven gedaan. De VRGZ begroot de post Onvoorzien voor het programma Crisis- en Rampenbestrijding op 0,35% van de begrote baten.

Verantwoording kosten bedrijfsvoering

Conform BBV wordt de overhead apart inzichtelijk gehouden en gerapporteerd.

Tussentijdse begrotingswijzigingen

Wijzigingen binnen financiële kaders

Gezien de financiële risico's die er worden gelopen en onzekere toekomstige ontwikkelingen moet er behoedzaam om gegaan worden met financiële mee- en tegenvallers. Daarom blijven er inspanningen gaande omtrent:

- het bestaande financiële beleid zorgvuldig na te leven en jaarlijks bij de jaarrekening een zo gunstig mogelijk financieel resultaat te behalen. Dat houdt in een kostenbewuste houding en bijbehorend gedrag;
- tegenvallers door hogere lasten of lagere baten door verlaging van lasten binnen de sectoren of afdelingen op te vangen;
- bestemming van niet-voorziene voordelen in de exploitatie gedurende het jaar ter besluitvorming aan het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur voor te leggen.

In geval het Directieteam (DT) een voorstel doet om extra geld uit te geven aan nieuwe beleidsontwikkelingen op een ander moment dan bij de integrale afweging bij de begroting, moet solide dekking worden aangewezen. Tenzij er sprake is van externe dekking moet in het voorstel aangegeven worden welk bestaand beleid moet worden geschrapt of verminderd.

Wijzigingen binnen financiële kaders worden in principe niet voorgelegd voor zienswijze aan de raden. Als gewijzigd of nieuw beleid politiek gezien een belangrijk onderwerp betreft kan het Dagelijks Bestuur besluiten de wijziging voor zienswijze aan de raden voor te leggen.

Wijzigingen buiten de financiële kaders

Als een wijziging substantieel is (boven de € 25.000,-) dan zijn er twee typen uitzettingen in de vorm van tussentijdse begrotingswijziging die in aanmerking komen voor een voorstel tot een extra bijdrage van gemeenten:

- buitengewone prijsstijgingen: prijsstijgingen, waar de VRGZ geen invloed op heeft en niet opgevangen kunnen worden binnen de reguliere indexering;
- autonome ontwikkelingen: niet door de VRGZ beïnvloedbare stijgingen (zoals wet- en regelgeving) die voortkomen uit bestaand beleid.

Aangezien deze wijzigingen buiten de financiële kaders vallen hebben ze dus invloed op de hoogte van de gemeentelijke bijdrage en worden voorgelegd voor zienswijze aan de raden.

Resultaatbestemming

Als in de jaarrekening sprake is van meevallers door hogere baten of lagere lasten dan worden eerst vereiste bestemmingsreserves gevormd en de streefnorm aangevuld. Wat daarna nog resteert wordt aan de gemeenten terugbetaald.

Bij een negatief resultaat wordt eerst het weerstandsvermogen aangesproken. Mocht dit onvoldoende zijn dan wordt een beroep gedaan op de gemeenten. Dit wordt hierna uitgewerkt. De VRGZ streeft ernaar in een zo vroeg mogelijk stadium via tussentijdse rapportages het Algemeen Bestuur te informeren over het vormen van bestemde reserves.

Risicomanagement, weerstandsvermogen en reservepositie

Risico's

In 2014 is door de VRGZ de nota Risicomanagement, voorzieningen en weerstandsvermogen opgesteld. Het bestuur nam hierover besluiten in 2015.

Elk jaar worden bij de verschillende organisatieonderdelen de risico's in kaart gebracht. Deze risico's zijn gerubriceerd en gewaardeerd.

- In de begroting en jaarrekening wordt een cijfermatige samenvatting van de risico-inventarisatie opgenomen met de berekening van het weerstandsvermogen.
- In de begroting, jaarrekening en de twee tussentijdse rapportages worden de 10 grootste risico's toegelicht.
- De frequentie van de rapportage over risico's wordt groter als daar aanleiding voor is.

Weerstandscapaciteit

- De benodigde weerstandscapaciteit is het resultaat van de gewogen risicocapaciteit van de geïnventariseerde risico's.
- De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal van de algemene reserve.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de benodigde capaciteit wordt gedekt door de beschikbare capaciteit. Als het weerstandsvermogen ontoereikend is om de risico's af te dekken en naarmate de gecalculeerde risico's zich voordoen dan zal de VRGZ hiervoor bezuinigingsmaatregelen treffen of wordt de bijdrage van gemeenten hoger.

Het weerstandsvermogen bij de VRGZ is bedoeld voor:

a) het kunnen opvangen van incidentele financiële tegenvallers zonder direct ingrepen in de begroting te hoeven doen;

b) het kunnen opvangen van de eerste klap van structurele financiële tegenvallers waardoor tijd wordt gecreëerd om zorgvuldig af te wegen hoe de structurele doorwerking wordt aangepakt.

Als de algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding hoger is dan de streefnorm wordt het meerdere teruggestort naar de gemeenten.

Als de algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding onder de streefnorm komt zal de VRGZ inspanningen doen deze aan te vullen.

In het geval dat de algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding onder € 0,- komt wordt aan de gemeenten gevraagd om het vermogen aan te vullen.

Reservepositie

Geredeneerd vanuit bovenstaande zienswijze wordt alleen de algemene reserve als weerstandsvermogen gezien.

- Voor de omvang van de algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding wordt 5% van de baten genomen als streefwaarde.
- Voor de omvang van de reserve aanvaardbare kosten RAV wordt 10% van de baten genomen als minimumnorm en is 15% de streefwaarde.

Bij de gepresenteerde cijfers wordt ervan uitgegaan dat de voorstellen voor bestemming resultaat door het bestuur worden overgenomen.

8.5.2 Grondslagen

De begroting en jaarrekening worden opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten daarvoor geeft. Het overzicht van baten en lasten van de VRGZ omvat het totaal van alle activiteiten die de VRGZ heeft uitgevoerd. De cijfers worden nader gepresenteerd en toegelicht in het overzicht baten en lasten programma Crisis- en Rampenbestrijding en het programma Regionale Ambulancevoorziening. Onderlinge verrekeningen tussen beide programma's worden opgenomen in het overzicht van baten en lasten per programma. In het overzicht van baten en lasten op het niveau van de totale VRGZ worden onderlinge verrekeningen geëlimineerd.

Grondslagen van resultaatbepaling

Bij de VRGZ worden de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Incidentele baten en lasten worden vanaf € 50.000,- vermeld.

Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Bij het programma RAV wordt afgeweken van deze regel omdat dit een zorggefinancierde taak is. Hiervoor wordt aansluiting gezocht bij de regelgeving voor zorginstellingen.

De lasten worden bepaald op basis van historische kosten, met inachtneming van de vermelde grondslagen van waardering van activa en passiva en toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Aangezien het niet is toegestaan voorzieningen te vormen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Het gaat dan om aanspraken op een overbruggingsperiode, levensloop en versterkt ouderdomspensioen. Voor jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde kosten zonder (naar verwachting) een jaarlijks vergelijkbaar volume is een verplichting opgenomen.

Grondslagen van waardering

Alle activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders is vermeld. De belangrijkste posten worden hieronder nader toegelicht.

Activa

Onder materiële vaste activa worden activa verstaan die bedoeld zijn om de bedrijfsuitoefening duurzaam te dienen. De materiële vaste activa (met een aanschafwaarde > € 10.000,-) worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs of vervaardigingkosten, verminderd met een lineaire afschrijving gebaseerd op economische levensduur of tegen lagere bedrijfswaarde. Aan de materiële vaste activa wordt rente toegerekend tegen het bestuurlijk vastgestelde percentage van 1,25%. Indien de VRGZ investeringsbijdragen van derden ontvangt wordt dit expliciet toegelicht.

Afschrijvingstermijnen

Afschrijvingstermijnen	Afschrijvingstermijn[3]
Persoonlijke beschermingsmiddelen en werkkleding	
Bluskleding en beschermingsmiddelen (bluspakken, gaspakken etc)	5 / 8 / 10
Ademlucht (toestel, cilinder, gelaatstuk etc)	10 / 15
Automatisering	
Hard- en software	3 / 4 / 5 / **7**
Telefonie	10
ICT-infrastructuur	**7** / 15 / 30
Communicatie- en verbindingsmiddelen	
Alarmontvanger	5
Mobiele Data Terminal	**4** / 5
Communicatienetwerksysteem (C2000/P2000)	**4** / 5 / 7
Netwerkcomponenten	**10**
Signalering kazerne	10
Gebouwen en inventaris	
Installaties en testapparatuur ademluchtwerkplaats	8 / 10 / 15
Inventaris/meubilair/aggregaat	10 / 15
Verbouwing	10 / 20
Semi-permanente unit	20
Gebouw / kazerne	30 / 40
Medische inventaris	
Medische apparatuur (o.a. defibrillatoren, autopulse, AED)	5 / 7 / **10**
Brancards	7
Vaartuigen	
Blusboten	30
Motorboot	10 / 15
Update blusboten	**20**
Hulpboot en trailer	20
Midlife update	10
Bepakking vaartuigen	

[3] Bij een aantal genoemde activa zijn meerdere afschrijvingstermijnen weergegeven. Dit komt doordat onder de genoemde hoofdrubrieken een aantal subcategorieën vallen waarvan het te ver voert ze allemaal hier te vermelden. De vetgedrukte afschrijvingstermijnen zijn toegevoegd op basis van nieuwe activagroepen of langere technische levensduur.

Afschrijvingstermijnen	Afschrijvings termijn[3]
Reddingsvest	5
Bepakking overig	10 / 15 / **20**
Voertuigen	
Ambulance en rapid responder	5
MICU-voertuig	10 / **15**
Tankautospuit, waterwagen, redvoertuig en hulpverleningsvoertuig	12 / 15
Schuimblus- en haakarmvoertuig	20
Haakarmbak	15 / 20
Overige voertuigen (vervoer van personen en materiaal)	5 / 7 / 8 / 10 / **15**
MCU	**4 / 8**
Midlife updates van de diverse voertuigen	4 / 7 / 8 / 10
Inventaris en bepakking voertuigen	
Inventaris Tankautospuit	15
Inventaris haakarmbak	**20**
Inventaris overige voertuigen	7
Werken op hoogte	7
Hydraulisch redgereedschap	8 / 15
Midlife update redgereedschap TAS	**7**
Pneumatisch gereedschap / hefkussen	10
Meetapparatuur (explosiegevaar-, CO2-meter etc)	**2** / 5 / 10 / 15
Oppervlakteredding (redbord, redsets ed.)	**5** / 10
Watertransportsysteem	15 / 20
Kettingzaag	**5** / 10
Overdrukventilator	10
Draagbare motorspuit	10
Warmtebeeldcamera	7
Vakbekwaamheidsmiddelen	
Oefenaanhanger en oefencontainer	**5** / 15
Oefenmiddelen (PPMO)	5 / 8 / **10**
Simulatiecontainer	3
Oefenterrein	20

Tabel 31: afschrijvingstermijnen

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Deze zijn gewaardeerd op nominale waarde voor zover nodig rekening houdend met mogelijke oninbaarheid. De voorziening oninbaarheid wordt bepaald op basis van de ouderdom van de openstaande posten per balansdatum (dynamische methode).

Overige activa

Alle overige activa in de balans zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van het programma Crisis- en Rampenbestrijding bestaat uit een algemene reserve voor Crisis- en Rampenbestrijding en een aantal bestemde reserves. Het eigen vermogen van het programma RAV bestaat uit de reserve aanvaardbare kosten RAV. Het eigen vermogen bestaat daarnaast uit het nog te bestemmen resultaat over het laatste boekjaar.

Voorzieningen

De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan de kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake zijn geformuleerd.

De voorziening niet-actief personeel is gevormd voor de afdekking van kosten voor niet-actief personeel. De kosten van niet-actief personeel in verband met FLO (functioneel leeftijdsontslag) kunnen worden gedeclareerd en maken daarom geen onderdeel uit van deze voorziening. Dit geldt voor beide programma's. De voorziening verlofsparen is gevormd voor de opbouw van opgespaarde bovenwettelijke vakantie-uren. Deze uren kunnen in de toekomst worden ingezet op een manier die aansluit bij de persoonlijke levens- en carrièreplanning en het vitaliteitsbeeld van medewerkers en leiden daarom tot een verplichting met een niet voorspelbare op- en afbouw.

De voorzieningen zijn nominaal gewaardeerd. Er wordt geen rente toegerekend aan de voorzieningen.

Voor zover niet anders is vermeld zijn passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

8.6 Begrippenlijst

a. Verbonden partij: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie respectievelijk gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft;

b. Rentetypische looptijd; als gedefinieerd in de Wet Fido, artikel 1, onder b;

c. Vaste schuld: het gezamenlijk bedrag van:

   - De schuld uit hoofde van geldleningen met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van één jaar of langer, en
   - De voor een termijn van één jaar of langer ontvangen waarborgsommen;

d. Netto-vlottende schuld; als gedefinieerd in de Wet Fido, artikel 1, onder e;

e. EMU-saldo: het geraamde respectievelijk gerealiseerde saldo van de ontvangsten en uitgaven van een provincie respectievelijk een gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie;

f. Overheadkosten: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces;

g. Taakvelden: wettelijk vastgelegde indeling van activiteiten die door alle overheden gebruikt wordt ten behoeve van de vergelijkbaarheid van cijfers.

8.7 Verklaring van afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AZGZ	Ambulancezorg Gelderland-Zuid
AZN	Ambulancezorg Nederland
AZO	Acute Zorgregio Oost
BAK	Budget aanvaardbare kosten
BBV	Besluit begroting & verantwoording provincies en gemeenten
BDuR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
BRN	Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen
Cao	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CAR	Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling
Cbw	Cyber Beveiligingswet
CEP	Centraal Economisch Plan
C&R	Crisis- en Rampenbestrijding
DB	Dagelijks Bestuur
DPG	Directeur Publieke Gezondheid
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
DT	Directieteam
EMU	Economische en Monetaire Unie
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
GGD GZ	Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure
KCR2	Knooppunt Coördinatie Regio's - Rijk
KGR	Kosten Gemene Rekening
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MKON	Meldkamer Oost-Nederland
NEN	Nederlandse Norm
NIPV	Nederlands Instituut Publieke Veiligheid
NZa	Nederlandse Zorg autoriteit
PBM	Persoonlijke Beschermingsmiddelen
PTSS	Posttraumatische stressstoornis
P&C	Planning & Control
ROAZ	Regionaal Overleg Acute Zorgketen
SVM	Schuimvormend middel
TS	Tankautospuit
VGGM	Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
VIK	Veiligheidsinformatieknooppunt
VLAM	Vrijwilligheid is van Levensbelang van ons Allemaal voor nu en (over)Morgen)

VRGZ	Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Vpb	Vennootschapsbelasting
Wnra	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
Woo	Wet open overheid
Wvr	Wet veiligheidsregio's

/// Jaarrekening 2024 en begroting 2026

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

JAARREKENING 2024

Toepassen van geleerde lessen uit jaren met grote crises.

Brandweer

1320 Branden

2046 Hulpverleningen

441 Loze meldingen

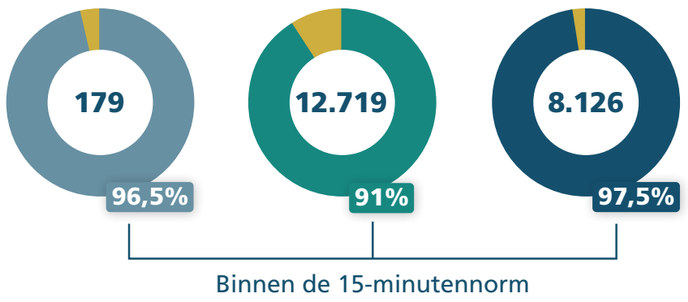
Prestaties prio-1 gebouwbranden:
91% conform prognose of sneller.

Crisisbeheersing

5 opschalingen crisisorganisatie

5x

Ambulance - spoedritten



Meer hulpverlening op locatie

BEGROTING 2026

Samen beschermen wat telt.

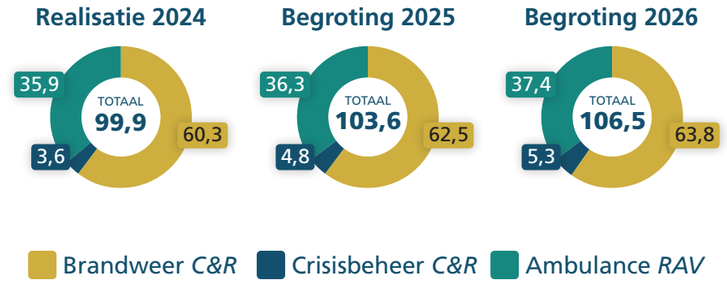
Kerntaken

- /// Brandweerzorg
- /// Ambulancezorg
- /// Meldkamer
- /// GHOR
- /// Informatievoorziening
- /// Rampenbestrijding en crisisbeheersing

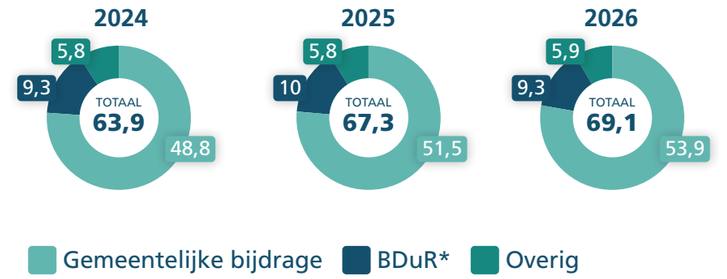
Bedrijfsvoering

- Versterken personeelsbeleid
- Versterken digitale infrastructuur
- Continueren van vitale processen
- Verduurzamen vastgoed

Omzet



Financieringsstromen C&R



** BDuR = onderdeel van totale omzet C&R*

Speerpunten

1 Een sterk netwerk

- Doorontwikkeling van de veiligheidsregio als netwerkorganisatie
- Intensivering samenwerking tussen (acute) zorgaanbieders
- Versterken samenwerking met andere overheden en maatschappelijke partijen

2 Een weerbare organisatie

- Risicogericht werken en risicobeheersing
- Versterking voorbereiding en paraatheid
- Bevorderen van kwaliteit en professionaliteit
- Versterken van een weerbare samenleving

3 Informatiemanagement

- Robuuste en betrouwbare informatiedeling en verwerking
- Uitbouwen van het Veiligheidsinformatieknooppunt

Bijlage 1 Raadsbrief: Zienswijzen gemeenten op Kaderbrief VRGZ

Gemeente	Inhoud	Reactie DB VRGZ
Berg en Dal Conceptreactie 18 februari 2025 (13 maart '25 bespreking in gemeenteraad)	**Financiële situatie** Gemeenten en Veiligheidsregio's staat een onzekere tijd te wachten. Mogelijk gaat het Rijk ook de Veiligheidsregio's financieel korten. In de zienswijze van de gemeente Berg en Dal op de conceptjaarrekening 2023 en ontwerpbegroting 2025 en in de brief van de colleges (ondertekend door wethouders financiën) in het Rijk van Nijmegen aan de VRGZ, is de financiële situatie van gemeenten beschreven en wordt gevraagd om met ons mee te denken en te doen. Het is goed om te lezen dat u deze oproepen heeft meegenomen en dat u scherp bent en blijft naar de noodzakelijkheid van ontwikkelingen en activiteiten. **Taken veiligheidsregio** U beschrijft dat de mogelijke tekorten invloed hebben op de taakuitvoering van de crisisbeheersing en brandweer en daarmee op de veiligheid van de samenleving. Met de huidige ontwikkelingen van geopolitieke dreigingen, cyberdreigingen en klimaatverandering baart dit ons zorgen. U geeft aan bezuinigingsvoorstellen uit te werken, waarbij u gaat snijden in de dienstverlening van de VRGZ. U neemt deze voorstellen mee in de ontwerpbegroting 2026. We willen aan u een oproep doen om een scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en optionele taken. We willen nadrukkelijk aan u vragen om de bijkomende consequenties en risico's van de bezuinigingsvoorstellen in kaart te brengen. We zien verder dat er enerzijds een groter beroep wordt gedaan op de Veiligheidsregio's, vanwege onder andere de Landelijke Agenda Crisisbeheersing 2024-2029. Anderzijds worden de Veiligheidsregio's mogelijk gekort. Dit is niet in balans. We willen u verzoeken om dit regionaal en landelijk te monitoren en daarvoor aandacht te blijven vragen. **Geweld tegen hulpverleners** We zijn tot slot geschrokken van het feit dat er sprake is van een toenemende agressiviteit richting hulpverleners. We vinden het belangrijk dat u (preventief) ondersteuning biedt aan het personeel en het is goed dat u betrokken bent bij diverse ontwikkelingen over PTSS. Wij vragen daarbij aandacht voor het efficiënter en effectiever inzetten en benutten van alle middelen rondom dit proces.	<u>Mogelijkheden tot bezuinigingen</u> We hebben gehoor gegeven aan uw oproep om te kijken naar de mogelijkheden tot besparingen op de gemeentelijke bijdrage vanaf 2026 en om een scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en afgeleide taken. Een gemeentelijke bezuinigingstaakstelling is niet meegenomen in de ontwerpbegroting omdat dit gewoonweg niet verantwoord is, zonder dat dit serieuze consequenties heeft voor de kwaliteit van ons optreden. Indien gemeenten hun verzoek tot bezuinigingen toch doorzetten heeft dit als gevolg dat we nog verder moeten snijden in onze operatie. Sluiten van kazernes, het verkopen van materiaal, het terugbrengen van aantallen vrijwilligers en medewerkers sluiten wij daarbij niet uit. Met alle consequenties van dien voor de dienstverlening aan onze inwoners en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Het inboeken van bezuinigingen in deze omvang vinden wij als Dagelijks Bestuur onwenselijk en onverantwoordelijk. <u>Druk op de veiligheidsregio</u> Wij geven gehoor aan uw oproep om aandacht te blijven vragen voor de balans tussen de grotere vraag die bij de

		veiligheidsregio's wordt neergelegd, terwijl er tegelijkertijd sprake is van korting van middelen. <u>PTSS</u> Wij hebben gehoor gegeven aan het verzoek om onze aandacht rondom PTSS efficiënter en effectiever in te zetten. PTSS is een onderwerp dat landelijk veel aandacht krijgt. Er komt een landelijke regeling en er is al een toolbox. Hier maken wij zoveel mogelijk gebruik van, zodat PTSS in de organisatie zoveel mogelijk kan worden voorkomen en om waar nodig medewerkers goed te kunnen begeleiden.
Beuningen 10 februari 2025	**Financiële situatie** Gemeenten en veiligheidsregio's staan een onzekere tijd te wachten. Mogelijk gaat het Rijk ook de veiligheidsregio's financieel korten. In de zienswijze van de gemeente Beuningen op de conceptjaarrekening 2023 en ontwerpbegroting 2024 en in de brief van de colleges (ondertekend door wethouders financiën) in het Rijk van Nijmegen aan de VRGZ is de financiële situatie van gemeenten beschreven en wordt gevraagd om met ons mee te denken en te doen. Het is goed om te lezen dat u deze oproepen heeft meegenomen en dat u scherp bent en blijft naar de noodzakelijkheid van ontwikkelingen en activiteiten. **Taken veiligheidsregio** U beschrijft dat de mogelijke tekorten invloed hebben op de taakuitvoering van de crisisbeheersing en brandweer en daarmee op de veiligheid van de samenleving. Met de huidige ontwikkelingen van geopolitieke dreigingen, cyberdreigingen en klimaatverandering baart dit ons zorgen. U geeft aan bezuinigingsvoorstellen uit te werken, waarbij u gaat snijden in de dienstverlening van de VRGZ. U neemt deze voorstellen mee in de ontwerpbegroting 2026. We willen aan u een oproep doen om een scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en optionele taken. We willen nadrukkelijk aan u vragen om de bijkomende consequenties en risico's van de bezuinigingsvoorstellen in kaart te brengen. We zien verder dat er enerzijds een groter beroep wordt gedaan op de veiligheidsregio's, vanwege onder andere de Landelijke Agenda Crisisbeheersing 2024-2029. Anderzijds worden de veiligheidsregio's mogelijk gekort. Dit is niet in balans. We willen u verzoeken om dit regionaal en landelijk te monitoren en daarvoor aandacht te blijven vragen. **Geweld tegen hulpverleners**	<u>Mogelijkheden tot bezuinigingen</u> We hebben gehoor gegeven aan uw oproep om te kijken naar de mogelijkheden tot besparingen op de gemeentelijke bijdrage vanaf 2026 en om een scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en afgeleide taken. Een gemeentelijke bezuinigingstaakstelling is niet meegenomen in de ontwerpbegroting omdat dit gewoonweg niet verantwoord is, zonder dat dit serieuze consequenties heeft voor de kwaliteit van ons optreden. Indien gemeenten hun verzoek tot bezuinigingen toch doorzetten heeft dit als gevolg dat we nog verder moeten snijden in onze operatie. Sluiten van kazernes, het verkopen van materiaal, het terugbrengen van aantallen vrijwilligers en medewerkers sluiten wij daarbij niet uit. Met alle consequenties van dien voor de dienstverlening aan onze inwoners en het veiligheidsgevoel van onze inwoners.

	We zijn tot slot geschrokken van het feit dat er sprake is van een toenemende assertiviteit en agressiviteit richting hulpverleners. We vinden het belangrijk dat u (preventief) ondersteuning biedt aan het personeel en het is goed dat u betrokken bent bij diverse ontwikkelingen over PTSS. Wij vragen daarbij aandacht voor het efficiënter en effectiever inzetten en benutten van alle middelen rondom dit proces.	Het inboeken van bezuinigingen in deze omvang vinden wij als Dagelijks Bestuur onwenselijk en onverantwoordelijk. <u>Druk op de veiligheidsregio</u> Wij geven gehoor aan uw oproep om aandacht te blijven vragen voor de balans tussen de grotere vraag die bij de veiligheidsregio's wordt neergelegd, terwijl er tegelijkertijd sprake is van korting van middelen. <u>PTSS</u> Wij hebben gehoor gegeven aan het verzoek om onze aandacht rondom PTSS efficiënter en effectiever in te zetten. PTSS is een onderwerp dat landelijk veel aandacht krijgt. Er komt een landelijke regeling en er is al een toolbox. Hier maken wij zoveel mogelijk gebruik van, zodat PTSS in de organisatie zoveel mogelijk kan worden voorkomen en om waar nodig medewerkers goed te kunnen begeleiden.
Buren 7 februari 2025	**Financiële situatie** De inkomsten die gemeenten vanuit het Rijk ontvangen worden met miljarden structureel verminderd (ca 5%). Dat terwijl de uitdagingen op verschillende beleidsterreinen fors zijn en de prijzen van materiaal en personeel stijgen. Als gemeenten bereiden we daarom ombuigingen voor. Voor deze ombuigingen wordt ook naar taken en middelen van verbonden partijen gekeken. We beseffen daarbij dat verminderingen van de middelen niet strookt met de ontwikkeling van de afgelopen jaren waarin een steeds groter beroep op u is gedaan. U beschrijft dat de mogelijke tekorten invloed hebben op de taakuitvoering van de crisisbeheersing en brandweer en daarmee op de veiligheid van de samenleving. Met de huidige ontwikkelingen van geopolitieke dreigingen, cyberdreigingen en klimaatverandering is dit een belangrijk punt van aandacht. Als gemeente erkennen we de inspanningen van de VRGZ om te werken aan een efficiëntere bedrijfsvoering. Het is goed om te lezen dat u onze oproepen heeft meegenomen en dat u scherp bent en blijft naar de noodzakelijkheid van ontwikkelingen en activiteiten. We zien al terug dat de juiste zaken gedaan worden en onderwerp van gesprek zijn. Tegelijkertijd vragen wij, gezien financiële ontwikkelingen, of er meer aanvullende keuzes of besparingsmogelijkheden zijn die verder	<u>Mogelijkheden tot bezuinigingen</u> We hebben gehoor gegeven aan uw oproep om te kijken naar de mogelijkheden tot besparingen op de gemeentelijke bijdrage vanaf 2026 en om een scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en afgeleide taken. Een gemeentelijke bezuinigingstaakstelling is niet meegenomen in de ontwerpbegroting omdat dit gewoonweg niet verantwoord is, zonder dat dit serieuze consequenties heeft voor de kwaliteit van ons optreden. Indien gemeenten hun verzoek tot bezuinigingen toch doorzetten heeft dit als

	onderzocht kunnen worden. We willen aan u een oproep doen om hierbij ook een scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en optionele taken. Dit aangezien de gemeentelijke inkomsten in de komende jaren sterk onder druk staan. Wij verzoeken de VRGZ om deze besparingen inzichtelijk te maken zodat het AB in de positie wordt gebracht om eventuele aanvullende keuzes te maken. Dit in de wetenschap dat eventuele aanvullende bezuinigingen, zoals u zelf ook aangeeft, gevolgen hebben voor de basisdienstverlening van de VRGZ aan de gemeenten. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. **Groter beroep op veiligheidsregio** We zien verder dat er enerzijds een groter beroep wordt gedaan op de veiligheidsregio's, vanwege onder andere de Landelijke Agenda Crisisbeheersing 2024-2029. Anderzijds worden de veiligheidsregio's mogelijk gekort. Dit is niet in balans. We willen u verzoeken om dit regionaal en landelijk te monitoren en daarvoor aandacht te blijven vragen. **Geweld tegen hulpverleners** We zijn tot slot geschrokken van het feit dat er sprake is van een toenemende assertiviteit en agressiviteit richting hulpverleners. We vinden het belangrijk dat u (preventief) ondersteuning biedt aan het personeel en het is goed dat u betrokken bent bij diverse ontwikkelingen over posttraumatischestressstoornis. Wij vragen daarbij aandacht voor het efficiënter en effectiever inzetten en benutten van alle middelen rondom dit proces.	gevolg dat we nog verder moeten snijden in onze operatie. Sluiten van kazernes, het verkopen van materiaal, het terugbrengen van aantallen vrijwilligers en medewerkers sluiten wij daarbij niet uit. Met alle consequenties van dien voor de dienstverlening aan onze inwoners en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Het inboeken van bezuinigingen in deze omvang vinden wij als Dagelijks Bestuur onwenselijk en onverantwoordelijk. Voor het afronden van de conceptbegroting is het algemeen bestuur meegenomen in het bezuinigingsvraagstuk. <u>PTSS</u> Wij hebben gehoor gegeven aan het verzoek om onze aandacht rondom PTSS efficiënter en effectiever in te zetten. PTSS is een onderwerp dat landelijk veel aandacht krijgt. Er komt een landelijke regeling en er is al een toolbox. Hier maken wij zoveel mogelijk gebruik van, zodat PTSS in de organisatie zoveel mogelijk kan worden voorkomen en om waar nodig medewerkers goed te kunnen begeleiden. <u>Druk op de veiligheidsregio</u> Wij geven gehoor aan uw oproep om aandacht te blijven vragen voor de balans tussen de grotere vraag die bij de veiligheidsregio's wordt neergelegd, terwijl er tegelijkertijd sprake is van korting van middelen.
Culemborg 5 februari 2025	**Kaderbrief 2026**	<u>Mogelijkheden tot bezuinigingen</u>

	In de Kaderbrief 2026 geeft u aan begrip te hebben voor de financiële situatie waarin gemeenten verkeren. Dat is vanzelfsprekend goed om te vernemen. Een gedeeld beeld van de situatie en de ernst van de problematiek is wat ons betreft de basis voor ons overleg over de financiën voor de komende jaren. Met het oog op de financiële situatie van de gemeenten hebben enkele gemeenten in Rivierenland, waaronder de gemeente Culemborg, u verzocht om in de aanloop naar de Kaderbrief 2026 (ondanks een eerdere zienswijze op de begroting 2025 en een extra brief van het college van burgemeester en wethouders) met een overzicht te komen op het gebied van: • De wettelijk verplichte taken die de VRGZ uitvoert en de bijbehorende kosten; • De optionele taken die de VRGZ uitvoert en de bijbehorende kosten; • Voorstellen te doen voor efficiëntiemaatregelen en de gevolgen daarvan voor de dienstverlening; • Voorstellen te doen voor het verlagen van de kosten voor overhead en bedrijfsvoering en de gevolgen daarvan voor de dienstverlening. Tevens is bij de vaststelling van de begroting 2025, door het Algemeen Bestuur (AB) besloten, een structurele taakstelling van € 150.000 (dit is 0,15% van de totale lasten) op te leggen vanaf 2025. Indien de voorgenomen korting van 10% op de BDuR-uitkering wordt doorgevoerd, betekent dit samen met de reeds opgelegde taakstelling een bezuiniging van € 1,1 miljoen. Wij verzoeken u wettelijke en optionele taken, mogelijke besparingen en de gevolgen en risico's voor de dienstverlening aan onze burgers inzichtelijk te maken. Een grondige analyse van de consequenties en risico's is cruciaal voor het nemen van weloverwogen beslissingen bij de conceptprogrammabegroting 2026. **Indexering** In de Kaderbrief 2026 staat vermeld dat, op het moment van schrijven van de Kaderbrief, de definitieve indexcijfers nog niet gepubliceerd waren. Wij verwijzen u naar de brief van d.d. 31 oktober 2023, waarin we aangeven hoe met loon- en prijsindexatie om te gaan. Deze percentages zijn op de gebruikelijke wijze in overleg met gemeenten gekozen. Wij verzoeken u om voorgenoemde uitgangspunten aan te scherpen en een lagere gemeentelijke bijdrage in de begroting op te nemen. **Deelnemersbijdrage** In 2024 heeft het AB de opdracht gegeven tot een onderzoek naar de kostenverdeelsystematiek. De kostenverdeelsystematiek van de VRGZ bepaalt hoe de kosten worden verdeeld over de deelnemende gemeenten. Momenteel wordt er gewerkt aan een herziening van deze systematiek, omdat de onderliggende parameters, zoals inwoneraantallen en bijdragen uit het gemeentefonds, al geruime tijd niet zijn geactualiseerd. Het doel van deze herziening is om een eerlijke en actuele verdeling van de kosten te waarborgen. De resultaten van dit onderzoek worden in de eerste helft van 2025 verwacht.	We hebben gehoor gegeven aan uw oproep om te kijken naar de mogelijkheden tot besparingen op de gemeentelijke bijdrage vanaf 2026 en om een scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en afgeleide taken. Een gemeentelijke bezuinigingstaakstelling is niet meegenomen in de ontwerpbegroting omdat dit gewoonweg niet verantwoord is, zonder dat dit serieuze consequenties heeft voor de kwaliteit van ons optreden. Indien gemeenten hun verzoek tot bezuinigingen toch doorzetten heeft dit als gevolg dat we nog verder moeten snijden in onze operatie. Sluiten van kazernes, het verkopen van materiaal, het terugbrengen van aantallen vrijwilligers en medewerkers sluiten wij daarbij niet uit. Met alle consequenties van dien voor de dienstverlening aan onze inwoners en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Het inboeken van bezuinigingen in deze omvang vinden wij als Dagelijks Bestuur onwenselijk en onverantwoordelijk. Een besparing kan niet vanuit overhead of ondersteuning geleverd worden daar deze al sober is ingericht en onder het landelijk gemiddelde. <u>Indexering</u> In de programmabegroting zijn in hoofdstuk 8.5 de bestuurlijk vastgestelde uitgangspunten opgenomen die de VRGZ hanteert op het gebied van financiën.

	Als gemeente erkennen we de inspanningen van de VRGZ om te werken aan een efficiëntere bedrijfsvoering. Tegelijkertijd vragen wij of er aanvullende keuzes of besparingsmogelijkheden zijn die verder onderzocht kunnen worden. Dit aangezien de gemeentelijke inkomsten in de komende jaren sterk onder druk staan. Wij verzoeken de VRGZ om deze besparingen inzichtelijk te maken zodat het AB in de positie wordt gebracht eventuele aanvullende keuzes te maken. Dit in de wetenschap dat eventuele aanvullende bezuinigingen gevolgen hebben voor de basisdienstverlening van de VRGZ aan de gemeenten. **Taken Veiligheidsregio Gelderland-Zuid** De Kaderbrief stelt dat er geen ruimte is in de huidige begroting om bezuinigingen op te vangen zonder structurele keuzes. Bezuinigingen zullen het programma Crisis- en Rampenbestrijding treffen, wat de taakuitvoering van crisisbeheersing en brandweer beïnvloedt. Dit zal de dienstverlening aan inwoners direct raken, in een tijd waarbij meer een beroep wordt gedaan op de Veiligheidsregio's op het gebied van weerbaarheid in relatie tot onder andere de geopolitieke dreigingen. Daarnaast wordt er meer gevraagd van de Veiligheidsregio's door bijvoorbeeld de Landelijke Agenda Crisisbeheersing 2024-2029, terwijl financiële kortingen dreigen. Dit kan leiden tot een disbalans tussen middelen en taken. We verzoeken u dit op landelijk en regionaal niveau onder de aandacht te (blijven) brengen en te monitoren om te voorkomen dat belangrijke veiligheidsfuncties worden aangetast. **Geweld tegen hulpverleners** De toenemende assertiviteit en agressiviteit richting hulpverleners is zorgwekkend en benadrukt het belang van preventieve ondersteuning. Het is positief dat de VRGZ actief betrokken is bij PTSS-initiatieven. Het is essentieel dat hulpverleners zich veilig en gesteund voelen. Preventieve ondersteuning en aandacht voor hun welzijn zijn cruciaal om langdurige gezondheidsproblemen te voorkomen en een gezonde werkomgeving te bevorderen. We verzoeken u om de beschikbare middelen zo effectief en efficiënt mogelijk in te zetten om dit proces te ondersteunen en hulpverleners beter te beschermen.	<u>PTSS</u> Wij hebben gehoor gegeven aan het verzoek om onze aandacht rondom PTSS efficiënter en effectiever in te zetten. PTSS is een onderwerp dat landelijk veel aandacht krijgt. Er komt een landelijke regeling en er is al een toolbox. Hier maken wij zoveel mogelijk gebruik van, zodat PTSS in de organisatie zoveel mogelijk kan worden voorkomen en om waar nodig medewerkers goed te kunnen begeleiden. <u>Druk op de veiligheidsregio</u> Wij geven gehoor aan uw oproep om aandacht te blijven vragen voor de balans tussen de grotere vraag die bij de veiligheidsregio's wordt neergelegd, terwijl er tegelijkertijd sprake is van korting van middelen.
Druten 6 februari 2025	**Grote mate van onzekerheid inzichtelijk maken in begroting** Gemeenten en veiligheidsregio's staan een onzekere tijd te wachten. Mogelijk gaat het Rijk ook de veiligheidsregio's financieel korten. In de conceptbegroting 2026 verwachten we derhalve een concrete uitwerking van de risico's in een financieel sluitend stuk. Verder wil de gemeenteraad dat de VRGZ ontwikkelingen die de VRGZ financieel raken blijft monitoren en in beginsel binnen de bestaande budgetsystematiek opvangt. *Financiële situatie gemeenten en veiligheidsregio's* In de zienswijze van de gemeente Druten op de conceptjaarrekening 2023 en ontwerpbegroting 2024 is de financiële situatie van gemeenten beschreven en wordt gevraagd om met ons mee te denken. Het is goed om te lezen dat u deze oproep heeft meegenomen en dat u scherp bent en	<u>Budgetsystematiek</u> U verzoekt ons om ontwikkelingen die VRGZ financieel raken op te vangen binnen de bestaande budgetsystematiek. Hier hebben wij deels gehoor aan gegeven. De VRGZ presenteert alleen noodzakelijke uitzettingen aan gemeenten die gebaseerd zijn op autonome ontwikkelingen zoals prijsstijgingen en ontwikkeling van wet- en regelgeving.

	blijft naar de noodzakelijkheid van ontwikkelingen en activiteiten. De gemeente Druten heeft alle GR-en opgeroepen om een bezuinigingstaakstelling van 6% op te nemen in de Kadernota 2026, evenredig naar de gemiddelde korting van Rijk op het Gemeentefonds. **Taken veiligheidsregio** U beschrijft dat de mogelijke tekorten invloed hebben op de taakuitvoering van de crisisbeheersing en brandweer en daarmee op de veiligheid van de samenleving. Met de huidige ontwikkelingen van geopolitieke dreigingen, cyberdreigingen en klimaatverandering baart dit ons zorgen. U geeft aan bezuinigingsvoorstellen uit te werken, waarbij u gaat snijden in de dienstverlening van de VRGZ. U neemt deze voorstellen mee in de ontwerpbegroting 2026. We willen aan u een oproep doen om een scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en optionele taken. U vraagt aan de deelnemende gemeenten een scherpe zienswijze aan te bieden, waarin zij kaders aangeven waar de VRGZ kan bezuinigen. De gemeente Druten is van mening dat de kaderbrief ons niet in staat stelt om aan dit verzoek te voldoen. We willen nadrukkelijk aan u vragen om de bijkomende consequenties en risico's van de bezuinigingsvoorstellen in kaart te brengen. We zien verder dat er enerzijds een groter beroep wordt gedaan op de veiligheidsregio's, vanwege onder andere de Landelijke Agenda Crisisbeheersing 2024-2029. Anderzijds worden de veiligheidsregio's mogelijk gekort. Dit is niet in balans. We willen u verzoeken om dit regionaal en landelijk te monitoren en daarvoor aandacht te blijven vragen. **Geweld tegen hulpverleners** We zijn tot slot geschrokken van het feit dat er sprake is van een toenemende assertiviteit en agressiviteit richting hulpverleners. We vinden het belangrijk dat u (preventief) ondersteuning biedt aan het personeel en het is goed dat u betrokken bent bij diverse ontwikkelingen over PTSS. Wij vragen daarbij aandacht voor het efficiënter en effectiever inzetten en benutten van alle middelen rondom dit proces.	<u>Mogelijkheden tot bezuinigingen</u> We hebben gehoor gegeven aan uw oproep om te kijken naar de mogelijkheden tot besparingen op de gemeentelijke bijdrage vanaf 2026 en om een scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en afgeleide taken. Een gemeentelijke bezuinigingstaakstelling is niet meegenomen in de ontwerpbegroting omdat dit gewoonweg niet verantwoord is, zonder dat dit serieuze consequenties heeft voor de kwaliteit van ons optreden. Indien gemeenten hun verzoek tot bezuinigingen toch doorzetten heeft dit als gevolg dat we nog verder moeten snijden in onze operatie. Sluiten van kazernes, het verkopen van materiaal, het terugbrengen van aantallen vrijwilligers en medewerkers sluiten wij daarbij niet uit. Met alle consequenties van dien voor de dienstverlening aan onze inwoners en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Het inboeken van bezuinigingen in deze omvang vinden wij als Dagelijks Bestuur onwenselijk en onverantwoordelijk. <u>Druk op de veiligheidsregio</u> Wij geven gehoor aan uw oproep om aandacht te blijven vragen voor de balans tussen de grotere vraag die bij de veiligheidsregio's wordt neergelegd, terwijl er tegelijkertijd sprake is van korting van middelen. <u>PTSS</u>

		Wij hebben gehoor gegeven aan het verzoek om onze aandacht rondom PTSS efficiënter en effectiever in te zetten. PTSS is een onderwerp dat landelijk veel aandacht krijgt. Er komt een landelijke regeling en er is al een toolbox. Hier maken wij zoveel mogelijk gebruik van, zodat PTSS in de organisatie zoveel mogelijk kan worden voorkomen en om waar nodig medewerkers goed te kunnen begeleiden.
Heumen 5 februari 2025	**Financiële situatie** Gemeenten en Veiligheidsregio's staat een onzekere tijd te wachten. Mogelijk gaat het Rijk ook de Veiligheidsregio's financieel korten. In de zienswijze van de gemeente Heumen op de conceptjaarrekening 2023 en ontwerpbegroting 2025 en in de brief van de colleges (ondertekend door wethouders financiën) in het Rijk van Nijmegen aan de VRGZ, is de financiële situatie van gemeenten beschreven en wordt gevraagd om met ons mee te denken en te doen. Het is goed om te lezen dat u deze oproepen heeft meegenomen en dat u scherp bent en blijft naar de noodzakelijkheid van ontwikkelingen en activiteiten. **Taken veiligheidsregio** U beschrijft dat de mogelijke tekorten invloed hebben op de taakuitvoering van de crisisbeheersing en brandweer en daarmee op de veiligheid van de samenleving. Met de huidige ontwikkelingen van geopolitieke dreigingen, cyberdreigingen en klimaatverandering baart dit ons zorgen. U geeft aan bezuinigingsvoorstellen uit te werken, waarbij u gaat snijden in de dienstverlening van de VRGZ. U neemt deze voorstellen mee in de ontwerpbegroting 2026. We willen aan u een oproep doen om een scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en optionele taken. We willen nadrukkelijk aan u vragen om de bijkomende consequenties en risico's van de bezuinigingsvoorstellen in kaart te brengen. We zien verder dat er enerzijds een groter beroep wordt gedaan op de Veiligheidsregio's, vanwege onder andere de Landelijke Agenda Crisisbeheersing 2024-2029. Anderzijds worden de Veiligheidsregio's mogelijk gekort. Dit is niet in balans. We willen u verzoeken om dit regionaal en landelijk te monitoren en daarvoor aandacht te blijven vragen. **Geweld tegen hulpverleners** We zijn tot slot geschrokken van het feit dat er sprake is van een toenemende assertiviteit en agressiviteit richting hulpverleners. We vinden het belangrijk dat u (preventief) ondersteuning biedt aan het personeel en het is goed dat u betrokken bent bij diverse ontwikkelingen over PTSS. Wij vragen daarbij aandacht voor het efficiënter en effectiever inzetten en benutten van alle middelen rondom dit proces.	<u>Mogelijkheden tot bezuinigingen</u> We hebben gehoor gegeven aan uw oproep om te kijken naar de mogelijkheden tot besparingen op de gemeentelijke bijdrage vanaf 2026 en om een scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en afgeleide taken. Een gemeentelijke bezuinigingstaakstelling is niet meegenomen in de ontwerpbegroting omdat dit gewoonweg niet verantwoord is, zonder dat dit serieuze consequenties heeft voor de kwaliteit van ons optreden. Indien gemeenten hun verzoek tot bezuinigingen toch doorzetten heeft dit als gevolg dat we nog verder moeten snijden in onze operatie. Sluiten van kazernes, het verkopen van materiaal, het terugbrengen van aantallen vrijwilligers en medewerkers sluiten wij daarbij niet uit. Met alle consequenties van dien voor de dienstverlening aan onze inwoners en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Het inboeken van bezuinigingen in deze omvang vinden wij als Dagelijks Bestuur onwenselijk en onverantwoordelijk.

		<u>Druk op de veiligheidsregio</u> Wij geven gehoor aan uw oproep om aandacht te blijven vragen voor de balans tussen de grotere vraag die bij de veiligheidsregio's wordt neergelegd, terwijl er tegelijkertijd sprake is van korting van middelen. <u>PTSS</u> Wij hebben gehoor gegeven aan het verzoek om onze aandacht rondom PTSS efficiënter en effectiever in te zetten. PTSS is een onderwerp dat landelijk veel aandacht krijgt. Er komt een landelijke regeling en er is al een toolbox. Hier maken wij zoveel mogelijk gebruik van, zodat PTSS in de organisatie zoveel mogelijk kan worden voorkomen en om waar nodig medewerkers goed te kunnen begeleiden.
Maasdriel 5 februari 2025	**Financiële situatie** De inkomsten die gemeenten vanuit het Rijk ontvangen worden met miljarden structureel verminderd (ca 5%). Dat terwijl de uitdagingen op verschillende beleidsterreinen fors zijn en de prijzen van materiaal en personeel stijgen. Als gemeenten bereiden we daarom ombuigingen voor. Voor deze ombuigingen wordt ook naar taken en middelen van verbonden partijen gekeken. We beseffen daarbij dat vermindering van de middelen niet strookt met de ontwikkeling van de afgelopen jaren waarin er een steeds groter beroep op u is gedaan. We gaan over deze ontwikkeling en de gevolgen graag met u in gesprek, waarbij we oog houden voor een veerkrachtige en toekomstbestendige regio. Daarbij hanteren we als kader een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028. Ons verzoek aan u is: bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We realiseren ons dat vermindering van de middelen gevolgen heeft voor de dienstverlening, zeker nu er steeds meer een beroep wordt gedaan op gemeenten en verbonden partijen. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek.	<u>Mogelijkheden tot bezuinigingen</u> We hebben gehoor gegeven aan uw oproep om te kijken naar de mogelijkheden tot besparingen op de gemeentelijke bijdrage vanaf 2026 en om een scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en afgeleide taken. Een gemeentelijke bezuinigingstaakstelling is niet meegenomen in de ontwerpbegroting omdat dit gewoonweg niet verantwoord is, zonder dat dit serieuze consequenties heeft voor de kwaliteit van ons optreden. Indien gemeenten hun verzoek tot bezuinigingen toch doorzetten heeft dit als gevolg dat we nog verder moeten snijden in onze operatie. Sluiten van kazernes, het verkopen van materiaal, het terugbrengen van aantallen vrijwilligers en medewerkers sluiten wij daarbij niet

	Financiën: Naast mogelijke bezuinigingsvoorstellen vragen wij u ook om prioriteit te geven aan enkele ontwikkelingen die meer of mindere impact kunnen hebben op de begroting van de VRGZ en direct ook op de begroting van de gemeente Maasdriel. Bedoelde ontwikkelingen zijn: o De korting op de BDUR (grote impact als die doorgaat) o Herijking Verdeelsleutel (impact alleen voor gemeenten) o Vastgoedonderzoek Het verzoek aan de VRGZ hierin is om de impact van genoemde ontwikkelingen voorafgaand aan de begroting 2026 te bespreken met de gemeenten zodat de volledige (financiële) impact duidelijk is voor de begroting 2026 en meerjarenbegroting van de gemeente Maasdriel. **Taken veiligheidsregio** U beschrijft dat de mogelijke tekorten invloed hebben op de taakuitvoering van de crisisbeheersing en brandweer en daarmee op de veiligheid van de samenleving. Met de huidige ontwikkelingen van geopolitieke dreigingen, cyberdreigingen en klimaatverandering baart dit ons zorgen. U geeft aan bezuinigingsvoorstellen uit te werken, waarbij u gaat snijden in de dienstverlening van de VRGZ. U neemt deze voorstellen mee in de ontwerpbegroting 2026. We willen aan u een oproep doen om een scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en optionele taken. We willen nadrukkelijk aan u vragen om de bijkomende consequenties en risico's van de bezuinigingsvoorstellen in kaart te brengen. We zien verder dat er enerzijds een groter beroep wordt gedaan op de veiligheidsregio's, vanwege onder andere de Landelijke Agenda Crisisbeheersing 2024-2029. Anderzijds worden de veiligheidsregio's mogelijk gekort. Dit is niet in balans. We willen u verzoeken om dit regionaal en landelijk te monitoren en daarvoor aandacht te blijven vragen. **Geweld tegen hulpverleners** We zijn tot slot geschrokken van het feit dat er sprake is van een toenemende assertiviteit en agressiviteit richting hulpverleners. We vinden het belangrijk dat u (preventief) ondersteuning biedt aan het personeel en het is goed dat u betrokken bent bij diverse ontwikkelingen over PTSS. Wij vragen daarbij aandacht voor het efficiënter en effectiever inzetten en benutten van alle middelen rondom dit proces.	uit. Met alle consequenties van dien voor de dienstverlening aan onze inwoners en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Het inboeken van bezuinigingen in deze omvang vinden wij als Dagelijks Bestuur onwenselijk en onverantwoordelijk. <u>PTSS</u> Wij hebben gehoor gegeven aan het verzoek om onze aandacht rondom PTSS efficiënter en effectiever in te zetten. PTSS is een onderwerp dat landelijk veel aandacht krijgt. Er komt een landelijke regeling en er is al een toolbox. Hier maken wij zoveel mogelijk gebruik van, zodat PTSS in de organisatie zoveel mogelijk kan worden voorkomen en om waar nodig medewerkers goed te kunnen begeleiden. <u>Financiën</u> Ambtelijk en bestuurlijk zijn de gemeenten eind februari en medio maart meegenomen in de genoemde ontwikkelingen. <u>Druk op de veiligheidsregio</u> Wij geven gehoor aan uw oproep om aandacht te blijven vragen voor de balans tussen de grotere vraag die bij de veiligheidsregio's wordt neergelegd, terwijl er tegelijkertijd sprake is van korting van middelen.
Neder-Betuwe 30 januari 2025	**Zienswijze** Wij hebben kennis genomen van de Kaderbrief 2026. Hierbij doen wij u een inhoudelijke zienswijze toekomen, voorkomend uit de financiële situatie van onze gemeenten. Het betreft een collectieve zienswijze, van meerdere gemeente in de regio Rivierenland.	<u>Mogelijkheden tot bezuinigingen</u> We hebben gehoor gegeven aan uw oproep om te kijken naar de mogelijkheden tot besparingen op de gemeentelijke bijdrage vanaf 2026 en om een

	De inkomsten die gemeenten vanuit het Rijk ontvangen worden met miljarden structureel verminderd (ca 5%). Dat terwijl de uitdagingen op verschillende beleidsterreinen fors zijn en de prijzen van materiaal en personeel stijgen. Als gemeenten bereiden we daarom ombuigingen voor. Voor deze ombuigingen wordt ook naar taken en middelen van verbonden partijen gekeken. We beseffen daarbij dat vermindering van de middelen niet strookt met de ontwikkeling van de afgelopen jaren waarin er een steeds groter beroep op u is gedaan. We gaan over deze ontwikkeling en de gevolgen graag met u in gesprek, waarbij we oog houden voor een veerkrachtige en toekomstbestendige regio. Daarbij hanteren we als kader een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028. Ons verzoek aan u is: bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. In aanvulling op bovenstaande hebben wij in onze zienswijze op de begroting 2025 VRGZ gevraagd om, in aanloop naar de Kaderbrief 2026, met opties te komen om efficiency maatregelen door te voeren en hoe kosten op overhead en bedrijfsvoering te verlagen zijn. Daarnaast bent u gevraagd de gemeenten inzicht te geven in welke niet wettelijke taken u uitvoert. Wij zijn teleurgesteld dat wij dit onvoldoende zien terugkomen in de Kaderbrief 2026. Met deze zienswijze brengen we de urgentie van ons verzoek opnieuw bij u onder de aandacht. We realiseren ons dat vermindering van de middelen gevolgen heeft voor de dienstverlening, zeker nu er steeds meer een beroep wordt gedaan op gemeenten en verbonden partijen. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek.	scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en afgeleide taken. Een gemeentelijke bezuinigingstaakstelling is niet meegenomen in de ontwerpbegroting omdat dit gewoonweg niet verantwoord is, zonder dat dit serieuze consequenties heeft voor de kwaliteit van ons optreden. Indien gemeenten hun verzoek tot bezuinigingen toch doorzetten heeft dit als gevolg dat we nog verder moeten snijden in onze operatie. Sluiten van kazernes, het verkopen van materiaal, het terugbrengen van aantallen vrijwilligers en medewerkers sluiten wij daarbij niet uit. Met alle consequenties van dien voor de dienstverlening aan onze inwoners en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Het inboeken van bezuinigingen in deze omvang vinden wij als Dagelijks Bestuur onwenselijk en onverantwoordelijk. Voor het afronden van de conceptbegroting is het algemeen bestuur meegenomen in het bezuinigingsvraagstuk. <u>PTSS</u> Wij hebben gehoor gegeven aan het verzoek om onze aandacht rondom PTSS efficiënter en effectiever in te zetten. PTSS is een onderwerp dat landelijk veel aandacht krijgt. Er komt een landelijke regeling en er is al een toolbox. Hier maken wij zoveel mogelijk gebruik van, zodat PTSS in de organisatie zoveel mogelijk kan worden voorkomen en om waar nodig medewerkers goed te kunnen begeleiden.

Nijmegen 3 februari 2025	Graag willen wij u complimenteren met de kaderbrief 2026. Ondanks de financiële onzekerheden en tegenvallers, zien wij een heldere en volledige kaderbrief en dit verdient onze complimenten. Dit geldt tevens voor samenwerking op het in kaart brengen van de financiële gevolgen rondom het vastgoed, waar wij in onze de zienswijze op de kaderbrief 2024 nog specifiek aandacht voor hebben gevraagd. De raad heeft een **positieve** zienswijze op de kaderbrief 2025. Er zijn twee specifieke zorgen die wij graag wel met u delen: Uit de Kaderbrief blijkt de aankondiging van de Rijksoverheid om de brede doeluitkering rampenbestrijding (hierna: BDuR) gelden met 10 procent te korten. Wij voorzien in deze korting een groot risico. De korting op deze BDuR gelden kan niet anders dan leiden tot bezuinigingen in het veiligheidsdomein. Daarmee heeft de korting een impact op de veiligheid van onze inwoners en meer specifiek op de hoge veiligheidseisen die we hebben voor de veiligheid, de brandweerzorg en het benodigde materiaal. Wij betreuren deze korting en begrijpen de gevolgen voor de VRGZ en uiteindelijk voor de gemeenten in de komende begroting. In het gedeelte van de Kaderbrief waarin u ingaat op de ontwikkelingen met impact voor de VRGZ wordt de weerbare samenleving genoemd. Wij willen benadrukken dat wij dit een belangrijk thema vinden en het met u eens zijn dat we steeds meer een beroep moeten doen op de weerbarheid van onze samenleving. Eens te meer omdat de complexiteit van incidenten toeneemt. Wij willen hierbij benadrukken dat het gevaar tot maatschappelijke ontwrichting verder reikt dan militaire conflicten of dreiging. Ook bij de gevolgen van stroomuitval of bijvoorbeeld klimaatverandering is het belang van een weerbare samenleving groot. Voor gemeenten geldt nog steeds dat er meer keuzes moeten worden gemaakt in verband met hun financiële middelen. Wij waarderen daarom dat de VRGZ de ontwikkelingen die de VRGZ financieel raken blijft monitoren, binnen de bestaande begrotingsmiddelen opvangt en de genoemde beleidskeuzes inzichtelijk zal maken in de conceptbegroting voor 2026. We zien met belangstelling uit naar de conceptbegroting VRGZ voor 2026.	Wij danken u voor uw mooie woorden over onze Kaderbrief 2026 en werken hard aan het definitief maken van onze begroting in een onzekere tijd.
Tiel 6 februari 2025	**Financiële situatie van gemeenten** Naar aanleiding van de kadernota 2Q26 van uw gemeenschappelijke regeling doen wij u hierbij een inhoudelijke zienswijze toekomen, voortkomend uit de financiële situatie van onze gemeenten. Het betreft een collectieve zienswijze, van de meeste gemeenten in de regio Rivierenland. De inkomsten die gemeenten vanuit het Rijk ontvangen worden met miljarden structureel verminderd (ca 5%). Dat terwijl de uitdagingen op verschillende beleidsterreinen fors zijn en de prijzen van materialen personeel stijgen. Als gemeenten bereiden we daarom ombuigingen voor. Voor deze ombuigingen wordt ook naar taken en middelen van verbonden partijen gekeken. We beseffen daarbij dat vermindering van de middelen niet strookt met de ontwikkeling van de afgelopen jaren waarin er een steeds groter beroep op u is gedaan.	<u>Mogelijkheden tot bezuinigingen</u> We hebben gehoor gegeven aan uw oproep om te kijken naar de mogelijkheden tot besparingen op de gemeentelijke bijdrage vanaf 2026 en om een scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en afgeleide taken. Een gemeentelijke bezuinigingstaakstelling is niet meegenomen in de ontwerpbegroting omdat dit gewoonweg niet verantwoord is, zonder dat dit

	We gaan over deze ontwikkeling en de gevolgen graag met u in gesprek, waarbij we oog houden voor een veerkrachtige en toekomstbestendige regio. Daarbij hanteren we als kader een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028. Ons verzoek aan u is: bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We realiseren ons dat vermindering van de middelen gevolgen heeft voor de dienstverlening, zeker nu er steeds meer een beroep wordt gedaan op gemeenten en verbonden partijen. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek. We zien ook dat een groter beroep gedaan wordt op de veiligheidsregio's bijvoorbeeld vanwege de Landelijke Agenda Crisisbeheersing 2024-2029. De Landelijke Agenda is opgesteld door het Rijk en veiligheidsregio's. We vragen u om de consequenties regionaal en landelijk goed te monitoren en onder de aandacht te blijven brengen. **Geweld tegen hulpverleners** De assertiviteit en agressiviteit richting hulpverleners neemt toe. Het is daarom belangrijk om preventief goede ondersteuning te bieden aan het personeel. Het is goed dat u betrokken bent bij diverse ontwikkelingen over PTSS.	serieuze consequenties heeft voor de kwaliteit van ons optreden. Indien gemeenten hun verzoek tot bezuinigingen toch doorzetten heeft dit als gevolg dat we nog verder moeten snijden in onze operatie. Sluiten van kazernes, het verkopen van materiaal, het terugbrengen van aantallen vrijwilligers en medewerkers sluiten wij daarbij niet uit. Met alle consequenties van dien voor de dienstverlening aan onze inwoners en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Het inboeken van bezuinigingen in deze omvang vinden wij als Dagelijks Bestuur onwenselijk en onverantwoordelijk. <u>Druk op de veiligheidsregio</u> Wij geven gehoor aan uw oproep om aandacht te blijven vragen voor de balans tussen de grotere vraag die bij de veiligheidsregio's wordt neergelegd, terwijl er tegelijkertijd sprake is van korting van middelen. <u>PTSS</u> Wij hebben gehoor gegeven aan het verzoek om onze aandacht rondom PTSS efficiënter en effectiever in te zetten. PTSS is een onderwerp dat landelijk veel aandacht krijgt. Er komt een landelijke regeling en er is al een toolbox. Hier maken wij zoveel mogelijk gebruik van, zodat PTSS in de organisatie zoveel mogelijk kan worden voorkomen en om waar nodig medewerkers goed te kunnen begeleiden.

West Maas en Waal 4 februari 2025	**Onzekere tijd** Gemeenten en veiligheidsregio's staan een onzekere tijd te wachten. Mogelijk gaat ook het Rijk de veiligheidsregio's financieel korten. Het is goed om te lezen dat u met het opstellen van de kaderbrief de oproep van gemeenten in de zienswijze op de conceptjaarrekening 2023 en ontwerpbegroting 2024 heeft meegenomen en dat u scherp bent en blijft naar de noodzakelijkheid van ontwikkelingen en activiteiten. **Bezuinigingsvoorstellen** Als gemeente erkennen we de inspanningen van de VRGZ om te werken aan een efficiëntere bedrijfsvoering. Tegelijkertijd vragen wij of er aanvullende keuzes of besparingsmogelijkheden zijn die verder onderzocht kunnen worden. Dit aangezien de gemeentelijke inkomsten in de komende jaren sterk onder druk staan. Wij verzoeken de VRGZ om deze besparingen inzichtelijk te maken zodat het AB in de positie wordt gebracht eventuele aanvullende keuzes te maken. Dit in de wetenschap dat eventuele aanvullende bezuinigingen gevolgen hebben voor de basisdienstverlening van de VRGZ aan de gemeenten. U heeft in de vergadering van oktober 2024 reeds aangekondigd bezuinigingsvoorstellen uit te werken, waarbij u gaat snijden in de dienstverlening van de VRGZ. U neemt deze voorstellen mee in de ontwerpbegroting 2026. We willen aan u een oproep doen om een scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en optionele taken. We willen nadrukkelijk aan u vragen om de bijbehorende consequenties en risico's van de bezuinigingsvoorstellen in kaart te brengen. **Geopolitieke dreigingen** U beschrijft dat de mogelijke tekorten invloed hebben op de taakuitvoering van de crisisbeheersing en brandweer en daarmee op de veiligheid van de samenleving. Met de huidige ontwikkelingen van geopolitieke dreigingen, cyberdreigingen en klimaatverandering baart dit ons zorgen. We zien verder dat er enerzijds een groter beroep wordt gedaan op de veiligheidsregio's, vanwege onder andere de Landelijke Agenda Crisisbeheersing 2024- 2029. Anderzijds worden de veiligheidsregio's mogelijk gekort door het Rijk. Dit is niet in balans. We willen u verzoeken om dit regionaal en landelijk te monitoren en daarvoor aandacht te blijven vragen. **Geweld tegen hulpverleners** We zijn tot slot geschrokken van het feit dat er sprake is van een toenemende assertiviteit en agressie richting hulpverleners. We vinden het belangrijk dat u (preventief) ondersteuning biedt aan het personeel en het is goed dat u betrokken bent bij diverse ontwikkelingen over PTSS. Wij vragen daarbij aandacht het efficiënter en effectiever inzetten en benutten van alle middelen rondom dit proces.	<u>Mogelijkheden tot bezuinigingen</u> We hebben gehoor gegeven aan uw oproep om te kijken naar de mogelijkheden tot besparingen op de gemeentelijke bijdrage vanaf 2026 en om een scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en afgeleide taken. Een gemeentelijke bezuinigingstaakstelling is niet meegenomen in de ontwerpbegroting omdat dit gewoonweg niet verantwoord is, zonder dat dit serieuze consequenties heeft voor de kwaliteit van ons optreden. Indien gemeenten hun verzoek tot bezuinigingen toch doorzetten heeft dit als gevolg dat we nog verder moeten snijden in onze operatie. Sluiten van kazernes, het verkopen van materiaal, het terugbrengen van aantallen vrijwilligers en medewerkers sluiten wij daarbij niet uit. Met alle consequenties van dien voor de dienstverlening aan onze inwoners en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Het inboeken van bezuinigingen in deze omvang vinden wij als Dagelijks Bestuur onwenselijk en onverantwoordelijk. <u>Druk op de veiligheidsregio</u> Wij geven gehoor aan uw oproep om aandacht te blijven vragen voor de balans tussen de grotere vraag die bij de veiligheidsregio's wordt neergelegd, terwijl er tegelijkertijd sprake is van korting van middelen. <u>PTSS</u>

		Wij hebben gehoor gegeven aan het verzoek om onze aandacht rondom PTSS efficiënter en effectiever in te zetten. PTSS is een onderwerp dat landelijk veel aandacht krijgt. Er komt een landelijke regeling en er is al een toolbox. Hier maken wij zoveel mogelijk gebruik van, zodat PTSS in de organisatie zoveel mogelijk kan worden voorkomen en om waar nodig medewerkers goed te kunnen begeleiden.
West Betuwe 29 januari 2025	De inkomsten die gemeenten vanuit het Rijk ontvangen worden met miljarden structureel verminderd (ca 5%). Dat terwijl de uitdagingen op verschillende beleidsterreinen fors zijn en de prijzen van materiaal en personeel stijgen. Als gemeenten bereiden we daarom ombuigingen voor. Voor deze ombuigingen wordt ook naar taken en middelen van verbonden partijen gekeken. We beseffen daarbij dat vermindering van de middelen niet strookt met de ontwikkeling van de afgelopen jaren waarin er een steeds groter beroep op u is gedaan. We gaan over deze ontwikkeling en de gevolgen graag met u in gesprek, waarbij we oog houden voor een veerkrachtige en toekomstbestendige regio. Daarbij hanteren we als kader een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028. Ons verzoek aan u is: bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We realiseren ons dat vermindering van de middelen gevolgen heeft voor de dienstverlening, zeker nu er steeds meer een beroep wordt gedaan op gemeenten en verbonden partijen. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek. We zien ook dat een groter beroep gedaan wordt op de veiligheidsregio's bijvoorbeeld vanwege de Landelijke Agenda Crisisbeheersing 2024-2029. De Landelijke Agenda is opgesteld door het Rijk en veiligheidsregio's. We vragen u om de consequenties regionaal en landelijk goed te monitoren en onder de aandacht te blijven brengen.	<u>Mogelijkheden tot bezuinigingen</u> We hebben gehoor gegeven aan uw oproep om te kijken naar de mogelijkheden tot besparingen op de gemeentelijke bijdrage vanaf 2026 en om een scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en afgeleide taken. Een gemeentelijke bezuinigingstaakstelling is niet meegenomen in de ontwerpbegroting omdat dit gewoonweg niet verantwoord is, zonder dat dit serieuze consequenties heeft voor de kwaliteit van ons optreden. Indien gemeenten hun verzoek tot bezuinigingen toch doorzetten heeft dit als gevolg dat we nog verder moeten snijden in onze operatie. Sluiten van kazernes, het verkopen van materiaal, het terugbrengen van aantallen vrijwilligers en medewerkers sluiten wij daarbij niet uit. Met alle consequenties van dien voor de dienstverlening aan onze inwoners en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Het inboeken van bezuinigingen in deze omvang vinden wij als Dagelijks

	De assertiviteit en agressiviteit richting hulpverleners neemt toe. Het is daarom belangrijk om preventief goede ondersteuning te bieden aan het personeel. Het is goed dat u betrokken bent bij diverse ontwikkelingen over PTSS.	Bestuur onwenselijk en onverantwoordelijk. Voor het afronden van de conceptbegroting is het algemeen bestuur meegenomen in het bezuinigingsvraagstuk. <u>Druk op de veiligheidsregio</u> Wij geven gehoor aan uw oproep om aandacht te blijven vragen voor de balans tussen de grotere vraag die bij de veiligheidsregio's wordt neergelegd, terwijl er tegelijkertijd sprake is van korting van middelen. <u>PTSS</u> Wij hebben gehoor gegeven aan het verzoek om onze aandacht rondom PTSS efficiënter en effectiever in te zetten. PTSS is een onderwerp dat landelijk veel aandacht krijgt. Er komt een landelijke regeling en er is al een toolbox. Hier maken wij zoveel mogelijk gebruik van, zodat PTSS in de organisatie zoveel mogelijk kan worden voorkomen en om waar nodig medewerkers goed te kunnen begeleiden.
Wijchen 10 februari 2025	**Grote mate van onzekerheid inzichtelijk maken in begroting** Gemeenten en veiligheidsregio's staan een onzekere tijd te wachten. Mogelijk gaat het Rijk ook de veiligheidsregio's financieel korten. In de conceptbegroting 2026 verwachten we derhalve een concrete uitwerking van de risico's in een financieel sluitend stuk. Verder wil de gemeenteraad dat u ontwikkelingen die de VRGZ financieel raken blijft monitoren en in beginsel binnen de bestaande budgetsystematiek opvangt. *Financiële situatie gemeenten en veiligheidsregio's* In de zienswijze van de gemeente Wijchen op de conceptjaarrekening 2023 en ontwerpbegroting 2024 is de financiële situatie van gemeenten beschreven en wordt gevraagd om met ons mee te denken. Het is goed om te lezen dat u deze oproep heeft meegenomen en dat u scherp bent en blijft naar de noodzakelijkheid van ontwikkelingen en activiteiten. **Taken veiligheidsregio**	<u>Mogelijkheden tot bezuinigingen</u> We hebben gehoor gegeven aan uw oproep om te kijken naar de mogelijkheden tot besparingen op de gemeentelijke bijdrage vanaf 2026 en om een scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en afgeleide taken. Een gemeentelijke bezuinigingstaakstelling is niet meegenomen in de ontwerpbegroting omdat dit gewoonweg niet verantwoord is, zonder dat dit serieuze consequenties heeft voor de kwaliteit van ons optreden. Indien

	U beschrijft dat de mogelijke tekorten invloed hebben op de taakuitvoering van de crisisbeheersing en brandweer en daarmee op de veiligheid van de samenleving. Met de huidige ontwikkelingen van geopolitieke dreigingen, cyberdreigingen en klimaatverandering baart dit ons zorgen. U geeft aan bezuinigingsvoorstellen uit te werken, waarbij u gaat snijden in de dienstverlening van de VRGZ. U neemt deze voorstellen mee in de ontwerpbegroting 2026. We willen aan u een oproep doen om een scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en optionele taken. U vraagt aan de deelnemende gemeenten een scherpe zienswijze aan te bieden, waarin zij kaders aangeven waar de VRGZ kan bezuinigen. De gemeente Wijchen is van mening dat de kaderbrief ons niet in staat stelt om aan dit verzoek te voldoen. Dit omdat de financiële risico's en de daaraan gerelateerde kaders onvoldoende inzichtelijk zijn gebracht. We willen daarom nadrukkelijk aan u vragen om de bijkomende consequenties en risico's van de bezuinigingsvoorstellen in kaart te brengen. We zien verder dat er enerzijds een groter beroep wordt gedaan op de veiligheidsregio's, vanwege onder andere de Landelijke Agenda Crisisbeheersing 2024-2029. Anderzijds worden de veiligheidsregio's mogelijk gekort. Dit is niet in balans. We willen u verzoeken om dit regionaal en landelijk te monitoren en daarvoor aandacht te blijven vragen. **Geweld tegen hulpverleners** We zijn tot slot geschrokken van het feit dat er sprake is van een toenemende assertiviteit en agressiviteit richting hulpverleners. We vinden het belangrijk dat u (preventief) ondersteuning biedt aan het personeel en het is goed dat u betrokken bent bij diverse ontwikkelingen over PTSS. Wij vragen daarbij aandacht voor het efficiënter en effectiever inzetten en benutten van alle middelen rondom dit proces.	gemeenten hun verzoek tot bezuinigingen toch doorzetten heeft dit als gevolg dat we nog verder moeten snijden in onze operatie. Sluiten van kazernes, het verkopen van materiaal, het terugbrengen van aantallen vrijwilligers en medewerkers sluiten wij daarbij niet uit. Met alle consequenties van dien voor de dienstverlening aan onze inwoners en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Het inboeken van bezuinigingen in deze omvang vinden wij als Dagelijks Bestuur onwenselijk en onverantwoordelijk. <u>Druk op de veiligheidsregio</u> Wij geven gehoor aan uw oproep om aandacht te blijven vragen voor de balans tussen de grotere vraag die bij de veiligheidsregio's wordt neergelegd, terwijl er tegelijkertijd sprake is van korting van middelen. <u>PTSS</u> Wij hebben gehoor gegeven aan het verzoek om onze aandacht rondom PTSS efficiënter en effectiever in te zetten. PTSS is een onderwerp dat landelijk veel aandacht krijgt. Er komt een landelijke regeling en er is al een toolbox. Hier maken wij zoveel mogelijk gebruik van, zodat PTSS in de organisatie zoveel mogelijk kan worden voorkomen en om waar nodig medewerkers goed te kunnen begeleiden.
Zaltbommel 27 januari 2025	De gemeentelijke financiën komen de komende jaren onder druk te staan, met als gevolg begrenzingen van de financiële middelen. Dat zal zijn invloed gaan hebben op de gemeentelijke ambities, maar óók op de ambities die we via de gemeenschappelijke regeling in gezamenlijkheid hebben.	<u>Mogelijkheden tot bezuinigingen</u> We hebben gehoor gegeven aan uw oproep om te kijken naar de

	Een aantal gemeenten heeft, in aanloop naar de Kaderbrief 2026, aandacht gevraagd voor het komende ravijnjaar en te komen met bezuinigingsmaatregelen. Wij hebben geen concreet bezuinigingsdoel geformuleerd maar vragen u om een aantal toekomstscenario's te ontwikkelen waarin bestuurlijke keuzes zijn uitgewerkt en in samenhang worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. Deze scenario's moeten inzicht gaan geven in de mogelijke besparingen, investeringen en de gevolgen voor de kwaliteit en dienstverlening van de taakuitvoering. In de kaderbrief wordt het niet bezuinigingen op de ambulancezorg nadrukkelijk genoemd. Wij sluiten ons hier volledig bij aan en willen ook benadrukken om het snijden in de ambulancezorg geen onderdeel te laten uitmaken van de bezuinigingsvoorstellen. We zien de verwerking vervolgens graag terug in de conceptbegroting 2026. **Financiën** Naast mogelijke bezuinigingsvoorstellen vragen wij u ook om prioriteit te geven aan enkele ontwikkelingen die meer of mindere impact kunnen hebben op de begroting van de VRGZ en direct ook op de begroting van de Gemeenten Zaltbommel. Bedoelde ontwikkelingen zijn: o De korting op de BDUR (grote impact als die doorgaat) o Herijking Verdeelsleutel (impact alleen voor gemeenten) o Vastgoedonderzoek Het verzoek aan de VRGZ hierin is om de impact van genoemde ontwikkelingen voorafgaand aan de begroting 2026 te bespreken met de gemeenten zodat de volledige (financiële) impact duidelijk is voor de begroting 2026 en meerjarenbegroting.	mogelijkheden tot besparingen op de gemeentelijke bijdrage vanaf 2026 en om een scheiding aan te brengen in wettelijk verplichte taken en afgeleide taken. Een gemeentelijke bezuinigingstaakstelling is niet meegenomen in de ontwerpbegroting omdat dit gewoonweg niet verantwoord is, zonder dat dit serieuze consequenties heeft voor de kwaliteit van ons optreden. Indien gemeenten hun verzoek tot bezuinigingen toch doorzetten heeft dit als gevolg dat we nog verder moeten snijden in onze operatie. Sluiten van kazernes, het verkopen van materiaal, het terugbrengen van aantallen vrijwilligers en medewerkers sluiten wij daarbij niet uit. Met alle consequenties van dien voor de dienstverlening aan onze inwoners en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Het inboeken van bezuinigingen in deze omvang vinden wij als Dagelijks Bestuur onwenselijk en onverantwoordelijk. <u>Financiën</u> Ambtelijk en bestuurlijk zijn de gemeenten eind februari en medio maart meegenomen in de genoemde ontwikkelingen.

Gemeente Nijmegen coördinatie
Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen
Wiel Peter van Bergen/ Thijs Kistemaker/
Mozhgan Fazel

April 2025

Adviesrapport

Jaarstukken 2024

&

Begroting 2026

VRGZ


Nijmegen

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **1**
……..in één oogopslag **2**
Inleiding **3**
1. Advies **4**
1.1 Advies bij de jaarstukken 2024 4
1.2 Advies bij de begroting 2026 5
2. Kaders **7**
2.1 BRN-normen 7
2.2 Overige kaders 8
3. Jaarstukken 2024 **9**
3.1 Algemeen 9
3.2 Controleverklaring accountant 9
3.3 Fiscaliteiten 9
3.4 Begroting 2024 en managementrapportages 10
3.5 Resultaatanalyse 10
3.6 Balanstoelichting 14
3.7 Voorstel bestemming resultaat 14
3.8 Deelnemersbijdragen 15
4. Gewijzigde begroting 2025 **16**
5. Begroting 2026 **18**
5.1 Algemeen 18
5.2 BRN-normen, BBV-normen en overige kaders 18
5.3 Begrotingsanalyse 20
5.4 Deelnemersbijdragen 21
5.5 Meerjarenbegroting 22
6. Weerstandsvermogen **23**
6.1 Algemene reserve 23
6.2 Bestemmingsreserves 24
6.3 Risico’s 24

……..in één oogopslag

JAARSTUKKEN 2024 *(bedragen x €1.000)*
Concept accountantsverslag 2024 aangeleverd
Rekeningresultaat: C&R: 622
RAV: -398
Resultaatbestemming:
Toevoegen aan algemene reserve C&R: 12
Toevoegen aan bestemde reserve duurzaamheid: 610
Onttrekken reserve aanvaarbare kosten RAV: -398

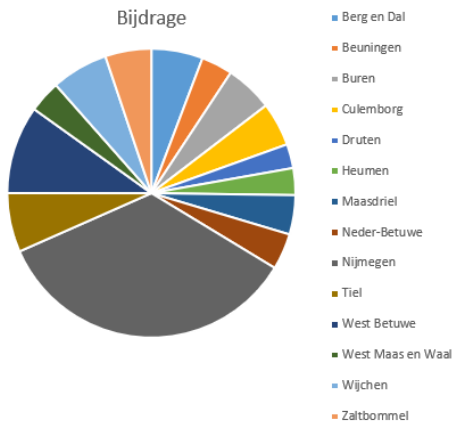
BEGROTING 2026
- Niet sluitend, taakstelling opgenomen van €1.182.000
- BBV proof
- voldoet aan de BRN
- Uitwerking onderzoek 'Vastgoed VRGZ' niet uitgewerkt in begroting en meerjarenraming

VERMOGENSPOSITIE

Algemene reserve C&R: € 3.197

Norm Algemene reserve: € 3.197

Bestemmingsreserves: € 3.891
na resultaatbestemming exclusief RAV



ADVIES
Voor wat betreft de jaarstukken 2024:
- Te verzoeken in te stemmen met de voorgestelde bestemmingsreserve 'duurzaamheid huisvesting'.
- Te pleiten voor samenhang tussen meerjarige financiële risico's en de vorming of inzet van reserves, zodat gerichte keuzes worden gemaakt in plaats van generieke reserveringen.

Voor wat betreft de programmabegroting 2026:
- De VRGZ te verzoeken om voor 2026 en verder een concrete prioritering aan te geven in de door de VRGZ aangedragen scenario's om zo de BDuR-korting te verwerken. De aangedragen bezuinigingsvoorstellen en overige maatregelen moeten ten minste het totaal van de korting op kunnen vangen.
- De VRGZ te verzoeken om de te realiseren taakstellingen te scheiden in de bestuurlijke taakstelling (150.000) en de BDuR-korting (1.032.000).
- De VRGZ komt met een herziene paragraaf weerstandsvermogen. Afhankelijk daarvan adviseren wij om aan de deelnemende gemeenten om de risico's op te nemen in hoeverre deze de algemene reserve overstijgt.
- De meerjarenraming 2027 – 2029 ter kennisgeving aan te nemen.

DEELNEMERSBIJDRAGEN

Zie paragraaf 5.4 van dit rapport voor de verdeling bijdragen naar gemeenten

Totaal deelnemersbijdrage 2024: € 48.760.837
Gewijzigde begroting 2025: € 51.543.587 Gevraagde begroting 2026: € 53.945.518

Inleiding

Dit adviesrapport bevat de uitkomsten van de beoordeling van de jaarstukken 2024 en de begroting 2026 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (hierna VRGZ).
Hierbij hebben wij een advies geformuleerd voor de zienswijze die VRGZ vraagt aan de deelnemende gemeenten bij de begroting 2026, en een advies bij de vaststelling van de jaarstukken 2024 en resultaatbestemming 2024.
Op 16 april 2025 en 24 april 2025 hebben wij onze bevindingen besproken met Ron Leenders en Mike Orth .

Tijdschema zienswijze

VRGZ heeft de jaarstukken 2024 en de begroting 2026 aan de deelnemende gemeenten op 24 maart 2025 aangeboden. Volgens de BRN-planning geven wij een advies aan de deelnemende gemeenten op 25 april 2025 en zullen gemeenten uiterlijk in juni hun zienswijze indienen. De vaststelling van deze begroting en jaarstukken door het AB is gepland op 3 juli 2025.

Werkwijze Adviesfunctie

Voor de beoordeling van de jaarstukken en de begroting hebben de gemeenten in de Regio Nijmegen de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen opgericht (hierna: Adviesfunctie). Als Adviesfunctie beoordelen wij de jaarstukken en de begroting en brengen hierover advies uit aan de regiogemeenten.

Vertrekpunt bij de beoordeling zijn de Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen (BRN), die de gemeenten in de Regio Nijmegen vastgesteld hebben. Hieraan toetsen wij. De index op de gemeentelijke bijdragen voor 2026 is 2,71%. Voor een uitgebreide toelichting op de indexeringssystematiek verwijzen wij naar de BRN 2026. Wij hebben de bijzonderheden die gelden voor VRGZ verder in dit rapport toegelicht.

Onze beoordeling van de jaarstukken richt zich op de financiële verantwoording en het voorstel over de bestemming van het resultaat.

De VRGZ heeft het concept van het accountsverslag 2024 op 24 april 2025 aangeleverd. De afwezigheid van een definitieve accountantsverklaring is later dan voorgaande jaren. Uit het concept blijkt dat de accountant voornemens is een goedkeurende verklaring voor het getrouwe beeld af te geven.

Daarnaast heeft de VRGZ aangegeven dat de verklaring in 2026 naar verwachting later zou worden aangeleverd, vanwege toenemende werkdruk bij de accountant. De adviesfunctie acht dit niet wenselijk, gezien het belang van tijdige beschikbaarheid van deze verklaring voor de verdere advisering vanuit de adviesfunctie.

Daarmee valt een inhoudelijke beoordeling van geleverde prestaties buiten de scope van onze werkzaamheden.
Onze beoordeling van de begroting richt zich allereerst op het realiteitsgehalte van de raming en de toepassing van de BRN-normen en richt zich vooral op het jaar 2026. De meerjarenraming gebruiken wij met name als basis voor de beoordeling van de vermogenspositie.
Een inhoudelijke beoordeling van beleidsvoornemens valt buiten de scope van onze werkzaamheden.

Zowel bij de jaarstukken als de begroting nemen wij de risico’s en de risicobeheersing in ogenschouw en beoordelen wij de vermogenspositie, en met name het verloop van de algemene reserve.

1. Advies

1.1 Advies bij de jaarstukken 2024

In 2024 is voorgesteld om het positieve resultaat van het programma Crisis- en Rampenbestrijding (C&R) – na het vullen van de algemene reserve tot de bestuurlijke norm – toe te voegen aan een nieuw te vormen bestemde reserve ‘Duurzaamheid huisvesting’ (€ 610.000). Hoewel verduurzaming een belangrijke opgave is, ontbreekt in de jaarstukken op dit moment een concreet uitvoeringsplan, tijdspad of onderbouwing van de benodigde investeringsomvang. Echter na ontvangst van oplegnotitie rondom de jaarstukken 2024 waarin de VRGZ duidelijk de noodzaak van deze bestemmingsreserve toelicht en de koppeling met het onderzoek vastgoed maakt, acht de adviesfunctie de vorming van deze bestemmingsreserve acceptabel. Dit om desinvesteringen te voorkomen en in de komende jaren de mogelijke kansen van verduurzaming van panden aan te pakken.

Tegelijkertijd wordt de jaarrekening gekenmerkt door een structurele toename van personeelslasten, met name door uitbreiding van formatie, inhuur van externen en investeringen in opleidingen. Na overleg met VRGZ is hier een nadere toelichting op gegeven. Deze volstaat voor nu.

Bij het opstellen van de risicoparagraaf zijn risico’s opgenomen omtrent de verduurzaming van het vastgoed en kapitaallasten vastgoed. Deze twee risico’s hebben in de loop van 2025 een andere wending gekregen en zouden nu in zwaarte afgenomen zijn. Dit vanwege het lopende onderzoek ‘vastgoed VRGZ’ waar inmiddels meer duidelijkheid over is. De VRGZ heeft toegezegd dat deze in de programmabegroting 2026 zijn geactualiseerd.

Wij adviseren de deelnemende gemeenten daarom om:

- Te verzoeken in te stemmen met de voorgestelde bestemmingsreserve ‘duurzaamheid huisvesting’.
- Te pleiten voor samenhang tussen meerjarige financiële risico’s en de vorming of inzet van reserves, zodat gerichte keuzes worden gemaakt in plaats van generieke reserveringen.

1.2 Advies bij de begroting 2026

De VRGZ heeft de programmabegroting 2026 en meerjarenraming voor 2027 e.v. opgesteld. In de begroting is rekening gehouden met de nog onzekere korting op de BDuR die het Rijk mogelijk zal opleggen, en deze is als taakstelling opgenomen in de begroting. Definitief besluit hierover zal volgen uit de voorjaarsnota van het Rijk. Daarnaast is er een bestuurlijke taakstelling van 150.000 euro in de begroting verwerkt. Hierbij wordt niet toegelicht hoe deze wordt ingevuld. De adviesfunctie geeft aan dat dit geen onderdeel mag uitmaken van de aangeleverde bezuinigingsmaatregelen, deze zijn immers op gesteld voor de korting op de BDuR-middelen. De bestuurlijke taakstelling dient binnen bestaande budgetten te worden gerealiseerd.

Het is belangrijk op te merken dat de VRGZ geen taakstellingen heeft opgenomen die de gemeentelijke bijdrage laten afnemen. De focus ligt op het opvangen van de onzekerheden die voortkomen uit de korting op de BDuR-middelen en de bestuurlijke taakstelling. In de conceptbegroting komt de VRGZ niet met een toelichting op de taakstelling. Wel biedt de VRGZ een lijst met bezuinigingsvoorstellen waaruit keuzes gemaakt kunnen worden om de taakstelling te realiseren. Wordt hierin geen keuze genomen, en wordt de BDuR korting wel doorgevoerd, zal dit als gevolg hebben dat de gemeenschappelijk bijdrage stijgt. De adviesfunctie adviseert om in de toelichting een uitwerking te geven van een prioritering op de verschillende bezuinigingsopties én tevens te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om ambities af te schalen om aan de taakstelling te kunnen voldoen. Een prioritering in de bezuinigingsvoorstellen zou wenselijk zijn geweest, zodat keuzes gemakkelijker te maken zijn. Daarbij is het volgens de adviesfunctie niet wenselijk dat de korting op de BDuR middelen leidt tot een uitzetting van gemeentelijke bijdragen. Juist omdat vanuit de colleges van Rijk van Nijmegen het verzoek is gekomen om scenario's uit te werken voor wat betreft een daling van de gemeentelijke bijdragen.

Verder zullen de gevolgen van de ontwikkelingen rondom de kostenverdeelsystematiek en het huisvestingsonderzoek pas in de programmabegroting van 2027 tot uitwerking komen.

Wij adviseren de deelnemende gemeenten van VRGZ om:

- De VRGZ te verzoeken om voor 2026 en verder een concrete prioritering aan te geven in de door de VRGZ aangedragen scenario's om zo de BDuR-korting te verwerken. De aangedragen bezuinigingsvoorstellen en overige maatregelen moeten ten minste het totaal van de korting op kunnen vangen. De VRGZ heeft hierna al een reactie gegeven op de wenselijkheid van een prioritering van de bezuinigingsvoorstellen.
- De VRGZ te verzoeken om de te realiseren taakstellingen te scheiden in de bestuurlijke taakstelling (150.000) en de BDuR-korting (1.032.000).
- De VRGZ komt met een herziene paragraaf weerstandsvermogen. Afhankelijk daarvan adviseren wij om aan de deelnemende gemeenten om de risico's op te nemen in zoverre deze de algemene reserve overstijgt.
- De meerjarenraming 2027 – 2029 ter kennisgeving aan te nemen

Na overleg met de VRGZ hebben zij het volgende aangegeven rondom de bezuinigingsvoorstellen:

De VRGZ heeft er bewust voor gekozen geen inhoudelijke prioritering aan te brengen in de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen. Deze keuze is overwogen en berust op argumenten die zowel inhoudelijk als bestuurlijk van aard zijn. Allereerst geldt dat het totale pakket aan maatregelen net toereikend is om de bezuiniging op de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) te realiseren. Door deze krappe marge heeft het aanbrengen van prioriteit geen meerwaarde: het afvallen van een aantal maatregelen zou direct betekenen dat de benodigde bezuiniging niet gehaald wordt. Een rangorde zou ten onrechte kunnen suggereren dat bepaalde maatregelen gemakkelijker te realiseren zijn dan andere, of minder impact hebben.

Bovendien ligt de eindverantwoordelijkheid voor de begroting en de invulling van de bezuinigingen bij het Algemeen Bestuur van de VRGZ. Het Dagelijks Bestuur faciliteert dit proces door het aanreiken van onderbouwde voorstellen, maar zonder daar een inhoudelijke voorkeursvolgorde aan te verbinden. Daarmee behouden gemeenten de ruimte om op basis van hun eigen context tot een afgewogen oordeel te komen.

Tot slot speelt ook de onzekerheid rondom de Rijksbijdrage een belangrijke rol. Als het Rijk besluit om de voorgenomen bezuinigingen op veiligheidsregio's alsnog terug te draaien, acht het Dagelijks Bestuur het onwenselijk en onverantwoord dat gemeenten desondanks bezuinigingen in deze omvang zouden doorvoeren. Juist om die reden is ervoor gekozen geen prioritering aan te brengen: dit zou de onterechte indruk kunnen wekken dat sommige maatregelen toch zonder grote gevolgen zouden kunnen worden uitgevoerd.

De VRGZ geeft zelf aan dat zij niet de indruk willen wekken dat sommige bezuinigingsvoorstellen zonder grote gevolgen kunnen worden doorgevoerd. De adviesfunctie begrijpt de impact van de voorgestelde maatregelen en is daarom juist van mening dat een concrete prioritering van de bezuinigingsmaatregelen de bestuurders helpt in de te maken keuzes.

2. Kaders

2.1 BRN-normen

De BRN-indexering op de gemeentelijke bijdragen wordt bepaald op de in de mei- en september circulaire gepubliceerde indexcijfers, welke gebaseerd zijn op het CEP (Centraal Economisch Plan, meicirculaire)) en de MEV (Macro Econonische Verkenningen, septembercirculaire):

1. Het gaat om de volgende indexcijfers;
a. de prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers;
b. Prijs Bruto Binnenlands Product (PBBP) als indexering voor de materiële lasten.
2. Deze indexering wordt met een weging van 70% voor loon en 30% voor materieel berekend tot één BRN-index voor de gemeentelijke bijdragen.
3. Er wordt één jaar geactualiseerd, gebaseerd op de gegevens uit de MEV (septemberpublicatie 2024). Deze actualisatie is verwerkt in de BRN-index 2026.

Publicatie CEP-maart 2023: index 2025 is	4,62%	(loon 5,40%, materieel 2,80%)		[1]
Publicatie CEP-maart 2024: index 2026 is	3,16%	(loon 3,40%, materieel 2,60%)		[2]
Publicatie MEV-september 2024: index 2025 is	4,17%	(loon 4,80%, materieel 2,70%)		[3]
				[3]
Publicatie CEP maart 2023				
Index 2025			4,62%	
BRN 2025			6,54%	
Publicatie CEP- maart / MEV-september				
Index 2026 (CEP-maart 2024)			3,16%	[2]
Actueel index 2025 (MEV-sept. 2024)	4,17%			[3]
Meegenomen index 2025 (CEP- maart 2023)	4,62%			[1]
Actualisatie/correctie index 2025			-0,45%	[3]-[1]
BRN 2026			**2,71%**	

Berekening

De GGD, ODRN en de VRGZ hebben een afwijkende indexering en zullen dan ook hun eigen berekening volgen. Volgens info van GGD, VRGZ en ODRN zal de voorcalculatorische index 2026 3,22% voor de GGD, 3,16% voor de VRGZ en 3,27% voor de ODRN zijn (in verband met weging personeel/materieel). De nacalculatorische index 2024 1,64% voor de GGD, 1,50% voor de VRGZ en 1,64% voor de ODRN
De totaal index van de begroting 2026 bestaat uit voorcalculatie 2026 en de nacalculatie 2024.
Totaal index begroting 2026:
VRGZ: 4,66% = 3,16% + 1,50%

2.2 Overige kaders

Op pagina 91 van de jaarrekening en pagina 62 van de programmabegroting rapporteert de VRGZ op de verschillende taakvelden.

3. Jaarstukken 2024

3.1 Algemeen

In 2024 heeft Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) verdere stappen gezet in de uitvoering van het meerjarenbeleidsplan 2024–2027. Dit jaar stond in het teken van enkele belangrijke beleidswijzigingen en financiële herstructureringen. De organisatie werkt steeds meer beleidsmatig en resultaatgericht, waardoor doelen gerichter kunnen worden gevolgd en bijgestuurd.

Daarnaast zijn aanvullende maatregelen genomen op het gebied van duurzaamheid en digitalisering. Zo is de uitrol van Digitaal Centraal (archiefbeheer) verder doorgezet en zijn strengere normen voor dieselmotoremissie geïmplementeerd.

Ook is extra aandacht besteed aan de overgang naar fluorvrije schuimblusmiddelen, een belangrijke stap binnen de milieudoelstellingen van VRGZ. Deze ontwikkelingen dragen bij aan een toekomstbestendige en efficiënter werkende organisatie.

Verder merkt de adviesfunctie wel het volgende op omtrent de jaarrekening:

- Onvoldoende overzicht: De jaarrekening bevat veel informatie, maar die is verspreid. Hierdoor is het lastig om snel inzicht te krijgen in de financiële situatie. Het verband tussen begroting, werkelijke kosten, afwijkingen en reserves is niet goed zichtbaar. De adviesfunctie geeft aan met de VRGZ hierover in gesprek te willen blijven richting de jaarrekening en programmabegroting van volgende jaren. Om de overzichtelijkheid en samenhang verder te verbeteren.
- Stijgende personeelskosten, weinig onderbouwing: In meerdere programma's zijn de personeelskosten flink gestegen, onder meer door inhuur en opleidingen. Er ontbreekt in de jaarrekening een duidelijke uitleg hoe dit structureel houdbaar blijft.

Op verzoek heeft de adviesfunctie nader toelichting op bovenstaande punten ontvangen.

3.2 Controleverklaring accountant

Bij het schrijven van dit rapport is er nog geen controleverklaring beschikbaar gesteld. De adviesfunctie heeft de de bevindingen van de accountant niet kunnen meenemen in het opstellen van het adviesrapport.
De VRGZ heeft wel het concept van het accountsverslag 2024 op 24 april 2025 aangeleverd. De afwezigheid van een definitieve accountantsverklaring is later dan voorgaande jaren. Uit het concept blijkt dat de accountant voornemens is een goedkeurende verklaring voor het getrouwe beeld af te geven.

Daarnaast heeft de VRGZ aangegeven dat de verklaring in 2026 naar verwachting later zou worden aangeleverd, vanwege toenemende werkdruk bij de accountant. De adviesfunctie acht dit niet wenselijk, gezien het belang van tijdige beschikbaarheid van deze verklaring voor de verdere advisering vanuit de adviesfunctie. Dit belang blijkt bijvoorbeeld uit het concept van het accountantsverslag, waarin gecorrigeerde controleverschillen hebben geleid tot een aanpassing van het resultaat

3.3 Fiscaliteiten

Geen bijzonderheden

3.4 Begroting 2024 en managementrapportages

Verschuivingen binnen het programma C&R € 0
Dit betreft budgettair neutrale verschuivingen t.b.v. een betere allocatie en presentatie.

Mutaties bestemde reserves € 773.000
In 2023 is minder uitgegeven aan het project Digitaal centraal (optimalisatie van archiefbeheer). Hierdoor is in 2024 zowel het budget voor personeelslasten als de bestemde reserve € 76.000,- hoger dan oorspronkelijk begroot. Ook is in 2023 minder uitgegeven aan de transitie naar fluorvrije schuimblusmiddelen (€ 184.000,-) en aan de aanpassingen om te voldoen aan de aangescherpte wettelijke normen voor dieselmotoremissie (€ 124.000,-) waardoor de budgetten van respectievelijk Wagenpark en Werkmaterieel en Huisvestingskosten met deze bedragen zijn opgehoogd en de begrote vrijval van de bestemde reserve duurzaamheid in 2024 € 308.000,- bedraagt. Daarnaast is in 2023 een bestemde reserve gevormd voor de toegekende extra BDuR-middelen ten behoeve van de versterking van crisisbeheersing. Beoogd was een deel van deze middelen in te zetten in 2024 (€ 389.000,-).

3.5 Resultaatanalyse

Onderstaand een overzicht van de begrote en gerealiseerde saldi in 2024.

jaar 2024; bedragen x € 1.000	C&R		RAV		Totaal VRGZ	
	begroot	realisatie	begroot	realisatie	begroot	realisatie
Saldo baten -/- lasten uit gewone bedrijfsvoering	-942	-118	0	-398	-942	-516
reservemutaties	842	740	0	0	842	740
te bestemmen resultaat	-100	622	0	398	-100	224

Het jaar 2024 sluit op beide programma's samen met een overschot van € 224.000. De bijgestelde begroting gaf een verwacht tekort van € 942.000. Onderstaand worden de belangrijkste verschillen tussen begroting en realisatie toegelicht. De focus ligt hierbij op het programma Crisis- en Rampenbestrijding (C&R), aangezien dit wordt gefinancierd uit gemeentelijke bijdragen.

Programma Crisis- & Rampenbestrijding

Het begrote tekort binnen het programma C&R bedroeg € 942.000. Het gerealiseerde resultaat is € 622.000 positief. Dit resultaat is grotendeels incidenteel van aard.

Aan de opbrengstenzijde is dit met name te danken aan hogere bijdragen van het Rijk, onder andere door loon- en prijscompensatie binnen de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) en het vrijvallen van middelen die oorspronkelijk gereserveerd waren voor frictiekosten bij de transitie van de meldkamer. Daarnaast zijn er extra inkomsten verkregen via declaraties voor de opvang van asielzoekers en ontheemden, detacheringen en bijdragen vanuit andere partijen zoals de GGD en de politie.

Aan de kostenkant zijn de personeelskosten hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door een combinatie van hogere uitgaven aan opleidingen, wijzigingen in de FLO-regeling, inhuur van extern personeel en investeringen in

strategische personeelsontwikkeling. Ook zijn er extra kosten gemaakt voor onder andere de inzet op communicatie, informatiebeveiliging en de najaarscampagne voor COVID-19-vaccinaties.

Binnen de overige bedrijfskosten zijn de huisvestingskosten toegenomen, onder andere door een herzien meerjarenonderhoudsplan, stijgende energieprijzen, en kosten voor onderhoud, schoonmaak en werkplekaanpassingen. Voor het wagenpark zijn de onderhoudskosten opgelopen vanwege vertraagde vervanging van materieel, en is er geïnvesteerd in voorraadbeheer en nieuw materieel voor natuurbrandbeheersing.

Daarnaast zijn er extra kosten gemaakt voor externe dienstverlening, juridische ondersteuning en verschillende projecten. Tegelijkertijd is op enkele posten, zoals de meldkamer, interne doorbelastingen en rentelasten, sprake van financiële meevallers. De post "onvoorzien" is in 2024 niet ingezet, wat ook bijdraagt aan het positieve resultaat.

De investeringen in kapitaalgoederen zijn deels doorgeschoven naar volgende jaren, waardoor de kapitaallasten lager uitvallen dan begroot. Hoewel dit geen directe impact heeft gehad op de dienstverlening, wordt er rekening gehouden met een mogelijke stijging van onderhoudskosten op de langere termijn.

Tot slot is er vanwege een aangekondigde korting op de BDuR vanaf 2026 terughoudendheid betracht in het nemen van structurele maatregelen.

Omschrijving Bedragen x € 1.000	Verschil met begroting v=voordelig; n=nadelig
Hogere bijdragen rampenbestrijding € 140	
Hoger uitgevallen loon- en prijscompensatie in de BDur	68 v
Hogere ontvangsten t.b.v. 25KV-lijnen	65 v
Ontvangen vergoeding vanuit Rijk voor opvang Ontheemden uit Oekraïne 2022/2023 eindafrekening	7 v
Hogere overige opbrengsten € 863	
Detachering medewerkers aan andere organisaties	215 v
Extra opbrengsten door doorbelasting FLO	250 v
Bijdrage van Politie t.b.v. dekking frictiekosten transitie meldkamer	157 v
Verkoop afgeschreven materieel	216 v
ERMWIC- project bijdage ontvangen	15 v
Mix van over- en onderschrijdingen	35 v
Hogere doorbelasting GGD	25 n
Lagere personeelskosten € 122	
Niet volledige invulling van de formatie	726 V
Hoger uitgevallen FLO-kosten brandweermedewerkers	250 n
Lager uitgevallen pensioenlasten	208 v
Vrijwilligersvergoedingen hoger dan begroot	298 v
Zwangers-ouderschapsverlof van UWV	183 v
Verlofsparen meer jaarlijkse gekocht	220 v
Diverse opleidingen voor zowel medewerker als vrijwilliger	890 n
Dotatie voorziening niet-actief personeel	316 v
Overstap nieuwe arbodienstverlener en begeleiding leidinggevende	94 n
Dotaie voorziening wet- en regelgeving	270 n
Extra inzet arbeidsmarktcommunicatie en werving & selectie	90 n

Boete overschrijding werkkostenregeling		56 n
Mix van over- en onderschrijdingen		47 n
Lagere kapitaallasten € 649 Doorgeschoven investeringen naar 2025 door externe factoren: grondstoftekorten, afwachting van het regionaal huisvestingsonderzoek alle nieuwbouwplannen		649 n
Hogere overige bedrijfskosten € 1.179 De huisvestingskosten zijn hoger uitgevallen dan begroot. Dit komt doorherziening MJOP hogere dotatie aan de voorziening € 619.000, Nieuwe contract afgesloten en de gestegen energie- en belastingtarieven vallen de energielasten voor 2024 € 150.000 hoger, Hoger onderhoudskosten van € 95.000, gladheidsbestrijding en groenonderhoud, nieuwe schoonmaakcontract en de gestegen kosten voor gemeentelijk belastingen en heffingen hebben gezorgd voor overschrijving van totaal € 140.000, Verbeteren van de werkplekomgeving voor ad € 75.000 en mix van klein onder- en overschrijdingen per saldo geleid tot een overschrijding van € 30.000		1034 n
De kosten voor communicatieapparatuur vallen hoger uit door: hogere kosten door doorontwikkeling ICT-infrastructuur, kantoorautomatisering, informatie gestuurd werken en informatiebeveiliging en minder uitgegeven door ontwikkeling van de VIK € 206.000		39 n
Onderhoudskosten wagenpark en werkmaterieel zijn hoger uitgevallen dan begroot. Door vertraagde levering van nieuw materieel wordt langer gebruikgemaakt van oud materieel, wat leidt tot extra onderhoud. Ook is er € 89.000 geïnvesteerd in het aanleggen van een voorraad cruciale onderdelen en brandweerinventaris. Brandstofkosten zijn juist € 56.000 lager door dalende brandstofprijzen. De transitie naar fluorvrij schuimvormend middel (SVM) is grotendeels afgerond, behalve voor de blusboten. Hierdoor is € 30.000 minder uitgegeven, maar dit valt nog niet vrij uit de reserve. Voor een pilot natuurbrandbeheersing zijn twee quads aangeschaft en een elektrische tankautospuit gehuurd, samen goed voor € 163.000. Tot slot zorgden kleine verschillen voor een netto overschrijding van € 13.000.	n	179
In 2024 zijn er diverse externe partijen ingehuurd voor ondersteuning bij projecten zoals de nieuwe website, arbeidsmarktcommunicatie en onderzoeken naar kostenverdeling en huisvesting (€ 236.000). Daarnaast zijn kosten gemaakt voor een leiderschapstraject en workshops over gedrag en integriteit voor alle medewerkers (€ 201.000). De regio startte met de gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing, waarvoor een niet-begrote projectbijdrage van € 144.000 werd geleverd. Voor juridische ondersteuning is € 71.000 uitgegeven aan extra advisering. Tegelijkertijd zijn er meevallers: • € 288.000 aan BDuR-middelen is niet ingezet vanwege terughoudendheid in structurele uitgaven. • De kosten voor de meldkamer vielen € 245.000 lager uit dan begroot. • Daarnaast is er een extra onderschrijding van € 45.000 door overige bijstellingen.		74 n
De doorbelasting aan AZGZ is hoger dan begroot, o.a. door meer ICT-dienstverlening, inhuur, huisvesting en beleidsmatige ondersteuning		183 n

Algemene kosten hoger dan begroot door Accountantskosten: Overschrijding van € 91.000, o.a. door meer controledossiers en een afrekening uit 2023. Cateringkosten: Overschrijding van € 62.000 door inzet extra personeel in de kantine. Overige bijstellingen: – € 15.000		138 n
Post onvoorzien niet ingezet, wat leidt tot een positieve afwijking van € 218.000.	v	218

Programma Regionale Ambulancevoorziening (RAV)

In 2024 komt het totaal aan bedrijfsopbrengsten uit op € 35,918 miljoen, iets hoger dan begroot (€ 33,246 miljoen), met name dankzij hogere subsidies en overige opbrengsten. De totale bedrijfskosten bedragen € 36,316 miljoen, wat een overschrijding betekent ten opzichte van de begroting (€ 33,246 miljoen).

Opbrengsten

- Budget aanvaardbare kosten (BAK):Lager dan begroot: € 32,727 miljoen t.o.v. € 32,851 miljoen
  Oorzaken: minder meldkamerdiensten, lagere kilometervergoeding Verhogend effect o.a. door uitbreiding wagenpark en extra lijn-stafbudget.
- Subsidies Rijk: € 2,564 miljoen gerealiseerd t.o.v. € 285.000 begroot (+ € 2,279 miljoen)→ Vergoeding van hogere FLO-kosten.
- Overige opbrengsten: € 627.000 gerealiseerd t.o.v. € 110.000 begroot (+ € 517.000) → Samenwerking met AZGM (€ 440.000) + verkoop materieel (€ 77.000)

Kosten

- Personeelskosten: € 29,257 miljoen gerealiseerd t.o.v. € 26,346 miljoen begroot (+ € 2,911 miljoen)
  Oorzaken:
  - Hogere FLO-kosten (€ 2,399.000), gedekt door Rijk
  - Inhuur interimmanagers (€ 492.000)
  - Extra opleidingskosten (€ 158.000)
  - Dotatie voorziening niet-actief personeel (€ 393.000)
  - Lagere pensioenlasten (– € 555.000)
  - UWV-uitkeringen (+ € 152.000)
  - Meer reiskosten door meldkamer Apeldoorn (€ 33.000)
- Kapitaallasten: € 1,279 miljoen gerealiseerd t.o.v. € 1,562 miljoen begroot (– € 283.000) → Door vertraagde levering ambulances, dus lagere afschrijving.
- Overige bedrijfskosten (totaal € 5,780 miljoen t.o.v. € 5,338 miljoen):
  - Wagenpark & werkmaterieel: € 1,340 miljoen t.o.v. € 1,145 miljoen (+ € 195.000) → Hoger onderhoud (€ 221.000), schade (€ 20.000), wegenbelasting (€ 13.000), lagere verzekering (– € 74.000)
  - Dienstverlening door derden: € 605.000 t.o.v. € 356.000 (+ € 249.000) → o.a. interim teamleider, roosterbureau, zelfroosteren
  - Communicatieapparatuur: € 417.000 t.o.v. € 511.000 (– € 94.000) → Lagere licentie- en datakosten
  - Interne doorbelastingen: € 2,497 miljoen t.o.v. € 2,314 miljoen (+ € 183.000) → Meer inzet bedrijfsvoering: ICT, huisvesting, inhuur
  - Algemene kosten: € 198.000 t.o.v. € 277.000 (– € 79.000) → Lagere afschrijvingen oninbare vorderingen en lagere lidmaatschapskosten

3.6 Balanstoelichting

In de balans over 2024 zijn enkele ontwikkelingen relevant:

De investeringen bedragen in totaal € 9,17 miljoen. De grootste investeringscategorieën zijn voertuigen en bepakkingen (€ 5,7 miljoen), automatisering (€ 1,2 miljoen), persoonlijke beschermingsmiddelen (€ 1,2 miljoen) en gebouwen (€ 0,5 miljoen). Een deel van de voorgenomen investeringen is doorgeschoven naar 2025 vanwege vertragingen in aanbestedingen en levering.

De uitzettingen bij de Rijksschatkist zijn gestegen naar € 9,4 miljoen, conform het treasurybeleid waarbij middelen boven het drempelbedrag (2% van het begrotingstotaal) worden ondergebracht bij het Rijk. De liquide middelen bedragen eind 2024 € 79.000.

De overlopende activa zijn toegenomen tot € 1,25 miljoen en hebben voornamelijk betrekking op vooruitbetaalde contracten, verzekeringen en abonnementen. Daarnaast is een subsidiebedrag van het netwerk Acute Zorgregio Oost alsnog te ontvangen opgenomen.

Aan de passivazijde is een stijging van de langlopende schuld zichtbaar door het afsluiten van een aanvullende lening van € 5 miljoen. De vlottende passiva zijn licht toegenomen door hogere verplichtingen aan leveranciers en personeel. De mutaties in de reserves hebben betrekking op o.a. de vorming van een bestemmingsreserve voor herziening MJOP en de uitbreiding van de reserve duurzaamheid huisvesting conform voorstel resultaatbestemming.

3.7 Voorstel bestemming resultaat

Voorstel bestemming resultaat 2024 **Bedragen x € 1.000**	**C&R**	**RAV**
Gerealiseerd resultaat	622	-398
Toe te voegen aan de reserve aanvaardbare kosten		398
Toevoeging algemene reserve Crisis- en Rampenbestrijding	12	
Toevoeging bestemde reserve duurzaamheid huisvesting	610	
Totaal resultaat	1.020	

Algemene reserve C&R
Bij positieve resultaten is het bestuurlijk uitgangspunt dat eerst wordt toegevoegd aan de algemene reserve tot het niveau van de bestuurlijke norm van 5% van de baten. Omdat de omzet binnen het programma C&R in 2024 is gestegen, is het aandeel van de algemene reserve in verhouding afgenomen. Het gerealiseerde overschot maakt het mogelijk om € 12.000 toe te voegen aan de algemene reserve, waarmee de norm van 5% opnieuw wordt bereikt.

Bestemde reserve duurzaamheid huisvesting
Het resterende resultaat van € 610.000 binnen C&R wordt voorgesteld toe te voegen aan een nieuw te vormen bestemde reserve 'duurzaamheid huisvesting'. Deze reserve is bedoeld om toekomstige investeringen in het kader van energietransitie, verduurzaming van panden en noodzakelijke aanpassingen aan het vastgoed mogelijk te maken.

Reserve aanvaardbare kosten RAV

Het programma RAV sluit 2024 af met een negatief resultaat van € 398.000. Voorgesteld wordt om dit tekort ten laste te brengen van de reserve aanvaardbare kosten. Door deze onttrekking daalt het weerstandsvermogen van de RAV naar 7%, wat onder de bestuurlijke norm van 10% ligt. Gezien de structurele druk op formatie en oplopende kosten blijft dit een aandachtspunt voor de komende jaren.

3.8 Deelnemersbijdragen

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de bijdrage van gemeenten weergegeven

Gemeenten	Bijdrage 2024
Berg en Dal	2.817.715
Beuningen	1.713.249
Buren	2.601.685
Culemborg	2.383.322
Druten	1.313.838
Heumen	1.467.811
Maasdriel	2.141.460
Neder-Betuwe	1.973.012
Nijmegen	16.937.880
Tiel	3.223.458
West Betuwe	4.813574
West Maas en Waal	1.751.505
Wijchen	3.099.141
Zaltbommel	2.523.187
Totaal	**48.760.837**

4. Gewijzigde begroting 2025

Begrotingswijzigingen:

Baten	
Overige opbrengsten	+20
Lasten	
Personeelskosten	-142
Kapitaallasten	+14
Wagenpark en werkmaterieel	+38
Communicatieapparatuur	+11
Huisvestingskosten	+75
Overige bedrijfskosten	+129

De VRGZ heeft in bijlage 8.3.1 de begrotingswijzigingen weergegeven. Het betreft de onderstaande posten.
De wijzigingen hebben zich voorgedaan nadat de begroting 2024 is vastgesteld. Het betreft kostenneutrale verschuivingen en mutaties in de bestemde reserves. De wijzigingen hebben geen budgettaire consequenties voor de deelnemende gemeenten.

bedragen x € 1.000,-	Begroting 2025	Verschui-vingen	Mutaties bestemde reserves	Gewijzigde begroting 2025
Baten				
Rijksbijdragen	10.378	0	0	10.378
Gemeentelijke bijdragen	51.544	0	0	51.544
Opbrengsten bedrijfsvoering	4.159	0	0	4.159
Overige opbrengsten	1.191	20	0	1.211
Totaal baten	**67.272**	**20**	**0**	**67.292**
Lasten				
Personeelslasten	48.822	-142	0	48.680
Kapitaallasten	7.154	14	0	7.168
Wagenpark	2.422	8	30	2.460
Communicatieapparatuur	3.328	11	0	3.339
Huisvestingskosten	4.924	0	75	4.999
Overige bedrijfskosten	1.092	129	0	1.221
Onvoorzien	239	0	0	239
Rentebaten en -lasten	160	0	0	160
Bezuinigingstaakstelling	-150	0	0	-150
Totaal lasten	**67.991**	**20**	**105**	**68.116**
Saldo van baten en lasten	**-719**	**0**	**-105**	**-824**
Toevoegingen reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	619	0	105	724
Resultaat	**-100**	**0**	**0**	**-100**

5. Begroting 2026

5.1 Algemeen

De begroting 2026 is opgebouwd uit de volgende vier onderwerpen:

- De kernactiviteiten van de VRGZ, de landelijke ontwikkelingen en de stand van zaken met betrekking tot het Regionaal Beleidsplan 2024-2027
- Crisis- en Rampenbestrijding (sector Brandweer en sector Crisisbeheersing)
- Regionale Ambulancevoorziening (RAV) (sector Regionale Ambulancevoorziening)
- Bedrijfsvoering

De begroting 2026 laat een negatief saldo van baten en lasten zien van € 619.000. Na onttrekking van reserves bedraagt het geraamd resultaat € 0. Ook de meerjarenraming laat voor 2027 eenzelfde negatief resultaat zien wat volledig wordt gedekt door de onttrekkingen uit de reserves. Door ophoging van de gemeentelijke bijdrage vanaf 2028 verdwijnt het negatieve saldo en wordt er minder onttrokken uit de reserves.

5.2 BRN-normen, BBV-normen en overige kaders

Toetsing BRN-norm
In de BRN-norm is voor de VRGZ een indexatie voor 2026 opgenomen van 4,66%. Dit percentage is opgebouwd uit een voorcalculatorische index voor loon (3,40%) en voor materieel (2,60%), waarbij de index voor loon 70% meetelt en de index voor materieel voor 30%. Er vind een nacalculatie plaats over de loonindex van 2024. De loonindex bedroeg in 2024 5,85% terwijl er in de BRN 2024 3,90% was opgenomen. De materiële index heeft geen nacalculatie. Dit leidt tot een totale nacalculatie van 1,50% wat betekent dat de BRN voor de VRG 4,66% bedraagt.

De VRGZ heeft de indexatie conform de BRN-norm toegepast op de gemeentelijke bijdrage. Hierdoor neemt de gemeentelijke bijdrage als gevolg van indexatie toe met € 2.401.931. Verder vindt er in 2026 geen toevoeging aan de gemeentelijke bijdrage plaats. Vanaf 2028 stijgt de gemeentelijke bijdrage in het kader van herziening MJOP, dit is in vorige begrotingen reeds eerder aangekondigd. Vanuit de resultaatbestemming 2024 zijn deze kostenstijgingen in eerdere jaren gedekt middels de daarvoor bestemde reserve.

Toetsing BBV-norm

Algemeen
Volgens het BBV bestaat de begroting uit een programmabegroting en een begroting naar taakvelden. Afzonderlijk moeten de overheadkosten en de algemene dekkingsmiddelen inzichtelijk worden gemaakt.

De VRGZ heeft een overzicht van baten en lasten per taakveld opgenomen waarbij de overhead, algemene dekkingsmiddelen (onder ‘algemene uitkeringen’) en onvoorzien (onder ‘overige baten en lasten’) afzonderlijk zijn opgenomen (pagina 64 van de begroting). Per programma zijn de lasten en baten van het programma opgenomen en ook de aan het programma toe te rekenen overhead.

Beleidsindicatoren en kengetallen

De VRGZ heeft in de begroting beleidsindicatoren (zie begroting onderdeel 8.4) en de voorgeschreven kengetallen (zie onderdeel 6.1.3) opgenomen.
Bij de beleidsindicatoren is aangegeven dat de overhead op 22% (tegen 24 in de realisatie 2024) van de totale lasten uitkomt bij het programma C&R en op 14% (tegen 13% in de realisatie 2024). Deze indicatoren zijn niet normatief en dienen voor de transparantie en analyse binnen de VRGZ en t.o.v. andere veiligheidsregio's. Binnen de regio Nijmegen bestaat wel een maximering van overheadkosten en dit maximum (niet gerelateerd aan werksoort) bedraag 25%. Hieraan voldoet de VRGZ.

Brief verbonden partijen in relatie tot gemeentelijke financiën

Vanuit het PFO Financiën is in november 2024 een brief aan de AB's van de GR-en die vallen onder de Adviesfunctie gestuurd. Kern van deze brief was een oproep om voor de komende jaren scenario's uit te werken waarbij de structurele vermindering van gemeentelijke middelen als uitgangspunt wordt gehanteerd. Verzocht is aan de GR-en om dit te betrekken bij het opstellen van hun kadernota en de concrete scenario's voor te leggen bij de behandeling van de begroting 2026.

In onderstaande alinea besteden we aandacht aan in hoeverre en op welke concrete wijze de GGD GZ/VRGZ/ODRN/MGR/MARN voldaan heeft aan deze oproep van het PFO...

De VRGZ heeft gehoor gegeven aan de opdracht vanuit de oproep van het PFO Financiën in 2024 om voor de komende jaren scenario's uit te werken waarbij de structurele vermindering van gemeentelijke middelen als uitgangspunt wordt gehanteerd.
In het AB van 13 maart zijn een achttal bezuinigingsvoorstellen gepresenteerd die gezamenlijk optellen tot een jaarlijkse besparing van € 1.339.000. Uitgangspunten bij de totstandkoming van de voorstellen waren onder andere: niet 'kaasschaven' en geen bezuiniging op bedrijfsvoering aangezien deze al onder het landelijk gemiddelde ligt. Het DB heeft aangegeven dat, gezien de impact op de veiligheid, geen van deze maatregelen steun ontvangt en als onwenselijk en onverantwoord wordt ervaren.

In het overzicht van baten en lasten van programma Crisis- en rampenbestrijding staan de taakstelling van het bestuur (€ 150.000) en de budgetkorting van de BDuR (€ 1.032.000) opgenomen. Zonder het uitvoeren van bezuinigingen zullen deze taakstellingen niet gerealiseerd worden. Uit gesprek met de VRGZ is gebleken dat deze taakstellingen bewust zo zijn opgenomen gezien de onzekerheden rondom de korting van de BDuR en de mogelijke keuzes rondom de bezuinigingsvoorstellen. De VRGZ verwacht in de voorjaarsnota van het Rijk meer duidelijkheid over deze korting. Bij het schrijven van dit rapport is deze nog niet gepubliceerd.
Daarnaast wordt in de programmabegroting 2026 niet duidelijk hoe de bestuurlijke taakstelling (€ 150.000) wordt ingevuld.

Wanneer de budgetkorting niet of slechts ten dele wordt teruggedraaid, zal de taakstelling gerealiseerd moeten worden door middel van de gepresenteerde bezuinigingsvoorstellen. Gezien de mogelijke ongewenste risico's bij de voorstellen is de adviesfunctie van mening dat deze bezuinigingen op deze wijze ook geen steun zullen ontvangen bij de begrotingsbehandelingen. Als niet voor deze voorstellen wordt gekozen verwacht de adviesfunctie dat wordt gekeken naar de eigen organisatie en is het volgens de adviesfunctie niet de bedoeling dat de taakstelling bij de gemeente terecht komt. Dit zou immers haaks staan op de oproep vanuit het PFO.

5.3 Begrotingsanalyse

De VRGZ heeft voor het programma Crisis- en Rampenbestrijding op pagina 45 tot en met 48 een toelichting gegeven op de verschillen tussen de begroting 2026 en de gewijzigde begroting 2025.

De stijging van de baten bedraagt € 1.857.000. Deze stijging wordt veroorzaakt door (bedragen x € 1.000):

- Rijksbijdragen - 666
- Gemeentelijke bijdrage +2.402
- Opbrengsten bedrijfsvoering +90
- Overige opbrengsten +30

De stijging van de lasten bedraagt € 1.652.000. Deze stijging wordt veroorzaakt door (bedragen x € 1.000):

- Personeelskosten +2.513
- Kapitaallasten +49
- Communicatieapparatuur -207
- Huisvestingskosten +88
- Overige bedrijfskosten +109
- Onvoorzien +3
- Rentebaten en -lasten +127
- Te realiseren taakstelling -1.032
- Mutaties bestemde reserves -619

Bevindingen
Hoewel de adviescommissie niet de inhoudelijk toets kan doen op nut en noodzaak, heeft de adviescommissie wel de volgende bevindingen.

Personeelskosten en overige bedrijfskosten
De toelichting geeft aan dat er een verschuiving heeft plaatsgevonden van overige bedrijfskosten naar personeelskosten vanwege het omzetten van inhuurbudget naar vaste formatie.

Taakstellingen
Zoals in paragraaf 6.2 beschreven staan nu ‘te realisteren taakstellingen’ opgenomen in de begroting zonder dat wordt toegelicht op welke wijze invulling wordt gegeven aan deze taakstellingen. In de definitieve versie van de begroting 2026 dient hier invulling aan gegeven te worden anders kan de adviesfunctie niet adviseren om in te stemmen met deze begroting.

5.4 Deelnemersbijdragen

Deelnemersbijdrage 2026 – 2029

Gemeenten	Aantal inwoners**	Bijdrage 2025***	Index 2025 (4,66%)	Bijdrage 2026
Berg en Dal	35.515	2.978.520	138.799	3.117.319
Beuningen	26.725	1.811.023	84.394	1.895.417
Buren	27.896	2.750.162	128.157	2.878.319
Culemborg	30.196	2.519.337	117.401	2.636.738
Druten	19.776	1.388.817	64.719	1.453.536
Heumen	16.936	1.551.579	72.304	1.623.883
Maasdriel	26.278	2.263.670	105.487	2.369.157
Neder-Betuwe	25.965	2.085.610	97.189	2.182.799
Nijmegen	189.500	17.904.515	834.350	18.738.865
Tiel	42.600	3.407.419	158.786	3.566.205
West Betuwe	53.306	5.088.282	237.114	5.325.396
West Maas en Waal	20.524	1.851.463	86.278	1.937.741
Wijchen	42.281	3.276.006	152.662	3.428.668
Zaltbommel	30.600	2.667.184	124.291	2.791.475
Totaal	**588.098**	**51.543.587**	**2.401.931**	**53.945.518**

Gemeenten	Aantal inwoners*	Gemeentelijke bijdrage 2026	Gemeentelijke bijdrage 2027	Herziening MJOP	Gemeentelijke bijdrage 2028	Herziening MJOP	Gemeentelijke bijdrage 2029
Berg en Dal	35.515	3.117.319	3.117.319	31.205	3.148.524	4.565	3.153.089
Beuningen	26.725	1.895.417	1.895.417	18.973	1.914.390	2.776	1.917.166
Buren	27.896	2.878.319	2.878.319	28.812	2.907.131	4.215	2.911.346
Culemborg	30.196	2.636.738	2.636.738	26.394	2.663.132	3.861	2.666.993
Druten	19.776	1.453.536	1.453.536	14.550	1.468.086	2.129	1.470.215
Heumen	16.936	1.623.883	1.623.883	16.255	1.640.138	2.378	1.642.516
Maasdriel	26.278	2.369.157	2.369.157	23.716	2.392.873	3.469	2.396.342
Neder-Betuwe	25.965	2.182.799	2.182.799	21.850	2.204.649	3.197	2.207.846
Nijmegen	189.500	18.738.865	18.738.865	187.578	18.926.443	27.442	18.953.885
Tiel	42.600	3.566.205	3.566.205	35.698	3.601.903	5.222	3.607.125
West Betuwe	53.306	5.325.396	5.325.396	53.308	5.378.704	7.799	5.386.503
West Maas en Waal	20.524	1.937.741	1.937.741	19.397	1.957.138	2.838	1.959.976
Wijchen	42.281	3.428.668	3.428.668	34.321	3.462.989	5.021	3.468.010
Zaltbommel	30.600	2.791.475	2.791.475	27.943	2.819.418	4.088	2.823.506
Totaal	**588.098**	**53.945.518**	**53.945.518**	**540.000**	**54.485.518**	**79.000**	**54.564.518**

5.5 Meerjarenbegroting

De lasten en baten zijn voor de jaren 2027-2029 grotendeels gelijk gehouden aan 2026. Voor posten als de rentebaten, rentelasten en kapitaallasten is dit opvallend aangezien de investeringsplanning wel een flinke stijging in de omvang van totale investeringen laat zien.

De VRGZ heeft het positieve resultaat van 2023 van het programma Crisis- en rampenbestrijding toegevoegd aan een nieuwe bestemmingsreserve: ‘herziening meerjarenonderhoudsplan’. Deze bestemmingsreserve is in 2028 grotendeels uitgeput, waardoor er in de meerjarenraming in 2028 een extra uitzetting is genomen ter hoogte van € 540.000. Voor 2029 betekent het een verdere uitzetting van € 619.000.

Kijkend naar de uitkomst van het onderzoek ‘Vastgoed VRGZ’ en de hierboven geschetste ontwikkelingen is de inschatting van de adviesfunctie dat de gemeentelijke bijdrage in de meerjarenraming extra zal toenemen. Deelnemende gemeenten zijn hier middels een apart traject in meegenomen.

Verder neemt de adviesfunctie de meerjarenraming ter kennisgeving aan.

6. Weerstandsvermogen

6.1 Algemene reserve

De algemene reserve van de VRGZ bestaat uit twee verschillende reserves: de algemene reserve Crisisbeheersing en Rampenbestrijding (C&R) en de algemene reserve aanvaardbare kosten RAV.
De normering per programma is:

• C&R: streefwaarde tevens norm 5% van de baten
• RAV: streefwaarde 15%, normwaarde minimaal 10% van de baten

Uitgangspunt is de begin 2015 opgestelde nota ‘Risicomanagement, voorzieningen en weerstandsvermogen’ en opgenomen in de financiële spelregels. De gehanteerde normering voor de omvang van de gehanteerde reserve bestaat al geruime tijd.

De adviesfunctie merkt op dat de bestuurlijk norm omtrent de omvang van de algemene reserve van de VRGZ (voor het programma crisis en rampenbestrijding) afwijkt van het in 2014 opgestelde, en in 2024 geëvalueerde, kader Weerstandsvermogen met een norm van 5% i.p.v. 3%. Dit is geen nieuwe ontwikkeling, deze keuze is door het AB in het verleden al gemaakt.

In onderstaande tabel zijn de normen en gerealiseerde waarden van de reserves bij de jaarstukken 2023 en de begroting 2025 opgenomen (bedragen x € 1.000).

Jaarstukken 2024			Begroting 2026	
	C&R	RAV	C&R	RAV
Norm	3.197	3.592	3.457	3.736
Streefwaarde	n.v.t.	5.388	n.v.t.	5.604
Werkelijk/begroot	3.197	2.547	3.097	2.547

Voor de algemene reserve van het programma crisis- en rampenbestrijding wordt in de begroting een doorkijk gegeven voor de jaren 2025 tot en met 2028. Hetzelfde geldt voor de (lasten en) baten.

Vanaf 2026 e.v. daalt, binnen programma C&R, de algemene reserve onder de norm van 5% van de baten. Indien positieve resultaten worden behaald, geldt als uitgangspunt dat dit resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve tot de bestuurlijke norm.

6.2 Bestemmingsreserves

Het voorstel voor de resultaatbestemming is om € 12.000 in de algemene reserve te storten en deze aan te vullen tot de norm.

Daarnaast wordt bij het resultaatbestemmingsvoorstel een nieuwe vorm van bestemde duurzaamheid huisvesting toe gevoegd € 610.000. Zoals eerder in dit adviesrapport beschreven, adviseert de adviesfunctie om in te stemmen met de resultaatbestemming op deze wijze.

Voor het programma RAV wordt voorgesteld om het negatieve resultaat van € 398.000 te onttrekken aan de reserve aanvaardbare kosten RAV.

De bestaande bestemde reserve uitgestelde werkzaamheden wordt in 2024 volledig onttrokken. Uit de bestemde reserve duurzaamheid (€ 308.000) is een bedrag van € 203.000 onttrokken en uit de bestemde reserve herziening MJOP (€ 2.555.000) is een bedrag van € 619.000 onttrokken. Aan de bestemde reserve (€ 1.013.000) is een bedrag van € 227.000 toegevoegd.

6.3 Risico's

In de zowel de jaarstukken (§ 4.1) als in de begroting (§ 6.1) is in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing uiteengezet wat de omvang is van de risico's welke de VRGZ loopt. Deze risico's zijn gecategoriseerd en voor C&R en RAV afzonderlijk in beeld gebracht.

De adviesfunctie is van mening dat enkele risico's in te grote mate zijn opgenomen in de risicoparagraaf. Het betreft de risico's rondom: verduurzaming vastgoed en kapitaallasten vastgoed. Gezien het lopende onderzoek naar het toekomstbestendig maken van het vastgoed wordt dit risico (ten dele) ondervangen. De financiële consequenties worden naar verwachting verwerkt in de begroting van 2027.

Hiernaast neemt de VRGZ een risico rondom bezuinigingen op. Taakstellingen opnemen in de risicoparagraaf is ongewenst. Dit is een bestuurlijke opdracht gericht aan de organisatie om te zorgen voor een verlaging van de kosten. Het effect van het opnemen van dit risico is dat gemeenten hierdoor een hoger weerstandsvermogen dienen op te nemen als gevolg van het niet realiseren van een taakstelling.

De VRGZ benoemt de tien grootste risico's.

		Algemene reserve saldo 2024 (na resultaatbestemming)	Risico's (na weging kans x omvang)	
C&R		€ 3.197.000	€ 4.095.000 (voor 2024). Nog onbekend voor programmabegroting 2026 omdat deze herzien wordt.	Risico's hoger dan algemene reserve
RAV		€ 2.547.000	€ 1.156.000	Risico's lager dan algemene reserve

Bedragen * € 1.000	Verwachtingswaarde afzonderlijke risico's 2023	Verwachtingswaarde afzonderlijke risico's 2024	Noodzakelijke risico capaciteit VRGZ 2023	Noodzakelijke risico capaciteit VRGZ 2024	Noodzakelijke Risico capaciteit RAV 2023	Noodzakelijke risico capaciteit RAV 2024	Noodzakelijke Risico capaciteit C&R 2023	Noodzakelijke Risico capaciteit C&R 2024
Nieuwe wet- en regelgeving en politiek bestuurlijke risico's	€ 2.300	€ 1.750	€ 686	€ 525	€ 48	€ 45	€ 638	€ 480
Maatschappelijk risico's	€ 800	€ 550	€ 280	€ 100	€ 0	€ 12	€ 280	€ 88
Economische risico's	€ 375	€ 2.505	€ 188	€ 953	€ 70	€ 191	€ 118	€ 762
Bedrijfsvoering	€ 6.900	€ 8.925	€ 3.890	€ 3.673	€ 929	€ 908	€ 2.961	€ 2.765
Totaal	€ **10.375**	**€ 13.730**	**€ 5.044**	**€ 5.251**	**€ 1.047**	**€ 1.156**	**€ 3.997**	**€ 4.095**

Daar waar de risico's groter zijn dan de algemene reserve dienen gemeenten in hun eigen paragraaf weerstandsvermogen een risico op te nemen voor de VRGZ voor zover deze risico's de algemene reserve (€ 3.197.000) overschrijden. Aangezien de VRGZ heeft toegezegd de risicoschatting opnieuw te beoordelen, is de omvang van de overschrijding nog onbekend. De adviesfunctie verwacht een lagere waardering van de risico's rondom verduurzaming huisvesting en kapitaalslasten.

Bijlage 2 Raadsbrief: Overzicht bezuinigingen

De financiën bij gemeenten staan onder druk, zeker vanaf 2026, en dit terwijl gemeenten tegelijkertijd voor complexe maatschappelijke opgaven staan. In de Kaderbrief 2026 wordt al gemeld dat de VRGZ zich dit realiseert en dat nut en noodzaak van de activiteiten en de daarbij behorende kosten scherp worden afgewogen. Inmiddels worden de effecten van deze onder druk staande financiële situatie steeds duidelijker en raakt deze ook direct de Veiligheidsregio's.

Korting op Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)
In september 2024 heeft het kabinet aangekondigd dat er vanaf 2026 een korting van 10% zal worden toegepast op de BDuR-gelden, de bijdrage die de Veiligheidsregio's van het Rijk ontvangen. Deze korting houdt voor de VRGZ een bezuiniging in van ongeveer € 1.100.000 op het programma Crisis- en Rampenbestrijding vanaf 2026. Ook de versterkingsgelden crisisbeheersing en informatiemanagement die vanaf 2023 zijn toegevoegd aan Rijksbijdrage vallen onder deze korting.

Gemeentelijke bijdragen
In de zienswijzen op de VRGZ Kaderbrief 2026 heeft een meerderheid van de gemeenten de oproep gedaan om nader te kijken naar de mogelijkheden tot besparingen. Daarbij vragen een aantal gemeenten om te kijken naar het onderscheid tussen wettelijke en niet-wettelijk taken. Andere gemeenten stellen als kader een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% (€ 800.000) in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% (€ 1.600.000) lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028. De gemeente Druten heeft als kader gesteld een bezuiniging van 6% (€ 3.200.000) vanaf 2026. Tenslotte heeft het AB VRGZ in juli 2024 in haar vergadering besloten de VRGZ een taakstelling op te leggen van € 150.000,- vanaf 2025.

Onzekerheid
Het doorvoeren van de korting op de BDuR-gelden is nog geen zekerheid. Mogelijk trekt het kabinet het besluit in of komt met compenserende maatregelen. Of dat gebeurt en de mate waarin is ook nog onbekend. De besluitvorming hierover vindt echter pas na half april plaats. Dat zal zijn nadat de VRGZ de ontwerpbegroting naar de raden heeft verzonden, maar nog voor het Algemeen Bestuur hierover een definitief besluit moet nemen. Voor de VRGZ betekent dit echter wel dat deze bezuiniging meegenomen moet worden in de ontwerpbegroting 2026.

Bezuinigingsmogelijkheden
De VRGZ heeft in opdracht van het bestuur onderzocht waar in de organisatie nog mogelijk ruimte is om te bezuinigen. Dit bleek geen makkelijke opgave. De VRGZ is, net als alle veiligheidsregio's, een beleidsarme uitvoeringsorganisatie. Een besparing kan niet vanuit overhead of ondersteuning geleverd worden daar deze al sober is ingericht.

Onderzoeksbureau Berenschot heeft in 2022 de overheadkosten (onder andere bedrijfsvoering) van de VRGZ vergeleken met 15 andere Veiligheidsregio's. In de VRGZ bedragen de kosten van de overhead 18% van de totale kosten. Dat is 20% minder dan het landelijk gemiddelde. Dit staat gelijk aan een bedrag van rond de 2 miljoen.

Daarnaast zijn er in het verleden op verzoek van de gemeenteraden al bezuinigingen doorgevoerd binnen onze veiligheidsregio en is er voor zo'n 4 miljoen aan structurele kosten zelf opgevangen

binnen de begroting. Waardoor er geen efficiencyvoordelen, dan wel financiële dekking in de marge te behalen vallen door nog verder operationele taken en voertuigen te schrappen, zonder dat dit serieuze consequenties heeft voor de kwaliteit van ons optreden.

Hieronder is een overzicht uitgewerkt voor de bezuinigingen die oorsprong hebben in de eerder door het bestuur opgelegde taakstelling van € 150.000, vanaf begroting 2025, en de 10% korting op de BDuR-gelden door de Rijksoverheid. De bezuinigingen worden hierna verder toegelicht met een beknopte beschrijving van de impact.

Nr.	Omschrijving bezuinigingen	Jaarlijkse besparing (€)
1	Oefenavonden vrijwilligers	€ 100.000
2	Reanimatie: AED / BLS	€ 130.000
3	Brandweerboot	€ 239.000
4	Veiligheidsinformatie Knooppunt / Informatiegestuurde Veiligheid	€ 200.000
5	Ondersteuning gemeenten evenementenveiligheid	€ 60.000
6	Netwerkmanagement	€ 160.000
7	Multidisciplinaire oefeningen	€ 160.000
8	Piketten ROT	€ 290.000
Totaal bezuinigingen Crisis- & Rampenbestrijding		**€ 1.339.000**

Ook vindt u in deze bijlage een overzicht van alle wettelijke en afgeleide taken die de VRGZ op dit moment uitvoert, zoals is gevraagd in de zienswijzen op de Kaderbrief 2026.

Onwenselijke en onverantwoorde bezuinigingen
Het inboeken van bezuinigingen vinden wij als Dagelijks Bestuur onwenselijk en onverantwoord. Met het voornemen om te bezuinigen op de BDuR, dwingt het kabinet de veiligheidsregio's om te snijden in de uitvoering van cruciale taken op het gebied van brandweerzorg en crisisbeheersing. Dit staat haaks op het belang dat het kabinet hecht aan veiligheid en de oproep van het Veiligheidsberaad om juist, gegeven de toenemende veiligheidsrisico's en de maatschappelijke weerbaarheidsopgave, extra te investeren in de veiligheidsregio's. Nu bezuinigen betekent het afbreken van structuren en capaciteiten waar we juist met de versterkingsgelden in hebben geïnvesteerd en die we morgen nodig hebben.

Indien gemeenten hun verzoek tot bezuinigingen doorzetten heeft dit als gevolg dat we nog verder moeten snijden in onze operatie. Sluiten van kazernes, het verkopen van materiaal, het terugbrengen van aantallen vrijwilligers en medewerkers sluiten wij daarbij niet uit. Met alle consequenties van dien voor de dienstverlening aan onze inwoners en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Als dagelijks bestuur vinden wij dit absoluut onwenselijk. De gemeentelijke bezuinigingstaakstelling is daarom nu niet meegenomen in de ontwerpbegroting omdat dit gewoonweg niet verantwoord is. Sterker nog, wij vinden als dagelijks bestuur dat in deze tijd er juist geld te kort is om aan de taken en verwachtingen te kunnen voldoen die wij van de Veiligheidsregio vragen.

Als het Rijk gezien de maatschappelijke weerbaarheidsopgave de bezuinigingen op de veiligheidsregio's terugdraait, dan zouden we het als dagelijks bestuur onwenselijk en ontverantwoordelijk vinden dat gemeenten, gezien de huidige situatie in de wereld, bezuinigingen in deze omvang op crisisbeheersing en brandweerzorg, oftewel de veiligheidsregio wel zouden doorvoeren.

Oefenavonden vrijwilligers

Besparing: € 100.000

Toelichting
De vrijwillige brandweerposten oefenen jaarlijks op 40 avonden. Tijdens deze avonden onderhouden ze basisvaardigheden en worden verplichte (specialistische) oefenonderdelen getraind. Met als doel het onderhouden van kennis en kunde om bestaande nieuwe risico's waarmee de brandweer te maken krijgt veilig het hoofd te bieden. We reduceren het aantal oefenavonden. De besparing betreft de uurvergoeding die de vrijwilligers krijgen die bij deze reductie niet hoeft worden uitbetaald.

Wat doen we niet meer?
We trainen en oefenen minder vaak.

Risico's
- Verminderde vakbekwaamheid vrijwilligers
- Toename van de kans op ongevallen en slachtoffers bij de vrijwilligers
- Beperktere handelsperspectieven bij uitvoering van de hulpverlening (oplossend vermogen)
- Minder binding/sociale cohesie met de post waardoor de kans op eerder stoppen toeneemt

In de praktijk
Incident: ongeluk op de A15

Bij een ernstig ongeval op de A15 botsen een vrachtwagen en meerdere auto's op elkaar.
De vrachtwagen lekt vloeistof, meerdere slachtoffers zitten bekneld en het accupakket van een elektrisch voertuig ontbrandt. Brandbestrijding en technische hulpverlening voor een adequate bevrijding van de slachtoffers is dringend gewenst.

Meerdere tankautospuiten, een schuimblusvoertuig en een hulpverleningsvoertuig voorzien van zwaar hydraulisch redgereedschap met specialistische bepakking worden gealarmeerd. Afstemming en samenwerking tussen deze brandweereenheden is noodzakelijk.

Door een lagere oefenfrequentie is de vakbekwaamheid en betrokkenheid van de brandweervrijwilligers afgenomen en onvoldoende gebleken in relatie tot nieuwe technische ontwikkelingen. Het inzicht over de mogelijkheden van en de afstemming met specialistische eenheden verloopt stroef. Het veiligstellen van het accupakket, de vloeistofplas en de inzet van het zwaardere redgereedschap duurt lang. Slachtoffers moeten hierdoor langer wachten op het ontvangen van acute medische zorg. Een collega bezeert zich door onjuist gebruik van materiaal.

Reanimatie: AED/BLS

Besparing: € 130.000

Toelichting
Met onze gezamenlijke hulpdiensten zetten we in om hulpverlening zo snel mogelijk op de juiste plek te krijgen. Eén van de manieren om dit te doen is het uitvoeren van reanimaties door 26 brandweerposten. Dit betekent concreet dat er gereden wordt op meldingen van reanimaties. Door ons fijnmazige netwerk zijn wij vaak in staat om in afwachting van de ambulance te starten met de reanimatie. Dit vergroot de kans op overleven in de eerste levensreddende minuten.

Wat doen we niet meer?
Wij stoppen met het ondersteunen van ambulancezorg bij reanimaties.

Risico's

- Met name burgers die verder weg wonen van een ambulancepost en waar (nog) geen burgerhulpverlening in de omgeving is georganiseerd zullen langer op noodhulp moeten wachten.

In de praktijk
Incident: reanimatie

Bij de Meldkamer Ambulance komt een melding binnen over een mevrouw met een hartstilstand. De dichtstbijzijnde ambulance is op de A15 bezig met een ongeluk tussen een vrachtwagen en een elektrische auto. Daardoor is de volgende beschikbare ambulance er pas op zijn vroegst na 15 minuten. De politie wordt gealarmeerd, maar die is ook druk met het verkeersongeval. De hulp voor mevrouw komt helaas te laat.

Brandweerboot

Besparing: € 239.000

Toelichting
De VRGZ kent met de Waal die door onze regio loopt een aanzienlijk risico op incidenten waarbij schepen betrokken zijn. Het is één van de drukst bevaren rivieren in Europa. Incidenten kunnen een zeer grote impact hebben, zeker als het gaat om incidenten met toxische stoffen en met passagiersboten, deze zijn ook opgenomen in het risicoprofiel van de regio Gelderland-Zuid.

Bij incidenten op de rivieren zetten wij één of beide brandweerboten in vanuit de ligplaats Nijmegen of Tiel. De brandweerboten zijn niet alleen inzetbaar binnen Gelderland Zuid maar worden ook ingezet op basis van samenwerkingsovereenkomsten in buurregio's. Wij hebben in onze regio geen reddingsmaatschappij zoals de KNRM en ook Rijkswaterstaat voert deze taken niet uit. Hierdoor is de brandweerboot de enige boot die bij incidenten op het water ter beschikking staat.

Wat doen we niet meer?
Wij stoten één van de twee brandweerboten af.

Risico's

- Langere aanvaartijden bij incidenten. Dit kan oplopen tot twee uur extra vaartijd.
- Een incident op het water kan wanneer er geen brandweerboot aanwezig is waarschijnlijk niet worden bestreden en daardoor escaleren met grote impact (veiligheid en economische schade) tot gevolg.
- De waterwegen worden toenemend belast met vaarbewegingen, waardoor de kans op benodigde inzet van de brandweerboot groter wordt. Daarbij leidt de verandering in aandrijfsystemen van passerende vaartuigen en een zwaardere belasting van de vaarwegen ook tot een verandering van type incidenten op het water die wij vervolgens niet meer kunnen bestrijden.

In de praktijk
Incident: botsing met twee schepen

Het waterpeil in de Waal staat door langdurige droogte laag. Hierdoor hebben schepen minder ruimte om elkaar te passeren. Een binnenvaartschip geladen met benzeen en een cruiseschip met 150 senioren aan boord botsen op elkaar.

Door de aanvaring is het cruiseschip onbestuurbaar geworden en aan boord zijn een tiental passagiers gewond geraakt. In de motorruimte van het binnenvaartschip is brand ontstaan. De rookwolk gaat richting de bebouwde kom van Tiel, omdat de brand niet snel onder controle te krijgen is. Hierdoor ontstaat er ook een incident op de kade. De brandweerboot uit Nijmegen heeft ruim anderhalf uur nodig om ter plaatse te komen.

De gewonde passagiers van het cruiseschip, dat midden op de Waal voor anker is gegaan, moeten lange tijd wachten op evacuatie naar de wal. Aan wal staan ambulances en andere hulpdiensten te wachten op de gewonde passagiers. De bemanning van het benzeenschip kon gelukkig overstappen op een ander binnenvaartschip. De brand op het binnenvaartschip geladen met benzeen ontwikkelt zich en kan niet worden bestreden waardoor verdere escalatie dreigt.

Veiligheidsinformatie Knooppunt / Informatiegestuurde Veiligheid

Besparing: € 200.000

Toelichting
Informatiemanagement is één van drie speerpunten uit het Regionaal Beleidsplan en één van de thema's uit de Landelijke Agenda Crisisbeheersing. In ons Veiligheidsinformatie Knooppunt (VIK) komt informatie samen die de hulpdiensten helpt bij de uitoefening van hun taak. In onze steeds complexer wordende samenleving is een goede informatievoorziening cruciaal. Zowel tijdens een korte inzet, zoals een woningbrand, als bij (de voorbereiding op) een langdurige crisis voorziet het VIK ons en onze partners van informatie. Het VIK bestaat nog niet zo lang (sinds 2022) en is sindsdien stap voor stap beter geworden. De informatie die het VIK tijdens incidenten en in de voorbereiding van incidenten kan bieden is heel waardevol gebleken en wordt ook steeds zichtbaarder. Landelijk wordt hier stevig op ingezet, onder meer door de introductie van KCR2 (Knooppunt Coördinatie Regio's – Rijk (KCR2)

Wat doen we niet meer?
We stoppen met de doorontwikkeling van het VIK. Daarnaast vindt monitoring, analyse en advies alleen tijdens kantoortijden plaats met een beperkte bezetting. Incidenten die buiten kantoortijden plaatsvinden, krijgen geen bijdrage vanuit het VIK. Daarnaast wordt niet bijgedragen aan de bovenregionale en landelijke ambities op het gebied van informatievoorziening.

Risico's
- Vertraagde en minder effectieve besluitvorming voor- of tijdens incidenten, met mogelijke gevolgen voor de veiligheid van inwoners en eigen personeel.
- Door gemis aan informatie sluit de bestrijding van het incident niet aan bij wat gewenst en noodzakelijk is vanuit het perspectief van de burger. Minder vertrouwen in de overheid.
- Afgesproken doelen vanuit het Regionaal Beleidsplan worden niet behaald.
- Landelijke en bovenregionale afspraken uit de landelijke agenda crisisbeheersing worden niet nagekomen.
- Regionale beelden worden niet of niet tijdig uitgewisseld met partners.

In de praktijk
Incident: jaarwisseling

Tijdens de jaarwisseling vinden veel incidenten gelijktijdig plaats. Dit zijn zowel kleine incidenten (containerbranden), maar ook grote incidenten waar de hulpdiensten met elkaar samen moeten werken. Dit zijn momenten waarop uitwisseling van informatie cruciaal is.

Door het gemis aan een goede informatie(positie) is er onvoldoende aansluiting bij de multipartners en wordt capaciteit op verkeerde en ook onveilige plekken ingezet. Te veel materieel en personeel waar het niet nodig is en te weinig of niet juiste expertise daar waar het juist zo nodig zou zijn. Tevens is er onvoldoende onderbouwing om bestuurders de juiste besluiten te laten nemen. De burger stelt vragen bij de aanpak en vertrouwen daalt.

Er vindt buiten kantoortijden geen informatie-uitwisseling tussen partners plaats en informatie zal niet worden geanalyseerd ten behoeve van afstemmen processen, adviseren bevoegd gezag en het nemen van maatregelen.

Ondersteuning gemeenten evenementenveiligheid

Besparing: € 60.000

Toelichting
De VRGZ heeft een beperkte wettelijke taak bij het adviseren van evenementen. Op verzoek van de gemeenten voeren wij meer taken uit, zoals het zijn van een vraagbaak voor de gemeentelijke vergunningverleners en het verhogen van hun kennis. Daarnaast nemen we deel aan veiligheidsoverleggen voor B- en C- evenementen, helpen we bij de organisatie van oefeningen en hebben we een leergang evenementenveiligheid voor gemeentelijke vergunningverleners georganiseerd.

Vanuit de extra gelden voor versterking crisisbeheersing en informatiemanagement is extra capaciteit vrijgemaakt om gemeenten te ondersteunen op het gebied van informatiegestuurde evenementenveiligheid. Er loopt een Fieldlab evenementen, waarin de VRGZ met verschillende organisaties intensief samenwerkt aan een innovatief 3D-model van de stad Nijmegen, om het veiligheidsproces rond grote evenementen zoals de Vierdaagsefeesten, te optimaliseren. Deze pilot wordt op verzoek van de gemeenten uitgebreid naar andere grote risicovolle evenementen in de regio.

Wat doen we niet meer?
We stoppen met:
- Onze bijdrage aan het Fieldlab evenementen.
- Er zal op de plaats van het evenement geen direct aanwezige gecoördineerde inzet van geneeskundige zorg meer zijn bij risicovolle evenementen.
- Verhogen kennis bij gemeentelijke vergunningverleners

Risico's
- Deze wijziging heeft negatieve impact op de multidisciplinaire samenwerking in de regio en daarmee op de effectieve informatie-uitwisseling, samenwerking en coördinatie in de voorbereiding op en tijdens evenementen.
- De coördinatie van de geneeskundige hulpverlening wordt afhankelijk van aanrijtijden. Deze cruciale coördinatie start daarmee later op.
- Gemeenten zullen zelf kennis in huis moeten halen om in behoefte aan coördinatie en samenwerking te voorzien.

In de praktijk
Incident: onrust op Appelpop

Tijdens Appelpop raken tijdens het optreden van een populaire band een aantal bezoekers in de mensenmassa bekneld. Mensen beginnen te gillen en begrijpen niet wat er aan de hand is. Dan horen mensen ook nog een knal op het aanliggende terrein en er breekt paniek uit. Mensen willen zo snel mogelijk van het terrein af. De mensenmassa gaat overal heen en ze negeren de tekens van de beveiligers en de aanwezige hulpverleners. Uiteindelijk raken tientallen mensen gewond en moeten ambulances ter plaatse komen om de mensen te helpen en naar het ziekenhuis te vervoeren.

We hadden dit beter kunnen doen door aan de voorkant te simuleren hoe de mensenmassa zich verspreid tijdens dit evenement en daardoor slachtoffers kunnen voorkomen. Ook hadden we het beter kunnen coördineren als er al een geneeskundig coördinator aanwezig was op het terrein.

Netwerkmanagement

Besparing: € 160.000

Toelichting
Netwerkmanagement is één van drie speerpunten uit het Regionaal Beleidsplan en één van de thema's uit de Landelijke agenda crisisbeheersing. De VRGZ werkt op diverse thema's op het gebied van incidentbestrijding, risicobeheersing en crisisbeheersing veel samen met partners. Die banden moeten worden onderhouden en op een aantal punten ook worden versterkt zeker gezien de toenemende complexiteit van incidenten en crises. Om dat te bereiken faciliteren wij samenwerking, kennisdeling en verbinding met en tussen lokale, bovenregionale en landelijke netwerken.

Wat doen we niet meer?
Uitvoeringsbudget en de daarbij horende capaciteit wordt geschrapt. Hierdoor is er geen capaciteit beschikbaar om (potentiële nieuwe) crisispartners en (maatschappelijke) organisaties in beeld te houden en te brengen en daar samenwerkingsafspraken mee te maken. Er is geen budget om netwerk- en kennisbijeenkomsten te faciliteren. Als laatste leveren we geen bijdrage meer aan de toegezegde bovenregionale en landelijke ambities (RCDV, Veiligheidsberaad) op het gebied van netwerkmanagement en het landelijk programma versterken maatschappelijke weerbaarheid.

Risico's
- Minder of geen zicht op potentiële nieuwe netwerkpartners met kennis, kunde of capaciteit ten aanzien van nieuwe type crises.
- Medewerkers van netwerkpartners kennen elkaar minder en weten in tijden van crises niet goed wat ze aan elkaar hebben en welke bijdrage geleverd kan worden.
- De regierol en onze zichtbaarheid en platformfunctie komt onder druk te staan.
- De ambitie uit het regionaal beleidsplan wordt niet behaald.
- Landelijke en bovenregionale afspraken en ambities uit de landelijke agenda crisisbeheersing kunnen niet worden nagekomen.
- De cumulatie van het bovenstaande zorgt dat wij ons onvoldoende kunnen preparen op de risico's die zich hedendaags en in de nabije toekomst aandienen.

In de praktijk
Incident: Dreiging besmetting drinkwater

Er zijn in een kerkdorp gezondheidsklachten, mogelijk te herleiden tot het innemen van drinkwater dat met een onbekende stof is besmet. Is er sprake van opzet? Om welke stof gaat het? Er wordt opgeschaald naar GRIP2. Er blijkt geen actueel overzicht te zijn van relevante crisispartners en met name van de vertegenwoordigers van die organisaties. Hierdoor duurt het langer voordat afhankelijkheden inzichtelijk worden en gespecialiseerde hulp kan worden ingeschakeld. Dit resulteert in een groter risico op vergaande milieu- en gezondheidsschade en een langdurige waterstoring in de direct omgeving. Ook is er geen overzicht van maatschappelijke partners die mogelijk voor langere tijd een bijdrage kunnen leveren aan het verstrekken van nooddrinkwater en het plaatsen van noodvoorzieningen zoals sanitaire voorzieningen.

Multidisciplinaire oefeningen COPI, ROT en GBT/RBT

Besparing: € 160.000

Toelichting
De wettelijke kerntaak van de VRGZ is het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, inclusief de advisering over de gemeentelijke voorbereidingen daarop. Om gemeentelijke functionarissen voor te bereiden worden jaarlijks verschillende oefeningen gehouden (COPI/ROT/BT). Bij deze oefeningen zijn crisisfunctionarissen aanwezig van de VRGZ, gemeenten, politie en andere partners.

We zitten in onzekere tijden, waar we veel verwachten van de weerbaarheid van de burgers maar zeker ook van de crisisorganisatie. Met elkaar oefenen is daarom nu meer dan ook noodzaak. Grote incidenten zijn vaak dermate complex dat je met elkaar goed geoefend moet zijn. Voor veel crisisfunctionarissen, met name van gemeenten, is dit een neventaak. Dat zien we tijdens de oefeningen ook terug.

Wat doen we niet meer?
Het aantal multidisciplinaire oefeningen wordt gehalveerd en er wordt gebruik gemaakt van een beperkt aantal terugkerende scenario's. Er worden geen nieuwe scenario's ontwikkeld.

Risico's
- Niet alle crisisfunctionarissen kunnen jaarlijks oefenen.
- Minder vakbekwame crisisorganisatie
- Mensen kennen elkaar minder of niet, omdat ze elkaar niet tegenkomen.
- Door gebruik van repeterende scenario's, worden minder diverse typen incidenten goed getraind.
- Onvoldoende kennis en ervaring leidt tot suboptimale samenwerking op die momenten waar een goed functionerend team het verschil kan maken in een goede afwikkeling van een incident of crisis.

In de praktijk
Incident: neergestorte gevechtshelikopter

De N320 Culemborg-Lienden is tussen de weg naar Beusichem en de N834 afgesloten vanwege een helikopterongeluk bij Zoelmond. Een apache gevechtshelikopter vliegt maandagavond tegen de bliksemafleiders van een hoogspanningsmast, met een grote stroomstoring tot gevolg. Ruim 24.000 huishoudens zitten uren zonder elektriciteit. De goed getrainde crisisorganisatie wordt ingeschakeld om dit incident te beheersen en om de gevolgen zo snel mogelijk op te lossen: vijf uur later had iedereen weer elektriciteit.

In dit geval was de samenwerking goed. Functionarissen weten elkaar te vinden en weten van elkaar wat ze doen. Bij een halvering van het aantal oefenmomenten, gaat deze samenwerking niet meer soepel, wat grote invloed heeft op de kwaliteit van de besluitvorming en goede inzet van mensen en middelen.

Piketten ROT

Besparing: € 290.000

Toelichting
Het Regionaal Operationeel Team (ROT) bestaat uit verschillende functionarissen uit de hele regio die nu op piket staan. Ze krijgen een piketvergoeding om binnen een wettelijk gestelde tijd op locatie te zijn. Het gaat om:

- Regionaal Operationeel Leider
- Algemeen Commandant Geneeskundige Zorg
- Hoofd Informatie Geneeskundige Zorg
- Algemeen Commandant Crisiscommunicatie
- Communicatieadviseur ROT/BT
- Floormanager

Het ROT wordt opgeroepen bij opschaling vanaf GRIP2. Dit gebeurt bij flitsincidenten en bij de grote landelijke crises zoals COVID-19 en de asielcrisis.

Wat doen we niet meer?
De functionarissen gaan van een hard piket naar een vrije instroompiket (kanspiket). Dit betekent dat de functionarissen mogen komen, maar niemand is verplicht. Er is daarmee geen garantie op opkomst binnen de gestelde termijnen of zelfs helemaal niet.

Risico's

- Een ROT dat compleet en op tijd start is niet reëel. Het kan dus zijn dat de Operationeel Leider niet aanwezig is en er geen aanspreekpunt is voor de burgemeester.
- Er is geen gegarandeerde start van de werkzaamheden zoals vastgesteld in het wettelijk Besluit Veiligheidsregio's. Uit de jaarlijkse rode draden analyse, input voor de risicoanalyse van de Inspectie Justitie en Veiligheid, blijkt dat de opkomst van vrije instroom van met name gemeentelijke crisisfunctionarissen voor verbetering vatbaar is.
- Het vinden van voldoende mensen om de poule van deze crisisrollen te vullen, wordt buitengewoon lastig.
- Bij langdurige crisis is het moeilijker om deze crisisrollen langdurig in te vullen.

In de praktijk
Incident: brand buurtbatterij

Bij een energiebedrijf in Culemborg staat een auto in brand tegen een buurtbatterij. Een buurtbatterij is een batterij die zelf opgewekte stroom van meerdere huishoudens kan opslaan. De beveiliger heeft een bluspoging gedaan, maar heeft de brand niet uitgekregen. Uit de buurtbatterij komt inmiddels dikke witte en zwarte rook. De rook trekt richting het centrum van Culemborg. In het effectgebied is een woon-zorgcomplex een basisschool en een middelbare school.

Het ROT wordt bij elkaar geroepen. Het is een week na de vierdaagse en veel mensen hebben vakantie. De Regionaal Operationeel Leider start met de vergadering en ziet wie er zijn: deze keer is binnen de gewenste tijd de floormanager opgekomen en de Algemeen Commandanten Politiezorg en Crisiscommunicatie. Helaas was de rest op vakantie of ver buiten de regio. Tijdens het incident vindt dus geen goed gecoördineerde hulpverlening plaats en ook besluiten zijn niet met complete informatie en afweging te nemen, waardoor de effecten voor de omgeving veel groter zijn geworden, en er meer inwoners zijn met gezondheids- en materiële schade.

Overzicht wettelijke en specifieke taken veiligheidsregio

Brandweerzorg	Art 3, eerste lid Wvr: a. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt b. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand.
Rampenbestrijding en crisisbeheersing	Art. 10 Wvr a. het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises; b. het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald; c. het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak, bedoeld in artikel 3, eerste lid; d. het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing; e. het instellen en in stand houden van een brandweer; f. het instellen en in stand houden van een GHOR; g. het voorzien in de meldkamerfunctie; h. het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel; i. het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de onder d, e, f, en g genoemde taken. Art. 25 Wvr: De door het bestuur van de veiligheidsregio ingestelde brandweer voert in ieder geval de volgende taken uit: a. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand; b. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand; c. het waarschuwen van de bevolking; d. het verkennen van gevaarlijke stoffen en het verrichten van ontsmetting; e. het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen. f. de brandweer voert tevens taken uit bij rampen en crises in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. Art 46 en 49 Wvr: Het verschaffen van informatie en het zorg dragen voor de communicatie over rampen en crisis
Geneeskundige hulpverlening	Art. 33 Wvr Organisatorische verbanden die zorg of een andere dienst verlenen waarop aanspraak bestaat ingevolge artikel 3.1.1 van de Wet langdurige zorg of ingevolge een zorgverzekering als bedoeld in artikel 1, onderdeel d, van de Zorgverzekeringswet, zorgaanbieders als bedoeld in de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg, Regionale Ambulancevoorzieningen en gezondheidsdiensten in die regio, die een taak hebben binnen de geneeskundige hulpverlening, treffen de nodige

	maatregelen met het oog op hun taak en de voorbereiding daarop. Het bestuur van de veiligheidsregio, de Regionale Ambulancevoorziening en de in die regio werkzame organisatorische verbanden, zorgaanbieders en diensten, bedoeld in het eerste lid, maken schriftelijke afspraken over de inzet van deze organisatorische verbanden, zorgaanbieders en diensten bij de uitvoering van hun taak en op de voorbereiding daarop.

Specifieke taken en niet wettelijke taken

De wet en het besluit VR is niet uitputtend in de taakbeschrijving van de veiligheidsregio. Hieronder zijn de belangrijkste taken opgesomd die afgeleid zijn van de wet en via expliciete besluiten c.q. de programmabegroting zijn toebedeeld aan de veiligheidsregio. Het betreft:

- Adviseren van het bevoegd gezag over de risico's van branden, rampen en crisis en de gevolgen op de leefomgeving in de regio Gelderland-Zuid
- Adviseren bij regiogrensoverschrijdende risico's en effecten, in samenwerking met buurregio's, onder meer op het gebied van evenementenveiligheid en in het kader van de Omgevingswet
- Het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij incidentbestrijding, risico- en crisisbeheersing.
- Het sluiten van convenanten met de politie, andere overheden en derden over de afstemming, voorbereiding of uitvoering van taken die betrekking hebben op de hulpverlening en veiligheid
- Bestuurlijk platform voor sociaal-maatschappelijke veiligheidsthema's voor de gemeenten in de regio, uiteraard in goede afstemming met andere gremia. De VRGZ faciliteert dit platform zodat bestuurlijke afstemming kan plaatsvinden over gezamenlijke thema's
- Coördinatie en uitvoering Programma bevolkingszorg en crisiscommunicatie (vanaf invoering tweede tranche van wijzigingen Wet veiligheidsregio's, medio 2027, wordt dit een wettelijke taak).
- Overige niet wettelijke taken:
    - Het uitvoeren van brandonderzoek naar de oorzaak van de brand
    - Afhijsen van patiënten als andere hulpdiensten, zoals ambulancepersoneel, de patiënt niet veilig kunnen bereiken of verplaatsen.
    - First Responder Brandweer (AED) om zo de responstijd bij medische noodgevallen te verkorten, waardoor de overlevingskansen van slachtoffers groter worden
    - Specialistische taken; taken die de repressieve organisatie uitvoert die niet vallen onder de basisbrandweerzorg, zoals die beschreven is in het Besluit veiligheidsregio's, en die extra inzet van materieel, personeel, opleiden of oefenen vragen.

De wettelijke en afgeleide taken en bevoegdheden zijn nader uitgewerkt in artikel 5 van de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

Gemeenteraadsleden gemeenten
Gelderland-Zuid

Dagelijks Bestuur VRGZ
p/a Prof. Bellefroidstraat 11
6525 AG Nijmegen
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

Datum: 13 mei 2025
Betreft: Actualiteit korting BDuR 2026 in relatie tot zienswijze procedure resultaatbestemming Jaarrekening 2024 en Ontwerpbegroting 2026
Bijlage(n): 1
Briefnummer VRGZ/DIR/7237/25/HB+MvD/SvP

Contactpersoon
Susan van Petten
088-4575000
bestuurvrgz@vrgz.nl

Geachte leden van de raad,

Bij brief van 24 maart jl. hebben wij u de concept-jaarrekening 2024 en de ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid toegezonden, met het verzoek om voorafgaand aan besluitvorming door het Algemeen Bestuur een zienswijze bij het Dagelijks Bestuur in te dienen.

Als bijlage bij de begroting is een overzicht uitgewerkt voor de bezuinigingen die zijn oorsprong hebben in de eerder door het algemeen bestuur opgelegde taakstelling van € 150.000, vanaf begroting 2025, en de 10% korting op de BDuR-gelden door de Rijksoverheid, vanaf begroting 2026. Met als nadere toelichting in de aanbiedingsbrief dat deze in onze ogen ongewenste en onverantwoorde korting op de BDuR hopelijk (deels) hersteld zou worden met de vaststelling van de Voorjaarsnota, mede gezien de huidige situatie in de wereld en de maatschappelijke weerbaarheidsopgave. Uit de eerste reacties vanuit de gemeenten lijkt er onduidelijkheid te zijn over het doel en de bestemming van de BDuR-gelden. Voor een nadere toelichting verwijzen we naar bijlage 1.

Duidelijkheid over 2026: 10% korting op de BDuR gaat door. Onduidelijkheid over 2027 e.v.
In de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk is te zien dat de 10% korting op de BDuR helaas niet is teruggedraaid. Inmiddels is ook duidelijk geworden dat het Rijk de Veiligheidsregio's hiervoor in 2026 niet compenseert. Of de korting vanaf 2027 e.v. wordt teruggedraaid is nog onduidelijk. Om nu niet structureel te bezuinigen, wat mogelijk in 2027 weer teruggedraaid gaat worden, hebben we de directie van de VRGZ gevraagd om te onderzoeken hoe de 10% bezuiniging op de BDuR-gelden van € 1.032.000 incidenteel in 2026 kan worden opgevangen. Een voorstel hiertoe hebben wij besproken met het algemeen bestuur op 12 mei 2025.

Weerbaarheid
Uit de publicatie van de Voorjaarsnota 2025 is verder duidelijk geworden dat het Rijk vanaf 2027 € 70 miljoen vrijmaakt voor het versterken van weerbaarheid. Het is echter niet duidelijk door wie en waaraan dit bedrag kan worden besteed. Wat dit betekent voor de financiële haalbaarheid van de landelijke aanpak is nog onderwerp van gesprek tussen het Veiligheidsberaad en de Minister van Justitie.

Hetzelfde geldt voor onze voorgestelde regionale aanpak, waarover u separaat wordt geïnformeerd door uw college. Een eerste verkenning en de opstart van een gezamenlijke regionale aanpak kan in 2025 incidenteel gefinancierd worden vanuit de bestemde reserve versterking van crisisbeheersing, maar uitvoering van het programma is door het ontbreken van een structurele financiering op de lange termijn onzeker geworden.

Voorstel incidentele bezuinigingen 2026
Om nu geen onomkeerbare maatregelen te nemen, moet voor 2026 € 1.032.000 incidenteel dekking gevonden worden. Deze wordt als volgt gevonden:

1. € 610.000 wordt betaald vanuit het resultaat 2024;
2. € 422.000 wordt onttrokken uit de algemene reserve.

Voor 2027 e.v. geldt een nieuw perspectief, waarover wij u als gemeenteraad binnen de reguliere Planning & Control cyclus zullen informeren, dus middels de Kaderbrief 2027 (november 2025) en de Ontwerpbegroting 2027 (april 2026).

Ad 1 *Herziening resultaatbestemming concept jaarrekening 2024*
In de conceptjaarrekening 2024 is voorgesteld het positieve resultaat van € 610.000 toe te voegen aan een bestemde reserve voor noodzakelijke duurzaamheidsmaatregelen aan het vastgoed van VRGZ. Gezien de hierboven beschreven ontwikkelingen stellen we voor het volledige bedrag van € 610.000 aan te wenden ter dekking van het incidentele tekort in 2026. Dit vindt eveneens plaats middels het vormen van een bestemde reserve.

Ad 2 *Onttrekking algemene reserve*
Omdat de korting op de BDuR een incidenteel negatief resultaat betreft, kan € 422.000 vanuit de reserve betaald worden. De reserve bedraagt nu 5% en na onttrekking in 2026 3,87%.

Impact huidige zienswijzeprocedure
Aangezien bij de meeste gemeenten de Jaarrekening 2024 en de Ontwerpbegroting 2026 al in procedure zijn gebracht, verzoeken wij u deze ontwikkelingen en voorgestelde dekking mee te nemen in uw zienswijze. Daarbij vragen wij u, in afwijking van onze raadsbrief van 24 maart jl.., om uw zienswijze kenbaar te maken:

- Op de resultaatsbestemming; aan het algemeen bestuur wordt voorgesteld een nieuwe bestemde reserve ad € 610.000 te vormen voor het incidenteel dekken van de korting op de BDuR in 2026.
- Op de conceptbegroting 2026; waarbij aan het algemeen bestuur wordt voorgesteld om de 10% korting op de BDuR incidenteel te dekken door
    - € 610.000 te onttrekken uit de daarvoor bestemde reserve korting BDuR 2026
    - € 422.000 te onttrekken uit de algemene reserve VRGZ

Wij verzoeken u om uw zienswijze over deze onderwerpen vóór 16 juni 2025 aan ons kenbaar te maken via bestuurvrgz@vrgz.nl. Na afloop van deze termijn zal het Dagelijks Bestuur VRGZ u in kennis stellen van het oordeel over de zienswijzen. Met in achtneming van uw zienswijzen zullen de Jaarstukken 2024 en begroting 2026 in de vergadering van 3 juli 2025 aan het Algemeen Bestuur ter vaststelling worden voorgelegd.

Het Dagelijks Bestuur,
namens deze,

de voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

de secretaris

M. van Dalen Msc.

Bijlage 1 Nadere toelichting BDuR

De Minister van Justitie en Veiligheid is stelselverantwoordelijk voor de brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing. De Minister van J&V verstrekt aan de veiligheidsregio's een bijdrage, de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR), voor onze primaire taken op dat gebied. Deze bijdrage zit daardoor verweven in veel van onze werkzaamheden en kan daardoor niet als afzonderlijk bedrag aan afzonderlijke taak worden gezien. De volledige rijksbijdrage vanuit de BDuR aan de VRGZ is zonder korting in 2026 € 10,32 miljoen. 24% daarvan betreft de extra middelen voor crisisbeheersing en informatievoorziening. De 10% korting op de volledige rijksbijdrage vanuit de BDuR houdt voor de VRGZ een bezuiniging in van € 1.032.000 op het programma Crisis- en Rampenbestrijding in 2026.

Op 26 augustus 2022 heeft de Rijksoverheid, als onderdeel van een bestuurlijk akkoord over vluchtelingenopvang, besloten om aan de veiligheidsregio's via de BDuR een structureel budget van 83 miljoen toe te kennen. Deze gelden zijn bestemd voor de versterking van crisisbeheersing, informatiemanagement en de ontwikkeling van KCR2 (deze laatste gaan direct naar het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) en het Rijk zelf). Voor onze regio betekende dit een ophoging van de jaarlijkse BDuR bijdrage van 1,39 miljoen in 2023 naar 2,5 miljoen in 2026.

Bij de toekenning van de BDuR gelden in 2023 is aangegeven dat het niet de bedoeling is dat gemeentelijke bijdragen aan de veiligheidsregio's – als effect van de ophoging van de BDuR – worden verlaagd. Ook is het niet de bedoeling met de extra financiële middelen gaten te vullen op het gebied van andere taakgebieden van de veiligheidsregio's. Over de aanwending van de middelen moet jaarlijks afzonderlijk verantwoording worden afgelegd, gezien concrete doelen zijn gekoppeld aan de versterkingsgelden.

gemeente Buren

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, RAV
post/brandweerkazerne Nijmegen-
centrum, Ambulancezorg Gelderland-Zuid
Postbus 1120
6501 BC NIJMEGEN

uw brief van: Maurik, 14 mei 2025
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.068072/D.220148
behandeld door: M.S. Barneveld-Grootenboer/A. Barten
bijlage(n):
onderwerp: Addendum zienswijze conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Geachte heer/mevrouw,

Op 13 mei 2025 heeft u ons een update gestuurd over de conceptjaarstukken 2024 en de ontwerpbegroting 2026. Omdat onze zienswijze al in behandeling was, maar uw update zo belangrijk is omdat er incidenteel andere keuzes worden gemaakt, willen wij hier graag op reageren.

In uw update staat dat:
- Er een herziening komt van de bestemming van €610.000 uit de resultaten over 2024.
- Er wordt €422.000 uit de reserve gehaald.

Deze bedragen worden gebruikt om het tekort te dekken dat ontstaat door de korting op de BDuR-gelden voor de conceptbegroting 2026.

In onze zienswijze op de jaarstukken hebben we al gezegd dat we ons zorgen maken over de bezuinigingen. We waarderen het dat u geen structurele veranderingen doorvoert en dat u het tekort voor 2026 kunt betalen uit de resultaten over 2024 en uit de algemene reserve. Wij kunnen ons daarom vinden in uw voorstel tot dekking van het ontstaan tekort door de korting op de BDuR-gelden.

We willen graag dat u ons informeert zodra er meer duidelijkheid is over of de bezuinigingen van het Rijk structureel zijn of niet, en wat dat betekent voor 2027 en later.

U kunt dit addendum zien als aanvulling op de zienswijze (Z.068072/D.217343).
We gaan ervan uit dat u hiermee voldoende op de hoogte bent.

Met vriendelijke groet,
namens de gemeenteraad van Buren,
de griffier, de voorzitter,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}} {{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

R. Kuipers H.M. Ostendorp

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
10 juni 2025	**D.216295** **Z.068075**

Portefeuillehouder	K.A. Maier
Begrotingsprogramma en taakveld	Verbonden Partijen

Onderwerp **Zienswijze begroting 2026 en jaarrekening 2024 Regionaal Archief Rivierenland (RAR)**

Voorgesteld besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2026 van Regionaal Archief Rivierenland met de volgende onderwerpen:
    a. Complimenteren over de opzet
    b. Het verzoek doen om de taakstelling door te voeren tot na 2028
2. Een positieve zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2024 van Regionaal Archief Rivierenland
    a. In te stemmen met het aanwenden van € 25.000 van het positieve saldo voor dakrenovatie en het restant uit te keren aan de deelnemende gemeenten.
3. De zienswijze brief vast te stellen.

Samenvatting van het voorstel
Het Regionaal Archief Rivierenland heeft de concept begroting 2026 en jaarrekening 2024 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Door het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren kenbaar maken wat de wensen zijn ten aanzien van het te voeren beleid van de GR. De gemeente Buren geeft een positieve zienswijze op de begroting 2026. Over de jaarrekening 2024 een positieve zienswijze uit te brengen waarbij wordt ingestemd met het uitkeren van een deel van het restant rekeningresultaat over 2024 aan de deelnemende gemeenten.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

De gemeente Buren neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland (hierna RAR). Het RAR voert namens de gemeente Buren taken uit op het gebied van Archiefinspectie. Zij beheert de statische archieven voor de gemeente Buren en adviseert de gemeente op het gebied van archiefbeheer.

Het RAR heeft de concept begroting 2026 en jaarrekening 2024 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling (hierna GR). Met het indienen van een zienswijze kan de gemeenteraad beter in positie worden gebracht.

De andere zeven gemeenten in de regio Rivierenland dienen eveneens een zienswijze in. Bij het opstellen van een zienswijze wordt ambtelijk en politiek niveau afstemming gezocht

2. Doel / meetbaar effect

Met het indienen van een zienswijze op de begroting en jaarrekening kan de gemeente Buren de wensen van het te voeren beleid van de GR kenbaar maken. De begroting en jaarrekening van de GR maakt onderdeel uit van de planning- en control cyclus van de gemeenschappelijke regeling. Zo dient het bestuur van de (GR) bij het presteren van de conceptbegroting aan te geven hoe de zienswijzen op de kaderbrief verwerkt zijn in de conceptbegroting.

Argumenten

1.1 De begroting 2026 geeft aanleiding tot het uitbrengen van een positieve zienswijze

De begroting sluit aan bij het beleidsplan RAR 2022-2025. De begrote bijdrage van gemeente Buren voor 2026 is € 360.464,--. Dit is € 13.556 hoger dan onze eigen huidige begroting. We verwerken dit bij onze kadernota 2026.

1.2 De begroting 2026 voldoet aan het gehanteerde financiële kader

Het gehanteerde (financiële) kader betreft een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage **vanaf** 2028.

2.1 De jaarrekening 2024 geeft aanleiding tot het uitbrengen van een positieve zienswijze

De jaarrekening 2024 van het RAR laat een positief saldo zien. Het positieve saldo bedraagt € 67.468. Het RAR stelt voor € 25.000 van het positieve saldo aan te wenden voor renovatie van het dak. Deze kosten zijn niet voorzien in de begroting voor 2025. Het restant van het positieve saldo wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Voor de gemeente Buren betekent dit een teruggave van € 5.018. De gemeente Buren kan zich vinden in de voorgestelde verdeelsleutel van het positieve resultaat.

3.1 Met het indienen van een zienswijze geeft de raad invulling aan zijn kader stellende rol.

Met het indienen van een zienswijze kan de raad in positie gebracht worden. De gemeente Buren streeft er naar om aansluiting te zoeken bij regionale initiatieven rondom grip op de gemeenschappelijke regelingen. Met het indienen van zienswijzen krijgt de raad meer grip op de gemeenschappelijke regelingen en wordt invullingen gegeven aan het in 2020 vastgestelde regionale informatieprotocol.

3.2 Het RAR in de zienswijze brief te complementeren voor de wijze van aanlevering van de stukken

Zowel de jaarrekening 2024 als de begroting 2026 zijn heel duidelijk qua structuur en inhoud. Dit bevordert de leesbaarheid en behandeling in de gemeentelijke organisatie.

Kanttekeningen

1.1 *De meerjarenraming vertoont voor 2029 een afwijking van het gehanteerde kader*

We zien de verlagingen in de gemeentelijke bijdrage terug tot 2028 conform afspraak. Echter, in 2029 wordt er geen verlaging van de bijdrage gerealiseerd. Het lijkt onlogisch om de doorgevoerde bezuinigingen incidenteel te houden en daarmee de gemeentelijke bijdrage **vanaf** 2029 weer flink te laten stijgen. Er zijn namelijk geen redenen gegeven waarom in 2029, de doorgevoerde bezuinigingen in 2028, niet haalbaar zouden zijn.

3.1 In de zienswijzebrief een kanttekening opnemen over de meerjarenraming voor 2029

In de meerjarenraming van het RAR wordt voor 2029 geen rekening gehouden met een verlaging van 3%. In de uitgangspunten is opgenomen dat **vanaf** 2028 een verlaging van 3% moet worden toegepast. Dit houdt dus een structurele verlaging in. In de zienswijzebrief het RAR opdracht geven om de jaarlijkse bijdrage vanaf 2028 structureel te verlagen met 3% en dit in de raming voor 2029 te verwerken.

TOELICHTING EN UITVOERING

3. Financiën

	Begroting Buren 2024	Jaarrekening GR 2024	Begroting Buren 2025	Begroting Buren 2026	Begroting GR 2026
Bijdrage Buren	€ 337.042	€ 329.069	€ 346.908	€ 346.908	€ 360.464

Begroting 2026
De voorgestelde indexeringspercentages zijn conform de uitgangspunten en systematiek van indexatie zoals afgesproken tussen de GR'en en gemeenten.
We gaan akkoord met de voorgestelede indexering percentages.

Jaarrekening 2024
We stellen voor akkoord te gaan met de bestemming van een deel (€ 25.000) van het totale resultaat van € 67.469 voor onvoorziene uitgaven in 2025. De bestemming van € 25.000 wordt aangewend voor het aanpassen van de bliksem- en valbeveiliging en de aansluiting en koppeling van de zonnepanelen op de gebouwinstallatie in de reeds aanwezige technische ruimten.
Dankzij deze extra aanpassingen wordt een groter dakoppervlak geschikt voor zonnepanelen, wat leidt tot een hogere energieopbrengst. Aangezien we alle opgewekte energie direct gebruiken en niets gaan terug leveren aan het net, is dit een slimme investering die zich snel terugverdient. Zowel Thius als het RAR steunen dit plan, maar het vraagt een aanvullende investering van circa € 25.000,- per partij. Gezien de huidige energieprijzen en het verbruik zal de totale investering zich echter al binnen

Het bestemmen van een deel van het resultaat van 2024 voor deze uitgave heeft geen effect op ons rekening resultaat voor 2024 en de desbetreffende investering verdient zich terug voor de RAR.
De reserve weerstandvermogen is voldoende om de benoemde risico's te dekken. Daarmee is de ratio minstens 1,0. Dat wil zeggen dat wij als gemeenten zijnde zelf geen bedrag hoeven op te nemen in onze eigen risico paragraaf.

De teruggave voor de gemeente Buren over 2024 komt dan uit op € 5.018 (i.p.v. € 7.973 bij het niet bestemmen van € 25.000 voor de hierboven genoemde uitgave).

4. Communicatie
n.v.t.

5. Uitvoering en planning
Nadat de gemeenteraad heeft ingestemd met de concept zienswijzebrief wordt deze verstuurd naar het Algemeen Bestuur van het RAR.

8. Participatie
n.v.t.

9. Duurzaamheid
n.v.t.

Bijlagen:
1. Raadsbesluit
2. Aanbiedingsbrief GR RAR begroting 2026
3. Begroting RAR 2026
4. Aanbiedingsbrief GR RAR jaarrekening 2024
5. Jaarrekening 2024 GR RAR
6. Zienswijzebrief gemeente Buren

Inlichtingen bij:
Portefeuillehouder K.A. Maier

Domein Dienstverlening

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
10 juni 2025	**D.216295**	**D.216645** **Z.068075**

Onderwerp **Zienswijze begroting 2026 en jaarrekening 2024 Regionaal Archief Rivierenland (RAR)**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 13 mei 2025

besluit:

1. Een zienswijze in te dienen op de begroting 2026 van Regionaal Archief Rivierenland met de volgende onderwerpen:
    a. Complimenteren over de opzet
    b. Het verzoek doen om de taakstelling door te voeren tot na 2028
2. Een positieve zienswijze in te dienen op de jaarrekening 2024 van Regionaal Archief Rivierenland
    a. In te stemmen met het aanwenden van € 25.000 van het positieve saldo voor dakrenovatie en het restant uit te keren aan de deelnemende gemeenten.
3. De zienswijze brief vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 10 juni 2025

namens de gemeenteraad van Buren,
de griffier, de voorzitter,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}} {{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

R. Kuipers H.M. Ostendorp

Regionaal Archief Rivierenland

Bezoekadres J.S. de Jongplein 3
4001 WG Tiel

Telefoon (0344) 612 230

E-mail info@regionaalarchiefrivierenland.nl
Website www.regionaalarchiefrivierenland.nl

Aan de Griffies van de gemeenten
Buren, Culemborg, West Betuwe, Maasdriel, Neder-Betuwe, Zaltbommel, Tiel

Datum: 26 maart 2025
0ns kenmerk: 1628-29303
Onderwerp: Programmabegroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2029

Geachte raadsleden, geachte collegeleden,

Bijgaand ontvangt u de programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 van het Regionaal Archief Rivierenland ter zienswijze.

De begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 geven inzicht in onze opgave voor de komende jaren voor zowel ons programmaplan als ook financieel. Onderstaand een kort resume, voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de Programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029.

Graag ontvangen wij uw zienswijze op onze programmabegroting binnen de wettelijk gestelde termijn van 12 weken, zodat we de mogelijkheid hebben om deze informatie te gebruiken bij het bespreken en vaststellen van de begroting in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 10 juli 2025.

Uitgangspunten

Voor het opstellen van de programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 zijn zoals gebruikelijk de financiële- en beleidskaders gehanteerd uit onze kaderbrief van 28 november 2024, inclusief de beantwoording op de ingediende zienswijze van de deelnemende gemeenten. Daaraan toegevoegd is het normen- en toetsingskader voor de toetsing van de rechtmatigheid.

Beleidskaders en het normen- en toetsingskader rechtmatigheid

De begroting is opgesteld op basis van de kaders en normen zoals opgenomen in onze kaderbrief van 28 november 2024.

Tijdens het opstellen van de begroting is er een planning gemaakt voor het evalueren van het beleidsplan 2022-2025 en het opstellen van het nieuwe beleidsplan 2026-2029. Voor alsnog is in begroting 2026 huidige beleidslijn voortgezet.

De geactualiseerde Archiefwet, die naar alle waarschijnlijkheid ingaat op 1 juli 2026, stelt eisen aan duurzame huishouding bij de gemeenten en heeft invloed op de taakuitoefening door het RAR. De

exacte impact van deze aanpassingen hopen we in de loop van 2025 in kaart te kunnen brengen en zal naar verwachting geringe invloed hebben op de personeelsbezetting bij het RAR.

Financiële kaders

Indexering

Voor de begroting 2026 wordt uitgegaan van het prijsniveau van de vastgestelde begroting 2025 en indexatie conform de inflatiecijfers IMOC van het CPB. Hierbij wordt rekening gehouden met eventuele correctie van indexatie in 2025. Deze uitgangspunten en systematiek van indexatie zijn in lijn met de afspraken tussen de gemeenschappelijke regelingen (GR-en) in de regio Rivierenland en de controllers van de gemeenten.

Voor de inwonersaantallen wordt gerekend met de gegevens van het CBS met peildatum 1 januari 2025. En voor de meerjarenraming worden indexaties gehanteerd uit de septembercirculaire van 2025.

Structurele besparingsscenario's

De financiën van een deel van onze deelnemende gemeenten staan momenteel onder druk. De gemeenten vragen aan alle GR-en, waaronder het RAR te komen met scenario's voor structureel besparingen die bijdrage aan deze financiële uitdagingen.

Het gehanteerde (financiële) kader bij deze scenario's betreft een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028.

Bij de uitwerking van de begroting richten we ons op het in de kaderbrief gepresenteerde scenario, namelijk: **een verlaging van gemeentelijke bijdrage door het genereren van meer inkomsten**. Dit is tevens één van de suggesties die door sommige gemeenten is meegegeven. De argumentatie voor dit scenario is opgenomen in de programmabegroting 2026.

Hieronder een overzicht van de reeds begrote bezuiniging in 2025 (1,0%) en tevens per jaar de begrote verlaging in de gemeentelijke bijdrage door het in de kaderbrief gepresenteerde scenario: *een verlaging van gemeentelijke bijdrage door het genereren van meer inkomsten.*

Gemeentelijke bijdrage	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Als referentie: De begroting 2025 bij het alleen doorvoeren van de indexaties.	€ 2.968.691	€ 3.094.174	€ 3.178.203	€ 3.336.397	€ 3.430.149
Begroting RAR	**€ 2.939.408**	**€ 3.047.915**	**€ 3.131.668**	**€ 3.235.670**	**€ 3.430.857**
Gerealiseerde verlaging in gemeentelijke bijdrage	€ -29.283	€ -46.259	€ -46.535	€ -100.727	€ 708
Procentuele verlaging t.o.v. begroting 2025 bij alleen indexatie	**-1,0%**	**-1,5%**	**-1,5%**	**-3,0%**	**0,0%**

Met deze uitwerking kunnen we voldoen aan de gestelde (financiële) kaders van de gemeenten zonder aantasting van onze wettelijke taken en met een beperkte impact op onze dienstverlening.

Programma

Het beleidsplan 2022-2025 van het Regionaal Archief Rivierenland is nog steeds leidend geweest bij het opstellen van het programmaplan. De speerpunten en prioriteiten uit dit beleidsplan zijn opgenomen in het programmaplan 2026. Extra vermeldenswaardig is de stand van zaken omtrent gedigitaliseerde bestanden. In 2026 hopen we de meeste kernbestanden volledig te hebben gedigitaliseerd. We werken gestaag door aan het ontsluiten van archieven en collecties.
Eveneens in 2026 is het afronden van het uitplaatsingstraject van archieven van gemeenten via BvoWB gepland. Daarmee zullen 5 van de 7 gemeenten gebruik maken van het e-depot van het RAR. We hopen in 2026 de eerste videotules van gemeenten op te nemen in ons e-depot.
In 2026 staat ook de volledige vernieuwing van onze website gepland, die voor het RAR de ruggengraat vormt voor alle onderzoeken en het beheer van archieven. Onze aandacht zal in 2026 eveneens uitgaan naar het bieden van ondersteuning aan gemeenten, GR-en en het Waterschap bij de implementatie van de nieuwe Archiefwet. Daarnaast zal er de nodige aandacht worden besteed aan het aangaan en de realisatie van het nieuwe Erfgoed- en Cultuurpact.

Baten en lasten

In de vertaling van dit programma naar onze baten en lasten hebben we, net als in 2025, opnieuw kritisch gekeken naar mogelijkheden om de gemeentelijke bijdrage te verlagen. De door de deelnemende gemeenten gevraagde verlaging van de gemeentelijke bijdrage met 1,5% in 2026 en 2027, oplopend naar 3,0% in 2028, wordt gerealiseerd in het door ons onderbouwde en uitgewerkte scenario. Dit scenario houdt in dat de verlaging van de gemeentelijke bijdrage wordt bereikt door het genereren van extra inkomsten.
Mede door de extra inkomsten, verspreid over de jaren 2026-2028, kunnen wij voldoen aan de gestelde (financiële) kaders zonder dat dit ten koste gaat van onze wettelijke taken en met beperkte impact op onze dienstverlening. Hierdoor zien we een beperkte stijging van de bijdrage per inwoner van € 0,39 ten opzichte van 2025, welke volledig het gevolg is van de indexaties en de stijging van de lonen.

Bijdrage per inwoner

De bijdrage voor de begroting 2026 bedraagt € 12,88 per inwoner. De stijging ten opzichte van 2025 bedraagt 3,15%. Deze stijging van € 0,39 per inwoner is volledig het gevolg van de indexaties in kostenbudgetten en loonstijgingen.
Hieronder het overzicht van de bijdrage per gemeente op basis van het aantal inwoners.

Gemeente	Inwoneraantal 1-1-2025	Inwoner-bijdrage 2026
Buren	27.978	€ 360.464
Culemborg	30.281	€ 390.135
Maasdriel	26.289	€ 338.703
Neder-Betuwe	25.781	€ 332.158
Tiel	42.575	€ 548.529
West Betuwe	53.253	€ 686.103
Zaltbommel	30.412	€ 391.823
Totaal	**236.569**	**€ 3.047.915**

Regionaal Archief Rivierenland

Meerjarenraming 2027-2029

De verwachte ontwikkeling voor de komende jaren van de totale lasten is, op basis van de huidige inzichten, hieronder opgenomen voor de jaren 2027-2029.

Lasten	2025	2026	2027	2028	2029
Te verdelen	€ 2.939.408	€ 3.047.915	€ 3.131.668	€ 3.235.670	€ 3.430.857

De meerjarenraming 2027-2029 laat de ontwikkeling zien in de totale lasten. Uitgaande van de inwonersaantallen per 1-1-2025 is hiermee tevens een raming af te geven van de verwachte bijdrage per inwoner vanaf 2026.

Inwonerbijdrage	2025	2026	2027	2028	2029
per inwoner	€ 12,49	€ 12,88	€ 13,24	€ 13,68	€ 14,50
stijging tov voorgaand jaar	2,75%	3,15%	2,75%	3,32%	6,03%

Aandachtspunten financieel

Bij het opstellen van de begroting zijn enkele aannames en uitgangspunten gemaakt. Deze keuzes brengen bepaalde risico's met zich mee, die we niet onbenoemd willen laten. Hieronder worden de betreffende onderdelen, de bijbehorende risico's en de onderbouwing van de gemaakte keuzes toegelicht.

Personeelskosten

De personele formatie en de bijbehorende salariskosten voor de begroting 2026 worden geraamd op basis van de actuele personele formatie en personeelsplanning per maart 2025 (ten tijde van het opstellen van de begroting). De samenstelling van ons personeelsbestand is een mix van zeer ervaren en deskundige medewerkers, gecombineerd met een grotere groep jonge talenten. Dit brengt met zich mee dat dit jonge personeelsbestand potentieel veel ruimte heeft voor groei, wat als consequentie financiële groei kan hebben. Gezien de financiële situatie van onze gemeenten en het beroep dat op ons is gedaan, hebben wij onze personele kosten zeer behoudend begroot en daarmee niet op het maximale niveau van de salarisschalen. In reguliere zin is dit ook niet nodig. Echter, in deze uitdagende arbeidsmarkt met veel personeelsverloop kan dit enige kwetsbaarheid met zich meebrengen bij het opvullen van vacante posities.

Energiekosten

Jaarlijks wordt gas en elektriciteit ingekocht door onze mede-gebouweigenaar Thius. Thius koopt energie groot in voor al haar panden, wat schaalvoordelen oplevert. Het RAR kan hiervan profiteren, aangezien we gezamenlijk een energiecontract voor ons gebouw hebben. Het jaarlijks inkopen van energie is echter ook kwetsbaar en biedt geen garantie voor het jaar erop. In 2023 stegen de prijzen sterk, en hoewel er in 2024 en 2025 een dalende trend te zien is, is het lastig om hier nauwkeurige voorspellingen over te doen. De werkelijke prijs zal per jaar sterk afhankelijk zijn van de actuele marktomstandigheden (vraag en aanbod), maar ook van diverse geopolitieke spanningen. Voor de begroting 2026 en verder gaan we uit van de energieprijzen anno 2025, met een reguliere indexatie.

Renteopbrengsten
Vanaf januari 2024 nemen we actief deel aan Schatkistbankieren en doen we afstand van onze uitzonderingspositie voor deelname. Net als bij de reguliere bank wordt ook bij Schatkist rente uitgekeerd over het depositosaldo op de rekening. De renteopbrengst is afhankelijk van het saldo in deposito en de rentestand. De rente kan fluctueren op basis van de economische situatie, inflatie en het monetaire beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) of de centrale bank van ons land. De rentestanden zijn de afgelopen jaren sterk wisselend geweest, van hoge rente tot zelfs negatieve rente op deposito's. Deelname aan de Schatkist zou in elk geval een negatieve rente op deposito moeten voorkomen, maar desondanks is er fluctuatie in de rentestand, waardoor het onzeker is wat de opbrengsten zullen zijn. Voor de begroting wordt een rentepercentage van 1,5% gehanteerd, waarmee zowel een conservatieve renteopbrengst wordt ingeschat als voldoende ruimte wordt geboden om eventuele tegenvallende rentestanden in de toekomst op te vangen.

Bovenstaande zaken vormen in het kort de belangrijkste punten uit onze programmabegroting, voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de Programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029.

In de verwachting u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd, verblijf ik,

Met vriendelijke groet,
Namens het dagelijks bestuur

E. Kok-Majewska MBA
Directeur/streekarchivaris

Bijlage:
- Programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 van het Regionaal Archief Rivierenland

Regionaal Archief Rivierenland

Programmabegroting
2026
en
Meerjarenraming
2027 -2029

Datum	11-03-2025
Ons kenmerk	1628-28987
Versiebeheer/status	Ter bespreking in het DB 24-03-3025 en ter vaststelling AB van 10-07-2025
Contact	info@rarivierenland.nl

BESLUIT PROGRAMMABEGROTING 2026 EN MEERJARENRAMING 2027-2029

Het Algemeen Bestuur,

gelet op artikel 24 van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland,

besluit:

1. Programmabegroting 2026 vast te stellen en
2. Meerjarenraming 2027-2029 ter kennisgeving aan te nemen.

Aldus besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 10 juli 2025.

R. van Stappershoef
Voorzitter

E. Kok-Majewska
Secretaris

MANAGEMENTSAMENVATTING

De begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 geven inzicht in onze opgave voor de komende jaren voor zowel ons programmaplan als ook financieel. Onderstaand een kort resume.

Het beleidsplan 2022-2025 van het Regionaal Archief Rivierenland is, net als voorgaand jaar, leidend geweest voor het opstellen van het programmaplan evenals de financiële begroting. Het thema van het beleidsplan is DATA en wel DATA in al haar facetten: duurzaamheid data, ketendata, metadata, gebruik van data en presentatie van data. Met al deze facetten van DATA komen wij dagelijks in aanraking in ons werk en het is belangrijk hierin steeds toekomstbestendige keuzes te maken.
De speerpunten en prioriteiten hierin voor 2026 zijn verwoord in het programmaplan in hoofdstuk 2.
Gedurende het opstellen van de begroting zijn tevens de voorbereidingen in volle gang voor het evalueren van het beleidsplan 2022-2025 en het opstellen van het nieuwe beleidsplan 2026-2029.

Extra vermeldenswaardig is de stand van zaken gedigitaliseerde bestanden. Daarin hopen we in 2026 de meeste kernbestanden (met belangrijke bronnen zoals: gemeenteraadsnotulen vanaf 1811, besluiten van B&W, gemeenteverslagen, bouwvergunningen notariële repertoria, stadsresoluties voor 1811 ect.) volledig te hebben gedigitaliseerd. We werken gestaagd door aan ontsluiten van archieven en collecties.
Eveneens in 2026 is gepland het afronden van het uitplaatsingstraject van archieven van gemeenten via BvoWB. Daarmee zullen 5 van de 7 gemeenten gebruik maken van het e-depot van het RAR. En we hopen in 2026 de eerste videotules van gemeenten op te nemen in ons e-depot.
In 2026 staat ook gepland de volledige vernieuwing van onze website, in geval van het RAR de ruggengraat voor alle onderzoeken in en het beheer van archieven. Onze aandacht in 2026 zal ook uitgaan naar het bieden van ondersteuning aan gemeenten, GR-en en het Waterschap bij implementatie van nieuwe Archiefwet. En de nodige aandacht worden besteed aan het aangaan en de realisatie van het nieuwe Erfgoed en Cultuurpact.

In de vertaling van dit programma naar onze baten en lasten hebben we net als in 2025 wederom kritische gekeken naar mogelijkheden om de gemeentelijke bijdrage te verlagen. Dit mede door de vraag van onze deelnemende gemeenten betreffende de moeilijke situatie in het zogenaamde ‘ravijnjaar’ 2026. De gevraagde verlaging in de gemeentelijke bijdrage van 1,5% in 2026 en 2027, oplopend naar 3,0% in 2028, weten we te realiseren in het door ons onderbouwde en uitgewerkte scenario: namelijk verlaging in gemeentelijke bijdrage door het genereren van meer inkomsten. Mede door de extra inkomsten, verspreid over de jaren 2026-2028, kunnen wij voldoen aan de gestelde (financiële) kaders zonder aantasting van onze wettelijke taken en met een beperkte impact op onze dienstverlening. Dit samen maakt dat we een beperkte stijging van de bijdrage per inwoner zien van € 0,39 ten opzichte van 2025. Welke volledig het gevolg is van de indexaties.

Tot slot onderstrepen de cijfers uit de (verplichte) paragraven en financiële begroting de gezonde financiële positie en bedrijfsvoering van het RAR.

Inhoudsopgave

BESLUIT PROGRAMMABEGROTING 2026 EN MEERJARENRAMING 2027-2029 3
MANAGEMENTSAMENVATTING 4
Inhoudsopgave 5
1 Inleiding 6
1.1 Leeswijzer 6
1.2 Kaders 6
1.3 Deelnemende Gemeenten 9
1.4 Samenstelling Bestuur 10
2 Programmaplan 12
2.1 Doelstellingen en missie van het Regionaal Archief Rivierenland 12
2.1.1 Doelstelling 12
2.1.2 Missie 12
2.1.3 Beleidsplan 12
2.2 Wat gaan we ervoor doen? 13
2.2.1 Taakgebieden 13
2.2.2 Taakgebieden en prioriteiten begroting 2026 14
2.3 Wat mag het kosten? 21
2.3.1 Realisatie van de gewenste verlaging in de gemeentelijke bijdrage 22
2.3.2 Risico's in de begroting 22
2.3.3 Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien 23
2.3.4 Overzicht van de kosten van Overhead 25
2.3.5 Het bedrag van de Vennootschapsbelasting 25
2.3.6 Overige toelichting 26
3 Paragrafen 27
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 27
3.1.1 Weerstandsvermogen 27
3.1.2 Kengetallen 29
3.2 Kapitaalgoederen 30
3.3 Financiering 31
3.4 Bedrijfsvoering 33
5 Financiële begroting 36
5.1 Overzicht van de baten en lasten en de toelichting 36
5.2 Uiteenzetting financiële positie en de toelichting 37
BIJLAGEN 38

1 Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland (RAR). De begroting is een instrument/document dat wordt opgesteld op basis van art. 24 lid 6 van de gemeenschappelijke regeling. Hierin staat: Het Dagelijks Bestuur overlegt aan de gemeenteraden voor 30 april van elk jaar de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het volgende jaar.

Het beleidsplan 2022-2025, wat eind 2021 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld, is leidend geweest voor het archiefprogramma en daarmee in het verlengde de opstelling van de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029. Tijdens het opstellen van de begroting is er planning gemaakt voor het evalueren van het beleidsplan 2022-2025 en het opstellen van het nieuwe beleidsplan 2026-2029.

Hieronder wordt in het kort toegelicht hoe het document is opgebouwd en waar u welke informatie kunt vinden. Daarna zijn opgenomen de kaders waarbinnen deze begroting en meerjarenraming zijn opgesteld, de deelnemende gemeenten en de samenstelling van het bestuur.

1.1 Leeswijzer

Beleidsbegroting

Hoofdstuk 2 en 3 omvatten samen de beleidsbegroting. Hierin komen aan de orde:

- in hoofdstuk 2 het Programmaplan met onze doelstellingen en ons programmaplan;
- in hoofdstuk 3 de Paragraven, hier is de begroting onderbouwd met relevante financiële informatie en de verplichte paragrafen volgens de begrotingsregels (BBV).

Financiële begroting

Hoofdstuk 4 omvat de financiële begroting. Dit deel van de begroting bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten en de toelichting;
- de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting.

1.2 Kaders

De begroting 2026 is opgesteld op basis van onderstaande financiële- en beleidskaders. Deze zijn in overeenstemming met de kaders uit onze kaderbrief van 28 november 2024, inclusief onze reacties op de zienswijzen hierop van onze deelnemende gemeenten. Daaraan toegevoegd is het normen en toetsingskader voor de toetsing van de rechtmatigheid.

Beleidskaders en het normen en toetsingskader rechtmatigheid

De begroting is opgesteld op basis van:

- Europese en nationale aanbestedingsregels
- Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
- Gemeentewet (GW)
- Ambtenarenwet
- Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR)
- Archiefwet
- Fiscale wetgeving
- Btw-wetgeving
- Sociale verzekeringswetten
- Wet financiering decentrale overheden (FIDO)
- Wet normering topinkomens (WNT)
- Besluit begroting en verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV)

- Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO)
- CAO SGO
- Gemeenschappelijke regeling (GR) Regionaal Archief Rivierenland
- Mandaatregeling directeur
- Financiële verordening RAR 2023 inclusief het addendum[1]
- het "Beleidsplan Regionaal Archief Rivierenland 2022-2025"
- de programma begroting van het Regionaal Archief Rivierenland 2024

Tijdens het opstellen van de begroting is er een planning gemaakt voor het evalueren van het beleidsplan 2022-2025 en het opstellen van het nieuwe beleidsplan 2026-2029. Voor alsnog is in begroting 2026 huidige beleidslijn voortgezet.
Wel zien we een wijzigingen in wetgeving, en daarmee in de wettelijke taken, dit betreft de wijziging in de Archiefwet die er aankomt.

Toelichting op de Archiefwet
Zoals het er nu voor staat, zal de nieuwe Archiefwet ingaan op 1 juli 2026. Deze geactualiseerde Archiefwet stelt eisen aan duurzame huishouding bij de gemeenten en heeft invloed op de taakuitoefening door het RAR. De exacte impact van deze aanpassingen hopen we in de loop van 2025 in kaart te kunnen brengen en zal naar verwachting geringe invloed hebben op de personeelsbezetting bij het RAR.

Financiële kaders programmabegroting en meerjarenraming
Indexering
Voor de begroting 2026 wordt uitgegaan van het prijsniveau van de vastgestelde begroting 2025 en indexatie conform de inflatiecijfers IMOC van het CPB. Hierbij wordt rekening gehouden met eventuele correctie van indexatie in 2025. Hiermee zijn de indexaties van 2026:

			Indexatie incl. correcties
Loonindexatie	2025	2026	**2026**
Gehanteerde loonindexaties in begroting 2025	5,8%		
Loonindexatie conform septembercirculaire 2025	4,7%	3,8%	
Indexatie voor 2026 incl. correcties	-1,1%	3,8%	**2,7%**
Prijsindexatie			
Gehanteerde prijsindexaties in begroting 2025	1,6%		
Indexatie conform septembercirculaire 2025	2,7%	2,2%	
Indexatie voor 2026 incl. correcties	1,1%	2,2%	**3,3%**

De inwonersaantallen van het CBS met peildatum 1 januari 2025.
En voor de meerjarenraming worden indexaties gehanteerd uit de septembercirculaire van 2025.

Deze uitgangspunten en systematiek van indexatie zijn in lijn met de afspraken tussen de gemeenschappelijke regelingen (GR-en) in de regio Rivierenland en de controllers van de gemeenten.

Structurele besparingsscenario's
De financiën van een deel van onze deelnemende gemeenten staan momenteel onder druk en gemeenten spreken over het zogenaamde 'ravijnjaar' 2026. Ze vragen aan alle GR-en, waaronder het

[1] Vastgesteld door het Algemeen Bestuur in de vergadering van 21 november 2024.

RAR te komen met scenario's voor structureel besparingen die bijdrage aan deze financiële uitdagingen. Het gehanteerde (financiële) kader bij deze scenario's betreft een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028.

Dit betekent dat na het doorvoeren van de gebruikelijke indexatie een verlaging in de gemeentelijke bijdrage worden gevraagd van 1,5% in 2026 en 2027, oplopend naar 3,0% in 2028.

Bij de uitwerking van de begroting richten we ons op het in de kaderbrief gepresenteerde scenario, namelijk: een verlaging van gemeentelijke bijdrage door het genereren van meer inkomsten. Dit is tevens één van de suggesties die door sommige gemeenten is meegegeven.

Argumenten bij dit scenario zijn:

- Door de extra inkomsten, verspreid over de jaren 2026-2028, kunnen wij voldoen aan de gestelde (financiële) kaders zonder aantasting van onze wettelijke taken en met een beperkte impact op onze dienstverlening, want:
    - De structurele extra inkomsten genereren we door het leveren van aanvullende diensten aan Waterschap Rivierenland. Belangrijk hierbij is dat, net als bij de extra diensten voor de GR-en, deze extra diensten worden uitgevoerd met de huidige bezetting binnen het team, ofwel hier staan geen extra (personeels)kosten tegenover.
    - Daarnaast weten we extra inkomsten te genereren met Schatkistbankieren. Ook hier zijn enkel marginale kosten mee gemoeid.
- Scenario's voor bezuinigingen zonder afbreuk aan wettelijke taken is niet meer mogelijk. In de zienswijze op de kaderbrief 2025 heeft u reeds een beroep gedaan op de GR-en om te bezuinigen. Het RAR heeft toen al, met ingang van begrotingsjaar 2025, een structurele bezuiniging doorgevoerd ter hoogte van ca. € 29.300, wat neerkomt op ca. 1,0%. Verdere bezuinigingen zijn niet meer te realiseren zonder afbreuk te doen aan wettelijke taken.
  Ter toelichting: In 2022 heeft het RAR, op verzoek van een gemeente, onderzoek gedaan naar de wettelijke en niet-wettelijke taken van het RAR. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat de verdeling van de bijdrage per inwoner/lasten (grofweg) als volgt is: 97 tot 98% voor de wettelijke taken en 2 tot 3% voor de bovenwettelijke taken. Deze bovenwettelijke taken maken echter wel onderdeel uit van onze doelstelling als GR en geven expliciet invulling aan onze rol als regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis. Met een relatief geringe bijdrage weten we, dankzij onze expertise, veelvuldig in aanmerking te komen voor (rijks)subsidies die worden ingezet voor zowel onze wettelijke als bovenwettelijke taken. Bezuinigingen op de bovenwettelijke taken leveren zodoende niet alleen een zeer beperkt financieel voordeel op, maar leiden tegelijkertijd tot een significant kwaliteitsverlies in de dienstverlening en de rol die het RAR speelt in de regio. Op basis van onze kennis en expertise adviseren wij om bezuinigingen op bovenwettelijke taken met grote terughoudendheid te overwegen. Dankzij onze inzet zijn er de afgelopen jaren subsidies voor de wettelijke taken binnengehaald ter hoogte van ca. € 230.000. Voor bovenwettelijke taken (zoals erfgoededucatie) zijn de afgelopen jaren, middels het Cultuur- en Erfgoedpact, Regiodeals en andere projecten, subsidies binnengehaald ter hoogte van ca. € 440.000 (deels voor het RAR, deels voor de gehele regio).

Hieronder een overzicht van de reeds begrote bezuiniging in 2025 (1,0%) en tevens per jaar de begrote verlaging in de gemeentelijke bijdrage door het gepresenteerde scenario: **een verlaging van gemeentelijke bijdrage door het genereren van meer inkomsten.**

Gemeentelijke bijdrage	2025	2026	2027	2028	2029

Als referentie: De begroting 2025 bij het alleen doorvoeren van de indexaties.	€ 2.968.691	€ 3.094.174	€ 3.178.203	€ 3.336.397	€ 3.430.149
Begroting RAR	**€ 2.939.408**	**€ 3.047.915**	**€ 3.131.668**	**€ 3.235.670**	**€ 3.430.857**
Gerealiseerde verlaging in gemeentelijke bijdrage	€ -29.283	€ -46.259	€ -46.535	€ -100.727	€ 708
Procentuele verlaging t.o.v. begroting 2025 bij alleen indexatie	**-1,0%**	**-1,5%**	**-1,5%**	**-3,0%**	**0,0%**

Met deze uitwerking kunnen we voldoen aan de gestelde (financiële) kaders van de gemeenten zonder aantasting van onze wettelijke taken en met een beperkte impact op onze dienstverlening.

Overige financiële kaders
Het uitgangspunt van het Algemeen Bestuur is een structureel en reëel sluitende begroting en incidentele tekorten te dekken vanuit de algemene reserve. De geldende ratio van het weerstandsvermogen is door het Algemeen Bestuur vastgesteld op minimaal 1,0.
De hoogte van het weerstandsvermogen is bepaald aan de hand van de risicoanalyse (update) uit 2023, welke is vastgesteld door het algemeen bestuur. In de begroting van 2026 zal het niveau van weerstandscapaciteit hieraan voldoen. Uitleg hierover is opgenomen in paragraaf 3.1.

Het RAR hanteert op basis van de in 2009 aangetrokken financieringsmiddelen voor investeringen een (gemiddeld) rentepercentage van 4,75%. Dit betreffen annuïtaire leningen welke zijn afgesloten voor de financiering van de bouw met een vaste rente gedurende de gehele looptijd. In het verleden reeds onderzocht of eerder aflossen van deze leningen financieel aantrekkelijk was. Hieruit is gebleken dat eerder aflossen van deze leningen alleen mogelijk is door het volledig uitbetalen van de vooraf vastgestelde en berekende rente over de totale looptijd. Dit maakt dat eerder aflossen van deze lening niet tot financiële voordelen zal leiden.

Btw
Het Regionaal Archief Rivierenland is btw-plichtig. Het bedrag per inwoner wordt als gevolg hiervan met 21% btw belast. De betaalde btw kan door de deelnemende gemeenten en het waterschap via de zogenaamde compensabele btw worden verhaald.

1.3 Deelnemende Gemeenten
De deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland per 1 januari 2026 zijn: Buren, Culemborg, Geldermalsen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel.

1.4 Samenstelling Bestuur

Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland bestaat op 31 december 2024 uit:

Dagelijks Bestuur

R. van Stappershoef	gemeente West Betuwe, voorzitter
D. Bijvoet-de Wit	gemeente Culemborg
K.A. Maier	gemeente Buren
E. Kok-Majewska	directeur/streekarchivaris, secretaris

Algemeen bestuur

R. van Stappershoef	gemeente West Betuwe, voorzitter
D. Bijvoet-de Wit	gemeente Culemborg
K.A. Maier	gemeente Buren
M.A. Klein	gemeente Neder-Betuwe
R. Dijkstra	gemeente Tiel
W. de Graaff	gemeente Zaltbommel
A.A.M.J. Walraven	gemeente Maasdriel
E. Kok-Majewska	directeur/streekarchivaris, secretaris

Beleidsbegroting

In dit deel:

- Hoofdstuk 2: Programmaplan
- Hoofdstuk 3: Paragrafen

2 Programmaplan

In dit hoofdstuk wordt conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) omschreven:
- wat de beoogde maatschappelijke effecten zijn van het programmaplan: **Doelstelling en missie**;
- op welke wijze de maatschappelijke effecten worden nagestreefd: **Wat gaan we er voor doen?**;
- wat de raming is van de baten en lasten: **Wat mag het kosten?**

2.1 Doelstellingen en missie van het Regionaal Archief Rivierenland

2.1.1 Doelstelling

Art. 3 GR RAR: Het Regionaal Archief heeft tot doel het binnen het samenwerkingsgebied vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis en vervult daartoe de volgende taken:

a) de zorg voor en/of het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemers;
b) het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemers voor zover deze niet zijn overgebracht;
c) het beheer van in de archiefbewaarplaats uitgeplaatste archiefbescheiden van de deelnemers (indien van toepassing);
d) de zorg voor en het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van instanties die niet bestuurlijk in de regeling participeren en waaraan op contractbasis diensten worden verleend, en
e) het stimuleren van de lokale en de regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen, beheren en bewaren van een zo compleet mogelijke collectie relevant bronnenmateriaal op het gebied van de lokale- en regionale geschiedenis.

2.1.2 Missie

Het Regionaal Archief Rivierenland is een professionele, toekomstgerichte archiefdienstverlener voor het Rivierengebied, die klantgerichtheid en zorgvuldigheid in de dienstverlening aan de burger en de overheid voorop heeft staan, die de meerwaarde van samenwerkingsverbanden onderkent en die op actieve wijze gebruik van bronnen en informatie daaruit stimuleert.
De kerntaken van het RAR zijn:

- Het aanbieden van historische informatie en/of belevingskansen aan een zo breed mogelijk publiek op de voor hen meest geschikte manier.
- Als professionele collectiebeheerder archieven en collecties verwerven, bewaren, toegankelijk maken en gebruik ervan stimuleren.

Om deze collecties op optimale wijze te beheren en beschikbaar te stellen, werkt het RAR volgens drie kernwaarden: *Betrouwbaar, Betrokken en Bekwaam*.

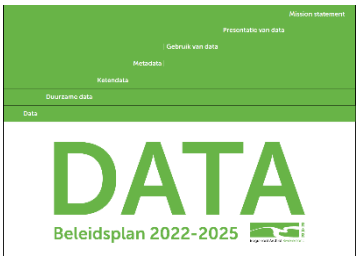
2.1.3 Beleidsplan

Eind 2021 is door het Algemeen Bestuur het beleidsplan RAR 2022-2025 vastgesteld. Het thema van het beleidsplan is DATA. En omvat al haar facetten, zoals:

- Duurzaamheid data (en daarin)
  - digitale duurzaamheid
  - algoritmes
  - beheer en behoud
  - archiveren bij de bron
- Ketendata (en daarin)
  - common Ground principes
  - acquisitie particulier materiaal

    - impact netwerksamenleving
    - uitplaatsing archieven
- Metadata (en daarin)
    - digitaliseren van archieven en collecties
    - beeldbank
    - inzet vrijwilligers
    - ontsluiting van archieven
- Gebruik van data (en daarin)
    - publiek
    - onderzoek
    - educatie
- Presentatie van data (en daarin)
    - doelgroepen
    - website
    - sociale media
    - open data

Het beleidsplan is, net als het vorige beleidsplan, in vragende vorm opgesteld. Koersvast en met de meest mogelijke flexibiliteit voor de komende jaren. De vragen die op antwoord wachten stellen ons in staat om open te staan voor en snel te participeren op technologische en maatschappelijke ontwikkelingen. Het volledige beleidsplan kunt u vinden via onderstaande QR-code.



Tijdens het opstellen van de begroting is er planning gemaakt voor het evalueren van het beleidsplan 2022-2025 en het opstellen van het nieuwe beleidsplan 2026-2029.

2.2 Wat gaan we ervoor doen?

2.2.1 Taakgebieden

Het RAR biedt brede dienstverlening aan, waarvan de burgers de vruchten plukken:

- Professioneel archiefbeheer
- Studiezaaldienstverlening
- Uitstekende depotfaciliteiten
- Inspectie
- Advisering, kennisoverdracht en begeleiding bij procesverbetering, e-depot, TMLO, WHO, WOO, webarchivering
- Digitale dienstverlening, beeldbank en S-o-D (Scanning on Demand)
- Educatieprogramma's en tentoonstellingen(ruimte)
- Promotie van de regionale historie op internet (o.a. via Google Grants programma, You Tube en social media) en in de (landelijke)media
- Vergaderfaciliteiten voor overheden en gelieerde organisaties

- Extra projecten en ondersteuning

Om deze brede dienstverlening binnen het opgestelde beleid ten uitvoer te kunnen brengen is de organisatie van het Regionaal Archief Rivierenland ingedeeld in de volgende taakgebieden:

1. Ontsluiting papieren erfgoed
2. Digitale ontwikkeling
3. Inspectie
4. Dienstverlening

Taakgebieden	Hoofdprocessen	Beleidsplan	Gemeenschappelijke Regeling RAR, artikel 3
1. Ontsluiting papieren erfgoed	Verwerven Bewerken Inventariseren Conserveren Acquisitie	Ontsluiting	• Beheer • Zorg en beheer • Stimuleren regionale geschiedbeoefening • Aanleggen, beheer en bewaren van relevante bronmateriaal
2. Digitale ontwikkeling	Digitaliseren en Adviseren	Digitalisering Collectie e-depot advisering aan gemeenten en GR-en	• Beheer • Zorg en beheer • Stimuleren regionale geschiedbeoefening
3. Inspectie	Inspecteren	Inspectie	• Toezicht op het beheer
4. Dienstverlening	Gebruiken Leren en beleven Beschikbaarstelling	Erfgoedgebruik	• Stimuleren regionale geschiedbeoefening

Tabel 1 Taakgebieden RAR

2.2.2 Taakgebieden en prioriteiten begroting 2026

Hieronder per taakgebied de prioriteiten voor 2026.

1. Ontsluiting Papieren Erfgoed

Onder dit cluster valt zowel de verwerving, de materiële verzorging en conservering, het archief- en collectiebeheer als het systematisch beschrijven van de historische bronnen. Dit zodat ze voor het publiek beschikbaar zijn en de documenten optimaal behouden kunnen blijven.

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied Ontsluiting Papieren Erfgoed voor 2026 gepland:

- Preventie en depotbeheer
  Implementeren nieuwe richtlijnen uit de aankomende archiefregeling voor modules depothygiëne en depotklimaat.
- Duurzaam (her)verpakken
  Prioriteit naar het verpakken van overheidsarchieven, zodat deze allemaal redelijk tot goed duurzaam zijn verpakt (duurzaam verpakken in zuurvrije omslagen en dozen, etikettering en standplaatsregistratie voorkomt niet alleen schade aan de archiefstukken, maar draagt ook bij aan het snel kunnen vinden van de stukken voor studiezaal of Scanning-on-Demand),
- Conserveren van archiefstukken, zodat deze erfgoedveilig kunnen worden geraadpleegd op de studiezaal of gedigitaliseerd,

- Schade-inventarisatie
  Niet-raadpleegbare archiefstukken beter in beeld en opnemen in plan van aanpak.
- Projecten m.b.t. behoud fysieke archieven mede op basis van de in 2025 op te stellen schade-inventarisatie
- Materiële en inhoudelijke ondersteuning bij projecten,



Foto RAR: bezoek van een delegatie uit Curaçao met Landsarchivaris en kabinetschef van de minister

- Inventarisatie: beschrijven van ongeïnventariseerde aanvullingen van gemeentearchieven, vooral van recenter verworven archieven van na 1978,
- 0811 Gemeentebestuur Maurik 1946-1978, aanvulling Buren
- 0339 Gemeentebestuur Buren 1978-1998, aanvulling Buren
- Inventarisatie enkele archieven zonder toegang Buren
- 1480 Gemeentebestuur Culemborg 1946-1999, aanvulling Culemborg
- 0880 Gemeentelijke distributiedienst Culemborg 1915-1922 Culemborg
- Inventarisatie enkele archieven zonder toegang Culemborg
- 3206 Gemeentebestuur Hedel 1980-1998, aanvulling en verbeteren Maasdriel
- 3111 Dorpsbestuur van Driel 1621-1810, aanvulling Maasdriel
- 0682 Gemeentebestuur Echteld 1945-1960, aanvulling Neder-Betuwe
- 1576 Hervormde gemeente Echteld, aanvulling Neder-Betuwe
- Inventarisatie enkele archieven zonder toegang Neder-Betuwe
- 0015, Stichting Jeugdtandverzorging Zuid West Gelderland, inventarisatie Regionaal
- Inventarisatie enkele archieven zonder toegang Regionaal
- 0402 Gemeentebestuur Tiel 1946-1975, aanvulling Tiel
- 0519 Katholieke Dominicusparochie Tiel, aanvulling en verbetering Tiel
- 1667 Bouwvergunningen na 1945 (e-depot), verbeteren en aanvullen Tiel
- Inventarisatie enkele archieven zonder toegang Tiel
- 2119 Gemeentebestuur Buurmalsen 1818-1920, aanvulling West Betuwe
- 2120 Gemeentebestuur Buurmalsen 1920-1941, aanvulling West Betuwe

- 2146 Gemeentebestuur Buurmalsen, 1942-1977, aanvulling West Betuwe
- Inventarisatie enkele archieven zonder toegang West Betuwe
- 3210 Gemeentebestuur Zaltbommel 1980-1998, aanvulling en verbeteren Zaltbommel
- 3140 Hervormde gemeente Poederoijen 1767-1975, aanvulling Zaltbommel
- 0480 Polderdistrict Lek en Linge, aanvulling Waterschap
- 0458 Polder Asperen, aanvulling en verbetering Waterschap
- Aanvulling dorpspolders Tielerwaard Waterschap
- Voortzetting toegankelijk maken 'keurvergunningen' Waterschap
- Verbeteren van alle dossiers bestemmingsplannen tbv digitalisering alle gemeenten
- Verbeteren van alle dossiers mbt gemeentelijke woningbouw alle gemeenten
- Inventarisatie onbeschreven kaartmateriaal alle gemeenten
- Indexering:
    - voor alle gemeenten worden dtb-registers geïndexeerd, als laatste begraafinschrijvingen uit kerkrekeningen.
    - voor alle gemeenten wordt een nieuw indexeringsproject opgestart: patentregisters
    - voor de gemeente Buren, Culemborg, Neder-Betuwe, Tiel en West Betuwe worden akten van de Burgerlijke stand geïndexeerd
    - voor alle gemeenten worden militieregisters geïndexeerd
- Direct beschrijven van nieuwe aanwinsten, toegangen online beschikbaar stellen,
- Verdere ontsluiting van bibliotheek- en atlascollecties. In het bijzonder:
    - Bibliotheek: 1399: Landwehr-Vogels: de titelbeschrijvingen in de boekencollectie in deze toegang aanpassen / verbeteren.
    - Documentatie / krantenknipsels: selectie maken op basis van eerder gemaakt afspraken Sil-MT (aug-sept 2024); wat voor bewaring in aanmerking komt, wordt beschreven.
        - 0631: Collectie Documentatie, voornamelijk Tiel e.o.
        - 0500 Voornamelijk krantenknipsels Gemeente Tiel
        - 1232 Documentatie Culemborg
    - Jaarverslagen Tielse gemeentelijke Diensten / Instellingen (ca. 1965 – 1985)



Foto RAR: fotograferen van de objecten

- Acquisitie atlasmateriaal en particuliere archieven en verwerking daarvan,
- Uit de beschreven atlascollecties keuzes maken voor de beeldbank,
- Bewerking affichecollectie Buren, Tiel en RAR algemeen
- Opschonen en inventariseren programmaboekjes en affiches Theater Agnietenhof
- Ontdubbelen atlascollecties, foto's uit atlascollecties nemen
- Uitbouwen van het projectmatig werken bij ontsluiting en vrijwilligersbegeleiding,
- Continueren van de inzet en begeleiding van vrijwilligers voor secundaire ontsluiting,
- Het constant, zowel actief als passief, verwerven van archieven, publicaties en beeldmateriaal. Hiervoor is voortdurend overleg nodig met de aanbieders/uitgevers van materiaal. Deze verwerving zorgt ervoor dat relevant materiaal niet verloren gaat.

2. Digitale ontwikkeling

Onder dit taakgebied valt zowel digitalisering als advisering. Digitalisering omvat alle werkzaamheden die nodig zijn om de bronnen digitaal op de juiste wijze permanent beschikbaar te maken. Advisering heeft tot doel de gemeenten, het waterschap en de gemeenschappelijke regelingen te ondersteunen bij de verbetering van de kwaliteit van het archief- en informatiebeheer.

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied digitalisering en advisering voor 2026 gepland:

Digitalisering:

- S-o-D gemeenten,
- S-o-D particulieren
- Verder met project huwelijkse bijlagen 1810-1851.
- Dossiers en kaarten bestemmingsplannen (vanaf ca. 1945): incidenteel al gedaan. Dit betreft enkele honderden dossiers en kaarten. Van belang voor onze gemeenten en onderdeel kernbestanden samen met bouw- en milieuvergunningen.
- Verder met bouw- en milieuvergunningen voor 1945: na 1945 wordt via Digitalisering op Verzoek door particulieren of de gemeenten, of door gemeenten zelf gedigitaliseerd.
- Verder met notariële stukken notariaat Culemborg voor 1811
- Naar schatting zijn in 2026 alle belangrijke kernbestanden beeld gedigitaliseerd als volgt:
    - Kranten collectie 35%
    - Analoge films 90%
    - Videobanden 50%
    - Atlascollectie (kaarten, prenten, affiches ect) 70%
    - Fotocollectie 4-5 % (ca. 60.000 gedigitaliseerd + ca. 200.000 digitaal born)
- Naar schatting zijn in 2026 alle belangrijke kernbestanden volledig gedigitaliseerd, zoals:
    - Charters (akten op perkament): van de ca. 3.000 zijn er meer dan 2.500 digitaal.
    - Stadsresoluties voor 1811 (Tiel, Buren, Culemborg, Zaltbommel en Asperen)
    - Stadsrekeningen voor 1811 (idem)
    - Dorpsboeken voor 1811
    - Gemeenteraadsnotulen vanaf 1811
    - Besluiten/notulen B&W vanaf 1811
    - Gemeenteverslagen 1851-1935
    - Gezondheidsverslagen 1902-1932
    - Militieregisters 1811 – 1861
    - Notariële repertoria 1811-1935
    - Burgerlijke Stand 1811-1922/42/72

- Bevolkingsregisters 1811-1939
- DTB-registers ca. 1500 – 1811/1851
- Bouwvergunningen/Hinderwetvergunningen van de ca. 200.000 vergunningen zijn er ca. 60.000 digitaal
- Patentenregisters 1806-1893
- Registers vrijwillige rechtspraak ca.1500–1811 alle gerechtsbanken
- Registers/stukken criminele rechtspraak ca. 1500-1811 alle gerechtsbanken

Advisering:

- Kennisdag organiseren (voorjaar);
- Kennissessie bij het RAR organiseren (najaar);
- Regulier adviseren deelnemers en GR'en;
- Kennisnotitie schrijven (updaten conversie/migratie, videotulennotitie, DUTO-notitie).
- Instrument voor werkgroep kwaliteitssysteem opstellen (overzicht informatiehuishouding, applicatielandschap, zoiets);
- Formuleren en uitzetten opdracht voor informatiebeveiligingsbeleid (BIO/NIS2);

E-depot:

- (Mogelijk) migratie RIS-systemen West Betuwe (Geldermalsen, Lingewaal, Neerijnen)
- Uitloop van uitplaatsing vijf DMS'en (waarschijnlijk Geldermalsen en Tiel)
- Migratieproject met Buren, Neder-Betuwe en/of Waterschap;
- Faciliteren uitplaatsing Verseon van BVEB;
- Innoveren raadpleging van digitale stukken (bijvoorbeeld door toepassing Linked Data en/of AI);
- Data in MAIS standaardiseren en verder gereed maken voor beschikbaarstelling via gemeenteviewer en/of Linked Open Data.
- Deelname in Werkgroep e-depot voor sturen ontwikkelingen e-depot bij De Ree.



Foto RAR: kennisdag voor deelnemende gemeenten en GR-en

3. Inspectie

Onder dit taakgebied valt toezicht en inspectie. Inspectie en toezicht heeft tot doel de toetsing van de kwaliteit van het archief- en informatiebeheer aan wettelijke eisen en de veiligstelling van in de toekomst over te dragen wettelijk te bewaren archiefbescheiden.

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied inspectie voor 2026 gepland:

- Begeleiden van gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en het Waterschap Rivierenland bij het aanpassen van de lokale regelingen ingevolge de nieuwe Archiefwet 20XX, Archiefbesluit en Archiefregeling
- Uitvoeren van audits en thema-inspecties bij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en het Waterschap Rivierenland ten aanzien van de eisen die vanuit (nieuwe) archiefwet en -regelgeving aan de informatiehuishouding worden gesteld.
- Begeleiden van gemeenten bij de uitvoering van archiefwettelijke taken, waaronder overbrenging en uitplaatsing van archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats
- Opstellen Jaarverslagen Archieftoezicht
- Uitvoeren tussentijdse inspectiegesprekken alsmede het Jaargesprek Archieftoezicht
- Beoordelen van toegestuurde vernietigingslijsten
- Beantwoorden van inspectievragen
- Deelname aan het Strategisch Informatieoverleg (SIO) van gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en het Waterschap Rivierenland
- Jaarlijkse update van het collectiehulpverleningsplan (CHV) van het RAR

4. Dienstverlening en educatie

Onder dit taakgebied valt de dienstverlening aan het publiek (studiezaal, beeldbank en online diensten). Daarnaast omvat dit taakgebied het organiseren van educatieve activiteiten, tentoonstellingen en, in samenwerking met partners, het erfgoed onder de aandacht brengen.

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied dienstverlening voor 2026 gepland:

- Realisatie nieuwe website inclusief social media plan
- Modulaire realisatie van gemeentelijke viewer (werktitel), waarin we gemeentelijke herindelingen presenteren en relaties leggen met onze archieven.
- Onderzoekers faciliteren in hun onderzoek: actief begeleiden in de beschikbare bronnen en in het zoeken op onze website,
- Contacten onderhouden met cultuurcoaches en ICC’rs in werkgebied (PO)
- Vanuit CMK (Cultuur met Kwaliteit) organiseert de erfgoedcoach met Zinder wederom een ICC-dag. Inclusief het maken van een Cultuurmagazine, waarin het aanbod kunst en cultuureducatie staat voor de basisscholen Tiel.
- Aanbieden en uitvoeren van het bestaande educatieprogramma aan PO en VO. Les Oorlogscodes over WO2 en het spel Oranje of Spanje (over 80-jarige oorlog) vallen hier ook onder.
- (Nieuw) educatieprogramma ontwikkelen bij het thema van de Kinderboekenweek. Aanbieden in samenwerking met FEST en Zinder voor het PO in Tiel. We gaan hierbij zoveel mogelijk uit van al bestaand materiaal.
- Voortzetten Kunstmenu Buren (PO), met voorkeur voor lessen bij het RAR
- Implementatie in PO van het educatieprogramma bij het kinderboek, L. Dielemans, Stromend door de tijd, binnen het Regioplan (Inspirerend Rivierenland).

- Contacten onderhouden en uitbreiden met relevante vakgroepen in middelbaar onderwijs en aanbieden van projecten op maat voor VO is altijd mogelijk.
- In 2026 is het Tylologieproject geïmplementeerd in het reguliere programma. Dit project wordt uitgevoerd in samenwerking met FEST en Lingecollege. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de Canon Tiel, die in 2025 gereed is.
- Aanbieden van Maatschappelijke stages aan middelbare scholieren in het werkgebied.
- Coördinatie en uitvoering van Erfgoedpact.
- Uitvoering plannen Erfgoedpact 2026-2028.
- In het kader van 75 jaar Molukkers in Nederland onderzoeken we de mogelijkheid voor een project met de Molukse gemeenschap in ons werkgebied : Tiel, Culemborg, Opheusden (gemeente Neder-Betuwe)
- We onderzoeken de mogelijkheid voor een educatieproject over de wederopbouw in ons werkgebied na WO2 (boek Sil)
- Faciliteren en stimuleren samenwerking historische organisaties uit het werkgebied van het RAR door onder andere twee maal per jaar een overleg te organiseren.
- Aanbieden van rondleidingen en lezingen
- Social media onderhouden met nadruk op Facebook, Instagram en YouTube. Ontwikkelingen in de gaten houden en kritisch blijven op inzet verschillende kanalen. Waar nodig kennis en ervaring opdoen met nieuwe social media
- Contacten onderhouden met communicatiafdelingen gemeenten en eventuele andere relevante partijen
- Organiseren open dag RAR
- Communicatie met en tussen medewerkers en vrijwilligers via de RARiteiten
- Organiseren van 1 of 2 publieksacties, in elk geval rondom de Maand van de Geschiedenis
- Coördineren en ondersteunen bij exposities bij het RAR en in samenwerking met derden
- Zichtbaarheid in lokale en landelijke media verder vergoten



Foto RAR: Open dag in het teken van genealogie in samenwerking met landelijke organisatie HCC!genealogie

2.3 Wat mag het kosten?

Het overzicht van de begrote baten en lasten 2026-2029 is opgenomen in onderstaande tabel:

	Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
Omschrijving programma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Programma Archiefbeleid															
Programma Archiefbeleid	€ 338.867	€ 93.370	**-€ 245.497**	€ 459.928	€ 106.100	**-€ 353.828**	€ 429.060	€ 111.030	**-€ 318.030**	€ 399.256	€ 89.240	**-€ 310.016**	€ 442.263	€ 82.290	**-€ 359.973**
Personeelskosten - programma	€ 1.551.805	€ 0	**-€ 1.551.805**	€ 1.599.428	€ 0	**-€ 1.599.428**	€ 1.700.257	€ 0	**-€ 1.700.257**	€ 1.782.811	€ 0	**-€ 1.782.811**	€ 1.908.035	€ 0	**-€ 1.908.035**
Overige personeelskosten	€ 57.980	€ 0	**-€ 57.980**	€ 63.500	€ 0	**-€ 63.500**	€ 64.890	€ 0	**-€ 64.890**	€ 66.300	€ 0	**-€ 66.300**	€ 67.760	€ 0	**-€ 67.760**
Huisvestingskosten	€ 865.483	€ 18.352	**-€ 847.131**	€ 883.966	€ 18.786	**-€ 865.180**	€ 881.064	€ 18.846	**-€ 862.218**	€ 880.609	€ 18.906	**-€ 861.703**	€ 883.061	€ 18.966	**-€ 864.095**
Organisatie, beheer & administratie	€ 59.730	€ 0	**-€ 59.730**	€ 61.610	€ 0	**-€ 61.610**	€ 63.440	€ 0	**-€ 63.440**	€ 65.180	€ 0	**-€ 65.180**	€ 66.970	€ 0	**-€ 66.970**
Automatiseringskosten	€ 132.000	€ 6.160	**-€ 125.840**	€ 151.310	€ 19.920	**-€ 131.390**	€ 152.630	€ 20.360	**-€ 132.270**	€ 165.700	€ 20.810	**-€ 144.890**	€ 165.320	€ 21.270	**-€ 144.050**
Rente- en financiering	€ 1.000	€ 10.000	**€ 9.000**	€ 1.030	€ 38.740	**€ 37.710**	€ 1.050	€ 39.590	**€ 38.540**	€ 1.070	€ 40.460	**€ 39.390**	€ 1.090	€ 41.350	**€ 40.260**
Totaal programma's	**€ 3.006.865**	**€ 127.882**	**-€ 2.878.983**	**€ 3.220.773**	**€ 183.546**	**-€ 3.037.226**	**€ 3.292.392**	**€ 189.826**	**-€ 3.102.565**	**€ 3.360.926**	**€ 169.416**	**-€ 3.191.510**	**€ 3.534.500**	**€ 163.876**	**-€ 3.370.623**
Algemene dekkingsmiddelen	€ 0	€ 3.139.408	**€ 3.139.408**	€ 0	€ 3.309.535	**€ 3.309.535**	€ 0	€ 3.399.048	**€ 3.399.048**	€ 0	€ 3.508.930	**€ 3.508.930**	€ 0	€ 3.710.127	**€ 3.710.127**
Overhead															
Personeelskosten - overhead	€ 304.425	€ 0	**-€ 304.425**	€ 328.609	€ 0	**-€ 328.609**	€ 352.683	€ 0	**-€ 352.683**	€ 373.520	€ 0	**-€ 373.520**	€ 395.504	€ 0	**-€ 395.504**
Heffing VPB	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 0	€ 0	**€ 0**
Onvoorzien	€ 6.000	€ 0	**-€ 6.000**	€ 6.200	€ 0	**-€ 6.200**	€ 6.300	€ 0	**-€ 6.300**	€ 6.400	€ 0	**-€ 6.400**	€ 6.500	€ 0	**-€ 6.500**
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	**€ 3.317.290**	**€ 3.267.290**	**-€ 50.000**	**€ 3.555.581**	**€ 3.493.081**	**-€ 62.500**	**€ 3.651.374**	**€ 3.588.874**	**-€ 62.500**	**€ 3.740.847**	**€ 3.678.347**	**-€ 62.500**	**€ 3.936.503**	**€ 3.874.003**	**-€ 62.500**
Toevoeging/onttrekking aan reserves:	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Reserve Weerstandsvermogen	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 0	€ 0	**€ 0**
Reserve E-depot	€ 0	€ 10.000	**€ 10.000**	€ 0	€ 10.000	**€ 10.000**	€ 0	€ 10.000	**€ 10.000**	€ 0	€ 10.000	**€ 10.000**	€ 0	€ 10.000	**€ 10.000**
Reserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering	€ 0	€ 40.000	**€ 40.000**	€ 0	€ 40.000	**€ 40.000**	€ 0	€ 40.000	**€ 40.000**	€ 0	€ 40.000	**€ 40.000**	€ 0	€ 40.000	**€ 40.000**
Reserve Website	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 0	€ 12.500	**€ 12.500**	€ 0	€ 12.500	**€ 12.500**	€ 0	€ 12.500	**€ 12.500**	€ 0	€ 12.500	**€ 12.500**
Subtotaal mutaties reserves	**€ 0**	**€ 50.000**	**€ 50.000**	**€ 0**	**€ 62.500**	**€ 62.500**	**€ 0**	**€ 62.500**	**€ 62.500**	**€ 0**	**€ 62.500**	**€ 62.500**	**€ 0**	**€ 62.500**	**€ 62.500**
Geraamde resultaat			**€ 0**			**€ 0**			**€ 0**			**€ 0**			**€ 0**

(In de saldokolommen geldt: - = nadelig en + = voordelig)

2.3.1 Realisatie van de gewenste verlaging in de gemeentelijke bijdrage

Zoals is aangegeven bij de financiële kader in paragraaf 1.2 is, na het doorvoeren van de gebruikelijke indexatie, een verlaging begroot in de gemeentelijke bijdrage van 1,5% in 2026 en 2027, oplopend naar 3,0% in 2028. Deze verlaging in de gemeentelijke bijdragen wordt gerealiseerd door het verhogen van de inkomsten.
Met deze uitwerking kunnen we voldoen aan de gestelde (financiële) kaders van de gemeenten zonder aantasting van onze wettelijke taken en met een beperkte impact op onze dienstverlening.
De argumentatie voor dit scenario kunt u teruglezen in paragraaf 1.2 bij de financiële kaders.

Hieronder nogmaals het overzicht van de begrote verlaging in de gemeentelijke bijdrage door het genereren van meer inkomsten.

Gemeentelijke bijdrage	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Als referentie: De begroting 2025 bij het alleen doorvoeren van de indexaties.	€ 2.968.691	€ 3.094.174	€ 3.178.203	€ 3.336.397	€ 3.430.149
Begroting RAR	**€ 2.939.408**	**€ 3.047.915**	**€ 3.131.668**	**€ 3.235.670**	**€ 3.430.857**
Gerealiseerde verlaging in gemeentelijke bijdrage	€ -29.283	€ -46.259	€ -46.535	€ -100.727	€ 708
Procentuele verlaging t.o.v. begroting 2025 bij alleen indexatie	**-1,0%**	**-1,5%**	**-1,5%**	**-3,0%**	**0,0%**

2.3.2 Risico's in de begroting

Bij het opstellen van de begroting zijn enkele aannames en uitgangspunten gemaakt. Deze keuzes brengen bepaalde risico's met zich mee, die we niet onbenoemd willen laten. Hieronder worden de betreffende onderdelen, de bijbehorende risico's en de onderbouwing van de gemaakte keuzes toegelicht.

- Personeelskosten
  De personele formatie en de bijbehorende salariskosten voor de begroting 2026 worden geraamd op basis van de actuele personele formatie en personeelsplanning van peildatum maart 2025 (ten tijde van het opstellen van de begroting). De samenstelling van ons personeelsbestand betreft een mix van aantal zeer ervaren en deskundige medewerkers in combinatie met een grotere groep jonge talenten. Dit brengt met zich mee dat dit jonge personeelsbestand in potentie veel ruimte heeft in groei en daarmee als consequentie financiële groei. Omwille van de financiële situatie van onze gemeenten en het beroep wat op ons is gedaan, hebben wij onze personele kosten zeer behoudend begroot en daarmee niet op de max van schaal. In reguliere zin is dit ook niet nodig. Echter kan dit, in deze uitdagende arbeidsmarkt met veel personeelsverloop, wel enige kwetsbaarheid met zich meebrengen bij het opvullen van vrijgekomen vacatures.
- Energiekosten (onderdeel van huisvestingskosten)
  Jaarlijks wordt gas en elektra ingekocht door onze mede-gebouweigenaar Thius. Thius koopt energie groot in voor al haar panden en dit levert schaalvoordelen. Het RAR kan hier op meeliften omdat we gezamenlijk een energiecontract voor ons gebouw hebben. Het jaarlijks inkopen van energie is echter ook kwetsbaar en geeft geen garantie voor het jaar erop. In het jaar 2023 was de prijs dan ook enorm gestegen en hoewel er in 2024 en ook voor 2025 een

dalende trend te zien is, is het lastig hier goede voorspellingen in toe doen. De werkelijke prijs zal per jaar sterk afhankelijk zijn van de actuele markt (vraag en aanbod), maar ook diverse geopolitieke spanningen. Voor de begroting 2026 en verder gaat we uit van de energieprijzen anno 2025 met een reguliere indexatie.

- Renteopbrengsten
  Vanaf januari 2024 nemen we actief deel aan Schatkistbankieren en doen we afstand van onze uitzonderingspositie voor deelname. Net als bij de reguliere bank wordt ook bij schatkist rente uitgekeerd over het deposito saldo op de rekening. De renteopbrengst is afhankelijk van het saldo in deposito en de rentestand. De rente kan fluctueren op basis van de economische situatie, inflatie en de monetaire beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) of de centrale bank van ons land. In het afgelopen jaren zijn de rentestanden zeer wisselend geweest: van hoge rente tot zelf negatieve rente op deposito. De deelname aan de schatkist zou in elk geval een negatieve rente op deposito moeten voorkomen, maar desondanks is er fluctuatie in de rentestand waardoor het onzeker is wat de opbrengsten zullen zijn. Voor de begroting wordt een rentepercentage aangehouden van 1,5%, waarmee zowel een conservatieve renteopbrengst inschatten als ook voldoende ruimte hebben om eventuele (toekomstig) tegenvallende rentestanden op te vangen.

2.3.3 Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de bijdrage per inwoner van de aangesloten gemeenten en de bijdrage van het Waterschap Rivierenland (dienstverleningsovereenkomst).

Gemeentelijke bijdragen

Voor het begrotingsjaar 2026 geldt de datum van 1 januari 2025 als peildatum voor het aantal inwoners. Het aantal inwoners van de deelnemende gemeenten bedroeg op de peildatum 236.569 (begroting 2024: 235.325). Ten opzichte van het begrotingsjaar 2025 is het aantal inwoners met 0,53% gestegen.

De totale lasten voor de deelnemende gemeenten voor het jaar 2026 worden begroot op € 3.047.915,-.

Inwonersbijdrage 2026
De bijdrage voor de begroting 2026 bedraagt € 12,88 per inwoner.
(Lasten € 3.047.915 : 236.569 inwoners = € 12,88 afgerond).

Ten opzichte van 2025 bedraagt de stijging 3,15%, in 2025 was de bijdrage € 12,49. Deze stijging van € 0,39 per inwoner is volledig het gevolg van de indexaties in kostenbudgetten. De doorgevoerde indexatie en stijging in lonen ligt gemiddeld hoger dan de stijging in de bijdrage per inwoner. Dit komt doordat we in de begroting hebben gekeken naar mogelijkheden om de lasten zo laag mogelijk te houden door het genereren van extra inkomsten, zonder dat dit onevenredige afbreuk zal doen aan de kwaliteit van onze dienstverlening.

Hieronder het overzicht van de bijdrage per gemeente op basis van het aantal inwoners.

Gemeente	Inwoneraantal 1-1-2025	Inwoner-bijdrage 2026
Buren	27.978	€ 360.464
Culemborg	30.281	€ 390.135
Maasdriel	26.289	€ 338.703
Neder-Betuwe	25.781	€ 332.158
Tiel	42.575	€ 548.529
West Betuwe	53.253	€ 686.103
Zaltbommel	30.412	€ 391.823
Totaal	**236.569**	**€ 3.047.915**

Meerjarenraming 2027-2029
De verwachte ontwikkeling voor de komende jaren van de totale lasten is, op basis van de huidige inzichten, hieronder opgenomen voor de jaren 2027-2029. Hiervoor wordt uitgegaan van een indexatie conform de septembercirculaire van 2025.

Lasten	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Te verdelen	€ 2.939.408	€ 3.047.915	€ 3.131.668	€ 3.235.670	€ 3.430.857

De meerjarenraming 2027-2029 laat de ontwikkeling zien in de totale lasten. Uitgaande van de inwonersaantallen per 1-1-2025 is hiermee tevens een raming af te geven van de verwachte bijdrage per inwoner vanaf 2027.

Inwonerbijdrage	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
per inwoner	€ 12,49	€ 12,88	€ 13,24	€ 13,68	€ 14,50
stijging tov voorgaand jaar	2,75%	3,15%	2,75%	3,32%	6,03%

Om de verlaging in inwonersbijdrage inzichtelijke te maken ten opzichte van de begroting 2025 is hieronder de fictieve inwoners bijdrage opgenomen, welke als gevolg van het indexeren van de begroting 2025 was ontstaan. Daaronder de verlaging per inwoner per jaar door het genereren van meer inkomsten in de jaren 2026 tot 2028.

Verlaging inwonerbijdrage t.o.v. begroting 2025	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
per inwoner	€ 12,62	€ 13,15	€ 13,51	€ 14,18	€ 14,58
verlaging per inwoner	-€ 0,13	-€ 0,27	-€ 0,27	-€ 0,50	-€ 0,08

Dienstverleningsovereenkomst Waterschap Rivierenland (WSRL)

Met Waterschap Rivierenland is een dienstverleningsovereenkomst gesloten, waarin is vastgelegd dat het Regionaal Archief Rivierenland de archieven van de voormalige waterschappen beheert.
In juni 2014 is, in verband met de aansluiting van SAB, een nieuwe 10-jarige overeenkomst met het waterschap afgesloten, met een stilzwijgende jaarlijkse verlenging. In 2024 zijn gesprekken gestart om tot een nieuwe langdurige overeenkomst te komen. Deze nieuwe overeenkomst is begin 2025 ingaan voor wederom een periode van 10 jaar.

In deze overeenkomst betaald het Waterschap Rivierenland een vaste prijs per strekkende meter overgebracht archief. De kosten voor advies, toezicht en conservering zijn in deze overeenkomst niet opgenomen in de prijs per strekkende meter, maar worden jaarlijks afzonderlijk met het waterschap afgerekend.

De totale vaste bijdrage voor het waterschap in 2026 bedragen € 253.266,-. Daarnaast zal de bijdrage van het waterschap jaarlijks bestaan uit de op regie uitgevoerde werkzaamheden voor advies, toezicht en conservering.

Onvoorzien

De post onvoorziene uitgaven is voor 2026 geraamd op € 6.200,- (2025: € 6.000,-). Op basis van de ervaring in de afgelopen jaren wordt dit vooralsnog toereikend geacht voor het begrotingsjaar 2026.

2.3.4 Overzicht van de kosten van Overhead

Met ingang van 2019 is het taakveld Overhead[2] in de begroting een verplicht onderdeel en worden de kosten van Overhead afzonderlijk in het Programmaplan gepresenteerd. In de Notitie Verbonden Partijen van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt onder meer op de toepassing van overhead bij Gemeenschappelijke Regelingen ingegaan.
In de begroting is het taakveld Overhead opgenomen. Dit taakveld is nader onderverdeeld in:

- lasten gemeentelijke overheadfuncties (i.c. programma archiefbeleid);
- lasten 'eigen overhead' (personeelskosten directie, management en ondersteuning).

Taakveld Overhead	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Lasten gemeentelijke overhead functie	€ 3.226.973	€ 3.298.692	€ 3.367.326	€ 3.541.000
'Eigen overhead'	€ 328.609	€ 352.683	€ 373.520	€ 395.504
Totaal lasten	**€ 3.555.581**	**€ 3.651.374**	**€ 3.740.847**	**€ 3.936.503**
Bijdragen overhead	€ 3.493.081	€ 3.588.874	€ 3.678.347	€ 3.874.003
Totaal baten	**€ 3.493.081**	**€ 3.588.874**	**€ 3.678.347**	**€ 3.874.003**

2.3.5 Het bedrag van de Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 is de vennootschapsbelasting ook van toepassing voor decentrale overheden. Het RAR staat op het standpunt dat er geen VpB-plicht geldt voor het RAR. De belastingdienst geeft per brief, d.d. 4 juli 2019 aan dat het RAR niet belastingplichtig is voor de VpB. Voor de jaren 2016, 2017 en 2018 zal de belastingdienst geen aanslagen VpB opleggen. Vanaf het jaar 2019 e.v. wordt door het RAR geen uitnodiging tot het doen van aangifte VpB gedaan. Het is onze verwachting dat er in de nabije toekomst geen verandering zal zijn die wel leidt tot VpB-plicht voor het RAR.
Indien er onverhoopt wel belastingplicht volgt, vloeien hieruit geen nadelige financiële consequenties voor het RAR voort, aangezien er bij eventuele belaste activiteiten geen winstpotentie is. In de begroting en meerjarenraming is daarom een nihil-post inzake de vennootschapsbelasting opgenomen.

[2] Elke GR is verplicht de baten en lasten te splitsen in de voorgeschreven taakvelden, in zowel de begroting als de jaarrekening. Art. 58a Wgr lid2 sub bepaalt dat de Informatie voor derden (IV-3) indeling en dus de taakveldindeling conform de gemeentelijke indeling geldt bij een gemeenschappelijke regeling van gemeente en provincie. Het overzicht van geraamde baten en lasten van de taakvelden is een verplichte paragraaf. Voor het RAR is het Overzicht van geraamde baten en lasten van het taakveld Overhead 0.4 verplicht.

2.3.6 Overige toelichting

RAR is voor de gemeenten een Verbonden Partij

Voor de gemeente is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft een Verbonden Partij. Het RAR is voor de gemeenten een Verbonden Partij. In bijlage 3 is een format opgenomen, dat door de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten kan worden gebruikt voor het opstellen van hun eigen begroting.

<u>Beleidsindicatoren en effecten van de betrokkenheid van de Verbonden Partij</u>

In artikel 8b van het Besluit Begroting en Verantwoording staat dat het programma de volgende aspecten moeten bevatten:

a) de doelstelling, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten, ten minste moeten worden toegelicht aan de hand van de bij ministeriele regeling vastgestelde beleidsindicatoren;

Dit is niet van toepassing voor het RAR omdat er voor de maatschappelijke effecten van het RAR geen verplichte indicatoren zijn voorgeschreven.

b) de wijze waarop men die effecten streeft te bereiken en de betrokkenheid hierbij van de Verbonden Partij.

Hiervoor wordt verwezen naar de eerdergenoemde doelstellingen en het beleidsplan van het RAR.

Overzicht van incidentele baten en lasten 2026-2029

In de programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 is voor een bedrag van € 200.000,- (zijnde elk jaar een bedrag van € 50.000,-) aan lasten opgenomen voor digitaliseringsprojecten en de doorontwikkeling van het e-depot. Deze lasten worden gedekt door de onttrekking aan de bestemmingsreserve e-depot en bestemmingsreserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering. Deze projecten dragen bij aan het wegwerken van de achterstanden die de afgelopen jaren zijn ontstaan o.a. als gevolg van corona en lastig vervulbare vacatures als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt. Voor de daadwerkelijke realisatie van deze projecten geldt dat deze afhankelijk zijn van de mogelijke beschikbaarheid van externe krachten en/of dienstverleners in onze branche, als ook interne capaciteit voor o.a. begeleiding. Mogelijk dat deze projecten hierdoor naar achteren kunnen verschuiven.

Daarnaast is er voor de jaren 2026, 2027 en 2028 opgenomen dat de lasten van afschrijving van de vernieuwde website worden gedekt door onttrekkingen aan de reserve website. Elk jaar een onttrekking van € 12.500,-.

Overzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves en voorzieningen

Dit overzicht is terug te vinden in bijlage 2. Hierin zijn de onttrekkingen uit de reserves opgenomen zoals hierboven is benoemd. Daarnaast is hierin opgenomen dat we elk jaar een dotatie uit de exploitatie doen aan de voorziening Publicatiefond van € 2.500,-, zodat dit fonds in omvang voldoende blijft om de komende jaren bijdrages te kunnen leveren aan historische publicaties en/of activiteiten van onze erfgoedpartners in de regio. Ook is opgenomen dat de onttrekkingen uit deze voorziening elk jaar circa € 4.000,- zal zijn. Dit is natuurlijk afhankelijk van de in dat jaar voorhanden zijnde projecten op dit vlak.

Ook wordt jaarlijks uit de voorziening voor de egalisatie van de kapitaallasten WKO een bedrag ter grote van € 16.086, zijnde de jaarlijkse kapitaallasten van de WKO, onttrokken. Hiermee drukken deze kosten in op de exploitatie.

3 Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) stelt regels aan welke paragrafen er in de begroting moeten zijn en wat daarin aan de orde komt.

De paragrafen in de begroting geven een dwarsdoorsnede van een aantal aspecten. Ze gaan over onderwerpen die in de gehele begroting terug te vinden zijn en waaraan politieke of financiële risico's verbonden zijn. De paragrafen geven het Algemeen Bestuur en de raden van de deelnemende gemeenten op een andere manier dan het begrotingsprogramma inzicht in de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling RAR.

In deze programmabegroting zijn de volgende paragrafen opgenomen:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

3.1.1 Weerstandsvermogen

De doelen van het RAR, met betrekking tot het weerstandsvermogen en risicobeheersing, zijn als volgt geformuleerd:

- we zorgen voor een solide financieel beleid met een transparant inzicht in de kosten en geldstromen;
- we zorgen voor een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming;
- onze planning- en control cyclus is zo ingericht dat het DB en het AB de sturings- en verantwoordingsinformatie krijgen die ze nodig hebben.

Het RAR hanteert de volgende uitgangspunten voor het risicomanagement:

- het RAR wil de continuïteit van de organisatiedoelen waarborgen en de vermogenspositie beschermen;
- het RAR wil actief haar risico's beheersen en kunnen opvangen en wil voorkomen dat incidentele tegenvallende financiële resultaten verhaald moeten worden op de gemeenten;
- tegelijkertijd streeft het RAR naar het zo laag mogelijk houden van de algemene reserve.

In 2023 zijn aan de hand van een uitgebreide risicosessie actuele risico's voor het RAR geïdentificeerd en is het rapport Risicomanagement & Weerstandsvermogen uit 2020 onder de loop genomen. De uitkomsten uit deze sessies zijn vastgelegd in de Beleidsnota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2024 – 2028, van datum 24-11-2023. In de bijlage is deze nota toegevoegd. Hieronder treft u een samenvatting van de uitkomsten uit deze nota. De inhoudelijke toelichting op de risico's is te vinden in de beleidsnota in de bijlage.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

a) de **benodigde** weerstandscapaciteit, zijnde alle risico's waarvoor geen directe maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie en

b) de **beschikbare** weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeenschappelijke regeling beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

Het weerstandsvermogen wordt berekend door de uitkomst van de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de uitkomst van de benodigde weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt de ratio weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\textbf{beschikbare} \text{ weerstandscapaciteit (middelen)}}{\textbf{benodigde} \text{ weerstandscapaciteit (risico's)}}$$

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, is vastgesteld welke ratio het RAR nastreeft. Hiertoe is gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel.

Ratio weerstandsvermogen	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

De geldende ratio van het weerstandsvermogen is door het Algemeen Bestuur van het RAR in 2014 vastgesteld op minimaal 1. Het RAR streeft zodoende naar een weerstandsvermogen welke minimaal **voldoende** is.

Benodigd weerstandscapaciteit (risico's)
Hieronder de identificeerde risico's met de omvang van hun capaciteit op basis van het restrisico en kansberekening.

Risico	Kans	Verwachtingswaarde	Capaciteit
Politiek bestuurlijk en maatschappelijk Uittreding van een deelnemer of beëindiging van een overeenkomst	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Afhankelijkheid specialistische leveranciers	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Calamiteiten met schade aan gebouw en archief	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Cybercriminaliteit	0,4	€ 100.000	€ 40.000
Juridisch Naleven van de wet- en regelgeving	0,2	€ 50.000	€ 10.000
Totaal aan risico's			**€ 200.000**

Beschikbaar weerstandscapaciteit (middelen)
Hieronder de stand van de beschikbare middelen om niet begrote kosten te dekken. Hierin dient de algemene reserve (ofwel weerstandsvermogen) als buffer ter afdekking van risico's en om incidentele tegenvallers op de vangen. De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan een bepaalde bestemming (doelstelling) is gegeven en derhalve voor het realiseren van die doelstelling geoormerkt is. Hierin is een onderscheid tussen beklemde en de niet-beklemde bestemmingsreserves. Waarbij de beklemde reserves geen onderdeel kunnen uitmaken van het beschikbare weerstandscapaciteit.

Reserves	Omvang reserve per 31-12-2024	Beschikbaar weerstands-capaciteit					
		per 31-12-2024	per 31-12-2025	per 31-12-2026	per 31-12-2027	per 31-12-2028	per 31-12-2029
Algemene reserve							
Reserve Weerstandsvermogen	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000
Bestemmingsreserves							
Reserve E-depot	€ 58.021	€ 58.021	€ 48.021	€ 38.021	€ 28.021	€ 18.021	€ 8.021
Reserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering	€ 200.848	€ 200.848	€ 160.848	€ 120.848	€ 80.848	€ 40.848	€ 848
Reserve Website (beklemde reserve)	€ 100.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	**€ 569.869**	**€ 419.869**	**€ 369.869**	**€ 319.869**	**€ 269.869**	**€ 219.869**	**€ 219.869**

Sinds 2022 is de algemene reserve/het weerstandsvermogen voldoende toereikend om de volledige benodigde weerstandscapaciteit te dekken (ratio van 1,0). Mede hierom zijn sinds 2022 de bestemmingsreserves inzetbaar voor hun eigen bestemming. Conclusie is dat voor de jaren 2026 tot en met 2029 het weerstandsvermogen minimaal **voldoende** is voor het opvangen van de risico's.

3.1.2 Kengetallen

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft de volgende kengetallen in de begroting verplicht gesteld.

De kengetallen van het RAR staan in onderstaande tabel:

Kengetallen	R 2023	R 2024	B 2024	B 2025	B 2026	B 2027	B 2028	B 2029
1A Netto schuldquote	148	136	149	141	129	125	118	107
1B Netto schuldquote gecorr. alle verstrekte leningen	148	136	149	141	129	125	118	107
2 Solvabiliteitsratio	7,5	8	6,3	6,6	6,2	5,6	5,0	4,3
3 Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
4 Structurele exploitatieruimte	2,4	2	0	0	0	0	0	0
5 Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Voor het RAR zijn inmiddels (meerjarige) ervaringscijfers beschikbaar. Zichtbaar is de dalende trend van de netto schuldquote van 148 in 2023 naar 107 in 2029. Dit is een positieve ontwikkeling, immers hoe lager dit kengetal des te minder is de afhankelijkheid van vreemd vermogen. De schuldquote geeft namelijk de mate aan waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken.
De solvabiliteitsratio laat een licht dalende trend zien: van 7,5 in 2023 naar 4,3 in 2029. Dit duidt op een lichte daling in de financiële weerbaarheid, maar deze is nog niet onvoldoende. In dit kader is het van belang het eigen vermogen niet onder het niveau van het weerstandsvermogen te laten komen, om ook adequaat met risico's om te kunnen blijven gaan (zie ook de paragraaf over weerstandsvermogen).
De structurele exploitatieruimte geeft aan in hoeverre het RAR in staat is structureel de eigen lasten te dragen. Dit kengetal moet neutraal of positief zijn. Neutraal betekent dat de lasten en baten in de exploitatiebegroting met elkaar in evenwicht zijn. De trend laat zien dat er sprake is van een stabiele neutrale exploitatieruimte.

3.2 Kapitaalgoederen

De paragraaf kapitaalgoederen betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen en de benodigde investeringen in kapitaalgoederen voor de komende jaren. Voor het RAR betreft dit in elk geval het gebouw als ook de inventaris en de ICT-middelen die in eigendom zijn. Hierna in het kort per onderdeel de beleidskaders en de financiële consequenties welke zijn opgenomen in de begroting.

Gebouw en afschrijving

Het RAR is sinds 2012 eigenaar van haar deel van het gezamenlijk met Thius gerealiseerde pand. In de staat van activa zijn de investeringen van het gebouw van het RAR opgenomen. Het betreft de investeringen nieuwbouw en de investering uitbreiding archiefdepot. De investeringen worden op basis van annuïteiten afgeschreven.

Onderhoud gebouw

Regulier en groot onderhoud gebeurt door de VvE op basis van het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) wat gezamenlijk binnen de VvE is opgesteld. Jaarlijks wordt door het RAR een bedrag betaald aan de VvE voor de uitvoering van het MJOP. In de Meerjarenonderhoudsbegroting (MJOB) is rekening gehouden met de inflatie middels de bouwkostenindex en heeft een looptijd van 30 jaar. De MJOB wordt tweejaarlijks geactualiseerd. Hierin worden uiteraard nieuwe technologische ontwikkelingen meegenomen.

Investeringen bedrijfsmiddelen

In de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 is rekening gehouden met de benodigde investeringen in bedrijfsmiddelen. Hierbij is onderscheid gemaakt in inventaris, ICT-middelen en vanaf 2026 ook de vernieuwing van de website. Voor deze bedrijfsmiddelen is een investeringsbegroting gemaakt voor de jaren 2024-2030. De investeringen zijn per jaar opgenomen in de staat van activa en worden op basis van lineaire afschrijving jaarlijks afgeschreven. Hierbij hanteren we afschrijftermijnen die passen bij de economische levensduur van het bedrijfsmiddel, waardoor de kosten zo evenredig mogelijk worden verdeeld over de gebruiksduur. Hieronder in het kort per onderdeel de begrotingsaspecten in de periode 2026 tot 2029.

Inventaris

De inventaris welke dateert uit 2012 is sinds 2022 volledig afgeschreven. En hoewel er vanaf 2023 in de begroting was voorzien in vervanging van deze inventaris, is er vooralsnog voor gekozen deze vervanging enige tijd uit te stellen en alleen daar waar nodig is vervanging uit te voeren. Zo zijn in 2024 de keuken en kantine ruimten vervangen. En is er daarnaast voor de jaren 2026 tot 2029 investeringen opgenomen voor het vervangen van kantoormeubilair welke toe zijn aan vervanging. Deze investeringen (in totaal over 4 jaar ca. € 80.000,-) worden na aanschaf op de balans voorzien als activa en zijn als jaarlijkse afschrijvingen in de exploitatiebegroting opgenomen. De afschrijvingen zijn opgenomen onder huisvestingskosten.

ICT-middelen

In de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 is rekening gehouden met de benodigde ICT-investeringen. Dit zijn investeringen zoals de periodiek terugkerende vervanging en benodigde vernieuwing van aanwezige ICT apparatuur en infrastructuur. Deze investeringen (in totaal over 4 jaar ca. € 170.000,-) worden na aanschaf op de balans voorzien als activa en zijn als jaarlijkse afschrijvingen in de exploitatiebegroting opgenomen. De afschrijvingen zijn opgenomen onder automatiseringskosten.

Website
Ook de website is een onlosmakelijk deel van de dienstverleningstaken van het RAR. In het jaar 2025 is een vernieuwing van de website noodzakelijk (om de 8 jaar). Deze investering (circa € 100.000,-) wordt op de balans voorzien als activa en zijn als jaarlijkse afschrijvingen in de exploitatiebegroting opgenomen. Hiervoor is een bestemmingsreserve gerealiseerd waar de komende jaren de afschrijvingslasten uit onttrokken kunnen worden. Waardoor de afschrijvingskosten niet op de exploitatie drukken.

3.3 Financiering

In de paragraaf financiering komen zoals, de naam al aangeeft, de aspecten rond de financiering aan de orde. In dit kader is het verplicht om onder meer te voldoen aan de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO).

Geldleningen
De geldmiddelen bestaan uit middelen in de rekening-courant en de corresponderende deposito-rekeningen. In 2008 zijn twee vaste geldleningen voor de toenmalige nieuwbouw afgesloten en deze zijn in 2009 opgenomen. Omdat de investeringskosten voor de nieuwbouw lager uit zijn gevallen, is de depotuitbreiding met een deel van de overblijvende financiële middelen gefinancierd.

Rentelasten, renteresultaat en toerekening van rente
De aan het programma toe te rekenen rente wordt bepaald door de externe rente die bestaat uit de rente die wordt betaald over afgesloten leningen. Beide leningen zijn annuïteitenleningen met een vaste rente gedurende de gehele looptijd.
Lening A heeft een hoofdsom van € 2 miljoen en een looptijd van 20 jaar. De rente is gedurende de gehele looptijd 4,73%. Lening B heeft een hoofdsom van € 8 miljoen en een looptijd van 40 jaar. De rente is gedurende de gehele looptijd 4,78%. In de toerekening van rente aan de investeringen wordt uitgegaan van 4,75%.

Schatkistbankieren, renteopbrengsten
Vanaf januari 2024 nemen we actief deel aan Schatkistbankieren en doen we afstand van onze uitzonderingspositie voor deelname. Net als bij de reguliere bank wordt ook bij schatkist rente uitgekeerd over het saldo op de depositorekening. De renteopbrengst is afhankelijk van het saldo in deposito en de rentestand. De rente kan fluctueren op basis van de economische situatie, inflatie en de monetaire beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) of de centrale bank van ons land. In het afgelopen jaren zijn de rentestanden zeer wisselend geweest: van hoge rente tot zelf negatieve rente op deposito. De deelname aan de schatkist zou in elk geval een negatieve rente op deposito moeten voorkomen, maar desondanks is er fluctuatie in de rentestand waardoor het onzeker is wat de opbrengsten zullen zijn. Voor de begroting wordt een rentepercentage aangehouden van 1,5%, waarmee zowel een conservatieve renteopbrengst inschatten als ook voldoende ruimte hebben om eventuele (toekomstig) tegenvallende rentestanden op te vangen.

Kapitaallasten
De looptijd en de aflossing van de beide leningen lopen gelijk aan de kapitaallastenberekening voor de investering van de nieuwbouw.

Garantstelling deelnemende gemeenten aan BNG
De deelnemende gemeenten staan op basis van artikel 26 van de Gemeenschappelijke Regeling voor de geldleningen garant bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

Berekening van het EMU[3] -saldo

Berekening EMU saldo	2025	**2026**	2027	2028	2029
Exploitatie saldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, art 17c)	-€ 50.000	-€ 62.500	-€ 62.500	-€ 62.500	-€ 62.500
Afschrijvingen ten laste van exploitatie	-€ 197.055	-€ 237.453	-€ 239.243	-€ 255.578	-€ 261.043
Uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	€ 202.500	€ 55.200	€ 125.300	€ 21.000	€ 19.500
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Betalingen ten laste van de voorzieningen	-€ 15.742	-€ 17.586	-€ 17.586	-€ 17.586	-€ 17.586
Berekend EMU saldo	**-€ 57.797**	**-€ 259.839**	**-€ 191.529**	**-€ 312.164**	**-€ 319.129**

Financieringspositie

Financieringsbehoefte	2025	**2026**	2027	2028	2029
A. Investeringen netto	€ 202.500	€ 55.200	€ 125.300	€ 21.000	€ 19.500
B. Afschrijvingen -/-	€ 197.055	€ 237.453	€ 239.243	€ 255.578	€ 261.043
C. Aflossingen leningen	€ 270.932	€ 284.051	€ 297.805	€ 341.587	€ 249.228
Niew op te nemen leningen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Vaste schuld 31-12	€ 6.826.540	€ 6.542.490	€ 6.244.685	€ 5.903.098	€ 5.653.870

Kasgeldlimiet

Het kasgeldlimiet wordt berekend op basis van 8,5% van het begrotingstotaal. De ontwikkeling van de kasgeldlimiet voor de komende jaren is als volgt:

Berekening kasgeld	2025	**2026**	2027	2028	2029
Totale lasten c.q. begrotingstotaal	€ 3.317.290	€ 3.555.581	€ 3.651.374	€ 3.740.847	€ 3.936.503
Percentage regeling	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet	€ 281.970	€ 302.224	€ 310.367	€ 317.972	€ 334.603

Het RAR zal, gelet op liquiditeitspositie, geen gebruik hoeven te maken van het kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

Om de (rente) risico's op de leningenportefeuille te beheren, is de renterisiconorm van toepassing. Deze norm heeft als uitgangspunt dat de aflossingen en/of renteherziening in enig jaar nooit meer mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Deze norm is gebaseerd op de Wet Financiering Decentrale Overheden. In de tabel is onder regel 5a is te zien dat het RAR voor de jaren 2025-2029 ruimschoots binnen de gestelde norm blijft.

Renterisico	2025	**2026**	2027	2028	2029
1 Renteherzieningen op vaste schuld	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2 Aflossingen	€ 270.932	€ 284.051	€ 297.805	€ 341.587	€ 249.228
3 Renterisico (1+2)	€ 270.932	€ 284.051	€ 297.805	€ 341.587	€ 249.228
4 Renterisiconorm	€ 663.458	€ 711.116	€ 730.275	€ 748.169	€ 787.301
5a Ruimte onder renterisiconorm (4<3)	€ 392.526	€ 427.066	€ 432.470	€ 406.582	€ 538.073
5b Overschrijding renterisiconorm (3>4)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

[3] EMU saldo is het financieringssaldo minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking, uitgedrukt in geld, van een overheid die lid is van de Europese Monetaire Unie (EMU).

Berekening renterisiconorm	2025	**2026**	2027	2028	2029
4 Totale lasten	€ 3.317.290	€ 3.555.581	€ 3.651.374	€ 3.740.847	€ 3.936.503
4b Norm	20%	20%	20%	20%	20%
4 Renterisiconorm	€ 663.458	€ 711.116	€ 730.275	€ 748.169	€ 787.301

3.4 Bedrijfsvoering

Uitgangspunt formatie en personeelskosten

De personele formatie en de bijbehorende salariskosten voor de begroting 2026 worden geraamd op basis van de actuele personele formatie en personeelsplanning van peildatum maart 2025 (ten tijde van het opstellen van de begroting). De samenstelling van ons personeelsbestand betreft een mix van aantal zeer ervaren en deskundige medewerkers in combinatie met een grotere groep jonge talenten. Dit brengt met zich mee dat dit jonge personeelsbestand in potentie veel ruimte heeft in groei en daarmee als consequentie financiële groei. Omwille van de financiële situatie van onze gemeenten en het beroep wat op ons is gedaan, hebben wij onze personele kosten zeer behoudend begroot en daarmee niet op de max van schaal. In reguliere zin is dit ook niet nodig. Echter kan dit, in deze uitdagende arbeidsmarkt met veel personeelsverloop, wel enige kwetsbaarheid met zich meebrengen bij het opvullen van vrijgekomen vacatures.

Sinds meerdere jaren maakt het RAR gebruik van de diensten van de Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe (BvoWB) inzake de personeels- en salarisadministratie via een dienstverlenings-overeenkomst.

Ontwikkelingen formatie en personeelskosten

De formatie op 01-03-2025 is 23,63 fte. Voor de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 van het RAR is de verwachte formatie ontwikkeling als volgt:

Functie	2024	2025	**2026**	2027	2028	2029
Directeur/streekarchivaris	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Adjunct-directeur	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Ondersteuning	0,56	0,56	0,56	0,56	0,56	0,56
Medewerkers	21,07	22,24	22,24	22,24	22,24	22,24
Totaal	**23,63**	**24,80**	**24,80**	**24,80**	**24,80**	**24,80**

Ziektevervanging

Verzuim wordt in eerste instantie opgevangen in de eigen organisatie. In de begroting 2026 is voor een bedrag van € 28.900,- rekening gehouden met vervanging wegens ziekte (1,5% van de loonsom).

Inhuur tijdelijk personeel

Inhuur van tijdelijk personeel vindt deels plaats binnen het bestaande loonkostenbudget uit de vrijval van personeelskosten van niet of niet direct ingevulde vacatures. Daarnaast is in de begroting 2026 voor de inhuur van tijdelijk personeel een bedrag van € 35.300,- opgenomen.

Werkzaak

Voor 2026 zijn de kosten in de begroting opgenomen voor de inhuur via Werkzaak van 1,9 fte.

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Het RAR dient vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in de begroting in te gaan op de zogenaamde jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Onder arbeidsrechtelijke verplichtingen worden verstaan de aanspraken op toekomstige uitkeringen door huidig dan wel voormalig personeel. Het BBV schrijft voor dat jaarlijkse arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume via de exploitatie moeten lopen. Als de verplichtingen niet van een vergelijkbaar volume zijn, dan moet hiervoor een voorziening worden getroffen. Bij het RAR is daarvan geen sprake.

Financiële begroting

In dit deel:

- Het overzicht van baten en lasten en de toelichting
- De uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

5 Financiële begroting

5.1 Overzicht van de baten en lasten en de toelichting

	Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
Omschrijving programma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Programma Archiefbeleid															
Programma Archiefbeleid	€ 338.867	€ 93.370	**-€ 245.497**	€ 459.928	€ 106.100	**-€ 353.828**	€ 429.060	€ 111.030	**-€ 318.030**	€ 399.256	€ 89.240	**-€ 310.016**	€ 442.263	€ 82.290	**-€ 359.973**
Personeelskosten - programma	€ 1.551.805	€ 0	**-€ 1.551.805**	€ 1.599.428	€ 0	**-€ 1.599.428**	€ 1.700.257	€ 0	**-€ 1.700.257**	€ 1.782.811	€ 0	**-€ 1.782.811**	€ 1.908.035	€ 0	**-€ 1.908.035**
Overige personeelskosten	€ 57.980	€ 0	**-€ 57.980**	€ 63.500	€ 0	**-€ 63.500**	€ 64.890	€ 0	**-€ 64.890**	€ 66.300	€ 0	**-€ 66.300**	€ 67.760	€ 0	**-€ 67.760**
Huisvestingskosten	€ 865.483	€ 18.352	**-€ 847.131**	€ 883.966	€ 18.786	**-€ 865.180**	€ 881.064	€ 18.846	**-€ 862.218**	€ 880.609	€ 18.906	**-€ 861.703**	€ 883.061	€ 18.966	**-€ 864.095**
Organisatie, beheer & administratie	€ 59.730	€ 0	**-€ 59.730**	€ 61.610	€ 0	**-€ 61.610**	€ 63.440	€ 0	**-€ 63.440**	€ 65.180	€ 0	**-€ 65.180**	€ 66.970	€ 0	**-€ 66.970**
Automatiseringskosten	€ 132.000	€ 6.160	**-€ 125.840**	€ 151.310	€ 19.920	**-€ 131.390**	€ 152.630	€ 20.360	**-€ 132.270**	€ 165.700	€ 20.810	**-€ 144.890**	€ 165.320	€ 21.270	**-€ 144.050**
Rente- en financiering	€ 1.000	€ 10.000	**€ 9.000**	€ 1.030	€ 38.740	**€ 37.710**	€ 1.050	€ 39.590	**€ 38.540**	€ 1.070	€ 40.460	**€ 39.390**	€ 1.090	€ 41.350	**€ 40.260**
Totaal programma's	**€ 3.006.865**	**€ 127.882**	**-€ 2.878.983**	**€ 3.220.773**	**€ 183.546**	**-€ 3.037.226**	**€ 3.292.392**	**€ 189.826**	**-€ 3.102.565**	**€ 3.360.926**	**€ 169.416**	**-€ 3.191.510**	**€ 3.534.500**	**€ 163.876**	**-€ 3.370.623**
Algemene dekkingsmiddelen	€ 0	€ 3.139.408	**€ 3.139.408**	€ 0	€ 3.309.535	**€ 3.309.535**	€ 0	€ 3.399.048	**€ 3.399.048**	€ 0	€ 3.508.930	**€ 3.508.930**	€ 0	€ 3.710.127	**€ 3.710.127**
Overhead															
Personeelskosten - overhead	€ 304.425	€ 0	**-€ 304.425**	€ 328.609	€ 0	**-€ 328.609**	€ 352.683	€ 0	**-€ 352.683**	€ 373.520	€ 0	**-€ 373.520**	€ 395.504	€ 0	**-€ 395.504**
Heffing VPB	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 0	€ 0	**€ 0**
Onvoorzien	€ 6.000	€ 0	**-€ 6.000**	€ 6.200	€ 0	**-€ 6.200**	€ 6.300	€ 0	**-€ 6.300**	€ 6.400	€ 0	**-€ 6.400**	€ 6.500	€ 0	**-€ 6.500**
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	**€ 3.317.290**	**€ 3.267.290**	**-€ 50.000**	**€ 3.555.581**	**€ 3.493.081**	**-€ 62.500**	**€ 3.651.374**	**€ 3.588.874**	**-€ 62.500**	**€ 3.740.847**	**€ 3.678.347**	**-€ 62.500**	**€ 3.936.503**	**€ 3.874.003**	**-€ 62.500**
Toevoeging/onttrekking aan reserves:	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Reserve Weerstandsvermogen	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 0	€ 0	**€ 0**
Reserve E-depot	€ 0	€ 10.000	**€ 10.000**	€ 0	€ 10.000	**€ 10.000**	€ 0	€ 10.000	**€ 10.000**	€ 0	€ 10.000	**€ 10.000**	€ 0	€ 10.000	**€ 10.000**
Reserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering	€ 0	€ 40.000	**€ 40.000**	€ 0	€ 40.000	**€ 40.000**	€ 0	€ 40.000	**€ 40.000**	€ 0	€ 40.000	**€ 40.000**	€ 0	€ 40.000	**€ 40.000**
Reserve Website	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 0	€ 12.500	**€ 12.500**	€ 0	€ 12.500	**€ 12.500**	€ 0	€ 12.500	**€ 12.500**	€ 0	€ 12.500	**€ 12.500**
Subtotaal mutaties reserves	**€ 0**	**€ 50.000**	**€ 50.000**	**€ 0**	**€ 62.500**	**€ 62.500**	**€ 0**	**€ 62.500**	**€ 62.500**	**€ 0**	**€ 62.500**	**€ 62.500**	**€ 0**	**€ 62.500**	**€ 62.500**
Geraamde resultaat			**€ 0**			**€ 0**			**€ 0**			**€ 0**			**€ 0**

(In de saldokolommen geldt: - = nadelig en + = voordelig)

5.2 Uiteenzetting financiële positie en de toelichting

De uiteenzetting van de financiële positie bevat informatie over de balansposten in de begroting. Deze uiteenzetting moet op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording de volgende onderdelen bevatten:

a. een raming voor het begrotingsjaar van de financiële gevolgen van het bestaande en het nieuwe beleid dat in het programma is opgenomen;
b. een geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar, die ten minste de posten bevat om een het EMU-saldo te kunnen berekenen;
c. het EMU-saldo over het vorig begrotingsjaar en de berekening van het geraamde bedrag over het begrotingsjaar alsmede het jaar volgend op het begrotingsjaar.

Afzonderlijke aandacht wordt ten minste besteed aan:

d. de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
e. de investeringen, onderscheiden in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut;
f. de financiering;
g. de stand en het verloop van de reserves;
h. de stand en het verloop van de voorzieningen.

Ad a. Bestaande en nieuwe beleid

In de begroting 2026 is geen nieuw beleid opgenomen. De toelichting hierop is opgenomen in Hoofdstuk 1, programma archiefbeleid.

Ad b. en c. Geprognosticeerde begin- en eindbalans

Deze balans is opgenomen in bijlage 1.

Ad d. Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Deze informatie is opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

Ad e. Investeringen

In de programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 zijn investeringen opgenomen met betrekking tot ICT, website en inventaris. Deze informatie is opgenomen in de paragraaf 3.2 Kapitaalgoederen.

Ad f. Financiering

Deze informatie is opgenomen in de paragraaf financiering.

Ad g. en h. Reserves en voorzieningen

Het overzicht van reserves en voorzieningen voor de jaren 2026-2029 is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Geprognosticeerde begin- en eindbalans 2026-2029

	Rekening 2024		Begroting 2025		Begroting 2026		Begroting 2027		Begroting 2028		Begroting 2029	
ACTIVA												
Materiele vaste activa												
Gebouwen en terreinen	€ 5.279.000		€ 5.114.263		€ 4.941.703		€ 4.766.203		€ 4.589.941		€ 4.405.307	
Inventaris	€ 75.592		€ 70.932		€ 60.272		€ 99.613		€ 83.953		€ 68.293	
ICT	€ 70.493		€ 145.335		€ 158.801		€ 193.519		€ 163.363		€ 134.613	
Website			€ 100.000		€ 87.500		€ 75.000		€ 62.500		€ 12.500	
		€ 5.425.085		**€ 5.430.530**		**€ 5.248.277**		**€ 5.134.334**		**€ 4.899.756**		**€ 4.620.713**
Vlottende activa												
Vorderingen												
Debiteuren	€ 27.688		€ 50.000		€ 50.000		€ 50.000		€ 50.000		€ 50.000	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	€ 34.236											
Overlopende activa	€ 14.828		€ 8.000		€ 10.000		€ 10.000		€ 10.000		€ 10.000	
		€ 76.752		**€ 58.000**		**€ 60.000**		**€ 60.000**		**€ 60.000**		**€ 60.000**
Liquide middelen		**€ 2.986.588**		**€ 2.336.620**		**€ 2.122.736**		**€ 1.858.788**		**€ 1.671.693**		**€ 1.621.422**
Totaal activa		**€ 8.488.425**		**€ 7.825.150**		**€ 7.431.013**		**€ 7.053.122**		**€ 6.631.449**		**€ 6.302.135**
PASSIVA												
Eigen Vermogen												
Reserves	€ 569.869		€ 519.870		€ 457.370		€ 394.870		€ 332.370		€ 269.870	
Resultaat boekjaar	€ 67.468											
		€ 637.337		**€ 519.870**		**€ 457.370**		**€ 394.870**		**€ 332.370**		**€ 269.870**
Vreemd vermogen		**€ 331.978**		**€ 288.740**		**€ 271.154**		**€ 253.568**		**€ 235.982**		**€ 218.396**
Langlopende schulden		**€ 6.826.540**		**€ 6.542.490**		**€ 6.244.685**		**€ 5.903.098**		**€ 5.653.870**		**€ 5.472.503**
Kortlopende schulden												
Aflossingsverplichtingen langlopende schulder	€ 270.932		€ 284.051		€ 297.805		€ 341.587		€ 249.228		€ 181.367	
Crediteuren	€ 275.468		€ 70.000		€ 50.000		€ 50.000		€ 50.000		€ 50.000	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	€ 94.610		€ 100.000		€ 100.000		€ 100.000		€ 100.000		€ 100.000	
Overlopende passiva	€ 51.560		€ 20.000		€ 10.000		€ 10.000		€ 10.000		€ 10.000	
		€ 692.570		**€ 474.051**		**€ 457.805**		**€ 501.587**		**€ 409.228**		**€ 341.367**
Totaal passiva		**€ 8.488.425**		**€ 7.825.150**		**€ 7.431.013**		**€ 7.053.122**		**€ 6.631.449**		**€ 6.302.135**

Bijlage 2: Overzicht van reserves en voorzieningen 2026-2029

	Stand 31-12-2024	Mutaties 2025	Stand 31-12-2025	Mutaties 2026	Stand 31-12-2026	Mutaties 2027	Stand 31-12-2027	Mutaties 2028	Stand 31-12-2028	Mutaties 2029	Stand 31-12-2029
Voorziening/vreemd vermogen											
Voorziening Publicatiefonds	€ 27.136	-€ 1.500	€ 25.636	-€ 1.500	€ 24.136	-€ 1.500	€ 22.636	-€ 1.500	€ 21.136	-€ 1.500	€ 19.636
Voorziening Metamorfose	€ 27.496	-€ 27.496	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Voorziening Egalisatie kapitaallasten WKO	€ 277.346	-€ 14.242	€ 263.104	-€ 16.086	€ 247.018	-€ 16.086	€ 230.932	-€ 16.086	€ 214.846	-€ 16.086	€ 198.760
Totaal voorzieningen	**€ 331.978**	**-€ 43.238**	**€ 288.740**	**-€ 17.586**	**€ 271.154**	**-€ 17.586**	**€ 253.568**	**-€ 17.586**	**€ 235.982**	**-€ 17.586**	**€ 218.396**
Reserves/eigen vermogen											
Reserve Weerstandsvermogen	€ 211.000	€ 0	€ 211.000	€ 0	€ 211.000	€ 0	€ 211.000	€ 0	€ 211.000	€ 0	€ 211.000
Reserve E-depot	€ 58.021	-€ 10.000	€ 48.021	-€ 10.000	€ 38.021	-€ 10.000	€ 28.021	-€ 10.000	€ 18.021	-€ 10.000	€ 8.021
Reserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering	€ 200.848	-€ 40.000	€ 160.848	-€ 40.000	€ 120.848	-€ 40.000	€ 80.848	-€ 40.000	€ 40.848	-€ 40.000	€ 848
Reserve Website	€ 100.000	€ 0	€ 100.000	-€ 12.500	€ 87.500	-€ 12.500	€ 75.000	-€ 12.500	€ 62.500	-€ 12.500	€ 50.000
Totaal reserve	**€ 569.870**	**-€ 50.000**	**€ 519.870**	**-€ 62.500**	**€ 457.370**	**-€ 62.500**	**€ 394.870**	**-€ 62.500**	**€ 332.370**	**-€ 62.500**	**€ 269.870**

Bijlage 3: Format voor de begroting van de deelnemende gemeenten

Informatie voor deelnemende gemeenten over de effecten en de betrokkenheid hierbij van de gemeenschappelijke regeling RAR.

1. Naam	**Regionaal Archief Rivierenland**
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
3. Adres en Vestigingsplaats	J.S. de Jongplein 3, 4001 WG Tiel
4. Doelstelling en openbaar belang	Het Regionaal Archief heeft tot doel het binnen het samenwerkingsgebied vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis en vervult daartoe de volgende taken: a) de zorg voor en/of het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemers; b) het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemers voor zover deze niet zijn overgebracht; c) het beheer van in de archiefbewaarplaats uitgeplaatste archiefbescheiden van de deelnemers (indien van toepassing); d) de zorg voor en het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van instanties die niet bestuurlijk in de regeling participeren en waaraan op contractbasis diensten worden verleend, en e) het stimuleren van de lokale en de regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen, beheren en bewaren van een zo compleet mogelijke collectie relevant bronnenmateriaal op het gebied van de lokale- en regionale geschiedenis.
5. Relatie met taakveld overhead	De bijdrage aan het RAR is voor de gemeenten een last die verantwoord wordt op Taakveld 0.4 Overhead (zie paragraaf 2.4.2 Overzicht van de kosten van Overhead).
6. Deelnemende gemeenten	Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel.
7. Bestuurlijk belang	De deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen en het Dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Archief Rivierenland. Daarnaast zijn raadsleden betrokken bij de AB-vergaderingen via een BOV-constructie (beeldvormende en oordeelsvormende vergadering).
8. Financieel belang	Het aan het RAR ter beschikking gesteld bedrag is niet verhaalbaar als het RAR failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
9. Eigen Vermogen	Eigen Vermogen per 31-12-2024 : Reserves € 569.870 en een batig saldo € 67.468
10. Vreemd Vermogen	Vreemd Vermogen per 31-12-2024: € 7.816.853
11. Gemeentelijke bijdrage	Voor 2026 is de totale gemeentelijke bijdrage begroot op € 3.047.915 (zie paragraaf 2.3.3 voor de verdeling over de deelnemende gemeenten).
12. Email	info@regionaalarchiefrivierenland.nl
13. Website	www.regionaalarchiefrivierenland.nl
14. Telefoon	Telefoon 0344 - 612 230
15. Risicoprofiel	Laag

Bijlage 4: Beleidsnotitie Risicomanagement en Weerstandsvermogen

Regionaal Archief Rivierenland

Bezoekadres J.S. de Jongplein 3
4001 WG Tiel

Telefoon (0344) 612 230

E-mail info@regionaalarchiefrivierenland.nl
Website www.regionaalarchiefrivierenland.nl

Aan de Griffies van de gemeenten
Buren, Culemborg, West Betuwe, Maasdriel, Neder-Betuwe, Zaltbommel, Tiel

Datum 26 maart 2025
Ons kenmerk 1628-29304
Onderwerp Jaarverslag en jaarrekening 2024 van het Regionaal Archief Rivierenland

Geachte raadsleden, geachte collegeleden,

Bijgaand ontvangt u het jaarverslag en de jaarrekening 2024 van het Regionaal Archief Rivierenland ter zienswijze.

Het jaarverslag en de jaarrekening 2024 geven inzicht in hoe het jaar 2024 is verlopen inzake ons programmaplan als ook financieel. In het kort samengevat hebben we in 2024 wederom mooie resultaten behaald in het beheer en toezicht van het archief. Binnen alle taakgebieden zijn nagenoeg alle doelen voor 2024 behaald en zijn de resultaten per saldo binnen de financiële kaders gerealiseerd. Hierover leest u in detail meer in het verslag zelf. Hieronder treft u een korte toelichting bij het verslag.

Graag ontvangen wij uw zienswijze op ons jaarverslag en onze jaarrekening 2024 binnen de gebruikelijke termijn, zodat we de mogelijkheid hebben om de informatie te gebruiken bij het bespreken en vaststellen van het jaarverslag in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 10 juli 2025.

Wij vragen u in uw zienswijze expliciet reactie te geven op ons voorstel over de bestemming van het batig saldo in relatie tot de onvoorziene uitgave in 2025 voor de zonnepanelen. De toelichting hiervan is opgenomen in deze brief.

Verantwoordingsdocument

Het jaarverslag en de jaarrekening 2024 zijn opgesteld in ons vaste format en voldoen daarmee aan de BBV-regels (Besluit Begroting en Verantwoording).
Het verantwoordingsdocument bestaat uit twee onderdelen:

- Het jaarverslag, met daarin de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen;
- De jaarrekening, met daarin de baten en lasten, de balans en de toelichtingen.

Accountantscontrole

De jaarrekening 2024 is gecontroleerd door het accountantskantoor FSV en de goedkeurende accountantsverklaring is toegevoegd in bijlage 3 van het jaarverslag en de jaarrekening 2024.

Regionaal Archief Rivierenland

Bezoekadres J.S. de Jongplein 3
4001 WG Tiel

Telefoon (0344) 612 230

E-mail info@regionaalarchiefrivierenland.nl
Website www.regionaalarchiefrivierenland.nl

Rechtmatigheidsverantwoording

Net als vorig jaar is de rechtmatigheidsverantwoording, waarbij het Dagelijks Bestuur zelfstandig verantwoording aflegt over de rechtmatigheid, onderdeel van de jaarrekening.
In het jaarverslag is een afzonderlijk hoofdstuk opgenomen over de rechtmatigheid. In dit hoofdstuk wordt verantwoording afgelegd over de rechtmatigheid van de in deze jaarrekening opgenomen baten, lasten en balansmutaties. Hierbij wordt gesteund op de bevindingen uit de in 2024 uitgevoerde interne controles, conform het controleplan. Op basis van deze bevindingen kan worden geconcludeerd dat de gezamenlijke omvang van alle mutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen, de verantwoordingsgrens niet overschrijdt en dat er geen fouten of afwijkingen zijn die nadere toelichting behoeven. Voor een volledig beeld, zie hoofdstuk 6 van de jaarrekening.

Batig saldo

Over 2024 is een batig saldo gerealiseerd van € 67.468,-. Dit is als volgt te verklaren:

+	**Directe archiefbeheerkosten** Een positief resultaat op de directe archiefbeheerkosten. Dit resultaat is vooral te verklaren door hogere inkomsten uit archiefbeheer door extra dienstverlening.		€	**31.050,-**
+	**Personeelskosten** Een positief resultaat. Dit komt met name doordat we zo veel mogelijk intern zwangerschapsverlof en langdurig ziekteverzuim hebben opgevangen.		€	**45.491,-**
-	**Bedrijfsvoering: Huisvesting, organisatie, beheer en automatisering** Per saldo een negatief resultaat. Dit is het gevolg van een aantal incidentele baten en lasten op de post huisvesting: - de btw-suppletie van voorgaande jaren die mogelijk werd door het doorvoeren van een btw-administratie bij onze VvE, was een meevaller op de post huisvesting. - de reparatie van het dak viel tegen en de kosten waren hoger dan de reserve die hiervoor bestemd was. Deze overschrijding valt op de post huisvesting. - de kosten van elektra uit voorgaande jaren welke nog niet in rekening was gebracht als gevolg van een defecte energiemeter. De defecte meter kwam eind vorig jaar pas aan het licht.	**-/-**	€	**52.238,-**
+	**Rente** Door de verandering in rentestand zijn de inkomsten op rente hoger dan begroot voor 2024.		€	**45.095,-**
-	**Onvoorzien** Net als vorig jaar zijn uit de kosten voor externe ondersteuning bij de wijziging van de Wet GR opgenomen onder de post onvoorzien. Deze kosten waren ook in 2024 niet voorzien in de begroting. Deze kosten geven een overschrijding op de post onvoorzien.	**-/-**	€	**1.930,-**
			€	**67.468,-**

Regionaal Archief Rivierenland

Bezoekadres J.S. de Jongplein 3
4001 WG Tiel

Telefoon (0344) 612 230

E-mail info@regionaalarchiefrivierenland.nl
Website www.regionaalarchiefrivierenland.nl

Deze hiervoor genoemde zaken, met uitzondering van de aanvullende dienstverlening in archiefbeheer, zijn tijdelijke financiële mee- en tegenvallers en incidenteel van aard.

Bestemming van batig saldo

Zoals gebruikelijk en op nadrukkelijk verzoek van het bestuur is de bestemming van het saldo vooralsnog niet in de jaarrekening verwerkt. Wel wordt voorgesteld om het batig saldo van € 67.468 uit te keren aan de deelnemende gemeenten naar rato van het aantal inwoners overeenkomstig de opstelling van de begroting 2024.

Gemeente	Inwoners	Teruggave
Buren	27.725	€ 7.973
Culemborg	29.729	€ 8.550
Maasdriel	26.020	€ 7.483
Neder-Betuwe	25.448	€ 7.319
Tiel	42.604	€ 12.253
West Betuwe	52.720	€ 15.162
Zaltbommel	30.349	€ 8.728
Totaal	**234.595**	**€ 67.468**

Onvoorziene uitgave 2025

Ondertussen is het jaar 2025 volop in gang en voorzien wij een financieel punt van aandacht ontstaan bij de uitgave voor de realisatie van zonnepanelen. Bij de verdere uitwerking van het plan voor zonnepanelen is gebleken dat extra aanpassingen nodig zijn. Dit betreft aanpassingen aan de bliksem- en valbeveiliging, evenals de aansluiting en koppeling van de zonnepanelen op de gebouwinstallatie in de reeds aanwezige technische ruimten.

Dankzij deze extra aanpassingen wordt een groter dakoppervlak geschikt voor zonnepanelen, wat leidt tot een hogere energieopbrengst. Aangezien we alle opgewekte energie direct gebruiken en niets gaan terug leveren aan het net, is dit een slimme investering die zich snel terugverdient. Zowel Thius als het RAR steunen dit plan, maar het vraagt een aanvullende investering van circa € 25.000,- per partij. Gezien de huidige energieprijzen en het verbruik zal de totale investering zich echter al binnen vier jaar terugverdienen.

Onze begroting voor 2025 biedt, als gevolg van doorgevoerde bezuinigingen, weinig ruimte voor onvoorziene uitgaven zoals deze. Daarom zal in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 10 juli 2025 een voorstel worden gedaan, waarin we het Algemeen Bestuur vragen om een deel van het batig saldo, zijnde € 25.000,- niet uit te keren aan de deelnemende gemeenten, maar te reserveren voor de bekostiging van de realisatie van zonnepanelen in 2025. Hiermee wordt voorkomen dat er een begrotingstekort is in 2025.

Regionaal Archief Rivierenland

Bezoekadres J.S. de Jongplein 3
4001 WG Tiel

Telefoon (0344) 612 230

E-mail info@regionaalarchiefrivierenland.nl
Website www.regionaalarchiefrivierenland.nl

Het resterende bedrag, zijnde € 42.468, zal vervolgens naar rato van het aantal inwoners worden uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten, conform de opstelling van de begroting 2024.

Als hiervoor wordt gekozen, zal de verdeling van de teruggaven er als volgt uitzien:

Gemeente	Inwoners	Teruggave
Buren	27.725	€ 5.018
Culemborg	29.729	€ 5.382
Maasdriel	26.020	€ 4.710
Neder-Betuwe	25.448	€ 4.607
Tiel	42.604	€ 7.713
West Betuwe	52.720	€ 9.544
Zaltbommel	30.349	€ 5.494
Totaal	**234.595**	**€ 42.468**

Wij nemen aan u met dit schrijven voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens Dagelijks Bestuur Regionaal Archief Rivierenland

Ella Kok-Majewska MBA
Directeur/Streekarchivaris

Bijlage:

- Jaarverslag en jaarrekening 2024 Regionaal Archief Rivierenland

Regionaal Archief Rivierenland

Jaarverslag & Jaarrekening

2024

Datum	10-03-2025
Ons kenmerk	1628-28988
Versiebeheer/status	Ter bespreking in het DB 24-03-2025 en ter vaststelling in het AB van 10-07-2025
Contact	info@rarivierenland.nl

BESLUIT JAARVERSLAG EN JAARREKEKING 2024

Het Algemeen Bestuur,

gelet op artikel 24 van de Gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland,

beslult:

1. het jaarverslag en de jaarrekening 2024 vast te stellen en
2. met in achtneming hiervan, het positieve resultaat 2024 van € 67.468, - uit te keren aan de deelnemende gemeenten naar rato van het aantal inwoners overeenkomstig de opstelling van de begroting 2024.

Gemeente	Inwoners	Teruggave
Buren	27.725	€ 7.973
Culemborg	29.729	€ 8.550
Maasdriel	26.020	€ 7.483
Neder-Betuwe	25.448	€ 7.319
Tiel	42.604	€ 12.253
West Betuwe	52.720	€ 15.162
Zaltbommel	30.349	€ 8.728
Totaal	**234.595**	**€ 67.468**

Aldus besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 10 juli 2025.

R. van Stappershoef
Voorzitter

E. Kok-Majewska
Secretaris

MANAGEMENTSAMENVATTING

In 2024 hebben we wederom mooie resultaten behaald in het beheer en toezicht van het archief. Hierover leest u verderop in dit verslag meer in detail. Bijgaand een kort resumé.

Binnen alle taakgebieden zijn nagenoeg alle doelen voor 2024 behaald. Vele meters archiefwerk zijn verzet in 2024! Vermeldenswaardig is zeker de groei in ons vrijwilligersbestand. Inmiddels hebben we 53 vrijwilligers bij het RAR die bijdragen leveren aan diverse werkzaamheden: indexeren en transcriberen, ordenen en ompakken, beschrijven, digitaliseren, acquireren en ondersteunen bij educatieve en representatieve taken.
Een grote mijlpaal in 2024 was het daadwerkelijke aanvang van werkzaamheden om 5 legacy systemen van de (voormalige)gemeenten Tiel, Buren en West Betuwe op het e-depot van het RAR aan te sluiten. Het was ook het jaar van uitvoeren van afspraken rondom toezicht en beheer van archieven volgens de afgesloten dienstverleningsovereenkomsten met de grote GR-en in de regio. Belangrijk te melden is ook het feit dat we alle SoD (Scanning on demand) verzoeken in 2024 intern konden verzorgen. Dat scheelt niet alleen geld, maar vooral ook tijd in de dienstverlening naar gemeenten en burgers.
In 2024 hebben we een bijzonder goed bezochte Open dag mogen beleven met meer dan 400 bezoekers die kennis konden maken met het RAR. En niet onbelangrijk, we hebben in 2024 onze (digitale)zichtbaarheid weer weten te vergroten en zijn we nog altijd een cruciale partner bij erfgoedinitiatieven en erfgoededucatie in de regio.
Op onze website is het publieke jaarverslag te vinden, waarin vele initiatieven en cijfers te vinden zijn.

Al met al was 2024 een zeer succesvol jaar voor het RAR.

Ook financieel was het een prima jaar, want alle hierboven genoemde resultaten hebben we kunnen realiseren binnen de financiële kaders. We realiseren in 2024 een positief resultaat van € 67.468, -. Net als in 2023 hebben we hogere baten gerealiseerd dankzij aanvullende dienstverlening in archiefbeheer en toezichtstaken voor de GR-en en het Waterschap. Ook op de posten personeelskosten en rente is het saldo positief. Dit tegenover de tegenvaller op de post huisvesting. Hier waren hogere lasten als gevolg van een tegenvallende reparatie van het dak en een defecte energiemeter. Desondanks resulteerde dit tezamen in een positief resultaat.

De financiële paragrafen laten cijfers en kengetallen zien, waaruit blijkt dat de financiële positie van het Regionaal Archief Rivierenland zich binnen de gestelde kaders en normen begeeft. En in de paragraaf bedrijfsvoering en de rechtmatigheidsverantwoording kunt u meer lezen over de rechtmatigheid van de in deze jaarrekening opgenomen baten, lasten en balansmutaties.

INHOUDSOPGAVE

BESLUIT JAARVERSLAG EN JAARREKEKING 2024 3

MANAGEMENTSAMENVATTING 4

INHOUDSOPGAVE 5

1 Inleiding 7

1.1 Leeswijzer 7

1.2 Kaders 7

1.3 Deelnemende Gemeenten 8

1.4 Samenstelling Bestuur 8

2 Programmaverantwoording 10

2.1 Doelstellingen en missie van het Regionaal Archief Rivierenland 10

2.1.1 Doelstellingen 10

2.1.2 Missie 10

2.2 Realisatie archiefprogramma 11

2.2.1 Taakgebieden 11

2.2.2 Resultaten per taakgebied voor 2024 12

2.3 Wat heeft het gekost? 21

2.3.1 Baten en lasten over 2024 21

2.3.2 Algemene dekkingsmiddel en onvoorzien 22

2.3.3 Overzicht van de kosten van overhead 23

2.3.4 Vennootschapsbelasting 23

2.3.5 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi)publieke sector (WNT) 23

2.3.6 Overige verplichte toelichting 25

2.3.7 Controleverklaring 25

3 Paragrafen 26

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 26

3.1.1 Weerstandsvermogen 26

3.1.2 Kengetallen 28

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen 29

3.2.1 Afschrijving 29

3.2.2 Onderhoudsplan en kosten van onderhoud 29

3.3 Financiering 29

3.3.1 Geldleningen 29

3.3.2 Rentelasten, renteresultaat en toerekening van rente 29

3.3.3 Kapitaallasten 30

3.3.4 EMU-saldo 30

3.3.5 Financieringspositie 30
3.3.6 Renterisico leningen 31
3.4 Bedrijfsvoering 31
3.4.1 Financiële rechtmatigheid 31
3.4.2 Interne controle op de financiële bedrijfsvoering 33
3.4.3 Ontwikkelingen formatie en personeelskosten 33
3.4.4 Ziekteverzuim 33
3.4.5 Ziektevervanging 33
3.4.6 Inhuur personeel 34
3.4.7 Werkzaak 34
3.4.8 Jaarlijks terugkerende arbeidskosten 34
4 Baten en Lasten 2024 36
4.1 Overzicht van de baten en lasten 2024 36
4.2 Toelichting op de baten en lasten over 2024 36
5 Balans 38
5.1 Balans op 31 december 2024 38
5.2 Toelichting balans 31 december 2024 39
5.2.1 Vaste activa 39
5.2.2 Vlottende activa 39
5.2.3 Vaste passiva 40
5.2.4 Vlottende passiva 42
5.3 Grondslagen voor waardering 42
5.3.1 Materiële vaste activa 42
5.3.2 Vorderingen en overlopende activa 43
5.3.3 Liquide middelen 43
5.3.4 Langlopende schulden 43
5.3.5 Kortlopende schulden 43
6 Rechtmatigheidsverantwoording 44
6.1 Bevindingen 44
BIJLAGEN 45

1 Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening 2024 van het Regionaal Archief Rivierenland (RAR). Deze jaarstukken hebben dezelfde opzet als in het voorgaande jaar.

In 2024 is de Gemeenschappelijke Regeling van het RAR in overeenstemming gebracht met de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR). Deze wetswijziging heeft als doel de democratische legitimatie van samenwerkingsverbanden tussen lokale overheden te versterken. Op 10 juli 2024 is de gewijzigde ***Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Archief Rivierenland*** van kracht verklaard, en onze organisatie en werkwijze zijn hierop aangepast. Naast deze wijziging hebben zich geen andere aanpassingen voorgedaan als gevolg van de herziene regelgeving voor gemeenschappelijke regelingen. Er hebben in 2024 geen begrotingswijzigingen plaatsgevonden.

Hieronder wordt kort toegelicht hoe dit document is opgebouwd en waar u welke informatie kunt vinden. Daarnaast worden de kaders geschetst waarbinnen dit jaarverslag en de jaarrekening zijn opgesteld, evenals een overzicht van de deelnemende gemeenten en de samenstelling van het bestuur.

1.1 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 en 3 vormen samen het Jaarverslag 2024.
In hoofdstuk 2 wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van het Programma Archiefbeleid 2024, zoals vastgesteld in de programmabegroting 2024. Hierin worden de volgende aspecten nader toegelicht:

- wat waren de doelstellingen;
- wat is er gerealiseerd;
- wat waren de kosten daarvan.

Alle taakgebieden van het Regionaal Archief Rivierenland komen hierin aan bod.

Hoofdstuk 3 onderbouwt het jaarverslag met relevante financiële informatie. Dit hoofdstuk bevat de verplichte paragrafen volgens de begrotingsregels (BBV), namelijk: weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud van kapitaalgoederen, financiering en bedrijfsvoering.

Hoofdstuk 4, 5 en 6 omvatten samen de jaarrekening 2024. Hoofdstuk 4 gaat over de Baten & Lasten over 2024, hoofdstuk 5 geeft inzicht in de Balans per 31 december 2024 en in hoofdstuk 6 is de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen.

1.2 Kaders

Het jaarverslag en de jaarrekening zijn opgesteld op basis van het normenkader wat is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 23 november 2023. Het omvat de volgende interne en externe wet- en regelgeving:

- Europese en nationale aanbestedingsregels
- Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
- Gemeentewet (GW)
- Ambtenarenwet
- Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR)
- Archiefwet
- Fiscale wetgeving
- Btw-wetgeving
- Sociale verzekeringswetten

- Wet financiering decentrale overheden (FIDO)
- Wet normering topinkomens (WNT)
- Besluit begroting en verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV)
- Besluit accountantscontrole decentrale overheden
- CAO SGO
- Gemeenschappelijke regeling (GR) Regionaal Archief Rivierenland
- Mandaatregeling directeur
- Financiële verordening RAR 2023 inclusief het addendum[1]
- het "Beleidsplan Regionaal Archief Rivierenland 2022-2025"
- de programma begroting van het Regionaal Archief Rivierenland 2024

1.3 Deelnemende Gemeenten

De deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland per 1 januari 2024 zijn: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel.

1.4 Samenstelling Bestuur

Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland bestaat op 31 december 2024 uit:

Dagelijks Bestuur

R. van Stappershoef	gemeente West Betuwe, voorzitter
D. Bijvoet-de Wit	gemeente Culemborg
K.A. Maier	gemeente Buren
E. Kok-Majewska	directeur/streekarchivaris, secretaris

Algemeen bestuur

R. van Stappershoef	gemeente West Betuwe, voorzitter
D. Bijvoet-de Wit	gemeente Culemborg
K.A. Maier	gemeente Buren
M.A. Klein	gemeente Neder-Betuwe
R. Dijkstra	gemeente Tiel
W. de Graaff	gemeente Zaltbommel
A.A.M.J. Walraven	gemeente Maasdriel
E. Kok-Majewska	directeur/streekarchivaris, secretaris

[1] Vastgesteld door het Algemeen Bestuur in de vergadering van 21 november 2024.

Jaarverslag 2024

In dit deel:

- Hoofdstuk 2: Programmaverantwoording
- Hoofdstuk 3: Paragrafen

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MAY 2025
ACCOUNTANTS + ADVISEURS

2 Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk wordt verslag gedaan van de behaalde resultaten, de wijze waarop deze zijn bereikt en de verantwoording van de baten en lasten. Deze verantwoording is in lijn met het bepaalde in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Het hoofdstuk is als volgt opgebouwd:
- Doelstellingen en missie;
- Realisatie programma;
- Wat heeft het gekost?

2.1 Doelstellingen en missie van het Regionaal Archief Rivierenland

2.1.1 Doelstellingen

Art. 3GR RAR
Het Regionaal Archief heeft tot doel het binnen het samenwerkingsgebied vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis en vervult daartoe de volgende taken:

a) de zorg voor en/of het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemers;
b) het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemers voor zover deze niet zijn overgebracht;
c) het beheer van in de archiefbewaarplaats uitgeplaatste archiefbescheiden van de deelnemers (indien van toepassing);
d) de zorg voor en het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van instanties die niet bestuurlijk in de regeling participeren en waaraan op contractbasis diensten worden verleend, en
e) het stimuleren van de lokale en de regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen, beheren en bewaren van een zo compleet mogelijke collectie relevant bronnenmateriaal op het gebied van de lokale- en regionale geschiedenis.

2.1.2 Missie

Het Regionaal Archief Rivierenland is een professionele en toekomstgerichte archiefdienstverlener voor het Rivierengebied. Klantgerichtheid en zorgvuldigheid staan centraal in de dienstverlening aan zowel burgers als overheden. Daarnaast onderkent het RAR de meerwaarde van samenwerkingsverbanden en stimuleert het actief het gebruik van bronnen en de daarin vervatte informatie.
De kerntaken van het RAR zijn:
- Het aanbieden van historische informatie en/of belevingskansen aan een zo breed mogelijk publiek op de voor hen meest geschikte manier.
- Als professionele collectiebeheerder archieven en collecties verwerven, bewaren, toegankelijk maken en gebruik ervan stimuleren.

Om deze collecties op optimale wijze te beheren en beschikbaar te stellen, werkt het RAR volgens drie kernwaarden: *Betrouwbaar, Betrokken en Bekwaam.*

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MAART 2025
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

2.2 Realisatie archiefprogramma

2.2.1 Taakgebieden

Het RAR loopt al enkele jaren voorop binnen het Nederlandse landschap van regionale archiefdiensten. Het kwaliteitsniveau van de ruim 30 medewerkers is hoog. Daarnaast investeert het RAR jaarlijks in het bijhouden, verdiepen en verbeteren van kennis, met name op digitaal gebied, wat essentieel is in het snel veranderende informatielandschap.

Het RAR biedt een brede dienstverlening aan, waarvan de burgers de vruchten plukken:

- Professioneel archiefbeheer,
- Studiezaaldienstverlening,
- Uitstekende depotfaciliteiten,
- Inspectie,
- Advisering, kennisoverdracht en begeleiding bij o.a. procesverbetering, e-depot, MDTO, webarchivering,
- Digitale dienstverlening, beeldbank en S-o-D (Scanning on Demand),
- Educatieprogramma's en tentoonstellingen (ruimte),
- Stageplaatsen,
- Promotie van de regionale historie op internet (o.a. via Google Grants programma, YouTube en sociale media) en in de (landelijke) media,
- Vergaderfaciliteiten voor overheden en gelieerde organisaties,
- Extra projecten en ondersteuning.

Om het beleid te kunnen opstellen en uitvoeren, is de organisatie van het Regionaal Archief Rivierenland ingedeeld in de volgende taakgebieden:

1. Ontsluiting papieren erfgoed
2. Digitale ontwikkeling
3. Inspectie
4. Dienstverlening

Taakgebieden	Hoofdprocessen	Beleidsplan	Gemeenschappelijke Regeling RAR, artikel 3
1. Ontsluiting papieren erfgoed	Verwerven Bewerken Inventariseren Conserveren Acquisitie	Ontsluiting	• Beheer • Zorg en beheer • Stimuleren regionale geschiedbeoefening • Aanleggen, beheer en bewaren van relevant bronmateriaal
2. Digitale ontwikkeling	Digitaliseren en Adviseren	Digitalisering Collectie, e-depot, advisering aan gemeenten en GR-en	• Beheer • Zorg en beheer • Stimuleren regionale geschiedbeoefening
3. Inspectie	Inspecteren	Inspectie	• Toezicht op het beheer
4. Dienstverlening	Gebruiken Leren en beleven Beschikbaarstelling	Erfgoedgebruik	• Stimuleren regionale geschiedbeoefening

Tabel 1 Taakgebieden RAR

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 JUNI 2025
ACCOUNTANTS + ADVISEURS

2.2.2 Resultaten per taakgebied voor 2024

Hieronder leest u meer over de bereikte resultaten per taakgebied/cluster van het jaar 2024.

Taakgebieden en prioriteiten jaarrekening 2024

1. Archieven en collectie beheer

Onder dit cluster valt zowel de verwerving, de materiële verzorging en conservering, het archief- en collectiebeheer als het systematisch beschrijven van de historische bronnen. Dit zodat ze voor het publiek beschikbaar zijn en de documenten optimaal behouden kunnen blijven.

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied Ontsluiting Papieren Erfgoed voor 2024 gerealiseerd:

- Preventie en controle
- Depotbeheer
- Duurzaam (her)verpakken van 381 meter archiefmateriaal (duurzaam verpakken in zuurvrij omslagen en dozen, etikettering en standplaatsregistratie voorkomt niet alleen schade aan de archiefstukken, maar draagt ook bij aan het snel kunnen vinden van de stukken voor studiezaal of scanning-on-demand).
- Conserveren van 64 meter archiefstukken, zodat deze erfgoedveilig kunnen worden geraadpleegd op de studiezaal of gedigitaliseerd.
- Restaureren van archiefstukken met schade, o.a. stukken uit de volgende archieven:
    - 1514 (Hoge) gerechtsbanken van Zoelen en Kesteren 1467 – 1811
    - 1512 Archief van de gerechtsbank van het graafschap Buren 1560 – 1811
    - 2248 Hoge gerechtsbank Tuil 1494 – 1811
    - 2136 Dorpsbestuur Buurmalsen en Tricht 1594 – 1811
    - 2500 Stadsbestuur van Asperen (1519 – 1813) en gedeponeerd archief Hervormde
    - gemeente Asperen (1588-1782), 1519-1813
    - 2208 Archief van het Kadaster van de gemeente Beesd 1832 – 1970
    - 2144 Gemeentebestuur Beesd 1811 – 1977
    - 1517 Gerechtsbank graafschap Culemborg en Kamer van justitie van de grafelijke Raad 1440 – 1811
    - 3184 (Hoge) gerechtsbank van Driel in het ambt Bommeler- en Tielerwaard 1513-1811
    - 0049 Archief van het gemeentebestuur van Wadenoijen 1818 – 1956
    - Enkele meters werden gegammastraald vanwege aanwezigheid van schimmel.
    - Digitaliseringsklaar maken van recent verworven oudere delen van de Zakengids Tiel
- Schade-inventarisatie van 244 meterarchiefmateriaal (materiele staat en eventuele schade in kaart brengen).
- Materiele en inhoudelijke ondersteuning bij digitalisering en SOD voor gemeenten en particulieren.
- Materiele en inhoudelijke ondersteuning bij projecten.
- Doorloop van enkele projecten van 2023 naar 2024, zoals het verpakken en bergen van groot formaten.

Qua archiefontsluiting realiseerden we in 2024 de volgende producten:

- 378 strekkende meters archief is ontsloten. Daarnaast ontsloten we 15 archieven in 2024 zonder enige vorm van toegang (nultoegangen), waarmee in totaal nu 141 van de 237 nultoegangen zijn weggewerkt.
- Voorbeelden van (verbeterde) inventarisaties zijn:
    - 697 Weeshuis Buren als voogdijinstelling 1951-1986

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MAART 2025
ASV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

- 761 Architect Wijma 1968-1988
- 765 Gemeentebestuur Beusichem, aanvulling en herordening dossiers 1946-1978
- 786 Afdeling Lienden-Ingen-Ommeren van het Groene Kruis 1940-1995
- 802 Gemeentebestuur Lienden, aanvulling 1811-1928
- 1179 Architect Van der Rijt 1973-1995
- 1263 Vrouwen van Nu afdeling Buren 1947-2014
- 1264 Begrafenisvereniging Beusichem, Zoelmond 1953-1968
- 1533 Gemeentebestuur Maurik, aanvulling en vernietigbare bestanden 1976-1992
- 1677 Gemeentebestuur Maurik, aanvulling 1976-1992
- 1776 Familie Bulten van Mourik 1913-1989
- 866 Comité Zomerfeesten Culemborg 1936-1986
- 883 Gemeentepolitie Culemborg, gemeentepolitie (vreemdelingen) 1948-1993
- 1203 Commissie voor gemeentelijke Industrieschool, herhalingsschool e.a. 1854-1932
- 1549 Stichting E.V.A. Lanxmeer te Culemborg (eerste helft) 1993-2017
- 3123 Dorp Heerewaarden, aanvulling 1687-1810
- 3202 Gemeentebestuur Heerewaarden 1938-1998
- 3207 Gemeentebestuur Maasdriel 1945-1998
- 1658 Bouwvergunningen Dodewaard 1945-2001
- 942 Binnenlandse strijdkrachten Kesteren 1945
- 1485 Gemeentebestuur Kesteren 1980-2002
- 1659 Bouwvergunningen Echteld 1945-2001
- 1661 Bouwvergunningen Neder-Betuwe 2002-2010
- 52 NV Stoomtram Tiel-Buren-Culemborg 1902-1920
- 988 Stichting Functiegericht Trainingscentrum Maatwerk Rivierenland 1990-1994
- 1575 Losse aanwinsten 1880-1951
- 1793 Dossiers beheer en verwerving toegangen RAR (moederdossiers) 1962-2017
- Divers Vertrouwenscommissies Burgemeestersbenoemingen 1997-2019
- 1 Stadsbestuur Tiel 1361-1813
- 7 Gemeentebestuur Tiel, grote tekeningen uit ingekomen stukken 1896-1912
- 14 Bank van Lening Tiel 1871-1885
- 118 Consultatiebureau TBC bestrijding 1950-1976
- 119 D. van Lookeren Campagne te Tiel 1871-1881
- 218 Hervormde gemeente Tiel 1602-2010
- 258 Gemeentepolitie Tiel, onderdeel gemeentepolitie (vreemdelingen) 1992-1994
- 271 Archief P. Verhoeks als directeur van ETAO en opvolger BSM 1945-1976
- 313 Nederlandse Christelijke Vrouwenbond (NCVB) afdeling Tiel 1945-1981
- 402 Gemeentebestuur Tiel 1945-1975
- 411 Historische werkgroep Tiel 1988-2013
- 1250 Gezinsverzorging Hervormde en gereformeerde diaconieën Tiel 1959-1976
- 1307 Kunstenaarsvereniging De Werkplek 1995-2007
- 1391 Architect Wierda 1946-1994
- 1577 Gemeentebestuur Tiel 1995-2004
- 1608 Gemeentebestuur Tiel, milieuvergunningen 1946-2010
- 1608 Milieuvergunningen Tiel 1946-2008

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
21 MAART 2025
PSV
ACCOUNTANTS • ADVISEURS

- 1725 Bouwtekeningen Tiel, originele exemplaren 1946-2013
- 124/1372 Philatelistenclub/ documentatie Kers 1942-1999
- 234 Zuiveringschap Rivierenland 1971-2001
- 326 Polder Asch, aanvulling 1838-1955
- 328 Polder Buurmalsen, aanvulling 1838-1955
- 331 Polder Tricht, aanvulling 1838-1955
- 438 Polderdistrict Buren 1931-1955
- 480 Polderdistrict Lek en Linge, aanvulling kaartmateriaal 1955-1980
- 1271 Fotocollectie Waterschap Rivierenland 1980-2002
- 1285 Dorpspolder Rumpt 1838-1955
- 1287 Dorpspolder Tuil 1838-1955
- 1288 Dorpspolder Varik 1838-1955
- 656 Collectie R. van Ooijen 1754-1997
- 741 Chamotte Unie 1919-1982
- 1364 Stichting Ambulancevereniging West Betuwe 1982-2005
- 1449 Bouwvergunningen Neerijnen 1978-2005
- 1449 Bouwvergunningen Neerijnen 1978-2005
- 1500 Gemeentebestuur Neerijnen, woningkaarten 1939-1993
- 1500 gemeentebestuur Neerijnen, milieuvergunningen 1978-2005
- 1520 Notarissen te Rumpt 1811-1935
- 1522 Notarissen te Waardenburg 1811-1935
- 1799 Verzameling documentatie Showcorps Pr. Marijke Geldermalsen 1973-1994



Foto RAR: Vrijwilliger aan het werk bij het maken van transcripties

- 2140 Gemeente Waardenburg 1811-1920
- 2145 Gemeentebestuur Dell 1811-1977
- 2250 Bouwvergunningen Geldermalsen 1978-2013
- 2502 Gemeente Asperen, aanvulling kadaster 1832-1971
- 2507 Gemeente Herwijnen, aanvulling 1811-1936
- 2507 Gemeente Herwijnen, huwelijkse bijlagen 1811-1920
- 2509 Gemeente Herwijnen, aanvulling 1937-1986
- 2513 Gemeente Heukelum, huwelijkse bijlagen 1811-1920
- 2516 kadaster Heukelum 1939-1986
- 2604 Gemeentebestuur Neerijnen 2006-2013
- 2614 Omgevingsvergunningen Lingewaal 2010-2018
- 2513/2514 woningkaarten Heukelum 1939-1993
- 1575 Dossier Kamp Neerijnen 1945-1953

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MAART 2025
RSV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

- 3499 Dienstarchief Streekarchief Bommelerwaard, 1980-2014
- 3018 Gemeentebestuur Zaltbommel, aanvulling 1929-1960
- 3204 Gemeentebestuur Zaltbommel, aanvulling 1961-1979
- 3210 Gemeentebestuur Zaltbommel, gemeentepolitie (vreemdelingen) 1980-1998

- De beschrijvingen van 18.562 vergunningen in de database bouw- en milieuvergunningen werden in 2024 verbeterd. O.a. uit de volgende bestanden:
  - 1672 Bouwvergunningen Culemborg 1999-2013
  - 7 Bouwvergunningen Tiel 1897-1912
  - 1608 Milieuvergunningen Tiel 1946-2010
  - 1667 Digitale bouwvergunningen Tiel 1945-2013
  - 1725 Bouwvergunningen Tiel 1945-2013
  - 2145 Gemeentebestuur Deil 1811-1945
  - 1449 Bouwvergunningen Neerijnen 1978-2005
  - 2250 Bouwvergunningen Geldermalsen 1978-2013
  - 1666 keurvergunningen Betuwe 1982-2000

Indexering:

- Totaal werden 131.730 namen aan de database toegevoegd. Veelal werk van onze vrijwilligers!
- Binnen de transcriptiemodule zin er ca. 60 pagina's uit charters, privilege boeken en resoluties getranscribeerd. Veelal werk van onze vrijwilligers!
- Het project voor het beschrijven van de straatnaamgeschiedenis binnen de kernen van de aangesloten gemeenten in het gebied is dit jaar afgerond met beschrijving van meer dan 5000 straten.
- Verdere ontsluiting van bibliotheek- en atlascollecties. In het bijzonder de documentatiecollecties
- Afronden kaartenproject
- Acquisitie atlasmateriaal en particuliere archieven en verwerking daarvan, ca. 76 meter, waaronder bv. archief met betrekking tot innovatieve wijk Eva-Lanxmeer
- Continueren van de inzet en begeleiding van vrijwilligers voor secundaire ontsluiting. Eind 2024 waren er 53 vrijwilligers werkzaam bij het RAR.
- Ca. 400 voorwerpen in de voorwerpencollectie zijn beschreven, materieel verzorgd, gefotografeerd en indien nodig verpakt.
- Opschonen affichecollectie Buren 755 affiches zijn beschreven en verpakt. Ze zijn ook grotendeels gedigitaliseerd
- In het verslagjaar tekenden we een convenant met het Flipje en Streekmuseum Tiel, Het Elisabeth Weeshuis en Stadskasteel Zaltbommel over ons verzamelbeleid en onze samenwerking.
- Door overbrenging, acquisitie, bewerken en afvoeren van archiefbescheiden is de actuele bezetting van de depots als volgt:
  - Totale beschikbare ruimte: 20173 meter
  - Totale gebruikte ruimte: 15537 meter
  - Totale lege ruimte: 4635 meter

Afwijking van de doelen voor 2024 binnen het taakgebied Ontsluiting Papieren Erfgoed:

- In verband met langdurige ziek en vervanging binnen eigen gelederen zijn enkele inventarisatie projecten niet of deels uitgevoerd. Deze worden in 2025 alsnog uitgevoerd.
- Enkele andere zijn juist naar voren geschoven wegens vraag en projectmatig werken

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MRT 2025



Foto RAR: *Ondertekening van het verzamel- en samenwerkingsovereenkomst met erfgoedorganisaties*

2. Digitale ontwikkeling

Dit taakgebied omvat zowel digitalisering als advisering. Digitalisering omvat alle werkzaamheden die nodig zijn om bronnen op de juiste wijze permanent digitaal beschikbaar te maken. Advisering is erop gericht gemeenten, het waterschap en de gemeenschappelijke regelingen te ondersteunen bij het verbeteren van de kwaliteit van het archief- en informatiebeheer.

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn in 2024 binnen het taakgebied digitalisering en advisering gerealiseerd:

Digitalisering:

- S-o-D gemeenten en particulieren (ca. 340.000 pagina's gedigitaliseerd)
- Onderzoek mogelijkheid S-o-D gemeenten intern te verwerken i.p.v. uitbesteden is gedaan met als resultaat dat alle verzoeken intern verwerkt worden.
- Verdere digitalisering van het kernbestand (vooral besluiten en notulen van colleges van Burgemeesters & Wethouders van gemeenten Buren, Lienden, Maurik, Maasdriel, Hedel, Heerewaarden, Rossum, Zaltbommel, Brakel, Asperen, Herwijnen, Spijk, Heukelum en Vuren).
- Digitalisering aanvulling charters (enkele honderden charters uit het archief van de gemeente Tiel en het voormalig Weeshuis te Tiel zijn gedigitaliseerde n beschikbaar gekomen)
- Digitalisering notarieel archief Culemborg voor 1811. De repertoria van voor 1811 zijn gedigitaliseerd. De notariële stukken/akten worden eerst door Beheer & Behoud



Foto RAR: Één jaar aan scanning on demand verzoeken

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MAART 2025
FSV
ACCOUNTANTS & ADVISEURS

gecontroleerd voor dat digitalisering kan beginnen. De eerste ca. 1 meter is bekeken en behandeld. De digitalisering kan in 2025 starten.

- Alle bewaard gebleven patentregisters (belasting op bedrijfsuitvoering) van alle (voormalige) gemeenten zijn gedigitaliseerd.
- Aansluitend op de afronding van de inventarisatie van het archief van de Chamotte Unie te Geldermalsen 1919-1991 zijn alle jaarverslagen van het bedrijf gedigitaliseerd.
- In de beeldbank zijn enkele bijzondere fotoalbums opgenomen met foto's uit de jaren van de wederopbouw 1945-1955.
- Ca.100 geluidsdragers en enkele analoge 8 mm films in november opgehaald om te worden gedigitaliseerd. Ook deze bestanden komen, voor zover het auteursrecht dat toelaat in het eerste kwartaal van 2025 beschikbaar.
- De historische tijdschriften Asperensche Courant 1980-2021 en Drielse Vertellingen 1984-2022 zijn gedigitaliseerd.
- In 2024 is een belangrijke aanvulling van het audiovisueel materiaal gedigitaliseerd van een honderdtal films en geluidsdragers (LP, single, cassette en tapes). Verder foto's uit de wederopbouwjaren (T0646 en 1425) en de gehele foto en glasnegatievencollectie Murman (T2261).
- Nieuw verwerkte kaarten, tekeningen en prenten werden direct gedigitaliseerd.
- In 2024 heeft het RAR een flinke aanvulling ontvangen op de collectie foto's van de Tielse fotograaf Jan Bouwhuis. Om en nabij de 200.000 opnamen uit de periode 2014-2023. Het RAR heeft het auteursrecht van deze foto's. Het bestand moet echter nog bewerkt worden in zal medio 2025 pas beschikbaar komen.
- In 2024 is het RAR lid geworden van de coöperatie READ-Coöp, de organisatie achter het programma Transkribus. Met behulp van Ai kan Transkribus oude handschriften lezen en omzetten naar hedendaags schrift. In 2025 gaat het RAR een project opstarten.
- Er zijn ca. 20 website geharvest en verwerkt in e-depot. Eerste website was van VVBeesd.nl

Projecten:

- Verbeterplan MAIS-Flexis
- Vervolgproject AVG in MAIS-Flexis
- Voorbereiding nieuwe website

Advisering:

- Een kennisdag gehouden in het gemeentehuis van Neder-Betuwe in april 2024;
- Reguliere advies overleggen met de contactorganisaties BVEB en de BvoWB;
- Periodieke afstemming met het Waterschap, inclusief advisering over hun Verseon migratieplan
- Er is over diverse onderwerpen geadviseerd aan onze klantorganisaties;
- Er is een kennisnotitie opgeleverd over het kwaliteitssysteem;
- Er zijn tests uitgevoerd met het importeren van verschillende soorten digitale informatie in het e-depot, waaronder websites en videotulen;
- Het RAR werkt samen met andere archiefdiensten aan het opstellen van een standard voor metadataschema voor het opslaan van videotulen, gebaseerd op de VNG's ORI schema (openraadsinformatie)
- MDTO is omarmd als uitwisselstandaard voor digitale informatie, zowel in woord (advies) als in daad (migratietraject);
- Vernietiging is technisch en procedureel ingericht in het e-depot.
- Het vormgeven en in samenwerking met webbouwer Omines ontwikkelen van een gemeenteviewer (loopt nog tot in 2025);
- Werkgroep MAIS-Flexis overleggen;

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MAA 2025
FBV
ACCOUNTANTS+ADVISEURS

- Het opzetten en ontwikkelen van het processenhandboek van het RAR. Dit werd afgerond met een kwaliteitsweek in november;
- Het werken aan het migratietraject van 5 DMS'en van BvoWB naar het RAR;
    - Het voltooien van de metadataschema 's voor Culemborg, Neerijnen en Lingewaal;
    - Het nagenoeg afronden van de metadataschema 's voor Tiel en Geldermalsen;
    - Het op basis van Decos/JOIN Culemborg afstemmen van de exportstructuur naar MDTO, in meerdere iteraties (geleverde Access databases); Verdere professionalisering e-depotprocessen,
- Het opzetten van een verwerkingsplan om de digitale bouwdossiers Tiel 1945-2013 in definitieve, raadpleegbare staat te krijgen;
- Het RAR ontving als best practices in e-depot en DMS diverse overheden o.a. Ministerie van defensie en BHIC (Brabants Historisch Centrum), Gelders Archief

Afwijking van de doelen voor 2024 binnen het taakgebied Digitale Ontwikkeling:

- Digitalisering bijlagen bij huwelijksakten. Er is gekeken naar de mogelijkheden. De digitalisering vraagt echter aanpassingen in de inventarisatie en in het archiefbeheerssysteem. In 2025 wordt dit opgepakt en kan de digitalisering van de bijlagen over 1811-1851 naar verwachting beginnen.
- De concreet genoemde migratietrajecten (audio/videotulen van rechtsvoorgangers van West Betuwe en websites van rechtsvoorgangers West Betuwe) met West Betuwe zijn door personele wisselingen bij de BvoWB en een veranderende prioritering naar achter geschoven. Voornamelijk vanwege de focus op het grote migratietraject dat met de BvoWB is aangegaan wat betreft de uitplaatsing van vijf legacysystemen naar het RAR. Daar zitten drie systemen bij van de gemeente West Betuwe.

3. Inspectie

Onder dit taakgebied valt toezicht en inspectie. Inspectie en toezicht heeft tot doel de toetsing van de kwaliteit van het archief- en informatiebeheer aan wettelijke eisen en de veiligstelling van in de toekomst over te dragen wettelijk te bewaren archiefbescheiden.

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied inspectie voor 2024 gerealiseerd:

- Uitvoeren van audits en thema-inspecties bij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en het Waterschap Rivierenland ten aanzien van de eisen die vanuit archiefwet en -regelgeving aan de informatiehuishouding worden gesteld. Waaronder fysieke archiefruimtes, procesapplicaties en vervangingsbesluiten.
- Begeleiden van gemeenten bij de uitvoering van archiefwettelijke taken als overbrenging (incl. adviseren over openbaarheidsbeperkingen), uitplaatsing en vervreemding van archiefbescheiden
- Beoordelen van toegestuurde vernietigingslijsten
- Beantwoorden van inspectievragen, waaronder over conversie en migratie van digitale archiefbescheiden en inrichting van bewaartermijnen in procesapplicaties en zaaksystemen bij toepassing van de selectielijst
- Opstellen Jaarverslagen Archieftoezicht voor alle gemeenten en GR-en
- Uitvoeren tussentijdse inspectiegesprekken alsmede het Jaargesprek Archieftoezicht
- Themaonderzoek naar de verwachte impact van de nieuwe Archiefwet 20XX
- Deelname aan het Strategisch Informatieoverleg (SIO) van meerdere gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en het Waterschap Rivierenland
- Jaarlijkse update van het collectiehulpverleningsplan (CHV) van het RAR

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 JUNI 2025
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

Afwijking van de doelen voor 2024 binnen het taakgebied Inspectie:

- Binnen dit taakgebied zijn alle doelen behaald.
- Wegens vertraging in het vaststellen van Archiefwet 20XX is het vertalen van uitgangspunten van nieuwe Archiefwet, Archiefbesluit en Archiefregeling naar inspectiebeleid nu gepland voor 2025 mits de wet aangenomen wordt.

4. Dienstverlening en educatie

Onder dit taakgebied valt de dienstverlening aan het publiek (studiezaal, beeldbank en online diensten). Daarnaast omvat dit taakgebied het organiseren van educatieve activiteiten, tentoonstellingen en in samenwerking met partners het erfgoed onder de aandacht brengen.

De volgende speerpunten en prioriteiten zijn voor het taakgebied dienstverlening voor 2024 gerealiseerd:

- Met onze bezoeklessen bereikten we in 2024 bij het RAR of op locatie 1567 leerlingen (2023: 1221). Dit waren 1144 leerlingen van het basisonderwijs (primair onderwijs) en 423 leerlingen van het voortgezet onderwijs. Met lessen als: reizen in de Tijd, Project keuzevrijheid (inclusief dilemmakaarten), Kunstmenu Buren, Kunstmenu West Betuwe, digilessen, Tylogie, Kunst en Cultuurroute Lingecollege)
- Sinds 2021 (Corona) is er een aanbod aan 6 digilessen beschikbaar op onze website. In 2024 werd dit aanbod met 2 lessen (Kinderboekenweek) uitgebreid en werd deze pagina 104 keer bekeken door 64 gebruikers. Er zijn 21 bestanden gedownload. Dit kan niet uitgesplitst worden per les.
- Onderzoekers faciliteren in hun onderzoek: actief begeleiden in de beschikbare bronnen en in het zoeken op onze website.
- Faciliteren en stimuleren samenwerking historische verenigingen uit het werkgebied van het RAR door het organiseren van periodiek overleg (2 x per jaar) met in totaal 17 deelnemende organisaties.
- Ontwikkeld educatieprogramma rondom kinderboek Stromend door de Tijd binnen het Regioplan.



Foto RAR: Presentatie van het boek Stromend door de Tijd

- Nieuw educatieprogramma ontwikkeld bij het thema van de Kinderboekenweek Lekker Eigenwijs.
- Samen met de historische kringen de MET promoten en gebruiken. In 2024 stond MET in Culemborg en Tricht.
- Vanuit CMK (Cultuur met Kwaliteit) gingen we verder met thematisch werken met de scholen. Ontwikkeld vraaggericht nieuw aanbod bij de thema's van de verschillende methodes. Samen met Zinder hebben we ICC-markt georganiseerd.
- De 80-jarige oorlog in het Rivierenland staat centraal in het educatieve spel Oranje versus Spanje. Dit is in 2023 ontwikkeld met subsidie vanuit het Cultuur en Erfgoedpact. In 2024

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
2 0 2023

hebben 175 leerlingen van 2HAVO en 3VWO, van het Lingecollege Tiel, het spel op school gespeeld onder begeleiding van een medewerker van het RAR.
- Meewerken aan maatschappelijke stages voor leerlingen van Lingecollege te Tiel en Wilhelminacollege te Culemborg
- In april bezochten 25 NT2 studenten van het ROC-RIVOR het RAR voor een presentatie en rondleiding.
- Vanuit het Cultuur en Erfgoedpact verder gewerkt aan het project 'Sprekende Herinneringen'. In 2024 heeft een team van 32 vrijwilligers geleerd hoe zij 'Oral history'-verhalen kunnen verzamelen. In totaal hebben zij 50 mensen geïnterviewd. Deze verhalen zijn gebruikt voor het maken van 14 podcasts en 6 vertelvoorstellingen.
- Rondom de Maand van de Geschiedenis met als thema Echt Nep is in samenwerking met lokale kunstenaarsverenigingen een tentoonstelling georganiseerd, waarin de kunstenaars op basis van de archiefstukken kunstwerken maakten.
- Op 2 november werd in samenwerking met HCCI Genealogie een Open dag georganiseerd. Tijdens diverse lezingen en rondleidingen hebben meer dan 400 personen kennis gemaakt met het RAR
- In de loop van het jaar werden diverse rondleidingen en lezingen georganiseerd. Daarmee hebben we ca. 2500 bezoekers van onze evenementen bereikt.
- Coördinatie van Erfgoedpact en Regioplan uitvoering



Foto RAR: Opening expositie Echt Nep 1

Afwijking van de doelen voor 2024 binnen het taakgebied Dienstverlening en Educatie:
- Binnen dit taakgebied zijn alle doelen behaald

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MAART 2025
FSV
ACCOUNTANTS & ADVISEURS

2.3 Wat heeft het gekost?

De behaalde resultaten binnen het archiefprogramma zijn per saldo gerealiseerd binnen de financiële kaders. Net als in 2023 hebben we hogere baten gegenereerd dankzij aanvullende dienstverlening op het gebied van archiefbeheer en toezichtstaken richting de GR-en en het Waterschap. Dit heeft geleid tot een positief saldo op de post directe archiefbeheerkosten van circa € 31.000.
Daarnaast is er een positief saldo op de post rente (circa € 45.000), veroorzaakt door de verandering in de rentestand, net als vorig jaar. Ook de post personeelskosten is per saldo positief, voornamelijk doordat zwangerschapsverlof en (langdurig) ziekteverzuim intern zijn opgevangen (circa € 46.000). Alleen op de posten die horen bij de eigen bedrijfsvoering, met name de post huisvesting, is per saldo een negatief resultaat behaald (circa € 52.000 negatief). De overschrijding op deze post is het gevolg van hogere lasten voor de reparatie van het dak en een verrekening als gevolg van een defecte energiemeter.

In het verslagjaar 2024 hebben zich uitsluitend incidentele, onvoorziene lasten voorgedaan in verband met de implementatie van de Wet Wijziging GR. De kosten hiervan zijn opgenomen onder de post onvoorzien. Verdere details hierover worden later in het jaarverslag toegelicht.

Al deze factoren samen hebben geleid tot een positief resultaat van € 67.468, -.

2.3.1 Baten en lasten over 2024

Hieronder is de programmaverantwoording 2024 in euro's weergegeven. Het volledige overzicht van de Baten en Lasten over 2024 is opgenomen in hoofdstuk 4.

	Rekening 2024			Begroting 2024		
Omschrijving programma	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Programma Archiefbeleid	€ 2.995.951	€ 214.800	-€ 2.781.151	€ 2.915.319	€ 117.792	-€ 2.797.527
Totaal programma's	**€ 2.995.951**	**€ 214.800**	**-€ 2.781.151**	**€ 2.915.319**	**€ 117.792**	**-€ 2.797.527**
Algemene dekkingsmiddelen	€ 0	€ 3.093.239	€ 3.093.239	€ 0	€ 3.051.877	€ 3.051.877
Overhead	€ 281.660	€ 0	-€ 281.660	€ 298.320	€ 0	-€ 298.320
Heffing VPB	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onvoorzien	€ 7.960	€ 0	-€ 7.960	€ 6.030	€ 0	-€ 6.030
Totaal overig	**€ 289.620**	**€ 3.093.239**	**€ 2.803.619**	**€ 304.350**	**€ 3.051.877**	**€ 2.747.527**
Toevoeging/onttrekking aan reserves:	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Reserve Weerstandsvermogen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Reserve E-depot	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 10.000	€ 10.000
Reserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 40.000	€ 40.000
Reserve Inventarisatie achterstanden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Reserve Reperatie dak	€ 0	€ 45.000	€ 45.000	€ 0	€ 0	€ 0
Subtotaal mutaties reserves	**€ 0**	**€ 45.000**	**€ 45.000**	**€ 0**	**€ 50.000**	**€ 50.000**
Resultaat na bestemming			**€ 67.468**			**€ 0**

(In de saldokolommen geldt: - = nadelig en + = voordelig)

Over 2024 resteert er een positief saldo van € 67.468, - ten opzichte van de begroting. Dit betekent dat de realisatie van het programma archiefbeleid binnen de gestelde middelen is uitgevoerd. In dit verslag is een voorstel opgenomen voor een besluit tot bestemming van dit resultaat.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MAART 2025
FSV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

2.3.2 Algemene dekkingsmiddel en onvoorzien

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de bijdrage per inwoner van de aangesloten gemeenten en de bijdrage van het Waterschap.

Bijdrage per inwoner

Voor het jaarverslag 2024 geldt zoals gebruikelijk de datum van 1 januari 2023 als peildatum voor het aantal inwoners. Het aantal inwoners van de deelnemende gemeenten bedroeg op deze peildatum 234.595. Ten opzichte van 2023 is het aantal inwoners met 3.306 toegenomen ofwel met 1.43% gestegen. De toename is relatief gezien gelijk over alle deelnemende gemeenten.

In de begroting van 2024 is de bijdrage per inwoner van alle deelnemende gemeenten vastgesteld op € 12,16. Hieronder een overzicht met de bijdrage per gemeente. De totale lasten voor de deelnemende gemeenten voor het jaar 2024 bedragen in totaal € 2.851.877, -.

Gemeente	inwoneraantal 1-1-2023	Inwoner-bijdrage 2024 in euro[2]
Buren	27.725	€ 337.042
Culemborg	29.729	€ 361.403
Maasdriel	26.020	€ 316.315
Neder-Betuwe	25.448	€ 309.361
Tiel	42.604	€ 517.920
West Betuwe	52.720	€ 640.896
Zaltbommel	30.349	€ 368.941
Totaal	**234.595**	**€ 2.851.877**

Dienstverleningsovereenkomst Waterschap Rivierenland (WSRL)

Met Waterschap Rivierenland is een dienstverleningsovereenkomst gesloten, waarin is vastgelegd dat het Regionaal Archief Rivierenland de archieven van de voormalige waterschappen beheert. In juni 2014 is, in verband met de aansluiting van SAB, een nieuwe 10-jarige overeenkomst met het waterschap afgesloten, met een stilzwijgende jaarlijkse verlenging.
In 2024 zijn gesprekken gestart om tot een nieuwe langdurige overeenkomst te komen. Deze nieuwe overeenkomst zal in 2025 ingaan voor een periode van 10 jaar. De kosten voor advies, toezicht en conservering zijn in deze overeenkomst niet opgenomen in de prijs per strekkende meter, maar worden jaarlijks afzonderlijk met het waterschap afgerekend.

De totale lasten voor het waterschap in 2024 bedragen € 241.362, -.

Onvoorzien

Onvoorziene uitgaven in 2024 zijn opgenomen onder de post onvoorzien. In het verslagjaar betreft dit de kosten die voortvloeien uit het regionale proces voor de implementatie van de wijzigingen in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR).
Net als in 2023 waren bij het opstellen van de begroting voor 2024 de externe advieskosten nog niet bekend en dus niet opgenomen in de begroting. De kosten van het externe adviesbureau zijn daarom geboekt onder de post onvoorzien. In totaal gaat het om € 7.960, - aan advieskosten, wat leidt tot een overschrijding van deze post. De oorspronkelijke begroting voor onvoorzien was € 6.030, -.

[2] Bijdrage per gemeenten worden afgrond op hele euro's.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MEI 2025
HBV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

2.3.3 Overzicht van de kosten van overhead

Met ingang van 2018 is het taakveld Overhead[3] een verplicht onderdeel en moeten de kosten van Overhead afzonderlijk in de Programmaverantwoording worden gepresenteerd. Het taakveld Overhead is nader onderverdeeld in:

- lasten gemeentelijke overheadfuncties (i.c. programma archiefbeleid);
- lasten 'eigen overhead' (personeelskosten directie, management en ondersteuning).

Taakveld overhead	Realisatie 2024	Begroting 2024
Lasten gemeentelijke overhead functie	€ 3.003.911	€ 2.921.349
"Eigen overhead"	€ 281.660	€ 298.320
Totaal lasten	**€ 3.285.571**	**€ 3.219.669**
Bijdragen gemeentelijke overhead functie	€ 3.308.039	€ 3.169.669
Totaal baten	**€ 3.308.039**	**€ 3.169.669**

2.3.4 Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 is de vennootschapsbelasting ook van toepassing voor decentrale overheden. Het RAR staat op het standpunt dat er geen VpB-plicht geldt voor het RAR. De belastingdienst geeft per brief, d.d. 4 juli 2019, aan dat het RAR niet belastingplichtig is voor de VpB. Voor de jaren 2016, 2017 en 2018 zal de belastingdienst geen aanslagen VpB opleggen. Vanaf het jaar 2019 e.v. wordt door het RAR geen uitnodiging tot het doen van aangifte VpB gedaan. Mede doordat er geen wijzigingen ophanden zijn in onze activiteiten, is het onze verwachting dat er in de nabije toekomst geen verandering zal zijn die wel leidt tot een VpB-plicht voor het RAR.

2.3.5 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi)publieke sector (WNT)

De WNT is van toepassing op Regionaal Archief Rivierenland. De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi)publieke sector (WNT) schrijft voor dat voor topfunctionarissen de bezoldigingsgegevens openbaar worden gemaakt in de jaarrekening. In de overzichten hieronder zijn de openbaar te maken bezoldigingsgegevens opgenomen. Het voor Regionaal Archief Rivierenland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000, -, zijnde het algemeen bezoldigingsmaximum.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MEI 2025
RSM
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

[3] *Elke GR is verplicht de baten en lasten te splitsen in de voorgeschreven taakvelden, in zowel de begroting als de jaarrekening. Art. 58a Wgr lid2 sub bepaalt dat de Informatie voor derden (IV-3) indeling en dus de taakveldindeling conform de gemeentelijke indeling geldt bij een gemeenschappelijke regeling van gemeente en provincie. Het overzicht van geraamde baten en lasten van de taakvelden is een verplichte paragraaf. Voor het RAR is het Overzicht van geraamde baten en lasten van het taakveld Overhead 0.4 verplicht.*

Hieronder de DB- en AB leden van het Regionaal Archief Rivierenland in 2024.

Naam	Functie	Periode	Bezoldiging/ Onbezoldigd
R. van Stappershoef	DB- en AB-lid	09-07-2024 t/m 31-12-2024	Onbezoldigd
D. Bijvoet-de Wit	DB- en AB-lid	01-01-2024 t/m 31-12-2024	Onbezoldigd
C.A.H. Zondag	DB- en AB-lid	01-01-2024 t/m 30-09-2024	Onbezoldigd
K. A. Maier	DB- en AB-lid	21-11-2024 t/m 31-12-2024	Onbezoldigd
W. Kosterman	AB-lid	01-01-2024 t/m 09-07-2024	Onbezoldigd
K. A. Maier	AB-lid	01-01-2024 t/m 21-11-2024	Onbezoldigd
M.A. Klein	AB-lid	01-01-2024 t/m 31-12-2024	Onbezoldigd
R. Dijkstra	AB-lid	01-01-2024 t/m 31-12-2024	Onbezoldigd
M.A. de Raaf	AB-lid	01-01-2024 t/m 21-11-2024	Onbezoldigd
A.A.M.J. Walraven	AB-lid	21-11-2024 t/m 31-12-2024	Onbezoldigd
W. de Graaff	AB-lid	21-11-2024 t/m 31-12-2024	Onbezoldigd

Hieronder zijn de leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking vermeld in 2024 en 2023. Naast deze topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Gegevens 2024 **bedragen x € 1**	**Mw. E. Kok-Majewska**	**Mw. L.A. Kil**
Functiegegevens[5]	Directeur Streekarchivaris	Adjunct-Directeur
Aanvang[6] en einde functievervulling in 2024	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)[7]	1,0	1,0
Dienstbetrekking?[8]	ja	ja
Bezoldiging[9]		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 115.683	€ 89.896
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.544	€ 14.135
Subtotaal	€ 132.227	€ 104.031
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum[10]	€ 233.000	€ 233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag[11]	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 132.227	€104.031
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan[12]	N.v.t. N.v.t. N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling[13]	N.v.t.	N.v.t.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 JUNI 2025
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	Mw. E. Kok-Majewska	Mw. L.A. Kil
Functiegegevens	Directeur Streekarchivaris	Adjunct-Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 105.285	€ 78.317
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.729	€ 13.191
Subtotaal	*€ 121.014*	*€ 91.508*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	*€ 121.014*	*€ 91.508*
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t. N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

2.3.6 Overige verplichte toelichting

RAR is voor de gemeenten een Verbonden Partij

Voor de gemeente is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft een Verbonden Partij. Het RAR is voor de gemeenten een Verbonden Partij.

Beleidsindicatoren en effecten van de betrokkenheid van de Verbonden Partij

In artikel 8b van het Besluit Begroting en Verantwoording staat dat het programma en de verantwoording de volgende aspecten moeten bevatten: *"De doelstelling, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten, ten minste moeten worden toegelicht aan de hand van de bij ministeriele regeling vastgestelde beleidsindicatoren."*
Dit is niet van toepassing voor het RAR omdat er voor de maatschappelijke effecten van het RAR geen verplichte indicatoren zijn voorgeschreven.

Overzicht van incidentele baten en lasten 2024

In het verslagjaar 2024 hebben zich naast de punten genoemd onder de post onvoorzien, ook nog een aantal incidentele baten en lasten voorgedaan op de post huisvesting (de reparatie van het dak, een defecte energiemeter en de btw-suppletie uit voorgaande jaren). Er zijn hierdoor per saldo geen overschrijdingen ontstaan op de begroting en bovenstaande punten zijn incidenteel van aard.

2.3.7 Controleverklaring

De controleverklaring van de accountant is bijgevoegd in bijlage 3.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MEI 2025
HBV
ACCOUNTANTS & ADVISEURS

3 Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) stelt regels aan welke paragrafen er in het jaarverslag moeten zijn en wat daarin aan de orde komt.

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van een aantal beheeraspecten. Ze gaan over onderwerpen die in de jaarrekening terug te vinden zijn en waaraan politieke of financiële risico's verbonden zijn. De paragrafen geven het algemeen bestuur en de raden van de deelnemende gemeenten nader inzicht in de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling RAR.

De volgende paragrafen zijn opgenomen:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

3.1.1 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

a) de **benodigde** weerstandscapaciteit, zijnde alle risico's waarvoor geen directe maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie en
b) de **beschikbare** weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeenschappelijke regeling beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

De doelen van het RAR, met betrekking tot het weerstandsvermogen en risicobeheersing, zijn als volgt geformuleerd:

- we zorgen voor een solide financieel beleid met een transparant inzicht in de kosten en geldstromen;
- we zorgen voor een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming;
- onze planning- en control cyclus is zo ingericht dat het DB en het AB de sturings- en verantwoordingsinformatie krijgen die ze nodig hebben.

Het RAR hanteert de volgende uitgangspunten voor het risicomanagement:

- het RAR wil de continuïteit van de organisatiedoelen waarborgen en de vermogenspositie beschermen;
- het RAR wil actief haar risico's beheersen en kunnen opvangen en wil voorkomen dat incidentele tegenvallende financiële resultaten verhaald moeten worden op de gemeenten;
- tegelijkertijd streeft het RAR naar het zo laag mogelijk houden van de algemene reserve.

In 2023 zijn aan de hand van een uitgebreide risicosessie actuele risico's voor het RAR geïdentificeerd en is het rapport Risicomanagement & Weerstandsvermogen uit 2020 onder de loop genomen. De uitkomsten uit deze sessies zijn vastgelegd in de Beleidsnota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2024 – 2028, van datum 24-11-2023. In de bijlage is deze nota toegevoegd. Hieronder treft u een samenvatting van de uitkomsten uit deze nota. De inhoudelijke toelichting op de risico's is te vinden in de beleidsnota in de bijlage 2.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MEI 2025
RSM
ACCOUNTANTS & ADVISEURS

Het weerstandsvermogen wordt berekend door de uitkomst van de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de uitkomst van de benodigde weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt de ratio weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\textbf{beschikbare} \text{ weerstandscapaciteit (middelen)}}{\textbf{benodigde} \text{ weerstandscapaciteit (risico's)}}$$

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, is vastgesteld welke ratio het RAR nastreeft. Hiertoe is gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel.

Ratio weerstandsvermogen	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

De geldende ratio van het weerstandsvermogen is door het Algemeen Bestuur van het RAR in 2014 vastgesteld op minimaal 1. Het RAR streeft zodoende naar een weerstandsvermogen welke minimaal **voldoende** is.

Benodigd weerstandscapaciteit (risico's) anno 2024

Hieronder de identificeerde risico's met de omvang van hun capaciteit op basis van het restrisico en kansberekening.

Risico	Kans	Verwachtingswaarde	Capaciteit
Politiek bestuurlijk en maatschappelijk Uittreding van een deelnemer of beëindiging van een overeenkomst	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Afhankelijkheid specialistische leveranciers	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Calamiteiten met schade aan gebouw en archief	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Cybercriminaliteit	0,4	€ 100.000	€ 40.000
Juridisch Naleven van de wet- en regelgeving	0,2	€ 50.000	€ 10.000
Totaal aan risico's			**€ 200.000**

Beschikbaar weerstandscapaciteit (middelen) anno 2024

Hieronder de stand van de beschikbare middelen in 2024 om niet begrote kosten te dekken. Hierin dient de algemene reserve (ofwel weerstandsvermogen) als buffer ter afdekking van risico's en om incidentele tegenvallers op de vangen. De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan een bepaalde bestemming (doelstelling) is gegeven en derhalve voor het realiseren van die doelstelling geoormerkt is. Hierin is een onderscheid tussen beklemde en de niet-beklemde bestemmingsreserves. Waarbij de beklemde reserves geen onderdeel kunnen uitmaken van de beschikbare weerstandscapaciteit.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MAR 2025
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

	Beklemmend/ niet beklemmend	Stand 1-1-2024	Mutaties	Stand 31-12-2024
Reserve Weerstandsvermogen		€ 211.000	€ 0	€ 211.000
Reserve E-depot	niet beklemde reserve	€ 58.021	€ 0	€ 58.021
Reserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering	niet beklemde reserve	€ 200.848	€ 0	€ 200.848
Reserve Website	beklemde reserve	€ 100.000	€ 0	€ 100.000
Reserve Dak reparatie	beklemde reserve	€ 45.000	-€ 45.000	€ 0
Totaal reserves		€ 614.870		€ 569.870
Totaal reserves weerstandscapaciteit		€ 469.870		€ 469.870

Conclusie is dat het weerstandsvermogen in 2024 **voldoende** is geweest voor het opvangen van de risico's.

3.1.2 Kengetallen

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft een aantal kengetallen in de begroting verplicht gesteld. De verplichte kengetallen van het RAR staan in onderstaande tabel.

Kengetallen	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2024
1A Netto schuldquote	148	136	149
1B Netto schuldquote gecorr. alle verstrekte leningen	148	136	149
2 Solvabiliteitsratio	7	8	6
3 Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
4 Structurele exploitatieruimte	2	2	0
5 Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Dit kengetal is al enkele jaren dalende, hetgeen positief is voor de financiële positie van het RAR.

De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin het RAR in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit kengetal is stabiel hoog, hetgeen positief is voor de financiële positie van het RAR.

De structurele exploitatiecapaciteit helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte het RAR heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Dit kengetal is neutraal dus het RAR is stabiel in het dragen van de eigen lasten.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MAART 2025
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf kapitaalgoederen betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen bevat tenminste de goederen gebouwen.

Van deze kapitaalgoederen wordt het volgende aangegeven:
a. het beleidskader;
b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

3.2.1 Afschrijving

In de staat van activa zijn de investeringen en afschrijvingen opgenomen van de gebouwen en overige materiële vaste activa (inventaris en ICT). Voor de gebouwen betreft het de investeringen voor de nieuwbouw en de investering voor de uitbreiding van het archiefdepot. De investeringen in gebouwen worden op basis van annuïteiten afgeschreven. Voor de overige materiële vaste activa betreft het investeringen in onder andere (kantoor gerelateerde) inventaris en ICT-middelen. De afschrijving hiervan gebeurt op basis van lineaire afschrijving met de volgende afschrijftermijnen:

- Inventaris 10 jaar
- ICT-middelen 4 jaar

3.2.2 Onderhoudsplan en kosten van onderhoud

Regulier en groot onderhoud aan het gebouw en haar installaties gebeurt door de VvE op basis van het meerjarenonderhoudsplan. Het meerjarenonderhoudsplan is in 2023 herijkt op de huidige situatie en laatste uitganspunten. Jaarlijks wordt er door het RAR een bedrag gedoteerd aan de onderhoudsvoorziening van de VvE ten behoeve van de uitvoering van reguliere en geplande groot onderhoud. In 2024 was dit een bedrag van € 113.100, -.

3.3 Financiering

In de paragraaf financiering komen, zoals de naam al aangeeft, de aspecten rond de financiering aan de orde. In dit kader is het verplicht onder meer te voldoen aan de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO).

3.3.1 Geldleningen

De geldleningen bestaan uit middelen in rekening-courant en corresponderende depositorekeningen. In 2008 zijn twee vaste geldleningen voor de toenmalige nieuwbouw afgesloten. Deze zijn in 2009 opgenomen. Omdat de investeringskosten voor de nieuwbouw lager uit zijn gevallen, is de depotuitbreiding met een deel van de overblijvende financiële middelen gefinancierd.

3.3.2 Rentelasten, renteresultaat en toerekening van rente

De aan het programma toe te rekenen rente wordt bepaald door de externe rente die bestaat uit de rente die wordt betaald over afgesloten leningen.

Beide leningen zijn annuïteitenleningen met een vaste rente gedurende de gehele looptijd.
Lening A heeft een hoofdsom van € 2 miljoen en een looptijd van 20 jaar. De rente is gedurende de gehele looptijd 4,73%. Lening B heeft een hoofdsom van € 8 miljoen en een looptijd van 40 jaar. De rente is gedurende de gehele looptijd 4,78%. In de toerekening van rente aan de investeringen wordt uitgegaan van 4,75%.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MAART 2025
PSV

3.3.3 Kapitaallasten

De looptijd en de aflossing van de beide leningen lopen gelijk aan de kapitaallastenberekening voor de investering van de nieuwbouw.

3.3.4 EMU-saldo

Het EMU-saldo is het financieringssaldo minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking, uitgedrukt in geld, van een overheid die lid is van de Europese Monetaire Unie (EMU). Berekening van het EMU -saldo van het RAR is als volgt:

Berekening EMU-saldo	Realisatie 2024	Begroting 2024
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, art 17c)	€ 22.468	-€ 50.000
Afschrijvingen ten laste van exploitatie	-€ 180.156	-€ 209.000
Uitgaven aan investeringen in (im)-materiele vaste activa die op de balans worden geactiveerd	€ 99.165	€ 37.400
Betalingen ten laste van de voorzieningen	-€ 15.242	-€ 15.743
Berekend EMU-saldo	**-€ 73.765**	**-€ 237.343**

3.3.5 Financieringspositie

Financieringsbehoefte	Realisatie 2024	Begroting 2024
A. Investeringen netto	€ 99.165	€ 37.400
B. Afschrijvingen -/-	-€ 180.156	-€ 209.000
C. Aflossingen leningen	€ 257.705	€ 257.705
Nieuw op te nemen leningen	€ 0	€ 0
Vaste schuld 31-12	€ 7.097.472	€ 7.097.472

Kasgeldlimiet

Berekening kasgeld	Realisatie 2024	Begroting 2024
Totale lasten c.q. begrotingstotaal	€ 3.285.571	€ 3.219.669
Percentage regeling	8,5%	8,5%

Berekening kasgeld	Realisatie 2024	Begroting 2024
Totale lasten c.q. begrotingstotaal	€ 3.285.571	€ 3.219.669
Percentage regeling	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet	€ 279.274	€ 273.672

De kasgeldlimiet wordt berekend op basis van 8,5% van het begrotingstotaal. Het RAR zal, gelet op de goede liquiditeitspositie, geen gebruik hoeven te maken van de kasgeldlimiet.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MAART 2025
ACCOUNTANTS + ADVISEURS

3.3.6 Renterisico leningen

Om de (rente)risico's op de leningenportefeuille te beheren, is de renterisiconorm van toepassing. Deze norm heeft als uitgangspunt dat de aflossingen en/of renteherziening in enig jaar nooit meer mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Deze norm is gebaseerd op de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO).

Renterisico	Realisatie 2024	Begroting 2024
1 Renteherzieningen op vaste schuld	€ 0	€ 0
2 Aflossingen	€ 257.705	€ 257.705
3 Renterisico (1+2)	€ 257.705	€ 257.705
4 Renterisico norm	€ 657.114	€ 643.934
5a Ruimte onder renterisiconorm (4<3)	€ 399.409	€ 386.228
5b Overschrijding renterisiconorm (3>4)	€ 0	€ 0

In de tabel is te zien dat het RAR over 2024 ruimschoots binnen de gestelde norm blijft.

Berekening renterisiconorm	Realisatie 2024	Begroting 2024
4 Totale lasten	€ 3.285.571	€ 3.219.669
4b Norm	20%	20%
4 Renterisico norm	€ 657.114	€ 643.934

3.4 Bedrijfsvoering

3.4.1 Financiële rechtmatigheid

Het Regionaal Archief Rivierenland (RAR) moet zich kunnen verantwoorden ten aanzien van de rechtmatigheid van de uitvoering van het financiële beheer. Rechtmatigheid vertelt of het beleid wordt gevoerd in overeenstemming met de interne en externe regelgeving. Het Dagelijks Bestuur van het RAR is verplicht te waarborgen dat het financieel beleid aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. Om dit beter vorm te geven, is een tweetal documenten opgesteld en geïmplementeerd in de organisatie, te weten:

- de financiële verordening Regionaal Archief Rivierenland 2023 inclusief het addendum;
- het controleplan rechtmatigheid.

Deze documenten zijn behandeld en vastgesteld in het Algemeen bestuur van 23-11-2023 met uitzondering van het addendum op de financiële verordening deze is vastgesteld op 21-11-2024 door het Algemeen bestuur.

Met deze documenten wordt beoogd om bij te dragen aan:

- een adequate inrichting van de organisatie passend bij rechtmatigheid, zoals waar mogelijk functiescheidingen en meer interne controle op uitvoering van taken;
- een betere uitvoering en interne beheersing van de werkzaamheden, zoals het efficiënt vastleggen van goedkeuringen in de processen;
- meer inzicht in de rechtmatigheid van (financiële) rechtshandelingen, zoals inzicht en bewustwording van rechtmatigheid waarbij expliciet aandacht is voor frauderisico's.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MAART 2025
FBV
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals is vastgesteld in het normenkader. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording ingaat op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties.
- De financiële rechtmatigheid betrekking heeft op:
    - het voorwaardencriterium: *ofwel, zijn de transacties verricht in overeenstemming met de wet- en regelgeving?*
    - het begrotingscriterium: *ofwel passen de transacties binnen de geautoriseerde begroting?*
    - en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium: *zijn de gegevens, die door de belanghebbenden zijn verstrekt om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen, getoetst ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving?*
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening inclusief addendum. Dit betekent dat:
    - Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 97.000) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen.
    - Een rapporteringstolerantie van 1% (zijnde € 32.000) is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Hieronder zijn, aan de hand van de "Monitor rechtmatigheidsverantwoording", de geconstateerde afwijkingen per criterium opgenomen met daaronder een toelichting per afwijking.

Toetsingscriterium voor de rechtmatigheidsverantwoording	
Begrotingscriterium	€ 80.632
Overschrijding exploitatiebudgetten programma archiefbeleid (begroot versus werkelijk)	*€ 80.632*
Overschrijding investeringsbudgetten	*€ 0*
Niet geautoriseerde reserve mutaties	*€ 0*
Voorwaardecriterium	€ 0
Geen afwijkingen geconstateerd	
Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	€ 0
Geen afwijkingen geconstateerd	
Totaal rechtmatigheidsfouten	**€ 80.632**
Verantwoordingsgrens	€ 97.000
3% van de totale lasten	
Niet onrechtmatige begrotingsafwijkingen	€ 97.008
*Begrotingsafwijkingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde baten en daarmee **niet onrechtmatig** zijn. (als gevolg van artikel 3.2 van de financiële verordening Regionaal Archief Rivierenland 2023)*	
Saldo resterende rechtmatigheidsfouten	**€ 0**
Nader toe te lichten in de Rechtmatigheidsverklaring	

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MAART 2025
RSM
ACCOUNTANTS + ADVISEURS

Conclusie en toelichting op de afwijkingen
Er is enkel op het begrotingscriterium een afwijking geconstateerd. Het betreft hier een begrotingsoverschrijding op het programma archiefbeleid van € 80.632, - en daarmee boven de rapporteringstolerantie, wat dus vraagt om een toelichting in deze paragraaf.

De overschrijding in lasten is het gevolg van een overschrijding in de post huisvesting. Er hebben zich in 2024 een aantal incidentele baten en lasten voorgedaan op de post huisvesting (de reparatie van het dak, een defecte energiemeter en de btw-suppletie uit voorgaande jaren).
Het saldo totaal van rechtmatigheidsfouten zit onder de verantwoordingsgrens en hoeft niet opgenomen te worden in de rechtmatigheidsverantwoording.
Daarnaast zijn er op het programma archiefbeleid ook extra baten in 2024 gerealiseerd, te weten € 97.008 hogere baten dan begroot. Deze baten compenseren de extra lasten op het programma archiefbeleid en mogen in mindering worden gebracht als zijnde "niet onrechtmatige begrotingsafwijkingen". Hiermee is de begrotingsafwijking dan ook niet onrechtmatig.

3.4.2 Interne controle op de financiële bedrijfsvoering
Sinds 2023 zijn er, ter bevordering van de rechtmatigheid, aanvullende interne controles ingevoerd op de bedrijfsvoeringprocessen die financieel van invloed zijn. Deze interne controle biedt inzicht in de rechtmatigheid van (financiële) rechtshandelingen. Uit de interne controle die in 2024 werd uitgevoerd op de financieel significante processen, blijkt dat deze controles de rechtmatigheid en getrouwheid van de verantwoordde financiële transacties ondersteunen. Er zijn geen significante afwijkingen geconstateerd in de onderzochte processen, wat de betrouwbaarheid van de financiële verslaglegging verder benadrukt.

3.4.3 Ontwikkelingen formatie en personeelskosten
De formatie van het RAR bestond op 31 december 2024 uit de volgende fte's:

Functie en aantal Fte	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2024
Directeur/streekarchivaris	1,00	1,00	1,00
Adjunct-directeur	1,00	1,00	1,00
Ondersteuning	0,56	0,56	0,56
Medewerkers	20,63	21,07	20,40
Totaal	**23,19**	**23,63**	**22,96**

Er is een lichte groei in het aantal fte's door de aanvullende dienstverlening in archiefbeheer.

3.4.4 Ziekteverzuim
Het ziekteverzuim is sinds enkele jaren zeer laag bij het RAR. In 2024 is deze echter wat gestegen, maar nog niet zorgwekkend (zeker in vergelijking met het landelijk gemiddelden). Het overall ziekteverzuim-percentage over 2024 was 3,34% (2023: 1,99%). Dit verzuimcijfer bestaat uit kortdurend en langdurig verzuim. Voor 2024 was het kortdurend ziekte verzuim 1,63% (2023: 1,03%) en het langdurig en extra langdurig ziekteverzuimpercentage 1,71% (2023: 0,96%).

3.4.5 Ziektevervanging
Verzuim werd in eerste instantie opgevangen in de eigen organisatie, vooral het kortdurende verzuim. Er was voor 2024 voor een bedrag van € 24.800, - (2023: € 21.400, -) rekening gehouden met vervanging wegens ziekte (1,5% van de loonsom). Hiervan is echter maar een bedrag van circa

VOOR WAARMERK BIJ VERKLARING D.D. 20 JUNI 2025 ABV ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

€ 2.500, - besteed aan ziektevervanging. Dit is gebuikt bij vervanging voor langdurig verzuim, want juist bij langdurig ziekteverzuim is ziektevervanging effectief en efficiënt.

3.4.6 Inhuur personeel

Inhuur van personeel vindt deels plaats binnen het bestaande loonkostenbudget uit de vrijval van personeelskosten van niet of niet direct ingevulde vacatures. Daarnaast is in de begroting 2024 een bedrag van € 36.700, - opgenomen voor inhuur van tijdelijk personeel. In 2024 is er zoals hierboven gemeld een bedrag van €2.500 besteed aan tijdelijk personeel ten behoeve van ziektevervanging.

3.4.7 Werkzaak

Bij start van het jaar 2024 was 1,36 fte aan medewerkers door het RAR ingezet via Werkzaak. Dit is gedurende het jaar, als gevolg van tijdelijke vervanging omhooggegaan naar 2,07 fte. Dit is circa 9% van de totale formatie. Deze medewerkers zijn ingezet op dienstverleningstaken zoals het ophalen van de archiefstukken uit de depots voor de afdeling S-o-D en de studiezaal, maar ook op de facilitaire ondersteuning en materiele verzorging van het archief. En tijdelijk op de receptie.

3.4.8 Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Het RAR dient vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in de begroting in te gaan op de jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Onder arbeidsrechtelijke verplichtingen worden verstaan de aanspraken op toekomstige uitkeringen door huidig dan wel voormalig personeel. Het BBV schrijft voor dat jaarlijkse arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume via de exploitatie moeten lopen. Als de verplichtingen niet van een vergelijkbaar volume zijn, dan moet hiervoor een voorziening worden getroffen. Bij het RAR is daarvan geen sprake.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MAART 2025
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

Jaarrekening 2024

In dit deel:

- Hoofdstuk 4: Baten en Lasten 2024
- Hoofdstuk 5: Balans 31-12-2024
- Hoofdstuk 6: Rechtmatigheidsverantwoording
- Bijlagen

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MEI 2025
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

4 Baten en Lasten 2024

4.1 Overzicht van de baten en lasten 2024

	Realisatie 2024			Begroting 2024			Verschil 2024		
Omschrijving programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Archiefbeleid									
Programma Archiefbeleid	€ 186.635	€ 122.213	-€ 64.422	€ 207.660	€ 103.550	-€ 104.110	€ 229.265	€ 205.807	-€ 19.458
Personeelskosten - programma	€ 1.355.122	€ 20.601	-€ 1.334.521	€ 1.357.610	€ 0	-€ 1.357.610	€ 1.308.146	€ 1.278	-€ 1.306.868
Overige personeelskosten	€ 54.068	€ 0	-€ 54.068	€ 59.810	€ 0	-€ 59.810	€ 36.074	€ 1.329	-€ 34.745
Huisvestingskosten	€ 1.076.192	€ 16.896	-€ 1.059.296	€ 952.139	€ 14.342	-€ 937.887	€ 894.264	€ 14.351	-€ 879.913
Organisatie, beheer & administratie	€ 50.988	€ 0	-€ 50.988	€ 46.460	€ 0	-€ 46.460	€ 59.786	€ 0	-€ 59.786
Automatiseringskosten	€ 271.995	€ 19.284	-€ 252.711	€ 281.410	€ 0	-€ 281.410	€ 194.238	€ 11.399	-€ 182.879
Rente- en financiering	€ 951	€ 35.806	€ 34.855	€ 10.240	€ 0	-€ 10.240	€ 842	€ 20.831	€ 19.988
Totaal programmaxx	€ 2.959.951	€ 214.800	-€ 2.781.151	€ 2.915.319	€ 117.792	-€ 2.797.527	€ 2.723.815	€ 255.995	-€ 2.467.821
Algemene dekkingsmiddelen	€ 0	€ 3.093.239	€ 3.093.239	€ 0	€ 3.051.877	€ 3.051.877	€ 0	€ 2.784.448	€ 2.784.448
Overhead									
Personeelskosten - overhead	€ 281.660	€ 0	-€ 281.660	€ 298.320	€ 0	-€ 298.320	€ 259.514	€ 0	-€ 259.514
Heffing VPB	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onvoorzien	€ 7.960	€ 0	-€ 7.960	€ 6.030	€ 0	-€ 6.030	€ 14.120	€ 0	-€ 14.120
Totaal overig	€ 289.620	€ 3.093.239	€ 2.803.619	€ 304.350	€ 3.051.877	€ 2.747.527	€ 273.634	€ 2.784.448	€ 2.510.814
Toevoeging/onttrekking aan reserves:	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Reserve Weerstandsvermogen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Reserve E-depot	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 0	€ 0	€ 0
Reserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 40.000	€ 40.000	€ 0	€ 27.787	€ 27.787
Reserve Inventarisatie achterstanden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Reserve Reparatie dak	€ 0	€ 45.000	€ 45.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal mutaties reserves	€ 0	€ 45.000	€ 45.000	€ 0	€ 50.000	€ 50.000	€ 0	€ 27.787	€ 27.787
Resultaat na bestemming			€ 67.468			€ 0			€ 74.938

(In de saldokolommen geldt: - = nadelig en + = voordelig)

4.2 Toelichting op de baten en lasten over 2024

Omschrijving programma	Realisatie 2024	Begroting 2024	Verschil
Programma archiefbeleid			
Directe archiefbeheerkosten	€ 64.422	€ 104.110	€ 39.688
Personeelskosten	€ 1.334.521	€ 1.357.610	€ 23.089
Overige personeelskosten	€ 54.068	€ 59.810	€ 5.742
Huisvestingskosten	€ 1.059.296	€ 937.887	-€ 121.409
Organisatie, beheer en administratie	€ 50.988	€ 46.460	-€ 4.528
Automatiseringskosten	€ 252.711	€ 281.410	€ 28.699
Rente en financiering	-€ 34.855	€ 10.240	€ 45.095
Totaalprogramma	**€ 2.781.151**	**€ 2.797.527**	**€ 16.376**
Algemene dekkingsmiddelen	€ 3.093.239	€ 3.051.877	-€ 41.362
Overhead			
Personeelskosten overhead	-€ 281.660	-€ 298.320	-€ 16.660
Heffing VPB	€ 0	€ 0	€ 0
Onvoorzien	-€ 7.960	-€ 6.030	€ 1.930
Totaal overig	**€ 2.803.619**	**€ 2.747.527**	**-€ 56.092**
Saldo van baten en lasten	**€ 22.468**	**-€ 50.000**	**-€ 72.468**
Saldo van de toevoegingen/onttrekkingen reserves	€ 45.000	€ 50.000	€ 5.000
Saldo Resultaat na bestemming	**€ 67.468**	**€ 0**	**-€ 67.468**

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MAR 2025
FSV

Over 2024 is op het programma archiefbeleid een batig saldo gerealiseerd van € 67.468, -. Dit is als volgt te verklaren:

+	**Directe archiefbeheerkosten** Een positief resultaat op de directe archiefbeheerkosten. Dit resultaat is vooral te verklaren door hogere inkomsten uit archiefbeheer door extra dienstverlening.		€ 31.050, -
+	**Personeelskosten** Een positief resultaat. Dit komt met name doordat we zo veel mogelijk intern zwangerschapsverlof en langdurig ziekteverzuim hebben opgevangen.		€ 45.491, -
-	**Bedrijfsvoering: Huisvesting, organisatie, beheer en automatisering** Per saldo een negatief resultaat. Dit is het gevolg van een aantal incidentele baten en lasten op de post huisvesting: - de btw-suppletie van voorgaande jaren die mogelijk werd door het doorvoeren van een btw-administratie bij onze VvE, was een meevaller op de post huisvesting. - de reparatie van het dak viel tegen en de kosten waren hoger dan de reserve die hiervoor bestemd was. Deze overschrijding valt op de post huisvesting. - de kosten van elektra uit voorgaande jaren welke nog niet in rekening was gebracht als gevolg van een defecte energiemeter. De defecte meter kwam eind vorig jaar pas aan het licht.	-/-	€ 52.238, -
+	**Rente** Door de verandering in rentestand zijn de inkomsten op rente hoger dan begroot voor 2024.		€ 45.095, -
-	**Onvoorzien** Net als vorig jaar zijn uit de kosten voor externe ondersteuning bij de wijziging van de Wet GR opgenomen onder de post onvoorzien. Deze kosten waren ook in 2024 niet voorzien in de begroting. Deze kosten geven een overschrijding op de post onvoorzien.	-/-	€ 1.930, -
			€ 67.468, -

Bovenstaande zaken, met uitzondering van de aanvullende dienstverlening in archiefbeheer, zijn incidenteel van aard.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 JAARI 2025
FBV
ACCOUNTANTS - BELASTINGADVIES

5 Balans

5.1 Balans op 31 december 2024

(voor winstbestemming)

	31-12-2024		31-12-2023	
ACTIVA				
Materiele vaste activa				
Gebouwen en terreinen	5.279.001		5.436.270	
Inventaris	75.592		10.058	
ICT	70.494		59.750	
		5.425.087		5.506.078
Vlottende activa				
Vorderingen				
Debiteuren	27.688		50.204	
Overlopende activa	14.828		17.289	
		42.516		67.493
Liquide middelen		2.986.588		3.065.499
Totaal activa		8.454.190		8.639.069
PASSIVA				
Eigen Vermogen				
Reserves	569.870		569.869	
Resultaat boekjaar	67.468		74.938	
		637.338		644.808
Vreemd vermogen		331.979		347.221
Langlopende schulden		6.826.540		7.097.472
Kortlopende schulden				
Aflossingsverplichtingen langlopende schulden	270.932		257.705	
Crediteuren	275.468		26.288	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	60.374		229.557	
Overlopende passiva	51.560		36.018	
		658.334		549.569
Totaal passiva		8.454.191		8.639.069

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 JUNI 2025
ACCOUNTANTS & ADVIES

5.2 Toelichting balans 31 december 2024

5.2.1 Vaste activa

Omschrijving	Aanschaf-waarde op 1-1-2024	Mutaties 2024	Cum. Afschrijving t/m 2023	Boekwaarde 1-1-2024	Afschrijving 2024	Boekwaarde 31-12-2024
Nieuwbouw	€ 6.688.513		€ 1.993.026	€ 4.695.487	€ 128.810	€ 4.566.677
Uitbreiding 2017	€ 888.143		€ 147.360	€ 740.783	€ 28.458	€ 712.324
Inventaris	€ 10.058	€ 66.540	€ 0	€ 10.058	€ 1.006	€ 75.592
ICT	€ 119.816	€ 32.625	€ 60.065	€ 59.750	€ 21.882	€ 70.494
TOTAAL	**€ 7.706.529**	**€ 99.165**	**€ 2.200.451**	**€ 5.506.078**	**€ 180.156**	**€ 5.425.087**

5.2.2 Vlottende activa

	31-12-2024	31-12-2023
Vorderingen		
Debiteuren, waarvan:	€ 27.688	€ 50.204
vorderingen op openbare lichamen	*€ 27.188*	*€ 45.133*
vorderingen overig	*€ 500*	*€ 5.071*
Totaal vorderingen	**€ 27.688**	**€ 50.204**
Overlopende activa		
Rente nog te ontvangen	€ 9.160	€ 8.103
Vooruitbetaalde bedragen	€ 5.668	€ 9.186
Totaal overlopende activa	**€ 14.828**	**€ 17.289**
Liquide middelen		
ABN AMRO Ondernemersrekening	€ 51.127	€ 361.868
ABN AMRO Zakelijk Flexibel Deposito	€ 0	€ 365.621
ABN AMRO Zakelijke Kwartaal Deposito	€ 2.935.305	€ 2.337.922
Kas	€ 156	€ 87
Totaal liquide middelen	**€ 2.986.588**	**€ 3.065.499**

Toelichting debiteuren:

- De post debiteuren betreffen allen kort uitstaande vorderingen (<30dagen). De vorderingen zijn terecht gestuurde facturen en zijn, op het moment van jaarrekening opstellen, reeds allemaal voldaan.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MEI 2025
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

5.2.3 Vaste passiva

Toelichting reserves en voorzieningen

	Stand 1-1-2024	Mutaties	Stand 31-12-2024
Reserve Weerstandsvermogen	€ 211.000	€ 0	€ 211.000
Reserve E-depot	€ 58.021	€ 0	€ 58.021
Reserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering	€ 200.848	€ 0	€ 200.848
Reserve Website	€ 100.000	€ 0	€ 100.000
Reserve Dak reparatie	€ 45.000	-€ 45.000	€ 0
Totaal reserves	**€ 614.870**	**-€ 45.000**	**€ 569.870**
Voorziening Publicatiefonds	€ 28.136	-€ 1.000	€ 27.136
Voorziening Metamorfose	€ 27.496	€ 0	€ 27.496
Voorziening Egalisatie kapitaallasten WKO	€ 291.588	-€ 14.242	€ 277.345
Totaal voorzieningen	**€ 347.221**	**-€ 15.242**	**€ 331.978**

Toelichting mutaties vorig boekjaar 2023 uit batig saldo:

- Uit het batig saldo van 2023 is per 1-1-2024 een bedrag van € 45.000, - toegevoegd aan een nieuwe bestemmingsreserve voor de reparatie van het dak in 2024 (Reserve Dak reparatie). Dit is in overeenstemming met het AB besluit van 10 juli 2024 over bestemming van het positieve resultaat van 2023.

Toelichting mutaties 2024:

- Uit de voorziening publicatiefonds is een bedrag van € 1.000 onttrokken voor het verstrekken van een financiële bijdrage aan diverse historische publicaties en activiteiten van onze erfgoedpartners in de regio.
- Uit de voorziening Egalisatie kapitaallasten WKO is een bedrag van € 14.242 onttrokken voor de egalisatie van de jaarlijkse kapitaallasten van de WKO-installatie.
- Voor 2024 was in de begroting ook opgenomen om een bedrag te onttrekken uit zowel de bestemmingsreserve E-depot en bestemmingsreserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering voor de uitvoering van een project. Echter zijn beide projecten door beperktere personele bezetting naar 2025 doorgeschoven en heeft er geen onttrekking aan deze reserves plaatsgevonden.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 JUNI 2025
FBN
ACCOUNTANTS+ADVISEURS

Toelichting langlopende schulden.

Schulden aan kredietinstellingen	31-12-2024	31-12-2023
Leningen	€ 6.826.540	€ 7.097.472
Lening BNG 661		
Stand per 1 januari	€ 6.607.253	€ 6.737.354
Aflossing	-€ 135.758	-€ 130.100
Stand per 31 december	€ 6.471.495	€ 6.607.253
Aflossingsverplichting komend boekjaar	-€ 143.038	-€ 135.758
Langlopend deel per 31 december	**€ 6.328.457**	**€ 6.471.495**
Lening BNG 660		
Stand per 1 januari	€ 747.925	€ 864.343
Aflossing	-€ 121.948	-€ 116.418
Stand per 31 december	€ 625.977	€ 747.925
Aflossingsverplichting komend boekjaar	-€ 127.894	-€ 121.948
Langlopend deel per 31 december	**€ 498.083**	**€ 625.977**

Staat van de geldleningen.

Omschrijving	jaar geldlening	hoofdsom geldlening	saldo 31-12-2023	aflossing 2024	rente 2024	annuiteit	saldo 31-12-2024
BNG 40103660	2009	€ 2.000.000	€ 747.925	€ 121.948	€ 33.232	€ 155.180	€ 625.977
BNG 40103661	2009	€ 8.000.000	€ 6.607.253	€ 135.758	€ 313.393	€ 449.151	€ 6.471.495
		€ 10.000.000	**€ 7.355.178**	**€ 257.705**	**€ 346.626**	**€ 604.331**	**€ 7.097.472**

(inclusief aflossingsverplichtingen looptijd < 1 jaar)

Garantstelling deelnemende gemeenten aan BNG: De deelnemende gemeenten staan op basis van artikel 26 van de Gemeenschappelijke Regeling voor de geldleningen garant bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 JUNI 2025
ACCOUNTANTS & ADVISEURS

5.2.4 Vlottende passiva

	31-12-2024	31-12-2023
Aflossingsverplichtingen langlopende schulden		
Leningen BNG	€ 270.932	€ 257.705
Totaal aflossingsverplichtingen langlopende schulden	**€ 270.932**	**€ 257.705**
Crediteuren	€ 275.468	€ 26.288
Totaal crediteuren	**€ 275.468**	**€ 26.288**
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	€ 60.374	€ 222.756
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	**€ 60.374**	**€ 222.756**
Overlopende passiva		
Vooruit ontvangen bedragen	€ 26.375	€ 30.711
Nog te ontvangen facturen	€ 25.185	€ 12.108
Totaal overlopende passiva	**€ 51.560**	**€ 42.819**

Toelichting crediteuren:

- De post crediteuren betreffen allen facturen uit de laatste maand (<30dagen), veelal van zaken die ook pas in de laatste maand tot afronding zijn gekomen. Deze facturen zijn allen correct en zijn, op het moment van jaarrekening op stellen, allemaal betaald.

5.3 Grondslagen voor waardering

5.3.1 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben. Voor verplichtingen tot herstel na afloop van het gebruik van het actief (ontmantelingskosten) wordt een voorziening getroffen voor het verwachte bedrag op het moment van activering. Dit bedrag wordt verwerkt als onderdeel van de boekwaarde van het actief waartegenover voor het gehele bedrag een voorziening wordt gevormd.
Op terreinen wordt niet afgeschreven.
De afschrijving op gebouwen geschiedt op basis van annuïteiten. Voor de overige materiële vaste activa gebeurt de afschrijving op basis van lineaire afschrijvingen van de verkrijgingsprijs, gebaseerd op de geschatte economische levensduur. In 2024 betrof dit de volgende afschrijftermijnen:

- Inventaris 10 jaar
- ICT-middelen 4 jaar

Er wordt afgeschreven vanaf het nieuwe boekjaar na het moment van ingebruikneming.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan het gebouw en de installaties is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. Deze voorziening is in beheer bij de VvE, waar het RAR samen met Thius elk voor 50% deelnemer van is. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 NOV 2025
FBV ACCOUNTANTS & ADVISEURS

op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt. Hiervoor is een Meerjarenonderhoudsbegroting (MJOB) opgesteld voor installaties en bouwkundige zaken.

5.3.2 Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

5.3.3 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

5.3.4 Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

5.3.5 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Daar waar geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MEI 2025
ACCOUNTANTS & ADVISEURS

6 Rechtmatigheidsverantwoording

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Archief Rivierenland (RAR) toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de kaders (par 1.2) in de jaarrekening is het door het Algemeen Bestuur op 23 november 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur van het RAR bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 97.000, - (afgerond op duizendtallen).

6.1 Bevindingen

Het Dagelijks Bestuur van het RAR stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 80.632 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 97.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het Dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 97.008 acceptabel op basis van door het Algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MEI 2025
ACCOUNTANTS • ADVISEURS

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: FORMAT VOOR DE DEELEMENDE GEMEENTEN

Informatie voor de jaarrekening van deelnemende gemeenten over de effecten en de betrokkenheid hierbij van de gemeenschappelijke regeling RAR.

1. Naam	Regionaal Archief Rivierenland
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
3. Adres en Vestigingsplaats	J.S. de Jongplein 3, 4001 WG Tiel
4. Doelstelling en openbaar belang	Het Regionaal Archief heeft tot doel het binnen het samenwerkingsgebied vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis en vervult daartoe de volgende taken: a) de zorg voor en/of het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemers; b) het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemers voor zover deze niet zijn overgebracht; c) het beheer van in de archiefbewaarplaats uitgeplaatste archiefbescheiden van de deelnemers (indien van toepassing); d) de zorg voor en het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van instanties die niet bestuurlijk in de regeling participeren en waaraan op contractbasis diensten worden verleend, en e) het stimuleren van de lokale en de regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen, beheren en bewaren van een zo compleet mogelijke collectie relevant bronnenmateriaal op het gebied van de lokale- en regionale geschiedenis.
5. Relatie met taakveld overhead	De bijdrage aan het RAR is voor de gemeenten een last die verantwoord wordt op Taakveld 0.4 Overhead (zie paragraaf 2.3.2 Overzicht van de kosten van Overhead).
6. Deelnemende gemeenten	Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel.
7. Bestuurlijk belang	De deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen en het Dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Archief Rivierenland. Daarnaast zijn raadsleden betrokken bij de AB-vergaderingen via een BOV-constructie (beeldvormende en oordeelsvormende vergadering).
8. Financieel belang	Het aan het RAR ter beschikking gesteld bedrag is niet verhaalbaar als het RAR failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
9. Eigen Vermogen	Eigen Vermogen per 31-12-2024 : Reserves € 569.870 en een batig saldo € 67.468
10. Vreemd Vermogen	Vreemd Vermogen per 31-12-2024: € 7.816.853
11. Financieel resultaat	Financieel resultaat over 2024 bedroeg het batig saldo van € 67.468
12. Email	info@regionaalarchiefrivierenland.nl
13. Website	www.regionaalarchiefrivierenland.nl
14. Telefoon	Telefoon 0344 - 612 230
15. Risicoprofiel	Laag

VOOR WAARMERK
BIJ VERKLARING D.D.
20 MAART 2025
ACCOUNTANTS+ ADVISEURS

BIJLAGE 2: BELEIDSNOTA RISICOMANAGEMENT EN WEERSTANDSVERMOGEN

Regionaal Archief Rivierenland

Beleidsnota risicomanagement en weerstandsvermogen

2024 - 2028

Auteurs	Letty Kil en Ella Kok-Majewska
Datum	24-11-2023
Ons kenmerk	1628-24248
Versiebeheer/status	Versie 1.0 ter bespreking in het DB 12 februari

Managementsamenvatting

Het Regionaal Archief Rivierenland (RAR) is een gemeenschappelijke regeling waaraan zeven gemeenten in het westelijk Gelders rivierengebied deelnemen en dienstverleningsovereenkomsten heeft met Waterschap Rivierenland en andere gemeenschappelijke regelingen in de regio. Daarnaast doet het Regionaal Archief Rivierenland dienst als historisch informatie- en documentatiecentrum. Bij het realiseren van de doelen en het uitvoeren van haar taak horen kansen en bedreigingen. In het financieel beleid spelen risicomanagement en weerstandsvermogen dan ook een belangrijke rol. Risicomanagement is het geheel van activiteiten en maatregelen gericht op het expliciet en systematisch omgaan met en het beheersen van risico's. Weerstandsvermogen is een element in de financiële houdbaarheid van de begroting en de financiële positie van het Regionaal Archief Rivierenland. In het bijzonder geldt dat het weerstandsvermogen een rol speelt als middel om dreigende onverwachte financiële tegenvallers het hoofd te bieden.

Het risicomanagementbeleid bij het RAR heeft tot doel de continuïteit van de organisatiedoelen te waarborgen en de vermogenspositie beschermen. Het RAR wil actief haar risico's beheersen en kunnen opvangen en wil voorkomen dat incidentele tegenvallende financiële resultaten verhaald moeten worden op de gemeenten. Om dit doel te bereiken worden risico's periodiek geïnventariseerd en onderzocht hoe hier in de bedrijfsvoering op te anticiperen zodat er passende beheersmaatregelen genomen worden. Met de inzet van deze beheersmaatregelen blijft er nog altijd een financieel restrisico over. Op grond van wettelijke voorschriften is het RAR verplicht voorzieningen te vormen om dergelijke kwantificeerbare risico's op te vangen. De beschikbare weerstandscapaciteit van de organisatie zijn de aanwezige middelen om dergelijke restrisico's mee op te vangen. Indien deze in voldoende mate aanwezig zijn heeft het RAR mogelijkheid om ook in ongunstige tijden haar activiteiten te kunnen voortzetten. Deze notitie geeft inzicht in benodigde weerstandcapaciteit op basis van de risico's en zet dit af tegen het beschikbare weerstandcapaciteit in de periode 2024 tot en met 2028.

De conclusies uit deze periodieke inventarisatie van risico's en duiding van weerstandsvermogen zijn:

- Een groot deel van de geïdentificeerde risico's (9 van de 14 risico's) kunnen worden opgevangen in de bedrijfsvoering van de organisatie. Dit zijn veelal risico's die een structureel en/of verplicht karakter hebben en kunnen indien nodig tijdig opgenomen worden in de begrotingscyclus mochten deze zich aandienen;
- Voor de overige geïdentificeerde risico's (5 van de 14 risico's) geldt dat ze incidenteel van aard zijn en veelal om een directe oplossing, dan wel handeling vragen om de gevolgschade te minimaliseren. In eerste instantie dienen dergelijke risico's door het RAR zelf te worden beheerst met behulp van middelen uit de huidige begroting dan wel middels een daarvoor geëigende voorziening ofwel weerstandscapaciteit.
- De beschikbare weerstandscapaciteit over de jaren 2024 tot en met 2028 biedt, gezien de risico's, voldoende weerstandsvermogen.
- Het RAR zorgt middels haar (meerjaren)begroting ervoor dat de beschikbare weerstandscapaciteit niet onder de norm komt te liggen, welke is vastgesteld door het Algemeen Bestuur in 2014.
- Deze nota vraagt tot 2028 niet om een begrotingswijziging ten opzichte van de meerjarenbegroting 2025-2028.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting 2
Inhoudsopgave 3
1 Inleiding 4
1.1 Doelstellingen van deze nota 4
1.2 Totstandkoming van deze nota 4
1.3 Leeswijzer 5
2 Risicomanagement 6
2.1 Wat is risicomanagement? 6
2.2 Risicomanagementbeleid RAR 6
2.3 Risico's en beheersmaatregelen 7
2.4 Kwantificeren van risico's 8
3 Weerstandsvermogen 9
3.1 Benodigde weerstandscapaciteit 9
3.2 Beschikbare weerstandscapaciteit 9
3.3 Weerstandsvermogen: de ratio en systematiek 11
3.4 Conclusies voor inrichting van het weerstandsvermogen 12
Bijlage 1 : Risico's en beheersmaatregelen 13

1 Inleiding

Het Regionaal Archief Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling waaraan 7 gemeenten in het westelijk Gelders rivierengebied deelnemen: Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel en dienstverleningsovereenkomsten heeft met Waterschap Rivierenland en andere gemeenschappelijke regelingen in de regio. Daarnaast doet het Regionaal Archief Rivierenland dienst als historisch informatie- en documentatiecentrum. Basis van de regeling is de uitvoering van de Archiefwet waarin het beheer en de beschikbaarstelling van openbare archieven is geregeld. Het RAR heeft als taak deze te bewerken, beheren, bewaren en toegankelijk te maken en houden voor het publiek. Volgens de wet is het RAR ook belast met toezicht op de (nog) niet overgebrachte archieven.
Bij het realiseren van de doelen en het uitvoeren van onze taak horen kansen en bedreigingen. In het financieel beleid spelen risicomanagement en weerstandsvermogen dan ook een belangrijke rol. Risicomanagement is het geheel van activiteiten en maatregelen gericht op het expliciet en systematisch omgaan met en het beheersen van risico's. Weerstandsvermogen is een element in de financiële houdbaarheid van de begroting en de financiële positie van het Regionaal Archief Rivierenland. In het bijzonder geldt dat het weerstandsvermogen een rol speelt als middel om dreigende onverwachte financiële tegenvallers het hoofd te bieden.

1.1 Doelstellingen van deze nota

Deze nota heeft een aantal doelstellingen:

1. Stimuleren en vergroten risicobewustzijn.
   Het actief uitvoeren van risicomanagementbeleid, draagt bij aan een vergroot risicobewustzijn van de organisatie. Bewust zijn van onzekerheden en het belang van de beheersing daarvan creëert een structuur van continue analyse, beoordeling en ordening.
2. Inzicht krijgen in de risico's en de eventuele mogelijkheden om deze te beheersen.
   Dankzij risicomanagementbeleid worden de risico's inzichtelijk en vormt het de basis voor het beheersen van de risico's: welke risico's verzekeren we, dragen we zelf of stellen we andere beheersmaatregelen voor op?
3. Inzicht in de beschikbare middelen of wel de beschikbare weerstandscapaciteit om de gevolgschade van dergelijke risico's op te kunnen vangen. Alsmede een toets of er voldaan wordt aan de vastgestelde norm voor het benodigde weerstandsvermogen
4. Voldoen aan wettelijke verplichting (BBV).[1]

Met deze notitie wordt mede invulling gegeven aan artikel 7, lid 1b van de Financiële verordening Regionaal Archief Rivierenland 2023. Hierin is bepaald dat het Dagelijks Bestuur zorg draagt voor het beheersen van de risico's die kunnen leiden tot financiële gevolgen. In het kader van artikel 10, lid 2 van de eerder genoemde verordening is in het proces tevens stilgestaan bij de frauderisico's en bij mogelijke maatregelen ter voorkoming ervan.

1.2 Totstandkoming van deze nota

Deze nota is tot stand gekomen op basis van de samenwerking met een externe adviseur op het gebied van risicomanagement en weerstandsvermogen. Ten grondslag aan deze nota liggen de eerder geproduceerde notitie over *risicomanagement en weerstandsvermogen* bij het RAR uit 2014 en geüpdatet in 2017 en 2021. Eenzelfde methodiek is ook nu weer gehanteerd en de risico's uit

[1] Volgens het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) en de financiële verordening zijn gemeenten en gemeenschappelijke regelingen verplicht jaarlijks inzicht te geven in de risico's die zij lopen en dienen zij een toelichting te geven op het weerstandsvermogen in de jaarstukken.

deze notities zijn in de inventarisatie meenomen als input. Het totaal aan actuele risico's is geïnventariseerd in een risicosessie die werd gefaciliteerd door de externe adviseur waaraan een speciaal daarvoor samengesteld kernteam van medewerkers deelnam. Vooraf werd ieder van hen gevraagd aan te geven welke risico's zij zagen voor het RAR, in welke mate deze risico's worden beheerst en wat de eventuele financiële gevolgen zouden zijn. Daarbij is gekozen voor een zo ruim mogelijke indeling, teneinde de deelnemers uit te nodigen alle denkbare risico's voor het RAR in ogenschouw te nemen. In de risicosessie zijn vervolgens inzichten en opvattingen uitgewisseld, waarmee een gedeeld inzicht werd verkregen over de risico's van het RAR en over de vervolgstappen die nodig zijn voor verdere beheersing van de risico's. Aan de sessie werd ook deelgenomen door het lid van het Dagelijks Bestuur dat financiën als aandachtsgebied heeft. Zijn rol was die van klankbord voor de andere deelnemers.
De uitkomsten van de risicosessie zijn vervolgens vertaald naar kwantificeerbare risico's die als input hebben gediend voor het benodigde weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de methode voor risicomanagement uiteengezet, waarbij wordt ingegaan op risicomanagementbeleid, de geïdentificeerde risico's, de methodiek voor het kwantificeren en beheersen van de risico's. Hoofdstuk 3 gaat in op het weerstandsvermogen, hoe wordt dit berekend en welke hoogte van de weerstandsratio wordt nagestreefd? Ook wordt inzichtelijk gemaakt wat de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit is.

2 Risicomanagement

2.1 Wat is risicomanagement?

Risicomanagement is het periodiek inventariseren van risico's en de mogelijkheid om in de bedrijfsvoering hierop te anticiperen en passende beheersmaatregelen te nemen. Een risico is de kans dat een gebeurtenis zich voordoet. Het gaat dan om die risico's die een wezenlijk (negatief) effect hebben op de (continuïteit van de) bedrijfsvoering. Risicomanagement raakt zowel de financiële als de niet-financiële risico's. Het is geen exacte wetenschap. Wij willen benadrukken dat risico's niet altijd exact te kwantificeren zijn.

2.2 Risicomanagementbeleid RAR

Het risicomanagementbeleid is de basis voor het verankeren van risicomanagement in de organisatie en vormt het kader waarbinnen risicomanagement wordt uitgevoerd. Het beleid is gestoeld op de uitgangspunten van risicomanagement[2] en wordt periodiek vastgesteld. Elke vier jaar wordt het beleid ten aanzien van risicomanagement en weerstandsvermogen geëvalueerd en zo nodig herzien. Wanneer binnen deze vier jaar actuele ontwikkelingen ertoe leiden dat er behoefte is aan een eerdere herziening, wordt hierop geanticipeerd.

Primair uitgangspunt is dat de deelnemende gemeenten op grond van de gemeenschappelijke regeling uiteindelijk gezamenlijk aansprakelijk zijn voor de financiële resultaten van het RAR. Om de volgende redenen is er voor gekozen om voor het RAR een eigen beleidskaders voor risicomanagement te ontwikkelen en om binnen de gemeenschappelijke regeling financiële weerstand te bouwen:

- Om risico's actief te beheersen en het RAR ook zelf verantwoordelijkheid te laten nemen voor de bedrijfsvoering en de resultaten;
- Op grond van wettelijke voorschriften is het RAR verplicht voorzieningen te vormen voor kwantificeerbare risico's, verplichtingen en verliezen.

Het RAR hanteert de volgende uitgangspunten voor het risicomanagement:

- Het RAR wil de continuïteit van de organisatiedoelen waarborgen en de vermogenspositie beschermen;
- Het RAR wil actief haar risico's beheersen en kunnen opvangen en wil voorkomen dat incidenteel tegenvallende financiële resultaten verhaald moeten worden op de gemeenten.

[2] Denk hierbij aan het proces van identificeren van risico's het vaststellen van beheersmaatregelen en het kwantificeren van het restrisico, het uitvoeren van het plan en evalueren.

2.3 Risico's en beheersmaatregelen

In de risicosessie zijn de risico's geïnventariseerd vanuit een zo breed mogelijk aantal invalshoeken en risicocategorieën, te weten:

- Politiek bestuurlijk / maatschappelijk
- Organisatorisch
- Financieel
- Juridisch
- Personeel

Ook is gekeken naar beheermaatregelen per risico en de mogelijke financiële schade mocht het risico zich voordoen. Het totaal overzicht aan geïdentificeerde risico's is opgenomen in bijlage 1. Totaal zijn er 14 risico's geïdentificeerd als mogelijk risico voor de bedrijfsvoering van het RAR.

De uitkomst van deze risicosessie kunnen als volgt worden samengevat:

- Een groot deel van de risico's (9 stuks) zijn ontwikkelingen van buitenaf die tijdig gesignaleerd kunnen worden en veelal ook een structureel en/of verplicht karakter hebben om hier als RAR op te anticiperen. Wat betekend dat dit tijdig opgenomen kan worden in de begrotingscyclus (P&C-Cyclus). De eventuele kosten hiervan hebben veelal een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten. Van dergelijke risico's is het niet nodig om eventuele (incidentele) gevolgschade op te nemen in het benodigde weerstandscapaciteit (zie bijlage 1 voor de toelichting op deze 9 risico's).
- Het overige deel van de risico's (5 stuks) is niet op deze wijze op te vangen. Voor deze risico's geldt dat ze incidenteel van aard zijn en veelal om een directe oplossing, dan wel handeling vragen om de gevolgschade te minimaliseren. In eerste instantie dienen dergelijke risico's door het RAR zelf te worden beheerst met behulp van middelen uit de huidige begroting dan wel middels een daarvoor geëigende voorziening ofwel weerstandscapaciteit.

Hieronder is van deze 5 risico's die in eerste instantie door het RAR zelf moeten worden beheerst, aangegeven wat de kans van optreden is, alsmede een inschatting van de financiële gevolgen (range van minimaal tot maximaal), indien het risico zich daadwerkelijk voordoet (restrisico).

Risico	Kans	Financieel gevolg (inschatting restrisico)
Politiek bestuurlijk en maatschappelijk Uittreding van een deelnemer of beëindiging van een overeenkomst	Minder dan 1 maal per 5 jaar	€ 300.000 - € 500.000
Organisatorisch Afhankelijkheid specialistische leveranciers	Minder dan 1 maal per 5 jaar	€ 300.000 - € 500.000
Organisatorisch Calamiteiten met schade aan gebouw en archief	Minder dan 1 maal per 5 jaar	€ 300.000 - € 500.000
Organisatorisch Cybercriminaliteit	1 maal per 5 jaar	€ 50.000 - € 150.000
Juridisch Naleven van de wet- en regelgeving	Minder dan 1 maal per 5 jaar	€ 25.000 - € 75.000

Bij het bepalen van het financiële gevolg van het risico's wordt steeds uitgegaan van het restrisico, ofwel: het initiële risico minus de effecten van de beheersmaatregelen. Om tot een weloverwogen besluit te komen in beheersmaatregelen, is steeds de effectiviteit en proportionaliteit van de maatregel in overweging genomen. Zoals in hoeverre is het beïnvloedbaar? Zijn de maatregelen die hieruit voortvloeien ook daadwerkelijk uitvoerbaar en in verhouding tot het resultaat? Is het niet goedkoper om het risico te accepteren in plaats van premie te betalen aan de verzekeraar? Een uitgebreide omschrijving van de beheersmaatregelen per risico is te vinden in bijlage 1.

2.4 Kwantificeren van risico's

In deze paragraaf wordt besproken op welke wijze we de risico's omzetten in gekwantificeerde risico's die te samen de omvang van een weerstandscapaciteit bepalen als middel om dreigende onverwachte financiële tegenvallers het hoofd te kunnen bieden. Tijdens de kwantificering van de risico's wordt steeds uitgegaan van het restrisico, hierin zijn de effecten van de beheersingsstrategie reeds afgetrokken van het initiële risico dat wordt gelopen.
Zoals eerder aangegeven zijn risico's niet altijd exact te kwantificeren. Om deze reden worden de risico's gewaardeerd de hand van een wegingsmethodiek met een klasse voor kans en voor gevolg, zie de tabellen hieronder. Dit is een beproefde methodiek in risicomanagement en geeft inzicht in een te reserveren capaciteit voor de risico's te samen.

Kans		
Klasse	Aantal keren	Kans
1	Minder dan 1 maal per 5 jaar	0,2
2	1 maal per 5 jaar	0,4
3	1 maal per 2 jaar	0,6
4	1 maal per jaar	0,8
5	Meerdere keren per jaar	1,0

Gevolg			
Klasse	Gevolg	Inschatting omvang restrisico	Verwachtingswaarde
1	Zeer klein gevolg	€ 1 – € 25.000	€ 15.000
2	Klein gevolg	€ 25.000 – € 75.000	€ 50.000
3	Gemiddeld gevolg	€ 75.000 – € 125.000	€ 100.000
4	Groot gevolg	€ 125.0000– € 175.000	€ 150.000
5	Zeer groot gevolg	> € 175.000	€250.000

Zoals blijkt uit de tabellen, worden er 5 kans- en 5 gevolgklassen gehanteerd. Om tot een inschatting van het risico te komen worden beide scores met elkaar vermenigvuldigd (kans x verwachtingswaarde).

Gekwantificeerde risico's.
Op basis van deze uitgangspunten komen we tot de volgende kwantificering van de risico's. Deze leveren samen een te reserveren capaciteit van € 200.000,-.

Risico	Kans	Verwachtingswaarde	Capaciteit
Politiek bestuurlijk en maatschappelijk Uittreding van een deelnemer of beëindiging van een overeenkomst	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Afhankelijkheid specialistische leveranciers	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Calamiteiten met schade aan gebouw en archief	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Cybercriminaliteit	0,4	€ 100.000	€ 40.000
Juridisch Naleven van de wet- en regelgeving	0,2	€ 50.000	€ 10.000
Totaal aan risico's			€ 200.000

3 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van het RAR geeft inzicht in hoeverre zij het vermogen heeft om ook in ongunstige tijden haar activiteiten te kunnen voortzetten. Om tot het weerstandsvermogen te komen dienen we zowel het **benodigde** weerstandscapaciteit (risico's) als de **beschikbare** weerstandscapaciteit (middelen) inzichtelijk te hebben. Hieruit valt meteen de sterke link met risicomanagement op te maken, want: welke ongunstige, financiële gevolgen riskeren wij als organisatie?

In dit hoofdstuk beschrijven we wat we verstaan onder de begrippen weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen, waarbij we tevens een overzicht geven van deze capaciteiten voor het RAR. Vervolgens wordt ingegaan op de hoogte van de ratio en hoe om te gaan met afwijkingen.

3.1 Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit is het bedrag dat nodig is om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen. Met andere woorden, de financiële impacts van alle risico's te samen vormen het benodigde weerstandscapaciteit. Hieronder het overzicht van het benodigde weerstandsvermogen van het RAR (uit paragraaf 2.4).

Risico	Kans	Verwachtingswaarde	Capaciteit
Politiek bestuurlijk en maatschappelijk Uittreding van een deelnemer of beëindiging van een overeenkomst.	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Afhankelijkheid specialistische leveranciers	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Calamiteiten met schade aan gebouw en archief	0,2	€ 250.000	€ 50.000
Organisatorisch Cybercriminaliteit	0,4	€ 100.000	€ 40.000
Juridisch Naleven van de wet- en regelgeving	0,2	€ 50.000	€ 10.000
Totaal aan risico's			**€ 200.000**

3.2 Beschikbare weerstandscapaciteit

De middelen en mogelijkheden waarover het RAR beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, behelst de beschikbare weerstandscapaciteit. Het is een buffer die ervoor zorgt dat de organisatiedoelstellingen, het bestaande beleid en het voorzieningenniveau niet direct in gevaar komen wanneer risico's werkelijkheid worden.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat bij het RAR bestaan uit de volgende componenten:

1. Eigen vermogen in de vorm van reserves

In het eigen vermogen kent het RAR twee type reserves.
De eerste is de algemene reserve welke als buffer dient ter afdekking van risico's en om incidentele tegenvallers op de vangen (bij het RAR heet deze reserve dan ook 'Weerstandsvermogen').
De tweede is de bestemmingsreserves. Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan een bepaalde bestemming (doelstelling) is gegeven en derhalve voor het realiseren van die doelstelling geoormerkt is. Binnen de bestemmingsreserves zijn er een tweetal categorieën te onderscheiden. De zogenaamde beklemde bestemmingsreserves en de niet-beklemde bestemmingsreserves.

Beklemde bestemmingsreserves
De beklemde bestemmingsreserves zijn bestemmingsreserves waar als gevolg van eerder besluitvorming een harde claim op ligt en dus geen onderdeel vormen van de beschikbare weerstandscapaciteit. Reserves ter afdekking van de kapitaallasten van investeringen zoals bij de reserve 'Website' zijn voorbeelden hiervan.

Niet beklemde bestemmingsreserves
De niet beklemde bestemmingsreserves zijn bestemmingsreserves waar geen harde claim op ligt. Deze reserves vormen wel onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit. Voorbeelden van dergelijke reserves zijn de bestemmingsreserve als 'E-depot' en 'Digitalisering en bedrijfsvoering'. Deze reserves hebben uiteraard een doel, maar hier liggen nog geen concrete claims op.

2. Post voor onvoorzien in de begroting
De begroting van het RAR bevat een verplichte post voor onvoorziene lasten vanuit de verslaggevingsvoorschriften. Deze is jaarlijks ca. € 5.000 (op basis van de begroting 2022). De post onvoorzien heeft als doel onvoorziene uitgave op te vangen. Gezien de geringe omvang van deze post tellen we deze niet mee in de berekening van de weerstandscapaciteit.

Voor de berekening van het weerstandscapaciteit wordt de algemene reserve en de niet beklemde bestemmingsreserves meegeteld. Waarbij voor de niet beklemde bestemmingsreserves geldt dat er in de begroting en meerjarenramingen voor komende jaren (2024 tot 2028) concrete plannen zijn die zorgen voor een claim op deze reserve. Dit zorgt ervoor dat deze bestemmingsreserves in de tijd in omvang zullen afnemen, en daarmee de weerstandscapaciteit zal verminderen. Onderstaand is de afname van deze reserves over de jaren 2024 – 2028 en het effect ervan op de beschikbare weerstandscapaciteit inzichtelijk gemaakt.

Reserves	Omvang reserve per 31-12-2023	Beschikbaar weerstands-capaciteit					
		per 31-12-2023	per 31-12-2024	per 31-12-2025	per 31-12-2026	per 31-12-2027	per 31-12-2028
Algemene reserve							
Reserve Weerstandsvermogen	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000	€ 211.000
Bestemmingsreserves							
Reserve E-depot	€ 58.021	€ 58.021	€ 48.021	€ 38.021	€ 28.021	€ 18.021	€ 8.021
Reserve Digitalisering/ Bedrijfsvoering	€ 200.848	€ 200.848	€ 160.848	€ 120.848	€ 80.848	€ 40.848	€ 848
Reserve Website (beklemde reserve)	€ 100.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	**€ 569.869**	**€ 469.869**	**€ 419.869**	**€ 369.869**	**€ 319.869**	**€ 269.869**	**€ 219.869**

3.3 Weerstandsvermogen: de ratio en systematiek

Wanneer zowel de benodigde- als de beschikbare weerstandscapaciteit in beeld is gebracht, kan men het weerstandsvermogen berekenen. De uitkomst van die berekening vormt de ratio weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit (middelen)}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (risico's)}}$$

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen is vastgesteld welke ratio het RAR nastreeft. Hiertoe is gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel.

Ratio weerstandsvermogen	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

De geldende ratio van het weerstandsvermogen is door het Algemeen Bestuur van het RAR in 2014 vastgesteld op minimaal 1. Het RAR streeft zodoende naar een weerstandsvermogen welke minimaal **voldoende** is. De volgende redenen zijn hiervoor aan te dragen:

- Onnodig opbouwen van reserves wordt voorkomen,
- Weerstandsvermogen voorkomt dat incidentele tegenvallende financiële resultaten verhaald moeten worden op de gemeenten.

	Omvang per 31-12-2023	Omvang per 31-12-2024	Omvang per 31-12-2025	Omvang per 31-12-2026	Omvang per 31-12-2027	Omvang per 31-12-2028
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 469.869	€ 419.869	€ 369.869	€ 319.869	€ 269.869	€ 219.869
Geïnventariseerde risico's	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Ratio weerstandsvermogen	2.4	2.1	1.9	1.6	1.4	1.1
Waardering	**Uitstekend**	**Uitstekend**	**Ruim voldoende**	**Ruim voldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**

Het huidige weerstandsvermogen anno 2024 kan gewaardeerd worden als uitstekend.

3.4 Conclusies voor inrichting van het weerstandsvermogen

Op basis van de berekeningen in paragraaf 3.3 komen we tot de volgende conclusies:

- De beschikbare weerstandscapaciteit biedt, gezien de risico's, voldoende weerstandsvermogen als deze zich beweegt tussen de €200.000 (factor 1) en €280.000. (factor 1,4).
- Het RAR zorgt ervoor dat de beschikbare weerstandscapaciteit niet (langdurig) onder voorgenoemde drempelwaarden komt te liggen.
- Deze nota vraagt tot 2028 niet om een begrotingswijziging ten opzichte van de meerjarenbegroting 2025-2028.

Het RAR hanteert de volgende uitgangspunten voor inzetten, aanvullen en afromen van de weerstandscapaciteit:

- Indien risico's zich voordoen kan een beroep gedaan worden op de weerstandscapaciteit, waarbij ook een (bestuurlijke) afweging wordt gemaakt tussen andere mogelijkheden om de gevolgen van risico's op te vangen.
- De weerstandscapaciteit is toereikend genoeg om de totale berekende restrisico's van tezamen € 200.000 te kunnen opvangen. Niettemin kan een risico zich voordoen, hoe klein de kans ook is. In het geval dat dit gebeurt en de omvang ervan de beschikbare weerstandscapaciteit overschrijdt, dan staan de deelnemende gemeenten garant voor de dekking van het verschil, conform artikel 7, lid 1 e van de Financiële Verordening Regionaal Archief Rivierenland 2023.
- Wanneer een beroep wordt gedaan op de weerstandscapaciteit waardoor deze minder wordt dan voldoende (minder dan ratio 1), wordt besloten tot concrete maatregelen ter aanvulling van de weerstandscapaciteit en worden meevallers ingezet om het tekort aan te vullen.
- Als de beschikbare weerstandscapaciteit hoger is dan voldoende (hoger dan ratio 1,4) wordt bestuurlijk besloten bij het vaststellen van de (meerjaren)begroting en het bespreken van de jaarrekening hoe omgegaan wordt met dit deel van de reserves. Het surplus van beschikbare weerstandscapaciteit kan in principe worden vastgelegd in de vorm van een beklemde reserve.

Voor de verwerking in de Planning en Control-cyclus (P&C-cyclus) van het RAR worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De Beleidsnota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen' is uitgangspunt voor de paragraaf weerstandsvermogen, zoals die in de begroting en de jaarrekening naar voren komt. Bij het opstellen van de (meerjaren)begroting en de jaarrekening wordt deze nota als uitgangspunt genomen, en wordt jaarlijks een globale toets van de risico's en het weerstandsvermogen gedaan.
- De Beleidsnota 'Risicomanagement en weerstandsvermogen' wordt vierjaarlijks herzien en aangeboden worden aan het Dagelijks Bestuur ter vaststelling. En daarna gaat deze ter kennisgeving naar het Algemeen Bestuur.

Bijlage 1 : Risico's en beheersmaatregelen

Politiek bestuurlijk en maatschappelijk		
Risico	Aanwezige beheersmaatregelen	Rest risico
1. <u>Uittreding van een deelnemer of beëindiging van een overeenkomst.</u> Bijvoorbeeld een gemeente en/of het Waterschap Rivierenland	Deelnemers kunnen besluiten op enig moment niet meer deel te willen nemen dan wel niet meer gebruikt te willen maken van onze diensten. In de gemeenschappelijke regeling is geregeld op welke wijze deelnemende gemeente mogelijkerwijs zou kunnen uittreden. Hierin is opgenomen dat er afspraken worden gemaakt over de kosten bij uittreden. Het financieel risico is hiermee gedekt, want de blijvende gemeenten staan garant voor de gemaakte afspraken. En is er geen restrisico voor uittreding van een deelnemende gemeenten. De overeenkomst die het RAR met het Waterschap Rivierenland heeft eindigt op 31 december 2024 en wordt stilzwijgend telkens met twee jaar verlengd, tenzij 12 maanden van tevoren is opgezegd. De relatie tussen de contractanten is goed, het Waterschap heeft recentelijk nieuwe opdrachten aan het RAR gegeven, de kans dat niet wordt verlengd is derhalve klein. De financiële gevolgen zijn niettemin aanzienlijk. Behalve een inkomstenderving ad € 200.000 op jaarbasis, zullen bij beëindiging van de overeenkomst ook frictiekosten moeten worden betaald. Deze kosten vormen het rest risico. Teneinde de kans op een eventuele beëindiging van een DVA, alsmede de financiële gevolgen ervan, zo veel mogelijk te beperken, wil het RAR wederom lange termijn afspraken maken met het Waterschap, waarbij ook gekeken wordt naar de voorwaarden voor mogelijke uittreding.	€ 300.000 - € 500.000
2. <u>Nieuwe wet- en regelgeving</u> Zoals o.a. de Archiefwet die naar verwachting in 2025 van kracht wordt.	Eventuele wijzigingen in de wetgeving (zoals de Archiefwet) kunnen invloed hebben op ons takenpakket. Aangezien het RAR in zijn taakuitvoering altijd moet voldoen aan de wetgeving komen dergelijke wijzigingen in taken terug in de begrotingscyclus (P&C-Cyclus). De eventuele kosten hiervan hebben een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0
3. <u>Technologische ontwikkelingen</u> Technologische ontwikkelingen zoals automatisering en AI, die van invloed zijn op de omvang en wijze van de uitoefening van de primaire taak.	Technologische ontwikkelingen brengen zowel risico's als ook kansen met zich mee. Hierdoor kan het voorkomen dat investeringen sneller nodig zijn dan voorzien en/of dat reeds gedane investeringen niet meer renderen en nieuwe nodig zijn. Ook hiervoor geldt dat dergelijke wijzigingen worden opgenomen in de begrotingscyclus (P&C-Cyclus). De eventuele kosten hiervan hebben een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting.. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0
4. <u>Nieuw beleid als gevolg van nieuw bestuur</u> Bij het aantreden van een nieuw bestuur (elke 4 jaar) is de kans op koerswijziging aanwezig.	Ook hiervoor geldt dat dergelijke wijzigingen worden opgenomen in de begrotingscyclus (P&C-Cyclus). De eventuele kosten hiervan hebben een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting.. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0

5. Wereldwijde ontwikkelingen zoals een pandemie, oorlog en/of natuurramp De financiële gevolgen van een pandemie zoals de corona crisis, maar ook de oorlog in Oekraïne met de enorme prijsstijgingen zijn niet te voorzien in de begroting.	Hiervoor is geen beheersmaatregel op te nemen, anders dan de gecreëerde post onvoorzien, waarmee dergelijke onvoorziene tegenvallers op te vangen zijn. Indien deze post niet afdoende is, zal het tekort bij de jaarrekening door de deelnemende gemeenten worden opgevangen. Indien de kosten een structurele doorwerking hebben, zullen deze in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0
Organisatorisch		
Risico	Aanwezige beheersmaatregelen	Rest risico
6. Afhankelijkheid specialistische leveranciers Het RAR is voor haar taakuitvoering afhankelijk van de inzet van een tweetal essentiële (software) systemen. Het wegvallen of niet goed functioneren van deze systemen heeft negatieve gevolgen voor een goede taakuitvoering.	De huidige leveranciers van het archiefbeheersysteem en documentmanagementsysteem van het RAR staan goed aangeschreven en zijn leidend in hun branche. De kans dat één van hen noodgedwongen zijn bedrijfsvoering beëindigt moet als zeer klein worden ingeschat. Indien dit zich onverhoopt toch voordoet dan kunnen de financiële gevolgen in termen van vervangingsinvesteringen aanzienlijk zijn. Om dit risico beter in beeld te krijgen is het RAR voornemens om in het komende jaar bedrijfsinformatie op te vragen van deze leveranciers en zo een beter beeld te krijgen van hun reputatie en solvabiliteit. Zo kan bij twijfel het RAR zelf het initiatief nemen om tijdig naar een andere leverancier uit te kijken en over te stappen. Dit neemt niet weg dat een dergelijke overstap ook altijd aanzienlijke migratiekosten met zich meebrengt. Deze kosten vormen het rest risico.	€ 300.000 - € 500.000
7. Calamiteiten met schade aan gebouw en archief tot gevolg Er is een risico aanwezig op een calamiteiten zoals brand, wateroverlast, inbraak of vandalisme. Dit levert mogelijk gevolgschade.	Het RAR heeft een actueel calamiteitenplan en is afdoende verzekerd tegen directe water- en brandschade aan het gebouw. De opstal verzekering is tegen herbouwwaarde, welke om de 5 jaar opnieuw wordt getaxeerd. Dit geldt ook voor de inboedel zoals de kantoorinventaris en de bedrijfsuitrusting. Archiefstukken zijn echter niet te verzekeren. De kans dat calamiteiten zich voordoen moet als zeer klein worden ingeschat, mede doordat het gebouw uit 2012 is en voldoet aan alle wettelijke (veiligheids)voorschriften. En door het toepassen van adequate detectiesystemen kan in veel gevallen snel geacteerd worden waarmee het risico van verlies van archiefstukken beperkt blijft. Documenten die bij een brand verloren gaan, kunnen niet worden vervangen en brengen dan ook geen kosten met zich mee. Wel kunnen de kosten van het opruimen van deels beschadigde archiefstukken, het restaureren van beschadigde stukken en het tijdelijk onderbrengen van de niet beschadigde stukken aanzienlijk zijn.	€ 300.000 - € 500.000
8. Cybercriminaliteit Ondanks goede en actuele beveiligingsmaatregelen blijven cybercriminelen continue hun aanvalsplannen aanpassen om hieromheen te werken. Er is dus altijd een risico/kans dat ze zullen slagen. Dit levert vrijwel altijd gevolgschade.	Deze vorm van criminaliteit komt tegenwoordig regelmatig voor bij de overheid. De kans dat een cyberaanval slaagt moet evenwel als betrekkelijk klein worden ingeschat, gezien de goede inrichting van de logische toegangsbeveiliging van de systemen. Ook zijn de financiële gevolgen relatief beperkt, gezien het feit dat het RAR beschikt over goede back up-systemen en met de verwerkers van gegevens overeenkomsten (inclusief een Service Level Agreement SLA) zijn afgesloten, die mede	€ 50.000 – 150.000

	voorzien in een borging van de integriteit van de gegevensverwerking. Dit neemt niet weg dat een dergelijke voorval altijd kosten met zich meebrengt, zoals herstel en reparatiekosten en eventueel extra beveiligingsmaatregelen die hierbij komen kijken. Deze kosten vormen het rest risico.	
Financieel		
Risico	Aanwezige beheersmaatregelen	Rest risico
9. <u>Rentefluctuaties</u> Renterisico kan voor optreden door veranderingen in de rentestanden. Dit kan leiden tot nadeel door een rentestijging of het niet profiteren van rentedalingen voor aangetrokken gelden. Voor uitstaande gelden kan het leiden tot een nadeel als de rente daalt.	Het renterisico is beperkt aanwezig. Voor de middelen die aangetrokken zijn geldt een vast rentepercentage. Het RAR heeft relatief gezien veel uitstaande middelen. Hiervoor is geen beheersmaatregel op te nemen, anders dan de gecreëerde post onvoorzien, waarmee dergelijke onvoorziene tegenvallers op te vangen zijn. Indien deze post niet afdoende is, zal het tekort bij de jaarrekening door de deelnemende gemeenten worden opgevangen. De eventuele kosten hiervan hebben een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0,-
10. <u>Projectmanagement gesubsidieerde projecten</u> Aan de (project)subsidies het RAR krijgt zijn voorwaarden verbonden. Onder andere voor de tijdigheid en verantwoording van bestede gelden. Indien het RAR hier niet aan kan voldoen kunnen gelden (deels) worden teruggevorderd.	Er wordt actief gestuurd op goed projectmanagement en financieel voortgangsoverleg ofwel het is een voorwaarde om het project te willen doen. Toch zijn dit veelal projecten in samenwerking met derden en blijft dit risico bestaan. Buiten deze beheersmaatregel is er niets anders dan de gecreëerde post onvoorzien, waarmee dergelijke onvoorziene tegenvallers op te vangen zijn. Indien deze post niet afdoende is, zal het tekort bij de jaarrekening door de deelnemende gemeenten worden opgevangen. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0,-
Juridisch		
Risico	Aanwezige beheersmaatregelen	Rest risico
11. <u>Naleven van de wet- en regelgeving</u> Wet en regelgeving veranderd continue. Onze bedrijfsvoering dient hier aan te voldoen en op aangepast te worden. Door de beperkte omvang van onze organisatie is hiervoor niet altijd de juiste kennis en/of capaciteit intern aanwezig.	RAR volgt de ontwikkelingen rondom wetgeving op de voet. Echter is zij niet altijd in staat om met de intern aanwezige capaciteit en expertise de veranderingen snel vorm te geven. Om te voorkomen dat we niet voldoen aan nieuwe wetten en regels worden bij bepaalde vraagstukken externe expertise tijdelijke ingehuurd. Dit ook om te voorkomen dat er bewust of onbewust overtredingen van wet- en regelgeving plaatsvinden die mogelijk schadeclaims en boetes kunnen opleveren. Met externe inhuur neemt het risico af, maar dit neemt niet weg dat de kosten van een externe (juridische) specialist in de praktijk evenwel behoorlijk kunnen oplopen. Deze kosten vormen het rest risico. Deze kosten zijn niet structureel van aard en zijn veelal nog onbekend ten tijde van het opstellen van de begroting (ruim 2 jaar ervoor). Met als gevolg dat ze niet altijd vooraf kunnen worden opgenomen in de begroting.	€ 25.000 - € 75.000
12. <u>Frauderisico's</u> In geval van een geconstateerde fraude is er een risico op mogelijke gevolgschade.	In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is gekeken in welke mate de interne beheersing verbetering behoeft om deze risico's af te dekken. Waar nodig is deze aangescherpt. Er zijn voldoende maatregelen getroffen om onrechtmatige toe-eigening van vaste activa te voorkomen. En hoewel archiefstukken niet tot de vaste activa horen, zijn ook hiervoor maatregelen getroffen ter voorkoming van onrechtmatige toe-eigening. Maatregelen zoals:	€ 0,-

	toegangscontrole, camera toezicht en registratiesystemen. Vooralsnog behoeven geen frauderisico's ten laste van het weerstandsvermogen te worden gebracht. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	
Personeel		
Risico	Aanwezige beheersmaatregelen	Rest risico
13. Verzuim en/of uitval Langdurig ziekteverzuim /uitval van cruciaal personeel	Het RAR voert een actief beleid rondom de gezondheid en inzetbaarheid van medewerkers. Het verzuim is momenteel laag. Daarnaast is in de personeelsbudget ruimte opgenomen voor vervanging bij langdurige uitval. Indien dergelijke budgetten structureel niet meer toereikend zijn, worden deze wijzigingen opgenomen in de begrotingscyclus (P&C-Cyclus). De eventuele kosten hiervan hebben een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0,-
14. Onvoldoende kwalitatief personeel Als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt is het de laatste jaren steeds moeilijker om voldoende goed gekwalificeerd personeel te vinden voor openstaande vacatures	Het RAR neemt goed werkgeverschap serieus en voert o.a. een actief beleid om medewerkers te ontwikkelen, dit ook met als doel personeel langdurig te behouden. Hiervoor zijn leertrajecten en een opleidingsbudget voor handen. Daarnaast is er een wervingsbudget opgenomen die in veel gevallen toereikend is. Indien dergelijke budgetten structureel niet meer toereikend zijn, worden deze wijzigingen opgenomen in de begrotingscyclus (P&C-Cyclus). De eventuele kosten hiervan hebben een structurele doorwerking in de begrotingen voor komende jaren. Deze worden opgevangen door de deelnemende gemeenten bij vaststellen van de begroting. Hierdoor is er geen (incidenteel) restrisico.	€ 0,-

BIJLAGE 3: CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Het bestuur van Regionaal Archief Rivierenland

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Regionaal Archief Rivierenland te Tiel gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel het vermogen van Regionaal Archief Rivierenland op 31 december 2024 als de baten en lasten over 2024, alsmede van de financiële rechtmatigheid over 2024 in overeenstemming met Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2024;
2. het overzicht van baten en lasten over 2024;
3. de financiële rechtmatigheidsverantwoording over 2024 en;
4. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Regionaal Archief Rivierenland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.
Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.
Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.
Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Besluit begroting en verantwoording.

B. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).
In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen, inclusief de financiële rechtmatigheid daarvan.

Zaltbommel, 20 maart 2025

FSV Accountants + Adviseurs B.V.

was getekend

Y.G.P.M. Viguurs AA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

gemeente Buren

Regionaal Archief Rivierenland
J.S. de Jongplein 3
4001 WG TIEL

uw brief van: Maurik, 11 juni 2025
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.068075/D.216395
behandeld door: H.H.J. Maasbach-Verbeek
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijze jaarrekening 2024 en begroting 2026 Regionaal Archief Rivierenland

Geachte heer/mevrouw,

Naar aanleiding van de kadernota 2026 van uw gemeenschappelijke regeling hebben wij een inhoudelijke zienswijze ingediend, voortkomend uit de financiële situatie van onze gemeenten. Het betrof onderstaande collectieve zienswijze, van de gemeenten in de regio Rivierenland:

Vanwege de sterk verminderde inkomsten die gemeenten ontvangen vanuit het Rijk (circa 5%) hebben wij als kader een lagere gemeentelijke bijdrage gehanteerd van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028.

Daarbij hebben wij het volgende verzoek gedaan: bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken.
We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek.

Allereerst willen wij onze dank uitspreken voor de gedegen aanpak die we bij de gemeenschappelijke regelingen terug zien om te komen tot besparingen. Het laat ons zien dat ook de gemeenschappelijke regelingen meewerken aan de financiële uitdagingen waar we voor staan.
De invulling van onze zienswijze is verschillend per gemeenschappelijke regeling. Zo is er een gemeenschappelijke regeling die relatief eenvoudig tot de gevraagde besparing kan komen, tot een uitgebreid scenario onderzoek.

Het uitgangspunt van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028 blijft het uitgangspunt van onze zienswijze. Hieronder geven wij aan wat onze reactie is op de begroting voor uw gemeenschappelijke regeling

In uw begroting 2026 heeft u de in uw kaderbrief gepresenteerde scenario's toegepast die leiden tot een verlaging van de begroting voor 2026 met 1,5%. Dit realiseert u door het genereren van meer inkomsten. Hiermee voldoet u aan de uitgangspunten die door de gezamenlijke gemeenten zijn geformuleerd. De verminderde gemeentelijke bijdrage loopt in uw meerjarenraming door tot een vermindering oplopend tot 3% in 2028. In uw meerjarenraming zien we dat dit niet is doorgevoerd voor 2029. Wij verzoeken u dit alsnog door te voeren omdat de taakstelling van 3% minder gemeentelijke bijdrage geldt vanaf 2028.

De jaarrekening 2024 laat een positief saldo zien van € 67.468. Wij stemmen in met uw voorstel om € 25.000 van het positieve saldo aan te wenden voor renovatie van het dak en het restant uit te keren aan de deelnemende gemeenten.

Onze zienswijze op zowel de begroting 2026 als de jaarrekening 2024 is positief met inachtneming van de hiervoor genoemde opmerkingen.

Tot slot willen wij u complimenteren voor de opzet van zowel de jaarrekening en de begroting. De opzet is erg duidelijk en overzichtelijk en hierdoor goed leesbaar.

Met vriendelijke groet,
namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier,	de voorzitter,
{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}}	{{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}
R. Kuipers	H.M. Ostendorp

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
10 juni 2025	**D.217422** **Z.068575**

Portefeuillehouder	J.P. Neven
Begrotingsprogramma en taakveld	Fysieke leefomgeving diverse taakvelden

Onderwerp Zienswijze op het concept AB voorstel Avri om Cirtex in stand te houden

Voorgesteld besluit

1. Een positieve zienswijze uit te brengen op het concept AB Voorstel van AVRI om Cirtex in stand te houden.
2. De zienswijzebrief vast te stellen.

Samenvatting van het voorstel

AVRI en Werkzaak willen het geprognosticeerde tekort voor de jaren 2025 en 2026 afdekken, zodat de pilot periode van 4 jaar kan worden afgerond.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

Er wordt voor Cirtex over 2025 en 2026 een negatief financieel resultaat verwacht. Dit ondanks de investeringen van zowel Provincie Gelderland, de Regiodeal Rivierenland, de Avri, Werkzaak, kringloopwinkels 2Switch. En de subsidies die zijn aangevraagd en nog worden verwacht.

Avri is bereid de inzamelvergoeding voor textiel niet bij Cirtex in rekening te brengen, waardoor het voorziene exploitatietekort met € 252.000,- vermindert.

2. Doel / meetbaar effect

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) kunnen gemeenteraden hun zienswijze op de stukken van Werkzaak kenbaar maken. Met dit voorstel vragen we uw raad om haar zienswijze te geven op het voorstel van Werkzaak voor extra financiële steun aan Cirtex.

3. Argumenten

1.1 de *raad is bevoegd een zienswijze te geven.*

Dit staat in de Wgr. De raad is niet verplicht een zienswijze te geven. Maar met het indienen van een zienswijze geeft de raad invulling aan haar kaderstellende rol. We geven daarmee ook invulling aan ons vastgestelde regionale informatieprotocol uit 2020.

1.2 We stemmen in met het concept AB voorstel van Werkzaak.

En hiermee volgen we de instemming van uw raad met het raadsvoorstel ‘Zienswijze Cirtex Avri’ over het in stand houden van Cirtex. Want het is niet logisch dat uw raad of (deels) geen, of verschillende zienswijzen uitbrengt op hetzelfde onderwerp.

4. Kanttekeningen

1.1 De branchevereniging voor textielinzameling en banken verwachten geen positieve verandering in de textielmarkt.

1.2 De reserves kunnen niet toereikend zijn.

Het reële risico bestaat dat bij tegenvallers (bijvoorbeeld op de grondstoffenmarkt) de reserves te ver terug lopen waardoor de afvalstoffenheffing hoger moet worden.

1.3 Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) kan leiden tot groter aanbod textiel.

Andere partijen in de textielmarkt verwachten dat de UPV zal leiden tot een nog groter aanbod (al dan niet moeilijk te recyclen) textiel in een markt die al zwaar onder druk staat, omdat het aanbod vele malen hoger is dan de vraag..

1.4 Positief financieel resultaat blijft onzeker.

Objectief gekeken is Cirtex nu al verlieslatend en is er geen reëel onderbouwde verwachting dat na de pilot periode Cirtex wel een dusdanig positief resultaat kan behalen dat het zelfstandig kan draaien.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

AVRI wil het nadeel van Cirtex opgevangen door de voorziening basispakket, waar de voor en nadelen van grondstoffen door worden opgevangen. Dit is ook dezelfde pot waar de 12 euro van de stortplaats in terechtkomt.

6. Communicatie

N.v.t.

7. Uitvoering en planning

Werkzaak Rivierenland/AVRI stuurde op 24 maart een brief. Hierin vroeg AVRI aan uw raad om een zienswijze uit te brengen op het AB voorstel ‘Cirtex’ voor uiterlijk 1 juni 2025.

Gezien de doorlooptijd van onze bestuurlijke planning, kon / kan uw raad niet eerder dan 10 juni haar definitieve zienswijze geven. Maar ook vrijwel alle andere AVRI gemeenten lukt het niet om voor 1 juni een zienswijze geven.
Het onderwerp Cirtex ligt politiek gevoelig. De meeste gemeenten sturen daarom AVRI niet alvast vooraf hun concept zienswijze toe. Buren sluit hierbij aan. We laten AVRI weten dat uw raad pas op 10 juni haar definitieve zienswijze uitbrengt.
Het concept AB voorstel Cirtex staat ter bespreking gepland in het AB AVRI op 12 juli 2025.

8. Participatie

nvt

9. Duurzaamheid

Bijlagen:

- Raadsbesluit
- Brief van Buren aan AVRI met zienswijze op het concept AB voorstel van Werkzaak
- Brief van Werkzaak/AVRI met het verzoek zienswijze gemeenten op Cirtex
- Concept AB Voorstel Werkzaak Cirtex voor zienswijzen
- Folder over Cirtex
- Brief 27 augustus 2024 ‘Nadere toelichting financiële Coöperatie Cirtex’
- Antwoorden op de lijst van vragen over Cirtex uit de bestuurlijke route

Inlichtingen bij:

Portefeuillehouder	J.P. Neven
Domein	Ruimte

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
10 juni 2025	**D.217422**	**D.217423** **Z.068575**

Onderwerp Zienswijze op het concept AB voorstel Avri om Cirtex in stand te houden

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d.13 mei 2025;

Besluit:

1. Een positieve zienswijze uit te brengen op het concept AB Voorstel van AVRI om Cirtex in stand te houden.
2. De zienswijzebrief vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 10 juni 2025.

namens de gemeenteraad van Buren,
de griffier, de voorzitter,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}} {{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

R. Kuipers H.M. Ostendorp

Avri Realisatie B.V.
T.a.v. de directie
Meersteeg 15
4191 NK GELDERMALSEN

uw brief van:
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.068575/D.217424
behandeld door: M. Klein
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijze Cirtex

Maurik,

Geachte directie,

Wij ontvingen het concept voorstel van AVRI om een zienswijze in te dienen voorafgaand aan besluitvorming van het Algemeen Bestuur (AB). Deze besluitvorming gaat over het in stand houden van de resterende pilotperiode voor Cirtex tot en met 2026. U vroeg onze raad om hierop voor 1 juni 2025 haar zienswijze te geven. Gezien onze bestuurlijke planning was dat niet mogelijk.

De gemeenteraad van Buren nam kennis van het voorstel. Zij besloot op 10 juni jl. om een positieve zienswijze uit te brengen op het AB voorstel om Cirtex in stand te houden.

Wel zijn we bezorgd over de resterende pilotperiode. Wij wensen een goede evaluatie ruim voor het einde van de pilotperiode om een onderbouwde zienswijze in te dienen op besluitvorming van het AB over het vervolg van Cirtex. Wij verwachten tijdig op de hoogte te worden gehouden van ontwikkelingen.

Met vriendelijke groet,
namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier,	de voorzitter,
{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}}	{{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}
R. Kuipers	H.M. Ostendorp

Aan: de gemeenteraadsleden van de deelnemende gemeenten aan Werkzaak en Avri

Datum: 19 maart 2025

Onderwerp: zienswijze op het voorgenomen besluit.

Geachte raadsleden,

De Algemeen Besturen van Werkzaak Rivierenland en Avri hebben in november 2022 gezamenlijk besloten tot oprichting van Cirtex en na een pilot van vier jaar (2023-2026) te bezien of en hoe Cirtex kan voortbestaan. In het 2e halfjaar van 2024 ontstond een wereldwijze textielcrisis. Cirtex heeft hier geen directe invloed op maar het betekent wel een flinke -onverwachte- impact op de oorspronkelijke businesscase.

In de bijlage vindt u een concept voorstel voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van Werkzaak van 10 juli 2025, samen met een folder waarin het verhaal van Cirtex wordt verteld.

Voorgenomen besluit

Wij verzoeken u uw zienswijze met betrekking tot het voorgenomen besluit om het geprognosticeerde tekort voor de jaren 2025 en 2026 af te dekken, schriftelijk aan ons kenbaar te maken **voor 1 juni 2025**. Definitieve besluitvorming in het algemeen bestuur van Werkzaak is dan mogelijk in de maand juli 2025.

Mocht uw raad behoefte hebben aan een nadere toelichting op dit voorgenomen besluit, dan zijn we uiteraard bereid hierover een presentatie te geven in uw raad. Op 7 april 2025 is er bovendien een platformbijeenkomst voor raadsleden gepland waar Avri-gerelateerde onderwerpen besproken worden. Daar kunt u vragen stellen over dit voorgenomen besluit rondom Cirtex.

Het Dagelijks Bestuur van Werkzaak Rivierenland en van Avri,

De secretaris,

Werkzaak Rivierenland,

Mevrouw E. Boer, MBA

De voorzitter,

Werkzaak Rivierenland,

Mevrouw drs. J.H.A. Sørensen

Avri,

De heer W. Brouwer

Avri,

De heer J.P. Neven

Concept AB-VOORSTEL

AB20250327 – 4a 2 -

WERKZAAK RIVIERENLAND
Talent werkt voor Rivierenland

ONDERWERP
Cirtex, overbrugging pilotperiode

BESLISPUNTEN
1. In te stemmen met tijdelijke financiële ondersteuning van Cirtex
2. De hiervoor aan te wenden middelen halen uit de staande begroting, dus zonder verhoging van de gemeentelijke bijdrage

Opgesteld door: CH vd Wetering Datum: 13-3-2025

Akkoord manager: E Boer

Vertrouwelijke behandeling: nee

Behoort bij het besluit van

Aldus besloten in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van 10 juli 2025

Het algemeen bestuur voornoemd,
de secretaris, de voorzitter,

mevrouw E. Boer MBA mevrouw drs. J.H.A. Sørensen

CONCEPT

Aanleiding

In 2021 zijn Avri, 2Switch en Werkzaak gestart met een textielsorteercentrum in onze regio, Cirtex. De missie van Cirtex is om binnen onze regio te komen tot een sluitende circulaire textielketen, waarbij de bemensing van het sorteercentrum zo inclusief mogelijk is. Vanaf 2023 is Cirtex een feit.

We weten dat het een uitdagende opdracht is omdat dit construct uniek is in Nederland. Uniek omdat we binnen Cirtex mensen met een ondersteuningsbehoefte (doelgroep Werkzaak) naar werkelijke loonwaarde betalen en niet, zoals op alle andere plekken in het land met soortgelijke initiatieven, met staatssteun of gemeentelijke subsidies. En uniek vanwege de samenwerking met partners die met innovaties de grondstoffen uit textiel tot nieuwe producten maken en zich bewegen in een niche markt.

Cirtex voorziet voor een specifieke groep werkzoekenden in een behoefte. In de productiehallen in Geldermalsen werken mensen met een loonwaarde van 30-35%, terwijl de gemiddelde loonwaarde van gedetacheerde doelgroepmedewerkers bij reguliere bedrijven ongeveer 60% bedraagt. De mensen die bij Cirtex werken hebben een loonwaarde tussen de 40 en 45%. Juist voor deze groep biedt Cirtex een springplank naar werk bij reguliere werkgevers.

Er zijn de afgelopen jaren mooie resultaten geboekt door Cirtex:

- Inclusie: Cirtex is een hybride werkomgeving tussen de beschutte werkplaats in Geldermalsen en reguliere bedrijven. Tot nu toe zijn er meer dan 70 mensen geplaatst in werk- en ontwikkelplekken bij Cirtex. Van hen zijn er 16 duurzaam uitgestroomd naar reguliere werkgevers.
- Circulariteit: Cirtex heeft stappen gezet om de landelijke doelstelling van 25% hergebruik en recycling van textiel in 2025 in eigen regio te realiseren. Cirtex is heel snel van afvalbedrijf opgeschoven naar grondstoffenleverancier en heeft inzicht in de afzet van textiel. We verbranden of storten in onze regio geen textiel meer en besparen daardoor een aanzienlijke hoeveelheid CO_2.
- Regionale uitstraling: Cirtex is een Publiek Private Samenwerking (PPS Cirtex 1.0 en 2.0) aangegaan met regionale bedrijven en heeft haar verantwoordelijkheid genomen in de textielketen van inzameling tot afzet van circulaire producten. Ook ontwikkelt Cirtex met steun van de regio (Regiodeal) en provincie Gelderland (ESF) nieuwe innovaties zoals textielplaten als alternatief voor de buitenlandse afzet.
- Financieel: In 2023 heeft Cirtex een financieel resultaat geboekt van in totaal € 402.000,-- Dit is opgebouwd uit een positief resultaat van Cirtex van € 52.000,-- en een besparing op uitkeringen en detacheringsvergoeding voor de plaatsing van mensen vanuit de doelgroep van Werkzaak van € 350.000,--

Realisatie Cirtex brede businesscase	2023
Resultaat Cirtex	**€ 52.000**
Besparingen uitkeringen en detacheringsvergoeding (Werkzaak)	€ 350.000
Totaal	**€ 402.000**

Probleemstelling

In het 2e halfjaar van 2024 ontstond een wereldwijze textielcrisis. De afzet van textiel naar Oost-Europa en Afrika is stil komen te liggen. De oorzaak hiervan ligt in het aanbod van goedkope textiel

via websites als Shein en Temu. Het gevolg is dat afnemers van ingezameld en gesorteerd textiel een veel lager tarief betalen en zelfs een bedrag in rekening brengen. Cirtex heeft hier uiteraard geen directe invloed op maar de financiële impact is enorm.

Het bestuur van Cirtex heeft een aantal maatregelen getroffen om de financiële impact zoveel mogelijk te beperken (zie als bijlage de in het AB van 19 september 2024 geagendeerde brief).

Het totale financiële resultaat in 2024 is met € 285.000,-- nog steeds positief maar wel lager dan in 2023. Zeker als in ogenschouw wordt genomen dat ter dekking de volledige garantstelling is aangewend.

Realisatie Cirtex brede businescase	2024
Realisatie Cirtex	**-€ 300.000**[1]
Besparingen uitkeringen en omzet (Werkzaak)	€ 345.000
Totaal	**€ 45.000**

In de jaren 2025 en 2026 verwacht Cirtex een groter tekort als de textielcrisis ongewijzigd voortduurt. Dankzij ingrepen bij moederorganisaties 2Switch en Avri wordt het tekort beperkt:

- In de exploitatie voor 2025 en 2026 betaalt 2Switch een substantieel hogere marktprijs per kilo voor de A kwaliteit (herdraagbare kleding), die in de kringloopwinkels in onze regio wordt verkocht. Naarmate de medewerkers van Cirtex meer A kwaliteit weten te sorteren tegen een hogere prijs heeft dit een direct positief effect op het voorziene exploitatietekort.
- Avri is bereid de inzamelvergoeding voor textiel niet bij Cirtex in rekening te brengen, waardoor het voorziene exploitatietekort met € 252.000,- vermindert.

Financieel geeft dit voor 2025 en 2026 het volgende beeld:

Begroting Cirtex brede businesscase	2025	2026
Realisatie Cirtex	**-€ 635.000**	**-€ 635.000**
Besparingen inzamelvergoeding textiel (Avri)	€ 252.000	€ 252.000
Resultaat Cirtex	**-€ 383.000**	**-€ 383.000**
Besparingen uitkeringen en omzet (Werkzaak)	€ 423.000	€ 423.000
Totaal	**€ 40.000**	**€ 40.000**

Hoewel dit per saldo nog steeds een positieve businesscase is, is specifiek voor Cirtex het verwachte resultaat in 2025 en 2026 negatief.

Beoogd effect

Behoud van een infrastructuur die voor een substantieel deel van onze werkzoekenden in de regio noodzakelijk is om als springplank te fungeren voor doorstroom naar werk bij reguliere werkgevers.

Argumenten

1.1. Het voortzetten van Cirtex is essentieel voor de werkzoekenden met een loonwaarde van 40-45% die Werkzaak begeleid. Cirtex biedt voor deze groep een springplank naar werk bij reguliere werkgevers. Er is geen andere vergelijkbare voorziening waar deze mensen kunnen worden

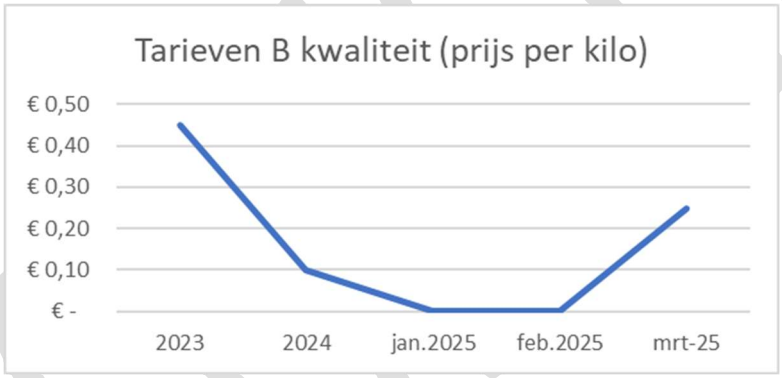
[1] Dit tekort is voor het grootste gedeelte afgedekt door de garantstelling van Werkzaak (€ 240.000).

geplaatst. Hun loonwaarde is nog te laag om bij reguliere werkgevers te worden geplaatst maar te hoog om terug te vallen in het vangnet van de productiehallen van Werkzaak. Het gaat om een substantiële groep, getuige de meer dan 70 mensen die bij Cirtex aan het werk zijn geweest de afgelopen 2 jaar.

1.2. Cirtex draagt bij aan het voorkomen van verbranding van textiel en ongewenste dump in oceanen en woestijnen. Verder is een forse investering gedaan om partners aan Cirtex te verbinden die innovatieve oplossingen bieden voor het hergebruik van materialen uit textielafval. Die partijen en samenwerking met hen zijn voorwaardelijk om te slagen in onze missie om een sluitende textielketen te realiseren.

1.3. Het perspectief is gunstig. De wereldwijde textielmarkt is grimmig en fluctueert door de jaren heen. De huidige crisis en prijsschommelingen zijn naar verwachting tijdelijk van aard. We zien de eerste tekenen van herstel[2].

- UPV Textiel: sinds kort is een inzamel- en sorteervergoeding van kracht voor sorteerbedrijven zoals Cirtex. Dit is de uitgebreide producenten verantwoordelijkheid (UPV Textiel). Deze vergoeding helpt om de huidige infrastructuur te behouden, en heeft direct een positief effect op het voorziene exploitatietekort. De verwachting is dat deze vergoedingsregeling ongeveer € 100.000,- per jaar voor 2025 en 2026 oplevert.
- Aantrekkende tarieven voor B kwaliteit: in de oorspronkelijke businesscase is gerekend met de tarieven van 2023, de afgelopen tijd waren de tarieven € 0. Inmiddels trekken deze weer aan. Dit heeft een positief effect op de prognoses voor 2025 en 2026.



- Subsidie (incidenteel): Cirtex ontwikkelt in de publiek private samenwerking (Cirtex 2.0) innovaties die een alternatief bieden voor de buitenlandse afzet van textiel. Begin maart 2025 heeft de provincie Gelderland een positief advies afgegeven over een subsidie aanvraag van € 2 miljoen aan de 10 consortiumpartners. Het definitieve subsidie bedrag wordt nog vastgesteld op basis van een financiële toets, die in het 2e kwartaal plaatsvindt. Deze subsidie heeft uiteraard een dempend effect op het voorziene exploitatietekort Cirtex.

Argumenten tegen (kanttekeningen, risico's)

De recente ontwikkelingen doen vermoeden dat de textielcrisis door het ergste dal heen is. Of dat zo is, zal de toekomst uitwijzen. Gelet op de nadelige impact van stoppen met Cirtex (voor mens, milieu en gemeentelijke portemonnee) en het gegeven dat ondersteuning door Werkzaak kan

[2] Er is bewust voor gekozen deze ontwikkelingen nog niet te verwerken in de begroting Cirtex 2025 en 2026. De financiële effecten zijn immers nog onzeker.

worden geboden binnen de kaders van de begroting, is het realistisch gedurende de restant pilotjaren (2025 en 2026) financiële ondersteuning te bieden.

Advies

Financieel

Voor Werkzaak is de negatieve financiële impact groot als Cirtex niet wordt voortgezet, namelijk € 423.000,-- Dat heeft te maken met het wegvallen van de omzet (de inleenvergoeding die Cirtex betaalt aan Werkzaak voor de detachering van mensen). Verder kan Cirtex dan niet meer worden gebruikt als voorziening voor het opdoen van werkervaring. Dit zal moeten worden ingekocht bij andere partijen. Tot slot wordt aan de andere kant een besparing gerealiseerd vanwege de bijdrage in de huur die Werkzaak betaalt aan Cirtex voor het gebruik van de infrastructuur.

Financiële gevolgen Werkzaak bij stoppen Cirtex	
Verlies omzet uit detacheringen	-€ 471.000
Kosten werkervaringsplekken	-€ 52.000
Wegvallen kosten infrastructuur	€ 100.000
Totale financiële impact bij stoppen Cirtex voor Werkzaak	-€ 423.000

Gelet op:

- het belang voor de werkzoekenden en specifiek de mensen met een loonwaarde van 40-45% die voor hun ontwikkeling en perspectief op plaatsing bij reguliere werkgevers afhankelijk zijn van de infrastructuur van Cirtex;
- het gegeven dat het niet voortzetten van Cirtex negatieve financiële gevolgen heeft voor Werkzaak;
- de onderbouwde aanname dat de crisis op de textielmarkt tijdelijk van aard is en de eerste tekenen van herstel zichtbaar zijn, adviseren we aan u als AB Werkzaak voor de jaren 2025 en 2026 een bedrag van maximaal € 383.000,-- per jaar beschikbaar te stellen ter dekking van het geprognosticeerde tekort van Cirtex (dit bedraagt naar verwachting € 383.000,-- zoals vermeld in de tabel op pagina 3).

Dekking voor dit bedrag kan Werkzaak vinden binnen het Participatiebudget. In de meicirculaire 2024 is geëffectueerd dat het Participatiebudget structureel wordt verhoogd met € 600.000,-- . Het is niet nodig de begroting van Werkzaak en de gemeentelijke bijdrage te verhogen, dekking vindt plaats binnen de verhoging van het Rijksbudget dat is bedoeld voor de begeleiding van werkzoekenden. Per saldo komt er in 2025 en 2026 nog steeds extra budget beschikbaar voor de totale groep werkzoekenden die Werkzaak begeleidt.

Dekking binnen begroting Werkzaak	2025	2026	2027 e.v.
Toevoeging Particpatiebudget (structureel)	**€ 400.000**	**€ 600.000**	**€ 600.000**
Onttrekking tbv voortbestaan Cirtex (maximaal)	-€ 383.000	-€ 383.000	€ 0
Restant toe te voegen aan beschikbaar budget	**€ 17.000**	**€ 217.000**	**€ 600.000**

Juridisch / Beleid

Voor dit voorstel is een zienswijzeprocedure van toepassing.

Communicatie

Cirtex heeft een website en organiseert raadsinformatie avonden om u mee te nemen in de ontwikkelingen.

Uitvoering, borging en evaluatie

Cirtex is gestart met de intentie om in onze regio structureel een textielsorteercentrum te hebben waar mensen met een ondersteuningsbehoefte werkzaam kunnen zijn. De jaren 2023 tot en met 2026 gelden als pilot. In 2026 zal een evaluatie worden gedaan en een vooruitblik worden gemaakt om te bepalen of Cirtex zonder substantiële financiele ondersteuning door gemeenten, Avri en Werkzaak bestaansrecht heeft.

Routing na besluitvorming AB

Terugkoppelen van het AB besluit aan:
- gemeenteraden
- Cirtex

Bijlagen

1. Brief Cirtex (ter informatie ingebracht op 19-9-2024 in AB Werkzaak)
2. Zienswijzebrief gemeenteraden
3. Magazine Cirtex

CONCEPT



AB VOORSTEL

CIRTEX

CIRCULAIR TEXTIEL CENTRUM RIVIERENLAND

Circulair, Inclusief, Onmisbaar

WERKZAAK RIVIERENLAND
Talent werkt voor Rivierenland

SWITCH

Avri



Inleiding

Cirtex heeft sinds 2021 de missie om binnen de regio Rivierenland te komen tot een sluitende circulaire keten waarbij de bemensing zo inclusief mogelijk is. Werkzaak betaalt hier de werkelijke lonen voor mensen uit de doelgroep met een loonwaarde van 40-45%.

Cirtex is van afvalbedrijf opgeschoven naar grondstofleverancier en werkt samen met lokale partners aan innovaties en producten om de keten te sluiten.

Voor het voorbestaan van Cirtex in een wereldwijde crisisperiode vragen we het AB in te stemmen met tijdelijke financiële ondersteuning van Cirtex.

INCLUSIE CIRCULARITEIT

Onze resultaten

Inclusie

70 mensen geplaatst in werk- en ontwikkelplekken.
16 mensen duurzaam uitgestroomd naar reguliere werkgevers.

Circulariteit

Cirtex werkt aan de landelijke doelstelling 25% hergebruik en recycling in 2025. Door geen verbranding of storting besparen we aanzienlijk op CO2 in de regio.

Regio

Samenwerking van regionale bedrijven en daarmee meer zicht en controle op de textielketen.

Financieel

In 2023 een positief resultaat van Cirtex van € 52.000 en een besparing op uitkeringen en detacherings-vergoeding van € 350.000

De Textielcrisis: Een Storm van Buitenaf

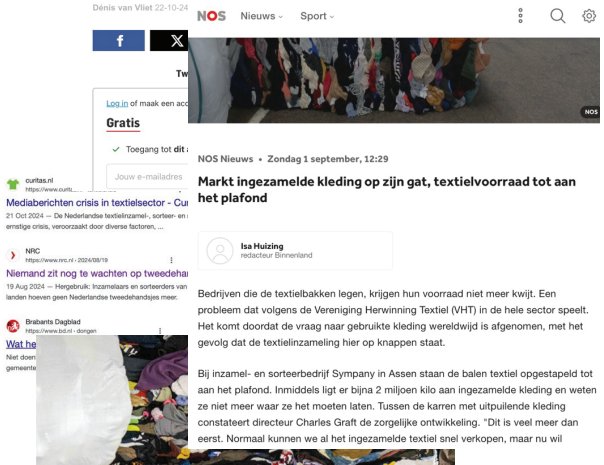
In het 2e halfjaar van 2024 ontstond een wereldwijze textielcrisis. De afzet van textiel naar Oost-Europa en Afrika is stil komen te liggen. De oorzaak hiervan ligt in het aanbod van goedkope textiel via websites als Shein en Temu. Het gevolg is dat afnemers van ingezameld en gesorteerd textiel een veel lager tarief betalen en zelfs een bedrag in rekening brengen.

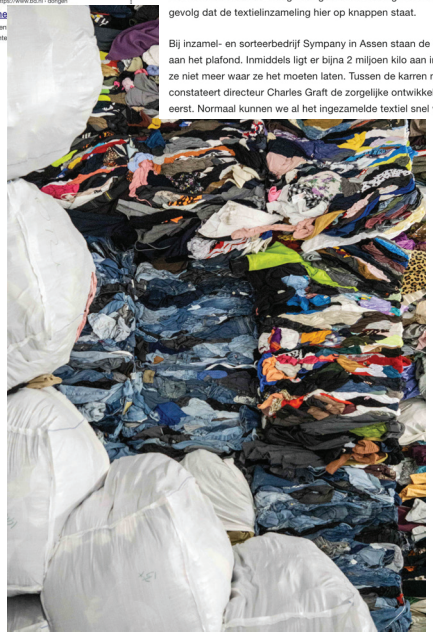












Financiële gevolgen

Cirtex heeft hier uiteraard geen directe invloed op maar de financiële impact is enorm.
Het totale financiële resultaat in 2024 is met € 45.000 nog steeds positief maar wel lager dan in 2023.
In de jaren 2025 en 2026 verwacht Cirtex een groter tekort als de textielcrisis ongewijzigd voortduurt. Dankzij ingrepen bij moederorganisaties 2Switch en Avri wordt het tekort beperkt en is dit de verwachte begroting.

Begroting Cirtex brede businesscase	2025	2026
Realisatie Cirtex	-€ 635.000	-€ 635.000
Besparingen inzamelvergoeding textiel (Avri)	€ 252.000	€ 252.000
Resultaat Cirtex	-€ 383.000	-€ 383.000
Besparingen uitkeringen en omzet (Werkzaak)	€ 423.000	€ 423.000
Totaal	€ 40.000	€ 40.000

Hoewel dit per saldo nog steeds een positieve businesscase is, is specifiek voor Cirtex het verwachte resultaat in 2025 en 2026 negatief.

Voortbestaan

Het behoud van een hybride infrastructuur tussen de beschutte werkplekken in Geldermalsen en reguliere werkgevers is noodzakelijk voor onze werkzoekenden om als springplank te fungeren voor doorstroom naar werk bij reguliere werkgevers.

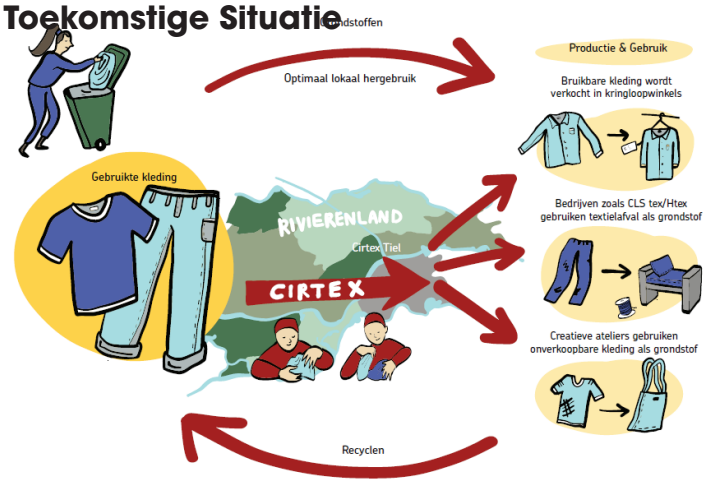




Huidige Situatie



Toekomstige Situatie



Belang behoud van Cirtex

Het voortzetten van Cirtex is essentieel voor de werkzoekenden met een loonwaarde van 40-45% die Werkzaak begeleidt. Cirtex biedt voor deze groep een springplank naar werk bij reguliere werkgevers. Er is geen andere vergelijkbare voorziening waar deze mensen kunnen werken.

Cirtex draagt bij aan het voorkomen van verbranding van textiel en ongewenste dump in oceanen en woestijnen.

Verder is een forse investering gedaan om partners aan Cirtex te verbinden die innovatieve oplossingen bieden voor het hergebruik van materialen uit textielafval. Die partijen en samenwerking met hen zijn voorwaardelijk om te slagen in onze missie om een sluitende textielketen te realiseren.



Consequenties

Als Cirtex niet wordt voortgezet heeft dat gevolgen voor de ontwikkeling van mensen die nu aan de slag zijn bij Cirtex. Voor Werkzaak is de negatieve financiële impact groot als Cirtex niet wordt voortgezet, namelijk €423.000. Dat heeft te maken met het wegvallen van de omzet.

Vanuit circulariteitsoogpunt is stoppen met Cirtex een aderlating voor de gemeentelijke opdracht aan Avri.

Werkzaak neemt verantwoordelijkheid in de keten

Op 12 maart 2025 heeft het DB van Werkzaak ermee ingestemd om de tijdelijke dekking van het exploitatietekort van Cirtex over 2025 en 2026 voor zienswijze aan de gemeenteraden voor te leggen. Dit bedrag kan Werkzaak vinden binnen het Participatiebudget. In de meicirculaire 2024 is geëffectueerd dat het Participatiebudget structureel wordt verhoogd met € 600.000.

Het is niet nodig de begroting van Werkzaak en de gemeentelijke bijdrage te verhogen, dekking vindt plaats binnen de verhoging van het Rijksbudget dat is bedoeld voor de begeleiding van werkzoekenden. Per saldo komt er in 2025 en 2026 nog steeds extra budget beschikbaar voor de totale groep werkzoekenden die Werkzaak begeleidt.

Dekking binnen begroting Werkzaak	2025	2026	2027 e.v.
Toevoeging Participatiebudget (structureel)	**€ 400.000**	**€ 600.000**	**€ 600.000**
Onttrekking t.b.v. voortbestaan Cirtex (maximaal)	-€ 383.000	-€ 383.000	€ 0
Restant toe te voegen aan beschikbaar budget	**€ 17.000**	**€ 217.000**	**€ 600.000**

Vraag aan het AB

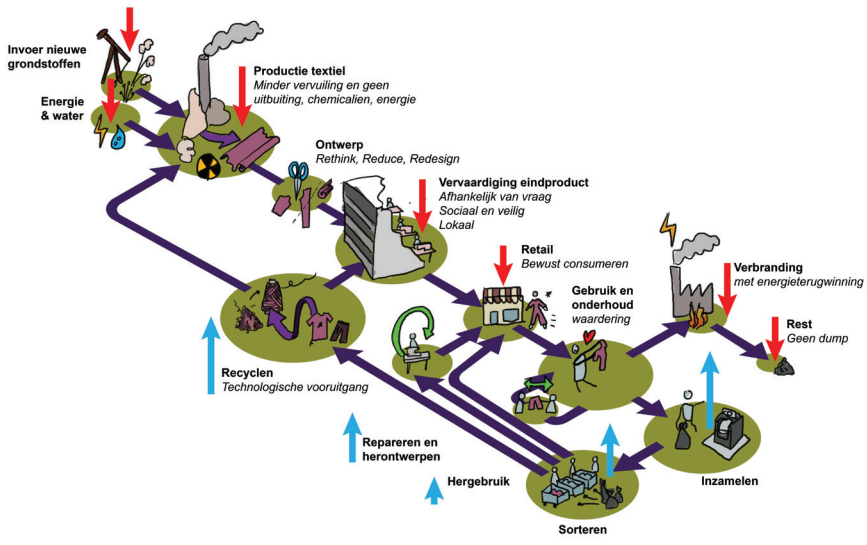
In het Algemeen Bestuur van 10 juli 2025 ligt het voorstel tot onttrekking van middelen uit het Participatiebudget voor om de voortgang van Cirtex te borgen. Voorafgaande aan deze besluitvorming worden zienswijzen gevraagd van de gemeenteraden op het concept AB voorstel. Deze kunt u betrekken bij uw besluitvorming.



Toekomst van Cirtex

Het perspectief is gunstig. De huidige crisis en prijsschommelingen zijn naar verwachting tijdelijk van aard. We zien de eerste tekenen van herstel.

- Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV)
- Aantrekkende tarieven voor B-kwaliteit textiel
- Subsidie voor innnovatie Cirtex



Plaats in het Circulair Ambachtscentrum

Cirtex is goed op weg om middels innovatie en goede samenwerkingspartners een sluitende textielketen te realiseren. Na de pilotfase moet dit op eigen kracht.

Het vooruitzicht is om ons aan te sluiten bij het Circulair Ambachtscentrum in Medel waar nog meer ruimte ontstaat voor samenwerking en doorontwikkeling naar een hoogwaardig grondstoffen leverancier en producent van circulaire producten met oog voor onze pijlers: circulariteit en inclusie.







CIRTEX
CIRCULAIR TEXTIEL CENTRUM RIVIERENLAND

Sorteercentrum
www.cirtex.nl
Morsestraat 41
4004 JP Tiel

CIRTEX
CIRCULAIR TEXTIEL CENTRUM RIVIERENLAND

Leden van de Raad van Toezicht Cirtex

POSTADRES
Postbus 321
4190 CH Geldermalsen

T 06 50228312
E info@cirtex.nl
I www.cirtex.nl

KVK 88449947
IBAN

DATUM 27 augustus 2024
KENMERK
ONDERWERP Nadere toelichting financiële situatie Coöperatie Cirtex

In de vergadering van uw Raad van Toezicht d.d. 29 mei 2024 is de financiële situatie van Coöperatie Cirtex besproken aan de hand van de (concept) jaarrekening 2023 (in aanwezigheid van de accountant) en de financiële voortgangsrapportage tot en met april 2024. Toegelicht werd dat de definitieve jaarrekening nog niet kon worden opgemaakt, omdat er nog baten (in de vorm van een subsidie) werden verwacht. De definitieve jaarrekening 2023 zal hierdoor met een klein positief resultaat kunnen worden afgesloten, waardoor er ook geen aanspraak hoeft te worden gemaakt op het garantstellingsbudget van Werkzaak. De accountant gaf aan over de definitieve jaarrekening 2023 een samenstelverklaring af te geven.

De financiële voortgangsrapportage tot en met april 2024 laat een kwetsbare financiële situatie zien. In de vergadering hebben we een reeks aan maatregelen genoemd, waarmee we hebben geïntervenieerd in de bedrijfsvoering waarmee wij de situatie in positieve zin kunnen ombuigen. U heeft uw zorgen uitgesproken over de financiële situatie, maar heeft tevens aangegeven blij te zijn om te vernemen dat we reeds maatregelen hebben genomen. Wel wenst u nadrukkelijk de effecten van de benoemde maatregelen te monitoren, waarop is afgesproken om een extra vergadering hiertoe te beleggen (de datum voor deze extra RvT-vergadering is inmiddels gepland op 16 oktober aanstaande). Voorts werd afgesproken om deze zaken – positief resultaat 2023, zorgelijke financiële situatie eerste kwartaal 2024 – mondeling toe te lichten bij de betreffende agendapunten in de algemene ledenvergadering van 12 juni 2024.

Op 12 juni heeft de heer Dijkstra, lid van uw RvT, tijdens de algemene ledenvergadering Cirtex een brief ingebracht ter bespreking. In deze brief vraagt de heer Dijkstra aan ons als bestuur welke maatregelen we treffen om te komen tot een gezonde financiële situatie. Wij hebben zijn verzoek daarbij zo opgevat dat hij de maatregelen, welke we mondeling hebben toegelicht in de RvT-vergadering van 29 mei, op schrift gesteld wil zien en aan uw Raad van Toezicht kenbaar gemaakt. Bijgaand treft u deze uiteenzetting aan.

Om te beginnen willen we stellen dat we uw bezorgdheid over de huidige financiële situatie bij Cirtex delen. Dat we in de pilotjaren (2023 t/m 2026) met aanloopverliezen te maken hebben was vooraf bekend. In de oorspronkelijke businesscase is rekening gehouden met aanloopverliezen tot maximaal €240.000,- waarvoor het Algemeen Bestuur van Werkzaak Rivierenland garant staat.
Aanvankelijk leek het nodig om €40.000,- te onttrekken uit deze voorziening ten behoeve van de jaarrekening 2023, maar deze onttrekking bleek niet meer noodzakelijk, aangezien we nog extra

subsidie van Cirtex 1.0 hebben ontvangen, waardoor de jaarrekening Cirtex 2023 sluit met een positief saldo van afgerond €55.000,-. Binnenkort ontvangt u de goedgekeurde jaarrekening van de accountant, waaruit dit blijkt. De totale garantstelling van €240.000,- is dus nog beschikbaar voor de jaren 2024 t/m 2026.

Uit de financiële voortgangsrapportage t/m april 2024 bleek dat er een tekort van €146.000,- was. Uit de voortgangsrapportage t/m juni 2024 blijkt dat dit tekort is teruggebracht tot een tekort van €138.000,-. Dit lagere tekort volgt uit een positief resultaat in de maanden mei en juni en is te relateren aan de getroffen maatregelen waarover het bestuur u tijdens de algemene ledenvergadering op hoofdlijnen heeft geïnformeerd. Deze zetten we voor de volledigheid uiteen:

1. Wij hebben uitvraag gedaan bij 11 partijen in de afzetmarkt van textiel om een jaarcontract af te sluiten met vaste prijzen voor de kwaliteiten: origineel, B- en C-kwaliteit. Inmiddels hebben wij met Sympany deze prijzen contractueel vastgelegd. Hiermee is de onzekerheid van dagprijzen in de basis afgewend en zijn de huidige marktontwikkelingen op de wereld textielmarkt in 2024 beperkter van invloed op Cirtex. Dit heeft een positief effect op het bedrijfsresultaat.
2. Wij hebben per 1 mei 2024 een andere bedrijfsleider aangesteld met ervaring in Lean Management. Dit is nodig om werkprocessen te analyseren, zodat er noodzakelijke verbeteringen kunnen worden doorgevoerd in het sorteerproces. We zien nu al dat zijn aanpak (duidelijkheid en structuur) een positief effect heeft op de productie en kwaliteit van het te sorteren textiel door de doelgroep. We zien de productie in mei toenemen en de hoeveelheid A en B kwaliteit procentueel oplopen. Dit heeft een positief effect op het bedrijfsresultaat.
3. De bedrijfsleider meet vanaf 1 mei ook de productie en kwaliteit van de sortering door de doelgroep medewerkers. Hiermee krijgen we een betrouwbaarder beeld van de gemiddelde loonwaarde en weten we beter hoeveel medewerkers we moeten inzetten op de te sorteren hoeveelheden textiel. We constateren dat de gemiddelde loonwaarde rond de 40% ligt, hetgeen beduidend lager is dan bij de start van Cirtex (50%) is ingeschat. Om die reden zijn we met Werkzaak in gesprek gegaan om Cirtex te zien als een verlengde infrastructuur tussen de beschutte werkplekken op de Poppenbouwing en reguliere werkgevers in de regio. Op basis van marktconforme detacheringstarieven, het ontwikkelperspectief en goede kansen op in, door en uitstroom naar regulier werk heeft Werkzaak aanvullende participatiemiddelen ingezet voor de businesscase van Cirtex. Dit heeft een positief effect op het bedrijfsresultaat van Cirtex.
4. Trots zijn we erop dat op dit moment al 50 mensen vanuit de doelgroep werkzaam zijn binnen Cirtex. Uniek aan Cirtex is de ambitie van inclusie en het nagenoeg uitsluitend werken met mensen met verminderde loonwaarde in combinatie met het bieden van een eerlijke prijs (op basis van het minimumloon). Bij andere textielsorteercentra en vergelijkbare projecten is sprake van verkapte subsidie omdat daar uurtarieven gelden van 3 tot 4 euro per uur. Dat is heel fors onder het minimumloon. Dat doet in onze ogen geen recht aan onze mensen en ook al komt de businesscase in dat geval uit, het maatschappelijke resultaat is dan veel lager. Ook in geld omdat er sprake is van verkapte subsidie dat door de Werkzaak-gemeenten zou worden betaald.
5. We zoeken nog naar de optimale balans tussen inzet van doelgroep medewerkers en regulier personeel om de hoofddoelstellingen van Cirtex (circulariteit met zoveel mogelijk inclusie) waar te maken in relatie tot een duurzame businesscase. Geconcludeerd wordt dat dit soort projecten zoals Cirtex moeten worden bezien vanuit een brede businesscase, waarbij de

besparing op uitkering en de omzet die Werkzaak realiseert moet worden meegenomen.

6. Wij hebben het Algemeen Bestuur van Avri aangeschreven om de kwaliteit van het ingezamelde textiel te verbeteren, door de hoeveelheid afval erin te verminderen. Avri staat garant voor een maximale vervuiling van 14% in 2024, afbouwend tot 12% in 2026. Dit zal een positief effect hebben op het bedrijfsresultaat van Cirtex.
7. 2Switch staat garant voor afname van de A-kwaliteit (= herdraagbaar en verkoopbaar) textiel voor een bedrag van € 4,10 per kilo in 2024 en oplopend naar € 4,50 per kilo in 2026. Daarnaast heeft 2Switch de opdracht aangenomen om 2 kringloopwinkels in ons werkgebied (Zaltbommel en Culemborg) te openen om meer A kwaliteit Textiel te kunnen afzetten. Deze afspraken zullen een positief effect hebben op het bedrijfsresultaat.
8. Wij hebben de gemeenten verzocht uitvoering te geven aan het oorspronkelijke idee om kledingvouchers te verstrekken aan de Minima in de gemeenten. Daartoe is een concept collegevoorstel aan de gemeenten ter besluitvorming aangeboden. Positieve besluitvorming door de gemeenten heeft een direct positief effect van € 40.000,- op de businesscase Cirtex.
9. Inmiddels hebben we ook een nieuwe subsidie aanvraag Cirtex 2.0 bij de provincie Gelderland ingediend, met intentieverklaringen door een aantal gemeenten, zodat we extra subsidie mogen verwachten voor de pilotjaren 2024 t/m 2026. Zodra deze subsidie wordt toegekend kan hiervan een deel worden ingezet om het huidige exploitatietekort te verlagen. Ter indicatie; we hebben met Cirtex en haar moederorganisaties gezamenlijk een bedrag van €600.000 aan subsidie te verwachten. Aan cofinanciering zetten we de uren van de doelgroep medewerkers in welke binnen Cirtex worden gemaakt. Dit vraagt dus geen extra investering vanuit de businesscase Cirtex. Tegelijkertijd leidt het bij toekenning van de subsidie wel tot een forse positieve impuls voor de businesscase.
10. Van de terugbetalingsverplichtingen over de lening van Avri wordt door Avri in oktober 2024 de 1e termijn in rekening gebracht bij Cirtex.

In de businesscase hebben we de maatschappelijke meerwaarde van Cirtex inmiddels in beeld gebracht op het gebied van circulariteit en inclusie. Deze brede businesscase wordt met u gedeeld in de eerstvolgende RvT (in oktober). Vooruitlopend daarop kunnen we vast melden dat de businesscase op gebied van inclusie, die uitgaat van besparing op bijstandsverstrekking en ontvangen van detacheringsvergoedingen, een voordelig saldo laat zien van ruim €200.000,--. Dat voordeel loopt de komende jaren verder op en compenseert vanuit gemeentelijk perspectief een eventueel nadelig resultaat bij Cirtex.

Ook bespreken we in het overleg op 16 oktober 2024 de financiële maandrapportage t/m augustus 2024 met daarbij een prognose tot en met het einde van het jaar.
Op basis van dat overleg zullen wij een bijgestelde begroting 2025 t/m 2026 (op basis van de brede maatschappelijke impact) opmaken en ter vaststelling voorleggen aan uw RvT en – als u daarmee kunt instemmen – de algemene ledenvergadering in december 2024.

De brief van de heer Dijkstra aan ons bestuur heeft hij ingebracht in een algemene ledenvergadering. Dit maakt dat ook de leden – wellicht eerder dan de volgende ledenvergadering van december – kennis willen nemen van de maatregelen, zoals we deze hier op schrift hebben gesteld. En mogelijk willen de vertegenwoordigende leden de informatie ook doorspelen aan de bestuursorganen van de moederorganisaties (AB Werkzaak, AB Avri en RvT 2Switch). Dit kan door deze brief met hen te delen, maar mocht u daarover andere ideeën of wensen hebben, dan horen we dat graag. Inmiddels is de

voorzitter van ons bestuur in elk geval al gevraagd om in de DB-vergadering van Werkzaak d.d. 9 september aanstaande een toelichting te geven op de financiële situatie van Cirtex.
Naast het informeren van de bestuurders van de publieke moederorganisaties willen we aan het einde van het jaar ook de raadsleden van de gemeenten informeren over de doelen (circulariteit en inclusie) en huidige stand van zaken Cirtex. De vorm waarin we dit willen doen wordt nog nader uitgewerkt.

Met het op schrift stellen van de eerder mondeling verstrekte informatie hopen wij u inzicht te hebben gegeven in de wijze waarop we de businesscase Cirtex willen versterken om ingezameld textiel zo circulair en inclusief als mogelijk te sorteren en vermarkten. In oktober praten we u graag bij over de bevindingen en prognoses voor de rest van het kalenderjaar. Maar mocht u eerder al meer informatie wensen, dan zijn wij uiteraard graag bereid u deze te geven.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van Cirtex,

De heer W. Brouwer,
Voorzitter

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
10 juni 2025	**D.219414** **Z.069080**

Portefeuillehouder	J.P. Neven
Begrotingsprogramma en taakveld	Fysieke leefomgeving, diverse taakvelden

Onderwerp **Zienswijze op begroting 2026 en jaarstukken 2024 Avri**

Voorgesteld besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 van AVRI met de volgende onderwerpen:
   Ontwerpjaarstukken 2024:
   Ontwerpbegroting 2026:
2. Bijgevoegde zienswijzebrief vast te stellen.

Samenvatting van het voorstel
AVRI informeert de gemeenteraden over de ontwikkelingen, het beleid en de financiële consequenties voor 2026. Daarnaast presenteert de Gemeenschappelijke regeling een samenvatting van de financiële situatie van AVRI over het jaar 2024. De gemeenteraden kunnen op deze begroting en jaarstukken een zienswijze indienen. Het college stelt de zienswijze over de Jaarstukken 2024 en Begroting 2026 ter vaststelling voor aan de gemeenteraad.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

De Gemeenschappelijke regeling (hierna: GR) AVRI is een samenwerking van verschillende gemeenten in het Rivierenland om gemeentelijke taken op het gebied van afvalverwerking en beheer openbare ruimte (IBOR) uit te voeren.

AVRI heeft de ontwerpbegroting 2026 en de ontwerpjaarstukken 2024 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op deze begroting en jaarstukken. Met het indienen van een zienswijze kan de gemeenteraad beter in positie worden gebracht.

2. Doel / meetbaar effect

Door het indienen van een zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 en ontwerpjaarstukken 2024 kunnen gemeenten meer invloed uitoefenen op de besluiten van het algemeen bestuur rondom het vaststellen van de stukken. Bij het presenteren van de ontwerpbegroting dient het bestuur van AVRI kenbaar te maken op welke manier de zienswijzen zijn verwerkt.

3. Argumenten

1.1 De zienswijze is regionaal opgesteld en afgestemd.

De conceptzienswijze is opgesteld door de ambtelijke adviesgroep, bestaande uit een gemeentesecretaris, griffier, concerncontroller en regiocoördinator van verschillende gemeenten. Doordat iedere gemeente deze zienswijze als concept gebruikt ontstaan er geen tegengestelde wensen en is duidelijk waar de prioriteiten liggen voor de Gemeenschappelijke regeling om mee aan de slag te gaan.

1.2 Aandachtspunten van de gemeente Buren zijn opgenomen in de regionale conceptzienswijze.
In overleg tussen de portefeuillehouder, de accounthouder en de financieel adviseur zijn enkele zaken benoemd die voor de gemeente Buren belangrijk zijn. Dit is bijvoorbeeld de aandacht voor het stijgende aantal dumpingen en de daarmee gepaard gaande kosten.

2 Kanttekeningen

2.1 AVRI blijft zich richten op uitbreiding van IBOR taken
Ondanks dat Neder-Betuwe het grootste deel van de IBOR taken in 2026 terug trekt, West-Betuwe afgelopen jaar ook taken terug getrokken heeft, Buren zich oriënteert op het terug nemen van IBOR taken en Tiel voornemens is een onderzoek te starten, blijft AVRI vasthouden aan het idee IBOR taken uit te breiden. Dit terwijl het aantal eigen medewerkers terugloopt en de strategie van AVRI om meer werk naar marktpartijen weg te zetten zoals al aangetoond zal leiden tot kostenstijgingen waar gemeenten geen grip op hebben.

TOELICHTING EN UITVOERING

3 Financiën

Het jaarrekeningresultaat komt uit op een negatief saldo van €160.000. Dit wordt opgevangen uit de voorziening Basispakket.

Naar aanleiding van de kadernota 2026 is een collectieve zienswijze van de meeste gemeenten in de regio Rivierenland ingediend:
“Vanwege de sterk verminderde inkomsten die gemeenten ontvangen vanuit het Rijk (circa 5%) hebben wij als kader een lagere afvalstoffenheffing gehanteerd van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere afvalstoffenheffing vanaf 2028. Hoewel de hoogte van de afvalstoffenheffing niet direct drukt op de gemeentelijke begroting zelf, is het belangrijk dat de kosten voor de inwoners op het gebied van afvalinzameling en – verwerking lager worden.”

Het uitgangspunt van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere afvalstoffenheffing vanaf 2028 blijft het uitgangspunt van onze zienswijze. Het hierboven genoemde percentage van 1,5% is echter niet gerealiseerd. Wel is het goed om te zien dat het weerstandsvermogen voldoende is om de risico’s op te vangen.

4 Communicatie

Na het vaststellen van de zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 en de ontwerpjaarstukken 2024 zal de brief worden verstuurd naar AVRI.

5 Uitvoering en planning

De gemeenteraden hebben de ontwerpbegroting 2026 en de ontwerpjaarstukken 2024 op 28 april 2025 en 2 mei 2025 ontvangen. Na het besluit van de gemeenteraad van Buren op 10 juni 2025 wordt de zienswijze toegezonden aan de Gemeenschappelijke regeling. In de vergadering van het algemeen bestuur van 30 juni 2025, worden de conceptbegroting en de zienswijzen besproken. Tijdens deze vergadering worden ook de jaarstukken 2024 vastgesteld. Tijdens de algemeen bestuursvergadering van 3 september 2025 wordt de programmabegroting vastgesteld.

6. Participatie

Nvt

7. Duurzaamheid

Nvt

Bijlagen:
- Raadsbesluit
- Zienswijze gemeente Buren op ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 van AVRI
- Aanbiedingsbrief raden jaarstukken 2024
- Concept jaarstukken 2024 GR Avri
- Accountantsverslag Avri getekend
- Aanbiedingsbrief concept begroting 2026 GR Avri
- Begroting 2026-2029 DB v2.2 def

Inlichtingen bij:

Portefeuillehouder	J.P. Neven
Domein	Ruimte

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
10 juni 2025	**D.219414**	**D.219416** **Z.069080**

Onderwerp **Zienswijze op begroting 2026 en jaarstukken 2024**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d.13 mei 2025;

besluit:

1. Een positieve zienswijze in te dienen op de ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 AVRI
2. Bijgevoegde zienswijzebrief vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 10 juni 2025.

namens de gemeenteraad van Buren,
de griffier, de voorzitter,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}} {{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

R. Kuipers H.M. Ostendorp

Avri Realisatie B.V.
t.a.v. het bestuur
Meersteeg 15
4191 NK GELDERMALSEN

uw brief van:
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.069080/D.219908
behandeld door: M. Klein
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijze op begroting 2026 en jaarstukken 2024

Maurik,

Geacht bestuur,

Wij ontvingen de ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 van u in goede orde. U stelt ons in de gelegenheid uiterlijk voor 10 juli 2025 een zienswijze kenbaar te maken. Wij hebben uw ontwerpjaarstukken 2024 en de ontwerpbegroting 2026 besproken in onze raadsvergadering van 10 juni 2025 en daarbij tot onderstaande positieve zienswijze besloten.

Ontwerpjaarstukken 2024
Wij hebben kennis genomen van uw jaarstukken over het jaar 2024. Het afgelopen jaar hebben we geconstateerd dat onze regio blijft vooroplopen qua milieuresultaten ten opzichte van het landelijk gemiddelde, ondanks de toename van het restafval. De hoeveelheid restafval per inwoner is in 2024 gestegen van 70 kg in 2023 naar 73 kg, een toename van 3 kg. De regiogemeenten hadden als doel om in 2025 maximaal 75 kg restafval per inwoner te produceren, dus we blijven nog onder dat streefgetal.

Ontwerpbegroting 2026
De kernboodschap van Avri, om voort te gaan op de reeds ingezette koers en de gemaakte afspraken na te komen, wordt door ons gewaardeerd en onderschreven. Wij hechten grote waarde aan het afronden en uitvoeren van de lopende projecten, zoals het grondstoffenplan, de besturingsstructuur en het circulair ambachtscentrum.
Tegelijkertijd constateren wij dat hier een uitdaging ligt, gezien het forse capaciteitsbeslag op uw organisatie.

Het is essentieel dat het grondstoffenplan, dat in 2025 wordt opgesteld, zoveel mogelijk in samenspraak met de gemeenten wordt opgesteld. Hierbij is het dus van groot belang dat gemeenten tijdig en volledig geïnformeerd worden, zodat voldoende gelegenheid bestaat om inhoudelijke inbreng te leveren. Alleen door een transparant proces met heldere informatievoorziening kunnen wij als gemeenten bijdragen aan een effectief en toekomstbestendig grondstoffenplan.

Zorgelijke vervuiling grondstoffen
De ontwikkelingen op de grondstoffenmarkten brengen uitdagingen met zich mee, zoals druk op prijzen en afzetkanalen. Het belang van schone grondstofstromen en de inzet van afvalcoaches wordt erkend als een middel om deze uitdagingen het hoofd te bieden. De positieve evaluaties van deze initiatieven dienen verder te worden benut om kosten te beheersen en de afvalstoffenheffing te stabiliseren.

Ook de regionale én landelijke vervuiling van textiel is zorgelijk.
De wereldafzetmarkt van textiel zakte in en tussen het textiel trof de sorteerder Cirtex veel vervuiling aan. Hierdoor zijn de verwerkingskosten hoger en kan er minder textiel worden hergebruikt. We verwachten dat deze problematiek verder wordt uitgewerkt in het grondstoffenplan.

Financiële situatie van gemeenten
Gezien de financiële druk op gemeenten vanaf 2026, onder andere door het ravijnjaar en herverdeling van het gemeentefonds, hebben de gemeenten naar aanleiding van de Kadernota 2026 de volgende collectieve zienswijze ingediend.

"Vanwege de sterk verminderde inkomsten die gemeenten ontvangen vanuit het Rijk (circa 5%) hebben wij als kader een lagere afvalstoffenheffing gehanteerd van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere afvalstoffenheffing vanaf 2028. Hoewel de hoogte van de afvalstoffenheffing niet direct drukt op de gemeentelijke begroting zelf, is het belangrijk dat de kosten voor de inwoners op het gebied van afvalinzameling en – verwerking lager worden.

Daarbij hebben wij het volgende verzoek gedaan: bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek."

We waarderen het dat u op een serieuze en betrokken wijze hebt gereageerd op de zienswijze die wij op de kadernota hebben ingediend om te komen met concrete voorstellen en nog uit te werken opties voor het beperken van de afvalstoffenheffing.

Financiële ombuigingen
In de ombuigingsvoorstellen die in bijlage 1 van de begroting zijn opgenomen, is het effect van de voorstellen (1 t/m 5) € 4,50 demping van de afvalstoffenheffing.
Het faseren van investeringen en een extra onttrekking aan de reserve bedrijfsafval zijn incidenteel van aard, waardoor deze voorstellen een beperkte impact hebben op de afvalstoffenheffing.

Het uitgangspunt van 1,5% wordt door de financiële ombuigingen van € 4,50 dan ook niet gerealiseerd. De bezuiniging voor 2026 is 1,16%.
We verwachten dat de uitwerkingen van de overige voorstellen verder gaan bijdragen aan deze doelstelling.

De eerste 5 concrete uitgewerkte ombuigingsvoorstellen die door het DB zijn voorgesteld onderschrijven wij. Naast deze voorstellen worden extra voorstellen gedaan om de afvalstoffenheffing te beperken. Hieronder leest u onze initiële reactie waarbij we rekenen op een verdere uitwerking voor besluitvorming.

Voorstel 6 Voordelen als gevolg van optimalisatie containerbeheer:
Het is onduidelijk welke besparing dit oplevert, maar data is een belangrijke bron waarop gestuurd kan worden. We worden graag op de hoogte gehouden van de vorderingen en de mogelijkheden.

Voorstel 7 Frictiekosten Regio Rivierenland:
Bij uittreding van Avri is een overeenkomst aangegaan zonder afspraken over een eindtermijn. Het is niet wenselijk om de frictiekosten oneindig in stand te houden. Er zal naar onze mening een afbouwregeling moeten worden overeengekomen.

Voorstel 8 Opruimen oud en nieuw afval (nu kosteloos voor gemeenten):
Dit leidt tot een verschuiving van kosten en is geen bezuiniging.

Voorstel 9 Milieustraten afsluiten met slagboom:

Dit voorkomt afvaltoerisme en is een goed voorstel om verder uit te werken.

Voorstel 10 Tarief voor brengen afval:
Het voorstel is een lastenverzwaring voor inwoners en zorgt het voor een mogelijke toename van dumpingen. We zien dit dan ook niet als een bezuiniging.

Voorstel 11 Bijplaatsingen per gemeente:
Bijplaatsingen zijn op specifieke locaties een groot probleem. Aanpak en opruimen is een kostbare zaak. Dat neemt niet weg dat het geen gemeente specifiek probleem is en de kosten hiervan wat ons betreft vallen onder een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor gemeenten. Wij zien met interesse de resultaten tegemoet van het beleid om dit probleem aan te pakken.

Voorstel 12 Voordeel compensabele btw verlagen
Dit voorstel is geen bezuiniging. Bovendien zijn deze inkomsten verwerkt in de gemeentebegroting.

Voorstel 13 Kwijtschelding:
Deze post uit de afvalstoffenheffing overhevelen naar de gemeenten is geen daadwerkelijke ombuiging. Kwijtscheldingen horen onder de afvalstoffenheffing te worden verrekend. We vragen u wel dit voorstel verder uit te werken. Vraag hierbij is wat ons betreft: hoe ruimhartig is het kwijtscheldingsbeleid is en hoe verhoudt dit beleid zich ten opzichte van anders regio's.

Partners
De verkenning van samenwerking met externe partners voor afvalverwerking volgen wij met belangstelling. Wij vragen nadrukkelijk om tijdige en transparante communicatie richting gemeenten, zodat wij onze rol in de besluitvorming goed kunnen vervullen.

Datagestuurd werken
Eerder is er al geïnvesteerd in hardware ter ondersteuning van datagestuurd werken. In 2026 wordt gewerkt aan een efficiëntere, datagedreven en gebruiksvriendelijke werkwijze. We kijken uit naar de verdere optimalisatie van datagestuurd werken en volgen de ontwikkelingen met grote belangstelling.

Samenwerking
Een goede samenwerking tussen Avri en de deelnemende gemeenten is van cruciaal belang. De wereld van het inzamelen, verwerken en hergebruiken van afval/grondstoffen is voortdurend in beweging. Dit vraagt in de onderlinge samenwerking tussen de Avri en de deelnemende gemeenten wederzijdse betrokkenheid, waarbij transparantie en pro activiteit kernbegrippen zijn. Hierover zijn in het afgelopen jaar in verschillende gremia gesprekken gevoerd. We kijken uit naar een constructief vervolg op de ingezette weg.

Ten aanzien van het proces rond de toezending van deze en toekomstige conceptbegrotingen wijzen wij u op de afspraken zoals deze zijn overgekomen binnen de gemeenschappelijke regeling. Toezending geschiedt voor 15 april van het jaar. Hiermee borgen we een goede en inhoudelijke werkwijze voor enerzijds Avri en anderzijds de gemeenten.

Wij zien graag uw reactie met de wijze waarop de gegeven zienswijze is verwerkt in de vastgestelde begroting.

We zien een verdere samenwerking met vertrouwen tegemoet.

Met vriendelijke groet,
namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier,	de voorzitter,
{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}}	{{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

R. Kuipers H.M. Ostendorp

Aan de raden van de deelnemende gemeenten van de
Gemeenschappelijke Regeling Avri

Datum	10 april 2025	**Uw kenmerk**	-
Onderwerp	Zienswijze jaarstukken 2024 Avri	**Ons kenmerk**	UIT-25-05877
Contactpersoon	Bestuurssecretariaat	**E-mailadres**	bestuurssecretariaat@avri.nl
Telefoonnummer	(0345) 58 53 53		

Geachte raad,

Hierbij ontvangt u de concept-jaarstukken 2024. De concept jaarstukken zijn op 9 april 2025 behandeld door het dagelijks bestuur (DB) van Avri. Gemeenten worden conform de gemeenschappelijke regeling van Avri de gelegenheid geboden om hun zienswijze op dit concept kenbaar maken.

Positief resultaat
We zijn blij met de resultaten die we over 2024 hebben behaald, zowel in financiële zin als ook voor wat betreft de circulaire doelen.

Circulariteit
Onze regio loopt met de milieuresultaten nog steeds voorop ten opzichte van het landelijk gemiddelde ondanks dat de, sinds 2019 dalende trend in het restafval, in 2024 helaas niet is doorgezet. De hoeveelheid restafval is met 3 kg per inwoner per jaar gestegen naar 73 kg per inwoner. De doelstelling van de regiogemeenten was dat we in 2025 maximaal 75 kg restafval per inwoner per jaar zouden halen.

Strategisch koersplan
Het Algemeen Bestuur van Avri stemde op 15 februari in met het Strategisch Koersplan 2024-2030. Avri beschrijft in dit plan de ambitie en opgaven, waarvoor het namens de gemeenten in Rivierenland aan de lat staat. Dat doen we in het belang van onze partnergemeenten. Dit vraagt van ons een langetermijnperspectief tot 2030, in lijn met de landelijke klimaatdoelen.

Stortplaats
In 2024 zijn gesprekken gevoerd over het eventueel eerder overdragen van de stortplaats en hieraan gekoppeld meer uitgangspunten in overeenstemming gebracht met de Provincie. Daardoor is er meer doelvermogen nodig. Daartegenover staat een daling van het risico van de stortplaats.
Conform begroting is de jaarlijkse dotatie opgenomen van de risico-opslag stortplaats van € 1 miljoen (€ 12 per huishouden) en toegevoegd aan de voorziening Basispakket.

(Bedragen * 1.000)	**1-1-2025**
Vermogen (provincie)	9.866
Vermogen (Avri)	1.138
Beschikbaar vermogen	11.004

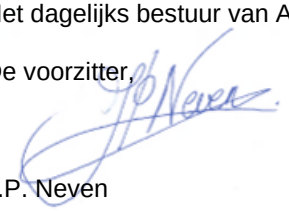
Het gespaarde bedrag bij de provincie bedraagt € 9,866 miljoen. De contante waarde van het doelvermogen per 1 januari 2025 bij het provinciaal fonds is € 11,004 miljoen. Dit is een tekort van € 1,138 miljoen. Dit tekort is opgenomen in de jaarrekening. Het gespaarde bedrag voor de overdracht buiten het nazorgfonds om is met 973.000 euro toegenomen.

Financieel resultaat
In financiële zin zien we een positief resultaat ten opzichte van de bestuursrapportage. In de bestuursrapportage gingen we nog uit van een negatief resultaat van € 0,83 miljoen. Het jaarrekening resultaat van het Basispakket bedraagt uiteindelijk € 160.000 negatief. Ten opzichte van de bestuursrapportage is dit een voordeel van € 0,67 miljoen.

Wij verzoeken u vriendelijk om uw zienswijzen uiterlijk 19 juni 2025 aan ons kenbaar te maken en in te dienen via het bestuurssecretariaat van Avri (bestuurssecretariaat@avri.nl). Uw zienswijzen worden in de vorm van een zienswijzenota aan u teruggekoppeld. Het Algemeen Bestuur zal in de vergadering van 30 juni 2025 zowel de jaarstukken als de zienswijzenota vaststellen.

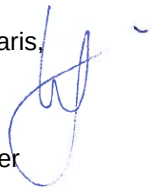
Het dagelijks bestuur van Avri,

De voorzitter,



J.P. Neven

De secretaris,



W. Brouwer

Meersteeg 15
Postbus 290
4190 CG Geldermalsen

info@avri.nl
www.avri.nl
(0345) 58 53 53

Avri is een samenwerkingsverband van de gemeenten Buren, Culemborg, Neder-Betuwe, Maasdriel, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.

SAMEN WERKEN
AAN EEN SCHOON RIVIERENLAND

CONCEPT JAARSTUKKEN 2024

Vaststelling AB 30 juni 2025

Versie DB 9 april 2025 (zienswijzeversie)

INHOUDSOPGAVE

JAARSTUKKEN 2024 1
1. Inleiding 3
2. Bestuurlijke samenvatting 4

JAARVERSLAG 6

3. Programma Basispakket 7
4. Programma Pluspakket 15
5. Programma Bedrijfsafval 18
6. Programma Algemene baten en lasten 20

PARAGRAFEN 21

7. Lokale heffingen 22
8. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 23
9. Onderhoud kapitaalgoederen 28
10. Financiering 30
11. Bedrijfsvoering 34
12. Verbonden partijen 40

JAARREKENING 44

13. Overzicht baten en lasten 45
14. Balans per 31 december 2024 en toelichting 48
15. Investeringskredieten 61
16. Verklaringen 62
17. Vaststellingsbesluit 63

BIJLAGEN 64

Bijlage 1: Afrekening btw programma Basispakket met gemeenten 65
Bijlage 2: Baten en lasten per taakveld 65

1. INLEIDING

Het jaar 2024 was een jaar waarin we mooie stappen hebben gezet in een duidelijke koers waar we voor het Rivierenland aan de lat staan. Met het Strategisch Koersplan 2024-2030: “Hart voor Rivierenland” hebben we in vijf strategieën een duidelijke route uitgestippeld. Onze acties zijn gericht op concrete resultaten: schonere grondstoffen, minder (rest)afval, maar ook een veiligere en mooiere leefomgeving. Samen bouwen we aan een toekomst waarin duurzaamheid en innovatie hand in hand gaan voor alle Rivierenlanders. Daar draagt iedereen binnen Avri op zijn eigen manier aan bij en dit doen we samen met vele partners.

Met het scheiden van pdb-afval is er nog winst te behalen. Daarom was er afgelopen jaar veel aandacht voor voorlichting aan inwoners over het scheiden van afval met onze Aanpak Schone Grondstoffen en de campagne “Rivierenland Geeft Door”. We zijn begonnen in de wijken waar de vervuiling het grootst was en onze inspanningen leverden schonere grondstoffen op. Inwoners van Rivierenland doen het relatief goed wat betreft het aantal kilogram restafval per inwoners. Dit jaar steeg dat aantal weliswaar van 70 kg in 2023 naar 73 kg in 2024. Het aantal bleef wel onder het streefgewicht van maximaal 75 kg. Een goede voorlichting naar onze inwoners blijft noodzaak.

Dit jaar was ook de vervuiling van het ingezamelde textiel een uitdaging. De wereldafzetmarkt van textiel zakte in en tussen het textiel trof onze sorteerder Cirtex veel vervuiling aan. Hierdoor zijn de verwerkingskosten hoger en kan er minder textiel worden hergebruikt. Maatregelen zijn hier dus echt nodig. Daarom werken we aan een plan.

Eveneens een uitdaging was onze dienstverlening in de openbare ruimte. De gemeente Neder-Betuwe besloot om enkele taken per 2026 weer in eigen beheer te nemen. We doen er alles aan om te zorgen dat onze betrokken mensen op een goede manier aan de gemeente worden overdragen. Met de andere gemeenten waarvoor we taken in de openbare ruimte uitvoeren zijn we in gesprek over onze dienstverlening.
Voor handhaving startte de gemeente Tiel een verkenning naar wat het betekent om de BOA-taken weer in eigen huis te organiseren. Dit staat los van de inzet van onze mensen, die juist afgelopen jaar hard hebben gewerkt om het team op sterkte te krijgen en verder te professionaliseren.

In dit voorwoord wil ik al onze medewerkers bedanken die zich ook afgelopen jaar hard hebben ingezet voor Rivierenland. We zoeken voortdurend naar oplossingen om onze eigen bedrijfsvoering efficiënter te maken. Op onze milieustraten hebben we aparte vakken gemaakt voor tuinafval. De druk op de milieustraten blijft onverminderd hoog, maar hierdoor is de doorstroming en dienstverlening gelukkig wel iets verbeterd. Ook bij de inzameling van het oud papier konden we een mooie efficiencyslag maken. Medewerkers van Avri hebben de routes voor de papier inzameling opnieuw en zo efficiënt mogelijk ingericht. En voor de verenigingen ontstaan er alternatieve initiatieven, zoals in West Betuwe met de inzameling van de doorgeeftas.

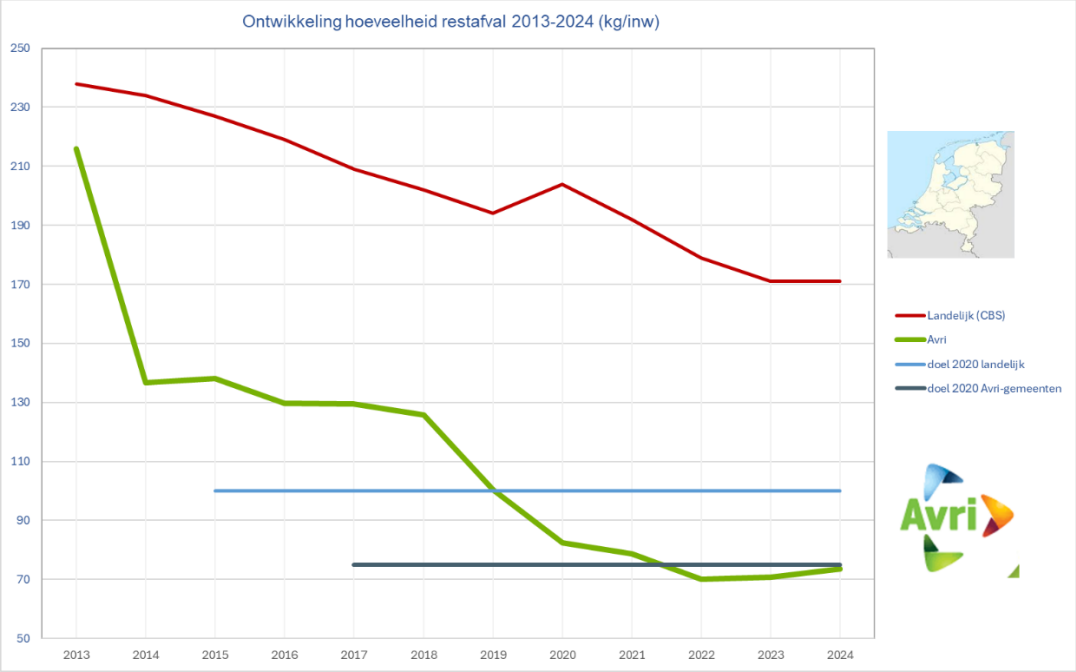
Walter Brouwer
Directeur Avri

2. BESTUURLIJKE SAMENVATTING

In deze bestuurlijke samenvatting gaan we nader in op de belangrijkste gebeurtenissen en resultaten van het afgelopen jaar. We beschrijven welke resultaten we hebben behaald binnen het Basispakket dat we uitvoeren voor de acht deelnemende gemeenten van Avri: Buren, Culemborg, Maasdriel, Tiel, Neder-Betuwe, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel. Onder het Basispakket valt het afval- en grondstoffenbeheer, inclusief toezicht & handhaving op de afvalstoffenverordening. Vervolgens gaan we in op de plustaken die we voor een paar gemeenten uitvoeren. Het gaat dan onder meer om het beheer van de openbare ruimte (IBOR), toezicht & handhaving op de APV, inzameling van incontinentiemateriaal en de gladheidsbestrijding. In de paragraaf daarna krijgt het positieve financiële resultaat van Avri aandacht. We sluiten deze samenvatting af met een update omtrent het Strategisch Koersplan.

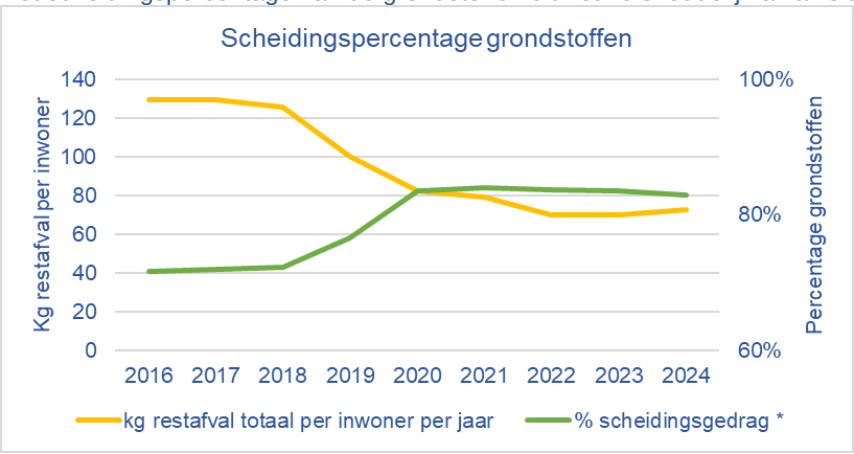
Programma Basispakket

Circulariteit
De, sinds 2019 dalende trend in het restafval heeft in 2024 helaas niet doorgezet. In 2024 is de hoeveelheid restafval met 3 kg per inwoner per jaar gestegen ten opzichte van vorig jaar. De inwoners boden meer restafval aan en daarmee stijgt waarschijnlijk ook de verspilling van grondstoffen. Desondanks blijven we onder de doelstelling van de regiogemeenten van maximaal 75 kg restafval per inwoner per jaar. In grafiek 2 zijn de ontwikkelingen van de hoeveelheid (fijn en grof) restafval weergegeven.



Grafiek 1: Ontwikkeling hoeveelheid restafval per inwoner 2013-2024

Het scheidingspercentage van de grondstoffen uit het huishoudelijk afval is t.o.v. vorig jaar gedaald met 1% naar 83%.



Grafiek 2: Scheidingsresultaten huishoudens

Programma Pluspakket
Vanaf 1 januari 2024 zamelen we het incontinentiemateriaal voor alle Avri-gemeenten gescheiden in. Voor de gemeenten Buren, Tiel, Neder-Betuwe en West Betuwe voeren we taken uit in het Integraal Beheer Openbare Ruimte, gladheidsbestrijding en voor de gemeenten Culemborg, Tiel en Zaltbommel doen we toezicht & handhaving op het gebied van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en parkeren.

Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)
We hebben een start gemaakt met de ontwikkeling van een toekomstvisie op IBOR die beter aansluit bij de gewijzigde wensen van onze opdrachtgevers en een eerste denklijn over de IBOR-ontwikkeling gedeeld met de IBOR-gemeenten. Het uitgangspunt in deze denkrichting is het omzetten van wijkteams naar integrale serviceteams, meer integraal werken en betere afspraken maken wat gemeenten van Avri mogen verwachten.
De gemeente Neder-Betuwe heeft besloten om enkele IBOR taken terug te nemen per 1-1-2026. Daarnaast heeft de gemeente West-Betuwe het bomenbeheer en onderhoud kolken in eigen regie genomen.

Toezicht & handhaving
Door landelijke problematieken bij de politie (vergrijzing, verschuiving activiteiten/prioriteiten, beperktere inzet in de gemeente etc.) wordt er steeds vaker een beroep gedaan op boa's. Het takenpakket van de boa neemt daardoor toe. Daarnaast is er al enige tijd sprake van een groot personeelsverloop op toezicht & handhavingsafdelingen bij gemeenten en uitvoeringsdiensten. Om die reden heeft Avri de afgelopen tijd zich gericht op een toekomstbestendig toezicht & handhavingsarrangement. Daarbij is ook de ambitie uitgesproken om het toezicht & handhavingsbeleid in domein 1 in meer deelnemende gemeenten uit te gaan voeren. Afhankelijk van het onderzoek door de gemeente Tiel om toezicht & handhavingstaken terug te nemen richten we ons het komende jaar op de genoemde ambitie van externe oriëntatie.

Financieel resultaat volgens verwachting
Het jaarrekening resultaat van het Basispakket bedraagt € 160.000 negatief. Het resultaat op dit programma is onttrokken aan de voorziening Basispakket. De begrote risico-opslag in de tarieven afvalstoffenheffing (€ 1 miljoen) en het verschil tussen de contante waarde van de stortplaats bij de provincie en de stand van de voorziening bij Avri is verwerkt in de voorziening. Voor een gedetailleerde toelichting wordt verwezen naar de programma's.

Weerstandsvermogen en risico's
De meerjarenbegroting is erop gericht om het weerstandsvermogen de komende jaren verder op te bouwen. Het doel is het bereiken van een gezonde financiële positie. De stortplaats is het grootste risico. In overleg met provincie en gemeenten zijn goede stappen gezet om dit risico verder te beheersen. We blijven alle ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn, goed volgen.

Bedrijfsvoering
Het Algemeen Bestuur van Avri stemde op 18 februari in met het Strategisch Koersplan 2024-2030. Avri beschrijft in dit plan de ambitie en opgaven, waarvoor het namens de gemeenten in Rivierenland aan de lat staat. Dat doen we in het belang van onze partnergemeenten. Dit vraagt van ons een langetermijnperspectief tot 2030, in lijn met de landelijke klimaatdoelen.

De strategische koers van Avri bestaat uit verschillende elementen. Het begint met onze ambitie: die beschrijft wat we tot stand willen brengen. Vijf strategieën beschrijven hoe we die ambitie gaan realiseren. Daaruit volgende de doelen en acties om dit concreet te maken. Ons onderliggend manifest beschrijft onze idealen en intenties. En de kernwaarden vormen de basis van waaruit we handelen.



JAARVERSLAG

PROGRAMMA VERANTWOORDING

3. PROGRAMMA BASISPAKKET





3.1. Inleiding

In het programma Basispakket zijn de diensten opgenomen die Avri uitvoert voor de acht regiogemeenten in Rivierenland. Avri geeft hiermee invulling aan de gemeentelijke taak van inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen én aan het regionale beleidsplan 'Van afval naar grondstof'. In dit beheerplan zijn de ambities en speerpunten van de acht regiogemeenten op het gebied van afval en grondstoffen vastgelegd. In dit hoofdstuk gaan we in op de resultaten van het programma Basispakket. In bijlage 3 zijn de resultaten in meer detail opgenomen.

3.2. Van Afval Naar Grondstof (VANG)

Avri legt de focus op de inzameling van meer en schone grondstoffen en werkt met een serviceprikkel op restafval. Zo worden inwoners gestimuleerd om meer grondstoffen en minder restafval aan te bieden. De resultaten van het omgekeerd inzamelen zijn goed zichtbaar. Doordat het aantal inwoners toeneemt en het aantal kilogram restafval per inwoner eveneens stijgt, neemt de totale hoeveelheid restafval toe.

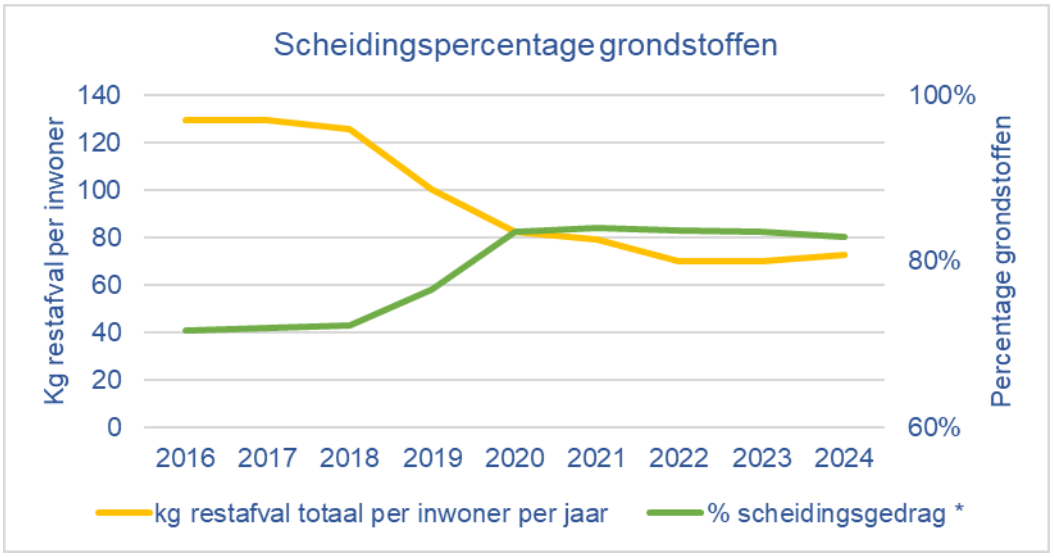
Circulariteit: een stabilisatie
De sinds 2019 dalende trend in het restafval heeft in 2024 helaas niet doorgezet. In 2024 is de hoeveelheid restafval met 3 kg per inwoner per jaar gestegen ten opzichte van vorig jaar. De inwoners boden meer restafval aan en daarmee stijgt waarschijnlijk ook de verspilling van grondstoffen. Desondanks blijven we onder de doelstelling van de regiogemeenten van maximaal 75 kg restafval per inwoner per jaar. In grafiek 2 zijn de ontwikkelingen van de hoeveelheid (fijn en grof) restafval weergegeven. Desondanks loopt onze regio met deze resultaten nog steeds voorop ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Scheidingsresultaten huishoudens Avri gemeenten	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
kg fijn restafval per inwoner per jaar	**121**	**120**	**116**	**90**	**69**	**67**	**59**	**59**	**61**
kg grof restafval per inwoner per jaar	**9**	**10**	**10**	**10**	**13**	**12**	**11**	**11**	**12**
kg restafval totaal per inwoner per jaar	**130**	**130**	**126**	**100**	**82**	**79**	**70**	**70**	**73**
% scheidingsgedrag *	72%	72%	72%	77%	84%	84%	84%	84%	83%
% scheidingsgedrag in Nederland	55%	57%	58%	60%	60%	61%**	60%**	61%**	n.n.b
Aantal inwoners per 1-1-202x					246.565	248.674	250.968	254.660	255.655

* Het percentage huishoudelijk afval dat gescheiden wordt ingezameld en als grondstof wordt hergebruikt

** Het betreft een voorlopig CBS cijfer

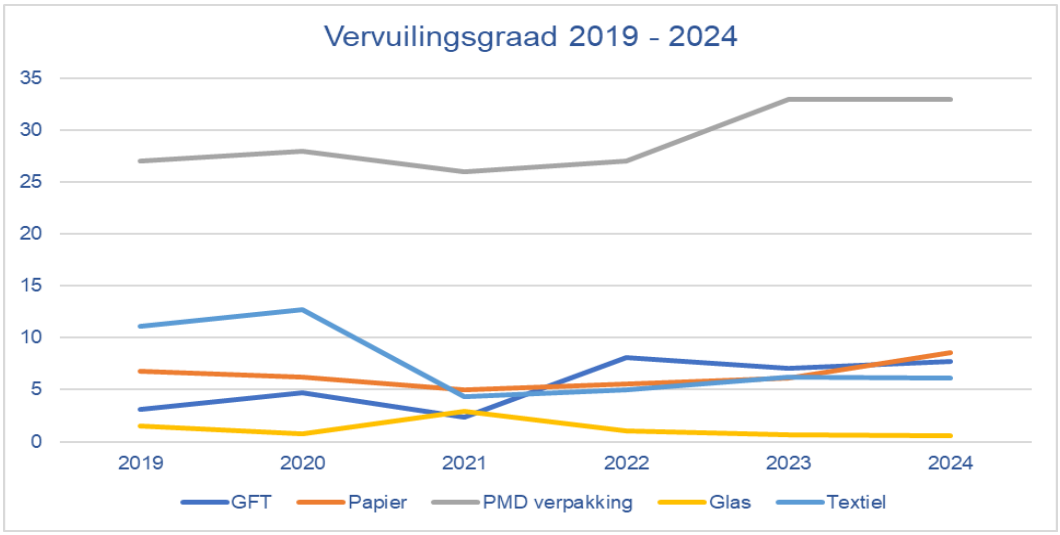
Tabel 1: Scheidingsresultaten per inwoner over alle ingezamelde afval- en grondstofstromen



Grafiek 2: Scheidingsresultaten huishoudens

Kwaliteit van de grondstoffen

De vervuiling van de grondstofstromen papier, pdb en textiel bleef ook in 2024 zorgelijk. Het voorkomen van de vervuiling van pdb heeft meer aandacht nodig. Omdat deze vervuiling landelijk stijgt komt de vergoeding vanuit Verpact onder druk te staan. Deze vergoeding wordt bepaald door de landelijke vervuilingsgraad en is daarom slechts beperkt te beïnvloeden door de resultaten in onze eigen regio. Sinds 2023 halen we zelf een deel van de vervuiling uit de grondstoffen. Hiermee voorkomen we afkeur van vrachten en boetes voor de vervuiling. Dit zijn echter handelingen aan de achterzijde van het inzamelingsproces. Ook de, regionale én landelijke, vervuiling van de textiel grondstoffenstroom is zorgelijk. Ondanks de vervuiling levert textiel, dankzij Cirtex, financieel en maatschappelijk nog steeds een voordeel op.



Grafiek 3: Vervuilingsgraad

Aanpak schone grondstoffen

In 2024 is uitvoering gegeven aan het project Aanpak schone grondstoffen. Met het project beogen wij schonere grondstofstromen, meer milieuwinst, duurzame impact op gedrag, maximale opbrengsten op basis van de marktprijzen en minder afkeur door de inzet van communicatie en interventies. Het project Schone grondstoffen heeft zich toegespitst op drie pijlers: de inwonerscommunicatiecampagne ‘Geef het door’, controle op de (pdb) minicontainers met voorlopers en optimaliseren van de interne processen die hieraan raken. Het campagneplan omvat een brede communicatieaanpak met daarin de campagnewebsite ‘rivierenlandgeeftdoor.nl’’, socialmedia-campagne, verbetering van bestaande communicatiemiddelen en het verbeteren van de samenwerking met de afdelingen Communicatie van de gemeenten. De controle op de pdb-minicontainers is een aanpak op 10 wijken met hardnekkige vervuiling verdeeld over 5 gemeenten in het werkgebied van Avri. Hiervoor is een samenwerking met Verpact aangegaan in de vorm van cofinanciering. Uit de resultaten blijkt dat voorlopen een positief effect heeft op het verlagen van de vervuiling van het pdb. Maar ook dat aandacht nodig blijft om de vervuiling van grondstoffen aan te pakken. Intern is het werkproces containercontroles aangepast en ingezet op de registratie vanuit de containercontroles, zodat de samenwerking tussen de betrokken teams verbetert.

3.3. Afvalcoaches

De afvalcoaches richten zich op het direct en persoonlijk ondersteunen van inwoners bij vraagstukken rond afvalscheiding. Een team van afvalcoaches neemt deze taak op zich. Ze deden dit in 2024 door:

- Presentaties geven bij onder meer buurthuizen, taalscholen en verenigingen;
- Voorlichting geven op o.a. markten en bij mensen thuis;
- Excursies bij Avri geven voor o.a. gemeenten, stichtingen en scholen;
- Het Afvalvrije scholenproject promoten, en voorlichting geven. In 2024 zijn hierdoor 9 scholen op afval scheiden overgegaan en hebben we zo'n 2.100 leerlingen bereikt;
- Samenwerkingsprojecten aangaan, zoals de containeracties;
- Deel te nemen aan de Aanpak Schone Grondstoffen, waarbij ze zich vooral inzetten tijdens de voorlooprondes werd gewerkt om bijplaatsingen te verminderen.

3.4. Toezicht & handhaving[1]

Vanuit het project schone grondstoffen is meer ingezet op preventie in plaats van repressief werken. We hebben meer aan de voorkant ingezet op het controleren van schone afvalstromen en bijplaatsingen in de regio. Hierdoor is er een verschuiving van inzet vanuit toezicht & handhaving naar inzet vanuit afvalcoaching.

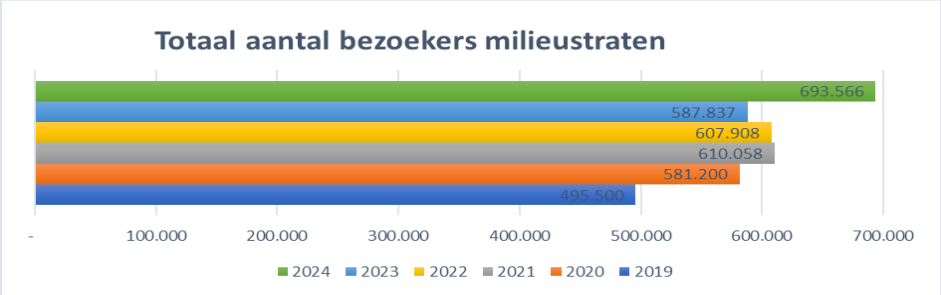
Acties	Sancties	Waar-schuwingen	Totaal 2024	Totaal 2023	Totaal 2022	Totaal 2021
Afvalscheiding	29	11	40	160	314	394
Afval te vroeg / te laat aanbieden	3	1	4	9	64	103
Bijplaatsingen	41	35	76	250	406	453
Illegale afvalinzameling	0	0	0	2	1	1
Onjuist aanbieden (grof) huishoudelijk afval	2	6	8	7	16	58
Onjuist aanbieden afval milieustraat	0	0	0	6	5	
Totaal	**75**	**53**	**128**	**442**	**806**	**1.009**

Tabel 2: Aantal acties op de Afvalstoffenverordening (Asv) 2024

We hebben rond de 4.000 meldingen op de Afvalstoffenverordening (Asv) in 2024 in behandeling genomen. Dat zijn veel minder meldingen dan in 2023 (ca. 5.500). De redenen dat we minder meldingen hebben is het feit dat de handhavers minder eigen meldingen of waarnemingen van bijplaatsingen hebben gemaakt. Dit komt door o.a. minder handhavers en inwerken van nieuwe handhavers. We ervaren wel een toename op bijplaatsingen in de grotere kernen, maar er zijn veel minder proces-verbalen uitgeschreven. Dat komt onder meer doordat de werkwijze van de handhavers bij de inwoners bekend is. Bijplaatsers zorgen ervoor dat er geen adresgegevens meer in de zakken te vinden zijn.

3.5. Milieustraten

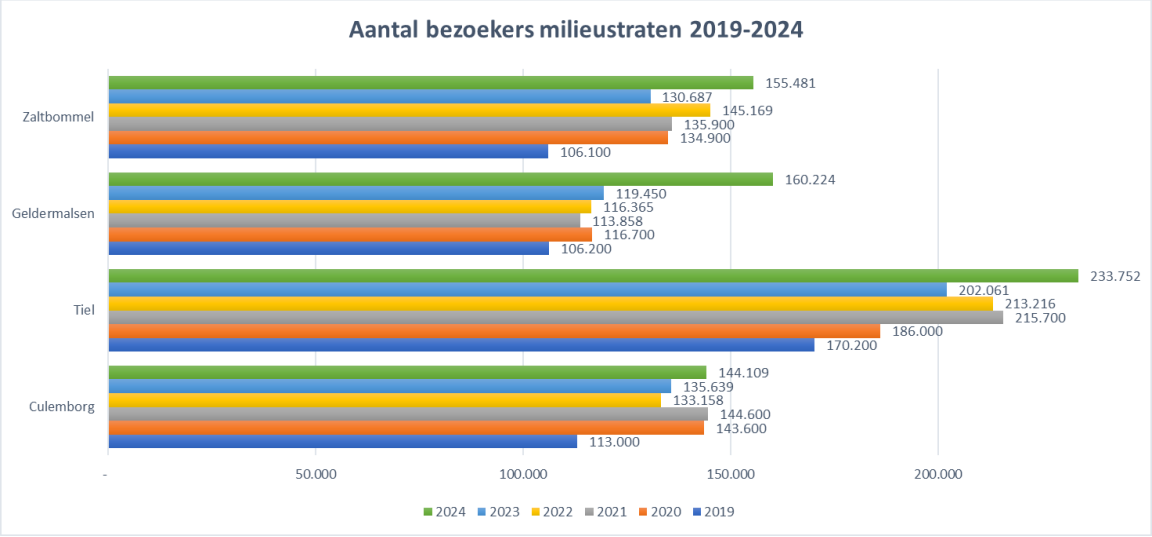
In 2024 was het totaal aantal bezoekers aan de milieustraten circa 105.000 (15%) hoger dan in 2023.



Grafiek 4: Totaal aantal bezoekers milieustraten Avri

[1] Het betreft hier de handhavingstaken uit het Basispakket: Toezien op naleving van de afvalstoffenverordening. De handhavingstaken in het kader van de APV worden beschreven in het programma Pluspakket

Het aantal bezoekers aan de milieustraten Culemborg steeg licht met 6%. Bij de milieustraten in Tiel (14%), Geldermalsen (25%) en Zaltbommel (16%) nam het aantal bezoekers fors toe.



Grafiek 5: Aantal bezoekers per Avri-milieustraat

3.6. Verklaring financieel resultaat

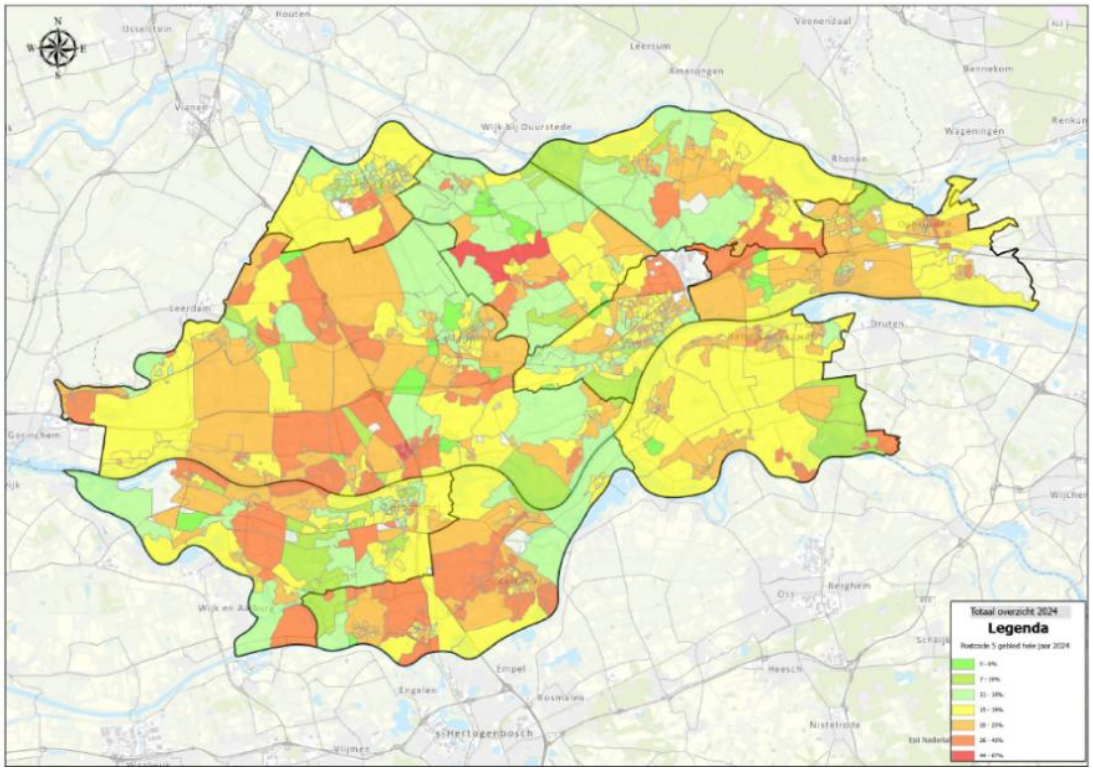
De exploitatie van het Basispakket laat over 2024 per saldo een voordeel zien ten opzichte van de bestuursrapportage van € 0,67 miljoen. Naast lagere uitvoeringskosten en lagere kosten voor verwerking grondstoffen, is er een voordeel op de opbrengst van onze grondstoffen. Daarnaast is bij de uitvoering van het Basispakket het verschil tussen de contante waarde van de stortplaats bij de provincie en de stand van de voorziening bij Avri opgenomen. Voor 2024 is dit verschil € 0,97 miljoen nadelig. Tot slot is de jaarlijkse dotatie opgenomen van de risico-opslag stortplaats van € 1 miljoen (€ 12 per huishouden) conform begroting toegevoegd aan de voorziening Basispakket.

Het jaarrekening resultaat van het Basispakket bedraagt € 0,16 miljoen negatief. Het resultaat op dit programma is onttrokken aan de voorziening Basispakket.

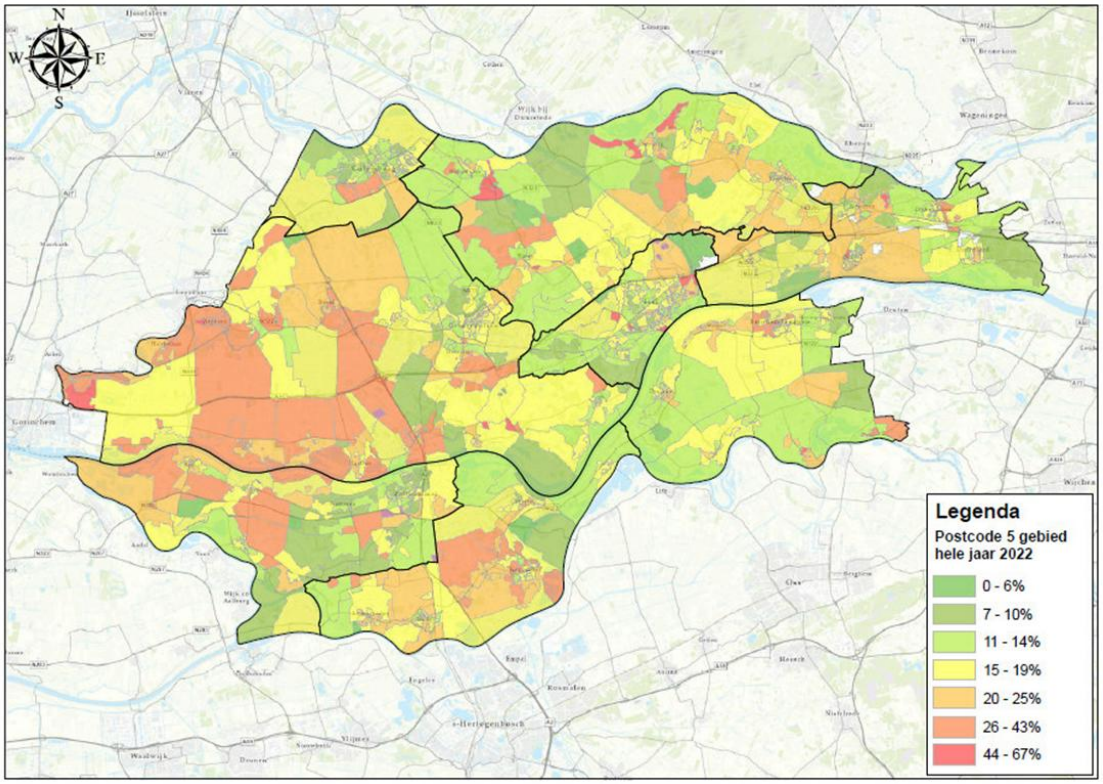
Baten afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing
Het nadeel op het basisdeel van de afvalstoffenheffing ten opzichte van de bestuursrapportage wordt gecompenseerd door het voordeel op de kwijtscheldingen ten opzichte van de bestuursrapportage. In de paragraaf Lokale heffingen zijn de details opgenomen.

Nul-aanbieders
Nul-aanbieders zijn inwoners die geen restafval aanbieden via een minicontainer of ondergrondse container. Na de invoering van het nieuwe afvalbeleid per 1 juli 2019 is het aantal nul-aanbieders gestegen. In 2020 ging het om circa 14.000 adressen. Na jaren van stijging is dit in 2024 constant gebleven op het aantal van circa 18.000 adressen. We vermoeden dat deze inwoners hun (rest)afval via een eigen bedrijfsafvalcontainer of via de inzamelmiddelen/milieustraten van onze buurtgemeenten afvoeren. Avri voert hierover overleg met de inzameldiensten aan de grenzen van ons verzorgingsgebied, zoals afvalstoffendienst ’s-Hertogenbosch en Waardlanden. Door gemaakte afspraken zien we aan de westzijde van het gebied een forse afname. Ook zien we de ontwikkeling dat nul-aanbieders wel incontinentieafval aanbieden. In het grondstoffenplan zal een plan worden opgenomen over hoe hiermee om te gaan.



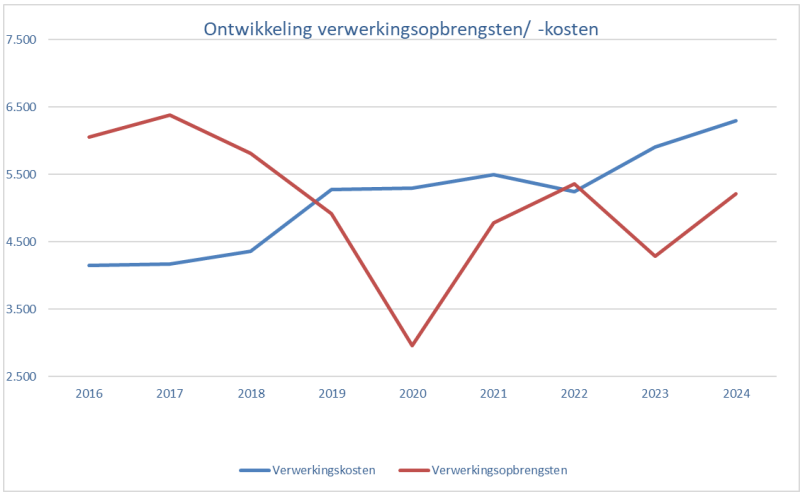
Figuur 1: totaaloverzicht nul-aanbieders 2024



Figuur 2: totaaloverzicht nul-aanbieders 2022

Verwerking grondstoffen

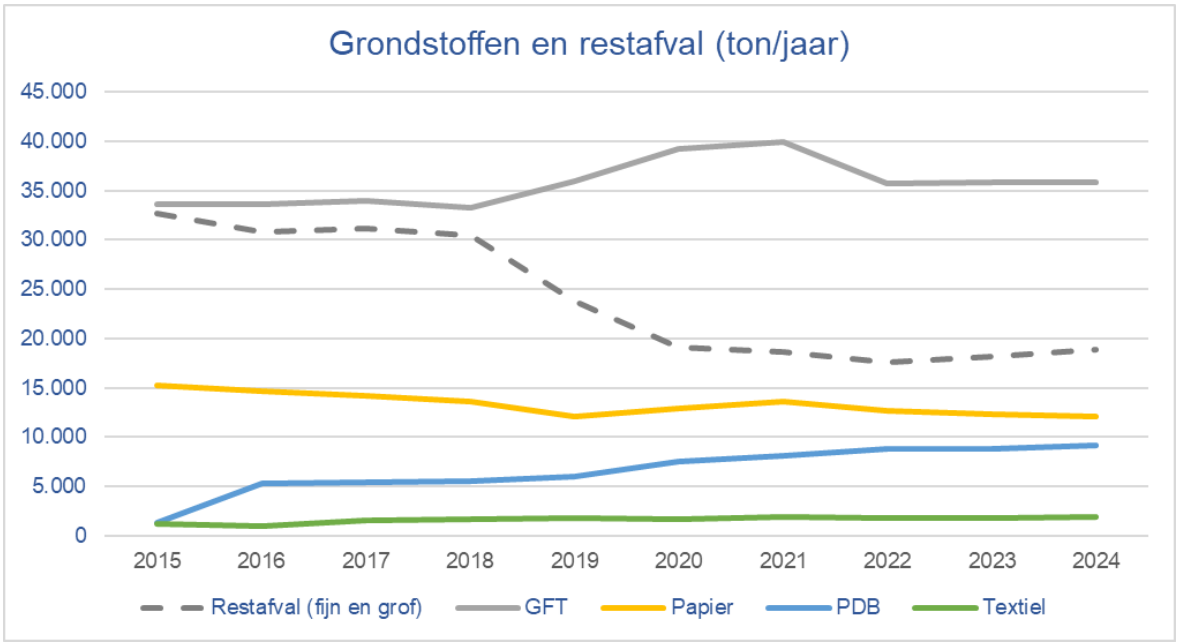
Grafiek 6 laat de ontwikkeling zien van de verwerkingsopbrengsten en kosten grondstoffen. De verwerkingsopbrengsten laten in 2024 een stijging zien. Dit komt met name door een incidenteel voordeel op de vergoeding van Verpact. De tarieven voor grondstoffen zijn sterk afhankelijk van ontwikkelingen in de wereld. De verwerkingskosten laten een blijvende stijgende lijn zien.



Grafiek 6: Ontwikkeling verwerkingsopbrengsten en kosten grondstoffen

Hoeveelheid ingezamelde grondstoffen

Uit grafiek 7 blijkt dat er sinds 2021 een dalende trend te zien is voor de ingezamelde grondstoffen gft (-10%), papier (-6%), textiel (-5%) en glas (-4%). Alleen de hoeveelheid ingezamelde pdb is gestegen met een kleine 13%. Deze daling lijkt een gevolg te zijn van het nieuwe beleid, dat we vanaf 2019 hebben ingevoerd. Sinds 2022 zien we een stabilisatie van de hoeveelheden. Uitzondering is de inzameling pdb waar trendmatig een lichte stijging zichtbaar is.



Grafiek 7: Ontwikkeling ingezamelde grondstoffen (ton/jaar)

Resultaat Basispakket
In tabel 3 zijn de afwijkingen op de uitvoeringskosten ten opzichte van de bestuursrapportage 2024 uiteengezet. De belangrijkste afwijkingen worden na de tabel toegelicht.

Resultaat basispakket t.o.v. de begroting 2024 na wijziging		
Inzamel- en Brandstofkosten	444.000	V
Bijdrage Verpact	401.000	V
Opbrengst grondstoffen	150.000	V
Verwerkingskosten	190.000	V
Kosten inzameling papier	207.000	V
Onderhoud inzamelmiddelen	97.000	V
Terrein	170.000	V
Overig	-12.000	N
Stortplaats	-973.000	N
Totaal	**674.000**	**V**

Tabel 3: Mutaties kosten Basispakket

Inzamel- en brandstofkosten € 444.000 voordeel
Door leveringsproblemen van nieuw materieel zijn onze onderhoudskosten gestegen. We moesten vaker huurmaterieel gebruiken en bij uitval van een zijlader was er niet altijd een gelijkwaardig model beschikbaar, waardoor we vaker een achterlader moesten inzetten. Dit leidde tot meer inhuur van personeel. Aan de andere kant hebben we bespaard op brandstofkosten. In de begroting was een stijging van de brandstofprijs opgenomen, maar uiteindelijk steeg de prijs minder dan verwacht. Dit leverde een financieel voordeel op ten opzichte van de bijgestelde begroting.

Bijdrage Verpact € 401.000 voordeel en opbrengst grondstoffen € 150.000 voordeel.
In tabel 4 zijn de opbrengsten uit de ingezamelde grondstoffen per fractie uiteengezet. De grootste financiële afwijkingen zijn hierboven toegelicht.

Verwerkingsopbrengsten € *1.000)	**begroting 2024**	**berap 2024**	**jaarrek 2024**	**verschil**	**%**
Kunststof verpakkingen en drankenkartons	1.700	2.347	2.945	598 V	25,5%
Textiel	252	252	226	-26 N	-10,3%
Papier	1.178	775	1.168	393 V	50,7%
Overige fracties	1.283	1.285	871	-414 N	-32,2%
Totaal	**4.413**	**4.659**	**5.210**	**551**	**11,8%**

Tabel 4: Baten uit ingezamelde grondstoffen

Kunststof verpakkingen en drankenkartons (€ 598.000 voordeel)
Het voordeel op kunststof verpakkingen en drankenkartons wordt veroorzaakt door de definitieve afrekening van het jaar 2022. Door een hoger vergoedingstarief en minder doorbelaste vervuiling is de eindafrekening ca € 5 ton hoger uitgevallen dan bij het opstellen van de jaarrekening 2022 kon worden voorzien. Ook de Verpact bijdrage voor glas en papier viel ca € 1 ton hoger uit.

Papier (€ 393.000 voordeel)
De papierprijzen lieten in de 2e helft van dit jaar een stijging zien terwijl een daling was verwacht. De gemiddelde papierprijs komt in 2024 uit op circa € 97 per ton. In de bestuursrapportage 2024 was rekening gehouden met een papierprijs van € 70. In 2024 is 14.200 ton ingezameld. Dat is 1.000 ton minder dan in de bestuursrapportage was geraamd.

Overige fracties (€ 414.000 nadeel)
Op de overige fracties is per saldo een nadeel ontstaan (ca € 1 ton) door prijs- en hoeveelheidsverschillen. Daarnaast is in 2024 een geschil met een verwerker afgeboekt (ca € 3ton nadeel).

Verwerkingskosten grondstoffen (€ 190.000 voordeel)
Dit verschil wordt onder meer veroorzaakt door de lagere kosten voor de verwerking van GFT. De oorzaak ligt in een lager aanbod van GFT dan in de bestuursrapportage was ingeschat.

Verwerkingskosten (€ *1.000)	**begroting 2024**	**berap 2024**	**jaarrek 2024**	**verschil**	**%**
Restafval	2.436	2.661	2.723	62 N	2,3%
GFT	2.793	2.793	2.609	-184 V	-6,6%
overige afval- en grondstofstromen	1.031	1.031	963	-68 V	-6,6%
Totaal	**6.260**	**6.485**	**6.295**	**-190**	**-2,9%**

Tabel 5: Verwerkingskosten

Kosten inzameling papier (€ 207.000 voordeel)
In 2023 is besloten om per 1 januari 2024 te stoppen met de inzet van vrijwilligers bij de papierinzameling. Dit heeft voor 2024 een voordeel opgeleverd van € 207.000 ten opzichte van de bestuursrapportage.

Onderhoud inzamelmiddelen (€ 97.000 voordeel)
Door minder reparaties is er een voordeel ontstaan.

Terrein € 170.000 (voordeel)
In de bestuursrapportage is in verband met het waarborgen van de veiligheid op het terrein, extra onderhoudsmaatregelen opgenomen. Daarnaast is een bedrag voor vergunningverlening niet benut. Deze maatregelen worden in 2025 uitgevoerd.

Overige opbrengsten (€ 12.000 nadeel)
Onder de post *overige* zijn een aantal kleinere voor- en nadelen ondergebracht. De grootste posten zijn een voordeel op de opbrengsten van de milieustraat (€ 60.000) en een voordeel op de dienstverlening van BSR (€ 35.000).

Stortplaats (€ 973.000 nadeel)
Het nazorgfonds bepaalt enkel via een goedgekeurd nazorgplan het doelvermogen. Het doelvermogen wordt door het nazorgfonds opgebouwd. Tot het moment van overdracht is het fonds afhankelijk van o.a. de inleg door Avri, het beleggingsrendement van het nazorgfonds, veranderingen in rekenrente en inflatie. Ook veranderende inzichten in het beheer van de locatie en de levensduur van bodembeschermende voorzieningen hebben invloed. Avri actualiseert het nazorgplan en raamt daarom zelf het doelvermogen via het concept nazorgplan. Avri doet dit bedachtzaam en wil niet ver afwijken van de provinciale standpunten. Daarmee is de kans groter dat we bij gunstige ontwikkelingen de stortplaats eerder kunnen overdragen. Uiteraard in overleg en met instemming van de provincie. In de jaarrekening moet Avri het verschil tussen het doelvermogen bij de provincie en het eigen berekende doelvermogen zichtbaar maken.

3.7. Verantwoording baten en lasten

De lasten van het programma Basispakket worden gedekt door de baten uit ingezamelde grondstoffen en baten afvalstoffenheffing. De opbouw van deze baten staan in paragraaf 7: Lokale heffingen. In tabel 6 worden de baten en lasten verder gespecificeerd. Zo worden ook de stortingen en onttrekkingen uit de reserves en voorziening inzameling inzichtelijk.

Programma basispakket	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil	Voordeel/ nadeel	Jaarrekening 2023
LASTEN						
Uitvoeringskosten	27.380	28.707	28.060	647	V	25.800
Verwerkingskosten	6.259	6.485	6.295	190	V	5.743
Kwijtschelding	1.367	1.385	1.226	159	V	1.298
BTW	3.498	3.498	3.498	-	-	1.000
Stortplaats	1.165	1.165	2.138	-973	N	3.497
Totaal lasten	**39.669**	**41.240**	**41.217**	**23**	**V**	**37.338**
BATEN						
Opbrengst grondstoffen	2.471	2.069	2.219	150	V	2098
Bijdrage Verpact	1.941	2.590	2.991	401	V	2193
Overige opbrengsten	826	882	1.138	256	V	877
Afvalstoffenheffing	34.431	34.865	34.709	-156	N	32228
Totaal baten	**39.669**	**40.406**	**41.057**	**651**	**V**	**37.396**
Saldo baten en lasten	**0**	**-834**	**-160**	**674**	**V**	**-58**
Mutatie voorziening (basispakket)	340	495	-179	-674		454
Mutatie reserves	-340	339	339	-		-396
Totaal vermogensmutaties	**0**	**834**	**160**	**-674**		**58**
Totaal	**0**	**0**	**0**	**0**		**0**

Tabel 6: Baten en lasten programma Basispakket (x € 1.000)

4. PROGRAMMA PLUSPAKKET





4.1. Inleiding

In het programma Pluspakket zijn diensten opgenomen die individuele gemeenten in aanvulling op het Basispakket contractueel van Avri kunnen afnemen. Met het Pluspakket levert Avri een breed dienstenpakket aan de gemeenten. Dit dienstenpakket bestaat onder andere uit het Integraal Beheer van de Openbare Ruimte (IBOR) en gescheiden inzameling van incontinentiemateriaal. Verder levert Avri diensten op het gebied van toezicht en handhaving op onderdelen van de APV. De taken uit het Pluspakket worden tegen kostprijs aangeboden en eventuele voor- en nadelen worden – op basis van de afgesloten raamovereenkomst – verrekend met de gemeenten. Daarmee ligt het financiële risico bij de individuele gemeenten.

4.2. Incontinentiemateriaal en luiers

De gemeenten Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel zijn in 2022 gestart met de gescheiden inzameling van incontinentiemateriaal en (baby)luiers. Na een voorzichtige start in 2022 (510 ton ingezameld) was in 2023 670 ton ingezameld. Vanaf 2024 wordt in alle Avri-gemeenten incontinentiemateriaal en (baby-)luiers gescheiden ingezameld. Het tonnage dat in 2024 is ingezameld bedraagt 1.085 ton.

4.3. Integraal Beheer Openbare Ruimte

Voor de gemeenten Buren, Neder-Betuwe, Tiel en West Betuwe voert Avri taken uit in de openbare ruimte. Deze taken variëren per gemeente en worden vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) en werkbegrotingen. De afzonderlijke gemeenten hebben inmiddels de jaarrapportage voor hun eigen gemeente ontvangen.
Voor 2024 had Avri het voornemen om het beheer en onderhoud van de openbare ruimte uit te voeren overeenkomstig de gemeentelijke afspraken.

Kwaliteit onderhoud
De vastgestelde onderhoudskwaliteit is jaarrond gemiddeld genomen behaald ondanks de klimatologische veranderingen waar continue zo goed als mogelijk wordt ingespeeld. Ieder jaar is sprake van een steeds grotere dynamiek in het onderhoud wat een tijdelijk effect heeft op het onderhoud. Bijvoorbeeld in 2024 waren de maanden mei en juni extreem nat waardoor het maaiwerk niet kon worden uitgevoerd. Dat zorgt vervolgens voor een tijdelijk uit het beeld zijnde onderhoudsniveau. In samenspraak met de gemeenten is gekeken binnen welke termijn de ontstane achterstanden vervolgens konden worden ingelopen.

Communicatie en informatie
We hebben een start gemaakt met de ontwikkeling van een toekomstvisie op IBOR die beter aansluit bij de gewijzigde wensen van onze opdrachtgevers en een eerste denklijn over de IBOR-ontwikkeling gedeeld met de IBOR-gemeenten. Deze denklijn is verder uitgewerkt en eind 2024 gepresenteerd aan de IBOR-gemeenten. Het uitgangspunt in deze denkrichting is het omzetten van wijkteams naar integrale serviceteams. In 2025 wordt hieraan een vervolg gegeven.

Terugvloeien van taken
In 2024 heeft de gemeenteraad Neder-Betuwe besloten om per 1-1-2026 aantal taken terug te nemen. Daarnaast heeft de gemeente West Betuwe het bomenbeheer en onderhoud kolken in eigen regie genomen.

4.4. Toezicht & Handhaving

Naast het handhaven van de afvalstoffenverordening dat Avri in alle gemeenten binnen de gemeenschappelijke regeling verzorgt, voert Avri ook toezicht & handhavingsactiviteiten in domein 1 Openbare Ruimte uit voor de gemeenten Tiel, Culemborg en Zaltbommel. Bij Avri kennen we dus twee soorten van toezicht & handhaving.

- Handhaven en afval

Avri-handhavers houden toezicht op het naleven van de regels zoals vermeld in de Afvalstoffenverordening en het Uitvoeringsbesluit van de verordening. Zij spreken inwoners aan op het juist aanbieden van huishoudelijk afval en verbaliseren overtredingen zoals het:

- Verkeerd aanbieden van huishoudelijk afval
- Zonder vergunning inzamelen van huishoudelijk afval
- Niet op de juiste tijd aanbieden van afval.

- Handhaven in de openbare ruimte

Sinds 2010 is op verzoek van deelnemende gemeenten een plus-pakket toezicht & handhaving samengesteld rondom toezicht & handhaving in domein 1. Het gaat hier om BOA-taken in de openbare ruimte (APV) zoals het bestrijden van kleine ergernissen, overlast en lichtere milieuzaken:

- Parkeeroverlast;
- Jeugdoverlast;
- Hondenpoep;
- Zonder vergunning vissen;
- Terrascontrole;
- Geluidsoverlast;
- Toezicht op naleving van de alcoholwet;
- Algemene Plaatselijke Verordening;
- Fiscaal parkeren;
- Ondermijning.

De strafbare feiten waarvoor onze handhaver opsporingsbevoegdheden heeft, zijn vastgelegd in de domeinlijst. Handhavers beschikken over veel speciale bevoegdheden, enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Personen staande houden;
- Personen aanhouden;
- Opmaken van een proces verbaal;
- Zaken in beslag nemen.

Door onze opdrachtgevers wordt het werk van het team toezicht & handhaving gewaardeerd. In de samenwerking zijn we partner van de gemeenten: de gemeente is en blijft regievoerder en wij zijn de uitvoerder. Op basis van het door de gemeente jaarlijks op te stellen uitvoeringsplan, zorgen wij voor de uitvoering van de door hen gestelde prioriteiten. Uiteraard blijft er ook ruimte over om te acteren op onvoorziene omstandigheden. In goed overleg wordt invulling aan de taken gegeven. Het contact tussen de boa’s en de inwoners en bezoekers van Tiel, Culemborg en Zaltbommel is goed.

Gemeenten leggen steeds meer aanvullende taken bij het team neer, zoals controle op ondermijning, het uitlezen van camerabeelden van de autoluwe binnenstad of toezicht op kleine verkeersovertredingen.

Landelijk scoren we goed met de verplichte externe audit op de Wpg (Wet politiegegevens). Eind 2024 is er een pré-audit uitgevoerd met daarbij een aantal verbeterpunten. Deze zijn reeds opgepakt.

Zowel Avri als de gemeenten willen de kwaliteit van de dienstverlening verhogen. Daartoe is een plan van aanpak opgesteld, waarbij flink geïnvesteerd wordt op/in een toekomstbestendig toezicht & handhavingsteam voor de komende jaren. Dit is zowel intern gericht als extern georiënteerd: intern (strategisch personeels- en opleidingsbeleid, aantrekkelijk werkgeverschap, ict, huisvesting, backoffice/kennisbank WPG/AVG, etc.), als extern (afstemming met politie en gemeente, integraal samenwerken in interventieteams, nieuwe aandachtsvelden voor ondermijning, witwassen, etc.). Avri beschikt op dit moment over een team van ruim 20 BOA’s met junioren en senioren én specialisaties rondom bijvoorbeeld jeugd, alcohol en ondermijning.

Het grote voordeel van de regionale toezicht & handhaving van Avri is:

- Schaalgrootte is financieel aantrekkelijk;
- Minder kwetsbaar;
- Aantrekkelijk voor BOA’s omdat ze een afwisselend takenpakket hebben;
- Opleidingen worden centraal geregeld;
- Wetgeving (WPG-audit);
- Uitwisselingsmogelijkheden van handhavers bij evenementen of calamiteiten;
- Backoffice-taken zijn centraal georganiseerd.

We werken tot slot informatie-gestuurd met het informatiesysteem CityControl, waarbij op een eenvoudige, eenduidige en concrete manier situaties in kaart worden gebracht. Maandelijks rapporteren we via onze Backoffice aan de gemeente waarbij ingegaan wordt op de ureninzet, meldingen, registraties per situatie en per wijk/buurt. Daarnaast verschijnen er kwartaalrapportages en een jaarrapportage dat naast de data voorzien is van tabellen en grafieken, inclusief toelichtingen, beelden van handhavers (per wijk) én aanbevelingen vanuit de staf, gericht op outcome en waarbij trends en ontwikkelingen uiteengezet worden.

4.5. Verantwoording baten en lasten

In tabel 7 zijn de baten en lasten van de jaarstukken 2024 afgezet tegen de bestuursrapportage 2024. Het financieel resultaat van dit programma is nihil. In beginsel worden alle baten en lasten binnen het Pluspakket afgerekend met de gemeenten.

Programma Pluspakket	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil	Voordeel/ nadeel	Jaarrekening 2023
LASTEN						
Integraal beheer openbare ruimten - via DVO	15.853	15.853	16.344	-491	N	14.784
Integraal beheer openbare ruimten - via overige opdrachten	143	143	2.675	-2.532	N	1.480
Handhavingstaken	1.662	1.662	1.782	-120	N	1.624
Inzameling incontinentiemateriaal	598	598	495	103	V	300
Overige dienstverlening pluspakket	390	390	66	324	V	31
Totaal lasten	**18.646**	**18.646**	**21.362**	**-2.716**	**N**	**18.219**
BATEN						
Integraal beheer openbare ruimten - via DVO	15.853	15.853	16.344	491	V	14784
Integraal beheer openbare ruimten - via overige opdrachten	143	143	2.675	2.532	V	1480
Handhavingstaken	1.662	1.662	1.782	120	V	1624
Inzameling incontinentiemateriaal	598	598	498	-100	N	247
Overige dienstverlening pluspakket	390	390	64	-326	N	-109
Totaal baten	**18.646**	**18.646**	**21.363**	**2.717**	**V**	**18.026**
Saldo baten en lasten	**0**	**0**	**1**	**1**		**-193**
Mutatie voorziening (incontinentie)			-3	-3		-58
Mutatie reserves			2	2		251
Totaal vermogensmutaties	**0**	**0**	**-1**	**-1**		**193**
Totaal	**0**	**0**	**0**	**0**		**0**

Tabel 7: Baten en lasten programma Pluspakket (Bedragen x € 1.000)

Integraal Beheer Openbare Ruimte
Avri voert voor de gemeenten Buren, Tiel, Neder-Betuwe en West Betuwe taken uit in de openbare ruimte. Voor iedere gemeente wordt afzonderlijk een uitgebreide jaarrapportage opgesteld. De uiteindelijke kosten zijn per saldo hoger uitgevallen dan in de bestuursrapportage voorzien. Dit komt vooral door het opgegeven meerwerk van ruim € 2,5 miljoen voor diverse gemeenten. Het meerwerk is opgenomen bij de post ‘integraal beheer openbare ruimte – via overige opdrachten’. Overigens is daarmee het aandeel meerwerk wel erg groot geworden. Met de gemeenten zal worden besproken hoe dit aandeel kleiner kan worden door (terugkerende) meerwerkopdrachten op te nemen als reguliere taak in de DVO en werkbegroting. Tegenover de hogere lasten staan ook de hogere baten, omdat de gemaakte lasten worden doorbelast naar de individuele gemeenten. Vanwege deze hogere lasten door het meerwerk komt de rechtmatigheid voor Avri in het geding, ondanks dat hier inkomsten tegenover staan.

Toezicht & handhaving – via DVO
De uiteindelijke kosten zijn hoger uitgevallen; dit voordeel is verrekend in het integraal in rekening gebracht tarief bij de gemeenten en voor het Avri-deel doorbelast naar het programma Basispakket. Per saldo is het resultaat op toezicht & handhaving budgettair-neutraal.

Gescheiden inzameling incontinentiemateriaal
De lasten voor inzameling van incontinentiemateriaal en luiers waren voor 2024 € 495.000. Via de gemeentelijke toeslag op de afvalstoffenheffing waren de opbrengsten € 498.000. Per saldo bedraagt de toevoeging aan de voorziening incontinentie € 3.000. Het saldo van deze voorziening bedraagt per ultimo 2024 € 62.000.

5. PROGRAMMA BEDRIJFSAFVAL



5.1. Inleiding

Avri voert in beperkte mate activiteiten uit voor bedrijven in de vorm van inzameling, inname en het laten verwerken van bedrijfsafval. De dienstverlening aan bedrijven is ondersteunend aan het Basispakket. De activiteiten op het gebied van bedrijfsafval zijn gericht op het zo goed mogelijk benutten en inzetten van beschikbare productiemiddelen. Het programma Bedrijfsafval vormt een beperkt onderdeel van de bedrijfsvoering en de omzet. De positieve financiële resultaten worden al enkele jaren benut voor het verlagen van de afvalstoffenheffing voor de inwoners. We zien nog altijd potentieel om dit aandeel in de toekomst te vergroten en daardoor de dekkingsbijdrage voor de inwoners van Rivierenland te verstevigen. Ons marktaandeel in het MKB is stabiel. Wij schatten dit op circa 20% van de markt in het Rivierenland. Die markt wordt door in totaal zes partijen bediend.

We onderscheiden ons op de markt door gescheiden inzameling van papier en plastic, glas en gft, door bedrijven te adviseren en service te bieden. Daarnaast maakt dit programma het mogelijk om uiting geven aan de regionale maatschappelijke betrokkenheid van Avri. Door verbinding met het regionale bedrijfsleven en sponsoring in natura tijdens regionale evenementen wordt de zichtbaarheid van Avri in de regio vergroot.

5.2. Terugblik 2024

Bedrijfsmatig afval
Als het gaat om de inzameling van bedrijfsafvalstromen, is 2024 goed verlopen. De gestage groei in het aantal klanten zet zich voort. De hoeveelheden, aangeleverd op ons grondstoffenpark, zijn toegenomen, met name voor de stromen Bedrijfsafval en Bouw- en sloopafval. Dit is een gevolg van de nieuwe verwerkingscontracten die we tegen een gunstiger tarief in 2024 konden afsluiten.

Sponsoring
In 2024 heeft Avri weer een bijdrage geleverd aan onder andere Appelpop, Dijken Sport, Triatlon Rivierenland en Two Rivers Marathon in de vorm van gratis diensten.

5.3. Verklaring financieel resultaat 2024

Het jaarresultaat na vpb (vennootschapsbelasting) van het programma Bedrijfsafval valt € 44.000 positiever uit dan verwacht bij de bestuursrapportage 2024. Dit resultaat komt tot stand door enerzijds € 91.000 hogere inkomsten en anderzijds € 47.000 hogere lasten. De hogere inkomsten komen door hogere inkomsten uit inzamelcontracten en overige opbrengsten maar lagere opbrengsten uit grondstoffen.
Het jaarrekeningresultaat vóór vpb bedraagt € 163.000. Het netto resultaat na aftrekt van vpb (€ 132.000) is gestort in de reserve Bedrijfsafval.

5.4. Verantwoording baten en lasten

In tabel 8 zijn de baten en lasten van de jaarstukken 2024 afgezet tegen de bestuursrapportage 2024.

Programma Bedrijfsafval	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil	Voordeel/ nadeel	Jaarrekening 2023
LASTEN						
Uitvoerings bedrijfsafval	2.440	2.476	2.514	-38	N	2325
Vennootschapbelasting	22	22	31	-9	N	69
Totaal lasten	**2.462**	**2.498**	**2.545**	**-47**	**N**	**2.394**
BATEN						
Inzameling bedrijfsafval	1.622	1.622	1.716	94	V	1.692
Opbrengst grondstoffen	956	956	939	-17	N	893
Overige opbrengsten	-27	8	22	14	V	62
Totaal baten	**2.551**	**2.586**	**2.677**	**91**	**V**	**2.647**
Saldo baten en lasten	**89**	**88**	**132**	**44**	**V**	**253**
Toevoeging aan reserves	89	88	132	44		253
Onttreking aan reserves				0		
Totaal vermogensmutaties	**89**	**88**	**132**	**44**		**253**
Totaal	**0**	**0**	**0**	**0**		**0**

Tabel 8: Baten en lasten programma Bedrijfsafval (x €1.000)

6. PROGRAMMA ALGEMENE BATEN EN LASTEN



6.1. Inleiding

In dit programma worden de baten en lasten verantwoord die niet rechtstreeks aan de overige programma's kunnen worden toegekend. De kosten van de ondersteunende bedrijfsvoering (taakveld overhead) vormen daarvan een groot onderdeel. In dit programma worden ook de baten en lasten van het taakveld rente verantwoord.
Avri ziet overhead niet louter als kostenpost. Door een goed lopende en innovatieve bedrijfsvoering worden de primaire taken beter en efficiënter uitgevoerd. De beleidsmatige resultaten worden verder toegelicht in paragraaf 11: Bedrijfsvoering.

6.2. Verklaring financieel resultaat

Over het boekjaar 2024 is een negatief resultaat op dit programma gerealiseerd van € 232.000. Bij de bestuursrapportage hielden we rekening met een negatief resultaat van € 260.000. Daarmee is het voordeel ten opzichte van de bestuursrapportage € 28.000.

Dit voordeel bestaat naast een nadeel op de overhead- en treasury lasten van € 260.000 ook uit een rentevoordeel van € 288.000. Door de Realisatie BV is in 2024 geen dividend uitgekeerd. De resultaten worden verrekend met de Algemene Bedrijfsreserve.

Het nadeel op de lasten 'overhead' wordt voornamelijk veroorzaakt door hoger kosten voor de nieuwe ict omgeving.

De rente over 2024 wordt nader toegelicht in paragraaf 10: Financiering.

6.3. Verantwoording baten en lasten

In tabel 9 zijn de baten en lasten van de jaarstukken 2024 afgezet tegen de bestuursrapportage 2024.

PROGRAMMA ALGEMENE BATEN EN LASTEN	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil	Voordeel/ nadeel	Jaarrekening 2023
LASTEN						
Treasury	738	738	826	-88	N	492
Doorbelasting treasury	-738	-738	-807	69	V	-494
Overhead	8.299	8.660	8.901	-241	N	7.483
Doorbelasting overhead	-8.299	-8.400	-8.400	-		-7.459
Totaal lasten	**0**	**260**	**520**	**-260**	**N**	**22**
BATEN						
Treasury	0	0	288	288	V	957
Totaal baten	**0**	**0**	**288**	**288**		**957**
Saldo baten en lasten	**0**	**-260**	**-232**	**28**	**V**	**935**
Mutatie reserves		260	232	-28		-935
Totaal vermogensmutaties	**0**	**260**	**232**	**-28**		**-935**
Totaal	**0**	**0**	**0**	**0**		**0**

*Tabel 9: Baten en lasten programma Algemene baten en lasten (x *€1.000)*

JAARVERSLAG

PARAGRAFEN

7. LOKALE HEFFINGEN

7.1. Inleiding

Avri is verantwoordelijk voor de afvalstoffenheffing van de deelnemende gemeenten. De gemeenschappelijke regeling Belasting Samenwerking Rivierenland (BSR) verzorgt voor Avri de belastingaanslagen en de inning daarvan. Het uitgangspunt is dat de tarieven afvalstoffenheffing kostendekkend zijn. Dit komt overeen met het wettelijk uitgangspunt dat de gemiddelde tarieven voor de dienstverlening op begrotingsbasis niet meer dan 100% kostendekkend mogen zijn.

Sinds 2014 is de afvalstoffenheffing verdeeld in een basisdeel en een variabel deel. Het basisdeel is voor alle huishoudens van de Avri-gemeenten hetzelfde bedrag. Het variabel deel is afhankelijk van het aantal en de soort aanbiedingen restafval. De baten afvalstoffenheffing zijn gebaseerd op de opgave van de Belasting Samenwerking Rivierenland (BSR). BSR verzorgt het opleggen en innen van de aanslagen en doorbetaling van de afvalstoffenheffing aan Avri.

7.2. Ontwikkeling baten afvalstoffenheffing

In tabel 10 zijn voor 2024 het aantal huishoudens, de tarieven en de berekening van de opbrengsten afvalstoffenheffing uiteengezet. Ook het totaal aan kwijtschelding wordt zichtbaar. Deze wordt als last verantwoord in het programma Basispakket.

Baten afvalstoffenheffing 2024	**begroting 2024**	**gewijzigde begroting 2024**	**jaarrekening 2024**	**verschil**	**jaarrekening 2023**
Aantal huishoudens					
Geregistreerde huishoudens	104.187	105.237	104.723	-514	103.365
Niet betalende huishoudens basisdeel	-7.293	-7.366	-7.854	-488	-7.236
Betalende huishoudens basisdeel	**96.894**	**97.871**	**96.869**	**-1.002**	**96.129**
% betalende huishoudens	*93,0%*	*93,0%*	*92,5%*	*-0,5%*	*93,0%*
Gemiddeld aantal aanbiedingen restafval					
30 ltr. (brengvoorziening) hoogbouw en stadscentra	*35*	*35*	*34*	-1	*35*
30 ltr. (brengvoorziening)	*17*	*17*	*16*	-1	*17*
140 ltr. (mini container)	*5,4*	*5,4*	*5,4*	0,0	*5,4*
240 ltr. (mini container)	*6,4*	*6,4*	*6,7*	0,3	*6,4*
Tarieven					
Basistarief	**€ 317**	**€ 318**	**€ 318**		**€ 293**
Toeslag basistarief per extra mini container restafval	€ 50	€ 50	€ 50		€ 50
Variabel tarief: aanbieding 30 ltr. (brengvoorziening - hoogbouw)	€ 0,80	€ 0,80	€ 0,80		€ 0,80
Variabel tarief: aanbieding 30 ltr. (brengvoorziening)	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00		€ 1,00
Variabel tarief: aanbieding 60 ltr. (brengvoorziening)					
Variabel tarief: aanbieding 140 ltr. (mini container)	€ 4,67	€ 4,67	€ 4,67		€ 4,67
Variabel tarief: aanbieding 240 ltr. (mini container)	€ 8,00	€ 8,00	€ 8,00		€ 8,00
Baten afvalstoffenheffing programma basispakket (x €1.000)					
Bruto baten afvalstoffenheffing	€ 34.431	€ 34.882	€ 34.710	-€ 172	€ 31.776
Kwijtschelding	-€ 1.367	-€ 1.385	-€ 1.226	€ 159	-€ 1.258
Netto baten afvalstoffenheffing	**€ 33.064**	**€ 33.497**	**€ 33.483**	**-€ 14**	**€ 30.518**

Tabel 10: Ontwikkeling baten afvalstoffenheffing

8. WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING

8.1. Inleiding

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing biedt inzicht in het risicomanagement binnen Avri. Het beschrijft hoe risicomanagement als vast proces binnen de bedrijfsvoering wordt toegepast en verankerd. Ook geeft deze paragraaf inzicht in het risicoprofiel van Avri en de bijbehorende weerstandscapaciteit en -ratio. Het uitgangspunt vormt de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017, die in februari 2017 door het Algemeen Bestuur werd vastgesteld. De weerstandscapaciteit is verder uitgewerkt in de Nota Reserves en Voorzieningen 2017 van Avri.

8.2. Ontwikkeling risico's

Voor ieder programma is de ontwikkeling van het risicoprofiel weergegeven. Het actualiseren van het risicoprofiel is van belang, gezien de grilligheid van de begroting en het geringe weerstandsvermogen de afgelopen jaren. In tabel 11 zijn de risico's per programma weergegeven. Het risicoprofiel uit de jaarrekening 2023 is in de tabel afgezet tegen de geactualiseerde stand in deze jaarstukken.

	ONTWIKKELING FINANCIELE RISICO'S (* €1.000)	jaarrekening 2023	Jaarrekening 2024	Verschil
Basispakket				
2	Prijsontwikkeling papier	242	242	0
6	Onzeker doelvermogen voor nazorg stortplaats	3.919	1.647	-2.272
12	Inzet medewerkers Afvalbeheer	315	315	0
14	Onzekerheid scheidingsgedrag huishoudens	225	225	0
17	Vervuiling van aangeboden grondstoffen	330	330	0
19	Vergoeding kunststof verpakkingen	123	0	-123
23	Geschil met verwerker PMD's	475	0	-475
24	Brandstofprijzen	218	218	0
26	Verwerkingskosten	313	313	0
27	Niet volledige kilometerregistratie	125	250	125
28	Cirtex	0	250	250
	Totaal Basispakket	**6.285**	**3.790**	**-2.495**
Pluspakket				
13	Risico's uitvoering pluspakket activiteiten	0	0	0
	Totaal Pluspakket	**0**	**0**	**0**
Bedrijfsafval				
2	Prijsontwikkeling papier	60	60	0
	Totaal Bedrijfsafval	**60**	**60**	**0**
Bedrijfsvoering				
1	Gekwantificeerde risico's	775	1090	315
2	Vermogensbuffer (1% leningportefeuille)	351	424	73
	Totaal Bedrijfsvoering	**1.126**	**1.514**	**388**
Totaal alle programma's		**7.471**	**5.364**	**-2.107**

Tabel 11: Ontwikkeling financiële risico's Avri

8.3. Toelichting op de grootste of gewijzigde risico's

Onderstaand geven wij een toelichting op de grootste risico's. Daarnaast behandelen wij de risico's die afwijken van de jaarrekening 2023.

Basispakket, pluspakket, bedrijfsafval
6 - Onzeker doelvermogen voor nazorg stortplaats; risico gedaald
De provincie en Avri hebben in december 2020 een bestuurlijk akkoord gesloten voor uitstel van de overdracht van de stortplaats van Avri. Dit akkoord heeft als doel om de korte termijneffecten voor de gemeenten te verminderen. Die waren ontstaan door het besluit van Provinciale Staten in oktober 2020 om de rekenrente te verlagen. Kernpunt in het bestuurlijk akkoord is het uitstellen van het moment van overdracht voor onbepaalde tijd. In 2031 besluit de provincie na overleg met de Avri-gemeenten over het overdrachtsmoment. Tot dat moment zijn alle risico's (zowel technisch als financieel) voor rekening van Avri.

Hierbij is ook afgesproken dat we jaarlijks overleg voeren over de technische en juridische aspecten van de nazorg, zowel bestuurlijk als financieel. Dat geeft de betrokken partijen de tijd voor het doorvoeren van maatregelen, die een efficiënte nazorg waarborgen. Ook is er tijd om de benodigde financiële middelen op te bouwen. Het akkoord stelt de gemeenten bovendien in staat om tijdig te anticiperen op de ontwikkelingen en invloed uit te oefenen op de besluitvorming.

Bij de overdracht moeten voldoende financiële middelen beschikbaar zijn. Op termijn zijn verschillende uitgangspunten en parameters voor de bepaling van dit doelvermogen echter onzeker. Daardoor blijft de kans bestaan dat er te weinig doelvermogen is opgebouwd op de nog nader te bepalen overdrachtsdatum. Er kunnen echter ook positieve effecten zijn, zoals een langere vervangingstermijn van toegepaste materialen of hogere beleggingsrendementen van het nazorgfonds. Al deze zaken zijn van invloed op het benodigde vermogen. Bovendien kunnen toekomstige (wettelijke) ontwikkelingen ook van invloed zijn op de nazorgkosten.
De stortplaats wordt al meerdere jaren intensief gemonitord en onderhouden. De technische risico's (zoals ongelijke 'zetting' en percolaatvorming) beschouwen we daarom als beheersbaar.

Avri loopt bij de opbouw van het toekomstig doelvermogen meerdere financiële risico's. Deze risico's/onzekerheden zijn niet te beïnvloeden, omdat de provincie autonoom bevoegd is te besluiten over de uitgangspunten. Daaronder valt ook het overdrachtsmoment, dat na overleg met de Avri-gemeenten wordt bepaald. We verwachten dat Provinciale Staten in 2031 het moment van overdracht vaststelt. Rekening houdend met de reële doorlooptijd van het (deels juridisch) sluitingsproces en contractuele afspraken, gaan we voor de inschatting van de risico's uit van de vroegst mogelijke overdracht per 2034. Inmiddels zijn er gesprekken gepland om de overdracht te versnellen; waarbij het scenario is om de overdracht (financieel) te doen per 1 januari 2026. Er is nog geen definitieve jaarrekening over 2024 van het nazorgfonds. Wij rekenen op een rendement voor dit jaar van 3,3%.

Een belangrijke ontwikkeling was het verschijnen in 2022 van het landelijk eindrapport 'Rekenrente nazorgfondsen stortplaatsen'. Dit rapport is in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat opgesteld en bevat adviezen over het vormen van een landelijk nazorgfonds en de te hanteren systematiek voor het bepalen van de rekenrente. Het rapport is definitief en in IPO-verband is hier inmiddels over gesproken. Momenteel vinden er besprekingen plaats tussen de provincies en het Rijk, over de positie van het Rijk. Als het Rijk bereid is om bij calamiteiten als vangnet te dienen, zijn naar verwachting veel bezwaren van de provincies weggenomen. Dan staat niets de vorming van een landelijk fonds meer in de weg.

Uit het rapport blijkt dat er meerdere varianten voor het bepalen van de rekenrente mogelijk zijn. Gelderland hanteert een rekenrente van 3,1%. De laagste variant uit het rapport komt uit op 3,45%. De provincie wil in de toekomst een percentage hanteren dat elk jaar opnieuw wordt vastgesteld. Op dit moment is dat percentage 3,3%. Daarom hebben wij deze rekenrente opgenomen in de berekeningen voor het doelvermogen.

Naast een lagere rekenrente hebben we in 2024 een parameter afdeklaag aangepast. Op basis van de geactualiseerde uitgangspunten wordt in 2026 € 11,367 miljoen doelvermogen opgebouwd. De contante waarde per 1 januari 2025 is hierbij € 11,004 miljoen. Inmiddels is het berekend vermogen bij de provincie opgebouwd tot € 9,866 miljoen. Dit is een tekort van € 1,138 miljoen, dat is opgenomen in de jaarrekening en dus beschikbaar voor de overdracht.
Voor de bepaling van de financiële risico's zijn met het Rinasmodel meerdere scenario's berekend. De scenario's gaan er vanuit dat één of meer punten afwijken van de huidige uitgangspunten van Avri en eventuele overdracht per 2026;

- Rekenrente op 3,1%; dit levert een bruto-risico op van € 2,338 miljoen;
- Het niet-afbouwen van bemonsteren op peilbuizen; dit levert een bruto-risico op van € 2,124 miljoen.

Rekening houdend met de diverse risicoscenario's en de actuele inschatting van de kans dat deze zich voordoen, bedraagt het gekwantificeerd risico in de jaarrekening (maart 2025) € 1,647 miljoen, op basis van de toe te passen kans x effect-methode. Dit is € 2,272 miljoen lager dan vorig jaar.

12 - Inzet medewerkers uitvoering;
De arbeidsmarkt lijkt steeds krapper te worden. Ook voor uitzendbureaus is het steeds moeilijker om gekwalificeerd personeel te vinden. Op deze arbeidsmarkt is het ook steeds makkelijker voor personeel om over te stappen naar een andere werkgever. We bieden medewerkers de nodige opleidingen aan om hen breed inzetbaar te maken. Daarnaast kijken we ook naar de arbeidsvoorwaarden om bestaande medewerkers te behouden.

14 - Onzekerheid scheidingsgedrag huishoudens; niet gewijzigd
In 2024 is ingezet op communicatie en voorlichting. Ook zijn de afvalcoaches het gehele jaar ingezet. Ook de komende jaren blijven we de burgers actief benaderen. Zo is het projectteam Schone Grondstoffenaanpak van start gegaan. Zij richten zich op het tegengaan van de vervuiling van grondstoffen.

17 - Vervuiling van aangeboden grondstoffen; niet gewijzigd
Uit sorteerproeven blijkt dat de vervuiling toeneemt. Overigens is er ook landelijk een forse stijging vervuiling te zien. We blijven inzetten op communicatie en voorlichting, mede door de afvalcoaches. Minder vervuiling is het doel. De effecten hiervan worden pas vanaf 2024 zichtbaar.

19 - Vergoeding kunststof verpakkingen; risico afgenomen
De vervuiling in kunststof verpakkingen neemt landelijk sterk toe. De vergoedingen van Verpact worden vastgesteld op basis van deze landelijke vervuilingscijfers. Daarmee was het risico dat Verpact lagere vergoedingen ging vaststellen en de pdb-inkomsten dus afnemen. Bij de jaarrekening houden we rekening met een lagere vergoeding van 14%.

23 - Geschil met verwerker pdb; risico vervallen
Avri had een geschil met de verwerker van het pdb-afval over de afrekeningen 2017, 2018, 2019 en 2020. Eind 2024 is overeenstemming bereikt met de verwerker.

24 - Risico brandstofkosten; risico gelijk gebleven
De grillige energiemarkt blijft een risico voor de bedrijfsvoering van Avri. Uiteraard worden hogere brandstofprijzen verwerkt in de begroting. De onvoorspelbaarheid van de brandstofprijzen maakt echter dat we hier een risico voor hebben opgenomen.

Bedrijfsvoering

1 - Gekwantificeerde risico's (10% taakveld 0.4)
De jaarrekening 2024 geeft een overhead van € 8,840 miljoen. De Algemene Bedrijfsreserve Avri heeft op basis van 10% van de overhead een drempelwaarde van € 884.000. Daarnaast is hier het risico opgenomen voor Arbo technische maatregelen. Het huidige en meerjarig voorziene saldo van deze reserve biedt voldoende weerstand om de risico's te dekken.

2 - Vermogensbuffer
Bij het aantrekken van leningen is de rente afhankelijk van het vermogen. Een lager eigen vermogen leidt tot een hogere rente. We houden rekening met 1% van de leningportefeuille.

8.4. Ontwikkeling weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de reserves van Avri. Doordat de jaarstukken (voor reservemutaties) sluiten met een positief resultaat, verbetert de weerstandscapaciteit. In tabel 18 is de beschikbare weerstandscapaciteit per programma weergegeven. Een nadere toelichting op de mutaties van de reserves en voorzieningen is uitgewerkt in paragraaf 14.4.

8.5. Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de gekwantificeerde risico's (paragraaf 8.3) af te zetten tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. In de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2017 van Avri wordt de uitkomst gewaardeerd volgens onderstaande tabel:

RATIO WEERSTANDSVERMOGEN	BETEKENIS
Groter dan 2,0	Uitstekend
Tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
Tussen 1,0 en 1,4	Voldoende
Tussen 0,8 en 1,0	Matig
Tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
Kleiner dan 0,6	Ruim onvoldoende

Tabel 12: Waarderingstabel weerstandsvermogen

ONTWIKKELING WEERSTANDSVERMOGEN			Rekening 2024	Begroting 2024	Verschil
Basispakket	Gekwantificeerde risico's	(A)	3.790	7.503	3.713
	Beschikbare weerstandscapacitei	(B)	4.355	6.572	-2.217
	Ratio weerstandsvermogen	**(B/A)**	**1,15**	**0,88**	**0,27**
	Betekenis		Voldoende	Matig	
Pluspakket	Gekwantificeerde risico's	(A)	0	100	100
	Beschikbare weerstandscapacitei	(B)	15	268	-253
	Ratio weerstandsvermogen	**(B/A)**		**2,68**	
	Betekenis		Uitstekend	Uitstekend	
Bedrijfsafval	Gekwantificeerde risico's	(A)	60	104	44
	Beschikbare weerstandscapacitei	(B)	338	451	-113
	Ratio weerstandsvermogen	**(B/A)**	**5,63**	**4,34**	**1,30**
	Betekenis		Uitstekend	Uitstekend	
Bedrijfsvoering	Gekwantificeerde risico's	(A)	1.514	830	-684
	Beschikbare weerstandscapacitei	(B)	1.551	849	702
	Ratio weerstandsvermogen	**(B/A)**	**1,02**	**1,02**	**0,00**
	Betekenis		Voldoende	Voldoende	
TOTAAL	Gekwantificeerde risico's	(A)	5.364	8.537	3.173
	Beschikbare weerstandscapacitei	(B)	6.259	8.140	1.881
	Ratio weerstandsvermogen	**(B/A)**	**1,17**	**0,95**	**0,21**
	Betekenis		Voldoende	Matig	

Tabel 13: Ontwikkeling weerstandsvermogen Avri (x €1.000)

In tabel 13 is het weerstandsvermogen uiteengezet. De uitkomsten zijn afgezet tegen de begroting 2024. Dankzij positieve resultaten van Avri is het totaal van het weerstandsvermogen voldoende. Hierbij merken we op dat het programma Basispakket (waarin de grootste risico's worden gelopen) een weerstandsratio van factor 1,15 (voldoende) heeft.

Programma Basispakket
Het weerstandsvermogen is gestegen naar 1,15. De begrote dotatie vanuit de risico-opslag in de afvalstoffenheffing van € 1 miljoen en het positieve rekeningresultaat op het Basispakket van € 0,2 miljoen is in het weerstandsvermogen opgenomen. Daarentegen is de voorziening gedaald door het apart gezette bedrag voor het nazorgfonds.
In de beschikbare capaciteit is de reservering van € 170.000 voor het waarborgen van de veiligheid op het terrein.

Programma Pluspakket
Per ultimo 2024 is de reserve teruggebracht tot € 15.000. Hierdoor is het weerstandsvermogen voor dit programma tijdelijk uitstekend.

Programma Bedrijfsafval
Door het positieve resultaat op het programma Bedrijfsafval is het weerstandsvermogen voor dit programma uitstekend.

Programma Bedrijfsvoering
Na het resultaat van 2024 blijft het weerstandsvermogen voldoende.

8.6. Nazorgfonds stortplaats

Voor het bepalen van de omvang van het nazorgfonds hebben we de effecten van de huidige uitgangspunten van de provincie (rekenrente 3,1%) afgezet tegen dezelfde uitgangspunten bij een rekenrente van 3,30%. Hierin is ook een risico meegenomen van de aangepaste uitgangspunten.

(BEDRAGEN * 1.000)	1-1-2024	1-1-2025	Provincie nieuw (re-kenrente 3,30%	Provincie oud (reken-rente 3,1%)
Vermogen (provincie)	8.534	9.866	9.866	9.866
Vermogen (AVRI)		1.138	1.138	1.138
Beschikbaar vermogen	**8.534**	**11.004**	**11.004**	**11.004**
Benodigd	7.725	11.004	13.103	18.008
Saldo	**809**	**0**	**-2.099**	**-7.004**
Risico's	-3.919	-1.647	-585	0
Saldo	**-3.110**	**-1.647**	**-2.684**	**-7.004**

Tabel 14: Effecten overdracht stortplaats

De risico's zijn als volgt bepaald:

(BEDRAGEN * 1.000)	Impact	Kans	Risico
Rekenrente (3,1%)	2.338	25%	585
Monitoring	2.124	50%	1.062
Totaal			**1.647**

Tabel 15: Risico's overdracht stortplaats

8.7. Kengetallen financiële positie

Kengetallen financiële positie	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2023
Netto schuldquote	49,2%	49,9%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	48,7%	49,3%
Solvabiliteitsratio	3,3%	4,3%
Structurele exploitatieruimte	0,1%	0,1%

Tabel 16: Kengetallen financiële positie

Netto schuldquote
Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van Avri ten opzichte van de omzet. Het laat zien in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. De netto schuldquote is ten opzichte van 2023 iets verbeterd.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Vanwege de waarde van de verstrekte lening aan Cirtex van € 350.000 waarvan in 2024 € 35.000 is afgelost, is dit kengetal 0,5% lager dan de hierboven genoemde netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin Avri in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Deze geeft de mate aan, waarin de bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totaal vermogen. Hoe hoger de ratio, hoe gezonder de gemeenschappelijke regeling. De solvabiliteit is verslechterd als gevolg van de resultaten van 2024, afname in eigen vermogen en een kleine toename in de netto schulden.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte Avri heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

9. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

9.1. Onderhoud gebouwen

Het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) vormt de basis voor de jaarlijkse dotatie in de voorziening groot onderhoud gebouwen. Met deze voorziening worden de kosten van het groot onderhoud van de Avri-gebouwen geëgaliseerd. Alleen in het plan opgenomen kosten voor groot onderhoud mogen ten laste komen van de voorziening. Een actuele onderhoudsplanning is op basis van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) noodzakelijk, om de hoogte van de voorziening te onderbouwen.

De kosten voor vervangingsinvesteringen en groot onderhoud laten de gebruikelijke forse fluctuaties zien. Om deze fluctuaties te egaliseren is de voorziening groot onderhoud ingesteld. Daarmee worden de jaarlijkse kosten gelijkmatig verdeeld. In 2020 is het MJOP van Avri locatie Geldermalsen geactualiseerd. Dit heeft een looptijd tot en met 2039. In 2025 zal het MJOP wederom worden geactualiseerd. Om de voorziening groot onderhoud op het gewenste niveau te houden wordt jaarlijks € 207.000 aan deze voorziening gedoteerd.
In 2024 is gestart met de revitalisering van ons kantoor en de bijbehorende ruimten. Zo zorgen we dat de kantoren weer passen bij de huidige bezetting en behoefte van onze medewerkers. Ook wordt het gebruik van de verschillende terreinen herzien en aan de moderne veiligheidseisen aangepast.

Het saldo van de voorziening groot onderhoud gebouwen bedroeg per 1 januari 2024 € 1.009.000. In 2024 is een dotatie aan de voorziening opgenomen van € 207.000 en is € 447.000 onttrokken. Het saldo per 31 december 2024 komt daarmee uit op € 769.000.

Onderhoud gebouwen				
bedragen x € 1.000	**31-12-2023**	**Toevoegingen**	**Onttrekkingen**	**31-12-2024**
Voorziening onderhoud gebouw	1.009	207	-447	769
Totaal	**1.009**	**207**	**-447**	**769**

Tabel 17: Verloopoverzicht voorziening onderhoud gebouwen

9.2. Bedrijfsmiddelen

Door leveringsproblemen van nieuw materieel zijn onze kosten voor inhuur in 2024 fors hoger dan in de primaire begroting was voorzien. Doordat we te lang met verouderde voertuigen hebben moeten doorrijden was sprake van meer uitval van onze auto's. Hierdoor moest er vaker een beroep worden gedaan op huurmaterieel. Bij uitval van een zijlader moet dan meestal een achterlader worden ingezet. Zijladers zijn schaars, zeker rechts gestuurde voertuigen zoals wij die gebruiken. Dit betekende automatisch ook meer inzet van personeel. Inzameling met een zijlader wordt door één persoon uitgevoerd. Bij een achterlader zijn, behalve een chauffeur, ook twee beladers nodig. Ten opzichte van de primaire begroting betekende dit een nadeel van € 4,5 ton.

In 2024 is er, op het gebied van tractie, verder gegaan met het ingezette beleid, namelijk het vervangen van CNG-voertuigen voor HVO aangedreven voertuigen. In totaal zijn er 3 haakarmvoertuigen, 6 zijladers en 1 achterlader vervangen. Het restant van de zijladers wordt in 2025 vervangen. Er zijn in totaal 12 nieuwe zijladers besteld.

Door de oorlog in Oekraïne en productieproblemen van de opbouwleverancier is de levering van de zijladers vertraagd. De laatste zijlader wordt 2,5 jaar na bestelling geleverd. Daarnaast hebben we veel hinder gehad in de uitvoering van de werkzaamheden vanwege de CNG-zijladers die technisch minder betrouwbaar zijn.

Verder is er een gedeelte van het materieel vervangen in onze overslaghal. Het restant van het materieel zal vervangen worden in 2025.

Ook is er in 2024 een overeenkomst gesloten met een leasemaatschappij en gestart met vervanging van lichte bedrijfsauto's (personen- en bestelvoertuigen).

Eind 2024 waren de volgende bedrijfsmiddelen (voertuigen) aanwezig:

Tractie	2023	2024
Bedrijfsauto	72	69
Fiets/scooter	10	4
Onkruidbestrijdingsmaterieel	5	5
Overige	8	11
Vrachtwagen	56	60
Winterdienst materieel	38	38
Veegmachine	3	3

Tabel 18-A: Overzicht bedrijfsmiddelen (voertuigen)

In Rivierenland staan ruim 1.500 verzamelcontainers voor de inzameling van restafval, glas, papier, textiel, verpakkings- en incontinentiematerialen. In 2024 is, ondanks daling van het totaal aantal inzamelmiddelen, een toename van het aantal inzamellocaties geweest. Dit zien we terug in het aantal restafvalcontainers als gevolg van nieuwbouwwijken.
Verder is er een daling te zien van het totaal aantal containers. Dit is het gevolg van de doorgezette trend om bovengrondse containers te vervangen voor de grotere volumineuze ondergrondse containers. Dit is met name het geval bij glas, papier en textiel.

Eind 2024 waren de volgende containers in Rivierenland aanwezig:

Containers	2023	2024
Glas	316	306
Incontinentie	101	103
Papier	150	149
Restafval	823	826
Textiel	112	104
Verpakkingsafval	20	20

Tabel 18-B: Overzicht bedrijfsmiddelen (verzamelcontainers)

10. FINANCIERING

10.1. Inleiding

Het treasurybeheer is de (beleids-)uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van het huidige Treasurystatuut 2023 van GR Avri. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die gericht zijn op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en hieraan verbonden risico's.

10.2. Risicobeheer

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet is een wettelijke limiet. Deze bepaalt de maximale omvang van de externe kort geld-positie in enig jaar. De zogenaamde netto vlottende schuld mag voor gemeenschappelijke regelingen maximaal 8,2% bedragen van het begrotingstotaal (€ 5,0 miljoen). Daarboven moet lang geld worden aangetrokken. In 2024 is de kasgeldlimiet niet overschreden, zoals opgenomen in tabel 19.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)			
1. Toegestane kasgeldlimiet			
	Begrotingstotaal 2024		60.777
	in procenten van de grondslag	8.2%	
	in bedrag		4.984
2. Omvang vlottende korte schuld			
	Opgenomen gelden < 1 jaar	-	
	Schuld in rekening-courant	-	
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar	-	
	Totale omvang van de vlottende schuld	-	
3. Vlottende middelen			
	Contante gelden in kas	-	
	Tegoeden in rekening-courant		249
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar		4.562
	Totale omvang van de vlottende middelen		4.811
Toets kasgeldlimiet			
	Totaal netto vlottende schuld (2.) - (3.)		-4.811
	Toegestane kasgeldlimiet (1.)		4.400
Ruimte (+) / Overschrijding (-) = (1.) - (4.)			**9.211**

Tabel 19: Kasgeldlimiet

Renterisico
De renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks 20% van het begrotingstotaal (€ 12,155 miljoen) onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een maximumgrens gesteld aan het renterisico op de langlopende leningenportefeuille. Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar wordt aangepast. De vaste schulden bestaan uit geldleningen waarop geen renteherzieningen plaatsvinden. Er is dus geen renterisico voor wat betreft herziening van de rente op de bestaande leningen.

	Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	**2024**
1	Renteherzieningen	
2	Betaalde aflossingen vaste schuld	2.864
3	Renterisico op vaste schuld (1+2)	2.864
4a	Begrotingstotaal	60.777
4b	Bij ministeriele regeling vastgesteld percentage	20%
4	Renterisiconorm	12.155
5a	Ruimte onder renterisiconorm (4-3)	9.291

Tabel 20: Renterisiconorm

Kredietrisicobeheer
Kredietrisico's zijn risico's op het niet-terugontvangen van uitgezette middelen. Avri heeft enkel een lening van € 315.000 uitstaan bij Cirtex. Cirtex is een verbonden partij van ons. Daarmee is het kredietrisico beperkt.

10.3. Financiering

De waarde van de vaste activa van Avri bedraagt ultimo 2024 € 39,6 miljoen. Avri heeft per 31 december 2024 voor € 42,2 miljoen aan leningen uitstaan. De vraag naar externe financiering was in 2024 hoog, door aflossingen en met name de aankoop van nieuwe voertuigen. Avri is een kapitaalintensieve organisatie met een jaarlijkse financieringsbehoefte. Als gevolg hiervan is de leningenportefeuille uitgebreid met circa € 10,0 miljoen. In tabel 21 zijn de langlopende geldleningen uiteengezet.

Schulden langer dan 1 jaar (bedragen * € 1.000)	**Stand 31-12-2023**	**Opname**	**Aflossingen**	**Stand 31-12-2024**
Schulden aan openbare lichamen				
Onderhandse leningen van:				
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	31.071	10.000	2.464	38.607
- Openbare lichamen	4.000	0	400	3.600
Totaal	**35.071**	**10.000**	**2.864**	**42.207**

Tabel 21: Overzicht langlopende geldleningen

De langlopende schulden zijn afgelost op basis van de met de bank overeengekomen aflossingsverplichtingen. De totale rentelast bij bovengenoemde langlopende geldleningen over 2024 bedraagt € 822.590. Deze rentelasten zijn verwerkt in het programma Algemene baten en lasten en naar de overige programma's doorbelast.

Renteschema

Renteschema voor jaar:		2024
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	822.590
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	283.928
	Saldo rentelasten en rentebaten	538.662
c1.	De rente die aan grondexploitatie moet worden doorberekend	0
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	0
d1.	Rente over eigen vermogen	
d2.	Rente over voorzieningen	
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	538.662
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	806.891
f.	Renteresultaat op het taakveld 0.5 Treasury	-268.229

Tabel 22: Renteschema

Tabel 22 toont het renteschema volgens de notitie rente 2017 van de commissie BBV. Het renteresultaat laat een voordeel zien van € 268.229. Dat voordeel is vooral ontstaan door de ontvangen rente op schatkistbankieren. Dit voordeel is gestort in de Algemene Bedrijfsreserve.

Tabel 23 laat een negatief verschil van 87,3% zien in het saldo van rentelasten en rentebaten, vergeleken met 2023.

Saldo Renteverschil		
bedragen x € 1.000		
	31-12-2024	**31-12-2023**
Saldo rentelasten en rentebaten	538.662	287.532
Verschil in %	87,3%	
Totaal	**538.662**	**287.532**

Tabel 23: Saldo renteverschil

In Tabel 24 wordt het verschil in renteomslag tussen 2024 en 2023 weergegeven. Deze tabel laat zien dat de renteomslag in 2024 is toegenomen met 63,3%. Deze stijging geeft aan dat er in 2024 meer middelen worden toegewezen aan rentelasten dan in 2023.

Toegerekende Rente (Renteomslag)		
bedragen x € 1.000		
	31-12-2024	**31-12-2023**
Saldo rentelasten en rentebaten	806.891	494.035
Verschil in %	63,3%	
Totaal	**806.891**	**494.035**

Tabel 24: Renteomslag

11. BEDRIJFSVOERING

11.1. Inleiding

Het is onze missie om samen met 250.000 inwoners en de acht gemeenten te werken aan een schoon Rivierenland. We zijn een klantgerichte overheidsorganisatie die op een duurzame manier regionaal grond- en afvalstoffen inzamelt. We voeren daarnaast taken uit in het beheer van de openbare ruimte en veiligheid voor de gemeenten Buren, West Betuwe, Tiel, Neder-Betuwe, Culemborg en Zaltbommel.
We zijn goed in ons werk en we weten wat mensen van ons nodig hebben om prettig te wonen. Onze dienstverlening sluit aan bij de behoeftes van gemeenten en inwoners, waarbij onverwachte ontwikkelingen zo min mogelijk invloed hebben op dienstverlening en kosten. Om dit goed te kunnen doen is een robuuste en wendbare organisatie belangrijk.

11.2. Strategisch Koersplan 2024 – 2030

Op 18 februari 2024 heeft het algemeen bestuur het Strategisch Koersplan 2024-2030 vastgesteld. Met de opgaaf van transitie naar een circulaire economie is de opgave voor gemeenten hiermee ook voor Avri. Door schaarste van grondstoffen in de wereld wordt van ons gevraagd om op andere wijze hiermee om te gaan. Daarmee wordt er meer gevraagd dan alleen inzamelaar zijn en worden we meer regisseur in het samenspel van inzamelen, sorteren en terug in de markt brengen van grondstoffen. Hierbij maken we continu de afweging tussen de service voor de inwoners en, de kosten en de milieudoelen. Door programmatische sturing op deze veranderopgaaf willen we optimale samenwerking in de keten bewerkstelligen en werken we in samenhang en volgens een prioriteitstelling aan alle activiteiten. In de kadernota beschrijven we welke activiteiten we willen uitvoeren. We hebben 2024 gebruikt om het programma in te richten en een omgeving te creëren waar we gezamenlijk inzicht hebben maar ook keuzes kunnen maken.
Onze acties zijn gericht op concrete resultaten: schonere grondstoffen, minder (rest)afval, meer biodiversiteit en een inclusieve maatschappij. Samen bouwen we aan een toekomst waarin Rivierenland het voorbeeld is van hoe duurzaamheid en innovatie hand in hand gaan.

We hebben hiervoor vijf strategische pijlers ontwikkeld

- De transitie van afval naar grondstof aanjagen: Door afvalscheiding te verbeteren en hergebruik te stimuleren, verkleinen we afvalstromen en verhogen we de kwaliteit van grondstoffen.
- Circulair ondernemerschap en maatschappelijke waarde creëren: We ondersteunen bedrijven bij circulair ondernemen en creëren kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Meewerken aan biodiversiteit en klimaatadaptatie: Samen met gemeenten en partners werken we aan groenbeheer en een klimaatbestendige regio.
- Samen een schone en veilige leefomgeving realiseren: In samenwerking met inwoners en gemeenten zorgen we voor een veilige, schone en aangename leefomgeving.
- Bedrijfsvoering versterken: We bouwen aan een duurzame en transparante organisatie die klaar is voor de toekomst.

In 2024 is volop aan de activiteiten gewerkt en daarmee aan onze koers, we hebben daarbij de volgende acties uitgevoerd;

- De aanpakschone grondstoffen met rondgang in de wijken en dorpen en de campagne “geef het door” waren succesvol en zorgde voor minder vervuiling in het PMD. In 2025 evalueren we deze aanpak.
- Op de huidige milieustraten is de doorstroming en de dienstverlening naar onze inwoners verder verbeterd. Ook werden pilots opgezet om nog meer herbruikbare grondstoffen te creëren.
- De verkenning naar een milieustraat voor de toekomst te bouwen in Medel Tiel is in volle gang en er is een uitgangspuntendocument vastgesteld.
- Het verduurzamings- en investeringsplan voor onze bedrijfsmiddelen is in uitvoering.
- Papierinzameling ging van 1 keer per maand naar 4 weken en daarmee efficiëntere inzet van onze middelen.
- Voor Toezicht & handhaving is een plan vastgesteld naar een meer toekomstbestendige toezicht & handhaving.
- Hebben we de inzet van onze afvalcoach(en) geëvalueerd. Samen met de evaluatie schone grondstoffen willen we in 2025 tot een nieuwe werkwijze komen.
- We hebben verbeteringen doorgevoerd in ons informatiemanagement door met nieuwe systemen te gaan werken.
- Met als doel om meerwaarde te creëren van onze grondstof gft en prijsstabiliteit te brengen werd toetreding als aandeelhouder bij HVC onderzocht. Het dagelijks nam vanuit financieel argumenten het besluit om op dit moment niet toe te treden.

Door het team communicatie is bijgedragen aan de implementatie van het koersplan binnen onze organisatie en het draagvlak buiten onze organisatie: intern door het organiseren van sessies over merkstrategie en extern door het maken en versturen van de digitale nieuwsbrief voor raadsleden. Ook voor de campagne Rivierenland Geeft door (onderdeel van de Aanpak Schone Grondstoffen) heeft Communicatie diverse filmpjes gemaakt met ervaringsverhalen en een kijkje achter de schermen van waar de door ons ingezamelde grondstoffen heengaan.

11.3. Communicatie

De afdeling Communicatie leverde ook in 2024 een bijdrage aan het bereiken van de doelen van Avri, door bijdragen aan het kernteam Strategisch Koersplan, de communicatie naar onze medewerkers, opdrachtgevers en inwoners van de acht gemeenten.

Communicatie over uitvoerende taken
Er was de basiscommunicatie over de inzameling en de IBOR-taken, naast de jaarlijks terugkerende thema's zoals de E-waste race en de Week van de Afvalhelden. We hebben de communicatie voorbereid voor de doorgeeftas, een alternatief voor de gestopte papierinzameling en is bijgedragen aan projecten zoals de pilot Betuwe Wereldwijd, Papierinzameling Hoogbouw en Bijplaatsingen. Via de eindejaarcommunicatie zijn inwoners geattendeerd op de inzameling rondom de feestdagen, de aangepaste verordeningen en de nieuwe afvalstoffenheffing.

Online
In 2024 hebben we alle voorbereidingen getroffen voor een nieuwe website. Deze website is toegankelijker en gebruiksvriendelijker, waardoor onze informatievoorziening en communicatie verbetert. Daarnaast hebben we geregeld diverse berichten geplaatst op onze socials over onze uitvoerende taken, maar ook als voorlichting over afvalscheiden naar inwoners.

Interne communicatie
Er is een nieuw intranet voor onze medewerkers geïntroduceerd waar berichten en informatie voor medewerkers is gepubliceerd. Ook hebben we ons personeelsblad Boemerang teruggebracht.

11.4. Inclusiviteit en Social Return On Investment (SROI)

Voor Avri is het doel van inclusiviteit en SROI tweeledig: ten eerste doen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werkervaring op, zodat ze kunnen deelnemen aan het arbeidsproces. Ten tweede vervult Avri zijn rol als maatschappelijk verantwoord ondernemer, door inclusiviteit te bevorderen. Dit doen we in nauwe samenwerking met Werkzaak Rivierenland. Wel zien we, als gevolg van de veranderende regelgeving, een terugloop in met name het aantal SW'ers. In 2024 waren bij 20 participatiemedewerkers en 23 SW-medewerkers bij Avri werkzaam (West Betuwe 6, Neder-Betuwe 10 en Tiel 7).

11.5. Personeel

In 2024 is gewerkt aan de duurzame inzetbaarheid en werving van medewerkers. Hieronder een greep wat we in 2024 hebben opgepakt:

- De opvolging van de uitkomsten van het MTO (Medewerkers Tevredenheids Onderzoek);
- Het bevorderen van integriteitsbewustzijn en het voorkomen van misbruik van bevoegdheden, belangenverstrengeling en discriminatie;
- Inclusiviteit; het aanbieden van werkervaringsplaatsen en leerwerkroutes en laagdrempelige werkzaamheden door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te laten uitvoeren;
- De actualisatie van het handboek veiligheid;
- Verzuimbegeleiding;
- Versterken HR-functie;
- Doorontwikkeling financiële functie richting businesspartner van de organisatie;
- Het op peil brengen en houden van de vakkennis en de ontwikkeling van medewerkers.

11.6. ICT

In 2024 is onze complete ICT-omgeving vervangen door een nieuwe, toekomstbestendige ICT-omgeving.

De uitrol van het nieuwe ERP systeem AFAS is in volle gang. Er zijn de nodige stappen gezet om ons financieel pakket over te zetten. In 2025 gaan we verder met de implementatie van o.a. CRM en de Inkoop module.

11.7. Facilitair

Op facilitair gebied zijn de schoonmaak en de catering opnieuw aanbesteed. De verbouwing van het kantoorgedeelte is gestart en wordt beging 2025 afgerond.

11.8. Beveiliging/AVG

In 2024 is de bewustwording rondom informatiebeveiliging en AVG binnen Avri verder vergroot. Nieuwe medewerkers hebben de e-learning gevolgd. Ook is een verbeterslag gemaakt in de bewustwording en borging van beveiligingsmaatregelen. Er blijft continu aandacht voor het naleven van de AVG en het verbeteren van processen rondom Gegevensbescherming

11.9. Beleidsindicatoren

De wet Gemeenschappelijke regelingen schrijft inzicht in de beleidsindicatoren voor. De cijfers in tabel 25 geven inzicht in formatie, bezetting, externe inhuur, overhead en ziekteverzuim en dragen bij aan de vergelijkbaarheid van gemeenten.

Formatie en bezetting	31-12-2024
Formatie (fte)	293,2
Bezetting	305
- man	*233*
- vrouw	*72*
Externe inhuur % t.o.v. salariskosten	21%
Overhead %	14%
Ziekteverzuim %	8,9%

Tabel 25: Beleidsindicatoren

11.10. Rechtmatigheid

Vanaf verslagjaar 2023 dient het dagelijks bestuur van Avri een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarrekening. Hiermee legt het DB verantwoording af over de naleving van de regels voor het financiële reilen en zeilen in de organisatie. Om met een bepaalde mate van zekerheid vast te stellen dat de financiële handelingen hebben plaatsgevonden binnen de kaders van wet- en regelgeving, is Avri getoetst op drie criteria:

- Voorwaardencriterium
- Begrotingscriterium
- Misbruik en oneigenlijk gebruik.

Vanwege deze toetsing is de geldende financiële verordening van Avri, als onderdeel van het normenkader, aangevuld met onder anderen de (tolerantie)kaders voor deze criteria. In het Algemeen Bestuur van 19 december 2024 zijn de mutaties op de geldende financiële verordening van Avri vastgesteld.

De totale lasten van Avri over het boekjaar zijn € 65.644.000. Met een verantwoordingsgrens van 3,0% over de totale lasten komt dit neer op een bedrag van € 1.969.320. De rapporteringsgrens voor afwijkingen is vastgesteld op 0,05% van dit bedrag, zijnde € 32.000.

Voorwaardencriterium
Het voorwaardencriterium heeft voor Avri vooral betrekking op de aanbestedingsrechtmatigheid. De controlewerkzaamheden op inkopen en aanbestedingen zijn gericht op het voldoen aan de Europese aanbestedingswetgeving. Dit betekent dat intern primair is gecontroleerd op inkopen boven de Europese drempel (€ 221.000 bij diensten en leveringen). Alleen constateringen op het gebied van Europese aanbestedingswetgeving hebben een effect hebben op het rechtmatigheidsoordeel.
Tijdens de interne controle is een interne inkoopanalyse opgesteld voor de jaren 2021 t/m 2024. Over het boekjaar 2024 zijn controlewerkzaamheden verricht. De focus ligt hierbij op crediteuren met lasten groter dan € 200.000 in de periode 2021 t/m 2024 en op nieuwe crediteuren in 2024 met lasten groter dan € 50.000. Op basis van de controle van in totaal 140 aanbestedingsdossiers zijn vijf inkooptrajecten geconstateerd die niet voldoen aan de Europese aanbestedingswetgeving en die boven de rapporteringsgrens van € 32.000 uitkomen.

branche	€ onrechtmatig
Inhuur personeel A	336.738
Verwerker	162.638
Inhuur personeel B	31.292
Inhuur personeel C	64.020
Transport	56.761
TOTAAL	**651.449**

Deze onrechtmatige trajecten en de corrigerende maatregelen worden nader toegelicht.

Inhuur personeel A: Voor het inhuren van tijdelijke buitendienstmedewerkers is een DAS procedure doorlopen. Uiteindelijk hebben deels andere medewerkers de werkzaamheden verricht dan de personen aan wie de opdracht gegund werd. De inzet van deze niet gecontracteerde personen was onrechtmatig. Het contract met de aannemer liep tot eind 2024 waardoor de onrechtmatigheid in 2025 niet meer bestaat.

Verwerker: Met de verwerker van een bepaalde materialenstroom is in 2021 een contract gesloten, omdat deze verwerker op dat moment de enige partij was die deze afvalstroom kon verwerken en nog maar beperkte capaciteit voor Avri beschikbaar had. Een “vrijwillige transparantie vooraf” had ervoor kunnen zorgen dat het contract ook zonder Europese aanbesteding rechtmatig is. Het contract loopt nog tot 2026, een vervolg zal Europees aanbesteed worden.

Inhuur personeel B: Via een DAS procedure heeft een detacheringsbureau een medewerker voorgedragen. Aan deze persoon is de opdracht gegund, echter heeft ook een collega van hem op hetzelfde contract aan deze opdracht gewerkt. De inzet van deze collega was onrechtmatig. Inmiddels is deze collega bij Avri in dienst waardoor de onrechtmatigheid niet meer bestaat.

Inhuur personeel C: Via een DAS procedure is een medewerker via een detacheringsbureau gecontracteerd. Vervolgens heeft echter een collega van hem het werk uitgevoerd. De inzet van deze collega was onrechtmatig. Inmiddels is het contract met het detacheringsbureau en daarmee ook de onrechtmatigheid beëindigd.

Transport: Een transportbedrijf is zonder aanbesteding door Avri ingezet voor het leveren van afvalzakken aan bewoners van de deelnemende gemeenten. Deze dienst had meervoudig dan wel Europees aanbesteed moeten worden. In de loop van 2025 zal een passende aanbestedingsprocedure doorlopen worden.

Binnen Avri wordt het proces rondom aanbestedingsrechtmatigheid steeds verder aangescherpt. Vanuit het team inkoop en vanuit contractmanagement is continue aandacht geborgd. Als het gaat om het kiezen van de juiste aanbestedingsstrategie blijft bewustwording binnen de gehele organisatie van essentieel belang. Team inkoop heeft hierbij aan de voorkant van aanbestedingstrajecten een belangrijke adviserende en richtinggevende rol.

Begrotingscriterium
Avri heeft intern controle verricht op overschrijdingen van de lasten, baten en investeringen ten opzichte van de bestuursrapportage 2024. De gerealiseerde lasten 2024 zijn bij de programma’s Pluspakket en Bedrijfsafval hoger dan in de bestuursrapportage en leiden daardoor tot een (bruto) begrotingsonrechtmatigheid van € 2.763.000. Deze onrechtmatigheid wordt gecompenseerd door extra baten binnen dezelfde programma’s. Conform de afspraken met het Algemeen Bestuur gaat het daarmee om een acceptabele onrechtmatigheid. De totale niet acceptabele (netto) begrotingsonrechtmatigheid bedraagt daarmee € 0.

Baten / Lasten / Mutaties (* € 1.000)	Berap 2024	Jaarrekening 2024	Verschil
Lasten			
Programma Basispakket	41.240	41.217	-23
Programma Pluspakket	18.646	21.362	2716
Programma Bedrijfsafval	2.498	2.545	47
Algemene Dekkingmiddelen	0	19	19
Overhead	260	501	241
Totaal lasten	**62.644**	**65.644**	**3.000**
Baten			
Programma Basispakket	40.406	41.057	651
Programma Pluspakket	18.646	21.363	2717
Programma Bedrijfsafval	2.586	2.677	91
Algemene Dekkingsmiddelen	0	288	288
Overhead			0
Totaal baten	**61.638**	**65.385**	**3.747**
Saldo baten en lasten	**-1.006**	**-259**	**747**
Voorziening Basispakket	495	-179	-674
Voorziening Incontinentiemateriaal	0	-3	-3
Algemene Bedrijfsreserve	260	232	-28
Reserve Bedrijfsafval	251	207	-44
Reserve Pluspakket	0	2	2
Totaal vermogensmutaties	**1.006**	**259**	**-747**
TOTAAL	0	0	0
verschil per programma (* € 1.000)	**Berap 2024**	**rekening 2024**	**Verschil**
Programma Basispakket	-834	-160	**674**
Programma Pluspakket	0	1	**1**
Programma Bedrijfsafval	88	132	**44**

Er kan vastgesteld worden dat de drie programma's Basispakket, Pluspakket en Bedrijfsafval een positief verschil in de jaarrekening laten zien t.o.v. de bestuursrapportage, de jaarresultaten van de drie programma's zijn gunstiger dan in de bestuursrapportage begroot. Een toelichting op de afwijkingen binnen de drie programma's wordt in de desbetreffende hoofdstukken van dit jaarverslag gegeven.

Daarnaast is vastgesteld dat bij de investeringskredieten in 2024 geen ongeautoriseerde overschrijding plaats heeft gevonden.

Investeringskredieten (* € 1.000)	Kredieten 2023 / 2024	Realisatie 2023 / 2024	Restant per 31-12-2024
	15.591	8.621	6.970

Om onrechtmatigheden binnen het begrotingscriterium te voorkomen heeft Avri binnen haar eigen planning- en controlecyclus meetmomenten gedurende het jaar gecreëerd. In december vóór het boekjaar (Begrotingswijziging) en oktober van het lopende boekjaar (Bestuursrapportage) wordt door middel van voortgangsrapportages een prognose afgegeven tot en met het einde van het boekjaar. Beide momenten geven Avri de mogelijkheid om begrotingswijzigingen in te dienen die door het Algemeen Bestuur vastgesteld dienen te worden. Begrotingsafwijkingen die na de Bestuursrapportage en voor het einde van het boekjaar optreden, worden in de jaarstukken vermeld en toegelicht. Daarmee wordt voldaan aan het criterium van het "tijdig melden" van begrotingsafwijkingen zoals bedoeld in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV.

Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)
In het boekjaar 2024 heeft Avri geen overheidssubsidies meer ontvangen, er is dan ook geen sprake van mogelijk oneigenlijk gebruik van overheidssubsidies.
In het M&O-beleid van Avri zijn de risicovolle processen benoemd en zijn per proces beheersmaatregelen vastgelegd. Deze zijn in de processen geïntegreerd (eerste lijn). De werking ervan wordt in het kader van de VIC gecontroleerd en gerapporteerd (tweede lijn).

Op basis hiervan wordt geconstateerd dat er in de hele breedte van de organisatie voldoende aandacht is voor dit rechtmatigheidscriterium. Opzet en werking van de beschreven maatregelen zijn passend en toereikend. Uit de controles en bevindingen van interne controle zijn verder geen signalen van misbruik en oneigenlijk gebruik gebleken.

Conclusie
Op basis van bovenstaande kan vastgesteld worden dat in het boekjaar 2024 binnen de drie rechtmatigheidscriteria een bruto onrechtmatigheid is ontstaan van in totaal € 3.414.449. Daarvan is € 2.763.000 acceptabel binnen de afspraken die met het AB gemaakte zijn. De netto onrechtmatigheid die als niet acceptabel wordt beoordeeld bedraagt in het boekjaar € 651.449.

De bruto onrechtmatigheid komt neer op 5,20% en de netto onrechtmatigheid op 0,99% van de totale lasten in de jaarrekening 2024. Op basis van de bruto onrechtmatigheid wordt de vastgestelde verantwoordingsgrens van 3% daarmee overschreden. Het oordeel is dan ook dat door Avri in het boekjaar 2024 financieel niet rechtmatig is gehandeld. Een overzicht van de onrechtmatigheid in is onderstaand tabel samengevat.

	onrechtmatig (bruto)	**acceptabel**	**niet acceptabel (netto)**
Voorwaardencriterium			
Spend	651.449	0	651.449
Begrotingscriterium			
Pluspakket	2.716.000	2.716.000	0
Bedrijfsafval	47.000	47.000	0
M&O criterium			
	0	0	0
	3.414.449	**2.763.000**	**651.449**
% van totale lasten	5,20%		0,99%

De in 2025 te nemen maatregelen zijn:
- Het Programma Pluspakket in de bestuursrapportage 2025 realistisch begroten om een lastenoverschrijding in de jaarrekening t.o.v. de bestuursrapportage te voorkomen;
- De inkoopstrategie bij nieuwe aanbestedingstrajecten zorgvuldig kiezen om aan de Europese aanbestedingsregels te voldoen.

12. VERBONDEN PARTIJEN

12.1. Inleiding

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waar Avri een bestuurlijke en een financiële band mee heeft. Dit zijn onder andere vennootschappen (waarvan de aandelen geheel of gedeeltelijk in het bezit zijn van Avri), verenigingen of stichtingen die een publiek belang behartigen. Het kan ook gaan om andere gemeenschappelijke regelingen. Met de bestuurlijke band wordt bedoeld dat Avri één of meer zetels heeft binnen de betreffende partij, of stemrecht. Van een financiële band is sprake als middelen ter beschikking zijn gesteld aan deze partij.

12.2. Verbonden partijen Avri

Avri Realisatie B.V.			
Soort verbintenis	Deelneming		
Gevestigd	Geldermalsen		
Openbaar belang	Zie taak / doelstelling		
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder		
Omvang belang Avri	Avri beschikt over 100% van de aandelen met een nominale waarde van € 74.874.		
Taak / doelstelling	Avri Realisatie B.V. is in 1999 opgericht (destijds Avri Ontwikkeling B.V.). Het doel van deze B.V. is om de middelen van Avri maatschappelijk nuttig aan te wenden. Maatschappelijk nuttig betekent onder meer dat overcapaciteit aan aanwezige middelen en ruimte wordt verhuurd aan derden die afval recyclen en duurzame energie produceren. De opbrengsten kunnen ten goede komen van de afvalstoffenheffing.		
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.		
Relatie met programma	Programma Basispakket		
Deelnemende partijen	Niet van toepassing		
Financiën			
Financiële consequenties begrotingsjaar			
Vermogen en resultaat verbonden partij		31 december 2022	31 december 2023
	Eigen vermogen	€ 3.535.000	€ 3.077.000
	Vreemd vermogen	€ 7.698.104	€ 6.497.000
	Exploitatieresultaat	€ 913.000	€ 292.000
Risico's			
Het financiële risico betreft de deelname in het aandelenkapitaal (€ 75.000). Daarnaast is in de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen van GR Avri het maatschappelijke risico beschreven, volgend uit de bestuurlijke verantwoordelijkheid van Avri als enig aandeelhouder van deze B.V.			
Toelichting			
De huurovereenkomst met de Grondbankcombinatie (GBC) is in 2024 verlengd tot eind 2028. Mede hierom wordt in 2025 groot asfaltonderhoud uitgevoerd van de verhuurde vloeistofdichte asfaltvloer. De overeenkomst met Reterra (groenafval compostering) is ook verlengd tot eind 2028. Beide contracten kunnen voor die tijd over en weer worden opgezegd. Voorafgaand aan het ondertekenen van deze huurovereenkomsten is in beide gevallen een Didam arrest – procedure gevolgd. Geen andere potentiële huurders hebben zich gemeld Er zijn verschillende ideeën voor het nog in te richten 2 ha braakliggende terrein, maar bij het opstellen van deze jaarrekening zijn er geen concrete ontwikkelingen te melden. Enkele initiatieven die met derden worden verkend zijn gft-vergisting/compostering, plasticfabriek (deelstroom pdb), een kleinschalige waterstoffabriek en het plaatsen van batterijen voor stroomopslag. In geheel 2025 wordt wel het verplichte flora en fauna onderzoek uitgevoerd. In 2024 is er geen dividend uitgekeerd. Naast het incidenteel dividend betaalt Realisatie BV samen met Solar BV elk jaar ongeveer 4 ton aan Avri GR betreffende onder andere vergoeding personeelskosten en gebruik van grondoppervlak.			

Avri Solar B.V.			
Soort verbintenis	Deelneming		
Gevestigd	Geldermalsen		
Openbaar belang	Zie taak/doelstelling		
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder. Avri Realisatie B.V. is de oprichtster van Avri Solar B.V. en enig aandeelhouder van deze vennootschap.		
Omvang belang Avri	Avri Solar B.V. kent een zelfstandige jaarrekening die geconsolideerd wordt met de jaarrekening van Avri Realisatie B.V.		
Taak / doelstelling	Avri Solar B.V. is in 2014 opgericht ten behoeve van de realisatie en mogelijk de exploitatie van een solarpark op de afgewerkte stortplaats van Avri.		
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.		
Relatie met programma	Programma Basispakket		
Deelnemende partijen	Niet van toepassing		
Financiën			
Financiële consequenties begrotingsjaar	Avri Solar B.V. heeft geen personeelsleden in dienst.		
Vermogen en resultaat verbonden partij		31 december 2022	31 december 2023
	Eigen vermogen	€ 1.946.000	€ 1.910.000
	Vreemd vermogen	€ 8.035.000	€ 6.462.000
	Exploitatieresultaat	€ 871.000	€ 239.000
Risico's			
Het risico betreft de deelname in het aandelenkapitaal van Avri Realisatie B.V. Daarnaast is in de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen van GR Avri het maatschappelijke risico beschreven, dat volgt uit de bestuurlijke verantwoordelijkheid.			
Toelichting			
Avri Solar B.V. is in 2014 opgericht ten behoeve van de realisatie en exploitatie van een solarpark op de afgewerkte stortplaats van Avri. Dit zonnepark is begin 2018 in gebruik. Avri Realisatie B.V. is de oprichtster van de Solar B.V. en enig aandeelhouder van deze vennootschap. Avri Realisatie B.V. fungeert ook als bestuur en AvA voor Avri Solar B.V. Avri Solar B.V. kent een zelfstandige jaarrekening die geconsolideerd wordt met de jaarrekening van Avri Realisatie B.V. In 2023 waren de prijzen (opbrengst) weer op gelijk niveau als in 2021, de periode voor de energiecrisis. Maar in 2024 daalden de prijzen sterk, mede door veel meer tijdsblokken met een negatieve prijs. De SDE+ is een tijdelijke (15 jaar) subsidie en nodig om groene energieprojecten kostendekkend te exploiteren. Sinds de start is alle jaren de SDE+ subsidie voor een deel of geheel uitgekeerd, met uitzondering van het bijzondere jaar 2022. We verwachten dat voor 2024 weer 100% subsidie wordt toegekend. Begin 2023 is op verzoek van Liander met hen een congestiemanagement contract afgesloten. Bij congestiemanagement worden grootzakelijke klanten gevraagd om bij dreigende overbelasting de transportvraag tijdelijk aan te passen, tegen een financiële vergoeding. Hierdoor blijft het elektriciteitsnet betrouwbaar en veilig. In 2024 is 100 x door Liander gevraagd om ons park geheel of gedeeltelijk uit te zetten. Hierdoor is 20 % van onze jaarproductie niet aan de markt geleverd. Liander heeft ons hiervoor 100% gecompenseerd Eind 2024 is onze PPA (Power Purchase Agreement = stroomafnameovereenkomst) met Essent met een jaar verlengd. Ook in 2024 (en nog steeds) is intensief overlegd met Betuwewind over de kansen en bedreigingen om van onze aparte aansluitingen en kabels één gezamenlijke netaansluiting te maken. Mede door Liander en Tennet vraagt dit meer tijd.			

Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR)			
Soort verbintenis	Gemeenschappelijke regeling		
Gevestigd	Tiel		
Openbaar belang	Deze gemeenschappelijke regeling verzorgt de heffing en invordering van waterschapsbelastingen, afvalstoffenheffing en gemeentelijke belastingen. Tevens verzorgt BSR de uitvoering van de Wet onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van vastgoedinformatie.		
Bestuurlijk belang	Deelnemer in de gemeenschappelijke regeling, vertegenwoordiging met één lid in het AB BSR.		
Omvang belang Avri	Het totaal aantal stemmen van de deelnemers betreft 13. Avri heeft één stem in het Algemeen Bestuur.		
Taak / doelstelling	Voor burgers, bedrijven en instanties heeft de samenwerking als voordeel dat ze één aanslagbiljet ontvangen en één organisatie als aanspreekpunt hebben. Door schaalvergroting en samenwerking kan BSR de belastingtaak effectiever en efficiënter uitvoeren.		
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.		
Relatie met programma	Programma Basispakket		
Deelnemende partijen	BSR is een samenwerkingsverband op het gebied van belastingen van Waterschap Rivierenland, Avri en de gemeenten Culemborg, Maasdriel, Montfoort, West Betuwe, Tiel, West Maas en Waal, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en per 1-1-2025 Gorinchem.		
Financiën			
Financiële consequenties begrotingsjaar	De financiële bijdrage aan BSR bedraagt volgens de 1e begrotingswijziging 2024 van BSR € 690.000.		
Vermogen en resultaat verbonden partij		31 december 2022	31 december 2023
	Eigen vermogen	€ 397.000	€ 325.000
	Voorzieningen	€ 629.000	€ 474.000
	Overige passiva	€ 8.495.000	€ 9.431.000
	Exploitatieresultaat	€ 12.000	€ -72.000
Risico's			
Niet van toepassing			
Toelichting			
Sinds 2008 worden de aanslagen afvalstoffenheffing voor Avri opgelegd en geïnd door de BSR. Wettelijke en marktontwikkelingen zorgen voor kostenstijgingen binnen de bedrijfsvoering. De stijging is met name het gevolg van stijgende personeelskosten door cao-indexeringen, functiewaardering en uitbreiding van de formatie in de bedrijfsvoering van BSR. Daarnaast stijgen de onderhouds- en licentiekosten van de software vanwege wettelijke ontwikkelingen (o.a. landelijke voorziening WOZ, BAG) en prijsindexeringen. Ook wordt er geïnvesteerd in standaardisatie.			

Coöperatie Circulair Textiel Rivierenland U.A. (Cirtex)			
Soort verbintenis	Deelneming		
Gevestigd	Tiel		
Openbaar belang	Zie taak / doelstelling		
Bestuurlijk belang	Deelnemer		
Omvang belang Avri	Avri is, samen met stichting 2Switch en Werkzaak Rivierenland deelnemer in de Coöperatie Circulair Textiel Rivierenland U.A. (Cirtex).		
Taak / doelstelling	Het voor en met haar leden opzetten en exploiteren van een (circulair) textielsorteercentrum, waarbij het ingezamelde textiel wordt gesorteerd, bewerkt en verkocht in hoofdzakelijk de regio Rivierenland. Daarnaast levert Cirtex een bijdrage aan de maatschappelijke ondersteuning van onder meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.		
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen		
Relatie met programma	Programma Basispakket		
Deelnemende partijen	2Switch, Werkzaak		
Financiën			
Financiële consequenties begrotingsjaar	Avri heeft in 2023 een lening verstrekt van € 350.000 voor de financiering van de inrichting van het sorteercentrum. Hiervan is in 2024 €35.000 terugbetaald.		
Vermogen en resultaat verbonden partij		31 december 2022	31 december 2023
	Eigen vermogen	€ 0	€ -36.600
	Vreemd vermogen	€ 0	€ 583.000
	Exploitatieresultaat	€ 0	€ -37.390
Risico's			
Het financiële risico betreft de verstrekte lening (€ 350.000) waarvan € 35.000 is terugbetaald. Werkzaak borgt tot de dekking/garantstelling tot maximaal € 240.000 van het eventuele exploitatietekort, gedurende de 4-jarige pilotperiode (2023-2026).			
Toelichting			
De in januari 2022 gestarte pilot met als streven het sluiten van de regionale textielketen wordt voortgezet in de vorm van een coöperatie. Het circulair textielcentrum Cirtex draagt op verschillende manieren bij aan duurzaamheid en aan een regio waar iedereen telt en mee kan doen. Cirtex geeft oud textiel een tweede leven, zorgt voor het hergebruik van kostbare grondstoffen binnen de regio en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt krijgen een kans om mee te doen in de maatschappij met een leuke en nuttige baan. Op 9 december 2022 is de akte van oprichting formeel ondertekend. Daarmee is Cirtex per 1 januari 2023 officieel opgericht. In oktober 2023 zijn we gestart in een groot pand en zijn we gaan opschalen. In 2024 zijn er 72 werk- en ontwikkelplekken gerealiseerd en 16 medewerkers uitgestroomd naar een reguliere baan. De crisis in de textiel wereldmarkt liet ook zijn sporen na bij Cirtex omdat de vergoeding voor textiel meer dan halveerde. Het exploitatietekort wat daarmee ontstond is afgedekt door de garantstelling van Werkzaak.			

JAARREKENING

13. OVERZICHT BATEN EN LASTEN

13.1. Inleiding

Het totaaloverzicht van de baten en lasten van de programma's.

BATEN EN LASTEN (BEDRAGEN * € 1.000)	Begroting 2024 primitief	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil	Voordeel / nadeel	Jaarrekening 2023
Lasten						
Programma Basispakket	39.669	41.240	41.217	23	V	37.792
Programma Pluspakket	18.646	18.646	21.362	-2.716	N	18.277
Programma Bedrijfsafval	2.462	2.498	2.545	-47	V	2.394
Algemene Dekkingsmiddelen	0	0	19	-19	N	2
Overhead	0	260	501	-241	N	20
Totaal lasten	**60.777**	**62.644**	**65.644**	**-3.000**	**N**	**58.485**
Baten						
Programma Basispakket	39.669	40.406	41.057	651	V	37.396
Programma Pluspakket	18.646	18.646	21.363	2.717	V	18.026
Programma Bedrijfsafval	2.551	2.586	2.677	91	V	2.647
Algemene Dekkingsmiddelen	0	0	288	288	V	957
Overhead						
Totaal baten	**60.866**	**61.638**	**65.385**	**3.747**	**V**	**59.026**
Saldo baten en lasten	**-89**	**1.006**	**259**	**-747**	**V**	**-541**
Voorziening basispakket	340	-495	179	674		
Voorziening incontinentimateriaal	0	0	3	3		
Algemene Bedrijfsreserve	0	-260	-232	28		935
Reserve bedrijfsafval	-251	-251	-207	44		-143
Reserve pluspakket	0	0	-2	-2		-251
Totaal vermogensmutaties	**89**	**-1.006**	**-259**	**747**		**541**
Totaal	**0**	**0**	**0**	**0**		**0**

Tabel 26: Totaaloverzicht baten en lasten

In het boekjaar 2024 vertoont de totale mutatie in reserves een afwijking ten opzichte van de bestuursrapportage. De werkelijke mutatie bedraagt een nadeel van € 259.000, terwijl in de bestuursrapportage sprake was van € 1.006.000.

13.2. Incidentele baten en lasten

In lijn met de BBV-notitie 'Incidentele en structurele baten en lasten' worden in de jaarrekening de grootste incidentele baten en lasten per programma uitgewerkt. De inzet van reserves en voorzieningen (incidentele middelen) zijn uitgewerkt in de toelichting op de balans.

Incidentele baten en lasten (*1000)	Incidentele baten	Incidentele lasten
Rekeningresultaat		259
Dividend Realisatie B.V.	0	
Renteresultaat	268	
Reserve bedrijfsaval	339	
Overheveling reserve incontinentie		3
Voorziening basispakket		160
Exploitatie bedrijfsafval		132
Incidentele baten & lasten	607	295
Incidenteel resultaat	312	
Structureel resultaat	53	

Tabel 27: Incidentele baten en lasten 2024

Dividend Realisatie B.V. (0):
Dit jaar is er geen dividend uitgekeerd door Avri Realisatie B.V.

Renteresultaat (voordeel € 268.000):
Het renteresultaat van € 268.000 betreft inkomsten uit rente-inkomsten. Deze inkomsten worden beschouwd als incidenteel, omdat ze niet regelmatig voorkomen en niet behoren tot de kernactiviteiten van de onderneming. Ze representeren uitzonderlijke financiële gebeurtenissen die tijdelijk van invloed zijn op het totale resultaat.

Reserve Bedrijfsafval t.b.v. Basispakket
Incidenteel is de reserve Bedrijfsafval ingezet ten behoeve van het Basispakket. Dit heeft bij het vastgestelde tarief van de afvalstoffenheffing een positief effect op de voorziening Basispakket.

Resultaat en structureel resultaat:
Door het rekeningresultaat te verminderen met de incidentele baten en lasten resulteert een minimaal voordeel van € 53.000 als structureel resultaat.

13.3. Wet normering topinkomens

Onbezoldigde topfunctionarissen
De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) schrijft voor dat voor topfunctionarissen in de zin van de WNT, de bezoldigingsgegevens openbaar worden gemaakt in de jaarrekening. In tabel 28 zijn de bestuurders van Avri opgenomen.

Wet Normering Topinkomens (WNT)				
Gemeente	**Naam**	**Functie**	**Periode**	**Bezoldiging**
Culemborg	D. Bijvoet	AB-lid	januari 2024 t/m december 2024	Onbezoldigd
Buren	J.P. Neven	AB-lid (Voorz.) + DB lid (Voorz.)	januari 2024 t/m december 2024	Onbezoldigd
Neder-Betuwe	S.H.R. van Someren	AB-lid	januari 2024 t/m december 2024	Onbezoldigd
West Betuwe	J.W. van Vrouwerff	AB-lid + DB lid	januari 2024 t/m december 2024	Onbezoldigd
Tiel	R. Dijkstra	AB-lid	januari 2024 t/m oktober 2024	Onbezoldigd
Tiel	J. Marringa	AB-lid	november 2024 t/m december 2024	Onbezoldigd
Zaltbommel	C.A.H. Zondag	AB-lid	januari 2024 t/m september 2024	Onbezoldigd
Zaltbommel	W. de Graaf	AB-lid	oktober 2024 t/m december 2024	Onbezoldigd
West Maas en Waal	E.J. Slootweg	AB-lid	januari 2024 t/m december 2024	Onbezoldigd
Maasdriel	T. Nettenbreijers	AB-lid	januari 2024 t/m december 2024	Onbezoldigd

Tabel 28: WNT: functionarissen zonder dienstbetrekking

Bezoldigde topfunctionarissen
In tabel 29 is de bezoldiging over 2024 opgenomen, gelet op de WNT-voorschriften. De totale bezoldiging van de directeur in 2024 bedraagt € 194.530. De totale bezoldiging blijft binnen het individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2024 **bedragen x € 1**	
Naam:	W. Brouwer
Functiegegevens:	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024:	[01-01] - [31-12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte):	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 171.803
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.727
Subtotaal	€ 194.530
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0
Bezoldiging	€ 194.530
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	€ 0, n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2023 **bedragen x € 1**	
Naam:	W. Brouwer
Functiegegevens:	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023:	[01-01] - [31-12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte):	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 163.922
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.375
Subtotaal	€ 186.297
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000
Bezoldiging	€ 186.297

Tabel 29: WNT: bezoldiging functionarissen met en zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand functievervulling

14. BALANS PER 31 DECEMBER 2024 EN TOELICHTING

Onderstaand is de balans per 31 december 2024 uitgewerkt. De ontwikkeling van activa en passiva is afgezet tegen de balans per 31 december 2023. De ontwikkeling van de saldi tussen begin- en eindbalans 2024 wordt in de navolgende paragrafen toegelicht.

Balans GR Avri		
Bedragen x € 1.000	**31-12-2024**	**31-12-2023**
Vaste activa		
Materiele vaste activa		
Investeringen met een economisch nut	9.880	9.504
Investeringen met een economisch nut, waarvan een heffing ge-heven kan worden	29.680	28.378
Financiële vaste activa		
Kapitaalvertrekkingen aan deelnemingen	390	425
Vlottende activa		
Voorraden		
Voorraad strooizout	72	78
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	9.082	7.545
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.562	2.116
Overige vorderingen	2.621	2.126
Overige uitzettingen	703	1.530
Liquide middelen		
Bank	249	279
Overlopende activa		
Nog te ontvangen bedragen	904	2.740
Totaal activa	**58.143**	**54.721**
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene Bedrijfsreserve	1.551	1.784
Reserve bedrijfsafval	338	545
Reserve pluspakket	14	17
Voorzieningen		
Voorzieningen	5.940	6.595
Vaste schulden langer dan één jaar		
Leningen van binnenlandse banken	42.207	35.071
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Schulden aan openbare lichamen	2.429	2.286
Kasgeldleningen	0	0
Banksaldi	0	0
Overige schulden	3.748	6.678
Overlopende passiva		
Overlopende passiva	1.916	1.745
Totaal passiva	**58.143**	**54.721**

Tabel 30: Balans Avri per 31 december 2024

14.1. Algemene Grondslagen jaarrekening

Algemene Grondslagen
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Activabeleid
De Nota Activabeleid 2018 is door het Algemeen Bestuur Avri in december 2018 vastgesteld. De nota is primair bedoeld als instrument voor de kaderstellende rol van het Algemeen Bestuur.

Waarderingsgrondslagen
Onder investeringen worden verstaan: uitgaven ter verwerving van een goed of ter bereiking van een doel waaraan een nuttigheid kan worden toegekend die langer duurt dan een jaar.
Investeringen worden verantwoord op de balans onder de post vaste activa.
Onder de vaste activa worden conform het BBV de volgende vaste activa onderscheiden:

- Materiële vaste activa;
- Financiële vaste activa.

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingprijs. De verkrijgingprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Van vervaardiging is in deze, en in voorgaande jaarstukken geen sprake.

Materiële vaste activa
Er worden twee soorten materiële vaste activa onderscheiden (BBV artikel 35), te weten:

- Investeringen met een economisch nut (vergelijkbaar met het bedrijfsleven, waarbij het meerjarig economisch nut meeweegt in de activeringsgronden);
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen met een economisch nut zijn alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn. Dit betekent onder andere dat alle gebouwen een economisch nut hebben.
In het BBV is opgenomen dat activa met een meerjarig economisch nut geactiveerd moeten worden. Daarnaast mag er op deze investeringen niet resultaatafhankelijk (extra) worden afgeschreven. Met andere woorden: activa met een meerjarig economisch nut moeten eenduidig worden geactiveerd en vervolgens moet er op consistente wijze worden afgeschreven.

Alle materiële vaste activa worden geactiveerd. In voorliggende jaarrekening zijn alleen investeringen met een economisch nut van toepassing en geactiveerd. Indien van toepassing worden duurzame waardeverminderingen, overeenkomstig art. 65 BBV, in mindering gebracht op de waarde van de materiële vaste activa.

Afschrijvingstermijnen
De afschrijvingen vinden voor iedere categorie activa enkel lineair plaats op basis van de volgende afschrijvingstermijnen:

Gronden	geen afschrijvingen
Bedrijfsgebouwen	tussen de 15 en 25 jaar
Vervoermiddelen	tussen de 5 en 12 jaar
Machines, apparaten, installaties	tussen de 5 en 25 jaar
Overige materiële vaste activa	tussen de 3 en 15 jaar

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs. Indien de waarde van het aandelenkapitaal daalt onder de verkrijgingsprijs dan vindt afwaardering plaats.

Vlottende activa
Onder vlottende activa zijn opgenomen:

- Vorderingen;
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;
- Overlopende activa;
- Liquide middelen.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. In de gevallen waarin de invordering niet mogelijk blijkt te zijn, wordt tot afboeking wegens oninbaarheid overgegaan. De voorziening dubieuze debiteuren is ter dekking van het risico dat openstaande vorderingen op de balansdatum oninbaar blijken te zijn.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorraden
De voorraden worden gewaardeerd tegen de marktwaarde, wanneer deze lager is dan de verkrijgingsprijs.

Passiva
De voorzieningen, de vaste schulden, de vlottende schulden en de overlopende passiva zijn eveneens opgenomen tegen nominale waarde.

14.2. Toelichting op de balansposten - Vaste activa

Materiële vaste activa
In tabel 30a en 30b is het verloop over 2024 van de materiële vaste activa uiteengezet. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen materiële vaste activa met een economisch nut en materiële vaste activa met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven. Gezamenlijk vormen ze het bedrag €39,56 miljoen bij balanspost materiële vaste activa.

Investeringen met economisch nut				
bedragen x € 1.000	**Saldo 01-01-2024**	**Investeringen**	**Afschrijvingen**	**Saldo 31-12-2024**
Gronden en terreinen	1.399	0	0	1.399
Bedrijfsgebouwen	3.456	451	250	3.657
Vervoersmiddelen	2.905	138	472	2.571
Machines, apparaten en installaties	159	31	31	159
Overige materiële vaste activa	1.585	778	269	2.094
Totaal	**9.504**	**1.398**	**1.022**	**9.880**

Tabel 30a: deze investeringen betreffen voornamelijk de investeringen in huisvesting en ICT.

Investeringen met economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven				
bedragen x € 1.000	**Saldo 01-01-2024**	**Investeringen**	**Afschrijvingen**	**Saldo 31-12-2024**
Gronden en terreinen	10.037	229	0	10.266
Bedrijfsgebouwen	3.576	286	191	3.671
Vervoersmiddelen	4.561	3.194	826	6.929
Machines, apparaten en installaties	349	0	36	313
Overige materiële vaste activa	9.856	698	2.053	8.501
Totaal	**28.379**	**4.407**	**3.106**	**29.680**

Tabel 30b: deze investeringen betreffen voornamelijk de investeringen in tractiemiddelen en containers.

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

In 2024 heeft Avri kapitaal verstrekt aan twee deelnemingen: Avri Realisatie B.V. en Cirtex.

Avri Realisatie B.V.
De deelneming Avri Realisatie B.V. betreft een 100% kapitaalbelang en is gewaardeerd voor € 74.874. De vennootschap is in 1999 opgericht met als doel om nieuwe - veelal commerciële - activiteiten te ontwikkelen op Grondstoffenpark Rivierenland en hiermee vermogensopbouw te genereren. Dit buiten de eigen risicosfeer van Avri. Het eigen vermogen van Avri Realisatie B.V. bedroeg op 31 december 2023 € 3.077.292.
Avri Realisatie B.V. heeft een kapitaalbelang van 100% in Avri Solar B.V., een dochtervennootschap die in 2014 is opgericht ten behoeve van de realisatie en exploitatie van een solarpark op de afgewerkte stortplaats van Avri.

Lening U/G Cirtex
In 2023 is een 10-jarige lening verstrekt aan Cirtex, een verbonden partij van Avri. Hiervan is in 2024 € 35.000 door Cirtex afgelost.

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen		
Bedragen x € 1.000	**31-12-2024**	**31-12-2023**
Avri Realisatie B.V.	75	75
Lening U/G Cirtex	315	350
Totaal	**390**	**375**

Tabel 31: Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

14.3. Toelichting op de balansposten - Vlottende activa

Voorraad strooizout

Voorraad		
Bedragen x € 1.000	**31-12-2024**	**31-12-2023**
Strooizout	72	78
Totaal	**72**	**78**

Tabel 32: Voorraad strooizout

Op 31 december 2024 was 1.016 ton strooizout in voorraad; deze is gewaardeerd tegen de huidige marktwaarde van € 71 per ton. Het strooizout wordt gebruikt voor de uitvoering van de gladheidbestrijding voor de IBOR-gemeenten.

Vorderingen op openbare lichamen

Vordering op openbare lichamen		
Bedragen x € 1.000	**31-12-2024**	**31-12-2023**
BSR	605	550
Belastingdienst	131	2.459
Vorderingen gemeenten	1.440	1.819
Debiteuren gemeente	4.344	0
Overige	2.562	2.717
Totaal	**9.082**	**7.545**

Tabel 33: Vorderingen openbare lichamen

BSR betaalt 0,5% van de van inwoners ontvangen afvalstoffenheffing uit, nadat de belastinginning over een heffingsjaar volledig door hen is afgewikkeld. De heffingsjaren 2020 tot en met 2024 zijn op 31 december 2024 nog niet afgewikkeld. Daarom betaalt BSR het bedrag nog niet aan Avri, maar wordt het achtergehouden om voldoende liquide te zijn. Avri heeft daardoor een vordering op BSR.

De vordering op de Belastingdienst per 31-12-2023 bestaat voor het grootste deel uit de terugvordering van omzetbelasting.

De vordering op de gemeenten bestaat hoofdzakelijk uit de afrekeningen van meerwerkopdrachten, beheer openbare ruimtetaken en toezicht & handhavingstaken over 2024.

In de post ‘Overige’ zijn opgenomen de te ontvangen afvalstoffenheffing, de nog te ontvangen afrekening van het Basispakket, en de nog te ontvangen rente van Cirtex.

Overige vorderingen

Overige vorderingen		
bedragen x € 1.000	**31-12-2024**	**31-12-2023**
Vorderingen op derden		
Debiteuren	979	750
Debiteuren afvalstoffenheffing	2.452	2.101
Vooruitbetaalde bedragen en overige vorderingen	129	952
Nog te ontvangen van crediteuren	574	577
Voorziening dubieuze debiteuren		
Afvalstoffenheffing	-810	-715
Bedrijfsafval	0	-8
Totaal	**3.324**	**3.657**

Tabel 34: Overige vorderingen

De post 'Debiteuren afvalstoffenheffing' bestaat voor het grootste deel uit de geraamde opbrengst van containerledigingen en aanbiedingen restafval in 2024. Inwoners betalen na afloop van het heffingsjaar het variabele deel van de afvalstoffenheffing op basis van de registraties.

De post 'Vooruitbetaalde bedragen en overige vorderingen' bestaat voor € 128.000 uit een bankgarantie en voor €1.000 uit overige vooruitbetaalde bedragen.

Onder de post ‘Nog te ontvangen van crediteuren’ is ook opgenomen de vordering op onze verwerkers, ten aanzien van afgevoerde grondstoffen.

De stijging van de ‘Voorziening dubieuze debiteuren afvalstoffenheffing’ is gebaseerd op de ervaringscijfers en openstaande saldi over oude heffingsjaren. De cijfers zijn gebaseerd op de (concept) financiële verantwoording van BSR.

Uitzettingen in ’s Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Bedragen x € 1.000	**31-12-2024**	**31-12-2023**
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.562	2.116
Totaal	**4.562**	**2.116**

Tabel 35: Uitzettingen in ’s Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Ultimo 2024 heeft Avri een bedrag uitstaan van € 4,6 miljoen bij de schatkist. Dagelijks wordt van het banksaldo bij de Bank Nederlandse Gemeenten het surplus boven € 275.000 afgeroomd en afgestort naar ’s Rijks schatkist. In het begrotingsjaar 2024 hebben we maximaal € 275.000 buiten de schatkist gehouden op de rekening courant. Dat is binnen de wettelijke kaders van het toegestane drempelbedrag (2,00% van de begroting, met een ondergrens van € 1 miljoen).

Toelichting drempelbedrag schatkistbankieren

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal, als het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. De drempel is nooit lager dan € 1 miljoen. De benutting van het drempelbedrag wordt berekend als gemiddelde over alle dagen in het kwartaal. Gemiddeld mag een decentrale overheid dus maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist hebben gehouden.

Uit tabel 36 blijkt dat het drempelbedrag voor Avri is berekend op € 1,216 miljoen. Uit de tabel blijkt ook dat in geen enkel kwartaal van 2024 het drempelbedrag werd overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)					
		Verslagjaar	2024		
(1)	**Drempelbedrag**	**1.216**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**226**	**263**	**227**	**256**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	990	953	988	959
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	60.777			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	60.777			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van € 1.000.000	Drempelbedrag	1.216			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	20.550	23.920	20.911	23.556
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	226	263	227	256

Tabel 36: Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Overlopende activa

Overlopende activa		
Bedragen x € 1.000	**31-12-2024**	**31-12-2023**
Overlopende activa	904	2.740
Totaal	**904**	**2.740**

Tabel 37: Overlopende activa

Voor een nader inzicht in de post overlopende activa, is in tabel 37a een uitsplitsing op hoofdlijnen opgenomen.

Overlopende activa - specificatie		
bedragen x € 1.000	**31-12-2024**	**31-12-2023**
Nog te ontvangen papiervergoeding	0	77
Nog te ontvangen bedragen Verpact	518	235
Nog te ontvangen verwerkers	300	1.573
Nog te ontvangen kunststof hergebruik Limburg	0	46
Nog te ontvangen GBC weegkosten	0	43
Nog te ontvangen opslag BTW afvalheffing	0	757
Nog te ontvangen Solar/Realisatie	0	9
Overig nog te betalen bedragen	86	0
Totaal	**904**	**2.740**

Tabel 37a: Overlopende activa nader uitgesplitst

De posten ‘Nog te ontvangen verwerkers’ en ‘Kunststof hergebruik Limburg’ betreffen juridische procedures. Daarbij is er voor gekozen om vanwege de lopende procedures de openstaande facturen open te laten staan onder de crediteuren en te corrigeren middels opname onder de overlopende activa.

Liquide middelen

Liquide middelen		
Bedragen x € 1.000	**31-12-2024**	**31-12-2023**
Bank Nederlandse Gemeenten	248	278
Rabobank	1	1
ABN AMRO	0	0
Totaal	**249**	**279**

Tabel 38: Liquide middelen

Het saldo bij de Rabobank betreft het banksaldo dat wordt aangehouden om pin-transacties te kunnen doen tijdens de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden.

Avri bankiert bij de Bank Nederlandse Gemeenten en heeft in 2024 een doorlopende kredietfaciliteit van € 3,7 miljoen. Per ultimo 2024 is er geen gebruik gemaakt van de kredietfaciliteit.

14.4. Toelichting op de balansposten - vaste passiva

Reserves

Reserves				
bedragen x € 1.000	**31-12-2023**	**Toevoegingen**	**Onttrekkingen**	**31-12-2024**
Algemene bedrijfsreserve	1.784	218	451	1.551
Reserve pluspakket	16	0	2	14
Reserve bedrijfsafval	545	132	339	338
Totaal	**2.345**	**350**	**792**	**1.903**

Tabel 39: Reservemutaties

Naam reserve	**Algemene Bedrijfsreserve Avri**
Type reserve	Algemene reserve
Doel reserve en beleid	Weerstand bieden tegen algemene bedrijfsvoeringrisico's (bufferfunctie). Dit betreffen de niet voorziene kosten in het taakveld 0.4 Overhead (van toepassing vanaf begrotingsjaar 2018). Mee- en tegenvallers in dit taakveld worden niet verrekend met de exploitatie (programma's) maar opgevangen binnen deze reserve (egalisatiefunctie).
Toelichting toevoegingen	Het renteresultaat ad. € 207.000 is toegevoegd.
Toelichting onttrekkingen	Het resultaat bedrijfsvoering ad. € 451.000 is onttrokken aan de reserve.

Naam reserve	**Reserve Pluspakket**
Type reserve	Bestemmingsreserve
Doel reserve en beleid	Weerstand bieden tegen operationele risico's van het programma Pluspakket (bufferfunctie).
Toelichting toevoegingen	
Toelichting onttrekkingen	In 2024 bedragen de overige onttrekkingen € 2.000.

Naam reserve	**Reserve Bedrijfsafval**
Type reserve	Bestemmingsreserve
Doel reserve en beleid	Weerstand bieden tegen operationele risico's van het programma Bedrijfsafval (bufferfunctie).
Toelichting toevoegingen	Het positieve exploitatieresultaat van € 132.000 over 2024 uit de activiteiten op het gebied van bedrijfsafval wordt toegevoegd aan deze reserve. Dit resultaat wordt nader toegelicht in het programma Bedrijfsafval.
Toelichting onttrekkingen	Er heeft een onttrekking plaatsgevonden van € 339.000 die ingezet is ten gunste van het programma Basispakket.

Voorzieningen

Voorzieningen				
bedragen x € 1.000	**31-12-2023**	**Toevoegingen**	**Onttrekkingen**	**31-12-2024**
Voorziening Basispakket	5.155	1.179	1.809	4.525
Voorziening onderhoud gebouw	1.009	207	447	769
Voorziening stortplaats	251	0	53	199
Voorziening Spaarverlof	121	265	0	386
Voorziening Incontinentie materiaal	59	3	0	62
Totaal	**6.595**	**1.654**	**2.309**	**5.940**

Tabel 40: Voorzieningen

Naam voorziening	**Voorziening Basispakket**
Type voorziening	Voorziening van derden verkregen middelen
Doel voorziening en beleid	1.) Weerstand bieden tegen de risico's die samenhangen met de uitvoering van het programma Basispakket (bufferfunctie). 2.) Schommelingen in het tarief afvalstoffenheffing voorkomen door lasten en baten van het programma Basispakket zowel op begrotingsbasis als op realisatiebasis te egaliseren (tarief egalisatie).
Toelichting toevoegingen	Er is in 2024 € 1.179.000 toegevoegd aan deze voorziening. Hiervan is € 179.000 toegevoegd uit het Basispakket. Een bedrag van € 1.000.000 is toegevoegd vanwege de stortplaats.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekking is de herijking van het vermogen van de stortplaats ad. € 809.000 en de betaling van € 1.000.000 voor de stortplaats,

Naam voorziening	**Voorziening onderhoud gebouwen**
Type voorziening	Kostenegalisatie voorziening
Doel voorziening en beleid	Egalisatie van kosten die voortvloeien uit het meerjarig onderhoudsplan gebouwen. De kosten voor klein en dagelijks onderhoud worden in de exploitatie geraamd. De voorziening is gebaseerd op de in 2020 opgestelde Meerjaren-onderhoudsplanning 2020-2039. Dit onderhoudsplan betreft de Avri-gebouwen in Geldermalsen en de milieustraten in Culemborg, Geldermalsen, Tiel en Zaltbommel.
Toelichting toevoegingen	De toevoeging aan de voorziening bedraagt voor 2024 € 207.000 op basis van de meerjarige ramingen van onderhoudskosten uit het onderhoudsplan.
Toelichting onttrekkingen	In 2024 heeft een onttrekking plaatsgevonden van € 447.000.

Naam voorziening	**Voorziening stortplaats**
Type voorziening	Kostenegalisatie voorziening
Doel voorziening en beleid	De voorziening is gevormd voor de verwachte kosten van onderhoud van de stortplaats inclusief de voorbereiding voor de overdracht aan het nazorgfonds tot het moment van overdracht.
Toelichting toevoegingen	
Toelichting onttrekkingen	Er is een bedrag van € 52.000 onttrokken in het kader van diverse kosten met betrekking tot de stortplaats.

Naam voorziening	Voorziening spaarverlof
Type voorziening	Kostenegalisatie voorziening
Doel voorziening en beleid	Medewerkers hebben het recht om verlof te kopen. Het saldo van de gekochte uren wordt voorzien.
Toelichting toevoegingen	De toevoeging aan de voorziening bedraagt voor 2024 € 265.000 op basis van het aantal gekochte uren.
Toelichting onttrekkingen	Geen

Naam voorziening	Voorziening Incontinentie
Type voorziening	Kostenegalisatie voorziening
Doel voorziening en beleid	Het saldo van de heffing en de kosten egaliseren zodat daar in de toekomst de tariefstelling op kan worden gebaseerd.
Toelichting toevoegingen	Het saldo van de heffing verminderd met de kosten is gestort in de voorziening ad. € 3.000
Toelichting onttrekkingen	

Vaste schulden

Schulden langer dan 1 jaar (bedragen * € 1.000)	Stand 31-12-2023	Opname	Aflossingen	Stand 31-12-2024
Schulden aan openbare lichamen				
Onderhandse leningen van:				
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	31.071	10.000	2.464	38.607
- Openbare lichamen	4.000	0	400	3.600
Totaal	**35.071**	**10.000**	**2.864**	**42.207**

14.5. Toelichting op de balansposten - vlottende passiva

Schulden aan openbare lichamen

Schulden aan openbare lichamen		
Bedragen x € 1.000	**31-12-2024**	**31-12-2023**
Terug te betalen voorschotten pluspakket	208	169
Belastingdienst	1.382	1.208
Nog te betalen rente op langlopende schulden	376	252
Zwerfafval opslag AVH	460	434
Incontinentie opslag AVH	0	20
Correctie negatieve debiteuren	0	170
Overige	3	33
Totaal	**2.429**	**2.286**

Tabel 41: Schulden aan openbare lichamen

Het terug te betalen voorschot Pluspakket betreft de som van de terug te betalen voorschotten als gevolg van de onderuitputting van de IBOR-taken.

De schuld aan de Belastingdienst bedraagt in totaal € 1,382 miljoen. Deze is op te splitsen in de diverse belastingcomponenten, zoals is weergegeven in tabel 41a hieronder.

Schulden aan Belastingdienst		
bedragen x € 1.000	**31-12-2024**	**31-12-2023**
Te betalen BTW	0	0
Te betalen Loonheffing	1.382	1.208
Te betalen Vennootschapsbelasting	0	0
Totaal	**1.382**	**1.208**

Tabel 41a: Schulden aan Belastingdienst

Per 31-12-2024 was er geen sprake van een kortlopende lening.

Overige schulden

Overige schulden		
bedragen x € 1.000	**31-12-2024**	**31-12-2023**
Crediteuren	3.086	6.065
Schulden aan personeel	650	577
Te betalen aan debiteuren	12	36
Totaal	**3.748**	**6.678**

Tabel 42: Overige schulden

Het reguliere crediteurensaldo 31-12-2024 is gedaald ten opzichte van 31-12-2023. Bij deze post is ook het bedrag van de negatieve crediteuren toegevoegd.

Verder zijn de schulden aan personeel toegenomen ten opzichte van het niveau per 31-12-2023. Dit heeft voornamelijk te maken met de vakantietoeslag en pensioenpremies. De post ‘Te betalen aan debiteuren’ betreft debiteuren die per einde jaar een creditsaldo kennen en daarmee een door Avri te betalen schuldpositie zijn.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn gespecificeerd in tabel 43:

Overlopende passiva		
Bedragen x € 1.000	**31-12-2024**	**31-12-2023**
Nog te betalen bedragen IBOR	706	339
Nog te betalen bedragen overige	72	606
Afrekening pdb Verpact	0	800
Nog te betalen aanslagen provincie	1.138	0
Totaal	**1.916**	**1.745**

Tabel 43: overlopende passiva

‘Nog te betalen bedragen IBOR’ betreft IBOR-werkzaamheden waarvan de facturen/afrekeningen ten tijde van het sluiten van de administratie over 2024 nog niet binnen waren, maar de waarbij de werkzaamheden wel in 2024 zijn uitgevoerd.

Toelichting nog te betalen aanslagen provincie		
Bedragen x € 1.000	**31-12-2024**	**31-12-2023**
Totale waarde fonds (provincie)	9.866	8.534
Nettowaarde verplichting (contant)	11.004	7.725
Saldo te betalen aanslagen	**1.138**	**-809**

Tabel 43a: vooruitbetaalde aanslagen provincie

Toelichting systematiek verwerking stortplaats
In Nederland is het verplicht een stortplaats die niet meer in exploitatie is – en voorzien van de definitieve eindafwerking – over te dragen aan een provinciale nazorgorganisatie. In geval van Avri is dat de provincie Gelderland. De exploitant (Avri) betaalt voor de overdracht een geldbedrag aan het nazorgfonds voor de eeuwigdurende nazorg. Het geldbedrag (doelvermogen) moet voldoende zijn om de jaarlijkse kosten, periodieke vervangingen en risico's te dekken. Het benodigde doelvermogen is de netto contante waarde van de toekomstige kosten bij aanvang van de nazorg en wordt door het provinciale nazorgfonds zelf berekend met een landelijk gevalideerd rekenmodel. Het doelvermogen wordt door het nazorgfonds opgebouwd. Tot het moment van overdracht is het fonds afhankelijk van o.a. de inleg door Avri, het beleggingsrendement van het nazorgfonds, veranderingen in rekenrente en inflatie. Ook veranderende inzichten in het beheer van de locatie en de levensduur van bodembeschermende voorzieningen hebben invloed.

Het nazorgfonds bepaalt enkel via een goedgekeurd nazorgplan het doelvermogen. Avri actualiseert het nazorgplan en raamt daarom zelf het doelvermogen via het concept nazorgplan. Avri doet dit bedachtzaam en wil niet ver afwijken van de provinciale standpunten. Daarmee is de kans groter dat we bij gunstige ontwikkelingen de stortplaats eerder kunnen overdragen. Uiteraard in overleg en met instemming van de provincie.

Avri raamt op basis van bovenstaande uitgangspunten het doelvermogen per 1 januari 2026 op € 11,367 miljoen. De netto contante waarde van de verplichting is per 2024 € 11,004 miljoen bij een rekenrente van 3,30%. Avri heeft inmiddels een aantal bedragen betaald aan de provincie. Op basis van de jaarrekening 2023 en het berekende beleggingsresultaat 2024 is het vermogen bij de provincie ultimo 2024 berekend op € 9,866 miljoen. Volgens deze aanname is er een nadeel. Dit is opgenomen als een nog te betalen bedrag. Daarnaast hanteert de provincie andere aannames.

In 2023 betrof dit een positief bedrag dat werd opgenomen onder de post "Vooruitbetaalde bedragen en overige vorderingen

14.6. Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Niet uit de balans blijkende verplichtingen			
bedragen x € 1.000	**Omschrijving**	**Omvang**	**Einde contract**
	Vakantiedagenverplichting	p.m.	Nvt
	Huur gemeentewerf Kesteren	55	Onbepaald
	Afvalverwerking	9.720	Divers
	Bedrijfsvoering	4.548	Divers
	Taken Pluspakket	7.808	Divers
	Uitvoering / Materieelbeheer	6.770	Divers
Totaal		**28.901**	

Tabel 44: Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Vakantiedagenverplichting
De gerapporteerde vakantiedagenverplichting is het totaal van jaarlijkse verlofrechten en het restant van de verlofrechten uit eerdere jaren van alle medewerkers per 31 december 2024. De laatste jaren is een inventarisatie gedaan naar de omvang van het aantal (restant)verlofuren van de medewerkers van Avri. In samenspraak met de medewerkers wordt gekeken hoe we het verlofsaldo zoveel mogelijk kunnen wegwerken. Dit is wel afhankelijk van de mogelijkheden. In sommige gevallen kunnen problemen ontstaan met de bezetting, waardoor de dienstverlening van Avri mogelijk onder druk komt te staan.

Op basis van de notitie van de commissie BBV inzake arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen, moet voor een bovenmatig verlofsaldo een financiële verplichting worden opgenomen. Het deel van het saldo dat groter is dan vijf maal de overeengekomen arbeidsduur, wordt hierbij als bovenmatig verondersteld. Het bovenmatige deel ultimo 2024 (€ 406.000) is bij de overige schulden (schuld aan personeel) als financiële verplichting op de balans verwerkt.

Overige rubrieken
In de overige rubrieken van tabel 44 zijn meerjarig afgesloten contracten opgenomen, volgend uit aanbestedingen die Avri hiervoor heeft uitgevoerd.
Onder de post Afvalverwerking vallen onder andere contracten met betrekking tot de verwerking van gft (€ 2,5 miljoen per jaar), restafval (€ 2 miljoen per jaar) en de inhuur van uitzendkrachten (€ 1,7 miljoen per jaar).
Het grootste contract onder Bedrijfsvoering heeft betrekking op het beheer van (ICT-) netwerk infrastructuur (€ 700.000).
Onder de Pluspakket-taken vallen contracten met betrekking tot de inhuur van medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt (€ 1,1 miljoen per jaar). Ook zijn onder de Pluspakket-taken contracten met aannemers ten behoeve van het onderhoud in de openbare ruimte opgenomen (€ 6,7 miljoen per jaar).
Bij het onderdeel Uitvoering/materieelbeheer zijn onder andere contracten met betrekking tot brandstof opgenomen (€ 1,3 miljoen per jaar). De overige omvang heeft vooral betrekking op contracten voor het onderhoud van het materieel.

14.7. Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum te melden.

15. INVESTERINGSKREDIETEN

15.1. Uitputting investeringskredieten

In Tabel 45 wordt de voortgang van de uitputting van goedgekeurde investeringsbudgetten per pakket weergegeven. De tabel geeft inzicht in het saldo per pakket aan het begin van 2024, het verbruik en de activatie van het saldo in 2024 en het restantkrediet. Na afronding van investeringen worden de kredieten gereed gemeld. Investeringen die zijn afgerond bij de jaarrekening 2024 worden geactiveerd op 1 januari 2025, wat leidt tot kapitaallasten vanaf het begrotingsjaar 2025 in de programma's. Belangrijke details worden toegelicht in paragraaf 15.2.

	Krediet			Gerealiseerd			Restant per
Investeringskredieten Avri (Bedragen x € 1.000)	**2023**	**2024**	**Totaal**	**2023**	**2024**	**Totaal**	***31-12-2024***
Afval	6.675	3.625	10.300	1.799	3.978	5.777	4.523
Datagestuurd werken	0	0	0	0	19	19	-19
IBOR	311	260	571	34	144	178	393
ICT	350	480	830	154	638	792	38
Incontinentie	850	0	850	788	31	819	31
Medel	350	650	1.000	33	174	207	793
Milieustraten	525	0	525	2	341	343	182
Overhead (huisvesting, terreininrichting)	528	987	1.515	6	482	487	1.028
Totaal kredietstanden	**9.589**	**6.002**	**15.591**	**2.816**	**5.805**	**8.621**	**6.970**

Tabel 45: Investeringskredieten

15.2. Toelichting investeringskredieten

De kredieten zijn binnen de begroting gebleven. Wel is een behoorlijk aantal kredieten al voor langere tijd onbenut gebleven. Onderstaand worden een aantal bijzonderheden toegelicht.

Afval (Materieel/Containers Basispakket)
Dit betreft het beschikbaar gestelde krediet voor anticipatie op toekomstige investeringen, met name voor tractie en lopende investeringen in materieel afvalbeheer in 2024. Door leveringsproblemen was er stagnatie in de levering van materieel.

Overhead (Huisvesting, Terreininrichting)
Dit betreft met name beschikbaar gestelde kredieten voor huisvesting (renovatie kantoren) en de aanleg van de HVO-tankinstallatie. In 2024 is begonnen met de revitalisatie van het gebouw in Geldermalsen. De werkzaamheden hiervoor zijn nog niet volledig afgerond.

Milieustraten
In 2023 is grond aangekocht voor het toekomstige circulair ambachtcentrum op bedrijventerrein Medel. Daarnaast is voor de inrichting een krediet beschikbaar gesteld. De meeste werkzaamheden worden vanaf 2025 verwacht.

16. VERKLARINGEN

16.1. SiSa verantwoordingsinformatie 2024

Avri heeft in 2024 geen specifieke uitkeringen ontvangen. Daarom is geen SiSa-verantwoording opgesteld.

16.2. Rechtmatigheidsverklaring

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur van Avri toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het Algemeen Bestuur op 19 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten in de jaarrekening en is daarmee vastgesteld op €1.969.320. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding
Het Dagelijks Bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 3.414.449 bedraagt. Dit is 5,2% van de totale lasten en daarmee hoger dan de daarvoor gestelde grens van 3%. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties (bruto onrechtmatigheid) is volgens het college overigens een bedrag van € 2.763.000 acceptabel op basis van door het Algemeen Bestuur vastgestelde afspraken. De niet acceptabele (netto) onrechtmatigheid bedraagt daarmee voor het boekjaar 2024 € 651.449, zijnde 0,99% van de totale lasten in de jaarrekening.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:
- Lastenoverschrijding Programma Pluspakket (€ 2.716.000; wel acceptabel)
- Lastenoverschrijding Programma Bedrijfsafval (€ 47.000; wel acceptabel)
- Onrechtmatige Spend (€ 651.449; niet acceptabel)

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met her Algemeen Bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het Dagelijks Bestuur ook beschreven welke actie ondernomen wordt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

16.3. Controleverklaring accountant

volgt separaat

17. VASTSTELLINGSBESLUIT

Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Avri, bijeen in haar vergadering van 30 juni 2025:

BESLUIT:

1. De jaarstukken 2024 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 30 juni 2025

De secretaris,

W. Brouwer

De voorzitter,

J.P. Neven

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: AFREKENING BTW PROGRAMMA BASISPAKKET MET GEMEENTEN

In rekening gebrachte voorschotten 2024

VERREKENING BTW COMPONENT AFVALSTOFFENHEFFING MET GEMEENTEN							Verrekening Nedvang/PMD*	
GEMEENTE	Inwoner-aantal per 1-1-2022	Kosten Basispakket (excl PMD)	21% BTW (compensabel)	Opbrengst ASH	kosten incl btw -/- opbrengst ASH	Voordeel voor gemeente agv compensatie BCF	PMD's	21% BTW (niet-compensabel)
	A	B	C	D	E	F	G	H
			B * 21%	(B*13,5%)+G	B+C+G-D	C - H		21% * G
Buren	27.165	3.072.653	645.257	3.625.689	266.734	378.523	174.514	36.648
Culemborg	29.387	3.323.985	698.037	3.922.258	288.552	409.485	188.789	39.646
Neder Betuwe	25.033	2.831.501	594.615	3.341.133	245.800	348.815	160.817	33.772
West Betuwe	51.968	5.878.138	1.234.409	6.936.124	510.276	724.133	333.854	70.109
Maasdriel	25.511	2.885.567	605.969	3.404.931	250.494	355.476	163.888	34.417
Tiel	42.271	4.781.303	1.004.074	5.641.874	415.061	589.013	271.558	57.027
West Maas en Waal	19.685	2.226.584	467.583	2.627.340	193.288	274.295	126.461	26.557
Zaltbommel	29.954	3.388.118	711.505	3.997.935	294.120	417.385	192.431	40.411
	250.974	**28.387.849**	**5.961.448**	**33.497.285**	**2.464.324**	**3.497.124**	**1.612.312**	**338.586**

De afrekening basispakket op basis van de jaarrekening 2024

VERREKENING BTW COMPONENT AFVALSTOFFENHEFFING MET GEMEENTEN							Verrekening Verpact/PMD	
GEMEENTE	Inwoner-aantal per 1-1-2024	Kosten Basispakket (excl PMD)	21% BTW (compensabel)	Opbrengst ASH	kosten incl btw -/- opbrengst ASH	Voordeel voor gemeente agv compensatie BCF	PMD's	21% BTW (niet-compensabel)
	A	B	C	D	E	F	G	H
			B * 21%	(B*13,5%)+G	B+C+G-D	C - H		21% * G
Buren	27.978	3.149.482	661.391	3.642.777	280.922	380.469	112.825	23.693
Culemborg	30.281	3.408.731	715.834	3.942.631	304.046	411.787	122.113	25.644
Neder Betuwe	25.781	2.902.166	609.455	3.356.724	258.863	350.592	103.966	21.833
West Betuwe	53.253	5.994.688	1.258.885	6.933.619	534.704	724.180	214.751	45.098
Maasdriel	26.289	2.959.352	621.464	3.422.866	263.963	357.500	106.014	22.263
Tiel	42.575	4.792.666	1.006.460	5.543.328	427.488	578.971	171.690	36.055
West Maas en Waal	20.594	2.318.266	486.836	2.681.369	206.781	280.055	83.048	17.440
Zaltbommel	30.412	3.423.478	718.930	3.959.687	305.362	413.569	122.641	25.755
	257.163	**28.948.830**	**6.079.254**	**33.483.001**	**2.582.131**	**3.497.124**	**1.037.048**	**217.780**

Te factureren: afrekening basispakket jaarrekening 2024 minus de in rekening gebrachte voorschotten 2024

VERREKENING BTW COMPONENT AFVALSTOFFENHEFFING MET GEMEENTEN							Verrekening Verpact/PMD	
GEMEENTE	Inwoner-aantal per 1-1-2024	Kosten Basispakket (excl PMD)	21% BTW (compensabel)	Opbrengst ASH	kosten incl btw -/- opbrengst ASH	Voordeel voor gemeente agv compensatie BCF	PMD's en matrassen	21% BTW (niet-compensabel)
	A	B	C	D	E	F	G	H
			B * 21%	(B*13,5%)+G	B+C+G-D	C - H		21% * G
Buren	27.978	76.830	16.134	17.087	14.188	1.946	61.689-	12.955-
Culemborg	30.281	84.746	17.797	20.373	15.494	2.302	66.676-	14.002-
Neder Betuwe	25.781	70.666	14.840	15.591	13.063	1.777	56.852-	11.939-
West Betuwe	53.253	116.551	24.476	2.506-	24.429	47	119.103-	25.012-
Maasdriel	26.289	73.784	15.495	17.935	13.470	2.025	57.874-	12.154-
Tiel	42.575	11.363	2.386	98.547-	12.428	10.041-	99.868-	20.972-
West Maas en Waal	20.594	91.681	19.253	54.029	13.493	5.760	43.412-	9.117-
Zaltbommel	30.412	35.359	7.425	38.248-	11.242	3.817-	69.790-	14.656-
	257.163	**560.981**	**117.806**	**14.284-**	**117.807**	**1-**	**575.264-**	**120.806-**

Specificatie kosten en opbrengsten PMD

VERREKENING BTW COMPONENT AFVALSTOFFENHEFFING MET GEMEENTEN					
GEMEENTE	Inwoner-aantal per 1-1-2024	Kosten PMD	Opbrengsten PMD	Kosten matrassen	Kosten -/- Opbrengsten PMD en matrassen
Buren	27.978	333.269	223.573	3.130	559.972
Culemborg	30.281	360.702	241.977	3.387	606.066
Neder Betuwe	25.781	307.099	206.017	2.884	516.000
West Betuwe	53.253	634.341	425.547	5.957	1.065.844
Maasdriel	26.289	313.150	210.076	2.941	526.167
Tiel	42.575	507.146	340.219	4.762	852.127
West Maas en Waal	20.594	245.312	164.567	2.304	412.183
Zaltbommel	30.412	362.262	243.024	3.402	608.688
	257.163	**3.063.281**	**2.055.000**	**28.766**	**5.147.048**

Gemeenten compenseren de btw die AVRI in rekening brengt bij het btw-compensatiefonds en krijgen zo de btw dus terug via de Belastingdienst. Oorspronkelijk bedroeg de opslag 13,5%. In het AB van 23 februari 2023 is de opslag ‘vastgeklikt’ op een vast bedrag. Het percentage voor 2024 komt uit op 12,1%. Het verschil tussen de opslag en de 21% btw leidt tot een voordeel voor de deelnemende gemeente.

BIJLAGE 2: BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

TOTAALOVERZICHT LASTEN PER TAAKVELD (*1.000)	Begroting 2024 na wijzigingen	Jaarrekening 2024
Taakveld 04 Overhead	**8.660**	**8.901**
Taakveld 09 Vennootschapsbelasting	**22**	**31**
Taakveld 02 Burgerzaken	5	5
Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid	1.107	1.164
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer	4.697	4.936
Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen	25	27
Taakveld 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	14	15
Taakveld 3.4 Economische promotie	195	205
Taakveld 5.2 Sportaccomodaties	419	440
Taakveld 5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	7.517	7.900
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen	1.224	1.286
Taakveld 7.2 Riolering	1.777	1.868
Taakveld 7.3 Afval	36.391	38.246
Taakveld 7.4 Millieubeheer	17	17
Taakveld 7.5 Begraafplaatsen	574	603
Totaal	**53.962**	**56.712**
Totaal saldo van lasten	**62.644**	**65.644**
Taakveld 0.10 mutaties reserves		
Totaal van lasten na reservemutaties	**62.644**	**65.644**

TOTAALOVERZICHT BATEN PER TAAKVELD (*1.000)	Begroting 2024 na wijzigingen	Jaarrekening 2024
Taakveld 04 Overhead	**0**	**0**
Taakveld 09 Vennootschapsbelasting	**0**	**0**
Taakveld 02 Burgerzaken	7	8
Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid	1.515	1.607
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer	5.283	5.604
Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen	24	26
Taakveld 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	23	25
Taakveld 3.4 Economische promotie	283	300
Taakveld 5.2 Sportaccomodaties	439	465
Taakveld 5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	8.262	8.764
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen	0	0
Taakveld 7.2 Riolering	1.939	2.057
Taakveld 7.3 Afval	43.125	45.746
Taakveld 7.4 Millieubeheer	18	19
Taakveld 7.5 Begraafplaatsen	720	764
Totaal	**61.638**	**65.385**
Totaal Saldo van baten	**61.638**	**65.385**
Taakveld 0.10 mutaties reserves	1.006	259
Saldo van baten na reservemutaties	**62.644**	**65.644**

Crowe | Accountants & Advies

Samen naar een hoger niveau.

Audit *à la Crowe*



Accountantsverslag
Gemeenschappelijke Regeling AVRI

22 april 2025
Eindhoven

Aanbiedingsbrief

Gemeenschappelijke Regeling Avri
t.a.v. het Algemeen en Dagelijks bestuur
Meersteeg 15
4191 NK GELDERMALSEN

Eindhoven, 22 april 2025

Betreft: **Accountantsverslag boekjaar 2024**

Geachte leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur,

Hierbij bieden wij u het accountantsverslag aan naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling Avri (hierna: Avri).

Onze opdracht is het controleren van de jaarrekening op het aspect getrouwheid. In het kader van onze opdracht hebben wij in oktober 2024 een interim controle uitgevoerd. De bevindingen hieruit zijn reeds in een separate management letter gerapporteerd.

Aansluitend zijn wij in februari 2025 gestart met de jaareindecontrole die wij onlangs hebben afgerond. De jaareindecontrole is gericht op het vormen van een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording) in overeenstemming met de Nederlandse regels voor financiële verslaggeving en het vastgestelde normenkader.

Dit accountantsverslag bevat de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de jaareindecontrole. Waar mogelijk doen wij aanbevelingen gericht op verdere verbetering. Deze aspecten doen geen afbreuk aan ons oordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekening 2024.

Wij hebben dit accountantsverslag in concept besproken met het MT en toegelicht in de DB+ vergadering van 2 april 2025.

Terugkijkend op de periode vanaf het begin van onze aanstelling als controlerend accountant, merken wij op dat we destijds gestart zijn in een moeizaam jaarrekeningproces, maar dat de organisatie dit in de afgelopen jaren heeft om weten te draaien tot een prettige samenwerking. Wij hebben de medewerking van het personeel van Avri als constructief en plezierig ervaren.

Wij vertrouwen erop u middels onze rapportage voldoende geïnformeerd te hebben. Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij uiteraard gaarne bereid.

Met vriendelijke groet, namens ons hele team,

ValidSigned door drs. P. Peters RA
op 22-04-2025

drs. P. Peters RA
Extern accountant

© 2025 Crowe Foederer B.V.

Inhoudsopgave

1. Samenvatting 4

2. Ons oordeel 6

3. Bevindingen jaarrekening 2024 9
   1. Rechtmatigheid 9
   2. Schatting te betalen bedrag nazorg stortplaats 11
   3. Overige bevindingen 12

4. Overige aspecten 15

Totaal aantal pagina's 17

© 2025 Crowe Foederer B.V.

1. Samenvatting - oordeel

Ons oordeel

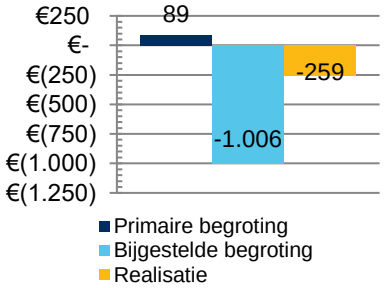
Onderwerp	Goedkeurend	Beperking	Afkeurend	Toelichting
Getrouw beeld		-	-	De jaarrekening 2024 geeft een **getrouw beeld** van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2024 als van de activa en passiva per 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Onderwerp	**Geen bevindingen**	**Wel bevindingen**	**Anders**	**Toelichting**
Rechtmatigheids-verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening een **getrouw beeld** geeft van de financiële rechtmatigheid en is opgesteld in overeenstemming met de kadernota rechtmatigheid en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
WNT verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat de binnen de WNT normen is gehandeld en dat de WNT-verantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening **voldoet aan de daaraan te stellen eisen.**

© 2025 Crowe Foederer B.V.

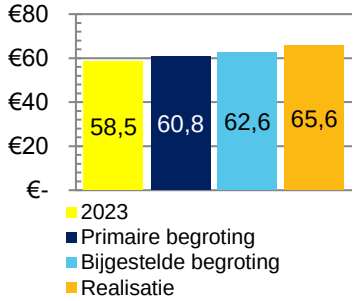
1. Samenvatting - financieel

Financiële analyse 2024

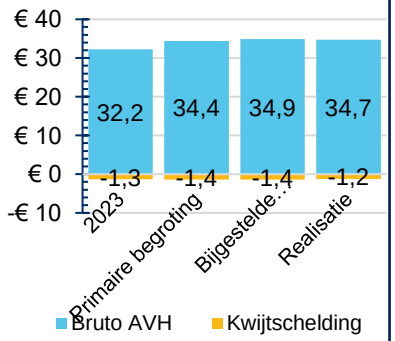
Resultaat in € k



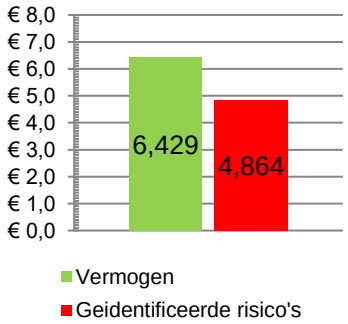
Lasten in € mln



Belastingbaten in € mln



Vermogen in € mln



Het gerealiseerde **resultaat 2024**– *voor mutatie reserves* – is € 259.000 negatief ten opzichte van € 1,0 mln negatief uit de bijgestelde begroting. Dit is ca € 674.000 verbeterd

Dit belangrijkste afwijkingen betreffen:

- Voordeel op de lasten voor uitvoering basispakket (o.a. minder brandstofkosten)
- Positievere bijdrage Verpact met ca € 400k
- Diverse lagere lasten voor in totaal ca € 800k
- Extra storting van bijna € 1,0 mln voor bijstorting voorziening stortplaats. Dit is extra naast de € 12 risico opslag per huishouden binnen de afvalstoffenheffing (ook ca € 1 mln).

Binnen Avri is voldoende **weerstandsvermogen** aanwezig ter dekking van potentiële verliezen en negatieve onzekerheden. De geïdentificeerde en gekwantificeerde risico's bedragen € 4,864 mln (2023: € 4,564 mln) waarvan de stortplaats ca 30% in beslag neemt (was in 2023 ruim 50%). Hierdoor is op het programma Basispakket in 2024 voor het eerste jaar voldoende weerstandsvermogen aanwezig.

Net als voorgaand jaar is de onzekerheid m.b.t. de stortplaats afgenomen, doordat het berekende bedrag in de jaarrekening van Avri gebaseerd is op de meeste standpunten die ook door de Provincie worden gedeeld. Echter is de invloed op de uiteindelijk te hanteren standpunten zeer beperkt. Zo lang de stortplaats niet is overgedragen, blijft onzeker hoe hoog het te betalen bedrag exact zal worden. In 2025 wil het bestuur van Avri tot definitieve overeenstemming komen met de Provincie voor overdracht eind boekjaar 2025 dan wel begin 2026.

© 2025 Crowe Foederer B.V.

2. Ons oordeel

<table>
<tr><th>Onderwerp</th><th>Toelichting</th></tr>
<tr><td>Gehanteerde controle- en rapporteringtolerantie</td><td>Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2024 uitgevoerd met inachtneming van de volgende toleranties, zoals opgenomen in het controleprotocol en ontleend aan de bijgestelde begroting. Indien de geconstateerde fouten en onzekerheden het bedrag van de goedkeuringstolerantie niet overschrijden kan in beginsel een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven.
<table>
<tr><th></th><th>Grondslag</th><th colspan="2">Omvang</th></tr>
<tr><td>Fouten</td><td>1% van de werkelijk lasten incl toevoegingen reserves</td><td>€ 65.644.000</td><td>€ 656.440</td></tr>
<tr><td>Onzekerheden</td><td>3% van de werkelijke lasten incl toevoegingen reserves</td><td>€ 65.644.000</td><td>€ 1.969.320</td></tr>
<tr><td>Rapporteringstolerantie</td><td>0,05% van de werkelijke lasten incl toevoegingen reserves</td><td>€ 65.644.000</td><td>€ 32.000</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Controleverschillen</td><td>Uit de controle op de nog met Nedvang/ Verpact af te rekenen positieve afvalstromen zijn enkele controleverschillen geconstateerd die omwille van het late moment in het jaarrekeningproces niet meer zijn gecorrigeerd. Het achterwege blijven van correcties heeft geen materiele invloed op de jaarrekening 2024, maar omdat de verschillen individueel de rapporteringstolerantie overschrijden, zijn ze hieronder wel genoemd. Voor een gedetailleerde toelichting wordt verwezen naar H 3.3.
<table>
<tr><th>Omschrijving</th><th>Omvang fout</th><th>Richting</th><th>Omvang onzekerheid</th><th>Verwijzing</th></tr>
<tr><td>Niet in opbrengsten verantwoorde ontvangsten Nedvang</td><td>€ 49.000</td><td>Positief</td><td>-</td><td>3.3</td></tr>
<tr><td>Te lage vordering Verpact</td><td>-</td><td>Positief</td><td>€ 66.000</td><td>3.3</td></tr>
<tr><td>totaal</td><td>€ 49.000</td><td></td><td>€ 66.000</td><td></td></tr>
</table></td></tr>
</table>

© 2025 Crowe Foederer B.V.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Schattingen	De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. In de jaarrekening van Avri zijn door het bestuur belangrijke schattingen gedaan ten aanzien: • Het te betalen bedrag t.b.v. nazorg stortplaats (ook wel voorziening genoemd, zie 3.2); • de inbaarheid van (belasting)debiteuren alsmede de voorziening voor inbaarheid. De bepaling van de voorziening is door het management op statische wijze bepaald, mede gebaseerd op informatie van BSR. • De te ontvangen bedragen Verpact t.a.v. de PMD: Avri maakt vooraf een inschatting o.b.v. de ingezamelde hoeveelheden PMD en eigen kwaliteitscontroles over de mate van vervuiling in de PMD fracties. Deze inschatting heeft zowel invloed op de prijs als de verwerkingshoeveelheid. De werkelijke door de verwerkers geconstateerde mate van vervuiling wordt minimaal 1 tot enkele jaren naderhand pas bekend. Avri past hier het principe van voorzichtigheid toe (zie apart punt bij H 3.3). De daadwerkelijke uitkomst kan afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn in het kader van onze controleopdracht op aanvaardbaarheid beoordeeld. Hierbij hebben wij geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd. Wij zijn van mening dat bij de gedane schattingen het voorzichtigheidsprincipe, het realisatieprincipe en het matchingprincipe in acht is genomen.
Verbonden partijen	In uw jaarrekening zijn diverse bijdragen aan verbonden partijen verwerkt. De (op basis van de financiële impact en risicoprofiel) belangrijkste verbonden partijen betreffen: • GR BSR (bijdrage € 690.000). Dit bedrag sluit nagenoeg aan met de conceptjaarrekening 2024 van BSR. Tevens wijzen wij u erop dat BSR o.b.v. op grond van een AB besluit uit 2009 geen weerstandsvermogen aanhoudt. Bij eventuele risico's en/ of verliezen zal BSR aanspraak doen op de deelnemers waar onder ook Avri; • Deelneming in Avri Realisatie BV. De deelneming is gewaardeerd op kostprijs met een bedrag van € 75.000. Wij hebben kennis genomen van de jaarrekening 2023 evenals de voorlopige cijfers van 2024. De transacties gedurende 2024 met deze partijen zijn beperkt. Er is in 2024 geen dividenduitkering geweest.

© 2025 Crowe Foederer B.V.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Verbonden partijen: Cirtex	Coöperatie Circulair Textiel Rivierenland U.A (Cirtex) is op 9 december 2022 door Avri met Werkzaak Rivierenland en 2Switch BV opgericht met als doel zowel het hergebruik van textiel te vergroten alsmede de werkgelegenheid in de regio Rivierenland te stimuleren. Tevens draagt dit initiatief bij aan een verantwoorde verwerking van een grote afvalstroom. Avri zorgt voor de inzameling van het textiel, waarbij Werkzaak de inzet van het personeel en de organisatie van het sorteerproces regelt en 2Switch verantwoordelijk is voor de verwerking van de reststromen. Per 1 juni 2023 heeft Avri een lening van € 350.000 verstrekt aan Cirtex. De lening is afgesloten tegen een rente van 3,32% per jaar waarbij de lening in 10 jaarlijkse termijnen afgelost moet worden. Via de leningovereenkomst is pandrecht gevestigd op het materieel. Aan de leningvoorwaarden is in 2024 voldaan, maar per heden staat nog wel € 48.000 open. Avri heeft hiervoor geen voorziening getroffen, omdat Cirtex nog in de beginfase zit. Het een en ander hangt samen met de huidige lage prijs voor textiel. Omdat Cirtex nog geen buffer heeft voor dit soort schommelingen, worden betalingstermijnen opgerekt. Het management van Avri heeft er vertrouwen in dat de achterstand op termijn alsnog wordt ingelopen. Wij hebben de voorgenomen maatregelen besproken met het management en stemmen in met de waardering van deze vordering.
Jaarverslag verenigbaar	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het BBV is opgesteld en, voor zover wij dat kunnen beoordelen, **verenigbaar is met de jaarrekening**. De programmaverantwoording hebben wij marginaal getoetst wat zoveel betekent als het signaleren van mogelijke tegenstrijdigheden. De accountantscontrole omvat derhalve geen oordeel over de inhoudelijke juistheid en/of volledigheid van de informatieverstrekking opgenomen in de programmaverantwoording.
Interne beheersing	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij **geen significante tekortkomingen** in de interne beheersing geconstateerd. Wij constateren dat hier binnen de organisatie aandacht is voor de noodzakelijke verbeteringen, maar dat deze nog niet allemaal gerealiseerd zijn. Wel hebben dit punt, alsmede enkele andere verbeteringspunten gerapporteerd in de management letter en besproken met het management na de interim controle.

© 2025 Crowe Foederer B.V.

3.1 Rechtmatigheid

Rechtmatigheid

Algemeen

Met de rechtmatigheidsverantwoording legt het dagelijks bestuur verantwoording af over drie aspecten van de financiële rechtmatigheid, met inachtneming van de landelijke kaders (bijvoorbeeld de Kadernota rechtmatigheid) en de gestelde kaders door het algemeen bestuur (o.a. de financiële verordening, het controleprotocol en het normenkader). Hierbij is rekening gehouden met een tolerantiegrens van 3% (zijnde € 1.969.000) en een rapporteringsgrens van € 32.000.

Onze rol als accountant betreft het vaststellen dat eventuele rechtmatigheidsafwijkingen juist en volledig zijn opgenomen en toegelicht, rekening houdend met bovenstaande grenzen. Wij hebben hiervoor de uitkomsten van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) geïnspecteerd en de ingenomen standpunten getoetst.

Criteria

Het dagelijks bestuur is van mening dat er onrechtmatigheden zijn begaan in 2024 boven de tolerantiegrens. Daarmee is in formele zin onrechtmatig gehandeld. Het dagelijks bestuur is daarbij van mening dat er sprake is van acceptabele afwijkingen welke passen binnen het beleid. Zie onderstaand de gemelde onrechtmatigheden:

Criteria	Gemelde afwijking	Waarvan acceptabel	Ons oordeel
Voorwaardencriterium	€ 651.449	-	Akkoord, zie toelichting volgende pagina
Begrotingscriterium	€ 2.763.000	€ 2.763.000	Akkoord, zie toelichting volgende pagina
Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	-	-	Akkoord
Totaal rechtmatigheidsoordeel	**€ 3.414.449**	**€ 2.763.000**	Akkoord

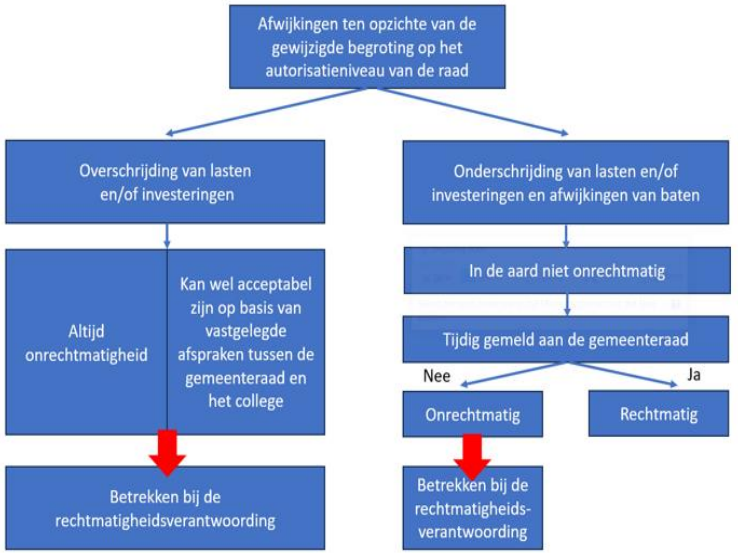
Onze verklaring

Ons inziens is bovenstaande tot stand gekomen binnen de spelregels en op getrouwe wijze weergegeven in de rechtmatigheids-verantwoording. De bijbehorende toelichting, in de paragraaf bedrijfsvoering, geeft het gewenste inzicht. Dit hebben wij meegewogen in het afgeven van het goedkeurend oordeel bij de jaarrekening.

© 2025 Crowe Foederer B.V.

3.1 Rechtmatigheid (vervolg)

Rechtmatigheid (vervolg)	
Voorwaarden criterium	Ten aanzien van dit criterium zien de risico's vooral toe op naleving van de aanbestedingswetgeving. Door de organisatie is een uitgebreide inkoopanalyse opgesteld waarbij is getoetst of is voldaan aan de aanbestedingswetgeving. Uit deze inkoopanalyse volgen een 5-tal onrechtmatige inkoopdossiers, waarbij is toegelicht hoe deze onrechtmatigheden voorkomen gaan worden. Wij stemmen hiermee in.
Begrotings-criterium	Voor dit criterium is aangesloten bij de Kadernota Rechtmatigheid 2024 (zie schema hiernaast) en de financiële verordening. Op dit punt speelt het volgende: • Op programma **basispakket** zit een overschrijding van € 0,65 mln hogere baten. Dit is cf. het controleprotocol 2024 tijdig gemeld bij de jaarrekening. • Op programma **pluspakket** zit een overschrijding van lasten groot € 2,7 mln. Hiertegenover staan voor eenzelfde bedrag hogere baten, waardoor dit acceptabel is. • Op programma **bedrijfsafval** zit een overschrijding van lasten groot € 47.000. Hiertegenover staan voor minimaal hetzelfde bedrag hogere baten, waardoor dit acceptabel is. • De overige afwijkingen ('de financiële voordelen') zijn op een passende wijze gemeld en toegelicht in de jaarrekening en daarmee tijdig gemeld. Wij stemmen hiermee in. Wij hebben geadviseerd om de financiële verordening aan te scherpen en daarbij duidelijkere afspraken te maken rondom de acceptabele afwijkingen en het tijdig melden.

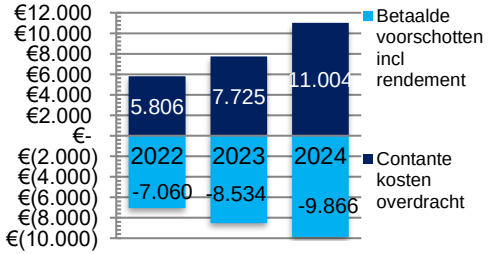


© 2025 Crowe Foederer B.V.

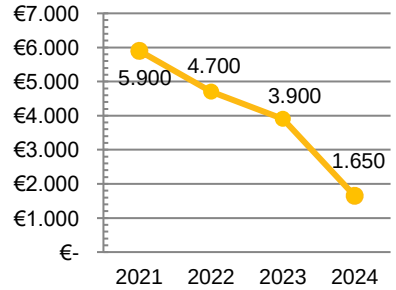
3.2 Schatting te betalen bedrag nazorg stortplaats

Te betalen bedrag stortplaats

Opbouw saldo in €k



Verloop risicobedrag in €k



De stortplaats te Geldermalsen, die Avri in beheer heeft, zal op enig moment moeten worden overgedragen aan de provincie Gelderland voor (eeuwigdurende) nazorg. Bij de overdracht moet Avri een bedrag betalen aan de provincie Gelderland (Stg Nazorgfonds) om deze nazorg te bekostigen. Dit bedrag wordt jaarlijks ingeschat met behulp van het landelijk geaccepteerde model RINAS en contant gemaakt naar balansdatum. Op basis van deze berekening is de te betalen overdrachtsom bepaald (€ 11,0 mln) die onder aftrek van de reeds betaalde en bij het nazorgfonds renderende aanslagen (€ 9,9 mln) voor boekjaar 2024 als een schuld, per saldo € 1,1 mln aan het nazorgfonds wordt gepresenteerd.

De berekening van het te betalen bedrag is sterk afhankelijk van inschattingen van variabelen, zoals (1) het moment van overdracht (2) de verwachte toekomstige onderhoudskosten (3) de periodiciteit van het onderhoud, (4) de rekenrente en (5) de inflatie. In 2024 zijn de volgende berekende uitgangspunten aangepast t.o.v. 2023: het moment van beoogde overdracht is vervroegd van 2034 naar 2026 en het toekomstige rendement van de beleggingen is gelijk aan de Provinciale norm. Hierdoor houdt Avri rekening met de mogelijkheid tot vervroegde overdracht. Voor de exact gebruikte getallen verwijzen wij naar de jaarrekening.

Wij hebben deze en andere uitgangspunten beoordeeld en aangesloten met diverse externe bronnen. Wij achten de door Avri gehanteerde uitgangspunten voor de berekening van het doelvermogen en de te verwachten rendementen uit het nazorgfonds redelijk en toepasbaar op de huidige situatie.

De nazorg van de stortplaats en de financiële impact daarvan gaan gepaard met belangrijke onzekerheden. Om de onzekerheden te kunnen kwantificeren heeft Avri verschillende scenario's door laten rekenen. O.b.v. scenario-analyse heeft Avri een risicobedrag van € 1,65 mln (2023: € 3,9 mln) bepaald en opgenomen in de weerstandsparagraaf. Deze is t.o.v. boekjaar 2023 met bijna € 2,3 mln afgenomen a.g.v. het afgenomen risico dat de definitieve uitgangspunten van de Provincie zullen afwijken.

Wij hebben kennisgenomen van de gedane schattingen en constateren dat de uitkomst gezien de complexe situatie nog steeds onzeker is. Wij vinden dat deze onzekerheid adequaat is berekend en op een juiste wijze in de paragraaf weerstandsvermogen is toegelicht.

© 2025 Crowe Foederer B.V.

3.3 Overige bevindingen

Overige bevindingen	
	Bevinding
PMD afwikkeling (Nedvang/ Verpact)	Omtrent de afrekeningen PMD blijft een zekere mate van onzekerheid bestaan bij de opbrengstverantwoording. Avri schat de jaarlijkse opbrengst van de inzameling PMD in op basis van de eigen wegingen tegen het vastgestelde tarief (Verpact/ Nedvang) onder aftrek van door Avri zelf geconstateerde vervuilingspercentages. Het definitieve vervuilingspercentage wordt echter door Verpact pas later definitief vastgesteld. Ultimo 2024 heeft Avri € 518.000 nog te ontvangen uit hoofde van Nedvang/ Verpact. In 2024 is door Verpact het jaar 2022 afgerekend waarbij een voordeel van € 608.000 (excl BTW) is berekend. Dit voordeel is opgebouwd uit een positief hoeveelheidsverschil van € 405.000 en een prijsverschil van € 203.000. Dit heeft te maken dat daadwerkelijk minder vervuiling is geconstateerd en meer afval is verwerkt tot grondstof dan vooraf was ingeschat. Ten aanzien van de inschatting over 2023 en 2024 heeft Avri o.b.v. eigen controles wederom de korting van 14% voor vervuiling toegepast. Hier past Avri het voorzichtigheidsprincipe toe. Echter heeft Avri de vordering over de boekjaren 2023 en 2024 met circa € 66.000 te laag verantwoord t.o.v. de eigen inschatting. Daarnaast is uit onze overige werkzaamheden gebleken dat de balanspositie met ca. € 49.000 te laag is verantwoord als gevolg van een administratieve omissie in de afrekening over 2021. Beide verschillen zijn in H2 onder ‘controleverschillen’ verantwoord. Behoudens voornoemde verschillen stemmen wij in met de balanspositie van € 518.000.
PMD juridisch geschil	Avri had met de voormalige verwerker van PMD een meningsverschil over de verrekening van diverse kosten van in totaal bijna € 1,6 mln. Dit bedrag was saldoneutraal opgenomen onder zowel de kortlopende schulden (o.b.v. ontvangen facturen) als een vordering onder de ‘overlopende activa’. Doordat de definitieve uitspraak van een soortgelijk geschil in het voordeel van Avri heeft uitgepakt, zijn beide partijen in onderhandeling gegaan. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een te betalen bedrag door de verwerker aan Avri als vergoeding voor de reeds gemaakte kosten in deze zaak.
Afrekening gemeenten	Wij hebben de jaarlijkse afrekening van BTW aan de gemeenten gecontroleerd en daarbij vastgesteld dat deze aansluit op de administratie van Avri alsmede de verantwoording in de jaarrekening van het programma Basispakket. Tevens hebben wij vastgesteld dat de systematiek zoals deze jaren wordt gehanteerd, consistent is toegepast. Wij hebben Avri geadviseerd de BTW positie inclusief het mengpercentage af te stemmen met de belastingdienst. Avri heeft daarbij contact gezocht met de belastingdienst, maar door onduidelijke reden heeft de belastingdienst nog geen opvolging gegeven aan het verzoek van Avri. Wij adviseren Avri het initiatief in deze zaak te behouden.

© 2025 Crowe Foederer B.V.

3.3 Overige bevindingen

Overige bevindingen	
	Bevinding
Plustaken	Wij constateren dat het takenpakket onder de Plustaken in de afgelopen jaren wederom is uitgebreid in financieel opzicht. De uitbreiding van de dienstverlening is voor een deel in de loop van 2024 tot stand gekomen. Dit heeft direct/ indirect tot gevolg gehad dat: • De stijging van de lasten in 2024 niet is meegenomen in de Berap 2024. Dit heeft geleid tot een (weliswaar acceptabele) onrechtmatigheid van € 2,7 mln. • Vaak ad-hoc ingekocht moet worden, met risico's voor de rechtmatigheid van aanbestedingen. Een deel van de € 651.449 onrechtmatige inkopen is hieraan te relateren. • Een extra voorziening tariefegalisatie voor de afvalstoffenheffing is gevormd, specifiek voor de inzameling van incontinentiemateriaal (zie ook 2023). Op termijn gaat deze over naar basispakket. Avri is bezig de achterliggende oorzaken hiervan weg te nemen door onder meer: • de overheadkosten ook over meerwerk te berekenen. • eerder tot afspraken te komen over het uit te voeren werk, zodat alle taken en uit te voeren werkzaamheden worden opgenomen in de DVO's. De verwachting is dat hierdoor de constateringen worden opgelost. Bij de interim controle zal hier opnieuw aandacht aan worden gegeven.
Verlofuren	Met ingang van boekjaar 2022 hebben werknemers de mogelijkheid om niet opgemaakte verlofuren onder voorwaarden om te zetten in spaarverlof. Dit spaarverlof heeft - in tegenstelling tot wettelijk- en bovenwettelijk verlof - geen vervaldatum en kan door de werknemer naar eigen wens worden ingezet om met behoud van loon minder te werken, bijvoorbeeld richting pensioendatum. De verslaggevingsregels (BBV) schrijven voor dat spaarverlof onder voorwaarden financieel tot uitdrukking moet komen in een voorziening. Avri heeft hiervoor een voorziening gevormd ter grootte van € 386.000, voor het aantal extra gespaarde uren tegen het individuele uurtarief. Avri heeft daarnaast ook medewerkers die vanuit het verleden verlof hebben opgebouwd, welke voor het bovenwettelijke deel is gewaardeerd in de balans en voor het wettelijke deel onder de NUBBV is opgenomen.

© 2025 Crowe Foederer B.V.

3.3 Overige bevindingen

Overige bevindingen	
	Bevinding
Voorziening groot onderhoud	Voor de voorziening groot onderhoud van het eigen pand te Geldermalsen heeft Avri een voorziening gevormd. Het MJOP dateert van 2020 en dient voor boekjaar 2025 vernieuwd te worden. Deze is reeds opgesteld en hoewel nog niet vastgesteld door het bestuur, hebben wij het nieuwe MJOP al wel gebruikt om een inschatting te maken van de toereikendheid van de voorziening in de toekomst. Wij hebben de huidige voorziening gecontroleerd en hebben onder meer de onttrekkingen in 2024 gecontroleerd. Hieruit is gebleken dat in totaal € 447.000 is onttrokken waarvan € 385.000 voor de vorming van een investeringskrediet ten behoeve van de verbouwing van het kantoorpand te Geldermalsen. Dit is gebeurd op basis van een besluit van het algemeen bestuur. Dit besluit is onder meer genomen, omdat veel onderhoud in het verleden was uitgesteld zodat dit ineens meegenomen kon worden tijdens de verbouwing. Om te voorkomen dat investeringen en onderhoud door elkaar zouden lopen, is voor deze methodiek gekozen. Het bestuur was op moment van het besluit van mening dat de voorziening ook na deze onttrekking toereikend zou zijn voor de toekomstige onderhoudsverplichting. Wij hebben dit standpunt kunnen toetsen door de berekeningen uit de nieuwe MJOP in onze controle te betrekken. O.b.v. dit plan blijkt dat ook met de huidige jaarlijkse storting van € 207.000 (conform de meerjarenbegroting) de voorziening groot onderhoud voor de komende 10 jaar toereikend is. Wij kunnen daarom instemmen met de verwerking van de voorziening in jaarrekening 2024.

© 2025 Crowe Foederer B.V.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Geen beperkingen in de reikwijdte van onze controle	Er zijn **geen beperkingen** bij de uitvoering van onze controle opgetreden. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers van Avri de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Fraude	De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude ligt primair bij het dagelijks bestuur. Onze rol als accountant is om vast te stellen dat de jaarrekening vrij is van materiële afwijkingen door fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, omdat fraude vaak samen gaat met activiteiten om de fraude te verhullen. Onze werkzaamheden ten aanzien van fraude bestaan onder andere uit: • Alertheid op fraudesignalen gedurende de controle; • Evalueren en bespreken van mogelijkheden tot fraude, fraudesignalen en fraudegevallen met het management en/of dagelijks bestuur; • Het uitvoeren van een analyse op handmatige journaalposten, onder andere om ingrijpen van het bestuur in de interne beheersing te kunnen identificeren; • Het uitvoeren van controlewerkzaamheden op schattingsposten, onder andere om oneigenlijke beïnvloeding door het management en dagelijks bestuur te kunnen identificeren; • Het beoordelen van rechten in de financiële administratie en de bankapplicatie alsmede het uitvoeren van een bankanalyse, met als doel om fouten en fraude in de uitgaande betalingen te kunnen identificeren. Er zijn gedurende 2024 door ons **geen materiële fraudegevallen geconstateerd** en er zijn ons eveneens geen vermoedens van fraude bekend. Daarnaast heeft de directie en bestuur aan ons geen melding gemaakt van geconstateerde fraudegevallen of andere fraudesignalen.
Claims en juridische procedures	Er zijn geen andere belangrijke (dreigende en niet gewaardeerde) claims en/of juridische procedures met een mogelijke materiële impact op de cijfers per ultimo 2024, anders dan reeds toegelicht onder de niet uit de balans blijkende verplichtingen en de paragraaf weerstandsvermogen (zie Hoofdstuk 3).

© 2025 Crowe Foederer B.V.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Gebeurtenissen na balansdatum	Er zijn **geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum** die verwerkt dienen te worden in de jaarrekening 2024. Eventuele overige belangrijke gebeurtenissen zijn opgenomen in het jaarverslag.
Geautomatiseerde gegevensverwerking	Wij hebben vanuit onze controle op de jaarrekening van **geen belangrijke bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit** van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Voor de adviezen die wij hebben gedaan ten aanzien van uw automatisering verwijzen wij naar onze management letter. Per 1 januari 2025 heeft Avri een nieuw financieel pakket in gebruik genomen dat van dezelfde leverancier (AFAS) komt als het al gebruikte salarispakket. Wij hebben het management reeds bij de interim controle geadviseerd de bestaande maatregelen van interne controle in het oude pakket te handhaven dan wel te verbeteren. De invoering van het pakket ligt op schema, zodat ook voor 2025 de continuïteit geborgd is.
Onafhankelijkheid	Wij zijn onafhankelijk van uw organisatie en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels (Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO)) ten aanzien van onafhankelijkheid
Openstaande punten	• Tekenen van de LOR en verstrekken controleverklaring.

© 2025 Crowe Foederer B.V.



Smart decisions. Lasting value.

SAMEN WERKEN
AAN EEN SCHOON RIVIERENLAND

Aan de raden van de deelnemende gemeenten van de
Gemeenschappelijke Regeling Avri

Datum	28 april 2025	**Uw kenmerk**	n.v.t.
Onderwerp	concept begroting 2026 GR Avri	**Ons kenmerk**	UIT-25-05885
Contactpersoon	Bestuurssecretariaat	**E-mailadres**	bestuurssecretariaat@avri.nl
Telefoonnummer	(0345) 58 53 53		

Geachte raad,

Wij bieden u de concept meerjarenbegroting 2026 GR Avri aan. Deze begroting is opgesteld binnen de kaders van de kadernota 2026. Gemeenten hebben de mogelijkheid gekregen om zienswijzen op de kadernota in te dienen. Deze zijn betrokken bij het opstellen van deze concept begroting 2026.

De concept begroting is op 24 april 2025 behandeld door het dagelijks bestuur (DB) van de AVRI. Gemeenten worden conform de gemeenschappelijke regeling van de AVRI de gelegenheid geboden om hun zienswijze op dit concept kenbaar maken.

De stukken worden in de raadsinformatieavond van 12 mei 2025 toegelicht en pas daarna gepubliceerd. Dit komt door de planning van de informatiebijeenkomst en de data uit de WGR. Deze schrijft voor dat de begroting vóór 30 april naar de raden gezonden moet worden.

Financieel
We staan voor grote maatschappelijke opgaven op het gebied van circulariteit en klimaatadaptatie. Alleen samen en regionaal kunnen wij bijdragen aan een oplossing voor deze opgaven. Hoe we dit als Gemeenschappelijke Regeling Avri (GR Avri) willen doen, staat in het vastgestelde Strategisch Koersplan 2024-2030.

Tegelijkertijd zien we de politiek-bestuurlijke wens om te zoeken naar wijzen om de lokale lasten zo laag mogelijk te houden. In de zienswijzen van de gemeenteraden op de kadernota kwam al de wens naar voren om te bezien waar we financiële ombuigingen kunnen realiseren om de afvalstoffenheffing zo min mogelijk te laten stijgen. In de bijgaande concept begroting is een overzicht opgenomen met de voorgestelde en geaccordeerde bezuinigingsopties.

Raadsbijeenkomst
Op 2 juni 2025 organiseert de Gelderland Academie een zienswijzemarkt. Op dezelfde datum is een platformbijeenkomst gepland. Op deze manier hopen we u zo goed mogelijk te informeren in voorbereiding op de behandeling van de stukken in uw gemeenteraad.

SAMEN WERKEN
AAN EEN SCHOON RIVIERENLAND

Zienswijze
Wij verzoeken u vriendelijk om uw zienswijzen op de concept begroting 2026 uiterlijk **10 juli 2025** aan ons kenbaar te maken en in te dienen via het bestuurssecretariaat van Avri (bestuurssecretariaat@avri.nl). Uw zienswijzen worden in de vorm van een zienswijzenota aan u teruggekoppeld. Het Algemeen Bestuur zal in de vergadering van 11 september 2025 zowel de begroting als de zienswijzenota vaststellen.

Het dagelijks bestuur van Avri,

De voorzitter,

J.P. Neven

De secretaris,

W. Brouwer

Meersteeg 15
Postbus 290
4190 CG Geldermalsen

info@avri.nl
www.avri.nl
(0345) 58 53 53

Avri is een samenwerkingsverband van de gemeenten Buren, Culemborg, Neder-Betuwe, Maasdriel, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.

SAMEN WERKEN
AAN EEN SCHOON RIVIERENLAND

Concept Begroting 2026

inclusief meerjarenraming t/m 2029

vaststelling AB 11 september 2025

ten behoeve van zienswijze gemeenten

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding 3
2 Bestuurlijke samenvatting 4

Beleidsbegroting 7
3 Bestuur & Beleid 8
4 Programma Afval 9
5 Programma Integraal beheer openbare ruimte 13
6 Programma Toezicht en Handhaving 15
7 Programma Bedrijfsafval 17
8 Programma Overhead 19
9 Programma algemene dekkingsmiddelen 21

Paragrafen 22
10 Lokale heffingen 23
11 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 27
12 Financiering 32
13 Bedrijfsvoering 34
14 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo) 36
15 Onderhoud kapitaalgoederen 37
16 Verbonden partijen 38

Financiële begroting 42
17 Totaaloverzicht baten en lasten 43
18 Uiteenzetting financiële positie 44
19 Vaststellingsbesluit 48

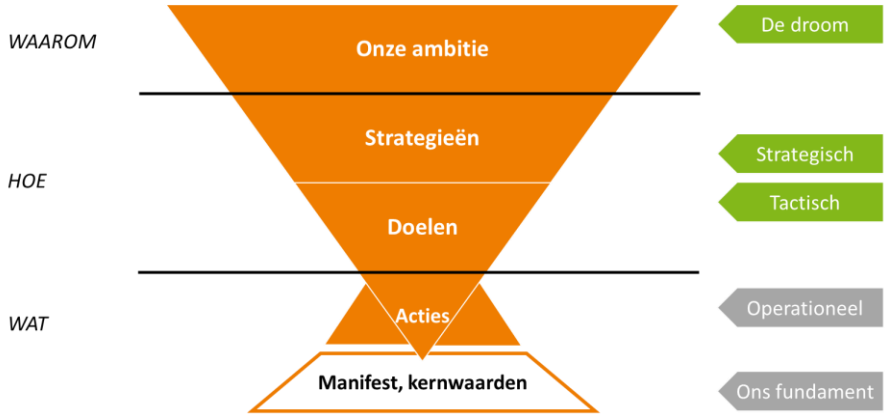
Bijlage 1: Ombuigingsvoorstellen 49
Bijlage 2: Totaal baten en lasten per taakveld 51
Bijlage 3: Overzicht btw-baten afvalstoffenheffing per regiogemeente 52
Bijlage 4: Beschrijving van de reserves en voorzieningen 53
Bijlage 5: Wets- en beleidskaders – landelijk 56
Bijlage 6: Wets- en beleidskaders – regionaal 57

1 INLEIDING

Voor u ligt de meerjarenbegroting 2026 van Avri. In deze begroting leest u hoe we werken aan een andere rol en positie van Avri. De centrale boodschap is doorgaan waar we mee bezig zijn en doen wat we hebben beloofd. We werken gestaag door aan de veranderopgave om te komen tot een circulaire maatschappij. Wat we gaan doen en wat het gaat kosten, kunt u lezen in de paragrafen over de programma's.

Deze begroting is opgesteld binnen de kaders van de kadernota 2026. Gemeenten hebben de mogelijkheid gekregen om zienswijzen op de kadernota in te dienen. Deze zijn betrokken bij het opstellen van deze begroting 2026. Zo krijgen gemeenten meer grip aan de voorkant van het begrotingsproces.

We staan voor grote maatschappelijke opgaven op het gebied van circulariteit en klimaatadaptatie. Alleen samen en regionaal kunnen wij bijdragen aan een oplossing voor deze opgaven. Hoe we dit als Gemeenschappelijke Regeling Avri (GR Avri) willen doen, staat in het vastgestelde Strategisch Koersplan 2024-2030. Het Strategisch Koersplan geeft Avri richting voor de komende jaren en bestaat uit verschillende elementen. Het begint met onze ambitie: die beschrijft wat we tot stand willen brengen. Vijf strategieën beschrijven hoe we die ambitie gaan realiseren. Daaruit volgende de doelen en acties om dit concreet te maken. Ons onderliggend manifest beschrijft onze idealen en intenties. En de kernwaarden vormen de basis van waaruit we handelen.



We zijn trots op de inzet van onze medewerkers. De afgelopen jaren zijn grote stappen gezet om Avri klaar te maken voor de toekomst. We hebben het volste vertrouwen dat deze koers ons steeds beter helpt om duurzaam dienstverlenend te zijn, voor de gemeenten en inwoners van de regio Rivierenland.

Walter Brouwer
Directeur Avri

2 BESTUURLIJKE SAMENVATTING

Inleiding

Avri maakt werk van een leefbare wereld waarin iedereen meedoet. Nu en morgen. Dit doen we samen met de inwoners (ruim 105 duizend huishoudens) en de acht gemeenten. De transitie naar een circulaire economie is een opgave waar we allemaal samen voor staan. Met name de grondstoffentransitie raakt het beleid van Avri in de kern van haar activiteiten. Maar ook andere grote vraagstukken raken direct en indirect Avri en de gemeenten. Om voorbereid te zijn willen we onze medewerkers verder opleiden en hiermee professionaliseren.

Realisme in ambitie

Onze ambitie ligt hoog mede omdat de maatstaf van de landelijke en gemeentelijke doelstellingen ook hoog ligt. We kunnen niet alles tegelijk. Het jaar 2026 is het derde jaar van het Strategisch Koersplan. In 2024 en 2025 zijn we of zullen we met een aantal strategische en bepalende projecten starten zoals de ontwikkeling van een circulair ambachtscentrum, het onderzoek naar de besturingsstructuur en het grondstoffenplan. Deze projecten lopen door in 2026 en dat legt een fors capaciteitsbeslag op de organisatie. Om deze projecten uit te voeren hebben we in 2025 ook aandacht geschonken aan het versterken van de bedrijfsvoering. Daarnaast hebben de meeste deelnemende gemeenten het signaal afgegeven om te temporiseren en voorlopig geen nieuwe zaken op te pakken.

Daarom is de centrale boodschap uit de kadernota 2026, doorgaan waar we mee bezig zijn en doen wat we hebben beloofd, het uitgangspunt van deze begroting 2026. Wat we gaan doen in 2026, kunt u lezen in de paragrafen over de programma's.

Financiële situatie gemeenten

De financiën van veel Nederlandse gemeenten staan vanaf 2026 zwaar onder druk door de herverdeling van en korting op het gemeentefonds, ook wel het ravijnjaar genoemd. Tegelijkertijd zijn er de afgelopen jaren grote opgaven door het Rijk afgestoten en bij gemeenten neergelegd. Gemeenten worden daardoor voor financiële en maatschappelijke uitdagingen gesteld en moeten keuzes maken. Avri is zich hier terdege van bewust. Bij het opstellen van de begroting 2026 zal, zoals gebruikelijk, een realistische raming voor al onze kosten en baten het uitgangspunt zijn en houden we rekening met areaaluitbreiding. Ondanks dat de hoogte van de afvalstoffenheffing niet direct drukt op de gemeentelijke begroting zelf, zijn dit wel kosten voor de inwoner.

Wij voeren onze wettelijke en niet-wettelijke taken zo efficiënt mogelijk uit om de kosten zo laag mogelijk te houden. Een belangrijk onderdeel hierin is het beheersen van de kosten door het stimuleren van schonere grondstoffen. Onze investeringen kiezen we zo dat dit leidt tot minder meerkosten, betere kwaliteit van de grondstoffen met als doel lagere verwerkingskosten en mogelijk hogere opbrengsten.

De komende jaren worden alle minicontainers voorzien van chips en optimaliseren we het beheer van de minicontainers. Dit is nodig om datagestuurd werken mogelijk te maken door (goede) data te gaan generen vanuit de chipregistratie. Daarna kunnen we datagericht werken. Het project datagestuurd werken draagt bij aan verdere optimalisering van routes en krijgen we meer grip en zicht op ons grondstoffenbeleid. In de komende jaren worden de voordelen hiervan zichtbaar. De kosten hiervoor gaan echter voor de baten uit.

We doen wat we kunnen om stijging van de afvalstoffenheffing zoveel mogelijk te beperken. Uiteraard blijven we kritisch naar onze overhead kijken. Door deelname aan benchmark-onderzoeken blijven we de vergelijking zoeken met andere inzamelorganisaties en gemeenten om ook te leren waar eventuele alternatieve werkwijzen en besparingsmogelijkheden liggen.

Werken aan een financieel gezonde positie

Het financieel herstel heeft zich voortgezet. Hiermee heeft Avri een financieel gezonde basis. Uiteraard blijven we werken aan financiële stabiliteit. Dalende grondstofvergoedingen, extra Rijksbelastingen en prijsindexeringen zorgen voor een stijgende afvalstoffenheffing in Nederland. Ook de afvalstoffenheffing in Rivierenland ontkomt niet aan een verhoging ten opzichte van 2025.

Tarieven afvalstoffenheffing;

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het gemiddelde tarief afvalstoffenheffing ten opzichte van de raming voor 2026 opgenomen.

Gemiddeld tarief 2025		**€**	**366**
Loon en marktontwikkelingen	11,00		
Tractie	5,50		
Beheer en onderhoud containers	2,30		
Papierinzameling	-4,70		
Verwerkingskosten en opbrengsten	1,00		
Veiligheid en milieu	4,70		
Overige mutaties (per saldo)	1,50		
Begrotingswijziging 2025: Afval en grondstofstromen	3,70		
totaal mutaties		€	25
Gemiddeld tarief 2026 exclusief bezuiningen		**€**	**391**
Financiële ombuigingen		€	-7
Gemiddeld tarief 2026 inlcusief bezuinigingen		**€**	**384**
Stijging tov 2025			4,9%

Tabel 1: Ontwikkeling tarief afvalstoffenheffing voor 2026

In het tarief is de indexering van 3% (€ 11) op loon- en marktonwikkelingen opgenomen.

Het effect van noodzakelijke investeringen in tractie bedraagt € 5,50. Deze stijging was al opgenomen in de meerjarenbegroting 2025 voor het jaar 2026.

Het voordeel op papierinzameling is een effect van het stoppen met inzamelen door verenigingen.

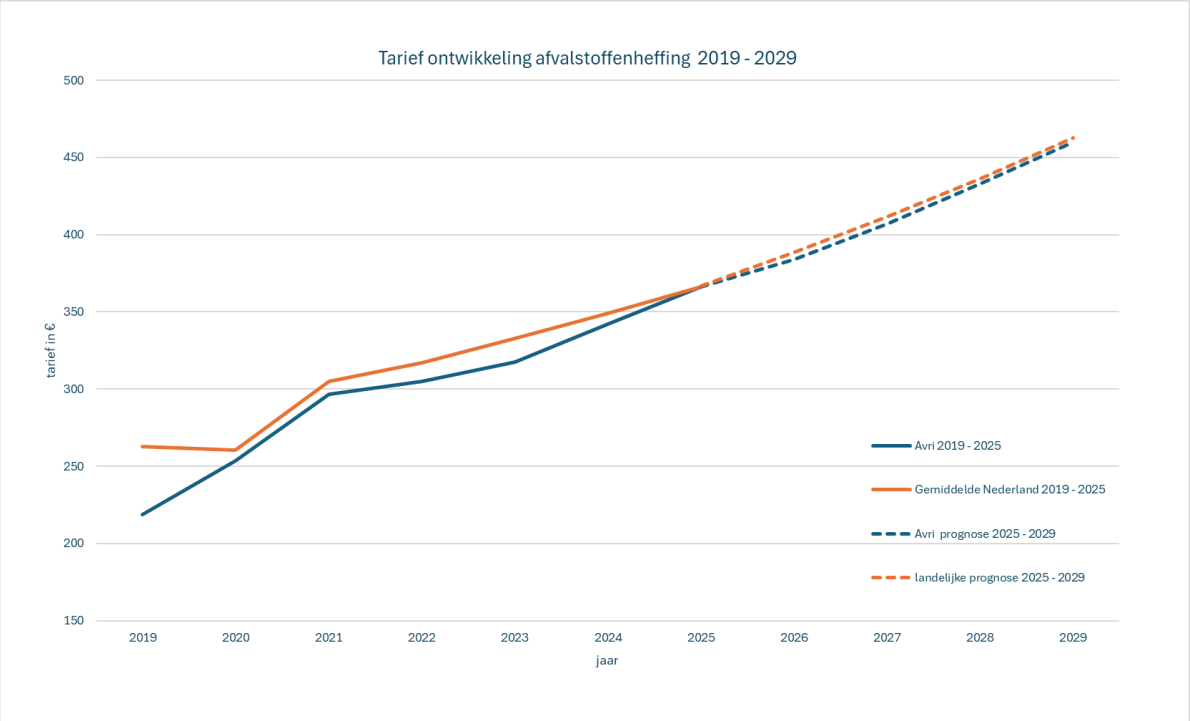
Vanuit de arbo-wetgeving zijn we verplicht om meer toezicht te houden op de werkplek. Dit vraagt om investeringen in de organisatie op het gebied van coördinatie arbo-wetgeving, het toezicht houden op de terreinen, het aanbrengen van veiligheidsvoorzieningen, meer inzet op voorlichting, opleidingen en instructies. Per saldo is het effect op de afvalstoffenheffing € 4,70.

In de begrotingswijziging 2025 was een structureel nadeel op met name de verwerking van afval- en grondstofstromen van € 389.600 opgenomen. Dat nadeel werd gedekt door een incidenteel voordeel waardoor het voor 2025 geen effect had op de afvalstoffenheffing. In de begroting 2026 is dit structureel effect van € 3,70 verwerkt.

Ombuigingsvoorstellen
Tegelijkertijd zien we de politiek-bestuurlijke wens om te zoeken naar wijzen om de lokale lasten zo laag mogelijk te houden. In de zienswijzen van de gemeenteraden op de kadernota kwam al de wens naar voren om te bezien waar we financiële ombuigingen kunnen realiseren om de afvalstoffenheffing zo min mogelijk te laten stijgen. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen met de voorgestelde en geaccordeerde bezuinigingsopties.

Tariefontwikkeling
In grafiek 1 is de tariefontwikkeling van de afgelopen en komende jaren uiteengezet en afgezet tegen het (verwachte) landelijk gemiddelde. Door de stijging is het tarief van Avri vanaf 2026 nagenoeg gelijk aan de verwachte gemiddelde afvalstoffenheffing van Nederland. Bij de prognose is uitgegaan van een stijging van 6%. Landelijk is de heffing in 2025 gemiddeld 5%[1] gestegen ten opzichte van 2024.

[1] Bron: CBS



Grafiek 1: Tariefontwikkeling afvalstoffenheffing 2019-2029

Opbouw van financiële weerstand

Weerstandsvermogen; meerjarige opbouw van financiële weerstand
Er is voldoende financiële armslag nodig om continuïteit in onze dienstverlening te waarborgen, risico's af te dekken en prijsstabiliteit te realiseren. We zien ten opzichte van de jaarrekening 2024 een lichte afname van de risico's en een toename van weerstandsvermogen. De toename van het weerstandsvermogen is het gevolg van de begrote dotatie vanuit de risico-opslag in de afvalstoffenheffing van € 1 miljoen.

Programma-indeling

De begroting 2026 is ingericht volgens de richtlijnen van het BBV[2]:

- Bestuur & Beleid
- Afval
- Integraal Beheer Openbare Ruimte
- Handhaving
- Bedrijfsafval
- Overhead
- Algemene dekkingsmiddelen.

[2] Besluit Begroten en Verantwoorden

BELEIDSBEGROTING

Programma's

3 BESTUUR & BELEID

Bestuur & Beleid

In 2025 zijn de uitkomsten van het onderzoek naar de besturingsstructuur bekend (actie 5.2 uit het koersplan). In 2025 zijn de adviezen bestuurlijk voorgelegd. In 2026 geven we uitvoering aan de besluiten die genomen zijn over de besturingsstructuur.

Koers van Avri

De komende jaren staan de gemeenten en Avri voor de uitdaging om te komen tot een circulaire economie. De circulaire economie is nodig omdat grondstoffen, die wij nodig hebben om te leven en te produceren, schaars worden, terwijl de vraag naar deze schaarse grondstoffen toeneemt door de groei van de wereldbevolking. Op de oude voet doorgaan is geen toekomstbestendige optie. Conform EU- en Rijksdoelen wil Rivierenland dan ook volledig circulair zijn in 2050. Dat betekent dat de ketens van grondstoffen moeten sluiten door onder meer plastic, gft, papier en textiel in te zamelen en opnieuw te gebruiken. Deze beweging naar een circulaire economie in Rivierenland is aan de ene kant een kwestie van complexe systemen en wetgeving die moeten veranderen, en aan de andere kant sterk afhankelijk van het lokale samenspel tussen inwoners, bedrijven en gemeenten. Avri speelt hierbij een belangrijke rol door als regisseur in dit samenspel op te treden en zo grondstoffen nog beter in te kunnen zamelen, te sorteren en terug in de markt te brengen. Dit is de ontwikkeling van alleen afval inzamelen, naar de rol van kennisexpert en leverancier van grondstoffen. Onder de programma's zullen deze strategieën verder worden uitgewerkt.

Mondiale en landelijke ontwikkelingen

De situatie op de wereldmarkt van grondstoffen is onrustig en daarmee staat er druk op dalende prijzen en overvolle afzetkanalen op de grondstoffen. Dit is ingegeven door complete mondiale factoren zoals logistiek, problemen in Afrika, de oorlog in Oost-Europa en de overmatige aanwezigheid van deze grondstoffen. We zien ook dat sorteer- en recyclebedrijven onder een enorme druk staan en dit vertalen naar ons als inzamelaar.

Deze druk heeft voor het PDB geleid tot hernieuwde onderhandelingen door VNG/NVRD met Verpact over de vergoedingen voor inzamelaars. Het analyseren en controleren van schone grondstofstromen is dan ook belangrijk. De evaluaties op de campagne schone grondstofstromen en inzet van afvalcoaches in Q1 2025 wijzen uit dat we hiermee aanzienlijke resultaten kunnen boeken. De impact hiervan is in de begroting 2026 verwerkt.

Afvalinzameling voor andere gemeenten

De gemeente 's-Hertogenbosch stopt vanaf 2026 met de inzameling in omliggende gemeenten. Een private inzamelaar stopt met de inzameling van huishoudelijk afval in gemeenten die grenzen aan onze regio. Hierdoor hebben drie gemeenten in 2024 Avri benaderd om te verkennen of Avri de afvalinzameling wil verzorgen vanaf 2026. De uitkomsten van deze verkenning zijn bij het opstellen van de begroting 2026 nog niet bekend. Een eventuele uitbreiding wordt in de begrotingswijziging opgenomen.

Overdracht Stortplaats

Er zijn gesprekken gaande die kunnen leiden tot het eerder overdragen van de stortplaats. Eerder overdragen kan financieel gunstig zijn. Omdat er geen duidelijkheid is over wanneer de stortplaats overgedragen wordt, kunnen we de consequenties nog niet kwantificeren. Los van de uitkomst van het bestuurlijke gesprek hebben we stappen gezet om het benodigd vermogen zo snel mogelijk op het gewenste niveau te hebben.

4 PROGRAMMA AFVAL





Inleiding

Het programma Afval gaat over het inzamelen en verwerken van huishoudelijke afvalstromen en grondstoffen, het Basispakket. Het Basispakket dat Avri uitvoert voor acht gemeenten heeft een directe relatie tot de grondstoffentransitie. Door een gezamenlijke aanpak is Avri in staat om namens en voor alle regiogemeenten deze uitdaging aan te gaan.

Wat willen we bereiken?

Avri is meer dan een grondstofinzamelaar. Het programma Afval draagt met name bij aan twee strategieën uit ons koersplan, namelijk de transitie van afval naar grondstof, circulair ondernemerschap en het creëren van maatschappelijke waarde. In de bijlagen 5 en 6 (Wets- en beleidskaders landelijk en regionaal) is een uitgebreide toelichting op de beleidskaders opgenomen. De rol die Avri daarin neemt is het aanjagen van de transitie door te werken aan:

- Het inzamelen van schone grondstoffen
- Verminderen van de hoeveelheid restafval
- Het zijn van een kenniscentrum voor gemeenten en inwoners
- Draagvlak onder inwoners stimuleren
- Grondstofketens sluiten, bij voorkeur regionaal.

Onze rol van aanjager van circulair ondernemen geven wij vorm door samen te werken met circulaire bedrijven en door met partners een lobby op te zetten. Daarbij willen we ook kansen benutten voor de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Zo geven we invulling aan sociaal ondernemerschap.

Hoe Avri wil bijdragen aan de landelijke opgave beschrijven we in het Strategisch Koersplan.

Wat gaan we daar voor doen?

1 *Aanpak schone grondstoffen (actie 1.1 uit het koersplan)*
Na een positieve evaluatie wordt deze aanpak doorgezet in 2026. Dat deden we de afgelopen twee jaar via een projectmatige aanpak. Vanaf 2026 wordt dit geborgd in onze werkprocessen en daarmee in de reguliere lijn uitgevoerd.

2 *Beleidsplan van afval naar grondstoffen (actie 1.3 uit het koersplan)*
Het grondstoffenplan wordt in 2025 aangeboden aan de gemeenteraden voor zienswijze. De doelen in het plan worden, binnen vastgestelde landelijke kaders, afgewogen tegen de service voor inwoners en de kosten hiervoor. Onderwerpen zijn onder andere inzameling bij hoogbouw en duurzaam gebruik van de ingezamelde grondstoffen. Ook de evaluatie van het huidig inzamelsysteem wordt opgenomen. Het uitvoeren van het grondstoffenplan zal starten in 2026.

3 *Huidige milieustraten moderniseren (logistiek aanpassen) (actie 1.4 uit het koersplan)*
De huidige locaties van de milieustraten zijn verouderd en te klein. Om de huidige bezoekersaantallen te kunnen ontvangen en de veiligheid van bezoekers en onze medewerkers te waarborgen zijn verdere logistieke aanpassingen noodzakelijk waarmee de grootste problemen tijdelijk opgelost kunnen worden.

4 *Visie milieustraten omzetten in uitvoering (actie 2.1 uit het koersplan)*
In 2025 is een visie vastgesteld. In 2026 zal de visie omgezet worden in concrete acties.

5 *Milieustraat van de toekomst, Medel (actie 2.2 uit het koersplan)*
In 2025 worden veel stappen gezet naar de vormgeving van het circulair ambachtscentrum in Medel. In 2026 willen we uitvoering geven aan de besluiten die genomen zijn. De investering van de grond en de bouw van de nieuwe milieustraat wordt in totaal geraamd op € 16 miljoen. Tegen een rente van 3,5% en

een afschrijvingstermijn op de investering in de bouw van de milieustraat van 25 jaar zou dit een stijging van de afvalstoffenheffing van € 8 betekenen. Hiervan is het aandeel in de grondkosten van ca € 4 sinds 2023 structureel in de begroting opgenomen.

6 *Optimaliseren inzameling (actie 3.3 uit het koersplan)*
We werken aan een continue verbetering van de inzameling via mini- en verzamelcontainers van huishoudelijke afvalstoffen. Dit doen we o.a. door de routes te herzien en meer gebruik te maken van de boordcomputers.

7 *Datagestuurd werken*
Om de acties uit het koersplan uit te voeren en efficiënt te blijven werken, is een veranderende dienstverlening en bedrijfsvoering nodig. In 2024 is vooral geïnvesteerd in de hardware als ondersteuning van datagestuurd werken. In 2026 staat de vervanging van het huidige planning en containerbeheersysteem (AfvalRis) op de planning. Dit systeem is speciaal voor inzameldiensten en wordt door de leverancier niet meer onderhouden. In 2026 bouwen we aan een efficiëntere, datagedreven en gebruiksvriendelijke manier van werken.

8 *Optimalisatie containerbeheer*
Datagestuurd werken is een veelomvattend begrip uit het GRIP-programma waaronder meerdere zaken vallen. Om er eerst voor te zorgen dat voldoende kwalitatief goede data verkregen kan worden, is het onder andere noodzakelijk het containerbestand (ca 300.000 minicontainers) op orde te hebben. Op die manier ontstaat een belangrijke bron van data, waarop gestuurd kan worden. Deze data worden verkregen uit de vastlegging bij de inzameling en inzicht in de voorraad minicontainers. Hierbij hoort een beheersbaar proces, zodat de juiste benodigde data gegenereerd kan worden en op basis van de juiste data en argumenten gestuurd kan worden. Daarnaast worden hiervoor verouderde minicontainers, die niet geschikt zijn om te chippen, vervangen en worden minicontainers voor de inzameling van pdb voorzien van oranje deksels. In totaal heeft het Algemeen Bestuur hier voor € 4 miljoen investeringskrediet beschikbaar gesteld:
- Chippen papier- en GFT-containers € 1,6 miljoen, geplande oplevering 2026;
- Het vervangen van (verouderde) minicontainers die niet geschikt zijn voor het chippen € 1,165 miljoen. Geplande oplevering in 2025;
- Het uitrusten van minicontainers voor de inzameling van PDB met oranje deksel € 1,3 miljoen. Geplande oplevering in 2025.

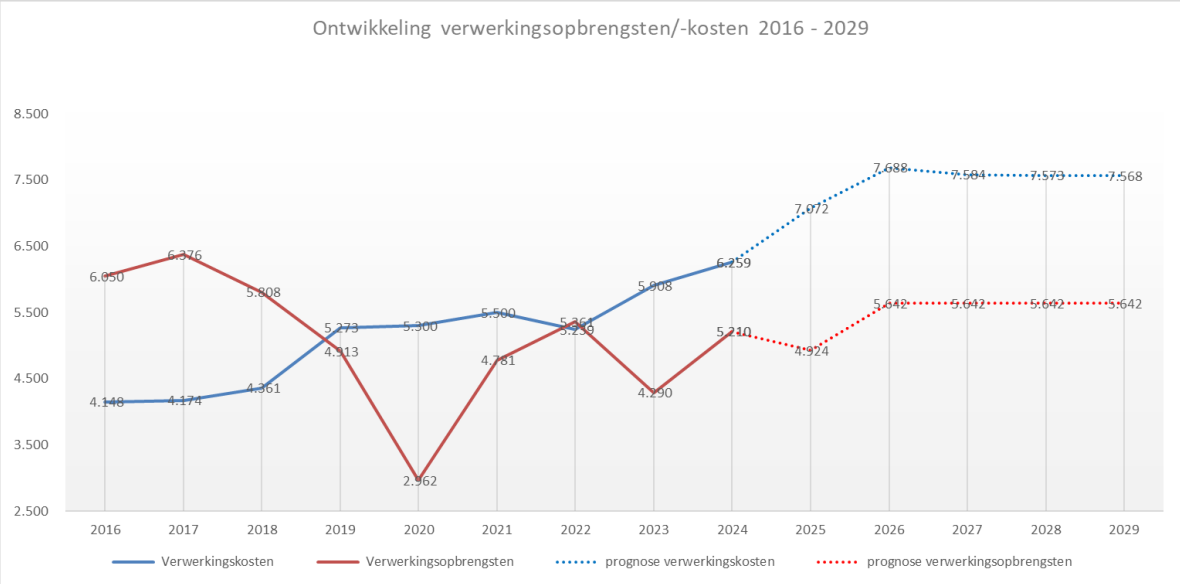
De kapitaallasten worden in het jaar na oplevering structureel in de begroting verwerkt.

Wat gaat dat kosten?

Naast beleidsontwikkelingen zijn in toenemende mate ook marktontwikkelingen van invloed op de begroting van Avri. De toenemende inzameling van grondstoffen maakt de begroting meer afhankelijk van marktmechanismes. Daarmee is de ontwikkeling van de tarieven afvalstoffenheffing minder goed te beïnvloeden. De huidige economische en politieke situatie leidt tot stijgende prijzen op de arbeidsmarkt en hogere tarieven bij marktpartijen bij de inkoop van goederen en diensten.

Ontwikkelingen afval- en grondstoffenmarkt
De grondstoffenmarkt is grillig. Soms dalen de prijzen door veel aanbod, aanscherping van importbeleid in andere landen en mindere kwaliteit van de aangeboden grondstoffen. Ook de gebeurtenissen in de wereld hebben direct effect op de vergoedingen. Schaarste drijft de prijzen soms juist op. We zien nu dat er geen langjarige contracten worden afgesloten. Wij moeten blijven focussen op schone grondstofstromen, om de financiële gevolgen van deze marktontwikkelingen zoveel mogelijk te beperken.

In grafiek 2 is de ontwikkeling van kosten en opbrengsten over de afgelopen jaren weergegeven en een prognose van de ontwikkeling op prijspeil 2026 zonder rekening te houden met indexatie.



Grafiek 2: Ontwikkeling verwerkingsopbrengsten/-kosten 2016-2029

Door andersoortige contracten met afvalverwerkers af te sluiten bereikt Avri meer stabiliteit en een sneller financieel effect bij schonere stromen. Om meer grip op de verwerking te krijgen probeert Avri meer invloed te krijgen op de gehele keten. Denk aan samenwerking waar het gaat om productie, consumptie (voorlichting, communicatie) en duurzame inname en verwerking van grondstoffen. Door regionale en landelijke samenwerking met producenten, verwerkers en marktpartijen gaat Avri op zoek naar slimme, innovatieve en duurzame oplossingen. Daarmee nemen wij ook meer verantwoordelijkheid voor de afzet van onze grondstofstromen. Wij streven ernaar dat de verwerking zo circulair mogelijk plaatsvindt. Bij voorkeur vindt verwerking regionaal plaats. Zo wordt de lokale economie en werkgelegenheid voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt gestimuleerd en reduceren we de CO_2-uitstoot van het transport.

Daarnaast kijken we waar Avri waarde kan toevoegen aan de grondstofstromen. Als voorbeeld dienen de subsidieprojecten vanuit Regio Deal en de samenwerking met Cirtex sinds 2023.

De tarieven op de markt voor verbranding stijgen als gevolg van een groeiende hoeveelheid brandbaar restafval en de CO_2-heffing. Dat heeft ook gevolgen voor Avri. Dat maakt het terugdringen van de kilo's restafval alleen maar urgenter. In onderstaande tabellen zijn de verwerkingskosten en verwerkingsopbrengsten opgenomen zonder rekening te houden met indexatie en verhoging van overheidsheffingen. Het is te verwachten dat de kosten voor het verwerken van restafval in de toekomst aanzienlijk zullen toenemen.

VERWERKINGSKOSTEN (x €1.000)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Restafval	2857	2.484	2.484	2.484	2.484
GFT afval	3040	3.307	3.307	3.307	3.307
Overige kostenstromen	1175	1.897	1.793	1.782	1.777
Totaal verwerkingskosten	**7.072**	**7.688**	**7.584**	**7.573**	**7.568**

VERWERKINGSOPBRENGSTEN (x €1.000)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Papier	1.152	1.130	1.130	1.130	1.130
Kunststof verpakkingen en drankkartons	2.219	2.689	2.689	2.689	2.689
Textiel	252	105	105	105	105
Overige opbrengststromen	1.301	1.718	1.718	1.718	1.718
Totaal verwerkingsopbrengsten	**4.924**	**5.642**	**5.642**	**5.642**	**5.642**

Tabel 2: Verwerkingskosten en -opbrengsten t/m 2029 (prijspeil 2026)

Programmabaten en -lasten

De lasten van het programma Afval worden gedekt door de baten uit de ingezamelde grondstoffen en de afvalstoffenheffing. De opbouw van de baten afvalstoffenheffing is weergegeven in paragraaf 10: Lokale heffingen. Die baten zijn gebaseerd op de in dit hoofdstuk uitgewerkte lasten. In tabel 3 worden de baten en lasten gespecificeerd volgens de financiële begroting en worden de stortingen en onttrekkingen uit de reserves inzichtelijk.

LASTEN EN BATEN PROGRAMMA AFVAL (x €1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten					
Lasten uitvoering basispakket	36.527	38.696	40.270	40.203	40.020
Opslag btw basispakket	3.497	3.497	3.497	3.497	3.497
Kwijtscheldingen	1.372	1.448	1.448	1.448	1.448
Totaal lasten	**41.396**	**43.641**	**45.215**	**45.148**	**44.965**
Baten					
Verwerkingsopbrengsten grondstoffen	4.924	5.863	5.863	5.863	5.863
Baten afvalstoffenheffing (bruto)	37.330	38.978	40.552	40.485	40.302
Exploitatieresultaat programma basispakket	0	0	0	0	0
Totaal baten	**42.254**	**44.841**	**46.415**	**46.348**	**46.165**
Saldo van lasten en baten voor vermogensmutaties	**858**	**1.200**	**1.200**	**1.200**	**1.200**
onttrekking reserve bedrijfsafval	-50	0	0	0	0
Voorziening Basispakket					
- Dotatie risico-opslag	1.000	1.200	1.200	1.200	1.200
- Dotatie/onttrekking(-) overig	-92	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten na vermogensmutaties	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 3: Meerjarenbegroting lasten en baten programma Basispakket

5 PROGRAMMA INTEGRAAL BEHEER OPENBARE RUIMTE





Inleiding
In het programma Integraal Beheer Openbare Ruimte zijn diensten opgenomen die individuele gemeenten in aanvulling op het Basispakket contractueel van Avri kunnen afnemen. Het vormt een onderdeel van het Pluspakket. Hiermee levert Avri een breed dienstenpakket voor de gemeenten. Dit dienstenpakket bestaat uit het gescheiden inzamelen van incontinentiemateriaal, het Integraal Beheer van de Openbare Ruimte (IBOR) en gladheidsbestrijding. Daarnaast wordt voor een aantal gemeenten afvalstromen uit de openbare ruimte verwerkt (bijv. zwerfafval).

Avri stelt zich ten doel deze plustaken met een robuuste en efficiënte bedrijfsvoering uit te voeren. De individuele gemeenten hebben er belang bij om alle taken bij één organisatie onder te brengen. Dat is efficiënt door schaalvoordelen. Het beleggen van additionele taken bij Avri biedt daarnaast voordelen als het gaat om de kwaliteit van uitvoering en kostenbeheersing. De individuele gemeente houdt daarbij altijd de regie en bestuurlijke verantwoordelijkheid. De overeengekomen taken worden in een dienstverleningsovereenkomst (DVO) nader uitgewerkt.

Wat willen we bereiken?

Integraal Beheer Openbare Ruimte

Avri onderhoudt de openbare ruimte voor vier gemeenten: Buren, Neder-Betuwe, Tiel en West Betuwe. Om de dienstverlening aan de IBOR- en handhavingsgemeenten zo goed en efficiënt mogelijk uit te voeren is een robuust dienstenpakket noodzakelijk. De inzet is dan ook het behouden en uitbreiden van diensten die bij Avri passen en van voldoende omvang zijn. Voor de begroting van IBOR gaan we voor 2026 uit van de (concept) DVO's 2025. Daarbij wordt in deze begroting verondersteld, dat zich geen wijzigingen in het dienstverleningspakket voordoen. Bij de begrotingswijziging wordt de terugname van plustaken verwerkt.

Onderzoek professionalisering en uitbreiding IBOR (actie 4.2 uit het koersplan)
Het onderzoek naar de professionalisering en uitbreiding van de IBOR taak in 2024 en gevoerde gesprekken met de gemeenten krijgen een vervolg in 2025. Afhankelijk van de uitkomsten van deze gesprekken geven we invulling aan het programma IBOR in 2026. De gemeente Neder-Betuwe heeft besloten om enkele taken weer in eigen beheer te gaan uitvoeren. De gemeenten West Betuwe en Buren overwegen om een aantal taken in eigen beheer te gaan nemen. De gemeente Tiel heeft aangegeven een evaluatie uit te gaan voeren naar de samenwerking op de IBOR-taken. Dit heeft geen invloed op de kosten voor de overige gemeenten. De eventuele extra kosten voor Avri die hieruit voortkomen worden gedekt door de vergoeding voor frictiekosten.

Marktwerking contracten
Naast de reguliere medewerkers en de medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt voert Avri het beheer uit met behulp van (lokale) marktpartijen. De kosten van deze marktpartijen zijn mede afhankelijk van de economische ontwikkelingen. Dit kan zorgen voor fluctuatie van de werkbegrotingen. Om deze fluctuatie zo veel mogelijk te beperken wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van meerjarige contracten.

Integrale samenwerking
Wij willen onze adviserende rol op het gebied van het beheer van de openbare ruimte verder uitwerken en duidelijk maken hoe Avri bijdraagt aan biodiversiteit. De landelijke vraagstukken vereisen een integrale aanpak van Avri en de gemeenten. Als het gaat om het beheer van de openbare ruimte kan Avri adviseren over opties om de biodiversiteit te vergroten en effecten van klimaatverandering op te vangen (klimaatadaptatie).

Inzameling incontinentiemateriaal

De Avri-gemeenten hebben ervoor gekozen de kosten van de gescheiden inzameling van incontinentiemateriaal te dekken met een opslag in de tarieven afvalstoffenheffing. Hierbij zijn de uitgangspunten van de businesscase gebruikt.

Wat gaat dat kosten?

De taken worden tegen kostprijs aangeboden en eventuele voor- en nadelen worden – op basis van de afgesloten raamovereenkomst – verrekend met de gemeenten. Daarmee ligt het financiële risico bij de individuele gemeenten. Om deze reden houdt Avri geen (risico)reserves voor de IBOR-activiteiten aan. Voor overige, kleine Pluspakketopdrachten waarbij dit niet is overeengekomen, worden financiële resultaten verrekend met de reserve Pluspakket van Avri. De resultaten van het gescheiden inzamelen van incontinentiemateriaal worden verrekend met de daarvoor ingestelde voorziening incontinentie.

BATEN EN LASTEN PROGRAMMA PLUSPAKKET (x €1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten					
Integraal beheer openbare ruimte - via DVO *	17.268	18.624	18.624	18.624	18.624
Integraal beheer openbare ruimte - overig	0	0	0	0	0
Gescheiden inzameling incontinentiemateriaal	624	643	643	643	643
Overige dienstverlening pluspakket	162	191	191	191	191
Totaal lasten programma pluspakket	**18.054**	**19.458**	**19.458**	**19.458**	**19.458**
Baten					
Integraal beheer openbare ruimte - via DVO	17.268	18.624	18.624	18.624	18.624
Integraal beheer openbare ruimte - overig	0	0	0	0	0
gescheiden inzameling incontinentiemateriaal	624	643	643	643	643
Overige dienstverlening pluspakket	162	191	191	191	191
Totaal baten programma pluspakket	**18.054**	**19.458**	**19.458**	**19.458**	**19.458**
Saldo van lasten en baten voor vermogensmutaties	0	0	0	0	0
Vermogensmutaties (stortingen / onttrekkingen reserves)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo van lasten en baten na vermogensmutaties	**0**	**0**	**0**	**0**	0
Saldo van lasten en baten na vermogensmutaties	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 4: Meerjarenbegroting programma beheer openbare ruimte

Avri voert voor vier gemeenten de IBOR-taken uit. De totale geraamde lasten per IBOR-gemeente zijn in tabel 5 uiteengezet. De kosten voor 2026 in deze tabel zijn gebaseerd op de (concept) werkbegrotingen 2025. Daarbij is zoveel mogelijk rekening gehouden met autonome kostenindexatie, cao en marktontwikkeling.

ONTWIKKELING UITVOERINGSLASTEN (x €1.000)	2025 DVO	2026 GR	VERSCHIL	
Gemeente Buren IBOR	4.062	4.185	123	3%
Gemeente West Betuwe IBOR	2.029	2.054	25	1%
Gemeente Neder-Betuwe IBOR	3.220	3395	175	6%
Gemeente Tiel IBOR	8.591	8.990	399	5%
Totaal DVO's IBOR	**17.902**	**18.624**	**722**	**4%**

Tabel 5: Ontwikkeling uitvoeringslasten DVO's IBOR

6 PROGRAMMA TOEZICHT EN HANDHAVING



Inleiding

In het programma Toezicht en Handhaving zijn diensten opgenomen die individuele gemeenten in aanvulling op het Basispakket contractueel van Avri kunnen afnemen. Het maakt daarmee onderdeel uit van het Pluspakket. Het programma bestaat uit de levering van diensten op het gebied van toezicht en handhaving op onderdelen van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). De overeengekomen taken worden in een dienstverleningsovereenkomst (DVO) nader uitgewerkt.

Wat willen we bereiken?

Eén van de strategieën in ons koersplan is ‘Samen een schone leefomgeving realiseren’. Avri stelt zich pro-actief op als partner, zodat het beheer en veiligheid van de openbare ruimte vanuit partnerschap wordt vormgegeven en naar tevredenheid wordt uitgevoerd. Avri investeert in de relatie met inwoners, gemeenten, bedrijven en partners, door deze actief te betrekken bij het realiseren van onze ambities. Dan gaat het vooral om het vergroten van bewustwording, zodat we allemaal samen bijdragen aan een klimaatpositieve toekomst. Er is flink in dit team geïnvesteerd door opleidingen en professionalisering en het team is op volledige sterkte. De gemeente Tiel onderzoekt de mogelijkheden om toezicht- en handhavingstaken in eigen beheer uit te voeren. Afhankelijk van het onderzoek in 2025 door de gemeente Tiel om handhavingstaken terug te nemen richten we ons het komende jaar op de genoemde ambitie.

Voor drie gemeenten (Tiel, Culemborg en Zaltbommel) worden toezicht- en handhavingstaken in het kader van de APV uitgevoerd. Daarnaast voert Avri toezichthoudende taken en opsporingstaken uit ten aanzien van de openbare ruimte (domein 1). Voorbeelden zijn de handhaving rond honden-, jeugd- en parkeeroverlast, toezicht op de Drank- en horecawet en de APV en controles op evenementen.

Avri kan voor iedere gemeente maatwerk leveren om het handhavingsbeleid van de gemeente uit te voeren. Avri is continu bezig om de inzet van de handhaving bij de gemeenten te waarborgen en blijft investeren in professionalisering om invulling te geven aan o.a. de eisen van de WPG. De landelijke ontwikkelingen vragen een andere inzet en meer samenwerking met politie. Wij spelen zoveel mogelijk in op de gemeentelijke wens om handhaving in te zetten voor (mogelijk) meer taken.

Net als bij de IBOR-taken gaan we bij begroting van handhaving voor 2026 uit van de concept DVO’s 2025. Bij de begrotingswijziging 2026 wordt de eventuele terugname van taken verwerkt.

Wat gaat dat kosten?

De taken worden tegen kostprijs aangeboden en eventuele voor- en nadelen worden – op basis van de afgesloten raamovereenkomst – verrekend met de gemeenten. Daarmee ligt het financiële risico bij de individuele gemeente.

LASTEN EN BATEN PROGRAMMA TOEZICHT EN HANDHAVING (x €1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten					
Toezicht en handhavingstaken	1.767	1.959	1.959	1.959	1.959
Totaal lasten programma toezicht en handhaving	**1.767**	**1.959**	**1.959**	**1.959**	**1.959**
Baten					
Toezicht en handhavingstaken	1.767	1.959	1.959	1.959	1.959
Totaal baten programma toezicht en handhaving	**1.767**	**1.959**	**1.959**	**1.959**	**1.959**
Saldo van lasten en baten voor vermogensmutaties	0	0	0	0	0
Vermogensmutaties (stortingen / onttrekkingen reserves)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo van lasten en baten na vermogensmutaties	**0**	**0**	**0**	**0**	0
Saldo van lasten en baten na vermogensmutaties	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 6: Meerjarenbegroting programma Toezicht en Handhaving

7 PROGRAMMA BEDRIJFSAFVAL





Inleiding

Het programma Bedrijfsafval gaat over de inzameling en verwerking van afval van bedrijven. Avri voert in beperkte mate activiteiten uit voor bedrijven in de vorm van inzameling, inname en het laten verwerken van bedrijfsafval. De dienstverlening aan bedrijven is ondersteunend aan het Basispakket. De positieve financiële resultaten worden al enkele jaren benut voor verlaging van de afvalstoffenheffing voor de inwoners.

Wat willen we bereiken?

Het aantal klanten groeit en we zien nog altijd potentieel om ons stabiele marktaandeel van circa 20% in de toekomst gestaag te vergroten. Daarmee kunnen we de financiële dekkingsbijdrage in het Basispakket voor de inwoners van Rivierenland continueren. De bedrijfsafval activiteiten worden ook benut om uiting te geven aan de regionale maatschappelijke betrokkenheid van Avri.

Wat gaan we daarvoor doen?

De bedrijfsafval activiteiten zijn gericht op het zo goed mogelijk benutten en inzetten van de beschikbare productiemiddelen. Ze vormen een beperkt onderdeel van de bedrijfsvoering en van de omzet.
We onderscheiden ons op de markt voor bedrijfsafval door gescheiden inzameling van papier, gft en plastic mogelijk te maken. We kunnen bedrijven hierbij adviseren en service bieden. We willen onderscheidend zijn en blijven op de markt van bedrijfsafval. Zo willen we de aandacht voor circulaire economie en duurzaamheid bij andere bedrijven en binnen Avri vergroten, te beginnen met ons eigen inkoopbeleid. De ervaring die we hierbij opdoen zetten we in bij bedrijven die al klant zijn, maar ook bij potentiële nieuwe klanten.
Met het programma Bedrijfsafval kunnen we ook uiting geven aan de regionale maatschappelijke betrokkenheid van Avri. Door verbinding met het regionale bedrijfsleven en sponsoring in natura tijdens regionale evenementen wordt de zichtbaarheid van Avri in de regio vergroot. We gaan in 2026 uit van voortzetting van de samenwerking met de organisaties van onder andere Appelpop en DijkenSport. Hiermee leveren we ook een maatschappelijke bijdrage aan onze inwoners wat bijdraagt aan een fijne leefomgeving.

Dienstenpakket bedrijfsafval
Het dienstenpakket bedrijfsafval blijft onveranderd. De activiteiten in 2026 zijn:
- Inzameling van afval en grondstoffen bij bedrijfsklanten, met name het mkb;
- Adviseren van bedrijven op het gebied van duurzaamheid zoals het voorkomen dat afval ontstaat;
- Nieuwe klantbenadering: focus op dienstverlening aan scholen en verenigingen, circulariteit bij mkb-bedrijven;
- Inname van afval en grondstoffen van bedrijfsklanten op ons grondstoffenpark Geldermalsen;
- Op- en overslag van afval en grondstoffen van bedrijfsklanten;
- Het laten verwerken van afval- en grondstofstromen van bedrijfsklanten;
- Sponsoring in natura van non-profit evenementen in de regio.

Sponsoring in natura
De kosten voor sponsoractiviteiten van Avri worden gefinancierd uit het programma Bedrijfsafval. De sponsoring bestaat uit het verrichten van diensten bij non-profit evenementen in de regio zoals Appelpop, Fruitcorso en DijkenSport. De totale sponsorbijdrage in natura bedraagt omgerekend € 30.000. Hiermee werken wij aan onze maatschappelijke betrokkenheid en kunnen wij ons profileren als maatschappelijk betrokken overheidsorganisatie. De doelstelling voor onze sponsoring is het uitdragen van onze kernwaarden: betrokken, klantgericht en duurzaam.

Het sponsorbudget biedt ruimte om – buiten de bestaande activiteiten – eventuele andere aanvragen voor sponsoring in natura te kunnen honoreren, op voorwaarde dat die aan de volgende criteria voldoen:
- Geen winstoogmerk van het evenement;
- Het evenement past bij de kernwaarden van Avri;

- Groot bereik (veel bezoekers uit de regio Rivierenland en omgeving);
- Het evenement valt buiten de richtlijnen die zijn opgesteld voor activiteitenafval (dat maakt op basis van een bestuursbesluit uit 2009 namelijk onderdeel uit van het programma Basispakket).

Wat gaat dat kosten?

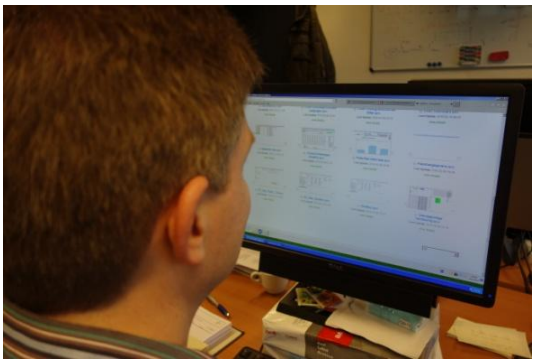
De opbrengsten en kosten van het programma Bedrijfsafval zijn weergegeven in tabel 7. Hieruit blijkt een financieel resultaat van € 59.000 (na Vpb). Het rendement bedraagt ca 3% en laat een iets lager beeld zien. Dankzij de resultaten kunnen we ook komend jaar een financiële bijdrage aan de basistaken van Avri leveren.

BATEN EN LASTEN PROGRAMMA BEDRIJFSAFVAL (x €1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten					
Lasten uitvoering programma bedrijfsafval	2.741	2.835	2.835	2.835	2.835
Af te dragen vennootschapbelasting	16	14	14	14	14
Totaal lasten programma bedrijfsafval	**2.757**	**2.849**	**2.849**	**2.849**	**2.849**
Baten					
Opbrengsten contracten bedrijfsafval	2.274	1.974	1.974	1.974	1.974
Verwerkingsopbrengsten grondstoffen	251	275	275	275	275
Overige opbrengsten	295	659	659	659	659
Totaal baten programma bedrijfsafval	**2.820**	**2.908**	**2.908**	**2.908**	**2.908**
Saldo van lasten en baten voor vermogensmutaties	**63**	**59**	**59**	**59**	**59**
Vermogensmutaties (stortingen / onttrekkingen reserves)	-63	-59	-59	-59	-59
Saldo van lasten en baten na vermogensmutaties	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 7: Meerjarenbegroting programma Bedrijfsafval

8 PROGRAMMA OVERHEAD





Inleiding

Overhead is het geheel van functies en activiteiten gericht op sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) is vastgelegd dat kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken of programma's. Dit betekent dat alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten in de betreffende taakvelden of programma's moeten worden begroot en verantwoord. In dit programma worden de lasten verantwoord die geen directe relatie hebben met een bepaald programma. Deze lasten worden op basis van verdeelsleutels doorbelast naar de programma's.

Wat willen we bereiken?

Eén van de strategieën uit het koersplan is het versterken van de bedrijfsvoering. Deze ambitie vraagt om een innovatieve bedrijfsvoering die aansluit op landelijke en Europese eisen. Daarnaast worden wettelijke verplichtingen steeds strenger zoals de regelgeving op het gebied van Arbo en veiligheid. Ook de gemeenten vragen van Avri een hoog ontwikkeltempo, om tijdig in te kunnen spelen op ontwikkelingen als digitalisering, robotisering en informatievoorziening.

Wat gaan we daarvoor doen?

Evenals voorgaande jaren richten we ons binnen bedrijfsvoering op het verhogen van onze bedrijfsefficiency en het verkleinen van de bedrijfsvoeringsrisico's. Dat willen we onder meer bereiken met een effectieve en flexibele organisatie en informatiehuishouding. Dan gaat het bijvoorbeeld om de optimalisatie van processen en systemen. De behoefte van de inwoners staat daarbij voorop. Daarnaast ervaren we steeds meer en steeds complexere wettelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op onze bedrijfsvoering. Voorbeelden hiervan zijn wetgeving ten aanzien van inkoop en aanbesteden, arbeidsrecht (WNRA, WAB), vennootschapsbelasting, informatiebeheer en -beveiliging. Om aan alle eisen te voldoen, risico's te beheersen en continuïteit te waarborgen, moeten we blijven investeren in onze bedrijfsvoering.

De ingezette lijn om onze bedrijfsvoering robuuster te inrichten blijven we voortzetten. Dit doen we door het continu harmoniseren, beschrijven, automatiseren en digitaliseren van bedrijfsprocessen en systemen. Dankzij mobiele apparatuur als boordcomputers, tablets en het gebruik van apps werken we tijd- en plaats-onafhankelijk. Tegelijkertijd blijven we werken aan de transparantie en openheid van Avri en verbinding met gemeenten en inwoners.

Wij willen ons werk doen met duurzaam inzetbare medewerkers; gezonde en vitale mensen die veilig en met bezieling aan het werk zijn. We hebben immers elke collega nodig. We zetten de komende jaren in op de volgende thema's:

- Vitaliteit: we gaan door met acties om de vitaliteit in de organisatie te vergroten. We willen hierbij vooral het eigenaarschap en initiatieven van medewerkers stimuleren en faciliteren.
- Strategische personeelsplanning: hiermee willen we de uitdagingen in de arbeidsmarkt aangaan en medewerkers breed en duurzaam inzetbaar maken. De reguliere aanpak past niet meer; er zijn innovatieve oplossingen nodig voor de toekomst.
- Leren: we vinden het belangrijk dat medewerkers zich blijven ontwikkelen. We willen meer leren in de dagelijkse praktijk en zetten stevig in op scholing. Fouten maken kan: als we er maar van leren.
- Veiligheid: als werkgever zorgen we voor goede fysieke arbeidsomstandigheden en voldoende opleidings- en ontwikkelmogelijkheden. Ook stimuleren we goede sociale arbeidsomstandigheden, zoals een waarderende cultuur en een reële werkdruk.

Wat gaat dat kosten?

De overhead wordt conform de BBV-voorschriften centraal geraamd. In het overzicht van baten en lasten is de doorbelasting van overheadkosten naar de programma's inzichtelijk gemaakt. Hierin komt ook de meerjarenbegroting tot uitdrukking. Het overzicht van baten en lasten van dit programma is weergegeven in tabel 8.

BATEN EN LASTEN PROGRAMMA OVERHEAD (*€1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten					
Taakveld 0.4 Overhead	8.895	9.743	9.648	9.648	9.648
Doorbelaste overhead naar programma Basispakket	-5.832	-6.391	-6.329	-6.329	-6.329
Doorbelaste overhead naar programma Pluspakket	-2.704	-2.962	-2.933	-2.933	-2.933
Doorbelaste overhead naar programma Bedrijfsafval	-359	-390	-386	-386	-386
Saldo van baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Taakveld 0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0
Resultaat na mutatie reserve	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 8: Meerjarenbegroting programma overhead

Taakveld 0.4 Overhead
De kosten van de centrale bedrijfsvoering ('overhead') nemen met 10% toe ten opzichte van 2025. Autonome prijsstijgingen en cao-afspraken en het in gebruik nemen van de nieuwe financiële administratie als SAAS-pakket in 2025 zijn de belangrijkste oorzaken. Het oude pakket was sterk verouderd en al jaren afgeschreven.
In de voorgaande jaren hebben we geïnvesteerd in interne beheersing van de organisatie, anticiperend op de nieuwe wet- en regelgeving (rechtmatigheidsverantwoording). Ook hebben we ingezet op een betere en meer effectieve communicatie van Avri met inwoners en gemeenten. Daarnaast blijven we kritisch naar onze overhead kijken. Door deelname aan benchmark-onderzoeken van de brancheverenigingen NVRD blijven we onderzoeken waar besparingsmogelijkheden liggen ten aanzien van de overheadkosten.

De overheaduitgaven zijn in voorliggende begroting verwerkt. In tabel 9 is de opbouw van de overhead weergegeven en afgezet tegen de begroting 2025. De overhead bedraagt 16% van de begroting van Avri.

OVERHEAD	2025	2026	Verschil
Personeelskosten	6.109	6.323	214
Ondersteuning door derden	817	1.111	294
Kapitaallasten	251	502	251
ICT	180	210	30
Communicatie	156	168	12
Huisvesting	742	724	-18
Algemene kosten	640	705	65
Totaal overhead bruto	**8.895**	**9.743**	**848**
-/- incidentele dekking door reserves en voorzieningen	0	0	0
Totaal overhead netto	**8.895**	**9.743**	**848**

Tabel 9: Taakveld 0.4 Overhead

Het financiële model voor de toerekening van indirecte kosten is gebaseerd op (de verhouding van) verwachte productie-uren. Op basis van deze verdeelsystematiek worden de kosten van taakveld Overhead 0.4 aan de programma's Afval (66%), Integraal Beheer Openbare Ruimte (24%), Handhaving (6%) en Bedrijfsafval (4%) toegerekend.

Beleidsindicatoren

Als gevolg van de vernieuwde regels voor verslaggeving (BBV) is het verplicht om beleidsindicatoren in de programmaverantwoording op te nemen. Voor Avri zijn de beleidsindicatoren 'externe inhuur' en 'overhead' (afgezet tegenover het begrotingstotaal) relevant.

BELEIDSINDICATOREN	2025	2026
Externe inhuur (Percentage kosten van totale loonsom)	8%	8%
Overhead (Percentage overhead van totale lastenomvang)	14%	16%

Tabel 10: Beleidsindicatoren programma algemene baten en lasten

9 PROGRAMMA ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Inleiding

Dit hoofdstuk geeft informatie over de algemene dekkingsmiddelen. Hieronder vallen de taakvelden 0.5 Treasury en 0.9 Vennootschapsbelasting.

Wat willen bereiken?

Om weerstand te bieden tegen de toenemende grilligheid op de grondstoffenmarkten (en het tarief afvalstoffenheffing te stabiliseren) is het nodig te beschikken over voldoende financiële middelen. Hoewel de deelnemende gemeenten garant staan voor Avri willen we de continuïteit van onze bedrijfsvoering zelf waarborgen.

Wat gaat dat kosten?

Het overzicht van baten en lasten van dit programma is weergegeven in tabel 11.

ALGEMENE BATEN EN LASTEN (* €1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Taakveld 0.5 Treasury	435	855	855	855	855
Doorbelaste rentekosten naar programma's	-435	-855	-855	-855	-855
subtotaal taakveld 0.5 Treasury	0	0	0	0	0
Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting (vpb)	16	14	14	14	14
Doorbelaste vpb naar programma's	-16	-14	-14	-14	-14
subtotaal taakveld 0.5 Treasury	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Taakveld 0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0
Resultaat na mutatie reserve	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 11: Meerjarenbegroting programma algemene dekkingsmiddelen

Taakveld 0.5 Treasury

In het BBV is voorgeschreven dat de rentekosten aan de taakvelden moeten worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag. Deze rentesystematiek werd ook in eerdere begrotingen toegepast en de rentekosten maken (op basis van de BBV-notitie rente) integraal onderdeel uit van de kosten van het taakveld. Het toerekenen van rente aan de taakvelden vindt plaats via het taakveld Treasury. De langlopende leningen van Avri bedragen circa € 38 miljoen, de bijbehorende rentelast is begroot op € 1,2 miljoen. Het renteomslag percentage is gebaseerd op de boekwaarde van de activa (€ 51,2 miljoen) en bedraagt 2,4%. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 12: Financiering.

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting

Sinds 1 januari 2016 moeten overheidsbedrijven vennootschapsbelasting (Vpb) afdragen over winstgevende activiteiten. Met deze wet wil de regering mogelijke concurrentieverstoringen tussen private en publieke ondernemingen uit de weg ruimen. De activiteiten die betrekking hebben op de inzameling en verwerking van bedrijfsafval zijn onderhevig aan deze wetgeving en leiden dus tot betaling van vennootschapsbelasting. Ook de activiteiten in het Pluspakket, waarbij geen verrekening met de gemeente is overeengekomen, vallen onder de Vpb-plicht. Avri treedt hier op als marktpartij. In de begroting van het Pluspakket wordt tegen kostprijs gewerkt, waardoor er geen resultaat wordt verwacht (en er geen Vpb wordt afgedragen).

PARAGRAFEN

10 LOKALE HEFFINGEN

Inleiding

De Gemeenschappelijke Regeling Avri is verantwoordelijk voor de afvalstoffenheffing van de acht deelnemende gemeenten. De gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR) verzorgt voor GR Avri de belastingaanslagen en de inning daarvan.

Ontwikkeling van de gemiddelde tarieven afvalstoffenheffing

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het gemiddelde tarief afvalstoffenheffing ten opzichte van de raming voor 2026 toegelicht.

Gemiddeld tarief 2025		**€**	**366**
Loon en marktontwikkelingen	11,00		
Tractie	5,50		
Beheer en onderhoud containers	2,30		
Papierinzameling	-4,70		
Verwerkingskosten en opbrengsten	1,00		
Veiligheid en milieu	4,70		
Overige mutaties (per saldo)	1,50		
Begrotingswijziging 2025: Afval en grondstofstromen	3,70		
totaal mutaties		€	25
Gemiddeld tarief 2026 exclusief bezuiningen		**€**	**391**
Financiële ombuigingen		€	-7
Gemiddeld tarief 2026 inlcusief bezuinigingen		**€**	**384**
Stijging tov 2025			4,9%

Tabel 12: Ontwikkeling tarief afvalstoffenheffing voor 2026

In het tarief is de indexering van 3% (€ 11) op loon- en marktonwikkelingen opgenomen. Het effect van noodzakelijke investeringen in tractie bedraagt € 5,50. Het voordeel op papierinzameling is een effect van het stoppen met inzamelen door verenigingen. Daarnaast is sprake van een aantal nieuwe ontwikkelingen. Dat zijn met name huisvesting, uitbreiding van wettelijke rapportages en noodzakelijke investeringen in veiligheid en milieu (coördinatie arbo en toezicht op de terreinen). Per saldo een effect van € 4,70

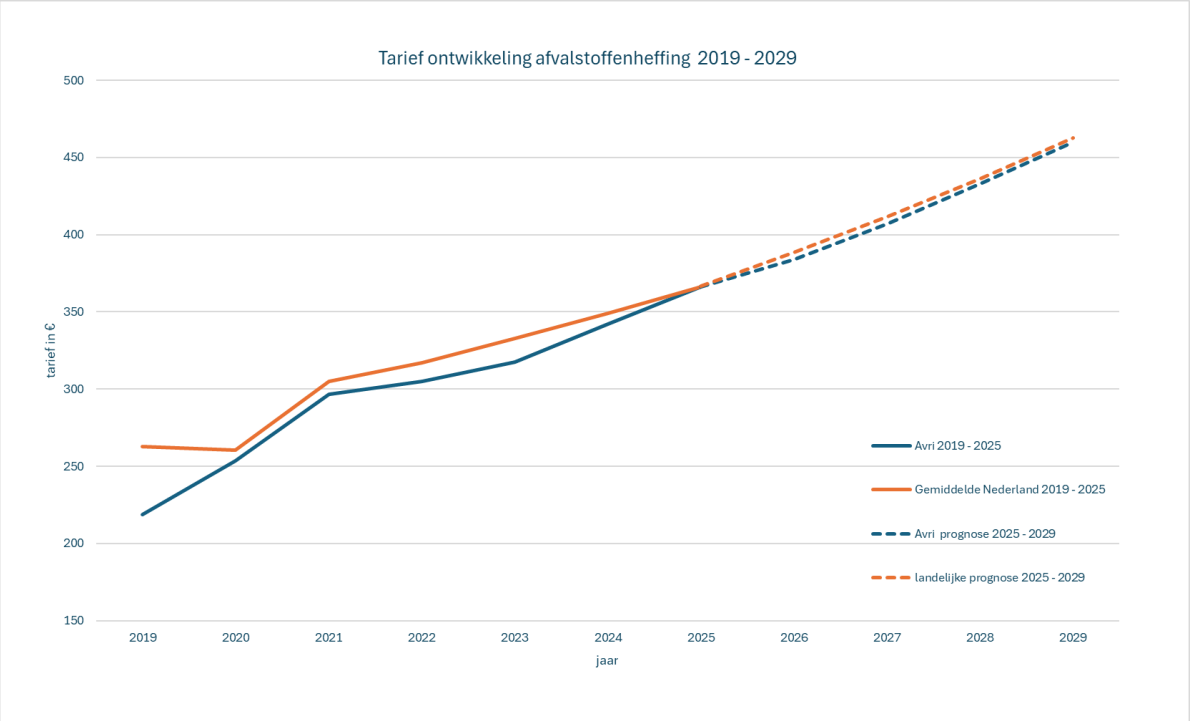
In de begrotingswijziging 2025 was een structureel nadeel op met name afval- en grondstofstromen van € 389.600 opgenomen. Dat nadeel werd gedekt door een incidenteel voordeel waardoor het voor 2025 geen effect had op de afvalstoffenheffing. In de begroting 2026 is dit structureel effect van € 3,70 verwerkt.

Tegelijkertijd zien we de politiek-bestuurlijke wens om te zoeken naar wijzen om de lokale lasten zo laag mogelijk te houden. In de zienswijzen van de gemeenteraden op de kadernota kwam al de wens naar voren om te bezien waar we financiële ombuigingen kunnen realiseren om de afvalstoffenheffing zo min mogelijk te laten stijgen. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen met de voorgestelde en geaccordeerde bezuinigingsopties.

Door de genoemde ontwikkelingen uit 2025 en 2026 en na verwerking van de geaccordeerde bezuinigingsopties bedraagt de stijging van de gemiddelde afvalstoffenheffing voor 2026 4,9%.

In grafiek 3 is de tariefontwikkeling van de afgelopen en komende jaren uiteengezet en afgezet tegen het (verwachte) landelijk gemiddelde. Door de stijging is het tarief van Avri vanaf 2026 nagenoeg gelijk aan de verwachte gemiddelde afvalstoffenheffing van Nederland. Bij de prognose is uitgegaan van een jaarlijkse stijging van 6%. Landelijk is de heffing in 2025 gemiddeld 5%[3] gestegen ten opzichte van 2024.

[3] Bron: CBS



Grafiek 3: Ontwikkeling tarief afvalstoffenheffing 2019-2029

Door te blijven investeren in het beter scheiden van afval door inwoners, verwachten we stabilisatie van het aanbod van grondstoffen door inwoners. Gemiddeld genomen zijn grondstofvergoedingen de afgelopen jaren gedaald, waardoor de afvalstoffenheffing een steeds groter aandeel van de (meer beïnvloedbare en constante) uitvoeringskosten dekt.

Uitgangspunten bij tarieven afvalstoffenheffing

Ontwikkeling areaal; aantal huisaansluitingen
Het aantal geregistreerde huisaansluitingen volgt de meerjarige ontwikkeling van het aantal huishoudens volgens de meest recente cijfers van Belastingsamenwerking Rivierenland. Hierin wordt uitgegaan van een autonome groei van het aantal huisaansluitingen met 1,5% per jaar (gemiddelde autonome groei van de afgelopen vijf jaar). Vanwege de economische omstandigheden wordt daarnaast een daling van het aantal kwijtscheldingen verwacht van 0,05% per jaar.

Gemiddeld aantal aanbiedingen restafval
De aanbiedingen restafval zijn gebaseerd op ervaringscijfers van het huidige afvalbeleid. De aanbiedgemiddelden liggen lager dan bij de invoering werd verwacht. We hebben nog steeds te maken met huishoudens waarbij geen aanbod van restafval is geregistreerd (zgn. ‘0-aanbieders’). Deze inwoners bieden het restafval op alternatieve wijze aan om betaling te voorkomen. Het aanbod in een 30 liter-zak gemiddeld is geen 4, maar 5 kg. Dit betekent dat er verhoudingsgewijs meer afval moet worden verwerkt per aanbieding. Ook het verschil in aanbod bij hoogbouw ten opzichte van laagbouw is groot. Dat is te verklaren doordat bij hoogbouw gft nog niet apart gescheiden kan worden.

BATEN EN TARIEVEN AFVALSTOFFENHEFFING	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Aantal huishoudens						
Geregistreerde huishoudens	104.723	105.750	106.294	106.294	106.294	106.294
Niet betalende huishoudens	-7.854	-7.508	-6.543	-6.543	-6.543	-6.543
Betalende huishoudens	**96.869**	**98.242**	**99.751**	**99.751**	**99.751**	**99.751**
% betalende huishoudens	*92,5%*	*92,9%*	*93,8%*	*93,8%*	*93,8%*	*93,8%*
Gemiddeld aantal aanbiedingen restafval						
30 ltr. (brengvoorziening) hoogbouw en stadscentra	34	33	33	33	33	33
30 ltr. (brengvoorziening)	16	15	15	15	15	15
140 ltr. (mini container)	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3
240 ltr. (mini container)	6,7	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2
Tarieven						
Basistarief	**€ 318**	**€ 341**	**€ 366**	**€ 382**	**€ 381**	**€ 379**
Toeslag basistarief per extra mini container restafval	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
Variabel tarief: aanbieding 30 ltr.(hoogbouw)	€ 0,80	€ 0,80	€ 0,80	€ 0,80	€ 0,80	€ 0,80
Variabel tarief: aanbieding 30 ltr. (laagbouw)	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00
Variabel tarief: aanbieding 140 ltr. (mini container)	€ 4,67	€ 4,67	€ 4,67	€ 4,67	€ 4,67	€ 4,67
Variabel tarief: aanbieding 240 ltr. (mini container)	€ 8,00	€ 8,00	€ 8,00	€ 8,00	€ 8,00	€ 8,00
Baten afvalstoffenheffing (x € 1.000)						
Bruto baten afvalstoffenheffing	34.710	37.330	38.978	40.552	40.485	40.302
Kwijtschelding	-1.226	-1.372	-1.448	-1.448	-1.448	-1.448
Netto baten afvalstoffenheffing	**33.484**	**35.958**	**37.530**	**39.104**	**39.037**	**38.853**
Gemiddeld tarief afvalstoffenheffing per huishouden	€ 343	€ 366	€ 391	€ 407	€ 406	€ 404

Tabel 13: Baten afvalstoffenheffing 2024 t/m 2029 (prijspeil 2026)

Inrichting basistarief en variabele tarieven

Het gemiddelde, kostendekkende tarief afvalstoffenheffing bedraagt € 391 per huishouden. Na verwerking van de ombuigen bedraagt het gemiddelde tarief € 384. De afvalstoffenheffing bestaat sinds 2014 uit een basistarief en variabele tarieven (tarief per aanbieding restafval van de diverse aanbiedvolumes). Het variabele tarief betalen inwoners bij elke keer dat het restafval wordt aangeboden, het basistarief één keer per jaar samen met de andere lokale belastingen.

In voorliggende begroting gaan we uit van gelijkblijvende variabele tarieven van € 1 per 30 liter aanbieding, en overige aanbiedvolumes naar rato. Het gemiddelde variabele tarief blijft € 25. De verhouding van het basisdeel en variabele deel komt hiermee op 94%-6%. Dit betekent dat gemiddeld 6% van de afvalstoffenheffing beïnvloedbaar is door het scheidingsgedrag van huishoudens.

De tarieven worden definitief vastgesteld bij de wijziging van de Verordening Afvalstoffenheffing Avri in december 2025.

Opslagen op basistarief

Gemeenten kunnen ervoor kiezen opslagen te hanteren op het basistarief van de afvalstoffenheffing. Gemeenten hebben die mogelijkheid (binnen de wettelijke kaders) voor dekking van kosten die verband houden met de diensten voor inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. Deze diensten maken geen onderdeel uit van het programma Afval. De gemeente bepaald in december 2025 de hoogte van deze opslagen.

Verwijderen zwerfafval
Een aantal regiogemeenten hanteert een opslag op het basistarief van de afvalstoffenheffing, ter dekking van de kosten voor het verwijderen van zwerfafval. Avri maakt geen kosten voor het verwijderen van zwerfafval en deze opbrengsten maken daarom geen onderdeel uit van de begroting van Avri. De opbrengsten worden door Avri ontvangen van BSR en jaarlijks aan de betreffende gemeenten doorbetaald. Het opslagtarief wordt jaarlijks door de gemeenten bepaald en is opgenomen in de tarieventabel behorende bij de Verordening Afvalstoffenheffing Avri.

Gescheiden inzameling incontinentiemateriaal
Gemeenten kunnen ervoor kiezen de kosten van gescheiden inzameling van incontinentiemateriaal te dekken met een opslag in de tarieven afvalstoffenheffing. In de begroting 2025 van Avri is rekening gehouden met de gescheiden inzameling van incontinentiemateriaal in alle Avri-gemeenten.

Kostendekkendheid tarieven afvalstoffenheffing

De wet- en regelgeving bepaalt dat de gemiddelde tarieven voor de dienstverlening in het programma Basispakket op begrotingsbasis niet meer dan 100% kostendekkend mogen zijn. In tabel 14 is de kostendekkendheid gepresenteerd. Hieruit blijkt dat de tarieven niet meer dan 100% kostendekkend zijn.

KOSTENDEKKENDHEID AFVALSTOFFENHEFFING (x €1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten taakveld 7.3 Afval	31.006	32.305	33.879	33.812	33.629
Inkomsten taakveld 7.3 Afval	-5.200	-5.863	-5.863	-5.863	-5.863
Mutatie voorzieningen Basispakket	824	1.200	1.200	1.200	1.200
Netto kosten taakveld 7.3 Afval	**26.630**	**27.642**	**29.216**	**29.149**	**28.966**
Overhead	5.831	6.391	6.391	6.391	6.391
opslag voor compensabele btw	3.497	3.497	3.497	3.497	3.497
Kwijtscheldingen	1.372	1.448	1.448	1.448	1.448
Totale kosten Basispakket	**37.330**	**38.978**	**40.552**	**40.485**	**40.302**
Baten afvalstoffenheffing	**37.330**	**38.978**	**40.552**	**40.485**	**40.302**
Kostendekkendheid	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Tabel 14: Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

Opslag btw-compensatie

Gemeenten maken gebruik van de mogelijkheid om de btw (21%), die Avri in rekening brengt bij de gemeenten, te compenseren bij het btw-compensatiefonds. Hiervoor paste Avri tot 2023 een opslag toe van 13,5% van de kosten van het Basispakket. In het AB van 16 februari 2023 is besloten het btw-aandeel in de afvalstoffenheffing ‘vast te klikken’ op een vast bedrag van € 3.497.124 en daarmee het percentage langzaam terug te brengen tot het mengpercentage, passend bij de actuele btw-druk. Deze opslag bedraagt voor 2026 9,3% en leidt (na verrekening met het btw-compensatiefonds) tot een voordeel voor de gemeenten.

De compensabele btw mag via de afvalstoffenheffing volledig als kosten worden doorberekend aan de inwoners. Elk percentage tussen 0 en 21% kan worden gehanteerd. Een hoger percentage resulteert in een voordeel voor de gemeente ten koste van de afvalstoffenheffing. Een lager percentage levert een lagere afvalstoffenheffing op voor de inwoners, maar ook een lagere opbrengst in de gemeentebegroting. De hoogte van de afvalstoffenheffing is dus te beïnvloeden door deze opslag.

Kwijtscheldingen

Het Algemeen Bestuur van GR Regio Rivierenland heeft in haar vergadering van 12 december 2012 de kwijtscheldingsregeling 2012 (met terugwerkende kracht) vastgesteld waarin:

- De kosten van bestaan worden gesteld op 100% van de normuitkering als bedoeld in artikel 16 van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990;
- Is bepaald dat ten aanzien van pensioengerechtigde personen niet de bijstandsnorm, maar de AOW-norm wordt gehanteerd;
- Is bepaald dat kwijtschelding voor ondernemers (voor zover het heffingen in de privésfeer betreffen) mogelijk is;
- Is bepaald dat bij de beoordeling van verzoeken om kwijtschelding mede rekening wordt gehouden met de kosten van kinderopvang.

Naast deze algemene beleidsregels is in artikel 9 van de Verordening Afvalstoffenheffing Avri de onderstaande bepaling voor kwijtschelding van de afvalstoffenheffing van kracht. Deze uitgangspunten zijn vastgesteld in het AB van december 2019 en verwerkt in deze begroting.

De gemeenten kunnen eigen beleidsregels vaststellen over wanneer een inwoner in aanmerking komt voor kwijtschelding. Veelal volgen ze hierbij de landelijke richtlijnen. Inwoners kunnen bij BSR kwijtschelding aanvragen. BSR vraagt advies aan de gemeenten en volgt dit op. Vervolgens past BSR, indien van toepassing, de kwijtschelding toe. Op de site van BSR staat per gemeente een overzicht van het kwijtscheldingsbeleid per gemeente.

Bij de invordering van de afvalstoffenheffing komt het vaste tarief van de afvalstoffenheffing (zoals bepaald in hoofdstuk 1 van de tarieventabel) voor kwijtschelding in aanmerking. Om de afvalscheiding ook onder de groep inwoners met een kwijtschelding te bevorderen, mag slechts een deel van het variabele tarief worden kwijtgescholden.

11 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING

Inleiding

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing biedt inzicht in het risicomanagement binnen Avri. We beschrijven hoe risicomanagement als vast proces binnen de bedrijfsvoering wordt toegepast en verankerd. Ook geven we met deze paragraaf inzicht in het risicoprofiel van Avri en de bijbehorende weerstandscapaciteit en -ratio. Het uitgangspunt vormt de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2017, die in februari 2017 door het Algemeen Bestuur werd vastgesteld. De weerstandscapaciteit is verder uitgewerkt in de Nota reserves en voorzieningen 2017 van Avri.

Ontwikkeling financiële risico's

Voor ieder programma is de ontwikkeling van het risicoprofiel weergegeven. Het actualiseren van het risicoprofiel is van belang, gezien de grilligheid van de begroting en het geringe weerstandsvermogen de afgelopen jaren. In tabel 15 zijn de risico's per programma weergegeven. Het risicoprofiel uit de jaarstukken 2024 (peildatum 31-12-'24) is verwerkt in de begroting. De ontwikkeling van elk financiële risico geeft een indicatie van de eventuele financiële gevolgen voor Avri, als een risico daadwerkelijk optreedt. De inschatting van het risico geldt voor het begrotingsjaar 2026.

	ONTWIKKELING FINANCIELE RISICO'S (* €1.000)	jaarrekening 2024	Begroting 2026	Verschil
Basispakket				
2	Prijsontwikkeling papier	242	242	0
6	Onzeker doelvermogen voor nazorg stortplaats	1.647	1.647	0
12	Inzet medewerkers Afvalbeheer	315	315	0
14	Onzekerheid scheidingsgedrag huishoudens	225	225	0
17	Vervuiling van aangeboden grondstoffen	330	330	0
24	Brandstofprijzen	218	218	0
26	Verwerkingskosten	313	313	0
27	Fiscale risico's (km registratie en Wet DBA)	250	250	0
28	Cirtex	250	250	0
	Totaal Basispakket	**3.790**	**3.790**	**0**
Pluspakket				
13	Risico's uitvoering pluspakket activiteiten	0	0	0
	Totaal Pluspakket	**0**	**0**	**0**
Bedrijfsafval				
2	Prijsontwikkeling papier	60	60	0
	Totaal Bedrijfsafval	**60**	**60**	**0**
Bedrijfsvoering				
1	Gekwantificeerde risico's	1.090	1090	0
2	Vermogensbuffer (1% leningportefeuille)	424	424	0
	Totaal Bedrijfsvoering	**1.514**	**1.514**	**0**
Totaal alle programma's		**5.364**	**5.364**	**0**

Tabel 15: Ontwikkeling financiële risico's Avri

Toelichting risico's

Onderstaand geven wij een toelichting op de grootste risico's. Daarnaast behandelen wij de risico's die afwijken van de jaarrekening 2024.

Basispakket, pluspakket, bedrijfsafval
6 - Onzeker doelvermogen voor nazorg stortplaats; risico gelijk gebleven
De provincie en Avri hebben in december 2020 een bestuurlijk akkoord gesloten voor uitstel van de overdracht van de stortplaats van Avri. Dit akkoord heeft als doel om de korte termijneffecten voor de gemeenten te verminderen. Die waren ontstaan door het besluit van Provinciale Staten in oktober 2020 om de rekenrente te verlagen. Kernpunt in het bestuurlijk akkoord is het uitstellen van het moment van overdracht voor onbepaalde tijd. In 2031 besluit de provincie na overleg met de Avri-gemeenten over het overdrachtsmoment. Tot dat moment zijn alle risico's (zowel technisch als financieel) voor rekening van Avri.

Hierbij is ook afgesproken dat we jaarlijks overleg voeren over de technische en juridische aspecten van de nazorg, zowel bestuurlijk als financieel. Dat geeft de betrokken partijen de tijd voor het doorvoeren van maatregelen, die een efficiënte nazorg waarborgen. Ook is er tijd om de benodigde financiële middelen op te bouwen. Het akkoord stelt de gemeenten bovendien in staat om tijdig te anticiperen op de ontwikkelingen en invloed uit te oefenen op de besluitvorming.

Bij de overdracht moeten voldoende financiële middelen beschikbaar zijn. Op termijn zijn verschillende uitgangspunten en parameters voor de bepaling van dit doelvermogen echter onzeker. Daardoor blijft de kans bestaan dat er te weinig doelvermogen is opgebouwd op de nog nader te bepalen overdrachtsdatum. Er kunnen echter ook positieve effecten zijn, zoals een langere vervangingstermijn van toegepaste materialen of hogere beleggingsrendementen van het nazorgfonds. Al deze zaken zijn van invloed op het benodigde vermogen. Bovendien kunnen toekomstige (wettelijke) ontwikkelingen ook van invloed zijn op de nazorgkosten.
De stortplaats wordt al meerdere jaren intensief gemonitord en onderhouden. De technische risico's (zoals ongelijke 'zetting' en percolaatvorming) beschouwen we daarom als beheersbaar.

Avri loopt bij de opbouw van het toekomstig doelvermogen meerdere financiële risico's. Deze risico's/onzekerheden zijn niet te beïnvloeden, omdat de provincie autonoom bevoegd is te besluiten over de uitgangspunten. Daaronder valt ook het overdrachtsmoment, dat na overleg met de Avri-gemeenten wordt bepaald. We verwachten dat Provinciale Staten in 2031 het moment van overdracht vaststelt. Rekening houdend met de reële doorlooptijd van het (deels juridisch) sluitingsproces en contractuele afspraken, gaan we voor de inschatting van de risico's uit van de vroegst mogelijke overdracht per 2034. Inmiddels zijn er gesprekken gepland om de overdracht te versnellen; waarbij het scenario is om de overdracht (financieel) te doen per 1 januari 2026. Er is nog geen definitieve jaarrekening over 2024 van het nazorgfonds. Wij rekenen op een rendement voor dit jaar van 3,3%.

Een belangrijke ontwikkeling was het verschijnen in 2022 van het landelijk eindrapport 'Rekenrente nazorgfondsen stortplaatsen'. Dit rapport is in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat opgesteld en bevat adviezen over het vormen van een landelijk nazorgfonds en de te hanteren systematiek voor het bepalen van de rekenrente. Het rapport is definitief en in IPO-verband is hier inmiddels over gesproken. Momenteel vinden er besprekingen plaats tussen de provincies en het Rijk, over de positie van het Rijk. Als het Rijk bereid is om bij calamiteiten als vangnet te dienen, zijn naar verwachting veel bezwaren van de provincies weggenomen. Dan staat niets de vorming van een landelijk fonds meer in de weg.

Uit het rapport blijkt dat er meerdere varianten voor het bepalen van de rekenrente mogelijk zijn. Gelderland hanteert een rekenrente van 3,1%. De laagste variant uit het rapport komt uit op 3,45%. De provincie wil in de toekomst een percentage hanteren dat elk jaar opnieuw wordt vastgesteld. Op dit moment is dat percentage 3,3%. Daarom hebben wij deze rekenrente opgenomen in de berekeningen voor het doelvermogen.

Naast een lagere rekenrente hebben we in 2024 een parameter afdeklaag aangepast. Op basis van de geactualiseerde uitgangspunten wordt in 2026 € 11,367 miljoen doelvermogen opgebouwd. De contante waarde per 1 januari 2025 is hierbij € 11,004 miljoen. Inmiddels is het berekend vermogen bij de provincie opgebouwd tot € 9.866 miljoen. Dit is een tekort van € 1,138 miljoen, dat is opgenomen in de jaarrekening en dus beschikbaar voor de overdracht.
Voor de bepaling van de financiële risico's zijn met het Rinasmodel meerdere scenario's berekend. De scenario's gaan er vanuit dat één of meer punten afwijken van de huidige uitgangspunten van Avri en eventuele overdracht per 2026;

- Rekenrente op 3,1%; dit levert een bruto-risico op van € 2,338 miljoen;
- Het niet-afbouwen van bemonsteren op peilbuizen; dit levert een bruto-risico op van € 2,124 miljoen.

Rekening houdend met de diverse risicoscenario's en de actuele inschatting van de kans dat deze zich voordoen, bedraagt het gekwantificeerd risico in de jaarrekening (maart 2025) € 1,647 miljoen, op basis van de toe te passen kans x effect-methode. Dit is € 2,272 miljoen lager dan vorig jaar.

12 - Inzet medewerkers uitvoering; risico gelijk gebleven
De arbeidsmarkt lijkt steeds krapper te worden. Ook voor uitzendbureaus is het steeds moeilijker om gekwalificeerd personeel te vinden. Op deze arbeidsmarkt is het ook steeds makkelijker voor personeel om over te stappen naar een andere werkgever. We bieden medewerkers de nodige opleidingen aan om hen breed inzetbaar te maken. Daarnaast kijken we ook naar de arbeidsvoorwaarden om bestaande medewerkers te behouden.

14 - Onzekerheid scheidingsgedrag huishoudens; risico gelijk gebleven
In 2024 is ingezet op communicatie en voorlichting. Ook zijn de afvalcoaches het gehele jaar ingezet. Ook de komende jaren blijven we de burgers actief benaderen. Zo is het projectteam Schone Grondstoffenaanpak van start gegaan. Zij richten zich op het tegengaan van de vervuiling van grondstoffen.

17 - Vervuiling van aangeboden grondstoffen; risico gelijk gebleven
Uit sorteerproeven blijkt dat de vervuiling toeneemt. Overigens is er ook landelijk een forse stijging vervuiling te zien. We blijven inzetten op communicatie en voorlichting, mede door de afvalcoaches. Minder vervuiling is het doel. De effecten hiervan worden pas vanaf 2024 zichtbaar.

24 - Risico brandstofkosten; risico gelijk gebleven
De grillige energiemarkt blijft een risico voor de bedrijfsvoering van Avri. Uiteraard worden hogere brandstofprijzen verwerkt in de begroting. De onvoorspelbaarheid van de brandstofprijzen maakt echter dat we hier een risico voor hebben opgenomen.

Bedrijfsvoering

1 - Gekwantificeerde risico's (10% taakveld 0.4)
De jaarrekening 2024 geeft een overhead van € 8,840 miljoen. De Algemene Bedrijfsreserve Avri heeft op basis van 10% van de overhead een drempelwaarde van € 884.000. Daarnaast is hier het risico opgenomen voor Arbo technische maatregelen. Het huidige en meerjarig voorziene saldo van deze reserve biedt voldoende weerstand om de risico's te dekken.

2 - Vermogensbuffer
Bij het aantrekken van leningen is de rente afhankelijk van het vermogen. Een lager eigen vermogen leidt tot een hogere rente. We houden rekening met 1% van de leningportefeuille.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de gekwantificeerde risico's af te zetten tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. In de nota risicomanagement wordt de uitkomst gewaardeerd volgens onderstaande waarderingstabel:

RATIO WEERSTANDSVERMOGEN	BETEKENIS
Groter dan 2,0	Uitstekend
Tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
Tussen 1,0 en 1,4	Voldoende
Tussen 0,8 en 1,0	Matig
Tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
Kleiner dan 0,6	Ruim onvoldoende

Tabel 16: Waarderingstabel weerstandsvermogen

De ratio van het weerstandsvermogen wordt bepaald door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen op de gekwantificeerde en geactualiseerde risico's. Het Algemeen Bestuur heeft de gewenste weerstandsnorm vastgesteld op 'voldoende'. Dit betekent dat de beschikbare weerstandscapaciteit factor 1,0 van de gekwantificeerde risico's moet zijn.

ONTWIKKELING WEERSTANDSVERMOGEN			Rekening 2024	Begroting 2026	Verschil
Basispakket	Gekwantificeerde risico's	(A)	3.790	3.790	0
	Beschikbare weerstandscapacitei	(B)	4.355	5.355	1.000
	Ratio weerstandsvermogen	**(B/A)**	**1,15**	**1,41**	**0,26**
	Betekenis		Voldoende	Ruim voldoende	
Pluspakket	Gekwantificeerde risico's	(A)	0	0	0
	Beschikbare weerstandscapacitei	(B)	15	15	0
	Ratio weerstandsvermogen	**(B/A)**			
	Betekenis		Uitstekend	Uitstekend	
Bedrijfsafval	Gekwantificeerde risico's	(A)	60	60	0
	Beschikbare weerstandscapacitei	(B)	338	338	0
	Ratio weerstandsvermogen	**(B/A)**	**5,63**	**5,63**	**-**
	Betekenis		Uitstekend	Uitstekend	
Bedrijfsvoering	Gekwantificeerde risico's	(A)	1.514	1.514	0
	Beschikbare weerstandscapacitei	(B)	1.551	1551	0
	Ratio weerstandsvermogen	**(B/A)**	**1,02**	**1,02**	**-**
	Betekenis		Voldoende	Voldoende	
TOTAAL	Gekwantificeerde risico's	(A)	5.364	5.364	0
	Beschikbare weerstandscapacitei	(B)	6.259	7.259	1.000
	Ratio weerstandsvermogen	**(B/A)**	**1,17**	**1,35**	**-0,19**
	Betekenis		Voldoende	Ruim voldoende	

Tabel 17: Ontwikkeling weerstandsvermogen Avri

Weerstandsvermogen Basispakket
Omdat de aanvulling van de weerstandscapaciteit voor het Basispakket een directe relatie heeft met de afvalstoffenheffing, is een meerjarige risico-inschatting gemaakt. De uitkomst is zichtbaar in tabel 18. Daaruit blijkt dat het weerstandsvermogen weer naar het gewenste niveau is gegroeid. In de meerjarige ontwikkeling is nog geen rekening gehouden met de eventuele nadelige invloed van de CO_2-heffing, vanwege de vele onzekerheden rond die heffing.

Meerjarige ontwikkeling weerstandsvermogen basispakket (* € 1 mln)		**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Gekwantificeerde risico's	(A)	€ 3,8	€ 6,4	€ 3,8	€ 3,4	€ 3,2	€ 3,2
Beschikbare weerstandscapacitei	(B)	€ 4,4	€ 7,3	€ 5,3	€ 6,3	€ 7,3	€ 8,3
Ratio weerstandsvermogen	B/A)	1,2	1,1	1,4	1,9	2,3	2,6
Betekenis		voldoende	voldoende	ruim voldoende	ruim voldoende	uitstekend	uitstekend

Tabel 18: Meerjarige ontwikkeling weerstandsvermogen

Nazorgfonds stortplaats

Voor het bepalen van de omvang van het nazorgfonds hebben we de effecten van de huidige uitgangspunten van de provincie (rekenrente 3,1%) afgezet tegen dezelfde uitgangspunten bij een gestegen rekenrente van 3,45%. Hierin is ook een risico meegenomen van de aangepaste uitgangspunten.

(BEDRAGEN * 1.000)	1-1-2024	1-1-2025	Provincie nieuw (re-kenrente 3,30%	Provincie oud (reken-rente 3,1%)
Vermogen (provincie)	8.534	9.866	9.866	9.866
Vermogen (AVRI)		1.138	1.138	1.138
Beschikbaar vermogen	**8.534**	**11.004**	**11.004**	**11.004**
Benodigd	7.725	11.004	13.103	18.008
Saldo	**809**	**0**	**-2.099**	**-7.004**
Risico's	-3.919	-1.647	-585	0
Saldo	**-3.110**	**-1.647**	**-2.684**	**-7.004**

Tabel 19: Effecten overdracht stortplaats

De risico's zijn als volgt bepaald:

(BEDRAGEN * 1.000)	Impact	Kans	Risico
Rekenrente (3,1%)	2.338	25%	585
Monitoring	2.124	50%	1.062
Totaal			**1.647**

Tabel 20: Risico's overdracht stortplaats

Kengetallen financiële positie

Het BBV schrijft voor dat decentrale overheden door middel van kengetallen inzicht geven in hun financiële positie. Voor Avri zijn de kengetallen netto schuldquote, de solvabiliteitsratio en de structurele exploitatieruimte van belang.

KENGETALLEN	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Netto schuldquote	49,2%	65,3%	57,5%	55,7%	54,6%	52,7%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	48,7%	65,0%	57,3%	55,5%	54,4%	52,6%
Solvabiliteitsratio	3,3%	3,0%	3,0%	3,1%	3,3%	3,4%
Structurele exploitatieruimte	0,1%	2,5%	3,1%	3,4%	3,3%	3,2%

Tabel 21: Kengetallen financiële positie

Netto schuldquote
Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van Avri ten opzichte van de omzet. Het laat zien in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Avri heeft geen leningen verstrekt, waardoor de kengetallen gelijk zijn aan de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio
Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Daarmee wordt inzicht gegeven in de mate waarin Avri in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Omdat het eigen vermogen beperkt is, is ook de solvabiliteit van Avri laag.

Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte in de begroting aanwezig is om de huidige kosten te kunnen dragen.

12 FINANCIERING

Inleiding

Het BBV schrijft een financieringsparagraaf voor, waarin de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille staan. Het Treasurystatuut 2023 bevat nadere regels voor de uitoefening van de financieringsfunctie.

Externe ontwikkelingen

De huidige rentetarieven van de BNG Bank bedragen op moment van samenstelling van deze begroting (maart 2025) rond de 3,25% voor een 10-jaars lineair af te lossen lening. De nieuw aan te trekken leningen zijn tegen dit percentage in deze begroting verwerkt.

Financieringsportefeuille Avri

De leningen- en financieringsportefeuille van Avri is als volgt opgebouwd:

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Activa	51.207	49.645	46.139	43.640
Gemiddelde leningportefeuille	36.861	33.391	30.046	26.732
Financieringsbehoefte	14.346	16.254	16.093	16.908

Tabel 22: Financieringsportefeuille en rentelasten

In de begroting is rekening gehouden met een gemiddelde aanvullende rentelast van afgerond € 515.000, ten behoeve van de financieringsbehoefte voor investeringen. De vraag op welke manier (duur, vorm en hoogte van betreffende lening) in de uiteindelijk benodigde financiering wordt voorzien, wordt beantwoord op het moment dat daadwerkelijk tot de investeringen wordt overgegaan. Dit is mede afhankelijk van de liquiditeitspositie en -prognose op dat moment.

Rentetoerekening

In onderstaande tabel is het renteschema uit de ‘notitie rente 2017’ van de commissie BBV opgenomen. Hiermee wordt inzicht gegeven in de rentelasten van externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening.

RENTETOEREKENING	2026
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.225.000
Externe rentebaten	-
Saldo rentelasten en rentebaten	**1.225.000**
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende	-170.000
taakveld moet worden toegerekend	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**1.055.000**
Rente over eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen	-
Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rent	**1.055.000**
Aan taakvelden toe te rekenen rente (via rente-omslag)	-1.055.000
Renteresultaat op het taakveld Treasury	-

Tabel 23: Schema rentetoerekening

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto vlottende schuld van een gemeenschappelijke regeling in een bepaald kwartaal niet hoger mag zijn dan 8,2% van het begrotingstotaal (ca. € 66,9 miljoen). Dit betekent dat Avri op grond van de kasgeldlimiet ca. € 5,5 miljoen aan kort geld mag aantrekken.

Rente risiconorm

De rente risiconorm bepaalt dat jaarlijks 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Het totaal van de aflossingen bedraagt jaarlijks ca. € 3,5 miljoen. Dit bedrag blijft ruimschoots onder de risiconorm, die voor Avri ca. € 12,8 miljoen bedraagt.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat (lokale) overheden de financiële middelen die zij (tijdelijk) niet nodig hebben voor de uitoefening van hun taken en verantwoordelijkheden afromen naar de schatkist van het Rijk. Overschotten boven de € 275.000 worden automatisch overgeboekt naar de rekening van de schatkist.

13 BEDRIJFSVOERING

Inleiding

In de paragraaf bedrijfsvoering beschrijven wij de processen die het mogelijk maken onze taken efficiënt, betrouwbaar en wendbaar uit te voeren. Dit doen wij met onze medewerkers en de ons ter beschikking staande middelen. De wereld om ons heen verandert in rap tempo en het is zaak dat onze bedrijfsvoering daarin mee ontwikkelt. Voor 2026 zien we daarin de volgende aandachtsgebieden.

Organisatieontwikkeling

In het Strategisch Koersplan staat hoe wij de komende jaren invulling geven aan onze uitdagende ambities en opgaven. Dat doen we in het belang van onze partnergemeenten. Onder de noemer ‘Hart voor Rivierenland’ zet Avri zich in voor een schone, duurzame en veilige leefomgeving, waarin generaties van nu en de toekomst prettig kunnen leven en meedoen. Dit vraagt om een langetermijnperspectief tot 2030, in lijn met de landelijke klimaatdoelen. Het Algemeen Bestuur van Avri heeft op 15 februari 2024 ingestemd met het Strategisch Koersplan.

De overgang naar een circulaire economie is een opgave voor gemeenten en daarmee ook voor Avri. In aansluiting op EU-doelen en Rijksdoelen wil Rivierenland in 2050 volledig circulair zijn. Dat betekent dat we de ketens van grondstoffen moeten sluiten, door grondstoffen als plastic, gft, papier en textiel in te zamelen en opnieuw te gebruiken. Avri speelt hierin een belangrijke rol door als regisseur op te treden tussen inwoners, bedrijven en gemeenten. Zo kunnen we grondstoffen nog beter inzamelen, sorteren en terug in de markt brengen. Avri ontwikkelt zich van afvalinzamelaar tot leverancier van hoogwaardige grondstoffen.

Het Strategisch Koersplan bevat naast onze ambitie, die beschrijft wat we tot stand willen brengen, vijf strategieën. Deze geven aan hoe we de ambitie gaan realiseren, inclusief de doelen en acties om dit te kunnen bereiken. Het onderliggend manifest beschrijft onze idealen en intenties. Onze kernwaarden vormen daarbij de basis van waaruit we handelen.

De vijf strategieën:

1. De transitie van afval naar grondstof aanjagen
2. Circulair ondernemerschap stimuleren en maatschappelijke waarde creëren
3. Meewerken aan biodiversiteit en klimaatadaptatie
4. Samen een schone en veilige leefomgeving realiseren
5. De bedrijfsvoering versterken.

De volledige tekst van het Strategisch Koersplan, inclusief een opsomming van de acties die bij de strategieën horen, is te vinden op de Avri.nl.

Personeel

Ons personeel is van het grootste belang om onze taken goed uit te voeren en onze doelstellingen te halen. Het vinden van goed personeel is in het huidige tijdsgewricht niet eenvoudig. Datzelfde geldt voor het vasthouden van goed personeel. We zetten diverse instrumenten in om een aantrekkelijke werkgever te zijn. Hierbij moeten we blijven investeren in de vakkennis en de ontwikkeling van medewerkers. Alleen dan kunnen wij blijven bijdragen aan een schoon en veilig Rivierenland.

Personeelskosten
Voor de personeelskosten houden we rekening met de cao-stijging, aangevuld met de indexatie van 2,7%, die opgenomen is in de kadernota.

Inclusiviteit en Social Return On Investment (SROI)
Voor Avri is het doel van inclusiviteit en SROI tweeledig: ten eerste doen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werkervaring op, zodat ze kunnen deelnemen aan het arbeidsproces. Ten tweede vervult Avri zijn rol als maatschappelijk verantwoord ondernemer, door inclusiviteit te bevorderen. Dit doen we in nauwe samenwerking met Werkzaak Rivierenland. Wel zien we, als gevolg van de veranderende regelgeving, een terugloop in met name het aantal SW’ers. Inmiddels werken zo’n 43 medewerkers met een achterstand tot de arbeidsmarkt bij ons.

Integriteit
De medewerkers van Avri vallen onder de Ambtenarenwet. Dat betekent dat we als werkgever aandacht besteden aan het bevorderen van integriteitsbewustzijn en aan het voorkomen van misbruik van bevoegdheden, belangenverstrengeling en discriminatie. Dit onderwerp verdient continu aandacht en zal de komende jaren nog verder geborgd worden. Niet alleen bij indiensttreding van nieuwe medewerkers, maar ook bij medewerkers die al langer in dienst zijn.

Doorontwikkeling financiële functie
Binnen de financiële functie is in 2025 gewerkt aan de transitie van administrateur naar financieel adviseur. Het uiteindelijke doel is om door te groeien naar businesspartner van de organisatie. Hiermee komen we meer aan de voorkant van het financieel proces. Deze transitie zal ook in 2026 verder worden ontwikkeld.

Datagestuurd werken
We beschikken over een enorme hoeveelheid data. We gaan ons nog meer richten op het ontsluiten hiervan, om de gegevens te vertalen naar informatie. Zo kunnen beslissingen beter onderbouwd worden, kan beter sturing gegeven worden aan de operatie en wordt de efficiency van de operatie verder verhoogd.

Privacy (WPG/AVG)

Bewustwording rondom informatiebeveiliging en AVG binnen Avri wordt verder vergroot. Nieuwe medewerkers volgen de e-learning en we investeren continu in de bewustwording en borging van beveiligingsmaatregelen. Er blijft continu aandacht voor het naleven van de AVG en het verbeteren van processen rondom gegevensbescherming

Communicatie

Om de doelen van Avri te bereiken, is een nog intensievere samenwerking tussen de verschillende disciplines een voorwaarde. Het team wordt nu meer aan de voorkant betrokken bij nieuwe ontwikkelingen, beleidsvoornemens en uitvoeringszaken. Het doel blijft: draagvlak bij inwoners creëren voor onze opgave, om onze doelstellingen voor Rivierenland succesvol te realiseren. Het Strategisch Koersplan is onze leidraad voor zowel de in- als externe communicatiestrategie. Nog meer zoeken wij de samenwerking met de inwoners in de versterking van de circulaire economie en richting duurzaamheid. Samen staan we voor de opdracht tot een klimaatneutrale leefomgeving. Onze ‘schone grondstoffen’-campagne vervult daarbij een centrale rol. Leidend zijn de principes: afval verminderen, goed scheiden en circulariteit vanuit de R-ladder.

Rechtmatigheidsverklaring

In 2024 is voor het eerst, over het boekjaar 2023, door het Dagelijks Bestuur zelf een rechtmatigheidsverklaring afgegeven. In de afgelopen jaren hebben we de basis gelegd om de rechtmatigheidsverklaring af te kunnen geven en komende jaren gaan we dit verder uitbouwen.

14 OPENBAARHEIDSPARAGRAAF WET OPEN OVERHEID (WOO)

De Woo bepaalt in artikel 3.5 dat bestuursorganen jaarlijks in de begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo. In de verantwoording moeten zij verslag doen van de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Bestuursorganen gaan in de openbaarheidsparagraaf in op de beleidsvoornemens (en behaalde resultaten), waar het gaat om de actieve en passieve openbaarmaking en de verbetering van de informatiehuishouding.

Openbaarheidsparagraaf

Het doel van de Woo is een open overheid, die zorgdraagt voor een adequate en toegankelijke informatievoorziening. De Woo legt bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen betreft het geven van een impuls aan openbaarheid door in de begroting en het verantwoordingsverslag in de jaarstukken aan te geven hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo. Dit onderdeel is de invulling van deze verplichting in de begroting.

Woo-contactfunctionaris
Avri heeft een Woo-contactfunctionaris. Die zorgt voor laagdrempelige en betere dienstverlening. De Woo-functionaris heeft een actieve voorlichtingsfunctie. Inwoners en andere belangstellenden hoeven niet direct en Woo-verzoek in te dienen, maar kunnen eerst bij de Woo-functionaris op een laagdrempelige manier informatie vragen.

Passieve openbaarmaking
Ten behoeve van het recht van de burger om een Woo-verzoek (naast schriftelijk) ook elektronisch in te kunnen dienen is op de website van Avri een mogelijkheid gecreëerd om eenvoudig een Woo verzoek in te dienen.

Actieve openbaarmaking
Belangrijk is dat medewerkers zich bewust zijn van de impact van de Woo op hun werk en nog meer het belang inzien van een transparante overheid. Aan de diverse verplichtingen tot publicatie wordt voldaan.

Per 1 november 2024 geldt een verplichting tot het openbaar maken van informatie in vijf categorieën. Voor Avri is daar een aantal relevant. Besluiten van algemene strekking, zoals verordeningen en besluiten, worden al gepubliceerd. Tot slot wordt een klantenportaal ingericht.

15 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Meerjarenonderhoudsplan gebouwen (MJOP)

Het MJOP vormt de basis voor de jaarlijkse dotatie in de voorziening groot onderhoud gebouwen. Met deze voorziening worden de kosten van het groot onderhoud van de Avri-gebouwen geëgaliseerd. Alleen in het plan opgenomen kosten voor groot onderhoud mogen ten laste komen van de voorziening. Een actuele onderhoudsplanning is op basis van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) noodzakelijk, om de hoogte van de voorziening te onderbouwen.

De kosten voor vervangingsinvesteringen en groot onderhoud laten de gebruikelijke forse fluctuaties zien. Om deze fluctuaties te egaliseren is de voorziening groot onderhoud ingesteld. Daarmee worden de jaarlijkse kosten gelijkmatig verdeeld. In 2020 is het MJOP van Avri locatie Geldermalsen geactualiseerd. Dit heeft een looptijd tot en met 2039. Om de voorziening groot onderhoud op het gewenste niveau te houden wordt jaarlijks € 207.000 aan deze voorziening gedoteerd.

In 2025 wordt de revitalisering van ons kantoor en de bijbehorende ruimten afgerond. Zo zorgen we dat de kantoren weer passen bij de huidige bezetting en behoefte van onze medewerkers. Het gebruik van de verschillende terreinen wordt herzien en aan de moderne veiligheidseisen aangepast.

De kosten voor vervangingsinvesteringen en groot onderhoud uit het MJOP worden voldaan uit de daarvoor gevormde voorziening groot onderhoud gebouwen. Het saldo van de voorziening bedroeg per 1 januari 2025 € 769.000. In de begroting 2026 is een dotatie aan de voorziening opgenomen van € 207.000 op basis van het in 2020 vastgestelde MJOP. In 2025 zal het MJOP worden geactualiseerd.

Voorziening onderhoud gebouwen (x € 1.000)	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Voorziening Onderhoud gebouwen (01-01)	**1.009**	**769**	**863**	**858**	**624**	**823**
Dotatie vanuit exploitatie	207	207	207	207	207	207
Onderhoudskosten	-447	-113	-212	-441	-8	-56
Voorziening Onderhoud gebouwen (31-12)	**769**	**863**	**858**	**624**	**823**	**974**

Tabel 24: Verloopoverzicht voorziening groot onderhoud gebouwen

Bedrijfsmiddelen

Avri kijkt bij het vervangen van voertuigen en machines en bij het gebruik van materialen of er duurzame alternatieven zijn, zoals elektrisch gereedschap/voertuigen en bio-zout. Bij elk nieuw aan te kopen voertuig of machine wordt een afweging gemaakt tussen duurzaamheid en economische aspecten. Op dit moment maakt Avri al gebruik van elektrische onkruidmachines en een elektrische straatstofzuiger. Nieuwe voertuigen rijden op de milieuvriendelijke brandstof Hydrotreated Vegetable Oil (HVO).
Daarbij gebruiken de wijkploegen steeds vaker elektrisch handgereedschap. Daarnaast worden strooiers voor de gladheidsbestrijding volledig gereviseerd. Dit wil zeggen dat de gebruikte materialen worden hergebruikt en dat de strooiers na revisie weer als nieuw zijn. Bij het bestrijden van de gladheid wordt voor een deel bio-zout gebruikt. Door gebruik van dit restproduct uit de voedingsindustrie wordt het milieu minder belast.

Voor onze lichte bedrijfsauto's (personen- en bestelvoertuigen) is in 2024 een overeenkomst gesloten met een leasemaatschappij.

In Rivierenland staan ruim 1.500 verzamelcontainers voor de inzameling van restafval, glas, papier, textiel, verpakkings- en incontinentiematerialen. In 2024 is, ondanks daling van het totaal aantal inzamelmiddelen, een toename van het aantal inzamellocaties geweest. Dit zien we terug in het aantal restafvalcontainers als gevolg van nieuwbouwwijken. Verder is een daling te zien van het totaal aantal containers. Dit is het gevolg van de doorgezette trend om bovengrondse containers te vervangen voor de grotere volumineuze ondergrondse containers. Dit is met name het geval bij glas, papier en textiel.

16 VERBONDEN PARTIJEN

1.1. Inleiding

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waar Avri een bestuurlijke en een financiële band mee heeft. Dit zijn onder andere vennootschappen (waarvan de aandelen geheel of gedeeltelijk in het bezit zijn van Avri), verenigingen of stichtingen die een publiek belang behartigen. Het kan ook gaan om andere gemeenschappelijke regelingen. Met de bestuurlijke band wordt bedoeld dat Avri één of meer zetels heeft binnen de betreffende partij, of stemrecht. Van een financiële band is sprake als middelen ter beschikking zijn gesteld aan deze partij.

1.2. Verbonden partijen Avri

Avri Realisatie B.V.			
Soort verbintenis	Deelneming		
Gevestigd	Geldermalsen		
Openbaar belang	Zie taak / doelstelling		
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder		
Omvang belang Avri	Avri beschikt over 100% van de aandelen met een nominale waarde van € 74.874.		
Taak / doelstelling	Avri Realisatie B.V. is in 1999 opgericht (destijds Avri Ontwikkeling B.V.). Het doel van deze B.V. is om de middelen van Avri maatschappelijk nuttig aan te wenden. Maatschappelijk nuttig betekent onder meer dat overcapaciteit aan aanwezige middelen en ruimte wordt verhuurd aan derden die afval recyclen en duurzame energie produceren. De opbrengsten kunnen ten goede komen van de afvalstoffenheffing.		
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.		
Relatie met programma	Programma Basispakket		
Deelnemende partijen	Niet van toepassing		
Financiën			
Financiële consequenties begrotingsjaar			
Vermogen en resultaat verbonden partij		31 december 2022	31 december 2023
	Eigen vermogen	€ 3.535.000	€ 3.077.000
	Vreemd vermogen	€ 7.698.104	€ 6.497.000
	Exploitatieresultaat	€ 913.000	€ 292.000
Risico's			
Het financiële risico betreft de deelname in het aandelenkapitaal (€ 75.000). Daarnaast is in de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen van GR Avri het maatschappelijke risico beschreven, volgend uit de bestuurlijke verantwoordelijkheid van Avri als enig aandeelhouder van deze B.V.			
Toelichting			
De huurovereenkomst met de Grondbankcombinatie (GBC) is in 2024 verlengd tot eind 2028. Mede hierom wordt in 2025 groot asfaltonderhoud uitgevoerd van de verhuurde vloeistofdichte asfaltvloer. De overeenkomst met Reterra (groenafval compostering) is ook verlengd tot eind 2028. Beide contracten kunnen voor die tijd over en weer worden opgezegd. Voorafgaand aan het ondertekenen van deze huurovereenkomsten is in beide gevallen een Didam arrest – procedure gevolgd. Geen andere potentiële huurders hebben zich gemeld Er zijn verschillende ideeën voor het nog in te richten 2 ha braakliggende terrein, maar bij het opstellen van deze jaarrekening zijn er geen concrete ontwikkelingen te melden. Enkele initiatieven die met derden worden verkend zijn gft-vergisting/compostering, plasticfabriek (deelstroom pdb), een kleinschalige waterstoffabriek en het plaatsen van batterijen voor stroomopslag. In geheel 2025 wordt wel het verplichte flora en fauna onderzoek uitgevoerd. In 2024 is er geen dividend uitgekeerd. Naast het incidenteel dividend betaalt Realisatie BV samen met Solar BV elk jaar ongeveer 4 ton aan Avri GR betreffende onder andere vergoeding personeelskosten en gebruik van grondoppervlak.			

Avri Solar B.V.			
Soort verbintenis	Deelneming		
Gevestigd	Geldermalsen		
Openbaar belang	Zie taak/doelstelling		
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder. Avri Realisatie B.V. is de oprichtster van Avri Solar B.V. en enig aandeelhouder van deze vennootschap.		
Omvang belang Avri	Avri Solar B.V. kent een zelfstandige jaarrekening die geconsolideerd wordt met de jaarrekening van Avri Realisatie B.V.		
Taak / doelstelling	Avri Solar B.V. is in 2014 opgericht ten behoeve van de realisatie en mogelijk de exploitatie van een solarpark op de afgewerkte stortplaats van Avri.		
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.		
Relatie met programma	Programma Basispakket		
Deelnemende partijen	Niet van toepassing		
Financiën			
Financiële consequenties begrotingsjaar	Avri Solar B.V. heeft geen personeelsleden in dienst.		
Vermogen en resultaat verbonden partij		31 december 2022	31 december 2023
	Eigen vermogen	€ 1.946.000	€ 1.910.000
	Vreemd vermogen	€ 8.035.000	€ 6.462.000
	Exploitatieresultaat	€ 871.000	€ 239.000
Risico's			
Het risico betreft de deelname in het aandelenkapitaal van Avri Realisatie B.V. Daarnaast is in de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen van GR Avri het maatschappelijke risico beschreven, dat volgt uit de bestuurlijke verantwoordelijkheid.			
Toelichting			
Avri Solar B.V. is in 2014 opgericht ten behoeve van de realisatie en exploitatie van een solarpark op de afgewerkte stortplaats van Avri. Dit zonnepark is begin 2018 in gebruik. Avri Realisatie B.V. is de oprichtster van de Solar B.V. en enig aandeelhouder van deze vennootschap. Avri Realisatie B.V. fungeert ook als bestuur en AvA voor Avri Solar B.V. Avri Solar B.V. kent een zelfstandige jaarrekening die geconsolideerd wordt met de jaarrekening van Avri Realisatie B.V. In 2023 waren de prijzen (opbrengst) weer op gelijk niveau als in 2021, de periode voor de energiecrisis. Maar in 2024 daalden de prijzen sterk, mede door veel meer tijdsblokken met een negatieve prijs. De SDE+ is een tijdelijke (15 jaar) subsidie en nodig om groene energieprojecten kostendekkend te exploiteren. Sinds de start is alle jaren de SDE+ subsidie voor een deel of geheel uitgekeerd, met uitzondering van het bijzondere jaar 2022. We verwachten dat voor 2024 weer 100% subsidie wordt toegekend. Begin 2023 is op verzoek van Liander met hen een congestiemanagement contract afgesloten. Bij congestiemanagement worden grootzakelijke klanten gevraagd om bij dreigende overbelasting de transportvraag tijdelijk aan te passen, tegen een financiële vergoeding. Hierdoor blijft het elektriciteitsnet betrouwbaar en veilig. In 2024 is 100 x door Liander gevraagd om ons park geheel of gedeeltelijk uit te zetten. Hierdoor is 20 % van onze jaarproductie niet aan de markt geleverd. Liander heeft ons hiervoor 100% gecompenseerd Eind 2024 is onze PPA (Power Purchase Agreement = stroomafnameovereenkomst) met Essent met een jaar verlengd. Ook in 2024 (en nog steeds) is intensief overlegd met Betuwewind over de kansen en bedreigingen om van onze aparte aansluitingen en kabels één gezamenlijke netaansluiting te maken. Mede door Liander en Tennet vraagt dit meer tijd.			

Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR)			
Soort verbintenis	Gemeenschappelijke regeling		
Gevestigd	Tiel		
Openbaar belang	Deze gemeenschappelijke regeling verzorgt de heffing en invordering van waterschapsbelastingen, afvalstoffenheffing en gemeentelijke belastingen. Tevens verzorgt BSR de uitvoering van de Wet onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van vastgoedinformatie.		
Bestuurlijk belang	Deelnemer in de gemeenschappelijke regeling, vertegenwoordiging met één lid in het AB BSR.		
Omvang belang Avri	Het totaal aantal stemmen van de deelnemers betreft 13. Avri heeft één stem in het Algemeen Bestuur.		
Taak / doelstelling	Voor burgers, bedrijven en instanties heeft de samenwerking als voordeel dat ze één aanslagbiljet ontvangen en één organisatie als aanspreekpunt hebben. Door schaalvergroting en samenwerking kan BSR de belastingtaak effectiever en efficiënter uitvoeren.		
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.		
Relatie met programma	Programma Basispakket		
Deelnemende partijen	BSR is een samenwerkingsverband op het gebied van belastingen van Waterschap Rivierenland, Avri en de gemeenten Culemborg, Maasdriel, Montfoort, West Betuwe, Tiel, West Maas en Waal, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en per 1-1-2025 Gorinchem.		
Financiën			
Financiële consequenties begrotingsjaar	De financiële bijdrage aan BSR bedraagt volgens de 1e begrotingswijziging 2024 van BSR € 690.000.		
Vermogen en resultaat verbonden partij		31 december 2022	31 december 2023
	Eigen vermogen	€ 397.000	€ 325.000
	Voorzieningen	€ 629.000	€ 474.000
	Overige passiva	€ 8.495.000	€ 9.431.000
	Exploitatieresultaat	€ 12.000	€ -72.000
Risico's			
Niet van toepassing			
Toelichting			
Sinds 2008 worden de aanslagen afvalstoffenheffing voor Avri opgelegd en geïnd door de BSR. Wettelijke en marktontwikkelingen zorgen voor kostenstijgingen binnen de bedrijfsvoering. De stijging is met name het gevolg van stijgende personeelskosten door cao-indexeringen, functiewaardering en uitbreiding van de formatie in de bedrijfsvoering van BSR. Daarnaast stijgen de onderhouds- en licentiekosten van de software vanwege wettelijke ontwikkelingen (o.a. landelijke voorziening WOZ, BAG) en prijsindexeringen. Ook wordt er geïnvesteerd in standaardisatie.			

Coöperatie Circulair Textiel Rivierenland U.A. (Cirtex)			
Soort verbintenis	Deelneming		
Gevestigd	Tiel		
Openbaar belang	Zie taak / doelstelling		
Bestuurlijk belang	Deelnemer		
Omvang belang Avri	Avri is, samen met stichting 2Switch en Werkzaak Rivierenland deelnemer in de Coöperatie Circulair Textiel Rivierenland U.A. (Cirtex).		
Taak / doelstelling	Het voor en met haar leden opzetten en exploiteren van een (circulair) textielsorteercentrum, waarbij het ingezamelde textiel wordt gesorteerd, bewerkt en verkocht in hoofdzakelijk de regio Rivierenland. Daarnaast levert Cirtex een bijdrage aan de maatschappelijke ondersteuning van onder meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.		
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen		
Relatie met programma	Programma Basispakket		
Deelnemende partijen	2Switch, Werkzaak		
Financiën			
Financiële consequenties begrotingsjaar	Avri heeft in 2023 een lening verstrekt van € 350.000 voor de financiering van de inrichting van het sorteercentrum. Hiervan is in 2024 €35.000 terugbetaald.		
Vermogen en resultaat verbonden partij		31 december 2022	31 december 2023
	Eigen vermogen	€ 0	€ -36.600
	Vreemd vermogen	€ 0	€ 583.000
	Exploitatieresultaat	€ 0	€ -37.390
Risico's			
Het financiële risico betreft de verstrekte lening (€ 350.000) waarvan € 35.000 is terugbetaald. Werkzaak borgt tot de dekking/garantstelling tot maximaal € 240.000 van het eventuele exploitatietekort, gedurende de 4-jarige pilotperiode (2023-2026).			
Toelichting			
De in januari 2022 gestarte pilot met als streven het sluiten van de regionale textielketen wordt voortgezet in de vorm van een coöperatie. Het circulair textielcentrum Cirtex draagt op verschillende manieren bij aan duurzaamheid en aan een regio waar iedereen telt en mee kan doen. Cirtex geeft oud textiel een tweede leven, zorgt voor het hergebruik van kostbare grondstoffen binnen de regio en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt krijgen een kans om mee te doen in de maatschappij met een leuke en nuttige baan. Op 9 december 2022 is de akte van oprichting formeel ondertekend. Daarmee is Cirtex per 1 januari 2023 officieel opgericht. In oktober 2023 zijn we gestart in een groot pand en zijn we gaan opschalen. In 2024 zijn er 72 werk- en ontwikkelplekken gerealiseerd en 16 medewerkers uitgestroomd naar een reguliere baan. De crisis in de textiel wereldmarkt liet ook zijn sporen na bij Cirtex omdat de vergoeding voor textiel meer dan halveerde. Het exploitatie tekort wat daarmee ontstond is afgedekt door de garantstelling van Werkzaak.			

FINANCIËLE BEGROTING

17 TOTAALOVERZICHT BATEN EN LASTEN

In dit hoofdstuk zijn de totale baten en lasten van Avri uiteengezet. Dit hoofdstuk geeft inzicht in de financiën van de exploitatie van de diverse programma's.

De totale baten en lasten per programma zijn in onderstaande tabel weergegeven. Hierin zijn ook de reservemutaties gepresenteerd. Dit betreffen de mutaties van de reserves van Avri: algemene bedrijfsreserve, reserve Bedrijfsafval of reserve Beheer Openbare Ruimte.

TOTAAL BATEN EN LASTEN (x €1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten					
Programma Afval	**41.396**	**43.641**	**45.215**	**45.148**	**44.965**
kosten	*35.564*	*37.250*	*38.824*	*38.757*	*38.574*
overhead	*5.832*	*6.391*	*6.391*	*6.391*	*6.391*
Programma Beheer Openbare Ruimte	**19.821**	**21.417**	**21.417**	**21.417**	**21.417**
kosten	*17.117*	*18.455*	*18.455*	*18.455*	*18.455*
overhead	*2.704*	*2.962*	*2.962*	*2.962*	*2.962*
Programma bedrijfsafval	**2.757**	**2.849**	**2.849**	**2.849**	**2.849**
kosten	*2.398*	*2.459*	*2.459*	*2.459*	*2.459*
overhead	*359*	*390*	*390*	*390*	*390*
Programma Overhead en Algemene dekkingsmidd	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
kosten	-	-	-	-	-
overhead	-	-	-	-	-
Totaal lasten programma's	**63.974**	**67.907**	**69.481**	**69.414**	**69.231**
Baten					
Programma Afval	42.254	44.841	46.415	46.348	46.165
Programma Beheer Openbare Ruimte	19.821	21.417	21.417	21.417	21.417
Programma bedrijfsafval	2.820	2.908	2.908	2.908	2.908
Programma Overhead en Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-
Totaal baten programma's	**64.895**	**69.166**	**70.740**	**70.673**	**70.490**
Saldo van baten en lasten					
Programma Afval	858	1.200	1.200	1.200	1.200
Programma Beheer Openbare Ruimte	-	-	-	-	-
Programma bedrijfsafval	63	59	59	59	59
Programma Overhead en Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	**921**	**1.259**	**1.259**	**1.259**	**1.259**
Mutatie reserves					
Voorziening Afval	908	1.200	1.200	1.200	1.200
Reserve Bedrijfsafval	13	59	59	59	59
Reserve Beheer Openbare Ruimte	-	-	-	-	-
Algemene Bedrijfsreserve	-	-	-	-	-
totaal mutatie reserves	**921**	**1.259**	**1.259**	**1.259**	**1.259**
Saldo baten en lasten na reserve mutaties	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Tabel 25: Totaal baten en lasten per programma 2025-2029

18 UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE

Inleiding

De financiële positie bevat een raming voor het begrotingsjaar 2026 en de drie jaren volgend op het begrotingsjaar. Voor die drie volgende jaren is het uitgangspunt van dat de opbrengsten en kosten gelijk blijven en er is geen indexering toegepast.
In dit hoofdstuk komen de volgende onderwerpen aan bod:

- De jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- Post onvoorziene uitgaven;
- De investeringen;
- De financiering;
- De stand en het gespecificeerde verloop van de reserves;
- De stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen.

De uitgangspunten voor indexering zijn verwerkt conform de kadernota 2026.

Exploitatie evenwicht baten en lasten

De exploitatie van de diverse programma's van Avri is meerjarig structureel in evenwicht. Dit houdt in dat de structurele lasten zijn gedekt met structurele baten.

In het programma Basispakket wordt het lastenniveau gedekt door de vergoeding voor ingezamelde grondstoffen en baten afvalstoffenheffing. Hierbij geldt dat de vergoeding voor ingezamelde grondstoffen jaarlijks fluctueert en dat de afvalstoffenheffing voor dekking van de lasten zorgt (als sluitpost). De inwoners van de Avri-gemeenten zijn wettelijk verplicht tot betaling van de afvalstoffenheffing. Een eventueel saldo tussen baten en lasten wordt verrekend met de voorziening Basispakket.
In het programma Pluspakket zijn de diensten opgenomen die Avri tegen kostprijs aanbiedt aan de regiogemeenten.
Het programma Bedrijfsafval betreft een commerciële activiteit. In voorliggende begroting zijn ook voor deze activiteit de lasten meerjarig afgedekt. Het exploitatieresultaat wordt afgestort naar de reserve Bedrijfsafval.

Jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Lokale overheden moeten in de begroting ingaan op de jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Arbeidsrechtelijke verplichtingen zijn de aanspraken op toekomstige uitkeringen door huidig en voormalig personeel. Ook de betalingen voor ww-uitkeringen vallen binnen de categorie van de jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen, aangezien Avri hiervoor eigen risicodrager is.

Post onvoorziene uitgaven

De artikelen 8 en 17 van het BBV schrijven voor dat de begroting inzicht verschaft in het opgenomen budget voor onvoorziene uitgaven. De post onvoorzien kan aangewend worden ter dekking van onverwachte uitgaven in het begrotingsjaar die geen uitstel dulden. Avri heeft op begrotingsbasis een post onvoorziene uitgaven opgenomen van € 100.000.

Incidentele baten en lasten

In lijn met de BBV-notitie 'incidentele en structurele baten en lasten' worden in de begroting de grootste incidentele baten en lasten per programma uitgewerkt.

Incidentele baten en lasten	**2024**		**2025**		**2026**		**2027**		**2028**		**2029**	
bedragen x € 1.000	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**
Programma basispakket	607	160		1.050		1.200		1.200		1.200		1.200
Programma pluspakket		3										
Programma bedrijfsafval		132		63		59		59		59		59
Programma algemene baten en lasten												
Totaal	**607**	**295**		**1.113**		**1.259**		**1.259**		**1.259**		**1.259**

Tabel 26: Incidentele baten en lasten

Programma Basispakket: Dit betreft de aanvulling van de weerstandscapaciteit voor de risico's van GR Avri, middels een opslag op de tarieven en de onttrekking voor de dekking van de extra kosten door het stoppen van papier inzamelen via verenigingen.

Programma Bedrijfsafval: Het resultaat van het programma Bedrijfsafval is toegevoegd aan de reserve Bedrijfsafval.

Investeringen

Om de activiteiten te kunnen uitvoeren en diensten te verlenen zijn investeringen in duurzame kapitaalgoederen nodig. Voor de investeringen voor 2026 wordt investeringskrediet aangevraagd. Die investeringen worden nader toegelicht. De investeringen vanaf 2027 zijn ter informatie opgenomen.

Investeringskredieten Avri ***(x € 1)***	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Tractie/materieel basispakket	525.000	320.000	890.000	1.700.000
Tractie/materieel Ibor	413.000	366.000	370.000	650.000
Bedrijfs- & Minicontainers	540.000	545.000	550.000	555.000
Brengvoorzieningen basispakket	450.000	450.000	450.000	450.000
Informatievoorziening	100.000			
	2.028.000	**1.681.000**	**2.260.000**	**3.355.000**

Tabel 27: Investeringen 2026-2029

Toelichting op de aangevraagde investeringskredieten 2026:

Tractie/materieel Basispakket
Er wordt krediet aangevraagd voor de vervanging van een kraanwagen, bedrijfswagens en materieel voor handhaving.

Tractie/materieel Programma IBOR
Er wordt krediet aangevraagd voor de jaarlijkse vervanging van tractie/ materieel voor het beheer van de openbare ruimte.

Bedrijfs- & Minicontainers
Jaarlijks wordt krediet aangevraagd voor de vervanging van minicontainers, om de dienstverlening aan inwoners voor de inzameling aan huis (programma Basispakket) te kunnen continueren. Verder wordt er jaarlijks krediet aangevraagd voor de vervanging van bedrijfscontainers, om de dienstverlening aan bedrijven (programma Bedrijfsafval) te kunnen continueren.

Brengvoorzieningen Basispakket
Jaarlijks wordt krediet aangevraagd voor de vervanging van bovengrondse en ondergrondse brengvoorzieningen, om de dienstverlening aan inwoners (programma Basispakket) te kunnen continueren.

Informatievoorziening
Er wordt jaarlijks krediet aangevraagd om de bedrijfsvoering verder te kunnen ontwikkelen. Het krediet wordt gebruikt om de informatievoorziening verder te professionaliseren. Processen worden verbeterd door het (optimaliseren van het) gebruik van systemen.

Dekking van kapitaallasten

De kapitaallasten die voortkomen uit de investeringen voor afval, komen ten laste van het programma Basispakket (afvalstoffenheffing), dan wel het programma Bedrijfsafval. Kapitaallasten die voortkomen uit de investeringen voor IBOR, komen ten laste van de betreffende IBOR-gemeente(n) in het programma Integraal Beheer Openbare Ruimte. Kapitaallasten van investeringen die niet afval- of IBOR-specifiek zijn, worden als overhead verantwoord in het programma Algemene baten en lasten en volgens de van toepassing zijnde verdeelsleutel aan de diverse programma's doorbelast.

Geprognosticeerde balans, EMU-saldo en financiering

In onderstaande tabel is de geprognosticeerde balans van Avri weergegeven. Volgens de voorschriften voor de verslaglegging worden de cijfers meerjarig gepresenteerd.

GEPROGNOSTISEERDE BALANS (* €1,000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Materiële vaste activa	39.560	42.640	51.207	49.645	46.139	43.640
Financiële vaste activa	390	425	425	425	425	425
Vaste activa	**39.950**	**43.065**	**51.632**	**50.070**	**46.564**	**44.065**
Voorraden	72	78	78	78	78	78
Vorderingen < 1 jaar	16.968	11.000	11.000	11.000	11.000	11.000
Liquide middelen	1.153	1.000	5.147	6.119	7.577	8.987
Totaal vlottende activa	**18.193**	**12.078**	**16.225**	**17.197**	**18.655**	**20.065**
Totaal activa	**58.143**	**55.143**	**67.857**	**67.267**	**65.219**	**64.130**
Reserves	1.904	1.967	2.025	2.084	2.143	2.202
resultaat boekjaar	-	-	-	-	-	-
Voorzieningen	5.939	6.583	7.725	8.638	10.037	11.388
Langlopende leningen (huidige portefeuille)	42.207	39.534	36.861	33.391	30.046	26.732
Langlopende leningen (financieringsbehoefte)	-	10.150	14.346	16.254	16.093	16.908
Totaal vaste passiva	**50.050**	**58.234**	**60.957**	**60.367**	**58.319**	**57.230**
Netto vlottende schuld < 1 jaar	6.177	6.500	6.500	6.500	6.500	6.500
Overlopende passiva	1.916	400	400	400	400	400
Totaal vlottende passiva	**8.093**	**6.900**	**6.900**	**6.900**	**6.900**	**6.900**
Totaal passiva	**58.143**	**65.134**	**67.857**	**67.267**	**65.219**	**64.130**

Tabel 28: Geprognosticeerde balans Avri

EMU-saldo
Het EMU-saldo is een variant van de begroting op kasbasis. Bij een negatief EMU-saldo draagt Avri bij aan het overheidstekort.

	Omschrijving	2024 x € 1000,- Jaarrekening 2024	2025 x € 1000,- Volgens begroting 2025	2026 x € 1000,- Volgens meerjaren-raming in begroting 2026	2027 x € 1000,- Volgens meerjaren-raming in begroting 2027	2028 x € 1000,- Volgens meerjaren-raming in begroting 2028	2029 x € 1000,- Volgens meerjaren-raming in begroting 2029
1.	Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-442	63	58	59	59	59
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	1.678	3.080	8.567	-1.562	-3.506	-2.499
3.	Mutatie voorzieningen	3.593	644	1.142	913	1.399	1.351
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)						
5.	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa						
Berekend EMU-saldo		**1.473**	**-2.373**	**-7.367**	**2.534**	**4.964**	**3.909**

Tabel 29: EMU-saldo Avri

Financiering

Een overzicht van de vaste geldleningen van Avri is opgenomen in paragraaf 12: Financiering. In de geprognosticeerde balans is de (aanvullende) financieringsbehoefte van Avri inzichtelijk gemaakt. Deze financieringsbehoefte vloeit enerzijds voort uit de ontwikkeling van de activa (nieuwe investeringen en afschrijvingen) en anderzijds uit het feit dat de hoogte van de voorzieningen afneemt (deze worden ingezet ter dekking van voorziene lasten). De rentelasten volgend uit de aanvullende financieringsbehoefte zijn verwerkt in de meerjarenramingen.

Reserves en voorzieningen

In februari 2017 heeft het Algemeen Bestuur de Nota reserves en voorzieningen vastgesteld. Daarin zijn de beleidsuitgangspunten en handelswijze rondom de diverse reserves en voorzieningen uiteengezet. De meerjaren-ontwikkeling van de saldi van de reserves en voorzieningen is uiteengezet in onderstaande tabel. In bijlage 4 zijn de uitgangspunten van de reserves en voorzieningen opgenomen.

RESERVES (* €1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Algemene Bedrijfsreserve (01-01)	**1.784**	**1.551**	**1.551**	**1.551**	**1.551**	**1.551**
Resultaat/dotatie programma Algemene Baten en Lasten	218					
Inzet programma Algemene Baten en Lasten	-451					
Algemene Bedrijfsreserve (31-12)	**1.551**	**1.551**	**1.551**	**1.551**	**1.551**	**1.551**
Reserve Bedrijfsafval (saldo 01-01)	**545**	**338**	**401**	**460**	**519**	**578**
Resultaat programma Bedrijfsafval	132	63	59	59	59	59
Inzet programma Basispakket	-339					
Reserve Bedrijfsafval (31-12)	**338**	**401**	**460**	**519**	**578**	**637**
Reserve Pluspakket (01-01)	**16**	**14**	**14**	**14**	**14**	**14**
Resultaat programma Pluspakket						
Inzet programma Pluspakket	-2					
Reserve Pluspakket (31-12)	**14**	**14**	**14**	**14**	**14**	**14**
Totaal reserves	**1.903**	**1.966**	**2.025**	**2.084**	**2.143**	**2.202**

Tabel 30: Overzicht reserves

VOORZIENINGEN (* €1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Voorziening Basispakket (01-01)	**5.155**	**4.525**	**5.575**	**6.775**	**7.975**	**9.175**
voorziening ORT						
Inzet in Basispakket	-1.809					
Dotatie vanuit programma Bedrijfsafval		50				
Dotatie vanuit programma Basispakket	1.179	1.000	1.200	1.200	1.200	1.200
Resultaat programma Basispakket						
Voorziening Basispakket (31-12)	**4.525**	**5.575**	**6.775**	**7.975**	**9.175**	**10.375**
Voorziening Stortplaats (01-01)	**251**	**198**	**145**	**92**	**39**	**39**
Dotatie vanuit programma Basispakket						
Kosten nazorgplan, eindafwerking en overige kosten	-53	-53	-53	-53		
Inzet programma Basispakket						
Voorziening Stortplaats (31-12)	**198**	**145**	**92**	**39**	**39**	**39**
Voorziening Onderhoud gebouwen (01-01)	**1.009**	**769**	**863**	**858**	**624**	**823**
Dotatie vanuit exploitatie	207	207	207	207	207	207
Onderhoudskosten	-447	-113	-212	-441	-8	-56
Voorziening Onderhoud gebouwen (31-12)	**769**	**863**	**858**	**624**	**823**	**974**
Voorziening spaarverlof (01-01)	**121**	**386**	**386**	**386**	**386**	**386**
Toevoeging op basis van gekochte uren	265					
Onttrekkingen						
Voorziening spaarverlof (31-12)	**386**	**386**	**386**	**386**	**386**	**386**
Voorziening incontinentie (01-01)	**59**	**62**	**62**	**62**	**62**	**62**
Overheveling vanuit het pluspakket	3					
Ontrokken						
Voorziening incontinentie (31-12)	**62**	**62**	**62**	**62**	**62**	**62**
Totaal voorzieningen	**5.939**	**6.583**	**7.725**	**8.638**	**10.037**	**11.388**

Tabel 31: Overzicht voorzieningen

19 VASTSTELLINGSBESLUIT

Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Avri, bijeen in haar vergadering van 11 september 2025:

BESLUIT:

De begroting 2026 GR Avri inclusief meerjarenbegroting 2027-2029 van Avri vast te stellen conform voorliggend ontwerp;

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 11 september 2025.

De secretaris, De voorzitter,

W. Brouwer J. P. Neven

BIJLAGE 1: OMBUIGINGSVOORSTELLEN

			Effect op BP	
1	Personeel en organisatie (overhead, aandeel BP 66%)	€ 75.000	€ 49.500	€ 0,50
2	Fasering investeringen (= incidentele lagere kapitaallasten)		€ 100.000	€ 1,00
3	Extra onttrekking uit reserve bedrijfsafval		€ 50.000	€ 0,50
4	Nadeel textiel uit voorziening dekken (incidenteel 2025 en 2026)		€ 250.000	€ 2,50
5	Pdb vervuiling naar risicoparagraaf		€ 250.000	€ 2,50
6	Voordelen als gevolg van optimalisatie containerbeheer		pm	
7	Milieustraten: afsluiten met slagboom (alleen bezoekers Avri gemeenten)		pm	
8	Milieustraten: Tarief voor brengen afval. Optie: 3x gratis		pm	
9	Frictiekosten RegioRivierenland		€ 132.000	€ 1,30
10	Opruimen oud en nieuw afval (nu kosteloos voor gemeenten)		pm	
11	Bijplaatsingen (per gemeente afrekenen)		pm	
12	Voordeel compensabele btw verlagen (€100.000 = €1 ash)		pm	
13	Kwijtschelding		€ 1.300.000	€ 13,00

In de zienswijzen van de gemeenteraden op de kadernota kwam de wens naar voren om te bezien waar we financiële ombuigingen kunnen realiseren om de afvalstoffenheffing zo min mogelijk te laten stijgen. Door een aantal voorgestelde ombuigingen kunnen we de heffing temperen met € 7. Deze maatregelen betreffen met name het niet invullen van formatie en het schrappen van budgetten voor diversiteit en aantrekkelijk werkgeverschap. Het faseren van investeringen en een extra onttrekking aan de reserve bedrijfsafval levert een incidenteel voordeel op. Op de grondstoffen kan een ombuiging worden gerealiseerd door het nadeel uit textiel incidenteel te dekken uit de voorziening basispakket.

In de begroting wordt rekening gehouden met een landelijk percentage vervuiling. Verpact heeft tot heden geen gebruik gemaakt om deze korting door te voeren. In plaats van deze vervuiling op te nemen als kosten wordt dit opgenomen in de risicoparagraaf.

Daarnaast zijn er aan aantal voorstellen die, indien daartoe wordt besloten, nader uitgewerkt dienen te worden. Deze worden hieronder per onderwerp toegelicht:

6. Voordelen als gevolg van optimalisatie containerbeheer
   De komende jaren worden alle minicontainers voorzien van chips en optimaliseren we het beheer van de minicontainers. Dit is nodig om datagestuurd werken mogelijk te maken door (goede) data te gaan generen vanuit de chipregistratie. Daarna kunnen we datagericht werken. Het project datagestuurd werken draagt bij aan verdere optimalisering van routes en krijgen we meer grip en zicht op ons grondstoffenbeleid. In de komende jaren worden de voordelen hiervan zichtbaar. De kosten hiervoor gaan echter voor de baten. Het voordeel hiervan is momenteel lastig te kwantificeren.

7. Milieustraten: afsluiten met slagboom
   Voor het openen van de slagbomen is dan de afvalpas nodig. Dit betekent dat inwoners alleen met de afvalpas hun (grof)afval kunnen brengen. Daarmee wordt voorkomen dat inwoners van niet-Avri gemeenten hun afval bij onze milieustraten (veelal gratis) aanbieden

8. Milieustraten: Tarief voor brengen afval
   In aansluiting op het vorige punt wordt op de pas geregistreerd hoe vaak de milieustraat wordt bezocht. Daarbij kan bijvoorbeeld sprake zijn van een bepaald aantal gratis bezoeken. Daarna wordt een tarief per bezoek in rekening gebracht. Afval kan eventueel (deels) gratis worden afgegeven.
   In onderstaande tabel is, op basis van een aantal uitgangspunten een beeld geschetst van de voordelen. De inkomsten en aantal bezoekers zijn reële getallen uit de jaarrekeningen Avri. De opgenomen percentages zijn stelposten.

Uitgangspunten		
Inkomsten uit milieustraten gemiddeld	€ 400.000	
Aantal bezoekers (gemiddeld) 2019-2024	600.000	
af:		
Bezoekers uit niet Avri-gemeenten stel:	5%	
Aantal bezoekers uit Avri-gemeenten	570.000	
Minder bezoekers agv drempel betalen; stel	10%	
Resteert aantal bezoekers milieustraten	513.000	
1. Bezoekers na 3x gratis daarna tarief	50%	€ 2,00
2. Bezoekers na 5x gratis daarna tarief	25%	€ 4,00

Scenario's

	betalende bezoekers	tarief	opbrengst	af: inkomsten milieustraten	Voordeel
scenario 1	257.000	€ 2,00	€ 514.000	400.000	114.000
scenario 2	128.000	€ 4,00	€ 512.000	400.000	112.000

9. Frictiekosten Regio Rivierenland
   Sinds 2015 betaalt Avri een bedrag aan regio Rivierenland als dekking voor frictiekosten. Inmiddels zijn er ruim 10 jaar verstreken en mag verwacht worden dat regio Rivierenland voldoende tijd heeft gekregen om een oplossing voor deze frictie te zoeken.

10. Opruimen oud en nieuw afval
    Avri haalt voor een aantal gemeenten het afval van de jaarwisseling kosteloos voor de gemeenten op. Feitelijk is dit geen taak uit het basispakket. In 2024 waren de kosten per gemeente ca € 15.000.

11. Bijplaatsingen (per gemeente afrekenen)
    In het verzorgingsgebied van Avri ervaren inwoners en gemeenten overlast door bijplaatsingen. Dat zorgt voor extra kosten van ca € 8 ton p/jaar. Deze kosten worden ten laste van het basispakket gebracht. Voorstel zou kunnen zijn om (een deel van) de kosten bij de gemeente in rekening te brengen. Vooralsnog menen wij dat het solidariteitsbeginsel van een gemeenschappelijke regeling leidend zou moeten zijn en willen we dit niet voorstellen als uit te werken bezuinigingsoptie.

12. Voordeel compensabele btw verlagen
    AVRI hanteert sinds de totstandkoming van het BTW compensatiefonds voor gemeenten een “btw-mengpercentage” in de afvalstoffenheffing. Deze ‘btw leidt tot een voordeel van de deelnemende gemeenten. Gemeenten compenseren de btw die AVRI in rekening brengt bij het BTW- compensatiefonds en krijgen zo de btw dus terug via de Belastingdienst. Het verschil tussen de opslag en de 21% btw leidt tot een voordeel voor de deelnemende gemeente. In het AB van 23 februari 2023 is de opslag ‘vastgeklikt’ op een vast bedrag van € 3.497.000. Elke verlaging met € 100.000 van het voordeel leidt tot een verlaging van het tarief met € 1.-

13. Kwijtschelding
    Via de BSR wordt er jaarlijks voor circa 1,3 miljoen aan kwijtscheldingen verstrekt. Dit is € 13 in het tarief en het gemiddelde kwijtscheldingspercentage bedraagt 3,55%. Dit percentage fluctueert tussen de gemeenten (van Tiel 6,76% tot Buren 1,83%). De vraag die zich voordoet is: hoort het kwijtschelding beleid tot het minimabeleid van de individuele gemeenten? Of hoort het via solidariteit in de afvalstoffenheffing. Overigens ontvangen gemeenten een rijksvergoeding uit het gemeentefonds. Eén van de pijlers van de vergoeding is de sociale structuur van een gemeente.
    De andere onderzoeksvraag is hoe ruimhartig ons kwijtscheldingsbeleid is.

BIJLAGE 2: TOTAAL BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

TOTAAL BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD (*1.000)	2026			2027		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Taakveld 0.2 Burgerzaken	6	8	3	5	8	3
Taakveld 0.4 Overhead	9.690		-9.690	9.690		-9.690
Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting	14		-14	14		-14
Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid	1.292	1.740	448	1.277	1.740	463
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer	5.282	6.069	788	5.256	6.069	814
Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen	28	28	-	28	28	-
Taakveld 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	17	27	9	17	27	10
Taakveld 3.4 Economische promotie	230	325	95	227	325	98
Taakveld 5.2 Sportaccomodaties	466	504	38	464	504	40
Taakveld 5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	8.419	9.492	1.072	8.384	9.492	1.108
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen	1.448		-1.448	1.231		-1.231
Taakveld 7.2 Riolering	1.988	2.227	239	1.980	2.227	247
Taakveld 7.3 Afval	38.351	47.898	9.546	40.236	49.472	9.235
Taakveld 7.4 Millieubeheer	19	21	2	19	21	2
Taakveld 7.5 Begraafplaatsen	658	827	169	653	827	175
Totaal saldo van baten en lasten	**67.907**	**69.166**	**1.259**	**69.481**	**70.740**	**1.259**
Taakveld 0.10 mutaties reserves	59	-1.200	**-1.259**	59	-1.200	**-1.259**
Totaal saldo van baten en lasten na reservemutaties	**67.966**	**67.966**	**-**	**69.540**	**69.540**	**-**

TOTAAL BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD (*1.000)	2028			2029		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Taakveld 0.2 Burgerzaken	5	8	3	5	8	3
Taakveld 0.4 Overhead	9.690		-9.690	9.690		-9.690
Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting	14		-14	14		-14
Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid	1.262	1.740	478	1.246	1.740	494
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer	5.229	6.069	840	5.201	6.069	868
Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen	28	28	-	28	28	-
Taakveld 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	17	27	10	16	27	10
Taakveld 3.4 Economische promotie	224	325	101	220	325	105
Taakveld 5.2 Sportaccomodaties	463	504	41	462	504	42
Taakveld 5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	8.348	9.492	1.144	8.310	9.492	1.182
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen	1.231		-1.231	1.231		-1.231
Taakveld 7.2 Riolering	1.972	2.227	255	1.963	2.227	264
Taakveld 7.3 Afval	40.267	49.405	9.138	40.185	49.222	9.037
Taakveld 7.4 Millieubeheer	18	21	2	18	21	3
Taakveld 7.5 Begraafplaatsen	647	827	181	641	827	187
Totaal saldo van baten en lasten	**69.414**	**70.673**	**1.259**	**69.231**	**70.490**	**1.259**
Taakveld 0.10 mutaties reserves	59	-1.200	**-1.259**	59	-1.200	**-1.259**
Totaal saldo van baten en lasten na reservemutaties	**69.473**	**69.473**	**-**	**69.290**	**69.290**	**-**

BIJLAGE 3: OVERZICHT BTW-BATEN AFVALSTOFFENHEFFING PER REGIOGEMEENTE

VERREKENING BTW COMPONENT AFVALSTOFFENHEFFING MET GEMEENTEN							Verrekening Verpact en matrassen	
GEMEENTE	Inwoner-aantal per 1-1-2024	Kosten Basispakket (excl pdb en matrassen)	21% BTW (compensabel)	Opbrengst ASH	kosten incl btw -/- opbrengst ASH	Voordeel voor gemeente agv compensatie BCF (B+G-D)	netto kosten pdb en matrassen	21% BTW (niet-compensabel)
	A	*B*	*C*	*D*	*E*	*F*	*G*	*H*
			B * 21%	(B*13,5%)+G	B+C+G-D	C - H		21% * G
Buren	27.978	4.099.032	860.797	4.240.604	851.796	9.001	132.571	27.840
Culemborg	30.281	4.436.443	931.653	4.589.668	921.912	9.741	143.484	30.132
Neder Betuwe	25.781	3.777.152	793.202	3.907.607	784.908	8.294	122.161	25.654
West Betuwe	53.253	7.802.050	1.638.431	8.071.517	1.621.299	17.132	252.335	52.990
Maasdriel	26.289	3.851.578	808.831	3.984.604	800.374	8.457	124.568	26.159
Tiel	42.575	6.237.626	1.309.901	6.453.060	1.296.205	13.696	201.738	42.365
West Maas en Waal	20.594	3.017.209	633.614	3.121.417	626.989	6.625	97.583	20.492
Zaltbommel	30.412	4.455.635	935.683	4.609.524	925.900	9.784	144.105	30.262
	257.163	**37.676.726**	**7.912.112**	**38.978.000**	**7.829.382**	**82.730**	**1.218.544**	**255.894**

vastgeklikt btw voordeel cf AB 16-2-2023 en huidig percentage	*€*	*3.497.124*	9,3%	1.589.234	nadeel tov de 13,5% opslag

Specificatie afrekening pdb Verpact en matrassen						
GEMEENTE	Inwoner-aantal per 1-1-2024	Kosten pdb	matrassen	inzamelver-goeding Verpact)	netto kosten pdb en matrassen	21% BTW (niet compensabel)
	A	*B*	*C*	*D*	*G*	*E*
Buren	27.978	381.820	16.102	265.351	132.571	27.840
Culemborg	30.281	413.250	17.427	287.193	143.484	30.132
Neder Betuwe	25.781	351.837	14.837	244.514	122.161	25.654
West Betuwe	53.253	726.752	30.648	505.065	252.335	52.990
Maasdriel	26.289	358.770	15.130	249.332	124.568	26.159
Tiel	42.575	581.028	24.502	403.792	201.738	42.365
West Maas en Waal	20.594	281.050	11.852	195.319	97.583	20.492
Zaltbommel	30.412	415.037	17.502	288.435	144.105	30.262
	257.163	**3.509.544**	**148.000**	**2.439.000**	**1.218.544**	**255.894**

BIJLAGE 4: BESCHRIJVING VAN DE RESERVES EN VOORZIENINGEN

Naam reserve	**Algemene bedrijfsreserve**
Type reserve	Algemene reserve
Doel reserve en beleid	Weerstand bieden tegen algemene bedrijfsvoeringsrisico's (bufferfunctie). Dit betreffen de niet-voorziene kosten in het taakveld 0.4 Overhead. Mee- en tegenvallers in dit taakveld op realisatiebasis worden niet verrekend met de exploitatie (programma Basispakket, Pluspakket en Bedrijfsafval), maar opgevangen binnen deze reserve. Binnen de bandbreedte 10% en 15% van de algemene bedrijfsreserve mag deze worden ingezet door het Dagelijks Bestuur. Hierover wordt achteraf verantwoording aan het Algemeen Bestuur afgelegd (zgn. systeemafspraken).
Minimale omvang	10% van de in de begroting opgenomen totale overhead van Avri (taakveld 0.4 Overhead). Op basis van de begroting 2026 is de minimale omvang van de reserve € 974.000.
Maximale omvang	15% van de in de begroting opgenomen totale overhead van Avri (taakveld 0.4 Overhead). Op basis van de begroting 2026 is de maximale omvang € 1.461.000.
Toelichting toevoegingen	-
Toelichting onttrekkingen	Voor begrotingsjaar 2026 worden geen onttrekkingen voorzien. In meerjarig perspectief wordt - binnen de bandbreedtes - de reserve ingezet om de kosten van overhead te egaliseren.

Naam reserve	**Reserve bedrijfsafval**
Type reserve	Algemene reserve
Doel reserve en beleid	Weerstand bieden tegen de operationele risico's van het programma Bedrijfsafval (bufferfunctie).
Minimale omvang	De minimale omvang is gebaseerd op een weerstandsratio van 1,0 voor de risico's van het programma Bedrijfsafval. Op basis van het risicoprofiel in de begroting 2026 is de minimale omvang van de reserve € 60.000.
Maximale omvang	De maximale omvang is € 200.000. Zodra de reserve zich boven het maximale niveau bevindt, wordt het surplus in de begroting afgeroomd. Dit surplus is vrij inzetbaar.
Toelichting toevoegingen	De positieve exploitatieresultaten van het programma Bedrijfsafval worden, na afdracht van vennootschapsbelasting, toegevoegd.
Toelichting onttrekkingen	Het surplus van de reserve kan worden ingezet ten gunste van het programma Basispakket.

Naam reserve	Reserve Pluspakket
Type reserve	Algemene reserve
Doel reserve en beleid	Weerstand bieden tegen operationele risico's van het programma Pluspakket (bufferfunctie).
Minimale omvang	De minimale omvang is gebaseerd op een weerstandsratio van 1,0 voor de risico's van het programma Pluspakket. Op basis van het risicoprofiel in de begroting 2025 is de minimale omvang van de reserve € 0.
Maximale omvang	De maximale omvang is gebaseerd op een weerstandsratio van 1,0 voor de risico's van het programma Pluspakket. Op basis van het risicoprofiel in de begroting 2026 is de maximale omvang van de reserve € 10.000.
Toelichting toevoegingen	-
Toelichting onttrekkingen	-

Naam voorziening	Voorziening Basispakket
Type voorziening	Voorziening van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.
Doel voorziening en beleid	1. Weerstand bieden tegen de risico's die samenhangen met de uitvoering van het programma Basispakket (bufferfunctie). 2. Schommelingen in het tarief afvalstoffenheffing voorkomen door lasten en baten van het programma Basispakket zowel op begrotingsbasis als op realisatiebasis te egaliseren (tariefegalisatie)
Minimale omvang	De minimale omvang is gebaseerd op een weerstandsratio van 1,0 voor de risico's van het programma Basispakket. Op basis van het risicoprofiel in de begroting 2026 bedraagt de minimale omvang € 3.540.000
Maximale omvang	De maximale omvang is gebaseerd op een weerstandsratio van 1,4 voor de risico's van het programma Basispakket. Op basis van het risicoprofiel in de begroting 2026 bedraagt de maximale omvang € 5.155.000.
Toelichting toevoegingen	- Met ingang van begrotingsjaar 2019 worden jaarlijks bedragen aan de voorziening gedoteerd om de weerstandscapaciteit voor de risico's van het programma Basispakket te vergroten. De hoogte van de dotaties houden enerzijds rekening met de benodigde weerstandscapaciteit en anderzijds met tariefegalisatie van de afvalstoffenheffing. Deze dotaties zijn in lijn met de uitgangspunten zoals verwoord in de Nota reserves en voorzieningen 2017. - Met ingang van begrotingsjaar 2017 zijn als gevolg van de tariefegalisatie rondom de kosten van de stortplaats jaarlijks bedragen onttrokken aan de voorziening.
Toelichting onttrekkingen	- De jaarlijkse exploitatiesaldi van het programma Basispakket (als gevolg van afrondingsverschillen tussen gemiddeld lasten- en batentarief) worden verrekend met de voorziening.

Naam voorziening	Voorziening stortplaats
Type voorziening	Kosten egalisatievoorziening
Doel voorziening en beleid	De voorziening is gevormd voor de verwachte kosten die aan het einde van de levensfase van de stortplaats moeten worden gemaakt voor de eindafwerking en eeuwigdurende nazorg door de provincie.
Minimale omvang	De hoogte van de voorziening dient minimaal de hoogte van de verplichtingen voor de eindafwerking en de eeuwigdurende nazorg te kunnen dekken.
Maximale omvang	De hoogte van de voorziening dient maximaal de hoogte van de verplichtingen voor de eindafwerking en de eeuwigdurende nazorg te kunnen dekken.
Toelichting toevoegingen	-
Toelichting onttrekkingen	-

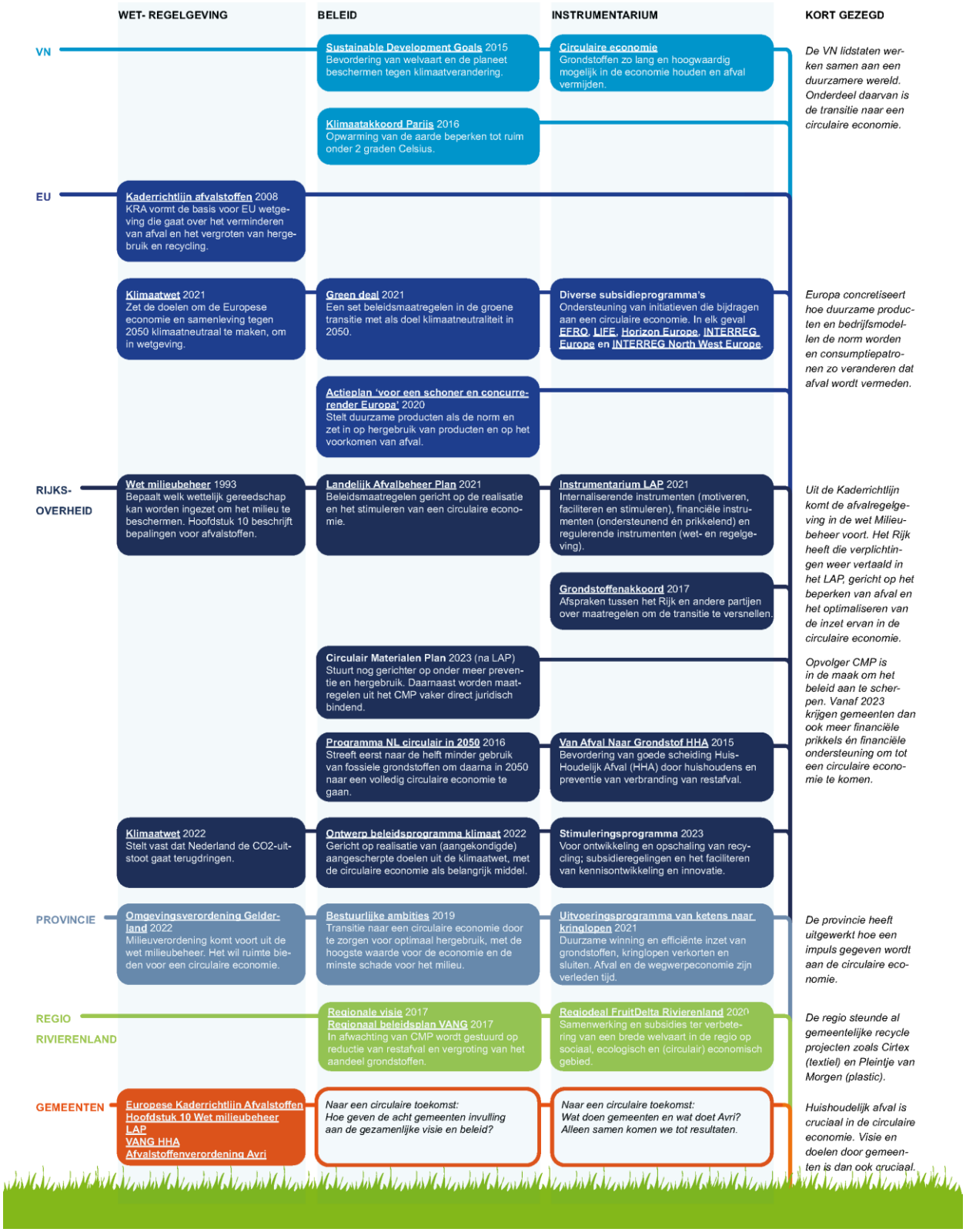
Naam voorziening	Voorziening onderhoud gebouwen
Type voorziening	Kostenegalisatie voorziening
Doel voorziening en beleid	Egalisatie van kosten die voortvloeien uit het meerjarig onderhoudsplan gebouwen (MJOP). De kosten voor klein en dagelijks onderhoud worden in de exploitatie geraamd. De voorziening is gebaseerd op het MJOP 2019-2033. Dit onderhoudsplan betreft de Avri-gebouwen in Geldermalsen en de milieustraten in Culemborg, Geldermalsen, Tiel en Zaltbommel.
Minimale omvang	€ 0
Maximale omvang en beleid	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	De voorziening wordt gevoed vanuit de exploitatie. Dit betreft een jaarlijks gelijkblijvende dotatie conform het MJOP. De toevoeging in de begroting bedraagt € 207.000 per jaar, gebaseerd op de verwachte onderhoudsuitgaven t/m 2033.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen zijn gebaseerd op de onderhoudswerkzaamheden, zoals opgenomen in de meerjaren onderhoudsplanning.

Naam voorziening	Voorziening spaarverlof
Type voorziening	Kostenegalisatie voorziening
Doel voorziening en beleid	Medewerkers hebben het recht om verlof te kopen. Het saldo van de gekochte uren wordt voorzien.
Toelichting toevoegingen	-.
Toelichting onttrekkingen	-

Naam voorziening	Voorziening Incontinentie
Type voorziening	Kostenegalisatie voorziening
Doel voorziening en beleid	Het saldo van de heffing en de kosten egaliseren zodat daar in de toekomst de tariefstelling op kan worden gebaseerd.
Toelichting toevoegingen	-
Toelichting onttrekkingen	-

WET- EN BELEIDSKADERS

Er zijn hoge ambities op alle niveaus om tot een circulaire economie te komen. Van de VN tot de gemeenten samengevat en geordend.



BIJLAGE 6: WETS- EN BELEIDSKADERS – REGIONAAL

Naast wet- en regelgeving (zoals de Gemeentewet, Wet Milieubeheer, Omgevingswet en de Wet Gemeenschappelijke Regelingen) zijn de volgende beleidskaders op Avri van toepassing in 2026:

- Regionaal beleidskader: *Beleidsplan van afval naar grondstoffen*
- Circulair Materialenplan
- Nieuwe afspraken in relatie tot de Ketenovereenkomst Verpakkingen 2020 – 2029

Circulair Materialenplan
Een circulaire economie vraagt niet alleen om goed afvalbeheer. In een circulaire economie gaan we ook zuinig en slim om met grondstoffen en producten. Het CMP biedt een uniform kader voor het gebruik van grondstoffen, het omgaan met afval en het verlenen van vergunningen. Naar verwachting zal in 2025 het Circulair Materialenplan (CMP1) in werking treden. De staatssecretaris wil met het CMP1 meer sturing op de hogere treden van de afvalhiërarchie die van belang zijn voor een circulaire economie, zoals hergebruik en preventie.

Regionaal beleidskader: Beleidsplan van afval naar grondstoffen
In 2025 is een nieuw grondstoffenplan opgesteld. Naar verwachting zal in 2026 een nieuw regionaal kader zijn opgesteld. Deze zal in lijn zijn met de doelstellingen uit het CMP. Naast de doelstellingen voor de hoeveelheid restafval (30 kg. per huishouden per jaar) en de scheidingsdoelstelling (75% grondstofscheiding), is een nieuwe doelstelling recycledoelstelling geformuleerd De recyclingdoelstellingen voor stedelijk afval is: in 2025 moet minimaal 55 % gewichtsprocent gerecycled worden. De doelstelling loopt op tot 60% in 2030 en 65% in 2035.

Uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstof (VANG)
Wat de gevolgen van het CMP voor het uitvoeringsprogramma VANG zijn, is op het moment van schrijven van deze kadernota niet bekend.

Ketenovereenkomst Verpakkingen 2020-2029
VNG heeft eind april 2024 de Ketenovereenkomst met Verpact tussentijds opgezegd. Dit komt door het aantal discussiepunten over bijvoorbeeld afkeur, kwaliteit en hoogte van de vergoeding. Dit heeft geleid tot de aangenomen motie Losser die VNG oproept om samen met NVRD te komen tot nieuwe gedragen afspraken met Verpact. De nieuwe afspraken moeten gemeenten meer voorspelbaarheid en duidelijkheid geven over de kostenvergoeding voor inzameling, meer zicht bieden op recycling en circulariteit van de door gemeenten ingezamelde afvalstromen én meer transparantie verschaffen over tussentijdse metingen en onderzoeken. Er is voor gekozen om de Ketenovereenkomst tussentijds niet met 5 jaar te verlengen, maar te werken aan nieuwe robuustere afspraken. De inzet van de VNG is gericht op het zo goed mogelijk inzamelen van verpakkingsafval, toegankelijk voor alle inwoners en tegen aanvaardbare maatschappelijke kosten. De uitkomsten van het overleg tussen de VNG, NVRD en Verpact zijn op het moment van schrijven van deze kadernota niet bekend.

Erratum op de begroting 2026

Vanmorgen, 1 mei is er overleg geweest met de gemeentes in het regionaal RBA-overleg. Hierbij zijn de volgende opmerkingen gemaakt om een aantal wijzigingen in de begroting te verwerken. Het voorstel is om dit te doen met een erratum.

Pagina 11, boven tabel 2; tekstuele aanpassing

De tarieven op de markt voor verbranding van restafval stijgen mogelijk nog als gevolg van een verhoging van de CO_2-heffing. Dat heeft ook gevolgen voor Avri. Dat maakt het terugdringen van de kilo's restafval alleen maar urgenter. In onderstaande tabellen zijn de verwerkingskosten en verwerkingsopbrengsten opgenomen zonder rekening te houden met indexatie en verhoging van overheidsheffingen. Het is te verwachten dat de kosten voor het verwerken van restafval in de toekomst aanzienlijk zullen toenemen.

Pagina 5 en pagina 23; zoals in het voorstel over Cirtex staat de bijdrage niet laten lopen via ombuigingen, maar direct bij de mutaties.

Gemiddeld tarief 2025		**€ 366**
Loon en marktontwikkelingen	11,00	
Tractie	5,50	
Beheer en onderhoud containers	2,30	
Papierinzameling verenigingen	-4,70	
Verwerkingskosten en opbrengsten	-1,50	
Veiligheid en milieu	4,70	
Overige mutaties (per saldo)	1,50	
Begrotingswijziging 2025: Afval en grondstofstromen	3,70	
totaal mutaties		22,50
Gemiddeld tarief 2026 exclusief bezuinigingen		**€ 388,50**
Financiële opbuigingen		€ -4,50
Gemiddeld tarief 2026 inclusief bezuigingen		**384,00**
Stijging t.o.v. 2025		4,9%

Bijlage 1 ombuigingsvoorstellen, pagina 49. De gewijzigde presentatie over textiel is financieel uit overzicht gehaald (punt 5). Inclusief toelichting.

					Effect op BP	
1	personeel en organisatie (overhead, aandeel BP 66%)		€ 75.000	€ 49.500	€ 0,50
1a	*- formatieruimte (0,33fte)*	*ovh*	*€ 25.000*			
1b	*- budget diversiteit*	*ovh*	*€ 25.000*			
1c	*- aantrekkelijk werkgeverschap*	*ovh*	*€ 25.000*			
2	Fasering investeringen (= incidentele lagere kapitaallasten)			€ 100.000	€ 1,00
3	Extra onttrekking uit reserve bedrijfsafval			€ 50.000	€ 0,50
4	Nadeel textiel uit voorziening €250.000 (verwerkt in begroting)			€ -	€ -
5	pdb verwuiling naar risicoparagraaf			€ 250.000	€ 2,50
6	Voordelen als gevolg van optimalisatie containerbeheer			pm	
7	Frictiekosten RegioRivierenland			€ 132.000	€ 1,30
8	Opruimen oud en nieuw afval (nu kosteloos voor gemeenten)			pm	
9	Milieustraten: afsluiten met slagboom (alleen bezoekers Avri gemeenten)			pm	
10	Milieustraten: Tarief voor brengen afval. Eerste 5x gratis			pm	
11	bijplaatsingen (per gemeente afrekenen)			pm	
12	Voordeel compensabele btw verlagen (€100.000 = €1 ash)			pm	
13	Kwijtschelding			€ 1.300.000	€ 13,00

In de zienswijzen van de gemeenteraden op de kadernota kwam de wens naar voren om te bezien waar we financiële ombuigingen kunnen realiseren om de afvalstoffenheffing zo min mogelijk te laten stijgen. Door een aantal voorgestelde ombuigingen kunnen we de heffing temperen met € 4,50. Deze maatregelen betreffen met name het niet invullen van formatie en het schrappen van budgetten voor diversiteit en aantrekkelijk werkgeverschap. Het faseren van investeringen en een extra onttrekking aan de reserve bedrijfsafval levert een incidenteel voordeel op.

Bijlage 3 verrekening BTW, pagina 49. De tabel over de BTW was onjuist hierbij de juiste versie.

VERREKENING BTW COMPONENT AFVALSTOFFENHEFFING MET GEMEENTEN							Verrekening Verpact en matrassen	
GEMEENTE	Inwoner-aantal per 1-1-2024	Kosten Basispakket (excl pdb en matrassen)	21% BTW (compensabel)	Opbrengst ASH	kosten incl btw -/- opbrengst ASH	Voordeel voor gemeente agv compensatie BCF	netto kosten pdb en matrassen	21% BTW (niet-compensabel)
	A	*B*	*C* B * 21%	*D*	*E* B+C+G-D	*F* C - E	*G*	*H* 21% * G
Buren	27.978	3.565.849	748.828	4.083.069	368.359	380.469	136.751	28.718
Culemborg	30.281	3.859.371	810.468	4.419.166	398.681	411.787	148.008	31.082
Neder Betuwe	25.781	3.285.837	690.026	3.762.442	339.434	350.592	126.013	26.463
West Betuwe	53.253	6.787.195	1.425.311	7.771.667	701.131	724.180	260.291	54.661
Maasdriel	26.289	3.350.583	703.622	3.836.579	346.122	357.500	128.496	26.984
Tiel	42.575	5.426.264	1.139.515	6.213.335	560.544	578.971	208.099	43.701
West Maas en Waal	20.594	2.624.744	551.196	3.005.459	271.141	280.055	100.660	21.139
Zaltbommel	30.412	3.876.067	813.974	4.438.284	400.405	413.569	148.648	31.216
	257.163	**32.775.909**	**6.882.941**	**37.530.000**	**3.385.817**	**3.497.124**	**1.256.967**	**263.963**
vastgeklikt btw voordeel cf AB 16-2-2023 en huidig percentage			*€*	*3.497.124*	10,7%	927.624	nadeel tov de 13,5% opslag	

Specificatie afrekening pdb Verpact en matrassen						
GEMEENTE	Inwoner-aantal per 1-1-2024	Kosten pdb	matrassen	inzamelver-goeding Verpact)	netto kosten pdb en matrassen	21% BTW (niet compensabel)
	A	*B*	*C*	*D*	*G*	*H*
Buren	27.978	413.199	16.102	292.549	136.751	28.718
Culemborg	30.281	447.211	17.427	316.630	148.008	31.082
Neder Betuwe	25.781	380.752	14.837	269.577	126.013	26.463
West Betuwe	53.253	786.478	30.648	556.835	260.291	54.661
Maasdriel	26.289	388.255	15.130	274.888	128.496	26.984
Tiel	42.575	628.778	24.502	445.181	208.099	43.701
West Maas en Waal	20.594	304.147	11.852	215.339	100.660	21.139
Zaltbommel	30.412	449.146	17.502	318.000	148.648	31.216
	257.163	**3.797.967**	**148.000**	**2.689.000**	**1.256.967**	**263.963**

SAMEN WERKEN
AAN EEN SCHOON RIVIERENLAND

Concept Begroting 2026

inclusief meerjarenraming t/m 2029

vaststelling AB 11 september 2025

ten behoeve van zienswijze gemeenten

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding 3
2 Bestuurlijke samenvatting 4

Beleidsbegroting 7
3 Bestuur & Beleid 8
4 Programma Afval 9
5 Programma Integraal beheer openbare ruimte 13
6 Programma Toezicht en Handhaving 15
7 Programma Bedrijfsafval 17
8 Programma Overhead 19
9 Programma algemene dekkingsmiddelen 21

Paragrafen 22
10 Lokale heffingen 23
11 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 27
12 Financiering 32
13 Bedrijfsvoering 34
14 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo) 36
15 Onderhoud kapitaalgoederen 37
16 Verbonden partijen 38

Financiële begroting 42
17 Totaaloverzicht baten en lasten 43
18 Uiteenzetting financiële positie 44
19 Vaststellingsbesluit 48

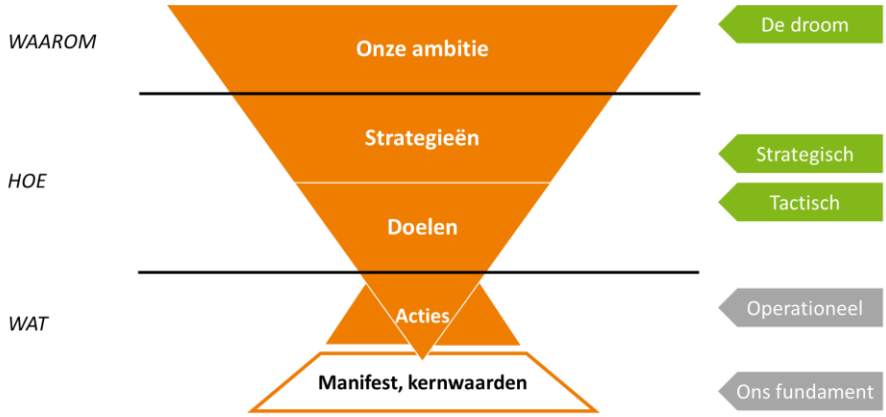
Bijlage 1: Ombuigingsvoorstellen 49
Bijlage 2: Totaal baten en lasten per taakveld 51
Bijlage 3: Overzicht btw-baten afvalstoffenheffing per regiogemeente 52
Bijlage 4: Beschrijving van de reserves en voorzieningen 53
Bijlage 5: Wets- en beleidskaders – landelijk 56
Bijlage 6: Wets- en beleidskaders – regionaal 57

1 INLEIDING

Voor u ligt de meerjarenbegroting 2026 van Avri. In deze begroting leest u hoe we werken aan een andere rol en positie van Avri. De centrale boodschap is doorgaan waar we mee bezig zijn en doen wat we hebben beloofd. We werken gestaag door aan de veranderopgave om te komen tot een circulaire maatschappij. Wat we gaan doen en wat het gaat kosten, kunt u lezen in de paragrafen over de programma's.

Deze begroting is opgesteld binnen de kaders van de kadernota 2026. Gemeenten hebben de mogelijkheid gekregen om zienswijzen op de kadernota in te dienen. Deze zijn betrokken bij het opstellen van deze begroting 2026. Zo krijgen gemeenten meer grip aan de voorkant van het begrotingsproces.

We staan voor grote maatschappelijke opgaven op het gebied van circulariteit en klimaatadaptatie. Alleen samen en regionaal kunnen wij bijdragen aan een oplossing voor deze opgaven. Hoe we dit als Gemeenschappelijke Regeling Avri (GR Avri) willen doen, staat in het vastgestelde Strategisch Koersplan 2024-2030. Het Strategisch Koersplan geeft Avri richting voor de komende jaren en bestaat uit verschillende elementen. Het begint met onze ambitie: die beschrijft wat we tot stand willen brengen. Vijf strategieën beschrijven hoe we die ambitie gaan realiseren. Daaruit volgende de doelen en acties om dit concreet te maken. Ons onderliggend manifest beschrijft onze idealen en intenties. En de kernwaarden vormen de basis van waaruit we handelen.



We zijn trots op de inzet van onze medewerkers. De afgelopen jaren zijn grote stappen gezet om Avri klaar te maken voor de toekomst. We hebben het volste vertrouwen dat deze koers ons steeds beter helpt om duurzaam dienstverlenend te zijn, voor de gemeenten en inwoners van de regio Rivierenland.

Walter Brouwer
Directeur Avri

2 BESTUURLIJKE SAMENVATTING

Inleiding

Avri maakt werk van een leefbare wereld waarin iedereen meedoet. Nu en morgen. Dit doen we samen met de inwoners (ruim 105 duizend huishoudens) en de acht gemeenten. De transitie naar een circulaire economie is een opgave waar we allemaal samen voor staan. Met name de grondstoffentransitie raakt het beleid van Avri in de kern van haar activiteiten. Maar ook andere grote vraagstukken raken direct en indirect Avri en de gemeenten. Om voorbereid te zijn willen we onze medewerkers verder opleiden en hiermee professionaliseren.

Realisme in ambitie

Onze ambitie ligt hoog mede omdat de maatstaf van de landelijke en gemeentelijke doelstellingen ook hoog ligt. We kunnen niet alles tegelijk. Het jaar 2026 is het derde jaar van het Strategisch Koersplan. In 2024 en 2025 zijn we of zullen we met een aantal strategische en bepalende projecten starten zoals de ontwikkeling van een circulair ambachtscentrum, het onderzoek naar de besturingsstructuur en het grondstoffenplan. Deze projecten lopen door in 2026 en dat legt een fors capaciteitsbeslag op de organisatie. Om deze projecten uit te voeren hebben we in 2025 ook aandacht geschonken aan het versterken van de bedrijfsvoering. Daarnaast hebben de meeste deelnemende gemeenten het signaal afgegeven om te temporiseren en voorlopig geen nieuwe zaken op te pakken.

Daarom is de centrale boodschap uit de kadernota 2026, doorgaan waar we mee bezig zijn en doen wat we hebben beloofd, het uitgangspunt van deze begroting 2026. Wat we gaan doen in 2026, kunt u lezen in de paragrafen over de programma's.

Financiële situatie gemeenten

De financiën van veel Nederlandse gemeenten staan vanaf 2026 zwaar onder druk door de herverdeling van en korting op het gemeentefonds, ook wel het ravijnjaar genoemd. Tegelijkertijd zijn er de afgelopen jaren grote opgaven door het Rijk afgestoten en bij gemeenten neergelegd. Gemeenten worden daardoor voor financiële en maatschappelijke uitdagingen gesteld en moeten keuzes maken. Avri is zich hier terdege van bewust. Bij het opstellen van de begroting 2026 zal, zoals gebruikelijk, een realistische raming voor al onze kosten en baten het uitgangspunt zijn en houden we rekening met areaaluitbreiding. Ondanks dat de hoogte van de afvalstoffenheffing niet direct drukt op de gemeentelijke begroting zelf, zijn dit wel kosten voor de inwoner.

Wij voeren onze wettelijke en niet-wettelijke taken zo efficiënt mogelijk uit om de kosten zo laag mogelijk te houden. Een belangrijk onderdeel hierin is het beheersen van de kosten door het stimuleren van schonere grondstoffen. Onze investeringen kiezen we zo dat dit leidt tot minder meerkosten, betere kwaliteit van de grondstoffen met als doel lagere verwerkingskosten en mogelijk hogere opbrengsten.

De komende jaren worden alle minicontainers voorzien van chips en optimaliseren we het beheer van de minicontainers. Dit is nodig om datagestuurd werken mogelijk te maken door (goede) data te gaan generen vanuit de chipregistratie. Daarna kunnen we datagericht werken. Het project datagestuurd werken draagt bij aan verdere optimalisering van routes en krijgen we meer grip en zicht op ons grondstoffenbeleid. In de komende jaren worden de voordelen hiervan zichtbaar. De kosten hiervoor gaan echter voor de baten uit.

We doen wat we kunnen om stijging van de afvalstoffenheffing zoveel mogelijk te beperken. Uiteraard blijven we kritisch naar onze overhead kijken. Door deelname aan benchmark-onderzoeken blijven we de vergelijking zoeken met andere inzamelorganisaties en gemeenten om ook te leren waar eventuele alternatieve werkwijzen en besparingsmogelijkheden liggen.

Werken aan een financieel gezonde positie

Het financieel herstel heeft zich voortgezet. Hiermee heeft Avri een financieel gezonde basis. Uiteraard blijven we werken aan financiële stabiliteit. Dalende grondstofvergoedingen, extra Rijksbelastingen en prijsindexeringen zorgen voor een stijgende afvalstoffenheffing in Nederland. Ook de afvalstoffenheffing in Rivierenland ontkomt niet aan een verhoging ten opzichte van 2025.

Tarieven afvalstoffenheffing;

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het gemiddelde tarief afvalstoffenheffing ten opzichte van de raming voor 2026 opgenomen.

Gemiddeld tarief 2025		**€ 366**
Loon en marktontwikkelingen	11,00	
Tractie	5,50	
Beheer en onderhoud containers	2,30	
Papierinzameling verenigingen	-4,70	
Verwerkingskosten en opbrengsten	-1,50	
Veiligheid en milieu	4,70	
Overige mutaties (per saldo)	1,50	
Begrotingswijziging 2025: Afval en grondstofstromen	3,70	
totaal mutaties		22,50
Gemiddeld tarief 2026 exclusief bezuinigingen		**€ 388,50**
Financiële opbuigingen		€ -4,50
Gemiddeld tarief 2026 inclusief bezuigingen		**384,00**
Stijging t.o.v. 2025		4,9%

Tabel 1: Ontwikkeling tarief afvalstoffenheffing voor 2026

In het tarief is de indexering van 3% (€ 11) op loon- en marktonwikkelingen opgenomen.

Het effect van noodzakelijke investeringen in tractie bedraagt € 5,50. Deze stijging was al opgenomen in de meerjarenbegroting 2025 voor het jaar 2026.

Het voordeel op papierinzameling is een effect van het stoppen met inzamelen door verenigingen.

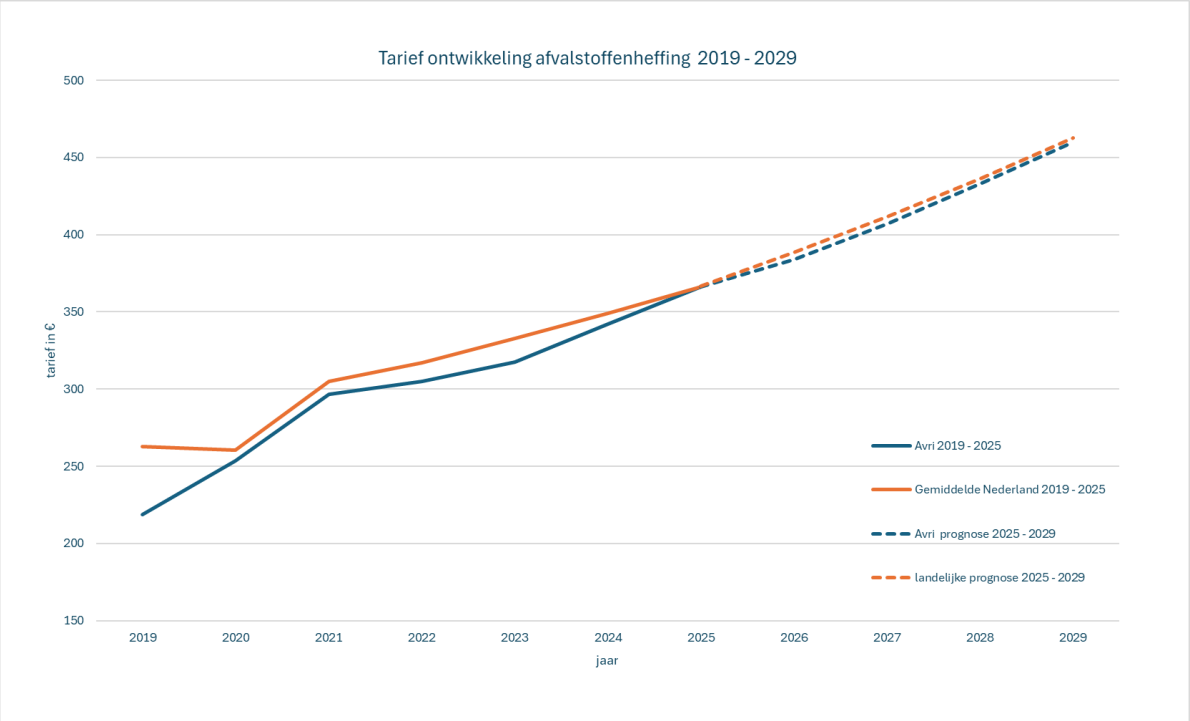
Vanuit de arbo-wetgeving zijn we verplicht om meer toezicht te houden op de werkplek. Dit vraagt om investeringen in de organisatie op het gebied van coördinatie arbo-wetgeving, het toezicht houden op de terreinen, het aanbrengen van veiligheidsvoorzieningen, meer inzet op voorlichting, opleidingen en instructies. Per saldo is het effect op de afvalstoffenheffing € 4,70.

In de begrotingswijziging 2025 was een structureel nadeel op met name de verwerking van afval- en grondstofstromen van € 389.600 opgenomen. Dat nadeel werd gedekt door een incidenteel voordeel waardoor het voor 2025 geen effect had op de afvalstoffenheffing. In de begroting 2026 is dit structureel effect van € 3,70 verwerkt.

Ombuigingsvoorstellen
Tegelijkertijd zien we de politiek-bestuurlijke wens om te zoeken naar wijzen om de lokale lasten zo laag mogelijk te houden. In de zienswijzen van de gemeenteraden op de kadernota kwam al de wens naar voren om te bezien waar we financiële ombuigingen kunnen realiseren om de afvalstoffenheffing zo min mogelijk te laten stijgen. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen met de voorgestelde en geaccordeerde bezuinigingsopties.

Tariefontwikkeling
In grafiek 1 is de tariefontwikkeling van de afgelopen en komende jaren uiteengezet en afgezet tegen het (verwachte) landelijk gemiddelde. Door de stijging is het tarief van Avri vanaf 2026 nagenoeg gelijk aan de verwachte gemiddelde afvalstoffenheffing van Nederland. Bij de prognose is uitgegaan van een stijging van 6%. Landelijk is de heffing in 2025 gemiddeld 5%[1] gestegen ten opzichte van 2024.

[1] Bron: CBS



Grafiek 1: Tariefontwikkeling afvalstoffenheffing 2019-2029

Opbouw van financiële weerstand

Weerstandsvermogen; meerjarige opbouw van financiële weerstand
Er is voldoende financiële armslag nodig om continuïteit in onze dienstverlening te waarborgen, risico's af te dekken en prijsstabiliteit te realiseren. We zien ten opzichte van de jaarrekening 2024 een lichte afname van de risico's en een toename van weerstandsvermogen. De toename van het weerstandsvermogen is het gevolg van de begrote dotatie vanuit de risico-opslag in de afvalstoffenheffing van € 1 miljoen.

Programma-indeling

De begroting 2026 is ingericht volgens de richtlijnen van het BBV[2]:

- Bestuur & Beleid
- Afval
- Integraal Beheer Openbare Ruimte
- Handhaving
- Bedrijfsafval
- Overhead
- Algemene dekkingsmiddelen.

[2] Besluit Begroten en Verantwoorden

BELEIDSBEGROTING

Programma's

3 BESTUUR & BELEID

Bestuur & Beleid

In 2025 zijn de uitkomsten van het onderzoek naar de besturingsstructuur bekend (actie 5.2 uit het koersplan). In 2025 zijn de adviezen bestuurlijk voorgelegd. In 2026 geven we uitvoering aan de besluiten die genomen zijn over de besturingsstructuur.

Koers van Avri

De komende jaren staan de gemeenten en Avri voor de uitdaging om te komen tot een circulaire economie. De circulaire economie is nodig omdat grondstoffen, die wij nodig hebben om te leven en te produceren, schaars worden, terwijl de vraag naar deze schaarse grondstoffen toeneemt door de groei van de wereldbevolking. Op de oude voet doorgaan is geen toekomstbestendige optie. Conform EU- en Rijksdoelen wil Rivierenland dan ook volledig circulair zijn in 2050. Dat betekent dat de ketens van grondstoffen moeten sluiten door onder meer plastic, gft, papier en textiel in te zamelen en opnieuw te gebruiken. Deze beweging naar een circulaire economie in Rivierenland is aan de ene kant een kwestie van complexe systemen en wetgeving die moeten veranderen, en aan de andere kant sterk afhankelijk van het lokale samenspel tussen inwoners, bedrijven en gemeenten. Avri speelt hierbij een belangrijke rol door als regisseur in dit samenspel op te treden en zo grondstoffen nog beter in te kunnen zamelen, te sorteren en terug in de markt te brengen. Dit is de ontwikkeling van alleen afval inzamelen, naar de rol van kennisexpert en leverancier van grondstoffen. Onder de programma’s zullen deze strategieën verder worden uitgewerkt.

Mondiale en landelijke ontwikkelingen

De situatie op de wereldmarkt van grondstoffen is onrustig en daarmee staat er druk op dalende prijzen en overvolle afzetkanalen op de grondstoffen. Dit is ingegeven door complete mondiale factoren zoals logistiek, problemen in Afrika, de oorlog in Oost-Europa en de overmatige aanwezigheid van deze grondstoffen. We zien ook dat sorteer- en recyclebedrijven onder een enorme druk staan en dit vertalen naar ons als inzamelaar.

Deze druk heeft voor het PDB geleid tot hernieuwde onderhandelingen door VNG/NVRD met Verpact over de vergoedingen voor inzamelaars. Het analyseren en controleren van schone grondstofstromen is dan ook belangrijk. De evaluaties op de campagne schone grondstofstromen en inzet van afvalcoaches in Q1 2025 wijzen uit dat we hiermee aanzienlijke resultaten kunnen boeken. De impact hiervan is in de begroting 2026 verwerkt.

Afvalinzameling voor andere gemeenten

De gemeente 's-Hertogenbosch stopt vanaf 2026 met de inzameling in omliggende gemeenten. Een private inzamelaar stopt met de inzameling van huishoudelijk afval in gemeenten die grenzen aan onze regio. Hierdoor hebben drie gemeenten in 2024 Avri benaderd om te verkennen of Avri de afvalinzameling wil verzorgen vanaf 2026. De uitkomsten van deze verkenning zijn bij het opstellen van de begroting 2026 nog niet bekend. Een eventuele uitbreiding wordt in de begrotingswijziging opgenomen.

Overdracht Stortplaats

Er zijn gesprekken gaande die kunnen leiden tot het eerder overdragen van de stortplaats. Eerder overdragen kan financieel gunstig zijn. Omdat er geen duidelijkheid is over wanneer de stortplaats overgedragen wordt, kunnen we de consequenties nog niet kwantificeren. Los van de uitkomst van het bestuurlijke gesprek hebben we stappen gezet om het benodigd vermogen zo snel mogelijk op het gewenste niveau te hebben.

4 PROGRAMMA AFVAL





Inleiding

Het programma Afval gaat over het inzamelen en verwerken van huishoudelijke afvalstromen en grondstoffen, het Basispakket. Het Basispakket dat Avri uitvoert voor acht gemeenten heeft een directe relatie tot de grondstoffentransitie. Door een gezamenlijke aanpak is Avri in staat om namens en voor alle regiogemeenten deze uitdaging aan te gaan.

Wat willen we bereiken?

Avri is meer dan een grondstofinzamelaar. Het programma Afval draagt met name bij aan twee strategieën uit ons koersplan, namelijk de transitie van afval naar grondstof, circulair ondernemerschap en het creëren van maatschappelijke waarde. In de bijlagen 5 en 6 (Wets- en beleidskaders landelijk en regionaal) is een uitgebreide toelichting op de beleidskaders opgenomen. De rol die Avri daarin neemt is het aanjagen van de transitie door te werken aan:

- Het inzamelen van schone grondstoffen
- Verminderen van de hoeveelheid restafval
- Het zijn van een kenniscentrum voor gemeenten en inwoners
- Draagvlak onder inwoners stimuleren
- Grondstofketens sluiten, bij voorkeur regionaal.

Onze rol van aanjager van circulair ondernemen geven wij vorm door samen te werken met circulaire bedrijven en door met partners een lobby op te zetten. Daarbij willen we ook kansen benutten voor de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Zo geven we invulling aan sociaal ondernemerschap.

Hoe Avri wil bijdragen aan de landelijke opgave beschrijven we in het Strategisch Koersplan.

Wat gaan we daar voor doen?

1 *Aanpak schone grondstoffen (actie 1.1 uit het koersplan)*
Na een positieve evaluatie wordt deze aanpak doorgezet in 2026. Dat deden we de afgelopen twee jaar via een projectmatige aanpak. Vanaf 2026 wordt dit geborgd in onze werkprocessen en daarmee in de reguliere lijn uitgevoerd.

2 *Beleidsplan van afval naar grondstoffen (actie 1.3 uit het koersplan)*
Het grondstoffenplan wordt in 2025 aangeboden aan de gemeenteraden voor zienswijze. De doelen in het plan worden, binnen vastgestelde landelijke kaders, afgewogen tegen de service voor inwoners en de kosten hiervoor. Onderwerpen zijn onder andere inzameling bij hoogbouw en duurzaam gebruik van de ingezamelde grondstoffen. Ook de evaluatie van het huidig inzamelsysteem wordt opgenomen. Het uitvoeren van het grondstoffenplan zal starten in 2026.

3 *Huidige milieustraten moderniseren (logistiek aanpassen) (actie 1.4 uit het koersplan)*
De huidige locaties van de milieustraten zijn verouderd en te klein. Om de huidige bezoekersaantallen te kunnen ontvangen en de veiligheid van bezoekers en onze medewerkers te waarborgen zijn verdere logistieke aanpassingen noodzakelijk waarmee de grootste problemen tijdelijk opgelost kunnen worden.

4 *Visie milieustraten omzetten in uitvoering (actie 2.1 uit het koersplan)*
In 2025 is een visie vastgesteld. In 2026 zal de visie omgezet worden in concrete acties.

5 *Milieustraat van de toekomst, Medel (actie 2.2 uit het koersplan)*
In 2025 worden veel stappen gezet naar de vormgeving van het circulair ambachtscentrum in Medel. In 2026 willen we uitvoering geven aan de besluiten die genomen zijn. De investering van de grond en de bouw van de nieuwe milieustraat wordt in totaal geraamd op € 16 miljoen. Tegen een rente van 3,5% en

een afschrijvingstermijn op de investering in de bouw van de milieustraat van 25 jaar zou dit een stijging van de afvalstoffenheffing van € 8 betekenen. Hiervan is het aandeel in de grondkosten van ca € 4 sinds 2023 structureel in de begroting opgenomen.

6 *Optimaliseren inzameling (actie 3.3 uit het koersplan)*
We werken aan een continue verbetering van de inzameling via mini- en verzamelcontainers van huishoudelijke afvalstoffen. Dit doen we o.a. door de routes te herzien en meer gebruik te maken van de boordcomputers.

7 *Datagestuurd werken*
Om de acties uit het koersplan uit te voeren en efficiënt te blijven werken, is een veranderende dienstverlening en bedrijfsvoering nodig. In 2024 is vooral geïnvesteerd in de hardware als ondersteuning van datagestuurd werken. In 2026 staat de vervanging van het huidige planning en containerbeheersysteem (AfvalRis) op de planning. Dit systeem is speciaal voor inzameldiensten en wordt door de leverancier niet meer onderhouden. In 2026 bouwen we aan een efficiëntere, datagedreven en gebruiksvriendelijke manier van werken.

8 *Optimalisatie containerbeheer*
Datagestuurd werken is een veelomvattend begrip uit het GRIP-programma waaronder meerdere zaken vallen. Om er eerst voor te zorgen dat voldoende kwalitatief goede data verkregen kan worden, is het onder andere noodzakelijk het containerbestand (ca 300.000 minicontainers) op orde te hebben. Op die manier ontstaat een belangrijke bron van data, waarop gestuurd kan worden. Deze data worden verkregen uit de vastlegging bij de inzameling en inzicht in de voorraad minicontainers. Hierbij hoort een beheersbaar proces, zodat de juiste benodigde data gegenereerd kan worden en op basis van de juiste data en argumenten gestuurd kan worden. Daarnaast worden hiervoor verouderde minicontainers, die niet geschikt zijn om te chippen, vervangen en worden minicontainers voor de inzameling van pdb voorzien van oranje deksels. In totaal heeft het Algemeen Bestuur hier voor € 4 miljoen investeringskrediet beschikbaar gesteld:
- Chippen papier- en GFT-containers € 1,6 miljoen, geplande oplevering 2026;
- Het vervangen van (verouderde) minicontainers die niet geschikt zijn voor het chippen € 1,165 miljoen. Geplande oplevering in 2025;
- Het uitrusten van minicontainers voor de inzameling van PDB met oranje deksel € 1,3 miljoen. Geplande oplevering in 2025.

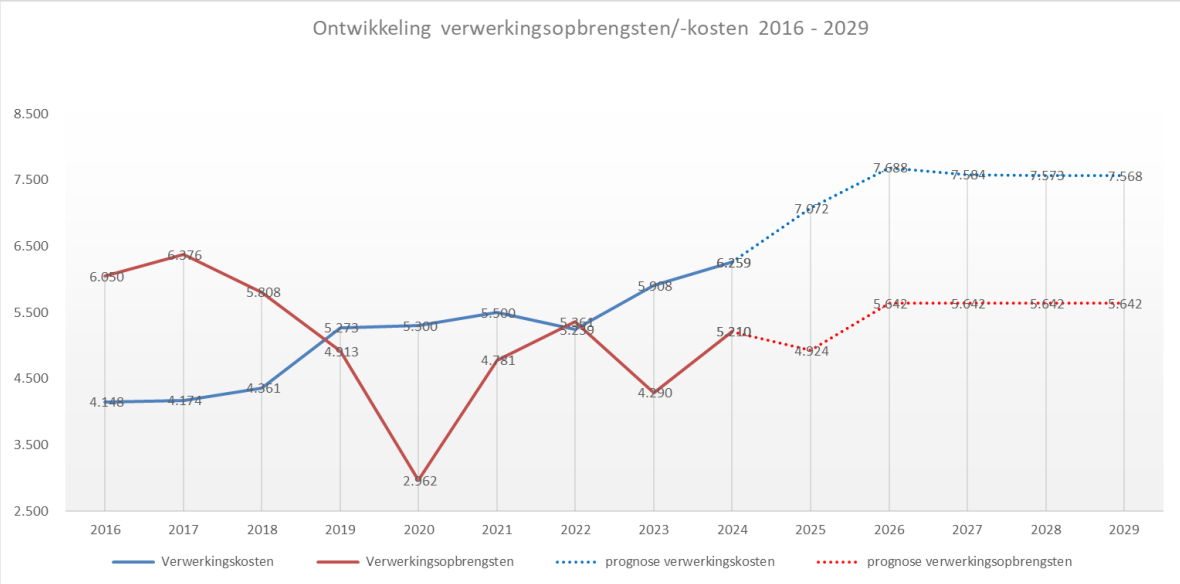
De kapitaallasten worden in het jaar na oplevering structureel in de begroting verwerkt.

Wat gaat dat kosten?

Naast beleidsontwikkelingen zijn in toenemende mate ook marktontwikkelingen van invloed op de begroting van Avri. De toenemende inzameling van grondstoffen maakt de begroting meer afhankelijk van marktmechanismes. Daarmee is de ontwikkeling van de tarieven afvalstoffenheffing minder goed te beïnvloeden. De huidige economische en politieke situatie leidt tot stijgende prijzen op de arbeidsmarkt en hogere tarieven bij marktpartijen bij de inkoop van goederen en diensten.

Ontwikkelingen afval- en grondstoffenmarkt
De grondstoffenmarkt is grillig. Soms dalen de prijzen door veel aanbod, aanscherping van importbeleid in andere landen en mindere kwaliteit van de aangeboden grondstoffen. Ook de gebeurtenissen in de wereld hebben direct effect op de vergoedingen. Schaarste drijft de prijzen soms juist op. We zien nu dat er geen langjarige contracten worden afgesloten. Wij moeten blijven focussen op schone grondstofstromen, om de financiële gevolgen van deze marktontwikkelingen zoveel mogelijk te beperken.

In grafiek 2 is de ontwikkeling van kosten en opbrengsten over de afgelopen jaren weergegeven en een prognose van de ontwikkeling op prijspeil 2026 zonder rekening te houden met indexatie.



Grafiek 2: Ontwikkeling verwerkingsopbrengsten/-kosten 2016-2029

Door andersoortige contracten met afvalverwerkers af te sluiten bereikt Avri meer stabiliteit en een sneller financieel effect bij schonere stromen. Om meer grip op de verwerking te krijgen probeert Avri meer invloed te krijgen op de gehele keten. Denk aan samenwerking waar het gaat om productie, consumptie (voorlichting, communicatie) en duurzame inname en verwerking van grondstoffen. Door regionale en landelijke samenwerking met producenten, verwerkers en marktpartijen gaat Avri op zoek naar slimme, innovatieve en duurzame oplossingen. Daarmee nemen wij ook meer verantwoordelijkheid voor de afzet van onze grondstofstromen. Wij streven ernaar dat de verwerking zo circulair mogelijk plaatsvindt. Bij voorkeur vindt verwerking regionaal plaats. Zo wordt de lokale economie en werkgelegenheid voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt gestimuleerd en reduceren we de CO_2-uitstoot van het transport.

Daarnaast kijken we waar Avri waarde kan toevoegen aan de grondstofstromen. Als voorbeeld dienen de subsidieprojecten vanuit Regio Deal en de samenwerking met Cirtex sinds 2023.

De tarieven op de markt voor verbranding van restafval stijgen mogelijk nog als gevolg van een verhoging van de CO_2-heffing. Dat heeft ook gevolgen voor Avri. Dat maakt het terugdringen van de kilo's restafval alleen maar urgenter. In onderstaande tabellen zijn de verwerkingskosten en verwerkingsopbrengsten opgenomen zonder rekening te houden met indexatie en verhoging van overheidsheffingen. Het is te verwachten dat de kosten voor het verwerken van restafval in de toekomst aanzienlijk zullen toenemen.

VERWERKINGSKOSTEN (x €1.000)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Restafval	2857	2.484	2.484	2.484	2.484
GFT afval	3040	3.307	3.307	3.307	3.307
Overige kostenstromen	1175	1.897	1.793	1.782	1.777
Totaal verwerkingskosten	**7.072**	**7.688**	**7.584**	**7.573**	**7.568**

VERWERKINGSOPBRENGSTEN (x €1.000)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Papier	1.152	1.130	1.130	1.130	1.130
Kunststof verpakkingen en drankkartons	2.219	2.689	2.689	2.689	2.689
Textiel	252	105	105	105	105
Overige opbrengststromen	1.301	1.718	1.718	1.718	1.718
Totaal verwerkingsopbrengsten	**4.924**	**5.642**	**5.642**	**5.642**	**5.642**

Tabel 2: Verwerkingskosten en -opbrengsten t/m 2029 (prijspeil 2026)

Programmabaten en -lasten

De lasten van het programma Afval worden gedekt door de baten uit de ingezamelde grondstoffen en de afvalstoffenheffing. De opbouw van de baten afvalstoffenheffing is weergegeven in paragraaf 10: Lokale heffingen. Die baten zijn gebaseerd op de in dit hoofdstuk uitgewerkte lasten. In tabel 3 worden de baten en lasten gespecificeerd volgens de financiële begroting en worden de stortingen en onttrekkingen uit de reserves inzichtelijk.

LASTEN EN BATEN PROGRAMMA AFVAL (x €1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten					
Lasten uitvoering basispakket	36.527	38.696	40.270	40.203	40.020
Opslag btw basispakket	3.497	3.497	3.497	3.497	3.497
Kwijtscheldingen	1.372	1.448	1.448	1.448	1.448
Totaal lasten	**41.396**	**43.641**	**45.215**	**45.148**	**44.965**
Baten					
Verwerkingsopbrengsten grondstoffen	4.924	5.863	5.863	5.863	5.863
Baten afvalstoffenheffing (bruto)	37.330	38.978	40.552	40.485	40.302
Exploitatieresultaat programma basispakket	0	0	0	0	0
Totaal baten	**42.254**	**44.841**	**46.415**	**46.348**	**46.165**
Saldo van lasten en baten voor vermogensmutaties	**858**	**1.200**	**1.200**	**1.200**	**1.200**
onttrekking reserve bedrijfsafval	-50	0	0	0	0
Voorziening Basispakket					
- Dotatie risico-opslag	1.000	1.200	1.200	1.200	1.200
- Dotatie/onttrekking(-) overig	-92	0	0	0	0
Saldo van lasten en baten na vermogensmutaties	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 3: Meerjarenbegroting lasten en baten programma Basispakket

5 PROGRAMMA INTEGRAAL BEHEER OPENBARE RUIMTE





Inleiding
In het programma Integraal Beheer Openbare Ruimte zijn diensten opgenomen die individuele gemeenten in aanvulling op het Basispakket contractueel van Avri kunnen afnemen. Het vormt een onderdeel van het Pluspakket. Hiermee levert Avri een breed dienstenpakket voor de gemeenten. Dit dienstenpakket bestaat uit het gescheiden inzamelen van incontinentiemateriaal, het Integraal Beheer van de Openbare Ruimte (IBOR) en gladheidsbestrijding. Daarnaast wordt voor een aantal gemeenten afvalstromen uit de openbare ruimte verwerkt (bijv. zwerfafval).

Avri stelt zich ten doel deze plustaken met een robuuste en efficiënte bedrijfsvoering uit te voeren. De individuele gemeenten hebben er belang bij om alle taken bij één organisatie onder te brengen. Dat is efficiënt door schaalvoordelen. Het beleggen van additionele taken bij Avri biedt daarnaast voordelen als het gaat om de kwaliteit van uitvoering en kostenbeheersing. De individuele gemeente houdt daarbij altijd de regie en bestuurlijke verantwoordelijkheid. De overeengekomen taken worden in een dienstverleningsovereenkomst (DVO) nader uitgewerkt.

Wat willen we bereiken?

Integraal Beheer Openbare Ruimte

Avri onderhoudt de openbare ruimte voor vier gemeenten: Buren, Neder-Betuwe, Tiel en West Betuwe. Om de dienstverlening aan de IBOR- en handhavingsgemeenten zo goed en efficiënt mogelijk uit te voeren is een robuust dienstenpakket noodzakelijk. De inzet is dan ook het behouden en uitbreiden van diensten die bij Avri passen en van voldoende omvang zijn. Voor de begroting van IBOR gaan we voor 2026 uit van de (concept) DVO's 2025. Daarbij wordt in deze begroting verondersteld, dat zich geen wijzigingen in het dienstverleningspakket voordoen. Bij de begrotingswijziging wordt de terugname van plustaken verwerkt.

Onderzoek professionalisering en uitbreiding IBOR (actie 4.2 uit het koersplan)
Het onderzoek naar de professionalisering en uitbreiding van de IBOR taak in 2024 en gevoerde gesprekken met de gemeenten krijgen een vervolg in 2025. Afhankelijk van de uitkomsten van deze gesprekken geven we invulling aan het programma IBOR in 2026. De gemeente Neder-Betuwe heeft besloten om enkele taken weer in eigen beheer te gaan uitvoeren. De gemeenten West Betuwe en Buren overwegen om een aantal taken in eigen beheer te gaan nemen. De gemeente Tiel heeft aangegeven een evaluatie uit te gaan voeren naar de samenwerking op de IBOR-taken. Dit heeft geen invloed op de kosten voor de overige gemeenten. De eventuele extra kosten voor Avri die hieruit voortkomen worden gedekt door de vergoeding voor frictiekosten.

Marktwerking contracten
Naast de reguliere medewerkers en de medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt voert Avri het beheer uit met behulp van (lokale) marktpartijen. De kosten van deze marktpartijen zijn mede afhankelijk van de economische ontwikkelingen. Dit kan zorgen voor fluctuatie van de werkbegrotingen. Om deze fluctuatie zo veel mogelijk te beperken wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van meerjarige contracten.

Integrale samenwerking
Wij willen onze adviserende rol op het gebied van het beheer van de openbare ruimte verder uitwerken en duidelijk maken hoe Avri bijdraagt aan biodiversiteit. De landelijke vraagstukken vereisen een integrale aanpak van Avri en de gemeenten. Als het gaat om het beheer van de openbare ruimte kan Avri adviseren over opties om de biodiversiteit te vergroten en effecten van klimaatverandering op te vangen (klimaatadaptatie).

Inzameling incontinentiemateriaal

De Avri-gemeenten hebben ervoor gekozen de kosten van de gescheiden inzameling van incontinentiemateriaal te dekken met een opslag in de tarieven afvalstoffenheffing. Hierbij zijn de uitgangspunten van de businesscase gebruikt.

Wat gaat dat kosten?

De taken worden tegen kostprijs aangeboden en eventuele voor- en nadelen worden – op basis van de afgesloten raamovereenkomst – verrekend met de gemeenten. Daarmee ligt het financiële risico bij de individuele gemeenten. Om deze reden houdt Avri geen (risico)reserves voor de IBOR-activiteiten aan. Voor overige, kleine Pluspakketopdrachten waarbij dit niet is overeengekomen, worden financiële resultaten verrekend met de reserve Pluspakket van Avri. De resultaten van het gescheiden inzamelen van incontinentiemateriaal worden verrekend met de daarvoor ingestelde voorziening incontinentie.

BATEN EN LASTEN PROGRAMMA PLUSPAKKET (x €1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten					
Integraal beheer openbare ruimte - via DVO *	17.268	18.624	18.624	18.624	18.624
Integraal beheer openbare ruimte - overig	0	0	0	0	0
Gescheiden inzameling incontinentiemateriaal	624	643	643	643	643
Overige dienstverlening pluspakket	162	191	191	191	191
Totaal lasten programma pluspakket	**18.054**	**19.458**	**19.458**	**19.458**	**19.458**
Baten					
Integraal beheer openbare ruimte - via DVO	17.268	18.624	18.624	18.624	18.624
Integraal beheer openbare ruimte - overig	0	0	0	0	0
gescheiden inzameling incontinentiemateriaal	624	643	643	643	643
Overige dienstverlening pluspakket	162	191	191	191	191
Totaal baten programma pluspakket	**18.054**	**19.458**	**19.458**	**19.458**	**19.458**
Saldo van lasten en baten voor vermogensmutaties	0	0	0	0	0
Vermogensmutaties (stortingen / onttrekkingen reserves)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo van lasten en baten na vermogensmutaties	**0**	**0**	**0**	**0**	0
Saldo van lasten en baten na vermogensmutaties	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 4: Meerjarenbegroting programma beheer openbare ruimte

Avri voert voor vier gemeenten de IBOR-taken uit. De totale geraamde lasten per IBOR-gemeente zijn in tabel 5 uiteengezet. De kosten voor 2026 in deze tabel zijn gebaseerd op de (concept) werkbegrotingen 2025. Daarbij is zoveel mogelijk rekening gehouden met autonome kostenindexatie, cao en marktontwikkeling.

ONTWIKKELING UITVOERINGSLASTEN (x €1.000)	2025 DVO	2026 GR	VERSCHIL	
Gemeente Buren IBOR	4.062	4.185	123	3%
Gemeente West Betuwe IBOR	2.029	2.054	25	1%
Gemeente Neder-Betuwe IBOR	3.220	3395	175	6%
Gemeente Tiel IBOR	8.591	8.990	399	5%
Totaal DVO's IBOR	**17.902**	**18.624**	**722**	**4%**

Tabel 5: Ontwikkeling uitvoeringslasten DVO's IBOR

6 PROGRAMMA TOEZICHT EN HANDHAVING



Inleiding

In het programma Toezicht en Handhaving zijn diensten opgenomen die individuele gemeenten in aanvulling op het Basispakket contractueel van Avri kunnen afnemen. Het maakt daarmee onderdeel uit van het Pluspakket. Het programma bestaat uit de levering van diensten op het gebied van toezicht en handhaving op onderdelen van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). De overeengekomen taken worden in een dienstverleningsovereenkomst (DVO) nader uitgewerkt.

Wat willen we bereiken?

Eén van de strategieën in ons koersplan is ‘Samen een schone leefomgeving realiseren’. Avri stelt zich pro-actief op als partner, zodat het beheer en veiligheid van de openbare ruimte vanuit partnerschap wordt vormgegeven en naar tevredenheid wordt uitgevoerd. Avri investeert in de relatie met inwoners, gemeenten, bedrijven en partners, door deze actief te betrekken bij het realiseren van onze ambities. Dan gaat het vooral om het vergroten van bewustwording, zodat we allemaal samen bijdragen aan een klimaatpositieve toekomst. Er is flink in dit team geïnvesteerd door opleidingen en professionalisering en het team is op volledige sterkte. De gemeente Tiel onderzoekt de mogelijkheden om toezicht- en handhavingstaken in eigen beheer uit te voeren. Afhankelijk van het onderzoek in 2025 door de gemeente Tiel om handhavingstaken terug te nemen richten we ons het komende jaar op de genoemde ambitie.

Voor drie gemeenten (Tiel, Culemborg en Zaltbommel) worden toezicht- en handhavingstaken in het kader van de APV uitgevoerd. Daarnaast voert Avri toezichthoudende taken en opsporingstaken uit ten aanzien van de openbare ruimte (domein 1). Voorbeelden zijn de handhaving rond honden-, jeugd- en parkeeroverlast, toezicht op de Drank- en horecawet en de APV en controles op evenementen.

Avri kan voor iedere gemeente maatwerk leveren om het handhavingsbeleid van de gemeente uit te voeren. Avri is continu bezig om de inzet van de handhaving bij de gemeenten te waarborgen en blijft investeren in professionalisering om invulling te geven aan o.a. de eisen van de WPG. De landelijke ontwikkelingen vragen een andere inzet en meer samenwerking met politie. Wij spelen zoveel mogelijk in op de gemeentelijke wens om handhaving in te zetten voor (mogelijk) meer taken.

Net als bij de IBOR-taken gaan we bij begroting van handhaving voor 2026 uit van de concept DVO’s 2025. Bij de begrotingswijziging 2026 wordt de eventuele terugname van taken verwerkt.

Wat gaat dat kosten?

De taken worden tegen kostprijs aangeboden en eventuele voor- en nadelen worden – op basis van de afgesloten raamovereenkomst – verrekend met de gemeenten. Daarmee ligt het financiële risico bij de individuele gemeente.

LASTEN EN BATEN PROGRAMMA TOEZICHT EN HANDHAVING (x €1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten					
Toezicht en handhavingstaken	1.767	1.959	1.959	1.959	1.959
Totaal lasten programma toezicht en handhaving	**1.767**	**1.959**	**1.959**	**1.959**	**1.959**
Baten					
Toezicht en handhavingstaken	1.767	1.959	1.959	1.959	1.959
Totaal baten programma toezicht en handhaving	**1.767**	**1.959**	**1.959**	**1.959**	**1.959**
Saldo van lasten en baten voor vermogensmutaties	0	0	0	0	0
Vermogensmutaties (stortingen / onttrekkingen reserves)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo van lasten en baten na vermogensmutaties	**0**	**0**	**0**	**0**	0
Saldo van lasten en baten na vermogensmutaties	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 6: Meerjarenbegroting programma Toezicht en Handhaving

7 PROGRAMMA BEDRIJFSAFVAL





Inleiding

Het programma Bedrijfsafval gaat over de inzameling en verwerking van afval van bedrijven. Avri voert in beperkte mate activiteiten uit voor bedrijven in de vorm van inzameling, inname en het laten verwerken van bedrijfsafval. De dienstverlening aan bedrijven is ondersteunend aan het Basispakket. De positieve financiële resultaten worden al enkele jaren benut voor verlaging van de afvalstoffenheffing voor de inwoners.

Wat willen we bereiken?

Het aantal klanten groeit en we zien nog altijd potentieel om ons stabiele marktaandeel van circa 20% in de toekomst gestaag te vergroten. Daarmee kunnen we de financiële dekkingsbijdrage in het Basispakket voor de inwoners van Rivierenland continueren. De bedrijfsafval activiteiten worden ook benut om uiting te geven aan de regionale maatschappelijke betrokkenheid van Avri.

Wat gaan we daarvoor doen?

De bedrijfsafval activiteiten zijn gericht op het zo goed mogelijk benutten en inzetten van de beschikbare productiemiddelen. Ze vormen een beperkt onderdeel van de bedrijfsvoering en van de omzet.
We onderscheiden ons op de markt voor bedrijfsafval door gescheiden inzameling van papier, gft en plastic mogelijk te maken. We kunnen bedrijven hierbij adviseren en service bieden. We willen onderscheidend zijn en blijven op de markt van bedrijfsafval. Zo willen we de aandacht voor circulaire economie en duurzaamheid bij andere bedrijven en binnen Avri vergroten, te beginnen met ons eigen inkoopbeleid. De ervaring die we hierbij opdoen zetten we in bij bedrijven die al klant zijn, maar ook bij potentiële nieuwe klanten.
Met het programma Bedrijfsafval kunnen we ook uiting geven aan de regionale maatschappelijke betrokkenheid van Avri. Door verbinding met het regionale bedrijfsleven en sponsoring in natura tijdens regionale evenementen wordt de zichtbaarheid van Avri in de regio vergroot. We gaan in 2026 uit van voortzetting van de samenwerking met de organisaties van onder andere Appelpop en DijkenSport. Hiermee leveren we ook een maatschappelijke bijdrage aan onze inwoners wat bijdraagt aan een fijne leefomgeving.

Dienstenpakket bedrijfsafval
Het dienstenpakket bedrijfsafval blijft onveranderd. De activiteiten in 2026 zijn:
- Inzameling van afval en grondstoffen bij bedrijfsklanten, met name het mkb;
- Adviseren van bedrijven op het gebied van duurzaamheid zoals het voorkomen dat afval ontstaat;
- Nieuwe klantbenadering: focus op dienstverlening aan scholen en verenigingen, circulariteit bij mkb-bedrijven;
- Inname van afval en grondstoffen van bedrijfsklanten op ons grondstoffenpark Geldermalsen;
- Op- en overslag van afval en grondstoffen van bedrijfsklanten;
- Het laten verwerken van afval- en grondstofstromen van bedrijfsklanten;
- Sponsoring in natura van non-profit evenementen in de regio.

Sponsoring in natura
De kosten voor sponsoractiviteiten van Avri worden gefinancierd uit het programma Bedrijfsafval. De sponsoring bestaat uit het verrichten van diensten bij non-profit evenementen in de regio zoals Appelpop, Fruitcorso en DijkenSport. De totale sponsorbijdrage in natura bedraagt omgerekend € 30.000. Hiermee werken wij aan onze maatschappelijke betrokkenheid en kunnen wij ons profileren als maatschappelijk betrokken overheidsorganisatie. De doelstelling voor onze sponsoring is het uitdragen van onze kernwaarden: betrokken, klantgericht en duurzaam.

Het sponsorbudget biedt ruimte om – buiten de bestaande activiteiten – eventuele andere aanvragen voor sponsoring in natura te kunnen honoreren, op voorwaarde dat die aan de volgende criteria voldoen:
- Geen winstoogmerk van het evenement;
- Het evenement past bij de kernwaarden van Avri;

- Groot bereik (veel bezoekers uit de regio Rivierenland en omgeving);
- Het evenement valt buiten de richtlijnen die zijn opgesteld voor activiteitenafval (dat maakt op basis van een bestuursbesluit uit 2009 namelijk onderdeel uit van het programma Basispakket).

Wat gaat dat kosten?

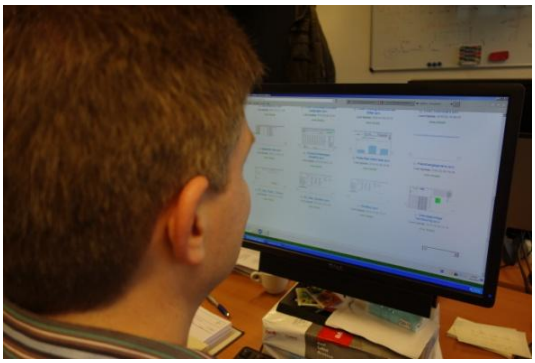
De opbrengsten en kosten van het programma Bedrijfsafval zijn weergegeven in tabel 7. Hieruit blijkt een financieel resultaat van € 59.000 (na Vpb). Het rendement bedraagt ca 3% en laat een iets lager beeld zien. Dankzij de resultaten kunnen we ook komend jaar een financiële bijdrage aan de basistaken van Avri leveren.

BATEN EN LASTEN PROGRAMMA BEDRIJFSAFVAL (x €1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten					
Lasten uitvoering programma bedrijfsafval	2.741	2.835	2.835	2.835	2.835
Af te dragen vennootschapbelasting	16	14	14	14	14
Totaal lasten programma bedrijfsafval	**2.757**	**2.849**	**2.849**	**2.849**	**2.849**
Baten					
Opbrengsten contracten bedrijfsafval	2.274	1.974	1.974	1.974	1.974
Verwerkingsopbrengsten grondstoffen	251	275	275	275	275
Overige opbrengsten	295	659	659	659	659
Totaal baten programma bedrijfsafval	**2.820**	**2.908**	**2.908**	**2.908**	**2.908**
Saldo van lasten en baten voor vermogensmutaties	**63**	**59**	**59**	**59**	**59**
Vermogensmutaties (stortingen / onttrekkingen reserves)	-63	-59	-59	-59	-59
Saldo van lasten en baten na vermogensmutaties	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 7: Meerjarenbegroting programma Bedrijfsafval

8 PROGRAMMA OVERHEAD





Inleiding

Overhead is het geheel van functies en activiteiten gericht op sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) is vastgelegd dat kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken of programma's. Dit betekent dat alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten in de betreffende taakvelden of programma's moeten worden begroot en verantwoord. In dit programma worden de lasten verantwoord die geen directe relatie hebben met een bepaald programma. Deze lasten worden op basis van verdeelsleutels doorbelast naar de programma's.

Wat willen we bereiken?

Eén van de strategieën uit het koersplan is het versterken van de bedrijfsvoering. Deze ambitie vraagt om een innovatieve bedrijfsvoering die aansluit op landelijke en Europese eisen. Daarnaast worden wettelijke verplichtingen steeds strenger zoals de regelgeving op het gebied van Arbo en veiligheid. Ook de gemeenten vragen van Avri een hoog ontwikkeltempo, om tijdig in te kunnen spelen op ontwikkelingen als digitalisering, robotisering en informatievoorziening.

Wat gaan we daarvoor doen?

Evenals voorgaande jaren richten we ons binnen bedrijfsvoering op het verhogen van onze bedrijfsefficiency en het verkleinen van de bedrijfsvoeringsrisico's. Dat willen we onder meer bereiken met een effectieve en flexibele organisatie en informatiehuishouding. Dan gaat het bijvoorbeeld om de optimalisatie van processen en systemen. De behoefte van de inwoners staat daarbij voorop. Daarnaast ervaren we steeds meer en steeds complexere wettelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op onze bedrijfsvoering. Voorbeelden hiervan zijn wetgeving ten aanzien van inkoop en aanbesteden, arbeidsrecht (WNRA, WAB), vennootschapsbelasting, informatiebeheer en -beveiliging. Om aan alle eisen te voldoen, risico's te beheersen en continuïteit te waarborgen, moeten we blijven investeren in onze bedrijfsvoering.

De ingezette lijn om onze bedrijfsvoering robuuster te inrichten blijven we voortzetten. Dit doen we door het continu harmoniseren, beschrijven, automatiseren en digitaliseren van bedrijfsprocessen en systemen. Dankzij mobiele apparatuur als boordcomputers, tablets en het gebruik van apps werken we tijd- en plaats-onafhankelijk. Tegelijkertijd blijven we werken aan de transparantie en openheid van Avri en verbinding met gemeenten en inwoners.

Wij willen ons werk doen met duurzaam inzetbare medewerkers; gezonde en vitale mensen die veilig en met bezieling aan het werk zijn. We hebben immers elke collega nodig. We zetten de komende jaren in op de volgende thema's:

- Vitaliteit: we gaan door met acties om de vitaliteit in de organisatie te vergroten. We willen hierbij vooral het eigenaarschap en initiatieven van medewerkers stimuleren en faciliteren.
- Strategische personeelsplanning: hiermee willen we de uitdagingen in de arbeidsmarkt aangaan en medewerkers breed en duurzaam inzetbaar maken. De reguliere aanpak past niet meer; er zijn innovatieve oplossingen nodig voor de toekomst.
- Leren: we vinden het belangrijk dat medewerkers zich blijven ontwikkelen. We willen meer leren in de dagelijkse praktijk en zetten stevig in op scholing. Fouten maken kan: als we er maar van leren.
- Veiligheid: als werkgever zorgen we voor goede fysieke arbeidsomstandigheden en voldoende opleidings- en ontwikkelmogelijkheden. Ook stimuleren we goede sociale arbeidsomstandigheden, zoals een waarderende cultuur en een reële werkdruk.

Wat gaat dat kosten?

De overhead wordt conform de BBV-voorschriften centraal geraamd. In het overzicht van baten en lasten is de doorbelasting van overheadkosten naar de programma's inzichtelijk gemaakt. Hierin komt ook de meerjarenbegroting tot uitdrukking. Het overzicht van baten en lasten van dit programma is weergegeven in tabel 8.

BATEN EN LASTEN PROGRAMMA OVERHEAD (*€1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten					
Taakveld 0.4 Overhead	8.895	9.743	9.648	9.648	9.648
Doorbelaste overhead naar programma Basispakket	-5.832	-6.391	-6.329	-6.329	-6.329
Doorbelaste overhead naar programma Pluspakket	-2.704	-2.962	-2.933	-2.933	-2.933
Doorbelaste overhead naar programma Bedrijfsafval	-359	-390	-386	-386	-386
Saldo van baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Taakveld 0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0
Resultaat na mutatie reserve	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 8: Meerjarenbegroting programma overhead

Taakveld 0.4 Overhead
De kosten van de centrale bedrijfsvoering ('overhead') nemen met 10% toe ten opzichte van 2025. Autonome prijsstijgingen en cao-afspraken en het in gebruik nemen van de nieuwe financiële administratie als SAAS-pakket in 2025 zijn de belangrijkste oorzaken. Het oude pakket was sterk verouderd en al jaren afgeschreven.
In de voorgaande jaren hebben we geïnvesteerd in interne beheersing van de organisatie, anticiperend op de nieuwe wet- en regelgeving (rechtmatigheidsverantwoording). Ook hebben we ingezet op een betere en meer effectieve communicatie van Avri met inwoners en gemeenten. Daarnaast blijven we kritisch naar onze overhead kijken. Door deelname aan benchmark-onderzoeken van de brancheverenigingen NVRD blijven we onderzoeken waar besparingsmogelijkheden liggen ten aanzien van de overheadkosten.

De overheaduitgaven zijn in voorliggende begroting verwerkt. In tabel 9 is de opbouw van de overhead weergegeven en afgezet tegen de begroting 2025. De overhead bedraagt 16% van de begroting van Avri.

OVERHEAD	2025	2026	Verschil
Personeelskosten	6.109	6.323	214
Ondersteuning door derden	817	1.111	294
Kapitaallasten	251	502	251
ICT	180	210	30
Communicatie	156	168	12
Huisvesting	742	724	-18
Algemene kosten	640	705	65
Totaal overhead bruto	**8.895**	**9.743**	**848**
-/- incidentele dekking door reserves en voorzieningen	0	0	0
Totaal overhead netto	**8.895**	**9.743**	**848**

Tabel 9: Taakveld 0.4 Overhead

Het financiële model voor de toerekening van indirecte kosten is gebaseerd op (de verhouding van) verwachte productie-uren. Op basis van deze verdeelsystematiek worden de kosten van taakveld Overhead 0.4 aan de programma's Afval (66%), Integraal Beheer Openbare Ruimte (24%), Handhaving (6%) en Bedrijfsafval (4%) toegerekend.

Beleidsindicatoren

Als gevolg van de vernieuwde regels voor verslaggeving (BBV) is het verplicht om beleidsindicatoren in de programmaverantwoording op te nemen. Voor Avri zijn de beleidsindicatoren 'externe inhuur' en 'overhead' (afgezet tegenover het begrotingstotaal) relevant.

BELEIDSINDICATOREN	2025	2026
Externe inhuur (Percentage kosten van totale loonsom)	8%	8%
Overhead (Percentage overhead van totale lastenomvang)	14%	16%

Tabel 10: Beleidsindicatoren programma algemene baten en lasten

9 PROGRAMMA ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Inleiding

Dit hoofdstuk geeft informatie over de algemene dekkingsmiddelen. Hieronder vallen de taakvelden 0.5 Treasury en 0.9 Vennootschapsbelasting.

Wat willen bereiken?

Om weerstand te bieden tegen de toenemende grilligheid op de grondstoffenmarkten (en het tarief afvalstoffenheffing te stabiliseren) is het nodig te beschikken over voldoende financiële middelen. Hoewel de deelnemende gemeenten garant staan voor Avri willen we de continuïteit van onze bedrijfsvoering zelf waarborgen.

Wat gaat dat kosten?

Het overzicht van baten en lasten van dit programma is weergegeven in tabel 11.

ALGEMENE BATEN EN LASTEN (* €1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Taakveld 0.5 Treasury	435	855	855	855	855
Doorbelaste rentekosten naar programma's	-435	-855	-855	-855	-855
subtotaal taakveld 0.5 Treasury	0	0	0	0	0
Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting (vpb)	16	14	14	14	14
Doorbelaste vpb naar programma's	-16	-14	-14	-14	-14
subtotaal taakveld 0.5 Treasury	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Taakveld 0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0
Resultaat na mutatie reserve	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 11: Meerjarenbegroting programma algemene dekkingsmiddelen

Taakveld 0.5 Treasury

In het BBV is voorgeschreven dat de rentekosten aan de taakvelden moeten worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag. Deze rentesystematiek werd ook in eerdere begrotingen toegepast en de rentekosten maken (op basis van de BBV-notitie rente) integraal onderdeel uit van de kosten van het taakveld. Het toerekenen van rente aan de taakvelden vindt plaats via het taakveld Treasury. De langlopende leningen van Avri bedragen circa € 38 miljoen, de bijbehorende rentelast is begroot op € 1,2 miljoen. Het renteomslag percentage is gebaseerd op de boekwaarde van de activa (€ 51,2 miljoen) en bedraagt 2,4%. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 12: Financiering.

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting

Sinds 1 januari 2016 moeten overheidsbedrijven vennootschapsbelasting (Vpb) afdragen over winstgevende activiteiten. Met deze wet wil de regering mogelijke concurrentieverstoringen tussen private en publieke ondernemingen uit de weg ruimen. De activiteiten die betrekking hebben op de inzameling en verwerking van bedrijfsafval zijn onderhevig aan deze wetgeving en leiden dus tot betaling van vennootschapsbelasting. Ook de activiteiten in het Pluspakket, waarbij geen verrekening met de gemeente is overeengekomen, vallen onder de Vpb-plicht. Avri treedt hier op als marktpartij. In de begroting van het Pluspakket wordt tegen kostprijs gewerkt, waardoor er geen resultaat wordt verwacht (en er geen Vpb wordt afgedragen).

PARAGRAFEN

10 LOKALE HEFFINGEN

Inleiding

De Gemeenschappelijke Regeling Avri is verantwoordelijk voor de afvalstoffenheffing van de acht deelnemende gemeenten. De gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR) verzorgt voor GR Avri de belastingaanslagen en de inning daarvan.

Ontwikkeling van de gemiddelde tarieven afvalstoffenheffing

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het gemiddelde tarief afvalstoffenheffing ten opzichte van de raming voor 2026 toegelicht.

Gemiddeld tarief 2025		**€ 366**
Loon en marktontwikkelingen	11,00	
Tractie	5,50	
Beheer en onderhoud containers	2,30	
Papierinzameling verenigingen	-4,70	
Verwerkingskosten en opbrengsten	-1,50	
Veiligheid en milieu	4,70	
Overige mutaties (per saldo)	1,50	
Begrotingswijziging 2025: Afval en grondstofstromen	3,70	
totaal mutaties		22,50
Gemiddeld tarief 2026 exclusief bezuinigingen		**€ 388,50**
Financiële opbuigingen		€ -4,50
Gemiddeld tarief 2026 inclusief bezuigingen		**384,00**
Stijging t.o.v. 2025		4,9%

Tabel 12: Ontwikkeling tarief afvalstoffenheffing voor 2026

In het tarief is de indexering van 3% (€ 11) op loon- en marktonwikkelingen opgenomen. Het effect van noodzakelijke investeringen in tractie bedraagt € 5,50. Het voordeel op papierinzameling is een effect van het stoppen met inzamelen door verenigingen. Daarnaast is sprake van een aantal nieuwe ontwikkelingen. Dat zijn met name huisvesting, uitbreiding van wettelijke rapportages en noodzakelijke investeringen in veiligheid en milieu (coördinatie arbo en toezicht op de terreinen). Per saldo een effect van € 4,70

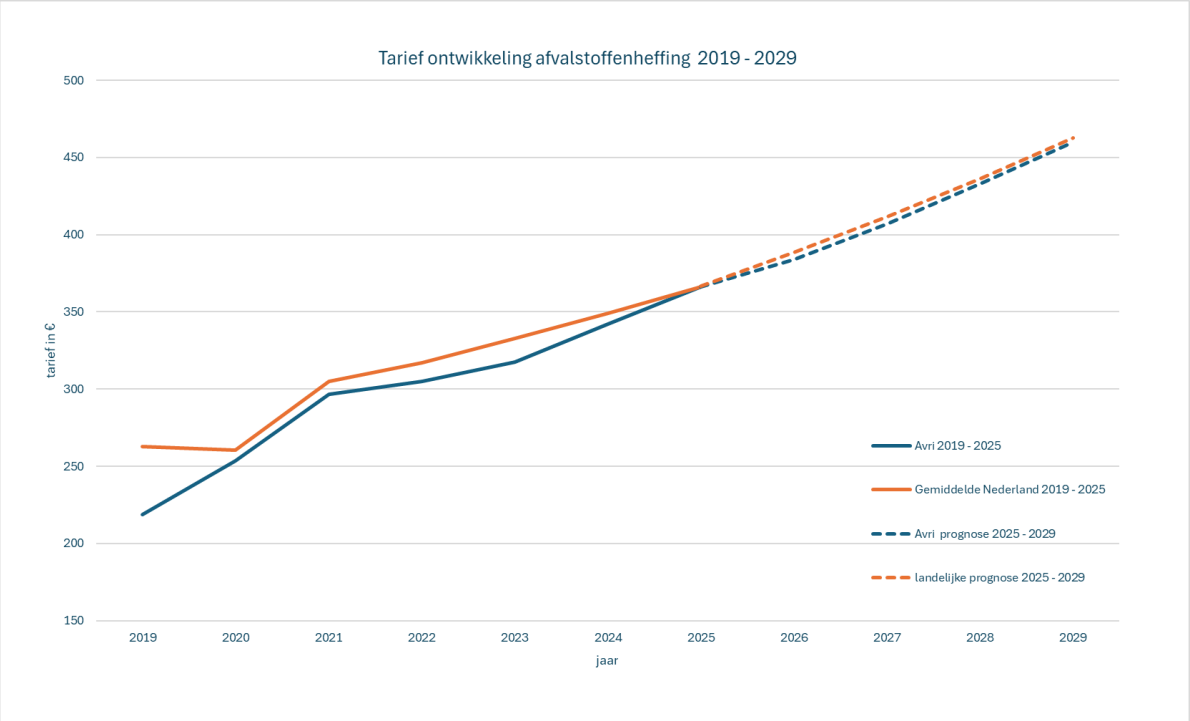
In de begrotingswijziging 2025 was een structureel nadeel op met name afval- en grondstofstromen van € 389.600 opgenomen. Dat nadeel werd gedekt door een incidenteel voordeel waardoor het voor 2025 geen effect had op de afvalstoffenheffing. In de begroting 2026 is dit structureel effect van € 3,70 verwerkt.

Tegelijkertijd zien we de politiek-bestuurlijke wens om te zoeken naar wijzen om de lokale lasten zo laag mogelijk te houden. In de zienswijzen van de gemeenteraden op de kadernota kwam al de wens naar voren om te bezien waar we financiële ombuigingen kunnen realiseren om de afvalstoffenheffing zo min mogelijk te laten stijgen. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen met de voorgestelde en geaccordeerde bezuinigingsopties.

Door de genoemde ontwikkelingen uit 2025 en 2026 en na verwerking van de geaccordeerde bezuinigingsopties bedraagt de stijging van de gemiddelde afvalstoffenheffing voor 2026 4,9%.

In grafiek 3 is de tariefontwikkeling van de afgelopen en komende jaren uiteengezet en afgezet tegen het (verwachte) landelijk gemiddelde. Door de stijging is het tarief van Avri vanaf 2026 nagenoeg gelijk aan de verwachte gemiddelde afvalstoffenheffing van Nederland. Bij de prognose is uitgegaan van een jaarlijkse stijging van 6%. Landelijk is de heffing in 2025 gemiddeld 5%[3] gestegen ten opzichte van 2024.

[3] Bron: CBS



Grafiek 3: Ontwikkeling tarief afvalstoffenheffing 2019-2029

Door te blijven investeren in het beter scheiden van afval door inwoners, verwachten we stabilisatie van het aanbod van grondstoffen door inwoners. Gemiddeld genomen zijn grondstofvergoedingen de afgelopen jaren gedaald, waardoor de afvalstoffenheffing een steeds groter aandeel van de (meer beïnvloedbare en constante) uitvoeringskosten dekt.

Uitgangspunten bij tarieven afvalstoffenheffing

Ontwikkeling areaal; aantal huisaansluitingen
Het aantal geregistreerde huisaansluitingen volgt de meerjarige ontwikkeling van het aantal huishoudens volgens de meest recente cijfers van Belastingsamenwerking Rivierenland. Hierin wordt uitgegaan van een autonome groei van het aantal huisaansluitingen met 1,5% per jaar (gemiddelde autonome groei van de afgelopen vijf jaar). Vanwege de economische omstandigheden wordt daarnaast een daling van het aantal kwijtscheldingen verwacht van 0,05% per jaar.

Gemiddeld aantal aanbiedingen restafval
De aanbiedingen restafval zijn gebaseerd op ervaringscijfers van het huidige afvalbeleid. De aanbiedgemiddelden liggen lager dan bij de invoering werd verwacht. We hebben nog steeds te maken met huishoudens waarbij geen aanbod van restafval is geregistreerd (zgn. ‘0-aanbieders’). Deze inwoners bieden het restafval op alternatieve wijze aan om betaling te voorkomen. Het aanbod in een 30 liter-zak gemiddeld is geen 4, maar 5 kg. Dit betekent dat er verhoudingsgewijs meer afval moet worden verwerkt per aanbieding. Ook het verschil in aanbod bij hoogbouw ten opzichte van laagbouw is groot. Dat is te verklaren doordat bij hoogbouw gft nog niet apart gescheiden kan worden.

BATEN EN TARIEVEN AFVALSTOFFENHEFFING	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Aantal huishoudens						
Geregistreerde huishoudens	104.723	105.750	106.294	106.294	106.294	106.294
Niet betalende huishoudens	-7.854	-7.508	-6.543	-6.543	-6.543	-6.543
Betalende huishoudens	**96.869**	**98.242**	**99.751**	**99.751**	**99.751**	**99.751**
% betalende huishoudens	*92,5%*	*92,9%*	*93,8%*	*93,8%*	*93,8%*	*93,8%*
Gemiddeld aantal aanbiedingen restafval						
30 ltr. (brengvoorziening) hoogbouw en stadscentra	34	33	33	33	33	33
30 ltr. (brengvoorziening)	16	15	15	15	15	15
140 ltr. (mini container)	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3
240 ltr. (mini container)	6,7	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2
Tarieven						
Basistarief	**€ 318**	**€ 341**	**€ 366**	**€ 382**	**€ 381**	**€ 379**
Toeslag basistarief per extra mini container restafval	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
Variabel tarief: aanbieding 30 ltr.(hoogbouw)	€ 0,80	€ 0,80	€ 0,80	€ 0,80	€ 0,80	€ 0,80
Variabel tarief: aanbieding 30 ltr. (laagbouw)	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00
Variabel tarief: aanbieding 140 ltr. (mini container)	€ 4,67	€ 4,67	€ 4,67	€ 4,67	€ 4,67	€ 4,67
Variabel tarief: aanbieding 240 ltr. (mini container)	€ 8,00	€ 8,00	€ 8,00	€ 8,00	€ 8,00	€ 8,00
Baten afvalstoffenheffing (x € 1.000)						
Bruto baten afvalstoffenheffing	34.710	37.330	38.978	40.552	40.485	40.302
Kwijtschelding	-1.226	-1.372	-1.448	-1.448	-1.448	-1.448
Netto baten afvalstoffenheffing	**33.484**	**35.958**	**37.530**	**39.104**	**39.037**	**38.853**
Gemiddeld tarief afvalstoffenheffing per huishouden	€ 343	€ 366	€ 391	€ 407	€ 406	€ 404

Tabel 13: Baten afvalstoffenheffing 2024 t/m 2029 (prijspeil 2026)

Inrichting basistarief en variabele tarieven

Het gemiddelde, kostendekkende tarief afvalstoffenheffing bedraagt € 391 per huishouden. Na verwerking van de ombuigen bedraagt het gemiddelde tarief € 384. De afvalstoffenheffing bestaat sinds 2014 uit een basistarief en variabele tarieven (tarief per aanbieding restafval van de diverse aanbiedvolumes). Het variabele tarief betalen inwoners bij elke keer dat het restafval wordt aangeboden, het basistarief één keer per jaar samen met de andere lokale belastingen.

In voorliggende begroting gaan we uit van gelijkblijvende variabele tarieven van € 1 per 30 liter aanbieding, en overige aanbiedvolumes naar rato. Het gemiddelde variabele tarief blijft € 25. De verhouding van het basisdeel en variabele deel komt hiermee op 94%-6%. Dit betekent dat gemiddeld 6% van de afvalstoffenheffing beïnvloedbaar is door het scheidingsgedrag van huishoudens.

De tarieven worden definitief vastgesteld bij de wijziging van de Verordening Afvalstoffenheffing Avri in december 2025.

Opslagen op basistarief

Gemeenten kunnen ervoor kiezen opslagen te hanteren op het basistarief van de afvalstoffenheffing. Gemeenten hebben die mogelijkheid (binnen de wettelijke kaders) voor dekking van kosten die verband houden met de diensten voor inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. Deze diensten maken geen onderdeel uit van het programma Afval. De gemeente bepaald in december 2025 de hoogte van deze opslagen.

Verwijderen zwerfafval
Een aantal regiogemeenten hanteert een opslag op het basistarief van de afvalstoffenheffing, ter dekking van de kosten voor het verwijderen van zwerfafval. Avri maakt geen kosten voor het verwijderen van zwerfafval en deze opbrengsten maken daarom geen onderdeel uit van de begroting van Avri. De opbrengsten worden door Avri ontvangen van BSR en jaarlijks aan de betreffende gemeenten doorbetaald. Het opslagtarief wordt jaarlijks door de gemeenten bepaald en is opgenomen in de tarieventabel behorende bij de Verordening Afvalstoffenheffing Avri.

Gescheiden inzameling incontinentiemateriaal
Gemeenten kunnen ervoor kiezen de kosten van gescheiden inzameling van incontinentiemateriaal te dekken met een opslag in de tarieven afvalstoffenheffing. In de begroting 2025 van Avri is rekening gehouden met de gescheiden inzameling van incontinentiemateriaal in alle Avri-gemeenten.

Kostendekkendheid tarieven afvalstoffenheffing

De wet- en regelgeving bepaalt dat de gemiddelde tarieven voor de dienstverlening in het programma Basispakket op begrotingsbasis niet meer dan 100% kostendekkend mogen zijn. In tabel 14 is de kostendekkendheid gepresenteerd. Hieruit blijkt dat de tarieven niet meer dan 100% kostendekkend zijn.

KOSTENDEKKENDHEID AFVALSTOFFENHEFFING (x €1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten taakveld 7.3 Afval	31.006	32.305	33.879	33.812	33.629
Inkomsten taakveld 7.3 Afval	-5.200	-5.863	-5.863	-5.863	-5.863
Mutatie voorzieningen Basispakket	824	1.200	1.200	1.200	1.200
Netto kosten taakveld 7.3 Afval	**26.630**	**27.642**	**29.216**	**29.149**	**28.966**
Overhead	5.831	6.391	6.391	6.391	6.391
opslag voor compensabele btw	3.497	3.497	3.497	3.497	3.497
Kwijtscheldingen	1.372	1.448	1.448	1.448	1.448
Totale kosten Basispakket	**37.330**	**38.978**	**40.552**	**40.485**	**40.302**
Baten afvalstoffenheffing	**37.330**	**38.978**	**40.552**	**40.485**	**40.302**
Kostendekkendheid	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Tabel 14: Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

Opslag btw-compensatie

Gemeenten maken gebruik van de mogelijkheid om de btw (21%), die Avri in rekening brengt bij de gemeenten, te compenseren bij het btw-compensatiefonds. Hiervoor paste Avri tot 2023 een opslag toe van 13,5% van de kosten van het Basispakket. In het AB van 16 februari 2023 is besloten het btw-aandeel in de afvalstoffenheffing ‘vast te klikken’ op een vast bedrag van € 3.497.124 en daarmee het percentage langzaam terug te brengen tot het mengpercentage, passend bij de actuele btw-druk. Deze opslag bedraagt voor 2026 9,3% en leidt (na verrekening met het btw-compensatiefonds) tot een voordeel voor de gemeenten.

De compensabele btw mag via de afvalstoffenheffing volledig als kosten worden doorberekend aan de inwoners. Elk percentage tussen 0 en 21% kan worden gehanteerd. Een hoger percentage resulteert in een voordeel voor de gemeente ten koste van de afvalstoffenheffing. Een lager percentage levert een lagere afvalstoffenheffing op voor de inwoners, maar ook een lagere opbrengst in de gemeentebegroting. De hoogte van de afvalstoffenheffing is dus te beïnvloeden door deze opslag.

Kwijtscheldingen

Het Algemeen Bestuur van GR Regio Rivierenland heeft in haar vergadering van 12 december 2012 de kwijtscheldingsregeling 2012 (met terugwerkende kracht) vastgesteld waarin:

- De kosten van bestaan worden gesteld op 100% van de normuitkering als bedoeld in artikel 16 van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990;
- Is bepaald dat ten aanzien van pensioengerechtigde personen niet de bijstandsnorm, maar de AOW-norm wordt gehanteerd;
- Is bepaald dat kwijtschelding voor ondernemers (voor zover het heffingen in de privésfeer betreffen) mogelijk is;
- Is bepaald dat bij de beoordeling van verzoeken om kwijtschelding mede rekening wordt gehouden met de kosten van kinderopvang.

Naast deze algemene beleidsregels is in artikel 9 van de Verordening Afvalstoffenheffing Avri de onderstaande bepaling voor kwijtschelding van de afvalstoffenheffing van kracht. Deze uitgangspunten zijn vastgesteld in het AB van december 2019 en verwerkt in deze begroting.

De gemeenten kunnen eigen beleidsregels vaststellen over wanneer een inwoner in aanmerking komt voor kwijtschelding. Veelal volgen ze hierbij de landelijke richtlijnen. Inwoners kunnen bij BSR kwijtschelding aanvragen. BSR vraagt advies aan de gemeenten en volgt dit op. Vervolgens past BSR, indien van toepassing, de kwijtschelding toe. Op de site van BSR staat per gemeente een overzicht van het kwijtscheldingsbeleid per gemeente.

Bij de invordering van de afvalstoffenheffing komt het vaste tarief van de afvalstoffenheffing (zoals bepaald in hoofdstuk 1 van de tarieventabel) voor kwijtschelding in aanmerking. Om de afvalscheiding ook onder de groep inwoners met een kwijtschelding te bevorderen, mag slechts een deel van het variabele tarief worden kwijtgescholden.

11 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING

Inleiding

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing biedt inzicht in het risicomanagement binnen Avri. We beschrijven hoe risicomanagement als vast proces binnen de bedrijfsvoering wordt toegepast en verankerd. Ook geven we met deze paragraaf inzicht in het risicoprofiel van Avri en de bijbehorende weerstandscapaciteit en -ratio. Het uitgangspunt vormt de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2017, die in februari 2017 door het Algemeen Bestuur werd vastgesteld. De weerstandscapaciteit is verder uitgewerkt in de Nota reserves en voorzieningen 2017 van Avri.

Ontwikkeling financiële risico's

Voor ieder programma is de ontwikkeling van het risicoprofiel weergegeven. Het actualiseren van het risicoprofiel is van belang, gezien de grilligheid van de begroting en het geringe weerstandsvermogen de afgelopen jaren. In tabel 15 zijn de risico's per programma weergegeven. Het risicoprofiel uit de jaarstukken 2024 (peildatum 31-12-'24) is verwerkt in de begroting. De ontwikkeling van elk financiële risico geeft een indicatie van de eventuele financiële gevolgen voor Avri, als een risico daadwerkelijk optreedt. De inschatting van het risico geldt voor het begrotingsjaar 2026.

	ONTWIKKELING FINANCIELE RISICO'S (* €1.000)	jaarrekening 2024	Begroting 2026	Verschil
Basispakket				
2	Prijsontwikkeling papier	242	242	0
6	Onzeker doelvermogen voor nazorg stortplaats	1.647	1.647	0
12	Inzet medewerkers Afvalbeheer	315	315	0
14	Onzekerheid scheidingsgedrag huishoudens	225	225	0
17	Vervuiling van aangeboden grondstoffen	330	330	0
24	Brandstofprijzen	218	218	0
26	Verwerkingskosten	313	313	0
27	Fiscale risico's (km registratie en Wet DBA)	250	250	0
28	Cirtex	250	250	0
	Totaal Basispakket	**3.790**	**3.790**	**0**
Pluspakket				
13	Risico's uitvoering pluspakket activiteiten	0	0	0
	Totaal Pluspakket	**0**	**0**	**0**
Bedrijfsafval				
2	Prijsontwikkeling papier	60	60	0
	Totaal Bedrijfsafval	**60**	**60**	**0**
Bedrijfsvoering				
1	Gekwantificeerde risico's	1.090	1090	0
2	Vermogensbuffer (1% leningportefeuille)	424	424	0
	Totaal Bedrijfsvoering	**1.514**	**1.514**	**0**
Totaal alle programma's		**5.364**	**5.364**	**0**

Tabel 15: Ontwikkeling financiële risico's Avri

Toelichting risico's

Onderstaand geven wij een toelichting op de grootste risico's. Daarnaast behandelen wij de risico's die afwijken van de jaarrekening 2024.

Basispakket, pluspakket, bedrijfsafval
6 - Onzeker doelvermogen voor nazorg stortplaats; risico gelijk gebleven
De provincie en Avri hebben in december 2020 een bestuurlijk akkoord gesloten voor uitstel van de overdracht van de stortplaats van Avri. Dit akkoord heeft als doel om de korte termijneffecten voor de gemeenten te verminderen. Die waren ontstaan door het besluit van Provinciale Staten in oktober 2020 om de rekenrente te verlagen. Kernpunt in het bestuurlijk akkoord is het uitstellen van het moment van overdracht voor onbepaalde tijd. In 2031 besluit de provincie na overleg met de Avri-gemeenten over het overdrachtsmoment. Tot dat moment zijn alle risico's (zowel technisch als financieel) voor rekening van Avri.

Hierbij is ook afgesproken dat we jaarlijks overleg voeren over de technische en juridische aspecten van de nazorg, zowel bestuurlijk als financieel. Dat geeft de betrokken partijen de tijd voor het doorvoeren van maatregelen, die een efficiënte nazorg waarborgen. Ook is er tijd om de benodigde financiële middelen op te bouwen. Het akkoord stelt de gemeenten bovendien in staat om tijdig te anticiperen op de ontwikkelingen en invloed uit te oefenen op de besluitvorming.

Bij de overdracht moeten voldoende financiële middelen beschikbaar zijn. Op termijn zijn verschillende uitgangspunten en parameters voor de bepaling van dit doelvermogen echter onzeker. Daardoor blijft de kans bestaan dat er te weinig doelvermogen is opgebouwd op de nog nader te bepalen overdrachtsdatum. Er kunnen echter ook positieve effecten zijn, zoals een langere vervangingstermijn van toegepaste materialen of hogere beleggingsrendementen van het nazorgfonds. Al deze zaken zijn van invloed op het benodigde vermogen. Bovendien kunnen toekomstige (wettelijke) ontwikkelingen ook van invloed zijn op de nazorgkosten.
De stortplaats wordt al meerdere jaren intensief gemonitord en onderhouden. De technische risico's (zoals ongelijke 'zetting' en percolaatvorming) beschouwen we daarom als beheersbaar.

Avri loopt bij de opbouw van het toekomstig doelvermogen meerdere financiële risico's. Deze risico's/onzekerheden zijn niet te beïnvloeden, omdat de provincie autonoom bevoegd is te besluiten over de uitgangspunten. Daaronder valt ook het overdrachtsmoment, dat na overleg met de Avri-gemeenten wordt bepaald. We verwachten dat Provinciale Staten in 2031 het moment van overdracht vaststelt. Rekening houdend met de reële doorlooptijd van het (deels juridisch) sluitingsproces en contractuele afspraken, gaan we voor de inschatting van de risico's uit van de vroegst mogelijke overdracht per 2034. Inmiddels zijn er gesprekken gepland om de overdracht te versnellen; waarbij het scenario is om de overdracht (financieel) te doen per 1 januari 2026. Er is nog geen definitieve jaarrekening over 2024 van het nazorgfonds. Wij rekenen op een rendement voor dit jaar van 3,3%.

Een belangrijke ontwikkeling was het verschijnen in 2022 van het landelijk eindrapport 'Rekenrente nazorgfondsen stortplaatsen'. Dit rapport is in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat opgesteld en bevat adviezen over het vormen van een landelijk nazorgfonds en de te hanteren systematiek voor het bepalen van de rekenrente. Het rapport is definitief en in IPO-verband is hier inmiddels over gesproken. Momenteel vinden er besprekingen plaats tussen de provincies en het Rijk, over de positie van het Rijk. Als het Rijk bereid is om bij calamiteiten als vangnet te dienen, zijn naar verwachting veel bezwaren van de provincies weggenomen. Dan staat niets de vorming van een landelijk fonds meer in de weg.

Uit het rapport blijkt dat er meerdere varianten voor het bepalen van de rekenrente mogelijk zijn. Gelderland hanteert een rekenrente van 3,1%. De laagste variant uit het rapport komt uit op 3,45%. De provincie wil in de toekomst een percentage hanteren dat elk jaar opnieuw wordt vastgesteld. Op dit moment is dat percentage 3,3%. Daarom hebben wij deze rekenrente opgenomen in de berekeningen voor het doelvermogen.

Naast een lagere rekenrente hebben we in 2024 een parameter afdeklaag aangepast. Op basis van de geactualiseerde uitgangspunten wordt in 2026 € 11,367 miljoen doelvermogen opgebouwd. De contante waarde per 1 januari 2025 is hierbij € 11,004 miljoen. Inmiddels is het berekend vermogen bij de provincie opgebouwd tot € 9.866 miljoen. Dit is een tekort van € 1,138 miljoen, dat is opgenomen in de jaarrekening en dus beschikbaar voor de overdracht.
Voor de bepaling van de financiële risico's zijn met het Rinasmodel meerdere scenario's berekend. De scenario's gaan er vanuit dat één of meer punten afwijken van de huidige uitgangspunten van Avri en eventuele overdracht per 2026;

- Rekenrente op 3,1%; dit levert een bruto-risico op van € 2,338 miljoen;
- Het niet-afbouwen van bemonsteren op peilbuizen; dit levert een bruto-risico op van € 2,124 miljoen.

Rekening houdend met de diverse risicoscenario's en de actuele inschatting van de kans dat deze zich voordoen, bedraagt het gekwantificeerd risico in de jaarrekening (maart 2025) € 1,647 miljoen, op basis van de toe te passen kans x effect-methode. Dit is € 2,272 miljoen lager dan vorig jaar.

12 - Inzet medewerkers uitvoering; risico gelijk gebleven
De arbeidsmarkt lijkt steeds krapper te worden. Ook voor uitzendbureaus is het steeds moeilijker om gekwalificeerd personeel te vinden. Op deze arbeidsmarkt is het ook steeds makkelijker voor personeel om over te stappen naar een andere werkgever. We bieden medewerkers de nodige opleidingen aan om hen breed inzetbaar te maken. Daarnaast kijken we ook naar de arbeidsvoorwaarden om bestaande medewerkers te behouden.

14 - Onzekerheid scheidingsgedrag huishoudens; risico gelijk gebleven
In 2024 is ingezet op communicatie en voorlichting. Ook zijn de afvalcoaches het gehele jaar ingezet. Ook de komende jaren blijven we de burgers actief benaderen. Zo is het projectteam Schone Grondstoffenaanpak van start gegaan. Zij richten zich op het tegengaan van de vervuiling van grondstoffen.

17 - Vervuiling van aangeboden grondstoffen; risico gelijk gebleven
Uit sorteerproeven blijkt dat de vervuiling toeneemt. Overigens is er ook landelijk een forse stijging vervuiling te zien. We blijven inzetten op communicatie en voorlichting, mede door de afvalcoaches. Minder vervuiling is het doel. De effecten hiervan worden pas vanaf 2024 zichtbaar.

24 - Risico brandstofkosten; risico gelijk gebleven
De grillige energiemarkt blijft een risico voor de bedrijfsvoering van Avri. Uiteraard worden hogere brandstofprijzen verwerkt in de begroting. De onvoorspelbaarheid van de brandstofprijzen maakt echter dat we hier een risico voor hebben opgenomen.

Bedrijfsvoering

1 - Gekwantificeerde risico's (10% taakveld 0.4)
De jaarrekening 2024 geeft een overhead van € 8,840 miljoen. De Algemene Bedrijfsreserve Avri heeft op basis van 10% van de overhead een drempelwaarde van € 884.000. Daarnaast is hier het risico opgenomen voor Arbo technische maatregelen. Het huidige en meerjarig voorziene saldo van deze reserve biedt voldoende weerstand om de risico's te dekken.

2 - Vermogensbuffer
Bij het aantrekken van leningen is de rente afhankelijk van het vermogen. Een lager eigen vermogen leidt tot een hogere rente. We houden rekening met 1% van de leningportefeuille.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de gekwantificeerde risico's af te zetten tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. In de nota risicomanagement wordt de uitkomst gewaardeerd volgens onderstaande waarderingstabel:

RATIO WEERSTANDSVERMOGEN	BETEKENIS
Groter dan 2,0	Uitstekend
Tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
Tussen 1,0 en 1,4	Voldoende
Tussen 0,8 en 1,0	Matig
Tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
Kleiner dan 0,6	Ruim onvoldoende

Tabel 16: Waarderingstabel weerstandsvermogen

De ratio van het weerstandsvermogen wordt bepaald door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen op de gekwantificeerde en geactualiseerde risico's. Het Algemeen Bestuur heeft de gewenste weerstandsnorm vastgesteld op 'voldoende'. Dit betekent dat de beschikbare weerstandscapaciteit factor 1,0 van de gekwantificeerde risico's moet zijn.

ONTWIKKELING WEERSTANDSVERMOGEN			Rekening 2024	Begroting 2026	Verschil
Basispakket	Gekwantificeerde risico's	(A)	3.790	3.790	0
	Beschikbare weerstandscapacitei	(B)	4.355	5.355	1.000
	Ratio weerstandsvermogen	**(B/A)**	**1,15**	**1,41**	**0,26**
	Betekenis		Voldoende	Ruim voldoende	
Pluspakket	Gekwantificeerde risico's	(A)	0	0	0
	Beschikbare weerstandscapacitei	(B)	15	15	0
	Ratio weerstandsvermogen	**(B/A)**			
	Betekenis		Uitstekend	Uitstekend	
Bedrijfsafval	Gekwantificeerde risico's	(A)	60	60	0
	Beschikbare weerstandscapacitei	(B)	338	338	0
	Ratio weerstandsvermogen	**(B/A)**	**5,63**	**5,63**	**-**
	Betekenis		Uitstekend	Uitstekend	
Bedrijfsvoering	Gekwantificeerde risico's	(A)	1.514	1.514	0
	Beschikbare weerstandscapacitei	(B)	1.551	1551	0
	Ratio weerstandsvermogen	**(B/A)**	**1,02**	**1,02**	**-**
	Betekenis		Voldoende	Voldoende	
TOTAAL	Gekwantificeerde risico's	(A)	5.364	5.364	0
	Beschikbare weerstandscapacitei	(B)	6.259	7.259	1.000
	Ratio weerstandsvermogen	**(B/A)**	**1,17**	**1,35**	**-0,19**
	Betekenis		Voldoende	Ruim voldoende	

Tabel 17: Ontwikkeling weerstandsvermogen Avri

Weerstandsvermogen Basispakket
Omdat de aanvulling van de weerstandscapaciteit voor het Basispakket een directe relatie heeft met de afvalstoffenheffing, is een meerjarige risico-inschatting gemaakt. De uitkomst is zichtbaar in tabel 18. Daaruit blijkt dat het weerstandsvermogen weer naar het gewenste niveau is gegroeid. In de meerjarige ontwikkeling is nog geen rekening gehouden met de eventuele nadelige invloed van de CO_2-heffing, vanwege de vele onzekerheden rond die heffing.

Meerjarige ontwikkeling weerstandsvermogen basispakket (* € 1 mln)		**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Gekwantificeerde risico's	(A)	€ 3,8	€ 6,4	€ 3,8	€ 3,4	€ 3,2	€ 3,2
Beschikbare weerstandscapacitei	(B)	€ 4,4	€ 7,3	€ 5,3	€ 6,3	€ 7,3	€ 8,3
Ratio weerstandsvermogen	B/A)	1,2	1,1	1,4	1,9	2,3	2,6
Betekenis		voldoende	voldoende	ruim voldoende	ruim voldoende	uitstekend	uitstekend

Tabel 18: Meerjarige ontwikkeling weerstandsvermogen

Nazorgfonds stortplaats

Voor het bepalen van de omvang van het nazorgfonds hebben we de effecten van de huidige uitgangspunten van de provincie (rekenrente 3,1%) afgezet tegen dezelfde uitgangspunten bij een gestegen rekenrente van 3,45%. Hierin is ook een risico meegenomen van de aangepaste uitgangspunten.

(BEDRAGEN * 1.000)	1-1-2024	1-1-2025	Provincie nieuw (re-kenrente 3,30%	Provincie oud (reken-rente 3,1%)
Vermogen (provincie)	8.534	9.866	9.866	9.866
Vermogen (AVRI)		1.138	1.138	1.138
Beschikbaar vermogen	**8.534**	**11.004**	**11.004**	**11.004**
Benodigd	7.725	11.004	13.103	18.008
Saldo	**809**	**0**	**-2.099**	**-7.004**
Risico's	-3.919	-1.647	-585	0
Saldo	**-3.110**	**-1.647**	**-2.684**	**-7.004**

Tabel 19: Effecten overdracht stortplaats

De risico's zijn als volgt bepaald:

(BEDRAGEN * 1.000)	Impact	Kans	Risico
Rekenrente (3,1%)	2.338	25%	585
Monitoring	2.124	50%	1.062
Totaal			**1.647**

Tabel 20: Risico's overdracht stortplaats

Kengetallen financiële positie

Het BBV schrijft voor dat decentrale overheden door middel van kengetallen inzicht geven in hun financiële positie. Voor Avri zijn de kengetallen netto schuldquote, de solvabiliteitsratio en de structurele exploitatieruimte van belang.

KENGETALLEN	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Netto schuldquote	49,2%	65,3%	57,5%	55,7%	54,6%	52,7%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	48,7%	65,0%	57,3%	55,5%	54,4%	52,6%
Solvabiliteitsratio	3,3%	3,0%	3,0%	3,1%	3,3%	3,4%
Structurele exploitatieruimte	0,1%	2,5%	3,1%	3,4%	3,3%	3,2%

Tabel 21: Kengetallen financiële positie

Netto schuldquote
Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van Avri ten opzichte van de omzet. Het laat zien in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Avri heeft geen leningen verstrekt, waardoor de kengetallen gelijk zijn aan de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio
Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Daarmee wordt inzicht gegeven in de mate waarin Avri in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Omdat het eigen vermogen beperkt is, is ook de solvabiliteit van Avri laag.

Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte in de begroting aanwezig is om de huidige kosten te kunnen dragen.

12 FINANCIERING

Inleiding

Het BBV schrijft een financieringsparagraaf voor, waarin de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille staan. Het Treasurystatuut 2023 bevat nadere regels voor de uitoefening van de financieringsfunctie.

Externe ontwikkelingen

De huidige rentetarieven van de BNG Bank bedragen op moment van samenstelling van deze begroting (maart 2025) rond de 3,25% voor een 10-jaars lineair af te lossen lening. De nieuw aan te trekken leningen zijn tegen dit percentage in deze begroting verwerkt.

Financieringsportefeuille Avri

De leningen- en financieringsportefeuille van Avri is als volgt opgebouwd:

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Activa	51.207	49.645	46.139	43.640
Gemiddelde leningportefeuille	36.861	33.391	30.046	26.732
Financieringsbehoefte	14.346	16.254	16.093	16.908

Tabel 22: Financieringsportefeuille en rentelasten

In de begroting is rekening gehouden met een gemiddelde aanvullende rentelast van afgerond € 515.000, ten behoeve van de financieringsbehoefte voor investeringen. De vraag op welke manier (duur, vorm en hoogte van betreffende lening) in de uiteindelijk benodigde financiering wordt voorzien, wordt beantwoord op het moment dat daadwerkelijk tot de investeringen wordt overgegaan. Dit is mede afhankelijk van de liquiditeitspositie en -prognose op dat moment.

Rentetoerekening

In onderstaande tabel is het renteschema uit de ‘notitie rente 2017’ van de commissie BBV opgenomen. Hiermee wordt inzicht gegeven in de rentelasten van externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening.

RENTETOEREKENING	2026
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.225.000
Externe rentebaten	-
Saldo rentelasten en rentebaten	**1.225.000**
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende	-170.000
taakveld moet worden toegerekend	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**1.055.000**
Rente over eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen	-
Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rent	**1.055.000**
Aan taakvelden toe te rekenen rente (via rente-omslag)	-1.055.000
Renteresultaat op het taakveld Treasury	-

Tabel 23: Schema rentetoerekening

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto vlottende schuld van een gemeenschappelijke regeling in een bepaald kwartaal niet hoger mag zijn dan 8,2% van het begrotingstotaal (ca. € 66,9 miljoen). Dit betekent dat Avri op grond van de kasgeldlimiet ca. € 5,5 miljoen aan kort geld mag aantrekken.

Rente risiconorm

De rente risiconorm bepaalt dat jaarlijks 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Het totaal van de aflossingen bedraagt jaarlijks ca. € 3,5 miljoen. Dit bedrag blijft ruimschoots onder de risiconorm, die voor Avri ca. € 12,8 miljoen bedraagt.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat (lokale) overheden de financiële middelen die zij (tijdelijk) niet nodig hebben voor de uitoefening van hun taken en verantwoordelijkheden afromen naar de schatkist van het Rijk. Overschotten boven de € 275.000 worden automatisch overgeboekt naar de rekening van de schatkist.

13 BEDRIJFSVOERING

Inleiding

In de paragraaf bedrijfsvoering beschrijven wij de processen die het mogelijk maken onze taken efficiënt, betrouwbaar en wendbaar uit te voeren. Dit doen wij met onze medewerkers en de ons ter beschikking staande middelen. De wereld om ons heen verandert in rap tempo en het is zaak dat onze bedrijfsvoering daarin mee ontwikkelt. Voor 2026 zien we daarin de volgende aandachtsgebieden.

Organisatieontwikkeling

In het Strategisch Koersplan staat hoe wij de komende jaren invulling geven aan onze uitdagende ambities en opgaven. Dat doen we in het belang van onze partnergemeenten. Onder de noemer ‘Hart voor Rivierenland’ zet Avri zich in voor een schone, duurzame en veilige leefomgeving, waarin generaties van nu en de toekomst prettig kunnen leven en meedoen. Dit vraagt om een langetermijnperspectief tot 2030, in lijn met de landelijke klimaatdoelen. Het Algemeen Bestuur van Avri heeft op 15 februari 2024 ingestemd met het Strategisch Koersplan.

De overgang naar een circulaire economie is een opgave voor gemeenten en daarmee ook voor Avri. In aansluiting op EU-doelen en Rijksdoelen wil Rivierenland in 2050 volledig circulair zijn. Dat betekent dat we de ketens van grondstoffen moeten sluiten, door grondstoffen als plastic, gft, papier en textiel in te zamelen en opnieuw te gebruiken. Avri speelt hierin een belangrijke rol door als regisseur op te treden tussen inwoners, bedrijven en gemeenten. Zo kunnen we grondstoffen nog beter inzamelen, sorteren en terug in de markt brengen. Avri ontwikkelt zich van afvalinzamelaar tot leverancier van hoogwaardige grondstoffen.

Het Strategisch Koersplan bevat naast onze ambitie, die beschrijft wat we tot stand willen brengen, vijf strategieën. Deze geven aan hoe we de ambitie gaan realiseren, inclusief de doelen en acties om dit te kunnen bereiken. Het onderliggend manifest beschrijft onze idealen en intenties. Onze kernwaarden vormen daarbij de basis van waaruit we handelen.

De vijf strategieën:

1. De transitie van afval naar grondstof aanjagen
2. Circulair ondernemerschap stimuleren en maatschappelijke waarde creëren
3. Meewerken aan biodiversiteit en klimaatadaptatie
4. Samen een schone en veilige leefomgeving realiseren
5. De bedrijfsvoering versterken.

De volledige tekst van het Strategisch Koersplan, inclusief een opsomming van de acties die bij de strategieën horen, is te vinden op de Avri.nl.

Personeel

Ons personeel is van het grootste belang om onze taken goed uit te voeren en onze doelstellingen te halen. Het vinden van goed personeel is in het huidige tijdsgewricht niet eenvoudig. Datzelfde geldt voor het vasthouden van goed personeel. We zetten diverse instrumenten in om een aantrekkelijke werkgever te zijn. Hierbij moeten we blijven investeren in de vakkennis en de ontwikkeling van medewerkers. Alleen dan kunnen wij blijven bijdragen aan een schoon en veilig Rivierenland.

Personeelskosten
Voor de personeelskosten houden we rekening met de cao-stijging, aangevuld met de indexatie van 2,7%, die opgenomen is in de kadernota.

Inclusiviteit en Social Return On Investment (SROI)
Voor Avri is het doel van inclusiviteit en SROI tweeledig: ten eerste doen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werkervaring op, zodat ze kunnen deelnemen aan het arbeidsproces. Ten tweede vervult Avri zijn rol als maatschappelijk verantwoord ondernemer, door inclusiviteit te bevorderen. Dit doen we in nauwe samenwerking met Werkzaak Rivierenland. Wel zien we, als gevolg van de veranderende regelgeving, een terugloop in met name het aantal SW’ers. Inmiddels werken zo’n 43 medewerkers met een achterstand tot de arbeidsmarkt bij ons.

Integriteit
De medewerkers van Avri vallen onder de Ambtenarenwet. Dat betekent dat we als werkgever aandacht besteden aan het bevorderen van integriteitsbewustzijn en aan het voorkomen van misbruik van bevoegdheden, belangenverstrengeling en discriminatie. Dit onderwerp verdient continu aandacht en zal de komende jaren nog verder geborgd worden. Niet alleen bij indiensttreding van nieuwe medewerkers, maar ook bij medewerkers die al langer in dienst zijn.

Doorontwikkeling financiële functie
Binnen de financiële functie is in 2025 gewerkt aan de transitie van administrateur naar financieel adviseur. Het uiteindelijke doel is om door te groeien naar businesspartner van de organisatie. Hiermee komen we meer aan de voorkant van het financieel proces. Deze transitie zal ook in 2026 verder worden ontwikkeld.

Datagestuurd werken
We beschikken over een enorme hoeveelheid data. We gaan ons nog meer richten op het ontsluiten hiervan, om de gegevens te vertalen naar informatie. Zo kunnen beslissingen beter onderbouwd worden, kan beter sturing gegeven worden aan de operatie en wordt de efficiency van de operatie verder verhoogd.

Privacy (WPG/AVG)

Bewustwording rondom informatiebeveiliging en AVG binnen Avri wordt verder vergroot. Nieuwe medewerkers volgen de e-learning en we investeren continu in de bewustwording en borging van beveiligingsmaatregelen. Er blijft continu aandacht voor het naleven van de AVG en het verbeteren van processen rondom gegevensbescherming

Communicatie

Om de doelen van Avri te bereiken, is een nog intensievere samenwerking tussen de verschillende disciplines een voorwaarde. Het team wordt nu meer aan de voorkant betrokken bij nieuwe ontwikkelingen, beleidsvoornemens en uitvoeringszaken. Het doel blijft: draagvlak bij inwoners creëren voor onze opgave, om onze doelstellingen voor Rivierenland succesvol te realiseren. Het Strategisch Koersplan is onze leidraad voor zowel de in- als externe communicatiestrategie. Nog meer zoeken wij de samenwerking met de inwoners in de versterking van de circulaire economie en richting duurzaamheid. Samen staan we voor de opdracht tot een klimaatneutrale leefomgeving. Onze ‘schone grondstoffen’-campagne vervult daarbij een centrale rol. Leidend zijn de principes: afval verminderen, goed scheiden en circulariteit vanuit de R-ladder.

Rechtmatigheidsverklaring

In 2024 is voor het eerst, over het boekjaar 2023, door het Dagelijks Bestuur zelf een rechtmatigheidsverklaring afgegeven. In de afgelopen jaren hebben we de basis gelegd om de rechtmatigheidsverklaring af te kunnen geven en komende jaren gaan we dit verder uitbouwen.

14 OPENBAARHEIDSPARAGRAAF WET OPEN OVERHEID (WOO)

De Woo bepaalt in artikel 3.5 dat bestuursorganen jaarlijks in de begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo. In de verantwoording moeten zij verslag doen van de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Bestuursorganen gaan in de openbaarheidsparagraaf in op de beleidsvoornemens (en behaalde resultaten), waar het gaat om de actieve en passieve openbaarmaking en de verbetering van de informatiehuishouding.

Openbaarheidsparagraaf

Het doel van de Woo is een open overheid, die zorgdraagt voor een adequate en toegankelijke informatievoorziening. De Woo legt bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen betreft het geven van een impuls aan openbaarheid door in de begroting en het verantwoordingsverslag in de jaarstukken aan te geven hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo. Dit onderdeel is de invulling van deze verplichting in de begroting.

Woo-contactfunctionaris
Avri heeft een Woo-contactfunctionaris. Die zorgt voor laagdrempelige en betere dienstverlening. De Woo-functionaris heeft een actieve voorlichtingsfunctie. Inwoners en andere belangstellenden hoeven niet direct en Woo-verzoek in te dienen, maar kunnen eerst bij de Woo-functionaris op een laagdrempelige manier informatie vragen.

Passieve openbaarmaking
Ten behoeve van het recht van de burger om een Woo-verzoek (naast schriftelijk) ook elektronisch in te kunnen dienen is op de website van Avri een mogelijkheid gecreëerd om eenvoudig een Woo verzoek in te dienen.

Actieve openbaarmaking
Belangrijk is dat medewerkers zich bewust zijn van de impact van de Woo op hun werk en nog meer het belang inzien van een transparante overheid. Aan de diverse verplichtingen tot publicatie wordt voldaan.

Per 1 november 2024 geldt een verplichting tot het openbaar maken van informatie in vijf categorieën. Voor Avri is daar een aantal relevant. Besluiten van algemene strekking, zoals verordeningen en besluiten, worden al gepubliceerd. Tot slot wordt een klantenportaal ingericht.

15 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Meerjarenonderhoudsplan gebouwen (MJOP)

Het MJOP vormt de basis voor de jaarlijkse dotatie in de voorziening groot onderhoud gebouwen. Met deze voorziening worden de kosten van het groot onderhoud van de Avri-gebouwen geëgaliseerd. Alleen in het plan opgenomen kosten voor groot onderhoud mogen ten laste komen van de voorziening. Een actuele onderhoudsplanning is op basis van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) noodzakelijk, om de hoogte van de voorziening te onderbouwen.

De kosten voor vervangingsinvesteringen en groot onderhoud laten de gebruikelijke forse fluctuaties zien. Om deze fluctuaties te egaliseren is de voorziening groot onderhoud ingesteld. Daarmee worden de jaarlijkse kosten gelijkmatig verdeeld. In 2020 is het MJOP van Avri locatie Geldermalsen geactualiseerd. Dit heeft een looptijd tot en met 2039. Om de voorziening groot onderhoud op het gewenste niveau te houden wordt jaarlijks € 207.000 aan deze voorziening gedoteerd.

In 2025 wordt de revitalisering van ons kantoor en de bijbehorende ruimten afgerond. Zo zorgen we dat de kantoren weer passen bij de huidige bezetting en behoefte van onze medewerkers. Het gebruik van de verschillende terreinen wordt herzien en aan de moderne veiligheidseisen aangepast.

De kosten voor vervangingsinvesteringen en groot onderhoud uit het MJOP worden voldaan uit de daarvoor gevormde voorziening groot onderhoud gebouwen. Het saldo van de voorziening bedroeg per 1 januari 2025 € 769.000. In de begroting 2026 is een dotatie aan de voorziening opgenomen van € 207.000 op basis van het in 2020 vastgestelde MJOP. In 2025 zal het MJOP worden geactualiseerd.

Voorziening onderhoud gebouwen (x € 1.000)	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Voorziening Onderhoud gebouwen (01-01)	**1.009**	**769**	**863**	**858**	**624**	**823**
Dotatie vanuit exploitatie	207	207	207	207	207	207
Onderhoudskosten	-447	-113	-212	-441	-8	-56
Voorziening Onderhoud gebouwen (31-12)	**769**	**863**	**858**	**624**	**823**	**974**

Tabel 24: Verloopoverzicht voorziening groot onderhoud gebouwen

Bedrijfsmiddelen

Avri kijkt bij het vervangen van voertuigen en machines en bij het gebruik van materialen of er duurzame alternatieven zijn, zoals elektrisch gereedschap/voertuigen en bio-zout. Bij elk nieuw aan te kopen voertuig of machine wordt een afweging gemaakt tussen duurzaamheid en economische aspecten. Op dit moment maakt Avri al gebruik van elektrische onkruidmachines en een elektrische straatstofzuiger. Nieuwe voertuigen rijden op de milieuvriendelijke brandstof Hydrotreated Vegetable Oil (HVO).
Daarbij gebruiken de wijkploegen steeds vaker elektrisch handgereedschap. Daarnaast worden strooiers voor de gladheidsbestrijding volledig gereviseerd. Dit wil zeggen dat de gebruikte materialen worden hergebruikt en dat de strooiers na revisie weer als nieuw zijn. Bij het bestrijden van de gladheid wordt voor een deel bio-zout gebruikt. Door gebruik van dit restproduct uit de voedingsindustrie wordt het milieu minder belast.

Voor onze lichte bedrijfsauto's (personen- en bestelvoertuigen) is in 2024 een overeenkomst gesloten met een leasemaatschappij.

In Rivierenland staan ruim 1.500 verzamelcontainers voor de inzameling van restafval, glas, papier, textiel, verpakkings- en incontinentiematerialen. In 2024 is, ondanks daling van het totaal aantal inzamelmiddelen, een toename van het aantal inzamellocaties geweest. Dit zien we terug in het aantal restafvalcontainers als gevolg van nieuwbouwwijken. Verder is een daling te zien van het totaal aantal containers. Dit is het gevolg van de doorgezette trend om bovengrondse containers te vervangen voor de grotere volumineuze ondergrondse containers. Dit is met name het geval bij glas, papier en textiel.

16 VERBONDEN PARTIJEN

1.1. Inleiding

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waar Avri een bestuurlijke en een financiële band mee heeft. Dit zijn onder andere vennootschappen (waarvan de aandelen geheel of gedeeltelijk in het bezit zijn van Avri), verenigingen of stichtingen die een publiek belang behartigen. Het kan ook gaan om andere gemeenschappelijke regelingen. Met de bestuurlijke band wordt bedoeld dat Avri één of meer zetels heeft binnen de betreffende partij, of stemrecht. Van een financiële band is sprake als middelen ter beschikking zijn gesteld aan deze partij.

1.2. Verbonden partijen Avri

Avri Realisatie B.V.			
Soort verbintenis	Deelneming		
Gevestigd	Geldermalsen		
Openbaar belang	Zie taak / doelstelling		
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder		
Omvang belang Avri	Avri beschikt over 100% van de aandelen met een nominale waarde van € 74.874.		
Taak / doelstelling	Avri Realisatie B.V. is in 1999 opgericht (destijds Avri Ontwikkeling B.V.). Het doel van deze B.V. is om de middelen van Avri maatschappelijk nuttig aan te wenden. Maatschappelijk nuttig betekent onder meer dat overcapaciteit aan aanwezige middelen en ruimte wordt verhuurd aan derden die afval recyclen en duurzame energie produceren. De opbrengsten kunnen ten goede komen van de afvalstoffenheffing.		
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.		
Relatie met programma	Programma Basispakket		
Deelnemende partijen	Niet van toepassing		
Financiën			
Financiële consequenties begrotingsjaar			
Vermogen en resultaat verbonden partij		31 december 2022	31 december 2023
	Eigen vermogen	€ 3.535.000	€ 3.077.000
	Vreemd vermogen	€ 7.698.104	€ 6.497.000
	Exploitatieresultaat	€ 913.000	€ 292.000
Risico's			
Het financiële risico betreft de deelname in het aandelenkapitaal (€ 75.000). Daarnaast is in de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen van GR Avri het maatschappelijke risico beschreven, volgend uit de bestuurlijke verantwoordelijkheid van Avri als enig aandeelhouder van deze B.V.			
Toelichting			
De huurovereenkomst met de Grondbankcombinatie (GBC) is in 2024 verlengd tot eind 2028. Mede hierom wordt in 2025 groot asfaltonderhoud uitgevoerd van de verhuurde vloeistofdichte asfaltvloer. De overeenkomst met Reterra (groenafval compostering) is ook verlengd tot eind 2028. Beide contracten kunnen voor die tijd over en weer worden opgezegd. Voorafgaand aan het ondertekenen van deze huurovereenkomsten is in beide gevallen een Didam arrest – procedure gevolgd. Geen andere potentiële huurders hebben zich gemeld Er zijn verschillende ideeën voor het nog in te richten 2 ha braakliggende terrein, maar bij het opstellen van deze jaarrekening zijn er geen concrete ontwikkelingen te melden. Enkele initiatieven die met derden worden verkend zijn gft-vergisting/compostering, plasticfabriek (deelstroom pdb), een kleinschalige waterstoffabriek en het plaatsen van batterijen voor stroomopslag. In geheel 2025 wordt wel het verplichte flora en fauna onderzoek uitgevoerd. In 2024 is er geen dividend uitgekeerd. Naast het incidenteel dividend betaalt Realisatie BV samen met Solar BV elk jaar ongeveer 4 ton aan Avri GR betreffende onder andere vergoeding personeelskosten en gebruik van grondoppervlak.			

Avri Solar B.V.			
Soort verbintenis	Deelneming		
Gevestigd	Geldermalsen		
Openbaar belang	Zie taak/doelstelling		
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder. Avri Realisatie B.V. is de oprichtster van Avri Solar B.V. en enig aandeelhouder van deze vennootschap.		
Omvang belang Avri	Avri Solar B.V. kent een zelfstandige jaarrekening die geconsolideerd wordt met de jaarrekening van Avri Realisatie B.V.		
Taak / doelstelling	Avri Solar B.V. is in 2014 opgericht ten behoeve van de realisatie en mogelijk de exploitatie van een solarpark op de afgewerkte stortplaats van Avri.		
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.		
Relatie met programma	Programma Basispakket		
Deelnemende partijen	Niet van toepassing		
Financiën			
Financiële consequenties begrotingsjaar	Avri Solar B.V. heeft geen personeelsleden in dienst.		
Vermogen en resultaat verbonden partij		31 december 2022	31 december 2023
	Eigen vermogen	€ 1.946.000	€ 1.910.000
	Vreemd vermogen	€ 8.035.000	€ 6.462.000
	Exploitatieresultaat	€ 871.000	€ 239.000
Risico's			
Het risico betreft de deelname in het aandelenkapitaal van Avri Realisatie B.V. Daarnaast is in de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen van GR Avri het maatschappelijke risico beschreven, dat volgt uit de bestuurlijke verantwoordelijkheid.			
Toelichting			
Avri Solar B.V. is in 2014 opgericht ten behoeve van de realisatie en exploitatie van een solarpark op de afgewerkte stortplaats van Avri. Dit zonnepark is begin 2018 in gebruik. Avri Realisatie B.V. is de oprichtster van de Solar B.V. en enig aandeelhouder van deze vennootschap. Avri Realisatie B.V. fungeert ook als bestuur en AvA voor Avri Solar B.V. Avri Solar B.V. kent een zelfstandige jaarrekening die geconsolideerd wordt met de jaarrekening van Avri Realisatie B.V. In 2023 waren de prijzen (opbrengst) weer op gelijk niveau als in 2021, de periode voor de energiecrisis. Maar in 2024 daalden de prijzen sterk, mede door veel meer tijdsblokken met een negatieve prijs. De SDE+ is een tijdelijke (15 jaar) subsidie en nodig om groene energieprojecten kostendekkend te exploiteren. Sinds de start is alle jaren de SDE+ subsidie voor een deel of geheel uitgekeerd, met uitzondering van het bijzondere jaar 2022. We verwachten dat voor 2024 weer 100% subsidie wordt toegekend. Begin 2023 is op verzoek van Liander met hen een congestiemanagement contract afgesloten. Bij congestiemanagement worden grootzakelijke klanten gevraagd om bij dreigende overbelasting de transportvraag tijdelijk aan te passen, tegen een financiële vergoeding. Hierdoor blijft het elektriciteitsnet betrouwbaar en veilig. In 2024 is 100 x door Liander gevraagd om ons park geheel of gedeeltelijk uit te zetten. Hierdoor is 20 % van onze jaarproductie niet aan de markt geleverd. Liander heeft ons hiervoor 100% gecompenseerd Eind 2024 is onze PPA (Power Purchase Agreement = stroomafnameovereenkomst) met Essent met een jaar verlengd. Ook in 2024 (en nog steeds) is intensief overlegd met Betuwewind over de kansen en bedreigingen om van onze aparte aansluitingen en kabels één gezamenlijke netaansluiting te maken. Mede door Liander en Tennet vraagt dit meer tijd.			

Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR)			
Soort verbintenis	Gemeenschappelijke regeling		
Gevestigd	Tiel		
Openbaar belang	Deze gemeenschappelijke regeling verzorgt de heffing en invordering van waterschapsbelastingen, afvalstoffenheffing en gemeentelijke belastingen. Tevens verzorgt BSR de uitvoering van de Wet onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van vastgoedinformatie.		
Bestuurlijk belang	Deelnemer in de gemeenschappelijke regeling, vertegenwoordiging met één lid in het AB BSR.		
Omvang belang Avri	Het totaal aantal stemmen van de deelnemers betreft 13. Avri heeft één stem in het Algemeen Bestuur.		
Taak / doelstelling	Voor burgers, bedrijven en instanties heeft de samenwerking als voordeel dat ze één aanslagbiljet ontvangen en één organisatie als aanspreekpunt hebben. Door schaalvergroting en samenwerking kan BSR de belastingtaak effectiever en efficiënter uitvoeren.		
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen.		
Relatie met programma	Programma Basispakket		
Deelnemende partijen	BSR is een samenwerkingsverband op het gebied van belastingen van Waterschap Rivierenland, Avri en de gemeenten Culemborg, Maasdriel, Montfoort, West Betuwe, Tiel, West Maas en Waal, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en per 1-1-2025 Gorinchem.		
Financiën			
Financiële consequenties begrotingsjaar	De financiële bijdrage aan BSR bedraagt volgens de 1e begrotingswijziging 2024 van BSR € 690.000.		
Vermogen en resultaat verbonden partij		31 december 2022	31 december 2023
	Eigen vermogen	€ 397.000	€ 325.000
	Voorzieningen	€ 629.000	€ 474.000
	Overige passiva	€ 8.495.000	€ 9.431.000
	Exploitatieresultaat	€ 12.000	€ -72.000
Risico's			
Niet van toepassing			
Toelichting			
Sinds 2008 worden de aanslagen afvalstoffenheffing voor Avri opgelegd en geïnd door de BSR. Wettelijke en marktontwikkelingen zorgen voor kostenstijgingen binnen de bedrijfsvoering. De stijging is met name het gevolg van stijgende personeelskosten door cao-indexeringen, functiewaardering en uitbreiding van de formatie in de bedrijfsvoering van BSR. Daarnaast stijgen de onderhouds- en licentiekosten van de software vanwege wettelijke ontwikkelingen (o.a. landelijke voorziening WOZ, BAG) en prijsindexeringen. Ook wordt er geïnvesteerd in standaardisatie.			

Coöperatie Circulair Textiel Rivierenland U.A. (Cirtex)			
Soort verbintenis	Deelneming		
Gevestigd	Tiel		
Openbaar belang	Zie taak / doelstelling		
Bestuurlijk belang	Deelnemer		
Omvang belang Avri	Avri is, samen met stichting 2Switch en Werkzaak Rivierenland deelnemer in de Coöperatie Circulair Textiel Rivierenland U.A. (Cirtex).		
Taak / doelstelling	Het voor en met haar leden opzetten en exploiteren van een (circulair) textielsorteercentrum, waarbij het ingezamelde textiel wordt gesorteerd, bewerkt en verkocht in hoofdzakelijk de regio Rivierenland. Daarnaast levert Cirtex een bijdrage aan de maatschappelijke ondersteuning van onder meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.		
Veranderingen in belang gedurende het begrotingsjaar	Geen		
Relatie met programma	Programma Basispakket		
Deelnemende partijen	2Switch, Werkzaak		
Financiën			
Financiële consequenties begrotingsjaar	Avri heeft in 2023 een lening verstrekt van € 350.000 voor de financiering van de inrichting van het sorteercentrum. Hiervan is in 2024 €35.000 terugbetaald.		
Vermogen en resultaat verbonden partij		31 december 2022	31 december 2023
	Eigen vermogen	€ 0	€ -36.600
	Vreemd vermogen	€ 0	€ 583.000
	Exploitatieresultaat	€ 0	€ -37.390
Risico's			
Het financiële risico betreft de verstrekte lening (€ 350.000) waarvan € 35.000 is terugbetaald. Werkzaak borgt tot de dekking/garantstelling tot maximaal € 240.000 van het eventuele exploitatietekort, gedurende de 4-jarige pilotperiode (2023-2026).			
Toelichting			
De in januari 2022 gestarte pilot met als streven het sluiten van de regionale textielketen wordt voortgezet in de vorm van een coöperatie. Het circulair textielcentrum Cirtex draagt op verschillende manieren bij aan duurzaamheid en aan een regio waar iedereen telt en mee kan doen. Cirtex geeft oud textiel een tweede leven, zorgt voor het hergebruik van kostbare grondstoffen binnen de regio en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt krijgen een kans om mee te doen in de maatschappij met een leuke en nuttige baan. Op 9 december 2022 is de akte van oprichting formeel ondertekend. Daarmee is Cirtex per 1 januari 2023 officieel opgericht. In oktober 2023 zijn we gestart in een groot pand en zijn we gaan opschalen. In 2024 zijn er 72 werk- en ontwikkelplekken gerealiseerd en 16 medewerkers uitgestroomd naar een reguliere baan. De crisis in de textiel wereldmarkt liet ook zijn sporen na bij Cirtex omdat de vergoeding voor textiel meer dan halveerde. Het exploitatie tekort wat daarmee ontstond is afgedekt door de garantstelling van Werkzaak.			

FINANCIËLE BEGROTING

17 TOTAALOVERZICHT BATEN EN LASTEN

In dit hoofdstuk zijn de totale baten en lasten van Avri uiteengezet. Dit hoofdstuk geeft inzicht in de financiën van de exploitatie van de diverse programma's.

De totale baten en lasten per programma zijn in onderstaande tabel weergegeven. Hierin zijn ook de reservemutaties gepresenteerd. Dit betreffen de mutaties van de reserves van Avri: algemene bedrijfsreserve, reserve Bedrijfsafval of reserve Beheer Openbare Ruimte.

TOTAAL BATEN EN LASTEN (x €1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten					
Programma Afval	**41.396**	**43.641**	**45.215**	**45.148**	**44.965**
kosten	*35.564*	*37.250*	*38.824*	*38.757*	*38.574*
overhead	*5.832*	*6.391*	*6.391*	*6.391*	*6.391*
Programma Beheer Openbare Ruimte	**19.821**	**21.417**	**21.417**	**21.417**	**21.417**
kosten	*17.117*	*18.455*	*18.455*	*18.455*	*18.455*
overhead	*2.704*	*2.962*	*2.962*	*2.962*	*2.962*
Programma bedrijfsafval	**2.757**	**2.849**	**2.849**	**2.849**	**2.849**
kosten	*2.398*	*2.459*	*2.459*	*2.459*	*2.459*
overhead	*359*	*390*	*390*	*390*	*390*
Programma Overhead en Algemene dekkingsmidd	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
kosten	-	-	-	-	-
overhead	-	-	-	-	-
Totaal lasten programma's	**63.974**	**67.907**	**69.481**	**69.414**	**69.231**
Baten					
Programma Afval	42.254	44.841	46.415	46.348	46.165
Programma Beheer Openbare Ruimte	19.821	21.417	21.417	21.417	21.417
Programma bedrijfsafval	2.820	2.908	2.908	2.908	2.908
Programma Overhead en Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-
Totaal baten programma's	**64.895**	**69.166**	**70.740**	**70.673**	**70.490**
Saldo van baten en lasten					
Programma Afval	858	1.200	1.200	1.200	1.200
Programma Beheer Openbare Ruimte	-	-	-	-	-
Programma bedrijfsafval	63	59	59	59	59
Programma Overhead en Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	**921**	**1.259**	**1.259**	**1.259**	**1.259**
Mutatie reserves					
Voorziening Afval	908	1.200	1.200	1.200	1.200
Reserve Bedrijfsafval	13	59	59	59	59
Reserve Beheer Openbare Ruimte	-	-	-	-	-
Algemene Bedrijfsreserve	-	-	-	-	-
totaal mutatie reserves	**921**	**1.259**	**1.259**	**1.259**	**1.259**
Saldo baten en lasten na reserve mutaties	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Tabel 25: Totaal baten en lasten per programma 2025-2029

18 UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE

Inleiding

De financiële positie bevat een raming voor het begrotingsjaar 2026 en de drie jaren volgend op het begrotingsjaar. Voor die drie volgende jaren is het uitgangspunt van dat de opbrengsten en kosten gelijk blijven en er is geen indexering toegepast.
In dit hoofdstuk komen de volgende onderwerpen aan bod:

- De jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- Post onvoorziene uitgaven;
- De investeringen;
- De financiering;
- De stand en het gespecificeerde verloop van de reserves;
- De stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen.

De uitgangspunten voor indexering zijn verwerkt conform de kadernota 2026.

Exploitatie evenwicht baten en lasten

De exploitatie van de diverse programma's van Avri is meerjarig structureel in evenwicht. Dit houdt in dat de structurele lasten zijn gedekt met structurele baten.

In het programma Basispakket wordt het lastenniveau gedekt door de vergoeding voor ingezamelde grondstoffen en baten afvalstoffenheffing. Hierbij geldt dat de vergoeding voor ingezamelde grondstoffen jaarlijks fluctueert en dat de afvalstoffenheffing voor dekking van de lasten zorgt (als sluitpost). De inwoners van de Avri-gemeenten zijn wettelijk verplicht tot betaling van de afvalstoffenheffing. Een eventueel saldo tussen baten en lasten wordt verrekend met de voorziening Basispakket.
In het programma Pluspakket zijn de diensten opgenomen die Avri tegen kostprijs aanbiedt aan de regiogemeenten.
Het programma Bedrijfsafval betreft een commerciële activiteit. In voorliggende begroting zijn ook voor deze activiteit de lasten meerjarig afgedekt. Het exploitatieresultaat wordt afgestort naar de reserve Bedrijfsafval.

Jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Lokale overheden moeten in de begroting ingaan op de jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Arbeidsrechtelijke verplichtingen zijn de aanspraken op toekomstige uitkeringen door huidig en voormalig personeel. Ook de betalingen voor ww-uitkeringen vallen binnen de categorie van de jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen, aangezien Avri hiervoor eigen risicodrager is.

Post onvoorziene uitgaven

De artikelen 8 en 17 van het BBV schrijven voor dat de begroting inzicht verschaft in het opgenomen budget voor onvoorziene uitgaven. De post onvoorzien kan aangewend worden ter dekking van onverwachte uitgaven in het begrotingsjaar die geen uitstel dulden. Avri heeft op begrotingsbasis een post onvoorziene uitgaven opgenomen van € 100.000.

Incidentele baten en lasten

In lijn met de BBV-notitie 'incidentele en structurele baten en lasten' worden in de begroting de grootste incidentele baten en lasten per programma uitgewerkt.

Incidentele baten en lasten	**2024**		**2025**		**2026**		**2027**		**2028**		**2029**	
bedragen x € 1.000	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**
Programma basispakket	607	160		1.050		1.200		1.200		1.200		1.200
Programma pluspakket		3										
Programma bedrijfsafval		132		63		59		59		59		59
Programma algemene baten en lasten												
Totaal	**607**	**295**		**1.113**		**1.259**		**1.259**		**1.259**		**1.259**

Tabel 26: Incidentele baten en lasten

Programma Basispakket: Dit betreft de aanvulling van de weerstandscapaciteit voor de risico's van GR Avri, middels een opslag op de tarieven en de onttrekking voor de dekking van de extra kosten door het stoppen van papier inzamelen via verenigingen.

Programma Bedrijfsafval: Het resultaat van het programma Bedrijfsafval is toegevoegd aan de reserve Bedrijfsafval.

Investeringen

Om de activiteiten te kunnen uitvoeren en diensten te verlenen zijn investeringen in duurzame kapitaalgoederen nodig. Voor de investeringen voor 2026 wordt investeringskrediet aangevraagd. Die investeringen worden nader toegelicht. De investeringen vanaf 2027 zijn ter informatie opgenomen.

Investeringskredieten Avri ***(x € 1)***	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Tractie/materieel basispakket	525.000	320.000	890.000	1.700.000
Tractie/materieel Ibor	413.000	366.000	370.000	650.000
Bedrijfs- & Minicontainers	540.000	545.000	550.000	555.000
Brengvoorzieningen basispakket	450.000	450.000	450.000	450.000
Informatievoorziening	100.000			
	2.028.000	**1.681.000**	**2.260.000**	**3.355.000**

Tabel 27: Investeringen 2026-2029

Toelichting op de aangevraagde investeringskredieten 2026:

Tractie/materieel Basispakket
Er wordt krediet aangevraagd voor de vervanging van een kraanwagen, bedrijfswagens en materieel voor handhaving.

Tractie/materieel Programma IBOR
Er wordt krediet aangevraagd voor de jaarlijkse vervanging van tractie/ materieel voor het beheer van de openbare ruimte.

Bedrijfs- & Minicontainers
Jaarlijks wordt krediet aangevraagd voor de vervanging van minicontainers, om de dienstverlening aan inwoners voor de inzameling aan huis (programma Basispakket) te kunnen continueren. Verder wordt er jaarlijks krediet aangevraagd voor de vervanging van bedrijfscontainers, om de dienstverlening aan bedrijven (programma Bedrijfsafval) te kunnen continueren.

Brengvoorzieningen Basispakket
Jaarlijks wordt krediet aangevraagd voor de vervanging van bovengrondse en ondergrondse brengvoorzieningen, om de dienstverlening aan inwoners (programma Basispakket) te kunnen continueren.

Informatievoorziening
Er wordt jaarlijks krediet aangevraagd om de bedrijfsvoering verder te kunnen ontwikkelen. Het krediet wordt gebruikt om de informatievoorziening verder te professionaliseren. Processen worden verbeterd door het (optimaliseren van het) gebruik van systemen.

Dekking van kapitaallasten

De kapitaallasten die voortkomen uit de investeringen voor afval, komen ten laste van het programma Basispakket (afvalstoffenheffing), dan wel het programma Bedrijfsafval. Kapitaallasten die voortkomen uit de investeringen voor IBOR, komen ten laste van de betreffende IBOR-gemeente(n) in het programma Integraal Beheer Openbare Ruimte. Kapitaallasten van investeringen die niet afval- of IBOR-specifiek zijn, worden als overhead verantwoord in het programma Algemene baten en lasten en volgens de van toepassing zijnde verdeelsleutel aan de diverse programma's doorbelast.

Geprognosticeerde balans, EMU-saldo en financiering

In onderstaande tabel is de geprognosticeerde balans van Avri weergegeven. Volgens de voorschriften voor de verslaglegging worden de cijfers meerjarig gepresenteerd.

GEPROGNOSTISEERDE BALANS (* €1,000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Materiële vaste activa	39.560	42.640	51.207	49.645	46.139	43.640
Financiële vaste activa	390	425	425	425	425	425
Vaste activa	**39.950**	**43.065**	**51.632**	**50.070**	**46.564**	**44.065**
Voorraden	72	78	78	78	78	78
Vorderingen < 1 jaar	16.968	11.000	11.000	11.000	11.000	11.000
Liquide middelen	1.153	1.000	5.147	6.119	7.577	8.987
Totaal vlottende activa	**18.193**	**12.078**	**16.225**	**17.197**	**18.655**	**20.065**
Totaal activa	**58.143**	**55.143**	**67.857**	**67.267**	**65.219**	**64.130**
Reserves	1.904	1.967	2.025	2.084	2.143	2.202
resultaat boekjaar	-	-	-	-	-	-
Voorzieningen	5.939	6.583	7.725	8.638	10.037	11.388
Langlopende leningen (huidige portefeuille)	42.207	39.534	36.861	33.391	30.046	26.732
Langlopende leningen (financieringsbehoefte)	-	10.150	14.346	16.254	16.093	16.908
Totaal vaste passiva	**50.050**	**58.234**	**60.957**	**60.367**	**58.319**	**57.230**
Netto vlottende schuld < 1 jaar	6.177	6.500	6.500	6.500	6.500	6.500
Overlopende passiva	1.916	400	400	400	400	400
Totaal vlottende passiva	**8.093**	**6.900**	**6.900**	**6.900**	**6.900**	**6.900**
Totaal passiva	**58.143**	**65.134**	**67.857**	**67.267**	**65.219**	**64.130**

Tabel 28: Geprognosticeerde balans Avri

EMU-saldo
Het EMU-saldo is een variant van de begroting op kasbasis. Bij een negatief EMU-saldo draagt Avri bij aan het overheidstekort.

	Omschrijving	2024 x € 1000,- Jaarrekening 2024	2025 x € 1000,- Volgens begroting 2025	2026 x € 1000,- Volgens meerjaren-raming in begroting 2026	2027 x € 1000,- Volgens meerjaren-raming in begroting 2027	2028 x € 1000,- Volgens meerjaren-raming in begroting 2028	2029 x € 1000,- Volgens meerjaren-raming in begroting 2029
1.	Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-442	63	58	59	59	59
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	1.678	3.080	8.567	-1.562	-3.506	-2.499
3.	Mutatie voorzieningen	3.593	644	1.142	913	1.399	1.351
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)						
5.	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa						
Berekend EMU-saldo		**1.473**	**-2.373**	**-7.367**	**2.534**	**4.964**	**3.909**

Tabel 29: EMU-saldo Avri

Financiering

Een overzicht van de vaste geldleningen van Avri is opgenomen in paragraaf 12: Financiering. In de geprognosticeerde balans is de (aanvullende) financieringsbehoefte van Avri inzichtelijk gemaakt. Deze financieringsbehoefte vloeit enerzijds voort uit de ontwikkeling van de activa (nieuwe investeringen en afschrijvingen) en anderzijds uit het feit dat de hoogte van de voorzieningen afneemt (deze worden ingezet ter dekking van voorziene lasten). De rentelasten volgend uit de aanvullende financieringsbehoefte zijn verwerkt in de meerjarenramingen.

Reserves en voorzieningen

In februari 2017 heeft het Algemeen Bestuur de Nota reserves en voorzieningen vastgesteld. Daarin zijn de beleidsuitgangspunten en handelswijze rondom de diverse reserves en voorzieningen uiteengezet. De meerjaren-ontwikkeling van de saldi van de reserves en voorzieningen is uiteengezet in onderstaande tabel. In bijlage 4 zijn de uitgangspunten van de reserves en voorzieningen opgenomen.

RESERVES (* €1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Algemene Bedrijfsreserve (01-01)	**1.784**	**1.551**	**1.551**	**1.551**	**1.551**	**1.551**
Resultaat/dotatie programma Algemene Baten en Lasten	218					
Inzet programma Algemene Baten en Lasten	-451					
Algemene Bedrijfsreserve (31-12)	**1.551**	**1.551**	**1.551**	**1.551**	**1.551**	**1.551**
Reserve Bedrijfsafval (saldo 01-01)	**545**	**338**	**401**	**460**	**519**	**578**
Resultaat programma Bedrijfsafval	132	63	59	59	59	59
Inzet programma Basispakket	-339					
Reserve Bedrijfsafval (31-12)	**338**	**401**	**460**	**519**	**578**	**637**
Reserve Pluspakket (01-01)	**16**	**14**	**14**	**14**	**14**	**14**
Resultaat programma Pluspakket						
Inzet programma Pluspakket	-2					
Reserve Pluspakket (31-12)	**14**	**14**	**14**	**14**	**14**	**14**
Totaal reserves	**1.903**	**1.966**	**2.025**	**2.084**	**2.143**	**2.202**

Tabel 30: Overzicht reserves

VOORZIENINGEN (* €1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Voorziening Basispakket (01-01)	**5.155**	**4.525**	**5.575**	**6.775**	**7.975**	**9.175**
voorziening ORT						
Inzet in Basispakket	-1.809					
Dotatie vanuit programma Bedrijfsafval		50				
Dotatie vanuit programma Basispakket	1.179	1.000	1.200	1.200	1.200	1.200
Resultaat programma Basispakket						
Voorziening Basispakket (31-12)	**4.525**	**5.575**	**6.775**	**7.975**	**9.175**	**10.375**
Voorziening Stortplaats (01-01)	**251**	**198**	**145**	**92**	**39**	**39**
Dotatie vanuit programma Basispakket						
Kosten nazorgplan, eindafwerking en overige kosten	-53	-53	-53	-53		
Inzet programma Basispakket						
Voorziening Stortplaats (31-12)	**198**	**145**	**92**	**39**	**39**	**39**
Voorziening Onderhoud gebouwen (01-01)	**1.009**	**769**	**863**	**858**	**624**	**823**
Dotatie vanuit exploitatie	207	207	207	207	207	207
Onderhoudskosten	-447	-113	-212	-441	-8	-56
Voorziening Onderhoud gebouwen (31-12)	**769**	**863**	**858**	**624**	**823**	**974**
Voorziening spaarverlof (01-01)	**121**	**386**	**386**	**386**	**386**	**386**
Toevoeging op basis van gekochte uren	265					
Onttrekkingen						
Voorziening spaarverlof (31-12)	**386**	**386**	**386**	**386**	**386**	**386**
Voorziening incontinentie (01-01)	**59**	**62**	**62**	**62**	**62**	**62**
Overheveling vanuit het pluspakket	3					
Ontrokken						
Voorziening incontinentie (31-12)	**62**	**62**	**62**	**62**	**62**	**62**
Totaal voorzieningen	**5.939**	**6.583**	**7.725**	**8.638**	**10.037**	**11.388**

Tabel 31: Overzicht voorzieningen

19 VASTSTELLINGSBESLUIT

Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Avri, bijeen in haar vergadering van 11 september 2025:

BESLUIT:

De begroting 2026 GR Avri inclusief meerjarenbegroting 2027-2029 van Avri vast te stellen conform voorliggend ontwerp;

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur op 11 september 2025.

De secretaris, De voorzitter,

W. Brouwer J. P. Neven

BIJLAGE 1: OMBUIGINGSVOORSTELLEN

					Effect op BP	
1	personeel en organisatie (overhead, aandeel BP 66%)		€ 75.000	€	49.500	€ 0,50
1a	*- formatieruimte (0,33fte)*	*ovh*	*€ 25.000*			
1b	*- budget diversiteit*	*ovh*	*€ 25.000*			
1c	*- aantrekkellijk werkgeverschap*	*ovh*	*€ 25.000*			
2	Fasering investeringen (= incidentele lagere kapitaallasten)			€	100.000	€ 1,00
3	Extra onttrekking uit reserve bedrijfsafval			€	50.000	€ 0,50
4	Nadeel textiel uit voorziening €250.000 (verwerkt in begroting)			€	-	€ -
5	pdb vervuiling naar risicoparagraaf			€	250.000	€ 2,50
6	Voordelen als gevolg van optimalisatie containerbeheer				pm	
7	Frictiekosten RegioRivierenland			€	132.000	€ 1,30
8	Opruimen oud en nieuw afval (nu kosteloos voor gemeenten)				pm	
9	Milieustraten: afsluiten met slagboom (alleen bezoekers Avri gemeenten)				pm	
10	Milieustraten: Tarief voor brengen afval. Eerste 5x gratis				pm	
11	bijplaatsingen (per gemeente afrekenen)				pm	
12	Voordeel compensabele btw verlagen (€100.000 = €1 ash)				pm	
13	Kwijtschelding			€	1.300.000	€ 13,00

In de zienswijzen van de gemeenteraden op de kadernota kwam de wens naar voren om te bezien waar we financiële ombuigingen kunnen realiseren om de afvalstoffenheffing zo min mogelijk te laten stijgen. Door een aantal voorgestelde ombuigingen kunnen we de heffing temperen met € 4,50. Deze maatregelen betreffen met name het niet invullen van formatie en het schrappen van budgetten voor diversiteit en aantrekkelijk werkgeverschap. Het faseren van investeringen en een extra onttrekking aan de reserve bedrijfsafval levert een incidenteel voordeel op.

In de begroting wordt rekening gehouden met een landelijk percentage vervuiling. Verpact heeft tot heden geen gebruik gemaakt om deze korting door te voeren. In plaats van deze vervuiling op te nemen als kosten wordt dit opgenomen in de risicoparagraaf.

Daarnaast zijn er aan aantal voorstellen die, indien daartoe wordt besloten, nader uitgewerkt dienen te worden. Deze worden hieronder per onderwerp toegelicht:

6. Voordelen als gevolg van optimalisatie containerbeheer
   De komende jaren worden alle minicontainers voorzien van chips en optimaliseren we het beheer van de minicontainers. Dit is nodig om datagestuurd werken mogelijk te maken door (goede) data te gaan generen vanuit de chipregistratie. Daarna kunnen we datagericht werken. Het project datagestuurd werken draagt bij aan verdere optimalisering van routes en krijgen we meer grip en zicht op ons grondstoffenbeleid. In de komende jaren worden de voordelen hiervan zichtbaar. De kosten hiervoor gaan echter voor de baten. Het voordeel hiervan is momenteel lastig te kwantificeren.

7. Milieustraten: afsluiten met slagboom
   Voor het openen van de slagbomen is dan de afvalpas nodig. Dit betekent dat inwoners alleen met de afvalpas hun (grof)afval kunnen brengen. Daarmee wordt voorkomen dat inwoners van niet-Avri gemeenten hun afval bij onze milieustraten (veelal gratis) aanbieden

8. Milieustraten: Tarief voor brengen afval
   In aansluiting op het vorige punt wordt op de pas geregistreerd hoe vaak de milieustraat wordt bezocht. Daarbij kan bijvoorbeeld sprake zijn van een bepaald aantal gratis bezoeken. Daarna wordt een tarief per bezoek in rekening gebracht. Afval kan eventueel (deels) gratis worden afgegeven.
   In onderstaande tabel is, op basis van een aantal uitgangspunten een beeld geschetst van de voordelen. De inkomsten en aantal bezoekers zijn reële getallen uit de jaarrekeningen Avri. De opgenomen percentages zijn stelposten.

Uitgangspunten			Scenario's					
				betalende bezoekers	tarief	opbrengst	af: inkomsten milieustraten	Voordeel
Inkomsten uit milieustraten gemiddeld	€ 400.000		scenario 1	257.000	€ 2,00	€ 514.000	400.000	114.000
Aantal bezoekers (gemiddeld) 2019-2024	600.000		scenario 2	128.000	€ 4,00	€ 512.000	400.000	112.000
af:								
Bezoekers uit niet Avri-gemeenten stel:	5%							
Aantal bezoekers uit Avri-gemeenten	570.000							
Minder bezoekers agv drempel betalen; stel	10%							
Resteert aantal bezoekers milieustraten	513.000							
1. Bezoekers na 3x gratis daarna tarief	50%	€ 2,00						
2. Bezoekers na 5x gratis daarna tarief	25%	€ 4,00						

9. Frictiekosten Regio Rivierenland

   Sinds 2015 betaalt Avri een bedrag aan regio Rivierenland als dekking voor frictiekosten. Inmiddels zijn er ruim 10 jaar verstreken en mag verwacht worden dat regio Rivierenland voldoende tijd heeft gekregen om een oplossing voor deze frictie te zoeken.

10. Opruimen oud en nieuw afval

    Avri haalt voor een aantal gemeenten het afval van de jaarwisseling kosteloos voor de gemeenten op. Feitelijk is dit geen taak uit het basispakket. In 2024 waren de kosten per gemeente ca € 15.000.

11. Bijplaatsingen (per gemeente afrekenen)

    In het verzorgingsgebied van Avri ervaren inwoners en gemeenten overlast door bijplaatsingen. Dat zorgt voor extra kosten van ca € 8 ton p/jaar. Deze kosten worden ten laste van het basispakket gebracht. Voorstel zou kunnen zijn om (een deel van) de kosten bij de gemeente in rekening te brengen. Vooralsnog menen wij dat het solidariteitsbeginsel van een gemeenschappelijke regeling leidend zou moeten zijn en willen we dit niet voorstellen als uit te werken bezuinigingsoptie.

12. Voordeel compensabele btw verlagen

    AVRI hanteert sinds de totstandkoming van het BTW compensatiefonds voor gemeenten een “btw-mengpercentage” in de afvalstoffenheffing. Deze ‘btw leidt tot een voordeel van de deelnemende gemeenten. Gemeenten compenseren de btw die AVRI in rekening brengt bij het BTW- compensatiefonds en krijgen zo de btw dus terug via de Belastingdienst. Het verschil tussen de opslag en de 21% btw leidt tot een voordeel voor de deelnemende gemeente. In het AB van 23 februari 2023 is de opslag ‘vastgeklikt’ op een vast bedrag van € 3.497.000. Elke verlaging met € 100.000 van het voordeel leidt tot een verlaging van het tarief met € 1.-

13. Kwijtschelding

    Via de BSR wordt er jaarlijks voor circa 1,3 miljoen aan kwijtscheldingen verstrekt. Dit is € 13 in het tarief en het gemiddelde kwijtscheldingspercentage bedraagt 3,55%. Dit percentage fluctueert tussen de gemeenten (van Tiel 6,76% tot Buren 1,83%). De vraag die zich voordoet is: hoort het kwijtschelding beleid tot het minimabeleid van de individuele gemeenten? Of hoort het via solidariteit in de afvalstoffenheffing. Overigens ontvangen gemeenten een rijksvergoeding uit het gemeentefonds. Eén van de pijlers van de vergoeding is de sociale structuur van een gemeente.
    De andere onderzoeksvraag is hoe ruimhartig ons kwijtscheldingsbeleid is.

BIJLAGE 2: TOTAAL BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

TOTAAL BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD (*1.000)	2026			2027		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Taakveld 0.2 Burgerzaken	6	8	3	5	8	3
Taakveld 0.4 Overhead	9.690		-9.690	9.690		-9.690
Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting	14		-14	14		-14
Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid	1.292	1.740	448	1.277	1.740	463
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer	5.282	6.069	788	5.256	6.069	814
Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen	28	28	-	28	28	-
Taakveld 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	17	27	9	17	27	10
Taakveld 3.4 Economische promotie	230	325	95	227	325	98
Taakveld 5.2 Sportaccomodaties	466	504	38	464	504	40
Taakveld 5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	8.419	9.492	1.072	8.384	9.492	1.108
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen	1.448		-1.448	1.231		-1.231
Taakveld 7.2 Riolering	1.988	2.227	239	1.980	2.227	247
Taakveld 7.3 Afval	38.351	47.898	9.546	40.236	49.472	9.235
Taakveld 7.4 Millieubeheer	19	21	2	19	21	2
Taakveld 7.5 Begraafplaatsen	658	827	169	653	827	175
Totaal saldo van baten en lasten	**67.907**	**69.166**	**1.259**	**69.481**	**70.740**	**1.259**
Taakveld 0.10 mutaties reserves	59	-1.200	**-1.259**	59	-1.200	**-1.259**
Totaal saldo van baten en lasten na reservemutaties	**67.966**	**67.966**	**-**	**69.540**	**69.540**	**-**

TOTAAL BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD (*1.000)	2028			2029		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Taakveld 0.2 Burgerzaken	5	8	3	5	8	3
Taakveld 0.4 Overhead	9.690		-9.690	9.690		-9.690
Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting	14		-14	14		-14
Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid	1.262	1.740	478	1.246	1.740	494
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer	5.229	6.069	840	5.201	6.069	868
Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen	28	28	-	28	28	-
Taakveld 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	17	27	10	16	27	10
Taakveld 3.4 Economische promotie	224	325	101	220	325	105
Taakveld 5.2 Sportaccomodaties	463	504	41	462	504	42
Taakveld 5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	8.348	9.492	1.144	8.310	9.492	1.182
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen	1.231		-1.231	1.231		-1.231
Taakveld 7.2 Riolering	1.972	2.227	255	1.963	2.227	264
Taakveld 7.3 Afval	40.267	49.405	9.138	40.185	49.222	9.037
Taakveld 7.4 Millieubeheer	18	21	2	18	21	3
Taakveld 7.5 Begraafplaatsen	647	827	181	641	827	187
Totaal saldo van baten en lasten	**69.414**	**70.673**	**1.259**	**69.231**	**70.490**	**1.259**
Taakveld 0.10 mutaties reserves	59	-1.200	**-1.259**	59	-1.200	**-1.259**
Totaal saldo van baten en lasten na reservemutaties	**69.473**	**69.473**	**-**	**69.290**	**69.290**	**-**

BIJLAGE 3: OVERZICHT BTW-BATEN AFVALSTOFFENHEFFING PER REGIOGEMEENTE

VERREKENING BTW COMPONENT AFVALSTOFFENHEFFING MET GEMEENTEN							Verrekening Verpact en matrassen	
GEMEENTE	Inwoner-aantal per 1-1-2024	Kosten Basispakket (excl pdb en matrassen)	21% BTW (compensabel)	Opbrengst ASH	kosten incl btw -/- opbrengst ASH	Voordeel voor gemeente agv compensatie BCF	netto kosten pdb en matrassen	21% BTW (niet-compensabel)
	A	*B*	*C* B * 21%	*D*	*E* B+C+G-D	*F* C - E	*G*	*H* 21% * G
Buren	27.978	3.565.849	748.828	4.083.069	368.359	380.469	136.751	28.718
Culemborg	30.281	3.859.371	810.468	4.419.166	398.681	411.787	148.008	31.082
Neder Betuwe	25.781	3.285.837	690.026	3.762.442	339.434	350.592	126.013	26.463
West Betuwe	53.253	6.787.195	1.425.311	7.771.667	701.131	724.180	260.291	54.661
Maasdriel	26.289	3.350.583	703.622	3.836.579	346.122	357.500	128.496	26.984
Tiel	42.575	5.426.264	1.139.515	6.213.335	560.544	578.971	208.099	43.701
West Maas en Waal	20.594	2.624.744	551.196	3.005.459	271.141	280.055	100.660	21.139
Zaltbommel	30.412	3.876.067	813.974	4.438.284	400.405	413.569	148.648	31.216
	257.163	**32.775.909**	**6.882.941**	**37.530.000**	**3.385.817**	**3.497.124**	**1.256.967**	**263.963**
vastgeklikt btw voordeel cf AB 16-2-2023 en huidig percentage				*€ 3.497.124*	10,7%	927.624	nadeel tov de 13,5% opslag	

Specificatie afrekening pdb Verpact en matrassen						
GEMEENTE	Inwoner-aantal per 1-1-2024	Kosten pdb	matrassen	inzamelver-goeding Verpact)	netto kosten pdb en matrassen	21% BTW (niet compensabel)
	A	*B*	*C*	*D*	*G*	*H*
Buren	27.978	413.199	16.102	292.549	136.751	28.718
Culemborg	30.281	447.211	17.427	316.630	148.008	31.082
Neder Betuwe	25.781	380.752	14.837	269.577	126.013	26.463
West Betuwe	53.253	786.478	30.648	556.835	260.291	54.661
Maasdriel	26.289	388.255	15.130	274.888	128.496	26.984
Tiel	42.575	628.778	24.502	445.181	208.099	43.701
West Maas en Waal	20.594	304.147	11.852	215.339	100.660	21.139
Zaltbommel	30.412	449.146	17.502	318.000	148.648	31.216
	257.163	**3.797.967**	**148.000**	**2.689.000**	**1.256.967**	**263.963**

BIJLAGE 4: BESCHRIJVING VAN DE RESERVES EN VOORZIENINGEN

Naam reserve	**Algemene bedrijfsreserve**
Type reserve	Algemene reserve
Doel reserve en beleid	Weerstand bieden tegen algemene bedrijfsvoeringsrisico's (bufferfunctie). Dit betreffen de niet-voorziene kosten in het taakveld 0.4 Overhead. Mee- en tegenvallers in dit taakveld op realisatiebasis worden niet verrekend met de exploitatie (programma Basispakket, Pluspakket en Bedrijfsafval), maar opgevangen binnen deze reserve. Binnen de bandbreedte 10% en 15% van de algemene bedrijfsreserve mag deze worden ingezet door het Dagelijks Bestuur. Hierover wordt achteraf verantwoording aan het Algemeen Bestuur afgelegd (zgn. systeemafspraken).
Minimale omvang	10% van de in de begroting opgenomen totale overhead van Avri (taakveld 0.4 Overhead). Op basis van de begroting 2026 is de minimale omvang van de reserve € 974.000.
Maximale omvang	15% van de in de begroting opgenomen totale overhead van Avri (taakveld 0.4 Overhead). Op basis van de begroting 2026 is de maximale omvang € 1.461.000.
Toelichting toevoegingen	-
Toelichting onttrekkingen	Voor begrotingsjaar 2026 worden geen onttrekkingen voorzien. In meerjarig perspectief wordt - binnen de bandbreedtes - de reserve ingezet om de kosten van overhead te egaliseren.

Naam reserve	**Reserve bedrijfsafval**
Type reserve	Algemene reserve
Doel reserve en beleid	Weerstand bieden tegen de operationele risico's van het programma Bedrijfsafval (bufferfunctie).
Minimale omvang	De minimale omvang is gebaseerd op een weerstandsratio van 1,0 voor de risico's van het programma Bedrijfsafval. Op basis van het risicoprofiel in de begroting 2026 is de minimale omvang van de reserve € 60.000.
Maximale omvang	De maximale omvang is € 200.000. Zodra de reserve zich boven het maximale niveau bevindt, wordt het surplus in de begroting afgeroomd. Dit surplus is vrij inzetbaar.
Toelichting toevoegingen	De positieve exploitatieresultaten van het programma Bedrijfsafval worden, na afdracht van vennootschapsbelasting, toegevoegd.
Toelichting onttrekkingen	Het surplus van de reserve kan worden ingezet ten gunste van het programma Basispakket.

Naam reserve	Reserve Pluspakket
Type reserve	Algemene reserve
Doel reserve en beleid	Weerstand bieden tegen operationele risico's van het programma Pluspakket (bufferfunctie).
Minimale omvang	De minimale omvang is gebaseerd op een weerstandsratio van 1,0 voor de risico's van het programma Pluspakket. Op basis van het risicoprofiel in de begroting 2025 is de minimale omvang van de reserve € 0.
Maximale omvang	De maximale omvang is gebaseerd op een weerstandsratio van 1,0 voor de risico's van het programma Pluspakket. Op basis van het risicoprofiel in de begroting 2026 is de maximale omvang van de reserve € 10.000.
Toelichting toevoegingen	-
Toelichting onttrekkingen	-

Naam voorziening	Voorziening Basispakket
Type voorziening	Voorziening van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.
Doel voorziening en beleid	1. Weerstand bieden tegen de risico's die samenhangen met de uitvoering van het programma Basispakket (bufferfunctie). 2. Schommelingen in het tarief afvalstoffenheffing voorkomen door lasten en baten van het programma Basispakket zowel op begrotingsbasis als op realisatiebasis te egaliseren (tariefegalisatie)
Minimale omvang	De minimale omvang is gebaseerd op een weerstandsratio van 1,0 voor de risico's van het programma Basispakket. Op basis van het risicoprofiel in de begroting 2026 bedraagt de minimale omvang € 3.540.000
Maximale omvang	De maximale omvang is gebaseerd op een weerstandsratio van 1,4 voor de risico's van het programma Basispakket. Op basis van het risicoprofiel in de begroting 2026 bedraagt de maximale omvang € 5.155.000.
Toelichting toevoegingen	- Met ingang van begrotingsjaar 2019 worden jaarlijks bedragen aan de voorziening gedoteerd om de weerstandscapaciteit voor de risico's van het programma Basispakket te vergroten. De hoogte van de dotaties houden enerzijds rekening met de benodigde weerstandscapaciteit en anderzijds met tariefegalisatie van de afvalstoffenheffing. Deze dotaties zijn in lijn met de uitgangspunten zoals verwoord in de Nota reserves en voorzieningen 2017. - Met ingang van begrotingsjaar 2017 zijn als gevolg van de tariefegalisatie rondom de kosten van de stortplaats jaarlijks bedragen onttrokken aan de voorziening.
Toelichting onttrekkingen	- De jaarlijkse exploitatiesaldi van het programma Basispakket (als gevolg van afrondingsverschillen tussen gemiddeld lasten- en batentarief) worden verrekend met de voorziening.

Naam voorziening	Voorziening stortplaats
Type voorziening	Kosten egalisatievoorziening
Doel voorziening en beleid	De voorziening is gevormd voor de verwachte kosten die aan het einde van de levensfase van de stortplaats moeten worden gemaakt voor de eindafwerking en eeuwigdurende nazorg door de provincie.
Minimale omvang	De hoogte van de voorziening dient minimaal de hoogte van de verplichtingen voor de eindafwerking en de eeuwigdurende nazorg te kunnen dekken.
Maximale omvang	De hoogte van de voorziening dient maximaal de hoogte van de verplichtingen voor de eindafwerking en de eeuwigdurende nazorg te kunnen dekken.
Toelichting toevoegingen	-
Toelichting onttrekkingen	-

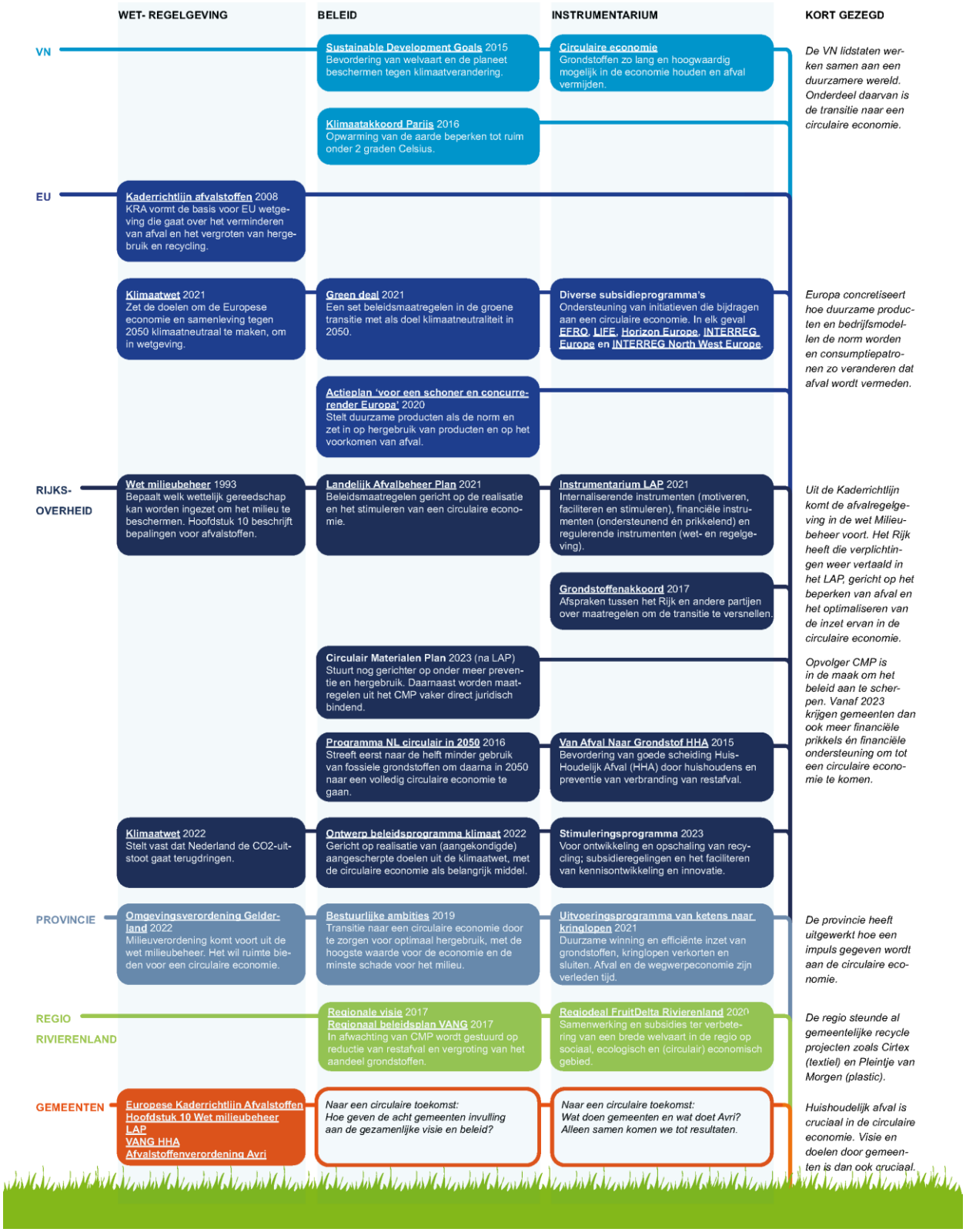
Naam voorziening	Voorziening onderhoud gebouwen
Type voorziening	Kostenegalisatie voorziening
Doel voorziening en beleid	Egalisatie van kosten die voortvloeien uit het meerjarig onderhoudsplan gebouwen (MJOP). De kosten voor klein en dagelijks onderhoud worden in de exploitatie geraamd. De voorziening is gebaseerd op het MJOP 2019-2033. Dit onderhoudsplan betreft de Avri-gebouwen in Geldermalsen en de milieustraten in Culemborg, Geldermalsen, Tiel en Zaltbommel.
Minimale omvang	€ 0
Maximale omvang en beleid	Niet van toepassing.
Toelichting toevoegingen	De voorziening wordt gevoed vanuit de exploitatie. Dit betreft een jaarlijks gelijkblijvende dotatie conform het MJOP. De toevoeging in de begroting bedraagt € 207.000 per jaar, gebaseerd op de verwachte onderhoudsuitgaven t/m 2033.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen zijn gebaseerd op de onderhoudswerkzaamheden, zoals opgenomen in de meerjaren onderhoudsplanning.

Naam voorziening	Voorziening spaarverlof
Type voorziening	Kostenegalisatie voorziening
Doel voorziening en beleid	Medewerkers hebben het recht om verlof te kopen. Het saldo van de gekochte uren wordt voorzien.
Toelichting toevoegingen	-.
Toelichting onttrekkingen	-

Naam voorziening	Voorziening Incontinentie
Type voorziening	Kostenegalisatie voorziening
Doel voorziening en beleid	Het saldo van de heffing en de kosten egaliseren zodat daar in de toekomst de tariefstelling op kan worden gebaseerd.
Toelichting toevoegingen	-
Toelichting onttrekkingen	-

WET- EN BELEIDSKADERS

Er zijn hoge ambities op alle niveaus om tot een circulaire economie te komen. Van de VN tot de gemeenten samengevat en geordend.



BIJLAGE 6: WETS- EN BELEIDSKADERS – REGIONAAL

Naast wet- en regelgeving (zoals de Gemeentewet, Wet Milieubeheer, Omgevingswet en de Wet Gemeenschappelijke Regelingen) zijn de volgende beleidskaders op Avri van toepassing in 2026:

- Regionaal beleidskader: *Beleidsplan van afval naar grondstoffen*
- Circulair Materialenplan
- Nieuwe afspraken in relatie tot de Ketenovereenkomst Verpakkingen 2020 – 2029

Circulair Materialenplan
Een circulaire economie vraagt niet alleen om goed afvalbeheer. In een circulaire economie gaan we ook zuinig en slim om met grondstoffen en producten. Het CMP biedt een uniform kader voor het gebruik van grondstoffen, het omgaan met afval en het verlenen van vergunningen. Naar verwachting zal in 2025 het Circulair Materialenplan (CMP1) in werking treden. De staatssecretaris wil met het CMP1 meer sturing op de hogere treden van de afvalhiërarchie die van belang zijn voor een circulaire economie, zoals hergebruik en preventie.

Regionaal beleidskader: Beleidsplan van afval naar grondstoffen
In 2025 is een nieuw grondstoffenplan opgesteld. Naar verwachting zal in 2026 een nieuw regionaal kader zijn opgesteld. Deze zal in lijn zijn met de doelstellingen uit het CMP. Naast de doelstellingen voor de hoeveelheid restafval (30 kg. per huishouden per jaar) en de scheidingsdoelstelling (75% grondstofscheiding), is een nieuwe doelstelling recycledoelstelling geformuleerd De recyclingdoelstellingen voor stedelijk afval is: in 2025 moet minimaal 55 % gewichtsprocent gerecycled worden. De doelstelling loopt op tot 60% in 2030 en 65% in 2035.

Uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstof (VANG)
Wat de gevolgen van het CMP voor het uitvoeringsprogramma VANG zijn, is op het moment van schrijven van deze kadernota niet bekend.

Ketenovereenkomst Verpakkingen 2020-2029
VNG heeft eind april 2024 de Ketenovereenkomst met Verpact tussentijds opgezegd. Dit komt door het aantal discussiepunten over bijvoorbeeld afkeur, kwaliteit en hoogte van de vergoeding. Dit heeft geleid tot de aangenomen motie Losser die VNG oproept om samen met NVRD te komen tot nieuwe gedragen afspraken met Verpact. De nieuwe afspraken moeten gemeenten meer voorspelbaarheid en duidelijkheid geven over de kostenvergoeding voor inzameling, meer zicht bieden op recycling en circulariteit van de door gemeenten ingezamelde afvalstromen én meer transparantie verschaffen over tussentijdse metingen en onderzoeken. Er is voor gekozen om de Ketenovereenkomst tussentijds niet met 5 jaar te verlengen, maar te werken aan nieuwe robuustere afspraken. De inzet van de VNG is gericht op het zo goed mogelijk inzamelen van verpakkingsafval, toegankelijk voor alle inwoners en tegen aanvaardbare maatschappelijke kosten. De uitkomsten van het overleg tussen de VNG, NVRD en Verpact zijn op het moment van schrijven van deze kadernota niet bekend.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
10 juni 2025	**D.219422** **Z.069081**

Portefeuillehouder	J.P. Neven
Begrotingsprogramma en taakveld	Fysiek leefomgeving, Diverse taakvelden
Onderwerp	Zienswijze op begroting 2026 en jaarstukken 2024 ODR

Voorgesteld besluit

1. Een zienswijze in te dienen op de ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 van ODR met de volgende onderwerpen:
   Ontwerpjaarstukken 2024:
   Ontwerpbegroting 2026:
2. Bijgevoegde zienswijzebrief vast te stellen.

Samenvatting van het voorstel

De Gemeenschappelijke regeling (hierna: GR) ODR is een samenwerking van verschillende gemeenten in het Rivierenland om gemeentelijke taken op het gebied van VTH beleid uit te voeren.

ODR heeft de ontwerpbegroting 2026 en de ontwerpjaarstukken 2024 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op deze begroting en jaarstukken. Met het indienen van een zienswijze kan de gemeenteraad beter in positie worden gebracht.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

De Gemeenschappelijke regeling (hierna: GR) ODR is een samenwerking van verschillende gemeenten in het Rivierenland om gemeentelijke taken op het gebied van VTH beleid uit te voeren.

ODR heeft de ontwerpbegroting 2026 en de ontwerpjaarstukken 2024 voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op deze begroting en jaarstukken. Met het indienen van een zienswijze kan de gemeenteraad beter in positie worden gebracht.

2. Doel / meetbaar effect

Door het indienen van een zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 en ontwerpjaarstukken 2024 kunnen gemeenten meer invloed uitoefenen op de besluiten van het algemeen bestuur rondom het vaststellen van de stukken. Bij het presenteren van de ontwerpbegroting dient het bestuur van ODR kenbaar te maken op welke manier de zienswijzen zijn verwerkt.

3. Argumenten

1.1 De zienswijze is regionaal opgesteld en afgestemd.

De conceptzienswijze is opgesteld door de ambtelijke adviesgroep, bestaande uit een gemeentesecretaris, griffier, concerncontroller en regiocoördinator van verschillende gemeenten. Doordat iedere gemeente deze zienswijze als concept gebruikt ontstaan er geen

tegengestelde wensen en is duidelijk waar de prioriteiten liggen voor de Gemeenschappelijke regeling om mee aan de slag te gaan.

1.2 Aandachtspunten van de gemeente Buren zijn opgenomen in de regionale conceptzienswijze.
In overleg tussen de portefeuillehouder, de accounthouder en de financieel adviseur zijn enkele zaken benoemd die voor de gemeente Buren belangrijk zijn. Dit is bijvoorbeeld de aandacht voor de personele bezetting en de kwaliteit van de dienstverlening.

TOELICHTING EN UITVOERING

4. Financiën
Het jaarrekeningresultaat komt uit op een positief saldo van € 24.702. Voorgesteld wordt om dit positieve saldo toe te voegen aan onze algemene reserve, want het bedrag is te klein is voor teruggave aan de gemeenten.

5. Communicatie
Na het vaststellen van de zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 en de ontwerpjaarstukken 2024 zal de brief worden verstuurd naar ODR.

6. Uitvoering en planning
De gemeenteraden hebben de ontwerpbegroting 2026 en de ontwerpjaarstukken 2024 op 1 april 2025 ontvangen. Na het besluit van de gemeenteraad van Buren op 10 juni 2025 wordt de zienswijze toegezonden aan de Gemeenschappelijke regeling. In de vergadering van het algemeen bestuur van 7 juli 2025, worden de conceptbegroting en de zienswijzen besproken. Tijdens deze vergadering worden ook de jaarstukken 2024 vastgesteld.

8. Participatie

9. Duurzaamheid

Bijlagen:
- Raadsbesluit
- Aanbiedingsbrief jaarstukken ODR 2024 aan gemeenteraden april 2025
- Accountantsverslag 2024
- Milieujaarverslag 2024
- Ontwerp Jaarstukken ODR 2024
- Aanbiedingsbrief Ontwerp begroting 2026 ODR aan gemeenteraden april 2025
- Ontwerp programmabegroting ODR 2026
- Reactie zienswijzen kaderbrief 2026

Inlichtingen bij:
Portefeuillehouder J.P. Neven

Domein Ruimte

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
10 juni 2025	**D.219422**	**D.219424** **Z.069081**

Onderwerp **Zienswijze op begroting 2026 en jaarstukken 2024 ODR**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d.13 mei 2025;

Besluit:
1. Een zienswijze in te dienen op de ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 ODR
2. Bijgevoegde zienswijzebrief vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 10 juni 2025.

namens de gemeenteraad van Buren,
de griffier, de voorzitter,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}} {{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

R. Kuipers H.M. Ostendorp

Omgevingsdienst Rivierenland
t.a.v. het Dagelijks Bestuur
Postbus 6267
4000 HG TIEL

Maurik,

uw brief van:
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.069081/D.219909
behandeld door: M. Klein
bijlage(n):
onderwerp: Zienswijze op begroting 2026 en jaarstukken 2024

Geacht bestuur,

In goede orde ontvingen wij uw ontwerpjaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026. Wij hebben kennis genomen van deze documenten en behandeld in onze raadsvergadering van 10 juni 2025. In deze zienswijze gaan wij eerst in op de ontwerpjaarrekening en daarna op de ontwerpbegroting.

Ontwerpjaarstukken 2024
Wij hebben kennis genomen van uw jaarstukken over het jaar 2024. Het jaarrekeningresultaat komt uit op een positief saldo van € 24.702. Voorgesteld wordt om dit positieve saldo toe te voegen aan onze algemene reserve. Wij stemmen in met de bestemming van uw jaarrekeningresultaat in de algemene reserve aangezien het bedrag te klein is voor teruggave aan de gemeenten. Graag gaan wij het komend jaar in gesprek op welke manier we in de toekomst om willen gaan met een positief jaarrekeningresultaat in relatie tot mogelijk extra gevraagde financiering in een komend jaar. Hierbij is het van belang om de afweging voor eventueel extra middelen in het totaal van de GR af te wegen (inclusief DVO's).

Ontwerpbegroting 2026
Lagere gemeentelijke bijdrage
Naar aanleiding van de kadernota 2026 van uw gemeenschappelijke regeling hebben wij een inhoudelijke zienswijze ingediend voortkomend uit de financiële situatie van onze gemeenten. Het betrof onderstaande collectieve zienswijze, van de gemeenten in de regio Rivierenland:

"Vanwege de sterk verminderde inkomsten die gemeenten ontvangen vanuit het Rijk (circa 5%) hebben wij als kader een lagere gemeentelijke bijdrage gehanteerd van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028.

Daarbij hebben wij het volgende verzoek gedaan: bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek."

Het uitgangspunt van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028 blijft het uitgangspunt van onze zienswijze. Hieronder geven wij aan wat onze reactie is op de begroting voor uw gemeenschappelijke regeling.

Besparingsscenario's
U geeft aan de gevraagde besparing van 1,5% in 2026 en 2027, oplopend naar 3% in 2028 in te boeken en tegelijkertijd aan de slag te gaan met de actualisatie van het uitvoeringsbeleid. Dat dit een jaar zou gaan duren, duurt voor ons als gemeenten te lang. Wij ontvangen dan ook graag op korte termijn meer inhoudelijke informatie en een stappenplan. In dit stappenplan zien wij graag een onderscheid tussen de wettelijke taken en de niet wettelijke taken van de ODR. We willen graag voor onze begroting van 2026 weten of uw voorstellen haalbaar zijn. Dat betekent dat wij uiterlijk 1 september 2025 inhoudelijke informatie willen ontvangen.

Onderzoek naar dienstverlening en financiering
Momenteel loopt een onderzoek in opdracht gegeven door de gemeenteraad van Buren. Dit onderzoek richt zich op de wettelijke en niet-wettelijke taken die de ODR uitvoert. Dit onderzoek is opgezet, omdat wij niet tevreden zijn over de kwaliteit van de dienstverlening. Het onderzoek laat ook zien welke taken anders dan door de ODR uitvoert kunnen worden.

Inzet Artificial Intelligence (AI)
Er wordt in de programmabegroting gesproken over datagedreven werken. We zien echter geen plannen om AI in te zetten. Naar onze mening kan AI meer gebruikt worden, voor bijvoorbeeld het afhandelen van vergunningen. Dit zou mogelijk een besparing kunnen opleveren in de bedrijfsvoering. Wij zien de plannen dan graag tegemoet passend bij de 3% bezuiniging vanaf 2028.

Vergroten robuustheid
In verband met het vergroten van de robuustheid stelt u dat de omzetgrens onwrikbaar vast staat en dat dit zal worden vertaald naar een AMvB. Daarmee is deze grens ook voor ODR onontkoombaar. Met de ambitie om uw omzet te vergroten richt u zich op mogelijkheden tot uitbreiden van dienstverlening die binnen bestaande budgetten van de deelnemers blijft.

Dit wilt u realiseren door het slim bundelen van taken die alle gemeenten moeten uitvoeren, bestaande taken bij gemeenten over te nemen of bestaande budgetten regionaal in te zetten om zo een efficiency-winst te realiseren. We zijn benieuwd naar concrete voorbeelden van taken die u slim wilt bundelen. We zijn daar sceptisch over, omdat de meeste gemeenten al behoorlijk veel taken aan de ODR uitbesteed hebben. Deze voorbeelden horen we graag tijdig, uiterlijk 1 september 2025, zodat wij kunnen beoordelen hoe realistisch deze zijn.

Kwaliteitsverbetering
U noemt in de paragraaf bedrijfsvoering een tevredenheidspercentage van 83% over de ODR als geheel. Tegelijkertijd blijkt uit de rapportage in de jaarrekening dat de tevredenheid over de bouwtaken met 73% onder de norm van 80% ligt. In uw begroting stelt u continu aan verbetering te willen werken. Kunt u aangeven welke stappen u concreet gaat zetten om de klanttevredenheid over de bouwtaken te verbeteren?

Personele capaciteit
Waar de ODR wel de focus legt op de omzetnorm m.b.t. de robuustheidscriteria blijft de communicatie rond de personeelsnorm die het ministerie stelt in de robuustheidscriteria al geruime tijd achter. De ODR heeft een hoog personeelsverloop en maakt in toenemende maten gebruik van tijdelijke inhuurkrachten en dat is in de dagelijkse praktijk merkbaar. De indruk is dat het percentage medewerkers in vaste dienst stagneert en het verloop is merkbaar, waardoor het gevaar bestaat dat kennis wegvloeit uit de ODR, communicatie hapert en de verwerking van dossiers vertraagt raakt.

Wij vernemen graag uw reactie op de punten uit deze zienswijze. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier,	de voorzitter,
{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}}	{{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}
R. Kuipers	H.M. Ostendorp

Omgevingsdienst
Rivierenland

Retouradres: Postbus 6267, 4000 HG Tiel

Aan de Raden van de gemeenten die
deelnemen in de Omgevingsdienst Rivierenland,
t.a.v. de griffier

Onderwerp
Zienswijze Raad m.b.t. Jaarstukken 2024 van de Omgevingsdienst Rivierenland.

Datum
01 april 2025

Pagina
1 van 2

Ons kenmerk
--

Uw kenmerk
--

Behandeld door
R. Wensink
0344 - 57 93 14
r.wensink-graveth@odrivierenland.nl

5 Bijlagen: (ontwerp) Jaarstukken ODR 2024 inclusief bijlage dienstverlening, accountantsverslag 2024, voorstel DB m.b.t. resultaatbestemming Jaarrekening 2024, Milieu jaarverslag 2024

Geachte griffier,

Hierbij ontvangt u het ontwerp van de Jaarstukken 2024 (inclusief de bijlage kwaliteit dienstverlening), het conceptvoorstel voor de resultaatbestemming 2024 en het accountantsverslag 2024.

2024 was een jaar vol uitdagingen, waarin we als organisatie hebben laten zien waar we toe in staat zijn. Ondanks complexe ontwikkelingen en nieuwe wet- en regelgeving hebben we veel bereikt en belangrijke stappen gezet richting een duurzame en veilige leefomgeving in Rivierenland.

We hebben ons aangepast aan veranderende omstandigheden, zoals de introductie van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Tegelijkertijd hebben we onze verbindende rol versterkt door nog intensiever samen te werken met gemeenten, bedrijven en andere partners in de regio, onder andere op het gebied van veiligheid.

We hebben ook te maken gehad met tegenwind. Maar we hebben laten zien dat we veerkrachtig zijn en daarmee om kunnen gaan. Dit is vooral dankzij de toewijding en expertise van onze medewerkers, maar ook door het vertrouwen van ons bestuur.

Ondanks de veranderende omgeving en de ervaren tegenwind in 2024 laat de jaarrekening een positief resultaat zien. Het voordelig saldo voor bestemming bedraagt € 24.702. Voorgesteld wordt om dit positieve saldo toe te voegen aan onze algemene reserve.

Het overschot wordt vooral verklaard door een hogere omzet. Daar tegenover staan ook hogere personeelskosten, maar het verschil is nog positief.

Omgevingsdienst
Rivierenland

Bijgaande ontwerpstukken zijn op 31 maart 2025 vastgesteld door het Dagelijks Bestuur (DB) van de ODR. Gemeenteraden kunnen conform de Gemeenschappelijke Regeling ODR hun zienswijze kenbaar maken op deze ontwerpen. Wij verzoeken u de eventuele reactie van uw Raad op deze ontwerpen voor 24 juni 2025 schriftelijk aan ons mee te delen.

Na ontvangst van uw reactie worden de ontwerpen, onder bijvoeging van de zienswijzen van de gemeenteraden c.q. Provinciale Staten, de reactie van het DB daarop en, zo nodig, een nota van wijziging, aangeboden aan het Algemeen Bestuur (AB). De behandeling van genoemde stukken in het AB is gepland op 7 juli 2024.

Wij gaan ervan uit dat wij u hiermee op dit moment voldoende hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Rivierenland,

de voorzitter,

M. Wichgers

de secretaris,

G.J.F.M. Vlekke

Omgevingsdienst Rivierenland
J.S. de Jongplein 2
Postbus 6267
4000 HG Tiel

T 0344 - 57 93 14
E info@odrivierenland.nl
www.odrivierenland.nl

KvK 56452500
IBAN NL49BNGH0285157841
BTW NL 8521.32.104.B.01



ACCOUNTANTSVERSLAG

gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Rivierenland

Boekjaar 2024

Aan het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling
Omgevingsdienst Rivierenland

‘s-Hertogenbosch, 21 maart 2025

Referentie: ACCOUNTANTSVERSLAG ODR 2024

Geachte leden van het Algemeen Bestuur,

In overeenstemming met de opdracht tot de controle van de jaarrekening 2024 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Rivierenland (hierna ODR), zoals overeengekomen in onze opdrachtbevestiging d.d. 28 juni 2024, bieden wij u hierbij het accountantsverslag zoals bedoeld in artikel 2:393 BW aan.

Het accountantsverslag bevat bevindingen en conclusies die naar aanleiding van onze werkzaamheden naar voren zijn gekomen. Het accountantsverslag is uitsluitend opgesteld voor uw gebruik en mag daarom zonder onze toestemming niet aan derden ter inzage worden verstrekt.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht.

Wij zijn voornemens u te machtigen om onze goedkeurende controleverklaring op te nemen onder de overige gegevens in uw jaarrekening 2024.

Indien en voor zover de jaarrekening niet door het Algemeen Bestuur wordt vastgesteld en leidt tot een aangepaste jaarrekening, dient ook bij deze aangepaste jaarrekening door ons toestemming te worden verleend tot het opnemen van onze controleverklaring.

Wij willen u bedanken voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden. Daarnaast vertrouwen we erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
WHS Registeraccountants

Willem van Santvoort MSc RA
(Externe accountant WHS)



Inhoudsopgave

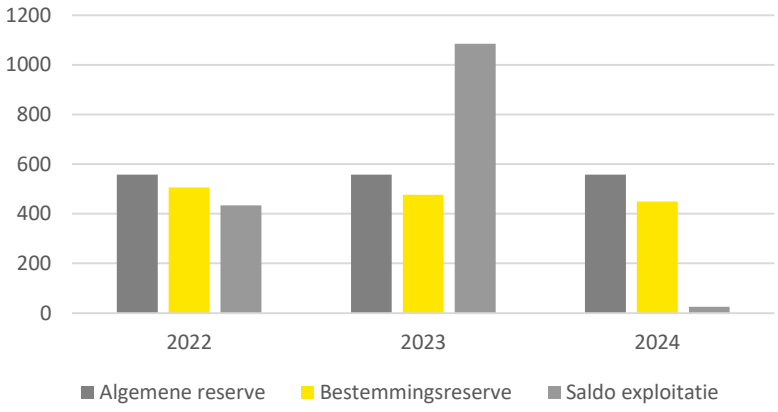
1. Managementsamenvatting	4
2. Opdracht, scope en uitkomsten	7
3. Financiële analyse	10
4. Aandachtspunten en bevindingen in de controle	13
5. Kwaliteit van de beheersorganisatie	16
6. Overige aangelegenheden	19
Bijlagen:	
A. Goedkeurings- en rapporteringstolerantie	23
B. SiSa tabel	24
C. Foutenevaluatie en onzekerheden	25

WHS *Registeraccountants*

Doelgericht samenwerken

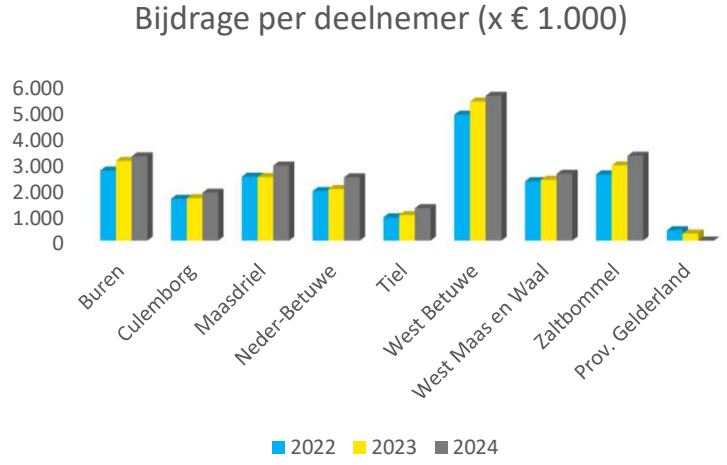
1. Management samenvatting

1. Managementsamenvatting



Resultaat 2024: € 24.702
Resultaat 2023: € 1.084.464





Jaarrekening 2024 getrouw



Financiële toelichting

Boekjaar 2024 is met een positief resultaat van € 24.702 afgesloten. In eerdere prognoses werd uitgegaan van een tekort van € 99.535. Het verschil wordt met name veroorzaakt door hogere opbrengsten vanuit de werkprogramma's in het tweede half jaar 2024.

Voor een nadere toelichting op het resultaat verwijzen wij naar pagina 42 in de jaarrekening.

De weerstandsratio geeft aan in welke mate de ODR weerbaar is voor financiële risico's. Ultimo 2024 bedraagt deze ratio 1,00 (2023: 1,04). Dit geeft aan dat de ODR op dit moment zelfstandig in staat is de financiële risico's op te vangen wanneer deze zich voor zouden doen. Wij verwijzen naar hoofdstuk 3 van deze rapportage voor een nadere toelichting op de financiële positie van de ODR.

Ons oordeel

Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring op het aspect getrouwheid te verstrekken. Daarnaast zijn wij voornemens een goedkeurend oordeel over de rechtmatigheid van de specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage) te verstrekken. Dit alles onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

1. Managementsamenvatting

Onze visie op het verloop van de controle
Ten aanzien van de jaarrekeningcontrole 2024 zijn wij in oktober 2024 gestart met de interim-controle. Tijdens de interim-controle is aandacht besteed aan de bedrijfsprocessen binnen ODR. Van deze processen is de opzet beoordeeld en het bestaan vastgesteld en zijn de interne beheersingsmaatregelen in beeld gebracht.

Tijdrovende onderwerpen en (BBV) actualiteiten zoals de rechtmatigheidsverantwoording, de controle op de aanbestedingen, de controle van de baten en de SiSa controle zijn naar voren gehaald. Hierdoor hebben we samen met u de werkzaamheden kunnen spreiden over het jaar en zodoende de druk bij de jaarrekeningcontrole grotendeels kunnen wegnemen.

Op 17 februari 2025 zijn wij vervolgens gestart met de controle van de jaarrekening. De concept jaarrekening was financieel gereed voor onze controle. De kwaliteit van de jaarstukken was op het moment van de start van de controle toereikend. De dossiervorming als basis voor onze controle was grotendeels volledig op het moment van de start van onze controle en is gedurende onze controle aangevuld.

Wij hebben de samenwerking met uw organisatie als goed, prettig en constructief ervaren en mede hierdoor is de met elkaar afgesproken planning behaald.

Overall beeld van de interne beheersing
Op basis van deze tussentijdse controle constateren wij geen belangrijke tekortkomingen in de interne beheersing, voor zover dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Wij hebben in onze managementletter, zoals uitgebracht d.d. 13 november 2024, adviezen voor verdere doorontwikkeling gegeven.

De rechtmatigheidsverantwoording
Met de rechtmatigheidsverantwoording legt het Dagelijks Bestuur verantwoording af aan het Algemeen Bestuur. In de rechtmatigheidsverantwoording van de ODR concludeert het Dagelijks Bestuur dat de baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. De grens is hierbij door u als Algemeen Bestuur gesteld op 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves. Voor boekjaar 2024 is deze grens gesteld op € 739.434. De bevindingen hebben betrekking op:

- Onrechtmatige overschrijding van begrote lasten: € 745.000
- Niet naleven EU aanbestedingsrichtlijnen: € 485.000

Tegenover de overschrijding van begrote lasten staan compenserende baten waardoor de begrotingsoverschrijding past binnen de financiële verordening ODR en dus acceptabel geacht worden. Wij verwijzen naar hoofdstuk 4 van deze rapportage alsmede naar de paragraaf bedrijfsvoering in de jaarrekening voor meer informatie.

Onze conclusies naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole
Wij hebben de controle van de jaarrekening 2024 van ODR afgerond. Wij zijn van voornemens om bij deze jaarrekening een goedkeurende controleverklaring af te geven, bestaande uit een goedkeurend oordeel ten aanzien van getrouwheid van de jaarrekening inclusief rechtmatigheidsverantwoording.

.

WHS *Registeraccountants*

Doelgericht samenwerken

2. Opdracht, scope en uitkomsten

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Controleopdracht
De opdracht tot controle van de jaarrekening is uitgevoerd conform de met u gemaakte afspraken die zijn vastgelegd in de opdrachtbevestiging d.d. 28 juni 2024. De jaarrekeningcontrole is gericht op het uitbrengen van een onafhankelijk oordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekening 2024 en de rechtmatigheidsverantwoording van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Rivierenland (ODR). Daarbij hebben wij gecontroleerd of de jaarrekening in alle van materieel belang zijnde opzichten is opgesteld in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en tot stand is gekomen in overeenstemming met de begroting en de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader.

Opzet en reikwijdte controle
Onze controle is gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

De gehanteerde materialiteit bij het uitvoeren van de jaarrekeningcontrole is € 246.000. Bij het rapporteren van de afwijkingen is een rapportagedrempel van € 50.000 gehanteerd. In de bijlage is een overzicht opgenomen met alle gecorrigeerde en ongecorrigeerde verschillen.

Ons onderzoek richt zich niet specifiek op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij de directie van de gemeenschappelijke regeling. De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude.

Grondslagen
De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen, het controleren van de grondslagen van de financiële verslaggeving en van belangrijke schattingen die bij het opmaken van de jaarrekening zijn gehanteerd.

Wij hebben met het management de aanvaardbaarheid van de gehanteerde waarderingsgrondslagen en de consistente toepassing daarvan besproken. In dit kader komen tevens zaken aan de orde die een significante invloed hebben op de kwaliteit van de jaarverslaggeving, zoals nieuwe of gewijzigde waarderingsgrondslagen, schattingen, onzekerheden en bijzondere transacties.

Naar onze mening zijn de door het management en Dagelijks Bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. In het verslagjaar 2024 zijn geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen, anders dan de rechtmatigheidsverantwoording.

Jaarverslag en overige gegevens
Wij hebben het jaarverslag en de overige in de jaarstukken opgenomen informatie gelezen en op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen uit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of deze informatie materiële afwijkingen bevat. Met deze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten uit het BBV en de Nederlandse standaard 720. Bij onze beoordeling hebben wij geen materiële afwijkingen geconstateerd. Tevens bevestigen wij dat het jaarverslag voldoet aan de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Managementinzicht en schattingen
Schattingen op basis waarvan sommige jaarrekeningposten worden bepaald, zijn gebaseerd op inzichten van het management. Binnen de jaarrekening van ODR heeft dit met name betrekking op de waardering van de vorderingen en de volledigheid van de voorzieningen. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen getoetst op basis waarvan de afzonderlijke oordelen en schattingen zijn gevormd. Wij hebben vastgesteld dat dit aanvaardbaar is in het kader van de jaarrekening als geheel.

Geautomatiseerde gegevensverwerking
Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de accountantscontrole van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.

.

Goedkeurende verklaring getrouwheid
Wij hebben de controle van de jaarrekening 2024 van ODR afgerond. Wij zijn voornemens om bij deze jaarrekening een goedkeurende controleverklaring af te geven, bestaande uit een goedkeurend oordeel ten aanzien van getrouwheid van de jaarrekening inclusief rechtmatigheidsverantwoording.

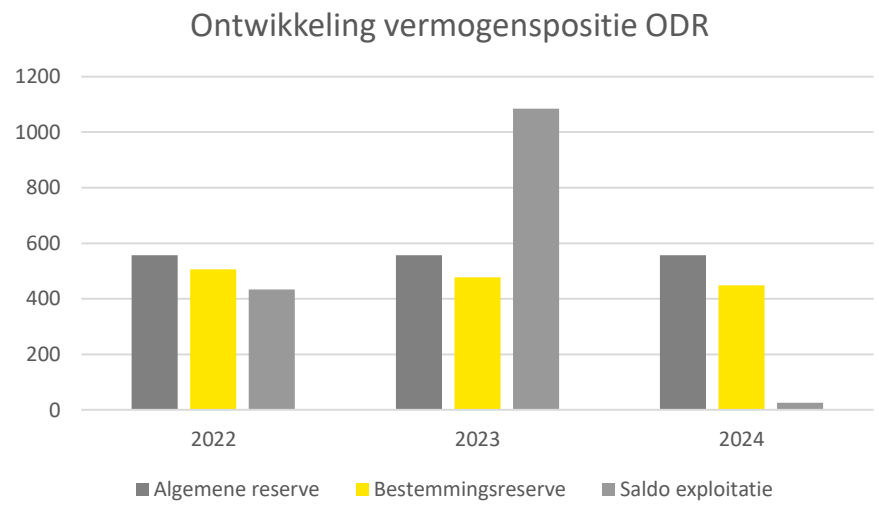
Geen materiële bevindingen inzake getrouwheid
Naar aanleiding van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden hebben we geen materiële (ongecorrigeerde) fouten en onzekerheden geconstateerd rondom getrouwheid. Om deze reden geven wij een goedkeurende verklaring af voor de getrouwheid van de jaarrekening inclusief rechtmatigheidsverantwoording.

3. Financiële analyse

3. Financiële analyse

Analyse van het resultaat
Het resultaat over 2024 toont een positief saldo van € 24.702 ten opzichte van een positief saldo van € 1.084.464 over het boekjaar 2023.
In de jaarrekening is in de paragraaf 'Financieel resultaat' (pagina 42) een analyse opgenomen van het gerealiseerde resultaat.

Analyse van het eigen vermogen
Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per jaareinde 2024 volgens de jaarrekening € 1.031.106 en heeft zich vanaf 2022 als volgt ontwikkeld:



Weerstandsvermogen
De weerstandsratio wordt gemeten als de 'vrije' reserves/ totaal gekwantificeerd risico. Ultimo 2024 bedraagt de weerstandratio 1,00 (2023: 1,04). De weerstandsratio is ten opzichte van voorgaand jaar ongeveer gelijk gebleven.

Op basis van de risico-inventarisatie zoals deze is uitgevoerd door ODR is het totaal ingeschat risico bedrag 2024 € 0,7 mln. (2023: € 0,7 mln.).

Op basis van de weerstandratio concluderen we dat de ODR op dit moment zelfstandig in staat is de financiële risico's op te vangen wanneer deze zich voor zouden doen. Wij verwijzen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing (pagina 33) in de jaarrekening 2024 voor een nadere toelichting.

3. Financiële analyse

Financiële ratio's
Als onderdeel van de paragraaf Weerstandsvermogen zijn financiële kengetallen opgenomen conform artikel 11 van het BBV. Tevens is daar een inhoudelijke toelichting opgenomen ten aanzien van de ontwikkeling.



Het huidige solvabiliteitspercentage voor uw gemeenschappelijke regeling bedraagt 13,5% (2023: 25,9%). De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin een organisatie zelfstandig aan haar langlopende verplichtingen kan voldoen. De solvabiliteitsratio van de ODR is gedaald ten opzichte van voorgaand jaar. Dit wordt veroorzaakt door een hogere voorziening verlofsparen.

Financiering
Zoals blijkt uit de paragraaf Financiering is in 2024 de kasgeldlimiet niet overschreden. Er is daarnaast geen sprake van een overschrijding van de renterisiconorm.

Schatkistbankieren
Vanaf de invoering van de wet verplicht schatkistbankieren zijn alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Per 31 december 2024 heeft ODR € 1,95 miljoen in 's Rijks schatkist aangehouden. ODR heeft in de toelichting bij de jaarrekening adequaat gerapporteerd over het schatkistbankieren. Hierbij blijkt dat het drempelbedrag niet is overschreden.

WHS Registeraccountants

Doelgericht samenwerken

4. Aandachtspunten en bevindingen in de controle

4. Aandachtspunten en bevindingen in de controle

Vanuit onze controle van de jaarrekening van de ODR hebben wij een aantal onderwerpen en/of bevindingen die wij specifiek aan u willen melden. Deze onderwerpen zijn het meest significant geweest voor onze controle. Onderstaand is een uiteenzetting van deze onderwerpen opgenomen. Waar nodig geacht hebben wij verbetervoorstellen gedaan aan uw organisatie.

4.1 Rechtmatigheidsverantwoording

Met de rechtmatigheidsverantwoording legt het Dagelijks Bestuur verantwoording af aan het Algemeen Bestuur omtrent de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Binnen de ODR is in 2024 tijdig gestart met de interne controlewerkzaamheden, in continue afstemming met ons als accountant. Wij hebben vastgesteld dat het interne controleprogramma van ODR een adequaat instrument is om de rechtmatigheid te meten. Tevens constateren wij dat de uitvoering en vastlegging van de interne controlewerkzaamheden van een goed niveau zijn.

In de rechtmatigheidsverantwoording van de ODR concludeert het Dagelijks Bestuur dat de baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. Op basis van onze werkzaamheden komen wij tot dezelfde conclusie. De belangrijkste bevindingen hebben betrekking op het begrotingscriterium en het niet naleven van de EU aanbestedingsrichtlijnen.

Begrotingscriterium

Met ingang van de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV wordt iedere overschrijding van de lasten op programmaniveau als onrechtmatig beschouwd. In het tweede halfjaar 2024 heeft een hogere productie plaatsgevonden, waardoor zowel de lasten als de baten hoger zijn uitgevallen dan was begroot. In totaal heeft dit geleidt tot een onrechtmatigheid van € 745.000, bestaande uit een lastenoverschrijding op programma Bouw en ondersteuning (€ 578.000) en op overhead (€ 167.000). Gezien de afspraken in de Financiële verordening betreft dit een acceptabele onrechtmatigheid, aangezien de hogere lasten worden gecompenseerd door hogere baten.

Niet naleven Europese aanbestedingsrichtlijnen

Ter vaststelling van de rechtmatigheid omtrent Europese aanbestedingen is binnen de interne controle van ODR een uitgebreide spendanalyse uitgevoerd. Hierbij zijn de inkopen over de laatste vier jaar geanalyseerd en getoetst of voldaan is aan de Europese aanbestedingsrichtlijnen.

Naar aanleiding van de uitgevoerde spendanalyse wordt geconcludeerd dat de Europese aanbestedingsregels niet juist zijn gevolgd. De totale onrechtmatigheid bedraagt € 485.000. In de paragraaf Bedrijfsvoering heeft de ODR een nadere toelichting opgenomen alsmede de acties die zij onderneemt om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Wij hebben uw organisatie geadviseerd om de naleving van de Europese aanbestedingsregels strikt te blijven monitoren door het uitvoeren van de spend analyses. Tevens is het van belang dat contractmanagement en adequate dossiervorming intern onder de aandacht worden gebracht.

4. Aandachtspunten en bevindingen in de controle

4.2 Vaststellen van prestatielevering bij urenverantwoording

Zoals opgenomen in de management letter 2024 alsmede in onze rapportages van voorgaande jaren onderkennen wij een risico dat uren of projecten onterecht worden gefactureerd aan de opdrachtgevers. Binnen de ODR zijn diverse beheersmaatregelen getroffen om te waarborgen dat de omzet juist en volledig is. Zie hiertoe ook de toelichting in de jaarrekening, paragraaf bedrijfsvoering pag. 38.

Om het risico in voldoende mate te mitigeren worden bij de jaarrekeningcontrole onder andere de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- We stellen vast dat alle uren verantwoordt worden (totale verbandscontrole);
- We stellen vast dat het juiste uurtarief wordt gehanteerd;
- We stellen vast dat de facturatie richting de opdrachtgevers conform urenbesteding is;
- Op basis van een uitgebreide deelwaarneming op de zaakregistratie stellen we vast dat:
  - aan de juiste opdrachtgever gefactureerd wordt
  - een prestatie geleverd is c.q. de uren terecht zijn geschreven
- We confronteren de gerealiseerde uren ten opzichte van de 'normale' uren per product (kengetal) en analyseren excessen/ opvallende zaken.

Wij hebben vanuit onze controle geen materiele bevindingen geconstateerd.

4.3 SiSa verantwoording

Gemeenten en provincies kunnen extra geld krijgen om specifiek beleid van de Rijksoverheid uit te voeren. Dit zijn specifieke uitkeringen. De verantwoording over de besteding van dit geld verloopt via de SiSa-systematiek.

Gezien ODR specifieke uitkeringen heeft ontvangen, dient over boekjaar 2024 een SiSa-bijlage in de jaarrekening opgenomen te worden. Voor ODR ziet dit toe op de volgende twee uitkeringen:

- E93 Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH;
- K21 Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht.

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door ODR samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

4. Aandachtspunten en bevindingen in de controle

In bijlage B bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

4.4 Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op uw organisatie. Daarom hebben wij de WNT verantwoording in de jaarrekening gecontroleerd op basis van het 'Controleprotocol WNT 2024'. Bij deze werkzaamheden zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is. Dit hebben wij in onze controleverklaring ook kenbaar gemaakt.



WHS Registeraccountants

Doelgericht samenwerken

5. Kwaliteit van de beheersorganisatie

5. Kwaliteit van de beheersorganisatie

5.1 Interne beheersing

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2024 van uw gemeenschappelijke regeling hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet en het bestaan van de interne beheersmaatregelen onderzocht, voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven.

Op basis van onze tussentijdse controle is gebleken dat de processen binnen ODR op orde zijn. Wij hebben geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd in de interne beheersing, voor zover dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

In onze management letter d.d. 13 november 2024 hebben wij een aantal bevindingen geconstateerd en voorstellen gedaan voor verdere versterking van het zelfcontrolerend vermogen van de ODR. Wij adviseren u erop toe te zien dat uw organisatie adequate opvolging geeft aan deze bevindingen.

In onze management letter over 2025 geven wij inzicht in de mate van opvolging van eerdere bevindingen door uw organisatie.

5.2 Fraude en naleving wet- en regelgeving

Het Dagelijks Bestuur is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken. Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het toezicht op het Dagelijks Bestuur in de uitvoering van deze taken.

Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het management gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij, in het kader van NV COS 240/250, de risico's met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en vormen wij ons een beeld van de interne beheersingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet naleving van wet- en regelgeving. Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. In het kader van onze controle hebben wij geen bevindingen te melden met betrekking tot fraude.

5. Kwaliteit van de beheersorganisatie

Wij dienen als accountant te rapporteren over de risico-inschatting, verrichte werkzaamheden en materiële bevindingen ten aanzien van fraude. Ten behoeve daarvan onderzoeken we het fraudepreventieprogramma van ODR, waaronder:

- de implementatie van een gedragscode met ethische gedragsregels voor het creëren van een cultuur van eerlijkheid;
- de door management uitgevoerde frauderisicoanalyse;
- de maatregelen van interne beheersing die getroffen zijn om specifieke frauderisico's te mitigeren;
- de wijze waarop management opvolging geeft aan meldingen van klokkenluiders of andere signalen van fraude;
- het opstellen van een redresplan en uitvoeren en monitoren van de acties.

Wij constateren hiertoe dat ODR adequaat invulling heeft gegeven aan bovenstaande punten. Voor verdere doorontwikkeling hebben wij uw organisatie geadviseerd verdere invulling te geven aan de interne controle naar aanleiding van de geïdentificeerde frauderisico's binnen vergunningverlening en handhaving, zoals opgenomen in het M&O beleid van de ODR.



WHS Registeraccountants

Doelgericht samenwerken

6. Overige aangelegenheden

6. Overige aangelegenheden

6.1 Bevestiging onafhankelijkheid

In overeenstemming met Nederlandse wet- en regelgeving, waaronder de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA), dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur. Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de ODR in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

6.2 Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

WHS Registeraccountants beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt;
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle partners en werknemers bij WHS Registeraccountants;
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften;
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven;
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen;
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen;
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften. De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

6. Overige aangelegenheden

6.3 Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties
Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen WHS Registeraccountants, haar partners en haar medewerkers en de ODR, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

6.4 Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid
De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die WHS Registeraccountants, een bestuurder of interne toezichthouder van WHS Registeraccountants of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de ODR of een bij de ODR betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels. Wij zijn van mening dat de verstrekte en ontvangen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid gepast zijn en derhalve niet tot een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht hebben geleid. Volledigheidshalve merken wij op dat wij geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid hebben verstrekt/ontvangen die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben.

6.5 Disclaimer en beperking in gebruik
Dit verslag is alleen bestemd voor het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit verslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit verslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

WHS *Registeraccountants*

Doelgericht samenwerken

Bijlagen

Bijlage A: Goedkeuringstolerantie en rapporteringstolerantie

De met u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Op grond van het Bado stelt het Algemeen Bestuur de goedkeuringstolerantie en rapporteringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

Op grond van de jaarrekening 2024 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 246.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 738.000 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden. Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Het rapporteringsbedrag, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door het Algemeen Bestuur bepaald op € 50.000.



Goedkeurings-tolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1 < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3 < 10%	≥ 10%	-

Bijlage B: Bevindingen controle SiSa-bijlage 2024

WHS Registeraccountants
Doelgericht samenwerken

De SiSa-bijlage die opgenomen is in de jaarrekening is opgesteld door de omgevingsdienst Rivierenland. Wij hebben deze SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2024. Hierbij stellen wij de juistheid van de gegevens in de SiSa-bijlage vast. Wij benadrukken dat u als organisatie zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren, zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Bij onze controle zijn geen fouten geconstateerd. Het is volgens de nota verwachtingen accountantscontrole voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw organisatie samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

In overeenstemming met de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa is de tabel leeg wanneer er geen bevindingen zijn.

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring): Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening: Goedkeurend

Uitkerings code	Volgnr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
E93	1	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH			
E93	2	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH			
K21	1	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht			
K21	2	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht			

Bijlage C: Foutenevaluatie en onzekerheden

(Niet-) gecorrigeerde controleverschillen
In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van niet-gecorrigeerde controleverschillen boven de rapportagedrempel van € 50.000.

Aard van de controleverschil	Getrouwheid
Niet gecorrigeerde fouten	N.V.T.
Gecorrigeerde fouten	N.V.T.

Milieujaarverslag 2024



Omgevingsdienst Rivierenland

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Vergunningverlening (milieudeel)	4
3. Milieutoezicht	5
4. Duurzaamheid	8
5. Bodemtoezicht	9
6. Toezicht groen & ecologie	10
7. Hercontroles, handhaving en advies	11
8. Milieu incidenten (piket)	11
9. Afhandelen klachten en milieu	12
10. Juridische ondersteuning	13
Focuspunten	14
Vooruitblik 2025	16



1. Inleiding

Wij presenteren u hierbij het Milieujaarverslag 2024 van de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR). In dit jaarverslag wordt besproken hoe ODR in de afgelopen jaargang invulling heeft gegeven aan het Regionaal Uitvoeringsprogramma 2024 (RUP2024). Het gaat hierbij over de manier waarop ODR haar VTH-taken heeft ingevuld. Met het opstellen van het jaarverslag wordt invulling gegeven aan artikel 13.11 van het Omgevingsbesluit.

Dit jaarverslag beschrijft de werkzaamheden en resultaten van alle VTH milieutaken in 2024 uitgevoerd door ODR. Daarbij wordt per onderdeel van de uitvoering verslag gedaan

In dit Milieujaarverslag is gekozen voor een hoofdstukindeling die overeen komt met de indeling van eerdere jaarverslagen. Per hoofdstuk wordt geanalyseerd op welke manier de ODR invulling heeft gegeven aan de betreffende prioriteiten en aspecten zoals deze in het uitvoeringsprogramma zijn opgesteld.

Ook over invulling van het werkprogramma 2024 rapporteert ODR jaarlijks aan haar opdrachtgevers. Deze meer cijfermatige verslaglegging wordt in een apart document voorgelegd aan de opdrachtgevers, zo kan in dit document de focus liggen op de kwalitatieve invulling van de VTH-taken. De cijfers die worden gepresenteerd gaan over de manier waarop de geprogrammeerde activiteiten zijn uitgevoerd.

In 2025 wordt door de ODR gewerkt aan het door gemeenten vast te stellen VTH-beleid voor de jaren 2026 tot en met 2029. Bij het evalueren van het oude- en opstellen van het nieuwe beleid wordt ook de verslaglegging tegen het licht gehouden. Dit betekent dat ODR samen met haar opdrachtgevers zal kijken naar de manier waarop VTH-beleid, uitvoeringsprogramma en werkprogramma op elkaar aansluiten en hoe de monitoring, verslaglegging en evaluatie ontwikkeld kunnen worden.

2. Vergunningverlening

Binnen het werkgebied van ODR wordt een groot aantal milieubelastende activiteiten uitgevoerd door bedrijven. De ODR heeft namens haar gemeenten de taak een bijdrage te leveren aan het behoud van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Dit doet ODR onder andere door vooraf te toetsen of bepaalde milieubelastende activiteiten mogen worden uitgevoerd en zo ja onder welke voorwaarden. Binnen het werkgebied van ODR zijn ca. 300 bedrijven bekend die een milieuvergunning hebben voor de activiteiten die zij uitvoeren. Daarnaast bestaan er nog ca. 7000 bedrijven die op een andere manier een milieutoestemming hebben (zoals een meldplicht of een informatieplicht).

Bijhouden standaardteksten

De invoering van de Omgevingswet betekende dat de standaardteksten in onze documenten moesten worden aangepast. Daarbij zijn de voorbeelden van de Landelijke Redactie Standaardteksten Omgevingsvergunning (LRSO) gebruikt. De teksten van verschillende andere producten zijn afgestemd met collega's van andere teams. Daarbij zijn ook nieuwe sjablonen in gebruik genomen die klaar stonden voor de Omgevinsgwet.

Overgangsperiode Omgevingswet

Omdat er in het begin van 2024 nog aanvragen in behandeling waren die onder de oude wetgeving vielen is in onderstaand productoverzicht te zien dat er in 2024 producten zijn afgerond onder de Omgevingswet én onder de oude wetgeving.

Product	Bur	Cul	Mdr	Nbe	Tiel	Wbe	Wmw	Zltb	Totaal
Omgevingsvergunning (milieudeel)	7	3	4	5	14	13	4	7	57
Milieuneutraal veranderen	0	0	3	2	0	1	2	2	10
Omgevingsvergunning (OBM)	3	0	2	0	1	2	0	0	8
Meldingen (milieudeel)	11	4	8	7	5	19	5	15	74
Vooroverleg/omgevingstafel (milieudeel)	2	0	0	2	1	3	0	3	11
Omgevingsvergunning regulier	0	0	2	0	0	0	1	0	3
Omgevingsvergunning uitgebreid	0	1	0	0	1	0	1	1	4
Intrekken omgevingsvergunning	1	1	8	0	0	3	2	0	15
Administratief wijzigen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Melding milieubelastende activiteit	45	17	32	27	23	74	42	39	299
Maatwerk voorschriften	4	3	3	2	4	8	1	10	35
Wettelijk advies derden	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Ontheffing	3	1	1	2	0	9	0	2	18
Vergunningverlening milieu advies extern	86	35	70	47	74	151	91	73	627
Vergunningverlening milieu advies intern	33	12	27	25	22	54	28	44	245
Totaal	196	77	160	119	145	337	177	196	1407

3. Milieutoezicht

ODR hanteert in haar programmering verschillende categorieën om te bepalen op welke manier er toezicht wordt gehouden:

- Risicovolle bedrijven,
- Bedrijven met gemiddeld milieurisico,
- Ruimtelijk milieutoezicht,
- Energietoezicht,
- Toezicht groen en ecologie,
- Toezicht indirecte lozingen,
- Ketentoezicht milieu.

Risicovolle bedrijven

In 2024 is 6000 uur vrijgemaakt voor toezicht op risicovolle bedrijven. Deze uren zijn ingezet voor de verschillende vormen van controle bij risicovolle bedrijven. De uiteindelijke inzet in 2024 zal er als volgt uit:

Product	Bur	Cul	Mdr	Nbe	Tiel	Wbe	Wmw	Zltb	Totaal
Activiteitencontrole risicovol	25	12	19	31	23	45	38	22	215
Themacontrole vuurwerk	6	4	2	8	0	4	12	6	42
Controle indirecte lozingen	0	0	1	0	0	1	0	0	2
Controle melden en registreren afval	0	1	0	0	0	0	0	1	2
Controle PRTR	0	1	2	3	2	1	0	2	11
Administratieve controle	0	0	0	0	3	2	0	1	6
Totaal	31	18	24	42	28	53	50	32	278

Milieutoezicht (2) gemiddeld risico

Bedrijven met een gemiddeld milieurisico

Een groot aantal bedrijven uit het bedrijvenbestand van ODR valt onder de categorie ‘gemiddeld risico’.

Het toezicht op deze bedrijven gebeurt op programmatische basis. Dit betekent dat deze bedrijven een bepaalde controlefrequentie krijgen en op deze manier met regelmaat terugkomen in onze jaarprogramma’s.

In 2024 zijn de volgende controles uitgevoerd bij deze bedrijven:

Product	Bur	Cul	Mdr	Nbe	Tiel	Wbe	Wmw	Zltb	Totaal
Activiteitencontrole algemeen	77	38	67	53	52	131	51	79	548
Activiteitencontrole met brancheplan	11	11	34	20	21	57	17	25	196
Opleveringscontrole	17	10	9	8	16	13	2	13	88
Themacontrole algemeen	8	12	16	14	21	37	29	38	175
Themacontrole branchegericht	0	0	0	0	0	0	1	1	2
Administratieve controle	24	21	50	23	66	67	15	72	338
Totaal	137	92	176	118	176	305	115	228	1347

Resultaten

De belangrijkste bevindingen die naar voren kwamen bij controles waren:

- Milieuvergunningen die niet meer actueel zijn omdat voorschriften verouderd zijn;
- Opslagen van gevaarlijke stoffen die niet voldoen aan de eisen;
- Afvalstoffen die niet goed worden geregistreerd, opgeslagen of afgegeven aan erkende verwerkers;
- Er wordt gewerkt met Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en er is nog geen vermijdings- en reductieprogramma opgesteld.



Milieutoezicht (3)

Ruimtelijk milieutoezicht

Ruimtelijk milieutoezicht is een wijze van toezicht die is geprioriteerd in de focuspunten uit het Uitvoeringsprogramma. ODR heeft in 2024 een slag willen maken om onbekende milieubelastende activiteiten beter in beeld te krijgen.

Ten eerste is hiervoor de nieuwe versnelde werkwijze toegepast. Dit betekent dat bedrijven die bij ons niet bekend waren direct informatie krijgen over de verplichtingen waar zij nog aan moeten voldoen. Door ons hierin behulpzaam op te stellen tegenover ondernemers werken wij aan een positieve ervaring met de toezichthouders en met de Omgevingsdienst als zodanig.

Product	Bur	Cul	Mdr	Nbe	Tiel	Wbe	Wmw	Zltb	Totaal
Activiteitencontrole regulier	0	0	1	0	1	1	0	1	4
Themacontrole	1	0	0	7	0	0	2	4	14
Totaal	1	0	1	7	1	1	2	5	18

Evaluatie

Uit het Uitvoeringsprogramma en de focuspunten komt naar voren dat wij meer willen doen om nu nog onbekende milieubelastende activiteiten in beeld te krijgen. In 2025 wordt hier al een administratieve verdieping in gemaakt. Wij hebben in 2024 geleerd dat, wanneer dit geprioriteerd wordt in de programma's hier ook meer tijd voor zal moeten worden vrijgemaakt in het reguliere werk.



4. Duurzaamheid

Energiecontroles

Ook de bedrijven binnen het werkgebied van ODR moeten maatregelen nemen in het kader van energiebesparing. Daarom vinden ieder jaar energiecontroles plaats door de ODR. In 2024 zijn, in dit kader, de volgende (her)controles uitgevoerd:

Product	Bur	Cul	Mdr	Nbe	Tiel	Wbe	Wmw	Zltb	Totaal
Energiecontrole	12	15	12	14	13	23	10	21	120
Themacontrole Energie	5	6	4	2	6	6	2	2	33
Totaal	17	21	16	16	19	29	12	23	153

Database opgebouwd

ODR heeft een database ontwikkeld. Daarin staan bedrijven die een melding hebben gedaan in 2019 (1100), meldingsplichtige bedrijven uit 2024 (1000), bedrijven waar een energiecontrole is verricht of nog moet plaatsvinden (1350), glastuinbouwbedrijven met een hoog verbruik (263), Label C kantoorgebouwen (1500), locaties met een potentiele energiebesparingsplicht (1300), categorie C bedrijven (vergunningplichtig, 230).

Deze database levert ons inzicht, transparantie en betrouwbaarheid en stelt ons in staat om sneller, slimmer en effectiever toezicht te houden en bedrijven te ondersteunen.



Wet werkgebonden personenmobiliteit (WPM)

Een nieuwe bron is de data vanuit de Wet werkgebonden personenmobiliteit (WPM). Een wet die het mogelijk maakt zakelijk gereden kilometers en de CO2 uitstoot te registeren, met als doel deze te verminderen. ODR is verantwoordelijk voor het verzamelen en analyseren van deze gegevens. In 2024 zijn hierin de eerste stappen gezet, dit project krijgt in 2025 een vervolg met een verdere verzameling van de gegevens bij bedrijven in de regio.



5. Bodemtoezicht

Een schone bodem en schoon grondwater zijn nodig voor onze welvaart en ons welzijn. ODR draagt daar aan bij door bodemtoezicht uit te voeren. Bodemtoezicht richt zich op het voorkomen van nieuwe verontreiniging en aantastingen van de bodemkwaliteit. Deze werkzaamheden hebben zich in 2024 vertaald in de volgende werkzaamheden en producten:

- Toezicht op (tijdelijke) opslag van grond en bouwstoffen,
- Toezicht op het (uitneembaar) toepassen van grond en bouwstoffen,
- Toezicht op grootschalige werken zoals de aanleg van een weg,
- Toezicht op de aanleg van gesloten bodemenergiesystemen,
- Toezicht bij tanksaneringen,
- Toezicht op bodemlozingen,
- Toezicht op voorzieningen en maatregelen (Isoleren, Beheersen en Controleren),
- Bodemtoezicht naar aanleiding van klachten of signalen van mogelijke bodemverontreiniging (onderdeel van 3.10 Afhandelen klachten en meldingen),
- Toezicht op het saneren van verontreinigingen; nieuwe en (onder de Omgevingswet) ook bestaande gevallen,
- Vrije veld toezicht,
- Toezicht bij loonwerkers , gezamenlijke controles met milieutoezicht daar waar noodzakelijk,
- Toezicht bij wegenonderhoud,
- Mobiele puinbrekers.

Dit resulteerde, onder andere, in de volgende producten:

Product	Bur	Cul	Mdr	Nbe	Tiel	Wbe	Wmw	Zltb	Totaal
Bodem: graven en toepassen	0	1	2	0	3	10	3	2	21
Bodem: saneren	3	1	1	4	1	5	4	0	19
Controle administratief bodem	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Controle bodemenergiesysteem	3	6	1	3	1	7	6	4	31
Controle puinbreken	1	1	1	1	6	6	1	5	22
Totaal	7	9	5	8	11	28	14	12	94

6.Toezicht groen en ecologie

Om ongewenste vernieling en verstoring van de natuur tegen te gaan wordt er door ODR toezicht gehouden op groen & ecologie. Het toezicht op groen & ecologie wordt niet programmatisch uitgevoerd maar vindt plaats naar aanleiding van meldingen of vergunningen voor bijvoorbeeld het kappen van bomen, slopen van gebouwen of inrichten van het landschap. Daarnaast vindt toezicht plaats naar aanleiding van klachten en wordt er advies gegeven of assistentie verleend bij andere groen & ecologie gerelateerde vraagstukken zowel intern als extern. Onderstaande tabel geeft een overzicht hoeveel controles groen & ecologie in 2024 zijn uitgevoerd

Product	Bur	Cul	Mdr	Nbe	Tiel	Wbe	Wmw	Zltb	Totaal
Groen en ecologie	28	24	20	32	0	55	32	31	222

De laatste jaren zien we een sterke toename van de komst van invasieve plantensoorten als de duizendknoop. Ook is in 2024 hier binnen het toezicht groen & ecologie extra aandacht aan gegeven. Doel daarvan is tijdige opsporing en aanpak door groenbeheerders. Het onderwerp is ook opgenomen in de Nota Bodembeheer van de regio rivierenland. Daarom wordt hier dan ook intensief samengewerkt tussen collega's uit team bodem en team toezicht.





7. Hercontroles, handhaving en advies

Wanneer uit de informatie verzameld tijdens het toezicht blijkt dat er sprake is van een overtreding wordt met behulp van de landelijke handhavingsstrategie (LHSO) beoordeeld welke sanctie passend is. In de meeste gevallen is dat een bestuurlijke waarschuwing waarbij de overtreder een termijn wordt gegund om te overtreding ongedaan te maken. Na afloop van deze termijn wordt een hercontrole uitgevoerd. Wanneer sprake is van een ernstige overtreding met mogelijk acute milieuschade kan er ook voor gekozen worden direct handhavend op te treden door een last onder dwangsom op te leggen en/of onze eigen BOA in te zetten om strafrechtelijk op te treden en/of door strafrechtelijk optreden door justitie te bevorderen.
Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal uitgevoerde hercontroles en het aantal door milieutoezicht uitgevoerde handhavingscontroles en verleende adviezen in verband met handhaving van de milieuvoorschriften.

Product	Bur	Cul	Mdr	Nbe	Tiel	Wbe	Wmw	Zltb	Totaal
Hercontroles	56	36	46	49	53	113	36	70	459
Handhavingscontroles	11	2	8	9	10	17	5	10	72
Procesverbaal BOA	0	0	1	9	0	1	0	1	12
Intern en extern advies bij HH	7	3	13	3	1	25	7	7	66
Totaal	74	41	68	70	64	156	48	88	609

8. Milieu incidenten (Piket)

ODR beschikt over een milieu incidententeam dat 24 uur per dag, 7 dagen in de week beschikbaar is voor de afhandeling van milieu incidenten. Een taak als piket wordt niet gefinancierd op dezelfde wijze als de reguliere taken van ODR. Op basis van de ervaringen uit het verleden en verwachtingen voor de toekomst wordt hier wel een budget voor opgesteld. Hieronder is weergegeven hoeveel uren er per opdrachtgever aan piketdiensten zijn besteed.

Piket	Bur	Cul	Mdr	Nbe	Tiel	Wbe	Wmw	Zltb	Totaal
Begrote uren	43	41	96	80	101	222	82	124	789
Gerealiseerde uren	46	62	62	90	105	215	53	77	710

9. Afhandelen klachten en meldingen milieu

Wanneer er een milieuklacht of melding ongewoon voorval binnenkomt bij ODR dan wordt deze opgepakt en doorgezet naar één van de toezichthouders van het team milieutoezicht. Dit betreft overlastmeldingen over bijvoorbeeld geur of geluid maar het kunnen ook meldingen zijn van ongewone voorvallen bij bedrijven zoals een lekkages met bodembedreigende stoffen.

Binnen verschillende werkzaamheden is het ODR opgevallen dat er sprake is van een juridisering van de samenleving. Inwoners worden, onder anderen mondiger en veeleisender. Dit is ook terug te zien in het aantal klachten dat ODR ontvangt. Dit is later bij de juridische ondersteuning ook terug te zien in het toegenomen aantal Woo-verzoeken.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal in 2024 ontvangen klachten en meldingen milieu per gemeente per thema.

Product	Bur	Cul	Mdr	Nbe	Tiel	Wbe	Wmw	Zltb	Totaal
Klacht afval	1	2	0	4	8	2	2	5	24
Klacht bodem	0	0	4	0	4	4	0	1	13
Klacht geluid	9	10	16	7	24	19	7	9	101
Klacht geur	10	6	15	7	23	18	7	18	104
Klacht milieu overig	3	0	7	2	6	14	7	9	48
Klacht natuur	3	0	2	2	3	1	4	3	18
Klacht stook- en geluidontheffing	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Klacht veiligheid	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Klacht water	2	0	1	0	0	2	0	0	5
Klacht niet voor de ODR	31	2	21	1	23	21	6	15	120
Klachten terugkerend	12	10	131	13	68	48	15	57	354
Melding ongewoon voorval	0	3	4	2	0	4	0	0	13
Totaal	72	33	201	39	159	133	48	117	802



10. Juridische ondersteuning

In 2024 is een toename waarneembaar in het aantal producten dat ODR heeft afgeleverd in het kader van juridische ondersteuning. Dit heeft verschillende oorzaken. Ten eerste zijn er in december 2023, voor de invoering van de Omgevingswet, veel nieuwe niet ontvankelijke aanvragen ingediend. In 2024 heeft het extra tijd gekost om deze aanvragen vragen ontvankelijk te krijgen.

Daarnaast heeft de invoering van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) veel extra tijd gekost. Het functioneren en gebruiksvriendelijkheid laat te wensen over. Ook bleek vaak gegevens niet correct door te komen, waardoor aanvullende werkzaamheden moesten worden verricht en in voorkomende gevallen een aanvraag opnieuw worden ingediend. Tenslotte is er een verandering in de samenleving waarneembaar, dit werk ook genoemd in hoofdstuk 9. Dit heeft geleid tot een grote toenamen in bijvoorbeeld het aantal WOO-verzoeken.

Vanuit juridische ondersteuning leidde dit in 2024 onder andere tot de volgende producten:

Product	Bur	Cul	Mdr	Nbe	Tiel	Wbe	Wmw	Zltb	Totaal
(Pre)mediation/overleg	2	2	10	5	0	8	6	4	37
Beëindigen handhaving	29	14	25	17	13	45	23	26	192
Beroep	20	2	0	3	0	28	5	11	69
Bezwaar	42	16	49	17	3	67	21	32	247
Handhavingsverzoek afgewzen	5	2	3	2	0	5	2	4	23
Handhavingsverzoek toegewegen	4	0	0	2	0	1	1	0	8
Handhavingsvoornemen	23	9	23	19	9	39	34	17	173
Ingebrekestelling	1	0	0	0	0	0	1	1	3
Invordering	5	1	6	3	1	5	6	5	32
Juridisch advies extern	6	0	0	1	0	8	3	7	25
Juridisch advies intern	18	9	16	5	1	34	14	17	114
Last onder bestuursdwang	0	3	2	2	1	4	4	2	18
Last onder dwangsom	16	3	26	20	7	36	21	20	149
Voorlopige Voorziening	8	3	3	1	0	8	2	10	35
Woo-verzoek	26	10	22	10	2	33	18	14	135
Totaal	205	74	185	107	37	321	161	170	1260

Focuspunten

In het Uitvoeringsprogramma voor 2024 staat een zestal focuspunten benoemd. Hieronder gaan wij in op de bevindingen per focuspunt met daarbij ook een blik op de manier waarop wij geleerd hebben binnen deze focuspunten. Deze focuspunten houden in 2025 prioriteit voor de uitvoeringsorganisatie.

1. Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

ODR heeft in 2024 een stap gezet in het in beeld brengen van de aanwezige Zeer Zorgwekkende Stoffen in de regio. Hierbij is in eerste instantie vooral aandacht uitgegaan naar de bedrijven waar, op basis van de bedrijfsactiviteiten- en omvang, werd verwacht dat er ZZS aanwezig waren. Het inventariseren en in beeld brengen van ZZS in de regio is daarmee op de goede weg. Wat op is gevallen is dat er nog niet altijd goede alternatieven bestaan voor een groot deel van de ZZS. In de toekomst zal er dan ook meer aandacht zijn voor onderzoek naar alternatieve stoffen. Daarnaast zal er worden gekeken naar de samenwerking tussen verschillende vakgebieden waarin ZZS naar voren komen.

2. Beter zicht op milieubelastende activiteiten

In 2024 heeft ODR een stap gezet door de registratie van ‘inrichtingen’ onder de oude wetgeving om te zetten naar de registratie onder de Omgevingswet. Daarbij is ook aandacht besteed aan de vindbaarheid van de activiteiten in ons zaaksysteem. Wat opvalt is dat er in de komende jaren nog winst is te behalen door meer tijd en ruimte vrij te maken voor het zogeheten vrije veld toezicht.

3. Vermindering van CO2-uitstoot door bedrijven

Onze toezichthouders zijn in de afgelopen jaren opgeleid op dit onderwerp. Er zijn de laatste jaren veel ontwikkelingen geweest in de regelgeving. Door de toezichthouders zijn energiecontroles uitgevoerd waarbij de energiebesparende maatregelen in beeld zijn gebracht en zijn getoetst. Dit heeft geleid tot een aantal goede resultaten en ook een toename van de kennis bij de verschillende bedrijven die bezocht zijn.
Dit onderwerp wordt in het Programma Energie en Circulaire Economie verder opgepakt om het nog meer aandacht te geven.



Focuspunten (2)

4. Vermindering van CO2 uitstoot bij woningen

Net als bij focuspunt 3 zijn er rondom dit onderwerp veel ontwikkelingen in de regelgeving. Het eerder genoemde programma Energie en Circulaire Economie is uitgewerkt en wordt in 2025 gedeeld. In de uitvoeringsparagraaf van dit programma wordt verder ingegaan op de inhoud. Hierin zijn deze ontwikkelingen in kaart gebracht. Het is cruciaal om met alle ketenpartners in contact te blijven rondom onderwerpen die bij dit focuspunt horen. Bodemenergiesystemen, warmtepompen en diverse verbouwingen hebben componenten in zich waar verschillende partners bij aan bod komen.

5. Minder asbestverontreiniging

De afgelopen jaren is er door de toezichthouders veel data verzameld over asbestcontroles en asbestverontreinigingen. Rondom dit focuspunt is er aan te merken dat er een hoge werkdruk is. Er komt veel werk voort uit dit focuspunt dat bovenop het reguliere werk komt. Door de grote hoeveelheid werk is er vaak geen ruimte of budget om de omgeving in te trekken en werkzaamheden te controleren die niet gemeld zijn. Voorlichting blijft belangrijk bij dit focuspunt. Hierin lag in 2024 vooral de focus op de ondernemers die zich bij ons meldden. In de toekomst wil ODR zich juist gaan richten op de ondernemers die ervoor kiezen om zich niet bij het bevoegd gezag te melden.

6. Huisvesting internationale werknemers

Rondom de huisvesting van internationale werknemers is in 2024 is een slag gemaakt met het in beeld brengen de huisvesting. Data speelt een grote rol in een aantal vraagstukken. Dit vraagstuk is daar een voorbeeld van. Door de registratie in haar systemen aan te passen kan ODR beter inspelen op vragen van opdrachtgevers rondom dit onderwerp.

In 2025 wordt een belangrijke verandering in de regelgeving over de huisvesting van internationale medewerkers doorgevoerd. In 2024 is naar voren gekomen dat een intensief contact tussen beleidsmedewerkers en uitvoerders hierin belangrijk is. In de uitvoering worden de uitwerkingen van het beleid en de knelpunten zichtbaar.



Vooruitblik 2025

In 2025 zal ODR samen met haar opdrachtgevers en partners werken aan het regionale VTH-beleid 2026-2029. Daarnaast is ODR intern bezig met een organisatieontwikkeling. De verwachting is dat dit ook zal doorwerken in de uitvoeringsprogramma's en verslaglegging. Dit voor de nabije toekomst, onder andere, dat in 2025 wordt gewerkt aan:

- De ODR samen met de deelnemende gemeenten en provincie een nieuw VTH-beleid opstellen met het bijbehorende strategisch- en operationeel kader, ODR zal hierin de inhoudelijke basis aanleveren, gemeenten en provincie stellen het vast,
- Het ontwikkelen van een methodiek voor verslaglegging, monitoring en evaluatie van beleid en programma's,
- De rol die informatie speelt bij het uitvoeren van de milieutaken door ODR,
- Het opstellen van een nieuwe missie, visie en strategie die beter aansluit bij de uitdagingen en ontwikkelingen waar ODR mee te maken krijgt in de aankomende jaren.



Jaarstukken 2024



Omgevingsdienst
Rivierenland

Inhoudsopgave

Voorwoord 3
Inleiding 4
AB-besluit 5

Jaarverslag
Ontwikkelingen 6
Missie, visie & koers 7
Uitvoering koers – ontwikkelsporen 8
Ontwikkelingen en projecten 11
Kwaliteit dienstverlening 24
Programma's 25
Milieu & advies 26
Bouw & ondersteuning 29
Paragrafen 32
Weerstandsvermogen 33
Kapitaalgoederen 35
Financiering 36
Bedrijfsvoering 37

Jaarrekening 39
Grondslagen jaarrekening 40
Financieel resultaat 42
Bijdrage per deelnemer 43
Overzicht baten en lasten 44
Balans + toelichting 46
Overzicht WNT 52
SiSa verantwoording 54
Rechtmatigheidsverantwoording 57
Controleverklaring 58

Bijlagen 63
Overzicht investeringen 64
Rapportage Kwaliteitscriteria 2.2 65

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2024 van Omgevingsdienst Rivierenland. Het was een jaar vol uitdagingen, waarin we als organisatie hebben laten zien waar we toe in staat zijn. Ondanks complexe ontwikkelingen en nieuwe wet- en regelgeving hebben we veel bereikt en belangrijke stappen gezet richting een duurzame en veilige leefomgeving in Rivierenland.

We hebben ons aangepast aan veranderende omstandigheden, zoals de introductie van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Tegelijkertijd hebben we onze verbindende rol versterkt door nog intensiever samen te werken met gemeenten, bedrijven en andere partners in de regio, onder andere op het gebied van veiligheid.

We hebben ook te maken gehad met tegenwind. Maar we hebben laten zien dat we veerkrachtig zijn en daarmee om kunnen gaan. Dit is vooral dankzij de toewijding en expertise van onze medewerkers, maar ook door het vertrouwen van ons bestuur. Daar ben ik trots op. Samen blijven we bouwen aan een Rivierenland waarin duurzaamheid en kwaliteit van leven hand in hand gaan.

Met vertrouwen kijk ik naar de toekomst, ook met de landelijke robuustheidscriteria voor Omgevingsdiensten in gedachten. De uitdagingen die voor ons liggen, zien wij als kansen om ons verder te ontwikkelen en onze bijdrage aan de regio te versterken. Samen met gemeenten en andere partners in de regio blijven we werken aan oplossingen die de leefomgeving van vandaag en morgen verbeteren.



Marcel Keijman
Waarnemend algemeen directeur



Inleiding

In de jaarstukken 2024 van Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) leest u hoe wij, samen met u, ook in 2024 een bijdrage hebben geleverd aan een prettige, veilige en duurzame leefomgeving in Rivierenland.

De jaarrekening laat een positief resultaat zien. Het voordelig saldo voor bestemming bedraagt € 24.702. Op pagina 42 geven we een toelichting op het resultaat. Voor de bestemming van het resultaat wordt een apart voorstel aan u aangeboden.

De accountant heeft vastgesteld dat de jaarrekening een getrouw beeld vertoont van de financiële stand van zaken van ODR, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording.

Leeswijzer

- Deze rapportage start met onze missie & visie, waarna u kunt lezen hoe wij hieraan invulling geven door middel van de koers en het concernplan. Ook worden enkele actuele ontwikkelingen en projecten toegelicht.
- In de programma's is de realisatie op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering toegelicht.
- In de paragrafen staan de ontwikkelingen op het gebied van risico's, investeringen, financiering en bedrijfsvoering.
- In het financiële deel leest u meer over het financiële resultaat, de bijdragen per deelnemer en de balans met toelichting. Ook staan hier de SiSa- en rechtmatigheidsverantwoording.
- Tenslotte vindt u in de bijlagen het overzicht met investeringen en de rapportage van de kwaliteitscriteria 2.2.

AB-besluit

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Rivierenland,

gezien het voorstel van het dagelijks bestuur tot vaststelling van de jaarstukken 2024,

Besluit:

1. De jaarstukken 2024 vast te stellen conform dit ontwerp.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van 7 juli 2025.

de voorzitter,

M. Wichgers

de secretaris,

M. Keijman
(waarnemend secretaris)



Ontwikkelingen



Huidige strategische koers

Onze missie waar we voor staan

De omgeving verandert. Dat stelt eisen aan ons en onze opdrachtgevers. We anticiperen op wijzigende wet- en regelgeving zoals de Omgevingswet, spelen in op maatschappelijke trends en dragen bij aan de realisatie van de ambities van de gemeenten en de Provincie. Dit doen wij uiteraard binnen de kaders die zij stellen. Samen werken we aan een veilige en duurzame leefomgeving. We vinden het belangrijk dat die leefomgeving ook prettig is: fijn wonen, fijn ondernemen en fijn leven. Initiatieven van inwoners en ondernemers beoordelen we met deskundigheid en gedrevenheid. Samenwerking met opdrachtgevers, partners en met inwoners en ondernemers, is daarbij onmisbaar.

Onze visie waar we voor gaan

Omgevingsdienst Rivierenland heeft vergunningverlenende, toezichthoudende, handhavende (VTH) en adviserende taken op het gebied van de leefomgeving. We zijn en blijven een financieel gezonde uitvoeringsdienst die deze taken uitvoert. Dat willen we de komende vijf jaar steeds beter doen door:

- partnerschap te versterken
- meerwaarde te bieden met onze dienstverlening



Partnerschap versterken

- Dichtbij onze opdrachtgevers, inwoners en ondernemers staan;
- Klantgericht zijn en sparren met onze opdrachtgevers;
- Investeren in samenwerking, relatiebeheer en korte lijnen;
- Open, naar buiten gerichte organisatie zijn.



Meerwaarde bieden met onze dienstverlening

- Ons werk steeds beter doen, onze inwoners en ondernemers steeds iets extra's bieden;
- Kwaliteit en innovatie centraal stellen;
- Flexibel en transparant zijn.

Nieuwe strategische koers

Medio 2024 is een evaluatie uitgevoerd op de doorontwikkeling van de organisatie. Dit resulteerde in een rapport met aanbevelingen waar ODR het programma "Doorontwikkeling organisatie" op heeft gebaseerd. Dit programma is direct in uitvoering genomen. Een van de 5 aanbevelingen uit het evaluatierapport was de herijking van de missie, visie en strategie. Deze dekte niet langer de uitdagingen en ontwikkelingen waar ODR nu mee wordt geconfronteerd en bood onvoldoende houvast en richting voor de organisatie ontwikkeling.

Eind 2024 en gedeeltelijk in 2025 zijn gesprekken gevoerd in het directieteam, het OGO, het managementteam en met externe stakeholders met als doel te komen tot die nieuwe missie, visie en strategie. Deze zal naar verwachting in maart 2025 worden vastgesteld voor de periode 2025-2028.



Uitvoering strategie
hoe hebben we dit gedaan

Vijf ontwikkelsporen

De huidige strategie is gebaseerd op de volgende 5 ontwikkelsporen. Hieronder volgt een terugblik op de activiteiten die op deze sporen zijn uitgevoerd:

1. **Basis beter op orde**
   - Kwaliteit is onze basis
   - Verbinden van uitvoering en beleid

2. **Samenwerken en procesgericht werken**
   - Verbinden van uitvoering en beleid
   - Nog betere dienstverlening
   - Gelijk speelveld – iedereen gelijk behandelen
   - Relaties intensiveren

3. **(Bestuurlijke) sensitiviteit vergroten**
   - Relaties intensiveren
   - Sensitiviteit ontwikkelen
   - Nog betere dienstverlening

4. **Ruimte voor kwaliteit**
   - Kwaliteit is onze basis
   - Aantrekkelijke werkgever
   - Kennis ontwikkelen
   - Innoveren

5. **Versterken professionaliteit**
   - Kwaliteit is onze basis
   - Kennis ontwikkelen
   - Verbinden uitvoering en beleid
   - Aantrekkelijke werkgever

Ontwikkelplan

In 2024 is met projecten en programma's gewerkt aan het realiseren van de strategie. Maar niet alleen het uitvoeren van projecten en activiteiten draagt bij aan ontwikkeling van de koers. Ook de manier waarop wij dit doen is van belang. Wij ontwikkelen op de inhoud van ons werk en op organisatorisch vlak. Daarom brengen we de primaire taakuitvoering (VTH) meer in verbinding met de koers. Dit versterkt elkaar en hierdoor creëren we samenhang. Naast het concernplan gaan we werken met teamplannen, samen vormt dit het ontwikkelplan.

Van concernplan naar programma Kwaliteit en Ontwikkeling

Organisatie breed werken we aan kwaliteitsverbetering in de organisatie door het uitvoeren van projecten. Deze projecten zijn vastgelegd in een programma, het concernplan. De projecten zijn gericht en worden geprioriteerd op de verbetering van (één van de) de 5 ontwikkelsporen. In 2024 is ook aan de uitvoering van het programma zelf gewerkt. De monitoring van de inhoudelijke voortgang, de budgetbewaking en capaciteitsbeslag is versterkt door daar principes van programmamanagement op toe te passen. Ook is verder nagedacht over de organisatorische inbedding van programmamanagement. Daarbij is het "concernplan" omgedoopt tot het programma 'Kwaliteit en Ontwikkeling'.

Teamplannen

We hebben in de teams gewerkt aan teamplannen die gericht zijn op de 5 ontwikkelsporen, maar wel de eigen, dagelijkse VTH-werkzaamheden raken. Hierdoor brengen we de koers dichterbij die dagelijkse werkzaamheden, wat de slagkracht op verbetering en ontwikkeling in relatie tot de koers vergroot. Ieder team geeft in het teamplan aan wat nodig is aan verbeteracties om te ontwikkelen op de verschillende ontwikkelsporen. Daarbij vraagt het ook intensievere afstemming tussen de teams . Door met elkaar de teamplannen te bekijken en te beoordelen vindt er kruisbestuiving tussen de teams plaats, dit leidt tot betere onderlinge samenwerking. Via de teamplannen geven we teams de ruimte om aan deze kwaliteitsontwikkeling te werken. De teamplannen zijn dynamisch, we passen deze aan en sturen bij als de situatie dat vraagt. Ook leidt dit tot een meer gerichte realisatiekracht in het programma Kwaliteit en Ontwikkeling.

Ontwikkelsporen (1) wat hebben we gedaan

Basis beter op orde

Onze basis willen we steviger op orde. We onderzochten welke informatie wanneer nodig is in het proces/werk en wat dit van wie vraagt qua registratie. We willen weten hoe we dit via het systeem kunnen ondersteunen. In 2024 is een plan gemaakt voor de versterking van informatiemanagement en de positionering van het cluster informatie. Met de inzet van spuk-ibp gelden is een plan gemaakt voor het uitnutten van business intelligence om onze processen en sturing effectiever te maken. We hebben dashboards gebouwd die verschillende data-bronnen met elkaar verenigen waardoor toezicht wordt ondersteund. Als laatste is de spuk subsidie ingezet om onze GEO-informatie te verbeteren. Dit helpt ons om relevante gegevens beschikbaar te maken voor de organisatie.

Procesgericht samenwerken

Om beter integraal en ketengericht samen te werken, gaan we meer sturen en rapporteren op het proces en het effect in plaats van alleen de werkvoorraad per team. We zetten in op het opzetten van een structurele continue verbetering voor processen tussen de teams. Dit doen we vanuit de “ketens” bouw en milieu, zowel intern als met onze opdrachtgevers en externe partners.

Het werken aan optimaliseren van processen en samenwerking over de keten heen is in 2024 opgenomen in het plan voor de doorontwikkeling van de organisatie. Hierdoor zal procesgericht werken beter verknoopt worden met onze missie en strategie en met het organisatorisch concept.

Ruimte voor kwaliteit

Als organisatie blijven wij voldoen aan de VTH kwaliteitscriteria 2.2 en in de toekomst aan de kwaliteitscriteria die gelden voor de Omgevingswet. Via onze tool hebben we continu inzicht in hoe robuust en deskundig onze medewerkers zijn en hier rapporteren wij over. De recent uitgevoerde audit op de kwaliteitscriteria toont aan dat ODR nog steeds aan de geldende eisen voldoet.

Door in de teams via teamplannen aan de ontwikkelsporen te werken en daar ontwikkelbudget aan te koppelen creëren we letterlijk ruimte voor kwaliteit.



Ontwikkelsporen (2) wat hebben we gedaan

Versterken professionaliteit

Intern zijn we gestart met werken vanuit de nieuwe organisatiestructuur. Om dat met elkaar verder vorm te geven is een MD-traject uitgevoerd. Vanuit zakelijkheid, aansturing en leiderschap werkt het MT aan dezelfde ontwikkelsporen als waar de teams en organisatie aan werkt.

De IBP-organisatie heeft intern een visitatie gefaciliteerd waarbij een commissie van externe (audit) deskundigen de gehele organisatie heeft doorgelicht. Op basis van een uitgebreide zelfevaluatie en een reeks interviews is een beeld gevormd over inhoud, systemen, kwaliteit, aansturing, organisatie, bestuur, processen en ondersteuning dat binnenkort wordt vastgelegd in een rapportage. ODR zal de aanbevelingen vertalen in een plan van aanpak.

Dit jaar zijn ook een aantal ondersteunende organisatieonderdelen uitgebreid, inhoudelijk versterkt, beter gepositioneerd of uitgebreid (cluster informatievoorziening, HRM, financiën).

Bestuurlijke sensitiviteit vergroten

Binnen en buiten de organisatie bestond al langer de wens ons verder te ontwikkelen op (bestuurlijke) sensitiviteit. In- en extern zochten we beter inzicht in en besef van lokale afspraken en belangen.

In 2024 is een plan opgesteld om die sensitiviteit verder te versterken. Het begrip is daartoe beter gedefinieerd en omkaderd zodat duidelijker is waar we naar toe werken. Dit is vertaald naar interne en externe werkafspraken, een opleiding en een escalatieproces.

Om andersom ook meer inzicht te verschaffen in de ODR organisatie, is de eerder ingezette ronde met kennismaking presentaties met gemeenteraden en colleges verder doorgezet.



Ontwikkeling en projecten 2024





Duurzaamheid

Samen met de gemeenten en andere samenwerkingspartners uit de regio dragen wij bij aan de duurzaamheidsdoelstellingen voor regio Rivierenland. Onze rol hierin is groot en uiteenlopend. Wij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de wettelijke taken rondom CO2 reductie, maar wij hebben ook een adviserende en stimulerende rol. Wij verlenen vergunningen, waarborgen de veiligheid door toezicht en handhaving, voeren energiecontroles uit, zijn betrokken bij het goed en veilig inpassen van decentrale opwekking en opslag van energie in de omgeving, werken mee aan initiatieven. Circulair bouwen krijgt een steeds belangrijkere plaats bij bouwvergunningen. We kijken mee hoe ondernemers hun proces in kunnen richten zodat er minder afval ontstaat. Om hier meer structuur en focus in aan te brengen, hebben we het afgelopen jaar het programma energie en circulaire economie opgesteld.

Programma energie en circulaire economie

De provincie heeft als doel gesteld dat in 2030 de CO2-uitstoot met minimaal 55% verminderd moet zijn en dat we in 2050 willen volledig klimaatneutraal zijn. Dat vraagt om gezamenlijke inspanningen en innovatieve oplossingen. Bovendien brengt de Europese Green Deal nieuwe wet- en regelgeving met zich mee, die ook in Rivierenland merkbaar zal zijn. Denk aan de Klimaatwet, de Natuurherstelwet en regels voor duurzame landbouw.

Deze wetgeving legt strengere eisen op aan bedrijven en gemeenten, zoals:

- Duurzame landbouw: Werken met milieuvriendelijke methoden en minder gebruik van schadelijke stoffen.
- Hernieuwbare energie: Grotere nadruk op de productie en inzet van zonne- en windenergie.
- Natuurherstel: Herstellen van natuurlijke habitats en vergroten van biodiversiteit door bijvoorbeeld het aanplanten van bomen.
- Schonere mobiliteit: Investeringen in elektrisch vervoer en uitbreiding van fietspaden.

Wij spelen hierin een cruciale rol:

- Wij zorgen ervoor dat milieuregels worden nageleefd en adviseren gemeenten en bedrijven over duurzame oplossingen.
- Wij zorgen ook voor verbinding tussen de betrokken partijen.
- Wij treden op als kenniscentrum. We delen goede voorbeelden en lessen uit de regio om gemeenten, bedrijven en organisaties te inspireren en innovatieve oplossingen te stimuleren.
- Wij versterken de samenwerking. Als schakel tussen gemeenten, bedrijven en andere partners zorgen wij ervoor dat initiatieven op elkaar worden afgestemd. Dit versterkt de impact van gezamenlijke inspanningen en versnelt het behalen van de doelen uit de Green Deal.
- Naast het ondersteunen van gemeentelijke initiatieven, ontwikkelen wij ook zelf projecten die bijdragen aan een duurzame en veilige leefomgeving. Denk aan pilots rondom circulaire economie, natuurherstel en hernieuwbare energie.



Duurzaamheid (2)

Basistaken energiebesparing

Veel van ons werk en onze verantwoordelijkheid op het gebied van energietransitie is niet zichtbaar. Zo stond 2024 in het teken van het ontvangen, beoordelen en verwerken van veel energiedata van bedrijven. Bedrijven moeten elke 4 jaar in het E-Loket van RVO hun energieverbruik en aanpak melden. Wij analyseren deze data en bepalen vervolgens welke bedrijven we bezoeken voor toezicht en/of advies.

Maar we ontvangen ook andere data,. Bijvoorbeeld van bedrijven met een onderzoeksplicht. Deze worden door ons beoordeeld. Of vanuit het Rijk over kantoorgebouwen met Label C.

Een nieuwe bron is de data vanuit de Wet werkgebonden personenmobiliteit (WPM). Een wet die het mogelijk maakt zakelijk gereden kilometers en de CO2 uitstoot te registeren, met als doel deze te verminderen. Wij zijn verantwoordelijk voor het verzamelen en analyseren van deze gegevens.

Ook dragen wij bij aan de totstandkoming van afspraken over data-uitwisseling en datamanagement. Het ontwerpbesluit datadeling netbeheerders is hiervan een goed voorbeeld. In 2026 zijn de netbeheerders verplicht om energie gegevens aan te leveren aan de omgevingsdiensten. Wij hebben meegewerkt aan de voorbereidingen hierop.

De beschikbaarheid van data is fijn, maar we moeten de informatie wel op een makkelijke manier terugvinden. Daar is het afgelopen jaar hard aan gewerkt. We hebben een database ontwikkeld. Daarin staan bedrijven die een melding hebben gedaan in 2019 (1100), meldingsplichtige bedrijven uit 2024 (1000), bedrijven waar een energiecontrole is verricht of nog moet plaatsvinden (1350), glastuinbouwbedrijven met een hoog verbruik (263), Label C kantoorgebouwen (1500), locaties met een potentiele energiebesparingsplicht (1300), categorie C bedrijven (vergunningsplichtig, 230), etc.

Deze database levert ons inzicht, transparantie en betrouwbaarheid en stelt ons in staat om sneller, slimmer en effectiever toezicht te houden en bedrijven te ondersteunen.

Wij hebben ondertussen al bij ruim 1.200 bedrijven een energiecontrole uitgevoerd en bij 106 bedrijven een hercontrole. De data in ons systeem vullen wij continu aan met informatie vanuit de controles en hercontroles.

Met de informatie vanuit de database hebben wij ook mee kunnen werken aan een onderzoek van RVO over label C en een onderzoek van de provincie Gelderland over de bijdrage aan energiebesparing.

Wij zijn trots op de resultaten die we afgelopen jaar hebben behaald. Het was en goed jaar voor energiebesparing !



Gezonde leefomgeving

Wij zetten ons in voor het beschermen van het milieu en het voorkomen van milieuschade om zo te zorgen voor een gezonde leefomgeving. Asbest is één van de thema's waar we op hebben ingezet. Afgelopen jaar hebben we gewerkt aan een asbestverdachte dakenkaart, hebben we vrije veldtoezicht gedaan in de gemeente Neder-Betuwe en hebben we toezicht gehouden en gehandhaafd op flora- en fauna activiteit bij astbestsanering. Maar ook het houden van toezicht. Zoals toezicht milieubelastende bedrijven.

Asbestverdachte dakenkaart Rivierenland

Als Omgevingsdienst spelen wij een belangrijke rol in het monitoren van de sanering van asbestdaken. Een van onze taken is het bijhouden en actualiseren van de asbestverdachte dakenkaart van de Provincie Gelderland. Deze kaart geeft een overzicht van locaties waar mogelijk nog asbesthoudende daken aanwezig zijn.

Wanneer wij een eindbeoordeling ontvangen – het officiële document waarin wordt bevestigd dat een dak daadwerkelijk is verwijderd – passen wij de gegevens op de dakenkaart aan. Op deze manier krijgen we een steeds nauwkeuriger beeld van welke daken al zijn gesaneerd en waar nog asbest (verdachte) daken aanwezig zijn.

Daarnaast biedt de dakenkaart ons inzicht in situaties waarin een dak mogelijk is verwijderd zonder een geaccepteerde sloopmelding. Dit stelt ons in staat om beter toezicht te houden en eventuele overtredingen van de sloopregels te signaleren.

In 2024 hebben wij in totaal 408 daken, met een gezamenlijke oppervlakte van circa 154.164 m², afgemeld. Dit is een belangrijke stap in het terugdringen van asbest in onze regio en draagt bij aan een gezondere en veiligere leefomgeving.

Door dit proces zorgvuldig te volgen, helpen wij niet alleen bij het naleven van de wetgeving, maar dragen we ook bij aan een transparant en effectief saneringsbeleid.

Vrije veld toezicht gemeente Neder-Betuwe

Van de gemeente Neder-Betuwe hebben wij uren gekregen voor het uitvoeren van vrije veld toezicht. Tijdens deze controles houden we toezicht op asbestverdachte daken en letten we op lopende verbouwingen of sloopwerkzaamheden van panden.

Een belangrijk onderdeel van dit toezicht is het signaleren van mogelijke overtredingen en het controleren of alle benodigde documenten aanwezig zijn. Zo kijken we bijvoorbeeld naar bouw- en sloopactiviteiten en voeren we extra controles uit als we containers met sloopafval aantreffen. In zulke gevallen controleren we of de eigenaar of uitvoerder over de juiste documenten beschikt en of de geplande werkzaamheden voldoen aan de regelgeving.

Door dit actieve toezicht kunnen we niet alleen handhavend optreden waar nodig, maar ook preventief bijdragen aan een veilige en juiste uitvoering van werkzaamheden binnen de gemeente.



Gezonde leefomgeving (2)

Toezicht en handhaving flora- en fauna activiteiten bij asbestsanering

Om te bevorderen dat de Omgevingswet, specifiek het onderdeel flora- en fauna-activiteit, beter wordt nageleefd bij asbestsaneringen, werken wij als Omgevingsdienst actief samen met de Provincie Gelderland. Wij houden toezicht op asbestsaneringen, vooral in het buitengebied, en zorgen ervoor dat beschermde dieren niet onnodig worden verstoord of gedood.

Landelijk wordt dit onderwerp steeds meer onder de aandacht gebracht. Zo zijn er afspraken gemaakt met de branchevereniging van asbest inventariseerders om bij saneringen een preventiecheck uit te voeren. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar asbest, maar wordt ook geïnventariseerd welke soorten mogelijk aanwezig kunnen zijn.

Binnen onze toezichts- en handhavingsrol controleren wij of initiatiefnemers voldoen aan de zorgplicht en de wettelijke voorschriften.

Dit betekent onder andere dat:

- Beschermde dieren niet mogen worden gedood.
- Nesten, eieren, rust- en voortplantingsplaatsen niet beschadigd of vernietigd mogen worden.
- Verstoring van beschermde soorten moet worden voorkomen.

Als er onvoldoende voorzorgsmaatregelen zijn getroffen en er sprake is van een overtreding, kan er handhavend opgetreden worden door de provincie Gelderland of door ODR namens de provincie. Dit kan variëren van waarschuwingen tot het stilleggen van werkzaamheden, zoals vastgelegd in de Landelijke Handhavingsstrategie.

Met deze aanpak dragen we bij aan een zorgvuldige asbestsanering, waarbij natuurbehoud en wetgeving hand in hand gaan.

Toezicht milieubelastende bedrijven

Samen met ketenpartners zoals o.a. de gemeenten, de provincie, andere Gelderse omgevingsdiensten, de brandweer, het waterschap en OM werken we binnen het Programma Gemeentelijk Complex Toezicht en Handhaving (GCH) aan het aanpakken van milieubelastende activiteiten.

Een belangrijk speerpunt van dit programma is het uitvoeren van controles bij de grote milieubelastende bedrijven. Het afgelopen jaar heeft ODR hier vol op ingezet.

Bijna alle geplande controles in Rivierenland zijn succesvol uitgevoerd. Ook zijn er toezichtplannen opgesteld. Deze plannen geven ons een duidelijk beeld van mogelijke risico's, waardoor we snel en gericht kunnen ingrijpen. Dit is niet alleen goed voor het milieu, maar ook voor een veilige en gezonde leefomgeving in onze regio.



Fijn wonen

Samen met de gemeenten zorgen wij ervoor dat mensen fijn en veilig kunnen wonen in regio Rivierenland. Om hiervoor te zorgen verlenen wij bouwvergunningen. Maar wij wijzen deze soms ook af omdat de plannen niet passen binnen een gebied of de geldende regels, waardoor het fijn en veilig wonen in het gedrang komt. Wij houden toezicht op de bouw zelf en kijken of de bouw volgens de vergunning plaats vindt. We houden toezicht op de huisvesting van arbeidsmigranten. Ook kijken we samen met de gemeenten naar het mogelijk maken van mantelzorgwoningen. Afgelopen jaar stond vooral in het teken van de invoering van de Omgevingswet en de Wkb.

Omgevingswet

Het jaar 2024 stond in het teken van de invoering van de Omgevingswet. Dankzij de intensieve voorbereidingen die hieraan voorafgingen, is de implementatie naar tevredenheid verlopen. Dit resultaat was mede te danken aan de nauwe samenwerking tussen Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) en de aangesloten gemeenten.

Samenwerking met gemeenten

De samenwerking rondom de invoering van de Omgevingswet verloopt constructief. Voorafgaand aan de invoering hebben ODR en de gemeenten duidelijke afspraken gemaakt over de samenwerking en werkwijze. Deze afspraken zijn onlangs samen met de gemeenten geëvalueerd en waar nodig bijgeschaafd. Een belangrijk aandachtspunt uit deze evaluatie is het gebruik van de digitale samenwerkingsfunctionaliteit. Niet alle gemeenten maken hier (optimaal) gebruik van. Dit komt enerzijds doordat sommige gemeenten nog niet volledig zijn aangesloten op deze functionaliteit en anderzijds doordat het gebruik hiervan nog niet volledig is ingebed in de werkwijze van medewerkers. Hier wordt nu extra aandacht aan besteed. Ook met ketenpartners is een evaluatie uitgevoerd om de samenwerking verder te optimaliseren.

Ook gaven de gemeenten aan behoefte te hebben aan inzicht in het aantal binnengekomen aanvragen. Deze gegevens zijn in 2024 per kwartaal door ODR verzameld en toegestuurd. Voor 2025 willen we dit gaan automatiseren, zodat de partners op elk moment inzicht hebben in de actuele cijfers.

Inzet ODR bij het opstellen van omgevingsplannen

De komende periode staan de gemeenten voor een grote uitdaging: het opstellen van de omgevingsplannen. In deze omgevingsplannen leggen gemeenten vast hoe zij de fysieke leefomgeving willen inrichten en beheren. Het is een samenvoeging van verschillende bestemmingsplannen, verordeningen en beleidsregels.

De omgevingsplannen moeten voldoen aan de kaders van de Omgevingswet en aandacht besteden aan thema's zoals:

- De visie op de fysieke leefomgeving;
- Afstemming met bovenlokale en provinciale plannen;
- Regels voor bouwen, milieu en het gebruik van ruimte;
- Duurzaamheid en klimaatadaptatie;
- Maatregelen voor een gezonde, veilige en toekomstbestendige leefomgeving.



Fijn wonen (2)

Inzet ODR bij het opstellen van omgevingsplannen

De komende periode staan de gemeenten voor een grote uitdaging: het opstellen van de omgevingsplannen. In deze omgevingsplannen leggen gemeenten vast hoe zij de fysieke leefomgeving willen inrichten en beheren. Het is een samenvoeging van verschillende bestemmingsplannen, verordeningen en beleidsregels. De omgevingsplannen moeten voldoen aan de kaders van de Omgevingswet en aandacht besteden aan thema's zoals:

- De visie op de fysieke leefomgeving;
- Afstemming met bovenlokale en provinciale plannen;
- Regels voor bouwen, milieu en het gebruik van ruimte;
- Duurzaamheid en klimaatadaptatie;
- Maatregelen voor een gezonde, veilige en toekomstbestendige leefomgeving.

Dit is een complexe opgave. Wij realiseren ons dat gemeenten niet altijd over de benodigde expertise beschikken. Waar vaak externe adviesbureaus worden ingeschakeld, biedt ODR een waardevol alternatief. Met onze brede kennis en ervaring op het gebied van wet- en regelgeving, lokale vraagstukken en regionale samenwerking kunnen wij gemeenten volledig ontzorgen bij het opstellen van hun omgevingsplannen. Door samen te werken met ODR kunnen plannen beter op elkaar worden afgestemd en ontstaat er ruimte voor kennisdeling en inspiratie tussen gemeenten. Dit versterkt niet alleen de kwaliteit van de plannen, maar ook de samenwerking binnen Rivierenland.

Geluid, een mooi voorbeeld

Gemeenten moeten beleid maken voor thema's die voorheen landelijk geregeld waren. Eén van deze thema's is geluid. Geluid is overal, nu meer dan ooit! Elke gemeente kan zelf een geluidsbeleid opstellen. Maar hoe ga je hiermee om? Waar houd je rekening mee? Hoe zorg je voor een goede balans tussen woon- en werkverkeer? Hoe ga je geluidshinder tegen? ODR beschikt over een aantal geluidsexperts die de gemeenten hierin kunnen bijstaan.



Fijn wonen (3)

Wkb; bouwen aan kwaliteit

Afgelopen jaar stond ook in het teken van de invoering van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) voor nieuwbouw in gevolgklasse 1. Het doel van deze wet is het verbeteren van de bouwkwaliteit. Er is namelijk meer controle tijdens de bouw door het inschakelen van een kwaliteitsborger. Deze kijkt vanaf het plan tot de oplevering mee en controleert alle technische regels en kwaliteitseisen en of bouwers zich aan de regels houden.

Een ruimtelijke en technische bouwvergunning

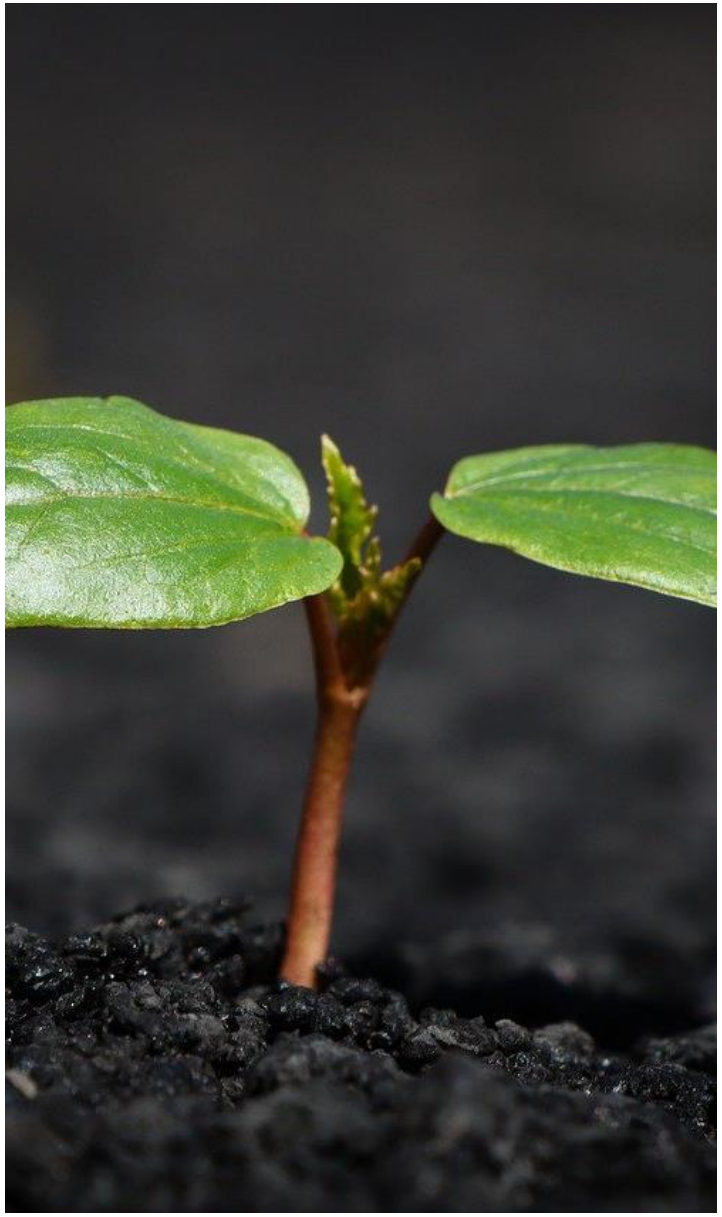
Onze rol is hierdoor veranderd. De bouwvergunning wordt voortaan opgeknipt in een ruimtelijke en een technische vergunning. De ruimtelijke vergunning gaat over de vraag of er op een bepaalde plek gebouwd mag worden. Deze vergunningsaanvraag komt via het Omgevingsloket bij ons binnen en wordt door ons beoordeeld op basis van het beleid van de gemeente. Als de aanvraag voldoet, verlenen wij de vergunning hiervoor. De technische bouwvergunning gaat over de vraag of het bouwwerk voldoet aan de technische regels en kwaliteitseisen. Na het verlenen van de vergunning werkt de aannemer of architect het bouwplan technisch uit. Vervolgens wordt er door de initiatiefnemer een kwaliteitsborger ingeschakeld die een borgingsplan en risicobepaling maakt. De initiatiefnemer doet 4 weken voor de start van de bouw een melding, waarbij deze stukken worden meegestuurd. Wij beoordelen deze stukken en laten weten of de bouwmelding compleet is. Twee dagen voor de start van de bouw doet de initiatiefnemer een melding start bouw via het Omgevingsloket.

Tijdens de bouw maakt de aannemer een bouwdossier en controleert de kwaliteitsborger of alles volgens de bouwtechnische regels verloopt. ODR kan tussentijds komen controleren.

Als de bouw klaar is en voldoet aan de bouwtechnische regels, ontvangt de initiatiefnemer het bouwdossier en een verklaring van het bouwdossier. Dat wordt door de initiatiefnemer toegevoegd aan het dossier in het Omgevingsloket. Wij ontvangen dan een melding en controleren of het bouwdossier compleet is en voldoet. Dit laten wij binnen twee weken aan de initiatiefnemer weten. Daarna mag hij het bouwwerk in gebruik nemen en meldt de aannemer de bouw gereed.

Ervaringen tot nu toe

Wij merken dat er nog veel onduidelijkheid is over de Wkb bij architecten en aannemers. Hierdoor zijn aanvragen en meldingen vaak niet volledig. Daarom gaan we de samenwerking met architecten en aannemers versterken. Collega's van ODR gaan de komende periode op de koffie bij architecten en aannemers die actief zijn in regio Rivierenland. Met als doel om samen te kijken naar efficiëntere werkprocessen, knelpunten en kansen om de dienstverlening te verbeteren. Ook organiseren wij twee bijeenkomsten bij ons op kantoor voor architecten en aannemers om kennis uit te wisselen, inzichten te delen en de samenwerking te versterken.



Bodem

Wij zetten ons in voor een gezonde, niet vervuilde bodem. De bodem is een belangrijk onderdeel van onze leefomgeving. We bouwen en wonen erop, telen er landbouwgewassen en benutten het voor bodemenergie en het afvoeren van regenwater. Onder de Omgevingswet is er veel veranderd voor het aspect bodem. Zo zijn er nieuwe taken gekomen, zoals de meldingsplicht bij graafwerkzaamheden, en zijn bodemtaken van de provincie naar de gemeenten overgeheveld. De afgelopen decennia was het bodembeleid vooral gericht op preventie van bodemverontreiniging, bodemsanering en het verbeteren van de bodemkwaliteit. En hoewel dit nog steeds een belangrijk onderdeel is van de bodemtaken, wordt het thema bodem nu meer sturend in landelijk beleid vastgelegd en aan de gemeenten wordt gevraagd dit te implementeren.

Impact veranderend beleid en regelgeving op rol ODR en gemeenten

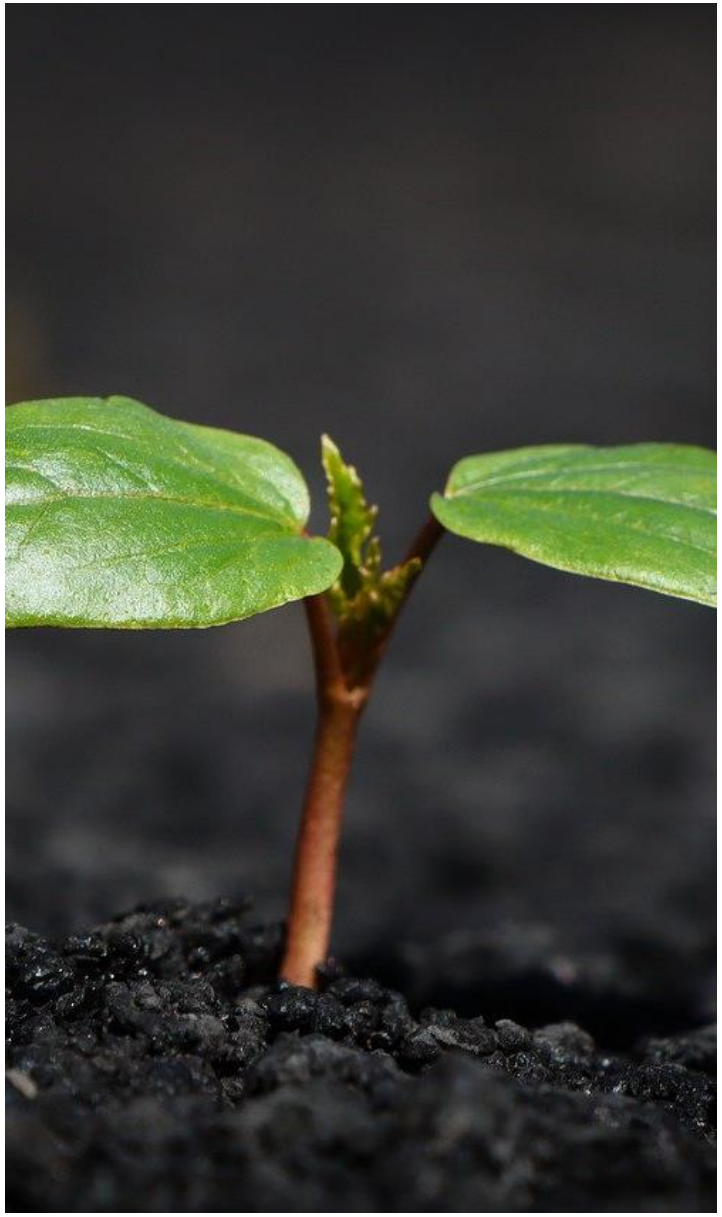
Veranderend Europees en Nederlands beleid, nieuwe wet- en regelgeving hebben een directe invloed op duurzaam bodembeheer, de kwaliteit van grond en grondwater, het hergebruik van grond en het gebruik van secundaire stoffen. Wij onderzoeken welke impact deze wijzigingen hebben en waar en hoe wij een bijdrage kunnen leveren aan deze ontwikkelingen.

Belangrijke veranderingen beleid en regelgeving:

- Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE) en het Circulair Materialenplan (CMP)
- Programma Bodem, ondergrond en grondwater
- Water en Bodem sturend
- Herijking bodemregelgeving
- EU bodemmonitoringslijn
- Nationaal deltaprogramma ruimtelijke adaptie 2050

Deze veranderingen hebben invloed op de rol en taken van de gemeenten en ODR. Wij brengen in kaart welke taken wij en de gemeenten nu en in de toekomst moeten vervullen. We volgen de ontwikkelingen nauwgezet. Dit doen we o.a. door deel te nemen aan het landelijk netwerk Bodem en Ondergrond van OD-NL, het Gelders Ondergrond Overleg, de werkgroep Bodem van de VNG en themabijeenkomsten over Water en Bodem sturend in de ruimtelijke ontwikkeling.

ODR is door een aantal gemeenten betrokken bij het opstellen van omgevingsvisies en –plannen en adviseert deze gemeenten over het vaststellen van bodembeleid. Ook is ODR betrokken bij het vaststellen van de regionale kennisagenda op het gebied van bodem en ondergrond in de regio.



Bodem (2)

Aanpak van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

De aandacht voor ZZS in het milieu groeit, mede door de risico's die deze stoffen vormen voor bodem, water en leefomgeving. Vanuit de zorgplicht is het niet toegestaan dat deze stoffen in de bodem terecht komen. Het afgelopen jaar lag de focus op de aanpak van PFAS en asbest in de bodem.

Provincie Gelderland doet onderzoek naar de aanwezigheid van PFAS in de bodem op PFAS-verdachte bronlocaties. Wij volgend de voortgang van dit onderzoek voor de locaties die binnen onze regio liggen. Omdat het provinciale onderzoek zich beperkt tot locaties met mogelijk acute risico's, blijven andere PFAS-verdachte locaties buiten beschouwing. Wij willen aanvullend onderzoek laten uitvoeren naar deze locaties om een vollediger beeld te krijgen en gericht actie te ondernemen.

Op het gebied van asbest is het afgelopen jaar een pilot uitgevoerd om het saneren van asbestverdachte druppelzones bij sloop te stimuleren. De resultaten en aanbevelingen van deze pilot worden nog verder uitgewerkt.

Wij willen het databeheer over het gebruik en voorkomen van ZZS in de regio verbeteren. Dit draagt bij aan een effectievere monitoring, betere risico-inventarisatie en een gerichte aanpak van ZZS.

Staalslakken

Afgelopen jaar was er veel (landelijke) aandacht voor het gebruik van staalslakken. Staalslakken zijn restproducten van de staalindustrie die gebruikt worden als bouwstof. Bedrijven die staalslakken gebruiken, moeten zich aan regels houden. Vanuit het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) en de zorgplicht moeten bedrijven ervoor zorgen dat er geen negatieve milieueffecten kunnen ontstaan. Staalslakken moeten goed afgedekt worden en mogen niet nat worden. Als dat niet gebeurt en de staalslakken komen in contact met water, dan kunnen er giftige metalen in het (grond) water terecht komen. Ook bevatten staalslakken vrije kalk, wat kan zorgen voor een verhoging van de pH-waarde van bodem en water. Dat is gevaarlijk voor mens en milieu.

Wij hebben de taak om toezicht te houden hierop. Maar bedrijven die staalslakken toepassen hebben geen meldingsplicht. Daardoor is vaak niet bekend of en waar staalslakken gebruikt worden. Gelukkig komt hier verandering in. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat gaat een landelijke informatieplicht invoeren voor het gebruik van staalslakken. Zo ontstaat er een database van de plekken waar staalslakken liggen en kan er ook beoordeeld worden of het gebruik van staalslakken op die locatie wel verstandig is. De verwachting is dat deze informatieplicht over ongeveer een jaar ingaat.

Wij vinden dit een positieve ontwikkeling. Want ook in regio Rivierenland hebben we te maken met het verkeerd toepassen van staalslakken. In Spijk is in 2018 ruim 670.000 ton aan staalslakken aangevoerd voor de aanleg van een golfbaan met geluidswal. Tijdens een controle ontdekte het Waterschap ernstige verontreiniging van het oppervlaktewater. Wij hebben toen direct de werkzaamheden stil gelegd en onderzoek gedaan. De staalslakken liggen nu in een tijdelijk depot op de locatie met een ringsloot eromheen. Wij houden als ODR continu toezicht op de situatie, nemen deel aan bewonersavonden en praten mee over een mogelijke oplossing. Ook hebben we namens het college een aantal handhavingsbesluiten opgelegd. Zo stellen wij alles in staat om milieuschade te voorkomen.



Veiligheid

Wij zetten ons samen met de Veiligheidsregio, politie, gemeenten, en andere partijen in voor een veilige leefomgeving. Fraude, mensenhandel, drugscriminaliteit en bijbehorende bedreiging en intimidatie zijn aan de orde van de dag en meer dan ooit lokale thema's. Met als uitgangspunt 'beter voorkomen dan genezen en laagdrempelig werken', zijn er samenwerkingsverbanden ontstaan om ondermijnende activiteiten op te sporen en om deze onaantrekkelijk te maken. Wij zijn een belangrijke partner hierin. Wij kennen het gebied en hebben de kennis en bevoegdheid om misstanden tegen te gaan. Eén van de projecten waar wij aan deelnemen is 'Veilig Buitengebied'. Ook werken we in de provincie Gelderland samen binnen het project Theseus om ondermijning op bedrijventerreinen tegen te gaan. Maar veiligheid richt zich niet alleen op criminaliteit. Ook op het gebied van externe veiligheid spelen wij een rol. Bij externe veiligheid gaat het om risico' s van opslag, productie, gebruik van gevaarlijke stoffen.

Veilig buitengebied

De veiligheid in het buitengebied staat onder druk. Denk daarbij aan ondermijnende activiteiten, illegale opslag in schuren, lozingen in oppervlaktewater, georganiseerde criminaliteit en drugslabs in leegkomende gebouwen. Om hier het hoofd aan te kunnen bieden is samenwerken van partijen als gemeente, politie, veiligheidsregio, waterschappen en omgevingsdiensten van groot belang. In onze regio doen zij dit onder de noemer 'Veilig Buitengebied'. De speerpunten vanuit dit project zijn 'schoon, heel en veilig' .

Een picknicktafel die kapot is en een defecte straatlantaarn in het buitengebied kan namelijk al een aanleiding zijn voor criminele activiteiten. Blijkbaar komt daar niemand en is er geen sociale controle. Dat is dus een mooie hangplek. Maar er is ook aandacht voor de brandblus voorzieningen. Worden de pompputten wel onkruidvrij gehouden? Weet de brandweer waar ze liggen? En waarom rijden er bedrijfsbussen een erf op bij een gestopte veehouder? Voor al dit soort zaken is aandacht en geeft aanleiding tot actie. Zo worden lantaarnpalen herstelt. Hangjeugd en dealers zitten niet graag in het licht. Donkere plaatsen worden gesnoeid, zodat er meer zicht is op de locatie.

Maar er wordt ook gekeken aar illegale motorcross, (vis-) stroperij, kampementen van daklozen (arbeidsmigranten), het testen van vuurwapens voor liquidaties.



Veiligheid

Theseus

Op initiatief van de Gelderse Omgevingsdiensten, provincie Gelderland, OM, politie en gemeenten in Gelderland is in 2021 het project Theseus gestart. De deelnemende partners hebben het gezamenlijke doel om ondermijning, zoals milieucriminaliteit, arbeidsuitbuiting en drugsproductie op bedrijventerrein te ontdekken, te voorkomen of tegen te gaan. Er worden integrale controles gehouden, gebiedsscans uitgevoerd, geografische data verzameld en data analyses gedaan. Ook wordt er ingezet op de bewustwording van ondermijning bij ondernemers en wordt er kennis gedeeld. Omdat het project een succes was, heeft het in 2024 een vervolg gekregen.

Ketentoezicht

Om meer grip te krijgen op ondermijning en milieucriminaliteit werken provincie, gemeenten en omgevingsdiensten in Gelderland en Overijssel samen in team Ketentoezicht. Dit team maakt onderdeel uit van ODR. Binnen het team wordt gekeken naar de hele keten van (afval) stof; van productie en het ontdoen van afval tot het definitief verwijderen of nuttig toepassen van afval. Binnen een keten verrichten verschillende partijen handeling met deze zelfde (afval) stof, waarbij zij zich aan regels moeten houden.

Overtreders maken gebruik van de zwakste plekken in de keten. Bijvoorbeeld het moment waarop de stof van de ene naar de andere schakel gaat. Daarom is het belangrijk om goed zicht te hebben op de hele keten. Dat gebeurt door het maken van risico analyses, diepgaand administratief toezicht en project- en programmamanagement.

Afgelopen jaar heeft het team zich vooral gericht op de co-vergistingsketen.

Controle opslag gevaarlijke stoffen in verkoopruimtes

In het kader van externe veiligheid hebben we afgelopen jaar ingezet op controles opslag gevaarlijke stoffen in verkoopruimtes. Voor de opslag van gevaarlijke stoffen in verkoopruimtes gelden allerlei regels. Dat is bijvoorbeeld belangrijk voor als er een brand uitbreekt. Als deze zich uitrbreid naar de opslag van gevaarlijke stoffen, kunnen er giftige wolken ontstaan of kan dit zelfs voor een ontploffing zorgen. Omdat de regels afhankelijk zijn van de locatie en het gebruik van de locatie, weten ondernemers vaak niet aan welke regels zij moeten voldoen. Daarom hebben onze collega’s bij verschillende winkels controles uitgevoerd. Denk aan bedrijven als Praxis, Gamma, Karwei, Action en Kluswijs. Deze bedrijven ontvingen vooraf een aankondiging van decontrole. Daarna maakte de toezichthouder een afspraak. Als een bedrijf niet voldeed, ontvingen zij advies over welke aanpassingen zij moesten voldoen.

Door de controles krijgen wij een beter beeld of regels worden nageleefd en welke rol wij hierin kunnen spelen om dit te verbeteren.



Intern

Organisatieontwikkeling

Naar aanleiding van de evaluatie van de organisatie is het programma organisatieontwikkeling gestart. Basis van het programma is een nieuwe missie en strategie. Deze is in 2024 met inbreng van vele belanghebbenden en belangstellenden tot stand gebracht. Deze missie wordt vertaald naar programma's en teamplannen om de doelen die daarin zijn verwoord te realiseren. Om te waarborgen dat we onze doelen daadwerkelijk realiseren is programmatisch werken beter beschreven, geïmplementeerd en in de organisatie ingebed. In 2024 is ook het leiderschapstraject gestart om onze organisatiesturing, cultuur en samenwerking te versterken.

Plan van aanpak robuustheid

Omdat wij aan 1 van de 6 robuustheidscriteria niet voldoen, moesten wij voor 1 april 2024 een plan van aanpak opstellen. In dit plan van aanpak is in eerste instantie prioriteit gegeven aan het toevoegen van bestaande en toekomstige milieutaken van provincie, regio en gemeenten aan ons werkpakket. Hierbij onderzoeken we ook of er efficiencyvoordelen te behalen zijn bij bundeling van taken. We hebben geïnventariseerd welke mogelijkheden wij zelf zien voor uitbreiding. Meerwaarde voor de deelnemende gemeente blijft daarbij voorop staan

Ondertussen nemen Rijk en Provincie ook positie in. Zij geven steeds concreter aan hoe zij de route naar robuuste omgevingsdiensten zien. Dit zal de komende periode onderwerp zijn van intensieve gesprekken.

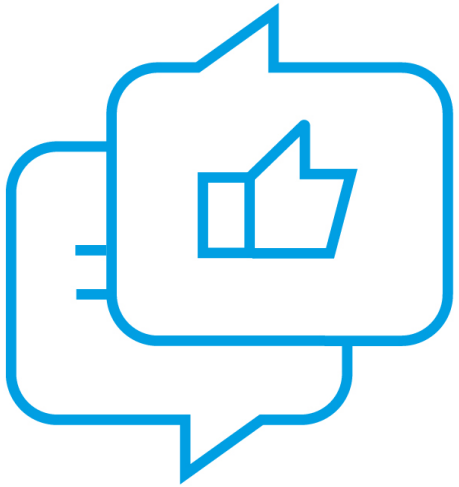
Interbestuurlijk Programma

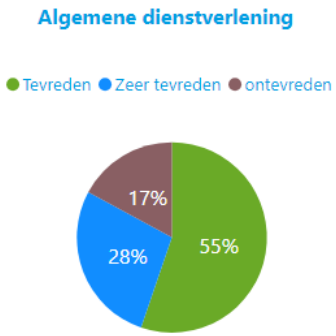
Met een spuk-subsidieregeling heeft het ministerie IenW een impuls willen geven aan de versterking van het landelijke stelsel VTH. Op landelijk niveau en individueel per omgevingsdienst zijn projecten uitgevoerd met dat doel. ODR heeft 9 projecten uitgevoerd, variërend van de doorontwikkeling van de GEO-systemen, werken met drones, ontwikkelen van dashboards met data voor toezicht, het omzetten van inrichtingen naar MBA's en het verbeteren van politieke sensitiviteit.

Datagedreven werken

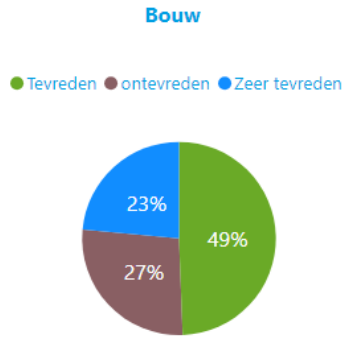
Eén van de aanbevelingen uit het rapport van de Commissie van Aartsen was om meer data gedreven te werken. Vanuit het IBP ontvingen wij een subsidie om hiermee aan de slag te gaan. Wij hebben onze sturingsvraagstukken en stand van zaken in het kader van data naast elkaar gelegd om te bepalen hoe we tot een effectief gebruik van data op relevante onderwerpen kunnen komen. Hieruit is een roadmap ontstaat met concrete handvatten en doelstellingen. Met als doel om in 2025 te starten met het invoeren van een gestructureerd datamanagement, data-analyse, sturing erop en acties gericht op datakwaliteit. Ook ontwikkelen we in samenwerking met andere OD's een gezamenlijke datavoorziening en data-, informatie- en analyseproducten voor medewerkers. Deels wordt die informatie ook via kaarten beschikbaar gesteld zodat een beter gebiedsbeeld ontstaat.

Kwaliteit dienstverlening

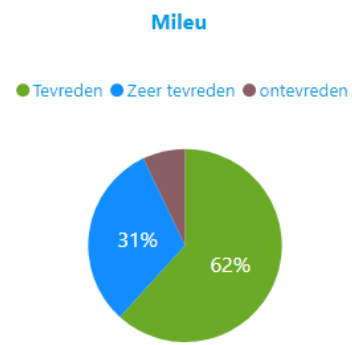




83%



73%



93%

Klanttevredenheidsonderzoek (KTO)

Het KTO geeft inzicht in wat onze klanten van ons vinden en wat zij van ons verwachten. Met die informatie kunnen wij onze dienstverlening steeds blijven verbeteren. Wij presenteren onze klanttevredenheidsresultaten op jaarbasis.

83% Tevreden over dienstverlening

De klanttevredenheid is in 2024 over de algemene dienstverlening van ODR uitgekomen op 83%.

In 2024 is er 1.483 keer een uitvraag geweest. Daarvan hebben 315 personen deze vragenlijst ingevuld, wat resulteert in een responspercentage van 21%.

Hoe minder het aantal respondenten, hoe meer effect een positieve of negatieve klantreactie op het totaal percentage heeft.

Klanttevredenheid Bouw en Milieu

De klanttevredenheid Bouw (toezicht en vergunningverlening) is 73%. Dit resultaat ligt lager dan onze doelstelling van 80% tevredenheid. Een van de belangrijkste oorzaken van deze lagere score is de uitvoering van de nieuwe Omgevingswet. Ondanks getroffen voorbereidingen, hebben diverse zaken geleid tot onduidelijkheid in werkprocessen en vertraging.

Tegelijkertijd functioneerde het DSO (landelijk Omgevingsloket) niet goed en liet de gebruiksvriendelijkheid te wensen over. ODR neemt op dit moment diverse maatregelen om de dienstverlening te verbeteren in de hoop dat deze daarmee in 2025 weer hoger wordt gewaardeerd.

De klanttevredenheid Milieu (toezicht en vergunningverlening) is 93%. Dit is ruim boven de doelstelling van 80% tevredenheid. 31% Van de klanten geeft aan zeer tevreden te zijn en 62% van de klanten is tevreden.

Programma's



Milieu & advies

Wat wilden we bereiken?

Door het verlenen van vergunningen, het houden van toezicht en het handhaven van regels dragen wij bij aan een fijne, gezonde, veilige, duurzame leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. In het regionaal uitvoeringsprogramma 2024 was uitgewerkt wat we daarvoor zouden gaan doen in 2024. Hieronder wordt in hoofdlijnen beschreven wat hebben gedaan en bereikt.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Vergunningen

Door onze vergunningverleners is vooraf getoetst of bepaalde milieubelastende activiteiten mogen worden uitgevoerd en zo ja onder welke voorwaarden. Soms was hiervoor een vergunning vereist, maar doorgaans was een milieumelding voldoende . De uitdaging was om dit op een juiste, tijdige en kwalitatief goede manier te doen en dat is in de meeste dossiers gerealiseerd. Daarnaast hebben wij Omgevingsdienst Nijmegen en Omgevingsdienst Veluwe op het gebied van de agrarische vergunningverlening. Ondersteund. Tenslotte is informatie verstrekt waarmee bedrijven hun plannen verder kunnen uitwerken.

Toezicht

ODR heeft toezicht gehouden op de milieubelastende activiteiten. Te denken valt aan: toezicht risicovolle bedrijven, branchegericht toezicht, energie, groen & ecologie en indirecte lozingen. In het geval van zware overtredingen, bijvoorbeeld bij onomkeerbare milieuschade is er strafrechtelijk gehandhaafd. Hiervoor beschikken we over eigen Boa's voor zowel milieuovertredingen als overtredingen op het gebied van slopen (asbest) of bouwen.

Om ook niet gemelde milieubelastende activiteiten in beeld te houden, hebben we ruimtelijk toezicht uitgevoerd. Tegelijkertijd hebben we samen met collega's van bouwen ondermijnende activiteiten aangepakt. Tenslotte hebben we klachten en meldingen binnen en buiten kantooruren (milieu-incidentendienst) afgehandeld.

Advisering

Onze adviseurs hebben middels adviezen ervoor gezorgd dat in plannen voor de fysieke leefomgeving op een verantwoorde en integrale wijze rekening wordt gehouden met milieuaspecten. Zij adviseren op het gebied van milieu, cultuurhistorie (archeologie en monumenten), externe veiligheid, geluid en trillingen, geurhinder, lichthinder, luchtkwaliteit, milieueffectrapportages, milieuzonering, natuur en landschap, spuitzones en water. Zij hebben advies gegeven aan onze opdrachtgevers (ruimtelijke ontwikkelingen) en aan collega's binnen ODR.

Bodem

De adviseurs van het team bodem waken er voor dat kwaliteit van de bodem in Rivierenland, tenminste hetzelfde blijft als de



Milieu & advies

achtergrondwaarde aangeeft. Dat doen zij door initiatieven in de regio te toetsen op wet- en regelgeving. Als het nodig is, dwingen zij maatregelen af om de bodem en het grondwater te beschermen tegen verontreinigingen als gevolg van activiteiten. Ook wordt hier toezicht op gehouden.

Ketentoezicht

Het team Ketentoezicht houdt zich bezig met het integraal in beeld brengen, voorkomen, terugdringen en aanpakken van risico's op grote milieuschade en ondermijning in de (afval)stoffenketens. Het team voert namens alle 6 Gelderse omgevingsdiensten (GO) het ketentoezicht in Gelderland uit en namens de Overijsselse omgevingsdiensten voor Overijssel. De aanpak van de risicoketens gebeurt planmatig en gefaseerd. We doen dit door risico- en informatie gestuurde (keten) analyses en Diepgaand Administratief Toezicht (DAT). De Omgevingsdiensten bepalen daarna hoe ze opvolging geven aan adviezen, rapporten van team Ketentoezicht.

Bijzondere aandachtspunten in 2024:

Programma IBP binnen ODR

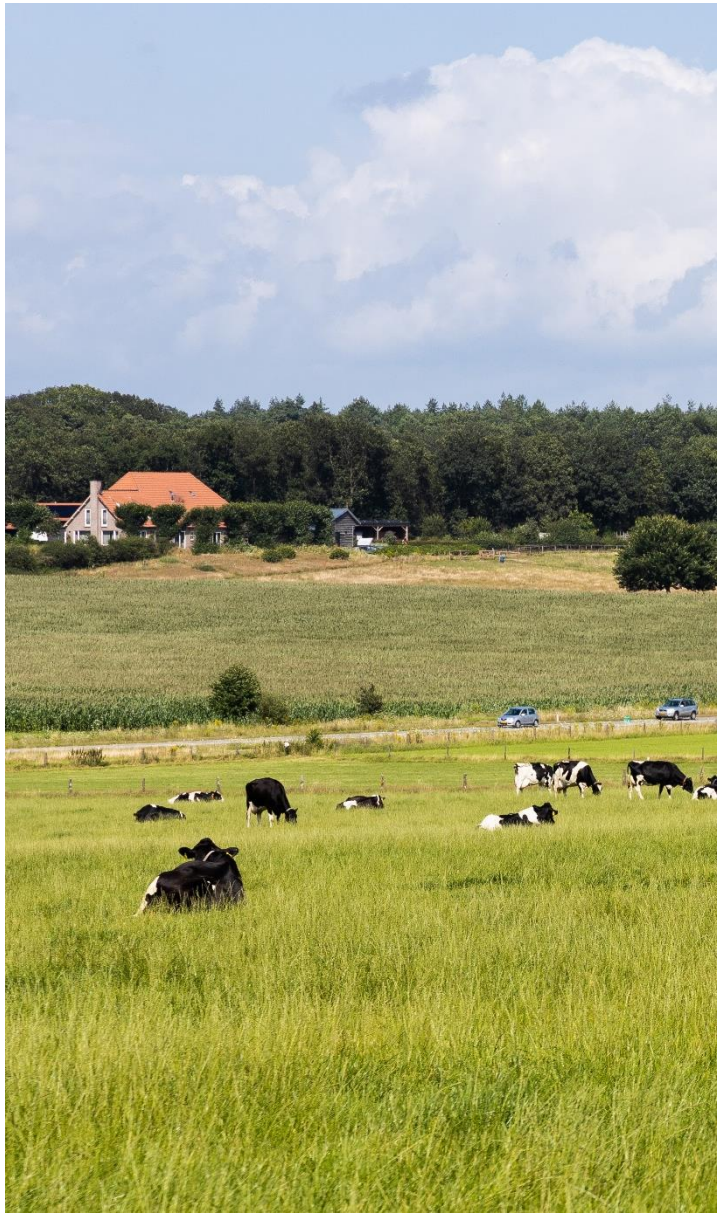
Doel van het landelijke programma is een impuls te geven aan kwaliteit van de uitvoering van de (milieu) taken door de omgevingsdiensten. Werkwijzen, instrumenten, datagericht werken, de rol van besturen, positionering van de organisatie en de robuustheid van de diensten zijn daarbij thema's. Zoals in het plan van aanpak is aangegeven, moeten wij onze milieuomzet vergroten om op alle vlakken voldoende robuust te zijn. We zijn in 2024 in gesprek met gemeenten en provincie geweest om te kijken hoe wij onze dienstverlening verder konden uitbreiden. Daarnaast is ingezet op data gedreven werken en doorontwikkelen van outcome gerichte doelen. Op basis van IBP gelden vanuit ODR, is wel een dashboard asbest ontwikkeld, waar nu landelijk (door de OD's) gebruik van gemaakt kan worden en al gebruikt wordt door OFGV, ODT, ODIJS en de Gelderse diensten. Opgesteld in samenwerking met ODR, GAIT, IGO.

Programma energie, duurzaamheid en circulaire economie

In 2024 is gewerkt aan het opzetten van het programma: een verzameling van projecten, activiteiten en producten die er op gericht zijn om gemeenten en de provincie te ondersteunen bij het realiseren van hun duurzaamheidsambities. Hierin zijn activiteiten i.v.m. energietransitie, netcongestie, het verder verduurzamen en circulaire economie opgenomen. In het programma wordt nauw en integraal samengewerkt zowel intern (bouw en milieu) als extern (RES, VNO/NCW) om de ambities te kunnen behalen. Het is nog niet gelukt om in 2024 het programma naar de uitvoering uit te rollen. Dit staat voor 2025 gepland.

Toezicht en vergunningen

Naast de eerder genoemde activiteiten in het programma energie, duurzaamheid en circulaire economie is verder gewerkt aan het project om de Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) in beeld te krijgen en waar mogelijk terug te dringen. Met dit beeld kunnen we vervolgens werken aan vervanging door minder schadelijke stoffen. Hierin blijven we nauw samenwerken met ondernemers.



Milieu & advies

Advisering/Bodem

Ook in 2024 is ODR actief betrokken geweest bij de totstandkoming van het provinciale programma Vitaal Landelijk gebied Gelderland en de regio opgave behorend bij de Gelderse Puzzel. Het uitgangspunt hierbij is water en bodem sturend. Met name de teams bodem en advies zijn hierbij betrokken. Zowel de integrale afstemming als uitvoerbaarheid zijn hierin leidend. Nieuw was de taak waarbij ODR samen met 6 gemeenten wilde komen tot een soortenmanagementplan (SMP) die gebruikt wordt om het geven van toestemming voor het isoleren van spouwmuren te vereenvoudigen. Dit in het kader van het nationale isolatieprogramma.

Ketentoezicht

Het team is betrokken bij het fenomeen beeld Milieucriminaliteit (synthetische drugs), het omgevingsrisicobeeld Oost Nederland en bezig met een aantal ketenaanpakken: asbest, verontreinigde grond, e-waste, dierlijke bijproducten en co-vergisters.

Wat kostte het?

In Euro	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na Berap	Jaarrekening 2024
Lasten*	7.178.566	7.433.518	7.276.230	7.179.277
Baten	9.889.524	9.763.978	9.763.978	9.487.871
Saldo voor mutatie reserves	**2.710.958**	**2.330.460**	**2.487.748**	**2.308.593**
Mutatie reserves	15.925	15.925	15.925	15.925
Saldo na mutatie reserves	**2.726.883**	**2.346.385**	**2.503.673**	**2.324.518**

* exclusief overhead

Productie 2024

Productgroep	Aantal begroot	Aantal werkelijk	Verschil
Vergunningen Milieu	1.482	1.416	- 4%
Toezicht Milieu	3.114	3.437	+ 10%
Advies	2.400	3.038	+ 27%
Bodem	2.261	2.292	+ 1%

Toelichting productie:

Bij team advies valt met name op dat er veel werk verzet moest worden i.v.m. de enorme piek in bouwaanvragen eind 2024.

De stijging bij toezicht milieu zit hem met name in een toename van het aantal themacontroles en milieuklachten.

Bouw & ondersteuning

Wat wilden we bereiken?

Door het verlenen van vergunningen, het houden van toezicht en het handhaven van regels dragen wij bij aan een fijne, gezonde, veilige, goed ingerichte duurzame leefomgeving. In het regionaal uitvoeringsprogramma 2024 was uitgewerkt wat we daarvoor zouden gaan doen in 2024. Hieronder wordt in hoofdlijnen beschreven wat hebben gedaan en bereikt.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Wij hebben in 2024 diensten aan inwoners en bedrijven geboden op het gebied van de gebouwde omgeving. Dit begint met het eerste contact waarbij we samen met de initiatiefnemers hebben gekeken naar de mogelijkheden van een initiatief. Vervolgens getoetst en vergunningen verleend. Vanzelfsprekend volgde daarna het toezicht op de naleving van de regels en waar noodzakelijk de handhaving. Ook hebben we zorggedragen voor het afhandelen van bezwaar en beroep.

Ook hebben wij diensten verleend aan inwoners en bedrijven die het niet eens zijn met een ontwikkeling of activiteit in de gebouwde omgeving. Dit hebben we gedaan door voorlichting te geven, mediation aan te bieden en door klachten, Woo-verzoeken en handhavingsverzoeken af te handelen.

We streven naar een goede dienstverlening en duidelijke communicatie, met aandacht voor efficiëntie. Waar nodig werkten we samen met partners binnen en buiten ODR.

De prioriteit van de onderwerpen bij het verlenen van deze diensten was gebaseerd op het VTH-beleid dat gemeenten hebben vastgesteld.

De kennis en ervaring die we hebben opgedaan bij het verlenen van deze diensten hebben we gedeeld met gemeenten. Dit helpt ons om de dienstverlening aan inwoners en bedrijven te verbeteren en om gemeenten te ondersteunen bij het aanpassen van hun beleid voor de gebouwde omgeving, zodat ze hun doelen kunnen bereiken.

Meer in detail uitgewerkt:

<u>Eerste contact</u>

Het eerste contact met inwoners en bedrijven verloopt vaak via het Omgevingsloket (DSO), websites, telefoon en mail. En als het nodig of wenselijk is, via persoonlijk contact.



Bouw & ondersteuning



Vergunningverlening

Wij hebben namens de gemeenten aanvragen van omgevingsvergunningen voor bouwactiviteiten behandeld en meldingen beoordeeld of deze juist en compleet zijn. Wij hebben daarnaast informatie verstrekt waarmee inwoners en bedrijven hun plannen verder konden uitwerken.

Toezicht

Wij houden namens de gemeenten toezicht op het gebied van de gebouwde omgeving. Onder toezicht wordt verstaan het controleren van de naleving van wet- en regelgeving bij particulieren en bedrijven. Te denken valt aan: toezicht op sloopactiviteiten (al dan niet met asbest), nieuw- en verbouw, ruimtelijk toezicht, toezicht huisvesting arbeidsmigranten en vluchtelingen en afhandelen van klachten. Daarnaast bijdragen aan het voorkomen en aanpakken van ondermijning.

Juridische zaken

Team Juridische Zaken bestaat uit handhavingsjuristen en bezwaar- en beroepsjuristen. Handhavingsjuristen heeft namens de gemeente besluiten genomen op verzoeken om handhaving en leggen handhavingsbesluiten. De bezwaar- en beroepsjuristen hebben bezwaren en beroepen tegen besluiten op verzoeken om handhaving, handhavingsbesluiten en tegen (het weigeren van) omgevingsvergunningen afgehandeld. Daarnaast zijn meerdere Woo-verzoeken afgehandeld.

Bijzondere aandachtspunten in 2024:

Invoering Omgevingswet

Het jaar 2024 stond in het teken van de invoering van de Omgevingswet. De implementatie is redelijk naar tevredenheid verlopen. Dat is mede te danken aan de nauwe samenwerking tussen de opdrachtgevers en ODR. De focus lag afgelopen jaar op de verdere concretisering van werkafspraken met gemeenten en andere ketenpartners. Deze zijn essentieel voor een soepele uitvoering. We hebben echter ook geconstateerd dat de invoering van de nieuwe Omgevingswet diverse uitdagingen met zich mee heeft gebracht die we deels niet hadden voorzien. Denk hierbij aan initiatiefnemers die nog onvoldoende zicht hebben op de nieuwe werkwijze, waardoor meer afstemming en soms zelfs een nieuwe aanvraag noodzakelijk was. Daarnaast is door de splitsing van de omgevingsplanactiviteit en technische bouwactiviteit dubbel werk ontstaan, omdat beide trajecten afzonderlijk moeten worden beoordeeld. Tegelijkertijd hebben we moeten constateren dat de gebruiksvriendelijkheid van de Samenwerkingsfunctionaliteit gekoppeld aan het Digitaal Stelsel Omgevingsloket (DSO) te wensen overliet. Dit heeft mede geresulteerd in dat de kentallen die 3 jaar gelden zijn geprognosticeerd hoger zijn uitgevallen. Conform afspraak zal begin 2025 de uitvoering van de omgevingswet worden geëvalueerd en de kentallen opnieuw worden vastgesteld.

Bouw & ondersteuning

Wat kostte het?

In Euro	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na Berap	Jaarrekening 2024
Lasten*	10.082.710	10.475.883	10.645.629	11.223.655
Baten	12.905.779	13.957.838	13.957.838	14.970.108
Saldo voor mutatie reserves	**2.823.069**	**3.481.955**	**3.312.209**	**3.746.453**
Mutatie reserves	-	-	-	-
Saldo na mutatie reserves	**2.823.069**	**3.481.955**	**3.312.209**	**3.746.453**

* exclusief overhead

Productie 2024

Productgroep	Aantal begroot	Aantal werkelijk	Verschil
Vergunningen Bouw	6.962	5.010	- 28%
Toezicht Bouw	3.855	4.372	+ 13%
Juridische Advisering	1.129	1.359	+ 20%

Toelichting productie:

In december 2023 zijn veel vergunningaanvragen ingediend, maar die waren niet ontvankelijk. In 2024 heeft dit veel tijd gekost om de aanvragen ontvankelijk te krijgen. Daarnaast hebben de aanvragen in 2024 onder de Omgevingswet veel tijd gekost, omdat veel zaken fout gingen in het DSO. In 2024 zien we ook dat er gemiddeld 25% minder aanvragen zijn ingediend dan in 2023. Dit verklaart de lagere productie.

Bij toezicht bouw zijn er meer (bouw) projecten in afronding gekomen dan was begroot.

De toename vanuit Juridische Advisering zit met name in een toename van de bezwaarzaken die we hebben binnengekregen en behandeld. Daarnaast zijn er ook meer Woo-verzoeken behandeld dan begroot.

Paragrafen



Weerstandsvermogen

Deze paragraaf geeft inzicht in het risicoprofiel, de risico's en het beschikbare weerstandsvermogen van ODR.

Risico's	Kans-klasse	Bedrag	Kans	Risico
Openstaande verlofsaldi	3	1.110.000	50%	555.000
Beschikbaarheid (vast) personeel	2	340.000	30%	102.000
Omgevingswet / Wkb				PM
Ontwikkelingen IBP				PM
Totaal geïdentificeerde risico's				**657.000**
Ongeïdentificeerde en kleine risico's	1	657.000*	10%	65.700
Benodigd weerstandsvermogen (excl. PM-posten)				**722.700**

* betreft bedrag totaal geïdentificeerde risico's

Weerstandsvermogen	31-12-2024
Algemene reserve	557.550
Reserve personele regelingen	125.000
Onvoorzien	45.000
Beschikbaar weerstandsvermogen	**727.550**

Conclusie: het weerstandsvermogen is voldoende om de risico's op te vangen.

Openstaande verlofsaldi

De laatste jaren is er sprake van oplopende openstaande verlofsaldi van medewerkers. Wanneer deze verlofuren opgenomen gaan worden, leidt dit tot een lagere productiviteit (= minder omzet). De huidige voorziening verlofsparen is al verwerkt in dit risico.

Beschikbaarheid (vast) personeel

De krappe arbeidsmarkt leidt tot een groot tekort aan gekwalificeerd vast personeel. Wanneer hierdoor meer inhuurkrachten nodig zijn dan zullen de kosten stijgen. Te weinig personeel kan ook leiden tot een lagere productie en minder inkomsten.

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De financiële effecten van deze wetten voor ODR op de lange termijn zijn moeilijk te bepalen. Deze zijn voor de omgevingswet mede afhankelijk van beleidskeuzes die gemeenten gaan maken in de omgevingsplannen. Voor de Wkb zijn deze effecten afhankelijk van hoe de gefaseerde invoering verder gaat plaatsvinden.

Ontwikkelingen Interbestuurlijk programma (IBP)

Ondanks dat ODR een plan van aanpak heeft opgesteld om te kunnen voldoen aan de Robuustheidseisen van het IBP, bestaat er het risico dat er wordt ingegrepen in het VTH stelsel door de landelijke overheid, wat financiële consequenties kan hebben voor de ODR.

Weerstandsvermogen

Sinds de begroting 2018 worden een aantal financiële kengetallen gepresenteerd. Het doel hiervan is om de financiële positie in kaart te brengen, en het verloop hiervan te kunnen volgen.

Kentallen	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
Netto schuldquote	4,3%	10,7%	7,0%
Solvabiliteitsratio	25,9%	18,0%	13,5%
Structurele exploitatieruimte	4,7%	0,2%	0,1%

De kengetallen voor grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn niet van toepassing voor omgevingsdiensten.



Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.

- Dit percentage is lager vanwege een hoger saldo op de rekening schatkistbankieren dan was begroot.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen is gelijk aan de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de organisatie.

- Dit percentage is lager vanwege een hoger balanstotaal dan was begroot. Dat komt o.a. door de hogere voorziening verlofsparen. Het eigen vermogen is iets lager dan was begroot.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

- De ratio is lager dan de begroting vanwege het geringe jaarrekeningsaldo 2024. De begroting ging uit van de post onvoorzien van € 45.000.

Kapitaalgoederen

Deze paragraaf laat zien hoe ODR omgaat met, het onderhoud van, haar kapitaalgoederen en investeringen.

Algemeen

ODR is sinds december 2018 eigenaar van een eigen pand, wat in 2019 verbouwd en in gebruik genomen is. Daarnaast zijn er ICT-eigendommen, zoals telefoons en software.

Hierop is het volgende beleid van toepassing:

- Nota activabeleid 2020
- Meerjaren onderhoudsplan 2023-2032

Onderhoudsbudgetten	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
Klein onderhoud	63.511	52.321	64.866
Groot onderhoud	45.155	46.747	46.747
Totaal	**108.666**	**99.068**	**111.613**

Investeringskredieten

In de begroting 2024 waren de volgende vervangingsinvesteringen opgenomen:

- Mobiele telefoons (€ 82.125)
- Beeldschermen (€ 49.275)

De mobiele telefoons vervangen we in de eerste helft van 2025. Daarbij stappen we over op een nieuw beheer- en financieringsmodel. We besteden de aanschaf en het beheer van de mobiele telefoons en tablets uit aan onze ICT partner tegen een jaarlijks vast bedrag per toestel.

De beeldschermen functioneren nog voldoende en er was geen noodzaak om die in 2024 te vervangen.



Financiering

Deze paragraaf biedt inzicht in de financieringsactiviteiten van de ODR.

Algemeen

De leningen zijn bij de ODR vooral gerelateerd aan de aanschaf (2018) en verbouwing (2019) van het eigen pand.

Hierop is het volgende beleid van toepassing:

- Treasurystatuut 2012

Leningen

Het Algemeen Bestuur heeft op 8 oktober 2018 het besluit genomen om maximaal € 4,05 mln externe financiering aan te trekken voor het huisvestingsplan. Tot op heden was het niet nodig om dit volledige bedrag aan leningen aan te trekken.

Bank	Start	Eind	Oorspr. bedrag	Rente	Jaarlijkse aflossing
NWB bank	2018	2038	2,5 mln	1,325%	125.000
BNG bank	2019	2039	1,0 mln	1,200%	50.000
Totaal			**3,5 mln**		**175.000**

De rentekosten van deze leningen zijn als projectfinanciering toegerekend aan de huisvesting.

Er zijn in 2024 geen kasgeldleningen afgesloten.



Bedrijfsvoering

Deze paragraaf beschrijft de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Personeel en Organisatie

Het afgelopen jaar heeft het HR-team zich gefocust op het versterken van de interne samenwerking en het verder ontwikkelen van onze dienstverlening aan de organisatie. We hebben een aantal gerichte acties in gang gezet om ons werk en processen te verbeteren zoals bijvoorbeeld het optimaliseren van AFAS, de aanbesteding voor de Arbodienst en Salarisadministratie, maar ook Werving en Selectie. Voor inhuur stappen we over naar Flextender waardoor HR en leidinggevenden worden ontzorgd m.b.t. het inhuurproces. Daarnaast wordt gewaarborgd dat het inhuurproces voldoet aan de rechtmatigheidseisen.

Een andere belangrijke stap in het versterken van onze organisatie is de actualisering van ons functieboek. Dit is van cruciaal belang voor het in kaart brengen van de verantwoordelijkheden, verwachtingen en groeimogelijkheden van elke functie binnen de organisatie. Het nieuwe functieboek zal straks niet alleen duidelijkere functieomschrijvingen bevatten, maar ook aansluiten bij de strategische doelstellingen van de organisatie en de veranderende behoeften van de markt.

Verder zet HR in op kennisontwikkeling van onze medewerkers. Zo is in de organisatie in 2024 de opleidingsbehoefte uitgevraagd voor 2025 en wordt deze geborgd in het Opleidingsplan.

In het komende jaar blijven we ons richten op verdere professionalisering van het HR-team en de organisatie met de focus op het optimaliseren van onze processen en het doorvoeren van een aantal strategische veranderingen die de organisatie als geheel ten goede zullen komen.

Kwaliteit

Organisatie breed werken we aan kwaliteitsverbetering in de organisatie. Via het programma K&O zetten we in op het verbeteren van de basis op orde, onze organisatie te professionaliseren en om klaar te zijn voor nieuwe wetgeving. Vanuit dit programma werken we programmatisch en projectmatig aan de diverse opgaven. Dit programma past precies in de bedoeling van het Interbestuurlijk Programma ter versterking van de VTH uitvoering. Hiermee voldoet ODR aan één van de eisen die aan omgevingsdiensten worden gesteld.

Wet Open Overheid

De Wet open overheid (Woo) regelt het recht van burgers op informatie van de overheid. De wet heeft als doel overheden transparanter te maken door overheidsinformatie beter vindbaar en digitaal toegankelijker te maken. De Woo heeft de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangen en is op 1 mei 2022 in werking getreden voor het onderdeel passieve openbaarmaking (openbaar maken op verzoek). De Woo bevat daarnaast de verplichting tot actieve openbaarmaking (openbaar maken uit eigen beweging). Deze verplichting treedt gefaseerd in werking. Voor de eerste informatiecategorieën is de verplichting in november 2024 in werking getreden. ODR heeft in 2024 invulling gegeven aan het implementeren van de Woo door middel van een projectmatige aanpak. Gedurende dit project heeft de ODR onderzocht in hoeverre zij al voldeed en welke acties de ODR nog moest uitvoeren om te voldoen aan de Woo. De ODR heeft deze acties uitgevoerd en voldoet aan de Woo.

KPI's (ODR breed)	Realisatie 2024
Klanttevredenheid *(tevreden en zeer tevreden)*	83%
Ingekomen klachten	13
Percentage overheadkosten	25%
Integraal uurtarief	€ 100,64
Productiviteitsnorm	1.330 uren
Ziekteverzuim	9,4%
Vaste formatie	145 fte
Percentage inhuurkosten	24%

Bedrijfsvoering

Rechtmatigheidsverantwoording (toelichting afwijkingen 2024)

Bij de interne controles 2024 zijn een aantal afwijkingen geconstateerd, die boven de rapporteringsgrens van € 50.000 uitkomen of anderszins gemeld moeten worden. Hieronder worden deze afwijkingen toegelicht en wordt aangegeven welke acties hierop zijn/worden ondernomen:

Begrotingsrechtmatigheid

Met ingang van de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV wordt iedere overschrijding van de lasten als een begrotingsonrechtmatigheid beschouwd. In het tweede halfjaar 2024 heeft een hogere productie plaatsgevonden, waardoor zowel de lasten als de baten hoger zijn uitgevallen dan was begroot. Gezien de afspraken in de Financiële verordening betreft dit een acceptabele onrechtmatigheid, aangezien de hogere lasten worden gecompenseerd door hogere baten.

Voor ODR kan de begrotingsrechtmatigheid in de toekomst een knelpunt blijven, aangezien de begroting slechts twee keer per jaar wordt aangepast en de hoeveelheid werk van tevoren niet altijd goed in te schatten is.

Naleving Europese aanbestedingsregels

Ten aanzien van de controle op naleving Europese aanbestedingsregels constateren we een fout van € 485.000. Dit heeft uitsluitend betrekking op inhuur van personeel:

- De grootste afwijkingen (2) zijn veroorzaakt door onregelmatigheden in het gunningsproces. Partijen die niet formeel konden deelnemen, hebben toch een opdracht gegund gekregen. Of er is helemaal geen sprake van een gepubliceerde opdracht (1) bij een leverancier waar ruim meer wordt gefactureerd dan de drempelwaarde op aanbestedingen.
- In drie gevallen wordt meer gefactureerd dan de opdrachtwaarde toestaat.
- Vijf opdrachten hebben, in afwachting van een nieuwe opdracht, doorgelopen na einde contractdatum terwijl dit niet was toegestaan.
- Een opdracht is vaker verlengd dan toegestaan.

Daarnaast is in 23 gevallen sprake van een opdracht waarbij aan meerdere kandidaten wordt gegund, terwijl in de publicatie niet wordt gesproken over meerdere opdrachten.

Strikt genomen is dit niet onrechtmatig, maar geen wenselijke werkwijze vanuit het oogpunt van transparantie. Zeker niet binnen de context van de eerder genoemde afwijkingen.

Vanuit control oogpunt zullen we de controle op aanbestedingen verder aanscherpen en de concrete dossiers terugkoppelen naar MT en verantwoordelijke teamleiders ter opvolging. Het is daarbij van belang dat ook vanuit het management opvolging wordt gegeven aan signalen en het belang wordt gezien van het juist volgen van aanbestedings-procedures.

Daarnaast zullen we de inzichten uit deze controle meer relateren aan bijvoorbeeld de controle op geleverde zaken en uren. Op deze manier ontstaat een beter beeld van de kwaliteit van leveranciers.

Interne controle op de prestatielevering van verantwoorde uren

Vorig jaar heeft de accountant vanuit de jaarrekening-controle een onzekerheid gerapporteerd waarbij is geconcludeerd dat de prestatielevering niet altijd vastgesteld kan worden bij de verantwoorde uren. Naar aanleiding hiervan is dit jaar een integrale controle uitgevoerd op zaken waarbij significant wordt afgeweken van het kental. Of waar geen zaak is geregistreerd tegenover een tijdregistratie waar dit wel te verwachten is.

Al deze zaken zijn gecontroleerd en waar nodig doorgezet naar de verantwoordelijk teamleider ter opvolging. We constateren dat, hoewel in veel gevallen een plausibele verklaring is voor de afwijking, er nog veel ruimte voor verbetering is. Dit heeft met name betrekking op de kwaliteitscontrole, zicht op geleverde prestaties en secuurheid van registraties.

Vanaf 2025 zal tweemaandelijks een analyse worden uitgevoerd waarbij signalen worden doorgezet naar teamleiders ter opvolging. Aanvullend zal de frequentie van de interne controle hierop afgestemd worden.

Omdat tijdregistratie niet op zaakniveau plaatsvindt, zal deze controle altijd op indirecte informatie gebaseerd zijn. Daarmee geeft het niet het gewenste niveau van grip en inzicht. Wij bevelen daarom aan om onderzoek te doen naar de consequenties van tijdschrijven op zaakniveau.

M&O beleid

Er zijn geen afwijkingen geconstateerd ten aanzien van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Jaarrekening



Grondslagen jaarrekening

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het Algemeen Bestuur op 11 maart 2024 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de Omgevingsdienst.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;

- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
- Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 25 november 2024 door het algemeen bestuur is vastgesteld;
- Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening.

Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 739.434) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Tenzij anders vermeld, zijn de activa en passiva in de balans gewaardeerd tegen de nominale waarden in euro's.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa (met economisch nut) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Gehanteerde afschrijvingstermijnen in jaren	
Gronden en terreinen	Geen afschrijving
Bedrijfsgebouwen	30
Installaties	15
Huisvesting – inrichting gebouw	10
ICT interne overhead	3

Vlottende activa

De vlottende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde en hebben een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

Overlopende activa

De overlopende activa bestaan uit vooruitbetaalde bedragen voor nog te ontvangen goederen of diensten.

Algemene reserve

Dit zijn de vrij besteedbare middelen van de exploitatieresultaten tot het verslagjaar.

Bestemmingsreserves

Deze reserves betreffen de reeds bestemde gedeelten van de exploitatiesaldi tot en met het verslagjaar.

Voorzieningen

Hieronder vallen voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten, dan wel van derden verkregen middelen die specifiek moeten worden besteed. We hebben de voorzieningen opgenomen tegen nominale waarde.

Vaste schulden

De vaste schuld bestaat uit geldleningen met een rentetypische looptijd langer dan één jaar.

Vlottende schulden

De vlottende schulden bestaan uit kasgeldleningen, banksaldi en overige schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

Overlopende passiva

Onder de overlopende passiva worden verplichtingen opgenomen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen. Tot de overlopende passiva horen ook de van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Financieel resultaat

	Omschrijving	Bedrag (€)	
	Begrotingssaldo na Bestuursrapportage 2024	*-99.535*	
1.	Personeelskosten (incl. inhuur)	-534.000	nadeel
2.	Uitbesteed werk	-191.000	nadeel
3.	Lumpsum complexe bedrijven	92.997	voordeel
4.	Omzet	736.000	voordeel
5.	Saldo overig	20.240	voordeel
	Resultaat voor bestemming	**24.702**	**voordeel**



Toelichting:

1. De personeelskosten zijn hoger dan begroot. Dit komt vooral omdat er meer uren zijn gemaakt ten behoeve van de hogere omzet. Daarnaast is er sprake van nadelen op de productiviteit van de medewerkers (i.v.m. ziekte) en de kosten van personele regelingen. Ook is er sprake van voordelen vanwege meer medewerkers in vaste dienst, minder opleidingskosten en meer gespaard verlof waardoor minder inhuur nodig was.
2. Het uitbesteed werk t.b.v. de deelnemers (o.a. milieuvergunningen en -toezicht) is hoger dan begroot. Hier tegenover staat een hogere omzet.
3. Voor de complexe bedrijven is er binnen de ODR sprake van een apart budget (lumpsum). In 2024 zijn hiervoor minder kosten gemaakt dan was begroot. Dat komt o.a. doordat bepaalde werkzaamheden binnen het IBP hebben plaatsgevonden i.p.v. binnen de lumpsum.
4. De omzet is hoger dan begroot. Dit komt vanwege hogere opbrengsten vanuit de werkprogramma's in het tweede halfjaar 2024.
5. Het overige saldo is de optelsom van alle overige resultaten in de jaarrekening 2024. Dit betreft o.a. meer ontvangen rentebaten.

Bijdrage per deelnemer

	Begroting Berap 2023	Realisatie Jaarrekening
DVO bijdrage Gemeente Buren	3.113.711	3.231.069
DVO bijdrage Gemeente Culemborg	1.771.843	1.836.215
DVO bijdrage Gemeente Maasdriel	2.729.921	2.875.832
DVO bijdrage Gemeente Neder-Betuwe	2.338.032	2.427.759
DVO bijdrage Gemeente Tiel	1.156.423	1.243.631
DVO bijdrage Gemeente West Betuwe	5.384.876	5.556.032
DVO bijdrage Gemeente West Maas en Waal	2.531.314	2.559.463
DVO bijdrage Gemeente Zaltbommel	3.171.083	3.251.660
DVO bijdrage Provincie Gelderland	-	-
Overige bijdragen:		
Bijdragen Omgevingsdiensten	607.770	603.461
Ontvangen subsidies	230.680	215.137
Rentebaten	150.000	185.447
Overige inkomsten/meerwerk	686.163	658.176
Onttrekking reserves	28.625	28.625
Totaal	**23.900.441**	**24.672.507**

De totale bijdrage is hoger vanwege de hoge productie in de tweede helft van 2024. Een deel van de ontvangen subsidies is niet besteed in 2024, en zal worden overgeheveld naar 2025 (aangezien de werkzaamheden dan zullen plaatsvinden).



Overzicht baten en lasten

	Taak-veld	Primitieve begroting 2024*		Begrotings-wijzigingen		Begroting 2024 na wijzigingen		Jaarrekening 2024		Saldo t.o.v. begroting	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma's											
Milieu & advies	7.4	6.641.368	9.377.258	634.862	386.720	7.276.230	9.763.978	7.179.277	9.487.871	- 96.953	- 276.107
Bouw & ondersteuning	7.4	1.425.506	2.012.739	831.231	987.613	2.256.737	3.000.352	2.155.264	3.344.434	- 101.473	344.082
	8.3	9.268.681	11.517.673	-879.790	- 560.187	8.388.891	10.957.486	9.068.391	11.625.674	679.500	668.188
Overzichten											
Overhead	0.4	5.555.740	-	522.378	-	6.078.118	-	6.244.669	457	166.551	457
Alg. dekkingsmiddelen	0.5	-	-	-	150.000	-	150.000	203	185.447	203	35.447
Onvoorzien	0.8	45.000	-	- 45.000	-	-	-	-	-	-	-
Vennootschapsbelasting	0.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo gewone dienst	0.11	-	-	- 99.535	-	- 99.535	-	-	-	99.535	-
Saldo van baten en lasten		**22.936.295**	**22.907.670**	**964.146**	**964.146**	**23.900.441**	**23.871.816**	**24.647.805**	**24.643.882**	**747.364**	**772.066**
Mutaties reserves		144.129	172.754	- 144.129	- 144.129	-	28.625	-	28.625	-	-
Resultaat		**23.080.424**	**23.080.424**	**820.017**	**820.017**	**23.900.441**	**23.900.441**	**24.647.805**	**24.672.507**	**747.364**	**772.066**
Saldo van baten en lasten		**0**		**0**		**0**		**24.702**		**24.702**	

* In de primitieve begroting 2024 was nog sprake van de oude begrotingsprogramma's. De nieuwe programma's gelden per 1-1-2024. In deze kolommen heeft daarom een herschikking van oude naar nieuwe programma's plaatsgevonden.

Toelichting:

In het programma Milieu & advies is sprake van lagere kosten en lagere inkomsten vanwege minder gemaakte uren. In het programma Bouw & ondersteuning is sprake van hogere kosten en hogere inkomsten vanwege meer gemaakte uren. Bij Overhead is er sprake van hogere kosten vanwege personele regelingen. Bij de Algemene dekkingsmiddelen is sprake van hogere inkomsten vanwege meer ontvangen rentebaten. In de rechtmatigheidsverantwoording en paragraaf Bedrijfsvoering wordt ingegaan op de begrotingsrechtmatigheid van de afwijkingen. Per saldo is er sprake van een positief jaarrekeningresultaat. Zie voor verdere inhoudelijke toelichting het jaarverslag en de voorgaande 2 pagina's (Financieel resultaat en Bijdrage per deelnemer).

Overzicht incidentele baten en lasten

	Begroting 2024 na wijzigingen		Jaarrekening 2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma Milieu & advies				
Projecten				
Subsidie baten huidig jaar		210.680		210.680
Vooruit ontvangen baten in vorige jaren	- 570.761		- 420.020	
Kosten interne uren	595.631		408.666	
Kosten uitbesteed werk			131.534	
Saldo van baten en lasten	**24.870**	**210.680**	**120.180**	**210.680**

Toelichting:

Binnen het programma Milieu & advies was er in 2024 sprake van drie projecten met een incidenteel karakter: 'Overdracht bodemtaken omgevingswet', 'SPUK subsidie Interbestuurlijk programma' en 'SPUK subsidie Energiecontroles'. Hiervoor zijn in 2024 of eerdere jaren subsidie- of projectbijdragen ontvangen. Daaruit worden de kosten van deze projecten betaald.

Deze kosten betreffen hoofdzakelijk interne uren en daarnaast uitbesteed werk. Er is sprake van een positieve saldo tussen de lasten en baten op het programma, omdat de overheadkosten van de interne uren hierop niet mogen worden geboekt vanwege BBV-regelgeving. Aangezien er in 2024 minder interne uren zijn gemaakt voor deze projecten is het positieve saldo in de jaarrekening ook lager dan was begroot.

Balans

Activa	31-12-2023	31-12-2024
Materiële vaste activa	**3.723.990**	**3.558.096**
Gronden en terreinen	1.216.800	1.216.800
Bedrijfsgebouwen	1.942.187	1.865.184
Overig materiële vaste activa	565.003	476.112
Vlottende activa	**3.348.843**	**2.967.367**
Vorderingen op openbare lichamen	1.161.436	1.017.765
Uitzettingen in 's-Rijks schatkist	2.187.407	1.949.602
Liquide middelen	**506.291**	**505.061**
Banksaldi	506.291	505.061
Overlopende activa	**596.854**	**646.640**
Totaal	**8.175.978**	**7.677.164**

Passiva	31-12-2023	31-12-2024
Eigen vermogen	**2.119.493**	**1.031.106**
Algemene reserves	557.550	557.550
Overige bestemmingsreserves	477.479	448.854
Saldo van de rekening	1.084.464	24.702
Voorzieningen	**612.038**	**808.172**
Vaste schulden	**2.675.000**	**2.500.000**
Banken	2.675.000	2.500.000
Vlottende passiva	**2.769.447**	**3.337.886**
Overige schulden	509.664	881.800
Overlopende passiva:		
- Verplichtingen uit het begrotingsjaar	1.409.048	2.025.372
- Ontvangen voorschotbedragen van het Rijk met specifiek doel	723.454	361.873
- Ontvangen voorschotbedragen van overige overheden met specifiek doel	127.281	68.841
	8.175.978	**7.677.164**

Toelichting balans

Materiële vaste activa

Verloopoverzicht Gronden en terreinen	
Boekwaarde per 31-12-2023	**1.216.800**
Afschrijvingen	0
Boekwaarde per 31-12-2024	**1.216.800**

Verloopoverzicht Bedrijfsgebouwen	
Boekwaarde per 31-12-2023	**1.942.187**
Afschrijvingen	- 77.003
Boekwaarde per 31-12-2024	**1.865.184**

Verloopoverzicht overig materiële vaste activa	
Boekwaarde per 31-12-2023	**565.003**
Afschrijvingen	-88.891
Boekwaarde per 31-12-2024	**476.112**

Vlottende activa

Vlottende activa	31-12-2023	31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen	1.161.436	1.017.765
Uitzettingen in 's-Rijks Schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	2.187.407	1.949.602
Overige vorderingen	0	0
Totaal	**3.348.843**	**2.967.367**

Vorderingen op openbare lichamen

Vorderingen op openbare lichamen zijn van november en december 2024. De vorderingen van november zijn in januari 2025 ontvangen.

Uitzettingen in 's-Rijks Schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Met de invoering van het schatkistbankieren mag ODR een drempelbedrag buiten 's-Rijks schatkist aanhouden. Dit drempelbedrag was € 1.000.000. We voldoen in 2024 zonder uitzondering aan het wettelijk vereiste:

Bedragen x € 1.000	Q1	Q2	Q3	Q4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	**750**	**684**	**613**	**649**
Ruimte onder het drempelbedrag	250	316	387	351
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

Toelichting balans

Liquide middelen	31-12-2023	31-12-2024
BNG-betaalrekening	506.291	505.061
Totaal	**506.291**	**505.061**

Overlopende activa	31-12-2023	31-12-2024
Te vorderen BTW	436.640	440.982
Nog te ontvangen bedragen	48.689	32.873
Vooruitbetaalde kosten	105.816	167.075
Overige vorderingen en overlopende activa	5.709	5.710
Totaal	**596.854**	**646.640**

Passiva

Eigen vermogen	31-12-2023	31-12-2024
Algemene reserve	557.550	557.550
Overige bestemmingsreserves	477.479	448.854
Saldo van de rekening	1.084.464	24.702
Totaal	**2.119.493**	**1.031.106**

Algemene reserve Doel: bufferfunctie voor afdekken risico's	
Saldo per 31-12-2023	**557.550**
Toevoeging	0
Onttrekking	0
Saldo per 31-12-2024	**557.550**

Toelichting balans

Eigen vermogen

Bestemmingsreserve afkoop PAO's Doel: dekking kosten persoonlijke arbeidsvoorwaarden voormalige provincie medewerkers	
Saldo per 31-12-2023	**95.538**
Onttrekking kosten 2024	-15.925
Saldo per 31-12-2024	**79.613**

Bestemmingsreserve huisvesting Doel: dekking toekomstige kapitaallasten huisvesting	
Saldo per 31-12-2023	**256.941**
Onttrekking kosten 2024	-12.700
Saldo per 31-12-2024	**244.241**

Bestemmingsreserve personele regelingen Doel: oplossen personele knelpunten	
Saldo per 31-12-2023	**125.000**
Geen mutaties	0
Saldo per 31-12-2024	**125.000**

Eigen vermogen en voorzieningen

Mutaties saldo jaarrekening	
Saldo per 31-12-2023	**1.084.464**
Toevoeging saldo jaarrekening 2024	24.702
Onttrekking saldo jaarrekening 2023	- 1.084.464
Saldo per 31-12-2024	**24.702**

Voorziening groot onderhoud Doel: gelijkmatige verdeling van de onderhoudskosten over de jaren	
Saldo per 31-12-2023	**128.519**
Onttrekking kosten 2024	- 24.150
Toevoeging jaarlijkse storting	46.747
Saldo per 31-12-2024	**151.116**

Voorziening verlofsparen Doel: dekking toekomstige opnamen verlofuren	
Saldo per 31-12-2023	**483.519**
Toevoeging 2024	173.537
Onttrekking 2024	-0
Saldo per 31-12-2024	**657.056**

Toelichting balans

Vaste schulden

Vaste schuld	31-12-2023	31-12-2024
Lening NWB bank	1.875.000	1.750.000
Lening BNG bank	800.000	750.000
Totaal	**2.675.000**	**2.500.000**

Lening NWB bank	
Saldo per 31-12-2023	**1.875.000**
Aflossing (lineair)	125.000
Saldo per 31-12-2024	**1.750.000**

Lening BNG bank	
Saldo per 31-12-2023	**800.000**
Aflossing (lineair)	50.000
Saldo per 31-12-2024	**750.000**

Leningen	Hoofdsom	Looptijd	Rente	Rentekosten 2024
NWB bank	2.500.000	2018-2038	1,325%	24.780
BNG bank	1.000.000	2019-2039	1,200%	9.051
Totaal	**3.500.000**			**33.831**

Vlottende passiva

Overige schulden	31-12-2023	31-12-2024
Crediteuren	509.664	881.800
Totaal	**509.664**	**881.800**

Verplichtingen uit het begrotingsjaar	31-12-2023	31-12-2024
Vooruit ontvangen bedragen	0	0
Nog te betalen bedragen	485.518	1.111.239
Te betalen salarissen	14.538	6.305
Premie IPAP Loyalis + ABP	156.672	0
Te betalen loonheffing	752.320	907.828
Totaal	**1.409.048**	**2.025.372**

Toelichting balans

Ontvangen voorschotbedragen van het Rijk met specifiek doel

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat Ontvangen subsidie t.b.v. SPUK IBP VTH	
Saldo per 31-12-2023	**405.549**
Onttrekking kosten 2024	-405.549
Ontvangen subsidie 2024	0
Saldo per 31-12-2024	**0**

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland Ontvangen subsidie t.b.v. SPUK Energiebesparingsplicht	
Saldo per 31-12-2023	**317.905**
Onttrekking kosten 2024	-166.712
Ontvangen subsidie 2024	210.680
Saldo per 31-12-2024	**361.873**

Voorschotten van overige overheden specifieke doel Ontvangen subsidie t.b.v. subsidie overdracht bodemtaken omgevingswet	
Saldo per 31-12-2023	**127.281**
Onttrekking kosten 2024	-58.440
Saldo per 31-12-2024	**68.841**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Per 31-12-2024 is er sprake van verschillende doorlopende contracten waarbij financiële verplichtingen zijn aangegaan. Dit betreffen vooral contracten voor de inhuur van medewerkers en de gastheercontracten voor ICT en DIV (postverwerking). De maximaal resterende waarde van deze contracten bedraagt € 3,27 miljoen. Deze lopen voor het grootste deel in 2025 en 2026 af.

Overzicht wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Bestuur

Deelnemer	Bestuurslid	AB-lid	DB-lid	Functie	Bezoldiging 2023	Bezoldiging 2024
Gemeente Buren	Dhr. J.P. (Pieter) Neven	X		Lid	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Gemeente Culemborg	Mw. M. (Monica) Wichgers	X	X	Voorzitter (v.a. 1-7-2024), daarvoor lid	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Gemeente Maasdriel	Dhr. T. (Toine) Nettenbreijers	X		Lid (tot 1-3-2024)	Onbezoldigd	Onbezoldigd
	Dhr. M.A. (Michiel Alexander) de Raaf	X		Lid (v.a. 1-3-2024)	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Gemeente Neder-Betuwe	Dhr. N. (Nees) van Wolfswinkel	X	X	Lid	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Gemeente Tiel	Dhr. F. (Frank) Groen	X	X	Lid	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Gemeente West Betuwe	Mw. J. (Jacoline) Hartman	X		Lid	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Gemeente West Maas en Waal	Dhr. E.J. (Evert Jan) Slootweg	X	X	Lid (DB-lid v.a. 1-7-2024)	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Gemeente Zaltbommel	Dhr. C. A.H. (Kees) Zondag	X	X	Voorzitter (tot 1-7-2024)	Onbezoldigd	Onbezoldigd
	Dhr. E. (Ed) Goossens	X		Lid (v.a. 1-10-2024)	Onbezoldigd	Onbezoldigd
Provincie Gelderland	Dhr. H (Harold) Zoet	X		Lid	Onbezoldigd	Onbezoldigd

Overzicht wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Directie

Omschrijving	G. Vlekke 2023	G. Vlekke 2024
Functie(s)	Algemeen directeur	Algemeen directeur
Duur dienstverband	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband	1,0	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning + belastbare onkostenvergoedingen	€ 124.913	€ 129.917
Beloning betaalbaar op termijn	€ 19.358	€ 20.867
Subtotaal	**€ 144.271**	**€ 150.784**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t
Bezoldiging	**€ 144.271**	**€ 150.784**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

SiSa verantwoording 2024

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa

Verstrek-ker	Uitkerings-code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E93	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH		Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (ja/nee)
				Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
				Indicator: E93/01	Indicator: E93/02	Indicator: E93/03
				€ 405.549	€ 522.036	ja
				Naam activiteit	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
				Indicator: E93/04	Indicator: E93/05	Indicator: E93/06
			1	Algemene werkzaamheden	€ 0	€ 139
			2	Robuustheid	€ 8.546	€ 12.307
			3	Deelname werk- en projectgroepen	€ 5.983	€ 7.983
			4	Aanleveren data	€ 875	€ 2.415
			5	Gelders data-lab	€ 28.557	€ 56.608
			6	Doorontwikkeling Gis	€ 13.061	€ 33.549
			7	Omzetten inrichtingen – MBA's	€ 20.428	€ 27.149

SiSa verantwoording 2024

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa

Verstrek-ker	Uitkerings-code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E93	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Naam activiteit	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
		8	Carrière-pad /traineeship	€ 125	€ 3.743
		9	Deelname onderzoek handhavingstrategie	€ 0	€ 638
		10	Eigen project openbaarmaking	€ 0	€ 141
		11	Implementatie Outcome doelen	€ 16.156	€ 54.883
		12	Doorontwikkeling risico-analyse	€ 1.251	€ 2.923
		13	Deelname onderzoek mandaten	€ 7.108	€ 7.540
		14	Projectleiding, registreren en verantwoording	€ 6.392	€ 14.952
		15	Business intelligence	€ 154.451	€ 154.451
		16	Doorontwikkeling 3E-model	€ 375	€ 375
		17	Drones	€ 49.157	€ 49.157
		18	Projectleiding pijler 3	€ 44.067	€ 44.067
		19	Implementatie risicoanalyse OZHZ	€ 37.997	€ 37.997
		20	Visitatie	€ 11.019	€ 11.019

SiSa verantwoording 2024

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
KGG	K21	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid van de Regeling (ja/nee)	Eindverantwoording (ja/nee)
			Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle D2	Aard controle R
			Indicator: F21/01	Indicator: F21/02	Indicator: F21/03	Indicator: F21/04	Indicator: F21/05
			€ 166.712	€ 242.395	nee	ja	nee

Rechtmatigheidsverantwoording

Algemeen

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

Uitgangspunten

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 25-11-2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 739.434. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

Toelichting

In de paragraaf Bedrijfsvoering heeft het dagelijks bestuur beschreven welke acties worden ondernomen om geconstateerde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Begrotingscriterium	**x € 1.000**
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de gemeenteraad vastgesteld autorisatieniveau)	745
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	***745***
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid. De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	745
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	485
M&O criterium	
6. Geen bevindingen.	
Totaal Onrechtmatigheden (4,2 + 4,5)	**1.230**
Waarvan acceptabel	745
Waarvan niet-acceptabel	485

Controleverklaring accountant

Verklaring wordt later toegevoegd (bij definitieve besluitvorming door bestuur)

Controleverklaring accountant

Verklaring wordt later toegevoegd (bij definitieve besluitvorming door bestuur)

Controleverklaring accountant

Verklaring wordt later toegevoegd (bij definitieve besluitvorming door bestuur)

Controleverklaring accountant

Verklaring wordt later toegevoegd (bij definitieve besluitvorming door bestuur)

Controleverklaring accountant

Verklaring wordt later toegevoegd (bij definitieve besluitvorming door bestuur)

Bijlagen



Overzicht investeringen

Naam investering	Aanschaf-waarde 1-1-2024	Cumulatieve afschrijvingen	Boekwaarde 1-1-2024	Investering	Desinvestering	Afschrijvingen	Afschrijvingen desinvestering	Aanschaf-waarde 31-12-2024	Cumulatieve afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2024
Inrichting ODR gebouw 2013	137.843	137.843	0	0	0	0	0	137.843	137.843	0
Grond - JS de Jongplein 2 Tiel	1.216.800	0	1.216.800	0	0	0	0	1.216.800	0	1.216.800
Gebouw - JS de Jongplein 2 Tiel	1.283.200	213.866	1.069.334	0	0	42.773	0	1.283.200	256.639	1.026.561
Verbouwing 2019	1.026.887	154.034	872.853	0	0	34.230	0	1.026.887	188.264	838.623
Inventaris 2019	270.686	121.809	148.877	0	0	27.068	0	270.686	148.877	121.809
Installaties 2019	559.426	167.828	391.598	0	0	37.295	0	559.426	205.123	354.303
Totaal huisvesting	**4.494.842**	**795.380**	**3.699.462**	**0**	**0**	**141.366**	**0**	**4.494.842**	**936.746**	**3.558.096**
Aanschaf 165x Galaxy S20	73.582	49.054	24.528	0	0	24.528	0	73.582	73.582	0
Totaal ICT interne overhead	**73.582**	**49.054**	**24.528**	**0**	**0**	**24.528**	**0**	**73.582**	**73.582**	**0**
Totaal investeringen	**4.568.424**	**844.434**	**3.723.990**	**0**	**0**	**165.894**	**0**	**4.568.424**	**1.010.328**	**3.558.096**

Rapportage Kwaliteitscriteria 2.3

VTH kwaliteitscriteria 2.3

De kwaliteitscriteria spelen vanaf de start van ODR een belangrijke rol. Met de landelijke ontwikkelingen (IBP) naar aanleiding van het rapport van Aartsen is er opnieuw veel aandacht voor de kwaliteitscriteria. Het proces op de VTH kwaliteitscriteria brengen wij in beeld met behulp van een erkende externe partij. In 2024 was dit Libereaux. Het is een doorlopend proces dat volgens de PDCA-cyclus wordt uitgevoerd en gemonitord.

Het proces

Ieder kwartaal worden personele mutaties (in- en uitdienst en verandering functie) geleverd aan Libereaux. Zij gaan hier in overleg met de betreffende coördinatoren/Teammanagers mee aan de slag. Welke medewerker moet op welk deskundigheidsgebied of –gebieden getoetst worden? Medewerkers vullen hun e-portfolio in, Libereaux begeleidt ze hierbij. Op basis van de aangeleverde bewijsstukken is een medewerker 'deskundig' volgens de VTH kwaliteitscriteria of nog niet (volledig). Wanneer een medewerker nog niet volledig 'deskundig' is, gaat hij/zij aan de slag om zich verder te ontwikkelen (in de vorm van cursussen, trainingen en/of opleidingen) op dat deskundigheidsgebied(en).

De resultaten van alle medewerkers zijn verwerkt in een VTH-dashboard van de hele organisatie. In dit dashboard kunnen de Teammanagers de ontwikkelingen volgen.

Deskundigheid in relatie tot de VTH-KC[1]

Van elke medewerker kan zijn of haar deskundigheidsgebied worden uitgedrukt in een percentage. Er worden 5 variabelen gemeten, die elk een verschillend 'gewicht' hebben:

1. Activiteiten tellen voor 40% mee,
2. Werkervaring voor 15%,
3. Opleiding voor 30%,
4. Kennis voor 15%,
5. Frequentie (weegt niet mee in deskundigheid).

De gedachte achter deze percentageverdeling, die landelijk wordt gehanteerd, is dat praktijkervaring (1. 'Activiteiten' en 2.'Werkervaring') met 55% net iets zwaarder weegt dan kennis en opleiding (3. 'Basisopleiding', 'Aanvullende opleidingen' en 4. 'Basiskennis' en 'Diepgaande kennis') met 45%. Deze wegingsfactoren vormen ook het uitgangspunt voor Vakbekwaamheid: het gaat immers niet over alleen het hebben van de juiste papieren, maar zeker ook over ervaring en kunde.

Een medewerker is 'deskundig' volgens de VTH kwaliteitscriteria als hij of zij voor **75% of meer** aan de criteria voldoet. Een deskundigheidsgebied staat op 'groen' als er twee of meer medewerkers binnen ODR voor minimaal 75% aan de vereisten in het betreffende deskundigheidsgebied voldoen. Ondanks dat de frequentie niet meetelt in het percentage, wordt er aan ieder deskundigheidsgebied wel een uren-eis gesteld. De uren worden in kaart gebracht aan de hand van het 'tijdschrijven' van medewerkers van ODR binnen het personeelssysteem.

Rapportage 2024 en vooruitblik 2025

De algemene conclusie van Libereaux is dat de ODR opnieuw robuust scoort op de kwaliteitscriteria voor de taken waar deze criteria gelden (in hoofdlijnen: VTH-taken en advisering). Het dashboard blijft dynamisch, hierin worden personeelsmutaties continu bijgehouden.

Hoewel er medewerkers zijn die niet onder de KC 2.3 vallen (denk aan administratieve en ondersteunende functies, enz.), krijgen zij wel de beschikking over een e-portfolio. Dit in het kader van goed werkgeverschap.

De organisatie laat tijdens de toetsing op de Kwaliteitscriteria in 2024 zien binnen 18 deskundigheidsgebieden voldoende robuust als het gaat om kennis en kunde ten opzichte van de Kwaliteitscriteria.

De uitkomsten van deze meting geven een positief beeld over de aanwezige deskundigheid binnen de ODR, afgezet tegen de vigerende VTH-Kwaliteitscriteria. Deze criteria vormen een integraal onderdeel van de komende Omgevingswet.

Per 1 januari 2025 zijn gewijzigde kwaliteitscriteria (3.0) van kracht. Dit naar aanleiding van nieuwe inzichten, wetswijzigingen, wijzigingen in opleidingseisen (sommige eerder bestaande opleidingen bestaan b.v. niet meer). Ook zijn eisen op het vlak van competenties toegevoegd.

ODR zal in 2025 haar medewerkers gaan toetsen aan deze geactualiseerde kwaliteitscriteria.

Rapportage Kwaliteitscriteria KC2.3

Rapportage 2024

De ODR laat opnieuw zien erg robuust te zijn als het gaat om expertise binnen de kwaliteitscriteria. Binnen een groot aantal deskundigheidsgebieden heeft de organisatie zelf voldoende kennis en kunde in huis (18 van 27). Een aantal deskundigheidsgebieden worden belegd bij gemeenten, Veiligheidsregio of andere Omgevingsdiensten. Daarnaast zijn er binnen deskundigheidsgebieden samenwerkingsafspraken gemaakt met andere OD's (9 van 27).

Uit de meting en aansluitende analyse blijkt dat de ODR aan een groot aantal deskundigheidsgebieden binnen de Kwaliteitscriteria voldoet op basis van 'Comply or Explain'. In de tabel op deze en op de volgende pagina wordt per deskundigheidsgebied een conclusie gegeven.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen vier conclusies:

- Voldoende (Comply); de organisatie heeft twee of meer medewerkers in dienst die aan dit deskundigheidsgebied voldoen.
- Explain; de organisatie kan niet voldoen aan dit deskundigheidsgebied, maar voldoet op basis van toelichting .
- (Nog) niet voldoende; de organisatie kan niet voldoen aan dit deskundigheidsgebied. Er dienen verbeteracties opgesteld te worden.

Kennis en ervaring per deskundigheidsgebied[1]

Deskundigheidsgebied	Kennis en ervaring: Conclusie	Aantal mw'ers	Aantal ≥ 75%	Aantal ≤74%	Frequentie (aantal mw)
1. Casemanagen					
1a. Gericht op eenvoudige situaties	Voldoende	*Voldoet o.b.v. desk gebied 1b*			
1b. Gericht op complexe situaties	Voldoende		2	-	
2. Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening					
2a. Gericht op eenvoudige situaties	Voldoende	*Voldoet o.b.v. desk gebied 2b*			
2b. Gericht op complexe situaties	Voldoende		13	1	
3. Vergunningverlening milieu					
3a. Gericht op klasse I en II	Voldoende	*Voldoet o.b.v. desk gebied 3b*			
3b. Gericht op klasse I, II en III algemeen	Voldoende	10	8	2	
3c. Gericht op klasse I, II en III procesindustrie	Voldoende	2	2	-	
3d. Gericht op klasse I, II en III agrarisch	Voldoende	3	2	1	

Libereaux
advies- en leertrajecten

[1] Informatie uit 'Rapportage nulmeting kwaliteitscriteria 2.3 over 2024' van Libereaux, december 2024

Rapportage Kwaliteitscriteria KC2.3

Kennis en ervaring per deskundigheidsgebied (vervolg)[1]

3e. Gericht op klasse I, II en III afval	Explain		Niet voldoende werkvoorraad + inhuur		
3f. Actie 7&8	Voldoende	10	2	8	
4. Toezicht en handhaving bouwen en RO					
4a. Gericht op eenvoudige situaties	Voldoende	*Voldoet o.b.v. desk gebied 4b*			
4b. Gericht op complexe situaties	Voldoende		5	1	
5. Toezicht en handhaving milieu					
5a. Gericht op klasse I en II	Voldoende		3	1	
5b. Gericht op klasse I, II en III algemeen	Voldoende		5	3	
5c. Gericht op klasse I, II en III procesindustrie	Voldoende		4	-	
5d. Gericht op klasse I, II en III agrarisch	Voldoende		3	1	
5e. Gericht op klasse I, II en III afval	Voldoende2		3	-	
5f. Gericht op klasse I, II en III Seveso	Explain	*Geen Seveso-OD, 1 medewerker aanwezig*			
6. Toezicht en handhaving bodem					
6a. Activiteiten 1-6	Voldoende		4	-	
6b. Activiteit 7 (complex)	Voldoende		2	2	
7. Toezicht en handhaving groene wetgeving	Voldoende		2	-	
8. Behandelen juridische aspecten vergunningverlening	Voldoende		5	-	
9. Behandelen juridische aspecten handhaving	Voldoende		11	2	
10. Behandelen juridische aspecten buitenplanse omgevingsplanactiviteit	Explain		Belegd bij Bo gemeenten		
11. Ketentoezicht					
11a. Activiteiten 1-5	Voldoende		2	3	
11b. Activiteiten 6-10	voldoende		2	1	
11c. Activiteiten 11-12	Voldoende		2	1	
12. BOA	Voldoende		5	1	
13. Bouwfysica					
13a. Activiteiten 1-5 – eenvoudige situaties	Explain		Extern belegd		
13b. Activiteiten 1-5 complexe situaties	Explain		Extern belegd		
13c. Activiteiten 6-10	Explain		Extern belegd		
14. Brandveiligheid					
14a. Activiteiten 1-7	Explain	Belegd bij VR regio			
14b. Activiteiten 8-11	Explain				
15. Constructieve veiligheid	Explain	Belegd bij externe constructeur			
16. Bouwakoestiek	*Vervallen*				
17. Sloop en asbest	Voldoende		2	1	
18. Afvalwater (indirecte lozingen)	Explain*	1 persoon voldoet + afspraken met Waterschap			
19. Bodem, bouwstoffen, water					
19a. Activiteit 1	Voldoende		7	2	
19b. Activiteiten 2-3	Voldoende		5	5	
19c. Activiteit 4	Voldoende		4	6	
20. Externe veiligheid					
20a. Activiteiten 1	Voldoende		2	-	
20b. Activiteit 2-3	Voldoende		2	-	
20c. Activiteit 4	Voldoende		2	-	
20d. Activiteit 5	Voldoende		2	-	
20e. Activiteit 6	Voldoende		2	-	
21. Geluid & trillingen	Voldoende		2	-	
22. Groen en ecologie (beoordeling initiatieven)					
22a. Activiteit 1	Voldoende		3	-	
22b. Activiteiten 2-4	Voldoende		3	-	
23. Groen en ecologie (vergunningverlening natuur)					
23a. Activiteit 1	Explain				
23b. Activiteiten 2-3	Explain				
24. Luchtkwaliteit					
24a. Activiteiten 1-2	Voldoende	1 persoon voldoet. Voor uitvoering activiteiten afspraken met ODRA			
24b. Activiteiten 3-5	Voldoende	1 persoon voldoet. Voor uitvoering activiteiten afspraken met ODRA			
24c. Activiteit 6	Explain	Voor uitvoering activiteiten afspraken met ODRA			
25. Stedenbouw en inrichting openbare ruimte					
25a. Activiteit 1	Voldoende	Belegd bij gemeente		3	
25b. Activiteit 2	Voldoende		3	-	
25c. Activiteiten 3-4	Verbeteractie		1	2	
26. Exploitatie en planeconomie	Explain	*Onderdeel takenpakket gemeenten*			
27. Cultuurhistorie					
27a. Activiteiten 1-5	Voldoende		4	1	
27b. Activiteiten 6-10	Voldoende		2	3	
27c. Activiteiten 11-15	Voldoende		2	3	
28. Energie en duurzaamheid					
28a. Activiteit 1	Explain	De taak wat betreft Energie en duurzaamheid is versnipperd binnen de organisatie. De EML controles doet de organisatie binnen de afdeling Toezicht Milieu. Het toetsen aan de BENG/EPC is belegd binnen de afdeling Bouwvergunningen. Wanneer het gaat om specialistisch advies dan is dat een taak die de ODR nog niet in huis heeft. Deze kennis zit bij gemeenten in de regio Rivierenland			
28b. Activiteiten 2-3	Explain				
28c. Activiteit 4	Explain				

[1] Informatie uit 'Rapportage nulmeting kwaliteitscriteria 2.3 over 2024' van Libereaux, december 2024

Omgevingsdienst
Rivierenland

Retouradres: Postbus 6267, 4000 HG Tiel

Aan de Raden van de gemeenten die
deelnemen in de Omgevingsdienst Rivierenland,
t.a.v. de griffier

Onderwerp
Zienswijze Raad m.b.t. Programmabegroting 2026 van de Omgevingsdienst Rivierenland.

Datum
01 april 2025

Pagina
1 van 2

Ons kenmerk
--

Uw kenmerk
--

Behandeld door
R. Wensink
0344 - 57 93 14
r.wensink-graveth@odrivierenland.nl

2 Bijlagen:
Programmabegroting 2026 en overzicht zienswijzen Kaderbrief

Afschrift aan
--

Geachte griffier,

Hierbij ontvangt u het ontwerp van de Programmabegroting 2026 van de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR). Daarbij ontvangt u, conform de afspraken in het informatieprotocol, tevens een overzicht met de reacties op de zienswijzen die met betrekking tot de Kaderbrief zijn ingediend.

Inleiding
De komende jaren blijven financieel uitdagend voor gemeenten. Dit raakt ook ons als uitvoeringsorganisatie. We voeren grotendeels wettelijke taken uit en hebben de verantwoordelijkheid om vergunningen te verlenen, toezicht te houden en te handhaven. Tegelijkertijd begrijpen we de financiële opgaven waar gemeenten voor staan. Daarom hebben we kritisch gekeken naar onze kosten en in 2025 al een structurele besparing doorgevoerd van 2,5%.

We blijven zoeken naar manieren om onze dienstverlening efficiënt én van hoge kwaliteit te houden. Toch zullen de aan ODR gevraagde verdere kostenbesparingen (1,5% in 2026 oplopend naar 3% in 2028) niet zonder gevolgen kunnen blijven. Onze opdrachtgevers zullen keuzes moeten maken wat we als ODR niet, minder of op een lager kwaliteitsniveau moeten gaan doen om deze besparingen mogelijk te maken. Deze keuzes zullen gemaakt moeten worden bij de herijking van het regionaal beleid op het vlak van vergunningen, toezicht en handhaving. Deze herijking vindt plaats in 2025. ODR zal hierbij vanuit haar expertise en verantwoordelijkheid gemeenten zo goed mogelijk adviseren.

Naast deze financiële uitdagingen werken we met een nieuwe strategische koers voor de periode 2025-2028. Onze missie blijft helder: we beschermen en verbeteren de leefomgeving in Rivierenland, zodat bewoners en bedrijven nu en in de toekomst veilig, gezond en prettig kunnen wonen, leven en ondernemen. Onze visie onderstreept onze kracht: onafhankelijk, deskundig en nabij. Door onze integrale

Omgevingsdienst
Rivierenland

kennis en expertise binnen één organisatie, zorgen we ervoor dat natuur, economie en welzijn in balans blijven.

Programmabegroting 2026
Voor u ligt de programmabegroting 2026 van Omgevingsdienst Rivierenland. Dit document laat zien hoe wij, samen met u, werken aan een prettige, veilige en duurzame leefomgeving in Rivierenland.

Bijgaande ontwerpstukken zijn op 31 maart 2025 vastgesteld door het Dagelijks Bestuur (DB) van de ODR. Gemeenteraden kunnen conform de Gemeenschappelijke Regeling ODR hun zienswijze kenbaar maken op deze ontwerpen. Wij verzoeken u de eventuele reactie van uw Raad op elk van deze ontwerpen voor 24 juni 2025 schriftelijk aan ons mee te delen.

Na ontvangst van uw reactie worden de ontwerpen, onder bijvoeging van de zienswijzen van de gemeenteraden c.q. Provinciale Staten, de reactie van het DB daarop en, zo nodig, een nota van wijziging, aangeboden aan het Algemeen Bestuur (AB). De behandeling van genoemde stukken in het AB is gepland op 7 juli 2025.

Tot slot
Wij gaan ervan uit dat wij u hiermee op dit moment voldoende hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Rivierenland,

de voorzitter,

M. Wichgers

de secretaris,

G.J.F.M. Vlekke

Omgevingsdienst Rivierenland
J.S. de Jongplein 2
Postbus 6267
4000 HG Tiel

T 0344 - 57 93 14
E info@odrivierenland.nl
www.odrivierenland.nl

KvK 56452500
IBAN NL49BNGH0285157841
BTW NL 8521.32.104.B.01

Programmabegroting 2026



Omgevingsdienst
Rivierenland

Inhoudsopgave

Voorwoord 3
Inleiding 4
AB-besluit 5

Beleidsbegroting
Ontwikkelingen 6
- Bestuur 7
- Besturingscyclus 8
- Missie, visie & koers 9
- Uitvoering koers – kwaliteit & ontwikkeling 10
- Ontwikkelingen en projecten 11

Programma's 15
- Milieu & advies 16
- Bouw & ondersteuning 21

Paragrafen 25
- Weerstandsvermogen 26
- Kapitaalgoederen 28
- Financiering 29
- Bedrijfsvoering 30
- Openbaarheid 32

Financiële begroting 33
- Begrotingsrichtlijnen 34
- Financiële mutaties 35
- Toelichting indexaties 37
- Bijdrage per deelnemer 38
- Overzicht baten en lasten 39

Bijlagen 41
- Opbouw uurtarief 42
- Geprognotiseerde balans 43

Voorwoord

Voor u ligt de programmabegroting 2026 van Omgevingsdienst Rivierenland. Dit document laat zien hoe wij, samen met u, werken aan een prettige, veilige en duurzame leefomgeving in Rivierenland.

De komende jaren blijven financieel uitdagend voor gemeenten. Dit raakt ook ons als uitvoeringsorganisatie. We voeren grotendeels wettelijke taken uit en hebben de verantwoordelijkheid om vergunningen te verlenen, toezicht te houden en te handhaven. Tegelijkertijd begrijpen we de financiële opgaven waar gemeenten voor staan. Daarom hebben we kritisch gekeken naar onze kosten en in 2025 al een structurele besparing doorgevoerd van 2,5%. We blijven zoeken naar manieren om onze dienstverlening efficiënt én van hoge kwaliteit te houden. Toch zullen de aan ODR gevraagde verdere kostenbesparingen niet zonder gevolgen kunnen blijven. Onze opdrachtgevers zullen keuzes moeten maken wat we als ODR niet, minder of op een lager kwaliteitsniveau moeten gaan doen om deze besparingen mogelijk te maken. Deze keuzes zullen gemaakt moeten worden bij de herijking van het regionaal beleid op het vlak van vergunningen, toezicht en handhaving. Deze herijking vindt plaats in 2025. ODR zal hier vanuit haar expertise en verantwoordelijkheid gemeenten zo goed mogelijk adviseren.

Naast deze financiële uitdagingen werken we met een nieuwe strategische koers voor de periode 2025-2028. Onze **missie** blijft helder: we beschermen en verbeteren de leefomgeving in Rivierenland, zodat bewoners en bedrijven nu en in de toekomst veilig, gezond en prettig kunnen wonen, leven en ondernemen. Onze **visie** onderstreept onze kracht: onafhankelijk, deskundig en nabij. Door onze integrale kennis en expertise binnen één organisatie, zorgen we ervoor dat natuur, economie en welzijn in balans blijven.

Om toekomstbestendig te blijven, zetten we in op vier strategische ambities: Een schone, veilige en duurzame leefomgeving, meer ervaren meerwaarde door gemeenten, betere dienstverlening voor inwoners en bedrijven en het zijn en blijven van een robuuste en financieel gezonde organisatie. Dit betekent dat we meer gaan samenwerken, efficiënter werken en data- en kennisgestuurd te werk gaan. We versterken onze kerncompetenties zoals klantgerichtheid, samenwerking en bestuurlijke sensitiviteit. Dit helpt ons om niet alleen aan de robuustheidseisen te voldoen, maar ook om als een sterke partner voor gemeenten en provincie te opereren.

Het Rijk zal in 2026 vastleggen dat alle omgevingsdiensten in Nederland moeten voldoen aan robuustheidseisen. Vanuit het Algemeen Bestuur wordt ingezet dat ODR hier aan zal gaan voldoen, zodat ODR zelfstandig, deskundig, kostenefficiënt en nabij kan blijven functioneren. Wat hierbij in ieder geval nodig is, is dat ODR meer taken voor gemeenten en provincie gaat uitvoeren. Hierover gaan we als ODR in 2026 het gesprek aan met onze gemeenten en provincie.

Samen werken we aan een toekomst waarin Rivierenland een fijne plek blijft om te wonen, werken en ondernemen. Ik kijk uit naar onze samenwerking in 2026 en de jaren daarna!

Gerard Vlekke,
directeur





Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2026 van Omgevingsdienst Rivierenland (ODR). Hierin leest u hoe wij, samen met u, ook in 2026 een bijdrage leveren aan een prettige, veilige en duurzame leefomgeving in Rivierenland.

Uitgangspunten

De begroting 2026 is gebaseerd op de werkprogramma's 2025 van alle deelnemers. In 2024 hebben we voor het eerst een jaar onder de Omgevingswet (Ow) en Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) gewerkt. De hieruit opgedane ervaringen zullen worden verwerkt in het productenboek 2026 en de werkprogramma's 2026.

Financieel resultaat

De programmabegroting laat in 2026 een ontwikkeling van € 115.878 zien. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn de indexatie van prijzen & lonen, de verwerking van de actuele werkprogramma's, de bijdrage voor datagedreven werken/BI en de opgenomen taakstellingen. De financiële mutaties worden toegelicht op pagina's 35-36.

Leeswijzer

- Eerst lichten we toe hoe de besturingscyclus van de ODR werkt en hoe de deelnemers daar invloed op hebben. Ook worden de laatste ontwikkelingen en projecten van ODR benoemd.
- Verder zijn de verplichte programma's en paragrafen vanuit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) opgenomen. Per programma leest u wat wij willen bereiken, wat we gaan doen en wat het kost.
- We gaan in op de risico's, onderhoudsbudgetten, investeringen, financiering en bedrijfsvoering.
- Daarna leest u meer over de financiële begrotingsmutaties en de bijdrage per deelnemer.
- Tenslotte staan in de bijlagen enkele financiële onderbouwingen, zoals het uurtarief.

AB-besluit

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Rivierenland,

gezien het voorstel van het dagelijks bestuur tot vaststelling van de programmabegroting 2026,

Besluit:

1. De gewijzigde begroting 2025 op basis van de aangeboden werkplannen 2025 vast te stellen;
2. De begroting van lasten en baten op de programma's voor het jaar 2026 vast te stellen;
3. De meerjarenbegroting 2027-2029 voor kennisgeving aan te nemen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van 7 juli 2025.

de voorzitter,

M. Wichgers

de secretaris,

G. Vlekke



Ontwikkelingen





Bestuur

De samenstelling van het bestuur was per 1 januari 2025:

Deelnemer	Bestuurslid	AB-lid	DB-lid	Functie
Gemeente Buren	Dhr. J.P. (Pieter) Neven	X		Lid
Gemeente Culemborg	Mw. M. (Monica) Wichgers	X	X	Voorzitter
Gemeente Maasdriel	Dhr. M.A. (Michiel Alexander) de Raaf	X		Lid
Gemeente Neder-Betuwe	Dhr. N. (Nees) van Wolfswinkel	X	X	Lid
Gemeente Tiel	Dhr. F. (Frank) Groen	X	X	Lid
Gemeente West Betuwe	Mw. J. (Jacoline) Hartman	X		Lid
Gemeente West Maas en Waal	Dhr. E.J. (Evert Jan) Slootweg	X	X	Lid
Gemeente Zaltbommel	Dhr. E. (Ed) Goossens	X		Lid
Provincie Gelderland	Dhr. H (Harold) Zoet	X		Lid

Besturingscyclus

Het schema aan de rechterkant laat zien hoe de deelnemers afspraken maken met ODR. En hoe zij de (financiële) voortgang kunnen bewaken van de afgesproken taken. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

VTH-beleidscyclus (BIG-8)

De VTH-beleidscyclus bestaat uit een beleidsvormende (strategische) en uitvoerende (operationele) cyclus met op het snijvlak van beide cycli het regionaal uitvoeringsprogramma (RUP). De VTH-beleidscyclus (BIG-8) omschrijft een proces van plannen, uitvoeren, evalueren en bijsturen.

Strategische cyclus

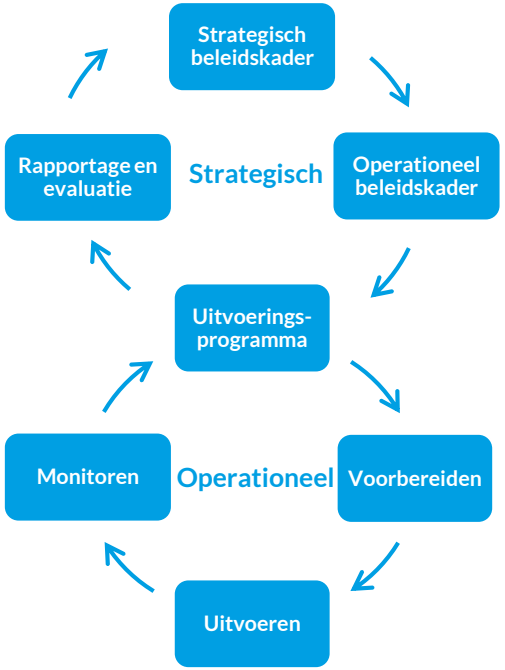
Het VTH-beleid Rivierenland is het strategische beleidskader. Op basis daarvan worden jaarlijks werk- en uitvoerings-programma's opgesteld waarin per deelnemer de producten en diensten staan beschreven die men afneemt. Ook komt hierin steeds meer aandacht voor de te bereiken (milieu)effecten. Elk jaar wordt er gerapporteerd over de bereikte resultaten in het VTH-jaarverslag. Zowel de uitvoeringsprogramma's als het VTH-jaarverslag zijn in ontwikkeling en worden ieder jaar completer.

Operationele cyclus

De werk- en uitvoeringsprogramma's vormen de basis van de programmabegroting. Elk trimester ontvangen de deelnemers een managementrapportage, waarin de voortgang van de werk- en uitvoeringsprogramma's wordt gerapporteerd. Levert ODR conform de afspraken of zijn er afwijkingen? De afwijkingen worden toegelicht in de rapportage, en ieder kwartaal worden de werkelijke kosten afgerekend met deelnemers. Jaarlijks wordt bekeken of er aanpassingen nodig zijn in de producten en diensten die de ODR levert. Deze worden verwerkt in het productenboek. Dat vormt vervolgens weer de basis voor het opstellen van de werk- en uitvoeringsprogramma's.

<u>Koers – programma kwaliteit en ontwikkeling</u>

Naast de werk- en uitvoeringsprogramma's beschrijft ODR per planperiode (3-5 jaar) hoe zij de koers en doorontwikkeling van de organisatie wil realiseren. De uitvoering daarvan vindt voor een groot deel plaats binnen het programma kwaliteit en ontwikkeling.



Strategieplan ODR 2025-2028

Nieuw strategieplan

Eind 2024 is gestart met het herzien van de strategische koers. De externe en interne ontwikkelingen waren dusdanig dat de koers niet langer paste bij de uitdagingen en ambities van ODR. In maart 2025 heeft het Algemeen bestuur ingestemd met een nieuw strategieplan voor 2025 tot 2028. De komende jaren zullen in het teken staan van de realisatie van de ambities en verbeteringen die daarin zijn verwoord.

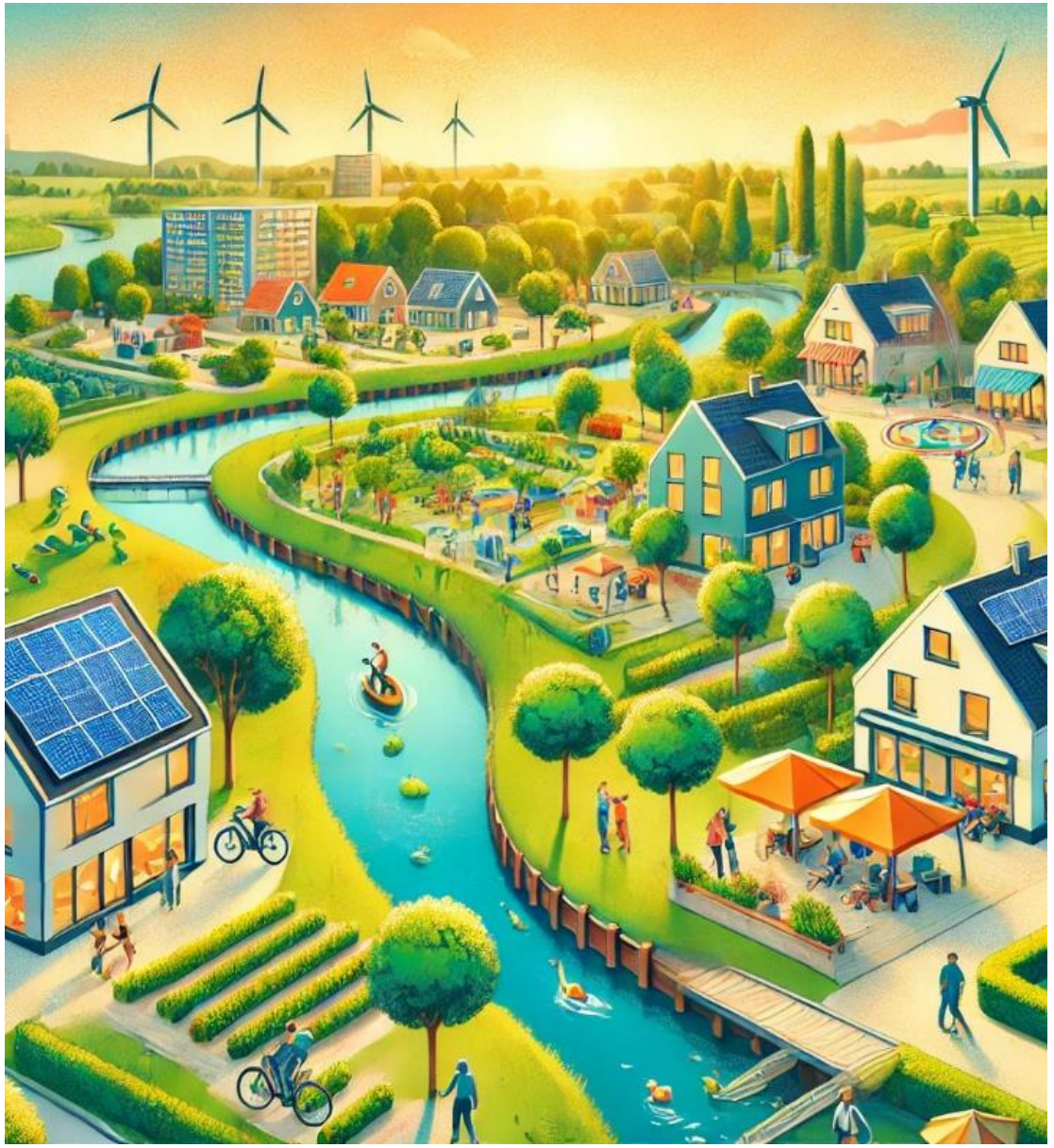
De missie

Wij beschermen en verbeteren de leefomgeving in Rivierenland, zodat bewoners en bedrijven nu en in de toekomst veilig, gezond en prettig kunnen wonen, leven en ondernemen.

De visie

Rivierenland is een mooi en bijzonder stuk Nederland dat we moeten beschermen en koesteren. Nergens in Nederland komen zoveel gebruiksvormen in zo'n klein gebied samen. Dat vraagt om een integrale benadering van vraagstukken op het gebied van bouw, milieu en ruimtelijke ordening.

Wij zetten ons in voor het gemeenschappelijk belang: onafhankelijk, deskundig en nabij. Juist onze nabijheid (we kennen het gebied en zijn toegankelijk) en de bundeling van kennis en capaciteit binnen één organisatie maken ons uniek. Met ons werk dragen we bij aan een veilige, gezonde en duurzame regio, waar natuur, economie en welzijn in balans zijn.





Doorontwikkeling organisatie en strategieplan

De reorganisatie die in 2023 is ingezet is medio 2024 geëvalueerd. Daaruit bleek dat er op een aantal vlakken bijsturing nodig is om de doelen te behalen. Startpunt daarbij was het herzien van de eerdere strategische koers. In de nieuwe strategieplan zijn de volgende ambities opgenomen;

- Schone, veilige en duurzame leefomgeving
- Gemeenten ervaren meer meerwaarde
- Inwoners en bedrijven ervaren betere dienstverlening
- ODR robuust en financieel gezond

Deze strategische ambities zijn vertaald naar een klantbelofte en een andere benadering van onze producten en markt. De ambities worden ook vertaald naar doelen voor de teams en de medewerkers. De belangrijkste zijn:

- Klantgericht werken
- Ketengericht werken
- Lean ingerichte processen
- Datagedreven werken
- Adequate sturing op doelen en meting van de resultaten
- Borging van kennis en vaardigheden
- Professionalisering en verzakelijking

Doorontwikkeling organisatie

Op basis van eerdergenoemde evaluatie van de reorganisatie zijn meer ontwikkelsporen uitgewerkt. Op hoofdlijn wordt in de periode 2025-2028 gewerkt aan;

De ambities en doelen worden opgenomen in een programma. Dit programma is zodanig ingericht en georganiseerd dat het realiseren van de doelen uit het strategieplan gewaarborgd is zonder dat dit de reguliere operatie te veel belast. In 2024 heeft ODR daarvoor een visie op programmamanagement vastgesteld.

Veel van de doelen vergen van de organisatie een andere manier van werken en denken. Het gehele management werkt samen in een development-programma aan versterking van de sturing op de organisatie en het uitdragen van een cultuur die nodig is om de doelen te kunnen realiseren.

Alle kernprocessen zullen worden beschreven en geoptimaliseerd met toepassing van lean-principes.



Robuustheid ODR en financiële situatie gemeenten

Robuustheid ODR

ODR moet voldoen aan de landelijke robuustheidscriteria per 1 april 2026. ODR voldoet al jaren behoorlijk goed aan deze criteria. Het belangrijkste criterium waar op dit moment niet aan voldaan wordt, is het criteria van voldoende omzet op het vlak van milieutaken. Hiervoor is nog minimaal €1,5 tot 2 miljoen extra omzet nodig bovenop de € 15 miljoen milieuomzet (peiljaar 2023). Hier kan aan voldaan worden door het toevoegen van bestaande en toekomstige milieutaken van regio en gemeenten (en provincie) aan het werkpakket van ODR. Vanuit het AB wordt ingezet dat ODR zal gaan doen aan de robuustheidseisen, om ervoor te zorgen dat ODR zelfstandig, deskundig en nabij kan blijven bestaan. Het leveren van meerwaarde en kosten efficiënte dienstverlening aan gemeenten is hierbij een vanzelfsprekend uitgangspunt.

In 2026 worden de robuustheidseisen wettelijk vastgelegd om de uitvoering van VTH taken op een hoger kwaliteitsniveau te brengen. Hierbij wordt ingezet op schaalvergroting, wat o.a. gevolgen heeft voor het principe van “nabijheid”, wat burgers, bedrijven en gemeenten in Rivierenland zeer belangrijk vinden. De landelijke en provinciale ideeën (provincie streeft naar 1 omgevingsdienst voor alle taken die ODR uitvoert, bouw en milieu) staan dan ook op gespannen voet met de door het AB gewenste toekomst van ODR als zelfstandige dienst. Duidelijk is hierbij wel dat het voldoen aan alle robuustheidseisen, inclusief de omzeteis, de kans vergroot dat de gemeenten in Rivierenland zelf kunnen blijven bepalen hoe, en op welke schaal, VTH taken worden uitgevoerd.

Financiële situatie gemeenten

ODR beseft dat in 2026 de meeste van onze gemeenten een grote financiële uitdaging hebben. ODR heeft hierop in de begroting 2025 al proactief geanticipeerd door kostenbesparingen van structureel € 700.000 in te boeken. Meerdere deelnemers hebben aan ODR gevraagd om besparingsscenario’s uit te werken voor 2026 en verder. De belangrijkste besparingsoptie ligt in het aanpassen van het uitvoeringsniveau van taken. Het uitvoeringsniveau van (niet-)wettelijk verplichte taken die ODR uitvoert, is vastgelegd in het wettelijk verplichte regionale VTH beleid 2022-2025). In 2025 wordt het huidige beleid herijkt om te komen tot een nieuw beleid voor de periode 2026-2029. Dit beleid wordt door onze gemeenten vastgesteld.

Verdere besparingsscenario’s (b.v. het inzetten op een lager niveau van dienstverlening richting burgers en bedrijven) zullen vorm moeten krijgen in afspraken per individuele gemeente. Gemeenten laten verschillende taken uitvoeren door ODR en de financiële noodzaak is per deelnemer verschillend. In 2025 zal in afstemming tussen de ODR en gemeenten individueel gekeken worden wat de mogelijkheden zijn om de uitvoering van bepaalde taken in 2026 te verminderen. Vermindering van taken en/of het op een lager niveau uitvoeren daarvan brengt risico’s met zich mee voor de leefomgeving en heeft impact op de kwaliteit van dienstverlening en kan gevolgen hebben voor de legesinkomsten.

Robuustheidseisen en de financiële situatie bij gemeenten

Het verlagen van de kosten voor gemeenten leidt tot een lagere omzet van ODR. Dit staat op gespannen voet met de robuustheidseisen die het Rijk stelt en de landelijk en provinciaal beoogde kwaliteitsverbetering. ODR zoekt in opdracht van het AB in 2025 naar mogelijkheden om samen met deelnemers en Regio Rivierenland ambities van gemeenten in een financieel moeilijke tijd te combineren met een omzetvergroting van ODR. Door bundeling van kennis of activiteiten in de gehele regio kunnen beide doelen worden gerealiseerd.

Een voorbeeld hiervan is dat ODR voor alle deelnemers gezamenlijk specialistische paragrafen in de omgevingsplannen kan voorbereiden. Die hoeven dan niet allemaal individueel opgesteld te worden en/of door gemeenten aan verschillende stedenbouwkundige bureaus uitbesteed te worden. Dit biedt ook voordelen op het vlak van uniformiteit in omgevingsplannen, waar burgers en bedrijven van profiteren. En dit kan per saldo een bezuiniging voor gemeenten opleveren, gecombineerd met het sneller vastleggen van gemeentelijke ambities in deze omgevingsplannen.

Een ander voorbeeld is dat ODR een grotere bijdrage kan leveren op het vlak van duurzaamheid en energietransitie, woningbouwopgave en landbouwtransitie. Hier kunnen dezelfde voordelen gelden: voordelen voor burgers en bedrijven en gemeenten (waaronder kostenbesparing, gecombineerd met een hogere omzet bij ODR).

Overige ontwikkelingen



Omgevingswet en Wkb

In 2024 is de Omgevingswet ingegaan. Maar de invoering van deze wet gaat nog zeker 10 jaar door bij gemeenten. Zo moeten er omgevingsplannen opgesteld worden en moet beleid geactualiseerd worden. Wij ondersteunen hierbij en geven ook uitvoering aan de veranderingen die de gemeenten doorvoeren in omgevingsplannen e.d. Dit gebeurt in samenwerking tussen gemeenten en ODR in regionaal verband.

Naast de Omgevingswet is ook de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (voor verbouwingen) in 2024 in werking getreden. Waar 2024 nog in het teken stond om deze wetten goed te implementeren, staat 2025 in het teken om processen verder te optimaliseren en klanten hierover actief voor te lichten . Wij ondersteunen initiatiefnemers, gemeenten, bouwbedrijven, architecten, enz. zo goed mogelijk hierbij.



Bodem

De bodem is een belangrijk onderdeel van onze leefomgeving. We bouwen en wonen erop, telen er gewassen op, halen ons drinkwater eruit, gebruiken het voor bodemenergie en voor het afvoeren van regenwater. Onder de Omgevingswet is er veel veranderd op het gebied van bodem. Er zijn nieuwe taken bijgekomen (o.a. toezicht op graafwerkzaamheden) en er zijn taken overgedragen van de provincie naar de gemeenten (o.a. bodemsanering). Het beleid was de afgelopen decennia vooral gericht op het voorkomen van bodemverontreiniging, bodemsanering en het verbeteren van de bodemkwaliteit. Dat is nog steeds van groot belang, maar de bodem wordt nu meer sturend in ruimtelijke planvorming. De wet- en regelgeving verandert en er is een Europese bodemrichtlijn in de maak. Wij volgen al deze ontwikkelingen en brengen in kaart wat deze voor de verschillende partijen betekenen. Hiervoor nemen we o.a. deel aan het landelijk netwerk Bodem en Ondergrond en het Gelders Ondergrond Overleg. Deze kennis zetten wij vervolgens in voor het opstellen van de omgevingsplannen van de gemeenten en het opstellen van het regionale bodembeleid.



Energie en circulaire economie

Ook in 2026 ligt de nadruk op gezamenlijke inspanningen en innovatieve oplossingen voor de energietransitie en circulaire economie. De provincie heeft namelijk als doel gesteld dat we in 2030 minimaal 55% minder CO2-uitstoot produceren en in 2050 geheel klimaatneutraal zijn. Daarnaast brengt de Europese Green Deal nieuwe wet- en regelgeving met zich mee, die verwerkt zijn in de Klimaatwet, de Natuurherstelwet en regels voor duurzame landbouw. Dit heeft gevolgen voor de bedrijven en de gemeenten in Rivierenland. En dus ook voor ons. Wij moeten ervoor zorgen dat regels worden nageleefd en hierbij gemeenten adviseren. Daarnaast ligt onze focus op het ontwikkelen en ondersteunen van gemeentelijke initiatieven en het inspireren en stimuleren van bedrijven via moderne techniek (Digitaal & Ondersteunend Toezicht). Daarbij zijn wij de schakel tussen gemeenten, bedrijven en andere partijen, waarbij we goede voorbeelden delen. We nemen daarvoor o.a. deel aan een expertisecentrum voor ondernemers van de Regionale Energie Strategie.

Overige ontwikkelingen



Asbest

Wij zetten ons in voor het beschermen van de leefomgeving en het voorkomen van milieuschade. Asbest is één van de thema's waar wij ons actief voor inzetten. Wij houden toezicht op asbestsaneringen en slooplocaties, geven advies en brengen risicovolle situaties met asbest in beeld. Hiervoor maken wij ook gebruik van drones om overtredingen vast te leggen en wij maken gebruik van de Asbest Interventietool. Met deze tool hebben alle toezichthouders asbest één centraal punt waar alle actuele informatie samenkomt. Dit helpt bij het plannen van controles en het verbetert de samenwerking van de omgevingsdiensten. Voorafgaand aan de start van de sanering van asbestdaken, kijken wij ook wat mogelijke gevolgen voor beschermde dieren zijn, zoals is vastgelegd in het onderdeel flora- en fauna activiteit van de Omgevingswet. Data is daarbij erg belangrijk. Eén van de tools die wij inzetten is de asbestverdachte dakenkaart van de provincie. Deze kaart wordt continu bijgewerkt en geeft daardoor inzicht in waar nog asbesthoudende daken aanwezig zijn.



Aanpak ondermijning en criminaliteit

Ondermijning en (milieu) criminaliteit blijven actuele en meer dan ooit lokale thema's. Wij werken vanuit diverse samenwerkingsverbanden aan de aanpak hiervan, waarbij we ondermijnende activiteiten opsporen en onaantrekkelijk maken. Wij zijn een belangrijke partner hierin, omdat wij het gebied goed kennen, onze toezichthouders veel in het gebied aanwezig zijn en wij ook de bevoegdheid hebben om misstanden tegen te gaan. Eén van de projecten waar wij aan deelnemen is 'Veilig Buitengebied'. Samen met de gemeenten, de politie, de veiligheidsregio en het Waterschap richten we ons op 'schoon, heel en veilig'. Ook werken we in de provincie Gelderland samen binnen het project Theseus om ondermijning op bedrijventerreinen tegen te gaan. Daarnaast werkt team Ketentoezicht binnen onze provincie, en ook landelijk, aan de aanpak van milieucriminaliteit in de (afval)stoffenketens. Via diepgaande onderzoeken en analyses komt data, informatie en kennis vanuit verschillende diensten bij elkaar en ontstaat er een integraal beeld op basis waarvan de juiste aanpak wordt bepaald.



Dronetoezicht

Het inzetten van drones kan onze toezichthouders enorm helpen in het werk. Daarom hebben we collega's opgeleid tot dronepiloten en gaan we deze technologie in praktijk brengen. De drones worden ingezet voor specifieke toepassingen, zoals volumemetingen, het constateren van asbest en het in beeld brengen van terreinen die moeilijk toegankelijk zijn. Natuurlijk houden we hierbij rekening met de wet- en regelgeving en zorgen we voor een verantwoorde inzet van drones. Met deze stap maken we dronegebruik een vast onderdeel van ons werk. Met als doel op innovatieve wijze effectiever en sneller toezicht te houden, zodat wij ons werk nog beter te kunnen uitvoeren.

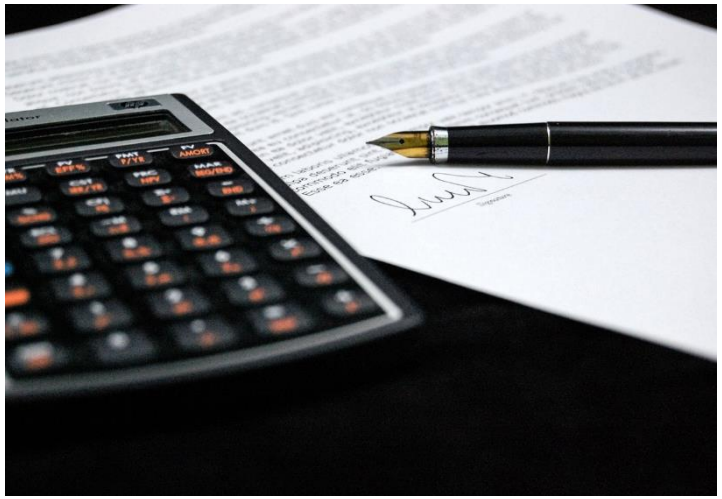
Overige ontwikkelingen



Datagedreven werken

Toenemend gebruik van data is een belangrijke pijler van onze toekomstige groei en innovatie. Er is veel informatie beschikbaar over bedrijven, goederen of afvalketens. Door informatie uit meerdere bronnen te ontsluiten, te bundelen en in onderlinge samenhang te analyseren kunnen we slimmer werken. Wij hebben samen met andere omgevingsdiensten een gezamenlijke datavoorziening ontwikkeld.

In lijn hiermee intensiveren wij de inzet op datagedreven werken en business intelligence (ondersteund door een incidentele subsidie vanuit het IBP). Vanuit de subsidie hebben we een pilot voor dashboarding voor onze VTH- en bedrijfsvoeringstaken gerealiseerd. Daarnaast is een roadmap (visie) opgesteld. Deze visie, in combinatie met de robuustheidseisen, laat de noodzaak zien van structureel extra inzet op dit vlak.



Aanpassing financieringssystematiek

Medio 2024 is de 'Rapportage Financieringssystematiek Omgevingsdiensten' opgeleverd binnen het Interbestuurlijk Programma. Het doel daarvan is:

Robuuste omgevingsdiensten (OD's) met een stabiele financiering voor hun taken en opgaven.

De rapportage bevat een uitwerking van de financierings-systematiek van OD's, waarmee deelnemers de financiering van OD's stabiel, opgavegericht én toekomstgericht kunnen inrichten.

Wij gaan onderzoeken welke consequenties de hierin voorgestelde financieringssystematiek heeft binnen Rivierenland. De systematiek is vooralsnog een onverplichte richtlijn dus wij gaan eveneens bezien of en waar de systematiek toegevoegde waarde heeft ten opzichte van de huidige systematiek. Waarschijnlijk zal de invoering hiervan op zijn vroegst in de Begroting 2027 kunnen worden opgenomen.



Bezuinigingstaakstellingen in begroting

Op nadrukkelijk verzoek van de deelnemers van ODR zijn in deze begroting bezuinigingstaakstellingen opgenomen van 1,5% m.i.v. 2026 oplopend tot 3% m.i.v. 2028. Deze zullen niet zonder gevolgen voor de uitvoering van taken kunnen worden ingevuld.

Welke taken wel/niet meer zullen worden uitgevoerd en/of in mindere mate en/of met een lager niveau van dienstverlening, zal in overleg met gemeenten worden bepaald. Een belangrijk instrument daarvoor is het regionaal uitvoeringsbeleid VTH, wat in 2025 voor de aankomende jaren moet worden geactualiseerd en opnieuw vastgesteld moet worden door de Raden. In dit beleid worden de ambitieniveaus vastgelegd op het vlak van VTH.

De taakstellingen zullen worden geconcretiseerd in de nog op te stellen werkprogramma's 2026 aan de hand van het geactualiseerde regionale uitvoeringsbeleid VTH.

Programma's



Milieu & advies

Wat willen we bereiken?

Door het verlenen van vergunningen, het houden van toezicht en het handhaven van regels dragen wij bij aan het beschermen en verbeteren van de leefomgeving in Rivierenland, zodat bewoners en bedrijven nu en in de toekomst veilig, gezond en prettig kunnen wonen, leven en ondernemen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vergunningen

Door de medewerkers van het team vergunningen milieu zal meer contact worden gezocht met de ondernemers binnen het werkgebied. Een zogenaamd vooroverleg. Tijdens een kort bedrijfsbezoek (bij grotere of complexe bedrijven) of een telefoongesprek kan vaak beter bepaald worden welke gegevens moeten worden ingediend in het DSO voor de besproken activiteiten. In het verleden is vaker gebleken dat verkeerde of ontoereikende informatie werd ingediend. Ook kan op deze wijze de ondernemer beter worden geïnformeerd over andere (milieu)aspecten. Hierbij kan gedacht worden aan strijdigheid met het omgevingsplan (voorkomen of tijdig een aanpassing aanvragen is beter dan handhavend optreden). Of de problematiek rondom stikstof. Onder de omgevingswet is de onlosmakelijkheid namelijk losgelaten. Dit maakt het voor alle actoren niet gemakkelijker. Het aan de voorkant meer actief zijn zal de gehele procedure tijd verkorten en dus kosten besparend zijn. Naast deze vorm van meer klantgericht werken zullen ook meer data voor de klanten digitaal worden ontsloten. Naast de kostenbesparing (gevraagde informatie is digitaal opvraagbaar) zal er ook meer inzicht worden gegeven in de bijdrage van het team om te komen tot een veiligere en duurzamere woon- en leefomgeving. Ook zullen de omgevingsdienst Nijmegen en Omgevingsdienst Veluwe op het gebied van de agrarische vergunningverlening worden ondersteund.

Toezicht

Team Toezicht Milieu van de Omgevingsdienst zet zich in voor een effectieve en efficiënte uitvoering van toezichtstaken met als doel een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving. In 2026 leggen we de nadruk op een betere samenwerking binnen en buiten de organisatie, een integrale aanpak van taken en een meer datagedreven werkwijze. Voor effectief toezicht versterken we de samenwerking met externe partners zoals gemeenten, politie, waterschappen en omgevingsdiensten. Intern werken teams nauwer samen om taken integraal op te pakken en expertise beter te benutten. Inspecteurs houden meer rekening met de lokale context en spelen in op de belangen van betrokken partijen, in lijn met de Omgevingswet. Met data-analyse schatten we risico's beter in en zetten we toezicht gerichter in, met focus op bedrijven met de grootste milieurisico's. Vrijgekomen capaciteit gebruiken we voor de ontwikkeling van collega's en verdere professionalisering van het team.



Milieu & advies

In 2026 starten we binnen de bestaande begroting met volledige dekking van milieubelastende activiteiten. We richten ons vooral op beter zicht op onbekende risico's, zoals op bedrijventerreinen. De Omgevingswet verschuift prioriteiten, waardoor sommige thema's minder en andere juist meer toezicht vragen. De huidige risicoanalyse sluit niet meer aan bij de ontwikkelingen in het team en werkgebied. De kloof tussen koplopers en achterblijvers groeit. Door data slimmer te gebruiken, kunnen we beter prioriteren en ons richten op bedrijven waar de grootste milieuwinst te behalen is. In 2026 maken we binnen de begroting meer ruimte voor toezicht op duurzaamheid, circulariteit, natte koeltorens, ZZS en bescherming van waterwingebieden. We blijven inzetten op CO2-reductie via energietoezicht. Door meer taken en minder subsidies stemmen we met opdrachtgevers af wat haalbaar is binnen de beschikbare capaciteit.



Advisering

Onze adviseurs zorgen via adviezen ervoor dat in plannen voor de fysieke leefomgeving op een verantwoorde en integrale wijze rekening wordt gehouden met milieuaspecten. Zij adviseren op het gebied van milieu, cultuurhistorie (archeologie en monumenten), externe veiligheid, geluid en trillingen, geurhinder, lichthinder, luchtkwaliteit, milieueffectrapportages, milieuzonering, natuur en landschap, spuitzones en water. Zij geven advies gegeven aan onze opdrachtgevers (ruimtelijke ontwikkelingen) en aan collega's binnen ODR. Team Advies adviseert gemeenten ook bij het opstellen voor regels van omgevingsplannen op de diverse onderwerpen. Ook worden kaartlagen ontwikkeld voor intern en extern gebruik wat aansluit met de landelijke tendens van data gericht werken. In 2026 worden samen met de gemeenten vervolgstappen gezet om te komen tot een soorten managementplan (SMP) die gebruikt wordt voor het geven van toestemming voor het isoleren van spouwmuren te vereenvoudigen. Dit in het kader van het nationale isolatieprogramma. Daarbij wordt ook gekeken naar de rol van VTH ten aanzien van dit onderwerp.

Bodemadviseurs zijn betrokken bij de totstandkoming van de regionale kennisagenda Laanbomen in Rivierengebied. De kennisagenda is onderdeel van het interbestuurlijke programma Regionale Kennisschakelpunten Bodem & Ondergrond (RSP). Het opbouwen van een regionale kennisinfrastructuur is een proces van onderaf, samen met alle stakeholders in de regio. Het bodem- en watersysteem krijgt een centrale plek in de fysieke leefomgeving en in de kennisagenda die draait om de thema's weerbare bodem, weerbare boom, weerbaar water en door draagvlak meer ruimte.

Bodem

De adviseurs van het team Bodem zorgen ervoor dat in plannen voor de fysieke leefomgeving op een verantwoorde wijze rekening wordt gehouden met de bodemkwaliteit. Zij geven hiervoor advies aan onze opdrachtgevers, aan collega's binnen ODR en aan initiatiefnemers en bedrijven en toetsen daarbij aan wet- en regelgeving. Zij beheren data over de bodemkwaliteit en verstrekken op verzoek informatie hierover. Zij behandelen en registreren meldingen van milieubelastende activiteiten die invloed hebben op de bodem, zoals het saneren van de bodem, het graven in de bodem, het toepassen en opslaan van grond en baggerspecie.

Milieu & advies

Ook adviseren zij bij de aanleg van bodemenergiesystemen, op het gebied van ontplofbare oorlogsresten en op het gebied van het bodem- en grondstromenbeleid van de gemeenten, door middel van de Nota Bodembeheer en maatwerkregels voor bodem in de omgevingsplannen. De toezichthouders houden toezicht op de activiteiten die invloed hebben op de bodem. Als het nodig is, dwingen zij maatregelen af om de kwaliteit van de bodem en het grondwater te beschermen.



Ketentoezicht

Het team Ketentoezicht houdt zich bezig met het integraal in beeld brengen, voorkomen, terugdringen en aanpakken van risico's op grote milieuschade en ondermijning in de (afval)stoffenketens. Het team voert namens alle 6 Gelderse omgevingsdiensten (GO) en de 2 Overijsselse omgevingsdiensten het ketentoezicht in Oost Nederland uit en werkt hiervoor ook nauw samen met ketenpartners zoals de Politie, Belastingdienst, RIEC, Openbaar Ministerie (OM) en landelijke inspectiediensten. De aanpak van de risicoketens gebeurt planmatig en gefaseerd. We doen dit door risico- en informatie gestuurde (keten) analyses en Diepgaand Administratief Toezicht (DAT). De Omgevingsdiensten en ketenpartners bepalen daarna (in gezamenlijkheid) hoe ze opvolging geven aan adviezen, rapporten van team Ketentoezicht.

Bijzondere aandachtspunten in 2026:

Programma energie, duurzaamheid en circulaire economie

De doelen voor 2030, 55% CO2-reductie (t.o.v. 1990) en een kringloopeconomie waarbij we 50% van onze grondstoffen opnieuw gebruiken, komen steeds dichterbij. Om die doelen te halen staat 2026 (en verder) in het teken van versnelling. Versnelling door onder andere, de introductie van nieuwe beleid (nationaal en Europees). Belangrijke grondslag voor dit nieuwe beleid is de implementatie van de Europese Energie-Efficiëntie Richtlijn (EED), de Richtlijn Hernieuwbare Energie (RED) en de Richtlijn Energieprestatie van Gebouwen (EPBD). Samen met de nationale Warmtewet, de Energiewet en de (komende) Wet circulaire economie, vormen ze de pijlers van ons nationaal duurzaamheidsbeleid. En ondanks het feit dat het huidige kabinet de klimaatdoelen voor de energie-intensieve industrie heroverweegt, zal de versnelling toch gevolgen hebben voor de gebouwde omgeving, mobiliteit, veiligheid, de grondstoffenmarkt, energieopslag, enzovoorts. De ODR anticipeert hierop door projecten, activiteiten en producten in lijn te brengen met de veranderingen. Parallel daaraan zal de ODR in 2026, samen met de opdrachtgevers, verdere verdieping aanbrengen in deze taken en producten. Samen bepalen we waar de zwaartepunten komen te liggen om vervolgens, ook in 2026, over te gaan tot operationalisering. Dat de ODR daarbij ook naar de eigen organisatie kijkt, in termen van ontwikkeling, verandering en verbetering, is evident.

Thema's voor toezicht en vergunningen

In 2026 blijven we, naast de eerder genoemde activiteiten binnen het programma Energie, Duurzaamheid en Circulaire Economie, werken aan het verbeteren van milieutoezicht en handhaving binnen diverse thema's.

Milieu & advies

Een belangrijk speerpunt blijft het in beeld brengen en terugdringen van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Deze stoffen vormen een risico voor mens en milieu vanwege hun persistente, toxische en bioaccumulerende eigenschappen. Door inzicht te verkrijgen in het gebruik van ZZS binnen bedrijven en alternatieven te stimuleren, streven we naar een verdere reductie. Hierbij blijven we nauw samenwerken met ondernemers om vervangingsmogelijkheden te onderzoeken en te implementeren.

Daarnaast willen we in 2026 extra aandacht besteden aan spuitzones rondom agrarische bedrijven. Hierbij kijken we naar de naleving van voorschriften voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en mogelijke impact op de omgeving, waaronder waterkwaliteit en volksgezondheid. Een ander aandachtsgebied is de verdere implementatie en toepassing van de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO). Door deze strategie beter in te bedden in onze werkwijze, kunnen we overtredingen effectiever aanpakken en een consistente aanpak hanteren bij milieuhandhaving.

Bovendien willen we extra toezicht houden op bodembedreigende activiteiten binnen waterwingebieden. Waterwingebieden zijn cruciaal voor de drinkwatervoorziening, en het voorkomen van bodemverontreiniging in deze gebieden is een prioriteit. Toezicht zal zich richten op bedrijven en activiteiten die een risico vormen voor de grondwaterkwaliteit, waarbij preventie en handhaving hand in hand gaan.

Tot slot nemen we in 2026 natte koeltorens mee in ons toezicht. Dit is van belang vanwege het risico op legionellabesmettingen, die een gevaar kunnen vormen voor de volksgezondheid. We gaan bedrijven actief controleren op naleving van de regelgeving rondom onderhoud en beheer van deze installaties. Met deze focuspunten willen we bijdragen aan een schonere, veiligere en duurzamere leefomgeving.

<u>Soortenmanagementplan (SMP)</u>

In 2026 worden samen met de gemeenten vervolgstappen gezet om te komen tot een soorten managementplan (SMP). Dat kan gebruikt worden om het geven van toestemming voor het isoleren van spouwmuren te vereenvoudigen. Dit in het kader van het nationale isolatieprogramma. Daarbij wordt ook gekeken naar de rol van VTH op dit onderwerp.

<u>Ontwikkelingen Bodem</u>

Nieuwe ontwikkelingen die van buitenaf op ons af komen (geïnitieerd door de markt en de Provincie) en waar de gemeenten nog een standpunt over in moeten nemen:

- Grip op grond, een initiatief om vraag en aanbod van grondstromen efficiënter op elkaar af te stemmen bij projecten waarbij overheden opdrachtgever zijn
- Nota's Bodembeheer op elkaar afstemmen binnen Gelderland



Milieu & advies

Doorontwikkeling Ketentoezicht

Het team is betrokken bij de integrale aanpak van synthetische drugs (SONAR), fenomeenanalyses- en onderzoeken mbt milieucriminaliteit, het omgevingsrisicobeeld Oost Nederland en bezig met een aantal ketenaanpakken: asbest, grond en bouwstoffen, e-waste, meerdere stromen en houtige biomassa. En doet dat in samenwerking met OD's en ketenpartners in Oost Nederland. In 2026 biedt het team landelijke expertise aan OD's buiten de regio die ook moeten voldoen aan de kwaliteitscriteria 3.0 voor ketentoezicht.

Het Functioneel Parket (OM) en de politie hebben inmiddels te kennen gegeven dat zij de DAT-rapportages gebruiken bij de prioritering van de zaken die zij oppakken in Oost NL. Vanuit ketentoezicht zijn we bezig met een professionaliseringsslag in de vorm van het automatiseren van analyses en risico top-xen, het opstellen van automatische bedrijfsprofielen, daarnaast worden dashboards (door)ontwikkeld zoals het Asbest Interventietool waar landelijk gebruik van kan worden gemaakt, een agrarisch dashboard en een Dashboard risico-inzicht in afvalstoffen. Dit zorgt voor een efficiëntieslag in toezicht. Bronnen worden met elkaar gecombineerd, geen versnippering in informatie wat zorgt voor een goede informatiepositie en zorgt voor uniformiteit.



Wat mag het kosten?

In Euro	Begroting 2026
Lasten*	7.528.620
Baten	10.289.308
Saldo voor mutatie reserves	**2.760.688**
Mutatie reserves	15.925
Saldo na mutatie reserves	**2.776.613**

* exclusief overhead



	Euro
Buren	1.157.145
Culemborg	604.053
Maasdriel	1.208.915
Neder-Betuwe	906.351
Tiel	908.174
West Betuwe	1.894.515
West Maas en Waal	1.027.866
Zaltbommel	1.229.577
Omgevingsdiensten	632.471
Subsidies	179.019
Meerwerk	541.222

Bouw & ondersteuning

Wat willen we bereiken?

Door het verlenen van vergunningen, het houden van toezicht en het handhaven van regels dragen wij bij aan het beschermen en verbeteren van de leefomgeving in Rivierenland, zodat bewoners en bedrijven nu en in de toekomst veilig, gezond en prettig kunnen wonen, leven en ondernemen.

Bouw & ondersteuning ziet namens de opdrachtgevers toe op de veilige bouw en het toegestane gebruik van gronden en bouwwerken. Wij doen dat door vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering op het gebied van bouwregelgeving en ruimtelijke ordening. De ODR voert voor vijf gemeenten de taken op het gebied van bouw- en woningtoezicht uit. Door de overdracht van de BWT-taken van gemeenten aan de ODR wordt een betere dienstverlening aan ondernemers en inwoners mogelijk. De bundeling van kennis en taken leidt bovendien tot meer specialisme en minder kwetsbaarheid in de dienstverlening. De kwaliteit verbetert ook door een meer eenduidige wijze van vergunningverlening, toezicht en handhaving in de regio.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij verlenen diensten aan inwoners en bedrijven op het gebied van de gebouwde omgeving. Het eerste contact met inwoners en bedrijven verloopt vaak via het Omgevingsloket (DSO), websites, telefoon en mail. En als het nodig of wenselijk is, via persoonlijk contact. Hierbij kijken we samen met de initiatiefnemers naar de mogelijkheden van een initiatief. Vervolgens het toetsen van aanvragen en meldingen en het verlenen van vergunningen. Vanzelfsprekend volgt daarna het toezicht op de naleving van de regels, waar noodzakelijk de handhaving en het afhandelen van bezwaar en beroep.

Ook verlenen wij diensten aan inwoners en bedrijven die het niet eens zijn met een ontwikkeling of activiteit in de gebouwde omgeving. Dit onder andere door voorlichting te geven, mediation aan te bieden en door klachten, Woo-verzoeken en handhavingsverzoeken af te handelen.

We streven naar een goede dienstverlening en duidelijke communicatie, met aandacht voor efficiëntie. Waar nodig werken we samen met partners binnen en buiten ODR.

De prioriteit van de onderwerpen bij het verlenen van deze diensten volgt uit het VTH-beleid dat gemeenten hebben vastgesteld.

De opgedane kennis en ervaring bij het verlenen van deze diensten delen we met de gemeenten. Dit helpt ons om de dienstverlening aan inwoners en bedrijven te verbeteren en om gemeenten te ondersteunen bij het aanpassen van hun beleid voor de gebouwde omgeving, zodat ze hun doelen kunnen bereiken.



Bouw & ondersteuning

Vergunningverlening

Wij beoordelen namens de gemeenten aanvragen van omgevingsvergunningen voor bouwactiviteiten en meldingen of deze juist en compleet zijn. Wij verstrekken daarnaast informatie waarmee inwoners en bedrijven hun plannen verder kunnen uitwerken.

Toezicht

Wij houden namens de gemeenten toezicht op het gebied van de gebouwde omgeving. Onder toezicht wordt verstaan het controleren van de naleving van wet- en regelgeving bij particulieren en bedrijven. Te denken valt aan: toezicht op sloopactiviteiten (al dan niet met asbest), nieuw- en verbouw, ruimtelijk toezicht, toezicht huisvesting arbeidsmigranten en vluchtelingen en afhandelen van klachten. Daarnaast bijdragen aan het voorkomen en aanpakken van ondermijning.

Juridische zaken

Het team Juridische zaken bestaat uit handhavingsjuristen en bezwaar- en beroepsjuristen. De handhavingsjuristen hebben namens de colleges van burgemeester en wethouders besluiten genomen op verzoeken om handhaving of leggen een handhavingsbesluit op naar aanleiding van een milieu- of bouwcontrole. De bezwaar- en beroepsjuristen hebben de bezwaren, beroepen en hogere beroepen behandeld die zijn ingediend tegen de handhavingsbesluiten of tegen de verleende/geweigerde omgevingsvergunningen. Daarnaast behandelt het team Juridische zaken de Woo-verzoeken en geven ze intern en extern juridisch advies.

Bijzondere aandachtspunten in 2026:

Bestaande bouw

Er is steeds meer aandacht nodig voor veiligheid, gezondheid en duurzaamheid. We hebben verschillende wetten die betrekking hebben op bestaande bouw, te denken aan goed verhuurderschap en de gasketelwet, in ons werkproces opgenomen.

We hebben aandacht voor problemen die naar boven komen bij bestaande bouwwerken.

Drones

De pilot voor het toepassen van drones tijdens onze controles is afgerond en we gaan onze dronepiloten inzetten in het reguliere proces. Dit heeft meerwaarde voor ons toezicht en handhaving zaken. Het inzetten van drones tijdens onze werkzaamheden maakt het werk veiliger en efficiënter.



Bouw & ondersteuning



Wkb

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) verplaatst o.a. de toetsing aan de bouwtechnische eisen van een bouwwerk van de gemeente/ omgevingsdienst naar een onafhankelijke partij, de zogenoemde kwaliteitsborger. Dit geldt niet direct voor alle bouwwerken, maar gaat in fases.

De eerste fase voor de nieuwe bouwwerken in gevolg klasse 1, zoals eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden is ingegaan vanaf 1 januari 2024. Met als doel de kwaliteitseisen in de bouw nog beter te borgen.

Het invoeren van de volgende fase voor verbouw is nog niet inwerking getreden, omdat er onvoldoende duidelijkheid is over de praktijk. Ook zijn er veel zorgen en het loopt allemaal nog moeilijk. Zie ook berichten van onder andere Binnenlands bestuur.

In 2026 hebben we voor nieuwbouw gevolg klasse 1 voornamelijk nog procedures lopen onder de Wkb en niet meer onder de Wabo en is het proces geheel geoptimaliseerd.

Er zal voor het einde 2026 een evaluatie plaatvinden naar de regels voor kwaliteitsborging. Dan zal er ook duidelijkheid komen over de wet en hoe we hierop verder kunnen acteren. Wij zullen dit nauwlettend in de gaten houden.

Verharding maatschappij

We krijgen steeds meer te maken met agressie en geweld tijdens onze werkzaamheden. Vooral werknemers die zich bezig houden met toezicht en handhaving worden hiermee geconfronteerd.

Belangrijk is om de veiligheid van onze werknemers te waarborgen. We hebben onderzocht en zullen bodycams en dashboardcams inzetten tijdens onze controles.

Toename handhavingsverzoeken en bezwaar- en beroep

Wij zien al een aantal jaren op rij een toename van het aantal verzoeken om handhaving als ook ingediende bezwaar- en beroepszaken. Dit heeft te maken met een verharding van de maatschappij en het hebben van een verminderend vertrouwen in de overheid. De toename in het aantal Woo-verzoeken is daar ook een gevolg van. De verwachting is dat in 2026 de toename van zaken binnen het team niet zal afnemen en de werkdruk onverminderd hoog zal blijven.

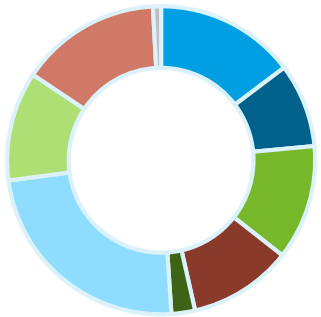
Bouw & ondersteuning



Wat mag het kosten?

In Euro	Begroting 2026
Lasten*	11.093.240
Baten	15.070.063
Saldo voor mutatie reserves	**3.976.823**
Mutatie reserves	-
Saldo na mutatie reserves	**3.976.823**

* exclusief overhead



	Euro
Buren	2.219.286
Culemborg	1.326.292
Maasdriel	1.817.023
Neder-Betuwe	1.638.295
Tiel	373.430
West Betuwe	3.611.106
West Maas en Waal	1.729.052
Zaltbommel	2.227.669
Meerwerk	127.910

Paragrafen



Weerstandsvermogen

Deze paragraaf geeft inzicht in het risicoprofiel, de risico's en het beschikbare weerstandsvermogen van ODR.

Risico's	Kans-klasse	Bedrag	Kans	Risico
Openstaande verlofsaldi	3	1.110.000	50%	555.000
Beschikbaarheid (vast) personeel	2	340.000	30%	102.000
Omgevingswet / Wkb				PM
Ontwikkelingen IBP				PM
Totaal geïdentificeerde risico's				**657.000**
Ongeïdentificeerde en kleine risico's	1	657.000*	10%	65.700
Benodigd weerstandsvermogen (excl. PM-posten)				**722.700**

* betreft bedrag totaal geïdentificeerde risico's

Weerstandsvermogen	31-12-2024
Algemene reserve	557.550
Reserve personele regelingen	125.000
Onvoorzien	45.000
Beschikbaar weerstandsvermogen	**727.550**

Conclusie: het weerstandsvermogen is voldoende om de risico's op te vangen.

Openstaande verlofsaldi

Met ingang van de Cao 2022 is het voor medewerkers mogelijk om tot maximaal 3.600 uren verlof te sparen. Dit leidt de laatste jaren tot oplopende openstaande verlofsaldi van medewerkers. Wanneer deze verlofuren opgenomen gaan worden, leidt dit tot een lagere productiviteit (= minder omzet). De huidige voorziening verlofsparen is al verwerkt in dit risico.

Beschikbaarheid (vast) personeel

De krappe arbeidsmarkt leidt tot een groot tekort aan gekwalificeerd vast personeel. Wanneer hierdoor meer inhuurkrachten nodig zijn dan zullen de kosten stijgen. Te weinig personeel kan ook leiden tot een lagere productie en minder inkomsten.

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De financiële effecten van deze wetten voor ODR op de lange termijn zijn moeilijk te bepalen. Deze zijn voor de omgevingswet mede afhankelijk van beleidskeuzes die gemeenten gaan maken in de omgevingsplannen. Voor de Wkb zijn deze effecten afhankelijk van hoe de gefaseerde invoering verder gaat plaatsvinden.

Ontwikkelingen Interbestuurlijk programma (IBP)

Ondanks dat de ODR een plan van aanpak heeft opgesteld om te kunnen voldoen aan de Robuustheidseisen van het IBP, bestaat er het risico dat er wordt ingegrepen in het VTH stelsel door de landelijke overheid, wat financiële consequenties kan hebben voor de ODR.

Weerstandsvermogen

Sinds de begroting 2018 worden een aantal financiële kengetallen gepresenteerd. Het doel hiervan is om de financiële positie in kaart te brengen en het verloop hiervan te kunnen volgen.

Kentallen	JR 2024	BGR 2025	BGR 2026	BGR 2027	BGR 2028	BGR 2029
Netto schuldquote	7,0%	5,9%	5,0%	3,8%	2,6%	1,5%
Solvabiliteitsratio	13,5%	13,2%	13,1%	13,1%	13,0%	12,9%
Structurele exploitatieruimte	0,1%	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%

De kengetallen voor grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn niet van toepassing voor omgevingsdiensten.



Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. ODR voldoet hier ruimschoots aan.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen is gelijk aan de netto schuldquote. ODR heeft namelijk geen leningen verstrekt.

Solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is op de lange termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van ODR. De VNG adviseert om 20% als minimumgrens te hanteren. Bij de ODR is dit kengetal lager vanwege het beperkte eigen vermogen. Op basis van de risico-inschatting is dit echter wel voldoende om de risico's te kunnen opvangen.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Bij ODR wordt het structureel begrotingsaldo en de post onvoorzien als structurele exploitatieruimte gezien.

Kapitaalgoederen

Deze paragraaf laat zien hoe ODR omgaat met, het onderhoud van, haar kapitaalgoederen en investeringen.

Algemeen

ODR is sinds december 2018 eigenaar van een eigen pand, wat in 2019 verbouwd en in gebruik genomen is. Daarnaast zijn er ICT-eigendommen, zoals telefoons en software.

Hierop is het volgende beleid van toepassing:

- Nota activabeleid 2020
- Meerjaren onderhoudsplan 2023-2032

Onderhouds-budgetten	JR 2024	BGR 2025	BGR 2026	BGR 2027	BGR 202	BGR 2029
Klein onderhoud	64.866	63.159	64.534	64.534	64.534	64.534
Groot onderhoud	46.747	48.009	49.054	49.054	49.054	49.054
Totaal	**111.613**	**111.168**	**113.588**	**113.588**	**113.588**	**113.588**

Het budget voor groot onderhoud is gebaseerd op het meerjaren onderhoudsplan.

Investeringskredieten

In 2026 is er waarschijnlijk een investering nodig voor aanpassing van de parkeerplaatsen. Dit betreft een combinatie van groot onderhoud en het oplossen van de parkeerproblematiek. Ook de overige gebruikers van de parkeerplaatsen (RAR, Thius en S-TEC) moeten hieraan bijdragen. Het ODR-deel van de investering bedraagt maximaal € 300.000. De kosten worden gedekt vanuit de voorziening groot onderhoud en de huisvestingsbegroting.



Financiering

Deze paragraaf biedt inzicht in de financieringsactiviteiten van ODR.

Algemeen

De leningen zijn bij ODR vooral gerelateerd aan de aanschaf (2018) en verbouwing (2019) van het eigen pand.

Hierop is het volgende beleid van toepassing:

- Treasurystatuut 2012

Leningen

Het Algemeen Bestuur heeft op 8 oktober 2018 het besluit genomen om maximaal € 4,05 mln externe financiering aan te trekken voor het huisvestingsplan. Tot op heden was het niet nodig om dit volledige bedrag aan leningen aan te trekken. Dat zal pas gebeuren als de liquiditeit van ODR niet meer toereikend is.

Bank	Start	Eind	Oorspr. bedrag	Rente	Jaarlijkse aflossing
NWB bank	2018	2038	2,5 mln	1,325%	125.000
BNG bank	2019	2039	1,0 mln	1,200%	50.000
Totaal			**3,5 mln**		**175.000**

De rentekosten van deze leningen worden als projectfinanciering toegerekend aan de huisvesting.



Bedrijfsvoering

Deze paragraaf beschrijft de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Governance

Het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur van ODR bestaan uit vertegenwoordigers van onze opdrachtgevers.

Organisatieopbouw

De organisatie is ingedeeld in de ketens Bouw en Milieu die door een directeur worden aangestuurd. Onder elke keten vallen 5 teams., aangestuurd door teamleiders.

Rechtspositie

Onze medewerkers vallen onder de cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO) en de rechtspositionele afspraken uit het Arbeidsvoorwaardenreglement Gelderse Omgevingsdiensten (AVR).

Algemeen

Bedrijfsvoering levert diensten aan de overige teams van de ODR. Het team Bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van beide ketens en de organisatie als geheel. Het welslagen is mede afhankelijk van de doelmatigheid, transparantie en kwaliteit van de bedrijfsvoering.

In 2026 zien we de volgende ontwikkelingen:

Personeel en Organisatie

In de afgelopen periode zijn zowel binnen ODR zelf, het Gelders Stelsel als vanuit de landelijke koepel ODNL arbeidsmarkcampagnes gevoerd. De krapte op de arbeidsmarkt blijft een aandachtspunt. Het aantrekken van (gekwalificeerde) nieuwe medewerkers is niet makkelijk, het aanbod is gering. Het percentage inhuur hoog. We zullen met elkaar moeten blijven zoeken naar manieren om nieuwe medewerkers aan te trekken. Hierbij willen we tevens inzetten om ons als ODR te onderscheiden van andere vergelijkbare organisaties.

Op het gebied van preventie en verzuim is het streven voor 2026 (e.v.) het voortschrijdend verzuim% met minimaal 1% naar beneden bij te stellen in vergelijking met het jaar 2024 (9,4%) en kengetal 7% voor 2026.

In 2025 heeft de actualisatie van het functiehuis plaatsgehad, waarmee voor 2026 ruimte ontstaat om aan de slag te gaan en werk te maken van Strategische Personeelsplanning, (loopbaan)ontwikkeling en een HR-gesprekscyclus die ondersteunend zullen zijn aan het bereiken van de geformuleerde strategische doelstellingen van ODR.

Voortvloeiend uit de nieuwe koers en het Programma K&O zal in 2026 eveneens ingezet worden op verdere professionalisering en kennisontwikkeling van onze medewerkers om blijvend te kunnen voldoen aan de verschillende kwaliteitscriteria (Robuust – VTH) onder gebruikmaking van ‘Omgevingsdienst NL Academie’.

Daarnaast zal voor 2026 de methode voor behoeftestelling aan ontwikkeling ter ondersteuning van het realiseren van de strategische doelstellingen ODR, gestandaardiseerd zijn en zal dit proces beschreven zijn waarmee deze behoeftestelling geborgd is binnen de organisatie.

Ook in 2026 blijft HR zich richten op verdere professionalisering van het HR-team en de organisatie met de focus op het optimaliseren van onze (digitale) processen en het doorvoeren van een aantal strategische veranderingen die de organisatie als geheel ten goede zullen komen.

Informatie en ICT

Om de primaire processen van ODR goed te ondersteunen werken we verder aan het versterken van onze informatievoorziening, zodat de juiste informatie op het juiste moment bij de juiste persoon terecht komt. Hiervoor kijken we naar vernieuwing/verlenging van het ICT Dienstverleningscontract met onze partner gemeente Buren. Hiernaast blijven we aansturen op verbeteringen in onze VTH-applicatie OpenWave, de kwaliteit van gegevens daarin en het delen van deze informatie met de juiste ketenpartners intern & extern. Tot slot zetten we verder in op het gestructureerd en effectief opslaan, archiveren en vindbaar maken van onze informatie ten behoeve van kwalitatieve en efficiënte dienstverlening en het voldoen aan relevante wetgeving zoals de Archiefwet en de Woo.

Bedrijfsvoering

Klanttevredenheid

De klanttevredenheid wordt doorlopend gemeten. Door direct met de klant in contact te treden, merken we dat we de klachten in een vroeg stadium kunnen oppakken en beantwoorden. Hierdoor kunnen de klachten vaak informeel worden afgedaan. De klanttevredenheid geeft ons input om onze werkprocessen continu te verbeteren en om onze opdrachtgevers te adviseren hoe zij hun werkprocessen kunnen verbeteren. Dat blijven we ook in 2026 doen.

Financiën/Control

Het doel van het cluster Financiën is het waarborgen van getrouwe vastlegging van transacties/mutaties in de financiële administratie en het opstellen van getrouwe/betrouwbare financiële documenten (kaderbrief, begroting, bestuursrapportage en jaarstukken). Financiën adviseert en ondersteunt management in het budgetbeheer door realistische budgetten voor te stellen en nauwkeurig te monitoren op de uitgaven, door het financieel bewustzijn van management en medewerk(st)ers te verhogen door training en toegankelijke rapportages en door flexibel middelenbeheer toe te passen om in te kunnen spelen op veranderingen in het werkveld.

De control taken hebben als doel een onafhankelijke bewaking van financiële controle, het opzetten en onderhouden van een Administratieve Organisatie en een intern controle plan waarmee het risicobeheer van ODR is geborgd en de verantwoording volgens wet- en regelgeving wordt uitgevoerd.

Rechtmatigheid

Met ingang van de jaarrekening 2023 is het dagelijks bestuur zelf (i.p.v. de accountant) verantwoordelijk voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording. Binnen ODR vinden hiervoor gedurende het jaar interne controles plaats op basis van het Integraal Controleplan. Hierover wordt gedurende het jaar in de bestuursrapportage en jaarstukken gerapporteerd.

Kwaliteit en methodisch werken

Organisatie breed werken we aan (inhoudelijke) kwaliteitsverbetering. Zie hiervoor verder het programma K&O. Daarnaast is de intentie om ook als organisatie betrouwbaar en efficiënt te blijven. Dit willen wij doen door periodiek audits en kwaliteitscontroles uit te voeren (waaronder klanttevredenheidsonderzoeken), werkprocessen te optimaliseren en ‘standaarden’ te implementeren voor consistentie en door prestaties te meten, evalueren en in te zetten op continue verbetering.

Communicatie

Om de zichtbaarheid en de maatschappelijke toegevoegde waarde van ODR te versterken zetten we in op een duidelijk en krachtig imago van ODR en effectieve communicatie naar stakeholders. Dit doen we door het versterken van de naamsbekendheid door strategische PR en Marketing, heldere en toegankelijke interne en externe communicatie en door de communicatie aan te passen aan de behoeften van specifieke doelgroepen zoals Gemeenteraden, AB/DB, ondernemers en inwoners in ons werkgebied.

KPI’s (ODR breed)	Resultaat 2024	Ambitie 2026
Klanttevredenheid *(tevreden en zeer tevreden)*	83%	≥82%
% overhead /totale kosten	25%	27%
Ziekteverzuim	9,4%	≤7%
Productiviteitsnorm *(uren per fte)*	1.330	1.350
Ingekomen klachten	13	≤10

Openbaarheid

Deze paragraaf beschrijft de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo.

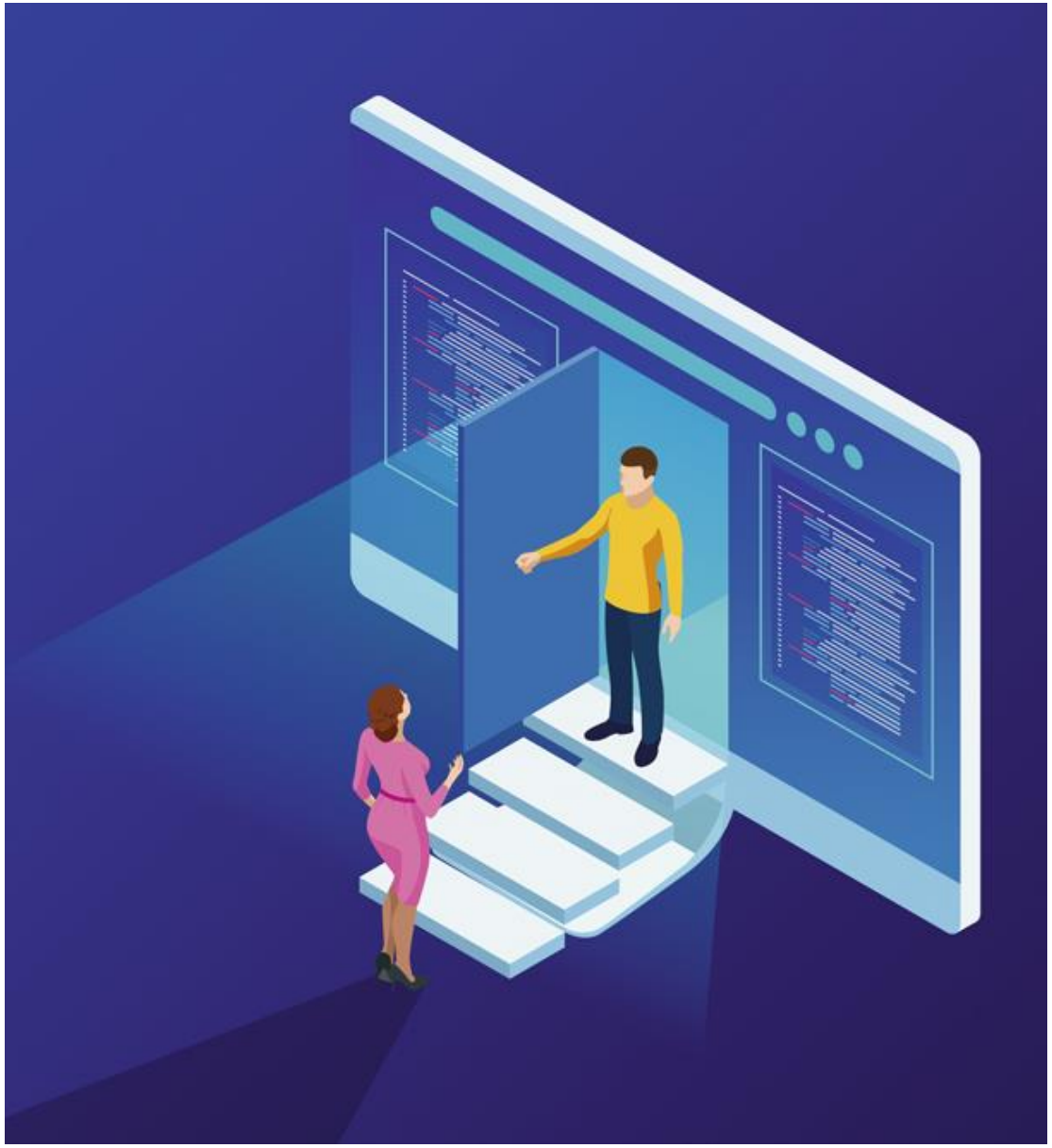
Onze verslaggevingsrichtlijnen schrijven voor dat we jaarlijks in de begroting aandacht moeten besteden aan beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Wet open overheid (Woo) en in de jaarlijkse verantwoording verslag moeten doen van de uitvoering van de Woo in relatie tot die beleidsvoornemens.

Op basis van de Woo moeten we documenten actief openbaar maken. Dat geldt zowel voor onze interne documenten als voor beschikkingen. Onze interne stukken publiceren we veelal via onze website.

In het kader van de Wet elektronische publicaties (Wep) geven wij een publicatieblad uit waarin wij onze eigen regelingen bekend maken. Ook dienen onze beleidsregels in het regelingenbestand te worden opgenomen. In 2026 zijn ons regelingenbestand en ons publicatieblad actueel.

Voor het openbaar maken van beschikkingen zijn we aan het verkennen of hier een geschikter medium voor is dan onze website. Wij voldoen nu aan de wet en willen in de toekomst blijven voldoen aan de Woo door volgende fases van de wet goed te implementeren in de organisatie .

We zien een toename in het aantal Woo-verzoeken, en verwachten dat deze toename blijft doorzetten. We gaan onze processen verder optimaliseren zodat we hierop zo efficiënt mogelijk kunnen acteren. Ook dit is een reden om de website als publicatiemedium te heroverwegen.



Financiële begroting



Begrotingsrichtlijnen

Dit betreffen de jaarlijks terugkerende algemene financiële uitgangspunten voor het opstellen van de begroting. Deze zijn niet veranderd ten opzichte van vorig jaar.

1. De begroting 2026 heeft als vertrekpunt het bestaande structurele beleid 2025.
2. Geautoriseerde beleidswijzigingen die consequenties hebben voor de begroting 2026 (en volgende jaren) worden in de begroting 2026 verwerkt. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de meest actuele werkprogramma's.
3. De meerjarenraming wordt op basis van constante prijzen geraamd.
4. De raming van het percentage voor de lonen en prijzen voor het jaar 2026 worden gebaseerd op de percentages van het CPB genoemd in de septembercirculaire 2024:
   a. Voor de prijzen wordt het percentage voor de netto materiële overheidsconsumptie gehanteerd
   b. Voor de lonen wordt de laatst bekende Cao gehanteerd en voor de eventueel resterende tijd naar rato de loonvoet voor de sector overheid toegepast.

   Daarnaast worden, indien nodig, ook oude jaren gecorrigeerd en daarmee op het juiste prijsniveau gebracht. Hierbij vindt afstemming plaats met de andere regionale gemeenschappelijke regelingen.
5. Onvoorzien wordt geraamd op € 45.000,-.
6. De deelnemersbijdrage wordt uitgesplist per programma.
7. Er wordt een budget begroot van 2% van de loonsom voor reiskosten, abonnementen en verzekeringen.
8. Er wordt een budget begroot van 3% van de loonsom voor opleidingen en business-intelligence (BI).
9. Voor de overhead taken wordt uitgegaan van een minimaal benodigde overhead waarmee de organisatie op een kwalitatief goede manier wordt ondersteund.
10. Voor kennis en kwaliteit wordt een percentage van 5% van de formatie gehanteerd.



Financiële mutaties

Dit betreffen de financiële mutaties voor het specifieke begrotingsjaar. Hiermee wordt invulling gegeven aan de algemene begrotingsrichtlijnen. In onderstaand overzicht worden de mutaties op de inkomsten-kant van de ODR-begroting getoond. Positieve bedragen betreffen hogere inkomsten en negatieve bedragen betreffen lagere inkomsten.

	Omschrijving	Bedrag (€)
A.	Loonindexaties	579.412
B.	Prijsindexaties	83.259
C.	Mutatie werkplannen	-313.117
D.	Meerwerk opbrengsten	-82.663
E.	Datagedreven werken en business intelligence	200.000
F.	Taakstelling 1,5% (oplopend tot 3% m.i.v. 2028)	-351.014
	Totaal mutaties begroting 2026	**115.878**

Hieronder staan de mutaties toegelicht:

A. Conform de septembercirculaire 2024 gaan we voor 2026 uit van een loonstijging van 3,8%. Daarnaast is er sprake van een correctie op de indexatie 2025 van - 1,1%. Dat betekent dat de totale indexatie 2026 uitkomt op 2,7%. Dit percentage is afgestemd met de gemeenten en andere gemeenschappelijke regelingen in Rivierenland. Zie voor meer toelichting pagina 37 (Toelichting indexaties).

B. De prijsindexering van de goederen en diensten is ook gebaseerd op de septembercirculaire 2024. Hiervoor wordt een prijsontwikkeling van 2,2% gehanteerd. Daarnaast is er sprake van een correctie op de indexatie 2025 van 1,1%. Dat betekent dat de totale indexatie 2026 uitkomt op 3,3%. Dit percentage is afgestemd met de gemeenten en andere gemeenschappelijke regelingen in Rivierenland. Zie voor meer toelichting pagina 37 (Toelichting indexaties).

C. Conform de kaderbrief 2026 zijn in deze begroting de aangeboden werkprogramma's 2025 verwerkt, inclusief de meerjarige correctie van de incidentele projecten 2025 die specifiek door de gemeenten zijn aangegeven.

D. De meerwerk opbrengsten 2026 zijn aangepast op basis van het gerealiseerde meerwerk in 2024.



Financiële mutaties

E. Voor de robuustheid van de omgevingsdiensten zijn landelijke normen bepaald, onder andere voor businessintelligence (BI)/datagedreven werken. Het is van belang dat ODR op dit gebied investeert, in navolging van andere OD's in Nederland. Het doel hiervan is meer inzicht, voor zowel ODR als de deelnemers, en een effectievere inzet van de VTH-instrumenten. Door te investeren in BI kan ODR de informatiebehoefte van opdrachtgevers beter vervullen, wat ervoor zorgt dat actuele data sneller beschikbaar is, zonder tussenkomst van een medewerker. De structurele kosten hiervan bedragen € 400.000 per jaar. Hiervoor worden in de werkprogramma's 2026 extra uren opgenomen. Gezien de moeilijke financiële situatie van de deelnemers vraagt ODR een bijdrage van 50% (= € 200.000). De andere 50% is binnen de ODR-begroting gezocht, waarbij het uitgangspunt is dat datagedreven werken naast een kwaliteitsimpuls ook een kostenbesparing kan opleveren.

F. ODR heeft vanzelfsprekend oor voor de financiële opgaven waar gemeenten voor staan de aankomende jaren. Daarom heeft ODR al in de begroting van 2025 ongeveer 2,5% aan ombuigingen opgenomen en gerealiseerd zonder grote gevolgen voor de uitvoering van taken. De gevraagde aanvullende ombuigingen van 1,5-3% zullen helaas niet meer zonder gevolgen voor de uitvoering van taken zijn. Welke taken wel/niet meer zullen worden uitgevoerd en/of in mindere mate en/of met een lager niveau van dienstverlening, zal in overleg met gemeenten worden bepaald. Een belangrijk instrument daarvoor is het regionaal uitvoeringsbeleid VTH, wat in 2025 voor de aankomende jaren moet worden geactualiseerd en opnieuw vastgesteld moet worden door de Raden. In dit beleid worden juist de ambitieniveaus vastgelegd op het vlak van VTH. De actualisatie van dit beleid kost – vanwege de zorgvuldigheid en besluitvorming binnen gemeenten en provincie – ongeveer een jaar. Dat betekent dat het niet mogelijk is voor de ontwerpbegroting 2026 (maart-april in procedure) al scenario's hiervoor opgesteld te hebben. De 1,5%-3% is in de ontwerpbegroting dan ook opgenomen als "taakstelling". Waarbij later deze taakstelling zal worden geconcretiseerd aan de hand van het geactualiseerde regionale uitvoeringsbeleid VTH en de nog op te stellen werkprogramma's 2026.



Toelichting indexaties

			met correctie vorig jaar
Loonindexatie	2025	2026	**2026**
Gehanteerde loonindexatie in begroting 2025	5,80%		
Index septembercirculaire gemeentefonds 2024	4,70%	3,80%	
Verschil	**- 1,10%**	**3,80%**	**2,70%**
Prijsindexatie			
Gehanteerde prijsindexatie in begroting 2025	1,60%		
Index septembercirculaire gemeentefonds 2024	2,70%	2,20%	
Verschil	**1,10%**	**2,20%**	**3,30%**

Hieronder staan de indexaties toegelicht:

Loonindexatie

Voor de lonen wordt als basis de laatst bekende CAO gehanteerd. De huidige CAO heeft een looptijd tot en met 31 maart 2025. Vanaf 1 april 2025 wordt daarom aansluiting gezocht bij de door het CPB geraamde stijging van de lonen (loonvoet sector overheid), die in de door BZK uitgebrachte septembercirculaire 2024 is gepubliceerd. Hierin wordt ook de correctie op het jaar 2025 meegenomen. Voor de begroting 2026 betekent dit een stijging van 2,7%.

Uitgangspunt in de kadernota is dat de sociale lasten en pensioenpremies in 2025 en 2026 per saldo niet stijgen.

Prijsindexatie

De prijsindexering wordt toegepast conform de door het CPB opgestelde cijfers (‘prijs overheidsconsumptie, netto materieel (IMOC)’) zoals opgenomen in de septembercirculaire 2024. Om de budgetten op het niveau van 2026 conform het CPB te brengen moeten we daarvoor ook het jaar 2025 corrigeren. Voor de begroting 2026 betekent dit een stijging van 3,3% (inclusief correctie indexatie 2025).

Alleen indien voor specifieke kostencategorieën andere indexeringspercentages gelden, wordt afgeweken van het algemene indexeringspercentage en worden de marktconforme kostenstijgingen in de begrotingscijfers verwerkt.

Deze uitgangspunten zijn afgestemd met de gemeenten en overige gemeenschappelijke regelingen in Rivierenland.



Bijdrage per deelnemer

	Ontwerp jaarrekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
DVO bijdrage Gemeente Buren	3.231.069	3.309.131	3.376.431	3.376.431	3.325.473	3.325.473
DVO bijdrage Gemeente Culemborg	1.836.215	1.891.947	1.930.345	1.930.345	1.901.209	1.901.209
DVO bijdrage Gemeente Maasdriel	2.875.832	2.966.183	3.025.938	3.025.938	2.980.258	2.980.258
DVO bijdrage Gemeente Neder-Betuwe	2.427.759	2.494.002	2.544.646	2.544.646	2.506.239	2.506.239
DVO bijdrage Gemeente Tiel	1.243.631	1.256.230	1.281.604	1.281.604	1.262.264	1.262.264
DVO bijdrage Gemeente West Betuwe	5.556.032	5.730.442	5.505.621	5.505.621	5.422.568	5.422.568
DVO bijdrage Gemeente West Maas en Waal	2.559.463	2.702.064	2.756.918	2.756.918	2.715.308	2.715.308
DVO bijdrage Gemeente Zaltbommel	3.251.660	3.388.474	3.457.246	3.457.246	3.405.067	3.405.067
Overige baten:						
Bijdragen Omgevingsdiensten	603.461	622.858	632.471	632.471	632.471	632.471
Meerwerk baten / overige inkomsten	658.177	644.801	669.132	669.132	669.132	669.132
Ontvangen subsidies	215.137	424.019	179.019	20.000	20.000	20.000
Ontvangen rentebaten	185.447	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Onttrekking reserves	28.625	28.625	28.625	28.625	28.625	28.625
Totaal baten	**24.672.507**	**25.558.776**	**25.487.996**	**25.328.977**	**24.968.614**	**24.968.614**

De meerjarenraming is opgesteld op basis van constante prijzen. Hierin zit dus nog geen kostenindexatie opgenomen voor de periode na het begrotingsjaar.

Overzicht baten en lasten

	Taak -veld	Ontwerp jaarrekening 2024		Begroting 2025 na wijziging		Begroting 2026		Begroting 2027		Begroting 2028		Begroting 2029	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma's													
Milieu & advies	7.4	7.179.277	9.487.871	7.785.584	10.669.434	7.528.620	10.289.308	7.392.371	10.130.289	7.296.710	9.994.250	7.296.710	9.994.250
Bouw & ondersteuning	7.4	2.155.264	3.344.434	2.186.587	3.389.111	2.570.388	3.626.925	2.570.388	3.626.925	2.570.388	3.575.354	2.570.388	3.575.354
	8.3	9.068.391	11.625.674	8.417.696	11.371.606	8.522.852	11.443.138	8.522.852	11.443.138	8.365.158	11.270.385	8.365.158	11.270.385
Overzichten													
Overhead	0.4	6.244.669	457	6.688.942	0	6.785.212	0	6.785.212	0	6.687.553	0	6.687.553	0
Algem. dekkingsmiddelen	0.5	203	185.447	0	100.000	0	100.000	0	100.000	0	100.000	0	100.000
Onvoorzien	0.8	0	0	45.000	0	45.000	0	45.000	0	45.000	0	45.000	0
Vennootschapsbelasting	0.9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten		**24.647.805**	**24.643.882**	**25.123.809**	**25.530.151**	**25.452.072**	**25.459.371**	**25.315.823**	**25.300.352**	**24.964.809**	**24.939.989**	**24.964.809**	**24.939.989**
Mutaties reserves		0	28.625	0	28.625	0	28.625	0	28.625	0	28.625	0	28.625
Resultaat		**24.647.805**	**24.672.507**	**25.123.809**	**25.558.776**	**25.452.072**	**25.487.996**	**25.315.823**	**25.328.977**	**24.964.809**	**24.968.614**	**24.964.809**	**24.968.614**
Begrotingssaldo na bestemming		**24.702**		**434.967**		**35.924**		**13.154**		**3.805**		**3.805**	

Toelichting taakvelden: 0.4 (Overhead) 0.5 (Treasury) 0.8 (Onvoorzien) 0.9 (Heffing vennootschapsbelasting) 7.4 (Milieubeheer) 8.3 (Wonen en bouwen)

De omzet van taakveld 7.4 (Milieubeheer) is niet 1-op-1 te relateren aan de berekening van de milieuomzet in het kader van de Robuustheid IBP. Dit vanwege de andere berekeningswijze en uitgangspunten voor bijvoorbeeld de productieve uren en salariskosten per fte, milieutaken binnen bouwteams (zoals asbest) en toerekening overheadkosten.

Overzicht incidentele baten en lasten

Structureel begrotingssaldo	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Begrotingssaldo na bestemming (zie vorige pagina)	434.967	35.924	13.154	3.805	3.805
Waarvan incidentele baten en lasten (zie hieronder)	408.845	34.524	-	-	-
Structureel begrotingssaldo	**26.122**	**1.400**	**13.154**	**3.805**	**3.805**

Incidentele baten en lasten	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2028
Incidentele correctie indexaties 2025					
Baten huidig jaar	210.084				
Incidentele subsidies/projecten					
Baten huidig jaar	337.437				
Subsidie baten huidig jaar	404.019	159.019			
Vooruit ontvangen subsidiebaten in vorige jaren	66.535	-175			
Kosten interne uren	-609.229	-124.320			
Saldo van incidentele baten en lasten	**404.845**	**34.524**	**-**	**-**	**-**

Toelichting:

Er is in 2025 sprake van een eenmalige correctie op de indexaties. Op basis van de septembercirculaire 2024 is de verwachting dat de loonindexaties in 2025 1,1% lager uitvallen dan was begroot.

Daarnaast is er in 2025 sprake van incidentele projecten vanuit gemeenten en de volgende subsidie projecten met een incidenteel karakter: ‘Overdracht bodemtaken omgevingswet’, ‘SPUK subsidie Robuustheid’ en ‘SPUK subsidie Energiecontroles’. Hiervan loopt in 2026 alleen het project ‘SPUK subsidie Energiecontroles’ nog door. Vanuit de ontvangen baten voor deze projecten worden de kosten ervan (vooral interne uren) betaald. Het positieve saldo betreft de overheadkosten die aan deze projecten worden toegerekend.

Bijlagen



Opbouw uurtarief

Integraal uurtarief

Voor de reguliere werkprogramma's hanteert ODR een integraal uurtarief op basis van de kosten van overhead en primair proces:

Kosten overhead	
Personeel	4.366.556
ICT	1.502.949
Huisvesting en facilitair	691.890
Overige kosten	192.041
Totaal overhead	**6.753.436**
Kosten primair proces	
Personeel (172,03 fte)	18.332.265
Overige kosten	132.133
Totaal primair proces	**18.464.398**
Uurtarief	
Overhead uurtarief	29,08
Productief uurtarief	79,51
Totaal uurtarief	**108,59**

Gedifferentieerd uurtarief

Voor de meerwerkprojecten hanteert ODR een gedifferentieerd uurtarief op basis van een schaalindeling:

Uurtarief	Tariefgroep 1 (t/m schaal 7)	Tariefgroep 2 (schaal 8-9)	Tariefgroep 3 (schaal 10 en hoger)
Overhead uurtarief	29,08	29,08	29,08
Productief uurtarief	61,15	71,70	91,35
Totaal uurtarief	**90,23**	**100,78**	**120,43**

N.B. In deze begroting is conform voorgaande jaren gerekend met een integraal uurtarief voor zowel bouw- als milieutaken. De komende periode wordt bekeken of het wellicht beter is om hier voortaan een onderscheid in te gaan maken.

Geprognotiseerde balans

In het BBV (art. 20) is de verplichting vastgelegd dat de gemeenten het geraamde EMU-saldo moeten opnemen in de programmabegroting over het vorig begrotingsjaar, het begrotingsjaar jaar en de drie daar op volgende jaren. Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven met derden (dus geen afschrijvingen, waarde mutaties, etc.) van de overheid op transactiebasis in een bepaald jaar. Het EMU-saldo geeft aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven wordt dan in een jaar binnenkomt, of dat er geld overgehouden wordt. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de ODR.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Activa						
Materiele vaste activa	3.558.096	3.471.479	3.302.738	3.133.996	2.965.255	2.796.513
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Vlottende activa	4.105.603	4.105.603	4.105.603	4.105.603	4.105.603	4.105.603
Totaal activa	**7.663.699**	**7.577.082**	**7.408.341**	**7.239.599**	**7.070.858**	**6.902.116**
Passiva						
Eigen vermogen (*)	1.031.106	1.002.481	973.856	945.231	916.606	887.981
Voorzieningen	808.172	968.876	1.048.216	1.216.563	1.398.310	1.539.057
Langlopende schulden	2.500.000	2.325.000	2.150.000	1.975.000	1.800.000	1.625.000
Vlottende passiva	3.324.421	3.280.725	3.236.269	3.102.805	2.955.942	2.850.078
Totaal passiva	**7.663.699**	**7.577.082**	**7.408.341**	**7.239.599**	**7.070.858**	**6.902.116**
EMU-saldo volgens balans						
Vaste en vlottende financiële vaste activa	7.663.699	7.577.082	7.408.341	7.239.599	7.070.858	6.902.116
Vaste en vlottende schulden	5.824.421	5.605.725	5.386.269	5.077.805	4.755.942	4.475.078
Totaal EMU-saldo	**1.839.278**	**1.971.357**	**2.022.072**	**2.161.794**	**2.314.916**	**2.427.038**
Mutatie EMU-saldo t.o.v. vorig jaar		**132.079**	**50.715**	**139.722**	**153.122**	**112.122**

** inclusief saldo van de rekening 2024 en voorstel resultaatbestemming 2024*

Reactie Dagelijks Bestuur op zienswijzen Kaderbrief 2026

Deelnemer	Inhoud zienswijze	Reactie
Buren Getekende zienswijze ontvangen	Zienswijze: 1. *Collectieve zienswijze* Naar aanleiding van de kadernota 2026 van uw gemeenschappelijke regeling doen wij u hierbij een inhoudelijke zienswijze toekomen, voortkomend uit de financiële situatie van onze gemeenten. Het betreft een collectieve zienswijze, van alle 8 gemeenten in de regio Rivierenland. De inkomsten die gemeenten vanuit het Rijk ontvangen worden met miljarden structureel verminderd (ca 5%). Dat terwijl de uitdagingen op verschillende beleidsterreinen fors zijn en de prijzen van materiaal en personeel stijgen. Als gemeenten bereiden we daarom ombuigingen voor. Voor deze ombuigingen wordt ook naar taken en middelen van verbonden partijen gekeken. We beseffen daarbij dat vermindering van de middelen niet strookt met de ontwikkeling van de afgelopen jaren waarin er een steeds groter beroep op u is gedaan. We gaan over deze ontwikkeling en de gevolgen graag met u in gesprek, waarbij we oog houden voor een veerkrachtige en toekomstbestendige regio. Daarbij hanteren we als kader een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028. Ons verzoek aan u is: bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We realiseren ons dat vermindering van de middelen gevolgen heeft voor de dienstverlening, zeker nu er steeds meer een beroep wordt gedaan op gemeenten en verbonden partijen. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek. 2. *Omzetnorm robuustheidscriteria* De focus van de ODR lijkt te liggen op het verhogen van de omzet op het gebied van milieutaken. Daartoe is de ODR ook aan het kijken naar allerlei diensten die zij zouden kunnen aanbieden op dit gebied. Gewaakt moet worden voor het opzetten van diensten enkel met het doel meer omzet te genereren en die wel personele capaciteit vragen, maar weinig toevoegen aan de dienstverlening. Het is maar zeer de vraag in hoeverre de omzetnorm in stand blijft (want daar is veel op aan te merken) op termijn. Er moet ook worden nagedacht over scenario's wat te doen als de omzetnorm niet gehaald wordt. 3. *Kosten ODR* De ODR zit momenteel qua kosten veel te hoog in de benchmark en ook staat het vertrouwen in de kwaliteit van de dienstverlening onder druk, wat extra taken bij de ODR beleggen niet vanzelfsprekend maakt. De ODR moet met scenario's komen voor hun toekomstbestendigheid, en niet alleen in de dienstverlening maar door ook te kijken naar hun eigen organisatievorm en de robuustheid. De gemeente Buren heeft onderzoek gedaan en maakt zich zorgen over deze robuustheid. We verzoeken de ODR dan ook om met een onderbouwd plan te komen om de toekomst van de ODR te waarborgen.	Reactie per punt: 1. *Collectieve zienswijze* ODR heeft vanzelfsprekend oor voor de financiële opgaven waar gemeenten voor staan de aankomende jaren. Daarom heeft ODR al in de begroting van 2025 ongeveer 2,5% aan ombuigingen opgenomen en gerealiseerd zonder grote gevolgen voor de uitvoering van taken. Aanvullende ombuigingen van 1,5-3% zullen helaas niet meer zonder gevolgen voor de uitvoering van taken zijn. Welke taken wel/niet meer zullen worden uitgevoerd en/of in mindere mate en/of met een lager niveau van dienstverlening, zal in overleg met gemeenten worden bepaald. Een belangrijk instrument daarvoor is het regionaal uitvoeringsbeleid VTH, wat in 2025 voor de aankomende jaren moet worden geactualiseerd en opnieuw vastgesteld moet worden door de Raden. In dit beleid worden juist de ambitieniveaus vastgelegd op het vlak van VTH. De actualisatie van dit beleid kost – vanwege de zorgvuldigheid en besluitvorming binnen gemeenten en provincie – ongeveer een jaar. Dat betekent dat het niet mogelijk is voor de ontwerpbegroting 2026 (maart-april in procedure) al scenario's hiervoor opgesteld te hebben. De 1,5%-3% is in de ontwerpbegroting dan ook opgenomen als "taakstelling". Waarbij later deze taakstelling zal worden geconcretiseerd in de nog op te stellen werkprogramma's 2026 aan de hand van het geactualiseerde regionale uitvoeringsbeleid VTH. 2. *Omzetnorm robuustheidscriteria* Het is nooit de bedoeling geweest om producten of diensten te ontwikkelen uitsluitend omwille van de uitbreiding van dienstverlening en het behalen van de robuustheidseisen. Steeds heeft ODR duidelijk gemaakt dat wat ontwikkeld gaat worden meerwaarde moet hebben, moet bijdragen aan een efficiënter, effectiever en/of goedkoper realiseren van de doelen en ambities van de gemeente. Door bundeling van taken kan meer efficiency en/of financieel voordeel voor de gemeente worden behaald. ODR is er van overtuigd dat er voldoende kansen liggen om met taakuitbreiding met deze (financiële) meerwaarde voor gemeenten, de robuustheidseisen te behalen. De omzetnorm is het meest bediscussieerde en discutabele criterium van de robuustheidseisen, maar dit criterium staat wel vast. Hierover is bij Ministerie, ODNL, IPO en VNG geen discussie meer. Dit criterium is inmiddels vastgelegd in samenwerking afspraken tussen deze partijen en zal worden opgenomen in wetgeving. 3. *Kosten ODR* De gemeente Buren heeft door de gerenommeerde firma Berenschot een benchmark onderzoek laten uitvoeren naar kosten van de uitvoering van gemeentelijke taken inclusief taken die bij GR-en als ODR zijn belegd. Uit eerste resultaten van deze benchmark lijkt het alsof de ODR relatief duur zou zijn. De onderliggende cijfers zijn echter nog onderwerp van gesprek en blijken vooralsnog niet helemaal juist te zijn en een effect in zich te hebben van het "vergelijken van appels en peren". Dit voorjaar zal in goede en nauwe samenwerking met de gemeente en Berenschot hier duidelijkheid over komen. Uit meerdere eerdere benchmark onderzoeken waar ODR aan heeft deelgenomen, blijkt overigens juist dat ODR relatief goedkoop is.

	4. Minder bouwvergunningen, toch hogere kosten Ondanks een werkelijk aantal omgevingsvergunning bouw van 300 minder dan in het werkprogramma opgenomen is er ruim 100 uur meer aan besteed. Er wordt met een overschrijding van 1425 uur fors boven kengetal gewerkt. *5. Communicatie en dienstverlening* In de kaderbrief wordt aandacht besteed aan communicatie en dienstverlening. Wij zien dat hier nog steeds een verbeterslag in is te maken door de ODR. De gemeente Buren wil graag samen met de ODR onderzoeken hoe de communicatie en dienstverlening van de ODR richting inwoners nog verder kan worden verbeterd. *6. Open Wave* In het kader van optimalisatie van communicatie en dienstverlening aan inwoners is het cruciaal dat de snel toepasbare mogelijkheid om als gemeente en ODR samen te werken in OpenWave eindelijk optimaal benut wordt. Dit zal bijdrage in snellere dienstverlening aan inwoners, minder kans op fouten en misverstanden, beter integraal werken en naar verwachting ook een verlaging van kosten. Inmiddels is duidelijk geworden dat deze samenwerking vrijwel direct gerealiseerd kan worden, er ondersteuning voor geregeld kan worden, dat de samenwerking in OpenWave AVG proof is en dat er nagenoeg geen kosten zijn om dit te realiseren. Als de ODR meewerkt kan dit al in januari 2025 gerealiseerd worden.	Signalen over het vertrouwen in de kwaliteit van de dienstverlening zijn er. Grotendeels is dit te wijten aan de ingrijpende invoering van de Omgevingswet en Wkb en het landelijke DSO als nieuw digitaal loket hierbij. Dit betreft een landelijk beeld. Daarnaast heeft ODR een moeilijk jaar achter de rug om andere redenen. Ook dit heeft zijn weerslag gehad op de dienstverlening. ODR zal in 2025 sterk inzetten op een verbetering van de dienstverlening, waarbij helaas landelijke ontwikkelingen maar beperkt beïnvloed kunnen worden. ODR zal in overleg met gemeenten en provincie in 2025 komen met een onderbouwd plan hoe – conform huidige wens van gemeenten – ODR in de toekomst kosteneffectief, kwalitatief goed en nabij haar werkzaamheden kan uitvoeren en tegelijk kan voldoen aan de landelijke robuustheidseisen. In dit plan zullen keuzemogelijkheden, scenario's, worden opgenomen die voorgelegd zullen worden aan de deelnemende gemeenten en provincie. *4. Minder bouwvergunningen, toch hogere kosten* In een brief verzonden op 6 februari 2025 heeft ODR uitleg en verklaring gegeven waarom in 2024 sprake is geweest van overschrijding van het kental. Vervolgens is dit ook in een gesprek nader toegelicht. *5. Communicatie en dienstverlening* De dienstverlening aan de burger heeft een heel prominente plaats gekregen in het strategieplan ODR 2025-2028. Klantgerichtheid wordt daarin benoemd als een kernwaarde. Verbetering van de dienstverlening naar burgers en ondernemers is opgenomen als strategische ambitie. Deze ambitie is vertaald naar doelen en acties. Meer concreet zijn in 2024, met een geheel andere aanleiding, gesprekken gestart over verbetering van dienstverlening bij de gemeente~~n~~ West Betuwe. Daar komen veel ideeën uit voort die uitgerold kunnen worden naar andere gemeenten. Dit zijn ideeën die een positief effect moeten hebben op de klantbeleving bij onze dienstverlening. *6. Open Wave* ODR ziet zeker mogelijkheden om Open Wave breder toegankelijk te maken voor meer gemeentelijke collega's dan nu het geval is. Er zijn wel risico's (qua informatiebeveiliging, privacywetgeving en vooral inhoud) aan verbonden waar goede afspraken over gemaakt moeten worden voor wat betreft verantwoordelijkheden en aansprakelijkheid. Naar verwachting is dit te realiseren in het tweede kwartaal van 2025.
Culemborg (getekende zienswijze ontvangen)	Zienswijze: *1. Collectieve zienswijze* De inkomsten die gemeenten vanuit het Rijk ontvangen worden met miljarden structureel verminderd (ca 5%). Dat terwijl de uitdagingen op verschillende beleidsterreinen fors zijn en de prijzen van materiaal en personeel stijgen. Als gemeenten bereiden we daarom ombuigingen voor. Voor deze ombuigingen wordt ook naar taken en middelen van verbonden partijen gekeken. We beseffen daarbij dat vermindering van de middelen niet strookt met de ontwikkeling van de afgelopen jaren waarin er een steeds groter beroep op u is gedaan. We gaan over deze ontwikkeling en de gevolgen graag met u in gesprek, waarbij we oog houden voor een veerkrachtige en toekomstbestendige regio. Daarbij hanteren we als kader een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028. Ons verzoek aan u is: bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We realiseren ons dat vermindering van de middelen gevolgen heeft voor de dienstverlening, zeker nu er steeds meer een beroep wordt	Reactie per punt *1. Collectieve zienswijze* ODR heeft vanzelfsprekend oor voor de financiële opgaven waar gemeenten voor staan de aankomende jaren. Daarom heeft ODR al in de begroting van 2025 ongeveer 2,5% aan ombuigingen opgenomen en gerealiseerd zonder grote gevolgen voor de uitvoering van taken. Aanvullende ombuigingen van 1,5-3% zullen helaas niet meer zonder gevolgen voor de uitvoering van taken zijn. Welke taken wel/niet meer zullen worden uitgevoerd en/of in mindere mate en/of met een lager niveau van dienstverlening, zal in overleg met gemeenten worden bepaald. Een belangrijk instrument daarvoor is het regionaal uitvoeringsbeleid VTH, wat in 2025 voor de aankomende jaren moet worden geactualiseerd en opnieuw vastgesteld moet worden door de Raden. In dit beleid worden juist de ambitieniveaus vastgelegd op het vlak van VTH. De actualisatie van dit beleid kost – vanwege de zorgvuldigheid en besluitvorming binnen gemeenten en provincie – ongeveer een jaar. Dat betekent dat het niet mogelijk is voor de ontwerpbegroting 2026 (maart-april in procedure) al scenario's hiervoor opgesteld te hebben. De 1,5%-3% is in de ontwerpbegroting dan ook opgenomen als "taakstelling". Waarbij later deze taakstelling zal worden

	gedaan op gemeenten en verbonden partijen. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek. *2. IBP-VTH* Het landschap van Omgevingsdiensten in Nederland is aan veranderingen onderhevig. In het kader van het IBP-VTH worden eisen gesteld aan de robuustheid van Omgevingsdiensten. In het voorjaar van 2024 heeft uw Algemeen Bestuur een plan van aanpak vastgesteld op basis waarvan onderzocht wordt of het mogelijk is om aan de omzeteis van 16,5 miljoen euro op jaarbasis voor milieugerelateerde taken te gaan voldoen. Wij zien het levensgrote spanningsveld tussen enerzijds onze gezamenlijke wens om te komen tot een robuuste organisatie (met bijbehorende toename van de omzet op milieutakengebied) en anderzijds onze wens om invulling te geven aan besparingsmogelijkheden. Omdat de (landelijke maar ook regionale) discussie over de robuustheid van de Omgevingsdiensten naar verwachting het komende jaar beslecht zal worden en de uitkomsten daarvan ook bepalend zullen zijn voor de toekomstige financiële bijdrage van onze gemeente aan uw organisatie, wensen wij u (en onszelf) veel wijsheid toe om de juiste keuzes te kunnen maken. Onze inwoners en ondernemers verdienen het om een professionele Omgevingsdienst te hebben die via een juiste uitvoering van het omgevingsrecht werkt aan een prettig en veilig woon- en leefklimaat. *3. Loonindexatie* Op pagina 15 van de Kaderbrief 2026 staat een loonindexatie van 3,3%. Dit is niet in lijn met de regionale afspraken over de loonindexatie voor gemeenschappelijke regeling in Rivierenland. Hier is een indexering van 2,7 % vastgesteld. *4. Businessintelligence en datagedreven werken* In de kaderbrief 2026 geeft u aan dat u extra middelen (400.000 euro) wilt inzetten voor Businessintelligence en datagedreven werken. Vanuit uw wens om te professionaliseren en robuust te zijn snappen wij dit voornemen zeer zeker, maar gegeven de eerder beschreven financiële kaders kunnen wij op dit moment niet instemmen met een extra investering die ten laste wordt gebracht van onze deelnemersbijdrage.	geconcretiseerd in de nog op te stellen werkprogramma's 2026 aan de hand van het geactualiseerde regionale uitvoeringsbeleid VTH. *2. IBP-VTH* ODR herkent en erkent dat de financiële uitdagingen bij gemeenten en de robuustheidseisen met elkaar op gespannen voet staan. Uitbreiding van de taken op gebied van milieu en ombuigingen lijken te botsen. Het is echter steeds de bedoeling geweest om producten of diensten te ontwikkelen die meerwaarde hebben voor de gemeente, bijdragen aan een efficiënter, effectiever of goedkoper realiseren van de doelen en ambities van de gemeente. Door bundeling van taken kan meer efficiency en/of financieel voordeel voor de gemeente worden behaald. ODR is er van overtuigd dat er voldoende kansen liggen om met de taakuitbreiding met deze (financiële) meerwaarde voor gemeenten, de robuustheidseisen te behalen. *3. Loonindexatie* Het klopt dat dit percentage 2,7% is. Dit was wel correct in de tabel opgenomen, maar per abuis stond dit niet goed in de tekst. *4. Businessintelligence en datagedreven werken* In april 2023 heeft ODR een plan van aanpak robuustheid ingediend bij het Ministerie IenW. Dit plan is door het ministerie getoetst. Het eindoordeel was dat ODR op een aantal thema's niet voldoet aan de robuustheidscriteria en dat het plan daarin nog onvoldoende voorzag. Een daarvan is het vaker besproken omzetcriterium. Het andere was de mate waarin ODR invulling gaf aan business control met de inzet van data en BI. Daarmee is de ontwikkeling van BI voor ODR een robuustheidscriterium geworden waar aan voldaan moet worden. Daarbij wordt landelijk uitgegaan van de inzet van 3 fte op dit terrein. BI biedt kansen om toezicht effectiever in te zetten door data slim te gebruiken. Dit kan invloed hebben op de toezicht frequenties. BI kan eveneens helpen met grip houden op de inzet van uren en middelen. Beide kunnen helpen om de bijdrage van de gemeente juist ook weer naar beneden te brengen. Gezien de moeilijke financiële situatie van de deelnemers vraagt ODR een bijdrage van 50% (= € 200.000). De andere 50% is binnen de ODR-begroting gezocht.
Maasdriel (getekende zienswijze ontvangen)	Zienswijze: *1. Collectieve zienswijze* De inkomsten die gemeenten vanuit het Rijk ontvangen worden met miljarden structureel verminderd (ca 5%). Dat terwijl de uitdagingen op verschillende beleidsterreinen fors zijn en de prijzen van materiaal en personeel stijgen. Als gemeenten bereiden we daarom ombuigingen voor. Voor deze ombuigingen wordt ook naar taken en middelen van verbonden partijen gekeken. We beseffen daarbij dat vermindering van de middelen niet strookt met de ontwikkeling van de afgelopen jaren waarin er een steeds groter beroep op u is gedaan. We gaan over deze ontwikkeling en de gevolgen graag met u in gesprek, waarbij we oog houden voor een veerkrachtige en toekomstbestendige regio. Daarbij hanteren we als kader een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028. Ons verzoek aan u is: bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige	Reactie per punt: *1. Collectieve zienswijze* ODR heeft vanzelfsprekend oor voor de financiële opgaven waar gemeenten voor staan de aankomende jaren. Daarom heeft ODR al in de begroting van 2025 ongeveer 2,5% aan ombuigingen opgenomen en gerealiseerd zonder grote gevolgen voor de uitvoering van taken. Aanvullende ombuigingen van 1,5-3% zullen helaas niet meer zonder gevolgen voor de uitvoering van taken zijn. Welke taken wel/niet meer zullen worden uitgevoerd en/of in mindere mate en/of met een lager niveau van dienstverlening, zal in overleg met gemeenten worden bepaald. Een belangrijk instrument daarvoor is het regionaal uitvoeringsbeleid VTH, wat in 2025 voor de aankomende jaren moet worden geactualiseerd en opnieuw vastgesteld moet worden door de Raden. In dit beleid worden juist de ambitieniveaus vastgelegd op het vlak van VTH. De actualisatie van dit beleid kost – vanwege de zorgvuldigheid en besluitvorming binnen gemeenten en provincie – ongeveer een jaar. Dat betekent dat het niet mogelijk is voor de ontwerpbegroting 2026 (maart-april in procedure) al scenario's

	implicaties zichtbaar te maken. We realiseren ons dat vermindering van de middelen gevolgen heeft voor de dienstverlening, zeker nu er steeds meer een beroep wordt gedaan op gemeenten en verbonden partijen. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek. *2. Robuustheid ODR* Voor de ontwikkelingen naar een robuuste Omgevingsdienst Rivierenland is een plan van aanpak opgesteld, welke beoogt om per 1 april 2026 een robuuste omgevingsdienst te kunnen zijn. Deze ontwikkelingen staan op gespannen voet met de financiële uitdaging die gemeenten kunnen verwachten met ingang van het jaar 2026. Enerzijds wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om het aantal milieutaken bij de ODR te vergroten, waar anderzijds gezocht wordt naar mogelijkheden om te kunnen bezuinigen. Vanuit de gemeente Maasdriel, als een van de acht deelnemende gemeenten, is momenteel geconcludeerd dat er geen (aanvullende) milieutaken zijn die kunnen worden uitgevoerd door de ODR. Wij willen vanuit de gemeente Maasdriel daarom graag in gesprek gaan om te onderzoeken in hoeverre we (financiële) uitdagingen van gemeenten in een financieel moeilijke tijd kunnen combineren met een omzetvergroting van ODR. *3. Dienstverlening* Er wordt momenteel in gezamenlijkheid met de deelnemende gemeente gekeken naar de kwaliteit van de dienstverlening van de ODR. De ODR wil samen met de deelnemende gemeenten een methode ontwikkelen om de kwaliteit van diensten te kunnen monitoren en onderzoeken. Wij zien dit als een goede ontwikkeling welke bijdraagt aan het kwalitatief kunnen monitoren van de beoogde ontwikkelingen van de ODR. Wij verzoeken de ODR om voldoende meegenomen te worden in het voortraject van het opzetten van een methode, maar ook om input te kunnen leveren op de kwaliteit van de geleverde diensten van de ODR. Wij verzoeken de ODR om ons te informeren over de wijze waarop zij de gegevens gaan of willen gaan borgen. *4. Omgevingswet en werkprogramma's* Ontwikkelingen rondom de Omgevingswet staan op de agenda voor de overheden. Voorheen konden werkprogramma's opgesteld worden op basis van ervaringscijfers, wat het afgelopen jaar niet mogelijk is geweest. In 2025 kunnen we voor het eerst terugkijken op een volledig jaar waarin we onder de Omgevingswet hebben gewerkt. Hoewel het jaar 2024 een hybride jaar is geweest van oude en nieuwe wetgeving, hopen we het komende jaar kritisch te kunnen blijven kijken naar wat de impact van de Omgevingswet is op de werkprogramma's.	hiervoor opgesteld te hebben. De 1,5%-3% is in de ontwerpbegroting dan ook opgenomen als “taakstelling”. Waarbij later deze taakstelling zal worden geconcretiseerd in de nog op te stellen werkprogramma’s 2026 aan de hand van het geactualiseerde regionale uitvoeringsbeleid VTH. *2. Robuustheid ODR* ODR herkent en erkent dat de financiële uitdagingen bij gemeenten en de robuustheidseisen met elkaar op gespannen voet staan. Uitbreiding van de taken op gebied van milieu en ombuigingen lijken te botsen. Het is echter steeds de bedoeling geweest om producten of diensten te ontwikkelen die meerwaarde hebben voor de gemeente, bijdragen aan een efficiënter, effectiever of goedkoper realiseren van de doelen en ambities van de gemeente. Door bundeling van taken kan meer efficiency en/of financieel voordeel voor de gemeente worden behaald. ODR is er van overtuigd dat er voldoende kansen liggen om met de taakuitbreiding met deze (financiële) meerwaarde voor gemeenten, de robuustheidseisen te behalen. *3. Dienstverlening* De dienstverlening aan de burger heeft een heel prominente plaats gekregen in het strategieplan ODR 2025-2028. Klantgerichtheid wordt daarin benoemd als een kernwaarde. Verbetering van de dienstverlening naar burgers en ondernemers is opgenomen als strategische ambitie. Deze ambitie is vertaald naar doelen en acties. Meer concreet zijn in 2024, met een geheel andere aanleiding, gesprekken gestart over verbetering van dienstverlening bij de gemeenten West Betuwe. Daar komen veel ideeën uit voort die uitgerold kunnen worden naar andere gemeenten. Dit zijn ideeën die een positief effect moeten hebben op de klantbeleving bij onze dienstverlening. Bij die uitrol zullen de deelnemende gemeenten uiteraard nauw betrokken worden. *4. Omgevingswet en werkprogramma’s* De implementatie van de Omgevingswet bij Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) verloopt voorspoedig. Dit betekent niet dat we er al zijn en alles goed gaat, maar we zijn wel op de goede weg. Begin 2025 is met de gemeentelijke partners en de ketenpartners de eerste periode werken onder de Omgevingswet geëvalueerd. In deze sessie zijn per gemeente het aantal zaken, zaaktypen, afhandelstatus, etc. gepresenteerd. De gemeentelijke partners hebben aangegeven behoefte te hebben aan inzicht in het aantal en type binnengekomen zaken/aanvragen. Deze gegevens zijn in 2024 in de regieoverleggen gegeven (elke zes weken). Voor 2025 willen we dit automatiseren zodat de partners op elk moment inzicht in de actuele cijfers kunnen krijgen. Deze monitoring op data bestrijkt twee gebieden. Enerzijds data die gebruikt kan worden voor de interne gemeentelijke organisaties (denk hierbij aan het informeren van de Raad), anderzijds data die gebruikt kan worden voor het invullen van de VNG monitor Omgevingswet.

Neder-Betuwe (getekende zienswijze ontvangen)	Zienswijze: 1. *Collectieve zienswijze* De inkomsten die gemeenten vanuit het Rijk ontvangen worden met miljarden structureel verminderd (ca 5%). Dat terwijl de uitdagingen op verschillende beleidsterreinen fors zijn en de prijzen van materiaal en personeel stijgen. Als gemeenten bereiden we daarom ombuigingen voor. Voor deze ombuigingen wordt ook naar taken en middelen van verbonden partijen gekeken. We beseffen daarbij dat vermindering van de middelen niet strookt met de ontwikkeling van de afgelopen jaren waarin er een steeds groter beroep op u is gedaan. We gaan over deze ontwikkeling en de gevolgen graag met u in gesprek, waarbij we oog houden voor een veerkrachtige en toekomstbestendige regio. Daarbij hanteren we als kader een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028. Ons verzoek aan u is: bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We realiseren ons dat vermindering van de middelen gevolgen heeft voor de dienstverlening, zeker nu er steeds meer een beroep wordt gedaan op gemeenten en verbonden partijen. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek. 2. *Focus op prioriteiten: heldere keuzes voor 2026* Op basis van de besproken situatie en uitdagingen van de ODR begrijpen wij dat de kadernota 2026 zich richt op de verdere ontwikkeling van de organisatie en het voorbereiden van een nieuwe strategie. De komende tijd zal daarom vooral gaan over het uitwerken en uitvoeren van deze plannen. Om dit proces te ondersteunen, vragen wij om een duidelijke uitwerking van de strategische agenda. Dit stelt de raden in staat om prioriteiten te stellen bij het samenstellen van de begroting. Wij stellen voor om een overzicht te maken van de nog uit te voeren projecten die bijdragen aan de nieuwe koers, aangevuld met een overzicht van niet-wettelijke taken. Hierbij verzoeken wij om per onderdeel aan te geven wat de financiële impact is (wat kost het?) en een advies te geven over het eventueel schrappen van deze taken. Een compacte en gerichte lijst met scenario's, inclusief een advies van de ODR, kan helpen om kosten te besparen en de focus te verbeteren. Op basis van deze informatie kunnen de raden hun voorkeurscenario met u delen via de zienswijze op de begroting 2026. 3. *Balans tussen kostenbesparing en robuustheid* Het robuustheidsvraagstuk van de omgevingsdiensten in Nederland kan grote gevolgen hebben voor de toekomst van deze diensten. Wij verzoeken u daarom de raden tijdig en volledig te informeren over ontwikkelingen rondom dit vraagstuk en hen actief te betrekken bij belangrijke keuzes die hieruit voortvloeien. Daarnaast zijn wij ons ervan bewust dat er een minimale omzet op de wettelijke taken als robuustheidscriterium is opgelegd aan de omgevingsdiensten. Deze taakstelling kan conflicteren met de gevraagde kostenbesparingen. Wij vragen u hiermee rekening te houden bij de uitwerking van scenario's en het gesprek hierover voort te zetten met de provincie. Het is belangrijk om samen naar oplossingen te zoeken die de financiële positie van de omgevingsdienst versterken, zonder afbreuk te doen aan de robuustheid. 4. *Datagedreven werken en structurele borging in de begroting* Het toenemende gebruik van data is een belangrijke pijler voor toekomstige groei en innovatie. Samen met andere omgevingsdiensten heeft de ODR een gezamenlijke datavoorziening ontwikkeld. Dit vormt ook een onderdeel van de robuustheidscriteria, waarvoor de ODR op korte termijn aanzienlijke	Reactie per punt: 1. *Collectieve zienswijze* ODR heeft vanzelfsprekend oor voor de financiële opgaven waar gemeenten voor staan de aankomende jaren. Daarom heeft ODR al in de begroting van 2025 ongeveer 2,5% aan ombuigingen opgenomen en gerealiseerd zonder grote gevolgen voor de uitvoering van taken. Aanvullende ombuigingen van 1,5-3% zullen helaas niet meer zonder gevolgen voor de uitvoering van taken zijn. Welke taken wel/niet meer zullen worden uitgevoerd en/of in mindere mate en/of met een lager niveau van dienstverlening, zal in overleg met gemeenten worden bepaald. Een belangrijk instrument daarvoor is het regionaal uitvoeringsbeleid VTH, wat in 2025 voor de aankomende jaren moet worden geactualiseerd en opnieuw vastgesteld moet worden door de Raden. In dit beleid worden juist de ambitieniveaus vastgelegd op het vlak van VTH. De actualisatie van dit beleid kost – vanwege de zorgvuldigheid en besluitvorming binnen gemeenten en provincie – ongeveer een jaar. Dat betekent dat het niet mogelijk is voor de ontwerpbegroting 2026 (maart-april in procedure) al scenario's hiervoor opgesteld te hebben. De 1,5%-3% is in de ontwerpbegroting dan ook opgenomen als "taakstelling". Waarbij later deze taakstelling zal worden geconcretiseerd in de nog op te stellen werkprogramma's 2026 aan de hand van het geactualiseerde regionale uitvoeringsbeleid VTH. 2. *Focus op prioriteiten: heldere keuzes voor 2026* Een uitwerking van de geactualiseerde missie en visie van ODR zal ook vorm krijgen in een overzicht van te nemen maatregelen, uit te voeren projecten, enzovoort. Dit voor de looptijd van deze missie en visie (2025-2028). Het is aan het AB van ODR om daar besluiten over te nemen, binnen (financiële) kaders die gemeenten aan het AB meegeven. ODR is een zogenaamde "college GR", waarbij het aan de Raden is om colleges (financiële) kaders mee te geven voor in dit geval de ODR als "college GR". Welke taken wel/niet meer zullen worden uitgevoerd en/of in mindere mate en/of met een lager niveau van dienstverlening, zal in overleg met gemeenten worden bepaald of het nu wettelijke of niet-wettelijke taken betreft. Een belangrijk instrument daarvoor is het regionaal uitvoeringsbeleid VTH, wat in 2025 voor de aankomende jaren moet worden geactualiseerd en opnieuw vastgesteld moet worden door de Raden. In dit beleid worden juist de ambitieniveaus vastgelegd op het vlak van VTH. 3. *Balans tussen kostenbesparing en robuustheid* ODR herkent en erkent dat de financiële uitdagingen bij gemeenten en de robuustheidseisen met elkaar op gespannen voet staan. Uitbreiding van de taken op gebied van milieu en ombuigingen lijken te botsen. Het is echter steeds de bedoeling geweest om producten of diensten te ontwikkelen die meerwaarde hebben voor de gemeente, bijdragen aan een efficiënter, effectiever of goedkoper realiseren van de doelen en ambities van de gemeente. Door bundeling van taken kan meer efficiency en/of financieel voordeel voor de gemeente worden behaald. ODR is er van overtuigd dat er voldoende kansen liggen om met de taakuitbreiding met deze (financiële) meerwaarde voor gemeenten, de robuustheidseisen te behalen. 4. *Datagedreven werken en structurele borging in de begroting* In april 2023 heeft ODR een plan van aanpak robuustheid ingediend bij het Ministerie IenW. Dit plan is door het ministerie getoetst. Het eindoordeel was dat ODR op een aantal thema's niet voldoet aan de robuustheidscriteria en dat het plan daarin nog onvoldoende in voorzag. Een is het vaker besproken omzetcriterium. Het

	investeringen moet doen. Hoewel deze investeringen op termijn besparingen kunnen opleveren, vereisen ze op korte termijn een forse financiële inspanning om alles op orde te krijgen. Momenteel is er een subsidie beschikbaar die deze kosten deels dekt, maar deze subsidie is tijdelijk en de kosten structureel. Het is daarom belangrijk dat dit onderwerp structureel wordt opgenomen in de begroting van de omgevingsdienst. Wij verzoeken de ODR om in de begroting 2026 een duidelijke onderbouwing te geven van de verwachte kosten en kritisch te kijken naar wat noodzakelijk is op korte termijn en wat eventueel op een later moment kan worden geïmplementeerd. Dit kan helpen om onnodige kosten in de toekomst te voorkomen. *5. Realistische en SMART-planning van werkzaamheden in de begroting* Tot slot vragen wij aandacht voor een meetbare begroting. Wij zijn blij met de lay-out van de begroting en jaarrekening van de ODR. Echter, inhoudelijk kunnen wij niet goed zien wat er feitelijk is gerealiseerd. Wij zouden graag een overzicht van de uit te voeren taken verwerkt zien in de begroting, met de resultaten daarvan in de jaarrekening. Zo krijgt de gemeenteraad een duidelijker beeld van de taken die de Omgevingsdienst voor ons uitvoert.	andere was de mate waarin ODR invulling gaf aan business control met de inzet van data en BI. Daarmee is de ontwikkeling van BI voor ODR een robuustheidscriterium geworden waar aan voldaan moet worden. Daarbij wordt landelijk uitgegaan van de inzet van minimaal 3 fte op dit terrein. BI biedt kansen om toezicht effectiever in te zetten door data slim te gebruiken. Dit kan invloed hebben op de toezicht frequenties. BI kan eveneens helpen met grip houden op de inzet van uren en middelen. Beide kunnen helpen om de bijdrage van de gemeente juist ook weer naar beneden te brengen, in gedachte de gewenste structurele bezuinigingen van 3% over een paar jaar. ODR investeert per 2025 in bemensing, architectuur en tooling. Dit doen wij op basis van onze roadmap Business Intelligence. De voornaamste aandachtspunten voor 2025 en 2026 zijn risico gestuurd toezicht en het verder optimaliseren van ons inrichtingenbestand. Hiermee kunnen we de gemeenten kwalitatief goed adviseren en werkzaamheden gerichter uitvoeren. We bouwen in het eerste jaar bewust op met basale inzet van bemensing met verstand van zaken op inhuurbasis, de implementatie van de benodigde tooling en aandacht voor de meest relevante sturingsvraagstukken van dit moment. Op basis hiervan bepalen we de juiste vervolgstappen voor de hierop volgende jaren. *5. Realistische en SMART-planning van werkzaamheden in de begroting* Overzichten opnemen in kwalitatieve zin welke taken ODR uitvoert, zijn goed mogelijk. Kwantitatief echter niet. Dit omdat de werkprogramma's voor 2026 met daarin aantallen, uren, enz. pas in het najaar van 2025 gemaakt worden op basis van de gerealiseerde aantallen en uren in de eerste 8 maanden van 2025 en op basis van wensen en inzichten van gemeenten voor 2026 naar aanleiding van de gegevens over de eerste 8 maanden. Dit sluit qua besluitvormingstermijnen niet aan op de planningen van begrotingen e.d. conform de Wet gemeenschappelijke regelingen. Wel is het zo dat ODR elke maand cijfermatig en elke 4 maanden ook tekstueel rapporteert over de voortgang en over de geleverde prestaties. Deze rapportages kunnen mogelijk voorzien in de informatiebehoefte over wat er feitelijk is gerealiseerd in een bepaald kalenderjaar.
Tiel (getekende zienswijze ontvangen)	Zienswijze: *1. Collectieve zienswijze* De inkomsten die gemeenten vanuit het Rijk ontvangen worden met miljarden structureel verminderd (ca 5%). Dat terwijl de uitdagingen op verschillende beleidsterreinen fors zijn en de prijzen van materiaal en personeel stijgen. Als gemeenten bereiden we daarom ombuigingen voor. Voor deze ombuigingen wordt ook naar taken en middelen van verbonden partijen gekeken. We beseffen daarbij dat vermindering van de middelen niet strookt met de ontwikkeling van de afgelopen jaren waarin er een steeds groter beroep op u is gedaan. We gaan over deze ontwikkeling en de gevolgen graag met u in gesprek, waarbij we oog houden voor een veerkrachtige en toekomstbestendige regio. Daarbij hanteren we als kader een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028. In de kaderbrief van de ODR die nu voorligt wordt wel ingegaan op de financiële situatie van gemeenten, en ook dat de ODR wil gaan bezuinigen. Maar hele concrete maatregelen worden nog niet aangekondigd, dit moet verder in de begroting en per individuele gemeente worden uitgewerkt. Ons verzoek aan u is: bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We realiseren ons dat vermindering van de middelen gevolgen kan hebben voor de dienstverlening, zeker nu er steeds meer een beroep wordt gedaan op gemeenten en verbonden partijen. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting	Reactie per punt: *1. Collectieve zienswijze* ODR heeft vanzelfsprekend oor voor de financiële opgaven waar gemeenten voor staan de aankomende jaren. Daarom heeft ODR al in de begroting van 2025 ongeveer 2,5% aan ombuigingen opgenomen en gerealiseerd zonder grote gevolgen voor de uitvoering van taken. Aanvullende ombuigingen van 1,5-3% zullen helaas niet meer zonder gevolgen voor de uitvoering van taken zijn. Welke taken wel/niet meer zullen worden uitgevoerd en/of in mindere mate en/of met een lager niveau van dienstverlening, zal in overleg met gemeenten worden bepaald. Een belangrijk instrument daarvoor is het regionaal uitvoeringsbeleid VTH, wat in 2025 voor de aankomende jaren moet worden geactualiseerd en opnieuw vastgesteld moet worden door de Raden. In dit beleid worden juist de ambitieniveaus vastgelegd op het vlak van VTH. De actualisatie van dit beleid kost – vanwege de zorgvuldigheid en besluitvorming binnen gemeenten en provincie – ongeveer een jaar. Dat betekent dat het niet mogelijk is voor de ontwerpbegroting 2026 (maart-april in procedure) al scenario's hiervoor opgesteld te hebben. De 1,5%-3% is in de ontwerpbegroting dan ook opgenomen als "taakstelling". Waarbij later deze taakstelling zal worden geconcretiseerd in de nog op te stellen werkprogramma's 2026 aan de hand van het geactualiseerde regionale uitvoeringsbeleid VTH.

	2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek. 2. *Kosten besparing wettelijke taken* In de zomer van 2024 is landelijk en provinciaal ingezet op een verandering van het stelsel van omgevingsdiensten om de uitvoering van VTH-taken op een hoger kwaliteitsniveau te brengen. Hierbij is ingezet op schaalvergroting, wat o.a. gevolgen heeft voor het principe van "nabijheid" voor burgers, bedrijven en gemeenten. Het is ons onduidelijk hoe de inzet van het voorgenoemde principe van nabijheid, strookt met de mogelijke besparingsoptie van schaalvergroting? Is hier over nagedacht? En zo ja, welke gevolgen heeft dit in de uitvoering? 3. *Niet wettelijke taken* Het is ons duidelijk dat de ODR naast de uitvoering van wettelijke taken, ook niet-wettelijke taken uitvoert voor de gemeente Tiel. Het is ons echter onduidelijk wat de ODR concreet bedoelt met dat per gemeente wordt bekeken wat de mogelijkheden zijn om de uitvoering van bepaalde taken in 2026 te verminderen. Wij vragen aan de ODR in beeld te brengen voor de gemeente welke consequenties volstaan op het gebied van financiën en inhoud, op het moment dat niet-wettelijke taken bij andere gemeenten worden geschrapt. Daarnaast ontvangen wij graag van de ODR suggesties van niet-wettelijke taken die kunnen worden geschrapt ten behoeve van de bezuinigingen en een beschrijving te geven van welke consequenties dit met zich meebrengt. 4. *Omzetvergroting door uitbreiding van dienstverlening* De ODR zoekt in opdracht van het DB in 2025 naar mogelijkheden om samen met deelnemers en Regio Rivierenland ambities van gemeenten in een financieel moeilijke tijd te combineren met een omzetvergroting van de ODR. Het is ons nog niet helder hoe de ODR de specialistische paragrafen wilt vormgeven? Welke risico's brengt dit met zich mee ten opzichte van voorgaande jaren? Heeft de ODR een risico analyse gemaakt? Graag ontvangen wij ook de onderwerpen die vatbaar zijn om op te nemen in de specialistische paragrafen. 5. *Dienstverlening* De ODR zet ook in 2026 in op verdere verbetering van digitale informatievoorziening met, waar mogelijk, een versnelling in afhandeling van (aan)vragen en verzoeken. Op welke manier zet de ODR hier op in? Hoe staat dit in verhouding met de kwaliteit? En op welke manier wordt dit vormgegeven nu in 2026 moet worden bezuinigd? In hoeverre is deze bezuiniging meegenomen in de inventarisatie. Graag ontvangen wij een concreet voorstel en zien wij dit terug in de begroting. 6. *Omgevingswet en WKB* Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet (hierna: Ow) ingetreden en de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (hierna: Wkb). Het jaar 2026 zal eveneens in het teken staan van het verder werken aan de uitvoering van de Ow en Wkb. Het effect van deze wetten is deels zichtbaar in de organisaties. Het staat onomstotelijk vast	 2. *Kosten besparing wettelijke taken* ODR heeft in haar plan van aanpak om te voldoen aan de robuustheidseisen primair ingezet op de uitbreiding van taken. Maar schaalvergroting wordt als scenario niet terzijde gelegd. Het is onmiskenbaar zo dat als het scenario uitbreiding dienstverlening niet het gewenste resultaat oplevert en overgegaan moet worden tot schaalvergroting, dit effecten heeft op de nabijheid van dienstverlening door ODR, de positie en invloed van de deelnemende gemeenten en de congruentie tussen ODR als organisatie en de aard van het werkgebied. ODR zal voor de deelnemende gemeenten, de gemeentelijke agenda en voor de burger op grotere afstand komen te staan. De landelijke inzet op schaalvergroting is ook niet noodzakelijkerwijs ingegeven door een behoefte aan kostenbesparing. Achter de inzet op schaalvergroting zit de veronderstelling dat daarmee de professionaliteit, kwaliteit en toekomstbestendigheid toeneemt. Of en in hoeverre een schaalvergroting door bijvoorbeeld een herinrichting van Gelderse gemeenten of een fusie met een andere OD tot kostenbesparing of juist verhoging leidt is nu nog te vroeg om te zeggen. Dat is een onzekere factor, ook voor ODR. 3. *Niet wettelijke taken* Welke taken wel/niet meer zullen worden uitgevoerd en/of in mindere mate en/of met een lager niveau van dienstverlening, zal in overleg met gemeenten worden bepaald of het nu wettelijke of niet-wettelijke taken betreft. Een belangrijk instrument daarvoor is het regionaal uitvoeringsbeleid VTH, wat in 2025 voor de aankomende jaren moet worden geactualiseerd en opnieuw vastgesteld moet worden door de Raden. In dit beleid worden juist de ambitieniveaus vastgelegd op het vlak van VTH, ook voor taken die gemeenten zelf uitvoeren op dit vlak. 4. *Omzetvergroting door uitbreiding van dienstverlening* ODR en Regio Rivierenland hebben inderdaad plannen om het schrijven van (paragrafen van) omgevingsplannen aan te bieden als vorm van dienstverlening. Daartoe is een notitie aan het DB voorgelegd. In 2025 wordt gewerkt aan een business-case of en in hoeverre deze dienstverlening kan worden aangeboden, welke kansen dit biedt, welke voordelen dit voor gemeenten oplevert en wat de risico's zijn. Die business-case zal in de loop van 2025 aan de deelnemende gemeenten worden voorgelegd. Ten tijde van het schrijven van deze reactie is dit echter nog onvoldoende uitgewerkt om uitspraken hierover te doen. 5. *Dienstverlening* In het teamplan 2025 is als doel opgenomen dat vergunningen binnen 8 weken worden afgehandeld mits de aanvragen aan bepaalde randvoorwaarden voldoen. Om dit te bewerkstelligen zullen er tweewekelijks gesprekken plaatsvinden met architecten om input te krijgen om de dienstverlening te verbeteren maar ook om aan te geven hoe een aanvraag ontvankelijk kan worden ingediend. De website zal hiervoor nog meer ingezet worden zodat meer informatie digitaal beschikbaar is. Aan de kwaliteit zal niet getornd worden. 6. *Omgevingswet en Wkb* De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) verplaatst o.a. de toetsing aan de bouwtechnische eisen van een bouwwerk van de gemeente/ omgevingsdienst naar een onafhankelijke partij, de zogenoemde kwaliteitsborger. Dit geldt niet direct voor alle bouwwerken, maar gaat in fases.

	dat met de inwerkingtreding van deze wetten de (door)ontwikkeling zal plaatsvinden bij zowel de ODR als bij de gemeente. Het is van belang dat we ook in 2026 leren werken binnen dit 'nieuw' systeem. Derhalve is de kanttekening dat de uitvoering en tijdige evaluatie goed wordt gemonitord, niet onbelangrijk. Graag vragen wij u om de voortgang van de uitvoering van die wetten tussentijds (SMART) te rapporteren.	De eerste fase voor de nieuwe bouwwerken in gevolgklasse 1, zoals eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden, is ingegaan vanaf 1 januari 2024. Met als doel de kwaliteitseisen in de bouw nog beter te borgen. Het invoeren van de volgende fase voor verbouw gevolgklasse 1 is nog niet inwerking getreden, omdat er onvoldoende duidelijkheid is of de wet in praktijk goed functioneert. Zie b.v. berichten hierover in onder andere het Binnenlands Bestuur. In 2026 hebben we voor nieuwbouw gevolg klasse 1 voornamelijk nog procedures lopen onder de Wkb en niet meer onder de Wabo en is het proces geheel geoptimaliseerd. Er zal voor het einde 2026 een evaluatie plaatvinden naar de regels voor kwaliteitsborging. Dan zal er ook duidelijkheid komen over de wet en hoe we hierop verder kunnen acteren. Wij zullen dit nauwlettend in de gaten houden. Voor de gemeente Tiel voeren wij geen bouwtaken uit (m.u.v. sloop-/astbesttaken). Dus het Wkb proces zoals wij als ODR deze hebben ingericht, is niet van toepassing op de gemeente Tiel. De implementatie van de Omgevingswet bij Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) verloopt voorspoedig. Dit betekent niet dat we er al zijn en alles goed gaat, maar we zijn wel op de goede weg. Begin 2025 is met de gemeentelijke partners en de ketenpartners de eerste periode werken onder de Omgevingswet geëvalueerd. In deze sessie zijn per gemeente het aantal zaken, zaaktypen, afhandelstatussen, etc. gepresenteerd. De gemeentelijke partners hebben aangegeven behoefte te hebben aan inzicht in het aantal en type binnengekomen zaken/aanvragen. Deze gegevens zijn in 2024 in de regieoverleggen (elke zes weken) gegeven. Voor 2025 willen we dit automatiseren zodat de partners op elk moment inzicht in de actuele cijfers kunnen krijgen. Deze monitoring op data bestrijkt twee gebieden. Enerzijds data die gebruikt kan worden voor de interne gemeentelijke organisaties (denk hierbij aan het informeren van de Raad), anderzijds data die gebruikt kan worden voor het invullen van de VNG monitor Omgevingswet.
	7. Bodemtaken Onder de Omgevingswet is een deel van de bodemtaken overgedragen van de provincie naar de gemeenten, zoals bodemsanering. De ODR voert deze taken uit voor gemeenten. In de beleidsbrief van het Ministerie van I&W van november 2022 staat dat bodem meer sturend wordt bij ruimtelijke keuzes. De vraag die vanzelfsprekend moet worden beantwoord is op welke manier de ODR het samenspel met de gemeenten over de invulling van dit beleid wilt vormgeven. Het is belangrijk dat de ODR hier de gemeente voorziet van concrete suggesties. Verder is niet geheel onbelangrijk de vraag in hoeverre de niet-wettelijke taken niet meer worden uitgevoerd bij bodem taken?	*7. Bodemtaken* ODR wil met de gemeenten in gesprek over de invulling van water- en bodem sturend in de ruimtelijke ontwikkeling. Bij het vaststellen van omgevingsvisies en -plannen onder de Omgevingswet wordt ODR graag in een vroeg stadium betrokken zodat wij gemeenten hierover kunnen adviseren en dit beleid onderdeel wordt van de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Concrete suggesties, voor water- en bodem sturend, zijn: - meedenken over de rol van water en bodem bij bouwprojecten (welke locaties zijn geschikt, welke minder, hoe wordt rekening gehouden met bodemvitaliteit, slimmer omgaan met grondverzet), - bij grondtoepassingen niet alleen kijken naar de chemische kwaliteit maar ook naar grondsoort e.d., - bij toepassingen op agrarische percelen en in natuurgebieden, beleid formuleren ten aanzien van de toepassing van bouwstoffen. Verder zal uiteraard in overleg met de gemeenten moeten worden bepaald wat de gemeenten belangrijk vinden op dit gebied. Het begint dus met overleg. Dit geldt ook voor ruimtelijke plannen, waarbij wij onze advisering verbreden van het enkel beoordelen van de chemische bodemkwaliteit naar de vitaliteit en functies van de bodem. Hierbij kan gedacht worden aan thema's als klimaatverandering (verdroging/vernatting), bodemecologie, bodemenergie, bodemafdekking en ondergrondse infrastructuur. De gemeente Tiel is aangesloten bij de werkgroep omgevingswet waarin het omgevingsplan wordt besproken en we verschillende milieuaspecten bespreken.
	8. Bijdrage duurzaamheid en energietransitie In de Brief staat dat de ODR een grotere bijdrage kan leveren op het vlak van duurzaamheid en energietransitie. En hiermee kunnen voordelen gelden voor	*8. Bijdrage duurzaamheid en energietransitie* Een paar voorbeelden, waarbij de rol van de ODR soms klein, soms groot is. - **Digitaal & Ondersteunend Toezicht:** toezicht met slimme technologie. De ondernemer ontvangt een digitaal systeem waarmee het energieverbruik wordt

	burgers, bedrijven en gemeenten en dat dit kostenbesparend is in combinatie met een hogere omzet bij de ODR. Het is echter onduidelijk op welke manier de ODR een bijdrage wilt leveren op het vlak van duurzaamheid en energietransitie? Graag ontvangen wij concrete plannen/voorstellen, waaruit in ieder geval duidelijk wordt wat de ODR hiermee bedoelt. Verder staat in de Brief dat energietransitie één van de grote speerpunten globaal is, maar ook in Gelderland. De provincie heeft als doel gesteld dat we in 2030 minimaal 55% minder CO2-uitsoot produceren en in 2050 geheel klimaatneutraal zijn. De ODR wilt samen met de ondernemers, S-tec en Regionaal Energiestrategie nog gerichter en zo praktisch als mogelijk een bijdrage leveren aan de genoemde doelen. Het is ons echter onduidelijk op welke manier de ODR nog gerichter en zo praktisch mogelijk gaat bijdragen aan de genoemde doelen? Wat wordt dit jaar anders dan voorgaande jaren? Graag ontvangen wij een nadere toelichting op de uitvoering van de speerpunten. *9. Datagedreven werken* Toenemend gebruik van data is een belangrijke pijler van onze toekomstige groei en innovatie. Samen met andere omgevingsdiensten heeft de ODR een gezamenlijke datavoorziening ontwikkeld. Door informatie uit meerdere bronnen te ontsluiten, te bundelen en in onderlinge samenhang te analyseren kan slimmer worden gewerkt. Op welke manier kan dit slimmer werken bijdragen aan de uitvoering van de (niet) wettelijke taken? En hoe wordt het slimmer werken nu ingezet bij de bevordering van de uitvoeringstaken? In hoeverre wordt hier rekening mee gehouden in de conceptbegroting 2026?	gemonitord, ondersteuning wordt verleend bij het doorvoeren van de erkende maatregelen en de resultaten van de maatregelen worden doorgerekend (kosten en opbrengsten in euro's en CO2-reductie). - **De Netcongestie Aanpak:** de technologie voor digitaal & ondersteunend toezicht bevat een Netcongestie-Indicator. Dit geeft inzicht in het gecontracteerd vermogen van alle bedrijven die meedoen met Digitaal & Ondersteunend Toezicht. Met de data en de nieuwe energiewet, is het mogelijk om overeenkomsten te sluiten tussen netbeheerders en bedrijven. Hiermee wordt ruimte gecreëerd op het energienet. Samenwerking met gemeenten en lokale partners is bij de netcongestie aanpak essentieel. - **Innovatie Knooppunt Energie & Circulaire Economie:** een dienstverlening aan de opdrachtgevers waarbij geanticipeerd wordt op nieuwe uitdagingen, technieken en innovatie. Denk aan de toenemende vraag naar energieopslagsystemen (EOS) en hoe deze veilig en verantwoordelijk toe te passen. Maar, ook de introductie van de circulaire economie binnen vergunningsprocessen. De ODR adviseert, communiceert en begeleidt. - **Support Punt (nieuwe) wetgeving en beleid:** de ODR als partner voor het adresseren van nieuwe regels en beleid. Denk aan de Wet Persoonsgebonden Mobiliteit, het Circulair Materialen Plan, de herziening Richtlijn Energie-Efficiëntie, enzovoorts. De ODR geeft samen met zijn partners richting aan nieuw beleid, adviseert, zorgt voor slimme oplossingen en brengt synergie aan. *9. Datagedreven werken* BI biedt kansen om toezicht effectiever in te zetten door data slim te gebruiken. Dit kan invloed hebben op de toezicht frequenties. Door gegevens van meerdere toezichtinstanties en bronnen te bundelen kan een completer beeld ontstaan van een bedrijf waardoor toezicht juist wel, of juist niet bezocht moet worden. Sommige meer administratieve onderdelen van toezicht (certificeringen bijvoorbeeld) kunnen geheel digitaal worden getoetst en waar nodig uitgevraagd. De toezichthandeling in de vorm van een bezoek kan dan veel gerichter ingezet worden daar waar het nodig is. BI kan eveneens helpen met grip houden op de inzet van uren en middelen. Onze systemen bevatten veel gegevens. Met slimme dashboards kunnen deze gegevens omgezet worden in sturingsinformatie voor het management. De grip en de mogelijkheden om tijdig in te grijpen bij afwijkingen wordt daardoor vergroot. Beide kunnen helpen om de bijdrage van de gemeente juist ook weer naar beneden te brengen.
West Betuwe Getekende zienswijze ontvangen.	Zienswijze: *1. Collectieve zienswijze* De inkomsten die gemeenten vanuit het Rijk ontvangen worden met miljarden structureel verminderd (ca 5%). Dat terwijl de uitdagingen op verschillende beleidsterreinen fors zijn en de prijzen van materiaal en personeel stijgen. Als gemeenten bereiden we daarom ombuigingen voor. Voor deze ombuigingen wordt ook naar taken en middelen van verbonden partijen gekeken. We beseffen daarbij dat vermindering van de middelen niet strookt met de ontwikkeling van de afgelopen jaren waarin er een steeds groter beroep op u is gedaan. We gaan over deze ontwikkeling en de gevolgen graag met u in gesprek, waarbij we oog houden voor een veerkrachtige en toekomstbestendige regio. Daarbij hanteren we als kader een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028. Ons verzoek aan u is: bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We realiseren ons dat vermindering van de middelen gevolgen heeft voor de dienstverlening, zeker nu er steeds meer een beroep wordt gedaan op gemeenten en verbonden partijen. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting	Reactie per punt: *1. Collectieve zienswijze* ODR heeft vanzelfsprekend oor voor de financiële opgaven waar gemeenten voor staan de aankomende jaren. Daarom heeft ODR al in de begroting van 2025 ongeveer 2,5% aan ombuigingen opgenomen en gerealiseerd zonder grote gevolgen voor de uitvoering van taken. Aanvullende ombuigingen van 1,5-3% zullen helaas niet meer zonder gevolgen voor de uitvoering van taken zijn. Welke taken wel/niet meer zullen worden uitgevoerd en/of in mindere mate en/of met een lager niveau van dienstverlening, zal in overleg met gemeenten worden bepaald. Een belangrijk instrument daarvoor is het regionaal uitvoeringsbeleid VTH, wat in 2025 voor de aankomende jaren moet worden geactualiseerd en opnieuw vastgesteld moet worden door de Raden. In dit beleid worden juist de ambitieniveaus vastgelegd op het vlak van VTH. De actualisatie van dit beleid kost – vanwege de zorgvuldigheid en besluitvorming binnen gemeenten en provincie – ongeveer een jaar. Dat betekent dat het niet mogelijk is voor de ontwerpbegroting 2026 (maart-april in procedure) al scenario's hiervoor opgesteld te hebben. De 1,5%-3% is in de ontwerpbegroting dan ook opgenomen als "taakstelling". Waarbij later deze taakstelling zal worden geconcretiseerd in de nog op te stellen werkprogramma's 2026 aan de hand van het geactualiseerde regionale uitvoeringsbeleid VTH.

	2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek. 2. *Kaderbrief 2026* Op pagina 15 staat een loonindexatie van 3,3%. Dit lijkt een verschrijving. Op pagina 16 wel de indexering van 2.7% zoals in de regionale afspraken over de loonindexatie voor gemeenschappelijke regeling in Rivierenland vastgesteld weergegeven. We zijn ons bewust van het spanningsveld tussen enerzijds de wens om te komen tot een robuuste omgevingsdienst voor milieugerelateerde taken en anderzijds onze gezamenlijke wens invulling te geven aan besparingsmogelijkheden. We vragen u om incidentele projecten (maatwerk) in de begroting apart houden van de structurele werkzaamheden en daarbij behorende begroting.	2. *Kaderbrief 2026* Het klopt dat dit percentage 2,7% is. Dit was wel correct in de tabel opgenomen, maar per abuis stond dit niet goed in de tekst. De door West-Betuwe aangegeven incidentele projecten 2025 worden als incidentele kosten opgenomen in de begroting.
West Maas en Waal (Getekende zienswijze ontvangen)	Zienswijze: 1. *Collectieve zienswijze* De inkomsten die gemeenten vanuit het Rijk ontvangen worden met miljarden structureel ge verminderd (ca 5%). Dat terwijl de uitdagingen op verschillende beleidsterreinen fors zijn en de prijzen van materiaal en personeel stijgen. Als gemeente bereiden we daarom ombuigingen voor. Voor deze ombuigingen wordt ook naar taken en middelen van verbonden partijen gekeken. We beseffen daarbij dat vermindering van de middelen niet strookt met de ontwikkeling van de afgelopen jaren waarin er een steeds groter beroep op u is gedaan. We gaan over deze ontwikkeling en de gevolgen graag met u in gesprek, waarbij we oog houden voor een veerkrachtige en toekomstbestendige regio. Daarbij hanteren we als kader een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028. Ons verzoek aan u is: bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We realiseren ons dat vermindering van de middelen gevolgen kan hebben voor de dienstverlening, zeker nu er steeds meer een beroep wordt gedaan op gemeenten en verbonden partijen. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te ven/verken in de conceptbegroting 2026.	Reactie per punt: 1. *Collectieve zienswijze* ODR heeft vanzelfsprekend oor voor de financiële opgaven waar gemeenten voor staan de aankomende jaren. Daarom heeft ODR al in de begroting van 2025 ongeveer 2,5% aan ombuigingen opgenomen en gerealiseerd zonder grote gevolgen voor de uitvoering van taken. Aanvullende ombuigingen van 1,5-3% zullen helaas niet meer zonder gevolgen voor de uitvoering van taken zijn. Welke taken wel/niet meer zullen worden uitgevoerd en/of in mindere mate en/of met een lager niveau van dienstverlening, zal in overleg met gemeenten worden bepaald. Een belangrijk instrument daarvoor is het regionaal uitvoeringsbeleid VTH, wat in 2025 voor de aankomende jaren moet worden geactualiseerd en opnieuw vastgesteld moet worden door de Raden. In dit beleid worden juist de ambitieniveaus vastgelegd op het vlak van VTH. De actualisatie van dit beleid kost – vanwege de zorgvuldigheid en besluitvorming binnen gemeenten en provincie – ongeveer een jaar. Dat betekent dat het niet mogelijk is voor de ontwerpbegroting 2026 (maart-april in procedure) al scenario's hiervoor opgesteld te hebben. De 1,5%-3% is in de ontwerpbegroting dan ook opgenomen als "taakstelling". Waarbij later deze taakstelling zal worden geconcretiseerd in de nog op te stellen werkprogramma's 2026 aan de hand van het geactualiseerde regionale uitvoeringsbeleid VTH.
Zaltbommel (getekende zienswijze ontvangen)	Zienswijze: 1. *Robuustheid ODR* De ODR moet per 1 april 2026 voldoen aan de landelijke robuustheidscriteria. Om te voldoen aan deze criteria moet de omzet op het valk van de milieutaken worden verhoogd. Wij onderschrijven de uitvoering van het huidige plan van aanpak waarbij wordt gezocht naar het toevoegen van bestaande en toekomstige milieutaken aan het werkpakket van de ODR. Waar mogelijk kan dit leiden tot kosten efficiëntie en het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening. De landelijke en provinciale trend waarbij wordt ingezet op schaalvergroting heeft mogelijkerwijs grote invloed op de nabijheid van de dienstverlening. Juist deze nabijheid is voor ons van groot belang. De uitvoering van het plan van aanpak brengt de nodige uitdagingen met zich mee, mede gezien de vraag om besparingen. Dit is voor ons dan ook een punt van zorg. 2. *Datagedreven werken en business intelligence* De structurele inzet op datagedreven werken en business intelligence draagt bij aan de robuustheid van de ODR. De investeringen kunnen voor zowel gemeente als ODR leiden tot een efficiëntere inzet van de VTH-instrumenten. We zijn benieuwd naar de verdere uitwerking van deze plannen en de mogelijke voordelen voor de werkzaamheden van de gemeente. We vragen om dit in beeld te brengen bij de conceptbegroting 2026.	Reactie per punt: 1. *Robuustheid ODR* ODR herkent en erkent dat de financiële uitdagingen bij gemeenten en de robuustheidseisen met elkaar op gespannen voet staan. Uitbreiding van de taken op gebied van milieu en ombuigingen lijken te botsen. Het is de bedoeling om producten of diensten te ontwikkelen die meerwaarde hebben voor de gemeente, bijdragen aan een efficiënter, effectiever of goedkoper realiseren van de doelen en ambities van de gemeente. Door bundeling van taken kan meer efficiency en/of financieel voordeel voor de gemeente worden behaald. ODR is er van overtuigd dat er voldoende kansen liggen om met de taakuitbreiding met deze (financiële) meerwaarde voor gemeenten, de robuustheidseisen te behalen. 2. *Datagedreven werken en business intelligence* ODR investeert per 2025 in bemensing, architectuur en tooling. Dit doen wij op basis van onze roadmap Business Intelligence. De voornaamste aandachtspunten voor 2025 en 2026 zijn risico gestuurd toezicht en het verder optimaliseren van ons inrichtingenbestand. Hiermee kunnen we de gemeenten kwalitatief goed adviseren en werkzaamheden gerichter uitvoeren. We bouwen in het eerste jaar bewust op met basale inzet van bemensing met verstand van zaken op inhuurbasis, de

		implementatie van de benodigde tooling en aandacht voor de meest relevante sturingsvraagstukken van dit moment. Op basis hiervan bepalen we de juiste vervolgstappen voor de hierop volgende jaren.
	3. *Omgevingswet & WKB* Sinds 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) van kracht. Het afgelopen jaar stond dan ook in het teken van de implementatie van deze wetten. De komende jaren gaat deze implementatiefase door het maken van het omgevingsplan en het actualiseren van beleid bij de gemeente. Gezien de belangrijke rol van de ODR in de beleidscyclus van de omgevingswet (uitvoering en terugkoppeling) is een goede onderlinge samenwerking essentieel. We vragen dan ook om een goede monitoring van de uitvoering en tijdige evaluaties.	*3. Omgevingswet & Wkb* De implementatie van de Omgevingswet bij Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) verloopt voorspoedig. Dit betekent niet dat we er al zijn en alles goed gaat, maar we zijn wel op de goede weg. Begin 2025 is met de gemeentelijke partners en de ketenpartners de eerste periode werken onder de Omgevingswet geëvalueerd. In deze sessie zijn per gemeente het aantal zaken, zaaktypen, afhandelstatussen, etc. gepresenteerd. De gemeentelijke partners hebben aangegeven behoefte te hebben aan inzicht in het aantal en type binnengekomen zaken/aanvragen. Deze gegevens zijn in 2024 in de regieoverleggen (elke zes weken) gegeven. Voor 2025 willen we dit automatiseren zodat de partners op elk moment inzicht in de actuele cijfers kunnen krijgen. Deze monitoring op data bestrijkt twee gebieden. Enerzijds data die gebruikt kan worden voor de interne gemeentelijke organisaties (denk hierbij aan het informeren van de Raad), anderzijds data die gebruikt kan worden voor het invullen van de VNG monitor Omgevingswet.
	Vanaf 1 juli 2025 gaat de Wkb ook gelden voor verbouwingen. De uitbreiding van de wet heeft gevolgen voor het takenpakket en de werkzaamheden van de ODR. De invoering van de Wkb verloopt tot nu toe moeizaam. Deze ontwikkeling brengt dan ook de nodige zorgen met zich mee.	De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) verplaatst o.a. de toetsing aan de bouwtechnische eisen van een bouwwerk van de gemeente/ omgevingsdienst naar een onafhankelijke partij, de zogenoemde kwaliteitsborger. Dit geldt niet direct voor alle bouwwerken, maar gaat in fases. De eerste fase voor de nieuwe bouwwerken in gevolg klasse 1, zoals eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden is ingegaan vanaf 1 januari 2024. Met als doel de kwaliteit in de bouw beter te borgen. Het invoeren van de volgende fase voor verbouw zal niet ingaan op 1 juli 2025, omdat er nog onvoldoende positieve ervaringen zijn of de wet functioneert in de praktijk. Zie berichten hierover in onder andere Binnenlands Bestuur. In 2026 hebben we voor nieuwbouw gevolg klasse 1 voornamelijk nog procedures lopen onder de Wkb en niet meer onder de Wabo en is het proces geheel geoptimaliseerd. Er zal voor het einde 2026 een evaluatie plaatvinden naar de regels voor kwaliteitsborging. Dan zal er ook duidelijkheid komen over de wet en hoe we hierop verder kunnen acteren. Wij zullen dit nauwlettend in de gaten houden.
	4. Financiële kaders De financiële kaders zijn onveranderd en worden juist toegepast. Voor het extra gevraagde budget voor datagedreven werken zien we graag een uitgewerkte notitie, waarin aan ons wordt uitgelegd wat dit voor de werkzaamheden van ODR betekent en hoe dit kan bijdragen aan ons als individuele gemeente. De gemeentelijke financiën komen de komende jaren onder druk te staan, met als gevolg begrenzingen van financiële middelen. Dat zal zijn invloed gaan hebben op de gemeentelijke ambities, maar ook op de ambities die we via de gemeenschappelijke regeling in gezamenlijkheid hebben.	*4. Financiële kaders* Zie onze reactie onder 2.
Provincie Gelderland Nog niet ontvangen		N.v.t.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
10 juni 2025	**D.212035** **Z.059765**

Portefeuillehouder	J.P. Neven
Begrotingsprogramma en taakveld	Ruimte; ruimtelijke ordening
Onderwerp	**Verklaring van geen bedenkingen Eck en Wiel, Kalverlandseweg 3**

Voorgesteld besluit

1. Een definitieve verklaring van geen bedenkingen af te geven voor de omgevingsvergunning Kalverlandseweg 3 te Eck en Wiel; Wielsche Dreef fase 3.

Samenvatting van het voorstel

Op 17 september 2024 heeft uw raad een ontwerp verklaring van geen bedenkingen afgeven voor een ontwerp omgevingsvergunning. De ontwerpvergunning maakt het mogelijk om 89 recreatiewoningen toe te voegen bij de recreatievoorziening aan de Kalverlandseweg 3 in Eck en Wiel.
Uw raad heeft de ontwerp verklaring van bedenkingen afgegeven onder het voorbehoud dat deze verklaring een definitieve verklaring kon worden, als er geen zienswijze zou worden ingediend.
De ontwerp omgevingsvergunning met de ontwerpverklaring van geen bedenkingen zijn vanaf 12 november 2024 tot en met 23 december 2024 ter inzage gelegd. In deze periode is één zienswijze ingediend.
Het college heeft de nota van zienswijze op 15 april 2025 vastgesteld.
Indien uw raad een verklaring van geen bedenkingen afgeeft, kan het college de omgevingsvergunning verlenen. Indien de beroepstermijn is verlopen, is de omgevingsvergunning onherroepelijk.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

Op 17 september 2024 heeft uw raad een ontwerp verklaring van geen bedenkingen afgeven voor een ontwerp omgevingsvergunning. De ontwerp omgevingsvergunning maakt het mogelijk om 89 recreatiewoningen toe te voegen bij de recreatievoorziening aan de Kalverlandseweg 3 in Eck en Wiel (Wielsche Dreef fase 3). Deze ontwerp verklaring kon worden omgezet naar een definitieve verklaring indien geen zienswijze zou worden ingediend.
De ontwerp omgevingsvergunning met de ontwerpverklaring van geen bedenkingen zijn vanaf 12 november 2024 tot en met 23 december 2024 ter inzage gelegd. In de zienswijzeperiode is één zienswijze ingediend. Omdat één zienswijze werd ingediend, dient uw raad een definitieve verklaring van geen bedenkingen af te geven.
In de zienswijze wordt bezwaar aangetekend tegen de aspecten ‘geluid’ en ‘verkeer’. Het college heeft op 15 april 2025 de nota van zienswijze vastgesteld. De zienswijze heeft er niet toe geleid dat het initiatief dient te worden gewijzigd.
Indien uw raad een verklaring van geen bedenkingen afgeeft, kan het college de omgevingsvergunning verlenen. Na de bijhorende beroepstermijn is de omgevingsvergunning onherroepelijk.

2. Doel / meetbaar effect

Het afgeven van een definitieve verklaring van geen bedenkingen voor de omgevingsvergunning Kalverlandseweg 3 te Eck en Wiel. Indien deze verklaring wordt afgegeven kan het college de omgevingsvergunning verlenen. Na het verstrijken van de beroepstermijn (6 weken) is de omgevingsvergunning onherroepelijk.

3. Argumenten

1.1 De zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het planvoornemen

De ingediende zienswijze ziet primair toe op de aspecten 'verkeer' en geluid'. Voor het geluidsaspect is advies opgevraagd bij de Omgevingsdienst. Het geluidsadvies is toegevoegd als bijlage bij de nota van zienswijze. Voor het verkeersaspect is in de nota een berekening toegevoegd, in de verkeersberekening is de conclusie getrokken dat het huidig initiatief voldoet aan de verkeersnormen. De zienswijze geeft daarom voor de aspecten 'verkeer' en 'geluid' geen aanleiding om het initiatief aan te passen of in te trekken. Er wordt geconcludeerd dat het onderhevige initiatief past binnen de criteria van een goede ruimtelijke ordening. De onderhevige ontwerpvergunning kan derhalve worden verleend. Het college heeft de nota van zienswijze vastgesteld op 15 april 2025.

1.2 Landschappelijk en stedenbouwkundig gezien is de ontwikkeling akkoord

De landschappelijke en stedenbouwkundige opstelling zijn in de definitieve omgevingsvergunning ongewijzigd t.o.v. gepubliceerde ontwerpvergunning. De landschappelijke en stedenbouwkundige opzet van de definitieve omgevingsvergunning zijn reeds akkoord bevonden in de ontwerpvergunning.

4. Kanttekeningen

N.V.T.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Voor het behandelen van de uitgebreide omgevingsvergunning worden legeskosten in rekening gebracht.

6. Communicatie

De omgevingsvergunning wordt met ruimtelijke onderbouwing en bijlagen geplaatst op Regels op de kaart - Omgevingsloket (overheid.nl). Een ieder kan beroep indienen tegen het genomen besluit.

7. Uitvoering en planning

Als de gemeenteraad een besluit heeft genomen, dan kan publicatie en ter inzage legging van de omgevingsvergunning met de ruimtelijke onderbouwing plaatsvinden. Als er geen beroep wordt ingediend is de vergunning onherroepelijk.

8. Participatie

In een eerder stadium zou een bestemmingsplan herziening plaatsvinden voor het initiatief, toen is een omgevingsdialoog gevoerd. Uiteindelijk is het initiatief opgesplitst in drie fases van vergunningen. Voor deze fase (fase 3) is geen aparte omgevingsdialoog meer gevoerd.

9. Duurzaamheid

De recreatiewoningen voldoen aan de BENG normen. Ook is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld bij het bestemmingsplan, met voldoende waterberging. Deze is al deels uitgevoerd en zal in stand worden gehouden bij de realisatie van de grotere woningen.

Bijlagen:

- Raadsbesluit;
- Nota van zienswijze (inclusief bijlagen 1 tot en met 3);
- Zienswijze (niet geanonimiseerd);
- Ruimtelijke onderbouwing omgevingsvergunning;
- Gepubliceerde omgevingsvergunning.

Inlichtingen bij:

Portefeuillehouder	J.P. Neven
Domein	Ruimte

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
10 juni 2025	**D.212035**	**D.212036** **Z.059765**

Onderwerp **Verklaring van geen bedenkingen Eck en Wiel, Kalverlandseweg 3**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d.15 april 2025;

besluit:

1. Een definitieve verklaring van geen bedenkingen af te geven voor de omgevingsvergunning Kalverlandseweg 3 te Eck en Wiel; Wielsche Dreef fase 3.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 10 juni 2025.

namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier,	de voorzitter,
{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}}	{{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}
R. Kuipers	H.M. Ostendorp

Zienswijzennota ontwerp omgevingsvergunning Kalverlandseweg 3 Eck en Wiel; Wielsche Dreef fase 3

Datum raadsbesluit 10 juni 2025

Inhoud

1. Inleiding

2. Zienswijze
Beantwoording zienswijze

3. Bijlagen

Bijlage 1 Zienswijze
Bijlage 2 Advies Omgevingsdienst
Bijlage 3 Verkeerstabel

1. Inleiding

Op 17 september 2024 heeft de gemeenteraad een ontwerp verklaring van geen bedenkingen afgeven voor een ontwerp omgevingsvergunning. De ontwerp omgevingsvergunning maakt het mogelijk om recreatiewoningen toe te voegen bij de recreatievoorziening aan de Kalverlandseweg 3 in Eck en Wiel; Wielsche Dreef fase 3. De gemeenteraad heeft de ontwerp verklaring van bedenkingen afgegeven onder het voorbehoud dat deze verklaring een definitieve verklaring kon worden, indien geen zienswijze zou worden ingediend.

Procedure
De ontwerp omgevingsvergunning met de ontwerpverklaring van geen bedenkingen zijn vanaf 12 november 2024 tot en met 23 december 2024 ter inzage gelegd. De stukken zijn ter inzage gelegd onder de identificatienummer NL.IMRO.0214.EckKalverlandsewg3-OPB1. Eenieder had de mogelijkheid om opmerkingen kenbaar te maken bij de gemeenteraad.

Zienswijzen en beantwoording
In de genoemde periode is één zienswijze ingediend en deze is ontvankelijk. Deze nota bevat de beantwoording hiervan. De zienswijze is als bijlage (geanonimiseerd) bijgevoegd; bijlage 1.

Advies Omgevingsdienst Rivierenland (Odr.)
Naar aanleiding van de ingediende zienswijze is advies opgevraagd bij de Omgevingsdienst Rivierenland. Het advies van de omgevingsdienst is toegevoegd bij de nota van zienswijze; bijlage 2. In de reactie op de zienswijze wordt het advies van de omgevingsdienst samengevat.

2. Zienswijze

De zienswijze wordt in dit hoofdstuk samengevat en van een reactie voorzien.

2.1 Algemeen

Zienswijze 1

Dagtekening:	20 december 2024
Ontvangen:	23 december 2024

Samenvatting

Indiener is van mening dat de ontwerpvergunning geweigerd dient te worden. Indiener vindt dat de ontwerpvergunning niet voldoet aan de regels van het omgevingsplan, de beginselen van zorgvuldige besluitvorming en een goede ruimtelijke ordening. De indiener is van mening dat het initiatief een aantasting geeft voor het woon- en leefklimaat.

1. Indiener is van mening dat de geluidsbelasting en de effecten van groepsaccomodaties onvoldoende is onderbouwd; indiener doet een beroep op het zorgvuldigheidsbeginsel. Het geluidsonderzoek heeft geen rekening gehouden met de cumulatieve effecten van de recreatieontwikkelingen die reeds op de planlocatie hebben plaatsgevonden. Volgens indiener ontbreken belangrijke variabelen in het geluidsonderzoek die bij de ontwerpvergunning hoort. Indiener geeft aan dat dat het geluidsonderzoek niet onafhankelijk is gevalideerd en dat de gebruikte meetmethoden onvoldoende transparant zijn. Indiener geeft aan dat de geluidsmetingen in het onderzoek geen accuraat beeld geeft, de geluidsmetingen zijn volgens indiener gedateerd.
2. Indiener is van mening dat het initiatief voor verkeersonveilige situaties gaat zorgen. Indiener is van mening dat het verkeersonderzoek die bij de ontwerpvergunning hoort geen rekening houdt met de specifieke veranderingen die gaan plaatsvinden bij deze planontwikkeling. Indiener verwijst o.a. naar de grote van de groepsaccomodaties en de extra voorzieningen die meer verkeer kunnen generen. Indiener geeft aan dat het initiatief geen voorziening treft voor extra bezoekersstromen. Extra bezoekersstromen voor ‘niet parkgasten’ worden niet beperkt in dit planvoornemen. Indiener geeft ook aan dat het verkeersonderzoek gedateerd is en geen accuraat beeld geeft van de verkeersbelasting die kan gaan optreden.

Reactie

1. Naar aanleiding van de ingebrachte zienswijze is het geluidsaspect getoetst door de Omgevingsdienst Rivierenland (Odr) en is eveneens gekeken naar het bijhorend geluidsonderzoek van de ontwerpvergunning. De onderzoeksresultaten van de Odr worden toegelicht in bijlage 2 van deze nota. Het onderzoek van de Odr concludeert dat de zienswijze niet leidt tot een aanpassing van de ontwerpvergunning waardoor de definitieve vergunning verleend mag worden.
   Er is geen aanleiding om te veronderstellen dat de geluidsbelasting onevenredig zal toenemen. Het d(B)A niveau van het planvoornemen zal met 1 d(B)A toenemen, naar 44 d(B)A. Voor een rustig woongebied en rustig buitengebied geldt een maximum waarde van 45 d(B)A. Het planvoornemen past binnen de omgevingsplanregels voor geluid.

   De reactie leidt niet tot een aanpassing van het planvoornemen.

2. In de ruimtelijke onderbouwing bij de aanvraag wordt verwezen naar fase 1 waarin de verkeersintensiteit is onderzocht. Vervolgens is geconcludeerd dat er geen noodzaak bestaat dit aspect verder de verantwoorden. Bij die eerste fase was een verkeer- en parkeeronderzoek, versie 22 maart 2021 toegevoegd. Ten tijde van dit onderzoek ging de initiatiefnemer uit van de realisatie 236 recreatiewoningen (beheerderswoning buiten beschouwing gelaten).
   We constateren dat de omvang van de huisjes destijds op andere bezoekersaantallen zijn gebaseerd dan nu in fase 3 zijn aangevraagd. Daarnaast ging men er destijds vanuit de centrale voorzieningen ook voor bezoekers van buiten het vakantiepark gebruikt mochten worden.

In de huidige situatie is dat niet meer het geval. De initiatiefnemer is daarom gevraagd het verkeer- en parkeeronderzoek, versie 22 maart 2021 bij te voegen en de tabel met de verkeersgeneratie op blz. 8 van dit onderzoek bij te stellen naar de huidige situatie en aanvraag. Deze tabel is als bijlage 3 bij deze zienswijzenota toegevoegd en hieronder weergegeven.

Verkeersgeneratie						
Nieuwe situatie	**Type**		**aantal**	**bvo in m2**	**rit/eenheid**	**ritten**
Beheerderswoning			1		8,2	8,2
Recreatiewoningen	2	persoons	10		1	10
	4	persoons	84		2	165
	6	persoons	89		3	262
	8	persoons	41		4	161
	10	persoons	6		5	29
	12	persoons	4		6	24
	24	persoons	2		12	24
Horeca				358	5	17,9
Zwembad				200	12,3	24,6
			237			725

Tabel oud

	A	B	C	D	E	F	G	H
			Aantal Bed / woning		Rit/woning		Rit/bed	
		Gemiddelde recr. Wonin	5,5		2,8		0,51	
		Verkeersgeneratie						
		Nieuwe situatie	**Type**		aantal	rit/eenheid	ritten	
		Recreatiewoningen	2	persoons	21	1,0	21	
			4	persoons	83	2,0	169	
			5	persoons	5	2,5	13	
			6	persoons	67	3,1	205	
			8	persoons	44	4,1	179	
			10	persoons	15	5,1	76	
			12	persoons	10	6,1	61	
					245		724	

Tabel nieuw / huidig
*Ritten: mvt/etmaal

Uit deze nieuwe tabel is te concluderen dat het aantal recreatiewoningen met 8 toeneemt, maar de bezoekers per woning afnemen. Dit leidt tot een nagenoeg een zelfde aantal verkeersbewegingen t.o.v. de tabel uit 2021.
De conclusie uit het verkeer- en parkeeronderzoek, versie 22 maart 2021 is destijds gebaseerd op oude aantallen, maar met het huidig aantal recreatiewoningen blijft de conclusie uit het onderzoek onveranderd.

De verkeerstoename ten opzichte van de huidige verkeersgeneratie van het park bedraagt zoals eerder vermeld 479 mvt/etmaal[1] (motorvoertuigen per etmaal). Het gaat hierbij om afgerond 240 aankomende ritten en 240 vetrekkende ritten. Deze toename aan verkeersbelasting vindt plaats op de Kalverlandseweg tussen de Adam van Delenstraat en de ingang van het park.
De intensiteit op de Kalverlandseweg (tussen de Adam ven Delenstraat en parkingang) ligt na voltooiing van het park op maximaal 1.438 mvt/etmaal. Voor erftoegangswegen buiten de bebouwde kom ligt het gewenst maximum op 5.000 mvt/etmaal volgens het CROW. De toename pas dus ruim binnen de kencijfers.

[1] Dit is de toename voor de ontwikkeling die nog moet worden gerealiseerd.

Binnen de bebouwde kom van Eck en Wiel zal het verkeer zich gelijkmatig verdelen over de noordelijke route: 240 mvt/etmaal via de Blankertseweg en de Adam van Delenstraat (noord) en 240 mvt/etmaal op de oostelijk gelegen route via de burgemeester Verbrughweg en de Adam van Delenstraat (oost) 2.
De maximale intensiteit op de route via de Blankertseweg en de Adam van Delenstraat komt op 865 mvt/etmaal. Op de route via de burgemeester Verbrughweg en de Adam van Delenstraat bedraagt de maximale verkeersintensiteit 805 mvt/etmaal. Verkeerskundig gezien is de toename van 479 motorvoertuigbewegingen per etmaal acceptabel voor de eerdergenoemde routes aangezien het gewenst maximum binnen de kom 3.000 mvt/etmaal bedraagt.

De beoogde ontwikkeling past gelet op het voorgaande ruim binnen de CROW- normen.

Deze reactie zal niet leiden tot een aanpassing van het planvoornemen.

Gemeente Buren
Postbus 23
4020 BA MAURIK

Per e-mail gemeente@buren.nl

Dossiernummer:
2RR.2.24.136165

Telefoon: 5.1.2e

Datum: 20 december 2024

Behandeld door:
5.1.2e

E-mail: 5.1.2e @das.nl
vermeld ons dossiernummer in de onderwerpregel

Fax: 5.1.2e

Betreft: Zienswijze op basis van de ontwerp omgevingsvergunning
Uw kenmerk: 473478

Geachte dames en heren,

Namens cliënte 5.1.2e, wonende aan 5.1.2e, 5.1.2e te Eck En Wiel wordt hierbij een zienswijze ingediend gericht tegen uw voorgenomen besluit van 12 november 2024. Een kopie van het voorgenomen besluit treft u bij deze brief aan (**productie 1**).

Feiten
In uw publicatie van 12 november 2024 geeft u aan voornemens te zijn een omgevingsvergunning te verlenen voor het realiseren van meerdere recreatiewoningen op het perceel 5.1.2e 5.1.2e Dit betreft onder andere groepsaccommodaties. In het bijzonder verwijs ik naar 44 woningen van 8 personen, 14 verblijfsrecreatiewoningen voor 10 personen en 11 verblijfsrecreatiewoningen voor 12 personen.

Zienswijze
Cliënte kan zich niet vinden in het voornemen tot het verlenen van de omgevingsvergunning. Cliënte stelt dat een evenwichtige toedeling aan functies en locaties (*eftal)* ontbreekt (door u verder aangemerkt als ‘goede ruimtelijke onderbouwing), waardoor het college af moet zien van het voornemen om de omgevingsvergunning te verlenen.

In deze zienswijze betoogt client dat er geen sprake is van een goede ruimtelijke onderbouwing, waardoor planologische strijdigheid blijft bestaan, daarnaast stelt client dat deze uitbreiding een aanslag zal doen op het woon -en leefklimaat en verzoekt het college deze zienswijze mee te nemen in de overweging en de omgevingsvergunning te weigeren.

Strijdigheid met het omgevingsplan
Bij beslissing van het college is er gekeken naar bestemmingsplannen “Buitengebied, Reparatieplan verblijfsrecreatieterreinen”, “Buitengebied, Verblijfsrecreatieterreinen” en “Paraplube-

stemmingsplan archeologie gemeente Buren 2023". De locatie waarop de aanvrager wil bouwen heeft de enkelbestemming "Recreatie - verblijfsrecreatie tot 75 m²" en "Waarde-Archeologisch Waardevol Verwachtingsgebied 2", en daarnaast gedeeltelijk de dubbelbestemming "Vrijwaringszone - Straalpad".

Bestemmingsplan Buitengebied, Verblijfsrecreatieterreinen

12.2.2

Bij de bouw van recreatiewoningen dienen de volgende bepalingen in acht genomen te worden:

a. De totale oppervlakte inclusief aanbouwen, uitbouwen en bijgebouwen mag niet meer bedragen dan 75 m² per recreatiewoning;
b. De totale inhoud inclusief aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en kelders mag niet meer bedragen dan 300 m³ per recreatiewoning

De vergunde recreatiewoningen in fase 3 overschrijden deze normen aanzienlijk zoals u ook al benoemd in het ontwerp omgevingsvergunning. Het bestemmingsplan biedt geen mogelijkheid tot afwijking voor grotere recreatiewoningen, en ook de wettelijke afwijkingsmogelijkheden zijn hier niet van toepassing. Het college beroept zich op een afwijking wegens een goede ruimtelijke onderbouwing, maar deze is onvoldoende onderbouwing van het geluidsoverlast en de toename in het verkeer en kan de planologische strijdigheid niet wegnemen. (**Productie 2).** Dit zet ik onderstaand uiteen.

Onvoldoende ruimtelijke onderbouwing

<u>Grond 1: Onvoldoende onderbouwing van de geluidsbelasting en effecten van groepsaccommodaties</u>

Cliënt stelt dat de afgegeven vergunning voor de realisatie van groepsaccommodaties niet voldoet aan de vereisten voor een zorgvuldige beoordeling van de geluidsbelasting, met name in relatie tot fase 3 van de ontwikkeling. In de ruimtelijke onderbouwing van deze fase wordt gesteld:

"Om eventuele veranderingen in de geluidsbelasting in kaart te brengen is door Greten Raadgevende Ingenieurs BV op 3 december 2020 een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat zowel de normen voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau als het maximaal geluiddrukniveau niet worden overschreden door de beoogde veranderingen in de inrichting van het plangebied." (4.7, bladzijde 17 ruimtelijke onderbouwing wielsche dreef fase 3)

Cliënt stelt dat dit onderzoek niet voldoet aan de eisen van een zorgvuldige voorbereiding, zoals neergelegd in artikel 3:2 van de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB), met name in het licht van de ontwikkeling van groepsaccommodaties. De geluidsbelasting van deze accommodaties verschilt wezenlijk van eerdere fasen door intensiever gebruik en specifieke activiteiten, zoals bijeenkomsten en evenementen. Het aangereikte akoestisch onderzoek biedt geen gedetailleerde beoordeling van de unieke situatie in fase 3, en laat daarmee onduidelijk of de geluidsnormen daadwerkelijk worden gehaald.

Bovendien heeft het onderzoek geen rekening gehouden met de cumulatieve effecten van alle fasen van de ontwikkeling. Geluidsbronnen uit verschillende fasen kunnen elkaar versterken, wat het risico vergroot dat de normen voor geluidsbelasting worden overschreden. Het ontbreken van een afzonderlijke beoordeling voor fase 3 vergroot het risico dat belangrijke variabelen, zoals piekgeluiden of intensief gebruik door recreatieve activiteiten, over het hoofd worden gezien.

Daarnaast is het akoestisch onderzoek niet onafhankelijk gevalideerd en onvoldoende transparant over de gebruikte meetmethoden. Dit roept twijfels op over de betrouwbaarheid van de resultaten en is in strijd met de eisen van zorgvuldigheid en transparantie zoals gesteld in de wetgeving.

Tot slot is het onderzoek verouderd. Geluidsmetingen hebben een beperkte geldigheid, en het genoemde onderzoek dateert van meer dan vier jaar geleden. Het biedt daarmee geen actuele of accurate weergave van de geluidsbelasting die zal optreden door de uitbreiding van 89 vakantiehuisjes, waarvan een aanzienlijk aantal groepsaccommodaties betreft die een andere geluidsbelasting met zich meebrengen dan de bestaande recreatiewoningen.

Conclusie grond 1
Gezien de bovengenoemde tekortkomingen is er geen sprake van een goede ruimtelijke onderbouwing waardoor de planologische strijdigheid blijft bestaan en de vergunning geweigerd dient te worden.

Grond 2: Toename van het verkeer en het ontstaan van verkeersonveiligheid

Ten aanzien van de toename in het verkeer wordt het volgende genoemd in de ‘ruimtelijke onderbouwing wielsche dreef fase 3 ‘

(…) 4.11.1 Verkeer
Voor het gehele park is de verkeersintensiteit berekend door middel van een verkeer- en parkeeronderzoek van advies- en verkeerbureau Arthic. Dit onderzoek is overigens ook al goedgekeurd voor de aanvraag van fase 1. Aangezien het onderzoek de realisatie van het gehele park betreft, wordt uitgegaan dat het onderzoek ook volstaat voor deze aanvraag van fase 3 dat binnen dit park valt.

Planologische situatie
Geconstateerd is dat het bestaande bestemmingsplan voorziet in 300 recreatieve verblijfseenheden en de daarbij geldende planologische verkeersgeneratie 1050 motorvoertuigen/etmaal bedraagt met een verwachte groei naar 1500 motorvoertuigen/etmaal (hierna: mvt/etmaal).

De voorgenomen herontwikkeling van het terrein is kleiner dan dit aantal en zal dus zorgen voor een afname van de in het bestaande bestemmingsplan reeds gehanteerde verkeershoeveelheid. Uit de berekening van de ritgeneratie van het nieuwe vakantiepark Wielsche Dreef blijkt dat de herontwikkeling van het plangebied maximaal 717 mvt/etmaal genereert. Indien het park geen bezoekers van buitenaf toelaat voor zwembad en horeca dan bedraagt de verkeersgeneratie 675 mvt/etmaal.
Dit maakt dat de planologische afname in verkeersbewegingen 333 mvt/etmaal bedraagt, een vermindering van ruim 30% in verkeersbelasting ten opzichte van de huidige planologische mogelijkheden.

Werkelijke situatie
Op het moment van opstellen van het verkeersonderzoek zijn 44 plaatsen recreatiewoningen geplaatst. De berekende verkeersgeneratie hiervoor bedraagt 246 mvt/etmaal.

De werkelijke toename van verkeer (na volledige uitvoer van de bouwplannen) ten opzichte van de huidige verkeersgeneratie bedraagt 471 mvt/etmaal in het geval horeca en zwembad openbaar toegankelijk zijn. Indien horeca en zwembad alleen voor parkgasten toegankelijk zijn, dan bedraagt de verkeerstoename ten opzichte van de huidige verkeersproductie 439 mvt/etmaal.

Het verkeer- en parkeeronderzoek stel dat de toename past binnen de beperkte dynamiek en schaalgrootte van de kern Eck en Wiel. De omliggende infrastructuur is voldoende toegerust om deze lichte toename op te vangen en past binnen de geprognosticeerde verkeersgroei. (…)

Het verkeersonderzoek dat wordt gepresenteerd in de aanvraag is gebaseerd op de situatie in fase 1 (circa 2020) en houdt geen rekening met de specifieke veranderingen die optreden in fase 3, waar groepsaccommodaties worden gerealiseerd. Dit is problematisch, omdat het onderzoek in fase 1, dat destijds werd uitgevoerd, nooit de verkeersdrukte in fase 3 heeft kunnen voorzien, aangezien de realisatie van groepsaccommodaties in fase 3 een andere dynamiek met zich meebrengt. De groepsaccommodaties zullen immers grotere groepen bezoekers aantrekken, wat leidt tot een aanzienlijk hogere verkeersintensiteit dan de eerder voorziene situatie voor reguliere recreatiewoningen. Dit maakt dat de aannames en berekeningen uit fase 1 niet meer toereikend zijn voor het beoordelen van de verkeersimpact in fase 3.

Bovendien is de situatie in fase 3 in strijd met het huidige omgevingsplan, omdat de extra functies (zoals de groepsaccommodaties en aanvullende voorzieningen zoals horeca en zwembaden) meer verkeer genereren dan oorspronkelijk in het bestemmingsplan werd voorzien. De verkeersgeneratie in fase 3 is daarmee hoger dan was begroot in fase 1 en kan leiden tot verkeersonveilige situaties, vooral gezien de smalle wegen en de beperkte capaciteit van de omliggende infrastructuur.

De veronderstelling dat de bestaande verkeerssituatie voldoende is om deze extra verkeersbewegingen op te vangen, is onvoldoende onderbouwd. Er is geen specifiek onderzoek uitgevoerd voor de verwachte piekbelastingen die de groepsaccommodaties in fase 3 zullen veroorzaken, zoals wisseldagen, evenementen of extra bezoekers voor de horeca en het zwembad. Dit maakt dat het huidige verkeersonderzoek niet in staat is om een volledig en actueel beeld te schetsen van de verkeersdrukte in fase 3 en de daarmee gepaarde risico’s voor verkeersveiligheid en leefbaarheid in het gebied.

Daarnaast is het probleem dat het plan niet voorziet in afdwingbare maatregelen om de extra bezoekersstromen voor horeca en zwembad te beperken tot parkgasten. Dit zorgt voor een onzekerheid in de verkeersprognoses, aangezien zonder afdwingbare maatregelen de verkeersintensiteit kan toenemen, wat de veiligheid van het gebied in gevaar kan brengen. De conclusie van de gemeente, dat de verkeersgroei binnen de schaal en dynamiek van Eck en Wiel past, is onvoldoende onderbouwd, aangezien het onderzoek geen gedegen afstemming heeft met de specifieke situatie die ontstaat in fase 3.

Tot slot is het verkeersonderzoek verouderd. Verkeersprognoses hebben een beperkte geldigheid, en het genoemde onderzoek dateert van fase 1. Dit betekent dat het onderzoek geen actuele of accurate weergave biedt van de verkeersbelasting die zal optreden door de uitbreiding van het vakantiepark met 89 vakantiehuisjes, waarvan een aanzienlijk aantal groepsaccommodaties betreft. Groepsaccommodaties brengen een andere verkeersdynamiek met zich mee dan de bestaande recreatiewoningen, aangezien ze grotere groepen bezoekers aantrekken, wat leidt tot een hogere verkeersintensiteit, vooral tijdens piekperioden. Het verouderde verkeersonderzoek houdt geen rekening met deze veranderingen, waardoor het risico bestaat dat de werkelijke verkeersdrukte niet wordt meegenomen in de beoordeling.

<u>Conclusie grond 2</u>

Gezien de bovengenoemde tekortkomingen is er geen sprake van een goede ruimtelijke onderbouwing waardoor de planologische strijdigheid blijft bestaan en de vergunning geweigerd dient te worden.

Aantasting woon-en leefklimaat
De cliënt betoogt dat de realisatie van diverse groepsaccommodaties in het geplande vakantiepark een aanzienlijke negatieve impact zal hebben op het woon- en leefklimaat van de omliggende bewoners, waaronder de cliënt zelf. Groepsaccommodaties trekken grotere groepen bezoekers aan dan reguliere recreatiewoningen, wat leidt tot een aanzienlijke toename van verkeer en parkeerdruk in de directe omgeving. Dit vergroot de kans op verkeersopstoppingen, waardoor de bereikbaarheid van de wijk wordt belemmerd en de verkeersveiligheid in gevaar komt. Bovendien zullen de grotere aantallen mensen die gebruikmaken van de groepsaccommodaties de rust en privacy van de omwonenden verstoren, met een toename van geluidsoverlast, vooral tijdens piekuren of wisseldagen wanneer groepen arriveren of vertrekken.

Daarnaast zal de constante stroom van toeristen de sociale cohesie binnen de lokale gemeenschap ondermijnen. De introductie van tijdelijke bewoners zal het gevoel van verbondenheid en de leefbaarheid in de wijk aantasten, wat kan leiden tot een afname van de kwaliteit van het dagelijks leven van de vaste bewoners. De intensiteit van het gebruik van de natuur en recreatieve voorzieningen rondom de groepsaccommodaties zal bovendien een belasting vormen voor het milieu en de natuurbeleving van de lokale bevolking, die gewend is aan de rustige en ongerepte omgeving. Dit maakt dat het plan voor groepsaccommodaties niet alleen de verkeersdruk verhoogt, maar ook het fundament van het woon- en leefklimaat in de buurt ondermijnt.

Eindconclusie
Gezien de bovenstaande tekortkomingen in zowel de ruimtelijke onderbouwing als de specifieke onderzoeken die aan de vergunningsaanvraag ten grondslag liggen, kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling van groepsaccommodaties in fase 3 niet voldoet aan de vereisten voor een zorgvuldige en verantwoorde besluitvorming.

Ten eerste is het akoestisch onderzoek dat werd uitgevoerd in 2020 verouderd en onvoldoende toegesneden op de unieke situatie van fase 3, waarin groepsaccommodaties worden gerealiseerd. Dit onderzoek houdt geen rekening met de intensiteit van gebruik, de specifieke geluidsoverlast van grotere groepen en de cumulatieve effecten van eerdere fasen, wat een significant risico op het overschrijden van geluidsnormen met zich meebrengt. Het ontbreken van een gedetailleerde beoordeling van de geluidsbelasting voor deze fase zorgt voor onzekerheid over de impact op het woon- en leefklimaat van omwonenden.

Ten tweede is het verkeersonderzoek dat aan de aanvraag ten grondslag ligt, gebaseerd op verouderde gegevens en houdt het geen rekening met de specifieke veranderingen die optreden door de toevoeging van groepsaccommodaties en de intensievere verkeersdynamiek die daarmee gepaard gaat. Groepsaccommodaties trekken grotere groepen aan, wat leidt tot een aanzienlijke toename in verkeer en parkeerdruk. Dit maakt dat de eerdere aannames over de verkeersbelasting, zoals vastgelegd in fase 1, niet langer van toepassing zijn. De kans op verkeersonveilige situaties neemt daardoor toe, terwijl de omliggende infrastructuur en de bestaande verkeerssituatie niet adequaat zijn voorbereid op deze toename.

Daarnaast zal de introductie van groepsaccommodaties het woon- en leefklimaat van de omliggende bewoners ernstig aantasten. De grotere aantallen bezoekers die groepsaccommodaties aantrekken, kunnen leiden tot een verstoring van de rust, verhoogde geluidsoverlast, verkeersdrukte en een afname van de privacy voor omwonenden. Dit heeft niet alleen invloed op de fysieke leefomstandigheden, maar ondermijnt ook de sociale cohesie binnen de gemeenschap,

doordat tijdelijke bewoners de dynamiek van de wijk verstoren. Het gebruik van natuur en recreatieve voorzieningen wordt bovendien intensiever, wat kan leiden tot belasting van het milieu en een verminderde natuurbeleving voor de vaste bewoners.

Op basis van de gebrekkige ruimtelijke onderbouwing, de verouderde en ontoereikende onderzoeken, en de substantiële impact op het woon- en leefklimaat, is het duidelijk dat de voorgenomen uitbreiding van groepsaccommodaties in fase 3 niet in overeenstemming is met het geldende bestemmingsplan en de vereisten voor zorgvuldige besluitvorming. Gezien de bovengenoemde tekortkomingen, moet de vergunning voor de ontwikkeling van deze groepsaccommodaties worden geweigerd.

Verzoek
Op basis van bovenstaande punten concludeert cliënt dat de vergunning niet voldoet aan de eisen van het omgevingsplan, noch aan de beginselen van zorgvuldige besluitvorming en een goede ruimtelijke ordening. Hiertoe verzoekt client om deze zienswijze mee te nemen in de overweging tot het nemen van de omgevingsvergunning en deze vergunning te weigeren.

Met vriendelijke groet,

DAS

5.1.2e

5.1.2e

Bijlagen:
* Ontwerpbesluit 30 10 24 Productie 1
* Ruimtelijke onderbouwing Productie 2

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 6

Omgevingsdienst
Rivierenland

Retouradres: Postbus 6267, 4000 HG Tiel

gemeente Buren
De heer A. Schoneveld
Postbus 23
4020 BA Maurik

Datum
31 maart 2025
Pagina
1 van 14

Ons kenmerk
ODR2500580
versie 01

Uw kenmerk

Behandeld door
J. Snoeijs

Onderwerp:
Kalverlandseweg 3, Eck en Wiel
Adviesbrief: beoordeling zienswijzen op aspect geluid.

Geachte heer Schoneveld,

Op 13 januari 2025 kregen wij uw verzoek voor een advies geluid m.b.t. de zienswijze die op de ontwerp omgevingsvergunning op het adres Kalverlandseweg 3 in Eck en Wiel zijn ingebracht. U vroeg ons hierover te adviseren.

Wij hebben u eerder per email (6 februari 2025) een concept reactie gegeven op deze zienswijzen. In de bijlage bij deze brief leest u ons definitieve advies. In dit advies hebben wij de eerdere losse concept documenten tot één document samengevoegd (advies + bijlagen). Inhoudelijk is onze beoordeling ten opzichte van de concept documenten niet gewijzigd.

Bijlagen
Bij deze brief horen de volgende bijlagen:
- Advies beoordeling zienswijzen, met bijbehorende bijlagen:
  - Geluideffect als gevolg van wijziging bouwvolume vakantiewoningen
  - Stemgeluid terras centrumvoorziening
  - Regels bestemmingsplan

Heeft u vragen?
Heeft u vragen over deze brief? Bel dan met J. Snoeijs, telefoonnummer 0344 – 579 314. Wilt u deze brief erbij houden als u belt? Dan kunnen wij u sneller helpen.

Omgevingsdienst Rivierenland
J.S. de Jongplein 2
4001 WG Tiel
Postbus 6267
4000 HG Tiel

0344 57 93 14
post@odrivierenland.nl
www.odrivierenland.nl

KvK 56452500
IBAN NL49BNGH0285157841
BTW NL 8521.32.104.B.01

De Omgevingsdienst Rivierenland is een samenwerkingsverband van 8 gemeenten, te weten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel en de provincie Gelderland.

Mocht u in de toekomst onze hulp weer nodig hebben, dan helpen we u graag. Wij werken graag met u samen aan een veilig en duurzaam Rivierenland.

Met vriendelijke groet,

Omgevingsdienst Rivierenland

‘Deze brief is elektronisch vastgesteld en daarom niet ondertekend.’

Aan
gemeente Buren
T.a.v. De heer Schonenveld

Van
J. Snoeijs

Onderwerp
Kalverlandseweg 3, Eck en Wiel
Adviesbrief: beoordeling zienswijzen op aspect geluid.

Inleiding

Op 11 november 2024 is het Ontwerpbesluit omgevingsvergunning Kalverlandseweg 3 gepubliceerd. Het ontwerpbesluit heeft het kenmerk ODR2312121 d.d. 30 oktober 2024.

Op dit ontwerpbesluit zijn door DAS namens de bewoners Kalverlandseweg 1a zienswijzen ingediend. De gemeente Buren heeft Omgevingsdienst Rivierenland gevraagd de zienswijzen op het aspect geluid te beoordelen.

In dit advies leest u eerst ons advies. Daarna een korte samenvatting van de ingebrachte zienswijzen op het aspect geluid. Vervolgens leest u onze beoordeling die heeft geleid tot ons advies. Het advies wordt ondersteund door een drietal bijlagen.

Advies

Wij adviseren de gemeente Buren vanwege het aspect geluid:
1. De omgevingsvergunning te verlenen

Argument

De ingebrachte zienswijzen geven geen aanleiding om de omgevingsvergunning op het aspect geluid te weigeren. Er is geen aanleiding te veronderstellen dat de richtwaarde van 45 dB(A) etmaalwaarde voor een rustig woongebied / rustig buitengebied wordt overschreden. Daarmee is en blijft er sprake van een goed woon- en leefklimaat.

Samenvatting zienswijzen

1) Onderzoek voldoet niet aan de eisen van een zorgvuldige voorbereiding, zoals neergelegd in artikel 3:2 van de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB), met name in het licht van de ontwikkeling van groepsaccommodaties. Dit omdat geen akoestisch onderzoek is uitgevoerd die de totale effecten van fase 1 t/m 3 in beeld brengt.

2) De geluidsbelasting van deze accommodaties verschilt wezenlijk van eerdere fasen door:
   a. intensiever gebruik en specifieke activiteiten, zoals bijeenkomsten en evenementen;
   b. akoestisch onderzoek biedt geen gedetailleerde beoordeling van de unieke situatie in fase 3;
   c. geen rekening gehouden met de cumulatieve effecten van alle fasen van de ontwikkeling;

d. Het ontbreken van een afzonderlijke beoordeling voor fase 3 vergroot het risico van belangrijke variabelen, zoals piekgeluiden of intensief gebruik door recreatieve activiteiten.

Reactie op de zienswijzen

Algemeen
Het ontwerpbesluit van 30 oktober 2024 heeft betrekking op fase 3. Namelijk de realisatie van 89 groepsaccommodaties. Omdat de grootte van de accommodaties (vakantiewoningen) afwijkt van het bestemmingsplan, wordt er vergunning verleend voor een buitenplanse omgevingsplan activiteit (BOPA). Omdat deze 89 vakantiewoningen groter worden, zijn deze geschikt voor het verblijf van meer personen dan de eerder vergunde vakantiewoningen.

Binnen de regels van het vigerende bestemmingsplan is in fase 1 omgevingsvergunning verleend voor de realisatie van 156 accommodaties (vakantiewoningen) en in fase 2 voor de bouw van de centrale voorziening. Omdat deze op basis van het vigerende bestemmingsplan zijn toegestaan, was hiervoor geen akoestisch onderzoek noodzakelijk.

De vraag is of het afwijken van het bestemmingsplan in fase 3 een zodanige invloed heeft op de geluidbelasting, dat hiermee een goed woon- en leefklimaat bij de woning Kalverlandseweg 1a in het geding is.

Wij zijn van oordeel dat hiervan geen sprake is. Een en ander zal hieronder worden gemotiveerd.

Gevolgen fase 3
In 2020 is door Greten Raadgevende ingenieurs een akoestisch onderzoek uitgevoerd; ‘Akoestisch onderzoek Landal De Wielsche Dreef te Eck en Wiel, Greten Raadgevende Ingenieurs, Documentnummer: Rwm1388aaA0.pr, d.d. 03 december 2020’. Dit onderzoek gaat uit van kleinere groepsaccommodaties dan waarvoor in fase 3 vergunning is verleend. Het aantal accommodaties (vakantiehuizen) waarvan in het akoestisch onderzoek is uitgegaan blijft gelijk. Echter bij 89 accommodaties neemt het aantal bedden (lees bezoekers) toe. Een toename in het aantal bezoekers leidt tot meer verkeersbewegingen dan waar in het akoestisch onderzoek in 2020 vanuit is gegaan.

De toename in de geluidbelasting is door ons berekend. Deze blijkt beperkt tot minder 1 dB(A) ten opzichte van de in het geluidrapport weergegeven $L_{Ar,LT}$ – niveaus. Namelijk 0,3 dB(A) als gevolg van de wijziging in het aantal verkeersbewegingen. Zie bijlage 1 bij dit advies: ‘Geluideffect als gevolg van wijziging bouwvolume vakantiewoningen’.

De gevolgen voor de woning Kalverlandseweg 1a zijn (fase 1 + fase 3):
- Met het verlenen van de Omgevingsvergunning zal de geluidbelasting op de gevel woning Kalverlandseweg 1a toenemen tot:
  - 39 dB(A) in de dagperiode,
  - 39 dB(A) in de avondperiode, en;
  - 29 dB(A) in de nachtperiode;

  Of wel en etmaalwaarde van 44 dB(A);

- De geluidbelasting voldoet aan de richtwaarde van 45 dB(A) voor een rustig woongebied/rustig buitengebied; derhalve blijft er sprake van een goed woon- en leefklimaat;
- De geluidnorm uit voorschrift 22.63 uit het Omgevingsplan gemeente Buren, 50 dB(A) etmaalwaarde, wordt niet overschreden. (Opm.: Het wijzigen van het aantal verkeersbewegingen heeft geen effect op de hoogte van de maximale geluidniveaus zoals eerder zijn beschouwd in het geluidrapport van Greten raadgevende Ingenieurs)
- De wijzigingen (toename van minder dan 1 dB) hebben een marginaal effect op de woning en valt binnen de meet- en rekennauwkeurigheid van de 'Meet- en rekenmethode geluid industrie' (Bijlage IVh, Omgevingsregeling Omgevingswet).

Centrale voorziening
Voor de centrale voorziening is eerder vergunning verleend (25 oktober 2023). De vergunning is verleend binnen de regels van het bestemmingsplan 'Buitengebied, Verblijfsrecreatieterreinen, Gemeente Buren' die op 21-05-2013 is vastgesteld en onherroepelijk is. De aanvraag fase 3 heeft, zoals eerder aangegeven, enkel betrekking op de realisatie van vakantiewoningen met een groter oppervlak (bouwvolume).

De centrale voorziening betreft een centrale hal met receptie, een restaurant/café met buiten terras, een inpandige speelruimte, een inpandig zwembad en ondersteunende voorzieningen. De centrale voorzieningen heeft geen buiten zwembad.

Voor vakantiecentra met keuken geldt een richtafstand van 50 meter. De woning Kalverlandseweg 1a ligt weliswaar binnen de richtafstand van het gehele park. Echter de deelactiviteit, de centrale voorziening, ligt buiten de akoestisch (relevante) invloedssfeer (richtafstand) ten opzichte van de woning Kalverlandseweg 1a.Voor horeca activiteiten zoals restaurants, café's en kantines geldt een richtafstand van 10 meter met een richtwaarde van 45 dB(A). Voor theaters, evenementenhallen of amusementshallen geldt een richtafstand van 30 meter met een richtwaarde van 45 dB(A). De richtafstand voor een inpandig zwembad is 50 meter met een richtwaarde van 45 dB(A).

– De gebouwen van de centrale voorziening liggen op een afstand van circa 167 meter van de woning Kalverlandsweg 1a. De activiteiten in relatie tot de centrale voorziening liggen dus ruim buiten de richtafstanden ten op zichtte van de woning Kalverlandseweg 1a. Een verdere toetsing voor het aspect geluid kan (en is bij het verlenen van de omgevingsvergunning d.d. 21-05-2023) daarmee in principe achterwege blijven. Temeer omdat een centrale voorziening in het vigerende bestemmingsplan is toegestaan.
– Als er sprake zou zijn van een hinderbron vanwege de centrale voorziening, dan zou dat het stemgeluid vanaf het buitenterras bij de het restaurant/café kunnen zijn. In geval deze overdekt en verwarmt zou zijn, zou deze in de beoordeling moeten worden meegenomen. De oppervlakte van het terras bedraagt circa 590 m^2 en biedt daarmee plaats aan circa 295 bezoekers. Bij de geluidberekening gaan wij er vanuit dat 30% van de bezoekers (89 personen) continu

spreekt; waarvan 80% met een normaal stemgebruik (71 personen) en 20% met een verheven stemgebruik (18 personen). Het deelgeluidsniveau vanwege stemgeluid bedraagt bij vrije polderuitbreiding circa 30,5 dB bij een bedrijfsduur van 100%; dus 12 uur in de dagperiode en 4 uur in de avondperiode.
Voor de berekening van de geluidbelasting vanwege stemgeluid, zie bijlage 2 bij dit advies: 'Stemgeluid terras centrumvoorziening'

- Bij de woning Kalverlandseweg 1a zal dit leiden tot een gecumuleerde geluidbelasting (fase 1 t/m 3) van 39,4 dB(A), namelijk 38,8 dB(A) + 30,5 dB(A). De wijziging in het bouwvolume van de vakantiewoningen heeft geen invloed op de maximale bezettingsgraad van het terras. Het aantal bezoekers op het terras is namelijk gerelateerd aan de oppervlakte van het terras.

In relatie tot muziekgeluid kan nog het volgende worden opgemerkt. Wanneer in enige ruimte van de centrale voorziening muziekgeluid van meer dan 80 dB(A) ten gehore wordt gebracht en/of in de buitenruimte muziek ten gehore wordt gebracht, dan moet op grond van artikel 22.60 Omgevingsplan gemeente Buren een akoestisch onderzoek worden uitgevoerd en aan het bevoegde gezag worden overgelegd. Echter de omgevingsvergunning fase 3 heeft alleen betrekking op de bouw van 89 groepsaccommodaties/vakantiewoningen.

<u>Intensief gebruik door recreatie activiteiten.</u>
De bewoner vreest voor geluidhinder als gevolg van een intensief/intensiever gebruik van de parkvoorzieningen.

Met uitzondering van de noordoostelijke strook, wordt het terrein volledig bezet door vakantiewoningen en de centrale voorziening. Hierin zijn geen sportvelden en/of een buitenzwembad voorzien.

Van intensieve recreatie (grootschalige evenementen en sport- en spelactiviteiten) in de buitenruimten van het vakantiepark (als reguliere bedrijfssituatie) is op basis van eerder verleende vergunningen en onderhavige omgevingsvergunning fase 3 geen sprake.

De noordoostelijke strook in de situatietekening 'Plattegrond_003_Fase_02' is aangeduid als recreatieveld. Volgens de planregels uit het bestemmingsplan 'Buitengebied, Verblijfsrecreatieterreinen, Gemeente Buren' vastgesteld 21-05-2013' is op deze strook uitsluitend extensieve dagrecreatie toegestaan. Te denken valt aan Jeu de Boules, een midgetgolfbaan en speeltoestellen. Sportvelden zijn expliciet uitgesloten. Ook een buitenzwembad is niet toegestaan. Omdat deze noordoostelijke strook op een afstand van meer dan 450 meter is gelegen van de woning Kalverlandseweg 1a, is de geluidbelasting vanwege extensieve dagrecreatie niet immissierelevant.

Documenten
Voor het advies hebben wij de volgende documenten ontvangen:

- Zienswijze op basis van de ontwerp omgevingsvergunning, DAS, Dossiernummer 2RR.2.24.136165, d.d. 20 december 2024;

- Akoestisch onderzoek Landal De Wielsche Dreef te Eck en Wiel, Greten Raadgevende Ingenieurs, Documentnummer: Rwm1388aaA0.pr, d.d. 03 december 2020;
- Verkeer- en parkeeronderzoek Wielsche Dreef Eck en Wiel, Arthic verkeer, d.d. 14 januari 2021;
- Parkplattegrond De Wielsche Dreef, 230189_TO-OV_001_Parkplattegrond, d.d. 20-0702023.

Bijlage(n)

1. Geluideffect als gevolg van wijziging bouwvolume vakantiewoningen
2. Stemgeluid terras centrumvoorziening
3. Regels bestemmingsplan

Bijlage 1: Geluideffect als gevolg van wijziging bouwvolume vakantiewoningen

Bestemmingsplan Buitengebied, Verblijfsterreinen, vastgesteld op 21 mei 2013.
Volgens artikel 12.1 uit voornoemd bestemmingsplan zijn in totaal 300 recreatiewoningen en kampeermiddelen toegestaan met een oppervlak tot en met 75 m^2. Bij maximaal planologische invulling zou dit leiden tot een verkeersgeneratie 840 motorvoertuigen (mvt) per etmaal; namelijk 300 recreatiewoningen x 2,8 m.v.t./recreatie woning. De factor 2,8 is volgens de 'CROW-richtlijn 381' de verkeersgeneratie weer mee bij bungalowparken rekening moet worden gehouden (2,6-2,8 mvt/bungalow).

Gewijzigde opzet
De gewijzigde opzet van het vakantiepark voorziet in totaal 245 recreatiewoningen. Ten opzichte van de maximale planologische mogelijkheid is dit een afname van 55 recreatiewoningen. Uitgaande van 245 recreatiewoningen, bedraagt volgens de 'CROW-richtlijn 381' de verkeersgeneratie 686 mvt/etmaal.

Voor 156 recreatiewoningen is reeds vergunning verleend (fase 1). Voor de 89 resterende recreatiewoningen (fase 3) is vergunning gevraagd voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA). Dit omdat men een aantal recreatiewoningen met een groter bouwoppervlak wilt realiseren. De vraag die voorligt is of met het bouwen van de grotere woningen leidt tot een toename van het aantal verkeersbewegingen.

Toename verkeersbewegingen door vergroten bouwvolume
De basis van de beoordeling volgens de 'CROW-richtlijn 381' bedraagt het aantal motorvoertuigen totaal 686 mvt per etmaal; uitgaande van een gemiddelde verkeergeneratie van 2,8 mvt/recreatiewoning.

Wanneer wordt uitgegaan dat een gemiddelde recreatiewoning 5,5 bedden heeft en de gemiddelde verkeersgeneratie en 2,8 mvt/etmaal bedraagt, dan kan de verkeersgeneratie worden herleid naar grotere – en kleinere recreatiewoningen. Volgens de gewijzigde planopzet, wordt de onderstaande verkeersgeneratie worden berekend:

	Aantal Bed / woning		Rit/woning		Rit/bed
Gemiddelde recr. Woning	5,5		2,8		0,51
Verkeersgeneratie					
Nieuwe situatie	**Type**		aantal	rit/eenheid	ritten
Recreatiewoningen	2	persoons	21	1,0	21
	4	persoons	83	2,0	169
	5	persoons	5	2,5	13
	6	persoons	67	3,1	205
	8	persoons	44	4,1	179
	10	persoons	15	5,1	76
	12	persoons	10	6,1	61
			245		724

Uitgaande van de 156 vergunde recreatiewoning en de 89 te vergunnen recreatiewoningen met een groter bouwoppervlak, is een totale verkeersgeneratie berekend van 724 mvt/etmaal.

In de huidige parkopzet is de centrale voorziening (horeca, inpandige speelruimte en - zwembad) alleen toegankelijk voor de bezoekers van het park. De centrale voorziening wordt niet opengesteld voor bezoekers van buiten het park.

Effect wijziging verkeersgeneratie op de gevel van de woning Kalverlandseweg 1a.
Het geluidrapport van Greten raadgevende Ingenieurs d.d. 3 december 2020 gaat uit van 236 vakantiewoningen met een verkeersgeneratie van totaal 675 lichte voertuigen. Daarnaast houdt het onderzoek rekening met 16 enkelvoudige transportbewegingen i.v.m. het bezoek van 8 zware vrachtwagens.

Op basis van de huidige plannen (245 recreatie woningen) bedraagt de verkeersgeneratie:
- 686 mvt/etmaal (lichte motorvoertuigen) volgens de 'CROW-richtlijn 381';
- 724 mvt/etmaal (lichte motorvoertuigen) worst-case bij een vertaling naar grotere recreatie woningen.

Dit betekent een geringe toename in de geluidbelasting t.o.v. de resultaten uit het akoestisch onderzoek van Greten als gevolg van de verkeersgeneratie t.g.v. de 245 recreatiewoningen, namelijk:
- 0,07 dB(A) volgens het 'CROW-richtlijn 381'; 10xLog(686/675)
- 0,30 dB(A) worst-case uitgaande van grotere recreatie woningen; 10xLog(724/675)

In onze beoordeling hebben wij aangenomen dat, de toename van 0,3 dB geldt voor alle geluidbronnen die in het geluidrapport van Greten raadgevende Ingenieurs in beschouwing zijn genomen. Dus ook op de vrachtwagen bewegingen. Het akoestisch onderzoek van Greten uit 2010 berekent voor de woning Kalverlandseweg 1a een $L_{Ar,LT}$-niveau van 38 dB(A) in de dag- en avondperiode en 28 dB(A) in de nachtperiode. Omdat het resultaat is afgerond op één dB, heeft de berekende waarde tussen de 37,6 en 38,5 respectievelijk 27,6 en de 28,5 gelegen. Worst-case benaderd zou met een toename van 0,3 dB(A) het $L_{Ar,LT}$-niveau ten hoogste 38,8 dB(A) in de dag- en avondperiode bedragen en in de nachtperiode 28,8 dB(A). Dus afgerond ten hoogte 39 dB(A) in de dag- en avondperiode respectievelijk 29 dB(A) in de nachtperiode.

Conclusies:
- De effecten van de wijzigingen in de verkeersgeneratie zijn beperkt tot een toename van maximaal 0,3 dB;

- Met het verlenen van de vergunning buitenplanse omgevingsactiviteit (BOPA) zal de geluidbelasting op de gevel van de woning Kalverlandseweg 1a ten hoogste de volgende waarden bedragen:
  - 39 dB(A) in de dagperiode,

  - 39 dB(A) in de avondperiode, en;
  - 29 dB(A) in de nachtperiode;
  - ofwel en etmaalwaarde van 44 dB(A);

- De geluidbelasting voldoet aan de richtwaarde van 45 dB(A) voor een rustig woongebied/rustig buitengebied; derhalve blijft sprake van een goed woon- en leefklimaat;

- De geluidnorm uit voorschrift 22.63 uit het Omgevingsplan gemeente Buren, 50 dB(A) etmaalwaarde, wordt niet overschreden.
  (Opm.: Het wijzigen van het aantal verkeersbewegingen heeft geen effect op de hoogte van de maximale geluidniveaus zoals eerder zijn beschouwd in het geluidrapport van Greten raadgevende Ingenieurs)

- De wijzigingen (toename 0,3 dB) hebben een marginaal effect op de woning die vallen binnen de meet- en rekennauwkeurigheid van het ‘Meet- en rekenmethode geluid industrie’ (Bijlage IVh, Omgevingsregeling Omgevingswet).

Bijlage 2 Stemgeluid terras centrumvoorziening

De minimale afstand van het terras tot de woning Kalverlandseweg 1a bedraagt 152 meter.

De oppervlakte van het terras bedraagt circa 590 m^2

Bezettingsgraad terras: circa 2-3 m^2 per persoon leidt tot 294 bezoekers.

Van deze bezoekers wordt verondersteld dat 30% continu (12 uur in de dagperiode en 4 uur in de avondperiode) aan het woord zijn, waarvan:

- 80% met een normaal stemgebruik (65 dB(A) per persoom)
- 20% met een verheven stemgebruik (70 dB(A) per persoon)

Dus geluidemissie terras wordt als volgt berekend:
- normaal stemgebruik:
  295*0,3*0,8 => 71 personen => 10*log(70) = 18,5 dB(A);
  L_{wr} = 65 dB(A) + 18,5 dB(A) => 83,5 dB(A)

- verheven stemgebruik:
  295*0,3*0,2 => 18 personen => 10*log(18) = 12,6 dB(A);
  L_{wr} = 70 dB(A) + 12,6 dB(A) => 82,6 dB(A)

- Totaal:
  83,5 dB(A) + 82,6 dB(A) = L_{wr} = 86 dB(A) =>
  L_{wr}/m^2 = 58, 3 dB(A)/m^2 terras.

Geluidbelasting terras op woning Kalverlandseweg 1a

$L_{Aeqi,LT} = L_{wr} - D_{geo} - C_b - C_m - C_g$

D_{geo} = Geometrische uitbreiding
Hoek terras tot woning Kalverlandseweg 1a:
152 meter => 20*log(152)+11-2 => 52,6 dB(A)

C_b = bedrijfsduur correctie
Terras avondperiode open tot 23:00 uur => C_b = 0 dB in dag- en avondperiode

C_m = Meteocorrectie:
Wordt berekend op basis van de formule 5 – 50 ($h_{ontvanger}$+ h_{bron}/afstand)
5 – 50*((5+1,25)/152) = 5-50*(0,0428) = 5-2,14 = 2,86

C_g = gevelreflectie term
Berekend wordt invallend geluid, Cg = 0 dB

$L_{Aeqi,LT}$ terras = 86 dB(A) – 52,6 dB(A) – 0 dB(A) – 2,86 dB(A) – 0 dB(A) = **30,54 dB(A)** bij volledige bezetting in dag- en avondperiode. In geval er sprake zou zijn van een overdekt en verwarmt terras.

Bij de woning Kalverlandseweg 1a zal dit leiden tot een gecumuleerde geluidbelasting (fase 1 t/m 3) van 39,4 dB(A) in de dag- en avondperiode; namelijk 38,8 dB(A) vanwege fase 1 en fase 3 + 30,5 dB(A) vanwege fase 2. De richtwaarde voor een rustig woongebied / rustig buitengebied van 45 dB(A) etmaalwaarde wordt niet overschreden. Dus is er sprake van een goed woon- en leefklimaat.

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor '**Recreatie - Centrale voorzieningen**' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. beheersvoorzieningen ten behoeve van het aansluitende verblijfsrecreatie- en/of dagrecreatieterrein;
b. facilitaire voorzieningen ten behoeve van de recreanten van het aansluitende verblijfsrecreatie- en/of dagrecreatieterrein, waaronder begrepen facilitaire ruimten, opslag, linnenkamer, sanitaire voorzieningen en wasruimten;
c. gemeenschappelijke voorzieningen ten behoeve van de recreanten van het aansluitende verblijfsrecreatie- en/of dagrecreatieterrein, waaronder begrepen een sportveld, een ligweide, een zwembad, speelvoorzieningen, slechtweervoorzieningen, winkelvoorzieningen, horecavoorzieningen, met dien verstande dat:
    - de gemeenschappelijke voorzieningen in het bestemmingsvlak aan Eiland van Maurik 7, Maurik (Eiland van Maurik) mede zijn bestemd voor andere gebruikers;
    - een manege en/of het houden van vee niet onder gemeenschappelijke voorzieningen worden begrepen;
d. parkeervoorzieningen, waarbij geldt dat:
    - ten minste moet zijn voorzien in minimaal 1 parkeerplaats per recreatiewoning en per kampeermiddel, hetzij in het bestemmingsvlak van de onderhavige bestemming, hetzij in het aangrenzende bestemmingsvlak '**Recreatie - Kampeerterrein**', '**Recreatie - Verblijfsrecreatie tot en met 55 m2**' of '**Recreatie - Verblijfsrecreatie tot en met 75 m2**';
    - voor het bestemmingsvlak aan Kalverlandseweg 3, Eck en Wiel (Kalverland) geldt dat minimaal 60 parkeerplaatsen aanwezig moeten zijn;
    - ter plaatse van de aanduiding '**parkeerterrein**' de gronden uitsluitend zijn bestemd voor een parkeerterrein, met dien verstande dat in het bestemmingsvlak aan Rijnbandijk 10, Eck en Wiel (Verkrema) tevens zijn toegestaan speelvoorzieningen en voorzieningen ten behoeve van beveiliging van het parkeerterrein, ten behoeve waarvan een gebouw van 6 m^2 mag worden gebruikt;
e. in het bestemmingsvlak aan de Kalverlandseweg 3, Eck en Wiel (Kalverland): maximaal 20 verblijfsrecreatieve eenheden (recreatiewoningen en/of kampeermiddelen), waarbij geldt dat ten minste 70% van het totale aantal recreatiewoningen in de bestemmingen '**Recreatie - Centrale voorzieningen**' en '**Recreatie -**

Verblijfsrecreatie tot en met 75 m2' bedrijfsmatig geëxploiteerd moet worden;

f. in de volgende bestemmingsvlakken voor logiesaccommodaties met de volgende maximale gebruiksoppervlakte:

bestemmingsvlak	*maximale gebruiksoppervlakte*
Rijnbandijk 6a, Eck en Wiel (Motorcamping Het Dijkje)	96 m^2
Rijnbandijk 111, Maurik (Houtbouwpark Rivierenland)	310 m^2

g. in het bestemmingsvlak aan Provincialeweg 27a, Ommeren (Betuwe Hoeve) één recreatiewoning is toegestaan;
h. bedrijfswoningen, waarbij geldt dat het aantal bedrijfswoningen niet meer mag bedragen dan aangegeven in de tabel in **7.2.2**;
i. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals groen, water, voetpaden, verkeersvoorzieningen en nutsvoorzieningen.



8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor '**Recreatie - Dagrecreatie**' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. voorzieningen ten behoeve van extensieve dagrecreatie behorende bij het verblijfsrecreatieterrein;
b. gemeenschappelijke voorzieningen ten behoeve van de recreanten behorende bij het verblijfsrecreatieterrein, waaronder begrepen Jeu de Boules en een midgetgolfbaan met dien verstande dat sportvelden niet zijn toegestaan;
c. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen, speelvoorzieningen, groen, water, voetpaden en nutsvoorzieningen.


Omgevingsloket
Regels op de kaart
160244, 442991
Buitengebied, Verblijfsrecreatieterreinen
Legenda

	Aantal Bed / woning	Rit/woning
Gemiddelde recr. Woning	5,5	2,8

Verkeersgeneratie

Nieuwe situatie	**Type**		aantal	rit/eenheid
Recreatiewoningen	2	persoons	21	1,0
	4	persoons	83	2,0
	5	persoons	5	2,5
	6	persoons	67	3,1
	8	persoons	44	4,1
	10	persoons	15	5,1
	12	persoons	10	6,1
			245	

Rit/bed
0,51

ritten
21
169
13
205
179
76
61
724

WELTEVREDEN B.V.

ADVISEURS IN HET OMGEVINGSRECHT

RUIMTELIJKE ONDERBOUWING FASE 3

GEMEENTE BUREN

LANDAL DE WIELSCHE DREEF

KALVERLANDSEWEG 3

TE ECK EN WIEL

Weltevreden B.V.
P.C. Staalweg 110 B
3721 TJ Bilthoven

+31 30 2003 211
info@weltevredenbv.nl
www.weltevredenbv.nl

Kvk: 63817330
Btw. NL 855 413 888 B01
Bank: NL09 ABNA 0544 0011 33

WELTEVREDEN B.V.
ADVISEURS IN HET OMGEVINGSRECHT

© 2024, Weltevreden B.V., Bilthoven

Weltevreden B.V.
P.C. Staalweg 110 B
3721 TJ Bilthoven
+31 30 2003 211
info@weltevredenbv.nl
www.weltevredenbv.nl

Auteur	T. Schaapherder, V. Bothof
Datum	26 juni 2024
Projectnummer	20106
Opdrachtgever	De Wielsche Dreef Kalverlandseweg 3 4024BT Eck en Wiel

Over Weltevreden B.V.

Weltevreden B.V. uit Bilthoven is een adviesbureau gespecialiseerd in bestemmingsplannen, omgevingsvergunningen, ruimtelijke onderbouwingen, bezwaarprocedures, gebiedsvisies en herontwikkelingen. Met onze expertise op het ruimtelijk-juridisch vlak staan we initiatiefnemers, overheden, belanghebbenden en particulieren bij.

WELTEVREDEN B.V.
ADVISEURS IN HET OMGEVINGSRECHT

Inhoudsopgave

1. Inleiding 5

1.1 Aanleiding 5

1.2 Locatie plangebied 5

1.3 Basisgegevens 5

2 Planbeschrijving 7

2.1 Bestemmingsplan 7

2.2 Huidige bestemming 7

2.3 Beoogde toekomstige ontwikkeling 7

2.3.1 Parkplattegrond Masterplan 7
2.3.2 Kaveltekening Masterplan 9
2.3.3 Bouwtekeningen villamix 9

2.4 Uniciteit – precedent 10

2.5 Noodzaak van beoogd plan 10

3. Beleidskaders 12

3.1 Vigerend beleidskader 12

3.2 Gemeentelijk beleid 12

3.3 Visie Recreatie en Toerisme 12

4. Toetsing randvoorwaarden 13

4.1 Archeologie 13

4.2 Bodem 13

4.3 Landschap 14

4.4 Cultuurhistorie 14

4.5 Duurzaamheid 14

4.6 Externe veiligheid 14

4.6.1 Plaatsgebonden risico's 14
4.6.2 Groepsrisico's 16

4.7 Geluid 16

4.8 Luchtkwaliteit 16

4.9 Milieuzonering en bedrijvigheid 18

4.10 Natuur, flora & fauna 18

4.11 Verkeer, parkeren en ontsluiting 18

4.11.1 Verkeer 18
4.11.2 Parkeren 19
4.11.3 Ontsluiting 19

4.12 Watertoets 19
4.13 Participatie 20
5. Uitvoerbaarheid 21
5.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 21
5.2 Economische uitvoerbaarheid 21
5.3 Overleg met andere overheden 21

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Na het vergunnen van de eerste fase en fase 2A en 2B voor de centrumvoorzieningen, wordt fase 3 aangevraagd waarin een groter deel van de huisjesmix is opgenomen. Deze omvat grotere huisjes. De noodzaak daarvan ligt in de marktomstandigheden en context van dit specifieke park. De verkoop van recreatiewoningen in Nederland zit al jaren in de lift. Sinds 2014 wordt de markt gekenmerkt door een stijgende lijn in het aantal verkopen. Volgens de Nederlandse Coöperatieve Vereniging van Makelaars en Taxateurs (NVM) koelt de markt van recreatiewoningen sinds 2020 af, door het dalend aantal verkopen ten opzichte van andere jaren. Desondanks blijkt dat de verhouding tussen het aantal verkopen ten opzichte van het aantal aangeboden woningen en hierdoor de markt nog steeds krap is. Er is dus grote behoefte aan de realisatie van nieuwe recreatiewoningen. Bovendien, de meeste recreatiewoningen die verkocht worden, staan op vakantieparken. Daarbij komt kijken dat het gebied van de Utrechtse Heuvelrug en Veluwe in 2022 de populairste regio in Nederland met de meest verkochte recreatiewoningen. Nogmaals, de realisatie van nieuwe recreatiewoningen is belangrijk.

1.2 Locatie plangebied

Het plangebied van de Wielsche Dreef ligt aan de rand van de kern Eck en Wiel. Het plangebied is gelegen op een ‘eiland’ tussen de volgende waterwegen: Nederrijn, Waal en Amsterdam-Rijnkanaal. Via de nabijgelegen A15 en de spoorlijn Tiel-Arnhem Centraal, is de regio met de auto of trein te bereiken. In de directe omgeving van het plangebied liggen woonfuncties (bijv. Eck en Wiel), recreatieve functie (ijsbaan, sportvelden) en agrarische functies (vruchtteelt- en kalvermestbedrijven, geitenhouderijen).

1.3 Basisgegevens



FIGUUR 1.1: PERCELEN PLANGEBIED

Het te ontwikkelen plangebied bestaat uit de volgende kadastrale percelen:

- Maurik O 48, kadastrale perceeloppervlakte 25.760 m2
- Maurik O 51, kadastrale perceeloppervlakte 37.540 m2
- Maurik O 712, kadastrale perceeloppervlakte 21.526 m2
- Maurik O 714, kadastrale perceeloppervlakte 58.880 m2
- Maurik O 716, kadastrale perceeloppervlakte 32.555 m2
- Maurik O 720, kadastrale perceeloppervlakte 240 m2

2 PLANBESCHRIJVING

2.1 Bestemmingsplan

Het geldende bestemmingsplan betreft Buitengebied, Recreatieterrein Kalverland, Eck en Wiel, vastgesteld op 29 mei 2012 [NL.IMRO.0214.BUIBP20100001-vi01]. Dit bestemmingsplan is destijds door de gemeente Buren vastgesteld om het recreatieterrein Kalverland een kwaliteitsimpuls te geven. De recreatief gunstige ligging van het terrein in de Betuwe biedt volgens de nieuwe eigenaar kans om een hoogwaardig verblijfsrecreatiepark te realiseren. Het is de bedoeling dat het nieuwe park landschappelijk gezien zal aansluiten op de directe omgeving, die bestaat uit rivieren- en polderlandschap en de aanwezigheid van boomgaarden. Dit bestemmingsplan dient als uitwerkingskader voor de deze ontwikkeling. Fase 1 zal volledig binnen dit uitwerkingskader ontwikkeld worden. Fase 2A en 2B betreffen de centrumvoorzieningen die reeds zijn vergund. Dit betreft fase 3.

2.2 Huidige bestemming

Uitgaande van het bestemmingsplan Buitengebied Recreatieterrein Kalverland, Eck en Wiel (2012) zijn de volgende bestemmingen van toepassing op het plangebied: het overgrote deel van het plangebied is aangeduid met de enkelbestemming Recreatie – Verblijfsrecreatie. Grenzen aan de zuidzijde van het plangebied liggen gronden die bestemd zijn met de enkelbestemming Recreatie – Centrale voorzieningen. Daarnaast zijn gronden aan de rand van het plangebied bestemd met de enkelbestemming Groen. Door het plangebied lopen ook een aantal waterpartijen die zijn aangeduid met de enkelbestemming Water.
Door de enkelbestemmingen Recreatie – Verblijfsrecreatie, Groen en Water lopen de volgende dubbelbestemmingen: Leiding – Gas, Leiding – Riool, Waterstaat – Beheerszone watergang. Voor de gronden die grenzen aan de zuidzijde van het meest noordelijke perceel geldt de gebiedsaanduiding Overig – Spuitzone Boomgaard (er is reeds jaren geen boomgaard aanwezig nabij het plangebied).
Tot slot zijn op verschillende gedeelten van de gronden met de enkelbestemming Recreatie – Centrale voorzieningen de volgende aanduidingen van toepassing: 1) Functie aanduiding: specifieke vorm van recreatie – recreatieve voorzieningen, 2) Maatvoering: maximum bebouwingspercentage terrein; 70%, 3) Functieaanduiding: bedrijfswoning.

2.3 Beoogde toekomstige ontwikkeling

Fase 3 bestaat uit een mix van verblijfsrecreatiewoningen. Deze omvatten de types van de villamix die buiten de bouwregels van het vigerende bestemmingsplan vallen.

2.3.1 Parkplattegrond Masterplan

Onderstaande figuren zijn een visuele weergave van het zogeheten 'Masterplan'. Figuur 2.1 is een plattegrond van hoe het park er inclusief de nieuw te realiseren villamix eruit moet gaan zien. Te zien is dat er acht nieuwe type woningen zullen worden gerealiseerd aan voornamelijk de oostkant en de noordkant van het park.



FIGUUR 2.1: PARKPLATTEGROND FASE 3 (STUFKEN)

Onderstaand een tabel met daarin opgenomen het totaal aantal huisjes dat het recreatiepark in de voornomen situatie zal bedragen.

	Aantal huisjes	Personen met woning	Totaal
2-persoons	10	2	20
4-persoons	81	4	324
6-persoons	85	6	510
8-persoons	44	8	352
10-persoons	14	10	140
12-persoons	11	12	132
			1478

TABEL 2.1: TOTAAL AANTAL HUISJES VOLGENS FASE 1 EN 3

De 156 kleine recreatieve eenheden (2-persoons, 4-persoons en de eerste 65 6-persoons) zijn reeds onherroepelijk vergund voor fase (ODR2208959). Deze vergunning is opgenomen als bijlage.

Echter, voor de aanvraag van fase 3 worden de resterende grotere recreatieve eenheden aangevraagd. Deze zijn opgenomen in tabel 2.2. Ter verduidelijking, dit zijn huisjes waarvoor in deze ruimtelijke onderbouwing een aanvraag wordt gedaan.

	Aantal huisjes	Personen met woning	Totaal
6-persoons	20	6	120
8-persoons	44	8	352
10-persoons	14	10	140
12-persoons	11	12	132
			744

TABEL 2.2: TOTAAL AANTAL HUISJES VOLGENS FASE 3

2.3.2 Kaveltekening Masterplan

Figuur 2.2 is een kaveltekening waarin onder andere zichtbaar is wat de precieze indeling gaat zijn van de kavels. Beide plattegrond zijn ook als bijlage toegevoegd aan deze ruimtelijke onderbouwing.



FIGUUR 2.2: KAVELTEKENING FASE 3 (STUFKEN)

2.3.3 Bouwtekeningen villamix

In de bijlage van deze ruimtelijke onderbouwing zijn onder andere bouwtekeningen per type recreatiewoning toegevoegd. De geveltekening, de indeling van de recreatiewoning en de doorsnedes zijn weergegeven. Zie onderstaande tabel met de afwijking per type op het bestemmingsplan:

Type Vakantiewoning	**Tekening**	**Opp**	**Goothoogte**	**Nokhoogte**	**Inhoud**
Bestemmingsplan	**nvt**	**75m2**	**3m**	**7m**	**300m3**
6P Culinair Wellness	906N-2A	63m2	2,8m	6,7m	299m3
6P Outdoor Living	906N-2B	69m2	2,8m	6,7m	306m3
8P Extra Luxe	908N-2	83m2	2,9m	7m	410m3
8P Comfort Kids	908N-3	83m2	2,9m	7m	410m3
8P Comfort Terras	908N-4	83m2	2,9m	7m	410m3
8P Comfort Game	908N-6	83m2	2,9m	7m	410m3
10P Extra Luxe	910N-1	99m2	2,9m	7m	490m3
12P Extra Luxe	912N-1	117m2	2,9m	7m	580m3

2.4 Uniciteit – precedent

Het plan in deze vorm is uniek binnen het bestemmingsplan aangezien dit in tegenstelling tot veel terreinen binnen de door dijken beschermde ruimte ligt. De meeste recreatieparken binnen het bestemmingsplan liggen buitendijks en vormen daarmee een vanuit het Rijk gezien onwenselijke afwijking op de landelijk bescherming tegen water en het aspect groepsveiligheid.

Tevens speelt mee dat op het terrein een permanente woonwijk was ontstaan die overlast opleverde en een onwenselijke overtreding van de regels van het bestemmingsplan vormde. De initiatiefnemer heeft dit terrein gekocht om de overtredingen te beëindigen en hiervoor aanzienlijke kosten gemaakt die op andere recreatiebestemmingen niet van toepassing zijn.

Bovendien is het aangevraagde de villamix van Landal Greenparks. Voor andere terreinen is hiervan geen sprake, is het marktsegment anders en is deze mix van klein en groot niet relevant. Er kunnen daarmee ook geen rechten ontleend worden aan dat één verhuurmodel deze mix gebruikt.

2.5 Noodzaak van beoogd plan

Het plan bevat een gevarieerd aanbod aan vakantiewoningen te realiseren. Zo bestaat de villamix voor deze fase uit een mix van 6-persoons tot 12-persoons woningen, die elk variëren in oppervlakte en inhoud. Gezien het feit dat het aantal woningen en de inhoud van de huisjes groter is dan het bestaande bestemmingsplan voorschrijft, wijkt het voorgenomen plan af van de huidig geldende regels.

De reden voor deze mix is:
De afgelopen jaren is de populariteit van vakantieparken met uitgebreide faciliteiten een populaire keuze onder veel Nederlanders en buitenlandse toeristen[1]. Veel Nederlanders kiezen er dan ook voor om op vakantie te gaan in eigen land. Er is grote behoefte naar groepsaccommodaties. In 2023 zagen huisjesterreinen het aantal gasten toenemen 10,4 miljoen gasten [2]. Dat aantal is inmiddels al hoger dan het aantal gasten in groepsaccommodaties voor de coronapandemie. Daarbij wil de vakantieganger tegenwoordig meer dan alleen een 'gewone' bungalow om te verblijven. Trends binnen de toeristensector laten zien dat de huidige vakantieganger verlangt naar bijzondere, luxe en grote vakantiewoningen om hun vakantie door te brengen.[3] Bedrijven waaronder Landal Greenparks anticiperen op deze ontwikkeling en investeren al enige tijd in dit soort luxe vakantieoorden. Deze trend sluit ook aan bij de Visie Recreatie en Toerisme, die deze toenemende behoefte aan kwalitatieve verblijfsrecreatie, specifiek voor verschillende verblijfsmogelijkheden, erkent. Overigens wordt er later in deze ruimtelijke onderbouwing nog inhoudelijk verder ingegaan op de visie.

Landal GreenParks exploiteert meer dan 100 vakantieparken over heel Europa, waarvan 62 gelegen in Nederland. Bijkomend hebben zij 14.000 vakantiewoningen en 1.100 campingplaatsen die samen goed zijn voor het verblijf van 3,2 miljoen gasten[4]. Deze statistieken laten het belang zien van het realiseren

[1] https://www.bungalowparkoverzicht.nl/vakantieparken-graphic/
[2] https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2024/09/nog-niet-eerder-zoveel-gasten-in-nederlandse-logiesaccommodaties
[3] https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2024/09/nog-niet-eerder-zoveel-gasten-in-nederlandse-logiesaccommodaties
[4] https://www.landal.nl/-/media/files/facts_and_figures/2023/lgp_facts_and_figures_juli_2023_nl.pdf?v=638276092780000000&_gl=1*gkhsd3*_up*MQ..*_ga*MTY2Njg3NDAyNi4xNzE2MzY4NzY4*_ga_R2BJVLL7N3*MTcxNjM2ODc

van vakantiewoningen. Daarbij komt ook nog eens kijken dat het gebied van de Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe, beide gelegen vlak naast het vakantiepark, de populairste bestemming is voor verkochte recreatiewoningen binnen Nederland.

Landal Greenparks weet dat het aanbod van een grote, luxe en bijzondere vakantiewoningen binnen een mix goed werkt. Het is een concept waar de klant naar vraagt en waar het vakantiebedrijf graag in investeert. Het voorgenomen plan van de Wielsche Dreef is hier een goed voorbeeld van. Om als Landal Greenparks maar ook als gemeente te kunnen voldoen naar de vraag naar luxe, bijzondere en voornamelijk grote groepsaccommodaties, is de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling aan de Wielsche Dreef te Eck en Wiel noodzakelijk om te realiseren.

2Ny4xLjAuMTcxNjM2ODc5My4wLjAuMA..*_ga_A2ABC2ABCD*MTcxNjM2ODc2Ny4xLjAuMTcxNjM2ODc5My4wLjAuMTY5NjQ0MzE2*_ga_DJD1R1PT5P*MTcxNjM2ODc2Ny4xLjAuMTcxNjM2ODc5My4wLjAuNTM4NTAwMjI2

3 BELEIDSKADERS

3.1 Vigerend beleidskader

De onderstaande beleidsdocumenten maken deel uit van het vigerende beleidskader dat van toepassing is op het plangebied, bedoeld voor de ontwikkeling van het verblijfsrecreatiepark De Wielsche Dreef aan de Kalverlandseweg 3 te Eck en Wiel in de gemeente Buren:

- Rijksbeleid: Nationale Omgevingsvisie
- Rijksbeleid: Omgevingswet
- Provinciaal beleid: Omgevingsvisie Gaaf Gelderland (2018)
- Provinciaal beleid: Omgevingsverordening Gelderland (2021)
- Gemeentelijk beleid: Omgevingsvisie Gemeente Buren
- Gemeentelijk beleid: Bestemmingsplan Buitengebied, Recreatieterrein Kalverland, Eck en Wiel (2012)
- Gemeentelijk beleid Visie Recreatie en Toerisme, Gemeente Buren (Juni 2022)

3.2 Gemeentelijk beleid

Wat betreft gemeentelijk beleid is met een principeverzoek reeds een besluit genomen dat de ontwikkeling binnen het gemeentelijk beleid past. In de toekomstvisie van de gemeente Buren wordt bij de Visie voor Eck en Wiel, recreatiegebied genoemd als economische kanshebber voor de gemeente. Het vigerende bestemmingsplan maakt de ontwikkeling reeds mogelijk. Overigens volgt hieronder een overzicht van de door de gemeente Buren gepubliceerde visie op recreatie en toerisme uit juni 2022.

3.3 Visie Recreatie en Toerisme

In juni 2022 publiceerde de gemeente Buren de ‘Visie Recreatie en Toerisme’. In de visie geeft de gemeente aan dat het de komende jaren streeft naar evenwichtige groei van de lokale economie. Dat betekent dat het beleid onder andere gericht is op de ontwikkeling van lokale initiale initiatieven en locaties binnen een aantal sectoren, waaronder de sector recreatie en toerisme.
Het doel van de ‘Visie Recreatie en Toerisme’ is niet om het aantal toeristen en recreanten maximaal te laten groeien. De visie doelt op de “groei van recreatie en toerisme voor bezoekers en inwoners, zodanig dat er jaarrond een optimale balans ontstaat tussen het aanbod aan vraag gestuurde vrijetijdsbeleving, de toeristische druk en de draagkracht van en bijdrage aan de omgeving.”
Wat betreft verblijfsrecreatie constateert de visie van de gemeente Buren dat er een toenemende behoefte is aan kwalitatieve verblijfsrecreatie, specifiek aan verschillende verblijfsmogelijkheden.

Zodoende geldt dit specifiek ook voor het buitengebied en het gebied rondom de recreatieplassen, waar de diversiteit aan verblijfsmogelijkheden groter mag. Belangrijk hierbij is het behoud van de natuur en het huidige diverse cultureel aanbod aan wandel- en fietsroutes, diverse strand en plassen.

4 TOETSING RANDVOORWAARDEN

4.1 Archeologie

Met de voorziene bouwactiviteiten worden de gronden van het plangebied tot een diepte van meer dan 30 centimeter geroerd. Daartoe is een verkennend archeologisch onderzoek nodig alvorens de bouwactiviteiten mogen plaatsvinden. In november/december 2007 is dit onderzoek uitgevoerd door ADC ArcheoProjecten.

Uit het onderzoek blijkt dat er archeologische resten uit de Bronstijd in het plangebied kunnen worden aangetroffen, omdat hier oeverwal- en geulafzettingen van de Houtense stroomgordel aanwezig zijn. Uit waarnemingen, gedaan tijdens het veldwerk, zijn deze echter niet aangetroffen. Daartoe adviseert ADC ArcheoProjecten om in het plangebied geen aanvullend archeologisch onderzoek uit te voeren.
ArcheoProjecten verwacht geen archeologische belemmeringen.

4.2 Bodem

Met de voorziene bouwactiviteiten worden de gronden van het plangebied tot een diepte van meer dan 30 centimeter geroerd. Daartoe is een verkennend bodemonderzoek (conform NEN 5740) nodig. Dit onderzoek is uitgevoerd door Amos Milieutechniek B.V. en is op 26 oktober 2020 opgeleverd.

Ten aanzien van de grond blijkt uit de resultaten van dit onderzoek dat; 1) de bovengrond van perceel 0048 licht verontreinigd is; 2) de geroerde, kolengruishoudende bovengrond en de baksteenhoudende ondergrond van perceel 0041 licht verontreinigd zijn met PAK en/of minerale olie; 3) de geroerde bovengrond van perceel 0224 licht verontreinigd is; 4) ter plaatse van de oprit op perceel 0051 de puinhoudende bovengrond licht verontreinigd is.

Betreffende het grondwater is er in het gehele plangebied sprake van lichte tot zware concentraties barium. Deze concentraties kunnen regelmatig in kleigebieden worden aangetroffen. Zodoende betreft het waarschijnlijk een van nature verhoogde achtergrondwaarde. Tot slot zijn op diverse locaties in het plangebied licht verhoogde concentraties dichlooretheen, zink en naftaleen aangetroffen. De interventiewaarden voor PAK-stoffen worden echter niet overschreden.

Op basis van deze resultaten concludeert Amos Milieutechniek B.V. dat in het overgrote deel van het plangebied geen zware verontreinigingen zijn aangetroffen. De vastgestelde milieu hygiënische kwaliteit vormt zodoende geen beperking voor de beoogde herontwikkeling van het plangebied. Uitzondering hierop is de matig tot sterke verontreiniging op perceel 0041, als gevolg van sterk verhoogde gehalten aan minerale olie en/of PAK. Om de aanwezigheid hiervan nader in kaart te brengen is op 9 maart 2021 een aanvullend bodemonderzoek uitgevoerd. Hieruit blijkt dat de hoeveelheid verontreinigde grond gering is en er daarom geen sprake is van sterke verontreinigingen door toedoen van minerale olie en/of PAK-stoffen. Derhalve rust er geen saneringsplicht op deze gronden. Wel wordt rekening gehouden met de afvoer van vrijgekomen grond, die vanwege de aanwezige verontreiniging als Niet Toepasbaar wordt beschouwd.
Alle grond waar dit nodig was is afgevoerd of gereinigd. De sanering is reeds goedgekeurd. Hiermee zijn er geen belemmeringen op gebied van bodemkwaliteit.

Het plangebied is gelegen in een regio waar tijdens de Tweede Wereldoorlog hevig is gevochten. Daarom raadt de gemeente Buren aan bij grondberoeringen, zoals bijvoorbeeld de aanleg van waterpartijen of bouwfunderingen, een verkennend explosievenonderzoek uit te voeren. Dit onderzoek is op 13

november 2020 uitgevoerd door T&A Survey B.V. Deze partij heeft in het plangebied geen explosieven aangetroffen en concludeert daarom dat grondroerende werkzaamheden op reguliere wijze kunnen plaatsvinden.

4.3 Landschap

De gewenste realisatie van fase 3, bestaande uit een mix van verblijfsrecreatiewoningen, heeft impact op het landschap. Het plangebied bevindt zich in de landstreek de Betuwe, dat wordt gekenmerkt door de volgende wateren: Nederrijn, Waal en Amsterdam-Rijnkanaal. De streek staat bekend om de tuinbouw, in het bijzonder de fruitteelt.
Recreatiepark De Wielsche Dreef ligt vlakbij nationaalpark De Utrechtse Heuvelrug. Het plangebied ligt buiten de grenzen van het nationale park. Echter, vanaf de locatie van het recreatiepark is het natuurgebied wel te zien. Zichtlijnen voor beschermde gebieden zoals de Utrechtse Heuvelrug zijn in Nederland erg belangrijk en moeten dus ook behouden worden. Bij de realisatie van de verblijfsrecreatiewoningen dient er rekening te worden gehouden met deze zichtlijn. Het kenmerkende heuvelachtige bosgebied moet vanaf het recreatiepark zichtbaar zijn.

Belangrijk om nog te benoemen: Omgevingsdienst Rivierenland is op 1 mei 2024 akkoord gegaan met onder andere het aspect 'landschap'. De brief waarin het akkoord is gegeven is overigens opgenomen als bijlage aan deze ruimtelijke onderbouwing.

4.4 Cultuurhistorie

Er zijn voor fase 3 geen raakvlakken met het aspect cultuurhistorie. Er zijn geen cultuurhistorisch belangrijke sporen of monumenten in het plangebied of de directe omgeving.

4.5 Duurzaamheid

De huisjes voldoen aan de BENG normen, zijn daarmee bijna energie neutraal, waarmee wordt voldaan aan alle eisen richting duurzaamheid.

4.6 Externe veiligheid

4.6.1 Plaatsgebonden risico's

Voor het plangebied is onderzocht op de plaatsgebonden risico's. In de bredere omgeving zijn geen relevante risicocontouren 10^{-6} aangetroffen. Er zijn geen zones vanuit het Basisnet in of bij het plangebied.



FIGUUR 4.1: KAART PLAATSGEBONDEN RISICO'S IN OMGEVING VAN HET PLANGEBIED

Er zijn in het plangebied geen relevante plaatsgebonden risico's. De hogedrukgasleiding met een maximale werkdruk 40 bar [met 6 mm wanddikte] heeft een liggingsdiepte van 107 centimeter, maar is niet als een plaatsgebonden risico gecategoriseerd, aangezien de 10^{-6} risicocontour niet overschreden wordt. Hiermee wordt voldaan aan de regels en is dit geen obstakel over fase 3.

Dit betekent echter niet dat dit daarmee zonder voorwaarden is. Er geldt een afstandsgrens van 4 meter uit het hart van de buisleiding waarop geen gebouwen gebouwd mogen worden. Hier is binnen het plan rekening mee gehouden.
Binnen de zone is geen bebouwing voorzien, aan deze regel wordt voldaan. Wel worden er terrassen gerealiseerde, die bij graafwerkzaamheden voor de gasleiding, kunnen worden verwijderd. Dit is voorgelegd aan de Gasunie ter goedkeuring. Gasunie is akkoord gegaan.

Verder is het plangebied in een eerder stadium getoetst aan de brandveiligheid door bureau CRBA. Deze heeft gekeken naar zowel de huisjes zelf (in die fase, buiten deze aanvraag) en het park als geheel en de parkinrichting. Destijds is de inrichting van het terrein getoetst aan brandveiligheidsaspecten zoals bluswatervoorzieningen (hiervoor zijn extra putten geslagen) en de bereikbaarheid voor hulpdiensten en opstelplaats van blusvoertuigen. Deze is vergund (ODR2208959) waarmee dit aspect voldoende getoetst is. De gastanks die in het verleden aanwezig waren, zijn reeds verwijderd, het gehele park is onder BENG aangevraagd en dus gas-loos.

4.6.2 Groepsrisico's

Het betreft een recreatiepark, die volgens Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), omdat er meer dan 250 personen aanwezig kan betreffen, als een kwetsbaar object is gecategoriseerd.

Het huidig planologisch regime (en voorziene groepsrisico) betreft 300 recreatie eenheden zonder beperking in het aantal personen. Het plan Wielsche Dreef voorziet in minder dan 300 eenheden, waarmee het groepsrisico afneemt ten opzichte van het vigerend bestemmingsplan.

Er zijn voldoende vluchtwegen, toegang voor hulpdiensten is mogelijk en getoetst (zie 4.6.1).

Daarbij moet gezegd worden dat het recreatieve publiek over het algemeen zelfstandig kan vluchten. Ook zal het overgrote gedeelte slechts voor een bepaalde tijd op het park verblijven; De bezettingsgraad zal nooit 100% zijn.
Volgens Landal ligt de werkelijke verwachte bezettingspercentages van de parken op 78%. Volgens het totaal aantal plekken dat het park biedt komt dit neer op gemiddeld 1153 bezoekers verspreid over het gehele park. Deze twee argumenten zorgen er mede voor dat het recreatiepark gecategoriseerd kan worden als een beperkt-kwetsbaar object.
Gezien het feit dat het overgrote gedeelte tijdelijk verblijft en zeker niet iedereen tegelijkertijd aanwezig zal zijn op het park, kan het groepsrisico als acceptabel worden gevonden.

4.7 Geluid

De herontwikkeling van het plangebied tot een vakantierecreatiepark kan de bestaande geluidsbelasting beïnvloeden. Om eventuele veranderingen in de geluidsbelasting in kaart te brengen is door Greten Raadgevende Ingenieurs BV op 3 december 2020 een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat zowel de normen voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau en het maximaal geluiddrukniveau niet worden overschreden door de beoogde veranderingen in de inrichting van het plangebied. Aangezien dit onderzoek werd uitgevoerd in ogenschouw voor de ontwikkeling van het gehele park, volstaat het ook voor fase 3.

4.8 Luchtkwaliteit

Er kan geurhinder of vervuiling zijn door reeds nabijgelegen bedrijvigheid. Het object bevindt zich in het buitengebied van Eck en Wiel, gemeente Buren. Derhalve is er conform de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) mogelijkheid van sprake van agrarische stankoverlast. Op dit gebied is de GGD om een advies gevraagd. Deze geeft aan dat de aanwezigheid van een bestaande geitenhouderij binnen twee kilometer niet ideaal is. Echter, de absolute grens waarop meetbare gezondheidseffecten zijn, wordt ruim gehaald waardoor in ruimtelijke zin geen sprake is van een obstakel. Dit aspect voldoet.
Deze ontwikkeling voegt geen significante belasting toe op het gebied van luchtvervuiling. Dit is gebaseerd op dat:

- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- een project leidt – al dan niet per saldo – niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- een project draagt 'niet in betekenende mate' bij aan de concentratie van een stof;
- een project is genoemd of past binnen het NSL of binnen een regionaal programma van maatregelen.

Er zijn twee mogelijkheden om aannemelijk te maken dat een project binnen de Niet In Betekenende Mate (NIBM)-grens van Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen) blijft:

a) Motiveren dat een project binnen de getalsmatige grenzen van een categorie uit de Regeling NIBM valt. Er is dan geen verdere toetsing nodig, het project is in ieder geval NIBM. Dit volgt uit artikel 4, eerste lid, van het Besluit NIBM.
b) Op een andere manier aannemelijk maken dat een project de 1% of 3% grens niet overschrijdt. Hiervoor kunnen berekeningen nodig zijn. Ook als een project niet past binnen de getalsmatige grenzen van de Regeling NIBM, is het mogelijk om alsnog via berekeningen aannemelijk te maken, dat de 1% of 3% grens niet wordt overschreden.

De NIBM-toets is uitgevoerd voor 2021 voor het gehele plan Wielsche Dreef, niet slechts voor het nu aangevraagde, waarbij is uitgegaan van *worst-case* gegevens. In het worst-case scenario is reeds het gehele recreatiepark in gebruik én vinden er nog diverse werkzaamheden plaats. Voor de 230 recreatiewoningen kan normaliter uit worden gegaan van 622 verkeersbewegingen, conform de CROW-normen. Daarmee zijn in dit *worst-case* scenario 780 extra verkeersbewegingen per dag in relatie tot het plan en betreft een significant deel van 10% vrachtverkeer.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit

	Jaar van planrealisatie	2021
Extra verkeer als gevolg van het plan		
	Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	780
	Aandeel vrachtverkeer	10,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO_2 in µg/m^3	**1,07**
	PM_{10} in µg/m^3	**0,18**
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m^3		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig		

Als de 3% grens voor PM_{10} of NO_2 niet wordt overschreden is het project NIBM en hoeft geen verdere toetsing aan grenswaarden plaats te vinden. Ter vergelijking is duidelijk uit historische gegevens dat een woningbouwproject van ongeveer 1.500 woningen staat gelijk aan een overschrijding van de 3% grens. De 3% grens wordt in dit *worst-case* scenario niet bereikt; de 1% grens die op 1,2 µg/m³ NO_2 ligt, waar extra onderzoeksverplichtingen aan gekoppeld zitten, wordt met 1,07 µg/m³ NO_2 wel benaderd, maar niet overschreden. Deze ontwikkeling van het gehele plan heeft op die manier geen nadelige gevolgen voor de luchtkwaliteit. Aan het bepaalde omtrent luchtkwaliteit voor fijnstof en stikstofdioxiden wordt dan ook voldaan.

De toetsing van aspect stikstofoxiden volgt als aparte bijlage waarin naast de berekening ook een toelichting is opgegeven. Hier is het gehele park als een geheel berekend wat betreft gebruiksfase, dit is noodzakelijk omdat in vaste jurisprudentie geen niet-levensvatbare plandelen losgekoppeld onderbouwd mogen worden. De bouwfase wordt per vergunning berekend sinds het Porthos Arrest. Dit gebeurt volgens de laatste versie van Aerius omdat hier soms veranderingen in worden doorgevoerd, zoals het aparte aspect 'stationair draaien' verdisconteren in de algemene draaiuren.

De ontwikkeling blijft derhalve beneden de 1% én de 3% grens van de Regeling NIBM, zodat zonder verdere toetsing gesteld kan worden dat het aspect luchtkwaliteit geen belemmeringen met zich meebrengt.
Het aspect luchtkwaliteit voldoet daarmee.

4.9 Milieuzonering en bedrijvigheid

Er is een aantal bedrijven wiens activiteiten hinderlijk kunnen zijn voor het park en visa versa. Dit zijn alle agrarische bedrijven. Aangezien de huidige recreatiefunctie reeds voorzien is in het vigerende bestemmingsplan, leidt dit niet tot een noodzaak om dit aspect te verantwoorden. Binnen het huidige bestemmingsplan is vanwege deze agrarische bedrijfsactiviteiten spuitzones opgenomen, omdat kennelijk de agrarische activiteit voorrang heeft gekregen boven de recreatieactiviteit. Om deze reden zijn rondom het park heggen opgenomen die voldoende dik en voldoende hoog zijn om de spuitzones van pesticiden te ondervangen. Overigens is het reeds een gevoelige verblijfsfunctie binnen het huidige bestemmingsplan en zal de gevoeligheid niet veranderen met de vergunning. Hiermee volstaat het aspect milieuzonering en bedrijvigheid.

4.10 Natuur, flora & fauna

Tijdens de realisatie van fase 1 zal uiting worden gegeven aan de door de Provincie opgelegde herplantplicht. Dit zal in de realisatiefase worden afgestemd met de Provincie als toezichthouder, waarmee het aspect Flora volstaat.
Het gebied ligt niet in een NNN-gebied. De bouw van de huisjes vindt elders plaats, waarna deze op de locatie geplaatst worden, waarmee er geen bouwwerkzaamheden plaatsvinden. Voor het aspect fauna is een ecologisch onderzoek uitgevoerd door Viridis. Dit onderzoek richtte zich op de realisatie van het gehele plan, niet op slechts fase 1. Dit onderzoek leverde op dat de situatie niet raakt aan de aangevraagde bouwwerkzaamheden voor fase 1. Het ontwerp is facultatief aangepast met meer natuurvriendelijke oevers. Aandachtspunten richtten zich op de huidige bebouwing. De eigenaars hiervan hebben een zorgplicht als zij hun huidige bebouwing verwijderen. Dit raakt niet aan het aangevraagde en blijft daarmee buiten beschouwing. Hiermee volstaat het aspect Flora&Fauna.

4.11 Verkeer, parkeren en ontsluiting

4.11.1 Verkeer

Voor het gehele park is de verkeersintensiteit berekend door middel van een verkeer- en parkeeronderzoek van advies- en verkeerbureau Arthic. Dit onderzoek is overigens ook al goedgekeurd voor de aanvraag van fase 1. Aangezien het onderzoek de realisatie van het gehele park betreft, wordt uitgegaan dat het onderzoek ook volstaat voor deze aanvraag van fase 3 dat binnen dit park valt.

Planologische situatie
Geconstateerd is dat het bestaande bestemmingsplan voorziet in 300 recreatieve verblijfseenheden en de daarbij geldende planologische verkeersgeneratie 1050 motorvoertuigen/etmaal bedraagt met een verwachte groei naar 1500 motorvoertuigen/etmaal (hierna: mvt/etmaal).

De voorgenomen herontwikkeling van het terrein is kleiner dan dit aantal en zal dus zorgen voor een afname van de in het bestaande bestemmingsplan reeds gehanteerde verkeershoeveelheid. Uit de berekening van de ritgeneratie van het nieuwe vakantiepark Wielsche Dreef blijkt dat de herontwikkeling van het plangebied maximaal 717 mvt/etmaal genereert. Indien het park geen bezoekers van buitenaf toelaat voor zwembad en horeca dan bedraagt de verkeersgeneratie 675 mvt/etmaal.

Dit maakt dat de planologische afname in verkeersbewegingen 333 mvt/etmaal bedraagt, een vermindering van ruim 30% in verkeersbelasting ten opzichte van de huidige planologische mogelijkheden.

Werkelijke situatie
Op het moment van opstellen van het verkeersonderzoek zijn 44 plaatsen recreatiewoningen geplaatst. De berekende verkeersgeneratie hiervoor bedraagt 246 mvt/etmaal.

De werkelijke toename van verkeer (na volledige uitvoer van de bouwplannen) ten opzichte van de huidige verkeersgeneratie bedraagt 471 mvt/etmaal in het geval horeca en zwembad openbaar toegankelijk zijn. Indien horeca en zwembad alleen voor parkgasten toegankelijk zijn, dan bedraagt de verkeerstoename ten opzichte van de huidige verkeersproductie 439 mvt/etmaal.

Het verkeer- en parkeeronderzoek stel dat de toename past binnen de beperkte dynamiek en schaalgrootte van de kerk Eck en Wiel. De omliggende infrastructuur is voldoende toegerust om deze lichte toename op te vangen en past binnen de geprognosticeerde verkeersgroei.

4.11.2 Parkeren
Ook met betrekking tot parkeren is er door middel van het verkeer- en parkeeronderzoek van Arthic onderzoek gedaan naar de parkeerbehoefte in de toekomstige situatie. Wederom, dit onderzoek is al goedgekeurd voor aanvraag van fase 1. Aangezien het onderzoek de realisatie van het gehele park betreft, wordt uitgegaan dat het onderzoek ook volstaat voor deze aanvraag van fase 3.

De netto parkeerbehoefte bedraagt afgerond 400 parkeerplaatsen. Deze parkeerplaatsen worden zowel gerealiseerd bij de recreatiewoningen zelf, als op het centrale parkeerterrein. Overigens is deze terreininrichting destijds al vergund.

4.11.3 Ontsluiting
Het recreatieterrein wordt ontsloten vanaf de Kalverlandseweg welke aansluit op de Adam van Delenstraat en de Blankertseweg. De Adam van Delenstraat vormt een oostelijke randweg voor de kern Eck en Wiel en geeft verbinding met woonbuurten van de kern. De Blankertseweg geeft verbinding met provinciale weg N835 (Veerweg). De N835 geeft op zijn beurt in zuidelijke richting verbinding met N230 (Culemborg-Kesteren) en de rijksweg A15 (Nijmegen-Rotterdam) bij Tiel. De externe ontsluiting van het recreatieterrein aan de Kalverlandseweg is dan ook goed te noemen. In de toekomstige situatie zal deze goede ontsluiting voor autoverkeer gehandhaafd blijven.

4.12 Watertoets
Omdat het plan voorziet in extra verharding voor de huisjes zelf, maar niet voor de wegen die reeds zijn aangelegd in een eerdere fase (en vergunning) moet watercompensatie worden gerealiseerd.

In fase 1 (de terreininrichting) zijn er reeds voldoende waterpartijen voorzien in het plan die de waterbergingscapaciteit van het gebied compenseren en verbeteren. Hierdoor is er netto toename van de bergingscapaciteit.

In Fase 1 is er een watertoets gedaan voor het gehele park. Tijdens de plannen voor Fase 1 werd ervan uitgegaan dat er 48.570m2 aan verharding zou komen. Er zou dan 3164m3 berging nodig zijn. De vijvers zijn aangepast op basis van de benodigde bergingen.

Na aanpassing van de plannen zou in de huidige opzet (totale park: dus Fase 1, 2 en 3) de verharding afnemen tot 45.237m2. Dit resulteert in een overcapaciteit van de waterberging, zie bijlage memo van bureau Boot, tabel 5: totaal saldo berging -3.241m2, (-) omdat we overcapaciteit hebben.

4.13 Participatie

Het participatieproces rondom de voorgenomen realisatie van vakantiepark De Wielsche Dreef loopt al enige tijd. In juni en juli 2020 hebben er voorbesprekingen met directe buren plaatsgevonden. De plannen bevonden zich destijds in een vroeg stadium. Voor de verdere planvorming en ontwikkeling was het destijds een goed moment om de eerste bevindingen uit de omgeving te bespreken. Over het algemeen was er een positief beeld en waren bewoners blij dat er eindelijk iets op het terrein zou gaan gebeuren. Wel waren er zorgen geuit over de mogelijke permanente bewoningen en de overlast.

Op 10 februari 2021 en 10 maart 2021 vond er een digitale groepsbijeenkomst plaats met bewoners. Onderwerpen die onder andere besproken werden zijn groen, privacy, verkeer, overlast en functies en posities van de groepsaccommodaties.

In de periode tot nu zijn er diverse individuele gesprekken geweest met direct aanwonenden of geïnteresseerden die contact hebben gezocht met de projectontwikkelaar en initiatiefnemer. Zo heeft er onlangs nog op 24 mei 2024 een gesprek op locatie plaatsgevonden met partijen die destijds bij de aanvraag voor fase 1 bezwaar maakten. Met deze partijen is constructief gesproken over de aanvraag van fase 3. Deze partijen hebben nu geen bezwaar meer.

Tot slot is het goed om te benoemen dat er een document is opgenomen als bijlage aan deze ruimtelijke onderbouwing, waarin in een eindverslag is verwoord hoe het participatieproces er vanaf 2020 uit heeft gezien.

5 UITVOERBAARHEID

5.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Tijdens de vaststelling van het bestemmingsplan heeft dit ter inzage gelegen. Daarop zijn geen reacties gekomen die zich richtten tegen de recreatiefunctie. In een eerder stadium was sprake van het schrijven van een geheel nieuw bestemmingsplan, waarbij een volledige omgevingsdialoog is uitgevoerd. Hierbij bleek veel steun voor het plan in de omgeving omdat de vertreksituatie tot overlast leidde. Rond die tijd zijn vragen van een omwonende omtrent parkeren opgelost. Een tweede omwonende vroeg om de aanplant van een aantal coniferen, dit is enkele jaren geleden reeds gerealiseerd. Er waren toen enkele vragen omtrent verkeer en parkeren van een tweetal dat geen belanghebbende is aangezien zijn vanwege grote afstand geen gevolgen van enige betekenis ondervinden, die tevens zelf aangaven mordicus tegen elke verandering op de 'camping' zijn. Hun standpunt zoals zij dat ter zitting toelichtten is dat er helemaal geen recreatiepark zou moeten komen, omdat zij dit niet vinden passen. Dit standpunt is niet pasbaar binnen een redelijke belangafweging en moest hierom ter kennisgeving aangenomen.

Na dit punt is het grootste deel van het park en de volledige terreininrichting aangevraagd. Dit was fase 1. Deze is vergund. Tegen deze vergunning werd één zienswijze ingediend over stikstof, deze is voorafgaand aan de hoorzitting ingetrokken.

Na dit punt werden twee vergunningen aangevraagd voor de centrumvoorzieningen, dit is fase 2. Tegen deze vergunningen zijn geen zienswijzen ingediend.

De maatschappelijke uitvoerbaarheid is hiermee voldoende.

5.2 Economische uitvoerbaarheid

Sinds de Omgevingswet is het niet langer vereist economische uitvoerbaarheid vooraf te bewijzen. Evenwel is het facultatief relevant of het plan haalbaar is. Het plan wordt vanuit eigen middelen bekostigd door de initiatiefnemer. Er is een overeenkomst met Landal Greenparks als exploitant. Het plan betreft de 3e fase van het park waarbij de eerste tranche recreatiehuisjes en centrumvoorzieningen reeds vergund zijn. Daarmee is de uitvoering economisch gewaarborgd. De extra inkomsten uit toeristenbelasting voor de gemeente vanuit het plan zijn significant en worden door de initiatiefnemer rond de twee à drie ton begroot.

5.3 Overleg met andere overheden

Er is overleg gevoerd met Gasunie en de Provincie Gelderland. De Gasunie heeft akkoord gegeven op de realisatie van Fase 1 zoals aangevraagd. De Provincie heeft akkoord gegeven op het verzoek hoe vorm te geven aan de beplanting voor het plangebied zoals omschreven door adviesbureau Slijpkruik.

Omgevingsdienst
Rivierenland

Retouradres: Postbus 6267, 4000 HG Tiel

2B recreatie B.V.
De heer J. Van den Biggelaar
Kalverlandseweg 3
4024 BT Eck en Wiel

Datum
30 oktober 2024

Pagina
1 van 16

Ons kenmerk
ODR2312121

Uw kenmerk

Behandeld door
L. den Besten

Onderwerp:
Ontwerpbesluit verlening omgevingsvergunning uitgebreid

Geachte heer Van den Biggelaar,

Op 30 september 2023 kregen wij van u een aanvraag voor een vergunning voor het bouwen van 89 vakantiehuisjes Wielsche Dreef fase 3 op het adres Kalverlandseweg 3 in Eck en Wiel. In deze brief leest u dat wij van plan zijn u de vergunning te geven. Ook zijn wij van plan het volgende adressen aan de recreatiewoningen te geven zoals deze in het huisnummerbesluit staan beschreven. In deze brief en de bijlagen leest u waar de te geven vergunning uit bestaat en wat u moet doen.

Welke regels gelden er?
Er gelden regels voordat u kunt starten met de werkzaamheden en tijdens het uitvoeren hiervan. Zo moet u de start en het einde van de werkzaamheden op tijd bij ons te melden. Voordat u gaat starten met de bouw bij nieuwbouw, dienen de rooilijnen gecontroleerd te worden en het peil bepaalt te worden. Dit is namelijk belangrijk voor onder andere de afwatering en de aan te sluiten riolering. In hoofdstuk 1 van de omgevingsvergunning staan alle regels waar u zich aan moet houden en in bijlage I staat voor welke werkzaamheden u eerst nog toestemming moet vragen. Lees deze daarom goed door.

Hoe verliep het proces tot nu toe?
Nadat we uw aanvraag kregen, bleek dat we niet genoeg gegevens hadden. Op 24 november 2023 hebben we u daarom gevraagd om meer gegevens te sturen. Deze gegevens kregen wij op 27 maart 2024.

Mensen kunnen de beslissing bekijken
Mensen kunnen uw vergunningaanvraag en onze ontwerpbeslissing bekijken binnen de 6 weken nadat het ontwerpbesluit is gepubliceerd. De vergunning en de bijbehorende stukken digitaal zijn ter inzage beschikbaar via het digitale publicatieblad op https://www.officielebekendmakingen.nl/. Dit maken we bekend in een bericht. Dat bericht heet een kennisgeving. U vindt de kennisgeving in de bijlage.

Omgevingsdienst Rivierenland
J.S. de Jongplein 2
4001 WG Tiel
Postbus 6267
4000 HG Tiel

0344 57 93 14
post@odrivierenland.nl
www.odrivierenland.nl

KvK 56452500
IBAN NL49BNGH0285157841
BTW NL 8521.32.104.B.01

De Omgevingsdienst Rivierenland is een samenwerkingsverband van 8 gemeenten, te weten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel en de provincie Gelderland.

Bent u of is iemand anders het niet eens met deze ontwerpbeslissing?
Bent u het zelf niet eens met onze ontwerpbeslissing? Dan kunt u ook binnen deze periode een brief sturen of mondeling.
Is iemand anders het niet eens met onze ontwerpbeslissing? Dan kan hij/zij ook ons daarover een brief sturen. Of hij/zij kan dit mondeling aan ons laten weten. Dit heet een zienswijze. Dit kan binnen de 6 weken nadat het ontwerpbesluit is gepubliceerd.

Daarna zullen wij definitief beslissen over de vergunning.

Wanneer mag u beginnen?
U mag nog niet beginnen. Onze beslissing om u de vergunning te geven is nog niet definitief. Daarom mag u nog niet beginnen met de werkzaamheden.

Hoe maken we de beslissing bekend?
gemeente Buren maakt de beslissing hier bekend:
- Op www.overheid.nl;
- Deze beslissing wordt door uw gemeente gepubliceerd op www.officielebekendmakingen.nl.

Het adres:
Hoe bepaalden we het huisnummer?
Wilt u weten hoe we het huisnummers van de woningen bepaald hebben? Lees dan de ‘Bijlage huisnummering’.

Toestemming
Voor sommige omgevingsvergunningen moet de gemeenteraad of het college van burgemeester en wethouders of een ander bestuursorgaan, zoals de provincie, toestemming geven. Dat is het geval bij de activiteit die wordt aangevraagd.
Op 17 september 2024 heeft de gemeenteraad besloten dat ze toestemming geven voor uw plan. Dit staat in de ‘Verklaring van geen bedenkingen’. Deze verklaring vindt u in de bijlage.

Heeft u vragen?
Heeft u vragen over deze brief? Bel dan met L. den Besten, telefoonnummer 0344 – 579 314. Wilt u deze brief erbij houden als u belt? Dan kunnen wij u sneller helpen.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Buren,

Omgevingsdienst Rivierenland

‘Deze brief is elektronisch vastgesteld en daarom niet ondertekend.’

Inhoud

Hoofdstuk 1: Aan welke regels moet u zich houden?
Hoofdstuk 2: Voor welke activiteiten willen wij u een vergunning geven en hoe hebben wij de beslissing genomen?

Bijlagen
De bijlagen die hieronder staan horen bij de ontwerpbeslissing.
- B01 aanvraagformulier, wijziging d.d. 14-11-2023
- B02 WD Kaveltekening_002_Fase_03, d.d. 22-02-2024
- B03 WD Parkplattegrond_003_Fase_03 d.d. 22-02-2024
- B04 Faseaanduiding overzicht, d.d. 21-07-2023
- B05 Ruimtelijke onderbouwing versie dd.07-08-2024.
- B06 woningtype 912N-1-1, d.d. 08-03-2024
- B07 woningtype 910N-1-1, d.d. 08-03-2024
- B08 woningtype 908N-4-1, d.d.07-03-2024
- B09 woningtype 908N-3-1, d.d.07-03-2024
- B10 woningtype 908N-2-1, d.d.07-03-2024
- B11 woningtype 906N-2A-1 , d.d.08-03-2024
- B12 woningtype 908N-6-1, d.d.08-03-2024
- B13 woningtype 906N-2B-1, d.d.08-03-2024
- B14 Constructie uitgangspunten, d.d.d 18-03-2024
- B15 Brandveiligheidsrapport, d.d. 19-03-2024
- B17 Proef berekening Aerius, d.d. 2-8-2024
- B18 uniec3_6Persoons_Outdoor-Living_906n-2B_02-04-2024
- B19 uniec3_6Persoons_Culinair-Wellness_906n-2A_02-04-2024
- B20 uniec3_Vakantiepark_Wielsche_Dreef-Fase_3_Gecombineerd, d.d.07-07-2023
- B21 Definitieve aerius berekening Fase 3, d.d. 24-10-2024
- B22 Definitief toelichting stikstof onderzoek, d.d. 6-8-2024
- B23 AMM Wielsche Dreef detaillering Fase2, d.d. 31-07-2023
- B24 Ontheffing Wet natuurbescherming, d.d. 24-6-2024
- B25 Energielabels, d.d. 08-07-2023
- B26 Verkeer-en parkeeronderzoek Wielsche Dreef Eck en Wiel 14 januari 2021
- B27 Akkoord Gasunie, d.d. 01-05-2024
- B28 Eindverslag omgevingsdialoog, d.d.22-04-2024
- B29 Huisnummerbesluit
- B30 Toelichting AERIUS berekening dd 24-10-2024

Deze bijlagen vindt u onderaan deze vergunning:
- Bijlage 1: Wat is er verder belangrijk?
- Bijlage 2: Kennisgeving

Hoofdstuk 1

Aan welke regels moet u zich houden?

In dit hoofdstuk staan de regels die gelden als u de vergunning definitief krijgt. Het gaat om de volgende activiteiten:

- Bouwen

Bouwen

Hieronder leest u de regels die u moet volgen bij bouwen. Deze regels gaan gelden als u de vergunning definitief krijgt.

U moet daarnaast de regels van het Bouwbesluit 2012 volgen. Het Bouwbesluit staat op de website van de rijksoverheid: https://rijksoverheid.bouwbesluit.com.

1. **Bewaar de vergunning op de locatie**
   Zorg ervoor dat de vergunning altijd op de locatie is waar de werkzaamheden plaatsvinden. De toezichthouder kan erom vragen.

2. **Stuur ons voor de bouw begint enkele gegevens**
   Stuur onderstaande gegevens uiterlijk 3 weken vóórdat u met de bouw begint naar de Omgevingsdienst Rivierenland. Dat kan via e-mail: post@odrivierenland.nl. Stuur de volgende gegevens:
   De uitwerking van de constructiegegevens naar aanleiding van de opgestelde uitgangspunten

   Vermeld in uw e-mail dit nummer: ODR2312121.

   Als de Omgevingsdienst Rivierenland de gegevens heeft goedgekeurd, mag u met de bouw beginnen.

3. **De regels voor werk in de bodem**
   <u>Algemeen</u>
   - Voor graafwerkzaamheden gelden regels. Deze regels staan in het Besluit activiteiten leefomgeving. Als u gaat graven, moet u het bevoegd gezag vooraf informeren.
   - Wanneer tijdens graafwerkzaamheden onverwacht zintuiglijke afwijkingen worden waargenomen dient het werk direct gestaakt te worden en de Omgevingsdienst Rivierenland te worden geïnformeerd. In overleg wordt dan besloten hoe het werk vervolgd kan worden. Het is niet uitgesloten dat hiervoor eerst het uitvoeren van een bodemonderzoek noodzakelijk is.
   - Als het voor de graafwerkzaamheden nodig is om grondwater uit de bodem te pompen en te lozen op de riolering of een watergang moet u hiervoor toestemming vragen bij uw gemeente en/of bij het Waterschap Rivierenland. Wat uw verplichtingen zijn kunt nagaan via het omgevingsloket.
   - De regels voor hergebruik van grond en staan in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) en de Regeling bodemkwaliteit (2022).

   <u>Toelichting</u>
   Grond mag slechts onder voorwaarden worden hergebruikt. Onder andere geldt hiervoor een meldplicht op grond van het Besluit Activiteiten leefomgeving. Voor beoordeling of de grond elders hergebruikt kan worden moeten de aangetroffen gehaltes getoetst worden aan de toepassingseisen van een mogelijke toepassingslocatie.

Binnen de regio Rivierenland is door de gemeenten gebiedsspecifiek beleid vastgesteld. Dit beleid is vastgelegd in de Nota bodembeheer regio Rivierenland en het omgevingsplan van de gemeente. Hergebruik van puinhoudende, naar olie ruikende of visueel met asbest verontreinigde grond is bijvoorbeeld in de regel niet toegestaan.
Ten behoeve van grondverzet is een interactieve bodemkwaliteitskaart opgesteld. De kaart en de tekst van de Nota kan gevonden worden via de website van Omgevingsdienst Rivierenland; Als zoekterm invullen: "bodemkwaliteitskaart". Bij "Meer over bodemkwaliteitskaart" vindt u onderaan de tekst een link naar de interactieve bodemkwaliteitskaart. Bij grondafvoer van de locatie is een aanvullend onderzoek op PFAS verbindingen*) (waarschijnlijk) noodzakelijk.

*) PFAS zijn poly- en perfluoralkylverbindingen, een omvangrijke groep stoffen waar zeer persistente, bioaccumulerende en toxische stoffen onder vallen. Op 3 juli 2020 heeft het ministerie het geactualiseerde 'Tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en bagger' (geactualiseerde versie 2 juli 2020) naar de Tweede Kamer gestuurd. Dit (geactualiseerde) tijdelijke handelingskader is landelijk direct in werking getreden en heeft consequenties voor iedereen die te maken heeft met grondafvoer.Dit heeft met name te maken met extra benodigd onderzoek op PFAS verbindingen en de beperktere hergebruiksmogelijkheden van PFAS houdende grond. Ook in het Rivierengebied is de bodem diffuus belast is met PFAS verbindingen.

-

4. De regels voor werk in de natuur

Voorschriften om schade te voorkomen aan beschermde soorten:

- Er is een ontheffing verleend vanwege beschermde soorten voor de inrichting van het gehele park door provincie Gelderland (zaaknummer 2024-000576, 24 juni 2024). Het eerder opgesteld natuurplan (Natuurplan De Wielsche Dreef te Eck en Wiel, oktober 2022, Ecologisch Adviesbureau Viridis bv, Projectnummer: 2022-120) maakt, met enige aanpassing die is vermeld in de ontheffing, onder andere onderdeel uit van deze ontheffing. U dient zich te houden aan de voorschriften en voorwaarden die de ontheffing heeft gesteld.
- Ten aanzien van beschermde functies die niet bij de ontheffing zijn meegenomen:
- Werkzaamheden binnen 75 meter radius van het vermoedelijke buizersnest (ongeveer op de locatie met WGS84-coördinaten 51.974315, 5.464734 in een els), dienen plaats te vinden buiten de periode van 15 maart- 15 augustus. Tenzij naar aanleiding van een broedvogelcontrole door een ecologisch deskundige blijkt dat een andere broedperiode en verstoringsafstand aangehouden dient te worden.
- Er dient bij werkzaamheden nabij holtebomen (populier met WGS84-coördinaten 51.974389, 5.464418, populier met WGS84-coördinaten 51.973574, 5.464414, els met WGS84-coördinaten 51.972879, 5.463753 en els met WGS84-coördinaten 51.973254,

5.462582) altijd een afstand van 5 meter aangehouden te worden.
- Er dient bij werkzaamheden nabij holtebomen in de periode van periode 1 december tot 1 maart en 15 mei tot 1 augustus (kwetsbare periode vleermuizen) een afstand van 15 meter van de bovengenoemde holtebomen aangehouden te worden.

Wij willen u er op wijzen dat u een eigen verantwoordelijkheid heeft om ervoor te zorgen dat uw activiteiten niet leiden tot schadelijke effecten voor beschermde natuur (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming).

5. Meld het begin van de werkzaamheden minimaal 2 dagen van tevoren

Voordat u begint met een van de onderstaande werkzaamheden, moet u dat melden bij de afdeling Toezicht en Handhaving van de Omgevingsdienst Rivierenland. Doe dit minimaal 2 dagen voordat u begint en u moet aangeven wanneer de werkzaamheden klaar zijn. Het gaat om:
- Het uitzetten van het bouwwerk;
- Het inbrengen van de funderingspalen;
- Storten van beton.

U kunt dit doorgeven door te bellen naar 0344 - 57 93 14. Of stuur een e-mail naar post@odrivierenland.nl of meld de start van de werkzaamheden via de website met onderstaande link. Vermeld hierbij alstublieft het zaaknummer ODR2312121.
https://www.odrivierenland.nl/meld-de-start-of-de-afronding-van-een-verbouwing/

6. Geef veranderingen door

U moet bouwen zoals staat in deze vergunning. Verandert u bij het bouwen iets wat in de vergunning staat? Bijvoorbeeld in de tekeningen of de berekeningen?
Geef deze veranderingen dan aan ons door. U kunt dit doorgeven door te bellen naar 0344 - 57 93 14. Of stuur een e-mail naar post@odrivierenland.nl.

7. Zorg dat documenten aanwezig zijn op de locatie

Heeft u productverklaringen of andere verklaringen? Zorg er dan voor dat deze altijd op de bouwplaats zijn. Zo kan de toezichthouder of de brandweer van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid ze altijd bekijken.

Hoofdstuk 2

Voor welke activiteiten willen wij u een vergunning geven en hoe hebben wij de beslissing genomen?

We hebben de beslissing genomen zoals staat in artikel 3.10 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). In dit hoofdstuk leest u voor welke activiteiten u een vergunning krijgt en hoe we de beslissing per activiteit hebben genomen en wat de conclusie is. Het gaat om de volgende activiteiten:

- Bouwen
- Iets doen wat volgens het bestemmingsplan niet mag

Bouwen

Bestemmingsplan

We hebben bij onze beslissing gekeken naar de bestemmingsplannen "Buitengebied, Reparatieplan verblijfsrecreatieterreinen", "buitengebied, Verblijfsrecreatieterreinen" en "Paraplubestemmingsplan archeologie gemeente buren 2023" De locatie waarop u wilt bouwen heeft de enkelbestemming "Recreatie- verblijfsrecreatie tot 75 m2" en Waarde-Archeologisch Waardevol Verwachtingsgebied 2" daarnaast gedeeltelijk de dubbelbestemming "Vrijwaringszone - Straalpad".

Wat u wilt bouwen, mag niet volgens de regels van het bestemmingsplan. Maar u mag het toch doen. De reden hiervoor staat in de volgende paragraaf met titel 'Iets doen wat volgens het bestemmingsplan niet mag'.

Welstand

De commissie ruimtelijk kwaliteit heeft het plan bekeken en ons op 6 augustus geadviseerd. Zij hebben aangegeven dat het plan voldoet aan de voorwaarden die voor welstand gelden.

Bouwverordening

Bij dit besluit zijn geen bodemonderzoeken toegevoegd omdat deze bij fase 1, het bouwen van 156 recreatiewoningen reeds zijn beoordeelt. Tevens heeft er in 2021 een sanering plaats gevonden onder begeleiding van de provincie.
U heeft laten zien wat u wilt bouwen. U heeft ook laten zien dat dit mag volgens de regels van de bouwverordening van de gemeente Buren.

Bouwbesluit

U heeft voldoende laten zien dat u wilt bouwen volgens de regels van het Bouwbesluit 2012.

Wet natuurbescherming

Op grond van de Wet natuurbescherming moeten negatieve effecten op beschermde natuur worden voorkomen. De provincie Gelderland houdt hier toezicht op. Wij moeten echter beoordelen of bij een aanvraag omgevingsvergunning beschermde natuur aan de orde is. Hieronder is uiteengezet tot welke conclusies wij zijn gekomen en waar deze op zijn gebaseerd. Hierbij is onderscheid is gemaakt tussen soortbescherming en gebiedsbescherming (van houtopstanden is bij deze omgevingsvergunning geen sprake). Het volgende is veelal tevens in de ruimtelijke onderbouwing (Ruimtelijke onderbouwing fase 3 Landal De Wielsche Dreef Kalverlandseweg 3 te Eck en Wiel, 7 augustus 2024, Weltevreden B.V., projectnummer 7 augustus 2024) onderbouwd.

Soortbescherming

Voor het gehele project is er een quickscan flora en fauna uitgevoerd voor het gehele plangebied/park. Naar aanleiding van deze quickscan flora en fauna (uitgevoerd door Viridis bv, d.d. 12 februari 2021 met kenmerk 2021-013) bleek dat er zich mogelijk verschillende beschermde soorten in dit plangebied bevonden. Door onvoorziene omstandigheden zoals de valwind in 2022, die ook over de Utrechtse

Heuvelrug is gegaan, maar ook het kappen van houtopstanden, het aanleggen van waterpartijen en dat vanaf 2005 recreatiewoningen van lieverlee zijn afgebroken waarbij niet altijd duidelijk was wie welke verantwoordelijkheden had en welke regels er van toepassing waren, waren er mogelijk beschermde functies verdwenen en kon nader onderzoek ook niet meer vaststellen of deze daadwerkelijk aanwezig waren.

Voor de mogelijk beschermde functies die aanwezig konden zijn en waarvan niet meer te achterhalen was of deze daadwerkelijk aanwezig waren, is er tijdens de omgevingsvergunning voor fase 1 een natuurinclusief inrichtingsplan (natuurplan) opgesteld. Bij het opstellen van dit plan is naar voren gekomen dat er wel nog andere mogelijk beschermde functies aanwezig waren, zoals een buizerdnest en holtebomen voor vleermuizen. Bij de fase 1 omgevingsvergunning zijn daarom voorschriften aan de vergunning verbonden die ook nu relevant zijn. Deze voorschriften zijn dan ook nu weer aan de vergunning verbonden. Verder heeft provincie Gelderland voor de beschermde functies die aanwezig konden zijn maar waarvan niet meer te achterhalen was of deze daadwerkelijk aanwezig waren, een ontheffing verleend (24 juni 2024, zaaknummer 2024-000576). Het bovengenoemde natuurplan maakt daar, met enige aanpassing, onderdeel vanuit. Wij verwijzen daarom in de voorschriften ook naar deze ontheffing.

Gebiedsbescherming
Het plangebied ligt buiten provinciaal beschermde natuur zoals GO/ GNN. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied ligt op ongeveer 300 meter afstand. Aspecten als geluid, trillingen en licht zullen gezien de afstand tot een beschermd Natura 2000-gebied en de omvang van het voornemen niet relevant zijn. Wel kan stikstofdepositie relevant zijn.

Stikstofdepositie
Sinds 2 november 2022 is de stikstofvrijstelling voor de aanlegfase vervallen. Dit betekent dat bij aanlegwerkzaamheden getoetst moet worden of de stikstofemissie die hierbij plaatsvindt, kan leiden tot significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. Er is daartoe een stikstofonderzoek uitgevoerd (Toelichting AERIUS berekening Kalverlandseweg 3 Eck en Wiel, bouwfase bouwvergunning 89 recreatie eenheden, 6 augustus 2024, Weltevreden B.V., projectnummer 20106.4 (fase-3) met AERIUS-berekening RXyXRebnPFhc). De in het onderzoek gebruikte uitgangspunten zijn aannemelijk en leiden niet tot stikstofdeposities. Significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn dan ook uitgesloten. Ook bij het gebruik van de nieuwe bebouwing of aangelegde bouwwerk kan er sprake zijn van extra stikstofdepositie vanwege extra verkeersgeneratie, de extra uitstoot door stookinstallaties en de activiteiten die met het gebruik gemoeid zijn. Provincie Gelderland geeft in de verleende ontheffing aan dat AERIUS-berekeningen laten zien dat er in de gebruiksfase geen stikstofdeposities optreden (afgegeven op 24 juni 2024, zaaknummer 2024-000576). Op basis van het bovenstaande zijn significant negatieve effecten op Natura-2000 gebieden uitgesloten en is er geen natuurvergunning nodig vanwege effecten op Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden
Deze vergunning ziet niet toe op het verwijderen van houtopstanden maar alleen op het bouwen van 89 recreatiewoningen. Bovendien bestaat er geen aanhakingsplicht van een natuurtoestemming met betrekking tot beschermde houtopstanden. Wel is er los van deze omgevingsvergunning een ontheffing houtopstanden door provincie Gelderland verleend.

Conclusie

U heeft een vergunning aangevraagd voor het bouwen van vakantiehuisjes Wielsche Dreef fase 3 op het adres Kalverlandseweg 3 in Eck en Wiel. Wij zijn van plan u de vergunning te geven.

Iets doen wat volgens het bestemmingsplan niet mag

Deze activiteit wordt ook wel 'Handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening' genoemd.

We hebben bij onze beslissing gekeken naar de bestemmingsplannen "Buitengebied, Reparatieplan verblijfsrecreatieterreinen", "buitengebied, Verblijfsrecreatieterreinen" en "Paraplubestemmingsplan archeologie gemeente buren 2023" De locatie waarop u wilt bouwen heeft de enkelbestemming "Recreatie- verblijfsrecreatie tot 75 m2" en Waarde-Archeologisch Waardevol Verwachtingsgebied 2" daarnaast gedeeltelijk de dubbelbestemming "Vrijwaringszone - Straalpad".

Wat u wilt bouwen, mag niet volgens de regels van de bestemmingsplannen, omdat De recreatiewoningen, gezien artikel 12.2.2 lid a. en b. groter zijn dan 75 m2 (behalve type 906N-2A-1 en 906N-2B-1) en een grotere inhoud hebben dan 300 m3. Aan de overige bouwregels

Hieronder leest u of er eventueel mogelijkheden zijn om af te wijken van het bestemmingsplan / de beheersverordening.

1. Afwijken op grond van het bestemmingsplannen
In het bestemmingsplan kan een mogelijkheid staan om af te wijken van het bestemmingsplan. Dit noemen wij een binnenplanse afwijking.

In het bestemmingsplan dat voor u geldt, staat geen mogelijkheid waarmee kan worden afgeweken van het bestemmingsplan.

2. Afwijken op grond van een wettelijke mogelijkheid
In de wet staat staan mogelijkheden om iets anders te doen dan in het bestemmingsplan staat. Dit noemen wij in vaktaal een 'buitenplanse kleine afwijking'.

De wettekst is terug te vinden in: 'Bijlage II van het Besluit omgevingsrecht' artikel 4.

In 'Bijlage II van het Besluit omgevingsrecht' staan geen mogelijkheden waarmee kan worden afgeweken van het bestemmingsplan. Hierdoor kan er alleen afgeweken worden met een goede ruimtelijke onderbouwing.

3. Afwijken met een goede ruimtelijke onderbouwing
Ook mag u soms afwijken van het bestemmingsplan / de beheersverordening, als u laat zien dat de aanvraag voldoet aan een 'goede ruimtelijke ordening'. Dit noemen wij een buitenplanse grote afwijking.

Wij hebben een goede reden om af te wijken van het bestemmingsplan. De reden is dat in de goede ruimtelijke onderbouwing voldoende is beschreven dat het plan voldoet aan een goede ruimtelijke ordening.
N.b. Door een software storing bij het RIVM is het niet mogelijk om het CAROLA programma te gebruiken om zo een detailleerde berekening te

maken in relatie tot externe veiligheid. Deze berekening zal zo spoedig mogelijk toegevoegd en beoordeeld worden.

Conclusie

U heeft een vergunning aangevraagd voor het bouwen van 89 vakantiehuisjes Wielsche Dreef fase 3 op het adres Kalverlandseweg 3 in Eck en Wiel. Wij zijn van plan u de vergunning te geven.

Bijlage 1

Wat is er verder belangrijk?

In deze bijlage staat belangrijke informatie over uw vergunning. Lees dit goed voordat u begint met het werk.

Wanneer mag u beginnen?
Deze vergunning is een ontwerpvergunning. Dat betekent dat hij nog niet definitief is. De vergunning geldt pas als hij definitief is. In de definitieve vergunning staat wanneer u precies mag beginnen.

Rechten van anderen
Als u de vergunning krijgt, moet u daarbij bedenken dat anderen rechten hebben. Uw buren hebben bijvoorbeeld eigendomsrechten. Deze eigendomsrechten gelden voor hun grond, hun woning en hun spullen. Uw vergunning verandert deze rechten niet. Dus bij alles wat u doet, moet u rekening houden met deze rechten van anderen. Dat kan zelfs betekenen dat u uw vergunning niet kunt gebruiken.

Wilt u uw plan veranderen?
Heeft u een vergunning gekregen en wilt u daarna uw plan veranderen? Dan kan het zijn dat de vergunning niet meer geldt. En dat u een nieuwe vergunning moet vragen. Bel dan op tijd met de Omgevingsdienst Rivierenland via telefoonnummer 0344 - 579314.

Mogen wij de vergunning intrekken?
Wij mogen de vergunning helemaal of voor een deel intrekken. Wij mogen dit in de volgende situaties:

- Wij kregen van u te weinig of onjuiste gegevens. En we zouden u de vergunning niet hebben gegeven als u ons alle of de juiste gegevens zou hebben gegeven.
- U doet dingen die niet in de vergunning staan.
- U houdt zich niet aan de regels van de vergunning.
- U bent een drie jaar nadat u de vergunning kreeg nog niet begonnen met het werk.
- U stopt 3 jaar of langer met het werk

Maakt u gebruik van de openbare weg?
Wilt u voor de werkzaamheden gebruikmaken van de openbare weg? Wilt u bijvoorbeeld bouwmaterialen of machines op een weg of een trottoir zetten? Dan heeft u daarvoor een toestemming nodig. Neem hierover op tijd contact met ons op.

Wilt u een riolering aansluiten?
Wilt u een riolering aansluiten? Dan heeft u daarvoor een aparte vergunning nodig. Stuur daarvoor het formulier ‘Aansluitvergunning Riolering’ naar de gemeente Buren. Doe dit minimaal 6 weken voordat u

met het werk begint. Heeft u hierover vragen? Bel dan met uw gemeente.

Doet u het werk in de buurt van een rivier, een kanaal of een sloot?
Doet u het werk in de buurt van een rivier, een kanaal of een sloot? Neem dan contact op met het waterschap en/of Rijkswaterstaat. Want u heeft misschien toestemming van het waterschap en/of Rijkswaterstaat nodig om het werk te doen.

Bouwt u iets groots? Of verhardt u een groot stuk grond?
Bouwt u in stedelijk gebied iets dat groter is dan 500 m^2? Of verhardt u daar meer dan 500 m^2 grond? Of bouwt of verhardt u in landelijk gebied meer dan 1500 m^2. U moet dat dan doorgeven aan het waterschap. Misschien moet u er ook een vergunning voor hebben van het waterschap.

Bouwt u iets voor meer dan 50 mensen?
Bouwt u een gebouw waarin meer dan 50 mensen gaan wonen, werken of iets anders gaan doen? Dat moet u op www.omgevingsloket.nl een ‘gebruiksmelding’ doen. Dit staat in het Bouwbesluit 2012.

Let op bij slopen en verbouwen
Gaat u iets slopen of verbouwen? En heeft u dan 10 m^3 of meer sloopafval? Of komt er asbest vrij? Dan moet u op www.omgevingsloket.nl een ‘sloopmelding’ doen.

Bijlage 2:

Kennisgeving

Burgemeester en wethouders van de gemeente Buren maken bekend dat zij een vergunning willen geven voor het bouwen van vakantiehuisjes Wielsche Dreef fase 3 op het adres Kalverlandseweg 3 in Eck en Wiel.

De vergunning wordt gegeven voor:
- Bouwen
- Handelen in strijd met regels bestemmingsplan

Wilt u de ontwerpbeslissing bekijken?
U kunt de aanvraag om een vergunning en onze ontwerpbeslissing te bekijken, binnen 6 weken na de publicatie van het ontwerpbesluit.
U kunt de ontwerpvergunning en de bijbehorende stukken digitaal bekijken via het digitale publicatieblad op https://www.officielebekendmakingen.nl/. De documenten hangen als 'Bekijk documenten' aan deze publicatie (zie linker kolom).

Bent u het niet eens met de ontwerpbeslissing?
Bent u het niet eens met onze ontwerpbeslissing? Dan kunt u ons een brief sturen waarin u schrijft dat u het niet met de ontwerpbeslissing eens bent. Of u kunt ons hierover bellen. Zo'n brief of telefoongesprek heet een zienswijze. In de zienswijze moet u aangeven waarom u het niet met de ontwerpbeslissing eens bent. Ook moet u aangeven met welke onderdelen van de ontwerpbeslissing u het niet eens bent.

U kunt uw zienswijze geven binnen 6 weken na de publicatie.

- Wilt u uw zienswijze schriftelijk geven? Stuur uw brief dan naar
  Gemeente Buren
  College van burgemeester en wethouders
  Postbus 23
  4020 BA MAURIK

- Wilt u uw zienswijze telefonisch geven? Bel dan naar Omgevingsdienst Rivierenland, telefoonnummer 0344 – 579 314. Van de mondelinge zienswijze wordt een verslag gemaakt.

Wilt u naar de rechter gaan?
Bent u van plan om aan de rechter een oordeel te vragen over de definitieve beslissing? Dat kan alleen als u een zienswijze heeft gegeven en als u belanghebbende bent.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
10 juni 2025	**D.209438** **Z.065581**

Portefeuillehouder	J.P. Neven
Begrotingsprogramma en taakveld	1. Wonen, werk en recreatie 8.1 Ruimtelijke ordening

Onderwerp **Verordening Nadeelcompensatie Gemeente Buren 2025**

Voorgesteld besluit

1. De Verordening Nadeelcompensatie Gemeente Buren 2025 vast te stellen;
2. de procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade Buren 2009 in trekken.

Samenvatting van het voorstel

De nieuwe Omgevingswet kent geen Planschade meer maar een gewijzigde bredere vorm van Nadeelcompensatie. Door het inwerkingtreden van artikel 4.5 Awb is er een einde gekomen van de versnippering van nadeelcompensatie in de diverse wetten. Om verzoeken om nadeelcompensatie op grond van de Omgevingswet volgens een vaste procedure af te kunnen handelen is het nodig dat de raad een verordening nadeelcompensatie vaststelt die aansluit op de algemene wettelijke regeling uit de Awb.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

Wat is nadeelcompensatie

Onder de oude Wet ruimtelijke ordening kenden we het stelsel van planschade. Bij planschade ging het om inkomensderving of vermindering van de waarde van een onroerende zaak als gevolg van een planologische maatregel. Planschade is niet meer teruggekeerd in de Omgevingswet maar is in gewijzigde vorm over in de nadeelcompensatieregeling van de Omgevingswet. Nadeelcompensatie is breder dan planschade. Het gaat om schade veroorzaakt door rechtmatige besluiten, en om schade veroorzaakt door rechtmatige feitelijke handelingen. Bijvoorbeeld door het verlenen van een omgevingsvergunning, het inperken van rechten of neveneffecten door werkzaamheden.

Uitgangspunt is dat de overheid niet verplicht is om iedere schade die zij in de rechtmatige uitoefening van haar publieke taken veroorzaakt, (in zijn geheel) moet vergoeden. Dat overheidsingrijpen voor sommige burgers en ondernemingen nadelige gevolgen kan hebben, is namelijk onvermijdelijk. Tot op zeker hoogte moeten deze gevolgen dus worden geaccepteerd (normaal maatschappelijk risico).
Burgers die door rechtmatig overheidsoptreden schade lijden die uitgaat boven het normaal maatschappelijk risico en in vergelijking tot anderen onevenredig zwaar worden getroffen, kunnen desgevraagd schadevergoeding ontvangen. De hoogte daarvan moet in zo'n geval redelijk zijn. De schadevergoeding dekt dus niet vanzelfsprekend de volledige schade. Dit in tegenstelling tot onrechtmatig handelen, waarbij uitgangspunt wel vergoeding van de volledige schade is.

Wettelijk kader

Het stelsel van nadeelcompensatie was versnipperd geregeld in diverse afzonderlijke wetten, verordeningen en beleidsregels. De schadevergoedingsplicht is ontleend aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en gevormd door de jurisprudentie.
Inmiddels is titel 4.5 (nadeelcompensatie) van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) inwerking getreden. In deze regeling worden bestaande regelingen voor nadeelcompensatie in verschillende wetten en buitenwettelijke regelingen samengevoegd en geharmoniseerd. Samen met de met de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet is titel 4.5 Awb ook in werking getreden.
Om verzoeken om nadeelcompensatie op grond van de Omgevingswet volgens een vaste procedure af te kunnen handelen is het nodig dat de raad een verordening nadeelcompensatie vaststelt die zal aansluiten op de algemene wettelijke regeling uit de Awb.

2. Doel / meetbaar effect

Het vaststellen van de Verordening Nadeelcompensatie Gemeente Buren 2025 met het daarbij intrekken van de bestaande Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade Buren 2009. Hierdoor kunnen planschadeverzoeken op een juridisch juiste en adequate wijze worden afgehandeld.

3. Argumenten

1.1. We geven invulling aan een actiepunt van de Omgevingswet.
De regeling heeft betrekking op schade die een bestuursorgaan in de rechtmatige uitoefening van een publiekrechtelijke bevoegdheid of taak veroorzaakt. Het doel van de nieuwe regeling is om te komen tot meer eenduidigheid en overzichtelijkheid in het nadeelcompensatierecht. De Omgevingswet bevat een specifiek op het omgevingsrecht toegesneden nadeelcompensatieregeling die enkele aanvullende regels op de Awb bevat.

1.2. Er is een nieuwe verordening nodig.
Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de verdwijning van onder andere de Wro komt de grondslag te vervallen van de Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade Buren 2009. Een nieuwe verordening is daarom nodig. De verordening Nadeelcompensatie Gemeente Buren 2025 voorziet daarin.

***4.* Kanttekeningen**

N.v.t.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Aan dit voorstel zijn geen financiële consequenties verbonden.

6. Communicatie

Genoemde besluit en de nieuwe verordening zullen in het gemeenteblad worden gepubliceerd.

7. Uitvoering en planning

Na besluitvorming in de Raad zal publicatie in het Gemeenteblad plaatsvinden. In deze is geen zienswijze, bezwaar dan wel beroep mogelijk. Momenteel is het aantal planschadeclaims in de gemeente Buren minimaal (sinds 2021 1 claim). In 2030 zal daarom een overzicht gemaakt worden of de nieuwe wetgeving leidt tot meer schadeclaims.

8. Participatie

N.v.t.

9. Duurzaamheid

N.v.t.

Bijlagen:

1. Verordening Nadeelcompensatie gemeente Buren 2025
2. Raadsbesluit

Inlichtingen bij:

Portefeuillehouder	J.P. Neven
Domein	Ruimte

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
10 juni 2025	**D.209438**	**D.210596** **Z.065581**

Onderwerp **Verordening Nadeelcompensatie Gemeente Buren 2025**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 22 april 2025;

besluit:

1. De Verordening Nadeelcompensatie Gemeente Buren 2025 vast te stellen;
2. de procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade Buren 2009 in trekken.

namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier,	de voorzitter,
{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}}	{{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}
R. Kuipers	H.M. Ostendorp

Verordening Nadeelcompensatie Gemeente Buren 2025

De raad van de gemeente Buren,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 22 april 2025;
Gelet op de artikelen 108 en 149 van de Gemeentewet, titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 15.1 van de Omgevingswet;

Besluit:

vast te stellen de:

Verordening Nadeelcompensatie Gemeente Buren 2025

Artikel 1. Toepassingsbereik
1. Deze verordening heeft betrekking op aanvragen om schadevergoeding als bedoeld in artikel 4:126, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, waarvan de aanvrager stelt dat die wordt veroorzaakt door een bestuursorgaan van de gemeente.
2. Deze verordening heeft geen betrekking op aanvragen om schadevergoeding waarop een bijzondere regeling van toepassing is.

Artikel 2. Heffen recht
Voor het in behandeling nemen van de aanvraag om schadevergoeding wordt een recht van € 500,- geheven.

Artikel 3. Aanvraag
1. De aanvrager van schadevergoeding maakt gebruik van een door het bestuursorgaan vastgesteld formulier.
2. In aanvulling op artikel 4:127 van de Algemene wet bestuursrecht bevat een aanvraag mede:
    a. als het schade betreft wegens winst- of inkomstenderving: jaarrekeningen over het jaar waarin schade is geleden en voor zover van toepassing de drie daaraan voorafgaande jaren en de aanslagen vennootschapsbelasting of inkomstenbelasting.
    b. als het schade betreft wegens gederfde huurinkomsten: een afschrift van de huurovereenkomst of gebruiksovereenkomst en een eigendomsakte.

Artikel 4. Adviescommissie
1 . Het bestuursorgaan wint slechts advies in bij een kundig financieel adviseur of adviescommissie voor zover dat naar zijn oordeel noodzakelijk is om op de aanvraag om schadevergoeding te kunnen beslissen.
2 . Advies als bedoeld in het eerste lid, wordt in ieder geval niet ingewonnen als:
    a . de aanvraag naar het oordeel van het bestuursorgaan kennelijk ongegrond is, omdat zich kennelijk een weigeringsgrond voordoet als bedoeld in artikel 4:126, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht;
    b . de schade kennelijk niet kan worden toegerekend aan een door het bestuursorgaan genomen besluit of verrichte handeling;
    c . de aanvraag naar het oordeel van het bestuursorgaan voldoende gelijkenis vertoont met andere aanvragen waarvoor al advies is uitgebracht;
    d . de schadevergoeding kennelijk minder bedraagt dan € 500,-, of
    e . naar het oordeel van het bestuursorgaan in de gemeentelijke organisatie voldoende deskundigheid voor de beoordeling van de aanvraag aanwezig is.

3 . Een adviescommissie kan worden benoemd als:
a . vaste commissie, waarbij de leden door burgemeester en wethouders voor een termijn van maximaal vier jaar worden benoemd met de mogelijkheid tot herbenoeming voor maximaal vier jaar, of
b . tijdelijke commissie voor advisering met betrekking tot een of meer aanvragen, door het bestuursorgaan dat de aanvragen behandelt

Artikel 5. Procedure
1 . Als advies wordt ingewonnen bij een adviescommissie, informeert het bestuursorgaan de aanvrager en belanghebbenden.
2 . Bij de toepassing van de artikelen 4:7 en 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht wordt naast de aanvrager voor zover van toepassing betrokken:

a . degene die de activiteit verricht en met wie een overeenkomst als bedoeld in artikel 13.3c, eerste lid, van de Omgevingswet is gesloten, en,
b . als sprake is van een schadeveroorzakend besluit naar aanleiding van een aanvraag, zoals geregeld in artikel 13.3d van de Omgevingswet, de aanvrager van dat besluit of degene die de toegestane activiteit verricht, tenzij:
1 °. de schadevergoeding redelijkerwijze voor rekening behoort te blijven van het bestuursorgaan, of
2 °. de schadevergoeding voldoende op een andere manier is verzekerd.

Artikel 6. Uitbetaling
Bij geheel of gedeeltelijke toewijzing van een aanvraag om schadevergoeding, wordt de toegewezen schadevergoeding uiterlijk betaald bij het onherroepelijk worden van het besluit op de aanvraag.

Artikel 7. Intrekking oude regeling
1. De Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade 2009 wordt ingetrokken.
2. Voor procedures over schadevergoeding, die nog onder de Wro vallen, blijft het oude recht van toepassing, totdat het besluit om schadevergoeding onherroepelijk is geworden en de eventueel toegekende schadevergoeding volledig is betaald. Dus om een verzoek om planschade op grond van de Wro blijft de planschaderegeling in de Wro van toepassing.

Artikel 8. Inwerkingtreding en citeertitel
1. Deze verordening treedt tegelijk met de Omgevingswet in werking.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening nadeelcompensatie Gemeente Buren 2025.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 10 juni 2025.

namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier,	de voorzitter,
{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}}	{{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}
R. Kuipers	H.M. Ostendorp

Verduidelijking raadsvoorstel Nadeelcompensatie Gemeente Buren 2025

De agendacommissie van uw raad heeft middels een voorbeeld om een verduidelijking gevraagd van het raadsvoorstel “Nadeelcompensatie Gemeente Buren 2025”. De verduidelijking kan op twee punten worden gegeven:

1) De nadeelcompensatie is ruimer dan de vroegere planschade.
2) De procedure heel kort bezien.

1) De nadeelcompensatie is ruimer dan de vroegere planschade.
Was het bij planschade zo dat deze beperkt was tot inkomstenderving en of een waardevermindering van bijvoorbeeld een woning als gevolg van een planologische maatregel, daarbij valt te denken aan een bestemmingsplanwijziging. Nu wordt dat veel ruimer. Het beste voorbeeld zijn langdurige werkzaamheden die als gevolg kunnen hebben dat een winkel slecht/moeilijk bereikbaar is. Deze komt nu ook in aanmerking voor nadeelcompensatie. De wettelijk verspreid staande schadevergoedingsmogelijkheden zijn dus meer gebundeld.

2) De procedure heel kort bezien.
Doel van de procedureverordening is om de procedure zo efficiënt en zo kort mogelijk te houden. Om te beginnen is er een door ons vastgesteld formulier waarin duidelijk omschreven staat wat verzoeker moet indienen. Daarnaast kan het bestuur zowel tijdelijk als permanent een adviescommissie in het leven roepen om omtrent de claim te adviseren. De nadruk ligt hier op kan. Om ook hier zoveel mogelijk bureaucratie te vermijden worden er strikt omschreven welke aanvragen inhoudelijk zelf kunnen worden afgedaan. In het kader van de transparantie wordt bij gebruikmaking van de adviescommissie zowel de aanvrager als belanghebbende geïnformeerd. Ook geeft de verordening duidelijk aan wanneer een schadevergoeding uiterlijk betaald moet worden. Dit ter bescherming van de aanvrager.

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
10 juni 2025	**D.219869** **Z.069196**

Portefeuillehouder	J.D. van den Berg, voorzitter RWG Omgevingswet
Begrotingsprogramma en taakveld	n.v.t.

Onderwerp	**Vaststelling geactualiseerde opdrachtformulering RWG Omgevingswet**

Voorgesteld besluit
de raadswerkgroep Omgevingswet de volgende opdracht mee te geven aan als mandaat van de gemeenteraad: *Twee tot vier keer per jaar komt de werkgroep samen om door de ambtelijke organisatie bijgepraat te worden over de stand van de invoering en implementatie van de omgevingswet.*

Samenvatting van het voorstel
De gemeenteraad heeft eind 2023 een raadswerkgroep Omgevingswet ingesteld om alles rondom de monitoring en evaluatie van de Omgevingsvisie en de invoering en implementatie van de Omgevingswet in een breder perspectief te bekijken. De werkgroep heeft na een tussentijdse evaluatie kenbaar gemaakt om de opdrachtformulering te herformuleren met de aandacht gericht op de invoering en implementatie van de omgevingswet.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

Als gevolg van een eigen evaluatie in de raadswerkgroep is geconcludeerd dat de opdrachtformulering aan een update nodig was. De reden dat deze gewijzigde opdracht als raadsvoorstel aan de gemeenteraad ter besluitvorming wordt voorgelegd, is dat de gemeenteraad een besluit neemt over het instellen van werkgroepen of het aanpassen van de meegegeven opdracht van deze werkgroepen.

2. Doel / meetbaar effect

Een hernieuwde opdracht voor de werkgroep Omgevingswet geeft duidelijkheid wat er wel en niet ter informatie aan de orde komt in deze raadswerkgroep.

3. Argumenten

De oorspronkelijke opdracht, zoals op 19 december 2023 vastgesteld door de gemeenteraad, is op verzoek van de werkgroep tegen het licht gehouden. Dat heeft deze herformulering van de opdracht opgeleverd. Hiermee wordt een duidelijk kader gesteld over wat er in de werkgroep aan de orde komt. Alle onderwerpen die niet in de opdracht thuishoren, worden niet in de opdracht besproken.

4. Kanttekeningen

n.v.t.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Deze wijziging van de opdracht van de raadswerkgroep brengt geen specifieke kosten met zich mee.

6. Communicatie

N.a.v. iedere bijeenkomst van de raadswerkgroep Omgevingswet zal er een terugkoppeling worden gedaan richting de gemeenteraad in de vorm van een memo. Deze memo zal worden aangeboden aan de gemeenteraad. In een besluitvormende raadsvergadering kan daarnaast nog gekozen worden om een mondelinge toelichting te geven aan de gemeenteraad.

Bijeenkomsten van den raadswerkgroep Omgevingswet zijn openbaar en worden via de website van de gemeenteraad bekend gemaakt maar niet uitgezonden. De agenda's, beschikbare presentaties en terugkoppeling aan de gemeenteraad zijn voor iedereen toegankelijk.

7. Uitvoering en planning

Na de vaststelling van de nieuwe opdracht zal de raadswerkgroep z.s.m. maar indien mogelijk nog voor het zomerreces, bij elkaar komen om te worden geïnformeerd om een update te krijgen over de invoering en implementatie van de Omgevingswet.

Uiterlijk eind januari 2026 wordt in de werkgroep een evaluatie gehouden. De uitkomsten van de deze evaluatie zullen worden meegenomen in het overdrachtsdocument van oude naar nieuwe raad.

8. Participatie

Bij de totstandkoming van dit voorstel is geen gebruik gemaakt van (inwoners)participatie. Participatie van inwoners is bij dit voorstel niet van toepassing.

9. Duurzaamheid

n.v.t.

Bijlagen:
-

Inlichtingen bij:

Portefeuillehouder	J.D. van den Berg, voorzitter RWG Omgevingsgwet
Domein	Griffie

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
10 juni 2025	**D.219869**	**D.219868** **Z.069196**

Onderwerp **Vaststelling geactualiseerde opdrachtformulering RWG Omgevingswet**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het raadsvoorstel met daarin de wens om de opdrachtformulering te actualiseren

besluit:

de raadswerkgroep Omgevingswet de volgende opdracht mee te geven aan als mandaat van de gemeenteraad:

Twee tot vier keer per jaar komt de werkgroep samen om door de ambtelijke organisatie bijgepraat te worden over de stand van de invoering en implementatie van de omgevingswet; hier kan een tussentijdse evaluatie onderdeel van zijn.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 10 juni 2025,

burgemeester en wethouders van Buren,

de secretaris, de burgemeester,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}} {{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

H. Verhoef H.M. Ostendorp

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
10 juni 2025	**D.217713** **Z.068644**

Portefeuillehouder	K.A. Maier
Begrotingsprogramma en taakveld	4 Sport, cultuur en onderwijs 5.2 Sportaccommodaties

Onderwerp **Vitaal sportpark; instemming uitgangspunten voorlopig ontwerp + pilot quickscan**

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met uitgangspunten van het voorlopig ontwerp Vitaal Sportpark Maurik;
2. in te stemmen met de pilot quickscan vitaal sportpark alle kernen gemeente Buren.

Samenvatting van het voorstel
De gemeenteraad wordt gevraagd in te stemmen met de uitgangspunten in het voorlopig ontwerp Vitaal Sportpark Maurik. Alle sportparken binnen de gemeente Buren worden gescand op kansen en mogelijkheden om een bredere rol te kunnen vervullen in de wens tot een meer vitale samenleving.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding
Afgelopen maanden is er hard gewerkt aan de uitwerking van het Vitaal Sportpark Maurik. In een uitgebreid participatieproces is veel informatie opgehaald over hoe het huidige sportpark een nog bredere betekenis kan krijgen voor de buurt. Niet alleen als plek om bij een vereniging te sporten, maar vooral ook als een park om individueel te sporten, te spelen, te wandelen en te recreëren. Het streven is dat het sportpark straks een plek wordt waar jong en oud naar toe kan voor ontspanning, sport en ontmoeting.

Het concept Vitaal Sportpark is niet exclusief voor Maurik. Veel gemeenten zijn bezig om hun sportparken een bredere betekenis voor de samenleving te geven. Hoewel elk sportpark anders is, kunnen er wel een aantal gemeenschappelijke kaders worden benoemd. Deze kaders zorgen voor een goede verankering van het sportpark met de omgeving, zowel ruimtelijk als sociaal. Het Vitaal Sportpark Maurik fungeert als pilotproject. Met het uitvoeren van een quickscan worden de kansen en mogelijkheden voor de andere sportparken in beeld gebracht.

2. Doel / meetbaar effect
De kaders voor een vitaal sportpark zijn afgelopen maanden getoetst bij sportverenigingen, bewoners, stakeholders en andere betrokkenen door middel van een concreet schetsontwerp voor Sportpark Maurik. In persoonlijke gesprekken en tijdens de inloopavond is veel informatie opgehaald over hoe het huidige sportpark een nog bredere betekenis kan krijgen voor de buurt.

Quickscan
Uitgangspunt van de gemeente Buren is het stimuleren van een gezonde en vitale samenleving. Sociaal beleid gaat daarbij samen met ruimtelijke inrichting. Het voornemen is om in elke kern van de gemeente een vitaal sportpark te realiseren dat aan dit beleid een bijdrage levert. Een quickscan van alle sportparken geeft aan waar kansen en mogelijkheden liggen en welke investering daarbij hoort. Bij sommige parken kan er bijvoorbeeld worden ingespeeld op de al gaande veranderingen. Soms

volstaat een kleine sportieve impuls om tot meer levendigheid op het sportpark te komen. De quickscan zal inzicht gegeven in de zogenaamde ‘quick wins’, projecten die met weinig financiële middelen eenvoudig te realiseren zijn en de projecten die een langere voorbereidingstijd nodig hebben.

3. Argumenten

1.1. Participatie Vitaal Sportpark Maurik leidt tot betere plannen

Dit project sluit aan bij de behoefte van inwoners, huidige en nieuwe gebruikers van het sportpark. Ruimte voor ontmoeting, recreëren, spelen en bewegen in georganiseerd en ongeorganiseerd verband is de wens. Voor sportaanbieders kan dit een stimulans zijn voor behoud van vitaliteit. De huidige en toekomstige gebruikers zijn in een eerdere fase (participatie) al actief betrokken bij een eerste schetsontwerp. Zowel door stakeholders als buurtbewoners is actief geparticipeerd. Veel goede feedback is meegenomen in het voorlopig ontwerp.

1.2. De omgeving is in het voorlopig ontwerp verankerd

Het voorlopig ontwerp Vitaal Sportpark Maurik staat echter niet op zichzelf. Het sluit aan op de beweegroute en speelplekken in Oosterweyden. Op deze manier ontstaat er een actieve route voor jong en oud vanuit de woonwijken in Maurik richting het sportpark. De komst van de nieuwe rotonde en vrijliggend fietspad langs de Verbindingsweg maken dat het ook een veilige route wordt zodat sportpark en woonwijk beter met elkaar verbonden wordt.

Bij zowel de bewoners van de aangrenzende wijk Oosterweyden als bij de ontwikkeling van de nieuw te bouwen wijk en bij de bewoners van het chaletpark zijn verwachtingen gewekt dat het met de ontwikkeling van het Vitaal Sportpark Maurik zal worden voorzien in de behoefte van de wijk om een centrale plek te hebben voor spelen, bewegen en ontmoeting voor alle doelgroepen. Bij verdere landschappelijke ontwikkelingen en inrichting is in deze wijken hier dus in mindere mate rekening mee gehouden.

De wens en noodzaak om een goede jongerenontmoetingsplek te realiseren is een ander project dat goed aansluit bij de ontwikkeling van een vitaal sportpark. Passend binnen het bestemmingsplan en de omgevingswet is dit een uitstekende locatie voor een hangplek voor jongeren waar ze tegelijkertijd worden gestimuleerd tot beweging en ontmoeting.

1.3. Kaders Vitaal Sportpark sluit aan bij meerdere (domeinoverstijgende) beleidsdoelstellingen

De ontwikkeling en de sportieve dan wel maatschappelijke functies van een vitaal sportpark passen binnen de uitgangspunten sport- en gezondheidsbeleid. We geven uitvoering aan het coalitieakkoord 2022 – 2026 waarbij binnen hoofdstuk 5. Sociaal Domein, preventie en een gezonde leefstijl belangrijke uitgangspunten zijn. Het vastgestelde transformatieprogramma Sociaal Domein (december 2023) onderschrijft de maatschappelijke meerwaarde van een vitaal sportpark. In de nader vast te stellen integrale nota gezondheid en sport Buren Beweegt! wordt deze sportieve en maatschappelijke meerwaarde ook nog verder onderschreven, waaronder het optimaliseren van samenwerking en vitaliteit van verenigingen.

Een gezonde, actieve en aantrekkelijke omgeving stimuleert inwoners om te sporten in zowel georganiseerd als ongeorganiseerd verband, om te recreëren waarbij ruimte is voor ontmoeting, spelen en bewegen én voor het uitvoeren van verschillende maatschappelijke functies. Het sportpark kan een gezonde en groene omgeving worden waarbij aandacht is voor duurzaamheid, energietransitie en klimaatopgave en die kansen biedt voor bijvoorbeeld de inbedding van de Omgevingsvisie Buren.

2.1. Benut kansen voor een vitaal sportpark in andere kernen

Tijdens het participatieproces is gebleken dat er ook in andere kernen behoefte bestaat voor een doorontwikkeling naar een vitaal sportpark. We kiezen ervoor om nu al te gaan onderzoeken of er mogelijkheden zijn om in andere kernen hiermee te starten. Het instemmen van de quickscan verbreedt het concept vitaal sportpark.

4. Kanttekeningen

1.1. *Niet alle wensen kunnen in fase 1 worden gehonoreerd*
Tijdens de participatie zijn ook ideeën en initiatieven aangedragen die interessant zijn voor het sportpark maar te beperkt onderbouwd zijn om ook gehonoreerd te worden. Bijvoorbeeld de wens voor een horecapunt, beachvolleybalvelden of grondwal als geluidskering. In fase 2 wordt bekeken in hoeverre sommige aspecten alsnog kunnen worden meegenomen.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën
Het voorlopig ontwerp voor Vitaal Sportpark Maurik past binnen de vastgestelde financiële kaders. De realisatiekosten blijven binnen de begrote 1 miljoen. De jaarlijkse structurele lasten bedragen €35.000 per jaar, conform begroting. De quickscan wordt betaald uit de investeringslasten Vitaal Sportpark Maurik.

6. Communicatie
In- en externe communicatie volgt naar behoefte op basis van de nog te doorlopen stappen. De projectleider houdt de gemeenteraad via onder andere een college update op de hoogte van de ontwikkelingen rondom dit project.

7. Uitvoering en planning
Na instemming met de kaders voor een vitaal sportpark wordt het voorlopig ontwerp uitgewerkt tot een definitief ontwerp, bestekstekeningen en aanbesteding. Streven is om dit jaar te starten met (een deel van) de realisatie.

Gelijktijdig wordt gestart met een quickscan naar alle andere sportparken in de gemeente Buren. De uitkomsten hiervan kunnen eind september worden overlegd.

Bijlagen:
Bijlage 1 – Voorlopig Ontwerp Vitaal Sportpark Maurik
Bijlage 2 – Kaders Vitaal Sportpark

Inlichtingen bij:
Portefeuillehouder K.A. Maier

Domein Ruimte

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
10 juni 2025	**D.217713**	**D.217722** **Z.068644**

Onderwerp **Vitaal sportpark; instemming uitgangspunten voorlopig ontwerp + pilot quickscan**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d.22 april 2025;

besluit:
1. In te stemmen met uitgangspunten van het voorlopig ontwerp Vitaal Sportpark Maurik;
2. in te stemmen met de pilot quickscan vitaal sportpark alle kernen gemeente Buren.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 10 juni 2025.

namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier,	de voorzitter,
{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}}	{{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}
R. Kuipers	H.M. Ostendorp

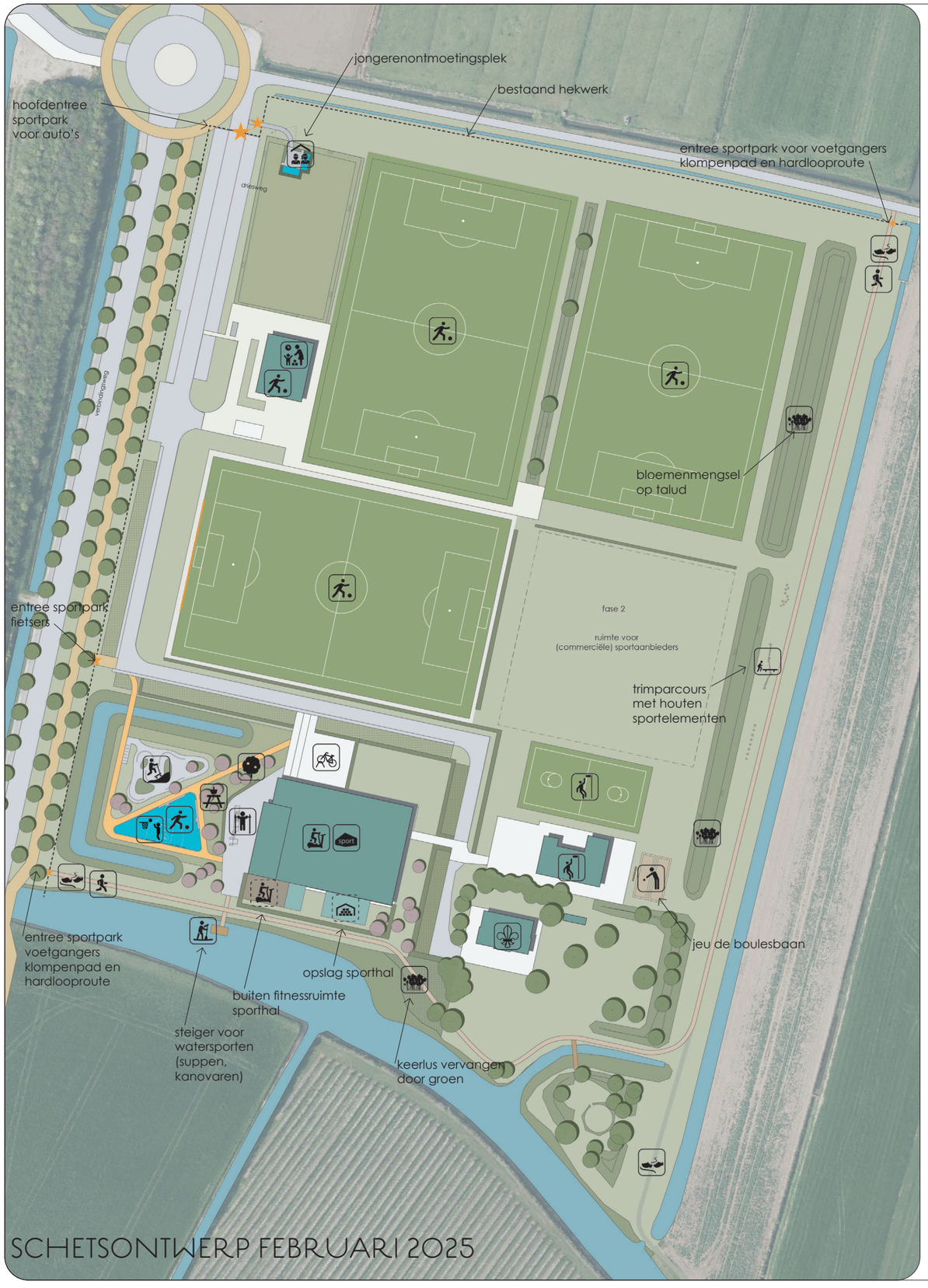


VOORLOPIG ONTWERP

VITAAL SPORTPARK MAURIK

GEMEENTE BUREN

APRIL 2025



Vitaal Sportpark Maurik

Beschrijving huidige situatie
Aan de rand van Maurik ligt een sportpark met diverse verenigingen; voetbalvereniging s.v. MEC'07, korfbalvereniging Activitas, scouting Saffatin Maurik en sporthal Lignum met daarin Vitaalclub Juliën. Het park is functioneel ingericht en kent weinig verblijfskwaliteit. Grote hagen scheiden de verschillende sportverenigingen. Parkeren gebeurt deels op verharding en deels op grasbetonstenen. Aan het einde van de route zit een keerlus die amper wordt gebruikt. Naast de sporthal is een groot grasveld met een wadi om het regenwater van het dak van de sporthal gefaseerd af te voeren naar de Wetering.

Aanleiding en beleid
De komst van de naastgelegen nieuwe woonwijk Oosterweyden biedt aanleiding voor een upgrade van het sportpark met meer openbaar toegankelijke voorzieningen. Dit is ook de wens van de betrokken sportverenigingen.

Een breder geprogrammeerd sportpark met openbaar toegankelijke beweeg- en speelaanleidingen sluit ook aan bij het huidige en nieuwe sociaal beleid. Dit beleid zet in op een gezonde, actieve en aantrekkelijke omgeving voor inwoners om te sporten in zowel georganiseerd als ongeorganiseerd verband, om te recreëren en waarbij ruimte is voor ontmoeting, spelen en bewegen én voor het uitvoeren van maatschappelijke functies.

Kaders Vitaal Sportpark
Het concept Vitaal Sportpark is niet exclusief voor Maurik. Veel gemeenten zijn bezig om hun sportparken een bredere betekenis voor de samenleving te geven. Hoewel elk sportpark anders is kunnen er wel een aantal gemeenschappelijke kaders worden benoemd. Deze kaders zorgen voor een goede verankering van het sportpark met de omgeving, zowel ruimtelijk als sociaal. Voor de gemeente Buren is een specifiek Kader Vitaal Sportpark opgesteld. Het voorliggende ontwerp is volgens deze kaders ontwikkeld.

Participatie
Het voorlopig ontwerp is tot stand gekomen op basis van een uitvoerig participatieproces. Een proces dat begon met het breed inventariseren van alle wensen en ideeën en in de afgelopen maanden is getrechterd naar een concreet en door betrokken partijen op het sportpark gedragen ontwerp. Begin februari is het ontwerp voorgelegd aan de bewoners van Oosterweyden en andere geïnteresseerden waarbij er een brede gedragenheid was voor het ontwerp voor het sportpark. Onder andere opmerkingen van bewoners over bereikbaarheid mindervaliden, watertappunt, de locatie van een vissteiger zijn voorbeelden van opmerkingen die verwerkt zijn in het uiteindelijke ontwerp.

Fasering
Het voorlopig ontwerp Vitaal Sportpark Maurik bestaat uit twee fasen. De eerste fase richt zich op het toevoegen van meer openbaar toegankelijke activiteiten. In fase 2 worden (commerciële) partijen uitgenodigd om samen met de betrokken sportverenigingen een plan te ontwikkelen voor het gebied rondom de korfballocatie. Gedacht kan worden aan padelbanen en/of beachvolleybal. De breed gedragen wens voor een horecapunt op het sportpark wordt in fase 2 verder verkend.

Verankering project met omgeving
Het ontwerp voor het sportpark staat niet op zichzelf. Het sluit aan op de beweegroute en speelplekken in Oosterweyden. Op deze manier ontstaat er een actieve route voor jong en oud vanuit de woonwijken in Maurik richting het sportpark. De komst van de nieuwe rotonde en vrijliggend fietspad langs de Verbindingsweg maken dat het ook een veilige route wordt zodat sportpark en woonwijk beter met elkaar verbonden wordt.

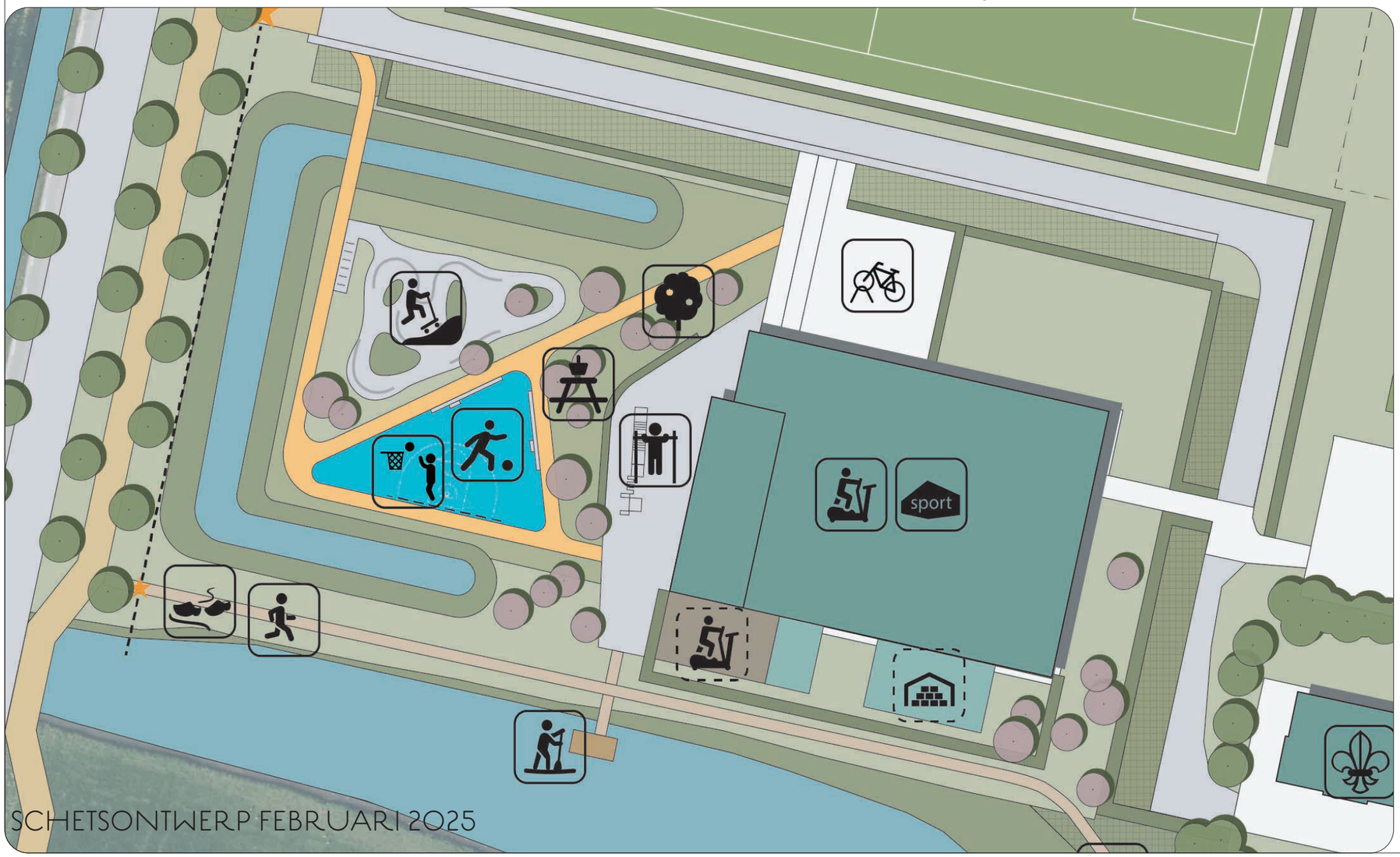
De wens en noodzaak om een goede jongerenontmoetingsplek te realiseren is een ander project dat goed aansluit bij de ontwikkeling van een vitaal sportpark. Passend binnen het bestemmingsplan en de omgevingswet is dit een uitstekende locatie voor een hangplek voor jongeren waar ze tegelijkertijd worden gestimuleerd tot beweging en ontmoeting.

Vertaling kaders naar Vitaal Sportpark Maurik
Het voorlopig ontwerp bestaat uit ingrepen die vooral het actief gebruik van de buitenruimte stimuleren. Een klompenpad rondom het sportpark wordt ingericht als hardlooproute met trimattributen. Een openbaar toegankelijk calisthenicsveld is populair onder jongeren, individuele sporters en bootcampclubs. Ook fysiotherapeuten kunnen daar gebruik van maken met hun cliënten. Een pumptrack is een aansprekend speelveld voor kinderen/jongeren. Naast dat het ontzettend leuk is om te doen stimuleert het de motorische ontwikkeling. Met aangrenzend een verhard pleintje waar gebasketbald en gevoetbald kan worden, worden alle doelgroepen zo veel mogelijk bediend. Deze multifunctionele ruimte is ook geschikt voor buitentrainingen, dient als verzamelpunt voor hardloopgroepjes en biedt ruimte voor overige buitentrainingen. Extra aandacht voor de materialisering en dimensionering van de paden en sportvelden maakt dat het ook geschikt is voor gebruik door mindervaliden. Voorgestelde ruimtelijke inrichting sluit aan op de beleidsvorming vanuit het sociale domein.

Vergroening sportpark
Daarnaast wordt de parksfeer op het sportpark versterkt. De grasbermen worden ingezaaid met een bloemrijkmengsel zodat de biodiversiteit wordt versterkt. Daarmee wordt het ook een aantrekkelijke route voor wandelaars en hondenbezitters. Tussen de verschillende sport- en speelvelden komt een grasveld met bomen met picknickbanken zodat het ook een attractieve plek is om te verblijven. In de zomermaanden geeft dit ook een stuk verkoeling.

Het verhard parkeren rondom de sporthal wordt vervangen door groenparkeren zoals ook elders op het sportpark en de keerlus wordt verwijderd en vervangen door groen zodat het geen hangplek meer is. Een vissteiger in de Wetering komt tegemoet aan de wensen van bewoners. Deze steiger kan tevens dienstdoen als opstapplek voor suppen en kanovaren.

Nadere uitwerkingen
Het voorlopig ontwerp Vitaal Sportpark Maurik is opgesteld binnen de financiële kaders die vooraf zijn vastgesteld. Binnen de begroting is nog ruimte voor eventuele tegenvallers of aanvullende voorzieningen zoals bijvoorbeeld een pannakooi bij de jongerenontmoetingsplek of een stuk verharding voor pickleball. De uiteindelijke aanbesteding moet uitwijzen in hoeverre voor één van deze wensen nog budgettaire ruimte is.



SCHETSONTWERP FEBRUARI 2025









VOORLOPIG ONTWERP

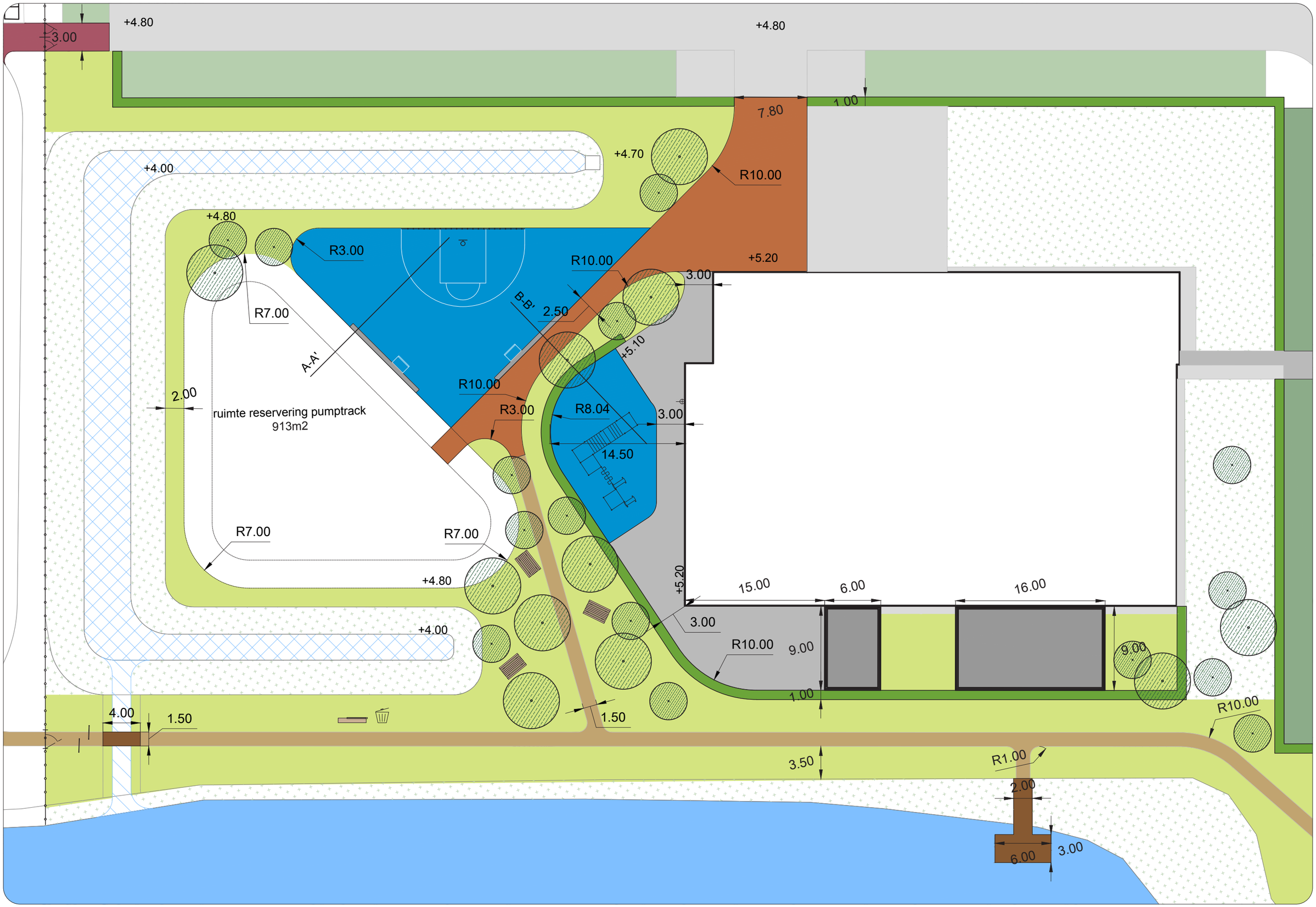
VITAAL SPORTPARK MAURIK

- bestaande situatie
- hoogtepeil indicatief obv AHN
- maatvoering in meters
- bestaande bebouwing
- bebwouwing nieuw
- JOP, 20ft container, met opening aan de lange zijde
- verharding bestaand
- grastegels bestaand
- grasbetonstenen met markering parkeervakken van bestaande klinkers
- verharding betontegels 30x30 kleur: grijs
- verharding BSS kleur: heidepaars
- halfverharding gebonden kleischelpen 25 cm dik op puinfundatie
- verharding asfalt kleur: zwart
- verharding asfalt, met coating en sportvloerbelijning
- verharding betonplaat 2x2m geveegd zonder hoeklijn
- taludlijnen bestaand grondlichaam
- taludlijnen nieuw
- backstop 10x4m RVS
- basketbalpaal met ring en bord
- zitrand/ballenvanger zelfverdichtend beton
- voetbaldoeltje 1,6x1m RVS
- calisthenics toestel
- meubilair resp. picknickset, bank en afvalbak
- watertappunt

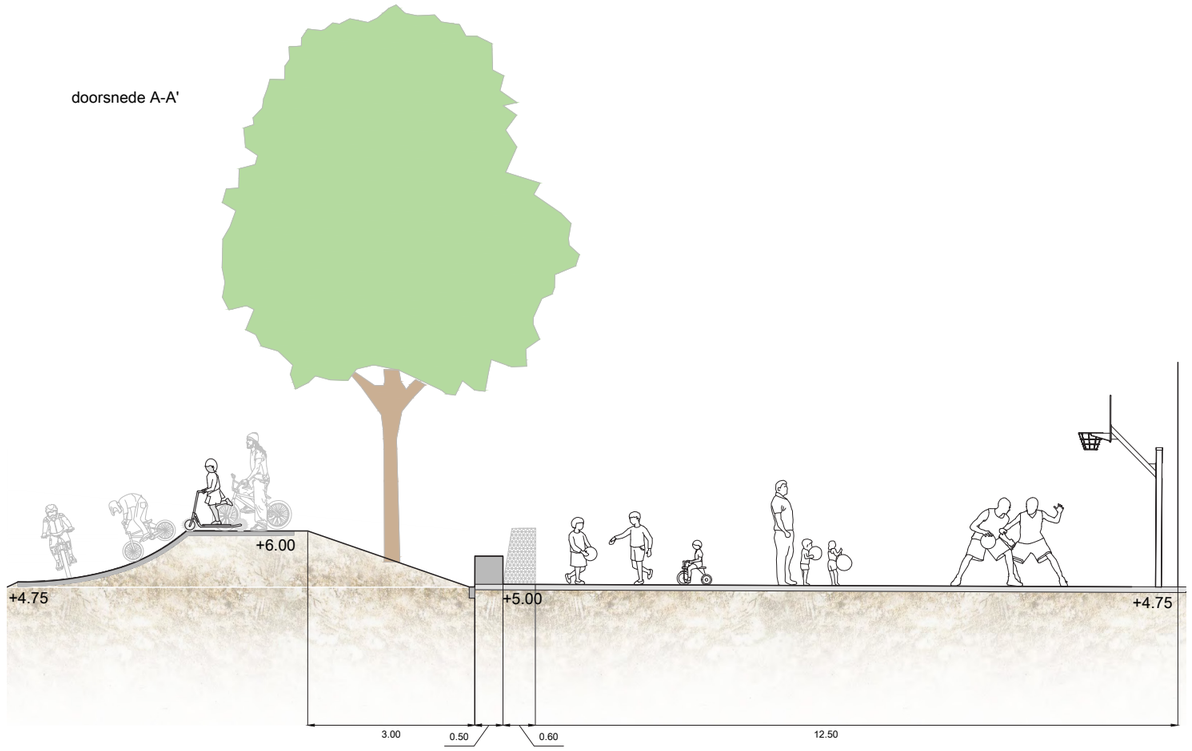
- jeu de boules baan16x4m, gravel met kant balken mits er een jeu de boules vereniging wordt opgericht
- trimbaan, afstand aangegeven met grondpunaise iedere 50m, totale lengte 250m1, hardlopen
- trimbaan toestel, slalom/bokkensprong
- trimbaan toestel, evenwicht
- trimbaan toestel, buikspieren
- trimbaan toestel, evenwicht/overspring
- trimbaan toestel, horde/springen
- toegangspoort dubbelstaafmat resp 2 en 3m breed
- boom bestaand
- haag bestaand
- boom nieuw
- haag, nieuw 1,2m hoog
- haag, nieuw 2m hoog
- fiets/voetgangersbrug hout, 9m lang
- vissteiger minder valide hout ntb
- gras nieuw
- bloemrijkgrasmengsel
- gras/vegetatie bestaand
- watergang/vaart bestaand
- wadi bestaand
- overstort wadi bestaand

Projecttitel	sportpark Maurik		
Opdrachtgever	Gemeente Buren		
Tekeningnaam	VO plankaart		
Tekeningnummer	001		Noordrichting
Projectcode	spM_VO		
Datum	10-04-2025	Formaat	A0
Schaal		Blad	1van1

SPORTRUIMTE
Olympisch Stadion 24-28
1076 DE Amsterdam
www.sportenruimte.nl
Thecla van Dijk
06-52416680
thecla@sportenruimte.nl
Ren van Kleij
06-21590617
ren@sportenruimte.nl


+4.80
3.00
+4.80
7.80
1.00
+4.70
R10.00
+4.00
+4.80
R3.00
R10.00
+5.20
3.00
B-B'
2.50
R7.00
A-A'
+5.10
R10.00
2.00
ruimte reservering pumptrack
913m2
R3.00
R8.04
3.00
14.50
R7.00
R7.00
+4.80
+4.00
+5.20
15.00
6.00
16.00
3.00
R10.00
9.00
9.00
1.00
4.00
1.50
1.50
R10.00
3.50
R1.00
2.00
6.00
3.00

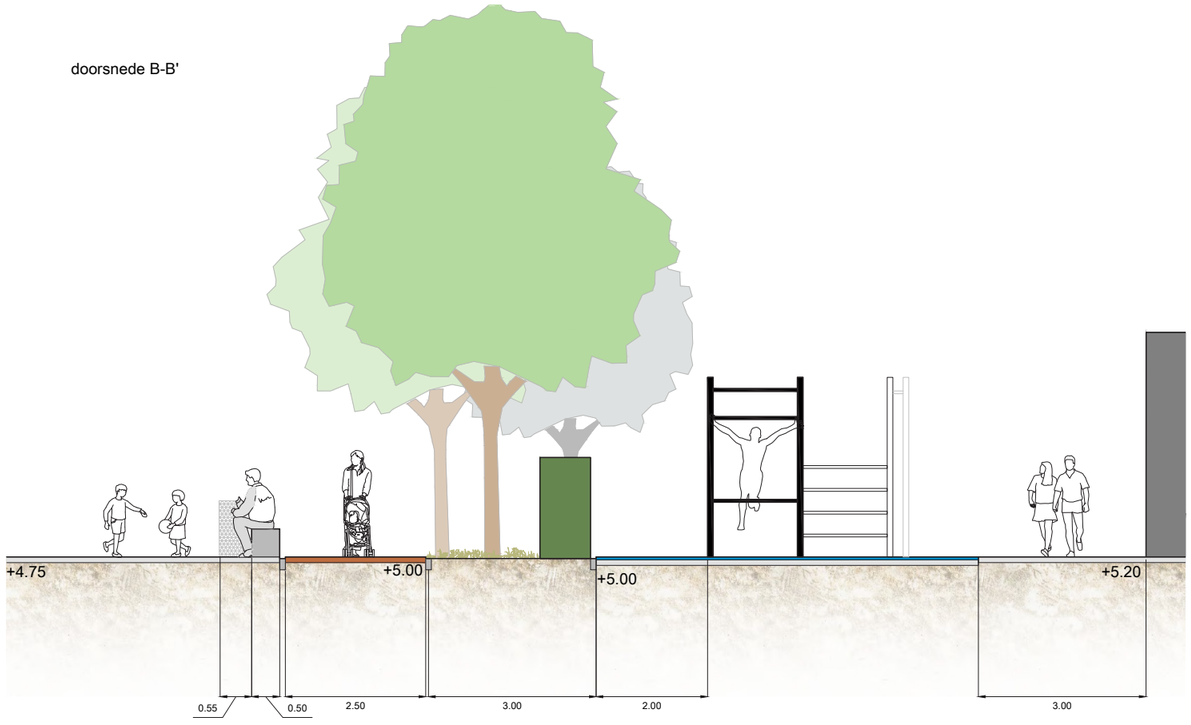
doorsnede A-A'



pumptrack, ntb | grondtalud | betonnen zitrand, minidoeltje | multiveld asfalt met coating/belijning | basket en ballenvanger

A3 schaal 1:50

doorsnede B-B'

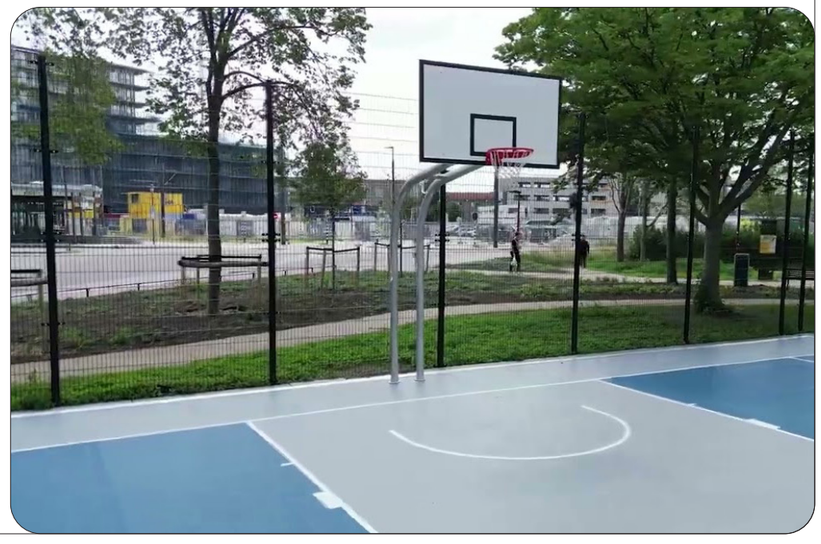


multiveld asfalt met coating/belijning | betonnen zitrand, minidoeltje | wandelpad, klinkers | berm met boom en haag | calisthenics toestel op valondergrond | tegelverharding rondom gebouw

A3 schaal 1:50







KADERS VITAAL SPORTPARK



KADERS VITAAL SPORTPARK

Op de meeste sportparken vinden weinig andere activiteiten plaats dan verenigingssport. Dat terwijl zowel de verenigingssport als sporten in het algemeen sterk aan het veranderen is. Het vitale sportpark is een concept dat inspeelt op de toekomstige (sport)ontwikkelingen, inzet op een bredere maatschappelijke benutting, aandacht heeft duurzaamheid en biodiversiteit en voldoet aan de volgende 7 kaders:

1) Ruimtelijke vervlechting
Het sportpark wordt via prettige en veilige routes, een sterke groenstructuur en met aantrekkelijke functies verbonden met de omliggende woonwijken. Het sportpark is zo een ontmoetingsplek of startpunt van verschillende sporten en andere activiteiten.

2) Goede benutting
De sportparken worden zowel maatschappelijk als sportief goed benut door verschillende doelgroepen. Het clubhuis en de sportvelden worden overdag gebruikt door senioren als ontmoetingsplek of om te sporten, na schooltijd spelen er kinderen uit de buurt en zijn de clubs actief op de velden en vanaf het begin van de avond komen volwassenen er sporten. Al dan niet in groepsverband. Dit draagt bij aan een bredere bezetting overdag en 's avonds.

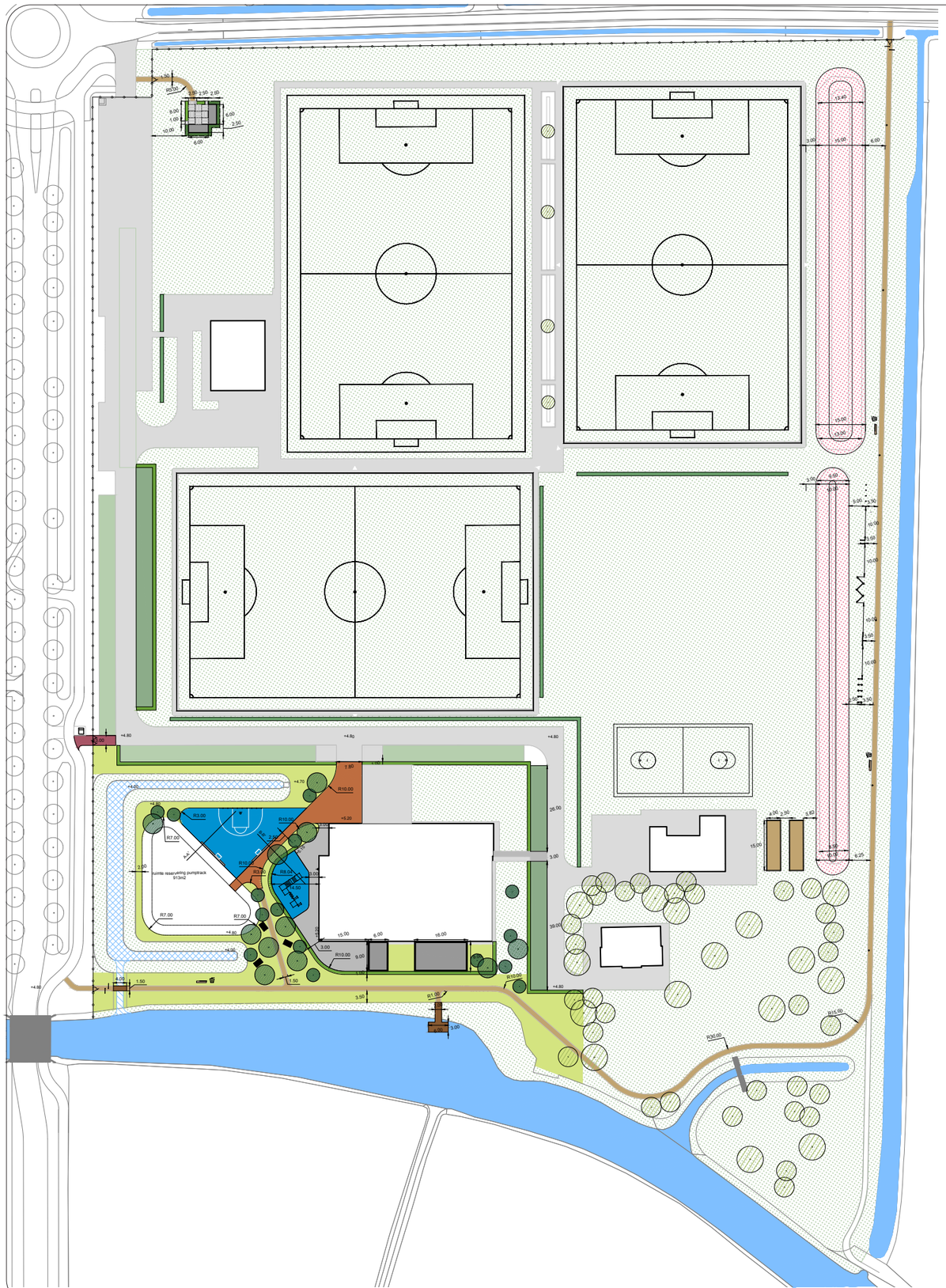
3) Open karakter
Het sportpark moet open zijn voor iedereen. Door de recreatieve wandelroutes over en rondom het park wordt het sportpark een belangrijk rondje voor wandelaars en hardlopers. In principe zijn de sportvelden niet exclusief voor de verenigingen en mogen ook andere partijen er gebruik van maken, mits in goed overleg. En natuurlijk is er toezicht nodig en op sommige plekken zelfs hekken.

4) Functiemenging
Het sportpark wordt dan ook meer gebruikt voor andere doelen dan sport alleen. Denk bijvoorbeeld aan kinderopvang, buurthuis, bibliotheek of een fysiopraktijk. Het resultaat is een park waarbij wonen, werken, onderwijs, zorg, sport en dienstverlening naast elkaar mogelijk zijn.

5) Activiteiten en organisatie
Naast de ruimtelijke inrichting is het belangrijk dat zowel het activiteitenaanbod als het draagvlak voor vrijwilligers op orde is. Buursportcoaches, jongerenwerkers, sportaanbieders zijn in samenwerking met sportverenigingen belangrijk om levendigheid op het sportpark te genereren. Ze dragen bij aan de sociale veiligheid, bevorderen positief en sportief gedrag en kunnen een rol vervullen in het beheer van het sportpark. Uiteraard op basis van goede onderlinge afspraken.

6) Duurzaam en natuur inclusief
Vergroening levert een enorme bijdrage aan de leefbaarheid van het sportpark en de omliggende wijk. Het planten van bomen zorgt voor verkoeling in warme zomermaanden, bloemrijke bermen voor meer biodiversiteit voor flora en fauna en gezamenlijk versterken ze het recreatieve park karakter. Ook innovatieve ontwikkelingen zoals collectorvelden en koele kunstgrasvelden voor waterberging dragen bij aan een duurzaam en klimaatadaptief sportpark.

7) Sociaal inclusief
Op een vitaal sportpark is iedereen welkom. Zowel fysieke als mentale toegankelijk is daarbij erg belangrijk. Rolstoelvriendelijke paden, sportfaciliteiten die ook voor mindervaliden te beoefenen zijn en beweegtoestellen voor ouderen. Maar ook de mentale toegankelijkheid is belangrijk. De fysieke ruimte mag niet gedomineerd worden door een bepaalde doelgroep en anderen buiten sluiten. Sociale controle vanuit omliggende functies en een gericht activiteiten aanbod kan dit waarborgen.



Voorlopig Ontwerp – raming

Vitaal Sportpark Maurik

Voor het voorlopig ontwerp is een investeringsraming opgesteld. Deze raming is getoetst bij een extern ingenieursbureau en aangevuld met een beheerraming. Zowel de investeringsraming als de structurele beheerkosten passen binnen de budgetten die in de kadernota zijn vastgesteld.

VO sportpark Maurik

opdrachtgever:	Gemeente Buren
datum:	11-apr-25
projectnaam:	voorlopig ontwerp
input	250410_Maurik sportpark.dwg
fase:	VO
status:	CONCEPT

Uitgangspunten

- bouwrijpe schone ondergrond
- prijspeil februari 2025
- prijzen zijn excl. BTW
- de hoeveelheden zijn gecalculeerd volgens theoretisch profiel
- streven naar gesloten grondbalans
- toepassing van nieuwe producten tenzij anders vermeld

Uitsluitingen:

- huidige boekwaarden voorzieningen
- geraamde investeringen in MJOP en MIP
- eventuele stortkosten van verontreinigde materialen
- kosten voor beheer, onderhoud en exploitatie van sportvelden en opstallen
- aanvraag van vergunningen en leges.
- **exclusief de JOP, opslag sporthal**

Totaal sportpark Maurik

	Opschonen		€ 36.000
	Verharding		€ 156.000
	Sport/spel		€ 222.000
	waterwerken		€ 51.000
	Meubilair		€ 34.000
	Groenvoorziening		€ 81.000
	Grondverzet		€ 18.000
Subtotaal			**€ 598.000**
Bijkomende kosten			
	staartkosten aanneemsom	15%	€ 90.000
	onvoorzien	10%	€ 69.000
	ontwerp	5%	€ 34.000
	VAT kosten	15%	€ 103.000
Subtotaal			**€ 296.000**
	pumptrack cf offerte		**€ 80.000**
Totaal buiteninrichting			**€ 974.000**

AMENDEMENT - A1

Datum vergadering: 10 juni 2025

Agendapunt: 4.1 Vitaal sportpark Maurik

Onderwerp: Alle kernen

Wij zien dat:
- er een ambitieus plan voorligt om in Maurik een vitaal sportpark te realiseren,
- er (nog) geen concrete plannen zijn voor de andere kernen,
- er een onderzoek (quickscan) komt naar de wensen en bijbehorende kosten voor de andere kernen.

Wij vinden dat:
- de mogelijkheid om te kunnen sporten zonder kosten voor iedereen belangrijk is,
- een vitaal sportpark een goede stimulans kan zijn om dit te realiseren,
- het openstellen van sportvelden voor iedereen, dus niet alleen voor leden van sportclubs, een positieve bijdrage kan leveren aan de mogelijkheden om te sporten,
- we eerst meer inzicht moeten hebben in de mogelijkheden en de bijbehorende kosten voor alle kernen voordat we een goed afgewogen besluit kunnen nemen over het vitaal sportpark Maurik.

Besluit het voorgestelde raadsbesluit gewijzigd vast te stellen, met de volgende wijzigingen:

1. In te stemmen met de pilot quickscan vitaal sportpark alle kernen gemeente Buren.
2. Nadat de pilot quickscan ‘vitaal sportpark alle kernen’ is afgerond een nieuw plan voor te leggen aan de raad betreffende het Vitaal Sportpark Maurik.

Ingediend door:

Joop de Jonge PvdD	Nico Michielsen PvdA-GroenLinks	Alda van Zijl-Hoek D66

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
10 juni 2025	**D.216329** **Z.068087**

Portefeuillehouder	J.P. Neven
Begrotingsprogramma en taakveld	5. Inwoners, bestuur en veiligheid 0.1 Bestuur

Onderwerp **Startnotitie continuering PFO Ruimte Regio Rivierenland**

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met het structureel beleggen van de regionale opgave Ruimte bij Regio Rivierenland vanaf 2026.
2. Hiervoor de benodigde middelen van € 21.975 op te nemen in de Kadernota 2026, waar de integrale afweging wordt gemaakt.

Samenvatting van het voorstel

In het najaar van 2021 is het portefeuillehoudersoverleg (PFO) Ruimte als pilot opgestart. De regionale samenwerking op Ruimte is sindsdien telkens incidenteel geregeld bij besluit van 14 juli 2022. De uitkomst van de takendiscussie binnen Regio Rivierenland bevestigt dat regionale samenwerking op ruimtelijk gebied essentieel is. Daarom stelt het college de raad voor om de benodigde ondersteuning van de regionale samenwerking op ruimtelijk gebied structureel op te nemen in de begroting van Regio Rivierenland.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

In het najaar van 2021 is het portefeuillehoudersoverleg (PFO) Ruimte als pilot opgestart. De regionale samenwerking op Ruimte is sindsdien telkens incidenteel geregeld bij besluit van 14 juli 2022. Voor 2025 is de dekking nog geregeld. De uitkomst van de takendiscussie in 2024 bevestigt dat regionale samenwerking op ruimtelijk gebied essentieel is (zie bijlage 2 voor het afwegingskader dat hierbij is gehanteerd en bijlage 3 voor een samenvatting van de uitkomst van de takendiscussie).

De ruimtelijke opgaven in Rivierenland zijn urgent en complex. Met de woningbouwopgave, energietransitie, klimaatadaptatie, mobiliteit, stikstofproblematiek en economische ontwikkeling maken we keuzes die onze regio voor decennia bepalen. Deze opgaven zijn te groot en te verweven voor gemeenten om individueel op te pakken. Ruimtelijke keuzes van één gemeente hebben direct impact op buurgemeenten. De schaars beschikbare ruimte vraagt om zorgvuldige, integrale afweging. Ook is de personele capaciteit bij individuele gemeenten te beperkt voor deze complexe opgaven.

De komende jaren zullen we interbestuurlijk, volgend op het Regioarrangement FruitDelta Rivierenland, werken aan gebiedsprogrammering. Dit vraagt om een regionale gecoördineerde aanpak, zoals de afgelopen jaren ook waardevol en noodzakelijk is gebleken. Dit voorstel stelt voor om de regionale opgave Ruimte vanaf 2026 structureel bij Regio Rivierenland te beleggen.

2. Doel / meetbaar effect

De complexiteit van de opgaven vraagt om een integrale, regionale gecoördineerde aanpak. Het beleggen van de regionale opgave Ruimte bij Regio Rivierenland bevordert de integraliteit en faciliteert het leggen van de 'ruimtelijke puzzel'. Het doel is om hiermee invulling te geven aan

effectieve samenwerking als Rivierenlandse gemeenten. Daarnaast zorgt regionale samenwerking in de vorm van coördinatie, kennisuitwisseling en samen optrekken voor efficiënte verrichting van taken, gezien de beperkte personele capaciteit bij gemeenten.

3. Argumenten

1.1 *Een stevige regionale samenwerking is noodzakelijk voor de totstandkoming en uitwerking van gebiedsprogramma's*
Het Regioarrangement is het startpunt van een langjarig proces richting gebiedsprogramma's en uitvoering. De beschikbare ambtelijke ondersteuning is beperkt in relatie tot de benodigde capaciteit om de agenderende opgaven uit te werken en gebiedsprogramma's op te tuigen. Om zelf als regiogemeenten proactief regie te voeren over wat we als Rivierenlandse gemeenten willen bereiken op het gebied van ruimte, stikstof en ruimtelijke kwaliteit, is structurele borging van de opgave bij Regio Rivierenland noodzakelijk. Zonder structurele regionale samenwerking dreigt versnippering, inefficiëntie en het missen van kansen.

1.2 *Regionale samenwerking vergroot de efficiëntie en slagkracht*
De realiteit is dat geen enkele gemeente momenteel de expertise en capaciteit heeft om alle ruimtelijke vraagstukken zelfstandig op te pakken. Het gemeentegrensoverschrijdende karakter van de vraagstukken maakt regionale samenwerking essentieel. Door krachten te bundelen, kunnen we kennis en expertise delen en zorgen voor efficiëntere inzet van beperkte ambtelijke capaciteit. Ook versterkt dit onze positie in het gesprek met provincie en Rijk over investeringen en ambities.

1.3 *Structurele borging is nodig voor continuïteit en doorontwikkeling*
Het proces van gebiedsprogrammering is een langjarig en cyclisch proces. Naast dat verschillende opgaven in samenhang moeten worden bezien en tot strategische keuzes voor de lange termijn moeten leiden, zal ook de intensiteit van de afstemming toenemen. Het uitwerken van de agenderende opgaven vraagt veel inzet, waar het opstarten, uitvoeren en monitoren van gebiedsprogramma's bij komt. Structurele borging is noodzakelijk om deze taken effectief uit te kunnen voeren.

1.4 *Gemeenten blijven aan het stuur, Regio Rivierenland faciliteert*
Vanuit Regio Rivierenland wordt geen andere rol vervuld dan het geval is bij bijvoorbeeld de beleidsvelden wonen, mobiliteit, RES en economie. Beslissingsbevoegdheid blijft bij afzonderlijke gemeenten. De regio neemt een faciliterende en coördinerende rol op inhoud en verbinding, en vormt het aanspreekpunt vanuit de provincie Gelderland bij de gebiedsprogrammering.

2.1 De kosten voor de regionale samenwerking op Ruimte zijn tot op heden steeds incidenteel gefinancierd
De regionale samenwerking op Ruimte bestaat al sinds 2021 en wordt sindsdien elk jaar incidenteel gefinancierd. De kosten worden nu al door gemeenten gedragen, maar telkens via incidentele regelingen. Er wordt nu enkel gevraagd om de regionale samenwerking op Ruimte structureel op te nemen in de begroting. Structurele borging geeft de zekerheid om de benodigde inzet tijdig te regelen en is noodzakelijk voor continuïteit en doorontwikkeling.

3.1 Een raadsbesluit is nodig voor het structureel beleggen van de opdracht
De Gemeenschappelijke Regeling Regio Rivierenland biedt in artikel 4 lid h de juridische basis voor het behartigen van gemeenschappelijke belangen op het gebied van ruimtelijke ordening en volkshuisvesting. Om de regionale opdracht Ruimte structureel bij Regio Rivierenland te kunnen beleggen, is instemming van alle deelnemende gemeenteraden vereist. Dit past binnen het principe van verlengd lokaal bestuur en waarborgt de democratische legitimiteit van de regionale samenwerking. We streven hierbij naar unanieme instemming van alle 8 gemeenteraden. Indien nodig is Regio Rivierenland bereid het gesprek te blijven voeren totdat er een voorstel ligt waar alle raden zich in kunnen vinden. Dit proces van gezamenlijke besluitvorming versterkt het draagvlak en de effectiviteit van de regionale samenwerking.

4. Kanttekeningen

1. *De ontwikkeling van het interbestuurlijke programma is nog gaande*
   De vormgeving van het regionale programma vindt plaats in nauwe samenwerking c.q. verkenning met provincie en waterschap. Hoewel de precieze invulling nog onderwerp is van gesprek, heeft de pilotfase van de afgelopen jaren overtuigend aangetoond dat structurele regionale samenwerking op het gebied van Ruimte onmisbaar is. De urgentie van ruimtelijke vraagstukken en de behoefte aan regionale afstemming zullen alleen maar toenemen. Om hierop te kunnen anticiperen en de continuïteit te waarborgen, is het noodzakelijk dat Regio Rivierenland nu structurele formatie kan aantrekken. Dit geeft de regio een stevige basis, ook tijdens de verdere ontwikkeling van het interbestuurlijke programma.

2. *Naast regionale ondersteuning vraagt het proces ook capaciteit van gemeenten*
   De gemeentelijke organisatie moet worden ingericht om in staat te zijn regionaal goed mee te kunnen doen in het proces richting gebiedsprogrammering en uitvoering. Het vereist slimme organisatie om de benodigde strategische inbreng van gemeenten te verhogen. Gemeente Buren heeft op dit moment niet voldoende capaciteit op ruimtelijke ordening om strategische inbreng te waarborgen en af te stemmen met andere vakdisciplines. Idealiter beschikt de gemeente over een interdisciplinair projectteam, wat integraal en strategisch denkt en werkt en de regionale samenwerking op Ruimte voedt.

   Regio Rivierenland noemt als mogelijke optie dat de gemeenten samen één strateeg kunnen aanstellen als linking pin tussen de gemeentelijke en regionale organisatie. Om dit te faciliteren is het van belang dat:
   - Gemeenten tijdig hun interne werkprocessen hierop aanpassen;
   - Er duidelijke afspraken komen over de verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen gemeente en regio;
   - Er voldoende tijd wordt ingeruimd voor kennisdeling en afstemming tussen gemeenten onderling;
   - De werkbelasting voor gemeentelijke medewerkers beheersbaar blijft door realistische planning en prioritering.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Het PFO Ruimte werd de afgelopen jaren incidenteel gedekt. Aangezien er structurele middelen nodig zijn bij het aanstellen van PFO Ruimte wordt in dit voorstel een jaarlijkse bijdrage van € 21.975 gevraagd bij de bijdrage aan Regio Rivierenland. Dat bedrag is structureel en wordt ook opgenomen in de gemeentelijke kadernota 2026. Er is geen dekking voor deze extra middelen. Bij het nog op te nemen dekkingsplan zal ook in deze extra middelen moeten worden voorzien bij de kadernota 2026.

Voor de structurele invulling van de regionale opgave Ruimte vanaf 2026 zijn de volgende middelen nodig:

<u>Formatie</u>

- De effectieve uitvoering vraagt voor in elk geval in deze kwartiermakersfase structureel 1 fte programmamanager (schaal 12).
- De kostenraming voor de structurele invulling vanaf 2026 bedraagt €177.924 excl. BTW per jaar (directe kosten van €139.224 inclusief €38.700 voor reguliere overhead).

<u>Werkbudget</u>

- Het structurele werkbudget bedraagt €24.360 voor 2026.
- Dit betreft een basisbedrag voor reguliere activiteiten zoals communicatie, facilitaire ondersteuning, organisatie werkateliers en participatietrajecten.
- Voor grotere trajecten zoals gebiedsprogramma's kunnen aanvullende voorstellen worden gedaan.

Verdeling over gemeenten
Het totaalbedrag van €202.284 wordt verdeeld onder de gemeenten op basis van inwoneraantal (bron: CBS, 01-01-2024, zie tabel 1). De definitieve verdeling wordt gebaseerd op de inwoneraantallen per 1-1-2025, die begin maart 2025 worden gepubliceerd. De voorlopige indeling is als volgt:

Gemeente	Inwoneraantal 1-1-2024	Aandeel	Aandeel kosten
Buren	27.773	11%	€ 21.975
Culemborg	29.944	12%	€ 23.693
Maasdriel	26.197	10%	€ 20.728
Neder-Betuwe	25.708	10%	€ 20.341
Tiel	42.370	17%	€ 33.525
West Betuwe	52.948	21%	€ 41.894
West Maas en Waal	20.330	8%	€ 16.086
Zaltbommel	30.385	12%	€ 24.042
Totaal gemeenten	**255.655**	**100%**	**202.284**

Andere financieringsbronnen

- De provincie Gelderland levert substantiële inzet in de vorm van meedenkcapaciteit en budget. Dit budget is nb.
- Als partners in de gebiedsprogrammering hebben zowel provincie als waterschap aangegeven te willen bijdragen aan gezamenlijke producten die worden ontwikkeld. Deze bijdragen van provincie en waterschap zijn aanvullend op het werkbudget, wat niet toereikend is om alle taken op te pakken, en leiden niet tot een verlaging van de gemeentelijke bijdrage. Dit komt doordat provincie en waterschap bijdragen aan concrete producten binnen de samenwerking, terwijl de gemeentelijke bijdrage de basisfinanciering vormt voor de structurele ondersteuning van de regionale samenwerking op ruimtelijk gebied.
- Voor de uitvoering van opgaven worden aanvullende financieringsbronnen verkend (Rijk, provincie, Europese fondsen, publiek-private samenwerking).
- De ontwikkeling van een Regionale Investeringsagenda (RIA) is cruciaal voor het benutten van deze financieringsmogelijkheden.

6. Communicatie
Na besluitvorming door de gemeenteraad zal de Regio Rivierenland zorgen voor de verdere implementatie en communicatie rondom de regionale opgave Ruimte.

7. Uitvoering en planning
Na besluitvorming zal de uitvoering als volgt worden opgepakt, waarbij onderstaande rolverdeling wordt gehanteerd:

	Verantwoordelijkheid
Gemeenteraden	• Kaderstellend • Besluitvormend over structurele financiering • Input leveren vanuit lokaal perspectief
Colleges	• Besluitvormend alvorens voorstellen aan gemeenteraden worden voorgelegd • Integrale afweging van regionale ruimtelijke vraagstukken • Borgen lokale inbreng in regionale processen
PFO Ruimte	• Coördinerend en signalerend voor het proces waar het ruimte betreft • Voert inhoudelijk gesprekken over opgaven binnen het ruimtelijk domein • Betrekt waar nodig andere portefeuillehouders en overlegtafels • Agendeert via portefeuillehouders documenten in colleges en het AB van de regio • Ontwikkelt gezamenlijke standpunten richting provincie en Rijk
Gemeenteambtenaren	• Voorbereidend voor het PFO Ruimte en relevante tafels • Inhoudelijk adviserend richting portefeuillehouders • Zorgen voor verbinding tussen lokaal en regionaal niveau

	• Leveren strategische input voor regionale vraagstukken
Regio Rivierenland	• Faciliteert het proces rondom de regionale opgave Ruimte • Faciliteert de samenwerking tussen de 8 gemeenten • Faciliteert de samenwerking met andere samenwerkingspartners • Signaleert kansen en knelpunten • Bereidt procesmatig en inhoudelijk de agenda's voor van ambtelijk en bestuurlijk overleg • Zorgt voor integratie van ruimtelijke processen in gebiedsprogrammering (VLGG, Energievisie, Groenblauw raamwerk, etc.) • Stemt af met de regiomanager vanuit de provincie over stand van zaken inhoud en proces • Begeleidt/faciliteert de opstart en doorontwikkeling van gebiedsprogramma's • Stimuleert samenwerking, kennisuitwisseling en zoekt naar financieringsmogelijkheden • Ontwikkelt voorstel voor doorgroei naar volwaardige programmaorganisatie

8. Participatie

Het PFO ruimte en het ambtelijk overleg zijn betrokken bij het opstellen van deze startnotitie.

9. Duurzaamheid

PFO Ruimte gaat over ruimtelijke onderwerpen die betrekking hebben op natuur, biodiversiteit en klimaatadaptatie. Deze thema’s zijn grensoverschrijdend en regionale samenwerking is daarom essentieel.

Bijlagen:

Raadsbesluit Startnotitie Continuering PFO Ruimte bij Regio Rivierenland
1. Notitie: opdracht regionale opgave Ruimte vanaf 2026
2. Bijlage: Afwegingskader
3. Bijlage: Samenvatting taken door afwegingskader

Inlichtingen bij:

Portefeuillehouder J.P. Neven

Domein Ruimte/Staf

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
10 juni 2025	**D.216329**	**D.216334** **Z.068087**

Onderwerp **Startnotitie continuering PFO Ruimte Regio Rivierenland**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 22 april 2025;

besluit:

1. In te stemmen met het structureel beleggen van de regionale opgave Ruimte bij Regio Rivierenland vanaf 2026.
2. Hiervoor de benodigde middelen van € 21.975 op te nemen bij de kadernota 2026, waar de integrale afweging wordt gemaakt.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 10 juni 2025 .

namens de gemeenteraad van Buren,

de griffier,	de voorzitter,
{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}}	{{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}
R. Kuipers	H.M. Ostendorp

Aan	:	Algemeen Bestuur
Vergadering	:	12 maart 2024
Agendapunt	:	
Van	:	PFO Ruimte
Onderwerp	:	Startnotitie opdracht regionale opgave Ruimte vanaf 2026

NOTITIE: OPDRACHT REGIONALE OPGAVE RUIMTE VANAF 2026

1. Aanleiding

De ruimtelijke opgaven in Rivierenland zijn urgent en complex. Met de woningbouwopgave, energietransitie, klimaatadaptatie, mobiliteit, stikstofproblematiek en economische ontwikkeling maken we keuzes die onze regio voor decennia bepalen. Deze opgaven zijn te groot en te verweven voor gemeenten om individueel op te pakken vanuit meerdere redenen. Ruimtelijke keuzes van één gemeente hebben direct impact op buurgemeenten. De schaars beschikbare ruimte vraagt om zorgvuldige, integrale afweging. Ook is de personele capaciteit bij individuele gemeenten te beperkt voor deze complexe (bovengemeentelijke en -regionale) opgaven. Daarnaast vragen subsidies en investeringen van Rijk en provincie steeds vaker om een regionale aanpak. De complexiteit van de opgave vraagt om een integrale, maar ook regionale en gebiedsoverstijgende gecoördineerde aanpak.

De samenwerking op ruimtelijk gebied heeft zich de afgelopen jaren bewezen als waardevol en noodzakelijk. Dit wordt bevestigd door de uitkomst van de takendiscussie (2024) en sluit aan bij de eerder uitgesproken wens van het portefeuillehoudersoverleg (PFO) Ruimte op 14 juli 2022. Zie hiervoor ook bijlage 1, waarin het afwegingskader dat is opgesteld in het kader van de takendiscussie is opgenomen voor wat betreft Ruimte. De komende jaren zullen we interbestuurlijk, volgend op het Regioarrangement FruitDelta Rivierenland, werken aan gebiedsprogrammering. Zonder structurele regionale samenwerking dreigt versnippering, inefficiëntie en het missen van kansen. Om de succesvolle samenwerking op Ruimte te continueren en verder te versterken, is het nu tijd om de volgende stap te zetten: het structureel beleggen van de regionale opgave Ruimte bij Regio Rivierenland.

2. Waarom een regionale opdracht Ruimte?

De urgentie voor regionale samenwerking komt voort uit drie fundamentele uitdagingen die de gemeenten niet individueel kunnen oplossen:

1. Complexe opgaven en schaarse ruimte vragen om integrale aanpak

De ruimtelijke keuzes die we nu maken, bepalen voor decennia het gezicht van onze regio. Deze keuzes zijn vaak onomkeerbaar en hebben vergaande consequenties. Wanneer één gemeente bijvoorbeeld kiest voor grootschalige woningbouw, heeft dit direct impact op mobiliteit, voorzieningen en ruimtelijke kwaliteit in de hele regio. De samenhang tussen woningbouw, mobiliteit, energietransitie, klimaatadaptatie en economische ontwikkeling is zo sterk dat gemeenten deze complexiteit niet meer individueel kunnen behappen. Daarnaast vraagt de schaarse beschikbare ruimte om zorgvuldige afweging van verschillende ruimteclaims en belangen. Dit vraagt nadrukkelijk om een gezamenlijke visie en aanpak. We voorzien dat de intensiteit van de samenwerking op ruimte de komende jaren nog verder zal toenemen door het proces van gebiedsprogrammering (doorontwikkeling Regioarrangement naar programma's en uitvoering) en verbreding van de samenwerking naar externe partners. Deze verwevenheid van opgaven en de schaarste van de ruimte vraagt om een gecoördineerde aanpak die deze complexiteit kan managen en de verschillende belangen en opgaven kan verbinden.

2. Efficiëntie door bundeling is noodzakelijk

Regionale afstemming op het gebied van ruimte zorgt voor efficiënter werken, met een gecoördineerd proces, een gezamenlijke aanpak en kennisuitwisseling. De realiteit is dat geen enkele gemeente momenteel de expertise en capaciteit heeft om alle ruimtelijke vraagstukken zelfstandig op te pakken. Door krachten te bundelen, kunnen we kennis en expertise delen en opbouwen en zorgen voor efficiëntere inzet van beperkte ambtelijke capaciteit. Ook versterkt dit onze positie in het gesprek met provincie en Rijk over investeringen en ambities. De praktijk wijst uit dat regio's die gezamenlijk opereren, significant meer slagkracht hebben bij het aantrekken van investeringen en het realiseren van hun doelstellingen. Zonder deze bundeling dreigt stagnatie in de uitvoering van urgente opgaven.

3. Voorkomen van suboptimale keuzes is essentieel

Door vroegtijdige afstemming en gezamenlijke visievorming kunnen we zorgen voor een coherente, toekomstbestendige ontwikkeling van onze regio. Dit zien we terug in verschillende ruimtelijke opgaven die vragen om regionale afstemming, zoals:

- De ontwikkeling van werklocaties, waarbij we gezamenlijk afwegen waar lokale en regionale bedrijventerreinen het beste kunnen landen, rekening houdend met specifieke behoeften zoals watergebonden locaties en hogere milieucategorieën (om versnippering tegen te gaan).
- Het woningbouwprogramma, waarbij keuzes over locaties direct impact hebben op omliggende gemeenten en andere opgaven.
- Balansontwikkeling tussen land- en tuinbouwareaal en natuurontwikkeling.
- De uitrol van het toekomstige energienetwerk, waarbij regionale afstemming cruciaal is voor het bepalen van geschikte aanlandings- en ontwikkellocaties. Etc.

Een gebrek aan regionale coördinatie leidt tot gemiste kansen voor het borgen van ruimtelijke kwaliteit en het efficiënt benutten van schaarse ruimte. Door vroegtijdige afstemming en gezamenlijke visievorming kunnen we deze valkuilen en suboptimale keuzes voor de langere termijn. De ruimtelijke kwaliteit op regionaal niveau wordt hiermee geborgd.

De huidige samenwerking heeft al geleid tot concrete resultaten, zoals het Regioarrangement, Groenblauw Raamwerk Rivierenland en zienswijzen die uit kracht en solidariteit naar elkaar toe gezamenlijk zijn ingediend. Deze successen, maar ook de benodigde infrastructuur die hiervoor regionaal is ingericht om zaken in veiligheid met elkaar te bespreken, vormen een stevig fundament voor de verdere ontwikkeling van onze regionale samenwerking.

Bovengenoemde taken en dit vakgebied passen goed binnen de gemeenschappelijke regeling van de Regio Rivierenland. Hier zijn immers al de energietransitie, mobiliteit, economie, wonen etc. belegd, waardoor het beleggen van de opdracht Ruimte bij de Regio de integraliteit en regionale samenwerking bevordert. Sinds het najaar van 2021 is er een regionaal overleg Ruimtelijk Kwaliteit, oftewel het PFO Ruimte. In eerste instantie is deze als pilot omtrent de aanpak van de stikstofproblematiek in Rivierenland opgericht, gevolgd door het structureel maken van het PFO Ruimte bij het besluit van 14 juli 2022. Deze regionale samenwerking is vanaf de start ondersteund vanuit Regio Rivierenland. Het PFO Ruimte constateert dat een structurele opdracht nodig is, gezien de aard en omvang van de werkzaamheden op het ruimtelijk domein zullen toenemen.

3. Inhoud van de opdracht aan de Regio Rivierenland

De opdracht aan Regio Rivierenland komt op een cruciaal moment. Een reeks van programma's legt momenteel een groot beslag op de schaarse ruimte in Rivierenland: Regionale Energiestrategie (RES/GEIS), klimaatadaptatie, Integraal Riviermanagement (IRM), aanpak stikstof, Woondeal, mobiliteit. Deze opgaven kunnen niet los van elkaar worden gezien; keuzes in het ene domein hebben direct impact op andere domeinen. En terwijl de intensiteit van ruimtelijke samenwerking significant toeneemt, gedreven door de complexiteit van gebiedsprogrammering en de urgentie van diverse opgaven, is de ambtelijke capaciteit beperkt. We staan aan de vooravond van een langjarig en cyclisch proces, waarbij de complexe opgaven vertaald moeten worden naar een interbestuurlijk programma waarin provincie, waterschap en gemeenten gezamenlijk werken aan de ruimtelijke opgaven in onze regio. Dit is een intensief traject. Neem bijvoorbeeld het Groenblauw raamwerk: een essentiële bouwsteen voor gebiedsprogrammering die vraagt om zorgvuldige afstemming tussen alle betrokken partijen. Daarnaast kan niet alles kan zonder meer en overal; er moeten scherpe keuzes worden gemaakt over de toekomstige inrichting van Rivierenland.

De opdracht aan de Regio omvat drie samenhangende taken:

1. <u>Strategische coördinatie en integrale afweging</u>
   Het PFO Ruimte vervult een essentiële rol in het bewaken van de integraliteit tussen verschillende ruimtelijke thema's (over overleggremia). De kern van de opdracht is het zorgvuldig, kwalitatief en effectief toedelen van functies aan locaties. Dit vraagt om:
   - Signaleren en coördineren in het bespreekbaar maken van inhoudelijke botsende ambities en dilemma's.
   - Ontwikkeling en uitvoering van gebiedsprogrammering (zgn. Regioprogramma).
   - Bewaking van ruimtelijke kwaliteit en samenhang.
   - Vertaling van opgaven naar ruimtelijk ontwikkelperspectief en concrete uitvoeringsmaatregelen.
   - Tot uitvoering komen voor het Groenblauw Raamwerk Rivierenland, aanpalend bij het ruimtelijk ontwikkelperspectief.

2. <u>Verbinding en kennisdeling</u>
   Het PFO Ruimte vervult in opdracht van het AB een cruciale verbindende rol tussen verschillende bestuurlijke tafels en partners. Door haar kennis van wat er speelt in de regio en van sleutelpartijen, kan het PFO:
   - Bestuurders optimaal ondersteunen in hun besluitvorming.
   - Gezamenlijke standpunten ontwikkelen voor een sterke positie richting provincie en Rijk.

- Gedegen adviezen formuleren richting AB en colleges van regiogemeenten.
- Kennis en expertise delen tussen gemeenten.

3. Uitvoeringsondersteuning en procesregie
   Voor succesvolle uitvoering is continue afstemming en monitoring nodig. De komende jaren zullen staan in ontwikkeling en uitvoering van gebiedsprogramma's. Dit vraagt om:
   - Professionele procesbegeleiding en coördinatie.
   - Vertaling van strategische visie (ruimtelijk ontwikkelperspectief) naar uitvoerbare plannen.
   - Monitoring van voortgang en resultaten.
   - Afstemming met externe partners en financiers.

Programma in wording
Deze drieledige opdracht vraagt om inhoudelijke prioritering en continue afstemming. We bevinden ons momenteel in een fase van kwartiermaken voor een interbestuurlijk programma (dat is in ontwikkeling). De complexiteit en financiële impact van de opgaven maken regionale samenwerking onmisbaar. Dit vraagt om een proactieve en gezamenlijke aanpak van de regiogemeenten in samenwerking met de provincie en waterschap. Het einddoel is een ruimtelijk ontwikkelperspectief (een regionale strategische visie) en bijbehorende Regionale Investerings Agenda (RIA), omdat de benodigde investeringen de mogelijkheden van individuele gemeenten ver overstijgen. Door de opdracht structureel bij de Regio te beleggen, creëren we de continuïteit die nodig is voor effectieve regionale samenwerking, borgen we de integraliteit tussen verschillende opgaven en processen en leggen we een stevige basis voor het interbestuurlijke programma dat nu in ontwikkeling is. Wanneer een dergelijk interbestuurlijk programma er is, wordt u hierover verder geïnformeerd. Op dat moment kan er namelijk een volwaardig Programma Ruimte worden gemaakt.

4. Ambitie en doelstellingen

Voortbouwend op de succesvolle samenwerking tot nu toe, is de ambitie om op regionaal niveau samen met gemeenten en betrokken partners proactief regie te voeren op de ruimtelijke ontwikkeling van Rivierenland onder de koepel van ruimte, stikstof en ruimtelijke kwaliteit. Dit is geen vrijblijvende keuze maar een noodzaak, gezien de complexiteit en verwevenheid van de opgaven.

Het doel is om:

1. *De onderlinge samenwerking c.q. slagkracht op het gebied van ruimte verder te versterken*
   - Bundelen van expertise en capaciteit voor maximale impact
   - Creëren van één sterk regionaal geluid richting provincie en Rijk
   - Efficiënt benutten van beschikbare middelen en subsidies
   - Voorkomen van versnippering in aanpak en uitvoering

2. *De ruimtelijke kwaliteit te borgen door de inhoudelijke opgaven vanuit ruimte en de 'kaart' integraal te bekijken en verder te brengen*
   - Ontwikkelen van een samenhangend ruimtelijk ontwikkelperspectief voor de regio
   - Bewaken van de balans tussen verschillende ruimteclaims
   - Beschermen van kernkwaliteiten van het Rivierenlandse landschap/ruimtelijke kwaliteit
   - Stimuleren van meervoudig ruimtegebruik waar mogelijk

3. *De uitvoering te versnellen door het verbinden van de opgaven en coördineren van een gezamenlijk aanpak*
   - Coördineren van gebiedsprogramma's en concrete projecten
   - Realiseren van de doelen/uitwerken agenderende opgaven uit het Regioarrangement
   - Verbinden van opgaven op het gebied van stikstof, natuur, klimaat, RES/GEIS, wonen, economie en mobiliteit
   - Versnellen van processen door gezamenlijke aanpak

De doelstellingen vragen om structurele inzet en kunnen niet worden gerealiseerd zonder stevige regionale verankering. De regionale samenwerking op Ruimte vervult hierin een centrale rol door het signaleren en coördineren van ruimtelijke vraagstukken over gemeentegrenzen heen.

5. Werkwijze en ondersteuning

Om bovenstaande ambitie en doelstellingen te realiseren is ondersteuning door een programmamanager Ruimte noodzakelijk. Deze ondersteunt bij:

Strategische procesregie
- Voorbereiden van overleggen (ca. 6x per jaar ambtelijk en bestuurlijk).

- Faciliteren van samenwerking en organiseren van kennisuitwisseling op strategische niveau.
- Coördineren van gezamenlijke processen zoals gebiedsprogrammering, uitwerken agenderende opgaven en vertalen naar lange termijnvisie.
- Zorgen voor verbinding tussen verschillende beleidsterreinen en partners.
- Monitoren van voortgang en resultaten.
- Zoeken naar financieringsmogelijkheden.

Inhoudelijke prioriteiten
De focus ligt op urgente thema's die regionale afstemming vereisen:
- Bescherming en versterking van de ruimtelijke kwaliteit.
- Uitwerking/toekomstige herijking Regioarrangement en (door)ontwikkeling (naar) gebiedsprogramma's.
- Opstellen regionale investeringsagenda (RIA) behorende bij een regionaal programma.
- Stikstof, water en natuur.
- Water en klimaat in relatie tot groenblauwe dooradering (vervolg Groenblauw Raamwerk Rivierenland).
- Ruimtelijke impact van netcongestie.
- Implementatie Omgevingswet.

Deze taken en prioriteiten zijn niet uitputtend of in beton gegoten - ze kunnen meebewegen met veranderende behoeften van gemeenten en nieuwe ontwikkelingen in het ruimtelijk domein.

Deze werkwijze vraagt om continue afstemming met zowel gemeenten als externe partners. De opgave heeft immers impact op alle partijen in het gebied en vraagt input van eenieder. Het is daarom belangrijk om oog te houden hoe we dat met elkaar organiseren. Door de opgave ruimte structureel te beleggen bij de Regio Rivierenland, borgen we de continuïteit en professionaliteit die nodig is voor effectieve en noodzakelijke regionale samenwerking. Voor een effectief regionaal programma Ruimte zal op termijn het organiserend vermogen achter de opgave moeten groeien. Tijdens het kwartiermaken wordt dit aandachtspunt uitgewerkt.

6. Proces en mijlpalen

De belangrijkste mijlpalen zijn:

2026: Opbouw naar concreet programma
- Totstandkoming van het – interbestuurlijke – Regioprogramma Rivierenland. In tempo zijn we hierbij afhankelijk van Rijk en provincie. Dit programma bouwt voort op het eind 2023 vastgestelde Regioarrangement FruitDelta Rivierenland. Verdere detaillering van taken programmamanager volgt op basis van het programma.
- Faciliteren proces om te komen tot een regionaal ruimtelijk ontwikkelperspectief.
- Faciliteren proces om te komen tot een Regionale Investeringsagenda.
- Faciliteren proces voor pilotprojecten in Rivierenland in het kader van gebiedsprogrammering.
- Faciliteren proces vervolg Groenblauw Raamwerk Rivierenland.
- Uitwerken agenderende opgaven naar concrete acties.
- Faciliteren/begeleiden van de Brede opgavetafel Ruimte en deze evalueren.
- Uitwerken voorstel voor programma inrichting, inclusief benodigde rollen van stakeholders.

2027 en verder: Doorontwikkeling
- Faciliteren uitvoering gebiedsprogramma's.
- Faciliteren uitwerking/bijwerking regionale uitvoerings- en investeringsagenda.
- Opzetten en uitvoeren monitoring voor de uitvoering.
- Periodieke actualisatie Regioarrangement FruitDelta Rivierenland.
- Bijsturing op basis van voortschrijdende inzichten.

De exacte invulling van het definitieve programma wordt verder geconcretiseerd wanneer van het interbestuurlijke Regioprogramma Rivierenland is vastgesteld.

Het belangrijkste risico is beperkte strategische capaciteit bij gemeenten. Alleen procesondersteuning door een regionale programmamanager vanuit de regio is niet afdoende om op de lange termijn tot een succesvolle samenwerking te komen. Hiervoor is het essentieel dat gemeenten voldoende strategische capaciteit beschikbaar stellen. Goede afstemming tussen lokaal en regionaal niveau is vereist, om lokale ontwikkelingen en uitgangspunten te vertalen naar regionaal niveau en vice versa. Het vereist slimme organisatie om de benodigde strategische inbreng van gemeenten te verhogen. Dit kan bijvoorbeeld door als gemeenten gezamenlijk één strateeg aan te stellen. Ook vraagt het om een realistische planning en prioritering van de opgaven.

7. Financiële aspecten

Deze notitie vraagt financiering voor de structurele ondersteuning voor de regionale opdracht Ruimte.

a. Benodigde formatie voor uitvoering van de opdracht
De effectieve uitvoering van deze opdracht vraagt om structureel 1 fte programmamanager (schaal 12). Deze formatie is gebaseerd op bewezen onderbezetting bij eerdere 0,8 fte invulling. Tevens zien we ook een toenemende intensivering van de werkzaamheden rondom gebiedsprogrammering. Daarnaast komt deze inschaling en capaciteitsraming overeen met de regionale programmamanagers op de andere thema's.

De kostenraming voor de structurele invulling vanaf 2026 bedraagt €177.924[1] excl. BTW per jaar (directe kosten van €139.224 inclusief aanvullend €38.700 voor reguliere overhead).

b. Benodigd werkbudget voor uitvoering van de opdracht
Voor effectieve uitvoering is structureel werkbudget noodzakelijk. Dit werkbudget is bedoeld voor communicatie en facilitaire ondersteuning, organisatie werkateliers en participatietrajecten, ontwikkeling en uitvoering pilots, etc. Het gevraagde werkbudget is: €24.360[2] (vergelijkbaar met speerpuntberaden).

Dit is een basisbedrag voor reguliere activiteiten. Voor grotere trajecten (zoals gebiedsprogramma's) kan het denkbaar zijn dat er aanvullende voorstellen worden gedaan. Pilots en projecten vragen mogelijk om extra middelen. Als dat het geval blijkt, zal hiervoor de geëigende route worden doorlopen.

c. Andere financieringsbronnen
De provincie Gelderland is nauw betrokken (initiator van het Regioarrangement en vertaalslag richting gebiedsprogrammering) en levert substantiële inzet. Vanuit het provinciaal belang leveren zij momenteel inzet in de vorm van een regiomanager en regiosecretaris (meedenkcapaciteit voor ontwikkelingen in Rivierenland), toegang tot specialistische expertise (GIS, landschapsontwerp, etc.). Daarnaast is zij voornemens een procesmanager te werven die nauw betrokken zal zijn bij het interbestuurlijke programma. Ook zijn er in afstemming mogelijkheden tot aanvullende financiële ondersteuning gericht op gezamenlijke producten die worden gemaakt. Dit geldt overigens ook voor het waterschap als partner in de gebiedsprogrammering. Hiermee kan het werkbudget worden opgehoogd. Provincie en regio zijn gezamenlijk penvoerder voor de gebiedsprogrammering.

Voor de uitvoering van opgaven worden toekomstige financieringsbronnen verkend. Denk aan subsidies van het Rijk en provincie, Europese fondsen, publiek-private samenwerkingen en gebiedsspecifieke financieringsconstructies. De ontwikkeling van een Regionale Investeringsagenda (RIA) vanuit de regio is cruciaal om deze financieringsmogelijkheden optimaal te benutten. De RIA is onderdeel van het programma.

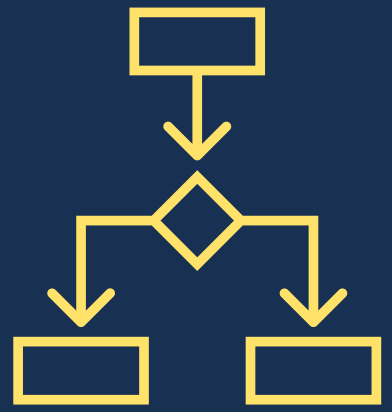
d. Verdeling budget over gemeenten
Zowel de ondersteuning als het werkbudget gezamenlijk, €202.284 in totaal voor 2026, wordt verdeeld onder de gemeenten op basis van inwoneraantal (bron: CBS, 01-01-2024[3]). Zie onderstaande tabel wat dit voor 2026 per gemeente betekent.

Gemeente	**Inwoneraantal 1-1-2024**	**Aandeel**	**Aandeel kosten**
Buren	27.773	11%	€ 21.975
Culemborg	29.944	12%	€ 23.693
Maasdriel	26.197	10%	€ 20.728
Neder-Betuwe	25.708	10%	€ 20.341
Tiel	42.370	17%	€ 33.525
West Betuwe	52.948	21%	€ 41.894
West Maas en Waal	20.330	8%	€ 16.086
Zaltbommel	30.385	12%	€ 24.042
Totaal gemeenten	**255.655**	**100%**	**202.284**

[1] Gebaseerd op een indexatie van 2,7% voor 2026 ten opzichte van 2025.
[2] Gebaseerd op een indexatie van 3,3% voor 2026 ten opzichte van 2025.
[3] De inwonersaantallen van 1-1-2025, die worden gebruikt voor de begroting 2026, worden begin maart gepubliceerd. Dit zijn daarom voorlopige bedragen en worden richting gemeentelijke besluitvorming gecorrigeerd.

Regio Rivierenland

Concept afwegingskader



Bijsluiter afwegingskader

1. Doel: de beantwoording van de vragen helpt een gezamenlijke objectieve afweging te kunnen maken hoe en waar een taak te beleggen.

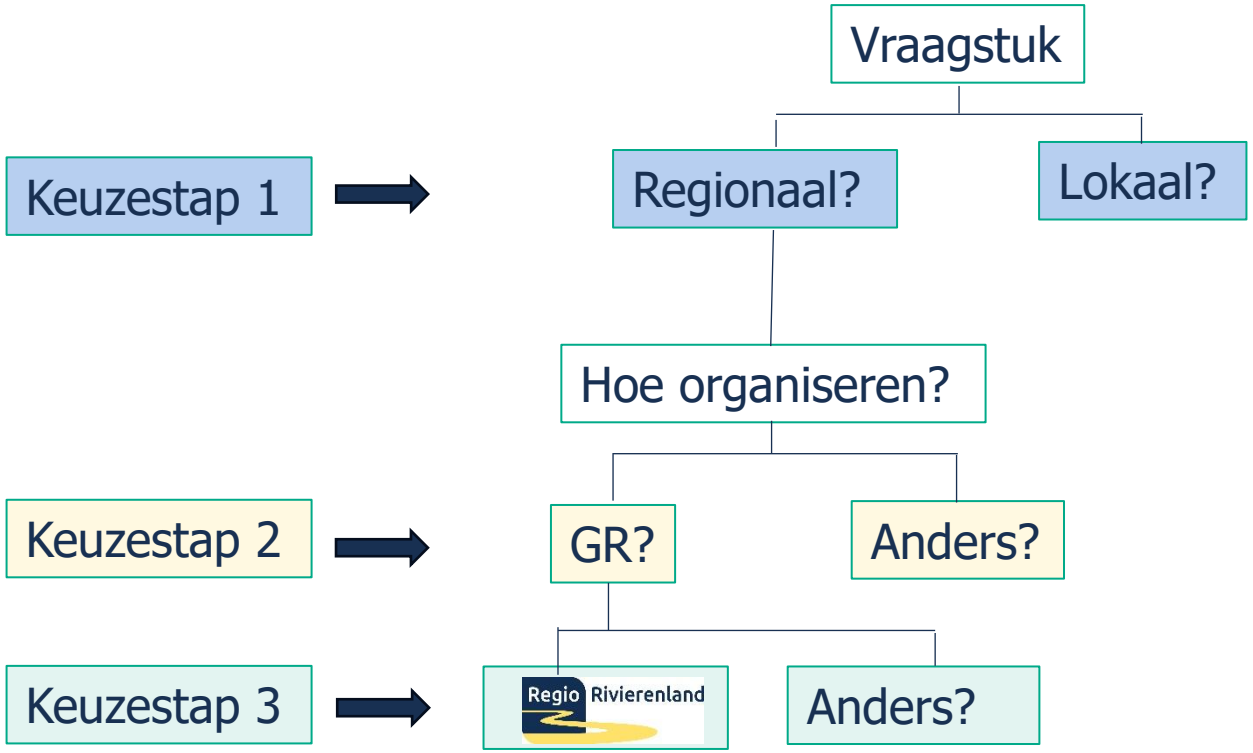
2. Het is een hulpmiddel, geen beslisboom en levert een advies op.

3. Het betreffen verduidelijkende vragen, niet uitsluitende criteria.

4. Als de meerderheid van vragen bij een afwegingsmoment rondom het vraagstuk nee oplevert, betekent dat niet direct een absolute nee.

Afwegingskader

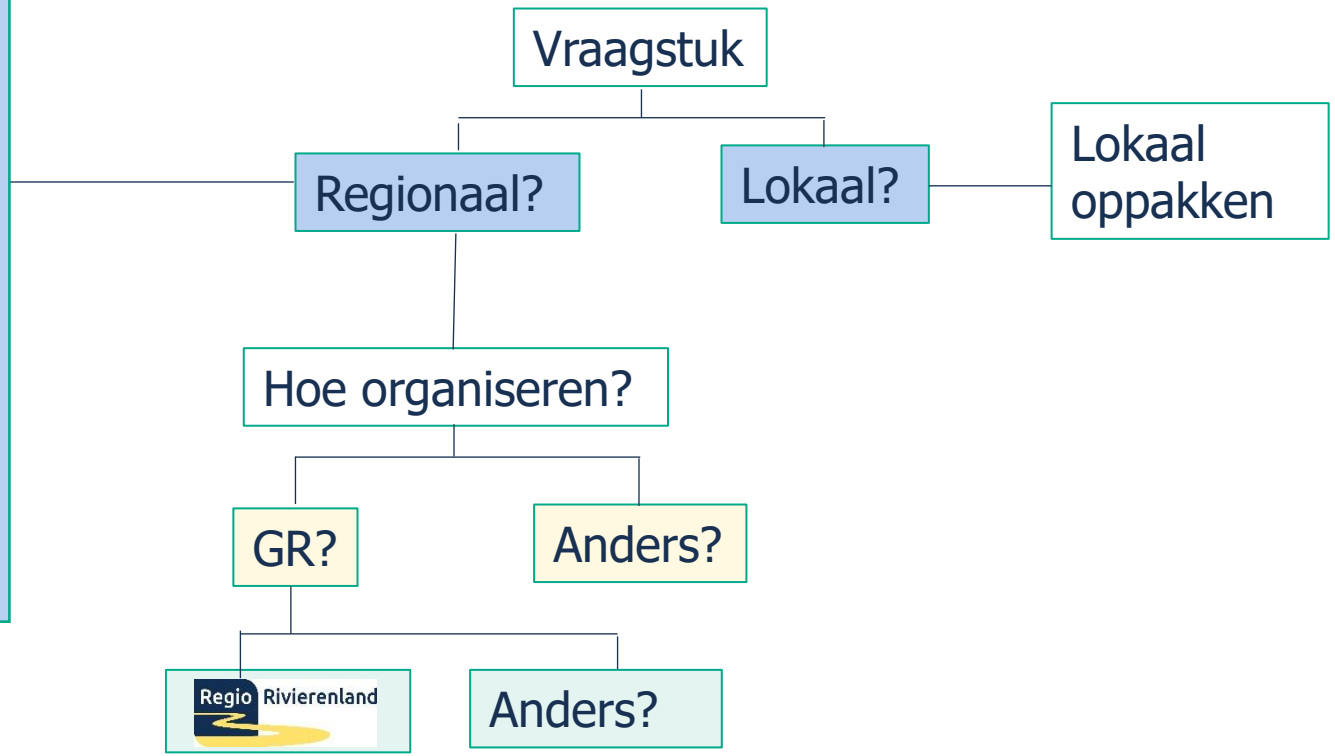
voor hoe en waar taken te beleggen



Afwegingskader

1. Regionaal of lokaal?

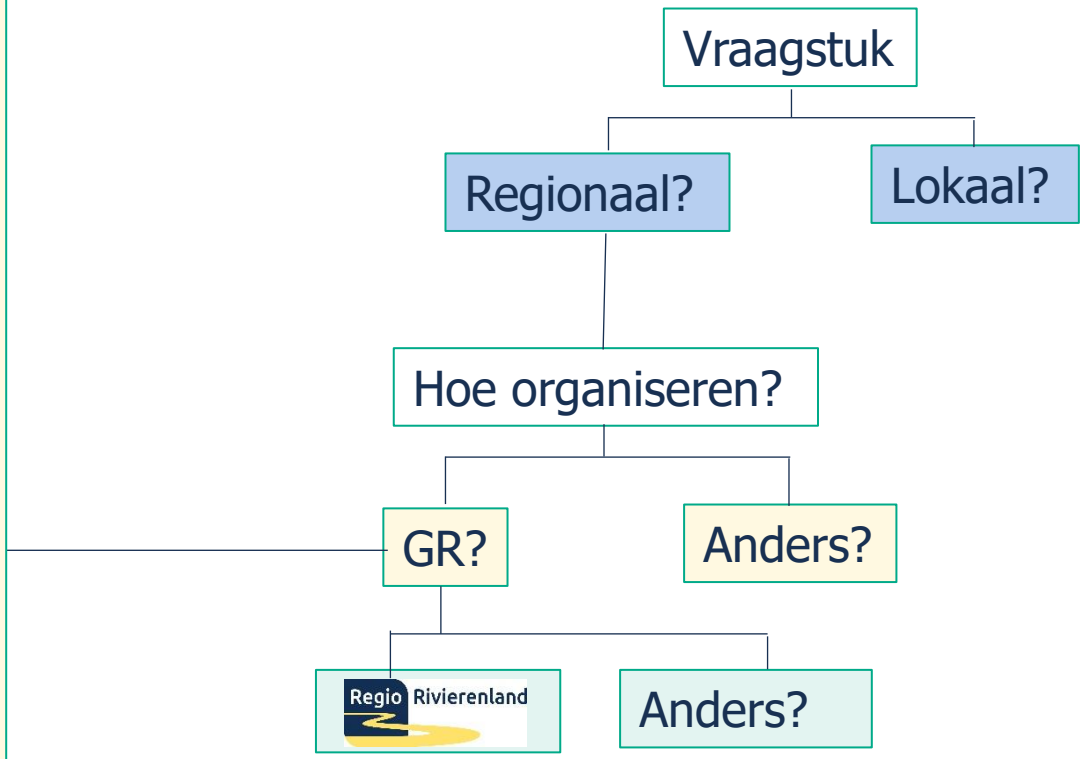
- Betreft het vraagstuk het behartigen van regionale belangen?
- Is er een wettelijke verplichting en/of dringend verzoek om op regionaal niveau samen te werken?
- Leidt samenwerking tot efficiëntie (werkzaamheden optimaal verdelen, niet per definitie per gemeente)
- Leidt samenwerking tot kostenbesparing of het vergroten van de spin-off voor de inwoners (multiplier)?
- Leidt samenwerking tot meer robuustheid in organiseren en/of kennis/expertise?
- Leidt samenwerking tot eenduidigheid/ standaardisatie voor inwoners?
- Zorgt de samenwerking ervoor dat deelnemers (gemeenten) van elkaar leren?
- …



Afwegingskader

2. GR of anders?

- Hebben de taken een structureel/meerjarig karakter?
- Moet er een penvoerder zijn?
- Is er een kassier nodig?
- Is het vraagstuk urgent?
- Is er een bestaande juridische basis voor de samenwerking nodig?
- Willen we regionale investeringen aantrekken dan wel regionaal fondsenbeheer?
- Is er (structurele) ondersteuning nodig?
- Vereisen/vragen andere overheidslagen een structurele regionale gesprekspartner?
- Past het bij een reeds bij een GR belegde taak?
- …



Afwegingskader

3. Regio Rivierenland of andere GR?

- Is er sprake van regionale strategiebepaling en/of strategische behoefte, met name t.a.v. complexe bovenregionale opgaven?
- Is er een onafhankelijk regisseur nodig op de uitvoering?
- Leidt samenwerking tot efficiëntie (werkzaamheden optimaal verdelen, niet per definitie per gemeente)?
- Leidt samenwerking tot kostenbesparing?
- Leidt samenwerking tot meer robuustheid in organiseren?
- Leidt samenwerking tot uniformiteit voor inwoners?
- Is er samenhang met andere belegde (complexe) opgaven?
- Is het vraagstuk voor 8 gemeenten (schaalbaar)?
- Betreft het een nieuwe taak met onzekere factoren?
- …

<u>Vragen vanuit de opdrachtnemer (GR RR)</u>

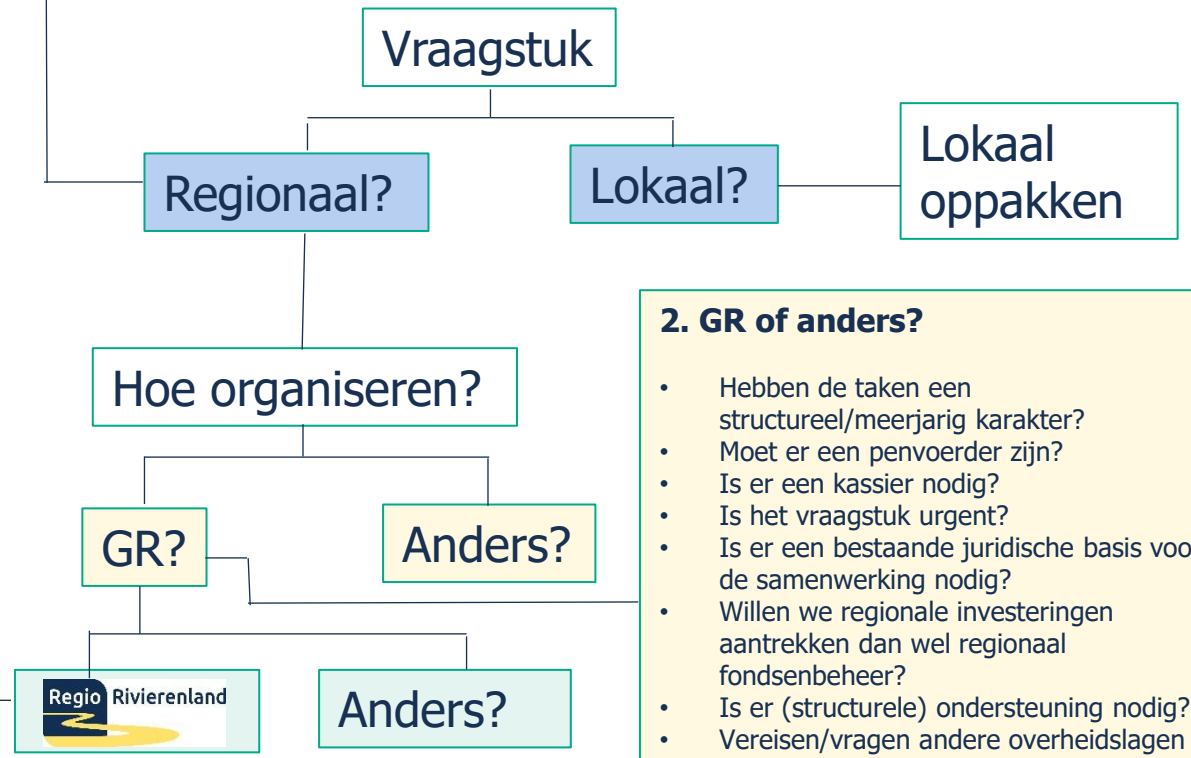
- *Betreft het een thema's benoemd in artikel 4 lid 1 van de GR Regio Rivierenland (wensbaar voor RR)?*
- *Kent het vraagstuk realistische doelstellingen (haalbaar voor RR)?*
- *Zijn er voldoende financiële middelen en capaciteit beschikbaar (maakbaar voor RR)?*



Afwegingskader

1. Regionaal of lokaal?

- Betreft het vraagstuk het behartigen van regionale belangen?
- Is er een wettelijke verplichting en/of dringend verzoek om op regionaal niveau samen te werken?
- Leidt samenwerking tot efficiëntie (werkzaamheden optimaal verdelen, niet per definitie per gemeente)
- Leidt samenwerking tot kostenbesparing of het vergroten van de spin-off voor de inwoners (multiplier)?
- Leidt samenwerking tot meer robuustheid in organiseren en/of kennis/expertise?
- Leidt samenwerking tot eenduidigheid/ standaardisatie voor inwoners?
- Zorgt de samenwerking ervoor dat deelnemers (gemeenten) van elkaar leren?
- …



2. GR of anders?

- Hebben de taken een structureel/meerjarig karakter?
- Moet er een penvoerder zijn?
- Is er een kassier nodig?
- Is het vraagstuk urgent?
- Is er een bestaande juridische basis voor de samenwerking nodig?
- Willen we regionale investeringen aantrekken dan wel regionaal fondsenbeheer?
- Is er (structurele) ondersteuning nodig?
- Vereisen/vragen andere overheidslagen een structurele regionale gesprekspartner?
- Past het bij een reeds bij een GR belegde taak?
- …

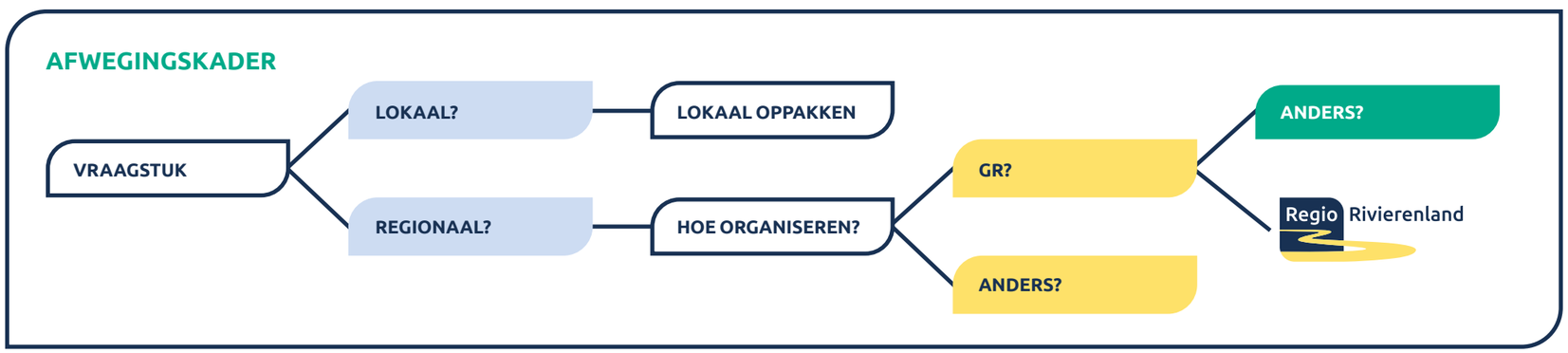
3. Regio Rivierenland of andere GR?

- Is er sprake van regionale strategiebepaling en/of strategische behoefte, met name t.a.v. complexe bovenregionale opgaven?
- Is er een onafhankelijk regisseur nodig op de uitvoering?
- Leidt samenwerking tot efficiëntie (werkzaamheden optimaal verdelen, niet per definitie per gemeente)?
- Leidt samenwerking tot kostenbesparing?
- Leidt samenwerking tot meer robuustheid in organiseren?
- Leidt samenwerking tot uniformiteit voor inwoners?
- Is er samenhang met andere belegde (complexe) opgaven?
- Is het vraagstuk voor 8 gemeenten (schaalbaar)?
- Betreft het een nieuwe taak met onzekere factoren?
- …

<u>Vragen vanuit de opdrachtnemer (GR RR)</u>

- *Betreft het een thema's benoemd in artikel 4 lid 1 van de GR Regio Rivierenland (wensbaar voor RR)?*
- *Kent het vraagstuk realistische doelstellingen (haalbaar voor RR)?*
- *Zijn er voldoende financiële middelen en capaciteit beschikbaar (maakbaar voor RR)?*

Taak	Inkoop	Leerplicht	Doorstroompunt en VSV programma	Sociale Recherche	Versis	Wmo/Jeugd	Inburgering
Wettelijke taak?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Drang/druk andere overheid?	Nee	Nee	Ja	Nee	Nee	Ja, met name op het gebied van Jeugd	Nee
Regionaal of lokaal?	T.a.v. de inhoud met name lokaal, de regionale meerwaarde zit in gezamenlijke/regionale aanbestedingen, kennisdeling, efficiëncy en robuustheid. Afnemende trend in regionale aanbestedingen zichtbaar.	T.a.v. de inhoud met name lokaal, meerwaarde regionaal in robuust organiseren, eenduidigheid voor inwoners, scholen en ketenpartners, kennisdeling, efficiëncy en daarmee kostenbesparing.	Regionale belangenbehartiging, eenduidigheid, efficiëncy, robuustheid, kostenbesparing.	T.a.v. de inhoud met name lokaal, kennisdeling, efficiëncy, eenduidigheid, robuustheid en kostenbesparing op regionaal niveau.	Regionaal i.v.m. eenduidigheid, efficiëncy, kostenbesparing, robuustheid.	Regionaal, efficiëncy, kostenbesparing, kennisdeling robuustheid, regionale belangenbehartiging.	T.a.v. de inhoud lokaal, regionale meerwaarde zit in eenduidigheid, kennisdeling, kostenbesparing, robuustheid, efficiëncy.
GR of anders?	In basis kan beide. De lokale wensen/ideeën overheersen. Lokale inrichting zet robuustheid en kostenbesparing onder druk.	GR is het meest logisch, met name i.v.m. de structurele ondersteuning, robuustheid in organiseren en eenduidigheid richting inwoners.	GR, maar kan ook bij centrumgemeente of i.r.t. de arbeidsmarktregio worden belegd. Advies is GR i.v.m. kassiersrol, noodzakelijke penvoerder bij het VSV programma en samenhang met leerplicht.	GR is het meest logisch, met name i.v.m. de structurele ondersteuning, robuustheid in organiseren en eenduidigheid richting inwoners.	GR i.v.m. eenduidigheid richting inwoners, noodzakelijke penvoerder bij aanbestedingen en koppeling met Jeugd t.a.v. leerlingenvervoer.	GR i.v.m. óf wetgeving, óf belang van eenduigheid richting zorgaanbieders, penvoerdersrol, het aantrekken van regionale financiering en de structurele ondersteuning.	In basis kan beide. Structurele ondersteuning, eenduigheid richting inwoners en een onafhankelijke regisseur op de uitvoering pleiten voor GR.
Regio Rivierenland of andere GR?	Het AB heeft opdracht gegeven een afbouwscenario uit te werken. Daarbij worden alternatieve scenario's benoemd (niet uitgewerkt).	RR: samenwerking leidt tot kostenbesparing, robuustheid in organiseren, eenduidigheid voor inwoners, kennisdeling, wettige samenhang en verbondenheid met doorstroompunt/VSV.	RR: samenwerking leidt tot kostenbesparing, robuustheid in organiseren, kennisdeling, eenduidigheid voor jongeren, wettige samenhang en verbondenheid met leerplicht.	RR: samenwerking leidt tot kennisdeling, robuustheid in organiseren, kostenbesparing. Koppeling met Wmo/Jeugd, past binnen sociale karakter van CgD.	RR: samenwerking leidt tot kostenbesparing, continuïteit in dienstverlening, kennisdeling, robuustheid, eenduidigheid richting inwoners.	RR: samenwerking leidt tot kostenbesparing, continuïteit in dienstverlening, kennisdeling, robuustheid, eenduidigheid richting inwoners en zorgaanbieders.	RR: samenwerking leidt tot kostenbesparing, robuustheid in organiseren, eenduidigheid voor inwoners.



Regio Rivierenland

Taak	Wonen	Economie	Duurzaam-heid	Mobiliteit	Onderwijs en arbeidsmarkt	Ruimte	PA & Lobby	Kansen-agenda	Arbeids-migranten	Uitstroom-punt beschermd wonen	Lobby lucht-ruim-herziening
Wettelijke taak voor gemeenten?	Ja	Nee, m.u.v. RPW	Ja	Nee	Ja	Ja	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee
Drang/druk andere overheid?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja	Nee	Nee	Nee
Regionaal of lokaal?	Lokale uitvoering en regionale strategie/afspraken. Regionale belangenbehartiging en kennisdeling.	Lokale uitvoering en regionale strategie/afspraken. Leidt tot betere positionering t.o.v. provincie en Rijk. Efficiëncy en multiplier spelen rol	Lokale uitvoering en regionale strategie/ afspraken.	Lokale uitvoering en regionale strategie/ afspraken i.v.m. oa. A2 en A15	Regionaal	Lokale uitvoering en regionale strategie/ afspraken/ gemeente-overstijgende keuzes.	Regionaal, lobby richt zich op de andere bij RR belegde thema's	Regionaal	Lokale uitvoering handhaving, regionale uitwisseling.	Regionaal	Regionaal
GR of anders?	GR: Meerjarig karakter, kassiersrol, gesprekspartner provincie en Rijk, positionering regio	GR: Meerjarig karakter, kassiersrol t.a.v. RSF, aantrekken financiering, bovenlokale opgave = bovenlokale afstemming	GR: Meerjarig karakter, kassiersrol, efficiëncy en eenduidigheid, gesprekspartner provincie en Rijk, positionering regio, penvoerder, keuzes/afwegingen kunnen maken	GR: Meerjarig karakter, kassiersrol, gesprekspartner provincie en Rijk, positionering regio penvoerder, aantrekken financiering	GR: Meerjarig karakter, positionering richting Rijk, kassiersrol, penvoerder, efficiëncy	GR: Meerjarig karakter, gesprekspartner provincie en Rijk, positionering regio, penvoerder, efficiëncy, keuzes/afwegingen kunnen maken	GR: aantrekken financiering, positionering regio, onafhankelijke blik	GR: Meerjarig karakter, gesprekspartner provincie en Rijk, positionering regio, penvoerder, efficiëncy, keuzes/ afwegingen kunnen maken	Anders: geen/ weinig schaalvoordelen in samenwerking binnen GR, beperkte regionaal werkende ondersteuning nodig	Anders: PFO beschermd wonen valt niet binnen takenpakket RR, zeer kleine en uitvoerende taak voor 6 gemeenten	GR: koppeling PA & Lobby, positionering regio, gesprekspartner provincie en Rijk
Regio Rivierenland of andere GR?	RR: regionale strategiebepaling, samenhang met andere taken/beleidsvelden	RR: Regionale strategiebepaling, samenhang met andere taken/beleidsvelden. Schaalbaarheid, regisseur richting uitvoering	RR: Regionale strategiebepaling, samenhang met andere taken/beleidsvelden, schaalbaarheid	RR: Regionale strategiebepaling, lobby, samenhang met andere taken/ beleidsvelden onafhankelijke blik	RR: Regionale strategiebepaling, samenhang met andere taken/ beleidsvelden, schaalbaarheid. Geen inhoudelijke taak wel een kassiersfunctie en werkgeverschap	RR: Regionale strategiebepaling, samenhang met andere taken/ beleidsvelden, link naar Waterschap, onafhankelijke blik	RR: Regionale strategiebepaling, onafhankelijke blik, netwerkonderhoud, samenhang in de opgaven zien en bewaken, kostenbesparing	RR: Regionale strategiebepaling, aanbrengen focus, samenhang met andere taken/ beleidsvelden, link naar andere O's, onafhankelijke blik	Niet RR	Niet RR	RR: regionale strategiebepaling

Regio Rivierenland

MOTIE - M1

Datum vergadering: 10 juni 2025

Agendapunt: 4.2. Startnotitie continuering PFO Ruimte van Regio Rivierenland

Onderwerp: Evaluatie continuering PFO Ruimte

Wij zien dat:
- de Regio Rivierenland het portefeuillehouders overleg structureel wil financieren;
- er de afgelopen jaren incidentele financiering heeft plaatsgevonden;
- het portefeuillehouder overleg Ruimte niet is geëvalueerd voordat dit raadsvoorstel naar de gemeenteraden is gestuurd en dat in ieder geval de gemeenteraden deze evaluatie niet heeft ontvangen.

Wij vinden dat:
- het ruimtelijk domein bij uitstek het domein is waar de gemeenteraden een eigen verantwoordelijkheid hebben;
- samenwerking meerwaarde moet hebben en deze aangetoond moet kunnen worden;
- structurele borging wenselijk en beter is dan iets structureels jaar op jaar incidenteel financieren;

Daarom verzoekt de gemeenteraad het college om:
- de gemeenteraad zo snel mogelijk de evaluatie van de pilot toe te sturen.
- bij de Regio Rivierenland te bewerkstelligen dat er een evaluatie van het portefeuillehouders overleg Ruimte plaatsvindt na 1 jaar. Deze evaluatie te delen met de gemeenteraad.
- de meerwaarde van het portefeuillehouders overleg ruimte voor de eigen organisatie na 1 jaar te evalueren en deze aan de raad te doen toekomen als bijlage bij de jaarrekening 2026
- de gemeenteraad vroegtijdig, aan de voorkant, te betrekken bij beleidswijzigingen

Ingediend door:

Sander van Alfen Gemeentebelangen	Julian van Blijderveen VVD	Peter van Dijk CDA	Alda van Zijl-Hoek D66

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
10 juni 2025	**D.215913** **Z.067973**

Portefeuillehouder	E.M. de Bas
Begrotingsprogramma en taakveld	1.3 Fysieke Leefomgeving 1.3.1 Wonen, werken en recreatie

Onderwerp **Verordening Starterslening gemeente Buren 2025**

Voorgesteld besluit

1. De 'Verordening starterslening gemeente Buren 2025' vast te stellen, waarbij:
   - De maximale koopprijs om in aanmerking te kunnen komen voor een starterslening verhoogd wordt van €300.000 naar de NHG grens.
   - De maximale starterslening verhoogd wordt van €30.000 naar €40.000.
2. De 'Verordening starterslening gemeente Buren 2021' in te trekken.

Samenvatting van het voorstel

Mensen die voor het eerst een koopwoning kopen in de gemeente Buren kunnen daarvoor een starterslening krijgen. Daarvoor stelde de gemeenteraad in 2021 de 'Verordening Starterslening gemeente Buren 2021' vast. We zien dat die lening niet goed meer aansluit op de woningmarkt en stellen voor dit in een nieuwe verordening aan te passen, door:

- De maximale koopprijs om in aanmerking te kunnen komen voor een starterslening te verhogen van €300.000 naar de NHG grens.
- De maximale starterslening te verhogen van €30.000 naar €40.000.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

Starters op de koopwoningmarkt kunnen een aanvullende lening krijgen voor de aankoop van hun eerste woning. We regelen dat op basis van de 'Verordening Starterslening gemeente Buren 2021' die de gemeenteraad op 26 januari 2021 heeft vastgesteld.

In die verordening staat dat de maximale prijsgrens om in aanmerking te kunnen komen voor een starterslening €300.000 is. De maximale starterslening is €30.000. We stellen nu voor de een nieuwe verordening vast te stellen. De reden daarvoor is dat er op dit moment maar een heel beperkt aantal woningen op de markt komt met een vraagprijs onder de €300.000. Ook is onze maximale prijs voor betaalbare koop gestegen naar €376.655. Om starters op de woningmarkt meer kans te geven om een woning te kunnen kopen, stellen we voor:
De 'Verordening starterslening gemeente Buren 2025' vast te stellen, waarbij:

- De maximale koopprijs om in aanmerking te kunnen komen voor een starterslening verhoogd wordt van €300.000 naar de NHG grens (op dit moment €450.000).
- De maximale starterslening verhoogd wordt van €30.000 naar €40.000.

Deze verordening vervangt dan de huidige verordening.

2. Doel / meetbaar effect

We willen er voor zorgen dat mensen die voor het eerst een woning kopen in de gemeente Buren daarvoor ondersteuning kunnen krijgen in de vorm van een starterslening. We passen daarbij de randvoorwaarden aan op de huidige marktomstandigheden, waardoor meer starters gebruik kunnen maken van zo'n lening.

3. Argumenten

1.1. De prijzen van betaalbare woningen zijn gestegen

De prijzen van betaalbare woningen zijn gestegen. Op dit moment staan er nauwelijks nog woningen met een prijs van €300.000 te koop. Daarnaast ligt onze maximale prijsgrens voor betaalbare koopwoningen inmiddels op €376.655. Het ligt dan ook voor de hand de maximale prijsgrens om in aanmerking te kunnen komen voor een starterslening ook te verhogen.

1.2. Aansluiten op de NHG-grens geeft de meeste duidelijkheid

Voor de koopstarters, hun financiële adviseurs en voor het SVn is het het duidelijkst als we een prijsgrens vaststellen die landelijk is bepaald. Daarom stellen we voor de maximale prijsgrens vast te stellen op de NHG-grens. Deze benoemen we dan ook in de verordening, waardoor die ook mee groeit met de ontwikkelingen op de woningmarkt. De NHG-grens is ook de maximale grens die we vast mogen stellen.

1.3. Met een hogere maximale lening geven we starters meer kansen

De maximale lening die een starter kan krijgen mogen we zelf vaststellen. Wel mag die lening nooit hoger zijn dan 20% van de koopsom of koopaanneemsom. Op dit moment stelden we de maximale lening op €30.000. We stellen nu voor de maximale lening te verhogen van €30.000 naar €40.000 waardoor koopstarters nog meer kans op de woningmarkt maken.

4. Kanttekeningen

1.1. We kunnen ook aansluiten op de gemeentelijke prijsgrens voor betaalbare koop

De NHG grens ligt op dit moment op €450.000. Onze maximale prijsgrens voor betaalbare koop ligt op dit moment op €376.655. Het is ook mogelijk onze prijsgrens aan te houden. Toch stellen we voor dat niet te doen. De reden daarvoor is dat we de NHG grens op kunnen nemen in de verordening. Als we onze prijsgrens betaalbare koop op nemen, zouden we die jaarlijks zelf moeten indexeren en moeten we regelen dat dat ook weer op de juiste manier in de verordening en gegevens van het SVn wordt verwerkt. Voor koopstarters, hun financieel adviseurs en het SVN is het daarom makkelijker als we aansluiten op de NHG-grens. Bijkomend voordeel is dat koopstarters net wat meer mogelijkheden op de woningmarkt hebben.

1.2. We kunnen het leenbedrag ook hoger of lager vaststellen

We mogen de maximale starterslening bepalen op 20% van de koopprijs of koop/aanneemsom. Als we de maximale koopprijs op de NHG-grens leggen, zouden we dus ook de maximale lening kunnen vastleggen op €90.000. Zo'n lening is echter een tweede hypotheek en moet op termijn wel terugbetaald worden. Daarnaast kunnen we met hetzelfde geld bij een hoger leenbedrag ook minder leningen verstrekken. Daarom stellen we voor het bedrag niet maximaal te verhogen. Om koopstarters die toch wat meer willen lenen tegemoet te komen, stellen we voor de maximale lening vast te stellen op €40.000.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties. Bij het vaststellen van de 'Verordening starterslening Buren 2021', stelde de gemeenteraad ook €1,5 miljoen beschikbaar om startersleningen uit te betalen. Vanaf 2021 gebruikten we daarvan circa €250.000. Dat houdt in dat we op dit moment nog voldoende geld beschikbaar hebben om startersleningen uit te betalen.

6. Communicatie

We plaatsen de informatie over de nieuwe starterslening op de gemeentelijke website. Ook vermelden we dit in de nieuwsbrief wonen. Daarnaast wijzen we de ontwikkelaars waarmee we in overleg zijn over nieuwe ontwikkelingen in de gemeente op de aangepaste starterslening Daarnaast publiceren we de regeling op Overheid.nl.

7. Uitvoering en planning

Na het besluit van de raad uw publiceren we de verordening en trekken we de oude regeling in. Daarbij melden we dat de regeling in gaat op 26 juni 2025. Op die manier heeft SVn ook voldoende tijd om de wijzigingen in hun administratie te verwerken.

8. **Participatie**
   We ontvingen dit jaar al vragen van mensen of we de starterslening willen verhogen. We geven nu invulling aan die vragen.

9. **Duurzaamheid**
   Op basis van de verordening is het voor aanvragers mogelijk om gebruik te maken van het Energiebespaarbudget om energie besparende voorzieningen te treffen conform de meest actuele Voorwaarden en Normen NHG. Op basis daarvan kunnen ze nu 106% van de woningwaarde lenen.

Bijlagen:
Bijlage 1: Verordening Starterslening gemeente Buren 2025

Inlichtingen bij:

Portefeuillehouder	E.M. de Bas
Domein	Ruimte

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer	Besluitnummer
10 juni 2025	**D.215913**	**D.217838** **Z.067973**

Onderwerp **Verordening Starterslening gemeente Buren 2025**

De Gemeenteraad van Buren;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d.8 april 2025;

besluit:

1. De ‘Verordening starterslening gemeente Buren 2025’ vast te stellen, waarbij:
   - De maximale koopprijs om in aanmerking te kunnen komen voor een starterslening verhoogd wordt van €300.000 naar de NHG grens.
   - De maximale starterslening verhoogd wordt van €30.000 naar €40.000.
2. De ‘Verordening starterslening gemeente Buren 2021’ in te trekken.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 10 juni 2025 .

namens de gemeenteraad van Buren,
de griffier, de voorzitter,

{{esl:signer1:Capture:size(150,40)}} {{esl:signer2:Capture:size(150,40)}}

R. Kuipers H.M. Ostendorp

De raad van de gemeente Buren;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 april 2025;
gelet op de artikelen 147 en 149 van de Gemeentewet;
b e s l u i t :
vast te stellen de volgende:

Verordening Starterslening

Artikel 1 Begrippen

Deze verordening verstaat onder:

a) *Aanvrager*: de persoon, die alleen of samen met zijn of haar partner voor de eerste maal een eigen woning koopt of verkrijgt en op grond van deze verordening tot de doelgroep van de Starterslening behoort. Bij twee aanvragers ten aanzien van eenzelfde woning gelden deze gezamenlijk als aanvrager en dienen zij beide te voldoen aan de hiervoor gestelde eis niet eerder een woning te hebben gekocht of verkregen;

b) *College*: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Buren;

c) *Combinatielening*: een extra lening, die naast een hypothecaire lening wordt afgesloten, waaruit de aflossing op de hypothecaire lening mag worden betaald. Deze Combinatielening wordt onlosmakelijk met de Starterslening aangeboden en blijft in dit geval beperkt tot maximaal het bedrag van de Starterslening.

d) *Energiebespaarbudget*: een bouwdepot tot maximaal 106% van de woningwaarde voor de financiering van erkende energiebesparende maatregelen van de woning waarbij het niet nodig is om vooraf een specificatie van kosten of maatregelen op te geven.

e) *Financiële toets;* de toetsing die door SVn wordt uitgevoerd aan de hand van de geldende NHG-regels, waarmee de hoogte van de Starterslening wordt berekend.

f) *NHG*: Nationale Hypotheek Garantie, de publicitaire naam van de door Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen, gevestigd te ’s-Gravenhage, verstrekte borgtocht;

g) *Starterslening*: een lening die door SVn kan worden verstrekt aan Aanvrager ten behoeve van de financiering van zijn eigen woning, tezamen met een aan de Starterslening gekoppelde Combinatielening;

h) *SVn*: Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten, statutair gevestigd te Hoevelaken en kantoorhoudende te Amersfoort, financiële dienstverlener, geregistreerd onder AFM–vergunningnummer 12013647;

i) *Toewijzing*: het besluit van de Gemeente op basis waarvan de aanvrager een aanvraag kan doen voor de Starterslening bij SVn.

Artikel 2 Toepassingsbereik

1. Deze verordening is uitsluitend van toepassing op lening aanvragen:
   a. Doelgroep: Van in Nederland woonachtige en verblijfsgerechtigde personen.
   b. markt-/woning en prijssegment

   Voor de aankoop van bestaande en nieuwbouwwoningen in de gemeente Buren met een maximale koop(/-aanneem)som van de maximale NHG-grens, inclusief verbeterkosten en meerwerk. De aankoop voldoet altijd aan de meest actuele Voorwaarden en Normen NHG, dat wil zeggen dat de woning minimaal beschikt over keuken, badkamer, toilet en verwarmingsinstallatie.

2. De Aanvrager mag gebruik maken van het Energiebespaarbudget om energie besparende voorzieningen te treffen conform de meest actuele Voorwaarden en Normen NHG en hiervoor meer dan 100% van de woningwaarde lenen.

3. De Aanvrager moet de woning waarvoor een Starterslening wordt verstrekt zelf gaan bewonen.

Artikel 3 Budget

1. De gemeente Buren stelt het budget vast dat beschikbaar is voor het toewijzen van Startersleningen.
2. Startersleningen worden alleen toegewezen voor zover het vastgesteld budget hiervoor toereikend is.
3. Aanvragen, die in verband met het tweede lid niet kunnen worden toegewezen, worden door het College afgewezen.

Artikel 4 Bevoegdheid College

Het college toetst de aanvraag aan artikel 2 en 3. Het college is bevoegd om, met inachtneming van het bepaalde in deze verordening, te bepalen of de aanvrager een Starterslening mag aanvragen bij SVn.

Artikel 5 Procedure aanvraag en toewijzing

1. Een aanvraag voor een Starterslening wordt bij het college ingediend op een door de gemeente beschikbaar gestelde wijze.
2. Het college bevestigt de ontvangst van de aanvraag binnen twee weken.
3. Indien de aanvraag niet alle gegevens bevat die het college voor het nemen van een beslissing noodzakelijk acht, stelt het college de aanvrager in de gelegenheid de aanvraag binnen een termijn van vier weken te completeren.
4. Indien de aanvraag niet binnen de aangegeven termijn is gecompleteerd, besluit het college de aanvraag buiten behandeling te stellen. Het college handelt aanvragen in volgorde van binnenkomst af.
5. Het college neemt binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag, dan wel na het compleet worden daarvan, een beslissing en deelt die middels een toewijzings- of afwijzingsbesluit mee aan de aanvrager.
6. Uit overschrijding van de in het vijfde lid bedoelde termijn kan de aanvrager niet afleiden dat zijn aanvraag is of wordt gehonoreerd.
7. In de toewijzing wordt de maximale hoogte van de Starterslening vastgesteld. Dit wordt gedaan op basis van de absolute grens van €40.000 met een maximum van 20% van de koopprijs of koop/aanneemsom.
8. De in lid 5 bedoelde beslissing is een besluit in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht, waartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld door belanghebbenden.

Artikel 6 Afwijzen aanvraag en Intrekking toewijzing

1. Het college wijst een aanvraag voor een Starterslening af, indien:
   a. het budget niet toereikend is om de aanvraag te honoreren; of
   b. er niet is voldaan aan de bij of krachtens deze verordening gestelde voorschriften en/of bepalingen; of
   c. indien blijkt dat de uitkomst van de krediettoets van SVn negatief is.
2. Het college trekt een toewijzing Starterslening in, indien de Starterslening is toegewezen of vastgesteld op grond van onjuiste gegevens.
3. De toewijzing Starterslening verloopt van rechtswege indien de Starterslening niet tot stand komt binnen de in de toewijzing genoemde termijn.

Artikel 7 Financiële toets, verstrekken en beheer Starterslening door SVn

1. De toewijzing door het college betreft een reservering voor een Starterslening uit het gemeentelijke budget. De toewijzing voor een Starterslening vormt het startpunt voor een autonome financiële toetsing door SVn.
2. Met de toewijzing kan een aanvraag voor de Starterslening worden ingediend bij SVn.
3. SVn stelt de definitieve hoogte van de Starterslening vast op basis van de financiële toets. Bij een positieve financiële toets brengt SVn een offerte uit. Bij een negatieve financiële toets, wijst SVn de lening af en brengt de aanvrager en gemeente hiervan op de hoogte.
4. SVn verstrekt en beheert een geoffreerde Starterslening.
   Indien de aanvrager het niet eens is met de (financiële) toets van SVn, kan er een klachtenprocedure worden gestart bij SVn en vervolgens eventueel bij het KIFID of zich wenden tot de bevoegde burgerlijke rechter.
5. SVn wijst een aanvraag Starterslening in ieder geval af, in geval er sprake is van stapeling met andere koopinstrumenten, (rente)kortings- of financiële regelingen, die strijdig zijn met de Starterslening en/of de belangen aantasten van aanvrager, NHG of eerste geldverstrekker.
6. De verordening is in overeenstemming met de productspecificaties Starterslening van SVn en de deelnemingsovereenkomst die is gesloten tussen de gemeente Buren en SVn.

Artikel 8 Hardheidsclausule

Het College kan artikel 2 lid 1 buiten toepassing laten of daarvan afwijken, voor zover van toepassing gelet op het belang van de aanvrager leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 9 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 26 juni 2025.
2. Met de inwerkingtreding van de Verordening Starterslening wordt de ‘Verordening Starterslening gemeente Buren 2021’ ingetrokken.

Artikel 10 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als ‘Verordening Starterslening gemeente Buren 2025’.

Aldus vastgesteld te Maurik op 10 juni 2025

Beantwoording technische vragen van het burgerlid A. van de Werk (PvdD) m.b.t. agendapunt 4.8. Verordening Starterslening gemeente Buren 2025 in voorbereiding op de inhoudelijke behandeling van dit voorstel in de oordeelvormende raad d.d. 27 mei 2025.

Onderwerp: Verordening Starterslening gemeente Buren 2025
Datum: 26 mei 2025
Datum beantwoording: 26 maart 2025

Vraag 1:
Hoeveel woningen zijn er momenteel beschikbaar in de gemeente Buren onder de waarde van de gemiddelde hypotheekaanvraag voor starters in de gemeente Buren[1] (€ 397.689)?

Antwoord:
Op dit moment staan er 7 woningen te koop tot € 397.689. Daarvan zijn er 4 verkocht onder voorbehoud.

Vraag 2:
Hoeveel nieuwbouwwoningen komen er de komende jaren bij in de gemeente Buren waarbij starters (al dan niet door middel van de starterslening) voor in aanmerking komen rekening houdend met de gemiddelde hypotheekaanvraag voor starters in gemeente Buren[1]?

Antwoord:
We willen dat er in de periode van 2025 tot en met 2034 540 woningen opgeleverd worden tot onze maximale prijsgrens betaalbare koop.

Aanvullende vraag bij antwoord technische vraag 2:
wat is de ondergrens prijs binnen deze groep woningen? Circa € 275.000? Opbouw verschillende prijscategorieën?

Antwoord:
Bij grote nieuwbouwprojecten vragen we ontwikkelaars woningen toe te voegen in vier prijscategorieën. Die categorieën

% t.o.v. totale nieuwbouw	prijsgrens	Indexering
3%	€ 218.383,46	CPI
6%	€ 236.090,23	CPI
12%	€ 265.601,50	CPI
19%	€ 376.655,00	Gemiddelde loonstijging (maar max. de landelijke rijsgrens betaalbaar)

Of er in een plan ook daadwerkelijk deze verdeling gerealiseerd wordt, hangt o.a. af van de ruimtelijke en financiële mogelijkheden binnen zo'n plan. Dat houdt in dat we er niet van uit kunnen gaan dat uiteindelijk 3% van de totale nieuwbouw zal bestaan uit woningen tot €218.383,46. Het is interessant daarvoor ook de informatieavond voor de gemeenteraad bij te wonen op 11 juni.

Vraag 3:
Is de hoeveelheid potentiële woningen waar starters voor in aanmerking komen (al dan niet door middel van de starterslening) voldoende voor de vraag vanuit starters?

Antwoord:
We gaan er van uit dat de woningen die we bouwen voorzien in de vraag. Of dat uiteindelijk ook volledig aansluit is moeilijk te zeggen. Dat is mede afhankelijk van de ontwikkelingen op de bestaande woningmarkt (zowel lokaal als regionaal) en inkomensontwikkelingen.

[1] https://www.gelderlander.nl/arnhem/starter-op-huizenmarkt-arnhem-heeft-minder-hypotheek-nodig-dan-gemiddeld-in-gelderland~a1d5799c/

AMENDEMENT - A2

Datum vergadering: 10 juni 2025

Agendapunt: 4.3. Verordening Starterslening gemeente Buren 2025

Onderwerp: Indexering maximale starterslening op basis van NHG-grens

Wij zien dat:

- de woningprijzen in Nederland blijven stijgen, waardoor starters steeds vaker worden geconfronteerd met een grote financiële kloof tussen het maximale leenbedrag en de actuele koopprijzen;
- de huidige verordening een vast leenbedrag van € 40.000 hanteert, wat betekent dat bij toekomstige verhogingen van de (Nationale Hypotheek Garantie) NHG-grens deze regeling niet automatisch meegroeit;
- hierdoor de starterslening op termijn haar effectiviteit kan verliezen, tenzij de gemeenteraad telkens opnieuw besluit tot aanpassing van het bedrag.

Wij vinden dat:

- de starterslening een effectief instrument moet blijven om starters te helpen bij het kopen van hun eerste woning in de gemeente Buren;
- het maximale leenbedrag daarom structureel moet meebewegen met de NHG-grens, zodat de regeling actueel, realistisch en toekomstbestendig blijft;
- het wenselijk is om deze koppeling in de verordening vast te leggen, zodat handmatige aanpassing bij iedere stijging van de NHG-grens niet meer nodig is.

Besluit het voorgestelde raadsbesluit gewijzigd vast te stellen, met de volgende wijziging:

1. De voorgestelde ‘Verordening starterslening gemeente Buren 2025’ als volgt te wijzigen:
   Artikel 5 lid 7 te vervangen door: In de toewijzing wordt de maximale hoogte van de Starterslening vastgesteld. Dit wordt gedaan op basis van de grens van 10% van de geldende NHG-grens met een maximum van 20% van de koopprijs of koop/aanneemsom.
2. De ‘Verordening starterslening gemeente Buren 2025’ naar aanleiding van besluitpunt 1 gewijzigd vast te stellen, waarbij:
   - De maximale koopprijs, om in aanmerking te kunnen komen voor een starterslening, verhoogd wordt van € 300.000 naar de NHG grens.

Ingediend door:

Jan Keuken	Derk Jan Bult	Willem van Blijderveen
PCG	Gemeentebelangen	CDA

Toelichting:
Door de maximale lening te koppelen aan de NHG-grens, groeit de starterslening automatisch mee met de ontwikkelingen op

de woningmarkt. Daarmee blijft het instrument passend en hoeft de verordening bij elke NHG-wijziging niet handmatig te worden aangepast.

MOTIE VREEMD - I

Datum vergadering: 10 juni 2025

Agendapunt 6.1. Motie Vreemd - I

Onderwerp: Meer straten in de gemeente vernoemen naar markante vrouwen

Wij zien dat:

- vrijdag 4 april een interessante en inspirerende netwerkbijeenkomst heeft plaats gevonden over 'Vrouwen in de politiek'. Dit in het kader van de Internationale Vrouwendag;
- deze bijeenkomst georganiseerd werd op initiatief van de gemeenteraden van Buren en West Betuwe;
- namens het Regionaal Archief Rivierenland de directeur, Ella Kok-Majewska, een presentatie verzorgde met verhalen over 'markante' vrouwen uit de Betuwe;
- Sophia Pietronella van Ommeren-Pluim, het eerste vrouwelijke raadslid van de gemeente Lienden.
- dat "het straatnamenregister" een heel eenzijdig beeld van de Burense geschiedenis laat zien. Er zijn 41 personen vernoemd (Koninklijk Huis namen niet meegeteld): 38 mannen en 3 vrouwen
  * Kerk Avezaath : Mej. Verbrughhof - hofje (geen verdere info over haar)
  * Maurik: Regina Kok Hofje (zonder verdere info over haar)
  * Lienden: Adelahof - Adela van Hamaland (door sommigen ook wel Adela van Renkum genoemd) (ca. 950 - Keulen, ca. 1025?) was de oudste dochter van graaf Wichman II van Hamaland en Liutgard van Vlaanderen. Zij verzette zich langdurig en met succes tegen de mate waarin haar vader het Stift Elten met zijn erfgoed had bedacht.

Wij vinden dat:

- straatnamen bijdragen aan het belang van eigen identiteit en cultuur van een gemeente;
- straatnamen een middel zijn om de geschiedenis levend te houden;
- straatnamen niet zomaar ontstaan;
- straatnamen moeten worden bedacht, toegekend en aan bepaalde voorwaarden voldoen;
- de bevoegdheid voor het toekennen van de straatnamen in Buren bij het college van Burgemeester en wethouders ligt;
- er in de gemeente Buren, afgezien van de vrouwen van de Koninklijke familie, maar bijzonder weinig vrouwen geëerd zijn met een straatnaam, zegge 3 vrouwen;
- dat het "straatnamenregister" een eenzijdig (mannelijk) beeld van de Burense geschiedenis laat zien;
- straatnamen een betere afspiegeling van de maatschappij horen te geven.

Daarom verzoekt de gemeenteraad het college om:

- bij het vernoemen van nieuwe straten (lanen, pleinen of hofjes e.d.) naar personen in het vervolg minimaal 50% vrouwen te benoemen, vrouwen die zich dienstbaar gemaakt hebben in de Nederlandse geschiedenis en in de gemeente Buren in het bijzonder;
- de raad schriftelijk te informeren over de genomen besluiten m.b.t. het toekennen van straatnamen.

Ingediend door de vrouwen uit de fracties van:

Alda van Zijl - Hoek
D66

Helma Hoek
GB

Leontine de Lange
PvdA-GroenLinks

Sietske Klein- de Jong
VVD

MOTIE VREEMD - II

Datum vergadering: 10 juni 2025

Agendapunt 6.2. Motie Vreemd - II

Onderwerp: Voorstel voor het instellen van raadscommissie ICT, automatisering en informatieveiligheid

Wij zien dat:

- er april 2022 een hack is geweest bij onze gemeente Buren;
- na de hack, en de informatie hierover, er door de raad van Buren geen initiatief is genomen om hier verder op te reageren. De gemeenteraad is verder niet meer betrokken geweest;
- gemeenten draaien op informatie. Zonder informatie stokt de dienstverlening aan inwoners en bedrijven. De openbare orde kan worden verstoord. Bovendien neemt de cyberdreiging toe;
- gemeenten vanaf eind 2025 wettelijk verplicht zijn om risico's in kaart te brengen en adequate maatregelen te nemen. Doen ze dat niet, dan kunnen sancties volgen op grond van de Cyberbeveiligingswet;
- de gemeenteraad hierin de controlerende taak moet vervullen;
- de bestuurlijke grip een belangrijk vraagstuk is bij dit onderwerp. De actuele vraag m.b.t. invoering van de wet NIS2 voor ligt hoe politici en bestuurders hier grip op kunnen hebben en houden;
- het initiatief genomen kan worden tot een raadscommissie informatie veiligheid.

Wij vinden dat:

- aandacht voor informatiebeveiliging een continue proces is in de vorm van plan-do-check-act en dat het belangrijk is dat de gemeenteraad hier regelmatig bij stilstaat;
- de jaarlijkse rapportage over informatiebeveiliging en datakwaliteit nu onvoldoende aandacht krijgt van de gemeenteraad. Met deze rapportage, op basis van de ENSIA-methode, verantwoordt het college zich aan de raad;
- de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad op het gebied van I&A en informatieveiligheid beter geborgd moet worden;
- de raad op dit onderwerp haar controlerende rol moet invullen en het college moet bevragen over de inhoud van de ENSIA-rapportage en de maatregelen die het college neemt;
- het initiatief in Buren genomen kan worden tot een raadscommissie informatieveiligheid. Hof van Twente (ook een gemeente welke gehackt is) heeft inmiddels dit besluit genomen. Daar is een raadscommissie Informatieveiligheid ingesteld;
- in de bedoelde commissie onder andere van gedachten te wisselen over ICT, automatisering en informatieveiligheid en hoe deze onderwerpen zich in onderling verband verhouden tot de rollen en verantwoordelijkheden van onder andere de raad en het college.

Daarom verzoekt de gemeenteraad de griffie om:

- Met een voorstel te komen tot het instellen van een 'raadscommissie Informatieveiligheid' en deze te sturen naar de indieners van deze motie, zodat zij het voorstel kunnen indienen voor oordeelsvorming en besluitvorming. Dit voorstel bevat tenminste de volgende taken en bevoegdheden:
  a. het namens de raad fungeren als overleg- en informatieplatform m.b.t de stand van zaken, ontwikkelingen en voortgang daarvan op gebied van informatieveiligheid, waaronder overleg met de portefeuillehouder(s) en CISO over te hanteren doelstellingen, uitgangspunten en randvoorwaarden voor informatieveiligheid;
  b. het adviseren aan de raad over voorstellen van het college m.b.t. de invulling van de wettelijke kaders op gebied van informatieveiligheid;
  c. het adviseren aan de raad over doelstellingen, uitgangspunten en randvoorwaarden voor verbetering en beheersing van informatiebeleid en de evaluatie daarvan;
- Het voorstel bevat ook het benoemen van leden vanuit de gemeenteraad tot lid van deze raadscommissie.

Ingediend door:

Alda van Zijl - Hoek	Rijk Prosman	Hans Lammers	Leontine de Lange
D66	PCG	GB	PvdA-GroenLinks

gemeente Buren

Leden van de raad

uw brief van:
uw kenmerk:
ons kenmerk: Z.062975/D.205451
behandeld door: P.J.M. Sluiters
bijlage(n): 1 Mid term review coalitieakkoord en uitvoeringsprogramma
onderwerp: Mid term review

Maurik, 18 februari 2025

Geachte raadsleden,

Op 7 juni 2022 heeft de raad van gemeente Buren het coalitieakkoord 2022 - 2026 'Samen voor het Buren van morgen' vastgesteld. In het daarop volgende uitvoeringsprogramma werkte het college van burgemeester en wethouders het coalitieakkoord uit in concrete activiteiten. Halverwege de bestuursperiode maakt het college nu graag de balans op over de uitvoering en de realisatie van de afspraken uit het coalitieakkoord en uitvoeringsprogramma. Dat gebeurt op de volgende twee manieren.

Gesprek met de gemeenteraad
Op 10 december 2024 vond een raadsavond plaats waarop de collegeleden zijn geïnterviewd. De portefeuillehouders hebben op deze manier hun verhaal kunnen vertellen over behaalde resultaten tot nu toe en de ambities voor 2025 en 2026. In een aansluitend gesprek tussen gemeenteraad en college is naar voren gekomen wat naar tevredenheid loopt maar ook wat extra aandacht moet krijgen de resterende bestuursperiode.

Evaluatie van het coalitieakkoord en uitvoeringsprogramma
Daarnaast heeft college een beknopte 'papieren' evaluatie van het coalitieakkoord en uitvoeringsprogramma opgesteld. In het bijgevoegde document leest u de uitkomsten van deze evaluatie, de zogenoemde 'mid term'. Onder het kopje 'stand van zaken mid term' staat een korte samenvatting van – de uitvoering van – de betreffende afspraak uit het coalitieakkoord, en in sommige gevallen ook een nieuwe ambitie voor 2025 en 2026. Aan de hand van het 'stoplichtmodel' is tevens de status van de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma weergegeven.

Goed op weg
Het college is trots dat we deze evaluatie hebben kunnen uitvoeren en dat daaruit blijkt we veel afspraken en acties inmiddels hebben gerealiseerd. Ruim 75% van de activiteiten loopt conform planning of is inmiddels afgerond. Resultaten zijn onder meer behaald op het gebied van financiën, duurzaamheid, woningbouw, organisatieontwikkeling, verkeer, sociaal domein, regionale samenwerking en kerngericht werken. We richten nu onze ambities op 2025 en 2026 en doen dat steeds meer samen met inwoners, ondernemers en instellingen van de gemeente Buren. Zo werken wij aan een mooie toekomst van onze kernen.

De Wetering 1 • Postbus 23 • 4020 BA Maurik • Tel.: 14 0344 • Fax: (0344) 579200 • E-mail: gemeente@buren.nl • KvK: 30278157
Bank Nederlandsche Gemeente IBAN nummer: NL05 BNGH 0285 0486 35 • BTW: NL807287684B02

Communicatie
Uiteraard brengen wij deze mid term review graag bij onze inwoners onder de aandacht. Op 10 december 2024 heeft u dan ook terecht gevraagd om de communicatie niet alleen te beperken tot deze raadsinformatiebrief. De mid term zullen wij daarom prominent ter sprake brengen tijdens het maandelijkse persgesprek van het college. Daarnaast versturen wij een persbericht naar onze perscontacten en plaatsen wij een artikel in het gemeentenieuws van het Kontact. Op de gemeentelijke website gaan wij de mid term, met een toelichting in begrijpelijke taal, publiceren. Ook zetten wij onze sociale media kanalen in om onze inwoners te informeren over deze tussentijdse resultaten van het coalitieakkoord.

Wij vertrouwen erop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Buren,
de secretaris, de burgemeester,

H. Verhoef H.M. Ostendorp



Mid term review coalitieakkoord en uitvoeringsprogramma gemeente Buren

Voorwoord

In juni 2022 stelde de gemeenteraad van Buren het coalitieakkoord 2022-2026 vast: ‘Samen voor het Buren van morgen’. Daarna werkte het college van burgemeester en wethouders dit uit in een uitvoeringsprogramma met concrete activiteiten. Nu we halverwege de bestuursperiode zijn, kijken we terug: wat is er al gedaan en wat moet nog gebeuren?

Dit doen we op twee manieren:

Evaluatie van het coalitieakkoord en uitvoeringsprogramma
Het college heeft een beknopte ‘papieren’ evaluatie van het coalitieakkoord en uitvoeringsprogramma uitgevoerd. In onderliggend document leest u de uitkomsten van deze evaluatie van het coalitieakkoord en het uitvoeringsprogramma, de zogenoemde ‘mid term’.

Gesprek met de gemeenteraad
Ook de gemeenteraad heeft een rol bij de mid term. Op 10 december 2024 sprak het college met de gemeenteraad over de voortgang. De raadsleden stelden vragen en het college vertelde in interviews over de behaalde resultaten en de plannen voor 2025 en 2026. Ook werd besproken welke punten extra aandacht nodig hebben in de resterende bestuursperiode.

Leeswijzer van de mid term
In de ‘stand van zaken mid term’ leest u een samenvatting van de voortgang van de gemaakte afspraken in het coalitieakkoord. Als een afspraak nog niet is afgerond, kan er ook een nieuwe ambitie voor 2025 en 2026 bij staan.

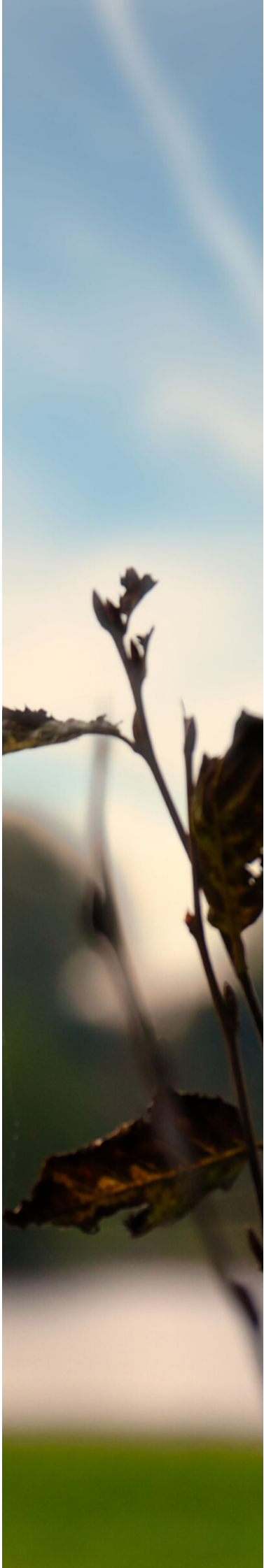
Daarnaast hebben we het ‘stoplichtmodel’ gebruikt om de voortgang van de activiteiten in het uitvoeringsprogramma overzichtelijk te maken. De legenda is als volgt:

	afgerond
	loopt conform of voor op planning, ook als het nog niet is afgerond
	traject loopt, maar heeft langere doorlooptijd
	nog niet gestart, loopt vertraging op

Tot slot
Het college vindt het belangrijk om gemaakte afspraken na te komen. Daarom zijn we blij dat we zoveel acties hebben kunnen realiseren. We blijven in 2025 en 2026 werken aan een mooie toekomst voor onze kernen. Dit doen we samen met inwoners, ondernemers en instellingen in de gemeente Buren.

Het college van burgemeester en wethouders,

gemeente Buren



Inhoudsopgave

Voorwoord **2**
Inhoudsopgave **3**
1. Modern bestuur **1**
2. Toekomstvisie van Buren **5**
3. Kerngericht werken 2.0 ..... **7**
4. Fysieke leefomgeving **10**
5. Sociaal domein **18**
6. Financiën **23**

1. Modern bestuur

Afspraak 1.1: We stellen een werkagenda op om de cultuurverandering binnen college, raad en organisatie de komende jaren concreet vorm te geven vanuit de toekomstoriëntatie.

Stand van zaken mid term
In het kader van de toekomstoriëntatie zijn gemeenteraad, college en MT diverse keren met elkaar in gesprek gegaan over aspecten van samenwerking. In 2025 organiseren wij een aanvullende trialoog over de bestuurlijke samenwerking. Daarnaast zijn er heisessies geweest tussen het college en MT, en organisatiebijeenkomsten waaraan het college deelnam. Cultuurveranderingen, zoals de ‘Ja mits houding’ en het ‘mogelijk maken’, stonden hier centraal. Ook dit zetten we voort.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We voeren een startgesprek met de gemeenteraad en organisatie over elkaars verwachtingen, behoeften en verbeterpunten.	
We verfijnen de opdracht naar aanleiding van het startgesprek.	
We voeren jaarlijks het gesprek met de gemeenteraad en organisatie.	

Afspraak 1.2: We evalueren de strategische opgaven en werken deze waar nodig bij.

Stand van zaken mid term
In 2023 heeft een evaluatie van de strategische opgaven plaatsgevonden. Er is een concept analyse gereed; over de uitwerking hiervan bestaan verschillende wensen. Op initiatief van de gemeenteraad maken we in 2025 een nieuwe afspraak over de afronding van de zes strategische opgaven.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We voeren een gesprek met het MT over de oude en mogelijk nieuwe strategische opgaven.	
We voeren een gesprek met de gemeenteraad over de mogelijke afronding van de zes strategische opgaven en de nieuwe opgaven.	
We leggen de bevindingen vast in een evaluatieverslag.	
We formuleren – als dat uit de evaluatie blijkt – een raadsvoorstel met nieuwe strategische opgaven voor de komende periode.	
We maken een notitie ‘opgaven gericht besturen’. In deze notitie sturen en monitoren we de opgaven en de samenhang hiertussen.	



Afspraak 1.3: We houden een jaarlijks terugkerende debatavond met de gemeenteraad waarbij de toekomstoriëntatie centraal staat.

Stand van zaken mid term
We zijn gestart met meerdere gesprekken (trialogen) om het toekomstprofiel verder aan te scherpen en concreter te maken. In het tweede kwartaal van 2025 volgt een raadsvoorstel, waarna de raad in debat kan gaan over de toekomstvisie.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We organiseren – in samenwerking met de griffie – jaarlijks een debatavond met de gemeenteraad over de toekomstoriëntatie van Buren	

Afspraak 1.4: We gaan op diverse beleidsterreinen werken met startnotities die we in een open gesprek tussen gemeenteraad, college en organisatie bespreken.

Stand van zaken mid term
Voor verschillende beleidsonderdelen (onder andere sport en gezondheid, circulariteit, cultuur en participatie) is gewerkt aan de hand van een startnotitie. In 2025 gaan we de startnotities evalueren en komen we met een verbetervoorstel.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
Het eerste jaar van de bestuursperiode gebruiken we om het werken met startnotities te introduceren en verder door te ontwikkelen. Hierbij maken we een directe koppeling met de nieuwe vergaderstructuur van de gemeenteraad, het BOB (Beeldvormend – Oordeelsvormend – Besluitvormend) model. College, gemeenteraad, griffie en organisatie werken samen in het proces om tot de gewenste werkwijze te komen en deze uit te rollen.	



Afspraak 1.5: We onderzoeken in de tweede helft van 2022 of een nieuwe vergaderstructuur een bijdrage kan leveren aan onze nieuwe manier van werken.

Stand van zaken mid term
Deze afspraak is gerealiseerd en uitgevoerd door de griffie.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
De griffie gaat met gemeenteraad en college in gesprek over de opties voor een nieuwe vergaderstructuur.	
De griffie maakt een voorstel voor het fractievoorzittersoverleg voor implementatie van de nieuwe vergaderstructuur.	
De griffie stelt een nieuw reglement van orde op en legt deze ter vaststelling aan de gemeenteraad voor.	
De griffie maakt tijdelijke werkafspraken met gemeenteraad, college en organisatie totdat er overeenstemming is over een nieuwe vergaderstructuur.	

Afspraak 1.6: We houden twee keer per jaar een open informatiemarkt voor en door college, raad en organisatie.

Stand van zaken mid term
In 2024 heeft een groot aantal raadsavonden plaatsgevonden, waarbij in wisselende samenstellingen de gemeenteraad, griffie, college en organisatie aanwezig waren. Denk hierbij aan de trialogen over de toekomstoriëntatie, bijeenkomsten over de organisatieontwikkeling en beeldvormende avonden over uiteenlopende onderwerpen en dossiers. Wat betreft de P&C cyclus willen we in elk geval vanaf het traject voor de kadernota en begroting 2027, een ‘open informatiemarkt’ organiseren.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We organiseren twee keer per jaar een open informatiemarkt.	

Afspraak 1.7: Elk college- en raadsvoorstel toetsen we aan de toekomstoriëntatie.

Stand van zaken mid term
Begin 2025 komen we met een verbetervoorstel voor het college- en raadsvoorstel. Interviews met betrokkenen hebben plaatsgevonden, deze gebruiken we voor de evaluatie. Een link naar/afweging over de impact van toekomstoriëntatie, maakt in elk geval onderdeel uit van het vernieuwde raadsvoorstel.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We evalueren ons collegevoorstel en raadsvoorstel	
We zorgen dat bij de 'kanttekeningen en argumenten' aandacht is voor de toekomstoriëntatie.	

Afspraak 1.8: Stapsgewijs gaan we onze systemen aansluiten op track & trace, waarmee inwoners en partners makkelijker hun aanvragen kunnen indien en volgen, te starten met het sociaal domein. Eind 2025 bieden we dit aan voor minimaal 80% van onze processen.

Stand van zaken mid term
We werken continu aan het aansluiten van onze systemen op track & trace. Dit kost meer tijd dan verwacht, omdat de inrichting per proces extra aandacht vraagt. De basis staat inmiddels en in december 2024 zijn de eerste track & trace-processen live gegaan. De komende tijd voegen we steeds meer E-formulieren toe en koppelen we deze aan track & trace. Ons doel is om eind 2025 80% van de meest gebruikte processen voor inwoners aangesloten te hebben.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We stellen een plan van aanpak op voor de implementatie van track & trace, met daarin een inventarisatie van de huidige stand van zaken van onze processen.	
We werken er stapsgewijs naar toe om onze eigen systemen grotendeels aangesloten te hebben op track & trace. Voor een aantal systemen zijn we afhankelijk van onze ketenpartners, zoals ODR en Avri.	
In de eerste helft van 2024 worden in totaal 9 processen via track & trace geïmplementeerd. Eind Q2 2024 wordt geëvalueerd op basis van deze 9 processen. Op basis hiervan wordt het vervolgtraject bepaald.	

Afspraak 1.9: In 2024 maken we een nieuw informatie- en automatiseringsplan.

Stand van zaken mid term
Het nieuwe I&A plan is afgerond en door het college vastgesteld. In Q1 van 2025 wordt het nieuwe plan via een beeldvormende avond aan de raad gepresenteerd. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan de evaluatie van het oude I&A plan.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We evalueren het huidige informatie- en automatiseringsplan.	
Op basis van de evaluatie van het huidige plan eind 2023, wordt in 2024 het nieuwe I&A plan geschreven.	

2. Toekomstvisie van Buren

Afspraak 2.1: We maken een uitvoeringsplan waarmee we het toekomstprofiel van onze gemeente de komende jaren verder uitwerken en leidend laten zijn in onze beleidsvorming.

Stand van zaken mid term
In 2024 hebben twee trialogen plaatsgevonden naar aanleiding van de toekomstoriëntatie. In 2025 gaan we aan de slag met het concretiseren van het toekomstprofiel. Als einddoel formuleren we in gezamenlijkheid een uitvoeringsprogramma.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We organiseren een bijeenkomst met de gemeenteraad en de organisatie, waarin wordt uitgewerkt en besproken welke aanbevelingen in het toekomstprofiel worden opgepakt, wanneer dit gebeurt en hoe dit gebeurt.	
Om het toekomstprofiel concreet te maken, stellen we een uitvoeringsplan op gericht op de politiek-bestuurlijke uitwerking en een plan gericht op de organisatie.	
We realiseren onze gemaakte afspraken en stellen ze zo nodig bij.	

Afspraak 2.2: We onderzoeken hoe we in de regio beter kunnen samenwerken met gemeenten en organisaties. Behoud van onze zelfstandigheid is daarbij het uitgangspunt.

Stand van zaken mid term
Om de samenwerking op diverse thema's te versterken werden we lid van het netwerk P10. Op basis van het peilstokonderzoek kregen wij eind 2024 een beeld van de "kwetsbaarheid" van onze organisatie. Een onderzoek naar samenwerking op gezamenlijke thema's is nog niet uitgevoerd. Het komende jaar geven we vooral vorm en inhoud aan de extra geformuleerde maatschappelijke uitdagingen uit de begroting 2025.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We onderzoeken op welke maatschappelijke thema's we kunnen samenwerken met andere organisaties in de regio. Denk bijvoorbeeld aan duurzaamheid, wonen en de Omgevingswet.	
Afhankelijk van de uitkomsten stellen we vervolgonderzoek op naar de organisatievorm van samenwerking om de kwetsbaarheid van de organisatie te voorkomen.	
We gaan het opdrachtgeverschap richting regionale samenwerkingspartners, zoals gemeenschappelijke regelingen, verder versterken. Hierbij haken we aan bij de gesprekken genoemd onder afspraak 2.4.	

Afspraak 2.3: Om het accounthouderschap van de ODR te versterken, breiden we de formatie structureel uit met tien uur per week voor een accounthouder ODR.

Stand van zaken mid term
Deze afspraak is al geruime tijd gerealiseerd. Uit de verschillende zienswijzen van de gemeenteraad op de begroting van de ODR, blijkt dat we kritisch zijn op de kwaliteit van dienstverlening. Via het accounthouderschap proberen wij direct te sturen op onze samenwerking.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We reserveren structureel budget in onze begroting voor de uitbreiding van het accounthouderschap ODR met 10 uur per week en geven er personele invulling aan.	

Afspraak 2.4: We gaan met onze regiogemeenten in gesprek om ten aanzien van de gemeenschappelijke regelingen een sterkere ambtelijke adviesfunctie in te richten. We leggen dit vast in een nieuwe nota verbonden partijen.

Stand van zaken mid term
Op dit moment vinden er regelmatig gesprekken met regiogemeenten plaats. Komend jaar volgt er een evaluatie op de samenwerking. Als dat nodig is, wordt er een nieuwe nota van verbonden partijen geschreven.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We evalueren de samenwerking met de gemeenschappelijke regelingen en het bestaande beleidskader.	
We formuleren een nieuwe nota verbonden partijen en leggen die ter vaststelling aan de gemeenteraad voor.	
We organiseren op basis hiervan gesprekken met onze regiogemeenten en de gemeenschappelijke regelingen.	

Afspraak 2.5: Gemeenschappelijke regelingen houden zich aan dezelfde kwaliteitseisen als de gemeente op het gebied van communicatie met inwoners. We hanteren daarbij dezelfde communicatiestijlen.

Stand van zaken mid term
Binnen diverse gemeenschappelijke regelingen wordt nadrukkelijker gekeken naar de governance. Dat geldt met name voor de Regio Rivierenland. De vraag om een werksessie over onder andere communicatie met inwoners te organiseren, bespreken we met de griffierskring.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We organiseren een werksessie waaraan onze gemeente en de gemeenschappelijke regelingen deelnemen, specifiek gericht op het onderwerp: communicatie met inwoners.	
We stellen een gezamenlijke afsprakenlijst op die de uniformiteit van de communicatiestijlen bevordert.	
We organiseren een werksessie waaraan onze gemeente en de gemeenschappelijke regelingen deelnemen, specifiek gericht op het onderwerp: communicatie met inwoners.	

3. Kerngericht werken 2.0

Afspraak 3.1: In 2022 en 2023 gaan we verder met de uitvoering van de huidige visie en uitvoeringsplan kerngericht werken. Uitgangspunt is om dit beleid, na evaluatie, door te ontwikkelen tot ‘kerngericht werken 2.0’.

Stand van zaken mid term
Het kerngericht werken hebben we verder uitgevoerd. De stand van zaken die voorkomt uit de evaluatie wordt momenteel voorbereid en deze wordt uiterlijk Q2 2025 opgeleverd. Op basis hiervan bepalen we wat de vervolgstappen zullen zijn als het gaat om kerngericht werken. Dat pakken wij bij voorkeur pragmatisch op in plaats van het opstellen van een geheel nieuw beleidsplan.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
Aan de hand van de huidige visie voeren we het lopende uitvoeringsplan kerngericht werken uit.	
We evalueren het huidige beleid ten aanzien van kerngericht werken.	
Op basis van de evaluatie formuleren we in 2025 een nieuw beleidsplan ‘kerngericht werken 2.0’ en leggen dat ter vaststelling aan de gemeenteraad voor.	

Afspraak 3.2: We stimuleren initiatieven van inwoners en we verhogen daartoe vanaf 2023 het leefbaarheidsbudget structureel met € 20.000.

Stand van zaken mid term
Het leefbaarheidsbudget is verhoogd. De uitreiking van de budgetten aan buurtideeën en initiatiefnemers heeft inmiddels twee keer plaatsgevonden tijdens het evenement Buren Bruist. Dat gaan we de komende jaren voortzetten en waar mogelijk uitbreiden.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We reserveren structureel € 20.000 extra in onze begroting voor leefbaarheidsinitiatieven van onze inwoners.	
We evalueren de huidige beleidskaders en selectiecriteria en passen die indien nodig aan op kwaliteit.	
De beoordeling van de leefbaarheidsinitiatieven vindt integraal plaats, door een brede afvaardiging van in elk geval wethouder, kernregisseur, inwoners en betrokken beleidsmedewerker(s). Het indienen en beoordelen van initiatieven maken we laagdrempelig via digitale burgerparticipatie.	

Afspraak 3.3: We stellen een portefeuillehouder inwonersparticipatie aan.

Stand van zaken mid term
Deze afspraak is gerealiseerd; het onderwerp is belegd bij de wethouder sociaal domein. De portefeuillehouder wordt aan de voorkant bij belangrijke projecten betrokken.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We stellen een portefeuillehouder inwonersparticipatie aan.	

Afspraak 3.4: In de eerste helft van deze bestuursperiode leggen we een startnotitie voor aan de raad over participatie, met daarin de spelregels rondom burger- en overheidsparticipatie.

Stand van zaken mid term
De startnotitie inwonersparticipatie is in maart 2024 door de raad vastgesteld. Als vervolg hierop wordt het participatiebeleid begin 2025 aan de raad voorgelegd. Het uitdaagrecht maakt daar onderdeel van uit. Aansluitend wordt een participatieverordening opgesteld.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
Aan de hand van diverse bijeenkomsten met de gemeenteraad, het college, de organisatie en inwoners, stellen we een startnotitie op over burger- en overheidsparticipatie en onze visie op participatie. Op basis hiervan worden de vervolgstappen bepaald.	
We stellen een participatieverordening op.	

Afspraak 3.5: Wij vinden de mening van inwoners belangrijk. We gaan werken met een burgerpeilingstool om snel in contact te komen met inwoners en wij peilen hun mening over verschillende onderwerpen.

Stand van zaken mid term
We hebben in 2024 onderzocht welke tool het makkelijkste aansluit bij onze inwoners. Hieruit is een online tool gekomen die we per 2025 gaan inzetten. De burgerpeilingstool is daarnaast onderdeel van het nieuwe I plan.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We onderzoeken welke burgerpeilingstool het meest bij onze behoeften aansluit en maken met de aanbieder afspraken over het gebruik ervan. Dit mede naar aanleiding van de in 2023 gehouden enquête op dienstverlening.	
Op verschillende onderwerpen zetten wij de tool in om in contact te komen met onze inwoners en hun mening te peilen.	

Afspraak 3.6: We benoemen in 2022 opnieuw kernwethouders voor de huidige raadsperiode als bestuurlijk aanspreekpunt en ambassadeur voor onze kernen.

Stand van zaken mid term
De kernwethouders zijn benoemd. De evaluatie van het ‘kernwethouderschap’ wordt meegenomen in de evaluatie van het kerngericht werken zoals genoemd onder afspraak 3.1.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
Alle wethouders zijn voor de komende jaren aanspreekpunt en ambassadeur voor een aantal kernen binnen onze gemeente.	
Halverwege de bestuursperiode evalueren we het ‘kernwethouderschap’ en indien nodig maken we andere afspraken over de invulling van deze rol.	

Afspraak 3.7: We verbeteren de zichtbaarheid van de kernregisseurs en betrekken hen intensiever bij de diverse beleidsterreinen, zowel intern als extern.

Stand van zaken mid term
Wij hebben twee nieuwe kernverbinders, die zichtbaarder zijn in al onze kernen. Daarbij is de beweging gemaakt van ‘regisseur’ naar ‘verbinder’. Binnen de organisatie zijn zij ook aan het verbinden en de integraliteit tussen de domeinen aan het bevorderen. De evaluatie van de kernverbinders wordt meegenomen in de evaluatie van het kerngericht werken zoals genoemd onder afspraak 3.1.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We evalueren de rol van de kernregisseurs op basis van de ervaringen van de afgelopen twee jaar.	
Op basis van de evaluatie stellen we uitgangspunten op die de zichtbaarheid van de kernregisseurs kunnen verbeteren.	
De organisatie wordt (beter) ingericht op het kerngericht werken	

Afspraak 3.8: Eind 2024 hebben alle kernen een kernagenda. Hiervoor stellen wij in 2023 incidenteel € 5.000 per kern beschikbaar (totaal: € 75.000).

Stand van zaken mid term
Begin 2025 worden de eerste vier kernagenda’s opgeleverd. Via de begroting 2024 bent u geïnformeerd over het later opleveren van deze kernagenda’s. In de loop van 2025 worden hier zes kernagenda’s aan toegevoegd. De pilot aanpak is geëvalueerd en op basis van de evaluatie wordt het plan van aanpak gemaakt voor de aanpak van deze zes kernagenda’s.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
Samen met de inwoners en maatschappelijke organisaties starten we per kern een traject dat moet leiden tot een kernagenda per afzonderlijke kern. Om dit proces goed te doorlopen, wordt er incidenteel € 5.000 per kern beschikbaar gesteld. De invoering van de kernagenda’s wordt verdeeld over de komende jaren. In 2024 worden er vier kernagenda’s gerealiseerd, in 2025 zes agenda’s en in 2026 vijf agenda’s.	
We gaan het kerngericht werken verdiepen en verstevigen door het werken met een kernagenda. Samen met het leefbaarheidsbudget en de kernregisseurs is dit een belangrijke basis voor het kerngericht werken.	

4. Fysieke leefomgeving

Afspraak 4.1: In de komende vier jaar zijn er minimaal 600 wooneenheden gerealiseerd of in realisatie.

Stand van zaken mid term
In bijna alle kernen wordt er de komende jaren – conform de uitgangspunten en aantallen van het woonprogramma – gebouwd. In 2024 is het college gestart met actief grondpolitiek in Beusichem en Ingen.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We benoemen een kwartiermaker ‘wonen’.	
We organiseren een themabijeenkomst wonen met de betrokken ambtenaren om alle knelpunten en oplossingsrichtingen te bespreken.	
We organiseren een dialoog over wonen met de gemeenteraad.	
We jagen plannen aan die passen binnen ons woonprogramma en bij de ambtelijke capaciteit om hiermee een continue bouwstroom te realiseren.	
We sturen op behoefte en op kwaliteit en maken daarover aanvullende afspraken in het kader van de Woondeal.	
We maken zoveel mogelijk gebruik van ondersteuningsmogelijkheden vanuit het Actieplan Wonen van de Provincie	

Afspraak 4.2: Eind 2022 leggen we een nieuwe visie op recreatie en toerisme voor.

Stand van zaken mid term
De visie op recreatie en toerisme is eind 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. In Q2 van 2025 stelt het college een uitvoeringsplan recreatie en toerisme vast. De gemeenteraad wordt hierover geïnformeerd.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We leggen een raadsvoorstel voor aan de gemeenteraad over de visie op recreatie en toerisme.	
We komen tot een uitvoeringsplan dat door het college wordt vastgesteld.	

Afspraak 4.3: We werken in de eerste helft van deze bestuursperiode de uitvoeringsplannen warmte en klimaatadaptatie uit.

Stand van zaken mid term
De actualisatie van het warmteplan 2024-2026, met daarin een verdere ontwikkeling van de gemeentelijke regierol, is eind 2024 vastgesteld door de raad. We starten met het opzetten van een warmtenet in een derde kern, te weten Beusichem. Daarnaast onderzoeken wij de mogelijkheden van kleine (innovatieve) warmtenetten in de overige kernen. Ook bereiden we ons voor op het ontwikkelen van een verplicht warmteprogramma onder de omgevingswet per 1 januari 2027. Het uitvoeringsplan klimaatadaptatie deel 2 is in 2023 vastgesteld door de gemeenteraad. De uitvoering pakken we de komende periode verder op.

Uitvoeringsplan warmte

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We starten met inwonersparticipatie van twee nieuwe kernen voor de warmtetransitie.	
We ontwikkelen voor het buitengebied een plan van aanpak voor de warmtetransitie en we intensiveren voorlichting en advies voor energiebesparing.	
Na het vaststellen van het geactualiseerde warmteplan 2024-2026, starten we in 2024 met de uitvoering van de diverse onderdelen.	

Uitvoeringsplan klimaatadaptie

Wat gaan we ervoor doen?	Status
De gemeenteraad stelt het lokale uitvoeringsplan klimaatadaptie vast.	
We pakken de eerste projecten uit het uitvoeringsplan klimaatadaptatie Buren op.	
Om wateroverlast te voorkomen, zoeken wij naar een structurele oplossing voor Lienden.	
We werken een pilot uit voor de bebouwde omgeving in Buren met veel ‘steenstress’ en betrekken daarbij de woningcorporaties.	
In 2024 pakken we de uitvoering op van Klimaatadaptatie deel 2, dat in 2023 is vastgesteld. De uitvoering van deel 1 loopt in 2024 door.	



Afspraak 4.4: We investeren in duurzame energie, vooral via zonnepanelen en innovatieve projecten. We leveren bij een komend RES-bod geen extra landbouwgrond in.

Stand van zaken mid term
We maken veel werk van de realisatie van ons lokaal RES bod 1.0. Voor het gedeelte ‘zon op land’ zijn volgens planning alle projecten in procedure gebracht. Lopende zonneparken worden voor zover nu bekend gerealiseerd. Het ‘Local4Local’ initiatief Essenbos komt helaas te vervallen en we gaan op zoek naar een alternatief hiervoor. De uitvoering van het beleidskader kleine windmolens vertraagt vanwege de toepassing van de natuurbeschermingswet door de provincie. De verkenning naar de behoefte van ondernemers is uitgevoerd. Daarbij is ook gekeken naar de mogelijkheden van opslag.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We maken het mogelijk dat bedrijven windmolens tot 25 meter hoog voor eigen gebruik kunnen realiseren. Hiervoor stellen we aanvullende kaders op. We maken het proces eenvoudig en makkelijk voor de aanvrager.	
We stellen een verkenning ‘zon op dak’ op.	
We voeren de opgave van ons RES-bod 1.0 uit (25 ha ‘zon op dak’ en 55 ha zonnevelden).	
We voeren duurzame initiatieven versneld uit.	
We staan open voor en stimuleren lokale initiatieven voor kleine en innovatieve ontwikkelingen van onze inwoners en bedrijven, waaronder ‘Local4Local’ initiatieven.	
Uit het ‘actieplan zon op dak’ lopen er in 2024 een aantal acties om ‘zon op dak’ te stimuleren.	
We onderzoeken de behoeften van ondernemers op het gebied van windenergie en de mogelijkheden die hiervoor ruimtelijk mogelijk zijn.	

Afspraak 4.5: Voor het aardgasvrij maken van gebouwen stellen we plannen op per kern en een voor het buitengebied.

Stand van zaken mid term
Het warmteplan 2024-2026 is eind 2024 vastgesteld door de raad (zie ook afspraak 4.3). Het betreft de actualisatie van het warmteplan 2022 – 2024, waarbij wordt ingegaan op de warmte aanpak voor de kernen. Hierbij is het buitengebied meegenomen. We zijn gestart met de - voor een warmtenet - kansrijke kernen Maurik en Beusichem. Eerder was na een verkennend onderzoek Lingemeer als kansrijke kern afgevallen.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We leggen een plan van aanpak ‘aardgasvrij’ voor de kernen en het buitengebied voor aan de gemeenteraad.	
Het warmteplan 2024-2026 geeft de mogelijke aanpak per kern en het buitengebied. In 2024 wordt gestart met de meest kansrijke kernen die in het plan genoemd worden.	

Afspraak 4.6: We stimuleren woningisolatie, energiebesparing en innovaties zoals lokale energieopslag. We informeren inwoners over bestaande mogelijkheden en subsidies.

Stand van zaken mid term
We zijn gestart met de isolatiesubsidie voor wooneigenaren. Daarnaast bieden we inwoners met energiearmoede gratis middelgrote bespaarmogelijkheden aan. Ook in 2025 en 2026 zullen we ondersteuningsmaatregelen aanbieden om mensen duurzaam te helpen bij het beheersen van de toegenomen bestaanskosten, met name op het gebied van energie.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
De gemeenteraad stelt het plan 'bespaar, isoleer en meer' vast.	
We maken een plan van aanpak voor intensivering voorlichting en advies voor energiebesparing.	
Het uitvoeren van het plan 'besparen, isoleren en meer', met maatregelen om besparen en isoleren te stimuleren.	
Ook in 2024 helpen we inwoners die energiearmoede ervaren met adviezen en het gratis aanbrengen van kleine besparende maatregelen.	
De uitvoering van het amendement 'Bestaanszekerheid' loopt ook in 2024.	

Afspraak 4.7: In de periode 2022-2024 concretiseren we de warmtevisie.

Stand van zaken mid term
Zie hiervoor ook de afspraken 4.3 en 4.5 wat betreft de actualisatie van het warmteplan 2024-2026, dat eind 2024 is vastgesteld door de gemeenteraad. Inmiddels bereiden we ons voor op het ontwikkelen van een verplicht warmteprogramma onder de omgevingswet per 1 januari 2027.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We maken een plan van aanpak voor de warmtetransitie in het buitengebied.	
We actualiseren de warmtetransitie Buren 2022-2024.	
We maken een plan van aanpak voor de warmtetransitie in het buitengebied.	

Afspraak 4.8: We leveren een startnotitie circulaire economie op.

Stand van zaken mid term
De startnotitie circulaire economie is 30 mei 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. In 2025 wordt het beleids- en uitvoeringsplan circulaire economie aan de raad voorgelegd. Met het beleidsplan sluiten we aan bij regionale ontwikkelingen op dit terrein.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
Aan de hand van een beeldvormende raadsbijeenkomst, stellen we een startnotitie over circulaire economie op. Op basis van onder meer financiële en personele haalbaarheid worden de vervolgstappen bepaald.	
Op basis van de uitgangspunten die de raad meegeeft bij de startnotitie, maken we in 2024 een beleids- en uitvoeringsplan circulaire economie.	

Afspraak 4.9: We passen onze verordening winkeltijden Buren aan. Hierbij geven we ruimte voor maatwerk per kern. We respecteren ook de kerkgang, door de openingstijden op zon- en feestdagen te beperken tot tussen 12.00 en 18.00 uur.

Stand van zaken mid term
Op 24 oktober 2023 heeft de gemeenteraad de verordening winkeltijden Buren 2023 vastgesteld.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We evalueren de huidige openingstijden van winkels.	
We actualiseren onze winkeltijdenverordening en bieden deze aan de gemeenteraad aan.	

Afspraak 4.10: In 2022 stellen we een nieuw gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP) vast, inclusief uitvoeringsprogramma. Wij gaan op zoek naar structurele financiële dekking voor de komende jaren.

Stand van zaken mid term
Het GVVP, inclusief uitvoeringsprogramma, is aan de start van de bestuursperiode (eind 2022) vastgesteld.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We leggen een raadsvoorstel over het gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP) aan de gemeenteraad voor.	

Afspraak 4.11: Voor het verkeersknelpunt Vogelenzangseweg in Lienden komen we met een structurele oplossing. We gaan in overleg met de provincie als wegbeheerder voor een structurele oplossing voor de Culemborgseweg in Asch.

Stand van zaken mid term
In 2025 gaan we werken aan de voorbereiding van de reconstructie Vogelenzangseweg. In 2026 voeren we de werkzaamheden uit. Vorig jaar heeft de provincie, in overleg met bewoners en gemeente, met het reguliere onderhoud al wat kleine aanpassingen gedaan aan de Culemborgseweg in Asch. Daarnaast zijn wij aangesloten bij de inventarisatieronden voor de “Grootschalige trajectaanpak N834” van de provincie. De Culemborgseweg is onderdeel van de N834. De verwachting is dat het groot onderhoud in 2027 gaat plaatsvinden.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We doen een nader onderzoek naar betere voorzieningen voor voetgangers en fietsers aan de Vogelenzangseweg in Lienden (binnen de bebouwde kom).	
We leggen een verbetervoorstel aan de gemeenteraad voor, inclusief financieel kader.	
Met de wegbeheerder (provincie) gaan we in gesprek over het groot onderhoud voor een structurele oplossing voor de Culemborgseweg in Asch.	

Afspraak 4.12: In de tweede helft van deze bestuursperiode evalueren we het beleid met betrekking tot beheer en onderhoud van onze wegen en stellen we nieuwe kaders vast.

Stand van zaken mid term
In de oordeelvormde raad van 4 maart 2025 bespreken we het gewenste ambitieniveau van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en de mogelijke (financiële) gevolgen hiervan. Op basis hiervan leggen we in 2025 een nieuw IBOR plan aan de gemeenteraad voor.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We evalueren de huidige beheerplannen voor onze wegen en leggen de nieuwe beheerplannen aan de gemeenteraad voor	

Afspraak 4.13: In 2023 leggen we dierenwelzijn vast in een visie.

Stand van zaken mid term
Op dit moment werken wij aan een nota dierenwelzijn. Wij zullen deze, conform toezegging aan de gemeenteraad, voor de zomer van 2025 aan de raad voorleggen.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We formuleren een visie over dierenwelzijn en leggen deze aan de gemeenteraad voor.	



Afspraak 4.14: We breiden het aantal gemeentelijke boa's uit tot minimaal twee fte.

Stand van zaken mid term
Deze afspraak is gerealiseerd. Het plan "Toezicht en handhaven in de praktijk" is in mei 2023 door het college vastgesteld en de gemeenteraad is in juni 2023 hierover geïnformeerd via het raadsjournaal. Sinds medio 2023 heeft gemeente Buren twee fte aan boa's.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We stellen een plan ten aanzien van handhaving vast en informeren de gemeenteraad hierover.	
We breiden de formatie van de gemeentelijke boa's uit.	

Afspraak 4.15: We onderzoeken uiterlijk 2023 welke efficiency maatregelen mogelijk zijn ten aanzien van de Avri.

Stand van zaken mid term
Op dit moment onderzoeken wij wat de gewenste kwaliteitseisen zijn voor de buitenruimte van onze gemeente (zie afspraak 4.12). Aansluitend gaan we bepalen welke taken van de buitenruimte wij rechtstreeks onder eigen regie gaan uitvoeren.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We onderzoeken of we met de dienstverleningsovereenkomst van Avri nog kosten kunnen besparen en zaken in eigen beheer van de inwoners kunnen brengen.	

Afspraak 4.16: We komen in 2023 met een plan van aanpak voor de knelpunten van het begraafplaatsenbeleid 2020-2030.

Stand van zaken mid term
Het geactualiseerde begraafplaatsenbeleid 2020-2030 bieden we naar verwachting in Q2 van 2025 aan de gemeenteraad aan.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We evalueren het begraafplaatsenbeleid 2020-2030.	
We benoemen de knelpunten en de verbetermaatregelen. Hierbij werken we verschillende scenario's uit.	
We stellen een plan van aanpak op voor de knelpunten van het begraafplaatsenbeleid 2020-2030.	
We actualiseren onze begraafplaatsenbeleid 2020-2023 en bieden deze aan de raad aan.	

Afspraak 4.17: We stellen jaarlijks € 1.500 per molen (totaal € 7.500) beschikbaar.

Stand van zaken mid term
Deze afspraak is gerealiseerd.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We geven uitvoering aan de motie van de gemeenteraad inzake het subsidiëren van de vijf molens die niet in gemeentelijk beheer zijn en stellen daartoe jaarlijks € 1.500 per molen beschikbaar voor het onderhoud.	



5. Sociaal domein

Afspraak 5.1: Om ervoor te zorgen dat wij grip hebben en houden op de uitgaven binnen Jeugdwet en Wmo breiden wij de administratie van het sociaal domein uit met één fte.

Stand van zaken mid term
Deze afspraak is direct bij de start van de bestuursperiode gerealiseerd.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We breiden de formatie van het sociaal domein uit met 1 fte.	

Afspraak 5.2: Preventie blijft het uitgangspunt binnen het sociaal domein. We gaan door op de ingeslagen 'preventieve weg' en blijven de gemeenteraad actief informeren over het resultaat van onze preventieaanpak.

Stand van zaken mid term
Het nieuw vastgestelde transformatieprogramma staat centraal binnen het sociaal domein. De implementatie loopt op schema en zal naar verwachting eind 2025 voltooid zijn. Met het herijkte programma is ook de werkwijze veranderd: we gaan preventie meer programmatisch vormgeven. We stellen samen met uitvoerders gerichte preventieve programma's op. Dit doen wij op basis van geformuleerde doelen en resultaten. De gemeenteraad blijven we informeren via beeldvormende avonden en via de P&C cyclus (begroting, jaarrekening, burap).

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We monitoren en informeren over de resultaten die onze preventieaanpak en de transformatie sociaal domein opleveren.	
Als onderdeel van de informatievoorziening over het transformatieprogramma voorzien we jaarlijks in een preventieplan. Hiermee verantwoorden we welke preventieve activiteiten gefinancierd worden vanuit het preventiebudget.	

Afspraak 5.3: Het tegengaan van (energie)armoede en schulden zien we als vorm van preventie. Daarom brengen we de mogelijkheden in kaart die onze inwoners helpen om (energie)armoede en schulden te voorkomen. We communiceren daar actief over.

Stand van zaken mid term
Wij hebben onze relevante netwerkpartners, onder meer via een netwerkbijeenkomst, geïnformeerd over de mogelijkheden om inwoners met een economisch zwakkere positie te ondersteunen. Momenteel werken we aan een armoedepact, waarbij inwoners actief geïnformeerd worden over alle mogelijkheden die er zijn om hulp te krijgen bij financiële nood. Daarnaast faciliteren we organisaties die uit eigen initiatief ondersteuning willen bieden aan inwoners met beperkte middelen. Daar waar het specifiek gaat om het terugdringen van energiearmoede, bieden we diverse regelingen aan de doelgroep aan. Deze zijn gericht op kleine en middelgrote energiebesparende maatregelen, begeleid door een energiecoach.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We stellen een ‘sociale kaart’ op van activiteiten en interventies, die als doel hebben het tegengaan van (energie-)armoede en schulden. Hierbij betrekken we ook de mogelijkheden van schuldhulpverlening.	
We communiceren over de sociale kaart en brengen de kaart actief onder de aandacht van onze inwoners.	
We stellen, met de gemeenteraad en andere betrokkenen, een plan van aanpak op waarmee we de problemen en mogelijke oplossingen verkennen voor de groep inwoners die niet meer in staat is om financieel het hoofd boven water te houden. Dit naar aanleiding van de ontwikkelingen rondom de koopkracht in Nederland.	

Afspraak 5.4: We onderzoeken in deze bestuursperiode of er extra maatregelen nodig zijn om eenzaamheid tegen te gaan en onze inwoners weerbaarder te maken.

Stand van zaken mid term
Het RIVM heeft in 2022 op buurtniveau een onderzoek naar eenzaamheid uitgevoerd, waardoor we over de gewenste cijfers beschikken. Aanvullend onderzoek is hierdoor niet nodig. We hebben in 2024 actief ingezet op het inzichtelijk maken en versterken van bestaande activiteiten, onder meer in de week van de eenzaamheid. De beschikbare middelen gaan we in 2025 aanwenden voor gerichte activiteiten voor het terugdringen van eenzaamheid.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We gaan actief in gesprek met de samenleving om te onderzoeken of en in welke mate er sprake is van eenzaamheid en verminderde weerbaarheid.	
We werken uit welke maatregelen nodig zijn om de eenzaamheid van inwoners te verminderen en hun weerbaarheid te vergroten.	

Afspraak 5.5: In 2022 stellen we een integraal sport- en gezondheidsbeleid op.

Stand van zaken mid term
Begin 2024 is de integrale beleidsnota gezondheid en sport door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin is ook de doorontwikkeling van speel- naar beweegtuinen opgenomen. Een uitvoeringsvoorstel zal in 2025 worden voorgelegd aan de raad. Voor het stimuleren van ontmoeting, recreëren, spelen, bewegen, en sporten ten behoeve van de gezondheid en welzijn van onze inwoners, realiseren we een open en vitaal sportpark in Maurik.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
Aan de hand van een beeldvormende raadsbijeenkomst, stellen we een startnotitie over een integraal sport- en gezondheidsbeleid op, waarin tevens de mate van betrokkenheid van de samenleving wordt bepaald.	
We formuleren een integraal sport- en gezondheidsbeleid en leggen dat aan de gemeenteraad voor. Hierin nemen we ook speelruimte voor kinderen en de beweegtuinen voor ouderen mee.	
We komen tot een uitvoeringsplan dat door het college wordt vastgesteld.	



Afspraak 5.6: In 2023 actualiseren we het speeltuinenbeleid, met aandacht voor beweegtuinen voor alle leeftijden.

Stand van zaken mid term
Het speeltuinenbeleid is geëvalueerd. Een gezond en goed ingerichte leefomgeving is onderdeel van de integrale nota op gezondheid en sport geworden. Het voorgenomen investeringsfonds van € 275.000 voorziet in de doorontwikkeling van speel- naar beweegtuinen. De BSC doet onderzoek naar de mogelijkheden om een overkoepelende stichting hiervoor op te zetten. Op basis van de resultaten van dit onderzoek bekijken we op welke manier we hier uitvoering aan kunnen geven. We zullen de gemeenteraad hierbij betrekken.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We evalueren het huidige speeltuinenbeleid.	
We actualiseren het speeltuinenbeleid als onderdeel van het integraal sport- en gezondheidsbeleid en leggen dat aan de gemeenteraad voor. De raad heeft in 2023 eenmalig € 275.000 beschikbaar gesteld voor het oprichten van een investeringsfonds 'Beweegvriendelijke leefomgeving'.	

Afspraak 5.7: In 2022 hebben wij een accommodatiebeleid.

Stand van zaken mid term
In mei 2023 is het uitwerkingskader voor vastgoed en accommodaties door de gemeenteraad vastgesteld. Op basis van het uitwerkingskader zijn er diverse scenario's voor het (maatschappelijk) vastgoed verkend. Dit krijgt begin 2025 een vervolg; aan de raad leggen we voorstellen voor over dorpshuizen, accommodaties en vastgoed.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We formuleren een nieuw integraal vastgoed- en accommodatiebeleid en leggen dat aan de gemeenteraad voor.	
We komen tot een uitvoeringsplan dat door het college wordt vastgesteld.	

Afspraak 5.8: We stellen een portefeuillehouder vrijwilligerswerk aan en leggen in 2023 een startnotitie vrijwilligerswerk aan de gemeenteraad voor.

Stand van zaken mid term
In plaats van een startnotitie stellen we een beknopte visie op vrijwilligerswerk op, inclusief een voorstel voor de uitvoering voor de jaren 2025 en 2026. Tijdens een beeldvormende avond is hier samen met het veld over gesproken. Begin 2025 zijn deze stukken ter besluitvorming door de gemeenteraad behandeld.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We stellen een portefeuillehouder vrijwilligerswerk aan.	
Aan de hand van een beeldvormende raadsbijeenkomst, stellen we een startnotitie over vrijwilligerswerk op. Op basis van onder meer financiële en personele haalbaarheid worden de vervolgstappen bepaald.	

Afspraak 5.9: In 2023 wordt een startnotitie kunst en cultuur aan de gemeenteraad voorgelegd.

Stand van zaken mid term
De startnotitie kunst en cultuur is op 30 januari 2024 vastgesteld. Eind 2024 is er een aanvullende beeldvormende avond georganiseerd, op basis waarvan de definitieve beleidsnota kunst en cultuur in het voorjaar 2025 aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
Aan de hand van een beeldvormende raadsbijeenkomst, stellen we een startnotitie over kunst en cultuur op. Op basis van onder meer financiële en personele haalbaarheid worden de vervolgstappen bepaald.	

Afspraak 5.10: We ontwikkelen een dashboard met sturingsinformatie voor het sociaal domein

Stand van zaken mid term
Het lokale dashboard sociaal domein is gerealiseerd en in de regio werken we samen aan een regionaal dashboard.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
Sinds het voorjaar 2023 hebben we een lokaal dashboard voor het sociaal domein waarin op een overzichtelijke wijze het gebruik van onze voorzieningen en kosten in beeld hebben. We werken aan een gemeentebreed dashboard zodat we ook domeinoverstijgend een beter beeld hebben. Daarnaast werken we op regionaal niveau aan een regionaal dashboard zodat onze gegevens vergeleken kunnen worden met andere gemeenten in de regio.	

6. Financiën

Afspraak 6.1: We voeren een gezond financieel beleid. Daarbij sturen we actief om de doelstellingen uit het ZBB-traject (zero based budgeting) te realiseren.

Stand van zaken mid term
Voor 2025 hebben we een dubbel sluitende begroting aan de gemeenteraad kunnen aanbieden. In 2025 wordt een van de laatste maatregelen uit het ZBB traject (het Uitwerkingskader Vastgoed en Accommodatie) uitgevoerd.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We sturen op een realistische begroting die structureel en meerjarig in evenwicht is.	
In de financiële P&C cyclus informeren we de gemeenteraad over de voortgang van de realisatie van de doelstellingen uit het ZBB Traject.	

Afspraak 6.2: We gaan een samenwerking aan met een derde partij op basis van ‘no cure no pay’ om extra subsidie te verwerven.

Stand van zaken mid term
In samenwerking met een marktpartij hebben we inzichtelijk gemaakt welke onbenutte subsidiemogelijkheden er voor onze gemeente zijn en wat er nodig is voor een zorgvuldig proces van ‘aanvraag tot verantwoording’. Eind 2024 informeerden wij de gemeenteraad hierover via de ‘college update’. In 2025 maken we aan de hand van een subsidiedatabase helder welke subsidieaanvragen we in gang gaan zetten en stellen we intern een subsidiehandboek op.

Wat gaan we ervoor doen?	Status
We formuleren een opdracht voor het aanstellen van een (externe) subsidieadviseur (‘subsidioloog’).	
We starten eind 2023 / begin 2024 met een (externe) subsidieadviseur (‘subsidioloog’).	



Legenda:
I = initiatiefnemer of mede-indiener
V = Voor gestemd
T = Tegen gestemd

	Raadsbesluiten en Moties / Amendementen in de raad van 17 december 2024 **Legenda:** I = initiatiefnemer of mede-indiener / V = Voor gestemd / T = Tegen gestemd	GB (9) 9	PCG (3) 3	VVD (3) 3	PvdA-GL (2) 2	CDA (2) 2	D66 (1) 1	PvdD (1) -	Voor	Tegen	**Resultaat** **20**
5.	**A-STUKKEN (HAMERSTUKKEN)**										
5.1.	2e Bestuursrapportage 2024	V	V	V	V	V	V	-	19		Aangenomen
5.2.	Toetreden West Maas en Waal tot de gezamenlijke Rekenkamer Rivierenland	V	V	V	V	V	V	-	19		Aangenomen
5.3.	Nota waarderings- en afschrijvingsbeleid 2025-2028 (gewijzigd tot een bespreekstuk - wordt agendapunt 6.3.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5.4.	Benoeming lid Rekenkamer Rivierenland	V	V	V	V	V	V	-	19		Aangenomen
5.5.	Heffingsverordeningen 2025	V	V	V	V	V	V	-	19		Aangenomen
5.6.	Nota Grondbeleid 2025	V	V	V	V	V	V	-	19		Aangenomen
5.7	Bestemmingsplan Lienden, Hogebrinksestraat ong.	V	V	V	T	V	V	-	18	1	Aangenomen
5.8.	Bestemmingsplannen Lienden, Blommeland en 'Lienden, Voorstraat 44-46, molenbiotoop	V	V	V	V	V	V	-	19		Aangenomen
5.9.	Bestemmingsplan Ravenswaaij, Donkerstraat 13a	V	V	V	V	V	V	-	19		Aangenomen
5.10.	Bestemmingsplan Ingen, Dorpsstraat 22-22a	V	V	V	V	V	V	-	19		Aangenomen
	v.a. agendapunt 6. kwam raadslid van Zetten (GB) binnen en waren er 20 leden aanwezig										
6.	**B-STUKKEN (BESPREEKSTUKKEN)**										
	Amendement - A1 - GB D66 VVD PCG CDA Aanpassing Zienswijze kaderbrief GGD Gelderland-Zuid	I	I	I	V	I	I	-	20		Aangenomen
6.1.	Zienswijze Kaderbrief 2026 GGD Gelderland-Zuid	V	V	V	V	V	V	-	20		Aangenomen
	Amendement A2 - VVD D66 - Verruiming extra geluid tot sluitingsuur betreffende incidentele festiviteiten (aangepast)	V	T	I	V	V	I		17	3	Aangenomen
6.2.	Algemene Plaatselijke Verordening 2025	V	V	V	V	V	V		19	1	Aangenomen
	Amendement A3 - D66 VVD - Aanpassing Nota waarderings- en afschrijvingsbeleid 2025-2028	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Ingetrokken
6.3.	Nota waarderings- en afschrijvingsbeleid 2025-2028	V	V	V	V	V	V	-	20		Aangenomen
10.1.	Benoeming en installatie mevr. W.G.M. Alink in de vacature wethouder Bettink-Pierik (op voordracht fractie CDA)	V	V	V	V	V	V	-	20		Aangenomen
10.2.	Ontheffing woonplaatsvereiste Wethouder W.G.M. Alink	V	V	T	V	V	V	-	17	3	Aangenomen

	Raadsbesluiten en Moties / Amendementen in de raad van 19 november 2024 **Legenda:** I = initiatiefnemer of mede-indiener / V = Voor gestemd / T = Tegen gestemd	GB (9) 9	PCG (3) 3	VVD (3) 3	PvdA-GL (2) 2	CDA (2) 2	D66 (1) 1	PvdD (1) 1	Voor	Tegen	**Resultaat** **21**
5.	***A-STUKKEN (HAMERSTUKKEN)***										
5.1.	Bestemmingsplannen 'Lienden, Blommeland en 'Lienden, Voorstraat 44-46, molenbiotoop'	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Afgevoerd
5.2.	Bestemmingsplan Marktplein 2 en 4 en marktplein 10	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
5.3.	Verklaring van geen bedenkingen Ingen, Zevenmorgen 26	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
5.4.	Containerveld Veldstraat 2a, Lienden	V	V	V	T	V	V	T	18	3	Aangenomen
5.5.	Aankoop gronden Het Woud in Ingen	V	V	V	V	V	V	T	20	1	Aangenomen
5.6.	Aankoop gronden Stichting het Weeshuis in Beusichem	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
6.	**B-STUKKEN (BESPREEKSTUKKEN)**										
	Amendement A1 - PCG GB CDA D66 - Bestemmingsplan Culekampseweg 4, Ingen	I	I	V	V	I	I	V	20	-	Aangenomen
6.1.	Bestemmingsplan Ingen, Culekampseweg 4	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
6.2.	Voorgenomen besluit OBS De Wiekslag	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
	Motie M1 - VVD PCG CDA - Maatschappelijke herbestemming voormalig schoolgebouw de Wiekslag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Ingetrokken
	Amendement A2 - GB CDA D66 PCG - Uitgangspunten asielopvang gemeente Buren	I	I	V	V	I	I	T	20	1	
	Amendement A3 - PvdD - Uitgangspunten asielopvang gemeente Buren	T	T	T	T	T	T	I	1	20	
	Amendement A4 - VVD - Uitgangspunten asielopvang gemeente Buren	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Ingetrokken
6.3.	Uitgangspunten asielopvang in de gemeente Buren	V	V	V	V	V	V	T	20	1	Aangenomen

	Raadsbesluiten en Moties / Amendementen in de raad van 12 november 2024 **Legenda:** I = initiatiefnemer of mede-indiener / V = Voor gestemd / T = Tegen gestemd	GB (9) 9	PCG (3) 3	VVD (3) 3	PvdA-GL (2) 2	CDA (1) 1	D66 (1) 1	PvdD (1) 1	Voor	Tegen	**Resultaat** **20**
3	**A-STUKKEN (HAMERSTUKKEN)**										
3.1.	Financiële verordening 2024	V	V	V	V	V	V	V	20	-	Aangenomen
3.2.	Nota Overhead	V	V	V	V	V	V	V	20	-	Aangenomen
4	**B-STUKKEN (BESPREEKSTUKKEN)**										
	Amendement A1 - VVD - Schrappen geplande investering Vitaal Sportpark Maurik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Ingetrokken
	Amendement A2 - PvdA-GroenLinks D66 PvdD - Verhoging budget biodiversiteit	T	T	T	I	T	I	I	4	16	Verworpen
	Amendement A3 - D66 PvdA-GL - Uiterwaarden en het werelderfgoed van de gemeente Buren	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Ingetrokken
	Amendement A4 - D66 PvdA-GL - Stimuleringsmaatregelen sociale woningbouw	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Ingetrokken
4.1.	**Programmabegroting 2025 gemeente Buren**	V	V	V	V	V	T	T	18	2	Aangenomen
	Motie M1 - GB - Communicatie portefeuillehouders overleggen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Ingetrokken
	Motie M2 - PCG PvdA-GL - Stimuleringsregeling voor klimaat adaptieve maatregelen	V	I	T	I	V	V	V	17	3	Aangenomen
	Motie M3 - PCG - Noodpakket voor Kwetsbare Inwoners + bewustwording	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Aangehouden
	Motie M4 - PCG - Beschikbaar stellen relatietherapie aan ouders met thuiswonende kinderen	T	I	T	T	V	T	T	4	16	Verworpen
	Motie M5 - PCG GB - Bomen- en vergroeningsplan	I	I	T	V	V	V	V	17	3	Aangenomen
	Motie M6 - VVD - Evaluatie & Actualisering nota Economie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Ingetrokken
	Motie M7 - Pvda-GL D66 - Ondersteuning Amateur Muziekbeoefening in Verenigingsverband (AMVV)	T	T	T	I	T	I	V	4	16	Verworpen
	Motie M8 - D66 PvdA-GL PvdD - Stoppen met procederen tegen windmolens	T	T	T	I	T	I	I	4	16	Verworpen
	Motie M9 - PvdD - Spuitzones	T	T	T	V	T	V	I	4	16	Verworpen
	Motie M10 - PvdD - Bloemenmotie	T	T	T	V	T	V	I	4	16	Verworpen

	Raadsbesluiten en Moties / Amendementen in de raad van 15 oktober 2024 **Legenda:** I = initiatiefnemer of mede-indiener / V = Voor gestemd / T = Tegen gestemd	GB (9) 8	PCG (3) 3	VVD (3) 3	PvdA-GL (2) 2	CDA (2) 2	D66 (1) 1	PvdD (1) 1	Voor	Tegen	**Resultaat** **20**
4.	***A-STUKKEN (HAMERSTUKKEN)***										
4.1.	Actualisatie warmteplan 2024-2026	V	V	V	V	V	V	V	20	-	Aangenomen
4.2.	Vaststelling bestemmingsplan Buren, Hennisdijk 9a	V	V	V	V	V	V	T	19	1	Aangenomen
4.3.	Verhouding vast-variabel tarief afvalstoffenheffing Avri vanaf 2025	V	V	V	V	V	V	V	20	-	Aangenomen
4.4.	Verklaring van geen Bedenkingen Burensestraat 2, Kapel-Avezaath	V	V	V	V	V	V	V	20	-	Aangenomen
4.5.	Verordening leerlingenvervoer 2025	V	V	V	V	V	V	V	20	-	Aangenomen
4.6.	Verklaring van geen Bedenkingen Omgevingsvergunning de Wal 1a, Maurik	V	V	V	V	V	V	V	20	-	Aangenomen

5.	**B-STUKKEN (BESPREEKSTUKKEN)**												
5.1.	**Verordening rechtspositie Raads- en commissieleden 2024**	V	V	V	V	T	T	T	16	4	Aangenomen		
8.	**MOTIES VREEMD**												
8.1.	Motie vreemd - I - VVD D66 - Uitwerkingskader vastgoed stad Buren	V	V	V	V	T	T	T	16	4	Aangenomen		
8.2.	Motie Vreemd II - PvdA-GroenLinks D66 PvdD - Winterstalling huisjes MarinaPark	V	V	V	V	T	T	T	16	4	Aangenomen		

	Raadsbesluiten en Moties / Amendementen in de raad van 17 september 2024 **Legenda:** I = initiatiefnemer of mede-indiener / V = Voor gestemd / T = Tegen gestemd	GB (9) 7	PCG (3) 3	VVD (3) 3	PvdA-GL (2) 2	CDA (2) 2	D66 (1) 1	PvdD (1) 1	Voor	Tegen	Resultaat 19
	Benoemingen in specifieke commissies en functies	V	V	V	V	V	V	V	19	-	Aangenomen
6	***A-STUKKEN (HAMERSTUKKEN)***										
6.1.	Bestemmingsplan Rijswijk, De Boomgaard	V	V	V	V	V	V	V	19	-	Aangenomen
6.2.	Verklaring van geen bedenkingen containerveld ten noorden van de Ooievaar in Ommeren	V	V	V	T	V	T	T	15	4	Aangenomen
6.3.	Verklaring van geen bedenkingen Eck en Wiel, Kalverlandseweg 3	V	V	V	T	V	T	T	15	4	Aangenomen
6.4.	Verklaring van geen bedenkingen Lienden, Burgemeester Houtkoperweg 14b	V	V	V	V	V	V	T	18	1	Aangenomen
6.5.	Zienswijze bestuursrapportage 2024 Werkzaak Rivierenland	V	V	V	V	V	V	V	19	-	Aangenomen
7	***B-STUKKEN (BESPREEKSTUKKEN)***										
7.1.	Bestemmingsplan Lienden, Remsestraat ong. en Marsdijk 26	V*	V	V	T	V	T	T	14	5	Aangenomen

** Raadslid W. van Laar wordt geacht tegen het voorstel gestemd te hebben.*

	Raadsbesluiten en Moties / Amendementen in de raad van 9 juli 2024 **Legenda:** I = initiatiefnemer of mede-indiener / V = Voor gestemd / T = Tegen gestemd	GB (9) 8	PCG (3) 3	VVD (3) 2	PvdA-GL (2) 1	CDA (2) 2	D66 (1) 1	PvdD (1) 1	Voor	Tegen	Resultaat 18
3	***A-STUKKEN (HAMERSTUKKEN)***										
3.1.	Eerste Bestuursrapportage 2024	V	V	V	V	V	V	V	18	-	Aangenomen
4	**B-STUKKEN (BESPREEKSTUKKEN)**										
4.1.	Kadernota 2025	V	V	V	V	V	V	V	18	-	Aangenomen
	Motie M1 - GB D66 - Behouden maatschappelijke functies gebouwen te Rijswijk	I	V	V	V	V	I	V	18	-	Aangenomen
	Motie M2 - GB - Strategie instandhouding openbaar onderwijs	I	V	V	V	V	V	V	18	-	Aangenomen
	Motie M3 - PCG - Voorbereidingen treffen voor het aangaan van stedenband met oranjesteden Dillenburg en Diest	V	I	V	V	V	V	T	17	1	Aangenomen
	Motie M4 - VVD GB - Opstarten van de discussie over een kerncentrale in de regio	I	V	I	T	V	V	T	16	2	Aangenomen
	Motie M5 - VVD - Werkbijeenkomst Raad uitvoeringskaders woningbouw en grondpolitiek - INGETROKKEN										Ingetrokken
	Motie M6 - VVD D66 - AV-middelen nieuw gemeentehuis	V	V	I	V	V	I	T	17	1	Aangenomen
	Motie M7 - PvdA-GroenLinks D66 PvdD - Biodiversiteit en landschap	T	T	T	I	T	I	I	3	15	Verworpen
	Motie M8 - CDA PCG D66 - Begrijpelijke taal voor iedereen	V	I	V	V	I	I	V	18	-	Aangenomen

	Raadsbesluiten en Moties / Amendementen in de raad van 2 juli 2024 **Legenda:** I = initiatiefnemer of mede-indiener / V = Voor gestemd / T = Tegen gestemd	GB (9) 8	PCG (3) 3	VVD (3) 3	PvdA-GL (2) 1	CDA (2) 2	D66 (1) 1	PvdD (1) 1	Voor	Tegen	Resultaat 19
7	***A-STUKKEN (HAMERSTUKKEN)***										
7.1.	Bestemmingsplan Zoelen, Retsezijstraat 4 en 6	V	V	V	V	V	V	V	19	-	Aangenomen
7.2.	Verruiming VAB beleid grote erven	V	V	V	V	V	V	V	19	-	Aangenomen
7.3.	Parkeerbeleid 2024-2032	V	V	V	V	V	V	V	19	-	Aangenomen
7.4.	Benoemingen in specifieke commissies en functies	V	V	V	V	V	V	V	19	-	Aangenomen
7.5.	Accountantsdiensten - voorgenomen gunnings- en benoemingsbesluit	V	V	V	V	V	V	V	19	-	Aangenomen
8	***B-STUKKEN (BESPREEKSTUKKEN)***										
8.1.	Verklaring van geen bedenkingen omgevingsvergunning Zoelen, Strandweg 1	V	T	V	T	V	T	T	13	6	Aangenomen
8.2.	Jaarstukken 2023 gemeente Buren	V	V	V	V	V	V	V	19	-	Aangenomen
9	**MOTIES VREEMD**										
9.1.	Motie vreemd I - GB PvdD PCG CDA VVD PvdA-GL - Instandhouding o.b.s. De Wiekslag te Rijswijk	I	I	I	I	I	T	I	18	1	Aangenomen

	Raadsbesluiten en Moties / Amendementen in de raad van 4 juni 2024 **Legenda:** I = initiatiefnemer of mede-indiener / V = Voor gestemd / T = Tegen gestemd	GB (9) 9*	PCG (3) 3	VVD (2) 2	PvdA-GL (2) 2	CDA (2) 2	D66 (1) 1	PvdD (1) 1	Voor	Tegen	Resultaat 20
	V.a. agendapunt 8.1. kwam raadslid van Zetten (GB) binnen en waren er 20 leden aanwezig										
7	***A-STUKKEN (HAMERSTUKKEN)***										
7.1.	Instructie voor de griffier van de gemeente Buren 2024	V	V	V	V	V	V	V	19	-	Aangenomen
7.2.	Bestemmingsplan Maurik, Tielsestraat 73	V	V	V	V	V	V	V	19	-	Aangenomen
7.3.	Ontwerpverklaring van geen bedenkingen Ingen, Dorpsstraat 11	V	V	V	V	V	V	V	19	-	Aangenomen
7.4.	Advies over herziening grondexploitatie Doejenburg II 2024	V	V	V	V	V	V	V	19	-	Aangenomen
7.5.	Wijziging tarieventabel leges en grafrechten 2024	V	V	V	V	V	V	V	19	-	Aangenomen
7.6.	Zienswijze gemeente Buren jaarrekening 2023 GGD GZ	V	V	V	V	V	V	V	19	-	Aangenomen
8	***B-STUKKEN (BESPREEKSTUKKEN)***										
8.1.	Bestemmingsplan Eck en Wiel, Veerweg 5	V	T	V	T	V	T	T	13	7	Aangenomen
	A1 - Alleen zorgcomponent toestaan op Landgoed Heerlijkheid Eck en Wiel	T	T	T	V	T	T	I	3	17	Verworpen
8.2.	Ontheffing van woonplaatsvereiste wethouders De Bas en Neven 2024	V	V	T	V	V	V	T	17	3	Aangenomen
	M1 - Terugstorten reiskosten voor woon-werk verkeer wethouders	T	T	T	T	T	T	I	1	19	Verworpen

	Raadsbesluiten en Moties / Amendementen in de raad van 23 april 2024 **Legenda:** I = initiatiefnemer of mede-indiener / V = Voor gestemd / T = Tegen gestemd	GB (9) 9	PCG (3) 3	VVD (3) 3	PvdA-GL (2) 2	CDA (2) 2	D66 (1) 1	PvdD (1) 1	Voor	Tegen	Resultaat 21
	A-STUKKEN (HAMERSTUKKEN)										
5.1.	Vaststellen bestemmingsplan Buren, Culemborgseweg tussen 3a en 5	V	V	V	T	V	V	T	18	3	Aangenomen
5.2.	Bestemmingsplan Maurik, Fazant en Patrijs	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
5.3.	Bestemmingsplan Ommeren, Ommerenveldseweg 24	V	V	V	T	V	T	T	17	4	Aangenomen
5.4.	Bestemmingsplan Ingen, Nieuwe Weg, ong.	V	V	V	V	V*	V	V	20	-	Aangenomen
	Het raadslid W. van Blijderveen (CDA) onthield zich van stemming bij 5.4. i.v.m. betrokkenheid op dit dossier										
5.5.	Bestemmingsplan Lienden, Marsdijk 19	V	V	V	T	V	V	T	18	3	Aangenomen
5.6.	Dakvlakkenkaart en bijbehorende notitie zonnepanelen Beschermd stadsgezicht Buren	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
5.7.	Vaststellen bestemmingsplan Eck en Wiel, Leeweg 8	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
5.8.	Bestemmingsplan Kapel-Avezaath, Laageinde 6	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
5.9.	Bestemmingsplan Zoelen, Uiterdijk 5	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen

5.10.	Bestemmingsplan Zoelmond, Hennisdijk 10 herziening	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
5.11.	Vaststelling bestemmingsplan 'Ingen, Molenstraat 8 & 10'	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
5.12.	Wijziging Reglement van Orde gemeenteraad Buren 2023	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
5.13.	Wijziging Centrumregeling Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang gemeente Nijmegen	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
6.	**B-STUKKEN (BESPREEKSTUKKEN)**										
6.1.	Integrale beleidsnota Gezondheid en Sport 'Buren Beweegt!'	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
	A1 - D66 PvdA-GL PvdD - Beleidskader huisvesting arbeidsmigranten 2024	T	T	T	I	T	I	I	4	17	Verworpen
6.2.	Beleidskader huisvesting arbeidsmigranten 2024	V	V	V	V	V	V	V	21	-	Aangenomen
	M1 - PCG GB VVD - Uitgangspunten uitvoeringsprogramma	I	I	I	T	V	T	T	17	4	Aangenomen
9.	**MOTIES VREEMD**										
9.1.	Motie vreemd I - PvdD - Wildopvang										**Ingetrokken**
9.2.	Motie Vreemd II - GB PvdD - Biodiversiteit (afstemming kapbeleid)	I	V	V	V	V	V	I	21	-	Aangenomen
9.3.	Motie Vreemd III - PvdA-GL D66 - In gesprek over de windmolens bij Echteld-Lienden	T	T	T	I	T	I	V	4	17	Verworpen

Raadsbesluiten en Moties / Amendementen in de raad van 12 maart 2024	**GB (9)**	**PCG (3)**	**VVD (3)**	**PvdA-GL (2)**	**CDA (2)**	**D66 (1)**	**PvdD (1)**	**Voor**	**Tegen**	**Resultaat**
Legenda: I = initiatiefnemer of mede-indiener / V = Voor gestemd / T = Tegen gestemd	**9**	**3**	**3**	**2**	**2**	**1**	**-**			**20**
Hamerstukken										
4. Aanwijzing tweede plaatsvervangende griffier	V	V	V	V	V	V	-	20	-	Aangenomen
5.1. Zienswijze Buren Meerjarenstrategie 2024 - 2027 GGD Gelderland-Zuid	V	V	V	V	V	V	-	20	-	Aangenomen
5.2. Verklaring van geen bedenkingen omgevingsvergunning zonnepark Roodakker, Kapel-Avezaath	V	V	V	V	V	V	-	20	-	Aangenomen
5.3. Reparatieplan 2023 Buren	V	V	V	V	V	V	-	20	-	Aangenomen
5.4. Bestemmingsplan Valentijnstraat, Maurik	V	V	V	V	V	V	-	20	-	Aangenomen
5.5. Zienswijze Dekkingsplan 2024-2027 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	V	V	V	V	V	V	-	20	-	Aangenomen
5.6. Bestemmingsplan Burgemeester Houtkoperweg 5, Lienden	V	V	V	V	V	V	-	20	-	Aangenomen
5.7. Bestemmingsplan Rijnbandijk 11a, Ingen	V	V	V	T	V	T	-	17	3	Aangenomen
Bespreekstukken										
6.1. Startnotitie Participatie	V	V	V	V	V	V	-	20	-	Aangenomen
M1 - D66 PvdA-GL - Participatie	T	T	T	I	T	I	-	3	17	Verworpen
6.2. Bestemmingsplan Het Binnen, Lienden	V*	V	V	V	V*	V	-	18	-	Aangenomen
M2 - PCG GB D66 PvdA-GL - Verkeersafhandeling nieuwbouwplan Het Binnen	I*	I	V	I	V*	I	-	18	-	Aangenomen
De raadsleden van Blijderveen (CDA) en van Droffelaar (GB) onthielden zich van stemming bij 6.2.										
Motie vreemd										
8.1. MVI - Gelijke subsidieregeling voor landelijke en lokale partijen	I	I	V	V	V	V	-	18	-	Aangenomen

Raadsbesluiten en Moties / Amendementen in de raad van 30 januari 2024	**GB (9)**	**PCG (3)**	**VVD (3)**	**PvdA-GL (2)**	**CDA (2)**	**D66 (1)**	**PvdD (1)**	**Voor**	**Tegen**	**Resultaat**
Legenda: I = initiatiefnemer of mede-indiener / V = Voor gestemd / T = Tegen gestemd	**9**	**3**	**2**	**2**	**2**	**1**	**-**			**19**
Hamerstukken										
4.1. Zienswijze Kaderbrief 2025 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	V	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
4.2. Zienswijze kaderbrief 2025 Regio Rivierenland	V	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
4.3. Zienswijze Meerjarenbeleidsplan Werkzaak Rivierenland 2024-2027	V	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
4.4. Zienswijze Kaderbrief Werkzaak 2025	V	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
4.5. Zienswijze Kaderbrief Programmabegroting 2025 GR Regionaal Archief Rivierenland (RAR)	V	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
4.6. Zienswijze Kaderbrief ODR 2025	V	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
4.7. Zienswijze Kadernota AVRI 2025	V	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
4.8. Visie op strategisch Koersplan Avri	V	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
4.9. Heffingsverordeningen 2024 - definitieve tarieven onroerende-zaakbelastingen 2024	V	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
4.10. Nota reserves en voorzieningen gemeente Buren 2024	V	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
4.11. Verordening re-integratie Participatiewet, IOAW, IOAZ gemeente Buren	V	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
4.12. Vaststelling Bestemmingsplan Garststraat 52, Maurik	V	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
4.13. Geactualiseerd beleid Kabels en Leidingen 2024	V	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
4.14. Vestiging Wet voorkeursrecht gemeente (WVG) in Beusichem	V	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
4.15. Programma van Eisen Aanbesteding accountant 2024	V	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
4.16. Benoeming lid Rekenkamer Rivierenland	V	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
4.17. Paraplubestemmingsplan Archeologie Gemeente Buren	V	V	V	T	V	T		16	3	Aangenomen
Bespreekstukken										
A1-Wijziging keuze van pakket 1 naar minimaal pakket 2 (GB)	I	T	T	I	I	I		14	5	Aangenomen
5.1. Startnotitie Cultuurbeleid 2024-2027	V	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
A2-Zienswijzen wet Gemeenschappelijke Regelingen (GB e.a.)	I	I	I	I	I	I		19	-	Aangenomen
5.2. Zienswijzen wet Gemeenschappelijke Regelingen	V	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
A3-Artikel beleidsnota's en beleidsplannen toevoegen aan de financiële verordening (GB)	I	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
5.3. Financiële verordening, controleverordening, controleprotocol en normenkader	V	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
5.4 Vaststelling bestemmingsplan Over de Weide 3, Asch	V	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
Moties vreemd										
8.1. MV1 - Uitvoeringsprogramma Biodiversiteit (GB)	I	V	V	V	V	V		19	-	Aangenomen
8.2. MV2 - Windpark Echteld-Lienden (GB e.a.)	I	I	I	T	I	T		16	3	Aangenomen
8.3. MV3 - Ontwikkelen van lokaal beleid m.b.t. spuitzones (PvdA-GL)										**Ingetrokken**

Legenda:
I = initiatiefnemer of mede-indiener
V = Voor gestemd
T = Tegen gestemd

	Raadsbesluiten en Moties / Amendementen in de raad van 18 maart 2025 **Legenda:** I = initiatiefnemer of mede-indiener / V = Voor gestemd / T = Tegen gestemd	**GB (9)** **8**	**PCG (3)** **3**	**VVD (3)** **3**	**PvdA-GL (2)** **2**	**CDA (2)** **2**	**D66 (1)** **1**	**PvdD (1)** **1**	**Voor**	**Tegen**	**Aantal aanwezige raadsleden** **20**
4.2.	Toelating en installatie nieuw raadslid VVD, mevr. S. (Sietske) Klein-de Jong	V	V	V	V	V	V	V	19	-	Aangenomen
5.	A-STUKKEN (HAMERSTUKKEN)										
5.1.	Beleidskader participatie	V	V	V	V	V	V	V	20	-	Aangenomen
5.2.	Nieuwe tarieven leges en lijkbezorgingsrechten 2025	V	V	V	V	V	V	V	20	-	Aangenomen
5.3.	Verbreding Horeca Rijnstraat 6 Maurik	V	V	V	V	V	V	T	19	1	Aangenomen
5.4.	Laadvisie 2025-2029 - dit agendapunt is gewijzigd in een bespreekstuk, agendapunt 6.4.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Gewijzigd
5.5.	Verklaring van geen bedenkingen omgevingsvergunning pottenveld Veldstaat 2a, Lienden	V	V	V	T	V	V	T	17	3	Aangenomen
5.6.	Tussenrapportage Toekomstoriëntatie	V	V	V	V	V	V	T	19	1	Aangenomen
6.	B-STUKKEN (BESPREEKSTUKKEN)										
	A1 - VVD D66 - Museum Buren en Oranje (Oude Raadhuis) & Poortgebouw * - hoofdelijke stemming	T	T	I	V	T	I	T	6	**14**	Verworpen
	A2 - VVD D66 - De Molen Prins van Oranje & de Synagoge * - hoofdelijke stemming	T	T	I	V	T	I	V	7	**13**	Verworpen
	A3 - VVD D66 - Het Heerenlogement * - hoofdelijke stemming	T	T	I	V	T	I	V	7	**13**	Verworpen
	A4 - VVD D66 - Muziektenten Beusichem Eck & Wiel en Ingen * - hoofdelijke stemming	T	T	I	V	T	I	V	7	**13**	Verworpen
6.1.	Uitwerkingskader voor vastgoed en accommodaties gemeente Buren	V	V	T	T	V	T	T	13	7	Aangenomen
	A5 - VVD D66 PvdD PvdA-GL - Een duidelijk en eerlijk toekomstperspectief voor onze dorpshuizen	T	T	I	I	T	I	I	7	**13**	Verworpen
	A6 - GB PCG CDA - Bestemmingsreserve Dorpshuizen	I	I	T	T	I	T	T	13	7	Aangenomen
6.2.	Accommodatiebeleid Dorpshuizen	V	V	T	T	V	T	T	13	7	Aangenomen
	A7 - GB PCG CDA D66 - Tijdige afstemming over inbreng bij Gemeenschappelijke Regelingen	I	I	V	V	I	I	T	19	1	Aangenomen
6.3.	De volgende stap voor de Gemeenschappelijke Regeling Regio Rivierenland	V	V	V	V	V	V	T	19	1	Aangenomen
6.4.	Laadvisie 2025-2029	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Doorgeschoven naar 22-04
9.	**MOTIES VREEMD**										
9.1.	Motie Vreemd - I - VVD - Heeren van Soelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Ingetrokken
9.2.	Motie Vreemd II - GB PCG CDA - Onderzoek naar alternatieven voor de IBOR-taken	I	I	V	V	I	T	T	18	2	Aangenomen
10.	Debatverzoek VVD m.b.t. het treden uit de werkgroepen van de gemeenteraad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Doorgeschoven naar 22-04
11.2.	Toelating en installatie nieuw raadslid GB, dhr. J.W. (Hans) Lammers	V	V	V	V	V	V	V	19	-	Aangenomen

	Raadsbesluiten en Moties / Amendementen in de raad van 4 februari 2025 **Legenda:** I = initiatiefnemer of mede-indiener / V = Voor gestemd / T = Tegen gestemd	**GB (9)** **8**	**PCG (3)** **3**	**VVD (3)** **1**	**PvdA-GL (2)** **2**	**CDA (2)** **2**	**D66 (1)** **1**	**PvdD (1)** **0**	**Voor**	**Tegen**	**Resultaat** **17**
4.	Benoeming leden in raadswerkgroep Omgevingswet	V	V	V	V	V	V	-	17		Ingestemd
5.	**A-STUKKEN (HAMERSTUKKEN)**										
5.1.	Advies omgevingsvergunning nieuw gemeentehuis	V	V	V	T	V	T	-	14	**3**	Aangenomen
5.2.	Intrekken verordening participatieregeling minima in verband met overlap volwassenenfonds	V	V	V	V	V	V	-	17	-	Aangenomen
5.3.	Heffingsverordeningen 2025 - definitieve tarieven onroerende-zaakbelastingen 2025	V	V	V	V	V	V	-	17	-	Aangenomen
5.4.	Zienswijze kaderbrief 2026 Werkzaak Rivierenland	V	V	V	V	V	V	-	17	-	Aangenomen
5.5.	Zienswijze kaderbrief begroting 2026 Regionaal Archief Rivierenland (RAR)	V	V	V	V	V	V	-	17	-	Aangenomen
5.6.	Zienswijze kadernota 2026 Avri	V	V	V	V	V	V	-	17	-	Aangenomen
5.7.	Zienswijze Kaderbrief 2026 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	V	V	V	V	V	V	-	17	-	Aangenomen
5.8.	Zienswijze Kaderbrief Programmabegroting 2026 Regio Rivierenland	V	V	V	V	V	V	-	17	-	Aangenomen
6.	B-STUKKEN (BESPREEKSTUKKEN)										
	Amendement A1 - GB PCG VVD - Vrijgeven 2e deel budget na tussentijdse consultatie van de gemeenteraad	I	I	I	T	V	T	-	14	**3**	Aangenomen
6.1.	Nota Ondersteuning Vrijwillige Inzet	V	V	V	V	V	V	-	17	-	Aangenomen
	Motie M1 - GB PCG VVD - Realiseren gerichte ondersteuning korte termijn	-	-	-	-	-	-	-			Ingetrokken
	Amendement A2 - PCG - Weidevogelbeheer	V*	I	V	T	V	T	-	13	**4**	Aangenomen
	** raadslid W.T. van Laar (GB) heeft tegen dit amendement gestemd*										
	Amendement A3 - PCG CDA VVD - Toekomstperspectief agrariërs	T*	I	I	T	I	T	-	9	**8**	Aangenomen
	** raadsleden S. van Alfen, G.W. Hoek en G.J.D. van Zetten (GB) hebben voor dit amendement gestemd*										
	Amendement A4 - PCG VVD - Geluidsbeperkingen bij agrarische activiteiten	V	I	I	T	V	T	-	14	**3**	Aangenomen
	Amendement A5 - PCG VVD - Houtstook	V	I	I	T	V	T	-	14	**3**	Aangenomen
	Amendement A6 - PvdA-GroenLinks - Uiterwaarden	T	T	T	I	T	I	-	3	**14**	Verworpen
	Amendement A7 - PvdA-GroenLinks - Weidevogels	T	T	T	I	T	I	-	3	**14**	Verworpen
	Amendement A8 - PvdA-GroenLinks D66 - Spuitzone gevoelige functies	T	T	T	I	T	I	-	3	**14**	Verworpen
	Amendement A9 - GB PCG CDA VVD D66 -Verkamering en splitsing woningen	I	I	I	V	I	I	-	17	-	Aangenomen
	Amendement A10 - D66 - Accuratere verwoording van begrippen	V	V	V	V	V	I	-	17	-	Aangenomen
	Amendement A11 - D66 - Spuitzones	-	-	-	-	-	-	-			Ingetrokken
6.2.	Nota van uitgangspunten omgevingsplan deelgebied buitengebied	V	V	V	T	V	T	-	14	**3**	Aangenomen
6.3.	Zienswijze Kaderbrief 2026 ODR	V	V	V	V	V	V	-	17	-	Aangenomen
	Motie M2 - GB PCG VVD CDA - Onderzoek naar terugnemen van taken	I	I	I	T	I	T	-	14	**3**	Aangenomen
9.	**MOTIE VREEMD**										
9.1.	Motie Vreemd I - GB - Functieverandering wegen buitengebied	I	V	V	V	V	V	-	17	-	Aangenomen